

NORDISK RÅD

6. SESJON

1 9 5 8

OSLO

SUPPLEMENTSBIND

STOCKHOLM 1959

KUNGL. BOKTRYCKERIET P. A. NORSTEDT & SÖNER

Innehåll

Sak D 16, Tillägg 1

1. Nordisk økonomisk samarbeid. Rapport fra Det nordiske økonomiske samarbeidsutvalg. Generell del. Plan for et utvidet økonomisk samarbeid 1—142
2. — Spesiell del. Vareområdene 1—145
3. — Økonomiske samarbeidsproblemer 1—287
4. — Bilag 1. Forslag til felles tolltariff. Bilag 2. Forslag til overgangsordninger 1—355
5. Nordiskt økonomiskt samarbete. Rapport från Nordiska ekonomiska samarbetsutskottet. Bilaga 3. Statistiskt samarbete 1—435

Sak D 16, Tillägg 2

1. Nordisk økonomisk samarbeid. Tilleggsrapport fra Det nordiske økonomiske samarbeidsutvalg. Generell del. Vareområdene 1—158
2. — Bilag 1. Forslag til felles tolltariff. Bilag 2. Forslag til overgangsordninger 1—115
3. Nordiskt økonomiskt samarbete. Tilläggsrapport från Nordiska ekonomiska samarbetsutskottet. Bilaga 3. Statistiskt samarbete 1—237

**NORDISK
ØKONOMISK SAMARBEID**

**RAPPORT FRA
DET NORDISKE ØKONOMISKE
SAMARBEIDSUTVALG**

**GENERELL DEL
PLAN FOR ET UTVIDET
ØKONOMISK SAMARBEID**

OSLO 1957

Trykt hos J. Chr. Gundersen
Oslo - 1957

FORORD

Den foreliggende rapport fra Det nordiske økonomiske samarbeidsutvalg er resultatet av over 2 års omfattende undersøkelser og drøftinger mellom de danske, finske, norske og svenske medlemmer av Utvalget. Rapporten inneholder en rekke forslag om et utvidet økonomisk samarbeid mellom de fire land, blant annet om opprettelse av et nordisk fellesmarked for ca. 80% av den nordiske samhandel. Videre blir det satt fram forslag vedrørende produksjonssamarbeid, samarbeid om forskning og utdanning, finansielt samarbeid og om samarbeid i handelspolitiske spørsmål. I rapporten blir det i denne forbindelse inngående redegjort for de nordiske lands økonomiske vilkår og problemer på viktige områder.

Samarbeidsutvalget, som består av embetsmenn fra de fire land, har under arbeidets gang regelmessig orientert statsrådene for nordisk økonomisk samarbeid om utviklingen og har drøftet med dem en rekke prinsipielle spørsmål som har meldt seg ved utformingen av rapporten. Den foreliggende rapport fra Samarbeidsutvalget skal tjene som grunnlag for videre overveielser og for de standpunkter som senere blir tatt til formene for et utvidet nordisk økonomisk samarbeid og regjeringene har ennå ikke tatt stilling til de forslag, som rapporten inneholder.

Regjeringene vil i de kommende måneder kunne drøfte rapporten med næringslivets og arbeidslivets organisasjoner. Videre vil Nordisk råd på sin neste sesjon i februar 1958 i Oslo få rapporten forelagt, eventuelt sammen med en tilleggsrapport fra Samarbeidsutvalget, blant annet om det materiale som innen den tid foreligger til belysning av forholdet mellom de nordiske og vest-europeiske bestrebelser for en friere handel.

Det er vår overbevisning at Samarbeidsutvalgets saklige og inngående rapport gir et utmerket grunnlag for sakens videre behandling.

Høsbjør pr. Hamar, 8. juli 1957.

Bertel Dahlgaard

Ahti Karjalainen

Arne Skaug

Gunnar Lange

*Til statsrådene for nordisk økonomisk samarbeid
i Danmark, Finland, Norge og Sverige.*

Det nordiske økonomiske samarbeidsutvalg legger med dette fram sin rapport om «Nordisk økonomisk samarbeid», som inneholder hovedresultatene av det utredningsarbeid Utvalget hittil har utført siden det ble oppnevnt i november 1954.

Høsbjør pr. Hamar, 8. juli 1957.

Otto Müller	Erik Törnqvist	C. G. Widell	Knut Getz Wold
Hubert de Besche	Erik Brofoss	Gustav Cederwall	Paul Gersmann
Erik Grafström	Dagfin Juel	Olli Kaila	Gunnar Korhonen
Erling Kristiansen	Erik Ib Schmidt		S. Chr. Sommerfelt

Tyge Dahlgaard
Åke Englund
Gunnar Gundersen
Alfred Westphalen

Nordisk økonomisk samarbeid

Rapport fra

Det nordiske økonomiske samarbeidsutvalg

- 1. bind: Generell del.
- 2. bind: Spesiell del: Vareområdene.
- 3. bind: Spesiell del: Økonomiske samarbeidsproblemer.
- 4. bind: Bilag I. Forslag til felles tolltariff.
 Bilag II. Forslag til overgangsordninger.
- 5. bind: Bilag III. Statistisk samarbeid.

INNHOOLD

GENERELL DEL

Innledning.

I. Plan for et utvidet økonomisk samarbeid.

- A. Problemer og malsetting.
- B. Plan for et nordisk fellesmarked.
- C. Produksjonssamarbeid.
- D. Samarbeid om forskning og utdanning.
- E. Samarbeid om finansielle og valutamessige spørsmål.
- F. Handelspolitisk samarbeid.
- G. Samordning av den økonomiske politikk.
- II. Organisasjons- og avtalespørsmål.

SPESIELL DEL

Innledning.

II. Vareområdene.

- A. Tømmer og treforedlingsprodukter.
- B. Jern og stål.
- C. Metaller og metallprodukter.
- D. Maskiner, elektroteknisk utstyr og transportmidler.
- E. Kjemikalier.
- F. Farmasøytiske produkter.
- G. Andre varer.

III. Økonomiske samarbeidsproblemer.

- A. De relative konkurransevilkår.
- B. Interne avgifter.
- C. Samarbeid om kontroll med priser, karteller og monopoler.
- D. Finansielle og valutamessige spørsmål.
- E. Samarbeid om forskning og utdanning.
- F. Samarbeid om tiltak mot dumping.
- G. Koordinering av tolladministrative bestemmelser.

BILAG

- I. Forslag til felles nordisk tolltariff.
- II. Forslag til overgangsordninger.
- III. Statistisk samarbeid.

Generell del

Innledning.

I. Plan for et utvidet økonomisk samarbeid.

A. <i>Problemer og målsetting</i>	18
1. Norden og verdensøkonomien	18
2. Vekstproblemer i de nordiske lands økonomi	22
3. Handels- og betalingsproblemer	38
4. Nordisk økonomisk samarbeid	46
B. <i>Plan for et nordisk fellesmarked</i>	49
1. Vareområdet	50
2. Gjennomføringen av fellesmarkedet	53
3. Utvidelsen av vareområdet	68
4. Et nordisk marked og et vest-europeisk frihandelsområde	71
C. <i>Produksjonssamarbeid</i>	79
1. Jern- og stålindustrien	83
2. Bilområdet	84
3. Forsyningen av elektrisk kraft	85
4. Andre områder	88
D. <i>Samarbeid om forskning og utdanning</i>	90
E. <i>Samarbeid om finansielle og valutamessige spørsmål</i>	93
1. Betalingsbalansen	94
2. Kapitalbevegelsene	97
3. En nordisk investeringsbank	100
F. <i>Handelspolitisk samarbeid</i>	105
1. Samarbeidet i etterkrigsårene	106
2. Forholdet til GATT og OEEC	108
3. Utlandets reaksjon på et nordisk marked	110
4. Handelspolitisk samarbeid i et nordisk marked	111
G. <i>Samordning av den økonomiske politikk</i>	115
1. Den økonomiske politikks betydning for konkurransevilkårene	115
2. Aktivitetsregulering i et felles marked	125
H. <i>Organisasjons- og avtalespørsmål</i>	129
Utkast til Konvensjon om nordisk økonomisk samarbeid	130
Bilag til Konvensjonen: Utkast til avtale om Den nordiske investeringsbank	139

Innledning

Etter den siste verdenskrigen ble spørsmålet om et nordisk økonomisk samarbeid reist på et nordisk utenriksministermøte i København i 1947. I 1948 ble Det felles nordiske utvalg for økonomisk samarbeid nedsatt. Utvalget besto av representanter for Danmark, Island, Norge og Sverige. Utvalget skulle i første rekke undersøke mulighetene for å gjennomføre en felles nordisk tolltariff, senke tollene, begrense de kvantitative restriksjoner, utvide arbeidsdelingen mellom landene og bygge ut det handelspolitiske samarbeidet. Etter at utvalget hadde avgitt en foreløpig rapport i januar 1950, fikk det i november 1950 nye direktiver fra regjeringene. Etter disse skulle utvalget undersøke forutsetningene for å avskaffe tollene mellom de nordiske land på visse vareområder. Våren 1954 leverte utvalget en rapport som baserte seg på undersøkelser av omkring 20 industribransjer i Danmark, Norge og Sverige. Fra islandsk side deltok man ikke i disse undersøkelser. I rapporten ble konsekvensene av å avskaffe de innbyrdes tollsatser og av å jevne ut ulikhetene i de ytre tollmurene belyst.

Utvalgets rapport ble behandlet under Det nordiske råds møte i Oslo i august 1954. Rådet uttalte seg i prinsippet for at drøftelsene med sikte på å opprette et felles marked burde fortsette og at de forskjellige regjeringene direkte burde ta ansvaret for det fortsatte utredningsarbeid. Rekommandasjonen fra Rådet fikk følgende ordlyd:

«Det Nordiske Råd henstiller til regjeringene å fremme et utvidet økonomisk samarbeid i Norden. Spesielt henstiller Rådet

1. at regjeringene søker å legge vilkårene til rette for opprettelse av et felles nordisk marked på så store områder som mulig,
2. at regjeringene på grunnlag av det materiale som er fremlagt av det felles nordiske utvalg for økonomisk samarbeid klarlegger mulighetene for å anvende ens tollsatser (eller restriksjoner) overfor ikke-nordiske land, og tar opp et arbeid for å avvikle tollavgiftene og handelsrestriksjonene ved de internordiske grenser i det omfang og i den takt som anses forenlig med de enkelte lands særlige forhold,
3. at regjeringene opptar forhandlinger om konkrete samarbeidsoppgaver, som er av betydning for de nordiske lands produktivitet og levestandard, herunder samarbeid om den teknisk-naturvitenskapelige, landbruksvitenskapelige og

annen forskning, om kraftspørsmålet og andre foreliggende produktivitets- og investeringsoppgaver,

4. at regjeringene gir ansvarlige organer til oppgave å fremme og overvåke arbeidet i samsvar med de foran angitte retningslinjer.»

Rekommendasjonen fra Rådet førte til en statsrådskonferanse mellom representanter for de danske, norske og svenske regjeringene på Harpsund i oktober 1954. På møtet ble det oppnådd enighet om å foreslå følgende retningslinjer for det fortsatte utredningsarbeid.

«I.

Arbeidet bør i første rekke ta sikte på følgende:

1. Kartlegge den nordiske samhandel for å finne de områder hvor det foreligger forutsetninger for en rask gjennomføring av et fellesmarked på grunn av den omstendighet at toll og kvantitative restriksjoner har et lite omfang. Utover dette bør en klarlegge hvilke andre områder som finnes hvor etablering av et felles marked må antas å medføre overveiende fordeler for samtlige tre land. Som eksempel på bransjer som bør undersøkes, kan nevnes kjemiske og farmasøytiske industrier, produksjonen av jern og stål, de elektrometallurgiske og elektrotekniske industriene og metall- og metallhalvfabrikataindustrien.
2. Undersøke om det eksisterer produksjonsområder som med fordel kan utbygges ved felles nordiske tiltak eller passende kan samordnes.
3. Klarlegge forutsetningene for at et felles nordisk marked skal kunne forenes med arbeidet for å utvide handelen med land utenfor Norden og med de forpliktelser som følger av medlemskap i internasjonale organisasjoner.
4. Undersøke de forhold som påvirker den relative konkurranseevne mellom de tre lands industrier (subsidiar, lønninger, rente og skatt inklusive avskrivningsregler).
5. Utarbeide en ensartet tollnomenklatur på basis av Brusselnomenklaturen og likeledes en ensartet handelsstatistisk nomenklatur.

II.

Arbeidet bør hovedsakelig organiseres på følgende måte:

- a. Hvert lands regjering utpeker en statsråd som skal ha ansvaret for å forberede saker som gjelder det nordiske økonomiske samarbeid.
De tre statsråder skal i fellesskap drøfte hvorledes disse saker skal behandles.
- b. Det opprettes en nordisk samarbeidsnemnd med tre representanter fra hvert land og med den oppgave:
å utrede enten selv eller ved særlige eksperter saker som berører nordisk økonomisk samarbeid og som henvises til nemnda av de under a. nevnte statsråder,

- å avgi uttalelse på grunnlag av utredninger som er foretatt av andre utvalg og fremlegge forslag om den videre behandling av sakene, og
- å fremlegge forslag om de øvrige problemer som bør tas opp til utredning.
- c. Hvert lands representanter i Samarbeidsnemnda utgjør et organ for samordning av det interne administrative arbeid med nordiske økonomiske spørsmål. Til dette organ kan også oppnevnes andre representanter. Det skal utøve sin virksomhet i intimt samråd med næringslivets og arbeidslivets organisasjoner.»

Utredningsarbeidet er blitt gjennomført av Det nordiske økonomiske samarbeidsutvalg, som har vært sammensatt av embetsmenn fra de forskjellige land. Samarbeidsutvalget har i samsvar med retningslinjene fra Harpsundsmøtet regelmessig rådført seg med en statsrådsgruppe, bestående av et medlem fra hvert lands regjering, Samarbeidsministrene. Samarbeidsutvalget har nedsatt en rekke nordiske spesialutvalg, som har fått i oppdrag å komme med utredninger på spesielle områder.

For å samordne det interne arbeidet med nordiske økonomiske spørsmål har det vært en nasjonal komité i hvert av landene, som har arbeidet i kontakt med næringslivets og arbeidsmarkedets organisasjoner.

Ved begynnelsen av utredningsarbeidet gjennomførte Samarbeidsutvalget i overensstemmelse med retningslinjene en kartlegging av den nordiske samhandelen. Med utgangspunkt i denne foretok Samarbeidsutvalget et utvalg av vareområder, hvor forutsetningene med hensyn til toll og kvantitative restriksjoner syntes å være særlig gode for en hurtig gjennomføring av et nordisk marked. Resultatet av karteggingen og de konklusjoner som kunne trekkes av den, ble lagt fram i juni 1955 i publikasjonen «Nordisk Samhandel».

Til Det nordiske råds 4. sesjon i København januar-februar 1956 la Samarbeidsutvalget fram en redegjørelse for Utvalgets virksomhet inntil begynnelsen av desember 1955, «Beretning om nordisk økonomisk samarbejde». Etter en inngående diskusjon både i Rådets økonomiske utvalg og i plenarforsamlingen, ble den foreløpige beretning om Samarbeidsutvalgets utredninger vedlagt protokollen i påvente av ny melding fra regjeringene ved en senere sesjon.

Finnland deltok for første gang i Det nordiske råd under dets fjerde sesjon i 1956 og hadde ikke deltatt i det tidligere utredningsarbeid om et nordisk økonomisk samarbeid. I august 1956 ble Finland med i Samarbeidsutvalget og har siden deltatt aktivt i utredningsarbeidet. Det utredningsarbeid som allerede var utført på dette tidspunkt, er senere blitt komplettert for Finnlands vedkommende. Den foreliggende rapport omfatter derfor et økonomisk samarbeid mellom Danmark, Finland, Norge og Sverige.

Under Det nordiske råds 5. sesjon i Helsingfors i februar 1957 ble det nordiske økonomiske samarbeidet diskutert på bakgrunn av planene om et vest-europeisk frihandelsområde. Rådet konstaterte med tilfredshet at det, som ledd i utredningen om et nordisk økonomisk samarbeid, var hensikten å få belyst i nødvendig utstrekning de forhold som henger sammen med planene om en friere handel i Vest-Europa.

Rådet forutsatte at Samarbeidsutvalget, når mer fullstendige opplysninger om disse planer forelå, så snart som mulig skulle arbeide videre med de spørsmål som angår forholdet mellom de nordiske og de vest-europeiske bestrebelser for en friere handel. Samarbeidsutvalget har i denne rapport behandlet forholdet mellom det foreliggende forslag til et nordisk økonomisk samarbeid og de kjente planer for et vest-europeisk samarbeid. Utvalget har til hensikt å føre denne siden av utredningen videre i en tilleggsrapport.

Ved utformingen av planen for et utvidet nordisk økonomisk samarbeid har Samarbeidsutvalget tatt sitt utgangspunkt i en vurdering av de nordiske lands stilling i verdensøkonomien. På denne bakgrunn undersøkes i det innledende avsnitt i rapportens generelle del om strukturelle faktorer på lengre sikt kan antas å virke inn på de fortsatte vekstmuligheter i de nordiske lands økonomi. De faktorer som særlig behandles er befolkningsutviklingen, tilgangen på kapital til den fortsatte industrialisering, råvaregrunnet, behovet for større markeder og ulikevekst-tendensene i den internasjonale betalingsstruktur.

Denne gjennomgåelsen av de økonomiske ekspansjonsproblemer i de nordiske land danner bakgrunnen og motiveringene for de formler for økonomisk samarbeid mellom de fire land, som er foreslått i rapporten. Formålet med dette samarbeid er således å gjøre det lettere for de nordiske land å løse de økonomiske vekstproblemer.

I den generelle del av rapporten blir det gitt en framstilling av planen for et felles nordisk marked for ca. 80% av de nordiske lands samhandel. Videre inneholder denne del av rapporten prinsipielle synspunkter på spørsmålet om en utvidelse av det nordiske markeds varemessige omfang. I nær sammenheng med dette må en se den foreløpige analyse av forholdet mellom det nordiske marked og overveielene om å danne et vest-europeisk frihandelsområde.

Samarbeidsutvalget har videre utarbeidet forslag om å sette i verk et økonomisk samarbeid også på en rekke andre områder. Det dreier seg her om et direkte produksjonssamarbeid, i første rekke for jern- og stålindustrien, automobilindustrien og kraftforsyningen. I tilknytning til disse spørsmål kommer Samarbeidsutvalget inn på en utbygging av samarbeidet om forskning og utdanning, ikke minst på områder som har direkte betydning for næringslivet.

Mulighetene for å skape en bedre tilgang på kapital til Norden har vært inngående overveid, og Utvalget har utarbeidd et konkret forslag om å opprette en nordisk investeringsbank. Utvalget fremhever ellers at det er ønskelig å øke kapitalbevegelsene innenfor Norden i form av direkte investeringer og kommersielle kreditter.

Også et utvidet handelspolitisk samarbeid, så vel på det bilaterale som på det multilaterale plan, blir aktuelt ved opprettelsen av et nordisk marked. Samarbeidsutvalget redegjør for disse spørsmål og i denne forbindelse også for GATT's og OEEC's bestemmelser om opprettelse av fellesmarkeder. Spørsmålet om utlandets reaksjon på opprettelsen av et nordisk marked blir også drøftet i denne sammenheng.

Endelig reises spørsmålet om gjennomføringen av Utvalgets forslag må medføre at de nordiske land også på andre områder, som har relasjon til den økonomiske

politikk, må ta sikte på en samordning. Dette problem belyses først ut fra synsvinkelen om tilpasninger er påkrevd for å sikre balanse i konkurransevilkårene innenfor fellesmarkedet. Deretter behandles spørsmålet om en samordning av de fire lands økonomiske politikk med sikte på å møte sterke konjunkturvekslinger.

Som avslutning på rapportens generelle del blir det redegjort for organisasjons- og avtalespørsmål i forbindelse med gjennomføringen av den foreliggende plan. Utvalget har utarbeidet et utkast til konvensjon om nordisk økonomisk samarbeid. Dette utkast foreligger i en foreløpig utforming og tjener bare til å illustrere hvilken type samarbeidsavtale som det etter Samarbeidsutvalgets oppfatning vil være behov for. Som et bilag til konvensjonsutkastet er vedlagt et utkast til overenskomst om Den nordiske investeringsbank.

I rapportens spesielle del finnes en rekke redegjørelser om enkelthetene i planen om et nordisk fellesmarked. Videre blir det her gjort nærmere rede for resultatene av Utvalgets undersøkelser om forskjellige økonomiske samarbeidsproblemer.

Til rapporten er knyttet tre bilag. I det første blir det gitt en oversikt i Brussel-nomenklaturen over gjeldende tollsatser og importrestriksjoner i de fire land, samt Utvalgets forslag til felles tolltariff. I det andre blir det redegjort for Utvalgets forslag til overgangsordninger. Det tredje inneholder forslag til felles handelsstatistisk nomenklatur.

Samarbeidsutvalget har under arbeidet med rapporten fått omfattende og verdifull bistand fra en lang rekke sakkyndige innenfor administrasjonen og næringslivet. Utvalget ønsker å uttale sin anerkjennelse for denne hjelp, som har vært av avgjørende betydning for arbeidet.

I. Plan for et utvidet økonomisk samarbeid

A. Problemer og målsetting

1. Norden og verdensøkonomien.

De ca. 20 millioner mennesker i Danmark, Finland, Norge og Sverige utgjør under 0,75% av jordens samlede befolkning. Likevel deler de fire nordiske land mellom seg ca. 2,4% av verdens totale anslatte nasjonalinntekt. Nasjonalinntektsberegninger av denne type må nødvendigvis bli meget usikre, men det er ingen tvil om at Norden tilhører en relativt velstående del av verden.

Utenrikshandelen er av stor betydning for alle de nordiske lands økonomi. Tilsammen utgjør deres andel av verdenshandelen 4–5% og de har over 12% av verdens handelstonnasje. Norden er således en viktig faktor i den internasjonale handel.

Det er en nær sammenheng mellom de nordiske lands relative velstand og deres sterke deltakelse i den internasjonale arbeidsdeling. Som små økonomiske enheter ligger deres muligheter for spesialisering i et utstrakt bytte av varer og tjenester. Det er på dette grunnlag de alle har oppnådd en relativt høy produktivitet i sitt arbeidsliv. Derfor må de nordiske lands ekspansjonsmuligheter og samarbeidsproblemer vurderes på bakgrunn av utviklingen i den internasjonale økonomi.

Hovedtrekk av utviklingen i verdensøkonomien.

I etterkrigstiden har verdensøkonomien gjennomgått en meget sterk vekst. Fra 1938 til 1955 ble verdens¹⁾ industriproduksjon mer enn fordoblet. Det er et viktig trekk i utviklingen at under en totalt sett kraftig ekspansjonsperiode er avstanden i velstandsnivå mellom de industrialiserte og de økonomisk tilbakebyggende land blitt utvidet. Men det har også foregått vesentlige forskyvninger mellom de industrialiserte land innbyrdes. Nasjonalproduktet i De forente stater økte med nesten 80% fra 1938 til 1945, og ekspansjonen har senere fortsatt og gitt landet en dominerende stilling i verdensøkonomien. Det er anslått at over en tredjedel av verdens samlede produksjon nå foregår i USA.

I andre deler av verden og da særlig i Vest-Europa og Sovjetsamveldet, ble den økonomiske vekst avbrutt under den annen verdenskrig. De store krigsødeleggelser

¹⁾ Unntatt Øst-Europa (innkl. USSR) og Kina.

i disse områder førte også med seg at det tok flere år å gjenvinne førkrigstidens produksjonsnivå.

Utviklingen fram til 1948 er nærmere illustrert i tabell I.

Tabell I. *Prosentvis fordeling av verdens befolkning og inntekt.*

	Befolkning		Inntekt	
	1938	1938	1938	1948
Nord-Amerika	6,6	27,7	42,9	
Europa (ekskl. USSR)	18,5	38,5	26,4	
USSR	7,9	8,1	6,4	
Asia (ekskl. USSR)	53,2	17,3	15,7	
Afrika	7,3	2,3	2,9	
Mellom- og Sør-Amerika	6,0	1,2	4,2	
Australia, New Zealand m.v.	0,5	1,9	1,5	

Kilde: W. S. Woytinsky and E. S. Woytinsky: World Population and Production. Trends and Outlook. New York 1953.

Tallene for Europas stilling i 1948 i tabellen ovenfor er preget av at den tyske produksjon på dette tidspunkt enna lå nede. Siden har den tyske produksjon ekspandert sterkt og dette har bidratt til en vesentlig forbedring av Europas stilling i forhold til De forente stater. For etterkrigstiden under ett har Europa hatt en betydelig sterkere takt i den økonomiske ekspansjon enn USA.

Produksjonsutviklingen innen de ulike geografiske områder i de senere år vil i hovedtrekkene gå fram av tabell II som gir indekstall for vareproduksjonen pr. hode i 1954 med 1948 som basisår.

Tabell II. *Vareproduksjon pr. hode innen ulike geografiske områder. (Relative tall).*

	1948	1954
Verden (ekskl. Øst-Europa og Kina)	100	119
Industrialiserte områder ¹⁾	100	122
Herav:		
USA og Canada	100	106
Vest-Europa	100	141
Økonomisk tilbakeliggende områder	100	115
Herav:		
Latin-Amerika	100	106
Sørøst-Asia	100	115
Afrika ²⁾ og Midt-Osten	100	132 ³⁾

¹⁾ Australia, Canada, Vest-Europa, Japan, New Zealand, Sør-Afrikasambandet, USA.

²⁾ Unntatt Sør-Afrikasambandet.

³⁾ Hovedtyngden av produksjonsøkningen faller på de oljeproduserende områder i Midt-Osten.

Kilde: World Economic Survey 1955, FN, New York 1956.

Statistiske opplysninger om produksjonsutviklingen i Sovjetsamveldet og de andre øst-europeiske land foreligger som oftest i en form som gjør det vanskelig å foreta en direkte sammenligning med produksjonsutviklingen i Vest-Europa. Alle tilgjengelige opplysninger tyder imidlertid på at den økonomiske ekspansjon etter krigen har vært relativt sterkere i Sovjetsamveldet enn i Vest-Europa. De årlige vekstrater for nasjonalproduktet har for de senere årene vært oppgitt til omkring 10%.

Hovedtyngden av økingen i industriproduksjonen i Sovjetsamveldet faller på ravare- og kapitalvareindustriene, dvs. på varer som er av grunnleggende betydning for den videre ekspansjon. Dette gjelder i første rekke produksjonen av kull og stål hvor Sovjetsamveldet, som tabell III viser, har vunnet sterkt inn på så vel Vest-Europa som USA.

Tabell III. *Produksjon av råolje, kull og stål i OEEC-landene, De forente stater og Sovjetsamveldet.*

	Millioner tonn.								
	OEEC-land			USA			USSR		
	Råolje	Kull	Stål	Råolje	Kull	Stål	Råolje	Kull	Stål
1920	0,1	386,5	23,8 ¹⁾	61,6	595,3	12,8	4,0	8,0	0,2
1939	1,0	485,0	50,9	170,9	402,2	47,9	30,0 ²⁾	121,0	18,8
1950	3,5	441,6	51,2	266,7	505,3	87,9	37,8	210,0	27,3
1954	7,6	475,7	66,7	313,0	375,0	80,1	58,0	278,0	41,0

¹⁾ Omfatter også Øst-Tyskland. ²⁾ 1938.

Kilde: Industrial Statistics 1900-1955, OEEC, Paris 1955.

Nedgangen i kullproduksjonen i USA må imidlertid sees på bakgrunn av den sterke vekst i den amerikanske oljeproduksjon som i stigende grad dekker USA's energiforbruk. For Vest-Europas og Sovjetsamveldets energiforbruk spiller også oljen en betydelig og stigende rolle. Vest-Europas egen oljeproduksjon dekker imidlertid bare en liten del av forbruket.

Sovjetsamveldet har fremdeles store uutnyttede naturressurser. Da landet etter alt å dømme fortsatt vil opprettholde et høyt investeringsnivå, er det grunn til å regne med at Sovjetsamveldet også i tiden framover vil ha en meget ekspansiv økonomi.

Vest-Europa har sterkt begrensede naturressurser i forhold til Sovjetsamveldet og De forente stater. Flere av de vest-europeiske land har tidligere kunnet disponere betydelige råvareressurser i andre verdensdeler. Utbyggingen av de økonomisk tilbakeleggende land, som i stor utstrekning består av tidligere koloniområder, vil føre med seg at disse landene selv i stigende grad legger beslag på sine råvarekilder.

Av betydning for den framtidige økonomiske ekspansjon er det også at Sovjetsamveldet og De forente stater er store statsforbund, skapt gjennom en politisk og økonomisk integrasjon av betydelige geografiske områder med store folketall. I forhold til De forente staters befolkning på 168 mill. og Sovjetsamveldets på 200 mill. (1956) blir de enkelte nasjonalstater i Vest-Europa relativt små enheter.

Nordens stilling i internasjonal økonomi.

I Vest-Europa inntar Norden en forholdsvis gunstig økonomisk stilling. Med 6,7% av Vest-Europas befolkning hadde de fire nordiske land i 1954 vel 9% av det samlede bruttonasjonalprodukt innen dette område. I forhold til folkemengden har Sverige det høyeste og Finland det laveste produksjonsnivå, mens Danmark og Norge ligger i en mellomstilling. Det er meget vanskelig å skaffe utsagnskraftig statistikk til sammenligning av nasjonalproduktet pr. innbygger i de forskjellige land. En sammenligning på grunnlag av de offisielle valutakurser er ofte misvisende fordi forholdet mellom valutakursene kan avvike til dels betydelig fra forholdet mellom de forskjellige valutaers indre kjøpekraft. En statistikk som bygger på andre vekter må nødvendigvis også være preget av vilkarlighet. Med disse forbehold kan det opplyses at en beregning foretatt på basis av foreliggende nasjonalregnskapsstatistikk og med anvendelse av de offisielle valutakurser, viser — når tallet for Sverige i 1954 settes til 100 — at det tilsvarende tall for Danmark er 78, for Finland 84 og for Norge 84. Gjennomsnittet for OEEC-landene er i denne sammenligning 60. Særlig for Finland gir en sammenligning på basis av de offisielle valutakurser et skjevt bilde. En skjønnsmessig justering ville for Finnlands vedkommende gi et tall på mellom 65 og 70.

De årlige vekstrater er av like stor interesse som landenes absolutte produksjonsnivå på et bestemt tidspunkt og er også mer sammenlignbare enn absolutte tall. Beregninger som er foretatt tyder på at Norden også hevder seg meget bra når en betrakter produksjonsutviklingen over et noe lengre tidsrom:

Tabell IV. *Gjennomsnittlige årlige vekstrater i bruttonasjonalprodukt pr. hode i en del land. (Faste priser.)*

1860 ¹⁾ –1950		1913–1938		1938–1950	
USA	2,2	Sverige	1,4	USA	4,2
Norge	1,6	Norge	1,2	Norge	2,1
Danmark	1,4	Sveits	1,2	Sverige	1,7
Sverige	1,4	Frankrike	0,9	Danmark	1,2
Tyskland	1,1	USA	0,9	Finland*)	1,2
Sveits	1,3	Danmark	0,8	Storbritannia ..	1,2
Storbritannia ..	1,2	Storbritannia ..	0,8	Sveits	1,1
Belgia	1,1	Tyskland	0,7	Tyskland	0,7 ²⁾
Frankrike	0,9	Belgia	0,6	Nederland	0,6
Nederland	0,7	Nederland	0,6	Belgia	0,3
				Frankrike	0,0

¹⁾ Basisåret varierer sterkt fra land til land. ²⁾ 1936–52.

Kilde: Capital Formation and Economic Growth. A Report of the National Bureau of Economic Research, New York. Princeton 1955.

*) Finland: Nasjonale oppgaver.

Ved slike prosentberegninger vil resultatene avhenge sterkt av det basisår som velges. Starter en fra et lavt utgangspunkt, slik som tilfellet stort sett var for de nordiske lands vedkommende før århundreskiftet, vil den prosentvise tilvekst gjerne bli stor. Likevel synes det forsvarlig å trekke den konklusjon at de nordiske land har hatt en relativt sterk økonomisk ekspansjon i forhold til de fleste vesteuropeiske land gjennom de perioder som tabellen omfatter.

I den senere del av etterkrigstiden synes imidlertid flere av landene i Vest-Europa å ha økt sin produksjon i et raskere tempo enn de nordiske land. I perioden 1950–55 økte bruttonasjonalproduktet for OEEC-landene med 26% og for Norden under ett med 17%.

Tallene for OEEC-området i denne tiden er sterkt påvirket av den kraftige veksten i den vesttyske produksjonen. Således var produksjonsøkningen i OEEC-landene, ekskl. Vest-Tyskland, 21% i perioden 1950–55. Produksjonsutviklingen i Vest-Tyskland i de senere årene har sammenheng med at gjenreisningen etter krigen kom forholdsvis sent i gang og at sysselsettingen har økt sterkt. Nasjonalproduktet pr. hode i Vest-Tyskland økte med hele 52% i perioden 1950–55. I løpet av de 17 årene 1938–55 er økingen derimot bare 17%. En må kunne gå ut fra at ekspansjonstakten i den tyske økonomi vil avta noe fordi landet ikke lenger kan trekke på betydelige ressurser av ledig arbeidskraft.

Selv om ekstraordinære forhold har bidratt til en særlig høy vekstrate for OEEC-landene i gjennomsnitt de senere årene, kan den forholdsvis moderate veksten i Nordens økonomi i dette tidsrommet gi grunn til å undersøke nærmere om særlige strukturelle faktorer på lengre sikt vil trekke i retning av å begrense veksten i de nordiske lands økonomi.

2. Vekstproblemer i de nordiske lands økonomi.

Utgangspunktet for en vurdering av de muligheter som foreligger for fortsatt økonomisk vekst i de nordiske land, må være en analyse av landenes økonomiske struktur og ressurser. En slik analyse vil også kunne klarlegge de hovedproblemer som knytter seg til landenes videre økonomiske utvikling.

I det følgende er det redegjort for hovedtrekkene i befolknings- og næringsstrukturen i de nordiske land. På bakgrunn av befolkningssituasjonen og den økonomiske utvikling i etterkrigstiden er så vekstproblemene drøftet, spesielt i relasjon til råvare- og energigrunnlaget, kapitaltilgangen og markedsmulighetene.

Hovedtrekkene i befolknings- og næringsstrukturen.

I begynnelsen av 1956 utgjorde folketallet i de nordiske land 19,5 mill. mennesker. Tallet fordelte seg med 4,5 mill. på Danmark, 4,3 mill. på Finland, 3,5 mill. på Norge og 7,3 mill. på Sverige. De fire nordiske land har tilsammen et innbyggertall av om lag samme størrelse som Be-Ne-Lux.

Etter de befolkningsprognoser ¹⁾ som foreligger vil folketallet i Norden øke til 20,7 mill. innbyggere ved utgangen av 1965 og videre til 21,4 mill. ved utgangen av 1970. Dette gir en øking på 1,9 mill., eller henimot 10% i den kommende 15-årsperiode.

Aldersgruppen 15–64 år er beregnet å øke med 1,4 mill. mennesker eller 11,5% fram til utgangen av 1970. For de nordiske land under ett vil således den ervervsdyktige befolkning stort sett opprettholde sin nåværende relative andel av landenes totale befolkning.

Tilveksten både i den ervervsdyktige og den totale befolkning ventes imidlertid å fordele seg ujevnt på de enkelte land. I Danmark antas den prosentvise øking å bli nærpå den samme i de to gruppene, nemlig henholdsvis 12% og 10,5%. I Finland er den ervervsdyktige befolkning beregnet å stige med 21% mens tilveksten i landets totale befolkning er beregnet til vel 17%. For Sverige er den naturlige tilvekst i den ervervsdyktige befolkning beregnet å utgjøre 6,5% fram til utgangen av 1970 mens tilveksten i landets totale befolkning er beregnet til vel 4%. For Norges vedkommende regnes det med at tilveksten i den ervervsdyktige befolkning blir svakere enn tilveksten i landets totale befolkning, nemlig henholdsvis 11% og 12,5%.

Den arlige naturlige tilvekst i den ervervsdyktige befolkning ventes å øke sterkt i alle de nordiske land i årene framover. Dette gjelder særlig i Finland, hvor tilveksten allerede i dag ligger betydelig høyere enn i de andre nordiske land. Inn- og utvandring av folk i ervervsdyktig alder mellom de nordiske land innbyrdes vil kunne utjevne forskjellen i tilveksttallene en del. I Sverige, hvor den naturlige tilvekst i den ervervsdyktige befolkning ligger lavest regnet i forhold til den totale ervervsdyktige befolkning, har det de siste årene funnet sted en betydelig nettoinnvandring av folk i ervervsdyktig alder. Nettoinnvandringen har i første halvdel av 50-årene utgjort gjennomsnittlig ca. 10 000 personer pr. år og har hovedsakelig funnet sted fra de øvrige nordiske land, i første rekke fra Finland. Det kan nevnes at av 135 000 arbeidsanmeldte utlendinger i Sverige ved begynnelsen av 1957 var 50 000 finske, 25 000 danske og 13 000 norske statsborgere. Til dette kommer et ikke ubetydelig antall personer fra de andre nordiske land som har fått svensk statsborgerskap.

Avtalen om et felles nordisk arbeidsmarked, som trådte i kraft den 1. juli 1954, kunne ikke ventes å føre med seg mer omfattende endringer i situasjonen på det nordiske arbeidsmarked, da det i praksis har eksistert et felles arbeidsmarked i hele etterkrigstiden. Selv om det er for tidlig å dra noen bestemte slutninger om betydningen av Avtalen om det felles nordiske arbeidsmarked, kan utviklingen etter at Avtalen trådte i kraft ikke sies å skille seg vesentlig fra utviklingen i årene før 1954. De differanser som forekommer vil kunne forklares ved andre faktorer enn det felles nordiske arbeidsmarkeds formelle ikrafttreden.

Hovedtyngden av tilveksten i den ervervsdyktige befolkning i de nordiske land

¹⁾ Kilde: Economic Survey of Europe in 1955. ECE Geneve 1956. Tallene refererer seg til den naturlige befolkningstilvekst og omfatter således ikke inn- og utvandring.

fram til utgangen av 1970 vil falle på aldersgruppen 15–39 år. Forskyvningen i tilveksten over på de yngre aldersgrupper vil stille økte krav til skole- og fagopplæringsvirksomheten i alle de fire land. Tendensen i retning av et stadig høyere utdannelsesnivå vil forsterke kravene ytterligere og vil på den annen side begrense tilgangen til arbeidsmarkedet innen disse aldersgruppene. Samtidig er det grunn til å regne med at den langt svakere tilvekst i aldersgruppen 40–64 år vil resultere i knapphet på mer kvalifisert arbeidskraft, iallfall de første 10–15 årene framover.

En generell reduksjon av arbeidstidens lengde vil også innebære at utslagene på arbeidsmarkedet som følge av den økte tilvekst i den ervervsdyktige befolkning blir mindre enn de ellers ville blitt. For tilgangen på arbeidskraft spiller også ervervsfrekvensen for kvinner og eldre en stor rolle.

I alle de nordiske land ventes aldersgruppen 0–14 år å avta i relativ betydning i forhold til landenes samlede befolkning i tiden fram til utgangen av 1970. Samtidig vil det finne sted en betydelig øking i aldersgruppen over 65 år. Forskyvningene vil gi seg sterkest utslag for Sveriges vedkommende, der aldersgruppen under 15 år ventes å gå ned med 15% mens aldersgruppen over 65 år vil øke med 30%. I Danmark ventes aldersgruppen under 15 år å være omtrent av samme omfang ved utgangen av 1970 som ved utgangen av 1955, mens aldersgruppen over 65 år vil øke med 32%. I Finland ventes årsklassene under 15 år å øke med 6% mens årsklassene over 65 år er beregnet å øke med 37%. De tilsvarende tall for Norges vedkommende er beregnet til henholdsvis 4 og 44%.

Den relative tilbakegang i de yngre årsklasser i årene framover vil kunne stille de nordiske land overfor et alvorlig problem når det gjelder tilgangen på ny arbeidskraft. Videre må en regne med at yrkesbefolkningens forsørgelsesbyrde vil øke etter hvert som de fatallige årskullene under 15 år trer inn i arbeidslivet og aldersgruppen 40–64 år forskyver seg oppover til aldersgruppen over 64 år. En nettoinnvandring til Norden av folk i ervervsdyktig alder vil delvis kunne bidra til å løse problemene. Men skal den alminnelige levestandard opprettholdes og fortsatt økes, må det også finne sted en betydelig produktivitetsøkning i alle de nordiske lands næringsliv.

De nordiske lands yrkesbefolkning fordelt på næringer går fram av tabell V:

Tabell V. Yrkesbefolkningen i de nordiske land i 1950 fordelt etter næringsvei.

	Prosentvis fordeling.					
	Jordbruk, skogbruk fiske og fangst	Bergverksdrift, industri og håndverk	Forretnings- virksomhet og samferdsel, inkl. skipsfart	Bygg og anlegg	Andre yrker	I alt
Danmark . . .	25	27	20	6	22	100
Finnland . . .	46	22	13	6	13	100
Norge	26	26	21	9	18	100
Sverige	20	32	24	8	16	100
Norden i alt .	28	27	20	7	18	100

Kilde: Statistisk årbok for Norge 1955.

Tabellen viser tydelig at Sverige er det land i Norden som har nådd lengst i industriell utvikling. Deretter følger Danmark og Norge som etter yrkesfordelingen a dømme synes å ligge på omtrent samme nivå. Finland er derimot fremdeles i stor utstrekning et jordbruksland.

Ved å sammenholde en nærings andel av yrkesbefolkningen med dens bidrag til nasjonalproduktet kan en få et tilnærmet uttrykk for næringsens relative produktivitet.

I 1950 var 22% av yrkesbefolkningen i Danmark sysselsatt i jordbruket. Det samme året utgjorde jordbrukets bidrag til bruttonasjonalproduktet over 20%. I Finland, der 39% av yrkesbefolkningen var sysselsatt i jordbruket i 1950, utgjorde næringsens bidrag til nettonasjonalproduktet 15%. For Norges og Sveriges vedkommende var det tilsvarende forholdstall ca. 18% av yrkesbefolkningen og 7-8% av bruttonasjonalproduktet. Tallene viser at det bare er i Danmark at jordbrukets bidrag til nasjonalproduktet noenlunde svarer til næringsens prosentvise andel av yrkesbefolkningen.

Tar en for seg industri og håndverk vil en finne at de 27% av yrkesbefolkningen i Danmark som i 1950 var sysselsatt i disse næringer bidro med 29% av landets nettonasjonalprodukt det samme år. I Finland, hvor 22% av yrkesbefolkningen var knyttet til bergverk, industri og håndverk i 1950, var disse næringers andel av nettonasjonalproduktet 31%. For Norges vedkommende var 26 % av yrkesbefolkningen sysselsatt i industri og håndverk og næringsens andel av nettonasjonalproduktet var 30%. I Sverige, hvor 32% av yrkesbefolkningen var sysselsatt i industri og håndverk var næringsens andel av bruttonasjonalproduktet 39%.

I alle de nordiske land har det i årene etter krigen foregått en omfattende overgang av arbeidskraft fra jordbruket til næringer med høyere produktivitet, i første rekke til industrien. Reduksjonen av arbeidsstyrken i jordbruket har også vært en av forutsetningene for den betydelige produktivitetsstigning som har funnet sted i denne næringsgren.

En fortsatt heving av det alminnelige velstandsnivå vil avhenge av i hvilken utstrekning det også i årene framover kan skapes nye arbeidsmuligheter i næringer med høy produktivitet. Grunnlaget for en slik utvikling kan bare trygges ved at landene fortsatt tar sikte på en omfattende industrialisering.

Investeringer og produksjonsutvikling.

Når det har funnet sted en betydelig produktivitetsøkning i de nordiske lands næringsliv etter krigen, henger dette sammen med at landene gjennomgående har holdt et meget høyt investeringsnivå. Tabellen nedenfor viser bruttorealinvesteringene ekskl. lagerendringer (faste investeringer) i prosent av bruttonasjonalproduktet i de nordiske land i årene 1950-54, sammenlignet med tilsvarende tall for en del andre land i Vest-Europa. Tallene omfatter ikke militære anleggsutgifter, reparasjoner og vedlikehold.

Tabell VI.

*Brutto investeringer i fast realkapital i prosent av brutto-
nasjonalproduktet i perioden 1950-54.*

Danmark	18
Finnland	25
Norge	29
Sverige	19
<hr/>	
Belgia	14
Nederland	21
Italia	19
Frankrike	17
Storbritannia	13
Vest-Tyskland	20

Kilde: Economic Survey of Europe in 1955, ECE, Genève 1956.

I Finland og Norge har investeringsratene ligget høyere enn i andre vest-europeiske land i alle årene etter krigen, mens innvesteringsratene i Danmark og Sverige stort sett har ligget på nivå med gjennomsnittet for OEEC-landene. I Danmark, Finland og Sverige er investeringene praktisk talt i sin helhet blitt finansiert gjennom innenlandsk oppsparing. I Norge har det også funnet sted en betydelig tilførsel av kapital fra utlandet, særlig i tilknytning til investeringer i kraftutbygging, industri og skipsfart.

En stor del av investeringene har gått til utbygging av samferdselen og kraftforsyningen. Om lag en tredjedel av de samlede investeringer i hvert av landene har gått til disse formål, noe mer i Norge hvor utbyggingen av handelsflaten alene har lagt beslag på omkring en fjerdedel av de samlede investeringer og noe mindre i Danmark og Finland. I Finland og Sverige faller videre om lag en fjerdedel av investeringene på boligsektoren, mens investeringene i denne sektor utgjør omkring en femtedel i Danmark og Norge.

For øvrig har investeringene gått til utbygging av gruvedrift, industri, handel, m. v., og likedan i betydelig omfang til rasjonalisering i jordbruket. Nedgangen i sysselsettingen i jordbruket har ført med seg at arbeidskraften i stor utstrekning er blitt erstattet med maskiner og annet produksjonsutstyr.

I Danmark har hovedtyngden av investeringene i industrien gått til utbygging av jern- og metallindustrien samt nærings- og nytelsesmiddelindustriene. I Finland, Norge og Sverige er det særlig blitt lagt vekt på gruvedriften, jern- og metallindustrien og treforedlingsindustrien. I Norge og Sverige har det dessuten funnet sted en betydelig utbygging av den kjemiske industri.

Som tidligere nevnt kan de nordiske land vise fram en betydelig økonomisk framgang sammenlignet med verden for øvrig, spesielt når en betrakter utviklingen over en lengre periode. Produksjonsøkningen har imidlertid ikke vært like stor i alle de nordiske land de siste 15-20 år. Det har også vært stor forskjell i utviklingen fra år til år. Dette henger nok for en stor del sammen med at de nordiske land ofte har ulike muligheter for å møte internasjonale konjunkturvekslinger, hvilket i stor

utstrekning kan føres tilbake til ulikheter i landenes naturgrunnlag og næringsstruktur.

Tabellen nedenfor viser den gjennomsnittlige årlige tilvekstrate i bruttonasjonalproduktet pr. hode i de forskjellige nordiske land i periodene 1938–55 og 1947–55:

Tabell VII. *Gjennomsnittlige årlige vekstrater i bruttonasjonalproduktet pr. hode i de nordiske land.*

	1938–55	1947–55
Danmark	1,2	2,1
Finnland ¹⁾	1,6	3,9
Norge	2,1	2,9
Sverige	2,0	3,0

¹⁾ Nettonasjonalprodukt 1938–54 og 1947–54.

Kilde: OEEC's 8. årsrapport. Paris 1957. (Finnland: Statistics of National Income and Expenditure, F.N. New York 1956.)

Når vekstraten ligger høyere i tidsrommet 1947–55 enn i tidsrommet 1938–55 skyldes det at produksjonen stagnerte eller gikk tilbake under krigen.

Danmark har hatt en svakere produksjonsøking enn de øvrige nordiske land i det tidsrom tabellen omfatter. Industriproduksjonen i Danmark steg med 75% fra 1938 til 1955 mens tilsvarende tall for Finnlands, Norges og Sveriges vedkommende var henholdsvis 103, 98 og 88%. Den relativt svake produksjonsøking i Danmark må sees på bakgrunn av den dominerende rolle jordbruksvarerne spiller i landets produksjon og eksport. I denne forbindelse er det grunn til å fremheve at proteksjonistiske tiltak i andre land har begrenset mulighetene for å øke den danske eksporten av jordbruksvarer og dermed også mulighetene for å øke landets valutainntekter i et omfang som kan gi muligheter for en sterkere industriell ekspansjon. På grunn av de markedsmessige og handelspolitiske problemer den danske jordbrukseksporten har vært stilt overfor, har Danmarks produksjon av jordbruksvarer bare steget med 35% fra før krigen¹⁾ til 1953–54. Hertil kommer at Danmarks terms of trade har utviklet seg i ugunstig retning, idet prisene på jordbruksvarer har steget langt svakere enn prisene på brensel og industrielle råvarer.

Danmark har dessuten ikke hatt nevneverdige industrielle naturressurser å ta i anvendelse i motsetning til hva som hittil har vært tilfelle i de øvrige nordiske land. Landet har derfor i stor utstrekning vært henvist til å søke sin ekspansjon innen lite råstoffkrevende industrigrupper som maskin- og verkstedsindustri, elektroteknisk og annen apparatindustri. Selv om Danmark må sies å ha betydelige ressurser i sitt teknisk-vitenskapelige og industrielle miljø, vil investeringer i produksjonsgrenener som alene eller i første rekke må baseres på importerte råvarer og energistoffer reise særlige problemer.

For Finnlands vedkommende kan den markerte forskjell i de gjennomsnittlige

¹⁾ Gjennomsnitt 1931–38.

årlige vekstrater i perioden 1938–54 sammenlignet med perioden 1947–54 direkte føres tilbake til de økonomiske skadevirkninger krigen førte med seg. Først i 1947 nådde produksjonen pr. innbygger opp igjen på samme nivå som i 1938, slik at utgangsstillingen faktisk var den samme for de to periodene tabellen omfatter.

Som tidligere nevnt er Finnland fremdeles i stor utstrekning et jordbruksland, idet 46% av yrkesbefolkningen fortsatt var sysselsatt i jordbruk, skogbruk, fiske og fangst i 1950. Etter krigen har det imidlertid foregått en omfattende overføring av arbeidskraft fra jordbruket til industrien. I tidsrommet 1950–55 gikk således yrkesbefolkningen i jordbruket tilbake med 15%. Likevel steg jordbruksproduksjonen med 11% i samme tidsrom, hvilket viser at nedgangen i yrkesbefolkningen i jordbruket i Finnland som i de øvrige nordiske land har ført til en strukturrasjonalisering i jordbruket. Den industrielle ekspansjon har i første rekke funnet sted i treforedlingsindustrien, i jern- og metallindustrien og innenfor den kjemiske industri.

I Norge steg produksjonen særlig raskt de første årene etter krigen. Selv om produksjonsutstyret var sterkt nedslitt og på mange områder lite rasjonelt, kunne produksjonen økes hurtig ved tilførsel av utenlandske råvarer og hjelpestoffer. Landet satt dessuten med forholdsvis rikelige valutabeholdninger da krigen sluttet, slik at innkjøp av viktige råvarer og hjelpestoffer ikke ble hemmet av valutaknapphet. Dessuten var det i perioden 1946–50 en relativt rikelig tilgang på arbeidskraft. Endelig skjedde det i denne perioden i Norge som i de øvrige nordiske land, en betydelig overføring av arbeidskraft fra jordbruket til industrien. Når produksjonsøkningen har vært svakere i perioden 1951–55, henger det bl. a. sammen med at den totale sysselsettingstilvekst har vært langt mindre de siste årene, til tross for at tilveksten i ervervsbefolkningen faktisk har vært større enn den var i perioden 1946–50. Fri-gjøringen av importen har dessuten ført med seg en økt konkurranse fra utlandet, som på en del områder har begrenset produksjonen innen hjemmeindustrien.

I Norge faller hovedtyngden av produksjonsøkningen innen industrien på produksjonsområder med basis i innenlandske råvare- og energitilganger. Mens industriens totale produksjon steg med 46% fra 1949 til 1955 var den tilsvarende produksjonsøkning innen treforedlingsindustrien 50%, innen kjemisk industri 88% og innen primær jern og metallindustri 71%. De industrier som viste den svakeste produksjonsutvikling i denne perioden faller alle innenfor gruppen hjemmeindustri.

Produksjonsutviklingen i Sverige var også preget av en lavere ekspansjonstakt i perioden 1951–55 enn i perioden 1946–50. Ved siden av de virkninger krigen førte med seg også for Sveriges vedkommende, har produksjonsutviklingen i første rekke vært preget av den knappe tilgang på ny arbeidskraft. De siste tiårene før krigen hadde Sverige en årlig netto tilvekst (inkl. vandringer) i sin arbeidsdyktige befolkning på omkring 1%. I perioden 1940–55 sank tilveksten til omkring 0,4% og i perioden 1950–55 lå den enda lavere, til tross for at Sverige under og etter krigen har hatt en betydelig nettoinnvandring av personer i ervervsdyktig alder.

Også i Sverige har det etter krigen funnet sted en betydelig overføring av arbeidskraft fra jordbruket til industri, handel og andre næringer. Sysselsettingen i jord-

bruket og dets binæringer har siden 1940 gått tilbake med 2–3% pr. år. Nedgangen i sysselsettingen er blitt mer enn oppveid ved en øking i produktiviteten slik at produksjonen av jordbruksvarer steg med ca. 15% fra før krigen¹⁾ til 1953–54.

De første årene etter krigen steg industriproduksjonen i Sverige med gjennomsnittlig vel 4% pr. år. Allerede i 1948 var industriproduksjonen 49% høyere enn i 1938. I tidsrommet 1948–55 steg produksjonen med ca. 23% eller 3% pr. år. Produksjonen nådde en topp i 1951 i forbindelse med Koreakonjunkturen. I 1952 og 1953 var utviklingen preget av stagnasjonen og direkte produksjonsnedgang, men allerede i 1954 var produksjonen kommet opp på 1951-nivået og har steget raskt de to siste årene. Også i Sverige faller en vesentlig del av produksjonsøkningen på industrigrener som er knyttet til egne råstoffkilder, dvs. innen gruvedrift, primær jern- og stålindustri, metall- og metallvareindustri m. v. Prosentvis har produksjonsøkningen vært størst i maskin- og verkstedsindustrien og da i første rekke innenfor skipsverftene og bilindustrien.

Ressurser for en fortsatt ekspansjon.

Når de nordiske land har hatt en relativt rask økonomisk framgang i vårt århundre, skyldes det bl. a. at landene har vært i besittelse av særlige råvare- og energiresurser og har kunnet nyttiggjøre seg disse gjennom et utstrakt vare- og tjenestebytte med utlandet. Dessuten er det grunn til å understreke at landene i betydelig grad har evnet å utvikle spesielle næringsgrener og produksjonsfelter hvor produksjonen i første rekke har vært basert på de immaterielle ressurser landene etter hvert har ervervet seg i form av høy industriell standard og faglig dyktighet, spesiell erfaring i shipping, handel m. v.

I Danmark er naturgrunnet i første rekke landets produktive jordbruksareal. I Finland er skogen den langt viktigste råvarekilde, mens skogen og malmtilgangene er av størst betydning for Sveriges vedkommende. For Sveriges energiforsyning er vannkraften dessuten av stor betydning. Norges viktigste råvarekilder er skogen, malmtilgangene og fiske- og fangstfeltene. Dessuten spiller vannkraften en sentral rolle for landets eksportorienterte elektrokjemiske og elektrometallurgiske industri.

At de nordiske land hittil i særlig grad har basert sin økonomiske ekspansjon på de fortrinn som ligger i selve naturgrunnet, kombinert med en utstrakt spesialisering og internasjonal arbeidsdeling, trer tydelig fram når en betrakter sammen-setningen av landenes eksport:

Tabell VIII. *Vareeksportens prosentvise sammensetning i de nordiske land i 1955.*

	Danmark	Finland	Norge	Sverige
Nærings- og nytelsesmidler, inkl. animalske og vegetabiliske fettstoffer . . .	68	2	27	34)
Ikke spiselige råvarer	5	31	10	26

¹⁾ Gjennomsnitt 1934–38.

<i>Herav: Tommer og trelast</i>	0	31	1	14
<i>Malmer, mineraler og metall- skrap</i>	1	1	6	10
Industrielle halvfabrikata	10	29	45	38
<i>Herav: Tremasse og cellulose</i>	0	20	12	18
<i>Kjemikalier</i>	3	0	9	3
<i>Uedle metaller</i>	2	1	20	8
Ferdige industrivarer	17	35	18	33
<i>Herav: Papir og papp</i>	0	21	10	9
<i>Maskiner og transportutstyr</i>	15	12	7	22
Total	100	100	100	100

¹⁾ Tallet er påvirket av det darlige hostutbyttet i Sverige i 1955. I 1954 var tallet for Sveriges vedkommende 6 %.

Kilde: Commodity Trade Statistics, 1955. F.N. New York 1956.

I alle de nordiske land er eksporten konsentrert om noen få varegrupper. I Danmark består 2/3 av eksporten av produkter fra jordbruket. I Finland utgjør eksporten av tømmer, trelast, tremasse, cellulose og papir over 70% av totaleksporten. I Norge og Sverige, der naturgrunnlaget er noe mer variert, faller hovedtyngden av eksporten på treforedlingsprodukter, malmer og metaller. For Norges vedkommende veier dessuten fisk og fiskevarer samt produkter fra den elektrokjemiske industri forholdsvis tungt i eksporten.

For Finland, Norge og Sverige er det et karakteristisk trekk at eksporten i utpreget grad domineres av råvarer og halvfabrikata. For Danmarks vedkommende består over halvparten av eksporten utenom jordbruksvarene av ferdige industrivarer, i første rekke maskiner og transportutstyr. Sveriges eksport av ferdigvarer fra maskin- og verkstedsindustrien er av særlig stor betydning. I Norges eksport spiller disse varene en forholdsvis liten rolle, mens de for Finnlands vedkommende er av større betydning.

Når det gjelder mulighetene for fortsatt å kunne basere den økonomiske framgang på en videre utnyttning av naturgrunnlaget ligger forholdene noe forskjellig til rette i de ulike nordiske land.

Danmarks viktigste naturgrunnlag er som tidligere nevnt landets jordbruksareal. Nærpå to tredjedeler av Danmarks samlede areal nyttes til jordbruk mens andelen for de andre lands vedkommende er under 10%, for Norge under 3%. Det dyrkede areal pr. innbygger er derfor større i Danmark enn i de andre nordiske land og mer enn dobbelt så stort som i Norge. Til dette kommer at jordens bonitet og de klimatiske vilkår for å drive jordbruk gjennomgående er langt bedre i Danmark enn i de andre nordiske land.

I alle de nordiske land har det totale jordbruksareal gått suksessivt tilbake ved siden av at yrkesbefolkningen i jordbruket har vist en nedadgående tendens gjennom en årrekke. Hittil er imidlertid denne tendensen blitt mer enn oppveid av den økte produktivitet i jordbruket i de fire land.

Skogarealet og den anslatte årlige drivverdige tilvekst i skogen i de nordiske land sammenholdt med den gjennomsnittlige årlige avvirking i 1952-54 går fram av tabell IX. Tilveksten er beregnet inklusive bark, grener og topper, mens avvirkingen er beregnet etter fast mål. Tallene er derfor ikke direkte jevnførbare.

Tabell IX. *Skogsareal, anslått årlig tilvekst som bør kunne avvirkes og årlig avvirking i de nordiske land i 1952-54.*

	Danmark	Finland	Norge	Sverige
Areal i mill. dekar	1,1	218,7	75,0	229,3
Anslått årlig tilvekst som bør kunne avvirkes (mill. m ³)	1,9	17,0	11,8	62,9
Gjennomsnittlig årlig avvirking i 1952-54 (mill. m ³)	2,1 ¹⁾	31,6	9,0 ²⁾	39,4

¹⁾ 1952-53. ²⁾ Hjemmeforbruket i jordbruket ikke medregnet. Dette er anslått til 2,8 mill. m³.

Kilde: Nasjonale oppgaver

På kort sikt vil mulighetene for økt skogsavvirking være sterkt begrenset i Danmark og Norge der hele den økonomisk drivverdige tilvekst er blitt avvirket i de senere årene. Derimot vil Finland og Sverige de nærmeste årene framover kunne regne med en årlig uavvirket tilvekst i sine skoger. Med det utbyggingsprogram den svenske treforedlingsindustri har lagt opp vil imidlertid det meste av den årlige uavvirkede tilvekst i Sverige være tatt i bruk i løpet av de første 10 år.

På lengre sikt vil en bedre skogskjøtsel kunne øke tilveksten i skogen betydelig. I Norge har det således vært anslått at tilveksten er økt med 20% de siste 25 år og at en videre øking på 50% vil være mulig i løpet av de neste 50-70 år.

Det er i første rekke Norge som har interesser knyttet til fiske og fangst. Det kan fortsatt være grunnlag for en fangstøkning i fiskeriene, især gjelder dette sildeflasket. De andre kystfiskeriene gir ikke grunnlag for noen særlig ekspansjon. Derimot må en regne med at større innsats av storskøyter og trålere på bankene vil kunne øke fangstutbyttet av torsk og annen fisk. Innen hvalfangsten er det ingen ekspansjonsmuligheter.

Danmark har ingen nevneverdige forekomster av malmer og mineraler.

De finske jernmalmmressurser er for tiden anslått til minst 300 millioner tonn. Tilgangen på drivverdige kopper-, sink- og svovelkismalmer er beregnet til ca. 20 mill. tonn. Finland har også betydelige ressurser av drivverdig kalkstein og asbest. Tilgangen på øvrige industrielt viktige malmer og mineraler synes stort sett å være av mer beskjedent omfang. Undersøkelser som for tiden pågår vil imidlertid kunne bringe nye forekomster for dagen.

I Norge ble det i midten av 20-årene gjort anslag over svovelkis- og jernmalmm-reservene. De påviste reserver av svovelkis ble anslått til 40 mill. tonn og de mulige kisreserver ble ansett for å være betydelige. De påviste jernmalmmreserver ble anslått

til 400 mill. tonn (325 mill. tonn med 35% jerninnhold og resten med 40–50%). Produksjonen av jernmalm kom først opp igjen på førkrignivå i 1953 og har siden ligget omkring 1,3 mill. tonn pr. år. Selv med en fordobling av jernmalmproduksjonen vil de påviste malmressurser kunne rekke 100 til 150 år fram i tiden. De anslag som ble gjort i mellomkrigstiden kan antagelig forhøyes betydelig i dag både fordi kjennskapet til forekomstene er blitt større og fordi høyere priser har gjort tidligere ulønnsomme forekomster økonomisk drivverdige. Norge har også muligheter for å øke produksjonen på grunnlag av mindre forekomster av andre malmer og mineraler.

I Sverige er det bare gjort anslag over jernmalmmressursene. Disse er for tiden anslått til ca. 2500 mill. tonn med et gjennomsnittlig jerninnhold på 64%, eller ca. 1600 mill. jern tonn. Produksjonen utgjorde 17,5 mill. tonn malm i 1955 og er beregnet å stige til 23 mill. tonn i 1965. Med denne utnyttelse skulle de beregnede svenske jernmalmtilganger kunne rekke vel 100 år fram i tiden. Sverige har også forholdsvis store tilganger av ikke-jernholdige malmer der produksjonen i 1955 nådde opp i tilsammen 682 000 tonn.

De nordiske land har en sterk begrenset tilgang på tradisjonelle energikilder utenom vannkraftressursene, som er av stor betydning for Norges og Sveriges vedkommende. Forekomstene av fossilt brensel er i første rekke begrenset til kullforekomstene på Svalbard. Av mindre betydning er brunkullforekomstene i Danmark og Sverige. Dessuten har Sverige en viss produksjon av brenselolje og bensin basert på oljeutvinning av alunskifer.

Vannkraftens betydning for elektrisitetsproduksjonen er meget stor i Norden, unntatt i Danmark hvor elektrisitetsproduksjonen praktisk talt i sin helhet foregår på basis av varmekraft. Elektrisitetsproduksjonen pr. innbygger var i 1954 738 kWh i Danmark, 1359 kWh i Finland, 6421 kWh i Norge og 3299 kWh i Sverige. Av Danmarks totale maskinkapasitet var bare omkring 1 prosent bygd ut på basis av vannkraft, mens det tilsvarende tall for Finland var 60%, for Norge 97% og for Sverige 81%. Imidlertid ble kapasiteten forskjellig utnyttet slik at en ubetydelig del av produksjonen i Danmark, 86% av produksjonen i Finland, 95% av produksjonen i Sverige og bortimot 100% av produksjonen i Norge i 1955 foregikk på basis av vannkraft.

Danmark har ingen nevneverdige vannkraftressurser.

I Finland er de totale økonomisk nyttbare vannkraftressurser beregnet til å kunne gi en arsyttelse på 17 milliarder kilowatt-timer, hvorav 6,2 milliarder kilowatt-timer var tatt i bruk i 1955. Det er anslått at 44% av den nyttbare vannkraft i Finland var utbygd eller under utbygging i begynnelsen av 1957 og at ressursene vil være fullt utbygd ved slutten av 1960-årene. Over 2/3 av den totale nyttbare vannkraft ligger i de nordlige deler av landet, 500–800 km fra de viktigste forbruksentra.

I Norge er den mulige arsyttelse av vannkraftressursene anslått til 105 milliarder kWh og av dette var ca. 1/5 utbygd i 1955. De største vannkraftressurser finnes på Vestlandet. Østlandet som har 48% av befolkningen, har bare 28% av kraft-

kildene. Det er mulig at Norge vil ha unyttede kraftressurser til fram mot århundreskiftet.

I Sverige er de nyttbare vannkraftressursene anslått til å kunne yte 80 milliarder kWh gjennomsnittlig pr. år. Av dette var noe under 1/3 bygd ut i 1955 og en regner med å ha unyttede ressurser fram til 1975–80. Kraftkildene er hovedsakelig konsentrert i Nord-Sverige, mens tyngdepunktet av befolkningen og forbruket ligger sør i landet. Dette forårsaker lange overføringslinjer.

Interessen er i dag i stor grad knyttet til atomkraftens framtidige muligheter. Atomkraftverkene vil imidlertid neppe komme til å konkurrere med den vannkraft som nå bygges ut og planlegges bygd ut i Norden de nærmeste årene framover. Når det gjelder tilgangen på egne råstoffer for framstilling av atomkraft, kan nevnes den norske produksjon av tungtvann og de svenske forekomster av alunskifer som inneholder uran, om enn urangehalten er forholdsvis liten. I de nordiske land pågår stadig undersøkelser etter forekomster av spaltbart materiale for atomkraftframstilling. De resultater som foreligger tyder på at en kan finne drivverdig uran både i Finland, Norge, Sverige og på Grønland.

Framstillingen ovenfor viser at Finland, Norge og Sverige på enkelte områder fremdeles har betydelige uutnyttede naturressurser. Jernmalforekomstene i de tre land vil med den nåværende årsproduksjon sannsynligvis rekke langt fram i tiden. Landene har også betydelige drivverdige forekomster av enkelte ikke-jernholdige metaller.

Finland og Sverige har muligheter for å øke den årlige avvirking i skogbruket. En del av de skogsvidder hvor tilveksten i dag er dårlig utnyttet, ligger imidlertid i Nord-Finland og Nord-Sverige hvor mulighetene for industriell utnyttning er mer begrensede enn ellers.

Vannkraftressursene er av størst betydning for Norges vedkommende, der en framtidig utbygging av elektrisitetsproduksjonen vil kunne skape grunnlag for en betydelig ekspansjon på mer kraftkrevende industriområder. Også i Sverige vil vannkraftressursene fortsatt kunne gi betydelige tilskudd til landets energiforsyning.

Ekspansjonen i de nordiske land har hittil, med unntak for Danmark, hovedsakelig vært knyttet til produksjonen av råvarer og halvfabrikata basert på innenlandske råvare- og energitilganger. Skal landene kunne opprettholde full sysselsetting og oppnå en tilfredsstillende vekstrate i sin økonomi i framtiden, vil det bli nødvendig å øke foredlingsgraden i produksjonen. Landenes egne råvare- og energiressurser vil, selv med en høyere foredling, neppe alene gi tilstrekkelig grunnlag for en tilfredsstillende produksjonsutvikling i framtiden. Alle de nordiske land vil etter hvert komme over i en utviklingsfase der den økonomiske ekspansjon i større grad enn hittil vil måtte søkes innenfor produksjonsområder hvor industriell erfaring, faglig dyktighet og teknisk standard vil være de avgjørende forutsetninger for å kunne bygge opp en konkurransedyktig produksjon. Sverige er for så vidt allerede inne i denne utvikling, idet landet har utviklet en omfattende mekanisk industri. Danmark har i mangel av nevneverdige innenlandske råvare- og

energitilganger allerede fra begynnelsen av måtte basere sin industrielle ekspansjon på disse forutsetninger.

Denne utvikling vil måtte bringe utdannings- og forskningsspørsmålene sterkt i forgrunnen. Generelt må en kunne si at det høye utdanningsniva i de nordiske land sammen med landenes relativt lange industrielle tradisjoner skaper gode forutsetninger for ekspansjon på mer teknisk betonte industriområder. Ekspansjonsmulighetene på disse områder vil imidlertid i høy grad avhenge av hvorvidt det vil være mulig å sikre landene en tilstrekkelig rekruttering av forskningspersonell og faglært arbeidskraft i årene framover.

Kapitalproblemet.

Forutsetningen for at de nordiske land skal kunne opprettholde en tilfredsstillende vekstrate i sin økonomi er at landene også i framtiden holder investeringene på et høyt niva.

I alle de nordiske land er produksjonskapasiteten gjennomgående godt utnyttet ved siden av at landene har relativt små ressurser av ledig arbeidskraft. Tilveksten i produksjonen må derfor hovedsakelig komme som et resultat av forbedret teknikk og større kapitalinnsats pr. sysselsatt. Generelle tendenser i den tekniske og økonomiske utvikling ved siden av spesielle trekk ved de nordiske lands naturressurser fører dessuten med seg at utbyggingen av vareproduksjonen på mange områder må bli sterkt kapitalkrevende.

Ser en nærmere på produksjonsutviklingen i de industrialiserte land vil en finne flere tendenser som trekker i retning av å øke kapitalintensiteten, i første rekke innen industrien.

For det første fører den tekniske utvikling med seg at kapitalkostnadene pr. sysselsatt viser en stadig stigende tendens innen de fleste produksjonsgrener. Mulighetene for å utvikle produksjonen vil på mange områder være avhengig av en systematisk forsknings- og forsøksvirksomhet som ofte krever betydelige investeringer i laboratorier og annet forskningsutstyr. Den praktiske gjennomføring av tekniske og vitenskapelige forskningsresultater krever dessuten ofte et kostbart produksjonsutstyr, som bare kan forrentes dersom produksjonen kan foregå i stor skala.

For det andre vil det oppstå vanskeligheter for de mer arbeidsintensive industrigrener i de eldre industriland etter hvert som de økonomisk tilbakeleggende land utvikler sin egen industri og kommer med i konkurransen om markedene for industrivarer. I de svakt industrialiserte land er arbeidskraften billig og mange varer vil av den grunn kunne framstilles til lavere priser der enn i de høyt industrialiserte land. Generelt sett er det de produksjonsprosesser som fra et teknisk synspunkt er relativt lite kompliserte som først blir tatt opp i de tilbakeliggende land. De eldre industriland som må konkurrere på basis av høyere arbeidslønninger blir i stadig større grad henvist til å satse på de kapitalintensive industrigrener hvor høy teknisk innsikt, forskning og lang industriell erfaring ofte er avgjørende for produksjonens konkurransedyktighet.

Utviklingen av industriproduksjonen i Vest-Europa og USA viser klart at ekspansjonen i særlig grad foregår innenfor felter hvor produksjonen er særlig kapitalkrevende.

Tabell X. *Industriproduksjonens utvikling i OEEC-landene og USA.*

	Relative tall.					
	OEEC-landene			USA		
	1938	1948	1955	1938	1948	1955
Total industriproduksjon	100	100	178	100	231	313
Nærings- og nytelsesmiddelindustri	100	102	146	100	162	178
Tremasse- og celluloseindustri	100	71	109	100	217	351
Tekstilindustri	100	92	121	100	200	196
Primær jern- og metallindustri	100	92	177	100	291	403
Maskiner, transportmidler og annen metallvareindustri	100	108	212	100	334	414
Kjemisk industri	100	110	249	100	252	382
Elektrisitets- og gassproduksjon, vannverk	100	110	239	100	216	188

Kilde: Industrial Statistics 1900-1955. Addendum. OEEC. Paris 1956.

Denne tendens i den industrielle utvikling er av betydelig interesse fra et nordisk synspunkt. Med sitt relativt høye lønnsnivå, også sammenlignet med de fleste land i Vest-Europa, blir de nordiske lands muligheter for å opprettholde konkurransedyktig produksjon svekket på flere av de tradisjonelle industriområder. Samtidig åpner forskningen og den tekniske utvikling nye muligheter for produksjon som kan skape grunnlag for en fortsatt høyning av reallønningene.

Gjennomgåelsen av de nordiske lands råvare- og energiresurser viser også at ekspansjonsmulighetene i stor utstrekning er knyttet til produksjonsområder som er utpreget kapitalintensive. Generelt kan en si at den framtidige ekspansjon vil måtte søkes innen tre hovedområder. For det første kan Finnland, Norge og Sverige i en viss utstrekning foreta en videre utbygging av produksjonen av råvarer og halvfabrikata på basis av innenlandske råvare- og energitilganger. For det andre kan disse land på spesielle områder fortsette utbyggingen av en foredlingsindustri med basis i råvare- og energigrunnlaget. Endelig må alle de nordiske land, som anført foran, i stadig større grad ta sikte på å bygge ut spesielle industrigrener hvor produksjonen i første rekke må baseres på teknisk innsikt og faglig dyktighet.

På de fleste av disse områdene er produksjonen meget kapitalkrevende. Særlig gjelder dette for kraftutbygging og utbygging av elektro-metallurgisk og elektrokjemisk industri, hvor særlig Norge har gode forutsetninger for en videre utbygging. Det samme gjør seg imidlertid også gjeldende for foredlingsindustrier med basis i råvaregrunnlaget, som for eksempel cellulose- og papirindustri, produksjonen av kunstige spinnestoffer, organiske kjemikalier m. v. Tendensen er også den samme innen de industrigrener hvor produksjonen i første rekke må baseres

på teknisk innsikt og henger her bl. a. sammen med overgangen til økt automatisk drift.

De generelle tendenser til større kapitalintensitet innen alle produksjonsgrener, ved siden av det forhold at de nordiske lands ekspansjonsmuligheter i første rekke er knyttet til de spesielt kapitalintensive produksjonsgrener, vil øke landenes kapitalbehov sterkt i årene framover. På mange områder fører dessuten den raske tekniske utvikling med seg at produksjonsutstyret må avskrives hurtigere og fornyes oftere enn tidligere. Dette forhold trekker i retning av å øke kapitalbehovet ytterligere.

En videre utbygging av næringslivet i de nordiske land vil i mange tilfelle være betinget av at det offentlige foretar de nødvendige investeringer i kraftutbygging, kommunikasjoner, skoler og helsestell m. v.

I Norge, til dels også i Finland og Sverige, vil det melde seg et særlig kapitalproblem i forbindelse med utbyggingen av gjenværende kraftkilder.

Den tekniske, økonomiske og sosiale utvikling fører også med seg at de offentlige investeringer får stadig økt betydning. Det stadig økende behov for kvalifisert arbeidskraft innen alle deler av næringslivet, forskningens stigende betydning for den alminnelige velstandsøkning m. v. vil gjøre det nødvendig å foreta betydelige investeringer i skole- og fagopplæringsvirksomheten i årene framover. En kan også regne med at det vil bli et stadig stigende behov for investeringer i helse- og sosialstell, bl. a. som følge av de påregnelige forskyvninger i befolkningens alderssammensetning. Endelig kan det være grunn til å fremheve at de offentlige investeringer, særlig når det gjelder kommunikasjoner, boliger, skole- og helsestell, tilfredsstiller viktige forbruksbehov og at de derfor har sin selvstendige betydning for den fortsatte øking av levestandarden.

De økte kapitalbehov, så vel når det gjelder private som offentlige investeringer, vil måtte stille de nordiske land overfor betydelige finansieringsproblemer. Det vil neppe være mulig å dekke kapitalbehovet med mindre landene holder den innenlandske sparing på et høyt nivå og legger forholdene til rette for en betydelig tilførsel av utenlandsk kapital.

Markedsproblemet.

En rasjonell utnytting av de ekspansjonsmuligheter de nordiske land synes å ha, forutsetter at landene får adgang til et større hjemmemarked. Hittil har landenes ekspansjon, med unntak av Danmark, i stor utstrekning vært knyttet til produksjonen og eksporten av råvarer og halvfabrikata, hovedsakelig basert på utnytting av egne råvare- og energikilder. Industrielle råvarer og halvfabrikata er gjennomgående sterkt etterspurt på verdensmarkedet og møter ikke toll- og andre handelsrestriksjoner i særlig grad. Derfor har markedsproblemene i forbindelse med disse varene vært av begrenset omfang, bortsett fra i depresjonsperioder. Eksporten av jordbruks- og fiskevarer møter derimot sterke hindringer på grunn av den alminnelige proteksjonisme på dette felt.

Begrensningen i råvaregrunnlaget og de spesielle markedsproblemene for jordbruks- og fiskevarer gjør at ekspansjonsmulighetene innen de tradisjonelle eksportnæringer etter hvert avtar.

Forutsetningen for at de nordiske land skal kunne opprettholde veksten i sin økonomi etter hvert som råvare- og energikildene tas i anvendelse er derfor at landene i større grad enn hittil blir i stand til å bygge ut foredlingsindustri med basis i disse råvare- og energitilganger samt en foredlingsindustri basert på høy industriell standard og faglig dyktighet. I denne forbindelse er det grunn til å fremheve at den innenlandske etterspørsel i de mer fremskredne industriland i stadig større utstrekning vil komme til å rette seg etter varige forbruksgoder som biler, televisjonsutstyr, kjøleskap, husholdningsmaskiner og liknende utstyr for hjemmene.

På flere av disse områdene fører imidlertid den tekniske utvikling med seg en utpreget tendens til spesialisering og konsentrasjon av produksjonen i store bedriftsenheter. Forutsetningen for å kunne bygge ut en rasjonell foredlingsindustri vil derfor i mange tilfelle være at industrien i de nordiske land får adgang til et større marked enn det hvert av landene hver for seg representerer.

Oppsplittingen av verdensmarkedet i nasjonale enheter begrenser i dag de nordiske lands muligheter for å bygge opp en foredlingsindustri på eksportbasis. Gjennom høye tollsatser, importrestriksjoner og andre former for proteksjonisme er mulighetene for en rasjonell internasjonal arbeidsdeling på dette område blitt sterkt innskrenket. For de store industriland vil det nasjonale marked ofte være tilstrekkelig til at næringslivet kan gjennomføre en vidtgående spesialisering og fullt ut dra nytte av de tekniske framskritt. På denne måten hemmes produksjonsutviklingen i de nordiske land på områder hvor de forsviddt kunne ha gode naturlige forutsetninger for å bygge ut en konkurransedyktig produksjon. Eksportmulighetene for høyt foredlede industriprodukter blir ofte begrenset til felter hvor masseproduksjon ikke er noen forutsetning for lave produksjonskostnader og hvor de nordiske lands industri er i stand til å tilfredsstille særlige kvalitetskrav. Den øvrige foredlingsindustri i de nordiske land vil under de nevnte forhold i stor utstrekning måtte innstille seg på å produsere for et begrenset hjemmemarked som i mange tilfelle ikke gir grunnlag for å utvikle en så rasjonell produksjon som i de større land.

Markedsproblemet vil i første rekke melde seg i forbindelse med en videre utbygging av den organisk-kjemiske industri, kunstfiberindustrien, plastindustrien samt for maskin- og apparatindustrien. På alle disse områdene, hvor produksjon i stor skala er av avgjørende betydning for konkurranseevnen og hvor proteksjonismen i de store industriland i dag begrenser eksportmulighetene, er markedene i de enkelte nordiske land gjennomgående for små til å kunne gi muligheter for en tilstrekkelig stor og sikker avsetning.

3. Handels- og betalingsproblemer.

På bakgrunn av den stigende betydning markeds- og kapitalspørsmålet må få for den videre økonomiske vekst i de enkelte nordiske land, blir utviklingen av det internasjonale handels- og betalingssamkvem av vesentlig interesse. Utviklingstendensene på dette felt vil også være av stor betydning for vurderingen av den rolle et utvidet nordisk økonomisk samarbeid kan spille ved løsningen av de enkelte lands vekstproblemer.

Internasjonale handels- og betalingsproblemer.

Et fremtredende trekk ved utviklingen i de siste decenniener er at produksjonsøkningen innen de ulike land og landområder ikke har ført med seg en tilsvarende øking i den internasjonale handel. Mens verdensproduksjonen steg med 67% fra 1938 til 1954 økte verdenshandelen bare med 46% i samme tidsrom.¹⁾

Ekspansjonen har vært minst for matvarenes vedkommende hvor produksjonen steg med 30% og eksporten med 8%. Stigningen i ravarehandelen samsvarer best med produksjonsutviklingen for de samme varer, idet produksjonen her var 43% og handelen 36% større i 1954 enn i 1938. For industrivarenes vedkommende steg produksjonen med 103% og handelen 63% i samme tidsrom. Når den relative tilbakegang i eksporten i forhold til produksjonen har vært størst for matvarer og bearbeidde industriprodukter, herunder særlig forbruksvarer, henger det sammen med at proteksjonismen har gjort seg sterkest gjeldende på disse produksjonsområder. Eksporten av industrielle råvarer og halvfabrikata har derimot i langt mindre grad vært hemmet av handels- og valutarestriksjoner.

Den relativt svake øking av verdenshandelen i forhold til produksjonen henger sammen med at ekspansjonen i de store industriland er blitt etterfulgt av en relativ tilbakegang i disse lands utenrikshandel, så vel i forhold til deres nasjonalprodukt som i forhold til verdenshandelen totalt. I 1913 utgjorde således eksporten fra Storbritannia, Tyskland, Frankrike og USA 45% av verdens samlede eksport. I 1950 var denne andelen sunket til 36%. Samtidig har samhandelen mellom disse land innbyrdes sunket fra 30% av deres totale utenrikshandel i 1913 til 14% i 1950.

Denne utvikling skyldes i første rekke at ekspansjonen innen de store industriland foregår i bredden og trekker i retning av økt selvforsyning på alle produksjonsområder. Grunnen til dette er at disse land har et tilstrekkelig hjemmemarked for å kunne utvikle en rasjonell produksjon over et bredt felt. Det er videre et typisk trekk i bildet at de store industriland på mange områder har bygget opp sin foredlingsindustri i ly av høye tollsatser og andre restriksjoner på importen. Den relative tilbakegang i de store industrilands utenrikshandel i forhold til deres nasjonalprodukt kan også i noen grad forklares ved at en stadig større andel av produksjonsøkningen i disse land faller på servicenæringer som øker nasjonalproduktet uten å gi seg utslag i en tilsvarende øking i utenrikshandelen.

¹⁾ Unntatt Ost-Europa (inkl. USSR) og Kina.

Mens utenrikshandelen i de store industriland således stadig avtar i relativ betydning både i forhold til landenes nasjonalprodukt og i forhold til verdenshandelen totalt, synes en tilsvarende tendens ikke å gjøre seg gjeldende for de nordiske land. I disse land utgjør utenrikshandelen en langt større og hittil nærmest voksende andel av nasjonalproduktet, jfr. tabell XI:

Tabell XI. *De nordiske lands import av varer (job.) og tjenester i prosent av bruttonasjonalproduktet.*

	1938	1950	1955
Danmark	25	31	33
Finnland ¹⁾	25	19	20
Norge	29	43	43
Sverige ²⁾	19	21	23

¹⁾ Nasjonale oppgaver. Vareimport cif. Nasjonalprodukt i faktorpriser. ²⁾ Bare varer (cif).

Kilde: General Statistics. OEEC.

Utviklingen i den periode tabellen omfatter har imidlertid delvis vært preget av særlig forhold, spesielt avviklingen av importrestriksjonene. Utenrikshandelens stigende betydning henger likevel også utvilsomt sammen med at de nordiske land har et relativt ensidig naturgrunnlag ved siden av at landenes hjemmemarked er for begrenset til å kunne danne grunnlag for en allsidig og samtidig rasjonell produksjon. De nordiske land har derfor måttet basere sin økonomiske utbygging på et utstrakt vare- og tjenestebytte med andre land. Dette vil utvilsomt også være en nødvendig forutsetning for landenes framtidige økonomiske ekspansjon. Finland har ikke hatt noen relativ øking i utenrikshandelen i den periode tabellen omfatter. Grunnen til dette er de særlige vanskeligheter som har preget den økonomiske utvikling i Finland og som har ført med seg at importen stadig er regulert.

En fortsatt øking av levestandarden i de små land vil i høy grad avhenge av om de også i framtiden vil ha muligheter for å utvikle produksjonen og eksporten på områder hvor de har spesielle forutsetninger. Som framholdt i foregående avsnitt vil det fra et nordisk synspunkt knytte seg avgjørende interesser til markedsspørmalet for mer foredlede industrivarer. Spørsmålet om hvorvidt proteksjonismen på disse områder vil tilta eller avta i årene framover vil derfor være av sentral betydning for de nordiske lands økonomiske utvikling.

Et av hovedformålene for det internasjonale økonomiske samarbeid i etterkrigstiden har vært å søke å nå fram til friere internasjonale handels- og betalingsforhold. Oppgaven har vært å søke å komme bort fra den sterke proteksjonisme og bilateralisme i utenrikshandelen som oppsto i mellomkrigsårene og som i mange tilfelle ble forsterket under krigen, og i stedet legge vilkårene til rette for en rasjonell og mer omfattende internasjonal arbeidsdeling. Hva importrestriksjonene angår, er det særlig grunn til å fremheve de resultater som er oppnådd innen OEEC-området, der

ca. 90% av medlemslandenes private import fra de øvrige medlemsland, regnet på basis av importen i 1948, er satt på friliste. Frigjøringen av handelen i Vest-Europa og pundområdet har også påvirket samhandelen med den øvrige verden, idet en rekke vesteuropeiske land har gjort frilistene gjeldende overfor utenforstående land. Finland har således fått anledning til å nyte godt av de frilister som de øvrige nordiske land har gjort gjeldende overfor GEEC- området. Likevel utgjør mengdetegningene fremdeles et fremtredende trekk i verdenshandelen, særlig i samhandelen mellom dollarområdet og den øvrige verden. Det samme er tilfelle for samhandelen innen Øst-blokken og for disse lands samhandel med den øvrige verden. Særlig er den internasjonale handel med landbruksvarer preget av sterke beskyttelsestiltak. Beskyttelsestiltakene på dette felt omfatter ikke bare toll og kvantitative restriksjoner men også restriktive former for statshandel, interne subsidier og eksportsubsidier.

Den effektive beskyttelse er blitt redusert i mange land etter krigen, dels som følge av de gjensidige tollreduksjoner og tollbindinger som er blitt oppnådd innen rammen av GATT og dels som følge av at den internasjonale prisutvikling har svekket vektollsatsenes betydning som beskyttelsesmiddel. Allikevel representerer tollmurene fortsatt en av de viktigste hindringer for en rasjonell internasjonal arbeidsdeling, så vel innen Vest-Europa som for verdensøkonomien i sin helhet.

Et stabilt internasjonalt betalingssystem, der de viktigste valutaslag kan veksles fritt mot hverandre, vil være en avgjørende forutsetning for å kunne nå fram til en friere handel, så vel i Vest-Europa som ellers i verden. I tiden fra midten av forrige århundre og fram til den annen verdenskrig kan en si at det eksisterte et slikt betalingssystem. Pund sterling var i denne perioden det viktigste internasjonale oppgjørsmiddel. Det var konvertibelt i alle valutaslag, også etter at Storbritannia forlot gullstandarden i 1931. Men under denne tilsynelatende smidige betalingsmekanisme forelå også i mellomkrigstiden visse strukturelle ulikevektstendenser, som har trådt tydelig fram i etterkrigstiden. Disse underliggende strukturelle trekk var karakterisert ved følgende:

Innen den del av Europa som nå faller innenfor OEEC-området var det noenlunde balanse i vare- og tjenestebyttet mellom Kontinentet og Storbritannia. Kontinentet og særlig Tyskland hadde et betydelig overskudd overfor de nordiske land. De nordiske land hadde på sin side overskudd overfor Storbritannia og sterlingområdet. Det overskudd Tyskland hadde på Norden tjente til utligning av det underskudd Kontinentet hadde overfor dollarområdet. Kontinentets underskudd overfor dollarområdet ble m.a.o. dekket ved de nordiske lands overskudd overfor Storbritannia og sterlingområdet, som på sin side hadde overskudd overfor dollarområdet. Storbritannia selv hadde ikke balanse i vare- og tjenestebyttet med dollarområdet, men skaffet seg et betalingsmessig overskudd gjennom transaksjoner med det ytre sterlingområde, som på sin side hadde overskudd på dollarområdet.

Storbritannias overskudd på det ytre sterlingområde var ikke bare basert på overskudd i det løpende vare- og tjenestebytte, men skyldtes også inntekter fra tidligere investeringer. Inntekter fra slike investeringer spilte for øvrig en betydelig

rolle i det direkte betalingsforhold mellom Storbritannia og De forente stater og de øvrige deler av dollarområdet.

Under den annen verdenskrig var Storbritannia nødt til i stor utstrekning å skille seg av med sine oversjøiske investeringer. Samtidig fant det sted en vesentlig nedgang i dollarinntektene i det ytre sterlingområde. Bortfallet av Storbritannias tidligere investeringsinntekter og nedgangen i det ytre sterlingområdes dollarinntekter er et viktig moment til forklaring av det strukturelle dollarproblem som Vest-Europa har vært stilt overfor i etterkrigstiden og som hittil har vanskeliggjort gjeninnføringen av full konvertibilitet mellom de vest-europeiske valutaslag og dollar.

Ytterligere en viktig årsak til den generelle dollarknapphet som har preget det internasjonale varebytte i etterkrigsårene, må man søke i den produksjonsmessige ulikevekt mellom dollarområdet og den øvrige verden. De forente stater, som opp til første verdenskrig var en debitornasjon, har siden og særlig etter den siste verdenskrig utviklet seg til verdens ledende kreditornasjon. De store løpende overskudd i USA's vare- og tjenestebalanse med den øvrige verden har hverken gitt seg utslag i tilsvarende forretningsmessige kapitaloverføringer til land utenom dollarområdet eller noen vesentlig liberalisering av den amerikanske handelspolitikk. De er hovedsakelig blitt utlignet ved amerikanske militære utgifter i utlandet samt stadige sivile og militære valutaoverføringer til andre land.

Den produksjonsøkning som har funnet sted i Vest-Europa særlig etter 1950, har ført med seg en betydelig bedring i Vest-Europas betalingsstilling, både overfor De forente stater og i forhold til den øvrige verden. Likevel er dollarunderskuddet fremdeles et latent problem i Vest-Europas økonomi. I årene 1947–55 hadde OEEC-landene et samlet underskudd på kommersiell basis overfor dollarområdet på 24,9 milliarder dollar. Når underskuddet de siste årene har trådt mindre klart fram i dagen, skyldes det de store dollarbeløp som den amerikanske stat har ytt som tilskudd i form av gaver og lån til landene i Vest-Europa. I 10-årsperioden 1. juli 1945–30. juni 1955 utgjorde de amerikanske gaver og kreditter til Vest-Europa i alt 34,5 milliarder dollar. Valutainntektene i forbindelse med de amerikanske troppers forbruk av varer og tjenester i Europa har dessuten vært en betydelig dollarkilde for enkelte land. Alt i alt har tilskuddene til Vest-Europa under de amerikanske låne- og hjelpeprogrammer vært så store at de har mer enn dekket OEEC-landenes driftsunderskudd overfor dollarområdet. OEEC-landenes samlede dollarreserver har således steget med ca. 8 milliarder dollar fra 1947 til 1956. Økingen i dollarreservene fordeler seg med 0,5 milliarder dollar på Storbritannia, 3,2 milliarder dollar på Vest-Tyskland og 4,3 milliarder dollar på andre OEEC-land.

Dollartilskuddene til Vest-Europas økonomi har bidratt til å dekke over det faktum at OEEC-området som helhet for tiden bare dekker ca. 70% av sin import fra dollarområdet gjennom inntekter fra regulære kommersielle transaksjoner, til tross for at dollarimporten fremdeles er gjenstand for diskriminerende behandling i mange land.

En viktig forutsetning for å kunne oppnå en bedre forretningsmessig balanse i handels- og betalingssamkvemmet mellom Vest-Europa og dollarområdet er at USA fortsetter avviklingen av sine tollsatser og andre handelsskranker og dermed gir Vest-Europa og pundområdet adgang til å øke sin eksport til De forente stater i langt større omfang enn hittil, eller at De forente staters betalingsoverskudd overfor den øvrige verden i større utstrekning tar form av private investeringer og andre forretningsmessige kapitaloverføringer til land utenfor dollarområdet. Så lenge dette ikke er mulig, vil det neppe være grunnlag for å gjeninnføre konvertibilitet mellom dollar og de øvrige valutaslag.

Landene innen Øst-blokken har i hele etterkrigstiden stått utenfor det multilaterale handels- og betalingssystem i Vest-Europa og pundområdet. Landene har i vesentlig grad basert sin utenrikshandel på bilaterale bytteavtaler så vel i samhandelen seg imellom som i samhandelen med den øvrige del av verden. Det er for øvrig grunn til å peke på at samhandelen mellom landene i Vest-Europa og Øst-Europa har ligget betydelig lavere i etterkrigsårene enn hva den gjorde før krigen. I årene 1937-38 gikk således ca. 20% av OEEC-landenes eksport til den øvrige del av verden til de øst-europeiske land. I 1955 var andelen gått ned til 9%. Tilbakefallet i øst-vest-handelen var en medvirkende årsak til Vest-Europas økonomiske vanskeligheter de første årene etter krigen og har på flere områder ført med seg en økt avhengighet av import fra dollarområdet.

Krisen i 30-årene og de økonomiske virkninger av den annen verdenskrig førte med seg at det internasjonale kapitalmarked brøt sammen. Det har ikke vært mulig å reetablere dette marked etter krigen. Vest-Europa har bare i beskjeden målestokk maktet å gjenoppta sin tidligere kapitaleksport til de underutviklede land. De forente stater har på sin side, som nevnt foran, ikke overtatt Vest-Europas tidligere rolle på dette felt, på tross av at landets økonomiske stilling naturlig skulle ha tilsagt dette.

For de underutviklede land betyr mangelen på et tilfredsstillende internasjonalt kapitalmarked en alvorlig hindring for deres økonomiske utvikling. En sterkere økonomisk framgang i disse land vil være et viktig bidrag til løsningen av de økonomiske og politiske stabiliseringsproblemer i verden. En slik utvikling vil også kunne støtte den fortsatte økonomiske ekspansjon i de industrialiserte land. Disse land må på sin side være villige til å foreta en vesentlig omlegging av sin produksjon med sikte på å skape marked for produkter fra de nye industrier i de økonomisk tilbake-liggende land.

Nordens handels- og betalingmessige stilling.

På bakgrunn av de strukturelle ulikevektstendenser som for tiden preger det internasjonale handels- og betalingssamkvem, kan det være av interesse å se på de nordiske lands utenrikshandel fordelt på valutaområder.

Tabell XII. *De nordiske lands eksport og import av varer i 1955 fordelt på land og valutaområder. (Prosenttall.)*

	Danmark		Finland		Norge		Sverige	
	Eksp.	Imp.	Eksp.	Imp.	Eksp.	Imp.	Eksp.	Imp.
Øvrige nordiske land	11	11	6	11	17	21	18	7
6-maktene	27	37	23	22	24	28	32	41
Storbritannia	31	26	23	17	22	20	20	14
Andre sterlingland	3	1	3	3	7	3	6	6
Øvrige EPU-land	1	3	3	3	4	4	4	6
USA og Canada	8	8	6	6	10	13	6	10
Resten av verden	10	11	36	38	16	11	14	16

Kilde: Nasjonale oppgaver.

Det fremgår av tabell XII at hovedtyngden av de nordiske lands utenriks-handel faller innen pund- og EPU-området. Andelen er størst for Danmarks og minst for Finnlands vedkommende. Et særtrekk ved Finnlands utenrikshandel er at en betydelig del av handelen er knyttet til land hvor samhandelen må foregå på bilateral basis. I 1955 utgjorde således Finnlands eksport til landene i Øst-Europa (inkl. Sovjetsamveldet) 24% av landets samlede eksport, mens de tilsvarende forholdstall for Danmark, Norge og Sverige var henholdsvis 3%, 6% og 4%.

Danmark har de siste årene hatt et mindre overskudd på driftsbalansen med dollarområdet. Overskuddet skyldes i første rekke en ekstraordinær eksport av landbruksvarer til de amerikanske styrker i Vest-Tyskland og stigende fraktinntekter i dollar.

Finland har hatt overskudd på handelsbalansen med dollarområdet de siste årene, med unntak av årene 1952 og 1956. Selv om landet har hatt et underskudd på de øvrige poster på driftsbalansen på grunn av rentebetalingene, har driftsbalansen vist et løpende overskudd, med unntatt av de to årene som er nevnt ovenfor. Overskuddet er blant annet blitt anvendt til amortisering av lån og til andre avtalemessige tilbakebetalinger.

Norge har i alle etterkrigsårene hatt et løpende underskudd på varebalansen med dollarområdet. Dette er imidlertid blitt mer enn oppveid av et overskudd på tjenestebalansen hvor skipsfartstjenestene spiller en avgjørende rolle.

Sverige har også hatt løpende underskudd i varehandelen med dollarområdet. Dette er imidlertid oppveid av netto frakt- og renteinntekter, samt ved betaling av import fra dollarområdet i tredje-lands valuta. For øvrig har Sverige i de senere år konvertert overskudd i EPU-valuta til dollar.

Utviklingen i de nordiske lands dollarbalanse har likevel i etterkrigsårene vært preget av en sterk, men avtakende tendens til underskudd. De første 8 årene etter krigen ble underskuddet dekket bl. a. ved amerikanske hjelpeytelser og lån. Overskuddet i dollarbetalingene de siste årene er, til tross for betydelige og stigende eksport- og fraktinntekter, i betydelig om enn i varierende omfang blitt tilveiebrakt ved restriksjoner på import mot betaling i dollar.

Alt i alt må en slå fast at de nordiske land under ett fortsatt har et strukturelt dollarunderskudd. På den annen side er det grunn til å regne med at de nordiske land har bedre muligheter for å øke sine dollarinntekter enn mange andre europeiske land.

Et iøynefallende trekk ved de nordiske lands betalingsstilling er videre at de alle har et betydelig overskudd i pund sterling, samtidig som de har et nærpå like stort underskudd på de kontinentale land, i første rekke Vest-Tyskland. Danmark, Finland og Norge er sterkest preget av denne tosidige betalingsulikevekt. Sverige har i etterkrigstiden hatt et mindre overskudd i pund enn vanlig før krigen. Landet har imidlertid et betydelig løpende overskudd i sin samhandel med Norge og dette kan bare dekkes ved Norges overskudd i pund. Direkte og indirekte er derfor de nordiske lands stilling i vesentlig grad avhengig av mulighetene for å veksle pund til andre valutaslag.

Etter gjennomføringen av arbitrasjeordningen i 1953 er det vanskelig å stille opp betalingsbalanser som viser de nordiske lands betalingsstilling enkeltvis overfor sterlingområdet. Danmark, Norge og Sveriges kumulative bilaterale balanser i EPU i tiden fra juli 1950 fram til juni 1953 kan gi et bilde av betalingsforholdet. Tallene i tabell XIII må imidlertid tas med forbehold da de i betydelig grad er påvirket av Koreakonjunkturen:

Tabell XIII. *De skandinaviske lands kumulative bilaterale balanser i EPU i tiden juli 1950 - juni 1953. Mill. dollar.*

	Vest-Tyskland	Storbritannia	Alle EPU-land
Danmark	+ 92	291	÷ 39
Norge	+ 106	251	÷ 118
Sverige	+ 166	156	180
	+ 364	701	23

Kilde: Manedsoppgaver fra Bank of International Settlements, Basel.

Finland har også et løpende overskudd i samhandelen med pundområdet. I årene 1951-54 utgjorde overskuddet på varebalansen med pundområdet i alt 309 mill. dollar, hvorav 276 mill. dollar falt på Storbritannia alene. Samtidig har også Finland hatt et løpende underskudd i samhandelen med landene på Kontinentet. I tidsrommet 1951-54 utgjorde underskuddet på EPU-området¹⁾ ekskl. Storbritannia, Irland og Island 174 mill. dollar, hvorav 54 mill. dollar falt på Vest-Tyskland.

En avgjørende forutsetning for at de nordiske land skal kunne opprettholde og øke produksjonen og utenrikshandelen under den nåværende struktur i sitt næringsliv, er at landene fortsatt får anledning til å utligne sine underskudd på Vest-Tyskland og de øvrige kontinentale EPU-land gjennom sine overskudd på Storbritannia og sterlingområdet. Selv om Finland ikke er medlem av EPU, har landet gjennom særskilte avtaler oppnådd rett til å foreta en begrenset transferering. Omvekslingen av pund

¹⁾ Unntatt EPU-landenes oversjøiske besittelser.

sterling til D-mark og andre vest-europeiske valutaslag vil bare kunne gjennomføres dersom EPU-systemet fortsetter å fungere eller under forutsetning av at Betalingsunionen blir erstattet av et mer omfattende internasjonalt konvertibelt betalings-system.

Dersom de amerikanske dollartilskudd til Vest-Europa skulle falle bort eller bli skåret ned, ville knappheten på dollar kunne øke tilbøyeligheten hos kreditorlandene innenfor Betalingsunionen til å skaffe seg dollar gjennom overskudd på de andre medlemsland. Dette vil kunne utsette debitorlandene og spesielt Storbritannia for en hard pakkenning og bringe EPU-systemet i fare. De tendenser som gjør seg gjeldende innen selve pandområdet i retning av å svekke pundets stilling, trekker også i denne retning og vil kunne resultere i det samme selv om de amerikanske støttetiltakene opprettholdes i samme omfang som hittil.

Selv om det kan være grunn til å anta at den begrensede konvertibilitet som EPU-systemet representerer, vil bli bevart inntil ordningen kan avløses av et mer omfattende internasjonalt betalingssystem, synes ulikevekten i de nordiske lands handels- og betalingssamkvem med utenforstående land å tilsi at den fortsatte ekspansjon i disse land i første rekke bør finne sted på områder hvor en produksjonsutvidelse kan tjene til å utjevne landenes strukturelle betalingsulikevekt.

Integrasjonstendensene i Vest-Europa.

Samarbeidet i OEEC har vært av stor betydning for den økonomiske utvikling i landene i Vest-Europa i årene etter krigen. Den europeiske betalingsunion har vært en avgjørende forutsetning for liberaliseringen av handelen innen OEEC-området, som igjen sterkt har bidratt til å fremme en mer rasjonell arbeidsdeling mellom landene i Vest-Europa. Gjennom årlige konsultasjoner i OEEC har medlemslandene i betydelig grad lært å ta gjensidig hensyn til hverandres interesser. På flere måter har samarbeidet i OEEC vært en spore til konkurranse mellom landene om å vise størst og mest mulig balansert økonomisk vekst.

På den annen side må det erkjennes at OEEC ikke har nådd særlig langt når det gjelder samordningen av medlemslandenes produksjons- og investeringspolitikk. Organisasjonen har heller ikke kunnet avdempe den store ulikevekt i betalingsstillingen mellom enkelte debitor- og kreditorland i EPU, skjønt det opinionspress som ligger i de øvrige medlemslands oppfatning i noen grad kan ha påvirket disse lands politikk i en gunstig retning. Endelig er det grunn til å fremheve at flere av medlemslandene i OEEC inntil nylig har vist liten vilje til å ta tollspørsmålene opp til reell behandling i OEEC.

I flere vest-europeiske land, særlig på Kontinentet, har det i de senere årene vært en stigende erkjennelse av svakhetene ved at Vest-Europa er splittet opp i mange små nasjonale økonomiske enheter og at samarbeidet i OEEC ikke strekker til når det gjelder å løse de underliggende integrasjonsproblemer i Vest-Europa. Det er på denne bakgrunn en må se de integrasjonsproblemer som i stadig sterkere grad har gjort seg gjeldende på Kontinentet.

Mellom Belgia, Luxembourg og Nederland ble det allerede under krigen avtalt et nært økonomisk samarbeid. En tollunion mellom de tre land (Be-Ne-Lux) ble opprettet fra 1. januar 1948. Denne er siden stadig blitt utvidet og i juni d. å. undertegnet de tre lands regjeringer en konvensjon om opprettelse av en fullstendig økonomisk union.

På et begrenset, men sentralt produksjonsområde er det blitt etablert et intimt økonomisk samarbeid mellom Be-Ne-Lux, Tyskland, Frankrike og Italia. Gjennom Det europeiske kull- og stålfellesskap, som trådte i virksomhet i 1951, finner det gradvis sted en fullstendig integrasjon av de seks lands markeder for kull, jern og stal.

Planen om å danne en fullstendig tollunion mellom de seks land som deltar i Kull- og stålfellesskapet og overveielene i OEEC om å opprette et vest-europeisk frihandelsområde har brakt integrasjonsbestrebelsene i Vest-Europa inn i en ny fase. I mars d. å. undertegnet de seks lands regjeringer i Roma en konvensjon om opprettelse av en økonomisk union. De vest-europeiske integrasjonsplaner og deres stilling til et nordisk fellesmarked er nærmere behandlet i et senere avsnitt.

4. *Nordisk økonomisk samarbeid.*

Utviklingstendensene i internasjonal og nordisk økonomi peker i retning av at de nasjonale markeder er i ferd med å bli et for snevert grunnlag for den videre økonomiske ekspansjon i de enkelte nordiske land. Etter Samarbeidsutvalgets oppfatning vil et utvidet økonomisk samarbeid i Norden bidra til å løse disse ekspansjonsproblemer. Det er imidlertid av avgjørende betydning at det nordiske samarbeid utformes med sikte på å bevare mulighetene for å ta del i en videre internasjonal arbeidsdeling. Regionale samarbeidsavtaler er forutsatt og i prinsippet godkjent av de viktigste internasjonale samarbeidsorganisasjoner. I dette ligger en erkjennelse av at slike avtaler kan bidra til økonomisk ekspansjon og større handel mellom landene.

Formålet med et utvidet nordisk økonomisk samarbeid må være å fremme de enkelte lands velstand ved å skape bedre vekstvilkår for deres næringsliv. Det skulle være en rimelig målsetting å ta sikte på å fordoble nasjonalproduktet i de nordiske land i løpet av 20–25 år. Et viktig middel for å oppnå dette vil være å fjerne de hindringer som de begrensede nasjonale markeder i dag fører med seg for en rekke produksjonsområder, særlig når det gjelder høyt foredlede industriprodukter. Den framtidige industrielle ekspansjon i de nordiske land vil nemlig i stor utstrekning måtte søkes på disse områder, idet utbyggingen av landenes tradisjonelle eksportindustrier, basert på egne råvare- og energitilganger, neppe vil kunne danne tilstrekkelig grunnlag for en tilfredsstillende produksjonsøkning.

Samarbeidsutvalgets plan for et nordisk fellesmarked må bl. a. ses på denne bakgrunn. Selv om et felles marked med ca. 20 mill. mennesker ikke blir en stor økonomisk enhet i internasjonal målestokk, representerer det likevel en betydelig utvidelse i forhold til de nåværende nasjonale markeder. Det felles marked må derfor oppfattes som et sentralt virkemiddel i et utvidet økonomisk samarbeid i Norden,

men det må like fullt understrekes at det alene ikke er tilstrekkelig til å gjøre samarbeidet effektivt. Etter Samarbeidsutvalgets oppfatning er det behov for hurtige resultater på bestemte områder som i dag representerer svake punkter i de nordiske lands økonomi.

Slike hurtige resultater vil lettest kunne oppnås ved direkte produksjons- og investeringssamarbeid som også er nærmere behandlet i denne rapport. På denne måten vil en også lettest kunne få balanse i de fordeler som fellesmarkedet vil gi de enkelte deltakerland.

SAS gir et utmerket eksempel på hvorledes en gjennom samarbeid kan løse oppgaver som ville ha vært umulige å makte for de enkelte små land. Dette selskap har også klart å skaffe seg internasjonal kreditt i et omfang som nasjonale selskaper enkeltvis ikke ville kunne reise.

Et direkte produksjonssamarbeid kan bli av vesentlig betydning når det dreier seg om hurtig å avbøte den svakhet ved de nordiske lands økonomi, at de er så sterkt avhengig av leveranser utenfra av viktigere varer, i første rekke fra Kontinentet. Denne avhengighet gjør seg sterkt gjeldende for slike varegrupper som jern og stål, biler og annet transportutstyr, maskiner og kjemikalier. For alle disse produksjonsområder gjelder det at problemet ikke er en internordisk konkurranse om begrensede avsetningsmuligheter, men å øke produksjonen for å møte et sterkt stigende behov. Også på andre områder bør et produksjons- og investeringssamarbeid komme på tale, saledes når det gjelder energiforsyningen.

Et samarbeid av denne art, som må baseres på frivillighet men stimuleres og støttes av myndighetene, kan på egnede produksjonsområder ta sikte på en samordning av investeringsplaner og en fordeling av produksjonsoppgavene.

Gjennom samarbeid må også de nordiske land søke å løse det felles kapitalproblem som utviklingen i stigende grad stiller dem overfor. De økende krav til investeringer i produksjonsutstyr, i høyere boligstandard, i skolestell, helsestell og kommunikasjoner synes å gjøre det nødvendig at en relativt stor andel av nasjonalproduktet går til investeringer. Samtidig viser det offentlige forbruk en tendens til å øke, bl. a. som følge av stigende utgifter til sosiale og kulturelle formål. Når landene under disse forhold skal søke å opprettholde prisstabilitet, oppstår spørsmålet om hvordan en tilstrekkelig sparing skal sikres. For hvert enkelt av de nordiske land vil det bli en viktig oppgave å sørge for den nødvendige kapitaldannelse på en slik måte at et stabilt prisnivå kan sikres. Det blir også viktig å sørge for at knappe tilganger på kapital blir utnyttet på den mest effektive måte. Gjennom rådslagninger og felles tiltak på disse felter må de enkelte lands og Nordens samlede vekstmuligheter søkes utvidet. Kapitalproblemet og det interne prisstabiliseringsproblem som er nøye knyttet til det, vil lettere kunne løses dersom Norden kan få tilført kapital utenfra.

Som et bidrag til løsningen av kapitalproblemet foreslår Samarbeidsutvalget opprettet en nordisk investeringsbank. Denne banks hovedoppgave bør være å legge det finansielle grunnlag til rette for samarbeidsprosjekter og for andre inves-

teringer av felles nordisk interesse som vanskelig lar seg finansiere på nasjonal basis.

På bakgrunn av den store betydning som den tekniske utvikling vil få for den framtidige økonomiske ekspansjon, det videre søkes felles løsninger på de viktigste problemer vedrørende forskning og utdanning som landene vil stå overfor. Samarbeidsutvalget peker i rapporten på en rekke felter hvor et nordisk samarbeid om forskning og utdanning kan iverksettes eller utbygges.

Opprettelsen av et nordisk fellesmarked fører med seg at de nordiske land framover må føre en felles tollpolitikk overfor utenforstående land. Fellesmarkedet må etter Samarbeidsutvalgets oppfatning også føre til at det allerede eksisterende handelspolitiske samarbeid utbygges og forsterkes, så vel når det dreier seg om bilaterale handelspolitiske spørsmål som om deltakelsen i det multilaterale økonomiske samarbeid i internasjonale organisasjoner. I et senere avsnitt er det nærmere redegjort for hovedproblemene i denne forbindelse.

Av de virkemidler som et utvidet økonomisk samarbeid mellom de fire land må bygge på er det særlig fellesmarkedet som kan reise større problemer. Disse problemer er dels knyttet til spørsmålet om å forhindre diskriminasjon gjennom konkurransebegrensninger, subsidier, interne avgifter etc. og dels til spørsmålet om å sikre at fellesmarkedet gjennomføres i et økonomisk klima preget av alminnelig ekspansjon. Samarbeidsutvalget har derfor i forbindelse med utformingen av planen for et nordisk marked hatt oppmerksomheten henvendt på behovet for å sikre en fri og fair konkurranse. Videre har Utvalget foretatt inngående undersøkelser av de relative konkurransevilkår — spesielt av arbeidslønnen, renteforholdene, beskatningen og kraftprisene — som utgangspunkt for en bedømmelse av behovet for en samordning av den økonomiske politikk. Spørsmålet om reguleringen av den økonomiske aktivitet vil vise seg å være av stor betydning for gjennomføringen og opprettholdelsen av et nordisk marked. Det må således bli et betydningsfullt ledd i det nordiske økonomiske samarbeid å sikre den fulle sysselsetting. Når det er behov for det må landene i fellesskap søke å gjennomføre tiltak som motvirker arbeidsløshet. Den større bredde som næringslivet vil få i en integrert nordisk økonomi, skulle bidra til å gjøre landene mer konjunkturstable enn de er i dag. Av særlig betydning vil det imidlertid være at de lettere kan løse de finansieringsproblemer som danner kjernen i en motkonjunkturpolitikk. Utformingen av felles tiltak med sikte på å motvirke konjunkturtilbakeslag må inngå som en viktig del av de gjensidige og løpende konsultasjoner som et utvidet nordisk økonomisk samarbeid må bygge på.

Gjennom det utvidete samarbeid vil også Nordens betalingsmessige stilling kunne styrkes. Et viktig ledd i samarbeidet må bli å påvirke ekspansjonsretningen innenfor næringslivet slik at Nordens økonomi kan bli mindre sårbar for forstyrrelser og endringer i det internasjonale betalingssystem. Det må således legges vekt på å bedre Nordens dollarbalanse og balansen overfor landene på det europeiske kontinent. Derved kan det oppnås et sikrere og mer stabilt grunnlag for den videre økonomiske utvikling.

Den alminnelige internasjonale økonomiske utvikling i de siste 20 år er i sterk grad blitt påvirket av maktpolitiske begivenheter. Den annen verdenskrig var i seg selv en politisk begivenhet av dominerende betydning for den økonomiske utvikling i verden. Fra etterkrigstiden er Koreakrigen og Suezkonflikten eksempler på begivenheter som har hatt vidtrekkende økonomiske virkninger. Det forhold at en rekke oversjøiske områder er blitt selvstendige stater har allerede fått stor betydning for verdensøkonomien og virkningene av dette forhold vil etter hvert bli ennå større. Politiske begivenheter vil også i framtiden i høy grad komme til å påvirke den økonomiske utvikling.

Et hovedproblem synes å være knyttet til framtidens energiforsyning. Men også på andre områder kan det oppstå alvorlige forsyningsmessige vanskeligheter. Knappe tilganger på olje, kull, koks og stal vil ikke bare kunne gi en særlig ugunstig utvikling av priser og bytteforhold, men også skape en fysisk knapphet som vil kunne virke hemmende på produksjonen på viktige områder.

Det bør være en hovedretningslinje for det økonomiske samarbeid i Norden å søke å redusere faren for at slike veksthemmende faktorer skal få gjøre seg gjeldende i de nordiske lands økonomi. Dette betyr naturligvis ikke at de nordiske land bør sla inn på en selvforsyningspolitikk, men det bør være mulig gjennom et nærmere økonomisk samarbeid å bygge inn i de nordiske lands økonomi slike «stabilisatorer» som også vil være rasjonelle ut fra prinsippene for en fornuftig internasjonal arbeidsdeling.

B. Plan for et nordisk samarbeid.

Som tidligere nevnt foretok Samarbeidsutvalget i begynnelsen av sitt arbeid en nærmere analyse av den nordiske samhandel i 1953. Tabell XIV inneholder oppgaver over de nordiske lands samhandel i 1955.

Tabell XIV. *De nordiske lands samhandel i 1955.*

	Import fra de tre andre land mill. d. kr.	Pst. av total- importen	Eksport til de tre andre land mill. d. kr.	Pst. av total- eksporten
Danmark	1 163	14,4	1 008	14,0
Finland	570	10,7	320	5,9
Norge	1 580 ¹⁾	21,0	728	16,6
Sverige	1 021	7,4	2 117 ²⁾	17,8
Tilsammen	4 331	12,5	4 173	14,4

¹⁾ Herav skip 661 mill. d. kr. ²⁾ Herav skip 539 mill. d. kr.

De fire lands samlede import fra hverandre utgjorde i 1955 4,3 milliarder d. kr., eller ca. 13% av landenes totale import. De tilsvarende tall for eksporten utgjorde 4,2 milliarder d. kr. og ca. 14%.

Nar det gjelder handelens fordeling på varer, svarte landbruksprodukter og maskiner hver for seg for ca. 20% og skip for ca. 10% av den danske eksport til de øvrige nordiske land. Den finske eksporten domineres fullstendig av tømmer, trelast og trevarer (over 50%), papir (25%) og papirmasse (7%), som tilsammen utgjorde over 4/5 av eksporten til de andre nordiske land. Av den norske eksporten til de andre nordiske land utgjorde gjødningsstoffer og metaller hver for seg ca. 20% og fiskevarene 7-8% av eksporten. For Sveriges vedkommende besto ca. 1/4 av eksporten til de andre nordiske land av skip. Eksporten av metaller og metallvarer samt maskiner utgjør hver for seg 15-20% av landets samlede eksport til de øvrige nordiske land.

1. Vareområdet.

Nar det gjelder utvalget av de vareområder som foreslas tatt med i den plan for et nordisk fellesmarked som legges fram i denne rapport, har Samarbeidsutvalget tatt utgangspunkt i de retningslinjer som ble utformet på det nordiske statsradsmøte i Harpsund høsten 1954. Idet det vises til redegjørelsen for Harpsundmøtet i innledningsavsnittet, skal det her bare minnes om at ifølge protokollen fra møtet skulle det velges ut vareområder der forutsetningene for en hurtig gjennomføring av et nordisk fellesmarked var til stede fordi tollsatser og kvantitative restriksjoner hadde et begrenset omfang. Videre skulle det velges ut vareområder hvor innføringen av et nordisk marked kunne antas å medføre overveiende fordeler for samtlige land. Som eksempler på vareområder som burde undersøkes ble nevnt den kjemiske industri og medisinalvareindustrien, jern- og stalindustrien, de elektrometallurgiske og elektrotekniske industrier samt metall- og metallhalvfabrikataindustrien.

Omfanget av de vareområder som burde tas med i undersøkelsene ble ikke nærmere angitt i Harpsundvedtaket. Det kan imidlertid utledes visse prinsipper på grunnlag av de retningslinjer som ble trukket opp, og disse har veiledet Samarbeidsutvalget nar det gjelder avgrensningen av vareområdet.

For det første bør tas med de varer der omstillingsvanskelighetene for næringslivet må antas å bli av begrenset omfang.

For det andre peker Harpsundprotokollen på en rekke viktige industrielle råvarer og halvfabrikata samt visse ferdigvarer som fremstilles av disse råvarer og halvfabrikata. Oppbyggingen av et nordisk fellesmarked fra råvarestadiet via halvfabrikata til ferdigvarene er en velegnet metode, så vel fra en tollteknisk som fra en økonomisk synsvinkel. Det ville være overordentlig vanskelig å utforme forslag til felles tollsatser for ferdigvarer uten å vite noe om tollnivået for råvarer og halvfabrikata, fordi nettobeskyttelsen for en gitt ferdigvare selvsagt beror på størrelsen av tollsatsene for de varer som medgår i produksjonen av vedkommende ferdigvare.

For det tredje fremhever Harpsundprotokollen at det bør foretas et utvalg av varer der innføringen av et nordisk fellesmarked kan antas å medføre overveiende fordeler for samtlige land. Det er imidlertid ikke nærmere presisert hvilke syns-

punkter som skal legges til grunn når det gjelder å bedømme om det enkelte land vil høste fordel ved at en bestemt vare blir tatt med i fellesmarkedet. Hva som ut fra en rent bransjemessig vurdering kan fortone seg som en fordel eller en ulempe, kan fra et samfunnsøkonomisk synspunkt stille seg annerledes. Samarbeidsutvalget har ved fortolkningen av dette direktiv særlig hatt oppmerksomheten henvendt på vareområder som er preget av en sterkt stigende etterspørsel og hvor en fortsatt produksjonsøking må anses for å være en viktig forutsetning for å kunne opprettholde en høy vekstrate i de nordiske lands økonomi. I denne gruppe faller også industriområder der tilvirking i stor skala er en forutsetning for å kunne oppnå en rasjonell og konkurransedyktig produksjon og hvor en markedsutvidelse derfor vil være ønskelig.

Etter at vareundersøkelsene kom i gang har det dessuten vist seg at den tollmessige og økonomiske sammenheng mellom en rekke vareområder har gjort det nødvendig å foreta en viss utvidelse og avrunding av det opprinnelige utvalgte vareområde. Endelig har Samarbeidsutvalget av hensyn til at det nordiske fellesmarked må utformes i overenstemmelse med landenes internasjonale forpliktelser søkt å oppnå et bredest mulig vareutvalg.

På grunnlag av de overveielser som er nevnt ovenfor har Samarbeidsutvalget foretatt et utvalg av vareområder som tilsammen omfatter ca. 80% av de nordiske lands innbyrdes samhandel i 1955. De utvalgte vareområder og de nordiske lands innbyrdes samhandel innenfor disse områder går fram av tabell XV:

Tabell XV. Vareområder som foreslås tatt med i det nordiske fellesmarked.

Varegruppe	Import fra de tre andre land i 1955.				Samhandel i alt Mill d. kr.	I pst. av den totale samhandel
	Danmark	Finnland	Norge	Sverige		
Tommer, trelast, trevarer og treforedlingsprodukter	481,2	9,0	198,5	102,2	790,9	18,3
Jern- og stålprod.	41,8	38,3	55,8	24,8	160,7	3,7
Metallmalmer, metaller og metallhalvfabrikata	112,4	27,9	94,8	135,8	370,9	8,6
Elektrotekniske varer, instrumenter, maskiner og transportmidler (inkl. skip)	151,4	243,3	952,9	184,6	1 532,2	35,4
Kjemikalier og medisinalvarer	117,2	53,8	37,2	131,7	359,9	8,3
Andre varer	81,8	38,0	49,3	112,6	281,7	6,4
I alt	1 015,8	410,3	1 388,5	681,7	3 496,3	80,7
I prosent av samlet import fra de tre andre land	87,3	72,0	87,9	66,8	80,7	

Kilde: Nasjonale oppgaver.

De utvalgte vareområder omfatter så godt som alle industrielle råvarer og halvfabrikata som nyttes i de nordiske lands industri. Saledes er stort sett tatt med alle råvarer og halvfabrikata som nyttes i treindustrien, møbelindustrien, papirindustrien, den grafiske industri, jern- og metallvareindustrien, maskinindustrien, den elektrotekniske industri, skipsbyggingsindustrien, den kjemiske og den kjemisk-tekniske industri, plastindustrien, medisinalindustrien samt stein-, leir- og glassindustrien. Hertil kommer brenselstoffer og smørøljer. En rekke råvarer og halvfabrikata som anvendes i nærings- og nytelsesmiddelindustrien, tekstil- og konfeksjonsindustrien og lær- og skotøyindustrien inngår også i planen, herunder krydderier, kakao, tobakk, vegetabiliske og animalske spinnestoffer, fjær og dun samt rå huder og skinn.

Videre omfatter planen et meget betydelig antall industrielle ferdigvarer. Av viktigere varer kan nevnes sjokolade og sukkervarer, tobakk, alle ferdigvarer fra den kjemiske industri, varer av plast, varer av gummi, papir og papirvarer, møbler, forskjellige grovkeramiske produkter, eksplosjonsmotorer, elektromotorer, akkumulatører, tørrelementer, glødelamper, radio- og telefonmateriell, grammofoner, gramfonplater, musikkinstrumenter, vitenskapelige instrumenter og apparater, maskiner av enhver art til en rekke industrier samt skip.

Det er ikke mulig å danne seg noe fullstendig bilde av det nordiske fellesmarkeds økonomiske betydning bare ved å se på omfanget av den del av de enkelte lands nåværende innførsel og utførsel som trekkes inn under fellesmarkedet. Strukturen av den nåværende samhandel er i høy grad bestemt av de eksisterende tollsatser og restriksjoner. Etableringen av fellesmarkedet og de øvrige former for utvidet økonomisk samarbeid mellom de nordiske land vil skape nye vekstmuligheter for produksjon og utførsel i de enkelte land. Det er i lyset av disse framtidige ekspansjonsmuligheter at planen i første rekke bør vurderes.

De vareområder som ikke er tatt med i den plan for et nordisk fellesmarked som legges fram i denne rapport går fram av tabell XVI:

Tabell XVI. Vareområder som ikke er tatt med i planen for det nordiske fellesmarked.

Varegruppe	Import fra de tre andre land i 1955.				Samhandel i alt mill. d. kr.	1 pst. av den totale samhandel
	Danmark	Finnland	Norge	Sverige		
Landbruksvarer og forstoffer	17.2	79.0	11.6	115.6	286.4	6,7
Fisk og fiskeprodukter	22.1	5.7	1.5	71.2	106.5	2,1
Animalske og vegetabiliske oljer og fettstoffer	28.9	25.2	7.1	22.5	81.0	1,9
Trevarer, og korkvarer	1.8	1.7	1.7	3.6	8.8	0,2
Garn, metervarer og ferdige tekstilvarer, syntetiske spinnestoffer, ferdige klær	35.5	13.6	63.2	56.9	169.2	3,9

Keramiske varer, glass og glassvarer, granitt	6,1	0,5	3,8	5,4	15,8	0,4
Mer bearbejdede metallvarer	22,2	24,3	51,8	15,9	114,2	2,6
Andre varer	13,7	9,4	14,5	14,8	52,4	1,2
I alt	147,5	159,4	191,5	338,9	837,3	19,3

Kilde: Nasjonale oppgaver.

2. Gjennomføringen av fellesmarkedet.

Den nordiske tolltariff.

Samarbeidsutvalgets plan for et nordisk fellesmarked omfatter dels forslag til felles tollsatser overfor utenforstående land for de vareområder som er foreslått tatt med i fellesmarkedet, dels forslag om opphevelse av tollsatser og andre handelsskranke mellom de nordiske land for de samme vareområder. Planen har med andre ord karakter av et forslag om en tollunion til forskjell fra et frihandelsområde der deltakerlandene kan opprettholde forskjellige tollsatser overfor utenforstående land.

De konkrete forslag til felles ytre tollsatser er utformet på grunnlag av den internasjonale tollnomenklatur (Brusselnomenklaturen). Brusselnomenklaturen er inndelt i 21 avsnitt der hvert avsnitt omfatter store vareområder. Disse avsnitt er inndelt i 99 kapitler, som igjen er oppdelt i ca. 1100 posisjoner. Disse posisjoner omfatter hver for seg temmelig snevert avgrensede varegrupper. Samarbeidsutvalget har også foretatt avgrensingen av de utvalgte vareområder på grunnlag av Brusselnomenklaturen.

Så vel ut fra økonomiske som tolltekniske synspunkter består det varemessig en nær sammenheng mellom Brusselnomenklaturens 99 kapitler. De fleste kapitler innledes derfor med forklarende noter som regner opp de varer som eventuelt kunne tariffes i vedkommende kapittel, men som av forskjellige grunner henføres til fortolling i andre kapitler. Dessuten må det fremheves at det i enkelte kapitler bare er tatt med et utsnitt av de varer som vedkommende kapitler omfatter.

Det vil derfor i praksis ikke være mulig å ta Brusselnomenklaturen i bruk bare for de utvalgte vareområder. Ved etableringen av fellesmarkedet må alle fire land i tilfelle foreta en fullstendig overgang til Brusselnomenklaturen. Denne fullstendige overgang til Brusselnomenklaturen kan det være grunn til å samarbeide om for å oppnå minst mulig avvikelser i underoppdelinger av de enkelte Brusselposisjoner, også for de posisjoner som ligger utenfor det utvalgte vareområde.

I bilag I er Brusselnomenklaturen gjengitt i sin helhet i foreløpig norsk oversettelse. For samtlige posisjoner er det gitt opplysninger om de gjeldende tollsatser i hvert av de fire land pr. 1. mai 1957, og forsåvidt angår spesifikke satser (vekttoll, stykketoll, etc.), er tatt med de tilsvarende verdisatser — insidenser — regnet på grunnlag av importverdiene i 1955. Videre inneholder bilaget opplysninger om

bruken av kvantitative importrestriksjoner i de fire land pr. 1. mai 1957. Endelig inneholder bilag I de foreslåtte felles tollsatser for de posisjoner og underposisjoner som foreslås tatt med i fellesmarkedet, med en anmerkning av de posisjoner hvor det for ett eller flere av landene er avtalt overgangsordninger.

Tollsatsene i det foreliggende forslag til felles nordisk tolltariff er stort sett avpasset etter varenes bearbeidingsgrad. Når en følger dette prinsipp for oppbyggingen av tolltariffen, vil det stort sett bli de laveste tollsatser på råvarer, noe høyere tollsatser på halvfabrikata og de høyeste tollsatser på ferdigvarer.

Det foreslåtte tollniva for henholdsvis råvarer, halvfabrikata og ferdigvarer lar seg imidlertid vanskelig karakterisere ved et enkelt tall da det innenfor hver enkelt av disse kategorier forekommer en rekke forskjellige tollsatser. Ved fastsettelsen av de enkelte tollsatser er det tatt hensyn til en rekke forskjellige faktorer, for eksempel størrelsen av tollene på råvarene, omfanget av de nordiske lands produksjon og struktur, den verdiøkning som oppstår ved bearbeidelsen, omfanget og styrken av konkurransen med utlandet, historiske forhold m. v.

Forslaget inneholder ikke fiskale tollsatser. Dette innebærer at det som regel er foreslått tollfrihet for varer som i de någjeldende nordiske tolltariffer er belagt med fiskaltoll. Det har vært forutsetningen at de enkelte land skal ha mulighet til å pålegge interne avgifter på slike varer i det omfang vedkommende land anser det nødvendig av skattemessige grunner.

GATT-avtalens bestemmelser om at en tollunions tollsatser som helhet ikke må være høyere enn de tollsatser som gjaldt før tollunionen ble innført, angår bare tollunionens totale tollniva og ikke de enkelte tollsatser i fellestariffen. Dette innebærer at det ikke har vært nødvendig å foreslå at de fellesnordiske tollsatser enkeltvis settes slik at de høyst svarer til gjennomsnittet av de eksisterende tollsatser i de nordiske land for vedkommende varer.

Det er meget vanskelig å foreta nøyaktige beregninger av et lands gjennomsnittlige tollniva. Noen alminnelig godkjent metode for dette formål foreligger ikke. Som ved andre gjennomsnittsberegninger oppstår spørsmålet om med hvilken vekt de ulike tollsatser skal inngå i beregningen. Vektene bør prinsipielt ikke baseres på importmengdene idet importens sammensetning påvirkes av strukturen av den tollbeskyttelse som er gjenstand for beregning. Høye tollsatser hindrer som regel importen mer enn lave tollsatser slik at de varer som er belagt med de høyeste tollsatser blir underrepresentert i importen. Størrelsen av tollinntektene i forhold til verdien av de importerte varer (importinsidensen) kan derfor ikke sies å være noe riktig uttrykk for tollnivaet. Særlig gjelder dette når det er spørsmål om spesifikke tollsatser, da disse har en tendens til å forårsake forskyvninger i importens sammensetning, selv innen de enkelte posisjoner i tolltariffen. På grunn av de vanskeligheter som knytter seg til tollnivaberegninger etter mer avanserte metoder er importinsidensene likevel som regel blitt anvendt som mål på tollnivaet, og Samarbeidsutvalget har ikke hatt anledning til å foreta beregninger på annen måte.

Resultatet av de beregninger Samarbeidsutvalget har foretatt med sikte på en

sammenligning av det tollniva som følger av forslaget til felles nordiske tollsatser og det gjeldende tollniva i Danmark, Finland, Norge og Sverige går fram av tabell XVII:

Tabell XVII.

Beregnet tollinntekt av importen i 1955 av fellesmarkedsvarer fra ikke-nordiske land.

	Tollinntektene regnet på grunnlag av gjeldende tollsatser pr. 1. mai 1957		Tollinntektene regnet på grunnlag av de foreslåtte felles nordiske tollsatser	
	Mill. n. kr.	Prosent av verdien	Mill. n. kr.	Prosent av verdien
Danmark	52	1,3	128	3,1
Finland	207	9,0	108	5,0
Norge	127	3,2	122	3,1
Sverige	300	3,7	320	1,0
I alt	686	3,7	678	3,7

Kilde: Nasjonale oppgaver.

Tabellen bygger på de nordiske lands import av fellesmarkedsvarer fra ikke-nordiske land i 1955 og viser de tollinntekter denne importen ville ha innbragt ved anvendelse av dels de gjeldende tollsatser pr. 1. mai 1957 og dels de foreslåtte fellesnordiske tollsatser.

Av tabell XVII går det fram at de samlede tollinntekter regnet på grunnlag av de foreslåtte fellesnordiske tollsatser vil falle fra 686 mill. n. kroner til 678 mill. n. kroner, hvilket gir en uendret gjennomsnittlig importinsidens på 3,7%.

Tabellen omfatter ikke kaffe, te, krydderier, råtabakk og bensin, dvs. de viktigste av de varer som i ett eller flere av de nordiske land var belagt med fiskaltoll. Tollinntektene for disse varer, som alle er foreslått tollfrie i den fellesnordiske tariff, er på grunnlag av importen i 1955 og med anvendelse av de gjeldende tollsatser pr. 1. mai 1957 beregnet til følgende tilnærmede beløp: For Danmark 80 mill. n. kroner, for Finland 600 mill. n. kroner, for Norge 20 mill. n. kroner og for Sverige 60 mill. n. kr. Tollen for disse varer vil eventuelt kunne erstattes med innenlandske avgifter.

Til ytterligere belysning av det foreslåtte fellesnordiske tollniva gis i det følgende en del opplysninger om tollsatsene for de enkelte varer.

a) Ravarer.

For ravarene er det som hovedregel foreslått tollfrihet. Dette gjelder ikke bare for ubearbeidde ravarer, men også varer som, selv om de har vært gjenstand for en forholdsvis betydelig bearbeiding, må betraktes som ravarer. Som eksempler på bearbeidde ravarer som er foreslått tollfrie kan nevnes skaret og høvlet trelast, utsmeltede råmetaller, kardedde og kjemmede naturlige spinnestoffer, papirmasse, bensin og olje (unntatt visse smøreoljer), de fleste uorganiske kjemikalier, herunder gjødningsstoffer.

Visse råstoffer er foreslått tollpliktige, således visse uorganiske kjemikalier, for eksempel klor, surstoff, visse syrer, ammoniakk, vannstoffhyperoksyd m.fl. For disse varer er det foreslått tollsatser på 5–12%. For de fleste organiske kjemikalier er det foreslått en tollsats på 12%. For visse fargestoffer og plastråstoffer er det foreslått tollsatser på 10%. For sement er foreslått en vekt tollsats som i norsk valuta utgjør 0,8 øre pr. kg.

b) *Halvfabrikata.*

For en del halvfabrikata er det foreslått selvstendige tollsatser mens det for andre halvfabrikata er foreslått de samme tollsatser som for de ferdigvarer hvor vedkommende halvfabrikata inngår.

De tollsatser som er foreslått for de forskjellige halvfabrikata er sterkt varierende. For halvfabrikata av tre (finér og møbelplater) er foreslått tollsatser på 3–9%. For valsede og trukne materialer av jern (plater, stenger, profiler, trad og rør) er foreslått tollsatser på 6–8% og for tilsvarende halvfabrikata av uedle metaller 2–5%. For halvfabrikata av plast er det foreslått tollsatser på 15% og for beredte pelsskinn 10%.

c) *Ferdigvarer.*

Forslaget inneholder meget varierende tollsatser for ferdigvarer, det vanlige er imidlertid tollsatser på 8–12%.

For ikke-elektriske maskiner og maskindeler er tollen satt til 10% med unntak av noen få varer hvor det er foreslått lavere tollsatser. For elektriske maskiner og apparater er tollen som regel foreslått til 10%, men innenfor dette vareområde finnes også høyere tollsatser. For radioapparater er således foreslått en tollsats på 17%.

Skip er foreslått tollfri mens det for lystfartøyer er foreslått en tollsats på 10%.

For varer av uedle metaller (bortsett fra de ovennevnte) er det foreslått en tollsats på 8% med ganske få unntak. For varer av edle metaller er foreslått tollsatser på 10–12%.

For kjemisk-tekniske produkter er foreslått noe varierende tollsatser. Hovedregelen er likevel tollsatser på 10–12%.

Medisinalvarer er foreslått tollfrie.

For ferdigvarer av plast er foreslått tollsatser på 15% med visse unntak bl. a. for leketøy av plast, hvor det er foreslått tollsatser på 12%.

Når det gjelder papirområdet er det foreslått 5 % for papir og papp, og 8–10% for arbeider av papir og papp. Avispapir er foreslått tollfritt. Det samme gjelder for trykksaker.

Utvalgets forslag til tollsatser er basert på verditollprinsippet med unntak for noen få varer, f. eks. for sement, fyrstikker og glødelamper.

Det er først og fremst tollsatsene for ferdigvarer som karakteriserer et lands tollnivå. Som det går fram av opplysningene ovenfor vil tollsatsene på de fleste

ferdigvarer ikke overstige 10% og tollsatser på over 12% er meget sjeldne. En må derfor kunne karakterisere forslaget til felles nordisk tolltariff som en tolltariff med lave eller moderate tollsatser.

For så vidt det gjelder mer detaljerte opplysninger om de foreslåtte felles tollsatser, viser en til rapportens spesielle del samt til bilag I.

De kvantitative restriksjoner.

Samarbeidsutvalgets plan for et nordisk fellesmarked forutsetter også at de kvantitative import- og eksportrestriksjoner oppheves mellom de fire land for fellesmarkedets varer. Hovedregelen er at dette skal skje fra det tidspunkt det nordiske fellesmarked settes i verk. Tabellen nedenfor viser for hvert av de fire land den andel av importen fra de andre nordiske land i 1955 innenfor de utvalgte vareområder som pr. 1. mai 1957 var underkastet importregulering.

Tabell XVIII. *Importen av regulerte varer i prosent av totalimporten fra de tre andre land i 1955 for varer som inngår i det nordiske fellesmarked (ekskl. skip).*

Danmark	20,0
Finnland	100,0
Norge	10,2
Sverige	0,1

Kilde: Nasjonale oppgaver.

Samarbeidsutvalget har gått ut fra at det ikke vil være mulig å gjennomføre en felles importregulering overfor ikke-nordiske land umiddelbart fra det tidspunkt det nordiske fellesmarked settes i verk. Importrestriksjonene gir i første rekke et uttrykk for det enkelte lands betalingsstilling overfor utlandet. En ulik betalingsstilling fra land til land kan derfor naturlig begrunne en forskjell i anvendelsen av importreguleringer.

Utvalget er likevel av den oppfatning at det for varer som et tatt med i det nordiske fellesmarked, bør legges sterk vekt på å oppheve importrestriksjonene også overfor utenforstående land, slik at de ulemper av administrativ og annen art som følger av en ulik importregulering utad, kan begrenses til et minimum.

Da eksportrestriksjoner i første rekke tjener forsyningsmessige hensyn eller ønsket om i visse situasjoner å støtte en prisstabilisering, kan det være av betydning at reeksport til land utenfor Norden blir hindret for varer som et nordisk land underkaster eksportregulering overfor ikke-nordiske land.

Et nordisk land som setter i verk eksportrestriksjoner overfor utenforstående land, må derfor kunne kreve samråding med de andre nordiske land om gjennomføring av felles eksportrestriksjoner eller andre nødvendige tiltak for å hindre reeksport til andre land.

Utvalget går ut fra at disse problemer vil bli gjenstand for fortløpende konsultasjoner i et nordisk fellesmarked. På denne maten vil en gradvis kunne oppnå et

vidtgaende fellesskap nar det gjelder de kvantitative reguleringer overfor tredjeland, basert på størst mulig frihet i samhandelen med disse land og selvsagt slik at de nordiske lands internasjonale forpliktelser til enhver tid er oppfylt.

Overgangsordninger.

Som før nevnt innebærer opprettelsen av et nordisk fellesmarked innføring av en felles tolltariff overfor ikke-nordiske land og oppheving av handelsskrankene innen Norden. Samarbeidsutvalget har som hovedregel gått ut fra at innføringen av fellestariffen og opphevingen av handelsrestriksjonene innad skal finne sted straks og fullt ut fra det tidspunkt traktaten om det nordiske fellesmarked trer i kraft.

Tilpassingen til friere konkurranseforhold i et nordisk fellesmarked vil imidlertid i et visst omfang måtte tilsi at ett eller flere av landene på visse vareområder får adgang til først å fjerne de innbyrdes handelsreguleringer og å innføre fellestariffen i løpet av et kortere eller lengre aremal. I motsatt tilfelle er det grunn til å frykte for alvorlige omstillingsvanskeligheter innenfor disse vareområdene. Disse bør søkes unngått i betraktning av at det nordiske fellesmarked vil få karakter av et langsiktig økonomisk samarbeid.

På den annen side har Samarbeidsutvalget ansett det for ønskelig å begrense slike overgangsordninger til vareområder hvor det er grunn til å regne med at en umiddelbar gjennomføring av det nordiske fellesmarked vil føre med seg særlig alvorlige omstillingsproblemer. Utvalget har videre funnet det nødvendig å presisere lengden og innholdet av overgangsordningene for på denne måten å gi planen den nødvendige fasthet og på forhånd å gi vedkommende bransjer orientering om de tilpassingsperioder de kan regne med.

Overgangsordningene omfatter dels en gradvis tilpassing av den felles tolltariff, de såkalte eksterne overgangsordninger, dels en gradvis oppheving av toll eller importrestriksjoner overfor de andre nordiske land, de såkalte interne overgangsordninger.

a. Eksterne overgangsordninger.

Som hovedregel er forutsatt at den felles nordiske tolltariff blir innført fra det tidspunkt det nordiske marked settes i verk. I visse tilfelle, hvor avstanden mellom fellestariffen og det enkelte lands naværende tollsats er stor, er imidlertid vedkommende land blitt innrømmet overgangsperioder som regel på opp til 5 år, for en del varer også opp til 10 år. For disse varer er det som regel forutsatt at vedkommende land trinnvis skal bygge ned eller forhøye sine någjeldende tollsatser til fellestariffen.

Overgangsordninger som går ut på en trinnvis reduksjon til fellestariffen er stort sett konsentrert om maskiner og elektrotekniske produkter og omfatter først og fremst en gradvis nedsettelse av visse norske og finske tollsatser.

En trinnvis øking av någjeldende tollsatser til fellestariffen foreslas for noen få kjemikalier og stalprodukter, hvor de foreslatte felles nordiske tollsatser forutsettes innført gradvis i Danmark og Finland.

b. Interne overgangsordninger.

De interne overgangsordninger omfatter dels avviklingen av tollsatser, dels oppheving av import- eller eksportrestriksjonene mellom de nordiske land. Disse overgangsordningene har også karakter av unntak fra hovedregelen om innføringen av fellesmarkedet fra et bestemt tidspunkt. Overgangsperiodens lengde er gjennomgående 5 ar. For en del varer er også foreslått overgangsordninger på opp til 10 ar.

Overgangsordninger for avvikling av tollsatsene forekommer særlig for maskiner og elektrotekniske produkter og berører hovedsakelig Finland og Norge.

Når det gjelder importrestriksjonene er det for en del varer innrømmet Danmark en avviklingsperiode på opp til 5 ar.

Hva eksportrestriksjonene angår, er det foreslått enkelte overgangsordninger, dels for så vidt angår Norges og Finlands eksportrestriksjoner innenfor tømmersektoren, dels for jernskrap.

I bilag II er tatt med de posisjoner hvor det er foreslått overgangsordninger av en eller annen art. De varer, hvor det i henhold til planen er foreslått overgangsordninger i form av en gradvis oppheving av tollsatsene mellom de nordiske land, representerer vel 8% av den nordiske samhandel. For hver posisjon er angitt overgangsordningens type, hvilket land som ønsker å benytte den samt hvordan den gradvise tilpassing til den felles ytre tollsats eller tollfriheten innad skal gjennomføres. Overgangsordningene for nedbygging av tollene er stort sett utformet slik at det straks fra overgangsperiodens begynnelse innrømmes importen fra de andre land en viss preferanse i forhold til importen fra ikke-nordiske land.

Der hvor opphevingen av importrestriksjonene overfor de andre nordiske land er foreslått å skulle skje gradvis i løpet av en overgangsperiode er bare anført overgangsperiodens lengde. Samarbeidsutvalget finner at den gradvise øking av disse importkvoter opptil full liberalisering best kan fastsettes i detalj ved årlige konsultasjoner mellom de fire land. En viser for øvrig til rapportens spesielle del hvor de foreslåtte overgangsordninger er behandlet nærmere, vareområde for vareområde.

Unntaksbestemmelser.

Ved gjennomføringen av et nordisk fellesmarked oppstår spørsmålet om et nordisk land i tilfelle av oppstatte vanskeligheter av en eller annen art skal ha adgang til midlertidig å fravike forpliktelsene til å opprette toll- og restriksjonsfrihet overfor de andre nordiske land. Prinsipielt er det to situasjoner som kan gi grunn til overveielser, for det første betalingsbalansevanskeligheter og for det andre vanskeligheter for enkelte bransjer som følge av konkurransen i fellesmarkedet. Samarbeidsutvalget har videre overveid spørsmålet om å innrømme Finland en kortvarig utsettelse med gjennomføringen av det nordiske markeds bestemmelser overfor de andre nordiske land. Formålet med denne unntaksordning er å gi Finland tid til å rette det alminnelige misforhold mellom omkostningsnivået i Finland og de øvrige nordiske land.

a) Betalingsbalansevanskeligheter.

Et fellesmarked forutsetter at de deltakende land er villige til å avstå fra direkte inngrep i handel og betalinger mellom deltakerlandene som ledd i sin alminnelige økonomiske politikk. Uten en slik begrensning i landenes valg av virkemidler i den økonomiske politikk ville dannelsen av et fellesmarked i realiteten være meningsløs. Midlertidige inngrep i samhandelen mellom de deltakende land, med det formål å avverge et faretruende fall i valutareservene og gi tid til en omlegging av finans- og pengepolitikken, kan likevel ikke sies å være i strid med prinsippet om dannelsen av et felles marked.

Ifølge GATT-avtalen og OEEC's liberaliseringskode kan et medlemsland under visse betingelser gjeninnføre eller skjerpe de kvantitative importrestriksjoner for å beskytte betalingsbalansen. Samarbeidsutvalget er av den mening at det også i et videregående økonomisk samarbeid av den art det her er tale om, bør være adgang for et nordisk land til å anvende importrestriksjoner i tilfelle av alvorlige betalingsbalansevanskeligheter. Utvalget finner likevel at det nære samarbeid som et nordisk marked er uttrykk for, gjør det naturlig at kravene i så måte er strengere for så vidt angår varer som inngår i det nordiske fellesmarked. Særlig alvorlige betalingsbalansevanskeligheter bør i alminnelighet være til stede for å rettferdiggjøre at et nordisk land gjennomfører restriksjoner for varer av nordisk opprinnelse.

Samarbeidsutvalget foreslar derfor at det i et nordisk fellesmarked som hovedregel bør finne sted forutgående konsultasjoner mellom de nordiske land før et av landene gjeninnfører importrestriksjoner på grunn av betalingsbalansevansker. Formålet med disse konsultasjoner bør for det første være å overveie om valuta-vanskelighetene er så alvorlige at inngrep i utenrikshandelen er berettiget. For det andre bør en overveie mulighetene for bistand fra de andre lands side til det vanskeligstilte land. For det tredje bør konsultasjonene ta sikte på å undersøke utformingen av vedkommende lands påtenkte tiltak med sikte på så vidt mulig å begrense inngrepene i det nordiske fellesmarked, for så vidt det gjelder fellesmarkedets varer av nordisk opprinnelse.

Det må imidlertid tas to forbehold. I siste instans må det bero på vedkommende lands eget skjønn hvorvidt og i hvilket omfang det anses nødvendig å gjeninnføre kvantitative importrestriksjoner. Det er også tenkelig at betalingsbalansevanskelighetene oppstar så plutselig og med slik tyngde at forutgående konsultasjoner ikke lar seg gjennomføre. Forutsetningen for det økonomiske samarbeid må imidlertid være at de nordiske land lojalt søker å tilrettelegge sin økonomiske politikk slik at gjeninnføringen av importrestriksjoner kan unngås, iallfall for varer av nordisk opprinnelse, og slik at avvikelser fra regelen om forutgående konsultasjoner bare opptrer som unntakstilfelle. Under alle omstendigheter bør konsultasjoner uten videre iverksettes og gjentas med regelmessige mellomrom med sikte på å dra omsorg for at et fritt varebytte kan gjeninnføres i det nordiske fellesmarked så snart som mulig.

b) Vanskeligheter for de enkelte industrier.

Det ville forsåvidt kunne tenkes at det i forbindelse med innføringen av et nordisk fellesmarked ble avtalt regler som ga et nordisk land adgang til midlertidig å gjeninnføre toll eller kvantitative importrestriksjoner for å beskytte en enkelt bransje som trues av eller lider under alvorlige vanskeligheter på grunn av konkurransen fra de andre nordiske land.

Samarbeidsutvalget er av den oppfatning at en slik dispensasjonsregel ikke bør inngå i avtalen om et nordisk fellesmarked.

Den plan for et nordisk marked som legges fram i denne rapport er bl. a. basert på det grunnprinsipp at gjennomføringen av fellesmarkedet bør være preget av fasthet og på forhånd gi de fire land og næringslivet et klart kjennskap til hvordan og på hvilket tidspunkt fellesmarkedet fullt ut kan sies å være realisert for de forskjellige vareområder. En viktig forutsetning for en bedre arbeidsdeling innen Nordens næringsliv er nemlig ikke bare at de innbyrdes handelsskranker oppheves, men også at næringslivet kan ha tillit til at et fritt varebytte opprettholdes. Dersom konkurransen i det nordiske fellesmarked førte med seg at det på ny ble innført handelsskranker, ville planleggingen av produksjon og omsetning ut fra hensynet til fellesmarkedets behov blir langt mer usikker.

Ønsket om å unngå innføringen av regler om flertallsbeslutninger i de nordiske fellesorganer i forbindelse med avgjørelsen av hvilke økonomiske tiltak det enkelte land har adgang til å treffe, taler for at rettigheter og forpliktelser så vidt mulig blir klart angitt på forhånd. For øvrig er Samarbeidsutvalget av den oppfatning at vanskeligheter som følge av konkurransen i et nordisk fellesmarked i alminnelighet har en tendens til å bli overvurdert. Erfaringene fra Be-Ne-Lux kan tas som et bevis for at arbeidsdelingen i et fellesmarked som er preget av høy økonomisk aktivitet stort sett ikke gir seg utslag i at bestående virksomheter blir «slått ut», men at fordelingen av den nye tilgang på arbeidskraft og kapital blir en annen og mer hensiktsmessig enn hva den ville ha vært hvis fellesmarkedet ikke var blitt opprettet. Produksjonen i de mindre effektive virksomheter vil stagnere eller øke mindre mens de mer effektive bedrifter vil ekspandere sterkere enn de ellers ville ha gjort.

Endelig er det grunn til å understreke at Samarbeidsutvalget i utformingen av planen for et nordisk fellesmarked har foretatt en nøye avveining vare for vare når det gjelder behovet for overgangsordninger for å sikre at innføringen av det nordiske marked ikke fører med seg alvorlige tilpassingsproblemer. De overgangsordninger som på dette grunnlag er foreslått vil utvilsomt bidra til å «fange opp» de vanskeligheter som det kan bli tale om og på den maten gjøre en særskilt dispensasjonsbestemmelse overflødig.

Dette utelukker selvsagt ikke at de nordiske regjeringer etter anmodning fra et av landene i fellesskap overveier alvorlige uforutsette vanskeligheter av en eller annen art som truer med å utvikle seg til en belastning for det nordiske økonomiske samarbeid, herunder også alvorlige problemer for en bransje i et av de fire land.

Det nordiske økonomiske samarbeid må når alt kommer til alt baseres på lojalitet overfor samarbeidet og forståelse for det enkelte nordiske lands vanskeligheter. Derfor følger det som en naturlig konsekvens at de fire lands regjeringer fordomsfritt i samarbeid søker å finne passende løsninger som kan lette vanskelighetene for vedkommende land. Det som er avgjørende er at det ikke på forhånd gir hvert enkelt land en rett til etter eget skjønn å fravike sine forpliktelser og at man heller ikke på forhånd avgrenser hvilke tiltak som kan komme på tale til løsning av de vanskeligheter som har oppstått.

c. Finnlands problem.

Samarbeidsutvalget erkjenner at innføringen av et nordisk fellesmarked vil reise alvorlige problemer for Finland så fremt landet ikke innen fellesmarkedet settes i verk har fått tid til å fjerne den vesentlige skjevhet som for tiden preger Finnlands internasjonale konkurransevne. Finland bør derfor kunne innrømmes en kortvarig utsettelse med gjennomføringen av et nordisk fellesmarkeds bestemmelser i den utstrekning det måtte vise seg nødvendig, også etter at Finland har ratifisert avtalen om et utvidet nordisk økonomisk samarbeid.

Kontroll med varers opprinnelse.

Forskjellen på en tollunion og et frihandelsområde er som tidligere nevnt i første rekke at de deltakende land i en tollunion benytter samme tolltariff utad, mens de land som deltar i et frihandelsområde har adgang til fritt å fastsette sine ytre tollsatser.

I et frihandelsområde vil det derfor bli nødvendig å føre kontroll med varers opprinnelse når det gjelder handelen mellom de deltakende land for å hindre at varer fra utenforstående land importeres via det land som har de laveste tollsatser og derfra videreselges til andre land innen frihandelsområdet. Kontrollen må baseres på en definisjon av hva en skal forstå ved at en vare har sin opprinnelse innenfor frihandelsområdet, slik at varen tollfritt kan omsettes innenfor området, i motsetning til varer fra utenforstående land som pålegges toll også ved import fra et medlemsland i frihandelsområdet til et annet.

Et annet spørsmål som er nær knyttet sammen med opprinnelsesproblemet er det såkalte tollulikhetsproblemet — tolldistorsjonsproblemet. Med dette forstås den ulikhet i konkurransevilkårene som kan oppstå innen frihandelsområdet som følge av at medlemslandene opprettholder ulike tollsatser for råvarer og halvfabrikata overfor tredjeland. Bearbeidingsindustrien i det land som har de laveste råvare tollsatser vil være gunstigere stilt enn konkurrentene i de andre deltakerland. Teoretisk kan dette problem løses uten å fjerne de ytre forskjeller i tollsatsene for råvarer og halvfabrikata, mens i praksis vil en harmonisering av disse tollsatser utvilsomt være den mest effektive løsning.

I en tollunion vil de to problemer som er nevnt ovenfor ikke forekomme fordi deltakerlandene innfører en felles tolltariff utad. Da planen for det nordiske felles-

marked har karakter av en tollunion, skulle det ikke være nødvendig for de nordiske land å føre kontroll med varers opprinnelse. Det finnes imidlertid i planen en del — hovedsakelig tidsbegrensede — unntak fra den fullstendige tollunion, som gjør at det også i det nordiske marked i et visst omfang må føres kontroll med varers opprinnelse.

For det første vil fellestariffen for visse varers vedkommende ikke bli innført med det samme. Det er således fastsatt en del overgangsordninger som går ut på en gradvis reduksjon av de någjeldende tollsatser til fellestariffen og enkelte overgangsordninger som består i en gradvis øking av de någjeldende tollsatser til fellestariffen. Den førstnevnte type overgangsordninger er i de fleste tilfelle kombinert med overgangsordninger for opphevingen av de samme tollsatser mellom de nordiske land. Derfor vil det stort sett ikke være noen risiko for at vedkommende varer importeres til de nordiske land som straks innfører fellestariffen og videresendes til det land som midlertidig opprettholder en høyere tollsats overfor utenforstående land. Når en slik kombinasjon ikke foreligger vil overgangsordninger for nedbygging av tollene overfor tredjeland gjøre det nødvendig å innføre en midlertidig opprinnelseskontroll. Slike overgangsordninger er bare fastsatt for noen få varer. Alt i alt kan en si at eksterne overgangsordninger for tilpassingen av de nasjonale tollsatser til fellestariffen ikke i nevneverdig grad vil medføre noe behov for å innføre kontroll med varers opprinnelse i et nordisk fellesmarked.

For det andre forutsetter planen ikke at de nordiske land skal ha samordnet sin sin liberaliseringspolitikk overfor utenforstående land fra det tidspunkt det nordiske fellesmarked trer i kraft. Det vil bestå visse ulikheter, dels fordi de fire lands liberaliseringsgrad er forskjellig, dels fordi den ikke-liberaliserte sektor varemessig er sammensatt på forskjellig måte i de fire land. Dette forhold svarer forsviddt nøyaktig til det tilfelle hvor de nordiske land opprettholder forskjellige tollsatser overfor utenforstående land. Dersom for eksempel Danmark av betalingsmessige grunner er nødt til å regulere importen av ferdigvarer av plast fra ikke-nordiske land, mens dette vareområdet er liberalisert i Sverige, må det føres kontroll med disse varers opprinnelse, for å hindre at varene via Sverige «trekker» inn i Danmark fra ikke-nordiske land.

Dette opprinnelsesproblem kan i praksis bare løses ved at de nordiske land opphever importrestriksjonene ikke bare seg imellom men også overfor tredjeland for de vareområder som inngår i det nordiske fellesmarked. En slik framgangsmåte vil ikke være mulig fra det tidspunkt fellesmarkedet blir innført. Problemet kan også dukke opp på nytt fra tid til annen dersom et nordisk land på grunn av valuta- vanskeligheter ser seg nødt til midlertidig å gjeninnføre importrestriksjoner.

Det som er sagt understreker på nytt det synspunkt at dersom en skal kunne unngå opprinnelseskontroll med varebevegelsene innenfor et nordisk fellesmarked må de fire land ta sikte på en økonomisk politikk som så vidt mulig gjør det unødvendig å nytte kvantitative importrestriksjoner. Erfaringene fra Be-Ne-Lux illu-

strerer dette. Da Be-Ne-Lux-landene i 1948 gjennomførte sin tollunion, omfattet ikke unionen en forpliktelse til å oppheve importrestriksjonene mellom de deltakende land. En slik beslutning ble imidlertid truffet med den såkalte forunionsprotokoll høsten 1949. På dette tidspunkt hadde de tre land ikke samordnet sin importregulering overfor utenforstående land. Dette ble først oppnådd sommeren 1955. Derfor var det nødvendig å føre kontroll med varenes opprinnelse. Allerede i 1950–51 gjennomførte imidlertid de tre land en så omfattende liberalisering av sin utenrikshandel at problemet om kontroll med varers opprinnelse ble begrenset til relativt få varer. Dette vareområde er ytterligere blitt innskrenket ved en fortsatt utvidelse av liberaliseringen. Opprinnelsesproblemet har saledes aldri vært noe vesentlig problem i Be-Ne-Lux, dels på grunn av at fellestariffen ble innført straks og for alle varer og dels som følge av at medlemslandene har opprettholdt en høy liberaliseringsgrad også overfor utenforstående land.

Koordinering av de tolladministrative bestemmelser.

Innføringen av et felles nordisk marked i form av en tollunion forutsetter ikke bare en felles tolltariff men også stort sett en ensartet tollovgivning for øvrig og en felles utforming av de tilhørende administrative bestemmelser.

En slik ensartethet i lovgivning og administrativ praksis er først og fremst nødvendig for de bestemmelser i tollovgivningen som har direkte betydning for beregningen av tollene på de innførte varer. Til disse bestemmelser må regnes ansettelsen av den verdi eller vekt som skal legges til grunn for beregningen av tollene for innførte varer samt de bestemmelser som gir adgang til fritakelse eller nedsettelse av den toll som er fastsatt i tolltariffen.

Det er hensikten å legge den såkalte Brusseldefinisjon til grunn for de felles nordiske bestemmelser om de innførte varers tollberegningsverdi. Denne verdidefinisjon som er tatt inn i en konvensjon som er undertegnet blant annet av Danmark, Norge og Sverige, anvender som grunnlag for verdiansettelsen varenes normalpris. Denne defineres som den pris varene vil kunne oppnå ved salg i det åpne marked mellom uavhengige kjøpere og selgere på det tidspunkt tollene skal betales. Normalprisen er knyttet til det sted hvor varene innføres til importlandet. Denne definisjon vil i praksis føre til at de innførte varers tollberegningsverdi som hovedregel blir lik varenes cif-verdi.

Da det bare er noen få av de varer som er tatt med i planen for det nordiske fellesmarked som vil bli belagt med vekt toll, får bestemmelsene om ansettelsen av varenes tollberegningsvekt bare en begrenset rekkevidde. I de tilfelle hvor det skal anvendes vekt toll er det for de enkelte posisjoner i fellestariffen angitt hvilken vekt som skal legges til grunn for tollberegningen. Når tollene skal beregnes av en vekt som inkluderer emballasje omfatter denne vekt emballasje som i alminnelighet selges sammen med varen i detaljhandelen.

Tollfrihetsbestemmelsene må i alle tilfelle være ensartet for såvidt det gjelder innførsel av ervervsmessig karakter. Et særlig problem er om det til den felles nor-

diske tolltariff skal knyttes bestemmelser som generelt gir adgang til tollfri innførsel av slike varer som ikke er gjenstand for en vesentlig produksjon i de nordiske land. Bestemmelser av denne type finnes allerede i Finland og Norge. Bestemmelsene er imidlertid stort sett begrenset til enkelte vareområder (i Norge bl. a. visse maskiner og i Finland visse maskiner og elektriske artikler). Gjennomføringen av en slik bestemmelse i det enkelte land kan gi anledning til betydelige administrative vanskeligheter, og disse vanskeligheter vil bli enda større når bestemmelsen skal praktiseres i fellesskap i fire land.

Samarbeidsutvalget har imidlertid funnet at det vil være behov for en slik tollfrihetsbestemmelse i et nordisk fellesmarked. På grunn av de vanskeligheter som er nevnt ovenfor bør bestemmelsen imidlertid begrenses til bare å gjelde de vareområder hvor det er et særlig behov for en slik bestemmelse. Utvalget foreslår derfor at det til den felles nordiske tolltariff knyttes en bestemmelse som gir adgang til å innrømme tollfri innførsel for vareslag som hører under fellestariffens kapitel 28 og 29 (grunnkjemikalier) og kapitel 84 (ikke-elektriske maskiner), når disse varer ikke framstilles i et vesentlig omfang i de nordiske land. Bestemmelsen tenkes praktisert på den maten at det utarbeides lister over de vareslag som inntil videre vil kunne innføres tollfritt i henhold til en slik bestemmelse. Fastsettelsen av og senere endringer i en slik liste skal bare kunne foretas etter innstilling fra det Ministerråd som forutsettes opprettet i forbindelse med etableringen av det nordiske fellesmarked. Samarbeidsutvalget vil derfor foreslå at det tas inn følgende bestemmelse i de nordiske lands tollovgivning:

«Etter innstilling fra det ministerråd som er nevnt i artikkel XXII i konvensjonen om nordisk økonomisk samarbeid, vil det kunne innrømmes tollfrihet for varer som hører under tolltariffens kapitler 28, 29 og 84, når vedkommende varer og varer som konkurrerer med disse ikke produseres eller bare produseres i lite omfang i Danmark, Finland, Norge og Sverige, og når forholdene ellers ikke taler mot en slik tollfrihet.»

Videre må det anses for å være nødvendig at tollovgivningens bestemmelser om tilbakebetaling av toll i særlige tilfelle, for eksempel ved eksportproduksjon og skipsbygging, blir ens i de nordiske land. I et bilag til kapitel III G som det henvises til, er det redegjort for de retningslinjer som de felles nordiske bestemmelser om tollgodtgjørelse bør utformes etter.

Samarbeidsutvalget har derimot ikke ansett det nødvendig at tollovgivningen om opplagsvesenet gjøres ensartet samtidig med innføringen av det felles nordiske marked. Den viktigste forskjell i opplagsreglene i de fire land gjelder det såkalte kredittopplag som bare finnes i Danmark og Norge. I Sverige finnes det imidlertid en ordning som åpner adgang til å innrømme en viss tollkreditt mot sikkerhetsgaranti. Denne kredittordning har til dels samme funksjon som kredittopplaget.

Samarbeidsutvalget har heller ikke funnet at det vil være nødvendig å ha like bestemmelser om varenes angivelse til tollbehandling.

Det finnes i alle de nordiske land bestemmelser som går ut på at de avgjørelser som er truffet av tollmyndighetene når det gjelder varenes tariffing kan innankes

til en høyere myndighet. Da det er nødvendig at samme vare tariffes på samme måte over alt i fellesmarkedet har Samarbeidsutvalget overveid opprettelsen av en felles ankeinstans som med bindende virkning for alle land kunne treffe endelige avgjørelser om varenes tariffing. Utvalget har imidlertid ikke stilt forslag om opprettelse av en slik felles ankeinstans da denne i tilfelle ville få en overnasjonal karakter. Det forutsettes altså at hvert av de nordiske land bevarer sin egen ankeinstans for tariffingsavgjørelser. Dersom dette forhold skulle føre til en forskjellig tariffing innenfor fellesmarkedet for samme vare, må spørsmålet løses ved en avtale om slike endringer i selve tariffen i ett eller flere av de nordiske land at en ensartet tariffing av vedkommende vare kan sikres.

Fordeling av tollinntektene.

Tollinntektenes størrelse og fordeling mellom de nordiske land påvirkes av opprettelsen av et nordisk fellesmarked.

Størrelsen av de tollinntekter, som det enkelte nordiske land oppebærer, vil bli endret, dels på grunn av overgangen til felles ytre tollsats, dels som følge av opphevelser av tollsatsene mellom de nordiske land. Videre kan en eventuell omlegging av de deltakende lands import som følge av det nordiske marked slik at denne i større grad enn tidligere kommer fra de andre nordiske land, i seg selv medføre endringer i tollinntektenes størrelse.

Dersom en går ut fra, at det riktige prinsipp for fordelingen av tollinntektene mellom de nordiske land ved import av fellesmarkedets varer fra utenforstående land er, at hvert land får den andel som motsvarer landets eget forbruk av disse varer, kan opprettelsen av det nordiske fellesmarked medføre visse differanser mellom denne andel og de tollinntekter som vedkommende nordiske land oppebærer. Det er saledes tenkelig at varer fra utenforstående land i et visst omfang importeres til og fortolles i et av de nordiske land og derfra i ubearbeidd tilstand reeksporteres til de øvrige nordiske land. I så fall vil førstnevnte land oppebære en tollinntekt som rettelig bør tilfalle de andre land. Videre inngår det råmaterialer og halvfabrikata fra utenforstående land i de varer som framstilles i Norden. Ut fra det fordelingsprinsipp som er antydnet ovenfor vil det kunne hevdes at det ved eksport av nordiske varer fra et nordisk land til et annet bør finne sted en overførsel av tollinntektene til importlandet for de råvarer og halvfabrikata av ikke-nordisk opprinnelse som inngår i vedkommende nordiske vare. En slik ordning lar seg likevel naturligvis ikke gjennomføre i praksis. Det er for øvrig grunn til å regne med at nettovirkningen av det nevnte forhold er meget liten.

Samarbeidsutvalget har inngående overveid de tallrike mulige systemer for fordelingen av tollinntektene mellom de nordiske land. Utvalget er kommet til det resultat, at man foreløpig bør begrense seg til å fastlegge et midlertidig fordelingsprinsipp for en overgangsperiode på 5 år etter opprettelsen av det nordiske marked. Ved utgangen av denne overgangsperiode bør man så, i lyset av de innvunne erfaringer, påny ta spørsmålet om tollinntektenes fordeling opp til overveielse.

Som fordelingsystem for de første 5 år foreslar Samarbeidsutvalget, at hvert lands tollinntekter ved import av ikke-nordiske fellesmarkedsvarer fordeles (justeres) på grunnlag av disse lands beregnede tollinntekter på basis av importen av vedkommende varer i årene 1954–58 ved anvendelse av de i overgangsperioden faktisk gjeldende tollsatser overfor utenforstående land. Ved å nytte dette systemet oppnas bl. a. den fordel, at størrelsen av de tollinntekter som endelig tilfaller hvert av de nordiske land i den første 5-årige periode, vil være uavhengig av eventuelle forskyvninger i reeksporten av ikke-nordiske varer fra et av de deltakende land til et annet. Det vil da i overgangsperioden bli anledning til å studere dette spørsmål nærmere og danne seg et inntrykk av størrelsesordenen av reeksportproblemet.

Statistisk samarbeid.

Etter gjennomføringen av et felles nordisk marked vil det være av særlig stor betydning at de statistiske oppgaver over utenrikshandelen i de fire land er jevnførbare. Det økonomiske samarbeid i det nordiske marked kommer også til å stille økte krav til jevnførbarheten og koordineringen av annen næringsstatistikk, for eksempel produksjons-, lager- og forbruksstatistikk. For å bedømme virkningene av innføringen av markedet og behovet for felles tiltak er det med andre ord nødvendig å skape et felles næringsstatistisk system. Også innenfor næringslivet vil det etter at fellesmarkedet er etablert være stor interesse for sammenlignbare oppgaver over utenrikshandel, produksjon, lager og forbruk av ulike varer i de nordiske land. Uavhengig av det nordiske fellesmarked er det av verdi å få i stand en økt likhet i de nordiske lands næringsstatistikk.

For å sikre jevnførbarheten og koordineringen av næringsstatistikken kreves det en varenomenklatur som er oppbygd på samme måte i de nordiske land og dessuten likeartede bestemmelser for løsningen av andre grunnleggende statistiske problemer, som for eksempel felles regler om kvantitet- og verdiangivelse i statistikken, rapporteringsenheter, industrielle næringsgrupperinger m. v.

Samarbeidsutvalget har hittil hovedsakelig hatt sin oppmerksomhet henvendt på spørsmål i forbindelse med statistikken over utenrikshandelen og har i bilag III lagt fram forslag til en felles handelsstatistisk nomenklatur, sammen med forslag til en felles avgrensning av statistikken, felles landgruppering og verdidifinisjon samt forslag til en viss felles publisering av statistikken.

Ved at Brusselnomenklaturen er tatt som utgangspunkt for den felles nordiske tolltariff har denne nomenklatur også utgjort det naturlige utgangspunkt for det statistiske nomenklaturarbeidet. Den nordiske utenrikshandels statistiske nomenklatur og den nordiske tolltariff vil på denne måten komme til å bygge på samme grunnlag. Dette fører med seg mange praktiske fordeler. Særskilt er det grunn til å nevne at felles nordiske underspesifikasjoner i tolltariffen på denne måten kan innarbeides i den statistiske varefortegnelse på en enkelt måte. Brusselnomenklaturens detaljert utformede system med noter kan samtidig nyttiggjøres og utbygges videre på nordisk basis for bestemming og avgrensning av varer i statistikken og i tolltariffen.

Brusselsystemet følger i egenskap av tollnomenklatur i første rekke det såkalte vertikale klassifiseringsprinsipp. Dette innebærer at varene grupperes etter utgangsmateriale og dernest etter bearbeidingsgrad. Det er grunn til å understreke at inndelingen etter varenes bearbeidingsgrad i Brusselsystemet ikke er gjennomført konsekvent, og at systemet av denne grunn i høy grad er ufullstendig når det gjelder behovet for oppdelinger for statistiske formål.

For klassifisering og gruppering av varer etter økonomisk statistiske kriterier har De forente nasjoner utarbeidd et internasjonalt klassifiseringssystem som går under navnet Standard International Trade Classification (SITC). For å kunne bruke SITC som klassifiseringssystem i de nordiske land er det nødvendig i en del tilfelle å innføre særskilte oppdelinger av vareposisjoner i Brusselnomenklaturen. På denne måten får en også en mer konsekvent inndeling etter varenes bearbeidingsgrad.

Samarbeidsutvalget har utarbeidd den felles nordiske handelsstatistikk på grunnlag av Brusselnomenklaturens varesystematikk og har bygd inn i denne dels de vareoppdelinger som kreves for å kunne anvende SITC som klassifiseringssystem, dels de vareoppdelinger som finnes i den nordiske tolltariff og dels andre vareoppdelinger av felles nordisk interesse. Dessuten angis i forslaget til nordisk handelsstatistisk nomenklatur slike vareoppdelinger som har betydning bare i ett, to eller tre land, de såkalte nasjonale oppdelinger. I en statistisk varefortegnelse som er konstruert på denne måten, kan Brusselnomenklaturens varedefinisjoner utnyttes på en så effektiv måte som mulig også for innsamling av primærmateriale til statistikken.

En handelsstatistisk varenomenklatur er blitt utarbeidd for hele vareområdet. Den omfatter således også varer som ikke er foreslått tatt med i det nordiske fellesmarked. Med hensyn til den statistiske varenomenklaturens konstruksjon bør i denne forbindelse sterkt understrekes at eventuelle tariffoppdelinger innenfor den del av vareområdet som ikke fra begynnelsen av kommer med i fellesmarkedet, så vidt mulig bør koordineres med den statistiske nomenklaturens systematikk.

Med hensyn til Samarbeidsutvalgets øvrige forslag på statistikkens område henvises til bilag III.

3. Utvidelsen av vareområdet.

Som tidligere omtalt omfatter den konkrete plan for et nordisk fellesmarked som legges fram i denne rapport, vareområder som tilsammen dekker ca. 80% av de fire lands innbyrdes samhandel regnet på grunnlag av samhandelen i 1955. Det gjenstår en rekke industrivarer, jordbruksvarer og fiskeprodukter, som tilsammen representerer ca. 20% av den nordiske samhandel.

De øvrige industrivarer.

Det dreier seg her hovedsakelig om sterkt bearbeidde varer, og forbruksvarene inntar en framtreddende plass. De resterende industriområders betydning målt etter

produksjonsverdi og antall sysselsatte er vesentlig større enn deres andel av den nordiske samhandel.

Det er sannsynlig at et fellesmarked for de øvrige industriområder vil skape relativt store overgangsproblemer i et eller flere av landene. Hvor alvorlige disse problemer vil være, er det imidlertid ikke mulig å ha oversikt over uten at vedkommende vareområder blir tatt opp til nærmere undersøkelse. Slike undersøkelser har Samarbeidsutvalget ikke gjennomført.

Under den senere fase av utredningsarbeidet er saken kommet i en ny stilling ved at Danmark, Norge og Sverige har tatt opp forhandlinger om å slutte seg til det planlagte vest-europeiske frihandelsområde, hvor også de øvrige industriområder er tenkt tatt med. Dersom frihandelsområdet blir dannet, vil de tre land måtte avvikle tollbeskyttelse og andre restriksjoner for handelen overfor Vest-Europa også for de resterende industriområder i løpet av en overgangsperiode som ventes å strekke seg over 12–15 år.

Det er på denne bakgrunn naturlig å undersøke mulighetene for å utvide planen for et nordisk fellesmarked med sikte på at det også for de gjenværende industriområder blir skapt et felles marked mellom de nordiske land i et hurtigere tempo enn forutsatt i drøftelsene om frihandelsområdet.

Det er derfor enighet i Samarbeidsutvalget om at de øvrige industriområder bør tas opp til undersøkelse snarest mulig slik at det eventuelt kan legges fram en plan for et nordisk fellesmarked som omfatter hele industriområdet.

Jordbruksvarer.

Det utredningsoppdrag som Samarbeidsutvalget fikk på Statsrådsmøtet i Harpsund omfattet ikke jordbruksvarer.

Jordbruket inntar en sentral stilling i de nordiske lands næringsliv. Den del av befolkningen som er sysselsatt i jordbruket utgjør i Norge og Sverige bortimot 20%, i Danmark noe over 20% og i Finland 35% av yrkesbefolkningen. Produksjonen av jordbruksvarer i de nordiske land er stort sett tilstrekkelig til å dekke det innenlandske behov. Normalt foregår det en betydelig nettoimport av brødkorn, sukker og forstoffer samt visse slag kunstgjødning. Samtidig eksporteres det til gjengjeld betydelige kvanta animalske matvarer. I Danmark er jordbruket den viktigste eksportnæringen. Ved sin store eksport av animalske matvarer inntar Danmark en særstilling i Norden og har en fremtredende plass blant produsentene på verdensmarkedet. Eksportens betydning har på en avgjørende måte påvirket utformingen av den danske jordbrukspolitik. Produsentprisnivaet er i vesentlig grad blitt avhengig av de priser som har kunnet oppnås ved eksport. I de andre nordiske land foreligger ikke en tilsvarende sammenheng mellom prisene på det innenlandske marked og eksportmarkedene. Eksporten er av mindre omfang. Andre særlige nasjonale forhold, først og fremst sosiale og beredskapsmessige hensyn, har derimot påvirket utformingen av jordbrukspolitikken i disse land. Landene har ment å burde sikre en vesentlig del av av forsyningen ved innenlandsk produksjon. På grunn av jordbrukets sentrale stil-

ling er det blitt ansett for å være riktig å sikre jordbruksbefolkningen en rimelig levestandard på linje med andre befolkningsgrupper i samfunnet. For å nå denne målsetting er det blitt gjennomført forskjellige regulerende tiltak.

På grunn av naturgitte vilkår har jordbruket i de nordiske land delvis samme struktur, men delvis kompletterer landene også hverandre. En ikke uvesentlig samhandel med jordbruksvarer og råvarer til jordbruket har utviklet seg mellom de nordiske land. Samhandelen omfatter dels enkelte spesielle varer, dels suppleringsimport ved sesongmessige eller andre svingninger i den innenlandske produksjon. Den omlegging av produksjonen som for tiden finner sted eller eventuelle framtidige omlegginger av produksjonen kan kanskje i noen grad endre situasjonen.

I løpet av det siste år har et dansk-svensk utvalg, hvor representanter for myndighetene og jordbruksorganisasjonene har deltatt, drøftet spørsmål vedrørende samhandelen med jordbruksvarer mellom de to land. Samarbeidsutvalget går ut fra at disse drøftelser vil bli fortsatt.

Også innenfor andre områder som har tilknytning til jordbruksproduksjonen, er det vokst fram et verdifullt nordisk samarbeid. Det foreligger mange felles problemer innenfor jordbruks- og næringsforskningen. De nordiske land har gode forutsetninger for å gjøre bruk av hverandres erfaringer gjennom et samarbeid. Særlig innenfor jordbruksforskningen har det funnet sted et slikt samarbeid gjennom lang tid. På næringsforskningens område er det nylig truffet tiltak for å styrke samarbeidet. Også når det gjelder jordbruksforskningen kan en vente ytterligere resultater av et samarbeid.

Jordbruksorganisasjonene er godt utbygd i alle de nordiske land. Uten å se bort fra de særlige forhold i hvert enkelt land, har disse organisasjonene gjennom et mangeårig samarbeid vist seg å være innstilt på å styrke hverandres bestrebelser, så vel når det gjelder den nordiske samhandel og avsetningen til utenforstående land som i en rekke andre spørsmål på jordbruksområdet. Dette samarbeid har særlig vært formidlet gjennom De Nordiske Bondeorganisasjoners Centralråd (NBC).

Den nordiske samhandel med jordbruksvarer er av begrenset omfang. Spesielt for Danmarks vedkommende er de problemer vedrørende avsetningen av jordbruksvarer som melder seg i forbindelse med de vest-europeiske integrasjonsbestrebelser, ikke bare av større rekkevidde enn den nordiske samhandel, men av avgjørende betydning for Danmarks økonomiske utviklingsmuligheter.

På det nærværende tidspunkt er det ikke mulig å vurdere hvilke prinsipper, som vil bli lagt til grunn for å innpasse jordbruksvarene i det økonomiske samarbeid, som planlegges innenfor rammen av et vest-europeisk frihandelsområde. Forhandlingene om dette foregår med utgangspunkt i en enstemmig beslutning av OEEC's ministerråd den 13. februar i år. I tilslutning til drøftelsene om frihandelsområdet henleder rådet her «spesielt oppmerksomheten på ønskeligheten av å finne utveier til å sikre en ekspansjon av handelen med jordbruksvarer på et ikke-diskriminatorisk grunnlag». Av de grunner som er pekt på foran, må samarbeidet imidlertid ventes å bli tilrettelagt slik at det på forskjellig måte tas hensyn til jordbruksforholdene i de

enkelte land. Et utvidet jordbruksamarbeid innenfor rammen av et vest-europeisk frihandelsområde vil også komme til å påvirke handelen med jordbruksvarer i Norden.

Samarbeidsutvalget er av den oppfatning at spørsmålet vedrørende jordbruksvarenes stilling innenfor det nordiske økonomiske samarbeid først vil kunne utredes når de tilsvarende problemer innenfor det vest-europeiske samarbeidet er ytterligere avklart.

Under alle omstendigheter bør samarbeidet mellom de nordiske land på jordbruksområdet styrkes og utbygges med sikte på å utvide den nordiske samhandel med jordbruksvarer på de områder hvor de fire land kompletterer hverandre i produksjonen.

Fisk og fiskeprodukter.

Det utredningsoppdrag som Samarbeidsutvalget fikk på Statsradsmøtet i Harpsund, omfatter heller ikke fiskeprodukter. Fiskerinæringen er av betydning i samtlige nordiske land. Framfor alt gjelder dette Norge som er en av verdens ledende fiskerinasjoner. Av Norges samlede utførsel utgjør fisk og fiskeprodukter omkring en femtepart. Også i de øvrige nordiske land drives imidlertid fra gammel tid et omfattende fiske, og det foregår en betraktelig eksport av fiskeprodukter. For å fremme utviklingen i fiskerinæringen er det i samtlige land av sosiale og andre grunner gjennomført forskjellige fiskeripolitiske tiltak, blant annet i noen land i form av en viss importkontroll og i Sverige i visse tilfelle i form av importavgifter.

Tradisjonelt har det funnet sted en betydelig internordisk handel med fisk og fiskeprodukter. Denne handel har økt ikke uvesentlig etter krigen.

I Samarbeidsutvalget er det enighet om å ta fisk og fiskevarer opp til undersøkelse. Disse undersøkelser bør settes i gang samtidig med og gjennomføres parallelt med undersøkelsene av de resterende industrivarer.

4. Et nordisk marked og et vest-europeisk frihandelsområde.

Arbeidet med planen for et nordisk marked ble påbegynt og de hovedprinsipper som planen bygger på, ble i det vesentlige utformet før de drøftelser som nå pågår i OEEC om et vest-europeisk frihandelsområde ble innledet sommeren 1956.

Selv om et konkret forslag til et vest-europeisk frihandelsområde ennå ikke foreligger og det heller ikke er truffet politisk beslutning om å opprette dette, foregår det for tiden realitetsdrøftelser om saken i OEEC. Det er derfor grunn til å gi en foreløpig redegjørelse om forholdet mellom et nordisk marked og et vest-europeisk frihandelsområde og å belyse den foreliggende plan for et nordisk marked på bakgrunn av de nye vest-europeiske perspektiver. I det følgende gis det som innledning til en slik redegjørelse en kort oversikt over hovedtrekkene i de vest-europeiske økonomiske integrasjonsbestrebelse, slik som de fremtrer sommeren 1957.

De vest-europeiske integrasjonsplaner.

De seks land som er medlemmer av Det europeiske kull- og stålfellesskap (CECA) — Vest-Tyskland, Frankrike, Italia, Nederland, Belgia og Luxembourg — holdt sommeren 1955 et statsrådsmøte i Messina. På dette møte ble de seksland enige om å utarbeide en plan for et fellesmarked seg imellom. I forbindelse med denne plan skulle det også utformes forslag til et videregående økonomisk samarbeid mellom de seks land med sikte på å opprette en økonomisk union.

En ekspertkomité med sete i Brussel og under ledelse av den belgiske utenriksminister Paul Henri Spaak utarbeidet i de følgende måneder en rapport som inneholdt forslag om å opprette en økonomisk union mellom de seks land. Rapporten ble lagt fram på et ministermøte mellom de seks i Venedig i mai 1956, og de seks lands regjeringer vedtok her å la et regjeringsutvalg utarbeide et utkast til det avtaleverk som ville være nødvendig for å gjennomføre planen. Traktatutkastet ble i slutten av mars 1957 forelagt de seks regjeringer på et møte i Roma og undertegnet av disse.

Traktaten mellom de seks land forutsetter at det opprettes en tollunion i løpet av en overgangsperiode på 12–15 år. I prinsippet skal unionen omfatte alle varer, men det finnes en rekke særbestemmelser for jordbruksvarene. Disse bestemmelsene tar bl. a. sikte på i en viss utstrekning å opprette et organisert marked for jordbruksvarer. På denne måten skal en søke å sikre en stabilisering av jordbruksproduksjonen og jordbrukernes inntekter. Restriksjoner på handelen mellom unionslandene skal fjernes gradvis i løpet av en overgangsperiode, etter visse generelle regler. I tillegg til opprettelsen av et fellesmarked i form av en tollunion inneholder traktaten en lang rekke bestemmelser om et utvidet økonomisk samarbeid med sikte på å danne en fullstendig økonomisk union. Avtalen forutsetter et utstrakt investeringssamarbeid, ytelse av felles bidrag til den økonomiske utbygging av landenes oversjøiske områder, en gradvis frigjøring av kapitalens og arbeidskraftens bevegelser innenfor unionen og en viss samordning av enkelte sider ved sosialpolitikken og den økonomiske politikken ellers. Endelig inneholder traktaten en rekke detaljerte bestemmelser som tar sikte på å hindre at det skal forekomme diskriminasjon i fellesmarkedet i form av subsidier, skadelige konkurransebegrensninger etc.

Parallelt med dette arbeid har det i de siste par år foregått drøftelser i OEEC, om en utvidet frigjøring av handelen mellom de vest-europeiske land. Etter at OEEC var nådd et langt skritt i retning av å avskaffe de kvantitative importrestriksjoner ga de vest-europeiske lavtariffland med stigende styrke uttrykk for kravet om at det også måtte bli truffet effektive tiltak for å redusere andre skranker for samhandelen i Vest-Europa, herunder spesielt tollsatsene. Det ble fra disse lands side fremholdt at slike tiltak måtte være en forutsetning for at arbeidet med å avskaffe de kvantitative restriksjoner kunne føres videre. Et konkret forslag til en moderat tollreduksjonsplan ble av lavtarifflandene forelagt OEEC's ministerråd på et møte i slutten av juli 1956.

Under inntrykket av den hurtige utvikling i det økonomiske samarbeid mellom

de seks land og av lavtarifflandenes krav om framskritt også på andre områder enn avviklingen av de kvantitative importrestriksjoner, vedtok OEEC's ministerråd på dette møtet å undersøke mulighetene for å skape et vest-europeisk frihandelsområde som på multilateral basis skulle knytte den planlagte tollunion mellom de seks land sammen med de øvrige OEEC-land. På ministerrådets møte 12.–13. februar 1957 besluttet radet å la utarbeide et konkret forslag til et vest-europeisk frihandelsområde. Beslutningen ble truffet på grunnlag av en foreløpig ekspertrapport som konkluderte med at de problemer av teknisk art som var forbundet med et frihandelsområde, lot seg løse. Rapporten pekte for øvrig på en rekke økonomisk-politiske problemer som knyttet seg til opprettelsen av et frihandelsområde. Disse siste spørsmål vedrørte landbruksvarenes stilling i frihandelsområdet, en eventuell samordning av enkelte sider av sosialpolitikken og den alminnelige økonomiske politikk samt vilkårene for at de lite industrialiserte vest-europeiske land skulle kunne delta i frihandelsområdet.

Siden Ministerrådsmøtet i februar i år har flere arbeidsutvalg i OEEC arbeidet med å utforme en konkret plan for frihandelsområdet. Dette arbeid var ennå langt fra avsluttet sommeren 1957 da redaksjonen av denne rapport ble avsluttet. Følgende hovedtrekk i planen avtegnet seg imidlertid på dette tidspunkt:

I løpet av en 12–15 årig periode fjernes handelsskrankene — først og fremst toll og kvantitative restriksjoner — mellom de vest-europeiske land. Hvert land skal i løpet av denne perioden etappevis redusere og oppheve sine gjeldende tollsatser overfor de øvrige medlemsland. Systemet for denne nedbyggingen av tollsatsene er ennå ikke fastlagt, men vil etter alt å dømme komme til å ligge nokså nær det system som er avtalt for unionen mellom de seks. De gjeldende kvantitative restriksjoner skal også avvikles i løpet av overgangsperioden.

Da den markedsform som det her tas sikte på er et frihandelsområde, vil hvert land fortsatt få frihet til å fastsette sine tollsatser overfor utenforstående land. For de seks vil de ytre tolltariffer likevel etter handten bli felles da disse lands union vil få karakter av en tollunion. Opprettelsen av det vest-europeiske marked som et frihandelsområde reiser de problemer i forbindelse med kontrollen av varers opprinnelse som er beskrevet ovenfor, jfr. side 62. Det foreligger heller ikke nå endelige forslag til løsning av disse problemer.

Et hovedproblem er landbruksvarenes stilling i frihandelsområdet. Her er det mellom et flertall av de vest-europeiske land enighet om at landbruksvarene bør inndras, selv om vilkårene ikke kan bli de samme som for industrivarene. De vesentlige årsaker til dette er dels det sterke ønske i nesten alle land om å sikre landbruket noenlunde stabile inntekter og en inntektsøking i takt med andre næringer, dels det forhold at landbruksbeskyttelsen tar flere former enn beskyttelsen av industri. I en rekke land beskyttes landbruket ikke bare ved toll og restriksjoner, men også gjennom subsidier av forskjellig art, statshandel osv. Særlig fra britisk side har man motsatt seg å ta med landbruksvarene i frihandelsområdet. Man har i denne for-

bindelse fra britisk side lagt til grunn en meget vid tolking av begrepet landbruksvarer, slik at denne sektor skulle omfatte ikke bare de egentlige landbruksvarer, men også fisk og fiskeprodukter, samt hele nærings- og nytelsesmiddelindustrien. Flertallet av de vest-europeiske land er imidlertid enige om at det innenfor frihandelsområdets ramme bør finne sted en koordinering av medlemslandenes landbrukspolitik med sikte på å øke samhandelen og fremme en mer rasjonell arbeidsdeling.

Spørsmålet er ennå ikke avklart.

For øvrig reiser opprettelsen av frihandelsområdet en rekke problemer som er nær beslektet med de spørsmål som behandles i denne rapport. Dette gjelder unntaksbestemmelser, ytelse av subsidier til produksjon eller eksport, monopolistisk prispolitikk og kapitalbevegelsene mellom medlemslandene. Visse andre forhold som drøftes i forbindelse med opprettelsen av frihandelsområdet, gir ikke på samme måte grunn til vanskeligheter ved opprettelsen av et nordisk marked, f. eks. samordningen av sosiallovgivningen, av arbeidsvilkårene og spørsmålet om et felles arbeidsmarked.

OEEC's drøftinger om disse spørsmål er så vidt pabegynt.

For å løse de mange samarbeidsproblemer som følger med opprettholdelsen av frihandelsområdet må det etableres visse institusjoner. Muligens vil dette spørsmål kunne ordnes ved passende endringer i OEEC's organisasjon, arbeidsområde og forretningsorden. Samtidig må det sikres den nødvendige koordinering med de institusjoner som blir satt til å administrere traktaten om de seks lands økonomiske union.

Forholdet mellom et nordisk marked og et vesteuropisk frihandelsområde.

Som medlemmer av OEEC deltar Danmark, Norge og Sverige i arbeidet med å utforme en plan for et vest-europeisk frihandelsområde. Derfor er det viktig å gi en analyse av forholdet mellom denne planen og et nordisk marked. Samarbeidsutvalget kommer ikke inn på forholdet mellom et nordisk marked og planen om å danne en tollunion mellom de seks land. Utvalget berører heller ikke de spørsmål som oppstår dersom det ved gjennomføringen av et frihandelsområde i Vest-Europa ikke lykkes å fjerne den risiko for forskjellsbehandling som opprettelsen av de seks lands tollunion kan føre med seg til ugunst for de nordiske lands eksportnæringer. Det er imidlertid helt klart at det ikke vil være mulig for et nordisk land samtidig å være medlem av begge unioner fordi både de seks lands union og forslaget til et nordisk fellesmarked har karakter av en tollunion.

a. Generelle synspunkter.

Selv om det er vesentlige likhetspunkter mellom de to planer, er det også meget avgjørende forskjeller. Saledes er det iøynefallende at mens frihandelsområdet bare tenkes innført gradvis i løpet av en 12-15 årig overgangsperiode, forutsetter Samarbeidsutvalgets plan for et nordisk marked at dette for den alt overveiende del av vareområdene gjennomføres fullt ut fra det tidspunkt planen trer i kraft og at de øvrige vareområder som går inn i planen, trekkes inn i løpet av en betydelig kortere

overgangsperiode enn i frihandelsområdet. I denne henseende er altså framgangsmåten mer beslektet med den som ble nyttet da Be-Ne-Lux-unionen ble opprettet. Planen for et nordisk marked skiller seg videre fra frihandelsområdet ved at den er utformet som en tollunion med felles tolltariff. Som tidligere beskrevet er en tollunion et mer fullkomment fellesmarked enn et frihandelsområde, hvor permanente kontrollforanstaltninger mellom medlemslandene er nødvendig for å sikre at den innbyrdes tollfri samhandel begrenses til varer som har opprinnelse i frihandelsområdet. Også de ulikheter i konkurransevilkårene som følger av forskjellige tollsatser for råvarene, er varige problemer i et frihandelsområde.

Planen for et nordisk fellesmarked henger organisk sammen med de øvrige samarbeidsoppgaver som den foreliggende rapport inneholder forslag om og som omfatter finansielt samarbeid, samarbeid om produksjon og investeringer, forskning og utdanning samt om handelspolitikken. Disse samarbeidsoppgavene utgjør et viktig supplement til et nordisk fellesmarked og samtidig er fellesmarkedet en forutsetning for et effektivt samarbeid på disse områdene. I de drøftelser som hittil har funnet sted om frihandelsområdet, har samarbeidet om slike problemer inntatt en svært beskjeden plass.

Det går av dette fram at så vel samarbeidets omfang som utformningen og tidsperspektivet i planen for et nordisk marked i viktige henseender avviker fra det vest-europeiske frihandelsområde.

Det nordiske marked vil bli gjennomført vesentlig hurtigere enn frihandelsområdet. De nordiske land som har et relativt høyt lønnsnivå må i framtiden i høyere grad enn hittil konsentrere seg om industriell virksomhet som krever en høy teknisk faglig innsikt. Det dreier seg her særlig om maskinindustrien, den elektrotekniske industri og videre om stålindustrien, produksjonen av metaller og den kjemiske industri. Formalet med et utvidet nordisk økonomisk samarbeid er nettopp å bidra til en omfattende rasjonalisering og utbygging innenfor disse industrisektorene, blant annet gjennom den spesialisering som et nordisk marked, supplert med et direkte samarbeid om produksjon, kapitaltilgang og forskning, vil oppmuntre til. Det synes klart at en utvikling i denne retning også vil styrke Nordens konkurransemessige stilling overfor andre land.

På denne bakgrunn må det antas at en hurtig gjennomføring av et nordisk marked vil kunne lette tilpasningen til et eventuelt vest-europeisk frihandelsområde. Den uomtvistelige tendens i et nordisk marked i retning av at de mest effektive virksomheter vil utvide i forhold til de mindre effektive, vil gjøre nordisk industri bedre rustet. Teoretisk kan en forestille seg situasjoner hvor tilpasningen til et nordisk marked vil fjerne den industrielle struktur i Norden fra den som vil bli følgen av frihandelsområdet. Forutsetningene for dette vil imidlertid være, dels at det finner sted en vesentlig omlegging av importen fra ikke-nordiske til nordiske land og dels at næringslivet i sine investeringsdisposisjoner ikke regner med at frihandelsområdet blir opprettet. Når det tas hensyn til det nordiske markedes karakter av en

lavtariffollunion og et eventuelt frihandelsområdes store økonomiske betydning for Nordens næringsliv, synes ikke disse forutsetninger å være realistiske.

Dersom en frykter for at opprettelsen av et nordisk fellesmarked skal føre til feilinvesteringer, bør en ha klart for seg at den samme risiko også er til stede innenfor hvert av de nordiske lands nasjonale markeder. Det er vel sannsynlig at risikoen for feilinvesteringer blir mindre dersom det nordiske fellesmarked opprettes enn om de fire land opprettholder sine nasjonale markeder.

Vurdert på bakgrunn av frihandelsområdet vil opprettelsen av et nordisk marked skape fordeler, særlig på to måter. For det første vil en felles nordisk tolltariff føre med seg at transittproblemet og tolldistorsjonsproblemet ikke skaper vanskeligheter i samhandelen mellom de nordiske land. Det kan neppe være tvil om at næringslivet av den grunn vil bli spart for en rekke betydelige administrative og økonomiske vanskeligheter i samhandelen innenfor Norden. For det annet åpner den felles nordiske tolltariff muligheter for at de fire land i framtidige tollforhandlinger med ikke-europeiske land kan opptre som en enhet med den større styrke som et stort fellesmarked vil gi.

Som før nevnt er et videregående samarbeid om produksjon, investeringer, kapitalproblemer og forskning en viktig side av planen for et nordisk marked. Selv om man i prinsippet meget vel kan tenke seg å utvide det nordiske samarbeid på disse områdene uten å opprette et nordisk fellesmarked, er det neppe tvil om at en relativt hurtig frigjøring av den internordiske handel innenfor rammen av et nordisk fellesmarked i praksis vil være en avgjørende forutsetning for et effektivt og vidtgående samarbeid om disse spørsmål. Det nordiske marked og de øvrige samarbeidsområder er integrerende deler av en *samlet* plan.

Å opprette et vest-europeisk frihandelsområde som tar sikte på å omfatte et betydelig antall land preget av stor forskjell i interesser, produksjonsvilkår, industriell utvikling, sosial standard og økonomisk-politiske institusjoner, er selvsagt en overordentlig vanskelig oppgave. Den forholdsvis lange overgangsperiode som er forutsatt er et vitnesbyrd om dette. At det samtidig blir opprettet en økonomisk union mellom de seks land på Kontinentet, er et forhold som kompliserer saken ytterligere, fordi det utvilsomt vil være nødvendig at den økonomiske union og frihandelsområdet — med hver sine institusjoner og traktatsrettslige forpliktelser — utvikler seg stort sett i takt med hverandre.

En kan derfor ikke se bort fra risikoen for at det kan oppstå vanskeligheter av såvel økonomisk som politisk natur i løpet av overgangsperioden, og at disse kan føre til at tidsfristene for gjennomføringen av frihandelsområdet ikke kan overholdes.

Et utvidet økonomisk samarbeid kan i seg selv bidra til at økonomiske interesser som de nordiske land har felles, kan føres fram med større vekt i det internasjonale økonomiske samarbeid. Dette gjelder kanskje særlig drøftelsene innenfor de institusjoner som vil få til oppgave å administrere traktaten om et frihandelsområde. De nordiske land vil både i overgangsperioden og etter at frihandelsområdet eventuelt er gjennomført ha behov for vern mot kartellpreget politikk av domine-

rende produsenter i frihandelsområdet. Gjennom et nordisk samarbeid både mellom myndigheter og produsenter kan det utrettes atskillig i retning av å skape et slikt vern. På denne måten vil det kunne ytes et verdifullt bidrag til å sikre ekspansjonsvilkårene for de produksjonsområder som er avgjørende for å opprettholde en sterk økonomisk vekst i Norden.

Sett i større perspektiv har et nordisk økonomisk samarbeid en særlig funksjon. Det er en rekke fellestrekk ved de nordiske demokratier som naturlig skiller dem ut som en særlig gruppe av land. Til disse fellestrekk hører en relativ høy, jevn og hurtig stigende levestandard, politisk stabilitet og velutviklede sosiale institusjoner. De nordiske land har ingen koloniale interesser og Norden inntar derfor en uavhengig stilling i mange av konfliktene i internasjonal politikk.

Et nordisk økonomisk samarbeid kan bidra både til å øke den nordiske samhørighetsfølelsen og til å styrke Nordens stilling og innflytelse utad når det gjelder å fremme en verdifull økonomisk, politisk, sosial og mellomfolkelig målsetting.

Ut fra disse betraktninger er Samarbeidsutvalget nådd til det resultat at et utvidet nordisk økonomisk samarbeid og herunder opprettelsen av et nordisk fellesmarked, vil ha sin selvstendige betydning selv om frihandelsområdet blir opprettet. Denne konklusjon har en særlig betydning for Finland som ikke deltar i OEEC's forberedende drøftinger om frihandelsområdet.

b. Konkrete problemer.

Tenker en seg et nordisk marked gjennomført relativt hurtig og at et vest-europeisk frihandelsområde også blir opprettet, oppstår forskjellige konkrete spørsmål om forholdet mellom disse to markeder. Disse spørsmål vedrører dels den felles nordiske tolltariff og dels det varemessige omfang av et nordisk marked og tempoet ved innføringen av det.

Samarbeidsutvalget har på det tidspunkt da denne rapport ble avgitt, ikke sett seg i stand til å gi en uttømmende analyse av disse problemer. I det følgende er imidlertid gitt noen foreløpige kommentarer til belysning av disse spørsmål så vidt det lar seg gjøre på det næværende stadium av drøftelsene i OEEC om frihandelsområdet.

(i) *Den nordiske fellestariff.*

Safremt frihandelsområdet blir opprettet og de nordiske land deltar i dette, vil den nordiske fellestariff på lengre sikt bli brakt i anvendelse overfor import av varer fra land utenfor Vest-Europa. En kunne derfor spørre om fellestariffen burde se ut slik som foreslått av Samarbeidsutvalget eller om den helt burde omarbeides med sikte på å ta spesielle hensyn til strukturen i de nordiske lands import fra ikke-europeiske land.

Samarbeidsutvalget er ut fra en foreløpig vurdering tilbøyelig til å mene at en slik gjennomgripende revisjon ikke er pakrevd. Utvalget tror at forslaget også i den næværende utforming i det vesentlige har et passende nivå og en formålstjenlig

struktur overfor oversjøisk import. Det bør i denne forbindelse understrekes at de nordiske land også i forholdet til oversjøiske GATT-partnere er bundet av GATT's krav om at en felles tolltariff ikke som helhet må være høyere eller mer byrdefull enn gjennomsnittet av de nordiske lands tolltariff før dannelsen av fellesmarkedet. For øvrig er den nordiske fellestariff ikke en uforanderlig størrelse. Den vil naturligvis fra tid til annen kunne revideres så fremt det måtte vise seg behov for det.

(ii) *Tollreduksjonen overfor frihandelsområdet.*

Et særlig problem er om man ved den gradvise nedbygging av tollsatsene overfor de andre deltakere i et vest-europeisk frihandelsområde skal ta utgangspunktet i den nordiske fellestariff eller om tollreduksjonene skal foretas fra de nåværende tollsatser. Velger man den sistnevnte framgangsmåte, vil det nordiske marked gjennom hele overgangsperioden før frihandelsområdet er fullt gjennomført få karakter av et nordisk frihandelsområde overfor de andre vest-europeiske land. Dette fører med seg de ulemper som er omtalt foran med hensyn til kontroll av varers opprinnelse og forskjellige tollsatser for råvarer og halvfabrikata, og svekker motiveringen for et nordisk marked som et selvstendig tiltak.

De seks akter ved tilpasning av deres plan til det vest-europeiske frihandelsområde å påbegynne tollreduksjonene fra hvert lands någjeldende satser. Denne framgangsmåte som svarer til den behandlede mulighet for såvidt angår de nordiske land, fører imidlertid ikke med seg de samme ulemper for unionen mellom de seks land. I motsetning til hva som er forutsatt i det nordiske marked vil nemlig de seks sannsynligvis redusere tollsatsene seg imellom og overfor de øvrige partnere i frihandelsområdet etter stort sett samme system. For å ta et eksempel vil Vest-Tyskland på et hvert gitt tidspunkt av overgangsperioden ha de samme tollsatser overfor både Frankrike og Danmark. Videre vil de seks først gradvis i løpet av overgangsperioden innføre en felles tolltariff overfor ikke-europeiske land. Først når denne fellestariff er fullt ut gjennomført, vil også tollsatsene mellom de seks være opphevet.

Av dette følger at forskjellen i de seks lands ytre tollsatser så å si vil bli kompensert av at de opprettholder tollsatser seg imellom. Som hovedregel vil det således ikke bli nødvendig å føre kontroll med varers opprinnelse i samhandelen mellom de seks. For det nordiske markedes vedkommende er det derimot tanken *straks* å gjennomføre internordisk tollfrihet for den overveiende del av den nordiske samhandel. Dersom de nordiske land opprettholder forskjellige tollsatser overfor ikke-nordiske land, vil det være nødvendig å gjennomføre en omfattende kontroll med opprinnelsen av varene for å hindre gjennomtrekksimport via et nordisk land med lave tollsatser til andre nordiske land med høyere tollsatser.

Det foreliggende forslag til en felles nordisk tolltariff forutsetter visse eksterne overgangsordninger for det enkelte lands tilpasning til fellestariffen. I nesten alle disse tilfelle er det imidlertid også forslag til interne overgangsordninger, slik at opprinnelsesproblemet ikke får nevneverdig betydning. Såfremt avvikelsene fra prinsippet om at tollreduksjonen overfor det vest-europeiske frihandelsområde

foretas fra fellestariffen i det vesentlige kunne innskrenkes til slike overgangsordninger, ville de ulemper som følger med opprinnelseskontrollen og distorsjonsproblemet bli begrenset til et minimum.

(iii) *Det varemessige omfang av fellesmarkedet.*

I motsetning til frihandelsområdet utelater det foreliggende konkrete forslag til et nordisk marked en hel del industrivarer, særlig innenfor ferdigvare-sektoren. I et tidligere avsnitt er det redegjort for disse vareområdene og spørsmålet om å ta dem med i et nordisk marked er vurdert. Dersom det vest-europeiske frihandelsområde blir opprettet, vil dette forhold i seg selv være en motivering for å ta disse industrivarer med i det nordiske marked.

Samarbeidsutvalget har ennå ikke foretatt en nærmere undersøkelse av de øvrige vareområder og har derfor heller ikke på det naværende tidspunkt formulert konkrete forslag med hensyn til tempoet for en eventuell utvidelse av det nordiske marked.

De konkrete spørsmål om forholdet mellom et nordisk marked og frihandelsområdet som er behandlet i det foregående, gjelder den felles nordiske tolltariffs nivå og struktur, reduksjonen av tollbeskyttelsen overfor de øvrige partnere i frihandelsområdet og det varemessige omfang og tempoet i innføringen av det nordiske marked.

Disse hovedspørsmål og eventuelle andre problemer knyttet til gjennomføringen av et nordisk marked parallelt med et frihandelsområde, vil Samarbeidsutvalget ta opp til videre behandling i en tilleggsrapport.

C. Produksjonssamarbeid.

Innenfor hvert enkelt av de nordiske land har det etter handen vokst fram ulike former for samarbeid mellom produsentene. Det kan ha dreid seg om utveksling av økonomiske eller tekniske informasjoner, samarbeid innenfor omsetning og reklame, avtaler om leveranser av råvarer eller halvfabrikata, samarbeid ved utbygging av større produksjonsenheter, fordeling av produksjonsoppgaver etc. I arenes løp har det på denne måten utviklet seg en arbeidsdeling mellom produsentene innenfor rammen av de begrensede nasjonale markeder.

Behovet for et samarbeid mellom bedriftene har vært bakgrunnen for at det er blitt dannet organisasjoner på ulike områder innenfor næringslivet. Den raske og omfattende utvikling av organisasjonene i samfunnet har lagt grunnen til et intimt samarbeid mellom forskjellige bedrifter på en rekke områder. Næringslivets organisasjoner har dessuten ofte tatt initiativet til og sørget for koordineringen av det samarbeid som er blitt aktualisert gjennom samfunnsutviklingen på ulike områder — innenfor sosialpolitikken, lokaliseringspolitikken m. v.

I en rekke tilfelle har statsmyndighetene engagert seg direkte i produksjonen for å ivareta interesser knyttet til forsvarsberedskapen, lokaliseringen av bedriftene og sysselsettingen eller for å fremme utviklingen av en bestemt produksjon. Det kan ha gjeldt spesielle næringsgrener, bedrifter av en viss størrelse eller med særlig lokal karakter.

Utviklingen i et større felles marked vil antagelig på lengre sikt i det vesentlige bli lik den utvikling som gradvis har foregått i de enkelte land med deres forholdsvis begrensede avsetningsområder. Som en følge av at handelshindringene blir avviklet og konkurransevilkårene på denne måten blir endret, kommer det til å bli skapt atskillige nye kontakter mellom produsentene i de nordiske land. For produsentene gjelder det å skaffe seg kjennskap til de nye produksjonsforutsetningene, tilpasse produksjonen etter disse og søke å samarbeide med andre produsenter innenfor rammen av det større marked på samme måte som har skjedd tidligere innenfor det enkelte land.

Denne prosess må imidlertid foregå relativt hurtig om fordelene ved det større marked skal kunne realiseres og dersom produksjonsfaktorene skal kunne utnyttes effektivt, og den nødvendige omstilling og tilpassing av produksjonen ikke skal føre til vansker for sysselsettingen. Dette gjelder særlig når omleggingen ikke skjer i et statisk men i et dynamisk samfunn, hvor en rask teknisk og økonomisk utvikling foregår, som fører med seg nye behov og en hurtig endring av den alminnelige levestandard. Det synes maktpåliggende at en slik utvikling søkes fremmet på hensiktsmessige måter både gjennom offentlige og private tiltak, for å sikre at tilpassingen skal kunne foregå innen rimelig tid og ikke alt for sterkt skal bli motvirket av andre faktorer.

Samarbeidet på produksjonens område kan foregå i ulike former. Det kan dreie seg om utveksling av informasjon, samarbeid om tekniske oppgaver eller direkte produksjonssamarbeid.

Av vesentlig betydning er det naturligvis at industrien i alle de nordiske land blir gjort kjent med nødvendige opplysninger om produksjon og produksjonsmuligheter m. v. i det utvidete marked. På denne måten blir det skapt forutsetninger for et nytt nett av kontakter og for et samarbeid mellom bedriftene, som igjen er en forutsetning for at fordelene ved et større marked skal kunne utnyttes fullt ut. Denne oppgaven tilligger i første rekke næringslivet selv, som spesielt gjennom bransjeorganisasjonene har muligheter for å ta seg av dette arbeidet.

En viktig del av informasjonsvirksomheten er utveksling av tekniske opplysninger og erfaringer av ulike slag. Denne utveksling foregår i stor utstrekning direkte mellom bedriftene, men enkelte industribransjer har også bygd opp en omfattende informasjonsvirksomhet på dette område gjennom sine organisasjoner. Opplysninger som tidligere bare har stått til rådighet for industrien i ett av de nordiske land, kan komme hele den nordiske industri til gode i et fellesmarked ved at det opprettes et intimt samarbeid mellom organisasjonene.

Når det gjelder løsningen av tekniske oppgaver, kan samarbeidet gå et skritt

videre og utvides til å gjelde direkte samarbeid på forskningens område om anskaffelse og utnytting av kostbar apparatur og av ressursene i form av forskerpersonell m. v. Et slikt samarbeid kan bli av stor betydning for den nordiske industriens ekspansjon. Jo større betydning de tekniske kunnskaper og forskningen får innenfor et vareområde og jo mer kostnadene øker ved dette, desto sterkere blir også motivene for en arbeidsdeling og for et samarbeid av denne type.

Direkte produksjonssamarbeid er antagelig det område hvor et samarbeid raskest ville føre til konkrete resultater og hvor det særlig kan bli behov for et initiativ. Et naturlig formål med å opprette fellesmarkedet er å oppnå en effektiv utnytting av produksjonsressursene i form av arbeidskraft, kapital, naturlige forekomster m.m. Spesialisering innenfor de forskjellige industrier vil føre til større konkurransevne og dermed nye muligheter til fortsatt utvikling av næringslivet i Norden. Den arbeidsdeling som oppnås ved fordeling av produksjonen mellom sideordnede bedrifter eller i form av systemer med underleverandører, fører i samme retning. Gjennom lang tid har det vært kontakter mellom industrielle bedrifter i de forskjellige nordiske land. I en del tilfelle har bedrifter i et land hatt karakter av datterselskaper til bedrifter i andre nordiske land.

Disse kontakter bør etter Samarbeidsutvalgets oppfatning gi et godt grunnlag for en gunstig utvikling av produksjonssamarbeidet i fellesmarkedet.

At det gjensidig tas hensyn til planlagte investeringer, er også et naturlig ledd i et produksjonssamarbeid. I tilfelle hvor industrien i hvert enkelt land er for liten til å løse en produksjonsoppgave alene, kan det synes naturlig å gå sammen om felles produksjon.

Det er etter Utvalgets mening sterkt ønskelig at et slikt produksjonssamarbeid som er omtalt her, søkes fremmet som ledd i en effektiv utnytting av de muligheter som fellesmarkedet skaper. Der er av særlig betydning å få så vel de enkelte bedrifter som industriens organisasjoner interessert i dette. På denne måten kan det skapes et forum for samarbeid mellom bedriftene og for diskusjoner om investerings- og produksjonsplaner m. v.

Det er imidlertid også naturlig at denne utvikling følges med oppmerksomhet fra det offentliges side. Samarbeidsutvalget vil peke på noen av de områder hvor myndighetene i de fire land kan bidra til å fremme et slikt produksjonssamarbeid innenfor rammen av fellesmarkedet.

Både på nordisk og på nasjonal basis kommer det offentlige til å ha særlig viktige oppgaver i forbindelse med langsiktige, sterkt kapitalkrevende investeringer innenfor visse nøkkelindustrier, kraftutbyggingen, m. v. Utbyggingen på slike områder har meget stor betydning for den alminnelige økonomiske ekspansjon. På de produksjonsområder hvor det er offentlig drift eller hvor staten har direkte og sterk innflytelse på produksjonsplanleggingen, er det selvfølgelig at myndighetene stadig overveier mulighetene for et produksjonssamarbeid innenfor det nordiske marked og i det hele tatt tilpasser produksjonen etter fellesmarkedets krav.

Gjennom finans- og pengepolitikken påvirker det offentlige investeringenes

størrelse og sammensetning. På dette området kan det bli aktuelt med spesielle tiltak. Dessuten foregår det en rekke viktige investeringer for det offentliges egen regning i transportvesen, utbygging av sosiale institusjoner osv. Disse investeringene er ofte av stor betydning for den økonomiske utvikling og må vurderes på bakgrunn av de langsiktige målsettinger for næringspolitikken.

Finansiell medvirking fra myndighetenes side kan bli av avgjørende betydning for å få gjennomført produksjonsoppgaver av en slik karakter eller størrelsesorden, at de ikke kan løses av et enkelt land. Et nordisk investeringsinstitutt som Utvalget foreslår opprettet, og som er behandlet i annen sammenheng, kan bli et viktig ledd i myndighetenes virksomhet på dette felt.

Myndighetene kan også ta initiativet til å få i stand samarbeid innenfor næringslivet om konkrete oppgaver. Et eksempel på dette er det foreslag om å opprette en samarbeidsorganisasjon på jern- og stålmarkedet som er blitt utarbeidd i samband med utredningene om det nordiske fellesmarked.

Gjennomføringen av et nordisk fellesmarked med avvikling av handelshindringene mellom landene vil i seg selv være et eksempel på et initiativ fra myndighetenes side, som fremmer et produksjonssamarbeid. Uten at toll og restriksjoner blir fjernet, tør produksjonssamarbeidet bli av relativt liten betydning. Dersom et produksjonssamarbeid, som fører til en naturlig arbeidsdeling og spesialisering, skal bli lønnsomt for alle parter, både produsenter, forbrukere og andre som blir berørt, må forutsetningen være at en ikke tar bort en vesentlig del av drivkraften i produksjonssamarbeidet, nemlig lønnsomheten av dette. Det er derfor viktig at samarbeidet ikke blir belastet med toll og andre restriksjoner. Et fellesmarked kan således oppfattes som en forutsetning for et effektivt produksjonssamarbeid.

I samband med gjennomføringen av fellesmarkedet må myndighetene søke å redusere eventuelle tilpassingsvansker som kan oppstå. Dette bør imidlertid ikke innebære at staten søker å opprettholde en uøkonomisk produksjon. I stedet bør myndighetene gjennom lån, konsultasjonsvirksomhet, omskoling av arbeidskraft og på andre måter medvirke til en omlegging av produksjonen, som passer inn i det større marked og som er rasjonell så vel bedriftsøkonomisk som samfunnsøkonomisk.

Som det er blitt understreket i annen sammenheng er det meget viktig for planleggingen innenfor næringslivet at fellesmarkedet gjennomføres konsekvent og at det på forhånd så langt som mulig er fastlagt hvordan fellesmarkedet for forskjellige varegrupper skal realiseres. Det er en viktig forutsetning for økt arbeidsdeling innenfor Norden at næringslivet kan stole på at det frie varebytte mellom landene som et fellesmarked fører med seg, vil bli opprettholdt. Bare under slike vilkår vil fellesmarkedet kunne bli det incitament til samarbeid mellom produsentene i de forskjellige land som er et av fellesmarkedets formål.

Under de drøftinger som er ført om et nordisk marked, har Utvalget diskutert mulighetene for et konkret produksjonssamarbeid på ulike vareområder. I en del tilfelle, slik som på jern- og stålområdet og på bilområdet, er det blitt oppnådd visse

konkrete resultater. I andre tilfelle er mulighetene for praktisk samarbeid bare blitt antydnet og undersøkelserne kommer til å fortsette.

I det følgende vil det bli redegjort for de undersøkelser om produksjonssamarbeid på ulike områder som Samarbeidsutvalget hittil har foretatt.

1. Jern- og stålindustrien.

Den nordiske jern- og stålindustri har omfattende ekspansjonsplaner. Disse planer vil måtte stille store krav til de økonomiske ressurser så vel ut fra bedriftenes eget synspunkt som ut fra en videre samfunnsøkonomisk synsvinkel. Så vel bedriftsøkonomisk som samfunnsøkonomisk er det derfor av største betydning at den eksisterende kapasitet innen nordisk jern- og stålindustri blir utnyttet så effektivt som mulig, og at den nye kapital som blir tilført blir anvendt på en mest mulig rasjonell måte, så vel teknisk som økonomisk.

Målet for den nordiske jern- og stålindustri er naturligvis ikke bare å utvide produksjonen, men også å styrke industriens konkurransevne. Ekspansjonstakten innen industrien og dens muligheter for å hevde seg i konkurransen med utenlandske produsenter avhenger imidlertid av de tekniske og økonomiske forutsetninger for jern- og stålproduksjonen i Norden, sammenlignet med vilkårene for tilsvarende produksjon på det europeiske kontinent og i Storbritannia.

På denne bakgrunn har Samarbeidsutvalget tatt opp spørsmålet om et permanent samarbeid på det nordiske marked mellom produsentene av jern og stål. Utvalget har i denne forbindelse understreket betydningen av et samarbeid mellom produsentene for å sikre forsyningene av de ulike jern- og stålprodukter til det nordiske marked på en bedre måte enn tidligere og på tilfredsstillende vilkår. Videre er det pekt på mulighetene for gjennom samarbeid å gjøre det lettere for produsentene å føre en samordnet og økonomisk rasjonell investeringspolitikk, som så vidt mulig både tar hensyn til det nordiske markedes spesielle behov og til å fremme en teknisk og økonomisk rasjonalisering av produksjonen og omsetningen på jern- og stålområdet med sikte på å begrense eller senke produksjonskostnadene.

For å kunne fremme et slikt samarbeid finner Samarbeidsutvalget det ønskelig at det blir opprettet et samarbeidsorgan mellom jern- og stålverkene i Norden. Utvalget har utarbeidd et forslag til plan for en slik organisasjon i samråd med representanter for industrien. Forslaget er deretter blitt forelagt for de berørte bedrifter.

Etter forslaget skal samarbeidsorganisasjonen være et forum for samarbeid og informasjon i spørsmål som angår jern- og stålforsyningene i to eller flere av de nordiske land. Samarbeidsorganisasjonen skal særlig ha oppmerksomheten henvendt på mulighetene for å utvikle den nordiske jern- og stålproduksjon og å øke dens effektivitet og konkurransevne gjennom økonomiske, organisatoriske og produksjonstekniske tiltak. Samarbeidet skal være frivillig og formålet er å fremme Nordens forsyning med jern og stål på sunne økonomiske vilkår. Frivilligheten gjelder både medlemskapet og de ytelser som forutsettes fra de deltakende bedrifters side. Organi-

sasjonen som sådan skal ikke ha karakteren av et kartell. Dette innebærer imidlertid ikke at medlemmene ikke skal kunne inngå avtaler i konkurranseregulerende øyemed utenfor rammen av organisasjonen. Slike markedsregulerende avtaler er selvsagt underkastet den ordinære kartellkontroll i det enkelte land. Samarbeidsorganisasjonen skal for øvrig også arbeide for sunne konkurranseforhold på jern- og stalområdet. Medlemskap i samarbeidsorganisasjonen forutsetter altså at eventuelle avtaler på jern- og stalområdet, som er inngatt utenfor organisasjonen og av medlemmer av denne, ikke skal ha et innhold som fører til skadelige konkurranseforhold i Norden.

Hovedformålene med det planlagte produksjonssamarbeid blir således dels å gjøre det lettere for medlemmene å føre en investeringspolitikk som så langt som mulig tar hensyn til Nordens spesielle behov, og dels å fremme en teknisk og økonomisk rasjonalisering av produksjonen og omsetningen på jern- og stalområdet. Gjennom en slik rasjonalisering vil man utnytte mulighetene for å begrense eller senke produksjonskostnadene og dermed bidra til å sikre Nordens forsyning med jern og stål til priser, som gjør det mulig å bevare og utvikle en sterk og lønnsom jern- og stålindustri. Samtidig vil en slik utvikling styrke den stalforbrukende industris stilling både i Norden og på eksportmarkedene.

De synsmåter som har vært avgjørende for Utvalgets standpunkt til et samarbeidsorgan på jern- og stalområdet, er i og for seg relevante, selv om det ikke kommer i stand et nærmere nordisk økonomisk samarbeid for øvrig. Forutsetningene for et mer intimt og smidig samarbeid er imidlertid atskillig større i et fellesmarked enn mellom land hvor handelen hemmes av mer eller mindre sterke restriksjoner. Diskusjonen om et samarbeidsorgan på jern- og stalområdet har funnet sted med sikte på mulighetene for å opprette dette organ allerede før et nordisk fellesmarked trer i kraft.

2. Bilområdet.

Bilismens utvikling i etterkrigsårene har foregått med ulik takt i de nordiske land. I Danmark, Finnland og Norge har importen av biler vært gjenstand for atskillig sterkere begrensning enn i Sverige. Utviklingen har ført til at biltettheten i dag er betydelig høyere i Sverige enn i de andre nordiske land. Ved begynnelsen av 1957 var det således i Danmark 19 innbyggere pr. personbil, i Finnland 38 og i Norge 26, mens det tilsvarende tall for Sverige var 10. Økingen i personbilparken i Sverige har oversteget alle prognoser i etterkrigsårene. Biltettheten var 20 innbyggere pr. personbil i 1950 og er således blitt fordoblet i løpet av seks år. Særlig hurtig har utviklingen gått etter 1953, da bilimporten ble liberalisert.

Utviklingen i de nordiske land hittil må naturligvis bl. a. sees på bakgrunn av omfanget av reguleringene og avgiftsordningene på bilområdet. På samme måte vil utviklingen av bilparken i fremtiden i vesentlig grad avhenge av i hvilken utstrekning det blir nødvendig å beholde disse reguleringene av hensyn til betalingsbalansen. De enkelte lands valutautlegg til fornyelse og øking

av bilparken skulle imidlertid kunne reduseres dersom den nordiske bilproduksjon kunne ekspandere gjennom et samarbeid mellom industriene i de forskjellige nordiske land. Det ser ut til å være gode muligheter for et produksjonssamarbeid på bilområdet mellom forskjellige nordiske bedrifter. De store bilfabrikkene må i høy grad benytte seg av underleverandører. Den sterkt ekspanderende svenske bilproduksjon, som er den eneste egentlige bilproduksjon av større omfang i Norden, har i ikke uvesentlig grad vært henvist til å importere deler til bilfabrikasjonen fra ikke-nordiske land. En rekke bedrifter i Danmark, Finland og Norge skulle ha gode forutsetninger for å delta i leveranser til de svenske bilfabrikkene, dersom det gjennom avtaler kan skapes grunnlag for den nødvendige spesialisering og rasjonalisering.

Et slikt samarbeid er allerede kommet i stand i en viss utstrekning mellom de tre svenske bilfabrikkene Volvo, Saab og Scania-Vabis og industribedrifter i de andre nordiske land. Således er det inngått en avtale om et konkret produksjonssamarbeid mellom AB Volvo på den ene side og Kongsberg Vapenfabrikk og Raufoss Ammunisjonsfabrikker på den annen. I Finland har Volvos finske datterselskap innledet drøftinger om leveranser av bildeler. Svenska Aeroplan Aktiebolaget (SAAB) har plasert bestillinger på bildeler hos enkelte bedrifter i Danmark og likeledes har selskapet plasert visse prøvebestillinger på deler og materialer hos norske bedrifter. Scania-Vabis har på sin side tatt kontakt med norske bedrifter om levering av deler, i første rekke av lettmetall.

Undersøkelsene føres videre for å få i stand nye avtaler om leveranser av bildeler til de svenske fabrikkene fra de øvrige nordiske land. Undersøkelsene er imidlertid meget tidkrevende på grunn av de ytterst strenge presisjonskrav, som må stilles til underleverandører av deler til bilfabrikasjonen.

Det er Samarbeidsutvalgets hap at de fortsatte undersøkelser kommer til å gi slike resultater at dansk, finsk og norsk industri kan delta i produksjonen av biler gjennom betydelige leveranser av deler til de svenske bilfabrikker. Dette kan bidra til å begrense de store valutautlegg som er forbundet med en utvidelse av personbilparken i disse land.

3. Forsyningen av elektrisk kraft.

Spørsmålet om et utvidet samarbeid om forsyningen av elektrisk kraft har tidligere flere ganger vært oppe til drøftelse som ledd i et nærmere økonomisk samarbeid i Norden.

Mellom Danmark og Sverige har det i ca. 40 år foregått en begrenset kraftutveksling ved den kabelforbindelse som er bygget mellom Skane og Sjælland. I den første tiden ble forbindelsen hovedsakelig benyttet til overføring av et svensk vannkraftsoverskudd til Danmark i sommertiden. De senere år har det imidlertid også foregått betydelige leveranser av dansk varmekraft til Sverige om vinteren. Kraftutvekslingen har steget kontinuerlig og løper nå opp i 200 a 300 millioner kWh pr. år i begge retninger, hvilket motsvarer ca. 20% av kraftleveransene på samkjørings-

nettet i Sjælland. Det regnes med en ytterligere stigning i kraftutvekslingen i årene framover.

Mellom Norge og Sverige har det hittil ikke foregatt kraftutveksling i noe særlig stort omfang. Det er bare enkelte grender og byer langs grensen som av praktiske grunner får kraft fra det annet land. En liknende kraftutveksling forekommer også langs den finsk/svenske grense. En noe større kraftutveksling har funnet sted i Narvik i forbindelse med den elektriske driften av malmbanen.

For samtlige nordiske land er det et problem på hvilken måte de best skal dekke det økende behov for elektrisk energi. Naturgrunnlaget er her høyst forskjellig i de enkelte land. Best står Norge, hvor hittil bare mellom 1/4 og 1/5 av vannkraftressursene er utnyttet. Ved drøftelsen av et utvidet nordisk samarbeid på kraftutbyggingens og kraftforsyningens område er det derfor også utnyttelsen av de norske vannkraftressurser som har stått i forgrunnen.

Fra norsk side har det i de senere år vært lagt ned et betydelig arbeid for å utrede det tekniske og økonomiske grunnlag for norsk vannkraftutbygging, blant annet med sikte på eksport av elektrisk kraft til de andre nordiske land. På grunnlag av en utredning fra Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen har det norske industridepartement trukket opp nærmere retningslinjer for det videre arbeid med slike saker fra norsk side. Det heter her at et samarbeid med andre land om en utbygging av vannfall i Norge vil kunne gjøre det mulig å holde det naværende utbyggingstempo og øke det noe. Retningslinjene fastslår videre at samarbeidet kan skje på forskjellige mater. Således kan det bli spørsmål om utenlandske lån som er knyttet direkte til finansiering av enkelte norske kraftutbyggingsprosjekter. Videre kan det komme på tale å oppta utenlandske lån for kraftutbygging i samband med utvidelse eller ny-starting av særlig kraftkrevende industrier, f. eks. aluminiumindustri. Endelig kan det bli tale om et samarbeid om krafteksport, særlig med de andre nordiske land. Et slikt samarbeid kan på visse vilkår også styrke den norske elektrisitetsforsyning. Eksporten bør fortrinsvis skje fra distrikter med betydelig kraftoverskudd.

Den 6. desember 1955 straks etter at det hadde drøftet de prinsipielle retningslinjer for krafteksport og kraftsamarbeid med andre land, vedtok Stortinget en kontrakt om utførsel av elektrisk energi til Sverige fra et prosjektert kraftverk i Øvre Nea i Sør-Trøndelag fylke. Dette kraftverk, som får en maskininstallasjon på ca. 140 MW, regner en med i et middelar vill kunne produsere ca. 600 mill. kWh. Etter det kontraktkompleks som ligger til grunn for Nea-utbyggingen skal denne i størst mulig utstrekning skje ved hjelp av lån i Sverige. Til gjengjeld for dette skal det årlig gjennomsnittlig eksporteres 320 mill. kWh til Sverige over et tidsrom av 15 år etter at kraftverket er kommet i drift. Kjøper av kraften er Stockholms Elektricitetsverk ved dets datterselskap A/B Svarthalsforsen. Inntekten av kraftsalget til Stockholms Elektricitetsverk skal gå til betaling av renter og avdrag på den svenske lånekapitalen, som skal være amortisert i løpet av de nevnte 15 år. Kraftsalget til Stockholm skal foregå gjennom Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen, som skal kjøpe kraften av Trondheim Elektrisitetsverk. Dette verk skal bygge ut og drive

Nea kraftverk. Prisen er differensiert for de forskjellige tider kraften tas ut. Den er også indeksregulert. Eksportkontrakten inneholder ellers en rekke bestemmelser bl. a. om leveringen som i en viss utstrekning skal kunne reguleres i de enkelte år slik at det passer sammen med vannforholdene i Trøndelagsområdet.

Når det gjelder forholdet mellom Norge og Sverige kommer ellers utnyttelsen av vassdragene langs grensen sterkt inn i bildet. Spørsmålet om vassdragsretten i slike vassdrag er behandlet i konvensjonen av 11. mai 1929 mellom Norge og Sverige. Bestemmelsene i konvensjonen gjelder spesielt reguleringer i slike vassdrag som krysser grensen med magasinene beliggende ovenfor krysset, eller slik at det demmes inn over grensen, men utført for interessenter i det annet «nedre» land. Det kan som en alminnelig karakteristikkk for disse anføres at Sverige har overveiende større interesse av å regulere i Norge enn Norge i Sverige.

Forsåvidt det gjelder vassdrag med avløp til Sverige kan nevnes at det fra norsk side er gitt tillatelse til svensk regulering av Limingen og Røgden. Av aktuelle saker ellers kan nevnes reguleringsplanene for Rogen, Femunden og Isteren med sikte på å bedre vassføringen ved kraftverk i den nedre del av Trysil-Klaraelva i vannfattige perioder. Reguleringen av Trysilvassdraget er blitt utredet nærmere av en blandet norsk/svensk kommisjon i henhold til konvensjonens artikkel 17. Kommisjonen, som avga innstilling 19. januar 1957, har anbefalt at det gis norsk konsesjon og svensk samtykke til regulering av Rogen og Femunden på nærmere angitte vilkår, men kommisjonen frarår regulering av Isteren. Reguleringsspørsmålet skal nå behandles videre av norske og svenske myndigheter.

Av vassdrag som har avløp til Norge vil en nevne at det er gitt svensk tillatelse til regulering av Sylsjøen (Nea).

Konvensjonen av 1929 bestemmer ellers i artikkel 2 at spørsmål om overføring av vann fra ett nedbørsområde til et annet kan hvert av rikene kreve gjort til gjenstand for særskilte forhandlinger. Herunder er rikene ikke bundet av bestemmelsene i konvensjonen. Flere vassdrag i Nord-Sverige har særlig krav på interesse i denne forbindelse. Betydelige kraftmengder vil kunne innvinnnes ved overføring av vann fra de øvre felter i disse vassdrag for utnyttelse i konsentrerte fall til havet i Norge. På denne måten vil det være mulig å foreta en billigere utbygging av vannkraftressursene enn ved å utnytte fallhøyden i de mer langstrakte vassdragene i Nord-Sverige. Problemet kompliseres imidlertid fordi en vesentlig del av tilsiget til de svenske vassdragene fortsatt ikke vil komme med i en slik regulering, men vil ha sitt avløp til Bottnhavet. Utbyggingen av disse vassdragene blir derfor likevel aktuell på svensk side. Dette fører til at den mest økonomiske fordeling av vannkraftressursene må bedømmes i hvert enkelt tilfelle. Fra norsk side har en pekt på muligheten av å foreta en utbygging av Tornetråsk til Rombaksbotn i Norge og antydnet at dette prosjekt burde utredes nærmere av Finland, Norge og Sverige i fellesskap som et ledd i drøftingen av spørsmålet om et utvidet kraftsamarbeid i Norden.

Når det gjelder krafteksport fra Norge til Danmark, ser det ut til at det i tilfelle vil være naturlig å basere denne på høyspent likestrømsoverføring fra Syd-

Norge over Skagerak til Jylland som idag ikke har noen forbindelse med det svenske nett. Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen har nedsatt et sakkyndig utvalg for å undersøke de tekniske muligheter og omkostningene med etablering av en slik kabelforbindelse. Utvalget ventes å avgi innstilling med det første. Myn-dighetene vil deretter ta standpunkt til om det er grunn til å foreslå nærmere drøftelser mellom Danmark og Norge om en eventuell videreføring av utredningsarbeidet, herunder finansieringen av den nødvendige kraftutbygging i Norge og finansieringen av likeretting og kabeloverføring. Før slike drøftelser er tatt opp, kan det ikke sies noe nærmere om hvilke kraftkvanta det kan bli spørsmål om å eksportere fra Norge til Danmark. I det lange løp må en imidlertid regne med at det vil være en fordel for begge parter om det ble etablert kabelforbindelse mellom varmekraftlandet Danmark og vannkraftlandet Norge. Fordelene med en slik kabelforbindelse antar en vil øke dersom det etter hvert skulle vise seg nødvendig for varmekraftlandene i større utstrekning å basere sin energiforsyning på atomkraft.

Også uten direkte kontrakt om kraftleveranser kan en samkjøring av de nordiske lands linjenett få stor betydning. Fra svensk side har en sagt seg interessert i å skape slike samkjøringsmuligheter også med Norge. Når avtalen om Nea-utbyggingen er gjennomført, vil det automatisk bli åpnet muligheter for en samkjøring mellom det svenske stamnett og Trøndelag kraftdistribusjonsområde. En tilknytning mellom det svenske stamnett og det syd-østlige forsyningsområde i Norge har også vært ansett som et tiltak som skulle få stor betydning for kraftforsyningen i begge land.

4. Andre områder.

Den nordiske maskinindustri må stort sett sies å være godt utviklet. Like-vel foreligger det store ekspansjonsmuligheter for denne industrien i Norden. Dette blir tydelig, om en foretar en sammenligning f.eks. med den vest-tyske maskinindustri. Maskinindustriens produksjon i Vest-Tyskland er regnet i forhold til hjemme-markedet, omkring dobbelt så stor som den nordiske industris produksjon. Når det i tillegg til dette er et latent behov for maskinelt utstyr i de nordiske land, en stadig stigende etterspørsel etter maskiner o. l. på mange utenlandske markeder på grunn av industrialiseringen og den stadig pågående mekanisering og automatisering innen industrien, som er helt avhengig av maskinelt utstyr, skulle de store markedsmessige muligheter som grunnlag for en sterk ekspansjon i maskinin-dustrien, gå klart frem.

En av de viktigste forutsetninger for en effektiv maskinindustri er en tilfreds-stillende tilgang på velutdannet personell og tekniske kunnskaper. Maskinindustrien i de enkelte nordiske land synes ikke å være likestilt på dette felt. Det samme synes å være tilfelle for kapitalutstyrets vedkommende.

Den sterke ekspansjon, den store betydning som teknisk viten har for maskin-industriens utvikling og ulikhetene mellom industriene i de nordiske land både

på dette område og når det gjelder kapitalutstyret, danner bakgrunnen for behovet for et konkret produksjonssamarbeid innen den nordiske maskinindustri.

Allerede nå eksisterer det et produksjonssamarbeid i en viss utstrekning mellom verkstedsbedrifter i de nordiske land. Dette samarbeid foregår i alminnelighet som ordninger med underleverandører og det synes å være store muligheter for å utvide disse arrangementene. Spørsmålet om å koordinere produksjonsprogrammene mellom nordiske maskinfabrikker i samme bransje kan neppe bli løst av myndighetene. Oppbyggingen av et produksjonsprogram innen maskinområdet er i mange tilfelle et komplisert teknisk spørsmål, som avhenger helt av den enkelte bedrifts utstyr, tekniske stab og forretningsforbindelser. Det må derfor i første rekke bli de enkelte bedriftsledere som tar initiativet til et konkret produksjonssamarbeid. Disse har også de beste forutsetninger for å knytte kontakter med de rette bedrifter i nabolandene, når det blir behov for en strukturrasjonalisering som følge av de endrete avsetningsvilkår, som et nordisk marked vil kunne føre med seg. Den nordiske maskinindustriens bransjeorganisasjoner burde også i vesentlig grad kunne bidra til å utvikle et nærmere produksjonssamarbeid både med hensyn til utbygging og tilrettelegging av underleverandørsystemet og når det gjelder koordinering av den nordiske maskinproduksjonen, særlig ved å arbeide for økt kontakt mellom nordiske bedriftsledere. Innenfor den nordiske maskinindustri er det allerede tatt initiativ på dette felt og det synes å være grunn til å vente at samarbeidet blir utvidet mellom bransjeforeningene i de fire land.

Utvalget har på denne bakgrunn ikke lagt frem noe konkret forslag til samarbeid på maskinområdet, men vil understreke betydningen av at det kommer i stand et intimt samarbeid mellom organisasjonene og de enkelte bedrifter.

Utenom det direkte produksjonssamarbeid, vil Utvalget peke på mulighetene for gjennom samarbeid å bidra til en løsning av de store investeringsoppgaver som den nordiske maskinindustrien står overfor. På samme måte bør også løsningen av de problemer som henger sammen med tilgangen på tekniske kunnskaper utdannings- og forskningskapasitet m. v., kunne lettes.

På kjemiområdet skaper råvare- og energitilgangene gode forutsetninger for en fortsatt ekspansjon. Utbyggingen vil imidlertid kreve store investeringer, ikke bare i kapitalutstyr men også i forskning, produksjonsplanlegging m. v., blant annet på bakgrunn av den raske utvikling av automatiseringen og den sterke tendens til konsentrasjon i store bedriftsenheter og konserner innen denne industrigren. På mange områder, særlig innen den organisk-kjemiske industri, er de nordiske lands industrier hver for seg for små til å kunne hevde seg og følge med i utviklingen. Utvalget vil understreke nødvendigheten av å undersøke mulighetene for et produksjonssamarbeid og for et samarbeid mellom bedrifter i de nordiske land om utnyttningen av spesialutdannet personell og om forskningsoppgaver av ulike slag.

En viktig forutsetning for et felles marked for byggematerialer er at de nordiske lands arbeid med å standardisere byggematerialene blir koordinert. Likedan er det nødvendig å skape større overenstemmelse i landenes bygningslovgivning,

særlig når det gjelder de byggetekniske forskrifter. Et slikt samarbeid vil ha stor betydning for en rasjonalisering og kostnadsreduksjon i byggevirksomheten.

Den tekniske utvikling innen bygningsindustrien har de siste årene ført med seg at den rent håndverksmessige utforming av byggematerialene på arbeidsplassen har avtatt. Utviklingen har mer og mer gått i retning av en industrielt preget fremstilling av deler, som kan monteres direkte på byggeplassen. Denne utvikling fører til at det blir tvingende nødvendig å koordinere målene på de forskjellige byggedeler. En slik koordinering forutsetter at det blir fastsatt en bestemt lengdeenhet, en byggemodul, og visse bestemte regler for måling med utgangspunkt i en alminnelig målenhet.

Utenom en felles modulordning er det for mange materials vedkommende en forutsetning for en nordisk standardisering, at det blir skapt overensstemmelse mellom bygningsbestemmelsene i de forskjellige land. Arbeidet for å koordinere standardiseringen av byggematerialene bør gå hånd i hånd med arbeidet for å samordne de nordiske bygningsbestemmelsene, da disse forhold påvirker hverandre gjensidig.

På initiativ fra Samarbeidsutvalget er det blitt innledet et nærmere samarbeid om bygningslovgivning og byggestandardisering mellom Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige. Samarbeidet foregår i en komité som består av de administrative sjefene for de nordiske lands sentrale bygningsmyndigheter. Spørsmål om modulordning, varmeisolering, tillatt belastning, lydisolering, ventilasjon, brannsikkerhet og sanitetstekniske bestemmelser er blitt tatt opp til behandling. Det er blitt utarbeidet forslag til felles belastningsbestemmelser og til en felles nordisk standard for modulordning for byggeindustrien.

I det foregående har en gjort rede for de områder hvor et konkret produksjonssamarbeid er tatt opp til drøfting i Samarbeidsutvalget. Større felles utbyggingsprosjekter vil kunne kreve samarbeid ikke bare om planlegging, administrasjon m. v., men også med hensyn til finansiering. Her kan det bli nødvendig med medvirking fra myndighetenes side. Spørsmål i denne sammenheng blir behandlet nærmere i et senere avsnitt.

I et nordisk fellesmarked kan det bli aktuelt med et konkret produksjonssamarbeid på mange andre områder enn de som er berørt ovenfor. De administrative organer som Samarbeidsutvalget har foreslått opprettet i samband med opprettelsen av fellesmarkedet og som er nærmere omtalt senere i rapporten vil kunne danne et naturlig forum for løpende diskusjoner og undersøkelser om behovet og mulighetene for et konkret produksjonssamarbeid på de ulike produksjonsområder.

D. Samarbeid om forskning og utdanning.

Produksjons- og velstandsutviklingen i det moderne samfunn avhenger sterkt av de tekniske fremskritt. Det voldsomme presset av utviklingen på dette felt har ført inn et nytt konkurransemoment på så vel forskningens som utdanningens

område. Det land som ikke er i stand til å opprettholde en forskningsvirksomhet eller en spesialisert yrkeskunnskap på høyde med konkurrentene er dømt til å bli distansert økonomisk.

Særlig kreves det større innsats i den tekniske og naturvitenskapelige forskning som er sentral fra et velstandssynspunkt. De ledende industriland bruker i dag antakelig 1–2% av sitt brutto-nasjonalprodukt til forskningsformål. De reelle bevilgninger til forskning og utdanning av forskningspersonale er også i de fleste nordiske land flere ganger større enn før krigen. Likevel ligger forskningens og den høyere undervisnings andel av brutto-nasjonalproduktet neppe over 0,5% i samtlige nordiske land.

Sma land, som de nordiske, kan bare møte de voksende krav og på rasjonell vis innpasse forskningen som en sentral produksjonsfaktor gjennom en malbevisst utnyttning av sine ressurser.

Samtlige nordiske land står i dag overfor store problemer når det gjelder å utnytte resultatene av den tekniske forskning på en effektiv måte. Bade det private og det offentlige forskningsapparat har et sterkt behov for å modernisere og å utvide. Utviklingen har også aktualisert mange problemer i forbindelse med den tekniske utdannelse og utnyttningen av den allerede eksisterende og stadig voksende tekniske kunnskap, og ikke minst av de forskningsresultater som er oppnådd og etter hvert oppnas.

Bade forskningen og den tekniske utdannelse skulle egne seg særlig godt for et samarbeid mellom de nordiske land. Sprakslektskapet er en vesentlig faktor og det samme gjelder også de på mange måter likeartede forhold i de nordiske land. Dessuten er arbeidet med forskning og utdanning i alminnelighet atskillig mindre preget av forretningsmessige konkurransehensyn enn hva som er tilfelle med den direkte produksjonsvirksomhet.

I stor utstrekning er det allerede nå åpnet muligheter for et samarbeid mellom de høyere undervisningsanstalter og forskningsinstitusjoner i de nordiske land. Det forekommer tallrike kontakter mellom enkeltpersoner og institusjoner. I prinsippet er det også fri adgang for studenter, lærere og forskere til å flytte sin virksomhet fra det ene land til det annet. I rapportens spesielle del har Utvalget gjort rede for retninglinjene og malsettingene for det samarbeid, som finner sted i dag, og for de områder hvor det etter Utvalgets oppfatning i første rekke er behov for en utbygging av samarbeidet.

De muligheter som i dag foreligger for et samarbeid, blir utnyttet i et meget begrenset omfang. Gjennomføringen av et nordisk fellesmarked og de mange spesielle oppgaver som er knyttet til dette, slik som samarbeid om produksjon og finansiering, vil uten tvil stimulere til en ytterligere utvikling av samarbeidsmulighetene. Utvalget mener likevel at en ikke uten videre kan gå ut fra at gjennomføringen av disse planer alene vil føre til at industriens forskningsvirksomhet blir effektivisert i tilstrekkelig grad, og til at de muligheter som det nordiske samarbeidet åpner, blir fullt utnyttet. I enda høyere grad enn hva som er tilfelle innenfor det enkelte land,

vil det kreves en målbevisst og systematisk innsats for å få fullt utbytte av de muligheter som foreligger for økt arbeidsdeling og for å løse større oppgaver i fellesskap.

Den tekniske utvikling i Norden vil fortsatt måtte basere seg på de framskritt, som blir gjort i de store ledende industriland. Det må derfor være en sentral oppgave for Norden å bygge ut kontaktene med disse land. En forbedring av de nordiske kontakter kan aldri bli et alternativ til et internasjonalt samarbeide, men bare en komplettering.

Ved systematisk å gjøre bruk av de forskningsresultater som blir oppnådd i andre land, oppnår man en forholdsvis billig tilgang på kunnskaper. Informasjonsvirksomheten kan med stor fordel bygges ut på felles nordisk basis. En åpen, gjensidig informasjonsvirksomhet foregår allerede nå i betydelig utstrekning, men det gjenstår ennå på enkelte områder meget å gjøre, før samarbeidet har nådd et hensiktsmessig omfang. De nordiske kontaktorganer har en betydningsfull oppgave på dette felt, som også bør omfatte forskningsvirksomheten innenfor det private næringsliv.

Det er neppe mulig og heller ikke ønskelig å gjennomføre en fullstendig sentralisering av oppgavene i forbindelse med forskning og utdanning. Arbeidet for økt kontakt bør bygge på eksisterende organisasjoner, dvs. arbeidsgiversammenslutninger, fagforeninger, bransjeråd, tekniske og vitenskapelige foreninger og sammenslutninger, forskningsinstitutt, lærerorganisasjoner og de koordineringsorganer som allerede er opprettet, slik som produktivitetsinstitutt, teknisk-vitenskapelige akademier, forskningsråd o. l. I denne forbindelse er det grunn til å understreke den store betydningen, som personlige kontakter har for å fremme et fruktbart og tillitsfullt samarbeid mellom industrien, forskningen og utdanningsvirksomheten.

Samarbeidet på utdanningens område bør fremfor alt ta sikte på å fremme en utveksling av studenter og lærere. På grunn av den stadig økende tendensen til faglig spesialisering som rår i alle mer utviklede land, er det vanskelig for en enkelt institusjon eller et enkelt av de nordiske land å kunne by de studerende en faglig fullverdig utdanning på mer enn et begrenset antall spesialområder.

Den tekniske grunnutdanningen har nådd et relativt høyt nivå i de nordiske land. Landene synes på dette område med fordel å kunne utveksle undervisningsplaner og erfaringer om undervisningsmetoder og hjelpemidler. De bør også søke å få i stand en arbeidsdeling innenfor utdanningen på de mange spesialområder, hvor den tekniske utvikling skaper behov for det.

En viktig oppgave er å kartlegge de spesialområder, hvor det er en faglig differensiering mellom læreanstaltene. I denne forbindelse bør det settes i gang et effektivt opplysningsarbeid blant de studerende for å gjøre dem kjent med hvilke muligheter som foreligger ved Nordens universiteter og høyskoler. Allerede nå bør institusjoner som har spesielle forutsetninger for undervisning innenfor bestemte områder, stimuleres til å sette i gang nordiske kurs.

For øvrig bør arbeidet med å gjøre den tekniske utdanning mer enhetlig m.h.t.

gyldigheten av eksamener o. l. fortsette som et naturlig ledd i arbeidet for å skape størst mulig bevegelse på det nordiske arbeidsmarked.

På det foreliggende grunnlag har Samarbeidsutvalget ikke sett seg i stand til å legge fram mer detaljerte forslag, om hvordan samarbeidet i hele undervisnings- og forskningssektoren best skal kunne utvikles og organiseres.

Utvalget mener imidlertid at det er av den største betydning, at de forskjellige myndigheter og organisasjoner tar opp de foreliggende problemer til nærmere behandling og i den forbindelse særlig tar hensyn til behovet for å bygge ut kontakten mellom industrien, forskningen og utdanningsvirksomheten.

Utvalget forutsetter at de organer som blir opprettet i forbindelse med fellesmarkedet også vil følge utviklingen på disse områdene.

Utvalget anser det for å være viktig at det offentlige søker å få industrien interessert i disse samarbeidsoppgavene. Det er naturlig at statens egne forskningsinstitutter og likeledes institutter med offentlig støtte i særlig grad fremmer det praktiske nordiske samarbeidet på forskningens område.

Etter Utvalgets oppfatning vil det være verdifullt om den tekniske informasjonstjeneste i betydelig utstrekning kunne bygges ut på felles nordisk basis. I dette øyemed ville det utvilsomt være nyttig å stasjonere nordiske kontaktmenn for forskning og teknikk i de land som leder utviklingen på teknikkens og naturvitenskapens område.

Til slutt vil Utvalget peke på at det kan være hensiktsmessig å opprette nordiske delegasjoner for de nasjonale forskningsråd og akademier. Denne organisasjonsform har allerede vist seg å være effektiv på den tekniske vitenskaps og landbruksvitenskapens område. Et godt eksempel på et slikt organ er Den nordiske samarbeidsdelegasjon for teknisk-vitenskapelig forskning — Nordforsk. De økonomiske forutsetninger for en felles nordisk forskningsvirksomhet bør søkes utvidet. Likeledes bør konkrete samarbeidsprosjekter utvikles og støttes ved bevilgning av nordiske midler.

E. Samarbeid om finansielle og valutamessige spørsmål.

Under diskusjonene i Samarbeidsutvalget har det ved forskjellige anledninger vært pekt på betydningen av at en i et fellesmarked fremmer utbyggingen av produksjonen i de nordiske landene. Dette gjelder særlig de varesektorer der gjennomføringen av et fellesmarked kan ventes å føre med seg betydelige fordeler for varetilgangen og konkurransevilkårene i Norden. En slik produksjonsutbygging vil trolig kreve betydelige investeringer. Det har videre vært fremhevet som særlig viktig at en ved forskjellige produksjonsfremmende tiltak søker å løse de overgangsvansker som gjennomføring av fellesmarkedet kan føre med seg for enkelte bransjer, blant annet når det gjelder sysselsettingen. Slike tiltak vil også kreve økte investeringer.

Omfanget og sammensetningen av investeringene har vært aktuelle problemer

i samtlige nordiske land i etterkrigstiden. Den produksjonsøking som har funnet sted i de senere år har vært betinget av at investeringene har vært holdt på et høyt nivå.

På denne bakgrunn kan en gå ut fra at spørsmålet om å skaffe til veie tilstrekkelige midler til å holde investeringene på et høyt nivå, vil ha fortsatt aktualitet i et fellesmarked. Utvalget har diskutert forskjellige utveier for å møte de økte investeringsbehov som ventes å oppstå i forbindelse med gjennomføringen av fellesmarkedet og foreslår at det for dette formål opprettes en nordisk investeringsbank.

Utvalget har i annen forbindelse understreket betydningen av at produksjonen i et fellesmarked blir utviklet på de områder hvor det finnes naturlige forutsetninger for ekspansjon og av at en rasjonell arbeidsdeling mellom de nordiske land blir fremmet. I tilknytning til dette vil bl. a. spørsmålet om økte kapitalbevegelser bli aktuelt. Utvalget har tatt disse problemer opp til overveielse.

Videre kan en fri nordisk samhandel innenfor rammen av et felles varemarked skape valutamessige problemer. Slike problemer har vært aktuelle i de nordiske land i etterkrigstiden. Betalingsbalanseproblemene henger bl. a. sammen med internasjonale konjunkturbevegelser, utilstrekkelige valutareserver og i noen grad også med de økte investeringene. Disse spørsmål vil få større betydning i et fellesmarked, da de økonomiske forhold i ett land i sterkere grad enn før kan påvirke forholdene i de andre land som er tilsluttet markedet. Alle disse problemer, investeringene, kapitalbevegelsene og betalingsbalansen, vil få økt betydning ved gjennomføringen av felles nordisk marked, og de har derfor vært gjenstand for behandling i Utvalget. I det følgende blir det gjort rede for undersøkelsene og forslagene som de har resultert i.

1. Betalingsbalansen.

Opprettelsen av et nordisk fellesmarked kan ventes å påvirke deltakerlandenes betalingsbalanser på forskjellige måter.

For det første må en trolig regne med visse forskyvninger i det enkelte deltakerlands bilaterale betalingsbalanser. Når hindringene i handelen mellom de nordiske land blir avskaffet, kan det tenkes at en viss import fra et ikke-nordisk land blir erstattet med import fra et nordisk land. Hvis den derav følgende importminskning oppveier importøkningen, vil det naturligvis ikke finne sted noen endring i den totale betalingsbalanse. Derimot kan et bilateralt importoverskudd overfor et nordisk land ha økt. Et hvert deltakerland i det nordiske fellesmarkedet må selvfølgelig på vanlig måte selv finansiere importoverskudd av denne karakter. De nødvendige finansieringsmuligheter vil jo automatisk skapes gjennom motsatte forskyvninger i de bilaterale balansene overfor de ikke-nordiske land.

For det andre kan det tenkes at et nordisk land, som ved innføringen av fellesmarkedet får sine bilaterale betalingsbalanser overfor ett eller flere øvrige nordiske land endret, ikke får en like stor endring i motsatt retning i balansen overfor de ikke-nordiske land. Denne balanse vil nemlig også bli påvirket av endringene i tollnivåene som etableringen av en felles ytre tollmur i visse tilfelle vil medføre. På denne

måte vil et deltakerlands totale betalingsbalanse kunne bli svekket. I Finland og Norge venter man seg tendenser i denne retning. Det ligger nær å spørre hvilke tiltak bør settes i verk for det tilfelle at fellesmarkedet vil få virkninger av denne art.

På lengre sikt vil imidlertid innføringen av fellesmarkedet få en tredje virkning som må anses for å være den viktigste. Den bedrede arbeidsdeling og den derav følgende økte produktivitet som fellesmarkedet ventelig vil bidra til å skape, vil komme til å styrke de nordiske lands internasjonale konkurransevne. De betalingsbalansevansker av mer forbigeende natur som blir behandlet nedenfor, bør derfor ikke overskygge dette mer langsiktige perspektiv.

De fleste av de betalingsbalansevansker som kan oppstå etter opprettelsen av fellesmarkedet, er imidlertid uten sammenheng med dette. Den generelle økonomiske konjunkturvikling så vel som avlingene i jordbruket, fraktutviklingen og avsetningsforholdene vil f. eks. påvirke betalingsbalansen.

Utvalget har ikke gått nærmere inn på den valutamessige side av betalingsproblemene. Dette synes ikke å ville utgjøre noe problem i en situasjon hvor danske, norske og svenske kroner er transferable, hvor finske betalingsbalansesaldi overfor de øvrige nordiske land blir gjort opp i transferabel valuta og hvor en har oppnådd en høy grad av de-facto konvertibilitet. Disse forhold bygger hovedsakelig på EPU-systemet. Skulle det skje en endring på dette punkt, kan de betalingsmessige forutsetninger for fellesmarkedet også bli endret.

Betalingsbalansevansker som er forårsaket av fellesmarkedet.

De endringer som fellesmarkedet vil komme til å skape i handelen med enkelte varer, kan føre til at de nordiske lands totale betalingsbalanser blir utsatt for en belastning. På grunn av den frihet og de lave tollsatser som allerede i dag er innført for den største del av varesektoren, må denne belastning imidlertid som regel antas å bli av begrenset omfang. For de enkelte vareslag, hvor det er forutsett at det kan oppstå vansker av betydning, er det foreslått særskilte overgangsordninger. Ifølge disse overgangsordninger kan avskaffelsen av tollsatsene og importrestriksjonene skje i etapper over et visst antall år. På den måten kan en på forhånd søke å eliminere de forstyrrelser i betalingsbalansene som det er mulig å forutse.

Når det gjelder de uforutsette betalingsbalansevansker som kan oppstå, er det vanskelig å avgjøre om de har noen sammenheng med fellesmarkedet. Allerede dette forhold gjør at Utvalget for tiden ikke vil foreslå at det blir satt i verk spesielle tiltak for særskilte typer av betalingsbalansevansker.

Men selv om det skulle være mulig å skille ut enkelte vansker, som kan settes i forbindelse med virkningen av fellesmarkedet, er det tvilsomt om disse bør møtes på annen måte enn andre belastninger på betalingsbalansen. Fellesmarkedet er jo i realiteten ment å skulle føre med seg en viss endring av utviklingen innenfor de nordiske lands næringsliv og økonomi. Disse endringer kan nødvendiggjøre om-disponeringer ikke bare for enkelte bedrifter, men også i den generelle økonomiske

politikk. Det ville bare virke hemmende på den tilsktede utvikling dersom en ved særskilte tiltak for å støtte betalingsbalansen søkte å eliminere det behov for økonomisk-politisk omdisponering som fellesmarkedet foranlediger.

Sett på bakgrunn av de ovenfor antydede overveielser synes det rimelig, at de belastninger som innføringen av fellesmarkedet vil kunne føre med seg for et nordisk lands betalingsbalanse, i første omgang bør møtes med de økonomisk-politiske tiltak som allerede på det nåværende tidspunkt står til rådighet for det enkelte land. Det nordiske marked fører ikke med seg noen felles valutahusholdning eller noe felles ansvar for de enkelte lands betalingsbalanse. Medlemskap i forskjellige internasjonale økonomiske organisasjoner innebærer en viss innskrenkning i det enkelte lands handlefrihet når det gjelder å gjenopprette likevekten i betalingsbalansen. Men fellesmarkedet skulle ikke behøve å medføre noen ytterligere begrensning i denne frihet. Behovet for samråding forsterkes imidlertid i samme grad som den gjensidige avhengighet øker gjennom avskaffelsen av handelsrestriksjonene.

Det kan tenkes at hverken overgangsordninger eller generelle økonomisk-politiske tiltak kan hindre at det oppstår en betalingskrise. Et land bør i en slik situasjon ha rett til å forlenge tidsrommet for avskaffelse av importrestriksjonene eller gjeninnføre allerede avskaffede restriksjoner. Samråding skal imidlertid finne sted snarest mulig innenfor en felles nordisk instans. Denne instans bør i første rekke overveie tiltak som tar sikte på å gjøre bruken av importrestriksjoner unødvendig og i annen rekke foreslå at eventuelle nødvendige restriksjoner får en utforming som gjør at de i minst mulig utstrekning og i kortest mulig tidsrom virker skadelig for den internordiske handelen. Nevnte instans bør eksempelvis kunne anbefale at det blir rettet en felles nordisk henstilling til internasjonale organisasjoner om bistand eller lettelser for vedkommende land. Instansen kan også foreslå for de øvrige nordiske land slike tiltak at landet ikke blir tvunget til å innføre de samme restriksjoner for nordisk import som for import fra land utenom fellesmarkedet for å kunne beskytte seg mot import av transittvarer. I denne sammenheng bør det også pekes på de muligheter de nordiske sentralbanker har til å yte hverandre kortsiktige kreditter (særlig gjennom swap-forretninger).

Betalingsbalansevansker uten sammenheng med fellesmarkedet.

Enten fellesmarkedet blir en realitet eller ikke kan et lands betalingsbalanse utsettes for visse belastninger gjennom den indre økonomiske utvikling. Betalingsbalansevansker kan således oppstå dersom en intern inflasjon får utvikle seg. Betalingsvansker av denne karakter bør møtes gjennom endringer i den økonomiske politikk.

Men et lands betalingslikevekt kan også bli forstyrret av faktorer som ligger utenfor den nasjonale økonomiske politikks rekkevidde. Herunder hører f. eks. endringer i bytteforholdet og fraktratene, i visse produksjonsbetingelser og avsetningsforhold og i generelle endringer i de internasjonale økonomiske konjunkturer.

Når slike impulser får en kraftig virkning i samme retning på de nordiske lands

betalingsbalanser, noe som særlig kan inntreffe ved et generelt konjunkturomslag er det viktig at det etableres et nært samarbeid mellom de nordiske land for å finne fram til hensiktsmessige mottiltak.

Også når betalingsbalansene påvirkes i forskjellig retning, kan samråding være formålstjenlig. Dreier det seg om en brå, kraftig og tilfeldig påvirkning, bør en dessuten kunne overveie en viss bistand fra det land som får sin betalingsbalanse styrket, til det land som får sin betalingsbalanse svekket. En forutsetning for dette bør imidlertid være at sistnevnte land i første omgang, dels utnytter sine egne valutaeserver — så langt dette kan anses forsvarlig — og internasjonale kredittmuligheter, og dels gjennom sin egen økonomiske politikk etter hvert sørger for å skape den nødvendige tilpasning til den nye situasjon. Formene for en slik bistand må i så fall drøftes i de enkelte tilfelle. En vil her bare vise til den overfor nevnte mulighet for sentralbankkreditter.

2. Kapitalbevegelsene.

Når Samarbeidsutvalget har tatt for seg problemet med de nordiske kapitalbevegelsene, har det skjedd i forvisning om at spørsmålet er en viktig del av det utvidede økonomiske samarbeid innenfor fellesmarkedet. En øking i kapitalbevegelsene kan på lengre sikt fremme en effektiv utnyttelse av de nordiske lands produktive ressurser og bør derfor tilstrebes. Utvalget har imidlertid konstatert at kapitalbevegelsene ikke kan frigis helt så lenge de økonomiske forhold i flere henseender er ulike i de nordiske land. Dette gjelder bl. a. rentenivaet, kredittpolitikken og beskatningen.

Det har vært Utvalgets hensikt å undersøke i hvilken grad en gjennom tiltak på kapitalbevegelsenes område skulle kunne fremme opprettelsen av et felles varemarked og dra økt fordel av de utviklingsmuligheter dette fører med seg. En har i denne forbindelse skilt mellom direkte investeringer, kommersielle kreditter og kapitalplaseringer.

Direkte investeringer.

Direkte investeringer i en bedrift tar sikte på, i produktivt øyemed, å skape, bevare eller utvide et varig engasjement av finansiell eller administrativ karakter i vedkommende bedrift. Slike investeringer kan virke til å fremme produktiviteten, både ved at kapitalen ledes til områder hvor betingelsene for samvirke med andre produksjonsfaktorer er særlig gunstige, og ved formidling av teknisk viten. En øking av de direkte investeringene skulle således kunne bidra aktivt til gjennomføringen av den økte spesialisering og arbeidsdeling som de frie varebevegelser skaper muligheter for, og dermed være et viktig ledd i det nordiske økonomiske samarbeidet.

Når de direkte investeringer mellom de nordiske land for tiden bare skjer i et meget begrenset omfang, kan dette delvis forklares ved den herskende kaitalmangel i forhold til den rike tilgang på innenlandske investeringsobjekter. Lov-

bestemmelser, valutarestriksjoner og andre administrative forordninger virker imidlertid også i visse tilfelle hemmende. Utvalget foreslar derfor at vedkommende nasjonale myndigheter undersøker mulighetene for å gjennomføre lettelse på dette felt.

Kommersielle kreditter.

Kommersielle kreditter er forbundet med varehandel av forskjellig art. De internordiske kapitalbevegelsene har hittil vært dominert av kommersielle kreditter til bygging av skip. Dette gjelder i særlig grad forholdet mellom Norge og Sverige. Det har i lang tid vært vanlig at norske rederier er blitt innrømmet betydelige kreditter ved bygging av skip ved svenske skipsverfter. Utvalget tilrår at svenske og andre nordiske skipsverfter fortsatt får anledning til å yte de kreditter som de på forretningsmessig basis anser forsvarlige og riktige.

Det er grunn til å tro at fellesmarkedet vil kunne skape grunnlag for en viss øking av den kommersielle kredittgivingen på andre områder. En virksomhet som får et utvidet marked, som til og med kan være billigere å bearbeide, bør ikke hindres i å skape forutsetninger for en effektiv utnyttelse av markedet gjennom egen kredittgiving. Utvalget vil derfor tilrå at det fra statsmyndighetenes side ikke blir lagt hindringer i veien for en normal kommersiell kredittgiving mellom foretak i de nordiske land. De bør her erindres at OEEC's liberaliseringskode pålegger medlemslandene å gi frihet til optak og tilbakebetaling av normale kommersielle og industrielle kreditter på inntil ett år, foruten at Danmark, Norge og Sverige gjennom Uniscan-avtalen er forpliktet til ikke å begrense normale kreditter i forbindelse med varetransaksjoner.

Det er imidlertid klart at forutsetningene for den kommersielle kredittgivingen avhenger av den alminnelige økonomiske politikk, særlig av kredittpolitikken og det relative rentenivået.

Kapitalplaseringer.

Med kapitalplaseringer menes blant annet investeringer i allerede utstedte obligasjoner og aksjer i foretak, hvor eieren av kapitalen ikke opprettholder eller etablerer noen annen tilknytning til vedkommende obligasjons- eller aksjeutsteder. Kjøp og salg av slike verdipapirer mellom de nordiske land er for tiden regulert i alle disse land. På grunn av ulikheter i rentenivåene, vurderingen av sikkerhetsforholdene og andre omstendigheter kan en generell liberalisering av disse transaksjoner for tiden føre til kapitalbevegelser som ikke tjener direkte produktive formål.

Utvalget er oppmerksom på at den avtale om liberalisering av kapitalbevegelsene som ble sluttet mellom Beneluxlandene i 1954 i prinsippet forutsetter frihet for overføringer av denne art, mens den ikke omfatter utstedelse av verdipapirer. Avtalen inneholder imidlertid en rekke unntak, som i praksis gjør denne frihet temmelig begrenset.

Tidligere har de nordiske land i et visst omfang tatt opp obligasjonslan på et annet nordisk marked, i første rekke på det svenske marked. Så lenge det hersker alminnelig kapitalmangel, mener Utvalget at det neppe vil være mulig å foreslå opphevelse av gjeldende emisjonskontroll for utenlandske verdipapirer. Utvalget vil imidlertid tilrå at et land som befinner seg i en situasjon med god kapitaltilgang og overskudd i betalingene overfor utlandet, bør gi foretak i de andre nordiske land adgang til sitt kapitalmarked på samme vilkår som innenlandske foretak.

Utvalget vil videre tilrå at de enkelte land gir laneprosjekter som tilgodeser investeringer av felles, nordisk interesse en velvillig behandling. Som eksempel kan nevnes avtalen mellom Trondheim, Sør-Trøndelag og Stockholm i forbindelse med finansieringen av utbyggingen i Nea-vassdraget. Som et ledd i finansieringen av dette prosjekt ble det gitt tillatelse til emisjon av et lan på 32 mill. svenske kroner på det svenske markedet, samtidig som det er forutsatt at et nytt lan blir lagt ut senere.

Det er i denne sammenheng grunn til å minne om at det for tiden er nødvendig å innhente valutamyndighetenes godkjenning av internordiske, finansielle kreditter av annet slag, samtidig som foretak må ha tillatelse for å kunne plasere midler i et annet nordisk land. Utvalget finner under de rådende forhold ikke å burde tilrå noen endringer i disse bestemmelser.

Av ovenstående framstilling synes det å gå fram at det for tiden ikke er aktuelt å sette i verk fellesnordiske tiltak eller slutte overenskomster når det gjelder kapitalbevegelsene. I henhold til avtalen om den europeiske tollunion forplikter riktignok de seks medlemslandene seg til gradvis å liberalisere kapitalbevegelsene seg imellom, i den utstrekning dette er nødvendig for at markedet skal fungere, og til å avskaffe diskriminering. Til denne generelle regel er det imidlertid knyttet flere presiseringer og innskrenkninger, som for å kunne anvendes, forutsetter visse institusjonelle arrangementer. Videre bør det pekes på at det ved innføringen av denne union, uttrykkelig er hensikten å skape et område med en felles økonomisk politikk. I betraktning av begge disse omstendigheter har Utvalget kommet til at det ikke vil være mulig å fastsette lignende bestemmelser for det nordiske markeds vedkommende, selv om en erkjenner ønskeligheten av en slik øking av kapitalbevegelsene mellom de nordiske land, som dette markeds funksjon krever, og som ulikhetene i disse lands økonomiske politikk muliggjør. Det nordiske økonomiske samarbeid er etter sin natur og tradisjon slik at den utvikling på kapitalbevegelsenes område som etableringen av fellesmarkedet kan føre med seg, ikke forutsetter at det på forhånd må sluttes noen overenskomst.

Overfor har en drøftet tiltak som skulle ha til formål å stimulere kapitalbevegelsene mellom de nordiske land. I betraktning av den alminnelige kapitalmangel i Norden og det voksende investeringsbehov som vil oppstå i alle nordiske land ved fellesmarkedets gjennomføring, bør en imidlertid i første rekke søke å tilveiebringe en økt kapitaltilførsel fra land utenfor Norden til finansiering av egnede prosjekter.

Det vil være de enkelte nasjonale myndigheters oppgave å skape gunstige betingelser for en ønskelig kapitaltilgang av denne art. I det følgende avsnitt vil en foreslå et felles nordisk initiativ i denne retning.

3. En nordisk investeringsbank.

Av det foregående avsnitt går det fram at visse kapitalbevegelser kan bidra til å styrke de nordiske lands økonomi og lette opprettelsen av et nordisk fellesmarked. Disse bevegelser bør resultere i en kapitaltilgang, fram for alt til det eller de land der innføringen av fellesmarkedet skaper de største investeringsbehov.

Utvalget har stilt seg spørsmålet om hvordan en gjennom en nordisk institusjon, opprettet for dette formål, skal kunne skape økte kapitalressurser og utnytte disse på den mest formålstjenlige måte for det nordiske marked. En nordisk investeringsbank synes å kunne oppfylle disse ønskemål. En slik institusjon foreslas derfor opprettet som et ledd i det nordiske økonomiske samarbeid.

I et særskilt bilag til konvensjonsutkastet har en utformet hovedretningslinjene for den foreslatte nordiske investeringsbank. Utvalget har for visse punkters vedkommende gått ut fra avtalene om Den internasjonale gjenreisningsbank, Det internasjonale pengefond og den planlagte europeiske investeringsbank. Retningslinjene er sammenfattet nedenfor, samtidig som enkelte punkter blir motivert og kommentert.

Formål.

Den nordiske investeringsbank (NIB) skal i første rekke basere sin virksomhet på kapital som uten bankens formidling ikke ville være tilgjengelig for det nordiske næringsliv. Banken skal gjennom utlan og garantigiving ta sikte på å tilfredsstille slike kapitalbehov som ikke kan tilgodeses på rimelige vilkår uten bankens medvirking. Banken skal drive sin virksomhet i nært samarbeid med privat sakkunnskap og privat kapital. Den skal ikke konkurrere med bestående kredittinstitutter og finansieringsformer, men komplettere disse. At det opprettes et spesielt nordisk investeringsinstitutt, bør ikke påvirke de nasjonale myndigheters og foretaks egen opplåning hos eksisterende institusjoner og på det internasjonale kapitalmarked.

Bankens virksomhet skal ha til formål å styrke Nordens økonomi. På grunn av NIB's begrensede ressurser og de store kapitalbehov bør den imidlertid konsentrere seg om bestemte investeringsprosjekter.

Lån og garantier skal i første rekke kunne ytes til prosjekter av nordisk interesse. Hermed menes ikke bare investeringer som direkte berører to eller flere nordiske land (f. eks. kommunikasjoner og felles produksjon), men også slike investeringer i et nordisk land som i første rekke bare interesserer vedkommende land, men som på lengre sikt kan ventes å ha gunstige virkninger på Nordens økonomi i sin helhet (som eksempel kan nevnes utbygging eller nyetablering av industrier med fordelaktige produksjons- og avsetningsmuligheter som ytterligere bedres ved opprettelsen

av fellesmarkedet). Det forutsettes at investeringsprosjektene er av en slik størrelse eller natur at det ikke kan komme på tale å gjennomføre finansieringen utelukkende med de midler som står til rådighet for det enkelte land.

Finansieringsbidrag vil i særlige tilfelle kunne gis til investeringer som tar sikte på å redusere de omstillingsvansker (f. eks. i form av driftsinnskrenkinger og produksjonsomlegginger) som fellesmarkedet kan forårsake. Slike lån og garantier kan hovedsakelig ventes å gå til foretak som på grunn av fellesmarkedet blir tvunget til å foreta mer betydelige nyinvesteringer for å sikre sin konkurranseevne. NIB skal imidlertid ikke nyttes til å holde i gang uøkonomisk produksjon, men bare bidra til finansiering av økonomisk sunne investeringer. Det skal kunne tas hensyn til ønskeligheten av at den arbeidskraft som blir frigjort ved omstillingen til fellesmarkedet, igjen blir gitt produktiv beskjeftigelse. Den del av NIB's virksomhet det her er tale om, er ment å lette omstillingsprosessen og derved bidra til den øking av arbeidsdelingen og derav følgende styrking av det nordiske næringsliv og dets konkurranseevne, som er fellesmarkedets primære formål.

Kapital.

Investeringsbanken bør til sine utlan så vidt mulig nytte midler fra lån som banken selv har tatt opp. Den må imidlertid ha egen kapital som kan danne basis for slik opplåning. Denne blir her kalt bankens grunnkapital. Grunnkapitalens størrelse er fastsatt til minst \$ 300 mill. ¹⁾ Dette beløp skal innbetales av de fire land, mens ytterligere kapital kan skytes inn fra privat hold. Ved fordelingen av de \$ 300 mill. på Danmark, Finland, Norge og Sverige har en lagt til grunn nasjonalinntektene i de enkelte land. Forholdet mellom disse er omtrent 1 : 1 : 1 : 2. Følgelig skal den danske, finske og norske stat tegne \$ 60 mill. hver av grunnkapitalen og den svenske stat \$ 120 mill.

Da storparten av grunnkapitalen bare skal tjene som sikkerhet for NIB's forpliktelser, er det ikke nødvendig å foreta full innbetaling. En kontant innbetaling på \$ 100 mill. er ansett for å være tilstrekkelig. De resterende \$ 200 mill. skal imidlertid kunne innkalles i den utstrekning dette vil bli nødvendig for å møte bankens forpliktelser eller dekke tap som måtte oppstå. Det beløp banken på denne måte innkaller, skal fordeles på de landene innkallelsen gjelder, slik at innbetalingene vil stå i samme forhold til hverandre som landenes kvoter. Det beløp som innkalles fra et enkelt land, må videre ligge innenfor rammen av landets ikke innbetalte andel av kvoten.

Når NIB opprettes, forutsettes det at hvert land innbetaler 1/12 av den kapital det har tegnet. Med andre ord vil Danmark, Finland og Norge betale \$ 5 mill. hver og Sverige \$ 10 mill. Følgelig vil NIB ved starten disponere over en innbetalt kapital på \$ 25 mill.

Ved fastsettelsen av vilkarene for innbetalingene av de øvrige \$ 75 mill. har to synspunkter vært veiledende. Da det er sannsynlig at denne innbetalingen i en viss

¹⁾ Med \$ menes her en verdienhet som til enhver tid motsvarer en US dollar.

grad vil bli nyttet til direkte utlan, har en for det første funnet det mindre rasjonelt at den foretas av de landene som ventes å få størst behov for lån fra NIB. For det annet har en villet unngå at innbetalingene medfører en ytterligere belastning av kapitalmarkedet, som i samtlige nordiske land allerede er anstrengt.

Av disse grunner foreslar Utvalget at Sverige patar seg å innbetale de nevnte \$ 75 mill., men at midlene tas av avdragene på de svenske statskreditter til Danmark, Finland og Norge etter hvert som avdragene betales. Ifølge de gjeldende amortiseringsplaner vil Sverige ved utgangen av 1959 (det år NIB antas å starte sin virksomhet) tilsammen ha mottatt ca. \$ 10 mill. i slike avdrag, d. v. s. det beløp landet skal innbetale når banken opprettes. For at banken snarest mulig skal kunne disponere over en forholdsvis betydelig innbetalt kapital, foreslås videre at de danske og norske avdragene, som er atskillig mindre enn de finske, blir fordoblet f. eks. i årene 1960–63. Under disse forutsetninger skulle NIB's kapital, etterat det opprinnelige innskudd på \$ 25 mill. er foretatt, årlig bli tilført omkring \$ 5 mill. inntil den innbetalte kapital når opp i \$ 100 mill.

Det faktum at Sverige innbetaler en større del av bankens kapital enn det som svarer til forholdet 1 : 1 : 1 : 2, innebærer ikke at Sverige skal bære en større andel av eventuelle tap banken måtte få enn de nevnte forholdstall tilsier.

Utover de kapitalbeløp som er innbetalt på denne måten, skal NIB kunne skaffe seg midler ved å oppta lån fra så vel offentlig som privat hold. Det er foreslatt at Sverige skal stille ytterligere \$ 12 mill. til disposisjon for NIB i form av lån. Dette beløp skal også tas av avdragene på statskredittene, men først etter at ovennevnte innbetalinger på tilsammen \$ 85 mill. er fullført.

Spørsmålene om kursgaranti og de valutamessige sider av kapitalbetalingene har hittil ikke vært nevnt. Hvordan disse problemer er løst går fram av bilaget til konvensjonsutkastet. Her skal en bare komme inn på de grunnleggende prinsipper.

Når det gjelder kursspørsmålet, er det av fundamental betydning for NIB's kredittverdighet at verdien av grunnkapitalen er knyttet til en verdensvaluta. Dette har en oppnådd ved å fastsette verdien av kapitalen i US dollar.

I realiteten innebærer denne tilknytning til dollar at hvert medlemsland kursgaranterer den til enhver tid ikke innbetalte del av sin andel i grunnkapitalen. Dette prinsipp gjelder også for de \$ 75 mill. som det er meningen Sverige skal innbetale utover det opprinnelige innskudd, som er fordelt på samtlige fire land. Sammenkoblingen med de nevnte avdrag på statskredittene fra Danmark, Finland og Norge forstyrres imidlertid ikke av denne ordning. En devaluering av den svenske krone i forhold til dollar vil altså ikke påvirke det antall kroner (eller disses motverdi i dollar) Sverige innbetaler i hvert tilfelle, men bare forlenge den tid som vil medgå før disse innbetalinger bringer NIB's innbetalte kapital opp til \$ 100 mill.

Da den nevnte kursgaranti bare vedrører den ikke innbetalte andel av NIB's grunnfond, vil det være opp til banken selv å kurssikre de mottatte midler i den utstrekning den anser det nødvendig. Dette kan gjøres ved å innkreve i dollar den del av den innbetalte kapital som skal danne grunnlag for opplaningen, eller omveksle den

til dollar. For den del av den innbetalte kapital som nyttes til utlan, må lantageren bære eventuell kursrisiko. Denne kurssikring av den innbetalte kapital er nødvendig for å unngå de uheldige virkninger på bankens kredittverdighet som en eventuell reduksjon av kapitalens dollarverdi vil medføre.

Det er fastsatt at det opprinnelige innskudd på \$ 25 mill. foretas i dollar. De resterende \$ 75 mill. betales i dollar eller annen akseptabel valuta. For å unngå at en til dette formål legger større beslag på de svenske dollarreserver enn hva som kan anses forsvarlig, forutsettes det at de tre andre land i pakommende tilfelle skal selge dollarvaluta til Sverige mot svenske kroner. Det skal da tas hensyn til den relative størrelse av landenes dollarinntekter. Det beløp på ca. \$ 12 mill. som det er foreslått at Sverige skal stille til bankens rådighet som lån, skal innbetales i svenske kroner. Disse midler vil bare komme i betraktning i den utstrekning kroneverdien av Sveriges tidligere innskudd er under 500 mill. svenske kroner.

Kredittinstitutter med domisil i et av de fire land og, etter spesiell godkjenning, andre foretak, kan tegne beløp utover de \$ 300 mill., hvorav \$ 100 mill. skal innbetales av de fire landene som angitt ovenfor og \$ 200 mill. kan innkalles. Herved kan altså grunnkapitalen komme til å overstige det minimumsbeløp på \$ 300 mill. som landene har tegnet. Disse private kapitalinnskudd skal betales i dollar når tegning av andelene finner sted.

De beløp på \$ 75 mill. og maksimum \$ 12 mill. som Sverige innbetaler, henholdsvis låner, til NIB ved å nytte inngatte avdrag på statskredittene samt de beløp som innbetales fra privat hold, kan anvendes til utlan i den utstrekning de ikke er nødvendige som basis for bankens opplanning.

Virksomhet.

Investeringsbanken skal dels kunne gi egne lån, dels garantere lån som opptas på annet hold. Slike lån og garantier kan gis både til medlemslandene og deres myndigheter og til foretak som befinner seg innenfor deres territorier.

Da det her dreier seg om en form for virksomhet som en ennå ikke har noen større erfaring i, synes det upraktisk å sette opp detaljerte regler på forhånd. Banken bør ha relativt frie hender til å utforme sin virksomhet på den måte som etter hvert viser seg å være mest formålstjenlig. En hovedregel er imidlertid at lån- og garantiytelse skal finne sted etter bankmessige prinsipper og på de vilkår når det gjelder sikkerhet, renter, avdrag etc., som er betinget av foreliggende omstendigheter. En har bare på noen punkter uttrykkelig fastsatt bestemte prinsipper.

Som nevnt tidligere er det meningen at banken ikke skal bevilge lån og garantier hvis tilstrekkelig kapital uten dens medvirkning kan skaffes på rimelig vilkår. Det er også naturlig at NIB's virksomhet skjer i forståelse med det eller de land som i hvert enkelt tilfelle blir berørt. Siden utlan bare kan skje til fastsatt rente, er det i avtalen bestemt at NIB bare i unntakstilfelle skal kunne eie aksjer. For å lette overflytting av NIB's engasjement på andre hender når dette kan skje på rimelige vilkår, kan en imidlertid tenke seg at banken skal kunne motta gjeldsforskrivninger

som gir rett til å få del i fortjeneste og rett til å tegne aksjer eller til å ombytte gjeldsforskrivningene i aksjer. Bruken av bankens utlån bør være uavhengig av nasjonale hensyn. Midler som mottas fra banken, skal derfor kunne nyttes til innkjøp på det mest fordelaktige marked for vedkommende låntager, enten denne er innenfor eller utenfor Norden. Utlånsrenter og garantiprovisjoner tilpasses slik at de i hvert fall etter en kortere overgangsperiode muliggjør opplegging av fonds og en rimelig forrentning av den kapital som er innbetalt til NIB. Av hensyn til bankens kredittverdighet er summen av de til enhver tid utestående lån og garantier fastsatt til maksimum 250% av den tegnede grunnkapital, dvs. \$ 750 mill., samt ytterligere et beløp hvis størrelse avhenger av omfanget av de private kapitaltilskudd.

Et grunnprinsipp er at NIB's lån og garantier skal fordeles på grunnlag av økonomiske vurderinger. Lånsøkerens nasjonalitet og det foreslåtte investering-prosjekts beliggenhet i et bestemt land bør altså i prinsippet ikke tillegges noen betydning. Bare på denne måte kan det ventes at den kapital som NIB stiller til rådighet vil gi maksimal effekt. En bør heller ikke legge vekt på om det lånsøkende foretak er privat eller er knyttet til staten. I det hele tatt må en søke å holde NIB utenfor eksisterende meningsforskjell når det gjelder foretaksformer og den alminnelige økonomiske politikk.

NIB kan disponere fritt i dollar og annen konvertibel valuta, så vel innbetalt kapital som midler lånt på markeder utenfor Norden. Det forutsettes at et medlemsland plikter å overlate NIB's skyldnere de valutaer som trenges for betaling av renter og avdrag på lån som er bevilget eller garantert av banken, for investering i vedkommende land.

Administrasjon.

Investeringsbankens ledelse bør være så representativ som mulig, men bør antallsmessig være mest mulig begrenset. Det fast ansatte personale bør innskrenkes til et minimum. Dette forutsetter at en i betydelig utstrekning konsulterer sakkyndige som er tilgjengelige utenfor banken. Det går for øvrig fram av hva som allerede er nevnt, at en venter at NIB etablerer et nært samarbeid med eksisterende kredittinstitutter og andre instanser som blir berørt.

Styret er bankens høyeste myndighet. Dette består av 16 medlemmer, fire fra hvert land. Hvert medlem har en personlig stedfortreder. For å fremme samarbeidet med eksisterende private kredittinstitutter, er det hensiktsmessig at noen styremedlemmer med stedfortredere tas fra det private bankvesen. Dessuten bør de nordiske økonomiske koordineringsorganer, som forutsettes å bli opprettet i tilknytning til fellesmarkedet, være representert. Styret ledes av en formann, valgt for ett år av gangen. Det er meningen at formannsposten skal alternere mellom de fire land. Tre varaformenn vil assistere formannen, og de forutsettes å representere de tre land som for tiden ikke innehar formannsstillingen.

Når det gjelder stemmereglene, har en på den ene side lagt vekt på at et land ikke skal kunne hindre styret i å fatte et bestemt vedtak, og på den annen side

at to land ikke skal kunne drive gjennom et vedtak. På denne måte har en villet unngå at et vedtak blir diktert ut fra særinteresser. En har oppnådd dette ved å kreve at et styrevedtak må ha minst 10 stemmer for å være gyldig.

Styret fastsetter selv etter hvilke former det vil arbeide. Hvis styret finner det hensiktsmessig, kan det for eksempel utnevne et arbeidsutvalg bestående av formannen og de tre varaformenn som kan fungere som en forberedende instans.

Styret leder bankens opplånings- og utlånsvirksomhet. Visse bemyndigelser kan delegeres til bankens direktør. Dennes hovedoppgave skal være å ivareta den direkte og daglige ledelse av bankens løpende virksomhet.

Diverse.

Avtalen om den nordiske investeringsbank bør også inneholde bestemmelser om uttredelse og suspensjon av et medlemsland, samt om opphør av bankens virksomhet og om bankens stilling, immunitet, privilegier og plasering. Videre bør en angi vilkårene for endringer i avtalen og tidspunktet for når den skal settes i kraft. Andre bestemmelser kan også bli nødvendige.

Utvalget har ikke funnet det nødvendig å gå nærmere inn på de nevnte spørsmål. De er av overveiende juridisk art, og utformingen skulle ikke være avgjørende for å kunne ta stilling til spørsmålet om en nordisk investeringsbank. En bør dog gjøre en reservasjon for bestemmelsen om et medlemslands uttredelse og om bankens opphør som begge er spørsmål av prinsipiell betydning. Nedenfor skisseres derfor grunntrekkene i disse bestemmelser.

Et medlemsland kan når som helst tre ut av NIB. Det fortsetter imidlertid å være ansvarlig for sine direkte og indirekte forpliktelser overfor banken så lenge det gjenstår noen del av de lån eller garantier som ble bevilget før det trådte ut. Det uttredende medlemsland og private tegnere av kapital med domisil i dette land skal få igjen innbetalt kapital når deres forpliktelser overfor banken er gjort opp. Det beløp som blir tilbakebetalt på denne måte, skal reduseres med vedkommende lands andel i eventuelle tap på lån eller garantier som står ute ved uttredelsen.

Også et kredittinstitutt eller et annet foretak som har skudd inn kapital i NIB, kan når som helst tre ut av banken og etter en viss oppsigelsesfrist få tilbake sin andel av den innbetalte kapital.

Hvis mer enn ett medlemsland trer ut, skal bankens virksomhet opphøre. Medlemslandenes forpliktelser fortsetter å gjelde inntil alle fordringer på NIB er gjort opp. Når dette er skjedd, vil innbetalt kapital bli tilbakebetalt. Gjenstående tilgodehavender fordeles mellom medlemslandene og private kapitaltegnere i forhold til deres andel av bankens grunnkapital.

F. Handelspolitisk samarbeid.

Ved handelspolitikk forstår man i alminnelighet tiltak som myndighetene i et land setter i verk med det formål å bedre avsetningsvilkårene i utlandet for næringene

og å sikre en fordelaktig forsyning av varer utenfra. I motsetning til andre former for økonomisk politikk, som også kan ha som mål å bedre de interne vilkår for eksporten, — f. eks. en endring av forholdet mellom lønninger og priser, lettelse for eksportindustrien ved adgang til kreditt — tar handelspolitikken altså sikte på å bedre de vilkår som bys landets eksportvarer på eksportmarkedene, og de vilkår som utlandet fastsetter for forsyning av varer. Skillet mellom handelspolitikk og andre former for økonomisk politikk er ikke klart hva enten bedømmelsen skjer ut fra målsettingen eller de midler som anvendes. Således anses vanligvis eksportfremmende tiltak i form av eksportkreditter, subsidier m.v. å være ledd i handelspolitikken, selv om det her er tale om interne tiltak for å bedre eksportnæringenes konkurransevne. På samme måte kan de virkemidler som foretrekkes i handelspolitikken, nemlig toll og kvantitative restriksjoner, også benyttes til fremme av andre former for økonomisk politikk. Det er imidlertid typisk for handelspolitikken at den oftest konkret og direkte tar sikte på å påvirke varebyttet med utlandet for nærmere angitte varegrupper og i forholdet til bestemte land.

Handelspolitikken utøves gjennom bilaterale og multilaterale forhandlinger og overenskomster med andre land. Et handelspolitisk samarbeid mellom de nordiske land i et felles marked må således gjelde spørsmål om utveksling av synspunkter og samråd om slike forhandlinger, forståelse eller felles opptreden i bilaterale eller multilaterale handelsforhandlinger, samt inngåelse av felles handels- og tollavtaler med andre land. Til det handelspolitiske samarbeid kan man dessuten regne felles tiltak som direkte påvirker vilkårene for de nordiske lands varebytte med bestemte land, selv om tiltakene ikke er et ledd i en handelsavtale. En skal her særlig peke på felles inngrep mot dumping eller subsidiert eksport og et samarbeid om utbyggingen av nye markeder for nordiske eksportvarer.

I det følgende gis først en kort oversikt over nordisk handelspolitisk samarbeid i etterkrigsårene. Deretter behandles spørsmålet om et nordisk marked er forenlig med de forpliktelser som påhviler de nordiske land som følge av medlemskap i GATT og i OEEC og spørsmålet om den utenlandske reaksjon på opprettelsen av et nordisk marked. Endelig omtales et utvidet handelspolitisk samarbeid mellom de fire land i et nordisk marked.

1. Samarbeidet i etterkrigsårene.

Utveksling av synspunkter og opplysninger mellom de nordiske land vedrørende handelspolitiske spørsmål finner sted først og fremst på de hyppige møter mellom sjefene for de handelspolitiske avdelinger i de fire lands utenriksdepartementer, de såkalte handelssjefsmøter.

Særlig blir spørsmål som behandles i OEEC eller i GATT stadig gjort til gjenstand for drøftelse mellom de nordiske handelssjefer. Mellom handelssjefsmøtene blir det forøvrig etter behov holdt løpende direkte kontakt mellom de fire utenriksdepartementers handelspolitiske avdelinger. Dette samarbeid som oppsto i mellom-

krigsårene, ble gjenopptatt umiddelbart etter krigen. Alle handelspolitiske spørsmål av betydning blir på denne måte gjort til gjenstand for orienterende drøftelse mellom de nordiske land.

Videre drøftes fra tid til annen på regjeringsplan spørsmål om de nordiske lands stilling til viktigere spørsmål som kommer opp til behandling i internasjonale økonomiske organisasjoner og konferanser.

På tilsvarende måte har det naturlig oppstatt den praksis at utsendte delegasjoner til internasjonale økonomiske konferanser eller permanente nordiske delegasjoner til internasjonale organisasjoner — først og fremst OEEC, GATT, FN og ECE — på uformell måte utveksler synspunkter og drøfter de problemer som oppstår. Særlig har det i det omfattende vest-europeiske samarbeid i OEEC siden 1948 utviklet seg en nær kontakt mellom de skandinaviske OEEC-delegasjoner i Paris. Det har saledes i praktisk talt samtlige komiteer, så vel i varekomiteer som komiteer for generelle økonomiske og handelspolitiske eller betalingsmessige spørsmål stadig vært uformelle drøftelser mellom de skandinaviske lands representanter under møtene. Det blir holdt fellesmøter mellom delegasjonene i forbindelse med møter i OEEC's råd.

På GATT's møtesamlinger er det nær kontakt mellom de nordiske lands delegasjoner, og i en rekke spørsmål har disse, etter forutgaende avtale, støttet hverandre eller fremsatt ensartede synspunkter. Samme praksis gjelder med hensyn til møter i FN's forskjellige organer — særlig ECOSOC og ECE — som beskjeftiger seg med økonomiske og handelspolitiske spørsmål, samt i særorganisasjonene under FN, f. eks. FAO.

De nordiske land blir i internasjonale økonomiske organisasjoner i praksis regnet som et geografisk område som bør være representert i de forskjellige komiteer og arbeidsutvalg, og det blir mellom de nordiske land truffet avtale om fordelingen av slike verv og om hvorledes disse skal gå på rundgang mellom de nordiske land.

Dessuten bør nevnes det britisk-skandinaviske økonomiske utvalg (UNISCAN) som ble opprettet i begynnelsen av 1950, og som siden da regelmessig har holdt møter for å drøfte tiltak til fremme av et nærmere økonomisk samarbeid mellom de fire land, og for å utveksle synspunkter særlig om OEEC-, GATT- og ECE-spørsmål og for øvrig om det økonomiske samarbeid mellom de vest-europeiske land.

Som en fortsettelse av samarbeidet i 1930-årene har det i de senere år i OEEC og i GATT utviklet seg et meget nært samarbeid mellom de nordiske land samt Nederland, Belgia, Luxembourg og Sveits, hvor disse land har opptrått som talsmenn for lavtariffsynspunkter.

Det finnes fra etterkrigsårene enkelte eksempler på at de nordiske land har koordinert sine handelsforhandlinger med andre land, men det har ikke forekommet at de i fellesskap har ført handelsforhandlinger med andre land.

2. Forholdet til GATT og til OEEC.

GATT.

I Generalavtalen om Tolltariffer og Handel finnes det tre bestemmelser som kan komme til anvendelse i forbindelse med anerkjennelsen av avtaler om tollunioner og frihandelsområder, nemlig (1) hovedbestemmelsene i artikkel XXIV, (2) paragraf 10 i artikkel XXIV og (3) paragraf 5 a i artikkel XXV.

- 1) § 5 i avtalens artikkel XXIV bestemmer at avtalen ikke skal være til hinder for at kontraherende parter oppretter en tollunion eller et frihandelsområde eller inngår en midlertidig avtale som er nødvendig for opprettelsen av en tollunion eller et frihandelsområde.

Den viktigste betingelse for anvendelse av denne unntaksbestemmelse finnes i § 8 i avtalens artikkel XXIV, som krever at tollunionen eller frihandelsområdet skal omfatte så godt som hele samhandelen mellom de deltakende land («substantially all the trade»), eller i hvert fall så godt som hele samhandelen mellom de deltakende land med varer som har sin opprinnelse innenfor tollunionen eller frihandelsområdet.

Det er videre en betingelse i henhold til § 5a og 5b i avtalens artikkel XXIV at de tollsatser og reguleringer av handelen som blir gjeldende ved gjennomføringen av tollunionen eller den midlertidige avtale, i det store og hele ikke skal være høyere eller mer tyngende for handelen med de Kontraherende Parter i GATT, som står utenfor tollunionen eller avtalen, enn de gjennomsnittlig var i de deltakende land før gjennomføringen av ordningen. For frihandelsområder gjelder de samme betingelser med hensyn til tollnivåene eller reguleringene i deltakerlandene enkeltvis.

Som en ytterligere betingelse for en tollunion eller et frihandelsområde krever avtalen i henhold til § 8a (i) i artikkel XXIV at foruten toll skal også andre former for restriksjoner på handelen oppheves for den samhandel som finner sted innenfor tollunionens eller frihandelsområdets ramme. Når det anses nødvendig, er det dog adgang til å opprettholde de restriksjoner som er hjemlet i artiklene XI, XII, XIII, XIV, XV, XX og XXI i avtalen, det vil bl. a. si restriksjoner på grunn av betalingsbalansevansker, visse restriksjoner for landbruksvarer og restriksjoner av veterinære eller sikkerhetsmessige hensyn. De former for restriksjoner som skal avskaffes, vil først og fremst være toll og andre avgifter samt restriktive reguleringer som tar sikte på å beskytte den innenlandske produksjon.

For en tollunion gjelder dessuten ifølge § 8a (ii) i artikkel XXIV at det i det alt vesentlige skal anvendes de samme tollsatser og like reguleringer av handelen av hvert av medlemslandene i samhandelen med utenforstående land.

En midlertidig avtale som tar sikte på opprettelse av en tollunion eller et frihandelsområde, må ifølge avtalens § 5c i artikkel XXIV omfatte en plan og et program for gjennomføring av en slik union eller et frihandelsområde innen en

rimelig tidsfrist. Overgangstidens lengde blir således fastsatt av de Kontraherende Parter i GATT etter skjønn. Hensikten med denne bestemmelse er å åpne adgang for en gradvis gjennomføring av en tollunion eller et frihandelsområde.

De avgjørelser som de Kontraherende Parter treffer i henhold til foran nevnte avtalebestemmelser, vedtas med alminnelig flertall. Hvis de Kontraherende Parter finner at en avtale som tar sikte på å opprette en tollunion eller et frihandelsområde, oppfyller Generalavtalens krav, kan de ikke unnlate å godkjenne avtalen.

- 2) Etter § 10 i avtalens artikkel XXIV har de Kontraherende Parter også adgang til å godkjenne forslag som ikke fullt ut oppfyller de forutsetninger som er nevnt ovenfor, såfremt forslaget fører til opprettelse av en tollunion eller et frihandelsområde («provided that such proposals lead to the formation of a customs union or a free-trade area»). En godkjennelse etter denne bestemmelse må dog gis med 2/3 flertall. Bestemmelsen er antakelig å forstå slik at de Kontraherende Parter i realiteten må fastslå at det fremlagte forslag må antas å ville føre til opprettelse av en tollunion eller et frihandelsområde som tilfredsstiller kravene i avtalen.

- 3) Generalavtalens § 5a i artikkel XXV er avtalens alminnelige unntaksbestemmelse og gir de Kontraherende Parter adgang til «under ganske spesielle omstendigheter som det ellers ikke er truffet bestemmelser om i Generalavtalen» å dispensere fra avtalens forpliktelser. En dispensasjon i henhold til denne bestemmelse krever 2/3 flertall av de avgitte stemmer, samt at et slikt flertall skal omfatte mer enn halvparten av de Kontraherende Parter. Et felles marked som ikke oppfyller betingelsene i artikkel XXIV, idet det f. eks. bare omfatter et fatall snevert avgrensede vareområder, måtte i tilfelle søkes godkjent av de Kontraherende Parter i GATT i henhold til denne bestemmelse.

Som nevnt uttaler § 5a i artikkel XXV uttrykkelig at dens virkeområde er begrenset til ganske spesielle omstendigheter som ikke er dekket av andre bestemmelser i Generalavtalen. De har, sett på bakgrunn av de holdepunkter for fortolkningen som finnes i forarbeidene til Generalavtalen, antakelig vært hensikten at bestemmelsene i artikkel XXIV skulle angi betingelsene for opprettelse av fellesmarkeder. Imidlertid utelukker dette muligens ikke at enkelte spesialproblemer i en fellesmarkedsplan som forelegges i henhold til artikkel XXIV, løses ved hjelp av § 5a i artikkel XXV.

Samarbeidsutvalget har under utarbeidelsen av sin plan for et nordisk marked holdt seg GATT's bestemmelser for øyet, og er av den oppfatning at denne plan så nært samsvarer med betingelsene i artikkel XXIV i Generalavtalen at den kan ventes å bli godkjent.

OEEC.

Det er i OEEC ikke fastsatt nærmere betingelser for opprettelse av tollunioner eller frihandelsområder, men i avtalen av 1948 anerkjennes verdien av et regionalt økonomisk samarbeid som tar sikte på å skape større markeder. I OEEC's liberaliseringskode har man forholdsvis lite å bygge på for å kunne avgjøre hvorvidt et regionalt samarbeid kan anses for omfattende nok til at de deltakende land har adgang til en mer vidtgående liberalisering seg imellom enn overfor andre medlemsland. Av vesentlig betydning for OEEC's bedømmelse vil utvilsomt være utfallet av GATT's behandling av saken.

De någjeldende forpliktelser i OEEC vil utvilsomt bli endret, hvis det opprettes et vest-europeisk frihandelsområde. I så fall må man anta at bestemmelsene i traktaten om frihandelsområdet mer eller mindre vil tre i stedet for de gjeldende OEEC-forpliktelser med hensyn til liberalisering og ikke-diskriminering.

3. Utländets reaksjon på et nordisk marked.

I den offentlige debatt om et nordisk marked har det ikke sjelden vært gjort gjeldende at det er grunn til å frykte mottiltak fra ikke-nordiske lands side overfor nordisk eksport på grunn av den diskriminering som et nordisk marked ifølge sakens natur innebærer. I det følgende skal en kort gjengi de hovedsynspunkter som etter samarbeidsutvalgets oppfatning må avkrefte denne frykt.

Et nordisk fellesmarked vil ikke bli opprettet med mindre det oppnås uttrykkelig godkjennelse i GATT og dermed også fra alle de nordiske lands viktigste handelspartnere.

Den omlegging av de nordiske lands utenrikshandel som det nordiske marked kan føre med seg, skjer ikke brått og på en gang, men gradvis over en årrekke. Det er forøvrig sannsynlig at en eventuell omlegging vil foregå side om side med en stigning i de nordiske lands import fra utenforstående land. Det kan således nevnes at Nederlands, Belgias og Luxembourgs samhandel med utenforstående land er steget betydelig også etter opprettelsen av Benelux. Fra de utenforstående lands synspunkt vil det videre være en gunstig virkning av et nordisk marked at de nordiske land ventelig hurtigere enn ellers vil oppheve kvantitative restriksjoner også overfor utenforstående land. I det hele tatt kan man vel regne med at de gunstige virkninger som opprettelsen av et nordisk marked vil ha på lengre sikt for levestandarden i de fire land, vil gjøre det nordiske marked til et mer kjøpedyktig og tiltrekkelige marked for andre land, enn de fire lands nasjonale markeder ville være.

Opprettelsen av et nordisk marked muliggjør samtidig både multilateralt og bilateralt en sterkere handelspolitisk stilling ovenfor utenforstående land, ved at de nordiske land i stigende grad opptrer i fellesskap i handelspolitiske spørsmål og på bakgrunn av et stort, kjøpedyktig marked.

4. Handelspolitisk samarbeid i et nordisk marked.

Tollavtaler.

Opprettelsen av et økonomisk marked i form av en tollunion medfører at det enkelte nordiske lands muligheter for å føre en selvstendig tollpolitikk opphører for så vidt angår de varer som omfattes av fellesmarkedet. Det enkelte lands tolltariff avløses, for de vareområder som er tatt med i det nordiske marked, av fellestariffer som bare kan endres etter innbyrdes avtale. Herav følger ikke nødvendigvis at tollforhandlinger med utenforstående land må føres i fellesskap. For det første vil fellestariffen i de nærmeste år etter opprettelsen av det nordiske marked ikke omfatte alle varer. For det annet er det i og for seg intet til hinder for at et av de nordiske land innleder tollforhandlinger med et utenforstående land om tollsats som er inntatt i fellestariffen. Dette kan naturligvis først skje etter forutgående avtale mellom de nordiske land. Hovedregelen bør imidlertid være at tollforhandlinger med andre land blir ført i fellesskap. Også tollforhandlinger med utenforstående land om varer som foreløpig er holdt utenfor fellestariffen, bør drøftes mellom de nordiske land på forhånd, slik at det kan bli tatt hensyn til eventuelle nordiske interesser.

De tollforhandlinger som må føres med andre GATT-land, om tilbaketrekning av de nordiske lands tollbindinger som følge av opprettelsen av det nordiske marked, skaper et særlig problem. Artikkel XXIV i Generalavtalen gir de land som deltar i en tollunion adgang til i forbindelse med tollunionens opprettelse å trekke tilbake tollinnrømmelser. I så fall skal det finne sted forhandlinger med vedkommende GATT-partnere med henblikk på å gjenopprette likevekten mellom de utvekslede tollkonsesjoner. Det uttales i artikkel XXIV at de andre GATT-partnere ved de nevnte forhandlinger skal ta passende hensyn til den motytelse som ligger i selve innføringen av den felles tolltariff. Hermed fastslås altså at dersom en tollsats, som av et nordisk land er bundet overfor en GATT-partner, blir forhøyet til den felles tolltariff, kan denne forhøyelse eventuelt anses for utlignet ved at andre nordiske land setter ned tollene for samme — eller andre — varer til fellestariffen. Resultatene av disse forhandlinger, som GATT ikke inneholder nærmere regler for, må formentlig samles i et sett avtaler hvor de fire nordiske land i fellesskap er den ene part og vedkommende GATT-land den annen.

Handelsavtaler.

Det mellomfolkelige økonomiske samkvem i de ti år som er gått siden annen verdenskrig kan med en sterk forenkling deles i to perioder. Tiden fra krigens slutt og til 1950–51 var dominert av bilaterale handels- og betalingsavtaler mellom landene og en utstrakt anvendelse av kvantitative restriksjoner. Med OEEC's opprettelse i 1948, Den europeiske betalingsunions ikrafttredelse i 1950 samt den gradvis stigende liberalisering av handelen mellom OEEC-landene og overfor dollarområdet, er tyngden i den internasjonale handelspolitikk i stigende grad flyttet fra de bilaterale forhandlin-

ger til det multilaterale samarbeid i internasjonale økonomiske organisasjoner. De bilaterale problemer har under denne utvikling, sett fra tre skandinaviske lands synsvinkel, i høy grad avtatt i betydning og samler seg nå om Øst-Europa og de mellom- og syd-amerikanske land.

I Finnland har det bilaterale system vært fremherskende i handelspolitikken inntil 1955. Først fra dette år er en partiell liberalisering av importen blitt gjennomført, og samtidig med at betalingsavtalene med de vest-europeiske land er blitt fornyet på delvis multilateral basis, er det blitt innført et multilateralt element i handelspolitikken. Betydningen av dette vil bli ytterligere forsterket når det påtenkte globalkontingentsystem for importen fra Vest-Europa er blitt gjennomført. Den finske utenrikshandels liberalisering er nært knyttet sammen med opprettelsen av et nordisk marked i den forstand at en tilstrekkelig omfattende liberalisering må gjennomføres senest ved fellesmarkedets ikrafttredelse. Også for Finnlands vedkommende kan det således konstateres at multilaterale synspunkter stadig trer mer i forgrunnen.

Når det i den offentlige debatt om det nordiske økonomiske samarbeid i årenes løp er talt om fordelene ved et utvidet handelspolitisk samarbeid, har talsmennene for dette utvilsomt særlig hatt i tankene muligheten av felles opptreden i bilaterale toll- og handelsforhandlinger å utnytte Nordens samlede betydning som avsetningsmarked som middel til å oppnå en handelspolitisk gunstigere stilling, enten på import- eller eksportsiden. På bakgrunn av den sterkt fallende betydning av bilaterale forhandlinger vil det innses at Nordens muligheter ved felles opptreden på det bilaterale plan allerede av denne grunn er relativt begrensede. Dette forhindrer selvfølgelig ikke at de nordiske land ved en samordning av de handelspolitiske interesser kan høste fordeler som det enkelte nordiske land isolert sett ikke er i stand til å virkeliggjøre. Men tendensen går som sagt i retning av en stadig innsnevring av betydningen av den utenrikshandel som baserer seg på bilaterale avtaler. Det bør understrekes at denne utvikling i retning av en frigjørelse av den internasjonale handel og en i stigende grad multilateral tilrettelegging av vilkårene for utenrikshandelen, utvilsomt er i de nordiske lands interesse.

Et samarbeid om bilaterale handelsavtaler med andre land innenfor rammen av et nordisk marked kan være mer eller mindre vidtgående. Mest vidtgående ville det være om Norden som en enhet inngår avtaler med andre land. Et så intimt samarbeid vanskeliggjøres imidlertid ved at graden av de nordiske lands liberalisering er forskjellig, og at frilisteområdet varierer fra land til land. Det vareområde som utlandets handelspolitiske interesser i de nordiske land er konsentrert om, er altså av forskjellig omfang og innhold i de fire nordiske land. I denne forbindelse henvises til at de tre Beneluxland først tok opp avslutning av felles avtaler med andre land etter at de sommeren 1955 hadde nådd frem til en felles friliste.

Det er på den annen side klart at selv om det inntil videre ikke er mulig å innlede et så vidtgående nordisk samarbeid som her er omtalt, vil det nordiske marked like fra sin opprettelse tilsi et videregående samarbeid med hensyn til handelsavtaler og i alminnelighet med hensyn til de nordiske lands samhandel med utenforstående land.

Et nordisk samarbeid om eksportfremstøt på nye markeder fortjener nærmere overveielse. Særlig med de underutviklede land er det grunn til å vente at Norden på noe lengre sikt har mulighet for å øke samhandelen. Det vil i forbindelse med industrialiseringen av disse land kunne bli tale om leveranser av en betydelig størrelsesorden som det enkelte nordiske land savner tilstrekkelig kapasitet til å påta seg, og som kan forutsette relativt store kredittytelser. Et industrielt og finansielt samarbeid mellom de fire land kunne i en rekke tilfelle eventuelt åpne eksportmuligheter som ellers vil måtte oppgis.

På eksportsiden kan det bli tale om et samarbeid for å forebygge at de nordiske lands interesser på markedene i andre land krysser hverandre, men et samarbeid om dette må antakelig som hovedregel overlates til vedkommende eksportnæringsers eget initiativ. Såfremt et nordisk lands eksport til utenforstående land konkurrerer med eksport fra andre nordiske land og støttes av myndighetene i en eller annen form, eventuelt ved eksportsubsidier, vil det være naturlig å drøfte problemet og søke å komme frem til en hensiktsmessig løsning som bygger på en helhetsvurdering av Nordens samlede interesser.

På importsiden kan det i perioder med internasjonal knapphet på viktige råvarer bli aktuelt å opptre i fellesskap overfor leverandørlandene for å sikre Norden passende leveranser til rimelige priser.

Størrelsen av de importkontingenter som et nordisk land innrømmer et utenforstående land, bør naturlig gjøres til gjenstand for samråd mellom de nordiske land, særlig når det gjelder varer som i et nordisk land er underkastet importregulering også overfor andre nordiske land.

Dumping.

Ved opprettelsen av et nordisk marked avløses de fire lands nasjonale markeder av et felles marked. Innenfor dette er det hensikten at den friere konkurranse innenfor næringslivet skal føre med seg en mer rasjonell arbeidsdeling. Den felles ytre tolltariff blir fastlagt ut fra en helhetsvurdering av næringsstrukturen i Norden. På denne bakgrunn er det naturlig at det også finner sted et samarbeid mellom de fire land om tiltak for å motvirke dumping eller subsidiert eksport til de nordiske land fra utenforstående lands side.

Et nordisk marked kan medføre to nye situasjoner i forhold til nasjonale inngrep mot dumping m. v., nemlig for det første at et nordisk land eventuelt medvirker ved felles tiltak mot dumping som i første rekke rammer andre nordiske lands hjemmeindustri, og for det annet at et nordisk land eventuelt iverksetter slike tiltak til fordel for de eksportindustrier i de andre land, hvis eksport til vedkommende nordiske land skades av dumping. Den nasjonale lovgivning om forholdsregler mot dumping må derfor i tilfelle endres således at de nordiske land er i stand til å samarbeide i de to nevnte situasjoner.

For øyeblikket finnes det i Norge og Sverige lovgivning om forholdsregler mot dumping m. m. Den svenske lovgivning gir i sin nåværende utformning den

nødvendige hjemmel for Sveriges deltakelse i et nordisk samarbeid mot dumping m. m., mens de norske lovbestemmelser må endres med henblikk på et slikt samarbeid. I Danmark foreligger det et lovforslag for parlamentet om vern mot dumping, og i Finland ventes et tilsvarende forslag å bli fremlagt. Også disse lovforslag bør søkes endret med henblikk på et nordisk samarbeid.

For øvrig er alle fire lands lovgivning og lovforslag bygget på Generalavtalens bestemmelser og faller således materielt sett sammen.

Spørsmålet om i hvilken grad det bør treffes felles tiltak mot dumping m. m. fra utenforstående lands side eller om slike tiltak bare skal settes i verk av det nordiske land som er utsatt for dumping, må bero på drøftelse og avtale mellom de fire land i hvert enkelt konkret tilfelle. Med henblikk herpå bør der på et tidlig tidspunkt av behandlingen av en konkret klagesak etableres et samarbeid mellom vedkommende myndigheter i de fire land. På lenger sikt vil det i et nordisk marked være naturlig å regne med at tiltak mot dumping i stigende grad vil bli truffet i fellesskap. Det henvises for øvrig til kapitlet om dumping i den spesielle del av rapporten.

Samarbeid i internasjonale økonomiske organisasjoner.

Som tidligere nevnt har det i etterkrigsårene utviklet seg et nært, løpende samarbeid mellom de nordiske land om spørsmål som behandles i internasjonale økonomiske organisasjoner. Med iverksettelsen av et utvidet økonomisk samarbeid mellom de nordiske land som foreslått i denne rapport, er det innlysende at dette samvirke i de internasjonale organisasjoner blir ytterligere aktualisert. Dette gjelder naturligvis særlig i GATT, hvor opprettelsen av et nordisk marked i høy grad må fremme en ensartet holdning fra de nordiske lands side til de handelspolitiske problemer som behandles i GATT. Tilsvarende gjelder i OEEC og i forholdet til et vest-europeisk frihandelsområde, såfremt dette blir opprettet.

Det er neppe mulig på forhånd å angi retningslinjer for en utbygging av det nordiske samarbeid som her er omtalt. Dette samarbeid må utformes gjennom felles drøftelser etter hvert som de enkelte problemer oppstår innen det nordiske marked.

Som konklusjon av det som er nevnt foran, finner Samarbeidsutvalget at samarbeidet på det handelspolitiske område bør ytterligere utvides og utdypes.

I forholdet til internasjonale organisasjoner, som stadig får større betydning, bør det fortsatt finne sted et nært samarbeid med sikte på å fremme formålet med opprettelsen av fellesmarkedet.

Handelsavtaler med andre land kan etter opprettelsen av et nordisk marked foreløpig neppe inngås av de fire land i fellesskap. De nordiske land bør imidlertid sette seg som mål på lengre sikt å inngå felles handelsavtaler. Det bør derfor finne sted forhåndsdrøftelser før noen av landene innleder handelsforhandlinger med et ikke-nordisk land.

De fire land bør også ellers regelmessig ha felles rådslagninger både på det multilaterale og på det bilaterale plan. En skal særlig peke på mulighetene av:

1. å hindre at de nordiske land påfører hverandre utilbørlig konkurranse i ikke-nordiske land,
2. å samarbeide om felles eksportfremstøt, særlig i de underutviklede land.
3. å opptre i fellesskap overfor leverandørland med hensyn til kjøp av råvarer som det rar knapphet på,
4. å drøfte i fellesskap importen fra ikke-nordiske land av varer som i et nordisk land er underkastet importregulering også overfor andre nordiske land,
5. å treffe felles tiltak mot dumpingimport eller import av subsidierte varer, som skader næringslivet i et annet nordisk land.

G. Samordning av den økonomiske politikk.

De retningslinjer for et utvidet nordisk økonomisk samarbeid som er trukket opp foran og de konkrete samarbeidstiltak som er foreslatt, innebærer at landene på viktige, men avgrensede områder skal koordinere sin økonomiske politikk. Spørsmålet melder seg da naturlig om samarbeidet også må eller bør fa konsekvenser for andre sider av landenes økonomiske politikk, som ikke særskilt er behandlet i planen.

På denne bakgrunn synes det å være to hovedtyper av problemstillinger som har krav på særlig interesse.

For det første kan samordningsproblemet behandles som et spørsmål om hvilke tilpasninger det er behov for i landenes økonomiske politikk med sikte på å skape balanse i konkurransevilkårene innenfor fellesmarkedet.

For det andre kan samordningsproblemet betraktes ut fra en konjunkturpolitisk synsvinkel. Hovedvekten vil da ligge på behandlingen av spørsmål som knytter seg til den alminnelige aktivitetsregulerende politikk, herunder spørsmålet om samarbeidet vil begrense de enkelte lands muligheter for å gjennomføre konjunkturregulerende tiltak på egen hånd. I denne sammenheng vil det også være naturlig å drøfte mulighetene for at landene i fellesskap kan føre en mer effektiv konjunkturpolitikk enn de hver for seg har grunnlag for.

1. Den økonomiske politikks betydning for konkurransevilkårene.

De konkurransevilkår næringslivet arbeider under i de enkelte land blir i sterk grad påvirket av den økonomiske politikk myndighetene fører. Den alminnelige aktivitetsregulerende politikk har således en vesentlig innflytelse på etterspørselsforholdene innenfor store deler av næringslivet. Det er også grunn til å framheve betydningen av tiltak som bidrar til å legge produksjonsforholdene til rette for bedriftene ved å sikre utbyggingen av kommunikasjoner og energikilder og av undervisning, forskning, helsestell og boliger m. v. En rekke av de øvrige virkemidler i den økonomiske politikk må ses i sammenheng med de oppgaver myndighetene påtar seg på dette felt. Det gjelder i første rekke skattepolitikken og i stor utstrekning også penge- og kredittpolitikken. For konkurransevilkårene spiller dessuten valutakurspolitikken, tollpolitikken, prispolitikken m. v. en stor rolle. Det

er det samlede resultat av disse mangeartede virkemidler, som skaper det miljø næringslivet arbeider i og som sammen med de naturgitte produksjonsforhold setter en ramme for den økonomiske utvikling.

Det er en alminnelig akseptert målsetting at den økonomiske politikk både skal legge vilkårene til rette for en tilfredsstillende internasjonal konkurranseevne og for en rask vekst i den nasjonale økonomi. Under forutsetning av et høyt internasjonalt aktivitetsnivå synes dette for et lands økonomi som helhet å måtte innebære at det blir tatt sikte på en tilstand, hvor det kan holdes full sysselsetting under fri utenriksøkonomi, dvs. uten kvantitative restriksjoner på import og eksport og uten ekstremt høye tollsatser eller liknende proteksjonistiske tiltak.

Mens de enkelte lands velstandsnivå avhenger av produktiviteten i deres næringsliv, er det ikke uten videre slik at land med høy gjennomsnittlig produktivitet har en bedre internasjonal konkurranseevne enn land med lavere gjennomsnittlig produktivitet. Produktivetsbedringer vil i alminnelighet bli fulgt av stigende lønninger, og produksjonskostnadene regnet pr. enhet av en vare vil av den grunn ikke automatisk synke i takt med den stigende produktivitet. Som regel vil imidlertid en raskt stigende produktivitet gjøre det lettere å bevare en tilfredsstillende internasjonal konkurranseevne. Det vil således mer være takten i produktivetsbedringen enn det absolutte produktivetsnivå som får betydning for et lands totale konkurransemessige stilling. Men av det som er sagt foran vil det også gå fram at utviklingen av det nominelle lønnsnivå vil kunne være en utslagsgivende faktor. Stiger de nominelle lønninger raskere enn produktiviteten, vil konkurranseevnen kunne svekkes, dersom det ikke samtidig skjer en tilsvarende utvikling i andre land eller valutakursene justeres. På den annen side vil høye og stigende lønninger ofte kunne bidra til å presse frem produktivetsforbedringer. Balansen mellom produktivetsutvikling og nominell lønnsutvikling blir derfor en nøkkelfaktor i bestrebelsene på å bevare en tilfredsstillende internasjonal konkurranseevne. Om resultatet av den samlede interne produktivets-, lønns- og prisutvikling skulle bli at kostnadsnivået kommer for høyt i forhold til kostnadsnivået i andre konkurrerende land, vil det melde seg en rekke problemer, som fare for produksjonsinnskrenkninger, arbeidsløshet og press på valutabeholdningene. I slike situasjoner kan en devaluering av den egne valuta være et middel til å gjenopprette konkurranseevnen, forutsatt at det samtidig treffes andre tiltak for å bringe den interne prisutvikling under kontroll. På grunn av internasjonale avtaler om stabilisering av valutakursene er de enkelte lands adgang til å endre valutakursene begrenset. Større endringer i kursene kan således bare foretas, dersom det oppstår fundamentale skjevheter i konkurransevilkårene.

For et lands konkurransemessige stilling er altså samspillet mellom en rekke faktorer avgjørende. Kort sagt vil konkurranseevnen generelt sett bero på forholdet mellom valutakursene og det interne kostnadsnivå. For de enkelte næringer og bedrifter vil dessuten tollsatser, subsidier og spesielle avgifter komme inn i bildet og i prinsippet virke som partielle justeringer av valutakursene for vedkommende

varer. Er valutakursene i en gitt situasjon åpenbart for høye, vil en devaluering kunne være den eneste farbare vei for å gjenopprette en tilfredsstillende internasjonal konkurranseevne. En nedpressing av det interne kostnadsnivå gjennom en deflatorisk politikk vil kunne ha skadelige virkninger for produksjonsutviklingen og sysselsettingen og vil utvilsomt i de fleste situasjoner by på større faremomenter enn en devaluering.

Er den internasjonale konkurransemessige stilling i en gitt situasjon noenlunde tilfredsstillende, vil den praktiske oppgave bestå i å hindre at den interne kostnadsutvikling bringer balansen i fare. I de nordiske land som i de fleste andre vest-europeiske land har myndighetene liten direkte innflytelse på lønnspolitikken. Midlene til å påvirke prisutviklingen er derfor i første rekke penge- og finanspolitiske tiltak. I perioder med sterkt prispress kan dessuten direkte prisregulering komme på tale. Samtidig som det må være myndighetenes oppgave å legge vilkårene til rette for full sysselsetting og en rask produktivitetsutvikling, må penge- og finanspolitikken søke å motvirke en inflasjonistisk utvikling. Myndighetene stilles her overfor et vanskelig balanseproblem. Den fulle sysselsetting, rask økonomisk vekst og høyning av produktiviteten forutsetter at betydelige deler av den løpende produksjon blir reservert for investeringer. Under disse omstendigheter vil prisstabilitet bl. a. kreve en begrensning av forbruksetterspørselen, slik at det blir skapt plass for investeringene uten at det oppstår press på ressursene. En kan også si at investeringsetterspørselen må begrenses så den svarer til summen av privat og offentlig sparing ved konstant prisnivå med tillegg av eventuell kapitalimport.

Men selv om penge- og finanspolitikken utformes slik at den bidrar til å skape en rimelig totalbalanse mellom investeringsetterspørsel og tilgjengelige ressurser ved full sysselsetting, kan en kostnadsinflasjon komme i stand og eventuelt føre til en svekkelse av den internasjonale konkurranseevne. Under et høyt aktivitetsnivå vil tendensene til kostnadsstigning som følge av nominelle lønns- og inntekthøyninger kunne være meget sterke. Skulle penge- og finanspolitikken alene makte å motvirke slike tendenser, måtte den i mange situasjoner være så restriktiv at det ville gå ut over veksten i økonomien. Løsningen av prisstabiliseringsproblemet under full sysselsetting kan derfor neppe finnes gjennom utformingen av penge- og finanspolitikken alene. Organisasjonene på arbeidsmarkedet vil eksempelvis gjennom sin politikk i høy grad påvirke myndighetenes muligheter for å nå fram ved de virkemidler, som de råer over.

Når det hevdes at en relativ høy beskatning svekker et lands konkurranseevne, bygger vel dette i første rekke på at skattene fra den enkelte bedrifts synspunkt vil begrense dens evne til å investere og dermed til å øke produktiviteten. I nasjonal målestokk behøver imidlertid ikke resultatet av en høy beskatning være at investeringen blir liggende på et lavt nivå. Tvertom kan en høy beskatning, ved å gi grunnlag for offentlig sparing, medvirke til et høyt investeringsnivå og dermed føre til en rask gjennomsnittlig produktivitetsøkning. Skattenes virkning på den samlede sparing vil kunne avhenge av den nærmere utforming av skattesystemet. En

reduksjon av bedriftsbeskatningen og av den offentlige sparing vil under gitte forhold kunne bli erstattet av en tilsvarende økning av den private sparing. I perioder med sterk investeringslyst innenfor næringslivet vil imidlertid en slik omlegging av beskatningen samtidig kunne føre med seg en stimulering av investerings- etterspørselen, som skjerper inflasjonspresset. Det må videre erindres at beskatningen også utformes med sikte på å fremme andre formål, f. eks. en rimelig inntekts- og formuesfordeling i samfunnet.

Ved vurderingen av beskatningens innflytelse på konkurranseevnen, må det også tas hensyn til dens virkning på prisnivået. Avgjørende må bli om pengepolitikken og finanspolitikken m. v. samlet gir grunnlag for en rimelig prisbalanse og samtidig bidrar til at investeringsnivået blir tilstrekkelig høyt til å sikre full sysselsetting og en rask vekst i økonomien. Det er neppe mulig å fastslå en entydig sammenheng mellom beskatningens høyde og det totale investeringsnivå. Det finnes land med høy beskatning som har et meget høyt investeringsnivå, som f. eks. Norge, og land med forholdsvis lav beskatning som har atskillig lavere investeringsnivå, f. eks. Danmark. På den annen side kan det gis eksempler på land med høyt skattnivå og lavt investeringsnivå. Storbritannia befinner seg i en slik situasjon. Forskjeller av denne art kan f. eks. delvis henge sammen med at militærutgiftene er av ulike høyde i de land man sammenligner. I Storbritannia går således en langt større del av nasjonalinntekten til militære formål enn i de nordiske land. Samtidig som denne belastningen på den britiske økonomi reduserer mulighetene for å holde et høyt investeringsnivå, bidrar den til å gjøre en stram skattepolitikk nødvendig.

Beskatningen kan også ha en avgjørende innflytelse på sammensetningene av investeringene. Høy offentlig sparing kan således være en forutsetning for å få løst utbyggingsoppgaver som fra et samfunnsøkonomisk synspunkt er viktige. Spesielt i tider med et høyt aktivitetsnivå og sterk investeringsvilje i næringslivet, vil knappheten på kapital gjøre finansieringsproblemene i forbindelse med utbygging av kommunikasjoner, kraftkilder og sosialt pregede institusjoner særlig store. Disse investeringer dekker en rekke fundamentale behov, og for næringslivets vedkommende er de ofte avgjørende forutsetninger for den videre utvikling. Det må derfor være en hovedoppgave å sikre en rimelig balanse mellom utbyggingen av de direkte produktive virksomheter og de samfunnsmessige grunnlagsinvesteringer. I praksis vil dette kreve betydelige bevilgninger over de offentlige budsjetter og tilsvarende skatteinntekter, dersom inflatoriske virkninger skal unngås.

Kravene til grunnlagsinvesteringer vil variere fra land til land, bl. a. vil geografiske forhold, folketettheten osv. være av stor betydning. Særlig Norge, men også Sverige og Finnland må således betraktes som relativt «tungdrevne» land. Ulikheter i skattnivå mellom landene må også i noen grad sees på denne bakgrunn.

Konkurransetilbørlighetene i et felles marked.

Den vesentligste endring i konkurransevilkårene som følge av et nordisk fellesmarked er at tollsrankene og andre restriksjoner på handelen mellom landene blir

fjernet. Som lavtariffland har Danmark, Finland, Norge og Sverige en næringsstruktur som gjør dem relativt vel rustet til å møte de endringer som opphevelsen av tollsatsene i den internordiske samhandel innebærer. De fire land følger også alle en politikk som tar sikte på full sysselsetting og det er for tiden full utnyttning av produksjonskapasiteten i alle fire land. Allerede av den grunn kan man regne med at det på kort sikt ikke vil være mulig for noe lands industri i større utstrekning å erobre markeder i de andre nordiske land gjennom produksjonsutvidelser og økt tilbud av varer. I tillegg til dette må en ta hensyn til at det etter inngående studier av de ulike bransjenes konkurranseforhold er foreslått særskilte overgangsordninger, som så vidt mulig søker å ta hensyn til forskjeller i utgangsstillingen. Forsåvidt den internordiske tollfrihet angår skulle gjennomføringen av fellesmarkedet således hverken kreve særlige hurtige eller gjennomgripende omstillinger innenfor næringslivet.

Opphevelsen av importrestriksjonene mellom de nordiske land vil dog for Finnlands vedkommende bety en radikal endring i den nåværende situasjon. Et slikt skritt vil innebære at de radende ulikheter i de alminnelige kostnadsnivåer i de nordiske land kommer til å virke som en direkte konkurransebestemmende faktor. En tilfredsstillende utgangsstilling for Finland kan bare skapes gjennom generelle økonomisk-politiske tiltak. En må således gå ut fra at fellesmarkedets innføring krever en tilpasning av valutakursene til pariteten mellom landenes kostnadsnivåer. Da en slik tilpasning ikke kan gjennomføres uten at kursforandringene innvirker på hele prisstrukturen og på den økonomiske utviklingen innen vedkommende land, må fellesmarkedets opprettholdelse kreve at de forhold som bestemmer den totale betalingsbalansens likevekt og inntektsutviklingen blir nøye fulgt.

På lengre sikt må en vente at fellesmarkedet vil føre med seg mer omfattende strukturelle tilpasninger i alle de fire lands næringsliv. Etter alt å dømme må disse tilpasninger bli størst i Finland og Norge, som har den høyeste aktuelle beskyttelse. Selv om slike tilpasninger kan foregå gradvis over en lengre periode, kan de skape problemer. På den annen side kan behovet for strukturelle tilpasninger gi en indikasjon på hva som kan vinnes i effektivitet gjennom et felles marked. Virkningene av fellesmarkedet vil derfor i avgjørende grad avhenge av de potensielle ekspansjonsmuligheter i de enkelte land og av investeringspolitikken. Både for Norge og Finland vil en tilfredsstillende løsning av tilpasningsproblemene bl.a. være avhengig av at investeringene fortsatt kan holdes på et relativt høyt nivå. Under denne forutsetning må en kunne regne med at utbyggingen av konkurransedyktige virksomheter vil kunne skje i takt med den gradvise nedbygging i mindre effektive sektorer i økonomien. Det kan neppe være tvil om at en slik strukturell tilpasning på lengre sikt vil øke effektiviteten i næringslivet i alle de nordiske land.

Tilpasninger i den økonomiske politikk.

Formålet med et felles marked og andre nordiske samarbeidstiltak må i første rekke være å øke produktiviteten i landenes næringsliv gjennom en utvidet arbeids-

deling. De økonomisk-politiske tiltak bør ikke ta sikte på å motvirke denne effekten av fellesmarkedet. Deres oppgave må tvert om være å legge vilkårene til rette for at de naturlige produksjonsbetingelser så hurtig som mulig kan bli motiverende for investeringenes retning og produksjonens utvikling i hvert enkelt land. På dette grunnlag må de også søke å stimulere veksten i de enkelte lands økonomi.

Det er på denne bakgrunn spørsmålet om en gjensidig tilpasning av den økonomiske politikk ut fra hensynet til konkurransevilkårene må drøftes. Hovedsynspunktet må da bli at det innenfor fellesmarkedet ikke bør iverksettes økonomisk-politiske tiltak som fører til en kunstig vridning av næringsstrukturen i forhold til de naturlige produksjonsforutsetninger. En må med andre ord akseptere at de varer som omfattes av fellesmarkedet blir produsert der hvor det kan skje med minst reelle kostnader.

I det følgende er tilpasningsproblemene i den økonomiske politikk drøftet i lys av dette hovedsynspunkt.

a) Pengepolitikk og kapitalmarked.

For at et felles varemarked i Norden skal kunne virke etter sin hensikt må det også være en smidig betalings- eller oppgjørsordning for de valutatransaksjoner som følger med samhandelen. Et felles kapitalmarked er derimot ingen betingelse for at fellesmarkedet skal fungere tilfredsstillende. Et felles kapitalmarked ville forutsette en intim samordning av budsjett- og pengepolitikken i sin alminnelighet og således gå utover det som er formålet for det foretatte utredningsarbeid.

En økning av de internordiske kapitalbevegelser er imidlertid ønskelig som ledd i et samarbeid om å utnytte Nordens økonomiske ressurser på en mest mulig rasjonell måte. I et tidligere avsnitt er det redegjort for Utvalgets forslag på dette felt, blant annet om et samarbeid i organiserte former gjennom en nordisk investeringsbank.

Slik som Utvalgets forslag om kapitaloverføringer er utformet, vil det enkelte land fortsatt fullt ut ha hånd om og ansvaret for sin penge-, finans- og valutapolitikk. Utvalget har således heller ikke funnet det nødvendig å stille forslag om en samordning av landenes rentepolitikk.

Den renteundersøkelse Utvalget har foretatt viser at høsten 1956 lå forretningsbankenes gjennomsnittlige utlånsrente i Norge på 4,5%, i Sverige på 5,5% og i Danmark på 6,5%. I Finland var den tilsvarende rentesats 8%. Senere er den steget til 9%.

Som kostnadsfaktor for næringslivet får renten særlig betydning for kapitalkrevende og langsiktige investeringer. Isolert sett gir den eksisterende forskjell i de nordiske lands rentenivåer uttrykk for en ikke uvesentlig forskjell i konkurransevilkårene for produksjon som bygger på betydelig kapitalinnsats. Etter Utvalgets oppfatning må imidlertid disse ulikheter sees i sammenheng med andre forhold som påvirker konkurranseevnen, blant annet med skattereglene.

b) Bedriftsbeskatningen.

Den undersøkelse av bedriftsbeskatningen i de fire nordiske land som Samarbeidsutvalget har latt gjennomføre, viser at selskapsbeskatningen gjennomgående er klart lavest i Danmark. Mellom de øvrige nordiske land er forskjellen ikke så markert, men Sverige ligger lavest og Norge høyest.

Bedriftsbeskatningens betydning for konkurranseevnen synes først og fremst å ligge i dens virkning på investeringene ved at den påvirker finansieringsevnen. Men det er ingen klar sammenheng mellom beskatningens omfang og investeringenes høyde. Skattenes høyde må også sees i sammenheng med den økonomiske politikken for øvrig. For evnen til ekspansjon er lånemulighetene av stor betydning og penge- og kredittpolitikken spiller her avgjørende rolle. Således oppveies i noen grad bedriftenes fordel av den lave selskapsbeskatning i Danmark av et relativt stramt kredittmarked med høy rentefot.

Ved et gitt nivå for de offentlige utgifter vil en høy beskatning ha inflasjonsdempende effekt og kan være et vilkår for å bevare konkurranseevnen overfor utlandet. En tilfredsstillende konkurranseevne i årene som kommer vil i stor grad avhenge av om inflasjonsproblemene mestres og skattene må sees også i dette perspektiv. Videre er det grunn til å understreke at industriekspansjonen er avhengig av investeringer og utbygging som skjer utenfor den enkelte bedrift og som finansieres gjennom beskatningen.

Etter Utvalgets oppfatning kan det ikke være grunn til å legge spesiell vekt på at bedriftsbeskatningen blir samordnet innenfor fellesmarkedet. Det avgjørende må være at totalvirkningen av de forskjellige økonomisk-politiske tiltak som er forenlig med samarbeidet, gir hvert enkelt land en tilfredsstillende konkurransemessig stilling. Forskjell i beskatningen vil i og for seg ikke hindre de enkelte land i å nå et slikt resultat.

Så lenge adgangen til kapitaloverføringer er regulert vil forskjell i skattereglene også ha begrenset innflytelse på kapitalbevegelsene. Kapitaleksporten vil da kunne kontrolleres. Omfanget av kapitalimporten kan bli påvirket av den nasjonale skattepolitikk. I hvilken grad denne under disse omstendigheter bør utformes med sikte på å oppmuntre til kapitalimport, blir et spørsmål som de enkelte lands myndigheter må vurdere i sammenheng med skattepolitikkenes øvrige formål, med behovet for kapitalimport og med mulighetene for å tilfredsstille dette ved hjelp av andre virkemidler.

c) Avgifter og subsidier.

Gjennom forbruksbeskatningen vil det kunne gis en beskyttelse til den innenlandske produksjon av avgiftspliktige varer ved at avgiftene av innførte og innenlandske varer beregnes etter forskjellige regler, som fører til en høyere beskatning av innførte varer enn av tilsvarende innenlandske varer. En slik beskyttelse er ikke forenlig med et felles marked for avgiftspliktige varer og forbruksavgifter som virker diskriminerende ma derfor oppheves eller endres.

Med denne unntakelse kan et land ikke påvirke konkurranseforholdene i fellesmarkedet til sin fordel gjennom den spesifikke forbruksbeskatning, og et fellesmarked nødvendigvis derfor ikke en samordning av denne form for beskatning i de deltakende land. Hvert land kan selv bestemme hvilke varer det vil beskatte, hvor høye avgiftssatsene skal være og på hvilket grunnlag beskatningen skal foretas. En særlig høy beskatning av en vare i et av deltakerlandene kan dog føre med seg at landets produksjon av denne vare, som følge av forbrukernes reaksjon, foregår på en økonomisk sett mindre hensiktsmessig måte enn i de andre land. Fellesmarkedet kan derfor føre til at de deltakende land må beskatte samme slags varer med avgiftssatser, som ikke avviker for meget fra hverandre.

Heller ikke når det gjelder de generelle indirekte skatter skulle en samordning være nødvendig. Slike skatter eller avgifter er i alminnelighet blitt innarbeidet i prisstrukturen og forskjell i satsene mellom deltakerlandene kan være fullt forenlig med rimelige konkurransevilkår. En øking av den indirekte beskatning ved forhøyelse eller innføring av en generell omsetningsskatt i et land, kan imidlertid via virkningene på det alminnelige pris- og kostnadsnivå skape problemer for konkurranseevnen, inntil andre kostnadsbestemmende faktorer, eventuelt valutakursene er blitt tilpasset til de nye forhold.

Subsidiene kommer stort sett i samme stilling som indirekte skatter. Hensynet til rimelige konkurransevilkår i fellesmarkedet gjør at de enkelte land må utforme eventuelle subsidieordninger som omfatter fellesmarkedetsvarer på en ikke-diskriminerende måte. Dette innebærer at eventuelle subsidier i alminnelighet må ytes etter samme regler til varer av innenlandsk opprinnelse som til varer importert fra de øvrige nordiske land. Ved eksport av slike varer må vedkommende land nøytralisere subsidieringen f. eks. ved en eksportavgift.

Da import- og eksportrestriksjoner for fellesmarkedetsvarer som hovedregel forutsettes opphevet, skulle det i og for seg ikke knytte seg spesielle diskriminasjonsproblemer til subsidier på råvarer og halvfabrikata som omfattes av fellesmarkedet. Derimot vil subsidier til varer som ikke er med i fellesmarkedet, men som inngår som råvarer og halvfabrikata i fellesmarkedetsvarer, kunne forrykke konkurransevilkårene. Slike ordninger må kunne tas opp til felles nordiske drøftelser med sikte på å unngå at de får diskriminerende virkning.

For de øvrige varer som faller utenom fellesmarkedet vil det ikke være behov for noen samordning av subsidiepolitikken ut fra hensynet til konkurransevilkårene i fellesmarkedet.

d) Arbeidslønn og sosiale ytelser.

En sammenligning av arbeidslønningene i de nordiske land på grunnlag av de offisielle valutakurser viser at det gjennomsnittlige nominelle lønnsnivå for industriarbeidere ligger høyest i Sverige. Deretter kommer Finland, Norge og Danmark. For Finnlands vedkommende må det imidlertid tas hensyn til at den finske valuta er overvurdert. I de fleste industribransjer er ikke forskjellen mellom landenes gjennomsnitt-

lige lønnsnivåer større enn de forskjeller som geografisk er til stede innen det enkelte land. Det er videre viktig å ha for øyet at det ikke så meget er konkurransevnen i dag, som i løpet av de nærmeste år, som er av betydning. Lønningene, som for de fleste industrier representerer den langt viktigste kostnadsfaktor, har i alle de nordiske land i hele etterkrigstiden økt med atskillige prosent pr. år. Over en forholdsvis kort tidsperiode vil det derfor kunne skje betydelige erindringer i det relative lønnsnivå landene i mellom.

nordiske land i hele etterkrigstiden økt med atskillige prosent pr. år. Over en

Under forutsetning av realistiske valutakurser må en gå ut fra at det gjennomsnittlige lønnsnivå i de enkelte land stort sett vil være bestemt av produktivitetsforholdene i vedkommende land. Arbeidslønnen må således oppfattes som en av de faktorer som skal være med og bestemme arbeidsdelingen mellom landene. En utjevning av arbeidslønningene innenfor fellesmarkedet må av den grunn være resultatet av en utvikling som fører til at forskjellene i produktivitet mellom landene blir redusert. Overføring av arbeidskraft fra land med lavere lønnsnivå til land med høyere lønnsnivå kan bidra til å utjevne ekstreme forskjeller i lønningene. Utviklingen på det nordiske arbeidskraftmarked i etterkrigstiden viser imidlertid at det gjør seg atskillig treghet gjeldende på dette felt. Overføringen av arbeidskraft fra Norge og Danmark til Sverige i denne perioden har vært av begrenset omfang på tross av det høyere lønnsnivå i Sverige. Vandringer fra Finland til Sverige har vært av større betydning, men har neppe heller hatt et slikt omfang at de har påvirket den generelle lønnsutvikling i de to land.

Selv om forskjellene i lønnsnivå generelt sett ikke synes å være så store mellom de nordiske land at det gir grunnlag for omfattende bevegelser på arbeidsmarkedet, vil lønnsulikhetene innenfor enkelte fag eller yrkesgrupper kunne være så betydelige at de kan motivere vandringer. Spesielt når det gjelder høyt kvalifisert arbeidskraft som er særlig lett bevegelig, og som det er knapphet på i alle land, vil alt for store lønnsforskjeller neppe kunne bestå gjennom lengre tid.

På grunn av at arbeidskraften er så pass stedbunden, vil de land som har relativt billig arbeidskraft kunne ha særlige forutsetninger for å trekke til seg ny produksjon. I det lange løp vil det derfor være en tendens til at et felles nordisk marked gjennom endringer av produksjonsstrukturen i landene vil bidra til at lønnsnivåene utjevner seg.

De sosiale tillegg til lønnen i form av tilskudd til trygdeordninger, pensjonsordninger, feriepenger m. v. kan i denne forbindelse betraktes som faktorer som er med og bestemmer lønnsnivåets høyde. Ut fra hensynene til konkurransevilkårene i et fellesmarked skulle det ikke være nødvendig med spesielle utjevningstiltak på dette felt. Forskjellene i slike sosiale ytelser er for øvrig ikke så store mellom de nordiske land. Dette er i stor utstrekning et resultat av nordisk samarbeid hvor andre hensyn enn konkurransevilkårene har vært motiverende. Også i fremtiden vil et samarbeid på dette felt være naturlig og ønskelig uten at det dog kan sies å være en nødvendig konsekvens av at det etableres et nordisk fellesmarked.

*

Ser en den nordiske samhandel og da særlig den del som er underlagt kvantitative restriksjoner eller høy toll, i relasjon til landenes økonomi som helhet, skulle ikke innføringen av et nordisk fellesmarked innebære noen sterk endring i den konkurransemessige stilling mellom landenes industrier som helhet. Hvis den nævrende høye ekspansjonstakt i landenes næringsliv kan opprettholdes, skulle de vanskeligheter som etableringen av fellesmarkedet reiser kunne løses innenfor rammen av den fulle sysselsetting. For de bransjer hvor det antas at fellesmarkedet vil skape problemer av noe omfang, er det på grunnlag av en gjennomgåelse av de enkelte vareområder, foreslått særskilte overgangsordninger.

Konkurransereguleringer og monopoler.

Opprettelsen av et felles marked vil på mange områder bety økt konkurranse. Monopolistisk opptreden av storbedrifter og konkurranseregulerende sammenslutninger kan imidlertid i visse tilfelle begrense konkurransen i fellesmarkedet på en måte som har skadelige følger for mindre bedrifter og for bedrifter som står utenfor sammenslutningene. Slike konkurranseberegninger kan samtidig motvirke den utvidede arbeidsdeling mellom bedriftene i de fire land, som fellesmarkedet skal være et middel til å fremme. De kan også virke nasjonalt diskriminerende overfor bedrifter i ett eller flere av landene i fellesmarkedet.

Avtaler om produksjonsdeling og salgssamarbeid mellom bedriftene kan på den annen side ha som formål å gjennomføre en fornuftig spesialisering av produksjon og omsetning og således være hensiktsmessige ledd i samarbeidet.

Det vil derfor være behov for en nærmere vurdering av avtalene og av andre former for konkurransebegrensninger i fellesmarkedet. I de tilfelle hvor konkurranse-reguleringene virker urimelige overfor andre næringsdrivende eller strider mot formålet med fellesmarkedet, må myndighetene søke å bringe konkurransen inn i forsvarlige former. I fellesmarkedet beholder hvert enkelt land fortsatt retten til å føre kontroll med skadelige konkurransebegrensninger innenfor sitt område. Opprettelsen av fellesmarkedet påvirker imidlertid i realiteten de nasjonale myndighetenes muligheter for å gripe inn i konkurranseforholdene. Konkurransereguleringer som berører flere av de nordiske land kan av den grunn kreve felles tiltak.

Samarbeidsutvalget er derfor av den oppfatning at det må innledes et nært samarbeid mellom de fire land på dette område. Mellom vedkommende fagmyndigheter i de fire land må det finne sted en gjensidig utveksling av opplysninger og de lovendringer som i denne sammenheng er nødvendige i hvert enkelt land, må foretas. I de fellesorganer som forutsettes å føre tilsyn med fellesmarkedet, må aktuelle saker tas opp til behandling.

Myndighetene i alle fire land må videre innenfor rammen av gjeldende fullmakter være forpliktet til å motvirke konkurransebegrensende avtaler — med deltakere i vedkommende land — som har skadelig virkning i et eller flere av de andre nordiske land.

Samarbeidsutvalget vil understreke at behovet for felles tiltak i særlig grad melder seg i forbindelse med

1. konkurransebegrensninger som virker nasjonalt diskriminerende i forholdet mellom bedriftene i fellesmarkedet,
2. skadelige virkninger av konkurransebegrensende avtaler som omfatter virksomheter i to eller flere nordiske land,
3. internasjonale kartellers salgspolitikk i fellesmarkedet.

På disse områder vil en effektiv kontroll i stor utstrekning være avhengig av at det kan treffes samtidige og likeartede tiltak i alle berørte land. Samarbeidsutvalget går ut fra at det på det grunnlag som er skissert foran vil være mulig å behandle slike saker på en måte som er tilfredsstillende for samtlige land. Viser det seg i unntakstilfelle at samarbeidet ikke fører fram, må det land som i tilfelle føler seg skadelidende, få muligheter for å gjennomføre de nødvendige tiltak på nasjonalt grunnlag, selv om dette midlertidig må innebære at det dispenseres fra enkelte av reglene for fellesmarkedet. Fra norsk side har en foreslått at slike mottiltak i tilfelle av særlig alvorlige skadevirkninger kan iverksettes av et enkelt land i pavente av Ministerradets godkjenning.

De norske medlemmer av Utvalget har videre funnet det nødvendig å få nærmere presisert de enkelte lands plikt til å sørge for de lovendringer som vil være påkrevd for at vedkommende lands myndigheter kan foreta inngrep mot skadelige konkurransebegrensninger. De finske og svenske medlemmer av Utvalget har ikke sett seg i stand til å støtte konkrete forslag om utbygging av lovgivningen i sine respektive land på dette felt. Fra dansk, finsk og svensk side er det blitt fremholdt at bare dersom den nåværende lovgivning i praksis viser seg utilstrekkelig, kan det bli aktuelt å ta opp til overveielse i Finland og Sverige å innføre bestemmelser som gir myndighetene hjemmel for slike inngrep som det er adgang til etter dansk og norsk lovgivning.

Utvalget viser ellers til den mer utførlige behandling av disse spørsmål i rapportens spesielle del, kapitel III C.

2. Aktivitetsregulering i et felles marked.

Planen om et utvidet nordisk økonomisk samarbeid bygger på at hvert av landene skal føre en økonomisk politikk som både tar sikte på full utnyttning av de produktive ressurser og på stabile prisforhold. Dette er for øvrig målsettinger som er inntatt i andre mellomfolkelige samarbeidsavtaler som de nordiske land har sluttet seg til.

Bakgrunnen for at internasjonale samarbeidsorganisasjoner som OEEC og GATT pålegger medlemslandene å strebe etter både å holde et høyt aktivitetsnivå og stabile priser, er blant annet den internasjonale konjunkturspredning. En relativt svak aktivtetsutvikling i et deltakerland vil kunne skape depressive tendenser i andre land. Det betalingsoverskudd landet med den svake aktivtetsutvikling i mange tilfelle

opparbeider kan også føre til underskudd for andre deltakerland, og dermed hindre arbeidet for en frigjøring av handelen. Omvendt vil en for kraftig aktivitetsstigning i et land kunne utløse inflasjonstendenser som forplanter seg til andre land. Det land som skaper inflasjonstendensene vil også kunne komme i betalingsvanskeligheter og kan av den grunn bli tvunget til å treffe tiltak for å begrense sin import, f. eks. ved tollforhøyelser eller importregulering.

En samordnet og balansert økonomisk ekspansjon er derfor blitt et hovedmål for samarbeidet i de internasjonale økonomiske organisasjoner i etterkrigstiden. Det er alminnelig erkjent at en slik balansert ekspansjon i alle land gir det beste grunnlag for arbeidet med å frigjøre handelen. Frigjøringen av handelen mellom landene bidrar på den annen side til at ekspansjonen i de enkelte land blir konsentrert om de mest lønnsomme produktionsområder. Det er denne kombinasjon av full og rasjonell utnytting av de produktive ressurser, som kan skape den sterkeste velstandsutvikling, og som derfor må være det egentlige formål med det økonomiske samarbeid mellom nasjonene.

Den internordiske samhandel omfatter bare en begrenset del av de nordiske lands utenrikshandel. Konjunkturspredningen innenfor Norden er av den grunn et forholdsvis begrenset problem. Den utvidede arbeidsdeling mellom de nordiske land som fellesmarkedet skaper grunnlag for, vil imidlertid etter hvert måtte føre til betydelige omstillinger i de fire lands næringsliv. Dette understreker behovet for at den økonomiske aktivitet i hvert enkelt av landene holdes på et høyt nivå, da omstillingene innenfor næringslivet under slike forhold vil kunne foregå lettere. Det er også klart at en sterkt uensartet prisutvikling i de fire land vil forstyrre konkurransevilkårene i fellesmarkedet og sette dettes funksjon i fare. At de nordiske land går inn i et fellesmarked må derfor innebære at hvert enkelt av landene må følge den indre pris- og kostnadsutvikling med særlig oppmerksomhet.

I et felles marked vil de nordiske land i prinsippet ikke kunne påvirke sin betalingsbalanse og sitt aktivitetsnivå ved toll eller ved direkte inngrep i handelen seg imellom. Forsåvidt de kvantitative restriksjoner angår representerer dette ikke noe nytt i forhold til forpliktelser som landene allerede har påtatt seg gjennom annet internasjonalt samarbeid. Land som kommer i betalingsbalansevansker kan i henhold til unntaksklausuler i disse avtaler gjøre bruk av kvantitative restriksjoner. En liknende adgang til å anvende kvantitative restriksjoner for å beskytte betalingsbalansen er også foreslått i det nordiske samarbeid, men forutsetningen er at landene bare i særlige vanskelige situasjoner skal innføre kvantitative restriksjoner for varer som omfattes av fellesmarkedet og spesielt skal de så langt som mulig unngå å legge restriksjoner på handelen med varer av nordisk opprinnelse.

Gjennom det tollsamarbeid som de nordiske land deltar i innenfor GATT har de også i stor utstrekning gitt avkall på adgangen til å nytte tollendringer som aktivitetsregulerende virkemiddel. Fra et konjunkturpolitisk synspunkt vil den ytterligere begrensning i handlefriheten på dette område som et nordisk fellesmarked fører med seg, neppe endre de enkelte nordiske lands stilling særlig.

Slik som forslaget om et nordisk fellesmarked er utformet blir ikke landene palagt særlig vidtgående konkrete forpliktelser i retning av a samordne sin indre økonomiske politikk. Hensynet til konkurransevilkarene i fellesmarkedet krever at avgifts- og subsidiepolitikken blir utformet på en ikke-diskriminerende måte og at kontrollen med monopoler og konkurranseregulerende sammenslutninger blir koordinert. Med disse begrensninger vil de selv kunne trekke opp retningslinjene for den indre økonomiske politikk. De vil med andre ord være stilt fritt med hensyn til utformingen av penge- og kredittpolitikken og investeringspolitikken, av skatte- og avgiftspolitikken såvel som av sosialpolitikken og den offentlige budsjettpolitikk for øvrig. Fellesmarkedet forsterker imidlertid den tendens i utviklingen, som har gjort seg gjeldende i den senere del av etterkrigstiden i retning av a gi de finans- og pengepolitiske virkemidler en dominerende plass i den aktivitetsregulerende politikk sammenliknet med direkte reguleringer.

Selv om fellesmarkedet bare i begrenset omfang palegger de enkelte land forpliktelser som berører deres indre økonomiske politikk, vil det være naturlig at de fire land som ledd i det nordiske økonomiske samarbeid drøfter behovet og mulighetene for å gjennomføre felles tiltak med sikte på å begrense virkningene av internasjonale konjunkturvekslinger. Dette samarbeid må i praksis utformes gjennom rådslagninger på bakgrunn av den økonomiske situasjon som til enhver tid foreligger. De enkelte land vil stå fritt ved vurderingen av hvor langt det kan være hensiktsmessig å gå i dette samarbeid, men samtlige lands interesser av å sikre stabile økonomiske forhold innenfor fellesmarkedet vil kunne gi grunnlag for løsninger som kan bidra til å motvirke uheldige virkninger av konjunkturvekslingene.

I etterkrigstiden har de internasjonale konjunkturvekslinger vært langt mer moderate enn i mellomkrigsårene. I Vest-Europa har utslagene også særlig meldt seg i form av sterkt inflasjonspress og valutakriser. Men selv under tilbakeslagene i den generelle høykonjunktur, er produksjons- og sysselsettingsnivået gjennomgående blitt holdt oppe. Internasjonalt økonomisk samarbeid har utvilsomt bidratt til denne konjunkturstabiliseringen. Det er gjennom et slikt samarbeid at løsningen på konjunkturproblemene i første rekke må søkes også i fremtiden. Hverken for de nordiske land enkeltvis eller for Norden som helhet vil det være praktisk mulig å innrette seg på en så høy grad av selvforsyning at landene på egen hånd kan få herredømme over konjunkturvekslingene. De må derfor som hovedlinje basere seg på at det vil være vekstmuligheter for økonomier som bygger på prinsippene om internasjonal arbeidsdeling og delta i det mellomfolkelige samarbeid for å sikre grunnlaget for en slik utvikling.

Det nordiske økonomiske samarbeid om konjunkturstabilisering må i sakens natur få et mer begrenset omfang. Det kan dels bestå i felles opptreden i internasjonale organisasjoner for å sikre et høyt og stabilt internasjonalt aktivitetsnivå og dels i felle tiltak for å dempe virkningene av internasjonale konjunkturvekslinger, i den utstrekning disse gjør seg gjeldende på tross av samarbeidet i det videre internasjonale plan.

På grunnlag av erfaringene hittil i etterkrigstiden synes inflasjonsproblemet å måtte innta en viktig plass i fellesnordiske overveielser om konjunkturproblemene. I en tid som er preget av generell høy aktivitet i de fleste land og en spent internasjonal politisk atmosfære, vil inflatoriske krefter lett settes i gang, f. eks. i sammenheng med konfliktsituasjoner som Koreakrigen eller Suezkrisen.

En plutselig og forbigående prisstigning på enkelte viktige varer vil kunne forplante seg til hele økonomien og avleire seg som en varig høyning av det innenlandske pris- og kostnadsnivå. En justering av valutakursene ville kunne motvirke slike inflatoriske tendenser utenfra, men kan på mange måter føre med seg ulemper.

Et mer selektivt virkemiddel er konjunkturreguleringsavgifter som pålegges de næringer som særlig blir trukket med i en inflasjonskonjunktur. Eventuelt kan et slikt system utbygges med en midlertidig subsidiering av viktige varer som stiger særlig sterkt i pris.

I et felles marked vil et system med avgifter og subsidier i konjunkturreguleringsøyemed lettest kunne gjennomføres ved ensartede tiltak i samtlige land. Det er derfor Samarbeidsutvalgets oppfatning at spørsmålet om felles tiltak med sikte på å nøytralisere virkningen av en sterk og forbigående internasjonal prisstigning, bør tas opp til drøftelse i situasjoner hvor det er fare for en slik utvikling. For det tilfelle at slike drøftinger ikke skulle føre til enighet om tilstrekkelig effektive tiltak, har en fra norsk side funnet det nødvendig å ha adgang til å gjennomføre særlige prisregulerings tiltak for å stabilisere prisene på innenlandske råvarer i en tid med særlig sterke prisfluktasjoner. For at slike tiltak skal kunne bli effektive, må vedkommende land ha adgang til å gå til regulering av eksporten av vedkommende råvarer. Det er forutsetningen at denne adgang bare skal nyttes i ekstreme tilfelle og at restriksjonene skal anvendes på en slik måte at de ikke øker eksporten av ferdigvarer eller beskytter den innenlandske industri. Fra dansk, finsk og svensk side er man av den oppfatning at slike tiltak bare bør gjennomføres etter forutgående drøftelser og godkjennelse av det nordiske ministerråd.

I mange tilfelle vil en periode med sterke inflasjonsimpulser utenfra være preget av knapphet på viktige varer. Det vil være naturlig at de nordiske land også undersøker mulighetene for i fellesskap å sikre forsyningene av livsviktige varer under slike internasjonale knapphetskriser.

Også i tiden som kommer må landene være forberedt på tilbakeslag i konjunktturene som kan skape valutaproblemer og sysselsettingsvansker. Mildere tilbakeslag i konjunkturrene må de nordiske land søke å oppfange ved å trekke på sine valuta-reserver. I alle de nordiske land er imidlertid valutareservene små. Det må derfor være realistisk å regne med at kraftigere tilbakeslag i konjunkturrene må møtes med andre midler. Da virkningene av konjunkturutviklingen kan være ulike for de fire nordiske land, vil det være mulig i noen grad å utjevne svingningene gjennom et valutamessig samarbeid. I slike situasjoner bør derfor de nordiske land undersøke om det kan være grunnlag for internordiske kredittarrangementer av kortsiktig karakter.

Dersom en internasjonal depresjon skulle utvikle seg på tross av de anstrengelser som gjøres for å stabilisere konjunkturutviklingen gjennom de internasjonale samarbeidsorganer, bør de nordiske land overveie et meget vidtgående samarbeid med sikte på en felles utforming av de konjunkturpolitiske tiltak. En felles motkonjunkturpolitikk innenfor rammen av et nordisk fellesmarked vil gi større muligheter for rasjonell sysselsetting enn om landene hver for seg skulle føre en isolert kamp mot depresjonen.

H. Organisasjons- og avtalespørsmål.

Samarbeidsutvalget har i et utkast til avtale mellom de fire land søkt å trekke opp hovedretningslinjene for samarbeidet og å fastlegge de konkrete forpliktelser som landene forutsettes å påta seg. En rekke spørsmål vil imidlertid etter sin natur ikke kunne løses konkret og endelig på forhånd. Avtalen må derfor på mange punkter innskrenke seg til å angi en ramme for samarbeidet. Det gjelder for eksempel for det handelspolitiske samarbeid, produksjonssamarbeidet, den gjensidige tilpasning av den økonomiske politikk og i stor utstrekning også for det finansielle samarbeid. Det er av den grunn klart at fortløpende konsultasjoner mellom representanter for de enkelte lands myndigheter og næringsliv blir av vesentlig betydning ved gjennomføringen både av fellesmarkedet og de øvrige samarbeidstiltak. Da behovet for slike konsultasjoner også vil bestå på lengre sikt vil det etter Samarbeidsutvalgets oppfatning være hensiktsmessig å etablere permanente samarbeidsorganer for dette formål.

Disse organer bør basere sin virksomhet på énstemmighetsregelen. Samarbeidet må med andre ord bygge på at det gjennom drøftelser og gjensidige tilpasninger er mulig å nå fram til felles synspunkter. Erfaringene fra OEEC viser at det er mulig i praksis å basere et vidtgående samarbeid på et slikt grunnlag. De nordiske land som sammenliknet med OEEC-landene utgjør en forholdsvis homogen gruppe, burde ha særlig gode forutsetninger for å nå resultater ved denne samarbeidsform. Dersom samarbeidet skulle baseres på regler om flertallsavgjørelser, domstol i tvistesporsmål etc. ville det kunne melde seg konstitusjonelle problemer. Da Utvalget ikke anser slike regler nødvendige for å få i stand et effektivt samarbeid, har det derfor sett helt bort fra alle løsninger som forutsetter overnasjonale organer.

Etter Utvalgets oppfatning bør den øverste ledelse av samarbeidet ligge hos et Ministerråd. Ministerrådet foreslås sammensatt med en statsråd fra hvert av de fire land som fast medlem. Andre statsråder bør imidlertid kunne delta når sakenes art gjør dette ønskelig.

Saker som skal behandles av Ministerrådet bør forberedes av et embetsmannsråd og eventuelt av spesialkomitéer underordnet dette. Embetsmannsrådet bør bestå av 3 representanter med varamenn fra hvert land, oppnevnt av vedkommende regjering. Rådet bør ha en formann og tre viseformenn. De embetsmenn som møter i rådet og komitéene forutsettes å stå i nær kontakt med sine nasjonale myndigheter

og vil i nødvendig utstrekning kunne innhente instruks fra sine regjeringer. Saksbehandlingen i Embetsmannsrådet bør i alminnelighet kunne ut i tilrådinger til Ministerrådet. Disse tilrådinger vil kunne drøftes av de nasjonale myndigheter og i nødvendig utstrekning av regjeringene, før Ministerrådet gjør vedtak i saken. I saker som krever parlamentsbehandling i ett eller flere av landene forutsettes Ministerrådets behandling å kunne ut i tilrådinger til de respektive regjeringer. Den foreslåtte fremgangsmåte forutsetter ingen endring i det nåværende forhold mellom parlamentene, Nordisk Råd og regjeringene. Av praktiske grunner bør Embetsmannsrådet ha adgang til å treffe beslutninger på egen hånd i saker som ikke er av prinsipiell betydning. Det forutsettes at Ministerrådet utarbeider instruks som trekker opp nærmere regler for Embetsmannsrådets kompetanse i så måte.

Dersom arbeidet gjør det ønskelig å få nedsatt spesialkomitéer for enkelte saksområder, forutsettes Ministerrådet å treffe avgjørelser om dette i det konkrete tilfelle. Ministerrådet forutsettes også å ta stilling til administrative spørsmål i forbindelse med samarbeidet, herunder sekretariatsspørsmålet.

I vedlagte utkast til konvensjon om nordisk økonomisk samarbeid har Utvalget søkt å gi den avtalemessige ramme for samarbeidet en foreløpig utforming. I sin nåværende form tar utkastet til konvensjon sikte på å vise den type av samarbeidsavtale som det etter Utvalgets oppfatning vil være behov for. Den tekniske utforming av en del bestemmelser kan det være nødvendig å se nærmere på.

Utvalget har heller ikke i denne omgang funnet det nødvendig å utarbeide særskilte motiveringer til de enkelte artikler i konvensjonsutkastet, idet de enkelte deler av rapporten skulle kunne tjene som begrunnelse for de bestemmelser som er foreslått.

Utkast til konvensjon om nordisk økonomisk samarbeid.

Innledning

Regjeringene i Danmark, Finland, Norge og Sverige som ønsker å skape bedre vilkår for økonomisk vekst og stabilitet, full sysselsetting og sosial trygghet i sine respektive land,

som er forvissnet om at gjennomføringen av disse mål kan fremmes ved en rasjonell arbeidsdeling mellom de nordiske land som ledd i et videre internasjonalt samvirke,

som i denne hensikt og i samsvar med hvert lands avtaleforpliktelser overfor andre land har besluttet å befeste og ytterligere utvide det økonomiske samarbeid mellom sine land, og innenfor rammen av dette samarbeid å opprette et felles marked og fremme et samarbeid om produksjon og investeringer,

som ønsker å fastlegge vilkårene og opprette de nødvendige organer for gjennomføringen av det økonomiske samarbeidet,

er blitt enige om følgende bestemmelser:

Alminnelige bestemmelser.

Artikkel I.

Danmark, Finnland, Norge og Sverige oppretter et felles marked for de varer (i det følgende kalt «fellesmarkedets varer»), som er oppført med en felles nordisk tollsats i den tollnomenklatur som er knyttet til denne konvensjon¹⁾.

Felles-
markedets
opprettelse

Artikkel II.

Fellesmarkedets varer skal i handelen mellom de kontraherende parters områder ved inn- og utførsel være fritatt for toll og andre avgifter som har samme virkning som toll, forutsatt at varene skriver seg fra eller er fortollet i de kontraherende parters områder.

Inter-
nordisk
tollfrihet

Artikkel III.

De kontraherende parter skal ved innførsel av fellesmarkedets varer fra andre land anvende de felles tollsatser som er anført i den vedlagte tollnomenklatur¹⁾.

Felles ytre
tolltariff

Artikkel IV.

Med hensyn til interne avgifter og reguleringer som vedrører salg, utbud til salg, kjøp, transport, distribuering eller anvendelse av varer innenlands, skal hver kontraherende part gi de av fellesmarkedets varer som skriver seg fra eller er fortollet i de andre kontraherende parters områder, en behandling som ikke er mindre gunstig enn den som gis tilsvarende varer av innenlandsk opprinnelse.

Interne
avgifter og
regulering-
er

Artikkel V.

For innførsel av fellesmarkedets varer til de kontraherende parters områder skal det ikke anvendes kvantitative restriksjoner eller andre liknende tiltak. For så vidt angår innførsel fra land utenfor fellesmarkedet skal denne bestemmelse dog ikke innebære noen forpliktelse i så måte utover hva de kontraherende parter har påtatt seg i andre internasjonale overenskomster.

Importre-
striksjoner

Artikkel VI.

1. Bestemmelsene i artikkel V skal ikke være til hinder for at en kontraherende part i tilfelle av alvorlige betalingsbalansevansker opprettholder eller innfører kvantitative reguleringer av importen av fellesmarkedets varer fra de andre kontraherende parters områder. Når det gjelder fellesmarkedets varer av nordisk opprinnelse skal importreguleringer dog ikke anvendes med mindre det foreligger særlig alvorlige betalingsbalansevansker. Disse regulering-

Import-
restrik-
sjoner av
betalings-
messige
grunner

¹⁾ J.fr. rapportens bilag I.

er skal gjennomføres på en slik måte at det oppstår minst mulig skade for handelen mellom de kontraherende parters områder.

2. En kontraherende part som overveier å innføre slike reguleringer som er nevnt i 1, skal gi melding om dette til det ministerråd som er nevnt i artikkel XXII. Dersom noen av de kontraherende parters betalingsbalanse trues av umiddelbare og vesentlige forstyrrelser, kan denne part midlertidig innføre kvantitative reguleringer med øyeblikkelig virkning, idet underretning om dette dog samtidig skal gis de andre kontraherende parter.

Ministerrådet skal i begge tilfelle undersøke vedkommende parts betalingsstilling, overveie mulighetene for bistand fra de andre kontraherende parter og drøfte utformingen av de planlagte eller iverksatte tiltak.

3. Dersom en kontraherende part i henhold til denne artikkel innfører kvantitative reguleringer av importen av fellesmarkedets varer av nordisk opprinnelse, skal vedkommende part, så lenge reguleringer opprettholdes, minst en gang hvert halvår gi rapport om sin betalingsstilling til ministerrådet, og skal velvillig overveie henstillinger fra de andre kontraherende parter om lempninger i, eller opphevelse av, den innførte importregulering.

Artikkel VII.

Eksporthrestriksjoner

For fellesmarkedets varer av nordisk opprinnelse skal en kontraherende part ikke anvende kvantitative eksportrestriksjoner eller liknende foranstaltninger overfor andre kontraherende parter. Såfremt det iverksettes eksportrestriksjoner for slike varer overfor andre land, skal de kontraherende parter samrå seg om gjennomføring av felles eksportrestriksjoner for vedkommende varer eller om andre nødvendige tiltak for å hindre reeksport til andre land.

Artikkel VIII.

Spesielle unntaksordninger

1. Bestemmelsene i artiklene V og VII skal ikke være til hinder for at de kontraherende parter seg imellom opprettholder eller innfører import- eller eksportrestriksjoner
 - a) som er nødvendige for å beskytte den offentlige moral,
 - b) som er nødvendige for å beskytte menneskers liv og helse og for beskyttelse mot husdyr- og plantesykdommer,
 - c) som gjelder nasjonale skatter av kunstnerisk, historisk eller arkeologisk verdi,
 - d) som er nødvendige for gjennomføring av valutakontroll som er forenlig med denne konvensjon, for eksempel ved inn- og utførsel av gull eller sølv,
 - e) som anses nødvendige for å beskytte de kontraherende parters sikkerhetsinteresser, når restriksjonene gjelder spaltbare materialer og råstoffer for slike materialer, kjøp og salg av våpen, ammunisjon eller annet krigsmateriell eller kjøp og salg av andre varer for direkte eller

indirekte forsyning av militære styrker, eller når restriksjonene iverksettes i krigstid eller i andre alvorlige internasjonale krisesituasjoner, eller i henhold til internasjonale avtaler,

- f) som er nødvendige for gjennomføring av forskrifter om klassifisering, kvalitetskontroll eller markedsføring av varer i den internasjonale handel,
- g) som innebærer regulering av eksporten av innenlandske råvarer når det er påkrevet som ledd i en offentlig stabiliseringsplan, som gjennomføres i en tid hvor sterke internasjonale prisfluktasjoner gjør seg gjeldende, og når det ikke lykkes å nå frem til tilfredsstillende felles ordninger, forutsatt at restriksjonene ikke avendes på en slik måte at de øker eksporten eller beskytter den innenlandske industri.]¹⁾

2. Utover de forholdsregler som er nevnt i denne artikkel og i artikkel VI kan de kontraherende parter etter særskilt beslutning i henhold til bestemmelsene i artikkel XXIII også i andre tilfelle anvende import- og eksportrestriksjoner når partenes internasjonale avtaleforpliktelser tillater dette.

[Det forutsettes at slik beslutning for eksempel kan treffes for at en kontraherende part som i tilfelle av sterke internasjonale prisfluktasjoner gjennomfører en offentlig stabiliseringsplan, skal kunne innføre eksportrestriksjoner for innenlandske råvarer som er nødvendige for den innenlandske foredlingsindustri.]²⁾

3. Det forutsettes at ovennevnte forholdsregler ikke blir anvendt på en slik måte at de medfører vilkarlig eller uberettiget diskriminering mellom de kontraherende parters områder eller innebærer skjulte restriksjoner for samhandelen.

Artikkel IX.

1. Hver kontraherende part er forpliktet til å treffe effektive forholdsregler for å forebygge eller bringe til opphør konkurransebegrensninger, herunder tiltak som treffes av bedrifter som har vesentlig innflytelse på prisene for fellesmarkedets varer i ett eller flere av de kontraherende parters områder, når slike konkurransebegrensninger har skadelige virkninger for samhandelen med fellesmarkedets varer eller på annen måte må anses å stride mot konvensjonens formål.
2. Dersom Ministerrådet finner at en kontraherende part ikke på fyllestgjørende måte forebygger eller bringer til opphør konkurransebegrensninger av den art som er nevnt i § 1, kan Ministerrådet gi de andre kontraherende parter adgang til midlertidig å fravike konvensjonens bestemmelser i den utstrekning det må anses nødvendig for at partene skal kunne beskytte sine interesser mot den skade som det nevnte forhold medfører. [I tilfelle

Konkurransereguleringer, monopoler, etc.

¹⁾ Norsk forslag som ikke kan tiltres på dansk, finsk og svensk side.

²⁾ Dansk, finsk, svensk forslag, fremsatt som alternativ til 1. g).

av særlig alvorlige skadevirkninger kan slike mottiltak midlertidig iverksettes i påvente av Ministerrådets godkjennelse.¹⁾)

3. Ministerrådet kan på anmodning gi en kontraherende part adgang til midlertidig å fravike konvensjonens bestemmelser, dersom dette må anses nødvendig for at vedkommende kontraherende part skal kunne gjennomføre effektive forholdsregler mot mislige innenlandske konkurransebegrensninger.
4. De nærmere forskrifter som er nødvendige for gjennomføringen av bestemmelsene i denne artikkel, herunder om registrering og undersøkelse av konkurransebegrensninger, skal fastsettes ved særskilt overenskomst mellom de kontraherende parter.

Artikkel X.

1. Enhver kontraherende part som oppretter eller opprettholder statshandelsforetak eller som formelt eller reelt gir foretak eksklusive eller særlige privilegier, skal sørge for at slike foretak ved kjøp og salg av fellesmarkedets varer ikke diskriminerer mot de andre kontraherende parters områder. Slike kjøp eller salg skal foretas ut fra rent forretningsmessige hensyn, slik at foretak i de andre kontraherende parters områder gis full adgang til å konkurrere om deltakelse i disse kjøp eller salg.
2. Med hensyn til statlige innkjøp av fellesmarkedets varer for offentlig bruk skal de kontraherende parter søke å iaktta de prinsipper om ikke-diskriminerende behandling som er fastlagt i § 1. Konkrete spørsmål om en kontraherende parts statlige innkjøp kan forelegges for Ministerrådet. I slike tilfelle kan henstillinger rettes av de andre kontraherende parter til vedkommende kontraherende part, som skal ta disse henstillinger opp til villig overveielse.

Artikkel XI.

Subsidier

1. Det skal anses som uforenlig med denne konvensjon å opprettholde eller innføre subsidier eller andre offentlige støtteordninger som påvirker konkurranseforholdene innen fellesmarkedet på en slik måte at de
 - (a) begunstiger eksporten av fellesmarkedets varer fra en kontraherende parts område til de andre kontraherende parters områder, eller
 - (b) gir produksjonen av fellesmarkedets varer i en kontraherende parts område konkurransemessige fordeler i forhold til tilsvarende produksjon i de andre kontraherende parters områder.
2. Ministerrådet kan bl. a. når det gjelder spørsmål om forsvarsberedskap innrømme en kontraherende part unntak fra bestemmelsen i § 1 i den utstrekning dette ikke medfører vesentlige skadevirkninger for samhandelen mellom de kontraherende parters områder.

¹⁾ Norsk forslag som ikke kan tiltres på dansk, finsk og svensk side.

Artikkel XII.

1. De kontraherende parter vil så langt det er mulig fremme et produksjons- og investeringssamarbeid mellom sine land, og vil herunder søke å legge forholdene til rette for direkte samarbeid mellom bedrifter i to eller flere av landene.
2. Hver kontraherende part kan anmode om samråd med de andre kontraherende parter i spørsmål vedrørende planleggingen av produksjonen og investeringene på områder av vesentlig betydning for flere av landene.

Produksjons- og investeringssamarbeid

Artikkel XIII.

1. De kontraherende parter skal i størst mulig utstrekning ta stilling til betalings- og valutaspørsmål av felles interesse etter samråd seg imellom.
2. Partene vil så langt det er mulig søke å øke de internordiske kapitalbevegelser. Som ledd i dette skal direkte investeringer som har gunstige virkninger for fellesmarkedet og normal kommersiell kredittgivning i forbindelse med det internordiske varebytte så vidt mulig skje fritt.
3. De kontraherende parter oppretter en nordisk investeringsbank, som kan yte lån eller stille garantier med sikte på å muliggjøre gjennomføringen av investeringsprosjekter, som tjener til å styrke de nordiske lands økonomi samt i særlige tilfelle å overvinne de omstillingsvanskeligheter, som overgangen til et felles nordisk marked kan forårsake. En særskilt avtale om denne investeringsbank er som bilag knyttet til denne konvensjon.

Finansielt og valutamessig samarbeid

Artikkel XIV.

1. De kontraherende parter skal i sitt handelspolitiske forhold til andre land så vel hver for seg som i fellesskap søke å fremme det nordiske samarbeidets interesser.

Handelspolitisk samarbeid

I denne hensikt forplikter de kontraherende parter seg i særdeleshet til:

- a) å drøfte påtenkte endringer i tollsatsene for varer som ikke omfattes av fellesmarkedet,
 - b) å innrette sin import- og eksportpolitikk til felles fordel, slik at det ved anvendelse av kvantitative reguleringer så langt det er mulig blir tatt hensyn til samhandelen mellom de kontraherende parters områder, og at det herunder unngås at partenes import- eller eksportinteresser blir utsatt for vesentlig skade,
 - c) å samrå om felles tiltak mot dumping.
2. For å sikre et effektivt samarbeid på dette område skal de kontraherende parter holde hverandre best mulig underrettet om aktuelle handelspolitiske problemer av felles interesse.

Spørsmål vedrørende forholdet til utenforstående land som berører flere kontraherende parters interesser skal tas opp til drøftelse mellom partene.

Artikkel XV.

Samråding 1.
om den
økonomiske poli-
tikk

- Med sikte på å fremme så vel de generelle målsettinger for samarbeidet som de konkrete samarbeidsoppgaver som konvensjonen inneholder særlige bestemmelser om, skal de kontraherende parter holde hverandre underrettet og samrå seg om den økonomiske utvikling og den økonomiske politikk.
2. De kontraherende parter skal minst en gang årlig utarbeide en oversikt over den økonomiske utvikling i de respektive land som grunnlag for drøftelser av behovet for justeringer i den økonomiske politikk ut fra hensynet til de felles interesser.
3. I tilfelle av sterke forandringer i de internasjonale konjunkturer eller særlig alvorlige vanskeligheter innenfor næringslivet i ett eller flere av landene skal de kontraherende parter i fellesskap drøfte tiltak med sikte på å opprettholde produksjon, sysselsetting og stabile priser og for øvrig søke gjennomført egnete botemidler for å overvinne vanskelighetene.

Artikkel XVI.

Samarbeid
om forsk-
ning og ut-
danning

De kontraherende parter skal utvikle og fremme samarbeidet innen forskning og utdanning. Partene skal herunder i størst mulig utstrekning søke å koordinere sin virksomhet på området og i denne hensikt holde hverandre underrettet om utviklingen i de enkelte land og de resultater som oppnås. Det skal særlig legges vekt på samarbeid om slik forskning og utdanning som kan tjene til å øke produksjonen, fremme arbeidsdelingen og ellers styrke og utvikle det økonomiske samarbeidet.

Artikkel XVII.

Overgangs-
ordninger

De kontraherende parter kan fravike bestemmelsene i artiklene II, III, V og VII i den utstrekning dette er tillatt i henhold til de overgangordninger med tilhørende bestemmelser som er fastsatt i bilag til denne konvensjon.¹⁾

Artikkel XVIII.

Tollin-
tektenes
fordeling

De tollinntekter, som hver kontraherende part oppkrever ved import av fellesmarkedets varer fra land utenfor fellesmarkedet, skal fordeles (justeres) i henhold til særlig overenskomst.

Artikkel XIX.

Tollteknisk
samarbeid

1. De kontraherende parter skal senest ved fellesmarkedets ikrafttreden inngå en særskilt avtale om regler for beregning av varers tollpliktige vekt og verdi, tilståelse i visse tilfelle av tollfrihet, tollnedsettelse eller tollgodtgjørelse og om andre bestemmelser for tollbehandlingen av de varer som omfattes av fellesmarkedet.

¹⁾ Jfr. rapportens bilag II.

2. Partene skal senest ved fellesmarkedets ikrafttreden inngå særskilt avtale om regler for fastsettelse av varers opprinnelse.
3. Partene skal i det omfang det er nødvendig for å opprettholde fellesmarkedet, samarbeide i spørsmål vedrørende varers tariffing og tollbehandling.

Artikkel XX.

De kontraherende parter skal

- a) ved utarbeidelse av statistikk over utenrikshandelen i samsvar med en særskilt avtale, som inngås samtidig med denne konvensjon, anvende en felles statistisk varefortegnelse og felles regler om statistikkens avgrensning, landsspesifikasjon samt verdi- og mengdeangivelser.
- b) ved utarbeidelse av annen næringsstatistikk, så som produksjons-, lager- og forbruksstatistikk, anvende en varefortegnelse som i størst mulig utstrekning faller sammen med den felles nordiske varefortegnelse for utenrikshandelen, og
- c) for øvrig søke å lette jevnføringen og tilstrebe øket koordinering av næringsstatistikken, og i denne hensikt søke gjennomført felles regler.

Statistisk samarbeid

Artikkel XXI.

De kontraherende parter skal velvillig overveie forslag om samarbeids tiltak som ikke er nevnt i denne konvensjon, men som kan tjene konvensjonens formål.

Annet samarbeid

Organisatoriske bestemmelser.

Artikkel XXII.

De kontraherende parter oppretter følgende samarbeidsorganer:

- a) et Ministerråd
- b) et Embetsmannsråd.

Samarbeidsorganer

Artikkel XXIII.

1. Ministerrådet har som det øverste samarbeidsorgan til oppgave:
 - a) å overvåke gjennomføringen av denne Konvensjon,
 - b) å fatte vedtak om samarbeidstiltak innenfor rammen av Konvensjonen,
 - c) å gi de nødvendige direktiver til de underordnede organer.
2. Ministerrådet har 4 medlemmer, idet de kontraherende parter hver utnevner én statsråd som medlem.
3. Alle vedtak i Ministerrådet fattes på grunnlag av enstemmighet mellom dets fire medlemmer.

Ministerrådet

Artikkel XXIV.

Embetsmanns-
rådet

1. Embetsmannsrådet har til oppgave:
 - a) å sørge for gjennomføringen av de oppdrag som det mottar fra Ministerrådet, eventuelt ved bistand av særlige utvalg,
 - b) å avgi rapport til Ministerrådet om gjennomføringen av slike oppdrag,
 - c) på eget initiativ å fremsette forslag for Ministerrådet om tiltak til fremme av det økonomiske samarbeidet.
2. Embetsmannsrådet består av 12 medlemmer, hvorav de kontraherende parter utnevner 3 medlemmer hver.

Sluttbestemmelser.

Artikkel XXV.

Ratifikasjon og
ikraft-
tredden

Denne Konvensjon skal ratifiseres og ratifikasjonsdokumentene deponeres i Konvensjonen skal tre i kraft så snart samtlige ratifikasjonsdokumenter er deponert.

Artikkel XXVI.

Endringer
av konven-
sjonen

1. Bestemmelsene i denne konvensjon med bilag kan endres etter overenskomst mellom de kontraherende parter. En kontraherende part som ønsker å fremme forslag om endringer skal legge saken frem i Ministerrådet, som med sin innstilling skal oversende forslaget til regjeringene.

Endringer av konvensjonens bestemmelser skal ratifiseres på samme måte som er fastsatt for konvensjonen.

Endringene skal tre i kraft tidligst 30 dager etter at samtlige ratifikasjonsdokumenter er deponert.
2. De kontraherende parter skal hvert femte år etter at konvensjonen er trådt i kraft foreta en alminnelig gjennomgåelse av konvensjonens bestemmelser.

Artikkel XXVII.

Gyldig-
hetstid og
oppsigelse

Denne konvensjon inngås for et tidsrom av 5 år regnet fra den dag konvensjonen trer i kraft. Hvis den ikke er sagt opp av en kontraherende part innen 1 år før dette tidsrom utløper, skal konvensjonen fortsette å gjelde for et nytt tidsrom av 5 år og på samme måte videre.

Oppsigelse skal skje ved skriftlig melding fra vedkommende kontraherende part til de andre kontraherende parter.

Til bekreftelse herav har de kontraherende parters befullmektigede underskrevet denne konvensjon og forsynt den med sine segl.

Utferdiget i den
i fire eksemplarer på dansk, finsk, norsk og svensk, som alle har samme gyldighet.

Bilag til Konvensjonen.

Utkast til avtale om Den Nordiske Investeringsbank.

Som et ledd i det nordiske økonomiske samarbeidet har Danmarks, Finnlands, Norges og Sveriges regjeringer vedtatt å opprette en nordisk investeringsbank, som skal fungere i overenstemmelse med følgende forskrifter:

Formål

§ 1.

Den nordiske investeringsbank (heretter kalt banken) har til formål å styrke Nordens økonomi ved å yte lån og stille garantier i den hensikt å muliggjøre gjennomføring av investeringsprosjekter. Slik utlånning og garantistillelse kan i særlige tilfelle skje til fordel for investeringsprosjekter som tar sikte på å overvinne de omstillingsvansker overgangen til et felles nordisk marked kan forårsake.

Lån og garantier bevilges i forståelse med private kredittinstitutter, og det skal tas hensyn til andre tilgjengelige finansieringsmuligheter.

Kapital

§ 2.

Bankens grunnfond skal utgjøre minst 300 millioner dollar.

Med dollar forstås her og nedenfor en verdienhet som i hvert enkelt tilfelle motsvarer en US-dollar.

Av grunnfondet tegner den danske stat 60 mill. dollar, den finske stat 60 mill. dollar, den norske stat 60 mill. dollar og den svenske stat 120 mill. dollar.

Utover de beløp som er tegnet på denne måte, kan ytterligere beløp tegnes i samsvar med § 8.

§ 3.

Av grunnfondet innbetaler de fire statene tilsammen 100 mill. dollar.

De gjenstående 200 mill dollar som er tegnet av de fire statene innkalles i den utstrekning dette er nødvendig for å møte bankens forpliktelser eller som for øvrig måtte anses påkrevet for å dekke tap banken har hatt.

§ 4.

I samband med opprettelsen av banken innbetaler den danske stat 5 mill. dollar, den finske stat 5 mill. dollar, den norske stat 5 mill. dollar og den svenske stat 10 mill. dollar.

§ 5.

Den gjenstående del av den i § 3, første avsnitt, nevnte kapital innbetales av den svenske stat innenfor rammen av dens andel av bankens grunnfond fastsatt i § 2, tredje avsnitt. Innbetalingene skal finne sted i samme takt og utstrekning som amortering utover det beløp som er innbetalt av den svenske stat i henhold til

§ 4 finner sted på de svenske statskreditter, hvis tilbakebetaling reguleres gjennom avtalen med Danmark av den 20. desember 1948, med Finland av den 17. november 1949 og med Norge av den 24. november 1950.

§ 6.

Den innbetaling som er forutsatt i § 4 skal skje i US-dollar.

Den innbetaling som er forutsatt i § 5 skal skje i US-dollar eller i annen valuta som kan godtas. Beløp i slik annen valuta avregnes etter betalingsdagens paritetskurs for vedkommende valuta overfor US-dollar eller, hvis paritetskurs ikke finnes, etter annen avtalt kurs.

§ 7.

Innkalling av midler i henhold til § 3, annet avsnitt, skal skje i US-dollar eller i annen valuta som er nødvendig for formålet. Beløp i slik annen valuta avregnes etter betalingsdagens paritetskurs for vedkommende valuta overfor US-dollar eller, hvis paritetskurs ikke finnes, etter annen avtalt kurs.

Innkallingen fra de fire stater skjer i det forhold som er fastsatt i § 2, tredje avsnitt, for disse staters andel av bankens grunnfond.

§ 8.

Kredittinstitutter med domisil i Danmark, Finland, Norge og Sverige, og dersom det i § 12 omtalte styre så bestemmer, andre fortagender, kan tegne andeler av grunnkapitalen utover det beløp som er tegnet av de fire stater i henhold til § 2, tredje avsnitt. Innbetaling skal skje i US-dollar samtidig som tegning av omhandlede andeler finner sted. Salg av disse andeler kan bare finne sted med styrets godkjenning.

§ 9.

Banken skal gjennom låneopptak skaffe kapital til utlan.

I den utstrekning det måtte anses tjenlig kan også kapital innbetalt i henhold til § 5 og 8 anvendes til utlan.

Den svenske stat forplikter seg til å stille svenske kroner til bankens disposisjon i form av lån i samme takt og utstrekning som amortering utover de beløp som er innbetalt av denne stat i henhold til §§ 4 og 5 finner sted under kredittavtalene omtalt i § 5, alt i den utstrekning summen av de nylig nevnte beløp er under 500 mill. svenske kroner.

Virksomhet.

§ 10.

Banken kan, i samsvar med de formal som er nevnt i § 1,

- a) alene eller sammen med andre långivere, bevilge lån og
- b) helt eller delvis garantere lån som bevilges av ikkenordiske langivere,

til en medlemsstat, til en myndighet underlagt denne eller til et foretagende som befinner seg innenfor dets territorium.

Banken kan dessuten foreta de disposisjoner som har sammenheng med dens virksomhet, såsom opplåning og plassering av midler, og som er nødvendige eller ønskelige for å fremme de formål som er nevnt i § 1.

§ 11.

Banken skal utøve sin virksomhet utelukkende under hensyntagen til bankmessige og andre økonomiske overveielser i de former og på de vilkår som anses passende idet det tas hensyn til de foreliggende omstendigheter og særlig til den risiko banken tar på seg, samt i henhold til følgende prinsipper:

- a. Lan og garantier bevilges bare i de tilfelle hvor tilstrekkelige midler uten bankens medvirkning ikke er tilgjengelig på rimelige vilkår.
- b. Lan og garantier bevilges og midler opplånes bare i forståelse med det medlemsland som blir berørt.
- c. Banken kan bare erverve aksjer for å unngå tap.
- d. Med mindre særlige omstendigheter foreligger, kan midler utlånt av banken anvendes til utbetaling innenfor hvilket som helst land.
- e. Banken skal gjennom sin virksomhet søke å få så stort overskudd at det muliggjør oppbygning av fonds og en rimelig forrentning av kapital innbetalt i henhold til §§ 4, 5 og 8.
- f. Lan og garantier kan bare bevilges inntil et sammenlagt utestående beløp som motsvarer 250% av den tegnede grunnkapital.
- g. Banken må gjennom sin utlåning og garantigivning ikke ta på seg kursrisiko.

Administrasjon.

§ 12.

Banken har et styre, en administrerende direktør og det øvrige personale som er nødvendig for dets virksomhet.

§ 13.

Styret er bankens øverste myndighet og kan delegere sin bemyndigelse til direktøren i den utstrekning dette anses formålstjenlig.

§ 14.

Styret består av seksten medlemmer. Hver medlemstat utpeker fire medlemmer, hvorav en fra det private bankvesen; minst en bør også være medlem av et av de nordiske organer som opprettes i tilslutning til fellesmarkedet. Etter samme prinsipp utpeker hver medlemsstat også en suppleant for hvert av de fire medlemmer.

Styret oppnevner seg imellom for ett år av gangen en formann og tre varaformenn. Formannsposten alternerer mellom de fire stater.

Styret kommer sammen når formannen bestemmer det, eller når minst fire styremedlemmer eller direktøren ber om det. Møte skal holdes minst fire ganger om året.

Styret er beslutningsdyktig når minst 12 medlemmer eller stemmeberettigede suppleanter er til stede. Hvert medlem har én stemme; suppleanten er stemmeberettiget bare i medlemmets fravær. Et styrevedtak må ha minst ti stemmer for å være gyldig.

Styrets medlemmer og fungerende suppleanter skal ha et rimelig honorar og dessuten erstatning for reiseomkostninger og opphold i samband med møtene.

§ 15.

Direktøren er ansvarlig for den daglige ledelse av bankens løpende virksomhet med de bemyndigelser som styret har delegert til ham.

Direktøren utnevnes av styret. Han kan ikke være medlem eller suppleant i styret, men kan delta i dets møter uten stemmerett.

§ 16.

Styret og direktøren skal konsultere økonomisk og teknisk sakkyndige som er tilgjengelig utenfor banken, og skal samarbeide med eksisterende kredittinstitutter samt med øvrige statlige og private organer som blir berørt.

Status

(Utvalget har ikke behandlet spørsmål som vedrører dette punkt og heller ikke spørsmålene om bankens plasering, endringer i avtalen, etc.)

NORDISK
ØKONOMISK SAMARBEID

RAPPORT FRA
DET NORDISKE ØKONOMISKE
SAMARBEIDSUTVALG

SPESIELL DEL
VAREOMRÅDENE

OSLO 1957

Trykt hos J. Chr. Gundersen
Oslo - 1957

Spesiell del

Innledning.

II. Vareområdene.

A. <i>Tommer og treforedling</i>	9
1. Industriens struktur og ekspansjonsmuligheter	9
Generelt	9
Råvareforutsetningene	10
Saget og hovlet trelast	12
Finer og kryssfiner	13
Papirmasse	13
Papir og papp og varer derav	14
Trefiberplater	16
2. Utvalgets forslag	16
Tollsatsar	16
Overgangsordninger	16
Kvantitative importrestriksjoner	17
Kvantitative eksportrestriksjoner	17
Interne avgifter	17
B. <i>Jern og stål</i>	18
1. Innledning	18
2. Jern- og stålforsyningen i Norden	19
Stålforbruket	19
Stålproduksjonen	24
Stålimporten	27
Samhandelen med jern og stål	29
Prognoser for enkelte vareslag	30
3. Forutsetningene for jern- og stålproduksjonen i Norden	34
Den nordiske jern- og stålindustri omfang og struktur	34
Råvareforutsetningene	36
Konkurransforholdene mellom nordisk stålindustri og stålindustrien på Kontinentet og i England	40
Prisforholdene og konjunkturbevegelsene	42
Prisforholdene for handelsstål i Norden	43
4. Målsetting og samarbeidsformer	44
5. Fellesmarkedet	46
Toll	46
Importrestriksjoner	48
Eksportrestriksjoner	49
Overgangsordninger	49

Spørsmålet om prisdiskriminering	50
Forholdsregler mot dumping	50
6. Produksjons- og investeringssamarbeidet på jern- og stålområdet	51
Forslag til en nordisk samarbeidsorganisasjon	51
Skrappjernsspørsmålet	56
Koksspørsmålet	58
7. Forholdet til Kull- og stålalliansen og andre internasjonale organisasjoner på jern- og stålområdet	63
8. Sluttord	65
Bilag: Forslag til vedtekter for de nordiske jern- og stålproducenters samarbeidsorganisasjon	68
C. <i>Metaller og metallprodukter</i>	71
1. Oversikt over produksjon, forbruk og samhandel	71
Ferrolegeringer	71
Metaller	72
Metallhalvfabrikata	75
Metall-, jern- og stålvarer	76
Oversikt over samhandelen	76
2. Forbruksutviklingen i årene fremover	76
3. Metallindustriens ekspansjonsmuligheter i Norden	79
4. Oversikt over tollsatser, importrestriksjoner m. v.	81
Gjeldene tollsatser og importrestriksjoner	81
Gjeldende eksportreguleringer	81
Gjeldende subsidieordninger	82
Stempling og kontroll med arbeider av edle metaller	83
Forbruksavgifter for arbeider av gull, sølv, edelsteiner etc.	84
5. Utvalgets forslag	84
Tollnivået	84
Overgangsordninger	84
Importreguleringene	85
Subsidier m. v.	85
Dumping	85
Eksportreguleringene	86
Stempling og kontroll med arbeider av edle metaller	89
Forbruksavgifter for arbeider av gull, sølv, edelsteiner	89
D. <i>Maskiner, elektroteknisk utstyr og transportmidler</i>	89
1. Innledende merknader om den jern- og metallbearbeidende industri i Norden ...	89
Produksjon og forsyning med jern- og metallvarer, maskiner, elektroteknisk materiell og transportmidler	89
Felles trekk i de jern- og metallbearbeidende industrier	90
De nordiske lands forsyning med maskiner og elektroteknisk materiell m. v.	91
De nordiske lands forsyninger med skip	92
De nordiske lands bilforsyning	93
2. Den nordiske maskinindustriens produksjon og eksport	94
Produksjon og sysselsetting	94
Produksjonsutviklingen i Norden og i andre land	95
De nordiske lands eksport av maskiner og elektroteknisk materiell	96
3. Den nordiske jern- og metallbearbeidende industriens struktur	98
Prinsipielle synspunkter	98
Fordelingen på bedriftsstørrelser	99

Kostnadsstrukturen	101
Kapitalutstyret	103
4. Utviklingen av etterspørselen og produksjonsmulighetene for den jern- og metallbearbeidende industri	104
Utviklingen av etterspørselen	104
Produksjonsmulighetene og forutsetningene for produksjonsøkning	105
5. Utvalgets forslag	106
Det gjeldende tollniva i de fire land	106
Forslag til felles nordiske tollsatser	106
Tollfrihet ved særlig maskinanmerkning	107
Overgangsordninger for toll og kvantitative importrestriksjoner	108
Den elektriske materiellkontroll	108
Bilspørsmålet	110
6. Avsluttende merknader	111
Betydningen av og mulighetene for en ekspansjon i den nordiske maskinindustri	111
Konkurransforholdene i Norden og betydningen av et større marked	112
Betydningen av et nærmere samarbeid mellom de nordiske maskinindustrier	114
E. <i>Kjemikalier</i>	115
1. Den kjemiske industris ekspansjonsmuligheter i Norden	116
Generelt	116
Organiske grunnkjemikalier og gjødningsstoffer	117
Organiske grunnkjemikalier	118
Plaststoffer	120
Kjemisk-tekniske produkter	121
2. Behovet for et økonomisk samarbeid med sikte på en videre utbygging av den kjemiske industri i Norden	122
3. Utvalgets forslag	123
Prinsipielle retningslinjer vedrørende tollforslaget	123
Tollnivået	124
Umntaksbestemmelser vedrørende tollfrihet på særlige områder	126
Importrestriksjoner	126
Visse varer som foreslås holdt utenfor fellesmarkedet	126
Overgangsordninger	127
Eksportrestriksjoner	127
Spritspørsmålet	128
Forbruksavgifter for parfymen, kosmetiske preparater og toalettartikler	128
Sikkerhetsforskrifter for krutt og sprengstoffer	129
F. <i>Farmasøytiske produkter.</i>	129
1. Medisinalvareindustriens struktur i de nordiske land	129
2. Produksjon, utenrikshandel og forsyning	130
3. Medisinallovgivningen	131
4. Utvalgets forslag	133
G. <i>Andre varer.</i>	134
1. Generelle merknader	134
Tollnivået	135
Overgangsordninger	136
Spesielle import- og eksportreguleringer	136

2. Kommentarer til viktigere varegrupper og bransjer der det foreligger særlige problemer	136
Sukkervarer og sjokolade (Kap. 17 og 18)	136
Tobakk (Kap.24)	139
Gummi og gummivarer (Kap. 40).....	141
Gummifottøy (Kap. 64)	143
Varer av stein, gips, betong, glimmer m. v. og keramiske produkter (Kap. 25,68,69)	143
Asbestvarer (nr. 68.13)	144
Møbler (Kap. 94)	144

Innledning

For å få gjennomført de nødvendige undersøkelser og drøftinger i forbindelse med planen om et utvidet økonomisk samarbeid har Samarbeidsutvalget nedsatt en rekke spesialutvalg. Disse utvalgene har forberedt hver sin del av planen og avgitt innstilling til Samarbeidsutvalget. På dette grunnlag har så Samarbeidsutvalget utarbeidd den foreliggende rapport. I alt har 18 spesialutvalg vært i virksomhet og utvalgene har avholdt et meget stort antall møter. 8 av spesialutvalgene har beskjeftiget seg med hvert sitt område innenfor det vareutvalg som er gjort til gjenstand for undersøkelser. Disse utvalg har utformet konkrete forslag til en felles tolltariff, opphevelse av handelsskranke mellom de nordiske land og til de overgangsordninger som er blitt ansett for å være nødvendig i denne forbindelse. Disse utvalg har også behandlet og avgitt innstilling om forskjellige andre spørsmål som er direkte knyttet til gjennomføringen av et felles varemarked. Blant annet har utvalgene drøftet et nærmere produksjons- og investeringssamarbeid, visse pris- og forsyningsproblemer for råvarer og tekniske kontrollforskrifter av betydning for samhandelen i et nordisk marked.

De 10 andre spesialutvalg har hatt som oppgave å utrede en rekke mer generelle samarbeidsproblemer som naturlig vil melde seg ved gjennomføringen av et nordisk fellesmarked. Det er således blitt foretatt undersøkelse av de relative konkurransevilkår, de interne avgiftsordninger i de fire land, kontrollen med konkurranse-regulerende avtaler og monopoler, et finansielt og valutamessig samarbeid, samarbeid om forskning og utdanning, handelspolitiske problemer og i forbindelse med dette tiltak mot dumping fra andre land, organisatoriske og traktatmessige spørsmål i samband med opprettelsen av et nordisk fellesmarked, handelsstatistisk samarbeid og samarbeid om en rekke tolladministrative spørsmål.

De forskjellige spesialutvalg har vært sammensatt av medlemmer av Samarbeidsutvalget og utvalgets sekretariat. Likeledes har det deltatt en rekke andre sakkyndige fra de fire lands myndigheter. Sakkyndige fra næringslivet og dets organisasjoner har deltatt i vekslende grad i de spesialutvalg som har behandlet vareproblemer. Disse representantene har deltatt i egenskap av spesielt sakkyndige og de har gjort en betydelig innsats for å få løst viktige spørsmål.

II. Vareområder

A. Tømmer- og treforedlingsprodukter.

I dette kapitel behandles produkter som har skogen som råvarekilde, dvs. tømmer, trelast og treforedlingsprodukter. Vareområdet omfatter blant annet rundtømmer, skur- og høvellast samt finér og kryssfinér (Brüsselnomenklaturens posisjoner 44.01-44.17). Videre omfatter det papirmasse, trefiberplater (wallboard), papir og papp og varer herav samt trykksaker (Brüsselkapitel 47-49).

I det følgende blir det redegjort for produksjonsforholdene innenfor dette vareområde og for samhandelen mellom de nordiske land med disse varene. Deretter redegjøres for Utvalgets forslag vedrørende tollsatser, kvantitative restriksjoner m. v.

1. Industriens struktur og ekspansjonsmuligheter.

Generelt.

De nordiske land utgjør tilsammen et meget betydelig produksjonsområde for skogsprodukter. Finland, Norge og Sverige hadde således i 1954 ca. 40% av Vest-Europas produksjon av trelast. For papirmassens vedkommende var den tilsvarende andel henimot 70%, for papp og papir nesten 25% og for trefiberplater ca. 60%.

I Danmark er produksjonen av disse varene av mindre omfang, da industrien ikke rår over tilstrekkelige råvareressurser. Råvarebehovet må for en stor del dekkes gjennom import fra de øvrige nordiske land.

Tabell I illustrerer størrelsen av produksjonen og sysselsettingen på de behandlede vareområder:

Tabell I. *Produksjonsverdi og sysselsettingstall¹⁾ for de nordiske lands produksjon av trelast og treforedlingsprodukter i 1955.*

	Danmark		Finland		Norge		Sverige	
	Produktsjonsverdi mill. sv. kr.	Sysselsetting	Produktsjonsverdi mill. sv. kr.	Sysselsetting	Produktsjonsverdi mill. sv. kr.	Sysselsetting	Produktsjonsverdi mill. sv. kr.	Sysselsetting
Trelast (pos. 44.01-17) . .	135	5 950	1 388	35 100	620	11 500	1 661	35 600
Råstoff for papirframstilling (17) .	11	11	1 382	14 200	617	10 000	1 910	22 200
Papir, papp og trefiberplater (48) . .	360 ²⁾	10 100 ²⁾	1 347	17 600	500	9 100	1 867	35 000
Trykksaker m. v. (19)	450	18 450	423	14 700	203	7 700	1 062	39 200
I pst. av hele industrien	10	11	27	26	18	13	17	15

¹⁾ Omfatter både arbeidere og funksjonærer.

²⁾ Eksklusive trefiberplater

På grunn av dobbeltregning gir ikke tallene ovenfor et uttømmende bilde av produksjonsforholdene. I det følgende gis derfor oppgaver over bearbeidingsverdien, dvs. produksjonsverdien med fradrag av råvarekostnader o. l.:

Tabell II. *De nordiske lands produksjon av trelast og treforedlingsprodukter. Bearbeidingsverdi. Mill. sv. kr.*

	Danmark (1955)	Finnland (1955)	Norge (1954)	Sverige (1954)
Trelast	62	369	150	496
Råstoff for papirfremstilling	--	208	272	655
Papir og papp	146	393	180	676 ¹⁾
Trykksaker m. v.	278 ²⁾	239 ²⁾	130	652 ²⁾
I% av hele industrien	12	21	15	17

¹⁾ Inklusive wallboard.

²⁾ Grafisk industri.

En meget stor del av Finnlands, Norges og Sveriges produksjon av tømmer, trelast og treforedlingsprodukter eksporteres. Utviklingen har imidlertid ført med seg at en avtagende del av produksjonen går til eksport, idet det innenlandske forbruk har lagt beslag på en relativt større del av produksjonen i etterkrigsårene enn i årene før krigen. Dette gjelder så vel for trelast som for masse og papir.

Eksporten av produkter som har skogen som råvaregrunnlag, utgjør en meget betydelig del av Finnlands, Norges og Sveriges totale eksport. I 1955 utgjorde således disse produkters andel av eksporten over 80% i Finland, vel 40% i Sverige og ca. 25% i Norge. I de seneste 30 år har de stort sett beholdt samme verdimessige andel av eksporten. En del forskyvninger i sammensetningen av eksporten innen vareområdet har imidlertid foregått i denne tiden. Trelasteksportens verdimessige andel av totaleksporten har således avtatt, mens tremasse- og celluloseeksportens andel er uforandret og andelen for papp og papir har økt.

Den danske produksjonen av varer innenfor denne gruppe tar i første rekke sikte på hjemmemarkedet og eksporten fra Danmark er derfor av relativt liten betydning. Skogproduktenes andel av Danmarks totale eksport er ca. 1%.

De nordiske lands ekspansjonsmuligheter på dette område avhenger blant annet av tilgangen på råvarer og av de fremtidige avsetningsmuligheter. Som det går fram av følgende avsnitt foreligger, i hvert fall for Finnlands og Sveriges vedkommende, muligheter for å øke avvirkingen i skogen og dermed for å utvide råvaregrunnlaget for industrien. Forbruket av treforedlingsprodukter synes å være stigende. Industriens ekspansjonsmuligheter skulle på denne bakgrunn kunne anses som gode.

Råvareforutsetningene.

Både i Norge og Sverige er skogen, ved siden av malm og øvrige mineralforekomster, den viktigste råvarekilde. I Finland er skogen overlegent det viktigste råvare-

grunnlag. I den generelle del av rapporten, Kapittel I A, er det gitt nærmere opplysninger om skogsarealet og tilveksten m. v. i de nordiske land. Avvirkingen av salgstømmer (altså eksklusive forbruket på gårdene til brensel, byggematerialer o. l.) og utenrikshandelen med tømmer i 1955 går fram av følgende oppstilling:

Tabell III. *De nordiske lands avvirking og forsyning med salgstømmer i 1955.*
(Mill. m³ fast mål (under barken)).

	Danmark	Finland	Norge	Sverige
Innenlandsk avvirking	1,8	28,6	8,2	41,4 ¹⁾
Import	0,1	0,0	0,8	0,5
herav fra de tre andre land	0,0	—	0,8	0,1
Eksport	0,0	5,0	0,1	1,7
herav til de tre andre land	0,0	0,7	0,0	0,5
Tilgjengelig for innenlandsk foredlingsvirksomhet og andre formål innenlands	1,9	23,6	8,9	40,2
Herav markedsført ved	0,6	3,6	0,4	6,0 ²⁾

¹⁾ Gjelder hele avvirkingen (anslått tall).

²⁾ Gjelder all avvirket ved.

Forskjellige undersøkelser viser at tilveksten i skogene, når en ser bort fra tynning og tilsvarende avvirking, både i Finland og Sverige skulle muliggjøre en betydelig øking av avvirkingen av salgstømmer. I en viss utstrekning vil imidlertid en slik øking av industriens tømmerforsyning bero på mulighetene for å løse transportspørsmålet i de avsidesliggende skogsområdene. Derimot er mulighetene for å utvide treforedlingsindustrien i Norge, i det minste på kort sikt, avhengig av importen av tømmer. Norsk import av kubb fra Finland og Sverige har forekommet regelmessig i de siste årene, og da særlig under slike perioder når etterspørselen og prisen på cellulose har vært stigende.

I denne sammenheng er også mulighetene for bedre utnytting av småvirke, løvvirke og avfall fra sagbrukene av interesse. Større muligheter på dette området vil kunne føre til sterk øking i tilgangen på råstoffer for treforedlingsindustrien i Finland, Norge og Sverige. I det siste tiåret har det foregått en intens forskning med sikte på å utnytte småvirke og løvvirke som bjørk og asp for framstilling av papirmasse, trefiberplater o. l. Dette har ført til økt anvending av bjørk i celluloseproduksjonen. Likeledes har avfall fra sagbrukene fått økt anvending som råvare i denne del av industrien.

Omfanget av eksporten av rundtømmer kan naturligvis innvirke på tilgangen av råvarer til den innenlandske treforedlingsindustri. Det kan nevnes at av den totale avvirkingen i Finland i 1955 gikk 11% til eksport som kubb. De tilsvarende tall for Norges og Sveriges vedkommende var 0,1% og 2,5%. Ved siden av kubb, som er sterkt etterspurt på verdensmarkedet, omfatter den nordiske eksporten av rundtømmer også props og mindre mengder av lite foredlede varer som impregnerte telegraf-

stolper, peler, spirer og sviller. Sett i forhold til den totale avvirkingen i de respektive land, utgjorde eksporten av slike varer i 1955 7% for Finnlands vedkommende, 1,6% for Norges og 1,5% for Sveriges vedkommende.

Saget og høvlet trelast.

De nordiske lands forsyningsbalanse i 1955 for saget og høvlet trelast gar fram av følgende tabell. Som maleenhet er anvendt 1000 standards (1 standard = 4,672m³):

Tabell IV. *Produksjon og forsyning av saget og høvlet trelast i de nordiske land i 1955. 1000 standards.*

	Danmark	Finland	Norge	Sverige
Produksjon	57	1 070	350	1 690
Import	138	—	33	24
herav fra de tre andre land	132	—	23	13
Eksport	6	785	19	1 058
herav til de tre andre land	1	46	1	117
Tilgjengelig for innenlandsk forbruk ¹⁾	189	285	364	656

¹⁾ Det er ikke tatt hensyn til lagerendringer.

Skur- og høvellast har vært en av Finnlands, Norges og Sveriges ledende eksportartikler, særlig i perioden fram til 1930-årene. For samtlige land viser eksporttallene for disse varene lavere tall i perioden 1949–1953 enn i førkrigsårene 1934–1938. Den finske eksporten ble således redusert fra ca. 1 mill. standards til ca. 0,7 mill. standards i gjennomsnitt pr. år. De tilsvarende tall for den svenske eksporten var ca. 0,9, henholdsvis 0,8 mill. standards. Det er imidlertid verd å merke seg at reduksjonen for Sveriges vedkommende i overveiende grad faller på høvlede produkter, mens uhøvlet trelast stort sett hevder sin posisjon fra førkrigstiden. I de siste årene har eksporten av uhøvlet trelast til og med ligget på et høyere nivå enn i årene før krigen. For Finnlands vedkommende faller nedgangen i eksporten i betydelig utstrekning på skurlast. Den norske trelasteksporten er i absolutte tall beskjedent. Dette må blant annet ses på bakgrunn av at trelast i likhet med tømmer har vært underkastet effektiv eksportkontroll i hele etterkrigstiden.

Den sterke etterspørselen etter tømmer på verdensmarkedet etter krigen har ført til høye priser på trelast. Derfor er saget trelast et av de produkter som har gjennomgått den største relative prisstigning siden førkrigstiden. På den annen side har denne endring i prisstrukturen på byggematerialer stimulert den utvikling i byggebransjen som går i retning av trelastbesparende konstruksjoner. Av internasjonale undersøkelser som er gjort vedrørende det framtidige behov for trelast, gar det fram at verdensforbruket av slike varer har en svakt stigende tendens. Ved bedømmelsen av de nordiske lands eksportmuligheter må det imidlertid tas i betraktning at eksportutviklingen ikke helt ut følger utviklingen av forbruket og at man derfor må regne med betydelige svingninger i eksporten.

Finer og kryssfiner.

For finer og kryssfiner har så vel produksjonen i Norden som etterspørselen på verdensmarkedet vist en stigende tendens i det siste tiåret. De nordiske lands produksjon og utenrikshandel i 1955 går fram av følgende oppstilling:

Tabell V. *De nordiske lands produksjon og forsyning med finer og kryssfiner i 1955. 1000 m³.*

	Danmark ¹⁾	Finnland	Norge	Sverige
Produksjon	52	312	18-20	55
Import	14	1	10	12
herav fra de tre andre land	13	—	7	6
Eksport	7	320	1	16
herav til de tre andre land	2	20	—	3
Forsyning	59	23	29	51

¹⁾ Eksklusive møbelplater.

Den danske produksjon og eksport av finer og kryssfiner består hovedsakelig av bøkfiner. Men det foregår en betydelig eksport av finer av tropiske treslag, som anvendes i møbelindustrien. Den danske importen består for størstedelen av kryssfiner av bjørk fra Finnland og kryssfiner av furu fra Sverige.

Den store finske produksjonen dreier seg så godt som utelukkende om bjørkefiner. Over 90% av produksjonen går til eksport. Importen er ubetydelig og består av finer av tropiske treslag, først og fremst for møbelproduksjon.

Den norske produksjon består særlig av furufiner.

Den svenske produksjon omfatter både bjørk- og furufiner. I 1955 ble 26% av produksjonen av bjørkefiner og 38% av produksjonen av furufiner eksportert. Importen består særlig av finer av tropiske treslag.

Papirmasse.

Den kraftige stigningen i papp- og papirforbruket i verden har ført til et økt behov for papirmasse. Den stigende etterspørsel har gitt grunnlag for en betydelig utvidelse av den nordiske papirmasse- og celluloseindustrien, og denne ekspansjonen kan ventes å fortsette også i tiden framover. I Norge er det imidlertid råvaremangel og hele den årlige tilvekst avvirket. Dette forhold legger hindringer i veien for en sterkere produksjonsstigning.

I Danmark er produksjonen av papirmasse ubetydelig, (ca. 11 000 tonn), og landets papirindustri baserer seg i overveiende grad på masse som importeres fra andre land, i første rekke fra Finnland, Norge og Sverige.

For tremasse, rastoffet for avispapirproduksjonen, var produksjonen i Finnland 779 000 tonn i 1955. Av dette ble ca. 183 000 tonn eksportert og resten gikk til landets egne papirfabrikker. For Norges vedkommende var de tilsvarende tallene 648 000

og 245 000 tonn. Den svenske produksjon av tremasse nådde opp i 880 000 tonn, hvorav 441 000 tonn ble eksportert.

Produksjonsutviklingen for cellulose belyses av følgende tall (1000 tonn tørrvekt):

Tabell VI. *Produksjonsutviklingen for cellulose i Finland, Norge og Sverige. 1000 tonn.*

	1938		1945		1950		1955	
	sulfat	sulfit	sulfat	sulfit	sulfat	sulfit	sulfat	sulfit
Finland	563	909	200	292	475	719	830	995
Norge	91	401	19	130	74	407	97	522
Sverige	959	1 417	586	893	1 040	1 425	1 362	1 669

Bortimot $\frac{2}{3}$ av celluloseproduksjonen i Finland og Sverige er blitt eksportert de siste årene. For Norges vedkommende er det tilsvarende tall 45%. Eksportens verdimeslige andel av produksjonen har holdt seg stort sett uforandret siden mellomkrigstiden. En viss forskyvning har imidlertid foregått i eksportens fordeling på land. Eksporten til USA har således blitt redusert mens eksporten til de vest-europeiske land samtidig har økt.

For så vel produksjonen som eksporten er videre forholdet mellom sulfit- og sulfatcellulose samt mellom blekte og ublekte kvaliteter av interesse. Utviklingen har ført til at sulfatcellulosen og de blekte produktene har fått økt betydning. Kapasiteten for produksjonen av sulfatcellulose har således økt særlig sterkt i Finland i de siste årene. I Finland utgjør produksjonen av blekt cellulose ca. 30% av den totale produksjonen av cellulose, mens de tilsvarende tall for Norge går opp i 65% og for Sverige til ca. 40%. Andelen av blekt cellulose i totalproduksjonen har siden førkrigstiden økt særlig sterkt i Sverige. Dette henger bl. a. sammen med en betydelig oppgang i produksjonen av slik cellulose som brukes til tekstilråstoff. År 1955 besto omkring 95% av Norges totale celluloseeksport av blekt masse, mens det tilsvarende tall var 42% for Sverige og bare 20% for Finland.

Papir og papp og varer derav.

Produksjonen innenfor den nordiske papirindustrien omfatter praktisk talt alle kvaliteter av papir og papp. Et fellestrekk i produksjonsstrukturen er at tyngdepunktet så vel i produksjonen som i utenrikshandelen faller på avispapir og emballasjepapir. Her er det imidlertid den forskjell at mens avispapir er det ledende produkt i Finland, og det produseres to-tre ganger så meget avispapir som emballasjepapir, produserer Sverige ca. 60% mer emballasjepapir enn avispapir. I Norge er produksjonen av disse to papirslag omtrent like stor. I Danmark er papirproduksjonen en typisk hjemmemarkedsindustri, der de viktigste produktene er trykk- og skrivepapir samt emballasjepapir. Produksjonen av papirvarer er i alle nordiske land hovedsakelig basert på hjemmemarkedet, selv om tendensene på enkelte områder går mot økt eksport.

I følgende tabell gis opplysninger om produksjon og utenrikshandel i de nordiske land i 1955:

Tabell VII. *De nordiske lands produksjon, eksport og import av papir og papp og varer av papir og papp i 1955.*

		Danmark	Finnland	Norge	Sverige
<i>Produksjon</i>					
Avispapir	1000 tonn	0	533	174	366
Annet papir	» »	106	481	355	947
Papp og kartong, ekskl. trefiberplater	» »	48	289	67	212
Varer av papir og papp, ¹⁾	mill. sv. kr.	107	160 ²⁾	180	492
<i>Eksport</i>					
Avispapir	1000 tonn	0	490	131	197
Annet papir	» »	1	435	169	568
Papp og kartong, ekskl. trefiberplater	» »	2 ³⁾	212	41	61
Varer av papir og papp, ¹⁾	mill. sv. kr.	5	27	2	16
<i>Import</i>					
Avispapir	1000 tonn	71	—	0	0
Annet papir	» »	51	0,3	6,4	7
Papp og kartong, ekskl. trefiberplater	» »	38	1,8	3,8	6
Varer av papir og papp, ¹⁾	mill. sv. kr.	6,5	1,6	5,5	12

¹⁾ Eksklusive trykksaker.

²⁾ Dette tall er noe usikkert da den tilgjengelige statistikk bare gir oppgaver over produksjonsvolumet. Dette var 100 000 tonn i 1955 og 133 000 i 1956.

³⁾ Eksklusive takpapp.

Av tallene går det fram at importen er av større betydning bare for Danmarks vedkommende. Av den danske importen kommer imidlertid 90% fra andre nordiske land.

Eksporten av papir har kunnet ekspandere i samtlige nordiske land i etterkrigstiden, og på lengre sikt synes etterspørselen på verdensmarkedet for papir å burde bedømmes optimistisk. En skulle således kunne vente seg en sterk økende etterspørsel etter papp og papir i takt med en fortsatt utvikling av industri og næringsliv for øvrig.

Av vesentlig betydning i denne forbindelse er hvordan forholdet mellom eksporten av tremasse og cellulose på den ene side og av papir på den annen side kommer til å utvikle seg. Mens eksporten av tremasse og cellulose fra de nordiske land hittil stort sett har vært uforandret, har papireksporten økt. I hvilken utstrekning eksporten av mer foredlede produkter kommer til å øke hurtigere enn eksporten av mindre bearbeidde produkter i framtiden, er imidlertid et spørsmål som ikke vil bli behandlet i denne forbindelse.

Trefiberplater (wallboard).

Det er først i den senere tid at produksjonen av trefiberplater i Norden har utviklet seg til å bli en mer omfattende og spesialisert gren av treforedlingsindustrien.

Følgende tabell belyser Finnlands, Norges og Sveriges produksjon og eksport av trefiberplater i 1954:

Tabell VIII *Finnlands, Norges og Sveriges produksjon og eksport av trefiberplater i 1954, 1000 tonn.*

	Finland	Norge	Sverige
Produksjon	126	91	368
Eksport	59	24	213
i prosent av produksjonen	47 ^o _o	26 ^o _o	58 ^o _o

I disse tre landene forekommer det ingen nevneverdig import av wallboard. Derimot er Danmarks egen produksjon helt ubetydelig, og landet importerte wallboard for 10,2 mill. sv. kr. i 1954. Av dette kom ca. 95% fra de øvrige nordiske land.

2. Utvalgets forslag.

Tollsatsar.

En redegjørelse for de gjeldende tollsatsar i de nordiske land på dette vareområde er inntatt i bilag I.

I samtlige nordiske land er det for tiden tollfrihet eller meget lave tollsatsar for trevarer. Også for papir og papp er det lave tollsatsar, mens det derimot er forholdsvis høye tollsatsar for enkelte varer av papir og papp.

Utvalgets forslag til felles tollsatsar på dette vareområde gar ut på tollfrihet for rundtømmer samt saget og høvlet trelast. For parkettstav foreslås en tollsats på 6%, for finer en tollsats på 3% samt for kryssfiner og finert tre satsar mellom 6 og 9%. For papirmasse og avispapir foreslås tollfrihet. For trefiberplater foreslås en vekttoll som i norsk valuta utgjør 6,60 kr. for 100 kg. Generelt sett innebærer forslaget tollsatsar på 3-5% for papir og papp, og på 8-10% for varer av papir eller papp. Som regel foreslås tollfrihet for trykksaker.

Overgangsordninger.

For enkelte posisjoner er det blitt ansett for nødvendig å foresla overgangsordninger for avviklingen av tollsatsene. Detaljert oversikt over disse overgangsordninger går fram av bilag II.

Når det gjelder tollsatsene kommer disse for enkelte produkter til å avvikles gradvis mellom de nordiske land i løpet av fem år etter fellesmarkedets gjennomføring. For Danmark og Norge gjelder dette for flertallet av posisjonene i papirsektoren. For Norge foreslås dessuten overgangsordninger for kryssfiner, møbelplater og trefiberplater. For Finland foreslås overgangsordninger bare for parkettstav, takpapp, tapeter samt karbonpapir og stensiler og for Sverige bare for kryssfiner.

Når det gjelder tilpasningen av de næværende tollsatser til de felles nordiske tollsatser er det for Norges vedkommende for visse posisjoner på papir- og papirvareområdet forutsatt en overgangstid av 5 år.

Kvantitative importrestriksjoner.

For Danmark foreslås overgangsordninger som innebærer at landet får rett til å beholde kvantitative importrestriksjoner for møbelplater, treull og tremel og for visse slag av papir og papp samt for trykksaker i fem år etter at fellesmarkedet er innført. Videre får Danmark rett til å beholde importrestriksjoner for trefiberplater i ti år etter fellesmarkedets innføring. Nærmere opplysninger om disse overgangsordninger er inntatt i bilag II.

For øvrig forutsettes at importrestriksjonene mellom de nordiske land oppheves straks fra fellesmarkedets innføring.

Kvantitative eksportrestriksjoner.

Både Danmark, Finland og Norge har effektive eksportrestriksjoner for rundtømmer. Danmark og Norge har også slike restriksjoner for trelast. De danske eksportrestriksjonene har stort sett bare betydning for bøk og ask.

Gjennomføringen av et felles marked forutsetter at eventuelle eksportrestriksjoner mellom de nordiske land blir avskaffet. For rundtømmer og trelast gjør det seg imidlertid gjeldende spesielle forhold som kan motivere særlige ordninger under en overgangstid.

I Finland har formålet med eksportkontrollen for rundtømmer blant annet vært å forhindre utførsel til underpris. Det er derfor blitt ansett for nødvendig med kvantitative eksportreguleringer for rundtømmer i en overgangstid på fem år, regnet fra fellesmarkedets gjennomføring.

I Norge er eksportreguleringene for rundtømmer kombinert med et system av interne pris- og avgiftsordninger, som blant annet har til hensikt å sikre en stabil innenlandsk prisutvikling for trelast, uansett prisene på verdensmarkedet. På grunn av eksportprisenes innflytelse på den innenlandske prisdannelsen for rundtømmer, er det fra norsk side blitt fremholdt at man ikke kan oppheve de kvantitative eksportreguleringer for rundtømmer og trelast straks fra det tidspunkt fellesmarkedet trer i kraft. Man er imidlertid villig til å oppheve eksportrestriksjonene etter en overgangstid på fem år når det gjelder Danmark, Finland og Sverige. Forutsetningen er imidlertid at det forut for dette blir oppnådd enighet om spørsmål i forbindelse med grensehandelen med rundtømmer.

Interne avgifter.

Innenfor det vareområde som her behandles er det for tiden en avgift av diskriminerende art. I Danmark oppkreves nemlig en avgift av produsentene på 2 d. øre pr. kg. for papp og 30 d. øre pr. kg. for papir. Samme avgiftssatser blir anvendt ved im-

port av papp og papir. Ved import av varer av papp eller papir oppkreves imidlertid en avgift av 30 d. øre pr. kg. uansett om varen er helt eller delvis av papp. Grunnen til at skatten er blitt utformet på denne måten er vanskelighetene med å kunne konstatere ved fortollingen i hvilken grad papp, henholdsvis papir, inngår i den ferdige varen.

Fra dansk side har man erklært at det er hensikten å avskaffe denne avgiften ved fellesmarkedets innføring.

B. Jern og stål.

1. Innledning.

Jern og stål har karakter av nøkkelvare for produksjon og sysselsetting. Forsynings- og prisforholdene for jern og stål influerer på utviklingen innenfor alle jernforbrukende områder i samfunnet, men fremfor alt på de industrigrener som bruker jern og stål som råvare for videre bearbeiding og hvis produksjon for tiden hører til de mest ekspansive. Betydningen av jern og stål som nøkkelvare for den industrielle utvikling er blitt understreket ikke minst internasjonalt gjennom dannelsen av Det europeiske kull- og stålfellesskap og gjennom den rolle som dette etterhånden er blitt tillagt for ekspansjonen i Vest-Europas næringsliv.

Samhandelen med jern og stål i Norden utgjør for tiden en relativt liten andel av den totale nordiske samhandel, bare mellom 3 og 4%. Når det gjelder importbehovet for jern og stål, dekker Danmark, Finland og Norge mellom 5 og 10% av sitt totale behov (regnet i verdi) gjennom import fra andre nordiske land. For Sverige er denne andel under halvparten så stor. Samhandelens begrensede betydning har naturlig sammenheng med at Norden for tiden dekker knapt halvparten av sitt behov for jern og stål gjennom egen produksjon. Vareområdets betydning for produksjonsutviklingen i Norden og for et felles nordisk marked står imidlertid ikke i noe forhold til ovennevnte lave prosenttall.

Jern- og stålindustriens store betydning for den alminnelige produksjonsutvikling i de nordiske land er kommet klart til syne under periodene med knapphet på jern og stål i etterkrigstiden. Den sterke avhengighet av utlandet, når det gjelder forsyningen med en så viktig råvare som jern og stål, har vist seg å være forenet med betydelige ulemper. Etterkrigstidens råvareknapphet, varierende med skiftende konjunkturer, har skapt forsyningsvanskeligheter og usikkerhet for den ekspanderende bearbeidende industri. I de store produsentland forekommer ofte dobbelte prisnivåer på jern og stål, en for hjemmemarkedet og en for eksporten. Disse har i etterkrigstiden på en ugunstig måte påvirket konkurranseevnen for verkstedindustrien i Norden. Den fremtidige utviklingen av produksjon og forbruk av jern og stål i de vest-europeiske land vil antakelig ikke komme til å minske risikoen for Norden på dette området. I det følgende kommer en til å berøre dette nærmere. Den nåværende store importen av jern og stål til de nordiske land og den

berregnede sterke økning av dette forbruk i fremtiden skaper et stort ekspansjonsområde for nordisk samvirke, handels- og produksjonsmessig. Et slikt samvirke kan på en gunstig måte påvirke det nordiske næringslivs råvareforsyning og den nordiske stålindustriens konkurranseevne.

Samarbeidsutvalget har i sitt arbeid radført seg med representanter for jern- og stålindustrien i samtlige fire land. Fremstillingen her og konklusjonene står utelukkende for Utvalgets og ikke for rådgivernes regning.

2. Jern- og stålforsyningen i Norden.

Stålforbruket.

a) Utviklingen fram til i dag.

Forbruket av handelsferdig jern og stål i Danmark, Finland, Norge og Sverige har i dette århundre vist en temmelig jevn stigning. Av naturlige grunner har det forekommet enkelte avbrekk i denne stigningen, f. eks. depresjonen i begynnelsen av 1920-årene, nedgangen i begynnelsen av 1930-årene, høykonjunkturen like før annen verdenskrig og den etterfølgende mangelperiode.

I tabell IX vil en finne tilgjengelige oppgaver over forbruket av handelsferdig jern og stål i Danmark, Finland, Norge og Sverige og i de fire land tilsammen fra før krigen og fram til i dag. I diagram 1 er gitt tilsvarende oppgaver fra århundreskiftet. Som forbruk har en regnet produksjon + import ÷ eksport uten justering for eventuelle lagerendringer.¹⁾

Tabell IX. Forbruk av handelsferdig jern og stål i de nordiske land 1936–1956. 1000 tonn.

År	Danmark	Finland	Norge ¹⁾	Sverige	I alt
1936/38	402	284	265	985	1936
1947	350	243	308	1400	2301
1948	380	283	288	1390	2341
1949	455	330	448	1535	2768
1950	496	309	325	1425	2555
1951	505	443	409	1590	2947
1952	455	489	432	1730	3106
1953	495	280	449	1565	2789
1954	563	477	185	1790	3315
1955	623	529	610	2075	3837
1956	624	541	675	1950	3790

¹⁾ Eksklusive rør.

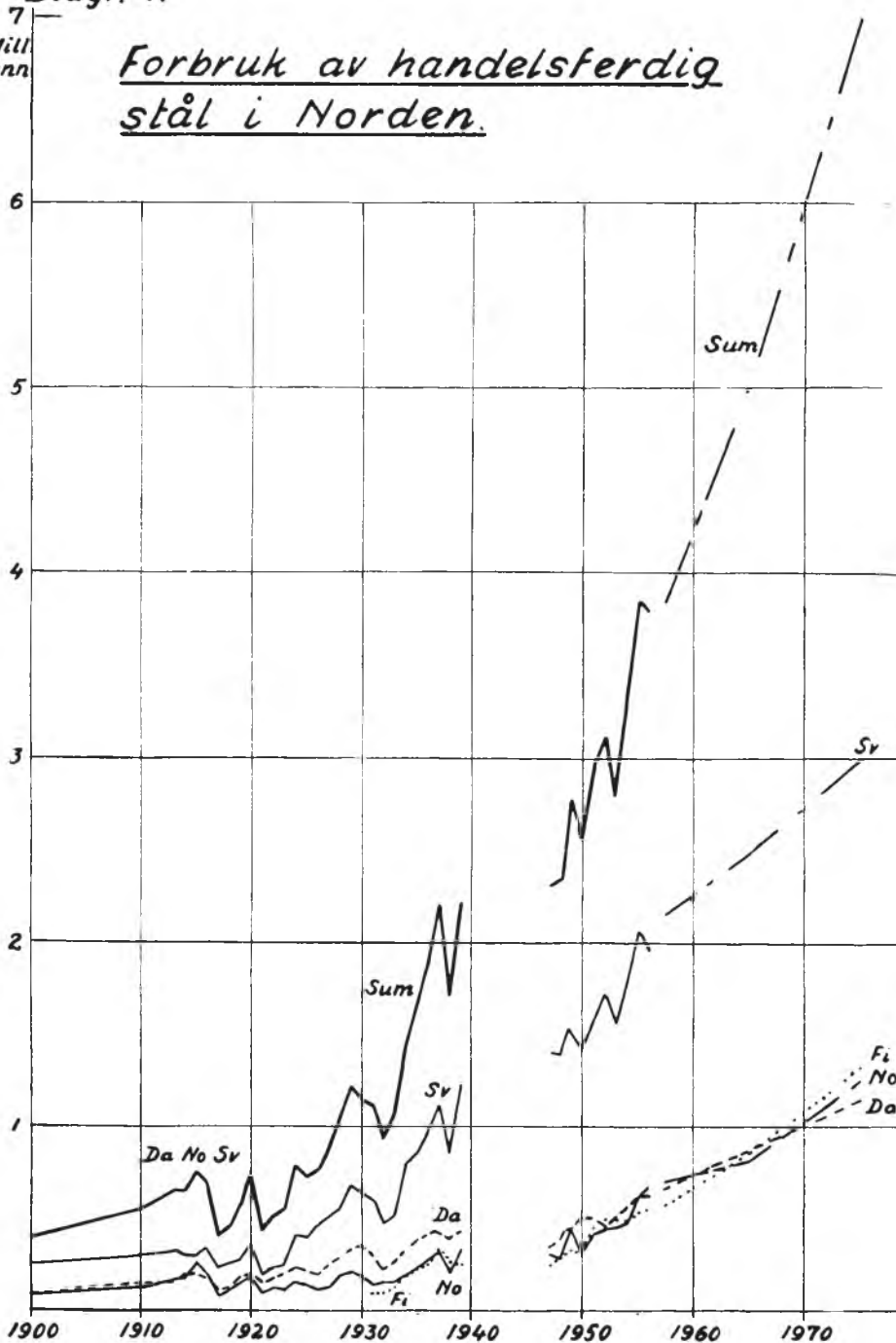
I begynnelsen av 1900-årene lå det sammenlagte forbruk på omkring en halv mill. tonn. Ved slutten av 1920-årene hadde det steget til en million tonn, ved slutten av 1930-årene til to millioner tonn og i 1954 var den steget til over 3

¹⁾ Det må fremheves at tallene over produksjon m. v. som forekommer i dette kapittel ikke er helt sammenlignbare landene imellom, blant annet på grunn av forskjellen i det statistiske materiale.

Diagr. 1.

Mill
tonn

Forbruk av handelsferdig
stål i Norden.

mill. tonn. Stort sett har det vært en fordobling i hver av de to siste 20-årsperiodene hvilket tilsvarer en progressiv økning på 3,5% pr. år.

Utviklingen av stålforbruket i de enkelte land har i hovedtrekk vært følgende: Danmark, Finnland og Norge forbrukte i 1954 hver ca. 1/2 mill. tonn handelsferdig jern og stål. Utviklingen i etterkrigsperioden tilsvarer i alle tre land en fordobling av forbruket på 10 år, dvs. ca. 7% økning pr. år. Regnet fra midten av 1930-årene tilsvarer forbruksstigningen en årlig økning på 3% i Danmark og 5% i Finnland og Norge. Sveriges forbruk i 1954 var 1,8 mill. tonn. Det har vært en fordobling på 11 år tilsvarende en årlig økning på 6,5%. Forbruksstigningen på 20 år tilsvarer 3,5 %.

For å bedømme utviklingen er det også av interesse å se forbruket i forhold til befolkningstallet, dvs. forbruk av handelsferdig stål pr. innbygger i de forskjellige land. Av diagram 2, hvor det er inntegnet kurver for de nordiske land og til sammenligning også for USA, fremgår det at forbruket pr. innbygger omkring år 1920 lå på ca. 50 kg. i Danmark, Norge og Sverige — for Finnland mangler en oppgave fra denne tid — og at forbruket i USA på dette tidspunkt var omtrent 6 ganger så høyt. I Danmark steg forbruket i slutten av 1920-årene til 100 kg. pr. innbygger og har først i de aller seneste år kommet over dette nivå. Forbruket i Finnland var i slutten av 1930-årene omkring 75 kg. pr. innbygger og er nå på det nærmeste dobbelt så stort. Utviklingen i Norge har vært likedan, men på et noe høyere forbruksnivå. I Sverige steg forbruket til 100 kg. pr. innbygger omkring 1930, til 200 kg. i slutten av 1940-årene og til 260 kg. i 1955. Utviklingen i USA viser en stigning med tidvise voldsomme svingninger og ligger for tiden på omkring 460 kg. pr. innbygger.

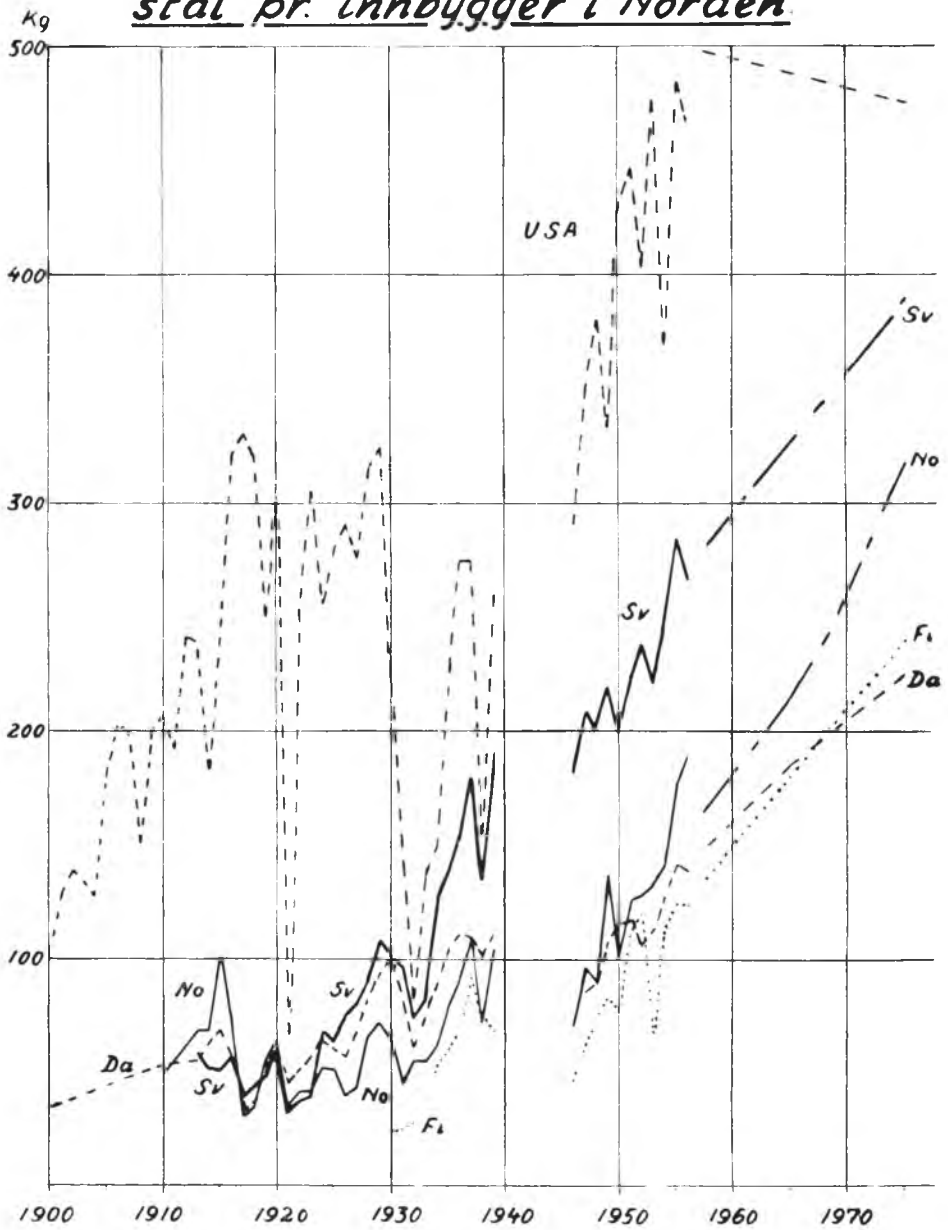
Det nævrende forbruksnivå kan, etter kurvene i diagram 2, vises ved følgende tall:

	Forbruksnivå omkring 1955. kg. pr. innbygger
Danmark	135
Finnland	120
Norge	155
Sverige	260
USA	460
Storbritannia	290
Vest-Tyskland	310

Når det gjelder USA kan tallet sies å gi uttrykk for det virkelige stålforbruket pr. innbygger, fordi den relativt sett ubetydelige indirekte utenrikshandel med stål i form av maskiner m. v. ikke nevneverdig vil påvirke tallet. For Sveriges vedkommende foreligger det antakelig et eksportoverskudd på bare noen få titusen tonn. Det virkelige innenlandske forbruket i Sverige skulle altså være bare ubetydelig lavere enn det ovenfor angitte. I de 3 øvrige nordiske land har man derimot det mot-

Diagr. 2.

Forbruk av handelsferdig
stål pr. innbygger i Norden

satte forhold, idet det forekommer en viss nettoimport av ferdige stålvarer. Det faktiske forbruk av stål i alle former er altså her større enn hva de ovenstående tall antyder.

b) Prognose for stålforbruket.

Økningen i stålforbruket i Norden på hele $6\frac{1}{2}$ –7% pr. år i etterkrigstiden må betraktes som en ettervirkning av mangelsituasjonen under krigen og kan ikke ventes å fortsette. Mer sannsynlig er det at stigningen kommer til å fortsette i omtrent samme takt som gjennomsnittlig de to siste 20-årsperiodene, dvs. med ca. $3\frac{1}{2}$ % pr. år tilsvarende en fordobling på 20 år. Dette innebærer at stålforbruket i de fire nordiske land skulle stige fra ca. 3,5 mill. tonn i 1955 til ca. 5 mill. tonn i 1965 og ca. 7 mill. tonn i 1975.

For Danmarks vedkommende regner man at forbruket av handelsferdig jern og stål pr. innbygger bl. a. på grunn av det danske næringslivets struktur og den større befolkningstetthet fortsatt vil komme til å holde seg på et relativt lavt nivå – omkring 185 kg. i 1965 og omkring 225 kg. i 1975. Dette tilsvarer allikevel en fordobling av det totale forbruk på 20 år, dvs. en økning til 0,85 mill. tonn i 1965 og 1,15 mill. tonn i 1975.

I Finland forutsetter man en omfattende fornyelse og utvikling av industriens utstyr i den kommende 10-årsperiode og stålforbruket ventes derfor å stige med 5% pr. år fram til 1970 og deretter med 3,5% pr. år. Dette tilsvarer en stigning av stålforbruket pr. innbygger til ca. 180 kg. i 1965 og ca. 240 kg. i 1975 dvs. totalt til ca. 0,85 mill. tonn i 1965 og 1,3 mill. tonn i 1975.

Norges forbruk antas å stige med ca. 4,5% pr. år i den kommende 20-årsperiode tilsvarende en økning av forbruket pr. innbygger til 215 kg. i 1965 og 320 kg. i 1975 eller totalt til 0,8 mill. tonn i 1965 og 1,25 mill. tonn i 1975. Stigningstakten i forbruket pr. innbygger skulle i overensstemmelse hermed bli meget høy, særlig i siste del av perioden.

I Sverige har «1955 års langtidsutredning» i sin innstilling «Balanserad expansion» (Sveriges offentliga utredningar 1956:3) regnet med at forbruket av jern og stål i Sverige skulle komme til å bli 2,3 mill. tonn i 1960 og 2,7 mill. tonn i 1965. Dette tilsvarer en progressiv økning på 3,5% pr. år og en økning av forbruket pr. innbygger fra 260 kg. i 1955 til 360 kg. i 1965. «Langtidsutredningen»s prognose strekker seg bare over halvparten av den tid som en her anser det ønskelig å belyse. En ren ekstrapolasjon av den utviklingstrend som utredningen har kommet fram til skulle for året 1975 gi et forbruk på 3,8 mill. tonn eller 495 kg. pr. innbygger.

Selv om man går ut fra at den industrielle utvikling kommer til å fortsette i omtrent samme progressive takt som hittil, er det imidlertid slett ikke sikkert at forholdet mellom økningen i forbruket av stål og veksten i den alminnelige økonomi vil vare konstant så langt fram som 20 år. Stål har en dominerende stilling som konstruksjons- og verktøymateriale og kommer uten tvil til å beholde denne i fremtiden, men behovet for sådant materiale er ikke ubegrenset og andre nyere materialer som

lettmetaller og plast kommer sikkert til å fylle en voksende del av totalbehovet. Det er derfor sannsynlig at det finnes en viss metningsgrense for stålforbruket, som nærmest vil kunne uttrykkes som maksimalt stålforbruk pr. innbygger. Tidligere amerikanske beregninger går i samme retning og ifølge disse skulle metningsgrensen være ca. 500 kg. pr. innbygger og skulle være nådd allerede i 1955. Forbruket av stål skulle deretter langsomt synke til ca. 450 kg. pr. innbygger i 1975. Det kan videre nevnes at forbruket USA i de siste 30 år er steget med 150 kg pr. innbygger.

Mot denne bakgrunn er det lite sannsynlig at forbruket i Sverige på 20 år skulle komme til å stige med 235 kg. pr. innbygger til 495 kg. pr. innbygger i 1975. Det synes rimeligere å anta at forbruket omkring 1975 vil komme til å stoppe på noe under 400 kg. pr. innbygger og at totalforbruket blir ca. 3 mill. tonn pr. år. En slik økning skulle gi en gjennomsnittlig årlig økning på 55.000 tonn. Regnet i årlig progressiv økning tilsvarende dette 2,9% i begynnelsen av perioden og 1,8% i slutten. Denne prognose ligger lavere enn «långtidsutredningen», men forskjellen er ikke av vesentlig betydning for bedømmelsen. Selv om utviklingen i begynnelsen skulle komme til å følge den øvre linjen er det meget som taler for at utviklingskurven i fortsettelsen vil komme til å bøye av mot linjen under.

Det resonnement som en her har ført om det svenske forbruket er ikke aktuelt når det gjelder de øvrige nordiske land, fordi disse lands utgangsstilling ligger betydelig lengre fra den hypotetiske metningsgrense.

En sammenligning av ovenstående delprognoser er gitt i tabell X.

Tabell X Forbruket av handelsjerdig jern og stål. (Tusen tonn.)

	Prognose			
	1954	1955	1965	1975
Danmark	563	623	850	1 150
Finnland	477	529	850	1 300
Norge	485	580 ¹⁾	800	1 250
Sverige	1 790	1 900 ¹⁾	2 450	3 000
I alt	3 315	3 632	4 950	6 700

¹⁾ I tallet er tatt hensyn til lagerøkning.

Delprognosene gir altså praktisk talt samme sluttresultat som nevnt i innledningen, nemlig en antagelse om fordobling av forbruket på 20 år eller 5 mill. tonn i 1965 og 7 mill. tonn i 1975.

I diagram 1 og 2 er det tegnet inn linjer for prognosene for de forskjellige land og for Norden i alt.

Stålproduksjonen.

a) Utviklingen hittil.

Tabell XI og diagram 3 viser produksjonen av handelsstål i Norden fra 1935. I diagrammet er det videre inntegnet en kurve over det sammenlagte stålforbruk ifølge diagram 1.

Tabell XI. *Produksjon av handelsferdig jern og stål i de nordiske land 1936-1956. 1000 tonn.*

År	Danmark	Finnland	Norge ¹⁾	Sverige	I alt
1936/38	10	75	68	703	856
1947	39	61	53	820	973
1948	52	82	62	855	1051
1949	57	90	69	955	1171
1950	88	77	84	957	1206
1951	116	127	86	992	1321
1952	132	135	85	1095	1447
1953	126	119	80	1166	1491
1954	144	150	87	1262	1643
1955	167	178	110	1491	1946
1956	182	180	210	1673	2245

¹⁾ Eksklusive rør.

Under den andre verdenskrigen og årene nærmest etter holdt produksjonen seg praktisk talt på et uforandret nivå, ca. 1 mill. tonn, hvorav mer enn 80% falt på Sverige. Ved slutten av 1940-årene begynte produksjonen å stige og i 1950-årene har det vært en meget kraftig produksjonsstigning, som imidlertid helt er absorbert av en enda noe sterkere forbruksstigning. I 1955 lå den sammenlagte produksjonen på 2 mill. tonn og forbruket var over 3½ mill. tonn.

b) Prognose for stålproduksjonen.

I diagram 3 er også tegnet inn prognosekurver over produksjonen fram til 1975 basert på oppgaver fra de fire land. Når det gjelder stålindustriens utbygging foreligger det ikke konkrete planer for hele perioden og prognosen bygger derfor, særlig for den siste 10-årsperioden, for en vesentlig del på antagelser om den kommende utvikling.

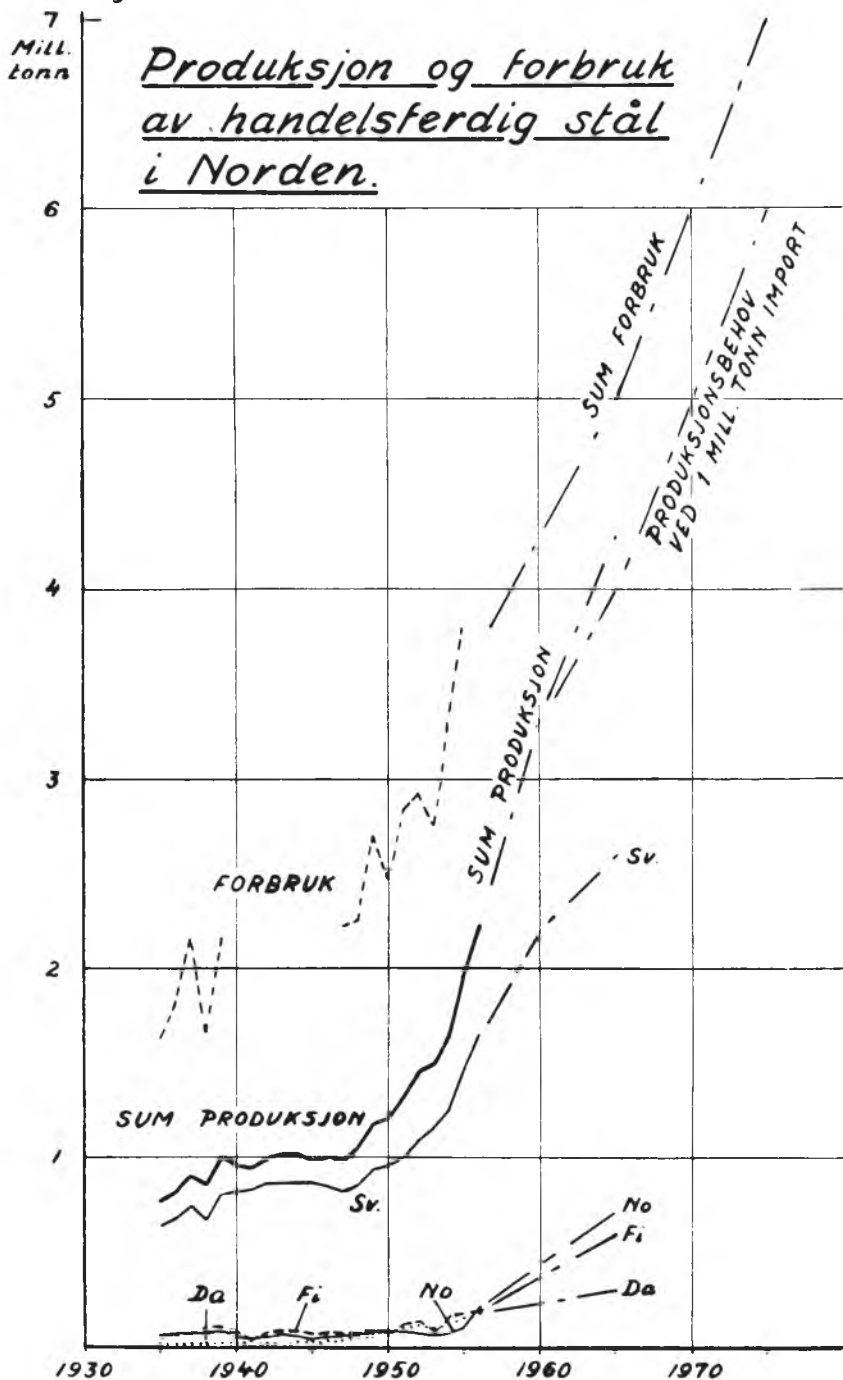
Den danske prognosen går ut fra at stålproduksjonen kommer til å vokse fra 195.000 tonn i 1956 til 325.000 tonn i 1965 ved å utnytte den innenlandske tilgang på stålskrap i samme grad som hittil.

Den finske prognosen baserer seg på den antagelse at produksjonen skal kunne bringes opp til 70% av forbruket mot for tiden 33%. Prognosen forutser en produksjonsøkning på 150% fram til 1960 ifølge foreliggende utbyggingsplaner og deretter i det nærmeste en fordobling på 15 år, dvs. fra 0,2 mill. tonn i 1955 til 0,5 mill. tonn i 1960 og 0,9 mill. tonn i 1975.

I Norge spiller utbyggingen av A/S Norsk Jernverk i Mo i Rana en vesentlig rolle for produksjonsutviklingen i de nærmeste 20 år. Utbyggingsmulighetene ved samtlige stålverk beregnes å kunne gi en øking av produksjonskapasiteten til ca. 700 000 tonn i løpet av de nærmeste 10 år, hvilket tilsvarer omtrent en tredobling av produksjonen. Tekniske muligheter forefinnes for ytterligere ekspansjon.

I Sverige har stålverkene i stor utstrekning utformet og delvis fattet beslutning om planer for utbygninger i de nærmeste 10 år. En sammenstilling av disse planer som

Diagr. 3.

er foretatt av Jernkontoret viser en antatt produksjonsøkning fra 1,5 mill. tonn i 1955 til 2,2 mill. tonn i 1960 og en deretter noe langsommere stigning til 2,6 mill. tonn i 1965.

Summerer man disse delprognoser, skulle man komme til en produksjonsøkning for hele Norden fra 2 mill. tonn i 1955 til 3,3 mill. tonn i 1960 og 4,3 mill. tonn i 1965. Omregnet til en prosentuell økningstrend skulle dette innebære en arlig økning på vel 10% i den første 5-årsperiode og 5,5% i den neste 5-årsperiode. (Tallene for de enkelte land er for de respektive 5-årsperioder: Danmark 5,5 og 4%, Finland 12 og 5%, Norge 12 og 11%, Sverige 8 og 4%.)

Et forsøk på prognose for den andre 10-årsperioden, 1965–1975, kan bare baseres på alminnelige synspunkter, med utgangspunkt i den ovenfor beskrevne forbruksprognose. Selv om denne bedømmes med forsiktighet, må man kunne gå ut fra at det også i fremtiden er rom for en sterkt voksende nordisk stalproduksjon. Av grunner som vil bli omtalt i det følgende, får man imidlertid regne med at en viss del av behovet også i fremtiden vil komme til å måtte dekkes ved import. I diagram 3 er derfor, som fortsettelse av kurven for den samlede produksjon, tentativt lagt inn en linje som viser produksjonsbehovet ved en nettoimport av 1 mill. tonn, hvilket skulle svare til en produksjon i 1975 på 6 mill. tonn.

Stalimporten.

Importen av stål i prosent av forbruket i de enkelte land og for Norden som helhet i den seneste 20-årsperiode fremgår av diagram 4. I tabell XII finner man en oppstilling over importens absolutte størrelse og de nyssnevnte prosenttall for en del år.

Tabell XII. *De nordiske lands import av handelsferdig stål.*

	Danmark		Finland		Norge ¹⁾		Sverige		Norden ²⁾	
	1000 tonn	% av forbr.	1000 tonn	% av forbr.	1000 tonn	% av forbr.	1000 tonn	% av forbr.	1000 tonn	% av forbr.
1935	363	97	159	71	205	90	350	41	906	54
1939	410	97	152	61	277	88	600	19	1210	55
1950	408	82	232	75	272	84	583	41	1349	53
1951	419	71	328	69	406	84	708	40	1672	50
1955	456	73	353	67	510	84	815	41	1891	49
1956	442	71	363	67	490	73	664	34	1545	40

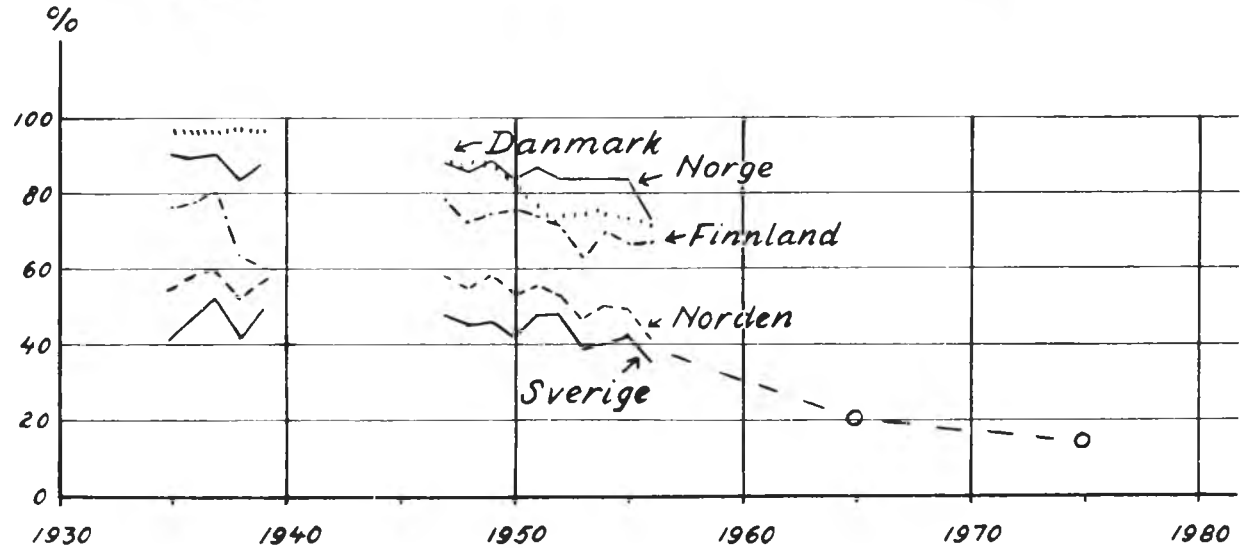
¹⁾ Eksklusive rør; (import av halvfabrikata for valsing medregnet.)

²⁾ Netto eksklusive samhandel.

Opgavene for de enkelte land viser bruttoimporten, dvs. at eksporten ikke er trukket fra. For Sveriges vedkommende skulle prosenttallene i sin alminnelighet bli 10–20 enheter lavere hvis man regnet nettoimporten. For de øvrige land blir forskjellen ubetydelig. I Danmark, Finland og Norge utgjør bruttoimporten for tiden 60–80% av forbruket, i Sverige noe under 40%.

Diagr. 4.

Import av stål i % av forbruket.

For Norden som helhet er importen beregnet som differanse mellom forbruket og produksjonen ifølge tabell 1 og 2. Dette innebærer at den internordiske handel ikke er medregnet her og at tallene viser nettoimporten fra øvrige land.

I de nærmeste årene før siste verdenskrig var Nordens nettoimport ca. 1 mill. tonn. Den har siden steget til over 1½ mill. tonn, samtidig har imidlertid importens andel av behovsdekningen på grunn av en hurtigere økning av den innenlandske produksjon sunket fra ca. 55% til under 50%, med en sterkt nedadgående tendens i de siste årene.

På grunnlag av omfanget av den pågående eller planlagte utbygging av stålindustriens produksjonskapasitet i Norden, kan man med temmelig stor sikkerhet forutse en fortsatt øket grad av behovsdekning og på kort sikt også en viss nedgang i nettoimportens absolutte størrelse.

Utbyggingen av jern- og stålindustrien tar av naturlige årsaker ikke sikte på full selvdekning, som av forskjellige grunner neppe heller er ønskelig. For en konkurransedyktig fremstilling av visse stålprodukter, f. eks. tynnplater og meget grove profiler, forlanges i regelen så store produksjonsenheter at det nordiske marked bare med lange tidsintervall kan bære tilkomsten av nye enheter. Det er derfor naturlig at det forekommer ganske stor import av slike produkter. Heller ikke når det gjelder andre produkter kan den nordiske produksjonen naturlig ha en slik kapasitet at den kontinuerlig følger det voksende behov av alle forskjellige vareslag. Ennå mindre kan den tilfredsstillende hele behovet også på konjunkturtoppene. For en stabil produksjon er det gunstigere om den største del av korttidsvariasjonene i avsetningen kan dekkes av en marginell import. Til sist er det viktig, og i praksis uunngåelig, at det nordiske marked gjennom en viss import holder oppe forbindelsene med verdensmarkedet.

Som hypotese kan en regne med en fremtidig import av størrelsesorden omkring 1 mill. tonn. Dette tilsvarer, som vist i diagram 4, ca. 20% av forbruket i 1965 og ca. 15% i 1975. I diagram 3 er som foran nevnt vist det produksjonsbehov som ved et antatt forbruk svarer til en import av denne størrelse. Det er her forutsatt at en fortsatt og om mulig utvidet eksport, først og fremst av kvalitetsstål, skal kompenseres gjennom en like stor merimport av ordinært stål.

Dersom importen prosentueilt skulle bli av samme størrelse som nå, måtte dette innebære at importen ved den fortsatte forbruksstigning skulle stige til ca. 2 mill. tonn i 1965 og ca. 3 mill. tonn i 1975. Når det gjelder forsyningen med jern og stål, ville det åpenbart være en alvorlig sak for Norden å bli så sterkt avhengig av tilførsler utenfra.

Samhandelen med jern og stål.

Av tabell XIII fremgår det hvordan den nordiske samhandelen med jernmalm, jern og stål i alle former fordelt seg på de nordiske land i 1955.

Tabell XIII.

*Nordisk samhandel med jernmalm, jern og stål i 1955.**Import fra de tre øvrige land. 1000 tonn.*

Varegruppe	Danmark	Finland	Norge	Sverige	Samhandel i alt
Jernmalm	3	141	4	1	149
Skrapjern	3	—	4	9	16
Rujern m. v.	11	10	7	13	41
Handelsferdig jern og stål	13	6	31	18	68

De største poster i denne samhandelen er leveranser av jernmalm fra Sverige til Finland, norske og svenske leveranser av rujern til Danmark samt norske leveranser av rujern til Sverige. Når det gjelder handelsferdig jern og stål karakteriseres den internordiske samhandel stort sett av leveranser fra Sverige til de øvrige tre land samt fra Danmark til Sverige.

Den nordiske samhandel med handelsferdig jern og stål steg fra 1953 til 1955 fra 45 000 tonn til 68 000 tonn og utgjorde i 1956 ca. 100 000 tonn. I den internordiske stålhandel er Finland og Norge nettoimportører, Danmark og Sverige nettoeksportører.

De svenske leveransene, som for en stor del består av kvalitetsstål, omfatter som største post stangstål i forskjellige former, dernest rør, tråd og band samt mindre mengder kaldvalset stål og verktøystål, tynnplater m. v. To tredjedeler av de danske leveransene til Sverige består av grovplater og for øvrig av stangstål, profiler og rør.

Verdien av samhandelen på jern og stålområdet (inkl. jernmalm) i 1955 var vel 119 mill. sv. kr., eller 3,7% av de fire lands totale samhandel dette år. Av disse 119 mill. sv. kr. var ca. 10 mill. kr. eller 0,3% jernmalm, ca. 4 mill. sv. kr. eller 0,1% skrapjern ca. 16 mill. sv. kr. eller 0,5% rujern m. v. samt ca. 90 mill. sv. kr. eller 2,8% handelsferdig jern og stål.

Som det fremgår av ovenstående har samhandelen med handelsstål hittil ikke vært av slikt omfang at den har hatt noen vesentlig forsyningsmessig betydning. Ingen av de nordiske land har noe produksjonsoverskudd. De er alle avhengige av import fra andre land. Gjennom den samhandel som finner sted opprettholdes imidlertid kontakter, som kan danne utgangspunktet for en økt handel, når selvforsyningsgraden vokser som følge av den sterkt ekspanderende produksjon og når samhandelen fremmes gjennom dannelsen av et felles nordisk marked for jern og stål.

Prognoser for enkelte vareslag.

Når det gjelder å tilfredsstille behovet for stål, er det ikke nok at den totale ståltilførsel har en tilstrekkelig størrelse. Det må også være balanse mellom tilgang og etterspørsel på de forskjellige vareslag. For store varegrupper, f. eks.

stangstål av forskjellige dimensjoner og tverrsnittformer medfører dette i regelen ingen større problemer, fordi man med normal valseverksutrustning med enkle midler kan gå over fra et produkt til et annet. For andre vareslag er det derimot nødvendig med spesielle valseverk som ofte krever store investeringer. Det tar også lang tid å anlegge slike verk og de kan ikke drives rasjonelt uten at det finnes avsetning for en produksjon, som ikke ligger altfor langt fra full kapasitetsutnyttning. Ved en hurtig stigende etterspørsel har produksjonen derfor ikke tilstrekkelig tilpasnings-evne og det kan derfor oppstå knapphet på slike varer. I de senere år er plater et aktuelt eksempel på dette. En skal derfor nærmere belyse forsyningsforholdene for varer, som kommer inn under betegnelsen plater.

a) Grovplater (over 5 mm tykke) og mellomplater (3—5 mm).

De største forbrukere av grovplater er skipsverftene, som har ca. 60% av hele forbruket. For øvrig går store kvantiteter grov- og mellomplater til dampkjeler og maskiner samt sisterner og annen bygg- og anleggsvirksomhet.

Nordens forsynings situasjon når det gjelder grov- og mellomplater i de senere år fremgår av tabell XIV.

Tabell XIV. *Nordens forsyning med grov- og mellomplater. (1000 tonn).*

	Grovplater			Mellomplater		
	Forbruk	Produksjon	Import	Forbruk	Produksjon	Import
1954	589	182	392	89	19	69
1955	602	204	451	98	25	84
1956	726	245	509	109	34	78

Som det fremgår av tabellen er selvforsyningsgraden for begge slags plater for tiden bare 30%. Det er naturlig at en slik situasjon har ført med seg at produsentene er blitt sterkt interessert i å øke produksjonskapasiteten, og det er i høy grad ønskelig at en produksjonsøkning kommer i stand. De foreliggende utbyggingsplaner på dette område såvel i de 4 nordiske land som på Kontinentet og i England er imidlertid så omfattende at det aktuelle problem nærmest er, hvorvidt en kan risikere overkapasitet i midten av 1960-årene.

Ifølge opplysninger om de mer eller mindre endelig utformede utbyggingsprosjekter ved henholdsvis ett verk i Danmark, Norge og Finland samt to verk i Sverige, kan produksjonen av grovplater, over 5 mm, antas å bli følgende i 1000 tonn i 1965:

	Produksjon		Prognose
	1955	1956	1965
Danmark	75	85	200
Finnland	—	—	200
Norge	—	—	150
Sverige	129	160	600
I alt	204	245	1150

Mot dette står følgende prognose over forbruket av grovplater i 1000 tonn:

	Forbruk		Prognose
	1955	1956	1965
Danmark	97	127	185
Finnland	73	91	170
Norge	112	148	170
Sverige	320	360	530
I alt	602	726	1055

For Danmark, Norge og Sverige tilsammen tilsvarer prognosen en årlig forbruksstigning på 5% fra 1955, for Finnland, hvor en forutser en særskilt sterk økning av platebehovet i perioden, en stigning på ca. 9% pr. år.

Når det gjelder den sterke stigning av plateforbruket, som har funnet sted i de senere år, og som ennå pågår i alle industriland i verden, kan en slik stigningstakt ikke ansees urealistisk på bakgrunn av alle de mål, som man ellers regner med for en progressiv industriell utvikling. Sannsynligheten for at prognosen vil komme til å holde synes også å finne støtte i den antatte forbruksutvikling ved skipsverftene og på andre områder, hvor grovplater forbrukes.

De nordiske skipsverftenes platebehov antas å stige kraftig den kommende 10-årsperiode, bl. a. til nybygging av store tankbåter. En beregning, som for de nærmeste årene er bygget på inneliggende bestillinger, tyder på at en forbruksøkning på 75% fram til 1965 ikke skulle være for høyt beregnet. Størsteparten av økningen kommer antakelig til å skje allerede i den første halvdel av perioden. Sannsynligvis kommer den sterke økning til å opphøre senere, men forbruket kommer til å holde seg oppe på et stort sett uforandret nivå for løpende erstatning av utrangert tonnasje.

De nordiske lands forbruk av grovplater til andre formål enn skipsbygging antas i 1955 å ha vært omkring 250 000 tonn. Hvis skipsverftene antas å øke sitt forbruk med 75% skulle vel 400 000 tonn av det antatte totalforbruk i 1965 falle på annet forbruk, dvs. økningen skulle her bli noe over 60% eller 4,5% pr. år i Danmark, Norge og Sverige, og 10% i Finnland. Dette synes å ligge fullt på linje med de anslag som er gjort vedrørende det totale stålforbrukets utvikling, om man tar hensyn til at forbruket av plater i etterkrigstiden har vist en klar tendens til å stige hurtigere enn forbruket av andre stålprodukter også i land hvor skipsbygningsindustrien har en vesentlig lavere andel av forbruket enn i de nordiske land.

Mot et sannsynlig forbruk i 1965 på ca. 1 055 000 tonn grovplater står altså en antatt produksjon på ca. 1 150 000 tonn. Det ventede overskudd ligger langt innenfor nøyaktighetsgrensene for prognosene og innenfor grensene for normalt forekommende variasjoner i forbruket fra år til år. Det er for øvrig naturlig at en trinnvis voksende produksjonskapasitet fra tid til annen ligger noe over forbruket som forutsettes å følge en jevn suksessiv stigning. Det er heller ikke utelukket at en overskytende produksjon kan komme til å bli eliminert ved eksport av plater av høy kvalitet til land utenfor Norden.

Når det gjelder mellomplater foreligger følgende data i 1000 tonn:

	Forbruk		Prognose
	1955	1956	1965
Danmark	25	25	35
Finnland	8	14	20
Norge	10	10	20
Sverige	55	60	85
I alt	98	109	160

Prognosen tilsvarer en arlig økning på 3,5% i Danmark, 4,5% i Sverige, 7% i Norge og nær 10% i Finland og i gjennomsnitt vel 5%.

	Produksjon		Prognose
	1955	1956	1965
Danmark	—	—	15
Finnland	—	—	—
Norge	—	—	20
Sverige	25	34	150
I alt	25	34	185

b) Tynnplater (tykkelse under 3 mm).

I denne varegruppe inngår, foruten varmvalsete svartplater, også fortinnete plater (blikkplater) og forsinkete plater (galvaniserte) samt kaldvalsete plater med tykkelser ned til små brøkdeler av en millimeter.

Blant de mange varierende anvendelsesområder for tynnplater med eller uten overdrag av annet metall må nevnes varmeradiatorer, badekar, beholdere, bekledninger og beslag, overbygninger på fartøy, jernbanevogner, bilkarosserier og lasteplan på biler, kjøleskap, elektriske komfyrer, hermetikk-, øl-, farge- og lakkbokser samt dynamo- og transformatorplater.

Nordens forsyning med tynnplater de nærmeste årene før siste verdenskrig og i de senere år fremgår av tabell XV.

Tabell XV. Nordens forsyning med tynnplater. Enhet 1000 tonn.

	Forbruk	Produksjon	Import
1937/39 gjennomsnitt	270	164	106
1947	292	120	172
1952	423	147	276
1953	352	123	229
1954	544	136	408
1955	608	140	472
1956	516	149	374

Forbruket viser sterke svingninger, men har omtrent fordoblet seg i 10-årsperioden etter krigen. Det bør imidlertid bemerkes at forbruket i 1947 ikke var vesentlig høyere enn i 1937/39. Produksjonen er noe lavere enn før krigen og importen er derfor blitt omtrent firedoblet.

I Norden forekommer ikke noen produksjon av blikkplater. Forbruket av slike plater utgjør omtrent 20% av totalforbruket av tynnplater (Danmark 35%, Finnland 10%, Norge 30%, Sverige 10%). Årsakene til dette og til at produksjonsøkningen er uteblitt er de meget høye kapitalkostnadene for oppføring av store tynnplateverk og fortinningsanlegg og den harde konkurransen fra store kontinentale verk, som har fordelen av meget store hjemmemarkeder.

På grunn av det sterkt varierende forbruk i de senere årene er det neppe mulig å trekke ut av statistikken noen bestemt utviklingstrend som rettesnor for å bedømme den fremtidige forbruksutvikling. I alminnelighet kan man dog si at erfaringen fra andre land viser en sterkere forbruksøkning for tynnplater enn for de fleste andre stålvarer. Dette kommer av en sterkt stigende etterspørsel på de ferdigvarer hvor tynnplater anvendes. Det kan derfor betraktes som en forsiktig prognose hvis man regner med en årlig forbruksøkning på 5%. Tar man gjennomsnittet av forbruket i 1954/56 (570 000 tonn) som utgangspunkt, skulle man komme til et forbruk i 1965 på ca. 950 000 tonn tynnplater. Hvis alt dette skulle importeres, måtte man regne med en betydelig større totalimport av handelsferdig jern og stål enn de 1 mill. tonn som er oppgitt tidligere.

Så vidt en vet foreligger det ikke noen utformete planer om en vesentlig økning av tynnplateproduksjonen i Norden. Tiden er kanskje ennå ikke moden for oppføring i Norden av noe stort kontinuerlig tynnplateverk av den type, som allerede i 1920-årene ble anlagt i USA, og som i etterkrigstiden er oppført på flere steder i de store stålproduserende land i Vest-Europa. Det antas imidlertid å være sannsynlig at forbruket en gang i 1960-årene kommer til å gi plass for den sterke produksjonsøkningen, som opprettelsen av et slikt verk innebærer. Man kan heller ikke se bort fra muligheten av at også mindre enheter med mindre kapitalbehov kan utvikles til å bli konkurransedyktige.

3. Forutsetningene for jern- og stålproduksjonen i Norden. Den nordiske jern- og stålindustriens omfang og struktur.

I tabell XVI finner man noen oppgaver over den nordiske stålindustriens størrelse. Oppgavene gjelder året 1955.

Tabell XVI. *Antall bedrifter, sysselsetting og produksjon i nordisk stålindustri 1955.*

	Antall bedrifter	Sysselsatte Arbeidere	Funksjonærer	Produksjonsverdi mill. sv. kr.	I % av hele industrien
Danmark	2	1 400	280	93	0,7
Finnland	4	3 440	770	247	1,7
Norge	3	2 293	570	126	0,8
Sverige	42 ¹⁾	31 545	6 737	1 756	4,6
I alt	51	38 678	8 357	2 222	2,7

¹⁾ Derav 28 egentlige stålverk.

Bedriftene er meget forskjellige i størrelse. Det største danske stålverk har en produksjon av vel 200 000 tonn stålblokker (ingots). Finnland har et blokkproduserende verk i gruppen 100/150 000 tonn og tre verk under 50 000 tonn. Norge har et stålverk med over 200 000 tonn produksjon pr. år, et verk med ca. 100 000 tonns produksjon og et mindre verk for fremstilling av spesialstål. Av de svenske verk produserer to verk 300/600 000 tonn blokker pr. år, tre verk 100/150 000 tonn og fem verk 50/100 000. Av de øvrige bedriftene er 18 egentlige stålverk og de har en produksjon som er mindre enn 50 000 tonn. Stålstøperier uten blokkproduksjon er ikke medregnet.

I motsetning til i de øvrige nordiske land er altså antall jernverk i Sverige stort og bedriftsstørrelsen varierer betydelig. Den svenske jern- og stålindustrien har dog i dette århundre og særlig etter den andre verdenskrigens slutt i så henseende gjennomgått en betydningsfull utvikling, som bl. a. har gitt seg uttrykk i en konsentrasjon av driften og et betydelig minsket antall produksjonsenheter.

Man kan stille det spørsmål om ikke denne konsentrasjon til større bedriftsenheter kunne og burde drives lengre enn det som er skjedd. Særlig gjelder dette handelsstålverkene. Når det gjelder kvalitetsstål kan Sverige oppvise et av verdens største verk og har også ellers på dette område forholdsvis store bedriftsenheter.

Av verk med mere enn ca. 50 000 tonn produksjon pr. år er alle unntatt det danske verk og et verk i Sverige fullt integrert med egen rujernsfremstilling, stålfremstilling og valseverk, i de fleste tilfelle også med egen jernmalmsforsyning. Blant de mindre verkene finnes noen, som bare har ståløvner og valseverk. Et valseverk i Sverige er knyttet sammen med jernvareindustri og er helt basert på innkjøp av emner eller stålblokker fra andre verk.

Intet stålverk i Norden oppnår for tiden en årsproduksjon på 1/2 mill. tonn ferdig stål, som i de store stållandene ofte påstås å være minimum for rasjonell produksjon. Dette kommer bl. a. av at de nordiske verk er vokst fram med sikte på å bidra til å dekke et variert behov innen sitt begrensede marked og ikke har hatt tilstrekkelig basis for en høyt oppdrevet, ensartet masseproduksjon.

Den evne til å tåle konkurransen med importen, som de nordiske handelsstålverkene har vist, må vel kunne tas som et bevis på, at den kontinentale tesen om 1/2 mill. tonn årsproduksjon som et minimum ikke kan betraktes som et aksiom. Det er sannsynlig at det så vel i spørsmålet om bedriftsenhetenes størrelse som i andre henseender, finnes en viss sammenheng mellom strukturen i den stålproduserende og i den stålkonsumerende industri.

De mindre handelsstålverk i Norden har sin berettigelse når det gjelder å betjene et sterkt differensiert marked av mindre forbrukere med mangeartet produksjon, som krever stål i små kvanta av vidt forskjellige analyser, former og dimensjoner. Dette er behov som de masseproduserende verk ikke er innrettet på å dekke. Det er i denne sammenheng grunn til å peke på at det også i USA finnes mange mindre verk ved siden av storprodusentene.

Alle stålverk vil imidlertid naturlig nok strebe etter å øke sin produksjon

gjennom utbygging og rasjonalisering. En omstendighet som imidlertid virker hemmende, særlig under de någjeldende økonomiske forhold, er de meget høye kapitalkostnader for stålverkenes produksjonsutstyr. Man bruker å regne med at anleggskostnadene for et nytt integrert jernverk når opp i 1 500 à 2 000 sv. kr. pr. tonn årsproduksjon, dvs. 750–1000 mill. sv. kr. for et verk med en årskapasitet på 1/2 mill. tonn handelsferdig stål.

De prognoser for produksjonsutviklingen i Norden som det er redegjort for i det foregående, skulle således innebære et investeringsbehov på meget store beløp i de nærmeste decennier. På bakgrunn av dette kommer det klart fram hvor viktig det er å ta omhyggelig hensyn til de foreliggende konkurranseforhold, avsetningsmulighetene etc.

Tabell XVII viser de nordiske lands nåværende stålproduksjon prosentvis fordelt på de ulike vareslag.

Tabell XVII. *Nordisk stålproduksjon. Prosentvis fordeling på vareslag.*

Vareslag	Danmark	Finnland	Norge	Sverige	Norden
Bjelker og skinner	—	79 ¹⁾	22	6	51
Stangstål og profiler	36	—	48	42	—
Bånd	—	—	—	5	—
Valsetråd	2	13	—	12	—
Plater over 5 mm	52	—	18	10	35
Plater 3–5 mm	—	—	—	2	—
Plater under 3 mm	—	—	—	8	—
Rør	—	5	7	9	8
Annet (inkl. smistål)	10	3	5	6	6
	100	100	100	100	100

1) Herav stangstål: 59%, skinner og skinnemateriell: 14%, bjelker og profiler: 6%

Som det fremgår av tabellen har Sverige den mest allsidige produksjon, mens enkelte vareslag helt savnes eller bare utgjør en mindre del i de øvrige lands produksjon. Den svenske stålproduksjon utgjør for tiden ca. 75% av hele Nordens produksjon.

En markert forskjell mellom produksjonen i Sverige og i de øvrige land ligger også i den store andelen av kvalitetsstål i den svenske produksjonen. Andelen utgjør for tiden ca. 22%. En vesentlig del av produksjonen av kvalitetsstål inngår i den svenske ståleksporten, skjønt denne de siste årene har omfattet en økende andel av handelsstål (alminnelig stål). I Danmark produseres bare handelsstål, i Finland og Norge også visse mengder kvalitetsstål, hovedsakelig til innenlandsk bruk, men i en viss utstrekning også for eksport.

Råvareforutsetningene.

Tilgangen på hensiktsmessige råvarer kan få avgjørende innvirkning på jern- og stålindustriens muligheter til å ekspandere i en utstrekning som tilsvarende den

ventede øking av stålforbruket. I det følgende vil råvareforsyningen av jernmalm, rujern og skrapjern bli behandlet. Brenselforsyningen vil bli behandlet i det følgende avsnitt i samband med kostnadsspørsmålene.

Jernmalmen nyttes i første rekke til fremstilling av rujern, og rujernsproduksjonen er på sin side avhengig av stålproduksjonens størrelse. Som råvare for stål-fremstillingen anvendes foruten rujern også store mengder stålskrap. En sammenligning mellom verdensproduksjonen av rujern og stål viser at produksjonen av rujern utgjør ca. 70% av produksjonen av stål. En mindre del av rujernet går imidlertid til fremstilling av støpegods. Forholdet mellom rujern og skrapstål påvirkes selvfølgelig av produksjonen og forbrukets ekspansjonshastighet og av forandringer av sirkulasjonsperioden for skrap. Til tross for at tilgangen på skrap har variert en del, har dette forholdet i de siste 15 år holdt seg påfallende konstant. En kan ikke regne med at det vil inntre større variasjoner i dette forhold i fremtiden, fordi stort sett alt økonomisk utnyttbart stålskrap nå blir tatt vare på og anvendt i stålproduksjonen.

Forholdet mellom rujern og skrapjern varierer i de forskjellige land, dels på grunn av tilgangen på jernmalm og skrapjern, dels på grunn av forskjellige metoder for stålfremstilling. I bessemer- og thomasprosessene er råvaren utelukkende rujern eventuelt med tilsetning av mindre kvanta skrapjern, mens råvaren i martinprosessene derimot ofte for en overveiende del (50—80%) utgjøres av skrapjern. Elektro-stål-prosessen anvendes hovedsakelig for omsmelting og raffinering av stålskrap. Denne prosessen nyttes også til etterrefinering av flytende stål fremstilt for eksempel etter thomasprosessene, den såkalte duplexmetode.

Forbruket av rujern og stålskrap i stålproduksjonen i de nordiske land fremgår av tabell XVIII.

Tabell XVIII Forbruk av rujern og skrapjern for stålfremstilling 1956. (Mengde i 1000 tonn.)

	Rujern			Skrapjern			Total produksjon av råstål
	Innenlandsk	Importert	Sum	Innenlandsk eget	Import kjøpt	Sum	
Danmark	28	23	51	60	156	216	240
Finnland			30	60	71	50	181
Norge	140	0	140	200	16	216	287
Sverige	1 242 ¹⁾	62	1 304	771	556 ²⁾	22 ³⁾	1 349

¹⁾ Inkl. jernsvamp

²⁾ Inkl. stopjernsskrap.

³⁾ Tallet er vesentlig lavere enn normalt på grunn av kraftig lagerminskning i 1956.

Som det fremgår av tabellen, er det stor forskjell mellom de nordiske land, når det gjelder skrapjernets relative betydning for stålproduksjonen. I Danmark er det innenlandske skrapjernet stort sett den eneste råvarekilde, mens rujernet dominerer forbruket i Sverige. I Norge er forbruket mer likt fordelt mellom rujern og skrapjern. I Finland har det importerte skrapjern en vesentlig betydning.

Når det gjelder *jernmalm*, er Norden selvforsynt. Det finnes jernmalforekomster i Finland, Norge og Sverige. Storparten av produksjonen eksporteres, hvilket fremgår av følgende oppstilling over produksjon, import og eksport i de nordiske land i årene 1951—1955. Tallene omfatter stykkjern og jernmalmslig. Leveranser mellom de 4 land er trukket fra import- og eksporttallene. Tallene er oppgitt i 1000 tonn.

	1951	1952	1953	1954	1955
Produksjon	15 715	17 718	18 239	16 614	18 953
Import	28	1	0	0	4
Eksport	15 111	16 266	15 433	11 837	16 862

Import av jernmalm i nevneverdige mengder forekommer bare i Finland. Den finske importen kommer imidlertid hovedsakelig fra Sverige. Da lagerendringene har vært betydelige i det tidsrommet tabellen omfatter vil en saldering av tallene over produksjon, import og eksport ikke tilsvare det innenlandske forbruk. I mangel av en pålitelig statistikk over lagerendringene, har en beregning av forbruket ikke kunnet utføres.

I Finland foregår jernmalmutvinningen for tiden i en enkelt gruve i Otanmäki sør for Uleträsk. Den totale malmbryting ventes å stige til ca. 800 000 tonn pr. år. Med den nåværende produksjon beregnes malmtilgangene i Otanmäki å rekke 50 år fram i tiden. Den magnetittslig som utvinnes, går hovedsakelig til eksport, fordi malmen på grunn av dens store titaninnhold, ikke med de nåværende foredlingsmetoder egner seg til anvendelse i den masovn som for tiden finnes i Finland. Det forekommer også betydelige malforekomster i Kittilä i Lappland, men det anses inntil videre ikke lønnsomt å utvinne denne malmen på grunn av transportvansker. Derimot venter man innen kort tid å kunne ta opp drift av noen malminn under havbunnen ved Jussarö og Nyhamn. Disse forekomster er beregnet å inneholde tilsammen ca. 250 mill. tonn jernmalm.

I Norge ble det i midten av 1920-årene foretatt beregninger over malforekomstene. Jernmalreservene ble da beregnet til 400 mill. tonn (325 mill. tonn med 35% jerninnhold og resten med 40–50%). Produksjonen av jernmalm og -slig nådde førkrigsnivået først i 1953 og har siden vært omkring 1,3 mill. tonn pr. år. Produksjonen ventes å øke i første halvdel av 1960-årene, bl. a. på grunn av igangsetting av en ny gruve med en beregnet årlig produksjon i første utbyggingstrinn på ca. 300 000 tonn slig. Selv med en fordobling av jernmalmproduksjonen skulle de påviste jernmalressurser rekke 100–150 år fram i tiden. Et bedre kjennskap til forekomstenes størrelse samt det forhold at nye forekomster er blitt økonomisk utnyttbare på grunn av høyere priser, innebærer imidlertid at de tidligere utførte beregninger har vært for lave.

Sveriges forekomster av økonomisk brytbar jernmalm er stort sett samlet i 2 forholdsvis begrensede områder, nemlig dels i det mellomsvenske område eller Bergslagen og dels i det nordlige Lappland.

I Bergslagen består det overveiende antall forekomster av fosforfattig malm som egner seg til fremstilling av kvalitetsprodukter. Bare noen få forekomster består av fosforrikere kvaliteter. Denne gruppen representerer imidlertid på grunn av størrelsen av det viktigste feltet (Grängesberg), mer enn halvparten av de beregnede jernmalforekomster i Bergslagen. De fosforrike malmene har gjennomsnittlig vesentlig høyere jerninnhold (ca. 60%) enn de fosforfattige malmene i området (28—52%).

Det lapplandske områdets mange ganger større malforekomster består for den største del av malm med et betydelig fosforinnhold. Det gjennomsnittlige jerninnhold er meget høyt og ligger på ca. 62—70%.

De svenske jernmalforekomstene er til sammen beregnet å utgjøre ca. 2 500 mill. tonn med et gjennomsnittlig jerninnhold på ca. 64%, hvilket tilsvarer ca. 1 600 mill. tonn jern. Produksjonen utgjorde 17,5 mill. tonn malm i 1955 og beregnes å stige til 23 mill. tonn i 1965. Med denne brytnings hastighet ventes de nå drevne malforekomstene å kunne rekke vel 100 år fram i tiden.

Behovet for *rujern* — for stålfremstilling og for støperiformal — dekkes hovedsakelig gjennom innenlandsk produksjon. Rujernforsyningen i årene 1951—1955 i de fire nordiske land til sammen fremgår av tabell XIX.

Tabell XIX. Nordens forsyning med rujern 1951—55. 1000 tonn.

	1951	1952	1953	1954	1955
Produksjon	1 040	1 252	1 172	1 112	1 468
Import	146	176	87	194	153
Eksport	102	67	110	73	95
Forsyning (Produksjon + import ÷ eksport) ..	1 084	1 361	1 154	1 232	1 526

Leveranser mellom de fire land er trukket fra i tabellen. Det er ikke tatt hensyn til lagerendringene som imidlertid har vært relativt små i denne perioden. Bare for Danmarks vedkommende spiller importen kvantitativt en betydelig rolle. Norge har i disse årene hatt ensportoverskudd. I Finland og Sverige har forholdene vekslet fra år til år. Eksport- eller importoverskuddene har imidlertid vært relativt små i forhold til forbruket.

Jern og stålskrap omfatter 2 forskjellige kategorier av jernskrap, nemlig det smi-bare skrapjern med lavt kullstoffinnhold (stålskrap) og ikke smibart støpejernsskrap med høy kullstoffgehalt.

Støpejernskrapet har ved smelting av så vel støpejern som stål metallurgisk sett samme funksjon som rujern. Bortsett fra at støpejernsskrapet har dårligere kvalitet, er det bare et spørsmål om råvarekostnad om man vil erstatte en del av rujernet med slikt skrapjern.

Stålskrapet har derimot ved stålfremstillingen i martin- og eloktroståløvner en særskilt metallurgisk og driftsøkonomisk betydning idet det allerede har stålets lave innhold av kullstoff og av visse andre bestanddeler som gjør at stålfremstillingsprosessen forenkles og blir billigere. Ved fremstilling av enkelte sorter støpegods med

lavere kullstoffinnhold enn vanlig er en tilsetning av stålskrap til rujernet under smeltingen også nødvendig for å senke smeltemassens kullstoffinnhold. I den utstrekning stålskrapet, slik som for tiden er tilfelle, kan fåes til vesentlig lavere pris enn rujern, medfører bruken av stålskrap dessuten en besparing i råvarekostnadene for så vel stålprodusentene som støperiene.

Stålindustriens behov for skrapjern til stålfremstilling dekkes på samme måte som rujern vesentlig innenlands, dels i form av sirkulerende stålskrap fra valseverk og andre bearbeidende avdelinger ved stålverkene, og dels i form av annet innenlandsk skrapjern (innkjøpt skrapjern). Tilførselen av sirkulerende stålskrap står i direkte proporsjon til den aktuelle stålproduksjon. Tilgangen på innenlandsk innkjøpt skrapjern stiger suksessivt med næringslivets ekspansjon, men vil av naturlige grunner ikke kunne følge etterspørselen ved en hurtig stigning av stålproduksjonen. Det er for tiden knapphet på skrapjern i de fleste land. En har derfor i de fleste land innført eksportbegrensing på skrapjern. Mulighetene for å kjøpe skrapjern i den internasjonale handel er derfor små. I de fleste land har man også etablert ordninger som regulerer skrapjernshandelen på det innenlandske marked.

Konkurransforholdene mellom nordisk stålindustri og stålindustrien på Kontinentet og i England.

Når man sammenligner stålindustriens kostnader i de forskjellige land, er det særlig følgende kostnadsposter som er av betydning, nemlig jernmalm, rujern og skrapjern, koks, steinkull, olje og elektrisk kraft samt transporter og arbeidslønnninger. Av interesse fra et kostnadssynspunkt er videre kapitalutgiftene samt bedriftenes størrelse.

Det er imidlertid ikke mulig å gjøre en tallmessig sammenligning mellom produksjonsvilkårene i Norden og i de land som konkurrerer på det nordiske marked. Dette henger sammen med at det synes å være praktisk talt umulig å finne et sammenligningsgrunnlag som på en riktig måte dekker alle de innbyrdes avhengige variasjoner når det gjelder råvarer, brensel, produksjonsmetoder, arbeidslønnninger m. v. Videre vil det alltid være vanskelig å foreta en sammenligning mellom forskjellige land på grunn av slike ulikheter i produksjonsvilkårene som ikke kan vises ved tall. Det har derfor vært nødvendig å innskrenke redegjørelsen til en mer generell oversikt over forholdene.

Den direkte økonomiske fordel som den nordiske jern- og stålindustri har i rikelig tilgang på innenlandsk malm bør ikke overvurderes, bl. a. fordi transportavstandene mellom stålverkene og de store forekomstene ofte er betydelige. På lengre sikt bør det imidlertid innebære økte fordeler å ha full forsyning med høyverdig malm fra egne forekomster, etter hvert som de beste og mest fordelaktig beliggende malmforkomster ute i verden blir oppbrukt.

Når det gjelder utgiftene til skrapjern, kan man i denne sammenheng se bort fra det skrapjern som sirkulerer i verkene. Som nevnt foran, er det over alt knappe tilganger på innkjøpt skrapjern. I de nordiske land har imidlertid skrapjernet hittil

av forskjellige grunner utgjort en større andel av råvareforsyningen enn på Kontinentet. For tiden er skrapjernprisene i CECA-landene noe høyere enn i Norden. Bortsett fra denne forskjell i prisnivået, av mer eller mindre varig karakter, skulle imidlertid skrapjernet ikke ha noen større betydning i en kostnadssammenligning mellom nordisk og kontinental jern- og stålindustri.

Mangelen på høyverdig fossilt brensel er den største svakheten ved nordisk stålindustri. De nordiske land er så godt som helt henvist til import av såvel koks for masovner og støperier som for steinkull og olje til annet varmebehov innen jern- og stålindustrien.

Steinkull blir vesentlig dyrere for den nordiske industri enn for de store stållands njer- og stålindustri, som ligger nærmere eller også ved steinkullgruvene. Brenseloljen dominerer, i alle fall i Sverige, stadig mer over steinkull som brensel i jern- og stålindustrien. Det skulle ikke være noen større kostnadsforskjell i ugunstig retning når det gjelder brenselolje, bortsett fra eventuelt høyere kostnader for landtransporter.

Når det gjelder masovnskoks, er stillingen særdeles ugunstig, fordi koksen — eller egnede kokskull — i Europa praktisk talt utelukkende kan fåes fra Ruhrområdet i direkte konkurranse med Vest-Tysklands, Frankrikes og Belgias jern- og stålindustrier. Dette forhold fører med seg en alvorlig risiko for kvantitative begrensninger i tilførselen og, som forholdene i den senere tid har vist, en ufordelaktig prisfastsetting utover den ulempe som ligger i de store transportavstander. Rujernsprisene vil av naturlige årsaker bli sterkt påvirket av ugunstige kokspriser. Disse forhold gjelder særlig høykonjunkturer, når stålproduksjonen og dermed koksforbruket økes på kontinentet og samtidig også i Norden. Den reduksjon av koksforbruket som etterhånden har funnet sted, har allikevel til en viss grad kunnet minske ulempene ved de høye kokspriser. På mange hold arbeides det fremdeles videre med å minske koksforbruket pr. tonn rujern.

Avgjort fordelaktig er Norges og delvis også Sveriges stilling når det gjelder tilgangen på elektrisk kraft. Jernverkene bruker elektrisk kraft som varmekilde i elektriske rujernsovner, elektrostålvovner, varmegroper og andre varmeovner i valseverk samt som drivkraft i motorer for valseverk og andre maskiner.

Det er vanskelig å bedømme i hvilken grad energiomkostningene ved ståltilvirkningen i de forskjellige land påvirkes av bruken av elektrisk kraft istedenfor steinkull og olje. En sammenligning av dette forhold vil ikke bare avhenge av prisene på de ulike energiformer, men også være avhengig av hvor effektivt disse blir utnyttet.

Fordeler og ulemper med hensyn til transportkostnadene for leveranser av ferdig stål er i høy grad avhengig av verkenes lokalisering. Forholdene er imidlertid sterkt varierende slik at det ikke lar seg gjøre å dra noen almenngyldig konklusjon for hele Norden.

Utgiftene til arbeidslønninger inklusive sosiale kostnader er, i det minste i Sverige, vesentlig høyere pr. arbeidstime enn i de stålproduserende land på Kontinentet, med unntagelse av Luxembourg. Hvor meget dette påvirker kostnadene pr.

tonn levert stål, kan vanskelig bedømmes, da man savner opplysninger om produktiviteten og om investeringskostnadene pr. tonn tilvirket stål. Disse faktorer vil antakelig allikevel i noen grad dempe virkningene av de høye lønninger.

Kapitalkostnadene er selvfølgelig av stor betydning for en bedømmelse av konkurranseforholdene. Dette spørsmål er imidlertid ikke tatt opp til spesiell behandling her, fordi disse problemer er tatt opp til generell behandling andre steder i rapporten.

Når det gjelder bedriftsstørrelsen, fremgår det av den foregående utredning av den nordiske jern- og stålindustriens omfang og struktur at de nordiske handelsstålverkene med få unntagelser er av betydelig mindre størrelse enn tilsvarende verk i de store ställand.

Til tross for de ugunstige vilkår som den nordiske jern- og stålindustri i en viss utstrekning arbeider under, har det vært mulig å bygge opp en temmelig stor stålindustri i Norden. Særlig i de siste 10 år har nybygging, utvidelser, modernisering og rasjonalisering innen praktisk talt hele den nordiske stålindustri ført med seg en kraftig øking av effektiviteten og produktiviteten innen denne nøkkelindustri. Denne prosess er sikkert ikke på langt nær avsluttet. Tvert imot tyder alle de foreliggende utvidelsesplaner på at det vil finne sted en ny kraftig øking i produktiviteten i årene fremover.

Prisforholdene og konjunkturbevegelsene.

Karakteristisk for jern- og stålindustrien og spesielt for fremstillingen av handelsstål, er de plutselige og sterke utslag i prisfastsettelsen som konjunkturvekslingene fører med seg.

Under en høykonjunktur kan prisene på handelsferdig stål skyte i været på en måte som er karakteristisk for de typiske stapelråvarer. Under synkende konjunkturer pleier prisene atter å gå nedover, ikke bare parallelt med det alminnelige, prisnivå, men til og med langt under dette nivå.

Som enhver annen industri, må også jern- og stålindustrien selvfølgelig være forberedt på å møte rimelige prisforandringer, hva enten disse er av konjunkturmessig eller strukturell art. For en næringsgren med så stor investert kapital som stålindustrien, er imidlertid en jevn og god sysselsetting av mange grunner — ikke minst fra et kostnadssynspunkt — av fundamental betydning. Hvis et plutselig prisfall inntreffer, kan følgene bli ekstra alvorlige.

Når en skal bedømme den nordiske jern- og stålindustriens internasjonale konkurranseevne, må en videre ta hensyn til visse tekniske og organisatoriske forhold innen tilsvarende utenlandske industrier, som eksporterer sine produkter til de nordiske land. Hva de tekniske forhold angår er det da særlig grunn til å merke seg de store investeringer, som er foretatt og foretas i kontinuerlige valseverk både på Kontinentet og i England. I slike anlegg blir de faste kostnadene pr. tonn så høye ved en dårlig kapasitetsutnyttelse, at disse kommer til å bli avgjørende for prispolitikken.

Om det oppstår et betydelig kapasitetsoverskudd, blir det nemlig mulig og bedriftsøkonomisk forsvarlig for disse verk, som har store og forholdsvis beskyttede hjemmemarkeder, å senke sine eksportpriser til et nivå, som ligger under produksjonsomkostningene og som ikke gir den nordiske stålindustrien muligheter for å hevde seg.

En slik politikk kan støttes av nasjonale og internasjonale kartellorganisasjoner. Kartelldannelsene på dette område har gamle tradisjoner i Vest-Europa. Etter Kull- og stålfelesskapets opprettelse har det kontinentale prissamarbeidet gjenoppstått for varmvalset handelstål i form av Brüsselkonvensjonen. Også når det gjelder rør av handelskvalitet, er førkrigstidens store kartellsamarbeide nå blitt gjenopprettet.

Prisforholdene for handelstål i Norden.

Skal en vurdere betydningen av et felles nordisk marked og en økt nordisk produksjon av jern og stål, må en ikke bare legge vekt på forsyningsspørsmålet, men også ta hensyn til prisspørsmålet. Et fellesmarked for jern og stål skulle i prinsippet kunne føre med seg visse fordeler fra et kostnads- og konkurransesynspunkt, på grunn av de større serier og den økte spesialisering som kan bli en følge av det større markedet. Videre skulle et felles nordisk marked med en betydelig nordisk jern- og stålindustri kunne gi en forbedret utgangstilling når det gjelder prisdannelsen på importert stål.

Et visst grunnlag for en vurdering av forholdene kan en få ved å foreta en sammenligning av prisene i Sverige, som har en relativt stor stålindustri og samtidig et forholdsvis stort marked, med prisene i de øvrige nordiske land. En slik sammenligning ville også kunne gi et visst inntrykk av tollens eventuelle prisforhøyende virkning.

Samarbeidsutvalget har forsøkt å foreta en slik sammenligning med utgangspunkt i undersøkelser som er utført i Danmark, Norge og Sverige. Sammenligningen er foretatt dels mellom importprisene og dels mellom grossistprisene i de tre land, samt mellom verks- og grossistprisene i hvert og et av landene. Videre er de svenske verksprisene blitt sammenlignet med de danske og norske grossistprisene. Prissammenligningene, som gjelder tidsrommet 1947—1957 (for Norges vedkommende bare til og med 1955), har først og fremst gjeldt stangjern og i en viss utstrekning også grove plater.

Det har ikke vært mulig å gjennomføre tilsvarende undersøkelser for Finnlands vedkommende, bl. a. på grunn av at markedsforholdene der i mange henseender avviker fra forholdene i andre nordiske land.

Selv om resultatet av sammenligningene av flere grunner bør bedømmes med stor forsiktighet, skulle det imidlertid være forsvarlig å trekke den slutning at de svenske stålverkene fram til 1953 har solgt handelstål til forbrukerne til lavere priser enn de tilsvarende danske og norske grossistpriser på importert stål til forbruker, til tross for at Sverige har toll på disse varer. Under konjunkturtilbakefallet i årene 1953 og 1954 lå derimot de svenske verkspriser høyere enn grossistprisene

for importert stål i de tre andre land. De etterfølgende år har de svenske verkspriser igjen ligget under grossistprisene for importert stål i Sverige, for grove platers vedkommende med et beløp som er større enn den gjeldende svenske toll. En sammenligning mellom danske cif-priser for importert stål fra Kontinentet og svenske verkspriser beregnet cif København tyder på at de svenske prisene som regel har ligget høyere, men at de i 1957 og under Korea-boomen i 1951-52 har ligget lavere enn prisene på importert stål. De svenske verkspriser viser i det hele mindre variasjoner enn de kontinentale eksportpriser.

Det bør i denne forbindelse bemerkes at hjemmemarkedsprisene for stål i de store stålproduserende land under storparten av etterkrigstiden har vært holdt vesentlig lavere enn prisene for stål produsert i Norden. Dette understreker betydningen av å ta sikte på en utvidelse av jern- og stålindustrien i Norden, for på denne måten å bli bedre i stand til å styrke den nordiske jern- og stålforbrukende industris konkurranseevne.

4. Målsetting og samarbeidsformer.

Av det foregående fremgår det at det foregår en sterk øking i forbruket av jern og stål i Norden. Økingen kommer først og fremst til syne når det gjelder grov- og mellomplater. I tiden fremover antas forbruksøkningen i særlig grad å gjøre seg gjeldende for tynnplater. Den nordiske produksjonen av jern og stål dekker en betydelig del av forbruket. Det er imidlertid fortsatt nødvendig med en betydelig import. I alle de nordiske land foreligger det planer om omfattende utbygging av industrien. Også etter at de planlagte produksjonsutvidelser er realisert vil det kunne bli nødvendig med en viss import.

Den sterke avhengighet av importen har i etterkrigsårene vist seg å medføre betydelige problemer for Norden. Sterke konjunkturvekslinger på det internasjonale jern- og stålmarked har, så vel ut fra et forsyningsmessig som ut fra et prismessig synspunkt, ført med seg ulemper både for hjemmeindustrien og for eksportindustrien. Først og fremst har konjunkturbevegelsene virket hemmende på verkstedsindustriens produksjons- og konkurransemuligheter. Vanskelighetene har vist seg i samtlige nordiske land, selv om omfanget er blitt påvirket av styrken og omfanget av vedkommende lands egen produksjon og forbruk av jern og stål. Av naturlige grunner har vanskelighetene vært størst, der hvor man har måttet dekke en overveiende del av behovet for jern og stål ved import.

De internasjonale utviklingstendenser når det gjelder produksjonen og forbruket av jern og stål, tyder ikke på at disse problemene vil avta i tiden fremover. Et samarbeid mellom de nordiske land synes derfor ønskelig og verdifullt med sikte på å sikre de nordiske lands forsyning av jern og stål og å styrke den nordiske jern- og stålindustriens konkurranseevne i forhold til industrien i andre land. De fordeler, som kan vinnes gjennom et slikt samarbeid, berører ikke bare jern- og stålindustrien. De ligger i et videre plan, og må vurderes på bakgrunn av den betydning som jern-

og stålindustrien har for næringslivet i sin helhet. Fremfor alt gjelder dette verkstedindustrien, som er i sterk ekspansjon i alle de nordiske land. En sikring av råvareforsyninger til rimelige priser er av vesentlig betydning for denne industri. I denne forbindelse er det grunn til bl. a. å feste oppmerksomheten ved de tendensene til et stadig økende behov for verkstedprodukter, som ledd i automatiseringen og en fortsatt utvidelse av produksjonen og en øking i forbruket av varige forbruksvarer.

Et betydningsfullt ledd i et slikt samarbeid bør, etter Samarbeidsutvalgets mening, være å skape et felles nordisk marked med internordisk tollfrihet. En utvidelse av hjemmemarkedet vil støtte bestrebelsene for å styrke jern- og stålindustriens konkurransevne ved å fremme spesialisering og arbeidsdeling. Utvalget finner det å være av stor betydning at de nordiske land med sitt betydelige stålforbruk også kan opprettholde en lønnsom og utviklingsdyktig jern- og stålindustri. Men det har innen Utvalget også hersket enighet om at man i Norden ikke bør strebe etter noen full behovsdekning når det gjelder jern og stål. En nordisk produksjon, svarende til f. eks. 80—85% av behovet, synes å kunne gi en viss trygghet fra et forsyningsmessig synspunkt, og å utgjøre et prisstabiliserende moment, samtidig som forutsetningene for en stimulerende konkurranse fra jern- og stålindustrien i tredjeland besvares. Den nordiske jern- og stålindustri bør utvikles på rasjonell økonomisk basis. Den internasjonale konkurranse bør som hittil tjene som spore til rasjonalisering og til fortsatt å gjøre produktene billigere.

Dannelsen av et felles hjemmemarked bør ifølge Utvalgets mening danne et godt grunnlag for en utvidelse av samarbeidet mellom produsentene av jern og stål i Norden. Mellom representanter for de svenske jernverk har det fra gammelt av vært et samarbeid — blant annet i form av utveksling av informasjon — gjennom jern- og stålindustriens forskjellige organisasjoner, Jernkontoret, Järnverksföreringen og Bergshanteringens Vänner. En slik samråding har skjedd også mellom representantene for jern- og stålindustrien i de forskjellige nordiske land. Denne samråding har først og fremst berørt produksjonsforholdene i de nordiske land og forholdet til enkelte internasjonale organisasjoner, i første rekke Det europeiske kull- og stål-fellesskap.

På bakgrunn av det som er uttalt foran har Utvalget sett det som en viktig oppgave å intensivere og utvide dette samarbeidet. De drøftinger som Utvalget har ført om dette spørsmål samt diskusjonene med representanter for industrien vil det bli redegjort for i det følgende. Under disse drøftinger har en kommet inn på forskjellige former, som et slikt mer eller mindre forpliktende samarbeid kan anta, for eksempel gjensidige informasjon og samråding om investeringer, spesialisering og arbeidsdeling m. v. Videre har Utvalget drøftet den nordiske jern- og stålindustriens muligheter for, innen rammen av et produksjonssamarbeid, å samarbeide om løsningen av oppgaver som på grunn av sin karakter og sitt omfang er av betydning for jern- og stålindustrien i sin helhet, men som ligger utenfor den enkelte bedrifts evne og forutsetninger. Særlig oppmerksomhet er blitt vidd brenselsspørsmålet.

Til slutt har det handelspolitiske samarbeid på jern- og stålområdet vært gjenstand for drøftelser i Utvalget, særlig gjelder dette forholdet til Det europeiske kull- og stalfelleskap.

I den følgende fremstilling redegjøres det for de forslag som Utvalget under sine overveielser er kommet fram til. I første rekke kommer en inn på forutsetningene for å skape et felles marked ved å avskaffe tollsatsene og de kvantitative restriksjoner mellom de nordiske land, ved å innføre felles tollsatser utad m. v. I et følgende kapittel behandles spørsmålet om et produksjonssamarbeid innen jern- og stålindustrien og formene for dette. Skrapjernspørsmålet og forsyningen med koks er videre tatt opp til behandling i egne avsnitt. I et avsluttende kapittel har en videre berørt forholdet til Kull- og stalfelleskapet og det handelspolitiske samarbeid for øvrig på jern- og stålområdet.

5. Fellesmarkedet.

Toll.

Det vareområdet som behandles i dette kapittel består av jernmalm (Brüssel nr. 26.01) og jern- og stålprodukter (Brüsselnr. 73.01, 73.03–73.20).

Bilag I inneholder opplysninger om de någjeldende tollsatser og importrestriksjoner på jern- og stålområdet.

Samtlige nordiske land har tollfrihet for jernmalm og skrapjern. Rujern og jernsvamp er tollfri i Danmark, Norge og Sverige, mens disse produkter i Finland er belagt med en toll, som for rujern tilsvarende ca. 8% og for jernsvamp ca. 5% av verdien. Stålblokker og emner er tollfrie i Danmark og Norge, men belagt med toll i Finland og Sverige, med unntak av billets, som er tollfrie i Finland.

På jern- og stålområdet for øvrig er importen i betydelig større utstrekning belagt med toll i Finland og Sverige enn i Danmark og Norge. I Danmark er området tollfritt, bortsett fra trukken tråd og visse typer av rør og rørdeler. For trukken tråd var importinsidensen i 1955 2% og for støpejernsrør 5%. I Finland er det toll på så godt som samtlige varer innen jern- og stålområdet, med unntak av tyngre bjelker og plater på over 30 mm tykkelse. For varmvalsede bånd og rustfrie plater foreligger det forslag om innføring av tollfrihet. Det finske tollnivå er relativt høyt i forhold til de øvrige nordiske land. Som regel gjelder vektoll med importinsidenser av meget varierende størrelse for forskjellige varer, fra f. eks. 2% for bånd opp til 26% for rør. For de fleste varer dreier det seg imidlertid om insidenser på 10–20%. I Norge er verktøystål og legert stål stort sett belagt med verditoll på 12,5%. For øvrig er stangjern, valset og trukken tråd samt rør og rørdeler i Norge belagt med toll av varierende størrelse med importinsidenser opp til 6%. I Sverige er det tollfrihet for tyngre bjelker, fortinnede plater og jernbaneskinner, mens de øvrige produkter er belagt med tollsatser som i alminnelighet svarer til ca. 5% av importverdien.

Med disse forhold som bakgrunn har Utvalget søkt å vurdere i hvilken utstrekning en tollbeskyttelse for den nordiske stålindustrien kan motiveres og sies å være

ønskelig. Det har vært enighet om at det er av stor betydning for de nordiske land at en nøkkelvare som jern og stål står til disposisjon til en så lav pris som mulig. Særlig fra dansk hold har det vært understreket at en toll på jern og stål vil kunne medføre høyere priser på importert jern og stål. Dette vil også lett kunne virke tilbake på prisene på den innenlandske produksjon og dermed generelt virke høynende på prisnivået. En toll på jern og stål vil derfor kunne bidra til å forverre konkurransevnen i de nordiske lands næringsliv, fremfor alt innenfor verkstedindustrien, men indirekte også innenfor andre næringsgrener, f. eks. for jordbruket. Særlig skulle dette gjelde for et land som med den innenlandske jern- og stålproduksjons nærværende omfang i vesentlig grad er avhengig av import.

Mot dette er det blitt fremholdt at en moderat tollbeskyttelse for en betydelig innenlandsk produksjon ikke er det samme som høyere priser for jern og stål i sin alminnelighet. Produksjonen kan ikke betraktes ut fra en statisk synsvinkel. Et større marked kan som nevnt foran ventes å føre med seg en økt produksjon og styrke konkurransevnen. Dessuten har importprisene vist sterke variasjoner som følge av konjunkturvekslingene og har ofte ligget høyt over produksjonskostnadene. Prisene på innenlandsk stål har i hvert fall på det svenske marked vist mindre sterke variasjoner enn importprisene. En betydelig innenlandsk produksjon, støttet av moderat tollbeskyttelse i samsvar med det generelt lave tollnivå i de nordiske land, vil gjøre forbruket mindre avhengig av de konjunkturmessig betonte variasjoner på det internasjonale jern- og stålmarkedet og vil dessuten så vel forsyningsmessig som prismessig stille de nordiske land i en gunstigere utgangstilling overfor de internasjonale karteller på jern- og stålområdet. Selvsagt kan det for stålkonsumentene være en fordel å få kjøpt stål til underpris når markedet er svakt. Et land med en dårlig utviklet jern- og stålindustri får imidlertid erfaringsmessig betale en slik fordel med overpriser i tider med sterk etterspørsel etter jern og stål. Det var for øvrig dette som var årsaken til at skipsverftene og verkstedindustrien i Danmark i slutten av 1930-årene besluttet å opprette et eget dansk stålvalseverk, og som dannet bakgrunnen for beslutningen om å bygge det norske jernverk i Mo i Rana. Produksjonen ved det danske jernverk dekker i øyeblikket bare ca. 25% av det danske behov og har derfor ikke tilstrekkelig mulighet for å virke priskorrigerende. Fra dansk side har det i de senere år ved flere anledninger vært fremført klager i internasjonale forsamlinger over den diskriminerende behandling som landet mener seg utsatt for når det gjelder forsyningen av jern og stål.

Utvalget har etter inngående overveielser utarbeidet et forslag til felles nordiske tollsatser for jern og stål, som skulle kunne betegnes som et kompromiss mellom de synspunkter som er anført ovenfor. Det foreslåtte tollnivå for jern og stål stemmer stort sett overens med det nivå som Kull- og stålfellesskapet oppgir som sitt sluttmål. Tollen for mindre bearbeidede varer er i alminnelighet foreslått satt noe lavere enn for mer bearbeidede varer. Det er åpenbart at den foreslåtte tollbeskyttelse ikke vil være tilstrekkelig i situasjoner hvor det forekommer misbruk av den frie

konkurransen. Utvalget har derfor viet dumpings spørsmålet særlig oppmerksomhet. Gjennomføringen av det foreslåtte tollnivå for jern og stål bør på den andre siden ikke medføre at de nordiske lands jern- og stålindustri i fremtiden innretter seg på en tollbeskyttelse av dette omfang. Et felles marked i form av et frihandelsområde for de vest-europeiske land kan komme til å stille økte krav til jern- og stålindustrien i de nordiske land. Det synes derfor nødvendig at den nordiske jern- og stålindustri fører en slik rasjonaliserings- og ekspansjonspolitik som at den i løpet av en passende overgangstid kan tilpasse seg til de endringer i konkurranseforholdene, som kan bli følgen av en videre vest-europeisk integrasjon.

Utvalget har forutsatt at når et felles nordisk marked trer i kraft, skal det råde tollfrihet på jern og stål mellom de nordiske land. På bakgrunn av det som er sagt i avsnitt 4, er Utvalget blitt enig om det forslag til felles nordiske tollsatser overfor ikke-nordiske land, som er vist i bilag I. Utvalget foreslår således tollfrihet for jernmalm, rujern, jernsvamp og skrapjern samt smeltestykker og pakkert jern. For stålblokker foreslås en toll på 3% og for emner en toll på 4%. For valsede produkter i allminnelighet (stenger og bånd) foreslås en toll på 6% for varmvalsedede og 7% for kaldbearbeidede produkter. For valsetråd foreslås en toll på 5%, for rustfrie plater en toll på 5% og for plater i sin alminnelighet en toll på 6%. Det foreslås tollfrihet for tyngre bjelker, fortinnede plater og jernbaneskiner. For trukken tråd foreslås en toll på 7% og for rør 7 eller 8%.

Forslaget medfører en forhøyelse av tollnivået i Danmark og Norge, men en vesentlig senkning av det finske nivået. For Sveriges del innebærer forslaget et stort sett uforandret tollnivå.

De foreslåtte tollsatser må fra et internasjonalt synspunkt betraktes som lave. Til sammenligning kan nevnes at de vanlige tollsatser på dette område i Vest-Tyskland er 10—18%, i Frankrike 10—22%, i Italia 22—23% og i England 20—25%. BeNeLux har tollsatser på 3—6%.

For enkelte produkter innebærer forslaget tollfrihet fordi det for tiden ikke eksisterer noen produksjon i de nordiske land. Blir det satt i gang produksjon av en av disse varer vil det kunne opptas forhandlinger om en felles ytre tollsats på varen, hvis et av landene ber om det.

Når Kull- og stålfellesskapets tollsatser på jern og stål blir mer definitivt fastsatt, bør de foreslåtte tollsatser, etter Utvalgets mening, gjennomgås på nytt.

Importrestriksjoner.

I Finland er det importrestriksjoner på hele jern- og stålområdet, mens det i de øvrige land bare er importrestriksjoner på et mindre antall produkter. Sverige har ingen importrestriksjoner, mens det i Danmark bare er trukken tråd og enkelte rør og i Norge bare støpejernsrør og rørdeler som er gjenstand for kvantitativ importregulering.

Utvalget har forutsatt at i et felles nordisk marked skal det ikke være importrestriksjoner mellom de nordiske land.

Eksportrestriksjoner.

Når det gjelder skrapjern er det for tiden eksportrestriksjoner i samtlige nordiske land. Da disse restriksjoner i samtlige land er kombinert med reguleringer av det interne skrapjernsmarked, er spørsmålet om å avskaffe eksportrestriksjonene blitt behandlet i sammenheng med de øvrige skrapjernsproblemer.

Når det gjelder jern- og stålområdet for øvrig er det for tiden eksportrestriksjoner på samtlige produkter i Danmark og Finland. I Norge er det for tiden automatisk lisensiering for samtlige varer. I Sverige er det eksportforbud for jernmalm (for tiden dog automatisk lisensiering) og for fortinnete plater, mens andre produkter er frilistet. Utvalget har forutsatt at det i et felles nordisk marked ikke vil bli opprettholdt eksportrestriksjoner mellom de nordiske land for varer av nordisk opprinnelse.

Overgangsordninger.

Utvalget har funnet det nødvendig å foreslå enkelte overgangsordninger, som vil fremgå av bilag II.

Danmark dekker for tiden den største delen av behovet for jern og stål gjennom import. Det forutsettes imidlertid at Danmark etter opprettelsen av fellesmarkedet i økende omfang skal kunne dekke sitt behov for jern og stål innen Norden. På bakgrunn av dette mener Utvalget at det er grunn til å innrømme Danmark enkelte overgangsordninger når det gjelder tilpassingen til det felles ytre tollnivå. Det foreslås derfor at Danmark skal ha rett til, for et visst antall produkter, å beholde den næværende tollfrihet i 5 år for deretter i de neste 5 år suksessivt å heve sine ytre tollsatser til det foreslåtte felles nordiske nivå.

De finske tollsatser ligger som nevnt på et vesentlig høyere nivå enn tollsatsene i de øvrige nordiske land. Utvalget har derfor funnet det berettiget å foreslå at Finland innrømmes enkelte overgangsordninger, som innebærer at de næværende finske tollsatser opprettholdes stort sett uforandret i et tidsrom av 5 år, og at tollsatsene i løpet av de neste 5 år gradvis reduseres til de foreslåtte felles-nordiske tollsatser. Overgangsordningene omfatter rujern, valsetråd, stangjern, profiljern, trukken tråd og jernbaneskinner. Overfor de øvrige nordiske land kommer derimot tollsatsene til å bli avskaffet fra det tidspunkt fellesmarkedet treer i kraft. Når det gjelder billets, varmvalsete bånd og rustfrie plater, er det eller ventes det innen kort tid å bli gjennomført tollfrihet i Finland. For tiden dekkes behovet for disse varer i Finland i vesentlig grad ved import. For disse produkters vedkommende foreslås det at Finland får rett til å beholde den næværende tollfrihet i 5 år (for billets 3 år) hvorefter toll mot tredjeland i løpet av ytterligere 5 år (billets 2 år) gradvis heves opp til det felles ytre tollnivå.

For Norges vedkommende foreslås at de någjeldende tollsatser på kvalitetsstål skal kunne opprettholdes så vel overfor de øvrige nordiske land som overfor tredjeland i 5 år etter at fellesmarkedet er opprettet. Deretter skal tollsatsene gradvis avvikles overfor de øvrige nordiske land i løpet av 5 år samtidig med at toll overfor

tredjeland nedbygges til det fellesnordiske nivå. Videre skal Norge, forutsatt at landet ved fellesmarkedets ikrafttreden har toll på grov- og mellomplater, ha rett til i 5 år å opprettholde en toll av samme høyde som den felles nordiske tollsats så vel overfor de øvrige nordiske land som overfor tredjeland. Ved 5-årsperiodens slutt skal Norge ha rett til å ta saken opp til ny overveielse med sikte på en eventuell forlengelse av overgangsordningen for grov- og mellomplater i ytterligere høyst 5 år.

De fire land skal, ved å øke produksjonen og samhandelen, bestrebe seg på å øke og utjevne forsyningene av jern og stål i Norden og dermed så vidt mulig søke å redusere behovet for overgangsordninger. En vurdering av mulighetene for å oppnå en slik reduksjon skal kunne skje når som helst etter gjennomføringen av fellesmarkedet, dersom et av landene forlanger det. I forbindelse med innføringen av fellesmarkedet forutsettes det at overgangsordningene blir gjennomgått og vurdert på nytt på bakgrunn av de nordiske lands produksjons- og selvforsyningsmuligheter.

Spørsmålet om prisdiskriminering.

Den internordiske handel med jern og stål har hittil vært av meget begrenset omfang. Dersom det opprettes et fellesmarked med felles tollsatser utad og tollfrihet innad og produksjonen av jern og stål i Norden samtidig øker sterkt, vil forholdene bli lagt til rette for en vesentlig økning av denne samhandel. Skal fordelene ved et større hjemmemarked kunne utnyttes og pris- og salgsmessig komme alle parter tilgode, må forutsetningen imidlertid være at produsentene ved fastsettelse av sine pris- og salgsvilkår behandler fellesmarkedet som en enhet og ikke gjør noen forskjell etter de forskjellige nordiske kjøperes nasjonalitet. Dobbeltpriser som virker nasjonalt diskriminerende må sies å stride mot formålet med fellesmarkedet.

På grunn av dette spørsmåls store betydning for forbrukerne i fellesmarkedet har Samarbeidsutvalget funnet det ønskelig å få spørsmålet nærmere belyst av de representanter for industrien, som har tatt del i drøftingene. Disse representanter har i denne forbindelse uttalt at kjøpere av jern og stål i de nordiske land selvsagt kommer til å bli behandlet likt uansett nasjonalitet. Dette er selvsagt ikke til hinder for at produsentene kan nyte kvantumsrabatter og lignende fordeler alt etter omsetningens størrelse. En tilfeldig kunde kan heller ikke kreve samme behandling som en regulær forretningsforbindelse. Uttalelsen om ikke-diskriminering innebærer med andre ord at når forholdene ellers er like, kommer det ikke til å bli gjort noen forskjell på grunn av kjøpernes nasjonalitet.

Det må til slutt fremholdes at de generelle bestemmelser som Samarbeidsutvalget i andre forbindelser har foreslått og som vedrører subsidier, statlige innkjøp, konkurransebegrensende tiltak m. m. samt tollrestitusjon, selvfølgelig også skal gjelde for jern- og stålområdet.

Forholdsregler mot dumping.

For en næringsgren med så stor investert kapital som stålindustrien er en jevn og god sysselsetting av fundamental betydning. Ved dårlig kapasitetsutnyttelse blir de faste kostnadene pr. tonn så høye at disse blir avgjørende for prispolitikken.

Ved midlertidige konjunkturtilbakeslag er det grunn til å frykte at utenlandske verk — som har store og relativt sterkt tollbeskyttede hjemmemarkeder — senker sine eksportpriser til et nivå som ligger under produksjonskostnadene, slik at de nordiske lands jern- og stålindustri ikke kan konkurrere. Det kan derfor oppstå situasjoner hvor den tollbeskyttelse som Samarbeidsutvalget har foreslått, kan vise seg å være utilstrekkelig.

Det synes etter Utvalgets mening ikke bare å være i produsentenes, men også i forbrukernes interesse at jern- og stålindustrien, som en viktig nøkkelindustri, beskyttes mot den slags misbruk av den frie konkurranse. Det er derfor påkrevet at det i et fellesmarked skapes muligheter for å pålegge effektiv antidumpingtoll. Utvalget har overveid spørsmålet om et nærmere samarbeid mellom de nordiske land når det gjelder spørsmålet om forholdsregler mot dumping. Dette spørsmål er nærmere behandlet i kapitel III F.

6. Produksjons- og investeringssamarbeidet på jern- og stålområdet. Forslag til en nordisk samarbeidsorganisasjon.

Opprettholdelsen og utviklingen av en konkurransedyktig jern- og stålindustri i de nordiske land har, som det i forskjellige forbindelser er blitt understreket tidligere, stor betydning for de nordiske lands industrielle og økonomiske utvikling. Samtlige lands jern- og stålindustrier forbereder eller overveier en meget betydelig utvidelse av produksjonen. Dersom disse planer blir realisert, skulle Nordens avhengighet av importert handelsferdig jern og stål fra utenforstående land relativt sett minske betydelig, selv om importen regnet i absolutte tall skulle bli uforandret.

Målet for den nordiske jern- og stålindustri er selvsagt ikke bare å utvide produksjonen, men også å bli konkurransedyktig i forhold til de engelske og kontinentale verk og dermed å sikre de nordiske lands jern- og stålforbrukende industri tilgang på råstoffer til priser som er egnet til å styrke denne industris konkurransevne på det internasjonale marked. Økt produksjon og styrket konkurransevne er gjensidig avhengig av hverandre. I siste omgang blir så vel ekspansjonstakten for den nordiske jern- og stålindustrien som dens muligheter for å hevde seg i forhold til de utenlandske produsenter avhengig av de tekniske og økonomiske forutsetninger for jern- og stålproduksjonen i de nordiske land, sammenlignet med forholdene i de tilsvarende industrier på det europeiske kontinent og i England.

På bakgrunn av dette har Samarbeidsutvalget tatt opp spørsmålet om et løpende samarbeid mellom produsentene av jern og stål i de fire nordiske land.

I denne forbindelse har Utvalget lagt vekt på den betydning som et samarbeid mellom produsentene ville ha for bedre enn hittil å trygge de nordiske lands forsyning med jern og stål på forskjellige felter og på tilfredsstillende vilkår. Det er videre blitt pekt på mulighetene for gjennom et samarbeid å gjøre det lettere for produsentene å føre en samordnet og økonomisk rasjonell investeringspolitikk, som i størst mulig

utstrekning tar hensyn til det nordiske markedes spesielle behov. Videre har Utvalget understreket nødvendigheten av å fremme en teknisk og økonomisk rasjonalisering av produksjonen og distribusjonen på jern- og stålområdet for å begrense eller senke produksjonskostningene.

Utvalget har funnet det berettiget å foreslå et samarbeid mellom jern- og stålprodusentene i de nordiske land om investeringer og produksjonsutvidelser. Et slikt samarbeid synes berettiget både fordi realiseringen av de omfattende ekspansjonsplaner innen de nordiske lands jern- og stålindustri kommer til å stille store krav til landenes økonomiske ressurser så vel ut fra bedriftenes egen synsvinkel som fra et samfunnsøkonomisk perspektiv og fordi en ellers ville kunne risikere omfattende feilinvesteringer og overproduksjon av enkelte vareslag. De utbyggingsplaner som foreligger for øyeblikket, og som det tidligere er redegjort for, gjør etter Utvalgets mening et slikt samarbeid naturlig og ønskelig. Tyngdepunktet i ekspansjonen ligger på det vareområdet, hvor det allerede gjennom flere år har hersket en utpreget knapphet og der de nordiske lands import har vært særlig stor, nemlig grov- og mellomplater. En samtidig realisasjon av de foreliggende prosjekter vil sannsynligvis medføre at Norden om ca. 10 år blir praktisk talt selvforsynt når det gjelder grov- og mellomplater. En kan imidlertid ikke utelukke muligheten for at det kan oppstå et midlertidig kapasitetsoverskudd. På andre områder synes derimot produksjonsøkningen å komme til å stige svakere enn den antatte forbruksøkning. Dette gjelder i særlig grad for tynnplater.

Samråd og samarbeid om produksjon og investeringer innebærer ikke at landene tar sikte på å føre en selvforsyningspolitikk. Utover det som ovenfor er sagt om forsyningsinteressene og Nordens begrensede økonomiske ressurser, betyr det derimot at landene vil søke å bedre den nordiske stålindustriens konkurransevne overfor de gjennomgående større verk på Kontinentet og i England. Gjennom et samarbeid mellom verkene skulle det være mulig å oppnå en viss fordeling av valseprogrammene fra grovplater til tynnplater og fra stangjern til profiler av vidt forskjellige dimensjoner. En slik spesialisering som innebærer et mer ensartet produksjonsprogram og større serier, skulle bety en strukturrasjonalisering som skulle muliggjøre en begrensningsav produksjonskostnadene og dermed påvirke industriens konkurransevne. Det er imidlertid selvsagt ikke mulig i denne forbindelse å betrakte hele jern- og stålindustrien under ett. Utviklingen av spesialiserte bransjer innen verkstedindustrien har i mange tilfelle ført til nye krav overfor stålindustrien, både når det gjelder dimensjoner og kvalitet.

For en ekspanderende nordisk jern- og stålindustri ville et samarbeid som nevnt ovenfor være så meget viktigere, fordi det allerede forekommer et slikt samarbeid så vel på Kontinentet som i England, skjønt bedriftene der i alminnelighet har en vesentlig større produksjon enn i Norden. Både i England og på det europeiske kontinent er det således gjennomført en ganske vidtgaende arbeidsdeling mellom de forskjellige jern- og stålverk. Dette har gjort det mulig med en forholdsvis vidtgaende spesialisering av de enkelte verks valseprogram. I visse tilfelle (Belgia og Luxem-

bourg) har dette skjedd ved et gruppevis samarbeid mellom et antall verk. I andre tilfelle (England, Tyskland) er arbeidsdelingen blitt gjennomført under medvirkning av distribusjonsorganer, som dels kan være felles salgsorganisasjoner eller bestå av frittstående storgrossister.

Samarbeidsutvalget har i sine overveielser tatt utgangspunkt i de foreliggende oppgaver over de nåværende nordiske jernverks produksjonsprogrammer og utbyggingsplaner, og i deres faktiske produksjon av forskjellige valseverksprodukter og forskjellige dimensjoner. For å fremme det produksjonssamarbeid som her er omtalt synes det ønskelig at et samarbeidsorgan mellom de nordiske jern- og stålverk blir opprettet. Utvalget har i samråd med representanter for jern- og stålindustrien utarbeidet et forslag til vedtekter for en slik organisasjon. Dette forslag er deretter blitt drøftet mellom representanter for jern- og stålindustrien i samtlige nordiske land. Disse representanter har erklært seg villige til å anbefale at en slik organisasjon blir dannet. Det vedtektsforslag som man i denne sammenheng er blitt enig om og som følger som bilag til dette kapittel, slutter seg stort sett til det som er foreslått av Utvalget. Det ligger i sakens natur at bestemmelsene om dette samarbeidet må bli av forholdsvis prinsipiell karakter. Det må forutsettes at innholdet etter hvert blir konkretisert gjennom den praksis som kommer til å bli fulgt.

Ifølge forslaget skal Samarbeidsorganisasjonen ha 2 organer, generalforsamling og arbeidsutvalg.

Generalforsamlingen skal være Samarbeidsorganisasjonens øverste organ og bl. a. ha til oppgave å utforme prinsippene for samarbeidet. Den består av en representant for hvert medlem av Samarbeidsorganisasjonen. Generalforsamlingens oppgaver vil i det vesentlige være rettet utad. Ved Generalforsamlingens møter kan derfor andre representanter for jernverkene delta og likeledes representanter for myndighetene og andre personer etter særskilt innbydelse fra Arbeidsutvalget. Tyngdepunktet i Generalforsamlingens virksomhet skal ligge i utveksling innenfor en relativt vid krets av fagfolk, av opplysninger og erfaringer i spørsmål som er av felles interesse for de nordiske lands jern- og stålindustrier, og som berører det nordiske markeds fellesproblemer. Denne utveksling er tenkt å foregå ved hjelp av foredrag og diskusjoner.

Arbeidsutvalget skal bestå av 2 danske, 2 finske, 2 norske og 3 svenske representanter, utpekt av Samarbeidsorganisasjonens medlemmer i vedkommende land. Det ligger i sakens natur at Arbeidsutvalget blir det i egentlig forstand arbeidende organ. Den overveiende del av de arbeidsoppgaver som Organisasjonen skal utføre, skal gjennomføres av Arbeidsutvalget. Arbeidsutvalget skal, innen rammen for sitt virksomhetsområde, kunne fremlegge forslag og gi anbefalinger, men ikke fatte beslutninger som er bindende for Samarbeidsorganisasjonens medlemmer.

Den foreslåtte organisasjon skal være av frivillig karakter. Frivilligheten gjelder medlemskapet og i prinsippet også ytelsene fra de deltakende verk. Det skal stå ethvert jern- og stålverk fritt om det vil gå inn i Samarbeidsorganisasjonen. På tilsvarende måte skal det være full adgang til å gå ut av organisasjonen, etter en rimelig

oppgjelsestid. Samarbeidsorganisasjonens organer skal ikke ha rett til å fatte beslutninger, som er bindende for medlemmene annet enn når det gjelder rent interne organisatoriske, budsjettmessige o. l. spørsmål. Det ventes imidlertid, og dette nevnes også i vedtektsforslaget, at Samarbeidsorganisasjonens medlemmer i alles interesse stiller de opplysninger til Arbeidsutvalgets disposisjon, som dette finner nødvendig for å utføre sine oppgaver.

Det er ikke forutsetningen at den foreslåtte nordiske samarbeidsorganisasjon på jern- og stålområdet skal være et samarbeidsorgan i prisspørsmål. Herav følger imidlertid ikke at vedtektene forbyr medlemmene å inngå konkurranseregulerende avtaler. Slike markedsregulerende avtaler er selvsagt underkastet den ordinære kartellkontroll i de respektive land. Dertil kommer at samarbeidsorganets arbeidsutvalg skal arbeide for sunne konkurranseforhold på jern- og stålområdet i spørsmål som gjelder det nordiske marked. Medlemskap i Samarbeidsorganisasjonen forutsetter altså at eventuelle avtaler på jern- og stålområdet hvor medlemmene er parter og som er inngått utenom Organisasjonen, skal være av en slik art, at de ikke medfører usunne konkurranseforhold på det nordiske marked.

En primær oppgave for Samarbeidsorganisasjonen er, som det gis uttrykk for i forslaget til vedtekter, å fremme utvekslingen av opplysninger om produksjonsprogrammer samt å formidle og ta initiativ til samråd om produksjonsutvikling og spesialisering og om planer for den fremtidige utbygging av jern- og stålproduksjonen i de nordiske land. Likedan skal Organisasjonen virke for økt standardisering ved bruk av jern og stål i de nordiske land for å muliggjøre større ensartethet og bedre økonomi i jern- og stålproduksjonen.

I alminnelighet vil det være naturlig at en samordning av produksjonsprogrammene finner sted gjennom direkte forhandlinger mellom individuelle verk. Samarbeidsorganisasjonen har her en betydningsfull oppgave ved å stimulere de enkelte verk til slike drøftelser og ved å tjene som forum for disse. Det vil også i alminnelighet være en praktisk fremgangsmåte at representanter for forskjellige verk rådfører seg med hverandre om hvilke dimensjoner og sortimenter som passer hvert enkelt verk best. Derved vil det kunne vise seg at man blir enig om å nedlegge visse produksjonsgrener og i stedet konsentrere seg om andre.

Spesialiseringen av produksjonen kan etter Arbeidsutvalgets mening fremmes gjennom en standardisering av forbruket. Det er derfor ønskelig at det blir foretatt en undersøkelse og analyse av forbrukernes behov under medvirkning av standardiseringsorganisasjonene i de nordiske land. I tilslutning til dette bør det på en egnet måte etter initiativ av Arbeidsutvalget opptas forhandlinger på det prinsipielle plan om standardisering og spesialisering mellom de respektive verk. Arbeidet med en standardisering av forbrukernes bestillinger bør ikke sinke arbeidet med en spesialisering mellom verkene innen de forskjellige produksjonsområder på grunnlag av tilgjengelige valseprogrammer.

Den foreslåtte utveksling av løpende opplysninger om investerings- og kapasitetsspørsmål har først og fremst til hensikt å gi bedriftene muligheter for å få opplysninger

som kan være av verdi for vurderingen av bedriftenes egne investeringsplaner, og for den samråding om produksjonsplaner, valseprogrammer o. l., som er berørt i det foregående. Når en bedrift er medlem i Samarbeidsorganisasjonen innebærer dette som nevnt ovenfor, at det ventes av vedkommende bedrift at den i størst mulig utstrekning gir relevante opplysninger om sin planlegging, når det gjelder utbyggings- og kapasitetsspørsmål. Det kan dog tenkes at en bedrift av særskilte grunner ikke ser seg i stand til å gi opplysninger om et visst prosjekt. Den karakter av frivillighet som samarbeidet har, bør medføre at et slikt standpunkt i så fall blir respektert.

Samarbeidsorganisasjonen skal videre fremme utvekslingen av tekniske erfaringer og arbeide for felles forskning og forsøksvirksomhet. Herved skulle det åpnes muligheter både for en arbeidsdeling innen forskningen på jern- og stålområdet og for å ta opp forskningsoppgaver av felles interesse. Nyvunne tekniske fremskritt skulle på denne måte komme jern- og stålindustrien i alle de nordiske land til gode. Det synes hensiktsmessig at Samarbeidsorganisasjonen ikke engasjerer seg i de konkrete forskningsoppgavene, men at dette arbeid legges til særskilte organer som allerede eksisterer eller som det synes hensiktsmessig å opprette for det tekniske samarbeidet. Det kan imidlertid ventes at Arbeidsutvalget vil gi verdifulle impulser og stimulere til felles innsats på dette område.

Arbeidsutvalget bør videre avgi uttalelser til myndighetene og fremlegge forslag for dem i spørsmål vedrørende bl. a. tollsatser, import- og eksportrestriksjoner, råvarespørsmål samt i spørsmål vedrørende forholdet til internasjonale organisasjoner på jern- og stålområdet. Selvsagt har hvert enkelt lands industri mulighet for å henvende seg til sitt lands myndigheter i disse spørsmål. Det vil imidlertid uten tvil være til fordel ikke bare for jern- og stålindustrien, men også for det offentlige, at man i alle spørsmål som berører felles nordiske interesser på jern- og stålområdet, og som myndighetene i de nordiske land må ta stilling til, allerede ved diskusjonene innen næringslivet har muligheter for å samordne og veie de forskjellige interessene mot hverandre. Rent saklig skulle dette ofte kunne lette myndighetene i å ta standpunkt. Også hva tiden angår, kan et slikt samarbeid bli av betydning, da slike spørsmål ofte kan kreve avgjørelse i løpet av kort tid.

Samarbeidsorganisasjonen skal også ha til oppgave å behandle råvarespørsmål. I første rekke vil vel fordelingen av skrapjern kreve oppmerksomhet. Et annet spørsmål som også har vært gjenstand for drøftelser i Samarbeidsutvalget, gjelder koksforsyningen. Utvalget vil senere komme tilbake til begge disse spørsmål.

I forslaget til vedtekter er videre understreket at det er behov for en løpende felles nordisk statistikk- og informasjonstjeneste på jern- og stålområdet. Samarbeidsorganisasjonen bør således virke for en effektivisering og samordning av de enkelte nordiske lands undersøkelser vedrørende markedsforhold, samt undersøkelser om den alminnelige pris- og produksjonsutvikling så vel i de nordiske land som på verdensmarkedet. Organisasjonen bør videre påse at materialet etter bearbeiding blir gjort tilgjengelig for medlemmene.

Endelig inneholder vedtektsforslaget forskjellige organisatoriske bestemmelser

vedrørende gjennomføringen av samarbeidet, om å fatte vedtak, om endringer i vedtektene, om utmelding av Organisasjonen osv.

Under de drøftelser som har funnet sted mellom representanter for jern- og stålindustrien i samtlige nordiske land og som er omtalt foran, er det blitt uttalt at den foreslåtte organisasjon burde komme i stand, enten et nordisk fellesmarked blir opprettet eller ikke og uten å avvente en eventuell beslutning om opprettelsen av et slikt marked.

Det fremgår av den foregående redegjørelse for Samarbeidsorganisasjonens sammensetning og oppgaver at den i første rekke får karakteren av en nordisk bransjesammenslutning, som skal virke for en utvikling av jern- og stålindustrien i Norden og for å styrke dens konkurransevne. En slik organisasjon kan imidlertid selvsagt også bli til stor nytte som rådgivende organ for myndighetene under et felles nordisk marked. Dette vil gjelde så vel en rekke detaljspørsmål vedrørende fellesmarkedet som spørsmål av vesentlig betydning for den nordiske jern- og stålindustri målsetting og Nordens forsyning med jern og stål. Den betydning Organisasjonen kommer til å få, vil imidlertid i vesentlig grad avhenge av hvilken utstrekning man ved vurderingen av produksjons- og forsyningsspørsmål vedrørende jern og stål, kan ta hensyn til synspunkter av mer samfunnsmessig art og til andre interesser enn de rene produsentinteresser. I betraktning av at det i vedtektene tales om kontakter med myndighetene samt med sammenslutninger på jern- og stålområdet i Norden, har det innen Utvalget vært uttalt at det ville være av stor betydning om disse kontakter kunne omfatte bl. a. forbrukere og leverandører samt partene på arbeidsmarkedet. Den faktiske utvikling vil vise i hvilken grad slike kontakter kan knyttes og i hvilken grad de vurderinger, som Organisasjonen kommer til å gjøre, får en allsidig karakter. Dersom et slikt samarbeid kommer i stand, kan Samarbeidsorganisasjonen ventes å få stor betydning også for de avgjørelser, som myndighetene skal treffe.

Skrapjernspørsmålet.

I den foregående fremstilling har en kommet inn på den betydning, som tilgangen på skrapjern har for jern- og stålproduksjonen i Norden, samt på den forskjell som foreligger mellom de nordiske land på dette område. Som fremholdt er rujern og skrapjern innen vide grenser likeverdige som råvare for ståltilvirkningen. Normalt innrettes stålindustriens produksjon slik at tilgangen på skrapjern utnyttes og at det gjenstående råvarebehov dekkes av rujern.

I den periode med sterkt ekspanderende stålproduksjon i de vest-europeiske land som fulgte etter den annen verdenskrig, har produksjonskapasiteten for rujern blitt liggende etter. Rujernproduksjonen har dessuten vært hemmet av knapphet på koks. Det er derfor oppstått et etterspørselsoverskudd på skrapjern som er blitt ytterligere aksentuert ved at prisen på skrapjern er blitt holdt vesentlig lavere enn det som tilsvarende prisen på rujern.

For å sikre forsyningen med skrapjern opprettholder de nordiske land, Kull-

og stål fellesskapet og alle andre europeiske land med egen stalindustri eksportforbud på denne vare. Hva de nordiske land angår, gis det eksportlisenser på blikkplate-skrap i Danmark, Finland og Sverige, på legert stålskrap i Danmark og Norge og på skrap fra skipsopphugging i enkelte tilfelle i alle 4 land. Når det gjelder skrapjernsforbruket, skiller Danmark seg fra de øvrige nordiske land ved at produksjonskapasiteten for stål i Danmark hittil ikke har vært utbygget for større skrapjernsforbruk enn det som tilsvarer den danske skrapjernstilgangen. I Finland, Norge og Sverige er på den annen side den innenlandske tilgangen på skrapjern (og likedan tilgangen på rujern) utilstrekkelig for den nåværende stalproduksjon slik at landene må importere skrapjern. Det importerte skrapjern har i de senere år utgjort omtrent halvparten av det totale kvantum innkjøpt skrapjern i Finland; i Norge og Sverige 10%¹⁾, mens det som nevnt ikke finner sted noen import i Danmark.

For å unngå sterke prisstigninger på stål har skrapjernsprisen, som nevnt, ved hjelp av forskjellige reguleringer, vært holdt lavere enn det som ville ha vært tilfelle på et fritt marked.

Den innenlandske prisen er høyest i Finland, noe lavere i Sverige (ca. 160,— sv. kr. pr. tonn fritt levert vedkommende jernverk), enda lavere i Norge og lavest i Danmark. Den danske prisen ligger for øyeblikket ca. 25% under den svenske. For skrapjern som er tilgjengelig for import (bl. a. fra Portugal, USA, til Finland også fra Sovjetunionen) er cif-prisen for tiden mer enn dobbelt så høy som for innenlandsk skrapjern.

I alle 4 land foretas en kvantitativ fordeling av tilgjengelig innkjøpt skrapjern til forbrukerne i jern- og stalindustrien ved private overenskomster, slik at forbrukerne, etter forskjellige regler, får tildelt skrapjern i forhold til sitt behov. I Finland, Norge og Sverige utjevnes meromkostningene for importert skrap mellom de forskjellige verk gjennom clearing- eller kvoteordninger.

Bestemmelsene om fordelingen av skrapjernet i de enkelte nordiske land er forskjellig utformet. I Danmark fordeles det skrapjern som omfattes av avtalen med skrapjernsleverandørene etter årlige overenskomster mellom forbrukerne. I Norge skjer fordelingen av det innenlandske innkjøpte skrapjernet etter faste prosenttall. I Sverige gjelder så vel for prisfastsettelsen på skrapjern som fordelingen av dette mer omfattende overenskomster og regler enn i de øvrige nordiske land. Fordelingen av det innenlandske innkjøpte skrapjern skjer etter prosenttall, som baseres på de respektive jernverks bruk av innenlandsk skrapjern og importert skrapjern i inneværende år, på grunnlag av månedlig statistikk som verkene utarbeider. Utover dette innføres skrapjern til de verk som har anmeldt ønsker om dette, og disse verk kan på denne måten etterhvert øke sin andel i kvotene av det innenlandske skrap. I Finland skjer fordelingen etter lignende prinsipper som i Sverige.

Samarbeidsutvalget finner det prinsipielt riktig at et fellesmarked for jern og stål også omfatter råvarene for produksjon av disse varer. En annen fremgangsmåte vil kunne medføre at råvarekostnadene for stalindustrien, som følge av regu-

¹⁾ For Sverige gjelder at det i de senere år har funnet sted en viss lagerminskning.

leringstiltak, blir forskjellige i de land som markedet omfatter. Når det gjelder jernmalm, koks og rujern er den internordiske handel fri, mens det som nevnt for skrapjern er prisforskjell og kvantitative reguleringer. Et felles marked for skrapjern forutsetter dels at eksportreguleringene mellom de nordiske land blir opphevet, dels at de private skrapjernsavtalene blir opphevet eller samordnet, eller at det blir sluttet en felles avtale mellom skrapphandlerne og jern- og stålindustrien i de nordiske land. Et felles marked for skrapjern forutsetter videre at det etableres et felles prisnivå på innenlandsk skrapjern i de 4 land. Dette innebærer ikke nødvendigvis fullstendig like priser for hvert slag av skrapjern i alle deler av Norden. I prislister for skrapjern i hvert enkelt av de 4 land bør det finnes mulighet for, ihvertfall i en overgangsperiode, å ta hensyn til hvert enkelt lands særskilte forhold når det gjelder anvendelsen av og handelen med skrapjern, under forutsetning av at det gjengse prisnivå for innenlandsk skrapjern ikke er lavere enn det avtalte innenlandske prisnivå.

Eksport av skrapjern til tredjeland bør etter Utvalgets oppfatning bare skje i tilfelle hvor det ikke i noen av de nordiske land finnes kjøper til den gjeldende innenlandske pris i det eller de berørte land, eller når det er spørsmål om spesielle skrapjernskvaliteter, den pris som det er truffet særskilt avtale om.

Utvalget er videre av den oppfatning at spørsmålet om priser og fordeling av skrapjern i et fellesmarked på samme måte som hittil bør løses ved særskilte overenskomster mellom skrapjernesforbrukere og skrapjernesleverandører. I betraktning av den betydning disse spørsmål har og på bakgrunn av at spørsmålene ofte er av komplisert karakter, synes det naturlig at de behandles av den foreslåtte Samarbeidsorganisasjon for den nordiske jern- og stålindustri.

Jern- og stålindustriens organisasjoner i de nordiske land bør regelmessig gi oppgaver til Samarbeidsorganisasjonen om forbruk, tilgang og gjennomsnittspriser for innenlandsk skrapjern samt oppgaver over importert og eksportert skrapjern. Samarbeidsorganisasjonen bør videre bli enig om priser på innenlandsk skrapjern.

Når det gjelder tidspunktet for gjennomføring av et felles marked for skrapjern, har forskjellige oppfatninger gjort seg gjeldende i Utvalget. Fra finsk, norsk og svensk side har det vært fremholdt at et felles marked for skrapjern er en forutsetning for og bør innføres samtidig med opprettelsen av et felles marked for jern og stål, eventuelt med en passende overgangstid. Fra dansk side har man av hensyn til danske forsyningsforhold for øyeblikket ikke funnet å kunne medvirke til å fastslå et bestemt tidspunkt for opprettelse av et felles marked for skrapjern. Da det således ikke har vært mulig på det inneværende tidspunkt å avtale en fordelingsordning for skrapjern som kan tiltres av stålindustriene i alle 4 land, er det besluttet at dette spørsmål stilles i bero, slik at saken opptas til avgjørelse i samband med gjennomføringen av et nordisk fellesmarked for jern og stål.

Koksspørsmålet.

Produksjonen av handelsferdig jern og stål i de nordiske land, er i henhold til tidligere oppgitte anslag beregnet å øke med i alt ca. 2,3 mill. tonn fra 1955 til 1965.

Det kan neppe regnes med at råvarebehovet skal kunne dekkes med skrapjern i samme utstrekning som hittil. Tilgangen på innenlandsk skrapjern beregnes etter hvert år å øke i takt med stålforbruket, men med en sterk tidsforskyvning. Ved en produksjonsøkning av det omfang som er nevnt ovenfor, bør man derfor regne med et øket behov av rujern og jernsvamp på minst 1,5 mill. tonn. I 1955 anvendte de nordiske lands jern- og stålindustri 0,9 mill. tonn koks, hvorav ca. 100 000 tonn var produsert i Norden. Koksforbruket ved rujernsframstillingen ligger gjennomgående lavere i de nordiske land enn på Kontinentet, bl. a. på grunn av at det i de nordiske land i større utstrekning brukes sintret malm. I Sverige var gjennomsnittsforbruket av koks pr. tonn produsert rujern i 1955 650 kg mot 950 kg i masovnene på Kontinentet. Den produksjonsutvidelse som planlegges i Norge gjelder utelukkende elektrorujern der koksforbruket pr. tonn rujern dreier seg om ca. 450 kg. På mange hold arbeides det intenst på å redusere koksforbruket pr. tonn rujern. Det er derfor grunn til å håpe på en ytterligere reduksjon av koksforbruket. Selv om man tar hensyn til dette synes det imidlertid riktig, i første omgang å regne med at koksbehovet kommer til å øke med ca. 1 mill. tonn ved den anslåtte øking av jern- og stålproduksjonen i de nordiske land. Det kan derfor være grunn til å se nærmere på hvordan disse tall forholder seg til Nordens totale forbruk av kull og koks.

Nordens forsyning med kull og koks fremgår av tabell XX.

Tabell XX.

Nordens forsyning med kull og koks 1955.

	Danmark mill. tonn	Finland mill. tonn	Norge mill. tonn	Sverige mill. tonn	Total mill. tonn
Import av kull	5,1	2,2	0,7	3,2	11,2
derav fra Vest-Tyskland	0,2	—	—	0,4	0,6
CECA for øvrig	0,4	0,2	—	0,3	0,9
England	3,7	0,2	0,2	1,0	5,1
Polen	0,5	1,5	0,1	0,9	2,9
USA	0,3	0,2	0,4	0,5	1,4
Egen produksjon av kull	—	—	0,3	—	0,3
Total tilførsel av kull	5,1	2,2	1,0	3,2	11,5
Import av koks	2,0	0,4	0,6	2,5	5,5
derav fra Vest-Tyskland	1,1	0,1	0,1	1,7	3,0
CECA for øvrig	0,4	0,1	—	0,4	0,9
England	0,5	0,1	0,5	0,3	1,4
Egen produksjon av koks	0,4	—	0,1	0,8	1,3
Total tilførsel av koks	2,4	0,4	0,7	3,3	6,8

En sammenlikning av tallene for den totale importen i 1955 med tallene for de nærmest foregående år samt 1956 gir følgende bilde:

	Kull (mill. tonn)		Koks (mill. tonn)
	Totalt	Derav fra USA	
1953	10,3	0,1	4,6
1954	9,7	0,6	5,1
1955	11,5	1,4	5,5
1956	8,5	1,7	6,5

For Nordens vedkommende kan en sannsynligvis regne med et stigende importbehov av kull for koksproduksjon, mens det vil bli en reduksjon for andre formål på grunn av overgangen til annet brensel. Omtrent halvparten av Nordens forsyning med kull er tidligere blitt dekket gjennom import fra England. På grunn av Englands egen forsyningssituasjon, kan man imidlertid i fremtiden neppe regne med å kunne opprettholde importen derfra i samme utstrekning som hittil. Det synes videre usikkert om og i hvilken grad leveransene fra Kontinentet vil øke. Sannsynligvis kommer de nordiske land, i likhet med andre europeiske land, til å bli stadig mer avhengig av importen av dyrere kull fra USA, fremfor alt når det gjelder kull til forkokningsformål.

Hva koks angår, har Vest-Tyskland vært Nordens hovedleverandør, men mulighetene for import derfra synes usikre. Også fra England importeres en del koks, men disse leveranser består for en stor del av gassvervskoks, som er mindre egnet for tilvirkningen av stål. For å dekke sitt behov for koks til stålproduksjonen, har de nordiske land i 1956 i en viss utstrekning vært henvist til å importere fra andre land innen Kull- og stålfellesskapet (Belgia, Holland og Frankrike) og da til priser som ligger vesentlig høyere enn de tyske eksportpriser, som på sin side ligger betydelig høyere enn prisene på det tyske hjemmemarked.

Betegnende for situasjonen er de beregninger som er gjort av Kull- og stålfellesskapet over Fellesskapets fremtidige koksbehov. Fellesskapet regner med en økning av det innenlandske koksbehovet fra 63 mill. tonn i 1955 til ca. 107 mill. i 1975. For eksport til tredjeland i 1975 har man regnet med en uforandret mengde, nemlig ca. 5 mill. tonn. Vest-Europas koksbehov er av OEEC's energikomiteé beregnet til 170 mill. tonn i 1975 og ca. 90 mill. tonn i 1955. For utvidelser og nødvendige erstatninger av nåværende anlegg, har man regnet med et investeringsbehov i koksverkene i løpet av de nærmeste 20 år på ca. 7,5 milliarder dollar.

På denne bakgrunn synes det realistisk å regne med at det kan oppstå en mangel-situasjon på koks i Vest-Europa i overskuelig fremtid, selv om det for øyeblikket ikke foreligger noen vanskeligheter med å dekke koksbehovet i Norden. Det vil derfor være naturlig å stille det spørsmål om Norden kommer til å ha mulighet for å opprettholde og eventuelt utvide sin koksimport og til hvilken pris importen av koks kan finne sted.

En naturlig problemstilling må være om det er muligheter for å redusere behovet

for koks til oppvarmingsformål og dermed muliggjøre en økning av kokstilførselen til jern- og stålproduksjonen. En nedgang i forbruket til det førstnevnte formål vil allikevel neppe føre med seg en like stor økning av importmulighetene for koks til jern- og stålproduksjonen. Det pågår imidlertid et intenst forskningsarbeid med sikte på, ikke bare å redusere behovet for koks, men også å senke kvalitetskravet til den koks som anvendes. Som et resultat av denne forskningsinnsats vil store kullforekomster eventuelt kunne utnyttes for å dekke jern- og stålindustriens behov. Teknisk har man oppnådd begge fordelene i de elektriske røstovner etter Tysland-Holesystemet, hvor koksforbruket bare er vel halvparten av hva det er i en vanlig masovn og hvor det også stilles meget små krav til koksens kvalitet. For økonomisk drift krever disse ovner imidlertid en lav kraftpris. Det kan sterkt diskuteres om det overhodet vil være mulig å reservere så store kraftmengder for elektro-ovner, som ville være nødvendig for å produsere en vesentlig del av de mengder røst som kreves i Norden. Dette vil sannsynligvis bare være tilfelle i Norge. Prisforholdene mellom de forskjellige slag av brensel har i de senere år fremmet overgangen fra koks til olje og elektrisitet som brenselkilde for oppvarmingsformål. En slik overgang har også funnet sted i betydelig utstrekning.

Utvalget finner at det vil være en betydningsfull fellesnordisk oppgave å fortsette arbeidet med å senke forbruket av koks i jern- og stålproduksjonen og å anvende koks av dårligere kvalitet; noe som igjen skulle gjøre det mulig å basere koksproduksjon i større eller mindre grad på steinkull, som for øyeblikket ikke egner seg for dette formål. Spørsmålet om i større utstrekning å utnytte elektrisk kraft eller andre energikilder i produksjonen krever også fortsatt oppmerksomhet. Etter Utvalgets oppfatning bør disse spørsmål følges nøye av de fire land i fellesskap gjennom egnede organer. I denne forbindelse bør det også tas det initiativ som anses nødvendig for å fremme den nordiske jern- og stålindustriens interesser med hensyn til råvareforsyning og internasjonal konkurransevne.

Utvalget har videre på bakgrunn av det økte behov for koks og de usikre importmuligheter, undersøkt forutsetningene for en økt koksproduksjon i Norden. Av naturlige grunner har man særlig festet seg ved de økonomiske forutsetningene. I denne forbindelse har man sammenlignet de nåværende importpriser for koks og de produksjonskostnader et koksverk i Norden må regne med. Videre har man tatt hensyn til bl. a. investerings- og driftskostnader, inntekter samt forholdet mellom prisene på kull og koks. Utvalget har ved sin bedømmelse gått ut fra sannsynligheten for at en eventuell nordisk koksproduksjon vesentlig må baseres på import av kull fra USA. I den utstrekning koksull kan importeres fra annet hold, må man sannsynligvis regne med at cif-prisene etterhvert kommer til å ligge på samme nivå som prisene på de varer, som er importert fra Amerika.

De foretatte beregninger tyder på at produksjonskostnadene ved et nytt koksverk i Norden under de nåværende forhold stort sett skulle svare til de nåværende meget høye priser ved import av koks til Norden og således ligge høyere enn de gjeldende priser på det tyske hjemmemarked. Den primære årsak til dette er, som

nevnt, at et koksverk i Norden vil måtte basere seg på råvareimport fra Amerika. Fob-prisen på amerikanske kull ligger for øyeblikket lavere enn den pris som et koksverk på Kontinentet må betale for innenlandske kokskull levert verket. Fraktene fra Amerika tilsvarer imidlertid for øyeblikket omtrent 3/4 av fobprisene på kullene. Et nordisk koksverk må derfor for øyeblikket regne med å betale omtrent 50% mer for varene enn et koksverk i Ruhr. Undersøkelsen viser videre at de drifts- og kapital-kostnader og de sannsynlige inntekter ved salget av gass og biprodukter, som et nytt nordisk koksverk kan regne med, ikke helt vil muliggjøre en rentabel drift — med utgangspunkt i det forhold mellom kull- og kokspriser, som gjelder i Ruhr. På lengre sikt kommer imidlertid sannsynligvis de store investeringsoppgaver, som Kontinentets koksindustri må regne med, til å medføre et endret forhold mellom kull- og koksprisene. En slik prisutvikling vil antakelig gi rom for drifts- og kapitalkostnader, som neppe vil bli vesentlig lavere enn de drifts- og kapitalkostnader som et nordisk koksverk må regne med. Hva kullprisene angår, er det videre sannsynlig at det vil skje en viss utjevning på lengre sikt, bl. a. på grunn av de stigende brytningsomkostninger for europeiske kull.

På bakgrunn av det som er sagt ovenfor, anser Utvalget det for ønskelig, at spørsmålet om koksforsyningen og en eventuell øket koksproduksjon i de nordiske land blir gjenstand for fortsatt overveielse. Man bør i denne forbindelse nøye følge eventuelle forandringer av produksjon, import- og prisforhold. Etter Utvalgets oppfatning vil det være hensiktsmessig at undersøkelsene fortsettes gjennom de organer, som man finner det formålstjenlig å opprette i et fellesnordisk marked.

I tilslutning til diskusjonene om koksproduksjonen har også mulighetene for en øket kullproduksjon i Norden blitt drøftet i Utvalget. Innenfor Norden forekommer produksjon av kull bare på Svalbard. Det lar seg for øyeblikket ikke avgjøre om og i hvilken utstrekning disse kull vil kunne brukes også for koksproduksjon, eller om man gjennom en økning av denne kullproduksjon skulle kunne frigjøre andre kvanta som kan komme jern- og stålproduksjonen til gode.

Produksjonen har i de senere årene dreiet seg om ca. 300 000 tonn. I løpet av det siste år har det funnet sted omfattende undersøkelser for nærmere å fastslå størrelsen av kullforekomstene. For øyeblikket skjer det betydelige investeringer for å øke brytingen.

Innen Utvalget har man vært enig om viktigheten av at produksjonen av kull på Svalbard utvides så langt dette er mulig av økonomiske grunner. Nordens sterke avhengighet av utlandet, når det gjelder brensel, gjør det nødvendig både av forsynings- og prismessige grunner å utnytte de innenlandske brenselforekomster så langt som mulig.

7. Forholdet til kull- og stålfellesskapet og andre internasjonale organisasjoner på jern- og stålområdet.

De nordiske lands forbindelser med internasjonale organisasjoner med interesser på stålområdet, samt mulighetene for å etablere et effektivt samarbeid med disse organisasjoner kan få stor betydning når det gjelder å ivareta de nordiske lands forsynings- og eksportinteresser. Den internasjonale organisasjon, som i denne forbindelse fremfor alt fortjener oppmerksomhet er Det europeiske kull- og stålfellesskap. Fellesskapet ble grunnlagt i 1951 ved en traktat mellom de 6 deltakerland, Belgia, Frankrike, Italia, Luxemburg, Nederland og Vest-Tyskland. Etter beslutning av GATT ble fellesskapet innvilget unntak («waiver») fra mestbegunstigelses-regelen og andre GATT-bestemmelser mot å påta seg visse forpliktelser med hensyn til utenforstående lands interesser.

Fellesskapet har følgende hovedformål:

1. å påse at fellesmarkedet får en regelmessig tilførsel av kull og stål under hensyntagen til utenforstående lands behov,
2. å sikre lik tilgang til fellesmarkedets produksjonsapparat,
3. å påse at det opprettholdes det lavest mulige prisnivå for de produkter, som omfattes av markedet,
4. å utvikle og forbedre produksjonsapparatet samt å utnytte unionslandenes råvareforekomster på en rasjonell måte,
5. å søke å utjevne arbeids- og levevilkårene for arbeiderne innenfor de berørte næringer, samt
6. å fremme handelen og overvåke prisfastsettelsen på utenforstående markeder.

I unionstraktaten er det fastsatt en overgangstid på 5 år etter markedets for melle opprettelse. I løpet av denne tid skal de forskjellige hindringer for handelen mellom unionslandene endelig avskaffes og et «harmonisert» tollnivå opprettes, eventuelt etter forhandlinger med utenforstående land. Overgangstiden utløper den 10. februar 1958.

For samtlige nordiske land er Fellesskapet av stor betydning som innkjøpsland og for Sveriges del også som eksportmarked. Sveriges import fra unionslandene av handelsferdig jern og stål i 1956 var tilsammen ca. 500 000 tonn eller omkring 75% av totalimporten. Eksporten til unionslandene samme år av handelsferdig jern og stål var nesten 100 000 tonn eller ca. 30% av totaleksporten. Tilsvarende importtall for Danmark er 290 000 tonn eller omtrent 73% av totalimporten, for Finnlands del 180 000 tonn eller drøyt 50% og for Norges del 340 000 tonn eller 64%.

For å følge virksomheten innen Fellesskapet har Danmark, Norge og Sverige akkreditert permanente observatører hos Fellesskapets høye myndighet i Luxemburg. Utover dette opprettholdes kontakten med Den høye myndighet gjennom de drøftelser, som årlig finner sted innen GATT for å konstatere hvorvidt unionslandenes poli-

tikk er i overensstemmelse med den forannevnte unntaksordning («waiver»). Drøftelsene finner sted på grunnlag av materiale som fremlegges av Den høye myndighet. Fra dansk side har det under denne granskning blitt reist spørsmål om unionslandenes politikk når det gjelder prisfastsettingen ved eksport av stålprodukter til utenforstående land. Det er i denne forbindelse blitt hevdet at det tillempes høyere priser ved eksport enn ved salg innen unionsmarkedet. Ved GATT's sesjon høsten 1956 munnet drøftelsene om dette spørsmål ut i godkjenning av en rapport, hvor det redegjøres for vanskelighetene med å bevise om eksportprisene har holdt seg «innen rimelige grenser». Ifølge rapporten hadde prisstigningen på eksportmarkedene vært sterkere enn på fellesmarkedet og eksportprisene vært vesentlig høyere enn innenlandspri-sene i Frankrike og Vest-Tyskland. I rapporten ble det imidlertid med tilfredshet konstatert at Den høye myndighet var oppmerksom på nødvendigheten av at eksportørerne viste tilbakeholdenhet og at det var vedtatt beslutninger overensstemmende med dette. I rapporten ble det videre uttrykt håp om at Den høye myndighet også i fremtiden skal ta hensyn til utenforstående lands interesser og gripe aktivt inn mot enhver tendens hos eksportørerne til å utnytte gunstige eksportkonjunkturer ved å kreve priser, som ikke er i overensstemmelse med de alminnelige ikke-diskriminerende prinsipper i den GATT-beslutning som muliggjorde dannelsen av fellesmarkedet.

Som nevnt tidligere skal unionslandenes tollnivå ved slutten av overgangstiden, noe som inntreffer i begynnelsen av 1958, ha samordnet sine tollsatser utad når det gjelder stalprodukter. Ifølge unionstraktaten skal samordningen skje på et nivå, som tilsvarer de gjeldende tollsatser i Beneluxlandene, pluss et tillegg på høyst 2 enheter. Dette nivå forutsetter i de fleste tilfelle en betydelig senkning av de nåværende tollsatser i de øvrige unionsland, særlig i Italia. Det er fattet en prinsippbeslutning om hvordan samordningen skal gjennomføres i praksis, men et antall tekniske problemer synes ennå å vente på sin løsning.

Ytterligere en viktig faktor i denne sammenheng er det intensiverte arbeid med sikte på å nå fram til en mer omfattende europeisk økonomisk integrasjon, som har kjennetegnet utviklingen i den senere tid. Seksmaktstraktaten om en vesteuropeisk tollunion berører, ifølge en uttrykkelig bestemmelse i traktaten, ikke de gjeldende regler angående Kull- og stalfellesskapet og dets virksomhet. På den annen side har dette forhold aktualisert spørsmålet om på hvilken måte jern- og stålsektoren skal innføres i det europeiske frihandelsområde, som for øyeblikket blir drøftet innen OEEC. En utredning om disse spørsmål er satt i gang av Den høye myndighet.

De viktige konsekvenser, som arbeidet innen Den høye myndighet og de andre organer som er beskjeftiget med integrasjonsspørsmål, kan komme til å få, gjør det nødvendig å følge arbeidet i disse organer med den største oppmerksomhet. For de nordiske lands vedkommende kan dette aktualisere mange spørsmål, som berører landenes interesse, bl. a. som importører av handelsstål og koks og også — for visse av landene — som eksportører av kvalitetsstål og malm. For å ivareta disse

interesser er det derfor viktig at det i slike spørsmål etableres et samråd mellom de nordiske land innbyrdes, og at man finner fram til hensiktsmessige former for et samarbeid mellom de nordiske land i forholdet til vedkommende internasjonale organisasjoner.

8. Sluttord.

Mellom de nordiske land finnes det på jern- og stalområdet betydelige ulikheter som har preget innstillingen til forskjellige spørsmål. Ulikhetene gjelder jern- og stålproduksjonens omfang og dermed importens betydning for forsyningen. Ulikhetene gjelder også industriens utbygning og tekniske utvikling, og likedan råvareforsyningen. Disse ulikheter har ført med seg divergerende oppfatninger når det gjelder behovet for tollbeskyttelse, delvis også forsåvidt det gjelder verdien av et nærmere produksjonssamarbeid innen industrien.

Disse ulikheter har imidlertid vesentlig vært av midlertidig karakter, knyttet til de aktuelle forhold. Sett på lengre sikt synes målsettingen og utviklingstendensene å harmonisere i de forskjellige land.

På grunnlag av de beregninger som er foretatt over økningen av forbruket av jern og stål i de nærmeste 10-årsperioder, er det grunn til å frykte at det i enna sterkere grad enn hittil i etterkrigstiden vil oppstå alvorlige forsyningsvanskeligheter under stigende konjunkturer, hvis Nordens avhengighet av tilførsel utenfra skulle øke i tilsvarende omfang. Det synes derfor å være viktig å styrke jern- og stålindustrien i de nordiske land. I samtlige nordiske land ventes også jern- og stålindustrien å ekspandere betydelig. Fra 1955 til 1965 regner en med at produksjonen av jern og stål i Norden kommer til å fordobles. Av den samlede produksjonsøkningen ventes ikke fullt halvparten å falle på Sverige. Den relative økingen beregnes imidlertid å bli vesentlig høyere i Norge og Finland enn i de andre land. Den innenlandske produksjon ventes i samtlige land å komme til å utgjøre en stigende andel av det innenlandske forbruk.

De overveielser og forslag som Samarbeidsutvalget har meddelt i det foregående bør sees på denne bakgrunn. Utvalget har lagt fram forslag til et felles marked på jern- og stalområdet med internordisk tollfrihet og en moderat tollbeskyttelse utad. Det har anbefalt et samarbeid på produksjonens område og i tilslutning til dette fremlagt resultatet av drøftelser om dannelsen av et samarbeidsorgan mellom de nordiske lands stålindustrier. Utvalget har videre drøftet råvarespørsmål samt samarbeid for å løse visse konkrete produksjonsoppgaver som faller utenfor ihvertfall de fleste enkeltbedrifters muligheter. Til slutt har Utvalget fremhevet betydningen av et samarbeid på det handelspolitiske område.

Disse forskjellige forslag og overveielser hører av naturlige årsaker nært sammen og bør derfor bedømmes som et hele. Det er fra forskjellige hold på grunn av ulikhetene i utgangspunktene, særlig sterkt understreket behovet for et samarbeid på det ene eller annet område. Etter utvalgets mening ville en slik begrensning kunne

innebære at hensikten med samarbeidet bare delvis ville kunne nåes. Utvalget har funnet det viktig at et samarbeid skjer på bredest mulig basis.

Hvis man søker å foreta en vurdering av den betydning som et nordisk samarbeid på jern- og stålområdet vil få, blir selvsagt resultatet i høy grad avhengig av om man legger de aktuelle forhold eller de mer langsiktige perspektiver til grunn.

Forslaget til felles nordiske tollsatser innebærer for Danmarks vedkommende at det innføres toll for jern og stål, for Finnlands vedkommende betyr de foreslåtte tollsatser for en rekke posisjoner en vesentlig reduksjon. For Norges vedkommende innebærer forslaget gjennomgående en forhøyelse av tollbeskyttelsen, mens for Sveriges vedkommende forslaget stort sett ikke medfører større endringer av det gjeldende tollnivå. De kortsiktige vanskeligheter som eventuelt kan oppstå gjennom en slik omlegging av tollpolitikken, har man søkt å møte ved forholdsvis lange overgangsperioder. For Danmarks vedkommende kommer således de nye tollsatsene til å være helt gjennomført først på et tidspunkt da Danmark kan ventes å ha muligheter for i langt større utstrekning enn for tiden å dekke sitt behov av jern og stål i Norden. Med hensyn til virkningene for samhandelen mellom de nordiske land, kan det konstateres at eksporten til Danmark og Norge allerede på forhånd stort sett er fri for toll. De få tollsatser som finnes vil bli fjernet straks fellesmarkedet trer i kraft med unntak for Norge der enkelte någjeldende tollsatser først vil bli avvirket overfor de øvrige nordiske land etter en overgangstid. De tollsatser som for tiden gjelder i Finland og Sverige vil bli opphevet overfor importen fra de øvrige nordiske land fra det tidspunkt fellesmarkedet settes i verk. Som følge av de overgangsordninger som er foreslått for Danmark vil preferansen for varer av nordisk opprinnelse først bli aktuell i Danmark i fremtiden mens den for de øvrige land stort sett gjennomføres i og med innføringen av fellesmarkedet.

På lengre sikt vil et samarbeid mellom Nordens land på jern- og stålområdet, etter de linjer som tidligere er diskutert, bli av betydning. En tilfredsstillende og stabil forsyning av jern og stål er et livsvilkår for den fortsatte alminnelige industrielle ekspansjon. Målet bør være å begrense eller senke produksjonskostnadene og dermed bidra til å sikre Nordens forsyning med jern og stål til priser, som gjør det mulig å opprettholde og utvikle en sterk og lønnsom jern- og stålindustri. Samtidig bør prisene holdes på et nivå som er egnet til å styrke de stålforbrukende næringsgreners stilling både i Norden og på eksportmarkedene. Det er da av betydning at den innenlandske produksjonen av jern og stål strekker seg over alle vesentlige deler av forsyningsområdet. De nordiske land tar imidlertid ikke sikte på fullstendig selvforsyning. Handelen med andre land forutsettes å være fri. En nordisk stålindustri må for å kunne bestå og fylle sin oppgave være internasjonalt konkurransedyktig.

Fellesmarkedet skaper etter Utvalgets mening forutsetninger for en produksjonsutvikling, som kan fremme gunstigere forsynings- og konkurranseforhold i de nordiske land. Både bedriftsmessig og nasjonaløkonomisk må det være i de nordiske lands interesse at jern- og stålverkens kapasitet til en hver tid utnyttes på den mest effektive måte og at de kapitalressurser som er tilgjengelige for ekspansjonen av jern-

og stålindustrien, får den teknisk og økonomisk mest rentable anvendelse. En utvidet arbeidsdeling innen nordisk jern- og stålindustri er generelt sett egnet til å styrke industriens konkurransevne. Et samarbeid innen forskningen med utnyttelse av fagkunnskapen og de materielle ressurser innen samtlige nordiske lands jern- og stålindustri bør kunne gi verdifulle bidrag til et målbevisst utviklingsarbeid. På samme måte bør et nært samarbeid på det handelspolitiske området og når det gjelder konkrete betydningsfulle produksjonsoppgaver bli til nytte for forsynings- og produksjonsutviklingen på jern- og stålområdet i Norden.

En vurdering av fordeler og ulemper for de ulike nordiske land når det gjelder forsynings- og produksjonsforholdene innen rammen av et nordisk samarbeid på jern- og stålområdet, byr på store vanskeligheter. Bedømmelsen blir lett subjektiv og blir fremfor alt avhengig av den betydning, som man i de enkelte tilfelle legger til forsyningsproblemene og særlig de forsyningsvanskeligheter, som landene har hatt i etterkrigsårene. Når det gjelder virkningene for industrien, kan et fellesmarked med et stort importbehov og et økende forbruk i og for seg ventes å gi gode avsetningsmuligheter, særlig for den svenske stålindustri. For varer som for tiden ikke er belagt med toll, endres imidlertid ikke det internordiske konkurransebildet. Hertil kommer at også Sverige har betydelig import og regner med en sterk øking av forbruket. I de øvrige nordiske land, der produksjonen hittil har vært av begrenset omfang, foreligger det som nevnt også planer om en betydelig utbygging. Det foreslåtte samarbeid på forsknings- og produksjonsområdet burde særlig i disse tilfelle kunne bli av verdi.

Det finnes imidlertid neppe muligheter for mer inngående å veie fordeler og ulemper for de forskjellige land mot hverandre. For den nordiske jern- og stålindustrien, sett som helhet, finnes det betydelige ekspansjonsmuligheter og betydningsfulle arbeidsoppgaver. Produksjonsutviklingen i sin alminnelighet i Norden kommer i høy grad til å bli påvirket av utviklingen innen denne nøkkelindustri. Det er samarbeidsutvalgets oppfatning at et nordisk samarbeid vil bli til gagn for denne utvikling.

*Forslag til vedtekter
for de nordiske jern- og stålproducenters samarbeidsorganisasjon.*

§ 1.

De nordiske jern- og stålproducenters samarbeidsorganisasjon har til formål å fremme samarbeidet mellom jern- og stålproducentene i de nordiske land. Den skal være et forum for samråd og informasjon i spørsmål som angår forsyningen av jern og stål i to eller flere av de nordiske land. Samarbeidsorganisasjonen skal særlig ha oppmerksomheten henvendt på mulighetene for å utvikle den nordiske jern- og stålindustri ved økonomiske, organisatoriske og produksjonstekniske tiltak innen rammen av et frivillig samarbeid, styrke industriens effektivitet og konkurransevne og på denne måten fremme Nordens forsyning med jern og stål på sunne økonomiske vilkår.

§ 2.

Rett til medlemskap i organisasjonen har produsenter av stålblokker og/eller varmvalset stål i Danmark, Finland, Norge og Sverige, som årlig regulært tilvirker og omsetter minst 10 000 tonn.

Bedrifter som ikke når opp til den nevnte kvantumgrense så vel som røjrør- og ferrolegeringsverk kan, når dette ansees ønskelig av hensyn til organisasjonens virksomhet, ved prøving få medlemskap i organisasjonen.

Flere bedrifter som inngår i et konsern kan bare være medlemmer hver for seg i den grad de danner juridisk selvstendige bedriftsenheter.

§ 3.

Samarbeidsorganene består av en generalforsamling og et arbeidsutvalg.

§ 4.

Generalforsamlingen består av en representant for hvert medlem av samarbeidsorganisasjonen.

Generalforsamlingen velger innen sin midte formann og viseformann for 2 år ad gangen. Formannskapet skal gå på omgang mellom de danske, finske, norske og svenske representasjonene i en særskilt avtalt rekkefølge.

Generalforsamlingen trer sammen etter innkalling av formannen eller arbeids-

utvalget før utgangen av måned til ordinært årsmøte, samt til ekstraordinært møte når dette anses nødvendig.

Representanter for myndighetene og andre personer som er særskilt innbudt av arbeidsutvalget samt medlemmer og suppleanter i arbeidsutvalget som ikke tilhører generalforsamlingen, kan delta i generalforsamlingens drøftelser, men ikke de beslutninger som treffes.

§ 5.

Generalforsamlingen har til oppgave å

- a. drøfte arbeidsutvalgets årsberetning og øvrige meddelelser til forsamlingen;
- b. på forslag fra arbeidsutvalget treffe beslutninger om samarbeidsorganisasjonens indre forhold, herunder budsjett og regnskap samt medlemmenes bidrag til organisasjonen;
- c. på forslag fra arbeidsutvalget innvilge medlemsskap i overensstemmelse med paragraf 2, 2. punkt;
- d. formidle utveksling av tekniske og økonomiske informasjoner gjennom foredrag og diskusjoner. I disse kan særskilt innbudte personer delta.

§ 6.

Arbeidsutvalget består av 2 danske, 2 finske, 2 norske og 3 svenske representanter. Disse utpekes av samarbeidsorganisasjonens medlemmer i vedkommende land. For hver representant utpekes på samme måte en suppleant.

Arbeidsutvalget velger innen sin midte formann og viseformann for 2 år ad gangen. Formannskapet skal gå på omgang mellom de danske, finske, norske og svenske representasjonene i særskilt avtalt rekkefølge.

Arbeidsutvalget trer sammen etter innkalling av formannen.

På møtene har alle suppleanter rett til å være til stede. De har allikevel ikke rett til å delta i de beslutninger som treffes, dersom vedkommende lands representasjon ellers er fulltallig.

§ 7.

Som arbeidsutvalgets beslutning gjelder det standpunkt som får de fleste stemmer. Ved likt stemmetall avgjøres valg ved loddtrekning. I andre spørsmål er formannens stemme utslagsgivende.

Arbeidsutvalget er beslutningsdyktig når minst 5 av dets medlemmer er til stede hvorav minst 1 medlem fra hvert land.

Et hvert medlem av arbeidsutvalget har rett til å gi uttrykk for en oppfatning som avviker fra flertallet i uttalelser og innstillinger fra utvalget.

Arbeidsutvalget kan fremlegge forslag og gi anbefalinger, men kan ikke fatte bindende vedtak for samarbeidsorganisasjonens medlemmer.

§ 8.

Innen rammen for samarbeidsorganisasjonens kompetanseområde skal arbeidsutvalget ha følgende oppgaver:

- a. Utarbeide årsberetning til generalforsamlingen vedrørende arbeidsutvalgets virksomhet og en generell oversikt over forholdene innen jern- og stålområdet, ved siden av ellers å gi organisasjonens medlemmer informasjon;
- b. avgi uttalelse til myndighetene eller fremlegge forslag for dem i spørsmål vedrørende blant annet tollsatser, import- og eksportrestriksjoner, tiltak mot dumping, råvarespørsmål samt forholdet til internasjonale organisasjoner innenfor jern- og stålområdet;
- c. virke for effektivisering og samordning av undersøkelser innen de enkelte nordiske land vedrørende markedsforholdene samt den alminnelige pris- og produktionsutvikling så vel i de nordiske land som på verdensmarkedet og likedan se til at materialet etter bearbeiding gjøres tilgjengelig for medlemmene;
- d. fremme utvekslingen av opplysninger om produksjonsprogram samt formidle og ta initiativ til samråd om produktionsutvikling og spesialisering og om planer for den fremtidige utbygging av jern- og stålproduksjonen i de nordiske land;
- e. virke for økt standardisering ved anvendelsen av jern og stål i Norden med sikte på å muliggjøre større ensartethet og bedre økonomi i jern- og stålproduksjonen.
- f. behandle spørsmål vedrørende forsyningen med råvarer;
- g. virke for sunne konkurranseforhold på jern- og stålområdet;
- h. fremme utvekslingen av tekniske erfaringer og arbeide for felles forsknings- og forsøksvirksomhet gjennom særskilte organer;
- i. ta initiativ til og formidle samarbeid om utdanningsspørsmål ved siden av å fremme utvekslingen av praktikanter.

Dessuten tilligger det arbeidsutvalget å behandle søknader om medlemsskap i henhold til paragraf 2.

Arbeidsutvalget bør i alle spørsmål innenfor organisasjonens virkeområde opprettholde gode forbindelser med så vel myndigheter som sammenslutninger med interesser på jern- og stålområdet i Norden.

§ 9.

Til utføring av sekretariatsarbeidet ved generalforsamlingens og arbeidsutvalgets møter skal medlemmene i hvert land i fellesskap utpeke en person. Medlemmene av sekretariatet står ikke i ansettelsesforhold til generalforsamlingen eller arbeidsutvalget.

Arbeidsutvalget har rett til utover dette å treffe avtale om eksperthjelp for gjennomføringen av særskilte oppgaver som påhviler arbeidsutvalget.

§ 10.

Det ventes at samarbeidsorganisasjonens medlemmer i alles felles interesse stiller de opplysninger til arbeidsutvalgets disposisjon som utvalget finner nødvendige for utførelsen av sine oppgaver.

De opplysninger som gis skal i den utstrekning omstendighetene tilsier det behandles som konfidensielle.

§ 11.

Disse vedtekter kan på forslag fra arbeidsutvalget endres av generalforsamlingen gjennom vedtak som tiltres av 2/3 av de tilstedeværende medlemmer ved 2 etter hverandre følgende møter, hvorav det ene skal være et ordinært årsmøte.

§ 12.

Et hvert medlem kan med 6 måneders varsel tre ut av samarbeidsorganisasjonen. Melding om uttredelse skal skje til arbeidsutvalgets formann og av ham straks meddeles de øvrige medlemmer.

C. Metaller og metallprodukter.

I det følgende behandles varer som inngår i Brusselomenklaturens kapitler 71 og 74–81 samt Brusselnr. 26.01, 26.03, 73.02, 73.25, 73.26, 73.27, 73.28, 73.33, 73.34, 73.36 og 73.39 samt 83.03. Disse omfatter ikke-jernholdige malmer, metallaske, ferrolegeringer, edelsteiner, perler, edle metaller og varer derav, ikke-jernholdige uedle metaller og metallhalvfabrikata og varer av uedle metaller, samt kabler, tau, liner, piggtråd, duk, netting, strekkmetall, nåler, ovner, stålull og pengeskap, bokser m. v.

En spesifisert oversikt over vareområdet fremgår av bilag I.

1. Oversikt over produksjon, forbruk og samhandel.

Ferrolegeringer.

Produksjon og forbruk av ferrolegeringer i de fire land fremgår av tabell XXI, som også gir tall for hvert lands import og eksport av ferrolegeringer.

Tabell XXI. *Ferrolegeringer. Produksjon, forbruk og utenrikshandel i 1955. 1000 tonn.*

	Danmark	Finnland	Norge	Sverige
Total produksjon av ferrolegeringer .	–	–	225,3	71,1
Innenlandsk disponering (inkl. lagerendringer)	6,1	4,0	27,7	59,6
Eksport	–	–	197,8	19,5
Import	6,1	4,0	0,2	8,0

Kilde: Nasjonale oppgaver.

I Norge er produksjonen av ferrolegeringer knyttet til 10 bedrifter, som for størstedelen er lokalisert med sikte på kortest mulig avstand fra kraftkilde og eksporthavn.

I Sverige foregår produksjonen av ferrolegeringer i første rekke ved 4 større bedrifter. Dessuten produseres det ferrolegeringer ved enkelte svenske stålverk.

Norge og Sverige har rikelig tilgang på jernmalm og kvarts. Krom- og manganmalm samt koksgrus må derimot importeres. Norge har en mindre produksjon av molybdenmalm.

Det fremgår for øvrig av tabellen at Norge og Sverige er selvforsynt med ferrolegeringer, men at det bare er en liten del av den norske produksjon som forbrukes innenlands, mens hovedtyngden av den svenske produksjon nyttes som råvarer i svensk jern- og metallindustri.

Danmark og Finland har ingen produksjon av ferrolegeringer. Storparten av det danske forbruk dekkes ved import fra Norge. Finland har også en betydelig import fra Norge.

Metaller.

I nedenstående tabeller gis en oversikt over produksjon og forbruk av de viktigste metaller. I tabell XXII gis tall for verdensproduksjonen og i tabell XXIII og XXIV tall for produksjon og forbruk i Danmark, Finland, Norge og Sverige.

Tabell XXII. Verdensproduksjonen av aluminium, bly, kopper og sink i årene 1946–55.
1000 tonn.

	1946	1948	1950	1952	1954	1955
Aluminium	774,3	1 225,3	1 506,9	2 032,4	2 807,9	3 101,2
Bly	1 154,4	1 483,5	1 835,9	1 955,3	2 132,8	2 177,0
Kopper	2 089,1	2 808,4	3 172,3	3 226,7	3 463,8	3 814,2
Sink	1 404,6	1 762,7	2 059,6	2 285,6	2 453,7	2 724,0

Kilde: Metallstatistik 1946–55.

Tabell XXIII. Produksjon av aluminium, bly, kopper og sink i Danmark, Finland, Norge og Sverige i årene 1936–38 og 1946–55 i 1000 tonn.

	Gj.snitt 1936–38	1946	1948	1950	1952	1954	1955
Aluminium:							
Danmark	—	—	—	—	—	—	—
Finland	—	—	—	—	—	—	—
Norge	22,5	16,7	31,0	47,1	52,8	64,1	74,7
Sverige	2,9	3,9	3,3	3,9	8,2	10,9	10,7
Bly:							
Danmark	—	ca. 1,0	ca. 4,0	ca. 7,0	ca. 9,0	8,3	7,3
Finland	—	ca. 1,5	ca. 1,2	ca. 1,2	ca. 1,5	ca. 1,5	ca. 1,5
Norge	—	—	—	—	—	—	—
Sverige	—	11,6	7,2	18,4	17,7	24,5	26,0

	Gj.snitt 1936-38	1946	1948	1950	1952	1954	1955
Kopper:							
Danmark	—	—	—	—	0,3	0,1	0,4
Finnland	9,7 ¹⁾	20,6	23,2	17,2	22,6	28,1	27,8
Norge	9,1	7,5	8,9	9,0	10,0	12,9	13,5
Sverige	9,4	16,1	24,4	26,9	29,4	31,9	31,2

Sink:

Danmark	—	—	—	—	—	—	—
Finnland	—	—	—	—	—	—	—
Norge	44,3	30,2	42,0	43,2	39,2	44,5	44,2
Sverige	—	—	—	—	—	—	—

¹⁾ Blisterkopper.

Tabell XXIV. *Forbruk av aluminium, bly, kopper og sink (råmetaller) i Danmark, Finland, Norge og Sverige i årene 1936-38 og 1946-55 i 1000 tonn.*

	Gj.snitt							Pr. inn- bygger 1955 kg
	1936-38	1946	1948	1950	1952	1954	1955	
Aluminium:								
Danmark . .	1,0	2,3	2,6	3,1	3,6	3,0	4,7	1,1
Finnland . .	0,2	0,5	0,5	0,6	1,5	3,7	4,4	1,0
Norge	1,1	7,1	9,3	8,1	11,9	14,0	14,9	4,4
Sverige . . .	3,9	10,0	13,3	16,0	22,5	24,4	33,0	4,6
Bly:								
Danmark . .	7,0	ca. 9,0	ca. 10,0	ca. 18,0	ca. 13,0	17,9	14,9	3,4
Finnland . .	2,6	3,4	3,5	4,9	6,5	8,0	8,1	1,9
Norge	3,6	5,0	4,9	7,6	7,5	7,7	10,0	2,9
Sverige . . .	17,8	24,3	24,5	24,3	28,9	32,8	35,4	4,9
Kopper:¹⁾								
Danmark . .	3,7	3,1	3,8	5,9	3,7	3,2	4,3 (16,4)	(3,7)
Finnland . .	2,6	17,1	20,6	13,6	21,3	26,0	26,9	6,4
Norge	2,4	2,0	3,0	5,3	5,9	6,7	6,4 (14,0)	(4,1)
Sverige . . .	44,6	61,1	58,8	66,1	51,7	68,0	68,8 (51,6)	9,6 (7,2)
Sink:								
Danmark . .	4,3	4,9	5,7	6,6	2,5	6,7	5,6	1,3
Finnland . .	1,9	2,2	2,4	2,8	2,9	3,5	3,4	0,8
Norge	3,8	6,3	11,7	10,6	11,5	10,0	11,7	3,4
Sverige . . .	13,8	20,3	20,8	20,5	19,2	27,5	28,8	4,0

¹⁾ Tallene for Danmark og Norge er eksklusive valsetråd bearbejdet i utlandet. Tallene i parentes for 1955 gjelder for Danmark og Norge inkl. valsetråd, og for Sverige eksklusive valsetråd, bearbejdet for dansk og norsk regning.

Tallene viser at både verdensproduksjonen og produksjonen i Norden har gjennomgått en meget sterk ekspansjon etter krigen.

Når det gjelder aluminium har ekspansjonen vært særlig sterk. Verdensproduksjonen har økt fra ca. 0,8 mill. tonn i 1946 til 3,1 mill. tonn i 1955. Produksjonen i Norden har i samme tidsrom økt fra ca. 21 000 tonn til 85 000 tonn, dvs. i omtrent samme takt som verdensproduksjonen. En må imidlertid ta i betraktning at den norske produksjon i 1946 var forholdsvis lav (under førkrignivå). Økningen i verdensproduksjonen skyldes i vesentlig grad den sterke ekspansjon i De forente stater og Canada. Til tross for den sterke produksjonsøkning har det i det senere år vært knapphet på aluminium.

Når det gjelder de øvrige metaller som er tatt med i ovenstående tabeller, viser ikke produksjonsutviklingen en så sterk stigning, men produksjonen viser likevel nær fordobling fra 1946 til 1955. I de nordiske land har blyproduksjonen steget sterkere enn verdensproduksjonen og kopperproduksjonen har omtrent økt i samme takt som verdensproduksjonen. Sinkproduksjonen i Norden viser en økning på ca. 50% fra 1946 til 1955.

Stort sett kan en si at produksjonen og forbruket av kopper, bly og sink viser en utvikling i takt med den alminnelige industrielle ekspansjon. Aluminiumsproduksjonen og -forbruket har vist en langt sterkere økning p. g. a. de nye anvendelsesområder aluminium etter hvert har fått, særlig innen transportmiddelindustrien, den elektrotekniske industri, emballasjeindustrien og bygningsindustrien.

Danmark har ingen primærproduksjon av metaller, men har en produksjon av rent bly og en mindre produksjon av rent kopper, basert på raffinering av innenlandsk og importert metallavfall.

Finnland har en betydelig produksjon av kopper. Produksjonen er konsentrert i en storbedrift, Outokumpu Oy, med utvinning av kopper i 4 gruber.

I Norge er fremstillingen av primærmetaller knyttet til 9 større bedrifter. Dessuten foregår det ved flere bedrifter en mindre produksjon av metaller på grunnlag av metallavfall. Norge har en betydelig produksjon av primærmetaller, særlig aluminium, nikkell, sink, kopper og magnesium. Produksjonen er stort sett avhengig av utenlandske råstoffer.

Produksjonen av primærmetaller er i Sverige i første rekke knyttet til 3 bedrifter. Dessuten foregår det ved flere andre bedrifter en betydelig produksjon av metaller på grunnlag av metallavfall. Også Sverige må i overveiende grad basere sin metallproduksjon på utenlandske råstoffer. Det finnes dog en viss produksjon av råstoffer, f. eks. koppermalm og blymalm.

Norge har et stort eksportoverskudd av metaller, mens både Danmark, Finland og Sverige har en betydelig nettoimport.

Metallavfallet spiller stor rolle for den innenlandske forsyning av metaller i alle fire nordiske land. Noen pålitelig statistikk over metallskraptilgangen foreligger ikke, men på grunnlag av anslag og beregninger som er gjort, skulle omsetningen

av skrapmetaller i 1955 i de fire land dreie seg om følgende kvanta (unntatt sirkulasjonsskrap innen de enkelte bedrifter):

Danmark	25 000 tonn
Finland	10-12 000 »
Norge	15 000 »
Sverige	40 000 »

Størst betydning har det for Danmark, der forbruket av metallavfall for koppe-
rets vedkommende utgjør ca. 2/3 av landets totale forbruk av kopper og kopper-
legeringer i blokker. De tilsvarende forholdstall for Sverige og Norge kan anslås til
omkring 2/5 og for Finland 1/4 av det innenlandske forbruk. For bly er den til-
svarende andel for Danmarks, Finnlands og Sveriges vedkommende ca. 1/3.

Av edle metaller er det bare Finland og Sverige som har nevneverdig produksjon.
Finnlands produksjon var i 1955 for gull 586 kg og sølv 6985 kg. Den svenske pro-
duksjon var i 1955 av gull 3777 kg og av sølv 72 238 kg.

Metallhalvfabrikata.

Produksjonen av metallhalvfabrikata er forholdsvis variert og foregår i Norge
ved en rekke bedrifter mens den for Danmarks, Finnlands og Sveriges vedkommende
er konsentrert til et fåtall bedrifter. I tabell XXV er det gitt opplysninger om pro-
duksjonen og forbruket av halvfabrikata under ett.

Tabell XXV. *Produksjon og forbruk av metallhalvfabrikata (aluminium, kopper,
messing) i Danmark, Finland, Norge og Sverige. 1000 tonn.*

	1950	1952	1954	1955
Produksjon:				
Danmark	12	10	12	13
Finland	14	18	22	24
Norge	17	20	23	25
Sverige	92	96	108	126
I alt	135	144	165	188
Import:				
Danmark	14	12	20	19
Finland	4	7	5	8
Norge	14	13	14	14
Sverige	3	8	9	9
I alt	35	40	48	50
Eksport:				
Danmark	—	—	—	—
Finland	3	1	6	7
Norge	1	2	3	3
Sverige	18	16	29	31
I alt	22	22	38	41

	1950	1952	1954	1955
Forsyning — forbruk:				
Danmark	27	21	32	32
Finnland	12	21	21	24
Norge	30	31	34	36
Sverige	77	88	88	101
I alt	146	161	175	196

Metall-, jern- og stålvarer.

Noen samlet statistisk oversikt over produksjonen av de ferdigvarer innen metall- og jern- og stålsektoren som Samarbeidsutvalget har behandlet er det vanskelig å gi. Produksjonen av de viktigste varene fremgår imidlertid av tabell XXVI.

Tabell XXVI.

Mill. norske kroner.

	Danmark (1954)	Finnland (1955)	Norge (1954)	Sverige (1955)
Ståltau og kabler ¹⁾	10	9	16	29
Piggtråd, netting og annet trådarbeid	6	26	17	51
Kabel av kopper og aluminium	11	61	20	57
Ovner, kaminer, komfyrer	40	24	25 ²⁾	23 ²⁾
Gull-, sølv- og plettvarer	41	21	44	79

¹⁾ Ikke trukken tråd. ²⁾ Av støpegods.

Oversikt over samhandelen.

De fire lands import fra hverandre av de varer som behandles i dette kapitel utgjorde i 1955 8% av den totale nordiske samhandel. Størst var andelen for Sveriges vedkommende, der importen fra de tre øvrige land i 1955 utgjorde vel 13% av totalimporten fra disse land. De tilsvarende tall for Danmarks, Finnlands og Norges vedkommende var henholdsvis 10%, 5% og 6%.

Halvfabrikata av kopper og kopperlegeringer veier mest i samhandelen, der hovedtyngden av importen faller på Danmark og Norge. En vesentlig del av Danmarks og Norges import fra Sverige utgjør import av leievalset tråd. Ellers domineres samhandelen av rå og legert aluminium, rå nikkel og rå sink samt ferrolegeringer.

2. Forbruksutviklingen i årene fremover.

Som følge av den alminnelige industrielle ekspansjon i verden må en regne med at etterspørselen etter metaller fortsatt vil vise en sterk stigning. Ekspansjonen innen industrien vil stille store krav til metallforbrukende industrier som maskin- og elektroteknisk industri, kraftutbygging, transportmiddelindustri og bygningsindustrien. Det må videre regnes med at en alminnelig heving av levestandarden

vil føre til sterk økning av metallforbruket innen emballasjeindustrien, bilindustrien, televisjon, kjøkkenutstyr m. v.

Produksjonsutviklingen innen maskin- og metallvareindustrien har i de siste år vist en sterkere ekspansjon enn den totale industriproduksjon. Nedenfor gis enkelte indekstall for produksjonen.

Tabell XXVII. *Indekstall for den totale industriproduksjon og for produksjonen innen maskin- og metallvareindustrien i de nordiske land. (1938 = 100).*

	Hele industrien			Maskin- og metallvare- industrien		
	1948	1954	1955	1948	1954	1955
Danmark	130	168	170	131	192	199
Finnland	133	202	225	209	277	309
Norge	133	197	205	148	217	219
Sverige	150	178	188	158	188	204
OEEC	101	162	177	108	184	212

Kilde: Industrial Statistics 1900–1955. OECE. Paris 1955.

På bakgrunn av de utviklingstendenser som fremgår av tabell XXVII, har Samarbeidsutvalget søkt å foreta beregninger over forbruket av de viktigste metaller og metallhalvfabrikata i Norden i tiden frem til 1965.

Tabell XXVIII. *Forbruk av metaller og metallhalvfabrikata i årene 1955, 1960 og 1965. 1000 tonn.*

	1955	1960	1965
Aluminium:			
Danmark	4,7	6	8
Finnland	4,4	6	8
Norge	15,0	23	30
Sverige	33,0	37	45
Kopper ¹⁾			
Danmark	4,3 (16,4)	5 (19)	6 (22)
Finnland	27,0	31	35
Norge	6,4 (14,0)	8 (17)	10 (20)
Sverige	68,8 (51,6)	80 (60)	97 (75)
Bly:			
Danmark	14,9	18	21
Finnland	8,1	10	12
Norge	10,0	12	14
Sverige	35,4	40	50

	1955	1960	1965
Sink :			
Danmark	5,6	7	8
Finnland	3,4	5	7
Norge	11,7	13	14
Sverige	28,8	33	40

Halvfabrikata av aluminium, kopper og messing:

Danmark	32	38	46
Finnland	24	30	37
Norge	36	44	52
Sverige	101	125	160

¹⁾ Tallene i parentes gjelder for Danmark og Norge inklusive importert valsetrad, og for Sverige eksklusive valsetrad bearbeidet for dansk og norsk regning.

Forbruket av *aluminium* ble i årene 1950–55 nær fordoblet, dvs. en økning i samme takt som verdensforbruket. En regner at aluminiumsforbruket fortsatt vil vise sterk ekspansjon, dels som følge av den alminnelige industrielle ekspansjon og dels som følge av at aluminium får utvidete anvendelsesområder. Når det gjelder utvidet bruk av aluminium, er det De forente stater som har vist den største ekspansjon. Nedenfor gis enkelte tall for fordelingen av aluminiumsforbruket på de viktigste anvendelsesområder i De forente stater, Norge og Sverige i 1956:

Tabell XXIX. *Forbruket av aluminium, fordelt på anvendelsesområder i 1956.*

	De forente stater	Norge	Sverige
	%	%	%
Bygningsindustrien	22,5	3,0	12,0
Transportindustrien	21,3	14,3	4,0
Husholdningsartikler	16,2	12,5	5,0
Elektroteknikk	11,0	20,6	29,0
Emballasjeindustrien	5,0	16,3	11,0
Eksport	29,0
Diverse	24,0	33,3	10,0
	100,0	100,0	100,0

Kilde: Nasjonale oppgaver.

Det er især innen bygnings- og transportmiddelindustrien at De forente staters forbruk skiller seg vesentlig ut. Det kan nevnes at det i De forente stater i 1956 ble regnet med et forbruk av aluminium pr. produsert bil på ca. 16 kg og at dette i de neste 10 år er beregnet å stige til over 30 kg. I skipsbyggingindustrien får sjøvannsbestandige aluminiumslegeringer stadig større anvendelse.

Det danske forbruk av aluminium ligger foreløpig forholdsvis lavt, særlig fordi aluminium ikke nyttes i større utstrekning til elektriske forsyningsledninger og disse også av geografiske grunner spiller mindre rolle for metallforbruket enn i Norge

og Sverige. Aluminiumsforbruket til beholdere, skipsbygging og til fremstilling av folie er imidlertid i sterk utvikling. I Finland er forholdene omtrent som i Danmark.

Forbruket av *kopper* har en regnet vil stige noenlunde i samsvar med den alminnelige produksjonsutvikling i industrien. Forbruket vil muligens øke noe sterkere p. g. a. utviklingen i de viktige forbruksområdene: kraftutbygging, overførings- og fordelingslinjer og bygningsindustrien. En større bruk av stalaluminiumslinjer til kraftoverføring vil i noen grad kunne påvirke kopperforbruket. I Finland har særlig forbruket innen bygningsindustrien økt sterkt i den senere tiden.

På samme måte som for kopper er *blyforbruket* regnet å ville stige i samme takt som industriproduksjonen. Blyforbruket kan bli større enn beregnet i forbindelse med en sterkere utbygging av atomindustrien.

I Danmark har en regnet med en utvikling i forbruket av *sink* tilsvarende den alminnelige økning i industriproduksjonen. Stagnasjonen i årene 1950–55 skyldes opphør av sinkoksydproduksjonen.

I Norge har sinkforbruket til sinkhvitt i årene 1950 til 1955 vist en nedgang på ca. 15%. En antar imidlertid at omleggingen til andre ravarer for pigmentproduksjon nå er gjennomført og at sinkforbruket vil vise en svak stigning i årene fremover.

I Finland og Sverige har en regnet med økning av forbruket i samme takt som den alminnelige industrielle ekspansjon.

Forbruket av *halvfabrikata* av aluminium, kopper og messing i Danmark har i årene 1950 til 1955 steget fra 27 000 tonn til 32 000 tonn eller nær 20%. I Finland har forbruket steget fra ca. 14 000 tonn i 1950 til 24 000 tonn i 1955 eller med over 70%. I Norge har forbruket steget fra ca. 29 000 tonn i 1950 til ca. 36 000 tonn i 1955 eller med ca. 24%, og i Sverige er forbruket økt fra ca. 77 000 tonn i 1950 til ca. 104 000 tonn i 1955, eller med ca. 35%.

En har antatt at forbruket i de nærmeste 10 år vil stige i noenlunde samme takt som i siste 5-årsperiode.

Det kan nevnes at forbruket av sinkplater i de fire land i 1955 var vel 10 000 tonn. I Danmark er det regnet med en økning fra 5000 tonn i 1955 til 7000 tonn i 1965. I Norge er det regnet med en svak stigning i forbruket. Den norske produksjon av sinkplater er nå ca. 4000 tonn.

3. Metallindustriens ekspansjonsmuligheter i Norden.

Ovenfor er redegjort for en forventet sterk ekspansjon av metallforbruket i de nordiske land. Utviklingen ellers i verden viser de samme tendenser. Skal forbruksøkningen kunne realiseres, må det fortsatt finne sted en rask utbygging av råmetallproduksjonen. De nordiske land skulle ha gode muligheter for å øke produksjonen av råmetaller. Landene har en forholdsvis rikelig tilgang på metallmalmer. Ekspansjonen må imidlertid i første rekke baseres på utbyggingen av vannkraftkildene. Kraftverksutbyggingen og reisingen av metallverk av en slik størrelse at produksjonen kan foregå rasjonelt, vil imidlertid kreve store investeringer. Når det gjelder

utbyggingen av aluminiumsindustrien i Norge, ligger saledes investeringene i bygg og anlegg på ca. 3/4 mill. kr. pr. antatt sysselsatt arbeider ved de ferdige verk.

I Norge vil produksjonen av *aluminium* komme opp i 160 000 tonn pr. år i 1959-60, og det foreligger planer om fortsatt utbygging. Den svenske aluminiumsproduksjonen vil i 1957 komme opp i 14 000 tonn.

Den finske produksjonen av *kopper* vil i de nærmeste år stige med ca. 4000 tonn pr. år, på grunn av økt malmproduksjon i grubene. I Norge har ekspansjonen i de senere år skjedd på basis av importerte råstoffer i forbindelse med nikkelproduksjonen. Produksjonen av kopper på basis av norske ravarer vil imidlertid øke i forbindelse med overgangen til totalforedling av svovelkis. Den svenske kopperproduksjon vil i de nærmeste år øke med ca. 4000 tonn pr. år, fra 31 000 tonn til 35 000 tonn pr. år.

Fra 1956 blir det på Grønland årlig utvunnet blymalm med et samlet blyinnhold på 6-8000 tonn. Spørsmålet om det vil bli satt i gang raffinering av malmen i Danmark er foreløpig ikke klarlagt.

I Norge skjer *nikkelproduksjonen* på basis av importert matte. Finnland produserer 100-150 tonn nikkelpå basis av nikkelsulfat som utvinnes som biprodukt ved kopperraffineringen.

Sinkproduksjonen ventes ikke å øke vesentlig i Norge. Råvarebehovet vil imidlertid i fremtiden i større utstrekning bli dekket med innenlandske konsentrater. På Grønland utvinnes årlig sinkmalm med 6-8000 tonn metallinnhold. Det foreligger ingen planer om foredling av malmen i Danmark. I Finnland utvinnes sinkmalm, som eksporteres i form av sinkkonsentrat. Metallinnholdet utgjør ca. 38 000 tonn årlig i form av sinkkonsentrat og kommer i nær fremtid til å stige til 40-45 000 tonn. Den svenske produksjon av sink vil i de nærmeste år bli økt med over 10 000 tonn utvinnbart metallinnhold, fra vel 47 000 tonn til vel 59 000 tonn pr. år.

Den norske produksjon av *ferrolegeringer* er i de siste årene økt betydelig, fra 66 000 tonn i 1946 til 225 000 tonn i 1955 (1956: 261 000 tonn) og det er allerede i dag produksjonskapasitet ved verkene for ytterligere produksjonsøking, særlig når det gjelder ferrosilisium. Den videre ekspansjon er imidlertid avhengig av fortsatt kraftutbygging. Den svenske produksjon er også økt betydelig, fra 33 000 tonn i 1946 til 71 000 tonn i 1955.

Den norske *magnesiumproduksjon* er i dag ca. 8000 tonn. En videre utbygging av produksjonen vil avhenge av utviklingen på verdensmarkedet (flere anvendelsesområder og mulighetene for å komme inn på de viktigste markeder).

Det arbeides med spørsmålet om produksjon av *titanmetall* på grunnlag av norske titanmalforekomster. I Finnland utvinnes årlig ca. 100 000 tonn titankonsentrat som i sin helhet eksporteres.

Vanadium produseres i Finnland i form av et høyverdig konsentrat (ca. 95% renhet) som inneholder vanadiumpentoksyd. Produksjonen utgjør 700-1000 tonn pr. år.

De fire land er under ett stort sett selvforsynt med *halvfabrikata*. På basis av de

prognoser som er avgitt foran, vil forbruket av halvfabrikata innen 1956 være steget med ca. 50%. Størst økning viser Sverige med 54% fra 104 000 tonn til 160 000 tonn. Behovet vil således ikke kunne dekkes i årene fremover uten en tilsvarende ekspansjon i halvfabrikataindustrien. En forholdsvis rikelig tilgang på råmetaller og en forventet og sterk økning i forbruket av metallhalvfabrikata, skulle kunne danne basis for en videre ekspansjon av halvfabrikataproduksjonen i de fire land. Innenfor det nordiske fellesmarked vil denne industri få en tollbeskyttelse på mel om 2 og 5%. Det skulle også være muligheter for et samarbeid mellom de enkelte verker om disse produksjonsoppgaver.

4. Oversikt over tollsatser, importrestriksjoner m. v.

Gjeldende tollsatser og importrestriksjoner.

Det er tollfrihet for samtlige rå metaller og legeringer i blokker i alle fire land. For metallhalvfabrikata og ferdigvarer av metaller veksler tollsatsenes høyde fra land til land og fra varegruppe til varegruppe. De gjennomsnittlige insidenser for de enkelte posisjoner varierer fra 0 til 5 for halvfabrikata og fra 5 til 12 for ferdigvarer.

For edle metaller, edelsteiner og perler er råvarene stort sett tollfrie, mens tollbeskyttelsen for halvfabrikata og ferdigvarer er høyere enn for de øvrige metallvarer.

For varer innen Brusselkapitel 73: Jern- og stålvarer, varierer de gjennomsnittlige insidenser fra 1–10, med enkelte varer opp til 20.

Omfanget av importrestriksjonene er også beskjedent. I Sverige er importen fri over hele området, bortsett fra enkelte posisjoner under kapitel 71: Edle metaller, edelsteiner m. v. I Norge er importen av edle metaller, edelsteiner m. v. og varer derav, importen av hvittmetall, typemetall og lagermetall, en del halvfabrikata av magnesium, wolfram, molybden og tantal samt en del ferdigvarer av metaller og jern og stål underlagt importregulering. I Danmark er, foruten edle metaller, edelsteiner og varer derav, også de fleste halvfabrikata og ferdigvarer av kopper, nikkell, aluminium, bly og tinn m. v. samt loddetinn og typemetaller underlagt importregulering. Importen av ferrolegeringer, råmetaller og andre metalllegeringer i blokker er derimot fri også i Danmark. I Finland er for tiden alle varer underlagt importregulering.

Hva tollsatsene og importrestriksjonene for de enkelte vareslag angår, viser en til bilag I, som gir en oversikt over tollsatsene, importrestriksjonene m. m.

Gjeldende eksportreguleringer.

Alle de nordiske land opprettholder eksportreguleringer innen metallsektoren. Reguleringene er mest omfattende når det gjelder råmetaller, ubearbeidde legeringer og metallavfall der eksporten med få unntak er regulert i samtlige nordiske land. I Danmark, Finland og Norge er også eksporten av metallhalvfabrikata underlagt

lisenskontroll, mens varene er satt på eksportfriliste i Sverige med unntak av halvfabrikata av nikkel som også er regulert i Sverige.

Eksportreguleringene innen metallsektoren har spilt en viktig rolle for landenes metallforsyning i årene etter krigen. Dette er særlig tilfelle når det gjelder eksportreguleringene for metallavfall, som har medvirket til å sikre det innenlandske metallavfall for det innenlandske forbruk. Videre har reguleringen bidratt til å holde prisene på metallavfall nede på et relativt lavt nivå forholdsvis uavhengig av forsynings situasjonen på verdensmarkedet.

I Norge var eksportreguleringene, så vel for metallavfall som for enkelte råmetaller, de første årene etter krigen kombinert med innenlandske maksimalpriser. Maksimalprisene ble opphevet 1. januar 1954, da den nye prisloven trådte i kraft. Prismsyndighetene fører imidlertid fortsatt kontroll med at det ikke finner sted en urimelig prisstigning i forhold til nivået på det tidspunkt maksimalprisene ble opphevet. De innenlandske priser for enkelte metaller er derfor i visse perioder blitt liggende lavere enn verdensmarkedets nivå.

For Norges vedkommende har eksportreguleringene innen metallsektoren dessuten vært av stor handelspolitisk betydning. Dette var bl. a. tilfelle de første årene etter krigen og likedan under og etter Koreakrigen, da knappheten på metaller gjorde seg sterkt gjeldende på verdensmarkedet.

Alle de fire nordiske land opprettholder eksportkontroll for metallaske; Finland, Norge og Sverige også for malmer. Eksporten av de fleste malmer er imidlertid for tiden gjenstand for automatisk lisensiering så vel i Norge som i Sverige.

Gjeldende subsidieordninger.

Stort sett mottar ikke metallproduksjonen i de nordiske land offentlig støtte av noen art. Eksportreguleringene for metallavfall har allikevel medført en indirekte støtte til den del av metallproduksjonen som vesentlig baseres på skrapmetall. Reguleringene har ført til at innenlandsprisene på metallskrap ofte har ligget lavere enn de internasjonale avfallsnoteringer.

I 1949 ble det truffet en avtale mellom den svenske stat og de svenske aluminiumsprodusenter. Ifølge denne avtale får produsentene en produksjonspremie på 3 sv. øre pr. produsert kg aluminium opptil 8000 tonn pr. år i 20 år. Beløpet er således begrenset til høyst 240 000 sv. kr. pr. år.

Den svenske produksjon av aluminium antas å komme opp i ca. 14 000 tonn i 1957 og ventes senere å øke til omkring 15 000 tonn pr. år. Utlignet på en årlig produksjon på 12 000 tonn utgjør premiebeløpet 2 sv. øre pr. kg eller 0,8% av den gjennomsnittlige svenske importverdi pr. kg i 1953. Settes premiebeløpet i relasjon til de 15 000 tonn som produksjonen ventes å bli utvidet til, tilsvarer beløpet 1,5 sv. øre pr. kg, eller 0,6% av den gjennomsnittlige importverdi pr. kg i 1953.

Den foreliggende avtale er først og fremst motivert ut fra beredskapsmessige hensyn. Ifølge avtalen er produsentene forpliktet til på egen bekostning å drive en fabrikk for tilvirking av aluminiumoksyd, samt uten bekostning for staten å holde

et beredskapslager av aluminiumoksyd. Fabrikken er under normale forhold ikke i drift. Avtalen er utformet som en privatretslig avtale og kan bare bli oppsagt dersom særlige forhold tilsier det. Den utløper ved utgangen av 1970.

I Danmark gjelder for tiden en generell dollareksportpremieringsordning hvor-etter danske eksportører som eksporterer danske varer og mottar betaling for disse i US-dollar eller kanadiske dollar, kan få utstedt et bevillingstilsagn svarende til $7\frac{1}{2}\%$ av eksportens fob-verdi. Bevillingstilsagnene gir adgang til import av varer fra OEEC-land og bilaterale avtaleland. Tilsagnene kan også omsettes. Etter gjeldende kurs på tilsagnene på 80% gir premieringsordningen en støtte til dollareksporten på 6%. Bakgrunnen for den danske premieringsordning var den konkurranse som ble påført danske eksportører ved dollarpremieringsordninger i andre land.

Stempling og kontroll med arbeider av edle metaller.

I alle fire land gjelder bestemte forskrifter for stempeling og kontroll med gull- og sølvvarer og i Sverige også for platinavarer.

De danske bestemmelser går ut på at stempeling av gull- og sølvvarer ikke er påbudt. Ifølge lov av 5. april 1883 er det imidlertid tillatt å forsyne alle gull- og sølvvarer, som er fremstilt i Danmark eller innført fra utlandet og som minst inneholder 585 promille (toleranse 2 promille) rent gull eller minst 826 promille (toleranse 2 promille) rent sølv, med et stempel, som angir finheten i tusendeler.

Stempling av gull- og sølvvarer er frivillig i Danmark og i Norge. Det skal etter norske bestemmelser være tillatt å fremstille og forhandle gull- og sølvvarer av hvilken som helst finhet. Finheten behøver ikke i noe tilfelle å angis på arbeidet. Slik angivelse skal bare være tillatt hvor arbeidet inneholder for gullarbeider minst 585 tusendeler rent gull med en toleranse på 3 tusendeler, og for sølvarbeider minst 830 tusendeler rent sølv, med en toleranse på 5 tusendeler.

Både i Danmark og Norge kan gull- og sølvvarer sendes til undersøkelse hos statsguardeinen og forsynes med offisielt finhetsstempel.

I Finland er kontrollstempeling av gull- og sølvvarer obligatorisk. Innenlandske varer er gjenstand for etterhåndskontroll, mens importerte varer må kontrolleres på forhånd.

For gullvarer nyttes følgende finhetsstempler: 585, 750, 833, 875 og 969 og for sølvvarer 813 H, 875 H og 916 H. Med en fullverdig vare forstås varer hvor finheten er minst 7 promille over den mengde som er angitt av stemplet.

I Sverige er stempeling og kontroll av arbeider av platina, gull og sølv obligatorisk for så vel innenlandske som importerte varer.

Edelmetallarbeider kan ikke fremstilles av legering som, når varen er nedsmeltet, har lavere finhet enn

for platinaarbeider	950		tusendeler fin platina
for gullarbeider	750	»	fint gull og
for sølvarbeider	830	»	fint sølv

med en toleranse for platina og gull på 5 tusendeler og for sølv på 8 tusendeler.

Forbruksavgifter for arbeider av gull, sølv, edelsteiner etc.

Danmark, Norge og Sverige har innført særskilte forbruks- eller omsetningsavgifter for arbeider av edle metaller, edelsteiner og perler. I Finland er det ingen slike særavgifter.

I Danmark utgjør avgiften 15% av den avgiftspliktige verdi. Avgiften beriktes prinsipielt av produsenter eller engrosvirksomheter ved salg til detaljhandlere. Avgiftsgrunnlaget er den verdi mottakeren skal yte for varene, avgiften ikke medregnet.

I Norge utgjør avgiften 50%. Beskatningsgrunnlaget for innenlandsk fremstilte varer er produsentens høyeste pris for varen på salgsdagen til detaljhandler. For innførte varer er avgiftssatsen den samme som for norske varer, men beskatningsgrunnlaget er her innførselsverdi en inklusive toll med videre og med et tillegg på 33 $\frac{1}{3}$ % for platina-, gull- og sølvvarer og 75% for smykker av annet materiale enn edelt metall.

I Sverige er avgiften 20%. Beskatningsgrunnlaget er den pris som varen antas å kunne oppnå ved salg til forbruker.

5. Utvalgets forslag.

Tollnivået.

Utvalgets forslag til felles tollsatser vil gå fram av bilag I. Som hovedregel er det foreslått tollfrihet for råvarene, dvs. for ferrolegeringer, edle metaller, edelsteiner og uedle metaller, og moderate tollsatser for halvfabrikata. Stort sett ligger forslaget til tollsatser for halvfabrikataene på mellom 2 og 5%. For en del halvfabrikata som ikke, eller bare i ubetydelig utstrekning, produseres i de nordiske land er det foreslått tollfrihet. For varer av edle metaller er det foreslått en toll på 12%, og for varer av uedle metaller samt for posisjonene innen jern- og stålvarer ligger forslagene på 8%, med enkelte unntak hvor utvalget har foreslått 10%.

Til sammenligning kan nevnes at tollnivået i andre vesteuropeiske land er betydelig høyere enn de foreslåtte fellesnordiske satser. For halvfabrikata av aluminium, kopper, sink, bly og tinn er satsene i England 10–20%, Frankrike 12–30%, Vest-Tyskland 6–18% og Italia 7–27%.

Overgangsordninger.

For et begrenset antall varer har det vært nødvendig å foreslå at enkelte land beholder tollsatsene under en overgangstid. Finland er blitt innrømmet overgangsordninger for bijouterivarer, gullsmedvarer, liner, kabler, flettede bånd og liknende av jern- og ståltråd, piggetråd og liknende av jern eller stål, duk, netting, gitter og liknende av jern eller stål, kaminer, ovner, forgylte eller forsøvede husholdnings- og sanitærartikler av nikkell samt andre varer av nikkell. For Norges vedkommende gjelder overgangsordningene rørforbindelser av kopper og ovner, kaminer m. v.

Sverige har overgangstid for silicium, ferrosilicium og ferrosilicomangan. Danmark har overgangsordninger bare overfor tredjeland. De foreslåtte overgangsordninger fremgår av bilag II.

Importreguleringene.

Samarbeidsutvalget er av den oppfatning at en opphevelse av de gjeldende importrestriksjoner mellom de fire land ikke skulle skape særlig store betenkeligheter. Derimot vil full liberalisering også overfor tredjeland kunne få større valutamessige konsekvenser. Fra dansk side har en av den grunn tatt forbehold om adgang til å opprettholde importrestriksjoner for visse metallhalvfabrikata av ikke-nordisk opprinnelse.

Spørsmålet om det skulle være nødvendig å opprettholde import- eller eksportreguleringen for edle metaller og edelsteiner av hensyn til kontrollen med kapitaltransaksjoner har vært drøftet. Utvalget har forutsatt at normal inn- og utførsel ikke skal berøres av en eventuell regulering av kapitaltransaksjoner.

Subsidier m. v.

Utvalgets forslag til plan for et felles marked for metaller og metallhalvfabrikata omfatter også et forslag om at det på dette område ikke skal opprettholdes eller innføres subsidieordninger.

Når det gjelder den svenske subsidieordning for aluminium foreligger det spesielle vansker, idet den svenske stat er bundet av en privatrettslig avtale med produsentene. Det er imidlertid ikke hensikten at subsidieordningen under avtalens gyldighetstid skal utvides ved endring av subsidiesatsene eller på annen måte. Heller ikke er det hensikten at avtalen skal forlenges når den utløper ved utgangen av 1970.

Avviklingen av den danske dollarpremieringsordning vil være avhengig av utviklingen når det gjelder andre lands støtte til eksporten, særlig støtte- og subsidieordninger for landbrukseksporten.

I spørsmålet om prisreguleringene er Utvalget enig om at innenfor et nordisk fellesmarked må myndighetene avstå fra prisregulerende tiltak som indirekte kan føre til en beskyttelse av den nasjonale industri.

Dumping.

Samarbeidsutvalget er enig om at det i et felles nordisk marked bør være tollfrihet overfor utenforstående land for metaller og metallegeringer i blokker m. v., og at det bør være lave tollsatser for metallhalvfabrikata. Imidlertid må man være oppmerksom på at andre land opprettholder en betydelig tollbeskyttelse for sin produksjon av disse varer. Videre nyter disse lands metallproduksjon beskyttelse i kraft av eksportreguleringene av metallavfall.

Da metallverksproduksjon er ytterst kapitalintensiv med store faste omkostninger og da etterspørselen etter metaller og metallhalvfabrikata har vist seg meget

følsom overfor konjunktursvingninger, er det risiko for at den nordiske metallproduksjon i visse perioder vil kunne bli utsatt for konjunkturpreget konkurranse fra utenforstående land. De foreslåtte fellesnordiske tollsatser vil ikke kunne gi noen effektiv beskyttelse mot en slik konkurranse.

Utvalget har overveid spørsmålet om et nærmere samarbeid mellom de nordiske land når det gjelder tiltak mot dumpingartet konkurranse fra utenforstående land. Det henvises i denne forbindelse til kapitel III F.

Eksportreguleringene.}

Opprettholdelse av de gjeldende eksportreguleringer mellom de fire land kan føre til forskjellige prisnivåer for metaller i blokker og for metallavfall. For de land som har det laveste prisnivå, kan dette få tilsvarende virkninger som tollbeskyttelse og subsidieordninger for disse lands metallvalseverker og metallraffineringsverker.

Utvalget har derfor funnet at et felles marked for metaller og metallhalvfabrikata må forutsette opphevelse av eksportreguleringene innenfor det felles marked for malmer, metaller og metallavfall. En internasjonal knapphetsvare som nikkell og malmer og metaller til utnyttelse av atomkraft og visse andre formål har man imidlertid ment å kunne unnta.

Utvalget har videre funnet det nødvendig å foreslå bestemmelser som tar sikte på en samordning av de fire lands eksportreguleringer utad, dels på grunn av metallavfallets store forsyningsmessige og konkurransemessige betydning for metallverkene, dels på grunn av de særlige markedsforhold som gjelder for metallavfall og metallblokker.

Metallavfallets betydning for metallverkene og metallvalseverkenes konkurranseevne ligger dels i at metallverker, som arbeider på basis av avfall, normalt arbeider med mindre marginaler enn f. eks. er tilfelle for minedrift, dels i at avfall av metalllegeringer normalt omsettes til priser som er lavere enn det som svarer til legeringenes metallinnhold. Avfall av metalllegeringer kan således ikke erstattes med rene metaller, hvis vedkommende metallverker og metallvalseverker skal være konkurransedyktige.

Disse forhold har medført at metallavfall er en internasjonal knapphetsvare også på de områder hvor de tilsvarende rene metaller står til rådighet i tilstrekkelig omfang. Dertil kommer at en rekke land, i kraft av tollbeskyttelse på metallblokker og metallhalvfabrikata og et tilsvarende høyere innenlandsk prisnivå for disse varer, er i stand til å avta metallavfall til høyere priser enn ikke-tollbeskyttede land.

De nevnte markedsforhold har ført til at det er utførselsforbud for metallavfall i nesten alle land og også til at det er effektiv eksportregulering for metallblokker i visse land. Dette har igjen medført at det har dannet seg et forskjellig innenlandsk prisnivå for metallavfall i de ulike land. I de land som regulerer utførselen av metallblokker, kan det innenlandske prisnivå bli særlig lavt. Industrien i disse land får

derfor en særlig sterk konkurranseevne i forhold til ikke-tollbeskyttede lands industrier.

I det forslag Utvalget har utarbeidet angående eksportreguleringene har man også måttet ta i betraktning mulighetene for eventuelle omgâelser av eksportforbudene. Etter forslaget pålegges medlemslandene å påse at eksportforbudene for metallavfall ikke blir omgått ved kamouflert eksport av blokker, f. eks. i form av omsmeltet avfall som ikke er undergått raffinering. Videre har man ment at adgang til å sende metallavfall til omarbeiding i tredjeland må begrenses til tradisjonelt omfang. Bakgrunnen for dette er at metallavfall som sendes til omarbeiding, kan omsettes som avfall på markeder, som i kraft av tollbeskyttelse for metallblokker eller liknende forhold har et høyt innenlandsk prisnivå for metallavfall, samtidig med at rene metaller svarende til avfallets metallinnhold kan innkjøpes til den gjeldende internasjonale pris for metallblokker. Dette forhold har f. eks. bevirket at der via visse internasjonale metallfirmaer har kunnet gjennomføres kamouflerte omarbeidingsforretninger, som innebærer at leverandøren av metallavfall, foruten å få avfallets metallinnhold tilbake i form av rene metaller, mottar en premie.

Samarbeidsutvalget foreslår følgende regler for eksportreguleringene innenfor metallområdet i et nordisk fellesmarked:

Omfanget av eksportreguleringene.

a. Innenfor fellesmarkedet.

Danmark, Finland, Norge og Sverige forplikter seg til å oppheve eksportreguleringene for malmer, metallavfall og aske, blokker og halvfabrikata.

Unntatt herfra er nikkel i alle former, unntatt nysølv halvfabrikata.

Unntatt er videre uran eller uranforbindelser, plutonium eller andre stoffer som anvendes som brensel i anlegg for utvinning av atomenergi, mineraler med innhold av slike stoffer, produkter av slike stoffer eller varer hvor disse stoffer inngår enten rene eller i forbindelser. Videre torium, beryllium og andre stoffer som kan omdannes til atombrensel, samt forbindelser med slike stoffer.

b. Overfor tredjeland.

I. Eksport av metallavfall og aske.

Landene forplikter seg til å opprettholde eksportforbud for metallavfall og aske til tredjeland.

Unntatt herfra er sink, magnesium, wolfram, molybden og antimon. Videre unntas en viss eksport som kan oppstå i forbindelse med nedskroting av fartøy og visse andre varer, særskilt visse kabler fra internasjonale selskaper og større propellere av manganbronse.

Uansett den avtalte forpliktelse til å opprettholde de nevnte eksportforbud, er hvert land berettiget til å tillate eksport i forbindelse med omarbeiding i tredjeland i tradisjonelt omfang.

Hvert land kan innkalle til felles nordiske drøftelser når det finner at det foregår en urimelig prismessig eller annen utnyttelse av eksportforbudene fra de nordiske metallverkers (avfallskjøperes) side, med henblikk på å treffe avtaler om økt adgang til omarbeidelsesforretninger eller andre hensiktsmessige tiltak.

Innkalling til felles nordiske drøftelser kan også finne sted hvis situasjonen endrer seg vesentlig, bl. a. hvis det viser seg å være et betydelig overskudd av metallskrap innenfor det nordiske marked.

Hvert land skal i den utstrekning det er mulig påse at eksportforbudene ikke blir omgått ved kamouflert eksport av skrap.

II. Eksporten av malmer, ferrolegeringer, metallblokker og halvfabrikata.

Det skal ikke være noen forpliktelse for medlemslandene til å opprettholde eller gjennomføre eksportkontroll overfor tredjeland utover den forpliktelse til å påse at forbudet mot eksport av avfall ikke blir omgått.

Nærmere retningslinjer for eksportreguleringen for skrap,

1. Det etableres innbyrdes rapportgivning og utveksling av andre løpende underretninger om medlemslandenes praktiske gjennomføring av eksportreguleringene.
2. Det bør åpnes mulighet for å drøfte gjennomføringen av bestemmelsene og mindre unntak i konkrete tilfelle.
3. Etter fellesmarkedets ikrafttreden bør det i felles nordiske drøftelser foretas en gjennomgåelse av de avtalte bestemmelser vedrørende eksportreguleringen, med henblikk på bl. a. å minske de påtatte forpliktelser i eksportpolitikken mot tredjeland. Drøftelsene bør finne sted når et av landene ønsker det.
4. De avtalte forpliktelser bør ikke hindre et enkelt land i å gjennomføre ytterligere eksportregulering mot tredjeland.
5. Eksportreguleringene bør administreres og utformes teknisk av hvert land for seg.
6. De ovennevnte bestemmelser bør overveies på ny ved felles nordiske drøftelser innen en avtale trer i kraft.

De foreslåtte bestemmelser tar ikke sikte på helt ekstraordinære forhold. Det vises i denne forbindelse til forslaget til Konvensjon om nordisk økonomisk samarbeid, artikkel VIII.

Stempling og kontroll med arbeider av edle metaller.

Samarbeidsutvalget vil anbefale at det, innen fellesmarkedet trer i kraft, skjer en samordning av de fire lands regler for stemming og kontroll med arbeider av edle metaller, slik at de ikke virker inn på konkurranseforholdene. Utvalget antar at representanter for bransjene og myndighetene bør utarbeide forslag til en slik samordning av reglene.

Forbruksavgifter for arbeider av gull, sølv, edelsteiner etc.

Utvalget har ikke funnet det nødvendig å foreslå noen samordning av forbruksavgiftene innenfor dette vareområde. Forutsetningen er imidlertid at de samme avgifter blir pålagt innenlandske og importerte varer. Det henvises for øvrig til kapittel III B.

D. Maskiner, elektroteknisk materiell og transportmidler.

1. Innledende merknader om den jern- og metallbearbeidende industri i Norden

Produksjon og forsyning med jern- og metallvarer, maskiner, elektroteknisk materiell og transportmidler.

Den jern- og metallbearbeidende industri er den viktigste industrigren i Norden. Tilsammen er mer enn en halv million arbeidere og mer enn 150 000 funksjonærer beskjeftiget i denne industri. Vareområdet: jern- og metallvarer, maskiner, elektroteknisk materiell og transportmidler representerer et meget viktig og også et av de mest ekspansive forbruksområder. Årsforbruket i Norden er på ca. 30 mldr. d. kr. De fire lands utenrikshandel (import + eksport) beløper seg til ca. 15 mldr. d. kr. årlig, og den nordiske samhandel med disse varer representerer mer enn en tredjedel av av den totale nordiske samhandel.

Totaltallene for produksjon og forsyning i de fire land i 1955 illustrerer denne industris og dette vareområdets betydning.

Tabell XXX. *Produksjon og forsyning med jern- og metallvarer, maskiner, elektroteknisk materiell og transportmidler i 1955.*

Mldr. d. kr. *)	Danmark	Finnland	Norge	Sverige	I alt
Produksjon	3,9	3,5	2,7	12,4	22,5
Import	1,4	1,4	2,8	3,5	9,1
Av dette fra Danmark, Finnland, Norge og Sve- rige	0,2	0,4	1,0	0,3	1,9
Eksport	1,2	0,7	0,4	3,2	5,5
Forsyning	4,1	4,2	5,1	12,7	26,1

*) Omregningen til d. kr. er her og i det følgende foretatt etter offisiell valutakurs (1 d.kr. = 33,33 finske mark, 1,03 n. kr. og 0,75 sv. kr.). For Finnlands vedkommende må en ta i betraktning landets høyere prisnivå når en skal vurdere de forskjellige sammenlikninger.

Den vesentligste del av dette store område er tatt med i drøftingene om et nordisk fellesmarked. Dette gjelder maskiner og elektroteknisk materiell (Brussel-nomenklaturen kapitel 84, 85, 87.01 traktorer og 70.11 kolber til glødelamper), visse beslektede vareområder: jernbanemateriell, fly, skip, instrumenter, apparater, våpen og ammunisjon (Brussel-nomenklaturen kapitel 86,88, 89, 90, 91, 92 og 93) og endelig motorkjøretøyer (Brussel-nomenklaturen kapitel 87.02-14).

For motorkjøretøyenes vedkommende har drøftingene vært knyttet sammen med spørsmålet om et nærmere produksjonssamarbeid på bilområdet. Samarbeidsutvalgets overveielser og forslag når det gjelder biler, blir omtalt i avsnitt 5. Som det går fram av dette avsnittet, har utvalget ennå ikke sett seg i stand til å utarbeide en endelig innstilling på dette felt.

De vareområder som blir foreslått tatt med i et felles nordisk marked, representerte i 1955 ca. 35% av samhandelen mellom Danmark, Finland, Norge og Sverige (av dette representerer skip ca. 17%).

Vareområdet dekker ca. 3/4 av den jern- og metallbearbeidende industris produksjon i Norden. Den del av produksjonsområdet for den jern- og metallbearbeidende industri som foreløpig ikke er tatt med i planen, omfatter først og fremst visse forbruksvarer, bygningsartikler og verktøy.

Da størstedelen av den jern- og metallbearbeidende industri omfattes av planen for et felles nordisk marked og det samme gjelder for denne industris viktigste råvarer, jern og stål, metaller og metallhalvfabrikata, har en i tillegg til en nærmere omtale av forslagene med hensyn til toll og restriksjoner funnet det hensiktsmessig å gi en alminnelig beskrivelse av det nordiske markedes forsyning med og produksjon av maskiner og elektroteknisk materiell m. v. Maskinindustriens eksportproblemer er også behandlet, liksom struktur- og investeringsproblemer er drøftet og forhold i den nordiske skipsbyggingsindustri er gitt en kortere omtale.

Disse beskrivelser og vurderinger vil, dersom ikke annet er fremhevet, i stor utstrekning gjelde hele den jern- og metallbearbeidende industri. Utredningene vil derfor til en viss grad være av veiledende betydning dersom en siden skal ta stilling til mulighetene for å ta med resten av denne industris vareområder i et nordisk fellesmarked.

Fellestrekk i de jern- og metallbearbeidende industrier.

Til tross for at den jern- og metallbearbeidende industri spenner over et meget stort og variert produksjonsområde, er det likevel viktige felles trekk ved denne industri som gjør det forsvarlig å behandle produksjonsområdet under ett. For det første arbeider hele industrien under stort sett samme råvaremessige vilkår. De viktigste råvarer er over alt jern, stål og metaller. For det andre er arbeidskraften i denne industri stort sett en enhet både organisasjonsmessig og når det gjelder utdanning og opplæring. For det tredje skjer den jern- og metallbearbeidende produksjon i meget stor grad ved produksjonsprosesser som er de samme for hele denne

industrien både når det gjelder den tekniske fremgangsmåte og det maskinelle utstyr. Derfor vil også de tekniske muligheter være til stede for å omstille fra en produksjon til en annen innenfor dette store industriområde.

De største ulikheter innenfor den jern- og metallbearbeidende industri når det gjelder produksjonsvilkårene, må først og fremst søkes på etterspørselssiden. Industrien forsyner et utall av forbruksområder hvor avsetningsmulighetene ofte utvikler seg høyst forskjellig. Det vareområde som spesielt er behandlet her: maskiner, elektroteknisk materiell m. v., er også i denne henseende forholdsvis homogent. Denne produksjon fremstiller nemlig først og fremst produksjonsmidler og hjelpevarer for de forskjellige grener av næringslivet, selv om også visse, for det meste varige forbruksgoder hører inn under denne produksjonsgren. Det må likevel pekes på at det er stor variasjon i produksjonsvilkårene også innenfor dette vareområde, som omfatter både utpreget masseproduksjon og individuelt utformede maskiner og anlegg, både meget kapitalintensiv produksjon og produksjon hvor arbeidskraften er den betydeligste innsatsfaktor.

De nordiske lands forsyning med maskiner og elektroteknisk materiell m. v.

Tabell XXXI.

Produksjon og forsyning med

maskiner, elektroteknisk materiell, instrumenter, jernbanemateriell, våpen og ammunisjon i 1955.

Mldr. d. kr.	Danmark	Finnland	Norge	Sverige	I alt
Produksjon	2,2	1,4	1,2	7,6	12,4
Import	0,8	0,9	1,0	2,1	4,8
Herav fra Danmark, Finnland, Norge og Sve- rige	0,1	0,2	0,3	0,1	0,7
Eksport	0,9	0,2	0,1	1,9	3,1
Forsyning	2,1	2,1	2,1	7,8	14,1

Forbruket av disse varer er omlag dobbelt så stort pr. innbygger i Sverige som i de tre andre land. Hovedårsakene til det forholdsvis større forbruk i Sverige må søkes i svensk industris større forbruk av maskinutstyr, den sterke grad av elektrifisering og det større forbruk av varige forbruksgoder i landet.

En annen vesentlig forskjell i forsyningsforholdene ligger i importens andel av forsyningen i de fire land. Som rimelig, er importens andel i forsyningen mindre på det større svenske marked enn i de tre andre land. I Sverige utgjør den bare ca. 25%, mens importandelen er ca. 40% i Danmark, noe større i Finland og ca. 50% i Norge. Det må tas i betraktning at særlig Finnlands import har vært begrenset av kvantitative importrestriksjoner. Under ett importerte de nordiske land ca. 30% av sine forsyninger fra ikke-nordiske land.

Av de fire lands import kom ca. 15% fra de øvrige nordiske land, bortimot 25%

fra Storbritannia, bortimot 50% fra Kontinentet og da først og fremst fra Vest-Tyskland og noe over 10% fra De Forente Stater.

Det nordiske marked er en viktig kunde for den vest-européiske maskinindustri. Ca. 8% av Storbritannias og ca. 10% av Kontinentets eksport av maskiner m. v. gikk i 1955 til de nordiske land.

De nordiske lands forsyninger med skip.

Tabell XXXII.

Produksjon og forsyning med skip i 1955.

Mill. d. kr.	Danmark	Finland	Norge	Sverige	I alt
Produksjon (nybyg- gingsarbeid)	450	376	489	1 167	2 482
Import	85	67	1 412	136	1 700
Herav fra Danmark, Finland, Norge og Sve- rige	2	41	661	47	751
Eksport	201	429	210	721	1 561
Forsyning	334	14	1 691	582	2 621

Som det går fram av veksten i de fire lands handelsflåter, har de nordiske lands tilførsler av skip vært betydelige etter krigen.

Tabell XXXIII.

Handelsflåtens størrelse i de nordiske land.

Mill. bruttoregister tonn	Danmark	Finland	Norge	Sverige	I alt
Handelsflåten ved utgangen av 1945	0,9	0,3	3,0	1,7	5,9
1950	1,4	0,6	5,5	2,1	9,6
1956	1,8	0,8	8,2	3,0	13,8

De nordiske lands handelsflåter ble sterkt redusert under krigen på grunn av krigsforlis, og den finske handelsflåte ble ytterligere redusert med 83 000 br.tonn gjennom krigsskadeerstatninger.

Tilsammen representerer de fire land ca. 12% av verdens handelsflåte. Den sterke utbygging av den norske handelsflåte etter krigen har delvis funnet sted gjennom en meget betydelig import av skip fra land utenfor Norden, selv om både svensk og dansk skipsbygging har hatt betydelige leveranser til Norge. Dessuten har norsk skipsbygging utvidet sterkt i de senere år. Ca. 1/3 av de fire lands forsyning med skip ble importert fra ikke-nordiske land i 1955. Den finske handelsflåte har hatt en mindre vekst enn de øvrige lands og en betydelig del av anskaffelsene har vært secondhand-skip. Derfor er også ca. 65% av den finske handelsflåte over 20 år gammel.

Tradisjonelt har skipsbygging vært en viktig næring i Norden og den har gjennomgått en sterk vekst etter krigen.

Tabell XXXIV.

Leverte nybygg fra nordiske skipsverft. 1000 brutto registertonn.

	Danmark	Finnland	Norge	Sverige	I alt
1950	110	10	65	374	559
1951	115	15	75	388	593
1952	108	26	106	421	661
1953	119	38	118	469	744
1954	137	45	132	528	842
1955	146	50	178	508	882
1956	137	57	176	484	854

Det understrekes at dansk skipsbygging for en stor del omfatter spesialskip som representerer en forholdsvis større bearbeidingsverdi enn tonnasjestørrelsen gir uttrykk for.

De nordiske skipsverft har i øyeblikket store ordrebeholdninger på samme måte som verft i andre land. Dette vil føre til en betydelig øking av leveringene i årene framover.

Den nordiske skipsbygging utgjorde tilsammen ca. 15% av verdens samlede leveringer fra skipsverft i 1955 og 1956. Ca. 1/3 av produksjonen ble eksportert til ikke-nordiske land.

De nordiske lands bilforsyning.

Tabell XXXV.

Produksjon og forsyning av biler i 1955.

		Danmark	Finnland	Norge	Sverige	I alt
<i>Produksjon</i> (ekskl. samling og karosseribyging)	stk.	—	1 100	—	50 300	51 400
	mill. d. kr.	—	53	—	740	793
<i>Import</i> (inkl. samlesett)	stk.	42 500	26 300	21 400	109 400	199 600
	mill. d. kr.	294	304	202	875	1 675
Av dette fra Danmark, Finnland, Norge og Sverige	stk.	1 900	2 200	2 500	—	6 600
	mill. d. kr.	22	39	45	—	106
<i>Eksport</i>	stk.	2 100	—	—	10 900	13 000
	mill. d. kr.	27	—	—	210	237
<i>Forsyning</i>	stk.	40 400	27 400	21 400	148 800	238 000

Sverige er det eneste av de fire nordiske land som har en egentlig bilproduksjon i større skala. I 1955 ble det fremstilt ca. 13 000 biler i Danmark og ca. 16 000 biler i Sverige i samlefabrikker på basis av importerte samledeler. Samlevirksomheten er imidlertid senere vesentlig innskrenket i Sverige. Utover dette foregår det i alle fire land en viss produksjon av bildeler og karosserier som ikke er tatt med i oppgavene.

De fire lands bilimport fra ikke-nordiske land utgjorde i 1955 1,6 milliarder d. kr. (193 000 stk) eller ca. 80% av forbruket. Det er således meget betydelige valuta-

beløp som brukes til bilforsyningen i de nordiske land. Danmark, Finland og Norge er helt avhengige av importen og den begrenses også sterkt gjennom avgifter, toll og restriksjoner på personbiler. Dette har resultert i at biltettheten i dag er betydelig høyere i Sverige enn de øvrige nordiske land. For tiden er det således 19 innbyggere pr. personbil i Danmark, 38 i Finland, 26 i Norge, men bare 10 i Sverige. Biltettheten i Sverige er fordoblet i løpet av de siste 6 år. Særlig hurtig har utviklingen vært etter 1953 da bilimporten ble liberalisert.

Den nordiske samhandel med biler er meget begrenset. Sveriges eksport av biler til de øvrige nordiske land dekker 5–7% av forbruket i disse land. Til dette kommer en mindre eksport til Norge og Finland fra de danske samlefabrikker.

2. Den nordiske maskinindustriens produksjon og eksport.

Produksjon og sysselsetting.

Tabell XXXVI. *Produksjon og sysselsetting i maskin- og elektroteknisk industri i 1955. Etter de fire lands offisielle produksjonsstatistikk.*

	Produksjons- verdi mill. d. kr.	Verdi- tilvekst mill. d. kr.	Antall arbeidere	Antall funksjonærer
<i>Danmark:</i>				
Ikke-el. maskiner, jernbanemateriell, våpen	1 430	790	36 700	9 300
El. materiell, instrumenter	790	390	17 800	5 600
I alt	2 220	1 180	54 500	14 900
I pst. av hele industrien	17	21	22	24
<i>Finland:</i>				
Ikke-el. maskiner, jernbanemateriell ..	762	408	14 000	3 600
El. materiell, instrumenter	607	266	10 300	3 000
I alt	1 369	674	24 300	6 600
I pst. av hele industrien	6	8	8	12
<i>Norge:</i>				
Ikke-el. maskiner, jernbanemateriell, våpen	700	396	16 300	3 900
El. materiell, instrumenter	539	269	8 500	3 200
I alt	1 239	665	24 800	7 100
I pst. av hele industrien	9	10	10	15
<i>Sverige:</i>				
Ikke-el. maskiner, jernbanemateriell, våpen	5 500	ca. 3 000	85 000	30 000
El. materiell, instrumenter	2 100	» 1 200	35 000	15 000
I alt	7 600	ca. 4 200	120 000	45 000
I pst. av hele industrien	17	ca. 20	18	28
<i>Norden i alt:</i>				
Ikke-el. maskiner m. v.	8 392	ca. 4 600	152 000	46 800
Elektroteknisk materiell	4 036	» 2 100	71 600	26 800
I alt	12 428	ca. 6 700	223 600	73 600

Produksjonsområdet representerer ca. 20% av industriproduksjonen (verditilveksten) og industriarbeidernes sysselsetting i Danmark og Sverige, mens området betyr mindre (8–10%) for norsk og finsk industris sysselsetting og produksjon.

Tallene viser betydelige forskjeller i produksjonen pr. arbeider i de fire land. Nettoproduksjonen (verditilveksten) pr. arbeider i Danmark var 21 500 d. kr., i Finland ca. 29 000 d. kr., i Norge ca. 25 000 d. kr. (eksklusive omsetningsavgifter som inngår i de norske tall på produksjonsverdi og verditilvekst med ca. 45 mill. d. kr.) og i Sverige ca. 35 000 d. kr.

Det er vanskelig å vurdere i hvilken grad disse tallene dekker over reelle forskjeller i produksjonen pr. arbeider. For den finske statistikks vedkommende er tallene usikre på grunn av at Finland først fra 1955 gikk over til den alminnelig brukte internasjonale standard for produksjonsstatistikk. Forskjell i prisnivåene i de fire land kan også føre til tilsynelatende ulikheter i produksjonen. Det er tydelig at verditallene for den finske produksjon som her er omregnet til d. kr. etter den offisielle kurs, kan ha resultert i et for høyt tall for produksjonen pr. arbeider sammenliknet med andre land. Også i Norge er prisnivået for innenlandsk produserte varer kanskje høyere enn det som har vært gjeldende for dansk og svensk industri, som i høy grad får sin omsetning bestemt av verdensmarkedsprisene.

I tillegg til disse usikkerhetsmomentene er det strukturelle forskjeller i produksjonen som går ut på at de typer produksjon som er forholdsvis mest arbeidsintensive har forskjellig vekst i de fire land; antakelig har de størst betydning for dansk produksjon.

Disse forbehold kan muligens gi grunn til å tro at det ikke er større forskjell mellom den faktiske produksjon pr. arbeider i Danmark, Finland og Norge, og at forskjellen mellom produksjonsutbyttet pr. arbeider i disse tre land på den ene side og i Sverige på den annen side er mindre utpreget enn tallene her gir uttrykk for.

En sammenlikning mellom svensk maskinindustri fordelt på de forskjellige typer av produksjon og for eksempel den tilsvarende fordeling for dansk maskinindustri, tyder imidlertid ikke på at det er så stor forskjell i produksjonens sammensetning at dette fullt ut kan forklare at produksjonen pr. arbeider er større i Sverige. Det synes å være en reell forskjell som bare kan forklares ved en større produktivitet i svensk maskinindustri og da først og fremst på grunn av mer utstrakt anvendelse av kapitalutstyr.

Den tekniske utvikling og høyningen i produktiviteten fører til at en sterkere anvendelse av funksjonærer blir påkrevd. Det er karakteristisk at svensk maskinindustri sysselsetter forholdsvis flere funksjonærer enn de andre lands industrier. I Danmark og Finland var det således i 1955 sysselsatt 27 funksjonærer pr. 100 arbeidere i maskinindustrien, i Norge 29 og i Sverige 38.

Produksjonsutviklingen i Norden og i andre land.

Den jern- og metallbearbeidende industris produksjonsvolum er godt og vel fordoblet i Danmark, Norge og Sverige og tredoblet i Finland fra 1937–38 til 1955.

Utviklingen i de siste 5–6 år i de fire lands produksjon av maskiner og elektro-

teknisk materiell m. v. har vært temmelig rask. For Danmarks vedkommende økte produksjonsvolumet fra 1950 til 1955 med ca. 35%. Økningen var ca. 40% i Finland, ca. 50% i Norge og 15–20% i Sverige. Den svenske maskinproduksjon ekspanderte imidlertid særlig sterkt i perioden 1946–1950.

Den nordiske maskinindustri utvikling og størrelse i forhold til andre vest-europeiske land går klart fram av tallene for produksjon av maskiner og elektroteknisk materiell, eksklusive våpen og instrumenter.

Tabell XXXVII. *Produksjon av maskiner og elektroteknisk materiell, eksklusive våpen og instrumenter (løpende priser).*

Mldr. d. kr.	1950	1951	1952	1953	1954	1955
Danmark	1,3	1,6	1,7	1,8	2,0	2,2
Finland	0,6	1,0	1,1	1,1	1,2	1,4
Norge	0,7	0,7	0,9	0,9	1,0	1,1
Sverige	4,5	5,6	6,7	6,0	6,7	7,3
Norden i alt	7,1	8,9	10,4	9,8	10,9	12,0
Frankrike	11,0	15,8	18,0	17,3	18,6	23,0
Vest-Tyskland	11,4	17,5	21,0	22,3	26,5	30,5
Storbritannia	27,0	32,0	36,0	37,0	39,0	44,0

De fire nordiske lands samlede produksjon av maskiner og elektroteknisk materiell utgjør omkring halvparten av Frankrikes produksjon, vel 1/3 av Vest-Tysklands eller ca. 1/4 av Storbritannias produksjon. Selv om de nordiske land tilsammen er en betydelig produsent på dette vareområde i forhold til folketallet, utgjør den nordiske produksjon likevel mindre enn 10% av Vest-Europas samlede produksjon. Den nordiske maskinproduksjon i forhold til landenes tilsvarende forbruk er likevel meget liten i sammenlikning med de større europeiske land. De nordiske lands forbruk av maskiner og elektroteknisk materiell svarer for eksempel til ca. 72% av det vest-tyske forbruk, mens den nordiske produksjon bare utgjør 39% av den vest-tyske produksjon.

De nordiske lands eksport av maskiner og elektroteknisk materiell.

Danmark og Sverige eksporterer en betydelig del av sin produksjon av maskiner og elektroteknisk materiell. For Danmarks vedkommende gikk i 1956 ca. 1/2 av produksjonen til eksport, og i Sverige ca. 1/4. Finnlands eksport utgjorde ca. 16% og Norges eksport noe over 10% av produksjonen innen dette vareområde.

Tabell XXXVIII. *De nordiske lands eksport av maskiner og elektroteknisk materiell m. v. i de senere år (løpende priser). Mill. d. kr.*

	Danmark	Finland	Norge	Sverige	I alt
1951	512	87	41	1 680	2 320
1952	628	126	49	1 860	2 663
1953	598	218	56	1 675	2 547
1954	740	198	70	1 790	2 798
1955	915	224	91	1 880	3 110
1956	1 057	211	125	2 295	3 688

De fire lands eksport har økt sterkere enn produksjonen og særlig for Danmarks, Finnlands og Norges vedkommende er det tale om en sterk relativ øking i eksportvolumet fra 1951 til 1956.

De fire lands eksport av maskiner og elektroteknisk materiell er av samme størrelse som Frankrikes eller Be-Ne-Lux landenes og ca. 1/4 av Storbritannias eller av Vest-Tysklands eksport. For ikke-elektriske maskiner (eksklusive traktorer) er de nordiske land Vest-Europas tredjestørste eksportør (ca. 2 mldr. d. kr., etter Vest-Tyskland ca. 8 mldr. d. kr. og Storbritannia ca. 7 mldr. d. kr. i 1955).

De fire lands eksport i 1955 fordelt på landområder var:

Til: Danmark, Finland, Norge og Sverige	21 ^o / _o
Storbritannia	5 ^o / _o
Frankrike, Vest-Tyskland, Italia, Benelux	22 ^o / _o
Andre OEEC-land*)	6 ^o / _o
Ikke nordiske OEEC-land i alt	33 ^o / _o
Ost-Europa	10 ^o / _o
Dollarområdet	9 ^o / _o
Latin-Amerika	8 ^o / _o
Andre oversjøiske land	11 ^o / _o
Andre land	2 ^o / _o
I alt	100 ^o / _o

*) Island, Irland, Sveits, Østerrike, Portugal, Hellas og Tyrkia.

Den nordiske maskinindustriens viktigste eksportmarked er således for tiden Vest-Europa. Eksporten til «de seks land» (Vest-Tyskland, Frankrike, Italia og Be-Ne-Lux) er nesten like stor som samhandelen innenfor Norden. Det viktigste oversjøiske marked er Latin-Amerika. Av eksporten til Øst-Europa kommer ca. 40% fra Finland (ca. 75% av den finske eksport). For Danmarks, Norges og Finnlands vedkommende er eksporten til dollarområdet forholdsvis beskjedne, men Sveriges dollareksport synes å få stigende betydning.

En stor del av de fire lands eksport er konsentrert om enkelte typer maskiner. Samtidig er likevel et meget stort antall maskintyper representert i den nordiske maskineksport.

For Danmarks, Norges og Finnlands vedkommende dekker imidlertid importen størstedelen, eller i hvert fall en meget stor del av det innenlandske forbruket for de fleste vareposisjoners vedkommende. Samtidig eksporterer særlig mange danske bedrifter størstedelen av produksjonen. Dette forhold er et uttrykk for at den danske maskinproduksjon og deler av den norske og finske industri har spesialisert seg på bestemte typer maskiner, selv om de likevel produserer de fleste maskintypene. Spesialbedriftene har oppnådd å bli konkurransedyktige på eksportmarkedene, men samtidig er de også i høy grad blitt avhengig av eksportsalget.

Også i Sverige er en stor del av eksporten konsentrert om forholdsvis få maskintyper, men eksporten er likevel mer jevnt fordelt over hele vareområdet. Det ser ut til at det større svenske marked har gitt den svenske industri bedre muligheter

for produksjon over bred front. Dette tyder på at et felles nordisk marked vil kunne gi den nordiske maskinindustri under ett muligheter for en større og mer jevnt fordelt produksjon.

Den forholdsvis store betydning som et begrenset antall maskintyper har for de nordiske lands eksport går fram av det forhold at de fem største eksportvarer innenfor maskinområdet i hvert av landene i 1955 representerte 47% av maskineksporten fra Danmark (sementmaskiner, dieselmotorer, kjølemaskiner, elektriske brytere, kraner og spill), fra Finland 58% (papirindustrimaskiner, dampkjeler, løftekraner og gravemaskiner, symaskiner og vannturbiner), fra Norge 31% (kontormaskiner, kraner, pumper, motorer og papirindustrimaskiner) og de fem største svenske eksportartikler (kulelagre, kontormaskiner, telefonmateriell, forbrenningsmotorer og generatorer) representerte 35% av landets maskineksport.

3. Den nordiske jern- og metallbearbeidende industris struktur.

Prinsipielle synspunkter.

Ved vurderingen av de muligheter et felles nordisk marked har og de konsekvenser det vil føre med seg for de enkelte lands maskinindustrier, er det naturlig å se nærmere på oppbyggingen av maskinindustrien i de enkelte nordiske land og eventuelle strukturelle ulikheter som kan ha betydning for bedriftenes relative konkurransevne.

Bare størrelsen av på den ene side den svenske maskinindustri og på den annen side den danske, den finske og den norske kunne uten videre gi uttrykk av at det dreier seg om industrier som er så ulike i sin oppbygging at et fellesmarked vil gi de fire lands maskinindustrier helt forskjellige utviklingsmuligheter. Den svenske maskinindustri årsproduksjon er på ca. 8 mldr. d. kr., mens den danske er på 2, den finske på ca. 1,5 og den norske på ca. 1 mldr. d. kr.

Imidlertid bør en være oppmerksom på at det produksjonsområde som blir behandlet her langt fra er homogent, men omfatter vidt forskjellige typer produksjon og inneholder i alle land virksomheter av ulike størrelse og oppbygging. Konkurransen i et nordisk fellesmarked kommer ikke til å foregå mellom de enkelte lands samlede maskinindustrier, men mellom bedrifter på beslektede produksjonsområder i de forskjellige land.

At det eksisterer store bedrifter og en stor maskinindustri for øvrig i de enkelte land, kan sikkert underbygge og forsterke den videre utvikling innenfor bransjen. De store bedriftene vil ofte være kjøpere av deler og halvfabrikata i et omfang som tillater at mindre bedrifter spesialisere seg. Dette er f. eks. tilfelle med skipsverftenes og bilfabrikkenes underleverandører. De store bedrifter kan også bli viktige forsknings- og utdanningsentra. Nye tekniske kunnskaper som disse utvikler, vil etter hvert komme store deler av bransjen til gode. Det er sannsynlig at slike fordeler har begunstiget den svenske industris utvikling, men opphevelse av toll og restriksjoner mellom de nordiske land kan utelukkende bidra til at samarbeidet mellom store og mindre bedrifter får gunstigere betingelser i alle de fire land. Dermed vil mulig-

hetene bli større for at de enkelte bedrifter kan spesialisere seg på produksjon i store serier. Innenfor maskinindustrien er dette ofte mer avgjørende for de enkelte bedrifters konkurransevne enn selve størrelsen av bedriften.

På grunnlag av det statistiske materiale som foreligger er det i det følgende sammenstillet visse opplysninger om fordelingen på bedriftsstørrelser og kostnads- og kapitalforhold i de fire lands jern- og metallbearbeidende industrier. En har også søkt å trekke konklusjoner for å få belyst viktige sider av de strukturelle forhold i den nordiske maskinindustri.

Det er imidlertid nødvendig å ta et generelt forbehold på grunn av den store usikkerhet som knytter seg til de statistiske opplysninger blant annet om kapital- og kostnadsforholdene. Likeledes er det vanskelig å skille reparasjonsverksteder og liknende virksomhet, som en har søkt å holde utenfor sammenlikningene, fra den egentlige industrielle virksomhet som undersøkelsen prinsipielt begrenser seg til. Til dette kommer at generelle slutninger som trekkes på et så summarisk grunnlag som det som foreligger her, nødvendigvis ikke kan være gyldige for alle enkeltbedrifter.

Fordelingen på bedriftsstørrelser.

I den følgende oversikt har en søkt å illustrere den jern- og metallbearbeidende industris fordeling på bedriftsstørrelser i de fire land. Oversikten omfatter hele den jern- og metallbearbeidende industri (maskinindustri, elektroteknisk industri, jern- og metallvarefabrikker og transportmiddelindustri med unntak av reparasjonsverksteder).

Det er foretatt en oppdeling av produksjonen i hvert av de fire land etter de første 45% av produksjonsverdien (de største bedrifter), de følgende 25% av produksjonsverdien (de mellomstore bedrifter), videre 10% av produksjonsverdien (de mindre bedrifter) og endelig de siste 20% av produksjonsverdien (de minste bedrifter).

Oppstillingsformen har i noen grad vært bestemt av arten av det foreliggende statistiske materiale. For Finnlands vedkommende har det i begrenset omfang vært nødvendig å foreta skjønsmessige oppdelinger. Dette har vært nødvendig for å kunne sammenlikne de statistiske oppgaver slik at en kunne få fram antall og gjennomsnittlig størrelse av bedriftene for like store deler av den jern- og metallbearbeidende industri i de fire land.

Tabell XXXIX. Den jern- og metallarbeidende industri (ekskl. reparasjonsverksteder); Antall virksomheter og gjennomsnittsproduksjon pr. bedrift fordelt etter andel av samlet produksjon (1954).

	Danmark	Finn-land*)	Norge	Sverige	De fire land tils.
<i>45% av produksjonen (største bedrifter).</i>					
Produksjonsverdi, mill. d. kr.	1 600	1 460	1 104	5 200	9 364
Antall bedrifter	28	25	41	50	144
Gjennomsnittlig produksjon pr. bedrift, mill. d. kr.	57	59	27	104	65

	Danmark	Finnland*)	Norge	Sverige	De fire land tils.
<i>25 % av produksj. (mellomstore bedrifter).</i>					
Produksjonsverdi, mill. d. kr.	890	800	607	2 900	5 197
Antall bedrifter	122	49	106	110	387
Gjennomsnittlig produksjon pr. bedrift, mill. d. kr.	7	16	6	26	14
<i>10 % av produksjonen (mindre bedrifter).</i>					
Produksjonsverdi, mill. d. kr.	380	320	245	1 100	2 045
Antall bedrifter	125	50	99	140	414
Gjennomsnittlig produksjon pr. bedrift, mill. d. kr.	3,0	6,4	2,5	7,8	4,9
<i>20 % av produksjonen (minste bedrifter).</i>					
Produksjonsverdi, mill. d. kr.	705	670	488	2 300	4 163
Antall bedrifter	1 373	739	885	3 100	6 097
Gjennomsnittlig produksjon pr. bedrift, mill. d. kr.	0,5	0,9	0,6	0,8	0,7
<i>Samtlige bedrifter.</i>					
Produksjonsverdi, mill. d. kr.	3 575	3 250	2 441	11 500	20 769
Antall bedrifter	1 618	863	1 131	3 400	7 042
Gjennomsnittlig produksjon pr. bedrift, mill. d. kr.	2,2	3,8	2,2	3,4	2,9

*) 1953.

Det er karakteristisk for strukturen i alle fire lands metallbearbeidende industrier at et fåtall store bedrifter representerer ca. halvparten av produksjonen, og at et meget stort antall bedrifter innenfor industrigrenen ikke dekker mere enn 20% av produksjonen.

Den gjennomsnittlige bedriftsstørrelse (etter produksjonsverdi pr. bedrift) er atskillig større i Sverige enn i Danmark og Norge. Tar en i betraktning det høyere finske prisnivå, er den gjennomsnittlige bedriftsstørrelse i Finnland neppe særlig ulik forholdene i Danmark og Norge.

Gjennomsnittsproduksjonen pr. bedrift i den gruppe som omfatter de største bedriftene, er nesten dobbelt så stor for de svenske bedrifter som for de danske og finske og nesten fire ganger større enn de største norske jern- og metallbearbeidende bedrifters gjennomsnittsproduksjon. Det må imidlertid tas i betraktning at innenfor den svenske jern- og metallbearbeidende industri er det noen få virksomheter som har en størrelse som er helt enestaende innenfor denne industrigrenen i Norden. Dette gjelder f. eks. ASEA, Bofors, Elektrolux, Götaverken, L. M. Ericsson, Separator, S. K. F. og Volvo. Enkelte av disse største svenske bedriftenes konkurransemessige stilling overfor norske, finske og danske bedrifter vil for øvrig neppe bli påvirket noe særlig ved at det innføres et felles nordisk marked, enten fordi bedriftene produserer varer som ikke fremstilles i de øvrige nordiske land (kulelagre og biler), eller hovedproduksjonen er skip hvor handelen i Norden allerede foregår fritt.

De andre største svenske bedriftene, bortsett fra de nevnte meget store bedrifter,

er av en størrelse som ikke er vesentlig forskjellig fra de største danske og finske bedrifter, og heller ikke for Norges vedkommende dreier det seg om avgjørende ulikheter.

Det kan konstateres at den gjennomsnittlige bedriftsstørrelse er betydelig mer uensartet innenfor de 25% av produksjonen som representerer de mellomstore bedrifter. Særlig er de danske og norske bedrifter betydelig mindre enn de tilsvarende svenske.

De siste grupper i tabellen som omfatter de mindre og de minste bedriftene, viser ikke større ulikheter i de fire land. Disse bedriftenes produksjon er for en stor del lokalbestemt produksjon (arbeider på bestilling), men også den viktige gruppe av nyere bedrifter som viser framgang på et så ekspanderende område som maskinindustrien, er med her. Disse bedriftene kan utvikle seg til å bli større konkurransedyktige foretak i fremtiden. En undersøkelse av danske maskinfabrikkers utvikling fra 1948 til 1954 viste at atskillige virksomheter som bare sysselsatte noen få arbeidere i 1948, allerede i 1954 var rykket opp blant de mellomstore bedriftene. Dette bekrefter et karakteristisk trekk innenfor maskinindustrien, nemlig at bedriftene begynner som små og at de kan utvikle seg til store bedrifter under gunstige forhold.

Oversikten over fordelingen av den samlede nordiske jern- og metallbearbeidende industri etter bedriftsstørrelse avviker ikke særlig fra den som gjelder i Danmark, Finland og Sverige. Derimot viser norsk industris struktur en noe annen fordeling. Undersøkelsene viser at store og små bedrifter arbeider side om side i alle fire land. En markedsintegrering vil bety økt konkurranse mellom et langt større antall bedrifter. Derimot gir ikke fordelingen av bedriftene etter størrelse noe holdepunkt for å tro et for eksempel spesielt mindre bedrifter eller bedrifter i ett av de fire land vil bli mer ugunstig stilt av den grunn.

Kostnadsstrukturen.

Tabell XL. *Produksjonen av maskiner, elektroteknisk materiell og instrumenter i 1954 fordelt på de forskjellige kostnadsfaktorer i prosent av produksjonsverdien (eksklusive omsetningsavgifter). (Etter de fire lands industrielle produksjonsstatistikk.)*

	Danmark	Finland	Norge	Sverige
Forbruk av råvarer, halvfabrikata og emballasje	43,0 %	43,0 %	41,0 %	42,2 %
Brensel og kraft	2,1 %	3,4 %	2,6 %	1,8 %
Bortsatt arbeid	1,1 %	1,2 %	1,7 %	1,2 %
Råvareforbruk m. v. i alt	46,2 %	47,6 %	45,3 %	45,2 %
Bearbeidelsesverdi (verditilvekst) ...	53,8 %	52,4 %	51,7 %	54,8 %
Av dette: Lønn til arbeidere	22,1 %	20,0 %	21,6 %	22,4 %
Lønn til funksjonærer	10,0 %	7,8 %	8,3 %	11,2 %
Lønn i alt	32,1 %	27,8 %	29,9 %	33,6 %
Annen verditilvekst	21,7 %	24,6 %	24,8 %	21,2 %

Tabell XL viser at forholdet mellom råvareutgift og produksjonsverdi er nesten det samme i de fire land.

Ca. halvdel av utgiftene til råvarer gjelder kjøp av jern og stål. De prisundersøkelser som Samarbeidsutvalget har foretatt for jern og stål, tyder ikke på at prisnivåene for stålforbruket under ett viser ulikheter som kan ha noen særlig betydning for kostnadsstrukturen i Danmark, Norge og Sverige.

For Finnlands vedkommende viser derimot undersøkelsen at prisene på innenlandsk produsert stål er høyere enn i de andre tre land. Likeledes er salgsprisene på importert stål høyere på grunn av at den finske ståltoll er høyere enn i de andre tre land.

Sammenliknet med maskinindustrien i andre land har de nordiske lands maskinindustri vært atskillig dårligere stilt med hensyn til pris- og forsyningsforholdene for stål. Dette gjelder særlig dansk, finsk og norsk maskinindustri, som har vært henviset til å dekke størsteparten av sitt stålforbruk ved import fra ikke-nordiske land, men også Sverige har blant annet dekket størstedelen av forbruket av plater ved import.

Gjennom en rekke år har de største maskinproduserende land som Storbritannia, Vest-Tyskland og Frankrike forsynt sine egne industrier med jern og stål til lavere priser enn de priser som gjelder for disse lands egen ståleksport. En rapport fra GATT's 11. sesjon i 1956 om Det europeiske kull- og stålfelleskap konstaterte således «at eksportprisene for stål var vesentlig høyere enn de interne priser i Vest-Tyskland og Frankrike». Av det prismateriale som GATT samlet inn i denne anledning går det fram at det dreier seg om prisdifferensier på 10–20% eller mere (regnet ab verk). De opplysninger som foreligger tyder ikke på at differansen mellom Storbritannias eksportpriser og hjemmemarkedspriser er mindre. Etter den nevnte GATT-sesjon er eksportprisene for stål steget ytterligere uten at tilsvarende stigninger har funnet sted i de interne stålpriser.

På bakgrunn av dette må det tillegges stor verdi at en større, konkurransedyktig, nordisk stålproduksjon kan sikre de nordiske land leveringer av jern og stål på de samme vilkår som utenlandske maskinindustrier kan kjøpe sine råvarer til. Også for ikke-jern-metallenes vedkommende har Danmark i enkelte perioder vært ugunstigere stilt forsynings- og prismessig enn maskinindustrien i de metallproduserende land. Det er viktig for fellesmarkedets funksjon på maskinområdet at det gjennom et fellesmarked for metaller og metallhalvfabrikata skapes de samme pris- og forsyningsforhold når det gjelder disse viktige råvarer, og at den nordiske produksjon på området bygges ut.

Utgiftene til brensel kan også tenkes å være en større belastning for de nordiske maskinindustrier enn for maskinindustriene på Kontinentet og i England, men i betraktning av den stigende bruk av olje og Norges og Sveriges billige elektrisitet, er dette forhold sannsynligvis blitt av begrenset betydning etter hvert.

Utgiftene til lønninger i maskinindustrien utgjorde i 1954 ca. 28% av produksjonsverdien i Finland, ca. 30% i Norge, ca. 32% i Danmark og ca. 34% i Sverige.

Den gjennomsnittlige lønnsutgift (omregnet til d. kr.) pr. arbeider i disse industriene var 8 900 d. kr. i Danmark, 9 600 d. kr. i Norge og 13 500 d. kr. i Sverige i

1954. Lønnsutgiftene pr. arbeider var 11 300 d. kr. i Finland i 1955. Lønnsutgiften pr. funksjonær var samme år 14 800 d. kr. i Danmark, 13 100 d. kr. i Norge, 17 200 d. kr. i Sverige og 16 300 d. kr. i Finland. Det synes således å være en betydelig forskjell i lønnsnivåene for maskinindustrien i de fire land, men en må være oppmerksom på at det dreier seg om gjennomsnittlige tall. Også innenfor de enkelte lands grenser er det betydelige ulikheter i lønnsnivået både når det gjelder arbeidskraft fra de forskjellige fag som er syssesatt i maskinindustrien og fra den ene landsdel til den annen.

Den svenske maskinindustri synes å ha en betydelig høyere lønnskostnad pr. arbeider enn for eksempel dansk industri uten at lønnsandelen av produksjonsverdien er vesentlig høyere. Dette gir uttrykk for en høyere produktivitet i svensk industri, som blant annet er oppnådd ved sterkere anvendelse av maskiner, større produksjon og kanskje også en høyere grad av spesialisering.

Den del av bearbeidelsesverdien (verdiltveksten) som ikke blir utbetalt til lønn, men som blant annet dekker kapitalutgiftene, skatter (unntatt omsetnings-skatter), sosiale utgifter og overskudd, utgjør ca. 25% av produksjonsverdien i Finland og Norge, og 21–22% i Danmark og Sverige.

Kapitalutstyret.

Opplysningene om industriens kapitalutstyr er usikre og forskjell i prisnivåene spiller inn, ikke minst for bygninger m. v. Av disse grunner må tallene tas med sterke forbehold.

Tabell N1.1. *Den jern- og metallbearbeidende industris kapitalutstyr eller brannforsikringsverdi i 1954 (maskinfabrikker, elektroteknisk industri, jern- og metallvarefabrikker og transportmiddelindustri. Mldr. d. kr.*

	Danmark*)	Finland	Norge	Sverige
Bygninger	1,2	1,1	0,8	5,4
Maskiner og anlegg	1,3	0,8	1,2	7,6
Kapitalutstyr i alt	2,5	1,9	2,0	13,0

*) Tallene beregnet på grunnlag av tidligere oppgaver over brannforsikringsverdier.

Malt i forhold til sysselsettingen synes det å være meget stor forskjell på industriens kapitalutstyr i de fire land. Kapitalutstyret pr. sysselsatt arbeider blir ca. 28 000 d. kr. i Danmark, ca. 32 000 d. kr. i Finland, ca. 29 000 d. kr. i Norge og ca. 50 000 d. kr. i Sverige, eller ca. 65% større i Sverige enn i de tre andre land. Tallene gir først og fremst uttrykk for i hvilken grad anvendelsen av arbeidskraft er blitt erstattet med maskinkraft i Sverige de senere år.

En del av den store forskjell i kapitalutstyr i de fire land kan kanskje forklares ved den usikkerhet som er knyttet til tallene og at svensk jern- og metallarbeidende industri omfatter forholdsvis flere og større kapitalkrevende industriforetak (for eksempel automobilfabrikker og skipsverfter) enn dansk, finsk og norsk industri. Likevel har svensk industri formentlig et meget betydelig forsprang med hensyn til kapitalutstyr i forhold til tilsvarende industriforetak i Danmark, Finland og Norge.

Målt i forhold til produksjonsverdien har investeringene i Danmark, Norge og Sverige innenfor den jern- og metallbearbeidende industri ligget på noenlunde samme nivå (4–5% av produksjonsverdien) i de senere år (1953–55). Den finske industri hadde i disse år så stor investeringsrate som 6–8% av produksjonsverdien når omsetningsavgiften på 20% av investeringene regnes med. Den svenske metallbearbeidende industris forsprang når det gjelder kapitalutstyr skriver sæg fra perioden 1946–1951 da investeringene var særlig store i forhold til produksjonsverdien.

4. Utviklingen av etterspørselen og produksjonsmulighetene for den jern- og metallbearbeidende industri.

Utviklingen av etterspørselen.

De fire lands årlige forsyning med jern- og metallvarer, maskiner, elektroteknisk materiell og transportmidler har som tidligere nevnt, nå nådd et så betydelig beløp som ca. 30 mldr. d. kr. Behovet for disse varene stiger stadig, og en må gå ut fra at etterspørselen etter produkter fra den jern- og metallbearbeidende industri vil øke betydelig over den nåværende etterspørsel i årene som kommer.

I de senere år er de fire lands forsyning (forbruk) av maskiner og elektroteknisk materiell m. v. steget sterkere enn landenes industriproduksjon. Dette vil sikkert også bli tilfelle i de kommende år, kanskje i enda sterkere grad på grunn av den tekniske utvikling, automasjonen og tendensen til større kapitalintensitet i industrien.

Det er allerede pekt på at forsyningen med maskiner og elektroteknisk materiell ligger på et høyere nivå i Sverige enn i Danmark, Finland og Norge. En utvikling i retning av større likhet med hensyn til kapitalutstyret vil kreve atskillig større investeringer i Danmark, Finland og Norge enn de som finner sted i dag. Hvorledes problemene i forbindelse med økte investeringer og den virkning på betalingsbalansen som er forbundet med en slik utvikling kan løses i de tre land, er naturligvis et avgjørende spørsmål. Sett på lengre sikt ser det ut til å være berettiget å forutsette en meget sterk behovsstigning på dette vareområde i Norden som helhet og ikke minst i Danmark, Finland og Norge.

Ifølge OEEC's 8. årsrapport: «Europe to day and in 1960» vil behovet for nybygninger til utvidelse og utskifting av verdens handelsflate være stigende i de nærmeste år. På lengre sikt vil behovet for nybygde skip til utskifting stige meget sterkt fordi over halvparten av handelsflåten passerer 25 års-grensen i 10-året 1965–1975.

Dersom den nordiske skipsbyggingsindustri kan hevde sin posisjon blant verdens skipsbyggingsnasjoner, ser det ut til å være grunnlag for en fortsatt ekspansjon av nordisk skipsbyggingsindustri.

Utviklingen av bilismen i Sverige viser hvor voldsomt etterspørselen på dette område kan utvikle seg når betingelsene er til stede for at de store lag av befolkningen kan gå til anskaffelse av egen bil. Også på dette område er det grunn til å vente en sterk stigning i etterspørselen i hele Norden.

Produksjonsmulighetene og forutsetningene for produksjonsøking.

På grunnlag av etterspørselsutsiktene innenfor Norden alene vil det være betydelige markedsmessige muligheter for en utvidelse av den jern- og metallbearbeidende industris produksjon i de fire land.

Dette gjelder i særlig grad maskinindustrien. Som tidligere nevnt dekker den nordiske maskinindustri under ett ca. 70% av Nordens forsyning på dette vareområde. For Sverige er den innenlandske produksjons andel i forsyningene 75%, i Danmark, Finland og Norge atskillig mindre. Det antas at et nordisk fellesmarked vil gi mulighet for å øke den nordiske produksjons andel av forsyningen, kanskje til en andel som er større enn den noen av de nordiske land har i dag. På lengre sikt skulle det da være muligheter for en sterkere stigning i produksjonen for det nordiske forbruk enn stigningen i de fire lands etterspørsel etter maskinelt utstyr. Mulighetene for en betydelig øking av den nordiske samhandel synes å være til stede når det for eksempel kan nevnes at 75% av omsetningen på det svenske marked dekkes av svenske maskiner, mens bare 5% av det danske forbruk dekkes av svenske maskiner og nesten halvdel av det danske forbruk dekkes ved import fra ikke-nordiske land. Det må likevel understrekes at det alltid vil være grunn til å regne med en betydelig import til Norden på et så variert vareområde som maskiner.

De fire lands eksport til ikke-nordiske land har gjennomgått en sterk utvikling i de senere år. Under forutsetning av at det lykkes å opprettholde en viss økonomisk aktivitet internasjonalt synes det også å være utsikt til stigende etterspørsel etter maskinelt utstyr på verdensmarkedet i framtiden. Særlig for de oversjøiske marketers vedkommende vil det også på lengre sikt bli et stigende behov for produksjonsmidler fra de industrialiserte land dersom de økonomisk tilbakeliggende land skal kunne utvikle sin nasjonale produksjon. De nordiske maskinindustrier har allerede innarbeidet seg på disse markedene, men konkurransen med andre eksportland vil bli sterkere. Den nordiske industris muligheter for å holde og forbedre stillingen som eksportør av maskiner vil blant annet stille sterke krav til den evne eksportørene har til å innrømme de oversjøiske avtakere langsiktige kreditter. Slik kreditt er ofte avgjørende for de kapitalfattige lands innkjøpsmuligheter.

De markedsmessige muligheter for en sterk øking av de fire lands produksjon av maskiner og elektroteknisk materiell er utvilsomt til stede både innenfor Norden og på eksportmarkedene. Det er sannsynlig at den nordiske maskinindustri ekspansjonsmuligheter likevel bare i mindre grad vil bli bestemt av de store markedsmessige muligheter. Først og fremst vil det være industriens tekniske, arbeidsmessige og finansielle muligheter og dens konkurransevne overfor andre lands industrier som blir bestemmende for veksten. Dette vil igjen si at investeringene og arbeidskraften blir av en avgjørende betydning.

En kraftig utvidelse av maskinindustrien i Danmark, Finland og Norge forutsetter at kapitalutstyret i disse lands maskinindustri blir vesentlig forbedret og i hvert fall kommer på nivå med svensk industris kapitalutstyr. Dette er nødvendig både av hensyn til tilgangen på arbeidskraft og for å sikre kravene til kon-

kurransedyktighet. I tillegg må en regne med de investeringer som vil være nødvendige dersom produksjonen skal økes. Særlig for Finnlands vedkommende synes det å være et stort udekket behov for kapitalutstyr på grunn av de strenge finske importrestriksjoner.

Investeringene i maskinindustrien i disse tre land beløp seg til ca. 270 mill. d. kr. i 1955. En omfattende rasjonalisering og utvidelse av produksjonen vil imidlertid stille atskillig sterkere krav til disse lands maskinindustrier.

En produksjonsøkning i Norden setter også store krav til tilgangen på tilstrekkelig kvalifisert arbeidskraft. Selv med en betydelig øking av produktiviteten i Norden under ett, som igjen avhenger av i hvilken grad det er mulig for dansk, finsk og norsk industri å oppfylle de nevnte, meget betydelige krav til investeringene, vil det utvilsomt bli påkrevd med spesielle tiltak, både fra det enkelte lands side og på felles nordisk basis, for å sikre nødvendig tilgang av faglært arbeidskraft og ikke minst av spesialutdannede teknikere til den nordiske maskinindustri.

5. Utvalgets forslag.

Det gjeldende tollniva i de fire land.

Det gjeldende tollniva varierer meget mellom de fire land.

For ikke-elektriske maskiner, traktorer, jernbanemateriell og fly kan det gjeldende tollniva karakteriseres ved følgende tollsatser: Danmark 5–7,5%, Finland 10–15%, Norge 10–20% og Sverige 10–15%. I alle land er likevel visse maskiner tollfrie, og i Finland og Norge kan det også i en viss utstrekning innrømmes tollfrihet (i Finland også tollnedsettelse) for maskiner som ikke blir produsert i disse land.

For elektrisk materiell ligger det gjeldende tollniva i Danmark på 7,5%, i Finland på 10–15%, i Norge på 10–20% og i Sverige på 10%. Det viktigste unntak er radioutstyr, som i Danmark er tollbelagt med 20%, i Finland med 22%, i Norge med 20–25% og i Sverige med 10–20%.

For instrumenter, musikkinstrumenter og ur har Danmark stort sett lave tollsatser, men for pianoer og liknende 25%. Det finske og norske niva er noe høyere med tollsatser inntil 20%. Det svenske niva ligger hovedsakelig på 10%, men for musikkinstrumenter er satsene høyere.

Skip er som hovedregel tollfrie i de fire land.

Detaljerte opplysninger om de gjeldende tollsatser finnes i bilag I.

Forslag til felles nordiske tollsatser.

Samarbeidsutvalget har utarbeidet forslag til fjerning av toll og kvantitative restriksjoner i samhandelen mellom Danmark, Finland, Norge og Sverige for maskiner, elektroteknisk materiell og instrumenter m. v.

I det forslag til felles nordiske tollsatser som Utvalget har utarbeidet, er tollsatsen gjennomgående 10%. De viktigste unntak er: radioutstyr 17%, glødelamper

4,40 d. kr. pr. kilo, visse instrumenter og ur tollfritt, musikkinstrumenter 12–15%, jernbanemateriell 12% og tollfrihet for større skip og fly.

Tollproblemene for landbruksmaskiner og traktorer foreslås løst på følgende måte: Tollen mellom de fire land oppheves ved innføringen av fellesmarkedet. Finnland skal dog kunne ha visse overgangsordninger på 5 år. Når det gjelder tollene overfor ikke-nordiske land vil Finland, Norge og Sverige innføre en toll på 10%. Danmark vil opprettholde sine gjeldende lavere tollsatser i de første 5 år. Deretter vil spørsmålet om gjennomføring av felles toll utad for alle fire land, bli tatt opp til fornyet drøfting i det nordiske ministerråd.

Utgangspunktet ved fastsettingen av tollforslagene har vært at produksjonen av vedkommende varer skal ha en rimelig beskyttelse i forhold til produksjonskostnadene (verdiøkningen ved produksjonen) og dekning for eventuell toll på råvarer og halvfabrikata som benyttes i produksjonen.

Vareområdet består i stor utstrekning av produksjonsmidler eller av materiell til forskning og vitenskapelig bruk. Utvalget har hatt i betraktning at det ikke er ønskelig å legge høy toll på slike varer av hensyn til produksjonen og forskningen. Man vil i denne forbindelse peke på at Sverige, men ikke Danmark, Finland og Norge, har tiltrådt UNESCO-konvensjonen som i en viss grad forplikter til tollfrihet ved innførsel av materialer til undervisning, vitenskap og kulturelle formål.

De tollsatser som er foreslått er gjennomgående noe høyere enn det gjeldende tollnivå i Danmark, men vesentlig lavere enn det tollnivå som gjelder i Finland og Norge og kanskje noe lavere enn det gjeldende svenske tollnivå.

De foreslåtte tollsatser kan stort sett karakteriseres som moderate også når en ser dem i forhold til andre lands tollsatser. I Frankrike og Storbritannia er tollene for disse vareområdene 15–20% og i Italia så høy som 15–35%. I Vest-Tyskland er satsene 10–20%, men den vest-tyske toll for enkelte maskiner (metallbearbeidings- og kjølemaskiner) er bare 4–5%. I Be-Ne-Lux-landene er tollene for ikke-elektriske maskiner bare 6%, i noen tilfelle 8–10%, men for de øvrige varegrupper er satsene 10–15%.

Tollfrihet ved spesiell maskinanmerkning.

For et så sammensatt vareområde som maskinområdet har det ikke kunnet unngås at forslaget til felles nordiske tollsatser også kommer til å berøre maskintyper som overhodet ikke, eller bare i ubetydelig grad, blir produsert innenfor Norden. Utvalget legger vekt på at en felles nordisk tolltariff også må inneholde en bestemmelse som skaper mulighet for at slike varer skal kunne bli fritatt for den felles nordiske toll, i likhet med hva den norske «maskinanmerkning» og den tilsvarende finske ordning gir adgang til. For tekstilmaskinenes vedkommende har en slik ordning vært en forutsetning for de tollsatser som er foreslått.

Utvalget har fremsatt forslag til tollfrihetsbestemmelse som tenkes opptatt i toll-lovgivningen i de fire land. Det henvises til avsnittet om koordinering av tolladministrative spørsmål i rapportens generelle del.

Overgangsordninger for toll og kvantitative importrestriksjoner.

Ovenfor er det gjort inngående rede for betydelige ulikheter mellom de fire land med hensyn til den jern- og metallbearbeidende industris størrelse, eksport og kapitalutstyr. Det er derfor naturlig å innrømme Danmark og først og fremst Finland og Norge muligheter til gradvis tilpassing til et større markeds konkurranseforhold på visse produksjonsområder.

Tollforslaget inneholder da også en rekke overgangsordninger.

Overgangsordningene er utformet slik at de gir et land adgang til å avskaffe tollene gradvis overfor de andre nordiske land, og eventuelt også å redusere tollene gradvis overfor ikke-nordiske land inntil den foreslåtte felles nordiske tollsats. Overgangsordningene strekker seg som regel over 5 år, i noen tilfelle 10 år.

Den detaljerte utforming av overgangsordningene gar fram av bilag II.

Overgangsordningene berører vareposisjoner som representerer ca. 1/3 av den nordiske samhandel på det område som blir behandlet her. Finsk og norsk import fra de nordiske land utgjør likevel en vesentlig mindre del av den nordiske samhandel, slik at det stort sett kan sies at de foreslåtte overgangsordninger utsetter den fullstendige realisering av et fellesmarked bare for en forholdsvis begrenset del av de vareområder som er behandlet.

Danmark, Finland og Norge opprettholder kvantitative importrestriksjoner for en betydelig del av dette vareområdet, mens området allerede er fullt liberalisert for Sveriges vedkommende. Disse restriksjonene forutsettes å bli fjernet overfor de andre nordiske land og som hovedregel også overfor utenforstående land når fellesmarkedet blir gjennomført.

Likevel forekommer det enkelte unntak idet Danmark og Norge har forbeholdt seg gradvis avvikling også av de kvantitative importrestriksjonene. Disse overgangsordninger berører bare ganske få posisjoner. Fra norsk side er det således tatt forbehold om å opprettholde kvantitative importrestriksjoner overfor de øvrige nordiske land for fjernsynsmateriell inntil 5 år etter at fjernsynet er innført i Norge. Videre er det fra dansk side ønske om å opprettholde importregulering overfor de nordiske land for trebearbeidingsmaskiner og armatur i en 5-års overgangsperiode fordi dansk produksjon av disse varene har et sterkt behov for en tilpassingsperiode og fordi de gjeldende danske tollsatter er meget lave.

Importen av skip er av så vesentlig betydning for den norske betalingsbalanse at det fra norsk side er tatt forbehold om å se spørsmålet om opphevelse av importrestriksjonene for større skip i sammenheng med eventuelle kreditt-arrangementer i forbindelse med fellesmarkedet.

Den elektriske materiellkontroll.

For å sikre forbrukerne mot den berøringsfare og brannfare som bruken av elektrisk materiell fører med seg, er det i Danmark, Finland, Norge og Sverige etablert en spesiell kontroll med slikt elektrisk materiell som det er grunn til å tro usakkyndige vil gjøre bruk av. Kontrollen utøves av spesielle institusjoner for elektrisk materiellkontroll. Kontrollen omfatter alminnelig installasjonsmateriell, radiomateri-

ell, elektriske husholdningsapparater og visse andre apparater. Elektrisk materiell av denne art (godkjennelsespliktig materiell) må ikke omsettes før det er prøvd og godkjent av vedkommende lands materiellkontroll. Dette gjelder både for materiell som er framstilt i landet og for importert materiell. Det føres også en løpende kontroll med godkjennelsespliktig materiell som blir framstilt og omsatt. Kontrollen skal både tjene til å hindre salg av materiell som ikke er godkjent og sikre at det materiell som blir omsatt er i overensstemmelse med de godkjente prøver.

Andre typer elektrisk materiell (for eksempel høyspenningsmateriell, svakstrømsmateriell, apparater og maskiner som utelukkende anvendes i industrien, laboratorieutstyr, malere, glødelamper og radiorør) skal ikke godkjennes av materiellkontrollen. Slikt materiell kan imidlertid være underkastet kontroll og tilsyn i henhold til generelle installasjonsforskrifter.

Utvalget har overfor materiellkontrollinstitusjonene påpekt at det må anses for ønskelig av hensyn til den friest mulige omsetning av elektrisk materiell i et nordisk fellesmarked, at det blir innført ensartede kontrollbestemmelser for så mange typer elektrisk materiell som mulig før et nordisk fellesmarked trer i kraft, slik at materiell som er produsert i et av de nordiske land og godkjent i fabrikasjonslandet også kan ventes å bli godkjent uten endringer i de andre nordiske land.

Materiellkontrollinstitusjonene har opplyst at det allerede er gjennomført felles kontrollbestemmelser i Danmark, Finland, Norge og Sverige for visse typer elektrisk materiell, og at det i løpet av et par år vil foreligge ens kontrollbestemmelser for de viktigste arter godkjennelsespliktig elektrisk materiell. I løpet av et noe lengre tidsrom vil det foreligge ens kontrollbestemmelser for enda flere typer elektrisk materiell.

Videre er det blitt opplyst at det ble inngått en avtale i 1955 mellom materiellkontrollinstitusjonene i Danmark, Finland, Norge og Sverige om kontroll av elektrisk materiell av nordisk fabrikat. Denne avtale åpner mulighet for at elektrisk materiell som er produsert i et av de nordiske land og godkjent i fabrikasjonslandet også kan godkjennes i de andre nordiske land uten særskilt kontroll. Avtalen gjelder foreløpig bare for de typer materiell som det er gjennomført ens kontrollbestemmelser for. Det er meningen at den skal utvides til å gjelde for andre typer materiell når det foreligger ens kontrollbestemmelser for disse.

Det kan derfor ventes at det allerede før et felles nordisk marked for elektrotekniske varer kan tre i kraft vil være gjennomført ensartede kontrollbestemmelser i Danmark, Finland, Norge og Sverige for de fleste typer av godkjennelsespliktig materiell, slik at materiell som er produsert i et av de nordiske land og godkjent i dette også kan ventes å bli godkjent uten endringer i de andre nordiske land. Etter dette finner Utvalget at gjennomføringen av et nordisk fellesmarked for elektrotekniske produkter på det næværende tidspunkt ikke gir grunn til å stille forslag om særlige tiltak på materiellkontrollens område.

Utvalget finner heller ikke at installasjonsforskriftene er noen hindring for et nordisk fellesmarked.

Bilspørsmålet.

På grunn av de betydelige valutautlegg som en utvidelse av bilparken i de nordiske land antakelig vil føre til i de kommende år, og da særlig for personbilenes vedkommende, har det funnet sted forhandlinger om mulighetene for å få i gang et produksjonssamarbeid på bilområdet i forbindelse med innføringen av et nordisk fellesmarked. Et slikt samarbeid skulle føre til at valutautgiftene i forbindelse med økingen i bilparken og den gradvise utskifting av denne kan reduseres betydelig.

Som tidligere nevnt er biltettheten i Sverige fordoblet i de siste 6 år og er nå nesten dobbelt så stor som i Danmark, nesten 3 ganger større enn i Norge og 4 ganger større enn i Finland. På samme måte som utviklingen hittil i første rekke har vært bestemt av reguleringen og avgiftsordningen for bilimporten, vil naturligvis også den framtidige utvikling på bilområdet i Norden bli bestemt av i hvilken omfang de enkelte land finner det mulig å lempe på begrensningene.

Selv forholdsvis moderate utvidelser av de nordiske lands bilpark vil imidlertid føre til meget betydelige valutautlegg. Dersom en for eksempel regner med at bilparken i de fire land til sammen blir fordoblet i de kommende 10 år, vil denne økingen av bilparken sammen med nødvendig utskifting anslagsvis kunne beløpe seg til i alt ca. 35 milliarder d. kr. i 1953-priser (importpriser/priser ab fabrikk). Av dette vil 20–25 milliarder d. kr. være valutautlegg etter det forhold som gjelder nå mellom produksjon og import i Norden.

Mens valutautgiftens andel av bilparkens samlede verditilvekst i Danmark, Finland og Norge utgjør 80–90%, er den tilsvarende «valutakvote» for Sveriges vedkommende omkring 50%. Dette skyldes at Sverige er det eneste av de fire land som har egentlig bilproduksjon av betydning.

I Danmark, Finland og Norge eksisterer det ikke egentlige bilfabrikker (i motsetning til samlefabrikker) av en slik størrelse at deres produksjon har noen betydning for de nordiske lands bilforsyning. Etter det utvalget er kjent med, foreligger det heller ikke konkrete planer om å opprette slik virksomhet. De forhandlinger som er ført, har derfor kosentrert seg om mulighetene for gjennom dansk, finsk og norsk industris deltagelse i den sterkt ekspanderende svenske bilproduksjon å oppnå at valutautgiftenes forholdsmessige andel av de samlede utgifter til biler blir redusert, og dermed skape valutariske forutsetninger for en økning av bilforbruket i Danmark, Finland og Norge.

Innenfor den svenske bilindustri er det interesse for å kjøpe inn bildeler hos danske, finske og norske industribedrifter, og den svenske bilindustri undersøker for tiden mulighetene for å få i stand et samarbeid med en rekke danske, finske og norske bedrifter. Disse undersøkelser har allerede resultert i visse avtaler om leveringer av bildeler fra Danmark og Norge. Det er således nylig gjennomført et norsk/svensk arrangement som går ut på at den svenske bilindustri skal kjøpe bildeler i Norge for 25–30 mill. n. kr. over en 2-års periode og at det fra norsk side blir gitt innførselslisens for 3000 svenske biler utover de vanlige kvotene. Forberedende drøftinger om et tilsvarende finsk/svensk arrangement er nylig blitt innledet. Undersøkelsene er

imidlertid svært tidkrevende på grunn av de meget strenge krav som må stilles til at underleverandørene overholder de forskrifter som er nødvendige ved levering av deler til bilfabrikasjon. Derfor har det ikke på det nåværende tidspunkt kunnet bringes på det rene i hvilket omfang en kan regne med at de kontakter som allerede er etablert og likeledes fortsatte undersøkelser, vil resultere i leveringer av bildeler på lengre sikt fra Danmark, Finland og Norge til Sverige.

Ved overveielserne om å innføre et nordisk fellesmarked på bilområdet reiser det seg tre problemer: For det første må det treffes avtaler om felles ytre tollsatser for biler, deler til samling og bildeler. For det annet må tollsatsene på bildeler mellom de nordiske land fjernes, slik at et utvidet produksjonssamarbeid mellom de nordiske land ikke blir hemmet eller hindret på denne måte. For det tredje vil gjennomføringen av et nordisk fellesmarked også forutsette at tollsatsene for biler blir avskaffet mellom de nordiske land.

Samarbeidsutvalget har ennå ikke formulert et konkret forslag til felles tollsatser for biler, delsett til samling eller bildeler. Dette problem omfatter både spørsmålet om nivået for de felles ytre tollsatser og spørsmålet om en eventuell differensiering mellom tollsatsene for henholdsvis biler, delsett og bildeler. Samarbeidsutvalget vil fortsatt overveie disse spørsmål og søke å legge fram konkret forslag i Utvalgets tilleggsrapport.

Når det gjelder tollsatsene på bildeler mellom de nordiske land, er Samarbeidsutvalget av den oppfatning, at disse bør oppheves fra tidspunktet for innføringen av det nordiske fellesmarked. Med dette vil man kunne fremme det produksjonssamarbeid mellom de nordiske land som vil være en viktig forutsetning for at bilforbruket i Danmark, Norge og Finland vil kunne økes i et passende tempo, uten at dette skaper for store valutariske problemer.

Utvalget er likeledes av den oppfatning at tollsatsene på biler mellom de nordiske land bør oppheves.

På bakgrunn av det som er nevnt ovenfor om det ekspanderende bilforbruket, og om produksjonssamarbeidet finner ikke Utvalget nå å kunne stille forslag om tidspunktet og formene for gjennomføringen av fellesmarkedet for biler. Utvalget vil komme tilbake til dette spørsmål i tilleggsrapporten.

6. Avsluttende merknader.

Betydningen av og mulighetene for en ekspansjon i den nordiske maskinindustri.

De nordiske land er tilsammen betydelige produsenter av maskiner. Sammenliknet med større europeiske land utgjør likevel Nordens egen produksjon for en betydelig del av vareområdet bare en forholdsvis liten del av det samlede forbruk i Norden. Til dette kommer at det særlig for Danmarks, Finnlands og Norges vedkommende er et meget betydelig, udekket, teknisk behov for maskinelt utstyr m. v. Endelig vil de nordiske lands muligheter for samhandel med omverdenen og da ikke minst

med oversjøiske områder, i stigende grad bli avhengig av de nordiske lands maskinproduksjon på grunn av det store behov for maskiner m. v. til oppbygging av egen industri i disse områder. Samtidig er eksportmulighetene for andre ferdigvarer til disse områdene trolig betydelig mindre.

De markedsmessige muligheter for en sterk ekspansjon av nordisk maskinindustri er saledes til stede, og for den videre industrielle utvikling i Norden vil en utnyttning av disse mulighetene få stor betydning. Mekanisering og automatisering av produksjonen på nesten alle områder fører til at produksjonen av maskiner m. v. utgjør en stadig stigende del av nasjonalproduktet i et moderne industrisamfunn. Et samfunn som ikke sørger for en sterk utvikling av sin maskinindustri, vil derfor som følge av den tekniske utvikling i stigende grad få begrenset sine alminnelige muligheter for produksjonsøkning.

Maskinindustrien er bare i begrenset omfang avhengig av geografiske forhold og et naturlig råvaregrunnlag. Teknisk og faglig dyktighet synes å være den viktigste faktor på dette produksjonsområde. Det er derfor grunn til å anta at nettopp de nordiske land skulle ha særlig gode produksjonsbetingelser dersom ikke kunstige hindringer, blant annet i form av restriksjoner og toll, subsidier og dobbeltpriser på råvarer, eller utenlandsk kartellpolitikk, stiller seg hindrende i veien for nordisk produksjon.

Også av en annen grunn fortjener en utvikling av maskinindustrien særlig oppmerksomhet fra de nordiske lands side. En stor del av maskinindustriens produksjon er ikke særlig kapitalkrevende i forhold til mange andre industrier, og muligheten for at også mindre bedrifter kan hevde seg i konkurransen, er sikkert større på dette område enn på de fleste andre industriområder. Maskinindustrien synes å være et område hvor det i utpreget grad er plass for unge teknikeres initiativ og hvor det er muligheter for å starte egen bedrift. Det er mange eksempler på at nordiske bedrifter i løpet av få år har arbeidet seg fram fra en beskjeden start til en betydelig produksjon på maskinområdet, en produksjon som også har vist sterk internasjonal konkurransevne.

Konkurransforholdene i Norden og betydningen av et større marked

Gjennomgåelsen av forholdene i den nordiske maskinindustri skal blant annet tjene til å belyse industriens muligheter i et felles nordisk marked og besvare spørsmålet om hvorvidt et felles nordisk marked kan tjene til å fremme utviklingen i den nordiske maskinindustri. Den skal også si noe om de fordeler hvert enkelt av landene vil kunne oppnå, oppveier de mulige ulemper som en markedsintegrasjon er forbundet med.

Det er naturlig å stille spørsmålet om ikke den svenske produksjon av maskiner og elektroteknisk materiell, som er meget større enn de øvrige nordiske lands, på forhånd vil stille de andre lands industrier ugunstig i konkurransen. En nærmere analyse av forholdene har vist at det er betydelige ulikheter mellom svensk maskinindustri og tilsvarende bedrifter i Danmark, Finland og Norge. Særlig gjelder dette med

hensyn til kapitalutstyret. Større likhet i denne henseende ville være av betydning for fellesmarkedets funksjon. Likevel må en være oppmerksom på at det kan være betydelige ulikheter mellom bedriftenes maskinelle utstyr også innenfor svensk industri. Nettopp i denne industrigren har bedriftene større muligheter enn i mange andre industrier for å tilpasse sin produksjon og sine produksjonskostnader etter størrelsen av produksjonsapparatet. De summariske opplysninger som foreligger om produksjonskostnadenes fordeling i de fire lands industrier, synes å vise at de konkurransemessige fordeler som den bedre utstyrte svenske industri måtte ha, i atskillig grad blir oppveiet av et lavere lønnsnivå i de andre nordiske land. Det kan også hevdes at de utstyrmessige mangler som kan konstateres i dansk, finsk og norsk maskinindustri i forhold til den svenske, under alle omstendigheter må søkes rettet på dersom disse lands maskinindustrier fortsatt skal kunne utvikles. Selv om det dreier seg om betydelige investeringsoppgaver i vedkommende industrier, er det likevel begrensede beløp som det vil være behov for når en sammenlikner med andre oppgaver som de tre land har måttet finne en løsning på. For vurderingen av et felles nordisk marked for maskiner m. v. i Danmark, Finnland og Norge, vil det være av betydning i hvilken utstrekning et nordisk fellesmarked kan tenkes å bidra til å lette løsningen av disse investeringsoppgavene. Det kan skje ved at større produksjon, produksjonssamarbeid og spesialisering blir gjort mulig og at utnyttelsen av kapitalutstyret i de nordiske land dermed blir mer effektivt, eller ved at det direkte skapes bedre finansieringsmuligheter for industrien.

Svenske bedrifter innenfor maskinindustrien er gjennomgående noe større enn bedriftene i de andre nordiske land. I de fleste tilfelle er det likevel ikke avgjørende forskjeller det dreier seg om. Det finnes store og små bedrifter i alle nordiske land, og de mindre bedrifter har ikke vesentlig mindre betydning i Sverige enn i de andre nordiske land.

Svensk maskinindustri er utvilsomt meget konkurransedyktig og har hatt bedre muligheter for å rasjonalisere enn maskinindustrien i de andre nordiske land. Dette skyldes blant annet de gunstige eksportkonjunkturer for svensk industri og de bedre finansieringsmuligheter som har vært til stede i Sverige i etterkrigsårene. Imidlertid har sikkert også den svenske industris bedre muligheter for spesialisering som følge av et større hjemmemarked hatt sin betydning for maskinindustriens stilling i Sverige. Det er rimelig at det blir tatt hensyn til ulikhetene i det konkurransemessige utgangspunkt for bedriftene i de fire land, slik som det er gjort i de utarbeidde forslag om avskaffelse av toll og restriksjoner. Dette er blant annet gjort ved at det er foreslått overgangsordninger som gir de øvrige lands bedrifter bedre muligheter til å gjennomføre den nødvendige tilpasning til de større markedsforhold. Det er også grunn til å fremheve at de tekniske betingelser er gunstigere enn på mange andre industriområder. Omstillingsprosesser innenfor maskinproduksjonen forekommer vanligvis ofte. Når en maskinfabrikk må gjennomføre forbedringer og endringer av de maskiner de produserer, vil det ofte dreie seg om omstillinger som ikke er særlig ulik overgangen fra en maskinproduksjon til en annen.

De fordeler som kan oppnås for de fire lands maskinindustrier, ligger først og fremst i at de kan produsere for et større marked uten noen hindringer i form av restriksjoner og toll. Det er neppe tvil om at det større svenske hjemmemarked har skapt bedre betingelser for en konkurransedyktig maskinindustri enn tilfellet har vært i de andre nordiske land hvor hjemmemarkedet i mange tilfelle ikke er stort nok til en så variert og spesialisert produksjon som maskinproduksjonen. Danmark, Finland og Norge har derfor vært henvist til å dekke en betydelig større del av sin forsyning av maskiner o. l. gjennom import. For Danmarks vedkommende har ulempene ved det mindre marked i noen grad kunnet oppveies gjennom en betydelig eksport av maskiner. Tross de senere års utmerkede eksportresultater for dansk maskinindustri, er Danmarks forsyning med maskiner likevel ikke blitt mindre avhengig av importen. Danmarks, Finnlands og Norges store import av maskiner m. v. synes å vise at mulighetene for å fremme produksjonen av maskiner for hjemmemarkedet er meget begrenset selv om en tar i betraktning disse lands importrestriksjoner og toll. Dette henger utvilsomt sammen med de enkelte markeders størrelse og de sterkt varierende krav som kjøperen stiller når han skal gå til anskaffelse av maskinelt utstyr.

De betraktninger som er lagt fram her, er imidlertid ikke bare motiverende for et nordisk fellesmarked på maskinområdet. De peker også i retning av en naturlig interesse for markedsutvidelser i det hele, ikke minst fra de nordiske lands side, og for at det må lykkes å bryte ned tollskrankene ute i verden på et bredere grunnlag. Frigjøringen av den europeiske samhandel synes å kunne innebære store fordeler for nordisk maskinindustri på lengre sikt. Nesten halvdel av de nordiske lands eksport av maskiner m. v. til land utenfor Norden går allerede i dag til de øvrige vest europeiske land.

En tilpassing til et eventuelt fritt vest-europeisk marked vil antakelig komme til å stille større krav til den nordiske maskinindustri. Industrien i Norden må da konkurrere med tilsvarende industrier i andre land hvor det sannsynligvis vil være betydelig større ulikheter i struktur- og kostnadsnivå enn mellom de nordiske land. Det synes å være ønskelig at den nordiske maskinindustri spesialiserer seg og utvider sin produksjon gjennom den hurtigere realiserbare integrering innenfor Norden. Dermed blir industrien bedre i stand til å møte en eventuell konkurranse med de større land senere. På grunn av store muligheter for omstilling i maskinindustrien synes det ikke å være noen risiko for at de produksjonsutvidelser som et nordisk fellesmarked kan oppmuntre til, gjennomføres ved investering i bedrifter som ikke vil kunne klare konkurransen senere i et større europeisk marked.

Betydningen av et nærmere samarbeid mellom de nordiske maskinindustrier.

Samarbeidsutvalget har på bakgrunn av investerings- og utviklingsproblemene for maskinindustrien i Norden overveid hvorvidt det foreligger spesielle samarbeids- og kontakt-problemer innenfor den nordiske maskinindustri som myndighetene kan medvirke til å løse.

Utvalget har ikke ment å burde foreslå spesielle organisatoriske foranstaltninger for å fremme samarbeidet mellom de nordiske maskinindustrier. Utvalget er likevel av den mening at det fulle utbytte av et nordisk fellesmarked først vil kunne oppnås for maskinindustrien i alle fire land dersom samarbeidet bygges ut mellom Nordens maskinfabrikker og mellom nordiske maskinforbrukere og maskinprodusenter. Utvalget mener at det i forbindelse med gjennomføringen av et nordisk fellesmarked bør overveies å rette en henstilling til organisasjoner og bedrifter på maskinområdet i Norden om at de mest mulig søker å fremme et slikt samarbeid.

Når en studerer utviklingen av den nordiske maskinindustri fram til i dag, vil en ofte finne at de bedrifter som har nadd lengst, med betydelige eksportsalg, har hatt viktige innenlandske næringer som avtakere i den tid bedriftene ble etablert og gjennomgikk den første utvikling. Som eksempel kan bl. a. nevnes svensk og finsk maskinindustriproduksjon av maskiner til tre- og papirindustrien, den svenske produksjon av metallbearbeidingsmaskiner og utstyr til vannkraftverk og den danske produksjon av meieri-, kjøle- og landbruksmaskiner, sementmaskiner og skipsmotorer. I noen tilfelle har det vært en sterk tilknytning mellom vedkommende maskinfabrikker og de bedrifter som er avtakere av deres produkter. I andre tilfelle er maskinproduksjonen blitt utviklet gjennom et samarbeid mellom teknikere i maskinindustrien og i de maskinforbrukende industrier. Et slikt samarbeid er av meget stor betydning for maskinindustriens muligheter for å utforme de rette modellene.

Et samarbeid mellom produsent og forbruker av maskinelt utstyr har sikkert større muligheter innenfor de store nasjonale markeder enn i mindre land. Den sterkere kontakt mellom bedriftene i de nordiske land som vil følge av et nordisk fellesmarked skulle imidlertid på bakgrunn av at det allerede i dag eksisterer personlige forbindelser og fordi det også ellers er nær tilknytning mellom de nordiske land, gi muligheter for at den nordiske maskinindustri også vil få del i meget betydningsfulle, men mer ubestemte fordeler som de store lands maskinindustrier nyter godt av innenfor sitt nasjonale marked.

E. Kjemikalier.

Kjemiske produkter kan defineres videre eller snevrere. Samarbeidsutvalget har hovedsakelig begrenset sine drøftelser til de produkter som faller innenfor kapitlene 28, 29 og 31–39 i Brusselnomenklaturen.

Kapitel 28 omfatter rene uorganiske kjemikalier, dog med visse unntak. Kapitel 29 omfatter stort sett alle organiske grunnkjemikalier med unntak av etylalkohol, fargestoffer og plaststoffer. Kapitel 31 består av gjødningsstoffer, som blir henført hit også når de er rene uorganiske kjemikalier.

Under kapitlene 32–38 inngår blant annet kjemisk-tekniske produkter som f. eks. maling og lakk, kosmetiske preparater, såpe og rengjøringsmidler. Under disse kapitlene faller dessuten så vidt forskjellige produkter som garvestoffekstrakter,

parfymeraåvarer, krutt og sprengstoffer, fyrstikker, produkter for fotografisk bruk og plantebeskyttelsesmidler.

Kapitel 39 omfatter så vel ubearbeidde plaststoffer (grunnplast), som halvfabrikata og ferdigvarer av plast, i den utstrekning ferdigvarene ikke kan henføres til andre kapitler i Brusselnomenklaturen. Dette siste er tilfelle med ferdigvarer som for eksempel reiseartikler, porteføljevare, formstykker til elektrisk isolasjon, knapper, leketøy og plastbelagte tekstiler.

Med hensyn til den nøyaktige avgrensning av vareområdet henvises til bilag I.

1. Den kjemiske industris ekspansjonsmuligheter i Norden.

Generelt.

Som bakgrunn for forslaget til opprettelse av et nordisk fellesmarked for kjemikalier skal det i det følgende gis en kort beskrivelse av den kjemiske industris struktur og ekspansjonsmuligheter i Norden.

Hovedtallene for sysselsetting og produksjon innen den kjemiske industri fremgår av tabell XLII.

Tabell XLII. *Sysselsetting og produksjon innen den kjemiske industri¹⁾ i 1955.*

	Bedrifter	Arbeidere	Funksjonærer	Sysselatte i pct. av total sysselsetting innen industrien	Total produksjon (mill. norske kroner)
Danmark	338	7 173	4 170	3,7	681
Finnland	183	6 585	1 770	2,3	716
Norge	218	11 228	3 837	5,1	1 096
Sverige	487	20 295	8 425	3,3	2 060

¹⁾ Tabellen omfatter ikke olje- og fettindustri, oljeraffinerier og medisinalvareindustri. Produksjon av kunstige og syntetiske spinnestoffer er også holdt utenfor. Produksjon av plasthalvfabrikata og -ferdigvarer er derimot tatt med. Tallene må tas med et visst forbehold da det vareområde som her behandles ikke kan avgrenses nøyaktig i de fire lands statistikk. (Dette gjelder for øvrig også for tallmaterialet i de tabeller som i det følgende gis i tilknytning til avsnittene om de ulike grener av den kjemiske industri.)

Den danske industri er i første rekke en foredlingsindustri. Den norske industri fremstiller særlig grunnkjemikalier. Den finske og den svenske industri fremstiller både grunnkjemikalier og bearbeidde kjemiske produkter. Denne uensartede struktur skyldes at råstoffgrunnlaget og behovet for kjemikalier har vært forskjellig i de enkelte land.

I Danmark, hvor det hverken finnes naturlige råvaretilganger eller kraftkilder av betydning, er utviklingen innen den kjemiske industri i første rekke blitt preget av den innenlandske etterspørsel. For Danmarks vedkommende er det derfor fremstillingen av landbrukskjemikalier og kjemikalier til næringsmiddelindustrien som

har spilt størst rolle. I de senere år har det dessuten utviklet seg en betydelig farge- og lakkindustri og likedan en temmelig stor industri for fremstilling av halvfabrikata og ferdigvarer av plast.

Den kjemiske industri i Finland har hittil hovedsakelig tatt sikte på å dekke hjemmemarkedet. Hovedtyngden av produksjonen faller på kjemisk-tekniske produkter. De siste årene har industrien ekspandert sterkt men bærer fortsatt preg av å være en hjemmemarkedsindustri. Av nye produksjonsområder kan bl. a. nevnes kvelstoffprodukter.

For Norges vedkommende er det i første rekke tilgangen på billig vannkraft som har preget utviklingen. Hovedtyngden av produksjonen faller da også på elektrokjemiske produkter, dvs. på uorganiske grunnkjemikalier hvor produksjonen er sterkt avhengig av tilgangen på elektrisk kraft. Dessuten har treforedlingsindustrien utviklet en organisk-kjemisk industri på basis av sulfitspritt. Endelig har den sterke stigningen i plastforbruket i de senere år medført en betydelig økning i produksjonen av råvarer, halvfabrikata og ferdigvarer av plast.

Den svenske kjemiske industri er karakterisert ved en langt større bredde i produksjonen. Hovedtyngden av produksjonen faller på uorganiske grunnkjemikalier og kjemisk-tekniske produkter. Også i Sverige har det utviklet seg en organisk-kjemisk industri på basis av sulfitspritt, ved siden av at plastindustrien har økt produksjonen sterkt.

I det følgende behandles områdene «uorganiske grunnkjemikalier og gjødningsstoffer», «organiske grunnkjemikalier», «plaststoffer» og «kjemisk-tekniske produkter m. v.» i avsnitt hver for seg.

Uorganiske grunnkjemikalier og gjødningsstoffer.

Tabell XLIII viser produksjon, utenrikshandel og forsyning forsåvidt angår uorganiske grunnkjemikalier og gjødningsstoffer i de fire nordiske land i 1955.

Tabell XLIII. *Uorganiske grunnkjemikalier og gjødningsstoffer. Produksjon, utenrikshandel og forsyning i 1955. Mill. norske kroner.*

	Danmark	Finland	Norge	Sverige	Norden i alt
Produksjon	109	321	580	605	1 615
Import	261	196	157	281	895
Eksport	4	5	333	80	422
Forsyning (produksjon + import ÷ eksport)	366	512	401	806	2 088

Den nåværende struktur innen denne del av den kjemiske industri er helt forskjellig i de fire land. I Danmark er den uorganiske kjemiske industri hovedsakelig begrenset til fremstilling av superfosfat og svovelsyre. Den finske produksjon består i første rekke av svovelsyre, klor, kalsiumkarbid samt fosfor- og kvelstoffgjødning. Som følge av tilgangen på billig elektrisk kraft har det i Norge oppstått en meget

betydelig eksportindustri på det elektrokjemiske område. Den norske produksjonen omfatter i første rekke kalsiumkarbid og kvelstoffprodukter. Sverige har også i en viss utstrekning eksport av elektrokjemiske produkter, f. eks. kaliumklorat og kalsiumkarbid. Den svenske uorganiske kjemiske industri er stort sett mer utviklet enn den finske og den norske industri, unntatt når det gjelder kvelstoffprodukter. Dette skyldes i første rekke at Sverige har et større innenlandsk marked.

Den store forskjell mellom på den ene siden dansk og på den andre siden finsk, norsk og svensk produksjon av uorganiske grunnkjemikalier skyldes for øvrig for en stor del at Finland, Norge og Sverige har betydelige industrier, bl. a. treforedlingsindustri, som forbruker store mengder av uorganiske kjemikalier.

Når det gjelder mulighetene for en fortsatt ekspansjon innen den uorganisk-kjemiske industri ligger produksjonsvilkårene forskjellig til rette i de fire land. For enkelte uorganiske kjemikalier der tilgangen på elektrisk kraft spiller mindre rolle, skulle alle fire land ha gode muligheter for en videre utbygging. Dette gjelder for eksempel fremstilling av kjemikalier på basis av svovelsyre. Det er også grunn til å peke på mulighetene for i Finland og Norge å ta opp produksjon av titanoksyd på basis av ilemenitt. For Norges og til dels for Sveriges vedkommende vil tilgangen på billig elektrisk kraft gi grunnlag for en fortsatt utbygging av den elektrokjemiske industri.

Organiske grunnkjemikalier.

På lengre sikt har Nordens produksjonsmuligheter innenfor den organisk-kjemiske industri en særlig interesse. På dette område foregår det en sterk ekspansjon i de store industriland og da i første rekke for petrokjemikalier, plaststoffer og kunstfibrer. De organiske kjemikalier er gjennomgående karakterisert ved en høyere foredlingsgrad enn de uorganiske kjemikalier.

Produksjonen av organiske kjemikalier på basis av crackgasser fra oljeraffineriene begynte i De forente stater i midten av 1920-årene og oljen dannet allerede før krigen basis for en betydelig del av den organisk-kjemiske industri i De forente stater. Siden 1938 er De forente stater's produksjon av petrokjemikalier blitt mer enn tidoblet.

I Vest-Europa ble denne produksjon først tatt opp etter krigen. Den er foreløpig konsentrert til Storbritannia, Vest-Tyskland, Frankrike, Italia, Belgia og Nederland. I 1953 utgjorde Vest-Europas produksjon av petrokjemikalier vel 200 000 tonn. I 1955 var den steget til nærmere 400 000 tonn og i 1958-59 ventes den å komme opp i over 1 000 000 tonn.

Tabell XLIV gjengir produksjon, utenrikshandel og forsyning forsåvidt angår, organiske grunnkjemikalier i de nordiske land i 1955:

Tabell XLIV.

*Organiske grunnkjemikalier. Produksjon, utenrikshandel
og forsyning i 1955. Mill. norske kroner.*

	Danmark	Finland	Norge	Sverige	Norden i alt
Produksjon ¹⁾	13	50	142	205
Import	55	38	32	128 ²⁾	253
Eksport	22	0,3	21	50 ²⁾	93
Forsyning (produksjon + import ÷ eksport)	..	51	61	220	332

1) Bortsett fra sprit og medisinalvarer fremstilles det ikke i Danmark organiske grunnkjemikalier i større omfang. 2) Omfatter i en viss utstrekning også andre kjemiske produkter enn organiske grunnkjemikalier.

Produksjonen av organiske grunnkjemikalier i de nordiske land er ikke på langt nær tilstrekkelig til å dekke behovet. For en rekke av produktene er landene helt avhengige av import fra tredjeland. Produksjonen har hittil vært begrenset som følge av mangel på innenlandske råstoffer. I Finland, Norge og Sverige har den viktigste råvare vært sulfitsprit, som blant annet danner basis for produksjon av løsnings- og mykningsmidler. En annen råvare er kalsiumkarbid som i Finland, Norge og Sverige danner basis for produksjon av trikloretylen, i Norge og Sverige også for polyvinylklorid og i Sverige dessuten for melamin. En viktig grunnkjemikalie er videre ftalsyreanhydrid som fremstilles i Danmark og Sverige av naftalin. Produksjonen er imidlertid av relativt beskjedent omfang. Bortsett fra den produksjon som her er nevnt finnes det i Norden praktisk talt ikke noe motstykke til den produksjon av organiske grunnkjemikalier som er i usedvanlig sterk ekspansjon i utlandet.

I de store industriland blir de organiske grunnkjemikalier i stadig større utstrekning fremstilt på basis av petroleum og jordgasser. Samarbeidsutvalget vil fremholde at Norden forsåvidt petroleum angår, ikke har noe nevneverdig handicap jevnført med andre vest-europeiske land. Flytende petroleumsprodukter kan importeres nesten like billig til nordisk som for eksempel til engelsk havn. Storbritannia har som kjent fått en meget betydelig petrokjemisk industri etter krigen.

Produksjonen av petrokjemikalier må foregå i så store anlegg at det innenlandske marked i hvert enkelt av de nordiske land sannsynligvis har vært for lite som grunnlag for produksjon i lønnsom skala. På bakgrunn av den sterke stigning i forbruket av plaststoffer, kunstige spinnestoffer, løsningsmidler, syntetiske vaskemidler m. v. kan man regne med at en produksjon som tar sikte på hele det nordiske marked etter hvert vil bli rentabel, iallfall for en del produkters vedkommende. Danmark har tatt et første skritt i retning av en petrokjemisk industri ved utbygging av et pyrolyseverk.

Videre ville reising av et større koksverk i Norden kunne danne grunnlag for en ny organisk-kjemisk industri. Det foreligger endelig muligheter for å utvide produksjonen av organiske kjemikalier på basis av kalsiumkarbid.

Plaststoffer.

Som nevnt skyldes ekspansjonen innen den organisk-kjemiske industri blant annet den sterke stigningen i forbruket av plast. Plaststoffene vinner stadig større innpass og erstatter i flere tilfelle andre materialer som tre, glass, metaller, gummi, papir etc.

Produksjonen av plaststoffer kom først for alvor i gang i De forente stater i begynnelsen av 30-årene og har etter krigen gjennomgått en meget rask utvikling. Verdensproduksjonen utgjorde i 1938 ca. 300 000 tonn og har siden 1945 steget fra omkring 500 000 tonn til nærmere 3 000 000 tonn pr. år. Det er de store industriland som i første rekke leder utviklingen. Produksjonen er i de fleste tilfelle meget kapitalkrevende og må foregå i stor skala for å være lønnsom.

I tabell XLV er tatt inn oppgaver over produksjon, utenrikshandel og forsyning forsåvidt angår plaststoffer i de fire land i 1955.

Tabell XLV. *Plaststoffer. Produksjon, utenrikshandel og forsyning i 1955¹⁾*
Mill. norske kroner.

	Danmark	Finnland	Norge	Sverige	Norden i alt
Produksjon:					
Råvarer	40	6	22	114	182
Halvfabrikata	18}	43	11	107}	409
Ferdigvarer ²⁾	86}		52	92}	
I alt	144	49	85	313	591
Import:					
Råvarer	52	37	33	69	191
Halvfabrikata	31	8	6	48	93
Ferdigvarer ²⁾	12	9	9	36	66
I alt	95	54	48	153	350
Eksport:					
Råvarer	3	—	8	20	31
Halvfabrikata	7	—	—	28	35
Ferdigvarer ²⁾	11	0,2	1	6	18,2
I alt	21	0,2	9	54	84,2
Forsyning (produksjon + import ± eksport):					
Råvarer	89	43	48	162	342
Halvfabrikata	42}	60	17	128}	516
Ferdigvarer ²⁾	87}		60	122}	
I alt	218	103	125	412	858

¹⁾ De danske, finske, norske og svenske tall er ikke helt sammenlignbare, som følge av en ulik avgrensning av vareområdet i de fire land. ²⁾ Tallene for produksjonen av ferdigvarer omfatter også andre varer enn de som går inn under kapittel 39 i Brussel-nomenklaturen.

Danmark produserer hovedsakelig alkyder og i beskjedent omfang også fenoplast og produksjonen av polystyren er under utbygging. Den finske industrien fremstiller fenoplast, kaseinplast og visse aldehyder for fargeindustrien og har planer om å ta opp produksjon av polyvinylklorid. I Norge faller hovedtyngden av produksjonen på fenoplast, aminoplast og polyvinylklorid. Produksjonen er imidlertid best utbygd i Sverige. Den svenske produksjon domineres av alkyder, fenoplast, aminoplast og umettede polyestrer. Dessuten kan nevnes polyvinylklorid, polystyren og celluloseplast.

Den raskeste internasjonale utvikling på plastområdet skjer for tiden i tilknytning til polyetylen og polyvinylklorid. Produksjonen av polyetylen er foreløpig ikke blitt tatt opp i noen av de nordiske land. Forbruket har imidlertid steget sterkt i de siste årene slik at spørsmålet om å sette i gang produksjon av denne varen må sies å ha fått større aktualitet. Både i Norge og Sverige er det for øvrig planer om å ta opp produksjonen av andre vinylplaststoffer enn polyvinylklorid.

Produksjonen av halvfabrikata og ferdigvarer av plast har de siste årene steget sterkt i alle de fire nordiske land. Etter alt å dømme vil produksjonen også øke i årene fremover etter hvert som det vinnes nye erfaringer om plaststoffenes forskjellige egenskaper og anvendelsesmuligheter. Utviklingen av nye fremstillingsmetoder for så vel halv- som helfabrikata vil antakelig også medføre økt forbruk og dermed ytterligere skjerpe konkurranseforholdet til materialer som tre, glass, metaller, gummi, papir etc. Produksjonen av halvfabrikata og ferdigvarer av plast som er en rent mekanisk industri, vil antakelig kunne utvikles uavhengig av produksjonen av organiske kjemikalier.

Av kunstige og syntetiske spinnestoffer er rayonull, rayonsilke og akrylnitrilull gjenstand for produksjon i Norden. Samarbeidsutvalget har imidlertid ikke tatt disse fibrene opp til behandling.

Kjemisk-tekniske produkter.

Når det gjelder den kjemisk-tekniske industri, herunder medregnet fremstilling av maling og lakk, er produksjonen i alle de fire nordiske land stort sett tilstrekkelig til å dekke det innenlandske behov. De nordiske lands produksjon, utenrikshandel og forsyning for såvidt angår kjemisk-tekniske produkter fremgår av tabell XLVI

Tabell XLVI. *Kjemisk-tekniske produkter. Produksjon, utenrikshandel og forsyning i 1955.*
Mill. norske kroner.

	Danmark	Finland	Norge	Sverige	Norden i alt
Produksjon	429	333	390	918	2 070
Import	161	121	94	283	659
Eksport	68	11	38	181	298
Forsyning (produksjon + import ÷ eksport)	522	443	446	1 020	2 431

Maling- og lakkindustrien er relativt godt utbygget og dekker stort sett det innenlandske marked i de fire land. Danmark har spesielt en betydelig produksjon av organiske pigmenter, hvorav en vesentlig del blir eksportert, bl. a. til Norge og Sverige.

Såpe- og vaskemiddelindustrien tar stort sett sikte på å dekke det innenlandske marked. De syntetiske organiske vaskemidler inntar en stadig større plass.

Parfyme-, kosmetikk- og toalettmiddelindustrien er en typisk hjemmeindustri i alle nordiske land.

Av andre kjemisk-tekniske produkter som er gjenstand for produksjon i de nordiske land, kan nevnes plantevernmidler, sprengstoffer og fyrstikker.

For kjemisk-tekniske produkter som er typiske forbruksvarer, vil i første rekke befolkningstilveksten og inntektsnivået bestemme produksjonsutviklingen i årene fremover. Ekspansjonsmulighetene er forholdsvis begrensede. Det er imidlertid grunn til å regne med at produksjonen av syntetiske vaskemidler vil øke ganske sterkt på bekostning av de tradisjonelle vaskemidler.

2. Behovet for et økonomisk samarbeid med sikte på en videre utbygging av den kjemiske industri i Norden.

I den utstrekning det i dag er mulig å vurdere produksjonsmulighetene synes i hvert fall energi- og råstoffgrunnlaget i de nordiske land på mange områder å ligge til rette for en videre utbygging av den kjemiske industri, særlig den elektro-kjemiske industri. Men også for en del områder innen den organisk-kjemiske industri samt for produksjonen av plaststoffer er det muligheter for en betydelig utbygging av industrien.

Utbyggingen av den kjemiske industri vil imidlertid kreve store investeringer. Tabell XLVII gir opplysninger om kapitalintensiteten i den kjemiske industri og i den samlede industri.

Tabell XLVII.

Industriens kapitalintensitet.

	Danmark (1951)		Finnland (1955)		Norge (1955)		Sverige (1955)	
	Kjem. ind. ¹⁾	Hele ind.	Kjem. ind. ²⁾	Hele ind.	Kjem. ind. ²⁾	Hele ind.	Kjem. ind. ²⁾	Hele ind.
Investert kapital (Brannforsikringsverdi. Mill. kroner) ³⁾	733	7 709	527	15 475	1 659	13 012	2 239	47 573
Sysselsetting (1000 pers.) . .	15,6 ⁴⁾	255,2 ⁴⁾	7,9	346,1	15,1	294,0	25,0	850,0
Investert kapital pr. ansatt (1000 norske kroner)	47,0	30,2	66,7	44,7	110,1	44,3	89,6	56,0

¹⁾ Svarer til grupperingen i den danske industristatistikk. ²⁾ Omfatter ikke olje- og fettindustri, oljeraffinerier og medisinalvareindustri. Produksjon av kunstige og syntetiske spinne-stoffer er også holdt utenfor. Produksjon av plasthalvfabrikata og -ferdigvarer er derimot tatt med.

³⁾ Omfatter ikke investeringer i kraftanlegg. ⁴⁾ Omfatter bare arbeidere.

Når investert kapital pr. ansatt representerer så store beløp innenfor kjemisk industri skyldes dette ikke bare at produksjonsprosessen krever et kostbart kapitalutstyr. Den tekniske utvikling fører også med seg at bedriftene må satse store beløp på forskning, produksjonsplanlegging m. v. Tendensene til en stadig sterkere automatisering har dessuten en særlig betydning i den kjemiske industri og virker til å øke kapitalintensiteten ytterligere.

Utviklingen innen den kjemiske industri går også i retning av en stadig sterkere konsentrasjon i storbedrifter og sterke industrikonserner. Det er i denne forbindelse nok å nevne sammenslutninger som I.C.I. og Du Pont.

Disse forhold hemmer de nordiske lands ekspansjon innen den kjemiske industri, særlig på det organiske felt. Landene er for små økonomiske enheter med et for begrenset hjemmemarked. De store konsernene har fordelene av å kunne utnytte sine egne hjemmemarkeder i ly av høye tollsatser og andre restriksjoner på importen. Totalt importforbud forekommer også i enkelte land.

Et nordisk fellesmarked med tollfrihet innad og felles tollbeskyttelse utad vil på mange områder kunne skape et tilstrekkelig hjemmemarked og gi industrien større muligheter for kapitaltilførsler. Fellesmarkedet vil derfor kunne bli en avgjørende forutsetning for de videre ekspansjonsmuligheter, særlig innenfor den organisk-kjemiske industri og plastindustrien.

Fellesmarkedet vil også på annen måte kunne få betydning for de grener av den kjemiske industri som i dag i første rekke avsetter sine produkter på hjemmemarkedet. Dette gjelder for eksempel maling- og lakkindustrien, sape- og vaske-middelindustrien, parfyme- og kosmetikkindustrien der mulighetene for rasjonalisering og spesialisering er begrenset som følge av at hjemmemarkedet er for lite.

På mange områder, særlig innen den organisk-kjemiske industri, vil en utbygging av produksjonen i Norden kreve så store investeringer i kapitalutstyr, forskning m. v. at oppgavene vil kunne løses best gjennom et direkte produksjons- og investerings-samarbeid mellom industriene i de fire land. Dette gjelder i første rekke på områder der produksjonen må være høyt spesialisert og foregå i stor skala.

Endelig er det grunn til å understreke at tilgangen på forskningspersonell og tilstrekkelig utdannet arbeidskraft vil være av avgjørende betydning for en videre ekspansjon. Det vil være ønskelig å få etablert et direkte samarbeid mellom forskningsinstitutter og større industribedrifter i de fire land.

3. Utvalgets forslag.

Prinsipielle retningslinjer vedrørende tollforslaget.

På bakgrunn av det som foran er sagt om den kjemiske industris struktur og ekspansjonsmuligheter i Norden og om et nordisk samarbeid, vil Samarbeidsutvalget foreslå et tollsystem som gir en viss beskyttelse for den bestående industri på områder hvor dette ansees påkrevet, og som dessuten gir nødvendig støtte til utbygging av produksjonen på områder hvor det synes å foreligge aktuelle utviklingsmuligheter.

Når det gjelder utviklingsmulighetene på noe lengre sikt, har utvalget vært av den oppfatning at spørsmålet om eventuell tollbeskyttelse bør tas opp til drøftelse når det foreligger konkrete produksjonsplaner som er av betydning.

Samarbeidsutvalget har videre på bakgrunn av forskjellighetene i produksjons- og konkurranseforholdene utformet tollforslaget etter følgende hovedsynspunkter:

For uorganiske grunnkjemikalier bør det i videst mulig omfang være tollfrihet. For organiske grunnkjemikalier bør det i alminnelighet gjennomføres et moderat tollnivå. Tollsatsene for kjemisk-tekniske varer bør fastsettes på grunnlag av de tollsats som blir gjort gjeldende for grunnkjemikaliene, og ut fra hensynet til konkurranseforholdene for de forskjellige varegrupper.

Tollnivået.

De tollforslag Samarbeidsutvalget har utarbeidet på kjemiområdet finnes i Bilag I, og kan i korthet karakteriseres på følgende måte:

Uorganiske kjemikalier (kap. 28): Som hovedregel foreslås tollfrihet. Men for visse varer er det konstatert et beskyttelsesbehov som man har ment ikke å kunne tilside sette. Det gjelder spesielt klor, oksygen, forskjellige syrer (saltsyre, svovelsyre, salpetersyre, fosforsyre m. fl.) og visse varer der disse syrer inngår, samt enkelte andre varer (f. eks. kalsiumkarbid, sinkoksyd, sink- og blykromater). Tollnivået for de nevnte varer er i alminnelighet satt til 5%, for klor og klorprodukter til 7% og for enkelte varer hvor særlige forhold gjør seg gjeldende, til 10–12%.

Organiske kjemikalier (kap. 29): Det er som hovedregel foreslått et tollnivå på 12%, som er noe lavere enn gjennomsnittet av de nordiske lands nåværende tollnivå.

En del viktige produkter for den kjemiske syntese er imidlertid oppført med tollfrihet, således blant annet metanol, benzen, toluen, xylen m. fl., en rekke stoffer innen fenolgruppen, en rekke aminer som anilin, toluidin, xylidin og dessuten hele gruppen av enzymer m. v.

Gjødningsstoffer (kap. 31): Det foreslås tollfrihet for samtlige gjødningsstoffer under kapitel 31. For å motvirke forstyrrelser i det distribusjonssystem som for tiden opprettholdes i Sverige foreslås imidlertid en særskilt ordning for Sveriges vedkommende. Ifølge det svenske system skjer salget av gjødningsstoffer til priser som er lavest i begynnelsen av gjødningsåret (som regnes fra 1. juni til 31. mai) og som siden stiger suksessivt mot slutten av gjødningsåret. Hensikten med disse differensierte priser er å stimulere de endelige forbrukere til tidlige innkjøp for på denne måten å få spredd lagerfunksjonen mest mulig. En tilfeldig import av gjødningsstoffer til meget lave priser vil kunne virke meget forstyrrende på distribusjonssystemet. For å motvirke slike forstyrrelser skal for Sveriges vedkommende gjelde at i den utstrekning ammoniumsulfat, ammoniumnitrat m. v. og kvelstoff-

holdige blandingsgjødninger innføres til Sverige til priser som ligger under en på forhand fastsatt pris, pålegges en toll på 3 svenske øre pr. kg. Disse priser vil bli fastsatt på en slik måte at nordiskproduserte varer ikke blir berørt av toll.

Garve- og fargestoffer (kap. 32): Det er foreslått tollfrihet for garvestoffer med unntak av visse syntetiske garvestoffer hvor toll er satt til 6%. Det er likeledes foreslått tollfrihet for langt den overveiende del av fargestoffene, mens det er foreslått 10% for de fleste kulørte pigmenter. Malervarene er satt til 10–12% og de sorte trykkfarger til 8%.

Flyktige oljer, parfymen m. v. (kap. 33): Det er foreslått tollfrihet for flyktige vegetabiliske oljer og en toll på 12% for varer på basis av slike oljer samt for toalettpreparater o. l.

Såpe, vaskemidler, smøremidler, voks m. v. (kap. 34): Det er foreslått 12% for såpe, vaskemidler, syntetisk voks og stearinlys o. l. Det er foreslått 4 danske øre, 4 norske og 3 svenske øre pr. kg for lyse smøreoljer og smørefett. For pusse- og polermidler foreslås 10%.

Eggehvitestoffer og lim (kap. 35): Det er foreslått 12% for lim, 8% for gelatin og tollfrihet for de øvrige varene.

Sprengstoffer m. v. (kap. 36): Det foreslås 5% for svartkrutt og visse varer av svartkrutt, 12% for annet krutt samt sprengstoffer og visse varer herav, 12% for fyringstabletter o. l., 15% for fyrverkeriartikler, og 20 danske øre, 20 norske og 15 svenske øre pr. kg for fyrstikker. For de øvrige varer foreslås tollfrihet.

Film. v. (kap. 37): Det er foreslått tollfrihet for all film unntatt framkalt positiv kinematografisk film hvor toll er satt til 11 danske kroner, 11 norske og 8 svenske kroner pr. kg. For lysfølsomt papir og for lysfølsom kolloidumemulsjon er foreslått 10%.

Diverse kjemiske produkter (kap. 38): Kapitlet omfatter en rekke særskilt nevnte produkter og restprodukter fra den kjemiske industri samt alle ikke særskilt spesifiserte blandinger av kjemikalier. For de særskilt nevnte varer er som hovedregel foreslått tollfrihet; men for pine-oil, rå dipentén og blandede løsningsmidler er foreslått 12%, for appreturmidler 10% og for plantevernmidler, metallbeiser og ildslukningspatroner 5%. For kjemikalieblandinger som inneholder organiske kjemikalier, og for kjemikalieblandinger i pakninger som veier høyst 10 kg brutto, foreslås 12%. For andre kjemikalieblandinger foreslås at toll beregnes på grunnlag av den bestanddel som bærer den høyeste toll.

Råvarer, halvfabrikata og visse ferdigvarer av plast (kap. 39): Det foreslås 10% for råvarene og 15% for halvfabrikata og ferdigvarer av plast. For vulkanfibrer og for tilsvarende varer av papp foreslås 5–6%.

Unntaksbestemmelser vedrørende tollfrihet på særlige områder.

Når kjemikalier importeres til framstilling av produkter som er gjenstand for vesentlig produksjon i Norden, og slike produkter ellers ville få negativ tollbeskyttelse, mener Samarbeidsutvalget at vedkommende kjemikalier bør tilståes tollfrihet (uansett de foreslåtte tollsatser). Dette gjelder vesentlig de tilfelle som er nevnt nedenfor:

1. Varer som utelukkende anvendes som tilsetning til mineraloljer for å motvirke banking, oksydering, korrosjon eller harpiksdannelse, for å regulere viskositeten eller for å tjene andre liknende formål.
2. Varer som utelukkende anvendes til framstilling av plantevernmidler o. l.
3. Varer som utelukkende eller hovedsakelig anvendes som legemidler eller til framstilling av legemidler.

Videre er Samarbeidsutvalget kommet til at det bør gjennomføres alminnelig tollfrihet for slike varer som ikke er gjenstand for vesentlig produksjon innenfor fellesmarkedet. En viser i denne forbindelse til avsnittet om koordinering av de tolladministrative bestemmelser i kapitel I B 2.

Importrestriksjoner.

Bilag I inneholder en oversikt over de gjeldende importrestriksjoner i de fire land.

Danmark har stort sett liberalisert importen av råvarer og halvfabrikata, mens de fleste ferdigvarer er regulert. I Finland er all import underlagt regulering. I Norge omfatter reguleringen et betydelig antall produkter, både råvarer og ferdigvarer. Sverige har stort sett liberalisert hele området.

Samarbeidsutvalget har gått ut fra at kvantitative restriksjoner som regel ikke bør anvendes i fellesmarkedet. Utvalget foreslår at gjenstående importrestriksjoner oppheves fra det tidspunkt fellesmarkedet trer i kraft, med unntak av noen få vareposisjoner, jfr. nedenstående redegjørelse for foreslåtte overgangsordninger.

Utvalget har likevel ikke foreslått opphevet de importrestriksjoner som samtlige fire land opprettholder for de kjemiske forbindelser, farger o. l. som inneholder gull eller andre edle metaller. Disse restriksjonene er motivert med valutakontrollhensyn og synes å være uten betydning for fellesmarkedet.

Visse varer som foreslås holdt utenfor fellesmarkedet.

Om det ved etableringen av et felles marked under alminnelige konkurranseforhold kan oppstå vanskeligheter for visse produksjonsgrener i et eller flere av landene, mener Utvalget at dette ikke bør føre til at vedkommende produkter holdes utenfor fellesmarkedet. Spørsmålet bør søkes løst ved at det for disse varer innrømmes

en tilpasnings- eller avviklingsperiode i et nærmere fastsatt tidsrom (overgangsordning), jfr. nedenfor.

Samarbeidsutvalget har etter dette bare foreslått at enkelte spesielle varer blir holdt utenfor fellesmarkedet. Dette gjelder særlig kasein og stivelse samt produkter derav.

Overgangsordninger.

For et begrenset antall varer har det vært nødvendig å tillate at et eller flere av landene beholder toll eller restriksjoner under en overgangstid. Også når det gjelder tollsatsene utad har det i visse tilfelle vært behov for en gradvis tilpassing til de felles tollsatser. De foreslåtte overgangsordninger fremgår av bilag II.

Overgangsordningene er utformet slik at avviklingen av to len både utad og innad som regel skjer med en jevn årlig avtrapping over hele perioden. Videre har man lagt vekt på å utforme overgangsordningene slik at det så vidt mulig blir gitt en nordisk preferanse i overgangstiden. Dette prinsipp har man imidlertid måtte avvike i et par tilfelle der man må regne med at det i første rekke er konkurransen fra de andre nordiske land som kan ventes å volde vanskeligheter.

Overgangsordninger for tollene berører for Danmarks vedkommende klor, kloritter og hypokloritter (både de ytre og indre tollsatser), og borax, noen få organiske kjemikalier og amatøruldefilm (bare de ytre tollsatser). De finske overgangsordninger omfatter bl. a. salpetersyre (bare den ytre tollsats), svovelsyre, sinkoksyd, kaustisk soda, en del organiske grunnkjemikalier, diverse farger, fernisser og lakker, kosmetiske preparater, såpe, vaskepulver, stearin-, parafin- og vokslys, lim og klister, fyrstikker, samt halvfabrikata og ferdigvarer av plast (både ytre og indre tollsatser). For Norges vedkommende omfatter overgangsordningene sinkoksyd (bare den ytre tollsats), tannkrem og andre kosmetiske preparater, vaske- og rensedmidler og ferdigvarer av plast (både de ytre og indre tollsatser), pusse- og polermidler, lys, krutt og sprengstoffer (bare de indre tollsatser). For Sveriges vedkommende omfatter overgangsordningene ammoniumnitrat, ammoniumsulfat og visse blandede gjødningsstoffer (både de ytre og indre tollsatser). Overgangsperiodenes lengde er som regel satt til 5 år, noen ganger opp til 10 år.

Overgangsordninger for importrestriksjoner forutsettes for et fåtall varer. På dansk side er det tatt forbehold om å beholde restriksjonene for klor, kloritter og hypokloritter i en overgangsperiode på 5 år og for sprengstoffer i en overgangsperiode på 10 år. Fra norsk side har man forbeholdt seg å beholde importrestriksjonene for soda inntil 1. juli 1965. For kaligjødningsstoffer kan de norske restriksjonene oppheves så snart betalingssituasjonen tillater det. Fra finsk og svensk side har man ikke bedt om noen overgangsordninger for importrestriksjonene.

Eksporrestriksjoner.

De danske, norske og svenske eksportrestriksjoner berører i første rekke ikke-nordiske varer og synes å være uten betydning for fellesmarkedet. I Finland er

derimot alle kjemikalier gjenstand for eksportregulering. Samarbeidsutvalget forutsetter at eksportrestriksjoner ikke blir anvendt i fellesmarkedet for kjemikalier av nordisk opprinnelse.

Spritspørsmålet.

Sprit (etylalkohol) spiller stor rolle som råvare for visse industrier innenfor kjemiområdet. Da fellesmarkedet inntil videre ikke kommer til å omfatte sprit, har Samarbeidsutvalget funnet det nødvendig å undersøke hvilke konsekvenser dette kan få for de spritforbrukende industrier. Disse kan deles i to hovedgrupper: For det første industrier som anvender sprit for fremstilling av kjemisk-tekniske varer som for eksempel parfymen og kosmetika. For det andre industrier som ved kjemisk omdannelse av sprit fremstiller organiske kjemikalier o. l.

En forskjell i prisen på sprit spiller antakelig liten rolle for den relative konkurransevne på det kjemisk-tekniske område, forutsatt at forskjellen ligger innen rimelige grenser. Men det er behov for en utjevning når det gjelder den interne beskatning av sprit. Denne utjevning bør etter Utvalgets mening skje ved at alle de nordiske land opphever de någjeldende interne avgifter på sprit til kjemisk-teknisk bruk.

Produksjonen av organiske kjemikalier på basis av sprit har særlig betydning for Finland, Norge og Sverige. Forutsetningene for produksjonen av sulfitsprit er neppe så forskjellige i de tre land at det kan sies å være noen særlig forskjell for såvidt angår den innenlandske prisdannelse. For Norges og Sveriges vedkommende foreligger imidlertid visse problemer på grunn av at spritbehovet i disse land delvis må dekkes ved import. Sverige har for tiden en sprittoll uten adgang til å innvilge tollfrihet for sprit til industriformål. I Norge kan derimot sprit som anvendes til fremstilling av kjemiske produkter innføres tollfritt, idet det blir gitt dispensasjon fra gjeldende toll. En norsk bedrift kan følgelig importere sprit tollfritt og fremstille en vare som siden eksporteres til Sverige. I et felles nordisk marked blir denne vare tollfri ved innførsel til Sverige. En svensk bedrift som fremstiller samme vare, har imidlertid en tollbelastning på sin råvare og kommer av denne grunn i en dårligere konkurransestilling. I visse tilfelle, for eksempel for butanol og oktanol, utgjør merkostnadene en betydelig del av ferdigvarens pris. Utvalget er kommet til at det for Norges og Sveriges vedkommende er nødvendig å få i stand en harmonisering av tollsatsene for teknisk sprit, før fellesmarkedet gjennomføres for de berørte kjemiske produkter.

Forbruksavgifter for parfymen, kosmetiske preparater og toalettartikler.

Danmark, Norge og Sverige har innført særskilte forbruks- eller omsetningsavgifter for parfymen, kosmetiske preparater og toalettartikler. Finland har ingen særavgifter på disse varer. Avgiftene i Danmark, Norge og Sverige påhviler stort sett de samme artikler. Tannkrem og munnvann er imidlertid avgiftsbelagt i Sverige og

avgiftsfri i Danmark og Norge. Hudkrem o. l. er pålagt avgift i Danmark og Norge, men avgiftsfri i Sverige.

I Danmark utgjør avgiften 30% av detaljprisen inkl. skatt. I Norge utgjør avgiften 30 eller 60%, alt etter varens art, i prinsippet beregnet av prisen ved salg fra grossist til detaljist. I Sverige utgjør avgiften, beregnet på prisen fra produsent til videreforhandler, 25–80%.

Samarbeidsutvalget har ikke funnet det nødvendig å foreslå en samordning av forbruksavgiftene for parfymen, kosmetika og toalettpreparater, da det her ikke er tale om ravareavgifter. For at et fellesmarked skal kunne etableres kreves det imidlertid at innenlandske varer og importvarer blir pålagt de samme avgifter. Det henvises forøvrig til kapitel III B om forbruksavgifter.

Sikkerhetsforskrifter for krutt og sprengstoffer.

I samtlige fire land gjelder særskilte sikkerhetsforskrifter for tilvirking, transport, omsetning og oppbevaring av krutt og sprengstoffer. De finske forskrifter er for tiden under revisjon. Forskriftene er stort sett av samme karakter, men kan i enkelte tilfelle ha fått en mer restriktiv virkning i ett land enn i andre. Fra dansk side er spesielt pekt på at bestemmelsene i økonomisk henseende virker som en fast omkostning — like stor uansett bedriftens størrelse. De mindre industriforetak rammes derved hardere av bestemmelsene enn de større bedrifter.

Ulikhetene i forskriftene synes imidlertid ikke å være så store at de skulle behøve å umuliggjøre gjennomføringen av et felles marked for de nevnte produkter. Etter Samarbeidsutvalgets oppfatning bør man imidlertid på lengre sikt ta sikte på å oppnå en viss harmonisering av de fire lands lovgivning og administrative praksis på dette område.

F. Farmasøytiske produkter.

Det vareområde som er behandlet i dette kapitel består av varer som hører inn under Brusselnomenklaturens kapitel 30 (bortsett fra Brusselnr. 30.04: bandasjeartikler), posisjonene 29.38, 29.39, 29.41, 29.42 og 29.44 samt acetylsalicylsyre (ex pos. 29.16).

Kapitel 30 omfatter farmasøytiske produkter (f. eks. ferdige medisinalvarer, plastre, forbindingsstoffer m. v.). De posisjoner i kapitel 29 som nevnt ovenfor omfatter visse medisinalvarer i bulk, som for eksempel provitaminer og vitaminer, hormoner, glycoider samt antibiotica. Andre medisinalvarer som også innføres i bulk, men som utgjør kjemisk definerte forbindelser inngår i de vareområder som er behandlet i kapitel II E: Kjemikalier.

1. Medisinalvareindustriens struktur i de nordiske land.

Medisinalvareindustrien i Danmark, Finland, Norge og Sverige har opprinnelig vært basert på framstillingen av enkle farmasøytiske produkter, idet det av importerte råstoffer (kjemikalier og droger) er blitt framstilt visse bruksferdige legemidler.

De nordiske land har forholdsvis beskjedne tradisjoner når det gjelder forskningsarbeid innenfor den organiske kjemi og naturstoffkjemien, som danner grunnlaget for den farmasøytiske industri. Det er derfor først i løpet av de siste 25 år at industrien i de nordiske land har utviklet seg til en moderne syntetisk-kjemisk industri som dessuten på basis av egne forskningsresultater har vært i stand til å framstille nye legemidler. Disse strukturendringer innen den farmasøytiske industri ble ikke påbegynt samtidig og har heller ikke nådd det samme utviklingsstadium i de fire land. Dette kan blant annet begrunnes i landenes forskjellige geografiske og økonomiske forhold og i en forskjellig lovgivning.

Den danske medisinalindustri har særlig lagt vekt på framstillingen av vitamin-, hormon- og organpreparater samt i de siste 10 år på framstillingen av antibiotica. Råstoffer fra det danske jordbruk har vært av stor betydning for utviklingen av produksjonen på dette område. Den rent syntetiske produksjon av kompliserte organiske stoffer til medisinsk bruk er også i god utvikling. Den danske industri har opparbeidet en betydelig eksport særlig av antibiotica, insulin og andre organoterapeutiske preparater.

Den finske medisinalindustri er ennå relativt ung og er stort sett avhengig av tilførsel av utenlandske råstoffer, men også her er oppbyggingen av en moderne medisinalindustri kommet i gang de siste årene.

Den norske medisinalindustri hovedproduksjon er framstillingen av bruksferdige preparater. I de senere år er opptatt produksjon av penicillin og andre antibiotica. Det er opparbeidet en betydelig eksport av vitaminpreparater.

Den svenske medisinalindustri har utviklet seg sterkt de siste årtierne. Hovedtyngden av produksjonen faller på en syntetisk-kjemisk framstilling av organiske stoffer som anvendes til legemidler og konserveringsmidler. De svenske forskningsinstitutters høye standard og bedriftenes egne laboratorier har vært av avgjørende betydning for denne utvikling. Også den svenske medisinalindustri har opparbeidet en betydelig eksport.

2. Produksjon, utenrikshandel og forsyning.

I tabellen nedenfor er det gitt en oversikt over Danmarks, Finnlands, Norges og Sveriges produksjon og utenrikshandel i 1955 for det vareområde som er behandlet i dette kapitel. Tallene må tas med et visst forbehold da det ikke er mulig å foreta en nøyaktig avgrensning av vareområdet i de fire lands statistiske materiale. Dessuten er tallene ikke helt sammenlignbare på grunn av forskjellige oppgjørsmetoder i de fire land. Produksjonstallene skrives fra landenes årlige produksjonsstatistikk som ikke omfatter bedrifter som sysselsetter 5-6 arbeidere eller mindre. Endelig har medisinalindustriene inntekter av sine utenlandske datterselskaper. Disse framstiller bruksferdige preparater av råvarer som kjøpes i moderlandet eller som framstilles på lisensbasis ved siden av at det forekommer andre lisensinntekter. Slike former

for eksportinntekter, som særlig er av stor betydning for Sveriges vedkommende, er ikke tatt med i tabellen nedenfor.

Tabell XLVIII. *Farmasøytiske produkter. Produksjon, utenrikshandel og forsyning i 1955.*

	Danmark	Finnland	Norge	Sverige	I alt
Antall bedrifter	20	9	14	20	63
Antall funksjonærer og arbeidere	2 932	1 291	618	2 200	7 041
	<i>Mill. d. kroner.</i>				
Produksjon	131,4	70,3	33,2	148,6	383,5
Total import	41,3	36,0	27,4	68,8	173,5
Herav fra de tre andre land	1,6	6,3	8,3	7,1	23,3
Total eksport	74,5	—	9,2	21,9	108,6
Herav til de tre andre land	14,9	—	1,7	6,7	23,3
Forsyning (produksjon ÷ import ÷ eksport)	98,2	106,3	51,4	192,5	448,4

Den nordiske samhandel med farmasøytiske produkter utgjør 0,5% av den samlede nordiske samhandel.

Produksjonen innenfor vareområdet utgjør følgende andel av den samlede industriproduksjon:

Danmark	1,0%
Finnland	0,3%
Norge	0,2%
Sverige	0,3%

3. Medisinallovgivningen.

I Danmark, Finland, Norge og Sverige er produksjonen og omsetningen av medisinalvarer gjenstand for kontroll gjennom lovgivning og administrasjon. I forbindelse med undersøkelsen av mulighetene for å oppheve toll og kvantitative restriksjoner mellom de fire land for dette vareområde har Samarbeidsutvalget undersøkt om det i de nordiske lands medisinallovgivning m. v. finnes bestemmelser som kan virke hemmende på en fri omsetning av medisinalvarer innen rammen av et nordisk fellesmarked.

Utvalget har nådd fram til følgende konklusjoner:

- a) Den nåværende lovgivning og administrasjon i de fire land vedrørende kontroll med framstillingen av og handelen med ubearbeidde medisinalvarer (droger og kjemikalier) samt bruksferdige medisinalvarer (galenika) er på avgjørende punkter forskjellig, ikke minst fordi de enkelte handelsledd i ulike grad er underlagt offentlig kontroll. Allikevel må en på forhånd kunne gå ut fra at vanskelighetene ved å opprette et nordisk fellesmarked på dette område ikke er større enn at de kan overvinnes.

I Danmark skal, i henhold til apotekerloven, galenika være innkjøpt fra et annet dansk apotek eller fra kontrollerte laboratorier. Det synes imidlertid

ikke å by på noen vanskeligheter i tilfelle å søke gjennomført en lovendring slik at danske apotek også kan kjøpe disse medisinalvarer fra den sentrale innkjøpsorganisasjon i Norge og fra de sakalte distriktsapoteker i Sverige.

Den finske lovgivning og administrative praksis er ikke til hinder for gjennomføringen av et felles nordisk marked for farmasøytiske produkter. I Finland foregår produksjonen av galenika så vel i medisinalvarefabrikkene som på apotekene.

Det ville være ønskelig om det lot seg gjøre å innføre en ordning slik at de analyser, som utføres vedrørende disse legemidler av de autoriserte leverandører (i Danmark de kontrollerte grossister og laboratorier, i Norge det planlagte Norsk Medisinaldepot og i Sverige distriktsapotekene), kunne gi apotekerne i disse tre land de samme lettelser når det gjelder plikten til å kontrollere varene, slik at disse leverandører kunne bli likestilt når det gjaldt forsyningen til apotekene i de tre land. I denne forbindelse må det imidlertid nevnes at det i Norge er tanken å gi Norsk Medisinaldepot monopol på salg til de norske apoteker, slik at disse derfor eventuelt må unntas fra en slik ordning. Fra norsk side har man imidlertid erklært at Medisinaldepotets kjøp og salg vil bli foretatt ut fra rent forretningsmessige prinsipper, slik at bedrifter i andre land gis full adgang til å konkurrere om deltakelse i disse kjøp eller salg.

- b) Hovedinteressen knytter seg til reglene om godkjenning av medisinske spesialpreparater, dvs. preparater som leveres fra produsenten i samme form og pakning som de selges til forbrukeren. I Danmark, Norge og Sverige må omsetningen av medisinske spesialpreparater godkjennes av myndighetene. Mulighetene for å oppnå en slik godkjenning er vesentlig lettere i Sverige enn i Norge og Danmark, der myndighetene bevisst søker å begrense antallet av medisinske spesialpreparater.

I Danmark og Norge er spesialitetsgodkjennelsen underlagt tidsbegrensninger av forskjellig lengde, mens det derimot i Sverige ikke forekommer noen tidsbegrensning. I Sverige fører blant annet konkurransen med seg at det av parallelle preparater ganske hurtig skilles ut et fatall, i visse tilfelle bare ett eller to preparater, som blir tilbake i spesialitetsregistret. Dersom man, for eksempel ved å gå over til en felles nordisk godkjenning av visse spesialpreparater, går videre i retning av et nordisk marked, må man overveie om en slik fellesnordisk godkjenning skal være tidsbegrenset eller ikke.

Finnland har ingen registreringsplikt for medisinske spesialpreparater, slik tilfellet er i de øvrige nordiske land.

- c. Det vil være ønskelig om de fire land kan søke å oppnå ensartede betegnelser og forskrifter for framstillingen av alle legemidler. Hva dette spørsmål angår, er den nordiske farmakopénemnds arbeid av den største betydning. Dette arbeid vil antakelig i løpet av få år resultere i et forslag til en felles nordisk farmakopé.

Videre ville det være et framskritt om det arbeid, som utføres innenfor hvert av landenes apotekerforeninger når det gjelder utarbeidelsen av stanlard-

forskrifter for apoteksframstilte preparater, kunne koordineres med sikte på å oppnå en ensartet benevnning og ensartede forskrifter for sammensetningen og framstillingen av disse preparater.

Endelig ville det være ønskelig å undersøke muligheten for å oppnå en felles nordisk godkjennelse av spesialpreparater. I denne forbindelse er det grunn til å merke seg at det allerede er etablert et betydelig samarbeid mellom spesialitetskontrollen i Danmark, Norge og Sverige og at vesentlige resultater allerede er oppnådd. Finland har ingen offentlig spesialitetskontroll. Et selskap som er blitt opprettet av apotekerne og grossisterne i bransjen har hatt et visst samarbeid med de nordiske statslaboratorier og har vært representert ved observatører på møter som disse laboratorier har holdt.

- d. Gjennomføringen av ensartede regler for omsetning av apoteksframstilt medisin, herunder medisin framstilt ved de svenske distriktsapoteker og de danske kontrollerte laboratorier, vil antakelig kunne skje når den felles nordiske farmakopé er trådt i kraft.

Når det gjelder omsetningen av andre legemidler, i første rekke medisinske spesialpreparater, vil det neppe være mulig å gjennomføre ensartede bestemmelser før etter en viss frist, da ulikhetene mellom de fire lands rettssystemer er meget betydelige. Apotekene og medisinalindustrien i de fire land har derfor innstilt seg på å arbeide under vilkår som avviker sterkt fra hverandre. På grunn av de store fordeler som gjennomføringen av et nordisk fellesmarked på dette område vil føre med seg både for forbrukerne og produsenterne, må det anses for ønskelig at de endringer i lovgivningen som kreves i forbindelse med opprettelsen av fellesmarkedet, søkes gjennomført.

Samarbeidsutvalget er av den oppfatning at det, på bakgrunn av det som er uttalt foran, vil være mulig å gjennomføre et nordisk fellesmarked for medisinalvarer under slike vilkår at det ikke i noen av de fire land blir diskriminert mot de andre lands medisinalvarer, som følge av ulikheten i landenes medisinallovgivning m. v. Særlig når det gjelder medisinske spesialpreparater vil det neppe foreløpig kunne gjennomføres ensartede bestemmelser. Imidlertid må det allerede nå være mulig å gjennomføre slike endringer i den gjeldende lovgivning som medfører at den innenlandske industri i hvert av de fire land blir likestilt med medisinalindustriene i de tre andre land.

4. Utvalgets forslag.

Bilag I inneholder Utvalgets forslag til en felles nordisk tolltariff for de varer som er behandlet i dette kapitel. Utvalget har foreslått tollfrihet unntatt for varer under Brussel nr. 30.05. Utvalget har særlig lagt vekt på det synspunkt at farmasøytiske produkter av helsemessige og sosiale grunner bør kunne nå fram til den endelige forbruker til en så lav pris som mulig.

På grunn av forslaget om tollfrihet for medisinalvarer har det, for å unngå negativ tollbeskyttelse for medisinalindustrien, vært nødvendig å foreslå innført en tollfrihetsbestemmelse for de råvarer industrien nytter, idet disse ellers ville falle innenfor de foreslåtte tollsatser, for eksempel i kapitlene 28 og 29. Tollfrihetsbestemmelsen omfatter følgende varer:

- a) Stoffer (ublandede kjemikalier og droger) som bare eller hovedsakelig nyttes som legemiddel.
- b) Varer som utelukkende brukes til framstilling av legemidler, Brusselnr. 30.03, eller til framstilling av stoffer som er tollfrie i henhold til punkt a).

Det har vist seg at det for visse varer vil være vanskelig for de deltakende land å fjerne tollene overfor de andre nordiske land og/eller innføre de foreslåtte fellesnordiske tollsatser allerede fra det tidspunkt fellesmarkedet settes i verk. I de tilfelle hvor disse vanskeligheter antas å bli av særlig betydning, har Utvalget foreslått overgangsordninger, der overgangen til de felles nordiske tollsatser og/eller innføringen av den internordiske tollfrihet forutsettes gjennomført gradvis gjennom en periode på 5 år. For Finnlands vedkommende gjelder dette ferdige legemidler og for Sveriges vedkommende penicillin. De detaljerte forslag til overgangsordninger går fram av bilag II.

I forbindelse med Brusselnomenklaturens posisjon 30.03 som omfatter legemidler, dvs. tilberedte stoffer til terapeutisk eller profylaktisk bruk, har Utvalget spesielt undersøkt hvordan disse varer avgrenses overfor kosmetikk, sukkervarer og alkoholholdige drikkevarer.

Som grunnlag for en ensartet avgrensning i de fire land av varer til terapeutisk eller profylaktisk bruk som inngår under posisjon 30.03 kan en i de fleste tilfelle anvende som kriterium om vedkommende vare er forbeholdt apotekene eller ikke. I Finland og Norge er alle varer til terapeutisk eller profylaktisk bruk forbeholdt apotekene. Dette betyr at det for disse lands vedkommende ikke eksisterer noe avgrensingsproblem for de varer som inngår i denne posisjon. Dette er derimot bare hovedregelen i Danmark og Sverige. Dersom det i de fire land skal bli mulig å oppnå en ensartet avgrensning av alle varer til terapeutisk og profylaktisk bruk som inngår under posisjon 30.03, vil det derfor eventuelt bli nødvendig å utarbeide veiledende oversikter over slike varer til terapeutisk og profylaktisk bruk under pos. 30.03 som spesielt i Danmark og Sverige er unntatt fra apotekerbestemmelsene.

G. Andre varer.

1. Generelle merknader.

Nedenfor gis en oversikt over de øvrige vareområder som er foreslått tatt med i fellesmarkedet og over den nordiske samhandel med disse varer i 1955.

Vareområder	Import fra de tre andre land (mill. d. kr.)			
	Danmark	Finland	Norge	Sverige
Forskjel lige animalske og vegetabiliske materialer og råstoffer	4,8	6,0	2,3	8,3
Kjøttmei, beinmel, fiskemel o. l.	6,4	0,7	–	11,5
Kaffe, te, kakao, sjokolade, sukkervarer, krydderier, tobakk	4,0	0,2	0,4	3,4
Ikke-metalliske mineraler, brendt kalk, sement m. v.	15,0	14,4	11,6	39,2
Brenselstoffer, mineralsk tjære, rå kjemikalier fra kull, olje og gass	20,6	1,5	1,8	4,0
Uberedte huder og skinn	3,1	0,9	0,2	10,6
Spinnestoffer (unntatt kunstige og syntetiske)	6,5	4,2	3,1	8,6
Rågummi, gummivarer, gummifottøy	12,6	3,6	8,8	9,1
Varer av stein, gips, betong, asbest m. v., visse keramiske produkter	5,1	3,4	16,8	10,0
Møbler	1,4	–	0,7	5,1
Diverse ferdigvarer (herunder beredte pelskinn, buntmakerarbeider, paraplyer, knapper, arbeider av bein, horn, rør, spon etc., børstebinderarbeider, sportsartikler, leketøy, fyllepenn, kontorartikler, piper)	3,7	3,1	4,3	7,9
	83,2	38,0	50,0	117,7

Samhandelen med nevnte vareområder utgjorde i alt ca. 6,4% av den totale nordiske samhandel i 1955.

Tollnivået, tollforslaget.

Innenfor disse vareområder er det en forholdsvis stor del råvarer og halvfabrikata som i alle de nordiske land enten er tollfri eller har en ubetydelig tollbeskyttelse. En betydelig del av varene er også allerede liberalisert i Danmark, Norge og Sverige. Dette gjelder særlig innenfor kapitlene 5, 12–14, 23, 25–27, 41, 50 og 53–57, som vesentlig omfatter visse vegetabiliske og animalske råvarer og halvfabrikata, mineraler, brenselstoffer, uberedte huder og skinn og spinnestoffer. For disse varer har utvalget med få unntak foreslått tollfrihet.

De øvrige kapitler innen det område som behandles her omfatter en rekke halvfabrikata og ferdigvarer foruten enkelte matvarer og nytelsesmidler. En del av varene er pålagt fiskaltoll i et eller flere av de nordiske land. Dette gjelder f. eks. kaffe, te, kakao, krydderier. For disse varer har utvalget foreslått tollfrihet. Ellers har tollforslagene for plast, stål og metaller vært motiverende ved fastsettingen av forslagene for ferdigvarer av disse produkter. For varegrupper hvor slike hensyn ikke har gjort seg gjeldende, har Utvalget søkt å unngå en heving av det gjennomsnittlige tollnivå. Forslaget til tollsatser for de enkelte varer går fram av bilag I.

Problemer vedrørende viktigere kapitler blir behandlet i et senere avsnitt.

Overgangsordninger.

Tollforslagene medfører for flere varer en reduksjon i den nåværende tollbeskyttelse. Dette sammen med opphevelsen av tollene innen Norden vil kunne medføre overgangsvansker for enkelte industrier. Utvalget har derfor foreslått overgangsordninger for en del varer.

De danske overgangsordninger gjelder følgende varer: beredte pelsskinn og varer av pelsskinn, møbelplater samt murstein, takstein og rør og renner av syrefast materiale.

De finske overgangsordninger gjelder beredte pelsskinn og varer av pelsskinn, sement, slaggull, steinull m. v., varer av asbestsement og cellulosebetong, bearbeidet asbest og varer av asbest, varmeisolerende tegl, andre ildfaste varer, murstein, taktegl, rør og renner av syrefast steingods, vegg- og gulvfliser m. v., glass til termosflasker, termosflasker, møbler av tre, børster m. v. av fibre, andre børstebinderarbeider, leketøy.

De norske overgangsordninger gjelder beredte pelsskinn og varer av pelsskinn, kryssfiner og finert tre, og møbler av tre.

De svenske overgangsordninger gjelder beredt tagl, dun og kunstdun, annen rensed fjær, pektin, flytende asfalt og tjærepreparater, visse gasser, beredte pelsskinn og varer av pelsskinn og kryssfiner.

Når det gjelder overgangstidens lengde er den med få unntak satt til 5 år.

Detaljerte forslag til de enkelte overgangsordninger fremgår av bilag II.

Spesielle import- og eksportreguleringer.

I det vareområde som behandles i dette avsnitt er det, særlig i kapitlene 5 og 12, visse animalske produkter og frø, halm m. v. som er underlagt spesielle reguleringer i alle fire land. Disse reguleringer er innført vesentlig av veterinære grunner for å hindre spredning av smittsomme sykdommer. Disse bestemmelser kan under visse omstendigheter føre til en begrensning av samhandelen, men Utvalget har ikke funnet grunn til å foreslå noen endringer av reglene. Utvalget forutsetter at ingen av landene nytter disse regler på en diskriminerende måte overfor de andre medlemsland, når det ikke foreligger epizootier eller lignende forhold.

De øvrige importreguleringer innen vareområdet fremgår av bilag I.

2. Kommentarer til viktigere varegrupper og bransjer der det foreligger særlige problemer.

Sukkervarer og sjokolade. (Kap. 17 og 18.)

Opplysninger om antall bedrifter, produksjonen, utenrikshandel og forbruk av sjokolade- og sukkervarer framgår av tabell L.

Tabell L. *Sysselsetting og produksjon i sjokolade- og sukkervareindustrien i 1955.*

	Danmark	Finnland	Norge	Sverige
Antall bedrifter i sjokolade- og sukkervareindustrien	64	16	20	74
Antall ansatte	3 350	2 280	2 059	1 438
Produksjon:	tonn	tonn	tonn	tonn
Sjokolade-varer	8 650	3 048	7 417	16 886
Drops, karameller, marsipanmasse, pastiller, lakris m. v.	14 200	10 205	5 465	24 131
Total	22 850	13 253	12 882	41 017
Import	1 649	0	0	3 888
Eksport	3 054	220	41	910
Forbruk pr. innbygger (kg)	4,8	3,1	3,6	6,1

Industrien arbeider i alle land med forholdsvis små markeder, og produksjonen innen de enkelte bedrifter er til dels spredt over et meget stort antall produkter. En betydelig utvidelse av markedene skulle gi muligheter for en ytterligere spesialisering og rasjonalisering i denne industri.

Ravareproblemene.

Ved produksjon av sjokolade og sukkervarer anvendes i stor utstrekning ravarer som ikke er trukket inn i de nordiske drøftinger. Blant disse ravarer er de viktigste sukker, tørrmelk, kondensert melk, glykose og fett.

Det kan gis følgende opplysninger om forbruket av disse ravarer ved produksjonen av 100 kg ferdigvare (opplysningene er sammenstilt på basis av den svenske tulltaxekomiteens materiale):

		kg
Ren sjokolade:	sukker	39–57
Ren melkesjokolade:	sukker	38–46
	tørrmelk	26–29
Drops:	sukker	66–77
	glykose	22–31
	fett	0– 3
Karameller:	sukker	30
	kondensert melk	27
	glykose	38
	fett	10
Skumartikler:	sukker	43–58
	glykose	16–29
Konfekt:	sukker	44–48
	tørrmelk	1– 4
	glykose	4– 5

Når det gjelder prisene for disse råvarer foreligger det betydelige forskjeller mellom de nordiske land. Det dreier seg her om jordbruksvarer og prisene påvirkes derfor foruten av toll eller andre avgifter av forskjellig høyde, også av andre offentlige tiltak.

I Danmark blir prisene på sukker fastsatt av Handelsministeriet i samsvar med gjeldende sukkerordning. Ved framstilling av glykose kan det bare nyttes dansk potetstivelse for hvilken det gjelder en særlig prisordning. I Finland pålegges særskilte prisutjevningsavgifter for samtlige nevnte produkter. For Norges del gjelder at industrien med hensyn til tørrmelk, kondensert melk og glykose er henvist til norske varer. Den regulering som gjelder i Sverige for samtlige disse varer utøves ikke gjennom restriksjoner eller monopoler, men gjennom importavgifter hvis størrelse i prinsippet fastsettes for en treårsperiode.

I nedenstående sammenstilling gis opplysninger om de innenlandske priser i desember 1956 for nevnte råvarer (sv. kr. pr. 100 kg):

	Danmark	Finland	Norge	Sverige	
Sukker	68	253	68	99	
Fett	verdens- markedetspris 1/6-56 1/12-56	425	175 ¹⁾	²⁾	
Tørrmelk	259	323	715	473	390
Kondensert melk	116	124	310	176	170
Glykose	92	154	154	154	106

Anm.: Kurs 100 d. kr. og n. kr. = 75 sv. kr. 1000 FM = 22 sv. kr.

¹⁾ Kokosfett i partier på 6 fat eller mer. ²⁾ Verdensmarkedets pris + kr. 99 (innførsels- og reguleringsavgift).

De danske prisene for tørrmelk og kondensert melk er sesongbestemt.

Opplysningene gis med reservasjon for at ulikheter kan foreligge vedrørende tidspunktet for prisnoteringene, kvalitet etc.

Med utgangspunkt i den laveste pris for de respektive varer i noen av de nordiske land har en foretatt en beregning av forskjellen i de råvarepriser, som industrien i de forskjellige land må betale. I følgende sammenstilling gis forskjellen i sv. kr. pr. 100 kg ferdigvare. Beregningen er gjort med tillem্পning av de opplysninger som i det foregående er gitt om de medgatte kvantiteter råvarer i de ferdige produktene.

	Danmark	Finland	Norge	Sverige
Ren sjokolade	0	73-107	0	12-18
Ren melkesjokolade	0	182-209	48-53	38-44
Drops	0	143-158	14-20	25-31
Karameller	0	180	38	39
Skumartikler	0	98-118	10-18	18-21
Konfekt	0	90-110	6-10	16-20

Disse ulikheter i råvareforutsetningene synes etter Utvalgets oppfatning å innvirke på avgjørende måte på de relative konkurransevilkår for industrien i de forskjellige land. Gjennomføringen av et fellesmarked for disse produkter forutsetter derfor at det finner sted en utjevning av prisforholdene for råvarene.

Så lenge det ikke er aktuelt med et fellesmarked for råvarene, skulle en utjevning av prisforholdene kunne skje ved at industrien får anledning til å kjøpe sine råvarer til verdensmarkedets priser. En annen mulighet ville være å beholde de nåværende prisulikheter, men utjevne industriens vilkår ved at det ved import av ferdigvarer til et land med høyere råvarepriser svares en toll eller utjevningsavgift svarende til prisdifferansene. Ved eksport fra et slikt land til et land med lavere råvarepriser skulle det gis restitusjon tilsvarende prisdifferansen.

I Samarbeidsutvalget er det enighet om at sjokolade og sukkervarer skal tas med i fellesmarkedet. På bakgrunn av bl. a. de foran nevnte jordbruksreguleringer, er spørsmålet om den nærmere utformning av et konkret forslag om dette, for tiden under utredning.

Tobakk. (Kap. 24.)

Oversikt over antall bedrifter, produksjon og forbruk i 1955 fremgår av tabell LI.

Tabell LI.

Sysselsetting og produksjon i tobakksindustrien i 1955.

	Danmark	Finnland	Norge	Sverige
Antall bedrifter	36	6	14	8
Antall ansatte	9 468	2 000	1 911	1 824
Produksjon:				
Sigarer, sigarillos mill. stk.	846	13	13	150
Sigaretter mill. stk.	3 860	5 685	1 446	4 964
Røyketobakk, tonn	2 718	482	2 712	1 428
Andre tobakksvarer, tonn	802	65	778	2 887
Forbruk pr. innb., kg	2,4	1,2	1,4	1,5

Industrien er i alle land basert på å dekke hjemmemarkedet og utenriks-handelen med tobakksvarer er forholdsvis beskjeden. Danmark hadde i 1955 en import på 451 tonn tobakksvarer (vesentlig sigaretter) og en eksport på 33 tonn. Finland hadde en import på 0,2 tonn og ingen eksport. Norge hadde en import på 106 tonn og en eksport på 43 tonn, og Sverige importerte 834 tonn (hovedsakelig sigaretter) og hadde ingen eksport.

Toll, beskatning og kvantitative restriksjoner.

I Danmark og Norge har man dels toll på råtobakk og tobakksvarer, dels interne skatter. Det samme gjelder i Finland, men i motsetning til forholdene i Danmark og Norge er bestemmelsene for de interne avgiftene utformet på diskrimi-

nerende måte. I Sverige gjelder for tiden tollfrihet for tobakk og tobakksvarer, men tobakksskatten er høyere for utenlandsk enn for innenlandsk vare. I Danmark og Finland er tobakksvarene underlagt kvantitative restriksjoner.

Et felles marked forutsetter i første rekke at toll og kvantitative restriksjoner fjernes for handelen mellom de deltakende land. Med toll må sidestilles slik diskriminering i skattehenseende som det nåværende finske og svenske skattesystemet innebærer. De finske og svenske skattene må altså i det minste for varer fra de øvrige nordiske land fastsettes etter samme bestemmelser som for innenlandske varer. Et felles marked forutsetter videre en harmonisering av de forholdsvis store ulikheter i beskyttelsen overfor andre land.

Den svenske monopolordning.

I Sverige er det monopol på produksjon og import av tobakksvarer, mens tilsvarende ordninger ikke finnes i de øvrige nordiske land.

Det svenske monopolet utøves av et statlig selskap, AB Svenska Tobaksmonopolet. Ifølge gjeldende lovbestemmelser skal Tobaksmonopolet «på lämpligt sätt tillhandahålla åt enskilda återförsäljare såväl inom riket tillverkade som ock importerade tobaksvaror».

Detaljhandel med tobakksvarer kan i Sverige i samsvar med gjeldende bestemmelser bare utøves gjennom utsalg, som er godkjent av Tobaksmonopolet, som bl. a. opprettholder en viss nyetableringskontroll. Ifølge en nylig fattet beslutning av Riksdagen skal imidlertid de nåværende begrensninger innen detaljhandelen for tobakksvarer fjernes fra og med den 1. januar 1960. Det nåværende systemet med faste priser skal ifølge beslutningen opphøre. I stedet skal Tobaksmonopolet fastsette «riktpriser», som uten bindende virkning skal tjene som veiledning ved salg til almenheten. «Riktpriserna» skal påsettes pakningene og skal ligge til grunn for beregningen av tobakksskatt (som for en del betales med en viss prosent av salgsprisen inkl. skatt).

Som nevnt skal Tobaksmonopolet dekke behovet for importerte tobakksvarer. Etter dette har monopolet ikke mulighet til gjennom sin prispolitikk, salgspolitikk eller på annen liknende måte å påvirke etterspørselen etter utenlandske tobakksvarer, i annet omfang enn det som følger av forskjellen i skattesatsene for svenske og utenlandske varer. Detaljhandlerne har således rett til å importere tobakksvarer selv, og de kan dessuten bestille gjennom Tobaksmonopolet de merker som monopolet ikke fører i sitt importsortiment. De utenlandske fabrikantene har videre full frihet til å reklamere for sine varer.

Tross de lettelser som i samsvar med nevnte beslutning vil bli gjennomført i detaljhandelen med tobakk, har man fra dansk og finsk side fremført ønske om at importmonopolet oppheves i et felles marked. Et felles nordisk marked forutsetter i og for seg ikke at produksjonsmonopolet oppheves. For at monopolselskapet skal kunne konkurrere i et fritt marked, må det imidlertid ha mulighet for å arbeide under samme vilkår som et privat selskap. Dette gjelder grunnlaget for såvel sel-

skapets pris- og distribusjonspolitik, herunder ansvaret for å holde et tilfredsstillende varesortiment, som for dets personalpolitikk og sosiale forpliktelser. Mot denne bakgrunn har man på svensk side erklært seg beredt til å avskaffe gjeldende importmonopol i et felles nordisk marked, der alle diskriminerende restriksjoner for den nordiske handel er opphevet. For avviklingen av monopolets forpliktelser av sosial og annen natur kreves en viss, kortere overgangstid. Samarbeidsutvalget vil i sin tilleggsrapport legge frem konkret forslag om å ta tobakksvarene med i fellesmarkedet.

Gummi og gummivarer. (Kap. 40.)

Antall bedrifter og produksjon av gummivarer i 1955 fremgar av tabell LII.

Tabell LII. *Syssetting og produksjon i gummiindustrien i 1955.*

	Danmark	Finnland	Norge	Sverige
Antall bedrifter	25	10	13	33
Antall ansatte	4 454	4 500	3 243	10 088
Produksjon:	mill. n. kr. mill. n. kr. mill. n. kr. mill. n. kr.			
Gummifottøy	45	77		76
Transport- og drivremmer	16	15		15
Sykkeldekk og slanger	15	12		26
Andre dekk og slanger	—	49		224
Andre gummivarer	53	69		149
	129	221	130 ¹⁾	490

¹⁾ På grunn av at det for flere produkter bare er en produsent, kan produksjonen av de enkelte varer ikke oppgis.

Den danske gummiindustri omfatter 25 virksomheter, av hvilke 4 kan betegnes som store. Hovedproduksjonen er gummifottøy og tekniske artikler, men det er også en betydelig produksjon av drivremmer og transportbånd og sykkelgummi. Motorgummi fremstilles ikke. Den danske produksjon dekker ca. 90% av det innenlandske behov bortsett fra motorgummi. Importen av gummivarer i 1955 utgjorde 9055 tonn, hvorav vel 7600 tonn motorgummi. Eksporten omfatter 1341 tonn, hvorav over halvparten var drivremmer og transportbånd.

I 1955 var det i Finland 10 gummivarefabrikker hvorav 3 store. Hovedtyngden av produksjonen i Finland faller på bil- og sykkelgummi, gummifottøy og tekniske gummiartikler. Den innenlandske produksjon dekker ca. 45% av behovet for bilgummi og hele det innenlandske behov for sykkelgummi.

I Norge er det 13 gummivarefabrikker med ca. 3200 ansatte. Av bedriftene er det et konsern med 3 fabrikker som har den vesentlige del av produksjonen. Hovedproduktene i den norske gummiindustri er bil- og sykkelgummi og drivremmer samt fottøy, men produksjonen spenner også over de fleste andre ferdigvarer. Den norske produksjon dekker ca. 70% av det innenlandske behov. Importen av gummivarer i

1955 var 5023 tonn hvorav ca. 2000 tonn bildekk og 2000 tonn plater, stenger, rør m. v. Eksporten var 1104 tonn vesentlig bildekk og drivremmer.

I Sverige foregår produksjonen til overveiende del i store bedrifter. For tiden er ca. 90% av det totale antall sysselsatte i gummiindustrien ansatt i 6 bedrifter. Rasjonaliseringen er drevet ganske langt innen disse bedrifter, og det har vært en viss spesialisering mellom fabrikkene. Spesialiseringslinjen har også skapt naturlige forutsetninger for et antall mindre gummifabrikker. Bransjens struktur gjør at det foreligger en sterk konkurranse. Tyngden i produksjonen ligger på bil- og sykkelgummi, driv- og transportremmer samt fottøy. Importen av gummivarer utgjorde i 1955 103 mill. kroner og eksporten 35 mill. kroner. Selvforsyningsgraden er på ca. 80%.

Tollbelastningen for tekstilråvarer ved produksjon av gummivarer.

I mange gummivarer nyttes tekstilvarer, i visse fall i betydelige mengder. Størrelsen av gummiindustriens netto tollbeskyttelse er derfor i høy grad avhengig av den toll som beregnes for tekstilvarer i de ulike land.

De någjeldende tekstiltollene i de nordiske land finnes i nedenstående sammenstilling. De svenske opplysningene gjelder tulltaxekomiteens forslag; i parentes angis gjeldende svenske tollsatser.

	Danmark	Finnland	Norge	Sverige
Rayonsilke:				
Garn	3 %	30 %	4 kr./kg	20 % (ca. 20 %)
Metervarer	20 %	50 %	25 % min. kr. 10 pr. kg	20 % (ca. 28 %)
Bomull:				
Garn	3 %	8 %	5 %	8 % (8 %)
Metervarer	10-12,5 %	30 %	15 %	14 % (12 %)

Visse unntak gjelder dog fra ovenstående generelle tollsatser. I Danmark gjelder således at for kordvev, som anvendes til produksjon av andre varer enn tekstilvarer (også visse tekniske tekstilvarer), svares en toll på bare 5% (eller høyst 50 øre/kg) og at metervarer som innføres for framstilling av f. eks. driv- og transportremmer, belegges med en toll på 5%. I Finland svares toll for kordvev av rayon med 25%. Bomullsstoffer for tilvirkning av drivremmer kan som regel innføres fritt. I Norge gis inntil videre tollfrihet for kordvev. I Sverige svares toll som for varer ellers.

Mengden tekstilvarer varierer selvsagt i ulike gummivarer. Av særlig betydning i denne sammenheng er slike varer som drivremmer samt bil- og sykkelgummi. I det følgende angis noen eksempler som belyser andelen medgåtte tekstilvarer i prosent av de ferdige varenes pris. (Sammenstilt på basis av den svenske tulltaxekomiteens materiale.)

Nr.	Vareslag	Eksempel nr.	Råvarer	Andel av den ferdige varens pris i pct.
40.10	Driv- og transportremmer	1)	Bomullsvev	3-14 %
			Rayonkord	3-10 %
		2)	Rayonvev	12 %
40.11	Bildekk	3)	Bomullsvev	35 %
		1)	Rayonkord	14-20 %
			Bomullsvev	1-2 %
	Sykkeldekk	2)	Rayonkord	20 %
		3)	Bomullskord og -vev	19-25 %

På bakgrunn av ovenstående opplysninger har en gjort en beregning over den virkning de respektive lands tekstiltoll har på nettotollbeskyttelsen. Ved beregningene har en gått ut fra de tollsatser som er foreslått av Samarbeidsutvalget.

Nr.	Eksempel nr.	Brutto-toll	Netto toll pct.			
			Danmark	Finnland	Norge	Sverige
40.10	1)	10 %	8,3-9,6	7,4-9,1	10	6,7-8,9
	2)	10 %	7,7	7,6	10	2,3
	3)	10 %	8,0	9,8	9,8	5,1
40.11	1)	13 %	11,5-11,8	7,9-9,1	12,4-12,6	8,8-9,8
	2)	13 %	11,7	8,2	12,8	8,9
	3)	13 %	11,4-11,5	7,1-8,1	12,4	9,4-9,8

Det forslag til felles tollsatser som Utvalget legger fram vedrørende driv- og transportremmer, samt bil- og sykkelgummi, forutsetter at det treffes avtale om tollsatsene for de tekstilvarer, som nyttes ved fremstillingen av de nevnte gummivarer.

Gummifottøy. (Kap. 64.)

Også for gummifottøy knytter det seg problemer til tollsatsene for tekstiler. Utvalget er imidlertid i prinsippet enig om at gummifottøy skal tas med i fellesmarkedet, men forutsetningen for dette er at det oppnås enighet om en harmonisering av tollsatsene for vedkommende tekstiler. Dette spørsmål vil bli tatt opp til drøftelse i Samarbeidsutvalget i tilknytning til den tilleggsrapport som skal utarbeides.

Varer av stein, gips, betong, glimmer m. v. og keramiske produkter. (Kap. 25, 68, 69.)

Varene i posisjonene 68.01 og 68.02 — gatestein, kantstein m. v. av naturlig stein samt varer av naturlig monument- eller bygningsstein — er holdt utenfor Utvalgets plan for fellesmarkedet. Dette beror dels på spesielle problemer som knytter seg til den danske industri på Bornholm, og dels på særlige vansker for den norske industri, bl. a. med hensyn til råstofftilgangen. Også varene i posisjon 25.16 og 25.17,

ubearbeidet monument og bygningsstein m. v. — er holdt utenfor planen på grunn av problemene i forbindelse med den danske industri på Bornholm.

Innenfor kapitel 68 og 69 faller flere varer som er forholdsvis tunge slik at transportomkostningene vil utgjøre en betydelig del av varenes verdi. Dette gjelder f. eks. betongvarer og teglverksprodukter. Fra norsk og svensk side har en antatt at dette forhold ville gi industrien en naturlig beskyttelse, selv om tollsatsene ble holdt på et relativt lavt nivå. For den danske produksjon, som for en stor del ligger på Bornholm, virker imidlertid de høye transportomkostninger som en ekstra belastning for konkurranseevnen overfor importerte varer. Særlig gjelder dette overfor import fra Tyskland. For Finland gjør det samme forhold seg til dels gjeldende overfor import fra øst. Tollforslagene for enkelte varer innen denne sektor må derfor sees i lys av nevnte forhold.

Asbestvarer. (nr. 68.13.)

Finland har en betydelig asbestindustri. Industrien er hovedsakelig basert på egne råvarer, og produksjonen omfatter de fleste halvfabrikata og ferdigvarer innen denne varegruppe. Industrien er i ekspansjon, og en regner med at en med den videre utbygging av den finske asbestindustri ville kunne dekke det nordiske behov for disse varer. De øvrige lands produksjon på dette område er basert på importerte råvarer eller halvfabrikata.

Tollspørsmålet for asbestvarer foreslås løst på følgende måte:

Tollen mellom de fire land oppheves ved innføringen av fellesmarkedet. Når det gjelder tollene overfor ikke-nordiske land, skal Danmark, Norge og Sverige i de første fem år ha tollfrihet for bearbeidet asbest, asbestgarn, -vev og -papp, og en toll på 8% for andre asbestvarer. Finland beholder sine gjeldende tollsats i overgangstiden. Spørsmålet om felles eksterne tollsats for asbestvarer skal deretter tas opp til fornyet overveielse i det nordiske ministerråd.

Møbler. (Kap. 94.)

I tabell LIII gis en oversikt over antall bedrifter og ansatte i møbelindustrien.

Tabell LIII.

Syssetting i møbelindustrien i 1955.

	Antall bedrifter	Ansatte
Danmark	251	5 251
Finland	115	4 282
Norge	382	7 293
Sverige	786	14 886

Felles for alle de nordiske lands møbelindustri er at bedriftsstørrelsen gjennomsnittlig er meget liten. Utover ovennevnte antall fabrikker finnes i alle land et meget stort antall håndverksbedrifter som ikke kommer med i produksjonsstatistikken. Industriens karakter av småindustri har ført til at produksjonen er lite spesialisert,

selv om det i de senere år har foregått en rask utvikling på dette område særlig i Danmark og Sverige.

Et særlig problem for Norge er at en vesentlig del av industrien ligger på Vestlandet og således forholdsvis langt fra det norske hovedmarked, og likeledes langt fra de norske råstofftilganger.

Produksjon, eksport og import av møbler fremgår av tabell LIV.

Tabell LIV.

Produksjon og utenrikshandel for møbler i 1955.

Mill. norske kroner.

	Brutto prod. verdi ¹⁾	Eksport	Eksport i pct. av prod. verdi	Import
Danmark	153	25	16	4
Finland	145	1	1	0
Norge	216	4	2	2
Sverige	370	17	5	7

¹⁾ Omfatter ikke produksjon ved småbedrifter som ikke er med i prod.statistikken.

Tallene viser at møbelindustrien er en typisk hjemmeindustri. I de senere år er imidlertid den danske industri kommet mere over på eksportbasis. Eksporten er økt fra 10 mill. kroner i 1953 til 25 mill. kroner i 1955. Også den svenske møbel-eksport har vist sterk øking de siste år.

Importen av møbler er beskjedne i alle fire land. Importen er imidlertid underlagt kvantitative restriksjoner i Danmark, Finland og Norge.

NORDISK
ØKONOMISK SAMARBEID

RAPPORT FRA
DET NORDISKE ØKONOMISKE
SAMARBEIDSUTVALG

SPESIELL DEL
ØKONOMISKE SAMARBEIDSPROBLEMER

OSLO 1957

Trykt hos J. Chr. Gundersen
Oslo - 1917

Spesiell del

III. Økonomiske samarbeidsproblemer.

A. <i>De relative konkurransevilkår</i>	6
1. Industrien og det nordiske marked	6
2. Konkurransevnen avhenger av en rekke generelle økonomiske forhold	7
3. De produksjonsmessige virkninger av et fellesmarked	12
4. Resultatene av spesialundersøkelsene	17
Skattereglene for industriselskaper i de nordiske land	17
Industriarbeidernes lønn i de nordiske land	24
Rentens betydning for den relative konkurransevne mellom industriene i de nordiske land	25
Elektrisitetsprisene i de nordiske land	27
5. Konklusjon	29
Bilag:	
1. Bedriftsbeskatningen	
a) Analyse av skattereglene for industriselskaper i Danmark, Norge og Sverige. ...	33
Tillegg I	115
Tillegg II	118
b) Beskatningen av aksjeselskaper i Finland.	122
c) Skatten som kostnadsfaktor i Finland.	125
2. Industriarbeidernes lønninger	
a) Industriarbeidernes lønn i Danmark, Finland, Norge og Sverige.	128
b) Geografiske ulikheter i industriens lønnskostnader i de nordiske land.	136
3. Rentens betydning for konkurransevnen	
a) Rentens betydning for den relative konkurransevne mellom industriene i Danmark, Norge og Sverige	145
b) Renteutgiftene for industrien i Finland	148
4. Elektrisitetsprisene i Danmark, Finland, Norge og Sverige og deres betydning for den relative konkurransevne	150
B. <i>Interne avgifter</i>	158
1. Forskjellige former for diskriminering	158
2. Forbruksavgiftene i de enkelte land	161
C. <i>Samarbeid om kontroll med priser, karteller og monopoler</i>	169
1. Oversikt over gjeldende lovgivning og administrativ praksis	170
2. Sammenligning av lovgivning og administrativ praksis	184
Kontroll med konkurransereguleringer og monopoler	185
a. Meldeplikt og registrering	185
b. Lovmessige begrensninger med hensyn til adgangen til å gjennomføre konkurransereguleringer	185
c. Kontroll med og utredninger om konkurransereguleringer	186

d. Forholdsregler mot mislige konkurransereguleringer	186
e. Kontroll- eller reguleringstiltak som har betydning for handelen med andre land	187
Generell prisregulering m. v.	187
3. Problemer i forbindelse med et felles nordisk marked	188
Problemer som knytter seg til konkurransereguleringer	188
a. Nasjonale monopoler og karteller	189
b. Nordiske karteller	191
c. Internasjonale karteller	192
Problemer i forbindelse med alminnelig prisregulering m. v.	192
Konklusjoner	193
D. <i>Finansielle og valutamessige spørsmål</i>	195
1. Betalingsbalansene	195
2. Investeringene	196
Størrelsen og betydningen av investeringene	196
Kapitalmarkedet og finansieringen av investeringene	197
Fremtidige investeringsbehov	198
3. Kapitalbevegelsene	199
Omfanget av de internordiske kreditter	199
Valutabestemmelser	200
Kommersielle kreditter	201
Forhold som kan virke hemmende på internordiske investeringer	203
E. <i>Samarbeid om forskning og utdanning</i>	211
1. Norden og omverdenen	211
Forskningens og utdanningens omfang og stilling i de store industriland og i Norden	211
Utveksling av tekniske kunnskaper	215
2. Utdanning	217
Formål	217
Teknisk utdanning	218
Handelsutdanning	219
Universitetsutdanning	220
Nordisk arbeidsmarked for undervisningspersonell	220
Lærerutveksling	221
Tentamensgyldighet	221
Fellesnordiske institusjoner	222
Kompletteringskurser	223
Undervisningslitteratur	223
3. Forskning	223
Samarbeidets formål og former	223
Personkontakter	224
Informasjons- og dokumentasjonsvirksomhet	224
Spesialisering og arbeidsdeling	227
Spesielle synspunkter om samarbeidet innen visse forskningssektorer	229
Fellesnordiske forskningsinstitusjoner	233
4. Finansiering og organisering av samarbeidet	236
Finansiering og koordinering av økonomisk kostbare prosjekter	237

F. <i>Samarbeid om tiltak mot dumping</i>	238
1. Generelt om dumping og subsidier samt om mottiltak	239
2. Gjeldende antidumpinglovgivning i de nordiske land og visse erfaringer med hensyn til lovens anvendelse	243
Gjeldende lovgivning	243
Erfaringer med hensyn til anvendelsen av lovene	245
3. Den fremtidige administrative behandling	246
4. Forutsetningene for felles nordisk aksjon i dumping- eller subsidieringssporsmål	250
5. Nødvendig utbygging av lovgivningen i et felles nordisk marked	251
G. <i>Koordinering av tolladministrative bestemmelser</i>	252
1. Fastsettelse av tollberegningsverdien	252
2. Fastsettelse av tollberegningsvekten	258
3. Tollgodtgjørelse	262
4. Tollfrihetsbestemmelser	262
5. Opplagsbestemmelser	264
6. Deklarasjonsplikt	270
Bilag:	
Felles nordiske bestemmelser om tollgodtgjørelse	274

III. Økonomiske samarbeidsproblemer.

A. De relative konkurransevilkår.

1. *Industrien og det nordiske marked.*

Gjennom internasjonal handel er det mulig å skape en arbeidsdeling landene i mellom, og dermed legge grunnlaget for en mest mulig rasjonell utnyttning av ressursene. Under et helt fritt handelssamkvem ville trolig de fleste land hatt et mindre allsidig næringsliv en tilfellet er idag.

Den nytte de enkelte deltakerland vil få av et fellesmarked, kommer til å bero på de mer langsiktige produksjonsmessige virkninger og de praktiske fordeler som kan oppnås med hensyn til produksjonssamarbeid, finansiering av nye investeringer osv. Disse virkninger av et fellesmarked er mer betydningsfulle enn de relativt begrensede omstillinger som tollendringene og restriksjonenes avvikling kan føre til på kort sikt.

Siden før krigen er industriproduksjonen omtrent fordoblet i de nordiske land. En slik ekspansjonstakt innebærer at den relative betydning av dagens produksjonskapasitet blir vesentlig redusert i løpet av forholdsvis få år. Om derfor industrien kan ventes å ekspandere sterkt vil den produksjonsomstilling som blir nødvendig for å få den beste utnyttning av fordelene i fellesmarkedet kunne oppnås med relativt små friksjoner. Erfaringene fra Be-Ne-Lux bekrefter denne oppfatning, enda ekspansjonen i industriproduksjonen der har vært langt svakere enn i de nordiske land.

Et felles marked for bortimot 20 mill. forbrukere vil åpne mulighetene for stordrift og produksjon i lange serier i et ganske annet omfang enn det som nå er mulig. Dette behøver ikke å være ensbetydende med store bedriftsenheter. Allerede på grunnlag av den eksisterende industriproduksjon må en regne med at det er basis for en spesialisering og produksjonsdeling i et omfang som alene ville berettige opprettelsen av et fellesmarked. Det kan være tiltak som produksjonssamvirke, samarbeid om markedsføring, innkjøp og kontroll av råvarer, utarbeiding og bruk av mønstre, metoder, patenter, standardisering, forskning osv. Det større marked vil skape økte muligheter for slike rasjonaliseringstiltak, selv om mulighetene allerede foreligger og langt fra er utnyttet i de enkelte land.

Livligere økonomiske forbindelser, som blir en følge av fellesmarkedet, fører til at ideer, impulser og tekniske kunnskaper på spesialområder lettere spres fra ett land til de øvrige land i fellesmarkedet. Ikke minst vil dette være tilfelle når det etableres

et direkte produksjonssamarbeid. Innenfor industrien vil alle land kunne yte bidrag på disse områder, men særlig vil Danmark og Sverige kunne gjøre det med sin større allsidighet i industriproduksjonen enn Finland og Norge.

Ikke minst innenfor den mekaniske verkstedsindustri skulle en jevnere og mer rasjonell utnytting av bedriftenes kapasitet kunne oppnås gjennom spesialisering og produksjonssamarbeid. Også de av de eksisterende produksjonsområder som foreløpig ikke er utredet som ledd i de forberedende undersøkelser om det felles marked, byr trolig på tilsvarende store muligheter. Særlig må dette antas å gjelde tekstil- og konfeksjonsindustrien.

2. Konkurransesevnen avhenger av en rekke generelle økonomiske forhold.

En bedrifts, en bransjes eller et lands konkurransevne overfor tilsvarende produksjon i andre land bestemmes av så mange ulike forhold at en kort fremstilling som denne nødvendigvis må bli summarisk. Det dreier seg ikke bare om forhold som virker direkte inn på de enkelte bedrifters tekniske og økonomiske produksjonsresultater, men også om de mer generelle økonomiske forhold i de land sammenlikningen gjelder.

Hvis et land har full sysselsetting, stigende produksjon og balanse i sin utenriksøkonomi, kan dette muligens tas som en indikasjon på at landet som helhet har tilfredsstillende konkurransevne. Men bak et slikt totalbilde kan det skjule seg atskillig urasjonell produksjon som bare kan eksistere i ly av proteksjonistiske tiltak. Heller ikke balanse eller overskott i utenriksøkonomien kan tas som et entydig tegn på tilfredsstillende konkurransevne. Balanse i utenriksøkonomien kan f. eks. være esultat av ekstraordinært gunstig bytteforhold overfor utlandet eller av et så lavt nivå for den innenlandske etterspørsel at produksjonskapasiteten ikke nyttes fullt ut.

Utviklingen i den økonomiske aktivitet påvirker et lands betalingsbalanse direkte gjennom etterspørselen etter importvarer og varer som kan eksporteres. Indirekte påvirker aktivitetsutviklingen betalingsbalansen gjennom endringer i omkostningsnivået. Stigende økonomisk aktivitet vil befordre næringslivets og de store organisasjoners press på priser og lønninger, mens avtakende økonomisk aktivitet ville hemme det. På kort sikt vil det således være en tendens til at et land hvor den økonomiske aktivitet stiger relativt sterkt, vil få sin konkurransevne forringet overfor land hvor den økonomiske aktiviteten stiger relativt svakt. På noe lengre sikt vil dog en motsatt tendens kunne gjøre seg gjeldende, i den utstrekning den høyere økonomiske aktivitet fører til større produktivitetsfremmende investeringer.

For eksportbedrifter som selger mot fremmed valuta, vil valutakursene påvirke fortjenesten. Men også for hjemmenæringene vil valutakursene ha stor betydning, fordi de påvirker prisene (målt i landets valuta) på de konkurrerende importerte produkter. For begge grupper vil prisen på importerte råstoffer og hjelpestoffer til produksjonen bli påvirket. En justering av valutakursene vil således kunne virke i

retning av å kompensere de forhold som ellers ville ha ført til forskyvninger i den relative konkurranseevnen.

I storparten av 1930-årene sto valutakursene i de nordiske land i et fast forhold til hverandre og i forhold til pund. I Norge var kursen på danske kroner i disse årene 89,25, dvs. for 100 danske kroner måtte det betales n. kr. 89,25. Tilsvarende var kursen på svenske kroner 102,85. Kursen på finske mark var 8,90. Også i de senere år har det vært et nesten fast forhold mellom valutakursene. Kursen på danske kroner i Norge er nå ca. 103 og kursen på svenske kroner ca. 139. Disse valutaer er fra før krigen økt i verdi i forhold til norske kroner. Finske mark er derimot billigere, idet kursen nå er ca. 3 kroner for 100 mark.¹⁾

Direkte handelsrestriksjoner i form av eksport- og importreguleringer virker selvsagt også på en bedrifts eller bransjes relative konkurranseevne overfor utlandet. Innenfor et eventuelt nordisk fellesmarked vil det som hovedregel ikke være slike restriksjoner for de varer som fellesmarkedet omfatter. En utvikling i retning av en ytterligere avvikling av import- og eksportrestriksjoner er det vel naturlig å regne med i alle nordiske land, uansett om det blir innført et fellesmarked, eller ikke. Men et fellesmarked vil stille landene mindre fritt enn tidligere ved bruk av importrestriksjoner. Dette stiller økte krav til virkemidlene i landenes indre økonomiske politikk.

Toll er det mest alminnelige middel til å beskytte næringer som under et fritt handelssamkvem ikke ville vært konkurransedyktige overfor utlandet.

I blant vil det være slik at en nystartet industri, som på lengre sikt burde ha betingelser for å hevde seg overfor utenlandsk konkurranse, trenger en beskyttelse for å komme gjennom oppbygningsperioden. I enkelte av forslagene til felles tollsats utad for det nordiske fellesmarked er dette moment tatt hensyn til. Forøvrig vil vel neppe en oppfostringstoll i de nordiske land kunne forsvares ut fra rent økonomiske grunner annet enn i unntakstilfelle.

Hensynet til landets beredskap i tilfelle avstengning fra utenverdenen spiller for en rekke næringer, særlig jordbruket, stor rolle som argument for tollbeskyttelse. En skal ikke gå nærmere inn på dette, men bare nevne at dette beredskapshensyn kan tilgodeses på flere måter enn gjennom tollavgifter.

Det hender at det er rene betalingsbalanseproblemer eller ønsket om å påvirke importens sammensetning som ligger til grunn for å opprettholde eller pålegge tollavgifter. I den utstrekning de lar seg endre på kort sikt kan de også brukes som konjunkturpolitisk virkemiddel, men i det store og hele er det vanskelig å føre en slik elastisk tollpolitikk fordi satsene er bundet gjennom internasjonale avtaler.

I enkelte situasjoner kan tollbeskyttelse som et mer varig middel sikre sysselsettingen og et rimelig lønns- og inntektsnivå i konkurransemessig svake næringer. Men når det er knapt med arbeidskraft og ressurser, fører slik tollbeskyttelse til at de mer produktive næringer ikke kan ekspandere slik som ellers ville vært mulig hvis ikke lavproduktive tollbeskyttede næringer hadde lagt beslag på produksjons-

¹⁾ Inntil 5/9-57. Deretter ca. 2,20.

krefter. Tollen vil på den måten virke inn på landets almene kostnadsnivå. Det kan således være et visst motsetningsforhold mellom et allsidig og et effektivt næringsliv. Når det på forhånd er full sysselsetting og utnyttning av ressursene må de gunstige virkninger som en tollforhøyelse kan ha på et enkelt produksjonsområde, vurderes mot virkninger som trekker i retning av å svekke det øvrige næringslivs konkurransemessige stilling.

Prisene på den enkelte industris kostnadsfaktorer bestemmes langt på vei gjennom kostnadene i landets øvrige næringsliv. Hvis f. eks. et land velger, ved hjelp av beskyttelsestiltak, å opprettholde innenlandsk produksjon som ellers ville kunne leveres billigere fra utlandet, innebærer dette vanligvis at de innenlandske avtakere av produktene må betale priser som skal dekke høyere kostnader enn i og for seg nødvendig. Ved full utnyttelse av ressursene og ekspansjon i de næringer som har naturlige forutsetninger for å kunne hevde seg i konkurransen med utlandet, kan en si det slik at en del av kostnadene ved den urasjonelle produksjon må bæres av landets øvrige næringer.

Som regel vil det være slik at når forholdene ligger til rette for en effektiv industri i et land, gir dette grunnlag for et høyere gjennomsnittlig reallønnsnivå enn i et land med mindre effektivt næringsliv. De høye lønninger vil helt eller delvis slå igjennom også i de bransjer som ikke har klart å følge med i produktivitetens fremgangen. Solidarisk lønnspolitikk fra fagforeningenes side vil forsterke denne tendens. Det samme gjør en høy grad av mobilitet i arbeidskraften. En produktivitetens fremgang på noen områder kan derfor åpne muligheter for utenlandsk konkurranse på de andre områder hvor produktivitetens fremgangen har vært mindre. En følge av dette er at et land kan ha høyere effektivitet på alle områder av industrien, og likevel vil det kunne være en del områder hvor vedkommende lands industri ikke er konkurransedyktig.

Således vil en effektiv maskin- og verkstedsindustri i et land kunne føre til et gjennomsnittlig høyere reallønnsnivå og deretter sette f. eks. landets tekstilindustri i en vanskelig konkurransemessig stilling. Noe av bakgrunnen for den europeiske tekstilindustriens vanskeligheter med å hevde seg i konkurransen med tekstilindustrien i Japan, India og andre land kan forklares ved disse lands lavere lønnsnivå. Når lønnsforskjellen ikke blir utslagsgivende for konkurranseevnen mellom maskin- og verkstedsindustrien i de to grupper land henger dette sammen med kravene til kapitalutstyr og arbeidskraftens kvalitet. Tekstilindustrien er ikke kapitalkrevende i samme grad som mange andre industrier og teknikken varierer ikke så sterkt fra land til land, samtidig som den heller ikke stiller så store krav til gjennomsnittsarbeiderens tekniske innsikt og dyktighet som f. eks. maskinindustrien.

De undersøkelser som utvalget har foretatt viser at det er store variasjoner i lønningene, ikke bare mellom landene, men også innenfor det enkelte land. Slike forskjeller finner en også for råvareprisene og prisene på elektrisk kraft. Transportkostnadene varierer likeledes sterkt. De hensyn som tilsier den geografiske plassering av en bedrift vil skifte fra industri til industri. Noen industrier vil i sin lokalisering

være hovedsakelig råstofforienterte, andre kanskje mer markedsorienterte eller arbeidskraftorienterte. En kan vanskelig si noe generelt om hva som er den mest økonomiske plassering, men en kan slå fast at transportkostnadene innen en industri varierer fra bedrift til bedrift, og ofte mer innenfor det enkelte land enn mellom bedrifter som ligger på hver side av en landegrense.

I hvert fall for en bransje som ikke er større enn at den kan ta lønnsnivået som en stort sett gitt faktor, vil en rask rasjonalisering og kostnadssparing gjennom kapitalinvesteringer kunne bedre konkurranseevnen. For landet sett under ett vil denne effekt kunne bli noe motvirket ved at lønnsnivået som regel vil følge med produktivitetens fremgang. Men høye lønninger vil på den annen side i seg selv motivere til økt overgang til maskinelt produksjonsutstyr.

I diskusjonen om den relative konkurranseevne spiller beskatningen en fremtredende rolle, og da særlig bedriftsbeskatningen. I alle ledende industriland i den vestlige verden blir bedriftene beskattet etter sin inntekt. Ikke bare skattesatsenes høyde, men også det inntektsbegrepet som ligger til grunn for beskatningen varierer fra land til land. Allerede dette gjør det vanskelig å sammenlikne omfanget av beskatningen landene imellom. Da bedriftenes økonomiske resultater jo avhenger av en lang rekke faktorer i tillegg til skattene, vil en isolert betraktning av det relative beskatningsnivå bare ha begrenset verdi for en drøfting av konkurranseevnen. De offentlige budsjetter har i alle de industriland det kan komme på tale å sammenlikne seg med, meget stor betydning for den alminnelige økonomiske utvikling i landet. Skattene, og enda mer en enkelt skatt som bedriftsskatten, utgjør bare en del av de offentlige budsjetter. Til dette kommer at enkelte land krever større offentlig innsats i visse sektorer av det økonomiske liv enn andre land, det er i den sammenheng nok å peke på samferdselsmidlene. Forsvarsbelastningen varierer også fra land til land. Alt dette tilsier at en bør være meget varsom med å legge avgjørende vekt på forskjeller i landenes bedriftsbeskatning når en vurderer deres relative konkurranseevne. Det er både teoretisk og praktisk svært vanskelig å finne en tilfredsstillende metode for sammenlikning av skattenes betydning for landenes relative konkurranseevne.

Når det gjelder den betydning inntektsskatten på bedrifter har for bedriftsledelsens driftsmessige disposisjoner, synes det ikke å foreligge noe som viser at det er en klar sammenheng her eller at utslagene i noe tilfelle er av vesentlig omfang. Skatten vil imidlertid kunne virke på investeringene gjennom dens betydning for investeringenes rentabilitet og bedriftenes finansielle stilling. Likeledes vil en høy marginalsatt på aksjonærenes hånd kunne påvirke bedriftenes utbyttepolitikk og valget mellom kapitaltilførsel gjennom aksjeutvidelse eller opptak av lån.

En høy egenkapitalprosent har betydning for bedriftenes økonomiske stabilitet og trygghet. En mer moderat beskatning øker også bedriftenes muligheter til egenfinansiering av investeringer. Likevel er det mulighetene for å finansiere investeringer både ved egenkapital og lånekapital og de kostnader som er forbundet med det, som på litt lengre sikt blir det avgjørende vilkår for deres ekspansjon. De nevnte for-

delene ved en moderat beskatning kan derfor gjøres delvis illusorisk ved et restriktivt kredittmarked og et høyt rentenivå. Tilsvarende kan et handicap ved høye skatter motvirkes ved rikelige og rimelige kreditter til investeringer.

Sett i nasjonal målestokk er betingelsen for høye investeringer en tilstrekkelig stor privat og offentlig oppsparing til å dekke de investeringer som det ikke kan lånes til i utlandet. Hvilket nivå for beskatningen og hvilken fordeling på beskatningskilder som sikrer den høyeste sum av privat og offentlig sparing lar seg ikke eksakt fastslå. En sammenlikning av nivå for beskatning av inntekter og omfanget av investeringer i en del europeiske land gir intet sikkert holdepunkt for hvilken sammenheng det er mellom skatter og private investeringer i industrien.

Avgifter på kapitalutstyr og driftsmidler vil virke kostnadsøkende for de innenlandske bedriftene og forsåvidt redusere deres relative konkurranseevne overfor utlandet, men det er vanskelig å si noe generelt om deres endelige virkning da også denne beskatning må ses som ledd i den alminnelige økonomiske politikk. Omsetningsavgifter på forbruksvarer skulle ikke spille noen nevneverdig rolle for konkurranseevnen så lenge det rammer alt salg, enten varene er produsert innenlands eller utenlands. Er forskjellen mellom landene stor vil det muligens i noen grad kunne lede til innkjøp fra nabolandet der hvor dette er kommunikasjonsmessig mulig.

Skatter og avgifter virker således inn på bedriftenes konkurranseevne, men sammenhengen er svært usikker. Det synes ikke å foreligge noe grunnlag for å slutte at høy beskatning nødvendigvis må bety svak konkurranseevne.

Subsidier, som kan betraktes som en form for negative skatter, vil i det store og hele ha motsatt virkning av avgiftene. De utbetales vanligvis til produsent- eller distribusjonsleddet. Det økonomisk-politiske formål med subsidiene kan variere. Det kan være av næringspolitisk eller sosialpolitisk karakter, eller kanskje rent prispolitisk på grunn av sammenhengen mellom levekostnadsindeksen og de store lønnsoppgjørene. Det offentlige prispolitikk med hensyn til offentlige takster, elektrisitetspriser o. l. kan også ha virkninger som motsvarer subsidier eller avgifter. Det samme gjelder pålegg til enkelte bransjer om å levere sine ytelser til lavere priser innenlands enn det de eksporterer for.

Subsidier virker til en viss grad prisedsettende og de kan ha stabiliserende virkninger ved de store lønnsoppgjør på arbeidsmarkedet. På den annen side kan de øke etterspørselen og dermed skape et press på pris- og lønnsnivået. Videre vil subsidier kunne bidra til å holde oppe ineffektiv produksjon og svekke produsentenes motiver til rasjonalisering av produksjonen.

Hvem som i siste instans bærer skattene eller mottar subsidiene er det meget vanskelig å si noe om. Selv for de direkte inntektsskatter på bedriftene er det et åpent spørsmål i hvilken grad skattene veltes videre over på andre. For avgiftenes vedkommende er det ennå mer usikkert, og det samme gjelder hvem som egentlig har fordel av f. eks. prissubsidier. Det vil avhenge av hvordan etterspørsels- og tilbuds-situasjonen er til enhver tid.

På denne bakgrunn er det vanskelig å si noe bestemt om subsidienes betydning

for bedriftenes relative konkurranseevne. Subsidier betyr høyere samlet beskatning, men hvor meget av denne som faller på industrien er umulig å uttale seg om.

De forhold som er nevnt her er på ingen måte noen fullstendig oppregning av de samfunnsøkonomiske forhold som er med å bestemme bedriftenes konkurranseevne. Det er i den forbindelse nok å peke på den betydning naturgrunnlag, utdannelsesnivå og kapasitet m. m. har. Ved å trekke fram en rekke viktige generelle økonomiske forhold, har en villet vise at konkurranseevnen i en bedrift, en bransje eller et land også er avhengig av forhold som kan påvirkes gjennom den alminnelige økonomiske politikk. Og dette gjelder ikke bare den økonomiske politikken i landet selv, men også den som føres i de land det har samhandel med. En teknisk sett effektiv industriproduksjon er ikke alene nok til å sikre en god konkurranseevne.

3. De produksjonsmessige virkninger av et fellesmarked.

En oppdeling av den nordiske samhandel i 1955 viser at Danmarks import fra de tre andre nordiske land utgjorde vel 14% av landets totalimport. De tilsvarende tall var for Finland ca. 11%, Norge 21% og Sverige vel 7%.

De vareområder som foreløpig er utredet med tanke på å kunne gå inn i et fellesmarked, utgjorde av Danmarks totalimport 12,5%, mens tallene for Finland var 7,7%, Norge 18,4% og Sverige 4,9%. De foreslåtte områder utgjorde vel 80% av den nordiske samhandel. Halvparten av dette (svarende til 39% av den totale handel mellom landene) består av varegrupper hvor det gjennomsnittlige tollnivå stort sett ikke overstiger 5%. Den overveiende del av dette er i Danmark, Norge og Sverige liberalisert overfor OEEC-området. For disse varegrupper kan ikke etableringen av fellesmarkedet få særlig store konsekvenser for de tre lands konkurransemessige stilling. Finland har fremdeles betydelige importrestriksjoner.

De øvrige varer som er tenkt omfattet av fellesmarkedet utgjør 3—6% av landenes samlede import. For de varegrupper hvor en forutsetter overgangsvansker, er det som regel foreslått overgangsordninger med en gradvis tilpassing til fellesmarkedet. En må regne med at importen fra andre nordiske land vil øke, og da særlig av varer som har vært underlagt kvantitative restriksjoner eller relativt høy toll. Men størrelsesordenen av de tall en nettopp har nevnt synes ikke å tilsi at etableringen av et fellesmarked, i det omfang som hittil har vært drøftet, kan få avgjørende konsekvenser for det totale nivå i produksjon og sysselsetting eller for de hovedveier eksporten og importen tar. Men da det nåværende tollnivå og graden av importrestriksjoner er forskjellig i de fire nordiske land vil den øyeblikkelige belastning ikke bli den samme.

Hvis et av landene gjennomgående er mer tollbeskyttet enn de andre (for de varer som skal omfattes av fellesmarkedet) vil inngåelsen i fellesmarkedet ha trekk til felles med en autonom reduksjon av tollnivået. Virkningen av dette vil ventelig først gi seg uttrykk i økt import. Det vil ta tid før endringer i produksjonsstrukturen kan gi seg uttrykk i øking av eksporten.

Da Finland og Norge gjennomgående har det høyeste tollnivå for potensielle fellesmarkedsvarer av de 4 land, vil et fellesmarked i første omgang trolig føre til en mindre ekspansjon i den finske og norske eksporten til de øvrige nordiske land enn i importen fra disse land. Omvendt må det regnes med at Sveriges og Danmarks eksport til Finland og Norge vil øke mer enn deres import fra disse land.

I Norge og Finland, hvor tollsenkingene blir størst, vil vel også produksjonsomleggingene få det største omfang. Men samtidig skulle en anta at jo større produksjonsomlegging fellesmarkedet fører til i et land, desto større skulle muligheten av produksjonsmessige fordeler være for landet på noen sikt. Dette forutsetter imidlertid at det lykkes å opprettholde full sysselsetting.

I de enkelte land i fellesmarkedet vil en få en tendens til å erstatte import fra tredjeland med import fra de øvrige fellesmarkedsland selv der hvor den er dyrere, ettersom denne prisforskjellen kan mer enn oppveies ved at tollene faller bort. Dette innebærer en overgang til varer som eksklusive toll er dyrere enn den tidligere importen og medfører således fra importlandets synspunkt i og for seg en forverring av terms of trade. Som følge av de ulike tollsatser og det ulike omfanget av eksisterende import og eksport, vil disse virkninger falle ujevnt på de forskjellige fellesmarkedsland. Hvilken samlet virkning en vil få for det enkelte land er vanskelig å avgjøre, men stort sett må en regne med at resultatet i første omgang blir minst gunstig for et land som har hatt relativt høy toll på sin import fra de andre nordiske land, samtidig som dets eksport til de samme land er blitt møtt med relativt lav toll. Dette skulle bety at Norge og Finland vil få mindre umiddelbar fordel i denne henseende enn Danmark og Sverige. Ulempene ved virkningen på terms of trade må imidlertid veies mot de fordeler som tollreduksjonene i det lange løp vil få på næringslivets samlede effektivitet.

De tildels betydelige variasjoner i kostnader, produksjonsutstyr og andre konkurransemessige forhold innen det enkelte land reduserer betydningen av den gjennomsnittlige konkurransevne. Det synes mer hensiktsmessig å konsentrere oppmerksomheten ved de bedrifter som kan ventes å bli sterkest berørt av endringene, dvs. på den ene side de som først vil måtte innskrenke sin produksjon som følge av den skjerpede konkurranse, og på den annen side de bedrifter som vil kunne utvide sin produksjon og overta en større del av markedet. Det er med andre ord de marginale virkninger, snarere enn de gjennomsnittlige som interesserer.

Både innenlandske produsenter og de nordiske konkurrenter må stort sett kunne antas å ha tilpasset sin produksjon og sitt salg innenfor den ramme som idag er fastlagt gjennom konkurransevilkårene. De størst endringer som følger av fellesmarkedet vil bli for de bransjer som har vært beskyttet av kvantitative restriksjoner som da vil falle bort. Det blir først og fremst Finland dette berører. Finland er det eneste av de nordiske land hvor kvantitative restriksjoner spiller en betydelig rolle innenfor de varegrupper fellesmarkedet er tenkt å omfatte.

Virkningen på priser og produksjon av at en tollsats reduseres eller sløyfes vil avhenge av i hvilken grad den effektive beskyttelse tollsatsen gir har vært utnyttet.

Resonnementet i det følgende forutsetter at de tollsatser som faller bort i fellesmarkedet har vært nyttet fullt ut, dvs. at importerte og hjemmeproduerte varer av tilsvarende fabrikat har vært solgt til forbruker for samme pris, slik at den pris hjemmeproduenten har oppnådd har svart til importprisen inklusive toll. Dette vil som regel være tilfelle i praksis. Når tollene faller bort endres konkurransevilkårene, og for de utenlandske konkurrentene virker dette som om den pris de tar for sine produkter i dette markedet plutselig kan settes opp med et beløp tilsvarende tollene uten at prisen til forbruker blir endret.

Den nye prissituasjon vil ventelig føre til at de utenlandske konkurrentene tar sin eksportpolitikk opp til ny vurdering. Dette gjelder både de som allerede selger sine produkter i det tidligere tollbeskyttede marked og andre som måtte ha funnet den gamle prisen (markedsprisen \div tollene) for lav til å kunne konkurrere. De vil søke å utvide sitt salg i det tidligere tollbeskyttede marked, noe som vanligvis er betinget av en tilsvarende øking i produksjonen. Nye omfattende investeringer eller andre gjennomgripende tekniske endringer vil nødvendigvis måtte kreve noen tid og kan derfor ikke få betydning for produksjonen i første omgang.

Kostnadene ved å produsere endrer seg med produksjonens omfang. Det er vanlig å anta at for de fleste bedrifter som allerede har en rimelig kapasitetsutnyttning, vil en utviding av produksjonen på kort sikt innebære at den sist produserte enhet koster mer enn den foregående, med andre ord at marginalkostnadene er stigende. Dette vil igjen si at hvis bedriftene tar sikte på størst mulig overskudd, lønner det seg ikke å presse produksjonsomfanget utover en bestemt grense. Denne grensen ligger lengre ut på produksjonsskalaen jo høyere prisen er. Når eksportbedriftene derfor nå kan ta en noe høyere pris for sine produkter, lønner det seg å øke produksjonen. Hvor meget avhenger dels av hvor sterk prisøkningen er (hvor høy tollene var) og dels av hvor sterkt deres kostnader stiger. De enkelte faktorer som inngår i kostnadsstrukturen, slik som lønninger, råstoff og halvfabrikata, renteutgifter osv. er alle bestemmende for hvordan kostnadene utvikler seg. Men kjennskap til de enkelte kostnadsfaktorerers nivå kan alene ikke si oss noe om hvordan kostnadene vil endre seg fra et trinn av produksjonsomfanget til et annet. En må også kjenne den tekniske produksjonsprosessen, kapitalutstyret og hvordan prisene på de forskjellige kostnadsfaktorene endres når etterspørselen etter dem øker.

For at de utenlandske konkurrentene skal kunne øke sitt salg må de sannsynligvis tilby produktene til en pris som ligger noe under den gamle markedspris. Prisreduksjonen og den reaksjon etterspørgerne svarer med får avgjørende betydning for de tilpassingsvansker de innenlandske produsentene blir stilt overfor. Tollene var pålagt for å gi disse produsentene et fortrinn fremfor deres utenlandske konkurrenter. Når konkurrentene nå selger billigere, og derved presser markedsprisen ned, vil de minst lønnsomme av de innenlandske bedriftene (marginalbedriftene) ikke lengre være i stand til å drive med fortjeneste. De vil imidlertid kunne fortsette å produsere selv om de går med tap, så lenge det gamle produksjonsutstyret holder. I den utstrekning dette blir tilfelle vil det vinnes tid til å omplasere arbeidskraften eller eventuelt å refinansiere

eller å omlegge driften. Hvis disse marginalbedriftenes lønnsomhet ikke skiller seg vesentlig ut fra gjennomsnittet i bransjen, vil den økte priskonkurranse fra de nordiske eksportbedriftene få langt alvorligere konsekvenser for bransjen som helhet, enn når marginalbedriftenes lønnsomhet ligger vesentlig under gjennomsnittet for bransjen.

De utenlandske konkurrentenes relative størrelse vil også kunne ha betydning. Er deres produksjonskapasitet stor i forhold til det marked vi betrakter, kreves det en relativt liten produksjonsøking for å kunne øke leveringene i omfang som betyr meget på eksportmarkedet. Den grad av kapasitets-utnyttning bedriftene allerede har kan her bli avgjørende. Men en skal ikke se bort fra muligheten av at de velger å vri en del av sitt salg i andre markeder over til det marked som har gitt opp sin tollbeskyttelse. Det er heller ikke alltid en bedrift vil legge avgjørende vekt på den øyeblikkelige kostnadssituasjon. Den kan velge midlertidig å selge til priser som ikke dekker kostnadene, i håp om å erobre en større del av markedet. Forutsetningen er da vanligvis en solid finansiell stilling og samtidig igangsetting av nyinvesteringer eller produksjonsomlegging som vil endre kostnadsstrukturen, slik at den nye pris- og produksjonskombinasjonen blir lønnsom på noe lengre sikt.

I sin alminnelighet må en kunne si at den kortsiktige tilpassingen til den nye prissituasjonen må basere seg på det samme produksjonsutstyret og de samme hovedlinjer i produksjonsteknikken som en hadde på det tidspunkt tollene falt bort. En må regne med en viss treghet ved omstillingen. Erfaringene synes f. eks. å vise at geografiske forskyvninger i arbeidskraften skjer langsomt. Det blir da i det korte løp av større betydning å vite hvor langt bedriftenes produksjonskapasitet og ressurser er utnyttet, hvordan deres finansielle stilling er i utgangssituasjonen og hvordan etterspørgerne reagerer på prisendringer, enn hvordan kostnadenes relative nivå forholder seg landene i mellom. Bedriftenes effektivitet er i og for seg av underordnet betydning i denne sammenheng. Selv en relativt rasjonell og veldrevet bedrift kan ha vansker med en øyeblikkelig produksjonsøking på grunn av flaskehalsproblemer. En understreker at en dermed ikke har sagt at de relative kostnader ikke har betydning for konkurranseevnen. Kostnadsnivåene bidrar, sammen med en lang rekke andre forhold, til å forklare hvorfor situasjonen idag er slik den er, og kan selvfølgelig også si noe om næringslivets ytterligere ekspansjonsmuligheter. Men produksjonen i de nordiske land er allerede stort sett tilpasset disse kostnadsnivåer i den utstrekning den ikke er beskyttet av kvantitative restriksjoner. (Av de nordiske land er det som nevnt i det vesentlige bare Finland som berøres av kvantitative restriksjoner.) Det nye som hovedsakelig kommer til ved etableringen av fellesmarkedet er at de nordiske konkurrentene nå får en relativt gunstigere prissituasjon i forhold til de innenlandske produsentene enn tidligere som følge av at tollene faller bort. Tollens høyde blir avgjørende for hvor mye den nye situasjon skiller seg fra den gamle.

Ved hjelp av investeringer og rasjonalisering vil produsentene på noe lengre sikt kunne påvirke sin kapasitet og produksjonsteknikk og dermed sin kostnadsstruktur. Samtidig vil virkningene av de forskjellige øyeblikkelige reaksjoner som følger av tollens bortfall få tid til å forplante seg gjennom økonomien. Omstillingen vil i det

hele tatt bli mer omfattende i det lange løp enn i det korte. De enkelte kostnadsfaktorenes nivå i de ulike land vil sikkert bety en del ved vurderingen av nyinvesteringer og produksjonsomlegging. Fordelen ved lavere kostnadsnivå, som tidligere var blitt mer enn oppveid ved ulempen med toll, blir nå kanskje et tilstrekkelig avgjørende moment til å sette igang nyinvesteringer med tanke på eksport.

I tillegg til de reaksjoner som utløses gjennom bortfallet av tollens påvirkes imidlertid både etterspørselssiden og tilbudssiden i markedet av så mange faktorer som stadig er under utvikling, at det gjør en isolert drøfting av tollens virkninger så å si umulig. Jo raskere ekspansjon det er i næringslivet, jo mer kommer sannsynligvis de virkninger som skriver seg fra tollendringene i bakgrunnen. Dette gjelder også eventuelle forskjeller i dagens kostnadsnivåer. Kostnadsfaktorenes relative priser endrer seg med utviklingen både innen det enkelte land og landene imellom, og innsatsfaktorenes relative andel i produksjonen endrer seg også. Av forhold som får betydning kan nevnes investeringstempo, initiativrik og dyktig bedriftsledelse og arbeidsstokk, kvalitetsforbedringer, nye produkter og patentrettigheter, vanskelighetsgraden ved å komme inn på markedet m. v. Ikke minst vil en peke på bedriftsledelsens evne å planlegge og organisere produksjonen. Dette er trolig en av de viktigste forklaringer til det forsprang i produksjon og levestandard som de fremste industriland har fremfor de mindre utviklede land innenfor den vestlige verden. En annen viktig forklaring er at de store industriland mer fullstendig kan nytte arbeidsdelingens prinsipp og storbedriftens fordeler. Bedriftsbeskatningens rolle ligger først og fremst i dens virkninger på bedriftenes finansielle stilling og i noen grad på plasseringen av oppspart kapital.

I den grad fellesmarkedet fører til kapitalbevegelser mellom deltakerlandene i større omfang enn hittil, må forskjellene i kostnadsnivå og beskatning i det lange løp tillegges økt betydning for den relative konkurransevne mellom landene. Investorene legger selvsagt stor vekt på en lokalisering som gir høy lønnsomhet og både kostnadsnivå og beskatning er medbestemmende for lønnsomheten. Et felles kapitalmarked innebærer at landenes investorer får flere valgmuligheter med hensyn til kostnadsnivå og beskatning når de skal bestemme seg for lokaliseringen av nye investeringer. Alternativene er mer begrenset så lenge kapitalen i det store og hele er henvist til plassering innenfor det enkelte land. Men for det første påvirkes lokaliseringervalget av en rekke økonomiske faktorer i tillegg til kostnadene, slik som arbeidskraft, energi, marked osv. For det annet tas det ikke alltid rene lønnsomhets-hensyn ved plasseringen. Kredittinstitusjonene vil ventelig fortsatt legge stor vekt på å tilbakeføre kapitalen til de distrikter som har skaffet den tilveie. Videre vil hovedtyngden av industriens ekspansjon skje i tilknytning til allerede eksisterende bedrifter. De forhold som myndighetene legger til rette for næringslivet vil også spille betydelig rolle. Det er således ikke bare kostnadsfaktorenes nivå og beskatningen i fellesmarkedets forskjellige land som tilsier hvor kapitalen vil bli plassert hvis det blir et felles kapitalmarked. I alle fall skulle det ikke være grunn til å regne med overføringer av noe betydelig omfang, sett i forhold til landenes totalinvesteringer.

4. Resultatene av spesialundersøkelsene.

Utvalget har latt utarbeide spesialundersøkelser for å belyse noen av de faktorer som er medbestemmende for den konkurransemessige stilling mellom industriene i de nordiske land. Undersøkelsene av industriarbeiderlønninger, renter og elektrisitetspriser tjener til å belyse industribedriftenes kostnader på disse områder. Den direkte selskapsbeskatningen er ikke på samme måte en kostnad, idet den vesentlig står i forhold til et nærmere definert overskudd i bedriften. Beskatningens betydning for bedriftenes konkurransevne er nærmere omtalt i et tidligere avsnitt.

Da Finland ikke var med i samarbeidet på det tidspunkt undersøkelsene ble satt igang, omfattes ikke dette land av skatteundersøkelsen. En må derfor vise til særskilte utredninger. I den oversikt over de viktigste punkter i undersøkelsene som en skal gi i dette kapitlet, er imidlertid opplysninger om Finland innarbeidet for skattenes vedkommende.

Spesialundersøkelsene og utredningene fra Finland følger som vedlegg til denne rapporten.

Skattereglene for industriselskaper i de nordiske land.

Skatteforskningskontoret i Statistisk Sentralbyrå, Oslo har i samarbeid med skatteeksperter i Danmark og Sverige gitt en analyse¹⁾ av de inntekts- og formuesskatter som er pålagt industriaksjeselskaper i Danmark, Norge og Sverige.

Sammenfatningen som gis nedenfor, bygger på foreløpige resultater fra denne undersøkelse. En har nedenfor dessuten innarbeidet de finske skattereglene.

a) Oversikt over skattereglene i de nordiske land.

I alle fire land oppkreves det inntektsskatt av aksjeselskaper. I Finland og Norge svarer aksjeselskapene dessuten formuesskatt. I alle land tar man sikte på å beskatte nettoinntekten, dvs. en regnskapsmessig bruttoinntekt med fradrag av driftsutgifter. Definisjonen av denne nettoinntekt varierer imidlertid fra land til land. Dessuten er reglene om selve skatteberegningen forskjellige.

Det fremgår av følgende redegjørelse, at de bestående forskjeller med hensyn til beskatningen av industriaksjeselskaper i de fire land ikke kan belyses ved en enkelt typisk beskatningsprosent for hvert land. Talleksemlene i redegjørelsen tar derfor alene sikte på å vise en rekke beskatningsprosenter, som må antas å forekomme hyppig i de enkelte land. Disse tall må anvendes med stor forsiktighet, men allikevel synes de å kunne tas som uttrykk for at beskatningsnivået for industriaksjeselskaper i Danmark er en hel del lavere enn i de øvrige nordiske land. Forskjellen mellom beskatningsnivåene i Sverige, Finland og Norge er mer moderat.

I Danmark er skattene, bortsett fra kommuneskatten, progressive med inn-

¹⁾ «Analyse av skattereglene for industriselskaper i Danmark, Norge og Sverige». (Se vedlegg 1 a.)

tekten og aksjekapitalen (eventuelt med tillegg av en del faste reserver). Videre avhenger beskatningen av hvordan inntekten disponeres, idet beløp som betales som utbytte, beskattes med høyere satser enn beløp som avsettes til faste reserver. En del av de i årets løp betalte skatter fratrekkes nettoinntekten før man kommer frem til den skattepliktige inntekt. Tabellen nedenfor gir en oversikt over de forannevnte forhold i Danmark. De oppgitte skatteprosent er beregnet under forutsetning av at aksjekapitalen og inntekten har vært uforandret over en årrekke.

Inntekten i prosent av aksjekapitalen	Skatt i prosent av inntekten for fradrag av skatt, når inntekt \div skatt:		
	fullt ut avsettes til faste reserver	for en halvdels vedkommende avsettes til faste reserver	fullt ut deles ut i utbytte eller avsettes til frie reserver
5	9	9	9
10	16	16	19
20	26	28	32
30	32	34	38
50	38	41	45
100	47	50	55

Av tabellen går det fram at skattene i prosent av inntekten vil variere sterkt fra bedrift til bedrift i Danmark.

I Finland kan en ikke trekke fra betalte skatter. Inntektsskatter til stat og kommune og kirkeskatten beregnes etter proposjonale satser. Statsskatten utgjør 38% og kommuneskatten og kirkeskatten gjennomsnittlig ca. 13 % av inntekten. Selskapene betaler videre formueskatt med 1% av nettoformuen.

Også i Norge regnes skatten ut på hele nettoinntekten uten fradrag for betalte skatter. De viktigste skattene er proporsjonale med den skattepliktige inntekten. Det gjelder de ordinære inntektsskattene til stat og kommune, som tilsammen utgjør ca. 47% av inntekten. På inntekter over 20 000 kroner utliknes det dessuten en progressiv kommunal tillegsskatt. Satsene varierer fra 3–5%.

Fondsskatt, alderstrygd- og krigspensjoneringsavgift beregnes av den del av inntekten, som ikke anvendes til utbytte eller avsettes til lovpliktig reservefond. I denne forbindelse regnes utbytte fra andre aksjeselskaper som inntekt. Disse skattene, som tilsammen utgjør 10,2% av «fondsinntekten», gjør at den norske skattleggingen er avhengig av utbyttets størrelse, reservefondets størrelse og avsetninger til reservefond. De norske selskapene betaler dessuten en formueskatt til stat og kommune på ca. 6%₀₀ av nettoformuen.

I Sverige beregnes statsskatten etter en proporsjonal sats på 50% av nettoinntekten \div foregående års kommuneskatt. Kommuneskatten beregnes av nettoinntekten etter en sats som gjennomsnittlig utgjør 12%. Dette innebærer at svenske skatter vil utgjøre 56% av nettoinntekten hvis kommuneskatten og nettoinntekten ikke varierer fra år til år.

Det er nevnt at alle fire land tar sikte på å beskatte nettoinntekten, og at denne

nettoinntekt ikke defineres likt i alle landene. I det følgende gjennomgås de viktigste forskjeller.

I alle fire land danner anskaffelsesverdien grunnlaget for avskrivningene på bygninger, maskiner m. v. Sett over driftsmidlets levetid blir altså fradragene de samme. Avskrivningene fordeles imidlertid ulikt over tiden. I Danmark, Finland og Norge fordeles i prinsippet avskrivningene på maskiner o. lign. over driftsmidlets «økonomiske levetid». Avskrivningsperioden vil derfor variere med driftsmidlets karakter, men i alle landene er en avskrivningsperiode på 10 år meget brukt. I Norge avskrives et like stort beløp i alle årene; i Danmark og Finland er det adgang til høyere avskrivninger i de første årene. For Finnlands vedkommende gjelder dog disse regler bare siden 1. januar 1956. For eldre maskiner gjøres konstante årlige avskrivninger på 8%. I Sverige er avskrivningsreglene for aksjeselskaper utformet uten hensyn til driftsmidlets levetid. Som i Danmark og Finland står bedriftene i noen grad fritt når det gjelder å fordele avskrivningene over tiden. For driftsmidler med særlig kort levealder gjelder spesielle regler i alle landene. Tabellen nedenfor gir avskrivningsprosentene i de fire land for en vanlig maskin, når denne avskrives så hurtig som mulig.

Alder på maskinen	Danmark %	Finland %	Norge %	Sverige %
1 år	21 ² / ₃	20,0	10	30,0
2 »	21 ² / ₃	16,0	10	21,0
3 »	21 ² / ₃	12,8	10	14,7
4 »	5	10,2	10	11,3
5 »	5	8,2	10	20,0
6 »	5	8,0	10	
7 »	5	8,0	10	
8 »	5	8,0	10	
9 »	0	8,0	10	
10 »	10	0,8	10	
Sum	100	100	100	100

Bygninger avskrives i alle landene over 40–70 år. I Finland, Norge og Sverige fordeles avskrivningsbeløpet jamt over avskrivningsperioden. I Danmark er det adgang til å avskrive særlig mye i de 5—10 første årene. En kan ikke si noe generelt om i hvilket land de totale avskrivningene på maskiner og bygninger blir størst for et bestemt år. Dette avhenger av realkapitalens aldersfordeling, hvordan avskrivningsmulighetene er utnyttet tidligere og realkapitalens fordeling på bygninger og maskiner.

I Danmark er det i begynnelsen av 1957 fremsatt forslag om nye avskrivningsregler og om adgang til skattefri avsetning til investeringsfond. De foreslåtte avsetningsregler for maskiner m. v. minner meget om det svenske prinsipp. De tar sikte på å forenkle det bestående system således at det fremtidig avskrives med en ensartet prosent på saldoverdiene, og gir stort sett adgang til samme avskrivningsregler som de gjeldende danske regler. Satsene er derfor noe lavere enn i Sverige.

Ved inntektsansettelsen kan bedriftene i alle fire land velge fritt om varelaget skal vurderes til de priser som gjaldt den gang varene ble kjøpt inn, eller til de priser som gjelder ved vurderingstidpunktet. I Danmark behøver en (etter hovedregelen) dessuten bare å føre opp 65% av lagerets fulle verdi (vurdert etter anskaffelses- eller gjenanskaffelsespris etter eget ønske). For Sverige gjelder en tilsvarende hovedregel, men grensen er her 40%. Dertil finnes visse spesielle regler. I Norge er det formelt bare adgang til å nedskrive varelageret med et beløp som svarer til svinn, skade eller liknende. Det er imidlertid alminnelig kjent at de norske likningsmyndighetene i praksis er meget lempelige når det gjelder varelagervurderinger. Det er ikke på grunnlag av de foreliggende opplysninger mulig å fastslå om den norske avskrivningspraksis er lempeligere eller strengere enn de regler som gjelder i Danmark og Sverige. I Finland er lagervurderingen temmelig fri så lenge samme vurderingsprinsipp følges kontinuerlig.

Også på andre felter forekommer det ulikheter ved bestemmelsen av nettoinntekten. Dette gjelder således reglene om skattelekking av realisasjonsgevinst, behandling av utbytte fra andre selskaper, avsetninger til reservefond, investeringsfond og avsetning til bedriftspensjonering, og beskatning av selskaper og aksjonærer i tilfelle av likvidasjon.

I Finland og Norge skattlegges nettoformuen. Realobjekter skal i begge land etter loven verdsettes til salgsværdi. Dette prinsipp blir ikke fulgt fullt ut i noen av landene, men det er mulig at prinsippet blir praktisert noe strengere i Finland enn i Norge.

Betalingsordningen er forskjellig i de fire landene. I Danmark betales skatten stort sett året etter at inntekten er opptjent, og i Norge i løpet av de to etterfølgende år. I Sverige og Finland har en skatt av årets inntekt (forskottsskatt) og etterlikning. Slik forskottsordningen blir praktisert, får inntekten i tidligere år også betydning for den skatt som betales i året.

Øvrige skatter, slik som investeringsskatten i Sverige og omsetningsskatten i Finland og Norge, er ikke tatt med i de etterfølgende beregninger.

b) Forsøk på tallmessige sammenlikninger.

De foran omtalte forskjeller i de fire lands beskatningsregler gjør det meget vanskelig å foreta tallmessige sammenlikninger av industriselskapenes beskatning i de enkelte land. Resultatet av slike sammenlikninger vil bli sterkt preget av hvordan selskapene er stillet med hensyn til kapitalforhold, utbyttepolitikk, anskaffelsesverdi, art og alderssammensetning for de aktiva som er gjenstand for avskrivning, avsetning til pensjonsfond m. v. I denne forbindelse må en huske at de enkelte selskaper vil være tilbøyelige til å innrette deres økonomiske disposisjoner etter beskatningsforholdene i hjemlandet. Således må en f. eks. kunne anta at en direkte anvendelse av de svenske regler på et norske selskap vil medføre høyere beskatning enn den som

ville vært resultatet hvis selskapet hadde vært hjemmehørende i Sverige og hadde innrettet seg etter de der gjeldene regler.

I bilag 1 er det foretatt en rekke forsøk på å illustrere tallmessig forskjellene mellom skattleggingen av industriselskaper i de nordiske land. En har bare tatt hensyn til noen av de viktigste særpregene i de fire lands skatteregler. De faktorer som går inn i beregningene nedenfor er således avskrivningsregler, skattesatser, regler om fradrag for betalt skatt og betalingsordningen.

Den relative forskjellen i bedriftsskattleggingen mellom de fire nordiske land kan ikke karakteriseres med en enkelt prosent. Det er tvert om et karakteristisk trekk ved skattesystemene at forskjellen er helt avhengig av strukturelle forhold i bedriften og den historiske utvikling bedriften gjennomløper.

For å få sammenliknbare tall er skattene i nedenstående tabeller angitt i prosent av et felles inntektsbegrep, nemlig norsk skattepliktig inntekt for det år skattene er betalt. Ved beregningen av de angitte skatteprosenten er det over alt forutsatt at det prosentvise forhold mellom 5 størrelser er uforandret gjennom hele perioden. De nevnte 5 størrelser er:

1. Den samlede anskaffelsesverdi for bygninger og maskiner som er i behold hos vedkommende selskap.
2. De årlige nyanskaffelser av bygninger og maskiner.
3. Aksjekapitalen.
4. Bruttoinntekten.
5. Utbyttet.

Det er dels regnet med at nevnte størrelser er uforandret fra år til år (ekspansjonstakten er 0%), dels med at alle størrelser stiger med en nærmere angitt prosent (ekspansjonstakt: 2,5, 5 og 10%).

Skattene i tabellene er beregnet som likevektsskatter. Det vil si at de nevnte tall viser de skatteprosenten man når fram til etter en årrekke hvor reglene for skatteberegning og selskapets ekspansjonstakt har vært uforandret. Under de gitte forutsetninger vil disse skatteprosenten være de samme fra år til år. Når man for Finnlands og Norges vedkommende har oppdelt skatteprosentene i et tall for inntektsskatten og et for formuesskatten, henger det bl. a. sammen med at det under de nevnte forutsetninger vil ta svært mange år før formuesskattene kommer i likevekt.

I den første oversikten er det forutsatt at bruttoinntekten utgjør 20 prosent og aksjekapitalen 45 prosent av anskaffelsesverdien for bygninger og maskiner. Denne realkapital forutsettes fordelt med en halvdel på bygninger med levetid på 40 år, og en halvdel på maskiner med 10 års levetid. Hvis ekspansjonstakten f. eks. er 0 og anskaffelsesverdien for bygninger og maskiner ialt 1 000 000 kroner, blir aksjekapitalen 450 000 kroner og bruttoinntekten (før avskrivninger) 200 000 kroner. Avskrivningene er ikke angitt i tabellen, men de vil med ekspansjonstakt 0 i alle fire land beløpe seg til 62 500 kroner årlig, således at nettoinntekten i dette tilfelle blir 137 500 kroner pr. år. I denne oversikt er det videre regnet med ekspansjonstakter på 2½, 5 og 10%.

Likevektsskatter¹⁾ når inntekt før avskrivninger utgjør 20 prosent og aksjekapitalen 45% av anskaffelsesverdien for realkapitalen.

Ekspansjonstakt ²⁾	Danmark	Finnland ²⁾	Norge ³⁾	Sverige
pr. år				
%	%	%	%	%
0	38,2	51,0 + 11,5	57,4 + 5,4	56,0
2,5	35,9	50,3 + 9,7	56,1 + 4,4	51,8
5	33,6	49,5 + 8,3	54,7 + 3,9	53,3
10	28,8	47,6 + 7,0	51,5 + 3,2	50,1

¹⁾ Likevektsskatteprosenten viser det nivå som skattene stabiliserer seg på, når alle de faktorer som har betydning for inntektsskattene utvikler seg i takt over en årrekke. Resultatene er sammenliknbare for såvidt som realkapitalens størrelse og sammensetning, aksjekapital, utbytteprosent og inntekt før avskrivninger er forutsatt like for alle landene.

²⁾ Det forutsettes at realkapitalens verdi, inntekt før avskrivninger, aksjekapital osv. vokser med samme prosent fra år til år. Denne prosentten angir «ekspansjonstakten».

³⁾ Skatteprosenten er delt opp i en prosent for inntektsskatten og en prosent for formuesskatten. Likevektsformuesskatten vil under våre forutsetninger om jamm vekst først nås etter så mange år at begrepet blir forholdsvis uinteressant. Ved sammenlikning mellom Norge og Finland må en dessuten ta hensyn til at «likevektsformuene» blir forskjellige for de to land.

En har uthevet de prosenttall i tabellen som antas å gi det mest realistiske uttrykk for industribeskatningen.

I den neste oversikt er det overalt regnet med en ekspansjonstakt på 5%, og aksjekapitalen utgjør likesom i ovenstående oversikt 45% av anskaffelsesverdien for bygninger og maskiner. Derimot er det regnet med bruttoinntekter ikke bare på 20%, men også på 10 og 30% av anskaffessummen. På denne måte får man belyst hvordan særlig de danske beskatningsprosenten varierer med forholdet mellom inntekt og aksjekapital.

Likevektsskatt når aksjekapital utgjør 45% av anskaffelsesverdien for realkapitalen og ekspansjonstakten er 5% pr. år.

Innt. før avskr. i prosent av anskaffelsesverdi for realkapitalen	Danmark	Finnland	Norge	Sverige
%	%	%	%	%
10	9,0	46,1 + 17,5	53,0 + 7,1	46,7
20	33,6	49,5 + 8,3	54,7 + 3,9	53,3
30	41,9	50,0 + 7,8	55,2 + 3,7	51,4

Ved en gjennomgåelse av de nordiske bedriftsskattene er det særlig to forhold en fester seg ved. For det første at nivået i de fleste tilfellene ligger vesentlig lavere i Danmark enn i de øvrige land, og for det annet at progresjonen i skattesatsene fører til store variasjoner i skattene.

Forskjellen mellom skatteprosentene for Sverige, Finland og Norge er ikke

større enn at formuesskattene kan bli avgjørende når en skal foreta en samlet vurdering. Det ser ut til at Finland stort sett har laveste prosenter for inntektsskatt, og Norge de høyeste, mens formuesskatten er høyere i Finland enn i Norge. Ser en inntektsskattene og formuesskattene under ett, finner en at skattene i Sverige ligger noe under skattene både i Finland og Norge.

De foran nevnte talleksempler er som allerede nevnt utarbeidet under meget spesielle forutsetninger. Under andre forutsetninger med hensyn til anskaffelse, inn-tjening, utbytte og aksjekapital ville beskatningsprosentene i de enkelte land blir annerledes.

Det kan således nevnes at skatteprosentene i Danmark ville bli vesentlig høyere hvis den skattepliktige inntekt, gjort opp etter de danske regler, når opp i mer enn 100% av aksjekapitalen. Dette er i øyeblikket kun tilfelle for 1—2 % av de danske aksjeselskaper, men disse selskaper har sannsynligvis omkring 20% av den samlede nettoinntekt.

Til gjengjeld vil formuesskatteprosentene i Finland og Norge i disse tilfelle bli lavere enn i de nevnte eksempler. Omvendt vil en meget lav inntekt i forhold til aksjekapitalen medføre at inntektsskattene i Danmark blir lavere og formuesskattene i Finland og Norge høyere enn i de nevnte eksempler.

Den omstendighet at de oppgitte skatteprosent er beregnet som likevekts-skattevirker videre at beskatningen for danske selskaper i praksis kan avvike noe fra de nevnte prosenter fordi inntektsforløpet nesten aldri er så jevnt som forut-satt. Hvis nettoinntekten i et enkelt år er høyere enn forutsatt ved likevektsskattens beregning og ved et annet år er tilsvarende lavere vil skattestigningen som følge av inntektsøkningen i det ene år være større enn skattebesparelsen som følge av inntekts-nedgangen i det annet år. Dette forhold, som skyldes progresjonen, vil medføre at svingende inntekter beskattes hårdere enn tilsvarende inntekter som er jevnt fordelt over årene.

Ved likevektsskatteberegningene er det overalt forutsatt at aksjekapitalen økes i takt med bruttoinntekten. Hvis aksjekapitalen forblir uforandret vil ekspanderende selskaper etter danske regler bli rammet av progresjonen og beskattet med høyere prosent enn de foran nevnte eksempler viser. Til gjengjeld vil finske og norske selskaper, hvis aksjekapitalen forblir uendret mens inntekten stiger, få lavere formues-skatt enn det som kommer til uttrykk i talleksemlene.

Ved vurderingen av talleksemlene må det videre tas i betraktning at det helt er sett bort fra virkningene fra en rekke faktorer, som i praksis kan øve betydelig inn-flytelse på beskatningen. Det gjelder først og fremst reglene om avskrivninger på varelagre, og dessuten reglene om f. eks. avsetning til pensjonsfond, beskatning ved realisasjonsgevinster, behandling av utbytte fra andre selskaper, samt beskatning av selskaper og aksjonærer ved likvidasjon. Det forhold at skjønnsmessige avgjørelser, praksis og skatteadministrasjonens effektivitet kan variere betydelig fra land til land, selv på de områder hvor de formelle regler er de samme, har det heller ikke vært mulig å ta hensyn til ved sammenlikningen.

Sammenlikningen omfatter bare en del av de skattene som blir betalt av bedriftene. Utenom inntektsskattene betaler f. eks. bedriftene i Sverige en investeringsavgift på de fleste typer av investeringer, når investeringskostnadene overstiger et visst beløp. Det er dog besluttet å oppheve denne investeringsavgift ved utgangen av 1957. I Finland og Norge inngår en generell omsetningsavgift i prisene på investeringsvarer. I Danmark og Norge utliknes det eiendomsskatter etter satser som er noe høyere i Danmark enn i Norge.

Industriarbeidernes lønn i de nordiske land.

I den sammenlikning Statistisk Sentralbyrå har foretatt for de gjennomsnittlige timefortjenester i de nordiske land¹⁾, referer oppgavene for Sverige seg til hele 1955, mens tallene for Danmark og Finland gjelder 3. kvartal 1955. For Norge er det derfor gitt tall både for hele 1955 og for 3. kvartal 1955. Siden 1955 har lønnsutviklingen i de nordiske land vært temmelig parallell, slik at forholdene mellom landenes lønnsnivå har ikke endret seg nevneverdig fra 1955 til idag.

Det bilde tallene gir av lønnsforholdene i Norden kan, når de på grunnlag av gjeldende valutakurser er regnet om til norske kroner, sammenfattes omtrent slik:

I Danmark lå timefortjenesten for menn i 1955 i enkelte bransjer noe høyere enn i Norge, men i de fleste bransjer var timefortjenesten lavere. Gjennomsnittlig lå de danske lønns tall for menn vel 5% lavere enn de norske. For kvinner var timefortjenesten bare i tre bransjer høyere enn i Norge. Gjennomsnittlig lå fortjenesten ca. 10% lavere enn i Norge.

I Finland lå timefortjenesten både for menn og kvinner høyere enn i Norge for alle bransjer som er med i oppgaven. For menn fordelte tilfellene seg i intervallet 10—30% over de norske timefortjenestene, med vel 15% som et omtrentlig gjennomsnitt. For kvinner var også gjennomsnittet vel 15 %.

De svenske lønningene lå høyest. I forhold til Norge lå timefortjenesten for menn i de fleste tilfelle 15–25% over timefortjenesten i de tilsvarende norske bransjer, med 20% som et omtrentlig gjennomsnitt. For kvinner var timefortjenesten i de fleste tilfelle 20–35% høyere enn de norske, med 25% som det omtrentlige gjennomsnitt.

En må regne med at utviklingen siden 1955 kan ha ført til visse forskyvninger i det bilde som er tegnet her, men forholdet mellom de omtrentlige gjennomsnittstall som er skissert har ikke forandret seg vesentlig.

Ved vurdering av lønnskostnadenes betydning for landenes konkurransevne

¹⁾ «Industriarbeidernes lønn i Danmark, Finland, Norge og Sverige», utarbeidet av Statistisk Sentralbyrå, Oslo (Se vedlegg 2a.)

må en ta hensyn til de geografiske variasjoner som gjør seg gjeldende innen de enkelte land¹⁾).

I Danmark ligger timefortjenesten for faglærte menn i hovedstaden rundt 20% over fortjenesten i provinsen. For ufaglærte og for kvinner er forskjellen rundt 10%.

De finske tariffavtaler fastsetter vanligvis en lønnsbredning på 12–15% mellom høyeste og laveste dyrortsgruppe. I praksis er i alminnelighet spredningen atskillig større.

I Norge er timefortjenesten for menn i de fleste tilfelle 5–10% høyere i hovedstaden enn i resten av landet. For kvinner er forholdet mer uensartet, men gjennomsnittfortjenesten for alle kvinnelige industriarbeidere ligger 8% høyere i Oslo enn i landet ellers.

I Sverige er forskjellen i gjennomsnittlig timefortjeneste i laveste og høyeste dyrortsklasse 20–30%. Lønningene er gjennomgående lavest i Syd-Sverige. I den nordlige del av landet ligger gjennomsnittsfortjenesten for alle industriarbeidere høyt på grunn av gruve- og metallindustriens store betydning i disse strøk.

Med det omfang de indirekte lønnskostnader etter hvert har fått, særlig bedriftenes utgifter til ferie, pensjoner, lønn under sykdom og boligstønader, vil den gjennomsnittlige timefortjeneste alene kunne gi et mangelfullt bilde av lønnskostnadens betydning for landenes konkurranseevne. Til belysning av industriens indirekte lønnskostnader foreligger det undersøkelser for større industribedrifter foretatt av arbeidsgiverforeningene i Finnland, Norge og Sverige. Tilsvarende undersøkelse er planlagt av den danske arbeidsgiverforening. Undersøkelsene gjelder ulike år, men de skulle ellers være sammenliknbare. De viser at de indirekte lønnskostnadene totalt sett har temmelig nær samme omfang i Finnland, Norge og Sverige. Regnet i prosent av nettolønnen utgjør de ca 20%.

Rentens betydning for den relative konkurranseevne mellom industriene i de nordiske land.

Norges Bank har i et notat²⁾ drøftet nærmere den betydning renten har for den relative konkurranseevne.

Den mengde kapital industrien kan disponere til investeringer avhenger dels av størrelsen av landets samlede sparing pluss kapitaltilførsel fra utlandet og dels av hvorledes disse ressurser blir fordelt mellom forskjellige sektorer. Det er vanskelig å si noe bestemt om rentens virkning på landets samlede sparing. Det er imidlertid

¹⁾ «Geografiske ulikheter i industriens lønnskostnader i de nordiske land», utarbeidet av Statistisk Sentralbyrå, Oslo. (Se vedlegg 2b.)

²⁾ «Rentens betydning for den relative konkurranseevne mellom industriene i Danmark, Norge og Sverige» utarbeidet av Norges Bank. (Se vedlegg 3a.)

nepe rimelig å anta at renteendringer i særlig grad virker direkte på sparingen. Men sammen med endringer i likviditet og kredittforhold kan de få betydning for aktivitetsnivå og nasjonalinntekt, og dermed for sparingen.

Rentebetalingsene er en kostnadsfaktor for industribedriftene og påvirker dermed deres evne til å produsere til konkurransedyktige priser og til å utvide eller forbedre sitt produksjonsutstyr. Mulighetene for å skaffe midler til utvidelse og rasjonalisering av produksjonen vil imidlertid normalt være av større betydning enn den rente bedriftene må betale for sine lån. En skal videre være klar over at utviklingen i det alminnelige prnivå får betydning for den relative kostnadsbelastning renten utgjør. Stigende prisnivå reduserer lånerentens rolle som kostnadsfaktor. Jo sterkere inflasjonsutviklingen er jo mer gjør dette seg gjeldende. Forventningen om den fremtidige økonomiske politikk i landet må derfor tillegges atskillig vekt.

Om rentens betydning som kostnadsfaktor, finnes bare begrensede undersøkelser. De indikerer dog tydelig at de direkte renteutgifter ikke kan spille noen stor rolle for konkurranseevnen i industrien som helhet. Men rentens betydning som kostnadsfaktor varierer sterkt fra industri til industri, og jo mer kapitalintensiv bedriften er, jo tyngre veier rentebetalingsene i forhold til de samlede utgifter. Størst rolle spiller renten for kapitalintensive bedrifter der kapitalutstyret er av lang varighet. Det blir således renten på langsiktige lån til varig kapitalutstyr (langtidsrenten) som får størst betydning for bedriftenes lønnsomhet.

I den utstrekning en bedrifts egen sparing dekker dens investeringer, blir markedsrenten av mindre betydning. De opplysninger som foreligger om hvor stor del av industriens finansieringer som dekkes av bedriftenes egne midler, er meget usikre, men det antas at langt mer enn halvparten av industriens investeringer finansieres av bedriftene selv. Selvfinansieringen varierer fra industri til industri og fra bedrift til bedrift.

Rentesatsene varierer med den sikkerhet som stilles for lånet, av lånets varighet og med de låneformer som nyttes. Likeledes er det av betydning hvor låntakeren befinner seg, særlig vil det antakelig bli krevd høyere rente om lånet går til et annet land enn långiverens. Formalet med lånet er også av betydning, idet långiveren vil vurdere sannsynligheten for at låntakerens bruk av lånet vil skape tilstrekkelige inntekter til å sikre tilbakebetalingen. Fra debitors synspunkt er det likegyldig om det han betaler kalles rente, provisjon, risikopremie eller annet. Trass i disse forskjeller i rentehøyden på forskjellige lån er det likevel i mange tilfelle relevant å snakke om «rentenivået» i et land, idet det er forholdsvis parallelle variasjoner i de forskjellige rentesatser.

Forskjellige kredittinstitusjoner yter lån til industrien i de nordiske land. Forretningsbankene gir i første rekke kortsiktige driftskreditter, selv om bankkreditene nok for en del brukes til investeringer i utstyr og faste anlegg. Forretningsbankenes gjennomsnittlige utlånsrenter i Norge, Sverige og Danmark var høsten 1956 henholdsvis ca. 4,5% ,5,5% og 6,5%. Med hensyn til utlånsprovisjon er det vanskelig å si hva de totalt sett kan bety for finansieringsomkostningene. Det er sannsynlig

at forretningsbankenes utlånsprovisjoner i Norge er lavere enn i Danmark, men kanskje høyere enn i Sverige. Bankenes utlånsprovisjon bidrar altså til å utdype den forskjell det er mellom rentenivåene i Norge og Danmark.

Ifølge opplysninger fra Finnland lå den vanligste rentesatsen for industrikreditter høsten 1956 på ca. 8%. I løpet av 1957 er den på grunn av særskilte banktekniske ordninger steget til 9%. Dette tall antas også å gi uttrykk for gjennomsnittsrenten for industrikreditter i sin alminnelighet.

De langsiktige investeringskreditter kommer hovedsakelig fra andre kilder enn forretningsbankene.

Forsikringsselskapene bevilger årlig betydelig langsiktige kreditter til industrien i Sverige, Norge og Finnland. I Danmark skjer dette bare i liten utstrekning.

Videre yter sparebankene i Norge en del pantelån til industri, noe som ikke er vanlig i Sverige og Danmark, og bare i mindre utstrekning i Finnland¹).

Større bedrifter i Norge, Sverige og Finnland opptar i en viss utstrekning direkte lån på obligasjonsmarkedet, noe som relativt sjelden er tilfelle i Danmark. I de tre først nevnte land er dog industriens emisjon av obligasjoner for tiden avhengig av tillatelse fra myndighetene ut fra pengepolitiske hensyn.

Middelstore og små foretak er avhengig av å skaffe seg sine langsiktige kreditter som vanlige pantelån. Via realkredittforeningene får de likevel en del av de midler som skaffes til veie gjennom utleggelse av partialobligasjonslån.

Undersøkelsen gir ikke oppgaver som viser forskjellen i rentenivåene for de mer langsiktige kreditter.

Elektrisitetsprisene i de nordiske land.

Det innkomne materialet som Norges Vassdrags- og elektrisitetsvesen har hatt til disposisjon ved sin undersøkelse av elektrisitetsprisene i de nordiske land er ikke helt uttømmende og ensartet, men gir dog grunnlag for en sammenlikning av den rolle kostnadsfaktoren elektrisitet spiller for de enkelte industrigrener²). Det er særlig opplysninger om egenprodusert kraft som mangler.

Sammenlikningen gjelder 1954. De grupper som er med i undersøkelsen hadde for Norges vedkommende 80%, Danmark 25% og Finnland 61% av den samlede industris forbruk av elektrisk kraft. De svenske gruppene hadde 60% av industriens innkjøpte elektriske kraft. Setter en gruppenes produksjonsverdi i relasjon til industriens samlede produksjonsverdi i de respektive land, får en for Norge vel 30%, Danmark ca. 15%, Finnland 28% og Sverige ca. 40%.

Undersøkelsen viser at elektrisitetsprisene i Danmark, Finnland og Sverige ligger ikke i noen av de sammenliknede industrigrupper lavere enn i Norge.

¹) Opplysningene om Finnland kommer fra «P. M. Angående ränteutgifterna för industrin i Finland», Finansministeriet, Helsingfors, datert 29. september 1956. (Se vedlegg 3b.)

²) «Elektrisitetsprisene i Danmark, Finnland, Norge og Sverige, og deres betydning for den relative konkurransevne», utarbeidet av Norges Vassdrags- og elektrisitetsvesen. (Se vedlegg 4.)

Som eksempler på forholdet mellom gjennomsnittsprisene i 1954 for innkjøpt elektrisk kraft i de fire nordiske land, når en setter de norske priser lik 100 og regner om etter gjeldende valutakurser, kan en nevne følgende industrigrupper:

	Norge	Danmark	Sverige	Finnland
Rujerns-, stål- og valseverk	100	322	191	271
Cellulosefabrikker	100	-	176	331
Papir-, papp- og kartongfabrikker . .	100	640	212	363
Sementfabrikker	100	430	241	629
Skipsbyggerier	100	234	159	264
Gummivarefabrikker	100	276	199	310
Glassverk	100	411	303	609

Videre viser undersøkelsen at elektrisitetsprisene varierer forholdsvis minst fra industrigruppe til industrigruppe i Danmark, mens de i Sverige og Finnland og ennå mer i Norge kan variere meget sterkt fra gruppe til gruppe. Herav følger at en må være varsom med å trekke særlige slutninger om prisforholdet i industrier som ikke er med i undersøkelsen. Dessuten vil prisene variere innenfor den enkelte gruppe. Det kan også være sesongmessige variasjoner. I Danmark kan det forekomme betydelige lokale forskjeller i elektrisitetsprisene, som følge av at elektrisiteten er et meget anvendt objekt for kommunal beskatning. Men tallene skulle vise i hvert fall en tendens landene imellom som må antas å være alminnelig.

Den store forskjell som en finner i elektrisitetsprisene i Danmark og Norge, vil en også finne i de tilfelle hvor dansk industri bruker kull eller olje som direkte kraftanvendelse.

Når det spørres om hvilken betydning prisleforskjellen har for konkurranseevnen, har det interesse å se de mest kraftslukende industrier for seg. For slik industri utgjorde i Norge i 1954 verdien av innkjøpt og egen kraft fra 12,1 til 22,6% av bearbeidelsesverdien. Når de svenske bedrifter i disse industrigrupper betaler omtrent dobbelt så meget for innkjøpt elektrisk kraft som tilsvarende bedrifter i Norge, må en anta at elektrisitetsprisene her lett kan bli avgjørende for konkurranseevnen.

Strengt tatt vil jo elektrisitetsprisene i alle industrier influere på konkurranseevnen, men bortsett fra de særlig kraftslukende industrier, må en anta at det er få industrigrupper hvor elektrisitetsprisene spiller noen betydelig rolle for konkurranseevnen. En annen sak er det at elektrisitetsprisene påvirker både ekspansjonsevnen og retningen i et lands næringsliv.

Da det materialet en har bygget på gjelder en periode (året 1954) som ligger 2-3 år tilbake i tiden, har det interesse å kjenne den senere prisutvikling.

For Norges vedkommende kan opplyses at statens normale kraftpris ved salg etter fast kontrakt, viser en stigning på ialt ca. 70%. I Sverige har elektrisitetsprisene steget mellom 30 og 40%, i Danmark ca. 40% og i Finnland med vel 20% siden 1954. Dette tyder på en viss utjevning av elektrisitetsprisnivåene mellom Norge og de øvrige land, men utjevningen er neppe så stor at den endrer det hovedinntrykket som undersøkelsen har gitt.

5. Konklusjon.

Konkurranssevnen bestemmes av en rekke generelle økonomiske forhold i de land sammenlikningen gjelder, slik som generelt etterspørselsnivå, valutakurser, kvantitative restriksjoner, tollbeskyttelse, lønnsnivå, beskatningens omfang, bedriftenes lånemuligheter osv. Videre avhenger konkurranssevnen av mer bedriftsmessige forhold som kapitalutstyr, finansiell stilling, arbeidskraftens og bedriftsledelsens dyktighet m. m.

En vurdering av konkurranssevnen i en bransje eller bedrift må derfor mest mulig baseres på en samlet betraktning av alle de enkeltforhold som virker inn. Men selv om de hver for seg ikke kan gi noen tilfredsstillende indikasjon på industriens konkurranssevne, har det interesse å sammenlikne hvordan enkelte av de faktorer som er viktige for konkurranssevnen forholder seg de nordiske land imellom. De spesialundersøkelser over selskapsbeskatningen og kostnadsfaktorene lønn, rente og elektrisitetspriser som utvalget har latt foreta, gir verdifulle bidrag til forståelsen av den konkurransemessige stilling de enkelte lands industrier har overfor de øvrige nordiske land.

Det er vanskelig å uttrykke selskapsbeskatningen i de enkelte land i form av sammenliknbare prosenttall, men skatteundersøkelsen synes dog å vise at selskapsbeskatningen (inntekts- og formuesskatter) i det vanlige tilfelle ligger klart lavest i Danmark. Forskjellen mellom de tre øvrige land er ikke så markert, men Sverige ligger lavest og Norge litt høyere enn Finland.

Lønnsundersøkelsen viser at forskjellen mellom landenes gjennomsnittlige lønnsnivåer i de fleste industribransjer ikke er større enn de geografiske forskjeller en finner innen det enkelte land. Lønnsnivået, omregnet etter gjeldende valutakurser, ligger høyest i Sverige, dernest følger Finland, mens det norske lønnsnivå synes ligge noe over det danske.

Elektrisitetsprisene ligger klart lavest i Norge. Danmark og Finland har de høyeste elektrisitetsprisene.

Renteundersøkelsen viser at høsten 1956 lå forretningsbankenes gjennomsnittlige utlånsrente i Norge på 4,5%, i Sverige 5,5% og i Danmark 6,5%. I Finland lå den på 8% og er senere steget til 9%. Forretningsbankene yter i første rekke kortsiktige kreditter. Undersøkelsen gir ikke opplysninger om rentenivåene for de mer langsiktige industrikreditter.

Det er vanskelig å vurdere hvor stor samlet betydning de forskjeller spesialundersøkelsene viser, har for den konkurransemessige stilling.

Bedriftsbeskatningens betydning for konkurranssevnen synes først og fremst å ligge i dens virkning på investeringene, gjennom påvirkning av finansieringsevnen. Men det er ingen klar sammenheng mellom beskatningens omfang og investeringenes høyde. Skattenes høyde må også sees i sammenheng med den økonomiske politikken forøvrig. For evnen til ekspansjon er lånemulighetene av stor betydning, og penge- og kredittpolitikken spiller her avgjørende rolle. Således oppveies i noen grad bedrif-

tenes fordel av den lave selskapsbeskatning i Danmark av et relativt stramt kredittmarked med høy rentefot.

En høy beskatnings inflasjonsdempende effekt kan være et vilkår for å bevare konkurranseevnen overfor importvarene. En tilfredsstillende konkurranseevne i årene som kommer vil til en stor grad avhenge av om inflasjonsproblemene mestres, og skattene må ses også i dette perspektiv. Videre må en være klar over at industriekspansjonen er avhengig av investeringer og utbygging som skjer utenfor den enkelte bedrift og som finansieres gjennom beskatningen.

En kostnadsfaktor som elektrisitetsprisen vil bli medbestemmende for den retning industriekspansjonen tar i det enkelte land. Mens elektrisitetsprisene i Danmark er så høye at de uten tvil hemmer utviklingen av visse industrigrener, ligger forholdene i Norge til rette nettopp for kraftkrevende industrier. På den annen side er slik industri svært kapitalkrevende, noe som igjen betinger høye investeringer.

Det er videre viktig å ha for øyet at det ikke så meget er konkurranseevnen idag som i løpet av de nærmeste år som er av betydning. Lønningene, som for de fleste industrier representerer den langt viktigste kostnadsfaktor, har i alle de nordiske land i hele etterkrigstiden økt med atskillige prosent pr. år. Over en forholdsvis kort periode vil det derfor kunne skje betydelige endringer i det relative lønnsnivå landene i mellom. En vil dessuten understreke at de relative tall for de nordiske industrilønninger som den foran omtalte spesialundersøkelse viser, er regnet ut etter de gjeldende valutakurser. I den utstrekning det innbyrdes forhold mellom valutakursene måtte bli endret, vil også de relative lønnstall endres.

Produksjonen i de nordiske land må stort sett antas å være tilpasset de konkurransevilkår som gjelder idag. De konkurransevilkår som endres i og med etableringen av et nordisk fellesmarked, er først og fremst kvantitative restriksjoner og tollsatser for de varer som fellesmarkedet omfatter. Restriksjonenes omfang og tollsatsenes høyde blir avgjørende for de overgangsproblemer de enkelte bransjer blir stilt overfor. Den kortsiktige tilpasning til den nye situasjonen må i hovedtrekkene baseres på det samme produksjonsutstyr og den samme produksjonsteknikk som en hadde på det tidspunkt markedet ble etablert. Det er idag stort sett full sysselsetting i Norden og en må kunne gå ut fra at særlig de bedrifter som står konkurransemessig sterkt også har en relativt høy grad av kapasitetsutnyttning. En skulle derfor kunne regne med at en kraftig øking av leveringene vanligvis vil være avhengig av nye investeringer eller omfattende produksjonsomlegging, noe som nødvendigvis vil kreve tid. Det blir da i det korte løp av større betydning å vite hvor langt bedriftenes produksjonskapasitet og ressurser er utnyttet og hvordan deres finansielle stilling er i utgangssituasjonen, enn hvordan kostnadenes relative nivå og beskatningen forholder seg landene i mellom. I importlandet vil problemene først og fremst knytte seg til de svakeste bedriftene i bransjen.

På noe lengre sikt kan den omstilling som skriver seg fra overgangen til et fellesmarked blir mer dyptgående. I tillegg til de reaksjoner som utløses gjennom bortfallet av toll og kvantitative restriksjoner, vil også hele den lange rekke av andre fak-

torer som har betydning for det økonomiske liv påvirke utviklingen. Jo raskere ekspansjon det er i næringslivet, jo raskere vil sannsynligvis de problemer som skriver seg fra overgangen til fellesmarkedet komme i bakgrunnen. Av forhold som får betydning kan nevnes utviklingen i de enkelte lands lønns- og prisnivå, lånemuligheter, valutakurser, initiativ og dyktighet hos bedriftsledelse og arbeidsstokk, vanskelighetsgraden ved å komme inn på nye markeder m. m. Den nytte de enkelte deltakerland vil få av fellesmarkedet kommer til å bero på de mer langsiktige produktjonsmessige og prismessige virkninger og de praktiske fordeler som kan oppnås med hensyn til produksjonssamarbeid, spesialisering og finansiering av nye investeringer. De problemer de enkelte bransjer vil møte ved overgangen til fellesmarkedet må ses på bakgrunn av de fordeler et slikt marked med innpå 20 mill. forbrukere åpner for mer rasjonell utnytting av ressursene.

Det er vesentlig Finland som berøres av importrestriksjoner innenfor de varegrupper som er foreslått omfattet av det nordiske marked. Alle de fire nordiske land hører dessuten med til lavtarifflandene i Europa med hensyn til toll. Men da det er forskjell på tollnivåene i de nordiske land, vil ikke omstillingsproblemene som følger av tollens bortfall gjøre seg gjeldende i samme grad i de fire land. Tollsatsene som varierer fra bransje til bransje, er gjennomgående høyest i Finland og Norge og lavest i Danmark. Tollreduksjonene vil derfor måtte bli størst i Finland og Norge. Disse to lands overgangsproblemer blir sannsynligvis forsterket ved at deres industrier i første omgang neppe kan regne med å øke sin eksport til de øvrige nordiske land i vesentlig omfang. Finland og Norge vil også, som følge av at fellesmarkedet kommer til å ha felles tollsats utad, måtte redusere sin tollbeskyttelse overfor land utenfor Norden.

Ser en imidlertid den nordiske samhandel og da særlig den del som er underlagt kvantitative restriksjoner eller høy toll, i relasjon til landenes økonomi som helhet, skulle ikke innføringen av et nordisk fellesmarked innebære noen sterk endring i den konkurransemessige stilling mellom landenes industrier som helhet. Hvis den nåværende høye ekspansjonstakt i landenes næringsliv kan opprettholdes, skulle de vanskeligheter som etableringen av fellesmarkedet reiser kunne løses innenfor rammen av den fulle sysselsetting. For de bransjer hvor det antas at fellesmarkedet vil skape problemer av noe omfang er det, på grunnlag av en gjennomgåelse av de enkelte vareområder, foreslått særskilte overgangsordninger.

Bilag

1. Bedriftsbeskatningen.
 - a) «Analyse av skattereglene for industriselskaper i Danmark, Norge og Sverige.»
 - b) «Beskatningen av aksjeselskaper i Finland »
 - c) «Skatten som kostnadsfaktor i Finland.»
2. Industriarbeidernes lønninger.
 - a) «Industriarbeidernes lønn i Danmark, Finland, Norge og Sverige.»
 - b) »Geografiske ulikheter i industriens lønnskostnader i de nordiske land»
3. Rentens betydning for konkurransevnen.
 - a) «Rentens betydning for den relative konkurransevne mellom industriene i Danmark, Norge og Sverige.»
 - b) «Renteutgiftene for industrien i Finland.»
4. «Elektrisitetsprisene i Danmark, Finland, Norge og Sverige og deres betydning for den relative konkurransevne.»

Analyse av skattereglene for industriselskaper i Danmark, Norge og Sverige

Denne utredning er utarbeidet av Skatteforskningskontoret i Statistisk Sentralbyrå, Oslo i samarbeid med svenske og danske skatteeksperter. Ansvaret for utredningen er fordelt mellom de tre lands skatteeksperter. Opplegg og disposisjon er kommet i stand ved gjensidig samarbeid. Fremstillingsformen i utredningen har vesentlig Skatteforskningskontoret ansvaret for. Unntagelser er avsnittene som gir en tekstlig oversikt over de danske og svenske reglene. Disse avsnittene er en direkte oversettelse av utredninger fra de respektive lands skatteeksperter.

INNHold

I. Innledning	35
II. Kort tekstlig oversikt over skattereglene for industriaksjeselskaper	38
A. <i>Danmark</i>	38
1. Ansettelsen av den skattepliktige inntekten	38
2. Beregningen av aksjeselskapsskattene	43
3. Eiendomsbeskatning	45
B. <i>Norge</i>	48
1. Innledning	48
2. Inntektsbegrepet	49
3. Formuesbegrepet	53
4. Skattesatser og skatteberegninger	53
5. Eiendomsskatten	54
C. <i>Sverige</i>	55
1. Beregning av næringsinntekt	56
2. Investeringsskatt og investeringsavgift	63
III. Systematisk analyse av kattereglene på grunnlag av stiliserte regneeksempler	64
A. <i>Om opplegget for de stiliserte regneeksempler</i>	64
B. <i>Skattene når vi ser bort fra avskrivningsreglene. Likevektsskatt og sjokkvirkninger</i> ...	66
1. Danmark	66
2. Norge	73
3. Sverige	76
4. Virkningen av at beregningsår og betalingsår ikke faller sammen	77
C. <i>Varelager vurdering</i>	79
1. Varelager vurdering og skattemessig inntekt	79
2. Virkningen av stadig maksimal nedskrivning på et konstant lager	82
3. Virkningen av stadig maksimal nedskrivning på et varelager som ekspanderer .	82
4. Varelager vurdering og utjamning av den skattepliktige inntekten	84
D. <i>Avskrivninger på maskiner m. v. og bygninger</i>	86
1. Avskrivningsbeløpet avhenger av realkapitalens alderssammensetning	86
2. Avskrivningsbeløpet ved gjentatte like store investeringer	88
3. Avskrivningsbeløpet ved jevn vekst i realkapitalens størrelse	89
4. Sjøkkartede investeringer	91
5. Utjamning av skattepliktig inntekt over tiden	93
E. <i>Skattere når vi tar hensyn til avskrivningsreglene</i>	94
1. Likevektsskatter under ulike forhold	94
2. Skattenes fordeling over en konjunkturperiode	100
3. Skattenes fordeling over bedriftens levetid	106
4. Skattene ved sjokkartede investeringer	109
IV. Konklusjon	112
Tillegg I. Skattesammenlikning ut fra innsamlede bedriftsregnskaper.	115
Tillegg II. Konsekvensene av de nye avskrivningsreglene i Danmark og Norge. .	118

Kap. I. Innledning.

Hovedformålet med denne utredning er å sammenlikne de skatter en industribedrift må betale ifølge de 3 lands regler. Denne oppgaven byr på endel vansker. Det er umiddelbart innlysende at den ikke kan løses bare ved å sammenlikne de skattesatser som gjelder i de tre landene. Det grunnlag som disse satsene skal nyttes på — eksempelvis skattepliktig inntekt — regnes jo ut etter forskjellige regler i de respektive land.

Heller ikke kan problemet løses fullstendig ved å ta for seg et (faktisk eller fiktivt) årsregnskap for en bedrift, og så se hva skattene i dette ene tilfelle blir etter norske, danske og svenske regler. En rekke faktorer vil nemlig spille en rolle for det resultat en kommer fram til ved en slik fremgangsmåte, slik at resultatet i ganske stor grad vil variere med det eksempel en tilfeldigvis velger å studere. (Fordi avskrivningene både etter svenske og danske regler vil avhenge av realkapitalens alderssammensetning, vil eksempelvis resultatet for et bestemt tilfelle være preget av nettopp den alderssammensetning på realkapitalen en har studert. Dansk skatt vil være avhengig av det spesielle forhold en har mellom inntekt og aksjekapital; osv.) Vi har her søkt å løse det problem vi står overfor, ved å studere *en rekke* stiliserte bedriftsregnskaper.

Disse studiene (til dels jamført med annet materiale) mener vi gir svar på to spørsmål: For det første hva den direkte skattleggingen gjennomsnittlig må antas å utgjøre for en industribedrift etter de 3 lands regler under «normale» forhold. For det andre hvordan den direkte skattleggingen etter de 3 lands regler vil variere «lovmessig» med visse forhold ved den industribedrift som betraktes.

Forskjellige forhold begrenser i noen grad verdien av denne undersøkelsen. Det kan eksempelvis reises visse innvendinger mot selve problemstillingen. Vi tar her for oss visse regnskaper og går ut fra disse i vesentlige trekk ville bli stilt opp på samme måte — uansett hvilket skattesystem bedriften står overfor. Bare på de punkter der regnskapene rent bokholdermessig ellers ikke ville stemme, har vi her endret postene i regnskapet med skattereglene¹⁾. Mange vil innvende at de ytre omstendigheter som bedriften tilpasser seg etter, og også bedriftens egne disposisjoner, vil endre seg med myndighetenes skattepolitikk. Går en over fra et skattesystem til et annet, må en følgelig regne med at alle postene i bedriftens regnskap kan bli

¹⁾ Bedriftens bruttoinntekt er eksempelvis ikke endret med skattereglene. «Betalte skatter» er selvfølgelig endret og dermed også «inntekt etter skatt». Utbyttebetalinger er ikke endret, mens fondsavsetningen er justert slik at: utbyttebetaling + fondsavsetninger = inntekt etter skatt..

forandret. Å gå ut fra samme regnskap ved forskjellige skatteregler, blir etter dette uinteressant. Denne innvendingen er prinsipielt sett korrekt. Den følgende undersøkelsen bygger på en antagelse om at vi likevel kan få et tilnærmet riktig bilde ved å overse at bedriftens regnskap vil endre seg med skattesystemet.²⁾

Ved de tallmessige sammenlikninger i det følgende, har vi bare tatt hensyn til de ordinære og ekstraordinære skatter som blir utliknet på grunnlag av nettoinntekt og -formue. Det kan være tvil om ikke eiendomsskattene i Danmark og Norge og investeringsavgiftene i Sverige også burde ha vært med men en har funnet det hensiktsmessig å holde disse skattene utenom i de tallmessige sammenlikningene.

I det følgende sammenlikner vi bare skattleggingen av aksjeselskaper. Det ville også vært av interesse å studere personlige ansvarlige bedrifter. (Andre organisasjonsformer som samvirkeforetak, statlige og kommunale bedrifter spiller en underordnet rolle.) Reglene om skattleggingen av personer er imidlertid utformet slik at skattene i prosent av inntekten er avhengig av inntektenes absolutte høyde (progresjonsregler, barnefradrag etc). En sammenlikning ville derfor forutsette at en kunne løse problemet med å sammenlikne inntekter på tvers av landegrenser. En enkel omregning ved hjelp av de gjeldende offisielle valutakurser vil sikkert ikke være tilfredsstillende. Vi har ikke funnet det hensiktsmessig å ta hele dette problemet opp til undersøkelse i denne sammenheng. For aksjeselskaper spiller dette problemet en underordnet rolle. Skattereglene er nemlig utformet slik at skatten i forhold til inntekten for denne organisasjonsformen stort sett bare er avhengig av visse sentrale forholdstall, ikke av inntektens absolutte høyde.

Tabellen nedenfor gir et inntrykk av hvilken betydning aksjeselskapsformen har innenfor ulike bransjer i industrien.

²⁾ En alternativ framgangsmåte ville ha vært å stille opp hypoteser om hvordan regnskapene endret seg med skattesystemet. Dette ville i tilfelle kreve at en spesifiserte, ikke bare bedrifts ledelsens reaksjoner på en endret skattepolitikk, men også i noen grad hvordan økonomien som helhet ville reagere på endret bedriftsskattlegging. For at dette problemet skulle ha mening, ville det dessuten bl. a. være nødvendig å spesifisere hvilke endringer i økonomisk politikk som ville ledsage endringer i bedriftsskattleggingen — f. eks.: hvordan staten reagerer på de økede eller minkende skatteinntekter som en omlegging av bedriftsskattleggingen fører med seg. Med den mangel på viten som tross alt hersker i dag i spørsmål om økonomiske reaksjoner ville de resultater en kom fram til ved dette arbeidsopplegget, nødvendigvis måtte få en nokså hypotetisk karakter. Denne metoden er likevel bedre fra et prinsipielt standpunkt enn den vi har brukt. Det er imidlertid sannsynlig at vi ville stille oss mer fundamentale spørsmål enn det vi her har gjort om vi faktisk greidde å gjennomføre dette alternative arbeidsopplegget. De spørsmål vi her tar opp er vel bare interessante som ledd i en spørsmålskjede, f. eks.: (1) Hvor «streng» er skattleggingen av industribedrifter i de 3 nordiske land? (2) Hvilke økonomiske konsekvenser har dette? Det alternative arbeidsopplegg som ble skissert, ville gi oss svaret på spørsmål (2) direkte. Spørsmål (1) mister da mye av sin interesse.

Sysselsatte i industriaksjeselskaper i prosent av sysselsatte i industrien i alt.¹⁾

	Danmark	Norge	Sverige
Næringsmiddelindustri	23,8	39,0	33,6
Drikkevarer og tobakkindustri	56,4	63,4	81,2
Tekstil, bekledning, lær- og gummivareindustri ...	35,7	60,3	70,0
Treforedling, papir og pappvareindustri	63,4	89,8	97,4
Tre- og møbelindustri	18,9	31,7	51,8
Grafisk industri	36,9	51,3	71,2
Kjemisk industri	55,3	91,0	86,6
Jord-, stein- og glassvareindustri	49,8	72,9	71,6
Jern-, metallindustri	45,9	62,7	78,7
Annen industri	29,9	32,9	—
Industri i alt	38,1	58,3	71,1

Hele fremstillingen er basert på de skatteregler som gjaldt vinteren 1957, og vi har vesentlig studert hvordan disse reglene vil virke etter at de har vært gjeldende en tid. Prinsipielt kan innvendes mot dette at skatteregler som oftest blir endret før de langsiktige virkningene av dem får tid til å slå ut. Alternativet — å studere aktuelle skatteforhold på et bestemt tidspunkt som både er preget av overgangs- virkninger fra eldre skatteregler og av de gjeldende skatteregler — kan på den andre siden aldri få annet enn rent historisk interesse. Både i Norge og Danmark er det for tiden oppe forslag om endringer i skatteloven. I fall disse vedtas med det første, vil dette svekke aktualiteten av denne undersøkelse i noen grad. Endrings- forslagene er imidlertid forholdsvis moderate; i grove trekk vil undersøkelsen derfor i alle fall gi et riktig bilde²⁾.

Ved de tallmessige sammenlikningene har en av praktiske hensyn måttet se bort fra enkelte ulikheter i skattereglene. Dette betyr neppe noe vesentlig for resultatene. Et annet forhold kan imidlertid bety en del. Skjønnsmessige avgjørelser, praksis og effektiviteten i likningsadministrasjonen kan variere betydelig fra land til land, selv om de formelle regler er like. Slike forhold er det overhodet ikke tatt hensyn til i det følgende.

Undersøkelsen er disponert slik at den faller i 3 deler. Først gis en tekstlig oversikt over skattereglene i de 3 land. Deretter følger en systematisk analyse av de viktigste trekk i de 3 lands skatteregler på grunnlag av stiliserte regneeksempler. Til slutt i utredningen gis en konklusjon.

Ved å lese denne innledningen og konklusjonen vil en få en kort innføring i de beregninger som er gjort og noen få hovedresultater.

¹⁾ Kilde: Danmarks Statistik «Ervervstøllingen 1948». Norges offisielle statistikk «Bedrifts- tellingen i Norge 24. april 1953». Sveriges offisiella statistik «1951 års företagsräkning».

²⁾ I tillegg II har vi antydnet hvordan virkningen av de nye avskrivningsreglene vil bli.

Kap. II. Kort tekstlig oversikt over skattereglene for industriaksjeselskaper.

A. Danmark.

1. Ansettelsen av den skattepliktige inntekten.

a) Beløp som prinsipielt skal regnes med ved inntektsansettelsen. Den skattepliktige inntekten i aksjeselskaper ansettes stort sett etter samme regler som gjelder for fysiske personer. Prinsipielt er alt hva den skattepliktige i løpet av regnskapsåret innvinner i penger eller pengers verdi skattepliktig inntekt. Dette prinsipp er fastslått i § 4 i statsskatteloven (lov nr. 149 af 10. april 1922). Denne lovbestemmelsen inneholder en ikke uttømmende oppregning av eksempler på hva som skal anses som skattepliktig inntekt. Ved en sammenlikning med svensk og norsk aksjeselskapsbeskatning kan det være av interesse å merke seg at renteinntekter (også renter av bankinnskudd) skal skattlegges, det samme gjelder aksjeutbytte (også utbytte fra innenlandske selskaper) og friaksjer (fondsaksjer). Også likvidasjonsutbetalinger fra andre aksjeselskaper skattlegges som inntekt. Når det utbetalte beløp overstiger innbetalt kapital, skal forskjellen alltid skattlegges. Det spiller ingen rolle om aksjonæren på likvidasjonstidspunktet har ervervet aksjene for et høyere eller lavere beløp.

b) Formuesstigning og formuestap som det prinsipielt skal ses bort fra ved inntektsansettelsen. Statsskatteloven § 5 inneholder bestemmelser om hva som skal holdes utenfor inntektsbegrepet. Det heter bl. a. at formuesforøkelse som skyldes verdistigning, ikke skattlegges. På den andre siden innrømmes ikke fradrag i inntekten for fall i verdien. Behandlingen av varelager (jfr. e) nedenfor er et unntak fra dette prinsippet.

Også realisasjonsgevinster er i prinsippet skattefrie etter § 5.

c) Formuesstigning og formuestap som fullt ut skal tas i betraktning ved inntektsansettelsen. § 5 inneholder to viktige unntak fra regelen om skattefrihet for realisasjonsgevinster. Hvis salget er foretatt som et ledd i næringsen, skal gevinsten skattlegges. Loven nevner som eksempel handelsbedrifter med faste eiendommer. Det samme gjelder, hvis salget er foretatt ut fra formålet spekulasjon. Ved salg av faste eiendommer eller verdipapirer anses det å foreligge spekulasjon, når salget skjer innen to år etter ervervelsen. Dette er likevel ikke bindende, hvis den skattepliktige kan føre motbevis. Tap ved «nærings»- eller spekulasjonssalg kan trekkes fra i inntekten. Tap ved spekulasjonssalg av verdipapirer kan likevel etter «ligningsloven» § 6 bare trekkes fra i annen medregnet spekulasjonsgevinst på verdipapirer i samme skatteår. (Ligningsloven er et supplement til statsskatteloven, som vedtas for et skatteår om gangen. Den siste ligningsloven er lovbekjentgjørelse nr. 340 av 19. desember 1956).

I forbindelse med omtalen av realisasjonstap kan det nevnes at tap på debitorer normalt først kan trekkes fra når tapet er endelig konstatert. For store avbetalings-

forretninger, stormagasiner etc. har en likevel tillatt prosentvise avskrivninger. Prosentene blir fastsatt på grunnlag av materiale som belyser det faktiske sannsynlige tap.

d) Formuesstigning og formuestap som delvis tas i betraktning ved inntektsansettelsen. I tillegg til særreglene om nærings- og spekulasjonsalg er hovedregelen om skattefrihet for realisasjonsgevinster modifisert ved bestemmelsene i § 7 i ligningsloven. Disse lovbestemmelsene gir hjemmel for delvis inntektsbeskatning og fradrag for tap ved realisasjon av visse andre formuesgoder. Gevinsten eller tapet fastsettes som forskjellen mellom salgsverdi og nedskrevet historisk anskaffelsesverdi. Det er da en forutsetning at avskrivningene har kommet til fradrag i inntekten enten i salgsåret eller i tidligere inntektsår.

Ligningsloven § 7 stk. 1, litra a og b behandler fortjeneste eller tap ved salg av good-will og tidsbegrensede rettigheter. Som eksempel på tidsbegrensede rettigheter kan nevnes patentrett (patentrett som selges av oppfinneren selv, skal likevel skattlegges fullt ut), forpaktningkontrakter, en utbyttekontrakt eller liknende. Ved inntektsansettelsen skal en bare ta hensyn til den delen av fortjenesten eller tapet som overstiger kr. 5000, men maksimalt med halvdel av den konstaterte fortjeneste eller tap. Kjøperen av slike rettigheter kan delvis utgiftsføre godtgjørelsen over flere år. Ved good-will kan halvdel av godtgjørelsen avskrives over en periode på 5 år. Ved tidsbegrensede rettigheter kan hele vederlaget avskrives over en periode som svarer til rettighetens varighet.

Ligningsloven § 7, stk. 1, litra c, behandler maskiner, inventar og liknende driftsmidler. Faste eiendommer og skip faller utenfor bestemmelsene. Beskatning av slike aktiva skjer på grunnlag av det som er anført under c). Ved salg av maskiner m. v. skal en skattlegge den del av fortjenesten som overstiger 30% av maskinens anskaffelsesverdi. (Den pris som i sin tid er betalt uten fradrag for foretatte avskrivninger.) Ved særskilt salg av et enkelt driftsmiddel skal likevel maksimalt beskattes den del av fortjenesten som overstiger kr. 500. Ved salg i forbindelse med realisasjon av virksomheten skal maksimalt skattlegges den del av fortjenesten som overstiger kr. 5000.

Tap ved salg av de driftsmidlene som er nevnt i ligningsloven § 7, stk. 1, litra c, kan fullt ut trekkes fra ved ansettelsen av den skattepliktige inntekt.

e) Reglene om ansettelse av varelager og avskrivning på varekontrakter. Den danske statsskattelov inneholder ingen regler om hvordan varelageret skal vurderes ved inntektsansettelsen. Det har imidlertid alltid vært antatt at en skal bruke bestemmelsene i statsskattelovens § 14 om varelagerets verdi-ansettelse ved fastsettelsen av den skattepliktige formue. Etter denne bestemmelsen skal varelageret prinsipielt opptas til salgsverdi. Den skattepliktige kan likevel velge fakturapris (innkjøpspris). Statsskatteloven inneholder ingen regler om varekontrakter. Med hjemmel i tekstanmerkningen til finansloven har det likevel i en årrekke vært gitt adgang til å oppta varelageret til et lavere beløp enn det en vil komme fram til ved anvendelse av statsskattelovens § 14. Videre har det vært åpnet mulighet

for avskrivning på varekontrakter. Reglene har vært endret noen ganger. Etter det siste sirkulære av 12. april 1957 som gjelder for skatteåret 1958/59 er reglene følgende: (Det gjelder enkelte overgangsbestemmelser som ikke refereres her.)

Den skattepliktige vurderer etter eget valg varelageret til dagspris eller faktura-
pris. Han kan, om han vil, vurdere noen varegrupper til dagspris og andre til faktura-
pris. Verdien som en på denne måten kommer fram til, kan nedskrives med inntil
35%. Varebeholdningen skal selvfølgelig inngå med nedskrevet verdi i åpningsstatus
året etter.

Har den skattepliktige kjøpt varer på bindende kontrakt, kan han utgiftsføre
en avskrivning på 35% av dagsprisen for det kjøpte varepartiet. Nedskrivningen
kan ikke uten særskilt tillatelse omfatte mer enn 1/4 av bedriftens normale årsinnkjøp
av varer innenfor vedkommende varegruppe. Nedskrivningen skal tas til inntekt i
driftsregnskapet året etter.

f) Fradrag i inntekten. Hovedregelen på dette området finnes i stats-
skattelovens § 6 som inneholder en oppregning av en rekke forskjellige fradrags-
berettigede utgifter. Det vil føre for langt å gjenta hele denne fortegnelsen. I det
følgende skal en derfor omtale bare de fradrag som må antas å ha størst praktisk
interesse for aksjeselskaper.

Statsskattelovens § 6 nevner først (i stk. 1, litra a) driftsomkostninger. Drifts-
omkostninger defineres som utgifter anvendt til å erverve, sikre eller vedlikeholde
inntekten. Som typiske eksempler på driftsomkostninger kan nevnes lønninger,
husleie og reklameutgifter. Etter dansk skattelovgivning få bedriften ikke normalt
fradrag for gaver og bidrag til kunstneriske, undervisningsmessige eller veldledige
formål. Gaver kan imidlertid i enkelte tilfelle betraktes som driftsutgifter og av
denne grunn komme til fradrag. Gaver til reklameformål kan være fradragsberettiget,
men skattemyndighetene anvender i denne sammenheng en streng fortolkning. I
andre tilfelle vil gaven kunne ses på som en rabatt på leveranser. Dette ble f. eks.
godtatt for et teglverk som hadde gitt tilskudd til byggingen av en teknisk skole.
Teglverket hadde da hatt leveringen av mursteinen. Også rasjonaliseringsutgifter
faller inn under driftsomkostningsbegrepet. Er rasjonaliseringsutgiftene betydelige i
forhold til bedriftens størrelse, kan de ikke trekkes fra fullt ut i et enkelt år. Utgiftene
må i tilfelle avskrives over en periode på 5-10 år. Unntaksvis over et færre antall år.

Utgifter til fremtidig pensjonering av bedriftens personale blir i alminnelighet
betraktet som en driftsutgift på linje med lønnsutbetalinger. Blir det ved etablering
av en pensjonsordning innbetalt et større innskudd til et forsikringsselskap eller en
pensjonskasse, kan ikke hele innskuddet trekkes fra i det løpende regnskapsår.
Fradraget må fordeles over en periode på 6-10 år. (Etter dansk lovgivning skal
pensjonsordninger stort sett finansieres ved innskudd i forsikringsselskap eller pen-
sjonskasse.)

I statsskattelovens § 6, stk. 1, litra a, blir ordinære avskrivninger nevnt som
driftsomkostninger. Avskrivningene blir beregnet etter en fast prosent av driftsmid-
lets anskaffelsesverdi. Avskrivningsprosenten fastsettes ut fra driftsmidlets sann-

synlige levetid. Anslar en levetiden til f. eks. 10 år, kan det hvert år avskrives 10% av den opprinnelige anskaffelsesverdi. (Dette er en alminnelig sats for mange maskiner.) Det er ikke adgang til å avskrive anskaffelsesverdien helt ut. Et beløp som svarer til et års avskrivning, skal bli stående som «skrapverdi» inntil driftsmidlet selges eller utranteres. Hvis salgssummen er mindre enn «skrapverdien», kan forskjellen avskrives i salgsåret.

Med hjemmel i tekstanmerkingene til de årlige finanslover har det i en årrekke vært åpnet adgang til ekstraordinære avskrivninger. Reglene har vært noe varierende. Etter de regler som gjelder fra 1. april 1957 til 31. mars 1958 (Skattedepartementets sirkulære av 12. april 1957) kan det under visse forutsetninger foretas ekstraordinære avskrivninger på nybygde eller ombygde skip og bygninger, nye maskiner og annet driftsmateriell. Ekstraordinære avskrivninger på bygninger tillates bare når bygningen skal brukes i produksjonsvirksomhet. Reglene om maskiner og annet driftsmateriell gjelder under visse forutsetninger også utenom en produksjonsvirksomhet når driftsmidlene er anskaffet som ledd i en større utskiftning.

Den nærmere gjennomføring av ekstraordinære avskrivninger skjer ved at en viss del av anskaffelsesverdien overføres til en særskilt konto. (For skip halvdelen, for bygninger 2/5 og for maskiner halvdelen.) Etter den skattepliktiges valg kan avskrivningen på denne konto for hvert enkelt regnskapsår gå opp til 33 $\frac{1}{3}$ % for skip, 2,5% for bygninger og 33 $\frac{1}{3}$ % for maskiner m. v. Avskrivningen skal minst tilsvare den ordinære avskrivningsprosenten. Det beløp som er gjenstand for ekstraordinære avskrivninger, kan avskrives fullt ut. Det skal altså ikke stå noe «skrapverdi» tilbake på den spesielle kontoen. «Skrapverdien» blir først bestemt etter at de ordinære avskrivninger er foretatt. Den fastsettes da på grunnlag av aktivets fulle anskaffelsesverdi. De ekstraordinære avskrivninger skal være foretatt innenfor en nærmere fastsatt periode. For skip er perioden 10 år, bygninger 10 år og maskiner 5 år. Perioden regnes å begynne fra det regnskapsår når de ekstraordinære avskrivninger kan foretas. Står det ved utløpet av disse fristene uavskrevne beløp på denne spesielle kontoen, avskrives restbeløpet med like store rater over den resterende del av den ordinære avskrivningsperiode.

Realiseres et aktiva som har vært gjenstand for ekstraordinære avskrivninger med gevinst i forhold til den bokførte verdi, skal denne gevinsten skattlegges. Det beløp som skal beskattes, skal likevel maksimalt bare svare til forskjellen mellom bokført verdi, hvis driftsmidlet har vært gjenstand for ordinære avskrivninger, og den faktiske bokførte verdi. Beløp til og med kr. 5000 skattlegges i realisasjonsåret. Av beløp over kr. 5000 beskattes 5000 i realisasjonsåret, mens resten fordeles til beskatning i de forutgående skatteår hvor ekstraordinære avskrivninger har vært foretatt. Et eventuelt overskytende gevinstbeløp behandles etter skattelovens alminnelige regler. (Se foran om beskatning av realisasjongsgevinster.)

Utbetaling av forsikring skal i denne sammenheng behandles på samme måte som realisasjon. Utenfor dette område er reglene om utbetalinger av forsikringssummer og realisasjon bare felles for varelager.

Utliknede, forfalte skatter til stat, kommune og kirke kan etter likningslovens § 22, stk. 1, trekkes fra i inntekten. Bestemmelsen gjelder prinsipielt også for selskaper, men fradragsretten er sterkt begrenset. Begrensningsreglene finnes i den såkalte utskrivningsloven (lov nr. 90 av 29. mars 1957). Av denne loven fremgår det at en ikke kan trekke fra utbytte- og restraten, forhøyelsene av disse skattene og 25% tillegget på den ordinære statsskatten.

Likningsloven hjemler videre fradragsrett for en rekke forskjellige ytelser. Som eksempler kan nevnes forpaktningsskatter og eiendomsskatter. Utgifter til aktuelle pensjoner som bedriften er rettslig forpliktet til å dekke, kan trekkes fra. Også andre løpende ytelser, som bedriften er rettslig forpliktet til å dekke, kommer til fradrag.

Renter av pantegjeld og annen gjeld er fradragsberettiget etter statsskattelovens § 6, stk. 1, litra c. Denne fradragsretten gjelder uten begrensninger for selskaper. Etter samme bestemmelse kan en trekke fra utgifter til vedlikehold og forsikring av aktiva.

Kontingenter til arbeidsgiverforeninger og andre faglige sammenslutninger kan trekkes fra etter ligningslovens § 22, stk. 2, forutsatt at sammenslutningen har til hovedformål å vareta de økonomiske interesser til den skattepliktiges ervervsgruppe. Lock-out-erstatninger og liknende ytelser skal fra og med skatteåret 1956/57 fullt ut regnes med i inntekten (for tidligere skatteår har en operert med en begrenset fradragsrett for kontingenter og en begrenset skatteplikt ved utbetalinger).

g) Sammen drag. Det vil fremgå av det foregående at hovedregelen etter dansk rett bestemmer at alt som den skattepliktige mottar i penger eller pengers verdi skal inntektsbeskattes. Fra beskatning er likevel unntatt urealisert og realisert verdistigning på den skattepliktiges aktiva. I en rekke praktisk viktige tilfelle skal likevel realisasjonsgevinsten skattlegges. Full inntektsbeskatning rammer realisasjonsgevinster som oppnås som ledd i næring eller ved spekulasjon. Gevinst ved salg av good-will, tidsbegrensede rettigheter, maskiner og andre driftsmidler blir delvis skattlagt. Når gevinsten er helt eller delvis inntektsskattepliktig, vil tap stort sett komme til fradrag i et tilsvarende omfang. Tap ved salg av maskiner og andre driftsmidler kommer likevel til fradrag fullt ut, selv om gevinsten ved salg av slike driftsmidler bare er delvis skattepliktig.

I inntekten kan en trekke fra utgifter som har vært nødvendige for å erverve, sikre eller vedlikeholde inntekten, dvs. driftsomkostninger; utgifter til pensjonering sidestilles normalt med lønnsutgifter. Betydelige engangsinnskudd til pensjonsordninger må likevel avskrives over 6-10 år. Renter av gjeld kan trekkes fra, det samme gjelder kontingenter til arbeidsgiverforeninger. Bare endel av aksjeselskapskattene er fradragsberettiget. Driftsomkostningene omfatter ordinære avskrivninger, som foretas med en fast prosent av driftsmidlets opprinnelige anskaffelsesverdi. Siste rate står uavskrevet som «skrapverdi», inntil driftsmidlet selges. Visse bedrifter kan foreta ekstraordinære avskrivninger under nærmere fastsatte betingelser. Bedrifter har videre en viss adgang til inntektsutjamning ved avskrivninger på varelager og varekontrakter.

2. Beregningen av aksjeselskapsskattene.

I 1957–58 utliknes det på aksjeselskaper følgende skatter:

1. ordinær inntektsskatt til staten.
2. 20% forhøyelse av samme.
3. 25% forhøyelse av samme.
4. Overordentlig inntektsskatt til staten (utbytterate og restrate).
5. 20% forhøyelse av samme.
- 6) 25% forhøyelse av samme.
7. Kommuneskatt

Ad 1. Skattesatsen fastsettes på grunnlag av det prosentvise forhold mellom skattepliktig inntekt og aksjekapitalen etter en skala som er tatt inn i statsskatte- lovens § 1. Denne skalaen ser slik ut:

Når inntekten utgjør:

inntil 6% p. a. av den innbetalte aksjekapital m. v. . .	7%
over 6% p. a., men ikke over 7%	8%
» 7% —»— 8%	9%
» 8% —»— 10%	10%
» 10% —»— 12%	11%
» 12% —»— 15%	12%
» 15% —»— 20%	13%
» 20% —»— 30%	14%
» 30% —»— 50%	15%

Utgjør inntekten over 50% av den innbetalte aksjekapitalen, beregnes skatten med 15% av den delen av inntekten som ikke overstiger 50% av aksjekapitalen og med 20% av resten.

Mens skattesatsen fastsettes på grunnlag av forholdet mellom hele den skatte- pliktige inntekten og aksjekapitalen, blir skatten bare beregnet av den delen av inntekten som overstiger 5% av den innbetalte aksjekapitalen.

Forutsatt at en del av selskapets skattepliktige inntekt blir avsatt til »faste reserver», nedsettes skatten etter krav fra selskapet for denne delen av inntekten med en fjerdedel. Med «faste reserver» forstås avsetninger som ikke skal nyttes til utbytteutbetalinger, men som bare har til formål å dekke fremtidig tap. Blir avset- ninger som har medført skattenedsettelse, likevel i senere år brukt til utbytte- utbetalinger, får det konsekvenser for skatten i dette året. Den skattepliktige inn- tekten i utbetalingsåret skal ved beregningen av alle statsskattene forhøyes med halvdel av den delen av utbetalingen som i sin tid har medført skattenedsettelse.

Ad 5. Den overordentlige inntektsskatt til staten faller i to deler: utbytteraten og restraten. Utbytteraten beregnes ikke av den skattepliktige inntekten, men av «utbytte m. v.» som blir oppgjort etter nærmere fastsatte regler. (Reglene finner en i «utskrivningsloven» et supplement til statsskatte loven som vedtas for ett år om

gangen. Loven inneholder bl. a. regler om skattesatser og skatteskalaer.) Skatteprosenten fastsettes på grunnlag av den prosentvise fordeling mellom «utbytte m. v.» og «aksjekapital m. v.». Også «aksjekapital m. v.» blir oppgjort etter spesielle regler.

Restraten beregnes av den skattepliktige inntekten. (Den samme som ligger til grunn ved beregningen av den ordinære statsskatten.) Skattesatsen fastsettes på grunnlag av forholdet mellom inntekten og «aksjekapital m. v.» (oppgjort etter samme regler som ved beregningen av utbytteraten).

Ved beregningen både av utbytteraten og restraten nyttes følgende skala:

Utbytte m. v. pr. 100 kr. aksjekap. inntekt m. v.		Skatt av utbytte m. v. pr. 100 kr. aksje- inntekt kap. m. v.	
Under 6 kr.		5%	
6 kr., men ikke over	8 kr.	0,30 kr. av	6 kr. — 10% av resten
8 » —»—	10 »	0,50 » »	8 » — 15% » »
10 » —»—	12 »	0,80 » »	10 » — 20% » »
12 » —»—	20 »	1,20 » »	12 » — 25% » »
20 » —»—	30 »	3,20 » »	20 » — 30% » »
30 » —»—	40 »	6,20 » »	30 » — 35% » »
40 » —»—	60 »	9,70 » »	40 » — 40% » »
60 » —»—	80 »	17,70 » »	60 » — 45% » »
80 » —»—	100 »	26,70 » »	80 » — 50% » »
100 » og derover		36,70 » »	100 » — 60% » »

Utbytteraten kommer en direkte fram til ved å bruke skalaen. Restraten utgjør bare en del av det beløp en kommer fram til ved å bruke skalaen og kan under visse forutsetninger gå ned til 0 kr.

«Utbytte m. v.» fastsettes på grunnlag av selskapets vedtak om hvordan overskuddet i et gitt kalenderår skal brukes (for inneværende skatteår — skatteåret 1956–57 — kalenderåret 1957). «Utbytte m. v.» utgjør ordinært og ekstraordinært utbytte til aksjonærene eller avsetninger til konto, som kan brukes til utbytteutdelinger, med fradrag for beløp som er tatt fra slike konti. Det er uten betydning om det disponerte beløp kommer fra skattepliktig inntekt eller skattefrie inntekter (f. eks. realisasjonsgevinst ved salg av en fast eiendom, som er anskaffet som anleggsaktiva). Hvis en inntektsskattefri formuesgevinst utdeles særskilt, er den likevel fritatt for utbytterate, forutsatt at selskapet for de gjeldende regnskapsår betaler utbytterate av et beløp, som minst er lik den skattepliktige inntekten. Fritatt for utbytterate er videre utdelinger i form av friaksjer, dessuten — med enkelte modifikasjoner — utdelinger i forbindelse med selskapets endelige likvidasjon. Endelig bør det nevnes, at utbytterate ikke betales, når det utbytteratepliktige beløp ikke når opp i 5% av aksjekapital m. v.

«Aksjekapital m. v.» omfatter innbetalt aksjekapital (bortsett fra friaksjer utstett etter 30. november 1939) med tillegg av 50% av det beløp som de faste

reserver ved regnskapsårets begynnelse overstiger halvdel av aksjekapitalen. Faste reserver er som tidligere nevnt, avsetninger som ikke er bestemt til utbytteutdelinger, men som bare har hatt til formål å dekke fremtidig tap. Det er i denne sammenheng uten betydning om reservene er avsatt fra skattepliktig inntekt eller skattefri verdistigning etc. Friaksjer utstedt etter 30. november 1939 blir behandlet på samme måte som faste reserver, forutsatt at de er oppstått ved konvertering av faste reserver.

På grunnlag av prosentforholdet mellom den skattepliktige inntekt og aksjekapital m. v. beregnes «restratens grunntall», dvs. det beløp som en kommer fram til ved å bruke skalaen ovenfor.

Fra restratens grunntall trekkes utbytteraten for gjeldende skatteår. Restraten utgjør to tredjedeler av det resterende beløp. Det kan forekomme at utbytteraten er lik eller større enn restratens grunntall. I slike tilfelle faller restraten bort.

Oppdelingen av den overordentlige inntektsskatten i utbytte- og restrate gir uttrykk for samme tanke, som skattelettelsene for avsetninger til faste reserver ved beregningen av den ordinære statsskatten. Bakgrunnen er et ønske om å premiere konsolideringsavsetningen som har til formål å dekke fremtidig tap.

Ad 6. Kommuneskatten beregnes etter en fast prosent av den skattepliktige inntekten. (Kommuneskatten er altså proporsjonal.) Skattesatsen fastsettes for den enkelte kommune, den skal minst utgjøre 4% og høyst 5% av inntekten.

Som omtalt under 1 skal utbytte fra andre danske selskaper prinsipielt regnes med i inntekten. Hvis det utbyttedmottakende selskap eier og i hele regnskapsåret har eid minst 50% av aksjekapitalen i det selskap som utbetaler utbytte, kan den delen av statsskattene til det utbyttedmottakende selskap som faller på utbytte, helt eller delvis ettergis. De overordentlige skattene kan under visse forutsetninger reduseres, når det utbyttedmottakende selskap bare eier 25% av aksjekapitalen i det selskap som utbetaler utbytte.

Endelig bør en minne om at det bare er kommuneskatten, den ordinære statsskatten og 20% forhøyelsen av den ordinære statsskatten som er fradragsberettiget ved inntektsansettelsen.

3. Eiendomsbeskatning.

I dansk rett finnes det ingen særbestemmelser om beskatningen av faste eiendommer som tilhører aksjeselskaper. Reglene er felles for selskaper og fysiske personer.

Hovedtrekkene i eiendomsbeskatningen kan oppdeles i:

1. Eiendomsskatt til staten.
2. Grunnstigningsskyld.
3. Eiendomsskatt til det felleskommunale utlikningsfond.
4. —»— kommunen.
5. —»— amtskommunen.

Ad 1. Eiendomsskatt til staten. Reglene om beskatning til staten av faste eiendommer, finnes i lov nr. 352 av 7. august 1922 med senere endringer. Denne lovs bestemmelser om vurdering av faste eiendommer er avløst av reglene i lov nr. 179 av 23. juni 1956 om vurdering av landets faste eiendommer.

En alminnelig vurdering av alle faste eiendommer finner sted hvert 4. år. Videre forekommer det omvurderinger hvert år, når eiendommene har gjennomgått forandringer av bygningsmessig eller annen art.

Vurderingene omfatter dels en ansettelse av verdien av hele den faste eiendommen (grunn + bygninger = eiendomsverdien), og dels en ren grunnverdivurdering.

Eiendomsverdien fastsettes av vurderingsrådet til eiendommens normale verdi i handel ogandel. Grunnverdien ansettes etter grunnens verdi i ubebygget stand. (Uansett om den eventuelt er bebygd.) En tar da hensyn til beskaffenhet, beliggenhet og til en god anvendelse ut fra et økonomisk synspunkt. Ved den sistnevnte vurderingen må en altså foreta en abstraksjon fra det virkelige konkrete forhold til en tenkt tilstand.

Etter krav fra eieren kan det ved fastsettelsen av grunnverdien bli gitt et skattefritt fradrag. Bakgrunnen for fradraget må være private forbedringer. Fradraget, som normalt ikke kan overstige de anvendte kostnader, blir bare gitt hvis forbedringen må antas å ha virket verdiforøkende. Det skal ikke tas hensyn til forbedringer som er gjennomført for lengre tid tilbake enn 30 år før vurderingen. Fradraget for forbedringer ansettes ved vurderingen som et selvstendig beløp ved siden av eiendomsverdien og grunnverdien. På grunnlag av grunnverdi etter fradrag for forbedringer fastsettes grunnskylden til staten. Satsen er for tiden $6\frac{0}{100}$ ($4,4\frac{0}{100}$ går til det felleskommunale utligningsfond). Grunnskylden innbetales av eiendommens eier.

Eiendomsskylden blir etter lov nr. 30 av 15. februar 1957 ikke utliknet lenger. Eiendomsskylden er i steden fiksert til et bestemt beløp, et beløp som tilsvarer det som ville blitt utliknet i 1956 etter tidligere regler. Eiendomsskylden ble etter de tidligere regler utliknet etter en sats på $4,5\frac{0}{100}$ av forskjellsverdien. ($3,3\frac{0}{100}$ gikk til det felleskommunale utligningsfond). Forskjellsverdien er lik eiendomsverdien + grunnverdien med fradrag av et fast beløp på 21 000 kr. Beboelseseiendommer med mer enn en leilighet får videre et fradrag på 2000 kr. for hver leilighet utover en.

Ved fastsettelsen av eiendomsskatten til staten etter nyordningen blir det sett bort fra tidligere meddelte fritakelser. I selve loven er det likevel åpnet adgang til fritakelse i særlige tilfelle. I lovgivningen om bygninger med offentlig støtte finnes det bestemmelser om tidsbegrenset fritakelse av bygningsskatter (eiendomsskyld). Etter nyere regler gjelder fritaksbestemmelsene bare beboelsesbygg, og med enkelte unntak omfatter ikke fritakelsen eiendomsskyld til amtskommuner.

Etter nyordningen med fiksert eiendomsskyld skal det ikke betales eiendomsskyld til stat og bykommuner av eiendommer som oppføres i fremtiden.

Ad 2. Grunnstigningsskyld blir utliknet med hjemmel i lov nr. 266 av 27. mai 1950. Den blir beregnet av grunnverdistigningen siden 1932 (for visse eien-

dommer siden 1933) etter en sats på 4% p. a. Halvparten av grunnstigningsskylden tilfaller kommunene.

Ad 3. Eiendomsskatt til det felleskommunale utlikningsfond. Som nevnt foran, blir en del av eiendoms- og grunnskyldsbeløpet til staten overført til det felleskommunale utlikningsfond.

Ad 4 og 5. Eiendomsskatter til kommunen og amtskommunen utliknes på samme verdigrunnlag som eiendomsskattene til staten.

I kjøpstedene, hvor samtlige kommunale utgifter utredes av kjøpstadskommunen, betales det bare en kommunal eiendoms- og grunnskyld.

På landet betales det eiendoms- og grunnskyld både til amtskommunen og sognekommunen. Grunnen til dette er at amtskommunen finansierer en del av de kommunale utgifter, f. eks. veier, amtssykehus og visse deler av fattigvesenet.

Ved beregningen av kommunal grunnskyld blir det gitt samme fradrag i grunnverdien for forbedringer som ved beregningen av grunnskylden til staten.

Eiendomsskylden til bykommunene er ved lov av 15. februar 1957 fastsatt til et bestemt beløp, etter samme prinsipper som eiendomsskylden til staten. En tilsvarende nyordning er ikke innført for andre kommuner, men det er foretatt en forhøyelse av de skattefrie fradragene.

Ved beregningen av eiendomsskylden til amts- og sognekommunene blir det gitt et fradrag på 3000 kr. for hver leilighet med kjøkken utover en som boligbyggene inneholder. Forøvrig gjelder det forskjellige fradragsregler for de forskjellige grupper av landkommuner.

Eiendomsskylden til amtskommunene blir ikke beregnet av forskjellsverdien, men av differansen mellom eiendomsskyldverdien og det dobbelte av grunnverdien. I tillegg til eventuelle leilighetsfradrag i boligbygg blir det i denne differansen gitt et fradrag som er ens for alle eiendommer i kommunen. Fradraget fastsettes for hver enkelt amtskommune. Det skal utgjøre minst 15 000 kr. og høyst 25 000 kr.

I sognekommunene beregnes eiendomsskylden av forskjellsverdien. Også her blir det gitt et fast fradrag som er felles for alle eiendommer i kommunen. I kommuner med bymessig bebyggelse på over 3000 innbyggere skal fradraget utgjøre minst 20 000 kr og høyst 35 000 kr. I de øvrige sognekommunene er fradraget minst 14 000 kr. og høyst 20 000 kr.

Eiendomsskyldpromillene blir fastsatt av sogne- og amtsrådene særskilt i hver kommune for hvert skatteår. Loven har en bestemmelse om at eiendomsskyldpromillen i sognekommunene skal utgjøre 3/4 (i amtskommunene 3/5) av grunnskyldpromillen.

Den kommunale grunnskylden blir beregnet av det samme verdigrunnlag som grunnskylden til staten.

Grunnskyldpromillen fastsettes også særskilt for hver kommune. I bykommunene holdes den uforandret i 4-årsperioder, i sogne- og amtskommunene fastsettes den for hvert skatteår.

Grunnskyldspromillen har for skatteåret 1955–56 ligget i sognekommunene mellom 5,20 og 72,00, i bykommunene mellom 2,00 og 16,00 og i amtskommunene mellom 12,71 og 26,95.

B. Norge.

1. Innledning.

Etter skatteloven av 18. august 1911 er alle innenlandske aksjeselskap med erverv til formål skattepliktige. For at et aksjeselskap skal bli behandlet som et selvstendig skattesubjekt kreves det i alminnelighet at aksjeselskapslovens formforskrifter skal være oppfylt. Dette innebærer bl. a. at selskapet skal ha minst tre aksjonærer, innskyterne skal ha begrenset ansvar for gjelden, og selskapet skal ledes av et selvstendig styre. Myndighetene har i unntakstilfelle en viss frihet til å se bort fra formforskriftene.

Aksjeselskapene betaler følgende inntekts- og formuesskatter:

Kommuneskatter:

1. Ordinær inntektsskatt.
2. Tilleggsskatt på høyere inntekter.
3. Ordinær formuesskatt.

Statsskatter:

1. Ordinær inntektsskatt.
2. Fondsskatt.
3. Ordinær formuesskatt.

Særskatter til spesielle fond:

1. Alderstrygd- og krigspensjoneringsavgift.

I denne oversikten vil vi dessuten omtale eiendomsskatten til kommunene og fylkene.

De viktigste generelle hovedregler om skattleggingen gjelder for alle selskaper. Men gjennom særregler er likningen til dels avhengig av hvilken næring selskapet er knyttet til. I den videre fremstilling har vi lagt hovedvekten på regler som gjelder for industribedrifter og sett bort fra særreglene for spesielle selskaper, f. eks. rederier, banker, gårdsbruk osv. Vi kommer heller ikke inn på de særreglene som gjelder for bedrifter i Nord-Norge.

Aksjeselskapene skal etter hovedregelen skattlegges i den kommunen hvor hovedkontoret ligger. Driver selskapet næringsvirksomhet i flere kommuner, blir inntekten og formuen fordelt. Skatteloven inneholder detaljerte regler om hvordan en slik fordeling skal foregå. Da skattesatsene varierer noe fra kommune til kommune, kan bestemmelsene få noe innvirkning på hvor mye bedriftene skal betale i

samlet skatt. Vi har likevel valgt ikke å komme nærmere inn på disse fordelingsreglene.

De viktigste reglene om skattleggingen av aksjeselskaper finner en i følgende lover og vedtak:

1. Skattelovene for landet og byene av 18. august 1911.
2. Lov om midlertidig tillegg til skattelovene av 25. juni 1954. (Denne loven behandler spørsmålet om skattefrie avsetninger til investeringsfond.)
3. Lov av 13. juli 1921 om beskatning til staten av aksjeselskaper og aksjonærer.
4. Lov om utlikning av tilleggsskatt til kommunene på større inntekter (vedtas årlig).
5. Lov av 16. juli 1936 om alderstrygd.
6. Kgl. kunngjøring om formues- og inntektsskatt til staten. (Det årlige stortingsvedtak om statsskattene.)

I tillegg til disse er det gitt enkelte særlover om spesielle emner.

På grunnlag av en innstilling fra et offentlig oppnevnt utvalg har departementet fremmet forslag om enkelte endringer i bedriftsskattleggingen. Endringsforslagene går bl. a. ut på en viss liberalisering av avskrivningsreglene og innføring av nye prinsipper for lagervurderinger. Disse forslagene skal senere behandles av Stortinget, og det er ikke mulig på dette tidspunkt å si noe om hva forslagene vil føre til. Disse endringsforslagene er derfor ikke omtalt nærmere.

2. Inntektsbegrepet.

Det er regnskapsåret som legges til grunn ved ansettelsen av inntekten. Inntekten ansettes til det beløp som den har utgjort i siste regnskapsår før 1. januar det år ligningen foretas.

Den skattepliktige bruttonæringsinntekten kan defineres som avgiftspliktig omsetning + avgiftsfri omsetning + varebeholdning pr. 31. desember ÷ varebeholdningen pr. 1. januar ÷ påløpne avgifter.

I varebeholdningen er inkludert råvarer, halvfabrikata og ferdigvarer. Slike beholdninger skal etter skatteloven ansettes til den antatte salgsverdi, eksklusiv påregnet handelsgevinst. Selv om lovens ordlyd er slik at verdjøking på grunn av prisstigning i prinsippet skulle skattlegges, så blir i praksis den laveste verdi av den faktiske kostprisen og nåprisen lagt til grunn. Etter reglene skal det bare bli gitt fradrag for ukurante varer på lageret. Men heller ikke denne regelen blir praktisert strengt. Tvert imot er det alminnelig anerkjent at de næringsdrivende har hatt forholdsvis frie hender ved vurderingen av varelagrene.

I tillegg til den ordinære næringsinntekten kan selskapene ha mer tilfeldige inntekter. Disse inntekter vil som regel være skattepliktige. Av særlig betydning er gevinstskattleggingen. Det er bare realisasjonsgevinster som blir skattlagt.

Nominell verdiøkning på formuesgjenstander før de er omsatt, blir ikke regnet som inntekt.

- a. Gevinst ved salg av driftsmidler, forretninger eller annen virksomhet, tomter patentrettigheter osv. er etter hovedregelen skattepliktig inntekt. Inntekten settes til salgssummen \pm nedskrevet verdi \pm eventuelle påkostninger som selskapet ikke har fått fradrag for tidligere.
- b. Gevinst ved salg av faste eiendommer skal skattlegges når en av følgende betingelser er oppfylt:
 - (i) Selgeren har brukt eiendommen i næringsvirksomhet eller ervervet den med det formål å bruke den i næringsvirksomhet.
 - (ii) Selgeren har ervervet eiendommen med den hensikt å selge den med fordel.
 - (iii) Selgeren har ervervet eiendommen i løpet av de siste 10 år før salget på annen måte enn ved arv.

Inntekten ansettes stort sett etter de samme prinsipper som ved salg av driftsmidler.

- c. Assuransegevinster behandles vanligvis på samme måte som salgsgevinst er. Slike gevinster kan under visse vilkår bli midlertidig fritatt for skatt, når erstatningssummen blir brukt til nedskrivning på kjøp av nye driftsmidler. Enkelte tilfeldige inntekter er fritatt for skatt. De viktigste er:
 - (i) Gevinst ved salg av aksjer og obligasjoner. (Hvis omsetning av verdipapirer går inn som et naturlig ledd i driften — banker, forsikring osv. — skal slike gevinster skattlegges.)
 - (ii) Utbytte av aksjer i andre innenlandske selskaper (jfr. fondsskatten).
 - (iii) Lotterigevinster.

I byskattelovens § 38 heter det:

«Fra det antatte bruttobeløp av inntekten dras, foruten renter av skattyternes gjeld, alle utgifter som skjønnes å være pådratt til inntektens ervervelse, sikrelse og vedlikeholdelse.»

Driftskostnadene, inklusive lønninger, kan trekkes fra uten hensyn til om de i det enkelte tilfelle kan sies å ha vært unødvendig eller kunne ha vært innspart ved en mer rasjonell driftsmåte. Vi skal komme nærmere inn på en del av fradragspostene.

a. Vedlikehold og forsikring av anlegg og driftsmidler kan i alminnelighet trekkes fra. Ved fastsettelsen av avskrivningsprosentene er det forutsatt at driftsmidlet er gjenstand for normalt vedlikehold.

b. Ordinære avskrivninger. De generelle hovedbestemmelsene om ordinære avskrivninger finner en i byskattelovens § 38:

«Til avdrag kommer således: Ordinære avskrivninger for verdiforringelse ved slit og foreldelse av skip, båtnøste, anlegg, maskiner, for driften av gårdsbruk, nødvendige hus og liknende betydelige driftsmidler, der er bestemt til varig bruk. . . .»

Riksskattestyret har utgitt veiledende regler for bruk for likningsmyndighetene.

Avskrivningsobjektet skal verdsettes til den historiske anskaffelsespris. Regnskapet skal belastes for avskrivningene etter hvert som verdiforringelsen finner sted. Selskapet har altså ikke adgang til å la overskottets størrelse virke inn på avskrivningene. I alminnelighet blir avskrivningene for det enkelte driftsår satt til et konstant beløp pr. år (en fast prosent av anskaffelsesverdien). I Riksskattestyrets veiledende regler er det for en hel del driftsmidler nevnt hvilke grenser avskrivningsprosentene normalt må ligge innenfor. Vi nevner nedenfor en del eksempler:

Bygninger av sten og betong	1- 3%
Bygninger av tre	2- 5%
Kontor- og butikkinventar	6- 8%

Som eksempel for arbeidsmaskiner kan nevnes:

Kjemisk industri	5-12%
Garverier	10-25%
Trevareindustri	5-15%
Jern- og metallvareindustri	5-15%
Tekstil- og bekledningsindustri	5-15%

Disse reglene er ikke bindende. Under ekstraordinære forhold kan likningsmyndighetene nytte høyere satser.

c. Ekstraordinære avskrivninger. Tidligere kunne bedriftene foreta overprisavskrivninger på driftsmidler som var anskaffet under ekstraordinære konjunkturforhold. Etter gjeldende regler er denne adgangen opphevet for driftsmidler som er anskaffet etter 20. oktober 1950 eller for anlegg som er påbegynt etter denne datoen. Kongen kan i unntakstilfelle tillate overprisavskrivninger når valuta- eller beredskapsmessige hensyn i særlig grad taler for det. Overprisavskrivningene har i dag liten betydning. Vi kommer derfor ikke nærmere inn på de konkrete reglene.

d. Investeringsfond. Bedrifter som bruker betydelige driftsmidler, har en begrenset adgang til å kreve fradrag for avsetninger til fond for senere kjøp av driftsmidler. Fradraget er begrenset oppover til 20% av årsinntekten og nedover til 500 kr. for det enkelte år. Innenfor denne rammen gjelder det ytterlig en begrensning. Fradraget må ikke utgjøre mer enn det tredobbelte av det beløp selskapet har fått godkjent til fradrag som ordinær avskrivning. Denne siste bestemmelsen er likevel ikke til hinder for at det kan avsettes 3% av verdien av bygninger med tilhørende tomtegrunn og 15% av verdien til de øvrige betydelige driftsmidler.

Avsetningsbeløpet skal settes inn på sperret konto i bank. Bandleggingstiden er 3 år. Ved kjøp av nytt driftsmiddel skal dette nedskrives med et beløp som svarer til 85% av det som er tatt fra fondet. Hvis bedriften ønsker det, kan den istedenfor å kjøpe nytt driftsmiddel, velge å bli skattlagt for 85% av midlene, eller skrive av et tilsvarende beløp på kostprisen for eldre driftsmidler.

Hvis midlene brukes før bandleggingsfristens utløp, skal hele beløpet etterliknes.

e. Bedriftspensjonering. Bedriftene får begrenset fradrag for utgifter til

pensjonsordninger som helt eller delvis er finansiert av bedriften. Skatteloven godkjenner tre former.

- (i) Forsikring i selskap som har tillatelse til å drive livsforsikringsvirksomhet her i landet.
- (ii) Pensjonsordning gjennom forsikringsteknisk oppbygd pensjonskasse godkjent av departementet.
- (iii) Pensjonsordning gjennom pensjonsfond.

Forøvrig er det bestemmelser om hvem som skal ha rett til å komme med i pensjonsordningen. Videre er det en forutsetning at midlene ikke kan brukes av bedriften til andre formål enn pensjonering, de kan f. eks. ikke hefte for bedriftens gjeld. Det er dessuten gitt bestemmelser om maksimale ytelser fra pensjonsordningen.

Fradrag i inntekten kan kreves fullt ut for premier som er beregnet til betaling hvert år eller oftere inntil pensjonsalder eller død. Men premiene skal maksimalt bare dekke pensjonsytelser som tilsvare ytelsene fra Statens Pensjonskasse.

Bedrifter som har valgt å finansiere pensjonsordningen gjennom et pensjonsfond, kan kreve fradrag for et beløp som svarer til 1000 kr. for hver arbeidstaker.

f. Andre sosiale ytelser. Bedriftene kan i stor utstrekning trekke fra utgifter som har til formål å fremme trivselen på arbeidsplassen.

g. Gaver og kontingenter. Bedriftene får normalt ikke fradrag for utgifter til gaver. (I enkelte tilfelle kan gaver likevel betraktes som driftsomkostninger og dermed også komme til fradrag.) Skattelovene inneholder en generell regel om at foreningskontingenter ikke kan kreves fratrukket i inntekten. Bedriftene får altså ikke fradrag for kontingenter til arbeidsgiverforeninger eller til de spesielle næringsorganisasjoner. Hovedregelen blir likevel ikke praktisert helt strengt. Kontingenter til foreninger som utelukkende yter juridisk eller teknisk bistand kan trekkes fra i inntekten, når eventuelle direkte utgifter til slike formål ville vært fradragsberettiget etter de alminnelige regler.

h. Skatter og avgifter. De skattepliktige får ikke fradrag i inntekten for noen av de innbetalte inntekts- og formuesskattene. Av de skattene som er omtalt i denne oversikten, er det bare eiendomsskatten som kan trekkes fra. Alle andre skatter og avgifter som ikke er omtalt her, kan trekkes fra i inntekten. Det samme gjelder arbeidsgiverens andel av premier til offentlige trygdeordninger (ulykkes-trygden, arbeidsløshetstrygden osv.).

i. Underskott. Ved inntektsansettelsen kan det kreves fradrag for underskott som bedriften har hatt i de to forutgående år. Fradraget kan bare kreves når underskottet i det enkelte inntektsåret er over 1000 kr.

j. Overskottsansvendingen. Det fremkomne overskott skattlegges i regelen som inntekt uansett hvordan det blir brukt. Det har ingen betydning om det utdeles til aksjonærene, avsettes til reservefond eller andre fond, anvendes til utvidelse eller forbedring av bedriften eller nedbetaling av gjeld. Unntakene fremgår av det som er nevnt før (investeringsfond, pensjonsfond).

3. Formuesbegrepet.

Det er formuen ved slutten av det regnskapsår som forøvrig ligger til grunn for likningen, som danner grunnlaget for beregningen av formuesskatten. Den generelle bestemmelsen om formuesansettelsen finner en i byskattelovens § 30.

«Formuen ansettes til det beløp som den 1. januar i det år ligningen foretas etter gjengse priser utgjør den virkelige verdi av den skattepliktige rørlige og urørlige eiendom, samt utestående fordringer etter fradrag av gjeld.»

Realobjekter (bygninger, driftsmidler etc.) skal etter hovedregelen ansettes til den antatte salgsverdi. Ved verdsettingen av lager skal en ikke ta hensyn til påregnet handelsgevinst. Selv om salgsverdiene etter loven skal legges til grunn, spiller de bokførte verdier en vesentlig rolle i praksis.

Panteobligasjoner, gjeldsbrev, bankinnskott og andre utestående fordringer ansettes til pålydende. Uerholdelige fordringer settes ut av betraktning. Usikre fordringer reduseres skjønnsmessig.

Ihendehaverobligasjoner, aksjer og liknende verdipapirer ansettes til kursverdien. Hvis kursen ikke er notert, ansettes de til den antatte salgsverdien.

Beholdningen av utenlandsk valuta eller fordringer omregnes etter børskursen pr. 1. januar.

Aksjer i andre innenlandske selskaper er fritatt for formuesskatt.

For å komme fram til antatt formue må en trekke gjelden fra bruttoformuen. Det er uten betydning om gjelden er pådratt av hensyn til næringsdriften, eller det er ren privat gjeld. Som gjeld regnes etter hovedregelen summen av alle ytelser som skattyteren er rettslig forpliktet til å betale en gang i fremtiden. Forpliktelsen må være rettslig bindende på det tidspunkt som ligger til grunn for formuesansettelsen. Det er ikke tilstrekkelig at skattyteren kan påvise at forpliktelsen vil komme. Som eksempel kan nevnes at iliknede ikke betalte skatter er gjeld, men skatter som vil bli beregnet av inntekt i siste året, ikke er gjeld, selv om loven pålegger avsetning til fond som skal dekke fremtidige skatter.

4. Skattesatser og skatteberegninger.

a. Ordinære inntekts- og formuesskatter til kommunen. Skattesatsene fastsettes innenfor forholdsvis snevre grenser av de lokale myndigheter. Satsene varierer derfor noe fra kommune til kommune. Etter de sist vedtatte regler (gjeldende fra 1. januar 1957) kan kommunestyrene velge mellom følgende inntektskatteprosent: 14, 14,5, 15, 15,5, 16, 16,5, 17 og 17,5. Med spesiell godkjenning av departementet kan prosenten settes til 18. Den gjennomsnittlige skatteprosenten har i de senere år vært noe under 17%. I Oslo har skatteprosenten vært 16,5%.

Ved beregningen av formuesskatten har det nesten uten unntak vært brukt $\frac{4}{100}$ av formuen.

b. Tilleggsskatt på høyere inntekter til kommunen blir beregnet etter følgende satser:

Av de første 20 000 kr.	0%
Av de neste 20 000 »	3%
—»— 30 000 »	4%
Av overskytende beløp	5%

c. Ordinær selskapsskatt på inntekt og formue blir beregnet etter proporsjonale satser. Satsen ved beregning av inntektsskatt er 30% og formuesskatten blir beregnet etter en sats på 2⁰/₁₀₀.

d. Fondsskatten. For å komme fram til beregningsgrunnlaget tar en utgangspunkt i inntekten ved statsskattelikningen med tillegg av inntekt av aksjer i andre innenlandske selskaper. Som inntekt av aksjer regnes friaksjer og alle andre verdi-overføringer fra selskapet til aksjonærene som skjer uten vederlag og som ikke representerer tilbakebetaling av aksjekapital.

Fra denne inntekten kan bedriftene trekke:

- (i) Utbytte til aksjonærer tatt av årets overskott. Hvis utbytte utdeles av midler som det tidligere er betalt fondsskatt av, har bedriften krav på refusjon av et beløp som tilsvarer fondsskatten.
- (ii) Avsetninger til lovbestalte reservefond inntil fondet har nådd minstepørrelsen som påbys i lovgivningen. For å nå opp i minstepørrelsen må fondet oppfylle følgende betingelser: (1) utgjøre minst 3000 kr., (2) utgjøre minst 1/5 av aksjekapitalen, (3) sammenlagt med aksjekapitalen utgjøre et beløp like stort som selskapets gjeld ved regnskapsårets utgang.

Fondsskatten blir beregnet etter en proporsjonal sats på 8% av fondsinnkomsten.

e. Alderstrygd- og krigspensjoneringsavgift blir beregnet etter en sats på 2,2% av fondsinnkomsten.

5. Eiendomsskatten.

Eiendomsskatten innbetales til fylkene, landkommunene og byene. Eiendomsskatten til fylket og landkommunene utliknes på matrikulerte eiendommer (vesentlig jordeiendommer) og på verker og bruk (industribygg, kraftanlegg, gruber etc.). I byene utliknes skatten på all fast eiendom.

I landkommunene kan eiendomsskatten utliknes etter en sats som maksimum utgjør inntil 4 kr. pr. skyldmark. Skyldmark er en gammel verdienhet fra en landsomfattende taksering av jordeiendommer i midten av forrige århundre. For å komme fram til beregningsgrunnlaget for verker og bruk takseres anleggene hvert 5. år. Takstsummen divideres med gjennomsnittsverdien pr. skyldmark etter offisielle salgsoppgaver i fylket gjennom de siste 5 år. De lokale myndighetene kan bestemme at utlikningen av eiendomsskattene til landkommune kan sløyfes.

Fylkesskatten fastsettes av fylkestinget og skal utgjøre minst kr. 2 og høyst kr. 5 pr. skyldmark.

I byene skal det holdes eiendomstakst hvert 10. år. Det er eiendommenes salgsverdi i fri omsetning som skal legges til grunn for tasken, men en skal søke å komme fram til en slags «normalverdi» på lengre sikt uten hensyn til spesielle forhold på takseringstidspunktet. Skatten skal utskrives med minst kr. 2 og høyest kr. 7 pr. kr. 1000 takstverdi. Byene betaler ikke eiendomsskatt til fylkene.

C. Sverige.

Formålet med denne redegjørelsen er ikke å gi en fullstendig oversikt over alle de lovbestemmelser og den rettspraksis som nyttes ved den direkte beskatningen av aksjeselskaper i Sverige. Hensikten er bare å redegjøre for de grunnleggende og vesentlige hovedtrekkene i denne beskatningen. En kommer dels til å behandle hvilke direkte skatter det er, som er pålagt aksjeselskaper, og dels i store trekk hvordan den skattepliktige næringsinntekten blir oppgjort. Ved omtalen av inntektsansettelsen vil hovedvekten bli lagt på reglene om avskrivninger på maskiner og inventar, avskrivninger på bygninger, varelager vurderingene og dessuten avsetningene til pensjonsfond. Videre berøres spørsmålene om avsetninger til investeringsfond og den spesielle lovgivningen om investeringsavgift.

Inntekten til et aksjeselskap er i prinsippet gjenstand for dobbeltbeskatning. Dels blir selskapet direkte pålagt inntektsskatt, dels pålegges aksjeeieren inntektsskatt i den utstrekning selskapet utdeler utbytte. Det spiller ingen rolle om utbytte blir tatt fra selskapsinntekter som ikke er skattepliktige. Aksjeeieren blir likevel skattlagt så snart det foreligger en form for utbytteutdeling. Selskapet får ikke fradrag for utdelinger til aksjonærene, heller ikke for avsetninger til reservefond, gjeldsreguleringsfond, disposisjonsfond m. m. Slike avsetninger blir betraktet som en intern disposisjon av selskapets inntekter. Om selskapet oppløses (eller om aksjekapitalen nedsettes), blir prinsippet om dobbeltbeskatning gjennomført ved at selskapet blir pålagt en utskiftningskatt på midler som utskiftes til aksjeeieren.

Ved den årlige inntektsbeskatningen blir skattepliktig inntekt ansatt på grunnlag av selskapenes regnskaper. Det kan forekomme følgende inntektstyper, som blir ansatt hver for seg:

Inntekt av jordbrukseiendommer.

Inntekt av annen eiendom (som ikke brukes i bedriften).

Næringsinntekten.

Inntekt av tilfeldig salg.

Inntekt av kapital (som ikke brukes i bedriften).

Summen av disse inntektene (med fradrag for eventuelle underskudd) gir selskapets nettoinntekt.

Ved ansettelsen av den skattepliktige inntekten til staten skal en videre trekke fra de kommuneskatter som er pålagt selskapet på grunnlag av inntekten året før skatteåret.

Ved ansettelsen av den skattepliktige inntekten til kommunen blir det ikke gitt noen tilsvarende fradrag. Ved ansettelsen av inntekten skal en videre regne med «garantibeløpet for fast eiendom», dvs. grunnlaget for den tidligere eiendomsskatt. Garantibeløpet utgjør 4% av eiendommens skattetakst.

I praksis innebærer dette at en bare må påse at den skattepliktige inntekten ved beregningen av kommuneskatten ikke må bli lavere enn garantibeløpet. Som det går fram av navnet, utgjør garantibeløpet et garantert skattegrunnlag for kommunen.

Ved likningen fastsettes således to skattepliktige inntekter. Inntekten ved kommuneskattelikningen blir siden fordelt, i den utstrekning bedriften drives i flere kommuner. De direkte skattene er inntektsskatt til staten og inntektsskatt til kommunene.

Inntektsskatten til staten skal etter riksdagsbeslutning fra 1955 beregnes etter en sats på 50% av den skattepliktige inntekten. (Inntekt under 100 kr. er skattefri.) Etter overgangsbestemmelsene skal satsen være 45% av skattbar inntekt i 1956.

Den kommunale inntektsskattesatsen blir fastsatt særskilt for hver enkelt kommune. Gjennomsnittlig utgjør den ca. 12% av den skattbare inntekten. Også ved kommuneskattelikningen er inntekt under 100 kr. skattefri.

Aksjeselskapene blir ikke pålagt formuesskatt. Verdien av aksjene utgjør skattepliktig formue hos aksjonæren og blir formuesbeskattet der.

Av de inntektsslag som er nevnt ovenfor, behandles bare næringsinntekten i den videre fremstillingen.

1. Beregningen av næringsinntekten.

Aksjeselskapets skattepliktige næringsinntekt blir fastsatt på grunnlag av selskapets regnskaper. Regnskapet skal være oppgjort etter reglene i den alminnelige aksjeselskapslovgivningen og i overensstemmelse med alminnelig god forretningsskikk.

Bokføringslovgivningens bestemmelser om plikten til å føre regnskap og aksjeselskapslovgivningens særskilte bestemmelser om vurderingsprinsippene har imidlertid til hovedformål å beskytte selskapets interessenter. Loven inneholder f. eks. forskrifter om høyeste vurderingsverdi for aktivaene, men det er ikke angitt noen nedre grense. Skulle en derfor fullt ut følge selskapets regnskaper ved likningen, ville dette innebære at selskapet i stor utstrekning selv kunne bestemme hvor stor inntekt som skulle oppgis til beskatning. Dette anses ikke å være i overensstemmelse med samfunnets interesser. Skattelovene inneholder derfor bestemmelser som begrenser selskapenes muligheter til å føre til fradrag f. eks. unormale avskrivninger på maskiner og inventar og unormal nedskrivning på varelager. Et selskap bør således ved årsoppgjøret både ta hensyn til aksjeselskapslovgivningens bestemmelser om høyeste tillatte vurderingsverdier og skattelovens bestemmelser om laveste tillatte verdier ved likningen. Hvis en ved regnskapsoppgjøret ikke har tatt hensyn til begrensningene i skatteloven, kan resultatet av likningen avvike fra regnskapene.

Innenfor rammen av disse begrensningene finnes det likevel muligheter for selskapet til å disponere med henblikk på inntektsutjamning. Resultatutjamning på den måten at regnskapsmessig underskudd i et år trekkes fra overskudd i etterfølgende år, er imidlertid ikke tillatt. Hvert enkelt skatteår betraktes som en avgrenset periode.

Utgangspunktet for inntektsansettelsen er således netto inntekten for regnskapsåret, slik den fremgår av «Vinnings- og tapskonto». Denne blir så postert slik at den stemmer overens med skattelovens bestemmelser.

Enkelte inntekter i regnskapet trenger ikke være skattepliktige for selskapet eller trenger ikke komme med i næringsinntekten. Som eksempel kan nevnes realisasjonsgjinst ved salg av faste eiendommer. (Skatteplikt foreligger når eiendommen blir solgt før ti år. Gjinsten kommer da ikke med i næringsinntekten, men under «tilfeldige salgsinntekter»). Videre er aksjeselskaper etter hovedregelen ikke skattepliktige av aksjeutbytte mottatt av andre svenske selskaper. Slike inntekter kan likevel under visse forutsetninger bli skattepliktige etter spesialbestemmelser om familieselskap (fåmannsselskap).

Hvis selskapet eier gårdsbruk, skal inntekten av dette ikke regnes med i bedriftens næringsinntekt, men behandles særskilt som inntekt av gårdsbruk.

Annen eiendom (enn gårdsbruk) skal om de anvendes i bedriften, gå inn i beregningen av bedriftens næringsinntekt. Anvendes eiendommen ikke i bedriften, skal inntekten av eiendommen behandles særskilt.

Enkelte av kostnadene i regnskapet kan være av en slik karakter at det ikke er fradragsberettiget ved likningen eller de skal behandles særskilt ved andre inntektsarter enn næringsinntekten.

Det blir således ikke gitt fradrag for kostnader til ny-, til- eller ombygging av bedriftens faste eiendommer og anlegg eller kostnader til grunnforbedringer.

Videre blir det ikke gitt fradrag for svenske skatter, visse foreningsavgifter og gaver, kostnader ved stiftelsen av aksjeselskapet eller ved nytegning av aksjekapital. Det blir heller ikke gitt fradrag for renter av gjeld, som kan henføres til visse aktiva, nemlig når avkastningen av aktivaene ikke blir skattlagt etter reglene ovenfor (f. eks. aksjer). Avdrag for nedskrivning av kundefordringer blir bare gitt ved konstatert tap. Det er således ikke tillatt å skape skjulte reserver i fordringene og på den måten regulere inntekten. Fradrag gis ikke for kapitaltap.

Det kan også tenkes at det ved likningen skal gis fradrag for kostnader som ikke går fram av regnskapet, f. eks. avdrag for verdireduksjon på bygninger i bedriften.

Det som her er nevnt, utgjør bare noen alminnelige eksempler på slike faktorer som kan foranledige justeringer i de resultatene som regnskapene viser. Av vesentlig større betydning er imidlertid bestemmelsene om fradrag for verdiminnsking på maskiner og inventar, varelagervurdering, avsetninger til pensjonsfond. Etter disse bestemmelsene kan de fleste bedriftene til en viss grad selv regulere den inntekten som skal ligge til grunn ved beskatningen.

a. Avskrivning for verdiminnsking på maskiner og inventar. Først bør det nevnes at maskiner og inventar som er gjenstand for rask verdiminnsking kan føres som kostnad i det året de er anskaffet. Dette vil vanligvis gjelde for aktiva som varer i høyst tre år.

For maskiner og inventar med lengere varighet enn tre år finnes to valgfrie avskrivningsmetoder, avskrivninger etter en fast plan og regnskapsmessige avskrivninger. Den planmessige avskrivningen innebærer at anskaffelsesverdien skal fordeles som kostnad med like store beløp hvert år. Beløpet avpasses slik at hele anskaffelsesverdien kommer til fradrag i løpet av det tidsrommet aktivet er økonomisk anvendelig. For dette formålet opprettes en avskrivningsplan. Driftsmidler som eksempelvis varer i 5 år samles under en plan, mens andre driftsmidler som varer i 10 år, samles under en annen plan, osv. For de første blir fradraget beregnet etter en sats på 20% pr. år, og for de andre nyttes 10%. Hvis fradraget i et år ikke kan utnyttes fullt ut, kan det helt eller delvis overføres til det etterfølgende år. Ved salg eller utrangering tar en utgangspunkt i nedskrevet verdi, når en skal beregne inntekt eller tap. Ved planmessig avskrivning kreves det som regel ikke overensstemmelse mellom avskrivningene etter planen og de regnskapsmessige avskrivningene.

Avskrivningene etter en fast plan kan nyttes av alle skattepliktige bedriftseiere. Aksjeselskapene har helt til de senere år hatt rett til frie avskrivninger. Dette innebar stort sett at bedriftene ved likningen fikk godkjent de avskrivninger som var gjennomført i regnskapene. For å begrense investeringene har den frie avskrivningsretten vært begrenset i skatteårene 1952–54. Begrensningene gikk ut på at bedriftene ikke kunne avskrive mer enn 20% pr. år av anskaffelsesverdien for maskiner og inventar. De frie avskrivninger og begrensningene er nå avløst av den regnskapsmessige avskrivning. Det er sannsynlig at denne avskrivningsmetoden vil bli herskende blant aksjeselskaper på samme måte som de frie avskrivningene var det før.

Regnskapsmessige avskrivninger forutsetter som tidligere med frie avskrivninger at det skal være overensstemmelse mellom de årlige avskrivninger etter regnskapene og fradragene ved ligningen. Skattemessig restverdi skal dessuten stemme overens med den bokføringsmessige.

Hovedregelen for de regnskapsmessige avskrivninger er den såkalte 30-regelen. 30-regelen går ut på at avskrivningene skal beregnes etter 30% av inngående bokført verdi i begynnelsen av året pluss anskaffelsesverdien av driftsmidler anskaffet i løpet av året, og som fortsatt er i bedriftens eie ved utgangen av regnskapsåret. Inngående statusverdi og årets nyanskaffelser skal altså summeres og verdiminnskningsfradraget beregnes til 30% av summen. Det spiller ingen rolle når driftsmidlet er anskaffet i løpet av året. Omfatter regnskapsåret en annen tid enn 12 måneder, skal imidlertid avskrivningsbeløpet justeres oppover eller nedover.

Om noen av de driftsmidler som anskaffes i løpet av året, selges eller utrangeres i samme år, skal verdien av disse ikke medregnes blant årets anskaffelser. Er den inngående bokførte verdi av maskiner og inventar 200 000 kr., og det er gjort nyanskaffelser for 50 000 kr., hvorav en maskin til en verdi av 10 000 kr. selges i løpet

av året, skal avskrivningene beregnes til $0,30 \times (200\,000 + 50\,000 \div 10\,000)$, dvs. 30% av 240 000 kr. eller 72 000 kr. Driftsmidlene kan altså skrives ned til lavest 168 000 kr. ($240\,000 - 72\,000$). Dette innebærer at den maskinen som ble solgt samme år den ble anskaffet, avskrives i sin helhet samme år. Eventuell salgspris eller forsikringerstatning for ødelagt maskin utgjør skattepliktig inntekt.

Salg eller utrangering av driftsmidler som helt eller delvis går inn i den inngående bokførte verdi, skal ikke forårsake noen reduksjon i utgående statusverdi ved bruken av 30-regelen. Salgsprisen utgjør skattepliktig inntekt. Den skattepliktige har imidlertid i det året driftsmidlet selges rett til å få en ekstra avskrivning som tilsvarer salgsprisen. Det skjer ved at salgsprisen avregnes mot inngående bokført verdi. 30-regelen brukes deretter på gjenstående beløp. Denne avskrivningsmuligheten kalles nettometoden og kan bare brukes i forbindelse med 30-regelen.

Det foreligger ingen plikt til å gjøre så store avskrivninger som den skattepliktige har rett til etter 30-regelen. Gjennom 30-regelen beregnes bare laveste bokførte verdi som driftsmidlene kan nedskrives til. En mindre avskrivning et år innebærer at utgående statusverdi blir tilsvarende høyere, og danner grunnlag for et større fradrag senere.

30-regelen gir høye avskrivninger de første årene, mens avskrivningsbeløpet senere synker. Når avskrivningene delvis skjer på bokført verdi, kommer en teoretisk aldri ned til fullstendig avskrivning. Av denne grunn og av hensyn til utrangeringen er det innført en kompletteringsregel. Regelen går ut på at bokført verdi av maskiner og inventar aldri trenger overstige den bokførte verdien som ville ha fremkommet om en på hele driftsmiddelmassen hadde anvendt en årlig avskrivning på 20% av anskaffelsesverdien. Kompletteringsregelen innebærer bl. a. at en får utnyttet avskrivningene for tap ved utrangering.

Nedskrivning på verdien av kjøpekontrakter på maskiner og inventar godkjennes bare når den skattepliktige kan vise at innkjøpsprisen på tilsvarende driftsmiddel ligger under kontraktsprisen eller sannsynliggjør at et slikt prisfall vil inntreffe før driftsmidlet blir levert. Godkjennes en slik nedskrivning, skal 30-regelen nyttes på den nedskrevne reduserte anskaffelsesverdi.

på maskiner og inventar godkjennes bare når den skattepliktige kan vise at innkjøpsprisen på tilsvarende driftsmiddel ligger under kontraktsprisen eller sannsynliggjør at et slikt prisfall vil inntreffe før driftsmidlet blir levert. Godkjennes en slik nedskrivning, skal 30-regelen nyttes på den nedskrevne reduserte anskaffelsesverdi.

Blir investeringsfond brukt ved anskaffelsen, skal anskaffelsesverdien reduseres med det beløp som er tatt fra fondet, før 30-regelen nyttes.

Har visse driftsmidler blitt innkjøpt til særlig høy pris for å utnytte et spesielt arbeidstilbud eller en tilfeldig konjunktursituasjon, kan bedriften få ekstra fradrag for overprisen. Også i dette tilfelle skal 30-regelen nyttes på den reduserte anskaffelsesverdien.

Ved bruken av kompletteringsregelen (20% årlig avskrivning) skal en ta utgangs-

punkt i den faktiske anskaffelseskostnaden, f. eks. kostnad før kontraktsavskrivning, før fradrag for overpris, og før avskrivning ved bruk av investeringsfond.

b. Fradrag for verdiminnsking på bygninger. Fradrag for verdiminnsking på bygninger som nyttes i bedriften, beregnes etter en viss prosent av bygningens verdi. Prosenten er avhengig av hvor lenge en kan regne med at bygningen kan være i bruk. Med bygningens verdi menes anskaffelsesverdien, hvis denne kan skaffes. Foreligger det ikke oppgaver over anskaffelsesverdien, blir etter vanlig praksis bygningens skattetakstverdi lagt til grunn.

c. Varelagervurderinger. Etter de regler som har vært gjeldende hittil, skal en ved likningen ikke avvike fra lagerverdien etter regnskapene, hvis ikke særlige omstendigheter tilsier det. I praksis har dette ført til at bedriften har skrevet ned varelagrene i ubegrenset omfang, selv om skattemyndighetene i de senere år har søkt å få en viss begrensning gjennom rettspraksis.

Ved lovgivningen i 1955, som i full utstrekning først kommer i bruk i 1960, er det fastsatt visse grenser for tillatt nedskrivning på varelager. Hovedregelen er at nedskrivningen kan skje med 60% til 40% av varelagerets anskaffelses-, tilvirknings- eller gjenanskaffelsesverdi. De nye lovbestemmelsene er blitt komplettert med særskilte regler om hvordan lageret skal inventeres. Lageret skal opptas til anskaffelses-, tilvirknings- eller gjenanskaffelsespris. Om en annen verdiansettelse nyttes, f. eks. salgsprisen eller faste stykkpriser, er dette tillatt, forutsatt at anskaffelses- eller gjenanskaffelsesverdien kan beregnes på grunnlag av verdiansettelsene. Med anskaffelsesverdi av varer som bedriften selv tilvirker eller bearbeider, menes direkte tilvirkningskostnader (materialkostnader og arbeidslønninger) med tillegg for beregnede indirekte tilvirkningskostnader; en trenger ved denne beregningen ikke ta hensyn til renter av egen kapital. Ved bestemmelsen av lagerets anskaffelsesverdi skal verdien av de sist anskaffede varer, som foreligger på lageret ved årets utgang, legges til grunn. All nedskrivning skal fremgå av regnskapene, også nedskrivning på grunn av inntråd ukurantet. Tillatt nedskrivning ved likningen beregnes deretter på grunnlag av anskaffelses- eller gjenanskaffelsesverdien etter fradrag for ukurante varer. Hovedregelen for tillatte nedskrivninger kan nyttes av alle skattepliktige. Det er enkelte unntak fra hovedregelen som skal omtales nærmere.

Om verdien av lageret, beregnet til anskaffelses- eller gjenanskaffelsespris eventuelt med fradrag for ukurante varer, er lavere enn gjennomsnittsverdien av lageret ved utgangen av de to foregående skatteår, kan lageret isteden nedskrives med 60% av denne gjennomsnittsverdien. Overstiger 60% av gjennomsnittsverdien lagerets verdi ved utgangen av skatteåret, får en likevel utnyttet fradraget endog for det overskytende beløp. En tilsvarende avsetning må da gjennomføres til lagerreguleringskonto i regnskapet. Slike avsetninger må tilbakeføres til beskatning året etter. Om det er forutsetninger til stede for nye avsetninger til lagerreguleringskonto, blir bedømt ut fra situasjonen ved utgangen av neste skatteår.

Lager av råvarer eller stabelvarer kan opptas til lavest 70% av verdien. Verdien

beregnes etter laveste markedspris i løpet av skatteåret eller i løpet av de ni nærmeste skatteår.

Denne særbestemmelsen kan praktiseres parallelt med hovedregelen. Særregelen om stabelvarer kan nyttes for slike varer, mens hovedregelen om 40% av anskaffelsesverdien kan nyttes på andre varer i lageret. I et slikt tilfelle kan en ikke skrive ned på grunnlag av gjennomsnittstallet av lagerets anskaffelsesverdi for de to forutgående år.

Med råvarer og stabelvarer menes i denne sammenheng varer som har gjennomgått en liten grad av foredling og for hvilken det finnes kontinuerlige prisnoteringer. Videre er det et kjennetegn for denne varegruppen at prisene erfaringsmessig fluktuerer kraftig.

Når den skattepliktige kan vise at nedskrivningene etter reglene ovenfor ikke dekker en sannsynlig prisfallsrisiko, kan den skattepliktige få adgang til ytterligere nedskrivning, slik at prisfallsrisikoen blir dekket.

Det bør til slutt nevnes at det ikke foreligger noen plikt til å nedskrive varelageret til den laveste verdi som er tillatt etter skatteloven. Innenfor rammen av aksjeselskapslovgivningens bestemmelser om høyeste verdi og skattelovens bestemmelser om laveste verdi finnes det plass til disposisjoner, som kan ha til formål å utjamne inntekten over tiden.

Nedskrivninger på kontraherte ikke leverte varer, blir bare godkjent når det kan vises at innkjøpsprisen for tilsvarende varer på statusdagen ligger under kontraktprisen eller når det sannsynliggjøres at et slikt prisfall vil finne sted før varene siden selges i uforandret eller foredlet tilstand.

d. Avsetninger til pensjonsstiftelser. Aksjeselskaper har under visse forutsetninger rett til fradrag for avsetninger til pensjonering av personell ansatt i bedriften eller til pensjon for slektninger.

Det stilles visse hovedkrav til pensjonsstiftelsene. Med pensjonsstiftelse menes enten slik stiftelse som er dannet med hjemmel i lov om aksjeselskaps pensjons- og annen personalstiftelse (bunden pensjonsstiftelse) eller annen stiftelse (fri pensjonsstiftelse). Det stilles da følgende krav:

- (1) Den står under tilsyn etter lov om tilsyn av stiftelse.
- (2) Stiftelsens lover fastsettes av tilsynsmyndighetene.
- (3) Stiftelsens kapital og avsetning må bare anvendes til pensjon av ansatte.
- (4) Gjennom forskrifter i reglementet eller på annen måte skapes trygghet for at stiftelsen så lenge den består skal ha dette formål.
- (5) Ved oppløsning eller når det ikke lenger finnes personer som har rett til pensjon fra stiftelsen, skal gjenstående midler nyttes til slik pensjonering eller til almennyttige formål.

Videre kreves det som vilkår for fradragsrett at pensjoneringen er ordnet i overensstemmelse med skattelovens bestemmelser om krav for at livsforsikring skal henføres til pensjonsforsikring.

Størrelsen av de beløp som kan komme til fradrag er avhengig av stiftelsenes formålsbestemmelse.

Det blir ikke gitt fradrag for høyere beløp enn det som er nødvendig, bedømt ut fra forholdene ved skatteårets utgang, for å dekke fremtidige pensjoner og eventuelle tillegg etter stiftelsens formålsbestemmelse. Ved beregningen av det beløp, som stiftelsens formue maksimalt skal utgjøre, skal en bare ta hensyn til de ansatte som ved inngangen av skatteåret har fylt 25 år. De fremtidige avgiftene må ikke antas høyere enn de som er nødvendig for å sikre de fastsatte pensjonsfordeler, når beregningen foretas for en person fra 25 år til pensjonsalder.

Ovenstående gir et grovt inntrykk av «taket» for tillatte avsetninger. I prinsippet får bedriften fradrag inntil stiftelsens formue er lik høyeste verdi av pensjonsgjelden. Avdrag blir saledes gitt for de pensjonskostnadene som er påløpt i skatteåret og i tidligere år, men ikke for fremtidige kostnader.

Den skattepliktige kan imidlertid gjøre en eksakt beregning av pensjonsgjelden, hvis dette skulle stille seg mer ønskelig. Ved beregningen av fremtidige avgifter skal en da gå ut fra dagen før ansettelsen og til pensjonsalderen. Videre skal det tas hensyn til hele personellet, som kommer med i pensjonsordningen, uansett alder. Avgifter som følger med tilleggsytelser ved lønnsforhøyelse, skal beregnes fra dagen før lønnsforhøyelsen. Avgifter til andre tilleggsytelser skal beregnes fra den dagen tilleggsytelsen ble fastsatt.

For familieselskap gjelder det endel spesielle begrensingsregler. Ved beregningen av pensjonsgjelden får en ikke ta hensyn til pensjonsytelser til noen, som på grunn av aksjene har en avgjørende innflytelse i selskapet.

Ved beregningen av pensjonsgjelden trenges som regel en forsikringsteknisk utredning, både når det gjelder den grove og den eksakte beregningen. I mange tilfelle trenger ikke en forsikringsteknisk utredning å være nødvendig, nemlig når det er åpenbart at stiftelsens formue ikke tilsvarer de kostnader som har påløpt i skatteåret eller tidligere år.

Forsikringsselskapene pleier for tiden å basere sine beregninger på 2,25% rente. Noen plikt til å avsette til pensjonsstiftelse foreligger ikke.

e. Avsetninger til investeringsfond. I dette avsnittet omtales kort bestemmelsene om avsetninger til investeringsfond.

Reglene om avsetninger til investeringsfond finner en i tre ulike forordninger. To er tidsbegrenset og en permanent.

Den første er forordningen av 11. mai 1951 om særskilte investeringsfond for erstatninger av driftsmidler og lager etter brann. Slik reglene nå er utformet, gjelder forordningen til og med likningen for 1959.

Formålet med denne forordningen er å gi skattepliktige, som har fått forsikrings-erstatning for tap av driftsmidler og lager, en viss henstand med beskatningen. I henstandstiden kan bedriften gjøre erstatningsanskaffelsen. Når fondet nyttes til slike anskaffelser, skal driftsmidlet nedskrives med et beløp som tilsvarer det som er tatt fra fondet. Bedriften får ikke fradrag for denne nedskrivningen, fordi bedriften

allerede har fått et slikt fradrag ved avsetningstidspunktet. Hvis de midlene som er avsatt, ikke blir tatt i bruk før 6 år etter at de ble avsatt, skal midlene regnes med i den skattepliktige inntekten i dette året.

Disse midlene står ikke under tilsyn av noen myndighet, og de avsatte midlene beholdes av bedriften.

Den andre forordningen gjelder investeringsfond ved erstatning av solgte skip. Utformingen er stort sett lik den foregående. Formalet er at den skattepliktige skal ha muligheter til utsettelse med beskatningen ved erstatning for skip.

Forordningen gjelder inntil videre i perioden 1954–59.

En forutsetning for fradragsrett er at den skattepliktige stiller bankgaranti for halvparten av det avsatte beløp. Hermed skapes garanti for at skatten virkelig blir betalt, selv om det ikke blir anskaffet skip i utsettelsestiden.

Den tredje muligheten til avsetninger til investeringsfond ble innført ved lovgivningen i 1955. Den er av permanent karakter og erstatter forordningen om investeringsfond av 1947. Avsetningen til slike fond kan første gang skje ved likningen 1956.

Formålet er at bedriften i en høykonjunktur skal kunne redusere skattepliktig inntekt ved fondsavsetninger, for senere under en dårligere konjunktur å kunne bruke midlene til investeringsformål (anleggsarbeid, maskin- og inventarinnkjøp, lageranskaffelser etc.).

Lovgivningen er utformet etter følgende prinsipper:

Den skattepliktige får fradrag ved likningen for det som avsettes til investeringsfond. En forutsetning er at et beløp som tilsvarer 40% av det som er avsatt til fondet innbetales til riksbanken. Det resterende beholdes av bedriften. 30% av investeringsfondet kan bedriften etter eget ønske ta i bruk 5 år etter at midlene ble avsatt, resten kan bare brukes etter myndighetenes tillatelse.

Frادrag for avsetninger til investeringsfond må ikke overstige 40% av årsinntekten. Med årsinntekt menes inntekten etter fradrag for avskrivninger, tantiemer og andre poster som kan henføres til omkostninger, selv om de formelt har vært betraktet som overskuddsanvendelse. Inntekten skal ikke reduseres med avsetninger til reservefond, investeringsfond, disposisjonsfond etc. Fradrag skal heller ikke gjøres for direkte skatter enten de er betalt forskuddsvis eller ikke.

Detaljbestemmelsene om slike fondsavsetningenes omtales ikke her.

2. Investeringskatt og investeringsavgift.

Det bør nevnes at det ved skattleggingen i 1952–54 har forekommet en særskilt lovgivning med det formål å begrense investeringene. Om investeringene likevel har kommet i stand, har bedriften måttet betale en særskilt avgift, investeringsavgift (i 1952 ble den kalt investeringsskatt).

Ved likningen 1955 forekom det ingen investeringsavgift. I 1955 ble det imidlertid besluttet å gjennomføre investeringsavgift ved likningen i 1956 for visse

investeringer i 1955. Senere er det også bestemt at investeringsavgift skal betales for investeringer i årene 1956 og 1957.

Investeringsavgift skal betales etter en sats på 12% av kostnadene for visse investeringer, som gjøres av bedriftseiere og jordbrukere.

Følgende typer av investeringer kan bli pålagt avgift:

- (1) Kjøp av bygning.
- (2) Grunnforbedring på faste eiendommer.
- (3) Ny-, til- og ombygning av bygninger.
- (4) Reparasjoner og vedlikehold av bygninger.
- (5) Nyinnkjøp og erstatningsanskaffelser av maskiner og inventar, dessuten forbedringsarbeider på slike driftsmidler.

Et beløp på 20 000 kr. er skattefritt. 12%-satsen blir så brukt på det overskytende beløp. Investeringsavgiften kommer til fradrag ved inntektslikningen.

Kapitel III. Systematisk analyse av skattereglene på grunnlag av stiliserte regneeksempler.

A. Om opplegget for de stiliserte regneeksempler.

Dette kapitlet behandler de viktigste ulikheter i de tre lands skatteregler, nemlig:

- (i) Skattesatser og regler om fradrag for betalte skatter.
- (ii) Varelagervurderingsregler.
- (iii) Avskrivningsregler.

De forskjeller som ellers finnes i de tre lands skatteregler, har en holdt utenfor denne undersøkelsen; dette gjelder således: avsetninger til reservefond, avsetninger til investeringsfond, utgifter til bedriftspensjonering, gevinster ved salg av realkapital og «driftsfremmede» inntekter og utgifter (f. eks. kjøp og salg av verdipapirer, renteinntekter og utbytte av aksjer i andre selskaper).

En systematisk analyse av skattesystemene kunne gjennomføres ved at en konstruerte forholdsvis fullstendige bedriftsregnskap, bare at visse av regnskapspostene ble variert systematisk fra regnskap til regnskap. Nå er imidlertid ikke alle sider ved regnskapet avgjørende for hvor stor skatten blir i forhold til inntekten. Det vil i det følgende fremgå at bare visse forholdstall er av betydning. Det er derfor ikke nødvendig å spesifisere hvordan regnskapspostene forøvrig er, og det prinsipielle i problemet kommer klarest fram om vi nøyer oss med å spesifisere bare de forholdstallene som er av betydning. Det er heller ikke sikkert at det er mest hensiktsmessig å studere eksempler som en kan vente å treffe på i det praktiske liv. Visse sider ved skattesystemene studeres kanskje best ved å «rendyrke visse problemer» — dvs. å velge eksemplene slik at virkningen av en bestemt faktor fremtrer så klart som mulig — selv om dette fører til «urealistiske» eksempler.

De resultater vi kommer fram til, er ikke umiddelbart praktisk anvendbare. Det vi får, er nærmest et sett «byggeklosser» som kan brukes som et hjelpemiddel i de videre studier av beskatningsforholdene. Fremgangsmåten blir da at en i de konkrete forhold en er interessert i, prøver å «gjenkjenne» én eller flere av «grunnformene» fra de stiliserte eksemplene, og så går ut fra at resultatet i det konkrete tilfellet vil være «sammensatt» av resultater fra de tilsvarende stiliserte eksempler. (En analogi fra jordmåling kan kanskje illustrere tankegangen. Den som skal foreta slike målinger, lærer ikke hvordan flateinnholdet av ethvert tenkelig jordstykke skal beregnes. Han lærer formlene for flateinnholdet for visse «grunnformer» som rektangel, trapes, sirkel, sirkelsegment osv. I praksis vil han neppe noengang støte på et jordstykke som eksakt svarer til en av «grunnformene», men med god tilnærming kan alle jordstykker betraktes som sammensatt av en eller flere grunnformer.)

Etter at skattesystemene er analysert på den måten vi her har nevnt, kan en med større utbytte ta fatt på et faktisk regnskapsmateriale. Det vil nå nemlig være mulig å forklare hva som betinger de bestemte resultater en får i de ulike tilfelle. En vil dessuten langt på vei kunne gjette seg til hva resultatene ville ha blitt om en hadde studert et regnskap som i visse henseender hadde vært annerledes. Dette er nyttig av flere grunner. Det kan for det første være at vi har kjennskap til at de bedrifter vi har studert innenfor en bransje, ikke er representative for denne bransjen, og vi kan vite hvordan de bedrifter vi har studert, avviker. For andre kan vi ha kjennskap til de viktigste ulikheter mellom en bransje vi har studert, og en annen bransje som interesserer oss, men som ikke inngår i undersøkelsen. For det tredje kan vi være oppmerksom på at regnskapstallene vi studerer, er preget av visse tidsmessige fenomener — eksempelvis konjunktursituasjonen, og vi kan være interessert i hva resultatene ville ha blitt om regnskapstallene hadde vært preget av en annen konjunktursituasjon.

Den systematiske analysen av skattereglene i de tre nordiske land er disponert slik: I det første avsnittet (avsnitt B) ser vi bort fra avskrivningsreglene og varelager vurderingsreglene og tar bedriftenes nettoinntekt som gitt. De to neste avsnitt (avsnittene C og D) behandler varelager vurderingsreglene og avskrivningsreglene isolert. I det siste avsnittet (avsnitt E) ser vi på avskrivningsreglene og de øvrige faktorer i sammenheng.

Før vi går videre i analysen, er det nødvendig å definere endel inntektsbegreper som vi må gjøre bruk av.

Sett at bedriften bokfører varelageret både ved årets slutt og ved årets begynnelse til anskaffelsespris eller eventuelt til dagspris. Bedriftens inntekt slik den da fremkommer etter fradrag for alle kostnader som er fradragsberettiget ved skattemyndighetenes inntektsansettelse — bortsett fra avskrivninger og skatter — kaller vi bedriftens bruttoinntekt. Vi har tidligere nevnt enkelte ulikheter i skattereglene som vi ikke tar hensyn til her. Når vi ser bort fra disse spesielle tilfellene,

ansetter skattemyndighetene i de tre nordiske land en bedrifts bruttoinntekt stort sett etter samme regler.

Hvis en fra en bedrifts bruttoinntekt trekker avskrivninger, og i stedet for lagerets fulle verdi nytter de verdier som faktisk bokføres pr. 1. januar og 31. desember ved inntektsansettelsen, kommer vi fram til bedriftens nettoinntekt. Avskrivningene og varelagerets bokførte verdi fastlegges etter ulike regler i de tre land, slik at en gitt bedrifts nettoinntekt i et gitt år kan bli forskjellig alt etter om den fastlegges etter danske, norske eller svenske regler.

Det inntektsbegrep som skattemyndighetene legger til grunn når de beregner inntektsskatt, vil vi kalle bedriftens skattepliktige inntekt. Etter norske regler er skattepliktig inntekt lik bedriftens nettoinntekt. Etter danske og svenske regler må endel av de betalte eller ilknede inntektsskatter trekkes fra nettoinntekten før en kommer fram til skattepliktig inntekt.

Hvis en fra bedriftens nettoinntekt i et år trekker de skattene bedriften må betale i dette året, kommer vi fram til et beløp som bokholdermessig må føres opp som formuesøking i den grad det ikke deles ut som utbytte. Dette beløpet kaller vi i det følgende bedriftens nettodisponible inntekt.

*B. Skattene når vi ser bort fra avskrivningsreglene.
Likevektsskatt og sjokkvirkninger.*

1. Danmark.

I Danmark trekkes en del av årets innbetalte skatter fra nettoinntekten før en kommer fram til den skattepliktige inntekt. Dette gjelder kommuneskatten, ordinær statsskatt og 20%-forhøyelsen av den ordinære statsskatten. De danske kommuneskattene varierer mellom 4 og 5%. I de følgende beregninger har vi regnet med en sats på 5%.

Et karakteristisk trekk ved de danske reglene er at statsskattene er avhengig av forholdet mellom aksjekapitalen m. v. og den skattepliktige inntekten. Aksjekapitalen m. v. omfatter innbetalt aksjekapital og ved beregningen av de ekstraordinære skatter også til dels faste reserver. I de danske skattelovene er det tatt inn tabeller som viser hvordan skattesatsene stiger når forholdet mellom skattepliktig inntekt og aksjekapital m. v. stiger.

Videre er skattene i Danmark avhengig av hvordan den disponible nettoinntekten blir disponert. Det avgjørende er hvor stor andel som blir avsatt til faste fond, og hvor stor del som blir utdelt til utbytte eller avsatt til fond som senere kan anvendes til utbytteutdelinger. Hvis bedriften bruker av tidligere opplagte faste fond til utbytteutdelinger, får dette også betydning for skatten i et enkelt år.

Hvis en kjenner nettoinntekten, må en altså for å kunne beregne danske skatter i et enkelt år få oppgitt eller forutsette noe om følgende faktorer: (i) fradragsberettigede skatter, (ii) størrelsen av innbetalt aksjekapital, størrelsen av eventuelle faste fond, (iii) avsetninger til faste fond og utdelt utbytte.

Tabell 1 nedenfor gir en oversikt over hvordan skatten er avhengig av forholdet mellom inntekt og aksjekapital og av varierende forutsetninger om utbyttebetalingen. De oppførte skatteprosenten er beregnet under forutsetning av at aksjekapital, inntekt og utbytte har vært konstant over en årrekke. (Hva denne forutsetning innebærer jfr. senere.) Det er ikke tatt hensyn til at de faste reserver kan påvirke skatteberegningen hvis de når opp i 50% av aksjekapitalen.

Tabell 1.

Dansk skatt i pct. av nettoinntekten.

Inntekten i pct. av aksjekapitalen	Skatt i prosent av inntekten før fradrag av skatt, når inntekt — skatt:		
	fullt ut avsettes til faste reserver	for en halvdels ved- kommende avsettes faste reserver	fullt ut deles ut i utbytte eller avsettes til frie reserver
5	9	9	9
10	16	16	19
20	26	28	32
30	32	34	38
50	38	41	45
100	47	50	55

Beregner vi skatten over en årrekke for en bedrift etter danske skatteregler, vil vi i alminnelighet finne at skatten i forhold til bedriftens nettoinntekt vil variere (ofte svinge) fra år til år. Dette kan lett vises ved et eksempel.

Vi ser på en bedrift der nettoinntekten over en årrekke utgjør 30% av aksjekapitalen, og der aksjekapitalen er konstant. Vi tenker oss f. eks. at vi beregner skattene for en bedrift med 100 000 kr. i aksjekapital og 30 000 kr. i inntekt. Skattene året før den perioden vi undersøker, er lik 0. Videre regner vi med at bedriften ikke har faste reserver av betydning, og at det heller ikke blir avsatt noe til slike reserver. Utbytte m. v. (dvs. utbytte + avsetninger til «fonds som senere kan utdeles til utbytte») settes lik disponibel nettoinntekt.

Tabell 2.

*Dansk skatt i pct. av nettoinntekten for bedriftens første leveår,
når aksjekapitalen og inntekten er konstant over en årrekke.*

År	Fradragsberettigede skatter	Samlede skatter
1	19,0	51,9
2	14,9	34,5
3	15,8	38,8
4	15,6	37,9

Fordi skatten i året før den perioden vi undersøker er lik 0, vil bedriften i år 1 ikke ha glede av retten til fradrag for betalte ordinære skatter. Dette fører til høye skatter i år 1 og store fradrag i år 2. De store fradragene resulterer i lave skatter i år 2 og små fradrag i år 3. Reglene om fradrag for betalte skatter fører altså i vårt eksempel til 2 års svingninger. Det samme gjør forutsetningen om utbytte m. v.

Under visse forhold kan imidlertid skatt i forhold til inntekten utgjøre en konstant prosent fra år til år — vi sier at vi står overfor en likevektsskatt. Det enkleste eksempelet på en slik likevektsskatt får en ved en stasjonær bedrift, dvs. en bedrift der inntekten og aksjekapitalen er den samme fra år til år. Grunnen til svingningene i eksempelet ovenfor var som nevnt at vi gikk ut fra at bedriften ikke hadde noen skatter å trekke fra nettoinntekten i år 1. Hvis bedriften år etter år tjener det samme, blir virkningene av dette svakere etter hvert. Fortsetter vi således å regne på vårt eksempel, vil vi se at fra år 5 og videre er skatten lik likevektsskatten.

Tabell 2 forts.

År	Fradragsberettigede skatter	Samlede skatter
5	15,6	38,0
6	15,6	38,0
7	15,6	38,0
—	—	—
Likevektsskatt	15,6	38,0

Det kan vises at skatt i prosent av nettoinntekt også kan ende på et konstant nivå, hvis aksjekapital m. v. og nettoinntekten over en årrekke stiger med en fast prosent fra år til år.¹⁾ En må da forutsette at bedriften gir samme utbytteprosent i perioden, og at den ikke stadig bruker av faste reserver. Med gitt utbyttepolitikk viser det seg at likevektsskatten blir avhengig av (i) vekstraten (dvs. den prosent som inntekt og aksjekapital stiger med fra år til år) og (ii) forholdet mellom aksjekapital og nettoinntekt (dette forholdet vil ved den type utvikling vi her studerer, være konstant fra år til år). Dette er illustrert i tabell 3, som viser skattene i prosent av nettoinntekter. Vi har i denne tabellen forutsatt at det ikke avsettes noe til faste reserver, og at utbytte m. v. er lik nettodisponibel inntekt.

Når likevektsskatten stiger svakt med stigende ekspansjonstakt, kan dette forklares ved at adgangen til fradrag for fjorårets skatter får relativt mindre betyd-

¹⁾ Hvis nettoinntekten i det første år vi betrakter (år 1), settes lik 30 000 og aksjekapital m. v. settes lik 100 000, og vi antar at disse størrelsene stiger med 5 % pr. år, vil inntekt og aksjekapital utvikle seg slik:

År	Aksjekapital m. v.	Nettoinntekt
1	100 000	30 000
2	105 000 = 100 000 × 1,05	31 500 = 30 000 × 1,05
3	110 025 = 105 000 × 1,05	33 075 = 31 500 × 1,05
4	115 526 = 110 025 × 1,05	34 729 = 33 075 × 1,05
5	121 302 = 115 526 × 1,05	36 465 = 34 729 × 1,05
—	—	—

Forholdet mellom nettoinntekt og aksjekapital m. v. vil ved dette eksempelet stadig være 30 %, dessuten vil fjorårets inntekt stadig utgjøre $\frac{100}{1,05}$ pct. av årets inntekt, dvs. 95,24 %.

Tabell 3. *Dansk likevektsskatt i pct. av nettoinntekten, for forskjellige ekspansjonstakter og for ulike forhold mellom inntekt og aksjekapital.*

Ekspansjonstakt Pct.	Nettoinntekt i pct. av aksjekapital m. v.			
	20 pct.	30 pct.	50 pct.	100 pct.
0,0	31,8	38,0	45,0	54,6
2,5	32,0	38,3	45,4	54,8
5,0	32,2	38,5	45,7	55,0
10,0	32,6	39,0	46,3	55,5

ning. Sammenhengen mellom likevektsskatt og forholdet mellom nettoinntekt og aksjekapital m. v., skyldes selvsagt progresjonsreglene i det danske skattesystemet.

Vi vil i det følgende utarbeide tabeller over likevektsskattene i ulike situasjoner og betrakte tabellene som noen av de «byggeklosser» vi omtalte i foregående avsnitt. En innvending som lett kan reises mot slike tabeller, er at en faktisk bedrift aldri vil gjennomløpe den spesielle utvikling som likevektsskatten forutsetter. Denne innvendingen kan være riktig nok, men for det første kan en med like stor rett si at det er ytterst usannsynlig at en bedrift noen gang skal gjennomløpe eksakt den utvikling som ligger til grunn for et hvilket som helst fiktivt eksempel (uansett hvordan dette er utformet).

For det andre vil likevektsskatten tilnærmet gi uttrykk for den gjennomsnittlige skattleggingen over en årrekke ved en rekke typer av utviklinger som bare i visse hovedtrekk er «beslektet» med den utvikling likevektsskatten forutsetter. Vi skal vise dette ved noen eksempler.

(Eks. 1.)

Vi vil først se på et eksempel der inntekten varierer om et konstant nivå. Tabell 4 gir et bilde av dette. Vi har forutsatt at nettoinntekten har holdt seg konstant og lik 50% av aksjekapitalen i årene før den perioden vi undersøker. Videre har vi forutsatt at utbytte m. v. er lik nettodisponibel inntekt. Skattene er regnet ut for tre alternative inntektsrekker. I første tilfelle er nettoinntekten fortsatt konstant i den perioden vi undersøker. Skatten blir da selvsagt likevektsskatten. I de to andre tilfellene svinger nettoinntekten om et konstant nivå, men gjennomsnittsinntekten over den perioden vi undersøker er i begge tilfellene den samme som i alternativ 1.

Tabell 4. *Dansk skatt i pct. av nettoinntekt ved konstant aksjekapital og varierende inntekt.*

År	Nettoinntekt i pct. av aksjekapitalen			Skatt i pct. av nettoinntekt		
	Alt. I	Alt. II	Alt. III	Alt. I	Alt. II	Alt. III
1	50	50	50	45,0	45,0	45,0
2	50	60	70	45,0	51,2	72,5
3	50	50	50	45,0	40,1	20,0
4	50	40	30	45,0	39,0	38,6
5	50	50	50	45,0	50,2	53,8
Gjennomsnitt	50	50	50	45,0	45,1	46,0

Av tabellen fremgår det at gjennomsnittsskattens høyde er avhengig av spredningen i inntekten. Når utslagene over gjennomsnittet er sterke, vil gjennomsnittsskatten bli høyere. Men det fremgår også at under de forutsetninger tabellen bygger på, blir avvikene fra likevektsskatten små.

(Eks. 2.)

I dette eksempelet skal vi gå ut fra at forholdet mellom inntekt og aksjekapital holdes konstant på 30%. Eksemplet svarer ellers helt til det eksemplet som ligger til grunn for tabell 3 (med 30% inntekt og vekstrate 5%), bare at vi her går ut fra at inntekten og aksjekapital m. v. stiger med et rykk $33\frac{1}{3}\%$ fra det første året vi betrakter (år 1) og til det etterfølgende året (år 2). I de deretter følgende år (år 3–6) tenkes inntekten konstant.

Tabell 5. *Dansk skatt i pct. av nettoinntekten ved en rykkvis vekst i inntekt og aksjekapital.*

År	Samlede skatter i pct. av nettoinntekt
1	38,5 (likevektsskatt ved 5 pct. vekst)
2	41,4
3	37,1
4	38,2
5	37,9
6	38,0 (likevektsskatt ved 0 pct. vekst)
Gjennomsnitt år 1 – år 6	38,5

I årene 2–5 får vi dempede 2 års sykler i skatteprosentene. Forklaringen til dette er at en i år 2 får forholdsvis liten glede av reglene om fradrag av visse skatter i nettoinntekten for å komme fram til skattepliktig inntekt. (Jfr. forklaringen av de tilsvarende sykler i tabell 2.) Den gjennomsnittlige vekst i aksjekapital og inntekt fra år 1 til år 6 er nokså nær 5% pr. år. Den gjennomsnittlige skatten over denne perioden svarer til likevektsskatten ved 5% vekst.

(Eks. 3.)

I tabell 6 har vi studert hvordan skatten blir i forhold til inntekten under nye former for vekst i nettoinntekt og aksjekapital m. v. Der ikke annet uttrykkelig er nevnt, har vi bygd på samme forutsetninger som ved tilfellet med 30% inntekt og 5% vekst i tabell 3.

I alt. I har vi regnet med at aksjekapitalen holdes konstant over de første 5 årene. I år 6 stiger den med 50% og holdes konstant i resten av perioden.

I alt. II har vi regnet med at aksjekapitalen i år 1 stiger med 25%, og at den senere holdes konstant.

Felles for begge alternativene er at inntekten stiger jamt med 5% pr. år, og at den i forhold til aksjekapitalen gjennomsnittlig over den periode vi studerer utgjør så noenlunde det samme som om aksjekapitalen hadde steget jamt med 5% pr. år.

Tabell 6

Dansk skatt i pct. av nettoinntekten ved rykkvis vekst i aksjekapital og jevn vekst i inntekten.

År	Skatt i prosent av nettoinntekten	
	Alt. I	Alt. II
1	38,5	35,6
2	39,3	37,0
3	39,8	37,6
4	40,5	38,3
5	42,1	38,9
6	34,8	39,5
7	37,5	40,1
8	37,7	41,7
9	38,5	41,8
10	39,0	42,7
Gj.snittlig skatt over perioden	38,8	39,3
Likevektsskatt	38,5	38,5

Tabellen viser at reglene om beregningen av danske skatter er slik at skatteprosenten har en tendens til å stige når bedriften ekspanderer med konstant aksjekapital. Videre fremgår det at hvis aksjekapitalen først følger med i veksten, så har det liten betydning for den gjennomsnittlige skatten i perioden om utvidelsen foregår kontinuerlig fra år til år eller om det skjer sjokkvis. Det avgjørende er at det gjennomsnittlige forholdet mellom aksjekapital og inntekt i den perioden en velger å undersøke, er så noenlunde det samme som ved kontinuerlig vekst i aksjekapitalen.

Både i alt. I og alt. II ligger likevel den gjennomsnittlige skatteprosenten noe i overkant av likevektsskatten. Det ser ut til at dette avviket blir større jo større avvik vi har hatt i perioden mellom gjennomsnittlig forhold mellom inntekt og aksjekapital og det faktiske fra år til år.

De eksempler vi hittil har studert, viser at likevektsskatten tilnærmet kan gi uttrykk for den gjennomsnittlige skattleggingen over en årrekke ved en rekke typer av utviklinger som bare i visse hovedtrekk er beslektet med den utvikling likevektsskatten forutsetter. Samtidig viser eksemplene oss at når vi bare hefter oss ved likevektsskatter, kan vi lett dekke over forholdsvis store variasjoner i skattleggingen fra år til år. Variasjonene i skattleggingen fra år til år er ofte dominert av ulike typer «sjokkvirkninger»:

- (i) Hvis inntekten stiger kraftig fra et år til det neste (prosentvis kraftigere enn den gjennomsnittlige vekst i de omkringliggende årene), vil dette avspeile seg i dempede to-års-sykler i skatteprosentene i årene etter den «sjokkartede» veksten. Vi har sett enkle eksempler på dette i tabell 2 og tabell 6.
- (ii) Hvis inntekten stiger jamt og aksjekapitalen holdes konstant, vil skatteprosenten ha en tendens til å stige (på grunn av progresjonsreglene). Hvis så aksjekapitalen heves med et rykk, vil nivået for skattleggingen senkes med et rykk. I de følgende år vil skatteprosenten igjen vise en stigende tendens hvis

inntekten fortsatt stiger. (I de første årene etter den sjokkerte oppgangen i aksjekapitalen vil en dessuten kunne spore 2-års-syklus i skatteprosenten.) Vi har sett eksempler på dette i tabell 6.

- (iii) Hvis veksten i inntekten og aksjekapitalen over en periode sett under ett er den samme, ser det ut til at den gjennomsnittlige skattleggingen blir minst hvis forholdet mellom aksjekapital m. v. og skattepliktig inntekt er konstant fra år til år innenfor perioden. Jo større variasjoner det er fra år til år i dette forholdet, desto mer vil den gjennomsnittlige skattleggingen overstige den likevektsskatt som svarer til det gjennomsnittlige forhold mellom aksjekapital m. v. og inntekt over perioden. (Som regel vil avvikene likevel være moderate.) Dette er illustrert i tabell 4 og tabell 6.

Før vi forlater det danske skattesystemet for en stund, vil vi peke på ytterligere et karakteristisk forhold. Sett at vi er interessert i beskatningsforholdene under ett for en gruppe bedrifter som ikke alle er innbyrdes like. Vile vi ved å gå ut fra regnskapsmessige gjennomsnittstall for denne gruppen bedrifter kunne danne oss et bilde av hvordan bedriftene skattlegges? I tabell 7 belyser vi dette problemet ved noen eksempler der det inngår 2 bedrifter. Begge bedriftene antas å ha like stor aksjekapital m. v. og utbytte m. v. regnes lik nettodisponibel inntekt.

Tabell 7. *Dansk gjennomsnittsskatt og skatt av gjennomsnittsinntekter.*

	Nettoinntekt i pct. av aksjekapital			Likevektsskatt ved konstant inntekt		
	Alt. I	Alt. II	Alt. III	Alt. I	Alt. II	Alt. III
Bedrift nr. 1	30	20	60	38,0	31,8	47,4
Bedrift nr. 2	50	60	100	45,0	47,4	54,5
Samlet skatt beregnet ved likning av hver enkelt bedrift ..				42,4	43,5	51,8
Samlet skatt ved likning ut fra gjennomsnittstall for de to bedriftene				42,2	42,2	51,5

Vi ser at stort sett må en kunne gå ut fra regnskapsmessige gjennomsnittstall for en gruppe bedrifter når en er interessert i hvordan gruppen som helhet blir skattlagt. Det ser imidlertid ut til at en på denne måten vil undervurdere skattleggingen noe. Undervurderingen vil bli større jo større spredning det er omkring gjennomsnittstallene innen gruppen (jfr. alternativ I og II i tabell 7).

Det forhold vi har pekt på her, er av ganske stor betydning. Som regel vil en jo være interessert i beskatningsforholdene for en hel bransje (eller kanskje for en gruppe bransjer) under ett. Hvis de «byggeklosser» vi etter hvert erverver oss i det følgende, stilles opp mot statistisk materiale som gir totaltall for en bransje, eller en gruppe bransjer, vil det etter det foregående være mulig å danne seg et bilde av den totale skattleggingen av den gruppen bedrifter. Dette gjelder til tross for at «byggeklossene» er konstruert ut fra reglene om hvordan den enkelte bedrift skattlegges.

2. Norge.

De viktigste skattene fra aksjeselskaper i Norge er proporsjonale med den skattepliktige inntekten. Det gjelder selskapsskattene til staten (30%) og den ordinære inntektsskatten til kommunene (satsene varierer fra kommune til kommune). Tilleggsskatten til kommunene er progressiv. Skattesatsene stiger med inntektens absolutte størrelse. For å forenkle beregningene har vi i den videre fremstilling sett bort fra denne progresjonen. Vi har i stedet regnet med den gjennomsnittlige skatteprosenten for industriselskaper i Norge. Hvis vi bruker denne gjennomsnittsprorsenten, så vil de skattene som bare er avhengig av inntekten, utgjøre 51%.

Før de norske skatter kan beregnes, må vi videre kjenne utbyttets størrelse for kommende år (eller aksjekapitalens pålydende og utbyttetsats), reservefondets størrelse og avsetninger til reservefond. Fondsskatten og alderstrygd- og krigspensjoneringsavgiften blir nemlig etter hovedregelen beregnet av følgende inntektsbegrep: skattepliktig inntekt ÷ utbytte (årets utbytte) ÷ avsetninger til reservefond så lenge dette ikke har nådd opp i den minstestørrelsen som lov om aksjeselskaper krever. Fondsskatten kan i et enkelt år bli 0, når hele inntekten blir utdelt til utbytte eller skattefritt avsatt til reservefond. Maksimal skatt får en når utbytte er lik 0 og reservefondet er større enn minstekravet. Fondsskatten og alderstrygd- og krigspensjoneringsavgiften vil da utgjøre 10,2% av den skattepliktige inntekten.

Når vi ser bort fra formuesskatten (og eventuelle avsetninger til reservefond), vil skatten regnet som prosent av nettoinntekten bare avhenge av hvor stor del av nettoinntekten som utdeles som utbytte. Maksimalt vil den utgjøre 61,2% av inntekten og minimum vil bli 51%.

Tabell 8. *Norsk inntektsskatt i pct. av nettoinntekten for ulike forhold mellom utbytte og inntekt.*

Prosent av nettoinntekten utdelt i utbytte	Vanlig inntektsskatt	Fondsskatt	Sum inntekts-skatter
0	51,0	10,2	61,2
20	51,0	8,2	59,2
40	51,0	6,1	57,1
43,2 ¹⁾	51,0	5,8	56,8
60	51,0	4,1	55,1
80	51,0	2,0	53,0
100	51,0	0	51,0

¹⁾ I dette tilfellet (vi ser bort fra formuesskatten) vil bedriften betale hele sin netto disponible inntekt som utbytte. Skatt ÷ utbytte utgjør her nemlig tilsammen hele nettoinntekten. Deles mer ut som utbytte, må bedriften tære på reserver.

Så lenge bedriften betaler ut en konstant andel av nettoinntekten til utbytte, vil altså inntektsskatten i prosent av nettoinntekten være konstant.

På grunn av formuesskatten er norske skatter også avhengig av forholdet mellom formuen og inntekten. Formuesskattene beregnes etter proporsjonale satser av

nettoformuen ($4 \frac{0}{100}$ til kommunen og $2 \frac{0}{100}$ til staten). Dette betyr at formuesskatten i prosent av inntekten vil utgjøre $0,6 \times$ forholdet mellom formuen og inntekten. Hvis inntekten er tilstrekkelig lav i forhold til formuen, kan en i et enkelt år lett tenke seg at formuesskatten i prosent av inntekten vil komme over 100%. Formuesskatten i aksjeselskaper kan bare i unntakstilfelle bli lik 0. Da årets overskott blir regnet med i formuen, vil formuen minst være lik aksjekapitalen + årets nettoinntekt \div betalte skatter i året \div utbetalt utbytte (fjorårets utbytte, hvis bedriften ikke har udekkede underskott. Utover dette kan formuen i et bestemt år selvsagt være hva som helst.

La oss se på skatten etter norske regler for en bedrift som gjennomløper slike utviklinger som ligger til grunn for likevektsskattbegrepet i avsnittet foran. Vi vil først se på tilfellet med konstant inntekt og aksjekapital. Vi betrakter da en bedrift som etableres i det året analysen starter. Videre forutsetter vi at inntekten er 30% av aksjekapitalen og at formuen i begynnelsen av år 1 er lik aksjekapitalen. Hele tiden utdeles et utbytte på 7% av aksjekapitalen — dvs. $23\frac{1}{3}\%$ av nettoinntekten.

Tabell 9. *Norsk skatt i prosent av nettoinntekten for bedriftens første leveår når inntekt, aksjekapital og utbytte holdes konstant.*

År	Inntektsskatt	Formuesskatt	Samlet skatt
1	58,8	2,6	51,4
2	58,8	2,7	61,5
3	58,8	2,8	61,6
4	58,8	2,9	61,7
5	58,8	3,0	61,8
	—	—	—
Øvre grense for skattleggingen	58,8	17,8	76,7

Utbytte utgjør her mindre enn disponibel nettoinntekt i årene 1 og fremover, og så lenge utbytte + skatter er lavere enn den skattepliktige inntekten, vil formuen, og dermed formuesskatten, stige. En øvre grense for skattleggingen vil nås når formuesskatten er blitt så stor at utbytte + samlede skatter er like stor som nettoinntekten.

En kan for så vidt si at en med tiden også her vil nå en likevektsskatt. Det tar imidlertid svært mange år før denne likevektsskatten nås (etter 160 år er vi bare et stykke på vei), slik at likevektsskatten neppe kan sies å være et nyttig hjelpemiddel i den videre analyse.

Den likevektsskatt vi kom fram til ovenfor, var avhengig av den utbytteprosent vi valgte. Tabell 10 viser likevektsskatten for alternative utbytteprosent, men ellers samme forutsetninger som ovenfor. Fordi likevektsskatt først vil inntreffe etter svært mange år, har vi valgt å dele samlet skatt i to ledd (likevektsskatt + likevektsskatt).

Tabell 10 *Norske likevektsskatter i prosent av nettoinntekten for ulike utbytteprosenten.*

Utbytte i prosent av aksjekapital	Utbytte i prosent av nettoinntekt	Samlet skatt i prosent av nettoinntekt	Oppsplitting av inntektsskatten	
			Vanlig inntektsskatt	Fondsskatt, alders trygd og krigspensjoneringsavgift
0	0,0	61,2 + 38,8	51,0	10,2
5	16,7	59,5 + 23,8	51,0	8,5
7	23,3	58,8 + 17,9	51,0	7,8
10	33,3	57,8 + 8,9	51,0	6,8
12,1	40,3	57,1 + 2,6	51,0	6,1
12,2	40,7	57,1 + 2,2	51,0	6,1

Når utbytteprosenten blir 12,1, gir bedriften ut hele den nettodisponible inntekten i utbytte. Den vil derfor ikke få lagt seg opp noe fonds å betale formuesskatt på. Formuen vil her hele tiden være lik formuen i det første året (aksjekapital + nettoinntekt). Når utbytteprosenten blir 12,2, vil formuen gradvis synke mot den minimale formuen bedriften kan ha om den skal ha lov til å utbetale utbytte, nemlig en formue lik aksjekapital + årets nettoinntekt ÷ betalte skatter i året (utbetalt utbytte i året). Å forutsette en høyere utbytteprosent enn 12,2, er i dette tilfellet altså uforenlig med idéen om en likevektsskatt.

Vi ser av tabell 10 at likevektsskatten vil synke med stigende utbytte av to grunner:

- (i) Høyt utbytte fører til lav fondsinntekt og dermed lav fondsskatt og alderstrygd- og krigspensjoneringsavgift.
- (ii) Når utbyttet er høyt, vil formuen stabilisere seg på et lavere nivå.

Av tabell 10 fremgår det videre at hvis utbytteprosenten ikke er spesifisert, kan vi ikke angi nøyaktig hva skatteprosenten blir, men vi kan snakke om en maksimal og minimal likevektsskatt. Maksimal likevektsskatt får vi ved 0% utbytte. I eksempelet ovenfor fikk vi minimal likevektsskatt ved en utbytteprosent på 12,2.

Det kan vises at likevektsskatten, når inntekt og aksjekapital er konstant over tiden, ikke bare avhenger av utbytte i forhold til aksjekapital (eller inntekt), men også av forholdet mellom aksjekapital og inntekt. Går vi over til også å studere tilfelle med jevn prosentvis vekst i aksjekapital og inntekt, viser det seg at likevektsskatten avhenger av 3 faktorer: (1) vekstraten i aksjekapital og inntekt, (2) nettoinntekt i prosent av aksjekapital, (3) utbytte i prosent av aksjekapital eller inntekt.¹⁾

Ved vekst inntreffer likevektsskatten når formuesskatten har tilpasset seg slik at formuen stiger i takt med inntekten. Fra dette tidspunkt vil forholdet mellom formue og inntekt være konstant.

¹⁾ Når faktorene (1) og (2) er fastlagt, kan ikke (3) velges helt fritt. Hvis utbyttet fastlegges tilstrekkelig høyt, vil en nemlig ikke finne noen likevektsskatt som er forenlig med at bedriften skal ha en formue lik eller større enn aksjekapitalen + årets nettoinntekt ÷ årets skatt ÷ årets utbytte.

Tabell 11 viser likevektsskatten under alternative forutsetninger om vekstraten og inntekten i forhold til aksjekapitalen. I tabellen har vi over alt gått ut fra et utbytte på 8% av aksjekapitalen.

Tabell 11. *Norsk likevektsskatt i prosent av nettoinntekten for ulike ekspansjonstakter og ulike forhold mellom inntekt og aksjekapital.*

Ekspansjonstakt %	Inntekt i prosent av aksjekapitalen		
	20 %	30 %	50 %
0,0	60,0	73,3	84,0
2,5	60,6	63,5	65,7
5,0	60,6	62,4	63,8
10,0	60,7	61,8	62,6

Det kan ikke sies noe generelt om skatteprosenten vil øke eller synke med stigende vekstrate under disse betingelsene.

For å påvise i hvilken grad likevektsskatten påvirkes av valget av utbytteprosent har vi i tabell 12 regnet ut hva den maksimale og den minimale norske likevektsskatten blir for den type utvikling vi her studerer. I tabellen har vi regnet med at skattepliktig inntekt utgjør 30% av aksjekapitalen. Forskjellen mellom maksimal og minimal likevektsskatt ligger, som ved tabell 10, vesentlig i formuesskatten.

Tabell 12. *Norske maksimums- og minimumsskatter i prosent av nettoinntekten.*

Ekspansjonstakt %	Maksimumsskatt	Minimumsskatt
0,0	100,0	59,3
2,5	70,8	59,1
5,0	67,6	58,9
10,0	65,8	58,7

Under det danske skattesystemet reiste vi spørsmålet om vi ved å gå ut fra regnskapsmessige gjennomsnittstall for en gruppe bedrifter kunne danne oss et bilde av hvordan bedriftene blir skattlagt under ett. Dette spørsmålet blir lettere å besvare under det norske skattesystem. Formuesskatten, inntektsskatten og fondsskatten blir beregnet på grunnlag av proporsjonale satser. Resultatet ville derfor bli det samme enten vi beregnet skatten for gruppen under ett, eller om vi slo sammen skatten for hver enkelt bedrift. (Vi ville kunne få forskjell hvis en eller flere bedrifter hadde underskott.)

3. Sverige.

I Sverige er skattene bare avhengig av størrelsen av den skattepliktige inntekten. Det nyttes en fast skattesats, slik at skattebeløpet blir proporsjonalt med inntekten. Ved statsskattelikningen er satsen 50%, ved kommuneskattelikningen har vi brukt en gjennomsnittssats på 12%. Den skattepliktige inntekten fastlegges, for stats-

skattens vedkommendes, som nettoinntekt ÷ kommuneskatt på fjorårets inntekt. For kommuneskattens vedkommende er skattepliktig inntekt lik nettoinntekten. Vi må altså kjenne foregående års kommuneskatt når vi skal beregne skatten etter svenske regler. Betydningen av dette illustreres med følgende eksempel.

Alt. I. Kommuneskatten i foregående år er lik kommuneskatten i det år vi undersøker.

Alt. II og III. Kommuneskatten i foregående år er henholdsvis 10% lavere og 10% høyere enn i det år vi undersøker.

	Alt. I	Alt. II	Alt. III
Skatt i prosent av skattepliktig inntekt	56,0	56,6	55,1

Betrakter vi en bedrift der inntekten er konstant over tiden, eller der inntekten stiger med en konstant vekstrate, vil svensk skatt i prosent av nettoinntekten være konstant. (Skatten i Sverige er uavhengig av aksjekapitalens størrelse og disponeringen av overskottet.) Skattens størrelse avhenger svakt av vekstraten som vist i tabell 13.

Tabell 13. *Svenske likevektsskatter i prosent av nettoinntekten for ulike ekspansjonstakter.*

Ekspansjonstakt %	Samlet skatt i prosent av nettoinntekt
0,0	56,0
2,5	56,2
5,0	56,3
10,0	56,4

Den lille veksten i skatteprosenten skyldes at retten til fradrag for foregående års kommuneskatt får relativt mindre betydning når inntekten stiger sterkt.

På grunn av de proporsjonale skattesatser vil en også i Sverige kunne bruke gjennomsnittstall for inntekten når en skal beregne skattene for en gruppe bedrifter. Men også her må en ta forbehold om eventuelle underskott.

4. *Virkningene av at beregningsår og betalingsår ikke faller sammen.*

Alle tall som vi hittil har utledet for skatt i prosent av nettoinntekt, har gitt skatten i forhold til den inntekt skatten er utliknet på. For vår analyse er det imidlertid mer hensiktsmessig å se skatten i forhold til inntekten i det året skatten betales.¹⁾ I Danmark forfaller skatten i København og Fredriksberg til betaling året etter at inntekten er opptjent, mens skatten i de øvrige kommuner forfaller dels året etter og dels 2 år etter at inntekten er opptjent. Vi har i det følgende gått

¹⁾ Prinsipielt mener vi da at en skatt som betales eksempelvis 1. mars 1957, bør sees i forhold til inntekten i de 12 måneder som denne dato markerer midtpunktet i — dvs. perioden 1. september 1956–31. juli 1957. Som leseren vil se, er dette prinsippet likevel bare tilnærmet praktisert i det følgende.

ut fra reglene for København og Fredriksberg, og vi har da regnet at skatten gjennomsnittlig betales midt i betalingsåret. (Betalingsordninger gjør det vanskelig å si hvordan skatteinnbetalingene nøyaktig er fordelt over året, men noen stor feil begås neppe om en sier at skatten gjennomsnittlig forfaller midt i året.)

I Sverige har en skatt av årets inntekt (forskottsskatt) og etterlikning som forfaller til betaling to år etter. Hvis inntekten på forhånd ikke ble ansatt riktig, må bedriften innbetale eller få tilbakebetalt forskjellen i skatt. Oftest regner en med at årets inntekt vil bli lik inntekten i siste år en har regnskapstall for (2 år tidligere). Hvis en venter alminnelig konjunkturoppgang eller -nedgang, eller når spesielle forhold er til stede, kan likningsmyndighetene imidlertid avvike fra dette prinsippet. Vi har ved beregningene sett bort fra denne muligheten. Forskottsskatten forfaller i 6 terminer, nemlig 13. mars, 13. mai, 13. juli, 13. september, 13. november og 13. januar (i det etterfølgende år). Restskatten forfaller i to terminer: 13. mars og 13. mai. Ved beregningene har vi som en tilnærming gått ut fra at forskottsskatten forfaller midt i inntektsåret, mens restsskatten forfaller 2 år senere og da midt i dette året.

I Norge forfaller skatten i to like store terminer: 15. september året etter inntekten ble opptjent og 15. mars det deretter følgende år. Også her har vi som tilnærming regnet at skatteterminene forfaller midt i disse to årene.

Tabellene 14, 15 og 16 viser hvordan resultatene fra henholdsvis tabell 3, tabell 11 og tabell 13 endres når vi regner skatten i forhold til inntekten i det året skatten betales. Det fremgår at betalingsordningene fører til at skatteprosentene synker med stigende ekspansjonstakt. Av tabell 3 og av tabell 13 fremgikk det at danske og svenske skatter i prosent av den inntekt skattene er utliknet på, steg med ekspansjonstakten, men dette blir altså mer enn opøveid av at skattene innbetales i et år med høyere inntekt.

Tabell 14. *Dansk skatt i prosent av inntekten det år skatten betales.*

Ekspansjonstakt %	Inntekt i prosent av aksjekapitalen			
	20 %	30 %	50 %	100 %
0,0	31,8	38,0	45,0	51,6
2,5	31,2	37,4	44,3	53,5
5,0	30,7	36,7	43,5	52,4
10,0	29,6	35,5	42,1	50,5

Tabell 15. *Norsk skatt i prosent av inntekten det år skatten betales.*

Ekspansjonstakt %	Inntekt i prosent av aksjekapitalen		
	20 %	30 %	50 %
0,0	60,0	73,3	84,0
2,5	58,4	61,2	63,3
5,0	56,3	58,0	59,3
10,0	52,7	53,6	51,3

Tabell 16.

Svensk skatt i prosent av inntekten det år skatten betales.

Ekspansjonstakt	Samlet skatt i prosent av nettoinntekt
%	
0,0	56,0
2,5	56,0
5,0	55,8
10,0	54,8

C. Varelagervurdering.

1. Varelagervurdering og skattemessig inntekt.

I alle de tre nordiske land kan bedriftene velge fritt om varelageret skal vurderes til de priser som gjaldt den gang varene ble kjøpt, eller til de priser som gjelder på vurderingstidspunktet. I Norge er det ut over dette formelt bare adgang til å nedskrive varelageret med et beløp som svarer til svinn, skade på lageret el. lign. Det er imidlertid alminnelig kjent at de norske likningsmyndighetene i praksis er meget lempelige når det gjelder varelagervurderinger. Hva som er det endelige resultat av lovens formelle bud og likningsmyndighetenes lempelighet, vet neppe noen.

I Sverige kan varelagrene nedskrives til 40% av deres fulle verdi (anskaffelsesverdi eller gjenanskaffelsesverdi etter eget valg), og for stapelvarer gjelder dessuten særregler som kan gi enda større nedskrivning. Hvis prisen på varen ligger under gjennomsnittsprisen for de to foregående år, gjelder i alle fall særlig lempelige regler.

I Danmark kan varelagre skrives ned til 65% av den fulle verdi, men ved siden av egentlige varelagre kan bedriften i noen utstrekning også skrive av på bindende kontrakter om kjøp av råvarer.

Det er ikke mulig her å trekke varelagervurderingene i de tre land inn i analysen på en fullgod måte. Det forhold at norsk praksis er ukjent, er nok til å gjøre denne oppgaven umulig, men dessuten virker reglene så vidt forskjellig i ulike situasjoner at oppgaven i alle fall er for komplisert til å bli løst i denne fremstillingen. Vi skal imidlertid gi en generell drøfting av hvordan vurderingen av varelagre virker inn på den skatt bedriften må betale. Til illustrasjon vil vi til dels nytte regler som gjelder i Danmark og Sverige.

For en bedrift som ikke bruker fast realkapital, kan årets inntekt fastlegges etter denne formelen:

$$\begin{aligned}
 & \text{Årets salg av varer og tjenester} \\
 & \div \text{Årets kjøp av varer og tjenester} \\
 & \div \text{Varelagerets verdi ved årets begynnelse} \\
 & + \text{Varelagerets verdi ved årets slutt} \\
 & = \text{Årets inntekt}
 \end{aligned}$$

Ved å se på formelen ovenfor forstår en straks at den verdi en ansetter varelageret til, vil virke inn på hva inntekten blir. La oss anta at det går an å fastlegge

en «riktig» måte å vurdere varelageret på (dette kan eksempelvis være varelageret til gjenkjøpspris), og at vi ved å nytte denne vurderingen i formelen ovenfor kommer fram til den «riktige» inntekten. Hvis en i regnskapet til skattemyndighetene kan bruke en annen varelagervurdering enn den «riktige», kan vi ved hjelp av formelen ovenfor regne ut to inntektsbegrep — den «riktige» inntekten og inntekt i skattemessig henseende:

I	II
<p>Årets salg av varer og tjenester ÷ Årets kjøp av varer og tjenester ÷ Varelagerets «riktige» verdi ved årets begynnelse</p> <p>+ Varelagerets «riktige» verdi ved årets slutt</p> <p>= Årets «riktige» inntekt</p>	<p>Årets salg av varer og tjenester ÷ Årets kjøp av varer og tjenester ÷ Varelagerets verdi ved årets begynnelse iflg. regnskap overfor skattemyndighetene</p> <p>+ Varelagerets verdi ved årets slutt iflg. regnskap overfor skattemyndighetene</p> <p>= Årets inntekt i skattemessig henseende</p>

Differansen mellom varelagerets «riktige» verdi ved årets begynnelse og varelagerets verdi ved årets begynnelse iflg. regnskapet kan vi kalle bedriftens lagerreserve ved årets begynnelse. (Hvis denne er positiv, vil bedriftens status faktisk være bedre enn regnskapet gir uttrykk for, dvs. bedriften har en «skjult reserve».) Ved å gå ut fra formlene I og II ovenfor kan en utlede følgende sammenheng mellom bedriftens «riktige» årsinntekt og inntekten i skattemessig henseende:

$$\begin{aligned} \text{Årets inntekt i skattemessig henseende} &= \text{Årets «riktige» inntekt} \\ &\div (\text{lagerreserve ved årets slutt} \div \text{lagerreserve ved årets begynnelse}) \end{aligned}$$

Vi forstår av det foregående at hvis en bedrift i sitt regnskap overfor skattemyndighetene vurderer et bestemt varelager lavt ved årets utgang, vil dette føre til en stor lagerreserve ved årets slutt. Etter formelen ovenfor virker dette til en lav årsinntekt i skattemessig henseende jamført med den «riktige» inntekten. På den andre siden — hvis bedriften også ved årets begynnelse hadde vurdert sitt varelager lavt (i forhold til den «riktige» verdien), virker den store lagerreserven ved årets begynnelse til en høy skattemessig årsinntekt. Hvis lagerreserven ved årets slutt er større enn lagerreserven ved årets begynnelse, vil den skattemessige inntekten være lavere enn den «riktige» inntekten. Hvis lagerreserven ved årets slutt derimot er mindre enn lagerreserven ved årets begynnelse, vil den skattemessige inntekten være større enn den «riktige» inntekten.

La oss nå som en illustrasjon gå ut fra at den «riktige» måten å vurdere varelageret på er å nytte gjenanskaffelsespriser.¹⁾ Varelageret ved årets utgang skal altså i et «riktig» regnskap vurderes til hva det på dette tidspunktet ville koste å gjenanskaffe varelageret, mens varelageret ved fjorårets utgang vurderes til hva en gjenanskaffelse dengang ville ha kostet. Hvordan kan en varelagerreserve oppstå i regnskapet overfor skattemyndighetene? For det første kan skattemyndighetene tillate at varene føres opp til det som gir lavest verdi av anskaffelsespris eller gjenanskaffelsespris. Hvis anskaffelsesprisen ligger under gjenanskaffelsesprisen — dvs. at det har foregått en prisstigning siden varelageret ble kjøpt inn — vil dette være et moment som kan forklare at varene i regnskapet overfor skattemyndighetene blir ført opp til noe under deres virkelige verdi. Hvis anskaffelsesprisen utgjør $\frac{1}{p}$ av gjenanskaffelsesprisen vil således varelageret (bare) av denne grunn bli ført opp med $\frac{1}{p}$ av den virkelige verdi. Tillater skattemyndighetene at lageret skrives ned til en brøkdel av den fulle (anskaffelses-)verdien, vil dette ytterligere kunne øke differansen mellom lagerets «riktige» verdi og den som føres opp i regnskapet overfor skattemyndighetene. Skriver bedriften lageret ned til $\frac{1}{n}$ av den fulle anskaffelsesverdien, vil lageret således — når vi tar hensyn til begge forhold som nå er omtalt — føres opp med en brøkdel lik $\frac{1}{p \cdot n}$ av lagerets «virkelige» verdi.

Lagerreserven som brøkdel av hele lagerets verdi blir (fordi lagerreserven er differansen mellom lagerets «virkelige» verdi og den verdi som føres opp i regnskapet overfor skattemyndighetene) i dette tilfelle lik $(1 - \frac{1}{p \cdot n})$. Er lagerets «virkelige» verdi lik V , blir altså lagerreserven uttrykt i kroner lik: $V \cdot (1 - \frac{1}{p \cdot n})$.

Vi har hittil forklart hvordan lagerreserven på et bestemt tidspunkt fremkommer. Avgjørende for bedriftens skattepliktige inntekt er imidlertid, som vi har påvist tidligere, hvordan lagerreserven forandres mellom to tidspunkter. Av formelen ovenfor ser vi at hvis lagerreserven som brøkdel av lagerets samlede verdi er konstant (dvs. p og n er konstante), så vil lagerreserven bare øke (minske) ved at lagerets samlede verdi stiger — dette gjelder imidlertid både om lagerets volum stiger (minsker), om vi har en ren prisendringseffekt eller en verdistigning (nedgang) som både skyldes prisendringer og volumendringer. Hvis verdien av lageret er konstant, kan lagerreserven øke (minske) ved at lagerreserven som brøkdel av lageret stiger. Dette kan skje ved at lageret bokføres til en mindre (større) brøkdel enn tidligere av den fulle anskaffelsesverdien, eller fordi anskaffelsesprisen utgjør en mindre (større)

¹⁾ Dette spørsmålet er omdiskutert i bedriftsøkonomien. Antageligvis kan en si at å velge inntektsbegrep er å bli enige om en konvensjon. I stedet for å snakke om riktig og gal lagervurdering, bør en derfor snakke om formålstjenlig eller ikke-formålstjenlig lagervurdering. Alt dette er imidlertid av liten interesse for oss her. Poenget er bare at vi må tenke oss vi har en måte å vurdere varelagre på (og et korresponderende inntektsbegrep) til sammenlikningsgrunnlag, når vi skal drøfte hvordan varelagervurderingen virker inn på inntektens størrelse.

brøkdel av gjenanskaffelsesprisen en tidligere. Det siste vil eksempelvis være oppfylt hvis en har hatt en stadig tiltagende (avtagende) prisstigning (skal verdien være konstant, ma lagermengden da ga ned), eller om — under jamn prisstigning — den gjennomsnittlige lagringstiden for varelageret har økt (minsket).

2. Virkningen av stadig maksimal nedskrivning på et konstant lager.

Vi skal i dette og de følgende avsnitt ta for oss noen viktige eksempler på hvordan reglene for varelagervurdering vil påvirke bedriftenes skattbare inntekt. Vi ser først på en bedrift som startes, og som ved starten skaffer seg et bestemt varelager. Prisene på lagervarene regner vi med er konstante, og vi regner med at varelagerets verdi holdes konstant gjennom bedriftens levetid. Bedriften går vi ut fra vurderer sitt varelager så lavt råd er på ethvert tidspunkt. Ved utgangen av sitt første leveår nedskriver altså bedriften maksimalt på sitt lager forutsatt at inntekten er stor nok; den opparbeider seg derved en lagerreserve i dette året, og den skattemessige inntekten vil i det første året ligge tilsvarende under den «riktige» inntekten. Hvis reglene for varelagervurdering ikke endres, vil det imidlertid i de følgende år være uråd for bedriften å øke lagerreserven; det eneste den vil oppnå er å holde lagerreserven konstant. I disse årene vil derfor den skattemessige inntekten bli lik den «riktige» inntekten. Om bedriften til slutt opphører, vil ved utgangen av opphørsåret ikke ha noe lager og følgelig heller ingen lagerreserve. Inntekt i skattemessig forstand vil følgelig i dette tilfelle ligge over den «riktige» inntekten med et beløp som tilsvarer den lagerreserven bedriften tidligere har hatt. Virkningen av varelagervurderingsreglene i dette tilfelle var altså at den skattemessige inntekten ble lav i forhold til den «riktige» inntekten i bedriftens første leveår, fordi bedriften da legger seg opp en lagerreserve. På den annen side blir den skattemessige inntekt motsvarende høyere i det siste leveåret, fordi varelagerreserven da forsvinner.

3. Virkningen av stadig maksimal nedskrivning på et varelager som ekspanderer.

Vi ser på en bedrift som stadig utvider sitt varelager. Vi går ut fra at verdien av varelageret vokser med en fast prosent fra år til år (ekspansjonstakten for varelageret), og prisene regner vi med enten er konstante, eller at også disse vokser med en fast prosent pr. år (prisstigningsprosenten). Bedriften kan i sitt regnskap overfor skattemyndighetene føre opp lageret til anskaffelsespris, og dessuten kan den bokføre lageret til en viss brøkdel (bokføringsprosenten) av den fulle anskaffelsesprisen. Disse reglene regner vi med at bedriften stadig utnytter fullt ut. Varelagerreserven vil som brøkdel av varelagerets gjenanskaffelsesverdi bli konstant etter noen år også i dette tilfelle. Så lenge prisstigningen er jevn, og varenes gjennomsnittlige lagringstid ikke endres, vil nemlig varenes anskaffelsespris stå i et konstant forhold til deres gjenanskaffelsespris. Av formelen for lagerreserven, $V \left(1 \div \frac{1}{pn}\right)$, innser vi da at lagerreserven vil stige proporsjonalt med lagerets verdi. Hvor mye veksten i vare-

lagerreserven utgjør i forhold til veksten i lagerets verdi, avhenger av hvor stor proporsjonalitetsfaktoren er (nemlig $1 \pm \frac{1}{pn}$) — dette avhenger igjen av bokføringsprosent, prisstigningsprosent og gjennomsnittlig alder på lageret. Setter vi den årlige veksten i varelagerreserven — ikke i forhold til *veksten* i varelageret — men i forhold til varelagerets (fulle) verdi ved årets begynnelse, vil også veksten i varelageret bli bestemmende for forholdstallet. Tabellene nedenfor gir endel slike forholdstall — nemlig den årlige vekst i lagerreserven som prosent av lagerets verdi ved årets begynnelse. Vi har ikke med tabellene sagt noe om hva økingen i varelagerreserven betyr i forhold til inntekten. Men dette kan beregnes ved hjelp av tabellene, om en bare vet hva inntekten utgjør i forhold til varelagerets verdi. Tabellene forutsetter, som nevnt tidligere, at bedriftene kan vurdere varelageret til anskaffelsespris; hvis bedriftene hadde måttet bruke gjenskaffelsespris, vil veksten i varelageret bli som i tabellen ved 0-prisstigning eller 0-alder på lager.

Ekspansjonstakt 2,5%.

Bok- førings- prosent	Alder på lager (i år)				
	0	1		2	
		Prisstigningsprosent		Prisstigningsprosent	
	0	2.5	0	2.5	
100	0,00	0,00	0,06	0,00	0,12
65	0,88	0,88	0,91	0,88	0,95
40	1,50	1,50	1,52	1,50	1,55

Ekspansjonstakt 5%.

Bok- førings- prosent	Alder på lager (i år)						
	0	1			2		
		Prisstigningsprosent			Prisstigningsprosent		
	0	2.5	5	0	2.5	5	
100	0,00	0,00	0,12	0,24	0,00	0,24	0,47
65	1,75	1,75	1,83	1,91	1,75	1,91	2,05
40	3,00	3,00	3,05	3,10	3,00	3,10	3,19

Ekspansjonstakt 7,5%.

Bok- førings- prosent	Alder på lager (i år)						
	0	1			2		
		Prisstigningsprosent			Prisstigningsprosent		
	0	2.5	5	0	2.5	5	
100	0,00	0,00	0,18	0,35	0,00	0,36	0,70
65	2,63	2,63	2,74	2,86	2,63	2,86	3,08
40	4,50	4,50	4,57	4,64	4,50	4,64	4,78

Ekspansjonstakt 10%.

Bok- førings- prosent	Alder på lager (i år)						
	0	1			2		
		Prisstigningsprosent			Prisstigningsprosent		
	0	2.5	5	0	2.5	5	
100	0,00	0,00	0,24	0,18	0,00	0,48	0,93
65	3,50	3,50	3,66	3,81	3,50	3,81	4,10
40	6,00	6,00	6,10	6,19	6,00	6,19	6,37

Det går fram av tabellene at jo sterkere ekspansjonstakten er, desto raskere vil varelagerreserven vokse. Dette følger av at varelagerreserven vil vokse proporsjonalt med lagerets verdi. Ellers ser vi at jo sterkere prisstigningen er, jo lengre lagerets, gjennomsnittsalder er, og jo lavere bokføringsprosenten er, desto større blir lagerreserveøkningen. Dette skyldes selvsagt at alle disse omstendighetene virker til at proporsjonalitetsfaktoren mellom vekst i varelagerreserven og veksten i lager blir stor. (Sterk prisstigning — og lang levealder på lageret — betinger at lageret til anskaffelsespris blir lavt i verdi sammenliknet med lageret til gjenanskaffelsespris; dvs. p blir stor i formelen ovenfor. Lav bokføringsprosent betyr på sin side at n blir stor i formelen ovenfor.) Hovedkonklusjonene av disse regneeksemplene er at under jamn ekspansjon vil regler som tillater lav lagervurdering, føre til at den skattemessige inntekten år etter år blir liggende under den virkelige inntekten.

4. Varelagervurdering og utjamning av den skattepliktige inntekten.

Til slutt skal vi vise hvordan en bedrift kan nytte lagervurderingen til å holde den skattemessige inntekten jamn over en årrekke.

Stort sett vil det være slik at det lønner seg å nedskrive varelageret så langt som varelagervurderingsreglene og overskottet i det enkelte år tillater. Å nedskrive varelageret virker nemlig til at skatten delvis vil forfalle på et senere tidspunkt enn når en ikke nedskriver. Dette gir bedriftene en rentegevinst. (Vi kan jo eksempelvis tenke oss at pengene settes inn på rentegivende konto i bank.) Imidlertid vil det av og til være hensiktsmessig å nedskrive på en slik måte at skattbar inntekt utjamnes over tiden. Hvis en bedrift har underskott i visse år og overskott i andre år, vil således den samlede skattleggingen reduseres ved en inntektsutjamning. Forutsatt at bedriften ikke kan overføre et underskott i et år til et senere år med overskott. (Positiv inntekt skattlegges, men negativ inntekt (underskott) medfører ikke tilskott. Det gir derfor bedriften fortjeneste å minke de positive inntektene, selv om dette fører til at de negative inntektene går mot null.) Underskott kan unngås eller reduseres ved å skrive av sterkt i gode år, slik at det blir mindre som skal avskrives i de dårlige år.

På grunn av de progressive skattesatsene har danske bedrifter også et annet motiv til å forsøke å holde inntekten jevn over tiden. Hvis inntekten svinger, mens

aksjekapitalen er konstant, kan skatten over en periode bli større enn når inntekten er forholdsvis jevn, selv om gjennomsnittsinntekten er den samme. (Jfr. eksemplene i tabell 5.)

Vi tar for oss en bedrift der den virkelige verdien av lageret over en årrekke har vært lik 100. Den «virkelige» inntekten har imidlertid variert fra år til år. Hvis bedriften ikke hadde hatt anledning til å vurdere varelageret lavt, tenker vi oss at regnskapet overfor skattemyndighetene ville se ut slik:

Bokføringsprosent = 100.

	1. år	2. år	3. år	4. år	5. år	6. år	7. år
Salg ÷ kjøp	100	50	50	100	150	150	100
Bokført verdi 1. januar	100	100	100	100	100	100	100
Bokført verdi 31. desember	100	100	100	100	100	100	100
Skattemessig inntekt	100	50	50	100	150	150	100

La oss anta at bedriften hadde lov til (men ikke var nødt til) å vurdere varelageret under den virkelige verdien i sitt regnskap overfor skattemyndighetene, og la oss videre gå ut fra at lagerreserven ved begynnelsen av den perioden vi betrakter skal være lik lagerreserven ved slutten av perioden (slik at den totale skattemessige inntekt over hele perioden ikke påvirkes). Tabellene nedenfor illustrerer hvordan bedriftene ville kunne jamne ut sin skattemessige inntekt hvis varelageret maksimalt kunne skrives ned til alternativt 70% og 40% av sin fulle verdi. Vi legger merke til at bedriften jamner ut inntekten ved å øke sin lagerreserve i år der inntekten er over gjennomsnittet, og ved å redusere lagerreserven i år der inntekten er under gjennomsnittet. Når bedriften ikke lenger har noen lagerreserve, vil det

Bokføringsprosent = 70.

	1. år	2. år	3. år	4. år	5. år	6. år	7. år
Salg ÷ kjøp	100	50	50	100	150	150	100
Bokført verdi 1. januar	70	70	85	100	100	85	70
Bokført verdi 31. desember	70	85	100	100	85	70	70
Skattemessig inntekt	100	65	65	100	135	135	100
Endring i lagerreserve	0	÷ 15	÷ 15	0	— 15	— 15	0

Bokføringsprosent = 40.

	1. år	2. år	3. år	4. år	5. år	6. år	7. år
Salg ÷ kjøp	100	50	50	100	150	150	100
Bokført verdi 1. januar	40	40	70	100	100	70	40
Bokført verdi 31. desember	40	70	100	100	70	40	40
Skattemessig inntekt	100	80	80	100	120	120	100
Endring i lagerreserve	0	÷ 30	÷ 30	0	÷ 30	÷ 30	0

således være uråd å få en skattemessig inntekt i det deretter kommende år som er større enn den «virkelige» inntekten. Omvendt vil det når bedriften har opparbeidd seg den maksimalt mulige lagerreserve, være uråd å få en skattemessig inntekt i det kommende året som er mindre enn den «virkelige» inntekten. Når bedriften står overfor en rekke gode år, må den altså for å jamne ut inntekten fordele over alle disse årene den totale øking den kan ha i lagerreserve. Tilsvarende må den over de dårlige årene fordele den totale nedgang den kan ha i lagerreserve.

D. Avskrivninger på maskiner m. v. og bygninger.

1. Avskrivningsbeløpet avhenger av realkapitalens alderssammensetning.

I Danmark og Norge danner historisk anskaffelsesverdi grunnlaget for avskrivningene både på maskiner og bygninger. De ordinære avskrivningene gjennomføres ved at bedriften på de enkelte driftsmidlene avskriver et konstant kronebeløp pr. år. Tanken er at de ordinære avskrivningene skal dekke verdiforringelse på grunn av slit og foreldelse. De avskrivningssatser som skattemyndighetene godkjenner, er avhengig av typen av driftsmidler og av forholdene i den enkelte bedrift.

I Danmark er det dessuten innført regler om ekstraordinære avskrivninger. Disse reglene innebærer at bedriften i driftsmidlets første leveår kan avskrive mer enn de ordinære avskrivningene skulle tilsi. Hvis bedriftene benytter seg av dette, vil det føre til at avskrivningene på det enkelte driftsmidlet de siste årene blir mindre enn ordinære avskrivninger.

I Sverige kan bedriftene enten følge en fast avskrivningsplan på samme måte som i Danmark og Norge, eller de kan avskrive 30% av den bokførte verdien. 30%-regelen er kombinert med en tilleggsregel om at den bokførte verdien aldri trenger overstige den verdien som ville ha fremkommet om bedriften hadde fulgt en avskrivningsplan på 20% pr. år av anskaffelsesverdien (20%-regelen).

Tabell 17 viser de avskrivninger en vil få på et varig driftsmiddel etter henholdsvis danske, norske og svenske regler i det første året en har driftsmidlet (år 1), i det andre året en har driftsmidlet (år 2) osv. I tabellen har vi gått ut fra at bedriften i hvert enkelt år søker å avskrive så meget som mulig. Nå har som nevnt hverken Danmark eller Norge bare ett sett satser for maksimale avskrivninger på varige driftsmidler. Satsene for ordinære avskrivninger er bl. a. avhengig av maskinens art, hvor sterkt maskinen er i bruk osv. (I alle 3 landene kan en straks føre til utgift driftsmidler som varer 3 år eller mindre.) I tabellen har vi imidlertid bygd på de satsene som blant likningseksperter regnes for å være typiske. Leseren vil se at vi i tabellen har satt avskrivningene i prosent av realkapitalens samlede anskaffelsesverdi. Vi har da gått ut fra at ethvert driftsmiddel vil være i bruk akkurat så mange år som det tar å få det helt nedskrevet etter de norske reglene og etter de danske reglene om ordinære avskrivninger. Avskrivningssatsene skal i prinsippet være fastlagt slik at dette holder, men i praksis er det nok likevel mange betydningsfulle avvik her. Hadde vi alternativt regnet på andre forutsetninger, ville mange av våre

tallmessige resultater i det følgende blitt noe endret. De konklusjoner vi trekker av tallene, ville imidlertid i det alt vesentlige bli stående.

Tabell 17. *Danske, norske og svenske avskrivninger på maskiner ved en engangsinvestering.*

År	Avskrivningsbeløp på maskiner i prosent av anskaffelsesverdien			Akkumulerte avskrivningsprosent		
	Danmark	Norge	Sverige	Danmark	Norge	Sverige
1	21 ² / ₃	10,0	30,0	21 ² / ₃	10,0	30,0
2	21 ² / ₃	10,0	21,0	43 ¹ / ₃	20,0	51,0
3	21 ² / ₃	10,0	11,7	65,0	30,0	65,7
4	5,0	10,0	14,3	70,0	40,0	80,0
5	5,0	10,0	20,0	75,0	50,0	100,0
6	5,0	10,0		80,0	60,0	
7	5,0	10,0		85,0	70,0	
8	5,0	10,0		90,0	80,0	
9	0,0	10,0		90,0	90,0	
10	10,0	10,0		100,0	100,0	

Når avskrivningsprosenten på maskiner i Danmark i år 9 blir lik 0, skyldes dette regelen om at et beløp tilsvarende ett års ordinær avskrivning skal stå aktivert inntil driftsmidlet utrangeres.

I Sverige vil bedriften avskrive 30% av bokført verdi (30%-regelen) i de 3 første årene. I de 2 siste årene vil den gjøre bruk av tilleggsregelen om at den bokførte verdi aldri trenger overstige den verdi som ville ha fremkommet om bedriften hadde fulgt en avskrivningsplan på 20% pr. år av anskaffelsesverdien (20%-regelen).

Tabell 18 gir de oppgaver for bygninger som tilsvarer oppgavene i tabell 17 for «varige driftsmidler».

Tabell 18. *Danske, norske og svenske avskrivninger på bygninger ved en engangsinvestering.*

År	Avskrivningsbeløp på bygninger i prosent av anskaffelsesverdien		
	Danmark	Norge	Sverige
1–4	11,5	2,5	2,5
5–38	1,5	2,5	2,5
39	0,5	2,5	2,5
40	2,5	2,5	2,5

Fordi en etter alle de tre lands regler bare kan avskrive kapitalobjektene anskaffelsesverdi over deres levetid, er det umulig å si noe helt generelt om hvilket lands regler som gir bedriftene størst avskrivninger. Aldersfordelingen på realkapitalen i det enkelte tilfellet blir her avgjørende. Vi skal illustrere dette ved et eksempel. Vi studerer da to bedrifter som kan avskrive på hver sin maskin. Anskaffelsesverdien på begge maskinene er den samme, tilsammen 100 000 kroner. Bedriftene avskriver

i hvert enkelt år så mye som mulig. Ved å nytte tabell 17 får vi følgende resultat når vi beregner de samlede avskrivninger for de to bedriftene etter de tre lands regler:

Alderssammensetning på maskinene	Største samlede avskrivningsbeløp	Mellomste samlede avskrivningsbeløp	Minste samlede avskrivningsbeløp
1. mask. 1 år, 2. mask. 1 år	Sverige kr. 30 000	Danmark kr. 21 667	Norge kr. 10 000
1. » 5 » 2. » 5 »	Sverige » 20 000	Norge » 10 000	Danmark » 5 000
1. » 4 » 2. » 6 »	Norge » 10 000	Sverige » 7 150	Danmark » 5 000
1. » 6 » 2. » 6 »	Norge » 10 000	Danmark » 5 000	Sverige » 0
1. » 3 » 2. » 6 »	Danmark » 13 333	Norge » 10 000	Sverige » 7 375
1. » 3 » 2. » 3 »	Danmark » 21 667	Sverige » 11 700	Norge » 10 000

Landene forekommer i denne oppstillingen i alle mulige rekkefølger. Vi kunne konstruert et liknende eksempel også om vi hadde sett på bedrifter som avskrev på bygninger.

Eksempelen ovenfor viser at om vi skal komme noen vei med analysen av avskrivningene, så må vi resonnerer ut fra visse stiliserte eksempler for realkapitalen alderssammensetning. I de følgende avsnitt vil dette bli gjort.

2. Avskrivningsbeløpet ved gjentatte like store investeringer.

Vi tar for oss en bedrift der realkapitalen fordeler seg slik på aldersklasser at anskaffelsesverdien innenfor hver årsklasse er den samme. Denne alderssammensetningen kan vi tenke oss har oppstått ved at bedriften over et langt tidsrom har kjøpt inn realkapital for samme kronebeløp årlig. Her vil de samlede avskrivninger bli nøyaktig like etter de tre lands regler — nemlig lik det beløp som årlig brukes til innkjøp av realkapital.

Hvis bruttoinvesteringene i maskiner i de 10 siste årene har vært kr. 1000 pr. år, vil således avskrivningsgrunnlaget i Norge bli lik kr. 10 000, og med en avskrivningssats på 10% vil avskrivningene bli kr. 1000. I Danmark vil beregningen for et gitt år bli slik:

Tabell 19. *Danske avskrivninger når investeringene pr. år er konstante.*

Aldersgruppe	Avskrivningsgrunnlag kr.	Avskrivnings-sats %	Avskrivninger kr.
1-3 årige maskiner	3 000	21 ² / ₃	650
1-8 » »	5 000	5	250
9 » »	1 000	0	0
10 » »	1 000	10	100
Samlede avskrivninger			1 000

I Sverige kan bedriftene avskrive maskiner etter to metoder. Når bedriften investerer et konstant kronebeløp pr. år, så vil bedriften etter noen års forløp bare

bruke «20%-regelen». I tabell 20 vises de årlige avskrivningene etter de to metodene for etableringsåret (år 1) og endel år fremover (år 2, år 3 osv.).

Tabell 20. *Svenske avskrivninger når investeringene pr. år er konstante.*

År	Investeringer	30%-regelen		20%-regelen		
		Avskrivninger	Bokført verdi	Avskrivninger	Anskaffelsesverdi	Bokført verdi
1	1 000	300	700	200	2 000	800
2	1 000	510	1 190	400	3 000	1 400
3	1 000	657	1 533	600	4 000	1 800
4	1 000	760	1 773	800	5 000	2 000
5	1 000	832	1 941	1 000	5 000	2 000
6	1 000	882	2 059	1 000	5 000	2 000
12	1 000	986	2 301	1 000	5 000	2 000
13	1 000	990	2 311	1 000	5 000	2 000
14	1 000	993	2 318	1 000	5 000	2 000

I år 6 vil den bokførte verdien etter 30%-regelen ligge høyest; bedriften vil derfor gå over til å avskrive 20% av anskaffelsesverdien. På lang sikt blir likevel avskrivningene pr. år den samme etter de to reglene, nemlig det samme årlige avskrivningsbeløp som i Danmark og Norge.

3. Avskrivningsbeløpet ved jevn vekst i realkapitalens størrelse.

I dette eksempelet skal vi studere bedrifter som har realkapitalen fordelt slik på aldersklasser, at anskaffelsesverdien av de yngre årgangene realkapital er større enn anskaffelsesverdien av de eldre årgangene realkapital. En slik alderssammensetning kan vi tenke oss har oppstått ved at bedriften over et langt tidsrom stadig har latt verdien av årlig innkjøpt realkapital overstige fjorårets innkjøp med en viss prosent. Det kan vises at hvis investeringene over en arrekke stiger med en fast prosent pr. år, vil avskrivningene i prosent av anskaffelsesverdien av realkapitalen ligge på et konstant nivå, og forskjellen mellom avskrivningene i de ulike land vil bli konstant. Tabell 21 viser resultatet under alternative forutsetninger om den prosentvise vekst.¹⁾

¹⁾ Vi skal vise hvordan linjen for 5%-vekst i tabell 21 kan beregnes. La oss si at investeringene i et bestemt år (år 1) var 1000 kr. I de følgende år (år 2, år 3 osv.) må investeringene ved en vekstrate på 5% bli som nedenfor:

År 1	= 1 000	År 7	$1276 \cdot 1,05 = 1000 \times 1,05^6$	= 1 340
» 2	$1000 \times 1,05 = 1 050$	» 8	$1340 \times 1,05 = 1000 \times 1,05^7$	= 1 407
» 3	$1050 \times 1,05 = 1000 \times 1,05^2 = 1 103$	» 9	$1407 \times 1,05 = 1000 \times 1,05^8$	= 1 478
» 4	$1103 \times 1,05 = 1000 \times 1,05^3 = 1 158$	» 10	$1478 \times 1,05 = 1000 \times 1,05^9$	= 1 551
» 5	$1258 \times 1,05 = 1000 \times 1,05^4 = 1 216$		Sum år 1 - år 10	
» 6	$1216 \times 1,05 = 1000 \times 1,05^5 = 1 276$		$1000 \cdot (1 + 1,05 + 1,05^2 + \dots$	
			$- 1,05^{10}) = 12578$	

(Noten fortsetter neste side.)

Tabell 21. *Avskrivningene på maskiner i prosent av anskaffelsesverdien av inntil 10 år gamle maskiner ved jevn vekst i investeringene.*

Prosentvis øking i investeringene pr. år	Avskrivningsbeløp		
	Danmark	Norge	Sverige
0,0 %	10,0	10,0	10,0
2,5 %	10,1	10,0	10,6
5,0 %	10,9	10,0	11,2
10,0 %	11,7	10,0	12,3

I tabell 22 er tallene satt i forhold til avskrivningene i Danmark.

Tabell 22. *Avskrivningene på maskiner i Norge og Sverige i prosent av avskrivningene i Danmark ved jevn vekst i investeringene.*

Prosentvis økning i investeringene pr. år	Danmark	Norge	Sverige
0,0 %	100	100,0	100,0
2,5 %	100	95,9	101,8
5,0 %	100	92,1	103,3
10,0 %	100	85,4	105,3

(Fortsettelse av fotnoten foregående side.)

I år 11 vil anskaffelsesverdien av hele maskinparken være kr. 12 578. Vi går nemlig, som nevnt tidligere, ut fra at maskinene er i bruk i 10 år (etter det året de ble kjøpt). I år 11 vil de maskinene som er kjøpt i år 9, være 2 år gamle osv. Avskrivningene i år 11 kan derfor fastlegges slik: (Jfr. tabell 16 for Norge og Danmarks vedkommende. I Sverige får en ved dette tilfellet størst avskrivninger i det enkelte år ved å bruke 20 %-regelen.)

	Norge	Sverige	Danmark
1 år gamle mask.:	$1000 \cdot 1,05^9 \cdot 0,10$	$1000 \cdot 1,05^9 \cdot 0,20$	$1000 \cdot 1,05^9 \cdot 0,21^{2/3}$
2	$1000 \cdot 1,05^8 \cdot 0,10$	$1000 \cdot 1,05^8 \cdot 0,20$	$1000 \cdot 1,05^8 \cdot 0,21^{2/3}$
3	$1000 \cdot 1,05^7 \cdot 0,10$	$1000 \cdot 1,05^7 \cdot 0,20$	$1000 \cdot 1,05^7 \cdot 0,21^{2/3}$
4	$1000 \cdot 1,05^6 \cdot 0,10$	$1000 \cdot 1,05^6 \cdot 0,20$	$1000 \cdot 1,05^6 \cdot 0,05$
5	$1000 \cdot 1,05^5 \cdot 0,10$	$1000 \cdot 1,05^5 \cdot 0,20$	$1000 \cdot 1,05^5 \cdot 0,05$
6	$1000 \cdot 1,05^4 \cdot 0,10$		$1000 \cdot 1,05^4 \cdot 0,05$
7	$1000 \cdot 1,05^3 \cdot 0,10$		$1000 \cdot 1,05^3 \cdot 0,05$
8	$1000 \cdot 1,05^2 \cdot 0,10$		$1000 \cdot 1,05^2 \cdot 0,05$
9	$1000 \cdot 1,05 \cdot 0,10$		
10	$1000 \cdot 1,00 \cdot 0,10$		$1000 \cdot 1,00 \cdot 0,10$
Sum avskrivninger) for alle maskiner)	1 157,9	1 110,4	1 365,9

Avskrivningene som prosent av anskaffelsesverdien blir ved den type vekst vi her studerer, uavhengig av størrelsen på investeringene i år 1 og konstant over tiden. Det samme gjelder anskaffelsesverdien av maskiner i en bestemt aldersgruppe i prosent av anskaffelsesverdien av hele maskinparken.

Tabell 23 viser tilsvarende forholdstall ved avskrivninger av bygninger:

Tabell 23. *Avskrivningene på bygninger i Norge og Sverige i prosent av avskrivningene i Danmark ved jevn vekst i investeringene.*

Prosentvis økning i investeringene pr. år	Danmark	Norge	Sverige
0,0 %	100	100,0	100,0
2,5 %	100	83,4	83,4
5,0 %	100	70,1	70,1
10,0 %	100	52,7	52,7

Under en investeringseksplansjon vil de svenske avskrivningsreglene på maskiner føre til de største avskrivningsbeløp, hvis reglene blir fullt utnyttet. Avskrivningene på bygninger vil bli størst etter de danske avskrivningsreglene. Om de samlede avskrivninger vil bli størst i Danmark eller Sverige, vil følgelig avhenge av hvordan realkapitalen fordeler seg på bygninger og maskiner. I Norge ligger avskrivningene lavere enn i Danmark og Sverige. Ved avskrivningene av bygninger er reglene stort sett like i Sverige og Norge, mens avskrivningene i Danmark ligger høyere på grunn av adgangen til ekstraordinære avskrivninger.

I tabellene ovenfor har vi regnet med 10% ordinære avskrivninger på maskiner pr. år både i Danmark og Norge. Som nevnt tidligere er dette bare en gjennomsnittssats. Under en 5% eksplansjon i investeringene utgjorde de norske avskrivningene 92,1% av de danske. Hvis vi hadde regnet med en felles ordinær avskrivningssats på 15%, sa ville det tilsvarende tall ha blitt 96,2%. Den motsatte tendensen ville ha gjort seg gjeldende hvis vi hadde brukt en sats som la under 10%.

I Sverige er avskrivningssatsen felles for alle maskintyper. Likevel vil selvsagt de forholdstall som er beregnet i tabell 22, være avhengig av hvilke avskrivningssatser som i det enkelte tilfellet brukes i Danmark og Norge.

4. Sjøkkartede investeringer.

De eksempler på fordeling av investeringene over tiden vi hittil har studert, er vel egnet til å illustrere hvordan de ulike avskrivningsregler virker rent prinsipielt. I praksis vil en imidlertid sjelden eller aldri støte på bedrifter som fordeler investeringene over tiden slik som våre eksempler forutsatte. I regelen vil bedriftene foreta store investeringer i enkelte år og investere lite eller ingenting i andre år. Selv når en betrakter en hel bransje, kan slik sjøkkartet investeringsvirksomhet forekomme. Vi skal her drøfte de særlige virkninger slike sjøkkartede investeringer vil føre til. Vi tar da for oss en nyetablert bedrift og følger denne bedriftens avskrivninger på maskiner 20 år fram i tiden (år 1–år 19). Det forutsettes at bedriften investerer 1000 kr. i maskiner ved etableringen, for 300 kr. ved utløpet av det fjerde året og for 1600 kr. ved utløpet av det niende året. Tabell 24 viser avskrivningene

etter danske, norske og svenske regler, idet vi forutsetter at bedriften avskriver maksimalt i hvert enkelt år:

Tabell 24. *Danske, norske og svenske avskrivninger ved sjokkvisse investeringer.*

År	Investering ved begynnelsen av året	Avskrivninger		
		Danmark	Norge	Sverige
1	1 000	217	100	300
1		216	100	210
3		217	100	147
4		50	100	143
5	300	115	130	260
Sum år 1-5		815	530	1 060
6		115	130	72
7		115	130	50
8		65	130	58
9		15	130	60
10	1 600	462	290	480
Sum år 6-10		772	810	720
11		361	190	336
12		362	190	235
13		80	190	229
14		110	190	320
15		80	160	-
Sum år 11-15		993	920	1 120
16		80	160	-
17		80	160	-
18		0	160	-
19		160	160	-
Sum år 16-19		320	640	-
Sum år 1-19		2 900	2 900	2 900

Fordi det i vårt eksempel ikke investeres i årene 10-19, blir realkapitalen avskrevet helt ut etter alle de tre lands regler. Sum avskrivninger for årene 1-19 blir følgelig lik i alle 3 tilfelle. Ser vi på avskrivningene innenfor hver 5-årsperiode, er det derimot betydelige forskjeller. I de 5 første årene er de svenske og i mindre grad de danske avskrivningsbeløpene preget av at vi befinner oss i de første årene etter to investeringsdoser. Avskrivningsreglene for maskiner er jo i begge disse landene formet slik at vi vil få store avskrivninger de første årene etter en investering er foretatt.

I neste 5-årsperiode har forholdet fullstendig snudd. Så meget er allerede avskrevet på de to første investeringene i Sverige og Danmark at avskrivningene i neste 5-årsperiode må bli små. Dette bildet utviskes i noen grad ved at vi år 10 etter svenske og danske regler får store avskrivninger på investeringer ved utgangen av år 9.

I tredje 5-årsperiode minner situasjonen noe om situasjonen i første 5-årsperiode, fordi vi befinner oss forholdsvis tett opptil investeringen ved utgangen av år 9. — Ser vi de 4 første 5-årsperiodene under ett, får vi et resultat som minner litt om de resultater vi fikk ved studier av jevn vekst. Etter svenske regler får en avskrevet mest, og etter de norske reglene minst.

I siste 5-årsperiode er det lenge siden det ble investert. Etter svenske regler står det her ingenting igjen å avskrive, og lite står også igjen etter danske regler. De norske reglene gir derfor størst avskrivninger i denne perioden.

Om vi hadde studert et eksempel som det ovenfor, der vi også regnet med investeringer i bygninger, ville resultatene avvike noe. På maskiner foregår avskrivningene hurtigst etter svenske regler, langsamst etter norske. På bygninger er avskrivningstempoet det samme i Norge og Sverige, mens danske regler tillater særlig store avskrivninger de 4 første årene (jfr. tabell 18).

5. Utjamning av skattepliktig inntekt over tiden.

I eksemplene ovenfor har vi regnet med at bedriftene hvert enkelt år avskriver maksimalt. Som nevnt i avsnitt C vil det imidlertid av og til være hensiktsmessig for bedriften å søke å jamne ut den skattepliktige inntekten over tiden. Avskrivningene kan i noen utstrekning nyttes til dette formål.

I Danmark må de ordinære avskrivninger gjennomføres til enhver tid, mens bedriften har en begrenset adgang til å fordele de ekstraordinære avskrivninger.

I Norge må bedriftene følge en fast avskrivningsplan uansett overskottets størrelse. En har imidlertid adgang til å føre over underskott i de to foregående år. Dette vil i mange tilfelle virke som en har adgang til å overføre avskrivninger, hvis fulle avskrivninger fører til underskott.

I Sverige har bedriftene etter skattelovene full adgang til å vente med avskrivningene så lenge overskottet ikke er stort nok til å dekke maksimale avskrivninger. (I regnskapslovgivningen finnes det likevel en begrensning, nemlig at de bokførte verdier ikke skal overstige den «virkelige» verdi.)

I hvilken grad bedriften gjennom avskrivningene kan påvirke inntektens høyde i et enkelt år, avhenger av realkapitalens størrelse i forhold til inntekten, alderssammensetning og i hvilken grad avskrivningene er utnyttet på forhånd. Hvis en forutsetter at verdien av maskinkapitalen er like stor i alle årsklasser, kan eksempelvis bedriften etter danske regler maksimalt avskrive på maskiner 15,83% av anskaffelsesverdien i et enkelt år. For at dette skal være mulig, må bedriften kunne avskrive maksimalt på de 5 siste års investeringer, mens den bare har avskrevet ordinært på eldre maskiner. Minimumsavskrivningen i et enkelt år vil bli 6,5% av anskaffelsesverdien. Det forutsettes at bedriften bare avskriver ordinært på de 3 siste års investeringer, mens den hvert enkelt år har avskrevet maksimalt på eldre investeringer. Hvilke avskrivninger bedriften velger å gjennomføre i et enkelt år, påvirker mulighetene til å foreta utjamninger i et senere år.

E. Skattene når vi tar hensyn til avskrivningsreglene.

Med de betraktninger vi hittil har gjennomført, er hovedtrekkene i dansk, norsk og svensk bedriftsskattlegging belyst. I avsnitt B diskuterte vi hvordan skattleggingen i de tre nordiske land er, når en tar nettoinntekten som gitt — dvs. vi tok ikke hensyn til at varelager vurderingsreglene og avskrivningsreglene er ulike. I avsnitt C drøftet vi så varelager vurderingsreglene, så langt dette var mulig, og i avsnitt D redegjorde vi for avskrivningsreglene. Varelager vurderingsreglene og avskrivningsreglene ble imidlertid drøftet uten at vi kom inn på de konsekvenser disse reglene har for skatten i prosent av inntekt. I de følgende avsnitt skal vi se hva skatten blir når en samtidig tar hensyn til de forhold som er nevnt under B og virkningene av ulike avskrivningsregler. Varelager vurderingsreglene er det derimot vanskeligere å trekke inn i en samlet analyse, bl. a. fordi vi ikke kjenner norsk praksis. Vi vil bare på et punkt i det følgende prøve å tallfeste hvordan de danske og svenske resultatene kan påvirkes av varelager vurderingsreglene. (Den prinsipielle utredningen i avsnitt C skulle ellers gjøre det mulig for alle tilfelle å fastslå i hvilken retning en bestemt varelager vurderingspolitikk vil virke.)

Skattene vil i det følgende bli regnet ut i prosent av et bestemt inntektsbegrep. Dette inntektsbegrepet må velges noe vilkårlig. Det virker rimelig å ta utgangspunkt i nettoinntekten, men nettoinntektsbegrepet får jo forskjellig innhold alt etter om vi går ut fra danske, norske eller svenske skatteregler. Vi har her valgt å nytte nettoinntekten ifølge norske skatteregler (eller om vi vil: nettoinntekten etter danske skatteregler hvis vi ser bort fra ekstraordinære avskrivninger). Begrunnelsen for dette valget er at avskrivningene etter de norske skattelovene forutsetningsvis skal dekke forringelse på grunn av slit og foreldelse. Det kan derfor i en viss forstand sies at vi her ser på skatt i forhold til den «faktiske» inntekten.

1. Likevektsskatter under ulike forhold.

I dette avsnittet skal vi studere hvordan likevektsskatten etter de tre lands regler varierer med visse faktorer. Før vi går over til å omtale nærmere de faktorer vi særlig vil interessere oss for, skal vi gå litt inn på forutsetninger om bedriftens struktur og utvikling som her ligger til grunn for likevektsskattbegrepet. Hver enkelt likevektsskatt bygger på disse forutsetningene:

- (i) Investeringene, såvel i maskiner som i bygninger, vokser med en fast prosent fra år til år. (Anskaffelsesverdien av hele realkapitalen vil da — etter en tid — vokse med samme prosent. Forutsatt at bedriftene hvert enkelt år avskriver maksimalt, kan avskrivningene etter de tre lands regler uttrykkes som 3 prosenter av anskaffelsesverdien av hele realkapitalen. Dette følger av hva vi tidligere har sagt i avsnitt D.)
- (ii) Bruttoinntekten står i et fast forhold til realkapitalens anskaffelsesverdi. (Av det som er sagt ovenfor, følger at også nettoinntekten etter de tre lands regler da må bli faste andeler av realkapitalens anskaffelsesverdi; dvs. nettoinntekten

stiger arlig med samme prosent som anskaffelsesverdien av realkapitalen og bruttoinvesteringene.)

- (iii) Aksjekapitalen står i et fast forhold til realkapitalens anskaffelsesverdi. (Aksjekapital må da stige med samme prosent som bruttoinvesteringene. Ettersom dette også gjelder nettoinntekten, vil aksjekapital og nettoinntekt vokse med samme prosent.)
- (iv) Utbytteprosenten er uforandret over tiden, likeså den del av fondsopplegget som etter danske regler må betraktes som henleggelse til faste fond. (Denne forutsetningen kombinert med kommentaren til foregående punkt gjør det klart at vi må kunne beregne en likevektsskatt for hvert av de nordiske land.)

I tabell 25 er gjengitt en rekke likevektsskatter som er beregnet under disse forutsetningene. Tabell 25 tar særlig sikte på å vise hvor stor innvirkning 3 faktorer har på skattleggingen, nemlig: ekspansjonstakten, forholdet mellom bruttoinntekt og realkapitalens anskaffelsesverdi, og endelig forholdet mellom aksjekapitalen og realkapitalens anskaffelsesverdi.

Ekspansjonstakten hadde innflytelse på de likevektsskatter vi utledet i avsnitt B. Den hadde ganske stor innflytelse på de tall for avskrivninger i prosent av anskaffelsesverdi som ble utledet i avsnitt D. Vi skal derfor vente at ekspansjonstakten vil spille en rolle for likevektsskattene i tabell 25. Tabellen viser likevektsskatten når ekspansjonstakten er: 0%, 2,5%, 5% og 10% pr. år.

Forholdet mellom bruttoinntekten og realkapitalens anskaffelsesverdi blir avgjørende for hvor sterkt forskjellen i avskrivningsreglene virker inn på skattleggingsforholdene (hvis vi forutsetter et gitt forhold mellom maskinkapital og bygningskapital). Tabell 25 gir oppgaver for disse forholdstallene mellom bruttoinntekt og anskaffelsesverdi på realkapitalen: 10%, 20% og 30%. Avskrivningsreglene virker sterkest på resultatene i tabell 25 ved forholdstall på 10% og minst ved forholdstall på 30%. Dette forstar en umiddelbart — avskrivningsreglenes utforming betyr selvsagt mer for skattleggingen i kapitalkrevende næringer enn i mindre kapitalkrevende næringer.

I avsnitt B analyserte vi to faktorerets betydning for skattleggingen: ekspansjonstakt og nettoinntekt i prosent av aksjekapital. Virkningen av den siste faktoren kommer i tabell 25 fram på en mer indirekte måte. Vi fastsetter her forholdet mellom realkapitalens anskaffelsesverdi og aksjekapitalen. Når dette i tillegg til ekspansjonstakten og forholdet mellom bruttoinntekt og aksjekapital er fastlagt, blir nettoinntekten i forhold til aksjekapitalen entydig bestemt for hvert land. I tabell 25 har vi for hver ekspansjonstakt og hvert forholdstall mellom *bruttoinntekt* og realkapitalens anskaffelsesverdi beregnet likevektsskatter for tre alternative forholdstall mellom *aksjekapital* og realkapitalens anskaffelsesverdi. Disse er valgt slik at aksjekapitalen i forhold til realkapitalens anskaffelsesverdi utgjør henholdsvis 30%, 45% og 70%. For å hjelpe leseren med å knytte dansk nettoinntekt og aksjekapital som indirekte er forutsatt i tabell 25.

Tabell 25.

Likevektsskatt i prosent av inntekt eller ordinære avskrivninger.

Ekspan- sjonstakt prosent pr. år %	Aksjekapitalen i prosent av anskaffelses- verdien for realkapitalen %	Inntekt for avskrivninger i prosent av anskaffelsesverdien for realkapitalen											
		10%			20%			30%					
		Dan- mark %	Norge %	Sve- rige %	Dan- mark %	Norge %	Sve- rige %	Dan- mark %	Norge %	Sve- rige %			
0	30	23,3	57,5	6,2	56,0	41,0	57,5	6,3	56,0	51,4	57,8	8,7	56,0
0	45	16,7	57,7	8,1	56,0	38,2	57,4	5,1	56,0	45,8	57,5	6,8	56,0
0	70	15,3	58,1	11,7	56,0	31,6	57,3	5,3	56,0	39,5	57,5	5,5	56,0
2,5	30	17,7	55,7	5,8	51,5	41,4	56,5	4,5	51,8	50,4	57,1	5,1	55,4
2,5	45	12,6	55,7	7,7	51,5	35,9	56,1	4,4	51,8	43,8	56,7	4,6	55,4
2,5	70	9,1	56,0	11,3	51,5	29,5	55,9	4,8	51,8	37,9	56,2	4,5	55,4
5	30	12,7	53,9	5,5	46,7	39,1	55,1	3,7	53,3	47,2	55,6	3,7	54,4
5	45	9,0	53,9	7,4	46,7	33,6	54,7	3,9	53,3	41,9	55,2	3,7	54,4
5	70	6,6	51,0	10,8	46,7	27,6	54,2	4,4	53,3	36,2	54,8	3,8	54,4
10	30	5,4	50,8	5,0	37,7	33,7	51,8	2,9	50,1	43,0	52,3	2,6	52,0
10	45	4,1	50,3	7,0	37,7	28,8	51,5	3,2	50,1	38,2	51,9	2,8	52,0
10	70	4,0	48,6	10,4	37,7	22,8	51,1	3,8	50,1	33,0	51,5	3,1	52,0

Vi har nå omtalt de tre faktorer som vi i tabell 25 særlig har tatt sikte på å analysere virkningene av. Som vi har sett i tidligere avsnitt, er det imidlertid flere faktorer enn disse tre som har betydning for skattleggingen.

For norsk skatt vet vi eksempelvis at utbytteprosenten virker inn på resultatet. I tabell 25 har vi ikke gått ut fra en fast utbytteprosent for alle regneeksemplene. Vi har derimot hele veien forutsatt at forholdet mellom utbytteprosenten og fond i prosent av inntekt skal være 0,02 (når fondene tilsvarer det likevektsskatten forutsetter). Tabell 27 er et supplement til tabell 25. Her pavises for endel av regneeksemplene hvordan resultatet avhenger av våre forutsetninger om utbytte, idet vi her har beregnet maksimale og minimale likevektsskatter (jfr. avsnitt B).

Den danske skatten påvirkes av avsetninger til faste fond eller utbyttebetalinger fra slike fond. I tabell 25 har vi gått ut fra at hele den nettodisponible inntekten nyttes til utbytte m. v. Vi viser ellers til vår omtale av dette problemet i avsnitt B.

Endelig skal det nevnes at vi i tabell 25 har regnet med at anskaffelsesverdien av maskiner utgjør 50% av realkapitalens samlede anskaffelsesverdi. Ordinære avskrivningssatser på maskiner i Danmark og Norge er satt til 10%. Som avskrivningssats på bygninger har vi brukt 2,5% i alle tre landene. I Danmark og Sverige går vi ut fra at det avskrives maksimalt i hvert enkelt år. For samtlige land viser skatteprosentene den skatt som betales i året i prosent av årets inntekt.

For en faktisk bedrift vil den norske formuesskatten over en nokså lang periode kunne avvike fra likevektsformuesskatten, selv om bedriften gjennomløper den utvikling likevektsskatten forutsetter. Dette problemet er omtalt i avsnitt B. Vi

har i tabell 25 splittet tallene for norsk skatt i likevektsinntektsskatt og likevektsformuesskatt på samme måte som tidligere.

Tabell 26. *Dansk nettoinntekt i prosent av aksjekapitalen.*

Ekspansjonstakt	Aksjekapitalen i prosent av		Kol. 1	Kol. 2	Kol. 3
	anskaffelsesverdien for realkapitalen				
0	0	0			
0	30	12,5	45,8	79,2	
0	15	8,3	30,6	52,8	
0	70	5,1	19,6	33,9	
2,5	30	11,0	44,3	77,7	
2,5	15	7,3	29,6	51,8	
2,5	70	4,7	19,0	33,3	
5	30	9,2	12,5	75,8	
5	15	6,1	28,3	50,6	
5	70	3,9	18,2	32,5	
10	30	6,0	39,3	72,7	
10	15	1,0	26,2	48,4	
10	70	2,6	16,9	31,1	

La oss ta for oss de resultater tabell 25 gir. Vi skal først se på hvordan skatteprosenten varierer når aksjekapitalen i forhold til realkapitalen holdes konstant, mens inntekten før avskrivninger i forhold til realkapitalen stiger. (En vannrett linje i tabellen.)

Tabell 27. *Norsk skatt i prosent av inntekt etter ordinære avskrivninger. (Ekspansjonstakt 5%.)*

Aksjekapitalen i prosent av anskaffelsesverdien for realkapitalen	Inntekt for avskrivninger i prosent av anskaffelsesverdien for realkapitalen									
	Maksimumskatt	10%			20%			30%		
		Skatt etter forutsetn.	Mini-mumskatt	Maksimumskatt	Skatt etter forutsetn.	Mini-mumskatt	Maksimumskatt	Skatt etter forutsetn.	Mini-mumskatt	
30	66,6	59,5	57,5	62,4	58,8	53,9	61,9	59,4	53,3	
15	67,3	61,3	59,5	62,9	58,6	54,6	62,2	58,9	53,7	
70	70,6	64,8	61,0	63,7	58,6	55,6	62,8	58,6	54,4	

Dansk skatteprosent stiger under disse forutsetninger av to grunner. (i) En lite kapitalkrevende bedrift, dvs. en bedrift hvor inntekten utgjør en stor prosent av realkapitalen, vil ha mindre glede av de ekstraordinære danske avskrivninger. Når skatten regnes av inntekt etter ordinære avskrivninger, vil skatteprosenten bli

større i en slik bedrift enn i en kapitalkrevende bedrift. (ii) Under de gitte forutsetninger om aksjekapitalen vil av samme grunn dansk skattepliktig inntekt i forhold til aksjekapitalen bli større i den lite kapitalkrevende bedrift enn i den kapitalkrevende bedrift. Dette betyr at lite kapitalkrevende bedrifter sammenliknet med kapitalkrevende bedrifter på samme linje i tabell 25 kommer høyere på de danske skatteprogresjonsskalaer.

De svenske skattesatser er proporsjonale. Når skatteprosenten etter tabell 25 ligger høyere for de lite kapitalkrevende bedrifter, skyldes dette at forskjellen mellom de svenske avskrivningsreglene og de ordinære avskrivningsreglene i Danmark og Norge får mindre betydning.

I Norge er det ikke ekstraordinære avskrivninger. Inntekt etter ordinære avskrivninger faller derfor sammen med norsk skattepliktig inntekt. Avskrivningene får derfor ingen betydning for forskjellene i norske skatteprosenten i tabell 25. De relativt små ulikheter som likevel forekommer, skyldes forutsetningene om utbytte og formue i forhold til inntekt.

Av tabell 25 fremgår det også at dansk skatt varierer sterkt når inntekten holdes konstant og aksjekapitalen varierer. (En kolonne i et avsnitt med gitt ekspansjonstakt i tabellen.) Det er progresjonsreglene som slår ut.

Svensk skatteprosent er uavhengig av aksjekapitalen.

I Norge vil aksjekapitalens størrelse kunne ha en viss betydning. Det vil særlig slå ut i formuesskatten når inntekten er liten i forhold til aksjekapitalen.

Tabell 25 gir også et inntrykk av hvordan vekstraten påvirker skatteprosenten.

Dansk skatt i forhold til inntekt etter ordinære avskrivninger synker med stigende ekspansjonstakt av 3 grunner:

- (i) De ekstraordinære avskrivninger får større betydning når ekspansjonstaken er stor.
- (ii) Når aksjekapitalen er gitt, så vil skattepliktig inntekt i forhold til aksjekapitalen synke.
- (iii) Forskjellen mellom inntekten i beregningsåret og betalingsåret stiger med stigende ekspansjonstakt.

Reglene om fradrag for tidligere års skatt virker i motsatt retning. Denne regelen får mindre betydning når ekspansjonen er sterk.

I Norge synker skatten på grunn av forskjellen mellom beregningsår og betalingsår.

I Sverige er det særlig avskrivningsreglene som er årsaken til at skatteprosenten synker med stigende ekspansjonstakt.

I det eksempel vi hittil har studert, har vi hele tiden sett bort fra lagervurderingsreglene. Det er imidlertid av interesse å vite noe om hvordan resultatene kan bli modifisert om vi også trekker disse reglene inn i analysen. I tabell 28 har vi derfor sammenstilt noen tall for Danmark og Sverige fra tabell 25 med tall fra et eksempel

der lagervurderingsreglene går inn. Vi har i tabell 28 regnet med et lager hvis fulle verdi utgjør 33% av den faste realkapitalens anskaffelsesverdi — ellers bygger vi på de samme forutsetninger som i tabell 25 (alle forholdstall er de samme, bare de sees i forhold til realkapitalens anskaffelsesverdi eksklusive lager). Det er forutsatt at det danske varelageret er vurdert til 65%, mens det svenske varelageret er vurdert til 40% av den «virkelige» verdien.¹⁾

Tabell 28. *Likevektsskatter, når en trekker inn lagervurderingsreglene.*

Aksjekapital i prosent av anskaffelsesverdien av fast realkapital	Inntekt for avskrivning i prosent av anskaffelsesverdien av fast realkapital											
	10 %				20 %				30 %			
	Danmark		Sverige		Danmark		Sverige		Danmark		Sverige	
	Uten lager	Med lager	Uten lager	Med lager	Uten lager	Med lager	Uten lager	Med lager	Uten lager	Med lager	Uten lager	Med lager
Ekspansjonstakt = 2,5 % pr. år:												
%												
30	17,7	15,0			41,4	40,2			50,4	48,1		
45	12,6	10,6	51,5	43,9	35,9	34,8	54,8	52,7	43,8	43,2	55,1	54,1
70	9,1	7,2			29,5	28,5			37,9	37,2		
Ekspansjonstakt = 5 % pr. år:												
%												
30	12,7	8,3			39,1	35,4			47,2	45,5		
45	9,0	5,2	46,7	31,9	33,6	30,5	53,3	49,3	41,6	40,5	54,4	52,0
70	5,4	5,3			27,6	24,2			36,2	34,9		

Tallene i tabell 28 viser, som vi skulle vente, at de svenske skatteprosentene modifiseres sterkere enn de danske om vi tar hensyn til lagervurderingsreglene. Videre ser vi at jo større inntekten er i forhold til lagerets anskaffelsesverdi (proporsjonal med anskaffelsesverdien av realkapital), desto mindre betyr lagervurderingsreglene. Endelig vil lagervurderingsreglene få større betydning jo sterkere ekspansjonstakten er. De absolutte tall i tabell 28 er selvsagt avhengig av det forhold mellom lager og fast realkapital som vi har gått ut fra. Tall for Norge er ikke beregnet, fordi vi ikke vet hvordan norske varelager vurderingsregler praktiseres.

¹⁾ Forutsetningene kan gis forskjellige konkrete tolkninger, slik at de stemmer med de regler som faktisk gjelder — eksempelvis: (1) Vi regner med at det ikke er noen prisstigning, (2) lagringstiden er praktisk talt lik 0, eller (3) det «riktige» inntektsbegrepet forutsetter at lageret vurderes til anskaffelsespris og ikke gjenanskaffelsespris.

2. Skattenes fordeling over en konjunkturperiode.

Vi skal i dette avsnittet komme litt inn på hvordan skattene kan tenkes å variere over en konjunkturperiode. Vi tar da utgangspunkt i en jevn vekst som i foregående avsnitt, og tenker oss så at denne veksten blir avbrutt av sykliske svingninger. Skattene studeres i hvert enkelt år over den første konjunkturperiode.

Det er forutsatt at bedriftene avskriver så mye som mulig i hvert enkelt år. Bedrifter som liknes etter danske skatteregler, og i visse tilfelle også bedrifter som liknes etter svenske skatteregler, ville riktignok spare skatt på å utnytte den delvis «frie» avskrivningsretten til å jevne ut inntekten fra år til år. Dette fordrer imidlertid at bedriften på forhånd kan forutse hvordan inntekten vil utvikle seg i årene fremover. I de fleste tilfelle svarer derfor vår forutsetning kanskje bra til hvordan bedriftene faktisk vil innrette seg. En sterkere innvending mot de nedenstående beregninger er at vi bare får studert et spesielt tilfelle.

Vi tenker oss en bedrift eller bransje hvor aksjekapital, inntekter, investeringer og formuen i Norge gjennom en årrekke har steget med 2,5% pr. år. Dette har foregått så lenge at skatteprosenten har nådd likevektsnivået. I det første året (år 1) i den periode vi undersøker, er skatteprosenten på likevektsnivået.

I de nærmeste 8 årene svinger investeringene i maskiner omkring en ekspansiv trend. (Sinus-svingninger.) Trendverdiene tilsvarer en vekst i investeringene på 2,5% pr. år. De maksimale utslagene i investeringene har vi kommet fram til ved å plusse på trendverdien (eventuelt trekke fra) et beløp som tilsvarer 25% av investeringen i år 1. I år 9 er investeringene i maskiner den samme som om de i svingningsperioden hadde steget med 2,5% pr. år. Investeringene i bygninger er fastlagt slik at anskaffelsesverdien av bygninger og maskiner hele tiden er like store. Inntekt før avskrivninger utgjør i utgangsåret 40% av anskaffelsesverdien for maskiner. Denne prosenten stiger så til 50 i toppåret (år 3) for deretter å synke til 30 i bunnåret (år 7). I år 9 utgjør den igjen 40%.

Aksjekapitalen i utgangsåret er fastlagt slik at inntekten etter danske avskrivninger utgjør 30% av aksjekapitalen. (Aksjekapitalen utgjør da 89% av anskaffelsesverdien på maskiner.) Videre stiger den i de to oppgangsårene med 5% pr. år. I de fire etterfølgende nedgangsårene holdes den konstant, hvoretter den igjen i to år stiger med 5% pr. år. Dette betyr at aksjekapitalen i år 9 er den samme som om den i hele perioden hadde steget med 2,5% pr. år.

Hele tiden i den perioden vi undersøker, utdeles det et utbytte på 8% av aksjekapitalen.

Karakteristisk for dette eksempelet er at inntekten hele tiden er stor nok til å dekke maksimale avskrivninger for hvert enkelt år i alle land. Vi har forutsatt at bedriftene følger en slik avskrivningspolitikk.

Tabell 29 viser et konkret eksempel på hvordan seriene kunne tenkes å se ut for at de skulle tilfredsstille de betingelsene vi har stilt opp.

Tabell 23.

År	Aksjekapital Kr.	Inntekt for avskrivninger Kr.	Investeringer	
			Maskiner Kr.	Bygninger Kr.
1	89 000	40 000	11 100	6 000
2	93 000	49 100	13 300	6 900
3	98 000	51 900	14 500	6 200
4	98 000	53 890	14 000	4 300
5	98 000	46 800	12 300	2 400
6	98 000	38 900	10 600	1 700
7	98 000	35 400	10 100	2 600
8	103 000	30 200	11 300	4 700
9	108 000	18 700	13 600	4 900
10	111 000	50 000	13 900	5 000

Diagram I viser de sluttresultater vi kommer fram til. Vi skal ta for oss hver enkelt kurve i diagrammet og prøve å forklare hvordan denne er fremkommet. Av diagram I ser vi at skatteprosenten (for betalt skatt), slik den blir etter norske regler, varierer ganske kraftig over konjunkturperioden (mellom 43 og 95%). Endel av denne variasjonen forstar vi umiddelbart skyldes betalingsordningen. Skatten er jo regnet ut dels etter inntekten 1 år tidligere, og dels etter inntekten 2 år tidligere enn skatten betales. Varierer inntekten fra år til år, er det innlysende at dette fører til variasjon i prosenten for den skatt som betales i året jamført med samme års inntekt. Ser vi på diagram II, viser dette den skatt som utliknes på årets inntekt i prosent av denne inntekten. Dette diagrammet gir oss den del av endringene i diagram I som ikke skyldes betalingsordningen. For norsk skatts vedkommende skyldes endringene i diagram II hovedsakelig formuesskattleggingen. Formuen vil utgjøre mer i forhold til inntekten i darlige år enn i gode år. Skatteprosenten blir som følge av dette noe høyere i darlige år enn i gode år. Endringene i diagram II for norsk skatt er imidlertid nokså ubetydelige. Dette innebærer at endringene i diagram I stort sett kan forklares ved betalingsordningen alene. Vi vil derfor se litt på hvordan skatteprosenten for betalt skatt hadde variert om den utliknede skatten hadde utgjort en fast andel av den inntekten den er utliknet på. I dette tilfelle skal vi vente en nedgang i skatteprosenten i oppgangsperioden, fordi skatten ikke «rekker» å følge med straks. Først etter at toppåret er passert, vil skattene komme så høyt at skatteprosentene blir «normale». Når nedgangen fortsetter, vil de imidlertid bli hengende etter i bevegelsen nedover, slik at skatteprosentene i denne perioden blir unormalt høye. Siste halvdel av konjunkturfasen blir et speilbilde av den første delen. En stund etter at bunnen er passert, blir skatteprosentene igjen «normale», og når inntektene så stiger videre, blir skatteprosentene igjen lave. Stort sett betyr altså stigende inntekter lav skatteprosent og synkende inntekter høy skatteprosent. Skatteprosenten vil imidlertid ikke nøyaktig slå over fra høy til lav, idet inntekten slar over fra å være stigende til å bli synkende, men omslaget i skatteprosenten vil enge endel etter. Ved norsk betalingsordning vil denne «etterslepingen» være

omkring $1\frac{1}{2}$ år. Hvis leseren jamfører det vi her har sagt med diagram I, vil han se at det stemmer bra overens med utviklingen i norsk skatteprosent over konjunkturperioden.

Går vi over til å se på danske skatter, går det fram av diagram II at utliknet skatt i prosent av den inntekten den er utliknet på (bruttoinntekt minus danske avskrivninger), varierer langt kraftigere enn tilfellet er for norsk skatts vedkommende. Bevegelsen i denne skatteprosenten kan i hovedtrekkene forklares ved regelen om at betalte skatter kan trekkes fra i skattepliktig «innkomst». Jo høyere årets inntekt ligger over fjorårets inntekt,¹⁾ desto større blir skatten. Jo mindre årets inntekt er i forhold til fjorårets inntekt,¹⁾ desto mindre blir skatten. I tillegg til fradragsregelen er tallene for dansk skatt i diagram II også påvirket av de danske progresjonsreglene. I dårlige år er inntekten lav i forhold til aksjekapitalen, og dette bidrar til å senke skatteprosenten noe i disse årene. I gode år vil progresjonsreglene derimot bidra til å heve skatteprosenten.

Sluttresultatene i diagram I viser skatten i forhold til bruttoinntekten minus normale avskrivninger. Av diagram III, som viser avskrivningene i de tre land, kan vi utlede hvordan den danske nettoinntekten varierer i forhold til dette inntektsbegrepet. De danske avskrivningene er høye i forhold til normale avskrivninger i høykonjunkturårene. Dette skyldes selvsagt adgangen til ekstraordinære avskrivninger de første årene etter anskaffelsen av et driftsmiddel. Noen år etter at nedgangen har satt inn, vil det på den annen side være få driftsmidler å avskrive ekstraordinært på. Hvis konjunkturperioden er noenlunde lang, fører altså de danske avskrivningsreglene til lav beskatning av inntektene i gode år (særlig mot slutten av høykonjunktura), og høy beskatning av inntekten i dårlige år (særlig mot slutten av lavkonjunktura). Om denne tendensen er sterkere eller svakere enn den motsatte tendens som skyldes progresjonsreglene, vil blant annet avhenge av hva realkapitalen og aksjekapital utgjør i forhold til inntekten.

Vi har nå omtalt hver for seg: (1) hvordan utviklingen over konjunkturperioden er for dansk skatt regnet i prosent av den nettoinntekt den utliknes på, og (2) hvordan de danske avskrivninger varierer over konjunkturperioden jamført med «normale» avskrivninger. Utviklingen for dansk skatt i diagram I skyldes et samspill mellom disse to faktorene og virkningene av den danske betalingsordningen. Isolert sett virker den danske betalingsordningen omtrent som den norske: Stigende inntekt virker stort sett til lav skatteprosent, og synkende inntekt virker til høy skatteprosent — omslaget i skatteprosent henger imidlertid litt etter omslaget i inntekt. («Forsinkelsen» i omslaget for skatteprosenten er mindre ved dansk skatt enn ved norsk, nemlig 1 år. Dette skyldes at de danske skattene gjennomsnittlig forfaller tidligere til betaling enn de norske.) Av diagram I ser vi at variasjonene i dansk skatteprosent for betalt skatt er mindre enn de er for Norge (også relativt). Årsaken

¹⁾ Resonnementet er her noe forenklet. Egentlig skulle vi ha sagt «den skatt som utliknes på fjorårets inntekt» i stedet for «fjorårets inntekt».

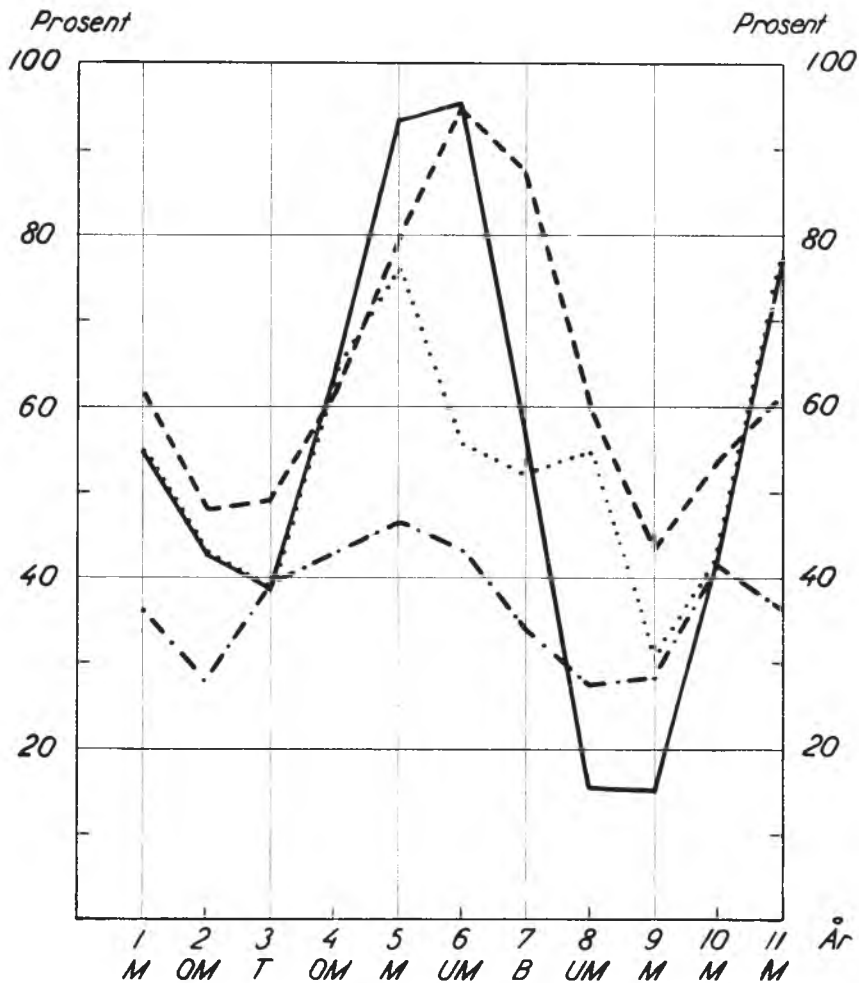
Diagram 1. Skatt i prosent av inntekt etter ordinære avskrivninger.

— Svensk skatt når forskottslikning skjer på grunnlag av siste avsluttede regnskap i alle år

..... Svensk skatt når inntekt i visse år forskottsansettes direkte

--- Norsk skatt.

----- Dansk skatt.

M = Normalt år konjunkturmessig sett

OM = Over middels

UM = Under middels

T = Toppår

B = Bunnår

Diagram II. Utlignet skatt i pst. av henholdsvis dansk, svensk og norsk nettinntekt.

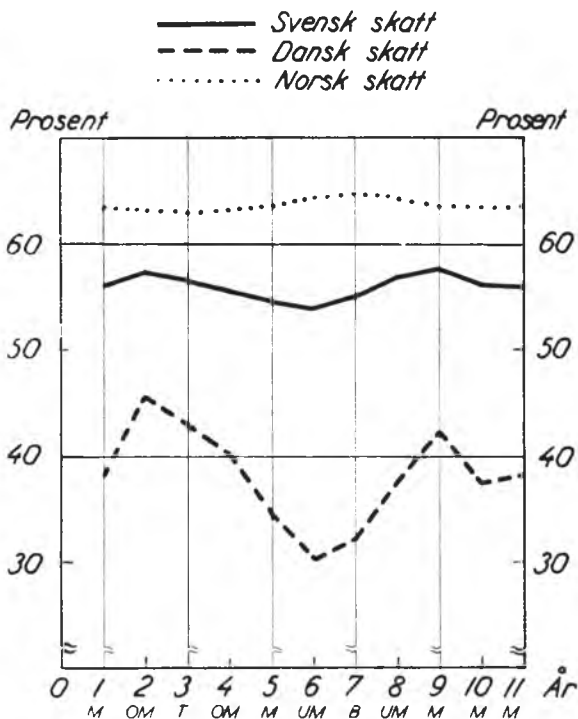
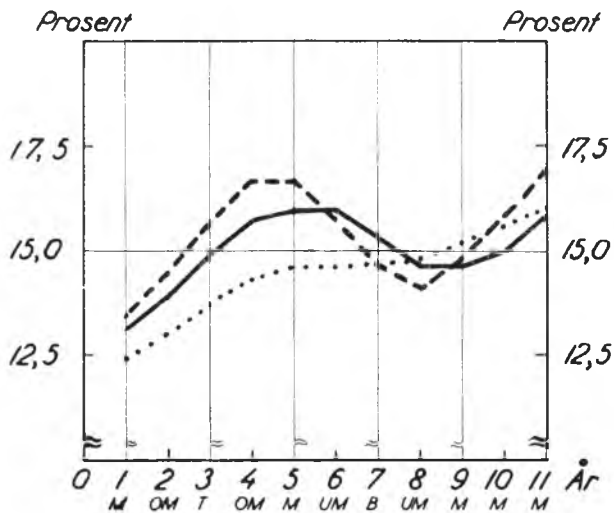

Diagram III. Avskrivninger (pst. av realkapital, ansaffelsesverdi i år 1).

til dette må være at virkningene av betalingsordningen og de andre faktorene til dels oppveier hverandre.

Utviklingen i svensk skatt ifølge diagram I kan best analyseres på en noe annen måte enn kurvene for norsk og dansk skatt. For svensk skatt er det nemlig — i den utstrekning forskottsskatten regnes ut etter arsregnskapet for 2 år tidligere enn det året skatten gjelder — hensiktsmessig å se betalingsordningen og fradragreglene under ett. (Jfr. den prikk-strekete kurve.) Tar vi hensyn til fradragregelen og at bedriften samtidig som den betaler forskottsskatt (basert på regnskap for 2 år tidligere) også betaler endelig skatt for 2 år tidligere, kan det vises at betalt skatt kan regnes ut slik:

$$\begin{aligned} \text{Betalt skatt} &= 118\% \text{ av skattegrunnlaget (dvs. bruttoinntekt} \div \text{ svenske avskrivninger) 2 år tidligere.} \\ &\div 6\% \text{ av skattegrunnlaget 3 år tidligere.} \\ &\div 56\% \text{ av skattegrunnlaget 4 år tidligere.} \end{aligned}$$

Jamføres kurvene for betalt skatt etter denne regelen med utviklingen i skattegrunnlaget, får en forklart hovedtrekkene i diagram I. En går da bare fram på tilsvarende måte som ved analysen av den norske betalingsordningen. En modifikasjon må imidlertid gjøres til de resultatene en derved kommer fram til. Kurvene i diagram I viser nemlig skatten i forhold til bruttoinntekt \div «normale» avskrivninger, og ikke i forhold til svensk skattegrunnlag.

I forhold til normale avskrivninger beveger de svenske avskrivninger seg stort sett som de danske. (Jfr. diagram II.) I vårt eksempel slår de imidlertid ikke like sterkt ut, og de reagerer litt tregere på omslaget. Hadde vi studert et eksempel med lengre konjunkturperiode, ville de svenske avskrivningsreglene ha virket i retning av lav skatt i begynnelsen av nedgangen og til høy skatt i begynnelsen av oppgangen. I vårt eksempel kommer imidlertid begge virkninger senere i konjunkturforløpet — den sistnevnte virkningen endog først etter at konjunktursvingningene er opphørt.

(I diagram I har vi også en annen kurve for Sverige (smastrekete kurve.) Det er mulig at den svenske betalingsordningen virker slik at forskottsskatten oftest bygger på siste regnskap når inntektene stiger, men oftest på mer realistiske oppgaver når inntektene synker. Likningsmyndighetene kan jo vanskelig påstå at en bedrifts inntekter vil stige, men bedriften vil av og til selv kunne påvise at inntektene vil synke. Den smastrekete kurven angir resultatene hvis den faktiske praksis i Sverige er slik som vi har antydnet her. I hvert fall i første del av nedgangen blir skattene lavere ved denne praksis enn ved den vi tidligere studerte. Senere i nedgangsperioden blir de høyere — fordi bedriftene her ikke får refundert ved etterlikning de beløp som ellers hadde blitt betalt inn for mye i nedgangsarene. Alt i alt varierer skatteprosenten mindre over konjunkturperioden hvis dette er gjeldende praksis, enn om den metoden vi har sett på ovenfor er den som nyttes.)

Det ville vært ønskelig om en ut fra det foregående kunne si noe generelt om hvordan bedriftsskattleggingen i de tre land vil utvikle seg over en konjunktur-

periode. Diagram I gir imidlertid ikke noe lettfattelig bilde av hvordan skattleggingen varierer med konjunkturforholdene. Hver kurve er resultatet av et samspill mellom faktorer som til dels motvirker hverandre. Vi må også huske på at resultatene i diagram I avhenger av det spesielle eksempel vi valgte å studere. Konjunkturutslagets størrelse, konjunkturperiodens lengde, forholdet mellom realkapital og inntekt osv. er nokså vilkårlig fastlagt, men valget preger likevel kurvene i diagram I. På bakgrunn av det som her er nevnt, tok den foregående analyse vesentlig sikte på å påvise hvordan følgende faktorer virker inn på skattenes variasjoner over konjunkturperioden:

Norge	Danmark	Sverige
(1) Formuesbeskatningen	(1) Fradrag for betalte skatter	(1) Avskrivninger
(2) Betalingsordningen	(2) Progresjonsregler	(2) Fradragsregel i kombinasjon med betalings-
	(3) Avskrivningsregler	ordning
	(4) Betalingsordning	

Så langt som dette, har den foregående analyse krav på interesse, fordi resultatene har generell gyldighet. Hvordan slutteffekten av disse faktorene blir, vil imidlertid variere fra tilfelle til tilfelle, og diagram I er bare et eksempel på hva slutteffekten kan tenkes å bli. Betydningen av dette poenget forsterkes vesentlig når vi tar hensyn til at bedriftene i praksis kan drive en mer eller mindre utstrakt utjamning av skattene ved hjelp av varelager vurderingene. Å belyse betydningen av dette siste forholdet har vi imidlertid funnet ugjørlig innenfor rammen av dette notatet.

3. Skattenes fordeling over bedriftens levetid.

I alminnelighet vil ikke en bedrift eksistere evig. Den startes, er i drift noen år og blir så endelig likvidert. Når en sammenlikner bedriftsskattleggingen i de 3 nordiske land, har det en viss interesse å bringe på det rene hvordan de totale skatter bedriften betaler i løpet av sin levetid, fordeles over levetiden etter de 3 lands regler. Til dette formålet er de regneeksempler vi hittil har gjennomgått, helt uegnet. Vi må da forfølge en bedrift fra starten og til bedriften blir likvidert.

Vi har i et eksempel forutsatt at bedriften varer i 100 år. Såvel investeringer som utvidelse av aksjekapital har vi antatt fordeles i relativt små årlige porsjoner. Selv om investeringer og utvidelse av aksjekapital i praksis oftest gjennomføres sjokkvis, tror en at dette har vært hensiktsmessig for det foreliggende formål. Hvis vi sammenlikner litt lengre tidsintervaller, har det nemlig liten betydning for avskrivningsbeløpet over perioden om vi forutsetter sjokkvis investering eller jevn investering. Videre har vi tidligere vist at det under visse forutsetninger ikke har noe større å bety for gjennomsnittsskatten i perioden om en forutsetter jevn vekst i aksjekapitalen istedenfor sjokkvis vekst. Ulempen ved ikke å dele opp utvidelsen i aksjekapital og veksten i investeringene i små årlige porsjoner, vil være at en

kunne få vesentlig andre resultater om en f. eks. sammenliknet tiårsperioden fra 31 til 41 år istedenfor perioden fra 30 til 40 år.

I en oppbygningsperiode på 5 år har vi regnet med en kraftig vekst i investeringene fra år til år. Investeringene fortsetter å stige helt fram til år 65, men med synkende stigningstakt. Etter noen få år med konstante investeringer begynner investeringene å synke. Fra år 80 er det ingen investeringer i bygninger, og fra år 90 har vi heller ikke regnet med investeringer i maskiner.

Inntekten har vi fastsatt etter en varierende prosent av anskaffelsesverdien for maskiner. Denne prosenten stiger fra 43% til 48% i år 40, senere synker den til 40% i år 60 og 25% i år 85. De siste årene synker den raskt ned til 0.

Aksjekapitalen stiger fram til år 50 og er senere konstant.

Utbytteutdelingen er fastlagt slik at formuen ved norsk skattlegging utgjør en stigende prosent over tiden av anskaffelsesverdien for maskiner. Forutsetningen har ført til at norsk formuesskatt i prosent av norsk skattepliktig inntekt stiger fra gjennomsnittlig 3% i det første ti-året til gjennomsnittlig 8% i ti-året fra 71 til 80 år. I de senere år vil formuesskatten utgjøre en stadig mer dominerende andel av de norske skattene.

Tabell 30 viser verdien hvert 10 år av enkelte viktige størrelser. De oppgitte verdier må bare oppfattes som eksempler på tallstørrelser som tilfredsstillende forutsetninger vi har lagt til grunn. Avgjørende for resultatene er som nevnt tidligere bare visse forholdstall.

Tabell 31 og 32 viser de resultater vi har kommet fram til.

Tabell 30.

År	Anskaffelsesverdi for maskiner 1000 kr.	Inntekt for avskrivninger 1000 kr.	Aksjekapital 1000 kr.	Norsk formue 1000 kr.
1	10	1	170	173
10	460	198	403	621
20	920	414	860	1 495
30	1 342	611	1 265	2 528
40	1 828	877	1 679	3 918
50	2 110	928	1 957	5 590
60	2 310	921	1 957	6 119
70	2 480	868	1 957	6 570
80	2 332	700	1 957	6 179
90	1 590	168	1 957	5 493
100	0	0	1 957	1 918

Av tabell 31 fremgår det at de samlede danske skatter utgjør gjennomsnittlig vel halvparten av de norske skatter. Men forskjellen varierer over levetiden. Sammenliknet med bedrifter som liknes etter norske skatteregler, betaler bedrifter som liknes etter danske regler, særlig lite skatt i startårene og i bedriftens siste leveår. Dette henger for startårenes vedkommende sammen med at danske skatteregler

tillater store avskrivninger i de første årene etter en investering. I bedriftens siste leveår vil inntekten vanligvis utgjøre lite i forhold til formuen. Den norske formuesskatten vil derfor virke til at norske bedrifter beskattes forholdsvis kraftig i disse årene.

Tabell 31. *Samlet skatt i ti-årsperioder i prosent av samlet inntekt etter ordinære avskrivninger i ti-årsperioder.*

Ti-årsperioder	Samlet skatt i prosent av samlet inntekt etter ordinære avskrivninger		
	Danmark	Norge	Sverige
1– 10	15,9	41,9	37,1
11– 20	33,6	54,9	54,5
21– 30	37,1	57,8	54,6
31– 40	39,3	59,2	55,0
41– 50	39,9	63,4	56,2
51– 60	38,6	64,2	55,6
61– 70	38,5	66,0	55,8
71– 80	37,4	68,0	56,7
81– 90	38,2	97,5	58,1
91– 100 ¹⁾	–	–	–
Gjennomsnitt i hele levetiden	37,9	64,9	55,7

¹⁾ Inntekt etter ordinære avskrivninger er negativ i denne perioden. I Danmark er skatten 0, i Norge er det noe formuesskatt og i Sverige en ubetydelig skatt fordi svensk skattepliktig inntekt ikke er 0.

Tabell 32. *Inntekt eller avskrivninger og skatter fordelt på ti-årsperioder.*

Ti-års- perioder	Inntekt + avskrivninger ¹⁾			Skatter		
	Danmark	Norge	Sverige	Danmark	Norge	Sverige
1– 20	1,0	1,6	1,3	0,7	1,0	1,1
11– 20	5,6	6,1	5,9	5,4	5,2	6,0
21– 30	9,9	10,1	9,9	9,9	9,0	9,9
31– 40	14,7	14,9	14,7	15,4	13,6	14,7
41– 50	17,3	17,5	17,4	18,4	17,1	17,6
51– 60	16,9	17,1	17,0	17,3	16,9	17,0
61– 70	15,7	15,6	15,7	15,9	15,9	15,6
71– 80	13,0	12,6	12,8	12,4	13,2	12,9
81– 90	5,3	4,5	4,9	4,6	6,8	4,7
91– 100	0,6	0,0	0,4	0,0	1,3	0,5
Sum	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

¹⁾ Negative inntekter er ikke ført til fradrag, hvis ikke dette tillates etter landets skatte-regler.

Til tross for at de svenske avskrivningsreglene tillater forholdsvis hurtige avskrivninger, beskattes i vårt eksempel de svenske bedriftene forholdsvis tungt i startårene. Dette henger sammen med den svenske betalingsordningen. Bedrifter

som liknes etter norske og danske regler vil her relativt sett ha en fordel i disse arene da inntekten stiger kraftig.

4. Skattene ved sjokkerte investeringer.

I de foregående eksempler har vi regnet med en jevn utvikling i investeringene. I dette avsnittet skal vi se på skattene i årene omkring et investeringssjokk. For å illustrere virkningen av slike sjokk har vi i to regneeksempler sett på skattenes størrelse og fordeling i en bedrifts første leveår. Mens vi tidligere hele tiden har studert de skatter som bedriften betaler i hvert enkelt år, nøyer vi oss her med å se på den skatt som i sin tid vil bli utliknet på årets inntekt. Årsaken til dette er vesentlig at det er uråd å vite hvordan den svenske betalingsordningen vil bli praktisert i bedriftens aller første leveår.

Dette første eksempelet bygger på følgende enkle forutsetninger:

- (i) I år 1 investeres det et like stort beløp i maskiner og bygninger. I de 9 neste årene er investeringene lik 0.
- (ii) Inntekt før avskrivninger er konstant i hele perioden og lik 40% av anskaffelsesverdien for maskiner.
- (iii) Aksjekapitalen er konstant og lik halvparten av anskaffelsesverdien for maskiner og bygninger.
- (iv) Utbyttet er konstant og lik 5% av aksjekapitalen.
- (v) I slutten av år 1 er norsk formue lik aksjekapital + inntekt - avskrivninger. For de senere år blir formuen beregnet ut fra de øvrige forutsetninger i eksempelet.

Tabell 33. *Utliknede skatter i prosent av inntekt eller ordinære avskrivninger.*

År	Danmark	Norge	Sverige
1	4,0	62,1	16,9
2	3,4	62,2	35,6
3	3,5	62,4	47,8
4	39,0	62,5	47,3
5	51,5	62,6	34,4
6	47,0	62,7	80,7
7	48,2	62,8	76,4
8	47,9	62,9	76,4
9	62,5	63,0	76,4
10	31,3	63,2	76,4
Sum	33,8	62,7	56,0

Tabell 34. *Prosentvis fordeling av inntekt etter avskrivninger og ullknede skatter over ti-årsperioden.*

År	Inntekt etter avskrivninger			Skatter		
	Danmark	Norge	Sverige	Danmark	Norge	Sverige
1	2,8	10,0	2,7	1,2	9,9	3,0
2	2,8	10,0	6,0	1,0	9,9	6,3
3	2,8	10,0	8,4	1,0	10,0	8,4
4	9,6	10,0	8,4	11,5	10,0	8,4
5	13,7	10,0	6,5	15,2	10,0	6,1
6	13,7	10,0	13,6	13,9	10,0	14,2
7	13,7	10,0	13,6	14,2	10,0	13,4
8	13,7	10,0	13,6	14,2	10,0	13,4
9	15,7	10,0	13,6	18,5	10,1	13,4
10	11,6	10,0	13,6	9,3	10,1	13,4
Sum	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

I Danmark og Sverige vil bedriften ha store avskrivninger og lav skattepliktig inntekt de første 4–5 år. Etter 5 år vil maskinene i Sverige være helt nedskrevet. I de senere år vil derfor skattepliktig inntekt være konstant og lik inntekt før avskrivninger ÷ avskrivninger på bygninger. I Norge vil avskrivningene og dermed skattepliktig inntekt være konstant over hele perioden.

I Danmark og Sverige vil tyngden av skattene vesentlig falle på årene i slutten av perioden, mens skattene i Norge vil være jevnt fordelt. På grunn av formuesskatten vil likevel skattene i Norge stige noe.

Det neste eksempelet bygger på følgende forutsetninger:

- (i) Det investeres et like stort beløp i maskiner hvert år. I år 1 og år 6 investeres et 5 ganger så stort beløp i bygninger. Anskaffelsesverdien for maskiner blir lik anskaffelsesverdien for bygninger i år 5 og år 10.
- (ii) Inntekten er satt til 40% av anskaffelsesverdien for maskiner.
- (iii) Aksjekapitalen er satt til halvparten av anskaffelsesverdien for maskiner og bygninger.
- (iv) Aksjeutbytte er 5% av aksjekapitalen forrige år.
- (v) Norsk formue i slutten av første år er lik aksjekapital + inntekt ÷ avskrivninger for første år. For senere år er formuen beregnet ut fra de øvrige forutsetninger i eksempelet.

Inntektene i de første årene er ikke så store at bedriften fullt ut kan utnytte reglene om ekstraordinære avskrivninger i Danmark. Det beløp av investeringene i år 1 som kan avskrives ekstraordinært, er fordelt over 5 år.

Tabell 35. *Utliknede skatter i prosent av inntekt ÷ ordinære avskrivninger.*

År	Danmark	Norge	Sverige
1	0,0	63,3	0,0
1	0,0	62,4	18,3
3	0,0	62,2	32,4
4	1,8	62,2	38,9
5	14,3	62,2	43,9
6	13,9	62,4	44,3
7	21,2	62,4	48,0
8	25,2	62,4	51,9
9	28,9	62,5	54,7
10	50,0	62,5	56,9
Sum	23,6	62,4	47,6

Karakteristisk for dette eksempelet er at vi har jevne investeringer i maskiner, mens investeringene i bygninger kommer sjokkvis. Disse forutsetningene fører til at avskrivningene i Sverige i de første årene vil bli større enn i Norge, men etter hvert vil avskrivningene bli like store. Dansk skattepliktig inntekt og danske skatter er preget av adgangen til ekstraordinære avskrivninger på bygninger. Avskrivnin-

Tabell 36. *Prosentvis fordeling av inntekt etter avskrivninger og utliknede skatter over 10-årsperioden.*

År	Inntekt etter avskrivninger			Skatter		
	Danmark	Norge	Sverige	Danmark	Norge	Sverige
1	0,0	1,2	0,0	0,0	1,2	0,0
2	0,0	3,2	1,2	0,0	3,2	1,2
3	0,0	5,3	3,4	0,0	5,3	3,6
4	2,1	7,4	5,9	0,6	7,3	6,0
5	7,0	9,4	8,6	5,7	9,4	8,7
6	9,8	10,6	10,0	6,2	10,6	9,9
7	13,4	12,6	12,8	11,4	12,7	12,8
8	17,1	14,7	16,1	15,7	14,7	16,0
9	21,2	16,8	19,4	20,5	16,8	19,3
10	29,4	18,8	22,6	39,9	18,8	22,5
Sum	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

gene på maskiner vil etter hvert nærme seg de norske og svenske avskrivningene, mens de store avskrivningene på bygninger vil slå ut i de første 4 årene etter investeringen. Når skattepliktig inntekt i de første årene er lik 0, skyldes dette de ekstraordinære avskrivninger både på maskiner og bygninger. Hadde vi sett på betalt skatt i hvert enkelt år, i stedet for den skatt som i sin tid vil bli utliknet på årets inntekt, vil prosenttallene i tabell 35 blitt endel lavere for Danmark og Norge. For Sverige ville summen av skattene over 10-årsperioden derimot blitt nærmest uforandret.

Eksemplene illustrerer samtidig noen av de problemer en ville komme opp i hvis en forutsatte sjokkvis investeringer i en eldre bedrift. Hvis en bedrift i et

enkelt år foretar en stor investering i maskiner, så vil den skattepliktige inntekten i Danmark og Sverige bli lav i de første årene etter investeringen er foretatt. Hvis det går en 6–7 år før det foretas en ny investering, vil etter hvert de norske avskrivninger bli størst, og den skattepliktige inntekten vil bli lavest i Norge.

En stor investering i bygninger påvirker ikke forskjellen mellom Norge og Sverige, fordi avskrivningsreglene for bygninger er felles. En dansk bedrift vil derimot kunne få større avskrivninger og lavere skattepliktig inntekt i de første årene. Etter en tid vil den danske bedriften ha mindre igjen å avskrive på, slik at det vil være en tendens til at den skattepliktige inntekten vil vokse i forhold til inntekten i norske og svenske bedrifter.

Kapitel IV. Konklusjon.

I innledningen hevdet vi at denne undersøkelsen tok sikte på å besvare to spørsmål:

- 1) hva de direkte skatter i hvert av de tre land etter gjeldende regler gjennomsnittlig vil utgjøre i en «normal situasjon», og
- 2) hvordan den direkte skattleggingen i de tre land endrer seg med endringer i selskapenes økonomiske forhold, f. eks. endringer i inntekten, i anskaffelsene av bygninger, maskiner, varelager m. v., i utbetalt utbytte eller i aksjekapitalens størrelse.

Det første spørsmålet forutsetter en presisering av hva som skal forstås med en «normal situasjon». En slik presisering vanskeliggjøres ved at de faktorer som påvirker skattene veksler fra land til land, eller ikke virker med samme styrke i alle land. Problemet er i denne undersøkelsen løst ved at det er gjort forutsetninger om følgende størrelser, som alle har betydning for skattens størrelse i minst ett av landene:

- (1) bruttoinntekten
- (2) aksjekapitalen
- (3) den samlede anskaffelsesverdien av eksisterende bygninger og maskiner
- (4) de årlige nyanskaffelser av bygninger og maskiner
- (5) utbyttet.

Vi har dels regnet med at disse størrelsene er uforandret fra år til år (ekspansjonstakt = 0%), dels med at de utvikler seg proporsjonalt og med en gitt stigningsprosent over en årrekke. Under uendrede skatteregler vil slike forutsetninger føre til at skatteprosentene etter noen tid stabiliserer seg på et konstant nivå (likevektsskatten).

For å få sammenliknbare tall må skattebeløpene uttrykkes i prosent av et felles inntektsbegrep. Vi har valgt skattepliktig inntekt i det år skattene blir betalt, oppgjort etter norske regler.

Likevektsskatter for hvert land er beregnet under ulike forutsetninger om ekspansjonstakten og varierende forhold mellom inntekt (før avskrivninger) og aksjekapital, og mellom inntekt og realkapital. Som eksempel på resultatet av likevektsskatteregningene gjengis nedenfor et utdrag av tabell 25. Det er her forutsatt at aksjekapitalen utgjør 45% av anskaffelsesverdien for bygninger og maskiner. Denne anskaffelsesverdien er fordelt med halvdelen på bygninger med 40 års levetid og halvdelen på maskiner med en levetid på 10 år. Videre er det regnet med at ekspansjonstakten er 5% pr. år. Utdraget gir resultatet av beregningene når inntekt før avskrivninger utgjør henholdsvis 10, 20 og 30 % av anskaffelsesverdien for eksisterende bygninger og maskiner.

Likevektsskatt når aksjekapitalen utgjør 45 % av anskaffelsesverdien for realkapitalen og ekspansjonstakten er 5 pct. pr. år.

Innt. før avskr. i pct. av anskaffelsesverdien for realkapitalen	Danmark	Norge	Sverige
pct.	pct.	pct.	pct.
10	9,0	61,3	46,7
20	33,6	58,6	53,3
30	41,9	58,9	54,4

Likevektsskatteregningene gir et generelt inntrykk av at de danske skatteprosentene ligger vesentlig lavere enn tilsvarende norske og svenske prosenter. Den innbyrdes forskjell mellom norske og svenske prosenter er gjennomgående mindre. De norske prosentene ligger stort sett noe over de svenske.

De likevektsskattene som står på midterste linje (med kursiv) i tabellen ovenfor, gir etter vårt skjønn uttrykk for det gjennomsnittlige skattenivå i nordiske industriselskaper i en «normalsituasjon». De forholdstall som er forutsatt mellom bruttoinntekt og aksjekapital, mellom bruttoinntekt og anskaffelsesverdi av realkapital osv., svarer etter den foreliggende statistikk å dømme, nokså nær til gjennomsnittsforskuldene i nordisk industri. 5% ekspansjon (i verditalle) må dessuten om lag svare til det gjennomsnittlige for industrien i de siste 50 år.

Den relative forskjellen i skatteleggingen vil ikke være tilstrekkelig karakterisert bare ved å angi en enkelt typisk skatteprosent for hvert av landene. Slik skatte-reglene er utformet i de tre land vil skatteprosentene på ulike måter variere omkring «normalnivået» fra bedrift til bedrift og fra det ene året til det andre. Dette gir bakgrunnen for det andre spørsmålet som ble reist innledningsvis.

Tabell 25 (som delvis er gjengitt ovenfor) viser hvordan skatteprosentene under bestemte betingelser varierer «lovmessig» med ekspansjonstakten og de forholdstall vi har mellom bruttoinntekt og realkapital, mellom bruttoinntekt og

aksjekapital osv. Tabellen viser tydelig hvordan gjennomsnittstallene kan dekke over en betydelig spredning. Særlig er spredningen stor i de danske skatteprosentene. Grunnen til dette er at danske skatteprosent er avhengig av forholdet mellom skattepliktig inntekt og aksjekapitalen. Endringer i dette forholdstallet vil derfor gi relativt kraftige utslag etter danske regler, mens tilsvarende norske og svenske skatteprosent vil bli uendret av denne grunn eller bare pavirket i liten grad. Det kan i denne sammenheng nevnes at når skattepliktig inntekt, oppgjort etter danske regler, når opp i over 100% av aksjekapitalen, vil danske skatteprosent ligge i nærheten av de svenske og norske prosent. Dette er i øyeblikket bare tilfelle for 1–2% av de danske selskapene, men disse selskapene har omkring 20% av den samlede nettoinntekten. Forskjellen i avskrivningsreglene pavirket også tallene. En økning i de årlige anskaffelser av bygninger og maskiner fører til større avskrivninger og lavere skatt i Sverige og Danmark sammenliknet med Norge. Denne faktoren får større betydning desto mer kapitalkrevende bedriften er. Av andre faktorer som virker inn, nevnes betalingsordningen og utbytteutbetalingene.

De forutsetningene som ligger til grunn for beregninger av likevektsskatter er så spesielle at det neppe vil være mulig å finne et eneste selskap som fullt ut tilfredsstillende betingelsene. Likevel er det sannsynlig at likevektsskattene kan karakterisere et gjennomsnittlig nivå når en følger en bedrift eller en gruppe bedrifter over en årrekke. Men det er viktig å være oppmerksom på at forutsetningene om jevn vekst dekker over særegenhetene som gjør seg gjeldende under andre forhold. En annen utvikling i en eller flere av faktorene vil ha ulike konsekvenser etter de forskjellige lands regler. Dette har vi forsøkt å illustrere i de tre siste avsnittene i kapitel III. Avsnittene er kalt «Skattenes fordeling over en konjunkturperiode», Skattenes fordeling over bedriftens levetid» og «Skattene ved sjokkerte investeringer». Karakteristisk for disse avsnittene er at vi ikke har maktet å si noe generelt om hvordan skattleggingen vil arte seg i slike situasjoner. Vi har imidlertid tidligere (i avsnitt A, B og D i kap. III) pavist visse «lovmessigheter» som gjør seg gjeldende når inntekten stiger sjokkvis, når inntekten stiger mens aksjekapitalen er konstant, når investeringene stiger sjokkvis m. v. Verdien av de siste avsnittene i kapitel III ligger i at vi her får eksempler på det totalbilde disse «lovmessighetene» kan tenkes å føre til over en konjunkturperiode, over bedriftens levetid og ved sjokkerte investeringer. Eksempelene viser at skattleggingen i et enkelt år kan være meget forskjellig fra det som tilsvare «normal»-situasjonen. (Særlig illustrerende i så henseende er vel fig. 1 som viser skattleggingen i de tre land over en konjunkturperiode.) Dette forholdet bør en også ha klart for seg ved vurderingen av tallene fra tabell 25.

Vi har innledningsvis pekt på de reservasjoner som knytter seg til de resultater som vi her har kommet fram til. En av disse reservasjonene var at vi ikke har tatt hensyn til alle ulikheter i de tre lands (formelle) skatteregler. Det viktigste i denne sammenhengen er at vi ikke har tatt hensyn til varelager vurderingsreglene ved de tallene som er gjengitt foran. Grunnen til dette er at det ikke er mulig å skaffe

materiale, som viser hvilken praksis det følges i Norge ved vurderingen av varelageret. Av andre ulike regler vi ikke har tatt hensyn til, kan nevnes avsetninger til pensjonsfond, skattleggingen av realisasjonsgevinster, behandlingen av utbytte fra andre selskaper og skattleggingen av selskaper og aksjonærer ved likvidasjon.

Tillegg I.

Skattesammenlikning ut fra innsamlede bedriftsregnskaper.

Som et ledd i arbeidet med å sammenligne skattleggingen av industriselskaper i Danmark, Norge og Sverige ble det innhentet regnskaper fra en del bedrifter i disse landene. Disse bedriftene er for de årene regnskapene omfatter, lignet etter de någjeldende skattereglene i samtlige land. Denne delen av undersøkelsen har vi ikke funnet det nødvendig å ta inn i redegjørelsen foran. Årsakene til dette vil bli omtalt nedenfor etter en kort omtale av regnskapsmaterialet, hvordan det er behandlet og de resultater vi kom fram til.

Regnskapene fra Danmark og Norge omfatter årene fra og med 1951 til og med 1955. De svenske regnskapene omfatter perioden 1950–1954. For nærmere å kunne belyse avskrivningsreglene har vi dessuten innhentet oppgaver over aldersfordelingen og anskaffelsesverdien av eksisterende bygninger og andre driftsmidler.

Regnskapene er innhentet fra følgende bransjer. (I parentes er nevnt hvilke land regnskapene kommer fra.):

- a. Fabrikasjon av elektriske forbruksartikler (Danmark, Sverige).
- b. Garverier (Danmark, Norge.)
- c. Maling- og lakkfabrikker (Norge, Sverige).
- d. Maskinfabrikker (Danmark, Norge, Sverige).

Ved beregning av skatt etter de tre lands regler er aksjekapital, inntekt før avskrivninger, nyanskaffelser etc. ifølge regnskapene lagt til grunn. Selv når disse størrelsene er gitt, kan imidlertid bedriftsledelsen påvirke størrelsen av skatten i et enkelt år eller i en gitt periode. Disse skattemessige disposisjoner er begrenset av de rammer lovreglene trekker og av de disposisjoner som er foretatt i årene før den perioden som undersøkes. Ligningen av regnskapsmaterialet gjør det altså nødvendig å forutsette noe om hvordan bedriften ville ha disponert, hvis et annet lands skatteregler hadde vært gjeldende. (Selv når en bedrift blir lignet etter sitt eget lands regler oppstår lignende problemer. Grunnen til dette er at skattereglene i alle tre land er endret i løpet av perioden, mens vi har brukt någjeldende regler for hele perioden.) Generelt har vi basert beregningene på at bedriftsledelsen innenfor rammen av visse betingelser innretter seg slik at samlet skatt over perioden blir minst mulig. Vi skal komme nærmere inn på de viktigste forutsetningene.

(1) Varelagerverdier. Vi har forutsatt at det i løpet av perioden ikke skal oppstå endringer i lagerreservene, dvs. at forskjellen mellom bokført lagerverdi og varelageret til anskaffelsespris (dagspris) skal være den samme i begynnelsen og slutten av perioden. For øvrig kan bedriften vurdere fritt innenfor lovens ramme. Denne forutsetningen innebærer at bedriften ikke utnytter eventuelle muligheter til

å redusere skattepliktig inntekt i perioden ved opplegg av lagerreserver. Lagervurderingsreglene får bare betydning ut fra synspunktet inntektsutjamning over tiden. For de norske regnskapene (bortsett fra garveriet) var det ikke mulig å skaffe opplysninger om anskaffelsesverdiene. Vi har derfor ikke kunne foreta noen korreksjoner i inntekten på grunn av lageret, bortsett fra at dansk skattepliktig inntekt er jevnet ut, ut fra den tanke at dette ville vært mulig hvis vi hadde hatt tilstrekkelige opplysninger om lageret.

(2) Avskrivningene. Vi har forutsatt at bygninger og andre driftsmidler var maksimalt nedskrevet ved periodens begynnelse. (Etter svenske regler har vi kommet fram til inngående bokførte verdi første året ved å avskrive anskaffelsene i de fire foregående år med 20% pr. år.) Også innenfor perioden har vi regnet med at det skal avskrives et beløp som samlet tilsvarer det maksimale. I tillegg til denne betingelsen er avskrivningene i et enkelt år bare bundet av lovens bestemmelser.

(3) Pensjonsfond. Vi har ikke gjort forsøk på å gjennomføre en eventuell korreksjon av denne posten, men etter alle lands regler regnet med et samlet beløp som tilsvarer det som er oppgitt i regnskapene.

(4) Utbytteutdeling og fondsopplegg. Ved beregningene av skattene etter alle lands regler har vi regnet med den fordeling med utbytte og fond som følger av regnskapene. Ved beregningene av utbytteraten etter danske regler ville en annen fordeling i mange tilfelle gitt et litt lavere skattebeløp. Vi har heller ikke tatt hensyn til de skattelettelser som etter danske og norske regler kan oppnås ved avsetninger til reservefond. (Etter danske regler reduksjon i den ordinære statsskatten mot senere eventuell «poenalbeskatning», etter norske regler en eventuell reduksjon i fondsskatten).

(5) Andre utgifter og inntekter. Ved innhenting av regnskapene tok vi sikte på å få spesifisert slike poster som blir behandlet forskjellig etter de ulike lands skatteregler. Stort sett har spesifikasjonene vært tilfredsstillende, slik at det har vært mulig å foreta eventuelle korreksjoner. Dette gjelder f. eks. kontingenter, eiendoms-skatter, utbytte av aksjer i andre selskaper etc. I enkelte få tilfelle har vi måttet foreta korreksjonene skjønnsmessig. Vi har da lagt vekt på å legge ensartede prinsipper til grunn.

(6) Ved formuesskattleggingen i Norge er realaktiverne vurdert til nedskrevet verdi etter norske avskrivningsregler. For de øvrige formues- og gjeldspostene har vi tatt utgangspunkt i regnskapsopplysningene det første året. For de senere årene blir tilveksten i nettoformuen et resultat av inntekten, skatte- og utbyttepolitikken og eventuelle endringer i aksjekapitalen. (Det er i denne sammenheng også tatt hensyn til skattefrie inntekter og ikke fradragsberettigede utgifter.)

Leseren bør merke seg at når en vil beregne direkte skatter ut fra et faktisk regnskapsmateriale etter andre regler enn de som gjaldt da regnskapene ble oppstilt, så må en gjøre en rekke forutsetninger på samme måte som når det nyttes stiliserte regnskaper. Forskjellen mellom den undersøkelsen vi omtaler her og hovedundersøkelsen på grunnlag av stiliserte regnskaper, ligger vesentlig i måten vi har valgt

ut tallene for aksjekapital, inntekt før avskrivninger, nyanskaffelser etc. Ved hovedundersøkelsen fastsatte vi disse tallene selv, slik at vi mente de ble egnet til å illustrere bestemte poenger. Her har vi akseptert de tall som de innsamlede regnskaper viser. (En viss forskjell blir det dessuten fordi vi her har tatt hensyn til visse detaljer i de tre lands skatteregler som vi så bort fra i hovedundersøkelsen.)

Tabellen nedenfor gir resultatene av arbeidet med det faktiske regnskapsmateriale.

Tabell I. *Gjennomsnittlig beregnede inntekts- og formuesskatter i pct. av norsk skattepliktig inntekt i de år skattene blir utliknet. (NB! Tallene kan, som det går fram av teksten nedenfor, ikke gjøre krav på noen almen gyldighet. De gjelder bare for de spesielle regnskaper som er undersøkt.)*

Bransjer	Danske regnsk.			Norske regnsk.			Svenske regnsk.		
	D	N	S	D	N	S	D	N	S
Elektr. forbr. artikler	28,1	61,7	46,9	—	—	—	32,4	63,8	55,8
Garverier	29,8	64,5	46,4	18,3	65,0	32,9	—	—	—
Maling og lakk	—	—	—	17,2	64,0	54,6	— ¹⁾	— ¹⁾	— ¹⁾
Maskinfabriker	38,1	60,3	48,7	31,5	63,5	57,2	25,0	60,5	57,9

¹⁾ Regnskapet til denne bedriften kan etter alle tre lands regler gjøres opp med underskott. I Norge og Sverige vil bedriften likevel få skatt. (Formuesskatt i Norge og garantibeløpet ved kommuneskattelikningen i Sverige.)

Hvor stor vekt kan tallene i tabellen ovenfor tillegges? Sett at de bedrifter vi har studert, hadde en struktur som var typisk for bransjen i det land bedriften ligger. Sett videre at de bedrifter vi har regnskaper for, hadde hatt en utvikling over de årene vi har studert som var «normal» for denne bransjen i vedkommende land. (Utviklingen i investeringer må vi tenke oss også var «normal» forut for de årene vi har studert). I dette tilfelle — men bare også da — kunne tallene i tabellen tillegges en generell gyldighet. Ifølge tabellen er dansk skatt for den danske bedriften i bransjen «elektriske forbruksartikler» 28,1 % av inntekten (dvs. inntekten iflg. norske skatteregler), mens dansk skatt for det danske garveriet er 29,8%. Hvis betingelsene ovenfor var oppfylt, kunne vi ha sluttet av disse tallene at danske skatteregler er noe strengere mot danske garverier enn mot bedrifter som produserer elektriske forbruksartikler. Av tabellen går det videre fram at det er en betydelig forskjell i skattlegging mellom det norske garveriet og det danske garveriet når begge liknes etter danske regler. Hvis betingelsene ovenfor var oppfylt, måtte denne differansen innebære at danske skatteregler ville virke langt mildere på norske garverier enn på danske (f. eks. på grunn av ulik struktur). De nødvendige betingelser for å tolke tallene på en slik måte er imidlertid ikke oppfylt. Vanskene med å skaffe regnskapsmateriale var store. Vi måtte derfor nøye oss med å bruke de regnskaper det var mulig å få tak i. En analyse av regnskapene viser at differansene i skatteprosent ifølge tabellen ovenfor, bare i liten grad kan tilskrives spesielle utviklingstendenser eller strukturelle forhold som er knyttet til bransje eller land. Differansene i skatteprosent skyldes vesent-

lig slike egenheter ved bedriftene som ikke kan føres tilbake til at de tilhører ulike bransjer, eller at de ligger i ulike land. (Særlig viktig er det eksempelvis om bedriften i de år vi studerer — eller like forut — har foretatt store investeringer).

De ni sammenstillinger av danske, norske og svenske skatteprosenter som tabell I viser, må betraktes som en samling «tilfeldig valgte» eksempler på hvordan de tre lands skatteregler kan virke i bestemte tilfelle. Ønsker vi å «forklare» differansene mellom de ni eksemplene, forutsetter dette at vi nytter resultatene fra våre systematiske studier, og at vi gransker regnskapene i detalj. (Faktorer av betydning er blant annet: når større investeringer har funnet sted, og forholdet mellom inntekt og aksjekapital). En slik gjennomgåelse ville i prinsippet være det samme som å studere kompliserte eksempler på «sjokkvirkninger» (jfr. hovedundersøkelsen). Vi har ikke funnet det nødvendig å gå inn på en slik analyse her.

Som nevnt tidligere, har vi under arbeidet med det faktiske regnskapsmaterialet tatt hensyn til en del ulikheter i skattleggingen i de tre land, som ikke ble tatt med ved de stiliserte regnskapene. Dette gjelder eksempelvis skattleggingen av kontingenter, avsetninger til pensjonsfond og utbytte av aksjer. Dessuten har vi her ved beregningene av den skattepliktige inntekten ført til fradrag eiendomsskattene i Danmark og Norge og investeringsavgiften i Sverige. Ut fra de regnskapene vi her har sett på, har vi liten grunn til å tro at disse finessene påvirker den direkte skattleggingen i nevneverdig grad. Vår hovedundersøkelse svekkes derfor neppe i vesentlig grad ved at disse tingene er utelatt.

I tabellen nedenfor gjengis de tall som ble beregnet fra regnskapsmaterialet for eiendomsskatten i Norge og Danmark og investeringsavgiftene i Sverige. Tallene har en viss selvstendig interesse. Materialet som danner grunnlaget for disse skatteberegningene var ikke tilfredsstillende, resultatene må derfor tas med sterke forbehold.

Tabell II. *Danske og norske eiendomsskatter og svensk investeringsavgift i prosent av norsk skattepliktig inntekt.*

Bransjer	Danske regnsk.			Norske regusk.			Svenske regusk.		
	D	N	S	D	N	S	D	N	S
Elektr. forbr.artikler	1,5	0,5	6,0	—	—	—	4,0	2,1	1,4
Garverier	3,4	1,9	3,1	8,7	5,2	11,6	—	—	—
Maling og lakk	—	—	—	8,8	2,4	9,0	—	—	—
Maskinfabriker	0,0	0,0	2,1	6,8	4,6	6,1	7,4	3,9	8,1

Tillegg II.

Konsekvensene av de nye avskrivningsreglene i Danmark og Norge.

Sommeren 1957 vedtok nasjonalforsamlingene i Danmark og Norge visse endringer i skattereglene for bedrifter. Enkelte av endringene har betydning for de resultater vi har kommet fram til i utredningen foran.

I Danmark er avskrivningsreglene lagt om, samtidig er det åpnet adgang

til skattefrie avsetninger til investeringsfond. Videre er reglene om skattleggingen av gevinster ved salg av driftsmidler skjerpet.

De viktigste endringene i de norske reglene gjelder også avskrivningsreglene. Av andre endringer kan nevnes utvidet adgang til betinget skattefritak for realisasjonsgevinster, utvidet adgang til overføring av underskudd, oppheving av adgangen til skattefrie avsetninger til investeringsfond, og skjerpede bestemmelser om fradrag for utgifter til representasjon og bilhold.

Vi skal i dette vedlegget gi enkelte eksempler på hvordan de nye avskrivningsreglene virker inn på resultatene.

De nye avskrivningsreglene på maskiner i Danmark minner mye om de svenske reglene. Avskrivningene skal beregnes på grunnlag av «saldoverdien» i regnskapet etter en sats som høyst skal utgjøre 30 %. (I de to første overgangsarene er de maksimale avskrivningssatsene henholdsvis 20 og 25 %). Saldoverdien er lik nedskrevet verdi av driftsmidler anskaffet i tidligere år med tillegg av anskaffelsesverdien av driftsmidler kjøpt i løpet av året og med fradrag for salgssummen av driftsmidler solgt i løpet av året. Selges driftsmidlet med tap (salgssummen mindre enn nedskrevet verdi), kan bedriften få fradrag for tapet samme år. Saldoverdien må i tilfelle reduseres med driftsmidlets bokførte verdi før avskrivningene for vedkommende år beregnes.

De nye danske regler om avskrivninger på bygninger skiller seg beregnings-teknisk lite fra de tidligere. Systemet bygger som før på en kombinasjon av ordinære avskrivninger beregnet etter en fast sats av bygningens anskaffelsesverdi og ekstraavskrivninger i de 10 første årene. 40 % av anskaffelsesverdien kan avskrives i disse første årene. I et enkelt år er ekstraavskrivningene begrenset til 10 % av anskaffelsesverdien, for øvrig kan de fordeles etter ønske innenfor 10 års perioden.

Også de norske avskrivningsreglene er basert på et system med ordinære avskrivninger og ekstra-avskrivninger. Reglene om de ordinære avskrivningene er uendret. Ved beregningen av ekstraavskrivningene skiller loven mellom tilleggsavskrivninger og åpningsavskrivninger.

Tilleggsavskrivninger kan med få unntak foretas på alle bygninger og driftsmidler som kommer inn under reglene om ordinære avskrivninger. Unntakene gjelder biler og forrretningseiendommer (kontorbygg, butikker, hotell etc.). Avskrivningsbeløpet framkommer ved at de ordinære avskrivninger forhøyes med høyst 50 % i de første 5 år etter at driftsmidlet er tatt i bruk. I et enkelt år er likevel tilleggsavskrivningene begrenset til 2 % av anskaffelsesverdien. Dette innebærer at 50 %-regelen bare kan nyttes på driftsmidler som ordinært avskrives etter en sats på 4 % eller lavere.

Åpningsavskrivninger kan bare nyttes når bedriften foretar investeringer i bygninger, anlegg og andre driftsmidler over en viss størrelse. I perioden fra og med byggearbeidet er begynt og til og med det femte året etter at anlegget er i drift, kan bedriften kreve fradrag for 25 % av den delen av driftsmidlenes

samlede kostpris som overstiger 500 000 kr. I et enkelt år skal åpningsavskrivningene ikke overstige 50 % av inntekten i vedkommende år.

I den videre framstilling forutsetter vi at bedriften bare gjør bruk av reglene om tilleggsavskrivninger, og ser bort fra åpningsavskrivningene. En må regne med at åpningsavskrivningene bare vil bli brukt i et fåtall bedrifter.

Tabellene 1 og 2 nedenfor viser resultatet etter gamle og nye regler ved en engangsinvestering. (Forutsetningene er de samme som for tabell 17 og 18 i utredningen foran.)

Tabell 1. *Avskrivninger på maskiner ved en engangsinvestering.*

År	Avskrivningsbeløpet på maskiner i pct. av anskaffelsesverdien				Sverige
	Danmark		Norge		
	Gamle regler	Nye regler	Gamle regler	Nye regler	
1	21 ² / ₃	30,0	10	12	30,0
2	21 ² / ₃	21,0	10	12	21,0
3	21 ² / ₃	14,7	10	12	14,7
4	5	10,3	10	12	14,3
5	5	7,2	10	12	20,0
6	5	5,0	10	10	0
7	5	3,5	10	10	0
8	5	2,5	10	10	0
9	0	1,7	10	10	0
10	10	4,1	10	0	0

Tabell 2. *Avskrivninger på bygninger ved en engangsinvestering.*

År	Avskrivningsbeløp på bygninger i pct. av anskaffelseverdien				Sverige
	Danmark		Norge		
	Gamle regler	Nye regler	Gamle regler	Nye regler	
1-4	11,5	12,5	2,5	3,75	2,5
5	1,5	2,5	2,5	3,75	2,5
6-24	1,5	2,5	2,5	2,50	2,5
25-37	1,5	0,0	2,5	2,50	2,5
38	1,5	0,0	2,5	1,25	2,5
39	0,5	0,0	2,5	0,00	2,5
40	2,5	0,0	2,5	0,00	2,5

Tabell 3 og 4 viser virkningene av de nye avskrivningsreglene når investeringene over en årrekke har steget med samme prosent. (Jfr. tabell 21).

Tabell 3. *Avskrivningene på maskiner i pct. av anskaffelsesverdien av inntil 10 år gamle maskiner ved jevn vekst i investeringene.*

Prosentvis økning i investeringene pr. år	Avskrivningsbeløp				Sverige
	Danmark		Norge		
	Gamle regler	Nye regler	Gamle regler	Nye regler	
0,0 pct.	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
2,5 »	10,4	10,6	10,0	10,2	10,6
5,0 »	10,9	11,1	10,0	10,3	11,2
10,0 »	11,7	12,2	10,0	10,6	12,3

Tabell 4. Avskrivninger på bygninger i pct. av anskaffelsesverdien av inntil 40 år gamle bygninger ved jevn vekst i investeringene.

Prosentvis økning i investeringene pr. år	Avskrivningsbeløp				Sverige
	Danmark		Norge		
	Gamle regler	Nye regler	Gamle regler	Nye regler	
0,0 pct.	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
2,5 »	3,0	3,3	2,5	2,6	2,5
5,0 »	3,6	4,1	2,5	2,8	2,5
10,0 »	4,7	5,5	2,5	3,0	2,5

Til slutt skal vi se på hvordan de nye avskrivningsreglene virker inn på skatteprosentene.

I konklusjonen tok vi inn et utdrag av tabell 25 (likevektsskattebergninger) og understreket visse tall som vi mente ga uttrykk for det gjennomsnittlige skattenivået i en «normalsituasjon». Tabell 5 nedenfor gir resultatet av tilsvarende beregninger etter de nye avskrivningsreglene.

Tabell 5. Likevektsskatter når aksjekapitalen utgjør 45 pct. av anskaffelsesverdien for realkapitalen og ekspansjonstakten er 5 pct. pr. år.

Innt. for avskriv. i pct. av anskaffelsesverdien for realkapitalen	Danmark		Norge		Sverige
	Gamle regler	Nye regler	Gamle regler	Nye regler	
10 pct.	9,0	7,1	61,3	56,9	46,7
20 »	33,6	32,1	58,6	57,2	53,3
30 »	41,9	41,0	58,9	58,1	54,4

Bedriftene i Danmark og Norge kan etter de nye avskrivningsreglene avskrive noe mer i driftsmidlets første leveår. Dette innebærer at det samlede avskrivningsbeløp kan bli noe større og skatteprosentene noe lavere i en ekspansjonsperiode. Virkningene er likevel så små at konklusjonene i hovedutredningen neppe hadde blitt endret, om denne hadde vært basert på de nye avskrivningsreglene.

Beskatningen av aksjeselskaper i Finland.¹⁾

I. Inntekts- og formuesskattene.

Skattbar inntekt.

Som skattbar inntekt regnes i penger mottatte og i penger malbare årlige inntekter.

Som inntekt regnes også tilfeldig salgsgevinst av løs eiendom, som selgeren har innehatt i en kortere tid enn 5 år, og av fast eiendom i en kortere tid enn 10 år, samt differansen mellom salgsverdi og nedskrevet verdi.

Som inntekt regnes ikke det utbytte innenlandsk selskap, som ikke driver handel med verdipapir, mottar fra annet selskap.

Fradrags.

Fra inntekten kan trekkes kostnader til inntekts ervervelse og bevarelse. Direkte skatter er ikke fradragsberettiget.

Avskrivninger på driftsmidler.

For driftsmidler som er anskaffet før 1. januar 1956 skjer avskrivningene i henhold til en konstant avskrivningsmetode, hvorved avskrivningsprosenten bestemmes etter den tid driftsmidlet kan utnyttes økonomisk.

De vanlige avskrivningsprosentene er:

Boligbygg og administrasjonsbygg av tre	2 ¹ / ₂ %
Boligbygg og administrasjonsbygg av stein	1 ¹ / ₂ %
Fabrikkbygninger av tre	5 %
Fabrikkbygninger av stein	2 ¹ / ₂ %
Maskiner, elektrisk-, gass- og vannledninger	8 %
Arbeidsredskap og verktøy	15 %
Forretnings- og kontorinventar	10 %
Personbiler	20 %
Laste- og rutebiler	25 %

For anskaffelsesåret tilstås bare halvparten av de ordinære årsavskrivningene.

Hvis den tid driftsmidlet kan utnyttes økonomisk er høyst tre år, kan det i sin helhet avskrives i anskaffelsesåret.

Større avskrivninger enn normalt tilstås hvis driftsmidlet nyttes i en virksomhet hvor det slites eller taper sin verdi raskere enn normalt. Regjeringen kan, når viktige almene interesser tilsier det, i enkelte tilfelle tilstå avskrivninger som er større enn de ordinære. Med støtte i en særskilt unntakslov kan det for nye skips vedkommende gjøres større avskrivninger enn normalt.

¹⁾ Utarbeidet av Finansministeriet, Avd. for Folkhushållningen, Helsingfors.

Når det gjelder andre driftsmidler enn bygninger, som er tatt i bruk etter 1. januar 1956, tilstås det for det første året 20% avskrivning på anskaffelsesverdien og for de følgende år 20% av den gjenstående verdi inntil den på denne måten beregnede avskrivning blir mindre enn om kalkylen hadde skjedd ifølge den konstante avskrivningsmetoden; hvorefter en kan gå over til det sistnevnte systemet.

Avsetninger.

Skattearets inntekter eller kostnader kan ikke overføres til et annet skatteår. Direkte avsetninger godkjennes ikke som avdragsberettigede kostnader. Visse avsetninger kan likevel gjøres i samband med lagervurdering og når det gjelder statsskatten i de tilfelle hvor midler overføres til et såkalt investeringsfond, til treforedlingsindustriens konjunkturreguleringskonto eller ved deponering av midler i Finlands Bank for anskaffelse av nye skip.

Lagervurdering.

Lagervurderingen er relativt fri, så lenge den ikke avviker fra de prinsipper for lagervurdering som bedriften har nyttet tidligere. Bindende bestillinger kan regnes inn i lageret.

Til *investeringsfondet* kan det årlig overføres skattefritt høyst halvparten av den i regnskapet fremkomne fortjeneste. Et beløp av samme størrelse som skatten må da deponeres i Statskontoret. Med Regjeringens godkjenning kan de deponerte midler heves og investeringsfondet anvendes til investeringsformål. For slike investeringer tilstås ikke senere noen rett til avskrivninger.

Om *en bedrift innen treforedlingsindustrien* deponerer sin eksportvaluta på konto i Finlands Bank, kreves det inntil videre ikke skatt på den inntekt som deponeres. I tilfelle midlene senere anvendes til formål som fremmer sysselsettingspolitikken kan de heves med Finansministeriets godkjenning. Samtidig må 62,5% av den utsatte skatten betales; resten fritas helt og holdent for skatt. Driftsmidler som anskaffes på denne måten kan avskrives i en raskere takt enn normalt.

I form av indirekte avsetninger kan midler overføres skattefritt til en av arbeidsgiveren opprettet selvstendig pensjonsstiftelse med inntil et beløp som motsvarer stiftelsens pensjonsforpliktelser. Det samme gjelder arbeidstakernes pensjonskasser.

Skattbar formue.

Som et aksjeselskaps skattbare formue regnes dets samtlige aktiva. Aksjekapitalen kan saledes ikke trekkes fra. Som skattbar formue regnes også aksjer som et selskap innehar i et annet aksjeselskap.

Andelslag beskattes på samme måte som aksjeselskap.

Nye boligbygg, visse av statens obligasjoner osv er fritatt for formuesskatt.

Skattesatsene.

Aksjeselskapene betaler:

1. Inntektsskatt til staten, som for årene 1951–53 og 1956 ble utskrevet med 32% og 1954, 1955 og 1957 med 38%.
2. Formuesskatt til staten, som for årene 1951–53 og 1956 ble utskrevet med $8\frac{0}{100}$ og 1954, 1955 og 1957 med $10\frac{0}{100}$.
3. Inntektsskatt til kommunene, som utgjorde i gjennomsnitt for 1954, det seneste år en har tilgjengelige tall for, i byene 11,82%, i «köpingar» 11,10% og i landkommunene 10,13%.
4. Inntektsskatt til kirkene, som for 1953 i gjennomsnitt var 1,16%.

II. Øvrige skatter.

Folkepensjons- og barnebidragsavgift.

Alle arbeidsgivere betaler til staten 4% av lønnsbeløpet i folkepensjons- og barnebidragsavgift.

Stempelskatten.

Ved etableringen av aksjeselskap eller ved utvidelse av aksjekapitalen skal det som stempelskatt betales 2% av den til selskapet innbetalte kapital og hvis selskapet utvider aksjekapitalen gjennom egne midler 6%. For årene 1956–59 er den nevnte skatt på 2% opphevet.

Når et aksjeselskap anskaffer fast eiendom, skal det som stempelskatt betales 12% av innkjøpsprisen.

Omsetningsskatten.

Ved anskaffelse av driftsmidler skal det betales omsetningsskatt. I prisen på maskiner osv. inngår 20% omsetningsskatt, regnet etter den pris som varen har inklusive skatten. På samme måten inngår det i anskaffelsesprisen for bygninger en omsetningsskatt til et beregnet beløp av 7–8%.

Skatten som kostnadsfaktor i Finland.¹⁾

Bedriftenes direkte skatter bestemmes dels av grunnlaget for skattepliktig inntekt og dels av den skattbare inntektens størrelse. Da de skatteprosenten som nyttes ved såvel den statlige som den kommunale inntektsskatten, er uavhengige av størrelsen av bedriftenes inntekt og i alminnelighet også av måten inntekten anvendes på (bestemmelsene angående investeringsfond utgjør det viktigste unntaket), er den skattbare inntekten normalt lik bedriftens nettoinntekt og den endelige inntektsskattens beløp proporsjonal med nettoinntekten. Nettoinntekten er lik den bokførte avkastning av bedriftens drift minus for det første de av skattemyndighetene godkjente fradrag for råstoffer og andre kostnader og for det annet avskrivningene. Ved selskapenes inntekts- og formuesskatt til staten er det for det meste blitt nyttet forhøyede skattesatser (f. eks. ble skatten for årene 1954-55 utskrevet med 38% på inntekten og 10% på formue). Ved beskatningen for skatteåret 1956 er ikke skattesatsene økt utover de i loven opprinnelig fastsatte skattesatser (32% og 8%).

Den kommunale skattebyrden varierer i overensstemmelse med størrelsen av skatteprosenten i de ulike kommuner. Det veide gjennomsnitt for skatt pr. 100 mark var for året 1954 i byene 11,82 mark, i «køpingarne» 11,10 mark og i landkommunene 10,13 mark. Bedriftene betalte også inntektsskatt til kirken; denne var for året 1953 gjennomsnittlig 1,16%.

På grunn av formuesskatten varierer skattebelastningen, sett i relasjon til nettoinntekten i de ulike bedrifter, etter forholdet mellom formue og inntekt. Formuesskatten i prosent av nettoinntekten er, om man f. eks. regner med 8% skatt, lik det nettopp nevnte forhold multiplisert med 0,8. Man kan derfor konstatere at statens inntekts- og formuesbeskatning, ved en inntektsskatt på 32% og forøvrig uendrete forhold i et selskap med la oss si en inntekt på 5% at den skattbare formue, utgjør tilsammen 48% av nettoinntekten. For en bedrift hvis inntekt utgjør 25% av den skattbare formuen, blir det tilsvarende tall for skattebyrdens størrelse 35,2%. Den skattbare inntekt for Finnlands aksjeselskaper utgjør i gjennomsnitt omkring 13% av den skattbare formue, hvorved en for helheten representativ bedrifts skatter kan beregnes å være omtrent 38% av nettoinntekten.

Også beskatningsmetoden kan foranledige ulike skattebyrder mellom de forskjellige bedrifter og de forskjellige år. Hvis således ikke forskuddsskatten stort sett viser seg å stemme med det virkelige forhold, får bedriften ved det endelige skatteoppgjøret enten betale forskjellen som gjenstår, eller den får tilbake det beløp som overstiger det riktige skattebeløp. Ved fastsettelsen av forskuddsskatten for de respektive år er utgangspunktet bedriftens inntekts- og formuesforhold ved den siste skatlegging, hvorved forskuddsbeløpet kan økes eller senkes i overensstemmelse

¹⁾ Utarbeidet av Finansministeriet, Avd. for Folkhushållningen, Helsingfors.

med den sannsynlige inntektsutvikling innen samfunnet i sin alminnelighet. For de bedrifter hvor takten i inntektsøkningen overskrider den anslatte alminnelige utviklingsprosent blir forskuddsskattebeløpet i forhold til bedriftens inntekt, i det år skatten betales, således lavere enn hva de ovennevnte prosentvise skattesatser angir. Stikk motsatt blir forholdet for de bedrifter hvor inntekten vokser langsommere enn hva som ble antatt ved fastsettelsen av forskuddsskatten eller i de tilfelle hvor det ikke blir noen inntekt i det hele tatt. Tar vi en for helheten representativ bedrift, dekker vanligvis forskuddsskatten mindre enn 100%.

Bestemmelsene angående bedriftenes investeringsfond gir mulighet for skattefritt å overføre til et særskilt investeringsfond midler for inntil 50% av skattearets fortjeneste. Motiveringen for dette har vært å utjevne investeringsvolumet fra et år til et annet under hensyn til konjunkturutviklingen. Ifølge den seneste undersøkelse av de industrielle regnskaper utgjorde skattene og skatteavsetningene for 1954 i hele industrien 16,05 milliarder mark. Deres andel av omsetningen var 2,9%, men varierte i de industrielle hovedgruppene mellom 1,4 og 5,0%. Sammenlikner en skattene og skatteavsetningene med de utbetalte lønninger blir gjennomsnittstallet for hele industrien 13,9% og marginalen innen de enkelte hovedbransjene varierer på samme måte fra 11,5 til 30,6%.

Fordi forholdet mellom en bedrifts bruttoinntekt og nettoinntekt avhenger av avskrivningsrettens omfang, er avskrivningene en viktig faktor ved belysningen av bedriftenes skattebyrde. I Finland er det tidligere benyttet et system med konstant avskrivning, hvor de alminnelige avskrivningsprosentene var for maskiner 8%, for lastebiler 25%, for personbiler 20%, for forretnings- og kontorinventar 10%, for arbeidsredskap 15%, for bygninger 1,5-5% osv. For skatteåret 1956 nytttes det for første gang et avskrivningssystem hvor fradragretten med unntak for bygninger er utvidet således at bedriften kan avskrive 20% av den gjenstående bokføringsverdi. Herved behøver dog ikke avskrivningene bli lavere i forhold til anskaffelsesverdien enn hva de ovennevnte konstante prosentsetningene forutsatte. Nedenstående oppstilling, som illustrerer det nye avskrivningssystemet når det gjelder maskiner, viser at avskrivningstiden for en maskin i Finland for tiden er 10 år.

År	Maskinens avskrivningsbeløp i prosent av anskaffelsesverdien	Samlet avskrivningsprosent
1	20,0	20,0
2	16,0	36,0
3	12,8	48,8
4	10,2	59,0
5	8,2	67,2
6	8,0	75,2
7	8,0	83,2
8	8,0	91,2
9	8,0	99,2
10	0,8	100,0

Av de indirekte skattene er det i denne sammenheng omsetningsskatten som interesserer mest. Dens andel av industriens investeringskostnader for varige driftsmidler er 20%. Omsetningsskatten påvirker kostnadene på samme måte som en øking av avskrivningsprosenten. Sammenliknet med det for årene før 1956 benyttede avskrivningssystem betydde omsetningsskatten f. eks. for maskiner det samme som en øking av avskrivningsprosenten fra 8 til 10%. Ved det nye systemet er den tilsvarende maksimale øking fra 20 til 25%, når det gjelder et nystartet selskap. For eldre bedrifter er relasjonstallet mindre og avhenger i hvert enkelt tilfelle av maskinparkens alder.

Omsetningsskattens virkninger på bedriftens prisdannelse og økonomi kan også uttrykkes slik at avskrivningene økes med 25% eller at avskrivningstiden uten endring av avskrivningsprosenten forlenges med nevnte prosenttall.

Industriarbeidernes lønn i Danmark, Finland, Norge og Sverige.¹⁾

Etter anmodning fra Nordisk Økonomisk Samarbeidsutvalg, og med sikte på å muliggjøre en sammenlikning av lønnskostnadene i de nordiske land, har Statistisk Sentralbyrå innhentet lønnsoppgaver fra de øvrige lands statistikkbyråer. For Danmark bygger oppgavene på Dansk Arbejdsgiverforenings kvartalsvise lønnsstatistikk som for 3. kvartal hvert år blir omgruppert overensstemmende med FN's internasjonale industrinomenklatur. For de øvrige land bygger oppgavene på den offisielle lønnsstatistikk som utarbeides av henholdsvis Socialministeriet for Finland, Statistisk Sentralbyrå for Norge og Socialstyrelsen for Sverige.

Den foreliggende statistikk om industriarbeidernes timefortjenester i de nordiske land gir imidlertid ikke grunnlag for sikre jamføringer for alle hovedgrupper og undergrupper i industrien. Selv om grupperingen av bedriftene i de enkelte land er lagt opp etter «International Standard Industrial Classification of all Economic Activities», kan tariffmessige og andre rent praktiske forhold gjøre det umulig for det enkelte land å følge denne gruppering helt ut.

Av disse grunner omfatter ikke alltid hovedgruppene de samme undergrupper i de fire landene, selv om en for Norges vedkommende har foretatt en del omgrupperinger av undergrupper for å få best mulig overensstemmelse med de andre landene. I Sverige omfatter for eksempel gruveindustri både kull- og malmgruver, mens en i Norge bare har oppgaver for malmgruvene. Ulikhetene i grupperingen kan også skyldes at en bransje bare finnes i et eller to av landene. Som eksempel kan nevnes at tallene for næringsmiddelindustrien i Sverige også omfatter sukkerindustrien — en industri som ikke finnes i Norge. Også plaseringen av bedrifter med en spesiell produksjon kan være forskjellig. I Norge er f. eks. kunstsilkefabrikker gruppert under kjemisk industri og celluloseindustri under treforedlingsindustri overensstemmende med bedriftenes tariffavtaler, mens de etter Standarden for næringsgruppering skulle vært gruppert henholdsvis under tekstilindustri og kjemisk industri. Slike forhold har det ikke vært mulig å korrigere for.

Den gjennomsnittlige timefortjeneste omfatter all utbetalt lønn, dvs. grunnlønn, eventuelle dyrtidstillegg, personlige tillegg, akkordfortjeneste, produksjonspremie, skift- og smusstillegg etc. og overtidstillegg. Feriepenger og lønn under sykdom er ikke tatt med. I regelen er heller ikke verdien av naturalytelser tatt med. Betaling for bevegelige helgedager er tatt med i tallene for året 1955. I 3. kvartal er det ingen slike helgedager.

Gjennomsnittlig timefortjeneste i de forskjellige land.

Gjennomsnittstallene for timefortjenesten i enkelte bransjer i de forskjellige land fremgår av tabell 1. For å muliggjøre en sammenlikning er tallene for de enkelte

¹⁾ Utarbeidet av Statistisk Sentralbyrå, Oslo.

land omregnet etter de forskjellige valutakurser og satt i forhold til de norske lønnstall.

For Sverige gjelder oppgavene hele 1955, mens tallene for Danmark og Finland gjelder 3. kvartal 1955. I tabellen har en derfor for Norge gitt tall både for hele 1955 og for 3. kvartal 1955.

Det bilde tallene i tabell 1 gir av lønnsforholdene kan sammenfattes omtrent slik:

I Danmark lå timefortjenesten for menn i 1955 i enkelte bransjer noe — opptil 6% — høyere enn i Norge, men i de fleste bransjer var timefortjenesten lavere. Vi finner en jevn spredning av tilfellene ned til 15% under timefortjenesten i tilsvarende norske bransje. Arbeidere i sementvarefabrikker tjente riktignok hele 25% mindre enn i Norge. Gjennomsnittlig lå de danske lønnstall for menn vel 5% lavere enn de norske. For kvinner var timefortjenesten bare i tre bransjer høyere enn i Norge. Resten av tilfellene fordelte seg jevnt på intervallet ned til 20% under timefortjenesten i tilsvarende norske bransje. Gjennomsnittlig lå fortjenesten ca. 10% lavere enn i Norge.

I Finland lå timefortjenesten både for menn og kvinner høyere enn i Norge for alle de bransjer som er med i tabellen. For menn fordelte tilfellene seg i intervallet 10—30% over de norske timefortjenester med vel 15% som et omtrentlig gjennomsnitt. For kvinner var spredningen noe større (fra 5 til 30%), men også her kan gjennomsnittet settes til vel 15%.

De svenske lønninger lå høyest. I forhold til Norge lå timefortjenesten for menn i de fleste tilfelle 15—25% over timefortjenesten i de tilsvarende norske bransjer med 20% som et omtrentlig gjennomsnitt. Det er da sett bort fra det helt ekstraordinære forhold for gruveindustrien der timefortjenesten i Sverige var nær 50% høyere enn i Norge. For kvinner var timefortjenesten i de fleste tilfelle 20—35% høyere enn de norske timefortjenester med 25% som et omtrentlig gjennomsnitt. Som et isolert tilfelle tjente imidlertid de svenske kvinner hele 45 % mer enn de norske innen slakteriindustrien.

Tabell 1.

Gjennomsnittlig timefortjeneste for voksne industriarbeidere

		Timefortjenesten i de respektive lands valuta				
		Norge		Danmark	Sverige	Finnland
		3. kv. 55	året 55	3. kv. 55	året 55	3. kv. 55
Gruveindustri	M	5,04 ²⁾	5,10 ²⁾	—	5,49	177
Næringsmiddelindustri	M	4,18	4,22	4,14 ³⁾	3,93	—
	K	2,84	2,89	2,65 ³⁾	2,97	—
Av dette:						
Arb. i slakterier	M	4,30	4,37	3,68	4,02	—
	K	2,78	2,86	2,37	3,00	—
Møller	M	4,42	4,50	4,01 ⁴⁾	3,91	169
	K	—	—	—	3,06	112
Bakerier og konditorier	M	4,53	4,49	4,25	4,06	—
	K	—	—	—	3,11	—
Sjokolade- og dropsfabrikker	M	4,85	4,92	4,02	4,09	170
	K	3,35	3,42	2,58	2,89	118
Bryggerier- og mineralvannfabrik	M	4,63	4,52	4,32	3,96	182
	K	3,36	3,28	3,41	3,17	124
Tobaksindustri	M	4,43	4,56	4,24	4,21	174
	K	3,26	3,34	3,31	2,98	129
Tekstilindustri	M	4,20	4,27	4,20	3,59 ⁵⁾	163
	K	3,07	3,10	2,92	2,84 ⁵⁾	120
Bekledning- og skotøyindustri	M	4,47	4,53	4,51	3,91	164
	K	3,25	3,28	2,92	2,89	118
Trevareind. ekskl. møbler	M	4,44	4,56	4,32	3,93	164
	K	3,25	3,25	2,62	3,04	112
Møbelindustri	M	4,55	4,57	4,28	3,92	161
	K	3,32	3,25	2,83	2,94	112
Papirindustri	M	4,74	4,80	4,13	—	186
	K	3,35	3,44	2,79	—	125
Av dette:						
Tresliperier og cellulosefabrikker	M	4,85	4,87	—	4,55	184
	K	3,40	3,50	—	2,88	134
Papir- og pappfabrikker	M	4,54	4,61	4,06	4,24	176
	K	3,34	3,42	2,68	3,24	127
Papirvare- og pappvarefabrikker	M	5,04	5,26	4,25	4,18	—
	K	3,35	3,43	2,82	3,13	—
Grafisk industri	M	5,44	5,56	5,41	4,77	194
	K	3,29	3,36	3,08	3,29	134
Lærwareindustri	M	4,53	4,61	4,64	3,94	—
	K	3,30	3,33	3,04	3,02	—
Gummivareindustri	M	4,75	4,86	4,47	4,28	166
	K	3,16	3,21	2,69	3,03	118

¹⁾ Kurs: Sv. kr. 138,36, D. kr. 103,47, F. mark 3,11, Oslo Børs' årsgjennomsnitt. ²⁾ Bare malmgruver. ³⁾ Ekskl. arbeidere i slakterier og bakerier i provinsen. ⁴⁾ Bare faglærte arbeidere. ⁵⁾ Inkl. kunstfiber- og silkefabrikker. ⁶⁾ Jfr. note 4. ⁷⁾ Ekskl. smergel- og slipskive-

i Danmark, Norge, Sverige og Finland.

Timefortjenesten omregnet til norske kroner etter offisiell valutakurs¹⁾

Danmark 3. kv. 55	Absolutte tall			Norge	Relative tall		
	Sverige året 55	Finland 3. kv. 55			Danmark	Sverige	Finland
—	7,60	5,50	100	—	149,0	109,1	
4,28	5,44	—	100	102,4	128,9	—	
2,74	4,11	—	100	96,5	142,2	—	
3,81	5,56	—	100	88,6	127,2	—	
2,45	4,15	—	100	88,1	145,1	—	
4,15	5,41	5,26	100	93,9	120,2	119,0	
—	4,23	3,48	100	—	—	—	
4,40	5,62	—	100	97,1	125,2	—	
—	4,30	—	100	—	—	—	
4,16	5,66	5,29	100	85,8	115,0	109,1	
2,67	4,00	3,67	100	79,7	117,0	109,6	
4,47	5,48	5,66	100	96,5	121,2	122,2	
3,53	4,39	3,86	100	105,1	133,8	114,9	
4,39	5,82	5,41	100	99,1	127,6	122,1	
3,42	4,12	4,01	100	104,9	123,4	123,0	
4,35	4,97	5,07	100	103,6	116,4	120,7	
3,02	3,93	3,73	100	98,4	126,8	121,5	
4,67	5,41	5,10	100	104,5	119,4	114,1	
3,02	4,00	3,67	100	92,9	122,0	112,9	
4,47	5,44	5,10	100	100,7	119,3	114,9	
2,71	4,21	3,48	100	83,4	129,5	107,1	
4,43	5,42	5,01	100	97,4	118,6	110,1	
2,93	4,07	3,48	100	88,3	125,2	104,8	
4,27	—	5,78	100	90,1	—	121,9	
2,89	—	3,89	100	86,3	—	116,1	
—	6,30	5,72	100	—	129,4	117,9	
—	3,98	4,17	100	—	113,7	122,6	
4,20	5,87	5,47	100	92,5	127,3	120,5	
2,77	4,48	3,95	100	82,9	131,0	118,3	
4,40	5,78	—	100	87,3	109,9	—	
2,92	4,33	—	100	87,2	126,2	—	
5,60	6,60	6,03	100	102,9	118,7	110,8	
3,19	4,55	4,17	100	97,0	135,4	126,7	
4,80	5,45	—	100	106,0	118,2	—	
3,15	4,18	—	100	95,5	125,5	—	
4,63	5,92	5,16	100	97,5	121,8	108,6	
2,78	4,19	3,67	100	88,0	130,5	116,1	

fabrikker samt finere steinforedlingsindustri. ⁸⁾ Ekskl. arbeidere med 42 timers uke. ⁹⁾ Bare faglærte i håndverket.

		Timefortjenesten i de respektive lands valuta				
		Norge		Danmark	Sverige	Finnland
		3. kv. 55	året 55	3. kv. 55	året 55	3. kv. 55
Kjemisk industri	M	4,76	4,86	4,07	4,29 ^a)	—
	K	3,19	3,27	2,67	3,01 ^a)	—
Jord- og steinvarerindustri	M	4,82	4,85	4,15	4,07 ^a)	177
	K	3,03	3,10	3,07	2,74 ^a)	118
Av dette:						
Sementfabrikker	M	5,37	5,18	4,34	4,35 ^a)	—
Sementvarerfabrikker	M	5,52	5,56	4,03	4,47	—
Steinhoggere	M	4,49	4,46	4,39 ^a)	4,00	—
Metallindustrien	M	4,81	4,87	4,66	4,48	187
	K	3,57	3,61	2,99	3,18	128

Fotnote se foregående side.

Da utviklingen siden 1955 kan ha ført til visse forskyvninger i det bilde som er tegnet her, har en i nedenstående tabell gitt en oversikt over utviklingen i den gjennomsnittlige timefortjeneste innen industrien i de enkelte land. Tallene for Danmark og Finland fram til 3. kvartal 1956 og for Norge og Sverige fram til 4. kvartal 1956 er hentet fra offentlige publikasjoner. Den senere utvikling er for Danmarks og Finnlands vedkommende anslått i brev fra henholdsvis Det Statistiske Departement i København og Byrån för Social Forskning, Socialministeriet, Helsingfors. De norske tall for 1. kvartal 1957 er anslått av Statistisk Sentralbyrå, og utviklingen i Sverige bygger på et publisert, foreløpig stigningstall fra Socialstyrelsen.

	gjennomsnitt	3. kv.	3. kv.	4. kv.	1. kv.
	1955	1955	1956	1956	1957
Danmark:					
Menn	—	100	108	—	110
Kvinner	—	100	110	—	113
Finland:					
Menn	—	100	112	—	112
Kvinner	—	100	116	—	116
Norge:					
Menn	—	100	110	114	112
Kvinner	—	100	111	113	112
Norge:					
Menn	100	—	108	112	111
Kvinner	100	—	110	112	111
Sverige:					
Menn	100	—	108	111	111
Kvinner	100	—	109	110	111

Tallene viser at lønnsutviklingen i de nordiske land har vært temmelig parallell. Forholdet mellom landenes lønnsnivå har ikke endret seg nevneverdig fra 1955 til i dag.

Timefortjenesten omregnet til norske kroner etter offisiell valutakurs¹⁾

Absolutte tall				Relative tall		
Danmark	Sverige	Finland	Norge	Danmark	Sverige	Finland
3. kv. 55	året 55	3. kv. 55				
4,21	5,94	—	100	88,4	122,2	—
2,76	4,16	—	100	86,5	127,2	—
4,29	5,63	5,50	100	89,0	116,1	114,1
3,18	3,79	3,67	100	105,0	122,3	121,1
4,49	6,02	—	100	83,6	109,9	—
4,17	6,18	—	100	75,5	111,2	—
4,54	5,53	—	100	101,1	124,0	—
4,82	6,20	5,82	100	100,2	127,3	121,0
3,09	4,40	3,98	100	86,6	121,9	123,2

Ved vurdering av lønnskostnadenes betydning for de nordiske lands gjensidige konkurransevne er det ikke tilstrekkelig bare å se på den gjennomsnittlige timefortjeneste i de enkelte land. Mange andre faktorer bør trekkes inn i bildet, bl. a. de geografiske variasjoner som gjør seg gjeldende innen de enkelte land og bedriftenes indirekte lønnskostnader.

Geografiske variasjoner i timefortjenesten innen de enkelte land.

I notat av 16. november 1956, fra Statistisk Sentralbyrå, som følger som vedlegg (2 b), er det gjort en del teoretiske betraktninger om hvorfor man også må ta hensyn til de geografiske variasjoner omkring landenes gjennomsnittlige timefortjenester. Notatet gir også de tall som det har vært mulig å skaffe til belysning av forholdet. Det er vanskelig å sammenstille tallene i en oversiktlig tabell, men det bildet tabellene i vedlegget gir, kan i tekstlig form fremstilles omtrent slik:

I Danmark ligger timefortjenesten for faglærte menn i hovedstaden rundt 20% over timefortjenesten i provinsen. For ufaglærte og for kvinner er forskjellen rundt 10%.

De finske tariffavtaler fastsetter vanligvis en lønsspredning på 12—15% mellom høyeste og laveste dyrortsgruppe. I praksis er imidlertid spredningen atskillig større. Hovedtyngden av industribedriftene faller i dyrortsgruppe I og II, og i noen grad også i III. For industri i alt tjener mannlige arbeidere i dyrortsgruppe I 28% mer enn arbeidere i dyrortsgruppe III. For kvinner i alt er forskjellen 21%. Innen de enkelte grupper er forskjellen enda større. F. eks. tjente mannlige skotøyarbeidere i dyrortsgruppe I 55% mer enn skotøyarbeidere i dyrortsgruppe III.

I Norge er timefortjenesten for menn i de fleste tilfelle 5—10% høyere i hovedstaden enn i resten av landet. For kvinner er forholdet mer uensartet, men gjennomsnittsfortjenesten for alle kvinnelige industriarbeidere ligger 8% høyere i Oslo enn i landet ellers. Timefortjenesten for menn utenfor Oslo ligger høyst på

Østlandet (ca. 5% under Oslo) og lavest på Vestlandet og i Trøndelag (ca. 10% under Oslo). Gjennomsnittsførtjenesten i de største byene utenom Oslo ligger ikke over gjennomsnittsførtjenesten for landdistriktene og de små og middelstore byer.

I Sverige er forskjellen i gjennomsnittlig timefortjeneste i laveste og høyeste dyrortsklasse 20–30%. Lønningene er gjennomgående lavest i Syd-Sverige. Innen de fleste industrier og län innen denne landsdel utgjør timefortjenesten 75–85% av timefortjenesten i hovedstaden. I Mellom-Sverige er timefortjenesten gjennomgående 80–90% av timefortjenesten i hovedstaden (høyere i Gøteborg). I de nordligste län ligger gjennomsnittsførtjenesten for alle industriarbeidere høyt på grunn av gruvedriftens og metallindustriens store betydning i disse strøk.

Indirekte lønnskostnader.

Med det omfang de indirekte lønnskostnader etter hvert har fått, særlig bedriftenes utgifter til ferie, pensjoner, lønn under sykdom og boligstønader, vil den gjennomsnittlige timefortjeneste alene kunne gi et mangelfullt bilde av lønnskostnadenes betydning for landenes konkurranseevne.

Til belysning av industriens indirekte lønnskostnader foreligger det undersøkelser for større industribedrifter foretatt av arbeidsgiverforeningene i Finland, Norge og Sverige. Tilsvarende undersøkelser er planlagt av den danske arbeidsgiverforening. De tre undersøkelser gjelder ulike år, for Finland og Sverige 1952 og for Norge 1954, men de har den fordel at de er lagt opp etter stort sett samme prinsipper slik at de er sammenliknbare. Tallene er gjengitt i tabell 2.

De indirekte lønnskostnader er i denne sammenstilling regnet i prosent av nettolønnen i de tre land. Som nettolønn regnes bokført bruttolønn fratrukket feriepengene, lønn under sykdom, permisjon og militærtjeneste.

For Norge og Sverige gjelder undersøkelsen bedrifter med 50 arbeidere og mer. Størrelsesgrensen for Finland er ikke kjent.

Tabellen viser at de indirekte lønnskostnader totalt sett har temmelig nær samme omfang i Finland, Norge og Sverige. Til supplering av tabellen kan nevnes at det i Sverige er innført obligatorisk sykestrygd etter 1952 og at denne pålegger arbeidsgiveren å dekke en del av premien.

Den vesentligste forskjell i sammensetningen av de indirekte lønnskostnader er at pensjoneringsutgiftene i Norge er noe høyere enn i Sverige og vesentlig høyere enn i Finland. På den annen side betaler arbeidsgiverne i Finland betydelige barnebidragspremier, mens denne utgift ikke forekommer i de to andre land.

Tabell 2.

Indirekte lønnskostnader i prosent av nettolønn.

	Finland pet.	Norge pet.	Sverige pet.
Feriepenger, lønn under mil.tjeneste og annen permisjon	4,8	6,5	6,5
Pensjonspremie.pensjoner og tilsk.til pensjoner, sluttgaver o.l.	1,8	6,2	1,2
Ulykkestrygd, tilsk. til privat ulykkesforsikring, lønn under bedriftsulykker	1,6 ¹⁾	0,9	
Syketrygd, tilsk. til privat sykekasse, lønn under sykdom	1,0 ²⁾	1,7	3,0
Utgifter til bedr.legeordning, dr.utgifter til baderom etc.	0,9	0,7	
Arbeidsløshetsstrygd	–	0,4	–
Restaurant og kantinevirksomhet	0,5	0,1	0,5
Utgifter til yrkesopplæring	0,3	0,3	0,3
Driftsutgifter til feriehem etc.	0,3	0,2	0,3
Utgifter til arbeidsklær o. l.	–	0,5	0,2
Barnebidragspremie	4,1	–	–
Utgifter til transport av de ansatte	0,2	0,3	
Utgifter til husleiebidrag etc.	3,4	2,0	3,5
Verdien av gratis naturalier	–	0,1	
Andre indirekte personalkostnader	1,4	0,1	
I alt	20,6	29,5	18,5

¹⁾ Olycksfallförsäkringspremier och ersättningar 1,0 + understöd till invalider, änkor, föräldrelöse barn och åldingar 0,1 + lönnen under sjukdomstid enligt § 20: Kollektiv avtalslagen 0,5.

²⁾ Understöd enligt § 5 i fattigvårdslagen 0,6 (sykdom og ulykke) + ersättningar för sjukdomstid 0,1 + sjukassaverksamhet 0,3.

Kilde: *Finland*. Memorandum av 29. september 1956 fra Finansministeriet. *Norge*. Arbeidsgiveren 26. august 1956. *Sverige*. Arbetsgivaren 15. mai 1951.

Geografiske ulikheter i industriens lønnskostnader i de nordiske land.¹⁾

Ved vurderinger av lønnskostnadenes betydning for de nordiske lands gjensidige konkurranseevne må man ta hensyn også til den geografiske spredning innen landene omkring gjennomsnittslønnen for hvert land. Skal man vurdere et lands mulighet for å ekspandere en industrigren med sikte på større eksport eller mulighetene for å stå imot økt konkurranse fra andre land, er det ikke tilstrekkelig bare å se på gjennomsnittslønnen for vedkommende industri og land i forhold til tilsvarende gjennomsnittslønn for andre land. Man må også vite noe om den geografiske spredning av lønningene. Hvis det f. eks. er muligheter for å ekspandere en industrigren nettopp i de strøk av landet som har lavest lønn, er den internasjonale konkurranseevne i virkeligheten bedre enn gjennomsnittslønnen for hele landet gir uttrykk for. På den annen side vil konkurranseevnen overfor import fra andre land være dårligere enn gjennomsnittslønnen for landet gir uttrykk for, hvis en del av industrien ligger i strøk hvor bedriftene på grunn av høyt lønnsnivå arbeider med lav fortjenestemargin.

Ønsker man å belyse statistisk hvilke geografiske lønnsforskjeller som faktisk gjør seg gjeldende i de nordiske land, møter man problemet hva som skal sammenliknes, lønnsforholdene for arbeidere med likeartet arbeid eller gjennomsnittslønnen for samtlige industriarbeidere i de enkelte strøk? Dette spørsmål oppstår fordi enkelte steder kan ha særlig sterk representasjon av industrier med høyt lønnsnivå, mens andre strøk har sterk representasjon av industrier med lavt lønnsnivå. Man kan lett få den situasjon at selv om arbeiderne i et strøk ved sammenlikning gruppe for gruppe har høyere lønn enn arbeiderne i et annet strøk, vil arbeiderne i det første strøk samlet kunne ha lavere gjennomsnittslønn enn arbeiderne på det annet sted. Dette resultat vil en kunne få om det første sted vesentlig har industrigrener med lavt lønnsnivå (f. eks. konservesindustri), mens det annet sted har sterk representasjon av industrier med høyt lønnsnivå (f. eks. grafisk industri).

Lave lønnskostnader vil, under ellers like forhold med hensyn til produktivitet, distribusjonsomkostninger o. l., bety at de bedrifter det gjelder kan selge billigere enn andre, og at de vil kunne øke produksjonen vesentlig om bare markedet er stort nok. Om man ved en undersøkelse konstaterer at lønningene i en bestemt industrigren er særlig lave i visse strøk av landet og også lavere enn lønningene i andre land, er det nærliggende å slutte at eksporten kan økes ved ekspansjon av industrien i nettopp disse strøk. Men slike undersøkelser av den geografiske lønns-spredning innen bestemte industrigrener gir bare et statisk bilde. Selv om lønnskostnadene for en industrigren er særlig lave i et distrikt og for så vidt burde kunne

¹⁾ Utarbeidet av Statistisk Sentralbyrå, Oslo.

betinge øking av produksjonen i dette distrikt, er det ikke sikkert at forholdene ligger til rette for noen produksjonsøking. Det kan f. eks. gjøre seg gjeldende materielle begrensninger av forskjellig art. Men viktig er også forholdet mellom lønnsnivået for arbeiderne i vedkommende industri og for andre arbeidere i samme distrikt. Hvis f. eks. lønningene for den industri vi betrakter er lave også i forhold til lønningene i andre industrier i distriktet, vil det være vanskelig for vår industri å skaffe seg nye arbeidere til noen øking av produksjonen. Får derimot arbeiderne i vår industri gjennomgående høyere lønn enn andre arbeidere i distriktet, vil den kunne øke sysselsettingen ved å trekke til seg både arbeidere fra de andre industrier og mesteparten av den nye arbeidskraft som kommer på markedet. Spørsmålet om et land kan øke sin eksport ved ekspansjon av produksjonen i strøk med særlig lave lønnskostnader vil derfor, på lengre sikt, være avhengig av forholdet mellom på den ene side gjennomsnittslønnen for alle arbeidere i vedkommende distrikt og, på den annen side, gjennomsnittslønnen i de øvrige land for arbeidere i den spesielle industrigren vi betrakter.

Tankegangen kan illustreres ved et konstruert eksempel. Man kan f. eks. ha konstatert at gjennomsnittslønnen innen de nordiske lands møbelindustrier er temmelig lik. Om produktiviteten i de fire land også er noenlunde den samme, vil da ikke lønns-tallene gi grunn til å vente noe økt varebytte om grensene gjøres åpne. Hvis imidlertid lønningene viser stor spredning i f. eks. Norge ved at møbelindustrien på Møre arbeider med særlig lave lønnskostnader, kan utviklingen bli annerledes. Da kan det hende at Mørebedriftenes gode konkurransevne kan føre til øking av den norske eksport og sterk produksjonsøking i Møre. En avgjørende betingelse for dette er imidlertid at møbelindustrien i Møre kan trekke til seg en større del av distriktets arbeidskraft. Og betingelsen for dette igjen er at møbelbedriftene i Møre kan gi sine arbeidere bedre lønn enn andre kan. Den relevante størrelse for hvor vidt man skal få en ekspansjon i Møre, er derfor ikke gjennomsnittslønnen for møbelarbeidere i dette distrikt, men gjennomsnittslønnen for alle arbeidere i distriktet. En betingelse for at ekspansjon skal finne sted er at denne siste gjennomsnittslønn er lavere enn gjennomsnittslønnen for møbelarbeiderne i andre land.

Å finne fram til og å analysere den geografiske struktur i industriarbeidernes lønninger som man må ta hensyn til for å foreta en realistisk undersøkelse av lønnskostnadenes betydning for de nordiske lands gjensidige konkurransevne, vil være meget arbeidskrevende. Det går langt utover intensjonene for dette notat. En søker her bare å gi en ide om omfanget av de geografiske lønnsforskjeller som gjør seg gjeldende i de nordiske land.

Ved den statistiske konstatering av hvor store disse forskjeller er, møter man spørsmålet om hvilke geografiske enheter som bør legges til grunn for en undersøkelse. Forholdet her er jo at jo mindre områder man sammenlikner, jo større spredning vil man finne i distriktenes gjennomsnittslønn. Om man beregner gjennomsnittslønnen for f. eks. hver kommune, vil disse tall sannsynligvis ha større spredning enn tilsvarende tall for fylker. Av samme grunn vil tall for gjennomsnitts-

lønnen innen enkelte dyrortsgrupper som regel vise større spredning enn tall for gjennomsnittsførtjenesten i et tilsvarende antall landsdeler.

Til belysning av den faktiske lønnsspredning i de nordiske land foreligger disse oppgaver:

Danmark. Løpende statistikk for gjennomsnittlig timefortjeneste i hovedstaden og i landet ellers. Landet ellers omfatter i denne statistikk vesentlig byer og større bymessige bebyggelser. I brev av 13. september 1956 har Det Statistiske Departement opplyst at det ved tariffavtalene som regel fastsettes felles lønn for hele provinsen, dog med unntak for jernindustrien. Departementet regner med at de lokale lønnsforskjeller innen provinsen er relativt små.

Finnland. Det skilles i den løpende lønnsstatistikk mellom timefortjenestene innen 4 dyrortsklasser. Grupperingen av de enkelte kommuner på dyrortsklasser følger ikke noen tradisjonell landsinndeling. I P. M. av 29. september 1956 fra Finansministeriet i Finland er det opplyst at avstanden mellom tariffavtalenes satser for de forskjellige dyrortsklasser som regel utgjør omkring 4—5%. Dette svarer til et spredningsintervall på 12—15 % omkring gjennomsnittslønnen for hele landet.

Norge. Norsk Arbeidsgiverforenings løpende kvartalsstatistikk skiller for hvert fag mellom gjennomsnittsførtjeneste i Oslo og i landet ellers. Statistisk Sentralbyrås lønnstillinger for 2. og 3. kvartal 1955 gir fortjenestetall for Oslo, fem andre større byer og landet ellers for en del industrigrupper. På grunnlag av lønnstillingene i 1952 har Byrådet videre beregnet gjennomsnittlig timefortjeneste for industri i alt i forskjellige landsdeler og enkelte andre større byer.

Sverige. Den svenske lønnsstatistikk gir regelmessig fortjenestetall for fire dyrortsgrupper. Fra Socialstyrelsen har en fått oversendt tall for hvert län over gjennomsnittlig timefortjeneste og utførte timeverk i 1955 i de enkelte industrigrupper.

I tabellene 1—4 er for enkelte industrier stilt sammen den statistikk som foreligger til belysning av de geografiske lønnsforskjeller. Tabellene viser den løpende statistikk som foreligger på dette område og for Norge og Sverige dessuten de sær-oppgaver som er bearbeidd for dette notat. Tallene gjelder for forskjellig tidsrom fra tabell til tabell, men dette spiller neppe stor rolle. De geografiske lønnsforskjeller innen de enkelte land er trolig stabile over forholdsvis korte tidsrom.

Tabell 1. *Timefortjeneste for industriarbeidere. Danmark 1955.*

	Hovedstad	Landet ellers	Hovedstad i pct. av lan- det ellers
	øre	øre	
Menn, faglærte:			
Pølsemakere	533	477	111,7
Skotøyarbeidere	533	457	116,6
Maskinsnekkere	528	453	116,6
Møbelsnekkere	537	454	118,3
Bokbindere	570	466	122,3

	Hovedstad ore	Landet ellers øre	Hovedstad i pbt. av lan- det ellers
Typografer	660	525	125,7
Smeder og maskinarbeidere	586	501	117,0
Alle faglærte	588	490	120,0
Menn, ufaglærte:			
Bryggeriarbeidere	468	450	104,0
Tekstilarbeidere	493	437	112,8
Garveriarbeidere	528	481	109,1
Gummiindustriarbeidere	498	481	103,5
Oljeindustriarbeidere	437	425	102,8
Glassindustriarbeidere	457	430	106,3
Jern- og metallarbeidere	478	436	109,6
Sjåfører	429	397	108,1
Alle ufaglærte	485	425	114,1
Kvinner:			
Cigararbeidere	361	317	104,0
Tekstilarbeidere	332	308	107,8
Syersker	329	298	110,4
Jern- og metallarbeidere	339	285	118,9
Alle kvinner	332	298	111,4

Kilde: «Statistikken» nr. 5 1955.

Tabell 2. *Timefortjeneste for industriarbeidere. Finland 1955.*

	Dyrstedsgrupper				I pct. av landsgj.sn.			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
	mk.	mk.	mk.	mk.				
Menn:								
Mekaniske verksteder	216	186	161	—	114,9	98,9	85,6	—
Gummifabrikker	—	162	—	—	—	100,0	—	—
Skofabrikker	208	164	131	134	126,8	100,0	81,7	81,7
Sagbruk	209	162	143	128	130,6	101,3	89,4	80,0
Papirfabrikker	209	176	166	—	120,1	101,1	95,4	—
Boktrykkerier og -binderier	202	189	160	—	103,6	96,9	82,1	—
Maling- og lakkfabrikker	—	182	—	—	—	100,0	—	—
Vaskemiddelfabrikker	—	160	142	—	—	101,3	89,9	—
Møbelfabrikker	197	159	131	119	127,1	102,6	86,5	96,1
Hele industrien	203	175	158	115	116,0	100,0	90,3	82,9
Kvinner:								
Ullvarefabrikker	126	119	108	105	107,7	101,7	92,3	89,7
Trikotasje- og strompefabrikker	142	126	102	—	110,1	97,7	79,1	—
Mekaniske verksteder	134	116	112	—	113,6	98,3	94,9	—
Sagbruk	143	113	101	94	126,5	100,0	89,4	83,2
Sjokolade- og sukkervarefabr.	117	105	—	—	103,5	92,9	—	—
Hele industrien	135	117	109	99	114,4	99,2	92,4	83,9

Kilde: Arbeitsgivarforbundets statistikk. Tallene gjelder 2. kvartal 1955.

Tabell 3.

Timefortjeneste for industriarbeidere. Norge.
a. *Lopende statistikk, 2. kvartal 1956*

	Hovedstad	Landet ellers	Hovedstad i pct. av landet ellers
	øre	øre	
Voksne menn:			
Maling- og lakkfabrikker	484	471	102,8
Gummivareindustri	505	525	96,2
Jernindustri	578	530	109,1
Bilverksteder	525	471	110,6
Radiofabrikker	529	493	107,3
Eskefabrikker	561	564	99,5
Garverier og kervarefabrikker	586	477	122,9
Skovarefabrikker	528	498	106,0
Tekstilfabrikker	487	459	106,1
Konfeksjonsfabrikker	497	478	104,0
Bryggerier o. l.	533	481	110,8
Industri i alt	557	519	107,3
Voksne kvinner:			
Maling- og lakkfabrikker	372	298	124,8
Såpefabrikker	385	304	126,6
Jernindustri	421	376	112,0
Radiofabrikker	389	407	95,6
Eskefabrikker	362	379	95,5
Skofabrikker	368	350	105,1
Tekstilfabrikker	359	346	103,8
Konfeksjonsfabrikker	364	358	101,7
Bryggerier o. l.	383	339	113,0
Industri i alt	376	347	108,4

Kilde: Arbeidsgiverforeningens statistikk.

b. *Oppgaver fra lønnsstillingen 1952.*

	Absolutte tall		Relative tall Oslo=100	
	Menn øre	Kvinner øre	Menn	Kvinner
Oslo	448	317	100,0	100,0
Østfold, Vestfold	424	294	94,6	92,7
Østlandet ellers	427	293	95,3	92,4
Sørlandet	420	282	93,8	89,0
Stavanger	403	276	90,0	87,1
Bergen	395	280	88,2	88,3
Vestlandet ellers	403	279	90,0	88,0
Trondheim	413	283	92,2	89,3
Trøndelag ellers	395	259	88,2	81,7
Nord-Norge	417	291	93,1	91,8

Kilde: Lønnsstatistikk 1952. NOS XI. 163.

c. Oppgaver fra lønnsstillingen 1955.

	Absolutte tall			Relative tall Oslo=100	
	Oslo	Bergen Trondheim Stavanger Drammen Tromsø	Landet ellers	Bergen Trondheim Stavanger Drammen Tromsø	Landet ellers
Voksne menn:	øre	øre	øre		
Slakterier	136	404	408	92,7	93,6
Bakerier, konditorier	478	428	435	89,5	91,0
Bryggerier o. l.	471	419	426	89,0	90,4
Skofabriker	502	417	457	89,0	91,0
Byggningsnekkerier	546	438	436	80,2	79,9
Avistrykkerier	703	617	554	87,8	78,8
Boktrykkerier	556	516	503	92,8	90,5
Sementvarefabrikker	578	515	477	89,1	82,5
Støperier	536	487	488	90,9	91,0
Metallvarefabrikker	504	433	466	85,9	92,5
Mekaniske verksteder	512	445	465	86,9	90,8
Bilverksteder	515	431	411	83,7	79,8
Voksne kvinner:					
Bryggerier o. l.	348	300	310	86,2	89,1
Trikotasjefabriker	353	324	318	91,8	90,1
Skofabriker	343	302	318	88,0	92,7
Papirvareindustri	355	287	358	80,8	100,8
Bokbinderier	373	305	306	81,8	82,0
Metallvarefabrikker	355	308	340	86,8	95,8
Elektroteknisk industri	367	317	328	94,6	89,4

Kilde: Statistisk Sentralbyrå.

Tabell 4. Timefortjeneste for industriarbeidere. Sverige.

a. Gruppering etter dyrstedsgrupper.

	Dyrstedsgrupper				I pct. av stedsgruppe 2		
	2 øre	3 øre	4 øre	5 øre	3	4	5
Voksne menn:							
Metall- og verkstedsindustri	399	435	497	508	109,0	124,6	127,3
Møbelfabriker	367	388	401	500	105,7	109,3	136,2
Bokbinderier	342	405	427	484	118,4	124,9	141,5
Avistrykkerier	419	461	550	597	110,0	131,3	142,5
Bakerindustri	377	387	412	448	102,7	109,3	118,8
Bryggerier m. v.	351	362	403	450	103,1	114,8	128,2
Trikotasjefabriker	345	383	384	430	111,0	111,3	124,6
Konfeksjonsindustri	348	376	409	438	108,0	117,5	125,9
Skoiindustri	359	400	400	417	111,4	111,4	116,2
Gummivarefabrikker	418	430	429	482	102,9	102,6	115,3
Farge- og oljefabriker o. l.	420	398	458	458	94,8	109,0	109,0
Industrien i alt	376	419	464	503	111,4	123,4	133,8

	Dyrstedsgrupper				I pst. av stedsgruppe 2		
	2	3	4	5	3	4	5
	øre	øre	øre	øre			
Voksne kvinner:							
Metall- og verkstedsindustri	275	296	354	353	107,6	128,7	128,4
Bokbinderier	263	299	317	313	113,7	120,5	130,4
Bakerindustri	212	293	309	318	121,1	127,7	143,8
Bryggerier m. v.	277	285	327	360	102,9	118,1	130,0
Trikotasjefabrikker	265	289	283	323	109,1	106,8	121,9
Konfeksjonsindustri	271	285	299	339	104,0	109,1	123,7
Skoinndustri	252	283	285	280	112,3	113,1	111,1
Industrien i alt	276	287	308	310	104,0	111,6	123,2

Kilde: Statistisk Årsbok for Sverige 1956.

Tabell 4. *Timefortjeneste for industriarbeidere. Sverige.*

b. Gruppering etter län 1955. Relative tall Stockholm = 100.

	Metall og verkstedsindustri	Jord- og steinindustri	Treindustri	Papir og grafisk industri	Nettvergs- og middelindustri	Tekstil og bekleidningsindustri	Kjemisk teknisk industri	Inkl. I alt
Menn:								
Stockholms stad	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Stockholms län	95,8	81,7	81,5	86,4	105,6	94,3	104,8	95,3
Uppsala län	82,1	73,5	81,5	87,1	90,3	90,7	81,5	84,1
Södermanlands län	85,0	75,6	82,0	79,6	87,3	87,4	99,0	85,2
Östergötlands län	85,6	69,4	82,2	86,4	86,2	86,5	95,6	84,2
Jönköpings län	86,3	71,0	81,2	81,5	87,1	89,3	91,8	83,9
Kronobergs län	80,4	61,4	75,9	76,5	83,6	84,6	83,2	75,8
Kalmar län	80,6	65,2	77,8	79,5	81,7	78,5	88,9	78,4
Gotlands län	70,2	68,2	72,2	101,1	83,8	78,9	—	76,0
Blekinge län	77,7	65,1	75,9	78,4	85,1	80,2	91,4	78,4
Kristianstads län	75,3	64,4	77,3	75,6	83,8	82,0	87,8	75,2
Malmöhus län	82,5	68,2	79,4	87,8	87,1	86,3	89,7	81,4
Hallands län	80,3	66,1	74,9	73,3	87,3	82,6	84,5	78,0
Göteborgs och Bohus län	97,4	68,0	83,1	86,2	92,9	92,8	99,8	93,1
Derav Göteborgs stad	99,5	79,4	88,4	89,3	96,3	92,2	102,1	97,2
Älvsborg län	87,6	73,6	77,6	80,0	86,0	83,5	101,0	80,1
Skaraborgs län	80,4	71,3	77,8	75,8	87,3	82,6	82,0	79,4
Värmlands län	83,4	73,3	80,0	82,2	93,5	98,3	79,5	84,1
Örebro län	88,9	79,7	82,0	82,2	90,5	91,7	110,7	89,1
Västmanlands län	86,5	76,4	82,7	85,3	90,3	94,1	97,9	88,2
Kopparbergs län	86,8	75,0	82,2	84,0	91,2	85,7	96,9	88,2
Gävleborgs län	87,9	75,8	83,3	85,6	89,7	85,2	91,4	87,1
Västernorrlands län	87,6	71,7	86,3	90,5	94,0	81,5	102,9	90,2
Jämtlands län	86,1	73,8	82,5	81,1	89,9	—	—	82,9
Västerbottens län	102,6	81,1	88,6	90,7	90,9	82,2	91,8	95,3
Norrbottnens län	104,8	85,8	86,5	93,1	92,9	85,7	109,4	109,6

Kilde: Tallene er beregnet i Statistisk Sentralbyrå på grunnlag av oppgaver fra Socialstyrelsen.

	Metall og verktøys- industri	Jord og sten- industri	Tre- industri	Papir og grafisk industri	Nærings- middel- industri	Tekstil og bekled- nings- industri	Kjemisk teknisk industri	Ind. i alt
Kvinner:								
Stockholms stad	100,0	—	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Stockholms län	97,4	—	111,2	95,5	103,7	88,7	92,7	96,4
Uppsala län	80,8	—	91,0	88,3	87,7	81,5	97,1	84,7
Södermanlands län	82,6	—	90,5	83,0	85,0	87,3	99,1	85,8
Östergötlands län	81,6	—	82,6	90,7	85,3	87,9	93,6	85,2
Jönköpings län	84,7	—	80,7	87,0	86,1	85,6	93,6	84,9
Kronobergs län	76,6	—	74,4	86,5	83,6	78,0	74,9	76,6
Kalmar län	80,0	—	82,6	85,9	81,0	77,7	91,2	80,3
Gotlands län	—	—	—	—	81,9	76,3	—	76,7
Blekinge län	80,5	—	91,8	83,6	80,2	77,4	—	80,8
Kristianstads län	75,0	—	88,0	86,5	80,2	83,9	81,0	81,4
Malmöhus län	78,4	—	85,3	88,3	84,7	85,9	84,8	84,7
Hallands län	84,2	—	64,6	74,0	81,3	84,7	—	81,9
Göteborgs och Bohus län	99,5	—	90,5	92,0	89,8	89,5	96,2	89,9
Derav Göteborgs stad	100,8	—	85,0	89,9	92,1	89,8	97,7	91,2
Älvsborgs län	82,1	—	80,9	84,3	87,5	88,7	96,5	6,0
Skaraborgs län	77,6	—	84,2	86,5	85,0	85,3	89,2	82,2
Värmlands län	81,6	—	82,6	88,3	92,6	81,7	—	86,0
Örebro län	90,5	—	86,4	88,1	99,7	86,7	107,9	89,9
Västmanlands län	85,5	—	81,5	79,0	90,4	88,4	—	87,9
Kopparbergs län	82,9	—	88,3	94,2	92,1	85,3	93,3	86,3
Gävleborgs län	86,1	—	85,3	81,2	88,1	82,5	83,6	84,1
Västernorrlands län	92,9	—	86,6	76,9	96,6	80,8	95,3	86,8
Jämtlands län	—	—	—	80,4	93,8	76,8	—	84,4
Västerbottens län	74,5	—	91,6	90,7	90,4	78,2	—	88,8
Norrbottnens län	—	—	83,1	75,3	96,6	76,8	—	86,8

Kilde: Tallene er beregnet i Statistisk Sentralbyrå på grunnlag av oppgaver fra Socialstyrelsen.

Tabellene 1–4 viser at det er betydelige geografiske ulikheter i industriarbeidernes timefortjeneste innen de nordiske land, særlig i Danmark og Sverige. I Danmark ligger timefortjenesten for faglærte menn i hovedstaden rundt 20% over timefortjenesten i provinsen. For ufaglærte og for kvinner er forskjellen rundt 10%.

De finske tariffavtaler fastsetter vanligvis en lønnsbredning på 12–15% mellom høyeste og laveste dyrortsgruppe. I praksis er imidlertid spredningen adskillig større. Hovedtyngden av industribedriftene faller i dyrortsgruppe I og II, og i noen grad også i III. For industri i alt tjener mannlige arbeidere i dyrortsgruppe I 28% mer enn arbeidere i dyrortsgruppe III. For kvinner i alt er forskjellen 21%. Innen de enkelte grupper er forskjellen enda større. F. eks. tjente mannlige skotøyarbeidere i dyrortsgruppe I 55% mer enn skotøyarbeidere i dyrortsgruppe III.

I Norge er timefortjenesten for menn i de fleste tilfelle 5–10% høyere i hovedstaden enn i resten av landet. For kvinner er forholdet mer uensartet, men gjennom-

snittsførtjenesten for alle kvinnelige industriarbeidere ligger 8% høyere i Oslo enn i landet ellers. Timeförtjenesten for menn utenfor Oslo ligger høyest på Østlandet (ca. 5% under Oslo) og lavest på Vestlandet og i Trøndelag (ca. 10% under Oslo). Gjennomsnittsförtjenesten i de største byene utenom Oslo ligger ikke over gjennomsnittsförtjenesten for landdistriktene og de små og middelstore byer.

I Sverige er forskjellen i gjennomsnittlig timeförtjeneste i laveste og høyeste dyrortsklasse 20—30%. Lønningene er gjennomgående lavest i Syd-Sverige. Innen de fleste industrier og län innen denne landsdel utgjør timeförtjenesten 75—85% av timeförtjenesten i hovedstaden. I Mellom-Sverige er timeförtjenesten gjennomgående 80—90% av timeförtjenesten i hovedstaden (høyere i Gøteborg). I de nordligste län ligger gjennomsnittsförtjenesten for alle industriarbeidere høyt på grunn av gruvedriftens og metallindustriens store betydning i disse strøk.

Rentens betydning for den relative konkurransevne mellom industriene i Danmark, Norge og Sverige.¹⁾

Rentesatsene varierer med den sikkerhet som stilles, med varigheten av lånet og med de låneformer som nyttes. Likeledes er det av betydning hvor låntakeren befinner seg, særlig vil det antakelig bli krevd høyere rente om lånet går til et annet land enn långiverens. Formålet med lånet er heller ikke uten betydning. Fra debitors synspunkt er det likegyldig om det han betaler kalles rente, provisjon, risikopremie eller annet. Trass i disse forskjeller i rentehøyden på forskjellige lån, er det likevel i mange tilfelle relevant å snakke om «rentenivået» i et land, idet det er forholdsvis parallelle variasjoner i de forskjellige rentesatser.

Interessen samler seg her om rentebetalingenes betydning som kostnadsfaktor for industribedriftene og dermed for deres evne til å produsere til konkurranse-dyktige priser og til å utvide eller forbedre sitt produksjonsapparat. Det er imidlertid klart at den indirekte virkning renten har på etterspørselen og andre økonomiske faktorer i mange tilfelle spiller en større rolle for bedriftenes økonomiske resultater enn deres direkte renteutgifter. Blant andre forhold som får avgjørende betydning kan nevnes bedriftenes finansielle stilling, kredittmuligheter og vurdering av fremtidsutsiktene, herunder presutviklingen.

Om rentens betydning som kostnadsfaktor, finnes bare begrensede undersøkelser. Intervju-undersøkelser, utført av Universitetet i Oxford, ga som konklusjon at bedriftene tillå rentens høyde liten betydning for deres investeringsbeslutninger. Den finske professor Meinander har i sin bok «Ränteeffekten» gitt noen tall for et utvalg av industribedrifter i 1950. Renteutgiftene utgjorde da 1,5% av omsetningsverdien. Til sammenlikning kan nevnes at lønninger utgjorde 27,6%, skatter 4,2%, avskrivninger 1,9% og nettoinntekt 2,9%. Opplysninger fra Statistisk Sentralbyrå om en regnskapsstatistikk bygd på oppgaver fra Ligningsvesenet, tyder på at tallene for norske industri-aksjeselskaper i 1954 ikke avviker vesentlig fra de ovennevnte tall for gjeldsrentenes vedkommende.

Av de tall som er nevnt ser en at de direkte renteutgifter ikke kan spille noen stor rolle for konkurransevnen hos industrien som helhet. Det er imidlertid store ulikheter mellom de forskjellige industrigrener. For bedrifter som har forholdsvis lite kapitalutstyr, og hvis lån derfor hovedsakelig begrenser seg til kortsiktige driftskreditter, blir renteutgiftene av forholdsvis liten betydning.

Annerledes stiller det seg for bedrifter med mye kapitalutstyr pr. arbeider. Jo mer kapitalintensiv bedriften er, desto tyngre veier rentebetalingene i forhold til samlede utgifter. Likeledes er kapitalutstyrets varighet av betydning.

Det kan trekkes den konklusjon at renten som kostnadsfaktor fortrinnsvis vil

¹⁾ Utarbeidet av Norges Bank.

være av betydning for industrier der kapitalinnsatsen pr. arbeider er særlig stor, og at det er langtidsrenten som må tillegges vekt i denne forbindelse.

Den mengde kapitalvarer industrien kan disponere over til investeringer, avhenger dels av størrelsen av landets samlede sparing pluss kapitaltilførsel fra utlandet, dels av hvorledes disse ressurser blir fordelt mellom forskjellige sektorer. Det er vanskelig å si noe bestemt om rentens virkning på landets samlede sparing. Det er imidlertid neppe rimelig å anta at rentendringer i særlig grad virker direkte på sparingen. Men sammen med endringer i likviditet og kredittforhold kan rentendringer få betydning for aktivitetsnivå og nasjonalinntekt, og dermed for sparingen.

Forskjellige kredittinstitutter yter lån til industrien i de nordiske land. Forretningsbankene gir i første rekke kortsiktige driftskreditter, selv om bankkredittene nok for en del brukes til investeringer i utstyr og faste anlegg. De langsiktige investeringskreditter kommer fra andre kilder, som kredittforeninger, livsforsikrings-selskaper og forskjellige fonds. Dessuten yter sparebankene i Norge en del pantelån til industri, noe som ikke er vanlig i Sverige og Danmark. I Norge yter også sparebankene en del driftskreditter til industrien.

Partialobligasjonslån blir bare brukt av store foretak når betydelige beløp legges ut, og av realkredittforeningene.

Middelsstore og små foretak er avhengige av å skaffe seg sine langsiktige kreditter som vanlige pantelån. Via realkredittforeningene får de likevel en del av de midler som skaffes gjennom utleggelse av partialobligasjonslån.

Forsikringsselskapene bevilger årlig betydelige langsiktige kreditter, og en ikke uvesentlig del av disse kreditter går til industrien. I 1955 hadde norske forsikrings-selskaper ytt lån til industri og kjøpt industriobligasjoner og aksjer for N. kr. 534 mill., mens svenske forsikringsselskapers utlån til industri i 1953 var Sv. kr. 572 mill., samtidig som selskapenes beholdninger av obligasjoner utstedt av foretak innen industri og samferdsel, utgjorde Sv. kr. 648 mill. For Danmarks vedkommende er ikke forsikringsselskapenes kreditter til industrien spesifisert, men slik utlåning skjer bare i liten utstrekning.

Av spesiell karakter er det norske «Utbyggingsfondet for Nord-Norge», som har til oppgave å bidra til utbyggingen av de nordligste fylker i Norge for å skape et bredere næringsgrunnlag i distrikter som hemmes av kapitalmangel.

Industriens kortsiktige driftskreditter ytes som nevnt i første rekke av forretningsbankene. Dette gjelder alle de nordiske land. De gjennomsnittlige utlansrenter i Norge, Sverige og Danmark er henholdsvis ca. 4,5%, 5,5% og 6,5%.

En skal ikke legge for stor vekt på oppdelingen i lånetyper, idet varigheten av lånene ofte er av temmelig formell natur. Det skjer således for en del — i alle fall i Norge — at en typisk kortsiktig låneform som kassekreditt brukes til investeringer av mer langsiktig karakter.

I den utstrekning en bedrifts egen sparing dekker dens investeringer, blir markedsrenten av mindre betydning.

Det finnes meget begrensede opplysninger om hvor omfattende egenfinansierin-

gen er. En svensk undersøkelse for årene 1950–51 av et utvalg på 760 foretak (som omfattet 55% av det totale arbeiderantall i svensk industri, og 65% av industriens totale investeringer) viser at omtrent halvparten av foretakene investerte mindre enn de sparte, med et spareoverskudd på Sv. kr. 550 mill. pr. år. Den andre halvparten investerte for et større beløp enn det som deres sparing utgjorde, og investeringene oversteg sparingen med ca. Sv. kr. 697 mill.

For Sverige er det videre beregnet at 1/3 av industriselskaperens nettoinvesteringer i 1950–52 ble dekket av ikke utdelte overskudd.

For Danmarks vedkommende regnes det med at ca. halvparten av de nye investeringer finansieres av bedriftene selv.

Undersøkelser bygd på et utvalg av 56 industriaksjeselskaper og utført av professor Paulson ved Norges Handelshøyskole, viser at mens egenkapitalen utgjorde 2,4 ganger så mye i 1953 som i 1938, var fremmedkapitalen 3,7 ganger så stor. Dette har ført til en nedgang i egenkapital fra 49,7% i 1938 til 37,8% i 1953. Opplysninger fra Statistisk Sentralbyrå's regnskapsstatistikk gir et litt høyere tall for 1954 enn professor Paulsons utvalg ga for 1953.

En oppskrivning av anlegg og utstyr til det nåværende prisniva ville imidlertid endre bildet. Et annet moment er at investeringene i utstyr har vært større enn i faste anlegg. Resultatet er at behovet for meget langsiktig kapital ikke er økt like sterkt som industriens kapitalbehov. Behovet for egenkapital er derfor antakelig forholdsvis mindre enn før krigen. En vil formodentlig finne at selv om egenkapitalen nå utgjør en mindre prosent av den totale kapital, er den større i forhold til faste anlegg. I det nevnte norske utvalg på 56 bedrifter var forholdet mellom egenkapital og faste anlegg 1,36 i 1953 mot 0,80 i 1938.

Evnen til selvfinansiering av investeringene varierer sterkt mellom forskjellige industrigrener og fra bedrift til bedrift.

Renteutgiftene for industrien i Finland.¹⁾

Ifølge spesialundersøkelser på grunnlag av industriens totalregnskaper steg renteutgiftene for industrien i Finland i 1954 til 10,24 milliarder mark, som motsvarte 1,9% av omsetningen (uten omsetningsskatt og interne avgifter) og 8,9% av de utbetalte lønninger. I de industrielle hovedgruppene varierte renteutgiftenes andel fra 1,1% til 2,8% av omsetningen og fra 3,9% til 17,2% av de betalte lønninger. Innen de enkelte industrigrener kan selvfølgelig marginalen være større alt etter størrelsen av forskjellene i kapitalintensiteten.

Når det gjelder industriens gjeldsbyrde kan det nevnes at ifølge regnskapsbalansene utgjorde ved slutten av året 1954 fremmedkapitalen hele 66% av industriens totale kapital, mens egenkapitalen utgjorde 34%. Av fremmedkapitalen falt mer enn 74% på kortsiktige kreditter. De ikke-konsoliderte kreditters store rolle som finansieringskilde såvel for den løpende produksjon som for investeringene innen industrien går også indirekte fram av sammensetningen av det kredittvolum, som har tilflytt denne næringsgren fra kredittinstitusjonene. Ifølge det materialet som Finlands Banks Institut för Ekonomisk Forskning samlet inn for formålet, fordelte industriens kreditter seg ved slutten av året 1954 på de ulike gruppene av kredittgivere som vist i nedenstående oppstilling:

	Mill. mark	°.
Finlands Bank	10 058	9,2
Folkpensjonsanstalten	8 745	7,9
Forretningsbankene	59 895	54,1
Hypotekinstituttene	5 501	5,0
Postsparebanken	3 091	2,8
Sparebankene	6 093	5,5
Andelskassene (inkl. sentralorganisasjonen)	10 232	9,3
Forsikringsselskapene	6 521	5,9
Sum	110 136	100,0

Nettopp i den omstendighet at industrien for en stor del må finansiere sine langsiktige investeringer med kortsiktige vekselkreditter, har man et av det finske kredittsystemets negative særtrekk, hvilket blir enda mer tydelig hvis man kaster et blick på land med bedre utviklet kredittmarked.

Aksjeemisjonenes rolle som finansieringskilde er relativt liten i Finland. En spesialundersøkelse, utført av Ekonomiska utredningsbyrån viser at deres andel av finansieringen av industriens bruttokapitalinvesteringer for årene 1947-52 utgjorde omtrent 7%, mens selvfinansieringen var 37% og kredittfinansieringen 57%. Industrien har etter krigen knapt nok i det hele tatt kunnet benytte seg av obligasjonsmarkedet. Industrien har bare i svært begrenset utstrekning fått del i utenlandske

¹⁾ Utarbeidet av Finansministeriet. Avd. for Folkhushållningen, Helsingfors.

lån, som Finland hovedsakelig har fått i Den internasjonale bank, samt i noen grad også i form av rubelkreditter. I 1955 var industriens andel av de utenlandske lånenes nettoøking 1,6 milliarder mark, mens hele den utenlandske kreditten til Finland samme år steg med drøye 6,7 milliarder mark.

I etterkrigstiden har kredittinstitusjonene med renten som instrument bare i liten grad differensiert kredittene. Særlig forretningsbankenes kredittgiving har nesten helt og holdent skjedd til den av Finlands Bank fastsatte maksimumsrente. Den vanligste rentesatsen ved industrikreditter i 1956 var 8%, et tall som skulle stemme bra med gjennomsnittsrentenivået for industriens kreditter i sin alminnelighet.

Elektrisitetsprisene i Danmark, Finland, Norge og Sverige, og deres betydning for den relative konkurranseevne.¹⁾*I. Innledende bemerkninger om materialet.*

Da denne undersøkelsen skulle settes i verk var en klar over at det sannsynligvis ville bli vanskelig å skaffe tilveie det materialet som er nødvendig for å foreta en fullstendig kartlegging av elektrisitetsprisenes betydning for den relative konkurranseevne mellom industriene i de nordiske land. De skjemaer som ble utarbeidd for innhenting av opplysninger om forholdene i Danmark, Finland og Sverige, tok derfor bare sikte på det materiale som trengtes til en sterkt forenklet undersøkelse.

Likevel er det innkomne materialet ikke så tilfredsstillende som en hadde håpet. Det er i enkelte tilfelle benyttet industrigrupper som avviker fra de spørreskjemaene inneholdt. Dette skyldtes at de forskjellige lands statistikk ikke er ensartet på dette punkt. Som eksempel kan nevnes at spørreskjemaet bl. a. omfatter gruppen «Bil- og karosserifabriker». Denne er i det svenske svaret erstattet av en gruppe med betegnelsen «Andra transportmedelsfabriker än skeppsvarv» og som antas bl. a. også å omfatte henimot 1 000 bil- og sykkelreparasjonsverksteder.

Et forhold som også synes å ha skapt vanskeligheter er at en del industrier foruten kjøpt energi også anvender elektrisk energi fra egne verk. I de finske oppgaver er det ikke sondret mellom kjøpt og egenprodusert kraft. Det er vel trolig at verdien av egen kraft på samme måte som i den norske statistikk, er ført opp til selvkostende. Men da det er usikkert hvorledes slike oppgitte selvkostverdier er fremkommet, skal en være varsom med å legge for stor vekt på dem. Det hadde derfor vært ønskelig å få skilt ut den egenproduserte energi, og undersøkt den for seg. Det er imidlertid bare de norske opplysningene som gir grunnlag for en slik undersøkelse. Danmark har skilt ut den egenproduserte kraft, men har ikke kunnet oppgi verditall for denne. Sverige har ikke oppgitt det energikvantum som de forskjellige industrigrupper får fra egne verk, men anfører at hoveddelen av industriens behov for elektrisk energi innkjøpes fra helt eller delvis frittstående kraftverk.

Det er særlig de kraftslukende industrier som i stor utstrekning får kraft fra egne verk, og for disses vedkommende er det uheldig at undersøkelsen må begrenses til bare å omfatte innkjøpt kraft. Den nevnte uensartethet ved oppgavene vanskeligjør også sammenlikningen av materialet.

II. Sammenstilling av materialet fra de fire land.

På grunnlag av de innkomne oppgaver fra Danmark, Finland og Sverige og materiale hentet fra den norske produksjonsstatistikken, er utarbeidet nedenstående oppstilling over enkelte industriers innkjøp av elektrisk energi i 1954, samt gjennom-

¹⁾ Utarbeidet av Norges Vassdrags- og elektrisitetsvesen.

snittsprisen for denne energi. Oppstillingen omfatter for Finnlands vedkommende forbrukt energi, ellers bare innkjøpt elektrisk energi. For Danmark og Norges vedkommende er også anført hvor stor prosentandel den kjøpte energi utgjør av det samlede forbruk av elektrisk energi. For sammenliknings skyld er de danske, finske og svenske gjennomsnittspriser angitt i norske øre, og følgende omregningskurser er benyttet: 100 danske kroner = 103,50 norske kroner , 100 svenske kroner =138 norske kroner, 100 finske mark = 3,106 norske kroner.

Som det fremgår av tabell I er det bare et begrenset antall industrigrupper som er tatt med i undersøkelsen. Både når det gjelder de priser som de forskjellige industrier må betale for elektrisk energi, og når det gjelder den andel utgiftene til elektrisk energi utgjør av de samlede produksjonskostnadene, er forholdene høyst forskjellige i de forskjellige industrier. Gjennomsnittstall for hele industrien eller for større grupper av uensartede industrier, vil derfor ikke gi grunnlag for noen som helst slutninger, og har derfor heller ingen interesse. Om man fant at gjennomsnittsprisen for industrikraft i Norge var 3 øre og i Sverige 6 øre pr. kWh, var det i og for seg tenkelig at denne forskjell ene og alene grunnet seg på industriens ulike sammen-setning i de to land.

Ved utvalget av industrigrupper er lagt vekt på å få med slike

- 1) som omfatter forholdsvis ensartede industrier,
- 2) som i produksjonsstatistikken er oppført for seg, og som man derfor måtte anta det ville være lett å skaffe opplysninger om,
- 3) hvor elektrisiteten veier forholdsvis tungt i produksjonskostnadene,
- 4) hvor konkurranseforholdene er eller må antas å kunne bli aktuelle.

Tabell I.

Enkeltte industriers

Industrigrupper	Menge i 1000 kWh.	Danmark	
		I prosent av samlet forbruk	Gj.sn. pris n. ore pr. kWh.
Karbid- og cyanam.fabrikker			
Kvelstoff, superfosfat m. m.			
Ferrolegeringsverk			
Utvinning av aluminium			
Rujerns-, stål- og valseverk	18 302	66	6,79
Fisk- og kjøtthermetikkfabrikker			
Bomulls- og rayonvarefabrikker			
Sagbruk og høvlerier	10 374	69	11,92
Tresliperier			
Cellulosefabrikker			
Papir,-papp- og kartongfabrikker	9 270	11	11,85
Garverier	4 128	79	13,11
Gummivarefabrikker	20 184	100	9,64
Glassverk	11 887	100	8,69
Sementfabrikker	22 809	21	8,73
Transformator-, generator- og el.motorfabrikker...	9 307	100	11,92
Skipsbyggerier	35 535	72	10,39
Bil- og karosserifabrikker	7 787	100	11,75

innkjøp av elektrisk energi 1954.

Mengde i 100 kWh.	Norge		Sverige		Finland ⁶⁾	
	I prosent av samlet forbruk	Gj.sn. pris n. ore pr. kWh.	Mengde i 1000 kWh.	Gj.sn. pris n. ore pr. kWh.	Mengde i 1000 kWh.	Gj.sn. pris n. ore pr. kWh.
205 159	89	0,97				
1 627 197	41	0,99	603 620	2,04	65 131	7,77
571 794	18	1,89	714 906	2,52 ⁵⁾		
660 868	46	0,92				
96 399	33	2,11	1 531 963	4,04	231 016	5,50
12 704	99	6,14	32 601 ¹⁾	10,42 ²⁾	137 ⁴⁾	26,74 ⁴⁾
56 216	89	1,70	95 246	8,11		
58 568	84	5,67	304 430	5,67	117 347	12,27
256 929	50	2,42	385 098	3,35	636 478	5,31
237 957	57	1,74	1 763 240	3,06	657 659	5,78
162 868	61	1,85	1 552 165	3,92	649 826	6,59
7 803	98	5,07	16 337	7,98	7 589	18,72
25 183	100	3,49	66 194	6,93	21 631	10,84
69 800	100	1,97	84 312	5,96	24 015	11,99
77 269	87	2,03	253 674	4,89	89 129	12,77
14 721	100	3,42	199 139 ²⁾	6,84 ²⁾		
67 782	100	1,44	130 010	7,08	25 280	20,03
5 062	100	5,51	114 622 ³⁾	9,85 ³⁾		

¹⁾ Omfatter slakterier, fiskkonservfabrikker og annen konservindustri. ²⁾ Omfatter all elektroteknisk industri. ³⁾ Omfatter alle andre transportmiddel-fabrikker enn skipsbyggerier. ⁴⁾ Omfatter fiskkonservfabrikker. ⁵⁾ Tilsvarende tall for Norge er 1,37 ore. ⁶⁾ Forbrukt energi.

Tallene for Finland er ikke direkte sammenliknbare med de øvrige, idet de også omfatter egenprodusert energi. Det er grunn til å anta at gjennomsnittsprisene der- ved er kommet til å ligge noe lavere enn om den egenproduserte energi hadde vært holdt utenom.

Tabell II. *Forholdet mellom gjennomsnittsprisene for innkjøpt elektrisk kraft.*

	Norge	Sverige	Danmark	Finland	Norge 1954	
					Verdi av innkjøpt og egen kraft i pct av bearb. verdi	prod. verdi
Karbid- og cyanamidfabr.					12,2	6,2
Kvelstoff- og superfosfatfabr.	100	206		785	12,1	6,8
Ferrolegeringsverk					22,6	8,4
Utvinning av aluminium	100	184			12,9	5,7
Rønjerns-, stål- og valseverk . .	100	191	322	271	4,9	2,6
Fisk- og kjøtthermetikkfabr. . .	100	169 ¹⁾		436 ⁴⁾	1,1	0,4
Bomulls- og rayonvarefabr. . . .	100	177			1,6	0,7
Sagbruk og høvleri	100	100	263	255	2,6	0,7
Tresliperier	100	138		219	9,5	3,5
Cellulosefabr.	100	176		331	3,0	1,1
Papir-, papp- og kartongfabr.	100	242	640	363	5,0	1,8
Garverier	100	156	259	369	2,9	0,8
Gummivarefabr.	100	199	276	310	1,3	0,7
Glassverk	100	303	441	609	4,8	3,1
Sementfabr.	100	241	430	629	6,7	3,1
Transformator-, generator og elektromotorfabr.	100	200 ²⁾	349		0,7	0,4
Skipsbyggerier	100	159	234	264	1,1	0,5
Bil- og karrosserifabr.	100	179 ³⁾	213		1,5	0,9

1), 2), 3) og 4). Se tilsvarende noter under tabell I.

For å lette sammenlikningen er i tabell II ovenfor angitt de danske, finske og svenske gjennomsnittspriser for innkjøpt elektrisk kraft i prosent av de tilsvarende norske priser. Tabellen inneholder videre en utredning av den prosentvise verdi av innkjøpt kraft og kraft fra egne verk i forhold til bearbeidelsesverdi og produksjonsverdi for de respektive industrigrupper i Norge. Hensikten er å vise hvor tungt kostnadene til elektrisitet veier i de forskjellige industrier, og en har derfor funnet ikke å kunne se bort fra kraften fra egne verk. En savner materiale for tilsvarende beregninger for de andre land. Da elektrisitetsprisene i Danmark, Finland og Sverige ligger til dels meget betydelig høyere enn i Norge, skulle en vente at også elektrisiteten som kostnad skulle utgjøre en tilsvarende større prosent i forhold til bearbeidelsesverdien. Om dette vil være tilfelle avhenger imidlertid av hvor vidt det kvantum elektrisitet de danske og svenske industrier bruker, er forholdsvis like stort som i tilsvarende norsk industri. Til belysning av dette spørsmål vises til tabell III nedenfor.

Tabell III.

Industrigrupper	Forbrukt el. kraft pr. 1000 n. kr. i bearb. verdi			Kjøpt el. kraft i kWh. pr. 1000 n. kr. i. bearb. verdi
	Norge kWh.	Danmark kWh.	i pct. av det norske forbr.	Sverige kWh.
Karbid- og cyanamidfabr.	13 282			
Kvelstoff- og superfosfatfabr.	16 907			
Ferrolegeringsverk	16 815			
Utvinning av aluminium	17 828			
Rujerns-, stål- og valseverk	4 153	534	13 %	1 813
Fisk- og kjøtthermetikk	180			
Bomullsvare- og rayonvarefabr.	1 011			380
Sagbruk og hovlerier	454	191	42 %	478
Tresliperier	5 357			5 764
Cellulosefabr.	1 976			2 065
Papp-, papir- og kratongfabr.	3 025	1 222	40 %	1 990
Garverier	565	178	32 %	330
Gummivarefabr.	381	282	74 %	261
Glassverk	2 428	325	13 %	748
Sementfabr.	2 923	1 579	54 %	2 433
Transformator-, generator- og elektro- motorfabr.	196	91	46 %	179 ²⁾
Skipsbyggerier	234	115	62 %	183
Bil- og karosserifabr.	205	116	57 %	130 ³⁾

²⁾ og ³⁾. Se tilsvarende noter under tabell I.

Tabellen viser for Norges og Danmarks vedkommende det kvantum elektrisk energi i kWh som er brukt for hver 1000 n. kroner i bearbeidelsesverdi. De svenske tall omfatter bare innkjøpt energi, men for de fleste ikke-kraftslukende industriens vedkommende kan en vel regne med at dette svarer til forbrukt elektrisk energi. Tabellen viser at elektrisitetsforbruket, særlig i de danske men også i de svenske industrier er forholdsvis betydelig lavere enn i tilsvarende norsk industri. Disse ulikhetene i det relative elektrisitetsforbruket kan ha forskjellige årsaker, men i hvert fall i de mest utpregede tilfelle må det helt eller delvis skyldes at elektrisiteten i Danmark og Sverige i noen grad er erstattet med annen energi. En nærmere undersøkelse av dette forhold hadde vært ønskelig om en skulle få et fullstendig bilde av industriens konkurransevne.

III. Vurdering av resultatene.

På bakgrunn av det sterkt begrensede omfang undersøkelsen har fått, og det utilstrekkelige materiale en har hatt til disposisjon, sier det seg selv at en må være meget forsiktig med å trekke slutninger. Endog de gjennomsnittspriser en er kommet fram til for de industrier som er med i undersøkelsen må en ta med forbehold. Undersøkelsen omfatter bare et enkelt år, og det viser seg at gjennomsnittsprisen for en industrigruppe fra år til år kan vise variasjoner som det kan være vanskelig å forklare.

Ellers kan en si at undersøkelsen bekrefter hva man allerede visste: at elektrisitetsprisene i Danmark, Finland og Sverige ligger til dels betydelig over prisene i Norge. Av tabell III fremgår at prisene i Sverige

i 11 industrigrupper	ligger	56%—112%	høyere enn i Norge
i 2 »	mindre enn	56%	» » » »
i 3 »	mer enn	112%	» » » »

Prisene i Danmark ligger

i 5 industrigrupper		159%—249%	høyere enn i Norge
i 2 »	mindre enn	159%	» » » »
i 3 »	mer enn	249%	» » » »

Prisene i Finland ligger

i 7 industrigrupper		155%—269%	høyere enn i Norge
i 1 »	mindre enn	155%	» » » »
i 4 »	mer enn	269%	» » » »

Videre viser undersøkelsen at elektrisitetsprisene i Danmark ligger forholdsvis jevnt i de forskjellige industrigrupper, mens de i Sverige og Finland, og enda mer i Norge kan variere meget sterkt fra gruppe til gruppe. Herav følger at en må være varsom med å trekke særlige slutninger om prisforholdet i industrier som ikke er med i undersøkelsen. Men tallene viser i hvert fall en tendens som må antas å være alminnelig.

Når det spørres om hvilken betydning prisforskjellen har for konkurranseevnen, må en se særlig kraftslukende industrier for seg. For slik industri utgjorde i Norge i 1954 verdien av innkjøpt og egen kraft fra 12,1 til 22,6 prosent av bearbeidelsesverdien. Når det av tabell I og II fremgår at de svenske bedrifter i disse industrigrupper betaler ca. dobbelt så meget for innkjøpt elektrisk kraft som tilsvarende bedrifter i Norge må en anta at elektrisitetsprisene her lett kan bli avgjørende for konkurranseevnen. Bildet blir imidlertid noe modifisert om en tar hensyn til at disse bedriftene ofte får en betydelig del av sin elektriske kraft fra egne verk. Kostnadmessig må en slik egenprodusert kraft antas å ligge noenlunde på samme nivå i de to land, dog vil bedrifter med gamle verk ha en fordel fremfor de som har bygget sine verk i en senere dyrere tid.

Også blant de andre industrigrupper er det enkelte hvor elektrisiteten synes å veie tungt i produksjonskostnadene, dette gjelder således bl. a. tresliperier, sementfabrikker og rujerns-, stål- og valseverk og glassverk. Også her er det en del bedrifter som har egne kraftverk, og dessuten kommer det moment til at enkelte av disse sterkt energikrevende virksomheter delvis kan benytte (og benytter) annen energi enn elektrisitet. Dette synes særlig å være tilfelle for glassverk og rujerns-, stål- og valseverk. Her får en et ufullstendig og misvisende bilde ved bare å sammenlikne elektrisitetsprisene.

For å gi et bilde av hvilken rolle utgiftene til elektrisitet spiller i andre industrier enn de som er med i undersøkelsen, er de 91 undergrupper av industrien i den svenske produksjonsstatistikk (1954) ordnet etter hvor stor prosent elektri-

sitetsutgiftene utgjør av bearbeidelsesverdien. (En har sett bort fra elektrisitetsverk, gassverk og vannverk).

I 34 industrigrupper er prosentandelen under 1,5.

I 28 » » » mellom 1,5 og 3.

I 15 » » » mellom 3 og 5.

I 14 » » » over 5.

Strengt tatt vil jo elektrisitetsprisene i alle industrier influere på konkurranseevnen, men i mange tilfelle er denne innflytelse såvidt liten at den isolert sett ikke spiller noen nevneverdig rolle. Hvor utgiftene til elektrisitet bare utgjør rundt 1% av bearbeidelsesverdien, vil selv en forskjell på elektrisitetsprisene på 100—200% neppe spille større rolle enn at den lett vil kunne motvirkes av andre mer eller mindre tilfeldige fordeler eller ulemper som influerer på produksjonskostnadene. Hvor utgiftene til elektrisitet veier tyngre, f. eks. 3—4% av bearbeidelsesverdien, og prisforskjellen dertil er meget betydelig, vil forholdet selvfølgelig kunne stille seg annerledes. Bortsett fra de særlig kraftslukende industrier må en anta at det er få industrigrupper hvor elektrisitetsprisene spiller noen betydelig rolle for konkurranseevnen.

IV. Prisutviklingen.

Da det materiale en har bygget på gjelder en periode (året 1954) som ligger 2—3 år tilbake i tiden, vil det ha interesse å kjenne den senere prisutvikling.

For Norges vedkommende kan opplyses at statens normale kraftpris ved salg etter fast kontrakt, levert høyspent i større kvanta, fra 1. juli 1954 ble forhøyet fra 1,17 n. øre til 1,5 n. øre pr. kWh ved 6 000 timers årlig brukstid, og fra 1. juli 1956 ytterligere til 2,00 n. øre pr. kWh. Dette er tilsammen en stigning på ca. 70%. Hvor stor prosentvis stigning det blir for den enkelte industribedrift avhenger imidlertid av brukstiden og uttakets fordeling. For bedrifter som får kraften gjennom et fordelingslag, vil den prosentvise økingen gjerne bli noe mindre, fordi distribusjonsomkostningene ikke er steget i samme grad. Også en rekke andre elektrisitetsverk har foretatt tildels betydelige prisforhøyelser i de siste to-tre år, det gjelder særlig slike som får sin kraft fra nye anlegg.

I Sverige forhøyet Vattenfallsstyrelsen ved utgangen av 1954 sine normaltakster med 10% for Mellom-Sverige og 5 % for Norrland. Samtidig innførtes imidlertid en ny utforming av takstene slik at den virkelige forhøyelse ikke svarte nøyaktig til de nevnte prosent-tall. Ved slutten av 1956 ble samtlige normaltakster forhøyet på ny, denne gang med 20%. Dertil kommer at de nå ble knyttet til konsumentprisindeksen, hvilket har ført til en automatisk stigning siden 1954 på 7—8%. Den samlede øking siden 1954 ligger derfor mellom 30 og 40%.

I Danmark har elektrisitetsprisene steget med ca. 40% siden 1954, mens prisene i Finland har steget med vel 20%.

De opplysninger en har om prisutviklingen, tyder på en viss utjevning av elektrisitetsprisnivåene mellom Norge og de øvrige land. Men utjevningen er neppe så stor at den endrer det hovedinntrykket som undersøkelsen har gitt.

B. Interne avgifter

Dette kapitel inneholder en redegjørelse for punkter hvor de nordiske lands forbruksavgiftslovgivning innenfor de utvalgte vareområder vil kunne virke diskriminerende.

I konvensjonsutkastet om et utvidet økonomisk samarbeid mellom de nordiske land finnes et generelt forbud mot at et nordisk land med hensyn til interne avgifter gir varer innført fra andre nordiske land en mindre gunstig behandling enn innenlandske varer av samme art. For øvrig er det ikke meningen traktatmessig å binde de nordiske lands forbruksavgiftslovgivning. Samarbeidsutvalget anser det for ønskelig at det enkelte land kan utforme sin forbruksavgiftslovgivning på den måte det finner mest hensiktsmessig, når bare forpliktelsen til ikke-diskriminering overholdes. Utvalget er derfor av den oppfatning at forslag til endring av de nordiske lands forbruksavgifter på de områder hvor de virker diskriminerende, bør utarbeides av vedkommende land.

1. *Forskjellige former for diskriminering.*

Forbruksavgiftene kan virke diskriminerende på forskjellige måter.

Forskjell i avgiftssatser.

Diskriminering foreligger særlig klart i tilfelle, hvor avgiftssatsen er større for importerte varer enn for tilsvarende varer fremstilt i innlandet, eller hvor bare importerte varer pålegges avgift. Et særlig tilfelle av forskjellsbehandling kan forekomme ved at det er lagt avgift på innførte varer, mens tilsvarende innenlandske varer ikke i seg selv er avgiftspliktige, men beskattes ved at samtlige eller enkelte av råvarene er belagt med en avgift som ikke svarer til avgiften på den innførte ferdigvare.

Forskjell i avgiftsgrunnlag.

Videre kan det forekomme diskriminering i grunnlaget for avgiftsberegningen. Det kan i disse tilfelle ikke forekomme noen ulikhet når avgiften oppkreves etter spesifikke satser, som tilfellet f. eks. er med spillkort, hvor avgiften i alle fire land oppkreves med et beløp pr. spill. Derimot kan det undertiden forekomme ulikheter i beskatningen av importerte og innenlandske varer, når beskatningsgrunnlaget er varens verdi.

Det vil ikke kunne forekomme diskriminering for de verdiavgifter hvor den avgiftspliktige verdi for både innførte og innenlandske varer er varens faktiske detaljpris. Dette gjelder enten avgiften oppkreves hos detaljhandleren eller hos produsenten og importøren. I siste tilfelle forutsettes at detaljprisen er bindende fastsatt av produsenten eller importøren.

Den avgiftspliktige verdi kan også være prisen ved salg til detaljhandler (engrosprisen). Det vil da avhenge av den enkelte avgiftsordning om det vil forekomme diskriminering overfor innførte varer.

Hvis avgiften oppkreves hos de virksomheter, som omsetter de avgiftspliktige varer til detaljhandlere, hva enten disse virksomheter er produsenter, grossister eller importører, oppstår det ingen diskriminering for de varer som omsettes engros.

Visse varer omsettes imidlertid ikke engros, og for disse varer må det altså beregnes en avgiftspliktig verdi, som svarer til engrosprisen.

For varer — såvel innførte som innenlandske — som produsent eller importør omsetter direkte til forbrukere, kan den avgiftspliktige verdi settes til detaljprisen med et fradrag svarende til normal detaljavanse. Man får da to forskjellige avgiftsgrunnlag for samme slags varer ved at både innførte og innenlandske varer som omsettes engros, beskattes på grunnlag av engrosprisen, mens både importerte og innenlandske varer som ikke omsettes engros, beskattes på grunnlag av detaljprisen med et fradrag. De to avgiftsgrunnlag vil neppe gi en like høy beskatning for alle varer, men den forskjell som blir resultatet vil ikke bli en diskriminasjon mellom innførte og innenlandske varer, men mellom varer som omsettes engros, og varer som ikke omsettes engros. I stedet for å konstruere en engrospris på grunnlag av detaljprisen med et fradrag kan man for innførte varer også velge å ansette den avgiftspliktige verdi til tollberegningens verdien + toll + tillegg, som skal svare til alminnelig engrosavanse. Om avgiften i dette tilfelle vil diskriminere mot innførte varer som avgiftsbesiktiges på denne måte, beror på om tillegget er i samsvar med den faktiske engrosavanse for vedkommende varer. En eventuell diskriminering vil imidlertid bare ramme de varer som innføres av detaljhandlere, men ikke varer som innføres av grossister.

I stedet for å oppkreve avgiften hos de foretak som omsetter til detaljhandlere kan man — for å forenkle administrasjonen av avgiften — velge å oppkreve avgiften av alle innenlandske varer hos produsenten og av innførte varer hos importøren i forbindelse med innførselen. Avgiftsgrunnlaget for innenlandske varer blir da den pris som avgiftspliktige varer faktisk avsettes til eller forutsettes avsatt til ved salg til detaljhandlere. For innførte varer, som på det tidspunkt avgiften betales, ennå ikke er omsatt engros i importlandet, settes den avgiftspliktige verdi undertiden til tollberegningens verdien + toll + et tillegg, som skal svare til alminnelig engrosavanse. Eventuell diskriminering overfor innførte varer eller innenlandske varer vil avhenge av om tillegget svarer til den faktiske engrosavanse. Diskrimineringen vil i så fall ramme alle innførte varer eller alle innenlandske varer.

Når den avgiftspliktige verdi er produsentens eller importørens pris ved salg til grossist, vil det ikke forekomme noen diskriminering i avgiftsberegningen mellom innenlandske og innførte varer, når de omsettes av produsenter og importører, som har et salg til grossist, slik at det foreligger faktiske priser som grunnlag for avgiftsberiktigelse.

Visse importører og produsenter omsetter imidlertid ikke varer til grossister, men bare til detaljhandlere eller forbrukere. For varer som omsettes på denne måten må det derfor konstrueres en avgiftspliktig verdi, som svarer til prisen ved salg til grossist. Dette kan gjøres ved å ansette den avgiftspliktige verdi til produsentens eller importørens salgspris med et fradrag som svarer henholdsvis til engrosavanse eller til engros- og detaljavanse. Det blir heller ikke diskriminering i avgiftsberegningen mellom innenlandske og innførte varer som avgiftsberiktiges på dette grunnlag.

Det kan derimot bli tale om forskjell i beskatningen mellom varer som avgiftsberiktiges på grunnlag av faktiske priser ved salg til grossist, og varer som avgiftsberiktiges på grunnlag av konstruerte verdier. En slik forskjell i beskatningen vil imidlertid ikke være en diskriminering mellom innenlandske og innførte varer, men mellom varer som omsettes på forskjellige måter.

Av praktiske grunner fastsettes ofte særlige, enkle regler for avgiftsberegningen av varer som innføres til privat forbruk. Innførsel av denne art har imidlertid hittil hatt liten praktisk betydning, og utvalget anser det derfor for uvesentlig om disse varer ikke blir beskattet på nøyaktig samme måte som innenlandske varer.

Andre forskjeller.

De forhold som er behandlet ovenfor vedrører de forskjeller som kan være i selve avgiftsberegningen for henholdsvis innførte og innenlandske varer. Utover dette kan forbruksavgiftslovene inneholde bestemmelser som på annen måte gir importører og produsenter en noe forskjellig stilling, men betydningen for konkurranseforholdene mellom innførte og innenlandske varer er indirekte og ofte ubestemmelig. Nedenfor blir det redegjort for forskjell i reglene for tidspunktet for betaling av avgiftene av innførte og innenlandske varer, forskjell i reglene for avgiftsgodtgjørelse ved retur og forskjell i adgangen til å få refundert avgiften av leverte varer det ikke kan oppnås betaling for.

Tidspunktet for betaling av avgiften er i visse tilfelle forskjellig for importerte varer og varer fremstilt innenlands. Praktiske kontrollmessige hensyn kan begrunne at avgiften av innførte varer oppkreves straks ved innførselen. Det blir da ikke nødvendig å føre kontroll med importørens omsetning, men bare med de oppgitte salgspriser, hvis disse er lagt til grunn for avgiftsberegningen. Når avgiften av innenlandske varer først skal betales ved varenes utlevering fra den anmeldte virksomhet — kanskje med en viss betalingsfrist — oppnår produsenten en fordel fremfor importøren ved at hans lager av avgiftspliktige varer kan ligge ubeskattet. Til gjengjeld må den anmeldte virksomhet selv bære omkostningene ved å føre det regnskap over produksjon og avsetning av avgiftspliktige varer som kreves av kontrollmyndighetene.

En særlig side av dette problem er den forskjell i reglene for godtgjørelse av avgiften av returnerte varer som forekommer i visse tilfelle. Når avgiften av importerte varer skal betales ved innførselen, kan det av praktiske grunner ikke innrømmes godtgjørelse av den betalte avgift på varer som returneres til importører, men det vil kunne innrømmes avgiftsgodtgjørelse for varer som returneres til de anmeldte foretak som avgiftsberiktiger varene ved utleveringen. Denne forskjell er av mindre betydning når det gjelder kurante varer, idet skattlagte varer som returneres til importører ikke skal beskattes på ny når varen selges igjen, mens den anmeldte virksomhet som får godtgjort betalt avgift av returvarer, til gjengjeld skal skatte varene på ny når varen selges igjen. Forskjellen får imidlertid større betydning for konkurransen mellom innførte og innenlandske varer, hvis det også gis avgifts-

godtgjørelse for innenlandske varer, som ved retur er uselgelige, og produsenten ikke vil yte godtgjørelse for selve varens verdi. Produsentene kan da gi en godtgjørelse for slike returvarer som svarer til avgiften, mens importøren ikke kan gi noen godtgjørelse. Dette forhold gir en tilskynnelse til i visse tilfelle å foretrekke å forhandle innenlandske varer.

Det kan videre være forskjell i importørens og produsentens stilling ved at det gis produsenter, men ikke importører adgang til å oppnå refusjon av avgiften på leverte varer hvor det oppstår tap på grunn av kjøperens manglende betalingsevne.

Samarbeidsutvalget anser det ikke for mulig fullt ut å vurdere hvilken betydning disse forhold har for konkurransen mellom innførte og innenlandske varer, men anser det for riktigst at nordiske varer i et nordisk fellesmarked i størst mulig omfang blir likestillet når det gjelder reglene om tidspunktet for betaling av avgiften, returvarer og uinndrivelige fordringer.

På grunn av landenes forskjellige forbruksavgiftssystemer vil det fortsatt være nødvendig å opprettholde kontroll ved grensene mellom de fire nordiske land. Produsentene vil således ikke kunne sende varer til kunder i de andre land på samme måte som til innenlandske kunder, men varene må passere tollvesenet såvel i produksjonslandet som i importørlandet. I stedet for direkte salg til detaljhandlerne kan det derfor ved salg til de andre land være mest hensiktsmessig fortsatt å omsette til grossister eller eventuelt til agenter for produsenten. Den faktiske forskjell som på denne måte kan oppstå mellom en innenlandsk og en utenlandsk produsent, kan imidlertid ikke omfattes av begrepet diskriminering.

2. Forbruksavgiftene i de enkelte land.

Samarbeidsutvalget har gjennomgått de danske, finske, norske og svenske forbruksavgifter på de varer, som skal inngå i et felles nordisk marked. I nedenstående oversikt er oppført de varer, som er palagt forbruksavgifter i et eller flere av de fire land og omfattes av planene for fellesmarkedet.

	Danmark	Finnland	Norge	Sverige
Tobakkvarer	+	—	—	—
Sjokolade- og sukkervarer	+	+	—	—
Parfymmer, kosmetikk og toalettartikler	+		+	+
Bekleddingsgjenstander av plastikk	+			
Pelsskinn og bekleddingsgjenstander av pelskinn	+			+
Knapper og annet tilbehør til klær	+			
Visse varer av bløt plastikk	+			
Paraplyer og parasoller	+			
Gull- og sølvvarer	+		—	+
Bijouterivarer	—		—	
Ur	—			
Leketøy	+			
Radio- og fjernsynsmottakere	+		+	

	Danmark	Finnland	Norge	Sverige
Grammofoner og platespillere	+			+
Grammofonplater	+			+
Spillkort	+	+	+	+
Radiatorer	+		+	
Glødelamper og damplamper	+			
Sikringer	+			
Fyrtoy	+			
Fyrstikker	+	+	+	
Papir og papp og varer herav	+			
Motorkjøretøyer	+		+	+
Bensin	+		+	+
Bildekk		+	+	
Dieselolje				+

Det er i oversikten sett bort fra de alminnelige omsetningsavgifter i Finland og Norge samt de finske prisutlikningsavgifter.

I det følgende er det for hvert land redegjort nærmere for de avgiftsbestemmelser, som etter Utvalgets oppfatning er diskriminerende, eller som har gitt anledning til å reise spørsmålet om diskriminering. Det er imidlertid sett bort fra de forhold som er behandlet foran og som etter Utvalgets mening ikke kan betraktes som diskriminerende, samt forhold vedrørende tidspunktet for betaling av avgiften, returvarer samt uinndrivelige fordringer.

Danmark.

a) Avgift av papir og papp.

I henhold til loven om forskjellige forbruksavgifter (lov nr. 44 av 14. mars 1955) svares det ved innførsel av arbeider av papir og papp (under tolltariffens gruppe «papir») en avgift på 30 d. øre pr. kg. Av danske arbeider av papir og papp svares ikke noen særskilt avgift, men til fremstillingen skal anvendes papir og papp, hvor det er betalt avgift med henholdsvis 30 d. øre og 2 d. øre pr. kg.

For arbeider fremstilt av papir betyr dette at innførte varer ikke blir pålagt høyere avgift enn varer fremstilt i Danmark. Det er snarere tale om en ugunstigere stilling for dansk produksjon, idet også svinn av papir ved fremstillingen av papirarbeider i Danmark er beskattet med 30 d. øre pr. kg. Derimot blir utenlandske arbeider som helt eller delvis er fremstilt av papp, høyere beskattet enn tilsvarende danske varer, hvor den anvendte papp bare er beskattet med 2 d. øre pr. kg.

Denne forskjellige behandling skyldes de praktiske vanskeligheter ved avgjørelsen av om et arbeid av papir og papp inneholder materiale over eller under den gjeldende vektgrense, 250 g pr. m². Såfremt varen inneholder både papir og papp, vil det i mange tilfelle ikke være praktisk mulig å beregne avgiften på grunnlag av varens innhold av henholdsvis papir og papp.

b) Omsetningsavgift av forskjellige varer.

I henhold til loven om forbruksbegrensende foranstaltninger (lov nr. 43 av 14. mars 1955) svares det avgift av manufakturvarer, bekledningsgjenstander (unntatt

fottøy), tilbehør til bekledningsstykker, pelsskinn, lærvarer samt plastvarer, som nyttes på samme måte som manufakturvarer og lærvarer, gull- og sølvvarer samt bijouterivarer, ur, leketøy, radiomottakere, fjernsynsmottakere og grammofo-ner.

Avgiften utgjør for ytterklær av tekstilstoff 10% av den avgiftspliktige verdi, for gulvtepper og gulvtepestoffer 25% og for andre varer 15% av den avgiftspliktige verdi. Avgiftssatsene er de samme for importerte varer og for varer fremstilt i Danmark.

Avgiften beriktiges av produsenter og mellomhandlere ved varenes salg til detaljister eller andre ikke-anmeldte foretak. Ved innførsel av varer til anmeldte foretak (grossister og fabrikanter) for videresalg eller viderebearbeiding utleveres de innførte varer av tollvesenet uten avgiftsberiktigelse, idet varene først avgiftsberiktiges ved salg fra de anmeldte foretak. Når avgiftspliktige varer innføres av private eller ikke-anmeldte foretak, f. eks. detaljhandlere og skreddere, skal avgiften derimot beriktiges ved innførselen.

Den avgiftspliktige verdi er det vederlag som mottakeren skal yte for varen. Avgiften beregnes således av varens salgspris fra de anmeldte foretak, altså innbefattet avanse.

I de tilfelle hvor avgiften av innførte varer skal beriktiges ved innførselen, skal avgiften beregnes på grunnlag av tollberegningensverdien med tillegg av tollens samt 20% av det derved utkomne beløp. Det nevnte tillegg på 20% til importprisen skal motsvare normal grossistavanse, således at den avgiftspliktige verdi for innførte varer bringes opp på et tilsvarende nivå som når avgiftsberiktigelsen skjer ved salg fra anmeldte foretak.

Loven fastsetter generelt et tillegg på 20% uten hensyn til varens art, og da avgiftsplikten omfatter forskjellige varegrupper, hvor normalavansen er forskjellig, vil tillegget ikke i alle tilfelle svare til normal engrosavanse for varer av vedkommende art. I tilfelle hvor den faktiske avanse er mindre enn 20%, vil derfor varer som beskattes ved innførselen bli belastet med en høyere avgift enn tilsvarende varer — innførte eller danske — som beskattes ved utleveringen fra de anmeldte foretak. Omvendt vil det ved slik innførsel bli en avgiftsmessig begunstiging i tilfelle hvor den faktiske avanse er større enn 20%.

Den forskjellige behandling som kan fremkomme i visse tilfelle som følge av denne tekniske begrunnede gjennomsnittsregel berører dog bare en mindre del av de innførte varer, idet den overveiende del av importen skjer til anmeldte virksomheter som får tilført varene i ubeskattet stand og avgiftsberiktiger dem ved utleveringen fra virksomheten.

Ved innførsel av visse varer skal det svares en dekningsavgift. Avgiften på disse varer som i seg selv er avgiftsfri ved produksjon i Danmark, skal svare til avgiften av de avgiftspliktige materialer som inngår i den ferdige vare ved produksjonen i Danmark.

Da verdien av de avgiftspliktige materialer som i de enkelte tilfelle inngår i dekningsavgiftspliktige varer, står i meget varierende forhold til den ferdige vares

verdi, må satsene for dekningsavgiften ses som uttrykk for teknisk begrunnede gjennomsnittsregler. Det er imidlertid Utvalgets oppfatning at dekningsavgiften for visse varegruppers vedkommende ligger over det gjennomsnittlige avgiftsbeløp for de medgatte materialer og således kan virke diskriminerende.

c) Omsetningsavgift for sjokolade- og sukkervarer.

Avgiften er en kombinert vekt- og verdiavgift og utgjør 150 d. øre pr. kg. + 40% av den avgiftspliktige verdi, jfr. loven om omsetningsavgift av sjokolade- og sukkervarer (lov nr. 22 av 11. februar 1955, endret ved lov nr. 152 av 9. juni 1956). Avgiftsatsen er den samme for innførte og innenlandske varer.

Avgiften beriktes av produsenten eller importøren ved salg til detaljhandlere (eller forbrukere). Hvis varen selges til en mellomhandler (grossist), overføres plikten til å beriktige avgiften til denne.

Den avgiftspliktige verdi ansettes i noen tilfelle på grunnlag av engrosprisen og i andre tilfelle på grunnlag av detaljprisen.

For varer som omsettes en gros er den avgiftspliktige verdi varenes alminnelige engrospris (dvs. prisen ved salg til detaljhandler) uten rabattfradrag, men med fradrag av vektavgiften. Den alminnelige engrospris er den pris en vare tilbys for til hele foretakets kundekrets, prislisteprisen.

For innførte varer skal den avgiftspliktige verdi minst være lik varenes tollberegningsverdi tillagt toll, 20%, av det utkomne beløp samt verdiavgiften.

Formålet med dette tillegg på 20% til importprisen er at det skal motsvare den normale grossistavanse for de innenlandske varer. For øvrig fastsetter loven også minimum for den avgiftspliktige verdi av innenlandske varer som omsettes av grossister. Slike varer skal av grossisten avgiftsberiktes etter priser som minst svarer til leverandørens prislistepriser. Har ikke leverandøren anmeldt prislistepris for varene, kan den avgiftspliktige verdi ikke ansettes lavere enn varenes innkjøpspris med tillegg av 20% samt verdiavgiften.

Etter en nylig foretatt undersøkelse svarer tillegget gjennomsnittlig til den vanlige grossistavanse for så vel innførte som innenlandske sjokolade- og sukkervarer, og bestemmelsen vil vanligvis ikke medføre noen diskriminering.

Når den avgiftspliktige verdi ansettes på grunnlag av detaljprisen, er den avgiftspliktige verdi varenes alminnelige detaljpris med fradrag av en gjennomsnittsdetaljavanse og vektavgiften. Gjennomsnittsdetaljavanse fastsettes av prismyndighetene og er for tiden 24%.

Loven inneholder noen bestemmelser om den minste detaljpris, som skal legges til grunn for ansettelsen av den avgiftspliktige verdi. Denne detaljpris skal — hva enten det er tale om danske eller innførte varer — minst svare til vedkommende leverandørs (produsents eller importørs) anmeldte engrosprislistepris med tillegg av en alminnelig detaljavanse som fastsettes av prismyndighetene særskilt for vektvarer og stykkvarer, for tiden henholdsvis 38% og 25%. Hvis leverandøren ikke har anmeldt engrospris, skal detaljprisen minst ansettes til varenes innkjøpspris med

tillegg av 20% samt avgiften og den nevnte alminnelige detaljavanse. Har detaljhandleren selv innført varene, skal detaljprisen minst settes til tollberegningsverdien tillagt toll, med tillegg av 20% av det utkomne beløp samt avgift og den alminnelige detaljavanse.

Til bestemmelsene om den minste detaljpris for innførte varer svarer det således bestemmelser om en minste detaljpris for danske varer, og det særlige tillegg på 20%, som skal regnes i den avgiftspliktige verdi for detaljbeskattede varer, svarer til gjennomsnittet for den sedvanlige grossistavanse for sjokolade- og sukkervarer. Bestemmelsene kan således ikke anses for diskriminerende.

d) Avgift av sigarer, sigar-sigaretter og sigarillos.

Mens avgiften av sigaretter og røyketobakk er en avgift på detaljprisen, varierer avgiften av sigarer, sigar-sigaretter og sigarillos etter varenes vekt og engrospris, jfr. lov om tobakkavgifter (lov nr. 68 av 25. mars 1955). Avgiftssatsen er den samme for innførte og innenlandske varer.

Avgiften av sigarer m. v. beriktes ellers etter liknende prinsipper som omsetningsavgiften av sjokolade- og sukkervarer. Den avgiftspliktige verdi er varens alminnelige engrospris (dvs. pris ved salg til detaljhandlere) uten rabattfradrag. For varer, som skal beskattes på grunnlag av detaljprisen, er den avgiftspliktige verdi varens alminnelige detaljpris med fradrag av en normal detaljavanse beregnet av Finansministeriet for de forskjellige vare- og prisgrupper.

Den avgiftspliktige verdi for innførte, engrosbeskattede sigarer m. v. skal minst være lik varenes tollberegningsverdi tillagt toll, 10% av det derved utkomne beløp samt avgiften. For innenlandske varer er ikke foreskrevet et tilsvarende tillegg. Etter en nettopp foretatt undersøkelse ligger tillegget litt høyere enn den sedvanlige grossistavanse for innenlandske varer, derimot er tillegget normalt mindre enn avansen for importerte varer. Tillegget medfører således ikke normalt, at importerte varer blir beskattet etter en høyere verdi enn den pris de faktisk avsettes til en gros. Bestemmelsen vil derfor vanligvis ikke medføre noen diskriminering.

Finnland.

a) Avgift av tobakkvarer.

Avgiften består av en prosentuell grunnavgift og en tilleggsavgift. Grunnavgiften, som beregnes på grunnlag av detaljprisen, varierer etter de forskjellige arter av tobakkvarer, men gjør ikke forskjell på innførte og innenlandske varer.

Tilleggsavgiften varierer for innenlandske varer med detaljprisen etter en meget spesifisert skala, mens den er uavhengig av detaljprisen for innførte tobakkvarer. Tilleggsavgiften av sigarillos, sigarer og pipetobakk er høyere for innførte varer enn for tilsvarende innenlandske varer. For sigaretters vedkommende svarer tilleggsavgiften av utenlandske sigaretter til tilleggsavgiften av de dyreste innenlandske sigaretter.

Tilleggsavgiften virker således i alminnelighet diskriminerende overfor innførte tobakkvarer.

b) *Omsetningsskatt.*

I beskatningshenseende gjelder særlige regler for såkalte håndverkere. Som håndverkere anses slike bedrifter, som produserer varer eller utfører endring, rengjøring, reparasjon, istandsettelse eller montering av varer, og som ikke beskjeftiger andre personer enn innehaveren, dennes ektefelle og barn under 21 år samt en enkelt lærling. Disse virksomheter, som ikke er avgiftspliktige (anmeldelsespliktige), må kjøpe de materialer som anvendes i produksjonen i beskattet stand, men skal ikke betale ytterligere avgift ved levering av varer og arbeidsytelser. De betaler altså ikke avgift av verdien av deres eget arbeid.

Såfremt tilsvarende varer innføres fra utlandet beskattes de av varens fulle verdi, altså inklusive arbeidslønnen. Det samme er tilfelle hvis varen fremstilles av andre innenlandske foretak enn håndverkere, særlig industribedrifter.

Denne forskjell i beskatning er således ikke rettet spesielt mot innførte varer. Særregelen for håndverkere må nærmest betraktes som en sosialt begrunnet beskyttelse av disse virksomheter. Videre har regelen den praktiske betydning for administrasjonen, at den medvirker til å minske antallet bedrifter som skal kontrolleres.

Utvalget er av den oppfatning, at avgiftsfriheten for håndverkeres produkter ikke har noen betydning i relasjon til spørsmålet om diskriminering, så lenge den någjeldende bestemmelse om hvilke foretak som kan anses for håndverksbedrifter opprettholdes.

c) *Prisutjevningsavgift av televisjonsmottakere.*

Av de varer som er underkastet det såkalte prisutjevningssystem, og som etter de foreliggende planer skal inngå i fellesmarkedet, kan det bli tale om avgiftsdiskriminering for så vidt angår televisjonsmottakere.

Av televisjonsmottakere, som importeres i ferdig stand, oppkreves prisutjevningsavgift med 50% av fob-verdien, mens det ikke oppkreves avgift av televisjonsmottakere, som fremstilles (monteres) i Finland såfremt fob-verdien av det innførte chassis ikke overstiger 11 000 mark.

Denne prisutjevningsordning for televisjonsmottakere innebærer således diskriminering mot tilsvarende utenlandske varer.

Norge.

a) *Omsetningsavgift av sjokolade- og sukkervarer.*

Av sjokolade- og sukkervarer svares en avgift, som for kakaopulver utgjør 20% av den avgiftspliktige verdi, for kokesjokolade 50% og for alle andre sjokolade- og sukkervarer utgjør 120%. Avgiftssatsen er den samme for innenlandske og innførte varer.

For innenlandske varer beriktiges avgiften av produsenten på grunnlag av prislistepreisen, det vil si varens pris ved salg til detaljhandler eksklusive avgift. I visse

tilfelle — bl. a. for varer som en produsent utelukkende eller fortrinnsvis selger gjennom egne detaljutsalg — fastsettes den avgiftspliktige verdi på grunnlag av detaljprisen, idet det gis et fradrag på 66% i denne pris.

Varer som innføres fra utlandet, beskattes ved innførselen på grunnlag av varens innførselsverdi med tillegg av toll og trafikkavgift og med et ytterligere tillegg av 40% av det derved utkomne beløp — for pastiller og tyggegummitabletter i løs vekt dog 140%.

Etter det som er opplyst svarer disse prosenttillegg for tiden til de alminnelige grossistavanser for innførte sjokolade- og sukkervarer. Den norske lov om omsetningsavgift av sjokolade- og sukkervarer inneholder for øvrig en bestemmelse, hvorefter det kan bestemmes, at en importør skal svare avgift etter den høyeste pris som han selger varen for til detaljhandlere. Importen har hittil vært ubetydelig og bestemmelsen har ikke vært benyttet, men man er fra norsk side innstillet på i tilfelle å ta denne bestemmelse i bruk såfremt innførselen av sjokolade- og sukkervarer under et felles nordisk marked økes, og det vil da ikke kunne foreligge noen diskriminering i forbindelse med beskatningen av varer som omsettes en gros.

b) Avgift på visse varer.

Avgiftsplikten omfatter platina-, gull- og sølvvarer, personlige pyntegjenstander av annet materiale enn edelt metall, silkevarer (av natursilke) og kosmetiske artikler. Avgiftssatsene, som varierer etter varens art, er de samme for innenlandske og innførte varer.

Den avgiftspliktige verdi er for innenlandske varer produsentens høyeste pris for varen på salgsdagen ved salg til detaljhandler, avgiften eksklusive, uansett om salget skjer direkte til detaljhandler eller ikke. I visse tilfelle — bl. a. for varer som en produsent selger gjennom egne detaljutsalg — beriktiges avgiften på grunnlag av detaljprisen, idet det foretas et fradrag som svarer til normal detaljvare. Fradraget varierer for de forskjellige varegrupper.

Varer, som innføres av produsenter, tilføres bedriftene i ubeskattet stand og avgiftsberiktiges ved senere utlevering fra bedriftene etter de alminnelige regler. Tilsvarende gjelder ved innførsel av varer til importører, som har oppnådd særlig tillatelse til å motta varer i ubeskattet stand. Slik tillatelse gis til grossister, men ikke til f. eks. detaljhandlere. Varer, som innføres av ikke-godkjente importører, beskattes ved innførselen på grunnlag av innførselsverdien tillagt toll og trafikkavgift og med et ytterligere prosentvis tillegg av det derved fremkomne beløp. De gjeldende tillegg er følgende:

Platina-, gull- og sølvvarer.....	33 $\frac{1}{3}$ %
Personlige smykke- og pyntegjenstander av annet materiale enn edelt metall	75 %
Urkjeder og -lenker	40 %
Silkevarer	15 %
Kosmetika	40 %

Prosenttilleggene skal svare til alminnelig grossistavanse på vedkommende varer. Selv om dette er tilfelle på nærværende tidspunkt, må det bemerkes at avansene senere kan endre seg slik at det i et fellesmarked i sin tid kan være rimelig å ta tilleggenes størrelse opp til fornyet undersøkelse.

Sverige.

a) Avgift av tobakkvarer.

Avgiften av tobakkvarer består av et prosentvert beregnet avgiftsbeløp samt et spesifikt beregnet avgiftsbeløp, idet skatten i hver tobakkvares priskurantpris skal inngå dels med et beløp, som motsvarer en viss prosent av priskurantprisen, dels med et bestemt beløp pr. enhet.

Den del av skatten, som utgjør en viss prosentdel av varens verdi, er ens for innenlandske og importerte tobakkvarer, derimot er den spesifikke del av skatten høyere for importerte enn for tilsvarende innenlandske varer.

Forskjellen i beskatning er oppstått i forbindelse med etableringen av det svenske tobakksmopol. På det tidspunkt ble tollene på tobakkvarer opphevet samtidig som avgiften for importerte varer ble satt høyere enn for innenlandske varer.

Der foreligger her diskriminering overfor importerte tobakkvarer.

b) Avgift av sjokolade- og sukkervarer, parfymen, kosmetiske preparater og visse andre toalettartikler.

Avgiften betales etter visse proSENTSATSER, som varierer for de forskjellige varer, men er de samme for innenlandske og innførte varer.

Den avgiftspliktige verdi er produsentenes eller importørens laveste pris ved salg i større poster til grossister. Selger produsenten eller importøren bare til detaljhandlere eller forbrukere, settes den avgiftspliktige verdi til en viss prosentdel av salgsprisen. Ved fastsettelsen av disse prosenttall er det gått ut fra de normale avanser i vedkommende omsetningsledd.

Avgiften av innenlandske varer skal betales innen 1½ måned etter utgangen av den måned varene er utlevert fra produsentens lager, mens avgiften av innførte varer betales straks ved innførselen på grunnlag av en prisdeklarasjon avgitt av importøren.

Foruten den fordel for den innenlandske produsent som er nevnt i de alminnelige bemerkninger om diskriminering, oppstår det her en forskjell mellom produsenter og importører i tilfelle av prisendringer for de avgiftspliktige varer. Hvis en innenlandsk produsent finner anledning til å forhøye eller senke prisen for visse varer, skal han ved varens salg betale avgift på grunnlag av den høyere eller lavere pris. Såfremt en importør forhøyer prisen til detaljhandlere for sine lagervarer, således at prisen blir høyere enn den pris, som er lagt til grunn for beskatningen, skal han etterbetale den resterende avgift. Derimot kan importøren ikke få godtgjort noen del av den betalte avgift i tilfelle av prisnedsettelse.

Utvalget anser det for tvilsomt om disse forhold kan få reell betydning i konkurranseforholdet mellom produsent og importør, men skulle det oppstå spørsmål om dette i fellesmarkedet bør forholdet tas opp til nærmere undersøkelse.

Det bemerkes, at en svensk komite, som har hatt til oppgave å behandle spørsmål vedrørende indirekte skatter (1952 års komite for indirekte skatter), i en nylig avgitt betenkning har foreslått omlegging av avgiftene på disse varer, for sjokolade- og sukkervarer til beskatning etter vekten (kombinert med avgift på visse råvarer) og til beskatning etter prisen ved salg til detaljhandlere for de øvrige varers vedkommende.

c) Avgift av pelsskinn og pelsvarer.

Avgiftsplikten omfatter visse innenlandske beredte, løse pelsskinn samt visse innførte pelsvarer, nemlig beredte, løse pelsskinn, arbeider av pelsverk samt klær forsynt med krave, oppslag eller annen besetning av pelsverk.

For innenlandsk beredte skinn er avgiften en stykkavgift, som varierer etter varens art, mens avgiften for importerte varer utgjør 20% av varens tollberegningsverdi tillagt toll.

Denne prinsipielle forskjell i avgiften for innenlandske og innførte varer — en spesifikk avgift og en verdiavgift — er begrunnet i ønsket om at den innenlandske avgift blir lagt på beredningsstadiet. Ved import kan en særskilt stykkavgift på hvert skinn ikke anvendes, fordi pelsverkets art og antallet av skinn, som er inngått i et arbeid av pelsverk, ofte ikke kan bestemmes.

Stykkavgiften av innenlandske skinn har etter det som er opplyst opprinnelig svart til gjennomsnittlig 15% av verdien. Da man ved innførsel av pelsvarer oppkrever 20% av verdien, og for så vidt angår ferdige pelsvarer også beregner avgift av arbeidslønnen, foreligger det diskriminering overfor innførte pelsvarer.

Det bemerkes at nevnte komite for indirekte skatter i sin betenkning har foreslått, at pelsvareskatten skal avvikles.

d) Avgift av bensin.

Av bensin som innføres og bensin som fremstilles i Sverige på grunnlag av importert råolje, betales samme avgift, 32 øre pr. liter. Av bensin som utvinnes av innenlandsk skifer, er avgiften bare 7 øre pr. liter.

For så vidt angår skiferbensinen foreligger det således diskriminering, som i praksis nærmest virker som en subsidiering av innenlandsk produksjon av beredskapsmessige grunner.

C. Samarbeid om kontroll med priser, prisavtaler og monopoler.

På grunnlag av detaljerte redegjørelser for lovgivningen og administrativ praksis i de fire nordiske land vedrørende kontroll med priser, prisavtaler og monopoler, har Samarbeidsutvalget utarbeidet et sammendrag, som er gjengitt i avsnitt 1. Ved utformingen av dette sammendraget har Utvalget sett bort fra en rekke

enkeltheter og særlige bestemmelser, som det i denne sammenheng må antas å være overflødig å komme nærmere inn på.

I avsnitt 2 er det foretatt en sammenligning av lovgivning og administrativ praksis i de fire land.

I avsnitt 3 søker Utvalget belyst de problemer vedrørende konkurransebegrensninger, som vil være en følge av, at det gjennomføres et felles nordisk marked og de virkninger, som dannelsen av fellesmarkedet vil få for de enkelte lands adgang til og muligheter for å gjennomføre en alminnelig regulering av prisene på det innenlandske marked.

I avsnitt 4 er det foretatt en oppsummering av de konklusjoner som Samarbeidsutvalget er kommet fram til på grunnlag av analysen foran.

1. Oversikt over gjeldende lovgivning og administrativ praksis.

Danmark.

Den gjeldende monopollov er fra 31. mars 1955 og trådte i kraft 1. juli s. å. Den er en fortsettelse av den lovgivning som ble innledet med lov om prisavtaler m. v. av 1937, og som i krigs- og etterkrigsårene også omfattet en ekstraordinær prislovgivning.

Monopolloven har til formål å hindre urimelige priser og forretningsvilkår og å sikre de best mulige vilkår for fri utøvelse av næring gjennom offentlig tilsyn med monopoler og konkurransereguleringer.

Gjennom monopolloven ble de tidligere administrative organer på dette område, Priskontrollrådet og Prisdirektoratet, avløst av Monopoltilsynet som også består av et råd og et direktorat. Tilsynet har adgang til å kreve meddelt alle slike opplysninger som det anser nødvendige for sin virksomhet. Alle viktigere avgjørelser treffes av rådet på grunnlag av innstillinger fra direktoratet.

Lovens hovedbestemmelser er følgende:

Avtalepartene skal på eget initiativ anmelde konkurranseregulerende avtaler og vedtak til Monopoltilsynet som registrerer avtalene m. v. i et offentlig tilgjengelig register, jfr. lovens § 6.

Enkeltforetak som øver en vesentlig innflytelse på omsetningsforholdene og konkurranseregulerende bestemmelser som treffes av slike foretak skal anmeldes og innføres i registeret etter anmodning fra tilsynet.

Dersom Monopoltilsynet etter undersøkelse finner at en konkurransebegrensning fører til, eller må antas å føre til, urimelige priser eller forretningsvilkår, urimelig innskrenkning av den frie ervervsvirksomhet eller urimelig ulikhet i vilkårene for denne, skal tilsynet søke å bringe forholdet til opphør gjennom forhandling med de foretak eller organisasjoner som er berørt, jfr. § 11.

Kan forholdet ikke bringes til opphør gjennom forhandlinger, gir tilsynet pålegg som kan gå ut på hel eller delvis opphevelse av avtaler, vedtak og bestemmelser eller pålegg om prismerking m. v., endringer i priser, i avanser og forretningsvilkår, f. eks. pålegg om maksimalpriser og avanser, jfr. § 12, 2. ledd.

I tilfelle en konkurransebegrensning fører til urimelig innskrenkning av den frie ervervsvirksomhet og dette ikke kan motvirkes etter lovens øvrige bestemmelser, kan tilsynet pålegge en ervervsdrivende å selge til nærmere angitte kjøpere, jfr. § 12, 3. ledd.

For en rekke varer og ytelser, som er oppført på en spesiell liste og kommer inn under konkurransebegrensninger med anmeldelsesplikt, kan prisene ikke settes opp uten at Monopoltilsynets godkjennelse på forhånd er innhentet, jfr. §§ 23–24. Denne bestemmelse skulle etter monopolloven falle bort den 1. juli 1956, men er ved senere lov blitt forlenget til 1. juli 1958.

Avtaler, vedtak og bestemmelser som fastsetter minstepriser eller -avanser ved videresalg i senere omsetningsledd, må ikke håndheves med mindre Monopoltilsynet har godkjent vedkommende avtaler m. v., jfr. § 10.

Tilsynets avgjørelser kan bringes inn for en særskilt ankenemnd som behandler saken på grunnlag av skriftlig og muntlig prosedyre, som vanligvis er offentlig. Nemndas avgjørelser kan bringes inn for domstolene. Anke av tilsynets avgjørelser har ikke oppsettende virkning med mindre det gjelder avgjørelser om anmeldelse etter § 6 eller pålegg om levering etter § 12, 3. ledd.

I medhold av de bestemmelser som er nevnt under punktene 2 og 3 er en rekke varer og ytelser underlagt prisregulering; men bare noen få kommer inn under de vareområder som hittil har vært omfattet av forhandlingene om et nordisk fellesmarked.

Bestemmelsen om forbud mot å håndheve minstepriser og avanser for etterfølgende omsetningsledd har Monopoltilsynet bare dispensert fra for et sterkt begrenset antall vareområder.

Monopollovens bestemmelser tar bare sikte på konkurransebegrensninger som har betydning for omsetningsforholdene i Danmark. Loven gir ikke hjemmel til å føre tilsyn med konkurransebegrensninger som bare har betydning for pris- og omsetningsforhold ved salg til eksport.

Ved lov av 25. mai 1956 «om indseende med priser» er Monopoltilsynet pålagt å undersøke pris- og avanseforholdene på konkrete områder etter anmodning fra forbruker-, produsent- eller handelsorganisasjoner, dersom tilsynet finner at det er grunn til å tro at prisdannelsen er urimelig. Disse undersøkelsene tar sikte på å dekke slike områder som ikke blir berørt av monopolloven, altså områder som ikke er preget av konkurransebegrensninger. Loven gir ikke Monopoltilsynet hjemmel til inngrep, men pålegger bare tilsynet å offentliggjøre undersøkelsene.

Monopoltilsynet offentliggjør årlig en melding om sin virksomhet og holder ellers offentligheten orientert om undersøkelser som tilsynet har foretatt og avgjørelser det har truffet gjennom den periodiske publikasjon: «Meddelelser fra monopoltilsynet».

Finnland.

Ved lov av 5. mars 1956 «om tryggende av prisnivan» fikk regjeringen vidtgående fullmakt til å regulere priser og avgifter til utgangen av 1956. For å hindre

urimelige priser og umotiverte prisforhøyelser, ga regjeringen den 23. mars 1956 i medhold av denne loven regler om regulering av prisene for innenlandske varer og ytelser. Den 29. oktober 1956 gjennomførte regjeringen prisstopp for innenlandske varer og ytelser; uten Sosialministeriets godkjenning er det ikke tillatt å beregne høyere priser enn de som gjaldt pr. 29. september 1956.

Ved lov av 28. desember 1956 er gyldigheten av loven om «tryggende om prisnivå» forlenget til utgangen av 1957. Samtidig har regjeringen forlenget prisstoppen inntil videre. Loven gir også regjeringen fullmakt til å regulere prisene for importerte varer.

Ved lov av 28. desember 1956 om «tryggende av landets utrikeshandel och næringsliv» har regjeringen for 1957 fullmakt til å regulere import og eksport og ellers treffe avgjørelser i en rekke spørsmål som er av vesentlig betydning for landets næringsliv. Således har regjeringen fullmakt til å fastsette bestemmelser om fordeling av importerte eller innenlandsk produserte varer til produksjon og forbruk; og regjeringen har videre fullmakt til å redusere tollsatsene for å påvirke prisdannelsen for importvarene.

Direkte prisregulering ved fastsettelse av maksimalpriser og maksimalavanser og godkjenning av bestemte priser, blir bare brukt i begrenset omfang. Reguleringen administreres av Sosialministeriet og er stort sett av midlertidig karakter, jfr. at lovene foreløpig bare er forlenget til utgangen av 1957.

Den 18. januar 1957 ble vedtatt en «permanent» «lag om övervakning av konkurrensbe­gränsningar i näringslivet» (kartelloven) som trer i kraft den 1. januar 1958. Etter denne loven skal det opprettes et kartellkontor under «Patent- og registerstyrelsen». Kontoret får til oppgave å kreve inn melding om konkurransebegrensninger (både avtaler o. l. og dominerende enkeltforetak) som er av betydning for innenlandske omsetningsforhold.

I tilknytning til meldingene har kartellkontoret myndighet til å kreve alle opplysninger som er nødvendige for å belyse konkurransebegrensningenes innhold og formål. På dette grunnlag utarbeider kontoret redegjørelser som blir ført inn i et offentlig register. Av disse redegjørelsene skal alle foreliggende fakta som direkte berører vedkommende konkurransebegrensninger gå fram. Samtidig med registreringen skal det treffes beslutning om hvilken del av det innsamlede materiale som skal være offentlig tilgjengelig. I alminnelighet skal den del av det innsamlede materialet som ikke gjøres offentlig tilgjengelig holdes hemmelig i 20 år.

Loven inneholder også en bestemmelse om at næringsdrivende ikke må treffe avtale uten Kartellkontorets tillatelse om at drøfting eller andre former for samvirke mellom forskjellige næringsdrivende skal finne sted før det blir gitt tilbud på leveringer eller på arbeid.

Endelig har kontoret ifølge loven myndighet til konkret å forby avtaler eller bestemmelser som fastsetter bindende minimumspriser for etterfølgende omsetningsledd dersom kontoret på grunnlag av undersøkelser finner at en slik konkurransebegrensning er til skade for forbrukerne.

Bortsett fra tilbudskarteller og bindende priser for videresalg i etterfølgende omsetningsledd, har kontoret ikke hjemmel til å undersøke virkningene av konkurransebegrensningene eller å søke å endre eller oppheve dem. Kontorets hovedoppgave er bare gjennom sin registreringsvirksomhet å gjøre offentligheten kjent med faktisk forekommende konkurransebegrensning.

Ved lov av 28. desember 1956 er det fastsatt bestemmelser om begrensning av aksjeselskapenes utbytte for regnskapsåret 1956.

Norge.

I Norge har det vært kontinuerlig prisregulering i vekslende omfang helt fra første verdenskrig. I en revidert prisreguleringslov av 6. august 1920 ble innarbeidet forskrifter om meldeplikt og offentlig registrering av konkurransereguleringer og markedsbestemmende bedrifter.

Den midlertidige lovgivning ble avløst av en varig lov av 12. mars 1926 om kontroll med konkurranseinnskrenkninger og om prismisbruk. Loven som vanlig er kalt Trustloven, hadde mer spesifiserte forskrifter om kontroll med konkurransereguleringer og meldepliktige storbedrifter og om inngrep mot mislige konkurranseregulerende tiltak og mot urimelige priser, fortjenester og forretningsvilkår. Etter krigsutbruddet høsten 1939 ble det gjennomført en omfattende midlertidig lovgivning med sikte på å motvirke prisforhøyelser og andre misbruk som de ekstraordinære forhold kunne føre med seg. Trustloven ble fremdeles opprettholdt, men fikk mindre betydning så lenge den mer omfattende midlertidige lovgivning sto ved makt. Trustloven og den midlertidige lovgivning ble fra 1. januar 1954 avløst av den nå gjeldende lov av 26. juni 1953 om kontroll og regulering av priser, utbytte og konkurranseforhold. Ved en endringslov av 25. juni 1954 ble det foretatt enkelte korreksjoner i §§ 4, 34 og 37.

Den nye lovs formål fremgår av § 1, der det heter:

«Denne lov har til formål å tjene som et ledd i arbeidet for å fremme full sysselsetting, nytte produksjonsmulighetene effektivt, motvirke avsetningskriser og fremme en rimelig fordeling av nasjonalinntekten ved:

- a) å fremme en samfunnsmessig forsvarlig prisutvikling og motvirke priser, fortjenester og forretningsvilkår som virker urimelige,
- b) å hindre utdeling av høyere utbytte enn forsvarlig,
- c) å trygge mot mislige omsetnings- eller konkurranseforhold og mot konkurranse-regulerende tiltak som er urimelige eller til skade for almene interesser».

Kongen gir retningslinjer for kontroll og reguleringsvirksomheten etter loven og treffer en rekke viktige avgjørelser. Enkelte avgjørelser som er av særlig stor betydning for landets økonomi er lagt til Stortinget. Stortinget behandler også meldinger om retningslinjer for kontroll- og reguleringsvirksomheten. Innenfor rammen av de retningslinjer som fastsettes av Kongen og i tilfelle av Stortinget, forestår departementet gjennomføringen av loven. En rekke saker avgjøres av departementet. Det er opprettet et særskilt råd, Priserådet, som avgjør ankesaker om meldeplikt,

saker om samtykke til langvarige konkurransereguleringer og saker om inngrep mot boikott m. v. Jfr. lovens §§ 23, 33, 34, 37, 40 og 41. De fleste sakene etter loven avgjøres av Prisdirektoratet med bistand av lokalorganer og forskjellige hjelpeorganer.

Myndighetene har rett til å kreve de opplysninger de finner nødvendige for å kunne utføre sine gjøremål og kan granske forretningsdokumenter, forretningspapirer, møteprotokoller og andre bøker og dokumenter. Tjenestemenn har taushetsplikt med de begrensninger som følger av vedkommendes gjøremål etter loven. Departementet, Priserådet og Prisdirektoratet kan imidlertid offentliggjøre opplysninger når det finnes at almene hensyn tilsier det. Unntak er bare gjort for hemmeligholdte tekniske innretninger og fremgangsmåter.

Loven gir nærmere regler om saksbehandling og grunngivning.

Avgjørelser av departementet, Priserådet, Prisdirektoratet eller andre underordnede organer kan overprøves av overordnet myndighet. Domstolenes adgang til å prøve reguleringsmyndighetenes avgjørelser er begrenset etter de vanlige regler i norsk forvaltning. Hovedregelen er at domstolen kan prøve avgjørelsens rettslige side, men derimot ikke administrasjonens skjønn med hensyn til om avgjørelsen er hensiktsmessig. Domstolen kan dog underkjenne avgjørelser som skyldes utenforliggende hensyn eller er utslag av misbruk av myndighet.

Som det fremgår av § 1 tar loven særlig sikte på prisregulering, utbyttereulering og tiltak mot mislige konkurransereguleringer. En skal nedenfor gi en kort oversikt over lovbestemmelsene og virksomheten på disse områder.

Prisregulering.

Loven har i §§ 18–22 noen alminnelige lovforskrifter som bl. a. inneholder forbud mot urimelige priser og forretningsvilkår, forbud mot unødvendig og fordyrende mellomhandel og påbud om prismerking eller prisoppslag.

Ved siden av disse generelle forskrifter, som har større prinsipiell enn praktisk betydning, gir loven myndighetene vidtrekkende fullmakt til å gjennomføre regulerende bestemmelser.

Etter lovens § 24 kan det således fastsettes bestemmelser om maksimalpriser, minstepriser, prisstopp, rabatter, tilgifter, maksimalavanser og andre bestemmelser om priser, fortjenester og forretningsvilkår. Som ledd i slike reguleringer kan også gis forskrifter som er nødvendige for å gjøre reguleringen effektiv, derunder bestemmelser om beskaffenheten av prisregulerte varer og fordeling av produksjon eller omsetning. Det kan også gis bestemmelser om varenes pakning og om pris- og kvalitetsmerking.

Prisregulerende inngrep etter § 24 er ikke begrenset til konkurransereguleringer eller meldepliktige storbedrifter. Inngrep behøver heller ikke å være betinget av at det foreligger urimelig prisberegning. Inngrep kan i alle tilfelle foretas når det anses nødvendig for å fremme en samfunnsmessig forsvarlig prisutvikling. Inngrep kan skje så vel i form av spesielle som i form av generelle bestemmelser.

De gjeldende retningslinjer for kontroll- og reguleringsvirksomheten er fastsatt ved Kronprinsregentens resolusjon av 11. januar 1957. I forskriftene i kapitel I punkt 1 som er gjengitt nedenfor er fastsatt at Prisdirektoratet skal føre kontroll blant annet med de priser som fastsettes gjennom konkurransereguleringer eller av meldepliktige storbedrifter. Etter forskriftene i punkt 2 skal Prisdirektoratet undersøke om det ellers i ervervslivet gjør seg gjeldende tendenser til å regne høyere priser eller fortjenester enn nødvendig. I kapitel II punktene 4–14 er det gitt instruksjoner om prisregulerende inngrep. Etter disse instruksjoner skal prisregulering vanligvis settes i verk dersom det gjennom konkurranseregulering eller av en meldepliktig storbedrift er fastsatt for høye priser eller avanser eller dersom varene er subsidierte eller det er knapphet på dem. Inngrep skal også foretas dersom det er fare for at priser eller fortjenester for varer som er viktige for det alminnelige pris- og kostnadsnivå blir satt høyere enn nødvendig. Inngrep skal i alminnelighet skje gjennom særreguleringer med mindre mere omfattende tiltak finnes nødvendig for å motvirke en samfunnsskadelig prisutvikling. Prisene skal i alminnelighet fastsettes etter kostprinsippet, men i særlige tilfelle der det er i samsvar med sedvanemessige forhold, kan en helt eller delvis gå ut fra kostnadene ved gjenanskaffelse av vedkommende slags varer. Kostnadene utregnes på grunnlag av rasjonell drift under normal kapasitetsutnyttning. Ved reguleringen kan en ta hensyn til om vedkommende ervervsdrivende tjener særlig godt på varer som ikke er prisregulert, f. eks. på eksportvarer. Etter retningslinjene skal en for tiden ikke nytte lovens fullmakt til å sette minstepriser til støtte for ervervsdrivende.

Ved gjennomføringen av den nye loven ble de tidligere alminnelige prisforskrifter med pris- og avansestoppbestemmelser opphevet likesom en også avvirket en rekke maksimalpriser, maksimalavanser eller andre særreguleringer. Hovedregelen ble at de ervervsdrivende selv kunne sette sine priser innenfor rammen av det generelle forbud mot urimelige prisberegninger. På en rekke områder ble det dog opprettholdt særreguleringer. Konkurranseregulerende sammenslutninger måtte innmelde de priser eller avanser de fastsatte til kontroll av Prisdirektoratet.

På grunn av det alminnelige prispress er prisreguleringen senere blitt skjerpet. Av særlig betydning er det midlertidige forbud av 23. mars 1956 mot uten Prisdirektoratets samtykke å forhøye konkurranseregulerte priser eller avanser. Prisene el er avansene regnes som konkurranseregulerte uten hensyn til om de er fastsatt som bindende eller bare til veiledning. Forbudet omfatter også priser eller avanser som leverandører har fastsatt for videreforhandlere. I Kronprinsregentens trontale ved åpningen av Stortinget den 11. januar 1957 ble det uttalt at forbudet ville bli opprettholdt inntil videre.

I § 25 gir loven adgang til å pålegge ervervsdrivende plikt til å svare avgifter til bruk for regulering av priser og kostnader. Avgiftsordningene er av forskjellig karakter. I en del tilfelle har det vært pålagt eksportnæringer konjunkturavgifter til bruk for innenlandsk prisnedskrivning. I andre tilfelle er avgiftene ledd i prisutjevning. Prisutjevning for å trygge eksporten er gjennomført for fiskerinæringen. For

andre varer er det gjennomført prisutjevning for importvarer med sikte på å motvirke for store fluktasjoner i innlandsprisene og for å holde innlandsprisene så lave som mulig. Slik utjevning foretas bl. a. for kaffe og sukker, som er gjenstand for fellesimport. En ny utjevningsordning ble i november 1956 gjennomført for mineraloljer som følge av den internasjonale prisstigning etter Suezkrisen.

Foruten prisreguleringstiltak etter § 24 og avgifter i prisreguleringsøyemed etter § 25 gis det også statstilskudd til nedskrivning av priser.

Utbytteregulering.

Bestemmelsene om utbytteregulering finnes i lovens §§ 28–31. Formålet med reguleringen er å hindre at aksjeselskaper utdeler større utbytte enn forsvarlig under hensyn til bedriftens resurser og behovet for avsetninger av midler til modernisering og nødvendig utviding og opplegg av reserver. En har også lagt vekt på å motvirke usunn kursstigning og mislige aksjespekulasjoner.

Utbyttereguleringen gjennomføres ved at Stortinget for hvert år fastsetter en ordinær maksimalsats som ikke kan overskrides uten særskilt samtykke. Maksimalsatsene for budsjettterminen 1956–1957 var fastsatt til 6% av aksjekapitalen. Samme sats ble foreslått for terminen 1957–1958. Etter det stortingsvedtak som gjaldt for terminen 1956–1957 ble aksjeselskaper som ikke hadde større aksjekapital enn kr. 500 000 og som ikke utdelte større utbytte enn kr. 30 000 unntatt fra regulering. I stortingsvedtaket for terminen 1957–1958 er unntaket begrenset til selskaper som ikke har større aksjekapital enn kr. 300 000 og som ikke deler ut større utbytte enn kr. 18 000.

Etter reglene i § 28, tredje ledd, kan Prisdirektoratet etter retningslinjer som gis av Kongen, samtykke i at et aksjeselskap deler ut høyere utbytte enn den ordinære maksimalsats. Etter de gjeldende retningslinjer blir dispensasjoner gitt dersom det er nødvendig for at utbyttet ikke skal bli mindre enn $3\frac{1}{2}\%$ av den gjennomsnittlige bedriftskapital ved begynnelsen av de 3 siste regnskapsår eller 4% av bedriftskapitalen for så vidt utbyttet ikke blir høyere enn 8% av aksjekapitalen. Dessuten kan det gis dispensasjon dersom et selskap i de forutgående 4 år tilsammen har delt ut mindre utbytte enn tillatt etter maksimalsatsene. Endelig kan det samtykkes i høyere utbytte dersom det finnes formålstjenlig til fremme av samfunnsmessig ønskelig rasjonalisering, nystarting eller utviding av virksomhet.

I terminen 1955–1956 ble det innrømmet i alt 400 dispensasjoner. De godkjente utbyttedeler varierte sterkt på grunn av selskapenes ulike formuesforhold eller som følge av andre hensyn som lå til grunn for dispensasjonen. Halvparten av selskapene fikk godkjent utbytte på over 10%, mens 91 av selskapene fikk godkjent utbytte på over 20%. Gjennomsnittsutbyttet for de selskaper som fikk dispensasjon utgjorde ca. 11%.

Etter loven er det også adgang for Kongen til å gi forhåndstilsagn om større utbytte for en tid av opptil 10 år, dersom det anses formålstjenlig til fremme av samfunnsmessig ønskelig rasjonalisering, nystarting eller utviding av virksomhet.

Særlige bestemmelser om konkurransereguleringer og storbedrifter.

I lovens kapitel VII §§ 32–44 er det gitt særlige forskrifter om konkurransereguleringer og storbedrifter. Også andre bestemmelser i loven, særlig §§ 23 og 24 får anvendelse på disse områder.

a) Meldeplikt og registrering av konkurransereguleringer og storbedrifter.

I henhold til lovens §§ 33–35 ble det ved kongelig resolusjon av 19. mars 1954 gitt forskrifter om meldeplikt for og offentlig registrering av konkurransereguleringer og storbedrifter. Etter lovens § 36 er det forbudt å gjennomføre meldepliktige konkurransereguleringer før de er meldt til Prisdirektoratet på forskrevne måte.

b) Langvarige konkurransereguleringer.

I § 37 er det opptatt bestemmelser fra trustloven som innebærer en vesentlig innskrenkning i adgangen til å inngå bindende langvarige konkurransereguleringer. Bestemmelsene går ut på at avtale om å være med i en meldepliktig konkurranseregulering bare kan sluttes for en tid av høyst et år eller med en oppsigelsesfrist av høyst 3 måneder dersom ikke Prisradet godkjenner annen ordning. Prisradet imøtekommer ikke søknader om dispensasjon uten at radet finner at konkurransereguleringen er samfunnsmessig gagnlig eller at det i hvertfall er ubetenkelig å gå med på at den gis lengre varighet enn et år eller at det settes lengre oppsigelsesfrist enn 3 måneder. På den annen side er et samtykke etter § 37 ikke til hinder for at myndighetene senere kan gripe inn mot konkurransereguleringen enten fordi konkurransereguleringen får andre virkninger enn Prisradet forutsatte da søknaden om samtykke ble behandlet eller fordi det er gitt andre retningslinjer om hvorledes en skal gå fram overfor forskjellige former av konkurransereguleringer.

c) Anbudsreguleringer.

I lovens § 29 er det palagt ervervsdrivende som deltar i anbudsreguleringer å gi opplysning i de tilbud han gir om hva konkurransereguleringen går ut på. Trustloven hadde tilsvarende bestemmelser. Det forutsettes at opplysningsplikten vil motvirke mislige former for konkurransereguleringer vedkommende tilbud. Dersom det finnes pakrevd kan det også gripes inn mot slike konkurransereguleringer etter andre bestemmelser i loven, særlig §§ 24 og 42.

d) Spesielle inngrep mot bruk av tvangsmidler.

I §§ 23, 40 og 41 har loven forskjellige bestemmelser vedkommende bruk av tvangsmidler.

Etter § 23 kan Prisradet forby en ervervsdrivende å nekte forretningsforbindelse med en annen ervervsdrivende eller med en forbruker dersom radet finner at nekelsen vil skade almene interesser eller virke urimelig overfor den annen part. Bestem-

melsene har særlig betydning når det gjelder nektelse av forretningsforbindelse som ledd i gjennomføring av konkurransereguleringer.

Etter § 40 kan Prisrådet nedsette eller oppheve straff eller erstatning som en konkurranseregulerende sammenslutning eller gruppe har ilagt en deltaker for overtredelse av en konkurranseregulerende bestemmelse. Forutsetningen er at rådet finner at det vil stride mot almene hensyn å opprettholde bestemmelsen ved tvangsmidler eller at straffen eller erstatningen virker ubillig.

Etter § 41 kan Prisrådet gjøre vedtak om å utelukke en ervervsdrivende fra en konkurranseregulerende sammenslutning eller gruppe eller å nekte å oppta en ervervsdrivende i en slik sammenslutning eller gruppe, når rådet finner at utelukkelsen eller nektelsen er utilbørlig overfor den ervervsdrivende eller i strid med almene hensyn.

De fleste saker som Prisrådet har behandlet etter disse paragrafer, gjelder klager over at ervervsdrivende har nektet forretningsforbindelse med andre ervervsdrivende eller med forbrukere. Prisrådet har stort sett fulgt samme praksis som Kontrollrådet med hensyn til inngrep på disse områder.

e) Andre inngrep mot konkurransereguleringer.

Ved siden av de særlige bestemmelser i §§ 23, 40 og 41 gir loven i § 42, første, annet og tredje ledd, alminnelig fullmakt for Kongen til å endre eller oppheve enhver bestemmelse som er fastsatt av en konkurranseregulerende sammenslutning eller gruppe dersom det finnes at bestemmelsen er egnet til å virke skadelig på produksjon, omsetning eller andre ervervsmessige forhold i landet eller at bestemmelsen ellers må anses urimelig eller til skade for almene interesser. Departementet og Prisdirektoratet har fått overdratt myndighet til å treffe slike avgjørelser. Dersom slike tiltak ikke fører fram eller ikke anses tilstrekkelig, kan Kongen etter § 42, annet ledd, oppløse en sammenslutning eller et selskap som må anses som et ledd i sammenslutningen eller som den virker gjennom. Denne myndighet kan ikke overdras.

Etter paragrafens fjerde ledd kan Kongen eller den han gir fullmakt, også forby å sette i verk konkurransereguleringer som antas å få slike mislige virkninger som nevnt i paragrafens første ledd. Mens inngrep etter paragrafens første, annet og tredje ledd må være spesialinngrep mot bestemte konkurransereguleringer, kan det etter siste ledd også utferdiges forbud av mere generell art.

Bestemmelsene i § 42 suppleres av reguleringsfullmakten i lovens § 24. Denne paragraf gir ikke bare adgang til å gjennomføre direkte prisregulering. Den gir også adgang til å foreta andre inngrep mot konkurransereguleringer som gjelder priser, fortjenester eller forretningsvilkår, eller som fører til unødvendig mellommannsvirkosomhet eller mislige konkurranseforhold.

På grunn av prispresset i de siste årene har Prisdirektoratet hittil lagt hovedvekten på regulering av priser og fortjenester. Behovet for videregående undersøkelser av konkurransereguleringer har imidlertid etter hvert gjort seg sterkere gjeldende. Dette er kommet særlig klart til uttrykk i de nye retningslinjer av 11. januar 1957.

En har ovenfor under avsnittet om prisregulering nevnt at retningslinjene i punkt 1 blant annet pålegger Prisdirektoratet å føre kontroll med priser som er fastsatt gjennom konkurransereguleringer eller av meldepliktige storbedrifter. Prisdirektoratet skal imidlertid også foreta videregående undersøkelser. Til belysning av dette gjengir en punkt 1 i sin helhet:

«Prisdirektoratet skal under sin kontrollvirksomhet legge særlig vekt på å klarlegge virkningene av konkurransereguleringene. Virksomheten skal i første rekke omfatte:

a) Kontroll med priser, fortjenester og forretningsvilkår som fastsettes gjennom konkurransereguleringer eller av meldepliktige storbedrifter, for å belyse om det er grunnlag for inngrep, jfr. punkt 5, 15 og 16.

b) Kontroll med andre enkeltstående konkurranseregulerende tiltak som settes i verk gjennom konkurransereguleringer eller av meldepliktige storbedrifter, for å belyse om det er grunnlag for inngrep, jfr. punkt 15.

c) Granskning av konkurranseregulerende sammenslutningers og gruppers virksomhet i sin helhet for å belyse hvorledes de konkurransereguleringer de har gjennomført, innvirker på produksjons-, omsetnings- og konkurranseforhold og klargjøre om det er grunnlag for inngrep, jfr. punkt 15. Tilsvarende undersøkelser bør foretas vedkommende konkurransereguleringer som er gjennomført av meldepliktige storbedrifter.

d) Undersøkelser til belysning av om det er grunn til å fremme generelle inngrep mot former for konkurransereguleringer som forekommer i større omfang, jfr. punkt 16.

e) Undersøkelser til belysning av virkningene av foretatte inngrep mot konkurransereguleringer.

Undersøkelsene bør i saker som egner seg for det, legges opp med sikte på at resultatene kan offentliggjøres i den utstrekning almene hensyn tilsier det, jfr. prislovens § 17, siste ledd».

I retningslinjenes punkt 15 og 16 er det gitt nærmere instruksjoner om inngrep. Punkt 15 som gjelder spesielle inngrep, har følgende innhold:

«Dersom en konkurranseregulering anses å hindre en samfunnsmessig ønskelig rasjonalisering eller ellers anses urimelig eller til skade for almene interesser og slike inngrep som er nevnt i kapitel II ikke anses formålstjenlige eller tilstrekkelige, bør Prisdirektoratet sette i verk eller foreslå iverksatt andre inngrep etter lovens § 24 eller 42. I første rekke bør Prisdirektoratet ta opp til behandling spørsmål om videregående inngrep overfor konkurransereguleringer som går ut på fastsettelse av minstepriser eller deling av produksjon eller omsetning eller av markeder eller som etablerer eksklusivforhold som vanskeliggjør tilgangen til et erverv.»

Punkt 16 gjelder generelle inngrep overfor bestemte typer av konkurransereguleringer. Disse forskrifter har følgende innhold:

«Dersom Prisdirektoratet finner at bestemte former av konkurransereguleringer som forekommer i større omfang i alminnelighet må antas å motvirke samfunnsmessig ønskelig rasjonalisering eller ellers virke urimelig eller til skade for almene interesser, bør direktoratet gi innstilling til departementet om det er grunn til å foreta inngrep gjennom generelle bestemmelser. I første rekke bør utredes spørsmålet om slike inngrep bør gjennomføres overfor konkurransereguleringer som går ut på fastsettelse av minstepriser. Så lenge slike generelle bestemmelser ikke er fastsatt, forutsettes inngrep i tilfelle foretatt etter forskriftene i punkt 4–15».

Prisdirektoratet har lagt fram innstilling om generelle inngrep overfor de sakalte leverandørreguleringer, det vil si, produsenters eller grossisters fastsettelse av priser eller avanser for videresalg, altså vertikale konkurranseregulerende prisordninger. Prisdirektoratet har under utredning spørsmål om spesialinngrep mot enkelte karteller. Ved siden av det har en tatt opp til undersøkelse spørsmålet om og i tilfelle i hvilken utstrekning det vil være formålstjenlig å fastsette generelle forskrifter vedkommende horisontale prisavtaler.

f) Forskrifter om leverandørreguleringer for videresalg.

Den norske lovgivning om priser og konkurransereguleringer har helt siden 1920 gitt adgang for myndighetene til å gripe inn overfor leverandørreguleringer. Inngrep er foretatt dels gjennom regulering av selve prisene eller avansene dels gjennom spesialforbud mot mislige leverandørreguleringer eller mot å handheve dem ved tvangsmidler.

Under den midlertidige prislovgivning ble det fastsatt forbud mot å nytte tvangsmidler mot ervervsdrivende fordi de tok for lave priser eller ellers søke å presse dem til å ta høyere priser enn de selv fant grunn til. Disse bestemmelser som også fant anvendelse på leverandørregulerte priser og avanser, falt bort da den nye loven trådte i kraft den 1. januar 1954. Etter å ha foretatt nærmere undersøkelser om utbredelsen av systemet med videresalgsreguleringer, har Prisdirektoratet gitt innstilling til departementet om generelle forskrifter vedkommende slike reguleringer. På grunnlag av denne innstilling er det ved Kronprinsregentens resolusjon av 25. januar 1957 vedtatt å sende melding til Stortinget om at det aktes fastsatt slike forskrifter. Endelig avgjørelse vil bli truffet av Kongen etterat Stortinget har behandlet saken. Det utkast som er lagt fram for Stortinget går i korthet ut på følgende:

En leverandør har ikke adgang til uten særskilt samtykke å foreta bindende fastsettelse av videreførhandlerens priser eller avanser. Han kan derimot gi veiledning til videreførhandlerne forutsatt at han gir klar beskjed om at de fritt kan regne lavere priser eller avanser enn de han gir veiledning om. Prisdirektoratet skal føre kon-

troll med veiledningsvirksomheten og kan forby den dersom den fører til for høye priser eller avanser eller ellers motvirker en effektiv priskonkurranse. Prisdirektoratet kan også etter fullmakten i lovens § 24 foreta direkte prisreguleringsinngrep.

Sammenslutninger eller grupper av leverandører kan ikke uten særskilt samtykke gjennomføre reguleringer av videreførernes priser eller avanser. Dette gjelder uten hensyn til om reguleringene er av bindende eller veiledende art.

Det forbys leverandører og sammenslutninger og grupper av leverandører gjennom nektelse av forretningsforbindelse eller på annen måte søke å påvirke videreførere til å overholde bestemte priser eller avanser. Forbudet rammer også leverandørers medvirkning til å gjennomføre videreførernes egne horisontale prisavtaler.

Utkastet inneholder også forbud mot at videreførerne eller sammenslutninger eller grupper av videreførere bl. a. ved å nekte å kjøpe av bestemte leverandører, søker å påvirke leverandører til å foreta leverandørreguleringer som ikke er tillatt etter forskriftene.

g) Konkurransereguleringer som gjelder utlandet.

I § 43 er det gjort unntak fra bestemmelsene i lovens §§ 32, 33, 35, 36, 37 og 41 for konkurransereguleringer som gjelder andre land eller handel og samferdsel mellom andre land. Prisdirektoratet skal dog føre tilsyn med slike konkurransereguleringer med sikte på å motvirke forhold som virker skadelige for norske interesser eller som må antas å være i strid med forpliktelser som Norge har påtatt seg ved internasjonal overenskomst.

Sverige.

På det område som her behandles gjelder to lover i Sverige, nemlig lov av 25. september 1953 om i visse tilfelle å motvirke konkurransebegrensning innen næringslivet og lov av 1. juni 1956 om plikt til å gi opplysninger om pris- og konkurranseforhold. Lovgivningen har til formål å fremme en konkurranse innen næringslivet som er ønskelig ut fra almene synspunkter og alminnelig kjennskap til pris- og konkurranseforholdene. Den alminnelige prisreguleringslov av 1. juni 1956 er en beredskapslov som har til hensikt å muliggjøre statlig priskontroll i visse ekstraordinære situasjoner.

Handhevelsen av lovgivningen skal utøves av tre myndigheter som er uavhengige av hverandre, nemlig Statens pris- og kartellnemnd, Ombudsmannsembetet for næringsfrihetsspørsmål og Næringsfrihetsrådet.

Statens pris- og kartellnemnd har til oppgave å følge utviklingen av og fremme almen kjennskap til pris- og konkurranseforholdene innen næringslivet, bortsett fra bank-, kreditt- og forsikringsvesenet.

Med hensyn til prisforholdene påligger det nemnda særskilt å samle inn og registrere oppgaver over priser for ulike varer og tjenester i landet, å klarlegge prisutvik-

lingen gjennom bearbeiding og sammenlikning av de forskjellige oppgaver og av prisoppgaver fra utlandet og å utføre undersøkelser om prisdannelsen innen bestemte områder av næringslivet når prisutviklingen, konkurranseforholdene eller andre omstendigheter gir grunn til det.

I spørsmålet om konkurranseforholdene har nemnda bl. a. som oppgave å føre kartellregister, å undersøke om det forekommer konkurransebegrensning med virkning på pris-, produksjons-, omsetnings- eller transportforholdene i landet dersom det er grunn til å anta at slik konkurransebegrensning har skadelig virkning på noe område av næringslivet eller andre grunner taler for det, å gi Næringsfrihetsrådet og Ombudsmannen for næringsfrihetsspørsmål bistand i utredningen av spørsmål hvor det kan bli tale om forhandlinger i samsvar med lov av 1953 om tiltak mot visse former for konkurransebegrensning i næringslivet.

Nemnda skal gi opplysning om sin virksomhet og bl. a. utarbeide fortløpende prisoppgaver og redegjørelser for undersøkelser som er foretatt i den hensikt å orientere almenheten om de rådende pris- og konkurranseforhold. For dette formål gir nemnda ut publikasjonen «Pris- og kartellfrågor». I tillegg til de opplysninger som nemnda finner bør offentliggjøres i denne publikasjonen skal også tas med redegjørelser som blir overlatt til publisering av Næringsfrihetsrådet og Ombudsmannen for næringsfrihetsspørsmål om beslutninger som disse institusjoner har fattet, avgjørelser som er truffet, uttalelser som er avgitt og utredninger som er foretatt.

Gjennom forhandlinger skal Næringsfrihetsrådet søke å få bragt til opphør slike skadelige virkninger av konkurransebegrensning som blir overlatt til rådets behandling. Med skadelig virkning menes det her at konkurransebegrensningen påvirker prisdannelsen på en måte som anses å være utilbørlig fra et alment synspunkt og hemmer effektiviteten i næringslivet eller vanskeliggjør eller hindrer andres næringsutøving. Hva som skal forstås med uttrykket konkurransebegrensning blir ikke fastlagt i lovgivningen. Etter forarbeidene har imidlertid uttrykket en vid betydning. All skadelig virkning av konkurransebegrensning kan derfor tas opp til prøvning, uansett om konkurransebegrensningen er en kartellavtale, et oligopol, monopolforetak, varemerkemonopol, selektivt salg, prisdifferensiering, prisdikriminering, leveringsvegring etc.

Det hører inn under Ombudsmannsembetet for næringsfrihetsspørsmål, på grunnlag av bl. a. kartellregisteret og innkomne klager, å kalle inn til forhandling i Næringsfrihetsrådet. Rådet skal først og fremst avgjøre om vedkommende konkurransebegrensning medfører skadelige virkninger. Denne del av behandlingen skjer under domstollignende former og er som regel offentlig. De etterfølgende forhandlinger for å få bragt de skadelige virkninger til opphør skjer i friere former.

Næringsfrihetsrådet har ikke myndighet til å gi tvingende forskrifter for å fjerne skadelige virkninger av konkurransebegrensning. Dersom den skadelige virkning består i at en pris åpenbart er for høy i forhold til kostnadene og andre forhold og noen endring ikke kan oppnås gjennom forhandlinger, kan imidlertid Kongen etter rådets henstilling fastsette maksimalpris for en periode av inntil 1 år, dersom saken anses

å være av almen betydning. Når rådet har avsluttet en forhandling uten å oppnå at den skadelige virkning opphører, skal rådet underrette Kongen om dette dersom saken blir funnet å være av større betydning.

I forarbeidene til lovgivningen har man gått ut fra at presset av Næringsfrihetsrådets autoritet, som følge av den offentlighet en uttalelse av rådet er omgitt med, vil føre til at man kan regne med at rådets anbefalinger blir fulgt. Det pekes også på at selv om lovgivningen ikke inneholder bestemmelser om tvangspålegg, utover det unntak som er nevnt ovenfor, er statsmaktene ikke uten mulighet til å gripe inn på andre måter, for eksempel gjennom nedsettelse av toll eller ved å sette i gang statlige foretak. Dersom misforhold blir påvist uten at disse kan endres ved hjelp av de midler som står til rådighet gjennom en slik forhandlingslovgivning, vil man åpenbart få et fastere grunnlag til å sørge for at lovgivningen blir komplettert med tvingende lovbestemmelser. Kjennskapet til dette blir i forarbeidene antatt å føre til at de som er ansvarlige for konkurransebegrensninger som etter rådets mening fører til skadelige virkninger, vil bli sterkt tilbakeholdne.

De største næringsorganisasjonene har gjennom ulike former for selvсанering arbeidet for å fjerne slike konkurransebegrensende avtaler som antas å føre med seg skadelig virkning.

Som unntak fra hovedregelen at skadelig virkning av konkurransebegrensning bør motvirkes gjennom offentlige forhandlinger, er det etter loven av 1953 forbud mot: 1) å sette bindende minstepriser for etterfølgende salgssledd, 2) å praktisere såkalte anbudskarteller. Overtredelse av forbudene er straffbar. Næringsfrihetsrådet kan dispensere. Hittil har dette bare skjedd i et fåtall tilfelle.

Loven om motvirkning av konkurransebegrensning gjelder bare skadelige virkninger av konkurransebegrensning i Sverige. Kongen kan imidlertid gi tillatelse til at loven blir brukt også hvor det gjelder skadelig virkning av konkurransebegrensning utenfor Sverige, når dette er nødvendig av hensyn til traktat med et annet land. Loven om opplysningsplikt gir pris- og kartellnemnda rett til å kreve opplysninger om pris- og konkurranseforhold bare i spørsmål som gjelder det svenske marked.

Siden utbruddet av den annen verdenskrig og til og med utgangen av året 1956 har det vært statlig priskontroll i Sverige. Reguleringsvirksomheten har i årenes løp vekslet i omfang og gjaldt i de senere år bare for et meget begrenset antall varer. Priskontrollen har under hele denne periode i prinsippet blitt ansett for å være av rent midlertidig karakter. Den har derfor hatt hjemmel i midlertidig lovgivning som etter hvert er blitt gitt forlenget gyldighet. Spørsmålet om prisregulering ble i 1954/55 gjenstand for en offentlig utredning, som ble lagt til grunn for en proposisjon om saken til Riksdagen i 1956. I utredningen ble det understreket at man i normale tider i første rekke burde stole på konkurransen som prisregulator. En effektiv konkurranse er etter den sakkyndige komité's oppfatning fra et samfunnsøkonomisk synspunkt en bedre prisregulator enn alle former for statlig priskontroll. Samfunnets tiltak burde derfor ta sikte på å skape en tilstrekkelig effektiv konkurranse. For å kunne motvirke en alminnelig prisstigning under visse ekstraordinære forhold burde

det innføres en særskilt beredskapslovgivning. Den alminnelige prisreguleringsloven trer automatisk i kraft under krig. Under krigsfare eller dersom det av andre grunner oppstår fare for alvorlige stigning i det alminnelige prisenivå i landet kan Kongen bestemme at lovens bestemmelser skal settes i kraft. Etter prisreguleringsloven kan det gis bestemmelser om maksimalpris på varer og tjenester, prisstopp, bestemmelser om prissetting og prismerking, varestandardisering m.m.

Jordproduksjonen får en viss prisstøtte som fra og med 1956/57 fastlegges for en periode av 3 år om gangen. Ved begynnelsen av perioden blir det i prinsippet fastsatt en importavgift for hvert jordbruksprodukt. Denne avgift blir ikke endret så lenge innenlandsprisen på produktet ligger innen visse grenser som blir kalt den øvre og den nedre prisgrensen. Innen prisgrensene blir derfor den innenlandske prisens utvikling temmelig direkte avhengig av den internasjonale. Blir et eventuelt prisfall på verdensmarkedet så sterkt at innenlandsprisen synker under den nedre prisgrensen, vil det bli tatt forholdsregler for å hindre et ytterligere innenlandsk prisfall. På denne måten får jordbruket en viss sikkerhet for at inntektene ikke synker under et bestemt nivå. På den andre siden vil det bli tatt skritt for å hindre en ytterligere prisstigning dersom prisen på et produkt overstiger den øvre prisgrensen. Konsumentene oppnår ved dette en viss garanti for at stigende priser på verdensmarkedet ikke fører til høye innenlandske priser. Jordbruket mottar også visse subsidier, hovedsakelig i form av sakalte melkepristillegg, som har til formål å virke prisregulerende.

For å stabilisere det innenlandske prisenivå har Kongen siden 1. juli 1945 hatt Riksdagens fullmakt til å pålegge en prisutjevningsavgift ved eksport av varer. Formålet med avgiften har vesentlig vært å hindre at høye utenlandspriser på enkelte varer presser opp det innenlandske prisenivå. Forutsetningen har vært at man bør søke å nå fram til en overenskomst med vedkommende eksportører når det blir tale om å pålegge prisutjevningsavgift. I spørsmål om prisutjevningsavgift bør også i hvert enkelt tilfelle andre synspunkter enn de rent prispolitiske bli tatt i betraktning, bl. a. også handelspolitiske synspunkter. Hittil har prisutjevningsavgift bare vært pålagt tre- og treforedlingsprodukter. I de fleste tilfelle har det vist seg mulig å oppnå avtaler med de berørte organisasjoner eller foretak om slike avgifter. Prisutjevningsavgiftene opphørte i 1952 som følge av det prisfallet som da fant sted. Likevel er Riksdagen fortsatt til og med år 1956 blitt anmodet om fullmakt til å pålegge prisutjevningsavgift og slik fullmakt er også blitt gitt. Motiveringen har bl. a. vært at tidligere erfaringer har vist at det plutselig kan inntreffe omslag i prisutviklingen. Særlig gjelder dette produkter som kan betegnes som råvarer og stapelvarer, og den svenske eksporten består for en stor del av slike varer. Slike prisendringer kan få meget følelige virkninger på kostnadsnivået i landet.

2. Sammenligning av lovgivning og administrativ praksis.

I tilslutning til sammendraget av lovgivningen og den administrative praksis i de fire land med hensyn til kontroll med konkurransebegrensninger og monopoler,

prisregulering og utbytteregulering skal en i det følgende foreta en sammenligning for å presisere ulikheter og fellestrekk.

Kontroll med konkurransereguleringer og monopoler.

a. Meldeplikt og registrering.

I Danmark, Norge og Sverige er det gjennomført meldeplikt for og offentlig registrering av konkurransebegrensninger. Hovedtrekkene i anmeldelses- og registreringsbestemmelsene er de samme, mens det er en del forskjell med hensyn til omfanget av de konkurransebegrensninger som omfattes av bestemmelsene og med hensyn til om anmeldelse skal skje på bedriftenes og sammenslutningenes eget initiativ eller etter krav fra myndighetene.

I Finland ble det den 18. januar 1957 vedtatt en lov om «övervakning av konkurrensbegränsning inom näringslivet». Loven trer i kraft den 1. januar 1958 og fastsetter plikt til å anmelde konkurransebegrensninger til en særlig kartellmyndighet når dette blir krevd. De opplysninger som myndighetene krever inn kan i alminnelighet bare gjelde den del av vedkommende ervervsvirksomhet som blir berørt av konkurransebegrensningen. Dersom det er nødvendig for å klarlegge konkurransebegrensningens innhold og formål, kan det likevel også kreves opplysning om andre forhold som eierforhold, finansieringsforhold og driftsresultater. Kartellmyndigheten utarbeider en redegjørelse for konkurransebegrensningen. Denne redegjørelse registreres i kartellregisteret og offentliggjøres. Den del av materialet som direkte angår eksistensen av vedkommende konkurransebegrensning, slik som selve kartellavtalen, kan offentliggjøres. Det øvrige materiale bør hemmeligholdes i 20 år. Nærmere bestemmelser om dette forhold vil bli gitt i den kartellforordning som er under utarbeidelse.

b. Lovmessige begrensninger med hensyn til adgangen til å gjennomføre konkurransereguleringer.

I Danmark og Sverige finnes — i litt forskjellig utforming — lovbestemmelser om forbud mot fastsettelse av minstepriser og minsteavanser for videresalg i etterfølgende omsetningsledd. I Norge kan det etter den gjeldende lov ved spesielle eller generelle bestemmelser gripes inn mot slike konkurransereguleringer. Bestemmelsene er mer videregående enn de danske og svenske bestemmelser. Den finske loven av 18. januar 1957 har ikke noe generelt forbud mot leverandørreguleringer, men kartellmyndigheten kan i konkrete tilfelle forby fastsettelse av bindende minstepriser for etterfølgende omsetningsledd dersom det etter nærmere undersøkelser antas at konkurransereguleringene er til skade for forbrukerne.

I Sverige gjelder det et generelt forbud mot anbudskarteller. Tilsvarende bestemmelser er gitt i den nye finske lov. I Norge har ervervsdrivende som deltar i anbudsreguleringen plikt til å gi opplysninger i sine anbud om hva konkurransereguleringene går ut på. Det er forutsatt at slike opplysninger vil motvirke mislige anbuds konkurransereguleringer. Loven gir også adgang til på annen måte å gripe inn mot slike

reguleringer. I Danmark er det gjennomført en særlig licitationsordning hvorefter enhver byggherre har krav på å oppnå «ærlige», dvs. ikke regulerte tilbud, når han ved underskrift på en såkalt byggherreerklæring forplikter seg til ikke å overdra arbeidet til en tilbudsgiver, hvis tilbud godtgjøres å være lavere enn rimelig.

I Norge er det ikke uten særskilt samtykke av vedkommende myndighet adgang til å inngå avtale om å være med i en konkurranseregulering for lengre tid enn høyst et år eller med en lengre oppsigelsesfrist enn 3 måneder.

c. Kontroll med og utredninger om konkurransereguleringer.

I Danmark, Norge og Sverige føres det etter noe forskjellige regler kontroll med konkurransereguleringene for å klarlegge deres virkninger og om det er grunnlag for endringer eller opphevelser. Det anses som et viktig prinsipp at de utredninger som foretas, blir offentliggjort og at offentligheten blir orientert om myndighetenes reaksjoner med hensyn til mislige konkurransereguleringer. Den finske lovgivning etablerer ikke tilsvarende kontroll med konkurransereguleringer.

d. Forholdsregler mot mislige konkurransereguleringer.

Bestemmelsene på dette område er nokså forskjellige i de fire land.

I Danmark kan myndighetene foreta spesialinngrep overfor konkurransereguleringer som medfører eller må antas å ville medføre urimelige priser eller forretningsbetingelser, urimelige innskrenkninger i den frie ervervsutøvelse eller urimelig ulikhet i vilkårene for ervervsutøvelsen. Myndighetene skal først søke å få brakt slike misligheter til opphør ved forhandlinger. Dersom forhandlinger ikke fører til en tilfredsstillende løsning, kan myndighetene gi pålegg om opphevelse eller endringer.

I Norge er adgangen til inngrep mer vidtgående enn i Danmark. Fullmakten til inngrep med hensyn til priser, avanser og forretningsvilkår m. v. er ikke spesielt knyttet til konkurransereguleringer, men er helt generelt utformet. Det er heller ikke noe vilkår for inngrep at prisene, avansene eller forretningsvilkårene kan karakteriseres som urimelige. Inngrep kan også foretas når det anses nødvendig for å fremme en samfunnsmessig forsvarlig prisutvikling. Inngrep kan skje gjennom spesielle eller generelle bestemmelser. Man henviser som eksempel til det generelle forbud mot å forhøye konkurranseregulerte priser eller avanser uten forhandssamtykke av myndighetene. Når det gjelder andre inngrep mot konkurransereguleringer kan myndighetene dels treffe vedtak om oppheving eller endring av bestemte konkurransereguleringer eller utstede mer eller mindre vidtgående generelle forbud mot bestemte former for konkurransereguleringer som antas å være til skade for almene interesser.

Den svenske lovgivning er sterkt avvikende fra lovgivningen i Danmark og Norge. I Sverige legges hovedvekten på forhandlinger med vedkommende virksomheter eller organisasjoner for å fjerne skadelig virkning av konkurransereguleringer. En regner med at myndighetenes autoritet i forbindelse med den offentlighet som oppstår omkring forhandlingene, vil øve et tilstrekkelig press på næringslivet til å etterkomme myndighetenes henstillinger. Dersom den skadelige virkning av en

konkurranseregulering består i en åpenbar for høy pris og saken anses å være av vesentlig betydning, kan Kongen etter innstilling fra Næringsfrihetsrådet fastsette maksimalpris for et tidsrom på inntil ett år. Ellers gir lovgivningen ikke adgang til å foreta tvangsmessige inngrep overfor mislige konkurransereguleringer.

I Finland gir lovgivningen ikke adgang for kartellmyndighetene til å foreta inngrep overfor konkurransereguleringer, uten i forbindelse med tilbudskarteller og bindende videresalgspriser.

e. Kontroll- eller reguleringstiltak som har betydning for handelen med andre land.

Den danske monopollov omfatter alene konkurransereguleringer av betydning for de innenlandske omsetningsforhold. Den gir således ikke adgang til å foreta inngrep for å motvirke konkurransereguleringer som er skadelige for andre land. Den finske loven får heller ikke anvendelse på konkurransereguleringer som gjelder utlandet. I Norge skal det føres tilsyn med konkurransereguleringer vedrørende andre land for å motvirke forhold som kan skade norske interesser eller er i strid med forpliktelser som Norge har påtatt seg ved internasjonal overenskomst. Slike konkurransereguleringer er imidlertid unntatt fra registrering og fra forskjellige andre bestemmelser i loven. Den svenske lovgivning tar spesielt sikte på konkurransereguleringer som virker på den innenlandske omsetning. Hvor hensynet til avtaler med andre land taler for det, kan myndighetene imidlertid også ta opp forhandlinger om å fjerne skadelig virkning for andre land av svenske konkurransereguleringer.

Generell prisregulering m. v.

I Danmark er det bare adgang til prisregulering på områder som omfattes av konkurransereguleringer. Det foretas imidlertid prisundersøkelser også utenfor disse områder og offentligheten orienteres om resultatene av undersøkelsene.

I Finland gjelder det midlertidig lovgivning — foreløpig til utgangen av 1957 — om alminnelig prisregulering. Det ytes også støtte til jordbruksproduksjonen gjennom statstilskudd til prisene på visse varer.

I Norge gir loven som ovenfor nevnt vidtgående fullmakt til å gjennomføre prisregulering både for å motvirke priser, avanser og forretningsvilkår som virker urimelige, og for å fremme en samfunnsmessig forsvarlig prisutvikling. Etter loven kan det også pålegges ervervsdrivende å svare avgifter i prisreguleringsøyemed. Avgiftene kan dels være ledd i en prisutjevning som tilsikter å unnga for store prisfluktuasjoner på varer av samme slag. Dels kan det legges avgifter på konjunkturfortjenester, særlig ved eksportsalg, med sikte på å skaffe midler til prisnedskrivning på viktige varer for å bremse på oppgang i det innenlandske prisnivå som følge av prisstigningen på verdensmarkedet. Det beror på den økonomiske situasjon til enhver tid i hvilken utstrekning prisreguleringsfullmaktene blir brukt. I tilslutning til de prisreguleringstiltak som gjennomføres i henhold til loven, bevilges det statstilskudd til nedskrivning av prisene på visse viktige varer.

I Sverige foretas det prisundersøkelser også utenfor de områder som omfattes av konkurransereguleringer. Resultatene av undersøkelsene offentliggjøres. Det er for tiden ingen generell prislovgivning i kraft. Det er imidlertid vedtatt en beredskapslov som gir adgang til å gjennomføre alminnelig prisregulering under ekstraordinære forhold som krig, krigsfare eller dersom det av andre årsaker er fremkalt betydelig fare for alvorlig stigning i det alminnelige prisnivå. Ved siden av dette kan Kongen, når det ut fra særlige prispolitiske synspunkter foreligger behov for det, bestemme at det ved eksport av visse varer skal erlegges en prisutjevningsskatt. Til jordbruksproduksjonen ytes en viss prisstøtte, hovedsakelig ved hjelp av innførselsavgifter og statssubsidier i form av melkepristillegg.

Den norske prislov har også bestemmelser om regulering av aksjeutbytte. I Finland er det gjennomført lov om begrensning av aksjeutbytte for regnskapsåret 1956. Utbytteregulering er derimot ikke gjennomført hverken i Danmark eller Sverige.

3. Problemer i forbindelse med et felles nordisk marked.

De problemer i forbindelse med pris- og monopollovgivningen som vil oppstå ved gjennomføringen av et nordisk fellesmarked kan inndeles i to grupper. Det er for det første de problemer som henger sammen med konkurranseforholdene i næringslivet, og for det andre de problemer som knytter seg til en prisregulering utover den som er nødvendig for kontrollen med konkurransereguleringene, spesielt da inngrep i forbindelse med konjunkturutviklingen.

Problemer som knytter seg til konkurransereguleringer.

Etableringen av et nordisk fellesmarked vil på mange områder føre til økt konkurranse i næringslivet.

På noen områder vil imidlertid gjennomføringen av et nordisk fellesmarked være uten betydning for konkurranseforholdene. Dette gjelder for eksempel for varer som fremstilles i alle fire land, men hvor transportomkostningene er av så avgjørende betydning at et varebytte mellom landene bare kan komme i betraktning i liten utstrekning. Videre vil for eksempel merkevarer som er særlig sterkt innarbeidet på de nasjonale markeder, fortsatt kunne beholde en dominerende stilling i det enkelte lands omsetning; det samme gjelder slike varer som har fått sin konstruksjon og sitt utseende m. v. bestemt av spesielle smaksretninger og varer hvor salget normalt forutsetter lett adgang til service hos produsenten.

På de områder hvor fellesmarkedet fører til en økt konkurranse, er det ikke i alle tilfelle sikkert at konkurransen tar form av priskonkurranse som fører til lavere priser for forbrukerne. Innarbeidingen av varer i de andre land kan også foregå på den måten at det gjennom reklame og annen salgspropaganda søkes skapt «merkevaremonopoler». Videre kan konkurransen foregå som rabattkonkurranse hvor salget blir søkt fremmet ved ekstrarabatter for dermed å gjøre forhandlerne interessert i å favorisere omsetningen av vedkommende varer.

Av særlig betydning er de innskrenkninger i konkurransen som skyldes konkurranseregulerende sammenslutninger og avtaler og dominerende enkeltforetak. Noen nasjonale karteller vil trolig bryte sammen, og visse foretak som har dominert de nasjonale markeder, vil bli utsatt for sterkere konkurranse. Man må imidlertid være forberedt på at både karteller og enkeltforetak i visse tilfelle vil kunne tilpasse seg til den nye situasjon og unnga konkurranse ved å slutte avtaler eller komme overens med foretak og sammenslutninger i de andre land.

Det er en vurderingssak om konkurransereguleringer eller bestemte former for konkurransereguleringer har gunstige eller skadelige virkninger. Vurderingen kan være ulik i de land som er med i fellesmarkedet. Den gjeldende lovgivning og praksis i de nordiske land gir også i en viss grad uttrykk for ulik oppfatning av behovet for kontroll og inngrep på disse omradene.

Det vil ikke være hensiktsmessig å forsøke å gi en detaljert fremstilling av alle de former for konkurransereguleringer som kan bli aktuelle. I det følgende vil man derfor søke å belyse problemene på grunnlag av en inndeling av konkurransereguleringene i følgende grupper: nasjonale monopoler og karteller, nordiske karteller og internasjonale karteller.

a) Nasjonale monopoler og karteller.

Med «nasjonale monopoler» forstar man i det følgende enkeltforetak som har en vesentlig innflytelse på omsetningsforholdene i det nasjonale marked på et eller flere vareområder. «Nasjonale karteller» vil her bli benyttet som betegnelse på alle former for konkurranseregulerende samarbeid mellom foretak av samme nasjonalitet. Dette gjelder uansett om konkurransereguleringen består av uttalte eller «stilltiende» horisontale avtaler om priser, markedsdeling, produksjons- og salgssamarbeid eller det dreier seg om tilsvarende vertikale avtaler mellom grupper av leverandører og avtakere.

Et hovedformål med kontrollen med nasjonale monopoler og karteller er å hindre at de fører til for høye priser eller avanser i den innenlandske omsetning. I et fellesmarked vil det imidlertid i mange tilfelle bli vanskelig å gjennomføre effektive prisreguleringer, fordi konsekvensen av at myndighetene i ett land griper inn og fastsetter lavere priser vil bli en tendens til at varene blir eksportert til de øvrige land.

I et fellesmarked oppstar også spørsmålet om tiltak overfor nasjonale monopoler og karteller i samband med disposisjoner som skader ett eller flere av de andre nordiske land.

På enkelte vareområder vil et nasjonalt monopol eller kartell være i stand til å føre en monopolistisk pris- og salgspolitik på fellesmarkedet. Denne politikk kan for det første gå ut på at prisene generelt settes høyere enn nødvendig eller rimelig, eller at salgsvilkårene for avsetningen i de forskjellige land varierer, for eksempel slik at prisene ved salg til avtakere i de andre land settes høyere eller lavere enn salgsprisen i foretakets eller kartellets hjemland.

Med hensyn til det første spørsmål om en generell og like sterk utnyttning av et monopol overfor avtakere i alle fire land, må hovedregelen trolig gå ut på at det enkelte lands politiske og administrative myndigheter avgjør i hvilket omfang en slik prispolitikk kan tolereres. Det bør likevel nevnes at det kan oppstå særlige problemer når det dreier seg om varer som bare produseres i et eller noen av deltakerlandene og de andre deltakerland, som importerer varene, føler seg utsatt for monopolpolitisk misbruk. I slike tilfelle kan spørsmålet oppstå om produsentlandene, etter oppfordring fra kjøperlandene, bør ha plikt til å søke å endre forholdet i kjøperlandenes interesse.

Videre er det et spørsmål i hvilken grad en diskriminerende salgspolitikk i prinsippet må anses å stride mot forutsetningene for fellesmarkedet. Skal en søke å unngå diskriminering, vil dette for det første måtte føre til at myndighetene, når de overveier inngrep som retter seg mot forholdene på hjemmemarkedet, også må ta hensyn til virkningene på fellesmarkedet som helhet. Dessuten vil det bli tale om å søke direkte å motvirke den diskriminerende salgspolitikk som de nasjonale monopoler og karteller selv praktiserer.

I forbindelse med spørsmålet om tiltak mot diskriminering av hensyn til de andre lands interesser, må det understrekes at det av mange grunner er vanskelig å klarlegge hva som skal forstås med diskriminering. Derfor vil det også være vanskelig å fastlegge på forhånd hvilke betingelser som skal være oppfylt for at krav til en av de fire lands myndigheter om inngrep overfor foretak i vedkommende land bør etterkommes.

Med hensyn til prissettingen skal det i denne forbindelse pekes på at det er meget alminnelig at foretak selger til forskjellige priser, ikke bare ved eksport men også på det innenlandske marked. For noen varer er det også normalt at forholdet mellom eksportprisene og prisene på hjemmemarkedet varierer på grunn av den internasjonale prisutvikling.

Spørsmålet om hvorvidt diskriminering foreligger tilsløres ofte gjennom ulike rabattordninger for de forskjellige kjøperkategorier og geografiske motiverte ulikheter i pris- og leveringsvilkårene. Endelig vil det være av betydning for vurderingen av en prisdiskriminering i hvilken grad vedkommende foretak eller sammenslutning inntar en monopolstilling på fellesmarkedet.

De former for diskriminering som ikke refererer seg til prisen vil neppe kunne gis en klar avgrensning på forhånd. Med hensyn til vilkårene for å oppta forretningsforbindelse kan nevnes de vanskeligheter som konkret kan være forbundet med å avgjøre hvilke avtakergrupper som bør stilles likt i de forskjellige land. En slik organisering av salget kan for eksempel ha sin årsak i ulike geografiske forhold, likesom det også av andre grunner kan forekomme forskjeller i handelens struktur, som må tas i betraktning.

En løsning av spørsmålet om tiltak mot diskriminering i fellesmarkedet forutsetter at det blir fastlagt visse hovedretningslinjer, og det må være en forutsetning at disse praktiseres på basis av full gjensidighet.

b) Nordiske karteller.

Med virkning for deler av fellesmarkedet eller hele fellesmarkedet vil det fortsatt kunne bestå eller inngås nye konkurranseregulerende avtaler på forskjellige vareområder mellom foretak i to, tre eller fire land. Slike avtaler kalles i det følgende «nordiske karteller». Uttrykket skal dekke både horisontale avtaler om priser, markedsdeling og produksjons- og salgssamarbeid og vertikale avtaler mellom nordiske produsenter og deres avtakere.

I den utstrekning «nordiske karteller» fører til ulik behandling av avtakere i de fire land, oppstår spørsmålet om mottiltak på samme måte som overfor nasjonale monopoler og karteller.

Utover dette knytter det seg imidlertid en rekke andre problemer til de «nordiske karteller». Formålet med et «nordisk kartell», eller i hvert fall et av formalene, vil være å hindre den konkurranse mellom landene som normalt anses for en ønsket konsekvens av fellesmarkedet. Når deltakerne i konkurransereguleringen hører hjemme i flere land, vil konkurransereguleringen også bli berørt av flere lands lovgivning.

Etter samarbeidsutvalgets mening vil det være hensiktsmessig at det blir samarbeidet mellom de fire lands pris- og monopolmyndigheter om parallelle inngrep for å motvirke skadelige virkninger av karteller. Dette gjelder enten det dreier seg om en avtale som bare tar sikte på å fjerne priskonkurransen mellom avtaledeltakerne eller avtalen på annen vis regulerer konkurransevilkarne, for eksempel ved at deltakerne får kvoter av det samlede salg, eller ved felles bestemmelser om til hvilke avtakergrupper levering skal kunne finne sted og de nærmere vilkår for slik levering.

Dersom det ikke oppnås enighet om parallelle inngrep, vil det enkelte land for sitt vedkommende være stilt fritt med hensyn til å søke å motvirke virkningene av nordiske karteller. Imidlertid vil vanligvis isolerte tiltak fra det enkelte lands myndigheter ikke være praktiske. I visse tilfelle vil slike tiltak ikke kunne få den til siktede virkning, og for å oppnå denne kan det unntaksvis bli tale om å fravike reglene for fellesmarkedet.

I denne forbindelse er det grunn til å fremheve at på samme måte som økt konkurranse, som følge av fellesmarkedet, vil bidra til å fremme arbeidsdelingen mellom de nordiske land og derved skape grunnlag for en mer rasjonell produksjon, vil et samarbeid mellom bransjer og foretak i de fire land på visse områder være en forutsetning for at en spesialisering som fører til billigere produksjon skal kunne realiseres. Andre konkrete eksempler på konkurranseregulering som kan ha gunstige virkninger er avtaler om forenkling av foretakenes salgs- og omsetningsapparater, blant annet avtaler som tjener til å motvirke slike kryssforsendelser som fører til økte kostnader.

Hittil har de danske, norske og svenske myndigheter ved behandlingen av innenlandske konkurransereguleringer veid mellom de gunstige og de skadelige virkninger som disse har på den innenlandske omsetning før man har tatt stilling til spørsmålet om inngrep. På samme måte bør det foretas en samlet vurdering av et «nordisk kartell», men da med henblikk på virkningene på felles markedet som helhet, før det treffes beslutning om hvorvidt og i hvilket omfang kartellet bør søkes motvirket.

I forbindelse med drøftingen av «nordiske karteller» skal det til slutt pekes på at det etter Samarbeidsutvalgets mening vil være hensiktsmessig om de registreringsinstitutter for konkurransebegrensende avtaler som består i de tre skandinaviske land og som er planlagt i Finland, utvides fra bare å omfatte avtaler som har betydning for den innenlandske omsetning til også å omfatte avtaler som har betydning for omsetningsforholdene i de andre fellesmarkedsland. De «nordiske karteller» bør da generelt anmeldes og registreres i de land hvor avtaledeltakerne hører hjemme.

c. Internasjonale karteller.

Med internasjonale karteller menes her slike karteller hvor alle deltakerne er hjemmehørende utenfor de nordiske land, og karteller som både har nordiske og ikke-nordiske deltakere.

Etter Samarbeidsutvalgets mening må det betraktes som en naturlig konsekvens av fellesmarkedet at de fire lands myndigheter samarbeider om å klarlegge betydningen av internasjonale karteller som har særlig interesse for fellesmarkedet. Det vil videre være naturlig at de nordiske land ved felles opptreden utad, for eksempel under handelspolitiske forhandlinger eller ved drøftinger i internasjonale organer, søker å motvirke slike kartellers salgspolitikk i den utstrekning den er til skade for fellesmarkedet.

I spørsmålet om internasjonal kontroll med internasjonale karteller og truster bør de nordiske land, på samme måte som hittil, opptre etter retningslinjer som blir fastlagt gjennom felles forhandsdrøftinger.

Problemer i samband med alminnelig prisregulering m. v.

Som det går fram av avsnitt 1 og 2 foran gir lovgivningen i Danmark ikke adgang til prisregulering utenfor de områder som er preget av konkurransereguleringer. I Finland gjelder en midlertidig lovgivning som gir adgang til prisregulering på praktisk talt alle områder. I Sverige er vedtatt en «beredskapslov» som gir adgang til å sette i verk alminnelig prisregulering under ekstraordinære forhold som krig og krigsfare eller når det av andre årsaker er betydelig fare for alvorlig stigning i det innenlandske prisnivå. I Norge betraktes prisloven som et ledd i den alminnelige økonomiske politikk. Loven gir ikke bare anledning til å regulere priser og avanser som er urimelige, men også til å gjennomføre pris- eller avansereguleringer for å fremme en «samfunnsmessig forsvarlig prisutvikling».

På denne bakgrunn har Samarbeidsutvalget drøftet spørsmålet om hvilken betydning gjennomføringen av fellesmarkedet vil få for det enkelte lands adgang til og muligheter for prisregulering m. v. som spesielt tar sikte på mer generell påvirkning av utviklingen i det innenlandske prisnivå.

Det pekes innledningsvis på at de vareområder som foreløpig inngår i planene om et nordisk fellesmarked er sammensatt på en slik måte at de bare i begrenset omfang direkte berører de alminnelige levekostnader. Det enkelte lands muligheter

for å øve innflytelse på det alminnelige prisnivå gjennom direkte prisregulering vil derfor stort sett bli bevart.

Også for de varer som omfattes av fellesmarkedet, vil det enkelte land etter at fellesmarkedet er etablert ha fri adgang til å forsøke å oppnå de lavest mulige priser på hjemmemarkedet ved direkte inngrep i prisdannelsen, men det enkelte lands muligheter for å regulere prisene vil bli begrenset.

Opprettholdes det lavere priser i et av de nordiske land, kan følgen bli at foretakenes interesse for avsetning i de andre land øker. I alminnelighet kan det være i strid med forutsetningene for fellesmarkedet om det gjennomføres prisregulering og landets forsyninger samtidig søkes sikret gjennom kvantitative eksportrestriksjoner eller innføring av eksportavgifter. Tilfredsstillende forsyningsforhold må derfor i alminnelighet forutsette at den forskjell mellom de innenlandske priser og prisene i den øvrige del av fellesmarkedet som en prisregulering i det konkrete tilfelle fører til, ikke overstiger den eksporthemmende virkning av de treghetsmomenter (fraktutgifter, salgsorganisasjon og faste foretningsforbindelser m. v.), som normalt har større betydning for eksport enn for innenlandsk salg.

Særlig på det tidspunkt hvor det er fare for en inflasjonspreget prisutvikling vil det enkelte land ha stor interesse av å kunne motvirke en slik utvikling gjennom direkte prisregulering. I slike situasjoner har norske eksportforetak som oppnår store konjunkturførtjenester i en rekke tilfelle fått pålegg om at de på hjemmemarkedet skal selge til lavere priser enn gjeldende eksportpriser. Videre har eksportnæringer vært pålagt å betale avgifter som har vært brukt til å redusere prisene på andre varer som er viktige for den innenlandske omsetning.

Som det er pekt på vil mulighetene for prisregulering i alminnelighet ble vesentlig begrenset for varer som går inn i fellesmarkedet. Derimot vil mulighetene for regulering av detaljhandelens avanser i mindre utstrekning bli påvirket av fellesmarkedet.

Siden det enkelte lands muligheter for å føre en prispolitikk som beskrevet ovenfor vil være begrenset for de varer som går inn i fellesmarkedet, vil det bli et felles anliggende hvordan en sterk spesiell eller mer generell prisstigning effektivt skal kunne møtes. Det vil være av stor betydning at det kan samarbeides om å avverge en inflasjonspreget prisutvikling gjennom parallelle tiltak.

På tilsvarende måte vil det være hensiktsmessig at det blir forsøkt å samarbeide om felles tiltak for å møte en depresjonsartet utvikling i fellesmarkedet.

Konklusjoner.

Som det går fram av det som er sagt foran vil gjennomføringen av et felles nordisk marked føre med seg en rekke problemer med hensyn til hvordan en skal motvirke skadelig virkning av konkurransereguleringer. Fellesmarkedet vil også skape problemer for en mer omfattende prisregulering, som særlig kan bli aktuell i tilfelle av sterke prisstigninger. En løsning av disse problemer vil kreve et samarbeid mellom de fire lands pris- og monopolmyndigheter.

De hovedproblemer samarbeidet bør dreie seg om er følgende:

1. Å sikre at det ved administrasjonen av pris- og monopollovgivningen i de enkelte land på samme måte tas hensyn til omsetningsforholdene i hele fellesmarkedet i samsvar med retningslinjer som måtte bli vedtatt for å unngå diskriminering.

2. Samtidige og ensartede tiltak for å motvirke skadelig virkning av konkurranse-regulerende avtaler mellom foretak i to eller flere nordiske land.

3. Klarlegging av internasjonale kartellers betydning og felles tiltak mot en uønsket salgspolitikk fra disse kartellers side på fellesmarkedet.

4. Forhandling om samtidige og ensartede tiltak for å motvirke sterke pristigninger.

For å gjøre samarbeidet mulig forutsettes en utbygging av lovgivningen på følgende punkter:

a. Bestemmelsene om anmeldelse og registrering må i alle fire land utvides fra bare å omfatte konkurransereguleringer som har virkninger for de innenlandske omsetningsforhold, til også å omfatte reguleringer, med deltakere i vedkommende land, som har virkninger i de andre land.

b. Myndighetene må i hvert enkelt av de fire land ha adgang til å kreve de opplysninger fra foretak og sammenslutninger i sitt eget land som er nødvendige for å klarlegge virkningene av konkurransereguleringene, uansett hvilke deler av fellesmarkedet foretakets eller sammenslutningens virksomhet berører.

c. De fire lands myndigheter må ha fri adgang til å utveksle de opplysninger som er nødvendige for å bedømme konkurransereguleringene.

Samarbeidsutvalgets forslag om et nordisk fellesmarked medfører ikke i og for seg noen innskrenkning i deltakerlandenes rett til innenfor sine egne områder å sette i verk de tiltak mot skadelige konkurransereguleringer som deres lovgivning gir adgang til. I den utstrekning foretak i et annet nordisk land direkte eller indirekte blir berørt forutsettes det dog at det ikke finner sted noen diskriminering mot disse, men at de blir behandlet på samme måte som innenlandske foretak.

Fellesmarkedet gjør det likevel nødvendig, som nevnt foran, at det finner sted et samarbeid mellom de nordiske land. De ovenfor nevnte lovendringer forutsettes å gjøre en utveksling av alle nødvendige opplysninger mulig. Myndighetene i alle fire land skal være forpliktet til å gi hverandre slike opplysninger, og innenfor rammen av sine bestående fullmakter å motvirke konkurranseregulerende avtaler med deltakere i vedkommende land når slike avtaler har skadelige virkninger i et eller flere av de andre nordiske land. Det samme må gjelde for disposisjoner som treffes av dominerende enkeltforetak eller konserner.

Fra norsk side har en funnet det nødvendig at lovgivningen i de enkelte land gir vedkommende lands myndigheter adgang til å gripe inn mot skadelige konkurransereguleringer. Dette har de andre land ikke kunnet akseptere.

På grunn av de bestående ulikheter i adgangen til å gripe inn bør det i denne forbindelse være regelen at et land ikke kan kreve videregående tiltak fra et annet lands

side, enn hva det selv er i stand til å sette i verk. I så måte må samarbeidet bygge på full gjensidighet.

I den utstrekning det ikke på dette vis blir mulig å komme fram til et tilfredsstillende resultat, oppstår spørsmålet om et land unntaksvis og midlertidig skal ha adgang til å fravike reglene for fellesmarkedet. I visse tilfelle kan dette være nødvendig for at vedkommende land skal kunne oppnå nødvendig støtte til prisregulerende tiltak eller andre åtgjerder mot konkurransereguleringer som vedkommende land tillegger vesentlig betydning. De danske, finske og svenske representanter i Samarbeidsutvalget er enige om at et slikt unntak bare må kunne gjøres etter forhåndsgodkjenning av vedkommende fellesmarkedsorgan. Fra norsk side har en også under hensyn til det syn på lovgivningsspørsmålet som er omtalt foran, foreslått at slike mottiltak, i tilfelle av særlig alvorlige skadevirkninger, midlertidig kan iverksettes av et enkelt land i pavente av Ministerrådets godkjenning.

Da problemene ofte må ses i sammenheng med mange andre spørsmål om tiltak for å ivareta hele fellesmarkedets interesser, finner Utvalget det hensiktsmessig at de viktigste spørsmål om konkurransereguleringer og tiltak for å møte eventuelle sterke prisfluktuasjoner i fremtiden blir behandlet av vedkommende organ for fellesmarkedet.

D. Finansielle og valutamessige spørsmål.

Som bakgrunn for Samarbeidsutvalgets innstilling på det finansielle område har utvalget gjort visse sammenstillinger for å belyse utviklingen av betalingsbalansene i de nordiske land, omfanget og finansieringen av investeringene, det fremtidige investeringsbehov, omfanget av kapitalbevegelsene samt de forhold som kan virke hemmende på internordiske investeringer.

Nedenfor er det redegjort for resultatet av disse undersøkelser.

1. Betalingsbalansene.

Opplysninger om de nordiske lands betalingsbalanser i etterkrigstiden finnes i tabellene I—IV. De inneholder oppgaver over varebalansen, driftsbalansen, kapitaltransaksjoner og endringer i valutareservene. Oppgavene er satt opp på den måte som vanligvis anvendes i de enkelte land.

Det fremgår av tabellene at Danmark og Norge under hele etterkrigstiden har hatt underskudd i varebyttet med utlandets. Sverige har også hatt underskudd bortsett fra 1951. Finnlands varebytte viser derimot overskudd i de fleste av årene. Underskuddet i de tre førstnevnte landene motvirkes imidlertid av nettoinntektene fra skipsfarten og andre tjenester, slik at driftsbalansen i enkelte år viser overskudd. For Finnlands vedkommende gir skipsfarten overskudd, mens posten «andre tjenester» viser underskudd.

Blant annet som en følge av konjunktursvingningene har samtlige drifts-

balanser vekslet fra store underskudd til store overskudd. Utviklingen har imidlertid ikke vært ensartet i alle land. Variasjonene har funnet sted til forskjellige tider og med vekslende styrke i de enkelte land.

Tabellene viser at Norge i de fleste av etterkrigsårene har vært kapital-importerende, mens situasjonen for resten av landene har vært vekslende.

Som siste post i tabellene er oppført endringene i valutareserveene fra år til år. I samtlige land har bevegelsene noen år gått i positiv retning, mens andre år i negativ.

2. Investeringer.

Størrelsen og betydningen av investeringene.

I tabellene V—VII finner en oppgaver over bruttonasjonalprodukt og totale bruttoinvesteringer i de nordiske land for en rekke år i etterkrigstiden. Til sammenligning er også tallene gitt for året 1938. Tallene i tabell V er satt opp i overensstemmelse med landenes egne definisjoner av begrepene bruttonasjonalprodukt og bruttoinvesteringer, mens tabell VI inneholder tilsvarende tall etter OEEC's definisjoner. Den volummessige utvikling av bruttonasjonalprodukt og bruttoinvesteringer er belyst i tabell VII.

Det fremgår av tabellene at det i hele etterkrigstiden har vært en intens investeringsvirksomhet i samtlige nordiske land. Som følge herav har investeringsenes andel av bruttonasjonalproduktet vært større enn før krigen. Investeringsratens utvikling i årene 1948—1954 kan sees av følgende oppstilling (% i henhold til OEEC-definisjonen):

	1948	1949	1950	1951	1952	1953	1954
Danmark	19,0	18,6	21,1	17,7	18,2	20,1	20,9
Finnland	22,1	23,5	23,5	23,7	26,7	21,1	25,7
Norge	28,1	29,7	28,7	25,8	27,9	30,7	31,1
Sverige	17,7	16,7	18,2	17,9	18,1	20,2	20,9

Det vil sees at investeringsraten er størst i Norge og Finland, men også i Sverige og Danmark ligger investeringene på et nivå som internasjonalt sett er meget høyt.

For en bedømmelse av investeringenes betydning ville det være nyttig å vurdere investeringenes størrelse i forhold til antall sysselsatte. Dette er imidlertid vanskelig å skaffe til veie sammenliknbart materiale som kan legges til grunn for en slik vurdering. Dette skyldes bl. a. ulikheter i næringslivets struktur i de enkelte nordiske land. Investeringenes størrelse varierer betydelig for de forskjellige industrigrupper, men rent generelt kan det vel sies at investeringsintensiteten er større i de ekspanderende industrier enn i andre.

Tabell VIII gir en oversikt over bruttoinvesteringenes prosentvise fordeling på de enkelte sektorer (ifølge OEEC-definisjonen). Tallene er ikke helt sammenliknbare da avgrensingen av de forskjellige sektorer trolig ikke er foretatt etter de samme retningslinjer i de enkelte land.

Kapitalmarkedet og finansieringen av investeringene.

De foreliggende opplysninger om hvor stor andel av de industrielle investeringer som finansieres av bedriftenes egne midler er svært usikre. Det kan imidlertid antas at denne andel gjennomsnittlig utgjør minst en tredjedel og i mange tilfelle langt mer enn halvparten. Selvfinansieringsandelen varierer fra industrigren til industrigren og fra bedrift til bedrift. Den bestemmes hovedsakelig av bedriftenes fortjeneste, beskatningen og forholdene på kapitalmarkedet. Den vekt en bør tillegge en bedrifts evne til selv å finansiere sine investeringer er behandlet i avsnittet om relative konkurransevilkår og vil derfor ikke bli nevnt her.

Kapitalmarkedene i de nordiske land har visse fellestrekk, men også vesentlige ulikheter, både i den institusjonelle oppbygging og i lånevilkårene.

Industriens behov for anleggskapital dekkes dels ved aksje-emisjoner, dels ved opptak av langsiktige lån. Storre foretak i Norge, Sverige og Finland tar i en viss grad opp lån direkte i obligasjonsmarkedet, hvilket meget sjelden er tilfelle i Danmark. Av pengepolitiske grunner må imidlertid industrien i de tre førstnevnte land ha tillatelse fra myndighetene til å oppta obligasjonslån.

Industrien i Danmark, Norge og Sverige kan, mot sikkerhet i bygninger og anlegg, få lån i kredittforeninger. I hvert av disse land er det en egen kredittforening for industrien. Denne låneform har imidlertid ikke fått noen større utbredelse i Sverige.

Forsikringsselskapene i Finland, Norge og Sverige gir langsiktige lån til industrien, mens de danske forsikringsselskapene i det hele tatt ikke plasserer midler i industrilån.

I Danmark og Sverige gir staten bare i en meget begrenset utstrekning lån til industrien. I Finland og Norge derimot spiller lån fra Staten, enten direkte eller gjennom statsbanker, en ikke ubetydelig rolle.

Industriens behov for driftskreditter tilgodeses i samtlige land ved lån fra privatbankene. I Finland og Norge gir også sparebankene, om enn i begrenset omfang, lån til industrien, hvilket ikke er tilfelle i Danmark og Sverige.

Kravet om sikkerhet, lånenes løpetid og visse andre kredittvilkår varierer meget fra land til land og fra industrigren til industrigren.

Utlånsrenten varierer betydelig for de forskjellige typer av lån. I avsnittet om de relative konkurransevilkår er nevnt at privatbankenes typiske utlånsrente (ekskl. provisjon) i midten av 1956 var $6\frac{1}{2}$ % i Danmark, $4\frac{1}{2}$ % i Norge og $5\frac{1}{2}$ % i Sverige. Den tilsvarende rente i Finland var i 8 %. For Finnlands vedkommende har en i den senere tid også det forhold at avdrag og rentebetalinger i stor utstrekning reguleres etter en prisindeks.

Investeringer i jordbruket og boligbyggingen finansieres i samtlige nordiske land i stor utstrekning ved obligasjonslån, og også kommunene og staten søker dekning for sine investeringsbehov på obligasjonsmarkedet. Den effektive

rente på langsiktige statsobligasjoner var ved utgangen av 1956 7 % i Danmark, 7—8 % i Finland, 4—4½ % i Norge og 4,75 % i Sverige.

Visse nordiske investeringer finansieres gjennom private lån i utlandet. Dette gjelder ikke minst utbyggingen av den norske handelsflåten i etterkrigstiden.

Det fremgår av det som er nevnt ovenfor at vilkårene for finansieringen av investeringene er vidt forskjellige i de nordiske land. Som nevnt i avsnittet om de relative konkurransevilkår, innebærer imidlertid ikke disse ulikheter noen avgjørende hindring for å frigjøre varebyttet mellom de nordiske land. Ulikhetene kan derimot, som fremholdt i avsnitt I E. i den generelle del, tilsi at en går forsiktig fram med liberalisering av kapitalbevegelsene.

Fremtidige investeringsbehov.

En vurdering av de totale investeringsbehov en kan vente i et nordisk fellesmarked må finne sted på grunn av de investeringsbehov som beregnes å ville foreligge i de enkelte land i de kommende år, uavhengig av innføringen av fellesmarkedet.

I de nordiske land har målsettingen under hele etterkrigstiden vært å holde investeringene på et så høyt nivå som den økonomiske situasjon i hvert enkelt land tillot. Et høyt investeringsnivå er blant annet forutsetningen for en fortsatt ekspansjon i landenes næringsliv. En slik ekspansjon i de kommende år kan skape ressurser som vil medvirke til løsning av forskjellige problemer forbundet med landenes økonomiske struktur.

I samtlige land vil en søke å oppnå en bedring av valutastillingen, bl. a. ved en ekspansjon på de områder hvor en økning i kapasiteten kan ventes å bedre driftsbalansen. En slik ekspansjon ventes bl. a. å skje på områder der det finnes uutnyttede naturlige ressurser. For Finnlands vedkommende kan nevnes utbyggingen av skogindustrien i forbindelse med en høyere foredling av produktene, med særlig henblikk på utnytting av Nord-Finnlands ressurser. I Norge vil det først og fremst dreie seg om en utbygging av de elektrokjemiske og elektrometallurgiske industrier og i Sverige om en ekspansjon av jernmalmgruvene og i skogs- og jernindustrien. Videre ventes en ekspansjon i verkstedindustrien i samtlige nordiske land, likesom en fortsatt utbygging av handelsflåten vil gi muligheter for en bedring av driftsbalansen.

Men det foreligger også andre problemer som må løses gjennom en økt ekspansjon. Blant andre kan nevnes de sysselsettingsproblemer som særlig Danmark og Finland kommer til å bli stilt overfor ved den økning av arbeidskraften som ventes når de store barnekullene fra 1940-årene kommer inn på arbeidsmarkedet. Kraftforsyningen er et annet viktig problem. Det blir her tale om dels å utbygge hittil unyttede kraftressurser, dels å finne nye veier til å trygge kraftforsyningen, f. eks. ved bruk av atomkraft.

På denne bakgrunn kan det i samtlige land i de kommende år regnes med

en fortsatt stigning i det samlede investeringsbehov. Det er imidlertid ikke mulig å gi noen konkrete anslag over stigningen. Mulighetene for økning av investeringer og forbruk vil sannsynligvis også i fremtiden være begrenset. Den sentrale problemstilling i de nordiske land vil derfor bli hvordan disse muligheter skal kunne økes, hvordan fordelingen mellom investeringer og forbruk bør være og hvordan en skal kunne påvirke denne fordeling i ønsket retning.

Det ventes at gjennomføringen av fellesmarkedet vil gi industrien i de nordiske land større muligheter for spesialisering og rasjonalisering og følgelig større muligheter for en bedre utnytting av tilgjengelige ressurser. Det utvidede hjemmemarked skulle også gjøre det mulig å starte ny produksjon. En slik utvikling vil imidlertid kreve økte investeringer.

Gjennomføringen av fellesmarkedet kan også medføre visse omstillingsproblemer. Det kan således bli nødvendig å foreta økte investeringer i industrier som ligger ugunstig an i konkurransen, fordi de ikke har hatt muligheter til å foreta den nødvendige rasjonalisering.

Disse omstendigheter kan ventes å medføre at investeringsbehovet i fellesmarkedet vil bli større enn de behov som foreligger i de enkelte nordiske land. Videre kan det på visse områder vise seg formålstjenlig å foreta felles nordiske investeringer.

3. Kapitalbevegelsene.

Omfanget av de internordiske kreditter.

Fullstendig statistikk over kreditter et nordisk land gir eller mottar fra utlandet finnes for tiden ikke. I Danmark og Norge kan en imidlertid få et visst bilde av kredittenes omfang gjennom de årlige tellinger av utestående gjeld og tilgodehavender overfor utlandet. På grunnlag av disse tellinger har en laget oppgaver over tilgodehavender og gjeld overfor de andre nordiske land unntatt Finland (se vedlagte tabeller IX–XI). Oppgaver over Finnlands gjeld og tilgodehavender overfor de andre nordiske land finnes i tabell XII. For Sveriges vedkommende foreligger det derimot ikke tilsvarende opplysninger, og en har måttet basere seg på materiale fra de andre land.

Det fremgår av oppgavene at kredittgivingen mellom de nordiske land domineres dels av statlige kreditter, dels av lån i forbindelse med skipskontraheringer.

De langsiktige statskredittene omfatter i første rekke lån Sverige ga de andre nordiske land under krigsårene eller i de nærmest påfølgende år. På disse kreditter hadde Sverige tilgode pr. 31. januar 1956 følgende beløp: fra Danmark sv. kr. 133 mill., fra Norge sv. kr. 118 mill. og fra Finland sv. kr. 455 mill. Mellom de andre nordiske land har det ikke vært gitt noen kreditter av betydning på statlig basis.

Kreditter som gis i samband med skipsleveringer kan være både kortsiktige

og langsiktige. Denne type kreditter har spesiell betydning for Norge. Det beløp som i kredittbalansen overfor Sverige er anført som norske rederiers langsiktige gjeld pr. 31. desember 1953 (tabell XI) og som trolig i sin helhet har sammenheng med bygging av skip ved svenske skipsverfter, utgjør således over n. kr. 300 mill. På den annen side har norske rederier tilgodehavender i Sverige på ca. n. kr. 250 mill. som sannsynligvis hovedsakelig representerer forskuddsbetalinger som er foretatt i forbindelse med nybygginger ved svenske skipsverfter.

Obligasjonslånene er en annen betydningsfull form for kredittgivning mellom de nordiske land. Denne låneform har vært av særlig betydning for Norge ved låneopptak i Sverige. Den norske obligasjonsgjeld i svensk valuta var således n. kr. 193 mill. pr. 31. desember 1953.

På grunn av det mangelfulle statistiske materiale er det vanskelig å danne seg et sikkert bilde av omfanget av de internordiske, industrielle investeringer. En oppsummering av de poster som antas å motsvare industrielle investeringer gir et samlet beløp på mindre enn n. kr. 300 mill. Dette tall er høyst usikkert, men antyder allikevel at de internordiske investeringer hittil har hatt et temmelig begrenset omfang.

Valutabestemmelser.

Alle de nordiske land har for tiden valutarestriksjoner som tar sikte på å føre kontroll med betalinger og kapitaloverførsler til og fra utlandet. En har imidlertid under hele etterkrigstiden lengst mulig søkt å lempe på disse restriksjoner. I denne forbindelse kan en minne om den såkalte UNISCAN-avtalen som ble inngått i 1950 for å fremme et nærmere økonomisk og finansielt samarbeid mellom Danmark, Norge, Sverige og Storbritannia. Ifølge denne avtale plikter deltakerlandene å gjennomføre en viss liberalisering av kapitalbevegelsene.

I det følgende blir det i korte trekk gjort rede for hvordan valutabestemmelsene for tiden praktiseres i de enkelte land.

Varebetalingene i Danmark, Norge og Sverige har kunnet frigis i takt med den stadig økende liberalisering av vareimporten. I Finland er for tiden all inn- og utførsel gjenstand for lisensiering.

Betalinger for løpende usynlige transaksjoner kan for tiden foretas fra Danmark, Norge og Sverige uten større begrensninger, mens de i Finland er gjenstand for kontroll. For reisevaluta gjelder dog visse begrensninger, særlig i Finland og Norge.

I overensstemmelse med UNISCAN-avtalen tillater Danmark og Sverige ubegrenset hjemføring av kapitaltilgodehavender som eies av personer bosatt i de andre UNISCAN-land. Dette gjelder også provenyet ved salg av verdipapirer eller annen eiendom. Norge forbeholdt seg i avtalen å bare tillate hjemføring av sperrede tilgodehavender tilhørende personer i de andre UNISCAN-land for et beløp som svarte til de tilgodehavender disse land friga til personer bosatt i

Norge. I praksis tillates imidlertid full frihet ved hjemføring av kapital til Danmark, mens overførsler til Sverige fremdeles er underlagt en viss begrensning. Finland har i de senere årene gjennomført visse lettelser når det gjelder hjemføring av avkastning av utenlandske investeringer.

Direkte investeringer er gjenstand for lisensiering i samtlige land. I Danmark har myndighetene i de senere år stilt seg meget liberale ved behandling av utenlandske investeringer som tar form av innskudd av egenkapital i danske foretak. Det tas særlig hensyn til om den planlagte investering er av varig karakter, om den kan ventes å medføre inntekter i eller sparing av utenlandsk valuta, samt om den ellers kan medføre fordeler for Danmark, f. eks. ved at teknisk sakkunnskap stilles til disposisjon eller at det skapes sysselsetting for ledige arbeidere. Investeringer i Finland av midler overført fra utlandet kan bare finne sted med tillatelse fra Finlands Bank. Det samme gjelder opptak av lån i utlandet. Ved behandling av søknader i Norge tas det hensyn til de beregnede omkostninger, både de totale og de valutamessige, og til den valutasparring eller valutainntekt som kan påregnes ved produksjonen. Skal investeringen skje i form av lån er også avdrags- og rentevilkårene av betydning. I Sverige håndheves bestemmelsene meget liberalt, og direkte investeringer blir som regel tillatt.

Ifølge UNISCAN-avtalen skal forslag om investering i deltagerlandene behandles velvillig, særlig når det er tale om etablering av produktiv virksomhet. I overensstemmelse med dette inntar Danmark og Sverige en liberal holdning til direkte investeringer i de andre land. I Norge gis tillatelse bare når det dreier seg om en valutamessig, særlig lønnsom investering, eller når investeringen har nær tilknytning til den norske virksomhet, f. eks. opprettelse av et salgsapparat i utlandet. I Finland tillates som regel ikke kapitaloverførsler til utlandet.

Når det er tale om plaseringer på bankkonti, i obligasjoner eller i aksjer i foretak (der den som plaserer pengene ikke har interesser utover å eie aksjene) nytter samtlige land strengere regler. Slike investeringer tillates bare i unntakstilfelle.

Generelt kan det sies at løpende usynlige betalinger og hjemføring av kapitaltilgodehavender stort sett kan finne sted uten begrensning. Når det gjelder direkte investeringer håndheves bestemmelsene vanligvis temmelig liberalt. Investeringer i verdipapirer og plaseringer på bankkonti er derimot strengt regulert.

Kommersielle kreditter.

På grunn av varemangelen like etter krigen var det vanlig å nytte forskuddsbetalinger. Nå har imidlertid kredittene begynt å spille en stadig økende rolle i konkurransen ved eksport av kapitalvarer og visse forbruksvarer. Dette innebærer til en viss grad en tilbakevending til den praksis som ble nyttet før krigen, men kredittgivningen er nå mer omfattende enn tidligere. I visse tilfelle blir det forlangt forskuddsbetaling, f. eks. for en del av kjøpesummen for skip og for større maskiner.

I en gitt situasjon kan de kommersielle kredittene også på andre måter spille en betydelig rolle. Således kan f. eks. importører i et land der det foretas en kraftig innstramning i kredittpolitikken, direkte eller indirekte gjøre utstrakt bruk av kredittmulighetene i andre land. Omvendt må en gå ut fra at en slik politikk vil begrense importørenes muligheter for å foreta forskuddsbetalinger. På den annen side vil eksportørene i et slikt land i størst mulig utstrekning prøve å oppnå forskuddsbetalinger for sine varer og begrense sin egen kredittgivning.

Statistikken over kommersiell kredittgivning i de fire land er meget mangelfull. Det er bare Danmark som har mer detaljerte opplysninger på dette området. Den danske gjeld og de danske tilgodehavender i forbindelse med kommersielle kreditter overfor de øvrige nordiske land ved slutten av 1955 beregnes å utgjøre ca. 10–15 % av årsimporten, resp. årseksporten. Gjelden til Norge er beregnet til $\frac{1}{3}$ av årsimporten. Dette spesielle forhold antas å ha forbindelse med norske forskuddsbetalinger på kontraheringer ved danske skipsverfter.

De valutabestemmelser for kommersiell kredittgivning som gjelder i de enkelte land, er i korte trekk følgende:

Danske foretak har i de senere år hatt vid adgang til automatisk å gi og motta forskuddsbetalinger og kreditter i samband med utenrikshandelen. Varer på friliste kan således uten særskilt tillatelse forskuddsbetales opp til fire måneder før importen finner sted. Betalinger på et tidligere tidspunkt tillates vanligvis hvis dette er kutyme innen vedkommende bransje. Danske firmaer kan fritt motta forskuddsbetalinger for eksportleveranser forutsatt at ordrer er plasert. Likeså kan de fritt innrømme henstand med betalingen for eksport så lenge kredittperioden ikke overstiger det som er vanlig innen vedkommende bransje. I samsvar med dette kan det gis kreditter på flere år for levering av skip. Videre har danske firmaer anledning til å motta opptil 1 års kreditt ved import av varer. I Finland gjelder det generelt at avtale om kjøp av varer kan treffes uten særskilt tillatelse når betalingsbetingelsene svarer til det som er vanlig for vedkommende bransje. Dette er stort sett også tilfelle i Norge. Her er bl. a. bestemmelsen at frilistede varer kan forskuddsbetales uten spesiell tillatelse opp til en måned før importen finner sted. Forskudd over lengre perioder tillates hvis dette er kutyme i vedkommende bransje. Videre har en i Norge særskilte regler for import av nybygde tank- og spesialskip, idet disse i betydelig grad må finansieres gjennom langsiktige lån eller kreditter i utlandet. Betaling for eksport av frilistede varer må i regelen skje innen fire måneder. I Sverige praktiseres generelt at avtale om kjøp av varer kan sluttes uten særskilt tillatelse på de betalingsbetingelser som er vanlige for vedkommende bransje. For frilistet eksport må betaling i regelen foretas innen seks måneder. Unntak fra denne bestemmelse blir vanligvis innvilget.

De bestemmelser om kommersiell kredittgivning som for tiden gjelder i de forskjellige land, synes ikke i synderlig grad å hemme denne.

Forhold som kan virke hemmende på de internordiske investeringer.

Det er ikke bare valutarestriksjonene som kan påvirke omfanget av de internordiske investeringer. De kan også i større eller mindre grad påvirkes av de enkelte lands lovgivning når det gjelder utlendingers virksomhet, skattepolitikken, m. m.

Alle land har bestemmelser som begrenser utlendingers rett til å drive næringsvirksomhet. Disse begrensninger gjelder bl. a. utlendingers rett til, som fysiske personer, å drive forretning eller å inneha visse stillinger i aksjeselskaper m. m. Spørsmål av denne art har i en viss utstrekning vært behandlet i Det nordiske råd. I tilråding nr. 26/1954 har nemlig Rådet gjort henstilling om at ved håndheving av disse regler skulle gjeldende praksis endres slik at borgere i de nordiske land kan oppnå dispensasjon uten at det kreves en viss oppholdstid i vedkommende land. Denne tilråding blir for tiden drøftet av de nordiske regjeringer.

For visse næringer gjelder dessuten særskilte begrensninger. Nedenfor blir det redegjort for de viktigste bestemmelser som særlig vedrører industriell virksomhet o. l. (Redegjørelsen kommer ikke inn på særlige bestemmelser som gjelder for bankvirksomhet, forsikringsselskaper, rederier m. m. eller for fremstilling av krigsmateriell o. l.)

Samtlige land har bestemmelser som tar sikte på å hindre at nyttingen av visse naturrikdommer blir dominert av utenlandske interesser. I Danmark kreves således konsesjon for utvinning av mineraler og lignende råvarer. I Finland må utlendinger eller utenlandske foretak ha myndighetenes tillatelse for å kunne mute mineralforekomster eller drive mutede forekomster. De norske bestemmelsene går ut på at utlendinger eller utenlandske selskaper, selv om de etableres som norske foretak, må ha konsesjon for å kunne erverve vannfall eller gruver (lignende bestemmelser gjelder til en viss grad selv for norske borgere). I Sverige må utlendinger ha konsesjon for gruvedrift eller for å kunne erverve eller drive mutede mineralforekomster. Ikke under noen omstendighet har utlendinger rett til å søke mutingsbrev for mineralforekomster. Lignende bestemmelser gjelder også for svenske aksjeselskaper hvor 20 % eller mer av aksjekapitalen er på utenlandske hender.

Også kjøp av annen fast eiendom er underlagt restriksjoner i de nordiske land med unntak av Danmark. I Finland må en utlending eller en utenlandsk juridisk person ha spesiell tillatelse for å kunne kjøpe fast eiendom eller leie sådan i mer enn to år. Dette gjelder også finske aksjeselskaper hvor utlendingers rett til å eie aksjer ikke er begrenset. I Norge kan utlendinger eller utenlandske selskaper ikke kjøpe fast eiendom eller leie fast eiendom for å drive industrivirksomhet med mindre konsesjon foreligger. Det samme er tilfelle for norske selskaper hvor mer enn 20 % av aksjekapitalen er på utenlandske hender eller én eller flere av styremedlemmene er utlendinger. I Sverige må utlendinger og

svenske aksjeselskaper hvor 20 % eller mer av kapitalen eies av utlendinger ha spesiell tillatelse for å kunne erverve fast eiendom.

Omfanget av de utenlandske investeringene influeres selvsagt også av utsiktene til en lønnsom forrentning av kapitalen. Avkastingen blir påvirket av f. eks. formen for og graden av selskapsbeskatning, eventuell utbyttebegrensning m. m.

Spørsmålet om beskatningens innflytelse på de enkelte bedrifters virksomhet er behandlet foran under III A, og skal derfor ikke berøres nærmere i dette avsnitt.

I Danmark, Finland og Norge er det visse begrensninger når det gjelder utdeling av aksjeutbytte. Som ledd i en rekke tiltak for å redusere betalingsvanskene er det i Danmark i juli 1957 vedtatt en lov om begrensning av utdeling av aksjeutbytte. Loven er gyldig i ett år. Ifølge loven skal selskaper som i foregående år har vedtatt en høyere utdeling enn 6 %, redusere denne med en tiendedel. I Finland har en rent unntaksvis lovfestet en begrensning for utbytte som deles ut av driftsoverskudd i 1956. Begrensningen går ut på at aksjeselskaper ikke kan dele ut større utbytte for dette år enn det største utbytte som ble gitt for ett av regnskapsårene 1953–1955, dog minst

Tabell I.

Danmarks betalingsbalanse.
(mill. d. kr.)

	1949	1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956
Vareimport (cif ¹⁾)	4 266	5 998	7 128	6 717	6 978	8 138	8 218	9 136
Vareeksport (fob ¹⁾)	3 571	4 670	5 911	5 928	6 211	6 667	7 332	7 695
Vareutbyttebalansens saldo	± 695	± 1 328	± 1 217	± 789	± 767	± 1 471	± 886	± 1 441
Frakt netto ²⁾)	140	203	524	493	390	380	500	681
Øvrige usynlige poster samt private kapitaltransaksjoner	204	430	605	735	598	761	581	924
Sum	± 351	± 695	± 88	439	221	± 327	195	161
Marshallhjelp m. m.	638	412	415	61	60	5	1	0
Andre offentlige kapitaltransaksjoner	± 31	± 93	± 172	± 178	± 276	± 178	± 207	± 98
Endring i valutareservene ³⁾)	256	± 376	155	322	5	± 500	± 11	66

¹⁾ Inkl. transitl.

²⁾ Danske skipsinntekter minus danske skipsutgifter i utenlandsk valuta.

³⁾ Nasjonalbanken samt private banker.

8 % av selskapets aksjekapital ved utløpet av 1955. Aksjeselskaper i Norge med en innbetalt kapital på over 300 000 kan for tiden ikke dele ut større utbytte enn 6 %. Er aksjekapitalen mindre enn kr. 300 000 kan det deles ut utbytte opp til kr. 18 000. Prisdirektoratet kan gi dispensasjon fra disse bestemmelser for at utbyttet ikke skal bli mindre enn 3,5 % av den gjennomsnittlige bedriftskapital ved begynnelsen av de tre siste regnskapsår. Videre kan det gis dispensasjon i

de tilfelle det anses formålstjenlig fra et samfunnsmessig synspunkt å fremme en ønsket rasjonalisering, nyetablering eller utvidelse av virksomheten eller når lignede tiltak settes i verk, og endelig når virksomheten er forbundet med uvanlig stor risiko. I visse tilfelle kan det gis dispensasjon for opp til 10 år fremover. I de senere år er det blitt gitt et stort antall dispensasjoner, både for innenlandske og utenlandske foretak.

Tabell II.

Finnlands betalingsbalanse.
(mill. f. mk.)

	1918	1949	1950	1951	1952	1953	1954	1955
Vareimport cif	67 410	69 480	89 730	156 520	182 840	123 560	150 530	177 500
Vareeksport fob ¹⁾	67 940	77 210	90 030	199 610	165 130	131 670	156 690	181 510
Varebalansens saldo	+ 500	+7 760	+ 300	+13 090	+17 710	+ 8 110	+ 6 160	+4 010
Frakt netto	+ 4 540	+6 130	+ 6 160	+11 090	+ 9 870	+9 080	+ 9 970	+13 900
Ovrige tjenester netto ²⁾	+11 610	+12 650	+12 250	+20 450	+13 450	+14 960	+ 3 270	+ 3 290
Driftsbalanse, saldo	+6 570	+1 510	+5 790	+33 730	+21 290	+12 230	+12 860	+14 620
Kapitaltransaksjoner netto	+3 010	+ 530	+270	+ 7 150	+1 630	+ 780	+1 060	+ 400
Forskvning og statistisk feil	+1 300	+3 610	+7 410	+ 5 860	+1 450	+1 770	+ 3 420	+ 6 770
Endring i valutareservene	+ 4 860	+1 570	+1 350	+32 410	+27 370	+ 9 680	+15 220	+ 8 250

¹⁾ T. o. m. år 1952 inngår her krigserstatningsleveranser.

²⁾ T. o. m. år 1952 inngår her en «donasjon» som utgjør motverdien av krigserstatningsleveransene.

Tabell III.

Norges betalingsbalanse.
(mill. n. kr.)

	1946	1947	1948	1949	1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956
Vareimport cif	2 338	3 885	3 781	4 236	4 928	6 378	6 381	6 598	7 381	7 896	8 730
Vareeksport cif	1 248	1 912	2 177	2 181	2 950	4 618	4 231	3 826	4 317	4 721	5 707
Varebalansens saldo	+1 090	+1 973	+1 607	+2 055	+1 978	+1 760	+2 153	+2 772	+3 064	+3 172	+3 023
Frakt netto	479	717	857	905	1 182	2 115	2 102	1 710	1 675	2 120	2 900
Ovrige tjenester, netto	68	6	180	565	1 027	111	15	185	214	80	63
Driftsbalanse, saldo	+ 543	+1 250	+570	+585	231	466	+ 6	+ 877	+1 175	+ 972	+ 60
Offentlige kapitaltransaksjoner	+ 568	129	206	257	+172	+ 11	+ 17	+119	276	401	+ 206
Private kapitaltransaksjoner ¹⁾					425	+ 90	9	258	565	651	532
Statistisk feil	+11	+126	+10	+47	+157	+ 80	+250	103	119	+261	+199
Endring i valutareservene	+1 100	+695	+321	+281	+327	+115	+206	+ 67	215	+311	+ 165

¹⁾ Inkl. visse offentlige transaksjoner som ikke har kunnet skilles ut.

Tabell IV.

Sveriges betalingsbalanse.
(mill. sv. kr.)

	1946	1947	1948	1949	1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956
Vareimport, cif	3 407	5 234	4 952	4 366	6 133	9 248	8 997	8 172	9 202	10 373	11 427
Vareeksport, fob	2 554	3 250	3 990	4 262	5 726	9 251	8 165	7 691	8 229	8 966	10 047
Varebalansens saldo	= 853	± 1 984	÷ 962	÷ 104	÷ 407	± 3	÷ 832	÷ 481	÷ 973	± 1 407	± 1 380
Frakt netto	÷ 620	+ 600	+ 640	+ 590	+ 600	+ 970	+ 1 075	+ 860	+ 875	+ 1 025	+ 1 215
Ovrige tjenester.											
netto	÷ 127	÷ 64	÷ 76	÷ 15	÷ 20	÷ 70	÷ 80	÷ 15	÷ 45	÷ 35	+ 10
Driftsbalanse, saldo	÷ 106	± 1 448	± 398	± 471	± 173	± 903	± 163	± 364	± 143	± 417	± 155
Kapitaltransaksjoner	÷ 141	÷ 199	÷ 146	÷ 63	÷ 31	÷ 172	÷ 132	÷ 31	÷ 117	+ 1	÷ 113
Førskryvning og statistisk feil	÷ 293	+ 343	+ 368	+ 67	÷ 106	+ 328	+ 112	÷ 20	÷ 75	± 451	± 482
Endring i valutareservene	÷ 540	± 1 304	± 176	± 475	÷ 202	+ 1 059	+ 143	+ 353	÷ 101	÷ 38	÷ 214

Tabell V.

Bruttonasjonalprodukt og totale bruttoinvesteringer eller de nordiske lands egne definisjoner 1938 og 1946-55.
Lopende priser.

	1938	1946	1947	1948	1949	1950	1951	1952	1953	1954	1955
<i>Danmark</i> (mill. d. kr.)											
Bruttonasjonalprodukt til markedspris	7 859	.	17 387	18 872	20 214	23 174	25 266	26 672	28 649	29 899	30 983
Totale bruttoinvesteringer ¹⁾	1 407	.	1 006	1 801	5 035	6 255	6 180	6 632	7 550	7 765	7 310
Bruttoinvesteringer i % av BNP	17,9	.	23,0	25,1	21,9	27,0	24,5	21,9	26,1	26,0	23,6
<i>Finnland</i> (milliarder mark)											
Bruttonasjonalprodukt til markedspris	35,51	195,66	276,03	395,72	425,05	536,28	784,99	803,89	815,32	891,31	985,27
Totale bruttoinvesteringer ²⁾	7,99	45,51	76,03	107,48	123,08	154,33	228,80	258,95	246,28	279,55	299,35
Bruttoinvesteringer i % av BNP	22,5	23,3	27,5	27,2	29,0	28,8	29,2	32,2	30,2	31,4	30,4
<i>Norge</i> (mill. n. kr.)											
Bruttonasjonalprodukt til markedspris	5 857	11 030	12 995	14 092	15 015	16 647	20 706	22 810	23 153	25 218	26 692
Totale bruttoinvesteringer	1 422	2 983	4 300	4 621	5 193	5 565	6 254	7 442	8 213	8 959	9 505
Bruttoinvesteringer i % av BNP	24,3	27,0	33,1	32,8	34,6	33,4	30,2	32,6	35,5	35,5	35,6
<i>Sverige</i> (mill. sv. kr.)											
Bruttonasjonalprodukt til markedspris ^{12710³⁾}	23 210	24 760	27 850	29 240	31 220	38 370	41 950	43 220	45 320	48 710	
Totale bruttoinvesteringer	3 090 ³⁾	5 901	6 988	7 306	7 517	8 535	10 387	11 831	13 051	13 833	14 522
Bruttoinvesteringer i % av BNP	24,3 ³⁾	25,4	28,2	26,2	25,7	27,3	27,1	28,2	30,2	30,5	29,8

¹⁾ Inkl. lager- og besetningsendringer. ²⁾ Inkl. lagerendringer. ³⁾ 1938/39. *Kilder*; Nasjonale oppgaver.

Tabell VI. *Bruttonasjonalprodukt og totale bruttoinvesteringer etter OEEC-definisjonen arene 1938 og 1947-54. Løpende priser.*

	1938	1947	1948	1949	1950	1951	1952	1953	1954
<i>Danmark</i> (mill. d. kr.)									
Bruttonasjonalprodukt til markedspris	7 384	15 957	17 372	18 654	21 454	23 181	21 187	26 419	27 669
Totalte bruttoinvesteringer ¹⁾	932	2 576	3 301	3 475	4 535	4 095	4 447	5 320	5 535
Bruttoinvesteringer i % av BNP	12,6	16,1	19,0	18,6	21,1	17,7	18,2	20,1	20,0
<i>Finnland</i> (milliarder mark)									
Bruttonasjonalprodukt til markedspris			370,25	394,62	498,99	729,30	713,12	753,02	823,39
Totalte bruttoinvesteringer			82,01	92,65	117,01	173,11	198,18	183,98	211,60
Bruttoinvesteringer i % av BNP			22,1	23,5	23,5	23,7	26,7	25,7	25,7
<i>Norge</i> (millioner n. kr.)									
Bruttonasjonalprodukt til markedspris	5 482	11 967	12 982	13 781	15 315	19 171	21 049	21 210	22 806
Totalte bruttoinvesteringer	1 115	3 385	3 612	4 097	4 395	4 938	5 880	6 521	7 167
Bruttoinvesteringer i % av BNP	20,3	28,3	28,1	29,7	28,7	25,8	27,9	30,7	31,1
<i>Sverige</i> (millioner sv. kr.)									
Bruttonasjonalprodukt til markedspris	11 840	22 898	25 788	26 936	28 840	35 253	38 616	39 771	41 532
Totalte bruttoinvesteringer	1 987	4 574	4 561	4 500	5 261	6 312	7 109	8 027	8 688
Bruttoinvesteringer i % av BNP	16,8	20,0	17,7	16,7	18,2	17,9	18,4	20,2	20,9

¹⁾ Inkl. lager- og besetningsendringer.

Kilde: General Statistics, OEEC Statistical Bulletins (Danmark og Finland: Spesielt foretatte beregninger.)

Tabell VII. *Bruttonasjonalproduktets og bruttoinvesteringenes volummessige utvikling etter de nordiske lands egne definisjoner arene 1949-1955. Indeks 1949 = 100.*

	1949	1950	1951	1952	1953	1954	1955
<i>Danmark</i>							
Bruttonasjonalprodukt til markedspris	100,0	108,3	108,8	109,5	116,1	118,4	118,0
Totalte bruttoinvesteringer ¹⁾	100,0	116,7	98,8	101,1	116,1	118,2	107,8
<i>Finnland</i>							
Bruttonasjonalprodukt til markedspris	100,0	106,5	117,0	116,2	119,2	130,5	139,1
Totalte bruttoinvesteringer	100,0	107,5	120,8	129,8	123,1	138,5	145,5
<i>Norge</i>							
Bruttonasjonalprodukt til markedspris	100,0	105,5	109,3	112,5	115,0	120,3	123,1
Totalte bruttoinvesteringer	100,0	101,1	101,8	107,0	114,7	120,6	126,7
<i>Sverige</i>							
Bruttonasjonalprodukt til markedspris	100,0	105,3	105,6	107,7	111,8	117,5	121,5
Totalte bruttoinvesteringer	100,0	109,8	109,4	110,8	123,8	133,9	135,7

¹⁾ Inkl. lager- og besetningsendringer.

Kilder: Nasjonale oppgaver.

Tabell VIII. *Bruttoinvesteringenes prosentvise fordeling etter OEEC-definisjonen årene 1948-1954.*

Løpende priser.

<i>Danmark:</i>	1948	1949	1950	1951	1952	1953	1954	1955
Jordbruk ¹⁾	8,1	9,3	8,6	10,0	10,1	8,5	8,1	6,2
Industriproduksjon ²⁾	11,5	11,1	12,2	11,2	10,6	10,7	11,6	12,1
Elektr., gass- og vannverk	4,3	5,9	6,5	6,2	5,8	5,3	4,1	4,1
Kommunikasjoner ³⁾	17,5	18,1	18,3	15,8	18,9	21,6	21,1	22,1
Boligbygging	19,3	16,3	16,7	16,0	15,7	16,6	17,5	15,8
Offentlig forvaltning	3,7	4,2	4,3	4,6	4,7	5,3	6,6	7,3
Annet	32,6	32,1	33,4	36,2	34,2	32,0	30,4	32,4
Sum	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

¹⁾ Bare jordbruksinvesteringer. ²⁾ Bare investeringer i vareproduksjon.

³⁾ Investeringer i båter, biler, jernbaner, sporveier, havner, flyplasser, veier, post, telefon og telegraf.

<i>Finnland</i>	1948	1949	1950	1951	1952	1953	1954
Jordbruk m. m.	17,1	17,6	16,2	11,6	11,3	11,1	12,4
Malmbryting, industriproduksjon	29,3	23,9	22,1	25,7	26,1	25,7	30,5
Elektr., gass- og vannverk							
Kommunikasjoner	7,0	8,5	8,0	7,8	9,2	6,7	6,0
Boligbygging	27,6	26,0	27,3	26,6	26,6	30,3	26,9
Offentlig forvaltning	8,8	11,8	16,1	11,8	12,9	17,7	14,8
Annet	9,9	9,2	10,3	13,5	10,6	5,5	9,1
Sum	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

<i>Norge</i>	1948	1949	1950	1951	1952	1953	1954
Jordbruk m. m. ¹⁾	12,3	11,4	10,2	11,1	10,4	9,5	9,6
Malmbryting, industriproduksjon og anleggs- virksomhet	19,4	19,4	20,8	19,8	20,2	18,9	18,5
Elektr., gass- og vannverk	6,2	6,2	7,2	7,3	7,0	6,7	6,0
Kommunikasjoner	31,9	31,6	30,8	28,7	27,1	30,1	31,6
Boligbygging	15,5	16,1	17,6	18,6	20,0	19,0	17,2
Offentlig forvaltning	6,6	6,8	7,3	7,1	7,1	8,1	9,0
Annet	8,1	8,5	6,1	7,1	7,6	7,1	8,1
Sum	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

¹⁾ Jordbruk, skogbruk og fiske.

<i>Sverige</i>	1948	1949	1950	1951	1952	1953	1954
Jordbruk m. m.	7,9	8,2	7,8	7,3	6,9	6,1	5,8
Malmbryting, industriproduksjon og anleggs- virksomhet	27,3	27,9	28,1	27,6	23,7	18,3	20,7
Elektr., gass- og vannverk	8,9	9,1	8,1	7,1	10,1	10,5	9,7
Kommunikasjoner	22,0	18,6	20,9	21,0	25,3	29,2	21,8
Boligbygging	23,2	25,8	24,7	23,1	22,5	22,8	23,9
Offentlig forvaltning	8,6	8,1	8,3	8,5	9,6	10,7	11,8
Annet	2,1	2,0	1,8	1,8	1,6	2,1	3,3
Sum	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Kilder: Resp. lands OEEC-rapporter årene 1953 og 1955 (Finnland: Spesielt foretatte beregninger).

Tabell IX.

*Danmarks kapitalbalanse.
pr. 31/12 1953 (mill. d. kr.).*

	Overfor Norge	Overfor Sverige
I. <i>Aktiva:</i>		
A. Langsiktige:		
a. Statlige inst. m. v. samt banker	0	0
b. Private virksomheter m. v. ekskl. banker:		
Direkte investeringer ¹⁾ og andre aksjer	14	64
Obligasjoner	2	49
Andre	4	19
I alt A	20	132
B. Kortsiktige	52	110
I alt A og B	72	242
II. <i>Passiva:</i>		
A. Langsiktige:		
a. Statlige inst. m. v. samt banker	4	251
b. Private virksomheter m. v. ekskl. banker:		
Direkte investeringer ¹⁾ og andre aksjer	18	56
Obligasjoner ²⁾	11	58
Andre	3	87
I alt A	36	455
B. Kortsiktige	97	97
I alt A og B	133	552
III. Netto passiva	61	310

1) Dvs. investeringer i danske ervervsvirksomheter som den investerende er nær knyttet til, og for hvilke han helt eller hovedsakelig er finansielt ansvarlig, samt i fast eiendom og likn.

2) Inkl. kommunelån.

Tabell X. *Norsk kreditbalanse overfor Danmark pr. 31 12 1953 (mill. n. kr.).*

	Forretningsmessig gjeld					
	Kortsiktig		Langsiktig			
	Banker og off. inst.	Andre	Modersel- skaper	Banker og off. inst.	Andre	
Norges Bank	1,2	—	—	—	—	1,2
Statsforetak	1,6	—	—	—	—	1,6
Sum Statsinstitusjoner	2,8	—	—	—	—	2,8
Banker	4,8	10,3	—	—	—	15,1
Forsikringselskaper	—	5,2	12,0	—	3,2	20,1
Rederier og hvalfangstselskaper	—	1,7	—	—	1,5	3,2
Handel	—	6,7	0,5	—	0,8	8,0
Hjemmeind.	—	4,1	1,0	—	0,2	5,6
Bergverk	—	0,1	—	—	0,1	0,2
Eksporvind.	—	1,7	0,1	—	—	1,8
Diverse	—	0,9	0,5	—	0,1	1,5
Totalsum	7,6	31,0	14,1	—	5,9	58,6

	Forretningsmessige tilgodehavender					
	Kortsiktige		Langsiktige			Sum
	Banker og off. inst.	Andre	Datter selsk.	Banker og off. inst.	Andre	
Norges Bank	1,2	—	—	—	—	
Staten, øvrige inst.	0,3	—	—	—	—	0,3
Statsforetak	0,1	0,1	—	—	—	0,2
Sum statsinstitusjoner	1,6	0,1	—	—	—	1,7
Banker	6,1	0,1	—	—	—	6,2
Forsikringselskaper	3,3	7,2	—	3,9	5,3	19,7
Rederier og hvalfangstselskaper	0,4	1,0	—	—	33,4	34,8
Handel	—	1,4	0,1	—	—	1,5
Hjemmeind.	—	17,2	0,2	—	0,1	17,5
Bergverk	—	0,6	—	—	—	0,6
Eksporthand.	0,4	11,4	1,8	—	0,1	13,7
Diverse	—	0,8	0,1	—	0,6	1,5
Totalsum	11,8	39,8	2,2	3,9	39,5	97,2

Tabell XI. Norsk kredittbalanse overfor Sverige (pr. 31/12 1953 (mill. n. kr.).

	Forretningsmessig gjeld					
	Kortsiktig		Langsiktig			Sum
	Banker og off. inst.	Andre	Moder- selsk.	Banker og off. inst.	Andre	
Norges Bank	24,9	—	—	6,2	—	
Staten, Handelsdep.	—	—	—	173,0	—	173,0
Statsforetak	3,3	0,7	—	—	—	4,0
Sum statsinstitusjoner	28,2	0,7	—	179,2	—	208,1
Banker	10,6	27,5	—	—	—	38,1
Forsikringselskaper	—	8,8	8,6	—	4,9	22,3
Rederier og hvalfangstselskaper	3,1	4,4	—	1,1	319,4	328,0
Handel	0,1	19,6	10,6	0,1	1,5	31,9
Hjemmeind.	—	14,2	5,5	0,1	2,6	22,4
Bergverk	—	0,8	7,5	—	15,7	24,0
Eksporthand.	0,1	9,5	0,8	—	5,0	15,4
Diverse	—	1,9	0,2	0,1	0,5	2,7
Totalsum	42,1	87,4	33,2	180,6	349,6	692,9

	Forretningsmessige tilgodehavender					
	Kortsiktige		Langsiktige			Sum
	Banker og off. inst.	Andre	Datter- selsk.	Banker og off. inst.	Andre	
Norges Bank	0,8	—	—	—	—	
Staten, Handelsdep.	0,7	—	—	—	—	0,7
Forsvarsdep.	—	0,1	—	—	—	0,1
Staten, øvrige institusjoner ...	1,0	—	—	—	—	1,0

	Forretningsmessige tilgodehavender					
	Kortsiktige			Langsiktige		
	Banker og off. inst.	Andre	Datter- selsk.	Banker og off. inst.	Andre	Sum
Statsforetak	0,4	2,9	—	—	—	3,3
Sum statsinstitusjoner	2,9	3,0	—	—	—	5,9
Banker	27,8	2,6	—	—	—	30,4
Forsikringssekskaper	4,4	8,6	9,9	0,5	30,1	53,5
Rederier og hvalfangsts.	10,1	4,6	—	0,2	250,1	265,3
Handel	0,7	4,6	0,2	—	—	5,5
Hjemmeind.	—	23,0	4,7	—	—	27,7
Bergverk	—	1,9	—	—	—	1,9
Eksporthand.	1,7	23,7	7,0	—	—	32,4
Diverse	1,2	1,7	—	—	0,7	3,6
Totalsum	49,1	73,7	21,8	0,7	280,9	426,2

Tabell XII. *Finnlands gjeld og tilgodehavender overfor de øvrige nordiske land
pr. 31/12 1955 og 1956.*

	Danmark		Norge		Sverige	
	mill. d. kr.	1955	mill. n. kr.	1956	mill. sv. kr.	1956
<i>Gjeld:</i>						
Langsiktig:						
Statlig	—	—	0,6	0,9	543,3	537,5
Privat	4,0	7,0	33,8	31,6	30,7	26,3
Sum	4,0	7,0	34,4	32,3	574,0	563,8
Kortsiktig	4,3	3,1	2,3	1,5	10,9	11,0
Sum	8,3	10,1	36,7	33,8	584,9	574,8
<i>Tilgodehavender:</i>						
Langsiktige	—	—	—	—	—	—
Kortsiktige	14,9	5,4	7,0	9,5	27,8	8,6

E. Samarbeid om forskning og utdanning.

1. Norden og omverdenen.

Forskingens og utdanningens omfang og stilling i de store industriland og i Norden.

Det naturlige utgangspunkt for en analyse av mulighetene for å bygge ut forsknings- og utdanningssamarbeidet mellom de nordiske land skulle være en kartlegging av de reelle ressurser og de aktuelle behov. Det er da av vesentlig betydning å kunne se forskningen og utdanningen i Norden i relasjon til virksomheten på disse områder i den øvrige verden og da først og fremst i de store industriland, som de nordiske landene bør kunne konkurrere med dersom de ønsker å opprettholde og heve sitt velstandsnivå.

Utviklingen i de siste ti-årene viser en meget sterk ekspansjon på forsk-

ningens område i alle mer utviklede land. Forholdene i De forente stater er karakteristiske for denne utviklingen. Det er beregnet at 0,15 % av USA's bruttonasjonalprodukt gikk til industriell forskning i 1929. I 1940 var det tilsvarende tallet 0,34 % og i 1954 utgjorde utgiftene til industriell forskning hele 1,5 % av bruttonasjonalproduktet. En lignende utvikling har funnet sted i de øvrige ledende industriland, og i dag synes de alle å bruke mellom 1 og 2 % av sitt bruttonasjonalprodukt til forskningsformål. Av de land hvor forholdene er relativt godt kjent, antas England å ligge først, fulgt av De forente stater og Tyskland. Sovjetsamveldet kommer muligens opp i enda høyere tall. Tallene ovenfor, som er publisert av U. S. National Research Council, omfatter bare driftsutgifter for teknisk-vitenskapelig forskning, inklusive forskningsvirksomhet av militær art.

Denne sterke ekspansjonen er imidlertid ikke bare begrenset til de tekniske og industrielle fagområdene. Den har gått for seg på bred front og har ledet til større aktivitet og til at det stadig er oppstått nye spesialområder innen forskningssektoren. Et karakteristisk trekk i utviklingen er at forskningens medvirkning til løsningen av praktiske oppgaver i stadig høyere grad er avhengig av en koordinert innsats av forskere fra flere ulike fagområder. Dette krever en stor bredde i forskningsmiljøet og delvis også helt nye typer av institusjoner.

Også når det gjelder den høyere utdanning har det foregått en sterk utbygging av virksomheten i de fleste mer utviklede land. Forståelsen for at en rasjonell utnyttning av befolkningens intellektuelle ressurser også har en sentral betydning rent økonomisk, har bidratt til at begrep som «befolkningens utdanningsnivå» eller «antall studenter i forhold til innbyggertallet» etc. i dag inntar en viktig plass i alminnelige politiske vurderinger. Dette gjelder ikke minst i de øst-europeiske land.

Ekspansjonen på undervisningens område har funnet sted på alle trinn av utdanningen og på de fleste fagområder. I særlig grad er imidlertid oppmerksomheten blitt rettet mot utdanningen av ingeniører og naturvitenskapsmenn. Det relative antall av årlig uteksaminerte høyskoleingeniører, arkitekter og naturvitenskapsmenn er således betydelig større i land som De forente stater, Sovjetsamveldet og England enn i slike små land som de nordiske.

Også på undervisningens område stiller det moderne samfunnet nye krav til institusjonene. På den ene siden fører den stadig økende spesialisering med seg nye store problemer for institusjonene. På den andre siden krever tempoet i den faglige utviklingen at institusjonene i høyere grad enn tidligere skal kunne oppøve studentenes evne til selvstendig problemløsning, fordi konkrete kunnskaper om metoder og framgangsmåter hurtig foreldes. I de store landene har man forsøkt å løse disse problemene ved å effektivisere undervisningen gjennom en stadig økt innsats av lærekrefter og bedre materielle vilkår for undervisningen.

Også de nordiske land har i en viss utstrekning fulgt med i den sterke ekspansjon som har foregått på forskningens og utdanningens område i de siste årene. De reelle utgifter til forskning, statlige så vel som private, er i flere av de nordiske landene flerdoblet siden krigen. Likevel utgjør forskningens og den høyere undervisnings andel av bruttonasjonalproduktet neppe mer enn 0,5 % i noe av de fire land, til tross for at behovet på dette området må antas å være like stort i et lite som i et stort land. Med de ulempene som små markeder og begrenset kapitaltilgang fører med seg, er de små land som regel tvunget til å legge særlig vekt på den kvalitetsmessige side av produksjonen for å kunne konkurrere internasjonalt. Den forskjell som i dag består mellom Norden og de store industriland når det gjelder den relative innsats på forskningens og undervisningens område, gir a priori de nordiske land en svakere produksjonsmessig stilling i den internasjonale konkurransen.

Det økonomiske samarbeid som allerede er innledet i Norden og det foreslåtte fellesmarked vil kunne skape en ny situasjon. I og med at handelshindringer faller bort og de nordiske lands økonomi etterhvert tilpasses felles normer, vil det foregå en gjennomgripende endring av produksjonsbetingelsene. Dermed skapes også nye forutsetninger for en rasjonell samordning av forsknings- og utdanningsvirksomheten, som vil gjøre det mulig for de nordiske land å hevde sin stilling bedre enn hittil i sammenligning med de ledende industriland. En rasjonell utnyttning av disse muligheter krever imidlertid en utbygging av forskningens og utdanningens organisatoriske apparat og større innsats innen så vel den statlige som den private sektor.

Tabell XIII gir et tilnærmet bilde av de skandinaviske lands stilling med hensyn til teknisk-naturvitenskapelig forskning i sammenligning med Vest-Tyskland og De forente stater.

Små land må i vesentlig grad bygge på «import» av forskningsresultater, som andre land har nådd fram til. Det er imidlertid et spørsmål om en i Norden har vært tilstrekkelig oppmerksom på mulighetene for en relativt billig kunnskapstilegnelse gjennom systematisk utnyttning av de vitenskapelige resultater som foreligger i den øvrige verden. En slik utnyttning forutsetter imidlertid at det finnes et effektivt «mottakerapparat». Forskningsapparatet bør på en effektiv måte være i stand til å motta og omsette impulser og materiale som kommer utenfra. Effektiviteten av en slik formidling vil avhenge av utdanningen, forholdene ved våre laboratorier og av kontakten mellom disse og dem som skal nytte resultatene i praksis. Samtidig er det også nødvendig at man på mer spesielle områder yter en selvstendig innsats fordi passiv mottaking ikke alltid rekker til. Særlig innen den industrielle forskning vil de utenlandske forskningsresultatene ikke kunne anvendes uten videre. Dessuten finnes det arbeidsfelter hvor de små landene har både spesielle forutsetninger og spesielle behov, og hvor det derfor er naturlig at de tar aktivt del i forskningsarbeidet.

Tabell XIII. *Anslag over enkelte lands årlige løpende utgifter til teknisk-naturvitenskapelig forskning (ekskl. investeringer).*

Land	År	Stats- utgifter	I pst. av statens løpende utgifter	Totale ut- gifter, statl. + private (anslag)	I pst. av bruttona- sjonalpro- duktet (anslag)	Merknader
Danmark ¹⁾	1957	40 mill. d. kr.	1,1	65 mill. d. kr.	0,2	Inkl. vanlige bevilgninger til høyskoler og militær forskning.
Norge ²⁾ . . .	1957	50 mill. n. kr.	1,1	80 mill. n. kr.	0,3	Inkl. vanlige bevilgninger til høyskoler og militær forskning (tippemidlene er ansett som statlige).
Sverige ³⁾ . .	1955/56	81 mill. sv. kr.	0,8	130 mill. sv. kr.	0,3	Inkl. vanlige bevilgninger til høyskoler og militær forskning.
Vest-Tysk- land ⁴⁾	1954/55	620 mill. D. M.	1,7	1300 mill. D. M.	0,8	Ekskl. vanlige bevilgninger til høyskoler og militær forskning.
De forente stater ⁵⁾ . . .	1955	2500 mill. dollar	2,3	5000 mill. dollar	1,5	Ekskl. vanlige bevilgninger til høyskoler, men inkl. militær forskning (ca. 2300 mill. dollar).

¹⁾ Oppgaver fra Akademiet for de tekniske Videnskaber.

²⁾ Oppgaver fra Forskningsrådenes Fellesutvalg.

³⁾ Statsverksproposisjonen 1955/56 og oppgaver fra Ingeniørvetenskapsakademien.

⁴⁾ Research in Europe. Chemical and Engineering News 34: 6362 – 7(53)1956.

⁵⁾ Proceedings of the Ninth Annual Conference on the Administration of Research. Sept. 7–9, 1955. New York University Press 1956.

Merknad. Sammenlignbare tall for Finnland foreligger ikke i dag. Imidlertid er det sikkert at finske oppgaver ikke vil vise høyere tall enn tilsvarende oppgaver i de øvrige nordiske land.

Forskningsorganisasjonene og delvis også næringslivet i de nordiske land har erkjent betydningen av vitenskapelig informasjonsvirksomhet. Ved å opprette tekniske opplysningsorganer har en ønsket å utnytte ikke bare den viten som innenlandske forskningslaboratorier rår over, men også de forskningsresultater som eksisterer og er tilgjengelige i laboratorier verden rundt. Denne oppgaven er imidlertid meget krevende, og derfor bør enhver mulighet for et direkte nordisk samarbeid støttes. Det samme gjelder den eksisterende og planlagte arbeidsdeling på dette område.

Et karakteristisk trekk ved utviklingen i etterkrigstiden på den teknisk-naturvitenskapelige forsknings område er framveksten av institutter som inngår kontrakter om å løse spesifikke industrielle problemer. Ofte sysselsetter slike institutter hundrevis av mennesker. Det kan således nevnes at Battelle-

instituttet, som er De forente staters største kontraktforskningsinstitutt, i 1956 hadde en inntekt på ca. 18 millioner dollar ved kontraktforskning for industrien. Personalet besto av 2 500 personer. Dessuten har Battelle opprettet laboratorier i Tyskland og Sveits med et personale på sammenlagt 600 ansatte. I de nordiske land er stort sett de fleste forskere knyttet til undervisningsinstitusjoner, hvor arbeidet foregår i andre former enn i kontraktinstitutter som arbeider på forretningsmessig basis. Som ledd i den gjennomgripende industrialiseringsprosessen har målforskningen i de større landene selv blitt industrialisert. Dette har ført til en sterk spesialisering av personalet og man har vært tvunget til å utvikle og anskaffe kostbar spesialapparat, som er en forutsetning for praktisk og økonomisk tilfredsstillende arbeidsmetoder.

I Norden er det ikke mulig uten videre å kopiere de større landene på dette område. Derimot er det av stor betydning at det innledes et intimt samarbeid mellom de nordiske land slik at en på denne måten kan skape bedre arbeidsvilkår. Samtidig bør om mulig de nordiske forskere i større utstrekning enn hittil få anledning til spesialutdanning for å bli kjent med de problemstillinger og forskningsmetoder som anvendes ved kontraktinstitutter i utlandet.

På det teknisk-vitenskapelige området som helhet foregår det i dag en imponerende innsats i de store industriland. Et nordisk samarbeid på det felt som blir behandlet her, kan derfor ikke bare bygge på de forhold som er tilstede i det enkelte nordiske land i dag. Det vil kreves en aktiv og fordomsfri innstilling til de problemer som de nærmeste års utvikling vil føre med seg, og som de nordiske land vil bli stilt overfor selv om de oppretter et intimt samarbeid om forskningsspørsmål.

Med hensyn til de beløp som hittil har vært ytet til det nordiske samarbeid om forskning og akademisk undervisning, har Forskningsrådenes Fellesutvalg i Norge på grunnlag av de norske statlige og private utgifter til disse formål anslått det totale årlige beløp som de nordiske land har ytet til disse formål til 3,5 millioner norske kroner. Bare en begrenset del av dette beløp anvendes imidlertid til egentlige koordinerte fellestiltak.

Utveksling av tekniske kunnskaper.

I det foregående er betydningen av den tekniske informasjonsvirksomhet som et ledd i forskningsamarbeidet i Norden understreket. Det er således av største betydning at de nordiske land mest mulig søker å tilegne seg omverdens vitenskapelige nyvinninger gjennom en systematisk koordinering av denne innsamlingsvirksomheten. Ulikheter i behov og erfaringer er imidlertid så vidt store at selv små land kan medvirke aktivt til en utveksling av både teoretiske og praktiske kunnskaper på høyst forskjellige områder.

En stor del av verden gjennomgår i dag de første utviklingsfaser av en sterk industrialiseringsprosess. De land som deltar i denne utviklingen er delvis avhengige av de eldre industrilands tekniske viten. Begrepet teknikk innskrenker

seg da ikke bare til den ingeniør-vitenskapelige sektor, men omfatter også sider av bl. a. de økonomiske og sosiale vitenskapene. Eksporten av tekniske kunnskaper har betydning også for forsknings- og utdanningsvirksomheten. Den er et ledd i en internasjonal kunnskapsutveksling som har stor betydning for den økonomiske utvikling. Ved å stille personer med høyere teknisk-vitenskapelig utdanning til rådighet for andre land stimuleres hjemlandets eget forsknings- og utdanningsmiljø. Samtidig vil kontakten med de fremmede landene bade direkte og indirekte bidra til å forbedre hjemlandets produksjons- og handelsmessige konkurransemuligheter på stadig større markeder.

Spørsmålet om teknisk, økonomisk og administrativ bistand til de såkalte økonomisk tilbakeiggende land har derfor krav på interesse også i forbindelse med de samarbeidsproblemer som behandles her. En felles nordisk opptreden vil kunne innebære at den nordiske innsats møter økt oppmerksomhet fra ikke-nordiske lands side.

Det er en stadig mer utbredt oppfatning at de framskredne industrinasjonene har en umiddelbar interesse av å bistå de industrielt og økonomisk mindre utviklede land i deres arbeid for å heve levestandarden og bedre landenes økonomiske og industrielle stilling. Størst betydning har hjelpevirksomheten fått gjennom De forente nasjoner og organer som er nært knyttet til denne verdensorganisasjonen. Erfaringene hittil har allerede i flere tilfelle vist at hjelpevirksomheten fører med seg betydelige indirekte fordeler også for de land som yter hjelpen. En ekspert, som arbeider i et økonomisk tilbakeiggende land, kan stille verdifulle opplysninger og synspunkter til disposisjon for industrien og forretningslivet i sitt eget hjemland når oppdraget utenlands er fullført. På samme måte bringer de såkalte «trainees» fra økonomisk tilbakeiggende land med seg varige inntrykk fra det land hvor de har drevet sine studier. Stipendiatene er ofte unge tjenestemenn fra det sentrale embetsverk eller framtidige sjefer innen industrien, forretningslivet etc. For de nordiske land bør dette være en sterk spore til på forskjellige måter å bidra aktivt til å heve de tilbakeiggende lands kunnskapsnivåer. For nordisk industri er de kontakter som følger med den tekniske hjelpevirksomheten, av umiddelbar praktisk nytte. Salgsvirksomheten vil kunne oppnå støtte gjennom nye referanser, og produksjons- og omsetningsplanleggingen kan legges opp på basis av verdifulle personlige erfaringer.

De nordiske land har deltatt i FN's hjelpevirksomhet og har der kunnet yte en viss innsats. Mottaking og plasering av stipendiat er således allerede godt organisert. Det er truffet avtaler mellom de nordiske land om at stipendiatene skal plasseres på det studiested som egner seg best i hvert enkelt tilfelle. Samtlige nordiske land har også kunnet stille et betydelig antall eksperter til FN's disposisjon. Et samarbeid mellom de nordiske land har imidlertid ikke forekommet i denne sammenheng. Tvertom har det foregått direkte konkurranse. De instanser i Norden som har ansvaret for denne virksomhet har riktignok forsøkt

å finne fram til felles prinsipielle retningslinjer for sitt arbeid, og de har også satt fram felles forslag om å utvikle og styrke organiseringen av FN-hjelpen. I betraktning av at det rår mangel på kvalifisert personell på mange områder i de nordiske land, bør det imidlertid overveies om ikke landene også kan samarbeide om valg av eksperter.

Også ved siden av FN's tekniske hjelpevirksomhet bør et nordisk samarbeid kunne komme på tale. Framfor alt gjelder dette den tekniske konsulentvirksomhet, som i stor utstrekning foregår uten FN's eller noe annet internasjonalt organs formidling. Opprettelsen av felles nordiske undervisningsanstalter i de økonomiske tilbakeleggende områder er en samarbeidsform som fortjener særlig oppmerksomhet fordi rene nasjonale motiver da ikke vil gjøre seg så sterkt gjeldende. Det kan nevnes at Sverige allerede har besluttet å anlegge yrkesskoler i India og Etiopia. Disse skolene blir finansiert ved hjelp av innsamløde midler.

2. Utdanning.

F o r m å l.

Hovedmålet for det nordiske samarbeidet på undervisningsens område bør være å nå fram til den best mulige utnytting av den samlede undervisningskapasitet i samtlige nordiske land. Dette gjelder både elevkapasiteten og de rent faglige forutsetninger for å drive undervisning. De nordiske lands muligheter for å dekke behovet for spesialister på de ulike fagområdene ville øke betydelig dersom Norden kunne betraktes som en enhet.

Hovedprinsippet bør være at undervisningsvesenet i hvert nordisk land blir utbygd slik at de nasjonale behov kan dekkes. Med de svingninger som forekommer i tilgang og etterspørsel inntreffer det imidlertid ofte at undervisningskapasiteten i det enkelte land for en tid kan være for liten eller for stor på et bestemt fagområde. I en slik situasjon ville det være av stor betydning dersom elevkapasiteten kunne utnyttes i fellesskap. For tiden ser det imidlertid ut til at kapasitetsproblemen stort sett gjør seg gjeldende på de samme fagområdene i alle nordiske land og mulighetene for koordinering i dag er derfor forholdsvis begrenset. I framtiden kan spørsmålet få større aktualitet.

Det har lenge vært arbeidet med spørsmålet om å nå fram til et samarbeid som skulle gjøre det mulig for hele Norden å dra nytte av de spesielle faglige forutsetninger som det enkelte nordiske land sitter inne med. Med den stadig økende tendens til faglig spesialisering som rår i alle mer utviklede land, er det vanskelig for en enkelt institusjon eller et enkelt land i Norden å kunne by de studerende en faglig fullverdig utdanning på mer enn et begrenset antall spesialområder. De fleste institusjoner har imidlertid enkelte avgrensede fagområder som er godt utbygd, og selv om bevisst spesialisering forekommer relativt sjelden, har ulike tradisjoner og tendenser i utviklingen ved de enkelte læreanstalter ført til at de i mange henseender supplerer hverandre.

Når det gjelder utnyttningen av de faglige undervisningsressursene, bør samarbeidet ta sikte på:

a) Nordiske spesialkurser ved institusjoner med særlig gode forutsetninger på vedkommende spesialområde.

b) Utveksling av lærere, ikke bare for gjesteforelesninger, men også for lengre kurser.

c) Opphevelse av de formelle hindringer for å få godkjent deleksamener som er avlagt ved andre nordiske universiteter og høyskoler.

d) Tilrettelegging av de økonomiske vilkår for studier ved institusjoner i andre nordiske land, dels ved at en gjensidig garanterer overførbarhet av stipend og lån og dels ved opprettelse av særlige stipend som oppveier de merutgifter som oppholdet i et annet nordisk land fører med seg. Et medlemsforslag om dette under Det nordiske råds femte sesjon i februar 1957 (sak A 24) ledet til flere tilrådinger fra rådet til regjeringene.

e) Kartlegging av de spesialområder hvor det foreligger faglig differensiering mellom de nordiske universiteter og høyskoler, og hvor følgelig enkelte institusjoner gir bedre studiemuligheter enn andre.

f) Opplysningsarbeid blant studentene om hvor i Norden de beste studiemuligheter foreligger på ulike spesialområder.

Dette krever selvfølgelig at de enkelte institusjoner medvirker aktivt. De praktiske løsningene kan likevel best oppnås ved felles tiltak som omfatter alle institusjoner uavhengig av fagområde. Nordisk kulturkommisjons vitenskapelige seksjon har her en av sine viktigste oppgaver.

Kartleggingen av de enkelte institusjoners spesielle forutsetninger er en meget sentral oppgave, som regjeringene bør ta seg av og lette og påskynde på alle vis.

T e k n i s k u t d a n n i n g .

Behovet for å utnytte de nordiske høyskolenes særlige forutsetninger for videregående spesialutdanning i sterkere grad enn hittil gjør seg gjeldende innen flere undervisningsområder.

Under Det nordiske råds femte sesjon i februar 1957 forelå det således et medlemsforslag om samarbeid om utdanning av teknisk personell (Sak A 17). Dette forslaget fester seg ikke bare ved de tekniske læreanstaltene strukturelle ulikheter i dag, men peker også på at den tekniske utvikling går i retning av en så vidtgående spesialisering, at den vanskelig kan realiseres av det enkelte land i Norden. Videre strekes det under at spesialutdanning på slike områder hvor studenttallet er relativt lite i hvert land, bør samles i felles-nordiske utdanningsentra, og at slike utdanningsoppgaver bør fordeles mellom de nordiske land på en hensiktsmessig måte. Forslaget munner ut i en henstilling om å undersøke mulighetene for å løse utdanningsoppgavene på fellesnordisk basis og det

førte til en beslutning i Det nordiske råd om å anbefale regjeringene å iverksette en utredning om mulighetene for et samarbeid om utdanning av teknisk personell. Utredningen burde gjennomføres innen neste sesjon dersom det var mulig.

Denne tilrådingen gjelder både den høyere og lavere tekniske utdanning. Hovedvekten bør imidlertid legges på den videregående tekniske utdanning der behovet for spesialisering er mest fremtredende. Det er åpenbart at både interessen blant de studerende for studier i andre nordiske land og mulighetene for å finansiere slik opphold av praktiske grunner er betydelig større på de høyere trinn av utdanningen enn på de lavere. De tekniske høgskolers fremste oppgave er å være alminnelige utdanningsanstalter for ingeniører. Dette gjør det naturlig å legge til rette undervisningen fram til ingeniøreksamen på et så bredt grunnlag at det bare rent unntaksvis er mulig å konsentrere undervisningen om spesialområder.

På licentiatnivået er situasjonen en annen. Først da får spesialiseringskravet full tyngde og det er da av den største betydning at høgskolenes ulike forutsetninger kan nyttes fullt ut av de studerende. For at dette skal kunne gjennomføres, må imidlertid to viktige forutsetninger oppfylles. Dels bør, som allerede fremhevet i foregående avsnitt, institusjonene selv og deres ledelse aktivt engasjere seg i et omfattende opplysningsarbeid blant studentene om de ulike muligheter som foreligger og om verdien av dem. Dels bør økonomiske betingelser skapes for å fjerne de merkostnader som studier i et annet nordisk land fører med seg. Her bør først og fremst stipend- og lånemidler stilles til disposisjon og tiltak settes ut i livet for å sikre at disse midler skal kunne overføres fra et nordisk land til et annet. Men ved siden av dette bør også høgskolene medvirke ved å åpne dosenturer, lektorater og assistentstillinger for annen nordisk, akademisk arbeidskraft.

Et nært samarbeid foregår i dag mellom de tekniske høgskoler i Norden. Dette har i første rekke foregått gjennom regelmessige rektorkonferanser og framfor alt gjennom at ingeniøreksamen er gitt nordisk kompetanse. Selv om samarbeidet således er godt utbygd og viktige resultater allerede er nådd, er det likevel åpenbart at mulighetene for en spesialisering på de videregående trinn i studiene på langt nær er fullt utnyttet. Den utredning som er anbefalt av Det nordiske råd, er således i høy grad påkrevd.

Handelsutdanning.

Også når det gjelder den høyere handelsutdanning foreligger det muligheter og behov for bedre å nyttiggjøre seg den spesialisering som er gjennomført og de ulikheter som forekommer i læreanstaltens undervisningsstruktur.

Det er således påfallende at man snarere synes å se de eksisterende strukturforskjeller som hindring for et mer utviklet nordisk samarbeid mellom handels-

høgskolene. Dersom en går ut fra at det største behov for samarbeid også her gjør seg gjeldende på et videregående trinn i undervisningen, er det åpenbart at de nevnte ulikhetene i seg selv representerer en viktig forutsetning for en hensiktsmessig koordinering av handelshøgskoleutdanningen. Den foreslåtte kartleggingen av slike spesialområder hvor studier med fordel kan legges til andre nordiske land, bør derfor utvides til også å omfatte handelshøgskolene.

Universitetsutdanning.

Det samme gjelder også de egentlige universitetsstudiene innen den naturvitenskapelige, sosialvitenskapelige og delvis også den medisinske og humanistiske sektor. Universitetsstudiene kan i virkeligheten lettere legges til institusjoner i de andre land enn høgskolestudiene. Dette henger sammen med studienes friere oppbygging. Men det er likevel først og fremst viderekomne studenter, kandidater og licentiater som har mulighet for å utnytte de spesielle studiefordeler som andre universiteter kan gi. Argumentene for en best mulig utnytting av spesielle forutsetninger ved forskjellige universiteter er omtalt foran. Også her er den foreslåtte kartleggingen av den største betydning. Den bør foregå kontinuerlig, idet de enkelte fakulteters og institusjoners spesielle forutsetninger ofte henger sammen med at særlig framstående representanter for en bestemt vitenskapsgren virker som lærere ved vedkommende universitet.

En hindring for elevutveksling i dag er det forhold at den manglende undervisningskapasitet har en tendens til å gjøre seg gjeldende på de samme områder i alle fire land. På lengre sikt er det likevel sannsynlig at spørsmålet om et samarbeid om å utnytte læreranstaltenes samlede undervisningskapasitet vil få økt aktualitet. Dessuten bør en utveksling på clearingbasis være mulig også under de nåværende forhold. En slik utveksling vil kunne bli innledningen til at universitetene og høgskolene får et sterkere nordisk preg og kan føre til en felles løsning av kapasitetsproblemet ved at det blir opprettet kompletterende fellesnordiske undervisningsanstalter.

Nordisk arbeidsmarked for undervisningspersonell.

Kravet om økt spesialisering gjør det ønskelig i stadig større utstrekning å operere med en felles nordisk lærerstand på alle områder. Allerede nå er det ofte mangel på kompetente søkere i ens eget land i forbindelse med besetningen av ledige professorater. Et fritt akademisk arbeidsmarked bør derfor være målet, men dette forutsetter mer likartede økonomiske vilkår. Det bør arbeides for å utjevne og avskaffe de ulikheter som rår med hensyn til de akademiske læreres lønsvilkår i de forskjellige nordiske land. Dessuten er det ønskelig at regjeringene snart sørger for å få utredet behovet for spesialutdannet arbeidskraft både på kort og lang sikt. Kulturkomisjonens vitenskapelige seksjon har tatt initiativ til et slikt utredningsarbeid på nordisk basis. Det ville være av stor

betydning for mulighetene for å skape et mer omfattende samarbeid på undervisningsområdet dersom en kunne utarbeide felles prognoser over utviklingen på arbeidsmarkedet for ulike typer av spesialutdannet arbeidskraft i Norden som helhet. Dette gjelder i første rekke lærerstaben innen ulike vitenskapsgrener, men slike prognoser over behovet for lærere ved lavere læreranstalter er også viktige. Det samme gjelder grunnlagsforskningens behov for spesialister.

For Finland fører språket med seg ekstra vanskeligheter for lærerutvekslingen. Disse vanskeligheter bør imidlertid ikke overdrives, siden den undervisning det i første rekke er tale om, dreier seg om videregående studier. De studerendes grunnlag innen de respektive spesialfag skulle da være tilstrekkelig til at de kan følge undervisningen med utbytte også på et fremmed språk. Det kan her nevnes at undervisning av bl. a. amerikanske og tyske lærere i flere tilfelle har forekommet ved de finske høyskolene, og at det ofte er skandinaviske gjesteforelesere.

Lær er utveksling.

Uavhengig av arbeidet for å opprette et nordisk arbeidsmarked for akademiske lærere, bør lærerutvekslingen fortsatt bygges ut. Dette er av stor betydning for de akademiske læreres kjennskap til forholdene i nabolandene og er nyttig fra et faglig synspunkt også i de tilfelle hvor besøket ved den fremmede høyskolen blir relativt kort. Nordisk kulturkommissjon har i lengre tid hatt lærerutveksling som en post på sitt program. Kulturkommissjonens oppgave har imidlertid først og fremst vært å arbeide for å skaffe de nødvendige midler til dette formål. Utover dette kreves framfor alt aktiv interesse og initiativ fra institusjonens side dersom utvekslingen skal kunne få det omfang som er ønskelig. Et nærmere direkte samarbeid mellom høyskolene i dette spørsmålet og en smidigere administrasjon av lærerutvekslingen er oppgaver som det er rimelig å ta opp til løsning i dag.

Tentamensgyldighet.

Lovendringer og nye forordninger i alle de nordiske land har i løpet av de siste to år fjernet de fleste av de formelle hindringer for å godkjenne deksamener, som er avlagt i et annet nordisk land, som en del av den avsluttende eksamen i hjemlandet. På flere fagområder står det imidlertid igjen å finne en praktisk utforming av de formelle vedtakene. En serie fagkonferanser er blitt holdt for å klarlegge hvilke deksamener det er mulig å godkjenne som en del av den endelige eksamen i hvert enkelt nordisk land. Kartleggingen er allerede nådd langt, og det synes å være mulig etter hvert å komme fram til fastere regler for tentamensgyldigheten. Det er således allerede gjort vedtak om å praktisere en slik tentamensgyldighet ved universitetene når det gjelder botanikk og historie. Det er også viktig at regjeringene drøfter en samordning

av de krav som stilles til de offentlige tjenestemenns utdanning i de nordiske land, fordi deleksamener påvirkes av eksamensfordringene og disse igjen avhenger av de formelle krav som stilles søkere til embeter og andre offentlige stillinger.

Fellesnordiske institusjoner.¹

Tendensen til økende spesialisering og den oppdeling av undervisningen som dette fører til kan i en del tilfelle motivere opprettelsen av særlige fellesnordiske institusjoner. Det kan da komme på tale å gi eksisterende nasjonale institusjoner et nordisk preg, eller det kan være behov for å opprette nye institusjoner på nordisk basis. Kulturkommisjonen har for tiden under behandling planer om en fellesnordisk husstellhøgskole, en nordisk høgskole for hagekunst og et fellesnordisk institutt for utdanning av journalister og bibliotekarer. Videre er det satt fram forslag om en nordisk medisinsk høgskole for utdanning av spesielle kategorier av medisinsk personell, og det er foreslått å opprette en fellesnordisk utdanningsanstalt for reaktorteknikere, fellesnordiske institusjoner for utdanning av gruveingeniører, meieriingeniører og traktorteknikere. Et eksempel på en fellesnordisk undervisningsanstalt som allerede er realisert, er den nordiske bryggerihøgskolen i Danmark. En tilsvarende garverihøgskole planlegges.

De problemer som henger sammen med spørsmålet om felles nordiske utdanningsanstalter eller en felles utnytting av eksisterende institusjoner, er for kompliserte til å kunne behandles generelt. Det er nødvendig i det enkelte tilfelle å veie mot hverandre på den ene siden den enkelte høgskoles eller utdanningsforms betydning som en del av et samlet nasjonalt undervisningsvesen, og på den andre siden de nasjonaløkonomiske motivene for å kunne løse undervisningsproblemene så rasjonelt som mulig. I sin alminnelighet kan det bare sies at det er hensynet til undervisningens kvalitet og effektivitet som må være avgjørende.

Videre bør det fremheves at en slik koordinering som det her er pekt på bør ta hensyn til de muligheter som foreligger for en spesialisering innenfor tradisjonelle fakulteter og de stadig større behov det her er for spesialinstitusjoner. Det bør unngås at det blir opprettet nye høgskoler på områder som allerede er dekket av institusjoner i de andre landene. Selv ved rene faglige høgskoler, som anses nødvendige for at undervisningsvesenet i et enkelt land skal få den riktige oppbygging, bør det overveies i hvilken utstrekning undervisningen kan konsentreres om slike spesialgrener som er underrepresentert eller ikke finnes ved tilsvarende høgskoler i de andre landene.

Videre bør det unngås at det blir opprettet nye konvensjonelle høgskoler i hvert av landene, uten samordning. Ved litt etter litt å bygge ut elevutvekslingen, bør det være mulig å tilpasse utbyggingen av konvensjonelle høgskoler til det

¹) Jfr. også punkt 3. Fellesnordiske forskningsinstitusjoner.

samlede behov for utvidet kapasitet. Det er således sannsynlig at det vil bli aktuelt å bygge ut kapasiteten for den tekniske høgscoleutdanning i nær framtid ved å opprette en eller flere tekniske høgskoler. Det er da av betydning at dette kan gjennomføres i felleskap etter felles nordiske drøftinger og ved at høgskolene gradvis gis et sterkere nordisk preg.

Kompletteringskurser.

En sentral oppgave som i dag er aktuell i alle nordiske land, er gjennomføring av hensiktsmessige repetisjons- og kompletteringskurser for dem som i sitt daglige rutinearbeid kan ha vanskelig for å følge med i den faglige utvikling på sitt område. Bl. a. drives en slik kursvirksomhet for høgscoleingeniører gjennom ingeniørforeningene i Norden. De nasjonale foreninger står her i nær kontakt med hverandre. Det foreligger imidlertid muligheter for en mer effektiv koordinering av denne undervisningsformen. De nordiske ingeniørforeningene har også erklært seg villige til å hjelpe til med å få spørsmålet nærmere utredet i Det nordiske råds regi.

Behov for slike kompletteringskurser foreligger på flere ulike områder. I mange tilfelle er et nordisk samarbeid bare aktuelt i form av kontakt mellom kurslederne. Dette gjelder framfor alt dersom elevtilgangen er rikelig, og når emnene ligger på et slikt nivå at det ikke rår noen mangel på lærerkrefter. Det har imidlertid gått klart fram at det finnes et åpenbart behov for en felles nordisk tilleggsutdanning for foretaksledere. I dette tilfelle rår det mangel på kompetente lærerkrefter. Dertil kommer at også elevtalet undertiden ikke er stort nok til at det kan bli holdt regelmessige kurser i hvert enkelt nordisk land.

Undervisningslitteratur.

Til slutt skal det nevnes at et nordisk samarbeid allerede forekommer når det gjelder lærebøker for universiteter og høgskoler. Initiativet er kommet fra forlagshold. I mange tilfelle kan et nordisk samarbeid føre til et større marked for lærebøker og derved føre til reduserte litteraturutgifter. Dette samarbeidet bør kunne utvides til å omfatte også annet undervisningsmaterieil og et slikt samarbeid kan foregå på praktisk talt alle undervisningstrinn. Bl. a. bør det kunne etableres i forbindelse med fortsettelseskurser for ingeniører, teknikere, økonomer, arbeidsledere og andre yrkesgrupper.

3. Forskning.

Samarbeidets formål og former.

Ønsket om et nærmere samarbeid mellom de nordiske land innen forskningssektoren har på samme måte som i utdanningssektoren sin naturlige bakgrunn i behovet for å utvide forskningsmiljøet og muliggjøre en hensiktsmessig plan-

legging og rasjonell bruk av de investeringer som er nødvendige for å fremme forskningen. Særlig i framtiden kommer investeringene til å være av en slik størrelsesorden at de vanskelig kan gjennomføres av et lite land alene.

Det nordiske samarbeidet på forskningens område bør derfor ta sikte på å skape et integrert forskningsmiljø. Samarbeidet bør ta sikte på: a) en slik opplysningsvirksomhet som er nevnt om forskningens betydning for befolkningens sysselsetting og levestandard, b) utviding av personlige kontakter, c) rasjonalisering av den vitenskapelige informasjonstjeneste og av dokumentasjonen, d) spesialisering og arbeidsdeling og i umiddelbar tilknytning til dette, en rasjonell utnyttning av både disponibelt personell og materiell, e) å gi de eksisterende forskningsinstitusjoner et sterkere nordisk preg og opprette nye felles forskningsinstitusjoner, f) kontinuerlig undersøkelse av mulighetene og formene for utnyttning av det samlede nordiske forskningspotential, g) forskningstiltak som kan medvirke til opprettelsen av eller er en følge av et nordisk fellesmarked, h) felles opptreden overfor utlandet, i) finansiering og organisatorisk koordinering av de forskjellige samarbeidsformer.

Det samarbeid som ønskes opprettet og som også allerede er innledet på flere områder, bør i første rekke omfatte: a) universitetene og spesialhøgskolene, b) statlige forsknings- og utdanningsinstitusjoner, c) vitenskapelige forskningsråd og akademier, d) forskningsinstitutter ved bedrifter, næringsorganisasjoner og bransjeforeninger, e) fellesnordiske forskningsinstitutter.

Personkontakter.

Den vanligste form for nordisk samarbeid er uten tvil den faglige kontakten mellom enkeltpersoner ved besøk, konferanser eller kongresser. De institusjoner, industrier, foreninger osv. som ikke har kontakt med en eller flere tilsvarende organisasjoner eller foretak i de andre nordiske landene er ikke mange. Et livlig samarbeid av denne art er en forutsetning for et videre samarbeid og forholdene bør legges til rette for en sterkere kontakt på det personlige plan. Det er imidlertid unødvendig å gi en mer inngående omtale av et slikt samarbeid i forbindelse med forskningen fordi de personlige, faglige kontakter bare i begrenset utstrekning kan føre til en effektiv koordinering.

Informasjons- og dokumentasjonsvirksomhet.

Utveksling av informasjoner henger nært sammen med personlige kontakter og er allerede for en del organisert gjennom forskjellige nordiske, faglige samarbeidsorganer eller parallelle institusjoner i de nordiske land. På dette plan forekommer også ofte samarbeid om den faglige terminologi og nomenklatur, analyseregler og forskjellige metodespørsmål. At de vitenskapelige biblioteker utveksler litteratur, bør også nevnes i denne sammenheng.

Selv når det gjelder disse relativt enkle samarbeidsformer, har samarbeidet

på mange områder ikke nådd et tilstrekkelig omfang. Det finnes mange forskningsinstitutter som bare har liten kjennskap til det som går for seg ved parallelle institutter i andre nordiske land. Dels er dette et psykologisk problem — også innen det enkelte land kan det være vanskelig å få i stand et samarbeid mellom faglig beslektede innsstusjoner dersom samarbeidsviljen ikke er til stede. Ofte vises det imidlertid til manglende bevilgninger, og heller ikke de tilskudd som slike institutter får fra forskningsråd eller i form av spesielle bevilgninger til fremme av kulturelt samarbeid, synes å strekke til. I den grad dette er tilfelle, bør initiativet til forbedringer i første rekke tas av institusjonene selv, som på faglig basis best kan vurdere hvilke samarbeidsmuligheter som foreligger. De nordiske kontaktorganer bør likevel på forskjellig vis opplyse om hvilken stor betydning det har at det opprettholdes en gjensidig informasjonsvirksomhet mellom samtlige forskningsinstitusjoner i Norden.

I en viss utstrekning foreligger muligheter for en direkte koordinering av informasjons- og dokumentasjonsvirksomheten. Dette gjelder særlig formidling av informasjon om vitenskapelige resultater, som er nådd så vel utenfor som innenfor Norden, litteraturinnkjøp, litteraturtjeneste (inkl. referatservice og vitenskapelig publikasjonsvirksomhet).

Utover det som er fremhevet i innledningsavsnittet om de små lands avhengighet av å «importere» forskningsresultater fra den øvrige verden, og da først og fremst fra de land som er ledende på forskningens område, ville det være ønskelig at de nordiske land hadde felles nordiske attasjeer eller tilsvarende kontaktmenn for forskning og teknikk i utlandet. Deres oppgave skulle først og fremst være kontinuerlig innsamling av aktuelle opplysninger om forskningsresultater ute i verden.

Nordisk kulturkommisjons vitenskapelige seksjon har for tiden under behandling et forslag om samarbeid mellom de vitenskapelige biblioteker i Norden om innkjøp av vitenskapelig litteratur. Dersom utgiftene skal kunne holdes innen et rimelig omfang synes dette på lengre sikt å være de nordiske lands eneste mulighet til å følge med i den stadig voksende litteratur på dette felt.

En av de former for forskningssamarbeid som er mest nærliggende og lettest å gjennomføre i praksis er publikasjonsvirksomheten. Gjennom felles nordiske, vitenskapelige publikasjoner får nordisk forskning muligheter til å nå betraktelig lengre internasjonalt enn dersom de vitenskapelige resultatene bare ble offentliggjort i nasjonale tidsskriftserier. Samarbeidet vil også garantere tidsskriftenes faglige kvalitet. Samtidig som rekkevidden blir større og mer effektiv, vil også trykningskostnadene bli redusert ved en felles nordisk publikasjonsvirksomhet. Allerede nå finnes det flere nordiske tidsskriftserier, bare på det medisinske området er det ca. 20 tidsskrifter. Andre eksempler er Nordisk-statistisk skriftserie, *Acta Chemica Scandinavica*, *Excerpta Historica Nordica*, *Mathematica Scandinavica* o. fl. Det arbeides i dag med planer om flere nye,

fellesnordiske, vitenskapelige tidsskrifter, et arbeid som fortjener all mulig støtte. I denne sammenheng er det grunn til å understreke betydningen av at midler til publiseringen må kunne overføres fra et nordisk land til et annet når det er behov for dette.

Også når det gjelder vitenskapelige referattjeneste, synes forholdene på enkelte områder å ligge vel til rette for et nordisk samarbeid. Det kan f. eks. være forskningsområder som ikke dekkes av de internasjonale organene for referattjeneste på en tilfredsstillende måte, eller referattjeneste for slike spesielle formål at en kan nyttiggjøre seg de resultater som foreligger internasjonalt. Et slikt samarbeid forekommer i dag på ulike områder.

En katalog over nordiske forskningsinstitutter, som inneholder opplysninger om de enkelte instituttenes arbeidsområde og oppgaver, personell etc., synes å være et prosjekt som skulle kunne regne med særlig interesse. Det bør derfor treffes tiltak for å få utarbeidet en slik håndbok. Dette forslag innebærer at de nasjonale katalogene over forskningsinstitutter i Danmark, Norge og Sverige slås sammen og suppleres med tilsvarende oppgaver over institutter i Finland og Island.

Et spesielt problem knytter seg til finsk og islandsk litteratur, som på grunn av språket ikke er umiddelbart tilgjengelig for de skandinaviske lands forskere. Spørsmålet forelå til behandling bl. a. ved Det nordiske råds femte sesjon i Helsingfors, der en tilråding ble oversendt regjeringene om å fremme oversettelsen av finsk litteratur til svensk, og islandsk litteratur til dansk eller norsk.

Når det gjelder utveksling av informasjoner mellom private eller halvoffisielle forskningsinstitusjoner som er nært knyttet til en enkelt bransje eller næringsgren, oppstår det ofte vanskeligheter på grunn av konkurransehensyn. De enkelte bransjers og næringsgreners innstilling synes imidlertid å være temmelig forskjellige i denne henseende. Reaksjonen på spørsmålet om utveksling av informasjoner i alminnelighet synes å ha direkte sammenheng med konkurranseintensiteten ellers. Således synes eksportindustriene, som har sine største konkurrenter utenlands, å være mer innstilt på utveksling av informasjoner enn de industrier som i høy grad er avhengig av det innenlandske marked, f. eks. den kjemiske industri og medisinalvareindustrien. For disse vil også små tekniske spesialiteter være et viktig konkurransemiddel, samtidig som utgiftene til forskning legger beslag på en relativt stor del av de totale utgifter. Karakteristisk er det også at den svenske verkstedindustrien, som er den dominerende i Norden, praktiserer en «open door»-politikk som innebærer direkte utveksling av forskningsresultater mellom ulike foretak, mens dette ikke i samme utstrekning er tilfelle i de andre nordiske land. Innen Sveriges Mekanförbund innsamles f. eks. de enkelte bedrifters forskningsresultater av egne komitéer, som sammenstiller og fordeler dem innen Sverige og i visse tilfelle også til nabolandene i Norden. De gunstige endringer i det enkelte lands produksjonsstruktur som følge

av et økt markedssamarbeid, skulle også kunne skape forutsetning for økt utveksling av informasjoner mellom bedrifter over landegrensene, iallfall på noe lengre sikt. Konkurranseshensynene vil fortsatt være til stede, men produksjonsforutsetningene vil bli bedre. Den naturlige følge av et utvidet økonomisk samarbeid innen Norden skulle være at forskningsresultater som står til disposisjon for en hel bransje i et av landene, kan bli stilt til rådighet for bedrifter i alle nordiske land. Dette kommer igjen til å føre med seg at bransjer hvor det tidligere ikke engang har forekommet forskningssamarbeid på det nasjonale plan, etter hvert vil innse verdien av gjensidig informasjon og opprette et slikt samarbeid. Utveksling av forskningsresultater skulle derfor kunne virke stimulerende på en koordinering av forskningsevirsomheten og produksjonsutviklingen innenfor rammen av fellesmarkedet.

Spesialisering og arbeidsdeling.

Enda tydeligere enn i forbindelse med utdanningsvirsomheten trer behovet for arbeidsdeling og spesialisering fram på forskningens område. Dette gjelder framfor alt den tekniske og naturvitenskapelige forskning, hvor utviklingen går i retning av stadig større og mer kostbart utstyrte laboratorier. I tiden framover vil stadig flere sektorer innen den naturvitenskapelige forskning stille så store krav til forskningsutstyret at det vil overstige de enkelte nordiske lands muligheter å bære kostnadene alene.

I forbindelse med et forskningssamarbeid er det først og fremst viktig å finne fram til former for organisasjon og finansiering. Både Den nordiske teknisk-vitenskapelige forskningsdelegasjon og Kulturkommissjonens vitenskapelige seksjon har allerede innledet et samarbeid på høyeste plan for å opprette et slikt samarbeid mellom forskere i Norden, som vil fremme spesialisering og arbeidsdeling. Likevel er det grunn til å fremheve betydningen av at de institusjonelle og organisatoriske forhold legges til rette med det første, slik at fellesfinansierte forskningsprosjekter senere kan gjennomføres på en heldig måte.

Når behovet for en spesialisering skal vurderes, bør det, på samme måte som ved et nordisk samarbeid om undervisningen, tas hensyn til de enkelte lands interesse av å opprettholde et nasjonalt forskningsmiljø. Denne reservasjon har framfor alt sammenheng med de akademiske forskningsinstitusjoners indirekte betydning for utdanningen på sentrale områder.

En viktig detalj i denne sammenheng er utvekslingen av forskningspersonell.

Når det gjelder utdanningen av yngre forskere, kan en bruke det samme resonnement som i forbindelse med den alminnelige undervisning. Det vil være en vesentlig fordel for unge vitenskapsmenn at de kan spesialisere seg ved slike institutter som faglig sett står fremst i Norden. I en viss utstrekning forekommer et slikt samarbeid allerede nå, selv om det bare i begrenset grad har antatt

faste former. Vanskelighetene ligger framfor alt i at en slik utveksling av forskere og stipendiater vanskelig kan forenes med kravet om gjensidighet, særlig ikke innen snevrere fagområder. Fordi gjensidighet ikke kan oppnås, krever stipendieutvekslingen en økonomisk innsats som det er vanskelig for de enkelte institutter å påta seg. I forslaget om økt støtte til samarbeidet på jordbruksforskningens område (Det nordiske rads femte sesjon, sak A 26), legges det stor vekt på dette.

Også en utveksling av eldre forskere er ønskelig. Ved besøk i et av nabolandene kan disse gi forskningsmiljøet der verdifulle impulser.

Omkring de mest framstående forskere i Norden burde det videre dannes grupper av eldre og yngre forskere, og alle land burde bevilge midler til slikt «team-work». Derigjennom kunne både forskerutdanningen og selve forskervirksomheten få mest mulig nytte av særlig fremtrende begavelser. Samtidig ville disse arbeidsgruppene komme til å danne nytt skritt i retning av å gi forskningen et sterkere nordisk preg.

Det bør i denne sammenheng nevnes at ved Det nordiske rads femte sesjon forelå det et medlemsforslag om å utvide det tidligere forslag om nordisk likestilling ved søknad om stipend og lån til studier ved høyere læreanstalter og om rett til å anvende stipend og lån ved læreanstalter i andre nordiske land, til også å gjelde forskningsbidrag og forskningsstipendier. Forslaget førte til en tilråding til regjeringene om at forskere som får stipend i sitt hjemland også burde kunne bruke dem i andre nordiske land.

Ved siden av større felles forskningsprosjekter og utveksling av yngre og eldre forskere bør et av hovedmidlene i det nordiske forskningssamarbeidet være en direkte koordinering av forskningsarbeidet på forskjellige vitenskapelige områder, både innen den akademiske og den produksjonsmessige sektor. Det bør arbeides for å fordele forskningsoppgaver på forskere i alle de nordiske land, og for å koordinere viktige forsøk og undersøkelser. I noen tilfelle kan disse gjennomføres som parallellforsøk for å oppnå mer almenngyldige resultater. Et slikt samarbeid utføres allerede nå innen en del humanistiske disipliner, f. eks. språkforskningen, og delvis også innen statistikk, landbruksforskning, skogforskning, byggforskning og på andre områder. Tekstilindustriens forskningsinstitutter i Danmark, Finnland, Norge og Sverige har opprettet et samarbeid, som fører med seg en sterk grad av koordinering. Saledes forekommer direkte arbeidsdeling, og forskningsprosjektene utføres etter tidsskjemaer som de forskjellige instituttene er blitt enige om. Initiativet bør i slike tilfelle først og fremst ligge hos de enkelte institutter, bedrifter eller faglige samarbeidsorganer. Nasjonale og nordiske fellesorganer på et høyere plan, som medvirker ved planleggingen av nye nasjonale forskningsinstitutter og som innen rammen av det nordiske forskningssamarbeid har til oppgave å lede utviklingen i riktig retning, bør også legge vekt på den samme form for forskningssamarbeid. Den er en viktig side av den

oppgave som de nordiske fellesorganisasjoner på forskningens område er ment å skulle løse.

Spesielle synspunkter på samarbeidet innen visse forskningssektorer.

a) Industribedriftenes og bransjeforeningenes forskningsvirksomhet.

Næringslivet synes stort sett å være oppmerksom på det foreliggende behov for teknisk målforskning. Således drives det en betydelig forskningsvirksomhet ved flere laboratorier som er knyttet til industriforetak i de nordiske land. I de fleste tilfelle har imidlertid ikke bedriftene det økonomiske grunnlag til å gjennomføre mer enn en temmelig begrenset forskningsvirksomhet i egen regi. Forskningen tar som regel sikte på å skape nye produkter og forbedre de gamle. De beløp som disponeres for dette formålet bestemmes av lønnsomhet og konkurransehensyn.

Enkeltbedriftenes begrensede økonomiske muligheter har ført til at det ofte innen de enkelte land er oppstått et samarbeid mellom bedrifter i samme bransje, som har tatt sikte på å konsentrere forskningsarbeidet i et eller flere av de laboratorier som tilhører de samarbeidende bedrifter, eller ved at arbeidet fordeles på forskjellige laboratorier. I noen tilfelle har samarbeidet resultert i at det er blitt dannet et felles forskningsinstitutt for hele bransjen. Omfanget av forskningssamarbeidet mellom bedriftene varierer fra land til land og fra bransje til bransje. I en del tilfelle hindres samarbeidet av konkurransemessige hensyn. Særlig gjelder dette innen bransjer som gjennomgår en sterk utviklingsprosess og hvor utgiftene til forskning utgjør en stor del av de samlede produksjonskostnader.

Bransjeforeningenes forskningsinstitutter i de forskjellige land får i noen tilfelle statsbidrag. Størrelsen av disse varierer sterkt etter arten av den forskningsvirksomhet som drives. Statsbidrag synes først og fremst å gå til slike forskningsoppgaver som kan gi resultater som vil være til nytte for bedriftene innen bransjen eller slik forskning som sikrer en bedre utnytting av landets naturressurser. I noen av landene finnes målforskningsinstitutter som drives helt i statens regi.

Foruten det nasjonale samarbeidet forekommer også et større og mindre internordisk samarbeid mellom de enkelte bedrifter og bransjeforskningsinstitutter. Den mest vanlige formen er også her utveksling av informasjoner om forskningsresultater etc. I noen tilfelle er imidlertid samarbeidet ført et skritt videre og omfatter en fordeling av bestemte forskningsoppgaver mellom nordiske institutter. Undertiden foregår arbeidet etter tidsskjemaer som de forskjellige instituttene er blitt enige om. Samarbeidet mellom instituttene kan også omfatte forskere som er direkte knyttet til bedrifter innen bransjen.

De beste forutsetningene for nordisk samarbeid ligger på mer almene om-

råder, som analyse- og målemetoder og i en viss utstrekning også produksjonsmetoder. Derimot synes vanskelighetene å være større når det er tale om samarbeid på vareforskningens område. Innen slike industribransjer som for en overveiende del arbeider for eksport, har det naturlig nok vært lettere å få i stand et internordisk samarbeid om forskningsspørsmål.

I forbindelse med etableringen av et fellesmarked kommer vilkårene for nordisk samarbeid om næringslivets malforskning til å bli vesentlig bedret. En naturlig konsekvens av et nærmere økonomisk samarbeid mellom de nordiske land ville det være om forskningsresultater, som er tilgjengelige for en bransje i et av landene, også fritt blir tilgjengelige i de andre nordiske land.

Behovet for å utvide forskningssamarbeidet på jern- og stålområdet er omtalt i forslaget om et samarbeidsorgan mellom de nordiske lands jern- og stålindustrier. Dette organet skal ta seg av produksjons- og investeringsproblemer, fremme utvekslingen av tekniske erfaringer og arbeide for felles forsknings- og forsøksvirksomhet. Nyvunne tekniske fremskritt skulle på denne måte komme jern- og stålindustrien i alle de nordiske land til gode. Det synes hensiktsmessig at samarbeidsorganisasjonen ikke engasjerer seg i de konkrete forskningsoppgavene, men at dette arbeid legges til særskilte organer som allerede eksisterer eller som det synes hensiktsmessig å opprette for det tekniske samarbeidet. Det kan imidlertid ventes at organisasjonens arbeidsutvalg vil gi verdifulle impulser og stimulere til felles innsats på dette viktige område.

En fortsatt utviding av forskningssamarbeidet mellom Nordens bransjeforskningsinstitutter kan kanskje vise seg å føre til at forskningsinstituttene blir slått sammen. Opprettelse av fellesnordiske bransjeforskningsinstitutter synes likevel ikke å være aktuelt for tiden.

Myndighetene bør på alle måter arbeide for at de samarbeidsmuligheter som foreligger mellom de nordiske land blir utnyttet. Dels kan dette skje ved å stimulere interessen for forskningssamarbeidet, dels ved direkte støtte i form av statsbevilgninger.

Samarbeidet på forskningens område har hittil ulikt omfang og ulike former innen de forskjellige bransjer. Dette går fram av følgende oversikt over samarbeidet innen visse industrigrupper:

Samarbeidet er relativt svakt utviklet innen den kjemiske industri. Dette gjelder generelt for alle land. Årsaken er bl. a. konkurransehensynene og de enkelte bedrifters ulike produksjonsretning. De beste forutsetningene for et samarbeid foreligger derfor her i forbindelse med forskning av mer grunnleggende natur.

I de nordiske land er den kjemiske industris forskningsarbeid i stor utstrekning innstilt på å følge utviklingen i utlandet og tilpasse de utenlandske erfaringene til egne forhold. Som en følge av manglende ressurser er det i alminnelighet ikke mulig for bedriftene selv å ta fatt på større forskningsoppgaver.

Som eksempler på nordisk samarbeid som pågår, kan nevnes felles forskning angående vannforurensing, metoder for på kort tid å prøve effektiviteten av rustbeskyttende maling og samarbeid mellom visse fabrikker som fremstiller sprit til det alminnelige forbruk.

Innen cellulose- og papirindustrien finnes sentrale bransjeforskningsinstitutter både i Finland, Norge og Sverige og det er sterke personlige kontakter mellom instituttene. Samarbeid mellom de nordiske land foregår også gjennom en egen analysekomité som søker å samordne bestemmelsesmetodene for karakteristikk av forskjellige massetyper m. m. Det nordiske samarbeidet mellom bransjeforskningsinstituttene kan prinsipielt ta opp alle spørsmål, men problemer som konkurransemessig er av mer ømtålig natur løses i alminnelighet av bedriftenes egne laboratorier. En viss arbeidsdeling forekommer mellom bransjeforskningsinstituttene i Norden.

Et omfattende samarbeid finner sted mellom tekstilforskningsinstituttene i Danmark, Finland, Norge og Sverige. Samarbeidet har form av utveksling av informasjon og dokumentasjon og felles drøftinger. Informasjonsutvekslingen mellom instituttene er omfattende og inkluderer både resultater fra vareforskning og metodeforskning. Arbeidsdeling forekommer i stor utstrekning. Arbeidet foregår etter et tidsskjema som institusjonene er blitt enige om. Selv forskere som er direkte knyttet til de enkelte bedrifter deltar i dette samarbeidet. En geografisk sammenslåing av de nordiske lands tekstilforskningsinstitutter er diskutert, men spørsmålet er lagt til side fordi man har funnet at fordelene ved en sammenslåing ikke ville bli så store med den arbeidsdeling mellom instituttene som allerede nå foreligger. Fordelen ved en sammenslåing ville først og fremst ligge på det organisatoriske plan.

Innen den mekaniske verkstedindustrien foregår forskningen hovedsakelig ved de enkelte bedrifter. I tilknytning til gjennomføringen av et nordisk marked, synes det naturlig å innlede et mer intimt samarbeid. På lengre sikt vil det være ønskelig å fordele forskningsoppgavene mellom de nordiske land. Men før den tid bør det komme i stand felles utnytting av internasjonale kontakter.

b) De teknisk-vitenskapelige forskningsråd.

I samtlige nordiske land finnes statlige teknisk-naturvitenskapelige, naturvitenskapelige og/eller tekniske forskningsråd, som er blitt opprettet med nasjonal koordinering for øye. Disse forskningsrådene har opprettet et kontaktorgan sammen med de teknisk-vitenskapelige akademiene, Den nordiske samarbeidsdelegasjon for teknisk-vitenskapelig forskning (Nordforsk). Denne ble opprettet i 1946 og har siden arbeidet som et forum for kontakt og utveksling av idéer. Fra 1956 har delegasjonen ansatt en felles sekretær for å aktivisere virksomheten og for bedre enn tidligere å kunne fungere som et koordinerende nordisk faglig organ innen den tekniske og naturvitenskapelige sektor. Når det gjelder større felles forskningsoppgaver som vanskelig eller kanskje slett ikke kan gjennom-

føres av et enkelt land alene, og når det gjelder felles utnyttning av forsker-
begavelser, kostbart instrumentutstyr etc., er det naturlig at samarbeidet foregår
gjennom de tekniske forskningsrådene. Slike arbeidsoppgaver som er nevnt her
bør normalt kunne organiseres gjennom Den nordiske tekniske samarbeidsdele-
gasjon. Det er derfor særlig viktig at denne institusjon får gunstige arbeids-
vilkår.

c) Økonomiske forskningsinstitutter.

Nasjonal koordinering av den økonomiske forskning forekommer ikke i de
nordiske land. Dette bør imidlertid ikke hindre et internordisk samarbeid mel-
lom nasjonale økonomiske forskningsinstitutter, som tar sikte på en koordi-
nering.

Det nordiske forskningssamarbeid på det økonomiske området innskrenker
seg til et godt utviklet samarbeid, som har pågått gjennom lengre tid, mellom de
statistiske sentralbyråer, og dessuten de rent personlige kontakter mellom
enkeltforskere. Det synes derfor å være viktig at det blir etablert et koordine-
rende samarbeid også innen denne forskningssektor, ikke minst med tanke på
de konsekvenser som et eventuelt nordisk fellesmarked vil føre med seg. Framfor
alt bør forskningen i forbindelse med investerings- og arbeidskraftsspørsmål
samordnes på et nordisk plan. Dette begrunnes både av de strukturelle endrin-
ger som vil være en naturlig følge av et nordisk fellesmarked, og av det nordiske
arbeidsmarked som allerede er opprettet.

d) Skogforskning.

På skogforskningens område består det et godt utviklet nordisk samarbeid
innen Den nordiske skogunion, som ble stiftet i 1936 av private sammenslut-
ninger innen skogbruket i de fire nordiske land. I 1954 stiftet de nordiske skog-
forskningsinstituttene innen Skogunionens ramme Samarbeidsnemnda for de nor-
diske skogforskningsinstituttene. Dette samarbeidet har hittil i hovedsaken
foregått i form av utveksling av innsamlet observasjonsmateriale fra de forskjel-
lige land og felles planlegging av visse undersøkelser som er aktuelle i samtlige
land. Dessuten organiseres arbeidsgrupper, sammensatt av forskere fra de nor-
diske land, for undersøkelser av spesielle problemer. Skogunionen sendte inn en
beretning om sin virksomhet til Det nordiske råds femte sesjon. Et så viktig
forskningsfelt for Norden som skogforskningen, skulle altså være betryggende
koordinert gjennom de fellesorganer som er opprettet. Den store betydning skog-
forskningen har for Nordens økonomiske velstand kan imidlertid ikke under-
strekkes sterkt nok.

e) Jordbruksforskning.

Ved Det nordiske råds femte sesjon forelå til behandling et medlemsforslag
som både uttalte ønske om et bedre nordisk samarbeid om jordbruksforskning og
etterlyste tiltak for å sikre nødvendige midler til dette formål. Ifølge forslaget,
som har vunnet støtte på forskjellige hold, driver Nordiske jordbruksforskere for-

ening i dag en omfattende koordineringsvirksomhet innen sitt område. Virksomheten går i første rekke ut på felles planlegging av større grunnleggende prosjekter, bistand fra forskere i de nordiske naboland ved opplegget av enkelte forskningsprogrammer og felles utnytting av forskningsressursene. I sitt vedtak ble Rådet likevel stående ved en generell tilrading til regjeringene om å ta opp til felles overveielse spørsmålet om hvordan en best kan fremme en fortsatt utvikling av det nordiske samarbeidet på dette området. Spørsmålet om de nødvendige midler for å fremme dette samarbeidet og fordelingen av disse, ble ikke nærmere omtalt.

Fordi jordbruksforskningen utgjør en så viktig del av Nordens forskningsmiljø, bør en ikke betenke seg på å ta opp tanken om fellesfinansiering. Det er imidlertid viktig at en søker å finne helhetsløsninger som gjør det mulig å vurdere oppgavene innen de forskjellige forskningssektorer innenfor den samlede økonomiske ramme for forskningsvirksomheten i Norden.

f) Byggeforskning.

Til Det nordiske råds femte sesjon sendte den svenske regjering inn en beretning om nordisk samarbeid om byggeforskning. I dette avsnitt skal en bare peke på at det foregår et godt utviklet samarbeid på dette området av målforskningen, både når det gjelder administrasjon, dokumentasjon, materialforskning m. m. og når det gjelder mer avgrensede tekniske og økonomiske oppgaver. Det eksisterer ikke noen egentlig koordinerende nordisk instans.

g) Andre områder av anvendt forskning.

På markedsføringens område arbeider Det nordiske salgs- og reklameforbund, som i en viss utstrekning har tatt initiativet til gjennomføring av fellesnordiske forskningsprosjekter. Det synes også åpenbart at den forskning i markedsføringsøkonomi som drives ved handelshøgskolene og av forskjellige næringsorganisasjoner, bl. a. av de nordiske grossistforbundene, skulle være et av de områdene hvor en koordinering vil være ønskelig, ikke minst med tanke på et nordisk fellesmarked.

Standardiseringen og rasjonaliseringen har en sentral betydning for produksjonen og det er derfor viktig at virksomheten på disse områdene, som grenser til den tekniske og økonomiske forskning, også kommer inn under det alminnelige kravet om koordinering. Standardiseringsarbeidet foregår allerede nå i stor utstrekning på internordisk basis.

Fellesnordiske forskningsinstitusjoner.

De viktigste argumenter for å endre eksisterende institusjoners nasjonale karakter ved å opprette nye fellesinstitusjoner, er de tidligere påpekte mulighetene for å kunne utnytte mer effektivt knappe materielle og immaterielle ressurser gjennom spesialisering og arbeidsdeling.

Spørsmålet om nordiske fellesinstitusjoner og koordineringsorganer har

vært gjenstand for stor interesse på mange forskningsfelter. Det er betegnende for den betydning, som et utbygd samarbeid på forskningens område i alminnelighet tillegges, at det ved Det nordiske råds sesjoner er lagt fram en rekke forslag om oppretting av forskningsinstitusjoner på nordisk basis. Særlig skal en peke på vedtaket om samarbeid på atomforskningens område, selv om det også er grunn til å merke seg andre initiativ som Rådet har tatt i denne retning.

I det følgende gjengis i korthet de forslag som er reist og anbefalt i Det nordiske råd med sikte på å opprette fellesnordiske forskningsorganer. Disse forslagene har i alminnelighet formen av tilrådingen til regjeringene i de nordiske land. Regjeringene har som regel tiltrådt forslagene, i noen tilfelle pågår det utredningsarbeid.

— Allerede ved sin første sesjon 1953 besluttet Det nordiske råd å henstille til regjeringene at det måtte opprettes et koordineringsorgan for nordisk forskningssamarbeid. Under sin femte sesjon konstaterte Rådet at dette spørsmålet var løst i og med opprettelsen av Nordisk kulturkomisjons vitenskapelige sesjon i 1954.

— Regjeringene bør uttale seg om hensiktsmessigheten av et særskilt koordineringsorgan for trafikkforskning (København 1956, sak A 27 og Helsingfors 1957, sak D 47). Myndighetene i samtlige land har stilt seg positive til dette forslaget til fremme av den transportøkonomiske forskning. Det kan i denne sammenheng også fremheves at Rådet har vedtatt en tilråding om oppretting av et permanent nordisk utredningsorgan for samferdselsspørsmål (Helsingfors 1957, sak A 27), som har ført til at den nordiske parlamentariske komité for friere samferdsel har avsluttet sin virksomhet.

— Regjeringene bør utvikle samarbeidet på hele ernæringsforskningens område (Helsingfors 1957, Sak S 33). Det foreslås bl. a. at det skal tilsettes en permanent komité for nordiske ernæringsforskning, mens planene om å opprette et fellesnordisk institutt for denne forskningsgren blir avvist, iallfall foreløpig.

— Regjeringene skal sørge for at det blir opprettet et samarbeidsorgan for forbruksvareforskning og forbrukeropplysning (Helsingfors 1957, sak A 31).

— Regjeringene bør i fellesskap få utredet spørsmålet om å opprette et felles nordisk forskningsinstitutt for medisin og hygiene for de distrikter som ligger lengst mot nord (Helsingfors 1957, sak D 11).

— Regjeringene bør tilsette en nordisk sakkyndig komité med oppgave å utrede spørsmål om et folkeakademi i Norden (Oslo 1954, sak 25).

— Regjeringene bør innlede et samarbeid på alkoholforskningens område (Helsingfors 1957, sak D 56 og tidligere behandling). En nordisk nemnd for alkoholforskning anses å være en viktig forutsetning for denne forskningsvirksomheten.

— En nordisk helsehøgskole bør opprettes enten som en frittstående forsknings- og læreanstalt eller i tilknytning til eksisterende medisinske og tekniske

institusjoner eller i form av slik mindre fast kursvirksomhet som har vært drevet ved Göteborgs universitet siden 1953 (Helsingfors 1957, sak D 13).

— I det sentrale spørsmålet om økt samarbeid om atomforskning og fredelig bruk av atomenergi (Helsingfors 1957, sak D 60 og tidligere behandling), besluttet Rådet å anbefale regjeringene 1) at et nordisk institutt for teoretisk atomfysikk blir opprettet i København og at det for instituttet blir tilsatt et styre med den oppgave å være organ for nordisk samarbeid innen den teoretiske atomfysikk, 2) at et felles nordisk kontaktorgan for atomenergispørsmål blir opprettet med den oppgave å følge nøye med i planleggingen og virksomheten på atomenergiområdet og fremme det nordiske samarbeidet, bl. a. industrielt samarbeid på reaktorområdet. Instituttet i København kommer i gang med sin virksomhet høsten 1957.

— Det bør også nevnes at Rådet ved hver sesjon har gjennomgått årsrapporten fra Nordisk kulturkommissjon og i tilknytning til den sluttet seg til flere forslag om samarbeidsinstanser på forskningens og utdanningens område som Kulturkommissjonen har foreslått opprettet.

Det kan ikke sies noe generelt om hensiktsmessigheten av fellesnordiske institutter og koordinerende forskningsinstanser. De bør vurderes i hvert enkelt tilfelle, og her bør de fellesnordiske og de nasjonale interesser veies mot hverandre. I denne og andre sammenhenger er det av betydning at man når fram til en samlet vurdering slik at det enkelte prosjekt ikke vurderes isolert.

Først og fremst bør en utnytte de reelle muligheter for å bygge ut eksisterende nasjonale forskningsinstitusjoner uten større investeringer. Ved omorganisering i nordisk regi av slike institusjoner som på grunn av spesielle forutsetninger er blitt særlig viktige for forskningsarbeidet i Norden, kan det skapes faste arbeidsplasser for forskere fra alle nordiske land. Den «horisontale» service-virksomhet innen forskningen skulle ha særlige muligheter for nordisk samarbeid i form av felles institutter. Dette kan gjelde kompliserte matematiske regnemaskiner og annen kostbar og vanskelig håndterlig analyseapparat, isotopproduksjon til forskningsmål, produksjon av forsøksdyr, sentral arkivering av forsøksdata og clearingsentraler for slike opplysninger etc. Videre bør et nordisk samarbeid i denne form ligge vel til rette for forskningsinstitusjoner som kan basere sin virksomhet helt eller delvis på oppdrag fra næringslivet eller andre ikke-vitenskapelige organer. For slike bransje- eller kontraktinstitusjoner vil det være naturlig å søke å opparbeide et nordisk marked.

Også med hensyn til næringslivets målforskning bør spørsmålet om fellesnordiske institutter drøftes i det enkelte konkrete tilfelle. På lengre sikt kan det også her bli aktuelt med nye felles forskningsinstitutter. Dette gjelder framfor alt i slike tilfelle der det økonomiske grunnlag ikke er tilstede for å opprette institutter på nasjonalt grunnlag. Dersom nasjonale institutter allerede finnes,

vil fordelene ved å opprette et felles institutt ikke bli så store når det allerede foreligger en rasjonell arbeidsdeling mellom de nasjonale institutter.

Opprettingen av fellesnordiske forskningsinstitusjoner og arbeidet med å gi bestående institusjoner et sterkere nordisk preg er sannsynligvis den form for forskningssamarbeid som kommer til å få størst økonomisk betydning på lengre sikt. En rekke praktiske problemer må imidlertid løses i denne forbindelse.

4. *Finansiering og organisering av samarbeidet.*

Forskingssamarbeidet kan bare i begrenset utstrekning organiseres sentralt. De kompliserte faglige vurderinger som kommer inn i bildet krever at de enkelte institutter og forskere viser aktiv interesse og initiativ. Samtidig er det imidlertid vanskelig å unngå at de nasjonale, instituttenes eller de personlige prestisjehensyn påvirker vurderingen av samarbeidsprosjekter. Disse forhold bør tas i betraktning ved den fortsatte planlegging i forbindelse med organiseringen av forsknings- og utdanningssamarbeidet. Generelt kan det derfor konstateres at en formålstjenlig organisasjon, hvordan den så utformes, forutsetter en oppdeling mellom det alminnelige forskningspolitiske plan og et rent faglig vurderende plan.

I det følgende redegjøres for visse sentrale synspunkter, som kan anlegges på ulike alternative løsninger og på de prinsipper som legges til grunn for samarbeidets organisering og finansiering:

a. «Nordiske» midler (i betydningen ikke-nasjonale) bør kunne stilles til disposisjon for viktige forskningsoppgaver av interesse for alle land, når gjennomføringen forutsetter en koordinering av ressursene.

b. Disse midlene bør disponeres av samarbeidsorganer for at en skal unngå påvirkning av nasjonale eller instituttenes prestisjehensyn.

c. Et slikt samarbeidsorgan eller -organer bør ha tilstrekkelige forutsetninger for å kunne foreta en faglig vurdering av ulike samarbeidsprosjekter, samtidig som det bør ha autoritet i forhold til regjeringene eller andre bevilgende myndigheter.

d. Det bør tas sikte på en koordinering av samarbeidet innen hele forskningssektoren for å sikre en rimelig fordeling av fordeler og byrder på de forskjellige land.

e. Organiseringen bør først og fremst bygge på de samarbeidsorganer som allerede er opprettet.

Både med tanke på den faglige koordinering av forskningsarbeidet i Norden og finansieringen av dette, og av hensyn til den nasjonale forskningspolitikk, er det naturlig å gå ut fra eksisterende nasjonale organer og den oppbygning som forskningssamarbeidet har på det nasjonale plan i hvert enkelt land. I alle nordiske land finnes egne forskningsråd for de fleste fagområder. I den utstrek-

ning slike forskningsråd finnes, er det naturlig at det nordiske samarbeidet på disse områder bygges opp med rådene som hjørnesteiner.

Delvis kan og bør samarbeidet foregå direkte mellom forskningsrådene. En organisasjonsform som har vist seg å være effektiv på bl. a. de teknisk-naturvitenskapelige og jordbruksvitenskapelige områder, er opprettingen av fellesnordiske delegasjoner for de nasjonale forskningsråd. Derved fungerer de nordiske forskningsdelegasjonene som vurderende koordineringsorganer med forutsetninger for å ha oversyn over forskningsprosjektene på de sentrale områder. For større vitenskapelige oppgaver kan det være hensiktsmessig å sette ned egne ad-hoc-komiteer med forskere fra alle nordiske land som deltakere. Disse komiteer kan så ta seg av den rent faglige utredning og tilrettelegging av forskningsoppgavene og fordelingen av disse på det enkelte land.

I mange tilfelle bør forskningsrådenes samarbeidsorganer finansieres av midler fra de nasjonale råd. Det er imidlertid en forutsetning at støtten til de nasjonale forskningsråd, kan deles ut til forskere og institusjoner som er samsatt med forskningsoppgaver av nordisk interesse, uavhengig av i hvilket nordisk land arbeidet utføres. Et første skritt i denne retning ble tatt ved et medlemsforslag om samarbeid mellom de nordiske lands naturvitenskapelige og tekniske forskningsråd som ble lagt fram ved Det nordiske råds femte sesjon. I dette ble regjeringene anmodet om å tillate at forskningsrådene ikke skal være bundet av de nasjonale grenser i Norden ved utdeling av forskningsbidrag. Dette forslaget bør imidlertid, slik som Det nordiske råd også understreket under behandlingen av saken, utvides til å gjelde alle forskningsråd, ikke bare de tekniske og naturvitenskapelige.

Finansiering og koordinering av økonomisk kostbare prosjekter.

For samarbeidsoppgaver som er så store eller av en slik art at det ikke er hensiktsmessig å finansiere dem av de nasjonale forskningsråds midler, bør det kunne bevilges midler på de enkelte lands statsbudsjetter. For å sikre koordineringen og avveiningen mellom de forskjellige samarbeidsprosjekter, er det naturlig at regjeringene forelegger slike prosjekter for Kulturkomisjonens vitenskapelige seksjon, som er regjeringenes organ for koordinering og vurdering av slike forskningspolitiske spørsmål, eller at de forelegger sakene for de nasjonale forskningsråd og samarbeidsorganene mellom disse. I alminnelighet vil det også være hensiktsmessig at utredningen av slike samarbeidsforslag på nordisk basis blir utført i de nevnte samarbeidsorganers regi med bistand av ekspertkomiteer.

Ved siden av bevilgning av midler til foreliggende, konkrete forskningsoppgaver, vil det også være ønskelig om det årlig i hvert land kunne bevilges samlede disposisjonsbeløp til nordisk forskningssamarbeid. Disse beløp burde kunne anvendes både til engangstiltak av begrenset omfang og til forsøksvis

igangsetting av mer permanente samarbeidsprosjekter. Slike midler kunne f. eks. stilles til disposisjon for Nordisk kulturkommisjon eller nyttes av forskningsrådenes samarbeidsorganer. Ansvar for fordelingen av midlene bør pålegges de nevnte samarbeidsorganer, eventuelt i samråd med de statlige myndigheter i de land som har bevilget midlene.

Ved et slikt bevilgningssystem vil de nasjonale bevilgninger tilsammen kunne utgjøre en felles pool. Denne finansieringsform vil i mange henseender være den mest hensiktsmessige løsning. Uten hensyn til snevre nasjonale vurderinger ville midlene da kunne nyttes til samarbeidsprosjekter som fremmer nordisk arbeidsdeling, og til støtte for slike tiltak som søker å øke de nordiske lands samlede forskningspotential.

Mulighetene for større årlige disposisjonsbevilgninger til nordiske kontaktorganer på forskningens område bør undersøkes nærmere. Det kan i denne sammenheng nevnes at Nordisk kulturkommisjons nasjonale avdelinger i enkelte av landene har samlede bevilgninger til disposisjon for sitt arbeid. Disse beløp disponeres i samråd med vedkommende departement. Det er mulig at en på denne måte kan nå fram til en mer avveid fordeling.

Når det gjelder organisasjons- og finansieringsformene på utdanningens område, er forholdene enklere. I undervisningspolitiske spørsmål er Kulturkommisjonens seksjoner I (universiteter og høyskoler) og II (andre skoleformer) de mest naturlige organer. I enkelte tilfelle kan det bli aktuelt å etablere egne samarbeidsutvalg for spesielle prosjekter.

Når det gjelder initiativtaking til samarbeid på forskningens og utdanningens område, kan en også regne med at de organer som skal administrere det økonomiske samarbeidet i Norden også kommer til å interessere seg for samarbeidet på undervisningens og forskningens område ut fra rene nasjonaløkonomiske synspunkter. Det vil også være naturlig med en nær kontakt i slike spørsmål mellom de økonomiske samarbeidsorganer og Nordisk kulturkommisjons vitenskapelige seksjon og forskningsrådenes samarbeidsorganer.

Til slutt er det grunn til å understreke betydningen av at de nasjonale tekniske forskningsråd straks presiserer de mest aktuelle samarbeidsprosjekter på sitt område med anslag over nødvendige bevilgninger og den mest hensiktsmessige framgangsmåte ved gjennomføring av prosjektene. Dette gjelder selvsagt også andre forskningssektorer. En slik utredning ville bli et ledd i den utredning av Nordens forsknings- og utdanningspotential på bred basis som er nevnt foran.

F. Samarbeid om tiltak mot dumping.

I forbindelse med Utvalgets undersøkelser innen de forskjellige vareområder, bl. a. innen jern- og stålområdet samt metallområdet, er spørsmålet om tiltak for å motvirke dumping fra utenforstående land blitt aktuelt. Utvalget har på denne

bakgrunn overveid mulighetene for å gjennomføre ensartede antidumpingbestemmelser i et felles nordisk marked.

Utvalget har behandlet spørsmålet om tiltak såvel mot dumping som mot subsidiert eksport fra utenforstående land. Derimot har utvalget i denne sammenheng ikke befattet seg med eventuell dumping eller subsidiert eksport mellom de nordiske land.

1. Generelt om dumping og subsidier samt om mottiltak.

Definisjon av dumpingbegrepet. Utvalget har bare befattet seg med dumpingbegrepet slik dette er definert i Generalavtalen om tolltariffer og handel (GATT), artikkel VI, § 1, nemlig som salg av ett lands produkter på markedet i et annet land til lavere priser enn varens normale verdi. Det siktes her til en form for prisdiskriminering. Forhold som ikke innebærer en slik diskriminering, men som stundom betegnes som dumping, har ikke vært drøftet i utvalget. Som eksempel på slike forhold kan nevnes «valutadumping» (eksport til lave priser ved hjelp av undervurdert valuta) og «sosial dumping» (hvor de lave priser blir gjort mulig gjennom særskilt lave arbeidskostnader).

For å kunne påvise dumping må man mer eller mindre eksakt fastslå en avvikelse nedad fra vedkommende vares normale verdi, den såkalte dumpingmargin. Den normale verdi er definert i nevnte GATT-artikkel som

- a) prinsipielt den tilsvarende pris ved salg i eksportlandet,
- b) subsidiært (hvis man ikke kan fastslå førstnevnte pris) enten den høyeste tilsvarende pris ved utførsel til tredjeland, eller produksjonskostnaden med et rimelig tillegg for salgskostnader og fortjeneste.

Uttrykket «tilsvarende pris» anvendes her i samme betydning som GATT-artikkelenes uttrykk «den sammenliknbare pris for vare av samme slag i vanlig handel». Videre foreskriver artikkelen at det skal tas tilbørlig hensyn til skilnader i salgsvilkårene, til beskatningsforholdene og til andre omstendigheter som påvirker sammenlikningsgrunnlaget.

Om et GATT-land blir stilt overfor et tilfelle av antatt dumping fra et land som ikke er tilsluttet Generalavtalen, er GATT-landet selvsagt ikke gjennom sin tilslutning til Generalavtalen bundet til noen bestemt definisjon når det skal påvises dumping. I slike tilfelle gjelder åpenbart bare bestemmelsene i det berørte lands lovgivning på dette område, eller hva som ifølge avtale måtte gjelde i forholdet mellom de to land. Tilslutning til Generalavtalen hindrer således ikke det berørte land, hvis dette skulle finne det hensiktsmessig, i å sammenlikne den antatte dumpingpris med andre verdier enn dem som GATT-artikkelen oppstiller som «normal verdi», f. eks. tilsvarende pris ved eksport fra tredjeland. Det kan være fordelaktig på denne måte å være ubundet av reglene i avtalen, ikke minst når det gjelder import fra ikke-GATT-land med sentralisert og statsstyrt økonomi, og hvor det ofte er

vanskelig å konstatere den «normale verdi» i Generalavtalens forstand, eller hvor denne ikke utgjør et tilfredsstillende sammenlikningsgrunnlag.

Subsidier. Prisen på en vare kan bringes under sitt «normale» nivå hvis fremstillingen eller fordelingen av varen blir gjort til gjenstand for direkte eller indirekte økonomisk støtte fra kilder utenom foretaket (vanligvis myndighetene i det land hvor foretaket hører hjemme). Slik støtte kan ha til formål å fremme eksporten, eller generelt å oppmuntre produksjonen eller omsetningen, og forekommer i tallrike former. I fortolkningsnotene til artikkel VI i GATT pekes det på at et system med multiple kurser på et lands valuta under visse omstendigheter kan betraktes som subsidiering.

For å kunne påvise subsidiering må man mer eller mindre eksakt fastslå størrelsen av subsidiene pr. vareenhet.

Virkningen av dumping og subsidier. Savel dumping som subsidiering innebærer at importvarene blir billigere enn de ellers ville ha vært. Sett fra importlandets synspunkt kan dette i og for seg anses som en fordel. Det er imidlertid klart at slike tiltak ofte kan lede til forstyrrelser i et lands næringsliv og derigjennom kan volde mer eller mindre alvorlig skade ut fra savel økonomiske som sosiale synspunkter. Hvis forholdet vedvarer kan næringslivet tilpasse seg etter det, og vedkommende tiltak må da i prinsippet anses å være fordelaktig for importlandet. Det ligger imidlertid i sakens natur at slike tiltak er mer eller mindre tilfeldige. Den direkte hensikt kan ofte være å slå ut den konkurrerende produksjon i importlandet for siden å kunne forhøye ens egne priser, og selv om det ikke direkte foreligger en slik hensikt kan det risikeres at resultatet blir det samme. Tiltak av denne art kan derfor stort sett ikke anses å være forenlig med en korrekt opptreden i handelspolitisk henseende. Dette er bl. a. kommet til uttrykk i Generalavtalen, som dels i artikkel XVI begrenser mulighetene for å tilstå subsidier (spesielt eksportsubsidier) og i artikkel VI uttrykker en generell fordømmelse av dumping, og som dels innrømmer adgang til å treffe visse mottiltak (som omtales nærmere nedenfor). Hvorledes et lands myndigheter reagerer overfor dumping eller subsidiering fra utlandet, vil derfor bero på avveiningen mellom de konkurrerende produsenters interesser på den ene side, og forbrukernes alminnelige interesse av lave priser på den annen side. De førstnevnte interesser representeres ikke bare av de innenlandske produsenter, men også av de foretak som eksporterer til vedkommende land i konkurransen savel med det dumpende eller subsidierte foretak som med de innenlandske produsenter.

Forskjellen mellom dumping-prisen eller den subsidierte pris på den ene side og på den annen side konkurrentens pris, før denne blir utsatt for en eventuell påvirkning fra den førstnevnte pris, er den direkte årsak til eventuell skade. Det bør imidlertid fremheves at omfanget av den skade som voldes gjennom dumping eller subsidiering ikke kan bedømmes ved direkte å måle denne forskjell, og i ennå mindre grad kan bedømmes etter størrelsen av dumpingmarginen eller subsidiene. Omfanget av skaden påvirkes av etterspørselens priselastisitet, omfanget av markedsføringen av dumpede eller subsidierte varer, konkurrentenes tilpasningsmuligheter og lik-

nende omstendigheter. Skaden må bedømmes i hvert enkelt tilfelle og kan ikke fastsettes ved noen generell regel. Ved bedømmelsen må man holde seg til slike omstendigheter som nedsatt omsetning i samband med økte lagerbeholdninger, produksjonsnedgang, minsket kapasitetsutnyttelse, oppsigelse av arbeidskraft, revisjon av utvidelsesplaner osv. Det må selvsagt klarlegges hvorvidt disse omstendigheter henger sammen med den forverring av konkurransevilkårene som er fremkalt ved dumping eller subsidiering, eller om de eventuelt har andre årsaker.

Mottiltak. Man kan skaffe seg beskyttelse mot dumping eller subsidiering enten ved å yte de utsatte foretak økonomisk støtte i en eller annen form — f. eks. ved subsidier, skattelettelser eller ved plasing av offentlige bestillinger — eller ved å vanskeliggjøre omsetningen for det foretak som driver dumping eller som er subsidiert. Den sistnevnte utvei vil som regel være mest naturlig. Den gjør to prinsipielt forskjellige løsninger mulig. Man kan enten innføre kvantitative importrestriksjoner eller pålegge en særskilt toll, som benevnes antidumpingtoll i dumpingtilfelle og utjevningstoll når det foreligger subsidiering (det ses her bort fra den mulighet at man kan forhøye den ordinære tollsats, en utvei som dels vanligvis må anses som mindre formålstjenlig da den også rammer normal import, dels ofte er utelukket på grunn av at vedkommende tollsats er bundet).

Ifølge artikkel VI i Generalavtalen er partene i GATT, når det gjelder tiltak mot dumping eller subsidiert eksport fra andre GATT-land, henvist til å innføre antidumping- eller utjevningstoll. Dette kan skje uten hensyn til forekommende tollbindinger. Størrelsen av denne ekstraordinære toll må ifølge samme artikkel ikke overstige dumpingmarginen eller subsidien for hver vareenhet. En slik maksimal begrensing ligger i sakens natur, ettersom hensikten med tollene ikke er å øke den vanlige tollbeskyttelse, men bare å oppveie dumping eller subsidiering. På den annen side kan tollene settes til et lavere beløp enn dumpingmarginen eller subsidien, om man skulle finne det hensiktsmessig av hensyn til forbrukerinteressene, og hvis en slik lavere toll finnes tilstrekkelig til å oppheve skadevirkningene. Ettersom tollene i praksis tar sikte på å motvirke skade som oppstår på grunn av dumping eller subsidiering, er det ofte nødvendig å bedømme ved hvilken prisgrense skaden kan ventes å oppstå eller få et slikt omfang at den motiverer et inngrep. Ved den praktiske utformingen av bestemmelser om antidumping- eller utjevningstoll kan det vise seg formålstjenlig — på grunnlag av en slik bedømmelse og en utredning vedrørende importvarenes «normale verdi» — å fastsette jevnføringspriser som skal ligge til grunn for tollpålegget. I prinsippet bør selvsagt disse jevnføringspriser ligge under den «normale verdi». Tollene oppkreves således med et beløp som tilsvarer forskjellen mellom jevnføringsprisen og importprisen, forutsatt at den sistnevnte ligger lavere enn den førstnevnte pris. Jo nærmere jevnføringsprisen ligger den «normale verdi», desto større del av dumpingmarginen eller subsidien kommer til å svare til tollene.

Skadevilkåret i Generalavtalen. Generalavtalens artikkel VI, § 6, inneholder bestemmelser om at et GATT-land ikke kan pålegge antidumping- eller

utjevningstoll på importen fra et annet GATT-land, med mindre det førstnevnte land finner at dumpingen eller subsidieringen

- a) enten volder vesentlig skade for en eksisterende innenlandsk industri,
- b) eller truer med å volde vesentlig skade for slik industri,
- c) eller i vesentlig grad forsinker opprettelsen av en innenlandsk industri,
- d) eller volder eller truer med å volde vesentlig skade for industrien i et annet GATT-land hvorfra vedkommende vare blir importert. Adgangen til å pålegge toll av denne grunn krever samtykke fra partene i Generalavtalen i hvert enkelt tilfelle. Ifølge den reviderte tekst til Generalavtalen, som enna ikke er tradt i kraft, skal det alltid gis slikt samtykke nar det foreligger subsidiering.

Den engelske originalteksts uttrykk for «vesentlig skade» er «material injury». Ordet «material» betyr vel ikke stort mer enn «faktisk» eller «patakelig», og kan ses i motsetning til uttrykket «serious» i Generalavtalens artikkel XIX, som omhandler tiltak mot en økning i importen som volder «alvorlig skade». Ordet «vesentlig» kan på sin side vanskelig gis noen eksakt definisjon. Fagmyndighetene i de nordiske land synes imidlertid å være enige om at, uansett hvilken kvalifikasjon ordet «material» rent språklig kan anses å innebære, bør skadevilkåret gis en såvidt streng fortolkning at skaden ikke bare må være «faktisk», men betydelig.

Med hensyn til hva som ligger i det engelske uttrykk «industry» synes oppfatningen hos fagmyndighetene i de nordiske land stort sett å være den, at selvom uttrykket i og for seg som regel kan fortolkes slik at det omfatter en eneste bedrift, bør man som regel i den praktiske anvendelse av bestemmelsene anse uttrykket for å omfatte den samlede nasjonale produksjon av vedkommende vare. Den skade som rammer et eller annet foretak som ikke står for hele eller en betydelig del av landets produksjon, skulle således i alminnelighet ikke være tilstrekkelig til å utløse motforholdsregler.

Det vil i mange tilfelle støte på betydelige vanskeligheter å avgjøre hvorvidt det er fare for at det vil oppstå vesentlig skade. Spørsmålet blir dels hvorvidt frykten for at det vil inntreffe skade er vel begrunnet, og dels hvorvidt den skade man frykter for, antas å bli «vesentlig». Kravet om bevismateriale fra den truede industri bør kanskje i dette tilfelle stilles høyere enn i tilfelle av skade som faktisk lar seg konstatere.

Det kan også være vanskelig å avgjøre i hvilken utstrekning import til dumpingpris eller til subsidiert pris virkelig har ledet til en forsinkelse ved opprettelsen av innenlandsk industri.

Innføring av antidumping- eller utjevningstoll av hensyn til konkurrerende import fra tredjeland synes å være et naturlig tiltak dersom vedkommende land sammen med importlandet er part i en tollunion.

GATT og OEEC. Som tidligere fremholdt, forutsetter Generalavtalens artikkel VI bare anvendelse av antidumpingtoll som beskyttelse mot dumping. Andre mottiltak, så som kvantitative importrestriksjoner, kan ifølge nevnte artikkel ikke

anvendes. Generalavtalen inneholder for øvrig et generelt forbud mot kvantitative importrestriksjoner, og unntak fra dette generelle forbud gjelder først og fremst for restriksjoner som er innført for å beskytte betalingsbalansen. Den overveiende del av de kvantitative importrestriksjoner som for tiden gjelder i et stort antall GATT-land, kan antas å være basert på denne unntaksbestemmelse.

Ett av de viktigste resultater av virksomheten innenfor Organisasjonen for Europeisk Økonomisk Samarbeid (OEEC) har vært at OEEC-landene seg imellom har avskaffet en stor del av de kvantitative restriksjoner som disse land — som samtidig er medlemmer av GATT — har opprettholdt ikraft av GATT's ovennevnte unntaksbestemmelse. OEEC-landene har altså tilstått hverandre visse fordeler, som de ikke har sett seg i stand til å innrømme en del andre GATT-land, f. eks. dollarlandene. Disse fordeler innenfor OEEC gjelder i prinsippet alle medlemsland på like vilkår.

Et unntak fra denne regel om ikke-diskriminering innenfor OEEC gjelder imidlertid for tilfelle av dumping. Artikkel 10 i OEEC's liberaliseringskode bestemmer at OEEC-land, «som lider skade («suffers any prejudice») ved at et annet medlemsland (i OEEC) driver dumping og som ikke ved direkte forhandlinger oppnår å få rettet på forholdet», ikke lenger behøver å anvende liberaliseringskodens bestemmelser om ikke-diskriminering overfor sistnevnte land. Denne bestemmelse innebærer saledes at kvantitative importrestriksjoner som er tillatt i henhold til Generalavtalen (for å beskytte betalingsbalansen), kan anvendes av et OEEC-land som beskyttelse mot dumping fra et annet OEEC-land, på tross av at slike tiltak ifølge de regler som gjelder for OEEC-landene ellers ikke ville ha vært tillatt.

2. Gjeldende antidumpinglovgivning i de nordiske land og visse erfaringer med hensyn til lovenes anvendelse.

Gjeldende lovgivning.

a. Danmark.

I Danmark finnes det for tiden ikke lovgivning som hjemler innføring av antidumping- eller utjevningstoll. Høsten 1956 ble det imidlertid lagt fram for Folketinget et forslag til lov om beskyttelse mot dumping m. v. Dette lovforslag, som ennå ikke er vedtatt, bygger i det alt vesentlige på bestemmelsene i Generalavtalen, dog uten å henvise direkte til dem. Saledes dekker lovforslaget savel vanlig antidumpingtoll som utjevningstoll. Bestemmelsene om skadevilkåret og dumpingmarginen stemmer også overens med reglene i Generalavtalen. Beslutning om å pålegge antidumping- eller utjevningstoll skal treffes av finansministeren etter at saken har vært forelagt Folketingets finansutvalg. Det er å merke at myndighetene ifølge det danske lovforslag ikke ved eget tiltak kan iverksette en undersøkelse for å bibringe på det rene om dumping eller subsidiering forekommer. Initiativet må komme fra næringslivet selv.

Man bør være oppmerksom på at den foreslåtte danske lov forutsettes anvendt også på tilfelle av dumping eller subsidiering for så vidt angår import fra land som ikke er parter i Generalavtalen.

b. Finland.

Heller ikke i Finland eksisterer det for tiden noen lov om beskyttelse mot dumping eller subsidiering. På finsk side har man imidlertid interessert seg for dette problem, og en komité har vært opptatt med å utarbeide et lovforslag. Forslaget ventes å bli oversent til regjeringen innen kort tid. Etter hva det opplyses, kommer forslaget til å bli utformet i samsvar med reglene i Generalavtalen og således også med lovgivningen i de øvrige nordiske land.

c. Norge.

I Norge er antidumpinglovgivningen gitt form av en fullmakt for Kongen til i påkommende tilfelle å pålegge antidumping- og utjevningstoll. Det er inntatt bestemmelser om dette i den norske tolltariff (§ 16), som gjelder for ett år om gangen, men som kan forlenges i samband med det årlige vedtak om tollavgifter. I de norske bestemmelser er dumping definert på samme måte som i Generalavtalen, dog uten å henvide uttrykkelig til avtalens regler. For at Kongen skal kunne pålegge antidumping- eller utjevningstoll kreves således bl. a. at en innenlandsk næringsgren er rammet eller trues med å bli rammet av vesentlig skade. Reglene for beregning av antidumping- eller utjevningstollens størrelse er også de samme som i Generalavtalen. Ifølge de norske bestemmelser kan Kongen i den utstrekning det finnes hensiktsmessig pålegge toll for en eller flere nærmere bestemte varer eller varesorter, for varer fra en eller flere bestemte eksportører eller for varer fra ett eller flere bestemte land. Antidumping- og utjevningstoll kan også pålegges midlertidig i påvente av nærmere utredning. Enhver beslutning om innføring av toll med hjemmel i § 16 skal uten opphold meddeles Stortinget sammen med en redegjørelse for saken.

Det skal videre nevnes at man i Norge har nedsatt en særskilt komité for dumpingsspørsmål. Denne komité består av embetsmenn og representanter for visse næringsorganisasjoner og har rådgivende karakter. Også i Norge har man adgang til å anvende lovreglene overfor land som ikke er parter i Generalavtalen.

d. Sverige.

I Sverige har antidumpinglovgivningen fått form av en fullmakt for Kongen til i samsvar med bestemmelsene i Generalavtalen å innføre antidumping- og utjevningstoll. Fullmakten fornyes annet hvert år. Den någjeldende fullmakt utløper 30. juni 1959 og lyder således:

«Hvis det med hensyn til en importvare foreligger slike omstendigheter som i henhold til bestemmelsene i Generalavtalen om tolltariffer og handel (GATT) berettiger til innføring av antidumping- eller utjevningstoll, tilligger

det Kongen, når det måtte vise seg påkrevet, å gi forskrifter om innføring av slik toll i samsvar med de nevnte bestemmelser.

Når det er grunn til det, kan en slik forordning meddeles provisorisk i påvente av nærmere utredning. Hvis utredningen ikke leder til en definitiv forordning, skal den provisoriske forordning oppheves og derfor den innbetalte antidumping- eller utjevningstoll refunderes uten opphold.»

Den svenske lovgivning kan også anvendes mot ikke-GATT-land.

Den administrative behandling av dumpingsaker foregår for tiden i Sverige på følgende måte:

De søknader om innføring av antidumpingtoll som kommer inn til Kungl. Maj:t (Handelsdepartementet), oversendes Kommerskollegium og Generaltullstyrelsen til uttalelse. Under sakens behandling hos disse myndigheter innhentes, hvis det anses nødvendig, uttalelser fra andre myndigheter samt næringsorganisasjoner, handelskamrene og enkelte foretak, som kan tenkes å bidra til å belyse saken fra flere sider. På grunnlag av de innkomne uttalelser foretar Kungl. Maj:t en gjennomgåelse av saken og treffer vedtak. Det vedtak som skal iverksettes, gis form av en kongelig kunngjøring som utferdiges av Finansdepartementet i hvert enkelt tilfelle, og som inneholder nærmere bestemmelser om beregning av antidumpingtollen og andre regler om gjennomføringen. Det overlates samtidig til Generaltullstyrelsen å sørge for oppkrevingen av den antidumpingtoll som er besluttet pålagt.

Erfaringer med hensyn til anvendelsen av lovene.

Erfaringer med hensyn til anvendelse av antidumpinglover har man naturlig nok bare i Sverige og Norge.

a) Sverige. I Sverige har myndighetene hittil mottatt ni formelle henvendelser med anmodning om beskyttelsestiltak. Det har dessuten ved forskjellige anledninger forekommet klager over dumpingbetont konkurranse fra utlandet, uten at det har vært fremsatt direkte krav om mottiltak.

I to tilfelle har søknadene ført til vedtak om antidumpingtoll, og i et tilfelle til offisielle forhandlinger med vedkommende eksportland samt til en viss justering av den vanlige tollsats.

De varer som har vært aktuelle i forbindelse med dumping i Sverige har i ganske stor utstrekning bestått av produkter fra tekstilindustrien (damestrømper av nylon, trikotvarer av bomull, filtstumper, vevnader og varer av lin). Det har imidlertid også kommet søknader til myndighetene om beskyttelse mot dumping på andre vareområder (vannstoffhyperoksyd, støpte avløpsrør, termosflasker og glass til slike flasker, svinghjulsmagneter, syketermometre). De to tilfelle som førte til vedtak om innføring av antidumpingtoll gjaldt nylonstrømper og vannstoffhyperoksyd.

De svenske erfaringer fra anvendelsen av antidumpinglovgivningen tyder bl. a. på at de største vansker i forbindelse med undersøkelsene ofte består i å fastsette

den «normale verdi». Det har av forskjellige grunner ofte vært nødvendig under utredningsarbeidet å ta for seg en rekke relevante momenter ved fastsettelsen av denne verdi, f. eks. produksjonskostnadene og eksportprisene til tredjeland.

Når det gjelder virkningene av tollene, har man på svensk side egentlig bare erfaringer med hensyn til nylonstrømper. Det er således konstatert at tiltaket har vært effektivt for så vidt som det har ført til en normalisering av importen både i kvantum og i pris. Den svenske industri har på denne måte fått anledning til å reorganisere og effektivisere sin produksjon, slik at den har vært bedre rustet til å møte utenlandsk konkurranse når tiltaket er blitt opphevet. Det er å merke at visse mindre effektive bedrifter har måttet legge ned driften selv etter at antidumpingtollen er blitt innført, og at utviklingen ikke har ført til noen nevneverdig øking av den innenlandske produksjons andel av det svenske marked. Det er imidlertid åpenbart at det kreves stor årvakenhet hvis man skal unngå ikke tilsiktede proteksjonistiske virkninger av en antidumpingtoll. Det er vanskelig å opprettholde tiltak av denne art over en lengre tid uten å påføre hjemmemarkedet forstyrrelser og skadevirkninger. I prinsippet bør derfor slike tiltak bare tas i bruk for et begrenset tidsrom.

b) Norge. De norske myndigheter har hittil ikke fattet vedtak om å pålegge antidumpingtoll. Myndighetene har imidlertid mottatt flere klager over tilfelle av dumping.

En del av disse klager har ført til direkte forhandlinger mellom klageren og den utenlandske produsent. De norske myndigheter har også i visse tilfelle deltatt i disse diskusjoner, hvorved problemet enten er blitt løst til begge parter tilfredshet eller det har vist seg umulig å bevise at det foreligger dumping. I ett tilfelle, som gjaldt sinkplater, ble det besluttet å ta varen ut av OEEC-frilisten. Senere ble sinkplater gjeninnført på frilisten (samtidig med at den ordinære toll ble forhøyet).

Det er den alminnelige oppfatning i Norge at man må vise varsomhet ved anvendelsen av antidumpingbestemmelsene da hensikten med lovgivningen først og fremst er av preventiv karakter.

3. Den fremtidige administrative behandling.

Det er innen Utvalget blitt redegjort for de enkelte nordiske lands planer med hensyn til de interne organer som skal forestå behandlingen av dumpingspørsmål.

I Sverige har man således vært inne på den tanke at den nåværende ordning ved behandling av søknader om beskyttelse mot dumping eller subsidiering kunne utbygges ved opprettelse av en nemnd bestående av representanter for Kommerskollegium, Generaltullstyrelsen, Pris- og Kartellnämnden samt når det gjelder jordbruksspørsmål, Jordbruksnämnden. I Norge har man, som allerede nevnt i s. mband med redegjørelsen for lovgivningen, opprettet en særskilt rådgivende antidumpingkomité som består av embetsmenn og representanter for visse næringsorganisasjoner. I Danmark er det hensikten at behandlingen av dumpingspørsmål formelt skal tilligge finansministeren. Man har ikke planer om å nedsette noen

særskilt nemnd. Det sier seg selv at finansministeren i disse spørsmål kommer til å støtte seg på bistand fra embetsmenn. Det forutsettes at loven skal administreres i samråd med de interesserte departementer. Før finansministeren treffer sin beslutning skal, slik som det fremgår av den tidligere redegjørelse for lovgivningen, samtykke være innhentet fra Folketangets finansutvalg. Også i Finland er det hensikten at ansvaret for behandlingen av dumpingspørsmål skal påhvile finansministeren, som skal bistås av de forskjellige interesserte myndigheter. Man har ingen planer om å opprette noen særskilt intern antidumpingnemnd.

I et nordisk fellesmarked bør det etableres et nært samarbeid mellom de myndigheter i de forskjellige nordiske land som er ansvarlige for gjennomføringen av antidumpingbestemmelsene. Et slikt samarbeid skulle kunne komme i stand ved at det opprettes et internordisk organ. Et felles nordisk antidumpingutvalg bør antakelig bare bestå av embetsmenn.

Hovedregelen i de enkelte land med hensyn til behandling av dumpingspørsmål er at initiativet til en antidumpingaksjon tas av den industri eller de foretak innen denne som mener seg rammet eller truet av vesentlig skade som følge av dumping eller subsidiering av konkurrerende vare. Det kan imidlertid også være grunn for myndighetene til å ta et slikt initiativ. I Sverige, Norge og Finland (i følge komitéinstillingen) har myndighetene formell adgang til å ta et slikt initiativ, men derimot ikke Danmark (ifølge lovforslaget).

Når en dumpingundersøkelse settes i verk på myndighetenes initiativ, vil disse selvsagt allerede fra begynnelsen av rå over en del av det materiale som er nødvendig for utredningen. Annet nødvendig materiale bør myndighetene kunne skaffe til veie selv eller ved formidling av de enkelte interesserte parter.

I det mest alminnelige tilfelle, dvs. når initiativet kommer fra den, eller de enkelte interesserte, bør det påligge vedkommende å fremlegge det bevismateriale som ønskes påberopt med hensyn til dumping eller subsidiering og skade som er inntruffet eller truer med å inntreffe. Det bør imidlertid være myndighetenes oppgave å kontrollere hvorvidt materialet er holdbart og på eget initiativ skaffe til veie nødvendige tilleggsopplysninger.

Klager over dumping bør behandles omgående av myndighetene, som først må avgjøre hvorvidt de fremlagte opplysninger gir grunn til å iverksette en utredning. Hvis det skal foretas en slik dumpingutredning, bør myndighetene i samsvar med bestemmelsene i Generalavtalen kunne pålegge en provisorisk antidumpingtoll, som tilbakebetales hvis utredningen ikke leder til det resultat man har ventet. Denne mulighet bør dog utnyttes med varsomhet.

En dumpingutredning kan deles opp i to forskjellige ledd: dels må man undersøke hvorvidt det faktisk foreligger dumping eller subsidiering og hvor stor denne er, dels må man konstatere hvorvidt det er voldt skade eller det er grunn til å frykte for at skade vil inntreffe, hvorvidt skaden kan anses som «vesentlig» og hvorvidt den er forårsaket ved dumping eller subsidiering. Hvilket av disse to utredningsledd som skal komme først, er et spørsmål om hva som er mest praktisk — man kan

eventuelt foreta begge undersøkelser på en gang. Det bør i denne sammenheng påpekes at det i mange tilfelle kan være mest hensiktsmessig først å utrede spørsmålet hvorvidt skadevilkåret er oppfylt. Grunn til mistanke om dumping foreligger jo allerede når man setter den nærmere utredning i gang, og hvis det kan påvises at det ikke forekommer vesentlig skade eller at den skade som er voldt ikke kan henføres til dumping eller subsidiering, kan utredningen kanskje dermed avskrives.

For å undersøke om dumping faktisk foreligger og i tilfelle bringe dumpingmarginens størrelse på det rene, kreves det kjennskap til de enkelte sider av begrepet dumping: den normale verdi, eksportprisen, eventuelle kvantum- og kvalitetsrabatter, transportkostnader osv. Det vil som regel være nødvendig å konsultere såvel klageren som importørene og de utenlandske eksportører. Hvis det kommer på tale å treffe antidumpingtiltak også i andre nordiske land, kan det være på sin plass at eksperter fra disse land gis adgang til å delta. Særskilte utredninger i nevnte land av denne del av problemstillingen vil derved eventuelt bli gjort overflødige.

Undersøkelsen av skaden beror i enda høyere grad enn dumpingundersøkelsen på myndighetenes egne vurderinger. Som tidligere fremholdt, kan man vanskelig oppstille faste kriterier. Det er derfor naturlig at hvert land foretar denne del av utredningen på egen hand, uten at det deltar eksperter fra de andre land.

Når utredningen er fullført skal det treffes beslutning om eventuelle mottiltak. Ifølge artikkel VI i Generalavtalen, som etter det som er nevnt foran i regelen, skal anvendes på tilfelle av dumping eller subsidiering fra andre parter i Generalavtalen, slik det tidligere er fremholdt, skal tiltaket bestå i innføring av antidumping- eller utjevningstoll. Når det gjelder dumping eller subsidiering fra land som ikke er parter i Generalavtalen, kan det bli aktuelt med andre tiltak, som f. eks. kvantitative importrestriksjoner, så sant gjeldende bestemmelser og avtaleforpliktelser gir adgang til det.

Såvel i de tilfelle som reguleres av bestemmelsene i Generalavtalen som i andre tilfelle bør det påligge myndighetene å bevise at betingelsene for å gjennomføre tiltaket foreligger.

Man vil muligens kunne hevde, ved en meget streng fortolkning av bestemmelsene i Generalavtalen i de tilfelle hvor disse kommer til anvendelse, at myndighetene ikke bare er forpliktet til å iverksette en grundig undersøkelse for å bringe på det rene om, og i hvilket omfang, det foreligger en slik dumping eller subsidiering at den rettfærdiggjør mottiltak, men også må fremskaffe bevis for at det foreligger dumping eller subsidiering av slik art for hvert enkelt vareparti. En slik fremgangsmåte ville imidlertid åpenbart føre til resultater som neppe kan ha vært tilsiktet. For at myndighetene skal kunne foreta nøyaktige undersøkelser av hvert enkelt tilfelle, må de nemlig ha adgang til et omfattende materiale, som bare kan fremskaffes av vedkommende importør eller utenlandske selger. Det kan derfor vise seg nødvendig — med støtte i den grunnleggende utredning — å presumere at det foreligger dumping eller subsidiering, med mindre importøren eller den utenlandske selger fremlegger materiale som beviser at det ikke foreligger dumping eller subsidiering. I motsatt fall ville man måtte iverksette langvarige undersøkelser for hvert vareparti. Slike

undersøkelser ville uvilkårlig medføre forsinkelse av den endelige tollbehandlingen og skape alminnelig usikkerhet for importørene.

Det må saledes anses å være mer i samsvar med de alminnelige prinsipper i Generalavtalen å anvende bestemmelsene om tiltak mot dumping og subsidiering på en slik måte, at myndighetene nok skal ha bevisbyrden når det gjelder den generelle innledende undersøkelse som eventuelt fører til en beslutning om mottiltak, men at de når en slik beslutning først er truffet, ikke skal behøve å fremlegge utførlig bevismateriale for hvert enkelt vareparti. Den generelle undersøkelse må selvsagt preges av stor nøyaktighet og pålitelighet. Hvis vedkommende foretak vegrer seg for å stille materiale til disposisjon for undersøkelsene, kan myndighetene ikke se dette som annet enn et indisium på at anklagen er vel begrunnet.

Når myndighetene har truffet beslutning om mottiltak, bør deres primære bevisbyrde med hensyn til hvert enkelt vareparti rimeligvis anses oppfylt ved at det foretas en enkel jevnføring av prisene. Dette kan som tidligere nevnt skje med utgangspunkt i en bestemt jevnføringspris som fastsettes av myndighetene. Import til lavere pris enn jevnføringsprisen presumeres i så fall å innebære dumping eller subsidiering. Jevnføringsprisen skal som regel også kunne benyttes som et alminnelig utgangspunkt for beregning av antidumping- eller utjevningstoll på hvert enkelt vareparti, dog saledes at vedkommende importør får adgang til å fremlegge bevis for at «den normale verdi» for ett enkelt parti varer ligger lavere enn jevnføringsprisen, slik at antidumping- eller utjevningstoll ikke skal pålegges eller bare skal oppkreves med et nedsatt beløp. Bruken av jevnføringspris kan imidlertid bare anses å ligge på linje med bestemmelsene i Generalavtalen, dersom det kan anses for klarlagt at salg under jevnføringsprisen som regel skriver seg fra dumping eller subsidiering. Av stor betydning er, for det første, at prisen ikke fastsettes til et beløp som ligger for høyt, hvorved foretak som ikke dumper eller nyter godt av subsidier risikerer å bli rammet av mottiltakene (og forbrukerne dessuten i uttrengsmål blir berøvet fordelene ved den lavere pris), og for det annet, at jevnføringsprisen ikke blir gjeldende over en så vidt lang periode at de innledende undersøkelser, som den bygger på, taper sin aktualitet. Myndighetene bør i kraft av at de har bevisbyrden føle et særskilt ansvar for en slik eventualitet.

Det har derfor innen Utvalget vært overveiet hvorvidt beslutningen om mottiltak på forhand burde knyttes til en relativt kort gyldighetstid, avpasset etter hvert enkelt tilfelle, f. eks. seks eller tolv måneder. Det skulle i så fall stå myndighetene fritt i løpet av gyldighetsperioden å treffe beslutning om forlengelse eller forkortelse av perioden, og om innføring av strengere eller mildere mottiltak. Hvis på den annen side slik beslutning — som må innebære at jevnføringsprisen blir fastsatt på nytt — ikke blir truffet senest ved utløpet av perioden, vil mulighetene for å treffe mottiltak automatisk bortfalle inntil det fattes ny beslutning. Ved anvendelsen av et slikt system bør man imidlertid ha for øye at importen ikke blir utsatt for unødige vanskeligheter som følge av usikkerhet med hensyn til tollforholdene.

For å motvirke forsøk på å omgå beslutningen om antidumping- eller utjevnings-

toll ved leveringer via mellomledd i samme eller i et annet land, kan det vise seg nødvendig å la presumpsjonen gjelde ikke bare import fra de eller det foretak som har vært berørt av den grunnleggende undersøkelse, men all import av vedkommende vareslag fra ett, flere eller andre land i den utstrekning det foreligger salg under jevnføringsprisen.

4. Forutsetningene for felles nordisk aksjon i dumping- eller subsidieringsspørsmål.

Utvalget har diskutert spørsmålet om i hvilken grad de enkelte land bør føre en selvstendig antidumpingpolitikk eller om fellesmarkedet på dette område bør opptre som en enhet.

Det siste alternativ ville innebære at mottiltak bare kunne foretas i fellesskap, og at selv et land som ikke hadde interesse av et bestemt mottiltak, av solidaritets-hensyn overfor de andre landene i fellesmarkedet ville måtte finne seg i at tiltaket ble satt i verk.

Det har i denne forbindelse vært enighet om at det på lengre sikt er grunn til å betrakte det planlagte fellesmarked som en økonomisk enhet, og at det derfor, etter hvert som den økonomiske integrasjonen skrider fram, må bli mer naturlig å bedømme den virkning som dumping eller eksportsubsidiering fra tredjeland vil ha på det samlede nordiske næringsliv, og ikke hvilken betydning den vil få for hvert enkelt land.

På den annen side har man ansett det for å være for tidlig allerede ved dannelsen av fellesmarkedet å bestemme at mottiltak bare skal kunne treffes i fellesskap. Man vil på dette tidspunkt riktignok ha etablert et visst samarbeid, men det er ennå ikke tale om noen vidtgående økonomisk integrasjon. I den innledende fase bør det derfor, etter utvalgets mening, stå hvert land fritt å opptre på egen hand og treffe de mottiltak som det anser hensiktsmessig. Samtlige land i fellesmarkedet bør imidlertid i de enkelte tilfelle kunne bli enige om å treffe felles mottiltak. Det synes derfor å være grunn til snarest mulig å skape det administrative apparat som må være en forutsetning for at man skal kunne treffe slike felles mottiltak.

I Utvalget har man videre drøftet spørsmålet om man på forhand kan bli enig om, i visse nærmere spesifiserte tilfelle, å treffe felles mottiltak. Det som skulle særkjenne disse tilfelle skulle være fare for at ett eller flere av landene i fellesmarkedet blir rammet av særskilt kvalifisert skade. En slik kvalifisering skulle f. eks. ta sikte på tilfelle hvor dumping eller subsidiering fra et tredjeland ventes å ramme en næringsgren av vital betydning for det berørte lands økonomi på en alvorlig måte og over et lengre tidsrom.

Det har imidlertid ikke vært mulig innen Utvalget å presisere forutsetningene for de tilfelle som skulle medføre en forpliktelse til å treffe felles mottiltak. Det er derimot enighet om at myndighetene i de nordiske land bør ta kontakt med hverandre så tidlig som mulig når man står overfor tilfelle som kan tenkes å motivere felles tiltak. Selv om hvert enkelt land først treffer beslutning om mottiltak når dumpingsituasjonen eventuelt er inntradt, bør en slik fremgangsmåte gjøre det

mulig uten unødige forsinkelser å bli enig om en felles aksjon, dersom man finner grunn til dette.

Det bør nevnes at Benelux-landene ikke har noen ensartet antidumpinglovgivning, og at tiltakene mot dumping ikke er koordinert i Benelux.

Derimot forutsetter den sakalte Roma-traktaten at tiltak mot dumping fra utenforstående land etter overgangsperiodens utløp skal treffes i fellesskap for den europeiske tollunionen. I overgangsperioden skal medlemslandene hver for seg i tilfelle av «spesielle vanskeligheter» kunne forhøye enkelte tollsatser overfor ikke-medlemsland etter samtykke fra det felles organ, og forutsatt at visse regler overholdes.

Med hensyn til det europeiske frihandelsområde synes det ikke å være hensikten å ta inn i den patenkte traktat bestemmelser om felles antidumpingtiltak overfor utenforstående land, hverken under overgangsperioden eller senere. Dette kan kanskje forklares ved at de land som trer inn i frihandelsområdet ikke vil få noe ensartet tollnivå utad.

5. Nødvendig utbygging av lovgivningen i et felles nordisk marked.

Det synes å være nødvendig på visse punkter å komplettere reglene for innføring av antidumpingtoll i de enkelte land. Det er redegjort ovenfor for de spesielle regler som i denne sammenheng synes å burde gjelde i et nordisk fellesmarked.

Danmark.

I Danmark synes lovforslaget å burde utvides for å kunne dekke to tilfelle av dumping, nemlig innføring av antidumping- eller utjevningstoll i ett nordisk land for å beskytte eksporten fra et annet nordisk land til det førstnevnte land, og innføring av antidumping- eller utjevningstoll i ett nordisk land av hensyn til forekommende dumping i et annet nordisk land. Dessuten synes bestemmelser om provisorisk innføring av antidumping- eller utjevningstoll i påvente av nærmere utredning, å burde inntas i det danske lovforslaget.

Norge.

I Norge bør lovgivningen likeledes endres for å dekke de tilfelle som er nevnt ovenfor vedrørende Danmark, bortsett fra provisorisk innføring av antidumping- eller utjevningstoll, som det finnes hjemmel for i den norske lovgivning.

Finnland.

Også i Finland bør man ha ovenstående for øyet, og ta hensyn til de spesielle problemer som gjennomføringen av fellesmarkedet reiser på dette område.

Under drøftelsene i Utvalget har det hersket enighet om at det ikke skulle være påkrevet for utvalget å utarbeide forslag til en felles lovgivning. I betraktning

av det nære samsvar mellom bestemmelsene i de enkelte land som er påvist tidligere, burde det etter Utvalgets oppfatning være tilstrekkelig å peke på den utbygging av lovgivningen som vil være nødvendig for at reglene skal kunne anvendes i et felles nordisk marked.

G. Koordinering av tolladministrative bestemmelser.

Ved etablering av et felles nordisk marked melder det seg en del problemer av tolladministrativ art.

Samarbeidsutvalget har særlig hatt oppmerksomheten henvendt på de forhold som er nevnt nedenfor, hvor en dels har gjennomgått de någjeldende bestemmelser, og dels i nødvendig omfang har søkt å trekke opp hovedlinjene for eventuelle felles regler, hvor det synes nødvendig eller i det minste ønskelig å gjennomføre slike når et felles nordisk varemarked måtte bli opprettet.

1. Fastsettelse av tollberegningens verdien.

Någjeldende bestemmelser.

Danmark.

For varer som fortolles etter verdien, er grunnlaget for beregning av toll som hovedregel den alminnelige pris en gros på det utenlandske innkjøpssted på kjøpstidspunktet. Hvis en vare på fortollingstidspunktet ikke er endelig solgt til Danmark, beregnes dog tollene på grunnlag av prisen på avsendelsestidspunktet. Det samme gjelder for varer som innføres til filialer, agenter eller kommisjonærer for utenlandske firmaer. Patentavgifter lisenser og liknende beløp som skal betales for ervervelse eller bruk av varer i Danmark, er tollpliktige.

I tollverdien skal også regnes med verdien av varenes ytre og indre emballasje, og alle utgifter til forsendelse, assurance etc. inntil varenes ankomst til fortollingsstedet. Omkostninger som påløper og beregnes særskilt etter varenes lossing i første danske havn, skal ikke regnes med i verdien.

Omregning fra fremmed til dansk valuta skjer som hovedregel etter kursen på innkjøpsdagen.

Som det går fram av ovenstående er det den alminnelige pris (markedsprisen) som skal legges til grunn for tollberegningen. Hvis f. eks. varene er fakturert til bruttopriser med fradrag av rabatter, vil bare slike rabatter som normalt innrømmes selvstendige en gros-kjøpere i Danmark, kunne holdes utenfor tollverdien. Særrabatter er derimot tollpliktige.

Provisjon som utredes til agenter for utenlandske selgere, regnes med i tollverdien som en del av betalingen for å få varene til Danmark.

I særlige tilfelle, f. eks. ved levering til filialer, kan det bestemmes at tollene skal beregnes på grunnlag av videresalgsprisen i Danmark.

Finnland.

Tolloven inneholder følgende bestemmelser om verditoll:

§ 84.

Når innførte varer skal fortolles etter verdien anses som verdi varens innkjøpspris på salgsstedet i utlandet på det tidspunkt varen ble solgt til Finland, eller om varen ikke er kjøpt, prisen for varen da den ble sendt fra avsendingsstedet, og i begge tilfelle med tillegg av emballasjens verdi, frakt assuransepremier og andre omkostninger inntil lossestedet, eller, hvis varen innføres over land eller over isen, til grensestedet.

Hvis varens pris, herunder ovenfor nevnte omkostninger, er fastsatt i utenlandsk valuta, skal den omregnes til finske mark etter salgskurs som noteres av Finnlands bank på fortollingstidspunktet. Hvis varen er betalt før den fortolles, skal en nytte den salgskurs som ble notert den eller de dager betaling eller betalinger fant sted. Hvis det kan dokumenteres at kjøper og selger på forhånd er blitt enige om å nytte en bestemt kurs, kan denne nyttes hvis Finnlands Bank gir sitt samtykke.

§ 85.

Vareeierne plikter å oppgi og på forlangende bekrefte den i § 84 nevnte verdi som varen skal fortolles etter. Hvis vareeierne ikke etterkommer dette, eller tollstedet finner tilstrekkelig grunn til å anta at den innkjøpspris som er oppgitt — eller hvis varen ikke er kjøpt til den oppgitte verdi — ligger under den virkelige innkjøpspris eller verdi, eller også at den oppgitte innkjøpspris eller verdi ligger betydelig lavere enn gjeldende pris for ufortollede varer av samme slag på fortollingstidspunktet på det sted hvor varen ble innført, skal varen verdiansettes etter den gjeldende pris for ufortollet vare av samme slag på fortollingstidspunktet på det sted hvor varen er innført.

Utgifter som en slik verdiansettelse medfører, skal betales av vareeieren såfremt han ikke har oppgitt og bekreftet varens verdi, eller hvis den verdi som takstmennene fastsetter overstiger den verdi han har oppgitt.

Nærmere bestemmelser om dokumentering av vareverdien finnes i tollreglementet.

§ 108.

1. Som dokumentasjon for oppgave over den verdi som varen fortolles etter, skal vareeieren legge fram originalfaktura, fraktbrev, oppgave over utenlandske spedisjonsomkostninger, forsikringspremier, omkostninger til annonser, reklame og andre utgifter som er debitert av utlending, samt etter behov forretningskorrespondanse og andre dokumenter som viser verdien på varen.
2. Fakturaen skal være utstedt av produsent eller selger til navngitt mottaker her i landet, og riktigheten skal være attestert av utstederen eller

- av den person som har fullmakt til å tegne firmaet. Av fakturaen bør fremgå varens navn og pris, emballasjens art, antall kolli, deres merke og nummer hvis slike finnes, samt brutto- og nettovekt. Vekten kan angis summarisk hvis samtlige kolli har samme beskaffenhet og innhold, men ellers må vekten spesifiseres for hvert kolli.
3. Prisen på emballasjen bør tas med i varens verdi selv om denne pris ifølge fakturaen vil bli refundert når emballasjen sendes tilbake.
 4. Hvis fraktdokumenter angir frakten på varen til det endelige bestemmelsessted, og dette er et annet enn det sted hvor varen ble losset fra fartøyet, eller — hvis varen ikke ble innført sjøverts — annet enn første tollsted, skal omkostninger ved sending av varen fra sistnevnte steder til bestemmelsesstedet trekkes fra tollfrakten.
 5. Når det gjelder kjøpt vare bør varemottakeren ved fortollingen avgi gjensvar på faktura hvor han har gitt sin skriftlige erklæring på ære og samvittighet om at fakturaen er riktig i alle deler, og at det med hans vitende ikke er eller vil bli utstedt noen avvikende faktura eller tilleggsfaktura over varen.
 6. For vare som ikke er kjøpt, bør varemottakeren avgi en erklæring som er undertegnet av avsender og som inneholder varens markedspris på avsendelsesstedet samt forsikring om erklæringens riktighet. Dessuten bør varemottakeren avgi en erklæring på ære og samvittighet om at sendingen er mottatt uten vederlag. Hvis nevnte erklæringer om varens verdi ikke kan skaffes for vare som ikke er kjøpt, eller om det finnes gyldig grunn til å anta at den verdi som er oppgitt er mindre enn varens virkelige verdi, skal varen takseres.
 7. Foruten det som er bestemt ovenfor i denne paragraf, bør varemottakere avgi et ferdig sammendrag over varens tollverdi på bestemt formular til tollvesenet.

Det formular som er nevnt i § 108 punkt 7 er nærmere fastlagt av den sentrale tolladministrasjon.

En del tolkningsforskrifter angående de bestemmelser som er inntatt i toll-loven og tollreglementet om beregning av tollverdi er utferdiget av den sentrale tolladministrasjon. Av disse kan nevnes følgende:

Omkostninger som i henhold til toll-lovens § 84, punkt 1, bør legges til innkjøps- eller markedsprisen, f. eks. frakt, assurance og emballasjens verdi skal bare tas hensyn til i den grad de er faktiske og belastet varen. Om cif.-verdien på grunn av at f. eks. sjøfrakten ettergis på en bil (gratisbefraktning) kommer til å ligge mer 10 % under den vanlige pris for ufortollet vare av samme slag, skal varen takseres i henhold til toll-lovens § 85.

Ekstraomkostninger på grunn av forskjellige betalingsmåter og -tider, f. eks. remburs- og renteomkostninger, tillegg for eventuelle kurstap i for-

bindelse med kreditthandelen, clearingkurstilllegg m. v., skal ikke regnes med i tollverdien.

Rabatter som er avhengig av når varen skal betales, f. eks. kassarabatt, anses ikke som fradrag ved fastsetting av tollverdien. Bare normale vare-rabatter, en gros rabatter og liknende rabatter som ikke vedrører betalingstid eller -måte, kan vanligvis godkjennes som fradrag.

Godtgjørelse til annonseomkostninger (less advertising) kan ikke trekkes fra verdien.

Mønsterrabat for prøvoforsendelser, som kan variere mellom 10–80 %, anses som en spesialgodtgjørelse som ikke kan godkjennes som normal vare-rabatt. Varen bør derfor takseres i henhold til toll-lovens § 85 til normal pris. I praksis vil dette oftest bety at bruttobeløpet uten fradrag av mønsterrabatt legges til grunn for tollbehandlingen.

Om en del av en varesending som svarer verditoll, mangler ved varens fortolling, kan en tilsvarende del av innkjøpsprisen trekkes fra tollverdien hvis verdien av den manglende del kan fastslås på en tilfredsstillende måte. Samme fremgangsmåte kan også nyttes for debiterte utgifter, f. eks. frakt og forsikring hvis varemottakeren ønsker det og kan dokumentere at slike utgifter er blitt debiteret for den del som mangler.

Hvis det losses mer bensin eller annet flytende brennstoff enn den fakturerte mengde forutsetter, skal verdien av tilleggskvantumet beregnes etter den fakturerte enhetspris.

I tollverdien for en vare som svarer verditoll skal det sammen med handelsprisen inkluderes de omkostninger som er debiteret av den utenlandske selger for «Royalty, Engineering and Services» som utgjør den del av omkostningene for tilvirkingsrett og planleggingsarbeidene som den utenlandske selger må betale for den solgte vare. (Må ikke forveksles med den spesialgodtgjørelse som av og til betales for retten til å tilvirke en viss vare i Finland. En slik godtgjørelse i seg selv utgjør ikke en del av importvarens verdi, og størrelsen er som oftest ikke kjent ved innførelsen).

N o r g e.

I Norge gjelder ifølge tolltariffens § 8 som tollverdi i alminnelighet den innførte vares pris i utførselslandet, med tillegg av særskilt betalte utførselsavgifter, innpakkingsomkostninger, frakt og assurance m. v. inntil varene er avlastet eller losset på bestemmelsesstedet. Tollverdien svarer således stort sett til cif-prisen. Patent- og lisensavgifter, verktøyomkostninger o. l. regnes med i tollverdien.

Verdien fastsettes på grunnlag av den faktiske (betalte) pris, med mindre varene er solgt til lavere pris enn den i utførselslandet gjeldende alminnelige pris for salg en gros innenlands, eller for salg en gros til utførsel av vedkommende vare eller varer av lignende slag. I disse tilfelle skal etter § 8, 2. ledd,

den høyere pris legges til grunn, og da med vanlig tillegg for frakt og andre omkostninger.

For varer for hvis vedkommende de verdibestemmende faktorer ikke i det vesentligste kan bringes på det rene, settes fortollingsverdien lik salgsprisen (iberegnet emballasjeomkostninger, men ikke toll) fra grossist til detaljist i Norge på fortollingspunktet. Kan heller ikke sådan salgspris bringes på det rene, eller er varen vesentlig beskadiget, ansettes fortollingsverdien skjønnsmessig av tolloppsynet på fortollingsstedet.

Som det vil fremgå er det ordinært prisen prisen på salgstidspunktet som er avgjørende. Hvis varene ikke er endelig solgt til landet, gjelder som salgspriser prisene på avsendelsestidspunktet.¹⁾ Stedet har for øvrig i denne relasjon bare betydning for spørsmålet om medregning av forsendelsesomkostninger og her går reglene — som det vil fremgå av foranstående — ut på at slike omkostninger tas med i verdien i den utstrekning de påløper før varene er losset eller avlastet på bestemmelsesstedet. Følgende unntak gjelder:

For varer som er sendt lenger enn til første tollsted hvor de kunne ha vært losset eller avlastet, kan gjøres fradrag for den merutgift til frakt og andre forsendelsesomkostninger som den lengre forsendelse har voldt.

Vilkåret er at merutgiften legitimeres. Bestemmelsen tar sikte på å utjevne den ulikhet i tollbeskatningen som kan oppstå ved økte omkostninger ved forsendelse til mere fjerntliggende deler av landet. Bestemmelsen har vært forstatt slik at fradraget bare kan gjøres når det har vært anledning til å losse varene på et sted som skipet virkelig anløper.

Ved omregning av utenlandsk valuta til norske penger anvendes avistakursen på fortollingsdagen.

Når varer er innkjøpt i fast regning regnes varerabatter (forhandler-rabatter) ikke med i tollverdien, når rabatten er alminnelig i vedkommende bransje. Dette gjelder også kvantumsrabatter, når rabatten knytter seg til det vareparti fakturaen omfatter, men derimot ikke omsetningsrabatter som er gjort avhengig av at det i et bestemt tidsrom blir uttatt et minstekvantum og som først blir godskrevet importøren, når dette kvantum er nådd. Kontantrabatt tillates fratrukket fakturaprisen, såfremt rabatten i alminnelighet tilstås ved salg av vedkommende varer og dens størrelse ikke overskrider det som er vanlig i bransjen.

De norske bestemmelser medfører at tollverdien i alminnelighet blir fastsatt på grunnlag av fakturaprisen, men det er åpnet adgang for tollmyndighetene til å eliminere særfordeler som den enkelte importør måtte ha oppnådd. Særinnrømmelser som måtte forekomme mellom sammensluttede selskaper eller mellom moderselskaper og datterselskaper o. l. vil på denne måte kunne settes ut av betraktning. Eneforhandlerrabatt er dog hittil godtatt til fradrag.

Agentprovisjon går ikke til fradrag i tollverdien.

¹⁾ Hva angår stedet for salget, så er ikke dette uttrykkelig fiksert i de norske bestemmelser.

Norge har undertegnet Konvensjonen om verdiansettelse av varer for beregning av toll av 15. desember 1950 (Brusseldefinisjonen), men har ennå ikke ratifisert denne. Det er utarbeidet forslag til nye tollverdiregler på grunnlag av konvensjonens bestemmelser, men forslaget er foreløpig ikke fremmet, dog ikke av grunner som har sammenheng med de norske tollmyndigheters syn på Brussel-definisjonen. En har for øvrig fra norsk side gått ut fra at denne må bli å legge til grunn for tollverdibestemmelsene i en eventuell felles nordisk tariff.

S v e r i g e.

Toll som betales etter verdi, beregnes etter den gjeldende markedspris ved salg til Sverige på innkjøpsstedet på kjøpetidspunktet (når det gjelder ikke innkjøpte varer: markedsprisen på avsenderstedet på den tid varen ble sendt derfra), med tillegg av verdien av emballasje, frakt, forsikringspremier og andre omkostninger som hviler på varen ved ankomst, hvis den kommer med båt eller fly, til bestemmessted, eller der den ellers losses, og hvis den føres inn på annen måte, til grensested innen tollområdet.

Hvis varemottakeren ikke oppfyller den oppgaveplikt han har, eller finnes det rimelig grunn til å anta at den oppgitte verdi ligger under den virkelige, må verdien ansettes lik den gjeldende markedspris for varen ved salg i Sverige på fortollingsstedet på fortollingstidspunktet, med fradrag av toll, vanlige salgsmkostninger og normal handelsfortjeneste. Denne regel kan få anvendelse bl. a. når det gjelder datterselskaper til utenlandske firmaer.

Hvis verdien i de tilfelle som er nevnt foran ikke kan beregnes som der anført, fastsettes den til den verdi som varen har på fortollingsstedet på den tid fortolling finner sted. For å fastslå denne verdi må tollvesenet la varen bli besiktiget og taksert.

I praksis skjer beregning av verditoll nesten alltid på grunnlag av faktura. Fradrag gis for alminnelig kvantumsrabatter samt for kassarabatt (uansett om den nyttes eller ikke), men derimot ikke for spesielle rabatter. Provisjoner til agenter regnes med i tollverdien selv om agentene er bosatt i Sverige. Omregning av utenlandsk mynt skjer etter kursen på fortollingsdagen (når det gjelder beløp som allerede er betalt: etter kursen på betalingsdagen).

Forslag til endrede bestemmelser er lagt fram av tolltariffkomiteen av 1952. Disse bestemmelser er basert på tillempling av den såkalte Brusseldefinisjon.

Konklusjon vedrørende felles regler.

Av ovenstående redegjørelse for verditollbestemmelsene i de respektive nordiske land går det fram at bestemmelsene i de enkelte land avviker fra hverandre på flere punkter.

Det må imidlertid anses for påkrevd, at det ved gjennomføring av et felles

varemarked skaffes til veie ensartede regler på dette område. Det vil da være naturlig å legge den såkalte Brusselverdifinisjon til grunn.

Denne verdidefinisjon, som går in i en konvensjon undertegnet av bl. a. Norge, Sverige og Danmark, fastsetter varens normalpris som grunnlag for verdiansettelsen. Varens normalpris defineres som den pris, varen på det tidspunkt hvor tollene skal betales, ville kunne oppnå ved salg på det åpne marked mellom kjøpere og selgere som er uavhengige av hverandre. Normalprisen henføres til det sted, hvor varen kommer til innførselslandet, slik at alle utgifter ved salg og levering av varen på dette sted går inn i tollberegningens verdien. Omregningen fra fremmed valuta skal skje etter valutakursen i innførselslandet på fortollingspunktet.

I en note som er knyttet til Brusseldefinisjonen, anbefales det at en i praksis i størst mulig omfang baserer tollberegningens verdien på den pris som er betalt eller skal betales (fakturaprisen).

Det har fra forskjellige sider vært rettet kritikk mot Brussel-konvensjonens forslag. Det har især vært anført at det må anses for mest praktisk at den faktisk betalte pris prinsipielt nyttes som verdigrunnlag, slik at «normalprisen» bare får betydning i spesielle tilfelle, f. eks. når det ikke foreligger noen pris på varen.

Til tross for at det er på det rene at Brusseldefinisjonen lider av visse svakheter, mener Utvalget likevel at det er naturlig at denne definisjon legges til grunn ved utarbeidelsen av felles verditollbestemmelser i de nordiske land, blant annet fordi definisjonen på forhånd er godkjent som tollberegningens grunnlag i flere andre europeiske land og etterhånden antakelig vil bli satt i verk i et ytterligere antall land.

2. Fastsettelse av tollberegningens vekten.

Nå gjeldende bestemmelser.

Danmark.

Når en vare fortolles etter vekt, er det varens nettovekt som legges til grunn for tollberegningen.

Ved nettovekt forstås selve varens vekt uten innpaktning. Dog regnes visse emballasjegenstander og omslag (f. eks. detaljsalgspakninger og enkeltomslag av papir) med til nettovekten.

Ifølge toll-loven foretas veiing, måling, gradering og lignende undersøkelser av varens mengde av tolloppsynet, men den nødvendige arbeidskraft må bekostes av fortolleren.

Nettovekten finnes enten ved virkelig å undersøke varens vekt eller ved å trekke fra bruttovekten en fastsatt prosent alt etter emballasjens art. Det er imidlertid i visse tilfelle anledning til å bestemme vekten etter prøveveiing eller etter faktura m. v.

Finland.

Toll-loven inneholder følgende grunnregler:

§ 83.

Hvis toll skal betales etter vekt, legges varens nettovekt til grunn for tollberegningen hvis ikke annet er særskilt bestemt.

Tollreglementet inneholder følgende bestemmelser om fastsettelse av varers vekt:

§ 105.

1. Ved varers fortolling etter vekt fastsettes denne brutto eller netto.
2. Bruttovekten finnes ved veiing, men kan, når varemottakeren ønsker eller godkjenner det, etter tolltjenestemannens skjønn også fastsettes ved prøveveiing eller på annen måte som uten å forringe Statens interesser medfører lettelser ved fortollingen.
3. Nettovekten finnes enten ved veiing av varen uten emballasje eller ved at vekten av emballasjen trekkes fra bruttovekten på vilkår som er anført i § 106, men kan, når mottakeren ønsker det eller godkjenner det, etter tolltjenestemannens skjønn også finnes ved prøveveiing eller på annen måte som nevnt i punkt 2.

Fortolling eller bruttovekt.

§ 107.

1. Skal emballasjen helt eller delvis regnes med i varens vekt, angis dette i tolltariffen. Ytre emballasje som åpenbart bare er ment som beskyttelse for varen under transporten, regnes imidlertid ikke med i den tollpliktige vekt hvis ikke annet er særskilt bestemt.
2. Innføres varer av forskjellig slag, pakket i en og samme emballasje, og skal noen av disse varer fortolles inklusive vekten av emballasjen, legges vekten av hele fellesemballasjen til vekten av denne vare.
3. Forekommer det ulike varer i samme pakning, og flere av disse skal fortolles etter bruttovekt, legges vekten av emballasjen til vekten av den vare som veier mest.

I tolltariffen angir bokstaven «P» at både den indre og den ytre emballasje skal regnes med i varens tollpliktige vekt, mens «p» angir at bare den indre emballasje skal regnes med i vekten. Ytre emballasje er f. eks. tonner, kar, jernfat, bokser, kurvflasker, kar av leire eller stein, sekker, kasser, kurver og annen større emballasje. Som indre emballasje anses bl. a. etuier, esker, futteraler, flasker, bokser, krukker, tuber, metallfolier, tøy, papir og papp. Hvis det indre emballasje er flerdobbelt, regnes alt materiale som finnes innenfor det bestemte pakningsområdet med i den tollpliktige vekt. I denne vekt regnes også med

mellomblad, innleggskiver og annet innlegg. Som innlegg anses ikke jernstaver med kroker som tøy med flor blir hengt opp på for å beskyttes under transporten, heller ikke tromler som elektriske ledninger eller kabler blir kveilet opp på.

Emballasje som varen ankommer i til tollområdet, er tollfri hvis den ikke skal inkluderes i varens tollpliktige vekt eller utgjør en selvstendig handelsvare (jfr. 3 tollfrihetsbestemmelser i toll-lovens § 90, 1–5).

Tollreglementet har følgende bestemmelser om tarabergening:

§ 106.

1. Finnes nettovekten ved at vekten av emballasjen trekkes fra bruttovekten, regnes dette fradrag eller denne tara ut enten etter en taratariff som er fastsatt av Finansdepartementet eller som er bestemt i punkt 2 nedenfor.
2. For varer hvis nettovekt ikke blir bestemt ved veiing og hvor tara ikke er fastsatt i taratariffen eller innføres i annen emballasje enn den som er bestemt i taratariffen, beregnes tara etter følgende prosenter av bruttovekten:

for emballasje av vev	1,5 %
for emballasje av dobbelt vevnad eller enkel matte eller enkel fletting	3 %
for emballasje av jernblikk, f. eks. esker, flasker, kasser og bokser ..	10 %
for kasser eller fat av tre som inneholder varer i fast form	12 %
for fat av tre, inneholdende flytende varer	17 %
for fat av jern	18 %
for esker eller flasker av bly, jern eller kopper	20 %
for flasker av glass samt for krukker eller pletter av leire	40 %

3. Varemottakere som ikke er tilfreds med den tara som er regnet ut i henhold til punkt 1 og 2 ovenfor, har anledning til å få fastslått varens nettovekt hvis varepartiet består av flere kolli av samme slag ved å fastsette taraen for dette ved tømning av så mange kolli som tolltjenestemannen anser nødvendig for å bestemme taraen. Varemottakeren må imidlertid i slike tilfelle vente slik at denne ekspedisjon kan utføres uten at andre for-
tollinger blir oppholdt.
4. Hvis anvendelsen av taratariffen skulle vise seg å gi vareeieren en åpenlys fordel, skal tolltjenestemannen regne ut varens nettovekt i henhold til punkt 3 foran.

Den tariff som er nevnt i punkt 1 er fastsatt av Finansdepartementet den 15. desember 1938. Den omfatter hundre og femti vareposisjoner med fortegnelse over beregnet prosenttara for den vanligste emballasje som forekommer i handelen.

I tilknytning til bestemmelsen i punkt 3 har den sentrale tolladministrasjon

fattet en prinsippbeslutning hvoretter den tara som er beregnet i henhold til taratariffen ikke kan overstige den faktiske tara med mere enn 10 %.

N o r g e.

Når varer skal fortolles etter vekt, forstås herved nettovekt hvis ikke noe annet er bestemt. Nettovekten finnes i alminnelighet ved å veie varen brutto og trekke taraen fra.

Taraen fastsettes etter veiing eller beregnes ved å nytte de fastsatte tarapro-senter for fustasjer, kasser, sekker m. v. Hvis fortolleren eller tolloppsynet finner at de fastsatte prosenter ikke er passende for anledningen, blir emballasjen tatt av og veiet. Hvis emballasjen er veiet etter fortollere ns begjæring, kan han ikke etterpå forlange å få benyttet den fastsatte taraprosent.

Fakturaens nettovekt blir vanligvis godtatt uten kontrollveiing når varen svarer særlig lav toll f. eks. stangjern, o. l. For øvrig kan nettovekten fastsettes ved kontrollveiing av en større eller mindre del av et parti av ensartede kolli og varer.

For varer som skal fortolles med nærmeste innpakning, gis bare tara for den nødvendige ytre emballasje så futastasjer, kasser o. l.

Inneholder pakningen varer som dels skal fortolles med nærmeste innpakning og dels netto, gis bare tara for den forholdsmessige andel av emballasjen.

Det kan gis tara for varer som på grunn av sjøskade er gjennomtrukket med vann. For varers tilfeldige større fuktighet gis det derimot ikke tara.

S v e r i g e.

Vekttoll beregnes ifølge det som er bestemt ved vedkommende rubrikk i tolltariffen etter brutovekt, virkelig (ren) nettovekt, legal nettovekt (= bruttovekt med fradrag av fastsatt taraprosent) eller virkelig nettovekt med tillegg av spesiell emballasje (esker, papir, stoff, flasker og lignende, men vanligvis ikke ytre emballasje).

Vekten bestemmes i praksis i stor utstrekning med støtte av foreviste dokumenter.

Etter forslag av tolltariffkomiteén av 1952 skal vekttoll beregnes etter nettovekt hvis ikke annet er bestemt for enkelte varers vedkommende. Bestemmelse om annen beregningsmåte er foreslått vesentlig for hermetikkk og sukker-varer (konfektyrer) for hvilke toll foreslas beregnet etter vekt inklusive eventuell forekommende detaljhandelsemballasje.

K o n k l u s j o n v e d r ø r e n d e f e l l e s r e g l e r.

Da bare forholdsvis få av de varer som omfattes av planen for et fellesmarked, tenkes belagt med vekttoll, har spørsmålet om ensartede regler for vektansettelse bare begrenset rekkevidde.

Det vises for øvrig til bilag I der det går fram av tariffens enkelte posisjoner hvilken vektberegningssmåte som er nyttet ved fastsettelse av den foreslåtte tollsats for vedkommende vare, og som følgelig skal nyttes ved beregning av toll.

I de tilfelle hvor tollene skal beregnes etter vekt inklusive emballasje, bør som hovedregel bare emballasje som vanligvis brukes i detaljsalg, gå inn i varens tollpliktige vekt.

3. *Tollgodtgjørelse.*

På avgjørende punkter er det temmelig stor forskjell mellom gjeldende bestemmelser om ytelse av tollgodtgjørelse i Danmark, Finland, Norge og Sverige.

I vedlagte bilag er det gjort nærmere rede for gjeldende regler i Danmark, Norge og Sverige. Gjeldende regler om ytelse av tollgodtgjørelse i Finland svarer i det store og hele til gjeldende regler i Sverige.

I tilknytning til redegjørelsene for de någjeldende regler er det videre skissert opp forslag til retningslinjer for utformingen av ensartede regler for ytelse av tollgodtgjørelse i de nordiske land.

I denne forbindelse skal det særlig gjøres oppmerksom på at visse prinsipielle ulikheter i bestemmelse om ytelse av skipsbyggingsgodtgjørelse er av næringspolitisk karakter, og således faller utenfor rammen for denne undersøkelse av tolladministrative problemer.

4. *Tollfrihetsbestemmelser.*

I en del tilfelle hvor varer ifølge tariffen er belagt med toll, kan det være behov for at tollene under visse omstendigheter kan settes ned eller helt falle bort.

Bestemmelsene om dette kan enten være tilføyd i tariffens enkelte posisjoner — noe som vanligvis er tilfelle når regelen bare tar sikte på helt spesielle varer eller varegruppers tariffmessig sett — eller utformet i tilknytning til hele tariffen. Det sistnevnte vil i alminnelighet forekomme når det gjelder bestemmelser som tar sikte på bestemte anvendelser av en rekke tariffmessig mer eller mindre forskjellige varer.

Når det gjelder den første art av tollfrihetsbestemmelser er det under drøftelsen av den felles nordiske tolltariff spesielt satt fram ønsker om adgang til å gjennomføre tollfrihet for maskiner som ikke er gjenstand for framstilling i vesentlig utstrekning innen det nordiske området, samt for visse kjemikalier som også for det meste må kjøpes utenfra. Denne adgang tenkes fastlagt i en hjemmel til administrativt å suspendere tollplikten når nevnte varer eller varegrupper tariffmessig sett — eller utformet i tilknytning til forutsetninger er til stede.

Det kan framheves at det her dreier seg om et felt som i praksis vil inneholde betydelige administrativt vansker. I hvert enkelt tilfelle må det slås fast om forutsetningene med hensyn til produksjonsforholdene innen området faktisk er oppfylt. I tillegg til dette må det antas at administrasjonen ofte vil måtte foreta en vanskelig avveining av motsatte produsent- og importørinteresser.

Til tross for de innvendinger som ut fra disse synspunkter kan rettes imot å innføre slike fullmakter til administrasjonen i toll-lovgivningen, kan det ikke ses bort fra at det vil være mulig å gjennomføre bruken av slike fullmakter til administrasjonen på en forsvarlig måte — i hvert fall når de begrenses til de vareområder som er nevnt foran. Det foreligger allerede erfaring for at man både i Norge og Finland har vært i stand til å administrere en slik bestemmelse innen maskinområdet — den såkalte maskinanmerking. Utvalget vil imidlertid ikke unnlate å gjøre merksom på at vanskene i administrasjonen vil øke når fullmakten skal gjelde for mer enn et enkelt land. Så vel konstatering av de faktiske forhold som vurdering av eventuelle interessemotsetninger vil da bli vanskeligere.

Mens tollfrihetsbestemmelser av nevnte art vedrørende bestemte varer eller varegrupper ifølge sakens natur må være fullstendig like for hele fellesmarkedet, er det bare nødvendig at de generelle tollfrihetsbestemmelser som knytter seg til tariffen, er like, når det gjelder bestemmelser av egentlig erevervsmessig karakter. Bestemmelser om tollfri innførsel av f. eks. brudeutstyr, arvegods og lignende behøver derimot ikke å være like.

Ved gjennomgåelsen av de någjeldende generelle tollfrihetsbestemmelser i hvert av de deltagende land har Utvalget funnet at reglene iallfall når det gjelder nedennevnte områder, bør være helt like eller i det vesentlige de samme:

- verktøy, instrumenter, redskaper og lignende som reisende håndverkere eller kunstnere nytter til utføring av sitt håndverk eller sin kunst,
- proviant og andre fornødenheter samt inventar, som føres med av skip, luftfartøyer og spisevogner,
- inventagjenstander tilhørende forulykkede fartøyer; vrakgods av liten verdi,
- vareprøver og mønstre med ingen eller ubetydelig handelsverdi,
- emballasje innført sammen med varer,
- ledig, brukt emballasje som returneres fra utlandet,
- varer som gjeninnføres i uforandret stand,
- trafikkfly til bruk i rutefart samt deler og utstyr til slike,
- bakkeutstyr til flyplasser; varer til bruk ved aktuelle rednings- og bergingsforetagender (i forbindelse med luftfart),
- varer til reparasjon eller komplettering,
- varer til komplettering eller emballering av eksportvarer,
- varer til forevisning som prøver eller mønstre eller til utstillingsformål,

varer til bruk som modeller eller maleverktøy for eksportvarer,
varer til bruk ved konkurranser, teater- og sirkusforestillinger og lignende,
varer til prøving,
varer til prøving av eksportvarer,
film som viser importvarers beskaffenhet,
maskiner, redskaper m. v. som innføres midlertidig samt lokomotiver og
jernbanevogner som leies i utlandet av jernbaner,
varer fra reparasjon eller bearbeiding i utlandet,
varer som er tilvirket eller tilveiebragt på havet eller på ubebodde polar-
strekninger,
varer som er tilvirket på Svalbard og Jan Mayen samt Færøyene og
Grønland,
våpen, ammunisjon m. m. som innføres av militære myndigheter til bruk
for disse,
varer som ødelegges ved uhell innen de har forlatt tollvesenets ansvars-
område.

5. *Opplagsbestemmelser.*

Nå gjeldende bestemmelser.

Danmark.

Varer som kommer fra utlandet kan legges inn på transittopplag i offentlig eller privat pakkhus, på pakkhusopplag i privat pakkhus eller på frilager eller i frihavn, hvis de ikke fortolles ved ankomsten. Varer som er berettiget til det, kan dessuten legges på kredittopplag.

Ved innlegg av varer på et av disse opplag blir betaling av tollens utsatt til varene tas ut av opplagene for å brukes i tollinnlandet.

Varer som legges inn på transittopplag eller pakkhusopplag, ligger under tollvesenets verge eller under tollvesenets lās slik at opplagshaveren er uten rådighet over varene. Varene kan normalt bare ligge på disse opplag i inntil 1 år fra innleggelsesdagen.

Varer som legges inn på frilager eller i frihavn utleveres til opplagshavernes frie rådighet. Frilagre finnes for tiden i København i en særskilt frilagerbygning og i 7 større provinsbyer, hvor de er innrettet i forbindelse med tollstedenes bygninger. Frilagrene er underlagt tollvesenets kontroll, og varer kan bare tas ut mot betaling av toll eller føres over til annet tollfritt sted under tollkontroll. Av frihavner finnes det bare en som er innrettet i København. På frilagrene må det ikke finne sted noen egentlig industrivirksomhet, men derimot kan dette skje i frihavnen. Virksomheter som fremstiller varer av tollpliktige materialer hvor varene enten er tollfrie eller lavere beskattet enn de råstoffer som er brukt, tillates imidlertid ikke i frihavnen. Det er ingen frist for den tiden varene kan ligge på frilager.

Ved de tollsteder hvor det ikke finnes frilagre, kan lokale handlende leie

et lokale i tollbodbygningen som kan nyttes til oppbevaring av visse varer til forsyning av fartøyer av uberiktigede varer, f. eks. spirituosa, tobakkvarer, sjokolade, kaffe, te m. m. Slike lagre kalles ompakningslagre, og innleggeren kan her få tillatelse til å pakke varene fra større til mindre pakninger under oppsyn av tollvesenet.

Ved innlegging på kredittopplag blir varene levert ut til opplagshaverens frie rådighet. Tollen for varer som legges inn på kredittopplag, forfaller først til betaling når varene ikke kan påvises ved de kvartalsmessige avregninger. Varer som fortolles etter verdi, kan imidlertid ikke ligge på opplaget mer enn 1½ år. Tollvesenets sikkerhet består bare i en 1. prioritets panterett i varene, dessuten har tollvesenet fortrinnsrett i opplagshaverens eventuelle konkursbo.

For selskaper med begrenset ansvar kreves det imidlertid at det stilles betryggende sikkerhet for tollene på de varer som ligger på kredittopplag.

Adgangen til kredittopplag er bare begrenset til en del bestemte varegrupper, f. eks. vin, brennevin, glass, kaffe, tobakk, krydderier, metervarer, metallplater, ris, te, m. v.

F i n n l a n d.

I Finnlands gjeldende toll-lov forutsettes 3 forskjellige tollopplag, nemlig:

- a. alminnelig tollopplag i lagerrom. inntreppet i samsvar med det som er bestemt for alminnelig opplagssteder som har rett til å utstede garantier,
- b. private tollopplag hvor opplagshaveren nytter eget eller leid lokale eller skaffer seg lagerplass på pakkehus som er felles for flere opplagshavere, samt
- c. transittopplag i lagre som er overlatt til alminnelig bruk av trafikanter for dette formål.

Nevnte tollagre kan med samtykke fra tollstedet opprettes i byer hvor det er tollsted. Dessuten kan også opprettes tollagre i andre kommuner som får bevilgning til dette i statsråd (regjeringen).

Tollopplagsrommene skal holdes under tollvesenets lås og ha en slik beliggenhet at tilsyn fra tollvesenets side ikke byr på vanskeligheter, og bygningsmåte og beliggenhet må være slik at de gir nødvendig sikkerhet mot innbrudd, brannfare og vannskade. Med sikte på dette skal rommene undersøkes av tollmyndighetene før de tas i bruk. Hvis rommene er overlatt til denne anvendelse av kommunen, er denne berettiget til å kreve inn leie av rommene.

For ovennevnte tollagre gjelder i alminnelighet at ufortollete varer kan legges inn i hele kolli i den hensikt at de senere enten omsettes på det frie marked, sendes ufortollet til annet innenriks sted eller gjenutføres.

På alminnelig tollager og transittopplag skal varene legges inn slik som de er kommet til landet og uten at kalliene blir åpnet. Utydelige merker bør likevel fornyes og omslag repareres. Tollfrie varer kan ikke legges inn på slike lagre.

På privat opplag kan bare legges inn tollpliktige varer som først bør tariffes. Dette blir attestert når varen tas ut hvis det ikke i mellomtiden har vært tariffendringer. I tilfelle må ny tarrifering foretas.

Opplagshaveren er tilkjent en alminnelig rett til å gi sine varer på tollagre nødvendig tilsyn og ta ut mindre prøver. Ompakking eller tapping av varer må bare skje for å hindre ødeleggelse av varene eller annen skade, dog slik at varer på alminnelig tolloplag fritt kan pakkes om, tappes, sorteres eller fordeles. Når det gjelder tolloplag og transittopplag skal varene tariffes ved uttak.

Foruten de nevnte bestemmelser som er inntatt i toll-loven, inngår i tollreglementet visse særbestemmelser vedrørende forskjellige tollagre. Således er det bl. a. bestemt at innlegg av varer på tollagre og uttak derfra samt den behandling som er nevnt ovenfor, skal foretas under oppsyn av tollvesenet. Med hensyn til opplagstiden er det bestemt at varer kan oppbevares på privat tolloplag høyst 3 år, på alminnelig tolloplag høyst 2 år og på transittopplag høyst 1 år. Hvis varen ikke blir tatt ut innen fastsatt tid, skal den selges på tollauksjon, eller i visse tilfelle etter avgjørelse av den sentrale tolladministrasjon, ødelegges eller også overlates veldedighetsinstitusjoner uten vederlag. For å kontrollere de varer som ligger på tollagre, er det bestemt at ettersyn skal foretas hvert år i 1. kvartal, og skriftlig ettersynsoppgave skal utarbeides.

I visse henseender kan frihavner og frilagre jevnføres med de tolloplag som er nevnt ovenfor. Varer kan legges inn og oppbevares også i frihavner og på frilagre. For tiden finnes hverken frilagre eller frihavner i Finland, selv om det finnes spesielle bestemmelser om disse i toll-loven og i tollreglementet. Med frilager forstås opplagssted til alminnelig bruk med et areal med bygninger og opplagssted, som er atskilt fra omliggende bygninger og områder ved tydelig avgrensning og spesielle tollvaktbestemmelser. Med frihavn menes et havneområde med kaianlegg, opplagssteder og bygninger, avgrenset og atskilt fra det øvrige tollområdet ved spesielle tollvaktbestemmelser. Som det går fram av disse definisjoner er både frilager og frihavn i virkeligheten det samme, bare med den forskjell at frihavn må ha kaianlegg og derfor må ligge ved skipssiden.

Rett til å opprette og drive frilager og frihavn tilkommer staten, men regjeringen kan etter søknad gi slik rett til kommuner eller, etter anbefaling fra vedkommende kommune, til finsk aksjeselskap eller andelslag, hvor styremedlemmene er finske statsborgere. Når regjeringen gir slik tillatelse skal det fastsettes slike vilkår og forbehold som er nødvendige for å ivareta statens interesser. Spesielle regler samt avgifter for bruk av frilager eller frihavn skal også fastsettes av regjeringen. Særskilte bestemmelser om søknad om å opprette frilager eller frihavn, om besiktigelse, samt om visse restriksjoner vedrørende bruksretten, finnes dessuten i tollreglementet.

En komité som er oppnevnt av regjeringen utarbeider for tiden et forslag

om endring av toll-lovens og tollreglementets bestemmelser om tollagre. Forslaget er foreløpig på et forberedende stadium.

Etter det forslag som er nevnt ovenfor skal det bli fire ulike tollopplag, nemlig alminnelig tollopplag, privat tollopplag, provianteringsopplag og transittopplag. Tillatelse til å opprette tollopplag skal gis av den sentrale tolladministrasjon, og tillatelsen skal kunne begrenses til å omfatte bestemte varer. Den sentrale tolladministrasjon skal kunne kalle tilbake tillatelsen hvis en innehaver av alminnelig tollopplag krenker toll-loven eller bestemmelser som er utferdiget med hjemmel i toll-loven. Når det gjelder andre enn innehavere av alminnelig tollopplag, skal tillatelsen kunne tilbakekalles når det synes å være grunn for det.

Det vil forekomme to slag alminnelig tollopplag, hovedsakelig avhengig av hvordan de er innrettet. Det ene er såkalt warrantopplag, det andre blir tillatt opprettet av den sentrale tolladministrasjon som samtidig fastsetter betingelsene.

Proviafteringsopplag er nytt i finsk toll-lov. Det er beregnet på oppbevaring av ufortollet eller ubeskattet vare, til bruk som proviant for befal, mannskap og passasjerer ombord i fartøyer eller fly i utenriks fart. Varen skal tariffes ved innlegging på provianteringsopplag, og denne tariffing skal legges til grunn for debiteringen på samme måte som på private tollagre hvis varen forsvinner, skades eller brukes til annet enn proviantering. Innehavere av provianteringsopplag har plikt til å stille sikkerhet som svarer til de skatter og avgifter som hviler på varen, og hans ansvar for betaling av avgiftene er i prinsippet ubegrenset. Også for varer som ødelegges eller skades ved uhell skal toll og øvrige skatter og avgifter betales. Et så strengt ansvar tvinger opplagshaveren til å skjømte varene samvittighetsfullt og å tegne forsikring mot skade, men muliggjør på den annen side at tolloppsyn og tilsyn kan skje med støtte av bokføringen. Varen kan deles opp hvis leveransene til fartøyer og fly skulle forutsette det. Alkoholholdige drikkevarer skal oppbevares atskilt slik at oppbevaringsrommet kan låses og forsynes med tollvesenets lås.

Transittopplag skulle få en ny definisjon slik at varer foruten for gjenutførsel også skulle kunne legges inn for forsendelse fra et sted til et annet.

Etter forslaget er opplagshaveren pliktig til å føre bøker over varer på privat tollopplag og provianteringslagre. Av bøkene skal det gå fram både vareomsetning og foretatt inventering. Bokføringsoppgavene skulle opplagshaveren ha plikt til å gi tolladministrasjonen som også til bestemte tider kunne forlange fullstendig oppgaver. Nærmere bestemmelser skulle utferdiges av den sentrale tolladministrasjon.

I forslaget går også inn bestemmelser om betaling av kostnadene. Hvis oppretting eller drift av tollopplag medfører særskilte kostnader for tolloppsynet, skal opplagshaveren dekke disse utgifter.

Tollopplag skal holdes under effektivt tolloppsyn. Hvis tilstrekkelig sik-

kerhet for varens forvaring ikke kan gis ved bokføring, inventering eller annet lignende tilsyn, skal tollopplaget forsynes med toll-lås. Prinsippet om at toll-oppsyn kan skje på annen måte enn ved toll-lås og tolltjenestemann er således antydnet her.

En bør være merksam på at ovennevnte nye bestemmelser angående tollopplag ennå ikke er behandlet i sin helhet i nevnte komité, men bare i en seksjon oppnevnt av komitéen.

N o r g e.

Varer som ankommer fra utlandet skal, i den utstrekning de ikke straks tollekspederes, normalt legges inn på tollbodens pakkhus eller opplagssteder. De kan også angis til innleggelse på frilager eller transittopplag. Visse vare-sorter kan dessuten tas på kredittopplag.

Felles for disse opplagsformer er at importøren får henstand med betaling av toll i den tid varene kan bero på opplaget. For varer som ikke tas på opplag kan tollkassereren tilstå kreditt for toll og avgifter inntil utgangen av den måned hvori tollbehandlingen har funnet sted, eventuelt mot garanti-stillelse.

A d f r i l a g e r. Frilager kan enten være til alminnelig bruk eller opprettet i eller utenfor tollstedene til bruk alene for enkelte bestemte personer, forretninger eller bedrifter. I begge tilfelle meddeles tillatelse til opprettelse og drift av dem av Kongen. På frilager kan innlegges alle slags utenlandske så vel ufortollede som fortollede og tollfrie varer samt innenlandske produkter og tilvirkninger som aktes benyttet på lagret til blanding eller bearbeidelse med andre varer. Med Tolldepartementets samtykke kan også innlegges innenland-ske produkter mot godtgjørelse av betalt toll eller tilvirkningsavgift. Det er ingen frist for hvor lenge varene kan ligge på frilager.

A d t r a n s i t t o p p l a g. Transittopplag kan også være til alminnelig be-nyttelse, men alminnelig transittopplag er for tiden ikke opprettet. Derimot finnes mange private transittopplag i og utenfor tollstedene til bruk for bestemte firmaer. Opplagsfristen for transittopplagsvarer er 2 år, men fristen kan for-lenges av Tolldepartementet. Mens varene ligger på transittopplag kan de ikke underkastes annen behandling enn den som er nødvendig for å hindre bedervelse og lekk eller for å vedlikeholde innpakninger og merker, medmindre Tolldeparte-mentet samtykker.

Varer på frilager eller transittopplag ligger under tollvesenets lås, men under opplagshaverens ansvar. Han er også ansvarlig for toll og avgifter av varene, med mindre Tolldepartementet fritar ham herfor.

A d k r e d i t t o p p l a g. Rett til kredittopplag tilkommer i alminnelighet handelsberettigede samt håndverksdrivende, fabrikanter og verkseiere for så vidt angår varer som anvendes i deres bedrift eller som de handler med. Opp-lagsfristen er 1 år. Staten har 1. prioritets panterett i varene og de derav til-

virkede produkter som finnes i opplagshaverens besiddelse, samt prioritet i hans konkursbo for kredittopplagstollen. Stortinget fastsetter under behandlingen av tariffproposisjonen hvert år hvilke varer som skal kunne tas på kredittopplag, og hvilke minimumskvanta som skal gjelde for hver enkelt varesort. Kredittopplagsinstitusjonen er nå lite anvendt i Norge, og har — bortsett fra for mineralske oljer og råtabakk — liten betydning. For tiden er det bare tørrede frukter, dyre- og planteoljer, mineralske oljer, vaselin- og vogns mørelse, ris, te, råtabakk og glykose som kan tas på kredittopplag.

Sve r i g e.

Varer som kommer fra utlandet, kan uten å pålegges toll eller andre avgifter, legges inn på tollopplag, transittopplag, provianteringsfrilager eller tobakkskattelager.

På tollopplag kan bare legges inn varer som er belagt med toll eller andre avgifter, mens det på transittopplag bare kan legges inn stykkgoods som ikke åpenbart er tollfritt. Varene oppbevares på tollopplag (privatlager) under både tollvesenets og opplagshaverens lås, men på transittopplag (som regel offentlig pakkehus) bare under tollvesenets lås. Oppbevaringstiden på tollopplag må ikke overskride fem år og på transittopplag ikke 1 år. Varer som legges inn på tollopplag, kan pakkes om og fordeles i flere kolli i forbindelse med tarifferingen, mens varer som legges inn på transittopplag, skal legges inn i samme stand som de er innført og uten å åpne emballasjen. Mens varene ligger på tollopplag eller transittopplag, må kolliantall, emballasje og beskaffenhet ikke forandres. Nærmere ettersyn eller prøvetaking kan bare foretas av varer som ligger på tollopplag. Ved fortolling fra tollopplag gir tollvesenet mot sikkerhet eller garanti førtifem dagers kreditt for toll og andre avgifter hvis summen av disse beløper seg til minst ett hundre kroner, og ett hundre og fem dagers kreditt hvis summen av avgiftene beløper seg til minst fem hundre kroner.

Provianteringsfrilager er beregnet på tollpliktige varer som føres inn fra utlandet for proviantering og utrusting av fartøyer og fly i utenriks fart. Varene oppbevares på eierens lager under dennes lås, dog skal alkoholholdige drikkevarer oppbevares også under toll-lås. For de avgifter som påhviler varen, skal det stilles garanti før innleggingen. Tollavgiftene avskrives i den utstrekning som varene blir levert ut til proviantering av fartøyer og fly. Den som vil legge varer inn på provianteringsfrilager, skal på forhånd søke om tillatelse til å opprette et slikt lager hos den lokale tolladministrasjon.

På tobakkskattelager kan den, som har fått tillatelse av den sentrale tolladministrasjon, legge inn tobakksvarer, innført fra utlandet i påvente av salg. Varene oppbevares på eierens private lager under så vel eierens som AB Svenska Tobaksmonopolets lås. Varer som ligger på tobakkskattelager, kan tas ut i delpartier, men detaljpakninger må ikke forandres. Av varer som tas ut til innenlands bruk skal det betales avgift etter foreskrevne regler.

Konklusjon vedrørende felles regler.

Når en ser bort fra den gjeldende kredittopplagsordning i Norge og Danmark, viser de gjeldende opplagsbestemmelser i de fire land sannsynligvis ikke slike prinsipielle ulikheter at det nå anses for påkrevet, av hensyn til gjennomføring av et nordisk fellesmarked, å foreta avgjørende endringer i de bestående systemer, som til en viss grad skyldes de spesielle lokale forhold.

Til spørsmålet om hvorvidt den bestående kredittopplagsordning skal oppheves eller om en tilsvarende ordning også skal innføres i Sverige og Finland, kan bemerkes at kredittopplagsordningen bare gjelder for visse varer. Importører som forhandler ikke-kredittopplagsberettigede varer, avskjæres således fra å oppnå de fordeler som kredittopplaget gir. Denne ulikhet ville en kunne avhjelpe ved at det i Danmark og Norge ble gjennomført et system som svarte til den svenske kredittordning til avløsning av kredittopplagsordningen. Det ville da åpnes adgang til en viss tollkreditt mot å stille garanti.

6. Deklarasjonsplikt.

De nå gjeldende bestemmelser.

Danmark.

Fortolleren skal vanligvis avgi en tollangivelse for varer som ønskes fortollet.

For varer som ikke blir tollbehandlet på tollvekt (d.v.s. utenfor «veierbod»), skal tollangivelsen være forsynt med fullstendige opplysninger om varenes art og mengde. For verditollvarers vedkommende, skal tollangivelsen dessuten inneholde opplysninger om varenes verdi og innkjøpsdato.

Når varene tollbehandles på tollvektene (i «veierbodene») er det ikke pålagt fortolleren å gi nevnte opplysninger på forhånd. Hvis det viser seg under tollbehandlingen at sendingen inneholder verditollvarer, må fortolleren forsyne angivelsen med opplysninger om art, mengde, verdi og innkjøpsdato før tollbehandlingen fortsetter. Hvis tollbehandlingen foregår bare ved undersøkelse av enkelte kolli (stikkprøver) må også fortolleren forsyne angivelsen med nærmere opplysninger om varenes art og mengde.

Angivelsen skal dessuten, foruten de opplysninger som allerede er nevnt, også inneholde slike spesielle opplysninger, som måtte være foreskrevet som følge av særbestemmelser i tolltariffen om tariffing av visse varer eller som følge av særskilte bevillinger om tollfri innførsel, tollgodtgjørelse, varers adgang til kredittopplag eller lignende.

Det bemerkes at angivelsen også skal inneholde opplysninger som er nødvendige for den innenlandske beskatning av varene.

Finland.

Hovedregel angående deklarasjonsplikt finnes i toll-lovens § 7 som omfatter både transportmidler og varer. Bestemmelsen lyder: Enhver som bringer transportmidler eller varer til eller fra landet, skal angi transportmidlet og de varer som medbringes, til klarering. Lignende meldeplikt påhviler også den som har rett til å disponere varer som føres inn eller skal føres ut av landet. Den meldepliktige skal også avgi nødvendige oppgaver om transportmiddel og varer til statistikken.

I toll-lovens § 140 fastsettes straff for ansvarshavende eller fører av transportmidler for å ha unnlatt å utføre meldeplikten for kjøretøy eller varer. Hvis vareeiere forsettlig angir varen uriktig til fortolling (toll-lovens §§ 141–142) gjør han seg skyldig i tollsvik.

Deklarasjons- eller meldeplikten er således delt. Den påhviler

- 1) dels ansvarshavende eller fører for transportmidlet med plikt til å anmelde transportmiddel og last ved ankomst til landet og ved utreise, og
- 2) dels varemottakeren med plikt til å melde for tollvesenet gods som han har hentet eller latt hente til landet eller har til hensikt å føre ut.

Det finnes en mengde spesielle bestemmelser både i tollloven og tollreglementet om pliktene i disse tilfelle for ansvarshavende eller for fører av transportmiddel. Hovedprinsippet er at transportmidlets ansvarshavende umiddelbart etter ankomsten til landet har å melde seg på tollboden og gi nødvendige oppgaver om reise, transportmiddel og last. Det skal forevises dokumenter som vedrører transportmidlet og lasten. Denne meldeplikt kan rubriseres som innkomne meldinger.

Før det tas last ombord i fartøy og fly skal det innhentes tillatelse til det. Ansvarshavende skal derfor melde seg på tollboden. Når fartøyet er klart til avgang her fra landet, skal ansvarshavende eller fører avgi utgående melding, dvs. avgi detaljerte oppgaver til tollboden over fartøyet og dets last samt over den påtenkte reise.

Dette skal avgis skriftlig når det gjelder inn- og utgående fartøyer som fører last, og muntlig for andre.

Om varemottakeres deklarasjonsplikt.

Ved hjelp av innkommet melding fra ansvarshavende eller fører for fartøyet kan tollboden danne seg et et noenlunde klart bilde av hvordan varene er kommet til landet, samt mengden av de forskjellige slag. Derimot er det ikke alltid fullt klart hvem varen tilhører. Varen skal angis til fortolling innen fastsatt tid. Ellers blir den solgt etter foranstaltning av tollvesenet. Tollbehandlingen, dvs. både den direkte fortolling, overføring til tollager og gjenutførsel, forutsetter en aktiv handling fra varemottakerens side. Han er visselig forpliktet til å fortolle sine varer, men han kan ikke tvinges til det. Med varemottaker forstås den der som eier eller ellers er berettiget til å disponere over

varen eller bestemme over denne. I henhold til toll-lovens § 61 plikter den som ønsker å disponere over varer som er ankommet til landet, å avgi varemelding til tollboden for å tollbehandle varen. Den sentrale tolladministrasjon har fastsatt forskjellige formularer for forskjellige sorter av varemeldinger. Varemeldinger skal skje skriftlig. For reisegods- og postsendinger er imidlertid muntlige meldinger tillatt. Varemeldingen skal inneholde opplysninger om det transportmiddel som varen er innført med, sted hvorfra ankommet, kollienes merke og nr., antall og slag samt opplysninger om selve varen og i hvor stor mengde den er innført. Til varemeldingen skal vanligvis legges faktura eller annen oppgave over varens verdi, samt også om de øvrige omstendigheter som er nødvendige for beregning av avgiftene. Samme varemelding kan ikke inneholde opplysninger om varer som ankommer med forskjellige transportmidler.

Varemelding kan vanligvis ikke tas tilbake. Tollboden kan dog etter omstendighetene tillate dette under forutsetning av at toll ikke er betalt, at varene ennå er i tollvesenets varetekt samt at tilbakebetaling av meldingen ikke er gjort i svikefull hensikt.

Av praktiske grunner er det bestemt at jernbanen og postverket har plikt til å tollbehandle for mottakerens regning varer som er kommet til landet gjennom nevnte institusjoner. Fullmakten til dette for disse helt offentlige institusjoner finnes i tolllovens §§ 43 og 48. Slike institusjoner er berettiget til å kreve opp avgift for sitt oppdrag.

Etter tollreglementets § 40 skal også eksportmelding avgis skriftlig og denne skal inneholde samme opplysninger som importmeldingen, og ett eksemplar av fakturaen skal legges ved.

N o r g e.

Importørene må angi hvordan varene er kommet til landet, pakningenes art, antall, merker, nummer og for uinnpakkede varer disses art og mengde, jfr. bl. a. toll-lovens § 43.

For verditollvarer må avgis en spesiell erklæring om verdien, omkostninger etc. For så vidt angår deklarereringen av varenes art så har det vært alminnelig å bare angi begrep som konfeksjon, manufaktur, verktøy, maskingods o. l.

S v e r i g e.

Hvis varer ønskes angitt til fortolling skal – bortsett fra varer som angis til fortolling gjennom postverket – varemottakeren avgi en inngående varemelding til tollvesenet, ført opp på fastsatt blankett.

Ved direkte fortolling av postsendinger av adressaten kan postmeldeseddel anses som inngående varemelding.

Når det gjelder private sendinger som er kommet med jernbane eller fly,

kan fraktbrev eller kvittering for betalt frakt m. m. forsynt med tilbørlig påtegning om at varen uten hindring kan leveres ut, anses som inngående varemelding.

Inngående varemeldingsblankett inneholder opplysninger om varemottaker, kollienes merke og nr., antall, salg og konossementnummer, handelsbetegnelse på varene, kvantum, statistisk verdi, innkjøps- og opprinnelsesland samt på hvilken måte varen er innført og hva den skal angis til.

Ved tollbehandling av varer som svarer verditoll eller annen innførselsavgift hvor fastsetting av verdi for beregning av avgiften er nødvendig, skal varemottakeren avgi gjenpart av faktura. Hvis en slik gjenpart ikke er tilgjengelig, skal det avgis en bekreftet avskrift av forevist originalfaktura. Hvis det ikke foreligger noen tvil om verdioppgavens riktighet, er det ikke nødvendig å avlevere faktura for verditollvarer hvis verdien ikke er over to hundre kroner.

Til bekreftelse av verdien av uskadd vare skal varemottakeren så vidt mulig forevise frakt- og forsikringsdokumenter samt spedisjonsregning og på forlangende legge fram forretningskorrespondanse og andre dokumenter som anses nødvendige for bekreftelse av verdien.

Riktigheten av de opplysninger som varemottakeren avgir angående verdien av varer skal, hvis det forlanges, bekreftes av ham selv, eller, hvis han ikke er kjøper av varen, ved en skriftlig erklæring på ære og samvittighet av kjøperen.

Hvis toll ifølge særskilte bestemmelser eller anmerkning i tolltariffen ikke skal beregnes eller skal beregnes med lavere beløp eller etter annet grunnlag enn vanlig for vedkommende vare må det som regel avgis spesiell erklæring.

Er varens innførsel avhengig av tillatelse fra visse myndigheter, må denne forevises.

Konklusjon vedrørende felles regler.

Som det går fram av det som er anført foran er de någjeldende regler forskjellige fra land til land. En gjennomføring av ensartede regler ville derfor føre til atskillige forandringer i de hittil gjeldende forhold på dette felt, og ville trekke forandringer med seg på ytterligere områder på grunn av deklarasjonsbestemmelsernes sammenheng med straffeforskriftene. Det kan heller ikke ses helt bort fra at felles deklarasjonsbestemmelser ville kunne føre med seg krav om at selve de ytre forhold i forbindelse med tollbehandlingen måtte gjøres mer ensartet.

Under disse omstendigheter har Utvalget, da felles deklarasjonsbestemmelser m. v. for øvrig ikke på forhånd kan sies å være nødvendige for å sikre en konkurransemessig likestilling av importørene i de respektive land, ment å burde anbefale at en foreløpig avventer om det i praksis skulle vise seg at vektige grunner måtte tale for fastsettelse av helt eller mer ensartede deklarasjonsbestemmelser. Hvis dette blir tilfelle, mener Utvalget at det ikke vil by på større vanskeligheter å oppnå enighet om slike felles bestemmelser.

Ensartede nordiske bestemmelser om tollgodtgjørelse.¹⁾

For å danne et felles nordisk tollområde forutsettes først og fremst ensartede tolltariffer i de nordiske land og tollfrihet landene imellom. For å forebygge at handelen under slike forhold går unaturlige og uønskede veier, kreves imidlertid dessuten ensartede regler innen visse andre deler av tollovgivningen. Således bør mulighetene for å oppnå tilbakebetaling av betalt toll være de samme i de forskjellige land. I det følgende skal belyses nærmere under hvilke forhold det kreves ensartede regler for tollrefusjon under gitte forutsetninger.

Tilbakebetaling av betalt toll, likestillet med dette er i det følgende fritagelse for belastet, men ikke betalt toll, kan ha sin grunn, enten i omstendigheter som er inntruffet før det er fattet beslutning om fastsetting av toll, eller i omstendigheter som er inntruffet senere. I det første tilfelle kan uttrykket indebitirestitusjon nyttes. Med dette forstås tilbakebetaling av toll som rettelig ikke burde være betalt. Den annen form for refusjon kan betegnes teknisk restitusjon. Med dette forstås tilfelle hvor tilbakebetaling skjer på grunn av at den, for hvis regning innførselen er skjedd, disponerer varen på en måte som etter gjeldende bestemmelser berettiger til tilbakebetaling (betegnes i Danmark og Norge som tollgodtgjørelse).

Når det gjelder indebitirestitusjon er det innlysende at en slik refusjon må kunne foretas. Hensikten med denne er bare å korrigere en beslutning om toll, slik at tollbeskatningen blir materielt riktig. Bestemmelsen om slik tilbakebetaling får følgelig bare formell betydning. Hvorledes disse formelle bestemmelser utformes i de forskjellige land, er i denne sammenheng uvedkommende, og denne form for tilbakebetaling behandles ikke nærmere her.

Den tekniske restitusjonen innebærer at varer på visse betingelser helt eller delvis fritas for den prisforhøyende faktor som toll, utgjør. Det kan diskuteres om det i det hele tatt er behov for denne form for tilbakebetaling. Her forutsettes imidlertid, i likhet med gjeldende bestemmelser, at mulighet for teknisk restitusjon i et visst omfang skal foreligge i de nordiske land. Bestemmelsene om slik tilbakebetaling må da ha samme materielle betydning i de nordiske land. Derimot synes det ikke å være nødvendig at behandlingsmåten ved tilståelse av tollrefusjon er den samme, men det synes på den annen side å være en fordel om dette skjer i store trekk, for på denne måte å oppnå større garanti for at de materielle reglene anvendes likt.

I det følgende skal en hovedsakelig behandle de materielle forutsetninger for innrømmelse av teknisk restitusjon.

¹ Utarbeidet av tollmyndighetene i Danmark, Norge og Sverige.

De tilfelle hvor teknisk restitusjon for tiden blir tilstått i Danmark, Norge og Sverige, kan henføres til en av følgende grupper:

- I. tilbakebetaling ved gjenutførsel av varer i foredlet stand,
- II. tilbakebetaling ved gjenutførsel av varer i uforandret stand,
- III. tilbakebetaling uten krav om gjenutførsel (subsidiert),
- IV. varer som er brukt i skipsbyggingsindustrien og flyindustrien (til dels subsidier).

Det synes praktisk å behandle disse grupper hver for seg.

I. Gjenutførsel av varer i foredlet stand.

1. Subjektet.

I Danmark er retten til tollrefusjon i prinsippet ikke begrenset til bestemte foretak eller næringsgrener, men gjelder generelt. Formalitetene er imidlertid ulike ved utførsel av landbruksprodukter, og ved utførsel av andre varer. I sistnevnte tilfelle kreves særskilt forhåndstillatelse (bevilling) fra tolldepartementet. Forhåndstillatelse meddeles for et bestemt foretak. Foruten muligheten for tollrefusjon finnes i Danmark mulighet for å legge varer på kredittopplag, hvor varene endog kan bearbeides. Toll belastes, men oppkreves ikke ved innleggelsen og ved gjenutførselen bortfaller kravet om toll. Aksjeselskaper samt personer med handelsbrev har rett til å legge varer på kredittopplag.

I Norge gjelder retten til tollrefusjon også uten uttrykkelig begrensning til visse næringsutøvere eller næringsgrener. Særskilt forhåndstillatelse (drawback-bevilling) meddeles av tolldepartementet, hvor retten i visse tilfelle begrenses til bestemt næringsgren eller bestemt vareslag. I andre tilfelle gis forhåndstillatelse til et bestemt foretak for angitte vareslag. I Norges finnes en kredittopplagsordning som svarer til den danske, men den har en meget begrenset anvendelse og det er under overveielse å oppheve ordningen.

I Sverige kan rett til tollrefusjon (industrirestitusjon) tilstås enhver næringsutøver som er redelig og finnes skikket. Rett til refusjon for mølleindustrien kan dog bare tilstås den som driver møllebedrift, men denne refusjonsform har nå ingen praktisk betydning, idet toll på korn er bortfalt. Særskilt forhåndstillatelse, som alltid gjelder et bestemt foretak og som regel omfatter hele dets virksomhet, utferdiges av generaltullstyrelsen. Kredittopplag finnes ikke.

Noen grunn til å begrense refusjonsmulighetene til bestemte næringsutøvere eller grupper av slike, skulle ikke foreligge. I prinsippet bør således enhver som har legitim interesse av det, kunne nyte godt av refusjonsordningen.

2. Objektet.

I Danmark, Norge og Sverige tilstås tilkakebetaling av toll for importerte råvarer som gjenutføres etter bearbeiding samt for de hjelpestoffer som er nyttet i eksportproduksjonen.

I samtlige tre land tilstås dessuten tollrefusjon for materiale som er gått tapt under utføring av arbeidet (materialtap, svinn).

Endelig kan det i Norge og Sverige tas med emballasje i den mengden som er refusjonsberettiget, i den utstrekning emballasjen har vært tatt med i den tollbare mengden ved innfortollingen.

I Danmark, Norge og Sverige praktiseres den regel at utførselsvaren skal være en virkelig handelsvare. Tollrefusjon tilstås således ikke ved utførsel av avfall etter produksjon av varer for innenlands forbruk.

Retten til å legge varer på kredittopplag i Danmark er begrenset til visse varer som er nevnt i tolltariffen. Tilsvarende gjelder i Norge, hvor bare et fåtall vareslag kan legges på kredittopplag.

Den tollgodtgjørelse som bør tilstås eksportøren, synes i prinsippet å burde omfatte alle de tollutgifter som har direkte sammenheng med den ferdige eksportvaren. Da det med hensyn til forbruk av hjelpestoffer er vanskelig å overholde kontrollen og da det for disse bare vil bli tale om små tollbeløp, kunne imidlertid hjelpestoffene muligens holdes utenfor refusjonsordningen. Tollrefusjon bør således tilstås for tollbelagte artikler av alle slag, inklusive med disse fortollet emballasje, som inngår i en ferdig eksportvare eller som har utgjort materialtap ved varens fremstilling, reparasjon, bearbeiding eller emballering.

3. Identitet mellom importvare og eksportvare.

I Danmark og Norge skal tollrefusjon prinsipielt søkes for den samme vare som anvendes til framstilling av eksportvaren. Kravet på slik identitet frafalles imidlertid i enkelte tilfelle. I Sverige kreves ikke materiell identitet, men bare ekvivalens mellom innført og anvendt (utenlandsk) materiale. Det synes mest praktisk bare å stille krav om ekvivalens.

Retten til tollrefusjon bør således ikke bare begrenses til de tollbelagte artikler som virkelig har vært anvendt i eksportproduksjonen men bør også gjelde for en tilsvarende mengde tollbelagte artikler av samme slag. Det forutsettes at den vare som det søkes refusjon for, er av omtrent samme kvalitet som den vare som antas å ha vært benyttet.

4. Sammenblanding av refusjonsberettiget og ikke-refusjonsberettiget materiale av samme slag.

I Sverige tillates i visse tilfelle tilvirkere av eksportvarer — med bibehold av refusjonsretten — å anvende i produksjonen både svensk og importert råma-

teriale eller både rent svensk halvfabrikat og halvfabrikat som tilvirkeren har fremstilt av utenlandsk råstoff, uten at svensk og utenlandsk materiale av samme slag eller derav tilvirkende artikler holdes fra hinannen. Følgen blir at tilvirkeren for hver enkelt eksportvare ikke vet om den inneholder utenlandsk (refusjonsberettiget) eller svensk materiale. Forutsetningen for tilbakebetaling av toll i slike tilfelle er at det svenske materiale er fullt likeverdig med det utenlandske råmateriale, respektive med det halvfabrikat som er framstilt av utenlandsk råmateriale samt at den mengde forbrukt materiale som går med i eksportvaren og som det søkes refusjon for, dekkes av importert materiale av samme slag. Tilvirkeren kan således på denne måte aldri få høyere tilbakebetaling enn han skulle ha fått om han hadde holdt produksjon hvor det nyttes utenlandsk materiale atskilt fra annen tilvirkning.

Innen visse næringsgrener, især innen den kjemisk-tekniske industri, har det vist seg nødvendig bl. a. av beredskapshensyn å arbeide med så vel svensk som utenlandsk materiale. Å holde den ene tilvirkningen fra den annen ville bety så store omkostninger at refusjonsretten overhodet ikke ville kunne utnyttes. Derfor har det vært ansett for å være grunnlag for den nevnte spesielle lettelse. Den synes ikke å kunne unnværes.

Vedkommende lands sentrale tolladministrasjoner bør således i særskilte tilfelle kunne tillate tilvirkere av eksportvarer rett til i bedriften å blande tollbelagte råvarer eller halvfabrikata fremstilt av slike råvarer med ikke-tollbelagte (innenlandske eller fra annet nordisk land innførte) råvarer eller halvfabrikata av samme slag og derved beholde refusjonsretten for så stor mengde av blandingen som svarer til den mengde tollbelagte artikler som er medgått.

5. Refusjonsberettiget materiale som ikke kan anvendes.

I Sverige tilstås tilbakebetaling (industrirestitusjon) også for artikler som er innført for å anvendes ved eksporttilvirkning, men som av tekniske grunner ikke er anvendt og derfor gjenutføres.

Tilsvarende tollrefusjon tilstås ikke i Danmark, hvis ikke varen er blitt innlagt på kredittopplag og gjenutført derfra.

I Norge kan tilsvarende tollrefusjon tilstås dersom varen gjenutføres i uforandret stand.

Mulighet for tollrefusjon ved gjenutførsel av artikler som av tekniske grunner ikke kan anvendes til eksporttilvirkning, synes å burde foreligge.

6. Tidsfristen mellom importen og eksporten.

I Danmark fastsettes i forhåndstillatelsen det tidsrom som ikke må overskrides mellom innførselen av råmateriale og utførselen av ferdigvaren (i prak-

sis 1 år). For landbruksprodukter, hvor det ikke kreves forhåndstillatelse, anvendes ingen bestemt tidsfrist. Når det gjelder kredittopplag er det ikke fastsatt maksimal lagringstid for vektollvarer, men for verditollvarer gjelder en maksimalfrist på $1\frac{1}{2}$ år.

I Norge og Sverige kan tollrefusjon tilstås for varer som er innført høyst 2 år før utførsel av ferdigvaren. Det kan tilstås lengre tidsfrist.

Det synes formålsjening å begrense refusjonsretten til artikler som er innført innen et visst tidsrom før utførsel av ferdigvaren, dog med mulighet til å forlenge tidsfristen når det foreligger spesielle grunner. En tidsfrist på 1 å 2 år synes å være passende i de vanlige tilfelle. Som innførselsdag bør regnes den dag importvaren fortolles eller mottas av det tollsted hvor varen skal fortolles, eller den dag tollene betales eller det stilles sikkerhet for den. Som utførselsdag bør regnes den dag eksportvaren lastes for direkte utførsel eller den dag varen stilles under tollvesenets kontroll for senere utførsel.

7. Personlig identitet.

I Danmark, Norge og Sverige kreves i prinsippet identitet mellom importør og eksportør. Kravet om identitet kan imidlertid i visse tilfelle fravikes i Danmark og Norge. I Sverige kan dette identitetskrav ikke fravikes på annen måte enn at innførselen respektive utførselen kan skje ved en fullmektig.

Hel fravikelse av identitetskravet ville innebære at tilbakebetaling ville kunne oppnås for importerte varer som er kjøpt på det innenlandske marked. Kontrollen med at varene er av utenlandsk opprinnelse, ville i tilfelle bli ytterst komplisert.

I prinsippet bør det kreves at eksportøren selv skal ha ført inn utgangsmaterialet og betalt tollene. Dette innebærer at importøren ved import fra annet nordisk land hvorved det oppnås tollfrihet, ved gjenutførsel ikke får mulighet til å oppnå tilbakebetaling av toll som av en annen er betalt i det nordiske land hvorfra innførselen har funnet sted. Heller ikke kan noen rett til tilbakebetaling av toll begrunnes i at en ellers refusjonsberettiget ferdigvare utføres til annet nordisk land. Bare den som utfører varen til ikke-nordisk land, kan bli berettiget til refusjon av toll som han selv har betalt. Flere foretak — høyst tre — som i samarbeid framstiller eksportvarer, bør dog i denne forbindelse kunne betraktes som en og samme person. Refusjonen bør i slike tilfelle utbetales den som har betalt tollene. Det bør ikke være til hinder at det ved innførsel eller utførsel brukes person som har fullmakt (speditør eller tilsvarende).

8. Fastsetelse av refusjonsbeløpet.

I Norge og Sverige tilbakebetales den toll som virkelig er betalt. I Danmark gjelder for landbruksprodukter en spesiell beregningsmåte og for andre varer

fastsettes denne i bevillingen. For varer som utføres fra kredittopplag avskrives imidlertid det virkelige tollbeløp.

Tollrefusjonen bør prinsipielt fastsettes etter de samme regler som den betalte toll. En mer skjematisk beregningsmåte kan man muligens komme overens om for visse varer — i Danmark beregnes nå tilbakebetaling av f. eks. salt og pergamentpapir på grunnlag av utført smør- og baconkvantum — men man bør fastholde at tilbakebetalingen i slike tilfelle i hovedsaken skal svare til tollbeløpet av det materiale som er anvendt. Tollrefusjon bør derfor ikke mer eller mindre ha karakter av subsidier. Har det skjedd en tollending, bør refusjonsbeløpet beregnes etter de regler som gjaldt da toll ble beregnet for den importvare tilbakebetalingen gjelder.

9. Minimumsbeløp.

I Danmark og Norge gjelder den begrensning at tollrefusjon ikke tilstås ved utførselsangivelser hvor tollbeløpet er lavere enn 10 D. kr. respektive 5 N. kr. Tilsvarende begrensninger finnes ikke i Sverige.

Gjennom en slik begrensning unngås en del tilsynelatende unødige søknader om tollrefusjon. På den annen side kan en slik begrensning i visse tilfelle umuliggjøre tilbakebetaling som i og for seg kunne være berettiget. Eksempelvis kan nevnes at bryggerier som i Sverige nå tilstås refusjonsrett for flaskekork, neppe ville kunne nytte refusjonsretten da tollbeløpet i alminnelighet på hver utførselspost er ubetydelig, mens antallet utførselsposter er stort.

Av praktiske hensyn synes det imidlertid å måtte settes en begrensning av refusjonsretten, slik at søknader om tilbakebetaling på lavere beløp enn kr. 100 ikke tas med.

10. Inn- og utførselssteder.

I Danmark og Norge kreves det i en viss utstrekning at eksporten skal utføres over det sted hvor det anvendte, importerte materiale ble fortollet. Noe tilsvarende finnes ikke i Sverige.

Slike begrensninger av refusjonsretten kan medføre komplikasjoner, f. eks. når det brukes materialer som er ført inn over forskjellige steder, og synes derfor ikke ønskelig.

Prinsipielt bør det ikke være noe til hinder for at innførselen og utførselen skjer over forskjellige steder.

11. Kontroll.

I alle tre land bygger refusjonsbestemmelsene på tillit til den som ønsker tollrestitusjon. Vedkommende avgir forsikring på tro og love angående mengde av utført vare og anvendt materiale, angående materialets opprinnelse, at ved-

kommende selv har framstilt eksportvaren m. v. De oppgaver som er gitt ved beregning av refusjonen, kontrolleres i en viss utstrekning i forbindelse med utførselen av varen samt ved gransking av vedkommendes regnskapsbøker. I samtlige land kreves at bokføringen ordnes slik at materialforbruket til forskjellige tilvirkninger, kan kontrolleres. Den voksende vareførsel og de store krav som for tiden stilles til hurtig tollklarering, har medført at undersøkelse av refusjonsgods ved utførselen foretas i mindre omfang og at den bokføringsmessige kontroll har fått en stadig større betydning.

Kontrollen med produksjon som kan føre til tollrefusjon, behøver nødvendigvis ikke ordnes på samme måte i de forskjellige land, men det synes på den annen side å være en fordel om visse ensartede prinsipper kunne følges. Følgende ordning kan synes å passe:

Det må være mulig i den grad det er nødvendig for utøvelsen av tollkontrollen, å granske eksporttilvirkernes materialbokføring og økonomiske bokføring samt bese tilvirkningen og innhente prøver av eksportvaren. For at slik gransking skal kunne skje hos alle dem som kan komme til å søke tollrefusjon, kreves at disse registreres. Tilvirkerne bør derfor på forhånd anmelde sin virksomhet for den sentrale tolladministrasjon. Hvis denne, med hensyn til den tillit som retten til tollrefusjon må bygge på, finner tilvirkeren skikket til å kunne tilstås tollrefusjon, skal tilvirkeren gis tillatelse til å utnytte denne rett. I denne forbindelse kan tilvirkeren pålegges å følge visse ordensforskrifter. Rett til tollrestitusjon bør således bare tilstås den som av tollmyndighetene er meddelt bevilling til det.

Av praktiske hensyn synes det å være hensiktsmessig at anmeldelse om tollrestitusjon blir gjort så vel ved innførsel av råvaren som ved utførsel av ferdigvaren. Det bør være adgang til i den grad det måtte anses nødvendig, å foreta særskilt undersøkelse av eksportvaren.

II. *Gjenutførsel av varen i uforandret stand.*

Man kan her passende dele slike saker i tre hovedgrupper, nemlig dels slike tilfelle hvor importvaren selges til utlandet i vanlig handel (transitthandel), dels slike tilfelle hvor importvaren gjenutføres som proviant eller fornødenheter til fartøy eller luftfartøy og dels slike tilfelle hvor importvaren gjenutføres på grunn av at de avvises av kjøperen, eller lignende forhold.

A. *Transitthandel.*

1. *Subjektet.*

I Danmark finnes bare den mulighet for tollrefusjon som kreditopplagsinstitusjonen innebærer. Bare aksjeselskap og personer som har næringsbrev som handlende har rett til kredittopplag.

I Norge finnes dels kreditopplagsmuligheter, dels mulighet for tilbakebe-

taling av betalt toll etter gjenutførsel. Den sistnevnte rett er ikke på noe vis begrenset med hensyn til person. Bevilling tilstås i visse tilfelle enkelte foretak, grupper av slike eller generelt for visse vareområder.

I Sverige kan enhver næringsdrivende som oppfyller de formelle fordringer, tilstås tollrefusjon for varer som selges til utlandet og gjenutføres i uforandret stand. Særskilt bevilling meddeles av generaltullstyrelsen.

På samme måte som for varer som gjenutføres etter bearbeiding synes rett til tollrefusjon for importvarer som er solgt til utlandet i uforandret stand, prinsipielt å burde tilstås enhver som har legitim interesse av det.

2. Objektet.

Rett til å legge varer på kredittopplag gjelder bare for visse vareslag (i Norge et fåtall).

Rett til tilbakebetaling av betalt toll gjelder i Norge prinsipielt uten begrensning til vareslag. Ifølge praksis tilstås ikke refusjon for varer som returneres til leverandøren eller dennes fullmektig, eller til et foretak som er alliert med importør-eksportør (datterselskap etc.). Heller ikke tilstås refusjon for varer som har vært brukt i produksjonen i Norge eller som er blitt beskadiget der eller som ikke har vist seg salgbare i Norge.

I Sverige tilstås ikke refusjon (handelsrestitusjon) for kornvarer, levende dyr, alkoholholdige drikkevarer, sprit eller ren alkohol og heller ikke for varer som ikke er salgbare eller som er bestemt for retur til produksjons- eller innkjøpslandet eller til produsentens eller den opprinnelige selgers fullmektig i annet land. Ifølge praksis tilstås heller ikke refusjon for varer som er solgt til utlandet på grunn av at de har vist seg utjenlige til bruk i svensk produksjon og som gjenutføres av noen som vanligvis ikke driver handel med varer av det slag. Salg til datterselskap eller lignende hindrer ikke refusjon.

Det synes naturlig at refusjonsretten som den her er ment, så nær som mulig slutter seg til refusjonsretten for foredlede varer. Refusjon bør derfor prinsipielt tilstås for alle slags artikler som er solgt til utlandet og gjenutføres i uforandret stand, samt for emballasje som er fortollet med varene og som gjenutføres med disse. På samme måte som det ved refusjon for foredlede varer stilles krav om at utførselsvaren skal være en virkelig handelsvare og ikke avfall eller lignende, bør refusjon for importvarer som er solgt til utlandet i uforandret stand, ikke tilstås for varer som etter innførslen er blitt skjemt eller beskadiget eller på annen måte ikke er salgbare. For å hindre spekulasjon med varer hvis avsetningsmulighetene i importlandet kunne være tvilsomme, uten at en derved risikerer å måtte betale toll, bør heller ikke refusjonsmulighetene stå åpen ved gjenutførsel til produksjons- eller innkjøpslandet eller produsentens eller selgerens fullmektig i annet land.

3. Identitet mellom importvaren og eksportvaren.

I Norge fordres som regel slik identitet. Derimot fordres ikke identitet i Sverige, men bare ekvivalens.

- På samme måte som ved refusjon for foredlede varer bør denne refusjon kunne omfatte en tilsvarende mengde tollbelagte artikler av samme slag som de gjenutførte. Derimot bør det i et hvert tilfelle kunne bekreftes at eksportvaren er importert. Det skulle ikke være grunnlag for å tillate at importvarer, med bibehold av refusjonsmulighetene sammenblandes med innenlandske (nordiske) varer av samme slag.

4. Tidsfristen mellom import og eksport.

I Norge tilstås tilbakebetaling av toll for varer som gjenutføres i uforandret stand som regel bare når gjenutførselen skjer innen ett år fra innførselen. I enkelte tilfelle kan det tilstås lengre tidsfrist.

I Sverige skal gjenutførselen skje innen to år fra innførselen, ellers forfaller refusjonsmuligheten.

På samme måte som ved refusjon for varer som gjenutføres etter bearbeiding, synes en tidsfrist på 1 til 2 år passende.

5. Personlig identitet.

I Norge fordres som regel identitet mellom importer og eksportør. I Sverige kreves alltid slik identitet.

På samme måte som ved refusjon for varer som gjenutføres etter bearbeiding, synes kravet om personlig identitet å burde opprettholdes. Refusjon bør således bare kunne tilstås den som til ikke-nordisk land gjenutfører en av ham selv innført vare, som han har betalt toll for. Det bør ikke være til hinder at det ved innførsel og utførsel nyttes fullmektig (speditør eller tilsvarende).

6. Fastsetelse av refusjonsbeløp.

I Norge og Sverige tilbakebetales den toll som ble betalt for importen.

Refusjonsbeløpet bør beregnes etter de samme regler som nyttes ved beregningen på den vare som refusjonen angår.

7. Minimumsarbeide.

Refusjonsmulighetene er i Norge og Sverige ikke begrenset med hensyn til refusjonsbeløpets størrelse.

Samme begrensning bør gjelde her som for refusjon ved gjenutførsel av varer etter bearbeiding.

8. Inn- og utførselssteder.

I Norge og Sverige kreves ikke at gjenutførselen skal skje over samme tollsted som innførselen.

En slik begrensning av refusjonsmuligheten synes ikke å være pakrevd.

9. Kontroll.

I Norge kreves ikke bevilling på forhånd for refusjon for varer som gjenutføres i uforandret stand. I Sverige er slik forhåndstillatelse obligatorisk.

På samme måte som ved refusjon for varer som gjenutføres etter bearbeiding, antas det når det gjelder den refusjon som er behandlet her:

at det bør foreligge mulighet for tollmyndighetene til å kontrollere de oppgaver som gis for at refusjon kan tilstås, gjennom granskning av vedkommendes regnskapsbøker;

at vedkommendes berettigelse til å kunne tilstås refusjon må undersøkes på forhånd og hvis undersøkelsen faller ut til fordel for vedkommende, må bevilling bli utferdiget;

når hensikten senere er å søke tollrefusjon, at anmeldelse bør gjøres både ved innførsel og utførsel;

samt at det bør foreligge rett til, i den grad det måtte anses nødvendig, å foreta særskilt undersøkelse av eksportvarer ved utførselen.

B. Fartøys- og luftfartøysforholdigheter samt proviant.

I Norge tilstås tollrefusjon for varer som i uforandret stand gjenutføres til bruk ombord i fartøy eller luftfartøy bestemt for utlandet eller for fangst i visse fjerne farvann. I Danmark og som regel også i Norge skjer utførsel til slike formål fra frilager. Tilsvarende gjelder også i Sverige, dog slik at her tilstås betinget tollfrihet allerede ved innførselen for varer bestemt til proviantering og utrustning av fartøy eller luftfartøy i utenriks fart, slik at varene angis til opplag på såkalt provianteringsfrilager. Ved utførsel fra provianteringsfrilaget avskrives tollene.

Det bør være mulighet for tollfrihet for fartøys- og luftfartøysforholdigheter og proviant. Om tolllettelsene ordnes som en refusjonsbestemmelse eller som betinget tollfrihet ved innførselen, er uten betydning i denne sammenheng. Velges den sist nevnte framgangsmåte, bør imidlertid retten til å nytte varer med betinget tollfrihet til innenlands forbruk, begrenses for å hindre misbruk av tollfrihetsfordelene.

Følgende regler bør være felles: Tollfriheten skal omfatte varer av alle slag som kan brukes for proviantering eller utrustning av fartøy eller luftfartøy i utenriks fart. Varene må utføres i uforandret stand. Identitet mellom utført

vare og den vare som tollfriheten angår, bør ikke fordres, derimot ekvivalens. Retten til å kunne tilstås slik tollfrihet bør kunne begrenses til dem som har rett til å drive handel i hjemlandet. Eksportør og importør bør prinsipielt være en og samme person (personlig identitet), men unntak fra denne bestemmelse bør kunne gis (f. eks. når det gjelder monopolvarer). Ordnes tollfriheten som en refusjonbestemmelse, bør refusjonen beregnes etter samme regler som gjaldt for beregning av tollene ved innførselen. Gjenutførselen må skje under kontroll. Bare utførsel med fartøy eller luftfartøy på reise til eller fra sted i annet land enn nordisk land bør gi rett til tollfrihet. For fangstfartøy bør imidlertid rett til tollfrihet tilstås bare når fartøyet er bestemt til fjerne farvann og da bare for forbruksvarer.

De regler som er foreslått her bør ikke på noen måte påvirke tillempningen av bestemmelser som man i annen sammenheng måtte ha kommet overens om vedrørende begrensningen av retten til å ta ombord i fartøy eller luftfartøy ubeskattede varer som proviant.

C. *Avviste importvarer.*

For varer som legges på kredittopplag, avskrives tollene ved gjenutførselen uansett grunnen til utførselen.

Forøvrig tilstås refusjon av betalt toll for varer som gjenutføres på grunn av at de avvises av kjøperen eller av lignende grunner, i følgende tilfelle, nemlig:

i Danmark:

- 1) når varen ikke svarer til bestillingen,
- 2) når tollene er betalt ved en feiltagelse,
- 3) når forutsetningen for tollfrihet i en viss tid har foreligget, men importøren ikke har kunnet nytte den;

i Norge og Sverige:

- 1) når varen på visse vilkår ikke svarer til bestillingen,
- 2) når tollene er betalt ved en feiltagelse og varen ikke er brukt i Norge eller Sverige,
- 3) når forutsetningen for tollfrihet har foreligget i en viss tid, med vedkommende ikke har kunnet nytte denne fordel,
- 4) når varen inneholder gift og derfor ikke kan selges i Norge eller Sverige,
- 5) når det for øvrig foreligger særlig grunn.

I Norge må gjenutførselen skje innen ett år fra innførselen. I Sverige gjelder en tilsvarende frist på 6 måneder, men denne tidsfrist kan imidlertid av generaltullstyrelsen forlenges for varer som gjenutføres på grunn av at de ikke er i overensstemmelse med kjøpsavtalen. Så vel i Norge som i Sverige fordres at eksportvaren skal være identisk med den importvare som refusjonen gjelder. I Norge fordres som regel og i Sverige alltid personlig identitet mellom importør og eksportør.

Den tollfrihet som tilsiktes bør gjøres så omfattende at den omfatter samtlige tilfelle som er nevnt ovenfor. Det ligger i sakens natur at det her skal fordres materiell identitet. Det samme bør gjelde den personlige identitet. En ikke altfor kort frist bør gjelde for gjenutførslen, anslagsvis 1 år, men med mulighet til forlengelse av tidsfristen når det foreligger særlige grunner. Et minimumsbeløp på anslagsvis 50 kroner bør fastsettes for tilståelse av refusjon. Det bør ikke settes noe krav om at gjenutførslen skal skje over samme sted som innførslen. Generelle forhåndstilsagn (bevillinger) bør selvfølgelig ikke forekomme for denne slags refusjon. Ved utførslen skal det opplyses om en akter å søke tollrefusjon for å muligjgjøre den nødvendige kontroll med hensyn til varens beskaffenhet, opprinnelse, mengde etc.

III. Tollrefusjon uten krav om gjenutførsel.

1. Varer som det tilståes midlertidig tollfrihet for.

I Sverige kan det på visse vilkår tilstås refusjon eller fritak for å betale toll for transportmiddel eller varer som er innført og tilstått midlertidig tollfrihet og som blir ødelagt ved uhell, eller når det gjelder varer, på grunn av myndighetenes bestemmelser. Slik refusjon eller fritak for toll innebærer at krav om gjenutførsel blir ettergitt.

Det bør finnes mulighet for fritak for toll i slike tilfelle. Slik fritak for toll er forutsatt for transportmidler, bl. a. i tollkonvensjonen om midlertidig innførsel av private kjøretøyer (New York 1954: art. 13). For visse varer forutsettes fritak for toll under lignende forhold i de tre resolusjoner som er vedtatt i OEEC den 28. januar 1955 angående lettelse for turisttrafikken (doc. C (55) 48—50).

2. Subsidiær.

I alle tre land forekommer tilfelle hvor tollrefusjon tilstås for importvarer som forbrukes innen landet til visse formål. Således tilståes i Danmark refusjon for garn som brukes til fiskenett og for bomullsfrøolje og kokosfett som brukes til framstilling av margarin. I Norge tilstås blikkvalseverk under visse forutsetninger en godtgjørelse ved framstilling av blikk for innenlandsk forbruk. I Sverige tilstås refusjon av toll for bensin som forbrukes innen landet til visse andre formål enn motordrift. I slike tilfelle virker refusjonen (godtgjørelsen) som ren subsidiering. I hvilken grad slik refusjon bør forekomme, tør en ikke ha noen mening om i denne sammenheng. Denne refusjonsform behandles derfor ikke her. Også på dette område bør det imidlertid gjelde ensartede bestemmelser. Det ville være enklest om artikler, som er bestemt til slike formål at de ikke bør belastes med toll, allerede ved innførslen kunne inngå tollfritt mot at det blir gitt erklæring om bruken. I slike tilfelle bør det finnes mulighet for bokføringsmessig kontroll av varens bruk.

IV. Skipsbyggerier m. v.

Reglene om tollrefusjon (tollgodtgjørelse) for materialer som brukes ved skipsbyggerier eller bedrifter i sammenheng med skipsbyggerier er nokså ulike i de tre land. I Danmark og Norge beregnes godtgjørelsen meget summarisk og må nærmest betraktes som subsidier. I Sverige tilstås tollrefusjon etter stort sett de samme regler som for vanlig industrirefusjon. Det foreligger dog ikke krav om gjenutførsel idet refusjonsbeløpet blir tilgjengelig i og med fullføringen av arbeidet.

I Danmark tilstås skipsverft og båtbyggerier godtgjørelse for nybygg med beløp svarende til toll på de anvendte tollpliktige materialer av utenlandsk eller innenlandsk opprinnelse, dog kan godtgjørelsen utgjøre høyst 3 % av fartøyets salgspris. For ombygginger og reparasjoner tilstås skipsverft godtgjørelse som også beregnes etter toll på anvendte materialer av innenlandsk eller utenlandsk opprinnelse, men bare for visse nærmere bestemte materialer. Det gjelder ingen begrensning med hensyn til reparasjons- eller ombyggingsomkostningene. Andre foretak enn verft kan ved særskilt bevilling få refusjon av toll på innførte varer som farger (maling), motorer m. m., som er brukt ved ombygging eller reparasjon. Videre kan maskinfabrikkere få godtgjørelse for maskiner framstilt i Danmark og som settes i brukte fartøyer; godtgjørelsen beregnes som svarende til toll på maskinen ifølge tolltariffen.

I Norge tilstås skipsverft godtgjørelse for nybygg etter 6 % av fartøyets salgspris når fartøyets drektighet er over 75 bruttotonn og 3 % når fartøyets drektighet er 50–75 bruttotonn. For reparasjoner og ombygginger tilstås verksteder godtgjørelse etter 4 % av reparasjonsomkostningene for fartøy over 75 tonn, men bare for den del av omkostningene som overstiger 1 000 n. kr. For såvel nybygg som reparasjoner og ombygginger tilstås godtgjørelsen uansett om det er brukt innenlandske eller utenlandske materialer, dog må det i salgssummen (reparasjonsomkostningene) bare regnes med det som er levert innen landet og således ikke materialer som f. eks. er stillet til rådighet av utenlandske bestillere, heller ikke materialer som er innført tollfritt på grunn av spesielle bestemmelser. Godtgjørelsen kan bare utbetales verksteder (verft) som har selvstendig kontrakt med fartøyets eier (kjøper) og således ikke underleverandører til verft eller verksteder. For fartøy som ikke har eget framdriftsmaskineri, tilstås ingen godtgjørelse.

I Sverige tilstås verft, verksted eller fartøyeier refusjon av toll for materialer som er brukt til bygging, ombygging, reparasjon, innredning, utrustning eller sjøsetting av svensk eller utenlandsk fartøy over 70 tonn bruttodrektighet samt utenlandske fartøy på 70 tonn eller derunder, samt av skipsdokker, dokkporter, pontonger, slipper, beddinger eller mudderverk. Som nevnt tidligere er refusjonsbestemmelsene stort sett ordnet på samme måte som for industrirefusjon. Det kreves ikke identitet mellom anvendt materiale og det materiale som

refusjonen gjelder, men bare ekvivalens. Materialer som det søkes refusjon for, må tidligst være ført inn 5 år før avslutningen av det arbeid som materialene er brukt til. I prinsippet skal den som har utført arbeidet også ha innført de materialer som refusjonen gjelder. I spesielle tilfelle tilstås refusjon selv om svenske og utenlandske materialer av samme slag er brukt i virksomheten uten at disse er holdt atskilt og vedkommende således ikke har kunnet bekrefte at de anvendte materialer har vært av utenlandsk opprinnelse.

En beregning basert på stikkprøver tyder på at utbetalte verftsindustri-refusjoner i Sverige bare utgjør 1,5 å 2,5 % av fartøyenes salgsverdi, respektive reparasjonsomkostninger.

De danske og norske systemer innbefatter antagelig subsidier i større grad enn det svenske system. I hvilken utstrekning subsidier bør forekomme, faller utenfor rammen av denne oppgave. I denne sammenheng synes det bare å burde overveies regler som knytter seg til den virkelige betalte toll.

Med denne begrensning antas det – i likhet med hva som gjelder i Sverige – at refusjonsbestemmelser bør ordnes hovedsakelig på samme måte som for varer som gjenutføres etter bearbeiding. Det bør ikke settes krav om gjenutførsel, idet refusjon må kunne skje i og med fullførelsen av arbeidet. For innenlandske fartøyer bør det gjelde en laveste tonngrense for at refusjon kan komme på tale. Denne grense bør være den samme som grensen for tollfrihet for fartøy. Refusjon bør således tilstås fartøy av slik størrelse at tollfrihet ville bli innrømmet hvis fartøyet hadde blitt ført inn. Av praktiske grunner synes refusjonsretten å burde begrenses til materialer som er innført innen en viss tid før avslutningen av det arbeid som det påberopes refusjon for, men tidsfristen bør gjøres relativt lang, anslagsvis 5 år. Prinsipielt bør refusjonsretten ikke omfatte materialer som er brukt til andre formål innen verftsindustrien enn egentlig fartøysarbeid, f. eks. for bygging, reparasjon eller utrustning av dokker, dokkporter, slipper etc. Etter overenskomst kan det selvsagt skje en utvidelse av refusjonsretten, men denne bør være lik i de forskjellige nordiske land.

Det bør ikke være noe hinder at det istedenfor refusjon nyttes betinget tollfrihet.

Alternativt kan det tenkes at refusjon for verftsindustrien tilstås etter en viss prosent av bygings- respektive reparasjonsomkostningene. Procentsatsen bør i tilfelle fastsettes tilsvarende tollene på de anvendte utenlandske materialer. For å tilfredsstillte dette krav kan det bli nødvendig å fastsette ulike procentsatser for de forskjellige hovedtyper av arbeider. De samme procentsatser ville heller ikke kunne nyttes i de forskjellige nordiske land.

For flyindustrien i Sverige finnes en særlig refusjonsform, flyindustriestitusjon, som stort sett er ordnet som verftsindustrirefusjon. For flyindustrien bør refusjon kunne tilstås på samme vilkår som for verftsindustrien.

**NORDISK
ØKONOMISK SAMARBEID**

**RAPPORT FRA
DET NORDISKE ØKONOMISKE
SAMARBEIDSUTVALG**

**Bilag I
FORSLAG TIL FELLES TOLLTARIFF**

**Bilag II
FORSLAG TIL OVERGANGSORDNINGER**

OSLO 1957

Trykt hos J. Chr. Gundersen
Oslo - 1917

**Forslag til felles nordiske tollsatser
og markering av overgangsordninger samt oversikt
over gjeldende tollsatser, insidenser og
importrestriksjoner.**

Forklarende merknader til tabellen:

Tabellen bygger på den av Tollsamarbeidsrådet i Brussel i 1955 vedtatte nomenklatur for klassifisering av varer (heretter betegnet som «Brusselnomenklaturen» eller «nomenklaturen») som i sin helhet er gjengitt i foreløpig norsk oversettelse. Tabellen består av følgende kolonner:

Kolonne 1 og 17: Brusselnr.

Disse kolonner inneholder Brusselnomenklaturens posisjonsnummer.

Kolonne 2: Vareslag.

Denne kolonne inneholder Brusselnomenklaturens tekst i foreløpig norsk oversettelse med de underposisjoner som følger av forslaget til felles nordiske tollsatser.

Kolonne 3: Forslag til felles tollsats.

Denne kolonne inneholder Samarbeidsutvalgets forslag til felles ytre tollsatser for de posisjoner og underposisjoner som er foreslått tatt med i det nordiske fellesmarked. For vekt tollsatser er forslaget oppgitt i norsk mynt. I de øvrige lands valuta utgjør forslaget tilsvarende beløp etter gjeldende kurs.

Kolonne 4: Markering av overgangsordninger.

For alle posisjoner og underposisjoner hvor det for ett eller flere land er avtalt overgangsordninger for avvikling av tollsatsene innen Norden, for gjennomføring av den felles ytre tollsats eller for avvikling av importrestriksjonene, er dette anmerket ved en x. Nærmere opplysninger om overgangsordningene er gitt i bilag II. For posisjoner og underposisjoner hvor slike overgangsordninger ikke er avtalt, innebærer Samarbeidsutvalgets forslag at den indre tollfrihet, respektive den felles ytre tollsats innføres og at gjeldende importrestriksjoner mellom de nordiske land oppheves fra det tidspunkt fellesmarkedet trer i kraft, jfr. dog de unntaksbestemmelser som er kommet til uttrykk i forslaget til Konvensjon om nordisk økonomisk samarbeid.

Kolonne 5-8: Tollsats pr. 1/5 1957.

Disse kolonner inneholder de gjeldende tollsatser i Danmark, Finland, Norge og Sverige pr. 1. mai 1957. Spesifikke tollsatser er angitt i vedkommende lands valuta.

«Fri» betyr at varene under vedkommende posisjon eller underposisjon er tollfrie.

Kolonne 9-12: Insidenser.

For varer belagt med spesifikk toll er insidensen beregnet på grunnlag av gjeldende tollsats pr. 1. mai 1957 og importen av vedkommende vare fra alle land i 1955¹⁾. Insidensene er avrundet til nærmeste hele tall. For varer med verditoll er insidensen angitt lik tollsatsen.

– betyr at varene under vedkommende posisjon er tollfrie.

. betyr at insidensen ikke har kunnet beregnes.

0 betyr at insidensen er under $1/2$ (eventuelt 0).

Kolonne 13-16: Importrestriksjoner pr. 1/5 1957.

Opplysningene om importrestriksjonene bygger på gjeldende restriksjoner pr. 1. mai 1957. Opplysningene er gitt ved kodetall som har følgende betydning:

1 = regulert import

2 = blandet import.

3 = fri import²⁾

S = statsimport.

¹⁾ Insidens lik det beregnede tollbeløp i prosent av importverdien. ²⁾ Fra OEEC-området og andre land som vedkommende land har gjort frilisten gjeldende overfor.

Forslag til fellesnordiske tollsatser og markering av overgangsordninger samt oversikt over gjeldende tollsatser insidenser og importrestriksjoner.

Alminnelige regler for fortolkning av nomenklaturen.

Nomenklaturen skal fortolkes etter følgende regler:

1. Titlene på avsnitt, kapitler og underkapitler tjener bare til veiledning. Tarifieringen bestemmes av ordlyden i posisjonene og notene til vedkommende avsnitt eller kapitel og – når ikke annet der er bestemt – etter nedenfor nevnte regler.
2. Når det i en posisjon nevnes et materiale, forstås dermed materialet såvel i ren tilstand som blandet med eller i forbindelse med andre materialer. Når det nevnes varer av et bestemt materiale, forstås dermed varer som helt eller delvis består av dette materiale. Blandede og sammensatte varer tarifferes etter bestemmelsene i punkt 3.
3. Varer som i henhold til punkt 2 eller av andre grunner synes å kunne føres under to eller flere posisjoner, skal tarifferes således:
 - a. den posisjon som gir den mest spesifiserte beskrivelse, skal benyttes fremfor de som gir en mere alminnelig beskrivelse;
 - b. blandinger og varer som består av forskjellige materialer eller er sammensatt av forskjellige deler og som ikke kan tarifferes i henhold til punkt a., tarifferes som det materiale eller den del som vesentlig gir varen dens karakter, såfremt dette kan avgjøres;
 - c. varer som ikke kan tarifferes i henhold til punkt a. eller b., føres under den posisjon som svarer høyest toll.
4. Når en note til et avsnitt eller kapitel unntar visse varer og henviser disse til andre avsnitt eller kapitler eller til bestemte posisjoner, skal – når ikke annet er bestemt – alle de varer som hører under de avsnitt, kapitler eller posisjoner som henvisningen gjelder, omfattes av unntaket selv om bare noen av disse varer er spesifisert i noten.
5. Varer som ikke hører under noen av nomenklaturens posisjoner, skal tarifferes under den posisjon som omfatter de nærmest beslektede varer.

AVSNITT 1

LEVENDE DYR; ANIMALSKE PRODUKTER

Kapitel 1.

Levende dyr.

Note.

Dette kapitel omfatter alle levende dyr, unntatt fisk, krepsdyr, bløddyr og mikrobekulturer.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
01.01	Hester, esler, muldyr og mulesler, levende		
01.02	Storfe, levende, herunder bøfler		
01.03	Svin, levende		
01.04	Sauer og geiter, levende		
01.05	Fjærfe, levende		
01.06	Andre levende dyr		

Kapitel 2.

Kjøtt, flek og spiselig slaktavfall.

Noter.

Dette kapitel omfatter ikke:

- a. produkter som hører under nr. 02.01, 02.02, 02.03, 02.04 og 02.06 når de er utjenlige til menneskeføde;

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
02.01	Kjøtt, flek og annet spiselig slaktavfall av dyr som hører under nr. 01.01–01.04, ferskt, kjølt eller fryst		
02.02	Kjøtt og spiselig slaktavfall av fjærfe (unntatt lever), ferskt, kjølt eller fryst		
02.03	Lever av fjærfe, fersk, kjølt, fryst, saltet eller i saltlake ...		
02.04	Annet kjøtt og spiselig slaktavfall, ferskt, kjølt eller fryst		
02.05	Fett av svin og fjærfe, rent for kjøtt, ikke presset eller smeltet, ferskt, kjølt, fryst, saltet eller i saltlake, tørket eller røykt		
02.06	Kjøtt, flek og spiselig slaktavfall (unntatt lever av fjærfe), saltet eller i saltlake, tørket eller røykt		

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestiksjø- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
fri	0-6000 pr. stk.	fri ²⁾	20 ¹⁾	-	.	.	.	2	1	1	3	01.01
fri	0el.18	56 ³⁾	44-65 ¹⁾	-	.	.	.	2	1	1	3	01.02
fri	60	52	70 ¹⁾	-	.	.	.	1	1	1	3	01.03
0 el. 100	7,50	2000 pr. stk. ⁴⁾	50 ¹⁾	.	3	.	.	1	1	1	3	01.04
100	90	120-400	20 % ¹⁾	.	.	.	20	1	1	1	3	01.05
fri	0el.90	fri ⁵⁾	0 el. 15 %	-	0el.6	-	0-15	1	1	1	3	01.06

¹⁾ Innforselsavgift. ²⁾ Hester over 1/2 år 40 000 pr. stk. ³⁾ Bøffer - fri. ⁴⁾ Geiter - fri.
⁵⁾ Fasaner - 400 pr. stk.

- b. tarmer, blærer eller mager av dyr (nr. 05.04) samt dyreblood som horer under nr. 05.15;
c. dyrefett (unntatt produkter under nr. 02.05) som horer under kapitel 15.

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestiksjø- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
0el.100	45-90	100-300	35-118 ¹⁾	0-56	.	.	.	1	1	1	3	02.01
100	50	120	20% ¹⁾	.	.	20	20	1	1	1	3	02.02
100el.300	45el.50	120	400	.	.	.	6	1	1	1	3	02.03
0-300	45el.50	120 ²⁾	0-7	.	.	.	0-2	1	1	1	3	02.04
0el.100	45-90	20-400	30 ¹⁾	1	1	1	3	02.05
0-300	45-150	100-400 ²⁾	118 ¹⁾	1	1	1	3	02.06

¹⁾ Innforselsavgift. ²⁾ Reinkjøtt, skogsfugl og ryper - fri.

Kapitel 3.

Fisk, krepsdyr og bløtdyr.

Noter.

1. Dette kapitel omfatter ikke:
 - a. sjøpattedyr (nr. 01.06) eller kjøtt derav (nr. 02.04 eller 02.06);
 - b. fisk, krepsdyr og bløtdyr, døde, utjenlig til menneskeføde (kapitel 5);
 - c. kaviar og kaviarerstatninger (nr. 16.04).
2. Som fisk tariffes også fiskelever, spiselig rogn og melke.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
03.01	Fisk, fersk (levende eller død), kjølt eller fryst		
03.02	Fisk, saltet eller i saltlake, tørket eller røyskt		
03.03	Krepsdyr og bløtdyr, med eller uten skall, ferske (levende eller døde), kjølte, fryste, tørkede, saltede eller i saltlake; krepsdyr med skall, kokt i vann		

Kapitel 4.

Melk og meieriprodukter; fugleegg; naturlig honning.

Noter.

1. Med «melk» forstås helmelk, skummet melk, kjernemelk, myse, kefir, yoghurt og liknende gjæret melk.
2. Melk og fløte som bare er pasteurisert, sterilisert eller peptonisert, anses ikke som konservert.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
04.01	Melk og fløte, frisk, ikke konsentrert eller sukret		
04.02	Melk og fløte, konservert, konsentrert eller sukret		
04.03	Smør		
04.04	Ost og ostemasse		
04.05	Fugleegg og eggeplommer, friske, preserverte, tørkede eller sukrede		
04.06	Naturlig honning		

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
0-80	0-750	fri	fri ¹⁾	.	.	-	-	2	1	3	2	03.01
0-100	0-750; 6-30 %	0-200	0-125 ¹⁾	.	35	.	0-8	2	1	3	2	03.02
0-50	225 el. 600	fri ²⁾	0-100	0-5	59 el. 106	-	0-30	2	1	3	2	03.03

¹⁾ For visse varer innførselsavgift 45. ²⁾ Levende østers - 200 (ins. 39).

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
fri	fri	fri	13,5-255 ¹⁾	-	-	-	.	1	1	1	3	04.01
0-40	45	48 ²⁾	40-100 ¹⁾	.	57	.	.	1	1	1	3	04.02
0 el. 40	150	280	125 ¹⁾	.	59	.	.	1	1	1	3	04.03
20, maks. 10 %	150	120	20-138 ¹⁾	5	71	27	.	3	1	1	3	04.04
0-40	60	200 el. 30 %	65-360 ¹⁾	.	5 el. 12	.	.	1	1 el. S	1	2	04.05
15	85	240	23,5	6	107	84	8	1	1	1	1	04.06

¹⁾ Innførselsavgift. ²⁾ Tørrmelk - 120 (ins. 50).

Kapitel 5.

Produkter av animalsk opprinnelse, ikke nevnt eller innbefattet annet sted.

Noter.

1. Dette kapitel omfatter ikke:
 - a. produkter til menneskeføde (unntatt tarmer, blærer og mager av dyr, hele eller i stykker samt blod av dyr, flytende eller tørket);
 - b. huder, skinn og pelsverk, unntatt varer under nr. 05.05, 05.06 og 05.07 (kapitel 11 eller 43);
 - c. animalske tekstilfibrer, unntatt tagl og avfall derav (avsnitt XI);
 - d. ferdige bindler til fremstilling av børster (nr. 96.03).
2. Ubearbeidd hår under nr. 05.01 kan være sortert etter lengden, men ikke ordnet i naturlig stilling med rotendene i samme retning.
3. Som «elfenbein» blir i nomenklaturen å anse støttenner av elefant, mammut, mastodont, hvalross, narhval og villsvin, horn av neshorn samt tenner av alle slags dyr.
4. I nomenklaturen anses tagl å være hår fra man og hale av hester, okser og andre dyr som hører til disse slekter.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
05.01	Menneskehår, ubearbeidd, også vasket eller avfettet; avfall av menneskehår	fri	
05.02	Bust av svin eller villsvin, grevlinghår og annet hår til børstebinderarbeider; avfall av slik bust og hår	fri	
05.03	Tagl og avfall derav, også i plater, med eller uten støtte- materiale	fri	
05.04	Tarmer, blærer og mager av andre dyr enn fisk, hele eller i stykker	fri	
05.05	Fiskeavfall	fri	
05.06	Sener; avfall av rå huder og skinn	fri	
05.07	Fjør og dun og deler derav samt skinn og andre deler av fugler, med påsittende fjær eller dun, rå, rensset, desinfisert eller konservert, men ikke bearbeidd på annen måte	fri	
05.08	Bein og hornkjegler, rå, avfettet, syrebehandlet eller befriidd for gelatin, også enkelt bearbeidd, men ikke tilformet; pulver og avfall av bein og hornkjegler	fri	
05.09	Horn, gevirer, hover, klover, negler, klør og nebb, ubear- beidd eller enkelt bearbeidd, men ikke tilformet samt avfall og pulver derav; hvalbarder og liknende, ubearbeidd eller enkelt bearbeidd, men ikke tilformet samt barde- frynser og annet avfall derav	fri	
05.10	Elfenbein, ubearbeidd eller enkelt bearbeidd, men ikke tilformet; pulver og avfall derav	fri	
05.11	Skilpaddeskall (herunder skjell), ubearbeidd eller enkelt bearbeidd, men ikke tilformet; klør og avfall av skilpadde- skall	fri	

Tollsats pr. 1/5 1957 ore mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	3	3	05.01
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1 el. S	3	3	05.02
fri	0 el. 30	0-120	0-20	-	-	0-21	0-2	3	1	3	3	05.03
fri	0 el. 150	45-450	fri	-	-	4-10	-	2	1	2	3	05.04
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	1	1	3	3	05.05
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	3	3	05.06
20	0 el. 34	0-7000	0-75	4	-	0-28	0-7	2	1, S	1	3	05.07
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	3	3	05.08
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	3	3	05.09
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	3	3	05.10
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	3	3	05.11

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
05.12	Koraller og liknende, ubearbeidd eller enkelt bearbeidd; skall av muslinger, ubearbeidd eller enkelt bearbeidd, men ikke tilformet; pulver og avfall av muslingskall	fri	
05.13	Svamper, naturlige	fri	
05.14	Ambra, bevergjel, civet og moskus; spanske fluer; galle, også tørket; animalske produkter, ferske, kjølte, fryste eller på annen måte midlertidig konserverte, som hovedsakelig anvendes til fremstilling av farmasøytiske preparater	fri	
05.15	Animalske produkter, ikke nevnt eller innbefattet annet sted; døde dyr av de slag som hører under kapitlene 1 eller 3, utjenlige til menneskeføde	fri	

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
fri	0 el. 105	fri	fri	-	.	-	-	3	1	3	3	05.12
fri	fri	50-1200	fri	-	-	0-6	-	2	1	3	3	05.13
0-350	0 el. 2400	0 el. 30 %	0-500	.	.	0 el. 30	.	2	1	1	3	05.14
fri	fri	0-120	fri	-	-	.	-	2	1	1	3	05.15

AVSNITT II

VEGETABILSKE PRODUKTER

Kapitel 6.

Levende trær og andre planter; løker, røtter og liknende; avskårne blomster og blad til prydd.

Noter.

1. Dette kapitel omfatter bare produkter som vanligvis leveres av planteskoler og gartnerier til utplanting eller til prydd. Poteter, sjalottløk, hvitløk eller annen matløk hører imidlertid under kapitel 7.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
06.01	Løker, rotknoller, stengelknoller og rotstokker i hvilende tilstand, i vekst eller i blomst		
06.02	Andre levende planter, hvorunder trær, busker, røtter, stiklinger og podekvister		
06.03	Avskårne blomster og blomsterknopper til buketter eller prydd, friske, tørkede, fargede, bleikte, impregnerte eller preparerte på annen måte		
06.04	Lauvverk, blad, greiner og andre plantedeler (unntatt blomster eller knopper), gras, mose og lav til buketter eller prydd, friske, tørkede, fargede, bleikte, impregnerte eller preparerte på annen måte		

2. Nr. 06.03 og 06.04 skal også omfatte buketter, blomsterkurver, kranser o. l., helt eller delvis fremstilt av de derunder nevnte varer, uten hensyn til tilbehør av andre materialer.

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
20-50	50 el. 59, 20%	16-800	0-50	.	.	.	0-9	1	1	1	3	06.01
0-400	20 el. 25	10-100	0-60	.	12 el. 25	.	0-21	2	1	1	3	06.02
400	3000	600	500-1000	33	371	30	8-41	1	1	1	3	06.03
0 eller 10%	300-3000	40-800	0-50	0 el. 10	.	2-10	.	2	1	1	3	06.04

Kapitel 7.

Grønnsaker, røtter og knoller, spiselige.

Note.

Betegnelsen «grønnsaker» i posisjon 07.01 omfatter også belgfrukter, spiselig sopp, trøfler, oliven, kapers, tomater, poteter, rødbeter, agurker, sylteagurker, gresskar, auberginer, capsicum grossum (søt capsicum), fennikel, persille, kørvel, burot, karse, merian, pepperrot og hvitløk.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
07.01	Grønnsaker, friske		
07.02	Grønnsaker, også kokte, i fryst tilstand		
07.03	Grønnsaker, midlertidig konservert i saltlake, svovelsyringvann eller liknende oppløsninger, men ikke spesielt tilberedt for direkte konsum		
07.04	Grønnsaker, tørkede, dehydrerte eller evaporerte, hele, i stykker, i skiver, knuste eller pulveriserte, men ikke videre tilberedt		
07.05	Belgfrukter, tørkede, avskallede, også skrelte eller splittede		
07.06	Manioka-, arrow- og salepprot, jordskokker, søtpoteter og andre liknende røtter og knoller med høyt stivelses- eller inulininnhold, friske eller tørkede, hele eller i skiver; sagomarg		

Kapitel 8.

Spiselige frukter og nøtter; skall av citrusfrukter og meloner.

Noter.

1. Dette kapitel omfatter ikke frukter og nøtter som er uspiselige.
2. Betegnelsen «friske» omfatter også kjolte varer.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
08.01	Dadler, bananer, ananas, mangos, mangostan, avokatt-pærer, guavas, kokosnøtter, paranøtter, akajunøtter, friske eller tørkede, med eller uten skall		
08.02	Citrusfrukter, friske eller tørkede		
08.03	Fiken, friske eller tørkede		
08.04	Vindruer, friske eller tørkede		

I posisjonene 07.02, 07.03 og 07.04 gjelder betegnelsen «grønnsaker» alle produkter som i frisk tilstand hører under nr. 07.01. Tørkede, avskallede belgfrukter hører dog under nr. 07.05, malt capsicum grossum (søt capsicum) under nr. 09.04, mel av de i nr. 07.05 hørende belgfrukter under nr. 11.03 og mel, korn og flokker av poteter under nr. 11.05.

Tollsats pr. 1/5 1957 øre - mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
0-40	3,75-300	0-400	0-150 ¹⁾	0	0	.	.	2	1	1	3 ²⁾	07.01
0-40	3,75-300	0-400	0-150	1	1	1	3	07.02
5	3,75-300	20-400	0-150	2	1	1	3	07.03
0-40	6,75-300	20-400	5-25	.	.	.	2-8	2	1	1	3	07.04
fri	0-75	0-20	6-20	1	1	3	3	07.05
fri	3,75 el. 15	20-80	35 ³⁾	1	1	1	3	07.06

¹⁾ For poteter (andre enn ferske) innførselsavgift 5-7. ²⁾ Poteter 1. ³⁾ Innførselsavgift.

Tollsats pr. 1/5 1957 øre - mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
0-100	15-300	6,66-60	10-30	0-62	.	.	8-16	2	1	2	3	08.01
4 el. 6,5	10,	2,66 ¹⁾	0-5	6	.	2	0-5	2	1	2	3	08.02
	7,5-45 %											
1 el. 4	15 el. 60	5 ²⁾	15	2	31-77	2	7	2	1	2	3	08.03
4 el. 25	7,5-10 %	1,33-8	0-25	2 el. 12	.	.	0-15	2	1	2	3	08.04

¹⁾ Tørkede - 240 (ins. .). ²⁾ Friske - 60 (ins. .).

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
08.05	Nøtter som ikke hører under nr. 08.01, friske eller tørkede, også uten skall		
08.06	Epler, pærer og kveder, friske		
08.07	Steinfrukter, friske		
08.08	Bær, friske		
08.09	Andre friske frukter		
08.10	Fruktar, også kokte, i fryst tilstand, uten tilsetning av sukker		
08.11	Fruktar, midlertidig konservert i saltlake, svovelsyringvann eller liknende oppløsninger, men ikke spesielt tilberedt for direkte konsum		
08.12	Fruktar, tørkede, som ikke hører under nr. 08.01–08.05 ..		
08.13	Skall av citrusfrukter og meloner, friske, fryste, tørkede, midlertidig konservert i saltlake, svovelsyringvann eller liknende oppløsninger		

Kapitel 9.

Kaffe, te, maté og krydderier.

Noter.

1. Blandinger av produktene i posisjonene 09.04–09.10 tarifferes slik:
 - a. blandinger av to eller flere produkter som hører under samme posisjon, tarifferes under denne posisjon;
 - b. blandinger av to eller flere produkter som hører under forskjellige posisjoner, tarifferes under nr. 09.10.

Selv om blandingen under punktene a og b er tilsatt andre stoffer, forandrer ikke dette varens

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
09.01	Kaffe, rå eller brennt, også koffeinfri; skall og hinner av kaffe; kaffeerstatninger med innhold av kaffe, uansett blandingsforhold	fri	X
09.02	Te	fri	
09.03	Maté	fri	
09.04	Pepper av arten piper; krydderier av artene capsicum og pimenta	fri	
09.05	Vanilje	fri	
09.06	Kanel og kanelblomster	fri	

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
5-35	0-135	5-160 ³⁾	20-50	2-20	.	.	3-16	3	1	2	3	08.05
5	13-20 %	15-60	0-25	2	.	.	0-28	1	1	1	1	08.06
1 el. 100	90	40-240	0-35	1 el. 62	.	.	0-29	1	1	1	3	08.07
1	90 el. 120	60-240 ⁴⁾	0-100	.	.	.	0-13	1	1	1	3	08.08
1 el. 35	60-300	2,66-60	10-40	.	.	.	25	1	1	1	3	08.09
0-100	10-300	25-100	som ferske	1	1	1	3	08.10
5	10-300	40-400 ⁵⁾	som ferske	1	1	1	3	08.11
4	7,5-15 % 120	15-320	fri	1	.	.	-	2	1	2	3	08.12
4-35	22 el. 60	20-240 ⁶⁾	0-50	2	1	2	3	08.13

³⁾ Saltede - 400 (ins. .). ⁴⁾ Tyttebær og multer - fri. ⁵⁾ I saltvann. Ellers som friske.
⁶⁾ Tørket eller i saltvann. Ellers som friske.

tarifisering forutsatt at blandingens karakter vedblir å være uforandret. I motsatt fall hører blandingene ikke under dette kapitel, men f. eks. under nr. 21.04 hvis de består av sammensatte krydderier.

2. Dette kapitel omfatter ikke:

- capsicum grossum (søt capsicum), umalt (kapitel 7);
- kubebærpepper av arten «cubeba officinalis miquel» eller «piper cubeba» (nr. 12.07).

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
0-230	300-500	fri	0-105	0-22	.	-	0-11	1	1	S	3	09.01
270	250	200	100	22	54	13	9	3	1	3	3	09.02
10	250	30 %	fri	2	.	30	-	3	1	3	3	09.03
400-440 og 35-38,5	60-120	100 el. 960	50-55	3-90	21-56	8-187	6-12	2	1	3	3	09.04
3500-3850	850	450-540	700	32	17	3	8	2	1	3	3	09.05
35-44	120	170-204	50-105	22	142	103	23-38	2	1	3	3	09.06

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
09.07	Nellik og nellikstilker	fri	
09.08	Muskat, muskatblomme og kardemomme	fri	
09.09	Anis, stjerneanis, fennikel, koriander, spisskommen, karve og einebær	fri	
09.10	Timian, safran og laurbærblad; andre krydderier	fri	

Kapitel 10.

Korn.

Note.

Dette kapitel omfatter ikke korn som er avskallet eller bearbeidd på annen måte, med unntak av avskallet eller polert ris eller brekkris, som hører under nr. 10.06.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
10.01	Hvete og blandinger av hvete og rug		
10.02	Rug		
10.03	Bygg		
10.04	Havre		
10.05	Mais		
10.06	Ris		
10.07	Bokhvete, hirse, kanarifrø, durra; annet korn		

Kapitel 11.

Mølleprodukter; malt; stivelse; gluten; inulin.

Note.

Dette kapitel omfatter ikke:

- brent malt som foreligger som kaffeerstatning (nr. 09.01 eller 21.01);
- mel, tilberedt (f. eks. ved varmebehandling) som næringsmiddel for barn eller til dietisk bruk (nr. 19.02). Mel som bare er varmebehandlet for å øke bakeevnen, hører imidlertid under dette kapitel;

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
11.01	Mel av korn		
11.02	Gryn og på annen måte bearbeidd korn f. eks. valset, presset, polert, avskallet, grovknust, men uten videre		

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
400-440	120	100-120	30-55	61	45	12	5	2	1	3	3	09.07
750-825	600	650-960	150-200	29-72	.	29-56	9-26	2	1	3	3	09.08
35-38,5	0-120	40-120	fri	14	41	.	-	2	1	3	3	09.09
div.	45-1605	0-2880	0-600	2	1	3	3	09.10

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
fri	fri	fri	7 ¹⁾	-	-	-	.	1	S	S	3	10.01
fri	5,50	fri	7 ¹⁾	-	34	-	.	1	S	S	3	10.02
fri	15	fri	5 ¹⁾	-	43	-	.	3	1	3e.l.S	3	10.03
fri	6	fri	5 ¹⁾	-	31	-	.	3	S	S	3	10.04
fri	1,50	fri ²⁾	7 ¹⁾	-	8	-	.	3	1	S	3	10.05
0-2	15 el. 33	5,2-20	fri	0-2	.	.	-	3	1	3	3	10.06
fri	0-15	fri ³⁾	5 ¹⁾	-	.	-	.	2	1	2e.l.S	3	10.07

1) Innførselsavgift. 2) Maiskolber, grønne - 80 (ins. .). 3) Kanarifrø - 60 (ins. 31).

- c. corn flakes og andre produkter som hører under nr. 19.05;
d. farmasøytiske produkter (kapitel 30);
e. stivelse som har karakter av parfyme-,kosmetikk- og toalettpreparater (nr. 33.06).

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
0-2	2,25-33	fri ²⁾	5-19,5 ¹⁾	0-2	.	-	.	2	1	S	3	11.01

1) Innførselsavgift. 2) Rismel - 20 (ins. .).

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
11.03	bearbeidelse; unntatt er ris, avskallet, glasert, polert eller brukket; kornkimer, hele, valsede, pressede eller malte ... Mel av belgfrukter som hører under nr. 07.05		
11.04	Mel av frukter som hører under kapitel 8		
11.05	Mel, flokker og korn av poteter		
11.06	Malt sago, manioka-, arrow-, salepprot og andre malte retter og knoller som hører under nr. 07.06		
11.07	Malt, også røstet		
11.08	Stivelse; inulin		
11.09	Gluten og glutenmel, også røstet		

Kapitel 12.

Oljeholdige frø og frukter; forskjellige andre frø og frukter; planter til industriell og medisinsk bruk; halm og forplanter.

Noter.

- Nr. 12.01 skal bl. a. omfatte jordnøtter, soyabønner, sennepsfrø, valmuefrø og kopra. Kokosnøtter hører under nr. 08.01 og oliven under kapitlene 7 eller 20.
- Frø av sukkerroer, gras, prydblomster, kjøkkenhagevekster, frukttrær, skogstrær, vikker og lupiner anses som såfrø (nr. 12.03). Under denne posisjon hører ikke frø av belgfrukter (nr. 07.05), krydderier og andre produkter i kapitel 9, såkorn (kapitel 10), oljeholdige frø og frukter (nr. 12.01) og frø og frukter under nr. 12.07.
- Nr. 12.07 omfatter bl. a. følgende planter og plantedeler: basilikum, hjulkrone, isop, alle sorter mynte, rosmarin, rude, salvie og malurt.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
12.01	Oljeholdige frø og frukter, også knuste: A. Linfrø, bøkenøtter, ricinusfrø og oiticicafrø	fri	
	B. Andre		
12.02	Mel, ikke avfettet, av oljeholdige frø og frukter, unntatt sennepsmel		
12.03	Frø, frukter og sporer til bruk som såvarer		
12.04	Sukkerroer, også oppsniittede, friske, tørkede eller pulveriserte; sukkerrør		
12.05	Sikorirøtter, også oppsniittede, friske eller tørkede, men ikke brente: A. Friske	fri 12 %	
	B. Tørkede		

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
fri	5,25-33	fri	5-17,35 ¹⁾	-	.	-	.	2	1	S	3	11.02
fri	22,50	fri	6,5	-	4	-	.	2	1	1	3	11.03
4	30	div.	0-30	.	8	.	.	2	1	1	3	11.04
0-5	22,50	30%	35-40 ¹⁾	0-4	38	30	.	1	1	1	3	11.05
0-2	30	60 ³⁾	35 ¹⁾	0-2	59	.	.	2	1	1	3	11.06
0 el. 74	30	5	6,5 ¹⁾	0 el. 5	.	5	.	1	1	1	3	11.07
0-5	30 el. 42, 20%	64	27-35 ¹⁾	0-4	.	43-68	.	1	1	3	3	11.08
fri	90	30%	15%	-	47	30	15	1	1	1	3	11.09

¹⁾ Innførselsavgift. ³⁾ Søtpoteter 20 (ins. .). Tollfrihet kan tilstås for maniokamel til for

Under nr. 12.07 hører dog ikke:

- oljeholdige frø og frukter (nr. 12.01);
- farmasøytiske preparater som hører under kapitel 30;
- parfyme- og toalettpreparater under kapitel 33;
- desinfeksjonsmidler, insekt-, sopp- og ugrasfordrivende midler og liknende preparater som hører under nr. 38.11.

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	3	3	12.01
0 el. 35	0-11,25	fri ³⁾	fri ¹⁾	0 el. 18	.	-	.	3	1,S	3	3	
fri	22,50	fri	0-8 ¹⁾	-	.	-	.	1	1	S	3	12.02
fri	0-45	0-300	0-20	-	.	-	.	2	1	2	3	12.03
0 el. 6	2,25,6,75	fri ⁴⁾	1,5	.	.	-	.	1	1	1	3	12.04
fri	4,50	fri	5	-	.	-	.	1	1	1	3	12.05
6	15	fri	5	20	.	-	.	1	1	3	3	

¹⁾ Innførselsavgift. ³⁾ Jordnøtter - 20 (ins. 7-14), sennepsfrø - 50 (ins. 31). ⁴⁾ Sukkerrør 30%.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
12.06	Humle og humlemel (lupulin)	fri	
12.07	Planter, plantedeler, frø og frukter som vesentlig brukes til fremstilling av parfymen og til farmasøytiske preparater eller til insekt- og soppfordrivende midler og liknende, friske, tørkede, skårne, knuste eller pulveriserte	fri	
12.08	Johannesbrød, friske eller tørkede, også knuste eller pulveriserte; fruktkjerner og andre vegetabiliske produkter som vesentlig brukes til menneskeføde, ikke nevnt eller innbefattet annet sted	fri	
12.09	Halm og agner av korn, ubearbeidd eller bare hakket ...	fri	
12.10	Forbeter, kålrot og andre forrotter; høy, lucerne, kløver, esparsett, forkål, lupiner, vikker og liknende forprodukter		

Kapitel 13.

Vegetabiliske råstoffer til farging eller garving; naturlige gummier, harpikser og andre vegetabiliske safter og ekstrakter.

Note.

Nr. 13.03 skal bl. a. omfatte lakriseksiakt, pyrethrumekstrakt, humleekstrakt, aloeeekstrakt og opium, men skal ikke omfatte:

- lakriseksiakt som inneholder over 10 vektprosent sukker eller foreligger som sukkerverer (nr. 17.04);
- malteekstrakt (nr. 19.01);
- ekstrakter av kaffe, te eller maté (nr. 21.02);

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
13.01	Vegetabiliske råstoffer som vesentlig brukes til farging eller garving	fri	
13.02	Skjellakk, stokklakk og andre gummilakker; naturlige gummier, harpikser, gummiharpikser og balsamer	fri	
13.03	Vegetabiliske safter og ekstrakter; pektin; agar-agar og andre naturlige planteslim og fortykningsemner utvunnet av vegetabiliske stoffer:		
	A. Pektin	10 %	x
	B. Andre	fri	

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
10-20	32	50	65	.	8	4	7	3	1	3	3	12.06
10	0 el. 60	fri el. 30 %	fri	.	.	0-30	-	3	1	2	3	12.07
div. fri	0-135 fri	0-40, 30 % fri	div. fri	.	.	0-30	.	2	1	1	3	12.08
				-	-	-	-	2	1	3	3	12.09
0 el. 6	0 el. 9	fri ⁵⁾	fri ²⁾	.	.	-	-	2	1	1	3	12.10

²⁾ Kålrot 10 (ins. .). ⁵⁾ Kålrot 16 (ins. .).

- d. alkoholholdige safter og ekstrakter i form av drikkevarer (kapitel 22);
- e. kamfer (nr. 29.13) eller glycyrrhizin (nr. 29.41);
- f. legemidler (nr. 30.03);
- g. garvestoff- eller fargestoffekstrakter (nr. 32.01 eller 32.04);
- h. flyktige vegetabiliske oljer og resinoider (nr. 33.01) eller vandige destillater og vandige oppløsninger av flyktige vegetabiliske oljer (nr. 33.05);
- i. kautsjuk, balata, guttaperka og liknende naturlige gummier (nr. 40.01).

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	2	1	3	3	13.01
0-20	fri	fri	fri	0-4	-	-	-	2	1	3	3	13.02
10-25	fri	20 %	15 %	.	.	20	15	2	1	3	3	13.03
0-40	0 el. 30	0-80 el. 30 %	0-25, 15 %	.	.	0-30	.	2	1	2	3	

Kapitel 14.

Vegetabilske materialer til fletting og utskjæring; produkter av vegetabilsk opprinnelse, ikke nevnt eller innbefattet annet sted.

Noter.

1. Dette kapitel omfatter ikke slike vegetabilske materialer eller fibrer som hovedsakelig skal brukes til fremstilling av tekstilvarer, uansett bearbeiding, heller ikke andre vegetabilske materialer bearbeidd med sikte på bruk utelukkende som tekstilmateriale (avsnitt XI).

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
14.01	Vegetabilske materialer som vesentlig brukes til kurv- makerarbeider og andre flettearbeider (halm, rensset, bleikt eller farget, vidjer, rør, siv, spanskrør, bambus, raffiafiber, lindebark og liknende)	fri	
14.02	Vegetabilske materialer, også i plater, med eller uten støtte- materialer, som vesentlig brukes til stopping eller polstring (kapok, vegetabilsk hår, sjøgras og liknende)	fri	
14.03	Vegetabilske materialer som vesentlig brukes til børste- binderarbeider (durra, piassava, kveke, agave og liknende), også snodd eller buntet	fri	
14.04	Harde frø, kjerner, skall og nøtter til utskjæring (f. eks. steinnøtter)	fri	
14.05	Vegetabilske produkter ikke nevnt eller innbefattet annet sted	fri	

2. Nr. 14.01 omfatter bl. a. splittede vidjer, siv, bambus og liknende samt trukne eller splittede spanskrør. Posisjonen omfatter ikke trespon (nr. 44.09).
3. Nr. 14.02 omfatter ikke treull (nr. 44.12).
4. Nr. 14.03 omfatter ikke ferdige bindler til fremstilling av børster (nr. 96.03).

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1,S	3	3	14.01
div.	fri	fri	7	.	-	-	10	3	1	3	3	14.02
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	3	3	14.03
fri	fri	fri el. 30 %	fri	-	-	0-30	-	3	1	2	3	14.04
0-10	0, 60	fri, 30 %	fri	.	.	0-30	-	2	1,S	2	3	14.05

AVSNITT III

ANIMALSKE OG VEGETABILSKE OLJER OG FETTSTOFFER SAMT
SPALTNINGSPRODUKTER DERAV; TILBEREDT SPISEFETT; ANIMALSK
OG VEGETABILSK VOKS

Kapitel 15.

Animalske og vegetabiliske oljer og fettstoffer samt spaltning
produkter derav; tilberedt spisefett; animalsk og vegetabilsk voks.

Noter.

1. Dette kapitel omfatter ikke:
 - a. fett av svin og fjærfe, ikke presset eller smeltet (nr. 02.05);
 - b. kakaosmør (nr. 18.04);
 - c. grakse (nr. 23.01); oljekaker og andre reststoffer etter utvinning av vegetabiliske oljer (nr. 23.04);

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
15.01	Smult og annet presset eller smeltet svinefett; fett av fjærfe, presset eller smeltet		
15.02	Fett (herunder talg), rått eller smeltet, av storfe, sauer og geiter, innbefattet «premier jus»		
15.03	Solarstearin og oleostearin (presstalg); isterolje, oleomargarin og talgolje, ikke emulgert, oppblandet eller på annen måte bearbeidet		
15.04	Fett og oljer, også raffinerte, av fisk og sjøpattedyr		
15.05	Ullfett og fettstoffer utvunnet derav, herunder lanolin		
15.06	Andre animalske oljer og fettstoffer (klovolve, beinfett og avfallsfett)		
15.07	Vegetabiliske fete oljer, flytende og faste, rå, rensede eller raffinerte		
15.08	Animalske eller vegetabiliske oljer, kokte, oksyderte, dehydrerte, sulfurerte, blåste, polymeriserte eller omdannet på annen måte		
15.09	Degras		
15.10	Fettsyre; sure oljer etter raffinering; fettalkoholer		

- d. isolerte fettsyrer, tilberedt voks, legemidler, maling, ferneriser, såpe, parfyme-, kosmetikk- eller toalettpreparater, sulfonerte oljer eller andre varer som hører under avsnitt VI;
- e. faktisk fremstilt av oljer (nr. 40.02).

2. Nøytralisasjonsmasser (soap-stocks), oljefot og bunnfall, stearinbek, ullfettbek og glyserolbek hører under nr. 15.17.

Tollsats pr. 1/5 1957 ore - mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
fri	25 %, 50	16-20	30 ¹⁾	-	.	.	.	1	1	1	3	15.01
fri	17,50	8-16	30 ¹⁾	-	33	6	.	1	1	3	3	15.02
0-5	17,50-90	8-16	30 ¹⁾	1	1	2	3	15.03
0 el. 5	0,80	0-16	30 ¹⁾	.	1	.	.	2	1	2	3	15.04
0-5	7,50	16	fri	.	6	.	-	2	1	3	3	15.05
0-5	7,50 el. 50	16	30 ¹⁾	0-1	.	.	.	2	1	1	3	15.06
0-7	7,50-50	16 ⁴⁾	30 ^{1, 2)}	0-5	.	.	.	2	1 el. S	2	3	15.07
0-20	7,50 el. 12	0-28	30 ^{1, 2)}	2	1,S	2	3	15.08
fri	0,80	fri	fri	-	1	-	-	3	1	3	3	15.09
4-10	0-7,50	0-16 el. 30 % ⁵⁾	30-37 ^{1, 3)}	2	1	1	3	15.10

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
15.11	Glyserol, glyserolvann og glyserollut		
15.12	Herdede animalske og vegetabiliske oljer og fettstoffer, også raffinerte, men ikke videre bearbeidd		
15.13	Margarin, kunstsmult og annet tilberedt spisefett		
15.14	Spermasett (hvalrav) ubearbeidd, presset eller raffinert, også farget		
15.15	Bivoks og annet insektvoks, også farget		
15.16	Vegetabilsk voks, også farget		
15.17	Reststoffer etter behandling av fettstoffer eller animalsk og vegetabilsk voks		

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
fri	12	fri	4	-	8-9	-	1	3	1 el. S	3	3	15.11
4 el. 5	7,50	0-16	30 ¹⁾	3	11	.	.	2	1	1	3	15.12
0-5	75 el. 90	16-60	25-30 ¹⁾	1	1	3	3	15.13
4	22,50	fri	fri	1	13	-	-	1	1	3	3	15.14
fri	12	fri	15	-	3-8	-	2	3	1	3	3	15.15
fri	0 el. 6	fri	fri	-	.	-	-	3	1	3	1	15.16
div.	fri	0-16	30 ¹⁾	.	-	.	.	1	1	1	3	15.17

¹⁾ Innførselsavgift. (I visse tilfelle fritak for avgift om varen ikke anvendes til mat.) ²⁾ Lin-
olje, treolje m. m. 7-10 (ins. 6). ³⁾ Linoljefettsyre m. m. 7; olein m. m. fri. ⁴⁾ Kinesisk treolje -
fri, olivenolje - 2 (ins. 1). ⁵⁾ Tollnedsettelse eller tollfrihet kan tilstås.

AVSNITT IV

PRODUKTER FRA NÆRINGSMIDDELINDUSTRIEN; DRIKKEVARER,
ETYLLALKOHOL OG EDDIK; TOBAKK

Kapitel 16.

Varer av kjøtt, flek, fisk, krepsdyr og bloddyr.

Note.

Dette kapitel omfatter ikke kjøtt, flek, fisk, krepsdyr eller bloddyr som er tilberedt eller konservert på noen av de i kapitlene 2 og 3 nevnte måter.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
16.01	Pølser og liknende. av kjøtt, flek, slaktavfall eller blod ..		
16.02	Annet tilberedt eller konservert kjøtt, flek eller slaktavfall		
16.03	Kjøttekstrakt og kjøttsaft		
16.04	Fisk, tilberedt eller konservert, herunder kaviar og kaviar- erstatninger		
16.05	Krepsdyr og bloddyr, tilberedt eller konservert		

Kapitel 17.

Sukker og sukkervarer.

Noter.

1. Dette kapitel omfatter ikke:
 - a. sukkervarer som inneholder kakao (nr. 18.06);
 - b. kjemisk rent sukker (nr. 29.43), unntatt sakkarose;
 - c. farmasøytiske produkter (kapitel 30).
2. Kjemisk ren sakkarose hører under nr. 17.01 uansett opprinnelse.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
17.01	Roe- og rørsukker i fast form		
17.02	Annet sukker; flytende eller oppløst sukker; kunsthonning, også blandet med naturlig honning; sukkerkulør		
17.03	Sirup og melasse, også avfarget		
17.04	Sukkervarer uten innhold av kakao		
17.05	Sukker (også flytende eller oppløst), sirup og melasse som er tilsatt smaks- eller fargestoffer (unntatt fruktsafter til- satt sukker uten hensyn til mengden)		

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
0 el. 40	120	90-300	118 ¹⁾	.	22	.	.	1	1	1	3	16.01
0-300	45-150	24-300	118 ^{1, 2)}	0-7	5-18	.	.	1	1	1	3	16.02
40	225	70-280	75	2	44	.	.	1	1	1	3	16.03
0-300	5-3000, 15-30 %	24-300	0-1500	0-13	.	.	0-13	2	1	3	2	16.04
0-100	150	0-300	75-100	0-12	39	.	.	1	1	3	2	16.05

¹⁾ Innførselsavgift. ²⁾ Gåseleverpostei 500 (ins. 6).

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
4-15	40-49	fri	fri ¹⁾	19	.	-	-	1	1	S	3	17.01
2-15	30-300	0-240	31-45 ^{2, 3)} el. 25 %	2	1	1	3	17.02
2	12,50 el. 45	fri	0-4 ³⁾	10	.	-	.	2	1	3	3	17.03
40-100	90 el. 225	100-200	50	.	.	19-32	20	1	1	1	3	17.04
40-3500	225 el. 850	75-300, el. 30 %	50 el. 18 %	.	17, 33	.	.	1	1	1	3	17.05

¹⁾ Innførselsavgiften suspendert (1/5 1957). ²⁾ Innførselsavgift. ³⁾ Kunsthonning 23,5.

Kapitel 18.

Kakao og varer derav.

Noter.

1. Dette kapitel omfatter ikke varer nevnt i posisjonene 19.02, 19.08, 22.02, 22.09 eller 30.03, med innhold av kakao eller sjokolade.
2. Nr. 18.06 omfatter sukkervarer som inneholder kakao, samt andre kakaoholdige næringsmidler med de unntak som er nevnt i note 1 i dette kapitel.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
18.01	Kakaobønner, hele eller knuste, også brente	fri	
18.02	Kakaoskall og kakaoavfall	fri	
18.03	Kakaomasse (herunder kakaomasse i blokker), også avfettet	20 norske øre pr. kg. netto	
18.04	Kakaosmør (fett eller olje)	20 norske øre pr. kg. netto	
18.05	Kakaopulver, usukret	20 norske øre pr. kg. netto inkl. detaljembal- lasje	
18.06	Sjokolade og andre næringsmidler som inneholder kakao .		

Kapitel 19.

Produkter fremstilt av korn, mel eller stivelse; bakverk.

Noter.

1. Dette kapitel omfatter ikke:
 - a. varer av mel, stivelse eller maltekstrakt, til bruk som næringsmiddel for barn, til dietisk bruk eller til matlaging og som inneholder minst 50 vektprosent kakao (nr. 18.06);
 - b. kjeks og andre varer av mel eller stivelse, spesielt tillaget som dyrefor (nr. 23.07);

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
19.01	Maltekstrakt		
19.02	Varer av mel, stivelse eller maltekstrakt, til bruk som næringsmiddel for barn, til dietisk bruk eller til matlaging, også inneholdende inntil 50 vektprosent kakao		

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjoner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
6-22	80 el. 150	16	15	1	34 el. 57	2	3	3	1	3	3	18.01
0-6	210	16	fri	0-27	.	.	.	3	1	1	3	18.02
22	210	96	45	3	.	.	.	3	1	1	3	18.03
18	20	30	10	2	6	2	1	3	1	1	3	18.04
22	130	80	45	3	47	11	9	3	1	1	3	18.05
40-100	210	96-100	80-150	5-11	50	.	19	1	1	1	3	18.06

c. farmasøytiske produkter (kapitel 30).

2 • Produkter av frukt- eller grønnsakmel blir i dette kapitel å tariffere som tilsvarende produkter av mel eller korn.

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjoner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
40	37,50	80	40, 15 %	.	59	45	.	1	1	3	3	19.01
0-40	90	0-96 el. 30 %	div.	.	47	.	.	1	1	1	3	19.02

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
19.03	Makaroni, spagetti og liknende varer		
19.04	Tapioka og sago; tapioka- og sagoerstatninger fremstilt av potet- eller annen stivelse		
19.05	Næringsmidler tilberedt ved oppusting eller steking av korn («puffed rice», «corn flakes» o.l.)		
19.06	Alterbrød, tomme kapsler til farmasøytisk bruk, forseglingsoblater og liknende varer av mel eller stivelse		
19.07	Brød, skipskjeks og annet alminnelig bakverk som ikke inneholder sukker, honning, egg, fett, ost eller frukt		
19.08	Kaker, kjeks og annet fint bakverk, også inneholdende kakao uten hensyn til mengden		

Kapitel 20.

Produkter fremstilt av grønnsaker, frukter og andre plantedeler.

Noter.

1. Dette kapitel omfatter ikke:
 - a. grønnsaker og frukter som hører under kapitlene 7 eller 8;
 - b. fruktgelé, fruktpasta og liknende som har karakter av sukkervarer (nr. 17.04) eller sjokoladevarer (nr. 18.06).

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
20.01	Grønnsaker og frukter konservert i eddik eller eddiksyre, med eller uten tilsetning av salt		
20.02	Grønnsaker konservert på annen måte enn med eddik eller eddiksyre		
20.03	Frukt, fryste, tilsatt sukker		
20.04	Frukt, fruktskall og plantedeler konservert med sukker (kandisert eller glasert)		
20.05	Syltetøy, fruktgelé, marmelade, fruktpuré eller fruktpasta fremstilt ved koking, også tilsatt sukker		
20.06	Frukt konservert på annen måte, også tilsatt sukker eller alkohol		
20.07	Frukt- og grønnsaksafter (herunder druesaft), ugjæret, også tilsatt sukker, men ikke inneholdende alkohol		

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
fri	71,25	80	20	-	42	.	11	1	1	1	3	19.03
2 el. 5	30	60	35 ¹⁾	1 el. 4	59	.	.	1	1	1	3	19.04
0-40	33 el. 52,50	80	15	.	.	.	5	1	1	1	3	19.05
fri	71,25	320	15 %	-	42	.	15	1	1	2	3	19.06
0 el. 40	15	20-80	20	0 el. 7	17	.	.	1	1	1	3	19.07
0-300	210 el. 255	200	20-150	0-46	50-134	45	10-19	1	1	1	3	19.08

¹⁾ Innførselsavgift.

2. Betegnelsen «grønnsaker» i nr. 20.01 og 20.02 omfatter bare produkter som i frisk tilstand tarifføres under nr. 07.01.
3. Spiselige planter og plantedeler (f. eks. ingefær og angelikarot) som er lagt ned i sukkeroppløsning, hører under nr. 20.06; herunder hører også ristede jordnøtter.
4. Tomatsaft med et tørrstoffinnhold av 7 vektprosent eller mer hører under nr. 20.02.

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
20-400	30-210, 25% el. 45 %	20-400	25-50	.	.	.	12-24	1	1	1	3	20.01
20-400	30-200, 30-50 %	20-400	0-75	11-76	.	.	0-23	2	1	2	3	20.02
50	90-210 el. 45 %	160	25-50	.	45-165	.	.	1	1	1	3	20.03
24-100	225	100-400	40	5-22	63	.	12	1	1	1	3	20.04
5-100	70-210, 25 %	60-160	40	3-42	.	29-53	27	1	1	1	3	20.05
25-100	1,50-210, 25% el. 45 %	0-400	30-35	.	.	.	18-21	1	1	1	3	20.06
15-40	30,9-40 %	50-300	15-40	5-13	9-44	11-33	5-38	1	1	1	3	20.07

Kapitel 21.

Forskjellige tilberedte næringsmidler.

Noter.

1. Dette kapitel omfatter ikke:
 - a. blandede grønnsaker som hører under nr. 07.04;
 - b. brente kaffeerstatninger som inneholder kaffe uten hensyn til mengden (nr. 09.01);

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
21.01	Brente sikorirøtter og andre kaffeerstatninger; ekstrakter, essenser og konsentrater derav		
21.02	Ekstrakter, essenser eller konsentrater av kaffe, te eller maté; varer fremstilt på basis av disse ekstrakter, essenser eller konsentrater		
21.03	Sennepsmel og tillaget sennep		
21.04	Sauser; andre tilberedte smaksstoffer		
21.05	Supper og buljonger, flytende, faste eller i form av pulver		
21.06	Naturlig gjær (herunder tørrgjær); tilberedt bakepulver ..		
21.07	Tilberedte næringsmidler, ikke nevnt eller innbefattet annet sted		

Kapitel 22.

Drikkevarer, etyllalkohol og eddik.

Noter.

1. Dette kapitel omfatter ikke:
 - a. sjøvann (nr. 25.01);
 - b. destillert vann eller vann av liknende renhet (nr. 28.58);
 - c. eddik som inneholder mer enn 10 vektprosent eddiksyre (nr. 29.14);

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
22.01	Vann, mineralvann og vann tilsatt kullsyre; is og sne . . .		
22.02	Limonade, vann tilsatt kullsyre og smaksstoffer og andre alkoholfrie drikkevarer, unntatt frukt- og grønnsaksafter som hører under nr. 20.07		
22.03	Øl fremstilt av malt		

c. krydderier og andre produkter som hører under nr. 09.04–09.10;

d. gjær som foreligger som legemidler (nr. 30.03).

2. Ekstrakter av slike erstatninger som er nevnt i note 1. b. ovenfor, hører under nr. 21.02.

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
74	50	fri	20	5	.	-	7	1	1	2	3	21.01
div.	750	fri el. 30 %	10 %	.	79	0-30	10	1	1	1	3	21.02
30	75	100	60-80	5	41-55	39	13-23	2	1	3	3	21.03
15	45 el. 120	300 el. 30 %	50 ¹⁾	5	.	30-102	28	1	1	1	3	21.04
0 el. 20	120	20-280	50-75	0-7	129	.	9-25	1	1	1	3	21.05
5-16	15-40	80-240	20-30	3-8	.	.	14	2	1	2	3	21.06
div.	90-600	div.	10 % ¹⁾	.	.	.	0-10	1	1	1	3	21.07

¹⁾ For visse varer beregnes innførselsavgift i stedet for toll.

d. legemidler som hører under nr. 30.03;

e. parfyme- eller toalettpreparater (kapitel 33).

2. Alkoholstyrken for varer under nr. 22.08 og 22.09 måles med Gay-Lussac's alkoholometer ved en temperatur på 15° C.

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
0 el. 6	30	0-40 pr. I	fri ¹⁾	0 el. 11	216	.	.	1	1	1	3	22.01
25	30	div.	fri ¹⁾	13	216	.	.	1	1	1	3	22.02
58 el. 120 pr. I.	45 el. 90	180-200 pr. I	32-51 pr. I ²⁾	41 el. 62	113	.	.	1	1,S	1	3,S	22.03

¹⁾ For mineralvann og leskedrikker tilvirket innenlands betales en skatt på 21 øre pr. liter; ved import av disse varer beregnes en toll som svarer til skatten. ²⁾ For øl tilvirket innenlands betales en skatt på 42-135 øre pr. liter; ved import beregnes en forhøyet toll svarende til skatten.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
22.04	Druesaft, gjærende eller hvis gjæring er avbrutt på annen måte enn ved tilsetning av alkohol		
22.05	Vin av friske druer, herunder druesaft tilsatt alkohol		
22.06	Vermut og annen vin av friske druer, tilsatt smaksstoffer .		
22.07	Andre gjærede drikkevarer (f. eks. eplevin, pærevin og mjød)		
22.08	Etyllalkohol, udenaturert, av styrke 80° eller mere; denaturert etyllalkohol uansett styrke		
22.09	Etyllalkohol, udenaturert, av styrke under 80°; likor og annet brennevin; alkoholholdige preparater («konsentrerte ekstrakter») til fremstilling av drikkevarer		
22.10	Eddik		

Kapitel 23.

Reststoffer og avfall fra næringsmiddelindustrien; tilberedt dyrefor.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
23.01	Mel og pulver av kjøtt, slaktavfall, fisk, krepsdyr og bløtdyr, uskikket til menneskefode; grakse	fri	
23.02	Kli og andre reststoffer fra sikting, maling eller annen behandling av korn og belgfrukter		
23.03	Roepulp, bagasse og annet avfall fra sukkerfremstilling; drank og annet avfall fra bryggerier og brennerier; reststoffer fra stivelsesfabrikasjon og liknende reststoffer		
23.04	Oljekaker og andre reststoffer etter utvinning av vegetabiliske oljer, unntatt oljebunnfall		

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
15, maks. 10 %	58 el. 180, 40 %	200	20-50	.	40-113	.	.	1	S	S	S	22.04
75-115 el. 120-400 pr. 1	58-360	48-96 pr. 1 ³⁾	20-200	33-61	33- 302	12-28	7-79	1	S	S	S	22.05
115 el. 400 pr. 1	58-360	48-96 pr. 1 ³⁾	20-135	83	.	12-28	.	1	S	S	S	22.06
115 el. 400 pr. 1	58-360	120-200, 477-504 pr. 1	20-200	1	S	S	S	22.07
15 pr. 1, 50 % el. 210 pr. 1	150	477-504 pr. 1	10	.	172	.	29	1	S	3,S	3,S	22.08
div.	150-600	477-504 pr. 1 el. 621	35-185 pr. 1 el. 400-500	7-44	71-193	.	8-34	1	S	S	3,S	22.09
4 el. 15	30 el. 60	50	10	3 el. 4	70-145	30-37	11	1	1	3	3	22.10

³⁾ Med en alkoholgehalt over 21 % = brennevin - 504 pr. liter beregnet til 100 % alkoholstyrke

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	S	3	23.01
fri	1,50 el. 6	fri	5 ¹⁾	-	.	-	.	3	1	S	3	23.02
fri	6	fri	5 ¹⁾	-	.	-	.	3	1	S	3	23.03
fri	1,50 el. 6	fri ²⁾	3-8 ¹⁾	-	.	-	.	3	1	S	3	23.04

¹⁾ Innførselsavgift. ²⁾ Mandekli - 40 (ins. .).

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
23.05	Vinberme; rå vinstein	fri	
23.06	Vegetabilske produkter som brukes til dyrefor, ikke nevnt eller innbefattet annet sted	fri	
23.07	Sukret dyrefor og annet tilberedt dyrefor		

Kapitel 24.

Tobakk.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
24.01	Tobakk, ubearbeidd; avfall av tobakk		
24.02	Bearbeidd tobakk; tobakkekstrakter og tobakkessenser: A. Sigarer og sigarillos		
	B. Sigaretter		
	C. Andre tobakksvarer		
	D. Ekstrakter og essenser		

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
fri	6	fri	fri	-	.	-	-	3	1	3	3	23.05
0-4	div.	fri	fri	.	.	-	-	3	1	S	3	23.06
fri	6, 15	0-120, el. 30%	5-8 ¹⁾	-	.	.	.	3	1	S	3	23.07

¹⁾ Innforselsavgift

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
230	0-45	450-495	fri	19	.	35-43	-	2	1	3	S	24.01 24.02
490	2700	1000	fri	10	94	18	-	1	1	3	S	
240+24%	2700	1200	fri	33	125	64	-	1	1	3	S	
270	2100	540-760	fri	14	207-258	38	-	1	1	3	S	
fri	2100	220	fri	-	.	16	-	3	1	3	S	

AVSNITT V
MINERALSKE PRODUKTER

Kapitel 25.

Salt; svovel; jord og stein; gips, kalk og sement.

Noter.

1. Når ikke annet er bestemt, omfatter dette kapitel bare varer i ubearbeidd stand, eller vare som er vasket (også med kjemikalier som eliminerer urenheter uten å forandre varenes struktur), knust, malt, pulverisert, siktet, iharpet eller anrikt ved flotasjon, slemming eller liknende mekanisk behandling, men som ikke er rostet, brent eller bearbeidd på annen måte enn bestemt under de enkelte posisjoner.
2. Dette kapitel omfatter ikke:
 - a. svovel, sublimert, felt eller kolloidalt (nr. 28.02);
 - b. jernholdige jordfarger som inneholder minst 70 vektprosent bundet jern beregnet som Fe_2O_3 (nr. 28.23);
 - c. farmasøytiske produkter (kapitel 30);

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
25.01	Alminnelig salt (herunder bergsalt, havsalt og bordsalt); ren natriumklorid; oppløst salt; sjøvann	fri	
25.02	Svovelkis, ubrent	fri	
25.03	Svovel, alle slags, unntatt sublimert, felt og kolloidalt svovel	fri	
25.04	Naturlig grafit	fri	
25.05	Naturlig sand, alle slags, også farget, unntatt metallholdig sand som hører under nr. 26.01	fri	
25.06	Kvarts (unntatt naturlig sand); kvartsitt, også grovt formet ved kloyving, hogging eller saging, men ikke videre bearbeidd	fri	
25.07	Leire (kaolin, bentonitt etc.), andalusitt, cyanitt, sillimanitt, også brent, unntatt ekspandert leire under nr. 68.07; mulitt; chamotte- og dinasjord	fri	
25.08	Kritt:		
	A. Malt eller slemmet	5 %	
	B. Annet	fri	
25.09	Jordfarger, også brente eller blandede; naturlige glimmerholdige jernoksyder	fri	
25.10	Naturlige kalsiumfosfater, naturlige aluminiumkalsiumfosfater, apatitt og fosforsurt kritt	fri	
25.11	Naturlig bariumsulfat (tungspat); naturlig bariumkarbonat (witheritt), også brent, unntatt bariumoksyd	fri	

- d. parfyme-, toalett- og kosmetikkpreparater (nr. 33.06);
 e. brueggingstein, kantstein og heller (nr. 68.01); stein til mosaikkarbeider (nr. 68.02); takstein og kledningsstein til bygninger (nr. 68.03);
 f. edle og halvedle steiner (nr. 71.02);
 g. kunstig fremstilte krystaller av natriumklorid (unntatt optiske elementer), av vekt minst 2,5 g pr. stk., som hører under nr. 38.19; optiske elementer av natriumklorid (nr. 90.01);
 h. skrive- og tegnekritt, skredderkritt, biljardkritt (nr. 98.05).

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
0-0,2	fri	fri	fri	0-2	-	-	-	2	1	3	3	25.01
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	3	3	25.02
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	3	3	25.03
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	3	3	25.04
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	2	1	3	3	25.05
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	3	3	25.06
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	3	3	25.07
												25.08
0,5	0,5	fri	1	1	11	-	14	3	1	3	3	
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	3	3	
1 el. 3	fri	fri	fri	3-7	-	-	-	3	1	3	3	25.09
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	3	3	25.10
0-1	fri	fri	fri	0-3	-	-	-	3	1	3	3	25.11

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
25.12	Infusoriejord, kiselholdig fossilmel og andre liknende kiselholdige jordarter (kiselgur, trippel, diatomitt etc.) hvis egenvekt finnes å være 1 eller mindre, også brente	fri	
25.13	Pimpstein, smergel, naturlig korund og andre naturlige slipestoffer	fri	
25.14	Skifer, også grovt formet ved kløyving, hogging eller saging, men ikke videre bearbeidd	fri	
25.15	Marmor, travertin og liknende monument- og bygningskalkstein hvis egenvekt finnes å være 2,5 eller mer samt alabast, også grovt formet ved kløyving, hogging eller saging, men ikke videre bearbeidd	fri	
25.16	Granitt, porfyr, basalt, sandstein og annen stein til monumenter og bygninger, også grovt formet ved kløyving, hogging eller saging, men ikke videre bearbeidd		
25.17	Flint, knust stein, makadam og tjæremakadam, småstein og grus som vanligvis brukes til vegdekker, til ballast for jernbaner og til betong; singel, korn, splinter og pulver av steinarter som horer under nr. 25.15 og 25.16		
25.18	Dolomitt, også grovt formet ved kløyving, hogging eller saging, men ikke videre bearbeidd; dolomitt, brent eller presset (herunder tjæret)	fri	x
25.19	Naturlig magnesiumkarbonat (magnesitt), også brent, unntatt magnesiumoksyd	fri	
25.20	Gipsstein; anhydritt; brent gips, også farget, unntatt gips til tannlegebruk	fri	
25.21	Kalkstein til bruk som flussmiddel og annen kalkholdig stein som vanligvis brukes til fremstilling av kalk eller sement	fri	
25.22	Kalk, ulesket eller lesket samt hydraulisk, unntatt kalsiumoksyd og kalsiumhydroksyd	fri	
25.23	Portlandsement, slagsement og liknende hydraulisk sement, også farget eller i form av klinker	0,8 n. øre pr. kg netto	x
25.24	Asbest	fri	
25.25	Merskum (også i polerte stykker) og rav; rekonstruert merskum og rav i form av plater, stenger og liknende, men ikke videre bearbeidd; gagat (jett)	fri	
25.26	Glimmer, herunder glimmerblad; avfall av glimmer	fri	
25.27	Naturlig steatitt, også grovt formet ved kløyving, hogging eller saging, men ikke videre bearbeidd; talkum	fri	
25.28	Naturlig kryolitt og naturlig chiolitt	fri	
25.29	Naturlige arsensulfider	fri	

Tollsats pr. 1/5 1957 ore -- mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	3	3	25.12
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	3	3	25.13
fri	fri	fri	1 ¹⁾	-	-	-	.	3	1	3	3	25.14
fri	fri ²⁾	fri ²⁾	1 ¹⁾	-	-	-	.	3	1	3	3	25.15
fri	fri	fri ²⁾	fri	-	-	-	-	2	1	3	-	25.16
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	2	1	3	-	25.17
fri	0 el. 20%	fri	fri	-	.	-	-	3	1	3	3	25.18
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	3	3	25.19
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	3	3	25.20
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	3	3	25.21
fri	fri	fri ⁴⁾	fri	-	-	-	-	1	1	3	3	25.22
fri	0-2,25	0,8	0,6	-	0-21	7	3	1	1	1	3	25.23
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	3	3	25.24
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	3	3	25.25
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	3	3	25.26
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	3	3	25.27
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	3	3	25.28
1	fri	fri	fri	.	-	-	-	3	1	3	3	25.29

1) Sagde, bløte steinarter. 2) Sagde blokker eller rått tilhogde eller sagde plater - 12%. 3) Brent eller sintret 20%. 4) Hydraulisk kalk 0,8.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
25.30	Rå naturlige borater og konsentrater derav (også brente), unntatt borater fremstilt av naturlig saltvann; rå naturlig borsyre med et innhold av borsyre (H ₃ BO ₃) høyst 85 vektprosent av tørrestoffet	fri	
25.31	Feltspat; leucitt; nefelin og nefelinsyenitt; flusspat	fri	
25.32	Mineralske stoffer ikke nevnt eller innbefattet annet sted; potteskår	fri	

Kapitel 26.

Malm, slagg og aske.

Noter.

1. Dette kapitel omfatter ikke:

- a. naturlig magnesiumkarbonat (magnesitt), også brent (nr. 25.19);
- b. tomasslagg (nr. 31.03);
- c. slaggull, steinull og liknende mineralsk ull (nr. 68.07);
- d. varer som hører under nr. 71.11 (gullsmedkrets);
- e. kopper-, nikkell- og koboltmatte fremstilt ved smelting av mineraler (avsnitt XV).

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
26.01	Malm til metallurgisk bruk, også anriket, herunder kisavbrann (røstet svovelkis)	fri	
26.02	Slagg, glødeskall og annet avfall fra fremstillingen av jern og stål	fri	
26.03	Metallholdig aske og avfall som ikke hører under nr. 26.02	fri	
26.04	Annet slagg og annen aske, hvorunder tangaske	fri	

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
0 el. 10	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	3	3	25.30
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	3	3	25.31
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	3	3	25.32

2. Med «malm til metallurgisk bruk» under nr. 26.01 forstås mineraler som har praktisk anvendelse i metallurgisk industri for utvinning av metaller som hører under avsnittene XIV og XV eller av kvikksølv, selv om de i enkelte tilfelle ikke er bestemt til bruk i metallurgien. Posisjonen omfatter imidlertid ikke malm som har undergått en bearbeidelse som ikke er vanlig for malm til metallurgisk bruk.

3. Under nr. 26.03 hører bare aske og avfallsprodukter av det slag som brukes i industrien for utvinning av metaller eller til fremstilling av kjemiske metallforbindelser.

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	3	3	26.01
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	3	3	26.02
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	3	3	26.03
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	3	3	26.04

Kapitel 27.

Mineralsk brensel, mineralske oljer og destillasjonsprodukter derav; bituminøse stoffer; mineralsk voks.

Noter.

1. Dette kapitel omfatter ikke:
 - a. kjemisk definerte organiske forbindelser (kapitel 29);
 - b. legemidler (nr. 30.03).
2. Nr. 27.07 omfatter – foruten oljer og andre produkter fremstilt ved destillasjon av høytemperaturtjære av steinkull – også liknende produkter fremstilt ved destillasjon av lavtemperaturtjære av steinkull eller av annen mineralsk tjære eller ved syklusasjon av petroleum eller på annen måte, forsåvidt de aromatiske bestanddeler overstiger de ikke-aromatiske i vekt.
3. «Petroleum og skiferolje» under nr. 27.10 omfatter også liknende oljer uansett fremstillingsmåten, forutsatt at de ikke-aromatiske bestanddeler overstiger de aromatiske i vekt.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
27.01	Steinkull; briketter og liknende fast brensel fremstilt av steinkull	fri	
27.02	Brunkull, også i form av briketter og liknende	fri	
27.03	Torv (herunder torvstrø), også i form av briketter og liknende	fri	x
27.04	Koks og halvkoks av steinkull, brunkull eller torv	fri	
27.05	Retortkull	fri	
27.05	Lysgass, vanngass, generatorgass og liknende gasser	fri	
bis			
27.06	Steinkulltjære, brunkulltjære, torvtjære og annen mineralsk tjære, også delvis destillert; blandinger av bek med kreosotolje eller med andre destillasjonsprodukter av steinkull	fri	x
27.07	Oljer og andre produkter fremstilt ved destillasjon av høytemperaturtjære av steinkull; andre oljer og produkter som definert i note 2 til kapitlet	fri	
27.08	Bek og bekkoks fremstilt av steinkulltjære eller annen mineralsk tjære	fri	
27.09	Petroleum og skiferolje, rå	fri	
27.10	Petroleum og skiferolje, andre enn rå; produkter ikke nevnt eller innbefattet annet sted, som inneholder minst 70 vektprosent petroleum eller skiferolje og hvor disse oljer danner basene for produktene: A. Smørefett og lyse smøreoljer	4 n. øre pr. kg netto	
	B. Andre varer	fri	x
27.11	Petroleumsgass og andre gassformede kullvannstoffer	fri	x

1. De i posisjon 27.10A nevnte varer defineres slik:

a. som «lyse smøreoljer» anses oljer som omfattes av posisjon 27.10, når de har en viskositet på 18.0 cS eller derover ved 20° C og en farge mindre enn 7 DIL. ASTM.COLOR;

b. som «smørefelt» anses ethvert konsistent smøremiddel, d.v.s. smøreolje tilsatt fortykningsmidler og som omfattes av posisjon 27.10.

2. Mineraloljer til bruk som brenseloljer eller som råstoff for fremstilling av smøreoljer ved destillasjon og etterfølgende raffinering, vil kunne føres under posisjon 27.10B, uansett om varene eller bestemmelsene i punkt 1 oppfyller vilkårene for å føres under posisjon 27.10A, når importøren gir skriftlig erklæring på tro og love om at varene skal bli brukt til nevnte formål.

4. Parafinvoks og annen mineralsk voks under nr. 27.13 omfatter også liknende produkter som er fremstilt syntetisk eller på annen måte.

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
fri	fri	fri	fri	—	—	—	—	3	1 el.	S	3	27.01
fri	fri	fri	fri	—	—	—	—	2	1	S	3	27.02
fri	fri	2,6	fri	—	—	—	—	1	1	2	3	27.03
fri	fri	fri	fri	—	—	—	—	2	1	S	3	27.04
fri	fri	fri	fri	—	—	—	—	3	1	S	3	27.05
fri		30 %	15 %	—		30	15	3	1	1	3	27.05 bis.
fri	fri	fri	fri ¹⁾	—	—	—	—	3	1	2	3	27.06
0-5 ²⁾	0-9 ³⁾	fri ⁴⁾	fri	0-4 ²⁾	.	—	—	3	1	3	3	27.07
fri	fri	fri	fri	—	—	—	—	3	1	3	3	27.08
fri	fri	fri	fri	—	—	—	—	3	1 el.	5	3	27.09
5	4,5	—	0-2	3-7	.	—	.	3	1	3	3	27.10
0-5	0-20	fri	fri ⁵⁾	0-4	.	—	—	3	1	3	3	
fri	fri	30 % ⁶⁾	5	—	—	30	.	3	1	2	3	27.11

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
27.12	Vaselin	fri	
27.13	Parafinvoks, mikrokrystallinvoks, ozokeritt, brunkullvoks, torrvoks og annet mineralsk voks, også farget	fri	
27.14	Petroleumsbitumen, petroleumskoks og andre reststoffer etter bearbeidelse av petroleum og skiferolje	fri	
27.15	Naturlig bitumen og naturlig asfalt; bituminøs skifer; asfalholdige bergarter	fri	
27.16	Bituminøse blandinger på basis av naturlig asfalt, av natur- lig bitumen, av petroleumsbitumen, av mineralsk tjære eller av bek av mineralsk tjære (bituminøs mastiks, cut- backs etc.)	fri	x
27.17	Elektrisk strøm	fri	

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
5	4	8	2	5	10	4	2-4	3	1	3	3	27.12
fri	fri	fri ⁷⁾	fri	-	-	-	-	3	1	2	3	27.13
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	2	3	27.14
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	3	3	27.15
0-5 eller 7,5%	0 el. 7,5	fri	fri ⁸⁾	.	.	-	-	2	1	2	3	27.16
fri	.	30%	fri	-	.	30	-	3	.	1	3	27.17

- ¹⁾ Tilberedt tjære 2 (ins. 3). ²⁾ Naftalen, antracen, pyridin og quinolen 10 (ins. 1-10).
³⁾ Bensol 9 (ins. 5). ⁴⁾ Karbolineum og andre tjæreblandinger 8 (ins. 3), pyridin 30%, tollfrihet
eller tollnedsettelse kan tilstås. ⁵⁾ Bensin 0,1 øre pr. liter (ins. 1). ⁶⁾ For tiden nedsatt til 6.
⁷⁾ Syntetisk 30%; tollfrihet eller tollnedsettelse kan tilstås. ⁸⁾ I flytende form 2 (ins. 3).

AVSNITT VI

PRODUKTER FRA KJEMISKE OG NÆRSTÅENDE INDUSTRIER

Noter.

- Varer (unntatt radioaktive malmer) som svarer til beskrivelsen under nr. 28.50 og 28.51, skal tariffes under disse posisjoner og ikke under noen annen posisjon i nomenklaturen.
 - Med de innskrenkninger som følger av punkt a. ovenfor, skal varer som svarer til beskrivelsen under nr. 28.49 og 28.52, tariffes under disse posisjoner og ikke under noen annen posisjon i dette avsnitt.
- Med de innskrenkninger som følger av note 1 ovenfor, skal varer som hører under nr. 30.03, 30.04, 30.05, 32.09, 33.06, 35.06, 37.08 og 38.11 på grunn av at de er pakket i posjoner eller for detaljsalg, tariffes under disse posisjoner og ikke under noen annen posisjon i nomenklaturen.

Kapitel 28.

Uorganiske kjemikalier; organiske og uorganiske forbindelser av edle metaller, sjeldne jordarters metaller, radioaktive stoffer og isotoper.

Noter.

- Hvor ikke annet fremgår av de enkelte posisjoner, omfatter dette kapitel bare:
 - kjemiske elementer og kjemisk definerte forbindelser, også med innhold av forurensinger;
 - produkter nevnt under a. oppløst i vann;
 - produkter nevnt under a. i andre oppløsningsmidler enn vann, når oppløsningen er den vanlige og nødvendige form for disse produkter brukt utelukkende av hensyn til sikkerheten eller transporten, og oppløsningsmidlet ikke gjør produktet mer egnet til spesielle formål enn til alminnelig bruk;
 - produkter nevnt under a., b. og c., som av hensyn til deres konservering eller transport er tilsatt en stabilisator.
- Foruten ditionitter (hydrosulfitter) stabilisert med organiske stoffer og sulfoksylater (nr. 28.36), karbonater og perkarbonater av uorganiske baser (nr. 28.12), cyanider og komplekse cyanider av uorganiske baser (nr. 28.43), fulminater og cyanater av uorganiske baser (nr. 28.44), organiske produkter som hører under nr. 28.49 til 28.52 og karbider av metaller og ikke-metaller (nr. 28.56), skal også følgende forbindelser av kullstoff tariffes under dette kapitel:
 - oksyder av kullstoff; hydrogencyanid (blåsyre) og komplekse cyansyrer (nr. 28.13);
 - karbonylhalogenider (nr. 28.14);
 - svovelkullstoff (nr. 28.15);
 - karbonylsulfider og kullstofftiohalogenider, cyanider og cyanhalogenider, cyanamid og dets metallderivater (nr. 28.58) unntatt kalsiumcyanamid (kalkkvelstoff) som inneholder høyst 25 vektprosent nitrogen beregnet av torrvekten (kapitel 31).
- Kapitlet omfatter ikke:
 - natriumklorid og andre mineralprodukter som hører under avsnitt V;
 - metall-organiske og ikke-metall-organiske forbindelser, unntatt de som er nevnt i note 2;
 - produkter nevnt i note 1, 2, 3 og 4 i kapitel 31;
 - uorganiske produkter til bruk som luminoforer (nr. 32.07);

- e. kunstig grafitt (nr. 38.01); brannslukningsmidler i form av ladninger til brannslukningsapparater, brannslukningsgranater og -bomber (nr. 38.17); blekkfjernemidler pakket for detaljsalg (nr. 38.19); kunstig fremstilte krystaller (unntatt optiske elementer) av magnesiumoksyd eller av alkali- eller jordalkali-metallhalogenider, som veier minst 2,5 g pr. stk. (nr. 38.19);
 - f. edle og halvledende steiner (naturlige, syntetiske eller rekonstruerte), støv og pulver av slike steiner (nr. 71.02 til 71.04), samt edle metaller under kapitel 71;
 - g metaller, også kjemisk rene, som hører under avsnitt XV;
 - h. optiske elementer av f. eks. magnesiumoksyd eller av alkali- eller jordalkali-metallhalogenider (nr. 90.01).
4. Kjemisk definerte komplekse syrer av en ikke-metallsyre i underkapitel II og en metallsyre i underkapitel IV tarifferes under nr. 28.13.
 5. Nr. 28.29 til 28.48 omfatter bare metallsalter og ammoniumsalter, herunder peroksyd-salter (persalter).
 6. Nr. 28.50 omfatter bare følgende:
 - a. technetium, promethium, polonium, astatin, radon, francium, radium, actinium, protactinium, neptunium, plutonium og andre transurane elementer; isotoper av disse elementer; uorganiske og organiske forbindelser av disse elementer og deres isotoper, også om de ikke er kjemisk definerte;
 - b. alle andre radioaktive isotoper, naturlige eller kunstige, herunder isotoper av edle og uedle metaller (avsnitt XIV og XV) og deres uorganiske og organiske forbindelser, også om de ikke er kjemisk definerte.
 Betegnelsen «isotoper» nevnt ovenfor og i nr. 28.50 og 28.51 omfatter også «anrikede» isotoper, men ikke kjemiske elementer som i naturen forekommer som rene isotoper.
 7. Ferrosfosfor som inneholder minst 15 vektprosent fosfor og fosforkopper som inneholder minst 8 vektprosent fosfor, hører under nr. 28.55.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
	<i>I. Kjemiske elementer (grunnstoffer).</i>		
28.01	Halogener (fluor, klor, brom og jod):		
	A. Klor	7 %	x
	B. Andre	fri	
28.02	Svovel, sublimert eller felt; kolloidal svovel	fri	
28.03	Kullstoff, herunder carbon black, kjønnerøk, antracensvart, acetylensvart og sot	fri	
28.04	Hydrogen (vannstoff), edelgasser og andre ikke-metaller:		
	A. Oksygen (surstoff)	10 %	
	B. Silicium (kisel)	fri	x
	C. Andre	fri	
28.05	Alkalimetaller, jordalkalimetaller og sjeldne jordartmetaller (herunder yttrium og scandium); kvikksølv	fri	
	<i>II. Uorganiske syrer og oksygenforbindelser av ikke-metaller.</i>		
28.06	Klorhydrid, saltsyre og klorsulfonsyre	5 %	
28.07	Svoveldioksyd (svovelsyrling)	5 %	
28.08	Svovelsyre; oleum (rykende svovelsyre)	5 %	x
28.09	Salpetersyre; salpeter-svovelsyre (nitresyre)	10 %	x
28.10	Fosforpentoksyd og fosforsyrer (meta-, ortho- og pyro-)	5 %	
28.11	Arsentrioksyd, arsenpentoksyd og arsensyrer	fri	
28.12	Borsyreanhydrid og borsyre	fri	
28.13	Andre uorganiske syrer og oksygenforbindelser av ikke-metaller:		
	A. Svoveltrioksyd	5 %	x
	B. Kulldioksyd (kullsyre) og perklorisyre	12 %	
	C. Andre	fri	
	<i>III. Halogen- og svovelforbindelser av ikke-metaller.</i>		
28.14	Halogenider, oksyhalogenider og andre halogenforbindelser av ikke-metaller:		
	A. Fosforklorider og fosforoksyklorid	7 %	
	B. Andre	fri	
28.15	Sulfider av ikke-metaller, herunder fosfortrisulfid:		
	A. Svoveltrioksyd (kulldisulfid)	5 %	
	B. Andre	fri	
	<i>IV. Uorganiske baser og metalloksyder, -hydroksyder og -peroksyder.</i>		
28.16	Ammoniakk	12 %	
28.17	Natriumhydroksyd (kaustisk soda); kaliumhydroksyd (kaustisk kali); natriumperoksyd og kaliumperoksyd	5 %	x
28.18	Oksyder, hydroksyder og peroksyder av magnesium, strontium eller barium	fri	

Tollsats pr. 1/5 1957 ore --- mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr.
D	F	N*	S	D	F	N	S	D	F	N	S	
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
10	fri	30 %	5	25	-	30	23	1	1	3	3	28.01
0-10	fri	fri	fri	.	-	-	-	3	1	2	3	28.02
	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	3	3	
1	fri	fri	fri	0	-	-	-	3	1	3	3	28.03
												28.04
10	fri	30 %	5	.	-	30	.	3	1	3	3	28.05
fri	0-40	30 %	7	-	.	30	.	3	1	3	3	
0-10	fri	0 el. 30 %	fri	.	-	0-30	-	3	1	1	3	
	fri	0-40	fri	-	.	-	-	3	1	1	3	28.05
0-10	fri	fri	0,6 el. 15 %	0-22	-	-	0-15	3	1	2	3	28.06
10	fri	30 %	5	12	-	30	.	3	1	1	3	28.07
1	fri	fri	0,6	2	-	-	1	3	1	3	3	28.08
0-1	fri	fri	2,2	.	-	-	7	3	1	2	3	28.09
0-10	fri	fri	1,5 el. 15 %	.	-	-	1-15	3	1	2	3	28.10
10	fri	fri	fri	.	-	-	-	3	1	2	3	28.11
10	0-40	fri	0 el. 15 %	6	.	-	0-15	3	1	2	3	28.12
												28.13
10	fri	fri	0,6	.	-	-	.	3	1	1	3	28.13
10	fri	0 el. 24	5 el. 15 %	1-4	-	0-2	.	3	1	3	3	
0-10	0-40	0 el. 30 %	0-5 el. 15 %	0-4	.	0-30	0-15	3	1	2	3	
10	0-40	fri	15 %	.	.	-	15	3	1	1	3	28.14
10	30 el. 40	fri	0-5 el. 15 %	.	.	-	0-15	3	1	1	3	
	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	3	3	28.15
0-1	0-40	fri	0 el. 15 %	.	.	-	0-15	3	1	1	3	
0-10	fri	fri	5	0-34	-	-	.	2	1	3	3	28.16
0-10	0 el. 3	fri	0-4,5	0-3	.	-	0-18	3	1	2	3	28.17
0-10	0-40	fri	fri	0-2	.	-	-	3	1	2	3	28.18

*) Råstoffer og tekniske hjelpestoffer som i tabellen er ført opp med 30 % toll, kan av Tolldepartementet tillates innført tollfritt eller mot en lavere toll.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
28.19	Sinkoksyd og sinkperoksyd	5 %	x
28.20	Aluminiumoksyd og -hydroksyd; kunstig korund	fri	
28.21	Kromoksyder og -hydroksyder	fri	
28.22	Manganoksyder	fri	
28.23	Jernoksyder og -hydroksyder, herunder jordfarger inne- holdende minst 70 vektprosent bundet jern beregnet som Fe ₂ O ₃	fri	
28.24	Koboltoksyder og -hydroksyder	fri	
28.25	Titanoksyder	fri	
28.26	Tinnoksyder (stanno- og stannioksyd)	fri	
28.27	Blyoksyder	fri	
28.28	Andre uorganiske baser, hydrazin og hydroksylamin, samt deres uorganiske salter; andre oksyder, hydroksyder og peroksyder av metaller: A. Hydrazin og uorganiske salter derav	10 %	
	B. Kopperoksydul	5 %	
	C. Andre	fri	
	<i>V. Metallsalter og peroksysalter av uorganiske syrer.</i>		
28.29	Fluorider; fluorosilikater, fluorborater og andre komplekse fluorsalter	fri	
28.30	Klorider og oksyklorider	fri	
28.31	Kloritter og hypokloritter	7 %	x
28.32	Klorater og perklorater: A. Klorater	fri	
	B. Perklorater	12 %	
28.33	Bromider og oksybromider; bromater og perbromater; hypobromitter	fri	
28.34	Jodider og oksyjodider; jodater og perjodater	fri	
28.35	Sulfider, herunder polysulfider	fri	
28.36	Ditionitter (hydrosulfitter), også stabilisert med organiske stoffer; sulfoksydater: A. Natriumformaldehydsulfoksyd	5 %	
	B. Andre	fri	
28.37	Sulfitter og tiosulfater	fri	
28.38	Sulfater og aluner; persulfater: A. Aluminiumsulfat og kaliumaluminiumsulfat (kalialun) B. Andre	5 % fri	
28.39	Nitritter og nitrater	fri	
28.40	Fosfitter, hypofosfitter og fosfater: A. Natrium-, kalium- og ammoniumfosfater	5 %	x
	B. Andre	fri	
28.41	Arsenitter og arsenater	fri	

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
1-10	0-150	0-24	fri	1-3	.	0-13	-	3	1	2	3	28.19
0-1	fri	fri	fri	.	-	-	-	3	1	3	3	28.20
3-10	0-40	0-20	fri	.	.	.	-	3	1	3	3	28.21
1-10	fri	fri	fri	.	-	-	-	3	1	3	3	28.22
3-10	fri	fri	fri	.	-	-	-	3	1	3	3	28.23
1-10	fri	fri	fri	.	-	-	-	3	1	3	3	28.24
1	4	0 el. 20	fri	.	.	.	-	3	1	3	3	28.25
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	3	3	28.26
0-1	0 el. 10%	fri	fri	0	.	-	-	3	1	3	3	28.27
												28.28
10	30 el. 40	30%	15%	2	.	30	15	3	1	1	3	
3	fri	fri	fri	.	-	-	-	3	1	3	3	
1-10	fri	fri	0 el. 15%	.	-	-	0-15	3	1	3	3	
0-10	0-40	fri	0 el. 15%	.	.	-	0-15	3	1	2	3	28.29
0-10	0-45	fri	fri	0-4	.	-	-	3	1	2	3	28.30
10	0-40	fri	0 el. 15%	.	.	-	0-15	2	1	2	3	28.31
												28.32
0-10	fri	fri	fri	.	-	-	-	3	1	2	3	
10	30 el. 40	fri	15%	.	.	-	15	3	1	1	3	
10	30,40	fri	0 el. 15%	2	.	-	0-15	3	1	3	3	28.33
10	30-45	fri	0 el. 15%	1	.	-	0-15	3	1	3	3	28.34
0-20	0-45, el. 9%	0 el. 20	0 el. 15%	0-3	.	.	0-15	3	1	3	3	28.35
												28.36
10	fri	30%	fri	.	-	30	-	3	1	1	3	
0-10	fri	fri	fri	.	-	-	-	3	1	1	3	
0-10	0-40	fri	fri	0-5	.	-	-	3	1	1	3	28.37
												28.38
fri	fri	fri	1	-	-	-	5	3	1	2	3	
0-10	0-40	fri	0-5 el 15%	0-3	.	-	.	3	1	2	3	
0-10	0-40	fri	0 el. 15%	.	.	-	0-15	3	1	2	3	28.39
												28.40
fri	fri	fri	1,5	-	-	-	2	3	1	2	3	
0-10	0-40	fri	0 el. 15%	0-2	.	-	0-15	3	1	2	3	
1-10	0-40	fri	fri	3-6	.	-	-	3	1	1	3	28.41

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
28.42	Karbonater og perkarbonater, herunder handelsvaren ammoniumkarbonat som inneholder ammoniumkarbamat	fri	x
28.43	Cyanider og komplekscyanider	fri	
28.44	Fulminater og cyanater	fri	
28.45	Silikater, herunder natron- og kalivannglass:		
	A. Natriummetasilikat	5 %	
	B. Andre	fri	
28.46	Borater og perborater:		
	A. Natriumperborat	5 %	
	B. Andre	fri	x
28.47	Salter av metalloksydsyrer (f. eks. kromater, permanganater og stannater):		
	A. Sinkkromater og blykromater	10 %	
	B. Andre	fri	
28.48	Andre salter og peroksysalter (persalter) av uorganiske syrer, unntatt azider	fri	
	VI. <i>Diverse.</i>		
28.49	Kolloidale edle metaller; amalgamer av edle metaller; salter og andre forbindelser, uorganiske og organiske, av edle metaller, herunder albuminater, proteinater, tannater og liknende forbindelser, også om de ikke er kjemisk definerte	fri	
28.50	Radioaktive kjemiske elementer og radioaktive isotoper; uorganiske og organiske forbindelser av slike elementer eller isotoper, også om de ikke er kjemisk definerte	fri	
28.51	Isotoper og deres forbindelser, uorganiske og organiske, også om de ikke er kjemisk definerte, andre enn de som hører under nr. 28.50	fri	
28.52	Salter og andre forbindelser, uorganiske eller organiske, av thorium, uran eller sjeldne jordartmetaller (herunder yttrium og scandium); blandinger av slike salter og forbindelser	fri	
28.53	Flytende luft	fri	
28.54	Hydrogenperoksyd	10 %	x
28.55	Fosfider	fri	
28.56	Karbider (f.eks. siliciumkarbid, borkarbid, metallkarbider):		
	A. Kalsiumkarbid	5 %	
	B. Andre	fri	
28.57	Hydrider, nitrider, azider, silicider og borider	fri	
28.58	Andre uorganiske forbindelser, herunder destillert vann, ikke-ledende vann og vann av liknende renhet, samt amalgamer, unntatt amalgamer av edle metaller	fri	

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
0-10	0-40	0-10	0-7 el. 15 %	0-8	.	0-4	.	3	1	2	3	28.42
0-10	0-40	0-20	0 el. 15 %	.	.	.	0-15	3	1	3	3	28.43
0-20	30-45	0-48	20 el. 15 %	3	1	2	3	28.44
fri	2,25	fri	1	-	10	-	3	3	1	2	3	28.45
0-10	30 el. 40	fri	1 el. 15 %	0-6	.	-	.	3	1	2	3	28.46
10	fri	fri	fri	6	-	-	-	3	1	3	3	28.47
0-10	0-40	fri	fri	0-5	.	-	-	3	1	2	3	28.48
1	6-40	20	fri	.	.	.	-	3	1	3	3	28.49
0-10	0-45	0-20	0 el. 15 %	0-2	.	.	0-15	3	1	2	3	28.50
10	30 el. 40	fri	0 el. 15 %	.	.	-	0-15	3	1	2	3	28.51
0-10	0 el. 60	fri	0-250 el. 15 %	0	.	-	.	2	1	1	2	28.52
10	30 el. 40	fri	0 el. 15 %	0	.	-	0-15	3	1	2	3	28.53
10	30 el. 40	0 el. 30 %	0 el. 15 %	.	.	0-30	0-15	3	1	1	3	28.54
10	0-40	0 el. 30 %	0 el. 15 %	.	.	0-30	0-15	3	1	1	3	28.55
10	fri	30 %	5	.	-	30	0	3	1	1	3	28.56
fri	15	0 el. 30 %	8 %	-	16	0-30	8	3	1	3	3	28.57
10	30 el. 40	fri	0 el. 15 %	.	.	-	0-15	3	1	1	3	28.58
fri	15 %	fri	2,5	-	15	-	.	3	1	3	3	28.59
0-10	0 el. 4,50	fri	0-2,5 el. 15 %	.	.	-	.	3	1	3	3	28.60
10	0-45	0-48	0 el. 15 %	.	.	.	0-15	3	1	1	3	28.61
0-10 ¹⁾	0-40	0 el. 30 %	0 el. 15 %	.	.	0-30	0-15	2	1	2	3	28.62

1) Amalgamer fortolles som halvfabrikata av de metaller som inngår.

Kapitel 29.
Organiske kjemikaller.

Noter.

1. Hvor ikke annet fremgår av de enkelte posisjoner, omfatter dette kapitel bare:
 - a. kjemisk definerte organiske forbindelser, også med innhold av forurensinger;
 - b. blandinger av to eller flere isomerer av samme organiske forbindelse, også med innhold av forurensinger;
 - c. produkter nevnt under nr. 29.38 til 29.42 og 29.44, også om de ikke er kjemisk definerte;
 - d. produkter nevnt under a., b. og c. ovenfor, oppløst i vann;
 - e. produkter nevnt under a., b. og c. i andre oppløsningsmidler enn vann, når oppløsningen er den vanlige og nødvendige form for disse produkter, brukt utelukkende av hensyn til sikkerheten og transporten, og oppløsningsmidlet ikke gjør produktet mere egnet til spesielle formål enn til alminnelig bruk;
 - f. produkter nevnt under a., b., c., d. og e. som av hensyn til deres konservering eller transport er tilsatt en stabilisator;
 - g. diazoniumsalter, arylider brukt som koblere for disse salter og faste baser for azofargestoffer, fortyntet til standard styrkegrader.
2. Kapitlet omfatter ikke:
 - a. varer som hører under nr. 15.04, og glyserol (nr. 15.11);
 - b. etyllalkohol (nr. 22.08 og 22.09);
 - c. råprodukter fra destillasjonen av kull, mineraltjære, petroleum eller skifer, samt andre råprodukter som hører under kapitel 27;
 - d. kullstofforbindelser nevnt i note 2 i kapitel 28;
 - e. urinstoff (urea) som inneholder høyst 45 vektprosent nitrogen beregnet av tørrvekten (nr. 31.02 eller 31.05);
 - f. fargestoffer av vegetabilsk eller animalsk opprinnelse (nr. 32.04), syntetiske organiske fargestoffer (herunder pigmenter), syntetiske organiske stoffer til bruk som luminoforer og substantiver, optiske bleikemidler samt naturlig indigo (nr. 32.05), oppløselige fargestoffer som i form eller pakning er bestemt for detaljsalg (nr. 32.09);
 - g. metaldehyd, heksametylentetramin og liknende stoffer i form av f. eks. tabletter, stenger og liknende, til bruk som brensel samt flytende brensel til bruk i mekaniske fyrtøy, på beholdere med rominnhold av høyst 300 cm³ (nr. 36.08);
 - h. brannslukningsmidler i form av ladninger til brannslukningsapparater og brannslukningsgranater og -bomber (nr. 38.17); blekkjernemidler pakket for detaljsalg (nr. 38.19);
 - i. optiske elementer, f. eks. av etylendiamintartrat (nr. 90.01).

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
29.01	I. <i>Kullhydrider og deres halogen-, sulfo-, nitro- og nitroso-derivater.</i> Kullhydrider: A. Benzen, toluen, xylen, cymen, styren, cykloheksan, nonen og dodecen, naftalen, dekalen, tetralen, antracen og fenantren B. Andre	fri 12 %	

3. Varer som kan føres under to eller flere av posisjonene i dette kapitel, tarifferes under den sist nevnte av disse posisjoner.

4. Under nr. 29.03 til 29.05, 29.07 til 29.10 og 29.12 til 29.21 skal halogen-, sulfo-, nitro- og nitroso-derivater omfatte enhver blanding av disse derivater (f. eks. sulfohalogen-, nitrosulfo- eller nitrosulfohalogen-derivater).

Nitro- og nitrosogrupper anses ikke som nitrogenholdige funksjonelle grupper under nr. 29.30.

5. a. Estere av organiske forbindelser med syrefunksjon i underkapitlene I til VII med organiske forbindelser i disse underkapitler, skal tarifferes som den forbindelse som omfattes av den sist nevnte posisjon i underkapitlene.

b. Estere av etyllalkohol, glyserol eller sakkarose med organiske forbindelser med syrefunksjon i underkapitlene I til VII, skal tarifferes som de tilsvarende forbindelser med syrefunksjon.

c. Salter av estere nevnt under a. og b. med uorganiske baser, skal tarifferes som de tilsvarende estere.

d. Salter av andre organiske forbindelser med syre- eller fenolfunksjon i underkapitlene I til VII med uorganiske baser, skal tarifferes som de tilsvarende organiske forbindelser med syre- eller fenolfunksjon.

e. Halogenider av karboksyrer skal tarifferes som de tilsvarende syrer.

Bestemmelsene i note 5.a.-5.e. gjelder bare hovedposisjonene og ikke eventuelle underoppdelinger av disse. Underoppdelingene brukes i overensstemmelse med ordlyden

6. Forbindelsene i nr. 29.31 til 29.34 er organiske forbindelser hvis molekyler inneholder – foruten hydrogen, oksygen eller nitrogen – atomer av andre ikke-metaller eller metaller (såsom svovel, arsen, kvikksølv, bly etc.) direkte bundet til kullstoffet.

Nr. 29.31 (organiske svovelforbindelser) og nr. 29.34 (andre metall-organiske og ikke-metall-organiske forbindelser) omfatter ikke sulfo- eller halogen-derivater (herunder sammensatte derivater) som, i motsetning til hydrogen, oksygen og nitrogen, bare har svovel- og halogenatomer direkte bundet til kullstoff og derved får karakter av sulfo- eller halogen-derivater (eller sammensatte derivater).

7. Nr. 29.35 (heterocykliske forbindelser) omfatter ikke indre etere, metylenetere av toverdige ortofenoler, epoksyder med 3- eller 4-leddet ring, cykliske acetal, cykliske polymere av aldehyder, av tialdehyder eller av aldimer, anhydrider av flerbasiske syrer, cykliske ureider, imider av flerbasiske syrer, heksametylentetramin og trimetyltrinitramin.

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr.
D	F	N*)	S	D	F	N	S	D	F	N	S	
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
												29.01
0-10	0 el. 9	0 el. 30 %	fri	.	.	0-30	—	3	1	2	3	
0-350	0 el. 9	30 %	15 %	.	.	30	15	3	1	1	3	
el. 7,5 %												

*) Råstoffer og tekniske hjelpestoffer som i tabellen er ført opp med 30% toll, kan av Tolldepartementet tillates innført tollfritt eller mot en lavere toll.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
29.02	Halogenderivater av kullhydrider:		
	A. Mettede fluorklorhydrider	fri	
	B. Andre	12 %	
29.03	Sulfo-, nitro- og nitrosoderivater av kullhydrider	12 %	
	II. <i>Alkoholer og deres halogen-, sulfo-, nitro- og nitroso-</i>		
	<i>derivater.</i>		
29.04	Acykliske alkoholer og deres halogen-, sulfo-, nitro- og		
	nitrosoderivater:		
	A. Amylalkohol, utelukkende til fremstilling av kalium-	fri	
	eller natrium-xantater, samt metanol	12 %	x
	B. Andre		
29.05	Cykliske alkoholer og deres halogen-, sulfo-, nitro- og		
	nitrosoderivater:		
	A. Cykloheksanol samt metyl- og dimetylcykloheksanol;	fri	
	mentol	12 %	x
	B. Andre		
	III. <i>Fenoler, fenola'koholer og deres halogen-, sulfo-, nitro-</i>		
	<i>og nitrosoderivater.</i>		
29.06	Fenoler og fenolalkoholer:		
	A. Fenol, kresol, xylenol, butylfenol, amylfenol, resorcinol,	fri	
	hydrokinon, naftol og pyrogallol (pyrogallussyre) samt		
	salter derav	12 %	
	B. Andre		
29.07	Halogen-, sulfo-, nitro- og nitrosoderivater av fenoler eller	12 %	
	fenolalkoholer		
	IV. <i>Etere, alkoholperoksyder, eterperoksyder, epoksyder med</i>		
	<i>3- eller 4-leddet ring, acetaler og hemiacetaler, samt</i>		
	<i>deres halogen-, sulfo-, nitro- og nitrosoderivater.</i>		
29.08	Etere, eteralkoholer, eterfenoler, eteralkoholfenoler, alko-	12 %	x
	holperoksyder, eterperoksyder samt deres halogen-, sulfo-,		
	nitro- og nitrosoderivater		
29.09	Epoksyder, epoksyalkoholer, epoksyfenoler og epoksyetere	12 %	
	med 3- eller 4-leddet ring samt deres halogen-, sulfo-,		
	nitro- og nitrosoderivater		
29.10	Acetaler og hemiacetaler, også med enkle eller komplekse	12 %	
	oksygenholdige funksjonelle grupper samt deres halogen-,		
	sulfo-, nitro- og nitrosoderivater		

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
10	fri	30 %	fri	.	—	30	—	3	1	2	3	29.02
0-100	fri	30 %	15 %	0-41	—	30	15	3	1	1	3	
10-20	0-45	30 %	15 %	.	.	30	15	3	1	1	3	29.03
												29.04
fri	fri	0 el. 30 %	fri	—	—	0 el. 30	—	3	1	3	3	
0-10	0 el. 40	30 %	0 el. 8-15 %	0-4	.	30	.	3	1	2	3	29.05
0-10	0-600	30 %	0 el. 15 %	0	.	30	0-15	3	1	1	3	
10-350	30 el. 40	30 %	30-50 el. 15 %	.	.	30	.	3	1	1	3	29.06
0-10	0-600	0 el. 30 %	0 el. 5-15 %	.	.	0-30	0-15	3	1	2	3	
10-350	30 el. 40	30 %	15 %	.	.	30	15	3	1	1	3	
10-20	0-40	30 %	15 %	.	.	30	15	3	1	1	3	29.07
0-350	0-600	30-48 el. 30 %	0-100 el. 15 %	0-35	.	.	.	3	1	2	3	29.08
10	30 el. 40	0-30, el. 30 %	0 el. 15 %	.	.	.	0-15	3	1	1	3	29.09
10-100	30 el. 40	30 %	15 %	.	.	30	15	3	1	1	3	29.10

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
29.11	<p>V. <i>Forbindelser med aldehydfunksjon.</i></p> <p>Aldehyder, aldehydalkoholer, aldehydeter, aldehydfenoler og andre aldehyder med enkle eller komplekse oksygenholdige funksjonelle grupper:</p> <p>A. Formaldehyd</p> <p>B. Andre</p>	<p>6 %</p> <p>12 %</p>	<p>x</p>
29.12	<p>Halogen-, sulfo-, nitro- og nitrosoderivater av produkter som hører under nr. 29.11</p>	<p>12 %</p>	
29.13	<p>VI. <i>Forbindelser med ketonfunksjon og forbindelser med kinonfunksjon.</i></p> <p>Ketoner, ketonalkoholer, ketonfenoler, ketonaldehyder, kinoner, kinonalkoholer, kinonfenoler, kinonaldehyder og andre ketoner og kinoner med enkle eller komplekse oksygenholdige funksjonelle grupper samt deres halogen-, sulfo-, nitro- og nitrosoderivater:</p> <p>A. Cykloheksanon, metyleykloheksanon og kamfer</p> <p>B. Andre</p>	<p>fri</p> <p>12 %</p>	
29.14	<p>VII. <i>Syrer, deres anhydrider, halogenider, peroksyder og persyrer, samt deres halogen-, sulfo-, nitro- og nitrosoderivater.</i></p> <p>Enbasiske syrer og deres anhydrider, halogenider, peroksyder og persyrer samt deres halogen-, sulfo-, nitro- og nitrosoderivater:</p> <p>A. Blyacetater; acykliske syrer med minst 10 kullstoffatomer; bensoesyre og salter derav</p> <p>B. Andre</p>	<p>fri¹⁾</p> <p>12 %</p>	<p>x</p>
29.15	<p>Flerbasiske syrer og deres anhydrider, halogenider, peroksyder og persyrer samt deres halogen-, sulfo-, nitro- og nitrosoderivater:</p> <p>A. Oksalsyre og ravsyre samt salter derav</p> <p>B. Andre</p>	<p>fri</p> <p>12 %</p>	<p>x</p>
29.16	<p>Alkoholsyrer, aldehydsyrer, ketonsyrer, fenolsyrer og andre syrer med enkle eller komplekse oksygenholdige funksjonelle grupper og deres anhydrider, halogenider, peroksyder og persyrer samt deres halogen-, sulfo-, nitro- og nitrosoderivater:</p> <p>A. Vinsyre, sitronsyre, salicylsyre, acetylsalicylsyre og gallussyre samt salter derav</p>	<p>fri</p>	

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17	
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16		
													29.11
fri	fri	30 %	15-100	-	-	30	.	3	1	1	3		
0-3500	30-1605	30 %	15-18 %	0-44	.	30	15-18	3	1	1	3		
10	30,40	fri	15 %	.	.	-	15	3	1	1	3		29.12
													29.13
0-10	0-40	0 el. 30 %	fri	0-1	.	0-30	-	3	1	2	3		
0-350	0-600	0 el. 30 %	15 el. 15 %	0-5	.	0-30	.	3	1	2	3		
													29.14
0-10	0-600,	0-16	fri ¹⁾	.	.	.	-	3	1	2	3		
	15 %												
0-350	30 el. 40	0-50,	0-50	0-40	.	.	.	3	1	2	3		
		el. 30 %	el. 15 %										
													29.15
10	0-40	fri	0 el. 15 %	1-6	.	-	0-15	3	1	2	3		
0-40	0-40	0-30	0-30	0-4	.	.	.	2	1	1	3		
		el. 30 %	el. 15 %										
													29.16
0-10	fri	fri	fri	0-3	-	-	-	2	1	3	3		

¹⁾ Ved import til Sverige av fett-syrer under 29.14 A betales reguleringsavgift og innførselsavgift etter bestemmelsene om regulering av fettvarer. For syrer som ikke blir anvendt til matvarer, blir avgiftsbeløpene imidlertid refundert.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
	B. Andre	12 %	x
	VIII. <i>Uorganiske estere og deres salter samt deres halogen-, sulfo-, nitro- og nitrosoderivater.</i>		
29.17	Estere av svovelsyre, deres salter og halogen-, sulfo-, nitro- og nitrosoderivater	12 %	
29.18	Estere av salpetersyrling eller salpetersyre samt deres halogen-, sulfo-, nitro- og nitrosoderivater	12 %	
29.19	Estere av fosforsyre, deres salter (herunder laktofosfat) og halogen-, sulfo-, nitro- og nitrosoderivater	12 %	
29.20	Estere av kullsyre, deres salter og halogen-, sulfo-, nitro- og nitrosoderivater	12 %	
29.21	Estere av andre uorganiske syrer (unntatt estere av halogensyrer), deres salter og halogen-, sulfo-, nitro- og nitrosoderivater	12 %	
	IX. <i>Forbindelser med nitrogenholdige funksjonelle grupper.</i>		
29.22	Aminer:		
	A. Anilin, nitroanilin, naftylamin, fenylendiamin, tolylendiamin, toluidin og xyloidin, samt salter derav	fri	
	B. Andre	12 %	
29.23	Aminer med enkle eller komplekse oksygenholdige funksjonelle grupper:		
	A. Dimetylaminoeddiksyre og alkalialter derav; monometylpara-amino-fenolsulfat (metol)	fri	
	B. Andre	12 %	x
29.24	Kvartære ammoniumsalter og hydroksyder, herunder lecitiner og andre fosfoaminolipider	12 %	
29.25	Amider:		
	A. Urinstoff, inneholdende mer enn 45 vektprosent N ...	fri	
	B. Annet	12 %	
29.26	Imider og iminer:		
	A. Sakkarin og alkalialter derav	fri	
	B. Andre	12 %	
29.27	Nitriler	12 %	
29.28	Diazo-, azo- og azoksyforbindelser	12 %	
29.29	Organiske derivater av hydrazin eller hydroksylamin ...	12 %	
29.30	Forbindelser med andre nitrogenholdige funksjonelle grupper:		
	A. Cykloheksylsulfaminsyre og salter derav	fri	
	B. Andre	12 %	

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
0-350	0-40	0-30 el. 30 %	0 el. 15 %	0-6	.	.	0-15	3	1	2	3	
10	30 el. 40	30 el. 30 %	15 %	.	.	.	15	3	1	1	3	29.17
10	30-45	30 el. 30 %	15 %	.	.	.	15	3	1	1	3	29.18
5-10	0-40	30 el. 30 %	1,5 el. 15 %	3	1	1	3	29.19
10	0-40	30 el. 30 %	15 %	.	.	.	15	3	1	1	3	29.20
10	30,40	30 el. 30 %	15 %	.	.	.	15	3	1	1	3	29.21
												29.22
10	fri	0 el. 30 %	fri	1-2	-	0-30	-	3	1	1	3	
1-20	0-45	0 el. 30 %	15 %	.	.	0-30	15	3	1	1	3	29.23
10	fri	30 %	0 el. 15 %	.	-	30	0-15	3	1	1	3	
10	0-40	30 %	15 %	.	.	30	15	3	1	2	3	
10	0-40	0-16 el. 30 %	15 %	4	.	.	15	3	1	3	3	29.24
												29.25
fri	fri	30 %	15 %	-	-	30	15	3	1	1	3	
10	0-600	30 %	15 %	1-2	.	30	15	3	1	1	3	29.26
10	0 el. 45	30 %	fri	0	.	30	-	3	1	2	3	
10-20	30 el. 40	30 %	15 %	4	.	30	15	3	1	1	3	
0-10	30 el. 40	30 %	15 %	.	.	30	15	3	1	2	3	29.27
10	0-45	0 el. 30 %	15 %	.	.	0-30	15	3	1	1	3	29.28
10	0-40	30 %	15 %	.	.	30	15	3	1	1	3	29.29
												29.30
10		fri	fri	.	.	-	-	3	1	1	3	
10	30 el. 40	30 %	15 %	.	.	30	15	3	1	1	3	

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
	X. <i>Metall-organiske og ikke-metall-organiske forbindelser og heterocykliske forbindelser.</i>		
29.31	Organiske svovelforbindelser:		
	A. Tiokarbanilid (difenyliourinstoff); kalium- og natrium-xantater	fri	
	B. Andre	12 %	
29.32	Organiske arsenforbindelser	fri	
29.33	Organiske kvikksølvforbindelser	12 %	
29.34	Andre metall-organiske og ikke-metall-organiske forbindelser	12 %	
29.35	Heterocykliske forbindelser, herunder nukleinsyrer:		
	A. Pyridin	fri	
	B. Andre	12 %	
29.36	Sulfonamider	fri	
29.37	Laktoner og laktamer; sultoner og sultamer	12 %	
	XI. <i>Provitaminer, vitaminer, hormoner, enzymer, naturlige eller syntetisk fremstille.</i>		
29.38	Provitaminer og vitaminer, naturlige eller syntetisk fremstilte, herunder konsentrater og blandinger, også i oppløsninger	fri	
29.39	Hormoner, naturlige eller syntetisk fremstilte	fri	
29.40	Enzymer	fri	x
	XII. <i>Glykosider og vegetabiliske alkaloider, naturlige eller syntetisk fremstille samt deres salter, etere, estere og andre derivater.</i>		
29.41	Glykosider, naturlige eller syntetisk fremstilte samt deres salter, etere, estere og andre derivater	fri	
29.42	Vegetabiliske alkaloider, naturlige eller syntetisk fremstilte samt deres salter, etere, estere og andre derivater	fri	
	XIII. <i>Andre organiske, kjemiske forbindelser.</i>		
29.43	Sukkerarter, kjemisk rene, unntatt sakkarose		
29.44	Antibiotika:		
	A. Penicillin samt salter og andre derivater derav	fri	x
	B. Andre	fri	
29.45	Andre organiske forbindelser	12 %	

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17	
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16		
													29.31
10	fri	30 %	0-2,5	.	-	30	.	3	1	1	3		
10	30, 40	30 %	15 %	.	.	30	15	3	1	1	3		
10	0-40	fri	fri	.	.	-	-	3	1	1	3		29.32
10	0-40	fri	15 %	.	.	-	15	3	1	1	3		29.33
10	0-40	0 el. 30 %	15 %	.	.	0-30	15	3	1	2	3		29.34
													29.35
10	fri	0 el. 30 %	fri	1	-	0-30	-	3	1	3	3		
10	0-40	30 %	15 %	2	.	30	15	3	1	1	3		
10	0-40	0 el. 30 %	0 el. 15 %	3	.	0-30	0-15	3	1	1	3		29.36
10-350	0-600	0 el. 30 %	15 %	.	.	0-30	15	3	1	1	3		29.37
10	30,40	fri	0 el. 15 %	0	.	-	0-15	3	1	3	3		29.38
10	0-40	fri	fri	0	.	-	-	3	1	3	3		29.39
10	fri	0-24	12	1	-	.	.	3	1	1	3		29.40
		el. 30 %	el. 15 %										
0-350	30 el. 40	0 el. 30 %	0 el. 15 %	.	.	0-30	0-15	3	1	3	3		29.41
0-350	0-40	0 el. 30 %	0 el. 15 %	.	.	0-30	0-15	3	1	3	3		29.42
10-15	30 el. 40	0-66	0-40 el. 15 %	3	1	2	3		29.43
													29.44
10	30 el. 40	fri	30 pr. mill. I. E.	0	.	-	24	3	1	2	3		
10	30 el. 40	fri	0 el. 15 %	0	.	-	0-15	3	1	3	3		
10	30 el. 40	30 %	15 %	.	.	30	15	3	1	2	3		29.45

Kapitel 30.

Farmasøytiske produkter.

Noter.

1. Med «legemidler» i posisjon 30.03 forstås varer som enten er:
 - a. blandede produkter til terapeutisk eller profylaktisk bruk;
 - b. ublandede produkter til terapeutisk eller profylaktisk bruk, når de foreligger i doser eller pakninger bestemt for detaljsalg til slik bruk.

Unntatt herfra er matvarer og drikkevarer, bl. a. dietiske, diabetiske og «forsterkede» (f. eks. vitaminiserte) næringsmidler, styrkedrikker, mineralvann samt varer som hører under nr. 30.02 og 30.04.

I henhold til disse bestemmelser og note 3. d. i dette kapitel blir følgende å anse som:

A. ublandede produkter:

1. ublandede produkter oppløst i vann;
2. alle varer som hører under kapitlene 28 og 29 (unntatt kolloidale edle metaller);
3. enkle vegetabiliske ekstrakter som hører under nr. 13.03 og bare er standardisert eller oppløst i et løsningsmiddel;

B. blandede produkter:

1. kolloidale oppløsninger og suspensjoner (unntatt kolloidalt svovel);
2. vegetabiliske ekstrakter fremstilt av blandinger av vegetabiliske materialer;
3. salter og konsentrater fremstilt ved inndamping av naturlig mineralvann.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
30.01	Kjertler og andre organer til organoterapeutisk bruk, tørkede, også pulveriserte; ekstrakter av kjertler, organer eller av deres sekreter til organoterapeutisk bruk; andre animalske stoffer tilberedt til terapeutisk eller profylaktisk bruk, ikke nevnt eller innbefattet annet sted	fri	
30.02	Sera, mikrobielle vaksiner, toksiner, mikrobekulturer (innbefattet fermenter, men unntatt gjær) og liknende produkter	fri	
30.03	Legemidler (også til veterinært bruk): A. Inneholdende penicillin samt salter og andre derivater derav	fri	x
	B. Andre varer	fri	x
30.04	Vatt, gas, bind og liknende artikler (f. eks. forbindinger, heftplastre og omslag) impregnert eller belagt med farmasøytiske stoffer eller i detaljpakninger til medisinsk eller kirurgisk bruk, andre enn de som er nevnt i note 3 til dette kapitel		
30.05	Andre farmasøytiske varer: A. Tannsement og andre tannfyllingsmaterialer; esker og vesker med førstehjelpsutstyr	12 %	
	B. Andre varer	fri	

2. Dette kapitel omfatter ikke:
- vandige destillater og vandige oppløsninger av flyktige vegetabiliske oljer til medisinsk bruk (nr. 33.05);
 - tannpleiemidler av enhver art, også om de har terapeutiske eller profylaktiske egenskaper (nr. 33.06);
 - medisinsk såpe (nr. 34.01).
3. Posisjon 30.05 omfatter bare:
- steril kirurgisk katgut og liknende sterilt suturmateriale;
 - steril laminaria og sterile laminariastifter;
 - sterile absorberbare blodstillende midler;
 - kontrastmidler til røntgenundersøkelser og diagnostiske reagenser (unntatt de som hører under nr. 30.02) bestemt til bruk på pasienten og som er ublandede produkter i dosert form eller blandede produkter til slik bruk;
 - tannsement og andre tannfyllingsmaterialer;
 - esker og vesker med førstehjelpsutstyr.

Tollsats pr. 1/5 1957 ore = mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D	F	N	S	D	F	N	S	D	F	N	S	
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
0-10	0-40	fri	fri	.	.	-	-	2	1	3	3	30.01
10-24	fri	fri	0-15 %	.	-	-	0-15	3	1	3	3	30.02 30.03
10-24	30 el. 40	fri	30 pr. mill. I. E.	0	.	-	20	3	1	3	3	
10-24	30-150	div.	fri	.	.	.	-	2	1	3	3	
div.	30 el. 40	div.	div.	2	1	3	3	30.04 30.05
div.	30 el. 40	div.	div.	2	1	3	3	
div.	30 el. 40	0-800 el. 30 %	0-15 %	.	.	0-30	0-15	2	1	3	3	

Kapitel 31.

Gjødning.

Noter.

1. Posisjon 31.02 omfatter bare nedennevnte varer forutsatt at de ikke foreligger i slik form eller pakning som angitt i nr. 31.05:
 - A. varer av følgende slag:
 1. natriumnitrat som inneholder høyst 16 vektprosent nitrogen;
 2. ammoniumnitrat, også ren;
 3. ammoniumsulfonitrat, også ren;
 4. ammoniumsulfat, også ren;
 5. kalsiumnitrat som inneholder høyst 16 vektprosent nitrogen;
 6. kalsiummagnesiumnitrat, også ren;
 7. kalsiumcyanamid som inneholder høyst 25 vektprosent nitrogen, også om varen er behandlet med olje;
 8. urinstoff (urea) som inneholder høyst 45 vektprosent nitrogen;
 - B. gjødning som består av en blanding av noen av de under A. oppførte varer, men uten de der nevnte prosentvise begrensninger;
 - C. gjødning som består av ammoniumklorid eller av de under A. eller B. oppførte varer, men uten de der nevnte prosentvise begrensninger, blandet med kritt, gips eller andre stoffer uten gjødselvirkning;
 - D. flytende gjødning av varer nevnt ovenfor under 1. A. 2. eller 1. A. 8. eller av blandinger av disse varer, i vandig eller ammoniakalsk oppløsning.
2. Posisjon 31.03 omfatter bare nedennevnte varer forutsatt at de ikke foreligger i slik form eller pakning som angitt i nr. 31.05:
 - A. varer av følgende slag:
 1. tomasfosfat (basic slag);

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
31.01	Guano og annen naturlig animalsk eller vegetabilisk gjødsel, også blandet innbyrdes, men ikke kjemisk behandlet	fri	
31.02	Nitrogengjødning, mineralsk eller kjemisk:		
	A. Ammoniumsulfat, ammoniumnitrat og ammoniumsulfatnitrat samt blandinger med over 1,8 vektprosent ammoniakknitrogen beregnet av tørrvekten	fri ¹⁾	x
	B. Andre	fri	x
31.03	Fosfatgjødning, mineralsk eller kjemisk	fri	x
31.04	Kaligjødning, mineralsk eller kjemisk	fri	x
31.05	Annen gjødning; gjødning som hører under dette kapitel, i form av tabletter, piller og lignende eller i pakninger av bruttovekt høyst 10 kg pr. stk.:		
	A. Gjødning i form av tabletter, piller og liknende eller i pakninger av bruttovekt høyst 10 kg pr. stk.	fri	x

2. termisk oppsluttede kalsiumfosfater (termfosfater og smeltefosfater) og kalsinerte, naturlige kalsiumaluminiumfosfater;
 3. superfosfater (enkel, dobbel eller trippel);
 4. dikalsiumfosfat som inneholder minst 0,2 vektprosent fluor;
 - B. gjødning som er blandinger av varer nevnt ovenfor under A., men uten de der nevnte prosentvise begrensninger;
 - C. gjødning som er blandinger av varer nevnt ovenfor under A. og B., men uten de der nevnte prosentvise begrensninger, blandet med kritt, gips eller andre uorganiske stoffer uten gjødselvirkning.
3. Posisjon 31.04 omfatter bare nedennevnte varer forutsatt at de ikke foreligger i slik form eller pakning som angitt i nr. 31.05:
- A. varer av følgende slag:
 1. rå, naturlige kalisalter (karnalitt, kainitt, sylvinitt og andre);
 2. rå kalisalter utvunnet som biprodukt ved roesukkerfabrikasjonen;
 3. kaliumklorid, også ren, unntatt kaliumklorid nevnt i note 6. c.;
 4. kaliumsulfat som inneholder høyst 52 vektprosent K_2O ;
 5. kaliummagnesiumsulfat som inneholder høyst 30 vektprosent K_2O ;
 - B. gjødning som er blandinger av varer nevnt under A., men uten de der nevnte prosentvise begrensninger.
4. Ammoniumfosfater som inneholder minst 6 milligram arsen pr. kg, hører under nr. 31.05.
5. De under notene 1. A., 2. A., 3. A. og 4. anførte vektgrenser beregnes på grunnlag av varenes tørrvekt.
6. Kapitlet omfatter ikke:
- a. blod under nr. 05.15;
 - b. kjemisk definerte forbindelser som ikke er nevnt i notene 1. A., 2. A., 3. A. og 4.;
 - c. kunstig fremstilte **krystaller** av kaliumklorid (unntatt optiske elementer) som veier minst 2,5 g pr. stk. (nr. 38.19), optiske elementer av kaliumklorid (nr. 90.01).

D	Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg			Innsidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
	F	N	S	D	F	N	S	D	F	N	S	
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
fri	fri	fri	fri	—	—	—	—	3	1,S	1	3	31.01 31.02
fri	fri	fri	3-10	—	—	—	10-14	3	1,S	2	3	
fri	fri	fri	0 el. 15 %	—	—	—	0-15	3	1,S	1	3	
fri	fri	fri	fri	—	—	—	—	2	1,S	2	3	31.03
fri	fri	fri	fri	—	—	—	—	3	1,S	2	3	31.04
												31.05
fri	fri	fri	15 %	—	—	—	15	3	1,S	2	3	

1) Sverige har adgang til å pålegge en toll på 3 svenske øre pr. kg når varer under nr. 31.02 A blir innført til en nitrogenpris som er lavere enn en cif-pris svensk hamn som

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
	B. Andre:		
	1. Nitrogenholdige	fri ²⁾	x
	2. Andre	fri	

Kapitel 32.

**Garvestoff- og fargestoffekstrakter; tanniner og derivater derav;
fargestoffer, farger, maling og lakker; kitt, sparkel og andre fyllings- og tettingsmidler;
trykkfarger, blekk og tusj.**

Noter.

1. Dette kapitel omfatter ikke:
 - a. kjemiske elementer og kjemisk definerte forbindelser (unntatt slike som hører under nr. 32.04 eller 32.05, uorganiske produkter til bruk som luminoforer (nr. 32.07) og oppløselige fargestoffer som i form eller pakning er bestemt for detaljsalg og som hører under nr. 32.09);
 - b. proteinderivater av tanniner under nr. 35.01–35.04.
2. Nr. 32.05 omfatter også blandinger av stabiliserte diazoniumsalter og koplingskomponenter for fremstilling av uoppløselige azofargestoffer på tekstilfibrer.
3. Nr. 32.05, 32.06 og 32.07 omfatter også produkter på basis av syntetiske organiske fargestoffer (herunder pigmenter), substratpigmenter og andre fargestoffer til bruk for farging av massen i plast, gummi eller liknende materialer eller til fremstilling av preparater for trykking på tekstiler. Posisjonene omfatter dog ikke ferdige pigmenter, som hører under nr. 32.09.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
32.01	Vegetabiliske garvestoffekstrakter	fri	
32.02	Tanniner (garvesyre), herunder vannekstrahert galleple- tannin, deres salter, etere, estere og andre derivater	fri	
32.03	Syntetiske garvestoffer, også blandet med naturlige garve- stoffer; kunstige pyrringsmidler (f. eks. av enzymatisk eller bakteriell opprinnelse):		
	A. Syntetiske garvestoffer (også blandet med naturlige garvestoffer) med askeinnhold på høyst 20 vektprosent beregnet av torrvekten	6 %	

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
fri	fri	fri	3-10	-	-	-	-	3	1,S	2	3	
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1,S	1	3	

på forhånd er fastsatt for de ulike perioder av gjødselåret; prisen fastsettes slik at nordiske varer ikke blir berørt av tollene. ²⁾ Sverige har adgang til å pålegge en toll på 3 svenske øre pr. kg når varer under nr. 31.05 B. 1. blir innført til en pris som er lavere enn en cif-pris. Svensk hamn som beregnes på grunnlag av komponent-priser som på forhånd er fastsatt for de ulike perioder av gjødselåret; priser beregnes slik at nordiske varer ikke blir berørt av tollene.

Som pigment anses ethvert fargegivende stoff som er uoppløselig i det medium som brukes og ikke endres kjemisk ved bruken.

4. Posisjon 32.09 omfatter oppløsninger (unntatt kolloidium) av produkter nevnt under nr. 39.01-39.06 i flyktige organiske oppløsningsmidler bare når oppløsningsmidlet utgjør mer enn 50 vektprosent av oppløsningen.
5. Uttrykket «fargestoffer» i dette kapittel omfatter ikke slike produkter som brukes som eksten-dere (fyllstoffer) i oljemaling, selv om de også kan brukes som pigmenter i vanntynnet maling.
6. Uttrykket «pregefolie» («stamping foils») i nr. 32.09 omfatter bare slike produkter som brukes til trykking på bokomslag, lær, hattebånd osv. og som består av:
 - a. tynne blad fremstilt av metallpulver (herunder av edelt metall) eller pigment agglomerert med lim, gelatin eller annet bindemiddel, eller
 - b. metallpulver (f. eks. av aluminium eller edelt metall) eller pigment på papir, plast eller annet underlag.

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	3	3	32.01
10	0-40	fri	fri	2	.	-	-	3	1	2	3	32.02
												32.03
10	fri	20% ¹⁾	fri	.	-	20	-	3	1	3	3	

¹⁾ Tollfrihet eller tollnedsettelse kan tilstås.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
32.04	B. Andre Fargestoffer av vegetabilisk opprinnelse (herunder ekstrakter av fargetre og andre vegetabiliske fargeekstrakter, unntatt indigo) og av animalsk opprinnelse:	fri	
	A. Smør- og ostefarger		
	B. Andre	fri	
32.05	Syntetiske organiske fargestoffer (herunder pigmenter); syntetiske organiske stoffer til bruk som luminoforer; substantive optiske blekemidler; naturlig indigo:		
	A. Pigmenter, unntatt svarte; blandinger inneholdende pigmenter, herunder preparater som nevnt i note 3 ...	10 %	
	B. Andre, herunder kypefargestoffer	fri	
32.06	Substratpigmenter	10 %	
32.07	Andre fargestoffer; uorganiske produkter til bruk som luminoforer:		
	A. Hvite, grå eller svarte pigmenter, unntatt hvite eller grå pigmenter på basis av sinkoksyd	fri	
	B. Pigmenter bestående av kromoksyd, berlinerblått, kobolt- eller kadmiumfargestoffer, også med innhold av inerte fyllstoffer, blandet innbyrdes	fri	
	C. Modifiserte naturlige jordfargestoffer og syntetisk fremstilte jordfargestoffer samt ultramarin; uorganiske stoffer til bruk som luminoforer	fri	
	D. Andre, herunder preparater som nevnt i note 3	10 %	
32.08	Tilberedte keramiske pigmenter, opakiseringsmidler og farger, smeltbare emaljer og glasurer, lusterfarger og liknende produkter som brukes i keramikk-, emalje- og glassindustrien; engøber; fritte og annet glass, pulverisert, granulert eller i flak	fri	
32.09	Lakker, klare eller pigmenterte; vanntynnet maling; vannpigmentfarger for lær; annen maling; pigmenter i linolje, mineralterpentin, terpentin, lakk eller i andre stoffer anvendelige til maling; pregefolie («stamping foils»); oppløselige fargemidler som i form eller i pakning er bestemt for detaljsalg	12 %	x
32.10	Farger til kunstmaling eller undervisning, plakاتفarger, brekkfarger og liknende, i tabletter, på tuber, krukker, flasker, glass og liknende; nevnte farger i skrin, med eller uten pensler, paletter, skåler eller annet tilbehør	12 %	

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
10	fri	20 %-30 % ¹⁾	fri	4	-	20-30	-	3	1	2	3	32.04
1	0 el. 15	0-24	0-7 ³⁾	0	.	0-4	0-1	3	1	3	3	
0-8	0 el. 15	0-24, 30 % ¹⁾	fri	0-2	.	.	-	3	1	3	3	32.05
1-3	3 %	20	fri	.	3	.	-	3	1	2	3	
1-10	15	0-20, 30 % ¹⁾	fri	0	.	.	-	3	1	2	3	32.06
1-3	15	0-20	fri	.	.	.	-	3	1	3	3	
1	0 el. 4	0-20	fri	0	.	.	-	3	1	2	3	32.07
1-3	6	20	fri	.	.	.	-	3	1	2	3	
0-10	6	0-20	fri	.	.	.	-	3	1	2	3	32.08
1-3	0 el. 12, 9 %	0-24	fri	0-3	.	.	-	3	1	2	3	
0-20	0-60	0-30	0-250 el. 15 %	0-2	.	.	.	1	1	2	2	32.09
0-30	0-90, 8 el. 12 %	20-80* el. 30 % ¹⁾	5-40 el. 15 %	0-9	.	.	2-15 30	1	1	1	2	
20	60	100	150	2	13	9	17	1	1	2	3	32.10

¹⁾ Tollfrihet eller tollnedsettelse kan tilstås. ²⁾ Pregelletter = div., ins. ³⁾ Innførselsavgift beregnes for olje som inngår i propuktene.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
32.11	Tilberedte sikkativer	10 %	
32.12	Kitt, sparkel og andre fyllings- eller tettingsmidler; podavoks	10 %	x
32.13	Trykkfarger, tusj, blekk og liknende: A. Trykkfarger: 1. Svarte	8 %	x
	2. Andre	12 %	x
	B. Andre	7 %	x

Kapitel 33.

Flyktige vegetabiliske oljer og resinoider; parfyme-, kosmetikk- og toalettpreparater.

Noter.

1. Dette kapitel omfatter ikke:

- a. alkoholholdige preparater («konsentrerte ekstrakter») til fremstilling av drikkevarer (nr. 22.09);
- b. såpe som hører under nr. 34 01;

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
33.01	Flyktige vegetabiliske oljer (også terpenfrie), flytende eller faste; resinoider: A. Resinoider	12 %	
	B. Andre	fri	
33.02	Terpenholdige biprodukter etter avterpenisering av flyktige vegetabiliske oljer	fri	
33.03	Konsentrater av flyktige vegetabiliske oljer i fett, fete oljer, voks eller liknende, utvunnet ved enflourage eller macerasjon	fri	
33.04	Blandinger av to eller flere velluktende stoffer, naturlige eller kunstige, og blandinger på basis av et eller flere av disse stoffer (innbefattet oppløsninger i alkohol) som danner råstoff for parfyme-, drikkevare-, næringsmiddel- og andre industrier	12 %	

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
10-20	fri	28	10	2	-	.	3	2	1	1	3	32.11
3 el. 7,5 %	0-12	24 el. 30 %	5-15 el. 10 %	2-7,5	.	.	2-10	2	1	1	3	32.12
												32.13
8	22,50	28	7	2	7	4	3	1	1	1	3	
20	22,50	40	10	2	7	5	2	1	1	1	3	
10	30	80-320	8	1	10	7-21	2	2	1	2	3	

c. terpentinolje og andre produkter som hører under nr. 38.07.

2. Posisjon 33.06 omfatter bl. a. produkter, også ublandede (unntatt de som hører under nr. 33.05), til bruk som parfyme-, kosmetikk- og toalettpreparater forutsatt at de foreligger i detaljpakninger.

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
5-350	600 el. 1500	28-800	15 %	.	.	.	15	3	1,S	3	3	33.01
5-350	600 el. 1500	28-800	400-500 maks. 10 %	.	.	4-18	.	3	1,S	3	3	
350	600	28-800	400-500 maks. 10 %	3	1	1	3	33.02
350	600	800	400-500 maks. 10 %	8	.	.	.	3	1	1	3	33.03
div.	600	800-1380	400-500 maks. 10 % ¹⁾	0-11	.	.	.	3	1	2	3	33.04

¹⁾ Ikke maksimumtoll for spritholdige varer.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
33.05	Vandige destillater og vandige oppløsninger av flyktige vegetabiliske oljer, også til medisinsk bruk	fri	
33.06	Parfyme-, kosmetikk- og toalettpreparater	12 %	x

Kapitel 34.

Såpe, organiske overflateaktive agenser, vaskemidler, smøremidler, kunstig voks, polermidler og skuremidler, lys og liknende artikler, modellermasse og dentalvoks.

Noter.

1. Dette kapitel omfatter ikke:
 - a. kjemisk defnerte forbindelser;
 - b. tannpleiemidler, barberkrem og sjampo, selv om de inneholder såpe eller organiske overflateaktive agenser (nr. 33.06).
2. Posisjon 34.01 omfatter bare vannoppløselig såpe, også tilsatt andre stoffer (desinfeksjonsmidler, slipepulvere, fyllstoffer, medikamenter etc.).
3. Med «petroleum og skiferolje» i posisjon 34.03 forstås slike produkter som er definert i note 3 til kapitel 27.

Ved tarifferingen av lyse smøreoljer og smørefett gjelder bestemmelsene i de nordiske noter til kapitel 27.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
34.01	Såpe, herunder medisinsk såpe	12 %	x
34.02	Organiske overflateaktive agenser, overflateaktive preparater og vaske- og rengjøringsmidler, også med innhold av såpe	12 %	x
34.03	Smøremidler bestående av blandinger av oljer eller fett eller av blandinger på basis av oljer eller fett, unntatt de som inneholder 70 vektprosent eller mer petroleum eller eller skiferolje: A. Smørefett og lyse smøreoljer	4 n. øre pr. kg netto	

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
350	600-2400	400	10-500	3	1	2	3	33.05
350-700 el. 1000-2000 + 25%	760-2500	300-1300	10-500 el. 15%	8-46	.	8-56	15-27	1	1	2	3	33.06

4. Betegnelsen «tilberedt voks, ikke emulgert eller inneholdende oppløsningsmidler» i nr. 34.04 omfatter bare:

- A. blandinger av animalsk voks, blandinger av vegetabilsk voks eller blandinger av kunstig voks;
- B. blandinger av forskjellige slags voks (animalsk, vegetabilsk, mineralsk eller kunstig);
- C. blandinger av voksaktig konsistens, ikke emulgert eller inneholdende oppløsningsmidler, på basis av en eller flere voksarter og som inneholder fett, harpiks, mineralske eller andre stoffer.

Nr. 34.04 omfatter derimot ikke:

- a. voks som hører under nr. 27.13;
- b. ublandet animalsk og ublandet vegetabilsk voks som bare er tilsatt farge.

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
3-700 el. 1000-2000 + 25%	7,50- 300	20-200	5-100	.	.	8-24	3-20	1	1	2	3	34.01
3-10	0-45	30% ¹⁾	10-25 el. 12%	1-6	.	30	.	2	1	2	3	34.02
1,5-5	4,50	4-16 el. 30% ¹⁾	2-7	3	1	3	3	34.03

¹⁾ Tollfrihet eller tollnedsettelse kan tilstås.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
	B. Andre	fri	
34.04	Kunstig voks (herunder vannoppløselig voks); tilberedt voks, ikke emulgert eller inneholdende oppløsningsmidler	12 %	
34.05	Pusse- og polermidler for skotøy, møbler og golver, metallpussemidler, skurepulvere og liknende, unntatt tilberedt voks som hører under nr. 34.04	10 %	x
34.06	Lys og liknende varer av stearin, parafin eller voks	12 %	x
34.07	Modellermasse, også assortert eller ferdiglaget til bruk for barn, voks og avtrykksmasse til dentalbruk i form av plater, hestesko, stenger eller liknende	fri	

Kapitel 35.

Eggelvitestoffer og lim.

Note.

Dette kapitel omfatter ikke:

- a. proteinstoffer i form av legemidler (nr. 30.03);
- b. grafiske arbeider på underlag av gelatin (kapitel 49).

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
35.01	Kasein, kaseinater og andre kaseinderivater; kaseinlim ..		
35.02	Albuminer, albuminater og andre albuminderivater: A. Eggalbumin		
	B. Andre	fri	
35.03	Gelatin (herunder gelatin i kvadrater eller rektangler, også farget eller bearbeidd på overflaten) og gelatinderivater; beinlim, hudlim og liknende lim samt fiskelim; husblas: A. Gelatin og gelatinderivater; husblas	8 %	
	B. Andre	12 %	
35.04	Andre proteinstoffer og derivater derav, herunder peptoner; hudpulver, også inneholdende kromforbindelser	fri	
35.05	Dekstrin; oppløselig eller røstet stivelse; stivelsesklister ..		

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
5	4,50	4-16 el. 30 % ¹⁾	2-7	3	.	.	.	3	1	3	3	
0-10	0-30	0 el. 30 % ¹⁾	0-15 el. 10-15 %	.	.	0 30	.	3	1	3	3	34.04
0-20	22,50-90	40-120 el. 30 % ¹⁾	10-40 el. 15 %	0-6	2-20	6-23, 30	.	2	1	2	3	34.05
12	22,50	80-120	12	3	3	9-15	3	1	1	1	3	34.06
5 el. 7,5 %	9-75	0 el. 30 %	5 el. 15 %	0 el. 7,5	.	0 30	.	2	1	2	3	34.07

¹⁾ Tollfrihet eller tollnedsettelse kan tilstås.

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
10	0-30	0-150 el. 30 % ¹⁾	0-40	2-3	.	0-47	.	3	1	2	3	35.01
fri	fri	200 el. 30 % ¹⁾	535 ²⁾	-	-	.	.	1	1	3	3	35.02
0-10	30 el. 60	0-60 el. 30 % ¹⁾	fri	0-1	.	.	-	3	1	3	3	35.03
15	30	60-160	20-100	3-6	.	8-16	5-11	3	1	2	3	
15	15	60	20	1-2	.	9-29	3-11	3	1	3	3	
0-10	0-40	0-280 el. 30 % ¹⁾	75 el. 15 %	.	.	.	15	3	1	2	3	35.04
10	16 el. 30	64	40-45 ²⁾	7	.	43	.	1	1	2	3	35.05

¹⁾ Tollnedsettelse eller tollfrihet kan tilstås. ²⁾ Innførselsavgift.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
35.06	Tilberedt lim eller klister ikke annet steds nevnt eller innbefattet; produkter anvendelige som klebemidler og pakket for salg i detalj som klebemidler i pakninger med en nettovekt av ikke over 1 kg pr. stk.: A. Produkter som inneholder stivelse eller stivelsesprodukter B. Andre	12 %	x

Kapitel 36.

Krutt og sprengstoffer; fyrverkerisaker og andre pyrotekniske produkter; fyrstikker; pyrofore legeringer; visse brennbare produkter.

Noter.

1. Dette kapitel omfatter ikke kjemisk defnerte forbindelser, unntatt de som er nevnt i note 2. a. og b. nedenfor.
2. Posisjon 36.08 omfatter bare:
 - a. metaldehyd, heksametylentetramin og tilsvarende stoffer i form av tabletter, stenger og

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
36.01	Krutt: A. Svartkrutt B. Annet	5 % 12 %	x x
36.02	Sprengstoffer, beredte	12 %	x
36.03	Lunter, også detonerende: A. Svartkrutt-lunter B. Andre	5 % 12 %	x x
36.04	Knallperler, fenghetter, rivtendere og liknende	fri	x
36.05	Pyrotekniske produkter (f. eks. fyrverkerisaker, tåkesignaler for jernbaner, redningsraketter): A. Pyrotekniske artikler som utelukkende skal brukes til livredningsformål eller til nødsignaler B. Andre	fri 15 %	x x
36.06	Fyrstikker, unntatt bengalske	20 n. øre pr. kg netto inkl. detalj- emballasje	x

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17	
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16		
													35.06
10	15-45	64 el. 30 %	25	3	.	.	.	1	1	2	3		
						30							
10-20	45, 6 %	28-80 el. 30 %	20-100	3-5	.	.	6-12	2	1	2	3		
						30							

liknende, til bruk som brensel; brensel på basis av alkohol (tørrsprit) samt liknende brensel, fast eller i pastaform;

b. flytende brensel (f. eks. bensin) til bruk i mekanisk fyrteøy, på beholdere med rominnhold av høyst 300 cm³;

c. harpiksfakler, opptenningspreparater og liknende varer.

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
100	27 el. 75	48	12	8	25 el. 73	4	1	1	1 el. S	2	3	36.01
100	150	200	50	8	.	17	12	1	1 el. S	2	3	
20	45	48	20	7-9	30	6	8	1	1 el. S	1	3	36.02
												36.03
20	60	100	15	.	9	16	.	1	1	3	3	
20	60	48	20	4	9	.	.	1	1	3	3	
20	60 el. 240, 11 %	fri	fri	1	5-8 el. 11	-	-	1	1	3	3	36.04
												36.05
100	60	400	fri	.	9	.	-	1	1	2	3	
100 el. 7,5 %	1800	400-800	300	8-14	.	.	24	1	1	1	3	
25	60	60	5	8	20	5	.	1	1	1	3	36.06

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
36.07	Ferrocium og andre pyrofore legeringer, også formet . . .	fri	
36.08	Andre brennbare produkter:		
	A. Brensel på basis av alkohol (tørrensprit) og liknende brensel, fast eller i pastaform	12 %	
	B. Andre	fri	

Kapitel 37.

Varer til fotografisk og kinematografisk bruk.

Noter.

1. Dette kapitel omfatter ikke avfall og skrapmaterialer.
2. Posisjon 37.08 omfatter bare:
 - a. kjemiske produkter blandet eller sammensatt til fotografisk bruk (f. eks. lysømfintlige emulsjoner, fremkallere og fiksermidler);

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
37.01	Lysømfintlige plater, ueksponte, uansett materiale	fri	
37.02	Lysømfintlig film, uekspontert, også perforert, i ruller eller bånd	fri	x
37.03	Lysømfintlig papir, papp og tøy, uekspontert eller ekspo- nert, men ikke fremkalt	10 %	
37.04	Lysømfintlige plater og film, eksponte, men ikke frem- kalte, negative eller positive	fri	
37.05	Plater, uperforert og perforert film (unntatt kinematograf- film), ekspontert og fremkalt, negativ eller positiv	fri	
37.06	Kinematografisk film som bare er lydbånd, ekspontert og fremkalt, negativ eller positiv	fri	
37.07	Annen kinematografisk film, med eller uten lydbånd, ekspontert og fremkalt, negativ eller positiv:		
	A. Negativ film; positiv film utelukkende bestemt for kopieringsformål	fri	
	B. Positiv film	1100 n. øre pr. kg netto	

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
0-10	0 el. 15, 5 %	0-400	0-50	2	1	3	3	36.07 36.08
7,5 %	90	30-200	40 el. 15 %	7,5	.	.	.	1	1	1	3	
0-100 el. 7,5 %	0-1800	0-200	div.	2	1	2	3	

b. ublandede stoffer egnet til fotografisk bruk, i porsjoner eller detaljpakninger ferdige til bruk.

Nr. 37.08 omfatter ikke lakker, lim eller liknende, som tarifferes under sine respektive posisjoner.

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
0-200	0 el. 60, 5 % el. 50 %	0-400 ²⁾	fri	0-3	.	.	-	2	1	2	3	37.01
0-200	0-50 %	0-400	fri	0-4	.	3-9	-	2	1	2	3	37.02
100 ¹⁾	45-400, 30 %	32-100 ¹⁾	0-60	5	.	1-4	.	1	1	1	3	37.03
0-3000	60, 0-50 %	0-800 ²⁾	fri	.	.	.	-	1	1	2	3	37.04
0-200	0-675, 5 %	0-800 ²⁾	0-1580	1	1	1	3	37.05
0-3000	285	800 ²⁾	1000	0-18	.	.	.	3	1	3	3	37.06
												37.07
0-3000	0 el. 285	800 ²⁾	1000	0-18	.	3-6	8	2	1	3	3	
0-3000	0 el. 285	800 ²⁾	1000	0-18	.	3-6	8	2	1	3	3	

¹⁾ Lysømfintlige tekstiler fortolles som tekstilvare. ²⁾ Av plast=30 %.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
37.08	Kjemiske produkter til fotografisk bruk, herunder lynlys- preparater: A. Lysømfintlig kolloidum-emulsjon B. Andre	10 % fri	

Kapitel 38.

Diverse produkter fra den kjemiske industri.

Noter.

1. Dette kapitel omfatter ikke:
 - a. kjemiske elementer og kjemisk definerte forbindelser, unntatt følgende:
 1. kunstig grafitt (nr. 38.01);
 2. desinfeksjonsmidler, insekt-, sopp- og ugrasfordrivende midler, antispiremidler, rotte-
gift og liknende produkter, i slik form eller pakning som omhandlet i posisjon 38.11;
 3. varer i form av ladninger for brannslukningsapparater eller som brannsluknings-
granater og -bomber (nr. 38.17);
 4. varer nevnt i notene 2. a., 2. c., 2. d. og 2. f. nedenfor;
 - b. legemidler (nr. 30.03).

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
38.01	Kunstig grafitt, kolloidal grafitt, unntatt suspensjoner i olje	fri	
38.02	Beinkull, elfenbeinsvart, blodkull og liknende animalsk kull, også brukt	fri	
38.03	Aktivert kull (avfargende, depolariserende eller adsor- berende); aktivert diatomejord, aktivert leire, aktivert bauxitt og andre aktiverte naturlige mineralske produkter	fri	
38.04	Ammoniakk-gassvann og brukt gassrensemasse	fri	
38.05	Tallolje	fri	
38.06	Konsentrert sulfitt-avlut	fri	
38.07	Terpentinoljer og andre terpenholdige oppløsningsmidler produsert ved destillasjon eller annen behandling av nåletrær; rå dipenten; sulfitt-terpentin; «pine oil»: A. Rå dipenten og «pine oil»	12 %	
	B. Andre	fri	
38.08	Kolofonium og harpikssyrer samt derivater derav, unntatt «estergums» som hører under nr. 39.05; harpiksoljer	fri	

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
100	60	30 % ³⁾	100	.	.	30	8	3	1	1	3	37.08
0-10	60	0 el. 30 % ³⁾	5 %	0-2	.	0 el. 30	5	3	1	2	3	

1) Lysomfintlige tekstiler fortolles som tekstilvarer. 2) Tollfrihet eller tollnedsettelse kan tilstås.

2. Følgende varer blir å føre under nr. 38.19 og ikke under noen annen posisjon i nomenklaturen:
- kunstig fremstilte krystaller (unntatt optiske elementer) av magnesiumoksyd eller av alkali- eller jordalkali-metallhalogenider, som pr. stk. veier minst 2,5 gram;
 - fuselolje;
 - blekkfjernemidler i pakninger for salg i detalj;
 - korrekturlakker for stensiler, i pakninger for salg i detalj;
 - smeltbare, keramiske temperaturmålere (f. eks. Segerkjegler);
 - gips, spesielt laget til tannlegebruk.

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
fri	fri	0-30	fri	-	-	.	-	3	1	2	3	38.01
0-1	0 el. 15	fri	2	.	.	-	3	3	1	3	3	38.02
0-1	fri	fri	0 el. 15 %	0-1	-	-	0-15	3	1	2	3	38.03
0-10	fri	fri	0-5	.	-	-	0	3	1	2	3	38.04
0-5	fri	28	fri	.	-	.	-	3	1	1	3	38.05
fri	fri	30 % ²⁾	15 %	-	-	30	15	3	1	1	3	38.06
38.07												
5	9	8	5	.	14	4	4	3	1	3	3	38.08
0-350	9	8	0-5	.	14	4	0-4	3	1	3	3	
0-40	fri	0-28 el. 30 % ²⁾	0-10 el. 15 %	0-5	-	.	.	3	1 el. S	2	3	

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
38.09	Tretjære; tretjæreoljer (unntatt blandede oppløsnings- og fortynningsmidler under nr. 38.18); trekreosot; rå metylalkohol; acetonolje:		
	A. Tretjære; tretjæreoljer (unntatt blandede oppløsnings- og fortynningsmidler under nr. 38.18); trekreosot	fri	
	B. Rå metylalkohol; acetonolje		
38.10	Vegetabilsk bek, alle slags; bryggeribek og liknende blandinger på basis av kolofonium eller vegetabilsk bek; kjernebindemidler på basis av naturlige harpiksholdige produkter	fri	
38.11	Desinfeksjonsmidler, insekt-, sopp- og ugrasfordrivende midler, antispiremidler, rottegift og liknende, som foreligger i form eller pakninger som anvendes ved salg i detalj eller som preparater eller artikler (f. eks. svovelbehandlede bånd, veker og lys, fluepapir)	5 %	x
38.12	Tilberedte glanse-, appretur- og beisemidler til bruk i tekstil-, papir-, lær- og liknende industrier:		
	A. Med innhold av stivelse eller stivelsesprodukter		
	B. Annet	10 %	x
38.13	Beisemidler for metaller; flussmidler og andre hjelpemidler ved lodding eller sveising av metaller; pastaer og pulvere for lodding eller sveising, bestående av metall og andre materialer; preparater til bruk som kjerne eller overdrag for sveisetråd og sveiseelektroder	5 %	
38.14	Preparater mot motorbank (antiknock-midler), oksydasjon, sot og korrosjon etc., preparater for viskositetsforbedring og liknende tilsetninger for mineraloljer	fri	
38.15	Tilberedte vulkaniseringsakseleratorer	fri	
38.16	Næringspreparater for dyrking av mikroorganismer	fri	
38.17	Blandinger og ladninger for brannslukningsapparater; brannslukningsgranater og brannslukningsbomber	5 %	
38.18	Blandede oppløsnings- og fortynningsmidler for lakker og liknende produkter	12 %	x
38.19	Kjemiske produkter og preparater (også bestående av blandinger av naturlige produkter) ikke annetsteds nevnt eller innbefattet, fra kjemiske og nærstående industrier; restprodukter fra kjemiske og nærstående industrier, ikke annetsteds nevnt eller innbefattet:		
	A. Kjernebindemidler med innhold av stivelse eller stivelsesprodukter		
	B. Rå naften- og sulfonafteisyre; samt alkalialter derav, tilberedte antioksydasjonsmidler til gummiindustrien; ikke sintrede blandinger som inneholder metallkarbi-		

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17	
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16		
													38.09
0-5	fri	fri	fri	.	-	-	-	3	1	2	3		
0-10	fri	fri	10-15	.	-	-	.	3	1	3	3		
0-12	fri	fri	0 el. 15 %	.	-	-	0-15	3	1	2	3		38.10
0-30 ¹⁾ el. 12,5 %	0-450	0 el. 30 % ²⁾	10-75 el. 12 %	0-12,5	.	0-30	.	2	1	2	3		38.11
													38.12
5-10	0 el. 30	64	40-45 ³⁾	1	1	2	3		
0-20	0 el. 30	30 % ²⁾	div.	0-1	.	30	.	3	1	2	3		
0-10	0-40	0 el. 30 % ²⁾	20	0-3	.	0-30	6	3	1	2	3		38.13
10	30 el. 40	30 % ²⁾	fri	1-3	.	30	-	3	1	2	3		38.14
10	fri	30 % ²⁾	fri	2	-	30	-	3	1	3	3		38.15
10	30 el. 40	0 el. 30 %	15 %	.	.	0-30	15	3	1	2	3		38.16
0-10	30 el. 40	fri	div.	0-4	.	-	.	3	1	2	3		38.17
0-40	fri	30	div.	.	-	.	.	2	1	2	3		38.18
													38.19
10	0-40	20	40-45 ³⁾	.	.	17	.	1	1	3	3		

¹⁾ Spritoppløsninger fortolles som etylalkohol. ²⁾ Tollfrihet eller tollnedsettelse kan tilstås.
³⁾ Innførselsavgift.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
	<p>der, til fremstilling av hardmetall; mørtel, også hyd- raulisk eller ildfast; gassrensemasse som ikke hører under nr 38.04; restprodukter fra kjemiske og nærstå- ende industrier</p> <p>C. Blandinger, som ikke kan føres under andre posisjoner, bestående av uorganiske stoffer (f. eks. mineralske pro- dukter, uorganiske kjemikalier, glass- eller metallpul- ver) med unntak av blandinger i pakninger som veier høyst 10 kg brutto pr. stk.</p> <p>D. Andre varer</p>	<p>fri</p> <p>Fellestoll sva- rende til tol- len for dyreste bestanddel 12 %</p>	

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
0-10	0 el. 22,50	0 el. 30 % ²⁾	fri	.	.	0-30	-	2	1	2	3	
div.	0-40	div.	div.	3	1	2	3	
div.	30 el. 40	div.	15 %	.	.	.	15	2	1	2	3	

²⁾ Tollfrihet eller tollnedsettelse kan tilstås.

AVSNITT VII

PLAST (HERUNDER KUNSTHARPIKSER, CELLULOSE-ESTERE OG -ETERE)
SAMT VARER DERAV; GUMMI, NATURLIG OG SYNTETISK, FAKTIS
SAMT VARER DERAV

Kapitel 39.

Plast (herunder kunstharpiksker, cellulose-estere og -etere) samt varer derav.

Noter.

1. Dette kapitel omfatter ikke:
 - a. pregefolier under nr. 32.09;
 - b. kunstig voks (nr. 34.04);
 - c. syntetisk gummi som definert i kapitel 40, og varer av syntetisk gummi;
 - d. salmakerarbeider (nr. 42.01), reiseeffekter, vesker og andre artikler under nr. 42.02;
 - e. kurvmakerarbeider (kapitel 46);
 - f. kunstige og syntetiske tekstilfibrer og varer derav (avsnitt XI);
 - g. fottøy, hodeplagg, paraplyer, parasoller, spaserstokker, sveper, ridepisker, vifter og deler dertil eller andre artikler som hører under avsnitt XII;
 - h. bijouterivarer som hører under nr. 71.16;
 - i-j. varer som hører under avsnitt XVI (maskiner og apparater, elektrisk materiell);
 - k. deler til kjøretøyer og luftfartøyer (avsnitt XVII);
 - l. optiske elementer av plast, brilleinnfatninger, tegneinstrumenter eller andre varer som hører under kapitel 90;
 - m. varer som hører under kapitel 91, f. eks. ur og deler dertil;
 - n. musikkinstrumenter og deler dertil samt andre varer som hører under kapitel 92;
 - o. møbler og deler dertil (kapitel 94);
 - p. børster og andre artikler som hører under kapitel 96;
 - q. leketøy, spill og sportsartikler (kapitel 97);

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
39.01	Kondensasjons-, polykondensasjons- og polyaddisjons- produkter, også modifiserte eller polymeriserte og lineære (f. eks. fenoplast, aminoplast, alkyder, polyesterplast og andre umettede polyestere, silikoner etc.):		
	A. Ubearbeidde	10 %	x
	B. Andre	15 %	x
39.02	Polymerisasjons- og copolymerisasjonsprodukter (f. eks. polyetylen, polytetrahaloetylen, polyisobutylene, poly- styren, polyvinylklorid, polyvinylacetat, polyvinylklor-		

- r. knapper, glidelåser, penneholdere, mekaniske blyanter og deler dertil, munnstykker og rør til piper, sigarettmunnstykker, kammer, deler til termosflasker og andre isoterme beholdere, samt andre varer som hører under kapitel 98.
2. Under posisjonene 39.01 og 39.02 hører bare følgende produkter fremstilt ved kjemisk syntese:
- plast, herunder kunstharpiker;
 - silikoner;
 - resoler, flytende polyisobutylene og liknende kunstige polymere med meget høy molekylvekt.
3. Posisjonene 39.01–39.06 omfatter de der nevnte produkter bare i følgende former:
- flytende eller pastaliknende (herunder emulsjoner, dispersjoner og oppløsninger);
 - stykker, klumper, korn, flak og pulver (herunder pressmasser);
 - monofilamenter med største tverrmål over 1 mm; heltrukne rør og slanger, stenger og profiler, også overflatebehandlet, men ikke videre bearbeidd;
 - plater, duk, folier og bånd (unntatt bånd som ifølge note 4 til kapitel 51 hører under nr. 51.02), også overflatebehandlet (f. eks. trykt), men ikke videre bearbeidd; rektangulært og kvadratisk tilskårne artikler derav, ikke videre bearbeidd;
 - avfall og skrap.

Med «ubearbeidede» i det nordiske tollforslag forstås produkter som nevnt i note 3. a., b. og e.

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D	F	N	S	D	F	N	S	D	F	N	S	
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
0-20	fri	28-30 el. 30 % ¹⁾	10 %	0-6	—	—	10	2	1	1	3	39.01
0-40 el. 10 %	15-3750, el. 6-25 %	30 % ¹⁾	13-15 %	0-10	—	30	13-15	1	1	2	3	

¹⁾ Tollfrihet eller tollnedsettelse kan tilstås.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
	acetat og andre polyvinylderivater, polyakryl- og polymet- akrylderivater, kumaronindenharpiksjer): A. Ubearbeidde	10 %	
	B. Andre	15 %	x
39.03	Regenerert cellulose; cellulosenitrat, -acetat og andre cellulose-estere, cellulose-etere og andre kjemiske cellulose- derivater, også tilsatt myknere (f. eks. kolloidium og cellu- loid); vulkanfibrer: A. Ubearbeidde	10 %	x
	B. Andre:		
	1. Vulkanfibrer:		
	a. Med ufarget og ulakkert overflate	5 %	
	b. Andre	6 %	
	2. Andre:		
	a. Produkter bestemt utelukkende til fremstilling av lysømfintlig film	fri	x
	b. Andre	15 %	x
39.04	Herdede proteiner (f. eks. herdet kasein og herdet gelatin)	15 %	
39.05	Naturlige harpiksjer modifisert ved smeltning; kunstige harpiksjer fremkommet ved forestring av naturlige harpiks- jer eller harpiksaktige syrer (ester-harpiksjer); kjemiske derivater av naturlig kautsjuk (klorkautsjuk, hydroklor- kautsjuk, oksydert kautsjuk, syklisert kautsjuk etc.): A. Ubearbeidde	10 %	x
	B. Andre	15 %	x
39.06	Andre høypolymere, kunstharpiksjer og plaststoffer, her- under alginsyre, dens salter og estere; linoxyn: A. Ubearbeidde	10 %	
	B. Andre	15 %	x
39.07	Arbeider av varer som hører under nr. 39.01–39.06	15 %	x

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
0-20	fri	28-30 el. 30 % ¹⁾	10 %	0-6	-	.	10	2	1	1	3	39.02
0-40 el. 10 %	15-400, 6-25 %	30 % ¹⁾	13-15 %	0-10	.	30	13-15	1	1	2	3	
0-15	0-120	28-30 el. 20%-30 % ¹⁾	0 el. 10 %	0-4	.	.	0-10	3	1	2	3	39.03
8	0 el. 15	6-24	15	2	.	.	4	3	1	1	3	39.04
20-25	0 el 15	32	15	.	.	.	4	3	1	1	3	
fri	75 el. 400, 5 %	fri	fri	-	.	-	-	1	1	1	3	39.05
0-100 el. 10 %	20 el. 90, 15 %	0-800	15 %	0-10	.	.	15	1	1	1	3	
0-40	0-40, 15 %	0-800 el. 30 % ¹⁾	0 el. 15 %	.	.	.	0-15	2	1	2	3	39.04
0-20	fri	28-30 el. 30 % ¹⁾	0 el. 10 %	0-6	-	.	0-10	2	1	2	3	39.06
0-40 el. 10 %	15-400, 6-25 %	30 % ¹⁾	13-15 %	0-10	.	30	13-15	2	1	2	3	
0-20	fri	28-30 el. 30 % ¹⁾	10 %	.	-	.	10	2	1	2	3	39.07
0-40 el. 10 %	15-400, 6-25 %	30 % ¹⁾	13-15 %	0-10	.	30	13-15	2	1	2	3	
0-200 el. 10-25 %	0-760, 15 el. 25 %	800 el. 30 %	15 %	0-25	.	.	15	2	1	2	3	39.07

¹⁾ Tollfrihet eller tollnedsettelse kan tilstås.

Kapitel 40.

Gummi, naturlig og syntetisk, faktisk samt varer derav.

Noter.

1. Hvor ikke et net er bestemt, forstås med «gummi» i nomenklaturen følgende produkter, også vulkaniserte eller herdede:
kautsjuk, balata, guttaperka og liknende naturlige gummier, syntetisk gummi, faktisk fremstilt av oljer og slike stoffer i regenerert stand.
2. Dette kapitel omfatter ikke følgende varer som består av gummi og tekstilstoff og i alminnelighet hører under avsnitt XI:
 - a. trikotasje med elastikk eller innsatt med gummi samt vevnader med elastikk eller varer derav;
 - b. slanger og liknende varer av tekstilstoff, som er gjort vanntette ved innvendig belegg av gummi;
 - c. vevnader (unntatt varer under nr. 40.06 og 40.10) som er impregnert, belagt eller laminert med gummi, når:
 - (i) vekten er 1,5 kg eller derunder pr. kvadratmeter;
 - (ii) vekten er over 1,5 kg pr. kvadratmeter og innholdet av tekstilstoff er mer enn 50 vektprosent;
 samt artikler av slike vevnader;
 - d. filt som er impregnert eller belagt med gummi og inneholder mer enn 50 vektprosent tekstilstoff samt artikler av slik filt;
 - e. tekstilstoff av sammenpressede tekstilfibrer («bonded fibre fabric»), som er impregnert eller overtrukket med gummi eller med gummi som bindemiddel og inneholder mer enn 50 vektprosent tekstilstoff;
 - f. tekstilstoff som består av parallelle tråder sammenklebet med gummi, uansett vekten pr. kvadratmeter samt artikler av slikt stoff.
 Tekstilstoff, belagt eller laminert med ekspandert gummi, skum- eller svampegummi, hører i alle tilfelle under kapitel 40; varer av slikt stoff behandles som gummivarer og ikke som tekstilvarer.
3. Kapitlet omfatter heller ikke:
 - a. fottøy og deler dertil som hører under kapitel 64;
 - b. hodeplagg og deler dertil (herunder badehetter) som hører under kapitel 65;
 - c. mekanisk og elektrisk utstyr og deler dertil (herunder all slags elektrisk materiell) av hardgummi, som hører under avsnitt XVI;
 - d. varer som hører under kapitlene 90, 92, 94 og 96;
 - e. leketøy, spill og sportsartikler (unntatt sportshansker og varer som hører under nr. 40.11) (kapitel 97);

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
	<i>I. Rå gummi.</i>		
40.01	Naturlig gummi, balata, guttaperka og liknende naturlige, rå gummier, herunder latex, også stabilisert	fri	
40.02	Syntetisk gummi, herunder syntetisk latex, også stabilisert; faktisk fremstilt av oljer	fri	
40.03	Regenerert gummi	fri	

- f. knapper, kammer, piperør, penneholdere og andre varer som hører under kapitel 98.
4. Med betegnelsen «syntetisk gummi» i note 1 til dette kapitel og i tekstene til nr. 40.02, 40.05 og 40.06 forstås umettede syntetiske stoffer som irreversibelt kan omformes til ikke-termoplastiske stoffer ved vulkanisering med svovel, selen eller tellur og som etter fullstendig vulkanisering (uten tilsetning av slike stoffer som mykningsstoffer, fyllstoffer eller forsterkningsagenser som ikke er nødvendige for fastheten), kan danne ikke-termoplastiske stoffer som ved en temperatur mellom 15 og 20 grader Celcius:
- ikke vil briste ved å strekkes til tre ganger av den opprinnelige lengde, og
 - innen to timer vil gå tilbake til en lengde ikke større enn en og en halv gang av den opprinnelige lengde etter å ha vært strukket til to ganger av den opprinnelige lengde.
- Slike stoffer omfatter polybutadien, polyklorbutadien (GRM), polybutadien-styren (GRS), polyklorbutadien-akrylnitril (GRN), polybutadien-akrylnitril (GRA) og butylgummi (GRI). Thioplast (GRP) anses også som syntetisk gummi.
5. Nr. 40.01 og 40.02 omfatter ikke gummi som inneholder fyllstoffer, forsterkningsagenser, mykningsstoffer, vulkaniseringsagenser, akseleratorer eller fargestoffer, heller ikke blandinger av naturgummi med syntetisk gummi eller andre blandinger av forskjellige gummier. Under nr. 40.02 hører dog syntetisk gummi tilsatt mineralolje før koaguleringen og syntetisk gummi som inneholder preserveringsmidler eller som er tilsatt fargestoffer for å lette identifiseringen.
6. Tråd helt av vulkanisert gummi, med største tverrmål over 5 mm hører under nr. 40.08 uansett tradens profil.
7. Nr. 40.10 omfatter drivreimer og transportbånd av tekstilstoff, impregnert, innsatt, belagt eller laminert med gummi eller fremstilt av tekstilgarn (enkelt, tvunnet eller kabelslått), impregnert eller belagt med gummi.
8. I posisjonene 40.07 til og med 40.14 anses balata, guttaperka og liknende naturlige gummier og faktisk utvunnet av oljer samt slike stoffer i regenerert stand, som vulkanisert gummi selv om de ikke er vulkanisert.
9. Med betegnelsene «plater», «duk» og «bånd» i posisjonene 40.05, 40.08 og 40.15 forstås utelukkende plater, duk og bånd som ikke er ytterligere tilskåret enn til kvadratisk eller rektangulær form (selv om de derved får karakter av ferdige varer) og som ikke har undergått annen bearbeiding enn enkel overflatebehandling (f. eks. trykning).
 Profiler, stenger og rør under nr. 40.08 og 40.15 kan være overflatebehandlet og kappet i lengder, men ikke videre bearbeidd.

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr.
D	F	N	S	D	F	N	S	D	F	N	S	
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	3	3	40.01
fri	fri	10 %, el 30 %	fri	-	-	10-30	-	3	1	3	3	40.02
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	3	3	40.03

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
40.04	Avfall, klipp og pulver av bløtgummi; varer av bløtgummi, bare anvendelig for gjenvinning av gummi	fri	
	<i>II. Uvulkanisert gummi.</i>		
40.05	Plater, duk og bånd av uvulkanisert, naturlig eller syntetisk gummi	8 %	
40.06	Uvulkanisert, naturlig eller syntetisk gummi i andre former (f. eks. stenger, rør og profiler, løsninger og dispersjoner); varer av uvulkanisert, naturlig eller syntetisk gummi (f. eks. impregnert tekstiltråd; klebestoff på underlag av ethvert materiale, herunder på vulkanisert gummi; ringer og skiver):		
	A. Impregnert tekstiltråd		
	B. Andre varer av uvulkanisert gummi i forbindelse med annet materiale	10 %	
	C. Andre varer	8 %	
	<i>III. Varer av vulkanisert bløtgummi.</i>		
40.07	Tråd og snor av vulkanisert gummi, også overspunnet med tekstil; tekstiltråd impregnert eller overtrukket med vulkanisert gummi:		
	A. Ikke overspunnet tråd av vulkanisert gummi	5 %	
	B. Andre varer		
40.08	Plater, duk, bånd, stenger og profiler av vulkanisert bløtgummi	10 %	
40.09	Slanger og rør av vulkanisert bløtgummi	10 %	
40.10	Drivreimer og transportbånd av vulkanisert gummi	10 %	
40.11	Dekk, ringer, slanger og slangebeskyttere av vulkanisert bløtgummi, til alle slags hjul:		
	A. Massive ringer	10 %	
	B. Andre varer	13 %	
40.12	Hygieniske og farmasøytiske artikler (herunder tåtesmoker) av vulkanisert bløtgummi, også med deler av hardgummi	8 %	
40.13	Klær (herunder hansker) og tilbehør dertil, til enhver bruk, av vulkanisert bløtgummi	10 %	
40.14	Andre varer av vulkanisert bløtgummi	10 %	

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	3	3	40.04
0-16 el. 10 %	15	fri	15-50	0-3 el. 10	.	-	.	1	1	2	3	40.05
3 % el. 15 %	div.	div.	div.	3-15	.	.	.	3	1	3	3	40.06
16-200 el. 8-10 %	15	div.	8 %	3-10	6,4	.	8	2	1	2	3	
fri	15	0-400	15	-	9	.	4	1	1	2	3	
fri	8 %	fri	fri	-	8	-	-	3	1	2	3	40.07
3 % el. 15 % el. 15 % 180 el. 1100	8 % el. 27 % el. 1100	div.	200-600	3 el. 15	.	.	.	3	1	2	3	
0-16 el. 3-12,5 %	34, 6 % el. 8 %	0-120	25-50	.	.	.	8	1	1	2	3	40.08
0-16 el. 8-10 %	25 %	60	8 % el. 50	0-10	25	9	7-8	1	1	3	3	40.09
0-16 el. 8 %	15 % el. 25 %	10 % el. ¹⁾ 20 %	8 %	0-8	15,25	10-20	8	1	1	3	3	40.10
fri	60 el. 150	60	80	-	.	6	15	1	1	3	3	40.11
0-80	20-30 % 0-120	60-120	100 maks. 16 % el. 120	0-11	.	6-14	16	2	1	3	3	
10 %	25 %	400	120	10	25	14	3	1	1	3	3	40.12
10-22,5 %	25 %	400	120	10-22,5	25	.	7	2	1	2	3	40.13
0-16 el. 10 %	34-150 el. 6-25 %	0-400	25-120	0-10	.	.	2-12	1	1	2	3	40.14

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
40.15	IV. <i>Hardgummi (ebonitt) og varer derav.</i> Hardgummi (ebonitt) i blokker, plater, duk, bånd, ste. ger, profiler og rør; avfall og pulver av hardgummi: A. Avfall og pulver B. Annet	 fri 8 %	
40.16	Andre varer av hardgummi (ebonitt)	8 %	

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
fri	22,50	fri	fri	-	.	-	-	3	1	1	3	40.15
0-16 el. 10 %	22,50	0-60	20-50	0-10	.	.	.	1	1	1	3	
0-16 el. 10 %	22,50 el. 225	120-400	80-120	0-10	.	11	.	2	1	1	3	

1) Tollfrihet kan tilstås.

AVSNITT VIII

HUDER, SKINN, LÆR, PELSSKINN OG VARER DERAV;
SALMAKERARBEIDER; REISEEFFEKTER, HÅNDVESKER OG LIKNENDE;
VARER AV TARMER

Kapitel 41.

Huder, skinn (unntatt pelsskinn) og lær.

Noter.

1. Dette kapitel omfatter ikke:
 - a. avklipp og liknende avfall av rå huder eller skinn (nr. 05.05 eller 05.06);
 - b. fugleskinn og deler derav med påsittende fjær eller dun (nr. 05.07 eller 67.01);
 - c. huder og skinn med hårbedekning, rå, garvede eller beredte (kapitel 43). Dog hører under

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
41.01	Rå huder og skinn (ferske, saltede, tørkede, piklede eller kalkede), herunder saueskinn med ull	fri	
41.02	Lær av storfe (herunder bøffel) og dyr av hesteslekten, unntatt lær som hører under nr. 41.06, 41.07 eller 41.08 ..		
41.03	Lær av sau og lam, unntatt lær som hører under nr. 41.06, 41.07 eller 41.08		
41.04	Lær av geit og kje, unntatt lær som hører under nr. 41.06, 41.07 eller 41.08		
41.05	Annet lær, unntatt lær som hører under nr. 41.06, 41.07 eller 41.08		
41.06	Semsket lær		
41.07	Pergament		
41.08	Lakkert eller metallisert lær		
41.09	Avklipp og annet avfall av lær, pergament eller kunsthær, ikke anvendelig til fremstilling av lærvarer; støv, pulver og mel av lær	fri	
41.10	Kunsthær som inneholder lær eller lærfibrer, i plater eller ruller		

nr. 41.01 rå huder med hårbedekning, av storfe (herunder bøffel), dyr av hesteslekten, sau og lam (unntatt astrakan, karakul, persianer, breitschwantz og liknende eller indisk, kinesisk, mongolsk og tibetansk lam), geiter og geitekje (unntatt geiter fra Yemen, Kina, Mongolia og Tibet), svin (herunder pecari), gemse, gasell, reinsdyr, elg, hjort, rådyr og hund.

2. Med «kunstlær» forstås i nomenklaturen bare slikt materiale som er nevnt i nr. 41.10.

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
0 el. 18% ¹⁾	0-600 el. 15%	fri	fri	0 el. 18	.	-	-	3	1	3	3	41.01
30-60	45-300, 120-900 18% el. 25%		7%	1-3	.	.	7	1	1	3	3	41.02
40 el. 60	150-300, 120-900 18% el. 25%		7%	1-2	.	.	7	1	1	3	3	41.03
40 el. 60	150-300, 120-900 18% el. 25%		7%	1-2	.	.	7	1	1	3	3	41.04
30-60	45-300, 120-900 18% el. 25%		7%	1-3	.	.	7	1	1	3	3	41.05
40 el. 60	150-300, 300-900 25%		7%	1-2	.	.	7	1	1	3	3	41.06
150	150-300, 300-900 25%		7%	5	.	.	7	1	1	3	3	41.07
60	150-600, 300-900 25%		7%	1	.	.	7	1	1	3	3	41.08
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	3	3	41.09
40 el. 60	30%	120	28	12	30	30	10	1	1	3	3	41.10

¹⁾ Hestehuder, oksehuder, kalveskinn og alminnelige sau-, lam- og geitskinn, alle slags skinn uten fjær- eller hårbedekning samt andre skinn som innføres av garverier til fremstilling av lær og skinn - fri; andre huder og skinn - 18%.

Kapitel 42.

Varer av lær; salmakerarbeider; reiseeffekter, håndvesker og liknende; varer av tarmer.

Noter.

1. Dette kapitel omfatter ikke:
 - a. steril kirurgisk katgut og liknende sterilt suturmateriale (nr. 30.05);
 - b. klær og tilbehør til klær (unntatt hansker), foret eller utvendig forsynt med naturlig eller kunstig pelsskinn når dette utgjør mer enn bare besetning (nr. 43.03 eller 43.04);
 - c. bærenett som hører under avsnitt XI;
 - d. varer som hører under kapitel 64;
 - e. hodeplagg og deler dertil som hører under kapitel 65;
 - f. sveper, ridepisker og andre varer som hører under nr. 66.02;

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
42.01	Salmakerarbeider for dyr (f. eks. saler, seletøy, halsbånd, trekkreimer, kneputer), uansett materiale		
42.02	Reiseeffekter (f. eks. garderobekofferter, håndkofferter, hatteesker, reisevesker, ryggsekker, skipssekker), håndvesker, lommebøker, pengepunger, ransler, dokumentmapper, toalettvesker, verktøyetuier og liknende varer av lær eller kunstlær, vulkanisert fiber, kartong, plast eller tekstilmateriale		
42.03	Klær og tilbehør til klær, av lær eller kunstlær		
42.04	Varer av lær eller kunstlær til teknisk bruk		
42.05	Andre varer av lær eller kunstlær		
42.06	Varer av tarmer, gullslagerhinner, blærer eller sener		

Kapitel 43.

Pelsskinn (også kunstig) og varer derav.

Noter.

1. Med «pelsskinn» forstås i nomenklaturen – bortsett fra rå pelsskinn under nr. 43.01 – garvede eller beredte skinn med hårbedekning, av alle slags dyr.
2. Dette kapitel omfatter ikke:
 - a. fugleskinn og deler derav med påsittende fjær eller dun (nr. 05.07 eller 67.01);
 - b. rå huder og skinn med hårbedekning, som hører under kapitel 41 (se note 1. c. til nevnte kapitel);
 - c. hansker som består av naturlig eller kunstig pelsskinn i forbindelse med lær (nr. 42.03);

- g. strenger, trommeskinn og andre deler til musikkinstrumenter (nr. 92.09 og 92.10);
 h. møbler og deler dertil (kapitel 94);
 i-j. leketøy, spill og sportsartikler som hører under kapitel 97;
 k. knapper, mansjettknapper etc. som hører under nr. 98.01 eller kapitel 71.
2. Ikke-komplette eller uferdige varer tariffes tilsvarende komplette eller ferdige, forutsatt at de i det vesentlige har karakter av komplette eller ferdige varer.
3. Med «klær og tilbehør til klær» under nr. 42.03 forstås hansker (herunder sportshansker), forklær og andre beskyttende kledningsstykker, seler, belter, bandolærer og armbånd (herunder urarmbånd).

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
3-12,5 %	75-800, 25 %	div.	8 %	3-12,5	.	.	8	1	1	1	3	42.01
70 el. 3 %	300-6000,	200-1200	60-1700	3-33	.	.	5-10	1	1	1	3	42.02
-33 ¹ / ₃ %	15-30 %	el. 30 %		10-34	.	.	8-10	2	1	2	3	42.03
10 %-200	720-	div.	8-10 %	6-10	6-9	.	8	1	1	2	3	42.04
+33 ¹ / ₃ %	13 500, 16 % el. 25 %			10	16-30	.	8	1	1	2	3	42.05
200	68-300	0-1350,	8 %	0-10	1-6	.		2	1	2	3	42.06
el. 10 %		10-20 %										
10 %	16-30 %	270-1350	8 %									
0-10 %	160 el. 300	200-450,	120									

- d. varer som hører under kapitel 64;
 e. hodeplagg og deler dertil, som hører under kapitel 65;
 f. leketøy, spill og sportsartikler i kapitel 97.
3. Med «plater, kryss og liknende» i posisjon 43.02 forstås skinn og deler derav (unntatt «rykkede» skinn), sydd sammen i form av kvadrater, rektangler, kryss og trapeser uten forbindelse med andre materialer. Andre sammensatte skinn hører derimot under nr. 43.03 når de er ferdige til bruk i den stand de foreligger eller bare trenger renskjæring for å være ferdige til bruk. Under

nr. 43.03 hører også skinn og deler derav, sydd i form av klær, deler og tilbehør til klær eller sydd til andre varer.

4. Under nr. 43.03 eller 43.04 hører etter sin beskaffenhet klær og tilbehør til klær (andre enn de som er unntatt fra dette kapitel i note 2), foret eller utvendig forsynt med naturlig eller kunstig pelsskinn når dette utgjør mere enn bare besetning.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
43.01	Rå pelsskinn	fri	
43.02	Pelsskinn, garvet eller beredt, også sammensydd til plater, kryss og liknende; klipp og annet avfall av pelsskinn (herunder hoder, labber og haler)	10 %	x
43.03	Varer av pelsskinn	15 %	
43.04	Kunstig pelsskinn og varer derav:		
	A. Kunstig pelsskinn	10 %	
	B. Varer av kunstig pelsskinn	15 %	x

5. Med betegnelsen «kunstig pelsskinn» i posisjon 43.04 forstås imitasjoner av pelsskinn hvor ull, hår eller andre fibrer er limt eller sydd på et underlag av lær, tekstilstoff eller annet materiale. Imitasjoner fremstilt ved vevning tollbehandles som tilsvarende tekstilvarer (velur, plysj, chenille etc.).

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
18 %	400 el. 600, 15 %	0-10 000	div. ¹⁾	18	9-23	0-12		3	1	3	3	43.01
150 el. 28 %	1000- 13 500,	1600- 30 000	150-700 el. 10 %	4-33	3-39	12-49	3-10	2	1	3	3	43.02
33 ¹ / ₃ %	33 % ell. 35 %											
33 ¹ / ₃ %	1500- 13 500	2800- 60 000	800-1600 el. 15 %	33	6-120	18-27	4-15	2	1	3	3	43.03
												43.04
28 %	25-35 %	div.	15 %	28	25-35		15	2	1	3	3	
33 ¹ / ₃ %	300-4500, 16 % el. 25 %	div.	15 %	33			15	2	1	3	3	

¹⁾ Bever 5 %; chinchilla, hermelin, mår, nertz, hvit-, blå-, svart-, sølv- og korsrev etc. 10 %; gabelle, hjort etc. fri; alt annet 150 (ins. 1).

AVSNITT IX

TRE OG TREVARER; TREKULL; KORK OG KORKVARER;
KURVMAKERARBEIDER OG ANDRE VARER AV FLETTEMATERIALER

Kapitel 44.

Tre og trevarer; trekull.

Noter.

1. Dette kapitel omfatter ikke:
 - a. tre som vesentlig brukes til fremstilling av parfymmer, farmasøytiske produkter eller insekt- og soppfordrivende midler og liknende (nr. 12.07);
 - b. tre som vesentlig brukes til farging eller garving (nr. 13.01);
 - c. aktivert trekull (nr. 38.03);
 - d. varer som hører under kapitel 46;
 - e. fottøy og deler dertil som hører under kapitel 64;
 - f. spaserstokker, paraplyer, parasoller, ridepisker samt deler til nevnte varer (kapitel 66);
 - g. varer som hører under nr. 68.09;
 - h. bijouterivarer som hører under nr. 71.16;
 - i-j. varer som hører under avsnitt XVII (f. eks. hjulmakerarbeider);
 - l. musikkinstrumenter og deler dertil (kapitel 92);
 - m. deler til våpen (nr. 93.06);
 - n. møbler og deler dertil som hører under kapitel 94;

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
44.01	Ved til brensel i form av stokker, kubber, vedtrær, kvister eller kvistbunter, treavfall, herunder sagflis	fri	
44.02	Trekull, også i form av briketter	fri	
44.03	Rundtommer, også avbarket eller avkvistet	fri	
44.04	Trelast, rått tilhogd eller tilskåret på to eller fire sider, men ikke videre bearbeidd	fri	
44.05	Trelast, skåret på langs, men ikke videre bearbeidd, av tykkelse over 5 mm	fri	
44.06	Bruleggingsblokker av tre	fri	
44.07	Jernbane- og sporveissviller av tre	fri	

- o. leketøy, spill og sportsartikler og andre varer som hører under kapitel 97;
 p. piper og liknende varer samt deler dertil, knapper, blyanter og andre varer som hører under kapitel 98.
2. Varer av tre, også med deler eller tilbehør av glass, marmor eller andre materialer, som foreligger i demontert eller usammensatt stand, tarifferes på samme måte som ferdig sammensatte arbeider når de enkelte deler innføres samtidig.
 3. Med «spesialbehandlet tre» i dette kapitel forstås tre som har gjennomgått en kjemisk eller fysisk behandling (utover eventuell liming eller annen behandling for sammenføyning) og som derved har oppnådd økt tetthet og hårdhet samt større motstandsdyktighet mot kjemisk eller elektrisk påvirkning.
 4. Posisjonene 44.19-44.28 omfatter også varer av finér, kryssfinér, lamelltre, «spesialbehandlet tre» eller kunstig tre.
 5. Under nr. 44.25 hører ikke verktøy av tre med deler av metall hvis disse deler utgjør den arbeidende del av verktøyet.

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	2	1	1	3	44.01
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	1	3	44.02
0-165 pr. m ³	fri	fri	fri	0-1	-	-	-	2	1	3	3	44.03
								el. S				
0-165 pr. m ³	fri	fri	fri	0-1	-	-	-	2	1	3	3	44.04
								el. S				
0-250 pr. m ³	0 el. 2,25 ¹⁾	fri	fri	0 1	0-9	-	-	2	1	3	3	44.05
155-250 pr. m ³	fri	fri	fri	.	-	-	-	2	1	3	3	44.06
0-100 pr. m ³	fri	fri	fri	0-1	-	-	-	2	1	3	3	44.07

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
44.08	Emner av tre til tonnestav, også med begge hovedflatene sagde, men ikke videre bearbeidd	fri	
44.09	Tonnebåndemner; kloyvde stokker; stolper og staurer, spissede, men ikke saget på langs; trespon, herunder spon anvendelig til bruk ved fremstilling av eddik eller til klaring av vasker	fri	
44.10	Emner av tre, rått tildannet eller avrundet, (men ikke dreid, bøyd eller bearbeidd på annen måte), anvendelige til fremstilling av spaserstokker, paraplyer, sveper, golfkøller, verktøyskaft og liknende	fri	
44.11	Tråd, fyrstikkemner og skoplugg av tre	fri	
44.12	Treull og tremel	fri	x
44.13	Trematerialer (herunder usammensatte blokker, lister og staver til parkettgolv), høvlende, pløyde, falsede eller forsynt med fas, staff, karniss eller liknende: A. Ikke-sammensatte parkettstaver B. Andre varer	6 % fri	x
44.14	Finér (saget, skåret eller skrellet) med en tykkelse av høyst 5 mm, også forsterket på en side med papir eller tekstilstoff	3 %	
44.15	Kryssfinér og finert tre, også i forbindelse med annet materiale enn tre; innlagt tre (marketeri): A. Kryssfinér B. Annet	6 % 9 %	x x
44.16	Lamellplater med innvendig hulrom (celleplater), også belagt med uedelt metall	9 %	x
44.17	Spesialbehandlet tre i plater, blokker og liknende	fri	
44.18	Kunstig tre fremstilt av spon, sagflis, tremel og annet treavfall, ved sammenpressing med naturlige eller kunstige harpikser eller andre organiske bindemidler, i plater, blokker og liknende		
44.19	Profilert og ornamentert listverk av tre, for møbler, rammer, innvendige dekorasjoner, elektriske ledninger og liknende		
44.20	Rammer av tre, til bilder, speil og liknende		
44.21	Komplette pakkasser, sprinkelkasser, dunker, esker og liknende emballasje av tre, helt eller delvis sammensatte eller i deler		
44.22	Fat, tønner, kar, baljer, bøtter og annet bøkkerarbeide og deler dertil, av tre, unntatt staver som hører under nr. 44.08		

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
0-250 pr. m ³	0 el. 2,25 ¹⁾	fri	fri	0-1	.	-	-	2	1	3	3	44.08
div.	fri	fri	fri ²⁾	.	-	-	.	2	1	3	3	44.09
0,6	15	0-28	0-30	0	12	.	.	1	1	3	3	44.10
0,6	15 el. 22,5	80 ³⁾	5-30 ³⁾	0	.	.	.	1	1	1	3	44.11
0,6	15	fri	2 ⁴⁾	2	.	-	.	1	1	2	3	44.12
												44.13
350-400 pr. m ³	7,5	20	5-30	1	13	6	.	3	1	1	3	
350-400 pr. m ³	0 el. 2,25	fri	5-30	1	.	-	.	2	1	2	3	
0,6-30	0 el. 6	0-1200	10	.	0-4	.	3	1	1	3	3	44.14
												44.15
0,6-10	0 el. 6	12	7-10	.	0-4	5	6	1	1	1	3	
10-30	0 el. 6	12	7-10	.	0-4	.	6	1	1	1	3	
10-30	0 el. 6	12-28	5-30	1	1	1	3	44.16
10-30	0 el. 2,25	0-12 el. 30 %	div.	1	1	1	3	44.17
5 el. 10	0 el. 2,25	30 %	5	.	.	30	6	1	1	1	3	44.18
1-50	45 el. 225	20-160	5-55	.	2-75	5-16	.	1	1	3	3	44.19
10-200	600	80-200	55-100	.	47	.	3	1	1	1	3	44.20
0,6-25	22,50-360	0-120	0-15	1	1	1	3	44.21
0,6-25	0,75 el. 7,50	0-20	1-4	0-10	.	.	1	2	1	2	3	44.22

1) Av furu, gran, bjerk og asp - fri. 2) Trespon, dog ikke til eddikfremstilling m. v. - 2
øre pr. kg. 3) Fyrstikkemner - fri.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
44.23	Tømmermanns- og bygnings snekkerarbeider (herunder ferdighus, lemmehus og sammensatt parkett)		
44.24	Husholdningsartikler av tre		
44.25	Verktøy og redskaper samt håndtak, skaft og andre deler dertil, av tre; børstetre og håndtak eller skaft av tre, til børster eller koster; lester og blokker av tre for skotøy . . .		
44.26	Dreide spoler, bobiner, trådsneller og liknende, av tre		
44.27	Golvlamper, bordlamper og annet belysningsutstyr av tre; møbelgjenstander av tre, som ikke hører under kapitel 94; skrin, esker, bakker, fruktskåler og liknende tregjenstander; kasser, etuier og liknende, av tre, for spisebestikk, instrumenter etc.; gjenstander av tre til personlig bruk eller pynt beregnet til å bæres i lomme, håndveske eller på person; deler av tre til forannevnte gjenstander		
44.28	Andre varer av tre		

Kapitel 45.

Kork og korkvarer.

Noter.

1. Dette kapitel omfatter ikke:

- fottøy og deler dertil som hører under kapitel 64;
- hodeplagg og deler dertil som hører under kapitel 65;

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
45.01	Naturlig kork, ubearbeidd, knust, granulert eller malt; korkavfall	fri	
45.02	Naturlig kork i blokker, plater eller strimler (herunder terninger og rektangulære stykker til fremstilling av flaskkorker og liknende)	fri	
45.03	Varer av naturlig kork		
45.04	Presset kork (med eller uten bindemiddel) og varer av presset kork		

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
10-30	22,50-360	20-28 ^{b)}	5-30	3	.	6-16	.	2	1	1	3	44.23
10-200	22,50-600	80-240	5-60	2-16	29-96	.	.	1	1	1	3	44.24
0,6-30	0-600	0-200 el. 20% ^{c)}	5-60	0-2	.	.	1-6	2	1	2	3	44.25
10-30	15 el. 30	fri	20-30	1-2	.	-	2	1	1	3	3	44.26
10-200 el. 25 %	22,50- 760	div.	5-60	1-25	.	.	.	1	1	2	3	44.27
10-200	15-600	div.	5-60	.	.	.	2-6	2	1	2	3	44.28

⁴⁾ Treull - fri. ⁵⁾ Takstein, glass etc. - div. ⁶⁾ Emner eller løse deler av tre til verktøy kan av tolldepartementet tillates innført mot en lavere toll eller tollfritt.

c. leketøy, spill og sportsartikler (kapitel 97).

2. Naturlig kork, grovt tilskåret i rektangulære stykker eller befridd for ytterbark, hører under nr. 45.02 og ikke under nr. 45.01.

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
0 el. 0,6	fri	fri	0 el. 15 %	0	-	-	0-15	2	1	3	3	45.01
0,6 el. 10	0 el. 30	28-72	0-20	.	0,14	.	.	1	1	2	3	45.02
7,2-70	30 el. 45	0-600	10-20	0-2	.	.	1	1	1	1	3	45.03
10-70	6-37,50	0-600	10-20	1-3	6-9	.	1-5	1	1	1	3	45.04

Kapitel 46.

Kurvmakerarbeider og andre varer av flettematerialer.

Noter.

1. Med «flettematerialer» i dette kapitel forstås strå, halm, vidjer, rør, siv, trespon, strimler av bark eller av vegetabiliske fibrer, uspunne tekstilfibrer, monofilamenter og strimler av plast, papirstrimler, men ikke strimler av lær, kunstlær, felt, menneskehår, tagl, garn av tekstilmateriale eller monofilamenter og strimler som hører under kapitel 51.
2. Dette kapitel omfatter ikke:
 - a. hyssing, snører, liner og tauverk, også flettede (nr. 59.04);

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
46.01	Fletninger og liknende produkter av flettematerialer til enhver bruk, også sammenføyde i båndform: A. Av plast	15 %	
	B. Andre varer	fri	
46.02	Flettematerialer sammenbundne i parallelle strimler eller vevd, i form av plater (herunder stråmatter og liknende); flaskehylser av strå	15 %	
46.03	Kurvmakerarbeider fremstilt direkte av flettematerialer samt varer fremstilt av de under nr. 46.01 eller 46.02 hørende materialer; varer av luffa	15 %	

- b. fottøy, hodeplagg eller deler dertil som hører under kapitel 64 og 65;
 c. kjøretøyer og karosserier dertil av kurvmakerarbeide (kapitel 87);
 d. møbler og deler dertil (kapitel 94).
3. Med «sammenbundne flettematerialer» i nr. 46.02 forstås flettematerialer lagt side om side og bundet sammen til plater, også med bindemateriale av spunne tekstilfibrer.

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
10%— 17½%	4,50—375	800, 18—30%	1000	10—17,5	5—7	.	21	1	1	2	3	46.01
fri	4,50—375	div.	0—100	—	5—7	.	.	2	1	2	3	
0—40 el. 10—17½%	4,50—300	div.	15%, 5—100	0—17,5	32—61	.	.	2	1	2	3	46.02
4—70 el. 10%— 17½%	15 el. 300 10%	div.	15%, 100	1—17,5	.	.	13—15	1	1	2	3	46.03

AVSNITT X

MATERIALE TIL FREMSTILLING AV PAPIR;
PAPIR, PAPP OG VARER DERAU

Kapitel 47.

Materiale til fremstilling av papir.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
47.01	Papirmasse	fri	
47.02	Papir- og pappavfall; avfallsvare av papir og papp bare anvendelige til fremstilling av papir	fri	

Kapitel 48.

Papir og papp; varer av papirmasse, papir og papp.

Noter.

1. Dette kapitel omfatter ikke:
 - a. pregefolie som hører under nr. 32.09;
 - b. papir, parfymert eller belagt med sminke (nr. 33.06);
 - c. papir, impregnert eller belagt med såpe (nr. 34.01), papir, impregnert eller belagt med rensedmidler (nr. 34.02) og cellulosevatt, impregnert med pusse- og polermidler etc. (nr. 34.05);
 - d. lysømfintlig papir og papp (nr. 37.03);
 - e. plastlaminater, forsterket med papir eller papp (nr. 39.01-39.06) eller vulkanfibrer (nr. 39.03) og varer av slike materialer (nr. 39.07);
 - f. varer som hører under nr. 42.02 (f. eks. reiseeffekter);
 - g. varer som hører under kapitel 46 (varer av flettematerialer);
 - h. papirgarn og tekstilvarer av papirgarn (avsnitt XI);
 - i-j. slipestoff på underlag av papir eller papp (nr. 68.06) og glimmerblad på underlag av papir eller papp (nr. 68.15); derimot hører papir belagt med pulverisert glimmer under nr. 48.07;
 - k. metallfolie på underlag av papir eller papp (avsnitt XV);
 - l. perforert papir og papp for musikkinstrumenter (nr. 92.10);
 - m. varer som hører under kapitel 97 (f. eks. leketøy, spill og sportsartikler) eller kapitel 98 (f. eks. knapper).
2. Med forbehold av bestemmelsene i note 3 skal nr. 48.01 og nr. 48.02 omfatte papir og papp som i kalandre eller på annen måte har vært gjenstand for glitting eller liknende sluttbehandling (herunder falsk vannmerking) samt papir og papp, farget eller marmorert i massen, uansett fremstillingsmåte. Under disse posisjoner hører dog ikke papir og papp som er videre behandlet (forsynt med overdrag, impregnering etc.).

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	3	3	47.01
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	3	3	47.02

3. Papir og papp som svarer til beskrivelsen i to eller flere av posisjonene 48.01–48.07, tariffes under den av posisjonene som er nevnt sist i nomenklaturen.
4. Posisjonene 48.01–48.07 omfatter ikke papir, papp eller cellulosevatt i følgende former:
 - a. strimler eller ruller hvis bredde ikke overstiger 15 cm;
 - b. kvadratiske eller rektangulære plater eller ark (ikke sammenbrettet) hvor ingen av sidene er over 36 cm;
 - c. annen form enn kvadratisk eller rektangulær.

Med forbehold av bestemmelsene i note 3 skal håndlaget papir – uansett størrelse og form – tariffes under nr. 48.02 for såvidt den råkant som oppstår ved fremstillingen, ikke er fjernet.
5. Med «tapeter og lincrusta» under nr. 48.11 forstås:
 - a. papir i ruller, anvendelig til vegg- og takdekorasjon, som:
 - (i) enten er forsynt med en eller to jarekanter (med eller uten rapportmerker) eller
 - (ii) – hvis jarekanter mangler – er overflatefarget, mønstertrykt, bestrøket eller preget og bredden ikke overstiger 60 cm;
 - b. border, friser og hjørner av papir til bruk som vegg- og takdekorasjon.
6. Nr. 48.15 omfatter bl. a. papirull og papirstrimler (også sammenbrettet eller forsynt med overdrag) anvendelig til fletting samt toalettpapir i ruller eller pakker, men derimot ikke varer som er nevnt i note 7.
7. Nr. 48.21 omfatter bl. a. kort til statistikkmaskiner, perforerte jaquardkort og liknende; hylleborder, blonder, duker, servietter, lommeterklær, pakninger og snittmønstre av papir; støpte eller pressede varer av papirmasse, papir eller papp.
8. Papir, papp, cellulosevatt og varer derav, forsynt med trykk eller illustrasjoner hører under dette kapittel og ikke under kapittel 49 når trykk eller illustrasjoner er av underordnet betydning for varens bruk.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
	<i>I. Papir og papp i ruller, plater eller ark.</i>		
48.01	Papir og papp (herunder cellulosevatt), maskinlaget, i ruller, plater eller ark:		
	A. Avispapir	fri	
	B. Grått klutepapir og -papp (råpapp og råpapir)	3 %	
	C. Kondensatorpapir	3 %	
	D. Karbonråpapir	4 %	
	E. Annet	5 %	x
48.02	Papir og papp, håndlaget	5 %	
48.03	Pergament- og greaseproofpapir, pergament- og greaseproofpapp og etterlikninger derav samt pergamyn, i ruller, plater eller ark	5 %	
48.04	Papir og papp bestående av sammenklebte lag, uten overdrag eller impregnering, også med innvendig forsterkning, i ruller, plater eller ark	5 %	x
48.05	Bølgepapir og bølgepapp (også påklistret plant papir eller papp) samt kreppt, plissert, mønsterpresset eller perforert papir, i ruller, plater eller ark	5 %	x
48.06	Papir og papp, linjert eller rutet, men ikke anderledes trykt, i ruller, plater eller ark	5 %	x
48.07	Papir og papp, bestrøket, impregnert, overflatefarget, overflatedekorert eller forsynt med trykk (annet enn linjer og ruter eller trykksaker som hører under kapitel 49), i ruller, plater eller ark:		
	A. Overtrukket med bitumen eller asfalt	5 %	x
	B. Andre varer	6 %	x
48.08	Filterplater av papirmasse	fri	
48.09	Bygningsplater av papirmasse, trefibrer eller andre vegetabiliske fibrer, også med bindemidler av naturlige eller kunstige harpikser og liknende	6,6 n. øre pr. kg netto	x
	<i>II. Papir og papp, tilskåret til bestemt bruk; varer av papir og papp.</i>		
48.10	Sigarettpapir, tilskåret i format, også i pakker; sigarett-hylser	5 %	
48.11	Tapeter og lincrusta; vinduspapir	10 %	x
48.12	Golvbelegg med underlag av papir eller papp, med eller uten linoleumsmasse, også tilskåret	10 %	x

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17	
D	F	N	S	D	F	N	S	D	F	N	S		
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16		
													48.01
fri	fri	6	fri	-	-	4	-	3	1	3	3		
2	30	6	1-2	2	13	7	2-3	3	1	3	3		
8	fri	32	10	.	-	.	1	3	1	3	3		
8	fri	32	10	.	-	.	.	3	1	3	3		
2-8	div.	6-32	1-18	1-7	.	.	1-6	3	1	2	3		
8	1.50-130	6-26	10-18	3	1	3	3		48.02
8	1.50-340	16-32	10	4	.	5	4	3	1	3	3		48.03
1,5-30	30	6-32	10-18	.	18	.	4-8	2	1	2	3		48.04
2-30	1.50-130	6-280	8-18	.	.	.	3	2	1	2	3		48.05
30	1.50-30	100	10-20	1	.	9	.	1	1	3	3		48.06
													48.07
1,5-2	2,25 el. 7,5	4	1-10	1-2	9	2	1	2	1	3	3		
8-30	22,50-130	6-800	10-20	1-9	5-16	.	3-8	2	1	2	3		
8	30	fri	fri	.	10	-	-	3	1	3	3		48.08
2-5	1,50 el. 2,25	8-100	5-10	3-8	.	11 ¹⁾	3-9	1	1	1	3		48.09
8-70	30	16-32	10-75	1-6	6	2	.	1	1	3	3		48.10
25-30 el. 15+5 %- 25+5 %	225	32-280	20-50	8-14 ²⁾	133	11 ²⁾	7-12	1	1	2	3		48.11
7,5 %	15	25-28	10 %	7,5	25	8-13	10	1	1	3	3		48.12

¹⁾ Insidensen omfatter bare bygningsplater uten overflatebehandling. ²⁾ Insidensen omfatter bare tapeter.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
48.13	Karbonpapir og annet kopipapir (herunder stensiler) og overføringspapir, tilskåret, også i esker	8 %	x
48.14	Brevpapirblokker, konvolutter, kortbrev, postkort (ikke illustrerte) og korrespondansekort; esker, mapper og liknende, av papir eller papp, som inneholder et utvalg av brevpapir, konvolutter og liknende	10 %	x
48.15	Annet papir og papp, tilskåret til bestemt bruk	8 %	x
48.16	Esker, sekker, poser og annen emballasje av papir eller papp	10 %	x
48.17	Sorterings- og oppbevaringsesker og liknende varer av papir eller papp, som i alminnelighet brukes på kontorer, i butikker og liknende	10 %	x
48.18	Protokoller, skrivebøker, notisbøker, notisblokker, ordre- bøker, kvitteringsbøker, dagbøker, skriveunderlag, brev- ordnere, samlepermer (løsblad og andre); andre varer av papir eller papp til bruk i skoler, kontorer og liknende; album for prøver og samlinger samt bokomslag av papir eller papp	8 %	x
48.19	Etiketter av papir eller papp, med eller uten trykk eller illustrasjoner, også gummierte	8 %	x
48.20	Bobiner, spoler og liknende, av papirmasse, papir eller papp, også perforerte eller herdede	8 %	
48.21	Andre varer av papirmasse, papir, papp eller cellulosevatt	8 %	x

Kapitel 49.

Bøker, aviser, bilder og andre trykksaker; håndskrevne eller maskinskrrevne arbeider samt arbeidstegninger.

Noter.

1. Dette kapitel omfatter ikke:
 - a. papir, papp, cellulosevatt og varer derav, forsynt med trykk eller illustrasjoner som er av underordnet betydning for varens bruk (kapitel 48);
 - b. spillkort og andre varer som hører under kapitel 97;
 - c. originale stikk, avtrykk eller litografier (nr. 99.02), frimerker, stempelmerker og liknende (nr. 99.04), antikviteter og andre varer som hører under kapitel 99.
2. Innbundne aviser, journaler og tidsskrifter samt samlinger av aviser, journaler og tidsskrifter i felles omslag hører under nr. 49.01.
3. Nr. 49.01 skal ennvidere omfatte:
 - a. samlinger av trykte reproduksjoner av kunstverker, tegninger etc., med tilhørende tekst, paginerte og egnet til innbinding i form av bøker;
 - b. bilder som foreligger som supplement til samtidig innførte bøker;

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
8-60	340	32-160	20-75	1-4	48	3-9	.	1	1	3	3	48.13
30-60	150	100-200	30-60	3-7	33	8-33	5-7	1	1	1	3	48.14
30	30-750	6-280 ³⁾	10-150	1	1	1	3	48.15
30-70	300 el. 750	100-280 ⁴⁾	8-150	3-27	.	11-45	.	1	1	1	3	48.16
70	300 el. 750	280	50-150	.	.	35	.	1	1	1	3	48.17
60-70	67,50-750	160-1200	50-200	7	.	.	5-16	1	1	1	3	48.18
30-60	450	200-800	50-75	2	49	.	3	1	1	1	3	48.19
5	fri	24-35	8-16	1	-	2-7	3	1	1	3	3	48.20
8-70	0-750 el. 5%	32-800 el. 10-30%	8-150	1-6	.	.	1-13	2	1	2	3	48.21

³⁾ Med reklametrykk i to eller flere farger 800. ⁴⁾ Poser og kremmerhus med påtrykk i to eller flere farger 800.

- c. trykte deler av bøker i form av hefter eller løse ark som helt eller delvis utgjør et verk, bestemt for innbinding. Trykte bilder og illustrasjoner uten tekst, i form av hefter eller løse ark hører imidlertid under nr. 49.11.
4. Trykksaker utgitt i reklameøyemed av eller for et firma hvis navn er nevnt deri og trykksaker hvis hovedformål er reklame (herunder turistpropagandamateriell), hører under nr. 49.11 og ikke under nr. 49.01 eller 49.02.
5. Med «billedbøker for barn» under nr. 49.03 forstås bøker for barn hvor teksten er av underordnet betydning i forhold til bildene.
6. Betegnelsen «håndskrevne eller maskinskrevne arbeider» i posisjon 49.06 omfatter også karbonkopier og fotokopier av slike arbeider. Kopier fremstilt på mangfoldiggjorelsesapparater skal i dette kapitel betraktes som trykte arbeider.
7. Med «illustrerte postkort» under nr. 49.09 forstås kort som vesentlig består av en illustrasjon og som er forsynt med trykk som angir varens bruk som postkort.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
49.01	Bøker, hefter, brosjyrer og liknende trykksaker, også enkle blad	fri	x
49.02	Aviser, journaler og tidsskrifter, også illustrerte	fri	
49.03	Billedbøker, tegne- og malebøker for barn, også innbundne	fri	x
49.04	Noter, håndskrevne eller trykte, med eller uten illustrasjoner, også innbundne	fri	
49.05	Trykte kart, alle slags, herunder atlaser, veggkart og topografiske kart; trykte glober (jord- og himmelglober)	fri	
49.06	Bygnings- og maskintegninger samt andre tekniske tegninger, i original eller som fotografiske reproduksjoner; håndskrevne eller maskinskrevne arbeider	fri	
49.07	Ubrukte frimerker, stempelmerker og liknende, gyldige i bestemmelseslandet; stempelpapir, pengesedler, aksjer, obligasjoner og liknende verdipapirer; sjekkhefter	fri	
49.08	Overføringstrykk (dekalkomanier)	8 %	
49.09	Illustrerte postkort, julekort, fødselsdagskort og liknende, uansett fremstillingsmåte, også med utstyr	8 %	
49.10	Kalendrer, alle slags, av papir eller papp, herunder kalenderblokker	fri	
49.11	Andre trykksaker, herunder trykte bilder og fotografier ..	fri	x

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
0-60	fri	0-800	fri	0-5	-	-	-	2	1	2	3	49.01
0-10	fri	fri	fri	0-1	-	-	-	2	1	3	3	49.02
60	75	0-800	fri	8	19	-	-	2	1	2	3	49.03
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	3	3	49.04
30-60	fri	0-200 ¹⁾	fri	1-2	-	0-4	-	2	1	3	3	49.05
0-60	fri	fri	fri	-	-	-	-	2	1	3	3	49.06
fri ²⁾	fri	fri ³⁾	fri	-	-	-	-	1	1	1	3	49.07
30-60	450	32-800	100	-	-	-	-	1	1	3	3	49.08
30	450	200-800	100	-	78	-	6	1	1	1	3	49.09
30-60	0 el. 105	0-800	0-100	-	-	-	-	1	1	1	3	49.10
0-60	0-600	0-800	0-100	0-5	0-54	-	0-8	2	1	2	3	49.11

¹⁾ Forsynt med reklametrykk 800. ²⁾ Sjøkkhefter 60. ³⁾ Sjøkkhefter o. l. 200-800.

AVSNITT XI

TEKSTILMATERIALER OG VARER DERAV

Noter.

1. Dette avsnitt omfatter ikke:

- a. bust og andre dyrehår til børstebinderarbeider (nr. 05.02); tagl og avfall derav (nr. 05.03);
- b. menneskehår og varer derav (nr. 05.01, 67.03 eller 67.04), unntatt filterduk til oljepressing og liknende (nr. 59.17);
- c. vegetabilske materialer som hører under kapitel 14;
- d. asbestfibrer (nr. 25.24) eller varer av asbest (nr. 68.13 eller 68.14);
- e. varer som hører under nr. 30.04 eller 30.05 (f. eks. vatt, gas, bind og liknende varer til medisinsk eller kirurgisk bruk, sterilt kirurgisk suturmateriale);
- f. lysomfintlig tekstilstoff (nr. 37.03);
- g. monofilamenter av plast, med største tverrmål over 1 mm og strimler (kunstig strå og liknende) av plast, med bredde over 5 mm (kapitel 39) samt fletninger ogvevnader av slike materialer (kapitel 46);
- h. vevnader, filt og tekstilstoff av sammenpressede tekstilfibrer («bonded fibre fabric») som er impregnert, belagt eller laminert med gummi samt varer av slike materialer (kapitel 40);
- i. skinn med hårbedekning (kapitel 41 og 43), varer av pelsskinn (nr. 43.03) samt kunstig pelsskinn og varer derav (nr. 43.04);
- k. varer som hører under nr. 42.01 og 42.02 (salmakerarbeider, reiseeffekter, håndvesker og liknende);
- l. cellulosevatt (kapitel 48);
- m. fottøy og deler dertil, gamasjer, leggings og liknende varer som hører under kapitel 64;
- n. hodeplagg og deler dertil som hører under kapitel 65;
- o. hårnett, alle slags (nr. 65.05 eller 67.04 etter beskaffenheten);
- p. varer som hører under kapitel 67;
- q. tråd, snorer eller stoff med slipebelegg (nr. 68.06);
- r. glassfibrer og varer derav, unntatt broderi med glasstråd på synlig bunn av tekstilstoff (kapitel 70);
- s. varer som hører under kapitel 94 (møbler og sengeutstyr);
- t. varer som hører under kapitel 97 (leketøy, spill og sportsartikler).

2. Blandede varer:

- A. Varer som hører under kapitlene 50–57 og som består av to eller flere tekstilmaterialer, tarifferes slik:
 - a. varer som inneholder mer enn 10 vektprosent silke, schappesilke, bourettesilke eller en blanding derav, føres under kapitel 50 hvor de tarifferes som det av de nevnte tekstilmaterialer hvis vektandel er størst;
 - b. andre varer tarifferes som bestående av det tekstilmateriale hvis vektandel er størst.
- B. Ved anvendelsen av ovenstående bestemmelser gjelder følgende:
 - a. garn av tekstilfibrer i forbindelse med metall skal anses som ett tekstilmateriale hvis vekt er den samlede vekt av tekstilfibrer og metall og ved tarifferingen av vevnader skal metalltråd anses som tekstilmateriale;
 - b. når en posisjon omhandler varer av forskjellige tekstilmaterialer (f. eks. silke og schappesilke eller karded ull og kjemmet ull), skal disse anses som ett materiale;
 - c. bortsett fra bestemmelsen under punkt B. a. skal vekten av andre materialer som forekommer i varene, ikke medregnes.

- C. Bestemmelsene under punktene A. og B. ovenfor skal også gjelde garn omhandlet i etterfølgende noter 3 og 4.
3. A. Som hyssing, snører, liner og tau anses i dette avsnitt – med de under B nedenfor nevnte unntak – enkelt, flerlagt eller kabelslått garn:
- a. av silke, schappesilke, bourettesilke eller kunstige tekstilfibrer (herunder garn av to eller flere monofilamenter som hører under kapitel 51) av vekt over 2 gram pr. meter (18 000 denier);
 - b. av syntetiske tekstilfibrer (herunder garn av to eller flere monofilamenter som hører under kapitel 51) av vekt over 1 gram pr. meter (9000 denier);
 - c. av hamp eller lin:
 - (i) polert eller glanset;
 - (ii) upolert eller uglanset, av vekt over 2 gram pr. meter;
 - d. av kokosfibrer, tre- eller flerlagt;
 - e. av andre vegetabiliske fibrer, av vekt over 2 gram pr. meter;
 - f. forsterket med metall.
- B. Ovenstående bestemmelser gjelder ikke:
- a. garn av ull, andre dyrehår eller papirgarn, ikke forsterket med metall;
 - b. syntetiske eller kunstige tekstilfibrer i form av «filament tow» eller i form av forgarn;
 - c. wormgut, katgutimitasjoner av silke eller av syntetiske eller kunstige tekstilfibrer; monofilamenter som hører under kapitel 51;
 - d. garn i forbindelse med metall (nr. 52.01), unntatt garn forsterket med metall;
 - e. chenillegarn og overspunnet garn som hører under nr. 58.07.
4. A. Med betegnelsen «detaljopplegging» i kapitlene 50, 51, 53, 54, 55 og 56 forstås – med de unntak som er nevnt i etterfølgende punkt B – garn som foreligger:
- a. i nøster eller på vinsler, spoler og liknende, av vekt (oppleggingsmaterialet medregnet) høyst:
 - (i) 200 gram for garn av lin og rami;
 - (ii) 85 gram for garn av silke, schappesilke, bourettesilke eller endeløse syntetiske og kunstige tekstilfibrer;
 - (iii) 125 gram for garn av andre fibrer;
 - b. i fedd og dokker av vekt høyst:
 - (i) 85 gram for garn av silke, schappesilke, bourettesilke eller endeløse syntetiske og kunstige tekstilfibrer;
 - (ii) 125 gram for garn av andre fibrer;
 - c. i hesper som består av sammenhengende, med skilletråder avdelte dokker eller fedd av ens vekt som ikke overstiger:
 - (i) 85 gram for garn av silke, schappesilke, bourettesilke eller endeløse syntetiske og kunstige tekstilfibrer;
 - (ii) 125 gram for garn av andre fibrer.
- B. Ovenstående bestemmelser gjelder ikke:
- a. enkelt garn, uansett tekstilmateriale, unntatt:
 - (i) enkelt garn av ull eller fine dyrehår, ubleikt;
 - (ii) enkelt garn av ull eller fine dyrehår, bleikt, farget eller trykt, av lengde under 2000 meter pr. kilogram;

- b. flerlagt eller kabelslått garn, ubleikt:
- (i) av silke, schappesilke eller bourettesilke, uansett opplegging;
 - (ii) av andre tekstilmaterialer (unntatt ull eller andre fine dyrehår) i dokker eller fedd;
- c. flerlagt eller kabelslått garn, bleikt, farget eller trykt, av silke, schappesilke eller bourettesilke, av lengde (målt flerlagt) minst 75 000 meter pr. kilogram;
- d. enkelt, flerlagt eller kabelslått garn, uansett tekstilmateriale:
- (i) i krysshespede fedd eller dokker;
 - (ii) i opplegging til bruk i tekstilindustrien (f. eks. på tvinnespøler, koniske bobiner eller spindler).
5. a. Med «gasvevnader» i nr. 55.07 forstås vevnader med varp bestående helt eller delvis av faste undertråder og overtråder som snor seg rundt de faste undertråder en halv, en hel eller flere omdreininger og danner løkker som omslutter vevtråden.
- b. Med «tyll og knyttede nettstoffer, umonstrede» i nr. 58.08 forstås varer hvor hele overflaten består av et enkelt system av masker av samme form og størrelse uten mønster eller

Kapitel 50.

Silke, schappesilke og bourettesilke.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
50.01	Silkekokonger anvendelige til avhesping	fri	
50.02	Råsilke (ikke tvunnet)	fri	
50.03	Silkeavfall (herunder kokonger ikke anvendelige til avhesping, schappesilke, bourettesilke og opprevne filler)	fri	
50.04	Garn av silke, ikke i detaljopplegging		
50.05	Garn av schappesilke, ikke i detaljopplegging		
50.06	Garn av bourettesilke, ikke i detaljopplegging		
50.07	Garn av silke, schappesilke eller bourettesilke, i detaljopplegging		
50.08	Wormgut; katgutimitasjoner av silke		
50.09	Vevnader av silke eller schappesilke		
50.10	Vevnader av bourettesilke		

Kapitel 51.

Endeløse, syntetiske og kunstige tekstilfibrer.

Noter.

1. Med «syntetiske og kunstige tekstilfibrer» forstås i nomenklaturen fibrer eller filamenter av organiske polymere som er fremstilt industrielt:
- a. ved polymerisasjon eller kondensasjon av organiske monomere, f. eks. polyamider, polyestere, polyurethaner og polyvinyliderivater;

utfylling av maskene. Ved denne definisjon tas det ikke hensyn til mindre, åpne mellomrom som skriver seg fra fremstillingsmåten.

6. Med «ferdige varer» i dette avsnitt forstås:
- varer skåret i annen form enn kvadratisk eller rektangulær;
 - varer ferdig til bruk uten som eller videre bearbeiding (eller ferdig etter overklipping av skilletråder) (f. eks. visse stovkluter, håndklær, bordduker, tørklær og tepper);
 - varer (unntatt metervarer) som er kantet eller fallet eller forsynt med knyttede frynser for å hindre rakning;
 - varer som er tilskåret eller bearbeidet ved uttrekking av tråder;
 - varer som er sammenføyd ved sying, klebing eller på annen måte (unntatt metervarer bestående av flere lengder av samme stoff skjott sammen i lengderetningen eller metervarer bestående av to eller flere stoffer lagvis sammenføyd, med eller uten stopning).
7. Kapitlene 50–57 og – når ikke annet er nevnt – kapitlene 58–60 omfatter ikke varer som anses som «ferdige» i henhold til foranstående note 6. Under kapitlene 50–57 fores ikke varer som omfattes av kapitlene 58 eller 59.

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjoner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr.
D	F	N	S	D	F	N	S	D	F	N	S	
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
fri	6 %	800	fri	—	6	.	—	3	1 el. S	3	3	50.01
15 %	6 %	800	fri	15	6	.	—	3	1 el. S	3	3	50.02
fri	6 %	800	fri	—	6	.	—	3	1 el. S	3	3	50.03
15 %	5 % el. 18 %	800	500	15	5 el. 18	5	6	3	1 el. S	3	3	50.04
15 %	5 % el. 18 %	800	500	15	5 el. 18	5	.	3	1 el. S	3	3	50.05
15 %	5 % el. 18 %	800	500	15	5 el. 18	5	.	3	1 el. S	3	3	50.06
15 %	5 % el. 18 %	800	550	15	5 el. 18	5	4	3	1 el. S	3	3	50.07
fri	5–18 %	480	0–550	—	5 el. 18	.	.	3	1 el. S	3	3	50.08
25 %	4500, 15–40 %	1400– 2000	600– 2000	25	.	7–10	7–13	3	1 el. S	3	3	50.09
25 %	4500, 15–40 %	1400– 2000	600– 2000	25	.	7–10	.	3	1 el. S	3	3	50.10

b. ved kjemisk omdanning av naturlige, organiske polymere (cellulose, kasein, proteiner, alger etc.) til f. eks. viskose-, acetat-, kopperammonium- og alginatfibrer.

2. «Filament tow» til fremstilling av korte, syntetiske og kunstige tekstilfibrer hører ikke under nr. 51.01, men under kapitel 56.

3. Betegnelsen «garn av endeløse, syntetiske og kunstige tekstilfibrer» gjelder ikke garn hvor størstedelen av fibre er revet over i spesielle maskiner («ruptured filament yarn») (kapitel 56).
4. Monofilamenter av syntetiske og kunstige tekstilmaterialer med største tverrmål høyst 1 mm tariffes under nr. 51.01 når vekten er under 6,6 milligram pr. meter (60 denier) og ellers

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
51.01	Garn av endeløse, syntetiske og kunstige tekstilfibre, ikke i detaljopplegging		
51.02	Monofilamenter, strimler (kunstige strå og liknende) og katgutimitasjoner av syntetiske og kunstige tekstilmaterialer		
51.03	Garn av endeløse, syntetiske og kunstige tekstilfibrer, i detaljopplegging		
51.04	Vevnader av endeløse, syntetiske og kunstige tekstilfibrer, herunder vevnader av monofilamenter eller strimler under nr. 51.01 eller 51.02		

Kapitel 52.

Tekstilvarer i forbindelse med metall.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
52.01	Garn av tekstilfibrer i forbindelse med metalltråd eller med overdrag av metall		
52.02	Vevnader av metalltråd og vevnader av garn som hører under nr. 52.01, til klær, møbeltrekk og liknende		

under nr. 51.02. Monofilamenter med større tverrmål enn 1 mm hører under kapitel 39. Strimler (kunstig strå og liknende) av syntetiske og kunstige tekstilmaterialer hører under nr. 51.02 når bredden ikke overstiger 5 millimeter og ellers under kapitel 39.

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
3 % ¹⁾	38-120, 8-30 %	400 ²⁾	200	3		15	5-26	3	1	3	3	51.01
0 el. 3 %	42, 20-30 %	480, 30 %	div.	0-3				2	1	3	3	51.02
3 % ¹⁾	38-120, 8-30 %	400 ²⁾	250	3		15	4	3	1	3	3	51.03
10-25 %	0-4500, 15-50 %	25 % min. 1000, 30 % ³⁾	250- 1000	10-25		25-30	17-24	2	1	3	3	51.04

¹⁾ Garn med innhold av natursilke - 15 %. ²⁾ Inneholdende natursilke 800 (ins. .). ³⁾ Inneholdende natursilke 1400.

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
3 % ¹⁾	3700	div.	div.	3	137			2	1	3	3	52.01
12,5-25 %	4500	div.	2000	12-25	80		22	2	1	3	3	52.02

¹⁾ Garn med innhold av natursilke - 15 %.

Kapitel 53.

Ull og andre dyrehår.

Note.

Med betegnelsen «fine dyrehår» forstås hår av alpukka, lama, vikunje, yak, kamel, angora-, tibet-, kashmir- og liknende geiter (men ikke alminnelige geiter), kanin (herunder angorakanin), hare, bever, nutria og moskusrotte.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
53.01	Ull, ikke kardet eller kjemmet	fri	
53.02	Andre dyrehår (fine eller grove), ikke kardet eller kjemmet	fri	
53.03	Avfall av ull eller andre dyrehår (fine eller grove), ikke opp- revet	fri	
53.04	Avfall av ull eller andre dyrehår (fine eller grove), opprevet (herunder opprevne filler)	fri	
53.05	Ull eller andre dyrehår (fine eller grove), kardet eller kjem- met	fri	
53.06	Garn av kardet ull (kardegarn), ikke i detaljopplegging ...		
53.07	Garn av kjemmet ull (kamgarn), ikke i detaljopplegging		
53.08	Garn av fine dyrehår (kardet eller kjemmet), ikke i detalj- opplegging		
53.09	Garn av tagl eller andre grove dyrehår, ikke i detaljopp- legging		
53.10	Garn av ull, tagl eller andre dyrehår (fine eller grove), i detaljopplegging		
53.11	Vevnader av ull eller av fine dyrehår		
53.12	Vevnader av grove dyrehår, unntatt av tagl		
53.13	Vevnader av tagl		

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
fri	fri	40	fri	-	-	3-4	-	3	1	3	3	53.01
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	3	3	53.02
fri	fri	0-40	fri	-	-	0-3	-	3	1	3	3	53.03
fri	40	0-40	fri	-	-	0-7	-	3	1	3	3	53.04
fri	fri	0-40	fri	-	-	0-2	-	3	1	3	3	53.05
3 % ¹⁾	52,50 el. 90, 6 % el. 12 %	8 % ²⁾	5 %	3	.	8	5	3	1	3	3	53.06
3 % ¹⁾	52,50 el. 90, 6 % el. 12 %	8 % ²⁾	5 %	3	.	8	5	3	1	3	3	53.07
3 % ¹⁾	52,50 el. 90, 6 % el. 12 %	8 % ²⁾	5 %	3	.	8	5	3	1	3	3	53.08
3 % ¹⁾	52,50 el. 90, 6 % el. 12 %	8 % ²⁾	5-8 %	3	.	8	5-8	3	1	3	3	53.09
3 % ¹⁾	52,50 el. 90, 6 % el. 12 %	8 % ²⁾	5 %	3	.	8	5	3	1	3	3	53.10
12,5 % ⁴⁾	375-4500, 24-50 %	18 % ³⁾	500-750 el. 12 %	12,5	.	18	12	3	1	3	3	53.11
12,5 % ⁴⁾	360 el. 4500, 15-50 %	18 % ³⁾	12 %	12,5	.	18	12	3	1	3	3	53.12
12,5 % ⁴⁾	360 el. 4500, 15-50 %	320, 18 % ³⁾	12 %	12,5	.	.	12	3	1	3	3	53.13

¹⁾ Garn med innhold av natursilke - 15 %. ²⁾ Inneholdende natursilke eller endeløse, kunstige eller syntetiske tekstilfibrer 400-800. ³⁾ Minst 310 for varer som veier over 220 g pr. m². Varer inneholdende natursilke 1400; inneholdende endeløse, kunstige eller syntetiske tekstilfibre 25 %. ⁴⁾ Varer med et innhold av mer enn 10 % endeløse syntetiske og kunstige tekstilfibre - 20 %.

Kapitel 54.

Lin og rami.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
54.01	Lin, ubearbeidd eller bearbeidd, men ikke spunnet; stry og avfall (herunder opprevne filler) av lin	fri	
54.02	Rami, ubearbeidd eller bearbeidd, men ikke spunnet; stry og avfall (herunder opprevne filler) av rami	fri	
54.03	Garn av lin eller rami, ikke i detaljopplegging		
54.04	Garn av lin eller rami, i detaljopplegging		
54.05	Vevnader av lin eller rami		

Kapitel 55.

Bomull.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
55.01	Bomull, ikke kardet eller kjemmet	fri	
55.02	Bomull-linters	fri	
55.03	Avfall av bomull (herunder opprevne filler), ikke kardet eller kjemmet	fri	
55.04	Bomull, kardet eller kjemmet	fri	
55.05	Garn av bomull, ikke i detaljopplegging		
55.06	Garn av bomull, i detaljopplegging		
55.07	Gasvevnader av bomull		
55.08	Håndklefrotté og liknende frottérvevnader av bomull ...		
55.09	Andre vevnader av bomull		

Tollsats pr. 1/5 1957 ore -- mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	2	1	3	3	54.01
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	3	3	54.02
3% ¹⁾	42-63, 5% el. 7%	5% ²⁾	0-9%	3	.	5	0-9	3	1	3	3	54.03
3% ¹⁾	5% el. 7%	5% ²⁾	9%	3	5 el. 7	5	9	3	1	3	3	54.04
3-12,5% ⁴⁾	270-4500, 15-50%	7-16% ³⁾	13%	3-12,5	.	7-16	13	3	1	3	3	54.05

¹⁾ Garn med innhold av natursilke - 15%. ²⁾ Inneholdende natursilke 800; endeløse, kunstige eller syntetiske tekstilfibrer 400; inneholdende ull 8%. ³⁾ Inneholdende natursilke 1400; endeløse, kunstige eller syntetiske tekstilfibrer 25%; inneholdende ull 18%. ⁴⁾ Varer med et innhold av mer enn 10% endeløse syntetiske og kunstige tekstilfibre - 20%.

Tollsats pr. 1/5 1957 ore -- mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	3	3	55.01
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	3	3	55.02
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	3	3	55.03
fri	5%	fri	10%	-	5	-	10	3	1	3	3	55.04
3% ¹⁾	25-120, 8-13%	5% ²⁾	0-12%	3	.	5	0-12	3	1	3	3	55.05
3% ¹⁾	34-120, 8-13%	5% ²⁾	8-12%	3	.	5	8-12	3	1	3	3	55.06
10- 12,5% ⁵⁾	150-670, 15-30%	15- 20% ³⁾	12%	10-12,5	.	15-20	12	3	1	3	3	55.07
10- 12,5% ⁵⁾	325 el. 1050, 30%	15- 20% ³⁾	12%	10-12,5	.	15-20	12	3	1	3	3	55.08
3- 12,5% ⁵⁾	45-4500, 0-50%	8,5- 20% ^{3, 4)}	12% el. 500-750	3-12,5	.	9-20	12	3	1	3	3	55.09

¹⁾ Garn med innhold av natursilke - 15%. ²⁾ Inneholdende natursilke 800; endeløse, syntetiske eller kunstige tekstilfibrer 400; ull 8%. ³⁾ Inneholdende natursilke 1400; inneholdende endeløse, syntetiske eller kunstige tekstilfibrer 25%; inneholdende ull 18%. ⁴⁾ Dunlerret 70-120 (ins. 2-3). Forbindingsgas 110 (ins. 5). ⁵⁾ Varer med et innhold av mer enn 10% endeløse, syntetiske og kunstige tekstilfibre - 20%.

Kapitel 56.

Korte, syntetiske og kunstige tekstilfibrer.

Note.

Nr. 56.02 omfatter bare «filament tow» som består av parallelle filamenter alle av samme lengde som varen og som:

- a. har en lengde over 2 meter;
- b. er snodd mindre enn 5 ganger pr. meter;
- c. har en vekt pr. filament under 6,6 milligram pr. meter (60 denier);

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
56.01	Korte, syntetiske og kunstige tekstilfibrer, ikke kardet, kjemmet eller bearbeidd på annen måte for spinning . . .		
56.02	«Filament tow» til fremstilling av korte, syntetiske og kunstige tekstilfibrer		
56.03	Avfall (herunder garnavfall og opprevne filler) av syntetiske og kunstige tekstilfibrer (endeløse eller korte), ikke kardet, kjemmet eller bearbeidd på annen måte for spinning		
56.04	Korte, syntetiske og kunstige tekstilfibrer og avfall av syntetiske og kunstige tekstilfibrer (endeløse eller korte), kardet, kjemmet eller bearbeidd på annen måte for spinning		
56.05	Garn av korte, syntetiske og kunstige tekstilfibrer (eller av avfall av syntetiske og kunstige tekstilfibrer), ikke i detaljopplegging		
56.06	Garn av korte, syntetiske og kunstige tekstilfibrer (eller av avfall av syntetiske og kunstige tekstilfibrer), i detaljopplegging		
56.07	Vevnader av korte, syntetiske og kunstige tekstilfibrer (eller av avfall av syntetiske og kunstige tekstilfibrer)		

Kapitel 57.

Andre vegetabiliske tekstilfibrer; garn av papir og vevnader derav.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
57.01	Hamp (Cannabis Sativa), ubearbeidd eller bearbeidd, men ikke spunnet; stry og avfall av hamp (herunder opprevne filler og tau)	fri	

d. er strukket, dvs. at varen ikke kan strekkes mer enn 100 % av sin lengde (dette gjelder bare for syntetiske tekstilmaterialer);

e. har en samlet vekt av:

(i) over 0,5 gram pr. meter (4500 denier) for kunstige tekstilmaterialer;

(ii) over 1,66 gram pr. meter (15 000 denier) for syntetiske tekstilmaterialer.

«Filament tow» av lengde høyst 2 meter hører under nr. 56.01.

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
fri	fri	20	15 el. 8 %	-	-	3	1-8	3	1	3	3	56.01
3 %	20 % el. 30 %	400	15 el. 8 %	3	20 el. 30	.	.	3	1	3	3	56.02
fri	fri	20	15 el. 8 %	-	-	3	2-8	3	1	3	3	56.03
fri	0 el. 9	20	15 el. 8 %	-	0 el. 3	3	8	3	1	3	3	56.04
3 % ¹⁾	30-120, 6-30 %	5 % ²⁾	0-12 %	3	.	5	0-12	3	1	3	3	56.05
3 % ¹⁾	38-120, 6-30 %	5 % ²⁾	5-12 %	3	.	5	5-12	3	1	3	3	56.06
3- 12,5 % ⁴⁾	180-4500, 15-50 %	16- 20 % ³⁾	12 % el. 500-750	3-12,5	.	16-20	12	3	1	3	3	56.07

¹⁾ Varer med innhold av natursilke - 15%. ²⁾ Inneholdende natursilke 800, endeløse syntetiske eller kunstige tekstilfibrer 400; inneholdende ull 8%. ³⁾ Inneholdende natursilke 1400; inneholdende endeløse, syntetiske eller kunstige tekstilfibrer 25%; inneholdende ull 18%.

⁴⁾ Varer med et innhold av mer enn 10 % endeløse, syntetiske og kunstige tekstilfibre - 20%.

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	3	3	57.01

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
57.02	Manilahamp (abaca) (Musa textilis), ubearbeid- eller bearbeid- t, men ikke spunnet; stry og avfall av manila- hamp (herunder opprevne filler og tau)	fri	
57.03	Jute, ubearbeid- eller bearbeid- t, men ikke spunnet; stry og avfall av jute (herunder opprevne filler og tau)	fri	
57.04	Andre vegetabiliske tekstilfibrer, ubearbeidde eller bear- beidde men ikke spunne; avfall av slike fibrer (herunder opprevne filler og tau)	fri	
57.05	Garn av hamp		
57.06	Garn av jute		
57.07	Garn av andre vegetabiliske tekstilfibrer		
57.08	Garn av papir		
57.09	Vevnader av hamp		
57.10	Vevnader av jute		
57.11	Vevnader av andre vegetabiliske tekstilfibrer		
57.12	Vevnader av papirgarn		

Kapitel 58.

**Tepper, matter og liknende varer; fløyel, plysj og ehenillevevnader; bånd; possement;
tyll og knyttede nettstoffer; blonder, knipliager og broderier.**

Noter.

1. Dette kapitel omfatter ikke tekstilstoffer som er impregnert eller forsynt med overdrag, elastikkstoffer, elastikkpossement, drivreimer og transportbånd og andre varer som hører under kapitel 59. Dog hører broderier på ethvert tekstilmateriale under nr. 58.10.
2. Nr. 58.01 og 58.02 omfatter foruten golvtepper også tepper av liknende beskaffenhet selv om de er bestemt til annet bruk. Tepper av felt hører imidlertid under kapitel 59.
3. Med «vevde bånd» under nr. 58.05 forstås:
 - a. vevnader av bredde høyst 30 cm, enten vevd i slik bredde eller skåret av større stykker og forsynt med jare på begge kanter (vevd, limt eller fremstilt på annen måte);
 - b. rundvevde lengder av bredde i flat tilstand høyst 30 cm;

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D	F	N	S	D	F	N	S	D	F	N	S	
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
fri	fri	fri	fri	—	—	—	—	3	1	3	3	57.02
fri	fri	fri	fri	—	—	—	—	3	1	3	3	57.03
fri	fri	fri	fri	—	—	—	—	3	1	3	3	57.04
3 % ¹⁾	40-63,	5 % ²⁾	0-9 %	3	.	5	0-9	3	1	3	3	57.05
	5 % el. 7 %											
3 % ¹⁾	9-40, 7 %	5 % ²⁾	8 %	3	.	5	8	3	1	3	3	57.06
0 el. 3 % ¹⁾	40-63,	5 % ^{2), 3)}	0-9 %	0-3	.	5	0-9	3	1	3	3	57.07
	0-7 %											
10	30	5 %	9 %	1	.	5	9	1	1	3	3	57.08
3-	270-4500,	7-15 % ⁴⁾	13 %	3-12.5	.	7-15	13	3	1	3	3	57.09
12,5 % ⁵⁾	15-50 %											
0-12,5 % ⁵⁾	36-1050	12-14 % ⁴⁾	10 %	0-12.5	.	12-14	10	3	1	3	3	57.10
3-12,5 % ⁵⁾	45-4500,	7-15 % ⁴⁾	7-13 %	3-12.5	.	7-15	7-13	3	1	3	3	57.11
	15-50 %											
3-12,5 %	180	12-14 % ⁴⁾	13 %	3-12.5	16	12-14	13	3	1	3	3	57.12

¹⁾ Garn med innhold av natursilke - 15 %. ²⁾ Inneholdende natursilke 800; endeløse, syntetiske eller kunstige tekstilfibrer 400; inneholdende ull 8 %. ³⁾ Kokosgarn - fri. ⁴⁾ Inneholdende natursilke 1400; endeløse, syntetiske eller kunstige tekstilfibrer 25%; inneholdende ull 18 %, bomull eller korte, syntetiske eller kunstige tekstilfibrer - 9-20 %. ⁵⁾ Varer med et innhold av mer enn 10 % endeløse, syntetiske og kunstige tekstilfibre - 20 %.

c. skråbånd med brettete kanter, av bredde i utbrettet stand høyst 30 cm.

Bånd med frynser fremkommet under vevningen hører under nr. 58.07.

4. Nr. 58.08 omfatter ikke nett og netstoffer av hysing, snører, liner eller tau; slike varer hører under nr. 59.05.
5. Med «broderier» under nr. 58.10 forstås bl. a. broderier med metall- eller glasstråd på synlig bunn av tekstilstoff samt applikasjonsarbeider fremstilt ved påsyng av paljetter, perler eller pyntemotiver av tekstilstoff eller annet materiale. Posisjonen omfatter ikke håndbroderte veggtepper (nr. 58.03).
6. Dette kapitel omfatter også varer av metalltråd, til klær, møbeltrekk og liknende.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
58.01	Knyttede golvtepper og golvmatter, ferdige eller i lengder		
58.02	Andre golvtepper og golvmatter samt «Kelim», «Schumacks», «Karamanie» og liknende varer, ferdige eller i lengder		
58.03	Håndvevde veggtepper av typene Gobelner, Flandern, Aubusson, Beauvais og liknende samt håndbroderte veggtepper (f. eks. «petit point» og ker. stingsbroderier), ferdige eller i lengder		
58.04	Fløyel-, plysj- og ehenillevevnader, unntatt varer som hører under nr. 55.08 eller 58.05		
58.05	Vevde bånd og bånd bestående av sammenklebte varptråder («bolduc»), unntatt varer som hører under nr. 58.06		
58.06	Vevde etiketter, merker og liknende, ikke broderte, i lengder eller oppdelte		
58.07	Chenillegarn; overspunnet garn (unntatt garn som hører under nr. 52.01 og overspunnet garn av tagl); fletninger og annet possementmakerarbeide i lengder; dusker, pomponger og liknende		
58.08	Tyll og andre nettstoffer, umonstrede		
58.09	Tyll og andre nettstoffer, mønstrede; blonder og kniplinger, hånd- eller maskinfremstilte, i lengder eller som motiver		
58.10	Broderier i lengder eller som motiver		

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
12,5- 25 %	300 el. 15 % el.	600, 30 %	450- 800 ¹⁾	250-600	12,5-25		11-22 10-12	3	1	1	3	58.01
5-25 %	34-1050, 15-50 %	120, 14-30 %	7-12 %		5-25		14-30 7-12	3	1	1	3	58.02
12,5- 25 %	300, 4500, 15-50 %	1400- 2000, 14-30 %	12-14 %		12,5-25		12-14	3	1	3	3	58.03
12,5- 25 %	325-1050, 15 % el.	div. 30 %	12 %		12,5-25		12	3	1	3	3	58.04
0-25 %	36-4500, 15-50 %	780-3400, 18 %	14 % el. 900-2000		0-25		9-22 8-19	2	1	3	3	58.05
5-25 %	135-4500, 20-50 %	780-3400, 18 %	14 % el. 900-1300		5-25			1	1	3	3	58.06
12,5- 25 %	24-4500, 5-50 %	div.	5-14 % el. 1500		12,5-25		5-27	3	1	3	3	58.07
5-25 %	150- 6000, 20-55 %	1400- 4000, 16-25 %	14 % el. 2000		5-25			3	1	3	3	58.08
5-25 %	150- 6000 el. 20-55 %	1400- 4000, 16-25 %	14 % el. 2000		5-25		14-16	3	1	3	3	58.09
12,5- 25 %	82,50- 6000, 20-55 %	div.	14 % el. 2000		12,5-25			2	1	3	3	58.10

¹⁾ Tollsatsene gjelder bare varer av ull.

Kapitel 59.

Vatt og filt; hyssing, snører, liner og tau; spesielle tekstilstoffer; tekstilstoffer med belegg eller impregnering; tekstilvarer til teknisk bruk.

Noter.

1. Med «tekstilstoff» i dette kapitel forstås stoffer som omhandlet i kapitlene 50–57 og i posisjonene 58.04 og 58.05, fletninger og annet possementmakerarbeide i metervare, som hører under nr. 58.07, tyll og andre knyttede nettstoffer som hører under nr. 58.08 og 58.09, blonder og kniplinger som hører under nr. 58.09 og trikotstoff som hører under nr. 60.01.
2. Nr. 59.08 og 59.12 omfatter ikke tekstilstoff hvor impregnering eller belegg ikke er synlig eller er synlig bare som en forandring av fargen.
Nr. 59.12 omfatter heller ikke:
 - a. tekstilstoff forsynt med malte mønstre eller liknende (unntatt malte teaterkulisser, atelierbaktepper og liknende);
 - b. tekstilstoff belagt med tekstilfnugg, tekstilstov, pulverisert kork eller liknende, og som derved har fått et mønstret utseende;
 - c. tekstilstoff med vanlig appretur på basis av stivelsesholdige produkter eller liknende.
3. Med «gummieret tekstilstoff» under nr. 59.11 forstås:
 - a. tekstilstoff, impregnert, belagt eller laminert med gummi (unntatt ekspandert gummi, skum- eller svampgummi):
 - (i) av vekt høyst 1,5 kg pr. kvadratmeter;
 - (ii) av vekt over 1,5 kg pr. kvadratmeter når varen inneholder mer enn 50 vektprosent tekstilstoff;
 - b. tekstilstoff som består av parallelle tekstiltråder sammenklebet med gummi, uansett vekten pr. kvadratmeter.
4. Nr. 59.16 omfatter ikke:
 - a. drivreimer og transportbånd av tekstilstoff, av tykkelse under 3 mm;

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
59.01	Vatt og varer av vatt; fnugg, stov og lo av tekstilmateriale		
59.02	Filt og varer av filt, også med impregnering eller belegg ..		
59.03	Tekstilstoff av sammenpressede tekstilfibrer («bonded fibre fabric») og varer derav, også med impregnering eller belegg		
59.04	Hyssing, snører, liner og tau, også flettet		
59.05	Nettstoff fremstilt av materialer som hører under nr. 59.04, i metervare, avpasset eller som ferdige nett; ferdige fiske-nett av garn, snører, liner eller tau		

- b. drivreimer og transportbånd av tekstilstoff, impregnert, belagt eller laminert med gummi eller fremstilt av tekstilgarn eller -tråd impregnert eller belagt med gummi (nr. 40.10).
5. Følgende varer blir å føre under nr. 59.17 og ikke under noen annen posisjon i avsnitt XI:
- a. følgende tekstilvarer (unntatt de som har karakter av varer som hører under nr. 59.15–59.16):
- (i) tekstilstoff, filt og vevnad foret med filt, belagt eller laminert med gummi, lær eller annet materiale, til bruk som kardebeslag samt liknende varer til annet teknisk bruk;
 - (ii) sikteduk;
 - (iii) presseduk til bruk i oljepresser og liknende, av tekstilfibrer eller menneskehår;
 - (iv) vevnader, også filtede, med eller uten impregnering eller belegg, til bruk i papirmaskiner eller til annen teknisk bruk, rørformede eller endeløse, med enkel eller flertrådet varp og/eller veft eller flatvevde med flertrådet varp og/eller veft;
 - (v) tekstilstoff forsterket med metall, til teknisk bruk;
 - (vi) tekstilstoff fremstilt av garn som hører under nr. 52.01, til bruk i papirmaskiner eller til annen teknisk bruk;
 - (vii) snorer, fletninger og liknende, også belagt, impregnert eller forsterket med metall, til bruk som pakningsmateriale, smøreveker og liknende, for maskiner;
- b. artikler av tekstilmateriale til teknisk bruk (unntatt de som hører under nr. 59.14–59.16), f. eks. polerskiver, pakninger, pakningsringer og andre deler til maskiner eller apparater.

Tollsats pr. 1/5 1957 ore -- mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D	F	N	S	D	F	N	S	D	F	N	S	
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
0-50	9-900, 0-6 %	div. ¹⁾	10 % el. 0-75	0-2	0-7	.	10	2	1	3	3	59.01
0-12,5 %	2,25-4050, 30 % el. 35 %	0-40, 10-25 %	10 %	0-12,5	.	.	10	2	1	3	3	59.02
50	60-4050, 0-35 %	div. ²⁾	10 %	.	.	.	10	1	1	3	3	59.03
0- 17,5 %	7,50-840, 5-50 %	0-2400, 5-10 %	200-1500 el. 8-9 %	0-17,5	.	.	.	2	1	3	3	59.04
0- 12,5 % ³⁾	80-3000, 10-35 %	16-2000, 5-25 %	25-45	0-12,5	.	.	.	2	1	3	3	59.05

¹⁾ Av bomull eller cellulul: vatt 80, varer av vatt 23 %, sanitærbind 25 %. ²⁾ Tollbehandles som vatt.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
59.06	Andre varer fremstilt av garn, hyssing, snorer, liner eller tau, unntatt vevnader og varer derav		
59.07	Tekstilstoff overstrøket med gummilim eller stivelsesholdige stoffer, til bruk som bokbinderlerret og liknende; kalkerlerret, preparert malerlerret; rullebukk og liknende vevnader til fremstilling av hatter		
59.08	Tekstilstoff impregnert eller belagt med cellulosederivater eller andre plastmaterialer		
59.09	Tekstilstoff impregnert eller overstrøket med olje eller preparater på basis av tørrende olje		
59.10	Linoleum til all slags bruk, også tilskåret; golvbelegg som består av tekstilstoff med annet belegg enn linoleumsmasse, også tilskåret		
59.11	Gummier tekstilstoff, unntatt av trikotasje		
59.12	Tekstilstoff impregnert eller belagt på annen måte; teaterkulisser, atelierbaktepper og liknende, av malt lerret		
59.13	Elastikkstoff og elastikkpossement (unntatt trikotasje) av tekstilmaterialer sammen med gummitråder		
59.14	Veker av vevd, flettet eller strikket tekstilmateriale, til lamper, ovner, fyrtøy, lys og liknende; gassglødenett, også impregnert, og rundstrikkede varer til fremstilling av sådanne		
59.15	Slinger av tekstilmateriale, også med foring, armering eller tilbehør av annet materiale		
59.16	Drivreimer og transportbånd av tekstilmateriale, også forsterket med metall eller annet materiale		
59.17	Tekstilstoff og tekstilvarer til teknisk bruk		

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
0- 12,5 % ³⁾	37,50-840, 20-50 %	div.	175-600, 8 %	0-12,5	.	.	8	2	1	3	3	59.06
5-12,5 % ³⁾	135 el. 225	div. ⁴⁾	8-12 %	5-12,5	14-40	.	8-12	2	1	3	3	59.07
3- 10 % ³⁾	135-4050, 15-35 %	800, 16-19 %	400, 8-12 %	3-10	.	.	8-12	2	1	3	3	59.08
3 % 10 % ³⁾	el. 135-3000, 27 % el. 35 %	800, 16-19 %	8-12 %, 400	3 el. 10	.	.	8-12	2	1	3	3	59.09
3- 10 % ³⁾	13	28, 16-30 %	10 %	3-10	13	8-30	10	1	1	2	3	59.10
3- 10 % ³⁾	325-4050, 6-35 %	800, 16-19 %	8-12 %, 250-400	3-10	.	.	8-24	2	1	3	3	59.11
3- 10 % ³⁾	2,25-4500, 15-50 %	800, 7-25 %	8-12 %, 400	3-10	.	.	12	2	1	3	3	59.12
5- 12,5 % ³⁾	180-1100, 27 %	div.	12-14 %, 400-2000	5-12,5	14-51	.	12-21	3	1	3	3	59.13
5- 17,5 %	120-3000, 27 % el. 35 %	0- 18 % ⁵⁾	div.	5-17,5	.	0-18	.	3	1	3	3	59.14
8 %	115, 25 %	20 %	0-8 %, 600	8	15-25	20	0-8	1	1	3	3	59.15
8 %	150	10-20 % ⁶⁾	8 %, 600	8	13-21	10-20	8	1	1	3	3	59.16
0-10 %	40-4500, 2-50 %	div.	8 %, 600	0-10	.	.	8	2	1	3	3	59.17

³⁾ Varer av natursilke eller av endeløse syntetiske og kunstige tekstilfibre - 17,5 - 25%. ⁴⁾ Kalkerlerret og bokbinderlerret av bomull - fri. ⁵⁾ Gassglødenett 500-800 (ins. 3-8). ⁶⁾ Maskintau - frie, visse drivsnorer - div.

Kapitel 60.

Trikotasje.

Noter.

1. Dette kapitel omfatter ikke:
 - a. heklede blonder og kniplinger som hører under nr. 58.09;
 - b. varer av trikotasje som hører under kapitel 59;
 - c. korsetter, hofteholdere, bysteholdere, seler, sokkeholdere og liknende (nr. 61.09);
 - d. brukte klær og andre varer som hører under nr. 63.01;
 - e. ortopedisk utstyr, kirurgiske belter og bånd (nr. 90.19).
2. Nr. 60.02-60.06 omfatter ikke bare trikotasjevarer (ferdige eller uferdige, komplette eller ikke-komplette) og deler derav, fremstilt direkte i ferdig form, men også varer som er sydd eller på annen måte fremstilt av trikotstoff.

Brus- sel nr. 1	Varesalg 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
60.01	Trikotasje i metervare, uten elastikk eller gummiering . . .		
60.02	Hansker, vanter og votter av trikotasje, uten elastikk eller gummiering		
60.03	Strømper, sokker, ankelsokker, strømpebeskyttere og liknende, av trikotasje, uten elastikk eller gummiering		
60.04	Undertøy av trikotasje, uten elastikk eller gummiering . .		
60.05	Yttertøy og andre varer av trikotasje, uten elastikk eller gummiering		
60.06	Elastikktrikotasje og gummiert trikotasje i metervarer og varer derav (herunder knebeskyttere og strømper)		

Kapitel 61.

Klær og tilbehør dertil, av tekstilstoff, unntatt trikotasje.

Noter.

1. Dette kapitel omfatter bare ferdige varer av tekstilstoff (herunder filt, stoff av sammenpressede tekstilfibrer («bonded fibre fabric»), fletninger og annet possementmakerarbeide som hører under nr. 58.07, tyll og knyttede nettkoffer, blonder og kniplinger), av alle slags tekstil-

3. Som «elastikktrikotasje» under nr. 60.06 anses ikke varer som bare er forsynt med strikk eller bærebånd.
4. Under kapitlet hører også trikotasjevarer fremstilt av metalltråd, til klær, møbeltrekk og liknende.
5. I dette kapitel forstås med:
 - a. «elastikktrikotasje» – trikotasje fremstilt av tekstilmaterialer sammen med gummitråder;
 - b. «gummiert trikotasje» – trikotasje som er impregnert eller belagt med gummi eller fremstilt av tekstiltråder impregnert eller belagt med gummi.

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
5-25 %	150- 4500, 27% el. 35 %	1400- 4000, 16-25 %	14 %, 1200	5-25	.	.	14	2	1	3	3	60.01
22,5- 30 %	225- 4500, 27% el. 35 %	500- 3500, 16-25 %	14 %, 1200	22,5-30	.	5-25	14	3	1	3	3	60.02
7,5- 25 %	180- 3600, 18-35 %	1680- 2300, 16-25 % ¹⁾	14-15 %, 2000	7,5-25	.	.	14-15	3	1	3	3	60.03
12,5- 25 %	180- 3000, 18-35 %	1400- 2000, 16-20 % ²⁾	14 %, 900	12,5-25	.	.	7-14	3	1	3	3	60.04
12,5- 25 %	225-4500, 18-35 %	div.	14 %, 1200	12,5-25	.	.	14	3	1	3	3	60.05
5-25 %	150-4500, 18-35 %	div.	12 %, 400-600	5-25	.	.	12	2	1	3	3	60.06

¹⁾ Minst 1000, – for endeløse, syntetiske eller kunstige tekstilfibrer. ²⁾ Minst 1500-2200 for endeløse, syntetiske eller kunstige tekstilfibrer.

materialer, herunder metalltråd, men ikke andre varer av trikotasje enn de som hører under nr. 61.09.

2. Dette kapitel omfatter ikke:
 - a. brukte klær og andre varer som hører under nr. 63.01;

- b. ortopedisk utstyr, kirurgiske belter og bånd (nr. 90.19).
3. For nr. 61.01–61.04 gjelder følgende:
- a. klær som ikke kan ses å være bestemt for herrer og gutter eller damer og piker, føres under nr. 61.02 eller nr. 61.04;
- b. med betegnelsen «klær for småbarn» forstås klær som ikke kan ses å være bestemt til enten gutter eller piker; herunder hører også bleier og svøp.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
61.01	Yttertøy for herrer og gutter		
61.02	Yttertøy for damer, piker og småbarn		
61.03	Undertøy for herrer og gutter, herunder snipper, skjorte- bryst og mansjetter		
61.04	Undertøy for damer, piker og småbarn		
61.05	Lommetørklær		
61.06	Sjal, skjerf, kravebeskyttere, halstørklær, mantiljer, slør og liknende varer		
61.07	Slips		
61.08	Krager, forstykker, jaboter, mansjetter, kapper, bære- stykker og annet liknende tilbehør til dame- og pikeklær		
61.09	Korsetter, hofteholdere, bysteholdere, seler, sokkeholdere og liknende, av vevd eller trikotert stoff, også med elastikk		
61.10	Hansker, vanter, votter, strømper og sokker, unntatt trikotasje		
61.11	Annet ferdig tilbehør til klær f. eks. preserver, skulder- puter og andre stopninger, belter, muffer, ermebeskyttere og lommer		

Kapitel 62.

Andre ferdige tekstilvarer.

Noter.

1. Dette kapitel omfatter bare ferdige varer av tekstilstoff, herunder fletninger og annet possementmakerarbeide som hører under nr. 58.07, men unntatt filt, stoff av sammenpressede tekstilfibrer («bonded fibre fabric») og trikotasje.

4. Tørklær og liknende av kvadratisk eller nesten kvadratisk form hvor ingen av sidene er over 60 cm, tariffes som lommestørklær under nr. 61.05. Lommestørklær hvor noen side er over 60 cm, hører under nr. 61.06.
5. Kapitlet omfatter også uferdige og ikke-komplette varer samt tilskåret tekstilstoff til fremstilling av varer under dette kapitel, herunder trikotasje tildannet til fremstilling av varer som hører under nr. 61.09.

Tollsats pr. 1/5 1957 øre · mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
20- 33 ¹ / ₃ %	100- 4500	2000, 20-30 % ¹⁾	12 %, div.	20-33	.	.	12	2	1	3	3	61.01
20- 33 ¹ / ₃ %	100- 4500	2000, 20-30 % ²⁾	14 %, div.	20-33	.	.	14	2	1	3	3	61.02
20- 25 %	100- 4500	20- 30 % ³⁾	14 %, div.	20-25	.	20-30	14	2	1	3	3	61.03
12,5- 25 %	100- 4500	23- 30 % ³⁾	14 %, div.	12,5-25	.	23-30	14	2	1	3	3	61.04
12,5- 25 %	210-6000, 15-55 %	div.	12-13 %, div.	12,5-25	.	.	12-13	3	1	3	3	61.05
12,5- 25 %	210-6000, 15-55 %	div.	12-13 %, div.	12,5-25	.	.	12-13	3	1	3	3	61.06
12,5-25 %	800-4500	25 % ³⁾	div.	12,5-25	.	25	.	3	1	3	3	61.07
12,5-25 %	800-4500	div.	14 %, div.	12,5-25	.	.	14	2	1	3	3	61.08
12,5-25 %	180-3000, 18-50 %	div.	14 %, div.	12,5-25	.	.	14	2	1	3	3	61.09
7,5- 30 %	100- 4500	div.	14 %, div.	7,5-30	.	.	14	2	1	3	3	61.10
12,5- 25 %	100-4500, 20-50 %	div.	14 %, div.	12,5-25	.	.	14	2	1	3	3	61.11

¹⁾ Dykkerdrakter 5 %; for varer av endeløse, syntetiske eller kunstige tekstilfibrer minst 3100.

²⁾ For varer av endeløse, syntetiske eller kunstige tekstilfibrer minst 3100. ³⁾ For varer av endeløse, syntetiske eller kunstige tekstilfibrer 1500.

2. Dette kapitel omfatter ikke:

- a. varer som hører under kapitlene 58, 59 og 61;
b. brukte klær og andre varer som hører under nr. 63.01.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
62.01	Pledd og tepper		
62.02	Sengelinet, dekketøy; toalett- og kjøkkenhåndklær og liknende; gardiner og andre utstyrsvarer		
62.03	Sekker og poser til emballasje		
62.04	Presenninger, seil, markiser, telt og campingartikler		
62.05	Andre ferdige tekstilvarer (herunder snittmønstre)		

Kapitel 63.

Brukte klær og andre brukte tekstilvarer; filler.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
63.01	Klær og tilbehør, pledd og tepper, sengetøy, dekketøy og liknende utstyrsvarer av tekstil (unntatt varer som hører under nr. 58.01, 58.02 og 58.03), fottøy og hodeplagg uansett materiale, når disse varer bærer tydelig spor av bruk og innføres løse eller i baller, sekker og liknende		
63.02	Nye og brukte filler; avfall av tauverk samt utslitte varer av tauverk	fri	

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
12,5- 25 %	205 el. 15-30 %	300, 250-320, 18-23 %	12 %	12,5-25	.	.	12	2	1	3	3	62.01
10-25 %	110-4500, 15-50 %	div.	12-14 %, div.	10-25	.	.	12-14	2	1	3	3	62.02
0-12,5 %	0 el. 50	40-120	0-10 %	0-12,5	0-26	11-21	0-10	1	1	3	3	62.03
0-12,5 %	100-4500	div.	13 %	0-12,5	.	.	13	1	1	3	3	62.04
0-25 %	100-6000, 18-50 %	div.	14 %, div.	0-25	.	.	14	2	1	3	3	62.05

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
div.	0-4500, 0-50 %	div.	div.	2	1	3	3	63.01
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	3	3	63.02

AVSNITT XII

FOTTØY, HODEPLAGG, PARAPLYER, PARASOLLER, SVEPER, RIDEPISKER OG DELER DERTIL; BEARBEIDDE FJÆR OG VARER DERAU; KUNSTIGE BLOMSTER; VARER AV MENNESKEHÅR; VIFTER

Kapitel 64.

Fottøy, gamasjer og liknende samt deler dertil.

Noter.

1. Dette kapitel omfatter ikke:
 - a. fottøy uten påsatt såle, av trikotasje (nr. 60.03) eller av andre tekstilmaterialer (nr. 62.05), unntatt filt;
 - b. brukt fottøy som hører under nr. 63.01;
 - c. varer av asbest (nr. 68.13);
 - d. ortopedisk fottøy eller annet ortopedisk utstyr og deler dertil (nr. 90.19);
 - e. leketøy samt støvler med påsittende skøyter (herunder rulleskøyter) (kapitel 97).

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
64.01	Fottøy med yttersåle og overdel av gummi eller plast . . .		
64.02	Fottøy med yttersåle av lær, kunstlær, gummi eller plast, unntatt fottøy som hører under nr. 64.01		
64.03	Fottøy av tre eller med yttersåle av tre eller kork		
64.04	Fottøy med yttersåle av andre materialer		
64.05	Deler til fottøy (herunder overdeler, bindsåler, innleggsåler og hæler) av ethvert materiale unntatt metall		
64.06	Gamasjer, leggings, puttis, leggbeskyttere og liknende varer samt deler dertil		

2. Som «deler» under nr. 64.05 og 64.06 blir ikke å anse plugges, sålebeskyttere, maljer, kroker, spenner, snorer, lisser, pomponger eller annet utstyr, som blir å tariffere etter sin beskaffenhet, heller ikke knapper eller andre varer som hører under nr. 98.01.
3. Betegnelsen «gummi eller plast» under nr. 64.01 omfatter også ethvert tekstilmateriale med utvendig belegg av gummi eller plast.

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D	F	N	S	D	F	N	S	D	F	N	S	
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
7,5-15 %	120, 25 %	div.	120	7,5-15	25-36	.	24	1	1	3	3	64.01
150+10 %- 150+15 %	150- 4500, 20-30 %	div.	150-600	12-19	.	.	15-19	1	1	3	3	64.02
60+7,5 %- 150+15 %	0- 4500	div.	10-25	1	1	3	3	64.03
7,5 %- 150+15 %	300- 13 500, 20 %	div.	300	7,5-19	.	.	19	1	1	3	3	64.04
div.	22,50-90, 25 % el. 30 %	div.	20-600	1	1	3	3	64.05
10-25 %	800-2250, 500-1350, 25 % el. 30 %	16-30 %	8-14 %	10-25	.	.	8-14	1	1	3	3	64.06

Kapitel 65.

Hodeplagg og deler dertil.

Noter.

1. Dette kapitel omfatter ikke:
- a. brukte hodeplagg som hører under nr. 63.01;
 - b. hårnett av menneskehår (nr. 67.04);

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
65.01	Hatteemner av filt (filtstumper), ikke formpresset eller med tildannet brem; plane og sylindriske hatteemner av filt		
65.02	Hatteemner, flettede eller fremstilt av fletninger, bånd og liknende, av ethvert materiale, ikke formpresset eller med tildannet brem		
65.03	Hatter og andre hodeplagg av filt, fremstilt av de under- nr. 65.01 hørende hatteemner, også garnerte		
65.04	Hatter og andre hodeplagg, flettede eller fremstilt av fletninger, bånd og liknende, av ethvert materiale, også garnerte		
65.05	Hatter og andre hodeplagg (herunder hårnett) av trikotasje eller av blonder, kniplinger, filt eller andre tekstilmeter- varer (men ikke av bånd), også garnerte		
65.06	Andre hodeplagg, også garnerte		
65.07	Svetteireimer, for, trekk, hatteformer (herunder fjærer til klapphatter), lueskygger og hakereimer, til hodeplagg		

- c. hodeplagg av asbest (nr. 68.13);
d. dukkehattar, andre leketøyshatter og karnevalsartikler (kapitel 97).
2. Nr. 65.02 omfatter ikke hatteemner fremstilt ved søm, dog med unntak av slike som består av fletninger, bånd og liknende, sydd sammen i spiral.

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D	F	N	S	D	F	N	S	D	F	N	S	
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
2,5-12,5 %	30	fri	50 pr.stk.	2,5-12,5	9	—	8-12	3	1	3	3	65.01
2,5- 25 %	50 el. 275	80-240 pr. stk.	40-50 pr. stk.	2,5-25	30-131	.	11	3	1	3	3	65.02
12,5- 33 ¹ / ₃ %	180-1500, 20 %	80-2400, pr. stk. ¹⁾	50-175 pr. stk. el. 500 pr. stk.	12,5-33	.	5-54	7-21	3	1	3	3	65.03
12,5- 33 ¹ / ₃ %	75-1500	80-2400 pr. stk. ¹⁾	50-500 pr. stk.	12,5-33	.	5-54	.	3	1	3	3	65.04
12,5- 33 ¹ / ₃ %	30-1500	div.	14 %	12,5-33	.	.	14	3	1	3	3	65.05
12,5-35 %	75-13 500	div.	div.	12,5-35	.	.	.	3	1	3	3	65.06
div.	170 el. 540, 25 %	div.	div.	3	1	3	3	65.07

¹⁾ Garnert med pelsverk 30 000-60 000 (ins. .).

Kapitel 66.

Paraplyer, parasoller, spaserstokker, sveper, ridepisker og deler dertil.

Noter.

1. Dette kapitel omfatter ikke:

- a. spaserstokker og liknende, med måleinndeling (nr. 90.16);
- b. spaserstokker med skytevåpen, kårder eller liknende (kapitel 93);

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
6 6.01	Paraplyer og parasoller (herunder stokkparaplyer, hageparasoller og liknende)	15 %, min. 420n. øre pr. stk	
66.02	Spaserstokker (herunder klatrestokker og sittestokker), sveper, ridepisker og liknende	10 %	
66.03	Deler, utstyr og tilbehør til varer som hører under nr. 66.01 og 66.02	10 %	

Kapitel 67.

Bearbeidde fjær og dun samt varer derav; kunstige blomster; varer av menneskehår; vifter.

Noter.

1. Dette kapitel omfatter ikke:

- a. filterduk av menneskehår (nr. 59.17);
- b. blomstermotiver av blonder, broderier eller liknende tekstilstoffer (avsnitt XI);
- c. fottøy (kapitel 64);
- d. hodeplagg (kapitel 65);
- e. fjærkoster (nr. 96.04), pudderkvaster (nr. 96.05) eller hårsikter (nr. 96.06);
- f. leketøy, sports- eller karnevalsartikler (kapitel 97).

2. Nr. 67.01 skal ikke omfatte:

- a. varer (f. eks. sengklær) hvor fjær eller dun bare utgjør fyllings- eller stopningsmateriale (nr. 94.04);

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
67.01	Skinn og andre deler av fugler, med påsittende fjær og dun, fjær og deler derav samt dun; varer derav (unntatt varer som hører under nr. 05.07 og bearbeidde fjærposer og -skaft)		

c. varer som hører under kapitel 97 (f. eks. leketøyparaplyer og -parasoller).

2. Nr. 66.03 omfatter ikke utstyr og deler av tekstilmateriale, heller ikke trekk, dusker, strop- per eller futteraler, uansett materiale. Slikt tilbehør, innført sammen med, men ikke påsatt varer som hører under nr. 66.01 eller 66.02, tarifferes etter sin beskaffenhet.

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D	F	N	S	D	F	N	S	D	F	N	S	
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
10-12,5 % el. 100 pr. stk. +25 %	675 el. 180 pr. stk.	240-2800 pr. stk.	150-375 pr. stk.	10-25	.	.	11-31	1	1	3	3	66.01
200 el. 10 %	750 el. 25 %	400-1600	270	10-28	.	.	14	1	1	3	3	66.02
div.	75 el. 375	div.	25-80	.	12-20	.	1-7	2	1	3	3	66.03

b. klær og tilbehør dertil hvor fjær eller dun bare utgjør besetning eller stopning;

c. kunstige blomster, blad og deler dertil eller ferdige varer som hører under nr. 67.02;

d. vifter (nr. 67.05).

3. Nr. 67.02 skal ikke omfatte:

a. varer av glass (kapitel 70);

b. kunstige blomster, blad eller frukter av keramikk, stein, metall, tre etc., fremstilt i ett stykke ved støping, smiing, skjæring, pressing eller på annen måte, eller som består av deler sammensatt på annen måte enn ved binding, liming eller liknende.

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D	F	N	S	D	F	N	S	D	F	N	S	
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
20 el. 25 %	50 %	50-14 000	9000	0 el. 25	50	.	12	1	1	2	3	67.01

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
67.02	Kunstige blomster, blad eller frukter og deler derav; varer av kunstige blomster, blad eller frukter		
67.03	Menneskehår, parallellagt med rotendene i samme retning, tynnet, bleikt eller annerledes bearbeidd; ull og andre dyrehår bearbeidd for parykkmakerarbeid		
67.04	Parykker, kunstige barter, lokker, fletter og liknende, av menneske- eller dyrehår eller av tekstilfibrer; andre varer av menneskehår (herunder hårnett)		
67.05	Håndvifter, spiler og håndtak til disse; deler til spiler og håndtak, av ethvert materiale		

Tollsats pr. 1/5 1957 øre - mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
25 %	1200- 13 500, 50 %	1000- 8000, 30 %	1000- 4000	25	.	29-68	23-27	1	1	3	3	67.02
fri	0-750	fri ¹⁾	fri	-	.	-	-	3	1	3	3	67.03
12,5 %	750	2000 el. 30 %	200	12,5	7	.	2	2	1	3	3	67.04
10% el. 25 %	120-12 000	div.	div.	10 el. 25	.	.	.	1	1	1	3	67.05

¹⁾ Ull 40 (ins. .).

AVSNITT XIII

VARER AV STEIN, GIPS, SEMENT, ASBEST, GLIMMER OG LIKNENDE MATERIALER; KERAMISKE PRODUKTER; GLASS OG GLASSVARER

Kapitel 68.

Varer av stein, gips, sement, asbest, glimmer og liknende materialer.

Noter.

1. Dette kapitel omfatter ikke:

- a. varer som hører under kapitel 25;
- b. papir med overdrag eller impregnering som hører under nr. 48.07 (f. eks. papir med overdrag av pulverisert glimmer, grafitt, bitumen eller asfalt);
- c. tekstilstoff med overdrag eller impregnering som hører under kapitel 59 (f. eks. tekstilstoff med overdrag av pulverisert glimmer, bitumen eller asfalt);
- d. varer som hører under kapitel 71;
- e. verktøy og deler dertil som hører under kapitel 82;
- f. preparerte litografiske steiner som hører under nr. 84.34;
- g. isolatorer og andre varer av isolerende materiale som hører under nr. 85.25 og 85.26;

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
68.01	Bruleggingsstein, kantstein og heller, av naturlig stein, unntatt skifer		
68.02	Bearbeidd monument- og bygningsstein og varer derav, herunder stein til mosaikkarbeider, men ikke varer som hører under nr. 68.01 og kapitel 69		
68.03	Bearbeidd skifer og varer av naturlig eller agglomerert skifer:		
	A. Upolert og uslipt	fri	
	B. Polerte eller slipte	10 %	
68.04	Møllesteiner, slipesteiner og liknende (herunder skiver, hoder og spisser for sliping, hvessing, polering, avretting og skjæring), av naturlig stein (også agglomerert), av agglomererte, naturlige og kunstige slipestoffer eller av keramisk materiale, også med skaft, aksler og liknende av annet materiale, men uten stativer; segmenter og andre ferdige deler til slike steiner:		
	A. Av naturlig stein, unntatt agglomerert	fri	
	B. Andre varer:		
	1. Mølle-, defibror- og kollerangsteiner	5 %	
	2. Diamantslipeskiver	fri	
	3. Andre	10 %	

- h. slipeskiver til tannlegebruk (nr. 90.17);
- i. varer som hører under kapitel 91(f. eks. ur og urkasser);
- k. varer som hører under nr. 95.07;
- l. leketøy, spill og sportsartikler (kapitel 97);
- m. varer som hører under nr. 98.01 (f. eks. knapper), nr. 98.05 (f. eks. grifler) eller nr. 98.06 (f. eks. skrivetavler);
- n. kunstverker, samlergjenstander og antikviteter (kapitel 99).
2. Betegnelsen «monument- og bygningsstein» under nr. 68.02 omfatter ikke bare stein som er nevnt under nr. 25.15 og 25.16, men også all annen naturlig stein (f. eks. kvartsitt, flintstein, dolomitt og steatitt) som er bearbeidd på liknende måte, dog unntatt skifer.

Tollsats pr. 1 5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1 5 1957				Brus- sel nr. 17
D	F	N	S	D	F	N	S	D	F	N	S	
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
fri	6	0-12 %	fri	-	.	0-12	-	1	1	1	3	68.01
0-2 el. 10-25 %	0-750	0-160, 12 %	0-100	0-25	.	.	0-12	1	1	1	3	68.02
0-4	0 el. 6	fri	1	.	.	-	3	2	1	3	3	68.03
2	75	fri	10	.	.	-	.	1	1	2	3	
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	3	3	68.04
4	0 el. 1.50	10 % el. 20 %	1-2	.	.	10-20	1	3	1	3	3	
4	fri	80	15	3	1	3	3	
4	fri	80	8 %	1	-	6	8	3	1	3	3	

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
68.05	Bryne- og polersteiner for hånd, av naturlig stein, av agglomererte, naturlige og kunstige slipestoffer eller av keramisk materiale:	fri	
	A. Av naturlig stein	fri	
	B. Andre	5 %	
68.06	Naturlige og kunstige slipestoffer i form av pulver eller korn på underlag av vevnad, papir, papp eller andre materialer, også tilskåret, sydd eller på annen måte sammenfôyd:	6 %	
	A. På papir eller papp	6 %	
	B. På annet materiale	10 %	
68.07	Slaggull, steinull og liknende mineralsk ull; ekspandert vermikulitt, leire og liknende ekspanderte mineralske materialer; varme- eller lydisolierende blandinger av mineralske materialer og varer derav, unntatt slike som hører under nr. 68.12, 68.13 eller kapittel 69	8 %	x
68.08	Varer av asfalt eller av liknende materialer (f. eks. av petroleumsbek og steinkultjærebek)	8 %	
68.09	Plater, fliser, blokker og liknende varer av plantefibrer, trefibrer, halm, trespon eller treavfall (herunder sagflis), agglomerert med sement, gips eller andre mineralske bindemidler	8 %	
68.10	Andre varer av gips eller av blandinger på basis av gips	8 %	
68.11	Varer av sement (herunder slaggsement), betong eller kunstig stein (herunder granulert marmor, agglomerert med sement), også armerte:	5 %	
	A. Varer av armert betong	5 %	
	B. Andre	fri	
68.12	Varer av asbestsement, cellulosesement og liknende	8 %	x
68.13	Bearbeidd asbest og varer av asbest (f. eks. plater, tråd, vevnad, klær, hodeplagg, fottøy), også forsterket, unntatt varer som hører under nr. 68.14; blandinger på basis av asbest, på basis av asbest og magnesiumkarbonat samt varer av slike blandinger	fri	x
	A. Bearbeidd asbest, asbestgarn, -vev og -papp	fri	x
	B. Andre	8 %	x
68.14	Friksjonsbelegg til bremser, koplinger og liknende (i form av segmenter, skiver, ringer, bånd, plater, ruller og lik-		

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
0-2	fri	20	fri	.	-	3	-	3	1	3	3	68.05
4	fri	80	8%	1	-	.	8	3	1	3	3	
1,5-2	8% el. 10%	16	5%	0	8 el. 10	2	5	3	1	3	3	68.06
3-10%	0 el. 15	80	8%	3-10	.	5	8	3	1	3	3	
0-40	15%, el. 3%	0 el. 30%	0-15%	0-3	5-15	0-30	0-15	2	1	3	3	68.07
0-16 el. 3-10%	1,50	fri	1,25	0-10	5	.	5	1	1	3	3	68.08
7,5 %	4,50	0,8-60	15 %	7,5	.	.	15	1	1	2	3	68.09
0-25 el. 7,5 %	3 el. 300	8-60	0-100	0-7,5	.	4-17	0-8	1	1	2	3	68.10
7,5 %	0-300	1,6	0,8-100	7,5	.	.	.	1	1	2	3	68.11
0-25	0-300	1,4-1,6	0,8-100	1	1	2	3	68.12
0-4	0-300	1,4-1,6	0,8-1,25	.	.	.	3	1	1	2	3	
0-2	0-45	fri	fri	0-7,5	.	.	.	3	1	3	3	68.13
el. 7,5 %												
0-70		fri	0-25	0-7,5	.	.	0-2	1		2	3	
el. 3-7,5 %												

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
	nende), på basis av asbest, andre mineralske stoffer eller cellulose, også i forbindelse med tekstil eller annet materiale	10 %	
68.15	Bearbeidd glimmer og varer av glimmer, herunder glimmerblad på underlag av papir eller tekstil (f. eks. mikanitt, mikafolie)	6 %	
68.16	Varer av stein eller andre mineralske stoffer (herunder torv), ikke nevnt eller innbefattet annet sted	fri	

Kapitel 69.

Keramiske produkter.

Noter.

1. Dette kapitel omfatter bare keramiske produkter som er brent etter formingen. Nr. 69.04–69.14 omfatter ikke varer av varmeisolerende eller ildfaste materialer.
2. Kapitlet omfatter ikke:
 - a. varer som hører under kapitel 71 (f. eks. bijouterivarer);
 - b. isolatorer og andre varer av isolerende materiale som hører under nr. 85.25 eller 85.26;

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
	<i>I. Varmeisolerende og ildfaste produkter.</i>		
69.01	Varmeisolerende murstein, blokker, fliser og andre varmeisolerende varer av infusoriejord, kiselgur, kiselholdig fossilmel eller liknende kiselholdige jordarter	fri	x
69.02	Ildfast murstein, ildfaste blokker, fliser og liknende ildfast bygningsstein som ikke hører under nr. 69.01:		
	A. Av magnesitt	fri	
	B. Andre varer	5 %	
69.03	Andre ildfaste varer (f. eks. retorter, digler, muffler, dyser, stoppere, rør og stenger):		
	A. Digler og retorter, samt deler deril	fri	
	B. Andre slag:		
	1. Av magnesitt	fri	x
	2. Andre	5 %	x
	<i>II. Andre keramiske produkter.</i>		
69.04	Murstein, herunder blokker, hulstein og liknende:		
	A. Av syrefast materiale	5 %	x
	B. Andre	fri	x

Tollsats pr. 1/5 1957 øre -- mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D	F	N	S	D	F	N	S	D	F	N	S	
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
0 el. 7,5 %	0 el. 45	0-80, 10-25 %	25	0 el. 7,5			2	1	1	3	3	68.14
0-10 el. 3-10 %	0 el. 7,50	0 el. 30 %	fri	0-10		0-30	-	1	1	3	3	68.15
0-4	0-75	div.	10-15 %				10-15	2	1	2	3	68.16

- c. kunstige tenner (nr. 90.19);
- d. varer som hører under kapitel 91 (f. eks. ur og urkasser);
- e. leketøy, spill og sportsartikler (kapitel 97);
- f. piper, knapper eller andre varer som hører under kapitel 98;
- g. kunstverker, samlergjenstander og antikviteter (kapitel 99).

Tollsats pr. 1/5 1957 øre -- mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D	F	N	S	D	F	N	S	D	F	N	S	
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
0-4	0.30-1.50	0-12	0.1-0,3	0-2				1	1	3	3	69.01
0-4	0,18	0,3-0,8	0,25	0-2	1		0	3	1	3	3	69.02
0-4	0.3 el. 0.85	0,3-0,8	0,25	0-2	1-4	1-2	1	3	1	3	3	
	1,5 el. 9								1			69.03
fri		fri	0-15 %	-		-	0-15	2		3	3	
0-4		0-0,8	1,75	0-2		0-2		2		3	3	
0-4		0-0,8	1,75	0-2		0-2		2		3	3	
fri	0,3-1,2	0-3,2	0,25	-	2		0	1	1	3	3	69.04
fri	0,3-1,2	0-3,2	0,1-1	-	2		1	1	1	3	3	

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
69.05	Takstein, skorsteinspiper, pipehatter, gesimser og andre varer til bygningsbruk, herunder bygningsornamenter . . .	5 %	x
69.06	Rør og renner, herunder rørforbindere: A. Av syrefast materiale	5 %	x
	B. Andre varer	fri	
69.07	Golv-, vegg- og bruleggingsfliser, uglaserte: A. Med tykkelse over 30 mm	5 %	x
	B. 30 mm og derunder	10 %	x
69.08	Golv-, vegg- og bruleggingsfliser, glaserte	15 %	x
69.09	Laboratorieutstyr og varer til kjemisk eller teknisk bruk; krybber, kar og liknende beholdere for landbruket; krukker og liknende beholdere anvendelige til transport eller emballering av varer		
69.10	Oppvaskkummer, vasker, bidet- og klosettskåler, urinaler, badekar og liknende sanit erutstyr		
69.11	Bordservice, kjøkkenutstyr og andre varer av porselen, til husholdnings- eller toalettbruk		
69.12	Bordservice, kjøkkenutstyr og andre varer av annet keramisk materiale, til husholdnings- eller toalettbruk		
69.13	Statuetter, nips og andre dekorasjonsartikler samt gjenstander til pynt på person; utstyrsvarer		
69.14	Andre varer av keramisk materiale		

Kapitel 70.

Glass og glassvarer.

Noter.

1. Dette kapitel omfatter ikke:

- a. keramiske emaljer og glasurer (nr. 32.08);
- b. varer som hører under kapitel 71 (f. eks. bijouterivarer);
- c. isolatorer (nr. 85.25) og andre varer av isolerende materiale som hører under nr. 85.26;
- d. glass bearbeidd for optisk bruk, injeksjonssprøyter, kunstige øyne, termometre, barometre, hydrometre eller andre varer som hører under kapitel 90;
- e. leketøy, spill, sportsartikler, juletrepynt eller andre varer som hører under kapitel 97 (unntatt glassøyne uten mekanisme til dukker og andre varer som hører under kapitel 97);

Tollsats pr. 1/5 1957 ore --- mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
0-4	0,3-60	12-24, 2-6 pr. stk.	0,3-1	0-2	.	.	4	1	1	3	3	69.05
fri	1,5	0-3,2	0,75	-	10	.	.	1	1	3	3	69.06
fri	1,5	0-3,2	0,75	-	10	.	.	1	1	3	3	69.07
0-4	0,3	1,2	0,35-1	.	.	2	.	1	1	3	3	
0-4	11,25-45	1,2-2	5-16	.	.	2	14-32	1	1	3	3	
0-4	1,2-45	4-10	10-28	.	.	4-7	18	1	1	3	3	69.08
0-100	1,5-225	div.	div	1	1	2	3	69.09
4-100	60	8-120 ¹⁾ 22,5 %	3-10	2-12	34	23-29	2-6	2	1	3	3	69.10
32-100 + 15 %	75 el. 225	22,5 % min. 110-140	45-75	5-21	.	23	10-12	1	1	1	3	69.11
4-32 - 15 %	45 el. 60	12-60	20-25	4-18	.	.	7-8	1	1	1	3	69.12
12,5-100 - 15 % el. 25 %	250- 4500	40-60, 22,5 % ²⁾	30-60	6-25	.	.	3-6	1	1	1	3	69.13
4-100	9-225	12-60, 22,5 % ³⁾	10-60	1	1	1	3	69.14

¹⁾ Av fireclay 24 (ins. 7). Verditollen skal motsvare minst 110-140. ²⁾ Minst 110-140; lamper 160; perler 2000. ³⁾ Minst 110-140.

- f. knapper, monterte termosflasker, monterte sprøyteflakonger eller andre varer som horer under kapitel 98.
- Nr. 70.07 omfatter også varer fremstilt av stoppt, valset, trukket eller blåst glass (herunder overfanget eller armert glass), også slipt eller polert på en eller begge flater, tilskåret i annen form enn kvadratisk eller rektangulær, boyd eller bearbeid i på annen måte (f. eks. kantslipt eller gravert) - når de ikke er innrammet eller er i forbindelse med andre materialer.
 - Glass omfatter i nomenklaturen også smeltet kvarts og smeltet kisel.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
70.01	Glasskår og annet glassavfall; glassmasse (unntatt optisk glass)		
70.02	Overfangsemalje i masse, stenger og rør		
70.03	Glass i kuler, stenger og rør, ubearbeidd (unntatt optisk glass)		
70.04	Støpt eller valset glass, ubearbeidd (herunder overfanget eller armert glass), i kvadratiske eller rektangulære plater, også monstret		
70.05	Trukket eller blåst glass, ubearbeidd (herunder overfanget glass), i kvadratiske eller rektangulære plater		
70.06	Støpt, valset, trukket eller blåst glass (herunder overfanget eller armert glass), i kvadratiske eller rektangulære plater, slipt eller polert på en eller begge flater, men ikke videre bearbeidd		
70.07	Støpt, valset, trukket eller blåst glass (herunder overfanget eller armert glass), også slipt eller polert på en eller begge flater, tilskåret i annen form enn kvadratisk eller rektangulær, bøyde eller bearbeidd på annen måte (f. eks. kantslipt eller gravert); isolasjonsglass bestående av flere lag; glass i blyinnfatning og liknende		
70.08	Sikkerhetsglass, herdet eller bestående av flere lag, også formet		
70.09	Glasspeil (herunder kjørespeil og liknende), med eller uten ramme		
70.10	Ballonger, flasker, krukker, tabletrør og liknende beholdere av glass, til transport eller emballering av varer; propper, lokk og andre lukkemidler av glass		
70.11	Åpne glasskolber og åpne, bearbeidd glassrør, uten tilbehør, for glødelamper, lysrør og liknende	fri	x
70.12	Glassbeholdere til termosflasker og liknende, også uferdige: A. Uforsøvede	12 %	x
	B. Forsøvede	15 %	x
70.13	Husholdnings- og toalettartikler, kontorutstysvarer, dekorasjonsgjenstander og liknende, av glass, som ikke hører under nr. 70.19		
70.14	Glassvarer til belysningsartikler og signalutstyr samt reflektorglass, ikke av optisk glass eller optisk bearbeidd		
70.15	Urglass og liknende (herunder glass til solbriller, ikke anvendelig som korrigerende glass), buede, bøyde og liknende, herunder hule kuler og segmenter til fremstilling av		

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	2	1	3	3	70.01
0 el. 28	fri	fri ¹⁾	fri	.	-	-	-	1	1	3	3	70.02
25 el. 28	0 el. 45	80	10	.	.	.	3	2	1	2	3	70.03
6 el. 20	12 el. 15	16-50	6	7 el. 15	.	10-46	11	3	1	3	3	70.04
6	13,50-90	20-50	10-12	5	.	10-46	16-19	2	1	3	3	70.05
30	48,90	20 el. 36	20	9	.	.	11	3	1	3	3	70.06
6-70	12-750	div.	6-70	1	1	2	3	70.07
6-30	13,50-90	16-140 ²⁾	10-70	3	1	3	3	70.08
70 el. 25 %	120-300	160-300 ³⁾	30-60	4 el. 25	.	13-21	6-16	2	1	1	3	70.09
4-70 el. 25 %	0-750	10-40 ⁴⁾	6-60	5-15 el. 25	.	8-23	5-10	2	1	2	3	70.10
15	0-750	50	65	4	.	.	.	3	1	3	3	70.11
20	180 el. 750	80	120	3	.	.	.	2	1	2	3	70.12
20		80		3	.	.	.	2		2		
25-70 el. 25 %	22,50- 750	40-160	65-90	5-10 el. 25	.	11-23	5-21	1	1	1	3	70.13
6-70 el. 25 %	0-750	80-160 ⁵⁾	60-90 el. fri	0-6 el. 25	.	.	7-11	1	1	2	3	70.14

¹⁾ Stenger og rør - 80 (ins. .). ²⁾ Til motorkjøretøyer - 25%. ³⁾ Utstyrt med emalje - 2400. ⁴⁾ Glassballonger over 10 liter - fri, dekorerte varer - 160. ⁵⁾ Linser til fyr - fri.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over gangsordning 4
70.16	urglass og liknende Stein, fliser, heller og andre varer av presset eller stopt glass, til bygningsbruk; skumglass eller celleglass i blokker, plater og liknende		
70.17	Glassvarer til laboratoriebruk eller til hygienisk eller farmasøytisk bruk, også gradert eller kalibrert ampuller av glass		
70.18	Optisk glass og varer derav, ikke optisk bearbeid ; emner til korrigerende brilleglass		
70.19	Glassperler, imiterte perler, imiterte edle og halvedle stei- ner og liknende artikler av glass til dekorasjon samt varer derav; terninger, små glassplater og glassbiter til mosaikk- arbeider og liknende, også på underlag av papir eller tekstil; kunstige øyne ikke til bruk for mennesker; dekorasjons- gjenstander fremstilt ved såkalt «lampearbeid»; glasskorn (ballotini)		
70.20	Glassfibrer (herunder glassull) og varer derav		
70.21	Andre varer av glass		

Tollsats pr. 1/5 1957 ore -- mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
28	48-180	24-140	20-70	1	.	.	.	2	1	3	3	70.15
4	12-48	div.	div.	4	.	.	.	2	1	3	3	70.16
6-70 el. 25 %	0-750	24-160 ^{*)}	20-100	.	.	.	7	2	1	3	3	70.17
28	fri	0-140	fri	0	-	.	-	2	1	3	3	70.18
6-70 el. 25 %	0-4500	div.	div.	1	1	2	3	70.19
28	15 %	div.	15 % ⁷⁾	2	15	.	15	1	1	2	3	70.20
0-70 el. 25 %	15-750	div.	10-90	0-25	.	.	.	1	1	2	3	70.21

^{*)} Visse instrumenter - 17,5%, kolber, retorter og preparatglass for vitenskapelig bruk - fri.

⁷⁾ Ubearbeidd glassull - fri.

AVSNITT XIV

NATURPERLER, EDLE OG HALVEDLE STEINER, EDLE METALLER, METALLER PLETTERT MED EDELT METALL OG VARER DERAV; BIJOUTERIVARER; MYNTER

Kapitel 71.

Naturperler, edle og halvedle steiner, edle metaller, metaller plettert med edelt metall og varer derav; bijouterivarer.

Noter.

1. Med forbehold av bestemmelsene i note 1 (a) i avsnitt VI og med de unntak som er nevnt nedenfor, fores under dette kapitel alle varer som helt eller delvis består av:
 - a. naturperler eller av edle eller halvedle steiner (naturlige, syntetiske eller rekonstruerte);
 - b. edelt metall eller av metall plettert med edelt metall.
2. a. Nr. 71.12, 71.13 og 71.14 omfatter ikke varer hvorav edelt metall eller metall plettert med edelt metall bare utgjør mindre vesentlig utstyr eller tilbehør (f.eks. monogrammer, ringbeslag og kanter); ovennevnte note 1. b. omfatter derfor ikke slike varer. (Den fremhevede del er valgfri tekst).
b. Nr. 71.15 omfatter ikke varer som inneholder edelt metall eller metall plettert med edelt metall (unntatt i form av uvesentlig utstyr eller tilbehør).
3. Dette kapitel omfatter ikke:
 - a. amalgamer av edle metaller og edle metaller i kolloidal form (nr. 28.49);
 - b. sterilt suturmateriale til kirurgisk bruk, tannfyllingsmaterialer og andre varer som hører under kapitel 30;
 - c. varer som hører under kapitel 32 (f. eks. flytende lustrer);
 - d. håndvesker og andre varer som hører under nr. 42.02 og 42.03;
 - e. varer som hører under nr. 43.03 eller nr. 43.04;
 - f. varer som hører under avsnitt XI (tekstiler og tekstilvarer);
 - g. fottoy (kapitel 64) og hodeplagg (kapitel 65);
 - h. paraplyer, spaserstokker og andre varer som hører under kapitel 66;
 - i. håndvifter (nr. 67.05);
 - k. mynter (kapitel 72 eller 99);
 - l. slipemidler som hører under nr. 68.04, 68.05, 68.06 eller kapitel 82 og som inneholder stov eller pulver av edle eller halvedle steiner (naturlige eller syntetiske); varer som hører under kapitel 82 og hvor den arbeidende del av verktøyet består av edle eller halvedle steiner (naturlige eller syntetiske) på underlag av uedelt metall; maskiner, apparater og elektrisk materiell samt deler og tilbehør dertil (avsnitt XVI), for såvidt disse ikke består helt av edle eller halvedle steiner (naturlige, syntetiske eller rekonstruerte);
 - m. varer som hører under kapitlene 90, 91 eller 92 (vitenskapelige instrumenter, ur og musikkinstrumenter);
 - n. våpen og deler dertil (kapitel 93);
 - o. varer som omfattes av note 2 i kapitel 97;
 - p. varer som hører under kapitel 98, andre enn de i nr. 98.01 og 98.12 nevnte;
 - q. originale skulpturer og statuer (nr. 99.03), samlergjenstander (nr. 99.05) og antikviteter

som er mer enn 100 år gamle (nr. 99.06). Naturperler samt edle og halvedle steiner hører dog, uansett alder, under dette kapitel.

4. a. Betegnelsen «naturperler» omfatter også kulturperler:
 - b. som edle metaller anses sølv, gull, platina og andre platinametaller;
 - c. som andre platinametaller anses iridium, osmium, palladium, rhodium og ruthenium.
5. I dette kapitel skal legeringer (herunder sintrede blandinger) som inneholder edelt metall, anses som legeringer av edelt metall, når et enkelt edelt metall utgjør så meget som 2 vektprosent av legeringen. Legeringer av edelt metall tarifferes etter følgende regler:
 - a. legeringer som inneholder minst 2 vektprosent platina, tarifferes som platina;
 - b. legeringer som inneholder minst 2 vektprosent gull, men intet eller mindre enn 2 vektprosent platina, tarifferes som gull;
 - c. andre legeringer som inneholder minst 2 vektprosent sølv, tarifferes som sølv.Ved bruken av denne note blir platinametallene å anse som ett enkelt metall og behandles som platina.
6. Hvis ikke annet er bestemt, skal edelt metall omhandlet i disse noter eller i nomenklaturen forøvrig, også omfatte de legeringer som ifølge note 5 skal tarifferes som edelt metall. Derimot skal betegnelsen «edelt metall» ikke omfatte de varer som er definert i note 7, og heller ikke varer som er platinert, forgylt eller forsølvet.
7. Med betegnelsen «plettert med edelt metall» forstås metall som på en eller flere sider ved lodding, sveising, varmvalsing eller liknende mekanisk måte, er belagt med edelt metall. Betegnelsen omfatter også uedelt metall som er innlagt med edelt metall.
8. Med betegnelsen «bijouterivarer» i nr. 71.12 forstås:
 - a. smågjenstander til personlig pynt, så som ringer, armbånd, halskjeder, brosjer, øreringer, urkjeder, berlokker, slipsnaler, skjorte- og mansjettknapper samt medaljer og insignier, også til religiøst bruk;
 - b. gjenstander til personlig bruk som vanligvis bæres i lomme, håndveske eller på person (så som sigarettetuier, pudderdaser, kjedepoortemoneer og tablettåser).
9. Betegnelsen «gull- og sølvsmedvarer» under nr. 71.13 omfatter slike varer som dekorasjons-gjenstander, bordserviser, toalettgarnityrer, utstyr for røykere og andre artikler til husholdnings-, kontor- eller religiøst bruk.
10. Med betegnelsen «andre bijouterivarer» under nr. 71.16 forstås gjenstander av tilsvarende slags som nevnt i note 8. a. (unntatt knapper, skjorte- og mansjettknapper og andre artikler som hører under nr. 98.01, pyntekammer, harspinner og liknende artikler som hører under nr. 98.12), men som ikke er forsynt med naturperler, edle eller halvedle steiner (naturlige, syntetiske eller rekonstruerte), edle metaller eller metall plettet med edelt metall (unntatt som uvesentlig utstyr eller tilbehør) og som består:
 - a. helt eller delvis av uedelt metall, også platinert, forgylt eller forsølvet;
 - b. av minst to forskjellige materialer (f. eks. tre og glass, bein og rav, perlemor og kunststoff), dog tas ikke hensyn til materialer som bare tjener til å holde delene sammen (f. eks. tråden i et perlehalsbånd).
11. Etuier, futteraler og liknende, innført sammen med og bestemt for varer som hører under dette kapitel og som følger disse ved videresalg, føres under samme posisjon som varene. Innført særskilt tarifferes de etter sin tariffmessige beskaffenhet.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
	<i>I. Naturperler samt edle og halvedle steiner.</i>		
71.01	Naturperler, ubearbeidde eller bearbeidde (herunder usorterte perler som av transporthensyn er tredd på tråd), men ikke monterte eller innfattede	fri	
71.02	Edle eller halvedle steiner, ubearbeidde, slipte eller på annen måte bearbeidde (herunder usorterte steiner som av transporthensyn er tredd på tråd), men ikke monterte eller innfattede	fri	
71.03	Syntetiske eller rekonstruerte edle eller halvedle steiner, ubearbeidde, slipte eller på annen måte bearbeidde (herunder usorterte steiner som av transporthensyn er tredd på tråd), men ikke monterte eller innfattede	fri	
71.04	Støv og pulver av naturlige eller syntetiske edle eller halvedle steiner	fri	
	<i>II. Edle metaller og metaller plettet med edelt metall, ubearbeidde samt halvfabrikata derav.</i>		
71.05	Sølv, herunder forgylt eller platinert sølv, ubearbeidd samt halvfabrikata derav:		
	A. Ubearbeidd	fri	
	B. Rør	fri	
	C. Andre	fri	
71.06	Uedelt metall plettet med sølv, ubearbeidd samt halvfabrikata derav	fri	
71.07	Gull, herunder platinert gull, ubearbeidd samt halvfabrikata derav	fri	
71.08	Uedelt metall eller sølv, plettet med gull, ubearbeidd samt halvfabrikata derav	fri	
71.09	Platina og andre platinametaller, ubearbeidde samt halvfabrikata derav	fri	
71.10	Uedelt eller edelt metall plettet med platina eller annet platinametall, ubearbeidd samt halvfabrikata derav	fri	
71.11	Oppsop, skrap og annet avfall av edelt metall	fri	
	<i>III. Bijouterivarer, gull- og sølvsmedvarer og andre varer.</i>		
71.12	Bijouterivarer og deler derav, av edelt metall eller metall plettet med edelt metall	12 %	x

Tollsats pr. 1/5 1957 ore mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
1) 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
25 %	fri	2000	fri	25	-	0	-	1	1	1	1	71.01
25 % ¹⁾	fri	0-2000, 20 %	fri	25 ¹⁾	-	-	-	1 ²⁾	1	1	2	71.02
25 % ¹⁾	fri	0-2000, 20 %	fri	25 ¹⁾	-	-	-	1 ²⁾	1	1	1	71.03
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	2	3	71.04
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3 ³⁾	1,S	1	3	71.05
25 %	9000	fri	250	25	-	-	-	1	1	1	3	
fri ⁴⁾	45-675	fri ⁵⁾	250 ⁶⁾	- ⁴⁾	-	- ⁵⁾	-	1 ⁷⁾	1	1	3	
div.	9000	div. ⁸⁾	div.	-	-	-	-	1	1,S	1	3	71.06
Se 71.05	0-1500	fri ⁵⁾	0-250	-	0-4	- ⁵⁾	-	1	1,S	1	1	71.07
div.	675 e. 9000	div. ⁸⁾	div.	-	-	-	-	1	1,S	1	1	71.08
fri ⁴⁾	fri	fri ⁵⁾	0-250	- ⁴⁾	-	- ⁵⁾	-	1	1,S	1	2	71.09
div.	675-9500	div. ⁸⁾	div.	-	-	-	-	1	1,S	1	1	71.10
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	1 ⁹⁾	1	1	2	71.11
25 %	750- 11400	8000- 24000, 15 % min. 60 000	¹⁰⁾	25	-	-	¹⁰⁾	1	1	2	¹⁰⁾	71.12

1) Uslipte eller for teknisk bruk - fri. 2) Glassmester- og industridiamanter 3. 3) Inneholdende gull eller platina 1. 4) Bladmetall 70 (ins. .), pulver for farger 20 (ins. .), paljetter 25 %. 5) Brodertråd, paljetter og lan 1000 (ins. .). 6) Stenger fri. 7) Plater, tråd og stenger av sølv eller sølvlegeringer, ikke inneholdende gull eller platina 3. 8) Uedelt metall med plettering av edelt metall = varer av uedelt metall. 9) Avfall og skrot av sølv 3.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
71.13	Gull- og sølvsmedarbeider og deler derav, av edelt metall eller metall plettet med edelt metall:		
	A. Kniver, gafler og skjær av sølv	10 %	x
	B. Andre	12 %	x
71.14	Andre varer av edelt metall eller metall plettet med edelt metall:		
	A. Varer til teknisk bruk	fri	
	B. Andre varer	12 %	x
71.15	Varer helt eller delvis bestående av naturperler, edle eller halvdedle steiner (naturlige, syntetiske eller rekonstruerte):		
	A. Varer til teknisk bruk	fri	
	B. Andre	12 %	x
71.16	Andre bijouterivarer	12 %	x

Kapitel 72.

Mynter.

Note.

Dette kapitel omfatter ikke mynter for samlinger (nr. 99.01).

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
72.01	Mynter		

Tollsats pr. 1/5 1957 øre --- mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
25 %	9000	3200-8000	3500	25	.	.	¹⁰⁾	1	1	1	3	71.13
25 %	675-11 400	div. ¹¹⁾	¹⁰⁾	25	.	.	¹⁰⁾	1	1	1	¹⁰⁾	
70 ¹²⁾	0-9500	div. ¹¹⁾	fri	.	.	.	-	1	1	1	2	71.14
25 %	375-11 400	div. ¹¹⁾	¹⁰⁾	25	.	.	¹⁰⁾	1	1	1	¹⁰⁾	
fri	div.	div.	fri	-	.	.	-	1	1	1	1	71.15
25 %	div.	div.	fri	25	.	.	-	1	1	1	1	
25 %	4500.	2000-	1000	25	102-	9-17	9	1	1	3	3	71.16
	9000	8000			120							

¹⁰⁾ Arbeider av solv 3500 (ins. 7 restr. 3) av gull eller platina 10 %, plus 5000 øre pr. kg (ins. 11, restr. 1). ¹¹⁾ Varer av solv 8000 (ins. 20); varer av platina for teknisk eller vitenskapelig bruk 1200 (ins. 1); andre varer av platina eller av gull 15 % min. 60 000 (ins. .). ¹²⁾ Av platina eller platinadoublé - fri.

Tollsats pr. 1/5 1957 øre --- mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	2	1	2	1	72.01

AVSNITT XV

UEDLE METALLER OG VARER DERAU

Noter.

1. Dette avsnitt omfatter ikke:
 - a. tilberedt maling, blekk eller andre produkter på basis av metallflak eller -pulver, som hører under nr. 32.08, 32.09, 32.10 eller 32.13;
 - b. ferrocerium og andre pyrofore legeringer (nr. 36.07);
 - c. hodeplagg og deler dertil som hører under nr. 65.06 eller 65.07;
 - d. stell eller andre deler til paraplyer, parasoller, spaserstokker eller andre varer som hører under nr. 66.03;
 - e. varer som hører under kapitel 71 (f. eks. legeringer av edle metaller, uedelt metall plettert med edelt metall eller bijouterivarer av uedelt metall);
 - f. varer som hører under avsnitt XVI (maskiner, apparater og elektrisk materiell);
 - g. sammensatte jernbane- eller sporveisskiinner (nr. 86.10) eller andre varer som hører under avsnitt XVII;
 - h. instrumenter og apparater som hører under avsnitt XVIII, herunder urfjærer;
 - i. hagl (nr. 93.07) eller andre varer som hører under avsnitt XIX (våpen og ammunisjon);
 - k. varer som hører under kapitel 94 (møbler, sengebunner etc.);
 - l. håndsikter (nr. 96.06);
 - m. varer som hører under kapitel 97 (leketøy, spill og sportsartikler);
 - n. knapper, penner, penneholdere, pennesplitter eller andre varer som hører under kapitel 98.
2. Med betegnelsen «deler til alminnelig bruk» forstås i nomenklaturen:
 - a. varer som er nevnt i posisjonene 73.20, 73.25, 73.29, 73.31 og 73.32 samt liknende varer av andre uedle metaller;
 - b. fjærer og fjærblad av uedelt metall, unntatt urfjærer (nr. 91.11);
 - c. varer som er nevnt i posisjonene 83.01, 83.02, 83.07, 83.09, 83.12 og 83.14.Betegnelsen «deler» i kapitlene 73-82 (unntatt nr. 73.29 og 74.13) omfatter ikke deler til alminnelig bruk som definert ovenfor.
Med forbehold av bestemmelsene i avsnittet foran eller i noten til kapitel 83, skal kapitlene 73-81 ikke omfatte varer som er nevnt i kapitlene 82 eller 83.

3. **Tarifiering av legeringer:**
 - a. legeringer av uedle metaller, som inneholder mer enn 10 vektprosent nikkel, tarifferes som nikkel, unntatt legeringer hvori vekten av jern er større enn vekten av hvert av de andre metaller;
 - b. ferrolegeringer og kopperforlegeringer (som definert i kapitlene 73 og 74) føres henholdsvis under nr. 73.02 og 74.02;
 - c. andre legeringer av uedle metaller tarifferes som det metall hvis vektandel er størst;
 - d. legeringer (unntatt ferrolegeringer og kopperforlegeringer) av uedle metaller som hører under dette avsnitt og andre legeringsemner som ikke hører herunder, tarifferes som legeringer av uedle metaller hørende under dette avsnitt, når den samlede vekt av disse metaller er lik eller større enn den samlede vekt av de andre legeringsemner;
 - e. betegnelsen «legering» i dette avsnitt skal også omfatte sintrede blandinger av metallpulver og heterogene, intime blandinger fremstilt ved smelting.
4. Når ikke annet er bestemt, skal enhver henvisning i nomenklaturen til et uedelt metall også omfatte de legeringer derav som i henhold til note 3 ovenfor, tarifferes som vedkommende metall.
5. **Tarifiering av sammensatte varer:**
Varer som består av to eller flere uedle metaller (herunder varer som i henhold til de alminnelige regler for fortolkning av nomenklaturen anses for å være av uedelt metall), tarifferes – når ikke annet er særskilt bestemt – som varer av det metall hvis vektandel er størst.
Ved anvendelsen av denne bestemmelse blir:
 - a. jern og stål eller forskjellige slags jern og stål å anse som ett metall;
 - b. en legering å anse som bestående helt av det metall som etter note 3 er bestemmende for tarifieringen.
6. Med «skrap og avfall» i dette avsnitt forstås metallskrap og -avfall som bare kan brukes til gjenvinning av metall eller til bruk ved fremstilling av kjemiske produkter.

Kapitel 73.

Jern og stål og varer derav.

Noter.

1. Med følgende betegnelser forstås i dette kapitel:
 - a. Råjern (nr. 73.01):
Jern som inneholder minst 1,9 vektprosent kullstoff og som dessuten kan inneholde ett eller flere av følgende legeringsemner i de anførte mengdeforhold:
under 15 vektprosent fosfor,
høyst 8 » silicium,
 » 6 » mangan,
høyst 30 vektprosent krom,
 » 40 » wolfram,
 » 10 » tilsammen av andre legeringsemner (nikkel, kopper, aluminium, titan, vanadin, molybden etc.).
Såkalt «deformasjonsfritt stål» («non-distorting tool steels») som er jernlegeringer med innhold av minst 1,9 vektprosent kullstoff og har de for stål karakteristiske egenskaper, tarifferes som stål etter sin beskaffenhet.

b. Speiljern (nr. 73.01):

Jern som inneholder over 6, men ikke over 30 vektprosent mangan og som forøvrig svarer til spesifikasjonen i note 1. a.

c. Ferrolegeringer (nr. 73.02):

Jernlegeringer som ikke praktisk lar seg smi eller valse og vanligvis brukes som råmateriale til fremstilling av jern og stål og som inneholder ett eller flere av følgende legeringsemner i de anførte mengdeforhold:

over 8 vektprosent silicium,

» 30 » mangan,

» 30 » krom,

» 40 » wolfram,

» 10 » tilsammen av andre legeringsemner (aluminium, titan, vanadin, molybden, niob og andre emner unntatt kopper).

Innholdet av andre legeringsemner enn jern må dog ikke overstige 96 vektprosent i ferrolegeringer som inneholder silicium, 92 vektprosent i ferrolegeringer som inneholder mangan uten silicium og 90 vektprosent i andre legeringer.

d. Legert stål (nr. 73.15):

Stål som inneholder ett eller flere av følgende legeringsemner i de anførte mengdeforhold: over 2 vektprosent mangan og silicium tilsammen,

minst 2 » mangan,

» 2 » silicium,

» 0,50 » nikkel

» 0,50 » krom,

» 0,10 » molybden,

» 0,10 » vanadin,

» 0,30 » wolfram,

» 0,30 » kobolt,

» 0,30 » aluminium,

» 0,40 » kopper,

» 0,10 » bly,

» 0,12 » fosfor,

» 0,10 » svovel,

» 0,20 » fosfor og svovel tilsammen,

» 0,10 » av hvert enkelt annet legeringsemne.

e. Kullstoffrikt stål (nr. 73.15):

Stål som inneholder minst 0,6 vektprosent kullstoff, og innholdet av fosfor eller av svovel utgjør mindre enn 0,04 vektprosent eller innholdet av fosfor og svovel tilsammen utgjør mindre enn 0,07 vektprosent.

f. Smeltestykker og pakketert jern (nr. 73.06):

Produkter for valsing, smiing eller omsmelting:

1. fremstilt ved hamring av puddeljernslupper hvorved slagget fjernes,
2. sammensveiset ved varmvalsing av jern- eller stålskrap eller puddeljern.

g. Blokker (ingots) (nr. 73.06):

Produkter for valsing og smiing fremstilt ved støping i kokiller.

h. Blooms og billets (nr. 73.07):

Halvfabrikata med rektangulært eller kvadratisk tverrsnitt som måler over 1225 mm² og med tykkelse som er over en fjerdedel av bredden.

- i. Slabs og platiner (nr. 73.07):
Halvfabrikata med rektangulært tverrsnitt og med tykkelse minst 6 mm, men ikke over en fjerdedel av bredden, og bredde minst 150 mm.
 - k. Plateemner i ruller (nr. 73.08):
Varmvalsete halvfabrikata med rektangulært tverrsnitt, tykkelse minst 1,5 mm og bredde over 500 mm, i ruller av vekt minst 500 kg pr. stk.
 - l. Universalplater (nr. 73.09):
Produkter med rektangulært tverrsnitt, varmvalset i lengderetningen i lukkede kasser eller i universalvalseverk, med tykkelse over 5 mm, men ikke over 100 mm, og bredde over 150 mm, men ikke over 1200 mm.
 - m. Bånd (nr. 73.12):
Valseprodukter med eller uten klippede kanter, med rektangulært tverrsnitt, tykkelse høyst 6 mm, men ikke over en tiendedel av bredden, og bredde høyst 500 mm, i rette lengder, ringer eller ruller, også sammenpressede.
 - n. Plater (nr. 73.13):
Valseprodukter (unntatt plateemner i ruller som definert under k. ovenfor) med tykkelse høyst 125 mm og – dersom varen foreligger i kvadratisk eller rektangulær form – med bredde over 500 mm.
Nr. 73.13 skal bl. a. omfatte plater, tilskårne i annen form enn kvadratisk eller rektangulær, perforerte, bølgede, bøyd, rifled og polerte eller forsynt med overdrag, forutsatt at de ikke derved får karakter av varer eller produkter som hører under andre posisjoner.
 - o. Tråd (nr. 73.14):
Kaldtrukne massive produkter, uansett tverrsnittets form og ikke over 13 mm i største dimensjon av tverrsnittet. Dog skal betegnelsen «tråd» under nr. 73.26 og 73.27 også omfatte valseprodukter med samme dimensjoner.
 - p. Stenger (herunder valsetråd) (nr. 73.10):
Massive produkter som ikke helt tilsvare noen av definisjonene under h, i, k, l, m, n eller o ovenfor, og hvis tverrsnitt har form av sirkel, sirkelsegment, oval, likebent triangel, kvadrat, rektangel, sekskant, åttekant eller regelmessig trapes.
 - q. Hult bergborstål (nr. 73.10):
Hule stålstenger, uansett tverrsnittets form, egnet til fremstilling av bergbor og med største ytre tverrmål over 15 mm, men ikke over 50 mm, og med største indre tverrmål ikke over en tredjedel av største ytre tverrmål. Andre hule stålstenger hører under nr. 73.18.
 - r. Profiler (nr. 73.11):
Andre massive produkter enn de som hører under nr. 73.16, og som ikke helt tilsvare noen av definisjonene under h, i, k, l, m, n eller o ovenfor og hvis tverrsnitt ikke har form av sirkel, sirkelsegment, oval, likebent triangel, kvadrat, rektangel, sekskant, åttekant eller regelmessig trapes.
2. Nr. 73.06–73.14 skal ikke omfatte varer av legert eller kullstoffrikt stål (nr. 73.15).
 3. Jern- og stålstykker som hører under nr. 73.06–73.15, belagt (plettert) med jern eller stål av annen kvalitet, tariffes som produkter av den kvalitet hvis vektandel er størst.
 4. Jern fremstilt ved elektrolyse tariffes som jern fremstilt på annen måte.
 5. Med «høytrykksrør av stål» (nr. 73.19) forstås naglede, sveisede eller sømløse, runde stålrør og knær til disse, med innvendig diameter over 400 mm og med godstykkelse over 10,5 mm.

Brus- scl nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
73.01	Råjern, stopejern og speiljern i barrer, blokker, klumper og liknende	fri	x
73.02	Ferrolegeringer	fri	x
73.03	Avfall og skrap av jern eller stål	fri	
73.04	Granulert jern og stål, også knust eller sortert	6 %	
73.05	Pulverisert jern og stål; jern- og stålsvamp	fri	
73.06	Smeltestykker og pakketert jern og stål; blokker (ingots), klumper og liknende, av jern eller stål:		
	A. Smeltestykker og pakketert jern	fri	
	B. Andre	3 %	
73.07	Blooms, billets, slabs, platiner og råsmidde emner av jern eller stål	4 %	x
73.08	Plateemner i ruller, av jern eller stål	4 %	
73.09	Universalplater av jern eller stål	6 %	
73.10	Stenger (herunder valsetråd) av jern eller stål, varmvalsede, smidde, strengpressede, kaldformede eller ferdigbehandlede i kald tilstand (herunder kalibrerte); hullt bergborstål:		
	A. Med metalloverdrag:		
	1. Overdrag av sink	6 %	x
	2. Andre	7 %	x
	B. Andre slag:		
	1. Varmvalsede, strengpressede eller smidde:		
	a. Valsetråd	5 %	x
	b. Andre	6 %	x
	2. Kaldbearbeidde eller kalibrerte	7 %	x
73.11	Profilert av jern eller stål, varmvalsede, smidde, strengpressede eller kaldbearbeidde; spunnveggjern, også med hull eller sammensatte:		
	A. Med metalloverdrag:		
	1. Overdrag av sink	6 %	x
	2. Andre	7 %	
	B. Andre slag:		
	1. Varmvalsede, strengpressede eller smidde:		
	a. Spunnveggjern og bredflenset I-bjelker; andre varer av vekt minst 60 kg pr. løpende meter ..	fri	
	b. Andre	6 %	x
	2. Kaldbearbeidde	7 %	
73.12	Bånd av jern eller stål, varm- eller kaldvalset:		
	A. Med metalloverdrag:		
	1. Overdrag av aluminium, bly eller tinn	fri	
	2. Overdrag av sink	6 %	x
	3. Annet	7 %	x

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
fri	1,5	fri	fri	—	7	—	—	3	1	3	3	73.01
fri	0 el. 1,50	fri	0-3,5	—	.	—	0-11	3	1	3	3	73.02
fri	fri	fri	fri	—	—	—	—	3	1	3	3	73.03
0-10	1,5	fri	2,5	.	.	—	5	3	1	3	3	73.04
fri	1,5	fri	fri	—	.	—	—	3	1	3	3	73.05
												73.06
fri	2,25	fri	2	—	.	—	.	3	1	3	3	
fri	2,25	fri	2	—	.	—	.	3	1	3	3	
fri	0 el. 3	fri	2	—	0 el. 5	—	3	3	1	3	3	73.07
fri	2,25	fri	3-4,5	—	.	—	.	3	1	3	3	73.08
fri	3	fri	2-3	—	.	—	.	3	1	3	3	73.09
												73.10
fri	div.	0-4	2-3,5	—	.	.	.	3	1	3	3	
fri	div.	0-8	4-8	—	.	.	.	3	1	3	3	
fri	div.	fri	2,5	—	.	—	5	3	1	3	3	
fri	div.	0-4	2-3,5	—	.	.	5	3	1	3		
fri	div.	0-8	4-8	—	.	.	5	3	1	3	3	
												73.11
fri	0-4,5	fri	1,5-2,5	—	.	—	.	3	1	3	3	
fri	0-1,5	fri	8	—	.	—	.	3	1	3	3	
fri	3	0-60	fri	—	.	.	—	3	1	3	3	
fri	4,5 el. 6 el. 5 %	fri	1,5-2,5	—	.	—	4	3	1	3	3	
fri	4,5-6	0-60	8	—	.	.	7	3	1	3	3	73.12
fri ¹²⁾	1,2-6	0-4	fri	—	.	.	—	3	1	3	3	
fri ¹²⁾	1,2-6	0-4	2,5	—	.	.	.	3	1	3	3	
fri ¹²⁾	1,2-6	0-4	5-8	—	.	.	.	3	1	3	3	

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
	B. Andre slag:		
	1. Varmvalset	6 %	x
	2. Kaldvalset	7 %	x
73.13	Plater av jern eller stål, varm- eller kaldvalsed:		
	A. Med metalloverdrag:		
	1. Overdrag av aluminium, bly eller tinn	fri	
	2. Andre	6 %	x
	B. Andre slag	6 %	x
73.14	Tråd av jern eller stål, også med overdrag, men ikke isolert for elektrisk bruk	7 %	x
73.15	Legert stål og kullstoffrikt stål i former som nevnt i nr. 73.06–73.14:		
	A. Plater av rustfritt stål	5 %	x
	B. Andre slag	samme toll som tilsva- rende varer under nr. 73.06–73.14	x
73.16	Følgende skinnemateriell av jern eller stål, til jernbaner eller sporveier: skinner, motskinner, sporvekseltunger, sporkryss, sporvekselstag, tannskinner, sviller, lasker, skinnestoler, stolkiler, underlagsplater, klemplater og traversjern:		
	A. Skinner	fri	x
	B. Andre slag	8 %	
73.17	Rør av støpejern:		
	A. Med innvendig diameter 510 mm og derover	fri	
	B. Andre	8 %	x
73.18	Rør og røremner av jern eller stål (unntatt rør som hører under nr. 73.17 og 73.19):		
	A. Med metalloverdrag:		
	1. Overdrag av sink	7 %	x
	2. Andre	8 %	x
	B. Andre slag:		
	1. Ikke kaldbearbeidde	7 %	x
	2. Kaldbearbeidde	8 %	x
73.19	Høytrykksrør av stål, for hydroelektriske kraftanlegg, også forsterket	8 %	
73.20	Rørforbindere (fittings) av jern eller stål, (muffer, knær, flenser etc.)	8 %	
73.21	Jern- og stålkonstruksjoner, også uferdige eller ikke sammensatte samt deler dertil (f. eks. hangarer og andre byggningskonstruksjoner, bruer og bruseksjoner, sluseporter, tårn, master, tak og taksperrer, dør- og vindusrammer,		

Tollsats pr. 1/5 1957 ore mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D	F	N	S	D	F	N	S	D	F	N	S	
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
fri ¹²⁾	1-5	0-4	2,5	-	.	.	4	3	1	3	3	73.13
fri ¹²⁾	1-5	0-4	5-8	-	.	.	6	3	1	3	3	
fri ¹²⁾	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	3	3	73.14
fri ¹²⁾	0-7 %	fri	0-7	-	0-7	-	.	3	1	3	3	
fri ^{12,13)}	0-7 %	fri	0-7	-	0-7	-	0-8	3	1	3	3	
2-3 el. 7,5 %	75 el. 90 el. 20 %	5-8	4,5-9	2-7,5	.	4-6	5	2	1	3	3	73.14
Samme som ved 73.06- 73.14	6-7 % samme som ved 73.06- 73.14	fri 0-8 el. 12,5 %	7,5	.	6-7	-	1	3	1	3	3	73.15
			2,5-7,5	.	.	0-12,5	1	3	1	3	3	
fri	4,5	fri	fri	-	15	-		3	1	3	3	73.16
fri	7,	fri	0-4	-	12	-	0-3	3	1	3	3	
4-6	18 %	1	fri	5	18	1	-	3	1	2	3	73.17
1-6	18 %	1	0-2,5	5	18	1	0-3	3	1	2	3	
0-10	5,25-75	1-12	5	.	.	1-4	5	2	1	3	3	73.18
0-10	3,75-75	1-12	6-8	.	.	1-4	.	2	1	3	3	
0-10	3,75-75	1-12	4-5	.	.	1-4	5	2	1	3	3	73.19
0-10	3,75-75	1-12	6-8	0-2	.	1-4	6	2	1	3	3	
0-3	3,75-75	1 el. 20 %	6-8	.	.	1-20	.	3	1	3	3	73.19
0-10	div.	1-12	0-20	0-3	.	.	5	3	1	2	3	73.20

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
	skodder, rekkverk, søyler og pilarer); plater, bånd, stenger, profiler, rør og liknende, av jern eller stål, tilpasset til bruk i konstruksjoner		
73.22	Tanker, kar og liknende beholdere av jern eller stål, med rominnhold over 300 liter, også foret eller forsynt med varmeisolasjon, men uten mekanisk eller termisk utstyr		
73.23	Fat, tromler, spann, bokser, esker og andre liknende beholdere av jern- eller stålplater for transport eller pakking av varer		
73.24	Sylindre og liknende trykkbeholdere for komprimerte gasser, av jern eller stål		
73.25	Kabler, tau, liner, flettede bånd, stropper og liknende varer av jern- eller ståltråd, unntatt isolerte elektriske ledninger	8 %	x
73.26	Piggtråd; vridd, flat tråd eller bånd, med eller uten pigger, samt lost snodd, dobbel tråd til bruk som gjerdetråd, av jern eller stål	8 %	x
73.27	Duk, netting, gitter og liknende varer av jern eller ståltråd	8 %	x
73.28	Strekkmetsall av jern eller stål	8 %	
73.29	Kjeder og kjettinger samt deler dertil, av jern eller stål		
73.30	Ankere og dregger og deler dertil, av jern eller stål		
73.31	Spiker, stifter, tegnestifter, søm, kramper, hakestifter og bolgestifter av jern eller stål, også med hode av annet materiale (unntatt varer med hode av kopper)		
73.32	Bolter og muttere (med eller uten gjenger), skruer, skruekroker, oyeskruer og liknende, av jern eller stål; nagler (unntatt rør- og splittnagler), kiler, splittpinner, underlagskiver og sprengskiver av jern eller stål		
73.33	Synåler, brodernåler, teppenåler, strikkepinner, trekknåler, heklenåler og liknende samt prener, av jern eller stål, herunder emner: A. Synåler og stoppenåler B. Andre varer	fri 8 %	
73.34	Knappenåler, sikkerhetsnåler, hårnåler, krøllnåler og liknende varer av jern eller stål, unntatt hattenåler og andre pyntenåler: A. Knappenåler og sikkerhetsnåler B. Andre varer	10 % 8 %	
73.35	Fjærer og fjærblad av jern eller stål		
73.36	Ovner (herunder slike som kan brukes til sentraloppvarming), kaminer, komfyrer, varme- og kokeapparater og		

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D	F	N	S	D	F	N	S	D	F	N	S	
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
3	12-67,5 el. 15 % el. 18 %	1-60, 20 %	4,5	2	.	.	3	1	1	2	3	73.21
3-10	div.	0-60, 20 %	6-8	1	1	2	3	73.22
3-50	div.	20-140	8-20	0-13	.	.	3-6	1	1	2	3	73.23
3	13,5	12	9 el. 15 %	1	8	.	3	1	1	3	3	73.24
5 ¹⁾	120 % ¹⁰⁾	8-12	9-21	2 ¹⁾	17	3-4	5-8	1 ¹⁾	1	2	3	73.25
5	110 % ¹⁰⁾	0-12 ⁸⁾	9-21	4	20	.	.	1	1	3	3	73.26
0-10 ⁴⁾	110 % ¹⁰⁾	8-12	6-21	.	20	1-5	4	1	1	2	3	73.27
fri	div.	60 ⁹⁾	6-10	1	1	2	3	73.28
0-20	div.	div.	5-50	.	8-35	.	2-8	2	1	3	3	73.29
fri	19,5-60	fri	6-12	.	.	.	5	1	1	3	3	73.30
3 el. 10	div.	16-60	3-55	1-2	.	.	2-5	2	1	3	3	73.31
3el.10	div.	8-80	5-60	1	.	.	3-6	1	1	3	3	73.32
20 ⁵⁾	75	300	40	1 ⁵⁾	.	7-15	1	3	1	3	3	73.33
10-20 ⁶⁾	75	200-300, 20 %	20-60	1 ⁵⁾	.	7-15, 20	.	3	1	3	3	73.34
20 ⁵⁾	240 el. 150	200	60	2 ⁵⁾	17 el. 19	.	6	3	1	3	3	73.35
div.	150 el. 90	200	20-100	0-1	14-31	0-10	5	1 ⁶⁾	1	3	3	73.35
0-10	div.	0-80	6-20	0-1	14-31	0-10	5	2	1	3	3	73.35

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
73.37	liknende varer til husholdningsbruk, ikke elektriske, samt deler dertil, av jern eller stål	8 %	x
	Sentralvarmekjeler (unntatt dampkjeler og kombinerte ovner og kjeler), radiatorer og andre apparater til sentraloppvarming, ikke elektriske, samt deler dertil, av jern eller stål		
73.38	Husholdnings- og sanitærartikler samt deler dertil, av jern eller stål		
73.39	Stålull, gryteskrubber, skure- og pussehansker og liknende, av jern eller stål	8 %	
73.40	Andre varer av jern eller stål		

Kapitel 74.

Kopper og varer derav.

Noter.

1. Med «kopperforlegeringer» i nr. 74.02 forstås legeringer av kopper og andre materialer i ethvert forhold, som ikke praktisk lar seg smi eller valse og som vanligvis brukes som råmateriale til fremstilling av andre legeringer, som desoksydasjonsmiddel, avsvovlingsmiddel eller som i metallurgien har liknende anvendelse ved fremstilling av ikke-jernholdige metaller. Fosforkopper som inneholder over 8 vektprosent fosfor, hører under nr. 28.55.
2. Med følgende betegnelser forstås i dette kapitel:
 - a. Tråd (nr. 74.03):
Valsede, strengpressede eller trukne, massive produkter med tverrmål høyst 6 mm, uansett tverrsnittets form.
 - b. Stenger og profiler (nr. 74.02):
Valsede, strengpressede, trukne eller smidde, massive produkter med største tverrmål over 6 mm og for flate produkter med tykkelse over en tiendedel av bredden. Likeledes

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
74.01	Koppermatte, ubearbeidd kopper, også raffinert; avfall og skrap av kopper	fri	
74.02	Kopperforlegeringer	fri	

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
3-10 ⁷⁾	12-67,50	20-40	div.	1-2 ¹⁾	.	2-5	.	1	1	3	3	73.36
3-10	13,5-30, 7%	20-60, 20%	5-15	.	7-25	.	5	1	1	3	3	73.37
3-200	12-67,5	12-60 ¹¹⁾	6-55	0-13	.	.	5-10	1	1	3	3	73.38
10	1,50-60	60-100	2-20	2	.	. ⁸⁾	.	1	1	3	3	73.39
0-50	div.	div.	div.	.	.	.	2-11	2	1	2	3	73.40

¹⁾ Overspunnen tråd 7,5 %, stropper 10 (ins. .). ²⁾ Ståltråd med en bruddfasthet av 120 g eller derover pr. mm³ 3. ³⁾ Piggtråd 8-12 (ins. 7-10). ⁴⁾ Cellonerte trådvarer 7,5 %. ⁵⁾ For-
gylte eller forsøvede 200 (ins. 5). ⁶⁾ Hårklemmer og alle slags nåler 3. ⁷⁾ Emaljerte, lakkerte
eller malte o. l. av plater under 1 mm 20-50 (ins. 1-6). ⁸⁾ Skur. svamper ins. 22. ⁹⁾ For tiden
nedsatt til 8. ¹⁰⁾ Av den vanlige toll for tråd. ¹¹⁾ Med overdrag 140-400. ¹²⁾ Perforerte
plater og bånd 1,5 (ins. 1). ¹³⁾ Emaljerte plater 10-50.

støpte eller sintrede produkter av samme form og dimensjon, som er videre bearbeidd
(bortsett fra enkel avpussing eller fjerning av glødeskall).

c. Plater og bånd (nr. 74.04):

Plate produkter, også opprullede, med største tverrmål over 6 mm og med tykkelse over
0,15 mm, men ikke over en tiendedel av bredden. Nr. 74.04 skal bl. a. omfatte disse pro-
dukter også om de er tilskårne, perforerte, riflede, bøyde, polerte eller forsynt
med overdrag, forutsatt at de ikke derved får karakter av varer eller produkter som
hører under andre posisjoner.

3. Nr. 74.07 og 74.08 omfatter også rør, hule stenger og rørforbindere (fittings) som er polert,
forsynt med overdrag, tilformet eller bearbeidd på annen måte, f. eks. bøyd, spiralformet,
gjengt, boret, innsnevret, koniske eller forsynt med ribber.

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	3	3	74.01
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	3	3	74.02

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
74.03	Stenger, profiler og tråd av kopper:		
	A. Rått utvalgte og strengpressede varer med et største tverrmål på 20 mm eller derunder, opprullet i ringer . .	fri	
	B. Annet	3 %	
74.04	Plater og bånd av kopper	3 %	
74.05	Folie av kopper, også monsterneset, tilskåret, perforert, forsynt med overdrag, trykt eller forsterket med papir eller annet materiale, av tykkelse ikke over 0,15 mm (underlag ikke medregnet)	5 %	
74.06	Pulver og flak av kopper:		
	A. Anvendelige til bronsering	10 %	
	B. Annet	fri	
74.07	Rør, røremner og hule stenger av kopper	4 %	
74.08	Rørforbindere (fittings) av kopper (f. eks. knær, fleuser og muffler)	8 %	x
74.09	Tanker, kar og liknende beholdere av kopper, med rominnhold over 300 liter, også foret eller forsynt med varmeisolasjon; men uten mekanisk eller termisk utstyr	8 %	
74.10	Kabler, tau, liner, flettede bånd og liknende varer av koppertråd, unntatt isolerte elektriske ledninger	8 %	
74.11	Duk, netting, gitter og liknende varer (også endeløse) av koppertråd	8 %	
74.12	Strekmetall av kopper	8 %	
74.13	Kjeder og kjettinger samt deler dertil, av kopper	8 %	
74.14	Spiker, stifter, tegnestifter, ugjengede kroker, kramper og hakestifter helt av kopper, eller av jern eller stål med hode av kopper	6 %	
74.15	Bolter og muttere (med eller uten gjenger), skruer, skruekroker, øyeskruer, nagler (unntatt rør- og splittnagler), kiler, splittpinner, underlagsskiver og sprengskiver av kopper	6 %	
74.16	Fjærer av kopper	8 %	
74.17	Koke- og varmeapparater til husholdningsbruk, ikke elektriske, samt deler dertil, av kopper	8 %	
74.18	Andre husholdnings- og sanitærartikler samt deler dertil, av kopper:		
	A. Forgylte og forsølvete varer	12 %	x
	B. Andre	8 %	
74.19	Andre varer av kopper:		
	A. Knappenåler og sikkerhetsnåler	10 %	

Toilsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Im portrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
fri	12, 750 4-12 %	fri	10	—	3 153	-	.	3	1	3	3	74.03
8	12, 750 4-12 %	0-6 ¹⁾	10-25 ²⁾	1-2	3 153	0-1	2-5	1	1	3	3	
10	4-12 %	0-6 ³⁾	10-25	1 2	4-12,	0 1	2-4	1	1	3	3	74.04
10-70	90-300, 12 %	200 ⁴⁾	25-50 ⁵⁾	1	1	3	3	74.05
20	0-45	fri	40-75	2	.	-	.	1	1	3	3	74.06
fri	0-45	fri	fri	—	—	—	—	3	1	3	3	
10	10 %, 12 %	32 ⁶⁾	15-75	1	10, 12	3-4	3	1	1	3	3	74.07
30-70	30	200 ⁶⁾	50	1	1	3	3	74.08
30-70	0-30, 15 %	200	25-50	.	.	.	3	1	1	2	3	74.09
10 ⁷⁾	12	20-200	10-27	1 ⁷⁾	4	.	1	1	1	3	3	74.10
30-70 ^{8), 9)}	37.50	0-200 10 %	25-50	1-4 ^{8), 9)}	6	.	2	1	1	3	3	74.11
30-70	9 % 12 %	200	50	.	9, 12	.	.	1	1	3	3	74.12
30-70 ⁹⁾	9-1200	200 el. 20 %	50-75	1	1	3	3	74.13
10-70 ¹⁰⁾	30 120 ¹⁾	40	15-75	1 ¹⁰⁾	.	.	.	1	1	2	3	74.14
8-70 ¹¹⁾	30-1200	40-400	35-75	. ¹¹⁾	.	.	.	1	1	3	3	74.15
30-70	90-1200	200	50-75	1	1	3	3	74.16
30-70	90-300	200	50-75	1-2	.	8	.	1	1	3	3	74.17
25 %	1200	1000	255	25	.	12	.	1	1	2	3	74.18
30-70 ¹³⁾	90-300	200	50-85	.	.	8	.	1	1	2	3	
30-70 ¹³⁾	90-1200	200	60	3	1	3	3	74.19

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
	B. Andre varer	8 %	

Kapitel 75.

Nikkel og varer derav.

Noter.

1. Med følgende betegnelser forstås i dette kapitel:

a. Tråd (nr. 75.02):

Valsede, strengpressede eller trukne, massive produkter med tverrmål høyst 6 mm.

b. Stenger og profiler (nr. 75.02):

Valsede, strengpressede, trukne eller smidde, massive produkter med største tverrmål over 6 mm og for flate produkter med tykkelse over en tiendedel av bredden. Likeledes støpte eller sintrede produkter av samme form og dimensjon, som er videre bearbeidd (bortsett fra enkel avpussing eller fjerning av glødeskall).

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
75.01	Nikkelmatte, nikkelspeiss og andre mellomprodukter ved fremstilling av nikkel; ubearbeidd nikkel (unntatt anoder som hører under nr. 75.05); avfall og skrap av nikkel	fri	
75.02	Stenger, profiler og tråd av nikkel	3 %	
75.03	Plater, bånd og folie av nikkel; pulver og flak av nikkel:		
	A. Plater, bånd og folie	3 %	
	B. Pulver og flak	fri	
75.04	Rør, røremner, hule stenger og rørforbindere av nikkel (f. eks. knær, muffler og flenser)	3 %	

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel
D	F	N	S	D	F	N	S	D	F	N	S	nr.
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
30-70 ¹²⁾	90	200-1000	50-255	.	.	.	3-5	1	1	2	3	

¹⁾ Kaldformede profiler etc. eller med enklere etterarbeid 200; forgylt eller forsølvet tråd 200 (ins. 11.) ²⁾ Forgylt eller forsølvet tråd, 250 (ins. 11.) ³⁾ Forgylte og forsølvde plater 120 (ins. .); plater og bånd med enklere etterarbeid 200. ⁴⁾ Forgylte eller forsølvde 1000; bokmetall fritt; over 0,1 mm som plater og bånd. ⁵⁾ Uekte bladgull 250. ⁶⁾ Polerte 200, forkrommet og fornicket 400. ⁷⁾ Overspunnet tråd 7,5%; flettede bånd o. l. 30 (forgylte og forsølvde 25%). ⁸⁾ «Cellonert» trådduk 7,5%. ⁹⁾ Forgylte og forsølvde varer 25%. ¹⁰⁾ Søm, spiker o. l. med hode av annet materiale: etter hodets beskaffenhet. ¹¹⁾ Bolter, skruer og nagler 8-10 (ins. 1-2); forgylte og forsølvde varer 25%. ¹²⁾ Valsede vindus- og taksprosser 10 (ins. .). ¹³⁾ Servisegjensstander o. l., utstyr til skrive- og røykebord samt visse varer i forbindelse med slepet glass, 25%.

c. Plater og bånd (nr. 75.03):

Flate produkter, også opprullede, med største tverrmål over 6 mm og med tykkelse ikke over en tiendedel av bredden. Nr. 75.03 skal bl. a. omfatte disse produkter også om de er tilskårne, perforerte, bølgede, riflede, bøyde, polerte eller forsynt med overdrag, forutsatt at de ikke derved får karakter av varer eller produkter som hører under andre posisjoner.

2. Nr. 75.04 omfatter rør, hule stenger og rørforbindere (fittings) som er polert, forsynt med overdrag, tilformet eller bearbeidd på annen måte, f. eks. bøyd, spiralformet, gjenget, boret, innsnevret, koniske eller forsynt med ribber.

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel
D	F	N	S	D	F	N	S	D	F	N	S	nr.
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	3	3	75.01
10	4,50-12	fri ¹⁾	10-25	1	1	-	.	1	1	3	3	75.02
												75.03
10	4,50,45	0-400 ²⁾	10-50	1	.	.	1-4	1	1	3	3	
0-20	0-90	fri	fri	.	.	-	-	3	1	3	3	
10 ³⁾	7,50	32-400 ⁴⁾	15-50	0	2	.	.	1	1	3	3	75.04

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
75.05	Anoder til fornikling, også bearbeidd, herunder anoder fremstilt ved elektrolyse	fri	
75.06	Andre varer av nikkel:		
	A. Husholdnings- og sanitærartikler og deler, forgylte og forsølvete	12 %	x
	B. Andre	8 %	x

Kapitel 76.

Aluminium og varer deriv.

Noter.

1. Med følgende betegnelser forstås i dette kapitel:

a. Tråd (nr. 76.02):

Valsede, strengpressede eller trukne, massive produkter med tverrmål høyst 6 mm.

b. Stenger og profiler (nr. 76.02):

Valsede, strengpressede, trukne eller smidde, massive produkter med største tverrmål over 6 mm og for flate produkter med tykkelse over en tiendedel av bredden. Likeledes støpte eller sintrede produkter av samme form og dimensjon, som er videre bearbeidd (bortsett fra enkel avpussing eller fjerning av glodeskall).

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
76.01	Aluminium, ubearbeidd; avfall og skrap av aluminium ..	fri	
76.02	Stenger, profiler og tråd av aluminium:		
	A. Rått utvalsede og strengpressede varer med et største tverrmål av 20 mm eller derunder, opprullet i ringer ..	fri	
	B. Andre varer	3 %	
76.03	Plater og bånd av aluminium	3 %	
76.04	Folie av aluminium (også mønsterpresset, tilskåret, perforert, forsynt med overdrag, trykt eller med underlag av papir eller annet materiale), av tykkelse ikke over 0,15 mm (underlag ikke medregnet):		
	A. Mønsterpresset, overtrukket, trykt eller med underlag av papir eller annet materiale	7 %	

Tollsats pr. 1/5 1957 øre - mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D	F	N	S	D	F	N	S	D	F	N	S	
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
fri ⁶⁾	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	3	3	75.05
25 %	1200	1000	255	25	.	.	5	1	1	2	3	75.06
10-70 ⁶⁾	12-900	40-400	50-150	.	.	.	2-4	1	1	2	3	

¹⁾ Tråd, forgylt eller forsølvet, 200; profiler etc. med enklere etterarbeid, 400. ²⁾ Med tykkelse inntil 0,1 mm, 400; bokmetall, fritt; over 0,1 mm: forgylte og forsølvete, 120, andre, fri. ³⁾ Rørforbindere 70. ⁴⁾ Upolerte rør, 32 (ins. 2). ⁵⁾ Valsede 10-70. ⁶⁾ Servisegjensander o. l., utstyr til skrive- og røykebord samt varer i forbindelse med slepet glass, 25 %.

c. Plater og bånd (nr. 76.03):

Plate produkter, også opprullede, med største tverrmål over 6 mm og med tykkelse over 0,15 mm, men ikke over en tiendedel av bredden. Nr. 76.03 skal bl. a. omfatte disse produkter også om de er tilskårne, perforerte, bølgede, riflede, bøyde, polerte eller forsynt med overdrag, forutsatt at de ikke derved får karakter av varer eller produkter som hører under andre posisjoner.

2. Nr. 76.06 og 76.07 omfatter rør, hule stenger og rørforbindere (fittings) som er polert, forsynt med overdrag, tilformet eller bearbeidd på annen måte, f. eks. bøyd, spiralformet, gjenget, boret, innsnevret, koniske eller forsynt med ribber.

Tollsats pr. 1/5 1957 øre - mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D	F	N	S	D	F	N	S	D	F	N	S	
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	3	3	76.01
fri	4	fri	10-25	-	3	-	.	1	1	3	3	76.02
30	4	fri ¹⁾	10-25	4	3	-	1-5	1	1	3	3	
30	4-60	fri ²⁾	10-25	5-6	.	-	3-4	1	1	3	3	76.03
												76.04
30	4,50-400	200	25-50	.	.	15	4-7	1	1	3	3	

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
76.05	B. Andre varer Pulver og flak av aluminium:	5 %	
	A. Anvendelige til bronsering, unntatt varer som ute- lukkende brukes til gassbetong	10 %	
	B. Annet	fri	
76.06	Rør, røremner og hule stenger av aluminium	3 %	
76.07	Rørforbindere (fittings) av aluminium (f. eks. knær, muffe og flenser)	8 %	
76.08	Konstruksjoner av aluminium, også uferdige eller ikke sammensatte, samt deler dertil (f. eks. hangarer og andre byggningskonstruksjoner, bruer og bruseksjoner, tårn, master, tak og taksperrer, dør- og vindusrammer, rekkverk, søylar og pillarer); plater, stenger, profiler, rør og liknende, av aluminium, tilpasset til bruk i konstruksjoner	8 %	
76.09	Tanker, kar og liknende beholdere av aluminium, med rom- innhold over 300 liter, også foret eller forsynt med varme- isolasjon, men uten mekanisk eller termisk utstyr	8 %	
76.10	Fat, tromler, spann, bokser, esker og andre liknende beholdere av aluminium, herunder rørformede beholdere (tablettør), for transport eller pakking av varer:		
	A. Tuber	10 %	
	B. Andre varer	8 %	
76.11	Sylindre og liknende trykkbeholdere for komprimerte gas- ser, av aluminium	8 %	
76.12	Kabler, tau, liner, flettede bånd og liknende varer av aluminiumstråd, unntatt isolerte elektriske ledninger	8 %	
76.13	Duk, netting, gitter og liknende varer av aluminiumstråd	8 %	
76.14	Strekkmetsall av aluminium	8 %	
76.15	Husholdnings- og sanitærartikler samt deler dertil, av aluminium	8 %	
76.16	Andre varer av aluminium	8 %	

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D	F	N	S	D	F	N	S	D	F	N	S	
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
30-70	4,50-400	200 ³⁾	25-50	0-3	.	15	4-7	1	1	3	3	76.05
20	3,40	fri	40-75	3	.	-	.	1	1	3	3	
fri	3,40	fri	fri	-	.	-	-	3	1	3	3	76.06
30	7,50	32 ⁴⁾	15-35	4	.	3	2-5	1	1	3	3	
45-70	7,50 el. 30	200 ⁴⁾	50	1	1	3	3	76.07
45-70 ⁵⁾	150	200	50-85	4	.	13	.	1	1	1	3	76.08
45-70	18	200	25-50	.	7	9	.	1	1	2	3	76.09
45-70	150 el. 675	200	50-85	.	.	.	3-10	1	1	3	3	76.10
45-70	10 %	200	50-85	4-7	10	10	.	1	1	3	3	
45-70	150	200	50	1	1	3	3	76.11
45-70 ⁷⁾	12, 10 %	20	15-27	.	5 el. 10	5	.	1	1	3	3	76.12
45-70 ⁷⁾	150	0-200	25-50	3	.	.	.	1	1	3	3	76.13
45-70	4,50	200	50	1	1	3	3	76.14
45-70	150, 675 15 %	200	50-255	3	.	13 ⁸⁾	.	1	1	3	3	76.15
45-70	12-900	40-200	35-255	.	.	.	3-4	1	1	2	3	76.16

¹ Kaldformede profiler etc. eller med enklere etterarbeid 200; forgylt eller forsølvet tråd 200.
²) F)orgylte eller forsøvede plater 120 (ins. 3), plater og bånd med enklere etterarbeid 200.
³) Forgylte eller forsøvede 1000; bokmetall, fritt; over 0,1 mm som plater og bånd. ⁴) Polerte 200; forkrommet og forniklet 400. ⁵) Ikke sammensatte=div. tollsatser. ⁶) Overspunnet tråd 7,5%. ⁷) «Cellonert» trådvæv 7,5%. ⁸) Insidensen gjelder kjøkkenutstyr.

Kapitel 77.
Magnesium og beryllium.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
77.01	Magnesium, ubearbeidd; avfall og skrap av magnesium (unntatt spon som er sortert etter størrelse)	fri	
77.02	Stenger, profiler, tråd, plater, bånd og folie av magnesium; spon sortert etter størrelse samt pulver og flak av magnesium; rør, røremner og hule stenger av magnesium: A. Stenger, profiler, tråd, plater, bånd, folier, rør, røremner og hule stenger B. Pulver og flak samt spon	3 % fri	
77.03	Andre varer av magnesium	8 %	
77.04	Beryllium, ubearbeidd eller bearbeidd	fri	

Kapitel 78.
Bly og varer derav.

Noter.

1. Med følgende betegnelser forstås i dette kapitel:

a. Tråd (nr. 78.02):

Valsede, strengpressede eller trukne, massive produkter med tverrmål høyst 6 mm.

b. Stenger og profiler (nr. 78.02):

Valsede, strengpressede, trukne eller smidde, massive produkter med største tverrmål over 6 mm og for flate produkter med tykkelse over en tiendedel av bredden. Likeledes støpte eller sintrede produkter av samme form og dimensjon, som er videre bearbeidd (bortsett fra enkel avpassing eller fjerning av glødeskall).

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
78.01	Bly, også sølvholdig, ubearbeidd; avfall og skrap av bly	fri	
78.02	Stenger, profiler og tråd av bly	2 %	
78.03	Plater og bånd av bly	2 %	
78.04	Folie av bly av vekt ikke over 1,7 kg pr. m ² (bortsett fra eventuell forsterkning), også monstertappet, tilskåret, perforert, forsynt med overdrag, trykt eller forsterket med papir eller annet materiale; pulver og flak av bly: A. Folie	2 %	

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	3	3	77.01
												77.02
10	15	30 % ¹⁾	10-50	.	.	30	.	1	1	3	3	
0-10	15	fri	fri	.	.	-	-	3	1	3	3	
10-70	5 %	30 % ¹⁾	50	.	5	30	.	1	1	2	3	77.03
0-70	0 el. 15, 5 %	0 el. 30 % ¹⁾	0-50	.	.	0-30	.	2	1	2	3	77.04

¹⁾ Tollnedsettelse kan tilstås.

c. Plater og bånd (nr. 78.03):

Flate produkter, også opprullede, av vekt over 1,7 kg pr. kvadratmeter, med største tverrmål over 6 mm og med tykkelse ikke over en tiendedel av bredden. Nr. 78.03 skal bl. a. omfatte disse produkter også om de er tilskårne, perforerte, bølgede, riflede, bøyd, polerte eller forsynt med overdrag, forutsatt at de ikke derved får karakter av varer eller produkter som hører under andre posisjoner.

2. Nr. 78.05 omfatter rør, hule stenger og rørforbindere (fittings) som er polert, forsynt med overdrag, tilformet eller bearbeidet på annen måte, f. eks. bøyd, spiralformet, gjenget, boret, innsnevret, koniske eller forsynt med ribber.

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3 ²⁾	1	3	3	78.01
4 ¹⁾	0,75	fri ²⁾	fri	1	1	-	-	1	1	3	3	78.02
4	0,75	fri ³⁾	fri	1	0-1	-	-	1	1	3	3	78.03
												78.04
10	60	40 ⁴⁾	fri ⁵⁾	.	19	14	-	1	1	3	3	

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
78.05	B. Pulver og flak	fri	
78.06	Rør, røremner, hule stenger og rørforbindere (fittings) av bly (f. eks. knær, muffe, flenser og S-rør)	2 %	
	Andre varer av bly:		
	A. Tuber	10 %	
	B. Andre varer	8 %	

Kapitel 79.

Sink og varer derav.

Noter.

1. Med følgende betegnelser forstås i dette kapitel:

a. Tråd (nr. 79.02):

Valsede, strengpressede eller trukne, massive produkter med tverrmål høyst 6 mm.

b. Stenger og profiler (nr. 79.02):

Valsede, strengpressede, trukne eller smidde, massive produkter med største tverrmål over 6 mm og for flate produkter med tykkelse over en tiendedel av bredden. Likeledes støpte eller sintrede produkter av samme form og dimensjon, som er videre bearbeidd (bortsett fra enkel avpussing eller fjerning av glødeskall).

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
79.01	Sink, ubearbeidd; avfall og skrap av sink	fri	
79.02	Stenger, profiler og tråd av sink	fri	
79.03	Plater, bånd og folie av sink; pulver og flak av sink:		
	A. Plater, bånd og folie	5 %	
	B. Pulver og flak	fri	
79.04	Rør, røremner, hule stenger og rørforbindere (fittings) av sink (f. eks. knær, muffe og flenser)	fri	
79.05	Takrenner, takbeslag, takvinduskarmer og andre ferdige bygningsartikler av sink	fri	
79.06	Andre varer av sink	8 %	

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestiksjoner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
fri	60	fri	fri	-	19	-	-	3	1	3	3	
4 ^a)	0,75-30	0-60	fri	1	1-9	.	-	1	1	3	3	78.05 78.06
10-30	0,75	200-600	20-85	1	1	.	5-10	1	1	3	3	
4-70	30-750	0-600	0-255	.	.	7	0-6	1	1	3	3	

1) Rå valsetråd, fri. 2) Profiler 60. 3) Inntil 1 mm tykkelse 40 (ins. 14); perforerte eller med overdrag 280-600. 4) Perforerte eller med overdrag 280-600. 5) Folier høyest 0,035 mm 50. 6) Rørforbindere 30-70. 7) Boktrykkmetall 1.

c. Plater og bånd (nr. 79.03):

Flate produkter, også opprullede, med største tverrmål over 6 mm og med tykkelse ikke over en tiendedel av bredden. Nr. 79.03 skal bl. a. omfatte disse produkter også om de er tilskårne, perforerte, bølgede, riflede, boyde, polerte eller forsynt med overdrag, forutsatt at de ikke derved får karakter av varer eller produkter som hører under andre posisjoner.

2. Nr. 79.04 omfatter rør, hule stenger og rørforbindere (fittings) som er polert, forsynt med overdrag, tilformet eller bearbeidd på annen måte, f. eks. boyd, spiralformet, gjenget, boret, innsnevret, koniske eller forsynt med ribber.

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestiksjoner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
fri	fri	fri	fri	-	-	-	-	3	1	3	3	79.01
fri ¹⁾	4,50	fri ²⁾	0-25	-	5	-	.	3	1	3	3	79.02 79.03
fri	0-130	12-130	fri	-	0-5	6-28 ³⁾	-	3	1	3	3	
fri ⁴⁾	0-130	fri	fri	-	0-5	-	-	3	1	3	3	
fri ⁵⁾	7,50 el. 30	0-120	fri	-	1 el. 18	.	-	3	1	3	3	79.04
10-70	60	120	20	1	1	1	3	79.05
4-70	0-60	0-500	0-255	.	0-26	9-16	.	2	1	3	3	79.06

1) Annen tråd enn rå, valset 4. 2) Profiler 120 (ins. .). 3) Folie (ins. .). 4) Pulver 0-20. 5) Rørforbindere 30-70.

Kapitel 80.

Tinn og varer deriv.

Noter.

1. Med følgende betegnelser forstås i dette kapitel:

a. Tråd (nr. 80.02):

Valsede, strengpressede eller trukne, massive produkter med tverrmål høyst 6 mm.

b. Stenger og profiler (nr. 80.02):

Valsede, strengpressede, trukne eller smidde, massive produkter med største tverrmål over 6 mm og for flate produkter med tykkelse over en tiendedel av bredden. Likeledes stopte eller sintrede produkter av samme form og dimensjon, som er videre bearbeidd (bortsett fra enkel avpussing eller fjerning av glodeskall).

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
80.01	Tinn, ubearbeidd; avfall og skrap av tinn	fri	
80.02	Stenger, profiler og tråd av tinn	fri	
80.03	Plater og bånd av tinn	fri	
80.04	Folie av tinn av vekt ikke over 1 kg pr. m ² (bortsett fra eventuell forsterkning), også monstertappet, tilskåret, perforert, forsynt med overdrag, trykt eller forsterket med papir eller annet materiale; pulver og flak av tinn:		
	A. Folie	3 %	
	B. Pulver og flak	fri	
80.05	Rør, røremner, hule stenger og rørforbindere (fittings) av tinn (f. eks. knær, muffe og flenser)	fri	
80.06	Andre varer av tinn:		
	A. Tuber	10 %	
	B. Andre varer	8 %	

Kapitel 81.

Andre uedle metaller og varer deriv.

Note.

Nr. 81.04 omfatter bare følgende uedle metaller:

Vismut, kadmiuim, kobolt, krom, gallium, germanium, hafnium, indium, mangan, niob (kolumbium), rhenium, antimon, titan, torium, tallium, uran, vanadin, zirkonium.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
81.01	Wolfram, ubearbeidd eller bearbeidd:		
	A. Tråd	3 %	

c. Plater og bånd (nr. 80.03):

Flate produkter, også opprullede, av vekt over 1 kg pr. kvadratmeter, med største tverrmål over 6 mm og med tykkelse ikke over en tiendedel av bredden. Nr. 80.03 skal bl. a. omfatte disse produkter også om de er tilskårne, perforerte, bølgede, riflede, boyde, polerte eller forsynt med overdrag, forutsatt at de ikke derved får karakter av varer eller produkter som hører under andre posisjoner.

2. Nr. 80.05 omfatter rør, hule stenger og rorforbindere (fittings) som er polert, forsynt med overdrag, tilformet eller bearbeid på annen måte, f. eks. boyd, spiralformet gjenget, boret, innsnevret, koniske eller forsynt med ribber.

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestiksjoner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
fri	fri	fri	fri	—	—	—	—	3 ¹⁾	1	2	3	80.01
fri ²⁾	0 el. 4,50	0-200	fri	—	0 el. 1	—	—	1	1	3	3	80.02
fri	4,50	fri ³⁾	fri	—	0.3-3	—	—	1	1	3	3	80.03
												80.04
10-70	30-130	200 ⁴⁾	50 ⁵⁾	1	.	.	4	1	1	3	3	
0-20	0 el. 90	fri	fri	.	.	—	—	3	1	3	3	
fri ⁶⁾	7,50 el. 30	0-200	fri	—	2	.	—	1	1	3	3	80.05
												80.06
30	30-1200	200-600	50-85	1	8	.	7-10	1	1	3	3	
4-70	30-1200	200-600	50-255	.	8	5-20	.	1	1	3	3	

¹⁾ Loddetinn 1. ²⁾ Annen tråd enn rå, valset 4. ³⁾ Fra 0,15 til 1 mm 200-600. ⁴⁾ Med overdrag 280-600. ⁵⁾ Over 0,035 mm fri. ⁶⁾ Rorforbindere 30-70.

Kapitlet omfatter også koboltmatte, koboltspeiss og andre mellomprodukter fra koboltfremstillingen.

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestiksjoner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
10	0 el. 15	30 % ¹⁾	10-18 ²⁾	0	.	30	.	3	1	3	3	81.01

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
81.02	B. Annet	fri	
	Molybden, ubearbeidd eller bearbeidd:		
	A. Tråd	3 %	
	B. Annet	fri	
81.03	Tantal, ubearbeidd eller bearbeidd	fri	
81.04	Andre uedle metaller, ubearbeidde eller bearbeidde	fri	

Kapitel 82.

Verktøy, redskaper, kniver, skjær og gaffer, av uedelt metall samt deler dertil.

Noter.

- Bortsett fra blåselamper, feltesser, monterte slipesteiner og -skiver, manikyr- og pedikyrsett og varer som hører under nr. 82.07 og 82.15, omfatter dette kapitel bare slike varer som er utstyrt med knivblad, egg, arbeidsflate eller annen arbeidende del av:
 - uedelt metall;
 - metallkarbider på underlag av uedelt metall;
 - edle eller halvdede steiner (naturlige, syntetiske eller rekonstruerte) på underlag av uedelt metall;
 - slipestoff på underlag av uedelt metall, forutsatt at disse varer har skjæretenner, -rifler, -rifler eller liknende, som beholder sin funksjon etterat slipestoffet er pålagt.
- Deler av uedelt metall til varer som hører under dette kapitel, føres under samme posisjon som de varer de er deler til, unntatt deler som er spesielt nevnt og verktøyholdere for mekanisk håndverktøy (nr. 84.48). Deler til alminnelig bruk som definert i note 2 til avsnitt XV, skal i alle tilfelle unntas fra dette kapitel.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
82.01	Håndverktøy av følgende slag: spader, skuffer, hakker, grep, høygaffer, river og raker; økser og liknende hoggeredskap; ljær, sigder, høyniver, hekksakser, tømmerkiler og annen håndredskap til hagebruk, jord- og skogbruk ...		
82.02	Håndsager og blad (også uten tenner) for hånd- og maskinsager		
82.03	Håndverktøy av følgende slag: tenger (herunder avbiter-tenger), pinsetter, blikksakser, boltsakser og liknende; hulltenger; rørkuttere; skiftenekler og skrunøkler (men ikke gjengetappnøkler); filer og rasper		
82.04	Håndverktøy som ikke hører under andre posisjoner i dette kapitel (herunder monterte glasskjærediamanter); blåse-		

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestiksjoner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
0-70	5 %	0 el. 30 % ¹⁾	0-50	.	5	0-30	.	2	1	2	3	81.02
10	0 el. 15	30 % ¹⁾	10-18	0	.	30	.	3	1	3	3	
0-70	5 %	0 el. 30 % ¹⁾	0-50	.	5	0-30	.	2	1	2	3	81.03
0-70	0 el. 15, 5 %	0 el. 30 % ¹⁾	0-50	.	., el. 5	0-30	.	2	1	2	3	
0-70	0 el. 15, 5 %	0 el. 30 % ¹⁾	0-50	.	., el. 5	0-30	.	2	1	2	3	81.04

¹⁾ Tollnedsettelse kan tilstås. ²⁾ Tråd til glødelamper, fri.

Emner til varer som hører under dette kapitel og emner til deler av varer som tariffes i dette kapitel i henhold til foregående avsnitt, skal tollbehandles som tilsvarende ferdige varer.

Skjæreplater for elektriske hårklippemaskiner skal tariffes under posisjon 82.13 og blad og skjærehoder for elektriske barbermaskiner under posisjon 82.11.

- Sett (unntatt maniky- og pedikysett (i nr. 82.13)) bestående av et utvalg av verktøy, kniver, skjere, gafler eller andre varer som hører under forskjellige posisjoner i dette kapitel og er montert i skap, etuier, esker og liknende, skal tollbehandles som den av settets deler som svarer høyest toll.
- Esker, etuier og liknende emballasje, innført sammen med og bestemt for varer som hører under dette kapitel og som følger disse ved videre salg, føres under samme posisjon som varene. Innført særskilt tariffes de etter sin tariffmessige beskaftenhet.

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestiksjoner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
8 el. 10	15 el. 24	20 % ¹⁾	6-20	1-3	4-11	20	2	1	1	3	3	82.01
8 el. 10	21-60	10-20 %	7-75	0-1	3-13	10-20	1-3	3	1	3	3	82.02
3-10	27-60, 5-15 %	20 %	10-75	0-1	5-16	20	1-3	2	1	3	3	82.03

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
	lamper og ambolter; skrustikker og skrutvingere, unntatt tilbehør og deler til maskinverktøy; feltesser; slipeskiver og slipesteiner montert for hånd- eller fotkraft		
82.05	Utskiftbart verktøy for håndverktøy, håndmaskiner og maskinverktøy (f. eks. for pressing, preging, stansing, boring, gjenging, brosjing, valsing, fresing, dreining, pusning, tapping og skrutrekking), trekkskiver for trådtrekking, pressdyser for metall samt bergbor		
82.06	Kniver og knivblad for maskiner og mekaniske redskaper		
82.07	Skjær, plater, spisser og liknende umonterte formstykker for verktøy, av sintrede metallkarbider (f. eks. av wolfram, molybden eller vanadin)		
82.08	Kaffekverner, kjøttkverner, saftpresser og andre mekaniske husholdningsredskaper, av vekt ikke over 10 kg, for tilberedning av mat- og drikkevarer		
82.09	Kniver (unntatt kniver under nr. 82.06 eller 82.11) med skjærende egg (også sagtakket), herunder sammenfoldbare gartnerkniver		
82.10	Blad til kniver som hører under nr. 82.09		
82.11	Barberkniver, barberhøvler og blad dertil (herunder emner til barberblad, også i lengder)		
82.12	Sakser og sakseblad		
82.13	Andre skjære- og klipperedskaper (f. eks. beskjæresakser, hårklippere, hoggekniver for slaktere, papirkniver); gjenstander og sett for manikyr og pedikyr, herunder neglefilere		
82.14	Skjeer, øser, gafler, kakespader, fisk- og smørkniver, sukkerklyper og liknende husholdningsartikler		
82.15	Skaft av uedelt metall til varer som hører under nr. 82.09, 82.13 og 82.14		

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestiksjø- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 11	N 15	S 16	
0-70, el. 5-7,5	15-120, el. 8%	20 % ²⁾ el. 15 %	div.	0-7,5	.	20	.	2	1	3	3	82.04
0-10	0-37,50, 8-15 %	20 % ²⁾	25-50 el. 10 %	.	.	20	1-10	2	1	3	3	82.05
0 el. 10	9 % el. 15 %	20 % ⁴⁾	5-100	.	9 el. 15	20	1-14	3	1	3	3	82.06
0-30	15 %	20 % ⁵⁾	50	.	15	20	0	3	1	3	3	82.07
10-70 el. 5 %	0 el. 22,50, 0 el. 15 %	div. ⁶⁾	18	.	.	.	2	1	1	3	3	82.08
10-50, el. 25 %	60-1200	400-1200, 20 %	50-550	0-2 el. 25	.	.	2-11	2	1	2	3	82.09
3-10, el. 25 %	60-1200	400-800, 20 %	50-300	2	1	2	3	82.10
3-70	36-360, 12 %	60-400	300-1200	0-3	.	.	3-22	1	1	3	3	82.11
10 el. 200	90 el. 180	100-140, 20 %	50-400	.	.	.	2-9	1	1	3	3	82.12
10-200, el. 25 %	15-300, 15 %	div.	div.	2	1	3	3	82.13
10-200, el. 25 %	30-1200, 15 %	div.	50-230	0-5, 25	.	.	3	1	1	1	3	82.14
10-200, el. 25 %	30-1200	div.	20-255	2	1	2	3	82.15

¹⁾ Økser 120 (ins. 16). ²⁾ Visse varer div. ³⁾ Bergbor med skjær av hårdmetall 12,5%; diamantborkroner, sidesteinsringer og diamanttrekksteiner - fri. ⁴⁾ Kniver til kjøttkverner 100 (ins. .). ⁵⁾ For bergbor 12,5%. ⁶⁾ Krydder-, gryn- og kjøttkverner 100 (ins. 12-13); kaffe-kverner 200 (ins. 21).

Kapitel 83.

Forskjellige varer av uedelt metall.

Note.

Betegnelsen «deler» vil i dette kapitel ikke i noe tilfelle omfatte kabler, kjeder, kjettinger, spiker, bolter, muttere, skruer, fjærer eller andre varer av jern eller stål nevnt i posisjonene 73.25, 73.29,

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles toltsats 3	Markering av over- gangsordning 4
83.01	Låser og hengellåser (herunder nøkkellåser, kombinasjonslåser og elektriske låser) og deler dertil, av uedelt metall; bøyler og rammer med lås for håndvesker, kufferter og liknende og deler dertil, av uedelt metall; nøkler av uedelt metall for nevnte varer, også uferdige		
83.02	Beslag og utstyr av uedelt metall, til møbler, dører, trapper, vinduer, rullegardiner, karosserier, salmakerarbeider, kufferter, skrin og liknende (herunder automatiske dør-lukkere); hattehyller, knagger, knekter og liknende, av uedelt metall		
83.03	Pengeskap, pansrede eller forsterkede bokser, garneringer og dører for pengeskap og kassahvelv samt penge- og dokumentskrin, av uedelt metall	8 %	
83.04	Arkiv- og kartotekskap, brevkurver og liknende kontorutstyr, av uedelt metall, unntatt kontormøbler som hører under nr. 94.03		
83.05	Mekanismer av uedelt metall til løsbladpermer, brev-mapper og protokoller; brevklemmer, binders, stifter til heftemaskiner, signalmerker til registre og liknende kontorrekvisitter, av uedelt metall		
83.06	Statuetter og andre pyntegjenstander av uedelt metall, til innendørs bruk		
83.07	Lamper og annet belysningsutstyr samt deler dertil, av uedelt metall (unntatt brytere, elektriske lampeholdere, elektriske lykter for kjøretøyer, elektriske batteri- og dynamolykter og andre varer som hører under kapitel 85)		
33.08	Boyelige rør av uedelt metall		
83.09	Kneplås, bøyler med kneplås for håndvesker og liknende, spenner, hekter, kroker, maljer og liknende, av uedelt metall, til klær, reiseeffekter, håndvesker eller andre tekstil- og lærvarer; rør- og splittnagler av uedelt metall		

73.31, 73.32 og 73.35 eller lignende varer av andre uedle metaller (kapitlene 74-81).

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestiksjø- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
3-70	30-1200	60-400	30-100	1			3-12	1	1	3	3	83.01
10-70	15-1200, 5%	div.	15-30	1-3			3	1	1	3	3	83.02
10	24 cl. 52,50, 15%	40 ¹⁾	25	1	14-20	7	8	1	1	1	3	83.03
10-70	15-300	60-400	15-55	1-5				1	1	1	3	83.04
10-70	30-300	60-400	15-85					1	1	2	3	83.05
10-200, cl. 25%	450- 1200	div.	50-255					1	1	1	3	83.06
10-70, cl. 25%	75-1200, 7%	120-800	85	1-2, cl. 25			3	1	1	3	3	83.07
10-70	12-1200, 5%	div.	30-50				4	1	1	3	3	83.08
10-200, cl. 25%	15-1200, 5%	div.	div.	1-5, cl. 25				2	1	3	3	83.09

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
83.10	Perler og paljetter av uedelt metall		
83.11	Klokker, bjeller og gongonger (ikke elektriske) og deler dertil, av uedelt metall		
83.12	Rammer til fotografier, malerier og liknende, av uedelt metall; speil av uedelt metall		
83.13	Propper, «crownorks», flaskekapsler, skrukorker, spunser og spunsdeksler, segl, plomber, hjørnebeskyttere og annet emballasjetilbehør, av uedelt metall		
83.14	Skilter, navneplater, tall, bokstaver og liknende, av uedelt metall		
83.15	Tråd, stenger, rør, plater, elektroder og liknende, av uedelt metall eller av metallkarbider, med belegg av eller ifylt flussmiddel, for sveising, lodding, slaglodding etc.; tråd og stenger av agglomerert uedelt metallpulver, til metallsprøyting		

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestliksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
25 %	250 el. 4500	1600– 2000	200– 900	25	25–70	.	.	1	1	3	3	83.10
3–70	15 %	div.	20–255	.	15	.	.	1	1	2	3	83.11
10–200, el. 25 %	450– 1200	div.	20–255	.	.	.	8	1	1	2	3	83.12
10–70	7,50–180	div.	20–85	1–9	8–30	.	.	1	1	2	3	83.13
10–200, el. 25 %	150	div.	50–255	1–6, el. 25	29	.	.	1	1	3	3	83.14
7,5 %	0–7,50, 5 %	fri, 7–30 %	20	7.5	.	0–30	6	3	1	3	3	83.15

¹⁾ Gjelder ildfaste skap; andre varer 60–140 (ins. .).

AVSNITT XVI

MASKINER, APPARATER OG MEKANISKE REDSKAPER; ELEKTRISK MATERIELL; DELER DERTIL.

Noter.

1. Dette avsnitt omfatter ikke:
 - a. drivreimer og transportbånd av vulkanisert gummi (nr. 40.10) eller andre varer til teknisk bruk av vulkanisert bløtgummi, f. eks. pakninger (nr. 40.14);
 - b. varer til teknisk bruk, av lær eller kunstlær (nr. 42.04) eller pelsskinn (nr. 43.03);
 - c. bobiner, spoler og liknende (kapitlene 39, 40, 44, 48 eller avsnitt XV, etter materialets art);
 - d. perforerte jaquardkort og liknende varer av papir og papp, som hører under nr. 48.21;
 - e. drivreimer og transportbånd av tekstilstoff (nr. 59.16) og andre tekstilvarer til teknisk bruk (nr. 59.17);
 - f. varer av edle, halvedle, syntetiske eller rekonstruerte steiner, som hører under nr. 71.02, 71.03 eller 71.15;
 - g. deler til alminnelig bruk som definert i note 2 til avsnitt XV;
 - h. endeløse bånd av metalltråd eller metallstrimler (avsnitt XV);
 - i-j. varer som hører under kapitlene 82 og 83;
 - k. transportmateriell (avsnitt XVII);
 - l. måle- og presisjonsinstrumenter og andre varer som hører under kapitel 90;
 - m. ur og andre varer som hører under kapitel 91;
 - n. børster som er deler til maskiner (nr. 96.02);
 - o. leketøy, spill og sportsartikler (kapitel 97).
2. Med forbehold av bestemmelsene i note 1 og 3 til dette avsnitt, note 1 til kapitel 84 og note 1 til kapitel 85 skal deler til maskiner (unntatt deler til varer som hører under nr. 84.64, 85.23, 85.24, 85.25 eller 85.27) tariffes etter følgende regler:
 - a. deler som utgjør varer nevnt i noen av posisjonene i kapitel 84 og 85 (unntatt nr. 84.65 og 85.28), føres under vedkommende posisjon uansett hvilke maskiner de er bestemt til;
 - b. deler som utelukkende eller fortrinnsvis er bestemt til en spesiell maskin eller til flere maskiner som hører under samme posisjon (herunder også nr. 84.59 og 85.22), føres under samme posisjon som vedkommende maskin eller maskiner. Deler som utelukkende eller fortrinnsvis er bestemt like meget til varer som hører under nr. 85.13 og nr. 85.15, føres under nr. 85.13;
 - c. alle andre deler føres under nr. 84.65 eller nr. 85.28.
3. Ikke-komplette maskiner tariffes som tilsvarende komplette maskiner (også i de tilfelle hvor maskiner og deler dertil hører under forskjellige posisjoner i dette avsnitt), forutsatt at de i det vesentlige har karakter av komplette maskiner.

- . Demonterte eller usammensatte maskiner (herunder ikke-komplette maskiner som tarifferes som komplette i henhold til foregående note 3), tarifferes som monterte maskiner.
- 5. Når ikke annet er bestemt, skal kombinasjoner av to eller flere maskiner sammensatt til en enhet så vel som maskiner innrettet til å utføre to eller flere komplementære eller alternative funksjoner, tarifferes som den komponent eller den maskin som utfører hovedfunksjonen.
- 6. Motorer, drivreimer og transportbånd skal føres under samme posisjon som den maskin de er påmontert eller innføres sammen med og som de tydelig er bestemt for, selv om de av hensyn til transporten er pakket for seg.
- 7. Med betegnelsen «maskiner» i foranstående noter forstås alle maskiner, apparater og redskaper som hører under avsnitt XVI.

Kapitel 84.

Kjeler, maskiner, apparater og mekaniske redskaper samt deler dertil.

Noter.

1. Dette kapitel omfatter ikke:
 - a. mallesteiner, slipesteiner og andre varer som hører under kapitel 68;
 - b. maskiner, apparater og annet mekanisk utstyr (f. eks. pumper) og deler dertil, av keramisk materiale (kapitel 69);
 - c. glassvarer til laboratoriebruk (nr. 70.17) og andre glassvarer til teknisk bruk (nr. 70.20 og 70.21);
 - d. varer som hører under nr. 73.36 eller 73.37 og liknende varer av andre uedle metaller (kapitlene 74–81);
 - e. håndverktøy og husholdningsapparater med innebygd elektromotor (nr. 85.05 eller 85.06).
2. Med forbehold av bestemmelsene i note 5 og 6 til avsnitt XVI, skal maskiner etc. som svarer til beskrivelsen i en av posisjonene 84.01–84.21 så vel som i en av posisjonene 84.22–84.60, føres under vedkommende posisjon i førstnevnte gruppe.
 Nr. 84.17 omfatter imidlertid ikke:
 - a. rugemaskiner, kyllingmødre og spireapparater (nr. 84.28);
 - b. kornfukteapparater til møller (nr. 84.29);
 - c. diffusorer for sukkerindustrien (nr. 84.30);
 - d. maskiner og apparater for varmebehandling av garn, vevnader eller andre tekstilvarer (nr. 84.40);
 - e. maskiner, apparater etc. innrettet for en mekanisk bearbeiding hvor endring av temperaturen (oppvarming eller avkjøling), selv om den er nødvendig, er av sekundær betydning.
 Nr. 84.19 omfatter ikke:
 - a. symaskiner (nr. 84.41);
 - b. kontormaskiner etc. som hører under nr. 84.54.
3. Nr. 84.62 omfatter bl. a. polerte stålkuler hvis diameter ikke avviker fra den nominelle diameter mer enn 1 %, dog ikke mer enn 0,05 mm. Andre stålkuler hører under nr. 73.40.

4. Med forbehold av bestemmelsene i note 2 ovenfor eller i note 5 til avsnitt XVI og når ikke annet er bestemt, føres maskiner som anvendes til flere formål, under den posisjon som angir maskinenes primære anvendelse eller om den primære anvendelse ikke er nevnt i noen av posisjonene eller ikke kan bestemmes, under nr. 84.59.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
84.01	Kjeler for vanndamp eller annen damp (unntatt sentralvarmtvannskjeler som også kan produsere lavtrykkdamp)	10 %	x
84.02	Hjelpeapparater for dampkjeler, herunder forvarmere, overhetere, sotfjernere, dampakkumulatører og liknende; kondensatører for dampmaskiner	10 %	x
84.03	Gassgeneratorer for generatorgass og vanngass, også med rensenanlegg; acetylgassgeneratorer (vannprosess) og liknende gassgeneratorer, også med rensenanlegg	10 %	
84.04	Dampmaskiner med egen dampkjele (også mobile, men unntatt damptraktorer under nr. 87.01 og mekanisk drevne vegvalser)	10 %	
84.05	Dampmaskiner uten kjele	10 %	x
84.06	Stempeldrevne forbrenningsmotorer	10 %	x
84.07	Vannhjul, vannturbiner og andre hydrauliske kraftmaskiner, herunder regulatorer til disse	10 %	x
84.08	Andre kraftmaskiner og motorer	10 %	x
84.09	Mekanisk drevne vegvalser	10 %	
84.10	Pumper (herunder motor- og turbopumper) for væsker, også med måleutstyr; væske-elevatører utstyrt med bøtter, kjeder, skruer, bånd eller liknende	10 %	x
84.11	Luftpumper, vakuumpumper samt luft- eller gasskompressorer (herunder motor- og turbopumper og -kompressorer samt fristempelgeneratorer for gassturbiner); ventilatører og liknende	10 %	x
84.12	Luftkondisjoneringsapparater som under felles deksel består av motordrevne ventilatører og elementer for regulering av luftens temperatur og fuktighet	10 %	x
84.13	Brennere til fyrsteder, for flytende brensel (atomisører), pulverisert fast brensel eller gass; mekaniske stokere, fyr-rister, askefjernere og liknende utstyr	10 %	x
84.14	Industri- og laboratorieovner, ikke elektriske	10 %	

Nr. 84.59 omfatter også maskiner til fremstilling av tau eller kabler (maskiner for fletting, tvinning, kabelslåing og liknende) av metalltråd, tekstilgarn eller ethvert annet materiale eller av kombinasjoner av slike materialer.

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
3	15 el. 18	20 %	10-15 %	1		20	10-15	1	1	3	3	84.01
3	15 el. 18	20 el. 20 %	2,5 el. 10-12 %			3-20	1-12	1	1	3	3	84.02
5 %	0 el. 30 0 el. 15 %	20-25 % ¹⁾	10 %	5		20-25	10	1	1	1	3	84.03
5 %	21	20 %	10 %	5		20	10	1	1	3	3	84.04
5 %	22,5 el. 37,5	10-20 %	10 %	5		10-20	10	2	1	3	3	84.05
5 %	22,50 el. 10 % el. 12 %	10-20 %	10-15 %	5		10-20	10-15	2	1	2	3	84.06
5 %	22,5	20 %	10 %	5	9	20	10	1	1	3	3	84.07
5 %	22,50 el. 0-15 %	10-20 %	10-15 %	5		10-20	10-15	1	1	2	3	84.08
5 %	12 %	20 %	10 %	5	12	20	10	1	1	3	3	84.09
3-70 el. 5 %	0-15 %	15-20 % ²⁾	10 %	0-5		15-20	10	1	1	3	3	84.10
3 el. 5 %	22,5 el. 30 0 el. 15 %	15- 20 % ²⁾	10 %	0-5		15-20	10	1	1	2	3	84.11
5 %	15-300 el. 15 %	20 %	10 %	5		20	10	1	1	1	3	84.12
5-7,5 %	9 el. 15 0 el. 15 %	20 % ²⁾	2,5-8 el. 10 %	5-7,5		20	1-10	1	1	2	3	84.13
3 el. 5-7,5 %	0 el. 15 %	20 ²⁾ ³⁾	13 %	1-7,5			13	1	1	3	3	84.14
		el. 20 %										

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
84.15	Kjøleskap og kjøleanlegg, også elektriske	10 %	x
84.16	Kalandre og liknende valsemaskiner (unntatt valsemaskiner for metall og glass) samt valser dertil	10 %	
84.17	Apparater og andre innretninger (også med elektrisk oppvarming) for behandling av materialer ved en prosess som medfører endring i temperatur, f. eks. oppvarming, koking, steking, destillering, rektifisering, sterilisering, pasturisering, damping, tørring, fordamping, kondensering eller kjøling, unntatt husholdningsapparater; ikke-elektriske varmtvannsberedere	10 %	x
84.18	Sentrifuger; apparater for filtrering og rensing av væsker og gasser:	10 %	x
84.19	Maskiner for rensing og tørring av flasker eller andre beholdere; maskiner for fylling, lukking, forsegling, kapsling eller etikettering av flasker, bokser, sekker eller andre beholdere; andre pakkemaskiner; kullsyremaskiner for drikkevarer; oppvaskemaskiner	10 %	x
84.20	Vekter og veieinnretninger (unntatt de som er folsomme for 5 sentigram eller mindre), herunder telle- og kontrollvekter; lodder til vekter, alle slags	10 %	x
84.21	Mekaniske apparater (også for håndkraft) til spredning og sprøyting av væsker og pulvere; brannslukningsapparater (også ladde); sprøytepisstoler og liknende; damp- eller sandblåsemaskiner og liknende	10 %	x
84.22	Maskiner og apparater for løfting, lasting og lossing, telfere og transportører (f. eks. elevatorer, heiser, vinsjer, kraner, traverskraner, donkrafte, taljer, beltetransportører, taubaner) unntatt maskiner som horer under nr. 84.23	10 %	x
84.23	Maskiner og apparater, stasjonære og mobile, til graving, planering, boring og utvinning av jord, mineraler og malm (f. eks. mekaniske skuffer, kullbrytere, gravemaskiner, skrape- og høvlemaskiner, bulldozere); peledrivere, snøploger (ikke selvdrevne) og snøplogutstyr	10 %	x
84.24	Landbruks- og hagebruksmaskiner og -apparater for jordens bearbeiding og kultivering (f. eks. ploger, harver, kultivatører, såmaskiner og gjødselspredere); ruller (tromler) for plener og sportsplasser	10 %	x
84.25	Maskiner og apparater for innhosting og tresking; halm- og forpresser; slåmaskiner, herunder plenklippere; rense-		

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
5-7,5 %	0 el. 15 %	10- 20 % ^{2, 4)}	10 %	5-7,5	.	10-20	10	1	1	2	3	84.15
0-3 el. 5 %	0, 22,5 el. 10 %	20 % ^{2, 5)}	10-15 %	0-5	.	20	10-15	2	1	3	3	84.16
3 el. 5-7,5 %	0-30 el. 0-15 %	20 el. 15-20 % ^{2, 4)}	10-12 %	1-7,5	.	.	10-12	1	1	2	3	84.17
5 %	0-30 el. 0-15 %	10- 20 % ^{2, 4)}	5-10 %	5	.	10-20	5-10	1	1	2	3	84.18
5 %	0-15 %	15-20 % ²⁾	10 %	5	.	15-20	10	2	1	2	3	84.19
4-30	9-37,5	20 % ⁴⁾	15-100 el. 10 %	.	.	20	.	1	1	3	3	84.20
3 el. 5 %	15	0-20 % ^{2, 4)}	10 %	0-5	2	0-20	10	1	1	2	3	84.21
5 %	0 el. 15 %	10- 20 % ^{2, 4)}	12 el. 10 %	5	.	10-20	2-10	1	1	3	3	84.22
5 %	0 el. 15 %	0-20 % ²⁾	10 %	5	.	0-20	10	1	1	2	3	84.23
3 el. 5 %	div.	10-20 %	10-13 %	1-5	.	10-20	10-13	2	1	2	3	84.24

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
	maskiner for frø, korn og belgfrukter, sorteringsmaskiner for egg og andre landbruksprodukter (men unntatt mølle-maskiner som hører under nr. 84.29)	10 %	x
84.26	Meierimaskiner, herunder melkemaskiner	10 %	x
84.27	Presser, knusemaskiner og andre maskiner til bruk ved fremstilling av vin, sider, fruktsaft og liknende	10 %	
84.28	Andre maskiner og apparater til landbruk, hagebruk, fjær-feavl og birøkt, herunder spireanlegg med mekanisk eller termisk utstyr samt rugemaskiner og kyllingmødre for fjærfe	10 %	x
84.29	Mollemaskiner for korn og andre maskiner for bearbeiding av korn og tørkede belgfrukter (unntatt maskiner av gårds-bruktypen)	10 %	
84.30	Maskiner og apparater som ikke hører under andre av kapitlets posisjoner, til bruk i næringsmiddelindustrien: til fremstilling av bakervarer, sukker- og sjokoladevarer, makaroni og liknende melvarer, til beredning av kjøtt, fisk, frukt eller grønnsaker (herunder hakke- og skjære-maskiner) og til sukkerfremstilling eller brygging	10 %	x
84.31	Maskiner og apparater for fremstilling og etterbehandling av papirmasse, papir og papp	10 %	x
84.32	Bokbindemaskiner, herunder symaskiner til hefting av boker	10 %	
84.33	Andre maskiner og apparater til videre bearbeiding av papir og papp, herunder alle slags papir- og pappskjære-maskiner	10 %	
84.34	Maskiner og apparater til typestøping og typesetting; maskiner til fremstilling av klisjeer og liknende, unntatt de som hører under nr. 84.45-84.47; typer, matriser, pregede plater og sylindre, klisjeer, litografiske steiner og liknende, preparerte for litografering (slipte, kornete, polerte etc.): A. Klisjeer, trykkplater og trykkvalser av metall	10 %	
	B. Andre varer	fri	
84.35	Andre maskiner og apparater for trykkerier; hjelpeappa-rater for trykkerier: A. Rotasjonspresser	5 %	
	B. Andre varer	10 %	
84.36	Maskiner og apparater til utpressing av kunstig fremstilte tekstilfibrer; maskiner og apparater for bearbeiding av naturlige og kunstig fremstilte tekstilfibrer; maskiner for dublering, spoling og hesping	10 %	

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
0-5%	div.	10- 20% ²⁾	8 el 10-25%	0-5	.	10-20	.	2	1	2	3	84.25
5%	0-45	10-20% ²⁾	10%	5	.	10-20	10	1	1	2	3	84.26
5%	0 el. 12%	20% ²⁾	10-13%	5	.	20	10-13	1	1	1	3	84.27
10 el. 5-7,5%	0 el. 30	10- 20% ^{2,4)}	10-13%	.	.	10-20	10-13	2	1	2	3	84.28
5%	0 el. 30	15-20% ²⁾	10%	5	.	15-20	10	1	1	2	3	84.29
5%	0 el. 15%	10-20% ²⁾	10-13%	5	.	10-20	10-13	1	1	2	3	84.30
5%	0-30	15-20% ²⁾	10%	5	.	15-20	10	3	1	3	3	84.31
5%	0-45	15-20% ²⁾	10-13%	5	.	15-20	10-13	3	1	3	3	84.32
5%	div.	15-20% ²⁾	10-13%	5	.	15-20	10-13	3	1	2	3	84.33
70 10 el. 5%	fri fri	0 el. 20% div.	15% 0-25 el 10%	1 0-5	- -	0-20 .	15 0-10	1 2	1 1	3 3	3 3	84.34
5%	fri	fri ²⁾	fri	5	-	-	-	3	1	1	3	84.35
5%	fri	0 el. 20% ²⁾	0 el. 10%	5	-	0-20	0-10	3	1	1	3	
fri	0 el. 12	10-20% ²⁾	10%	-	.	10-20	10	3	1	3	3	84.36

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
84.37	Vevemaskiner, strikkemaskiner, maskiner til fremstilling av overspunnet garn, tyll, blonder, broderier, posement, fletninger og nettvarer; maskiner for bearbeiding av garn til bruk på slike maskiner, herunder varpemaskiner og varplinemaskiner	10 %	
84.38	Hjelpemaskiner og -apparater til maskiner som hører under nr. 84.37 (skaft- og jacquardmaskiner, automatiske tråd-voktere, skyttelskiftmekanismer etc.); deler og tilbehør som utelukkende eller fortrinnsvis brukes i maskiner under dette nummer. nr. 84.36 eller 84.37 (f. eks. spindler, spindelvinger, kardeduk, kammer, dyser, skytler, hovler, skaffer og strikkemaskinnåler):		
	A. Strikkemaskinnåler	fri	
	B. Andre varer	10 %	
84.39	Maskiner og apparater til fremstilling og etterbehandling av filt (metervare eller tilformet), herunder hatteformer. og maskiner til fremstilling av filthatter	10 %	
84.40	Maskiner og apparater for vasking, rensing, torking, bleking, farging, appretering eller annen etterbehandling av garn, tøy eller ferdige tekstilvarer (herunder vaske- og tørrensemaskiner for tøy); folde-, opprulle- og skjær-maskiner for tøy; maskiner til pålegging av masse på tekstil eller annet underlag ved fremstilling av linoleum eller annet golvbelegg; maskiner til fortløpende trykking av mønster, farge og liknende på tekstil, lær, tapeter, innpakningspapir, linoleum eller andre materialer, samt graverte ogetsede plater eller valser dertil	10 %	
84.41	Symaskiner; møbler spesielt innrettet for symaskiner; symaskinnåler:		
	A. Symaskinnåler	fri	
	B. Andre varer	10 %	
84.42	Maskiner og apparater (unntatt symaskiner) for beredning og bearbeiding av huder, skinn og lær, herunder skotøyfabrikasjonsmaskiner	10 %	
84.43	Konvertere, støpeoser, kokiller og støpemaskiner til bruk i metallstøperier og i metallurgien:		
	A. Kokiller	5 %	
	B. Andre varer	10 %	
84.44	Valseverk og valser dertil:		
	A. Ubearbeidde, støpte maskindeler	8 %	
	B. Andre varer	10 %	
84.45	Verktøymaskiner for bearbeiding av metall og metall-		

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
fri	0 el. 12	10-20 % ²⁾	10 %	-	.	10-20	10	3	1	3	3	84.37
20	60 el. 75	200	fri	0	.	1	-	3	1	3	3	84.38
0-10 el. 5-7,5 %	0-15	div.	20-75 el. 10 %	0-7,5	.	.	1-10	2	1	3	3	
0-45	0 el. 12 el. 0 el. 15 %	20 % ^{3, 6)}	10-13 %	.	.	20	10-13	1	1	2	3	84.39
0 el. 5 %	0-30 el. 0-15 %	0-20 el. 10-20 % ²⁾	10 %	0 el. 5	.	0-4 el. 10-20	10	1	1	2	3	84.40
20	75	200	fri	0	.	1	-	3	1	3	3	84.41
0-10	15	fri ²⁾	10 %	0-1	.	-	10	2	1	3	3	
5 %	0-45	10-20 %	10-13 %	5	0-7	10-20	10-13	3	1	2	3	84.42
fri	div.	20 %	div.	-	.	20	.	1	1	3	3	84.43
3-4 el. 5 %	div.	20 %	0-13 %	.	.	20	0-13	1	1	3	3	
3	div.	20 %	10 %	.	.	20	10	3	1	3	3	84.44
3 el. 5 %	div.	20 % ³⁾	13-15 %	.	.	20	13-15	3	1	3	3	

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
	karbider, unntatt maskiner som hører under nr. 84.49 og 84.50	10 %	x
84.46	Verktøymaskiner for bearbeiding av stein, keramiske produkter, betong, asbestsement eller liknende mineralsk materiale, eller for bearbeiding av glass i kald tilstand, unntatt maskiner under nr. 84.49	10 %	
84.47	Verktøymaskiner for bearbeiding av tre, kork, bein, ebennitt, harde kunstige plastmaterialer eller andre liknende harde materialer, unntatt maskiner under nr. 84.49	10 %	x
84.48	Tilbehør og deler som utelukkende eller fortrinnsvis brukes til maskiner under nr. 84.45-84.47, herunder holdere for verktoy og arbeidsstykke, selvåpnende gjengehoder, delehoder og annet utstyr til verktøymaskiner; verktøyholdere for mekanisk håndverktøy under nr. 82.04, 84.49 og 85.05	10 %	
84.49	Håndverktøy, pneumatisk eller med sammenbygd, ikke-elektrisk motor	10 %	
84.50	Maskiner og apparater for sveising, skjæring og overflateherding med gass	10 %	
84.51	Skrivemaskiner uten regneverk; sjekkbeskyttere	10 %	
84.52	Kalkulasjonsmaskiner; bokholderimaskiner, kassakontrollapparater, frankeringsmaskiner, billettmaskiner og liknende maskiner med regneverk	10 %	
84.53	Statistikkmaskiner og liknende hullkortmaskiner (f. eks. stanse-, kontroll-, sorterings-, tabulerings- og regnemaskiner)	10 %	
84.54	Andre maskiner og apparater til kontorbruk (f. eks. hektografer og stensilduplikatorer, adressemaskiner, maskiner for sortering, telling og pakking av mynt; blyantpisse-, perforer- og heftemaskiner)	10 %	
84.55	Deler og tilbehør (unntatt deksler, bærekasser og liknende) som utelukkende eller fortrinnsvis brukes til maskiner under nr. 84.51-84.54	10 %	
84.56	Maskiner og apparater for sortering, harping, vasking, knusing, maling og blanding av jord, stein, malm og andre faste mineralske materialer; maskiner og apparater for pressing eller forming av fast brensel, keramisk masse, sement, kalk og andre mineralske produkter i pulver- eller pastaform; maskiner til fremstilling av sandstøpeformer	10 %	x
84.57	Maskiner og apparater til fremstilling og bearbeiding i varm tilstand av glass og glassvarer; maskiner til montering av elektriske lamper og rør (glodetråd-, lysstoff-, elektroniske		

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
5 %	0-30	0-20 % ²⁾	0-5 el. 13 %	5	.	0-20	0-13	3	1	3	3	84.45
5 %	0 el. 15 %	0 el. 20 % ²⁾	10 %	5	.	0 el. 20	10	2	1	3	3	84.46
5 %	0-30	0-20 % ²⁾	10-13 %	5	.	0-20	10-13	1	1	2	3	84.47
10	21 el. 60	0-20 % ²⁾	10 %	1	.	0-20	10	3	1	3	3	84.48
5 %	div.	0-20 %	10-13 %	5	.	0-20	10-13	1	1	3	3	84.49
5 %	div.	20 %	10-13 %	5	.	20	10-13	1	1	2	3	84.50
5 %	2,5 % el. 5 %	10 %	10 %	5	2,5 el. 5	10	10	3	1	3	3	84.51
5 %	2,5 % el. 5 %	10 %	10 %	5	2,5 el. 5	10	10	3	1	3	3	84.52
5 %	2,5 % el. 5 %	10 %	10 %	5	2,5 el. 5	10	10	3	1	1	3	84.53
10 el. 5 %	2,5 % el. 5 %	10-20 % ²⁾	55 el. 10 %	.	2,5 el. 5	10-20	.	2	1	2	3	84.54
div.	2,5 % el. 5 %	10-20 %	10 %	.	2,5 el. 5	10-20	10	3	1	2	3	84.55
5 %	0-22.5 0-10 %	15-20 % ²⁾	10-13 %	5	.	15-20	10-13	2	1	2	3	84.56

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
84.58	og liknende lamper og rør)	10 %	
84.59	Salgsautomater (f. eks. frimerke-, sigarett-, sjokolade- og matvareautomater), men unntatt spilleautomater	10 %	
84.60	Maskiner og apparater som ikke hører under noen annen posisjon i dette kapitel (unntatt de som utelukkende eller fortrinnsvis brukes som deler til andre maskiner)	10 %	x
84.61	Formrammer til metallstøping; støpeformer for metall (unntatt kokiller), for metallkarbider, glass, mineraliske materialer (keramisk pasta, betong, sement etc.), gummi og kunstige plastmaterialer	10 %	
84.62	Kraner, ventiler og liknende tilbehør til rør, kjeler, tanker, kar og liknende, herunder reduksjonsventiler og termostatventiler	10 %	x
84.63	Kule- og rullelagre	10 %	
84.64	Drivaksler, veivaksler, lagerbokser, glidelagre, tannhjul (herunder friksjonshjul), gearbokser og andre tannhjulsutvekslinger, svinghjul, remskiver, blokker og blokkhjul, koblinger (herunder akselkoblinger)	10 %	x
84.65	Pakninger av metallplater i forbindelse med andre materialer (f. eks. asbest, filt, papp) eller av lami ert metallfolie; sett eller utvalg av forskjellige slags pakninger for maskiner, rør og liknende, pakket i poser, konvolutter og liknende	10 %	
	Deler til maskiner og apparater, ikke nevnt eller innbefattet under noe annet nummer i dette kapitel og som ikke innbefatter elektriske forbindelsesdeler, isolatorer, spoler, kon-takter eller andre elektrotekniske deler	10 %	

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
5 %	0 el. 15 %	20 % ²⁾	10 %	5	.	20	10	3	1	3	3	84.57
20-50	0 el. 15 %	div.	10 %	.	.	.	10	1	1	1	3	84.58
5 %	0 el. 22,5	div.	0-13 %	5	.	.	0-13	2	1	2	3	84.59
3-30	0-750 el. 0-15 %	20 % ¹⁾	div.	.	.	20	.	1	1	2	3	84.60
3-70	15 %	div.	10 %	0-3	15	.	10	1	1	3	3	84.61
3-10	90	80-200 el. 20 %	10 %	1	14	.	10	3	1	3	3	84.62
3-70	10 %	div.	10-13 %	.	10	.	10-13	1	1	3	3	84.63
10	37,5-300	0-25 %	div.	.	.	0-25	.	1	1	3	3	84.64
3-70	37,5-135 el. 7,5-15 %	div.	10 %	.	.	.	10	1	1	2	3	84.65

*) De for Danmark anførte tollsatter gjelder ikke for slike deler til maskiner, som – uten å være nevnt i posisjonstekstene – hører under de gjeldende posisjoner. Bortsett fra deler til tekstilmaskiner og tollfri landbruksmaskiner fortolles slike deler i praksis med satser på 3-70 øre pr. kg svarende til 0-3 %. Maskiner, unntatt skurtreskere, som ved innførslen er påmontert elektromotorer, fortolles med 7,5 % i stedet for de i oversikten anførte 5 %.

¹⁾ Gassrenseanlegg fortolles etter delenes beskaffenhet. ²⁾ Eventuelt medfølgende, ikke innbygde motorer, igangsettere og drivremmer fortolles særskilt således: dampmaskiner samt igangsettere til elektromotorer 20 % a. v., elektromotorer, forbrenningsmotorer og drivremmer 10 % a. v. ³⁾ Tilhørende løs foringsstein 0,30-0,80 (ins. 1-2). ⁴⁾ En del varer fortolles etter delenes beskaffenhet. ⁵⁾ kokillestøpte glittvalser til papir- og pappfabrikasjonsmaskiner 15 %. ⁶⁾ Hatteformer av tre og/eller metall – fri. ⁷⁾ Støpeformer av grafitt – fri.

Kapitel 85.

Elektriske maskiner og apparater samt elektrisk materiell; deler dertil.

Noter.

1. Dette kapitel omfatter ikke:
 - a. tepper, varmeposer og liknende, med elektrisk oppvarming; klær, fottoyy, orevarmere og andre artikler med elektrisk oppvarming, til bruk på person;
 - b. glassvarer som hører under nr. 70.11 (f. eks. kolber til glødelamper);
 - c. møbler med elektrisk oppvarming (kapitel 94).
2. Varer som synes å kunne føres så vel under nr. 85.01 som under nr. 85.08, 85.09 eller 85.21, skal tariffes under en av de tre sistnevnte posisjoner. Dog hører kvikksølvlikerettere med metallbeholder under nr. 85.01.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
85.01	Elektriske generatorer, motorer, omformere (roterende eller statiske), transformatorer, likerettere og likeretterapparater, induktorer	10 %	x
85.02	Elektromagneter; permanentmagneter og emner dertil; elektromagnetiske og permanentmagnetiske chucker og liknende; elektromagnetiske koplinger og bremser; elektromagnetiske løftehoder	10 %	
85.03	Galvaniske elementer og batterier	10 %	x
85.04	Elektriske akkumulatører	10 %	
85.05	Håndverktøy med innebygd elektromotor	10 %	x
85.06	Husholdningsapparater med innebygd elektromotor	10 %	x
85.07	Barber- og hårklippemaskiner med innebygd elektromotor	10 %	
85.08	Elektrisk start- og tenningsutstyr til forbrenningsmotorer (herunder tennmagneter, dynamomagneter, tennspoler, startmotorer, tennplugg og glødeplugg); dynamoer og vipper til bruk i forbindelse med slikt utstyr	10 %	
85.09	Elektrisk lys- og signalutstyr, elektriske vinduspussere, antifrost- og antiduggapparater til sykler og motorkjøretøyer	10 %	x
85.10	Bærbare elektriske batteri- og dynamolykter, unntatt lykter som hører under nr. 85.09	10 %	
85.11	Elektriske industri- og laboratorieovner; apparater for be-		

3. Nr. 85.06 omfatter bare følgende elektromekaniske maskiner og apparater av typer vanlige til husholdningsbruk:
- støvsugere, golvbonemaskiner, male- og blandemaskiner for matvarer, saftpresser og ventilasjonsvifter, uten hensyn til vekten;
 - andre maskiner etc. av vekt høyst 20 kg, unntatt oppvaskemaskiner (nr. 84.19), sentrifuger og andre vaskemaskiner for klær (nr. 84.18 eller 84.40), maskiner for rulling eller stryking (nr. 84.16 eller 84.40), symaskiner (nr. 84.41) eller elektrotermiske apparater (nr. 85.12)

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
3-40 el. 7,5-20 %	15-45 el. 7,5-18 %	10-20 %	10 %	.	.	10-20	10	2	1	3	3	85.01
3-10 el. 7,5 %	13,5-180 el. 5-22 %	60-280 el. 20 %	div.	1	1	2	3	85.02
7,5 % el. 20 %	10 %	20-40	10-20	7,5 el. 20	10	4-8	2-4	1	1	3	3	85.03
16 7,5 %	15 el. 12 %	40	32 el. 60	2	.	6	1-10	1	1	3	3	85.04
7,5 %	150.300 el. 15 %	10-15 %	10 %	7,5	.	10-15	10	2	1	3	3	85.05
7,5 %	50 300 el. 15 %	20 % ¹⁾	10 %	7,5	.	20	10	1	1	3	3	85.06
7,5 %	300	300 el. 15 %	10 %	7,5	.	.	10	2	1	3	3	85.07
5 el. 7,5 %	60 el. 100 12 % el. 15 %	10-25 %	10 %	0-7,5	.	10-25	10	3	1	3	3	85.08
10-70 el. 7,5-25 %	150-300 el. 9-18 %	120-800 el. 20-25 %	100 el. 10 %	1-25	.	4-17 el. 20-25	7-10	2	1	3	3	85.09
10-70 el. 7,5-25 %	75- 1200	80-800 el. 10 %	100 el. 10 %	1-25	.	4-17 el. 10	7-10	1	1	3	3	85.10

Brus- sel nr. i	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
	handling av materialer ved induktiv eller dielektrisk oppvarming; elektriske sveise-, lodde- og skjæreapparater ..	10 %	x
85.12	Elektriske varmtvannsberedere; elektriske jord- og romoppvarmingsapparater; elektriske hårpleieapparater (f. eks. hårtørre- og krølleapparater, krølltangvarmere) og elektriske strykejern; elektrotermiske husholdningsapparater; elektriske hetelegemer, ikke av kull	10 %	x
85.13	Elektrisk utstyr for linjetelefoner og -telegrafi (herunder bærefrekvensutstyr)	10 %	x
85.14	Mikrofoner og stativer dertil; høyttalere; hørefrekvensforsterkere: A. Mikrofoner, herunder mikrotelefoner, samt deler og stativer dertil	10 %	
85.15	B. Høyttalere og forsterkere samt deler dertil	17 %	
	Sender- og mottakerapparater til radiotelegrafi og radiotelefoner; radio- og televisjonssendere og -mottakere (herunder radiogrammofoner); televisjonskameraer; radionavigeringsapparater, radarapparater og radiofjernstyringsapparater	17 %	x
85.16	Elektrisk trafikkreguleringsutstyr for jernbaner, veier, elver, kanaler, havner og flyplasser	10 %	x
85.17	Elektrisk signalutstyr, akustisk eller optisk (f. eks. ringeklokker, sirener, indikatoravler, tyveri- og brannalarmapparater) unntatt utstyr som hører under nr. 85.09 eller 85.16	10 %	x
85.18	Elektriske kondensatorer, faste eller variable: A. Av vekt høyst 500 g pr. stk.	17 %	
	B. Andre	10 %	x
85.19	Elektriske apparater til å slutte, bryte, sikre eller forbinde elektriske strømkretser (f. eks. brytere, releer, sikringer, lynavledere, spenningsdempere, stikkontakter, lampeholdere, forbindelsesklemmer og koplingsbokser); motstander, faste og variable (herunder potensiometre), unntatt hetelegemer; automatiske spenningsregulatorer av motstands-, induksjons- og vibrasjonstypen samt motordrevne; bryter- og kontrolltavler (unntatt sentralbord):		

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
7,5 %	37,5 el. 90 el. 5-18 %	20 el. 10-20 %	10 %	7,5			10	1	1	3	3	85.11
10-70 el. 7,5 %	15 %	20-200 ²)	18 el. 10 %	1-7,5	15	4-9	2-10	2	1	3	3	85.12
70 el. 7,5 %	60 el. 150	140-280	150 el. 10 %	1-7,5	4-7	1-6	3-10	2	1	3	3	85.13
10-70	150	280	150 el. 10 %				3-10	1	1	3	3	85.14
7,5 % el. 20 %	22 % el. 90 el. 150	20 %	17 %	7,5 el. 20		20	17	1	1	3	3	
70 el. 7,5-20 %	22 %	280 el. 20-25 % ³)	10-17 %	0-20	22	3 el. 20-25	10-17	2	1	2	3	85.15
7,5 %	75	div.	10 %	7,5			10	1	1	3	3	85.16
70 el. 7,5 %	10 %	280	10 %	4-7,5	10	12	10	1	1	3	3	85.17
20 %	div.	280 el. 20 %	10-17 %	20			10-17	1	1	3	3	85.18
7,5 %	div.	280 el. 20 %	10 %	7,5			10	1	1	3	3	
												85.19

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
	A. Brytere og omskiftere til en driftspenning på over 600 volt; skillebrytere; variable motstander (unntatt dreiemotstander med en maksimalbelastning på høyst 5 W); reléer; overspenningsavledere; automatiske spenningsregulatorer	10 %	x
	B. Andre varer	15 %	x
85.20	Elektriske glødelamper og lysstofflamper (herunder infrarode og ultra'iolette lamper og rør); buelamper, blitzlamper med elektrisk tenning: A. Metalltrådlamper	450 n. øre pr. kg. netto	x
	B. Sokler til glødelamper	fri	
	C. Andre	10 %	x
85.21	Elektronrør (varmkatode-, kaldkatode- og fotokatoderør) herunder damp- og gassfylte rør, katodestrålerør, rør til televisjonskameraer og kvikksølvlikeretterør; fotoceller; krystalldioder, -trioder og andre krystallventiler (f. eks. transistorer); monterte piezo-elektriske krystaller: A. Ventilrør til røntgenapparater samt deler dertil	fri	
	B. Andre varer	10 %	
85.22	Elektriske maskiner, apparater etc. som ikke hører under noen annen posisjon i dette kapitel og som ikke utelukkende eller fortrinnsvis brukes som deler til andre maskiner etc.	10 %	x
85.23	Elektrisk isolert (herunder emaljert og elektrolytisk oksydert) tråd, kabel, bånd og liknende (herunder koaksialkabel), også forsynt med forbindelsesdeler	10 %	x
85.24	Kullborster, buelampekull, batterikull, kullektroder og varer av kull til elektrisk bruk: A. Kullborster	10 %	
	B. Ellers	fri	x
85.25	Isolatorer, uansett materialets art	12 %	x
85.26	Varer av isolerende materiale til elektrisk bruk, også med istøpt samlemateriale av metall (herunder ikke isolatorer under 85.25):		

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestliksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- s l nr.
D	F	N	S	D	F	N	S	D	F	N	S	17
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
40 el.	div.	div.	10 %	2-20	.	.	10	1	1	3	3	
7,5-20 %												
40 el.	div.	div.	20-60 el.	2-20	.	.	2-17	1	1	3	3	
7,5-20 %			10-17 %									
												85.20
35	17%	600	440	1	17	13	11	1	1	3	3	
30	15%	200	fri	.	15	.	-	3	1	3	3	
35 el.	15%	280-450	50-150	1-7,5	15	17-30	2-10	1	1	3	3	
7,5 %			el. 10 %									
												85.21
70	10%	50 pr. stk.	fri	0	10	.	-	1	1	3	3	
150 pr. stk. el.	90 el. 10%	50 pr. stk.4)	10 %	7,5- 43	.	.	10	1	1	3	3	
7,5-20 %												
70 el.	90 el.	20 %	10 %	.	.	20	10	1	1	3	3	85.22
7,5 %	12 %											
8 el. 7,5 %	15-120, 12%	32-140 ⁵⁾	9-100 el. 10 %	0 el. 7,5	.	7-14	2-10	2	1	3	3	85.23
												85.24
2	3-45	fri	250	0	1-6	-	4	3	1	3	3	
2	3-45	fri	0-20	0	1-6	-	0-3	3	1	3	3	
25-40 el. 10 %	15 %	80-240	20-80 el. 15 %	.	15	12-29	4-15	1	1	3	3	85.25
												85.26

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
	A. Av plast	15%	x
	B. Av annet materiale	12%	x
85.27	Elektriske ledningsrør og forbindelsesdeler dertil, av uedelt metall foret med isolerende materiale	8%	
85.28	Elektriske deler til maskiner, apparater etc. for så vidt de ikke hører under andre posisjoner i dette kapitel	10%	x

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestliksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
40 el.	div.	240	15 % el.	.	.	.	15-17	1	1	3	3	
20 %			17 %					
div.	div.	div.	div.	1	1	3	3	
10	10 %	div.	10-20	.	10	.	7-12	1	1	3	3	85.27
40 el.	90	div.	10 %	.	.	.	10	1	1	3	3	85.28
40+10 %												
el. 7,5 %												

¹⁾ Løse vifteblad av jern 20 (ins. .). ²⁾ Hårtørreapparater 20 % a. v.; krøllapparater 280; elektriske strykejern av metall 400. ³⁾ Radarapparater f. t. tollfri. ⁴⁾ Piezoelektriske krystaller diverse. ⁵⁾ Tollfrihet kan tilstås.

AVSNITT XVII

TRANSPORTMIDLER

Noter.

1. Dette avsnitt omfatter ikke varer som hører under nr. 97.01, 97.03 og 97.08, heller ikke hobsleighs, kjelker og liknende som hører under nr. 97.06.
2. Betegnelsene «deler» eller «tilbehør» i dette avsnitt omfatter ikke følgende artikler, selv om de kan ses å være bestemt for transportmidler:
 - a. pakninger og liknende (tariffes etter materialets beskaffenhet eller fores under nr. 84.64);
 - b. deler til alminnelig bruk som definert i note 2 til avsnitt XV;
 - c. varer som hører under kapitel 82 (verktøy);
 - d. varer som hører under nr. 83.11;
 - e. maskiner, apparater og andre varer som hører under nr. 84.01–84.59, 84.61, 84.62 samt deler til maskiner og motorer som hører under nr. 84.63;
 - f. elektriske maskiner og apparater samt elektrisk materiell (kapitel 85);
 - g. varer som hører under kapitel 90;
 - h. ur (kapitel 91);

Kapitel 86.

Lokomotiver, vogner og annet materiell til jernbaner og sporveier samt deler dertil; trafikkreguleringsutstyr (ikke elektrisk drevet).

Noter.

1. Dette kapitel omfatter ikke:
 - a. sviller av tre (nr. 44.07) eller av betong (nr. 68.11);
 - b. skinnemateriell av jern eller stål som hører under nr. 73.16;
 - c. elektrisk drevet trafikkreguleringsutstyr som hører under nr. 85.16.
2. Nr. 86.09 skal bl. a. omfatte:
 - a. aksler, hjul, hjulringer, felger, nav og andre deler til hjul;
 - b. understell og boggier;

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
86.01	Damplokomotiver og tendere	12 %	
86.02	Elektriske lokomotiver (med strøm fra akkumulator eller ledningsnett)	12 %	x
86.03	Andre lokomotiver	12 %	x
86.04	Motorvogner og dresiner for jernbaner og sporveier	12 %	x
86.05	Passasjervogner, bagasjevogner, postvogner, hospitalsvogner, fangevogner og andre spesialvogner for jernbaner og sporveier	12 %	x

- i. våpen (kapitel 93);
 - k. børster som er deler til kjøretøyer (nr. 96.02).
3. Betegnelsene «deler» eller «tilbehør» i kapitlene 86, 87 og 88 omfatter bare deler og tilbehør som utelukkende eller fortrinnsvis er egnet til bruk for varer som hører under nevnte kapitler. Del eller tilbehør som svarer til beskrivelsen i to eller flere av posisjonene i disse kapitler, føres under den posisjon som tilsvarende vedkommende dels primære bruk.
 4. Fly som er slik konstruert at de også kan brukes som kjøretøy på land, skal tariffes som fly. Motordrevne amfibiekjøretøyer tariffes som motorkjøretøyer.
 5. Ikke-komplette eller uferdige varer tariffes som tilsvarende komplette eller ferdige forutsatt at de i det vesentlige har karakter av komplette eller ferdige varer.
 6. Når ikke annet er bestemt, tariffes varer som hører under dette avsnitt (herunder ikke-komplette eller uferdige varer som i henhold til note 5 tariffes som komplette eller ferdige) og som foreligger i usammensatt stand, som sammensatte varer av tilsvarende slag.

- c. aksellagerbokser; bremseutstyr;
- d. vognbuffer, koplingsutstyr og vognbelger;
- e. karosserier.

3. Med forbehold av bestemmelsene i note 1 ovenfor, skal nr. 86.10 bl. a. omfatte:
 - a. sammensatte skinner, dreieskiver, stasjonsbuffer, lasteprofiler;
 - b. semaforer; mekaniske signalskiver, kontrollutstyr for signaler, sporveksler og baneoverganger, også med elektrisk lysutstyr.

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
5 %	15	20 % ¹⁾	10 %	5	20	10		1	1,S	3	3	86.01
5 %	30	20 %	10 %	5	7	20	10	1	1,S	3	3	86.02
5 %	15	20 %	10 %	5	8	20	10	1	1,S	3	3	86.03
5 %	10 %	24 %	15 %	5	10	24	15	1	1,S	3	3	86.04
5-7,5 %	10 %	24 % ²⁾	8-15	5-7,5	10	21		1	1,S	3	3	86.05

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
86.06	Verkstedsvogner, kranvogner og andre servisevogner for jernbaner og sporveier; dresiner uten motor	12 %	
86.07	Godsvogner og lastevogner for jernbaner og sporveier ...	12 %	x
86.08	Transportbeholdere (containers) spesielt beregnet og utstyrt for veg-, jernbane- og sjøtransport	12 %	x
86.09	Deler til rullende materiell for jernbaner og sporveier	12 %	x
86.10	Stasjonært materiell for jernbaner og sporveier; mekanisk utstyr ikke elektrisk drevet, for signalering, sikring, kontroll og manøvrering, for alle slags kommunikasjonsmidler; deler derav	12 %	x

Kapitel 87.

Biler, traktorer, sykler og andre kjøretøyer samt deler dertil.

Noter.

Dette kapitel omfatter ikke rullende materiell for jernbaner og sporveier.

- Med traktorer under dette kapitel forstås kjøretøyer fortrinnsvis bestemt for å trekke eller skyve andre kjøretøyer, redskap eller last, også om de i forbindelse med hovedbruken delvis måtte være utstyrt for transport av redskap, såvarer, gjødning eller andre varer.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
87.01	Traktorer (unntatt de som er nevnt under nr. 87.07), også med kraftuttak, vinsjer eller reimskiver	10 %	x
87.02	Biler for transport av personer eller gods (herunder sportsbiler)		
87.03	Servisbiler, brannbiler, stigebiler, sprøytebiler, kranbiler, verkstedbiler, lyskasterbiler, røntgenbiler og andre motor-kjøretøyer utstyrt for spesielle formål (unntatt biler under nr. 87.02)		
87.04	Understell med motor, for kjøretøyer under nr. 87.01, 87.02 og 87.03		

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
5 %	10 %	24 % ¹⁾	8-15 el. 10 %	5	10	24	.	1	1,S	3	3	86.06
5-7,5 %	10 %	24 %	8	5-7,5	10	24	4	1	1,S	3	3	86.07
3-10	10 % el. 20 %	2000- 16 000 pr. stk.	div.	.	10 el. 20	.	.	1	1,S	2	3	86.08
div.	15 el. 10 % el. 20 %	div.	div.	2	1,S	3	3	86.09
div.	7,5	div.	0-16	.	.	.	0-3	1	1,S	2	3	86.10

¹⁾ Tendere 24 % a. v. ²⁾ Eventuelt medfølgende spesialutstyr - diverse.

2. Bilunderstell med førerhus skal tarifføres under nr. 87.02 og ikke under nr. 87.04.
3. Nr. 87.10 og 87.14 omfatter ikke barnesykler som ikke er utstyrt med kulelagre og heller ikke barnesykler som ikke er konstruert som sykler for voksne, selv om de måtte være utstyrt med kulelager. Slike barnesykler hører under nr. 97.01.

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
5 %	8 %	0-10 %	10 %	5	8	0-10	10	3	1	3	3	87.01
35-55 el. 15 %	180 el. 14 %	20-30 %	15 %	4-15	.	20-30	15	2	1	2	1	87.02
5-7,5 %	22,5 el. 10 %	20 % ¹⁾	10-15 %	5-7,5	6 el. 10	20	10-15	2	1	2	1	87.03
10-55 el. 15 %	8-32 %	0-30 %	10-15 %	.	8-32	0-30	10-15	2	1	2	2	87.04

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
87.05	Karosserier (herunder førerhus) for motorkjøretøyer under nr. 87.01, 87.02 og 87.03		
87.06	Deler og tilbehør til motorkjøretøyer under nr. 87.01, 87.02 og 87.03		
87.07	Varetraller, herunder løfte- og stabletraller samt plattformtraller, mekanisk drevne, til bruk i fabrikker, lager og liknende; «traktorer» til bruk på jernbaneperronger; deler til slike traller og «traktorer»		
87.08	Tanks og panserbiler, også utstyrt med våpen; deler til slike kjøretøyer		
87.09	Motorsykler (herunder sykler med hjelpemotor), også med sidevogner; sidevogner til motorsykler og sykler		
87.10	Sykler (herunder trehjulte varesykler) uten motor		
87.11	Invalidevogner med mekanisk drivanordning, også med motor		
87.12	Deler og tilbehør til kjøretøyer under nr. 87.09, 87.10 og 87.11		
87.13	Barnevogner og invalidevogner uten mekanisk drivanordning; deler til slike vogner		
87.14	Andre kjøretøyer (herunder tilhengervogner) uten mekanisk drivanordning; deler til slike kjøretøyer		

Kapitel 88.

Luftfartøyer og deler dertil; fallskjerner; katapulter og liknende startutstyr for luftfartøyer; stasjonære flytreningsmaskiner.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
88.01	Ballonger og luftskip	fri	
88.02	Fly, glidefly og drager; rotochutes (roterende fallskjerner)	fri	

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
25+5 % el. 25+25 %	14 %	0-30 %	15 %	8-29	14	0-30	15	1	1	1	1	87.05
div.	37,50 el. 8 % el. 14 %	0-25 %	div.	.	.	0-25	.	2	1	3	2	87.06
35 el. 5 %	8-14 %	10 %	10-12 %	4-5	8-14	10	10-12	3	1	3	3	87.07
fri	15 el. 600	20-30 %	15 %	-	.	20-30	15	S	S	1	3	87.08
10-100 50 el. 60	14 % 1875 pr. stk.	30 % ²⁾ 7200 pr. stk.	10-15 % 2000 pr. stk.	2-12 6	14 33	30 31	10-15 23	1	1	1	3	87.09 87.10
50-100	30	div. ³⁾	15 %	.	.	.	15	1	1	3	3	87.11
div.	120, 15 % el. 25 %	30-200 ⁴⁾ 25 %	120-160	.	.	8-32	13-19	2	1	2	3	87.12
10 el. 3 %	30	20 % ⁵⁾	20 el. 15 %	2-3	8	20	15	1	1	3	3	87.13
10	10 %	div.	15 % el. div.	1-5	10	.	15	1	1	2	3	87.14

¹⁾ Eventuelt medfølgende spesialutstyr - div. ²⁾ Sidevogner til sykler - div. ³⁾ Forsynt med motor - 30 % a. v. ⁴⁾ Visse deler - div. ⁵⁾ Tollsatsen gjelder barnevogner og deler dertil; ferdige barnevogner har en minimumstoll kr. 10,— pr. stk.; invalidevogner og deler - div.

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
7,5 %	fri	12 % ¹⁾	15 %	7,5	-	12	15	1	1,S	1	3	88.01
7,5 %	fri	12 % ^{2, 4)}	0-15 %	7,5	-	12	0-15	1	1,S	1	3 el. S	88.02

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
88.03	Deler til varer som hører under nr. 88.01 og 88.02	fri	
88.04	Fallskjermer; deler og tilbehør dertil	10 %	
88.05	Katapul er og liknende startutstyr for luftfartøyer; sta- sjonære flytreningsmaskiner; deler dertil	fri	

Kapitel 89.

Skip, båter og annet flytende materiell.

Note.

Skipsskrog, uferdige eller ikke-komplette fartøyer, også usammensatte, så vel som usammen-
satte komplette fartøyer, tariffes som tilsvarende type ferdige fartøyer eller hvis typen ikke
kan fastslås, under nr. 89.01.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
89.01	Skip, båter og andre fartøyer som ikke hører under andre av kapitlets posisjoner:		
	A. Lystfartøyer	10 %	x
	B. Andre fartøyer	fri	x
89.02	Taubåter	fri	
89.03	Fyrskip, brannbåter, mudderverk, flytekraner og andre fartøyer hvis manøvre ingsevne er av underordnet betyd- ning i forhold til hovedfunksjonen; flytedokker	fri	
89.04	Skip, båter og andre fartøyer bestemt til opphogging	fri	
89.05	Annet flytende materiell (f. eks. kofferdammer (senkkasser), flytebrygger, -bøyer, -merker og -staker)	fri	

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
div.	fri	div. ^{3, 4)}	div.	.	-	.	.	1	1,S	1	3	88.03
12,5-25 %	4500	div.	600	12,5-25	.	.	.	1	1	1	3	88.04
5-7,5 %	15	div.	10 %	5-7,5	.	.	10	1	1,S	1	3	88.05

¹⁾ Ballonger – div. ²⁾ En del varer etter delenes beskaffenhets. ³⁾ Deler til fly og luftskip – 12 % a. v. ⁴⁾ Fly og deler dertil for tiden tollfri.

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
15 %	8 %	30 %	25 % ¹⁾	15	8	30	25	1	1	1	1	89.01
fri	0-8 % ²⁾	fri	fri ³⁾	-	0-8	-	-	2	1	2	2	
fri	8 % ²⁾	fri	fri ³⁾	-	8	-	-	1	1	1	1	89.02
fri ⁵⁾	0-8 % ²⁾	div.	fri ^{3, 4)}	-	0-8	.	-	1	1	1	2	89.03
fri	0-8 %	div.	fri ³⁾	-	0-8	.	-	2	1	1	1	89.04
div.	15 %	div.	div.	.	15	.	.	1	1	1	3	89.05

¹⁾ Lystfartøyer av jern, høyst 40 NT, 10 % a. v. ²⁾ Under 400 BRT 8 %, 400-1000 BRT 6 % og over 1000 BRT fri. ³⁾ Fartøyer av jern, høyst 40 NT, 10 % a. v. ⁴⁾ Oppmudringsfartøyer, sandsugere, havnesprøyter, flytekraner 10 % a. v. ⁵⁾ Flytekraner med elektrisk motor 7,5 % a. v., uten elektrisk motor 5 % a. v.

AVSNITT XVIII

*INSTRUMENTER OG APPARATER TIL OPTISK,
FOTOGRAFISK, KINEMATOGRFISK, MEDISINSK OG KIRURGISK BRUK; MÅLE-,
KONTROLL- OG PRESISJONSINSTRUMENTER OG -APPARATER; UR; MUSIKK-
INSTRUMENTER, APPARATER FOR OPPTAK OG GJENGIVELSE AV LYD;
DELER DERTIL*

Kapitel 90.

Instrumenter og apparater til optisk, fotografisk, kinematografisk, medisinsk og kirurgisk bruk; måle-, kontroll- og presisjonsinstrumenter og -apparater.

Noter.

1. Dette kapitel omfatter ikke:
 - a. varer til teknisk bruk, av vulkanisert bløtgummi (nr. 40.14), av lær eller kunslær (nr. 42.04) eller av tekstilstoff (nr. 59.17);
 - b. varer av ildfast materiale (nr. 69.03); varer til laboratoriebruk, kjemisk eller industrielt bruk (nr. 69.09);
 - c. glasspeil, ikke optisk bearbeidd (nr. 70.09) og speil av edelt eller uedelt metall, som ikke er optiske elementer (kapitel 71 eller nr. 83.12);
 - d. glassvarer som hører under nr. 70.07, 70.14, 70.15, 70.17 eller 70.18;
 - e. deler til alminnelig bruk som definert i note 2 til avsnitt XV;
 - f. pumper med tilhørende måleutstyr (nr. 84.10); telle- og kontrollvekter og særskilt innførte lodder (nr. 84.20); løfte- og lasteapparater (nr. 84.22); utstyr for justering av arbeidsstykke eller verktøy for verktøymaskiner (nr. 84.48), herunder optisk utstyr for fininnstilling (f. eks. «optiske» delhoder), men ikke slikt utstyr som i og for seg utgjør selvstendige optiske instrumenter (f. eks. avrettingskikkerter); ventiler og kraner (nr. 84.61);
 - g. lyskastere for motorkjøretøyer (nr. 85.09); radionavigasjons- og radarapparater (nr. 85.15);
 - h. kinematografiske lydopptakere og -gjengivere på magnetisk basis (nr. 92.11); magnetiske lydhoder (nr. 92.13);
 - i-j. varer som hører under kapitel 97;
 - k. hulmål som tarifieres etter materialets beskaffenhet.
2. Ikke-komplette eller uferdige maskiner, instrumenter eller apparater tarifieres som tilsvarende komplette eller ferdige, forutsatt at de i det vesentlige har karakter av komplette eller ferdige varer.
3. Med forbehold av bestemmelsene i note 1 og 2 ovenfor blir deler og tilbehør som utelukkende

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
90.01	Uinnfattede linser, prizmer, speil og andre optiske elementer av ethvert materiale (unntatt slike varer av ikke-optisk bearbeidd glass); plater av polariserende materiale	fri	

eller fortrinnsvis skal brukes til maskiner, instrumenter eller apparater som hører under noen av posisjonene i dette kapitel, å tariffere således:

- a. deler og tilbehør som i og for seg utgjør selvstendige maskiner, instrumenter og apparater (herunder optiske elementer under nr. 90.01 eller 90.02) nevnt under en spesiell posisjon i dette kapitel eller i kapitlene 84, 85 eller 91 (unntatt posisjonene 84.65 og 85.28), blir å føre under vedkommende posisjon;
 - b. andre deler og tilbehør føres under posisjon 90.29 hvis de svarer til beskrivelsen under denne posisjon; ellers blir de å føre under den samme posisjon som den maskin, instrument eller apparat de er deler eller tilbehør til.
4. Posisjon 90.05 omfatter ikke astronomiske teleskoper som er uskikket for landobservasjoner (nr. 90.06), heller ikke kikkertsikter for skytevåpen, periskoper for ubåter og tanks eller teleskoper for maskiner, instrumenter eller apparater som hører under dette kapitel (nr. 90.13).
 5. Optiske måle- og kontrollinstrumenter og -apparater som synes å kunne føres både under nr. 90.13 og 90.16, skal tariffere under nr. 90.16.
 6. Nr. 90.28 skal bare omfatte:
 - a. instrumenter og apparater for måling av elektriske størrelser;
 - b. maskiner, instrumenter og apparater nevnt i posisjonene 90.14, 90.15, 90.16, 90.22, 90.23, 90.24, 90.25 og 90.27 (unntatt stroboskoper) når de er av en slik type at deres virkemåte er avhengig av elektriske impulser som varierer i overensstemmelse med den faktor som skal bestemmes eller automatisk reguleres;
 - c. instrumenter og apparater for påvisning og måling av alfa-, beta-, gamma- og røntgenstråler, kosmiske stråler og liknende.
 7. Esker, etuier og liknende emballasje innført sammen med og bestemt for varer som hører under dette kapitel og som følger disse ved videre salg, føres under samme posisjon som varene. Innført særskilt tariffere de etter sin tariffmessige beskaffenhet.

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D	F	N	S	D	F	N	S	D	F	N	S	
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
6-200	0 el. 225	fri ¹⁾	0 el. 15 %	.	.	-	0 el. 15	2	1	3	3	90.01

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
90.02	Innfattede linser, prismer, speil og andre optiske elementer av ethvert materiale, som utgjør deler eller tilbehør til instrumenter og apparater (unntatt slike varer av ikke-optisk bearbeidd glass)	8 %	
90.03	Innfatninger og deler dertil, til briller, lorgnetter, beskyttelsesbriller og liknende	8 %	
90.04	Briller, lorgnetter og liknende (beskyttende, korrigerende og andre)	8 %	
90.05	Kikkerter med eller uten prismer	fri	
90.06	Astronomiske instrumenter (f. eks. speilkikkerter, passasjeinstrumenter og ekvatorialteleskoper) og stativer for slike, men unntatt instrumenter for radioastronomi	fri	
90.07	Fotografiapparater og blitzapparater til fotografisk bruk	8 %	
90.08	Kinematografiske filmopptaker- og fremviserapparater; kinematografiske lydopptakere og -gjengivere; kombinasjoner av slike apparater	8 %	
90.09	Lysbilledapparater; fotografiske forstørrelses- og forminskelsesapparater	8 %	
90.10	Fotografisk og kinematografisk laboratoriestyr som ikke hører under andre posisjoner i dette kapitel; fotokopieringsapparater (kontakt-type); spoler og sneller for film; projeksjonsskjermer	8 %	
90.11	Elektroniske og protoniske mikroskoper og brytningsapparater	fri	
90.12	Optiske mikroskoper, også forsynt med utstyr for fotografering og projisering	8 %	
90.13	Optiske instrumenter og apparater som ikke hører under andre posisjoner i dette kapitel (herunder lyskastere) ...	8 %	
90.14	Geodetiske (også fotogrammetriske), hydrografiske, meteorologiske, hydrologiske og geofysiske instrumenter samt navigasjonsinstrumenter; kompasser; avstandsmålere ...	fri	
90.15	Vekter følsomme for 5 sentigram eller mindre, også med lodder	fri	x
90.16	Tegne- og merkebestikk, tegnemaskiner, pantografer, regnestaver, regneskiver og liknende; måle- og kontrollinstrumenter, -apparater og -maskiner som ikke hører under andre posisjoner i dette kapitel (f. eks. mikrometer-		

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
70 el. 10 %	150 el. 225 el. 0-15 %	800 ²⁾	10 %	.	.	3	10	3	1	3	3	90.02
10-200 el. 20 %	150- 7500	1000 ³⁾	200	0-20	.	8	1	3	1	3	3	90.03
70 el. 10 %	7,5-7500	1000 ³⁾	200 el. 15 %	0-10	.	8	4-15	1	1	3	3	90.04
10 %	225	800	0 el. 15 %	10	.	6	0-15	3	1	3	3	90.05
70	150 el. 225	div.	10 %	.	.	.	10	1	1	3	3	90.06
70 el. 10 %	90 el. 225 el. 6 %	div. ⁴⁾	100 el. 10 %	2-10	.	.	1-10	2	1	1	3	90.07
70 el. 7,5-10 %	60-150 el. 9 %-22 %	div. ⁴⁾	100 el. 10 %	1-10	.	.	1-10	2	1	2	3	90.08
70	150 el. 225	div.	10 %	1	.	.	10	3	1	1	3	90.09
div.	0-400 el. 0-15 %	div.	div.	1	1	2	3	90.10
70	90	20 %	10 %	0	.	20	10	1	1	3	3	90.11
70	3 %	800 ⁵⁾	10 %	1	3	6	10	3	1	2	3	90.12
70 el. 10-25 %	60-600	800 ⁶⁾	50-200 el. 10-15 %	1-25	.	3	1-15	2	1	2	3	90.13
70	150-600	17,5 % ⁴⁾	10 %	.	.	17,5	10	2	1	3	3	90.14
30-70	150	20 %	100 el. 10 %	.	7	20	3-10	2	1	3	3	90.15

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
	mål, skyve- og andre lærer, målestokker og -bånd, av- balanseringsapparater); profilprosjektorer	10 %	
90.17	Instrumenter og apparater til medisinsk, kirurgisk, odonto- logisk og veterinært bruk (herunder elektromedisinske og oftalmiske apparater)	10 %	
90.18	Mekano-terapeutisk utstyr; massasjeapparater; psykotek- niske apparater; kunstige åndedretts-, oson-, surstoff- og andre respirasjonsapparater (herunder gassmasker og lik- nende)	10 %	
90.19	Ortopedisk utstyr, kirurgiske belter og bånd; kunstige lemmer, øyne, tenner og andre proteser; høreapparater for tunghørte; benskiner og andre artikler for behandling av benbrudd: A. Tunghøreapparater og deler dertil	5 %	
	B. Andre varer	fri	
90.20	Apparater basert på bruk av røntgenstråler eller utstrå- ling fra radioaktive stoffer (herunder røntgenfotografi- og -terapiapparater); røntgengeneratorer, røntgenrør og -skjermer, høyspenningsgeneratorer; kontrollbord, under- søkelsesbord, behandlingsbord, stoler og liknende til bruk ved røntgenundersøkelse eller -behandling: A. Røntgenrør samt deler dertil	fri	
	B. Andre varer	10 %	
90.21	Instrumenter, apparater og modeller til bruk for demon- strasjon, utstilling eller undervisning, uanvendelige til annet bruk	fri	
90.22	Maskiner og apparater for mekanisk prøving av hårdhet, strekbarhet, kompresjon, elastisitet og liknende fysiske egenskaper av materialer (f. eks. metaller, tre, tekstiler, papir og plastmaterialer)	10 %	
90.23	Densimetre, areometre, flytevekter og liknende instrumen- ter; termometre, pyrometre, barometre, hygrometre og psykrometre, også med registreringsutstyr; kombinasjoner av slike instrumenter	10 %	x
90.24	Instrumenter og apparater for måling eller for automatisk regulering av gjennomstrømming, dybde, trykk eller andre		

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr.
D	F	N	S	D	F	N	S	D	F	N	S	
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
10-70	150	200-480 el. 10-20 %	200 el. 10 %	.	.	2-9 el. 10-20	5-10	2	1	2	3	90.16
70 el. 7,5 %	0 el. 15 %	div. ⁷⁾	20-75 el. 10 %	3	1	2	3	90.17
div.	0-300 el. 0-25 %	280 el. 17,5-20 % ⁸⁾	120 el. 10-15 %	.	.	1 el. 17,5- 20	.	2	1	2	3	90.18
70	div.	280	10 %	.	.	.	10	3	1	3	3	90.19
div.	div.	div. ⁸⁾	0-120 el. 15 %	.	.	.	0-15	2	1	2	3	
70	div.	50 pr. stk. ⁹⁾	fri	0	.	.	-	3	1	3	3	90.20
7,5 %	div.	10 %	10 %	7,5	.	10	10	3	1	3	3	
div.	0-750 el. 50 %	div.	10 %	.	.	.	10	2	1	2	3	90.21
70	150 el. 0 el. 15 %	12,5- 17,5 %	10 %	.	.	12,5- 17,5	10	1	1	2	3	90.22
70	150	17,5- 20 % ¹⁰⁾	100 el. 8-10 %	1	.	17,5 -20	3-10	1	1	3	3	90.23

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
	forhold ved væsker og gasser og for automatisk regulering av temperatur (f. eks. manometre, termostater, vannstandsmålere, gjennomstrømningsmålere, varmemålere, automatiske trekkregulatorer for ovner), men ikke instrumenter som hører under nr. 90.14	10 %	x
90.25	Instrumenter og apparater til bruk ved fysiske og kjemiske analyser (f. eks. polarimetre, refraktometre, spektrometre, gassanalyseapparater); instrumenter og apparater for måling av viskositet, porositet, ekspansjon, overflate-spennning og liknende; instrumenter og apparater for måling av varme-, lys- og lydmengder (f. eks. kalorimetre og fotometre (herunder belysningsmålere)); mikrotomer	fri	
90.26	Forbruks- og produksjonsmålere for gasser, væsker og elektrisitet; justeringsmålere dertil	10 %	x
90.27	Omdreiningstellere, produksjonstellere, taksametre, kilometer-tellere, skritt-tellere og liknende, hastighetsmålere (også magnetiske) og tachometre (andre enn nevnt under nr. 90.14); stroboskoper	10 %	
90.28	Elektriske og elektroniske måle-, kontroll-, analyserings- og reguleringsinstrumenter og apparater	10 %	x
90.29	Deler og tilbehør utelukkende eller fortrinnsvis til bruk for en eller flere av de varer som hører under posisjonene 90.23, 90.24, 90.26, 90.27 og 90.28	10 %	x

Kapitel 91.

Ur og urdeler.

Noter.

1. Med lommeurverk i nr. 91.02 og 91.07 forstås verk hvis gang er regulert av balansehjul og spiralfjær og som målt med bunnplate og klobe ikke er tykkere enn 12 mm.
2. Nr. 91.07 og 91.08 skal ikke omfatte fjærmekanismer som ikke er forsynt med eller innrettet til å forsynes med hemverk (échappement) (nr. 84.08).
3. Dette kapittel omfatter ikke lodd, urglass, urkjeder, urarmbånd, deler til elektrisk utstyr,

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D	F	N	S	D	F	N	S	D	F	N	S	
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
70 el. 40+10 %	60-150el. 2-23 %	17,5- 27 %	200 el. 10 %	1-11		17,5- 27	5-10	1	1	3	3	90.24
70	60-150el. 5-20 %	12,5-20 %	10 %	1		12,5- 20	10	1	1	2	3	90.25
10-70	0 el. 75 el. 5-25 %	17,5- 20 %	50-100 el. 10 %			17,5- 20	4-10	2	1	3	3	90.26
70	150	17,5 %	10 %			17,5	10	1	1	3	3	90.27
70 el. 7,5 %	0-150 el. 5 % el. 20 %	10-27 %	fri el. 10-12 %	1-7,5		10-27	0-12	2	1	3	3	90.28
10-70	150 el. 0-25 %	10-27 %	100-200 el. 10-12 %			10-27		1	1	2	3	90.29

¹⁾ Speil 300; andre varer av plast (dog ikke brilleglass og kontaktglass) 30 % a. v. ²⁾ Linser til håndkameraer 12 %; linser av glass til fyr og fyrlykter fri; speil 300; andre varer av plast 30 % a. v. ³⁾ Av gull og platina 15 %, dog minst 600 kr.; av sølv 80 kr. ⁴⁾ Håndkameraer 12 % a. v. ⁵⁾ Medfølgende kameraer 12 % a. v. ⁶⁾ En del varer fortolles etter delenes beskaffenhet, eller som materialet i arbeide. ⁷⁾ bougier, katetre og hemometre fri; diatermiapparater 10 % a. v.; ultralydterapiapparater 15 % a. v. ⁸⁾ Kunstige øyne og tenner – fri. ⁹⁾ Unntatt deler. ¹⁰⁾ Termometre 20 % a. v.

kulelagre og kuler til kulelagre eller deler til alminnelig bruk som nevnt i note 2, avsnitt XV. Urkjærer hører under nr. 91.11.

- Med de unntak som er nevnt i notene 2 og 3, skal urverk og andre deler som kan brukes både i ur og i andre varer (f. eks. måle- eller presisjonsinstrumenter), høre under dette kapitel.
- Esker, etuier og liknende emballasje innført sammen med og bestemt for varer som hører under dette kapitel og som følger disse ved videre salg, føres under samme posisjon som varene. Innført særskilt tariffieres de etter sin tariffmessige beskaffenhet.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
91.01	Lommeur, armbåndsur og liknende, herunder stoppeur ..	fri	x
91.02	Andre ur med lommeurverk (unntatt ur som hører under nr. 91.03)	fri	
91.03	Ur spesielt konstruert for apparattavler, kjøretøyer, fly og fartøyer	fri	
91.04	Andre ur: A. Vekkeur og skipskronometre	fri	
91.05	B. Andre varer	13 %	
	Apparater for kontroll og måling av tidsperioder, forsynt med urverk eller synkronmotor (f. eks. tidsstemplingsur og vaktur)	10 %	
91.06	Tidsstrømbrytere med urverk eller synkronmotor	10 %	
91.07	Sammensatte lommeurverk	fri	
91.08	Andre sammensatte urverk	samme toll som tilsvarende ferdige ur	
91.09	Urkasser og deler derav, også uferdige, til ur som hører under nr. 91.01	fri	
91.10	Andre urkasser og kasser til andre varer under dette kapitel; deler dertil	10 %	
91.11	Andre urdeler	fri	

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
100 el. 10-25 %	25 %, minst 1500 pr. stk. 15 % minst 450 pr. stk.	400- 2000 pr. stk. el. 20 % ¹⁾	100-600 pr. stk.	.	15 el.	25 5-9 el. 20	1-4	2	1	2	3	91.01
100	15 % minst 450 pr. stk. 15 % minst 225 pr. stk	125-400	150-500	3	15	.	.	2	1	3	3	91.02
100	15 % minst 450 pr. stk.	400	150	3	15	4	.	3	1	3	3	91.03
100	10 % el. 15 % min. 450 pr. stk.	125-400	150	3	10 el.	15 3	6	3	1	3	3	91.04
30-100	15 % el. 20 % 400 ²⁾	150-500		.	15 el.	20 13	7-36	2	1	3	3	
100	15 %, minst 450 pr. stk.	10- 17,5 %	150 el. 10 %	3	15	10- 17,5	.	3	1	3	3	91.05
100	90	10-20 %	10 %	3	.	10-20	10	1	1	3	3	91.06
10 %	15 %	800 pr. stk.	100 pr. stk.	10	15	8	3	3	1	3	3	91.07
100	15 %	div.	175	2	15	.	.	3	1	3	3	91.08
div.	150 el. pr. stk.	1125 pr. stk. ³⁾	400-2000 pr. stk. ³⁾	div.	.	.	.	2	1	2	3	91.09
10-200 el. 10-25 % div.	150 el. 15 % 150	125-400 ³⁾ div.	150-500 175	2	1	3	3	91.10
				.	.	.	4	3	1	3	3	91.11

¹⁾ Stoppeur - 20%; påsittende urarmbånd fortolles etter materialets beskaffenhet. ²⁾ tårnur fortolles som materialet i arbeid. ³⁾ Gjelder ikke deler. (div.).

Kapitel 92.

Musikkinstrumenter; apparater for opptak og gjengivelse av lyd; deler og tilbehør til slike instrumenter og apparater.

Noter.

1. Dette kapitel omfatter ikke:
 - a. helt eller delvis lysømfintlig film for fotografisk eller fotoelektrisk opptak, også eksponert og fremkalt (kapitel 37);
 - b. deler til alminnelig bruk som definert i note 2 til avsnitt XV;
 - c. mikrofoner, forsterkere, høyttalere, hodetelefoner, brytere, stroboskoper samt andre instrumenter, apparater og utstyr som hører under kapitlene 85 eller 90, til bruk samme n med instrumenter som hører under dette kapitel, men ikke inkorporert eller innebygget i disse; apparater for opptak og gjengivelse av lyd kombinert med radiomottakere (nr. 85.15);
 - d. børster (til rensing av musikkinstrumenter) som hører under nr. 96.02;
 - e. instrumenter som har karakter av leketøy (nr. 97.03);
 - f. samlergjenstander og antikviteter (nr. 99.05 eller 99.06).

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
92.01	Pianoer, herunder automatiske pianoer (også uten klavia- tur); cembaloer og andre strengeinstrumenter med klavia- tur; harper, unntatt vindharper: A. Pianoer og flygler	15 %, maks. 800 n. kr. pr. stk.	x
	B. Andre varer	fri	
92.02	Andre strengeinstrumenter: A. Strykeinstrumenter	fri	
	B. Andre varer	12 %	x
92.03	Pipeorgler, harmonier og liknende	12 %	
92.04	Trekkspill og munnsspill	12 %	
92.05	Andre blåseinstrumenter	fri	
92.06	Slaginstrumenter (f. eks. trommer, xylofoner, bekkener, kastanjetter)	12 %	
92.07	Elektromagnetiske, elektrostatiske, elektroniske og lik- nende musikkinstrumenter (pianoer, orgler, trekkspill etc.)	12 %	
92.08	Musikkinstrumenter som ikke hører under noen av de forannevnte posisjoner (f. eks. orkestrions, lirekasser, spille- dåser, musiksager); mekaniske sangfugler og liknende; signalfloyter for munn (f. eks. båtsmannspiper, lokkepiper)	fri	

2. Ikke-komplette eller uferdige instrumenter eller apparater tarifferes som tilsvarende komplette eller ferdige, forutsatt at de i det vesentlige har karakter av komplette eller ferdige varer.
3. Buer, trommestikker og liknende utstyr til musikkinstrumenter som hører under nr. 92.02 og 92.06, innført samtidig med disse og i et antall som tydelig viser at det er normalt utstyr, tarifferes i samme posisjon som det instrument de hører til. Perforerte bånd av papir til musikkinstrumenter (nr. 92.10), grammofonplater og liknende (nr. 92.12) tarifferes særskilt, også om de innføres sammen med de instrumenter som de er bestemt for.
4. Esker, etuier og liknende emballasje innført sammen med og bestemt for varer som hører under dette kapitel og som følger disse ved videre salg, føres under samme posisjon som varene. Innført særskilt tarifferes de etter sin tariffmessige beskaffenhet.

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
25 %	25 %	240-600 kr. pr. stk.	225-300 kr. pr. stk.	25	25	9-10	7-12	1	1	1	3	92.01
70 el. 25 %	div.	200	15 %	.	.	.	15	1	1	1	3	92.02
70	450	600-1600 pr. stk. ¹⁾	15 %	2	.	5-11	15	1	1	1	3	92.02
70	450	200 el. 600 pr. stk. ¹⁾	15 %	2	.	5-11	15	1	1	1	3	92.02
25 %	60	25-40 %	15 %	25	13	25-40	15	1	1	1	3	92.03
70	450	200	200-350	2	.	.	8-10	1	1	1	3	92.04
70	450	600 el. 400 pr. stk.	0-20 %	1	.	5 el. 16	0-20	1	1	1	3	92.05
70	450	200	15 %	2	.	.	15	1	1	1	3	92.06
70 el. 25 %	450 el. 25 %	200	div.	1	1	1	3	92.07
div.	45 000 pr. stk. el. 450	200-400	15-20 %	.	.	.	15-20	1	1	1	3	92.08

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
92.09	Strenger til musikkinstrumenter	fri	
92.10	Deler og tilbehør til musikkinstrumenter (unntatt strenger), herunder perforert papir, papp og liknende til mekaniske musikkinstrumenter samt mekanismer til spilledåser; metronomer, stemmegaffer og stemmepiper, alle slags:		
	A. Kasser og ferdige rygger eller oppbygninger til pianoer og flygler	15 %	x
	B. Klaviaturer til instrumenter som hører under nr. 92.01, 92.03 og 92.07 samt deler til slike klaviaturer; andre deler til instrumenter som hører under nr. 92.01; stemmebord til harmonier og deler til slike stemmebord...	fri	
	C. Deler til strykeinstrumenter samt deler til instrumenter som hører under nr. 92.05 og 92.08	fri	
	D. Andre varer	12 %	
92.11	Grammofoner, diktafoner og andre apparater for opptak og gjengivelse av lyd, herunder plate- og båndspillere med eller uten lydhode	10 %	
92.12	Plater, valser, bånd, film, tråd og liknende til de under nr. 92.11 hørende apparater, ferdige for opptak eller innspilte; matriser til fremstilling av plater:		
	A. Grammofonplater (unntatt til sprogundervisning):		
	1. Skjellakkplater	1 n. kr. pr. kg netto inkl. detaljemballasje	
	2. Andre	4 n. kr. pr. kg netto inkl. detaljemballasje	
	B. Andre varer	fri	
92.13	Annet tilbehør og deler til de under nr. 92.11 hørende apparater	10 %	

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
div.	450	480 ³⁾	15 %	.	.	4-16	15	2	1	3	3	92.09
												92.10
10-50 el. 25 %	div.	200	15 %	.	.	.	15	1	1	2	3	
div.	9 % el. 50	div.	0-15 %	.	5-9	.	0-15	2	1	2	3	
div.	450	div.	0-20 %	.	.	.	0-20	1	1	1	3	
div.	450	div.	div.	1	1	2	3	
70	150 el. 760	150	50 el. 10 %	1-3	7-90	2-6	4-10	1	1	1	3	92.11
												92.12
100	150	150	50	4	8	2-7	2	1	1	1	3	
100		150	50	4		2-7	.	1	1	1	3	
0-100 el. 7,5 %	0-250	150 ⁴⁾	div.	0-7,5	.	2-7	.	1	1	1	3	
70	150-760	150	50 el. 10 %	1	1	1	3	92.13

¹⁾ Buer pr. stk. 100 (ins. 6). ²⁾ Dog minst 8000-20 000. ³⁾ Ikke overspunne metallstrenger fortolles etter sin beskaffenhet. ⁴⁾ Matriser 20%; plater til språkundervisning - fri.

AVSNITT XIX

VÅPEN OG AMMUNISJON SAMT DELER DERTIL

Kapitel 93.

Våpen og ammunisjon samt deler dertil.

Noter.

1. Dette kapitel omfatter ikke:
 - a. varer som hører under kapitel 36 (f. eks. knallperler, detonatorer, signalraketter);
 - b. deler til alminnelig bruk som definert i note 2 til avsnitt XV;
 - c. armerte panserbiler (nr. 87.08);
 - d. kikkertsikter og annet optisk utstyr til bruk i forbindelse med våpen, medmindre de er montert på våpen eller innføres sammen med de våpen som de skal påmonteres (kapitel 90);
 - e. buer, piler, fektevåpen eller leketøyvåpen som hører under kapitel 97;
 - f. samlergjenstander eller antikviteter (nr. 99.05 eller 99.06).

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
93.01	Sabler, dolker, bajonetter og liknende samt deler og skjeder dertil	fri	
93.02	Revolvere og pistoler	fri	
93.03	Krigsvåpen (unntatt de under nr. 93.01 og 93.02 nevnte)	fri	
93.04	Andre ildvåpen enn de som hører under nr. 93.02 og 93.03, herunder signalpistoler, pistoler og revolvere for løse skudd, lineutskytingsgeværer og liknende	8 %	
93.05	Andre våpen, herunder geværer og pistoler for luft eller gass eller utstyrt med fjærmekanisme	8 %	
93.06	Deler til våpen, herunder rått tilsagde geværkolber og emner til løp, men unntatt deler til de under nr. 93.01 hørende våpen:		
	A. Deler til krigsvåpen samt til revolvere og pistoler hørende under nr. 93.02	fri	
	B. Andre varer:		
	1. Av tre	fri	
	2. Annet	8 %	

2. Ikke-komplette eller uferdige våpen tariffes som tilsvarende komplette eller ferdige, forutsatt at de i det vesentlige har karakter av komplette eller ferdige varer.
3. Betegnelsen «deler» under nr. 93.07 omfatter ikke radio- og radarapparater som hører under nr. 85.15.
4. Esker, etuier og liknende emballasje innført sammen med og bestemt for varer som hører under dette kapitel og som følger disse ved videre salg, føres under samme posisjon som varene. Innført særskilt tariffes de etter sin tariffmessige beskaffenhet.

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjoner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17	
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16		
div.	150	div.	100-250	.	6	.	4	1	1	1	3	93.01	
15 %	600 el. 320	20 % minst 1600	75	15	.	20	1	el. S el. S	1	1	1	3	93.02
3-10 el. 15 %	15 el. 600	0-1320	150 el. 15 %	el. S el. S S S S S	el. S	el. S	el. S	el. S	93.03
3-10 el. 15 %	600 el. 5 %	div.	75-150 el. 10 %	.	.	.	2-9	1	1.S	1	3	93.04	
div.	600 el. 300	div.	75-150 el. 10 %	1	1.S	1	3	93.05	
div.	div.	div.	0-15 %	.	.	.	0-15	1	1	1	3	93.06	
div. div.	div. div.	div. div.	fri 75-150	.	.	.	-	el. S el. S el. S el. S	1	1	1		3
div. div.	div. div.	div. div.	fri 75-150	.	.	.	-	1	1	1	3		

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
93.07	Projektiler og ammunisjon, herunder miner, bomber og liknende krigsmateriell og deler dertil, herunder hagl og forladninger til patroner: A. Projektiler og ammunisjon og deler dertil, til krigsbruk eller til revolvere og pistoler som hører under nr. 93.02 . B. Andre varer	 fri 8 %	

Tollsats pr. 1/5 1957 ore mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D	F	N	S	D	F	N	S	D	F	N	S	
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
												93.07
3-100	div.	div.	div.	2-8	.	.	.	1	1	1	3	
3-100	div.	div.	div.	2-8	.	.	.	el. S	el. S	el. S	el. S	
								2	1	1	3	

AVSNITT XX

FORSKJELLIGE FORARBEIDDE VARER

Kapitel 94.

Møbler og deler dertil; sengebunner og sengeutstyr, såsom madrasser, puter og liknende varer.

Noter.

1. Dette kapitel omfatter ikke:

- a. madrasser, hodeputer eller andre puter for luft- eller vannfylling (kapitlene 39, 40 og 62);
- b. golvlamper, bordlamper, lampetter og annet belysningsutstyr som tarifferes etter materialets beskaffenhet (nr. 44.27, 70.14, 83.07 etc.);
- c. stoler, benker og andre møbler av stein eller keramiske materialer, som vanligvis brukes i parker, hager eller vestibyler (kapitlene 68 eller 69);
- d. golvspill (f. eks. svingspill) som hører under nr. 70.09;
- e. deler til alminnelig bruk som definert i note 2 til avsnitt XV; pengeskap som hører under nr. 83.03;
- f. møbler spesielt innrettet for kjøleskap eller symaskiner (nr. 84.15 og 84.41);
- g. kabinetter til radiogrammofoner, radio- og fjernsynsapparater (nr. 85.15);
- h. spytteskåler til tannlegebruk (nr. 90.17);
- i. varer som hører under kapitel 91 (f. eks. ur og urkasser);
- k. kabinetter og bord spesielt innrettet for varer som hører under nr. 92.11 (nr. 92.13);

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
94.01	Stoler, benker og liknende (andre enn de under nr. 94.02 nevnte) herunder slike som kan omgjøres til senger; deler dertil	10 %	x
94.02	Møbler til medisinsk eller kirurgisk bruk (f. eks. operasjonsbord, undersøkelsesbord, sykesenger med mekanisk utstyr); tannlegestoler og andre stoler med mekaniske heve-, dreie- og vippeanordninger; deler til disse varer	8 %	
94.03	Andre møbler og deler dertil	10 %	x
94.04	Sengebunner; sengeutstyr og liknende, forsynt med fjærer eller stopping av ethvert materiale eller fremstilt av skumgummi, med eller uten betrekk (f. eks. madrasser, tepper, dyner og puter): A. Med overtrekk av tekstilmateriale, uten fjærer, rammer eller andre vesentlige deler av metall eller tre		

1. møbler som har karakter av leketøy (nr. 97.03), biljardbord eller andre møbler spesielt innrettet for spill (nr. 97.04) eller tryllekunst (nr. 97.05).
2. Som møbler i posisjonene 94.01–94.03 anses bare møbler bestemt til å stå på golv eller jord. Dette gjelder dog ikke for følgende varer selv om de skal festes på vegg eller settes på hverandre:
 - a. kjøkkenskap og liknende skap;
 - b. klappstoler og klappsenger;
 - c. seksjonsbokhyller og liknende seksjonsmøbler.
3. Møbler som føres inn usammensatte, tariffes som sammensatte selv om de innbefatter plater, deler eller tilbehør av glass, marmor etc., forutsatt at de forskjellige deler innføres samlet.
4. a. Som deler til varer under kapitel 94 anses ikke plater av glass (herunder speil), marmor eller annen stein selv om disse er tilskåret, når de ikke er satt sammen med andre deler.
 b. varer som er nevnt under nr. 94.04, særskilt innført, blir ikke å tariffere som deler under nr. 94.01–94.03.

Tollsats pr. 1/5 1957 ore — mark pr. kg				Insidenser				Importrestiksjoner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
0,6–70 el. 10–20 %	div.	div.	div.	0–5 el. 10–20	.	.	.	1	1	2	3	94 01
4–70 el. 10 %	0 el. 15 %	div.	div.	0–10	.	.	.	1	1	2	3	94.02
0,6–70	div.	div.	div.	0–5	.	.	.	1	1	2	3	94.03
												94.04
12,5–25 %	150–3750	120–320	150–1000	12,5–25	.	.	.	3	1	1	3	

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
	B. Andre slag:		
	1. Av metall eller tre uten overtrekk	8 %	
	2. Av skumgummi uten overtrekk	10 %	
	3. Andre	15 %	

Kapitel 95.

Varer av utskjærings- eller formematerialer.

Note.

Dette kapitel omfatter ikke:

- varer som hører under kapitel 66 (f. eks. deler til paraplyer og spaserstokker);
- håndvifter (nr. 67.05);
- varer som hører under kapitel 71 (f. eks. bijouterivarer);
- kniver og andre varer som hører under kapitel 82, selv med skaft eller andre deler av utskjærings- eller formematerialer. Løse skaft og andre løse deler omfattes dog av dette kapitel;
- varer som hører under kapitel 90 (f. eks. brilleinnfatninger);

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
95.01	Skilpaddeskall, bearbeid l, samt varer derav:		
	A. Plater, skiver og liknende halvfabrikata til videre bearbeiding	fri	
	B. Andre varer	10 %	
95.02	Perlemor, bearbeid l, samt varer derav:		
	A. Plater, skiver og liknende halvfabrikata til videre bearbeiding	fri	
	B. Andre varer	10 %	
95.03	Elfenbein, bearbeid l, samt varer derav:		
	A. Plater, skiver og liknende halvfabrikata til videre bearbeiding	fri	
	B. Andre varer	10 %	
95.04	Bein, bearbeid l, samt varer derav:		
	A. Plater, skiver og liknende halvfabrikata til videre bearbeiding	fri	
	B. Andre varer	10 %	
95.05	Horn, korall, naturlig eller rekonstruert og andre animalske materialer til utskjæring, bearbeid l, samt varer derav:		
	A. Plater, skiver og liknende halvfabrikata til videre bearbeiding	fri	
	B. Andre varer	10 %	

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr.
D	F	N	S	D	F	N	S	D	F	N	S	
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
10	div.	div.	div.	4	.	.	.	1	1	3	3	
fri	25 %, 150	400	120	—	.	.	.	1	1	1	3	
12,5–25 %	150–3750	120–240	100–1000	12,5–25	.	.	.	2	1	3	3	

- f. varer som hører under kapitel 91 (f. eks. urkasser);
g. varer som hører under kapitel 92 (f. eks. musikinstrumenter og deler dertil);
h. varer som hører under kapitel 93 (våpen og deler dertil);
i. varer som hører under kapitel 94 (møbler og deler dertil);
k. varer som hører under kapitel 96 (børster, pudderkvaster etc.);
l. varer som hører under kapitel 97 (leketøy, spill og sportsartikler);
m. varer som hører under kapitel 98 (f. eks. knapper, mansjettknapper, piper, kammer);
n. varer som hører under kapitel 99 (samlergjenstander og antikviteter).

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestriksjo- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr.
D	F	N	S	D	F	N	S	D	F	N	S	
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
25 %	150	fri	fri	25	.	—	—	1	1	3	3	95.01
25 %	3750	2000	80–1000	25	.	.	.	1	1	3	3	
25 %	150	fri	fri	25	.	—	—	1	1	3	3	95.02
25 %	3750	2000–3200	80–1000	25	.	.	.	1	1	3	3	
fri	150	fri	fri	—	.	—	—	2	1	3	3	95.03
25 %	3750	800–2000	200–1000	25	.	.	.	1	1	3	3	
fri	45	fri	fri	—	.	—	—	2	1	3	3	95.04
10–25 %	450	800–2000	80–1000	10–25	.	.	.	1	1	3	3	
fri	div.	fri	fri	—	.	—	—	2	1	3	3	95.05
10–25 %	div.	800–3200	div.	10–25	.	.	.	1	1	3	3	

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
95.06	Vegetabiliske materialer til utskjæring (f. eks. steinnøtter), bearbeidd, samt varer derav: A. Plater, skiver og liknende halvfabrikata til videre bearbeiding	fri	
	B. Andre varer	10 %	
95.07	Gagat (jett) (herunder mineralske gagaterstatninger), rav og merskum, også rekonstruert, bearbeidd samt varer derav: A. Plater, skiver og liknende halvfabrikata til videre bearbeiding	fri	
	B. Andre varer	10 %	
95.08	Formede eller utskårne varer av voks, parafin, stearin, naturlige gummier, naturlige harpikser (f. eks. kopal, kolofonium), av modellermasse samt andre formede eller utskårne varer, ikke nevnt eller innbefattet annet sted; uherdet gelatin, bearbeidd (unntatt gelatin som hører under nr. 35.03) og varer derav	fri	

Kapitel 96.

Koster, børster, fjærkoster, pudderkvaster, sikter og såld.

Noter.

1. Dette kapitel omfatter ikke:

- a. varer som hører under kapitel 71;
- b. børster som er beregnet for medisinsk, kirurgisk, dental eller veterinær bruk (nr. 90.17);
- c. leketøy (kapitel 97).

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
96.01	Limer, børster, visper og liknende, av sammenbundne kvister eller fibrer, med eller uten skaft	10 %	x
96.02	Andre koster, børster, pensler og liknende, herunder børster som er deler til maskiner; maleruller; svabere og liknende: A. Varer med innfatning av plast	12 %	x
	B. Andre varer	10 %	x
96.03	Ferdige bindler til fremstilling av børster	fri	
96.04	Fjærkoster	10 %	
96.05	Pudderkvaster og liknende, uansett materialets beskaffenhet	10 %	
96.06	Håndsikter og håndsåld, uansett materialets beskaffenhet	10 %	

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestiksjoner pr. 1/5 1957				Bru sel nr. 17	
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16		
													95.06
fri	45	30 %	15 %	—	.	30	15	1	1	3	3		
10-25 %	450	2000 el. 30 %	15 %	10-25	.	.	15	1	1	3	3		
													95.07
fri	150	fri	15 %	—	.	—	15	1	1	3	3		
10-25 %	3750	2000-3200	15 %	10-25	.	.	15	1	1	3	3		
													95.08
10-25 %	div.	div.	div.	10-25	.	.	.	1	1	1	3		

2. Med «ferdige bindler til fremstilling av børster» (nr. 96.03) forstås umonterte bunter av dyrehår, vegetabiliske fibrer eller annet materiale som uten oppdeling er ferdige til innsetting i børster og liknende, selv om de ikke er trimmet eller limt.

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestiksjoner pr. 1/5 1957				Bru sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
0,6-20	30	60	100, 10 %	.	.	6	., 10	1	1	2	3	96.01
												96.02
10 %	30-225	480	10 %	10	.	.	10	2	1	2	3	
20 el. 10 %	30-225	60-480	10 %	0-10	.	6-16	10	2	1	2	3	
fri	225, div.	60-200	0-20	—	.	.	.	3	1	2	3	96.03
25 %	60, 225	800	10 %	25	.	6	10	1	1	3	3	96.04
												96.05
div.	6000	div.	10 %	.	.	.	10	1	1	2	3	
div.	45	200	50-66	.	10	3	.	1	1	3	3	96.06

Kapitel 97.

Leketøy, spill og sportsartikler samt deler dertil.

Noter.

1. Dette kapitel omfatter ikke:
 - a. juletrelys (nr. 34.06);
 - b. fyrverkerisaker eller andre pyrotekniske produkter som hører under nr. 36.05;
 - c. garn, monofilamenter, snorer eller gut som bare er avpasset, men ikke montert ferdig til fiskesnorer (kapitel 39, nr. 42.06 eller avsnitt XI);
 - d. vesker og sekker til sportsartikler samt andre varer som hører under nr. 42.02 eller 43.03;
 - e. sportsklær eller karnevalskostymer av tekstil (kapitel 60 eller 61);
 - f. flagg, vimpler og seil av tekstil som hører under kapitel 62;
 - g. sportsfottøy (unntatt støvler med påsittende skøyter), leggbeskyttere og liknende (kapitel 64) samt hodeplagg til sportsbruk (kapitel 65);
 - h. klatrestokker, sveper, ridepisker og liknende (nr. 66.02) samt deler dertil (nr. 66.03);
 - i. umonterte glassøyer til dukker og annet leketøy, som hører under nr. 70.19;
 - k. deler til alminnelig bruk som definert i note 2 til avsnitt XV;
 - l. varer som hører under nr. 83.11;
 - m. sportskjøretøyer som hører under avsnitt XVII (unntatt kjelker, bobsleighs og liknende);
 - n. barnesykler av konstruksjon som sykler og forsynt med kulelagre (nr. 87.10);

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
97.01	Leketøyskjøretøy for barn (f. eks. to- og trehjulssykler og tråbiler); dukkevogner	12 %	
97.02	Dukker	12 %	x
97.03	Annet leketøy; modeller til hobbybruk	12 %	x
97.04	Selskapsspill (herunder spilleautomater og liknende, bordtennisutstyr, biljardbord og andre spesialbord for spill)	12 %	
97.05	Karnevalsartikler; underholdningsartikler (f. eks. for tryllekunstner og liknende); juletrepynt og annen julepynt (f. eks. kunstige juletrær, julekrybber og figurer dertil)	12 %	
97.06	Apparater og utstyr for gymnastikk, sport og utendørsspill	10 %	
97.07	Fiskekroker, fiskestenger og annet redskap for snørefiske; jaktutstyr (f. eks. lokkefugler):		
	A. Fiskekroker	fri	
	B. Andre varer	10 %	
97.08	Karuseller, husker, skytebaner og annet utstyr for markedsfornyelser; omreisende sirkus, menasjerier og teatre	10 %	

- o. sportsbåter, f. eks. kanoer og robåter (kapitel 89) samt fremdriftsmidler for disse (av tre – kapitel 44);
- p. beskyttelsesbriller til sportsbruk (nr. 90.04);
- q. lokkepiper og liknende (nr. 92.08);
- r. våpen og andre varer som hører under kapitel 93;
- s. racketstrenger, telt og annet campingutstyr samt hansker (tariffes i alminnelighet etter materialets beskaffenhet).
2. Artikler som hører under dette kapitel, kan ha mindre vesentlig utstyr eller tilbehør av perler, edle og halvedle steiner (også syntetiske eller rekonstruerte), edle metaller eller metaller plettert med edelt metall.
3. Med «dukker» i posisjon 97.02 forstås bare slike som forestiller mennesker.
4. Ikke-komplette eller uferdige varer tariffes som tilsvarende komplette eller ferdige, forutsatt at de i det vesentlige har karakter av komplette eller ferdige varer.
5. Med forbehold av bestemmelsene i note 1 ovenfor skal deler og tilbehør som utelukkende eller fortrinnsvis brukes til varer som hører under dette kapitel, tariffes som de tilsvarende komplette eller ferdige varer.

D	Tollsats pr. 1/5 1957 ore – mark pr. kg			Insidenser				Importrestiksjø- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
	F	N	S	D	F	N	S	D	F	N	S	
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
10 %	50 %, min. 300–750	600–800	200	10	50	.	.	1	1	1	3	97.01
10 %	50 %, min. 300–750	600–800	200	10	50	.	12	1	1	1	3	97.02
10 %	50 %, min. 300–750	600–800	200	10	50	25–31	16	2	1	1	3	97.03
div.	90–675	div.	div.	1	1	1	3	97.04
div.	300–4500	div.	150–200	.	.	.	14–19	1	1	1	3	97.05
div.	150, div.	div.	div.	1	1	1	3	97.06
												97.07
10 div.	3,4–30 375	0–20 000 div. ¹⁾	5 % 10 %	0 .	.	.	5 10	3 1	1 1	1 1	3 3	
7,5 %	div.	div.	div.	7.5	.	.	.	1	1	1	3	97.08

¹⁾ Fiskestenger – 10%.

Kapitel 98.

Forskjellige forarbeidede varer.

Noter.

1. Dette kapitel omfatter ikke:

- a. øyebryn- og andre sminkestifter (nr. 33.06);
- b. knapper, skjorteknapper, mansjettknapper og andre varer nevnt i nr. 98.01 og 98.12 og som helt eller delvis er fremstilt av edelt metall, av metall plettert med edelt metall (i henhold til bestemmelsene i note 2. a. til kapitel 71) eller som inneholder edle og halvedle steiner (også syntetiske eller rekonstruerte) eller perler (kapitel 71);
- c. deler til alminnelig bruk som definert i note 2 til avsnitt XV;
- d. rissefjærer (nr. 90.16);

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
98.01	Knapper og knappeformer, krageknapper, mansjettknapper, trykknapper og liknende; emner og deler til slike varer	12 %	
98.02	Glidelåser og deler dertil	12 %	
98.03	Fyllepennar, kulepennar, penneholdere, blyantholdere, mekaniske blyanter; deler og tilbehør dertil, unntatt de som horer under nr. 98.04 eller 98.05	10 %	
98.04	Pennar og spisser dertil	fri	
98.05	Blyanter (unntatt mekaniske), blyantstifter, grifler, fargeblyanter, tegnekull, pastell-, skrive- og tegnekritt; skredder- og biljardkritt	10 %	
98.06	Skrive- og tegnetavler, også med rammer	10 %	
98.07	Forseglingsstempler, nummereringsstempler, dateringsstempler og andre stempler til bruk for hånd	8 %	
98.08	Fargebånd til skrivemaskiner, regnemaskiner og liknende, også på spoler; stempelputer, med eller uten eske	10 %	
98.09	Segllakk (herunder flaskelakk) i stenger, plater og liknende; hektograf-, valsemasse og liknende, på basis av gelatin	10 %	
98.10	Fyrtoy og liknende tennere, mekaniske, kjemiske og elektriske samt deler dertil, unntatt stifter og veker	8 %	
98.11	Piper, pipehoder, munnstykker og andre deler til piper (herunder rått tildannede blokker av tre eller rot); sigar- og sigarettmunnstykker og deler dertil:		
	A. Grovt tildannede emner til pipehoder	fri	
	B. Andre varer	10 %	
98.12	Kammer, hårspenner og liknende	15 %	
98.13	Korsettspiler og liknende, til klær og tilbehør til klær	10 %	

e. leketøy som hører under kapitel 97.

2. Med forbehold av bestemmelsene i note 1 ovenfor skal kapitlet omfatte varer som helt eller delvis er fremstilt av edelt metall, av metall plettet med edelt metall, av edle og halvedle steiner (også syntetiske eller rekonstruerte) eller av perler.
3. Esker, etuier og liknende emballasje innført sammen med og bestemt for varer som hører under dette kapitel og som følger disse ved videre salg, føres under samme posisjon som varene. Innført særskilt tarifferes de etter sin tariffmessige beskaffenhet.

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestiksjø- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
10-200 el. 10-25 %	0-2250	400- 24 000	75-1000, el. 10 %	1-25	.	.	1-10	2	1	3	3	98.01
10-25 %	375	1600	12 %	10-25	21	25	12	1	1	3	3	98.02
div.	10 %, 150	200-400	10 % + 100, 100	.	.	2-9	2-11 %	1	1	3	3	98.03
20-200	300	240	150	.	10	1	3	2	1	3	3	98.04
4-20 div.	0-30 div.	300 4-40	10, 10 % div.	1-2	.	14	3-10	2	1	2	3	98.05
				1	1	3	3	98.06
10 %	150	div.	25	10	7	.	0	1	1	2	3	98.07
7-25 %	180	120-140, 10 %	200-600	7-25	14	.	7	1	1	2	3	98.08
15-30	10-40	80-200	20-50	0-1	4	11	3	2	1	2	3	98.09
div.	90 el. 750	400	div.	.	43	4-5	.	1	1	3	3	98.10
								98.11
0,6 200 el. 10-25 %	15-300 300	fri 400-3200	0-75 300-500	4-25	14	6	.	1	1	3	3	
20-50 el. 10-25 %	150-3750	div.	div.	3-25	.	.	.	2	1	2	3	98.12
20 el. 10 %	75	div.	div.	3	1	3	3	98.13

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
98.14	Monterte sprøyteflakonger og liknende, til toalettbruk samt beslag dertil	15 %	
98.15	Termosflasker og andre varmeisolerende beholdere, kom- plette; deler dertil, unntatt glassbeholdere	15 %	x
98.16	Modellfigurer og liknende, for skreddere; automatiske eller bevegelige gjenstander for vindusutstilling	10 %	

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestiksjoner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
25 %	120-750 el. 25 %	div.	65-120	25	.	.	.	1	1	1	3	98.14
20-70 el. 10 %	120 el. 375	div	120	3-10	.	.	22	2	1	3	3	98.15
div.	150	div.	div.	1	1	2	3	98.16

AVSNITT XXI

KUNSTVERKER, SAMLERGJENSTANDER OG ANTIKVITETER

Kapitel 99.

Kunstverker, samlergjenstander og antikviteter.

Noter.

1. Dette kapitel omfatter ikke:
 - a. ubrukte frimerker, stempelmerker og liknende, gyldige i bestemmelseslandet (nr. 49.07);
 - b. teaterkulisser, atelierbaktepper og liknende av malt lerret (nr. 59.12);
 - c. perler og edle eller halvvedle steiner (nr. 71.01 eller 71.02).
2. Med «originale stikk, avtrykk og litografier» i nr. 99.02 forstås direkte avtrykk i sort og hvitt eller i farger, av en eller flere plater som er utført helt for hånd av kunstneren, uten hensyn til den teknikk eller de materialer som er brukt; dog må det ikke være en mekanisk eller fotomekanisk prosess.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
99.01	Malerier, tegninger, pasteller, utført helt for hånd (unntatt tekniske tegninger som hører under nr. 49.06 og varer som er dekorert for hånd)		
99.02	Originale stikk, avtrykk og litografier		
99.03	Originale skulpturer og statuer, uansett materiale.		
99.04	Frimerker, avgiftsmerker og liknende (herunder poststempelmerker og frankerte konvolutter, brevkort og liknende), brukte eller ubrukte, som er ugyldige i bestemmelseslandet		
99.05	Samlinger og samlergjenstander av zoologisk, botanisk, mineralogisk, anatomisk, historisk, arkeologisk, paleontologisk, etnografisk og numismatisk interesse		
99.06	Antikviteter som er mer enn 100 år gamle		

3. Under nr. 99.03 føres ikke masseproduserte reproduksjoner eller håndverksarbeider av handelsmessig karakter.
4. a. Med forbehold av bestemmelsene i notene 1, 2 og 3 skal varer som kan antas å høre både under dette kapitel og under andre kapitler i nomenklaturen, føres under dette kapitel.
b. Nr. 99.06 omfatter ikke varer som kan føres under nr. 99.01-99.05.
5. Rammer om malerier, tegninger, pasteller, stikk, avtrykk og litografier anses som deler av disse hvis rammens beskaffenhet og verdi står i forhold til verdien av de innrammede verker.

Tollsats pr. 1/5 1957 øre — mark pr. kg				Insidenser				Importrestiksjø- ner pr. 1/5 1957				Brus- sel nr. 17
D 5	F 6	N 7	S 8	D 9	F 10	N 11	S 12	D 13	F 14	N 15	S 16	
div.	fri	div	fri	.	-	.	-	1	1	1	1	99.01
div.	fri	div.	fri	.	-	.	-	1	1	1	1	99.02
div.	fri	div.	fri	.	-	.	-	1	1	1	1	99.03
30	fri	fri	fri	0	-	-	-	1	1	1	1	99.04
div.	fri	fri	fri	.	-	-	-	1	1	1	3	99.05
div.	fri	div.	fri, div.	.	-	.	.	1	1	1	3	99.06

Forslag til overgangsordninger.

Generelle bestemmelser.

1.

Når en kontraherende part i medhold av en overgangsordning opprettholder en tollsats overfor de andre kontraherende parter skal alle varer, som omfattes av vedkommende overgangsordning, og som innføres til vedkommende kontraherende parts område fra andre kontraherende parters områder, fortolles med denne tollsats.

Denne bestemmelse gjelder ikke for varer av ikke-nordisk opprinnelse, som pålegges tilleggstoll i medhold punkt 2.

2.

Dersom en kontraherende part i medhold av en overgangsordning opprettholder en høyere tollsats overfor ikke-nordiske land enn en annen kontraherende part, kan førstnevnte kontraherende part pålegge varer av ikke-nordisk opprinnelse, som omfattes av overgangsordningen, og som innføres fra sistnevnte kontraherende parts område, en tilleggstoll som svarer til forskjellen mellom vedkommende kontraherende parters tollsatser overfor ikke-nordiske land.

3.

Bestemmelsene i punkt 1 og 2 finner ikke anvendelse på varer av ikke-nordisk opprinnelse, som innføres til en kontraherende parts område fra andre kontraherende parters områder og ikke er fortollet der; slike varer fortolles med førstnevnte kontraherende parts tollsats overfor ikke-nordiske land.

4.

Dersom en kontraherende part i medhold av en overgangsordning opprettholder kvantitative importrestriksjoner overfor de andre kontraherende parter, skal disse importrestriksjoner ha form av globale kontingenter for importen fra de andre kontraherende parter. Størrelsen av globalkontingentene fastsettes for hvert år etter samråd mellom de kontraherende parter. I løpet av overgangsperioden skal globalkontingentene gradvis økes til full liberalisering.

A. Overgangsordninger vedrørende tollsatser.

Brussel nr. ¹⁾	Vareslag	Land	År ²⁾	Tollsatser i overgangstiden ³⁾	
				Interne	Eksterne
ex 05.03	Beredt tagl	Sverige	1.	20 øre	20 øre
			2.	16 »	20 »
			3.	12 »	16 »
			4.	8 »	12 »
			5.	4 »	8 »
			6.	0 »	0 »
ex 05.07	Dun og kunstdun	Sverige	1.	75 øre	75 øre
			2.	60 »	75 »
			3.	45 »	60 »
			4.	30 »	45 »
			5.	15 »	30 »
			6.	0 »	0 »
ex 05.07	Annen rensed fjær	Sverige	1.	20 øre	20 øre
			2.	16 »	20 »
			3.	12 »	16 »
			4.	8 »	12 »
			5.	4 »	8 »
			6.	0 »	0 »
ex 13.03	A. Pektin	Sverige	1.	15 %	15 %
			2.	12 %	14 %
			3.	9 %	13 %
			4.	6 %	12 %
			5.	3 %	11 %
			6.	0 %	10 %
ex 25.18	Sinterdolomitt	Finland	1.	10 %	20 %
			2.	8 %	16 %
			3.	6 %	12 %
			4.	4 %	8 %
			5.	2 %	4 %
			6.	0 %	0 %

1) Et «ex» i tilknytning til posisjonens nummer betyr at overgangsordningen bare omfatter en del av varene under vedkommende Brusselnr.

2) År 1 omfatter perioden fra fellesmarkedet trer i kraft og inntil ett år etter dette tidspunkt, år 2 perioden fra ett til to år etter at fellesmarkedet er trådt i kraft o. s. v.

3) Tollsatserne oppgitt i prosent uttrykker toll i prosent av varenes verdi. Når tollsatserne er uttrykt i penge er det nyttet det lands valuta som omfattes av overgangsordningen dersom ikke annet går fram av teksten. I disse tilfellene dreier det seg om vektollsatser uttrykt som toll pr. kilo av varene.

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsats i overgangstiden	
				Interne	Eksterne
25.23	Portlandsement, slagsement og liknende hydraulisk sement, også farget eller i form av klinker.	Finnland	1.	1,0 sv. øre	1,5 sv. øre
			2.	0,8 »	1,4 »
			3.	0,6 »	1,2 »
			4.	0,4 »	1,0 »
			5.	0,2 »	0,8 »
			6.	0 »	0,6 »
ex 27.06	Steinkulltjære, brunkulltjære eller torvtjære og annen mineralsk tjære, også delvis destillert; blandinger av bek med kreosotolje eller med andre destillasjonsprodukter av steinkull; unntatt råttjære.	Sverige	1.	0	2,0 øre
			2.	0	2,0 »
			3.	0	1,5 »
			4.	0	1,0 »
			5.	0	0,5 »
			6.	0	0
27.11	Petroleumsgass og andre gassformede kullvannstoffer.	Sverige	1.	0	5,0 øre
			2.	0	4,5 »
			3.	0	4,0 »
			4.	0	3,5 »
			5.	0	3,0 »
			6.	0	2,5 »
			7.	0	2,0 »
			8.	0	1,5 »
			9.	0	1,0 »
			10.	0	0,5 »
			11.	0	0
ex 27.16	Bituminøse blandinger på basis av naturlig asfalt, naturlig bitumen, petroleumsbitemen, mineralsk tjære eller bek av mineralsk tjære (bituminøs mastik, cutbacks etc.), i flytende form, herunder direkte emulgerbare produkter	Sverige	1.	0	2,0 øre
			2.	0	2,0 »
			3.	0	1,5 »
			4.	0	1,0 »
			5.	0	0,5 »
			6.	0	0
ex 28.01	A. Klor	Danmark	1.	10 øre	10 øre
			2.	8 »	8 »
			3.	6 »	6 »
			4.	5 »	5 »
			5.	4 »	4 »
			6.	0	7 %
ex 28.04	Silisium	Sverige	1.	7 øre	7 øre
			2.	7 »	7 »
			3.	7 »	7 »
			4.	7 »	7 »
			5.	7 »	7 »
			6.	0	0

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsats i overgangstiden	
				Interne	Eksterne
28.08	Svovelsyre; oleum (rykende svovelsyre)	Finnland	1.	15 %	20 %
			2.	12 %	17 %
			3.	9 %	14 %
			4.	6 %	11 %
			5.	3 %	8 %
			6.	0	5 %
28.09	Salpetersyre; salpetersvovelsyre (nitriersyre).	Finnland	1.	0	0
			2.	0	0
			3.	0	0
			4.	0	0
			5.	0	0
			6.	0	10 %
28.13	A. Svoveltrioksyd	Finnland	1.	15 %	20 %
			2.	12 %	17 %
			3.	9 %	14 %
			4.	6 %	11 %
			5.	3 %	8 %
			6.	0	5 %
ex 28.17	Kaustisk soda	Finnland	1.	5 %	10 %
			2.	4 %	9 %
			3.	3 %	8 %
			4.	2 %	7 %
			5.	1 %	6 %
			6.	0	5 %
28.19	Sinkoksyd og sinkperoksyd	Finnland	1.	0	10 %
			2.	0	9 %
			3.	0	8 %
			4.	0	7 %
			5.	0	6 %
			6.	0	5 %
ex 28.19	Sinkoksyd	Norge	1.	0	14 %
			2.	0	13 %
			3.	0	12 %
			4.	0	11 %
			5.	0	10 %
			6.	0	9 %
			7.	0	8 %
			8.	0	7 %
			9.	0	6 %
			10.	0	5 %

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsatsen i overgangstiden	
				Interne	Eksterne
28.31	Kloritter og hypokloritter	Danmark	1.	10 øre	10 øre
			2.	8 „	8 „
			3.	6 „	6 „
			4.	5 „	5 „
			5.	4 „	4 „
			6.	0	7%
ex 28.40	Dinatrium- og trinatriumfosfat	Finland	1.	5%	10%
			2.	4%	9%
			3.	3%	8%
			4.	2%	7%
			5.	1%	6%
			6.	0	5%
ex 28.42	Basisk blykarbonat	Finland	1.	8%	10%
			2.	8%	9%
			3.	7%	8%
			4.	6%	7%
			5.	5%	6%
			6.	4%	5%
			7.	3%	4%
			8.	2%	3%
			9.	1%	2%
			10.	0	1%
			11.	0	0
ex 28.46	ex. B. Borax	Danmark	1.	0	10 øre
			2.	0	8 „
			3.	0	6 „
			4.	0	4 „
			5.	0	2 „
			6.	0	0
28.54	Hydrogenperoksyd	Finland	1.	10%	15%
			2.	8%	14%
			3.	6%	13%
			4.	4%	12%
			5.	2%	11%
			6.	0	10%
ex 29.03	Trinitrotoluen.	Finland		Finland står frit m. h. t. tollen i 5 år. Deretter innføres fellessatsen på 12%.	
ex 29.04	ex B. Etylenglykol	Finland	1.	20%	25%
			2.	20%	25%

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsats i overgangstiden	
				Interne	Eksterne
			3.	20 %	25 %
			4.	20 %	25 %
			5.	20 %	25 %
			6.	18 %	20 %
			7.	16 %	19 %
			8.	12 %	18 %
			9.	8 %	16 %
			10.	4 %	14 %
			11.	0	12 %
ex 29.05	ex B. Benzylalkohol, terpineol og terpinhydrat.	Danmark	1.	0	12 %, min. 350 øre pr. kg.
			2.	0	12 %, min. 300 øre pr. kg.
			3.	0	12 %, min. 250 øre pr. kg.
			4.	0	12 % min. 200 øre pr. kg.
			5.	0	12 % min. 150 øre pr. kg.
			6.	0	12 %
ex 29.08	Amylbenzylether, anisol, b-naph-tolethylether, difenylether, p-cresolmethyl ether, p-cresolethylether og safrol.	Danmark	1.	0	12 %, min. 350 øre pr. kg.
			2.	0	12 %, min. 300 øre pr. kg.
			3.	0	12 %, min. 250 øre pr. kg.
			4.	0	12 %, min. 200 øre pr. kg.
			5.	0	12 %, min. 150 øre pr. kg.
			6.	0	12 %
29.08	Etere, eteralkoholer, eterfenoler, eteralkoholfenoler, alkoholperoksyder, eterperoksyder, samt deres halogen-, sulfo-, nitro- og nitrosoderivater.	Finland	1.	10 %	12 %
			2.	8 %	12 %
			3.	6 %	12 %
			4.	4 %	12 %
			5.	2 %	12 %
			6.	0	12 %
ex 29.11	ex B. Benzaldehyd og kanelaldehyd	Danmark	1.	0	12 %, min. 350 øre pr. kg.
			2.	0	12 %, min. 300 øre pr. kg.

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsats i overgangstiden	
				Interne	Eksterne
ex 29.14	ex B. Eddiksyre, eddiksyreanhydrid, etylacetater, kloreddiksyrer, phenoksyleddiksyrer og glykolester.	Finland	3.	0	12 %, min. 250 øre pr. kg.
			4.	0	12 %, min. 200 øre pr. kg.
			5.	0	12 %, min. 150 øre pr. kg.
			6.	0	12 %
			1.	20 %	25 %
			2.	20 %	25 %
			3.	20 %	25 %
			4.	20 %	25 %
			5.	20 %	25 %
			6.	18 %	20 %
			7.	16 %	19 %
ex 29.15	ex B. Glykolester	Finland	8.	12 %	18 %
			9.	8 %	16 %
			10.	4 %	14 %
			11.	0	12 %
			1.	20 %	25 %
			2.	20 %	25 %
			3.	20 %	25 %
			4.	20 %	25 %
			5.	20 %	25 %
			6.	18 %	20 %
			7.	16 %	19 %
ex 29.16	ex B. Glykolderivat	Finland	8.	12 %	18 %
			9.	8 %	16 %
			10.	4 %	14 %
			11.	0	12 %
			1.	20 %	25 %
			2.	20 %	25 %
			3.	20 %	25 %
			4.	20 %	25 %
			5.	20 %	25 %
			6.	18 %	20 %
			7.	16 %	19 %
ex 29.23	ex B. Etanolaminer	Finland	8.	12 %	18 %
			9.	8 %	16 %
			10.	4 %	14 %
			11.	0	12 %
			1.	20 %	25 %
			2.	20 %	25 %

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsats i overgangstiden	
				Interne	Eksterne
			3.	20 %	25 %
			4.	20 %	25 %
			5.	20 %	25 %
			6.	18 %	20 %
			7.	16 %	19 %
			8.	12 %	18 %
			9.	8 %	16 %
			10.	4 %	14 %
			11.	0	12 %
ex 29.40	Osteløype	Finnland	1.	10 %	12 %
			2.	8 %	10 %
			3.	6 %	8 %
			4.	4 %	6 %
			5.	2 %	4 %
			6.	0	0
ex 29.44	A. Penicillin, samt salter og andre derivater derav.	Sverige	1.	30 øre pr. mill. I. E.	30 øre pr. mill. I. E.
			2.	30 øre pr. mill. I. E.	30 øre pr. mill. I. E.
			3.	30 øre pr. mill. I. E.	30 øre pr. mill. I. E.
			4.	30 øre pr. mill. I. E.	30 øre pr. mill. I. E.
			5.	30 øre pr. mill. I. E.	30 øre pr. mill. I. E.
			6.	0	0
30.03	Legemidler, også for veterinær bruk	Finnland	1.	10 %	12 %
			2.	8 %	11 %
			3.	6 %	10 %
			4.	4 %	9 %
			5.	2 %	8 %
			6.	0	7 %
			7.	0	6 %
			8.	0	5 %
			9.	0	4 %
			10.	0	2 %
			11.	0	0
ex 30.03	Legemidler, innehøldende penicillin, samt salter og andre derivater derav.	Sverige	1.	30 øre pr. mill. I. E.	30 øre pr. mill. I. E.
			2.	30 øre pr. mill. I. E.	30 øre pr. mill. I. E.

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsats i overgangstiden	
				Interne	Eksterne
			3.	30 øre pr. mill. I. E.	30 øre pr. mill. I. E.
			4.	30 øre pr. mill. I. E.	30 øre pr. mill. I. E.
			5.	30 øre pr. mill. I. E.	30 øre pr. mill. I. E.
			6.	0	0
31.02	Nitrogengjødning, mineralisk eller kjemisk	Finnland	1.	8 %	10 %
			2.	8 %	9 %
			3.	7 %	8 %
			4.	6 %	7 %
			5.	5 %	6 %
			6.	4 %	5 %
			7.	3 %	4 %
			8.	2 %	3 %
			9.	1 %	2 %
			10.	0	0
ex 31.02	Ammoniumsulfat, ammoniumnitrat og ammoniumsulfatnitrat samt blandinger med over 1,8 vektprosent ammoniakknitrogen, beregnet av tørrvekten.		1.	3,0 øre	3,0 øre
			2.	2,5 »	3,0 »
			3.	2,0 »	2,5 »
			4.	1,5 »	2,5 »
			5.	1,0 »	2,0 »
			6.	0	2,0 »
			7.	0	1,5 »
			8.	0	1,5 »
			9.	0	1,0 »
			10.	0	1,0 »
			11.	0	0
31.03	Fosfatgjødning, mineralisk eller kjemisk.	Finnland	1.	5 %	10 %
			2.	4 %	8 %
			3.	3 %	6 %
			4.	2 %	4 %
			5.	1 %	2 %
			6.	0	0
ex 31.05	Gjødningsstoffer i detaljpakninger (i form av tabletter, pastiller o. l. eller i pakninger som veier høyst 10 kg. brutto).	Sverige	1.	10 %	10 %
			2.	8 %	9 %
			3.	6 %	8 %
			4.	4 %	7 %

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsats i overgangstiden	
				Interne	Eksterne
			5.	2 %	6 %
			6.	0	5 %
			7.	0	4 %
			8.	0	3 %
			9.	0	2 %
			10.	0	1 %
			11.	0	0
ex 31.05	Andre gjødningsstoffer, kvelstoffholdige.	Sverige	1.	3,0 øre	3,0 øre
			2.	2,5 »	3,0 »
			3.	2,0 »	2,5 »
			4.	1,5 »	2,5 »
			5.	1,0 »	2,0 »
			6.	0	2,0 »
			7.	0	1,5 »
			8.	0	1,5 »
			9.	0	1,0
			10.	0	1,0 »
			11.	0	0
32.09	Lakker, klare eller pigmenterte; vanntynnet maling; vannpigment; farger for lær; annen maling; pigmenter i linolje, mineralterpentin, lakk eller i andre stoffer anvendelige til maling; pregefolie (stamping foils); oppløslige fargemidler som i form eller i pakning er bestemt for detaljsalg.	Finnland	1.	18 %	20 %
			2.	17 %	20 %
			3.	16 %	19 %
			4.	14 %	19 %
			5.	12 %	18 %
			6.	10 %	17 %
			7.	8 %	16 %
			8.	6 %	15 %
			9.	4 %	14 %
			10.	2 %	13 %
			11.	0	12 %
32.12	Kitt, sparkel og andre fyllings- eller tettingsmidler; podevoks.	Finnland	1.	18 %	20 %
			2.	17 %	19 %
			3.	16 %	18 %
			4.	14 %	17 %
			5.	12 %	16 %
			6.	10 %	15 %
			7.	8 %	14 %
			8.	6 %	13 %
			9.	4 %	12 %
			10.	2 %	11 %
			11.	0	10 %
ex 32.13	Trykkfarger, svarte.....	Finnland	1.	18 %	20 %
			2.	17 %	19 %

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsats i overgangstiden	
				Interne	Eksterne
			3.	16 %	18 %
			4.	14 %	17 %
			5.	12 %	16 %
			6.	10 %	15 %
			7.	8 %	14 %
			8.	6 %	13 %
			9.	4 %	12 %
			10.	2 %	10 %
			11.	0	8 %
ex 32.13	Trykkfarger, andre	Finnland	1.	18 %	20 %
			2.	17 %	20 %
			3.	16 %	19 %
			4.	14 %	19 %
			5.	12 %	18 %
			6.	10 %	17 %
			7.	8 %	16 %
			8.	6 %	15 %
			9.	4 %	14 %
			10.	2 %	13 %
			11.	0	12 %
ex 32.13	Stempelfarger, blekk og tusj	Finnland	1.	18 %	20 %
			2.	17 %	19 %
			3.	16 %	18 %
			4.	14 %	17 %
			5.	12 %	16 %
			6.	10 %	15 %
			7.	8 %	14 %
			8.	6 %	13 %
			9.	4 %	11 %
			10.	2 %	9 %
			11.	0	7 %
33.06	Parfyme-, kosmetikk- og toalett-preparater	Finnland	1.	25 %	30 %
			2.	23 %	29 %
			3.	21 %	28 %
			4.	19 %	26 %
			5.	17 %	24 %
			6.	15 %	22 %
			7.	12 %	20 %
			8.	9 %	18 %
			9.	6 %	16 %
			10.	3 %	14 %
			11.	0	12 %

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsats i overgangstiden	
				Interne	Eksterne
ex 33.06	Tannpasta og tannpulver, samt ikke-spritholdig toalett vann	Norge	1.	25 %	25 %
			2.	20 %	25 %
			3.	15 %	25 %
			4.	10 %	20 %
			5.	5 %	15 %
			6.	0	12 %
ex 33.06	Andre parfyme-, kosmetikk- og toalettpreparater.	Norge	1.	15 %	15 %
			2.	12 %	15 %
			3.	9 %	15 %
			4.	6 %	15 %
			5.	3 %	15 %
			6.	0	12 %
34.01	Såpe, herunder medisinsk såpe...	Finland	Finland står fritt m. h. t. toll i 5 år. Deretter gjennomføres fellessatsen på 12 %		
		Norge	1.	15 %	15 %
ex 34.02	Vaskepulver inneholdende fett-syrer.	Finland	2.	12 %	15 %
			3.	9 %	15 %
			4.	6 %	15 %
			5.	3 %	15 %
			6.	0	12 %
			ex 34.02	Syntetiske vaske- og rengjøringsmidler.	Finland
1.	15 %	18 %			
2.	14 %	18 %			
3.	13 %	17 %			
4.	12 %	17 %			
5.	11 %	16 %			
6.	10 %	16 %			
7.	8 %	15 %			
8.	6 %	15 %			
9.	4 %	14 %			
10.	2 %	13 %			
11.	0	12 %			
34.02	Organiske overflateaktive agenser, overflateaktive preparater og vaske- og rengjøringsmidler, også med innhold av såpe.	Norge	1.	30 %	30 %
			2.	24 %	30 %
			3.	18 %	25 %
			4.	12 %	20 %
			5.	6 %	15 %
			6.	0 %	12 %

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsatsar i overgangstiden	
				Interne	Eksterne
34.05	Pusse- og polermidler for skotøy, møbler og golver, metallpussemidler, skurepulvere og lignende, unntatt tilberedt voks som hører under nr. 34.04.	Finland	1.	18 %	20 %
			2.	17 %	19 %
			3.	16 %	18 %
			4.	14 %	17 %
			5.	12 %	16 %
			6.	10 %	15 %
			7.	8 %	14 %
			8.	6 %	13 %
			9.	4 %	12 %
			10.	2 %	11 %
			11.	0	10 %
		Norge	1.	10 %	10 %
			2.	8 %	10 %
			3.	6 %	10 %
			4.	4 %	10 %
			5.	2 %	10 %
			6.	0	10 %
31.06	Lys og liknende varer av stearin, parafin eller voks.	Finland	Finland står fritt m. h. t. tollene i 5 år. Deretter gjenomføres fellessatsen på 12 %		
			Norge	1.	12 %
2.	9 %	12 %			
3.	6 %	12 %			
4.	3 %	12 %			
5.	0	12 %			
ex 35.06	Tilberedt lim eller klister ikke annet sted nevnt eller innbefattet; produkter anvendelige som klebemidler i pakninger med en nettovekt av ikke over 1 kg pr. stk.; unntatt produkter som inneholder stivelse eller stivelsesprodukter.	Finland	1.	15 %	20 %
			2.	12 %	19 %
			3.	9 %	18 %
			4.	6 %	16 %
			5.	3 %	14 %
			6.	0	12 %
36.01	A. Svartkrutt	Norge	1.	3 %	5 %
			2.	3 %	5 %
			3.	3 %	5 %
			4.	3 %	5 %
			5.	3 %	5 %
			6.	0	5 %

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsats i overgangstiden		
				Interne	Eksterne	
36.01	B. Annet krutt	Finnland		Finnland står fritt m. h. t. tollen i 5 år Deretter gjennomføres fellessatsen på 12 %		
			Norge	1.	15 %	15 %
				2.	12 %	15 %
				3.	9 %	15 %
				4.	6 %	15 %
				5.	3 %	15 %
				6.	0	12 %
36.02	Sprengstoffer, beredte	Finnland		Finnland står fritt m. h. t. tollen i 5 år. Deretter gjennomføres fellessatsen på 12 %		
			Norge	1.	5 %	12 %
				2.	4 %	12 %
				3.	3 %	12 %
				4.	2 %	12 %
				5.	1 %	12 %
				6.	0	12 %
36.03	A. Svartkruttlunter	Finnland	1.	5 %	10 %	
			2.	4 %	9 %	
			3.	3 %	8 %	
			4.	2 %	7 %	
			5.	1 %	6 %	
			6.	0	5 %	
		Norge	1.	15 %	15 %	
			2.	10 %	15 %	
			3.	5 %	15 %	
			4.	0	15 %	
			5.	0	10 %	
			6.	0	5 %	
36.04	Knallperler, fengheter, rivtenner og lignende.	Finnland		Finnland står fritt m. h. t. tollen i 5 år. Deretter gjennomføres tollfrihet.		
36.06	Fyrstikker, unntatt bengalske	Finnland	1.	100 sv. øre	115 sv. øre	
			2.	90 "	105 "	
			3.	80 "	95 "	

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsats i overgangstiden	
				Interne	Eksterne
			4.	70 sv. øre	85 sv. øre
			5.	60 „	75 „
			6.	50 „	65 „
			7.	40 „	55 „
			8.	30 „	45 „
			9.	20 „	35 „
			10.	10 „	25 „
			11.	0	15 „
ex 37.02	Amatørrullefilm	Danmark	1.	0	200 øre
			2.	0	200 „
			3.	0	150 „
			4.	0	100 „
			5.	0	50 „
			6.	0	0
ex 38.11	Ugrashormoner som er derivater av eddiksyre.	Finnland	1.	10 %	15 %
			2.	8 %	13 %
			3.	6 %	11 %
			4.	4 %	9 %
			5.	2 %	7 %
			6.	0	5 %
ex 38.12	Tilberedte glanse-, appretur- og beisemidler til bruk i tekstil-, papir-, lær- og liknende industrier; unntatt varer med innhold av stivelse eller stivelsesprodukter.	Finnland	1.	12 %	15 %
			2.	10 %	14 %
			3.	8 %	13 %
			4.	6 %	12 %
			5.	3 %	11 %
			6.	0	10 %
38.18	Blandede oppløsnings- og fortynningsmidler for lakker og liknende produkter.	Finnland	1.	18 %	20 %
			2.	17 %	20 %
			3.	16 %	19 %
			4.	14 %	19 %
			5.	12 %	18 %
			6.	10 %	17 %
			7.	8 %	16 %
			8.	6 %	15 %
			9.	4 %	14 %
			10.	2 %	13 %
			11.	0	12 %
ex 39.01	ex A. Løsninger, hvis kondensasjonsrester inneholdende kjemisk bundne fettsyrer overgår i fast form, hovedsakelig ved oksydasjon.	Finnland	1.	18 %	20 %
			2.	17 %	19 %
			3.	16 %	18 %
			4.	14 %	17 %

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsats i overgangstiden	
				Interne	Eksterne
			5.	12 %	16 %
			6.	10 %	15 %
			7.	8 %	14 %
			8.	6 %	13 %
			9.	4 %	12 %
			10.	2 %	11 %
			11.	0	10 %
ex 39.01	Andre kondensasjons-, polykondensasjons- og polyaddisjonsprodukter, også modifiserte eller polymeriserte og lineære.	Finnland	1.	20 %	25 %
			2.	20 %	25 %
			3.	20 %	25 %
			4.	20 %	25 %
			5.	20 %	25 %
			6.	18 %	24 %
			7.	16 %	23 %
			8.	12 %	21 %
			9.	8 %	19 %
			10.	4 %	17 %
			11.	0	15 %
ex 39.02	Polymerisasjons- og copolymerisasjonsprodukter, (f. eks. polyetylen, polytetrahaloetylen, polyisobutylene, polystyren, polyvinylklorid, polyvinylacetat, polyvinylkloracetat og andre polyvinylderivater, polyakryl- og polymetakrylderivater, kumaronidenharpikser); andre enn ubearbeidde.	Finnland	1.	20 %	25 %
			2.	20 %	25 %
			3.	20 %	25 %
			4.	20 %	25 %
			5.	20 %	25 %
			6.	18 %	24 %
			7.	16 %	23 %
			8.	12 %	21 %
			9.	8 %	19 %
			10.	4 %	17 %
			11.	0	15 %
ex 39.03	Regenerert cellulose; cellulosenitrat, -acetat og andre celluloseestere, celluloseetere og andre kjemiske myknere (f. eks. kolloidium og celluloid); vulkanfibrer.	Finnland			
	ex A. Ubearbeidde løsninger.		1.	18 %	20 %
			2.	17 %	19 %
			3.	16 %	18 %
			4.	14 %	17 %
			5.	12 %	16 %
			6.	10 %	15 %
			7.	8 %	14 %

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsatser i overgangstiden	
				Interne	Eksterne
ex 39.05	ex A. Ubearbeidd karboximetylcellulose, metylcellulose og hydroksymetylcellulose.	Finland	8.	6 %	13 %
			9.	4 %	12 %
			10.	2 %	11 %
			11.	0	10 %
			1.	10 %	15 %
			2.	8 %	14 %
			3.	6 %	13 %
			4.	4 %	12 %
			5.	2 %	11 %
			6.	0	10 %
			ex B. Andre. ex 2b, Viskosefilm	Finland	1.
	2.	20 %			30 %
	3.	20 %			30 %
	4.	20 %			30 %
	5.	20 %			30 %
	6.	18 %			28 %
	7.	16 %			26 %
	8.	12 %			23 %
	9.	8 %			20 %
	10.	4 %			17 %
	11.	0			15 %
	ex 2 b. Andre unntatt viskosefilm	Finland	1.	20 %	25 %
			2.	20 %	25 %
			3.	20 %	25 %
			4.	20 %	25 %
			5.	20 %	25 %
			6.	18 %	24 %
			7.	16 %	23 %
			8.	12 %	21 %
			9.	8 %	19 %
			10.	4 %	17 %
			11.	0	15 %
		Naturlige harpikser modifisert ved smelting; kunstige harpikser fremkommet ved forestring av naturlige harpikser eller harpiksaktige syrer (ester-harpikser); kjemiske derivater av naturlig kautsjuk (klor-kautsjuk, hydroklorkautsjuk, oksydert kautsjuk, syklisert kautsjuk etc.): ex A. Ubearbeidde løsninger	Finland	1.	18 %
2.				17 %	19 %

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsatsar i overgangstiden	
				Interne	Eksterne
			3.	16 %	18 %
			4.	14 %	17 %
			5.	12 %	16 %
			6.	10 %	15 %
			7.	8 %	14 %
			8.	6 %	13 %
			9.	4 %	12 %
			10.	2 %	11 %
			11.	0	10 %
	B. Andre	Finnland	1.	20 %	25 %
			2.	20 %	25 %
			3.	20 %	25 %
			4.	20 %	25 %
			5.	20 %	25 %
			6.	18 %	24 %
			7.	16 %	23 %
			8.	12 %	21 %
			9.	8 %	19 %
			10.	4 %	17 %
			11.	0	15 %
ex 39.06	Andre høypolymere kunstharpikser og plaststoffer, herunder alginsyre dens salter og estere; linosyn: B. Andre (enn ubearbeidde).....	Finnland	1.	20 %	25 %
			2.	20 %	25 %
			3.	20 %	25 %
			4.	20 %	25 %
			5.	20 %	25 %
			6.	18 %	24 %
			7.	16 %	23 %
			8.	12 %	21 %
			9.	8 %	19 %
			10.	4 %	17 %
			11.	0	15 %
ex 39.07	Arbeider av viskosefilm	Finnland	1.	20 %	30 %
			2.	20 %	30 %
			3.	20 %	30 %
			4.	20 %	30 %
			5.	20 %	30 %
			6.	18 %	28 %
			7.	16 %	26 %
			8.	12 %	23 %
			9.	8 %	20 %

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsats i overgangstiden	
				Interne	Eksterne
ex 39.07	Arbeider av varer som hører under nr. 39.01—39.06, unntatt arbeider av viskosefilm.	Finland	10.	4 %	17 %
			11.	0	15 %
			1.	20 %	25 %
			2.	20 %	25 %
			3.	20 %	25 %
			4.	20 %	25 %
			5.	20 %	25 %
			6.	18 %	24 %
			7.	16 %	23 %
			8.	12 %	21 %
			9.	8 %	19 %
39.07	Arbeider av varer som hører under nr. 39.01—39.06.	Norge	10.	4 %	17 %
			11.	0	15 %
			1.	25 %	30 %
			2.	20 %	27 %
			3.	15 %	24 %
			4.	10 %	21 %
43.02	Pelskinn, garvet eller beredt, også sammenføyet til plater, kryss o. l., avklipp og annet avfall derav.	Danmark	5.	5 %	18 %
			6.	0	15 %
			1.	20 %	20 %
			2.	18 %	20 %
			3.	16 %	18 %
			4.	14 %	18 %
		Finland	5.	12 %	16 %
			6.	10 %	16 %
			7.	8 %	14 %
			8.	6 %	14 %
			9.	4 %	12 %
			10.	2 %	12 %
			11.	0	10 %
			1.	10 %	20 %
Norge	2.	8 %	18 %		
	3.	6 %	16 %		
	4.	4 %	14 %		
	5.	2 %	12 %		
	6.	0	10 %		
	1.	18 %	18 %		
2.	16 %	18 %			
3.	12 %	16 %			
4.	8 %	14 %			
5.	4 %	12 %			
6.	0	10 %			

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsatser i overgangstiden	
				Interne	Eksterne
43.03	Varer av pelsskinn	Sverige	1.	6 %	10 %
			2.	5 %	10 %
			3.	4 %	10 %
			4.	3 %	10 %
			5.	2 %	10 %
			6.	0	10 %
		Danmark	1.	30 %	30 %
			2.	27 %	30 %
			3.	24 %	27 %
			4.	21 %	27 %
			5.	18 %	24 %
			6.	15 %	24 %
			7.	12 %	21 %
			8.	9 %	21 %
			9.	6 %	18 %
			10.	3 %	18 %
			11.	0	15 %
		Finnland	1.	15 %	30 %
			2.	12 %	27 %
			3.	9 %	24 %
			4.	6 %	21 %
5.	3 %		18 %		
6.	0		15 %		
Norge	1.	15 %	15 %		
	2.	12 %	15 %		
	3.	9 %	15 %		
	4.	6 %	15 %		
	5.	3 %	15 %		
	6.	0	15 %		
Norge	1.	27 %	27 %		
	2.	24 %	25 %		
	3.	18 %	23 %		
	4.	12 %	21 %		
	5.	6 %	18 %		
	6.	0	15 %		
43.03	Varer av pelsskinn	Sverige	1.	10 %	15 %
			2.	8 %	15 %

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsats i overgangstiden	
				Interne	Eksterne
			3.	6 %	15 %
			4.	4 %	15 %
			5.	2 %	15 %
			6.	0 %	15 %
43.04	A. Kunstige pelsskinn	Finnland	1.	10 %	20 %
			2.	8 %	18 %
			3.	6 %	16 %
			4.	4 %	14 %
			5.	2 %	12 %
			6.	0	10 %
	B. Varer av kunstige pelsskinn . .	Finnland	1.	15 %	30 %
			2.	12 %	27 %
			3.	9 %	24 %
			4.	6 %	21 %
			5.	3 %	18 %
			6.	0	15 %
ex 44.13	A. Ikke-sammensatte parkettstaver	Finnland	1.	6 %	6 %
			2.	5 %	6 %
			3.	4 %	6 %
			4.	3 %	6 %
			5.	2 %	6 %
			6.	0	6 %
44.15	A. Kryssfiner.	Norge	1.	6 %	6 %
			2.	5 %	6 %
			3.	4 %	6 %
			4.	3 %	6 %
			5.	2 %	6 %
			6.	0	6 %
		Sverige	1.	6 %	6 %
			2.	5 %	6 %
			3.	4 %	6 %
			4.	3 %	6 %
			5.	2 %	6 %
			6.	0	6 %
ex 44.15	B. Møbelplater	Norge	1.	9 %	9 %
			2.	8 %	9 %
			3.	7 %	9 %
			4.	5 %	9 %
			5.	3 %	9 %
			6.	0	9 %

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsatsler i overgangstiden	
				Interne	Eksterne
ex 48.01	E. Papir og papp, maskinlaget, i ruller, plater eller ark; unntatt avis-papir, grått klutepapir og -papp, kondensatorpapir, karbon-råpapir, cellulosevatt og stensil-råpapir.	Danmark	1.	5 %	5 %
			2.	4 %	5 %
			3.	4 %	5 %
			4.	3 %	5 %
			5.	3 %	5 %
			6.	0	5 %
		Norge	1.	7 %	8 %
			2.	6 %	8 %
			3.	5 %	7 %
			4.	4 %	7 %
			5.	2 %	6 %
			6.	0	5 %
48.04	Papir og papp bestående av sammenklebte lag, uten overdrag eller impregnering, også med innvendig forsterkning, i ruller, plater eller ark.	Danmark	1.	5 %	5 %
			2.	4 %	5 %
			3.	4 %	5 %
			4.	3 %	5 %
			5.	3 %	5 %
			6.	0	5 %
		Norge	1.	7 %	8 %
			2.	6 %	8 %
			3.	5 %	7 %
			4.	4 %	7 %
			5.	2 %	6 %
			6.	0	5 %
48.05	Bølgepapir og bølgepapp (også på-klistret plant papir eller papp) samt kreppet, plissert, mønster-preset eller perforert papir, i ruller plater eller ark.	Danmark	1.	5 %	5 %
			2.	4 %	5 %
			3.	4 %	5 %
			4.	3 %	5 %
			5.	3 %	5 %
			6.	0	5 %
		Norge	1.	5 %	5 %
			2.	4 %	5 %
			3.	3 %	5 %
			4.	2 %	5 %
			5.	1 %	5 %
			6.	0	5 %
48.06	Papir og papp, linjert eller rutet, men ikke anderledes trykt, i ruller, plater eller ark.	Danmark	1.	5 %	5 %
			2.	4 %	5 %
			3.	4 %	5 %

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsats i overgangstiden	
				Interne	Eksterne
			4.	3 %	5 %
			5.	3 %	5 %
			6.	0	5 %
		Norge	1.	8 %	9 %
			2.	8 %	9 %
			3.	6 %	8 %
			4.	4 %	7 %
			5.	2 %	6 %
			6.	0	5 %
ex 48.07	Takpapp	Finnland	1.	5 %	5 %
			2.	4 %	5 %
			3.	3 %	5 %
			4.	2 %	5 %
			5.	1 %	5 %
			6.	0	5 %
48.07	B. Papir og papp, bestrøket, impregnert, overflatefarget, overflatedekorert eller forsynt med trykk (annet enn linjer og ruter eller trykksaker som hører under kapittel 49), i ruller, plater eller ark, unntatt papir og papp overtrukket med bitumen eller asfalt.	Danmark	1.	5 %	6 %
			2.	4 %	6 %
			3.	4 %	6 %
			4.	3 %	6 %
			5.	3 %	6 %
			6.	0	6 %
		Norge	1.	6 %	6 %
			2.	5 %	6 %
			3.	4 %	6 %
			4.	3 %	6 %
			5.	2 %	6 %
			6.	0	6 %
48.09	Bygningsplater av papirmasse, trefibrer eller andre vegetabiliske fibrer, også med bindemidler av naturlige eller kunstige harpikser og lignende:				
	Overflatebehandlete eller impregnerte.	Norge	1.	30 øre	32 øre
			2.	27 »	32 »
			3.	24 »	27 »
			4.	21 »	27 »
			5.	18 »	22 »
			6.	15 »	22 »
			7.	12 »	17 »

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsats i overgangstiden		
				Interne	Eksterne	
48.11	Andre Tapeter og linkrusta; vinduspapir.	Norge	8.	9 »	17 »	
			9.	6 »	12 »	
			10.	3 »	12 »	
			11.	0	6,6 »	
			1.	15 ore	16 ore	
			2.	15 »	16 »	
			3.	12 »	14 »	
			4.	12 »	14 »	
			5.	9 »	12 »	
			6.	9 »	12 »	
			7.	6 »	10 »	
		8.	6 »	10 »		
		9.	3 »	9 »		
		10.	3 »	9 »		
		11.	0	6,6 »		
		Danmark	1.	10 %	10 %	
			2.	8 %	10 %	
			3.	6 %	10 %	
			4.	4 %	10 %	
			5.	3 %	10 %	
			6.	0	10 %	
			Finland	1.	13 %	15 %
				2.	12 %	15 %
				3.	11 %	14 %
				4.	10 %	14 %
				5.	9 %	13 %
6.	8 %			13 %		
7.	7 %			12 %		
8.	6 %			12 %		
9.	4 %			11 %		
10.	2 %	11 %				
11.	0	10 %				
Norge	1.	10 %	10 %			
	2.	8 %	10 %			
	3.	6 %	10 %			
	4.	4 %	10 %			
	5.	2 %	10 %			
	6.	0	10 %			
48.12	Golybelegg med underlag av papir eller papp, med eller uten linoleumsmasse, også tilskåret.	Danmark	1.	7,5 %	10 %	
			2.	6 %	10 %	
			3.	5 %	10 %	

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsats i overgangstiden	
				Interne	Eksterne
48.13	Karbonpapir og annet kopipapir (herunder stensiler) og overføringspapir, tilskåret, også i esker.	Finnland	4.	4 %	10 %
			5.	3 %	10 %
			6.	0	10 %
			1.	8 %	8 %
			2.	7 %	8 %
			3.	5 %	8 %
		4.	3 %	8 %	
		5.	2 %	8 %	
		6.	0	8 %	
		Norge	1.	8 %	8 %
			2.	6 %	8 %
			3.	4 %	8 %
4.	2 %		8 %		
5.	2 %		8 %		
6.	0		8 %		
48.14	Brevpapirblokker, konvolutter, kortbrev, postkort (ikke illustrerte) og korrespondansekort; esker, mapper og liknende, av papir eller papp, som inneholder et utvalg av brev-papir, konvolutter og liknende.	Danmark	1.	5 %	10 %
			2.	4 %	10 %
			3.	4 %	10 %
			4.	3 %	10 %
			5.	3 %	10 %
			6.	0	10 %
		Norge	1.	15 %	16 %
			2.	12 %	15 %
			3.	9 %	14 %
			4.	6 %	13 %
			5.	3 %	12 %
			6.	0	10 %
48.15	Annet papir og papp, tilskåret til bestemt bruk.	Danmark	1.	5 %	8 %
			2.	4 %	8 %
			3.	4 %	8 %
			4.	3 %	8 %
			5.	3 %	8 %
			6.	0	8 %
		Norge	1.	7 %	8 %
			2.	6 %	8 %
			3.	5 %	8 %
			4.	4 %	8 %
			5.	2 %	8 %
			6.	0 %	8 %

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsats i overgangstiden	
				Interne	Eksterne
48.16	Esker, sekker, poser og annen emballasje av papir eller papp	Danmark	1.	5 %	10 %
			2.	4 %	10 %
			3.	4 %	10 %
			4.	3 %	10 %
			5.	3	10 %
			6.	0	10 %
	Poser og kremmerhus	Norge	1.	10 %	10 %
			2.	8 %	10 %
			3.	6 %	10 %
			4.	4 %	10 %
			5.	2 %	10 %
			6.	0	10 %
	Andre varer	Norge	1.	30 %	35 %
			2.	24 %	30 %
			3.	18 %	25 %
			4.	12 %	20 %
			5.	6 %	15 %
			6.	0	10 %
48.17	Sorterings- og oppbevaringsesker og liknende varer av papir eller papp, som i alminnelighet brukes på kontorer, i butikker og liknende	Danmark	1.	5 %	10 %
			2.	4 %	10 %
			3.	4 %	10 %
			4.	3 %	10 %
			5.	3 %	10 %
			6.	0	10 %
48.18	Protokoller, skrivebøker, notisbøker, notisblokker, ordrebøker, kvitteringsbøker, dagbøker, skriveunderlag, brevordnere, samlepermer, (løsblad og andre); andre varer av papir eller papp til bruk i skoler, kontorer og liknende; album for prøver og samlinger samt bokomsalg av papir eller papp	Danmark	1.	5 %	8 %
			2.	4 %	8 %
			3.	4 %	8 %
			4.	3 %	8 %
			5.	3 %	8 %
			6.	0	8 %
		Norge	1.	16 %	17 %
			2.	12 %	16 %
			3.	9 %	14 %
			4.	6 %	12 %
			5.	3 %	10 %
			6.	0	8 %

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsats i overgangstiden	
				Interne	Eksterne
48.19	Etiketter av papir eller papp, med eller uten trykk eller illustrasjoner, også gummierte.	Danmark	1.	5 %	8 %
			2.	4 %	8 %
			3.	4 %	8 %
			4.	3 %	8 %
			5.	3 %	8 %
			6.	0	8 %
		Norge	1.	15 %	16 %
			2.	12 %	16 %
			3.	9 %	14 %
			4.	6 %	12 %
			5.	3 %	10 %
			6.	0	8 %
48.21	Andre varer av papirmasse, papir, papp eller cellulosevatt.	Danmark	1.	5 %	8 %
			2.	4 %	8 %
			3.	4 %	8 %
			4.	3 %	8 %
			5.	3 %	8 %
			6.	0	8 %
68.07	Slaggull, steinull og liknende mineralsk ull; ekspandert vermikulit, leire og liknende ekspanderte mineralske materialer; varme- eller lyd-isolerende blandinger av mineralske materialer og varer derav, unntatt slike som hører under nr. 68.12, 68.13 eller kapitel 69.	Finland	1.	10 %	15 %
			2.	8 %	14 %
			3.	6 %	13 %
			4.	4 %	12 %
			5.	2 %	10 %
			6.	0	8 %
68.12	Varer av asbestement, cellulose- sement og liknende.	Finland	1.	10 %	15 %
			2.	8 %	14 %
			3.	6 %	13 %
			4.	4 %	12 %
			4.	2 %	10 %
			6.	0	8 %
68.13	Bearbeidet asbest og varer av asbest (f.eks. plater, tråd, vevnad, klær, hodeplagg, fottøy), også forsterket, unntatt varer som hører under nr. 68.14; blandinger på basis av asbest, på basis av asbest og magnesiumkarbonat samt varer av slike blandinger.	Finland	Finland opprettholder sine ytre tollsats i 5 år. Deretter vil spørsmålet om gjennomføring av felles ytre tollsats for alle land bli tatt opp til fornyet drøfting i det nordiske ministerråd.		

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsats i overgangstiden	
				Interne	Eksterne
69.01	Varmeisolerende murstein, blokker, fliser og andre varmeisolerende varer av infusoriejord, kiselgur, kiselholdig fossilmel eller liknende kiselholdige jordarter.	Finland	1.	5 %	10 %
			2.	4 %	8 %
			3.	3 %	6 %
			4.	2 %	4 %
			5.	1 %	2 %
			6.	0	0
ex 69.03	Andre ildfaste varer, unntatt digler og retorter, samt deler. Av magnesitt.	Finland	1.	5 %	10 %
			2.	4 %	8 %
			3.	3 %	6 %
			4.	2 %	4 %
			5.	1 %	2 %
			6.	0	0
	Andre	Finland	1.	5 %	10 %
			2.	4 %	9 %
			3.	3 %	8 %
			4.	2 %	7 %
			5.	1 %	6 %
			6.	0	5 %
69.04	Murstein, herunder blokker, hullstein og liknende: Av syrefast materiale	Finland	1.	5 %	10 %
			2.	4 %	9 %
			3.	3 %	8 %
			4.	2 %	7 %
			5.	1 %	6 %
			6.	0	5 %
	Andre varer	Finland	1.	5 %	10 %
			2.	4 %	8 %
			3.	3 %	6 %
			4.	2 %	4 %
			5.	1 %	2 %
			6.	0	0
69.05	Takstein, skorsteinspiper, pipehatter, gesimser og andre varer til bygningsbruk, herunder bygningsornamenter.	Finland	1.	5 %	10 %
			2.	4 %	9 %
			3.	3 %	8 %
			4.	2 %	7 %
			5.	1 %	6 %
			6.	0	5 %

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsats i overgangstiden	
				Interne	Eksterne
ex 69.06	Rør og renner, herunder rorforbindere, av syrefast materiale.	Finland	1.	5 %	10 %
			2.	4 %	9 %
			3.	3 %	8 %
			4.	2 %	7 %
			5.	1 %	6 %
			6.	0	5 %
ex 69.07	Golv-, vegg- og bruleggingsfliser, uglaserte, 30 mm og derunder.	Finland	1.	10 %	15 %
			2.	8 %	14 %
			3.	6 %	13 %
			4.	4 %	12 %
			5.	2 %	11 %
			6.	0	10 %
ex 69.08	Golv-, vegg- og bruleggingsfliser, glaserte, 8 mm. og derunder.	Finland	1.	15 %	20 %
			2.	12 %	19 %
			3.	9 %	18 %
			4.	6 %	17 %
			5.	3 %	16 %
			6.	0	15 %
70.11	Åpne glasskolber og åpne, bearbeidde glassrør, uten tilbehør, for glødelamper, lysrør og liknende.	Finland	1.	0	180 mark
			2.	0	160 »
			3.	0	140 »
			4.	0	120 »
			5.	0	100 »
			6.	0	80 »
			7.	0	60 »
			8.	0	40 »
			9.	0	20 »
			10.	0	0
70.12	Glassbeholdere til termosflasker og liknende, også uferdige: Uforsøvede	Finland	1.	12 %	12 %
			2.	10 %	12 %
			3.	8 %	12 %
			4.	6 %	12 %
			5.	3 %	12 %
			6.	0	12 %
	Forsøvede	Finland	1.	15 %	15 %
			2.	12 %	15 %
			3.	9 %	15 %
			4.	6 %	15 %
			5.	3 %	15 %
			6.	0	15 %

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsats i overgangstiden	
				Interne	Eksterne
71.12	Bijouterivarer og deler derav, av edelt metall eller metall plettet med edelt metall	Danmark	1.	0	25 %
			2.	0	23 %
			3.	0	21 %
			4.	0	18 %
			5.	0	15 %
			6.	0	12 %
		Finland	1.	17 %	20 %
			2.	16 %	20 %
			3.	15 %	19 %
			4.	14 %	19 %
			5.	12 %	18 %
71.13	Gull- og sølvsmedarbeider og deler derav, av edelt metall eller metall plettet med edelt metall: Kniver, gafler og skjere av sølv . . .	Danmark	1.	0	25 %
			2.	0	22 %
			3.	0	19 %
			4.	0	16 %
			5.	0	13 %
			6.	0	10 %
		Finland	1.	12 %	15 %
			2.	10 %	14 %
			3.	8 %	13 %
			4.	6 %	12 %
			5.	3 %	11 %
Andre varer	Danmark	1.	0	25 %	
		2.	0	23 %	
		3.	0	21 %	
		4.	0	18 %	
		5.	0	15 %	
		6.	0	12 %	
	Finland	1.	12 %	15 %	
		2.	11 %	15 %	
		3.	10 %	15 %	

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsats i overgangstiden	
				Interne	Eksterne
			4.	9%	14%
			5.	8%	14%
			6.	7%	14%
			7.	6%	14%
			8.	5%	13%
			9.	4%	13%
			10.	2%	13%
			11.	0	12%
ex 71.14	Andre varer av edelt metall eller metall plettet med edelt metall, unntatt varer til teknisk bruk.	Danmark	1.	0	25%
			2.	0	23%
			3.	0	21%
			4.	0	18%
			5.	0	15%
			6.	0	12%
ex 71.15	Varer helt eller delvis bestående av naturperler, edle eller halvedle steiner (naturlige, syntetiske eller rekonstruerte), unntatt varer til teknisk bruk.	Danmark	1.	0	25%
			2.	0	23%
			3.	0	21%
			4.	0	18%
			5.	0	15%
			6.	0	12%
71.16	Andre bijouterivarer	Danmark	1.	0	25%
			2.	0	23%
			3.	0	21%
			4.	0	18%
			5.	0	15%
			6.	0	12%
73.01	Råjern, støpejern og speiljern i barrer, blokker, klumper og liknende.	Finnland	1.	0	8%, min. 1,50 mark
			2.	0	8%, min. 1,50 mark
			3.	0	8%, min. 1,50 mark
			4.	0	8%, min. 1,50 mark
			5.		8% min. 1,50 mark
			6.	0	7%, min. 1,30 mark
			7.	0	5%, min. 1,00 mark
			8.	0	3%, min. 0,70 mark

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsats i overgangstiden	
				Interne	Eksterne
			9.	0	2%, min. 0,40 mark
			10.	0	1%, min. 0,25 mark
			11.	0	0
ex 73.02	Ferrosilisium og ferrosilicomangan som inneholder mer enn 15—silisium.	Sverige	1.	7 øre	7 øre
			2.	7 »	7 »
			3.	7 »	7 »
			4.	7 »	7 »
			5.	7 »	7 »
			6.	0	0
ex 73.07	Billets av jern eller stål	Finland	1.	0	0
			2.	0	0
			3.	0	0
			4.	0	2%
			5.	0	3%
			6.	0	4%
73.10	Stenger (herunder valseråd) av jern eller stål, varmvalsede, smidde, strengpressede, kaldformede, eller ferdigbehandlede i kald tilstand (herunder kalibrerte); hult bergborstål: A. Med metalloverdrag og ex B. Andre slag, unntatt valsetråd.	Danmark			Overgangstid er ikke fastlagt, men i forbindelse med gjennomføringen av fellesmarkedet skal Danmark kunne kreve prøving av eventuell tollfrihet i høyst 3 år under hensyntaken til størrelsen av den nordiske produksjon.
	B. 1a Valsetråd	Danmark	1.	0	0
			2.	0	0
			3.	0	0
			4.	0	0
			5.	0	0
			6.	0	1%
			7.	0	1%
			8.	0	2%
			9.	0	3%
			10.	0	4%
			11.	0	5%

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsats i overgangstiden	
				Interne	Eksterne
	A. Med metalloverdrag:				
	1. Overdrag av sink	Finland	1.	0	8 %
			2.	0	8 %
			3.	0	8 %
			4.	0	8 %
			5.	0	8 %
			6.	0	7 %
			7.	0	7 %
			8.	0	7 %
			9.	0	7 %
			10.	0	7 %
			11.	0	6 %
	2. Andre	Finland	1.	0	10 %
			2.	0	10 %
			3.	0	10 %
			4.	0	10 %
			5.	0	10 %
			6.	0	9 %
			7.	0	9 %
			8.	0	8 %
			9.	0	8 %
			10.	0	8 %
			11.	0	7 %
	B. Andre slag:				
	1. Varmvalsede, strengpressede eller smidde.				
	a. Valsetråd	Finland	1.	0	10 %
			2.	0	10 %
			3.	0	10 %
			4.	0	10 %
			5.	0	10 %
			6.	0	9 %
			7.	0	9 %
			8.	0	8 %
			9.	0	7 %
			10.	0	6 %
			11.	0	5 %
	b. Andre	Finland	1.	0	8 %
			2.	0	8 %
			3.	0	8 %
			4.	0	8 %
			5.	0	8 %
			6.	0	7 %
			7.	0	7 %

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsatser i overgangstiden				
				Interne	Eksterne			
73.11	2. Kaldbearbeidde eller kalibrerte	Finland	8.	0	7 %			
			9.	0	7 %			
			10.	0	7 %			
			11.	0	6 %			
			1.	0	10 %			
			2.	0	10 %			
			3.	0	10 %			
			4.	0	10 %			
			5.	0	10 %			
			6.	0	9 %			
			7.	0	9 %			
	8.	0	8 %					
	9.	0	8 %					
	10.	0	8 %					
	11.	0	7 %					
	Profil av jern eller stål, varmvalsede, smidde, strengpressede eller kaldbearbeidde; spunnvegger av jern eller stål, også med hull eller sammensatte:	A. Med metalloverdrag og ex B. Andre slag, unntatt varmvalsede, strengpressede eller smidde spunnvegger og bredflenset I-stang og andre varer av vekt minst 60 kg. pr. løpende meter.	Danmark	Overgangstid er ikke fastlagt, men i forbindelse med gjennomføringen av fellesmarkedet skal Danmark kunne kreve prøving av eventuell tollfrihet i høyst 3 år under hensyntaken til størrelsen av den nordiske produksjon.				
				ex A. Med metalloverdrag: 1. Overdrag av sink	Finland	1.	0	8 %
						2.	0	8 %
						3.	0	8 %
						4.	0	8 %
						5.	0	8 %
						6.	0	7 %
7.						0	7 %	
8.						0	7 %	
9.						0	7 %	
10.						0	7 %	
11.	0	6 %						

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsats i overgangstiden	
				Interne	Eksterne
ex 73.12	ex B. 1. Varmvalsede, streng- pressede eller smidde unntatt spunnvegger og bredflenset I-stang samt andre varer av vekt minst 60 kg pr. løpende meter.	Finland	1.	0	8 %
			2.	0	8 %
			3.	0	8 %
			3.	0	8 %
			4.	0	8 %
			6.	0	7 %
			7.	0	7 %
			8.	0	7 %
			9.	0	7 %
			10.	0	7 %
			11.	0	6 %
	ex A 2. Med overdrag av sink og med tykkelse under 3 mm.	Danmark	1.	0	0
			2.	0	0
			3.	0	0
			4.	0	0
			5.	0	0
			6.	0	1 %
			7.	0	2 %
			8.	0	3 %
			9.	0	4 %
			10.	0	5 %
			11.	0	6 %
	A 2. Med overdrag av sink	Finland	1.	0	0
			2.	0	0
			3.	0	0
			4.	0	0
			5.	0	0
			6.	0	1 %
			7.	0	1 %
			8.	0	3 %
			9.	0	4 %
			10.	0	5 %
			11.	0	6 %
ex A 3. Med overdrag av annet metall enn aluminium, bly, tinn eller sink og med tykkelse under 3 mm.	Danmark	1.	0	0	
		2.	0	0	
		3.	0	0	
		4.	0	0	
		5.	0	0	
		6.	0	1 %	
		7.	0	2 %	

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsats i overgangstiden	
				Interne	Eksterne
ex 73.13	ex B 1. Andre slag: varmvalset med tykkelse under 3 mm.	Danmark	8.	0	3%
			9.	0	4%
			10.	0	5%
			11.	0	7%
			1.	0	0
			2.	0	0
			3.	0	0
			4.	0	0
			5.	0	0
			6.	0	1%
			7.	0	2%
			8.	0	3%
			9.	0	4%
			10.	0	5%
			11.	0	6%
	B 1. Andre slag: varmvalset	Finland	1.	0	0
			2.	0	0
			3.	0	0
			4.	0	0
			5.	0	0
			6.	0	1%
			7.	0	1%
			8.	0	3%
			9.	0	4%
			10.	0	5%
			11.	0	6%
	ex B 2. Andreslag: kaldvalset med tykkelse under 3 mm.	Danmark	1.	0	0
			2.	0	0
			3.	0	0
			4.	0	0
			5.	0	0
			6.	0	1%
			7.	0	2%
8.			0	3%	
9.			0	4%	
10.			0	5%	
11.			0	7%	
Plater av jern eller stål, varm- eller kaldvalsedede: ex A 2. Med annet metalloverdrag enn aluminium, bly og tinn og med tykkelse 3 mm eller derover, samt	Norge		Hvis det ved fellesmarkedets innføring er toll på grovplater i Norge, skal		

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsats i overgangstiden	
				Interne	Eksterne
	ex B. Andre slag (uten overdrag) med tykkelse 3 mm eller derover.			Norge har rett til i 5 år å opprettholde toll av samme høyde som den fellesnordiske tollsatsen både overfor de andre nordiske land og utad. Ved femårsperiodens slutt skal Norge kunne kreve omproving for eventuell forlengelse av overgangsordningen med ytterligere høyst fem år.	
	ex A 2. Med annet metalloverdrag enn aluminium, bly og tinn og med tykkelse under 3 mm.	Danmark	1.	0	0
			2.	0	0
			3.	0	0
			4.	0	0
			5.	0	0
			6.	0	1 %
			7.	0	2 %
			8.	0	3 %
			9.	0	4 %
			10.	0	5 %
			11.	0	6 %
	ex B. Dynamoplater.	Danmark	1.	0	0
			2.	0	0
			3.	0	0
			4.	0	0
			5.	0	0
			6.	0	1 %
			7.	0	2 %
			8.	0	3 %
			9.	0	4 %
			10.	0	5 %
			11.	0	6 %
				Ved den første femårsperiodens slutt skal Danmark kunne kreve omproving for eventuell forlengelse av den tollfrie tiden, under hensyntaken til størrelsen av den nordiske produksjon.	

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsats i overgangstiden	
				Interne	Eksterne
	ex B. Andre plater (uten overdrag) med tykkelse under 3 mm	Danmark	1.	0	0
			2.	0	0
			3.	0	0
			4.	0	0
			5.	0	0
			6.	0	1 %
			7.	0	2 %
			8.	0	3 %
			9.	0	4 %
			10.	0	5 %
			11.	0	6 %
73.14	Tråd av jern eller stål, også med overdrag, men ikke isolert for elektrisk bruk.	Finland	1.	0	12 %
			2.	0	12 %
			3.	0	12 %
			4.	0	12 %
			5.	0	12 %
			6.	0	11 %
			7.	0	11 %
			8.	0	10 %
			9.	0	9 %
			10.	0	8 %
			11.	0	7 %
ex 73.15	Legert stål og kullstoffrikt stål, i former som nevnt i nr. 73.06-73.14: A. Plater av rustfritt stål	Finland	1.	0	0
			2.	0	0
			3.	0	0
			4.	0	0
			5.	0	0
			6.	0	1 %
			7.	0	1 %
			8.	0	2 %
			9.	0	3 %
			10.	0	4 %
			11.	0	5 %
	ex B. Transformatorplater	Danmark	1.	0	0
			2.	0	0
			3.	0	0
			4.	0	0
			5.	0	0
			6.	0	1 %
			7.	0	2 %
			8.	0	3 %

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsats i overgangstiden	
				Interne	Eksterne
			9.	0	4 %
			10.	0	5 %
			11.	0	6 %
				Ved den første femårsperiodens utløp skal Danmark kunne kreve omprøving for eventuell forlengelse av den tollfrie tiden, under hensyntaken til størrelsen av den nordiske produksjon.	
	ex B. Andre slag: Legert stål og kullstoffrikt stål i former som nevnt i nr. 73.10 A 1 og 73.10 B 1 b.	Norge	1.	12,5 %	12,5 %
			2.	12,5 %	12,5 %
			3.	12,5 %	12,5 %
			4.	12,5 %	12,5 %
			5.	12,5 %	12,5 %
			6.	10,0 %	11,0 %
			7.	8,0 %	10,0 %
			8.	6,0 %	9,0 %
			9.	4,0 %	8,0 %
			10.	2,0 %	7,0 %
			11.	0	6,0 %
	ex B. Andre slag: Legert s a og kullstoffrikt stål i former som nevnt i nr. 73.10 A 2 og 73.10 B 2.	Norge	1.	12,5 %	12,5 %
			2.	12,5 %	12,5 %
			3.	12,5 %	12,5 %
			4.	12,5 %	12,5 %
			5.	12,5 %	12,5 %
			6.	10,0 %	12,5 %
			7.	8,0 %	11,0 %
			8.	6,0 %	10,0 %
			9.	4,0 %	9,0 %
			10.	2,0 %	8,0 %
			11.	0	7,0 %
ex 73.16	Jernbaneskinner	Finnland	1.	0	8 %
			2.	0	8 %
			3.	0	8 %
			4.	0	8 %
			5.	0	8 %
			6.	0	7 %
			7.	0	6 %
			8.	0	5 %

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsatsler i overgangstiden	
				Interne	Eksterne
			9.	0	4 %
			10.	0	2 %
			11.	0	0
ex 73.17	Rør av støpejern med innvendig diameter under 510 mm.	Finnland	1.	0	18 %
			2.	0	18 %
			3.	0	18 %
			4.	0	18 %
			5.	0	18 %
			6.	0	17 %
			7.	0	16 %
			8.	0	14 %
			9.	0	12 %
			10.	0	10 %
			11.	0	8 %
ex 73.18	Somløse rør av jern eller stål	Danmark		Overgangstid er ikke fastlagt, men i forbindelse med innføringen av fellesmarkedet skal Danmark kunne kreve prøving av eventuell tollfrihet i høyst tre år under hensyntaken til størrelsen av den nordiske produksjon.	
73.25	Kabler, tau, liner, flettede bånd, stropper og liknende varer av jern- eller ståltråd, unntatt isolerte elektriske ledninger.	Finnland	1.	10 %	13 %
			2.	10 %	13 %
			3.	10 %	13 %
			4.	10 %	13 %
			5.	10 %	13 %
			6.	9 %	12 %
			7.	8 %	12 %
			8.	6 %	11 %
			9.	4 %	10 %
			10.	2 %	9 %
			11.	0	8 %
73.26	Piggtråd; vridd, flat tråd eller bånd, med eller uten pigger, samt løst snodd, dobbel tråd til bruk som gjerde-tråd, av jern eller stål.	Finnland	1.	10 %	13 %
			2.	10 %	13 %
			3.	10 %	13 %
			4.	10 %	13 %
			5.	10 %	13 %
			6.	9 %	12 %
			7.	8 %	12 %

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsats i overgangstiden	
				Interne	Eksterne
			8.	6 %	11 %
			9.	4 %	10 %
			10.	2 %	9 %
			11.	0 %	8 %
73.27	Duk, netting, gitter og liknende varer av jern- eller ståltråd.	Finnland	1.	10 %	13 %
			2.	10 %	13 %
			3.	10 %	13 %
			4.	10 %	13 %
			5.	10 %	13 %
			6.	9 %	12 %
			7.	8 %	12 %
			8.	6 %	11 %
			9.	4 %	10 %
			10.	2 %	9 %
			11.	0	8 %
73.36	Ovner (herunder slike som kan brukes til sentraloppvarming), kaminer, komfyrer, varme- og kokeapparater og liknende varer til husholdningsbruk, ikke elektriske, samt deler dertil, av jern eller stål.	Finnland	1.	10 %	15 %
			2.	8 %	14 %
			3.	6 %	13 %
			4.	4 %	12 %
			5.	2 %	10 %
			6.	0	8 %
		Norge	1.	8 %	8 %
			2.	6 %	8 %
			3.	4 %	8 %
			4.	2 %	8 %
			5.	2 %	8 %
			6.	0	8 %
74.08	Rørforbindere (fittings) av kopper (f. eks. knær, flenser og muffe).	Norge	1.	8 %	8 %
			2.	6 %	8 %
			3.	4 %	8 %
			4.	2 %	8 %
			5.	2 %	8 %
			6.	0	8 %
74.18	Andre husholdnings- og sanitærartikler, samt deler dertil, av kopper: A. Forgylte og forsøvede varer.	Danmark	1.	0	25 %
			2.	0	23 %
			3.	0	21 %
			4.	0	18 %
			5.	0	15 %
			6.	0	12 %

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsats i overgangstiden	
				Interne	Eksterne
75.06	Andre varer av nikkel: A. Husholdnings- og sanitærartikler og deler, forgylte og forsolvede.	Danmark	1.	0	25 %
			2.	0	23 %
			3.	0	21 %
			4.	0	18 %
			5.	0	15 %
			6.	0	12 %
		Finland	1.	10 %	15 %
			2.	8 %	15 %
			3.	6 %	14 %
			4.	4 %	14 %
			5.	2 %	13 %
			6.	0	12 %
	B. Andre varer	Finland	1.	8 %	12 %
			2.	7 %	12 %
			3.	6 %	11 %
			4.	4 %	10 %
			5.	2 %	9 %
			6.	0	8 %
84.01	Kjeler for vanddamp eller annen damp (unntatt sentralvarmtvannskjeler som også kan produsere lavtrykkdamp).	Finland	1.	5 %	10 %
			2.	4 %	10 %
			3.	3 %	10 %
			4.	2 %	10 %
			5.	1 %	10 %
			6.	0	10 %
		Norge	1.	20 %	20 %
			2.	16 %	18 %
			3.	12 %	16 %
			4.	8 %	14 %
			5.	4 %	12 %
			6.	0	10 %
84.02	Hjelpeapparater for dampkjeler, herunder forvarmere, overhetere, sotfjernere, dampakkumulatorer og liknende; kondensatorer for dampmaskiner.	Finland	1.	5 %	10 %
			2.	4 %	10 %
			3.	3 %	10 %
			4.	2 %	10 %
			5.	1 %	10 %
			6.	0	10 %
ex 84.02	Andre varer enn forvarmere og overhetere.	Norge	1.	20 %	20 %
			2.	16 %	18 %
			3.	12 %	16 %

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsats i overgangstiden	
				Interne	Eksterne
ex 84.05	Turbiner	Norge	4.	8 %	14 %
			5.	4 %	12 %
			6.	0	10 %
			1.	10 %	10 %
			2.	10 %	10 %
			3.	8 %	10 %
			4.	8 %	10 %
			5.	6 %	10 %
			6.	6 %	10 %
			7.	4 %	10 %
			8.	4 %	10 %
84.06	Stempeldrevne forbrenningsmotorer.	Finnland	9.	2 %	10 %
			10.	2 %	10 %
			11.	0	10 %
			1.	10 %	15 %
			2.	9 %	15 %
			3.	8 %	14 %
			4.	7 %	14 %
			5.	6 %	13 %
			6.	5 %	13 %
			7.	4 %	12 %
			8.	3 %	12 %
ex 84.06	Stempeldrevne forbrenningsmotorer unntatt motorer til fly, biler og motorsyklar.	Norge	9.	2 %	11 %
			10.	1 %	11 %
			11.	0	10 %
			1.	10 %	10 %
			2.	8 %	10 %
			3.	6 %	10 %
			4.	4 %	10 %
84.07	Vannhjul, vantturbiner og andre hydrauliske kraftmaskiner, herunder regulatorer til disse.	Finnland	5.	2 %	10 %
			6.	0	10 %
			1.	10 %	15 %
			2.	9 %	15 %
			3.	8 %	14 %
			4.	7 %	14 %
			5.	6 %	13 %
			6.	5 %	13 %
			7.	4 %	12 %
			8.	3 %	12 %
			9.	2 %	11 %
10.	1 %	11 %			
11.	0	10 %			

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsats i overgangstiden	
				Interne	Eksterne
84.08	Andre kraftmaskiner og motorer	Norge	1.	20 %	20 %
			2.	16 %	18 %
			3.	12 %	16 %
			4.	8 %	14 %
			5.	4 %	12 %
			6.	0	10 %
		Finland	1.	10 %	15 %
			2.	9 %	15 %
			3.	8 %	14 %
			4.	7 %	14 %
			5.	6 %	13 %
84.10	Pumper (herunder motor- og turbopumper) for væsker, også med måleutstyr; væske-elevatorer utstyrt med bøtter, kjeder, skruer, bånd eller liknende.	Finland	1.	5 %	10 %
			2.	4 %	10 %
			3.	3 %	10 %
			4.	2 %	10 %
			5.	1 %	10 %
			6.	0	10 %
		Norge	1.	15 %	15 %
			2.	12 %	14 %
			3.	9 %	13 %
			4.	6 %	12 %
			5.	3 %	11 %
84.11	Luftpumper, vakuumpumper samt luft- eller gasskompressor (herunder motor- og turbopumper og -kompressor samt fristempelgeneratorer for gassturbiner); ventilatorer. (For eventuelt medfølgende, ikke innbygde elektriske motorer, samme overgangsordning som nr. 85.01).	Norge	1.	15 %	15 %
			2.	12 %	14 %
			3.	9 %	13 %
			4.	6 %	12 %
			5.	3 %	11 %
			6.	0	10 %
		Finland	1.	10 %	15 %
			2.	9 %	15 %
			3.	8 %	14 %
			4.	7 %	14 %
			5.	6 %	13 %
84.12	Luftkondisjoneringsapparater, som under felles deksel består av motordrevne ventilatorer og elementer for endring av luftens temperatur og fuktighet. (For eventuelt medfølgende, ikke innbygde elektriske motorer, samme overgangsordning som nr. 85.01).	Norge	1.	20 %	20 %
			2.	16 %	18 %
			3.	12 %	16 %
			4.	8 %	14 %
			5.	4 %	12 %
			6.	0	10 %
		Finland	1.	10 %	15 %
			2.	9 %	15 %
			3.	8 %	14 %
			4.	7 %	14 %
			5.	6 %	13 %

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsats i overgangstiden	
				Interne	Eksterne
ex 84.13	Brennstofforstøvere til fyrsteder for flytende brensel (atomisorer), pulverisert fast brensel eller gass; mekaniske støkere, askefjernere og liknende utstyr, unntatt mekaniske fyrrister. (For eventuelt medfølgende, ikke innbygde elektriske motorer, samme overgangsordning som nr. 85.01).	Norge	1.	20 %	20 %
			2.	16 %	18 %
			3.	12 %	16 %
			4.	8 %	14 %
			5.	4 %	12 %
			6.	0	10 %
84.15	Kjøleskap og kjøleanlegg, også elektriske. (For eventuelt medfølgende, ikke innbygde elektriske motorer, Norge samme overgangsordning som for nr. 85.01).	Finnland	1.	10 %	15 %
			2.	9 %	15 %
			3.	8 %	14 %
			4.	7 %	14 %
			5.	6 %	13 %
			6.	5 %	13 %
			7.	4 %	12 %
			8.	3 %	12 %
			9.	2 %	11 %
			10.	1 %	11 %
			11.	0	10 %
		Norge	1.	10 %	10 %
			2.	8 %	10 %
			3.	6 %	10 %
			4.	4 %	10 %
			5.	2 %	10 %
			6.	0	10 %
84.17	Apparater og andre innretninger (også med elektrisk oppvarming) for behandling av materialer ved en prosess som medfører endring i temperatur, f. eks. oppvarming, koking, steking, destillering, rektifisering, sterilisering, pastorisering, damping, tørking, fordamping, kondensering eller kjøling, unntatt husholdningsapparater; ikke elektriske varmtvannsberedere.	Finnland	1.	10 %	15 %
			2.	9 %	15 %
			3.	8 %	14 %
			4.	7 %	14 %
			5.	6 %	13 %
			6.	5 %	13 %
			7.	4 %	12 %
			8.	3 %	12 %
			9.	2 %	11 %
			10.	1 %	11 %
			11.	0	10 %
ex 84.17	Apparater og andre innretninger (også med elektrisk oppvarming) for behandling av materialer ved en prosess som medfører endring	Norge	1.	20 %	20 %
			2.	16 %	18 %
			3.	12 %	16 %
			4.	8 %	14 %

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsats i overgangstiden	
				Interne	Eksterne
	i temperatur, f.eks. oppvarming, koking, steking, destillering, rektifisering, sterilisering, pastorisering, danning, tørring, fordamping, kondensering eller kjøling, unntatt husholdningsapparater og unntatt Yankee tørkesylindere med en større diameter enn 3 meter til papir- og pappfabrikasjon; ikke-elektriske varmtvannsberedere. (For eventuelt medfølgende, ikke innbygde elektriske motorer, samme overgangsordning som nr. 85.01).		5. 6.	4 % 0	12 % 10 %
84.18	Sentrifuger; apparater for filtrering og rensing av væsker og gasser.	Finnland	1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11.	10 % 9 % 8 % 7 % 6 % 5 % 4 % 3 % 2 % 1 % 0	15 % 15 % 14 % 14 % 13 % 13 % 12 % 12 % 11 % 11 % 10 %
84.19	Maskiner for rensing og tørring av flasker eller andre beholdere; maskiner for fylling, lukking, forsegling, kapsling eller etikettering av flasker, bokser, sekker eller andre beholdere; andre pakkemaskiner; kullsyremaskiner for drikkevarer; oppvaskmaskiner. (For eventuelt medfølgende, ikke innbygde, elektriske motorer, samme overgangsordning som nr. 85.01).	Norge	1. 2. 3. 4. 5. 6.	15 % 12 % 9 % 6 % 3 % 0	15 % 14 % 13 % 12 % 11 % 10 %
84.20	Vekter og veieinnretninger (unntatt de som er følsomme for 0,05 g eller mindre), herunder telle- og kontrollvekter; lodder til vekter, alle slags.	Finnland	1. 2. 3. 4. 5. 6.	10 % 8 % 6 % 4 % 2 % 0	15 % 14 % 13 % 12 % 11 % 10 %

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsats i overgangstiden	
				Interne	Eksterne
84.21	Mekaniske apparater (også for håndkraft) til spredning og sprøytning av væsker og pulvere; brann-slokningsapparater (også ladde); sprøytepistoler o. l.; damp- eller sandblåsemaskiner o. l.	Finland	1.	5 %	10 %
			2.	4 %	10 %
			3.	3 %	10 %
			4.	2 %	10 %
			5.	1 %	10 %
			6.	0	10 %
84.22	Maskiner og apparater for løfting, lasting og lossing, telfere og transportører (f. eks. elevatorer, heiser, vinsjer, kraner, traverskraner, donkrafte, taljer, beltetransportører, taubaner unntatt maskiner som som hører under nr. 84.23. (For eventuelt medfølgende ikke innbygde elektriske motorer, Norge samme overgangsordning som nr. 85.01).	Finland	1.	10 %	15 %
			2.	8 %	14 %
			3.	6 %	13 %
			4.	4 %	12 %
			5.	2 %	11 %
			6.	0	10 %
	Traktorvinsjer	Norge	1.	10 %	10 %
			2.	8 %	10 %
			3.	6 %	10 %
			4.	4 %	10 %
			5.	2 %	10 %
			6.	0	10 %
	Andre varer	Norge	1.	20 %	20 %
			2.	16 %	18 %
			3.	12 %	16 %
			4.	8 %	14 %
			5.	4 %	12 %
			6.	0	10 %
84.23	Maskiner og apparater, stasjonære og mobile, til graving, planering, boring og utvinning av jord, mineraler og malmer (f. eks. mekaniske skuffer, kullbrytere, gravemaskiner, skrape- og hovlemaskiner, bulldozere); peledrivere, snøploger (ikke selvdrevne) og snøplogutstyr.	Finland	1.	5 %	10 %
			2.	4 %	10 %
			3.	3 %	10 %
			4.	2 %	10 %
			5.	1 %	10 %
			6.	0	10 %
ex 84.23	Maskiner og apparater, stasjonære og mobile, til graving, planering, boring og utvinning av jord,				

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsatsler i overgangstiden	
				Interne	Eksterne
	mineraler og malmer, unntatt selvdrevne gravemaskiner, (f. eks. mekaniske skuffer, kullbrytere, skrape- og høvlemaskiner, bulldozere); peledrivere, pressluftpeledrivere og -spader; snøploger (ikke selvdrevne) og snøplogutstyr. (For eventuelt medfølgende, ikke innbygde, elektriske motorer, samme overgangsordning som nr. 85.01).				
	Bulldozere og angledozerutstyr...	Norge	1. 2. 3. 4. 5. 6.	10 % 8 % 6 % 4 % 2 % 0	10 % 10 % 10 % 10 % 10 % 10 %
	Andre varer	Norge	1. 2. 3. 4. 5. 6.	20 % 16 % 12 % 8 % 4 % 0	20 % 18 % 16 % 14 % 12 % 10 %
81.21	Landbruks- og hagebruksmaskiner og -apparater for jordens bearbeiding og kullivering (f. eks. ploger, harver, kultivatorer, såmaskiner og gjødselspredere); ruller (tromler) for plener og sportsplasser.	Danmark		Danmark opprettholder sine ytre tollsatsler i 5 år. Deretter vil spørsmålet om gjennomføring av felles ytre tollsats for alle land bli tatt opp til fornyet drøfting i det nordiske ministerråd.	
		Finnland	1. 2. 3. 4. 5. 6.	8 % 7 % 6 % 4 % 2 % 0	10 % 10 % 10 % 10 % 10 % 10 %
84.25	Maskiner og apparater for innhøsting og tresking; halm- og forpresser; slåmaskiner, herunder plenklippere; rensmaskiner for fro	Danmark		Danmark opprettholder sine ytre tollsatsler i 5 år. Deretter vil spørsmålet om gjennomføring av felles ytre	

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsats i overgangstiden	
				Interne	Eksterne
	korn og belgfrukter, sorteringsmaskiner for egg og andre landbruksprodukter (men unntatt møllemaskiner søm hører under nr. 84.29).	Finland	1.	8 %	10 %
			2.	7 %	10 %
			3.	6 %	10 %
			4.	4 %	10 %
			5.	2 %	10 %
			6.	0	10 %
84.26	Meierimaskiner, herunder melkemaskiner.	Danmark		Danmark opprettholder sine ytre tollsats i 5 år. Deretter vil spørsmålet om gjennomføring av felles ytre tollsats for alle land bli tatt opp til fornyet drøfting i det nordiske ministerråd.	
		Finland	1.	8 %	10 %
			2.	7 %	10 %
			3.	6 %	10 %
			4.	4 %	10 %
			5.	2 %	10 %
			6.	0	10 %
84.28	Andre maskiner og apparater til landbruk, hagebruk, fjærfeavl og birokt, herunder spireanlegg med mekanisk eller termisk utstyr samt rugemaskiner og kyllingmødre for fjærfe.	Danmark		Danmark opprettholder sine ytre tollsats i 5 år. Deretter vil spørsmålet om gjennomføring av felles ytre tollsats for alle land bli tatt opp til fornyet drøfting i det nordiske ministerråd.	
		Finland	1.	8 %	10 %
			2.	7 %	10 %
			3.	6 %	10 %
			4.	4 %	10 %
			5.	2 %	10 %
			6.	0	10 %
ex 84.30	Maskiner og apparater som ikke hører under andre av kapitlets posisjoner, til bruk i nærings-	Norge	1.	20 %	20 %
			2.	16 %	18 %
			3.	12 %	16 %

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsats i overgangstiden	
				Interne	Eksterne
	middelindustrien til fremstilling av: bakerverer, sukker- og sjokoladevarer, makaroni o. l. melvarer, til beredning av kjøtt, fisk, frukt eller grønnsaker (herunder hakke- og skjæremaskiner) unntatt tarmrens maskiner; og til sukkerfremstilling eller brygging. (For eventuelt medfølgende, ikke innbygde, elektriske motorer, samme overgangsordning som nr. 85.01).		4. 5. 6.	8 % 4 % 0	14 % 12 % 10 %
ex 84.31	Maskiner og apparater for fremstilling og etterbehandling av papirmasse, papir og papp, unntatt farge-, glitte-, lime- og pregemaskiner samt kluterivemaskiner, børstemaskiner, linjermaskiner og sugevalser med innvendig sugekasse til papir- og pappfabrikasjon. (For eventuelt medfølgende, ikke innbygde, elektriske motorer, samme overgangsordning som nr. 85.01).	Norge	1. 2. 3. 4. 5. 6.	20 % 16 % 12 % 8 % 4 % 0	20 % 18 % 16 % 14 % 12 % 10 %
ex 84.45	Verktøymaskiner for bearbeiding av metall og metallkarbider, unntatt maskiner som hører under nr. 84.49 og 84.50; bortsett fra eksenterpresser for trykk over 250 tonn og høvlemaskiner for metall (ikke shapingmaskiner) samt bortsett fra følgende pressluftverktøy: blikksaker, borkvessemaskiner, gjengemaskiner, klinke- og meiselmaskiner, sager og slipemaskiner: (For eventuelt medfølgende, ikke innbygde, elektriske motorer, samme overgangsordning som nr. 85.01).				
	Gradsakser, knekkemaskiner, rundemaskiner, sikkemaskiner og sirkelsakser for blikk, flerspindede boremaskiner samt frese-, poler- og	Norge	1. 2. 3. 4.	15 % 15 % 12 % 12 %	15 % 15 % 14 % 14 %

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsats i overgangstiden	
				Interne	Eksterne
	slipemaskiner.		5.	9 %	13 %
			6.	9 %	13 %
			7.	6 %	12 %
			8.	6 %	12 %
			9.	3 %	11 %
			10.	3 %	11 %
			11.	0	10 %
	Andre varer	Norge	1.	20 %	20 %
			2.	18 %	19 %
			3.	16 %	18 %
			4.	14 %	17 %
			5.	12 %	16 %
			6.	10 %	15 %
			7.	8 %	14 %
			8.	6 %	13 %
			9.	4 %	12 %
			10.	2 %	11 %
			11.	0	10 %
84.56	Maskiner og apparater for sortering, harping, vasking, knusing, maling og blanding av jord, stein, malm og andre faste mineralske materialer; maskiner og apparater for pressing eller forming av fast brensel, keramisk masse, sement, kalk og andre mineralske produkter i pulver- eller pastaform; maskiner til fremstilling av sandstøpeformer. (For eventuelt medfølgende, ikke innbygde, elektriske motorer, samme overgangsordning som nr. 85.01).	Norge	1.	15 %	15 %
			2.	12 %	14 %
			3.	9 %	13 %
			4.	6 %	12 %
			5.	3 %	11 %
			6.	0	10 %
ex 84.59	Vegbyggings- og vegreparasjonsmaskiner og -redskaper.	Finnland	1.	10 %	15 %
			2.	9 %	15 %
			3.	8 %	14 %
			4.	7 %	14 %
			5.	6 %	13 %
			6.	5 %	13 %
			7.	4 %	12 %
			8.	3 %	12 %
			9.	2 %	11 %
			10.	1 %	11 %
			11.	0	10 %

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsatser i overgangstiden	
				Interne	Eksterne
84.61	Kraner, ventiler og liknende tilbehør til rør, kjeler, tanker, kar o. l. herunder reduksjonsventiler og termostatventiler.	Finland	1.	10 %	15 %
			2.	9 %	15 %
			3.	8 %	14 %
			4.	7 %	14 %
			5.	6 %	13 %
			6.	5 %	13 %
			7.	4 %	12 %
			8.	3 %	12 %
			9.	2 %	11 %
			10.	1 %	11 %
			11.	0	10 %
	Av jern og stål	Norge	1.	7 %	10 %
			2.	7 %	10 %
			3.	7 %	10 %
			4.	5 %	10 %
			5.	5 %	10 %
			6.	5 %	10 %
			7.	3 %	10 %
			8.	3 %	10 %
			9.	3 %	10 %
			10.	3 %	10 %
			11.	0	10 %
	Av annet metall, vekt 1 hg. og derunder.	Norge	1.	13 %	13 %
			2.	13 %	13 %
			3.	10 %	13 %
			4.	10 %	13 %
			5.	7 %	13 %
			6.	7 %	10 %
			7.	4 %	10 %
			8.	4 %	10 %
			9.	2 %	10 %
			10.	2 %	10 %
			11.	0	10 %
	Av annet metall, vekt over 1 hg.	Norge	1.	18 %	18 %
			2.	18 %	18 %
			3.	15 %	17 %
			4.	15 %	17 %
			5.	12 %	16 %
			6.	12 %	16 %
			7.	9 %	14 %
			8.	9 %	14 %

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsats i overgangstiden				
				Interne	Eksterne			
ex 81.63	Drivaksler, veivaksler, lagerbøksler, glidelagre, tannhjul (herunder friksjonshjul), gearbøksler og andre tannhjulsutvekslinger, svinghjul, remskiver, blokker og blokkhjul, koblinger (herunder akselkoblinger), unntatt bildeler.	Norge	9.	6 %	12 %			
			10.	3 %	12 %			
			11.	0	10 %			
			1.	10 %	10 %			
			2.	8 %	10 %			
			3.	6 %	10 %			
			4.	4 %	10 %			
			5.	2 %	10 %			
			6.	0	10 %			
			85.01	Elektriske generatorer, motorer, omformere (roterende eller statiske), transformatorer, likerettere og likeretterapparater, induktorer: Generatorer, motorer, omformere, transformatorer (andre enn måletransformatorer), induksjonsspøler, og deler dertil, av vekt over 150 kg pr. stk.	Finland	1.	13 %	15 %
						2.	12 %	15 %
3.	11 %	14 %						
4.	10 %	14 %						
5.	9 %	13 %						
6.	8 %	13 %						
7.	7 %	12 %						
8.	6 %	12 %						
9.	4 %	11 %						
10.	2 %	11 %						
11.	0	10 %						
	Generatorer, motorer, omformere, transformatorer (andre enn måletransformatorer), induksjonsspøler og deler dertil, av vekt høyst 150 kg pr. stk. samt måletransformatorer og deler dertil.	Finland	1.	16 %	18 %			
			2.	15 %	18 %			
			3.	14 %	17 %			
			4.	13 %	17 %			
			5.	12 %	16 %			
			6.	10 %	15 %			
			7.	8 %	14 %			
			8.	6 %	13 %			
			9.	4 %	12 %			
			10.	2 %	11 %			
			11.	0	10 %			
	Elektriske motorer, generatorer og roterende omformere samt kvikksølvlikerettere.	Norge	1.	10 %	10 %			
			2.	10 %	10 %			
			3.	8 %	10 %			
			4.	8 %	10 %			
			5.	6 %	10 %			
			6.	6 %	10 %			

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsats i overgangstiden	
				Interne	Eksterne
			7.	4 %	10 %
			8.	4 %	10 %
			9.	2 %	10 %
			10.	2 %	10 %
			11.	0	10 %
	Transformatorer	Norge	1.	17,5 %	17,5 %
			2.	17,5 %	17,5 %
			3.	14,0 %	16,0 %
			4.	14,0 %	16,0 %
			5.	10,0 %	14,5 %
			6.	10,0 %	14,5 %
			7.	6,0 %	13,0 %
			8.	6,0 %	13,0 %
			9.	3,0 %	11,5 %
			10.	3,0 %	11,5 %
			11.	0	10,0 %
	Andre varer	Norge	1.	20 %	20 %
			2.	20 %	20 %
			3.	16 %	18 %
			4.	16 %	18 %
			5.	12 %	16 %
			6.	12 %	16 %
			7.	8 %	14 %
			8.	8 %	14 %
			9.	4 %	12 %
			10.	4 %	12 %
			11.	0	10 %
ex 85.03	Elementer og batterier av vekt under 180 gr pr. stk.	Norge	1.	7 %	10 %
			2.	7 %	10 %
			3.	5 %	10 %
			4.	5 %	10 %
			5.	3 %	10 %
			6.	0	10 %
85.05	Håndverktøy med innbygd elektromotor.	Finnland	1.	13 %	15 %
			2.	12 %	15 %
			3.	11 %	14 %
			4.	10 %	14 %
			5.	9 %	13 %
			6.	8 %	13 %
			7.	7 %	12 %
			8.	6 %	12 %

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsatser i overgangstiden	
				Interne	Eksterne
			9.	4 %	11 %
			10.	2 %	11 %
			11.	0	10 %
85.06	Husholdningsapparater med innebygd elektromotor.	Finland	1.	13 %	15 %
			2.	12 %	15 %
			3.	11 %	14 %
			4.	10 %	14 %
			5.	9 %	13 %
			6.	8 %	13 %
			7.	7 %	12 %
			8.	6 %	12 %
			9.	4 %	11 %
			10.	2 %	11 %
			11.	0	10 %
ex 85.09	Belysningsutstyr til sykler og motorkjøretøyer.	Finland	1.	13 %	15 %
			2.	12 %	15 %
			3.	11 %	14 %
			4.	10 %	14 %
			5.	9 %	13 %
			6.	8 %	13 %
			7.	7 %	12 %
			8.	6 %	12 %
			9.	4 %	11 %
			10.	2 %	11 %
			11.	0	10 %
ex 85.11	Elektriske maskiner og apparater til sveising samt deler dertil.	Finland	1.	13 %	15 %
			2.	12 %	15 %
			3.	11 %	14 %
			4.	10 %	14 %
			5.	9 %	13 %
			6.	8 %	13 %
			7.	7 %	12 %
			8.	6 %	12 %
			9.	4 %	11 %
			10.	2 %	11 %
			11.	0	10 %
85.12	Elektriske varmtvannsberedere; elektriske jord- og romoppvarmingsapparater; elektriske hårpleieapparater (f. eks. hårtørre- og krolleapparater, krølltangvarmere)	Finland	1.	13 %	15 %
			2.	12 %	15 %
			3.	11 %	14 %
			4.	10 %	14 %
			5.	9 %	13 %

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsats i overgangstiden		
				Interne	Eksteren	
	og elektriske strykejern; elektrotermiske husholdningsapparater; elektriske hetelegemer, ikke av kull.		6.	8 %	13 %	
			7.	7 %	12 %	
			8.	6 %	12 %	
			9.	4 %	11 %	
			10.	2 %	11 %	
			11.	0 %	10 %	
			Norge	1.	10 %	10 %
				2.	8 %	10 %
				3.	6 %	10 %
				4.	4 %	10 %
				5.	2 %	10 %
	6.	0		10 %		
ex 85.13	Apparater til linjetelefon	Finnland	1.	13 %	15 %	
			2.	11 %	14 %	
			3.	9 %	13 %	
			4.	6 %	12 %	
			5.	3 %	11 %	
			6.	0	10 %	
ex 85.15	Televisjonsmottakere	Norge	1.	25 %	25 %	
			2.	25 %	25 %	
			3.	20 %	25 %	
			4.	20 %	23 %	
			5.	15 %	23 %	
			6.	15 %	23 %	
			7.	10 %	21 %	
			8.	10 %	21 %	
			9.	5 %	19 %	
			10.	5 %	19 %	
			11.	0	17 %	
ex 85.15	Deler til televisjonsmottakere	Norge	1.	20 %	20 %	
			2.	20 %	20 %	
			3.	16 %	20 %	
			4.	16 %	20 %	
			5.	12 %	19 %	
			6.	12 %	19 %	
			7.	8 %	19 %	
			8.	8 %	18 %	
			9.	4 %	18 %	
			10.	4 %	18 %	
			11.	0	17 %	

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsats i overgangstiden	
				Interne	Eksterne
85.16	Elektrisk trafikkreguleringsutstyr for jernbaner, veger, elver, kanaler, havner og flyplasser.	Norge	1.	10 %	10 %
			2.	8 %	10 %
			3.	6 %	10 %
			4.	4 %	10 %
			5.	2 %	10 %
			6.	0	10 %
85.17	Elektrisk signalutstyr, akustisk eller optisk (f. eks. ringeklokker, sirener, indikatoravler, tyveri- og brannalarmapparater) unntatt utstyr som hører under nr. 85.09 eller 85.16.	Norge	1.	10 %	10 %
			2.	8 %	10 %
			3.	6 %	10 %
			4.	4 %	10 %
			5.	2 %	10 %
			6.	0	10 %
ex 85.18	Elektriske kondensatorer, faste eller variable, av vekt over 500 g pr. stk.	Finnland	1.	15 %	17 %
			2.	14 %	17 %
			3.	13 %	16 %
			4.	12 %	16 %
			5.	11 %	15 %
			6.	10 %	15 %
			7.	8 %	14 %
			8.	6 %	13 %
			9.	4 %	12 %
			10.	2 %	11 %
			11.	0	10 %
ex 85.18	Elektriske kondensatorer, faste eller variable, av vekt over 15 kg pr. stk.	Norge	1.	20 %	20 %
			2.	20 %	20 %
			3.	16 %	18 %
			4.	16 %	18 %
			5.	12 %	16 %
			6.	12 %	16 %
			7.	8 %	14 %
			8.	8 %	14 %
			9.	4 %	12 %
			10.	4 %	12 %
			11.	0	10 %
ex 85.19	Elektriske apparater til å slutte, bryte, sikre eller forbinde elektriske strømkretser (f. eks. brytere, releer, sikringer, lynavledere, spenningsdempere, stikkontakter, lampeholdere, forbindelsesklemmer og koblingsbokser); motstander, faste				

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsats i overgangstiden	
				Interne	Eksterne
85.20	og variable (herunder potensio- metre), unntatt hetelegemer; auto- matiske spenningsregulatorer av motstands-, induksjons- og vibra- sjonstypen samt motordrevne; bry- ter- og kontrolltavler (unntatt sentralbord):	Norge	1.	15 %	15 %
	2.		12 %	14 %	
	3.		9 %	13 %	
	4.		6 %	12 %	
	5.		3 %	11 %	
	6.		0	10 %	
	A. Brytere og omskiftere til en driftsspennning på over 600 volt; skillebrytere; variable motstander (unntatt dreiemotstander med en maksimal belastning på høyst 5 watt); releer; overspenningsav- ledere; automatiske spenningsre- gulatorer.	Norge	1.	15 %	15 %
	2.		12 %	15 %	
	3.		9 %	15 %	
	4.		6 %	15 %	
	5.		3 %	15 %	
	6.		0	15 %	
	ex B. Andre varer, unntatt mot- stander.	Finland	1.	300 sv. øre	330 sv. øre
	Elektriske glødelamper og lysstoff- lamper (herunder infrarøde og ultraviolette lamper og rør); bue- lamper, blitzlamper med elektrisk tenning:		2.	270 »	330 »
			3.	240 »	330 »
			4.	210 »	330 »
			5.	180 »	330 »
			6.	150 »	330 »
			7.	120 »	330 »
			8.	90 »	330 »
			9.	60 »	330 »
10.			30 »	330 »	
11.			0	330 »	
A. Metallrådlamper	Norge	1.	600 øre	600 øre	
		2.	500 »	600 »	
		3.	400 »	600 »	
		4.	300 »	500 »	
		5.	200 »	500 »	
		6.	0	450 »	

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsatsler i overgangstiden	
				Interne	Eksterne
	C. Andre varer	Norge	1.	15 %	15 %
			2.	12 %	14 %
			3.	9 %	13 %
			4.	6 %	12 %
			5.	3 %	11 %
			6.	0	10 %
	ex C. Lysrør	Finland	1.	20 %	25 %
			2.	18 %	24 %
			3.	16 %	23 %
			4.	14 %	22 %
			5.	12 %	21 %
6.			10 %	20 %	
7.			8 %	18 %	
8.			6 %	16 %	
9.			4 %	14 %	
10.			2 %	12 %	
11.			0	10 %	
85.22	Elektriske maskiner, apparater etc. som ikke hører under noen annen posisjon i dette kapitel og som ikke utelukkende eller fortrinnsvis brukes som deler til andre maskiner etc.	Finland	1.	13 %	15 %
			2.	12 %	15 %
			3.	11 %	14 %
			4.	10 %	14 %
			5.	9 %	13 %
			6.	8 %	13 %
			7.	7 %	12 %
			8.	6 %	12 %
			9.	4 %	11 %
			10.	2 %	11 %
			11.	0	10 %
85.23	Elektrisk isolert (herunder emaljert og elektrolytisk oksydert) tråd, kabel, bånd o. l. (herunder koaksialkabel), også forsynt med forbindelsesdeler.	Finland	1.	0	15 %
			2.	0	14 %
			3.	0	13 %
			4.	0	13 %
			5.	0	11 %
			6.	0	10 %
	Med blykappe eller annen metallkappe og med en ytre diameter til og med 40 mm.	Norge	1.	12 %	12 %
			2.	12 %	12 %
			3.	10 %	12 %
			4.	10 %	12 %
			5.	8 %	12 %
			6.	8 %	11 %
			7.	6 %	11 %

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsats i overgangstiden	
				Interne	Eksterne
			8.	6 %	11 %
			9.	3 %	11 %
			10.	3 %	11 %
			11.	0	10 %
	Med blykappe eller annen metallkappe og med en ytre diameter over 40 mm.	Norge	1.	8 %	10 %
			2.	8 %	10 %
			3.	7 %	10 %
			4.	7 %	10 %
			5.	6 %	10 %
			6.	6 %	10 %
			7.	5 %	10 %
			8.	5 %	10 %
			9.	3 %	10 %
			10.	3 %	10 %
			11.	0	10 %
	Andre varer	Norge	1.	19 %	19 %
			2.	18 %	19 %
			3.	16 %	18 %
			4.	14 %	18 %
			5.	12 %	16 %
			6.	10 %	16 %
			7.	8 %	14 %
			8.	6 %	14 %
			9.	4 %	12 %
			10.	2 %	12 %
			11.	0	10 %
ex 85.24	Grafittlektroder av vekt minst 3 kg pr. stk.	Sverige	1.	0	3 ore
			2.	0	3 *
			3.	0	3 *
			4.	0	3 *
			5.	0	3 *
			6.	0	0
85.25	Isolatorer, uansett materialets art	Finnland	1.	10 %	15 %
			2.	8 %	14 %
			3.	6 %	13 %
			4.	4 %	12 %
			5.	2 %	11 %
			6.	0	10 %
	Av porselen eller annet keramisk materiale for høyspent strøm.	Norge	1.	27 %	27 %
			2.	24 %	27 %
			3.	21 %	24 %

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsats i overgangstiden	
				Interne	Eksterne
			4.	18 %	21 %
			5.	15 %	21 %
			6.	12 %	21 %
			7.	9 %	18 %
			8.	6 %	18 %
			9.	3 %	15 %
			10.	3 %	15 %
			11.	0	12 %
	Av porselen eller annet keramisk materiale for lavspennet strøm.	Norge	1.	19 %	19 %
			2.	18 %	19 %
			3.	16 %	18 %
			4.	14 %	18 %
			5.	12 %	17 %
			6.	10 %	17 %
			7.	8 %	16 %
			8.	6 %	15 %
			9.	4 %	14 %
			10.	2 %	13 %
			11.	0	12 %
	Av glass	Norge	1.	24 %	24 %
			2.	22 %	24 %
			3.	20 %	22 %
			4.	18 %	22 %
			5.	16 %	20 %
			6.	14 %	20 %
			7.	12 %	18 %
			8.	9 %	18 %
			9.	6 %	16 %
			10.	3 %	14 %
			11.	0	12 %
	Andre varer	Norge	1.	12 %	12 %
			2.	10 %	12 %
			3.	10 %	12 %
			4.	8 %	12 %
			5.	8 %	12 %
			6.	6 %	12 %
			7.	6 %	12 %
			8.	4 %	12 %
			9.	4 %	12 %
			10.	2 %	12 %
			11.	0	12 %

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsatser i overgangstiden			
				Interne	Eksterne		
ex 85.26	Varer av isolerende materiale til elektrisk bruk, også med istopt samle materiale av metall (herunder ikke isolatorer under 85.25); unntatt varer av plast.	Finland	1.	10 %	15 %		
			2.	8 %	14 %		
			3.	6 %	14 %		
			4.	4 %	13 %		
			5.	2 %	13 %		
			6.	0	12 %		
85.28	Elektriske deler til maskiner, apparater etc. for så vidt de ikke hører under andre posisjoner i dette kapitel.	Finland	1.	13 %	15 %		
			3.	12 %	15 %		
			3.	11 %	14 %		
			4.	10 %	14 %		
			5.	9 %	13 %		
			6.	8 %	13 %		
			7.	7 %	12 %		
			8.	6 %	12 %		
			9.	4 %	11 %		
			10.	2 %	11 %		
			11.	0	10 %		
86.02	Elektriske lokomotiver (med strøm fra akkumulator eller ledningsnett)	Norge	1.	18 %	20 %		
			2.	15 %	20 %		
			3.	12 %	18 %		
			4.	8 %	16 %		
			5.	4 %	14 %		
			6.	0	12 %		
86.03	Andre lokomotiver	Finland	1.	15 %	18 %		
			2.	14 %	18 %		
			3.	13 %	17 %		
			4.	12 %	17 %		
			5.	11 %	16 %		
			6.	10 %	16 %		
			7.	8 %	15 %		
			8.	6 %	15 %		
			9.	4 %	14 %		
			10.	2 %	13 %		
			11.	0	12 %		
		Norge		Norge	1.	18 %	20 %
					2.	15 %	20 %
					3.	12 %	18 %
					4.	8 %	16 %
					5.	4 %	14 %
					6.	0	12 %

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsats i overgangstiden	
				Interne	Eksterne
86.04	Motorvogn og dresiner for jernbaner og sporveier.	Finland	1.	15 %	18 %
			2.	14 %	18 %
			3.	13 %	17 %
			4.	12 %	17 %
			5.	11 %	16 %
			6.	10 %	16 %
			7.	8 %	15 %
			8.	6 %	15 %
			9.	4 %	14 %
			10.	2 %	13 %
			11.	0	12 %
		Norge	1.	20 %	24 %
			2.	16 %	22 %
			3.	12 %	20 %
			4.	8 %	18 %
			5.	4 %	15 %
			6.	0	12 %
86.05	Passasjervogner, bagasjevogner, postvogner, hospitalsvogner, fangvogner og andre spesialvogner for jernbaner og sporveier.	Norge	1.	20 %	24 %
			2.	16 %	22 %
			3.	12 %	20 %
			4.	8 %	18 %
			5.	4 %	15 %
			6.	0	12 %
86.07	Godsvogner og lastevogner for jernbaner og sporveier.	Norge	1.	20 %	24 %
			2.	16 %	22 %
			3.	12 %	20 %
			4.	8 %	18 %
			5.	4 %	15 %
			6.	0	12 %
86.08	Transportbeholdere (containers) spesielt beregnet og utstyrt for vei-, jernbane- og sjøtransport.	Finland	1.	15 %	18 %
			2.	14 %	18 %
			3.	13 %	17 %
			4.	12 %	17 %
			5.	11 %	16 %
			6.	10 %	16 %
			7.	8 %	15 %
			8.	6 %	15 %
			9.	4 %	14 %
			10.	2 %	13 %
			11.	0	12 %

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsats i overgangstiden			
				Interne	Eksterne		
ex 86.09	Hjul, hjulringer, hjulsett og chasiser til jernbane og sporvogner.	Finland	1.	15 %	18 %		
			2.	14 %	18 %		
			3.	13 %	17 %		
			4.	12 %	17 %		
			5.	11 %	16 %		
			6.	10 %	16 %		
			7.	8 %	15 %		
			8.	6 %	15 %		
			9.	4 %	14 %		
			10.	2 %	13 %		
			11.	0	12 %		
86.10	Stasjonært materiell for jernbaner og sporveier; mekanisk utstyr, ikke elektrisk drevet, for signalering, sikring, kontroll og manøvrering for alle slags kommunikasjonsmidler; deler derav.	Finland	1.	10 %	15 %		
			2.	8 %	15 %		
			3.	6 %	14 %		
			4.	4 %	14 %		
			5.	2 %	13 %		
			6.	0	12 %		
		Norge	1.	10 %	12 %		
			2.	8 %	12 %		
			3.	6 %	12 %		
			4.	4 %	12 %		
			5.	2 %	12 %		
			6.	0	12 %		
87.01	Traktorer (unntatt de som er nevnt under nr. 87.07), også med kraftuttak, vinsjer eller reimskiver.	Danmark	Danmark opprettholder sine ytre tollsats i 5 år. Deretter vil spørsmålet om gjennomføring av felles ytre tollsats for alle land bli tatt opp til fornyet drøfting i det nordiske ministerråd.				
			Finland	1.	8 %	10 %	
				2.	7 %	10 %	
				3.	6 %	10 %	
				4.	4 %	10 %	
				5.	2 %	10 %	
		6.		0	10 %		
		90.15	Vekter, følsomme for 5 sentigram eller mindre, også med lodder.	Finland	1.	0	15 %
					2.	0	12 %
					3.	0	9 %
					4.	0	6 %
					5.	0	3 %
6.	0				0		

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsats i overgangstiden	
				Interne	Eksterne
90.23	Densimetre, aerometre, flytevekter og liknende instrumenter; termometre, pyrometre, barometre, hygrometre og psykometre, også med registreringsutstyr; kombinasjoner av slike instrumenter.	Finland	1.	20 %	20 %
			2.	16 %	18 %
			3.	12 %	16 %
			4.	8 %	14 %
			5.	4 %	12 %
			6.	0	10 %
90.24	Instrumenter og apparater for måling eller for automatisk regulering av gjennomstrømning, dybde, trykk eller andre forhold ved væsker og gasser, og for automatisk regulering av temperatur (f. eks. manometre, termostater, vannstandsmålere, gjennomstrømningsmålere, varmemålere, automatiske trekkregulatorer for ovner), men ikke instrumenter som hører under nr. 90.14.	Finland	1.	20 %	20 %
			2.	16 %	18 %
			3.	12 %	16 %
			4.	8 %	14 %
			5.	4 %	12 %
			6.	0	10 %
ex 90.24	Manometre og vakuummeter	Norge	1.	27 %	27 %
			2.	24 %	26 %
			3.	21 %	24 %
			4.	18 %	22 %
			5.	15 %	20 %
			6.	12 %	18 %
			7.	9 %	16 %
			8.	6 %	14 %
			9.	3 %	12 %
			10.	3 %	12 %
			11.	0	10 %
90.26	Forbruks- og produksjonsmålere for gasser, væsker og elektrisitet; justeringsmålere dertil.	Finland	1.	20 %	20 %
			2.	16 %	18 %
			3.	12 %	16 %
			4.	8 %	14 %
			5.	4 %	12 %
			6.	0	10 %
ex 90.26	KWh-målere	Norge	1.	17,5 %	17,5 %
			2.	14,0 %	17,5 %
			3.	10,0 %	16,0 %
			4.	6,0 %	14,0 %
			5.	3,0 %	12,0 %
			6.	0	10,0 %

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsats i overgangstiden	
				Interne	Eksterne
ex 90.28	Elektriske og elektroniske måle-, kontroll-, analyserings- og reguleringsinstrumenter og apparater, unntatt ekkolodd.	Finnland	1.	20 %	20 %
			2.	16 %	18 %
			3.	12 %	16 %
			4.	8 %	14 %
			5.	4 %	12 %
			6.	0	10 %
90.29	Deler og tilbehør utelukkende eller fortrinnsvis til bruk for en eller flere av de varer som hører under posisjonene 90.23, 90.24, 90.26, 90.27 og 90.28.	Finnland	1.	20 %	20 %
			2.	16 %	18 %
			3.	12 %	16 %
			4.	8 %	14 %
			5.	4 %	12 %
			6.	0	10 %
91.01	Lonmeur, armbåndsur og liknende, herunder stoppeur.	Finnland	1.	0	10 %
			2.	0	8 %
			3.	0	6 %
			4.	0	4 %
			5.	0	2 %
			6.	0	0
92.01	A. Pianoer og flygler	Danmark	1.	0	25 %
			2.	0	25 %
			3.	0	20 %
			4.	0	20 %
			5.	0	20 %
			6.	0	15 %
		Norge	1.	10 %	maks. 800 n. kr. pr. stk. 15 %
			2.	8 %	maks. 800 n. kr. pr. stk. 15 %
			3.	6 %	maks. 800 n. kr. pr. stk. 15 %
			4.	4 %	maks. 800 n. kr. pr. stk. 15 %
			5.	2 %	maks. 800 n. kr. pr. stk. 15 %
			6.	0	maks. 800 n. kr. pr. stk. 15 %

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsats i overgangstiden	
				Interne	Eksterne
92.02	B. Andre strengeinstrumenter enn strykeinstrumenter.	Norge	1.	12 %	12 %
			2.	10 %	12 %
			3.	8 %	12 %
			4.	6 %	12 %
			5.	3 %	12 %
			6.	0	12 %
ex 92.10	Kasser og ferdige rygger eller oppbygninger til pianoer og flygler.	Danmark	1.	0	25 %
			2.	0	25 %
			3.	0	20 %
			4.	0	20 %
			5.	0	20 %
			6.	0	15 %
93.02	Revolvere og pistoler.....	Finland		Finland står fritt m. h. t. tollen i 5 år. Deretter fjernes tollen.	
93.03	Krigsvåpen (unntatt de under nr. 93.01 og 93.02 nevnte).	Finland		Finland står fritt m. h. t. tollen i 5 år. Deretter fjernes tollen.	
93.04	Andre ildvåpen enn de som hører under nr. 93.02 og 93.03, herunder signalpistoler, pistoler og revolvere for løse skudd, lineutskytningsgeværer og liknende.	Finland		Finland står fritt m. h. t. tollen i 5 år. Deretter innføres fellessatsen på 8%.	
93.06	Deler til våpen, herunder rått til-sagde geværkolber og emner til løp, men unntatt deler til de under nr. 93.01 hørende våpen	Finland		Finland står fritt m. h. t. tollen i 5 år. Deretter innføres fellessatsene som henholdsvis er fri og 8%.	
93.07	Projektiler og ammunisjon, herunder miner, bomber og liknende krigsmateriell og deler dertil, herunder hagl og forladninger til patroner.	Finland		Finland står fritt m. h. t. tollen i 5 år. Deretter innføres fellessatsene som henholdsvis er fri og 8%.	
94.01	Stoler, benker og liknende (andre enn de under 94.02 nevnte) herunder slike som kan omgjøres til senger; deler dertil.	Finland	1.	10 %	15 %
			2.	8 %	14 %
			3.	6 %	13 %
			4.	4 %	12 %
			5.	2 %	11 %
			6.	0	10 %

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsats i overgangstiden	
				Interne	Eksterne
94.01	Stoler, benker og liknende (andre enn de under 94.02 nevnte) herunder slike som kan omgjøres til senger; deler dertil; av tre.	Norge	1.	15 %	15 %
			2.	15 %	15 %
			3.	12 %	14 %
			4.	12 %	14 %
			5.	9 %	13 %
			6.	9 %	13 %
			7.	6 %	12 %
			8.	6 %	12 %
			9.	3 %	11 %
			10.	3 %	11 %
			11.	0	10 %
94.03	Andre møbler og deler dertil. . . .	Finland	1.	10 %	15 %
			2.	8 %	14 %
			3.	6 %	13 %
			4.	4 %	12 %
			5.	2 %	11 %
			6.	0	10 %
ex 94.03	Andre møbler og deler dertil, av tre	Norge	1.	15 %	15 %
			2.	15 %	15 %
			3.	12 %	14 %
			4.	12 %	14 %
			5.	9 %	13 %
			6.	9 %	13 %
			7.	6 %	12 %
			8.	6 %	12 %
			9.	5 %	11 %
			10.	3 %	11 %
			11.	0	10 %
96.01	Limer, børster, visper og liknende av sammenbundne kvister eller fibrer, med eller uten skaft.	Finland	1.	10 %	15 %
			2.	9 %	15 %
			3.	8 %	14 %
			4.	7 %	14 %
			5.	6 %	13 %
			6.	5 %	13 %
			7.	4 %	12 %
			8.	3 %	12 %
			9.	2 %	11 %
			10.	1 %	11 %
			11.	0	10 %

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Tollsatsler i overgangstiden	
				Interne	Eksterne
96.02	Andre koster, børster, pensler og liknende, herunder børster som er deler til maskiner; maleruller; svabere og liknende. A. Varer med innfatning av plast.	Finland	1.	12 %	17 %
			2.	11 %	17 %
			3.	10 %	16 %
			4.	9 %	16 %
			5.	8 %	15 %
			6.	7 %	15 %
			7.	6 %	14 %
			8.	5 %	14 %
			9.	4 %	13 %
			10.	2 %	13 %
			11.	0	12 %
97.02	Dukker	Finland	1.	15 %	25 %
			2.	12 %	23 %
			3.	9 %	21 %
			4.	6 %	18 %
			5.	3 %	15 %
			6.	0	12 %
97.03	Annet leketøy; modeller til hobbybruk.	Finland	1.	15 %	25 %
			2.	12 %	23 %
			3.	9 %	21 %
			4.	6 %	18 %
			5.	3 %	15 %
			6.	0	12 %
98.01	Knapper og knappformer; krageknapper, mansjettknapper, tryknapper og liknende; emner og deler til slike varer.	Finland	1.	12 %	17 %
			2.	10 %	16 %
			3.	8 %	15 %
			4.	6 %	14 %
			5.	3 %	13 %
			6.	0	12 %
98.15	Termosflasker og andre varmeisolerende beholdere, komplette; deler dertil, unntatt glassbeholdere	Finland	1.	15 %	15 %
			2.	12 %	15 %
			3.	9 %	15 %
			4.	6 %	15 %
			5.	3 %	15 %
			6.	0	15 %

B. Overgangsordninger vedrørende kvantitative importrestriksjoner.¹⁾

Brussel nr.	Vareslag	Land	Tidsrom
ex 9.01	Brent kaffe.	Finnland	Inntil videre
27.03	Torv (herunder torvstrø), også i form av brikketter og lignende.	Danmark	10 år
ex 27.10	Flytende mineralske brenselstoffer	Finnland	Inntil videre
ex 28.01	A. Klor.	Danmark	5 år
28.31	Kloritter og hypokloritter	Danmark	5 år
ex 28.42	B. Soda	Norge	Inntil 1/7-1965.
31.04	Kaligjødning, mineralsk eller kjemisk. . .	Norge	Importrestriksjonene oppheves når valutasisuasjonen tillater det.
36.01	Krutt	Danmark	10 år
36.02	Sprengstoffer	Danmark	10 år
36.03	Lunter, også detonerende	Danmark	10 år
36.04	Knallperler, fenghetter, rivtendere o.l.	Danmark	10 år
36.05	Pyrotekniske produkter	Danmark	10 år
44.12	Trell og tremel.	Danmark	Importrestriksjonene kan oppheves når Norge opphever eksportrestriksjonene for råvarer til treull.
ex 44.15	B. Finert tre, også i forbindelse med annet materiale enn tre; innlagt tre.	Danmark	5 år
44.16	Lamellplater (celleplater), også belagt med uedelt metall.	Danmark	5 år
ex 48.05	Bølgepapir og bølgepapp (også påklistret plant papir eller papp) plissert, mønsterpresset eller perforert papir, i ruller, plater eller ark.	Danmark	5 år
ex 48.07	Papir og papp, bestrøket, impregneret, overflatefarget, overflatedekorert eller forsynt med trykk (annet enn linjer og ruter eller trykksaker som hører under kapittel 49), i ruller, plater eller ark, unntatt krittet, oljet og ensfarget papir og papp samt papir og papp overtrukket med bitumen eller asfalt.	Danmark	5 år

¹⁾ Gjelder avviklingen av importrestriksjonene overfor de øvrige nordiske land.

Brussel-nr.	Vareslag	Land	Tidsrom
ex 48.09	Porøse bygningsplater av papirmasse, trefibrer eller andre vegetabiliske fibrer, også med bindemidler av naturlige eller kunstige harpisker og liknende.	Danmark	10 år
48.11	Tapeter og linkrusta; vinduspapir.	Danmark	5 år
48.14	Brevpapirblokker, konvolutter, kortbrev, postkort (ikke illustrerte) og korrespondansekort; esker, mapper og liknende, av papir eller papp, som inneholder et utvalg av brevpapir, konvolutter og liknende.	Danmark	5 år
48.15	Annet papir og papp, tilskåret til bestemt bruk.	Danmark	5 år
48.16	Esker, sekker, poser og annen emballasje av papir eller papp.	Danmark	5 år
48.17	Sorterings- og oppbevaringsesker og liknende varer av papir eller papp, som i alminnelighet brukes på kontorer, i butikker og liknende.	Danmark	5 år
48.18	Protokoller, skrivebøker, notisbøker, notisblokker, ordrebøker, kvitteringsbøker, dagbøker, skriveunderlag, brevordnere, samlepermer (løsblad og andre); andre varer av papir eller papp til bruk i skoler, kontorer og liknende; album for prøver og samlinger samt bokomslag av papir eller papp.	Danmark	5 år
48.19	Etiketter, av papir eller papp, med eller uten trykk eller illustrasjoner, også gummierte.	Danmark	5 år
48.21	Andre varer av papirmasse, papir, papp eller cellulosevatt.	Danmark	5 år
ex 49.03	Billedbøker, tegne- og malebøker for barn, også innbundne, med dansk tekst.	Danmark	5 år
ex 49.11	Andre trykksaker, unntatt trykte bilder og fotografier samt prislister med fremmed (ikke-dansk) tekst	Danmark	5 år
69.04	A. Murstein, herunder blokker, hulstein og liknende, av syrefast materiale.	Danmark	5 år

Brussel nr.	Vareslag	Land	Tidsrom
ex 69.05	Takstein, skorsteinspiper, p�pehatter, gesimser �g andre varer til bygningsbruk, herunder bygningsornamenter, av syrefast materiale.	Danmark	5 �r
69.06	A. R�r �g renner, herunder rørforbindere, av syrefast materiale	Danmark	5 �r
84.47	Verktøymaskiner for bearbeiding av tre, kork, bein, ebonitt, harde kunstige plastmaterialer eller andre liknende harde materialer, unntatt maskiner under nr. 84.49.	Danmark	5 �r
84.61	Kraner, ventiler �g liknende tilbehør til r�r, kjeler, tanker, kar o. l., herunder reduksjonsventiler �g termostatventiler	Danmark	5 �r
ex 85.15	Fjernsynsmateriell	Norge	5 år etter fjernsynets innføring i Norge.
86.03	Andre lokomotiver	Danmark	5 �r
89.01	A. Lystfartøyer	Danmark	5 �r
89.01	B. Andre fartøyer	Norge	Importrestriksjonene oppheves n�r valutasituasjonen tillater det.

Register til Brusselnomenklaturen.

AVSNITT I

Levende dyr, animalske produkter.

Kapitel	Side
1 Levende dyr	8
2 Kjøtt, fleisk og spiselig slaktavfall	8
3 Fisk, krepsdyr og bløtdyr	10
4 Melk og meieriprodukter; fugleegg; naturlig honning	10
5 Produkter av animalsk opprinnelse, ikke nevnt eller innbefattet annet sted	12

AVSNITT II

Vegetabiliske produkter.

6 Levende trær og andre planter; loker, røtter og liknende; avskårne blomster og blad til pryde	16
7 Grønnsaker, røtter og knoller, spiselige	18
8 Spiselige frukter og nøtter; skall av citrusfrukter og meloner	18
9 Kaffe, te, maté og krydderier	20
10 Korn	20
11 Mølleprodukter; malt; stivelse; gluten, inulin	20
12 Oljeholdige frø og frukter; forskjellige andre frø og frukter; planter til industriell og medisinsk bruk; halm og forplanter	24
13 Vegetabiliske råstoffer til farging eller garving; naturlige gummier, harepikser og andre vegetabiliske safter og ekstrakter	26
vegetabiliske safter og ekstrakter	26
14 Vegetabiliske materialer til fletting og utskjæring; produkter av vegetabilisk opprinnelse, ikke nevnt eller innbefattet annet sted	28

AVSNITT III

Animalske og vegetabiliske oljer og fettstoffer samt spaltningsprodukter derav; tilberedt spise fett; animalsk og vegetabilisk voks.

15 Animalske og vegetabiliske oljer og fettstoffer samt spaltningsprodukter derav; tilberedt spise fett; animalsk og vegetabilisk voks	30
--	----

A V S N I T T I V

Produkter fra næringsmiddelindustrien; drikkevarer, etyllalkohol og eddik; tobakk.

16	Varer av kjøtt, flesk, fisk, krepsdyr og bloddyr	34
17	Sukker og sukkervarer	34
18	Kakao og varer derav	36
19	Produkter av korn, mel eller stivelse; bakverk	36
20	Varer av grønnsaker, frukter og andre plantedeler	38
21	Forskjellige tilberedte næringsmidler	40
22	Drikkevarer, etyllalkohol og eddik	40
23	Reststoffer og avfall fra næringsmiddelindustrien; tilberedt dyrefor	42
24	Tobakk	44

A V S N I T T V

Mineralske produkter.

25	Salt; svovel; jord og stein; gips, kalk og sement	46
26	Malm, slagg og aske	50
27	Mineralske brenselstoffer. Mineralske oljer og destillasjonsprodukter derav; bituminose stoffer; mineralsk voks	52

A V S N I T T V I

Produkter fra kjemiske og merstående industrier.

28	Uorganiske kjemikalier; organiske og uorganiske forbindelser av edle metaller, radioaktive stoffer og isotoper.	44
		57
29	Organiske kjemikalier	68
30	Farmasøytiske produkter	62
31	Gjødning	62
32	Garvestoff- og fargestoffekstrakter; tanniner og derivater derav; fargestoffer, farger, maling og lakker; kitt, sparkel og andre fyllings- og tettingsmidler; trykkfarger, blekk og tusj	08
33	Flyktige vegetabiliske oljer og resinoider; parfyme-, kosmetikk- og toalettpreparater	67
34	Såpe, organiske overflateaktive agenser, vaskemidler, smøremidler, kunstig oks., polerraidler og skuremidler, lys og liknende artikler, modellermasse og dentalvoks	6
	Eggehvitestoffer og lim	84
35	Krutt og sprengstoffer; fyrverkerisaker og andre pyrotekniske produkter; fyrstikker pyrofore legeringer; visse brennbare produkter	87
37	Varer til fotografisk og kinematografisk bruk	88
38	Diverse produkter fra den kjemiske industri	99

A V S N I T T V I I

Plast (herunder kunstharpiksker, cellulose-estere og -etere), samt varer derav; gummi, naturlig og syntetisk, faktisk, samt varer derav.

39	Plast (herunder kunstharpiksker, cellulose-estere og -etere), samt varer derav	98
40	Gummi, naturlig og syntetisk, faktisk samt varer derav	102

AVSNITT VIII

Huder, skinn, lær, pelsskinn og varer derav; salmakerarbeider; reiseeffekter, håndvesker og liknende; varer av tarmar.

41	Huder, skinn (unntatt pelssinn) og lær	108
42	Varer av lær; salmakerarbeider; reiseeffekter, håndvesker og liknende; varer av tarmar	110
43	Pelsskinn, også kunstig; varer derav	110

AVSNITT IX

Tre og trevarer; trekull; kork og korkvarer; kurvmakerarbeider og andre varer av flette-materialer.

44	Tre og trevarer; trekull	114
45	Kork og korkvarer	118
46	Kurvmakerarbeider og andre varer av flettematerialer	120

AVSNITT X

Materiale til fremstilling av papir; papp og varer derav.

47	Materiale til fremstilling av papir	122
48	Papir og papp; varer av papirmasse, papir og papp	122
49	Bøker, aviser, bilder og andre trykksaker; håndskrevne eller maskinskrevne arbeider samt arbeidstegninger	126

AVSNITT XI

Tekstilmaterialer og varer derav.

	Noter til avsnittet	130
50	Silke, schappesilke og bourettesilke	132
51	Endeløse, syntetiske og kunstige tekstilfibrer	132
52	Tekstilvarer i forbindelse med metall	134
53	Ull og andre dyrehår	136
54	Lin og rami	138
55	Bomull	138
56	Korte, syntetiske og kunstige tekstilfibrer	140
57	Andre vegetabiliske tekstilfibrer; garn av papir og vevnader derav	140
58	Tepper, matter og liknende varer; fløyel, plysj og chenillevevnader; bånd; possement; tyll og knyttede nettstoffer; blonder, kniplinger og broderier	142
59	Vatt og filt; hyssing, snører, liner og tau; spesielle tekstilstoffer; tekstilstoffer med belegg eller impregnering; tekstilvarer til teknisk bruk	146
60	Trikotasje	150
61	Klær og tilbehør dertil, av tekstil, unntatt trikotasje	150
62	Andre ferdige tekstilvarer	152
63	Brukte klær og andre brukte tekstilvarer; filler	154

*A V S N I T T X I I***Fottøy, hodeplagg, paraplyer, parasoller, sveper, ridepisker og deler dertil; bearbejdede fjær og varer derav; kunstige blomster; varer av menneskehår; vifter.**

64	Fottøy, gamasjer og liknende, samt deler dertil	156
65	Hodeplagg og deler dertil	158
66	Paraplyer, parasoller, spaserstokker, sveper, ridepisker og deler dertil	160
67	Bearbejdet fjær og dun samt varer derav; kunstige blomster; varer av menneskehår; vifter	160

*A V S N I T T X I I I***Varer av stein, gips, sement, asbest, glimmer og liknende materialer; keramiske produkter; glass og glassvarer.**

68	Varer av stein, gips, sement, asbest, glimmer og liknende materialer	164
69	Keramiske produkter	186
70	Glass og glassvarer	170

*A V S N I T T X I V***Naturperler, edle og halvedle steiner, edle metaller, metaller plettet med edelt metall og varer derav; bijouterivarer; mynter.**

71	Naturperler, edle og halvedle steiner, edle metaller, metaller plettet med edelt metall og varer derav; bijouterivarer	176
72	Mynter	180

*A V S N I T T X V***Uedle metaller og varer derav.**

	Noter til avsnittet	182
73	Jern og stål og varer derav	182
74	Kopper og varer derav	192
75	Nikkel og varer derav	196
76	Aluminium og varer derav	198
77	Magnesium, beryllium og varer derav	202
78	Bly og varer derav	202
79	Sink og varer derav	204
80	Tinn og varer derav	206
81	Andre uedle metaller og varer derav	206
82	Verktøy, redskaper, kniver, skjæer og gafler, av uedelt metall, deler derav	208
83	Forskjellige varer av uedelt metall	212

A V S N I T T X V I

Maskiner, apparater og mekaniske redskaper; elektrisk materiell; deler dertil.

	Noter til avsnittet	216
84	Kjeler, maskiner, apparater og mekaniske redskaper samt deler dertil	216
85	Elektriske maskiner og apparater samt elektrisk materiell; deler dertil	230

A V S N I T T X V I I

Transportmidler.

	Noter til avsnittet	238
86	Lokomotiver, vogner og annet materiell til jernbaner og sporveier samt deler dertil; trafikkreguleringsutstyr (ikke elektrisk drevet)	238
87	Biler, traktorer, sykler og andre kjøretøyer samt deler dertil	240
88	Luftfartøyer og deler dertil; fallskjerner; katapulter og liknende startutstyr for luftfartøyer; stasjonære flytreningsmaskiner	242
89	Skip, båter og annet flytende materiell	244

A V S N I T T X V I I I

Instrumenter og apparater til optisk, fotografisk, kinematografisk, medisinsk og kirurgisk bruk; måle-, kontroll- og presisjonsinstrumenter og -apparater; ur; musikkinstrumenter, apparater for opptak og gjengivelse av lyd; deler dertil.

90	Instrumenter og apparater til optisk, fotografisk, kinematografisk, medisinsk og kirurgisk bruk; måle-, kontroll- og presisjonsinstrumenter og -apparater	246
91	Ur og urdeler	252
92	Musikkinstrumenter; apparater for opptak og gjengivelse av lyd; deler og tilbehør til slike instrumenter og apparater.	256

A V S N I T T X I X

Våpen og ammunisjon; deler dertil.

93	Våpen og ammunisjon; deler dertil	260
----	---	-----

A V S N I T T X X

Forskjellige forarbeidde varer.

94	Møbler og deler dertil; sengebunner og sengeutstyr, såsom madrasser, puter og liknende varer	264
95	Varer av utskjærings- eller formematerialer	266
96	Koster, børster, fjærkoster, pudderkvaster, sikter og såld	268
97	Leketøy, spill og sportsartikler samt deler dertil	270
98	Forskjellige forarbeidde varer	272

A V S N I T T X X I

Kunstverker, samlergjenstander og antikviteter.

99	Kunstverker, samlergjenstander og antikviteter	276
----	--	-----

NORDISKT
EKONOMISKT SAMARBETE

RAPPORT FRÅN
NORDISKA EKONOMISKA
SAMARBETSUTSKOTTET

BILAGA III
STATISTISKT SAMARBETE

STOCKHOLM 1957

Statistiskt samarbete

Innehåll

Inledning	5
1. Den utrikeshandelsstatistiska varuförteckningen	5
Brysselomenklaturen och Standard International Trade Classification (SITC).....	5
Riktlinjer för den gemensamma nordiska varunomenklaturen	8
a) Varuförteckningen	8
b) Sifferkodsystemet	10
c) Gemensamma anvisningar till den statistiska nomenklaturen	11
2. Allmänna handelsstatistiska frågor	12
Statistikens omfattning och avgränsning	13
a) Allmänna synpunkter	13
b) 1928 års internationella konvention angående den ekonomiska statistiken	13
c) Förenta Nationernas rekommendationer	14
d) Nu tillämpade regler i de nordiska länderna	16
e) Förslag angående regler för utrikeshandelsstatistikens omfattning och avgränsning	17
f) Förslagens innebörd för de enskilda nordiska länderna	18
Länderredovisning	18
a) Länderbegrepp	18
b) Länderförteckning	19
Varuvärdering	19
Kvantitetsangivelse	21
3. Utarbetande och publicering av statistiken över utrikeshandeln	21
Det statistiska materialet	21
Nuvarande bearbetning av materialet	22
Nuvarande publicering av statistiken	23
Förslag till utarbetande och publicering av vissa enhetliga tabeller	25
4. Näringsstatistikens jämförbarhet och koordinering	26
Behovet av en gemensam systematik i näringsstatistiken	26
Några aktuella frågor inom näringsstatistiken	28
5. Sammanfattning	30

Bilagor

Bil. 1. Gemensam nordisk utrikeshandelsstatistisk varuförteckning på grundval av Brysselomenklaturen	31
Bil. 2. Gemensam nordisk utrikeshandelsstatistisk varuförteckning med gruppering av varorna enligt Standard International Trade Classification (SITC)	281
Bil. 3. Förteckning över speciella varukategorier och transaktioner, som icke skall ingå i utrikeshandelsstatistiken i de nordiska länderna.....	419
Bil. 4. Gemensam nordisk handelsstatistisk länderförteckning.....	421
Bil. 5. Förslag till vissa gemensamma månads-, års- och kvartalstabeller	425

Statistiskt samarbete

I riktlinjerna för nordiska ekonomiska samarbetsutskottets arbete har ingått att utarbeta en enhetlig nordisk utrikeshandelsstatistisk nomenklatur. Förutsättningen för att en gemensam nomenklatur skall vara av verkligt värde är att de berörda länderna tillämpar gemensamma regler icke endast ifråga om klassificeringen av de olika varorna utan även när det gäller andra väsentliga handelsstatistiska frågor, såsom statistikens omfattning och avgränsning, länderredovisning, statistisk värde- och kvantitetsangivelse m. m. Utredningsarbetet har därför även omfattat hithörande spörsmål.

Under utredningsarbetets gång har det vidare visat sig vara synnerligen angeläget att tillse, att jämförbarhet och nödvändig samordning säkras med annan näringsstatistik, d. v. s. i första hand produktions-, lager- och förbrukningsstatistik. Behovet av ett gemensamt nordiskt näringsstatistiskt system i nu nämnt hänseende kommer att i hög grad aktualiseras i samband med genomförandet av en gemensam nordisk marknad. Som underlag för olika åtgärder vid genomförandet av marknaden och för studiet av de ekonomiska verkningarna av marknadens införande kommer att krävas olika slag av näringsstatistiska uppgifter från de deltagande länderna, vilka uppgifter av naturliga skäl bör vara jämförbara sinsemellan. Behov av jämförbara statistiska uppgifter kommer vidare att föreligga i samband med lösandet av skilda administrativa problem som den gemensamma marknaden kan komma att medföra. Även inom näringslivet torde efter den gemensamma marknadens etablerande särskilt stort intresse föreligga för jämförbara uppgifter om utrikeshandel, produktion, lager och förbrukning av olika varor i de nordiska länderna. Oberoende av den nordiska marknaden är det av största värde att ett enhetligt näringsstatistiskt system skapas.

Samarbetsutskottet har hittills huvudsakligen ägnat uppmärksamheten åt de utrikeshandelsstatistiska frågorna. Problem sammanhängande med den övriga näringsstatistiken har endast behandlats ur principiell synpunkt. Vid utarbetandet av den handelsstatistiska nomenklaturen och de gemensamma reglerna angående omfattningen och avgränsningen, statistisk värdeangivelse m. m. har hänsyn tagits till den övriga näringsstatistiken i görligaste mån. Arbetet på en gemensam nordisk nomenklatur för utrikeshandels-, produktions-, lager- och förbrukningsstatistik kommer att fortsätta inom samarbetsutskottet.

I. Den utrikeshandelsstatistiska varuförteckningen

Brysselnomenklaturen och Standard International Trade Classification (SITC)

Samarbetsutskottets uppgift har bl. a. varit att utarbeta en gemensam nordisk tullnomenklatur på basis av Brysselnomenklaturen. Den senare har

sammanställt av studiegruppen för en europeisk tullunion, vilken hade sin verksamhet förlagd till Bryssel. Studiegruppens arbete resulterade i december 1950 i en konvention angående nomenklatur för klassificering av varor i tulltarifferna. Konventionen har biträts av bl. a. Danmark, Norge och Sverige. Brysselnomenklaturen har sedan 1950 justerats på ett flertal punkter. I nuvarande skick framlades nomenklaturen under sommaren 1955.

Eftersom Brysselnomenklaturen är en tullnomenklatur, har av naturliga skäl varugrupperingarna i avdelningar, kapitel och positioner skett med tanke på tulladministrativa ändamål. Varugrupperingarna är därför ej mera differentierade än som är nödvändigt för detta syfte. Grupperingar och specificeringar har sålunda primärt ej skett med tanke på statistiska ändamål.

Brysselnomenklaturen innehåller 99 kapitel, vilka är sammanförda i 21 avdelningar. Kapitlen är uppdelade på varupositioner, vilka tillsammans uppgår till ett antal av inemot 1 100. De enskilda varupositionerna tecknas i Brysselnomenklaturen med en fyrsiffrig kod, varav de två första siffrorna anger kapitelnumret och de två senare positionsnumret inom respektive kapitel. Antalet positioner inom ett kapitel varierar i hög grad men kan uppgå till högst nittionio. Brysselnomenklaturen följer i stor utsträckning den s. k. vertikala klassificeringsprincipen, vilket innebär att varor av samma utgångsmaterial oavsett bearbetningsgrad sammanföres under ett kapitel. Inom kapitlen sker uppdelningen på positioner efter varornas bearbetningsgrad eller efter andra grunder, t. ex. varornas funktion. Enskilda positioner kan emellertid omfatta varor av mycket varierande bearbetningsgrad. Såsom exempel på uppdelning efter bearbetningsgrad kan nämnas kapitel 55. Detta kapitel innehåller särskilda positioner för råbomull, bomullsgarn och bomullsvävnader. Kapitel 61, som avser över- och underkläder m. m., kan nämnas såsom exempel, där uppdelningar efter funktion, såsom över- och underkläder för män och kvinnor, näsdukar och handskar, förekommer.

Brysselnomenklaturen går tillbaka på den inom Nationernas Förbund på sin tid utarbetade Genèveklaturen. Under folkförbundstiden utarbetades även en varunomenklatur för handelsstatistiskt bruk, den s. k. liste minimum, som framlades i slutgiltigt skick år 1937. Denna senare utgör en omgruppering och bearbetning av Genèveklaturen. Inom Förenta Nationerna togs frågan om en revision av liste minimum upp år 1948. Arbetet med denna fråga resulterade i den år 1950 antagna Standard International Trade Classification (SITC). SITC:s systematik har i motsats till systematiken i Brysselnomenklaturen utarbetats med tanke på statistiskt bruk.

SITC-systemet har utformats för att tillgodose olika ekonomiskt-statistiska ändamål och med tanke på möjligheterna till statistiska grupperingar. I stor utsträckning tillämpas den horisontala klassificeringsprincipen, d. v. s. under en huvudavdelning (section) har sammanförts varor med i huvudsak samma bearbetningsgrad. Sålunda redovisas råvaror, såsom kopparmalm och bomull, under en och samma huvudavdelning, nämligen section 2, och bearbetade varor, såsom koppartråd och bomullsgarn, ävenledes under en hu-

vudavdelning, section 6. Uppdelningarna av huvudavdelningarna 2 och 6 på avdelningar (divisions) har verkställts efter varornas material. Den vidare uppdelningen av dessa avdelningar (divisions) i varugrupper (groups) utgör i en del fall en ytterligare uppdelning efter material och i andra fall en uppdelning efter bearbetningsnivåer.

SITC omfattar 570 varuposter (items) såsom minsta enheter. Dessa varuposter sammanföres i 150 varugrupper (groups), vilka i sin tur sammanfattas i 52 större grupper eller avdelningar (divisions). De 52 avdelningarna sammanföres slutligen till 10 huvudavdelningar (sections), som således utgör den översta indelningsgrunden i detta system. En varupost (item) i SITC tecknas med en femsiffrig kod, där de tre första siffrorna är uppbyggda enligt ett decimalsystem. Första siffran betecknar huvudavdelningen (section), första och andra siffran anger tillsammans avdelningen (division) samt första, andra och tredje siffran varugruppen. De två sista siffrorna i SITC:s kodsystäm är reserverade för att beteckna de minsta enheterna, varuposter (items).

I SITC är vidare för vissa varuområden ändamål eller funktion den första klassificeringsgrunden. Detta kan exempelvis anses vara fallet för huvudavdelning 7, d. v. s. maskiner och transportmedel, samt huvudavdelning 8, d. v. s. övriga manufakturade varor, såsom möbler, kläder och skodon.

Vid avgränsningen av varuposterna (items) under varugrupperna har man strävat efter att undgå att varuposter innehåller både råvaror och bearbetade varor.

SITC har av Förenta Nationerna rekommenderats som klassificeringssystem icke blott för utrikeshandelsstatistiken utan även för annan varustatistik¹ och ingår såsom en del i det klassificeringssystem för den ekonomiska statistiken, som Förenta Nationerna byggt upp. Det bör i detta sammanhang nämnas, att i första upplagan av SITC har angivits hur varje varuslag enligt denna varunomenklatur skall inplaceras i det av Förenta Nationerna utarbetade systemet för indelning av näringslivet i sektorer och branscher nämligen International Standard Industrial Classification of all Economic Activities (ISIC).

Arbetet med Brysselnomenklaturen och med SITC pågick ungefär samtidigt inom studiegruppen för en europeisk tullunion i Bryssel resp. inom FN:s statistiska byrå i New York. Då de minsta enheterna i Brysselnomenklaturen (positionerna) endast i begränsad utsträckning överensstämmer med de minsta enheterna i SITC (items) har det varit nödvändigt att utarbeta en nyckel mellan de båda systemen.² För att nå anslutning till SITC på ett tillfredsställande sätt har man därvid varit tvungen att spalta upp ett betydande antal Brysselpositioner. Från denna synpunkt är det att beklaga, att icke arbetet på Brysselnomenklaturen och arbetet på SITC har samord-

¹ International Standards in Basic Industrial Statistics. Statistical Papers, Series M no 17, sid. 15.

² Intagen i andra upplagan av SITC som utkom i juni 1951. Jämför även utkast till revidering av nyckeln »Draft Correlation Code between the Brussels Nomenclature (1955) and the Standard International Trade Classification (SITC)» utgiven av Customs Co-operation Council, Bryssel 1956.

nats bättre. Avsevärda kostnader hade härigenom kunnat undvikas för de länder, som antagit Brysselnomenklaturen såsom tullnomenklatur och som dessutom önskar presentera utrikeshandelsstatistiken enligt SITC.

De fyra nordiska länderna har för närvarande skilda tullnomenklaturer och därmed skilda tulltaxor. I Finland bygger den nu gällande tullnomenklaturen på Genèveomenklaturen. Den svenska tulltaxan, som senast reviderades 1930, sammanfaller till sin uppbyggnad med avseende på huvudgruppindelningar o. dyl. i stort sett med Genèveomenklaturen. I både Finland och Sverige utgör de handelsstatistiska varuförteckningarna för nationella statistiska syften företagna utbyggnader av tulltaxorna med underpositioner. Revideringar av dessa förteckningar i form av uppspaltningar av varupositioner o. dyl. har genomförts från tid till annan i större eller mindre omfattning. Genom att använda särskilt utarbetade nycklar har man tidigare upprättat viss statistisk redovisning för internationellt bruk enligt liste minimum. För närvarande utarbetas i såväl Finland som Sverige statistik kvartals- och årsvis enligt SITC för bl. a. Förenta Nationernas räkning genom användning av nycklar. Ett stort antal varupositioner i de båda ländernas nuvarande varuförteckningar omfattar emellertid varor, som är hänförliga till två eller flera varuposter (items) i SITC. Man har i sådana fall vid upprättandet av nycklarna mellan de nationella varuförteckningarna och SITC varit nödsakad att föra dylika varupositioner till den varupost i SITC, varunder huvuddelen av densamma bedömts falla. Den på sådant sätt erhållna redovisningen enligt SITC utgöres följaktligen till en betydande del av närmevärden och är av denna anledning mindre tillfredsställande.

I Danmark och Norge antogs före det andra världskriget liste minimum för handelsstatistiskt bruk. Sedan liste minimum efterträts av SITC som internationellt system för klassificering av varor, har Danmark och Norge från 1951 resp. 1953 övergått till detta såsom basnomenklatur för handelsstatistiken. I båda länderna har SITC i samband härmed utbyggts med nationella underuppdelningar.

Tidigare strävanden att uppnå jämförbarhet mellan ländernas utrikeshandelsstatistik har, genom att de olika länderna tillämpat olika tullnomenklaturer, försvårats. Genom att de nordiska länderna har valt Brysselnomenklaturen som utgångspunkt för tullnomenklaturen har en gemensam nämnare skapats även för varunomenklaturarbetet på statistikens område.

Riktlinjer för den gemensamma nordiska varunomenklaturen

a) Varuförteckningen

Genom att Brysselssystemet har antagits som utgångspunkt för den gemensamma tullnomenklaturen har det även utgjort den naturliga basen för det statistiska nomenklaturarbetet. Den nordiska tulltaxan och den nordiska utrikeshandelsstatistiska nomenklaturen (varuförteckningen) kommer här-

igenom att vila på en gemensam grund. Vid uppbyggnaden av den statistiska varuförteckningen har det som följd härav varit möjligt, att på ett enkelt sätt ta hänsyn till förekommande nordiska tulltaxeutbrytningar. Arbetet med underpositioner och anvisningar, som varit nödvändigt för den nordiska tulltaxan, har också kunnat tillgodogöras för statistiska ändamål.

Vid uppbyggnaden av den statistiska nomenklaturen har det ansetts vara av grundläggande betydelse att erhålla ett system innehållande de uppdelningar under Bryssel-nomenklaturens baspositioner, som erfordras för anknytningen till SITC. Härigenom skapas samma förutsättningar för de enskilda länderna att presentera statistiska uppgifter enligt såväl Bryssel- som SITC-systemet. Intresset att redovisa näringsstatistiken i SITC är bl. a. betingat av det internationella samarbetet i Förenta Nationernas regi. FN och andra internationella organisationer inforrdar regelbundet statistiska uppgifter redovisade enligt SITC-systemet. Det är också av betydelse för de enskilda länderna att genom SITC erhålla en nyckel till FN:s allmänna systematik på den ekonomiska statistikens område.

Genom de uppdelningar, som erfordras för att statistiken skall kunna lämnas enligt SITC:s enhetspositioner, går man ett steg i riktning mot en jämförbar nomenklatur icke endast för de nordiska länderna utan principiellt även för alla länder, som antagit Bryssel-nomenklaturen som tullnomenklatur och därjämte presenterar statistiken helt eller delvis enligt SITC. God jämförbarhet bör också uppnås med övriga länder, som tillämpar SITC utan att ha övergått till Bryssel-nomenklaturen såsom tullnomenklatur. Det kan i detta sammanhang nämnas, att cirka 80 % av världshandeln redovisas med användning av SITC.

Resultatet av de nu nämnda och de i det följande angivna uppdelningarna kan i klassificeringshänseende betraktas som dels en utbyggnad av Bryssel-nomenklaturen, dels en utbyggnad av SITC. Varje enhet (vara) i den så utformade nordiska varuförteckningen kan nämligen inordnas antingen under de minsta enheterna (positionerna) i Bryssel-nomenklaturen eller under motsvarande enheter (items) i SITC.

Vid bestämmandet av de uppdelningar, som erfordras för att nå anslutning till SITC, har i huvudsak följts ett av Brysselrådet våren 1956 uppgjort utkast till nyckel.¹ I vissa fall har uppdelningar utöver nyckeln företagits i syfte att uppnå bättre anslutning mellan SITC och Bryssel-nomenklaturen. Enstaka utbrytningar enligt denna nyckel, vilka sannolikt är av underordnad betydelse för de nordiska ländernas vidkommande, har emellertid i begränsande syfte icke beaktats.

Utöver de underpositioner, som erfordras för att få anslutning till SITC och till den nordiska tulltaxan, har det funnits behov av ytterligare statistiska uppdelningar i de olika länderna. Bl. a. har härvid erforderliga uppdelningar efter varornas bearbetningsgrad bevakats. I den mån de olika ländernas krav på uppdelningar sträckt sig olika långt har sammanjämkningar företagits för att ge den samnordiska nomenklaturen ökad räckvidd.

¹ Se not 2 på sid. 7.

Ur de enskilda ländernas synpunkt har detta medfört en betydande utökning av nomenklaturen. Vid de bedömningar, som ägt rum, har behovet av uppdelningar setts icke enbart ur nuets synpunkt utan försök har också gjorts att i någon mån ta hänsyn till den framtida sannolika utvecklingen. I en del fall har till följd av olikheter i näringslivets struktur och inriktning eller av andra skäl intresse för en uppdelning endast funnits i något eller några av länderna. Uppdelningen har i sådana fall kvarstått som en nationell uppdelning. Utformningen av dessa får dock tillsvidare anses vara preliminär.

Under varje Brysselposition har sålunda följande uppdelningar iakttagits:

- a) uppdelningar erforderliga av nordiska tulltaxeskäl
- b) uppdelningar erforderliga för anslutning till SITC
- c) övriga statistiska uppdelningar av gemensamt nordiskt intresse
- d) s. k. nationella uppdelningar, vilka även kan vara gemensamma för två eller tre länder.

Överläggningar har i de olika länderna under arbetet med nomenklaturen ägt rum med expertis inom myndigheter, näringsorganisationer och enskilda företag.

Den nordiska handelsstatistiska varunomenklaturen, som är avsedd att användas för såväl import som export, har utarbetats för hela varuområdet, d. v. s. den har ej begränsats till de varuområden, som föreslås från början ingå i den gemensamma nordiska marknaden.

Det har vidare förutsatts att även efter genomförandet av en nordisk marknad uppgifter över handeln mellan de nordiska länderna skall insamlas i full omfattning.

Samarbetsutskottet föreslår, att de nordiska länderna i utrikeshandelsstatistiken klassificerar varorna enligt den i bilagorna 1 och 2 angivna gemensamma varuförteckningen. I bilaga 1 har varorna enligt förteckningen grupperats efter Brysselnomenklaturens systematik och i bilaga 2 efter SITC. Varor, som utgör s. k. nationella uppdelningar, har jämväl medtagits i förteckningen i bilaga 1.

b) Sifferkodsystemet

Vid användningen av den föreslagna gemensamma nomenklaturen behöver de olika varurubrikerna vara försedda med statistiska nummer.

Såsom tidigare nämnts utgör den gemensamma nordiska nomenklaturen en utbyggnad bl. a. av Brysselnomenklaturen. För att få anknytning till Brysselnomenklaturen och därmed även till dennas anvisningar¹ är det naturligt att utgå från det sifferkodsystem som användes i denna nomenklatur. Detta innefattar fyra siffror där de två första siffrorna anger kapitelnumret och de två följande siffrorna positionsnumret inom respektive kapitel.

¹ Explanatory Notes to the Brussels Nomenclature (1955).

Utskottet föreslår, att Brysselnomenklaturens sifferkodsystem utbygges så att det kommer att omfatta dels de gemensamma nordiska varuuppdelningarna, dels de nationella uppdelningarna under olika positioner. För att beteckna de gemensamma nordiska varuuppdelningarna kräves två siffror eftersom dessa uppdelningar för många positioner uppgår till fler än tio. För de nationella uppdelningarna erfordras ytterligare högst två siffror då även dessas antal i flera fall överstiger tio. Utskottet föreslår, att vid numreringen av de nationella varurubrikerna där det är möjligt användes samma nummer, när de förekommer i två eller tre av ländernas nomenklatur. En numrering enligt de ovan angivna riktlinjerna återfinnes i varuförteckningen i bilaga 1.

Det föreslagna sifferkodsystemet innebär sålunda, att varorna i de fyra ländernas varuförteckningar åsättes åttasiffriga kodnummer. Detta kommer i vissa av länderna att medföra en ökning av bl. a. stansnings- och tabuleringsarbetet jämfört med nuvarande förhållanden. Fördelarna med det föreslagna systemet är emellertid uppenbara. För det första vinnes anknytningen till Brysselnomenklaturen och dess anvisningar, för det andra erhålles samma nummer för varuuppdelningar, som förekommer i två eller flera av länderna, och därigenom möjligheter att lätt göra jämförelser mellan de olika ländernas statistiska uppgifter.

Vid en mera långtgående gemensam nordisk nomenklatur kunde eventuellt en sju-siffrig kod vara tillräcklig genom att antalet nationella uppdelningar härigenom skulle kunna minskas och därför komma att kräva endast en siffra i stället för två som ovan förutsatts. Genom en sådan inskränkning föreligger emellertid risk för att numreringssystemet blir alltför snävt tilltaget så att framtida behov av varuspecifikationer ej kan tillgodoses.

I bilaga 2, där den gemensamma nomenklaturen uppställts efter SITC, har de olika varuposterna åsatts sju-siffriga, i vissa fall åttasiffriga, nummer där de fem första siffrorna utgör itemnumret och de två (tre) sista siffrorna markerar den nordiska utbyggnaden av SITC.

c) Gemensamma anvisningar till den statistiska nomenklaturen

Resultatet av nomenklaturarbetet framstår ur en synpunkt sett som en på Brysselnomenklaturen och dess systematik baserad tulltaxenomenklatur med inarbetade statistiska uppdelningar, där Brysselnomenklaturens avdelningar, kapitel och baspositioner med tillhörande allmänna anmärkningar ingår i oförändrad form, men där dessutom ett stort antal positioner uppdelas i underpositioner.

För klassificering av varor enligt Brysselnomenklaturen finnes förutom nomenklaturtexten med anmärkningar utförliga kommentarer utarbetade. Nomenklaturen jämte kommentarer utgör ett i detalj utformat system. Till SITC har utgivits en vägledande varulista upptagande cirka 20 000 varuslag.¹

I samband med utarbetandet av den statistiska nomenklaturen har framkommit behov av anvisningar till de statistiska varugrupperingarna. Det är

¹ Commodity Indexes for the Standard International Trade Classification, Preliminary Issue, 1953.

av största vikt att den praktiska tillämpningen av nomenklaturen blir enhetlig i de fyra nordiska länderna, vilket förutsätter, att erforderliga anvisningar utarbetas. Överensstämmelse i den statistiska rubriceringen och klassificeringen bör föreligga för alla varuslag som ingår i minst två länders nomenklatur. Behovet av anvisningar till de statistiska uppdelningarna kan emellertid icke ses som en isolerad företeelse utan bör ses i samband med det allmänna behov av anvisningar som kommer att föreligga vid införandet av den nya nordiska tulltariffen och för de näringsstatistiska varuindelningarna över huvud taget.

Förutom de allmänna anmärkningar, som ingår i själva Brysselnomenklaturen, och som består av förklaringar till dess olika kapitel, föreligger som ovan nämnts utarbetade kommentarer till de ca 1 100 baspositionerna. På basis av dessa Brysselkommentarer bör i de nordiska länderna utarbetas gemensamma anvisningar för tillämpning av den nordiska tulltaxan. På samma sätt erfordras till ledning för den statistiska klassificeringen att särskilda anvisningar utarbetas för det mycket betydande antal uppdelningar, som företagits av statistiska skäl.

Vidare bör i samband med anvisningarna utarbetas en nyckel mellan Bryssel och SITC för de olika uppdelningarna i den gemensamma varuförteckningen. Det är härvid också av vikt att en översättning av den gemensamma varuförteckningen till engelska företages.

Utskottet föreslår, att anvisningar till de gemensamma nordiska varurubrikerna, inklusive uppdelningar som är gemensamma för minst två länder, utarbetas av en särskild nordisk sakkunnigkommitté inom samarbetsutskottet. Kommittén bör utarbeta anvisningar till gemensamma nordiska varurubriker såväl i den utrikeshandelsstatistiska varuförteckningen som i varuförteckningen för övriga slag av näringsstatistik, såsom produktions-, lager- och förbrukningsstatistik. I kommittén bör ingå såväl statistisk som tullteknisk expertis från de fyra länderna. Anvisningar till rent nationella statistiska uppdelningar eller tulluppdelningar bör härvid utformas av vederbörande nationella myndigheter.

Arbetet med anvisningarna innefattar i viss utsträckning en ytterligare granskning och översyn av varuförteckningens olika detaljer, som kan medföra mindre justeringar i det nu framlagda förslaget innan varuförteckningen börjar tillämpas. I övrigt ligger det i sakens natur att justeringar av varuförteckningen skall kunna vidtagas i mån av behov även i fortsättningen.

2. Allmänna handelsstatistiska frågor

För att utrikeshandelsstatistiken skall vara jämförbar i de nordiska länderna fordras förutom en gemensam varuförteckning enhetliga regler för utarbetandet av statistiken. De viktigaste frågorna i detta hänseende anknyter till reglerna angående statistikens omfattning och avgränsning, länderredovisningen, varuvärderingen och kvantitetsangivelsen.

Statistikens omfattning och avgränsning

a) Allmänna synpunkter

Utrikeshandelsstatistiken har till uppgift att mäta varuströmmarna till och från ett land. Varor, som blott transporteras genom ett land på väg från ett annat till ett tredje land, inräknas vanligen icke i nämnda statistik.

Principiellt bör registreringen av varuströmmarna ske i statistiken vid den tidpunkt, då varorna faktiskt anländer till eller lämnar landet. På utförselsidan ansluter sig det praktiska förfarandet härtill, medan på införselsidan i praktiken göres avsteg från denna regel av olika anledningar. Det statistiska registreringsförfarandet, d. v. s. insamlingen av primärmaterialet till utrikeshandelsstatistiken, är på importsidan oftast sammankopplat med tullrutinen. Detta innebär, att primäruppgifterna för statistiken i regel tillkommer samtidigt med att varorna införtullas, d. v. s. överlämnas av tullmyndigheterna till importörernas fria förfogande. För den största delen av den ingående varuströmmen verkställes införtullningen vid godsets ankomst till landet eller strax därefter. Införtullningen och därmed den statistiska registreringen av enstaka varuposter kan emellertid fördröjas, om tveksamhet föreligger beträffande godsets klassificering eller av andra tulltekniska skäl.

Förskjutningar med hänsyn till tidpunkten, då varorna anländer till landet, uppkommer även på annat sätt i statistiken. En del av de importerade varorna upplägges efter ankomsten till ett land i frihamn eller på olika slag av tullager, såsom tullnederlag, transitupplag och provianteringsfrilager. Genom att lägga upp varor i frihamn eller på tullager kan importören bl. a. erhålla anstånd med tullens erläggande. Varupartier, som inkommer till frihamn eller upplägges på tullager, kan registreras i statistiken antingen då de inkommer resp. upplägges eller då de införtullas. Eftersom införtullningen från frihamn eller tullager kan ske längre eller kortare tid efter varans ankomst till landet, uppkommer i det fall registreringen sker i samband med införtullningen motsvarande förskjutningar i statistiken, vilka kan vara missvisande, särskilt då det gäller uppgifter för kortare tidsperioder, t. ex. månadsstatistik.

b) 1928 års internationella konvention angående den ekonomiska statistiken

För bestämningen av varuströmmarna med avseende på omfattningen och tidpunkten för rapporteringen har av ålder två system tillämpats i utrikeshandelsstatistiken, vilka går under beteckningarna specialhandeln och generalhandeln. I 1928 års internationella konvention angående den ekonomiska statistiken, vilken biträtts av Danmark, Finland, Norge och Sverige, har dessa tvenne system närmare utformats och definierats.¹

Specialhandeln skall sålunda beträffande den ingående varuströmmen om-

¹ League of Nations, International convention relating to Economic Statistics, 1928, Annex 1, External Trade Statistics. Jfr även United Nations Economic and Social Council, E/CN.3/142, 1952, sid. 10.

fatta alla varor som under en period införes och införtullas direkt vid ankomsten till landet eller som införes och införtullas från tullager och frihamnar, den s. k. specialinförseln. Den utgående varuströmmen skall under en period omfatta utförsel av dels inom landet framställda varor, dels s. k. nationaliserade varor, varmed avses sådana varupartier, som införts och införtullats men senare utföres utan att ha genomgått någon bearbetning i landet, den s. k. specialutförseln.

Generalhandeln skall enligt 1928 års konvention vad gäller den ingående varuströmmen omfatta dels varor, som under en period införes och förtullas direkt efter ankomsten till landet, dels varor, som under samma period införes och upplägges på tullager av olika slag. I sistnämnda hänseende föreligger sålunda en olikhet med specialhandelssystemet. I konsekvens härmed borde i statistiken över generalhandeln beträffande frihamnarna medräknas varor som under perioden införes och upplägges därstädes. I allmänhet torde även statistiken över generalhandeln, i likhet med statistiken över specialhandeln, i praktiken omfatta införtullningar från frihamnar, vilket innebär att varupartier, som införes från utlandet till frihamnarna och senare re-exporteras därifrån, icke kommer att registreras i statistiken.

Beträffande den utgående varuströmmen skall generalhandeln enligt konventionen omfatta, förutom specialutförseln, även re-export från tullager av varor, som införts dit från utlandet. Dessutom borde i statistiken över generalhandeln medräknas varor, som re-exporteras från frihamnarna efter att ha införts dit från utlandet. I regel ingår dylik re-export ej i ländernas statistik över generalhandeln.

Av ovanstående framgår att en utrikeshandelsstatistik, som är uppbyggd enligt specialhandelssystemet, avser vad gäller statistikens omfattning sådana varor, som införes och införtullas respektive utföres och lämnar landet innanför tullgränsen, och vad gäller tidpunkten för rapporteringen det tillfälle, då införtullningen respektive utförseln äger rum. En utrikeshandelsstatistik enligt generalhandelssystemet omfattar därutöver sådana varor, som införes till ett land, upplägges där på tullager eller i frihamn och re-exporteras därefter. Vidare rapporteras i detta fall sådana varupartier, som införes till landet och upplägges på tullager eller i frihamn vid det tillfälle då uppläggningsen på dessa lager äger rum, d. v. s. i anslutning till tidpunkten för godsets ankomst till landet.

I 1928 års konvention lämnas sålunda till ledning för statistiken definitioner för begreppen generalhandel och specialhandel. Konventionen ger emellertid ej någon ledning då det gäller frågan om företräde åt något av de två systemen. Det överlättes således åt de enskilda länderna att välja det system, som kan anses bäst lämpat med hänsyn till de nationella förhållandena.

c) Förenta Nationernas rekommendationer

Frågan om reglerna för utrikeshandelsstatistikens omfattning och avgränsning har sedermera tagits upp av Förenta Nationerna. I rapport från

sammanträde våren 1953 framlade dess statistiska kommission olika rekommendationer angående utrikeshandelsstatistiken.¹

Enligt dessa skall utrikeshandelsstatistiken allmänt sett omfatta införsel och utförsel av varor, som ökar respektive minskar ett lands tillgångar. Statistiken över utrikeshandeln skall ej begränsas enbart till införsel och utförsel av varor, som är föremål för affärstransaktioner i gängse mening, utan också omfatta införsel och utförsel av varor för lönbearbetning och reparation, gåvor o. s. v. Varor, som enbart transporteras genom ett land, skall ej inbegripas i statistiken över utrikeshandeln.

Kommissionen anser, att särskilda varukategorier kan utelämnas ur statistiken efter särskild prövning, nämligen in- och utförsel av varupartier som kan anses vara av underordnad ekonomisk betydelse, såsom flyttsaker, resgods, viss gränstrafik, varuprover o. dyl.

Vidare har kommissionen ifråga om utrikeshandelsstatistikens innehåll och avgränsning uttalat den åsikten att den internationella jämförbarheten skulle starkt förbättras, om export- och importstatistiken i alla länder omfattade nedanstående komponenter.

Den utgående varuströmmen:

- a) export från tullager av dit importerade varor (re-export)
- b) export från fabriker utanför tullgränsen, t. ex. belägna inom ett frihamnsområde (customs manufacturing warehouse)
- c) export av varor av inhemskt ursprung eller av utländskt ursprung men bearbetade inom landet
- d) export av nationaliserade varor, d. v. s. varor som införts och införtullats för förbrukning inom landet men av olika skäl återutföres utan att ha undergått någon bearbetning (re-export)

Den ingående varuströmmen:

- e) direkt import, d. v. s. varor, som införes och införtullas omedelbart efter ankomsten för förbrukning eller för bearbetning inom landet
- f) import till tullager inom landet, d. v. s. uppläggningar på tullager
- g) import till fabriker utanför tullgränsen, t. ex. belägna inom ett frihamnsområde (customs manufacturing warehouse)

Ovanstående komponenter i den utgående resp. ingående varuströmmen motsvarar vad angår omfattningen och rapporteringen i statistiken vad som i 1928 års konvention benämnes generalhandeln. I detta sammanhang bör dessutom nämnas att kommissionen betonat önskvärdheten av att länder med betydande re-export (punkterna a och d) särredovisar densamma i utrikeshandelsstatistiken.

Härjämte har kommissionen lämnat särskilda anvisningar angående den statistiska redovisningen av vissa varukategorier, för vilka praxis hittills varit och fortfarande är växlande i olika länder, såsom bunkers och skeppsproviantering, direktlandningar av fisk och andra produkter i utländska

¹ United Nations, Statistical Commission, Report of the Seventh Session, 1953, E/2365, pkt 20—42.

hamnar, import och export av fartyg och flygmaskiner, särskilt s. k. second-hand, guld samt framkallad film, som är föremål för uthyrning.

d) Nu tillämpade regler i de nordiska länderna

I de enskilda ländernas utrikeshandelsstatistik förekommer avsteg från definitionerna i 1928 års konvention eller från de av statistiska kommissionen utfärdade rekommendationerna. Den statistik över utrikeshandeln, som månadsvis och årsvis sammanställs och publiceras med fördelning på varuslag och länder, motsvarar i Finland, Norge och Sverige i huvudsak specialhandeln enligt definitionen i 1928 års konvention. Dock bör framhållas, att in- och utförseln av varor i samband med lönbearbetningar och reparationer ej inräknas i statistiken i Sverige i den omfattning konventionen föreskriver. Årsviss utarbetas i Sverige uppgifter över uppläggningar på tullnederlag och re-export från desamma. Genom att i statistiken över specialinförseln först draga bort uppgifterna om införtullningar från tullnederlag och därefter lägga till uppgifterna om uppläggningar på tullnederlag samt genom att i statistiken över specialutförseln lägga till uppgifterna om re-exporten från tullnederlag erhålles summariska uppgifter över Sveriges generalhandel utan varu- och länderfördelning. Dessa uppgifter sammanställs och publiceras årsvis.

I Danmark sammanställs och publiceras med varu- och länderfördelning dels statistik över specialhandeln, dels en separat statistik över varor som införes och senare utföres utan bearbetning (re-export).

Genom att slå samman specialinförseln respektive specialutförseln med uppgifterna i statistiken över re-exporterade varor kan man i Danmark erhålla uppgifter över generalhandeln.

I Danmark tolkas specialhandelsbegreppet för närvarande beträffande omfattningen något snävare än vad som framgår av reglerna i konventionen. Specialutförseln omfattar sålunda i Danmarks utrikeshandelsstatistik endast varor av inhemskt ursprung och införda och därefter inom landet bearbetade varor. Däremot inräknas i allmänhet ej exporten av de nationaliserade varorna. I uppgifterna angående specialinförseln medräknas ej varor, som införts och senare re-exporteras. Uppgifterna över re-exporten utskiljes vid importtillfället, i den mån man då har kännedom om att varupartiet kommer att re-exporteras. Stundom erhålles kunskap om att ett varuparti re-exporteras först vid utförseltillfället. På grundval av dessa uppgifter korrigeras tidigare uppgifter över specialinförseln. Redovisningen av varor som införes resp. utföres i samband med lönbearbetningar och reparationer sker i den danska utrikeshandelsstatistiken helt i överensstämmelse med 1928 års konvention.

Frihamnar finnes för närvarande i Danmark och Sverige men saknas i Finland och Norge. I Danmark rapporteras varorna i införselstatistiken, då de anländer till frihamn från utlandet, om de valutadeklareras vid denna tidpunkt. Statistiken omfattar även re-export av varor från frihamn. I Sverige

rapporteras varorna i statistiken först när de införes och införtullas från frihamnarna. Varupartier, som införes till frihamnar och re-exporteras därifrån, ingår ej i vare sig införsel- eller utförselstatistiken i Sverige.

e) Förslag angående regler för utrikeshandelsstatistikens omfattning och avgränsning

Samarbetsutskottet föreslår

att de nordiska länderna vid utarbetandet av utrikeshandelsstatistiken skall så nära som möjligt tillämpa de i statistiska kommissionens rekommendationer uppdragna riktlinjerna för statistikens omfattning och avgränsning.

Detta innebär i huvudsak

att utrikeshandelsstatistiken i de nordiska länderna avgränsas i enlighet med generalhandelsprincipen,

att följande särskilt nämnda varukategorier skall ingå i statistiken över utrikeshandeln, nämligen

varor, som införes från utlandet för att undergå bearbetning eller reparation för utländsk räkning och därefter återutföres, med undantag av fartyg och flygmaskiner,

inhemska varor, med undantag av fartyg och flygmaskiner, som utföres till utlandet för att efter bearbetning eller reparation därstädes återinföres,

fisk och andra produkter från haven, som direkt från fångstplatserna ilandföres i främmande land eller som av utländska fartyg införes till det egna landet,

nybyggda och begagnade fartyg och flygmaskiner samt flottningsvirke,

att följande särskilda varukategorier icke skall inräknas i statistiken över utrikeshandeln, nämligen

fartyg och flygmaskiner, som införes eller utföres för reparation,

bunkers, proviant och skeppsförnödenheter som levereras till utländska fartyg och flygmaskiner samt

varor enligt bilaga 3.

Vidare innebär förslaget att varupositioner eller delar av varupositioner i Bryssel, som saknar motsvarighet i SITC, ej skall inräknas i utrikeshandelsstatistikens kvantitets- och värdesummor. Detta gäller guldmalm (ur 26.01); guld och guldlegeringar, platinerat guld härunder inbegripet, obearbetade, ävensom formvaror därav (71.07); ädel metall och silver med plätering av guld, obearbetade, ävensom formvaror därav (71.08); guldsrot (ur 71.11) samt mynt av ädel metall (ur 72.01). Anledningen till att SITC uteslutit nu nämnda varuslag är svårigheterna att utskilja icke monetärt guld. Med hänsyn bl. a. till utrikeshandelsstatistikens användning vid uppgörandet av betalningsbalanskalkyler skall varor för monetära ändamål icke inräknas i summorna för nämnda statistik.

f) Förslagets innebörd för de enskilda nordiska länderna

För Danmarks del innebär förslaget att de uppgifter som nu finnes angående re-exporten i fortsättningen sammanställs med övriga uppgifter över införseln och utförseln.

Beträffande Finland, Norge och Sverige rapporteras i statistiken införseln till tullager i stället för som hittills införseln från tullager. I utförselstatistiken kommer att ingå uppgifter över re-export från sådant lager.

I Sveriges utrikeshandelsstatistik kommer att intagas uppgifter över re-exporten från frihamnarna samt import till frihamnarna av varupartier som levereras som bunkers, proviant och skeppsförnödenheter till fartyg.¹

Länderredovisning

a) Länderbegrepp

För närvarande tillämpas av olika länder någon eller några av följande länderredovisningsprinciper

- a) ursprungsland eller produktionsland för importen samt förbrukningsland för exporten
- b) konsignationsland eller avsändningsland (country of consignment) för importen samt konsignationsland eller bestämmelseland (country of consignment) för exporten
- c) inköpsland för importen samt försäljningsland för exporten.

Enligt 1928 års konvention definieras dessa länderbegrepp på följande sätt.

Med ursprungs- eller produktionsland förstås beträffande naturprodukt det land, där varan framställts, och beträffande manufakturerad produkt det land, där denna erhållit den beskaffenhet under vilken den införts till importlandet. Härvid underförstås att ompackning, omsortering och blandning ej innebär ändring av beskaffenheten.

Med konsignationsland eller avsändningsland förstås det land från vilket varan ursprungligen avsänts till importlandet, med eller utan omlastning under transporten men utan någon kommersiell transaktion i ett eventuellt mellanliggande land.

Med inköpsland förstås det land i vilket säljaren av varorna driver sin rörelse.

Med förbrukningsland förstås det land i vilket varan förbrukas eller undergår en vidare bearbetning eller reparation. Ompackning, sortering eller blandning räknas dock ej som vidare bearbetning.

Med konsignationsland eller bestämmelseland förstås det land till vilket varan sändes, med eller utan omlastning men utan någon kommersiell transaktion i ett eventuellt mellanliggande land.

Med försäljningsland förstås det land, i vilket köparen driver sin rörelse.

I en av FN:s statistiska kommission tillsatt expertutredning² har se-

¹ I Sverige pågår undersökning angående möjligheterna att i övrigt genomföra en strikt tillämpning av generalhandelssystemet beträffande frihamnarna.

² Economic and Social Council, E/CN.3/142, 1952. Se även Statistical Commission, Report of the Seventh Session, 1953, E/2365, pkt 40—41.

dermera de olika länderredovisningsmetodernas för- och nackdelar närmare diskuterats. Expertutredningen kom därvid till det resultatet att en länderfördelning efter konsignationsland skulle vara den mest ändamålsenliga, då detta länderredovisningssystem är det enda som teoretiskt ger jämförbara data mellan olika länders statistik. Detta innebär att varuposter, som finnes upptagna i land A:s statistik som export till land B, kommer att motsvara vad som i land B:s statistik upptages som import från land A.

Statistik med fördelning på ursprungsland ger enligt expertutredningen däremot ej sådan jämförbarhet. En vara, som tillverkas i land A och säljes till land B och senare exporteras från land B till land C utan att ha genomgått någon bearbetning i land B, kommer vid ursprungslandsprincipen av land C att redovisas som import från land A och ej från land B.

På grund av svårigheter att uppnå en likformig behandling av re-exporterade och transiterade varor i olika länder kommer ländernas statistik emellertid även i fall att statistiken utarbetas enligt konsignationslandsprincipen att i praktiken visa avvikande resultat.

Frågan om lämpligaste länderredovisningsmetod är ännu ej slutbehandlad av den statistiska kommissionen. Vid kommissionens möte 1956 hänsköts frågan om länderredovisningen till förnyad prövning.¹

Beträffande de fyra nordiska länderna bör nämnas att för närvarande anges på primäruppgifterna såväl ursprungs- och förbrukningsland som inköps- och försäljningsland.

Samarbetsutskottet föreslår att de två nu tillämpade länderredovisningsmetoderna skall tillämpas även i fortsättningen.

b) Länderförteckning

Länderförteckningarna i de nordiska länderna går tillbaka till en förteckning som ingick i 1928 års konvention. Denna förteckning har med tiden blivit föråldrad. De nordiska ländernas länderförteckningar har successivt reviderats delvis med ledning av utredningar företagna av FN:s statistiska kommission. Vid jämförelser, som gjorts mellan de f. n. använda länderförteckningarna i de fyra nordiska länderna, har det visat sig att de överensstämmer i huvudsak.

Samarbetsutskottet har utarbetat förslag till en gemensam länderförteckning för utrikeshandelsstatistiken i de nordiska länderna, som redovisas i bilaga 4.

Varuvärdering

Enligt Brysselkonventionens värdedefinition skall tullvärdet för varor, som införes för inhemsk förbrukning, anses vara lika med normalpriset.² Härmed förstås det pris, som varorna skulle betinga vid försäljning i öppna marknaden mellan av varandra oberoende köpare och säljare vid den tid-

¹ Statistical Commission, Report of the Ninth Session, 1956, E/2876, pkt 32.

² Konvention rörande varors tullvärde. Bilaga I. Artikel 1.

punkt, då tullen blir betalbar. Normalpriset skall bestämmas med den förutsättningen, att varorna avlämnats till köpare i den hamn eller på den ort, där de inkommer till importlandet, och att alla kostnader, som hänför sig till varornas försäljning eller deras avlämnande i hamnen eller på orten, åvilar försäljaren, men att alla tullar och avgifter, som utgår i importlandet, åvilar köparen.

I anvisningarna för tillämpningen av konventionen framhålles att vid en bonafidoförsäljning priset på importvaran i allmänhet kan anses ge en riktig uppfattning om det i definitionen åsyftade normalpriset.¹ I sådant fall bör detta pris kunna läggas till grund för värderingen. Tullmyndigheterna rekommenderas att godkänna detta pris som värde för varan i fråga.

I utrikeshandelsstatistiken skall värdena enligt de rekommendationer, som lämnats av FN:s statistiska kommission, byggas på av importörer och exportörer deklarerade uppgifter. Härvid skall angivas ett s. k. transaction value.²

Beträffande importen avses härmed det värde till vilket godset är köpt av importören, inberäknat omkostnader för försäkring och transport av godset till importlandets gräns, d. v. s. cif gränsen eller importhamn.

I fråga om exporten avses det värde till vilket godset är sålt av exportören, inberäknat omkostnader för försäkring och transport av godset till transportmedlet vid det exporterade landets gräns, d. v. s. fob gränsen eller exporthamn.

Importtull och andra avgifter, som pålægges en vara i det importerande landet, skall således icke inräknas i varuvärdet. Däremot skall exporttull och andra avgifter, som pålægges en vara i det exporterande landet, medräknas i värdet, om de faktiskt betalas av den utländska mottagaren av varan.

Det kan vara nödvändigt att i vissa fall beräkna värden i utrikeshandelsstatistiken, t. ex. då det gäller varor, som sändes från ett land till ett annat utan att fordra betalning i vanlig mening. Vidare bör nämnas varor som införes och utföres för bearbetning mot lön eller för reparation. För beräkning av värdet av sådana varor skall gälla samma grunder som för andra varor.

Frågan om skiljaktigheterna mellan transaction value och Brysselvärdet har varit föremål för behandling av statistiska kommissionen. Det framgår av kommissionens rekommendationer att problematiken i denna fråga är invecklad och ännu icke klarlagts.³ I syfte att nå ökad klarhet rekommenderar kommissionen att länderna i sina statistiska publikationer redogör icke blott för den legala definitionen av värdet utan även för de metoder, efter vilka värdet beräknas i praktiken.

Samarbetsutskottet föreslår att det statistiska värdet i de nordiska ländernas utrikeshandelsstatistik skall avse det av FN:s statistiska kommission

¹ Konvention rörande varors tullvärde. Bilaga II. Tillägg till artikel 1. Anmärkning 5.

² Statistical Commission, Report of the Seventh Session, 1953, E/2365, pkt 32—38.

³ Statistical Commission, Report of the Eighth Session, 1954, E/2569, pkt 10 och 11.

rekommenderade transaction value. Sådana anordningar bör härvid skapas att garantier erhålles för riktigheten av de angivna statistiska värdena.

Förslaget torde komma innebära att i ett antal fall tullvärden och de sålunda redovisade statistiska värdena kommer att avvika från varandra.

Kvantitetsangivelse

Beträffande kvantitetsangivelsen i utrikeshandelsstatistiken skall enligt 1928 års konvention

kvantitetsgrunder såsom vikt, längd, yta eller effekt vara klart definierade; i den mån kvantitetsgrunden är annan än vikt uppskattade enhetsvikter redovisas i årsstatistiken;

i den mån kvantitetsgrunden är vikt noggrant anges huruvida härvid avses bruttovikt, nettovikt, legal nettovikt e. dyl. samt dessutom innebörden av använda viktsbegrepp.

Enligt statistiska kommissionen skall beträffande viktsangivelsen nettovikt användas i utrikeshandelsstatistiken.¹

Samarbetsutskottet föreslår att nettovikt skall kunna angivas för samtliga varor i de nordiska ländernas utrikeshandelsstatistik. Nettovikten skall, i de fall annan kvantitetsgrund anges i primärmaterialet, beräknas på basis av särskilda omräkningstal.

För vissa varuslag erfordras, förutom uppgiften om vikt, även uppgift enligt annan kvantitetsgrund, såsom meter, kvadratmeter, kubikmeter eller styck. Det är av stor betydelse att kvantitetsangivelserna korresponderar i de olika slagen av näringsstatistik.

För att erhålla en jämförbar statistik fordras en detaljerad genomgång av den handelsstatistiska varuförteckningen, varvid hänsyn behöver tagas till kvantitetsangivelsen inom annan näringsstatistik. Samtidigt bör företagas en genomgång av vad som bör förstås med nettovikt för olika varor.

Samarbetsutskottet föreslår att denna genomgång verkställas i anslutning till arbetet med den gemensamma varuförteckningen för all näringsstatistik.

3. Utarbetande och publicering av statistiken över utrikeshandeln

Det statistiska materialet

Statistiken över utrikeshandeln utarbetas i de fyra nordiska länderna dels av tullmyndigheterna, dels av de statistiska ämbetsverken. I Finland ombesörjer tullverket både insamlingen, utarbetandet och publiceringen av statistiken. I Sverige utför tullverket den väsentliga delen av insamlingen och bearbetningen av primärmaterialet, medan det ankommer på Kommerskollegium att meddela anvisningar härför. Kommerskollegium står därjämte för redigeringen och utgivningen av de handelsstatistiska publika-

¹ Statistical Commission, Report of the Seventh Session, 1953, E/2365, pkt 39.

tionerna. I Danmark och Norge insamlas primärmaterialet huvudsakligen genom tullmyndigheterna, under det att bearbetningen och publiceringen utföres av Det Statistiske Departement resp. Statistisk Sentralbyrå.

I alla fyra länderna utarbetas statistiken i stort sett på grundval av uppgifter som inhämtas genom tullverkens försorg i samband med införseln och utförseln av varorna. Uppgifterna lämnas på blanketter som för införseln ifylles dels av importören, dels av tulltjänstemannen. I fråga om utförseln ifylles handlingen endast av exportören.

Statistiska uppgifter lämnas bl. a. om varuslag, mängd, värde, ursprungsland och inköpsland (vid införsel), förbrukningsland och försäljningsland (vid utförsel) och tullplatsen. Metoderna beträffande varuklassificeringen är olika dels för olika länder, dels för införsel och utförsel.

Vid införsel av varor i Finland och Sverige användes tullhandlingen som statistisk varuanmälan och tulltjänstemannen påför det statistiska numret härpå. Även i Norge användes tullhandlingen som statistisk varuanmälan. Den statistiska varuförteckningen är inarbetad i tulltaxan och tulltjänstemannen finner här varans statistiska nummer. I Norge är tulltjänstemannen dock icke skyldig att ange det statistiska numret på införselhandlingen. Han skall emellertid tillse att varans art är minst lika nöjaktigt angiven som i varuförteckningen. Kodningen av varorna företas av Statistisk Sentralbyrå. I Danmark användes f. n. de i valutaförordningen föreskrivna in- och utförselattesterna som handelsstatistisk anmälan. Den statistiska varuförteckningen är icke intagen i tulltaxan men återfinnes i en särskild publikation. Varans art skall anges enligt varuförteckningen av varuhavaren. Granskningen av attesterna företages icke som i de övriga länderna av den tulltjänsteman som övervakar införseln utan denna sker senare inom tullexpeditionerna.

I fråga om utförseln skall i alla fyra länderna varans art och, bortsett från Danmark, även varans statistiska nummer anges i utförselhandlingen av exportören. I Danmark och Sverige används samma statistiska varunomenklatur för såväl införsel som utförsel, medan Finland och Norge har en speciell utförselnomenklatur, som är mindre specificerad än införselnomenklaturen.

Nuvarande bearbetning av materialet

Sedan kodifieringen av uppgifterna på in- och utförselhandlingarna utförts stansas dessa in på hålkort. De stansade hålkorten sorteras och tabuleras härefter så att de önskade tabellerna erhålles.

I alla länderna utarbetas i form av maskinlistor mer detaljerade uppgifter än de som sedan publiceras. De som är intresserade av detaljerade statistiska uppgifter kan härigenom erhålla sådana efter särskild hänvändelse till de statistiska ämbetsverken.

Maskinlistor utarbetas både med löpande månadsuppgifter och kumulerade månatliga uppgifter. Två huvudtyper av listor utarbetas, nämligen va-

rulistor och länderlistor. I mån av behov framställs bl. a. också tulldistrikt-listor. Varulistorna visar fördelningen av införsel eller utförsel på varuslag och för varje varuslag fördelningen på länder. Länderlistorna visar fördelningen på länder och för varje land fördelningen på varuslag. Tulldistrikt-listorna visar fördelningen av införseln och utförseln på de olika tull-distrikten.

Även om det för år och halvår i stort sett utarbetas samma typer av listor i de nordiska länderna är uppgifterna i regel icke jämförbara mellan länderna. Detta orsakas först och främst av att varunomenklaturerna är olika. Både den danska och den norska nomenklaturen bygger visserligen på SITC, men då det i maskinlistorna har företagits en uppdelning på nationella poster måste ofta ett avsevärt summeringsarbete utföras innan de två ländernas uppgifter blir jämförbara. Det förhållandet att olika länderbegrepp användes försämrar också jämförbarheten. I alla de nordiska länderna utarbetas listor såväl för ursprungs- och förbrukningsland som för inköps- och försäljningsland, i Sverige dock endast med uppgifter årsvis i fråga om inköps- och försäljningsland.

Förutom de maskinlistor, som utarbetas för nationella ändamål, framställs i alla fyra länderna varje kvartal maskinlistor, som sändes till FN. Danmark, Norge och Sverige skickar också motsvarande listor till OEEC. Både FN och OEEC önskar uppgifterna redovisade enligt SITC. Uppgifterna skall omfatta in- och utförsel med länderfördelning för »sections» och »groups». Dessutom levereras uppgifter om införsel och utförsel av samtliga »items» utan länderfördelning. OEEC begär dock länderfördelning på ett urval av »items». Uppgifterna sammanställs och offentliggöres sedan i internationella publikationer.

Nuvarande publicering av statistiken

Alla fyra länderna publicerar både månads- och årsstatistik. Månadsstatistiken omfattar såväl uppgifter månad för månad som kumulerade tal för samtliga månader från årets början.

Eftersom syftet med månadsstatistiken är att erhålla aktuellast möjliga uppgifter är det av vikt att månadspublikationerna färdigställs snarast möjligt efter månadsskiftet. Endast sammandrag och urval av de uppgifter som föreligger kan därför medtagas i månadspublikationerna. Även av ekonomiska skäl är det nödvändigt att begränsa innehållet i dessa.

Månadspublikationerna är avsedda att ge myndigheter och andra intresserade de uppgifter av mera översiktlig karaktär som behövs för att bedöma den ekonomiska utvecklingen. Samtidigt söker man så långt som möjligt att tillfredsställa det behov som särskilt näringslivet har av upplysningar om införsel och utförsel av enskilda varuslag. De upplysningar som lämnas om varornas fördelning på länder och om sammansättningen av handeln med olika länder är sparsamma, men som tidigare nämnts finnes mera detaljerade uppgifter tillgängliga inom de verk som utarbetar statistiken.

I stort sett följer månadspublikationerna i de nordiska länderna samma mönster men av samma grunder som omnämnts i samband med redogörelsen för maskinlistorna föreligger stora brister ifråga om statistikens jämförbarhet från land till land.

Årspublikationerna innehåller i alla länderna långt mera detaljerade uppgifter än månadshäftena. Förutom detaljerade varutabeller och länder-tabeller finnes mer eller mindre omfattande fördelningstabeller med samtidig fördelning på varugrupper och länder.

De enskilda varuposterna är i Norge och Sverige fördelade på ursprungsland och förbrukningsland, medan i Danmark de enskilda varorna är fördelade på inköpsland och försäljningsland. Den danska statistiken ger emellertid ifråga om införsel också en fördelning efter ursprungsland men då endast för varugrupper eller viktigare varuslag. I Finland har efter 1939 handeln med enskilda varor fördelad på länder icke publicerats. För varugrupper ger dock de finska fördelningstabellerna upplysningar om länderfördelningen efter bägge länderbegreppen. Ländertabeller med fördelning på enskilda varor finnes i de finska, norska och svenska årspublikationerna. De finska uppgifterna omfattar både ursprungsland/förbrukningsland och inköpsland/försäljningsland, medan de norska och svenska uppgifterna redovisas på länder endast efter det förstnämnda begreppet. Danmark publicerar icke ländertabeller med fördelning på enskilda varor. Detaljerade uppgifter om handeln med olika länder kan dock sammanställas ur den danska statistiken på grundval av en fördelningstabell varugrupp/länder samt länderfördelningen i varutabellerna. Dessutom kan detaljerade upplysningar om samhandeln med olika länder erhållas ur maskinlistorna.

I alla fyra ländernas publikationer återfinnes uppgifter över införseln och utförseln fördelade på större och mindre varugrupper och »items» enligt SITC. Danmark och Norge publicerar också tabeller med samtidig fördelning efter »divisions» och länder. Norge redovisar emellertid endast ett urval av länder i detta sammanhang. För »groups» och »items» lämnar varken Danmark eller Norge länderfördelningar. De flesta »items» är uppdelade i flera nationella poster som var för sig fördelas på länder men det innebär en hel del arbete att komma fram till fördelningen av »items» på länder på grundval av de uppgifter som publiceras. För Norges del är det i många fall icke heller möjligt att komma fram till fullständiga uppgifter, då länderspecificeringen under de enskilda varuposterna ej är fullständigt genomförd.

Sammanfattningsvis kan konstateras att det endast är ländertabellerna utan varufördelning samt uppgifterna med fördelning enligt SITC, som i viss mån är jämförbara. De nuvarande årspublikationerna i de nordiska länderna ger sålunda små möjligheter för en sammanställning av uppgifter för hela Norden.

Förslag till utarbetande och publicering av vissa enhetliga tabeller

För näringslivet och för andra som är intresserade av uppgifter över införseln eller utförseln av enskilda varor är det av stor betydelse att kunna återfinna i de statistiska publikationerna samma varubeteckningar och varunummer som står i tulltaxan och som användes på in- och utförselhandlingarna. Även för att myndigheter, som arbetar med tullfrågor, skall kunna ha full nytta av handelsstatistiken är det angeläget, att tabeller utarbetas där varorna är grupperade på samma sätt som i tulltariffen, d. v. s. efter Brysselnomenklaturen sedan denna har genomförts som tullnomenklatur.

Hänsyn måste emellertid tagas till att SITC-beteckningar användes i de handelsstatistiska publikationer, som utges av de internationella organisationerna, samt att alla fyra länderna måste lämna vissa uppgifter redovisade enligt SITC till dessa organisationer. För ekonomiska undersökningar och analyser är vidare SITC mera lämpad än Brysselnomenklaturen. För Danmarks och Norges del är det också angeläget att få en anknytning till SITC då detta system i flera år utgjort grundvalen för dessa länders utrikeshandelsstatistik.

Som tidigare nämnts bör enligt utskottets uppfattning handelsstatistiken i de nordiska länderna utarbetas efter såväl Brysselnomenklaturens systematik som SITC. Alla tabeller behöver emellertid icke utarbetas enligt bägge systemen och ej heller kan det anses erforderligt att alla tabeller publiceras. Bl. a. av kostnadsskäl är det uteslutet att publicera fullständiga tabellserier enligt båda systemen för såväl vara/land som land/vara.

Förslag har utarbetats över tabeller som alla de fyra nordiska länderna bör publicera månadsvis resp. årsvis. Tabellförslaget, som närmare framgår av bilaga 5, är ett minimiprogram och omfattar endast tabeller av allmänt nordiskt intresse. Specialtabeller som endast ett av länderna önskar publicera ingår sålunda icke i förslaget. De föreslagna tabellerna har utformats med tanke på att de skall kunna sinsemellan komplettera varandra.

De föreslagna månadstabellerna skall visa utvecklingen av utrikeshandeln i grova drag månad för månad. Uppgifter skall publiceras i alla fyra länderna dels på SITC-divisions, dels på samtliga länder. Dessutom skall uppgifter publiceras för införseln och utförseln fördelning på SITC-divisions och på länder eller i vissa fall grupper av länder. För att tillfredsställa det behov, som särskilt importörer och exportörer har av detaljerade uppgifter, skall vidare uppgifter publiceras grupperade enligt Brysselnomenklaturens systematik, dels om total införsel och utförsel av viktigare varuslag, dels om utförseln av viktigare varuslag fördelat på länder.

De föreslagna årstabellerna skall liksom månadstabellerna lämna uppgifter om införseln och utförseln fördelning på varuslag grupperade såväl enligt SITC som enligt systematiken i Brysselnomenklaturen. Redovisningen i årstabellerna föreslås emellertid bli avsevärt mera fullständig än i må-

nadstabellerna. Det är dock bl. a. av kostnads- och utrymmesskäl uteslutet att i årspublikationen upprätta fullständiga tabellserier för vara/land och land/vara dels enligt SITC, dels enligt Brysselnomenklaturens systematik. Med hänsyn till att det största intresset för detaljerade uppgifter kommer att föreligga främst hos importörer och exportörer har man valt att lämna de mest specificerade uppgifterna enligt den nomenklatur, som dessa statistikavsnämningarna kan väntas bli mest förtrogna med, d. v. s. enligt Brysselnomenklaturen. Med hjälp av en nyckel skall emellertid lika detaljerade uppgifter enligt SITC som enligt Brysselnomenklaturen kunna sammanställas ur tabellerna.

Förutom de föreslagna månads- och årstabellerna, som varje land skall publicera i sina nationella utrikeshandelsstatistiska månads- och årspublikationer, föreslås att vissa kvartalstabeller skall publiceras i ett gemensamt nordiskt kvartalshäfte. Det viktigaste syftet med denna publikation är att visa betydelsen av den nordiska samhandeln och de fyra nordiska ländernas handel med andra länder. Publikationen föreslås utgivas på engelska och den gemensamma basen för värdeangivelserna föreslås bli dollar. Vid redovisning på varuslag föreslås i dessa fall enbart gruppering enligt SITC.

För den närmare utformningen av de föreslagna månads-, års- och kvartalstabellerna redogöres i bilaga 5.

4. Näringsstatistikens jämförbarhet och koordinering

Behovet av en gemensam systematik i näringsstatistiken

I arbetet med den gemensamma utrikeshandelsstatistiska varunomenklaturen ingår uppgiften att säkra jämförbarheten och samordningen med annan näringsstatistik, nämligen i första hand produktions-, lager- och förbrukningsstatistik, i de nordiska länderna. Denna utredningsuppgift inbegriper icke blott samordning av varuförteckningarna för de olika statistikgrenarna utan även gemensamma frågor angående värde- och kvantitetsangivelse m. m. Härtill kommer beträffande produktions-, lager- och förbrukningsstatistiken också andra problem av grundläggande betydelse för statistikens jämförbarhet och effektivitet, nämligen frågor angående representativitet, rapporteringsenheter, branschnomenklatur, bearbetningsnivåer och gränsdragningar i vertikal led m. m. Alla dessa och andra liknande frågor nödvändiggör en gemensam näringsstatistisk systematik med enhetliga principer och definitioner.

Uppgifterna i näringsstatistiken, varvid här i första hand avses utrikeshandels-, produktions- och lagerstatistik, har ytterst till syfte att ge ett mått på behovet och användningen av olika varor för förbrukning såsom råvara, för konsumtion eller för investeringsändamål. Nödvändigheten av en allmän systematik för näringsstatistiken torde därför ges den bästa belysningen om man utgår från det samband, som under vissa förutsättningar

råder mellan de olika slagen av uppgifter och som kan schematiskt uttryckas med följande formel:

$$A = (P - I - E) + (Li - Lu),$$

där för en bestämd tidsperiod

A = användning för förbrukning och investering

P = produktion

I = import

E = export

Li = ingående lager, d. v. s. lager vid periodens början

Lu = utgående lager, d. v. s. lager vid periodens slut.

Sambandet gäller och har praktisk betydelse i ett system med jämförbar och väl samordnad statistik beträffande såväl kvantiteter som värden.

Kombinationer av uppgifter ur de olika slagen av näringsstatistik enligt ovan behövs såsom underlag för s. k. försörjningsbalanser, konsumtionsberäkningar, import- och exportkalkyler, nationalbudgetarbete, nationalinkomstberäkningar, långtidsutredningar m. m. Eftersom nämnda och andra slag av utredningar väsentligen måste grundas på näringsstatistikens uppgifter, är det av allmän betydelse att den behövliga samordningen genomföres så långt som möjligt i den regelbundet utarbetade statistiken. Riskerna är påtagliga att sammanställningar av bristfälligt samordnade uppgifter kan föra till vilseledande resultat. Härtill kommer vanskligheten att utan en genomförd systematik överhuvudtaget uttala sig om utredningsresultatens säkerhetsgrad.

Då det gäller viktigare råvaror och halvfabrikat, föreligger i allmänhet kvantitativa uppgifter om produktion, import, export samt om den större industrins lagerförändringar och förbrukning. I den mån uppgifterna är jämförbara ur varunomenklatorsynpunkt och produktionsuppgifternas representativitet är tillfredsställande känd, finns möjligheter att genom kombination av dessa tillgängliga data på ett nöjaktigt sätt beräkna den utanför den större industrin fallande förbrukningen. Beräkningsmetoden har bland annat betydelse för planläggningen av den ekonomiska försvarsberedskapen. Härigenom undgås bland annat tidskrävande och kostsamma direktundersökningar hos mindre industri- och hantverksföretag. I en jämförbar och även i övrigt väl samordnad näringsstatistik utgör metoden därigenom också ett instrument för effektivisering av statistikframställningen ur olika synpunkter, icke minst ur aktualitetssynpunkt.

I detta sammanhang förtjänar det också att påpekas att det i vissa fall är lättare för uppgiftslämnarna att snabbt lämna uppgifter om verkställda leveranser än om produktion. Leveransuppgifterna har dessutom det in-tresset, att de kan fördelas på sektorer eller kategorier av varumottagare. Eftersom exporten utgör en sådan sektor, bildar leveransuppgifterna en naturlig förbindelselänk mellan utrikeshandelsstatistiken och den övriga näringsstatistiken. Leveransuppgifterna kan dessutom i vissa fall substituera produktions- och lageruppgifterna inom industrin, eftersom mellan dessa

data råder ett direkt samband: leveranser = produktion (+ eventuella in-köp) + ingående — utgående lager.

Några aktuella frågor inom näringsstatistiken

Bland de spørsmål, som behöver behandlas med tanke på den gemensamma systematiken för näringsstatistikens olika grenar, är frågan om statistikens representativitet ur varusynpunkt en av de mest betydelsefulla. För närvarande sker visserligen urvalet av företag till den årliga industristatistiken efter likartade grunder i de nordiska länderna. I allmänhet medtages i statistiken arbetsställen med i genomsnitt minst 5 sysselsatta personer per år räknat. Den andel av totalproduktionen, som registreras i den årliga industristatistiken, varierar emellertid i hög grad från ett varuområde till ett annat beroende på industrins och hantverkets struktur. I de fall tillverkningen av en vara kräver industriell drift i stor skala erhålles en total redovisning av produktionen. Då småindustrin och hantverket mer eller mindre dominerar produktionen inom ett område, kan emellertid med den i industristatistiken tillämpade gränsdragningen stora delar falla utanför den statistiska redovisningen. Vid jämförelser med andra länders statistik måste dessutom ihågkommas, att olikheterna i produktionsstrukturen länderna emellan med denna gränsdragning kan medföra stora variationer i fråga om representativiteten för en och samma vara.

Det föregående understryker betydelsen av att fastställa statistikens representativitet ur varusynpunkt på ett nöjaktigt sätt icke blott för sammanställning av uppgifter inom ett land utan även för jämförelser med andra länders statistik.

Frågan om rapporteringsenheterna är av intresse bland annat med hänsyn till statistikens användning. Beträffande avsaluproduktionen och produktionen för vidare bearbetning inom ett framställningsverk erhålles ofta skilda resultat i den mån den tekniska, den lokala eller den ekonomiska företagsenheten lägges till grund för produktionsredovisningen. Valet av rapporteringsenhet har också samband med det svårlösta problemet om dubbelredovisningarna i produktionsstatistiken, vilka kan leda till vilseledande resultat, då det gäller att använda dessa såsom indikatorer på produktionsfaktiska utveckling. Frågan får ökad aktualitet vid övergången till en ny varunomenklatur med delvis andra varuindelningar och varuavgränsningar än för närvarande.

Vid det arbete, som återstår beträffande de statistiska varuförteckningarna, speciellt på produktions-, lager- och förbrukningsstatistikens område, är frågan om de vertikala varuuppdelningarna och gränsdragningarna av betydelse. Denna fråga innefattar bland annat en kartläggning av de produktionsprocesser och bearbetningsstadier, som är av sådant intresse att de behöver varumässigt belysas och särredovisas i statistiken. Kartläggningen har ur produktionsstatistisk synpunkt särskilt till uppgift att klargöra, på vad sätt de olika produktionsprocesserna och bearbetningarna, som ifråga-

kommer inom landet, avgränsar en vara mot de tidigare och de senare bearbetningsleden. Härvid är det också av produktionsstatistiskt intresse att göra åtskillnad på de industriella och de kommersiella processerna. Frågan om de vertikala varuuppdelningarna och gränsdragningarna är också av betydelse, då det gäller att ge precision åt fördelningarna på ursprungsländer i utrikeshandelsstatistiken.

Den ovan nämnda kartläggningen av produktionsprocesserna bör ävenledes ge en fast grund för klassificeringen av företag i den industriella näringsgrupperingen, vilken bland annat skall utgöra en systematisk sammanfattning av sådana processer. Systematiken för produktionsprocesserna är med andra ord förbindselänken mellan varunomenklaturen och bransch-nomenklaturen. Inom Förenta Nationerna har, som tidigare nämnts, utarbetats dels ett system för klassificering av varor (SITC), dels ett system för klassificering av de olika formerna av ekonomisk verksamhet (ISIC). I det förstnämnda fallet föreligger en nordisk motsvarighet beträffande utrikeshandelsstatistiken i och med det nu utarbetade förslaget till gemensam varuförteckning i Bryssel/SITC. Den nödvändiga koordineringen av näringsstatistikens olika grenar fordrar naturligen en liknande motsvarighet ifråga om grupperingen av de ekonomiska verksamhetsformerna, d. v. s. en efter nordiska förhållanden utformad ISIC på det industriella området. I vart och ett av de nordiska länderna har under senare år nedlagts arbete på att anpassa de nationella näringsgrupperingarna till ISIC. Arbetet härmed har delvis följt skilda linjer och förts fram på olika nivåer. Gemensamma överläggningar har i viss utsträckning ägt rum i hithörande frågor mellan representanter för de statistiska ämbetsverken i de fyra nordiska länderna. Såsom framgår av det föregående ger det nordiska Bryssel/SITC-systemet och de hithörande koordineringsfrågorna i övrigt en gemensam plattform även för det vidare arbetet med industriella näringsgrupperingen på sannordisk grund.

Sammanfattningsvis kan konstateras att en samordning av näringsstatistikens olika grenar kräver åtgärder av olika slag. För att säkra jämförbarheten och koordineringen av näringsstatistiken erfordras icke blott enhetligt uppbyggda varuförteckningar i de nordiska länderna utan även likformiga åtgärder vid lösandet av andra grundläggande problem. Hit hör som framgått ovan bl. a. problem angående statistikens representativitet, rapporteringsenheter, industriella näringsgrupperingar, bearbetningsnivåer och varuuppdelningar i vertikal led, värde- och kvantitetsangivelser m. m.

Utskottet föreslår att arbetet med att lösa dessa problem på nordisk bas samt med att utarbeta en gemensam nordisk varunomenklatur för produktions-, lager-, förbruknings- och annan näringsstatistik i anslutning till den gemensamma varuförteckningen för utrikeshandelsstatistiken må fortsätta inom samarbetsutskottet.

5. Sammanfattning av utskottets olika förslag ifråga om nordiskt näringsstatistiskt samarbete

Utskottet har i det föregående eller i bilagor framlagt förslag till

1. gemensam nordisk utrikeshandelsstatistisk varuförteckning för samtliga varuområden med varorna grupperade dels enligt det klassificeringssystem, som Brysselnomenklaturen är uppbyggd på, dels enligt SITC (bil. 1 och 2);
2. ett gemensamt sifferkodsystem (bil. 1 och 2);
3. likformiga åtgärder vid lösandet av allmänna utrikeshandelsstatistiska problem:
 - a) i fråga om utrikeshandelsstatistikens omfattning och avgränsning skall tillämpas de av FN:s statistiska kommission uppdragna riktlinjerna kompletterade på visst angivet sätt (sid. 17 och bil. 3),
 - b) länderredovisning skall ske enligt såväl ursprungs-/förbrukningslands- som inköps-/försäljningslandsbegreppet,
 - c) länderredovisningen skall vidare ske enligt en gemensam länderförteckning (bil. 4),
 - d) statistisk värdeangivelse skall ske enligt det av FN:s statistiska kommission rekommenderade »transaction value»,
 - e) kvantitetsangivelse skall för samtliga varuslag kunna lämnas enligt nettovikt i kilogram;
4. likformiga utrikeshandelsstatistiska tabeller med uppgifter grupperade enligt såväl Brysselnomenklaturens systematik som SITC, vilka de fyra länderna skall publicera i sina nationella månads- och årspublicationer (bil. 5);
5. utrikeshandelsstatistiska tabeller med uppgifter grupperade enligt SITC, som skall publiceras i ett gemensamt nordiskt kvartalshäfte (bil. 5).
Vidare har föreslagits att arbetet inom utskottet må fortsätta med att utarbeta förslag till
 - a) en gemensam nordisk varunomenklatur för produktions-, lager- och förbrukningsstatistiken i anslutning till den gemensamma varuförteckningen för utrikeshandelsstatistiken,
 - b) åtgärder för lösandet av vissa grundläggande problem inom produktions-, lager- och förbrukningsstatistiken,
 - c) ett enhetligt system i de fall då annan kvantitetsangivelse än vikt erfordras i den utrikeshandelsstatistiska och den för all näringsstatistik gemensamma varuförteckningen samt
 - d) anvisningar till de olika varubrikerna i den gemensamma näringsstatistiska varunomenklaturen.

Gemensam nordisk utrikeshandelsstatistisk varuförteckning på grundval av Brysselnomenklaturen

Innehållsförteckning

<i>Allmänna anvisningar</i>	35
<i>Avd. I. Levande djur och animaliska produkter</i>	
Kap. 1. Levande djur	37
Kap. 2. Kött, fläsk och andra ätbara djurdelar	38
Kap. 3. Fisk, kräftdjur och blötdjur	40
Kap. 4. Mjolk och mejeriprodukter; fågelägg; naturlig honung	44
Kap. 5. Produkter av animaliskt ursprung, ej annorstädes upptagna eller inbegripna	47
<i>Avd. II. Vegetabiliska produkter</i>	
Kap. 6. Levande växter och alster av blomsterodling	49
Kap. 7. Köksväxter m. m.	50
Kap. 8. Ätbara frukter; skal av citrusfrukter eller melon	52
Kap. 9. Kaffe, te, matte och kryddor	55
Kap. 10. Spannmål	56
Kap. 11. Produkter av kvarnindustri; malt, stärkelse, inulin och gluten	57
Kap. 12. Oljehaltiga frön och frukter; diverse andra frön och frukter; växter för industriellt eller medicinskt bruk; halm och foderväxter	58
Kap. 13. Vegetabiliska råämnen för färgning eller garvning; naturliga gummiarter och hartser samt andra växtsafter och växtextrakter	61
Kap. 14. Vegetabiliska flättnings- och snidningsmaterial; produkter av vegetabiliskt ursprung, ej annorstädes upptagna eller inbegripna	62
<i>Avd. III. Animaliska och vegetabiliska fetter och oljor samt spaltning produkter därav; beredda ätbara fetter; vaxer av animaliskt eller vegetabiliskt ursprung</i>	
Kap. 15. Animaliska och vegetabiliska fetter och oljor samt spaltning produkter därav; beredda ätbara fetter; vaxer av animaliskt eller vegetabiliskt ursprung	63
<i>Avd. IV. Produkter av livsmedelsindustri; drycker, alkohol och ättika; tobak</i>	
Kap. 16. Varor av kött, fläsk, fisk, kräftdjur eller blötdjur	66
Kap. 17. Socker och sockervaror	68
Kap. 18. Kakao och varor därav	69
Kap. 19. Varor av spannmål, mjöl eller stärkelse; bakverk	70
Kap. 20. Varor av köksväxter och frukter samt av andra växter och växt delar	71
Kap. 21. Diverse näringsmedel	73
Kap. 22. Drycker, alkohol och ättika	75
Kap. 23. Återstoder och avfall från livsmedelsindustrin; beredda fodermedel	78
Kap. 24. Tobak	80

Avd. V. Mineraliska produkter

Kap. 25. Salt; svavel; jord- och stenarter (andra än malmer); gips; kalk och cement	81
Kap. 26. Malm, slagg och aska	84
Kap. 27. Mineraliska bränslen, mineraloljor och destillationsprodukter därav; bituminösa ämnen; mineralvaxer	85

Avd. VI. Produkter av kemiska och närstående industrier

Kap. 28. Kemiska grundämnen; oorganiska kemiska föreningar; oorganiska och organiska föreningar av ädla metaller, av radioaktiva grundämnen, av sällsynta jordartsmetaller och av isotoper	88
Kap. 29. Organiska kemiska föreningar	95
Kap. 30. Farmaceutiska produkter	102
Kap. 31. Gödselmedel	103
Kap. 32. Garvännens- och färgämnesextrakter; garvsyror och derivat därav; färgämnen, lacker och andra beredda färger; kitt och spackelfärger; tryckfärger, bläck och tusch	105
Kap. 33. Flyktiga vegetabiliska oljor och resinoider; parfym, toalettmiddel och kosmetiska preparat	108
Kap. 34. Tvål; organiska ytaktiva ämnen samt tvätt- och rengöringsmedel; smörjmedel; konstgjorda vaxer och beredda vaxer; puts- och skurmedel; ljus och liknande produkter; modelleringsmassa och dentalvax	110
Kap. 35. Proteiner, lim och klister	112
Kap. 36. Krut och sprängämnen; pyrotekniska artiklar; tändstickor; pyrofora legeringar; vissa brännbara produkter	113
Kap. 37. Produkter för fotografiskt och kinematografiskt bruk	114
Kap. 38. Diverse kemiska produkter	115

Avd. VII. Plaster (cellulosaetrar och cellulosaestrar, konsthartser och andra plaster) samt varor därav; naturgummi (kautschuk), syntetiskt gummi och faktis samt varor därav

Kap. 39. Plaster (cellulosaetrar och cellulosaestrar, konsthartser och andra plaster) samt varor därav	118
Kap. 40. Naturgummi (kautschuk), syntetiskt gummi och faktis samt varor därav	124

Avd. VIII. Hudar, skinn, läder, pälskinn och varor därav; sadelmakeriarbeten; reseffekter, handväskor och liknande artiklar; varor av tarmar

Kap. 41. Hudar, skinn och läder	127
Kap. 42. Lädervaror; sadelmakeriarbeten; reseffekter, handväskor och liknande artiklar; varor av tarmar	130
Kap. 43. Pälskinn och konstgjord päls samt varor därav	132

Avd. IX. Trä och varor därav; träkol; kork och varor därav; korgmakeriarbeten och andra varor av flättningsmaterial

Kap. 44. Trä och varor därav; träkol	134
Kap. 45. Kork och varor därav	140
Kap. 46. Korgmakeriarbeten och andra varor av flättningsmaterial	141

Avd. X. Material för papperstillverkning; papper och papp samt varor därav

Kap. 47. Material för papperstillverkning	142
Kap. 48. Papper och papp samt varor av pappersmassa, papper eller papp	143
Kap. 49. Tryckalster, handskrifter och ritningar	148

Avd. XI. Textilvaror

Kap. 50.	Natursilke	149
Kap. 51.	Ändlösa syntetiska eller konstgjorda textiltfibrer	150
Kap. 52.	Textilvaror i förening med metall	152
Kap. 53.	Ull och andra djurhår	153
Kap. 54.	Lin och rami	155
Kap. 55.	Bomull	156
Kap. 56.	Korta syntetiska eller konstgjorda textiltfibrer	158
Kap. 57.	Andra vegetabiliska textiltfibrer; garn av papper och vävnader därav	161
Kap. 58.	Mattor, gobelänger o. d.; sammets-, plysch-, ögle- och sniljvävnader; band; snörmakeriarbeten; tyll och nätknytningar; spetsar; broderier	163
Kap. 59.	Vadd och stampad filt; bind- och segelgarn, tågvirke och linor samt varor därav; vävnader för speciella ändamål; vävnader med impregnering eller överdrag; textilvaror för tekniskt bruk	165
Kap. 60.	Trikåvaror	168
Kap. 61.	Kläder och tillbehör därtill	170
Kap. 62.	Andra konfektionerade textilvaror	173
Kap. 63.	Begagnade kläder och andra begagnade textilvaror; lump	174

Avd. XII. Skodon; huvudbonader; paraplyer och parasoller; bearbetade fjädrar samt varor av fjädrar; konstgjorda blommor; varor av människohår; solfjädrar

Kap. 64.	Skodon, damasker och liknande artiklar samt delar därtill....	175
Kap. 65.	Huvudbonader och delar därtill	177
Kap. 66.	Paraplyer, parasoller, promenadkäppar, piskor och ridspön samt delar därtill	178
Kap. 67.	Bearbetade fjädrar och dun samt varor därav; konstgjorda blommor; varor av människohår; solfjädrar	179

Avd. XIII. Varor av sten, gips, betong, asbest, glimmer eller liknande material; keramiska produkter; glas och varor därav

Kap. 68.	Varor av sten, gips, betong, asbest, glimmer eller liknande material	180
Kap. 69.	Keramiska produkter	183
Kap. 70.	Glas och varor därav	186

Avd. XIV. Naturpärlor, ädelstenar, ädla metaller och metaller med plättering av ädel metall samt varor därav; bijouterivaror; mynt

Kap. 71.	Naturpärlor, ädelstenar, ädla metaller och metaller med plättering av ädel metall samt varor därav; bijouterivaror	189
Kap. 72.	Mynt	191

Avd. XV. Oädla metaller och varor därav

Kap. 73.	Järn och stål	192
Kap. 74.	Koppar	204
Kap. 75.	Nickel	207
Kap. 76.	Aluminium	208
Kap. 77.	Magnesium och beryllium	211
Kap. 78.	Bly	212
Kap. 79.	Zink	213
Kap. 80.	Tenn	214
Kap. 81.	Andra oädla metaller	215

Kap. 82.	Verktyg och redskap samt knivar, gafflar och skedar av oädel metall	216
Kap. 83.	Diverse varor av oädel metall	221
<i>Avd. XVI.</i>	<i>Maskiner och apparater samt mekaniska redskap; elektrisk materiel</i>	
Kap. 84.	Ångpannor, maskiner och apparater samt mekaniska redskap ..	223
Kap. 85.	Elektriska maskiner och apparater samt elektrisk materiel	243
<i>Avd. XVII.</i>	<i>Transportmedel</i>	
Kap. 86.	Järnvägs- och spårvägsmateriel; trafiksignalutrustning, icke elektriskt manövrerad	253
Kap. 87.	Motorfordon, traktorer, cyklar och andra fordon	255
Kap. 88.	Luftfartyg m. m.	258
Kap. 89.	Fartyg och båtar	259
<i>Avd. XVIII.</i>	<i>Optiska instrument och apparater, foto- och kinoapparater, instrument och apparater för mätning eller kontroll, medicinska och kirurgiska instrument och apparater; ur; musikinstrument samt apparater för upptagning eller återgivning av ljud</i>	
Kap. 90.	Optiska instrument och apparater, foto- och kinoapparater, instrument och apparater för mätning eller kontroll, medicinska och kirurgiska instrument och apparater	262
Kap. 91.	Ur	267
Kap. 92.	Musikinstrument; apparater för upptagning eller återgivning av ljud; delar och tillbehör till dylika instrument och apparater ..	268
<i>Avd. XIX.</i>	<i>Vapen och ammunition</i>	
Kap. 93.	Vapen och ammunition	270
<i>Avd. XX.</i>	<i>Diverse varor</i>	
Kap. 94.	Möbler, madrasser, sängtäcken, kuddar o. d.	272
Kap. 95.	Varor av snidningsmaterial eller av vissa formbara ämnen	273
Kap. 96.	Borstbinderiarbeten; dammvippor och pudervippor; handsiktar och handsäll	274
Kap. 97.	Leksaker, spel, sportartiklar o. d.	275
Kap. 98.	Diverse	277
<i>Avd. XXI.</i>	<i>Konstverk, föremål för samlingar samt antikviteter</i>	
Kap. 99.	Konstverk, föremål för samlingar samt antikviteter	279

Allmänna anvisningar

I det följande redovisas den av samarbetsutskottet utarbetade gemensamma handelsstatistiska varuförteckningen med varorna grupperade enligt Brysselnomenklaturens systematik.

Den gemensamma nomenklaturen består, som framgått av det föregående textavsnittet, av uppdelningar under Brysselnomenklaturens baspositioner. Stundom har emellertid inga uppdelningar av baspositionerna ansetts vara behövliga. I dessa fall utgöres sålunda den gemensamma nomenklaturen av baspositionstexten.

Baspositionstexterna enligt Brysselnomenklaturen är i det följande de med halvfet stil satta texterna. Under dessa återfinnes på vänstra delen av sidan de gemensamma nordiska uppdelningarna. Till höger om dessa har med kursiv stil angivits de specifikationer utöver den gemensamma nomenklaturen som länderna har för avsikt att använda i sina nationella statistiska nomenklaturer.

I fråga om såväl den gemensamma nomenklaturen som de nationella specifikationerna gäller att de måste bli föremål för en teknisk överarbetning. Detta är i särskild grad fallet för de nationella specifikationerna, som får anses vara preliminära.

Som nämnts i det föregående textavsnittet har i den gemensamma handelsstatistiska nomenklaturen uppdelningar företagits av hänsyn till den föreslagna nordiska tulltaxan. I fråga om de varuområden, som från början ej föreslagits ingå i den gemensamma marknaden, är den statistiska nomenklaturen preliminärt utarbetad under förutsättning att dessa varuområden möjligen senare kommer att inkluderas i marknaden.

De olika varuposterna i nomenklaturen har åsatts statistiska nummer som är placerade till vänster. Numreringen har skett med utgångspunkt i baspositionsnumren enligt Brysselnomenklaturen. Den använda sifferkoden innebär att varje vara i de fyra ländernas varuförteckningar har åsatts ett åttasiffrigt nummer. De fyra första siffrorna anger vilken basposition enligt Brysselnomenklaturen varan hänför sig till. De två följande siffrorna utgör markering för nordiska uppdelningar under baspositionerna och de två återstående siffrorna, sjunde och åttonde, hänför sig till de nationella specifikationerna. Numreringssystemet framgår bäst genom en exemplifiering. Saltat, torkat eller rökt fläsk, som står upptaget i den gemensamma nomenklaturen på sid. 39, har nummer 02.06.30.00. För de länder som går längre och gör specifikationer under den gemensamma nomenklaturen ersättes de två nollorna på slutet med andra siffror. För t. ex. Danmark blir numret för skinkor 02.06.30.50. I de fall då inga gemensamma uppdelningar förekommer och Brysselbaspositionstexten utgör den gemensamma nomenklaturen anges detta genom att femte och sjätte siffrorna är nollor. Det gemensamma numret för smör är sålunda 04.03.00 varefter kommer ytterligare siffror för de nationella specifikationerna.

När det gäller numreringen av de gemensamma uppdelningarna under Brysselbaspositionerna har dessa som femte och sjätte siffra åsatts nummer från 10 till 99. Restposter har härvid i allmänhet erhållit nummer 90 eller 99 för att största möjliga utrymme skall finnas för eventuella ytterligare specifikationer i framtiden. Vidare kan nämnas, att sammanfattningsrubriker under vilka följer ytterligare uppdelningar ej har erhållit något nummer.

I fråga om de nationella specifikationerna har numreringen (sjunde och åttonde siffran) skett med syfte att åskådliggöra om specifikationen endast återfinns i ett av länderna eller om den är gemensam för två eller tre av länderna. Syftet har varit att det vid läsningen av en nationell handelsstatistisk publikation skall framgå om jämförbara uppgifter kan erhållas för något eller några av de andra nordiska länderna. Markeringen av om en nationell uppdelning är gemensam för två eller tre av länderna har skett genom att de åsatts nummer under femtio som är jämnt delbara med fem, medan övriga nummer under femtio samt numren från och med femtio t. o. m. nittionio reserverats för nationella specifikationer, som återfinnes i endast ett lands statistik. Den gemensamma uppdelningen under tamsvin (Brysselnummer 01.03) på avelsdjur och andra i Finland och Norge har sålunda erhållit numren 10 och 40, medan t. ex. specifikationen av smågrisar i Danmark åsatts nummer 50.

Som nämnts tidigare kommer nomenklaturen senare att bli föremål för en teknisk överarbetning. Denna kommer även att omfatta numreringssystemet. Numreringen av de nationella specifikationerna torde därvid erhålla en annan utformning än f. n. Det har nämligen under arbetets gång visat sig att denna ej är fullt tillfredsställande.

Förutom nu angivna nummer, som angives till vänster om de olika varuposterna, finnes siffror inom parentes till höger om baspositionstexterna eller de gemensamma uppdelningarna härunder. Dessa anger till vilka nummer enligt Standard International Trade Classification (SITC) varuposterna hör. Numren hänför sig till belevningarna för de minsta enheterna i SITC, de s. k. items. Om samtliga varor under en basposition enligt Brysselnomenklaturen hänför sig till samma »item» är SITC-numret endast angivet efter baspositionstexten, medan om varorna under en position är att hänföra till olika »items» SITC-nummer angivits för varje varupost eller då detta ej har varit nödvändigt för varje sammanfattningsrubrik.

Slutligen skall nämnas, att till många kapitel i Brysselnomenklaturen finnes anmärkningar, i vilka lämnas upplysningar om huruvida vissa varor skall föras till kapitlet eller ej. Dessa anmärkningar har ej medtagits i denna bilaga då de finnes tryckta i bilaga I till Rapport från nordiska ekonomiska samarbetsutskottet (Förslag till gemensam nordisk tulltaxa, utgiven i Oslo 1957).

Gemensam nordisk utrikeshandelsstatistisk varuförteckning på grundval av Brysselnomenklaturen

Kap. 1. Levande djur

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
01.01	Levande hästar, åsnor, mulor och mulåsnor (921—01)				
10	hästar	<i>fol:</i> 50 <i>avelsdjur och bruksdjur</i> 60 <i>slaktdjur andra:</i> 70 <i>avelsdjur och bruksdjur</i> 80 <i>slaktdjur</i>	<i>under ett år:</i> 50 <i>avelsdjur andra</i> <i>andra:</i> 70 <i>avelsdjur andra</i> 80 <i>andra</i>	50 $\frac{1}{2}$ <i>år och därun- der över $\frac{1}{2}$ år: avelsdjur: 60 <i>hingstar</i> 70 <i>andra</i> 80 <i>andra</i></i>	
90	åsnor, mulor och mulåsnor				
01.02	Levande nötkreatur och andra oxdjur (001—01)				
10	nötkreatur	<i>kalvar:</i> 50 <i>avelsdjur</i> 60 <i>andra andra:</i> 70 <i>avelsdjur</i> 80 <i>andra</i>	<i>kalvar och ung- nöt:</i> 50 <i>avelsdjur andra</i> 60 <i>andra kor:</i> 70 <i>avelsdjur andra</i> 80 <i>andra</i> 90 <i>andra</i>	50 <i>avelsdjur</i> 90 <i>andra</i>	50 <i>kor</i> 60 <i>oxar</i> 70 <i>tjurar</i> 80 <i>ungnöt</i> 90 <i>kalvar (högst 12 mån. ålder)</i>
90	andra oxdjur				
01.03	Levande svin				
10	tamsvin (001—03)	50 <i>smågrisar</i> 60 <i>gödsvin suggor och galtar:</i> 70 <i>avelsdjur</i> 80 <i>andra</i>	10 <i>avelsdjur</i> 40 <i>andra</i>	10 <i>avelsdjur</i> 40 <i>andra</i>	50 <i>med en vikt av högst 40 kg per st</i> 90 <i>andra</i>
90	vildsvin (001—09)				
01.04	Levande får och getter				
10	får (001—02)	50 <i>avelsdjur och bruksdjur</i> 70 <i>slaktdjur</i>		50 <i>avelsdjur</i> 90 <i>andra</i>	
90	getter (001—09)			50 <i>avelsdjur</i> 90 <i>andra</i>	
01.05	Levande fjäderfä (001—04)				
10	höns	50 <i>dagsgamla kyck- lingar</i> 90 <i>annat</i>	10 <i>hönor och kyck- lingar</i> 90 <i>annat</i>		
90	annat	10 <i>gäss</i> 20 <i>ankor</i> 30 <i>kalkoner</i> 90 <i>annat</i>	10 <i>gäss</i> 30 <i>kalkoner</i> 90 <i>annat</i>		
01.06	Andra levande djur				
10	huvudsakligen avsedda till människoföda (001—09)	50 <i>kaniner</i> 90 <i>andra</i>		50 <i>renar</i> 90 <i>andra</i>	
51	andra: bäver, chinchilla, mård, mink, vit- och blåräv, silverräv, platinaräv och andra mutationer, sobel samt utter (921—09)			10 <i>mink</i> 50 <i>blåräv, silverräv och platinaräv</i> 90 <i>andra</i>	10 <i>mink</i> 90 <i>andra</i>

Kap. 2. Kött, fläsk och andra ätbara djurdelar

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
59	andra (921—09)			50 <i>isbjörnar</i> 60 <i>hundar</i> 90 <i>andra</i>	
02.01	Kött, fläsk och andra ätbara delar av djur, upptagna i nr 01.01—01.04, färska, kylda eller frysta				
	kött av häst (011—09):				
11	färskt eller kylt				50 <i>hela, halva och fjärdedels kroppar</i> 90 <i>annat</i>
15	fryst				50 <i>hela, halva och fjärdedels kroppar</i> 90 <i>annat</i>
	kött av nötkreatur (011—01):				
	färskt eller kylt:				
21	av kor, oxar, tjurar och ungnöt				50 <i>hela, halva och fjärdedels kroppar</i> 90 <i>annat</i>
23	av kalv				50 <i>hela och halva kroppar</i> 90 <i>annat</i>
	fryst:				
25	av kor, oxar, tjurar och ungnöt				50 <i>hela, halva och fjärdedels kroppar</i> 90 <i>annat</i>
27	av kalv				50 <i>hela och halva kroppar</i> 90 <i>annat</i>
	fläsk (011—03):				
31	färskt eller kylt				50 <i>hela och halva kroppar med huvud</i> 60 <i>hela och halva kroppar utan huvud</i> 90 <i>annat</i>
35	fryst				50 <i>hela och halva kroppar med huvud</i> 60 <i>hela och halva kroppar utan huvud</i> 90 <i>annat</i>
	kött av får (011—02):				
41	färskt eller kylt				50 <i>hela och halva kroppar</i> 90 <i>annat</i>
45	fryst				50 <i>hela och halva kroppar</i> 90 <i>annat</i>
	annat kött (011—09):				
61	färskt eller kylt				
65	fryst				
90	andra ätbara djurdelar (011—09)	50 <i>grishuvuden</i> 55 <i>grisfötter</i> 60 <i>lever, hjärta och njurar av svin</i> 65 <i>svintungor</i> 70 <i>andra ätbara delar av svin</i> 75 <i>lever, hjärta och njurar av andra djur än svin</i>			50 <i>av häst, nötkreatur, får och svin</i> 90 <i>andra</i>

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
		80	<i>tungor av andra djur än svin</i>		
		90	<i>andra ätbara delar av andra djur än svin</i>		
02.02	Slaktat fjäderfä och ätbara delar därav (med undantag av lever), färska, kylda eller frysta				
10	kött av fjäderfä (011—04)	10	<i>av höns</i>	10	<i>av höns</i>
		50	<i>av gäss</i>	50	<i>av gäss och kal-</i>
		60	<i>av ankor</i>		<i>koner</i>
		70	<i>av kalkoner</i>	90	<i>annat</i>
		90	<i>annat</i>		
90	andra ätbara delar av fjäderfä (011—09)				90 <i>annat</i>
02.03	Lever av fjäderfä, färsk, kyld, fryst eller saltad				
10	färsk, kyld eller fryst (011—09)				50 <i>gåslever</i>
					90 <i>annan</i>
50	saltad (012—03)				50 <i>gåslever</i>
					90 <i>annan</i>
02.04	Annat kött och andra ätbara djurdelar, färska, kylda eller frysta (011—09)				
10	kött av ren				
20	kött av vilt	10	<i>av fågelvilt</i>	10	<i>av skogsfjågel</i>
		40	<i>annat</i>	40	<i>annat</i>
50	annat kött	50	<i>av val</i>	50	<i>av val och kobbe</i>
		60	<i>av kanin</i>	90	<i>annat</i>
		90	<i>annat</i>		
90	andra ätbara djurdelar				
02.05	Ister och annat fett av svin eller fjäderfä, icke utsmält eller utpressat och icke innehållande kötttränder, färskt, kylt, fryst, saltat, torkat eller rökt				
10	färskt, kylt eller fryst (011—09)	10	<i>av svin</i>	10	<i>av svin</i>
		30	<i>av fjäderfä</i>	30	<i>av fjäderfä</i>
50	saltat, torkat eller rökt (012—03)	10	<i>av svin</i>	10	<i>av svin</i>
		30	<i>av fjäderfä</i>	30	<i>av fjäderfä</i>
02.06	Kött, fläsk och andra ätbara djurdelar (med undantag av lever av fjäderfä), saltade, torkade eller rökta				
10	kött av häst (012—03)				
20	kött av nötkreatur (012—02)				
30	fläsk (012—01)	10	<i>bacon</i>	saltat:	11 saltat
		50	<i>skinkor</i>	10	<i>bacon</i>
		90	<i>annat</i>	29	<i>annat</i>
				40	<i>torkat eller rökt</i>
					11 saltat:
					11 <i>hela och halva kroppar</i>
					12 <i>annat</i>
					40 <i>torkat eller rökt</i>
40	kött av får (012—03)				
50	kött av ren (012—03)				
60	annat kött (012—03)				
90	andra ätbara djurdelar (012—03)	50	<i>grishuvuden</i>		50 <i>av häst, nötkreatur, svin och får</i>
		55	<i>grisfötter</i>		90 <i>andra</i>
		60	<i>lever, hjärta och njurar av svin</i>		
		65	<i>svintungor</i>		
		70	<i>andra ätbara delar av svin</i>		
		75	<i>lever, hjärta och njurar av andra djur än svin</i>		
		80	<i>tungor av andra djur än svin</i>		
		90	<i>andra ätbara delar av andra djur än svin</i>		

Kap. 3. Fisk, kräftdjur och blötdjur

Brysselnummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
03.01	Fisk, färsk (levande eller död), kyld eller fryst (031--01) hel fisk, ej för odlingsändamål:				
11	sill	20 <i>skarpsill</i> 90 <i>annan</i>	10 <i>strömming</i> 90 <i>annan sill</i>	11 <i>färsk eller kyld: småsill</i> 12 <i>storsill</i> 13 <i>vårsill</i> 14 <i>förfångstsill</i> 15 <i>fetsill och nord-sjösill</i> 17 <i>skarpsill (brisling)</i> <i>fryst:</i> 51 <i>småsill</i> 52 <i>storsill</i> 53 <i>vårsill</i> 54 <i>förfångstsill</i> 55 <i>fetsill och nord-sjösill</i> 57 <i>skarpsill (brisling)</i>	10 <i>strömming</i> 20 <i>skarpsill (vassbuk)</i> 90 <i>annan sill</i>
12	torskfisk	10 <i>torsk</i> 20 <i>kolja</i> 30 <i>vitting och gråsej</i> 90 <i>annan torskfisk</i>	10 <i>torsk</i> 90 <i>annan torskfisk</i>	11 <i>färsk eller kyld: torsk</i> 12 <i>kolja (hyse)</i> 13 <i>kummel (lyr)</i> 14 <i>länga (lange)</i> 15 <i>birkelänga (blälange)</i> 16 <i>villing (hvitting)</i> 17 <i>gråsej (sei)</i> 18 <i>lyrtorsk (bleka, lysing)</i> 19 <i>lubb (brosme)</i> 49 <i>annan torskfisk</i> <i>fryst:</i> 51 <i>torsk</i> 52 <i>kolja (hyse)</i> 53 <i>kummel (lyr)</i> 54 <i>länga (lange)</i> 55 <i>birkelänga (blälange)</i> 56 <i>villing (hvitting)</i> 57 <i>gråsej (sei)</i> 58 <i>lyrtorsk (bleka, lysing)</i> 59 <i>lubb (brosme)</i> 90 <i>annan</i>	10 <i>torsk</i> 20 <i>kolja</i> 30 <i>villing, gråsej</i> 50 <i>kummel</i> 60 <i>länga</i> 70 <i>lyrtorsk (bleka) och lubb (brosme)</i> 90 <i>annan torskfisk</i>
13	plattfisk	10 <i>hälleflundra</i> 15 <i>piggvar och slätvar</i> 20 <i>rödspätta</i> 25 <i>flundra (skrubba)</i> 30 <i>bergtunga, lerskädda, rödtunga och sandskädda (slätta)</i> 35 <i>sjötunga (äktatunga)</i> 40 <i>annan plattfisk</i>		11 <i>färsk eller kyld: hälleflundra</i> 12 <i>hälleflundra (kveite)</i> 13 <i>liten hälleflundra (blåkreite, svartkreite)</i> 14 <i>piggvar</i> 15 <i>slätvar</i> 49 <i>annan plattfisk</i> <i>fryst:</i> 51 <i>hälleflundra (kveite)</i> 52 <i>liten hälleflundra (blåkreite, svartkreite)</i> 53 <i>piggvar</i>	10 <i>hälleflundra</i> 15 <i>piggvar och slätvar</i> 20 <i>rödspätta</i> 25 <i>flundra (skrubba)</i> 30 <i>bergtunga, lerskädda, rödtunga och sandskädda (slätta)</i> 35 <i>sjötunga (äktatunga)</i> 40 <i>annan plattfisk</i>

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
14	laxfisk	10 <i>lax</i>	50 <i>sik</i>	54 <i>slätvar</i>	
		50 <i>havsöring</i>	90 <i>annan</i>	90 <i>annan plattfisk</i>	
		60 <i>levande dammöring</i>		11 <i>färsk eller kyld: lax</i>	10 <i>lax</i>
		70 <i>annan dammöring</i>		12 <i>laxöring, forell och röding (aure)</i>	50 <i>laxöring, forell och röding</i>
		90 <i>annan lax och öring</i>		19 <i>andra</i>	90 <i>andra</i>
				51 <i>fryst: lax</i>	
				52 <i>laxöring, forell och röding (aure)</i>	
				90 <i>andra</i>	
15	annan saltvattensfisk	10 <i>horngädda (hornfisk, näbbgädda)</i>		11 <i>färsk eller kyld: horngädda (hornfisk, näbbgädda, hornjel)</i>	10 <i>horngädda (hornfisk, näbbgädda)</i>
		15 <i>makrill</i>		12 <i>makrill</i>	15 <i>makrill</i>
		20 <i>tonfisk</i>		13 <i>tonfisk (makrellstörje)</i>	20 <i>tonfisk</i>
		25 <i>äl</i>		14 <i>äl</i>	25 <i>äl</i>
		50 <i>häbrand</i>		16 <i>kungsfisk (rödkolja, uer)</i>	50 <i>stenbit (sjurygg och kvabb)</i>
		90 <i>annan</i>		17 <i>havskatt (steinbit)</i>	60 <i>rocka</i>
				18 <i>pigghaj</i>	90 <i>annan</i>
				21 <i>häbrand</i>	
				22 <i>rocka (skate)</i>	
				49 <i>annan</i>	
				51 <i>fryst: horngädda (hornfisk, näbbgädda, hornjel)</i>	
				52 <i>makrill</i>	
				53 <i>tonfisk (makrellstörje)</i>	
				54 <i>äl</i>	
				56 <i>kungsfisk (rödkolja, uer)</i>	
				57 <i>havskatt (steinbit)</i>	
				58 <i>pigghaj</i>	
				61 <i>häbrand</i>	
				62 <i>rocka (skate)</i>	
				90 <i>annan</i>	
19	annan sötvattensfisk	10 <i>abborre</i>	20 <i>gädda</i>		10 <i>abborre</i>
		20 <i>gädda</i>	30 <i>gös</i>		20 <i>gädda</i>
		30 <i>gös</i>	40 <i>braxen</i>		30 <i>gös</i>
		40 <i>braxen</i>	90 <i>andra</i>		90 <i>andra</i>
		50 <i>mört</i>			
		90 <i>andra</i>			
	fiskfileer, färska eller kylda, av:				
21	sill				
22	torskfisk			10 <i>torsk</i>	10 <i>torsk</i>
				20 <i>kolja (hyse)</i>	20 <i>kolja</i>
				30 <i>länga och birkelänga (lange och blålange)</i>	30 <i>länga och birkelänga</i>
				40 <i>gräsej (sei)</i>	40 <i>gräsej</i>
				50 <i>lubb (brosme)</i>	50 <i>villing</i>
				90 <i>annan torskfisk</i>	90 <i>annan torskfisk</i>
23	plattfisk			50 <i>liten hälleflundra (blåkveite, svartkveite)</i>	50 <i>piggvar och slätvar</i>
					60 <i>rödspätta</i>

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
				90 annan plattfisk	70 bergtunga, flundra (skrubba), lerskädda, rödtunga och sandskädda (slätta)
29	annan fisk			40 kungsfisk (rödkolja, uer)	90 annan plattfisk
				50 havskatt (steinbit)	40 kungsfisk (rödkolja, uer)
				60 tonfisk (makrellstörje)	50 makrill
				90 annan	90 annan
31	fiskfileer, frysta, av: sill			10 torsk	10 torsk
32	torskfisk			20 kolja (hyse)	20 kolja
				30 långa och birkelånga (lange och blålange)	30 långa och birkelånga
				40 gråsej (sei)	40 gråsej
				50 lubb (brosme)	50 villing
				90 annan torskfisk	90 annan torskfisk
33	plattfisk			50 liten hälleflundra (blåkveite, svartkveite)	50 piggvar och slätvar
				90 annan plattfisk	60 rödspätta
					70 bergstunga, flundra (skrubba), lerskädda, rödtunga och sandskädda (slätta)
					90 annan plattfisk
39	annan fisk			40 kungsfisk (rödkolja, uer)	40 kungsfisk (rödkolja, uer)
				50 havskatt (steinbit)	50 makrill
				60 tonfisk (makrellstörje)	90 annan
				90 annan	
40	fisk för odlingsändamål			50 färsk eller kyld	
50	fiskrom	50 torskrom	50 för odlingsändamål	90 fryst	
		60 stenbitrom	90 annan		
		90 annan rom			
90	andra slag	50 fisklever			
		90 andra slag			
03.02	Fisk, saltad, torkad eller rökt (031—02)				
	hel fisk:				
11	saltad sill		40 islandssill	40 islandssill	40 islandssill
			50 strömming	50 storsill	50 stor- och värsill
			90 annan sill	55 värsill	skarpsill:
				60 jetsill och småsill	60 avsedd att användas utslutande för tillverkning av konserver
				65 skärsill	
				70 nordsjösill	
				75 skarpsill (brislång)	70 annan
				90 annan sill	90 annan sill
12	vätsaltad torskfisk			50 torsk	
				60 kolja (hyse)	
				70 långa (lange)	
				80 gråsej (sei)	
				90 lubb (brosme)	
13	klippfisk			50 torsk	

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
14	annan saltad fisk	10 <i>lax</i> 40 <i>annan</i>	10 <i>lax</i> 40 <i>annan</i>	60 <i>kolja (hyse)</i> 70 <i>länga (lange)</i> 80 <i>gråsej (sei)</i> 90 <i>lubb (brosme)</i> 50 <i>makrill</i> 60 <i>hälleflundra och liten hälleflundra (kveite, blå-kveite, svart-kveite)</i> 90 <i>annan</i>	10 <i>lax</i> <i>sardeller:</i> 50 <i>avsedda att användas uteslutande för tillverkning av konserver</i> 60 <i>andra</i> 90 <i>annan</i>
15	torkad (färsktorkad fisk)		50 <i>torsk</i> 90 <i>annan fisk</i>	<i>rotskjär:</i> 11 <i>torsk</i> 12 <i>annan</i> <i>rundfisk:</i> 31 <i>torsk, finnmarksvara</i> 32 <i>afrikarundfisk</i> 33 <i>annan torsk</i> 41 <i>sill</i> 42 <i>kolja (hyse)</i> 43 <i>länga (lange)</i> 44 <i>gråsej (sei)</i> 46 <i>lubb (brosme)</i> 90 <i>annan fisk</i>	50 <i>spillänga</i> 90 <i>annan fisk</i>
16	rökt	40 <i>sill</i> 50 <i>makrill</i> 60 <i>lax och laxöring</i> 70 <i>ål</i> 90 <i>annan fisk</i>		40 <i>sill</i> 50 <i>lax</i> 90 <i>annan fisk</i>	
50	fiskrom		50 <i>torskrom i tunnor</i> 90 <i>annan rom</i>		50 <i>avsedd att användas uteslutande för tillverkning av konserver</i> 90 <i>annan rom</i>
90	andra slag	50 <i>fiskelever</i> 90 <i>andra slag</i>			
03.03	Kräftdjur och blötdjur, med eller utan skal, färska (levande eller döda), kyllda, frysta, saltade eller torkade; kräftdjur med skal, kokta i vatten (031—03)				
10	räkor				
20	hummer				
30	kräftor			40 <i>krabbor</i>	
40	andra kräftdjur	40 <i>krabbor</i> 50 <i>havskräftor</i> 90 <i>andra</i>		90 <i>andra</i>	
50	ostron	10 <i>ostronyngel</i> 40 <i>andra</i>			10 <i>ostronyngel eller ungostron som i minsta diameter eller bredd icke håller 5 cm eller som har större dimension men icke uppnår en vikt av 35 kg för 1000 st, avsedda att användas uteslutande för odlingsändamål</i> 40 <i>andra</i>
60	andra blötdjur	40 <i>musslor</i> 50 <i>bläckfisk</i> 90 <i>andra</i>		40 <i>musslor</i> 90 <i>andra</i>	

Kap. 4. Mjolk och mejeriprodukter; fågelägg; naturlig honung

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
04.01.00 Mjolk och grädde, icke konserverad, koncentrerad eller sötad (021—01)					
		50 grädde			50 med en fetthalt understigande 9%.
		60 helmjolk			
		70 skummjolk			55 med en fetthalt uppgående till minst 9% men icke 12%
		80 kärnmjolk			
		90 annan			60 med en fetthalt uppgående till minst 12% men icke 25%
					65 med en fetthalt uppgående till minst 25% men icke 35%
					70 med en fetthalt uppgående till minst 35% men icke 45%
					75 med en fetthalt uppgående till minst 45% men icke 55%
					80 med en fetthalt uppgående till minst 55% men icke 65%
					85 med en fetthalt av minst 65%
04.02 Mjolk och grädde, konserverad, koncentrerad eller sötad					
10	torr (i fast form, såsom block eller pulver) (022—02)	<i>i hermetiskt slutna förpackningar:</i>	10 med en fetthalt av högst 1,5 %		10 med en fetthalt av högst 1,5 % (skummjolkspulver)
		50 surt helmjolkpulver			
		55 annat helmjolkpulver	40 annan		40 annan
		60 annat mjölkpulver			
		65 sockrat helmjolkpulver			
		70 osockrat helmjolkpulver			
		75 sockrat skummjolkpulver			
		80 osockrat skummjolkpulver			
		85 annan			
20	mjölk, koncentrerad (konserverad) (022—01)	<i>i hermetiskt slutna förpackningar:</i>		50 sockrad mjölk	
		50 sockrad helmjolk		70 osockrad mjölk	
		60 osockrad helmjolk			
		70 skummjolk			
		annan:			
		80 sockrad mjölk			
		90 osockrad mjölk			
90	andra slag (022—01)	<i>i hermetiskt slutna förpackningar:</i>		grädde, kondenserad:	50 med en fetthalt understigande 9%
		50 kondenserad grädde		50 sockrad	55 med en fetthalt uppgående till minst 9% men icke 12%
		60 steriliserad grädde		60 osockrad	
		70 steriliserad mjölk		90 annan	

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
		annan:			60 med en fetthalt uppgående till minst 12 % men icke 25 %
		80 kondenserad grädde			65 med en fetthalt uppgående till minst 25 % men icke 35 %
		90 annat			70 med en fetthalt uppgående till minst 35 % men icke 45 %
					75 med en fetthalt uppgående till minst 45 % men icke 55 %
					80 med en fetthalt uppgående till minst 55 % men icke 65 %
					85 med en fetthalt av minst 65 %
04.03.00	Smör (023—01)				
		i drittlar och liknande kärl:	50 i drittlar	50 klövermärkt	50 runnmärkt
		50 färskt	90 annat	90 annat	90 annat
		55 salt			
		i lädor:			
		60 färskt			
		65 salt			
		90 i burkar			
04.04	Ost och ostmassa (024—01)				
10	hård löpeost	50 45 % eller högre fetthinnehåll	50 av emmentalertyp	60 av edamertyp	90 annan
		55 40 % men ej 45 % fetthinnehåll			
		60 30 % men ej 40 % fetthinnehåll			
		65 20 % men ej 30 % fetthinnehåll			
		70 10 % men ej 20 % fetthinnehåll			
		75 mindre än 10 % fetthinnehåll			
20	smältost	50 45 % eller högre fetthinnehåll			
		55 40 % men ej 45 % fetthinnehåll			
		60 30 % men ej 40 % fetthinnehåll			
		65 20 % men ej 30 % fetthinnehåll			
		70 10 % men ej 20 % fetthinnehåll			
		75 mindre än 10 % fetthinnehåll			
90	andra slag	10 mesost		10 mesost och getost	10 mesost
		50 Danablu o. likn. ost		90 andra	50 dessertost
		annan dessertost:			90 andra
		60 45 % eller högre fetthinnehåll			
		65 30 % men ej 45 % fetthinnehåll			
		70 20 % men ej 30 % fetthinnehåll			

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
		80 <i>surmjölkost</i>			
		85 <i>ostmassa</i>			
		90 <i>andra</i>			
04.05	Ägg av fåglar samt äggula, färska, konserverade, torkade eller sötade				
	ägg med skal (025—01):				
11	hönsägg	11 <i>färska</i>			
12	andra fjäderfäägg	16 <i>konserverade</i>			
19	andra fågelägg				
30	ägg utan skal (025—02)	10 <i>torkade</i>			10 <i>torkade</i>
		40 <i>andra</i>			40 <i>andra</i>
50	äggula (025—02)	10 <i>torkad</i>			10 <i>torkad</i>
		40 <i>annan</i>			40 <i>annan</i>
04.06.00	Naturlig honung (026—01)				

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
05.10.00	Elfenben, obearbetat eller enkelt bearbetat (men icke tillformat), samt mjöl och avfall därav (291—01)				
05.11.00	Sköldpadd (sköldar och plåtar), obearbetad eller enkelt bearbetad (men icke tillformad); avfall av sköldpadd (291—01)				
05.12	Korall och liknande varor, obearbetade eller enkelt bearbetade men icke på annat sätt bearbetade; skal av blötdjur, obearbetade eller enkelt bearbetade (men icke tillformade), samt mjöl och avfall av dylika skal (291—01)				
10	skal av snäckor och musslor samt mjöl och avfall av dylika skal				
90	andra slag				
05.13.00	Naturlig tvättsvamp (291—09)				
		10 rå		10 rå	10 rå
		40 annan		40 annan	40 annan
05.14.00	Ambra, bävergäll, sibet och mysk; spanska flugor; galla, även torkad, animaliska ämnen, färsk, kylda, frysta eller tillfälligt konserverade på annat sätt, med huvudsaklig användning för beredning av läkemedel (291—09)				
		50 körtlar, galla och liknande organo- terapeutiska ämnen			
		90 andra			
05.15.00	Animaliska produkter, ej hänförliga till annat nummer; döda djur av de slag, som avses i kap. 1 eller 3, otjänliga till människoföda (291—09)				
		20 fiskrom för od- lingsändamål	20 fiskrom för odlings- ändamål		
		50 blod	90 andra		
		90 andra			

Kap. 6. Levande växter och alster av blomsterodling

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
06.01	Lökar, stam- och rotknölar samt rhizomer, levande, även med utvecklade blad och blommor (292—06)				
10	liljekonvalje				
90	andra		50 <i>blomsterlökar</i> 90 <i>andra</i>	50 <i>blomsterlökar i vila</i> 60 <i>glorinia, begonia och georgine i blomning</i> 70 <i>andra lökar och knölar i blomning</i> 90 <i>andra</i>	50 <i>gladiolus</i> 90 <i>andra</i>
06.02	Levande växter och rötter, ej hänförliga till nr 06.01, sticklingar och ympkvistar härunder inbegripna (292—06)				
10	al, alm, ask, asp, avenbok, björk, bok, ek, gran, lind, lark, lönn, poppel och tall				
20	azalea, erica, kamelia och rhododendron				
30	rötter, sticklingar och ympkvistar				
90	andra växter	50 <i>grundstammar av fruktträd</i> 60 <i>förädlade fruktträd</i> 70 <i>rosenplantor</i> 80 <i>mycelier</i> 90 <i>andra</i>	50 <i>rosenplantor</i> 90 <i>andra</i>		<i>korsbärs-, plommon-, päron- och äppelträd:</i> 50 <i>förädlade</i> 60 <i>oförädlade</i> 90 <i>andra</i>
06.03.00	Blommor och blomknoppar, avskurna, till buketter eller eljest till prydnad, friska, torkade, blekta, färgade impregnerade eller på annat sätt preparerade (292—07)				
					<i>friska:</i> 50 <i>mimosa och ljung</i> <i>andra:</i> 60 <i>undertiden 1 mars —30 november</i> 70 <i>under tiden 1 december—29 februari</i> 90 <i>andra slag</i>
06.04	Blad, kvistar och andra växtdelar (med undantag av blommor och blomknoppar) samt gräs, mossa och lav, till buketter eller eljest till prydnad, friska, torkade, blekta, färgade, impregnerade eller på annat sätt preparerade (292—07)				
10	renlav				
90	andra slag	50 <i>julgranar och granris</i> 90 <i>andra</i>			<i>adiantum och asparagus:</i> 50 <i>undertiden 1 mars —30 november</i> 60 <i>under tiden 1 december—29 februari</i> 90 <i>andra slag</i>

Kap. 7. Köksväxter m. m.

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
07.01	Köksväxter, färska eller kylda				
10	potatis (054—01)	50 <i>matpotatis</i> 60 <i>sättpotatis</i> 70 <i>färbrikspotatis</i>	50 <i>färsk potatis</i> (under tiden 1 januari—31 augusti) 90 <i>annan</i>		50 <i>nyskordad, under tiden 1 juni—30 juni</i> 90 <i>annan</i>
21	vitkål och rödkål (054—09)	50 <i>vitkål</i> 70 <i>rödkål</i>			
22	blomkål (054—09)	50 <i>under tiden 1 april—30 november</i> 70 <i>under tiden 1 december—31 mars</i>	50 <i>under tiden 1 maj—30 september</i> 70 <i>under tiden 1 oktober—30 april</i>	50 <i>under tiden 15 juni—30 november</i> 70 <i>under tiden 1 december—14 juni</i>	50 <i>under tiden 1 maj—31 juli</i> 60 <i>under tiden 1 augusti—30 november</i> 70 <i>under tiden 1 december—30 april</i> 50 <i>under tiden 1 mars—31 december</i> 70 <i>under tiden 1 januari—29 februari</i>
29	annan kål (054—09)				50 <i>under tiden 1 mars—31 december</i> 70 <i>under tiden 1 januari—29 februari</i>
30	sparris (054—09)			50 <i>under tiden 15 november—30 april</i> 70 <i>under tiden 1 maj—14 november</i>	50 <i>under tiden 1 maj—30 juni</i> 70 <i>under tiden 1 juli—30 april</i>
41	ärter (054—09)				50 <i>under tiden 1 mars—31 december</i> 70 <i>under tiden 1 januari—29 februari</i>
42	bönor (054—09)				50 <i>under tiden 1 mars—31 december</i> 70 <i>under tiden 1 januari—29 februari</i>
50	rotfrukter, ej tidigare namnda (054—01)	30 <i>selleri</i> 40 <i>morotter</i> 90 <i>andra</i>	11 <i>pepparrot</i> 21 <i>svavlot</i> 30 <i>selleri</i> 90 <i>andra</i>	40 <i>morotter</i> 50 <i>kronärtskockor under tiden 1 december—31 maj</i> 60 <i>kronärtskockor under tiden 1 juni—30 november</i> 90 <i>andra</i>	50 <i>nyskordade under tiden 1 maj—30 juni</i> 90 <i>andra</i>
60	lök (054—09)	50 <i>sticklök</i> 90 <i>annan</i>		50 <i>charlottenlök</i> 90 <i>andra</i>	50 <i>under tiden 1 juli—31 december</i> 60 <i>under tiden 1 januari—29 februari</i> 70 <i>under tiden 1 mars—30 juni</i>
71	tomater (054—09)			50 <i>under tiden 1 november—31 maj</i> 70 <i>under tiden 1 juni—31 oktober</i>	50 <i>under tiden 1 maj—30 november</i> 70 <i>under tiden 1 december—30 april</i>
72	oliver och kapris (051—06)				50 <i>under tiden 1 mars—31 december</i> 70 <i>under annan tid</i>
73	gurkor (054—09)			<i>slanggurkor:</i> 50 <i>under tiden 1 december—31 mars</i> 60 <i>under tiden 1 april—30 november</i>	<i>slanggurkor:</i> 50 <i>under tiden 16 mars—30 september</i> 60 <i>under tiden 1 oktober—15 mars</i>

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
				<i>andra:</i> 70 <i>under tiden 1 december—31 mars</i> 80 <i>under tiden 1 april—30 november</i>	<i>andra:</i> 70 <i>under tiden 16 juni—30 september</i> 80 <i>under tiden 1 oktober—15 juni</i>
80	svampar (054—09)	10 <i>champinjoner</i> 90 <i>andra</i>	10 <i>champinjoner</i> 90 <i>andra</i>		10 <i>champinjoner</i> 90 <i>andra</i>
90	andra (054—03)	50 <i>sallad</i> 90 <i>andra</i>		<i>sallad, cikorie-sallad och rädisor:</i> 50 <i>under tiden 1 december—31 mars</i> 60 <i>under tiden 1 april—30 november</i> 60 <i>andra</i> 90 <i>andra</i>	<i>sallad:</i> 50 <i>under tiden 1 mars—31 december</i> 60 <i>under tiden 1 januari—29 februari</i> 70 <i>under tiden 1 mars—31 december</i> 80 <i>under tiden 1 januari—29 februari</i>
07.02.00	Köksväxter (även kokta), frysta (054—09)				50 <i>ärter</i> 55 <i>morötter</i> 60 <i>ärter och morötter, blandade</i> 65 <i>spenat</i> 70 <i>bonor</i> 75 <i>broccoli</i> 90 <i>andra</i>
07.03	Köksväxter, tillfälligt konserverade i saltvatten, svavelsyrighetsvatten eller andra liknande lösningar men icke särskilt beredda för direkt konsumtion				
10	oliver och kaptis (053—01)				
90	andra (054—09)	10 <i>gurkor</i> 90 <i>andra</i>			10 <i>gurkor</i> 50 <i>tomater</i> 90 <i>andra</i>
07.04.00	Köksväxter, torkade, även sönderdelade i stycken eller skivor eller krossade eller pulveriserade men icke på annat sätt beredda (055—01)				
		50 <i>potatis</i> 60 <i>blomkål</i> 70 <i>sparris</i> 80 <i>lök</i> 90 <i>andra</i>			
07.05	Ärter, bönor och andra till människo- eller djurföda tjanliga baljväxtfrön, torkade, även skalade och kluvna (054—02)				
	tjanliga till människoföda:				
11	ärter	50 <i>avsädda till utsäde</i> 90 <i>andra</i>		50 <i>klurna</i> 90 <i>andra</i>	
12	bönor	50 <i>avsädda till utsäde</i> 90 <i>andra</i>			
19	andra	50 <i>avsädda till utsäde</i> 90 <i>andra</i>	10 <i>linser</i> 40 <i>andra</i>	10 <i>linser</i> 40 <i>andra</i>	10 <i>linser</i> 40 <i>andra</i>
90	andra slag	50 <i>avsädda till utsäde</i> 90 <i>andra</i>	50 <i>pelusker</i> 90 <i>andra</i>		
07.06	Maniok-, arrow- och salepsrot, jordärtskockor, batater (sötpotatis) och andra liknande rötter, stam- eller rotknölar med hög halt av stärkelse eller inulin, färska eller torkade, även sönderdelade i stycken: märg av sagopalm				
10	maniok- och arrowrot (054—03)				
20	batater (054—09)				
90	andra slag (054—03)				

Kap. 8. Ätbara frukter; skal av citrusfrukter eller melon

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
08.01	Dadlar, bananer, ananas, mango, mangostan, avokotfrukter och guava samt kokosnötter, paranötter och kasjunötter, färska eller torkade, även skalade				
	färska:				
11	bananer (051—03)				
12	ananas (051—06)			50 i förpackningar vägande minst 4.5 kg	
				90 annan	
13	nötter (051—07)				
19	andra slag (051—06)				
	torkade:				
51	dadlar (052—01)				
52	kokosnötter (051—07)				
53	kokosrasp (kokosspån) (051—07)				
	paranötter (051—07):				
54	oskalade				
55	skalade				
56	kasjunötter (051—07)				50 oskalade 90 skalade
59	andra frukter (052—01)				
08.02	Citrusfrukter, färska eller torkade				
	färska:				
11	apelsiner och mandariner (051—01)		50 apelsiner under tiden 1 april—31 oktober		
			90 andra		50 cedratfrukter och klementiner 90 andra
13	grapefrukter (051—02)				
15	citroner (051—02)				
19	andra (051—02)				
50	torkade (052—01)				50 apelsiner, cedratfrukter, grapefrukter, klementiner och mandariner 60 citroner 90 andra
08.03	Fikon, färska eller torkade				
10	färska (051—06)				
50	torkade (052—01)		50 locums, layers		
			90 andra		
08.04	Vindruvor, färska eller torkade				
10	färska (051—05)			50 under tiden 1 mars—31 juli	50 under tiden 1 juli—31 oktober
				70 under annan tid	70 under tiden 1 november—30 juni
	torkade (052—01):				
51	russin				
55	korinter				
08.05	Nötter och liknande frukter, ej hänförliga till nr 08.01, färska eller torkade, även skalade (051—07)				
	hasselnötter:				
11	oskalade				
12	skalade				
	valnötter, härunder inbegripet pekannötter:				
21	oskalade		10 pekannötter 30 valnötter	10 pekannötter 30 valnötter	
22	skalade				

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
	mandel:				
31	krakmandel				
39	annan				
40	kastanjer				
90	andra slag		10 <i>oskalade</i>		10 <i>oskalade</i>
			30 <i>skalade</i>		30 <i>skalade</i>
08.06	Äpplen, päron och kvittenfrukter, färska				
10	äpplen (051—04)		50 <i>under tiden 1 december—15 juni</i>	50 <i>under tiden 1 augusti—15 februari:</i>	50 <i>under tiden 1 juli —29 februari</i>
			70 <i>under tiden 16 juni—30 november</i>	50 <i>ordinarie tull nedsatt tull under tiden 16 februari—15 mars:</i>	70 <i>under tiden 1 mars —30 juni</i>
				70 <i>ordinarie tull</i>	
				80 <i>nedsatt tull</i>	
				90 <i>under tiden 16 mars—31 juli</i>	
50	päron och kvittenfrukter (051—06)			<i>päron:</i>	50 <i>under tiden 1 juli —31 december</i>
				<i>under tiden 1 augusti—15 januari</i>	70 <i>under tiden 1 januari—30 juni</i>
				50 <i>ordinarie tull</i>	
				55 <i>nedsatt tull under tiden 16 januari—14 februari</i>	
				60 <i>ordinarie tull</i>	
				65 <i>nedsatt tull</i>	
				70 <i>under tiden 15 februari—31 juli</i>	
				80 <i>kvittenfrukter</i>	
08.07	Körsbär, persikor, plommon och liknande stenfrukter, färska (051—06)				
10	körsbär			50 <i>under tiden 15 april—30 juni</i>	50 <i>under tiden 1 juli —31 juli</i>
				60 <i>under tiden 1 juli—31 oktober</i>	70 <i>under tiden 1 augusti—30 juni</i>
				70 <i>under tiden 1 november—14 april</i>	
20	persikor och aprikoser	50 <i>persikor</i> 60 <i>aprikoser</i>		50 <i>i förpackningar vagande minst 4,5 kg andra:</i>	<i>persikor:</i> 50 <i>under tiden 1 juli —15 oktober</i>
				60 <i>under tiden 16 maj—15 augusti</i>	60 <i>under tiden 16 oktober—30 juni</i>
				70 <i>under tiden 16 augusti—15 maj</i>	70 <i>under tiden 1 maj —31 januari</i>
					80 <i>under tiden 1 februari—30 april</i>
30	plommon			50 <i>under tiden 15 april—30 juni</i>	50 <i>under tiden 16 juli—30 september</i>
				60 <i>under tiden 1 juli—15 september</i>	70 <i>under tiden 1 oktober—15 juli</i>
				70 <i>under tiden 16 september—31 oktober</i>	
				80 <i>under tiden 1 november—14 april</i>	
90	andra				50 <i>under tiden 1 maj —31 januari</i>
					70 <i>under tiden 1 februari—30 april</i>

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
08.08	Bär, ej hänförliga till nr 08.07, färska (051—06)				
10	hallon, krusbär och vinbär	50 <i>hallon</i> 60 <i>krusbär</i> 70 <i>svarta vinbär</i> 80 <i>röda vinbär</i>			50 <i>under tiden 1 juni—31 augusti</i> 70 <i>under tiden 1 september—31 maj</i>
20	jordgubbar			50 <i>under tiden 15 april—30 juni</i> 60 <i>under tiden 1 juli—31 oktober</i> 70 <i>under tiden 1 november—14 april</i>	50 <i>under tiden 1 maj—31 augusti</i> 70 <i>under tiden 1 september—30 april</i>
30	hjordron				
40	lingon				
90	andra		50 <i>tranbär</i> 90 <i>andra</i>	10 <i>blåbär</i> 40 <i>andra</i>	10 <i>blåbär</i> 40 <i>andra</i>
08.09	Andra färska frukter (051—06)				
10	meloner				50 <i>under tiden 1 juli—30 september</i> 70 <i>under tiden 1 oktober—30 juni</i>
90	andra		50 <i>arbuser</i> 90 <i>andra</i>		50 <i>under tiden 1 maj—31 januari</i> 70 <i>under tiden 1 februari—30 april</i>
08.10.00	Fruktar (även kokta), utan tillsats av socker, frysta (053—01)				
				10 <i>jordgubbar</i> 20 <i>blåbär</i> 90 <i>andra</i>	10 <i>jordgubbar</i> 20 <i>blåbär</i> 50 <i>hallon</i> 90 <i>andra</i>
08.11.00	Fruktar, tillfälligt konserverade i saltvatten, svavelsyrlighetsvatten eller andra liknande lösningar men icke särskilt beredda för direkt konsumtion (053—01)				
					50 <i>jordgubbar</i> 60 <i>äpplen</i> 90 <i>andra</i>
08.12	Fruktar, torkade, ej hänförliga till nr 08.01—08.05 (052—01)				
10	aprikoser				
20	persikor				
30	plommon				
40	päron				
50	äpplen				
60	blandad frukt				
70	blåbär				
90	andra				50 <i>nypon</i> 90 <i>andra</i>
08.13	Skal av citrusfrukter eller melon, färska, frysta eller torkade eller tillfälligt konserverade i saltvatten, svavelsyrlighetsvatten eller andra liknande lösningar (054—03)				
10	torkade				
90	andra	50 <i>i lösning</i> 90 <i>andra</i>			

Kap. 9. Kaffe, te, matte och kryddor

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
09.01	Kaffe, även rostat eller befriat från koffein; skal och hinnor av kaffe; kaffesurrogat med tillsats av kaffe				
10	orostat kaffe (071—01)				
30	rostat kaffe; kaffesurrogat med tillsats av kaffe (071—02)		10 <i>rostat kaffe</i> 30 <i>kaffesurrogat</i> <i>med tillsats av</i> <i>kaffe</i>	10 <i>rostat kaffe</i> 30 <i>kaffesurrogat</i> <i>med tillsats av</i> <i>kaffe</i>	10 <i>rostat kaffe</i> 30 <i>kaffesurrogat</i> <i>med tillsats av</i> <i>kaffe</i>
70	skal och hinnor av kaffe (081—09)				
09.02.00	Te (074—01)				
09.03.00	Matte (074—02)				
09.04	Peppar (av släktena piper, capsicum eller pimenta) (075—01)				
10	kryddpeppar				
20	spansk peppar				
90	annan				
09.05.00	Vanilj (075—02)				
09.06.00	Kanel och kanelknopp (075—02)				
09.07.00	Kryddnejlikor, nejlikstjälkar och modernejlikor (075—02)				
09.08	Muskot, muskotblomma och kardemumma (075—02)				
10	muskot och muskotblomma				
50	kardemumma				
09.09	Anis, stjärnanis, fänkäl, koriander, kummin, spiskummin och enbär (075—02)				
10	kummin				
90	andra		50 <i>anis och stjärn-</i> <i>anis</i>	50 <i>spiskummin</i> 90 <i>andra</i>	
			60 <i>fänkäl och kori-</i> <i>ander</i>		
			70 <i>enbär</i>		
			90 <i>andra</i>		
09.10	Timjan, lagerblad, saffran och andra kryddor (075—02)				
10	kurry				
20	lagerblad och lagerbär				
30	saffran				
40	ingefära				
90	andra				50 <i>timjan</i> 90 <i>andra</i>

Kap. 10. Spannmål

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
10.01.00	Vete samt blandsäd av vete och råg (041—01)				
10.02.00	Råg (045—01)				
10.03.00	Korn (043—01)				
		10 <i>blandsäd</i> 40 <i>andra slag</i>			10 <i>blandsäd</i> 40 <i>andra slag</i>
10.04.00	Havre (045—02)				
		10 <i>blandsäd</i> 40 <i>andra slag</i>			10 <i>blandsäd</i> 40 <i>andra slag</i>
10.05.00	Majs (044—01)				
10.06	Ris				
	10 oskalat (042—01)				
	50 skalat, även polerat eller glaserat samt brutet ris (042—02)	20 <i>risgryn</i> 90 <i>annat</i>		11 <i>endast skalat</i> 20 <i>risgryn</i> 90 <i>annat</i>	
10.07	Bovete, hirs, sorghum, kanariefrö och annan spannmål (045—09)				
	10 sorghum (milocorn, durra, dari, negerhirs m. m.)				
	90 annan spannmål	10 <i>bovete</i> 20 <i>hirs</i> 90 <i>annan</i>	10 <i>bovete</i> 90 <i>annan</i>		20 <i>hirs</i> 90 <i>annan</i>

Kap. 11. Produkter av kvarnindustri; malt, stärkelse, inulin och gluten

Brusselsnummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
11.01	Mjöl av spannmål, av				
10	vete (046—01)		10 <i>osiktat</i> 50 <i>siktat</i>		
20	blandning av vete och råg (046—01)				
30	råg (047—01)		10 <i>osiktat</i> 50 <i>siktat</i>		
40	korn (047—09)				
50	havre (047—09)				
60	majs (047—02)				
70	ris (047—09)				
90	annan spannmål (047—09)				10 <i>hirs och sorghum</i> 90 <i>annan</i>
11.02	Gryn av spannmål, framställda genom skalning, avrundning, krossning, valsning eller pressning av sädekorn, med undantag av skalat, polerat, glaserat och brutet ris; groddar av spannmål ävensom mjöl därav				
	gryn av:				
11	vete (046—01)				
12	råg (047—01)				
13	korn (047—09)				
14	havre (047—09)				
15	majs (047—02)	50 <i>grits, oraffinerad</i> 70 <i>grits, raffinerad</i> 90 <i>andra</i>			
19	annan spannmål (047—09)		50 <i>bovete</i> 90 <i>annan</i>		50 <i>hirs och sorghum</i> 90 <i>annan</i>
70	groddar av spannmål ävensom mjöl därav (048—01)				
11.03.00	Mjöl av torkade ärtor, bönor eller andra baljväxtfrön, hänförliga till nr 07.05 (055—04)				
11.04.00	Mjöl av frukter hänförliga till kap. 8 (055—04)				
11.05.00	Mjöl, gryn och flingor, framställda direkt av potatis (055—04)				10 <i>finmalen torkad potatis (potatispulver)</i> 70 <i>flingor</i> 90 <i>andra slag</i>
11.06.00	Mjöl och gryn, framställda direkt av sago, av maniok-, arrow- eller salepsrot eller av andra till nr 07.06 hänförliga rötter, stam- eller rotknölar (055—04)		50 <i>till foder</i> 90 <i>andra slag</i>		50 <i>av maniok- och arrowrot</i> 90 <i>andra slag</i>
11.07	Malt, även rostat				
10	mjöl av malt (048—09)				50 <i>av vete och råg</i> 90 <i>annat</i>
90	annat (048—02)				
11.08	Stärkelse; inulin (599—03)				
10	potatisstärkelse				
20	vetestärkelse				
30	majsstärkelse				50 <i>i detaljhandelsförpackningar innehållande högst 1 kg netto</i> 90 <i>annan</i>
40	risstärkelse				
90	andra slag				50 <i>inulin</i> 90 <i>andra</i>
11.09.00	Gluten och glutenmjöl, även rostade (599—03)				

Kap. 12. Oljehaltiga frön och frukter; diverse andra frön och frukter; växter för industriellt eller medicinskt bruk; halm och foderväxter

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
12.01	Oljehaltiga frön och frukter, även sönderdelade				
10	jordnötter, icke rostade (221—01)	<i>oskalade:</i> 50 <i>till mänsklig konsumtion</i> 60 <i>andra</i> <i>skalade:</i> 70 <i>till mänsklig konsumtion</i> 80 <i>andra</i>		10 <i>oskalade</i> 30 <i>skalade</i>	10 <i>oskalade</i> 30 <i>skalade</i>
15	kopra (221—02)				
20	palmkärnor (221—03)				
25	sojaböner (221—04)				
30	linfrö (221—05)				
35	bomullsfrö (221—06)				
40	ricinusfrö (221—07)				
45	raps- och rybsfrö (221—09)				
50	oiticafrö och bokollon (221—09)				50 <i>oiticafrö</i> 60 <i>bokollon</i>
90	andra frön och frukter (221—09)	40 <i>hampfrö</i> 50 <i>sesamfrö</i> 55 <i>solrosfrö</i> 60 <i>gulsenapsfrö</i> 65 <i>annat senapsfrö</i> 70 <i>vallmofrö</i> 90 <i>andra</i>	10 <i>senapsfrö</i> 90 <i>andra</i>		10 <i>senapsfrö</i> 40 <i>hampfrö</i> 50 <i>nigerfrö, rosvfrö, sesamfrö och sol- rosfrö</i> 90 <i>andra</i>
12.02	Mjöl, icke avfettat, av oljehaltiga frön eller frukter, med undantag av senapsmjöl, av				
10	jordnötter (221—01)				
15	kopra (221—02)				
20	palmkärnor (221—03)				
25	sojaböner (221—04)				
30	linfrö (221—05)				
35	bomullsfrö (221—06)				
40	ricinusfrö (221—07)				
45	raps- och rybsfrö (221—09)				
50	oiticafrö (221—09)				
90	andra frön och frukter (221—09)	40 <i>hampfrö</i> 50 <i>sesamfrö</i> 60 <i>solrosfrö</i> 70 <i>vallmofrö</i> 90 <i>andra</i>			11 <i>senapsfrö</i> 40 <i>hampfrö</i> 50 <i>nigerfrö, rosvfrö, sesamfrö och sol- rosfrö</i> 60 <i>bokollon</i> 90 <i>andra</i>
12.03	Frön, sporer och frukter med huvudsaklig användning som utsäde, av (292—05)				
	vallbaljväxter:				
11	blåusern				
12	alsikeklöver				
13	rödklöver	50 <i>tidig</i> 70 <i>sen</i>			
14	vitklöver				
19	andra	50 <i>humleusern</i> 60 <i>getvåppling</i> 70 <i>käringgigel</i> 90 <i>andra</i>			
	vallgräs:				
21	gröe	10 <i>ängsgröe</i> 50 <i>kärrgröe</i> 90 <i>andra</i>	10 <i>ängsgröe</i> 90 <i>andra</i>		
22	hundäxing				

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
23	svingel	10 <i>ängssvingel</i> 20 <i>rödsvingel</i> 50 <i>hårdsvingel</i> 90 <i>andra</i>	10 <i>ängssvingel</i> 20 <i>rödsvingel</i> 90 <i>andra</i>		
24	timotej				
25	ven	50 <i>kryppen</i> 90 <i>andra</i>			
29	andra	<i>engelskt rajgräs:</i> 50 <i>tidigt</i> 55 <i>sent</i> 60 <i>italienskt rajgräs</i> 65 <i>knylhavre</i> 70 <i>renlosta</i> 75 <i>ängskavle</i> 80 <i>luddtätel</i> 90 <i>andra</i>			
	andra grönfoderväxter:				
31	vicker				
39	andra	50 <i>serradella</i> 60 <i>spergel</i> 70 <i>lupin</i> 80 <i>fodermärgkål</i> 90 <i>andra</i>			
	rotfrukter och köksväxter:				
41	foderbeta	50 <i>fodersockerbeta</i> 90 <i>annan</i>			
42	sockerbeta				
43	kålrot, rova och morot	<i>trädgårdsfrö:</i> 51 <i>kålrot</i> 52 <i>rova</i> 59 <i>morot</i> <i>annat:</i> 61 <i>kålrot</i> 62 <i>rova</i> 69 <i>morot</i>		50 <i>moro!</i> 90 <i>andra</i>	
44	rödbeta, kål, lök, gurka och sallad	50 <i>rödbeta</i> 55 <i>våtkål</i> 60 <i>blomkål</i> 65 <i>annan kål</i> 70 <i>lök</i> 75 <i>gurka</i> 80 <i>sallad</i>			
49	andra	50 <i>rädisa och rättika</i> 60 <i>spenat</i> 70 <i>cikoria</i> 90 <i>andra</i>			
50	prydnadsväxter				
60	skogbildande träd		11 <i>tall och gran</i> 40 <i>andra</i>	10 <i>tall</i> 20 <i>gran</i> 40 <i>andra</i>	10 <i>tall</i> 20 <i>gran</i> 40 <i>andra</i>
90	andra slag				

12.04 **Sockerbeter och sockersnitsel, färska eller torkade, även pulveriserade, sockerrör (054—03)**

10	sockerbeter och sockersnitsel	11 <i>till foderbruk</i> 21 <i>till fabriksbruk</i> 40 <i>andra slag</i>	10 <i>färska sockerbeter</i> 40 <i>andra slag</i>	10 <i>färska sockerbeter</i> 40 <i>andra slag</i>
50	sockerrör			

12.05 **Cikorierötter, färska eller torkade, även sönderdelade men icke rostade (054—03)**

10	färska
50	torkade

12.06.00 **Humle och humlemjöl (Iupulin) (054—03)**

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
12.07.00	Växter samt frön, frukter och andra växtdelar, färska eller torkade, även sönderdelade eller pulveriserade, med huvudsaklig användning för framställning av parfymer, läkemedel, insekts- eller svampbekämpningsmedel eller för liknande ändamål (292—04)				
			10 för framställning av parfymer		10 för framställning av parfymer
			20 för framställning av läkemedel		20 för framställning av läkemedel
			40 andra		40 andra
12.08	Johannesbröd, färskt eller torkat, även sönderdelat eller pulveriserat, fruktkärnor och andra vegetabiliska produkter med huvudsaklig användning som livsmedel, ej hänförliga till annat nummer				
10	johannesbröd (081—01)				
20	aprikos-, persiko- och plum- monkärnor (054—03)				
90	andra slag (054—03)				
12.09.00	Halm och agnar av spannmål, obearbetade eller enbart hackade (081—01)				
12.10	Kälrötter samt foderbetor och andra foderrotfrukter; foderkål; hö; klöver, lusern, lupin, vicker, esparsett och liknande foderväxter (081—01)				
10	kälrötter samt foderbetor och andra foderrotfrukter; foderkål				
20	hö				
30	lusernmjöl				
90	andra slag				

Kap. 13. Vegetabiliska råämnena för färgning eller garvning; naturliga gummiarter och hartser samt andra växtsafter och växtextrakter

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
13.01	Vegetabiliska råämnena med huvudsaklig användning för färgning eller garvning (292—01)				
10	för färgning	50 <i>anattofrö</i> 90 <i>andra</i>			
50	för garvning		10 <i>mimosabark</i> 20 <i>myrobalaner</i> 30 <i>vallonea</i> 40 <i>andra</i>		10 <i>mimosabark</i> 20 <i>myrobalaner</i> 30 <i>vallonea</i> 40 <i>andra</i>
13.02	Schellack, kornlack, stocklack o. d., gummi arabicum och dylika naturliga gummiarter; naturliga gummi-hartser, hartser och balsamer (292—02)				
10	schellack, kornlack, stock- lack o. d.				
20	gummi arabicum	50 <i>fast</i> 90 <i>flytande</i>			
30	dragantgummi	50 <i>fast</i> 90 <i>flytande</i>			
40	kopal	50 <i>fast</i> 90 <i>flytande</i>			
90	andra slag	50 <i>fasta</i> 90 <i>flytande</i>	50 <i>mastic</i> 90 <i>andra</i>		
13.03	Växtsafter och växtextrakter; pektin; agar-agar samt annat växtslem och andra naturliga förtjockningsmedel, extraherade ur vegetabiliska ämnen (292—09)				
10	pektin	50 <i>fast utan socker</i> 90 <i>annan</i>			
20	agar-agar				
30	lakritsextrakt				
90	andra slag	10 <i>rå opium</i> 40 <i>andra slag</i>	10 <i>rå opium</i> 40 <i>andra slag</i>		

Kap. 14. Vegetabiliska flättnings- och snidningsmaterial; produkter av vegetabiliskt ursprung, ej annorstädes upptagna eller inbegripna

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
14.01	Vegetabiliska material med huvudsaklig användning för korgmakeriarbeten eller andra flätade arbeten (korgvide, vass, säv, bambu, rotting, rafia ävensom tvättad, blekt eller färgad halm samt lindbast och liknande material) (292—03)				
10	rotting				
20	andra vegetabiliska rör				
90	andra flättningsmaterial	10 <i>vide</i>	10 <i>vide</i>		
		20 <i>bast</i>	20 <i>bast</i>		
		50 <i>säv</i>	90 <i>andra</i>		
		90 <i>andra</i>			
14.02	Vegetabiliska material med huvudsaklig användning för stoppning (kapok, krollsplint, sjögräs o. d.), även i skikt med förstärkning av annat material (292—09)				
10	kapok och annat växtdun				
20	krollsplint				
90	andra stoppningsmaterial	50 <i>tång</i>			
		90 <i>annat</i>			
14.03	Vegetabiliska material med huvudsaklig användning för borstbinderiarbeten (sorghum, piassava, risrot och liknande material), även buntade eller snodda (292—09)				
10	risrot				
20	piassava				
90	andra materiel för borstbinderiarbeten	50 <i>mexikansk fiber</i>			
		90 <i>andra</i>			
14.04.00	Hårda frön, fruktkärnor, skal och nötter med huvudsaklig användning som snidningsmaterial (stennöt, fruktkärnor av dumpalmen och liknande material) (292—09)				
14.05.00	Produkter av vegetabiliskt ursprung, ej hänförliga till annat nummer (292—09)				
		20 <i>kardborrar</i>	30 <i>renlav</i>	20 <i>kardborrar</i>	
		30 <i>islandsmossa</i>	90 <i>andra</i>	50 <i>alfagräs</i>	
		90 <i>andra</i>		60 <i>tång</i>	
				90 <i>andra</i>	

Kap. 15. Animaliska och vegetabiliska fetter och oljor samt spaltning produkter därav; beredda ätbara fetter; vaxer av animaliskt eller vegetabiliskt ursprung

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
15.01.00	Ister och annat fett av svin eller fjäderfä; utsmält eller utpressat (091—02)				
	10 svinfett, avsett till människoföda	50 svinister	90 annat	10 svinfett, avsett till människoföda	
	20 fjäderfäfett, avsett till människoföda			20 fjäderfäfett, avsett till människoföda	
	40 svin- och fjäderfäfett, avsett till tekniskt bruk			40 svin- och fjäderfäfett, avsett till tekniskt bruk	
15.02.00	Talg (av nötkreatur, får eller getter), rå eller utsmält, premier jus härunder inbegripen (411—02)				
	10 råtalg	10 råtalg		10 råtalg	
	20 premier jus och annat fett avsett till människoföda	20 premier jus och annat fett avsett till människoföda		20 premier jus och annat fett avsett till människoföda	
	40 andra slag	40 andra slag		40 andra slag	
15.03.00	Solarstearin och oleostearin (presstalg); isterolja, talgolja och oleomargarin, icke emulgerade, blandade eller på annat sätt beredda (411- 02)				
		10 isterolja (lard oil)		10 isterolja (lard oil)	
		50 presstalg		90 andra slag	
		60 oleomargarin			
		90 andra slag			
15.04.00	Fetter och oljor, även raffinerade, av fisk eller havsdäggdjur (411—01)				
	05 spermolja	05 spermolja	03 valolja, rå	05 spermolja	
	fisklevertran:	fisklevertran:	05 spermolja (val- ravolja)	fisklevertran:	
	10 vitaminkoncentrat	10 vitaminkoncentrat	11 sperm- och bottlenosolja, rå (med undantag av valravolja)	10 vitaminkoncentrat	
	15 annan	15 annan		15 annan	
	annan tran, rå:	annan tran:		annan tran:	
	21 sillolja	21 rå	12 rå sillolja	avsedd till människoföda:	
	22 valtran	26 raffinerad	13 rå såolja	21 rå	
	23 saltran	40 andra	21 håk-jerringlevertran	22 raffinerad	
	29 annan		26 annan	26 annan	
	annan tran, raffinerad:		26 annan	40 andra	
	31 sillolja		29 hajolja		
	32 valtran		31 hogvitaminhaltiga fiskoljor (t. ex. hälleflundra-lever- och tonfisk-levertran)		
	33 saltran		39 andra hogvitaminhaltiga sjödjursoljor		
	39 annan		41 råmedicintran		
	40 andra		46 ångmedicintran i tunnor eller fat		
			48 ångmedicintran i flaskor		
			50 veterinärtran		
			52 industritrans, klar (blank)		
			54 industritrans, brun-klar (brunblank)		
			56 industritrans, brun		
			60 blandningstrans och sjödjursoljor, ej hanförliga till annat nr		

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
				65	avfallstran och avfallssolja
				70	raffinerad sjojdjurolja, avsedd till människofoda
				80	annan raffinerad sjojdjurolja
				90	andra
15.05.00	Ullfett och fettämnen ur ullfett, lanolin härunder inbegripet (411—02)				
15.06	Andra animaliska fetter och oljor (t. ex. klövolja, benfett och destruktionsfett) (411—02)				
10	benfett				
90	andra animaliska fetter och oljor		10 klövolja		10 klövolja
			20 destruktionsfett		20 destruktionsfett
			40 andra		40 andra
15.07	Vegetabiliska fetter och feta oljor, råa, renade eller raffinerade				
10	linolja (412—01)		10 oblekt		10 oblekt
			50 blekt		50 blekt
15	sojabönlolja (412—02)		16 råa		
			17 raffinerade		
20	bomullsfroolja (412—03)		21 råa		
			22 raffinerade		
25	jordnotolja (412—04)		25 råa		
			26 raffinerade		
30	olivolja eller bomolja (412—05)		31 råa		
			32 raffinerade		
35	palmolja (412—06)		36 råa		
			37 raffinerade		
40	kokosolja (412—07)		41 råa		
			42 raffinerade		
45	palmkärnolja (412—08)		46 råa		
			47 raffinerade		
50	ricinolja (412—11)				
55	träolja (tungolja) (412—12)				
60	sesamolja (412—19)		61 råa		
			62 raffinerade		
65	raps- och rybsolja (412—19)		66 råa		
			67 raffinerade		
70	senapsolja (412—19)		71 råa		
			72 raffinerade		
75	oiticicaolja (412—19)				
90	andra vegetabiliska fetter och feta oljor (412—19)		50 solrosolja		50 majsolja
			90 andra		60 lagerbärsolja och tengkavangfett
					90 andra
15.08	Animaliska och vegetabiliska feta oljor, kokta, oxiderade, dehydratiserade, faktiserade, blästa, polymeriserade eller på annat sätt modifierade (413—01)				
	vegetabiliska oljor:				
11	linolja				
19	andra				10 träolja, oiticicaolja och ricinolja
					20 raps- och rybsolja
					90 andra
50	animaliska oljor				
15.09.00	Garvfett (degras) (411—02)				
15.10	Fettsyror, sura oljor från raffinering samt fettalkoholer				
	fettsyror och sura oljor från raffinering (413—03):				
10	olein				
20	stearin				

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
50	andra	50 <i>animaliska fettsyror</i> 90 <i>andra</i>	10 <i>fettsyror av sjödjursoljor</i> 15 <i>andra animaliska fettsyror</i> 20 <i>raps- och rybsoljafettsyror</i> 21 <i>vegetabiliska fettsyror</i> 22 <i>sojaoljafettsyror</i> 29 <i>kokosoljafettsyror</i> 40 <i>andra</i>	10 <i>fettsyror av sjödjursoljor</i> 15 <i>andra animaliska fettsyror</i> 21 <i>vegetabiliska fettsyror</i> 40 <i>andra</i>	11 <i>linoljafettsyra ävensom andra fettsyror med ett jodtal av minst 160</i> 16 <i>senapsoljafettsyror</i> 20 <i>raps- och rybsoljafettsyror</i> 50 <i>ricinoljafettsyra och dehydratiserad ricinoljafettsyra</i> 60 <i>ullfettsyra</i> 90 <i>andra</i>
60	fettalkoholer (512—04)				
15.11	Glycerol (glycerin), glycerolvatten och glycerollut (512—03):				
10	glycerol		10 <i>rå renad:</i> 51 <i>destillerad</i> 59 <i>annan</i>		10 <i>rå</i> 50 <i>renad</i>
50	glycerolvatten och glycerollut		50 <i>glycerolvatten</i> 70 <i>glycerollut</i>		
15.12	Härdade animaliska eller vegetabiliska fetter och feta oljor, även raffinerade men icke vidare bearbetade (413—02)				
10	av animaliskt ursprung		50 <i>rå</i> 70 <i>raffinerade</i>	<i>av havsdjur:</i> 50 <i>till födoämnen</i> 55 <i>till tekniskt bruk</i> 90 <i>andra</i>	
50	av vegetabiliskt ursprung	50 <i>linolja</i> 52 <i>sojabonolja</i> 54 <i>bomullströolja</i> 56 <i>jordnötolja</i> 58 <i>olivolja eller bomolja</i> 60 <i>palmolja</i> 62 <i>kokosolja</i> 64 <i>palmkärnolja</i> 68 <i>ricinolja</i> 70 <i>träolja (tungolja)</i> 72 <i>sesamolja</i> 74 <i>raps- och rybsolja</i> 76 <i>senapsolja</i> 78 <i>oiticaolja</i> 90 <i>andra</i>	<i>jordnötolja:</i> 11 <i>rå</i> 16 <i>raffinerad andra:</i> 91 <i>rå</i> 96 <i>raffinerade</i>		
15.13	Margarin, konstister och annat berett ätbart fett				
10	margarin (091—01)				
50	konstister och annat berett ätbart fett (091—02)	50 <i>vegetabiliskt fett</i> 60 <i>animaliskt fett</i> 70 <i>bageriblandning- o. d.</i>	50 <i>blandningar av olika fettarter</i> 90 <i>andra</i>		
15.14.00	Spermaceti (valrav), rå, pressad eller raffinerad, även färgad (413—04)				
15.15.00	Bivax och andra insektsvaxer, även färgade (413—04)	10 <i>bivax</i> 40 <i>andra</i>	10 <i>bivax</i> 40 <i>andra</i>		10 <i>bivax</i> 40 <i>andra</i>
15.16	Vegetabiliska vaxer, även färgade (413—04)				
10	carnaubavax				
90	andra				
15.17.00	Återstoder från bearbetning av fetter eller feta oljor eller av animaliska eller vegetabiliska vaxer (413—03)				

Kap. 16. Varor av kött, fläsk, fisk, kräftdjur eller blötdjur

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
16.01	Korv och liknande varor av kött, fläsk eller andra djurdelar eller av blod				
10	i hermetiskt slutna förpackningar (013—02)				
50	i icke hermetiskt slutna förpackningar (013—01)				
16.02	Kött, fläsk och andra djurdelar, beredda eller konserverade, ej hänförliga till nr 16.01				
	i hermetiskt slutna förpackningar (013—02):				
11	kött av nötkreatur				
12	fläsk	50 <i>skinkor</i> 60 <i>bog och förändor</i> 90 <i>annat</i>			
13	kött av fjäderfä				
19	annat kött				
	andra slag:				
21	leverpastej	10 <i>gåsleverpastej</i> 40 <i>annan</i>		10 <i>gåsleverpastej</i> 40 <i>annan</i>	
29	andra	50 <i>luncheon meat</i> 60 <i>varor av fjäderfäkött</i> 90 <i>andra</i>		50 <i>inläggningar av bönor med fläsk</i> 90 <i>andra</i>	
50	i icke hermetiskt slutna förpackningar (013—09)	50 <i>leverpastej</i> 60 <i>andra köttvaror</i> 90 <i>andra animaliska födoämnen</i>		50 <i>gåsleverpastej</i> 90 <i>andra</i>	
16.03.00	Köttextrakt och köttsaft (013—09)			50 <i>ralköttextrakt</i> 90 <i>andra</i>	
16.04	Fisk, beredd eller konserverad, kaviar och kaviarersättning härunder inbegripna				
	fisk, hel eller i delar:				
	i konsumentförpackning (032—01):				
	sardiner:				
11	av <i>Clupea pilchardus</i>				
12	av brissling (sprats) och dylika fiskslag			50 <i>rökt smäsill i olja</i> 55 <i>rökt brissling i olja</i> 60 <i>rökt smäsill i tomat</i> 65 <i>rökt brissling i tomat</i> 70 <i>rökt smäsill i annan inläggning</i> 75 <i>orökt smäsill i olja</i> 80 <i>orökt smäsill i tomat</i>	
13	ansjovis				
14	sill	50 <i>helkonserver</i> 90 <i>halvkonserver</i>		50 <i>rökt vårsill eller storsill (kippers)</i> 55 <i>orökt vårsill eller storsill i kraft</i> 60 <i>orökt vårsill eller storsill i tomat</i> 70 <i>aptillsill</i> 80 <i>gaffelbitar</i> 90 <i>annan</i>	50 <i>inkokt sill</i> 60 <i>filéer eller gaffelbitar av islands-sill</i> 70 <i>filéer eller gaffelbitar av annan sill</i> 90 <i>annan</i>
15	tonfisk				

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
16	lax				
17	makrill				
19	annan	10 <i>rökt färgad gråsej</i> <i>annan:</i>			10 <i>rökt färgad gråsej</i> 90 <i>annan</i>
		50 <i>helkonserver</i>			
		90 <i>halvkonserver</i>			
	i annan förpackning (032 —02):				
31	ansjovis				
32	sill	50 <i>kryddad eller soc-</i> <i>kersaltad</i>		50 <i>kryddsaltad</i> 60 <i>sockersaltad</i> 70 <i>ättikbehandlad</i> 90 <i>annan</i>	<i>sockersaltad, även</i> <i>med tillsats av</i> <i>kryddor:</i> 51 <i>islandssill</i> 52 <i>stor- och vårsill</i> 59 <i>annan</i> 90 <i>annan</i>
39	annan				
41	störrom (032—01)				
	annan fiskrom samt mjölke:				
42	i konsumentförpackning (032—01)			50 <i>rom</i> 70 <i>mjölke</i>	
43	i annan förpackning (032 —02)			50 <i>sockersaltad rom</i> 90 <i>annan</i>	
	andra fiskprodukter:				
	i konsumentförpackning (032—01):				
51	frysta				
59	andra				
	i annan förpackning (032 —02):				
61	frysta				
69	andra				
16.05	Kräftdjur och blötdjur, beredda eller konserverade				
	i hermetiskt slutna förpack- ningar (032—01)				
11	rakor				
12	hummer				
13	krabbor				
19	andra	50 <i>djuvhavshummer</i> 60 <i>kräftor</i> 70 <i>musslor och ostron</i> 90 <i>andra</i>			50 <i>ostron</i> 60 <i>musslor</i> 90 <i>andra</i>
50	i icke hermetiskt slutna för- packningar (032—02)				

Kap. 17. Socker och sockervaror

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
17.01	Bet- och rörsocker i fast form				
10	oraffinerat (061—01)	11 <i>polariserande mindre än 86%</i> 21 <i>polariserande 86—96%</i> 31 <i>polariserande 96—98%</i> 40 <i>polariserande mer än 98%</i>	10 <i>polariserande högst 98%</i> 40 <i>polariserande mer än 98%, men högst 99%</i> <i>polariserande mer än 99%, men högst 99,9%:</i> 51 <i>till raffineringsindustrin</i> 59 <i>annat</i>		10 <i>polariserande högst 98%</i> 40 <i>polariserande mer än 98%</i>
50	raffinerat (061—02)	11 <i>polariserande mindre än 86%</i> 21 <i>polariserande 86—96%</i> 31 <i>polariserande 96—98%</i> 41 <i>polariserande mer än 98%</i> 50 <i>kandisocker</i>	41 <i>kristallsocker</i> 42 <i>strö- och pudersocker</i> 43 <i>bit-, topp- och kandisocker</i> 49 <i>annat</i>	50 <i>bitsocker</i> 60 <i>strösocker och liknande socker</i> 70 <i>kandisocker</i> 90 <i>annat</i>	10 <i>polariserande högst 98%</i> <i>polariserande mer än 98%:</i> <i>bitsocker:</i> 51 <i>i detaljhandelsförpackningar</i> 59 <i>annat strösocker och liknande socker:</i> 61 <i>i detaljhandelsförpackningar</i> 69 <i>annat</i> 90 <i>annat</i>
17.02	Annat socker i fast form; sirap och andra sockerlösningar; konstgjord honung samt blandningar av konstgjord och naturlig honung; sockerkulör druv- och stärkelsesocker samt stärkelsesirap (061—09):				
11	i fast form				
19	andra slag				
20	sirap (061—04)				
30	konstgjord honung samt blandningar av naturlig och konstgjord honung (061—09)				
40	sockerkulör (061—09)				
90	andra slag (061—09)	50 <i>mjolksocker</i> 90 <i>andra</i>			50 <i>invertsocker och sackaros, ej hänförligt till nr 17.01</i> 60 <i>frukt- och mjolksocker</i> 90 <i>andra</i>
17.03	Melass, även avfärgad				
10	melass samt sirap därav, tjanliga till människoföda (061—04)				
90	andra slag (061—03)			50 <i>melass till tekniskt bruk</i> 70 <i>melass till foderändamål</i>	
17.04.00	Sockerkonfektyrer, icke innehållande kakao (062—01)				
		10 <i>karameller</i> 20 <i>lakritskonfekt</i> 50 <i>andra lakritsvaror</i> 60 <i>marsipan</i> 70 <i>tuggummi</i> 80 <i>kola</i> 90 <i>andra</i>	20 <i>lakritskonfekt</i> 50 <i>fruktgelé och marshmelad i bitar</i> 90 <i>andra</i>		10 <i>karameller</i> 50 <i>pastiller</i> 90 <i>andra</i>
17.05.00	Socker, sirap och andra sockerlösningar samt melass, försatta med smakämne eller färg (vanilj- och vanillinsocker härunder inbegripna), ej hänförliga till fruktsafter (062- 01)				
					50 <i>vaniljsocker</i> 90 <i>andra slag</i>

Kap. 18. Kakao och varor därav

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
18.01.00	Kakaoböner, hela eller krossade, även rostade (072—01)				
			50	<i>råa, även krossade</i>	
			90	<i>andra</i>	
18.02.00	Kakaoskal och kakaonavfall (081—09)				
18.03.00	Kakaomassa, även avfettad (072—03)				
18.04.00	Kakaosmör (kakaofett) (072—03)				
18.05.00	Kakaopulver, icke sötat (072—02)				
18.06	Choklad och chokladvaror samt andra födoämnen, innehållande kakao				
10	kakaopulver, sötat (072—02)				
20	blockchoklad (073—01)				
30	konfektyrer (073—01)				
	andra födoämnen:				
81	beredda av mjölk eller ägg (029—09)	10	<i>glass och glasspulver</i>		10 <i>glass, glasspulver och puddingpulver</i>
			50 <i>puddingpulver</i>		
			90 <i>andra</i>		90 <i>andra</i>
89	andra (073—01)				

Kap. 19. Varor av spannmål, mjöl eller stärkelse; bakverk

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
19.01.00	Maltextrakt (048—09)				
19.02	Näringsmedel (för barn, för dietiskt bruk eller för matlagningsändamål), beredda av mjöl, stärkelse eller maltextrakt, även med tillsats av kakao till mindre än 50 viktprocent				
10	preparat beredda av mjölk eller ägg (029—09)	50 <i>puddingpulver</i> 60 <i>kakdeg</i> 90 <i>andra</i>			
90	andra (048—09)				
19.03.00	Makaroner, spaghetti och liknande produkter (048—03)				
19.04.00	Gryn och flingor, framställda av tapioka-, sago-, potatis- eller annan stärkelse (055—04)				
		50 <i>tapiokagryn och sagogryn</i> 60 <i>potatisgryn</i> 90 <i>andra gryn</i>			
19.05.00	Majsflingor, s. k. rostat ris och liknande varor, framställda genom svällning eller rostning av spannmål eller produkter av spannmål (048—01)				
		50 <i>majsflingor med socker</i> 60 <i>majsflingor utan socker</i> 90 <i>andra slag</i>			
19.06.00	Nattvardsbröd, oblatkapslar för läkemedel, sigilloblater och liknande varor av mjöl eller stärkelse (048—09)				
19.07	Matbröd, skeppsskorpor och andra enklare bakverk utan tillsats av socker, honung, ägg, fett, ost eller frukt (048—04)				
10	knäckebröd				
90	andra				
19.08	Bakverk, ej hänförliga till nr 19.07, även innehållande kakao (oavsett mängden) (048—04)				
10	kex och wafers	50 <i>oststänger</i> 60 <i>väfflor</i> 90 <i>andra</i>		50 <i>innehållande mer än 20% fett</i> 90 <i>andra</i>	
90	andra				

Kap. 20. Varor av köksväxter och frukter samt av andra växter och växtdelar

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
20.01	Köksväxter och frukter, inlagda i ättika eller ättiksyra, även med tillsats av socker, salt, kryddor eller senap i hermetiskt slutna förpackningar:				
11	oliver (053—01)				
12	kapris (053—01)				
19	andra köksväxter (055—02)	10 <i>pickles</i> 90 <i>andra</i>	10 <i>pickles</i> 50 <i>sparris</i> 60 <i>gurkor</i> 70 <i>tomater</i> 80 <i>svampar</i> 90 <i>andra</i>		
20	frukter (053—01) i andra än hermetiskt slutna förpackningar:				
51	oliver (053—01)				
52	kapris (053—01)				
55	andra köksväxter (055—03)	10 <i>pickles</i> 90 <i>andra</i>			
59	frukter (053—01)				
20.02	Köksväxter, beredda eller konserverade på annat sätt än genom inläggning i ättika eller ättiksyra i hermetiskt slutna förpackningar:				
11	oliver (053—01)				
12	kapris (053—01)				
13	sparris (055—02)				
14	svampar (055—02)				
15	tomatpuré (053—03)	50 <i>i förpackningar vägande 5 kg eller därunder</i> 90 <i>i förpackningar vägande mer än 5 kg</i>		50 <i>i förpackningar vägande under 5 kg</i> 90 <i>i förpackningar vägande 5 kg eller däröver</i>	
16	ärter (055—02)				
19	andra (055—02)		50 <i>gurkor</i> 90 <i>andra</i>		
	i andra än hermetiskt slutna förpackningar:				
51	oliver (053—01)				
52	kapris (053—01)				
53	sparris (055—03)				
54	svampar (055—03)				
55	tomatpuré (053—03)	50 <i>i förpackningar vägande 5 kg eller därunder</i> 70 <i>i förpackningar vägande mer än 5 kg</i>		50 <i>i förpackningar vägande under 5 kg</i> 90 <i>i förpackningar vägande 5 kg eller däröver</i>	
56	ärter (055—03)				
59	andra (055—03)		50 <i>gurkor</i> 90 <i>andra</i>		
20.03.00	Frukt, frysta, med tillsats av socker (053—01)				
			50 <i>bär</i> 90 <i>andra</i>	10 <i>jordgubbar</i> 20 <i>blåbär</i> 90 <i>andra</i>	10 <i>jordgubbar</i> 20 <i>blåbär</i> 50 <i>hallon</i> 90 <i>andra</i>
20.04.00	Frukt, fruktskal och andra växtdelar, kanderade, glaserade eller på liknande sätt beredda med socker (053—02)				
		50 <i>suckat</i> 60 <i>andra kanderade orangskal</i> 70 <i>kanderade frukter</i> 90 <i>andra</i>			

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
20.05	Sylter, marmelader, fruktmos, fruktgeléer och fruktpastor, beredda genom kokning, med eller utan tillsats av socker (053—03)				
10	av citrusfrukter	50 <i>pulp</i> 60 <i>marmelad i hermetiska förpackningar</i> 70 <i>marmelad i icke hermetiska förpackningar</i> 90 <i>andra</i>	50 <i>marmelad, sylt och gelé</i> 90 <i>annat</i>		
20	av bär				
30	av äpplen		10 <i>äppelmos</i> 90 <i>andra</i>		
90	andra slag		<i>marmelad, sylt och gelé:</i> 11 <i>av aprikoser</i> 19 <i>andra</i> 50 <i>puré och mos av kastanjer</i> 90 <i>andra</i>	50 <i>aprikospulp utan tillsats av socker, i förpackning vägande minst 5 kg</i> 90 <i>andra</i>	
20.06	Frukt, beredda eller konserverade på annat sätt, med eller utan tillsats av socker eller alkohol (053—01)				
10	citrusfrukter				
20	ananas			50 <i>i förpackningar vägande minst 4,5 kg</i> 90 <i>annan</i>	
30	aprikoser			50 <i>i förpackningar vägande minst 4,5 kg</i> 90 <i>andra</i>	
40	persikor			50 <i>i förpackningar vägande minst 4,5 kg</i> 90 <i>andra</i>	
50	päron				
60	blandad frukt				
90	andra slag		50 <i>äppelmos</i> 60 <i>puré och mos av kastanjer</i> 70 <i>rostade jordnötter</i> 90 <i>andra</i>		
20.07	Saft av frukter eller köksväxter, även med tillsats av socker men icke innehållande alkohol				
10	av citrusfrukter (053—04)	50 <i>apelsinsaft</i> 60 <i>grapefruktsaft</i> 90 <i>annan</i>		50 <i>citronsaft, rå och »raw lime juice»</i> 60 <i>annan saft, rå</i> 80 <i>apelsinsaft, söt</i> 90 <i>annan saft, söt</i>	50 <i>osockrad, på kärl vägande brutto över 3 kg</i> 90 <i>annan</i>
40	av andra frukter (053—04)	50 <i>druvsaft</i> 60 <i>annan saft</i> 70 <i>äppelmust</i> 90 <i>annan must</i>	<i>bärsaft:</i> 11 <i>osockrad i kärl innehållande mer än 3 kg</i> 19 <i>annan</i> 90 <i>andra slag</i>	50 <i>svart vinbärssaft, söt</i> 90 <i>andra slag</i>	50 <i>osockrad, på kärl vägande brutto över 3 kg</i> 90 <i>annan</i>
91	av köksväxter: i hermetiskt slutna förpackningar (055—02)		50 <i>tomatsaft</i> 90 <i>annan</i>		50 <i>osockrad, på kärl vägande brutto över 3 kg</i> 90 <i>andra slag</i>
99	i andra än hermetiskt slutna förpackningar (055—03)		50 <i>tomatsaft</i> 90 <i>annan</i>		50 <i>osockrad, på kärl vägande brutto över 3 kg</i> 90 <i>andra slag</i>

Kap. 21. Diverse näringsmedel

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
21.01.00	Rostad cikorierot och andra rostade kaffesurrogat, ävensom extrakter därav (099—09)				
21.02	Extrakter och essenser av kaffe, te eller matte; preparat på basis av dylika extrakter eller essenser				
10	extrakter och essenser av kaffe; preparat på basis av dylika extrakt eller essenser (071—03)	50	<i>i detaljhandelsförpackningar</i>		
90	andra slag (099—09)	90	<i>andra</i>		
21.03	Senapspulver och beredd senap				
	senapspulver:				
11	icke avfettat (221—09)				
19	annat (099—09)	50	<i>i detaljhandelsförpackningar</i>		
		90	<i>annat</i>		
50	beredd senap (099—09)	50	<i>i detaljhandelsförpackningar</i>		
		90	<i>annan</i>		
21.04.00	Såser och andra för smaksättning avsedda preparat (099—09)				
		10	<i>tomatpreparat</i>	10	<i>tomatpreparat</i>
		50	<i>soja</i>	90	<i>annat</i>
		90	<i>annat</i>		50 <i>innehållande mer än 20 % fett</i>
					90 <i>andra</i>
1.05	Sopp- och buljongpreparat samt färdiga soppor och buljonger				
	i hermetiskt slutna förpackningar:				
11	innehållande kött eller köttextrakt, även med tillsats av vegetabilier (013—09)				
12	innehållande fisk, kräftdjur eller blötdjur (032—01)				
19	andra (055—02)				
	i andra än hermetiskt slutna förpackningar:				
51	innehållande kött eller köttextrakt även med tillsats av vegetabilier (013—09)	50	<i>buljongtärningar</i>		
		90	<i>andra</i>		
52	innehållande fisk, kräftdjur eller blötdjur (032—02)				
59	andra (055—03)				
1.06	Jäst, s. k. torrjäst härunder inbegripen, och bakpulver				
10	torrjäst (inaktiv eller död jäst) (081—09)				
50	annan jäst (099—09)	50	<i>pressjäst</i>	50	<i>vinjäst</i>
		60	<i>lorkad jäst</i>	90	<i>annan</i>
		90	<i>annan</i>		
70	bakpulver (099—09)				
1.07	Beredda näringsmedel, ej hänförliga till annat nummer.				
10	fettemulsioner (099—09)	50	<i>gräddersättning</i>	50	<i>bak hjälpmedel</i>
		60	<i>bakkräm</i>	90	<i>andra</i>
		90	<i>andra</i>		
					50 <i>grädd- eller mjölkliknande med en fetthalt av högst 15 %</i>
					steriliserade och förpackade i slutna glaskärl eller bleckburkar, rymmande högst 1/4 liter

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
					55 <i>andra</i>
					60 <i>med en fetthä överstigande 15% men icke 40%</i>
					65 <i>med en fetthä överstigande 40% andra, härunde inbegripna bak hjälpmedel, innehållande mer än 10% fett:</i>
					<i>bak hjälpmedel:</i>
					70 <i>innehållande mer än 10% men mer än 24% fett</i>
					75 <i>innehållande mer än 24% men mer än 60% fett</i>
					80 <i>innehållande mer än 60% fett</i>
					90 <i>andra</i>
91	andra näringsmedel: beredda av mjölk eller ägg (029—09)	11 <i>glass och glasspulver</i>	10 <i>glass, glasspulver och puddingpulver</i>		10 <i>glass, glasspulver och puddingpulver</i>
		31 <i>puddingpulver</i>			40 <i>andra</i>
		40 <i>andra</i>	40 <i>andra</i>		
99	andra (099—09)	11 <i>torkade färdiga livsmedel</i>		50 <i>ospecificerad proviant till främmande skepp i utlandet</i>	20 <i>ickealkoholhaltiga beredningar för framställning av drycker</i>
		20 <i>ickealkoholhaltiga beredningar (s. k. extrakt) för tillverkning av drycker</i>		90 <i>andra</i>	90 <i>andra</i>
		90 <i>andra</i>			

Kap. 22. Drycker, alkohol och ättika

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
22.01	Vatten, mineralvatten, kolsyrat vatten, is och snö				
10	mineralvatten och kolsyrat vatten (111—01)				
50	vatten, is och snö (272—19)				
22.02.00	Lemonader, aromatiserat mineralvatten, aromatiserat kolsyrat vatten och andra alkoholfria drycker, med undantag av frukt- och köksväxtsaft, hänförlig till nr 20.67 (111—01)				
22.03	Maltdrycker (112—03)				
10	på flaskor	50 <i>klass A</i> 60 <i>klass B</i> 70 <i>klass I</i> 80 <i>klass II och skattefria</i>	50 <i>alkoholhalt icke överstigande 2,25 viktprocent</i> 70 <i>alkoholhalt överstigande 2,25 viktprocent</i>	50 <i>klass I</i> 60 <i>klass II</i> 70 <i>klass II</i>	50 <i>alkoholhalt: icke överstigande 1,8 viktprocent (lättöl)</i> 60 <i>alkoholhalt överstigande 1,8 men icke 2,8 viktprocent (öl)</i> 70 <i>alkoholhalt: överstigande 2,8 viktprocent (starköl)</i>
30	på burkar	50 <i>klass A</i> 60 <i>klass B</i> 70 <i>klass I</i> 80 <i>klass II och skattefria</i>	50 <i>alkoholhalt icke överstigande 2,25 viktprocent</i> 70 <i>alkoholhalt överstigande 2,25 viktprocent</i>	50 <i>klass I</i> 60 <i>klass II</i> 70 <i>klass III</i>	50 <i>alkoholhalt: icke överstigande 1,8 viktprocent (lättöl)</i> 60 <i>alkoholhalt: överstigande 1,8 men icke 2,8 viktprocent (öl)</i> 70 <i>alkoholhalt: överstigande 2,8 viktprocent (starköl)</i>
70	på andra kärl	50 <i>klass A</i> 60 <i>klass B</i> 70 <i>klass I</i> 80 <i>klass II och skattefria</i>	50 <i>alkoholhalt icke överstigande 2,25 viktprocent</i> 70 <i>alkoholhalt överstigande 2,25 viktprocent</i>	50 <i>klass I</i> 60 <i>klass II</i> 70 <i>klass III</i>	50 <i>alkoholhalt: icke överstigande 1,8 viktprocent (lättöl)</i> 60 <i>alkoholhalt: överstigande 1,8 men icke 2,8 viktprocent (öl)</i> 70 <i>alkoholhalt: överstigande 2,8 viktprocent (starköl)</i>
22.04.00	Druvmust i jäsning, ävensom delvis jäst druvmust, vars jäsning avbrutits på annat sätt än genom tillsats av alkohol (112—01)		50 <i>på kärl rymmande mer än 10 l</i> 90 <i>på andra kärl</i>		50 <i>på fat</i> 90 <i>på andra kärl</i>
22.05	Vin av färska druvor; druvmust, vars jäsning förhindrats eller avbrutits genom tillsats av alkohol (112—01)				
10	musserande				
50	icke musserande	<i>på flaskor:</i> 10 <i>alkoholhalt: icke överstigande 14 volymprocent</i> 20 <i>alkoholhalt: överstigande 14 volymprocent</i> <i>på andra kärl:</i> 30 <i>alkoholhalt: icke överstigande 14 volymprocent</i> 40 <i>alkoholhalt: överstigande 14 volymprocent</i>	<i>på kärl rymmande mer än 10 l:</i> 50 <i>alkoholhalt icke överstigande 15 volymprocent</i> 60 <i>alkoholhalt över 15 volymprocent, men högst 24 volymprocent</i> <i>på andra kärl:</i> 70 <i>alkoholhalt icke överstigande 15 volymprocent</i> 80 <i>alkoholhalt över 15 volymprocent, men högst 24 volymprocent</i>	<i>på flaskor:</i> 10 <i>alkoholhalt: icke överstigande 14 volymprocent</i> 20 <i>alkoholhalt: överstigande 14 volymprocent</i> <i>på andra kärl:</i> 30 <i>alkoholhalt: icke överstigande 14 volymprocent</i> 40 <i>alkoholhalt: överstigande 14 volymprocent</i>	<i>på fat:</i> 50 <i>alkoholhalt: icke överstigande 14 volymprocent</i> 60 <i>alkoholhalt: överstigande 14 volymprocent</i> 70 <i>alkoholhalt: icke överstigande 14 volymprocent</i> 80 <i>alkoholhalt: överstigande 14 volymprocent</i>

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
22.06.00	Vermut och annat vin av färska druvor, berett med växtdelar eller aromatiska ämnen (112—01)				
			alkoholhalt icke överstigande 15 volymprocent:	alkoholhalt: icke överstigande 14 volymprocent:	alkoholhalt: icke överstigande 14 volymprocent:
	10 på flaskor	50	på kärl rymmande mer än 10 liter	10 på flaskor	50 på fat
	20 på andra kärl		60 på andra kärl alkoholhalt över 15 volymprocent, men högst 24 volymprocent:	20 på andra kärl alkoholhalt: överstigande 14 volymprocent	60 på andra kärl alkoholhalt: överstigande 14 volymprocent:
			70 på kärl rymmande mer än 10 liter	30 på flaskor	70 på fat
			80 på andra kärl	40 på andra kärl	80 på andra kärl
22.07	Andra jästa drycker, såsom cider (äppel- och päronvin) och mjöd (112—02)				
	10 musserande				cider: alkoholhalt: icke överstigande 14 volymprocent:
					51 på fat
					59 på andra kärl alkoholhalt: överstigande 14 volymprocent:
					61 på fat
					69 på andra kärl
					90 andra
	50 icke musserande	på flaskor:	på kärl rymmande mer än 10 l:	på flaskor:	på fat:
		50 alkoholhalt: icke överstigande 14 volymprocent	50 alkoholhalt: icke överstigande 15 volymprocent	50 alkoholhalt: icke överstigande 12 volymprocent	50 alkoholhalt: icke överstigande 14 volymprocent
		60 alkoholhalt: överstigande 14 volymprocent	60 alkoholhalt: över 15 volymprocent, men högst 24 volymprocent	60 alkoholhalt: överstigande 12 volymprocent	60 alkoholhalt: överstigande 14 volymprocent
		70 på andra kärl: alkoholhalt: icke överstigande 14 volymprocent	70 på andra kärl: alkoholhalt: icke överstigande 15 volymprocent	70 på andra kärl: alkoholhalt: icke överstigande 12 volymprocent	70 på andra kärl: alkoholhalt: icke överstigande 14 volymprocent
		80 alkoholhalt: överstigande 14 volymprocent	80 alkoholhalt: överstigande 15 volymprocent, men högst 24 volymprocent	80 alkoholhalt: överstigande 12 volymprocent	80 alkoholhalt: överstigande 14 volymprocent
22.08	Alkohol (etanol, etylalkohol), odenaturerad, med en alkoholhalt av minst 80 volymprocent; alkohol (etanol, etylalkohol), denaturerad, oavsett alkoholhalten (512—02)				
	10 odenaturerad				
	50 denaturerad				
22.09	Alkohol (etanol, etylalkohol), odenaturerad, med en alkoholhalt av mindre än 80 volymprocent; brännvin, likör och andra alkoholhaltiga drycker; alkoholhaltiga beredningar (s. k. koncentrerade extrakt) för framställning av drycker (112—04)				
	10 alkohol, odenaturerad, med en alkoholhalt av mindre än 80 volymprocent				50 på fat
					90 på andra kärl
	20 likör, bitter och liknande drycker	50 på flaskor	50 på kärl rymmande mer än 10 l		
		90 på andra kärl	90 på andra kärl		

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
30	brännvin	10 <i>på flaskor</i> 40 <i>på andra kärl</i>	50 <i>på kärl rym- mande mer än 10 l</i> 90 <i>på andra kärl</i>	10 <i>på flaskor</i> 40 <i>på andra kärl</i>	50 <i>på fat</i> 90 <i>på andra kärl</i>
40	konjak	10 <i>på flaskor</i> 40 <i>på andra kärl</i>	50 <i>på kärl rym- mande mer än 10 l</i> 90 <i>på andra kärl</i>	10 <i>på flaskor</i> 40 <i>på andra kärl</i>	50 <i>på fat</i> 90 <i>på andra kärl</i>
50	visky	10 <i>på flaskor</i> 40 <i>på andra kärl</i>	50 <i>på kärl rym- mande mer än 10 l</i> 90 <i>på andra kärl</i>	10 <i>på flaskor</i> 40 <i>på andra kärl</i>	50 <i>på fat</i> 90 <i>på andra kärl</i>
80	andra alkoholhaltiga dryc- ker	<i>gin:</i> 51 <i>på flaskor</i> 59 <i>på andra kärl</i> <i>genever:</i> 61 <i>på flaskor</i> 69 <i>på andra kärl</i> <i>rom och arrak:</i> 71 <i>på flaskor</i> 79 <i>på andra kärl</i> <i>andra:</i> 91 <i>på flaskor</i> 99 <i>på andra kärl</i>	50 <i>på kärl rym- mande mer än 10 l</i> 90 <i>på andra kärl</i>	50 <i>på flaskor</i> 90 <i>på andra kärl</i>	50 <i>på fat</i> 90 <i>på andra kärl</i>
90	alkoholhaltiga beredningar (s. k. koncentrerade extrakt) för framställning av drycker				
22.10.00	Ättika (099—09)		<i>jäsningssättika:</i> 50 <i>på fat</i> 60 <i>på andra kärl</i> 70 <i>annan ättika</i>		

Kap. 23. Återstoder och avfall från livsmedelsindustrin; beredda fodermedel

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
23.01	Mjöl och pulver, otjänliga till människoföda, av kött eller andra djurdelar eller av fisk, kräftdjur eller blötdjur; grevar (081—04)				
10	sillmjöl				
20	annat fiskmjöl samt mjöl av kräftdjur och blötdjur			50 <i>fiskelevermjöl</i> 90 <i>annat</i>	
30	köttfodermjöl				
90	andra slag		50 <i>köttbenfodermjöl</i> 90 <i>andra</i>		
23.02	Kli och andra återstoder, erhållna vid siktning, malning eller annan bearbetning av spannmål eller halvväxt frön (081—02)				
10	vetekli				
20	rågkli				
30	riskli				
90	andra slag		50 <i>majsfodermjöl</i> 90 <i>andra</i>		50 <i>havrekli</i> 90 <i>andra</i>
23.03.00	Betmassa och annat avfall från sockerframställning; drav, drank och annat avfall från bryggerier eller brännerier, återstoder från stärkelseframställning samt liknande återstoder (081—09)				
		11 <i>betmassa</i>			11 <i>torkad betmassa</i>
		20 <i>glutenfoder</i>			20 <i>glutenfoder</i>
		50 <i>majsstöpsvatten</i>			90 <i>andra slag</i>
		90 <i>andra slag</i>			
23.04	Oljekakor och dylika återstoder från utvinning av vegetabiliska oljor, med undantag av bottensatser och avslenningsåterstoder (081—03)				
	oblandat oljekraftfoder av:				
11	jordnötter	50 <i>kakor</i> 90 <i>mjöl och skrå</i>			50 <i>mjöl utvunnet genom extraktion</i> 90 <i>annat</i>
12	kokosnötter	50 <i>kakor</i> 90 <i>mjöl och skrå</i>			50 <i>mjöl utvunnet genom extraktion</i> 90 <i>annat</i>
13	palmkärnor	50 <i>kakor</i> 90 <i>mjöl och skrå</i>			50 <i>mjöl utvunnet genom extraktion</i> 90 <i>annat</i>
14	sojabönor	50 <i>kakor</i> 90 <i>mjöl och skrå</i>			50 <i>mjöl utvunnet genom extraktion</i> 90 <i>annat</i>
15	linfrö	50 <i>kakor</i> 90 <i>mjöl och skrå</i>			50 <i>mjöl utvunnet genom extraktion</i> 90 <i>annat</i>
16	bomullsfrö	50 <i>kakor</i> 90 <i>mjöl och skrå</i>			50 <i>mjöl utvunnet genom extraktion</i> 90 <i>annat</i>
17	raps-, rov- och rybsfrö	50 <i>kakor</i> 90 <i>mjöl och skrå</i>			50 <i>mjöl utvunnet genom extraktion</i> 90 <i>annat</i>
18	solrosfrö	50 <i>kakor</i> 90 <i>mjöl och skrå</i>			50 <i>mjöl utvunnet genom extraktion</i> 90 <i>annat</i>
29	andra slag	50 <i>hampfrökakor</i> 55 <i>hampfrömjöl och -skrå</i> 60 <i>sesamfrökakor</i> 65 <i>sesamfrömjöl och -skrå</i> 90 <i>andra oljekakor</i>			av <i>senapsfrö</i> : 50 <i>mjöl utvunnet genom extraktion</i> 59 <i>annat</i> andra: 91 <i>mjöl utvunnet genom extraktion</i>

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
		95 <i>annat oljekaksmjöl och -skrå</i>			99 <i>annat</i>
60	oljekraftfoderblandningar				
90	andra slag				
23.05.00 Vindruv och rå vinsten (081—09)					
23.06.00 Vegetabiliska produkter för foderändamål, ej hänförliga till annat nummer (081—09)					
		50 <i>äppelavfall</i>		50 <i>tångmjöl</i>	
		60 <i>annat fruktavfall</i>		90 <i>andra</i>	
		90 <i>andra produkter</i>			
23.07 Fodermedel med tillsats av melass eller socker; andra beredda fodermedel (081—09)					
10	hundbröd				
20	melassfodermedel				50 <i>melasserad bet- massa</i>
					90 <i>andra</i>
90	andra slag	10 <i>vitaminfodermedel</i>			10 <i>vitaminfoderme- del</i>
		20 <i>mineralfodermedel</i>			20 <i>mineralfoder- medel</i>
		50 <i>blodkakor, blod- fodermjöl</i>			50 <i>foderblandning- ar, vari oljekraft- foder ingår</i>
		90 <i>andra</i>			90 <i>andra</i>

Kap. 24. Tobak

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
24.01	Råtobak samt avfall av tobak (121—01)				
10	råtobak		10 <i>med stjälk</i> 30 <i>utan stjälk</i>	10 <i>med stjälk</i> 30 <i>utan stjälk</i>	
50	avfall av tobak		50 <i>tobaksstoff</i> 90 <i>annat</i>		
24.02	Tobaksvaror och tobaksextrakt				
10	cigarrer och cigarrcigarret- ter (122—01)	10 <i>cigarrer</i> 50 <i>cigarrillos</i> 60 <i>cerutter</i>			10 <i>cigarrer</i> 50 <i>cigarrcigarretter</i>
20	cigarretter (122—02)				
30	røktobak (122—03)				
40	andra tobaksvaror (122—03)	10 <i>snustobak</i> 50 <i>tuggtobak</i> 90 <i>andra</i>		10 <i>snustobak</i> 90 <i>andra</i>	
50	tobaksextrakt (122—03)				

Kap. 25. Salt; svavel; jord- och stenarter (andra än malmer); gips; kalk och cement

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
25.01	Salt (bergsalt och havssalt samt bordssalt); ren natriumklorid; moderlut från saltframställning; havsvatten (272—05)				
10	raffinerat salt	50 <i>i detaljhandelsför- packningar</i>		50 <i>finmalet</i>	
90	andra slag	90 <i>annat</i>		90 <i>annat</i>	
25.02.00	Svavelkis och andra naturliga järnsulfider, orostade (272—19)				
25.03.00	Svavel, alla slag, annat än sublimerat, fällt eller kolloidalt svavel (272—06)				
25.04.00	Naturlig grafit (272—16)				
25.05.00	Naturlig sand, även färgad, annan än metallhaltig sand, hänförlig till nr 26.01 (272—02)				
			50 <i>kvartssand</i>		
			90 <i>annan</i>		
25.06	Kvarts, annan än naturlig sand; kvartsit, även grovt tillformad genom klyvning, huggning eller sågning, dock icke vidare än till rätblock				
10	malen (272—02)				50 <i>kvarts</i> 70 <i>kvartsit</i>
90	annan (272—19)				50 <i>kvarts</i> 70 <i>kvartsit</i>
25.07	Lera (kaolin, bentonit o. d.), andalusit, cyanit och sillimanit, även brända, med undantag av expanderade leror, hänförliga till nr 68.07; mullit; chamotte och dinas (272—04)				
10	kaolin				
20	blekjord				
90	andra	10 <i>eldfasta</i> 40 <i>andra</i>	10 <i>eldfasta</i> 40 <i>andra</i>		10 <i>eldfasta</i> 40 <i>andra</i>
25.08	Krita (272—19)				
10	obearbetad				
50	malen				
70	slammad				
25.09.00	Jordpigment, även brända, samt blandningar därav; naturlig järnglimmer (272—19)				
			50 <i>rödmylla</i>		
			60 <i>gulockra</i>		
			90 <i>andra</i>		
25.10.00	Naturliga kalciumfosfater och naturliga kalciumaluminiumfosfater; apatit och fosfatkrita (271—03)				
25.11	Naturligt bariumsulfat (tungspat); naturligt bariumkarbonat (witherit), även bränt				
10	obrända (272—19)				
50	brända (511—09)				
25.12.00	Diatomacéhaltiga fossilmjöl och andra liknande kiselsyrhaltiga jordarter (infusoriejord, kiselgur, trippel, diatomit o. d.) med skenbar densitet icke överstigande 1, även brända (272—19)				
		50 <i>kiselgur</i>			
		60 <i>moler</i>			
		90 <i>andra</i>			
25.13.00	Pimsten, smärgel, naturlig korund och andra naturliga slipmedel (272—07)				
		11 <i>pimsten</i>	20 <i>smärgel</i>		
		20 <i>smärgel</i>	90 <i>andra</i>		
		90 <i>andra</i>			
25.14.00	Skiffer, även grovt tillformad genom klyvning, huggning eller sågning, dock icke vidare än till rätblock (272—08)				

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
25.15	Marmor, kalktuff (travertin) och annan monument- eller byggnadskalksten med skenbar densitet av 2,5 eller däröver samt alabaster, även grovt tillformade genom klyvning, huggning eller sågning, dock icke vidare än till rätblock (272—08)				
10	marmor				
90	andra slag				
25.16	Granit, porfyr, basalt, sandsten och annan monument- eller byggnadssten, även grovt tillformade genom klyvning, huggning eller sågning, dock icke vidare än till rätblock (272—08)				
10	granit och gnejs				
90	andra slag			50 labrador (syenit)	
				90 andra	
25.17	Flinta; makadam, tjärnakadam och annan krossad sten, grus och småsten av sådant slag, som vanligen användes för vägbyggnader, banbyggnader e. d. eller till framställning av betong; singel; krosskorn, skärv och pulver av stenarter, hänförliga till nr 25.15 eller 25.16				
10	flinta (272—03)	50 flinta avsedd till kolor i kulkrurnar			
		90 annan			
20	krosskorn, skärv och pulver av stenarter, hänförliga till nr 25.15 (272—08)				
90	andra slag (272—03)	50 skärv 60 grus och singel 90 andra			
25.18.00	Dolomit, även grovt tillformad genom klyvning, huggning eller sågning, dock icke vidare än till rätblock; bränd dolomit; stampmassa av dolomit (tjärdolomit) (272—11)				
			50 bränd dolomit	50 rå dolomit (block eller skivor)	
			90 andra slag	90 andra slag	
25.19	Naturligt magnesiumkarbonat (magnesit), även bränt				
10	obränt (272—15)				
50	bränt (272—19)				
25.20	Gipssten; anhydrit; bränd gips, även färgad eller försatt med mindre mängd acceleratorer eller fördröjningsmedel, med undantag av gips, speciellt beredd för dentalbruk (272—11)				
10	gipssten och anhydrit				
50	bränd gips				50 stuckgips och annan byggnadsgips 60 dodbränd gips 90 annan
25.21	Kalksten med huvudsaklig användning för framställning av kalk eller cement eller för metallurgiskt ändamål (272—11)				
10	omalen				
90	annan				
25.22	Kalk, osläckt eller släckt, samt hydraulisk kalk (661—01)				
10	osläckt kalk				
90	andra slag				
25.23.00	Portlandcement, aluminatcement, slaggcement och liknande hydraulisk cement, även färgade eller i form av klinker (661—02)				
		10 portlandcement		10 portlandcement	
		50 aluminatcement		50 portlandcement- klinker	
		90 andra slag		60 vit eller färgad cement	
				90 andra slag	
25.24.00	Asbest (272—12)				
25.25.00	Sjösikum (även polerade stycken därav) och bärnsten; rekonstruerat sjösikum och rekonstruerad bärnsten i plattor, stänger e. d., ej bearbetade efter formningen; gagat (jet) (272—19)				

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
25.26.00	Glimmer, även kliven; glimmeravfall (272—13)				
		50 <i>pulver</i>			
		90 <i>andra slag</i>			
25.27.00	Talk (naturlig steatit härunder inbegripen), även grovt tillformad genom klyvning, huggning eller sågning, dock icke vidare än till rätblock (272—19)				
		10 <i>talkpulver</i>	10 <i>talkpulver</i>	10 <i>talkpulver</i>	
		40 <i>andra slag</i>	40 <i>andra slag</i>	50 <i>täljsten</i>	
				90 <i>andra slag</i>	
25.28.00	Naturlig kryolit och naturlig chiolit (272—14)				
25.29.00	Naturliga arseniksulfider (272—19)				
25.30.00	Naturliga, raa borater och koncentrat därav, även brända, med undantag av borater, utvunna ur naturliga moderlutur; naturlig borsyra, innehållande högst 85 viktprocent H₂BO₃, beräknat på torrsubstansen (272—19)				
25.31	Fältspat, leucit, nefelin och nefelinsyenit; flusspat (272—14)				
	10 flusspat				
	90 andra slag	10 <i>fältspat</i>	50 <i>fältspat i stycken</i>		
		90 <i>andra</i>	60 <i>fältspatmjöl</i>		
			90 <i>andra</i>		
25.32	Mineraliska ämnen, ej hänförliga till annat nummer; skärvor och brottstycken av keramiskt gods				
	10 puzzolanjord, santorinjord och trass, avensom litografisk sten (obearbetad) (272—11)				
	20 jord- och stenarter innehållande radioaktiva grundämnen eller sällsynta jordartsmetaller, ej hänförliga till nr 26.01 (283—19)				
	90 andra slag (272—19)				

Kap. 26. Malm, slagg och aska

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
26.01	Malm, även anrikad; svavelkis och andra naturliga järnsulfider, rostade				
	järnmalm (281—01):				
11	styckemalm				
12	slig, mull eller koncentrat				
13	briketter och sinter				
21	svavelkis och magnetkis, rostade (281—01)		50 <i>svavelkis</i> 70 <i>magnetkis</i>		
22	kopparmalm (283—01)				
23	nickelmalm (283—02)				
24	aluminiummalm (283—03)				
25	blymalm (283—04)				
26	zinkmalm (283—05)				
27	tennmalm (283—06)				
28	manganmalm (283—07)				
29	krommalm (283—08)				
30	volframalm (283—11)				
31	silvermalm (285—01)				
32	guldalm (991—10)*				
33	malm för utvinning av platina eller andra platina-metaller (285—02)				
49	andra slag (283—19)		10 <i>titanmalm</i> 20 <i>vanadinmalm</i> 90 <i>andra</i>	50 <i>molybdenglans</i> 60 <i>niobkoncentrat</i> 90 <i>andra</i>	10 <i>titanmalm</i> 20 <i>vanadinmalm</i> 50 <i>molybdenmalm</i> 90 <i>andra</i>
26.02	Slagg, glödspån och annat avfall från järn- och ståltillverkning (272—19)				
10	slagg				
50	glödspån och annat avfall				
26.03	Aska och återstoder, innehållande metaller eller metallföreningar och ej hänförliga till nr 26.02 (284—01)				
	för utvinning huvudsakligen av:				
10	koppar				
20	bly eller tenn				
30	zink				
40	ädla metaller				
90	andra metaller eller metallegeringar				
26.04.00	Annat slagg och aska, aska av havstång härunder inbegripen (272—19)				

* Nordiskt SITC-nummer. Se sid. 17.

Kap. 27. Mineraliska bränslen, mineraloljor och destillationsprodukter därav; bituminösa ämnen; mineralvaxer

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
7.01	Stenkol samt stenkolsbriketter och liknande fasta bränslen, framställda av stenkol				
	stenkol (311—01):				
11	antracit				
12	gaskol och kokskol				
19	andra slag	50 <i>avfallskol</i> 90 <i>andra</i>			50 <i>ångkol</i> 90 <i>andra</i>
20	stybb av stenkol (311—01)				50 <i>antracit</i> 60 <i>gaskol och kokskol</i> 70 <i>ångkol</i> 90 <i>andra slag</i>
30	briketter och liknande fasta bränslen (311—03)				
7.02	Brunkol och brunkolsbriketter				
10	brunkol och stybb av brunkol (311—01)				
20	brunkolsbriketter (311—03)				
7.03	Torv och torvbriketter samt torvmull och torvströ				
10	torv (311—01)				
20	torvbriketter (311—03)				
30	torvmull och torvströ (311—01)				
7.04	Koks av stenkol, brunkol eller torv, lågtemperaturkoks härunder inbegripen				
	koks (311—02):				
11	gjuterikoks				
19	andra slag			50 <i>gaskoks</i> 90 <i>andra</i>	
20	stybb av koks (311—02)				
30	koks briketter (311—03)				
7.05.00	Retortkol (511—09)				
7.05.50	Kolgas, vattengas, generatorgas och liknande gaser, ej hänförliga till nr 27.11 (314—02)				
7.06	Stenkols-, brunkols- och torvtjära samt andra mineraltjäror, härunder inbegripna delvis destillerade (toppade) tjäror samt tjäror, erhållna genom blandning av stenkolstjärbeck med kreosotolja eller andra destillationsprodukter ur stenkolstjära (s. k. preparerad tjära)				
10	rätjära, även separerad (centrifugerad) (521—01)				
90	andra slag (313—09)				
7.07	Oljor och andra produkter, erhållna genom destillation av högtemperaturtjära från stenkol, samt andra oljor och produkter enligt anm. 2¹ till detta kapitel (521—02)				
10	bensololjor	20 <i>toluol</i> 21 <i>bensol och stenkols-</i> <i>nafta</i> 30 <i>xylol</i> 50 <i>solventnafta</i> 90 <i>andra</i>		11 <i>bensol</i> 20 <i>toluol</i> 30 <i>xylol</i> 90 <i>andra</i>	
20	rå fenol och rå kresol				
30	kreosotolja				
40	antracenolja				
50	rå naftalin				
90	andra slag	50 <i>paraffinolja</i> 90 <i>andra</i>			
7.08.00	Stenkolstjärbeck och annat mineraltjärbeck samt koks av sådant beck (313—09)				
				11 <i>stenkolstjärbeck</i>	11 <i>beck</i>

¹ Anm. 2 återfinnes i not 1 på sid. 87.

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
				19 <i>annat mineral-tjärbeck</i> 30 <i>koks</i>	30 <i>koks</i>
27.09.00	Råpetroleum (råolja) och rå skifferolja (312—01)				
27.10	Oljor, erhållna ur råpetroleum eller rå skifferolja, härunder inbegripna till annat nummer ej hänförliga produkter, innehållande minst 70 viktprocent sådana oljor som karakteriserande beståndsdel				
10	toppad råolja (312—01)				
20	bensin (313—01)		10 <i>industribensin</i> 20 <i>flygbensin</i> 30 <i>motorbensin</i>	10 <i>industribensin</i> 20 <i>flygbensin</i> 30 <i>motorbensin</i>	10 <i>industribensin</i> 20 <i>flygbensin</i> 30 <i>motorbensin</i>
30	mineralterpentin (nafta) (313—02)				
40	fotogen (313—02)		10 <i>flygfotogen</i> 20 <i>motorfotogen</i> 30 <i>eldningsfotogen och lysfotogen</i>	10 <i>flygfotogen</i> 20 <i>motorfotogen</i> 30 <i>eldningsfotogen och lysfotogen</i>	10 <i>flygfotogen</i> 20 <i>motorfotogen</i> 30 <i>eldningsfotogen och lysfotogen</i>
50	motorbrännolja, eldningsolja och bunkerolja (313—03)	10 <i>motorbrännolja</i> 50 <i>diesolja</i> 90 <i>andra</i>	10 <i>motorbrännolja</i> 50 <i>industribrännolja</i> 90 <i>andra</i>	50 <i>solar</i> 60 <i>diesel</i> 70 <i>light fuel</i> <i>heavy fuel:</i> <i>second:</i> 81 <i>högst 450</i> 82 <i>451—650</i> 83 <i>651—2 000</i> 84 <i>mer än 2 000</i>	10 <i>motorbrännolja eldningsolja och bunkerolja:</i> 50 <i>nr 1 (viskositet cSt-enheter: hög 10 vid 20° C)</i> 60 <i>nr 2 (viskositet cSt-enheter: hög 20 vid 20° C)</i> 70 <i>nr 3 (viskositet cSt-enheter: hög 40 vid 50° C)</i> 80 <i>nr 4 (viskositet cSt-enheter: hög 90 vid 50° C)</i> 90 <i>nr 5 (viskositet cSt-enheter: mer än 90 vid 50° C)</i>
60	andra (313—04): smörjfett		10 <i>universalfett</i> 40 <i>annat</i>	10 <i>universalfett</i> 40 <i>annat</i>	50 <i>chassifett</i> 60 <i>kullagerfett</i> 70 <i>konsistensfett</i> 90 <i>annat</i>
70	ljusa oljor (d. v. s. med viskositet 18 cS eller däröver vid 20° C och färgtal mindre 7 DIL. ASTM. COLOR)	50 <i>i detaljhandelsförpackningar</i> 60 <i>på fat eller liknande kärl</i> 70 <i>i tankvagn eller tankfartyg</i>	<i>Se anmärkn. 2 till detta kapitel</i>	<i>Se anmärkn. 2 till detta kapitel</i>	<i>Se anmärkn. 2 till detta kapitel</i>
90	andra	50 <i>i detaljhandelsförpackningar</i> 60 <i>på fat eller liknande kärl</i> 70 <i>i tankvagn eller tankfartyg</i>	<i>Se anmärkn. 2 till detta kapitel</i>	<i>Se anmärkn. 2 till detta kapitel</i>	<i>Se anmärkn. 2 till detta kapitel</i>
27.11	Petroleumgaser och andra gasformiga kolväten (314—01)				
10	butan och propan			10 <i>butan</i> 30 <i>propan</i>	10 <i>butan</i> 30 <i>propan</i>
90	andra slag				
27.12.00	Vaselin (313—05)				50 <i>råvaselin</i> 70 <i>raffinerat vaselin</i>

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
27.13	Petroleumvax (paraffin, släckvax, mikrovax), ozokerit, ceresin, montanvax och andra mineralvaxer, även färgade (313—05)				
10	paraffin				50 råparaffin 70 raffinerat paraffin
90	andra mineralvaxer		50 montanvax 90 andra		50 mikrovax andra: 91 icke raffinerade 95 raffinerade
27.14	Petroleumbitumen (asfalt), petroleumkoks och andra ur petroleum eller skifferolja erhållna återstoder (313—09)				
10	petroleumbitumen (asfalt)				
20	petroleumkoks				
90	andra slag				
27.15.00	Naturlig bitumen och naturasfalt; bituminösa skiffrar; asfaltsten och naturlig bitumenhaltig sand (272—01)				
27.16	Bituminösa blandningar på basis av naturasfalt, naturlig bitumen, petroleumbitumen, mineraltjära eller mineraltjärbeck (t. ex. asfaltmastix, cut-backs) (313—09)				
10	flytande produkter; fasta produkter, direkt emulgerbara med vatten				
90	andra slag				
27.17.00	Elektrisk ström (315—01)				

1 Nr 27.07 omfattar — förutom oljor och andra produkter, erhållna genom destillation av högtemperaturtjära från stenkol — liknande produkter, som erhållits genom destillation av lågtemperaturtjära från stenkol eller av andra mineraltjäror eller som framställts ur petroleum eller på annat sätt, för så vitt ifrågavarande produkter efter vikt raknat innehålla större kvantitet aromatiska ämnen än icke-aromatiska ämnen.

2 Till nr 27.10.70 och 27.10.90 hänförliga varor uppdelas nationellt i Finland, Norge och Sverige i sjunde och åttonde siffrorna enl. följande:

	<i>smörjmedel:</i>	10 cirkulationsolja	<i>smörjmedel:</i>
11	<i>solventraffinat</i>	15 cylinderolja	10 cirkulationsolja
12	<i>raffinat</i>	20 kompressorolja	15 cylinderolja
20	<i>bright stock</i>	25 kuggsmörja	20 kompressorolja
31	<i>motorolja</i>	31 maskinolja	25 kuggsmörja
39	<i>annan bilolja</i>	32 komponderad	30 maskinolja
41	<i>cirkulationsolja</i>	olja	35 motorolja
42	<i>sulfonylerad olja</i>	36 motorolja	40 spindelolja
49	<i>annan industriolja</i>	37 motorcylinderolja	45 transmissionsolja för motorfordon
50	<i>vit olja</i>	38 flygmotorolja	50 vit olja
61	<i>destillat</i>	40 spindelolja	59 andra
62	<i>cylinderolja</i>	45 transmissionsolja för motorfordon	metallbearbetningsmedel:
69	<i>andra smörjmedel</i>	50 vit olja	61 olja
70	<i>isolerolja</i>	56 vulkanolja	62 fett
80	<i>rostskyddsoljor</i>	60 metallbearbetningsmedel	65 rostskyddsmedel
90	<i>andra oljor</i>	65 rostskyddsmedel	70 isolerolja
		70 isolerolja	75 hydraulolja
		75 hydraulolja	81 värmebehandlingsolja
		81 textil- och garveriolja	90 andra
		86 basolja	
		90 andra	

Kap. 28. Kemiska grundämnen; oorganiska kemiska föreningar; oorganiska och organiska föreningar av ädla metaller, av radioaktiva grundämnen, av sällsynta jordartsmetaller och av isotoper

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
I. Kemiska grundämnen					
28.01	Halogener (fluor, klor, brom och jod) (511—09)				
	10 fluor				
	40 klor				
	60 brom				
	80 jod				
28.02.00	Svavel, sublimerat eller fältt; kolloidalt svavel (511—09)				
28.03.00	Kol (kimrök, carbon black, antracensvart, acetylvart, lampsvart o. d.) (511—09)				
				50 carbon black	
				90 annat	
28.04	Hydrogen(väte), ädelgaser och andra ickemetaller (511—09)				
	ädelgaser:				
	11 argon				
	12 neon				
	19 andra				
	21 oxygen(syre)				
	22 nitrogen(kväve)				
	23 hydrogen(väte)				
	30 kisel (silicium)				
	40 fosfor, vit (gul)				
	50 fosfor, röd				
	60 arsenik				
	70 selen				
	90 andra				
28.05	Alkalimetaller och alkaliska jordartsmetaller; sällsynta jordartsmetaller, skandium och yttrium härunder inbegripna; kvicksilver (511—09)				
	10 alkalimetaller	50 kalium			
		60 natrium			
		90 andra			
	20 kvicksilver				
	90 andra slag				
II. Oorganiska syror och oxider av ickemetaller					
28.06	Hydrogenklorid (klorväte) och saltsyra; klorsulfonsyra (511—01)				
	10 hydrogenklorid (klorväte)				
	30 saltsyra				
	70 klorsulfonsyra				
28.07.00	Svaveldioxid (511—01)				
28.08	Svavelsyra; oleum (rykande svavelsyra) (511—01)				
	10 svavelsyra				
	50 oleum (rykande svavelsyra)				
28.09	Salpetersyra; blandningar av svavelsyra och salpetersyra (511—01)				
	10 salpetersyra				
	50 blandningar av svavelsyra och salpetersyra				

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
28.10	Fosforpentoxid; meta-, orto- och pyrofosforsyra (511—01)				
10	ortofosforsyra				
50	fosforpentoxid; meta- och pyrofosforsyra				
28.11	Arseniktrioxid, arsenikpentoxid och arseniksyror (511—01)				
10	arseniktrioxid				
50	arsenikpentoxid och arseniksyror				
28.12.00	Bortrioxid och borsyra (511—01)				
			10 <i>bortrioxid</i>	10 <i>bortrioxid</i>	
			30 <i>borsyra</i>	30 <i>borsyra</i>	
28.13	Andra oorganiska syror och andra oxider av ickeметaller (511—01)				
10	fluorväte				
20	perklorsyra				
30	svaveltrioxid				
	koldioxid (kolsyra):				
41	fast (torris)				
49	annan				
50	kväveoxider				50 <i>kväveoxidul</i>
					90 <i>andra</i>
90	andra				
III. Halogen- och svavelföreningar av ickeметaller					
28.14	Halogenider och oxihalogenider av ickeметaller (511—09)				
10	fosforklorider och fosforyl- klorid				
90	andra	10 <i>koloziklorid</i> (<i>fosgen</i>)	10 <i>koloziklorid</i> (<i>fosgen</i>)		10 <i>koloziklorid</i> (<i>fosgen</i>)
		90 <i>andra</i>	20 <i>svavelklorider och</i> <i>svaveloxiklorider</i>		20 <i>svavelklorider och</i> <i>svaveloxiklorider</i>
			40 <i>andra</i>		40 <i>andra</i>
28.15	Sulfider av ickeметaller, s. k. fosfortrisulfid härunder inbegripen (511—09)				
10	fosforsulfider				
20	koldisulfid (kolsvavla)				
90	andra				
IV. Oorganiska baser; oxider, hydroxider och peroxider av metaller					
28.16	Ammoniak (511—09)				
10	förtätad				
50	i vattenlösning				
28.17	Natriumhydroxid (kaustikt natron, kaustik soda); kaliumhydroxid (kaustikt kali); natrium- och kaliumperoxid				
	natriumhydroxid (511—03):				
11	i fast form				
15	i vattenlösning				
	kaliumhydroxid (511—09):				
21	i fast form				
25	i vattenlösning				
30	natrium- och kaliumperoxid (511—09)				
28.18.00	Oxider, hydroxider och peroxider av magnesium, strontium och barium (511—09)				

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
28.19	Zinkoxid och zinkperoxid (511—09)				
	10 zinkoxid				
	50 zinkperoxid				
28.20	Aluminiumoxid och aluminiumhydroxid; konstgjord korund (511—09)				
	10 aluminiumoxid				
	30 aluminiumhydroxid				
	70 konstgjord korund				
28.21	Kromoxider och kromhydroxider (511—09)				
	10 kromtrioxid (kromsyra)				
	90 andra				
28.22.00	Manganoxider (511—09)				
		50 <i>manganperoxid</i>			
		90 <i>andra</i>			
28.23.00	Järnoxider och järnhydroxider, härunder inbegripna järnoxidhaltiga jordpigment med en halt av minst 70 viktprocent bundet järn, räknat som Fe₂O₃ (511—09)				
				50 <i>pigment</i>	
				90 <i>andra</i>	
28.24.00	Kobaltoxider och kobolthydroxider (511—09)				
28.25.00	Titanoxider (511—09)				
28.26.00	Tennoxider (stannoxid och stannioxid) (511—09)				
28.27	Blyoxider (511—09)				
	10 mönja				50 <i>blyglete (blyoxid)</i>
	90 andra				90 <i>andra</i>
28.28	Andra oxider, hydroxider och peroxider av metaller samt andra oorganiska baser, härunder inbegripna hydrazin och hydroxylamin samt deras oorganiska salter (511—09)				
	10 hydrazin och oorganiska salter därav				
	kopparföreningar:				
	21 kopparoxidul				
	29 andra				
	30 kvicksilverföreningar				
	90 andra	10 <i>volframföreningar</i>			10 <i>volframföreningar</i>
		20 <i>vanadinföreningar</i>			20 <i>vanadinföreningar</i>
		40 <i>andra</i>			40 <i>andra</i>
V. Metallsalter av oorganiska syror					
28.29	Fluorider; fluorosilikater, fluoroborater och andra fluorkomplexa salter (511—09)				
	10 natriumaluminiumfluorid (konstgjord kryolit)				
	90 andra	10 <i>fluorosilikater</i>			10 <i>fluorosilikater</i>
		40 <i>andra</i>			40 <i>andra</i>
28.30	Klorider och oxidklorider (511—09)				
	10 ammoniumklorid (salmiak)				
	20 kalciumklorid				
	30 bariumklorid				
	40 magnesiumklorid				
	50 zinkklorid och ammoniumzinkklorid				
	60 aluminiumklorid				
	70 järnklorider				

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
80	tennklorider				
90	andra	11 <i>kromiklorid</i> 20 <i>kvicksilverklorid</i> 90 <i>andra</i>	20 <i>kvicksilverklorid</i> 90 <i>andra</i>		
28.31	Kloriter och hypokloriter (511—09)				
10	natriumhypoklorit				
20	natriumklorit				
30	kalciumhypoklorit och klor- kalk			50 <i>kalciumhypoklorit</i> 70 <i>klorkalk</i>	
90	andra				
28.32	Klorater och perklorater (511—09)				
	klorater:				
11	natriumklorat				
12	kaliumklorat				
19	andra				
50	perklorater				
28.33.00	Bromider och oxidbromider; bromater och perbromater; hypobromiter (511—09)				
		10 <i>natriumbromid</i> 20 <i>kaliumbromid</i> 40 <i>andra</i>	10 <i>natriumbromid</i> 20 <i>kaliumbromid</i> 40 <i>andra</i>		
28.34.00	Jodider och oxidjodider; jodater och perjodater (511—09)				
		10 <i>natriumjodid</i> 20 <i>kaliumjodid</i> 40 <i>andra</i>	10 <i>natriumjodid</i> 20 <i>kaliumjodid</i> 40 <i>andra</i>		
28.35	Sulfider, polysulfider härunder inbegripna (511—09)				
10	natriumsulfider			50 <i>natriumvätesulfid</i> <i>i vattenlösning</i> 90 <i>andra</i>	
20	zinksulfid				
90	andra	10 <i>kvicksilversulfid</i> 90 <i>andra</i>			
28.36	Ditioniter (hydrosulfiter), även stabiliserade med organiska ämnen, sulfoxylater härunder inbegripna (511—09)				
10	natriumformaldehydsulf- oxylat				
90	andra	50 <i>natriumhydrosulfit</i> 90 <i>andra</i>			
28.37	Sulfiter och tiosulfater (511—09)				
10	natriumsulfiter				
20	natriumtiosulfat				
90	andra				
28.38	Sulfater, alunarter härunder inbegripna; peroxisulfater (persulfater)				
	natriumsulfat (glaubersalt) (511—09):				
10	kalclinerat				
15	annat				
20	natriumvätesulfat (511—09)				
25	kaliumsulfater (511—09)				
30	bariumsulfat (511—09)				
35	zinksulfat (511—09)				
40	järn (II) sulfat (ferrosulfat) (511—09)				
45	nickelsulfat och ammonium- nickelsulfat (511—09)				
50	aluminiumsulfat (511—09)				

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
55	kaliumaluminiumsulfat (kali- alun) (511—09)				
60	kromsulfat (511—09)				
65	kromalun (511—09)				
70	mangansulfat (511—09)				
75	kopparsulfat (511—02)				
90	andra (511—09)		91 <i>magnesiumsulfat</i> 99 <i>andra</i>		
28.39	Nitriter och nitrater (511—09)				
10	natriumnitrit				
20	natriumnitrat				
30	kaliumnitrat				
90	andra				
28.40	Fosfiter, hypofosfiter och fosfater (511—09)				
	natriumfosfater:				
11	trinatriumfosfat				
12	andra ortofosfater		10 <i>dinatriumhydro-</i> <i>genfosfat</i> 40 <i>andra</i>		10 <i>dinatriumhydro-</i> <i>genfosfat</i> 40 <i>andra</i>
13	pyro- och metafosfater				
14	natriumpolytrifosfat				
19	andra				
20	kaliumfosfater				
30	ammoniumfosfater				
40	kalciumfosfater		10 <i>benprecipitat</i> 40 <i>andra</i>		
90	andra				
28.41.00	Arseniter och arsenater (511—09)				
28.42	Karbonater, härunder inbegripet icke kemiskt definierat ammoniumkarbonat, innehållande ammoniumkarbonat; peroxikarbonater (perkarbonater)				
10	ammoniumkarbonat, även innehållande ammoniumkarbonat (511—09) natriumkarbonat) (soda) (511—04):				
21	kalcinerat				
29	annat				
30	natriumhydrogenkarbonat (natriumbikarbonat) och natriumseskvikarbonat (511—09)				
40	kaliumkarbonat (pottaska) (511—09)				
50	kalciumkarbonat (511—09)				
60	magnesiumkarbonat (511—09)				
70	blykarbonat (511—09)				
90	andra (511—09)	10 <i>bariumkarbonat</i> 40 <i>andra</i>	10 <i>bariumkarbonat</i> 40 <i>andra</i>		
28.43	Cyanider, enkla eller komplexa (511—09)				
10	natrium- och kaliumcyanid				
20	ferro- och ferricyanider av natrium och kalium (blodsalter)				
90	andra				
28.44.00	Fulminater och cyanater (511—09)				

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
28.45	Silikater, härunder inbegripna icke kemiskt definierade natrium- och kaliumsilikater (t. ex. vattenglas) (511—09)				
10	natriummetasilikat vattenglas (natrium- och kaliumsilikat):				
21	i fast form	50 <i>natriumsilikat</i> 70 <i>kaliumsilikat</i>			
25	i vattenlösning	50 <i>natriumsilikat</i> 70 <i>kaliumsilikat</i>			
90	andra				
28.46	Borater och perborater (511—09)				
10	natriumtetraborat (borax)				
20	natriumperborat				
90	andra				
28.47	Salter av metalloxydsyror (t. ex. kromater, permanganater och stannater) (511—09)				
10	kromater och dikromater av natrium och kalium	10 <i>av natrium</i> 30 <i>av kalium</i>	10 <i>av natrium</i> 30 <i>av kalium</i>		
20	zinkkromat				
30	blykromat				
40	kaliumpermanganat				
90	andra				
28.48.00	Andra salter, peroxisalter härunder inbegripna, av oorganiska syror, med undantag av azider (511—09)				

VI. Diverse

28.49	Ädla metaller i kolloidal form; amalgamer av ädla metaller; salter och andra oorganiska eller organiska föreningar av ädla metaller, proteinater, tannater och liknande föreningar härunder inbegripna, även om de icke äro kemiskt definierade (511—09)				
10	silverniträt				
90	andra	10 <i>silveramalgam</i> 15 <i>andra silverföreningar</i> 21 <i>guldamalgam</i> 29 <i>andra guld-föreningar</i> 31 <i>amalgam av platinametaller</i> 39 <i>andra platina-metallföreningar</i>	10 <i>silveramalgam</i> 15 <i>andra silverföreningar</i> 21 <i>guldföreningar</i> 31 <i>platinametallföreningar</i> 90 <i>andra</i>		
28.50.00	Radioaktiva kemiska grundämnen och radioaktiva isotoper; oorganiska och organiska föreningar av ifrågasvarande grundämnen och isotoper, även om de icke äro kemiskt definierade (511—09)				
28.51.00	Isotoper, ej hänförliga till nr 28.50, samt oorganiska och organiska föreningar därav, även om de icke äro kemiskt definierade (511—09)				
28.52.00	Salter och andra oorganiska eller organiska föreningar av thorium, uran eller sällsynta jordartsmetaller (skandium och yttrium härunder inbegripna); blandningar av till detta nummer hänförliga salter och föreningar (511—09)		50 <i>uranföreningar</i> 90 <i>andra</i>		
28.53.00	Flytande luft (511—09)				
28.54.00	Hydrogenperoxid (511—09)				
28.55.00	Fosfider (511—09)				

Brusselsnummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
28.56	Karbider (t. ex. kiselkarbid, borkarbid och metallkarbider) (511—09)				
10	kiselkarbid				
20	kalciumkarbid				
90	andra		10 <i>volframkarbid</i>		10 <i>volframkarbid</i>
			20 <i>titan- och tantal-</i> <i>karbid</i>		20 <i>titan- och tantal-</i> <i>karbid</i>
			40 <i>andra</i>		40 <i>andra</i>
28.57.00	Hydrider, nitrider, azider, silicider och borider (511—09)				
28.58.00	Andra oorganiska föreningar, härunder inbegripna destillerat vatten och annat vatten av motsvarande eller högre renhetsgrad samt amalgamer, andra än av ädla metaller (511—09)				

Kap. 29. Organiska kemiska föreningar

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige

I. Kolväten samt halogen-, sulfo-, nitro- och nitrosderivat därav

29.01 **Kolväten** (512—09)

acykliska:				
11	acetylen			
12	propan			
13	nonen och dodecen			
49	andra		50 <i>butan</i>	90 <i>andra</i>
andra:				
51	bensen (bensol)			
52	toluen (toluol)			
53	xylen (xylol)			
54	dodecylbensen (dodecylbensol)			
55	cymen (cymol)			
56	styrener (styroler)			
57	cyklohexan			
58	naftalen (naftalin)			
59	tetrahydronaftalen (tetra- lin) och dekahydronaftalen (dekalin)			
60	antracen och fenantren			
99	andra			

29.02 **Halogenderivat av kolväten** (512—09)

acykliska:				
11	mättade klorfluorkolväten			
12	monoklorolväten	50 <i>metylklorid</i>		90 <i>andra</i>
13	diklorolväten			
14	trikloretylen			
15	koltetraklorid			
16	tetrakloretylen			
19	andra			
andra:				
91	diklorbensen, hexaklor- cyklohexan, octaklor, di- klordifenyltrikloretan (DDT, klorfenetan) samt andra dylika som insekts- bekämpningsmedel lamp- liga klorolväten			
99	andra	50 <i>triklorometan (klo- roform)</i>		90 <i>andra</i>

29.03 **Sulfo-, nitro- och nitrosderivat av kolväten** (512—09)

10	sulfoderivat			
90	andra	10 <i>nitrobensen</i>	10 <i>nitrobensen</i>	10 <i>nitrobensen</i>
		20 <i>nitrotoluen</i>	20 <i>nitrotoluen</i>	20 <i>nitrotoluen</i>
		30 <i>trinitrotoluen</i>	30 <i>trinitrotoluen</i>	90 <i>andra</i>
		40 <i>andra</i>	40 <i>andra</i>	

II. Alkoholier samt halogen-, sulfo-, nitro- och nitrosderivat därav

29.04 **Acykliska alkoholier samt halogen-, sulfo-, nitro- och nitrosderivat därav** (512—04)

envärda alkoholier:	
11	metanol
propanol (propylalkohol):	
12	n-propanol
13	isopropanol
14	butanol (butylalkohol)
	pentanol (amylalkohol):

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
15	avsedd att användas uteslutande för tillverkning av kalium- eller natriumxantogenat				
16	annan				
17	oktanol (oktylalkohol)				
18	envärda alkoholer, med minst 10 kolatomer				
19	andra				
	flervärda alkoholer:				
21	etylenglykol				
22	pentaerytrit				
29	andra				
50	halogen-, sulfo-, nitro- och nitrosoderivat				
29.05	Cykliska alkoholer samt halogen-, sulfo-, nitro- och nitrosoderivat därav (512—04)				
	cykliska alkoholer:				
11	cyklohexanol, metyl- och dimetylcyklohexanol				
12	mentol				
19	andra				
50	halogen-, sulfo-, nitro- och nitrosoderivat				
	III. Fenoler och fenolalkoholer samt halogen-, sulfo-, nitro- och nitrosoderivat därav				
29.06	Fenoler och fenolalkoholer (512—09)				
10	fenol				
20	kresol				
30	xylenol				
40	butylfenol och amylnol				
50	resorcinol (resorcin), hydrokinon, pyrogallol (pyrogallussyra) och naftol	10 <i>naftol</i> 40 <i>andra</i>	10 <i>naftol</i> 40 <i>andra</i>		
60	salter av fenol, kresol, xylenol, butylfenol, amylnol, resorcinol, hydrokinon, pyrogallol och naftol				
90	andra		10 <i>oktylfenol och nonylfenol</i> 40 <i>andra</i>	50 <i>oktylfenol</i> 60 <i>difenylol</i> 90 <i>andra</i>	10 <i>oktylfenol och nonylfenol</i> 40 <i>andra</i>
29.07	Halogen-, sulfo-, nitro- och nitrosoderivat av fenoler eller fenolalkoholer (512—09)				
10	halogenderivat				
50	sulfo-, nitro- och nitrosoderivat	10 <i>nitrofenyl</i> 40 <i>andra</i>	10 <i>nitrofenyl</i> 40 <i>andra</i>		
	IV. Etrar, alkoholperoxider, eterperoxider, epoxider med tre eller fyra atomer i ringen, acetal och hemiacetal samt halogen-, sulfo-, nitro- och nitrosoderivat därav				
29.08	Etrar, eteralkoholer, eterfenoler, eteralkoholfenoler, alkoholperoxider och eterperoxider samt halogen-, sulfo-, nitro- och nitrosoderivat därav (512—09)				
	etrar och eteralkoholer:				
11	dietyleter				
12	glykoletter inkl. eterglykoler			10 <i>dietylenglykol</i> 90 <i>andra</i>	
19	andra				
90	andra				
29.09.00	Epoxider, epoxialkoholer, epoxifenoler och epoxietrar med tre eller fyra atomer i ringen samt halogen-, sulfo-, nitro- och nitrosoderivat därav (512—09)				
		10 <i>etylenoxid</i> 90 <i>andra</i>			10 <i>etylenoxid</i> 50 <i>epiklorhydrin</i> 90 <i>andra</i>

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige

29.10.00 **Acetaler, hemiacetaler och andra föreningar med acetalfunktion jämte annan enkel eller sammansatt oxygenfunktion, samt halogen-, sulfo-, nitro- och nitrosoderivat därav (512—09)**

V. Föreningar med aldehydfunktion

29.11 **Aldehyder, aldehydalkoholer, aldehydetrar, aldehydfenoler och andra föreningar med aldehydfunktion jämte annan enkel eller sammansatt oxygenfunktion (512—09)**

- 10 formaldehyd (formalin)
- 20 trioximetylen och paraformaldehyd
- 30 acetaldehyd och paraldehyd
- 40 akrylaldehyd, butyraldehyd, krotonaldehyd och aldol
- 50 vanillin och etylvanillin
- 90 andra

29.12.00 **Halogen-, sulfo-, nitro- och nitrosoderivat av föreningar, hänförliga till nr 29.11 (512—09)**

VI. Föreningar med keton- eller kinonfunktion

29.13 **Ketoner, ketonalkoholer, ketonfenoler, ketonaldehyder, kinoner, kinonalkoholer, kinonfenoler, kinonaldehyder samt andra föreningar med keton- eller kinonfunktion jämte annan enkel eller sammansatt oxygenfunktion ävensom halogen-, sulfo-, nitro- och nitrosoderivat därav (512—09)**

- 10 aceton
 - 20 metyletylketon och metylisobutylketon
 - 30 cyklohexanon och metyleyklohexanon
 - 40 kamfer
 - 90 andra
10 <i>diacetyl och derivat därav</i>	10 <i>diacetyl och derivat därav</i>
40 <i>andra</i>	40 <i>andra</i>

VII. Syror och deras anhydrider, halogenider, peroxider och peroxisyror ävensom halogen-, sulfo-, nitro- och nitrosoderivat därav

29.14 **Enbasiska syror och deras anhydrider, halogenider, peroxider och peroxisyror ävensom halogen-, sulfo-, nitro- och nitrosoderivat därav (512—01)**

acykliska syror och deras anhydrider:

- 11 myrsyra
 - 12 ättiksyra
 - 13 ättiksyraanhydrid
 - 14 syror med minst 10 kolatomer
 - 19 andra
50 <i>träsyra</i>	
90 <i>andra</i>	
10 <i>stearinsyra</i>	10 <i>stearinsyra</i>
40 <i>andra</i>	40 <i>andra</i>
50 <i>propionsyra</i>	
60 <i>smörsyra</i>	
90 <i>andra</i>	

estrar av acykliska syror:

- 21 etylacetat
 - 22 butylacetat
 - 23 amylacetat
 - 24 vinylacetat, akryl- och metakrylsyraestrar samt andra omättade polymeriserbara estrar
 - 29 andra
50 <i>glykolestrar</i>
90 <i>andra</i>

salter av acykliska syror:

- 31 blyacetater

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
39	andra	20 <i>acetater</i> 30 <i>stearater</i> 90 <i>andra</i>	10 <i>formiater</i> 21 <i>koboltacetat</i> 22 <i>natriumacetat</i> 29 <i>andra acetater</i> 30 <i>stearater</i> 90 <i>andra</i>		10 <i>formiater</i> 20 <i>acetater</i> 90 <i>andra</i>
	cykliska syror samt deras anhydrider, estrar och salter:				
41	bensoesyra				
42	bensoater		20 <i>natriumbensoat</i> 40 <i>andra bensoater</i>	20 <i>natriumbensoat</i> 40 <i>andra bensoater</i>	20 <i>natriumbensoat</i> 40 <i>andra bensoater</i>
43	estrar				
49	andra				
90	andra		50 <i>klorättiksyror och derivat därav</i> 60 <i>fenoxättiksyror och derivat därav</i> 90 <i>andra</i>		50 <i>halogenderivat</i> 60 <i>sulfoderivat</i> 90 <i>andra</i>
29.15	Flerbasiska syror och deras anhydrider, halogenider, peroxider och peroxisyror ävensom halogen-, sulfo-, nitro- och nitrosoderivat därav (512—01)				
	syror samt deras anhydrider och salter:				
11	oxalsyra och salter därav				
12	barnstenssyra och salter därav				
13	maleinsyra och maleinsyraanhydrid samt fumarisyra				
14	ftalsyra och ftalsyraanhydrid				
19	andra				
	estrar:				
21	dibutylftalat				
22	dioktylftalat				
25	andra ftalsyraestrar				
29	andra estrar		10 <i>glykolestrar</i> 40 <i>andra</i>		
90	andra		10 <i>halogenderivat</i> 20 <i>sulfoderivat</i> 40 <i>andra</i>		10 <i>halogenderivat</i> 20 <i>sulfoderivat</i> 40 <i>andra</i>
29.16	Alkoholsyror, aldehydsyror, ketonsyror, fenolsyror och andra föreningar med syrafunktion jämte annan enkel eller sammansatt oxygenfunktion samt dessa föreningars anhydrider, halogenider, peroxider och peroxisyror ävensom halogen-, sulfo-, nitro- och nitrosoderivat därav (512—09)				
	syror och deras salter:				
11	mjölksyra				
12	salter av mjölksyra				
13	vinsyra				
14	citronsyra				
15	salter av vinsyra och citronsyra	10 <i>kaliumtartrat (vinsten)</i> 15 <i>andra salter av vinsyra</i> 30 <i>salter av citronsyra</i>	10 <i>kaliumtartrat (vinsten)</i> 15 <i>andra salter av vinsyra</i> 30 <i>salter av citronsyra</i>		
16	salicylsyra och gallussyra samt salter därav				
17	acetylsalicylsyra samt salter därav				
19	andra				
20	estrar		50 <i>glykolestrar</i> 90 <i>andra</i>		
90	andra				

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
VIII. Estrar av oorganiska syror och deras salter samt halogen-, sulfo-, nitro- och nitroso-derivat därav					
29.17.00	Estrar av svavelsyra och deras salter samt halogen-, sulfo-, nitro- och nitrosoderivat därav (512—09)				
29.18.00	Estrar av salpetersyrighet eller salpetersyra samt halogen-, sulfo-, nitro- och nitrosoderivat därav (512—09)				
29.19.00	Estrar av fosforsyra och deras salter, s. k. laktosofosfater härunder inbegripna, samt halogen-, sulfo-, nitro- och nitrosoderivat därav (512—09)				
			10 <i>estrar med fenoler</i> 40 <i>andra</i>		10 <i>estrar med fenoler</i> 40 <i>andra</i>
29.20.00	Estrar av kolsyra och deras salter samt halogen-, sulfo-, nitro- och nitrosoderivat därav (512—09)				
29.21.00	Estrar av andra oorganiska syror (med undantag av estrar av hydrogenhalogenider) och deras salter samt halogen-, sulfo-, nitro- och nitrosoderivat därav (512—09)				
IX. Föreningar med nitrogenfunktion					
29.22	Föreningar med aminofunktion (512—09)				
	acykliska aminoföreningar samt salter därav:				
11	etylenaminer				
12	fettaminer, med minst 10 kolatomer				
19	andra				
20	anilin, nitroanilin, toluidin, xyloidin, naftylamin, fenylendiamin, tolylendiamin samt salter därav				
		50 <i>anilin och nitroanilin samt salter därav</i>			
		60 <i>toluidin</i>			
		70 <i>naftyl- och fenylendiamin</i>			
		80 <i>xyloidin och tolylendiamin</i>			
		90 <i>andra</i>			
90	andra				
29.23	Aminoföreningar med enkel eller sammansatt oxygenfunktion (512—09)				
10	p-(N-metylamino)fenolsulfat (metol)				
20	dimetylaminoättiksyra och alkalialter därav				
30	etanolaminer				
90	andra	10 <i>mononatriumglutaminat</i> 40 <i>andra</i>		10 <i>mononatriumglutaminat</i> 40 <i>andra</i>	
29.24	Kvaternära ammoniumsalter och ammoniumhydroxider, lecitiner och andra fosfoaminolipider härunder inbegripna (512—09)				
10	lecitiner och andra fosfoaminolipider				
90	andra				
29.25	Föreningar med amidofunktion (512—09)				
10	urinämne				
90	andra	10 <i>urinämneföreningar</i> 20 <i>barbitursyraföreningar</i> 30 <i>fenacetin</i> 40 <i>andra</i>	10 <i>urinämneföreningar</i> 20 <i>barbitursyraföreningar</i> 30 <i>fenacetin</i> 40 <i>andra</i>		

Brysselnummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
29.26	Föreningar med imido- eller iminofunktion (512—09)				
10	sackarin och alkalialter				
	därav				
20	hexametylentetramin				
30	trimetyltrinitramin (hexogen)				
90	andra			50 <i>guanidin</i>	
				90 <i>andra</i>	
29.27.00	Föreningar med nitrilfunktion (512—09)				
				50 <i>dicyandiamid</i>	
				90 <i>andra</i>	
29.28.00	Diazo-, azo- och azoxiföreningar (512—09)				
29.29.00	Organiska derivat av hydrazin eller hydroxylamin (512—09)				
29.30	Föreningar med annan nitrogenfunktion (512—09)				
10	cyklohexylsulfaminsyra och				
	salter därav				
90	andra		10 <i>isocyanater</i>		10 <i>isocyanater</i>
			40 <i>andra</i>		40 <i>andra</i>
X. Metallorganiska och ickemetallorganiska föreningar samt heterocykliska föreningar					
29.31	Svavelorganiska föreningar (512—09)				
10	natrium- och kaliumxantogenater				
20	tiokarbanilid (difenyltiokarbamid)				
90	andra	50 <i>tioramsulfider</i>	50 <i>tioramdisulfid</i>		
		90 <i>andra</i>	90 <i>andra</i>		
29.32.00	Arsenikorganiska föreningar (512—09)				
29.33.00	Kvicksilverorganiska föreningar (512—09)				
29.34.00	Andra metallorganiska och ickemetallorganiska föreningar (512—09)				
29.35	Heterocykliska föreningar, nukleinsyror härunder inbegripna (512—09)				
	innehållande syre eller svavel som heteroatom:				
11	furfuraldehyd (furfural, furfuro) och furfurylalkohol)				
19	andra				
	andra:				
91	melamin				
92	pyridin				
99	andra	10 <i>pyridinhomologer</i>			10 <i>pyridinhomologer</i>
		40 <i>andra</i>			40 <i>andra</i>
29.36	Sulfonamider (512—09)				
10	sulfonkloramider (»kloraminer»)				
90	andra				
29.37.00	Laktoner och laktamer; sultoner och sultamer (512—09)				

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige

XI. Provitaminer, vitaminer, hormoner och enzymer, naturliga eller syntetiskt reproducerade

29.38.00 **Provitaminer och vitaminer, naturliga eller syntetiskt reproducerade (koncentrat härunder inbegripna), även blandade med varandra; lösningar av dessa produkter, oavsett lösningsmedlets art (541—01)**

50	<i>vitamin A, carotin</i>
55	» <i>B₁, B₂</i>
60	» <i>B₃</i>
65	» <i>B₄ (PP, nikotinsyra), B₆</i>
70	» <i>B₉</i>
75	» <i>B₁₂</i>
80	» <i>C</i>
85	» <i>D (ergosterol m. m.)</i>
90	<i>andra vitaminer, lösningar härunder inbegripna</i>

29.39.00 **Hormoner, naturliga eller syntetiskt reproducerade (541—09)**

10	<i>insulin</i>	10	<i>insulin</i>
50	<i>tyreoidin</i>	90	<i>andra</i>
60	<i>cortison</i>		
90	<i>andra</i>		

29.40 **Enzymer (512—09)**

10	<i>ostlöpe</i>	50	<i>fast</i>
		70	<i>flytande</i>
90	<i>andra</i>		

XII. Glykosider och växtalkaloider, naturliga eller syntetiskt reproducerade, samt salter, etrar estrar och andra derivat därav

29.41.00 **Glykosider, naturliga eller syntetiskt reproducerade, samt salter, etrar, estrar och andra derivat därav (541—09)**

29.42.00 **Växtalkaloider, naturliga eller syntetiskt reproducerade, samt salter, etrar, estrar och andra derivat därav (541—04)**

11	<i>morfin</i>	11	<i>morfin, kodein och andra opiumprodukter</i>
12	<i>kodein</i>		
19	<i>andra opiumprodukter</i>	20	<i>kokain</i>
20	<i>kokain</i>	30	<i>kinin</i>
30	<i>kinin</i>	50	<i>koffein, teobromin och teofyllin</i>
50	<i>koffein</i>	60	<i>nikotin och nikotinsulfat</i>
60	<i>teobromin och teofyllin</i>	90	<i>andra</i>
70	<i>nikotin och salter därav</i>		
90	<i>andra</i>		

XIII. Andra organiska föreningar

9.43 **Socketarter, kemiskt rena, andra än sackaros (512—09)**

10	<i>glykos (dextros)</i>		
90	<i>andra</i>	10	<i>laktos</i>
		40	<i>andra</i>
		10	<i>laktos</i>
		40	<i>andra</i>

29.44 **Antibiotika (541—03)**

10	<i>penicillin samt salter och andra derivat därav</i>		
90	<i>andra</i>	10	<i>streptomycin</i>
		40	<i>andra</i>
		10	<i>streptomycin</i>
		40	<i>andra</i>

29.45.00 **Andra organiska föreningar (512—09)**

Kap. 30. Farmaceutiska produkter

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
30.01.00	Körtlar och andra organ för organoterapeutiskt bruk, torkade, även pulveriserade; extrakt av körtlar eller andra organ eller av deras sekret, för organoterapeutiskt bruk; andra animaliska ämnen och material, beredda för terapeutiskt eller profylaktiskt bruk, ej hänförliga till annat nummer (541—09)				
30.02	Immunsera; mikrovacciner, toxiner och mikrobkulturer (härunder inbegripna jäsningsframkallande mikrobkulturer med undantag av jäst) samt liknande produkter				
10	jäsningsframkallande mikrobkulturer med undantag av jäst (099—09)				
90	andra slag (541—02)				
30.03	Läkemedel, även för veterinärmedicinskt bruk (541—09)				
10	innehållande acetylsalicylsyra (även jämte mindre mängd narkotiskt ämne) såsom enda läkemedel				
20	innehållande penicillin eller salter eller andra derivat av penicillin				
90	andra	10 <i>streptomycin</i> 15 <i>andra antibiotika</i> 20 <i>insulin</i> 25 <i>andra organoterapeutiska produkter</i> 30 <i>vitaminer i detaljhandelsförpackning, vitaminpreparat</i> 40 <i>andra</i>	10 <i>streptomycin</i> 15 <i>andra antibiotika</i> 20 <i>insulin</i> 25 <i>andra organoterapeutiska produkter</i> 30 <i>vitaminer i detaljhandelsförpackning, vitaminpreparat</i> 40 <i>andra</i>		
30.04	Vadd, bindor och liknande artiklar (färdiga förband, häftplåster, kataplasmer o. d.), impregnerade eller överdragna med farmaceutiska preparat eller föreliggande i förpackningar för detaljhandeln, för medicinskt eller kirurgiskt bruk, med undantag av varor, upptagna i anm. 3 till detta kapitel¹⁾ (541—09)				
10	häftplåster				
90	andra	31 <i>medicinalvadd</i> 40 <i>gipsbindor</i> 49 <i>andra bindor</i> 90 <i>andra</i>		40 <i>gipsbindor</i> 50 <i>artiklar, ej hänförliga till 30.04.16 eller 30.04.90.40, impregnerade eller överdragna med farmaceutiska preparat</i> <i>andra:</i> 91 <i>vadd</i> 99 <i>andra</i>	
30.05	Andra farmaceutiska produkter och artiklar (541—09)				
10	steril suturtråd	50 <i>katgut</i> 90 <i>annan</i>			
20	tandcement och andra tandfyllningsmedel				
30	etuier och lädor med utrustning för första förband				
90	andra				

¹⁾ Dessa varor är a) steril katgut och annan steril suturtråd; b) sterila laminariastift c) sterila resorberbara blodstillande medel; d) röntgenkontrastmedel samt diagnostiska reagens till in- och utvärtes bruk (ej hänförliga till nr 30.02), doserade eller utgörande blandningar; e) tandcement och andra tandfyllningsmedel; f) etuier och lädor med utrustning för första förband.

Kap. 31. Gödselmedel

Brysselnummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
31.01.00	Guano och andra naturliga animaliska eller vegetabiliska gödselmedel, även blandade med varandra men icke kemiskt behandlade (271—01)				
31.02	Kvävegödselmedel, mineraliska eller kemiska				
	natriumnitrat (natronsalt, chilosalpeter o. d.):				
11	naturligt (271—02)				
19	annat (561—01)	50 <i>chilosalpeter</i> 90 <i>annat natriumnitrat</i>	50 <i>till gödning</i> 90 <i>annat</i>		
	ammoniumnitrat (även i vatten- eller ammoniaklösning):				
21	gödselmedel (561—01)	10 <i>kalkammonsalpeter</i> 40 <i>annat</i>	10 <i>kalkammonsalpeter</i> 40 <i>annat</i>		
29	annat (511—09)				
30	ammoniumsulfat (561—01)		50 <i>till gödselmedel</i> 90 <i>annat</i>		
40	ammoniumsulfatnitrat (561—01)				
50	blandningar, innehållande över 1,8 viktprocent ammoniaknitrogen beräknat på torrsubstansen (561—01)				
60	kalciumnitrat (kalksalpeter, norgesalpeter) (561—01)				
70	karbamid (urinämne), även som blandningar och lösningar innehållande karbamid (561—01)				
80	kalciuncyanamid (kalkkväve) (561—01)				
90	andra (561—01)				
31.03	Fosforgödselmedel, mineraliska eller kemiska (561—02)				
10	superfosfater		10 <i>med en halt av mindre än 20% P₂O₅</i> 20 <i>med en halt av 20—40% P₂O₅</i> 30 <i>med en halt av mer än 40% P₂O₅</i>	10 <i>med en halt av mindre än 20% P₂O₅</i> 20 <i>med en halt av 20—40% P₂O₅</i> 30 <i>med en halt av mer än 40% P₂O₅</i>	
20	tomasfosfat				
90	andra			50 <i>dikalciumpfösfat, innehållande 0,2 viktprocent fluor eller dätöver</i> 60 <i>termiskt behandlat råfosfat</i> 90 <i>andra</i>	
31.04	Kaligödselmedel, mineraliska eller kemiska				
10	råa kaliumsalter (271—04)				
20	kaliumklorid (561—03)	50 <i>1—19 %-ig</i> 55 <i>20—29 »</i> 60 <i>30—39 »</i> 65 <i>40—49 »</i> 70 <i>50—59 »</i> 75 <i>60—69 »</i> 80 <i>70—79 »</i> 85 <i>80—89 »</i> 90 <i>90—100 »</i>	50 <i>för tillverkning av kaliumklorat</i> 90 <i>annan</i>	50 <i>40 %-ig</i> 60 <i>50 »</i> 90 <i>annan</i>	
30	kaliumsulfat (561—03)				
90	andra (561—03)				

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
31.05	Andra gödselmedel; produkter hänförliga till detta kapitel, i form av tabletter, pastiller e. d. eller i förpackningar, vägande per styck högst 10 kg brutto				
10	produkter hänförliga till detta kapitel, i form av tabletter, pastiller e. d. eller i förpackningar, vägande per styck högst 10 kg brutto (561—09) andra slag:				
20	ammoniumfosfater, innehållande 6 milligram arsenik (As) och däröver per kg; kaliumfosfatnitrat (561—02)				
30	andra nitrogenhaltiga gödselmedel (561—09)				
90	andra (561—09)				

**Kap. 32. Garvämnens- och färgämnesextrakter; garvsyror och derivat därav;
färgämnen, lacker och andra beredda färger; kitt och spackelfärger;
tryckfärger, bläck och tusch**

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
32.01	Vegetabiliska garvämneseextrakter (532—02)				
10	ekträextrakt				
20	granbarkextrakt				
30	kvebrachoextrakt				
40	mimosabarkextrakt				
50	kastanjeextrakt				
90	andra			50 <i>gambirextrakt</i> 90 <i>andra</i>	50 <i>myrobalanextrakt</i> 90 <i>andra</i>
32.02.00	Garvsyror (tannin), vattenextraherat galläppletannin härunder inbegripet, samt salter, etrar, estrar och andra derivat därav (532—02)				
		10 <i>garvsyror</i> 40 <i>andra</i>	10 <i>garvsyror</i> 40 <i>andra</i>	10 <i>garvsyror</i> 40 <i>andra</i>	
32.03	Syntetiska garvämnena, även blandade med naturliga garvämnena; konstgjorda pyromedel (t. ex. enzymatiska och mikrobiologiska preparat) (532—03)				
10	syntetiska garvämnena med en askhalt av högst 20 viktprocent, beräknat på torrsubstansen				
90	andra slag		50 <i>konstgjorda pyromedel</i> 90 <i>andra</i>		
32.04	Vegetabiliska färgämnen (härunder inbegripna färgträextrakter och andra vegetabiliska färgämnesextrakter med undantag av indigo) och animaliska färgämnen (532—01)				
10	smör- och ostfärger				50 <i>beredda med olja</i> 90 <i>andra</i>
90	andra	10 <i>kateku</i> 50 <i>bets</i> 90 <i>andra</i>	10 <i>kateku</i> 50 <i>gambir</i> 90 <i>andra</i>		
32.05	Syntetiska organiska färgämnen, organiska pigment härunder inbegripna; syntetiska organiska produkter, utgörande s. k. luminoferer; på textiltfibrer fixerbara s. k. optiska blekmedel; naturlig indigo (531—01)				
10	svarta pigmentfärgämnen				
20	pigmentfärgämnen, andra än svarta; blandningar innehållande pigmentfärgämnen, härunder inbegripna sådana preparat av pigmentfärgämnen som avses i anm. 3				
30	andra färgämnen				
90	andra slag	50 <i>luminoferer</i> 70 <i>blekmedel</i>			
32.06.00	Substratpigment (531—01)				
32.07	Andra färgämnen; oorganiska produkter, utgörande s. k. luminoferer (533—01)				
	vita, grå eller svarta pigment, med undantag av (vita eller grå) pigment på basis av zinkoxid:				
11	litopon och andra färgämnen på basis av zinksulfid				
12	titanvitt				
19	andra				

Brysselnummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
20	pigment, bestående av kromoxid, berlinerblått, kobolt- eller kadmiumfärgämnen jämte inerta fyllmedel, även blandade med varandra				
30	modifierade naturliga jordfärger, s. k. syntetiska jordfärger samt ultramarin; oorganiska produkter, utgörande s. k. luminoformer	50 <i>ultramarin</i> 60 <i>jordfärger</i> 70 <i>luminoformer</i>			
90	andra slag, härunder inbegripna sådana preparat av pigmentfärgämnen som avses i anm. 3				
32.08	Beredda porslins-, glas- och emaljfärger, beredda opakmedel, icke frittad glasyr- och emaljmassa, flytande glansmetallpreparat och lysterfärger samt liknande beredningar för keramik-, glas- och emaljningsindustrier; engober; frita och annat glas i form av pulver, korn eller flingor				
10	frita och annat glas i form av pulver, korn eller flingor (664—01)				
90	andra slag (533—03)				
32.09	Lacker, klara eller pigmenterade, kallvattenfärger (även för färgning av läder); andra målningsfärger; pigment, rivna i linolja, mineralterpentin, terpentinolja, fernissa eller liknande vid tillverkning av färger använda produkter; brons- och färgfolier; lösliga färgämnen i sådan form eller förpackning, som tillhandahålles i detaljhandeln				
	lacker, klara (533—03):				
11	cellulosanitratlacker				
19	andra slag	10 <i>syntetiska lacker</i> 20 <i>oljelacker</i> 30 <i>sprillacker</i> 40 <i>andra</i>		10 <i>syntetiska lacker</i> 20 <i>oljelacker</i> 30 <i>sprillacker</i> 40 <i>andra</i>	
	lacker, pigmenterade (lackfärger) (533—03):				
21	cellulosanitratlacker				
22	skeppsbottenfärg				
29	andra slag	10 <i>syntetiska lacker</i> 20 <i>oljelacker</i> 30 <i>sprillacker</i> 40 <i>andra</i>		10 <i>syntetiska lacker</i> 20 <i>oljelacker</i> 30 <i>sprillacker</i> 40 <i>andra</i>	
30	kallvattenfärger och emulsionsfärger (533—03)	10 <i>kallvattenfärger</i> 30 <i>emulsionsfärger</i>	10 <i>kallvattenfärger</i> 30 <i>emulsionsfärger</i>		
	andra målningsfärger (färdigberedda) (533—03):				
41	oljefärg	50 <i>skeppsbottensfärg</i> 90 <i>annan</i>			
49	andra slag				
50	pigment, rivna i linolja, mineralterpentin, terpentinolja eller liknande vid tillverkning av färger använda produkter (halvfabrikat) (533—01)				
60	brons- och färgfolier (642—09)				
70	lösliga färgämnen i sådan form eller förpackning, som tillhandahålles i detaljhandeln (533—03)				

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
32.10.00	Konstnärsfärger, färger för skolbruk, plakatfärger, brytningsfärger och liknande färger i tabletter, tuber, burkar, flaskor, skålar eller i liknande form eller förpackning, härunder inbegripna dylika färger i lådor eller skrin, med eller utan penslar, paletter, skålar och andra tillbehör (533—03)				
32.11.00	Beredda sickativ (533—03)				
32.12.00	Kitt, spackelfärger och andra utfyllnings- eller tättningsmedel; ympvax (533—03)				
		50	<i>kitt</i>		
		60	<i>spackelfärger och andra utfyllnings- ellertättningsmedel</i>		
		70	<i>ympvax</i>		
32.13	Tryckfärger, bläck, tusch och liknande färger				
	tryckfärger (533—02):				
11	trycksvärta				
19	andra				
20	bläck, bläckpulver och tusch (899—17)			50	<i>bläck</i>
				70	<i>bläckpulver och tusch</i>
90	andra (899—17)	50	<i>stämpelfärger, duplikatorfärger</i>		
		90	<i>andra</i>		

Kap. 33. Flyktiga vegetabiliska oljor och resinoider; parfymer, toalettmedel och kosmetiska preparat

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
33.01	Flyktiga vegetabiliska oljor i flytande eller fast form, även terpenfria; resinoider (551—01)				
10	resinoider				
90	andra				
33.02.00	Terpenhaltiga biprodukter ur flyktiga vegetabiliska oljor (551—02)				
33.03.00	Koncentrat av flyktiga vegetabiliska oljor (erhållna genom s. k. enfleurage eller maceration) i fett, icke flyktigt olja, vax eller liknande ämne (551—02)				
33.04.00	Blandningar av två eller flera luktämnen (naturliga eller syntetiska) samt blandningar (alkohollösningar härunder inbegripna) på basis av ett eller flera av dessa ämnen, utgörande råvaror för parfymindustrin, livsmedelsindustrin eller andra industrier (551—02)				
33.05.00	Vatten från destillation av flyktiga vegetabiliska oljor samt vattenlösningar av dylika oljor, även för medicinskt bruk (551—02)				
33.06	Parfymer, toalettmedel och kosmetiska preparat (552—01)				
	parfymer och andra luktgivande preparat:				
11	parfymer				
12	toalettvatten och lukt-vatten				
19	badsalt och andra dylika luktgivande preparat				
	hud- och nagelvårdspreparat:				
21	hudkräm och hudolja				31 märkbart färgade preparat 39 andra
22	puder				41 ströpunder 49 annat
29	annat	45 läppstift och läppomada 50 nagellack 60 ansiktsskum, ansiktsskum, nagelbandsvatten, smink och andra preparat för hudens vård eller färgning; nagelpasta, nagelpolermedel, nagellackborttagningsmedel och andra dylika för nagelbehandling avsedda preparat	45 läppstift och läppomada 50 nagellack, nagelpasta, nagelpolermedel, nagellackborttagningsmedel och andra för nagelbehandling avsedda preparat 90 andra slag	50 ansiktsskum, nagelbandsvatten och andra dylika preparat för hudens vård 60 smink och andra preparat för hudens färgning, läppstift härunder inbegripna; nagellack, nagelpasta, nagelpolermedel, nagellackborttagningsmedel och andra dylika för nagelbehandling avsedda preparat	
30	hårvårdspreparat	10 schamponeringsmedel 50 onduleringspreparat 90 andra	10 schamponeringsmedel 20 hårvatten, hårolja och hårpomada 30 onduleringspreparat samt andra preparat för hårets behandling eller vård	10 schamponeringsmedel 20 hårvatten, hårolja och hårpomada 30 onduleringspreparat samt andra preparat för hårets behandling eller vård	

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
			40 <i>ögonhårskräms, ögonbrynstift samt andra lik- nande preparat för behandling av ögonhår eller ögon- bryn</i>		40 <i>ögonhårskräms, ögonbrynstift samt andra lik- nande preparat för behandling av ögonhår eller ögon- bryn</i>
40	tandpulver, tandkräm, munvatten och andra pre- parat för munhygien				
50	rakkräm, även icke lödd- rande				
90	andra kosmetiska preparat		10 <i>hårbortagnings- medel samt medel mot transpiration</i>		10 <i>hårbortagnings- medel samt medel mot transpiration</i>
			40 <i>andra</i>		40 <i>andra</i>

**Kap. 34. Tvål; organiska ytaktiva ämnen samt tvätt- och rengöringsmedel;
smörjmedel; konstgjorda vaxer och beredda vaxer; puts- och skurmedel;
ljus och liknande produkter; modelleringsmassa och dentalvax**

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
34.01	Tvål och såpa, även medicinska				
10	toalettvål i formade hand- stycken (552—02)		50 <i>parfymerad</i> 90 <i>annan</i>		
20	raktvål (552—02)				
30	tvättvål (552—02)				
40	tvällflingor och tvålspån (552—02)				
50	såpa (552—02)				
	andra:				
91	innehållande mineraliska slipmedel (552—03)				
99	andra (552—02)				
34.02	Organiska ytaktiva ämnen; ytaktiva preparat samt tvätt- och rengöringsmedel, även innehållande tvål eller såpa (552—02)				
	syntetiska ytaktiva ämnen:				
11	sulfonerade, anjonaktiva ämnen				
12	svavel- och fosforsyra- estrar av envärda alkoholer med minst 10 kol- atomer				
13	etylenoxidkondensations- produkter och liknande nonjonaktiva ämnen				
19	andra				
	tvätt- och diskmedel, syn- tetiska:				
21	pulver	10 <i>i detaljhandels- förpackning</i> 40 <i>annat</i>	10 <i>i detaljhandels- förpackning</i> 40 <i>annat</i>		
29	andra	10 <i>i detaljhandels- förpackning</i> 40 <i>annat</i>	10 <i>i detaljhandels- förpackning</i> 40 <i>annat</i>		
90	andra	<i>trättpulver inne- hållande minst 20% fettsyror:</i> 10 <i>i detaljhandels- förpackning</i> 15 <i>annat</i> 90 <i>andra</i>	<i>trättpulver inne- hållande minst 20% fettsyror:</i> 10 <i>i detaljhandels- förpackning</i> 15 <i>annat</i> 91 <i>i detaljhandels- förpackning</i> 99 <i>andra</i>	50 <i>trättpulver</i> 90 <i>andra</i>	50 <i>trättpulver inne- hållande minst 20 % fettsyror</i> 90 <i>andra</i>
34.03	Smörjmedel, beredda av oljor eller fetter (blandade med varandra eller försatta med andra ämnen), dock med undantag av smörjmedel, innehållande minst 70 viktprocent oljor, erhållna ur råpetroleum eller rå skifferolja (313—04)				
10	smörjfett och ljusa smörj- olja				
90	andra				
34.04.00	Konstgjorda vaxer, även vattenlösliga eller direkt emulgerbara med vatten; beredda vaxer, icke emulgerade och icke innehållande lösningsmedel (599—09)				
					50 <i>vattenlösliga eller emulgerbara med vatten</i> 90 <i>andra</i>

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
34.05	Puts- och polermedel för skodon, möbler, golv och metallföremål, skurpulver samt liknande preparat, med undantag av beredda vaxer, hänförliga till nr 34.04 (552—03)				
10	skurpulver	10 <i>i detaljhandels- förpackning</i>	10 <i>i detaljhandels- förpackning</i>		
		40 <i>annat</i>	40 <i>annat</i>		
20	bonvax (även flytande) och golvoljor	10 <i>i detaljhandels- förpackning</i>	10 <i>i detaljhandels- förpackning</i>		
		40 <i>annat</i>	40 <i>annat</i>		
30	möbel- och bilpolermedel	10 <i>i detaljhandels- förpackning</i>	10 <i>i detaljhandels- förpackning</i>		
		40 <i>annat</i>	40 <i>annat</i>		
40	läderputsmedel	10 <i>i detaljhandels- förpackning</i>	10 <i>i detaljhandels- förpackning</i>		
		40 <i>annat</i>	40 <i>annat</i>		
90	andra	10 <i>i detaljhandels- förpackning</i>	10 <i>i detaljhandels- förpackning</i>		
		40 <i>annat</i>	40 <i>annat</i>		
34.06.00	Stearin-, paraffin- och vaxljus samt liknande varor (899—01)				
34.07.00	Modelleringsmassor, även inkommande i satser eller utgörande leksaker; s. k. dentalvax samt avtrycksmassor för dentalbruk, i form av plattor (även hästskoformade), stavar e. d. (599—09)				
		10 <i>s. k. dentalvax samt avtrycksmas- sor för dentalbruk</i>		10 <i>s. k. dentalvax samt avtrycksmas- sor för dentalbruk</i>	
		40 <i>andra</i>		40 <i>andra</i>	

Kap. 35. Proteiner, lim och klister

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
35.01	Kasein, kaseinater och andra kaseinderivat; kaseinlim (599—04)				
10	kasein	10 <i>syrekasein</i> 20 <i>löpekasein</i> 40 <i>avfallskasein</i>	10 <i>syrekasein</i> 20 <i>löpekasein</i> 40 <i>annan</i>		
20	kaseinlim				
90	andra				
35.02	Albuminer, albuminater och andra albuminderivat (599—04)				
10	äggalbumin	10 <i>flytande</i> 30 <i>torkad</i>		10 <i>flytande</i> 30 <i>torkad</i>	
20	blodalbumin				
40	andra albuminer				
50	albuminater och andra albuminderivat				
35.03	Gelatin (härunder inbegripna gelatinfolier med kvadratisk eller rektangulär form, även färgade eller ytbehandlade) och gelatinderivat; benlim, hudlim och liknande lim samt fisklim; husbloss (599—04)				
10	gelatin och gelatinderivat, husbloss	50 <i>pulver</i> 70 <i>blad, husbloss</i>	50 <i>folier och pulver; husbloss</i> 70 <i>plattor</i>	50 <i>gelatinfolier</i> 90 <i>andra</i>	
20	ben- och hudlim och liknande lim		50 <i>ben- och hornlim</i> 90 <i>annat</i>	50 <i>gelatinlim</i> 60 <i>draglim</i> 90 <i>annat</i>	
90	andra				
35.04.00	Andra proteiner, peptoner härunder inbegripna, samt derivat därav; hudpulver, även behandlat med kromsalt (599—09)				
35.05.00	Dextrin; löslig stärkelse och rostad stärkelse; stärkelseklister (599—03)	50 <i>dextrin</i> 90 <i>andra</i>			
35.06	Lim och klister, beredda, ej hänförliga till annat nummer; produkter, alla slag, lämpade för användning såsom lim eller klister och inkommande för sådan användning i detaljhandelsförpackningar vägande per styck högst 1 kg netto (599—04)				
10	produkter, innehållande stärkelse eller stärkelseprodukter				
	andra:				
91	i detaljhandelsförpackningar vägande per styck högst 1 kg netto				
95	andra				

Kap. 36. Krut och sprängämnen; pyrotekniska artiklar; tändstickor; pyrofora legeringar; vissa brännbara produkter

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
36.01	Krut (591—01)				
10	svartkrut				
90	andra			50 nitrocellulosakrut 60 ballistit 90 andra	
36.02.00	Beredda sprängämnen (591— 01)				
		50 dynamit			50 militära spräng-
		60 paraffinerat bom-			ämnen
		ullskrut			90 andra
		70 gelatinerade am-			
		moniumspräng-			
		ämnen			
		80 pu ver'ormiga am-			
		moniumspräng-			
		ämnen			
		90 andra			
36.03	Stubin, detonerande stubin härunder inbegripen (591—02)				
10	svartkrutsstubin				
90	annan				
36.04	Tändhattar, rivtändare, sprängkapslar och liknande tändmedel (591—02)				
10	tändhattar				
20	sprängkapslar				
90	andra				
36.05	Pyrotekniska artiklar (fyrverkeripjäser, knalldosor, livräddningsraketer och liknande artiklar) (591—03)				
10	pyrotekniska artiklar, av-				
	sedda att användas uteslu-				
	tande för livräddningsanda-				
	mål eller för avgivande av				
	nödsignal				
90	andra				
36.05.00	Tändstickor, med undantag av bengaliska tändstickor (899—02)				
					50 säkerhetsänd-
					stickor
					90 andra
36.07.00	Järncerium (ferrocereum) och andra pyrofora legeringar, även tillformade (599—09)				
36.08	Andra brännbara produkter (899—01)				
10	bränslen på basis av alkohol				
	(torrsprit) samt liknande				
	bränslen, fasta eller i pasta-				
	form				
90	andra	50 flytande bränslen			
		för cigarettändare			
		90 andra			

Kap. 37. Produkter för fotografiskt och kinematografiskt bruk

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
37.01	Plåtar, ljuskänsliga, icke exponerade, av glas eller annat material (bladfilm härunder inbegripen) (862—01)				
10	röntgenfilm och röntgen-plåtar				
20	annan bladfilm				
90	andra				
37.02	Film i rullar, ljuskänslig, icke exponerad, även perforerad				
	kinofilm (862—02):				
11	35 mm film				
19	annan			50 16 mm film	
				90 annan	
90	annan (862—01)	50 arkivfilm			
		90 annan			
37.03	Papper, papp och väv, ljuskänsliga, även exponerade men icke framkallade (862—01)				
10	papper och papp	10 för ljuskopiering		10 för ljuskopiering	10 för ljuskopiering
		40 andra		40 andra	40 andra
50	väv				
37.04	Plåtar, bladfilm samt film i rullar, exponerade men icke framkallade, negativa eller positiva				
10	kinofilm (863—01)	för biografändamål:		50 35 mm film	
		51 med dansk text		60 16 mm film	
		och/eller tal		90 annan	
		59 annan			
		90 annan			
90	andra (862—01)				
37.05.00	Plåtar, bladfilm samt operererad film i rullar ävensom perforerad film i rullar (annan än kinofilm), exponerade och framkallade, negativa eller positiva (862—01)				
				50 mikrofilm	
				90 annan	
37.03.00	Kinematografisk film, exponerad och framkallad, endast med ljudspår, negativ eller positiv (863—01)				
		för biografändamål:			
		51 med dansk text			
		och/eller tal			
		59 annan			
		90 annan			
37.07	Annan kinofilm, med eller utan ljudspår, exponerad och framkallad, negativ eller positiv (863—01)				
10	negativ film; positiv film avsedd att användas utslutande för kopiering	för biografändamål:			
		51 med dansk text			
		och/eller tal			
		59 annan			
		90 annan			
90	annan positiv film				
37.08	Kemiska produkter för fotografiskt bruk, blytljuspreparat härunder inbegripna (862—03)				
10	ljuskänslig kolloidmemulsion				
90	andra				

Kap. 38. Diverse kemiska produkter

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
38.01	Konstgjord grafit; kolloidal grafit med undantag av grafitsuspensioner i olja (599—09)				
10	elektrodmassa				
90	annat				
38.02	Djurkol (t. ex. benkol, elfenbenssvart, blodkol), även använt				
10	använt djurkol (561—09)				
90	annat (599—09)				
38.03	Aktiverat kol (avfärgande, depolariserande eller adsorberande); aktiverad infusoriejord, aktiverad lera, aktiverad bauxit och andra aktiverade naturliga mineraliska ämnen (599—09)				
10	aktiverat kol				
20	aktiverad blekjord				
90	andra	50	aktiverad infusorie- jord		
		90	andra		
38.04.00	Gasvatten och använd gasreningsmassa (521—02)				
		50	gasvatten		
		70	använd gasrenings- massa		
38.05	Tallolja (tallsyra) och lågraffinerad tallfettsyra (599—09)				
10	rå (tallsyra)				
50	renad		50	destillerad	
			90	annan	
38.03.00	Sulfitlut, indunstad (599—09)				
38.07	Terpentinolja och andra lösningsmedel av terpen, erhållna genom destillation eller på annat sätt ur barrträ (t. ex. balsam-, kolugns-, sulfatterpentin); rå dipenten; rå cymen (rå cymol); pine oil (512—05)				
10	balsamterpentin annan terpentin:				
21	rå				
25	renad				
30	rå dipenten; pine oil				50 pine oil
90	andra				70 rå dipenten
38.08	Kolofonium och hartssyror samt derivat därav, andra än hartsestrar, hänförliga till nr 39.05; s. k. hartssprit och hartsolja				
10	kolofonium (599—09)				
20	abietinsyror (tallhartssyra) (512—01)				
30	resinater (hartstvälar) (599—09)				
90	andra (599—09)				
38.09	Trätjära; trätjäroljor, med undantag av till nr 38.18 hänförliga lösnings- och spädningsmedel; trätjärkreosot; rå metanol (rå metylalkohol); acetonolja (599—09)				
10	trätjära				
40	trätjäroljor; trätjärkreosot				
60	rå metanol (rå metylalkohol)				
80	acetonolja				
38.10	Vegetabiliskt beck, alla slag; bryggeriharts och liknande produkter på basis av kolofonium eller vegetabiliskt beck; kärnbindemedel på basis av naturliga hartsartade produkter (599—09)				
10	vegetabiliskt beck	10	sulfatbeck		10 tallbeck
		40	annat		40 annat
90	andra				50 kärnbindemedel på basis av natur- liga hartsproduk- ter
					90 andra

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
38.11	Desinfektionsmedel, insekts-, svamp- och ogräsbekämpningsmedel, groningsförhindrande medel, rättgift och liknande produkter, föreliggande i sådan form eller förpackning, som tillhandahålles i detaljhandeln, eller såsom preparat eller såsom utformade artiklar (t. ex. band, vekar och ljus, preparerade med svavel, samt flugfångare) (599—02)				
10	betningsmedel för utsäde				
90	andra	20 <i>ogräsbekämpningsmedel</i>	10 <i>desinfektionsmedel</i>	10 <i>desinfektionsmedel</i>	
		50 <i>insektsbekämpningsmedel</i>	12 <i>fruktträdkarbolium</i>	50 <i>insekts-, svamp- och ogräsbekämpningsmedel</i>	
		60 <i>annan besprutningsvätska och -pulver för lantbruks- eller trädgårdsbruk</i>	13 <i>besprutningsvätska och -puder</i>	60 <i>rättgift och liknande produkter</i>	
		70 <i>rättgift</i>	14 <i>svavelpreparat</i>	90 <i>andra</i>	
		90 <i>andra</i>	16 <i>skadedjursbekämpningsmedel</i>		
			20 <i>ogräsbekämpningsmedel</i>		
			90 <i>andra</i>		
38.12	Beredda glätt-, appretur- och betmedel av sådana slag, som användas inom textil-, pappers- eller läderindustrin eller inom närstående industrier				
10	innehållande stärkelse eller stärkelseprodukter (599—04)				
	andra:				
91	betmedel (599—09)				
99	andra (599—04)				
38.13	Betmedel för metaller; flussmedel och andra preparat, utgörande hjälpmedel vid lödning eller svetsning; löd- och svetsmedel, bestående av metall och andra ämnen, i form av pulver eller pastor; preparat för beläggning eller fyllning av svetstråd eller svetselektroder (599—09)				
10	betmedel för metaller				
90	andra				
38.14.00	Preparat för motverkande av knackning, oxidation, korrosion eller hartsbildning, viskositetshöjande preparat och andra liknande beredda tillsatsmedel för mineraloljor (599—09)				
			50 <i>preparat för smörjoljor</i>		
			60 <i>preparat för bensin</i>		
			90 <i>andra</i>		
38.15.00	Beredda vulkaniseringsacceleratorer (599—09)				
38.16.00	Beredda närsubstrat för odling av mikrober (599—09)				
38.17.00	Preparat och laddningar till brandsläckningsapparater; brandsläckningsbomber (599—09)				
38.18.00	Lösnings- och spädningsmedel för lacker e. d., utgörande blandningar (599—09)				
38.19	Produkter, preparat och återstoder från kemiska eller närstående industrier, blandningar av naturprodukter härunder inbegripna, ej hänförliga till annat nummer (599—09)				
10	råa naften- och naften-sulfosyror samt alkalialter därav				
20	beredda antioxidanter för gummiindustrin				
	icke sintrade blandningar, innehållande metallkarbider, för framställning av hårdmetall:				
41	eldfasta murbruk och massor				
42	oorganiska syrafasta murbrukspulver				
49	annat murbruk, även hydrauliskt eller eldfast				
50	gasreningsmassa, ej hänförlig till nr 38.04				

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
60	återstoder från kemiska eller närstående industrier				
70	kärnbindemedel, innehållande stärkelse eller stärkelseprodukter blandningar, ej hänförliga till annat nummer, bestående av oorganiska ämnen (t. ex. mineraliska produkter, oorganiska kemikalier, glas- eller metallpulver), med undantag av blandningar i förpackningar, vägande per styck högst 10 kg brutto :				
81	AIV-syra				
89	andra	10 för galvaniska bad	10 för galvaniska bad		50 innehållande koksalt för beredning av livsmedel
		40 andra	40 andra		90 andra
	andra :				
91	grammofonskivemassa (blandning av shellack och kimrök samt andra dylika blandningar)				
92	blandade alkylbensoler och blandade alkylnaftalener				
99	andra	11 klorvatten	20 tallförolja (kollolja)	20 tallförolja (kollolja)	20 tallförolja (kollolja)
		16 oljeemulsioner	25 antifreezingsmedel	90 andra	25 antifreezingsmedel
		21 emulgatorer	30 jonbytare		35 radervatten
		25 antifreezingsmedel	90 andra		40 stencillack
		30 jonbytare			45 gips för tandläkarbruk
		35 radervatten			90 andra
		40 stencillack			
		45 gips för tandläkarbruk			
		90 andra			

Kap. 39. Plaster (cellulosaetrar och cellulosaestrar, konsthartser och andra plaster) samt varor därav

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
39.01	Kondensations-, polykondensations- och polyadditionsprodukter, även modifierade eller polymeriserade, linjära produkter härunder inbegripna (t. ex. fenoplaster, aminoplaster, alkyder, polyallylestrar och andra omåttade polyestrar, silikoner)				
	obearbetade:				
10	fenoplaster (599—01)		10 <i>lackhartser</i> 20 <i>pressmassor</i> 30 <i>lim</i> 40 <i>andra</i>	10 <i>lackhartser</i> 20 <i>pressmassor</i> 90 <i>andra</i>	10 <i>lackhartser</i> 20 <i>pressmassor</i> 30 <i>lim</i> 40 <i>andra</i>
15	aminoplaster (599—01)		10 <i>lackhartser</i> 20 <i>pressmassor</i> <i>lim:</i> 30 <i>flytande</i> 35 <i>annat</i> 40 <i>andra</i>	10 <i>lackhartser</i> 20 <i>pressmassor</i> <i>lim:</i> 30 <i>flytande</i> 35 <i>annat</i> 40 <i>andra</i>	10 <i>lackhartser</i> 20 <i>pressmassor</i> <i>lim:</i> 30 <i>flytande</i> 35 <i>annat</i> 40 <i>andra</i>
20	alkyder, även modifierade (599—01)		10 <i>lösningar, vilkas</i> <i>indunstningsåter-</i> <i>stod, innehållande</i> <i>kemiskt bundna</i> <i>jellsyror övergår</i> <i>i fast form huvud-</i> <i>sakligen genom</i> <i>oxidation</i> 50 <i>andra</i>		50 <i>pressmassor</i> 90 <i>andra</i>
25	omåttade esterplaster (599—01)		10 <i>lackhartser</i> 20 <i>pressmassor</i> 40 <i>andra</i>		10 <i>lackhartser</i> 20 <i>pressmassor</i> 40 <i>andra</i>
30	amid- och uretanplaster samt måttade linjära polyestrar (599—01)		10 <i>lackhartser</i> 40 <i>andra</i>		10 <i>lackhartser</i> 40 <i>andra</i>
35	epoxi- och ethoxiplaster (599—01)		10 <i>lackhartser</i> 20 <i>lim</i> 40 <i>andra</i>	10 <i>lackhartser</i> 90 <i>andra</i>	10 <i>lackhartser</i> 20 <i>lim</i> 40 <i>andra</i>
41	gummsilikoner (231—02)				
42	andra silikoner (599—01)		10 <i>hartser och</i> <i>pressmassor</i> 40 <i>andra</i>	10 <i>hartser och</i> <i>pressmassor</i> 40 <i>andra</i>	10 <i>hartser och</i> <i>pressmassor</i> 50 <i>oljor och fetter</i> 90 <i>andra</i>
49	andra till pos. 39.01 hänförliga plaster (599—01)				
50	avfall och skrot av till pos. 39.01 hänförliga plaster (599—01)				
	bearbetade (599—01):				
	plattor och band:				
61	av skumplast		10 <i>av polyuretan</i> 40 <i>av andra plaster</i>	10 <i>av polyuretan</i> 40 <i>av andra plaster</i>	10 <i>av polyuretan</i> 40 <i>av andra plaster</i>
62	av laminat		<i>med pappers-</i> <i>armering:</i> 10 <i>på fenoplast-</i> <i>bas</i> 15 <i>andra slag</i> <i>med glasfiber-</i> <i>armering:</i> 20 <i>av esterplaster</i> 25 <i>av andra plas-</i> <i>ter</i> 40 <i>med annan ar-</i> <i>mering</i>	<i>med pappers-</i> <i>armering:</i> 10 <i>på fenoplast-</i> <i>bas</i> 15 <i>andra slag</i> <i>med glasfiber-</i> <i>armering:</i> 20 <i>av esterplaster</i> 25 <i>av andra plas-</i> <i>ter</i> <i>med annan ar-</i> <i>mering:</i>	11 <i>med pappersar-</i> <i>mering</i> <i>med glasfiber-</i> <i>armering:</i> 20 <i>av esterplaster</i> 25 <i>av andra plaster</i> 40 <i>med annan ar-</i> <i>mering</i>

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
69	andra	50 mjuka 70 hårda		41 på fenoplastbas 49 andra	50 av amid- och uretanplaster 90 av andra plaster
70	duk och folier (inkl. slangfolier)	50 konsttarmar 90 andra		10 av amid- och uretanplaster 20 av mättade linjära esterplaster 40 av andra plaster	10 av amid- och uretanplaster 20 av mättade linjära esterplaster 40 av andra plaster
81	enfibertråd, slangar (exkl. slangfolier), rör, stavar och stänger, även profileerade:				
89	armerade andra	50 slangar 60 rör 70 enfibertråd, stavar och stänger	10 av amid- och uretanplaster: enfibertråd (monofiler) 15 andra 40 av andra plaster	10 av amid- och uretanplaster: enfibertråd (monofiler) 15 andra 40 av andra plaster	10 av amid- och uretanplaster: enfibertråd (monofiler) 15 andra 40 av andra plaster
9.02	Polymerisationsprodukter, sampolymerisat härunder inbegripna (t. ex. polyeten, polytetrahalogeneten, polyisobuten, polystyren, polyvinylklorid, polyvinylacetat, polyvinylkloracetat och andra polyvinyliderivat, polyakrylsyra- och polymetakrylsyraderivat, kumaronindenhartser) (599—01)				
	obearbetade:				
	olefinplaster:				
11	etenplaster				50 dispersioner 90 andra
19	andra olefinplaster				50 dispersioner 90 andra
20	styrenplaster				50 dispersioner 90 andra
30	vinylplaster		vinylklorid-plaster: 10 styva 15 mjuka polyvinylacetat: 20 dispersioner 25 andra 40 andra vinylplaster	vinylklorid-plaster: 10 styva 15 mjuka polyvinylacetat: 20 dispersioner 25 andra 40 andra vinylplaster	vinylklorid-plaster: 11 dispersioner andra: 18 styva 19 mjuka polyvinylacetat: 20 dispersioner 25 andra 90 andra vinylplaster
40	akrylplaster		10 dispersioner 40 andra		10 dispersioner 40 andra
45	kumaronindenhartser				
49	andra till pos. 39.02 hänförliga plaster				50 fluorhaltiga plaster 90 andra
50	avfall och skrot av till pos. 39.02 hänförliga plaster				
	bearbetade (599—01):				
	plattor och band:				
61	golvplattor		10 av vinylplaster 40 av andra plaster	10 av vinylplaster 40 av andra plaster	50 av vinylklorid-plaster 90 av andra plaster
62	plattor av skumplast			10 av styrenplaster 50 av vinylplaster 90 av andra plaster	10 av styrenplaster 50 av vinylklorid-plaster 90 av andra plaster

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar					
		Danmark	Finland	Norge	Sverige		
69	andra		06 för tillverkning av grammofoon-skivor andra: 11 av olefinplaster 21 av styrenplaster 31 av vinylplaster 45 av andra plaster		för tillverkning av grammofoon-skivor: 06 av vinylplaster 10 av andra plaster andra: av olefin-plaster: 11 av etenplaster 15 av butenplaster 20 av andra olefinplaster 25 av styrenplaster 30 mjuka 40 av akrylplaster 45 av andra plaster 30 styva 35 mjuka 40 av akrylplaster 45 av andra plaster		för tillverkning av grammofoon-skivor: 06 av vinylkloridplaster 10 av andra plaster andra: av olefin-plaster: 15 av butenplaster 20 av andra olefinplaster 25 av styrenplaster 30 styva 40 av akrylplaster 45 av andra plaster
70	duk och folier (inkl. slangfolier)	10 konsttarmar 40 andra	10 konsttarmar 40 andra		av olefinplaster: 10 av etenplaster 11 av butenplaster 15 av andra olefinplaster av vinylplaster: 21 styva 26 mjuka 90 av andra plaster		av olefinplaster: 10 av etenplaster 15 av andra olefinplaster av vinylkloridplaster: 21 styva 26 mjuka 50 av vinylidenkloridplaster 90 av andra plaster
81	slangar (exkl. slangfolier) och rör				10 av etenplaster av vinylplaster: 21 styva 26 mjuka 30 av akrylplaster 40 av andra plaster		10 av etenplaster av vinylkloridplaster: 21 styva 26 mjuka 30 av akrylplaster 40 av andra plaster
85	enfibertrådar, stavar och stänger, även profilerade		50 av vinylplaster 90 av andra plaster		10 av etenplaster 20 av styrenplaster av vinylplaster: 30 styva 35 mjuka 40 av andra plaster		10 av etenplaster 20 av styrenplaster av vinylplaster: 30 styva 35 mjuka 40 av andra plaster

Anm. Sampolymerisat och mekaniska blandningar hänförs till statistiska numret för den produkt vars motsvarande monomer ingår med största viktsandelen i sampolymerisatet resp. mekaniska blandningen

39.03 Cellulosaregenerat; cellulosanitrat; cellulosaacetat och andra cellulosaetrar, cellulosaetrar och andra kemiska cellulosaderivat, även mjukgjorda (t. ex. kolloidum, celluloid); vulkanfiber

obearbetade:

cellulosanitrat:

11	kolloidium, bomull (599—01)	50 lösningar
12	bomullskrut (599—01)	90 andra slag
13	kolloidium (599—09)	

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
19	annat (599—01)				
20	cellulosacetat (599—01)		50 <i>lösningar</i> 90 <i>andra slag</i>		50 <i>sprutmassor</i> 90 <i>andra slag</i>
30	cellulosapropionat, cellulosa- butyrat, blandestrar därav härunder inbe- gripna, högetylerad etyl- cellulosa samt bensylcel- lulosa (599—01)		50 <i>lösningar</i> 90 <i>andra slag</i>	50 <i>etylcellulosa</i> 90 <i>andra slag</i>	50 <i>sprutmassor</i> 90 <i>andra slag</i>
40	vattenlösliga cellulosa- etrar (599—01)				
49	andra till pos. 39.03 hän- förliga plaster (599—01) avfall och skrot av till pos. 39.03 hänförliga plaster (599—01):				
51	av fotografisk film				
59	annat bearbetade:				
	cellulosaplaster(599—01): plattor och band:				
61	av skumplast (inkl. viskossvamp)				
62	av cellulosanitrat, mjukgjort				
63	av cellulosacetat				
69	av andra cellulosa- plaster duk och folier (inkl. slangfolier):				
71	avsedda att använ- das uteslutande för tillverkning av ljus- känslig film		10 <i>av cellulosa- nitrat</i> 40 <i>andra</i>	10 <i>av cellulosa- nitrat</i> 40 <i>andra</i>	10 <i>av cellulosa- nitrat</i> 40 <i>andra</i>
	andra:				
	av cellulosarege- nerat (viskosfilm):				
72	konsttarmar				
73	andra				
74	av cellulosanitrat				
75	av cellulosacetat				
79	andra enfibertrådar, slangar (exkl. slangfolier), rör, stavar och stänger, även profilerade:				
81	av cellulosaregenerat				
82	av cellulosanitrat				
89	andra				
91	vulkanfiber (641—07) med ofärgad och olac- kerad yta		10 <i>plattor</i> 40 <i>andra slag</i>		10 <i>plattor</i> 40 <i>andra slag</i>
99	andra slag				
39.04	Härdade proteiner (t. ex. härdat kasein, härdat gelatin) (599—01)				
10	obearbetade bearbetade:				
	härdat kasein:				
21	konsttarmar				
29	andra				
90	andra proteiner				

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
39.05	Naturhartser, modifierade genom s. k. utsmältning; konsthartser erhållna genom förestring av naturhartser eller hartssyror (hartsestrar); kemiska derivat av naturgummi (t. ex. klorkautschuk; hydroklorkautschuk, oxikautschuk, cyklokautschuk) (599—09)				
	obearbetade:				
11	hartsestrar				
19	andra	10 klorkautschuk	50 lösningar		10 klorkautschuk
		40 andra	90 andra		40 andra
	bearbetade:				
91	folier				
99	andra				
39.06	Andra högmolekylära polymerer, konsthartser och plaster; alginsyra samt salter och estrar därav; linoxyn				
	obearbetade:				
11	alginsyra samt salter och estrar därav (599—09)				
19	andra (599—01)				
90	bearbetade (599—01)				
39.07	Varor av material, hänförliga till nr 39.01—39.06				
	tillverkade av plattor eller band (899—11):				
11	golvplattor			50 av vinylplaster 90 av andra plaster	50 av vinylklorid-plaster 90 av andra plaster
12	artiklar av skumplast				50 sandwich- och bikakematerial 60 tvättsvamp 90 andra
19	andra				
	tillverkade av duk eller folier:				
21	kläder (841—07)	50 regnkläder 90 andra			
22	kontorsartiklar (899—17)				
23	plastfoliepåsar (899—11)				
24	dukar, gardiner, förhängen och liknande artiklar (899—11)				
29	andra (899—11)	50 konsttarmar 90 andra			
	andra varor:				
	hushålls- och kampingartiklar (899—07):				
31	servisgoods				
32	baljor och hinkar				
39	andra				
40	badrums- och toalettartiklar (899—11)				
50	kontorsartiklar (899—17)				
60	prydnadsartiklar (899—07)				
	cisterner, kar, fat, burkar, flaskor, askar och andra behållare för lagring, transport eller förpackning av varor (899—11):				
71	flaskor				50 av etenplaster 90 av andra plaster
78	andra behållare: rymd: 15 l eller mer				50 av etenplaster 60 av glasfiberarmrad plast 90 av andra plaster

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
79	rymd: mindre än 15 l				
80	belysningsarmatur samt delar och tillbehör därtill (812—04)	50 <i>lampskrävar och lampkylor</i>			
		90 <i>andra slag</i>			
85	förlutningar och förskruvningar (899—11)				
90	andra (899—11)	10 <i>reklam-, nyhets- och present-artiklar</i>			10 <i>reklam-, nyhets- och present-artiklar</i>
		20 <i>rör och rördelar</i>			20 <i>rör och rördelar</i>
		50 <i>handtag och skaft</i>			50 <i>för tekniskt bruk</i>
		60 <i>urglas</i>			60 <i>avsedda varor</i>
		90 <i>andra</i>			90 <i>andra</i>

Kap. 40. Naturgummi (kautschuk), syntetiskt gummi och faktis samt varor därav

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
I. Rågummi					
40.01	Naturgummi, balata, guttaperka och liknande naturliga produkter, raa, härunder inbegripen latex (gummi- mjölk), även stabiliserad (231—01)				
	naturgummi:				
11	latex, även stabiliserad				
12	plattor till skosulor				
19	annat				
20	balata				
90	andra				
40.02	Syntetiskt gummi, härunder inbegripen latex (gummimjölk), syntetisk, även stabiliserad; faktis, framställd av oljor (231—02)				
	syntetiskt gummi:				
11	syntetisk latex, även sta- biliserad				
19	annat				
50	faktis				
40.03.00	Gummiregenerat (231—03)				
40.04.00	Avklipp och annat avfall samt mjöl, av annat gummi än hårdgummi; skrot av annat gummi än hårdgummi, användbart uteslutande för återvinning av gummi (231—04)				
II. Icke vulkaniserat gummi					
40.05	Plattor, duk och band av icke vulkaniserat naturgummi eller syntetiskt gummi (621—01)				
10	plattor till skosulor				
20	reparationsgummi				
90	andra slag				
40.06	Icke vulkaniserat naturgummi eller syntetiskt gummi i andra former eller tillstånd (t. ex. rör och strängar, även profilerade, lösningar och dispersioner); artiklar av icke vulkaniserat naturgummi eller syntetiskt gummi (t. ex. impregnerat garn av textilmaterial, gummiklister på alla slag av underlag, även på mjukgummi, ringar och rondeller) (621—01)				
10	impregnerat garn av textil- material				
	gummiklister på underlag av:				
21	plast				
22	textilmaterial				
29	annat material				
30	andra artiklar av icke vul- kaniserat naturgummi eller syntetiskt gummi i förening med annat material				
	andra slag:				
91	lösningar och dispersioner			10 lösningar för konserv- industrin	10 lösningar för konserv- industrin
				40 andra	40 andra
92	slitskenor för regumme- ring av däck				
99	andra				50 ringar och skivo- r för konservindu- strin
					90 andra

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
III. Varor av mjukgummi (vulkaniserat)					
40.07	Tråd och rep av mjukgummi, även med överklädnad av textilmaterial, samt garn av textilmaterial, impregnerat eller överdraget med mjukgummi (621—01)				
10	tråd av mjukgummi utan överklädnad				
20	tråd av mjukgummi med överklädnad				
90	andra slag				
40.08	Plattor, duk och band samt strängar och stänger, även profilerade, av mjukgummi (621—01)				
11	plattor, duk och band: av skumgummi, svampgummi eller liknande poröst gummi				
19	andra	10 <i>plattor till skosulor</i> 40 <i>andra</i>	10 <i>plattor till skosulor</i> 40 <i>andra</i>	10 <i>plattor till skosulor</i> 40 <i>andra</i>	10 <i>plattor till skosulor</i> 40 <i>andra</i>
50	strängar och stänger, även profilerade				
40.09	Rör och slangar av mjukgummi (621—01)				
10	spiral- och pansarslangar				
91	andra: i förening med textilmaterial				
99	andra				
40.10	Driv- och transportremmar av mjukgummi (629—09)				
10	balataremmar				
91	andra: kilremmar				
99	andra	10 <i>transportremmar</i> 40 <i>andra</i>	10 <i>transportremmar</i> 40 <i>andra</i>		10 <i>transportremmar</i> 40 <i>andra</i>
40.11	Ringar, däck, slangar och fälgband av mjukgummi för alla slags hjul (629—01)				
	nya däck och ringar, icke massiva:				
11	cykel- och mopeddäck	50 <i>cykeldäck</i> 70 <i>mopeddäck</i>			
12	motorcykel- och motorskoterdäck				
13	personbilsdäck	50 <i>slanglösa</i> 90 <i>andra</i>			
14	lastbils- och bussdäck		<i>vikt pr st:</i> 10 <i>högst 25 kg</i> 30 <i>mer än 25 kg</i>		<i>vikt pr st:</i> 10 <i>högst 25 kg</i> 30 <i>mer än 25 kg</i>
15	flygmaskinsdäck				
16	traktordäck		10 <i>framhjul</i> 30 <i>bakhjul</i>	10 <i>framhjul</i> 30 <i>bakhjul</i>	10 <i>framhjul</i> 30 <i>bakhjul</i>
19	andra		<i>vikt pr st:</i> 10 <i>högst 10 kg</i> 20 <i>mer än 10 kg</i> <i>men ej mer än 25 kg</i> 30 <i>mer än 25 kg</i>	50 <i>till trallor</i> 90 <i>andra</i>	<i>vikt pr st:</i> 10 <i>högst 10 kg</i> 20 <i>mer än 10 kg</i> <i>men ej mer än 25 kg</i> 30 <i>mer än 25 kg</i>
30	begagnade däck				
50	slangar	10 <i>cykel- och mopedslangar</i>	10 <i>cykel- och mopedslangar</i>	10 <i>cykel- och mopedslangar</i>	<i>vikt pr st:</i> 50 <i>högst 0,5 kg</i>

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
		50 <i>bil- och motor- cykelslangar</i>	15 <i>motorcykel- slangar</i>	15 <i>motorcykel- slangar</i>	50 <i>mer än 0,5 k men ej mer än 5 kg</i>
		90 <i>andra</i>	20 <i>bilslangar</i> 30 <i>flygmaskins- slangar</i> 40 <i>andra</i>	20 <i>bilslangar</i> 30 <i>flygmaskins- slangar</i> 50 <i>traktorslangar</i> 60 <i>slangar till tral- lor</i> 90 <i>andra</i>	70 <i>mer än 5 kg</i>
	80 <i>fälgband</i>				
	90 <i>massiva ringar</i>				
40.12	Hygieniska och farmaceutiska artiklar (dinappar härunder inbegripna) av mjukgummi, även med delar av hårdgummi (629—02)				
	10 <i>preventivmedel</i>				
	90 <i>andra</i>				
40.13	Kläder och tillbehör därtill (handskar härunder inbegripna) av mjukgummi				
	10 <i>handskar (629—09)</i>				
	90 <i>andra (841—07)</i>				
40.14	Andra varor av mjukgummi (629—09)				
	10 <i>packningar och tätningar</i>				
	20 <i>bandsågringar, däckelrem- mar, membraner, ventiler, ventilkulor och liknande ar- tiklar av gummi för maski- ner och apparater</i>				
	30 <i>mattor</i> <i>andra:</i>				
	91 <i>av skungummi, svamp- gummi eller liknande po- rost gummi</i>				
	99 <i>andra</i>				
IV. Hårdgummi (ebonit) och varor därav					
40.15	Hårdgummi, obearbetat; plattor, band, stänger (även profilerade) och rör ävensom avfall, skrot och pulver av hårdgummi (621—01)				
	10 <i>avfall, skrot och pulver</i>				
	90 <i>andra slag</i>	50 <i>råa block</i> 90 <i>andra</i>			
40.16	Andra varor av hårdgummi				
	10 <i>hygieniska och farmaceu- tiska artiklar (629—02)</i>				
	90 <i>andra (629—09)</i>	50 <i>handtag och skaft</i> 90 <i>andra</i>			

Kap. 41. Hudar, skinn och läder

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
41.01	Hudar och skinn, oberedda (färska, saltade, torkade, kalkade eller picklade)				
	avsedda för pålsändamål:				
11	av kalv (211—02)				
12	av hästdjur (211—01)				
13	av får och lamm (211—03)				
14	av get och killing (211—04)				
19	av andra djur (211—09)				
	andra:				
20	av oxdjur, andra än av kalv (211—01)		<i>spalt:</i> 05 <i>kalkad eller picklad</i> 10 <i>annan</i> <i>andra:</i> 15 <i>saltade (våtsaltade)</i> 17 <i>torkade</i> 19 <i>torrsaltade eller kalkstrukna</i> 20 <i>kalkade eller picklade</i> 40 <i>andra</i>	50 <i>torkade</i> 90 <i>andra</i>	<i>spalt:</i> 05 <i>kalkad eller picklad</i> 10 <i>annan</i> <i>andra:</i> 15 <i>saltade (våtsaltade)</i> 19 <i>torkade, torrsaltade eller kalkstrukna</i> 20 <i>kalkade eller picklade</i> 40 <i>andra</i>
30	av kalv (211—02)	50 <i>godkalv</i> 70 <i>spädkalv</i>	10 <i>saltade (våtsaltade)</i> 11 <i>torkade</i> 19 <i>torrsaltade</i> 20 <i>kalkade eller picklade</i> 40 <i>andra</i>	50 <i>torkade</i> 90 <i>andra</i>	10 <i>saltade (våtsaltade)</i> 19 <i>torkade eller torrsaltade</i> 20 <i>kalkade eller picklade</i> 40 <i>andra</i>
40	av hästdjur (211—01)		10 <i>torkade</i> 50 <i>saltade (våtsaltade)</i> 60 <i>torrsaltade</i> 90 <i>andra</i>	10 <i>torkade</i> 40 <i>andra</i>	10 <i>torkade</i> 40 <i>andra</i>
50	av får och lamm (211—03)		10 <i>torkade</i> 50 <i>saltade (våtsaltade)</i> 60 <i>torrsaltade</i> 70 <i>kalkade</i> 90 <i>andra</i>	10 <i>torkade</i> 40 <i>andra</i>	10 <i>torkade</i> 40 <i>andra</i>
60	av get och killing (211—04)		10 <i>torkade</i> 50 <i>saltade (våtsaltade)</i> 60 <i>torrsaltade</i> 70 <i>kalkade</i> 90 <i>andra</i>	10 <i>torkade</i> 40 <i>andra</i>	10 <i>torkade</i> 40 <i>andra</i>
70	av andra djur (211—09)	50 <i>fiskskinn</i> 90 <i>andra</i>	10 <i>torkade</i> 40 <i>andra</i>	10 <i>torkade</i> 40 <i>andra</i>	<i>torkade:</i> 11 <i>av ren</i> 19 <i>andra</i> <i>andra:</i> 41 <i>av älg</i> 49 <i>andra</i>
41.02	Läder av ox- och hästdjur, ej hänförligt till nr 41.06—41.08 (611—01)				
10	maskinremläder och annat tekniskt läder				
20	plattläder				
	sul- och bindsulläder:				
31	kruponger				
39	annat		10 <i>helt läder</i> 20 <i>framdelar</i> 30 <i>bukar</i> 40 <i>annat</i>		10 <i>helt läder</i> 20 <i>framdelar</i> 30 <i>bukar</i> 40 <i>annat</i>

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
41	skoovanläder: av kalvskinn		10 <i>endast garvat, ej vidare bearbetat annat:</i> 30 <i>av spalt</i> 40 <i>annat</i>		10 <i>endast garvat, ej vidare bearbetat annat:</i> 30 <i>av spalt</i> 40 <i>annat</i>
49	av andra hudar och skinn		10 <i>endast garvat, ej vidare bearbetat</i> 50 <i>av spalt annat:</i> 91 <i>vikt: under 0.5 kg/st</i> 92 <i>vikt: 0.5—1 kg/st</i> 93 <i>vikt: 1—2 kg/st</i> 94 <i>vikt: över 2 kg/st</i>		10 <i>endast garvat, ej vidare bearbetat annat:</i> 91 <i>av spalt</i> 99 <i>annat</i>
50	foderläder		10 <i>av spalt annat:</i> 30 <i>av kalvskinn</i> 40 <i>av andra hudar och skinn</i>		10 <i>av spalt annat:</i> 30 <i>av kalvskinn</i> 40 <i>av andra hudar och skinn</i>
61	handskläder: av kalvskinn	50 <i>mockaskinn</i> 90 <i>annat</i>			
69	av andra hudar och skinn		10 <i>av spalt</i> 40 <i>annat</i>		10 <i>av spalt</i> 40 <i>annat</i>
71	beklädnadsläder: av kalvskinn	50 <i>mockaskinn</i> 90 <i>annat</i>			
79	av andra hudar och skinn		10 <i>av spalt</i> 40 <i>annat</i>		10 <i>av spalt</i> 40 <i>annat</i>
90	annat läder	50 <i>bokbindarläder</i> 60 <i>väsk- och reseffekt-läder</i> 90 <i>annat</i>	51 <i>av spalt</i> 59 <i>annat</i> <i>andra:</i> 91 <i>av spalt</i> 99 <i>annat</i>		50 <i>av spalt annat:</i> 91 <i>av kalvskinn</i> 99 <i>annat</i>

41.03 **Läder av får, ej hänförligt till nr 41.06—41.08 (611—01)**

10	skoovanläder		
20	foderläder		
30	handskläder		
40	beklädnadsläder		
90	annat läder		50 <i>bokbindarläder</i> 90 <i>annat</i>

41.04 **Läder av get, ej hänförligt till nr 41.06—41.08 (611—01)**

10	skoovanläder		
20	foderläder		
30	handskläder		
40	beklädnadsläder		
90	annat	50 <i>bokbindarläder</i> 60 <i>väsk- och reseffekt-läder</i> 90 <i>annat</i>	

41.05.00 **Läder av andra djur, ej hänförligt till nr 41.06—41.08 (611—01)**

50	<i>svinläder</i>
60	<i>fiskskinn</i>
70	<i>reptilskinn</i>
90	<i>annat</i>

41.06.00 **Sämskläder (611—01)**

41.07.00 **Pergament (611—01)**

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
41.08.00	Lackläder samt metalliserat läder (611—01)				
	50 <i>skoovanläder</i>				
	60 <i>väsk- och reseffekt- läder</i>				
	90 <i>annat</i>				
41.09.00	Avklipp och annat avfall av läder, konstläder eller pergament, icke användbart för tillverkning av lädervaror; läderpulver (211—05)				
41.10.00	Konstläder, innehållande läder eller läderfibrer, i plattor eller rullar (611—02)				

Kap. 42. Lädervaror; sadelmakeriarbeten; reseffekter, handväskor och liknande artiklar; varor av tarmar

Brysselnummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
42.01.00	Sadelmakeriarbeten för djur (sadlar, seldon, draglinor, knäskydd och liknande artiklar), oavsett materialets beskaffenhet (612—02)				
42.02	Resväskor, koffertar, hattaskar, ryggsäckar och andra reseffekter, handväskor, plånböcker, portmonnärer, portföljer, necessärer, etuier, fodral och liknande artiklar av läder, konstläder, vulkanfiber, plast (i form av plattor eller folier), papp eller vävnad				
	av läder eller konstläder:				
11	handväskor (831—02)				
12	plånböcker och portmonnärer o. d. (831—02)				
13	ryggsäckar och mattornistrar (831—01)				
19	andra (831—01)	10	10	10	10
		<i>resväskor, koffertar, kappsäckar, hattaskar och andra reseffekter</i>	<i>resväskor, koffertar, kappsäckar, hattaskar och andra reseffekter</i>	<i>resväskor, koffertar, kappsäckar, hattaskar och andra reseffekter</i>	<i>resväskor, koffertar, kappsäckar, hattaskar och andra reseffekter</i>
		20	20	20	20
		<i>portföljer</i>	<i>portföljer</i>	<i>portföljer</i>	<i>portföljer</i>
		30	30	30	30
		<i>shoppingväskor, bags, spannväskor och liknande artiklar</i>	<i>shoppingväskor, bags, spannväskor och liknande artiklar</i>	<i>shoppingväskor, bags, spannväskor och liknande artiklar</i>	<i>shoppingväskor, bags, spannväskor och liknande artiklar</i>
		40	40	40	40
	<i>andra</i>	<i>andra</i>	<i>andra</i>	<i>andra</i>	<i>andra</i>
	av plast, plastbelagd väv eller vulkanfiber:				
21	handväskor (831—02)				
22	plånböcker och portmonnärer o. d. (831—02)				
23	ryggsäckar och mattornistrar (831—01)				
29	andra (831—01)	10	10	10	10
		<i>resväskor, koffertar, kappsäckar, hattaskar och andra reseffekter</i>	<i>resväskor, koffertar, kappsäckar, hattaskar och andra reseffekter</i>	<i>resväskor, koffertar, kappsäckar, hattaskar och andra reseffekter</i>	<i>resväskor, koffertar, kappsäckar, hattaskar och andra reseffekter</i>
		20	20	20	20
		<i>portföljer</i>	<i>portföljer</i>	<i>portföljer</i>	<i>portföljer</i>
		30	30	30	30
		<i>shoppingväskor, bags, spannväskor och liknande artiklar</i>	<i>shoppingväskor, bags, spannväskor och liknande artiklar</i>	<i>shoppingväskor, bags, spannväskor och liknande artiklar</i>	<i>shoppingväskor, bags, spannväskor och liknande artiklar</i>
		40	40	40	40
	<i>andra</i>	<i>andra</i>	<i>andra</i>	<i>andra</i>	<i>andra</i>
	av annat material:				
91	handväskor (831—02)				
92	plånböcker och portmonnärer o. d. (831—02)				
93	ryggsäckar och mattornistrar (831—01)				
99	andra (831—01)	10	10	10	10
		<i>resväskor, koffertar, kappsäckar, hattaskar och andra reseffekter</i>	<i>resväskor, koffertar, kappsäckar, hattaskar och andra reseffekter</i>	<i>resväskor, koffertar, kappsäckar, hattaskar och andra reseffekter</i>	<i>resväskor, koffertar, kappsäckar, hattaskar och andra reseffekter</i>
		20	20	20	20
		<i>portföljer</i>	<i>portföljer</i>	<i>portföljer</i>	<i>portföljer</i>
		30	30	30	30
		<i>shoppingväskor, bags, spannväskor och liknande artiklar</i>	<i>shoppingväskor, bags, spannväskor och liknande artiklar</i>	<i>shoppingväskor, bags, spannväskor och liknande artiklar</i>	<i>shoppingväskor, bags, spannväskor och liknande artiklar</i>
		40	40	40	40
	<i>andra</i>	<i>andra</i>	<i>andra</i>	<i>andra</i>	<i>andra</i>
42.03	Kläder och andra beklädnadsföremål samt tillbehör därtill, av läder eller konstläder				
	handskar (841—12):				
11	arbetshandskar, skid- och andra sporthandskar				
19	andra				
20	kappor, jackor, västar och andra liknande kläder (841—13)				
90	andra (841—19)				

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
42.04	Varor för tekniskt bruk, av läder eller konstläder (612—01)				
10	driv- och transportremmar, snören och syremmar				50 <i>driv- och trans- portremmar</i> 70 <i>snören och sy- remmar</i>
91	pickers, slag- och ryckremmar, kappor, buffertar, flordelremmar och liknande för textil- industrin avsedda artiklar				
99	andra				
42.05	Andra varor av läder eller konstläder (612—09)				
10	ränder				
90	andra				
42.03	Varor av tarmar, guldslagarhinna, blåsor eller senor (899—99)				
10	tarmsträngar				
90	andra				

Kap. 43. Pälsskinn och konstgjord päls samt varor därav

Brysselnummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
43.01	Pälsskinn, oberedda (212—01)				
10	av chinchilla, hermelin, mård, sobel, bäver, utter och sjöbjörn (äkta säl)			50 av äkta säl (sjöbjörn)	
20	av mink			90 andra	
30	av räv	50 av silverräv och silverrävsmutationer	10 av vit- och blå-räv, silverräv, platinaräv och andra mutationer av räv	50 av viträv 60 av blåräv 70 av silverräv 80 av platinaräv 90 av andra rävar	10 av vit- och blå-räv, silverräv, platinaräv och andra mutationer
40	persian; persianliknande skinn från asiatiska länder; skinn av mongoliskt, tibetanskt, indiskt och kinesiskt får och lamm; skinn av mongolisk, tibetansk, kinesisk och yemenitisk get och killing	60 av vit- och blå-räv 90 av andra rävar	50 persian; persianliknande skinn från asiatiska länder 60 mongoliskt, tibetanskt och kinesiskt får- och lammskinn; get- och killingskinn av samma proveniens 90 andra		40 av andra rävar
50	av bisam				
61	av säl, ej hänförligt till nr 43.01.10	50 av gräsäl 90 av andra sälar		50 whitecoat 60 blueback 90 andra	
69	av andra djur	50 av sumpbäver 60 av kanin 90 andra	10 av ekorre 40 andra	10 av ekorre 40 andra	50 av bäver och utte 90 andra
43.02	Pälsskinn, beredda, även hopfogade till taylor, ämnen eller liknande stycken, ävensom avfallsbitar dära (613—01)				
	lösa skinn, vilka i oberett skick äro hänförliga till nr 43.01:				
10	av chinchilla, hermelin, mård och sobel, bäver, utter och sjöbjörn (äkta säl)				
20	av mink				
30	av räv	50 av silverräv och silverrävsmutationer	10 av vit- och blå-räv, silverräv, platinaräv och andra mutationer av räv	50 av viträv 60 av blåräv 70 av silverräv 80 av platinaräv 90 av andra rävar	10 av vit- och blå-räv, silverräv, platinaräv och andra mutationer
40	persian; persianliknande skinn från asiatiska länder; skinn av mongoliskt, tibetanskt, indiskt och kinesiskt får och lamm; skinn av mongolisk, tibetansk, kinesisk och yemenitisk get och killing	60 av vit- och blå-räv 90 av andra rävar	50 persian; persianliknande skinn från asiatiska länder 60 mongoliskt, tibetanskt och kinesiskt får- och lammskinn, get- och killingskinn av samma proveniens 90 andra		40 av andra rävar
50	av bisam				
61	av säl, ej hänförligt till nr 43.02.10	50 av gräsäl 90 av andra sälar		50 whitecoat 60 blueback 90 andra	
69	av andra djur	50 av sumpbäver 60 av kanin 90 andra	10 av ekorre 40 andra	10 av ekorre 40 andra	50 av bäver och utte 90 andra

Brysselnummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
	andra lösa skinn:				
71	av kalv och hästdjur				
72	av får, lamm, get och killig				
79	av andra djur				
80	tavlor, ämnen och föder		50 av chinchilla, hermelin, mård, sobel, mink, vit- och blåräv, silverräv, platinaräv och andra mutationer av räva, av persian och persian liknande skinn från asiatiska länder samt av bisam eller av skinn hänförliga till nr 43.02.40.60		av hela skinn: 50 av skinn hänförliga till nr 43.02.40
			60 av skinn hänförliga till nr 43.02.72		60 av bisam
			90 av andra skinn		70 av andra skinn
					80 av bitar och avskurna delar
90	bitar och avskurna delar				
43.03	Varor av pälskinn				
	kläder och tillbehör därtill:				
11	handskar (841—12)				
19	andra slag (842—01)				50 pälsar
20	res- och sängfallar (656—03)				70 mössor
90	andra (613—01)				
43.04	Konstgjord päls och varor därav				
10	konstgjord päls (613—01)				
	kläder och tillbehör därtill:				
21	handskar (841—12)				
29	andra slag (842—01)				
30	res- och sängfallar (656—03)				
90	andra varor av konstgjord päls (613—01)				

Kap. 44. Trä och varor därav; träkol

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
44.01	Brännved; träavfall, sågspån härunder inbegripen (241—01)				
10	brännved		50 <i>björk-</i> 60 <i>barr-</i> 90 <i>annan</i>		
90	andra slag				
44.02.00	Träkol (härunder inbegripet kol av nötskal), även i form av briketter (241—02)				
44.03	Virke, obearbetat eller barkat eller grovt avjämnat på ytan				
10	pappersved (cellulosakubb, massaved, wallboardved) (242—01)		10 <i>furu</i> 20 <i>gran</i> 40 <i>annan</i>		10 <i>furu</i> 20 <i>gran</i> 40 <i>annan</i>
20	gruvstolpar (pitprops, min- timmer) (242—04)		10 <i>furu</i> 40 <i>andra</i>		10 <i>furu</i> 40 <i>andra</i>
30	telestolpar (242—09) sågtimmer och fanertimmer av barrträd (242—02):				
41	inhemsk furu eller gran		10 <i>furu</i> 30 <i>gran</i>		10 <i>furu</i> 30 <i>gran</i>
49	andra	50 <i>ceder</i> 90 <i>andra</i>			
	sågtimmer och fanertimmer av andra inhemska träslag än barrträd (242—03):				
51	bok				
52	ek				
53	asp				
54	ask				
55	björk		50 <i>flammig björk</i> 60 <i>masurbjörk</i> 90 <i>annan</i>		
59	andra				
	sågtimmer och fanertimmer av andra träslag (242—03):				
61	mahogny				
62	teak				
63	hickory				
69	andra	50 <i>valnöt</i> 90 <i>andra</i>			50 <i>pockenholts</i> 90 <i>andra</i>
90	andra slag (242—09)		10 <i>furu</i> 20 <i>gran</i> 40 <i>andra träslag</i>		10 <i>furu</i> 20 <i>gran</i> 40 <i>andra träslag</i>
44.04	Bjälkar, sparrar och liknande bilat eller sågat virke				
10	gruvstolpar (mintimmer) (242—04) annat bilat eller sågat virke av:				
20	inhemsk furu eller gran (242—02)		50 <i>sparrar</i> 60 <i>läkter</i> 90 <i>andra</i>		<i>bjälkar, tjocklek</i> <i>mittpå: 20 cm (8</i> <i>eng. tum) eller</i> <i>däröver:</i> 50 <i>furu</i> 55 <i>gran</i> <i>sparrar och lik-</i> <i>nande virke, tjock-</i> <i>lek mittpå: 12 cm</i> <i>($\frac{1}{2}$, eng. tum) el-</i> <i>ler däröver:</i> 60 <i>furu</i> 65 <i>gran</i>

Brusselsnummer	Gemensamt nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
					<i>mindre än 12 cm</i> <i>($4\frac{3}{4}$ eng. tum):</i>
30	andra barrträd (242—02)				70 furu
90	andra trädslag än barrträd (242—03)				75 gran
					50 bok
					55 ek
					60 asp
					65 andra inhemska trädslag
					70 mahogny
					75 teak
					80 pockenholts
					90 andra utländska trädslag
44.05	Virke, sågat eller skuret men icke vidare bearbetat, med en tjocklek överstigande 5 mm, ej hänförligt till nr 44.04				
	av inhemska furu eller gran (243—02):				
11	plankor, battens och scantlings, tjocklek: 5 cm (2 eng. tum) eller däröver		<i>plankor, bredd: 21 cm ($8\frac{1}{2}$ eng. tum) eller däröver:</i>		<i>plankor, bredd: 21 cm ($8\frac{1}{2}$ eng. tum) eller däröver:</i>
		10 furu		10 furu	
		15 gran		15 gran	
		<i>battens, bredd: mindre än 21 cm ($8\frac{1}{2}$ eng. tum) men ej mindre än 15 cm (6 eng. tum):</i>		<i>battens, bredd: mindre än 21 cm ($8\frac{1}{2}$ eng. tum) men ej mindre än 15 cm (6 eng. tum):</i>	
		20 furu		20 furu	
		25 gran		25 gran	
		<i>scantlings, bredd: mindre än 15 cm (6 eng. tum):</i>		<i>scantlings, bredd: mindre än 15 cm (6 eng. tum):</i>	
		30 furu		30 furu	
		35 gran		35 gran	
12	bräder och planschetter, tjocklek: mindre än 5 cm (2 eng. tum)		<i>bräder, bredd: 21 cm ($8\frac{1}{2}$ eng. tum) eller däröver:</i>		<i>bräder, bredd: 21 cm ($8\frac{1}{2}$ eng. tum) eller däröver:</i>
		10 furu		10 furu	
		15 gran		15 gran	
		<i>bräder, bredd: mindre än 21 cm ($8\frac{1}{2}$ eng. tum) men ej mindre än 15 cm (6 eng. tum):</i>		<i>bräder, bredd: mindre än 21 cm ($8\frac{1}{2}$ eng. tum) men ej mindre än 15 cm (6 eng. tum):</i>	
		20 furu		20 furu	
		25 gran		25 gran	
		<i>planschetter, bredd: mindre än 15 cm (6 eng. tum):</i>		<i>planschetter, bredd: mindre än 15 cm (6 eng. tum):</i>	
		30 furu		30 furu	
		35 gran		35 gran	
19	annat virke		11 bakar		20 plank- och brädstump (splitwood, firewood) av hogst 2 m längd
			20 plank-, battens- och brädstump (splitwood, firewood)		

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
			30 <i>läkter (slating-battens)</i>		30 <i>läkter (slating-battens)</i>
			40 <i>stav</i>		40 <i>stav</i>
			50 <i>reveteringsstickor ävensom spjälved (lathwood)</i>		50 <i>takstickor eller reveteringsstickor (laths); ävensom spjälved (lathwood) eller takstickorsämnen</i>
			60 <i>häckbräder (crates)</i>		60 <i>ribbor, krastkåpp-ämnen o. d.</i>
			70 <i>käppar (squares)</i>		90 <i>annat</i>
			90 <i>andra</i>		
20	av andra barrträd (243—02)	50 <i>ceder</i>			50 <i>douglas fir (oregon pine)</i>
		90 <i>andra</i>			90 <i>andra</i>
	av andra inhemska trädslag än barrträd (243—03):				
31	bok				
32	ek				
33	alm				
34	ask				
35	björk		50 <i>plankor och bräder</i>		
			60 <i>käppar</i>		
			90 <i>andra</i>		
39	andra				
	av andra trädslag (243—03):				
41	mahogny				
42	teak				
43	hickory				
49	andra	20 <i>valnöt</i>		50 <i>limba</i>	11 <i>pockenholts</i>
		90 <i>andra</i>		60 <i>gambir</i>	20 <i>valnöt</i>
				90 <i>andra</i>	90 <i>andra</i>
44.06.00 Kubbar av trä för gatubeläggning (631—09)					
44.07.00 Järnvägs- och spårvägsliplar av trä (243—01)					
		<i>av inhemska furu eller gran:</i>	<i>av inhemska furu eller gran:</i>		11 <i>av inhemska furu gran</i>
		10 <i>impregnerade</i>	10 <i>impregnerade</i>		40 <i>andra</i>
		15 <i>andra</i>	15 <i>andra</i>		
		40 <i>andra</i>	40 <i>andra</i>		
44.08.00 Ämnen av trä till tunnstav, även sågade men icke vidare bearbetade (631—09)					
44.09.00 Tunnbandsvidjor; pålar, störrar, pinnar o. d. av trä, även kluvna eller tillspetsade men icke sågade i längdriktningen; träspån för tillverkning av korgar, askar, siktar e. d.; klarspån och liknande spån av trä (631—09)					
		50 <i>tunnbandsvidjor</i>			
		90 <i>andra slag</i>			
44.10.00 Ämnen av trä till promenadkäppar, paraplyskaft, piskor, verktygshandtag och liknande artiklar, grovt tillformade eller avrundade men icke svarvade, höjda eller på annat sätt bearbetade (631—09)					
44.11.00 Träråd samt tändsticksämnen och skoppligg av trä (631—09)					
			50 <i>tändstickssplint</i>		50 <i>tändsticksämnen</i>
			90 <i>andra slag</i>		90 <i>andra</i>
44.12 Träull och trämjöl (631—09)					
	10 träull				
	50 trämjöl				
44.13 Virke (parkettstav härunder inbegripen), hyvlat, spontat, falsat, fasat eller på liknande sätt bearbetat					
	10 parkettstav (632—03)				

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
21	annat virke, av inhemsk furu eller gran (243—02): bräder		bräder, bredd: 21 cm ($8\frac{1}{2}$ eng. tum) eller däröver 10 furu 15 gran bräder, bredd: mindre än 21 cm ($8\frac{1}{2}$ eng. tum) men ej mindre än 15 cm (6 eng. tum): 20 furu 25 gran bräder, bredd: mindre än 15 cm (6 eng. tum): 30 furu 35 gran		bräder, bredd: 21 cm ($8\frac{1}{2}$ eng. tum) eller däröver: 10 furu 15 gran bräder, bredd: mindre än 21 cm ($8\frac{1}{2}$ eng. tum) men ej mindre än 15 cm (6 eng. tum): 20 furu 25 gran bräder, bredd: mindre än 15 cm (6 eng. tum): 30 furu 35 gran
29	annat virke		10 brädstump (split-wood, firewood) av högst 2 m längd 40 andra slag		10 brädstump (split-wood, firewood) av högst 2 m längd 40 andra slag
30	andra barrträd (243—02)				
90	andra trädslag än barrträd (243—03)		50 ek 90 andra		
44.14	Faner (sågat, knivskuret eller svarvat) med en tjocklek av högst 5 mm, även på ena sidan förstärkt med papper eller vävnad (631—01)				
10	av inhemska trädslag		50 av flammig björk och masurbjörk 60 av annan björk 70 av ek 90 av andra trädslag		
90	av andra trädslag				
44.15	Fanerat trä, kryssfaner och annat skiktträ, även i förening med annat material än trä; träskivor med inläggningar (631—02)				
10	fanerat trä				
30	kryssfaner	10 av inhemsk furu eller gran 50 av inhemskt lövträ 90 av andra träslag	50 flygmaskinsfaner annan: 91 av björk 92 av barrträ 93 av ek 99 av andra träslag	10 av inhemsk furu eller gran 20 av björk 40 av andra träslag	10 av inhemsk furu eller gran 20 av björk 40 av andra träslag
50	annat skiktträ		50 med ytor av björk 90 med ytor av andra träslag		
70	träskivor med inläggningar				
44.16.00	Lamellplattor av trä, icke massiva (cellplattor), även belagda med plåt av oädel metall (631—02)				
44.17.00	Specialbehandlat trä i skivor, bräder, block e. d. (631—09)				
44.18.00	Konstgjort trä, framställt genom hoppresning av träspån, sågspån, trämjöl eller annat träavfall med naturhartser, konsthartser eller andra organiska ämnen som bindemedel, i skivor, block e. d. (631—09)		50 överfanerade spånplattor		50 fanerat 90 annat

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
			60 <i>andra överfanerade plattor</i>		
			90 <i>andra slag</i>		
44.19.00	Ram- och möbellister av trä samt profilerade lister av trä för inredning i byggnader, för elektriska ledningar eller för liknande ändamål (631—09)				
44.20.00	Ramar av trä för tavlor, fotografier, speglar e. d. (632—09)				
44.21	Lådor, häckar, cylindriska tunnor och liknande förpackningar av trä, ej hänförliga till nr 44.22, sammansatta eller i delar (632—01)				
10	lådbräder, buntade	10 <i>cigarrlådor</i> 40 <i>andra</i>	<i>av inhemsk furu eller gran:</i> 10 <i>ohyvlade</i> 20 <i>hyvlade</i> <i>av andra träslag:</i> 30 <i>ohyvlade</i> 40 <i>hyvlade</i>	10 <i>cigarrlådor</i> 40 <i>andra</i>	50 <i>av inhemsk furu eller gran:</i> 10 <i>ohyvlade</i> 20 <i>hyvlade</i> <i>av andra träslag:</i> 30 <i>ohyvlade</i> 40 <i>hyvlade</i>
90	andra				
44.22	Tunnbinderiarbeten, såsom fat, kar, haljor och ämbar, samt delar därtill, av trä, ej hänförliga till nr 44.08 (632—02)				
10	stav, ej hänförlig till nr 44.05 eller 44.08				
20	begagnade tunnbinderiarbeten				
90	andra slag	50 <i>ektunnor</i> 90 <i>andra</i>			50 <i>av inhemsk furu eller gran</i> 90 <i>av andra träslag</i>
44.23	Byggnadssnickerier, även grövre (timmermansarbeten), monteringsfärdiga hus och sammansatt parkettstav härunder inbegripna				
10	monteringsfärdiga hus (811—01)				
20	sammansatt parkettstav (632—03)				
30	dörrar och dörrkarmar (632—03)				
40	fönsterbågar och fönsterkarmar (632—03)				
90	andra (632—03)				
44.24	Hushållsartiklar av trä (632—09)				
10	klädnypor				
90	andra				
44.25	Verktyg och redskap av trä; hyvelstockar, sågställningar och dylika delar av trä till verktyg eller redskap; handtag och skaft av trä till verktyg eller redskap; borstträn samt borst- och kvastskäft av trä; skoläster och skoblock av trä (632—09)				
10	verktyg och redskap; hyvelstockar, sågställningar och dylika delar till verktyg eller redskap; handtag och skaft till verktyg eller redskap; borstträn samt borst- och kvastskäft	10 <i>verktyg och redskap</i> 60 <i>borstträn</i> 90 <i>andra slag</i>			10 <i>verktyg och redskap</i> 50 <i>borstträn, borst- och kvastskäft</i> 90 <i>andra</i>
50	skoläster och skoblock	50 <i>avsedda för skottillverkning</i> 90 <i>andra</i>			<i>avsedda för skottillverkning:</i> 51 <i>grovt tillformade ämnen</i> 59 <i>andra</i>

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
					<i>andra:</i>
					91 <i>grov tillformade</i>
					<i>ämnen</i>
					99 <i>andra</i>
44.26	Bobiner, spolpipor, trådrullar och liknande artiklar, svarvade, av trä				
10	bobiner och spolpipor för textilmaskiner (716—08)				
90	andra (632—09)		10 <i>trådrullar</i> 40 <i>andra</i>		10 <i>trådrullar</i> 40 <i>andra</i>
44.27	Golv- och bordlampor samt liknande belysningsartiklar av trä; hyllor, skåp och andra rumsinventarier av trä, ej hänförliga till kap. 94; skrin, serveringsbrickor, fruktskålar och liknande artiklar av trä; askar, etuier och liknande förvaringspersedlar av trä för bordssilver, ritbestick, musikinstrument o. d.; prydnadsartiklar av trä samt artiklar av trä för personligt bruk, avsedda att bäras exempelvis i fickor eller handväskor; delar av trä till artiklar, hänförliga till detta nummer				
10	lampor och andra belys- ningsartiklar (812—04)				
90	andra slag (632—09)				
44.28	Andra varor av trä				
10	koffertar och andra resef- fekter (831—01)				
20	rullgardinskläppar (632—09)				
90	andra (632—09)	50 <i>glasspinnar</i> 90 <i>andra</i>	50 <i>svarvade kläppar</i> (<i>dowels</i>) 60 <i>andra svarvarbeten</i> 90 <i>andra</i>		

Kap. 45. Kork och varor därav

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
45.01	Naturkork, obearbetad, krossad, granulerad eller malen; ävensom korkavfall (244—01)				
10	naturkork, obearbetad				
30	naturkork, krossad, granulerad eller malen				
70	korkavfall				
45.02.00	Naturkork i block, plattor, skivor eller remsor, härunder inbegripet kuber för tillverkning av korkar (244—01)				
45.03	Varor av naturkork (633—09)				
10	butelj- och flaskkork			50 <i>med beslag</i>	
90	andra			70 <i>utan beslag</i>	
45.04	Presskork och varor därav				
10	plattor, block och liknande grövre varor; rör (633—01)				50 <i>plattor, block och liknande grövre varor</i>
20	presskorkskivor, ej hänförliga till nr 45.04.10 (633—09)				70 <i>rör</i>
30	korkparkett (633—09)				
90	andra (633—09)				

Kap. 46. Korgmakeriarbeten och andra varor av flättningsmaterial

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
46.01	Flätor och liknande varor av flättningsmaterial, för tillverkning av hattar eller för annat ändamål, även sammanfogade till hand (899—12)				
10	av plast				50 <i>för tillverkning av hattar</i> 90 <i>andra</i>
90	av annat ämne				50 <i>för tillverkning av hattar</i> 90 <i>andra</i>
46.02	Vävnader och liknande varor av flättningsmaterial, mattor och gallerverk härunder inbegripna; halmhylsor för flaskor				
10	av plast (899—12)				50 <i>mattor</i> 90 <i>andra</i>
20	av halm (899—12)				
91	av annat ämne: mattor (657—03)				
99	andra (899—12)				
46.03	Korgmakeriarbeten och andra artiklar, framställda direkt av flättningsmaterial eller tillverkade av till nr 46.01 eller 46.02 hänförliga varor; artiklar av s. k. luffasvamp (899—12)				
10	av plast				
	av annat ämne:				
91	korgar, skäppor och andra liknande artiklar för transport eller förvaring				
99	andra				

Kap. 47. Material för papperstillverkning

Brysselnummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
47.01	Pappersmassa				
	av trä:				
10	slipmassa (251—02)		10 <i>våt</i> 30 <i>torr</i>	<i>våt:</i> 11 <i>våt</i> 16 <i>brun</i> <i>torr:</i> 31 <i>våt</i> 36 <i>brun</i>	10 <i>våt</i> 30 <i>torr</i>
20	halvkemisk massa (251—04)			50 <i>våt</i> 70 <i>torr</i>	
	kemisk massa:				
	sulfitcellulosa (251—03)				
	blekt:				
31	dissolvingmassa (viskos-, högalfa-, ädelcellulosa o. d.)			50 <i>våt</i> 70 <i>torr</i>	
34	annan			50 <i>våt</i> 70 <i>torr</i>	
35	oblekt		10 <i>våt</i> 30 <i>torr</i>	10 <i>våt</i> 30 <i>torr</i>	
	sulfatecellulosa (251—04):				
	blekt:				
41	dissolvingmassa (viskos-, högalfa-, ädelcellulosa o. d.)			50 <i>våt</i> 70 <i>torr</i>	
44	annan			50 <i>våt</i> 70 <i>torr</i>	
45	oblekt		11 <i>kvistmassa, se-</i> <i>kunda, tertia o. d.</i> <i>annan:</i> 30 <i>våt</i> 40 <i>torr</i>	<i>kvistmassa, se-</i> <i>kunda, tertia o. d.</i> 11 <i>våt</i> 16 <i>torr</i> <i>annan:</i> 30 <i>våt</i> 40 <i>torr</i>	
70	av annat material än trä, så- som halm, lump och pappers- avfall (251—05)				
47.02.00	Avfall av papper eller papp, makulatur härunder inbegripen; förbrukade varor av papper eller papp, användbara uteslutande för papperstillverkning (251—01)				
					50 <i>avfall av papper</i> <i>och papp</i> 90 <i>annat</i>

Kap. 48. Papper och papp samt varor av pappersmassa, papper eller papp

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
I. Papper och papp i rullar eller ark					
48.01	Papper och papp, maskinjorda, cellulosaavadd härunder inbegripen, i rullar eller ark				
	tryckpapper:				
11	tidningspapper (641—01)			50 i rullar 90 i ark	
19	annat (641—02)		11 trähaltigt (slip-halt över 10%) 30 träfritt (slip-halt högst 10%) eller lumphal-tigt	trähaltigt (slip-halt över 10%): 11 tunntryck-papper 19 annat träfritt (slip-halt högst 10%) eller lumphal-tigt: 31 lumphaltigt 39 annat träfritt	trähaltigt (slip-halt över 10%): 11 journalpapper 19 annat 30 träfritt (sliphalt högst 10%) eller lumphaltigt
21	skrivpapper, dupliceringspapper och ritpapper (ej transparent) (641—02)				
22	cigarrettpapper (641—11)				
23	lask- och filtrerpapper (641—12)				
24	kondensatorpapper (641—19)				
25	karbonröpapper (641—19)				
26	tapet- och annat papper, avsett för klistring, bstrykning eller målning (641—19)				
30	annat sulfatpapper (kraftpapper), rent eller slipblandat (641—03)		10 oblekt 30 blekt	10 oblekt 30 blekt	oblekt: 11 säckpapper 19 annat 30 blekt
40	annat sulfitpapper, rent eller slipblandat (641—03)	50 omslagspapper 90 annat	11 oblekt 31 blekt	oblekt: vikt pr m ² : 11 40 g och där- över under 40 g: 13 M.G.Cap under 35 g 14 tissue 19 annat blekt: vikt pr m ² : 31 40 g och där- över under 40 g: 33 M.G.Cap under 35 g 34 tissue 39 annat	oblekt: vikt pr m ² : 11 över 30 g 19 30 g eller där- under blekt: vikt pr m ² : 31 över 30 g 39 30 g eller där- under
50	brunt slipträpapper, papper av kvistmassa eller av pappersavfall eller av halvke-misk massa, halmpapper (641—03)				
60	grålumppapp, grålumppap-per (641—04)				
70	maskinpapp (641—04)		05 huvudsakligen av slipmassa 10 huvudsakligen av kvistmassa eller av pappers-	05 huvudsakligen av slipmassa 10 huvudsakligen av kvistmassa eller av pappers-	05 huvudsakligen av slipmassa 10 huvudsakligen av kvistmassa eller av pappers-

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar					
		Danmark	Finland	Norge	Sverige		
			<i>avfall eller av halvkemisk massa falskartong (duplex och triplex):</i>	<i>avfall eller av halvkemisk massa falskartong (duplex och triplex):</i>	<i>avfall eller av halvkemisk massa falskartong (duplex och triplex):</i>		
		15	<i>oblekt</i>	15	<i>oblekt</i>	15	<i>oblekt</i>
		20	<i>blekt</i>	20	<i>blekt</i>	20	<i>blekt</i>
			<i>papp/kartong enbart av celluloså:</i>	<i>papp/kartong enbart av celluloså:</i>	<i>papp/kartong enbart av celluloså:</i>	<i>papp/kartong enbart av celluloså:</i>	
			<i>sulfat(kraft-) kartong:</i>	<i>sulfat(kraft-) kartong:</i>	<i>sulfat(kraft-) kartong:</i>	<i>sulfat(kraft-) kartong:</i>	
		25	<i>oblekt</i>	25	<i>oblekt</i>	25	<i>oblekt</i>
		30	<i>blekt</i>	30	<i>blekt</i>	30	<i>blekt</i>
		35	<i>annan cellulosakartong</i>	35	<i>annan cellulosakartong</i>	35	<i>annan cellulosakartong</i>
		40	<i>annan</i>	40	<i>annan</i>	40	<i>annan</i>
	upptagningspapp (641—04):						
81	presspan						
82	matrispapp						
83	konstlådarpapp (t. ex. skopapp och koffertpapp)						
84	annan hårdpapp						
89	annan upptagningspapp	10	<i>vit</i>	10	<i>vit</i>	10	<i>vit</i>
		30	<i>brun</i>	30	<i>brun</i>	30	<i>brun</i>
90	cellulosavadd (641—19)	10	<i>oblekt</i>	10	<i>oblekt</i>	10	<i>oblekt</i>
		30	<i>blekt</i>	30	<i>blekt</i>	30	<i>blekt</i>
48.02.00	Papper och papp, handgjorda (641—02)						
48.03.00	Pergamentpapper, pergamentpapp och smörpapper, även imiterade, samt pergamyn, i rullar eller ark (641—19)						
		10	<i>vegetabiliskt pergament</i>	10	<i>vegetabiliskt pergament</i>	10	<i>vegetabiliskt pergament</i>
		20	<i>smörpapper (greaseproof)</i>	20	<i>smörpapper (greaseproof)</i>	20	<i>smörpapper (greaseproof)</i>
		30	<i>pergamyn</i>	30	<i>pergamyn</i>	30	<i>pergamyn</i>
		40	<i>andra slag (inkl. transparent rit-papper)</i>	40	<i>andra slag (inkl. transparent rit-papper)</i>	40	<i>andra slag (inkl. transparent rit-papper)</i>
48.04	Papper och papp, bestående av två eller flera genom bindemedel förenade skikt, utan överdrag eller impregnering, även med invändig förstärkning av annat material, i rullar eller ark (641—19)						
10	finkartong (t. ex. elfbens- och bristolkartong)						
	solidpapp (containerboard):						
21	med bindemedel av tjära, asfalt och liknande						
22	med bindemedel av parafin, vax och liknande						
90	andra slag						
48.05	Papper och papp, vågade (även klistrade), kräpperade, plisserade, mönsterpressade, mönsterpräglade eller perforerade, i rullar eller ark						
10	våg-papp (wellpapp) (641—04)						
	kräppat papper (641—19):						
21	sulfatpapper						
22	sulfitpapper						
90	andra slag (641—19)	50	<i>mönsterpräglade</i>				
		90	<i>andra</i>				
48.06.00	Papper och papp, linjerade eller rutade, i rullar eller ark (641—19)						

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige

48.07 Papper och papp, med överdrag eller impregnering, härunder inbegripet papper och papp, färgade eller marmorerade annorlunda än i massan eller försedda med tryck (ej hänförliga till nr 48.06 eller till kap. 49), i rullar eller ark

- med överdrag av bitumen eller asfalt (641—06):
- 11 takpapp
 - 19 andra slag
 - 20 behandlade med vax eller paraffin, även oljade (641—07)
 - 30 kriterade (641—07)
 - 40 gummerade (641—07)
 - 50 karbonpapper, kalkerpapper (641—07)
- fernissade, lackerade, färgade, bronserade eller impregnerade (641—07):
- pressad upptagningspapp (hårdpapp):
- 61 presspapp
 - 62 matrispapp
 - 63 konstläderpapp (t. ex. koffertpapp)
 - 65 annan
 - 69 andra slag
 - 70 överdragna med plast (641—07)
 - 80 försedda med tryck (641—07)
 - 90 andra slag (641—07)

48.08.00 Filterplattor av pappersmassa (641—12)

48.09 Byggnadsplattor av pappersmassa, träfibrer eller andra vegetabiliska fibrer, även innehållande naturharts, konstharts eller liknande ämne som bindemedel

- träfiberplattor (631—03):
- hårda:
- 11 med ytbehandling
 - 19 andra
 - 50 porösa
 - 90 annat (641—05)

II. Papper och papp, tillskurna för bestämt ändamål; varor av papper eller papp

8.10.00 Cigarettpapper, tillskuret, även i häften; cigaretthylsor (642—09)

- 50 filtermunstycken
- 90 andra slag

8.11 Papperstapeter (linkrustatapeter härunder inbegripna) och s. k. fönsterpapper (641—08)

- 10 tapeter
- 50 fönsterpapper

8.12.00 Golvbeläggingsmaterial av papper eller papp, även med överdrag av linoleummassa, tillskuret eller icke tillskuret (657—04)

8.13 Karbonpapper och liknande kopieringspapper, stenciler och övertryckspapper, tillskurna, även förpackade i askar (642—09)

- 10 karbonpapper
- 20 stenciler
- 30 övertryckspapper

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
48.14	Brevpapper i block; kuvert, kortbrev, brevkort (utan bild), korrespondenskort och papeterier av papper eller papp (642—02)				
10	papeterier				
20	kuvert				
90	andra slag				
48.15	Annat papper och annan papp, tillskurna för bestämt ändamål				
10	skriv- och dupliceringspapper samt blanketter, ej hänförliga till nr 49.11 (642—02)				50 utan tryck 70 med tryck
20	klisterremсор (642—09)				50 utan tryck 70 med tryck
30	toalettpapper (642—09)				
40	telegrafrullar (även oljade), teleprinterrullar, monotypepapper, räknemaskinrullar o. d. (642—09)				
90	andra slag (642—09)	10 utan tryck 30 med tryck			10 utan tryck 30 med tryck
48.16	Kartonger, säckar, påsar och andra förpackningar av papper eller papp (642—01)				
	kartonger och lådor:				
11	av vågpapp				50 utan tryck 70 med tryck
12	av solidpapp				50 utan tryck 70 med tryck
19	andra				50 utan tryck 70 med tryck
20	säckar				50 utan tryck 70 med tryck
30	påsar och bärkassar				50 utan tryck 70 med tryck
40	burkar				50 utan tryck 70 med tryck
90	andra slag				50 utan tryck 70 med tryck
48.17.00	Kortregisterlådor, brevkorgar, förvaringskartonger och liknande artiklar av papper eller papp, för kontor, butiker o. d. (642—01)				
48.18	Kontorsböcker, skriv- och anteckningsböcker, anteckningsblock, orderböcker, kvittensblock o. d., skrivunderlägg och samlingspärmar samt andra artiklar av papper eller papp för skolor, kontor e. d., album för prover eller samlingar samt bokomslag av papper eller papp (642—03)				
10	kontorsböcker, skriv- och anteckningsböcker, anteckningsblock, orderböcker, kvittensblock, ritblock o. dyl.				
20	samlingspärmar				
30	album				
90	andra slag				
48.19	Etiketter av papper eller papp, med eller utan tryck eller bilder, även överdragna med gummi arabicum, lim e. d. (892—09)				
10	utan tryck				
50	med tryck				
48.20	Bobiner, spolpipor och liknande artiklar av pappersmassa, papper eller papp, även perforerade eller härdade				
10	bobiner och spolpipor för textilmaskiner (716—08)				
90	andra slag (642—09)				

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
48.21	Andra varor av pappersmassa, papper, papp eller cellulosavadd				
	varor för tekniskt bruk:				
11	kort för statistikmaski- ner (892--09)				
19	andra (642--09)	40 <i>jacquardkort</i> 50 <i>packningar</i> 90 <i>andra</i>			40 <i>jacquardkort</i> 90 <i>andra</i>
	andra varor:				
91	lampskråmar (812--04)				
92	servetter och handdukar (642--09)				
93	dukar, lakan, näsdukar o. d. (642--09)				
99	andra (642--09)	10 <i>konstarmar</i> 20 <i>mönster</i> 30 <i>förpackningar</i> 70 <i>hinkar och baljor</i> 90 <i>andra</i>	30 <i>förpackningar</i> för ägg 90 <i>andra</i>	10 <i>konstarmar</i> 90 <i>andra</i>	10 <i>konstarmar</i> 20 <i>mönster</i> 90 <i>andra</i>

Kap. 49. Tryckalster, handskrifter och ritningar

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
49.01	Böcker, broschyrer och liknande tryckalster (även bestående av endast ett blad) (892—01)				
10	böcker, bundna eller häftade	50 <i>på danska språket</i> 90 <i>på främmande språk</i>	50 <i>på finska eller svenska språket</i> 90 <i>på främmande språk</i>	50 <i>på norska språket</i> 90 <i>på främmande språk</i>	50 <i>på svenska språket</i> 90 <i>på främmande språk</i>
20	tryckta ark, avsedda att bindas eller häftas till böcker och liknande tryckalster	50 <i>på danska språket</i> 90 <i>på främmande språk</i>			
90	andra	50 <i>på danska språket</i> 90 <i>på främmande språk</i>			
49.02.00	Tidningar och tidskrifter, även illustrerade (892—02)				
		50 <i>tidningar</i> 70 <i>tidskrifter, på danska språket</i> 90 <i>tidskrifter, på främmande språk</i>			
49.03.00	Bilder-, rit- och målarböcker för barn, häftade eller bundna (892—01)				
49.04.00	Musiknoter, tryckta eller handskrivna, även i form av böcker, med eller utan bilder (892—03)				
49.05	Kartor (atlaser och topografiska kartor härunder inbegripna) samt jord- och himmelsglobes, tryckta				
	kartor (atlaser och topografiska kartor härunder inbegripna):				
11	i bokform (892—01)				
19	andra (892—09)				
50	globes (861—09)				
49.06.00	Byggnads- och maskinritningar samt andra ritningar och teckningar för tekniska, kommersiella eller liknande ändamål ävensom kopior därav; handskrifter och maskinskrivna texter (892—09)				
49.07.00	Frimärken, beläggningsstämplat o. d., icke makulerade, gångbara eller avsedda att utgivas här i landet; stämpelpapper, sedlar, aktier, obligationer och andra liknande värdehandlingar; checkhäften (892—09)				
49.08.00	Dekalkomanier (892—04)				
49.09.00	Brevkort, födelsedagskort, julkort och andra liknande kort, försedda med bild, oavsett framställningsmetoden, med eller utan utstyrsel (892—04)				
49.10.00	Almanackor, alla slag, av papper eller papp, almanackblock härunder inbegripna (892—09)				
49.11	Andra tryckalster, härunder inbegripet bilder, planscher och fotografier				
10	bilder, planscher och fotografier (892—04)				
90	andra tryckalster (892—09)				

Kap. 50. Natursilke

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
50.01.00	Silkeskokonger, lämpade för avhaspling (261--01)				
50.02.00	Råsilke, icke snott eller tvinnat (261--03)				
50.03.00	Avfall av natursilke (härunder inbegripet schappesilke och bourettesilke ävensom silkeskokonger, icke lämpade för avhaspling, samt rivna varor) (261--02)				
50.04	Garn av natursilke, annat än schappesilke och bourettesilke, ej i detaljhandelsuppläggningar (651--01)				
	01 oblandat				
	02 blandat				
50.05	Garn av schappesilke, ej i detaljhandelsuppläggningar (651--01)				
	01 oblandat				
	02 blandat				
50.06	Garn av bourettesilke, ej i detaljhandelsuppläggningar (651--01)				
	01 oblandat				
	02 blandat				
50.07.00	Garn av natursilke i detaljhandelsuppläggningar (651--01)				
50.08.00	Gut; ävensom imiterad katgut av natursilke (651--01)				
50.09.00	Vävnader av natursilke, annat än bourettesilke (653--01)				
		10	oblekta, ofär- gade andra slag:	10	oblekta, ofär- gade andra slag:
		30	beklädnads- vävnader	30	beklädnads- vävnader
		70	heminrednings- vävnader	70	heminrednings- vävnader
		90	andra vävnader	90	andra vävnader
50.10.00	Vävnader av bourettesilke (653--01)				
		10	oblekta, ofär- gade andra slag:	10	oblekta, ofär- gade andra slag:
		30	beklädnads- vävnader	30	beklädnads- vävnader
		70	heminrednings- vävnader	70	heminrednings- vävnader
		90	andra vävnader	90	andra vävnader

Kap. 51. Ändlösa syntetiska eller konstgjorda textilfibrer

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
51.01	Garn av ändlösa syntetiska eller konstgjorda textilfibrer, ej i detaljhandelsuppläggningar (651—06)				
	av syntetiska textilfibrer:				
21	oblandat		50 för fisknätnindustrin 90 annat	50 för fiskeriändamål 90 annat	
22	blandat			50 för fiskeriändamål 90 annat	40 med konstgjorda textilfibrer 80 med andra textilfibrer
	av konstgjorda textilfibrer:				
31	oblandat		50 viskosfibrer 60 acetatfibrer 70 kopparfibrer 90 annat	50 för fiskeriändamål 90 annat	
32	blandat			50 för fiskeriändamål 90 annat	30 med syntetiska textilfibrer 80 med andra textilfibrer
51.02	Enfibertråd, remsor (konstbast o. d.) och imiterad katgut av syntetiskt eller konstgjort textilmaterial (651—06)				
20	av syntetiskt textilmaterial				
30	av konstgjort textilmaterial				
51.03	Garn av ändlösa syntetiska eller konstgjorda textilfibrer i detaljhandelsuppläggningar (651—06)				
20	av syntetiska textilfibrer				
30	av konstgjorda textilfibrer				
51.04	Vävnader av ändlösa syntetiska eller konstgjorda textilfibrer, härunder inbegripet vävnader av enfibertråd eller remsor, hänförliga till nr 51.01 eller 51.02 (653—05)				
20	av syntetiskt textilmaterial	50 cordväv 90 andra vävnader	30 beklädnadsvävnader 70 heminredningsvävnader andra vävnader: 91 cordväv 99 andra	44 beklädnadsvävnader: vävnader för kostymer, dräkter, klänningar, blusar och dylika ytter- och mellanplagg samt vävnader för skjortor 59 underplaggsvävnader 69 andra beklädnadsvävnader 70 heminredningsvävnader andra vävnader: 91 cordväv 99 andra	51 beklädnadsvävnader: vävnader för kostymer, dräkter, sommarrockar och sommarkappor 51 vävnader för klänningar, blusar o. d. 56 andra ytter- och mellanplaggsvävnader 57 vävnader för skjortor, andra än flanellvävnader 59 andra underplaggsvävnader 63 kräppfodervävnader 65 andra fodervävnader 69 andra beklädnadsvävnader heminredningsvävnader: 76 möbelvävnader 77 gardin- och draperivävnader 79 andra heminredningsvävnader andra vävnader: 91 cordväv 99 andra

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
30	av konstgjort textilmaterial	50 <i>cordväv</i> 90 <i>andra vävnader</i>	30 <i>beklädnadsvävnader</i> 70 <i>heminredningsvävnader</i> andra <i>vävnader</i> : 91 <i>cordväv</i> 99 <i>andra</i>	44 <i>vävnader för kostymer, dräkter, klänningar, blusar och dylika ytter- och mellanplagg samt vävnader för skjortor</i> 59 <i>underplaggsvävnader</i> 69 <i>andra beklädnadsvävnader</i> 70 <i>heminredningsvävnader</i> andra <i>vävnader</i> : 91 <i>cordväv</i> 99 <i>andra</i>	45 <i>vävnader för kostymer, dräkter, sommarrockar och sommarkappor</i> 51 <i>vävnader för klänningar, blusar o. d.</i> 56 <i>andra ytter- och mellanplaggsvävnader</i> 57 <i>vävnader för skjortor, andra än flanelvävnader</i> 59 <i>andra underplaggsvävnader</i> 63 <i>kräppfodervävnader</i> 65 <i>andra fodervävnader</i> 69 <i>andra beklädnadsvävnader heminredningsvävnader</i> : 76 <i>möbelsvävnader</i> 77 <i>gardin- och draperivävnader</i> 79 <i>andra heminredningsvävnader</i> andra <i>vävnader</i> : 91 <i>cordväv</i> 99 <i>andra</i>

Kap. 52. Textilvaror i förening med metall

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
52.01.00	Garn av textilfibrer i förening med metalltråd (garn överspunnet med metalltråd härunder inbegripet) eller överdraget med metall (651—07)				50 <i>avsett att användas uteslutande för tillverkning av elektriska ledningssnören</i> 90 <i>andra slag</i>
52.02.00	Vävnader av metalltråd eller av till nr 52.01 hänförligt garn, för tillverkning av kläder, för heminredning eller liknande ändamål (653—06)				30 <i>beklädnadsvävnader</i> 70 <i>heminredningsvävnader</i> 90 <i>andra vävnader</i>

Kap. 53. Ull och andra djurhår

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
53.01	Ull av får, okardad och okammad				
10	otvättad eller endast ryggtvättad (262—01)				50 <i>skinn- och garveriull</i>
90	andra slag (262—02)				90 <i>annan</i>
53.02	Andra djurhår (fina eller grova), okardade och okammade				
10	fina djurhår, lämpade för spinning (hår av angorakanin härunder inbegripna) (262—03)				
20	fina djurhår, icke lämpade för spinning (t. ex. av hare, vanlig kanin, bäver, nutria) (262—04)				
30	grova djurhår (262—05)				
53.03.00	Avfall av fårull eller andra djurhår (fina eller grova), icke rivet (262—08)				
53.04.00	Rivna varor av fårull eller andra djurhår (fina eller grova) (262—06)				
53.05.00	Fårull och andra djurhår (fina eller grova), kardade eller kammade (262—07)				
		10 <i>oblandade</i>	50 <i>fårull</i>	10 <i>oblandade</i>	
		20 <i>blandade</i>	90 <i>andra djurhår</i>	20 <i>blandade</i>	
53.06	Kardgarn av fårull, ej i detaljhandelsuppläggningar (651—02)				
01	oblandat	<i>ofärgat:</i>	10 <i>ofärgat</i>	10 <i>ofärgat</i>	
		11 <i>väv- och trikågarn</i>	30 <i>färgat</i>	30 <i>färgat</i>	
		19 <i>annat</i>			
		<i>färgat:</i>			
		31 <i>väv- och trikågarn</i>			
		39 <i>annat</i>			
02	blandat	<i>ofärgat:</i>	10 <i>ofärgat</i>	10 <i>ofärgat</i>	30 <i>med syntetiska textilfibrer</i>
		11 <i>väv- och trikågarn</i>	30 <i>färgat</i>	30 <i>färgat</i>	40 <i>med konstgjorda textilfibrer</i>
		19 <i>annat</i>			80 <i>med andra textilfibrer</i>
		<i>färgat:</i>			
		31 <i>väv- och trikågarn</i>			
		39 <i>annat</i>			
53.07	Kamgarn av fårull, ej i detaljhandelsuppläggningar (651—02)				
01	oblandat	<i>ofärgat:</i>	10 <i>ofärgat</i>	10 <i>ofärgat</i>	
		11 <i>väv- och trikågarn</i>	30 <i>färgat</i>	30 <i>färgat</i>	
		19 <i>annat</i>			
		<i>färgat:</i>			
		31 <i>väv- och trikågarn</i>			
		39 <i>annat</i>			
02	blandat	<i>ofärgat:</i>	10 <i>ofärgat</i>	10 <i>ofärgat</i>	30 <i>med syntetiska textilfibrer</i>
		11 <i>väv- och trikågarn</i>	30 <i>färgat</i>	30 <i>färgat</i>	40 <i>med konstgjorda textilfibrer</i>
		19 <i>annat</i>			80 <i>med andra textilfibrer</i>
		<i>färgat:</i>			
		31 <i>väv- och trikågarn</i>			
		39 <i>annat</i>			

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
53.08.00	Garn av fina djurhår (kardade eller kammade), ej i detaljhandelsuppläggningar (651—02)				50 kardgarn 70 kamgarn
53.09.00	Garn av tagel eller andra grova djurhår, ej i detaljhandelsuppläggningar (651—02)				
53.10.00	Garn av fårull, tagel eller andra djurhår (fina eller grova), i detaljhandelsuppläggningar (651—02)		10 av fårull 40 av andra djurhår	av fårull: 11 ojärgat 16 järgat 40 av andra djurhår	10 av fårull 40 av andra djurhår
53.11	Vävnader av fårull eller fina djurhår (653—02)				
03	beklädnadsvävnader	10 oblandade 20 blandade		41 vävnader för vinterrockar och vinterkappor 43 vävnader för rockar och kappor av regnplaggstyp 45 vävnader för kostymer, dräkter, sommarrockar och sommarkappor 51 vävnader för klänningar, blusar o. d. 56 andra yttre- och mellanplaggvävnader 69 andra beklädnadsvävnader	41 vävnader för vinterrockar och vinterkappor 43 vävnader för rockar och kappor av regnplaggstyp vävnader för kostymer, dräkter, sommarrockar och sommarkappor: 47 av kamgarn 49 andra vävnader för klänningar, blusar o. d.: 52 av kamgarn 53 andra 56 andra yttre- och mellanplaggvävnader 65 fodervävnader 69 andra beklädnadsvävnader
07	heminredningsvävnader	10 oblandade 20 blandade		76 möbelsvävnader 79 andra heminredningsvävnader	76 möbelsvävnader 77 gardin- och draperivävnader 79 andra heminredningsvävnader
09	andra vävnader	10 oblandade 20 blandade			
53.12.00	Vävnader av grova djurhår, andra än tagel (653—09)				
53.13.00	Vävnader av tagel (653—09)				

Kap. 54. Lin och rami

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
54.01.00	Lin, oberett eller berett men icke spunnet; blånor och avfall av lin, rivna varor härunder inbegripna (265—01)	10 <i>linhalm</i> 21 <i>berett lin</i> 30 <i>blånor</i> 40 <i>andra slag</i>	10 <i>oberett</i> <i>berett:</i> 20 <i>ohäcklat</i> 25 <i>häcklat</i> 30 <i>blånor</i> 35 <i>avfall</i>		10 <i>oberett</i> <i>berett:</i> 20 <i>ohäcklat</i> 25 <i>häcklat</i> 30 <i>blånor</i> 35 <i>avfall</i>
54.02.00	Rami, oberedd eller beredd men icke spunnen; blånor och avfall av rami, rivna varor härunder inbegripna (265—03)				
54.03.00	Garn av lin eller rami, ej i detaljhandelsuppläggningar (651—05)	<i>ofärgat:</i> 51 <i>väv- och trikä-garn</i> 59 <i>annat</i> <i>färgat:</i> 61 <i>väv- och trikä-garn</i> 69 <i>annat</i>	<i>oblekt, ofärgat:</i> 51 <i>t. o. m. nr 18 eng. numr.</i> 59 <i>annat</i> <i>annat:</i> 61 <i>t. o. m. nr 18 eng. numr.</i> 69 <i>annat</i>	<i>enkelt:</i> 51 <i>för fiskeri-ändamål</i> 59 <i>annat</i> 61 <i>för fiskeri-ändamål</i> 69 <i>annat</i> <i>flertrådigt:</i> 71 <i>för fiskeri-ändamål</i> 79 <i>annat</i> 81 <i>för fiskeri-ändamål</i> 89 <i>annat</i>	
54.04.00	Garn av lin eller rami i detaljhandelsuppläggningar (651—05)				
54.05.00	Vävnader av lin eller rami (653—03)	50 <i>segel- och presenningsduk</i> 60 <i>stynnadsväv</i> 70 <i>annan oblekt väv</i> 80 <i>blekt, ofärgad väv</i> 90 <i>annan väv</i>	30 <i>beklädnadsvävnader</i> 70 <i>heminredningsvävnader</i> 90 <i>andra vävnader</i>	10 <i>oblekta, ofärgade andra slag</i> <i>beklädnadsvävnader:</i> 51 <i>vävnader för klänningar, blusar o. d.</i> 61 <i>stynnadsvävnader, såsom tagel-duk, vattulin etc.</i> 65 <i>fodervävnader</i> 69 <i>andra beklädnadsvävnader</i> 71 <i>lakans-, örngotts- och dun-arsvävnader</i> 72 <i>vävnader för handdukar, dukar och servetter</i> 79 <i>andra heminredningsvävnader</i> <i>andra vävnader:</i> 93 <i>markisväv, presenningsväv och dylika vävnader</i> 99 <i>andra</i>	51 <i>vävnader för klänningar, blusar o. d.</i> 61 <i>stynnadsvävnader, såsom tagel-duk, vattulin etc.</i> 65 <i>fodervävnader</i> 69 <i>andra beklädnadsvävnader</i> 71 <i>lakans-, örngotts- och dun-arsvävnader</i> 76 <i>möbelvävnader</i> 77 <i>gardin- och draperivävnader</i> 79 <i>andra heminredningsvävnader</i> <i>andra vävnader:</i> 93 <i>markisväv, presenningsväv och dylika vävnader</i> 99 <i>andra</i>

Kap. 55. Bomull

Brysselnummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
55.01.00	Bomull, okardad och okammad (263—01)				
55.02.00	Bomullslinters (263—02)				
55.03	Avfall av bomull, rivna varor härunder inbegripna, okardat och okammad (263—03)				
10	maskintrassel				
90	andra slag	10 bomullsavfall, ej rivet (laps, jask, strips, stöv, kard- och rensavfall)			10 bomullsavfall, ej rivet (laps, jask strips, stöv, kard och rensavfall)
		40 andra			40 andra
55.04.00	Bomull, kardad eller kammad (263—04)				
55.05	Garn av bomull, ej i detaljhandelsuppläggningar				
	oblekt, ej merceriserat (651—03):				
10	sytråd				
	annat:				
21	oblandat	50 för fiskeriändamål	50 för fisknätindustrin	enkelt: 51 för fiskeriändamål	
		90 annat	90 annat	59 annat	
				flertrådigt: 61 för fiskeriändamål	
				69 annat	
22	blandat	50 för fiskeriändamål		enkelt: 51 för fiskeriändamål	30 med syntetiska textilfibrer
		90 annat		59 annat	40 med konstgjorda textilfibrer
				flertrådigt: 61 för fiskeriändamål	80 med andra textilfibrer
				69 annat	
	andra slag (651—04):				
50	sytråd				
	annat:				
61	oblandat	50 ofärgat, icke merceriserat		50 enkelt	
		90 annat		70 flertrådigt	
62	blandat	50 ofärgat, icke merceriserat		50 enkelt	30 med syntetiska textilfibrer
		90 annat		70 flertrådigt	40 med konstgjorda textilfibrer
					80 med andra textilfibrer
55.06	Garn av bomull i detaljhandelsuppläggningar (651—04)				
10	sytråd				
90	annat				
55.07.00	Gasvävnader av bomull (652—02)				
55.08.00	Frottévävnader av bomull (652—02)				
55.09	Andra vävnader av bomull				
01	oblekta, ofärgade (652—01)	10 segel- och presenningsduk	10 segel- och presenningsduk	11 cordväv	11 cordväv
		20 cordväv	20 cordväv	13 smärting, murkivväv, presenningsväv och dylika vävnader	13 smärting, murkivväv, presenningsväv och dylika vävnader
		50 skurduksväv	90 andra		
		90 andra			

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
				16 <i>dunvarsäv</i>	17 <i>säck-, pack- och sadelmakarvävna-</i>
				19 <i>andra vävnader</i>	<i>der</i>
02	andra slag (652—02)	50 <i>monsterrävda</i>	30 <i>beklädnads-</i>	<i>beklädnads-</i>	19 <i>andra vävnader</i>
		60 <i>tryckta</i>	<i>vävnader</i>	<i>vävnader:</i>	<i>beklädnads-</i>
		70 <i>enfärgade</i>	70 <i>heminrednings-</i>	51 <i>vävnader för</i>	43 <i>vävnader för</i>
		80 <i>flerfärgade</i>	<i>vävnader</i>	<i>klänningar,</i>	<i>rockar och kap-</i>
		90 <i>blekta</i>	90 <i>andra vävnader</i>	<i>blusar o. d.</i>	<i>por av regn-</i>
				55 <i>blåtweills, khaki</i>	<i>plaggstyp</i>
				<i>och dylika väv-</i>	45 <i>vävnader för</i>
				<i>nader</i>	<i>kostymer, dräk-</i>
				57 <i>vävnader för</i>	<i>ter, sommarroc-</i>
				<i>skjortor, andra</i>	<i>kar och sommar-</i>
				<i>än flanellevä-</i>	<i>kappor</i>
				<i>nader</i>	51 <i>vävnader för</i>
				58 <i>flanell- och lik-</i>	<i>klänningar, blu-</i>
				<i>nande under-</i>	<i>sar o. d.</i>
				<i>plaggsvävnader</i>	55 <i>blåtweills, khaki</i>
				69 <i>andra bekläd-</i>	<i>och dylika väv-</i>
				<i>nadsvävnader</i>	<i>nader</i>
				<i>heminrednings-</i>	56 <i>andra ytter- och</i>
				<i>vävnader:</i>	<i>mellanplagg-</i>
				71 <i>lakans- och</i>	<i>vävnader</i>
				<i>örngottsvävna-</i>	57 <i>vävnader för</i>
				<i>der</i>	<i>skjortor, andra</i>
				74 <i>dunvarsävna-</i>	<i>än flanellevä-</i>
				<i>der</i>	<i>nader</i>
				75 <i>vävnader till</i>	58 <i>flanell- och lik-</i>
				<i>täcken</i>	<i>nande under-</i>
				76 <i>möbelyvävnader</i>	<i>plaggsvävnader</i>
				77 <i>gardin- och</i>	59 <i>andra under-</i>
				<i>draperivävna-</i>	<i>plaggsvävnader</i>
				<i>der</i>	61 <i>styrvävnader</i>
				79 <i>andra hemin-</i>	<i>der såsom tagel-</i>
				<i>redningsvävna-</i>	<i>duk, rattulin etc.</i>
				<i>der</i>	65 <i>fodervävnader</i>
				<i>andra vävnader:</i>	69 <i>andra bekläd-</i>
				93 <i>smärting, mar-</i>	<i>nadsvävnader</i>
				<i>kisväv, presen-</i>	<i>heminrednings-</i>
				<i>ningsröv och</i>	<i>vävnader:</i>
				<i>dylika vävnader</i>	71 <i>lakans-, örn-</i>
				95 <i>forbandsgas</i>	<i>gotts- och dun-</i>
				99 <i>andra</i>	<i>varsvävnader</i>
					73 <i>bolstervävnader</i>
					75 <i>vävnader till</i>
					<i>täcken</i>
					76 <i>möbelyvävnader</i>
					77 <i>gardin- och dra-</i>
					<i>perivävna-</i>
					<i>der</i>
					79 <i>andra heminred-</i>
					<i>ningsvävnader</i>
					<i>andra vävnader:</i>
					91 <i>cordvävnader</i>
					93 <i>smärting, mar-</i>
					<i>kisväv, presen-</i>
					<i>ningsröv och dy-</i>
					<i>lika vävnader</i>
					95 <i>forbandsgas</i>
					97 <i>säck-, pack- och</i>
					<i>sadelmakarväv-</i>
					<i>nader</i>
					99 <i>andra</i>

Kap. 56. Korta syntetiska eller konstgjorda textilfibrer

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
56.01	Korta syntetiska eller konstgjorda textilfibrer, icke kardade, kammade eller på annat sätt beredda för spinning (266—01)				
60	syntetiska		50 viskosfibrer		
70	konstgjorda		60 acetatfibrer		
			70 kopparfibrer		
			90 andra		
56.02	Fiberknippen för framställning av korta syntetiska eller konstgjorda textilfibrer (651—06)				
60	av syntetiska fibrer		50 viskosfibrer		
70	av konstgjorda fibrer		60 acetatfibrer		
			70 kopparfibrer		
			90 andra		
56.03	Avfall av syntetiska eller konstgjorda textilfibrer (ändlösa eller korta), garnavfall och rivna varor härunder inbegripna; icke kardat, kammat eller på annat sätt berett för spinning (266—01)				
60	av syntetiska fibrer				
70	av konstgjorda fibrer				
56.04	Korta syntetiska eller konstgjorda textilfibrer och avfall av syntetiska eller konstgjorda textilfibrer (ändlösa eller korta), kardade, kammade eller på annat sätt beredda för spinning (266—01)				
60	av syntetiska fibrer		50 viskosfibrer		
70	av konstgjorda fibrer		60 acetatfibrer		
			70 kopparfibrer		
			90 andra		
56.05	Garn av korta syntetiska eller konstgjorda textilfibrer (eller av avfall av syntetiska eller konstgjorda textilfibrer), ej i detaljhandelsuppläggningar (651—06)				
	av syntetiska fibrer:				
61	oblandat	10 ofärgat	10 ofärgat		
		40 annat	40 annat		
62	blandat	10 ofärgat	10 ofärgat	40 med konstgjorda textilfibrer	
		40 annat	40 annat	80 med andra textilfibrer	
	av konstgjorda fibrer:				
71	oblandat	10 ofärgat	10 ofärgat		
		40 annat	40 annat		
72	blandat	10 ofärgat	10 ofärgat	30 med syntetiska textilfibrer	
		40 annat	40 annat	80 med andra textilfibrer	
56.06	Garn av korta syntetiska eller konstgjorda textilfibrer (eller av avfall av syntetiska eller konstgjorda textilfibrer) i detaljhandelsuppläggningar (651—06)				
60	av syntetiska fibrer				
70	av konstgjorda fibrer				
56.07	Vävnader av korta syntetiska eller konstgjorda textilfibrer (eller av avfall av syntetiska eller konstgjorda textilfibrer) (653—05)				
60	av syntetiska fibrer	50 segel- och pre-senningsväv	30 beklädnadsrövnader	beklädnadsrövnader:	beklädnadsrövnader:
		60 cordväv	70 heminredningsrövnader	51 rövnader för klänningar, blusar o. d.	41 rövnader för vinteröverrockar och vinterkappor
		91 mönstervärda	90 andra rövnader	57 rövnader för skjortor, andra än flanellrövnader	43 rövnader för rockar och kappor av regnplaggstyp
		92 tryckta			
		93 enfärgade			
		94 flerfärgade			
		99 andra			

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar					
		Danmark	Finland	Norge	Sverige		
				69	andra beklädnadsvävnader heminredningsvävnader:	45	vävnader för kostymer, dräkter, sommarrockar och sommarkappor
				77	gardin- och draperivävnader	51	vävnader för klänningar, blusar o. d.
				79	andra heminredningsvävnader	56	andra yttre- och mellanplaggsvävnader
				90	andra vävnader	57	vävnader för skjortor, andra än flanellvävnader
						59	andra underplaggsvävnader
						65	fodervävnader
						69	andra beklädnadsvävnader heminredningsvävnader:
						76	möbelsvävnader
						77	gardin- och draperivävnader
						79	andra heminredningsvävnader andra vävnader:
						91	cordväv
						93	markisväv, pressningsväv och dylika vävnader
						97	säck-, pack- och sadelmakarsvävnader
						99	andra
70	av konstgjorda fibrer	50	segel- och pressningsväv	30	beklädnadsvävnader	51	beklädnadsvävnader:
		60	cordväv	70	heminredningsvävnader	41	vävnader för vinteröverrockar och vinterkappor
		91	mönsterrädda	90	andra vävnader	43	vävnader för rockar och kappor av regnplaggstyp
		92	tryckt			45	vävnader för kostymer, dräkter, sommarrockar och sommarkappor
		93	enfärgade			51	vävnader för klänningar, blusar o. d.
		94	flerfärgade			56	andra yttre- och mellanplaggsvävnader
		99	andra			57	vävnader för skjortor, andra än flanellvävnader
						59	andra underplaggsvävnader
						65	fodervävnader
						69	andra beklädnadsvävnader heminredningsvävnader:

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
					76 <i>möbelvävnader</i>
					77 <i>gardin- och dra perivävnader</i>
					79 <i>andra heminrea ningsvävnader andra vävnader:</i>
					91 <i>cordväv</i>
					93 <i>markisväv, pre senningsväv oc dylika vävnade</i>
					97 <i>säck-, pack- oc sadelmakarväv- nader</i>
					99 <i>andra</i>

Kap. 57. Andra vegetabiliska textilfibrer; garn av papper och vävnader därav

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
7.01	Mjuk hampa (<i>Cannabis sativa</i>), oberedd eller beredd men icke spunnen; blånor och avfall av hampa, rivna varor härunder inbegripna (265—02)				
10	oberedd eller beredd				50 <i>oberedd</i> <i>beredd:</i> 60 <i>ohäcklad</i> 70 <i>häcklad</i>
50	blånor och avfall				50 <i>blånor</i> 70 <i>avfall</i>
7.02.00	Manillafiber (<i>Abaca</i> eller <i>Musa textilis</i>), oberedd eller beredd men icke spunnen; blånor och avfall av manilla, rivna varor härunder inbegripna (265—05)				
			50 <i>oberedd eller</i> <i>beredd</i>	50 <i>oberedd</i> <i>beredd:</i>	
		70 <i>blånor och av-</i> <i>fall</i>		60 <i>ohäcklat</i> 70 <i>häcklat</i> 80 <i>blånor och avfall</i>	
7.03.00	Jute, oberedd eller beredd men icke spunnen; blånor och avfall av jute, rivna varor härunder inbegripna (264—01)				
			10 <i>oberedd eller</i> <i>beredd</i>	10 <i>oberedd eller</i> <i>beredd</i>	
		30 <i>blånor och av-</i> <i>fall</i>		30 <i>blånor och av-</i> <i>fall</i>	
7.04	Andra vegetabiliska textilfibrer, oberedda eller beredda men icke spunna; avfall av dylika textilfibrer, rivna varor härunder inbegripna				
10	indisk hampa (<i>Crotalaria juncea</i>) och avfall därav (265—02)				
20	sisal och andra agavefibrer samt avfall därav (265—04)				
30	kokosfiber samt avfall därav (265—09)				50 <i>cantalahampa och</i> <i>avfall därav</i>
90	andra vegetabiliska textilfibrer samt avfall därav (265—09)				90 <i>andra</i>
7.05.00	Garn av mjuk hampa (651—05)				
					<i>enkelt:</i> <i>oblekt, ofärgat:</i>
			51 <i>för fiskeriändamål</i>		
			59 <i>annat</i>		
					<i>annat:</i>
			61 <i>för fiskeriändamål</i>		
			69 <i>annat</i>		
					<i>flertrådigt:</i>
			71 <i>för fiskeriändamål</i>		
			79 <i>annat</i>		
					<i>annat:</i>
			81 <i>för fiskeriändamål</i>		
			89 <i>annat</i>		
7.06.00	Garn av jute (651—09)				
			10 <i>enkelt</i>		<i>enkelt:</i>
			30 <i>flertrådigt</i>		11 <i>ofärgat</i> 19 <i>annat</i>

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
				<i>flertrådigt:</i> 31 <i>ofärgat</i> 39 <i>annat</i>	
57.07	Garn av andra vegetabiliska textilfibrer				
10	av indisk hampa (651—05)				
20	av kokosfiber (651—09)				
90	av andra textilfibrer (651—09)				
57.08.00	Garn av papper (651—09)				50 <i>skördegarn</i> 90 <i>annat</i>
57.09	Vävnader av mjuk hampa (653—03)				
10	markisväv, presenningsväv och dylika vävnader				
90	andra				
57.10	Vävnader av jute (653—04)				
10	säck- pack- och sadelma- karvävnader				
90	andra				
57.11.00	Vävnader av andra vegetabiliska textilfibrer (653—09)		10 <i>av kokosfibrer</i> 40 <i>andra</i>		10 <i>av kokosfibrer</i> 40 <i>andra</i>
57.12.00	Vävnader av pappersgarn (653—09)				

Kap. 58. Mattor, gobelänger o. d.; sammets-, plysch-, ögle- och sniljvävnader; band; snörmakeriarbeten; tyll och nätknytningar; spetsar; broderier

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
58.01	Mattor, knutna, även konfektionerade				
10	av ull eller fina djurhår (657—01)		70 med högst 180 knutar på en längd av 1 m	40 med högst 250 knutar på en längd av 1 m	40 med högst 250 knutar på en längd av 1 m
			90 med mer än 180 knutar på en längd av 1 m	50 med mer än 250 knutar på en längd av 1 m	50 med mer än 250 men ej mer än 450 knutar på en längd av 1 m
					60 med mer än 450 knutar på en längd av 1 m
90	av annat textilmaterial (657—02)				41 med högst 250 knutar på en längd av 1 m
					50 med mer än 250 men ej mer än 450 knutar på en längd av 1 m
					60 med mer än 450 knutar på en längd av 1 m
58.02	Andra mattor, även konfektionerade; kelims och liknande vävnader, även konfektionerade				
	av ull eller fina djurhår (657—01):				
11	plysch				
19	andra				
20	av bomull (657—02)				
30	av jute (657—02)				
40	av kokosfibrer utan inblandning av andra textilfibrer (657—03)				
90	av annat textilmaterial (657—02)				
8.03	Gobelänger och liknande artiklar, handvävda eller handbroderade (med petits points, korsstyggn e. d.), även konfektionerade				
10	av ull eller fina djurhår (657—01)				
90	av annat textilmaterial (657—02)				
8.04	Sammets-, plysch-, ögle- och sniljvävnader, ej hänförliga till nr 55.08 eller 58.05				
10	av natursilke (653—01)				
20	av syntetiska eller konstgjorda textilfibrer (653—05)				
30	av ull eller fina djurhår (653—02)				
40	av lin, rami eller mjuk hampa (653—03)				
50	av bomull (652—02)				
90	av annat textilmaterial (653—09)				
8.05	Band, ej hänförliga till nr 58.06, härunder inbegripet band, bestående av sammanklistrade parallella trådar eller fibrer				
	sammets-, plysch-, ögle- och sniljband:				
11	av natursilke eller av syntetiska eller konstgjorda textilfibrer (654—02)				

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
19	av annat textilmaterial (654—03)				
	andra slag:				
51	av natursilke (654—02)				
52	av ändlösa syntetiska textilfibrer (654—02)				
53	av ändlösa konstgjorda textilfibrer (654—02)				
56	av korta syntetiska eller konstgjorda textilfibrer (654—02)				
59	av annat textilmaterial (654—03)				
58.06.00	Etiketter, märkband och liknande artiklar, vävda, icke broderade, som längdvara eller tillskurna (654—03)				
58.07	Snijlgarn och sniljer; överspunnet garn (annat än garn, hänförligt till nr 52.01, och överspunnet tagelgarn) flåtor, snörmakeriarbeten och dylika arbeten, som längdvara; tofsar, pomponger o. d. (654—03)				
10	snijlgarn och sniljer				50 av bomull 90 av annat textilmaterial
90	andra slag			50 av ändlösa syntetiska textilfibrer 60 av ändlösa konstgjorda textilfibrer 90 av annat textilmaterial	
58.08	Tyll, trädgårdsvävnad och nätknytningar, omönstrade (654—01)				
20	av ändlösa syntetiska textilfibrer				
30	av ändlösa konstgjorda textilfibrer				
50	av bomull				
90	av annat textilmaterial				
58.09	Tyll, trädgårdsvävnad och nätknytningar, mönstrade; spetsar och spetsvävnader (hand- eller maskingjorda), som längdvara eller i form av s. k. motiv (654—01)				
20	av ändlösa syntetiska textilfibrer				
30	av ändlösa konstgjorda textilfibrer				
50	av bomull				
90	av annat textilmaterial				
58.10	Broderier, som längdvara eller i form av s. k. motiv (654—04)				
20	av ändlösa syntetiska textilfibrer				
30	av ändlösa konstgjorda textilfibrer				
50	av bomull				
90	av annat textilmaterial				

Kap. 59. Vadd och stampad filt; bind- och segelgarn, tågvirke och linor samt varor därav; vävnader för speciella ändamål; vävnader med impregnering eller överdrag; textilvaror för tekniskt bruk

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
59.01	Vadd samt varor av vadd; stoft, noppor o. d. av textilmaterial (655—09)				
10	vadd	50 <i>gummerad</i> 90 <i>annan</i>	10 <i>bomullsvadd</i> 40 <i>annan</i>	10 <i>bomullsvadd</i> 40 <i>annan</i>	50 <i>oblekt</i> 90 <i>annan</i>
21	varor av vadd: sanitetsbindor och sanitetstamponger				50 <i>sanitetsbindor</i> 70 <i>sanitetstamponger</i>
29	andra				
30	stoff, noppor o. d.				
59.02	Stampad filt samt varor av stampad filt, även med impregnering eller överdrag				
	stampad filt:				
11	utan impregnering eller överdrag (655—01)				
19	annan (655—04)				
21	varor av stampad filt: utan impregnering eller överdrag (655—01)				
29	andra (655—04)				
59.03.00	Fiberduk, bestående av textilfibrer, sammanhållna på annat sätt än genom filtning, samt varor därav, även med impregnering eller överdrag (655—04)				
59.04	Bind- och segelgarn samt tågvirke och linor, även flätade (655—06)				
10	av ändlösa syntetiska eller konstgjorda textilfibrer	50 <i>garn till fisknät</i> 60 <i>annat garn</i> 70 <i>tågvirke och linor</i>	50 <i>garn för fisknätindustrin</i> 60 <i>annat garn</i> 70 <i>tågvirke</i>	50 <i>till fiskeribruk</i> <i>andra:</i> 60 <i>tågvirke</i> 70 <i>andra</i>	
20	av bomull	50 <i>bindgarn</i> 60 <i>garn till fisknät</i> 90 <i>annat</i>	10 <i>bind- och segelgarn</i> 30 <i>tågvirke och linor</i>	50 <i>till fiskeribruk</i> <i>andra:</i> 60 <i>bindgarn</i> 70 <i>snören och linor</i> 80 <i>tågvirke</i> 90 <i>annat</i>	10 <i>bind- och segelgarn</i> 30 <i>tågvirke och linor</i>
30	av lin eller hampa	10 <i>bindgarn</i> 21 <i>garn till fisknät</i> 40 <i>tågvirke och linor</i>	11 <i>bind- och segelgarn</i> 40 <i>tågvirke och linor</i>	50 <i>till fiskeribruk</i> <i>andra:</i> 60 <i>bindgarn</i> 70 <i>skördegarn</i> 80 <i>snören och linor</i> 85 <i>tågvirke</i> 90 <i>andra</i>	50 <i>enkelt garn</i> <i>andra slag:</i> 91 <i>bind- och segelgarn</i> 92 <i>tågvirke</i> 93 <i>linor</i>
40	av annat textilmaterial	10 <i>bindgarn</i> 20 <i>garn till fisknät</i> 30 <i>skördegarn</i> 40 <i>tågvirke och linor</i>	av jute: 10 <i>bind- och segelgarn</i> 16 <i>tågvirke och linor</i> <i>andra:</i> 21 <i>bind- och segelgarn</i> 30 <i>skördegarn</i> 40 <i>tågvirke och linor</i>	50 <i>till fiskeribruk</i> <i>andra:</i> 60 <i>bindgarn</i> 70 <i>skördegarn</i> 80 <i>snören och linor</i> 85 <i>tågvirke</i> 90 <i>andra</i>	<i>enkelt garn:</i> 51 <i>skördegarn</i> 59 <i>annat</i> <i>andra slag:</i> 91 <i>bind- och segelgarn</i> 92 <i>tågvirke och linor</i>
50	av papper, flätade			50 <i>bindgarn</i> 90 <i>annat</i>	

Brysselnummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
59.05	Nät, tillverkade av material, upptaget i nr 59.04, som längdvara eller i avpassade stycken, färdiga fisknä (även av annat garn) härunder inbegripna (655—06)				
	fisknät, som längdvara:				
11	av ändlösa syntetiska textilfibrer				
12	av bomull				
19	av annat textilmaterial				
	fisknät, färdiga:				
21	av ändlösa syntetiska textilfibrer				
22	av bomull				
29	av annat textilmaterial				
90	andra slag				
59.06.00	Andra varor av garn, bind- eller segelgarn, tågvirke eller linor, med undantag av vävnader och varor dära (655—06)				
59.07	Vävnader, överdragna med gummi arabicum eller med stärkelseklister eller liknande ämne, för inbindning av böcker eller för tillverkning av etuier eller för liknande ändamål; kalkérväv; vävnader, beredda för målning kanfas och liknande vävnader för tillverkning av hattar (655—04)				
10	för bokbinderiändamål				50 bokbindarklot 90 annat
90	andra slag			50 kalkérväv 90 andra slag	
59.08	Vävnader, impregnerade eller överdragna med celluloserivat eller andra plaster (655—04)				
10	för bokbinderiändamål				50 bokbindarklot 90 andra
20	bordduk				
90	andra slag			50 av ändlösa syntetiska eller konstgjorda textilfibrer 90 andra	
59.09	Vaxduk och andra vävnader, impregnerade eller överdragna med olja eller preparat, innehållande olja (655—04)				
10	impregnerad presenningsväv				
90	andra slag	10 vaxduk 90 andra	10 vaxduk andra: 91 av ändlösa syntetiska eller konstgjorda fibrer 90 andra		
59.10.00	Linoleummattor och med linoleummassa belagda vävnader ävensom mattor med botten av textilmaterial och överdrag av annan massa, även i tillskurna stycken (657—04)				
59.11	Vävnader, impregnerade, överdragna eller laminerade med gummi, andra än trikäväv (655—04)				
10	cordväv	10 av ändlösa syntetiska textilfibrer 20 av ändlösa konstgjorda textilfibrer 40 av annat textilmaterial		10 av ändlösa syntetiska textilfibrer 20 av ändlösa konstgjorda textilfibrer 40 av annat textilmaterial	
90	andra slag				
59.12.00	Vävnader med annan impregnering eller annat överdrag; målade vävnader till teaterkulisser, ateljéfonder o. d. (655—04)				
59.13	Elastiska vävnader, andra än trikäväv, av textilmaterial i förening med gummitråd (655—05)				
	band:				
11	av ändlösa syntetiska textilfibrer				
12	av ändlösa konstgjorda textilfibrer				

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
19	av annat textilmaterial				
	andra:				
91	av ändlösa syntetiska textilfibrer				
92	av ändlösa konstgjorda textilfibrer				
99	av annat textilmaterial				
59.14	Vekar av textilmaterial, vävda, flätade eller stickade, för lampor, kaminer, ljus o. d.; glödstrumpor, även impregnerade, samt slangformiga ämnen därtill (655—09)				
10	vekar			50 till ljusfabrikation	
				90 andra	
20	glödstrumpor samt slang- formiga ämnen därtill				
59.15	Brandslangar och liknande slangar av textilmaterial, även armerade eller försedda med beslag eller kopplingar av annat material (655—09)				
	brandslangar:				
11	gummi- och plastfodrade				
19	andra				
	andra:				
91	gummi- och plastfodrade				
99	andra				
59.16	Driv- och transportremmar av textilmaterial, även förstärkta med metall eller annat ämne (655—09)				
10	drivremmar				
50	transportremmar				
59.17	Andra textilvaror för tekniskt bruk				
	siktduk:				
11	av natursilke (653—01)				
12	av syntetiska eller konst- gjorda textilfibrer (653— 05)				
19	av annat textilmaterial (655—09)				
20	självbindarduk (655—09)				
30	puts- och polerskivor (655 —09)				
40	filtreduk (655—09)				
50	tryck- och pressduk (655 —09)				
60	vävd maskinfilt, ändlos (655—09)				
70	annan för tekniskt bruk avsedd filt (655—09)				
90	andra slag (655—09)				

Kap. 60. Trikåvaror

Samtliga positioner i detta kapitel uppdelas i femte siffran efter textilmaterialet enligt följande mall:

- 1 av natursilke
- 2 av ändlösa syntetiska textilfibrer
- 3 av ändlösa konstgjorda textilfibrer
- 4 av ull eller fina djurhår
- 5 av bomull
- 6 av korta syntetiska textilfibrer
- 7 av korta konstgjorda textilfibrer
- 9 av andra textilfibrer

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
60.01.00	Trikåväv, icke innehållande gummi (653—07)				
60.02.00	Vantar av trikå, icke innehållande gummi (841—12)				
60.03	Strumpor, understrumpor, sockor, strumpskyddare och liknande artiklar av trikå, icke innehållande gummi (841—01)				
01	herrstrumpor, halv- eller trekvartslånga				
02	danstrumpor	10 råstrumpor 30 beredda			10 råstrumpor 30 beredda
05	barnstrumpor				
06	sportstrumpor och raggsöcker				
07	andra sockor				
09	andra slag				
60.04	Underkläder av trikå, icke innehållande gummi (841—02)				
01	för män eller gossar: verkliga underkläder				50 undertröjor 60 benkläder 70 sets av underkläder 90 andra
02	nattkläder				50 pyjamas 90 andra
03	skjortor, alla slag för kvinnor eller flickor:				
04	verkliga underkläder				50 daglinnen 60 benkläder 70 sets av underkläder 90 andra
05	nattkläder				50 pyjamas 60 nattlinnen 90 andra
07	för småbarn				
60.05	Överkläder av trikå samt andra trikåvaror, icke innehållande gummi				
01	verkliga överkläder (841—03): för män eller gossar				
		10 rockar, kostymer, kavajer			10 rockar, kostymer, kavajer
		20 cardigans, pull-overs, slipovers, colletter, d. d. plagg			20 cardigans, pull-overs, slipovers, colletter, d. d. plagg
		40 andra			40 andra
04	för kvinnor eller flickor				
		50 kappor, dräkter, dräktjackor, klänningar, kjolar och blusar			50 kappor, dräkter och dräktjackor 60 klänningar

Brysselnummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
				60 <i>jumpers, koftor, jumpersets o. d. plagg</i>	70 <i>kjolar</i>
				90 <i>andra</i>	80 <i>blusar, jumpers, koftor, jumpersets o. d. plagg</i>
07	baddrakter och badbyxor (841—03)				90 <i>andra</i>
08	andra överkläder (841—03)		50 <i>träningsoveraller, gymnastik- och lekdräkter</i>	50 <i>shorts</i>	60 <i>träningsoveraller</i>
			90 <i>andra</i>	70 <i>andra skydds- och överdragskläder</i>	80 <i>gymnastik- och lekdräkter</i>
09	andra trikåvaror (841—19)				90 <i>andra</i>
					50 <i>sjalar, scarfar, halsdukar o. d.</i>
					90 <i>andra</i>
60,06	Trikäväv och andra trikåvaror, knäskydd och aderbrocksstrumpor härunder inbegripna, innehållande gummi				
01	vävnader och band (655—05)				
02	baddrakter och badbyxor (841—19)				
09	andra slag (841—19)	10 <i>äderbrocksstrumpor</i>	10 <i>äderbrocksstrumpor</i>		
		40 <i>andra</i>	40 <i>andra</i>		

Kap. 61. Kläder och tillbehör därtill

Samtliga positioner i detta kapitel uppdelas i femte siffran efter textilmaterialet enligt följande mall:

- 1 av natursilke
- 2 av ändlösa syntetiska textilfibrer
- 3 av ändlösa konstgjorda textilfibrer
- 4 av ull eller fina djurhår
- 5 av bomull
- 6 av korta syntetiska textilfibrer
- 7 av korta konstgjorda textilfibrer
- 9 av andra textilfibrer

Brusselsnummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
61.01	Överkläder för män eller gossar				
01	av gummi- eller plastbelagd väv eller av oljeduk (841—07)	50 rockar 90 andra			
02	andra (841—05): verkliga överkläder	<p>för män:</p> 01 impregnerade överrockar 04 andra överrockar, ulstrar och paletåer 05 jackor, anoraker och liknande ytterplagg 10 kostymer 15 udda kavajer 16 udda långbyxor 17 kortbyxor 20 andra <p>för gossar:</p> 21 impregnerade överrockar 22 andra överrockar, ulstrar och paletåer 25 jackor, anoraker och liknande ytterplagg 30 kostymer 35 udda kavajer 36 udda långbyxor 37 udda kortbyxor 40 andra	40 ulstrar, paletåer och överrockar 90 andra 40 ulstrar, paletåer och överrockar 55 jackor, anoraker och liknande ytterplagg 60 kostymer 65 udda kavajer 70 udda byxor 90 andra	<p>för män:</p> 02 ulstrar, paletåer och överrockar 05 jackor, anoraker och liknande ytterplagg 10 kostymer 15 udda kavajer 18 udda byxor 20 andra <p>för gossar:</p> 23 ulstrar, paletåer och överrockar 25 jackor, anoraker och liknande ytterplagg 30 kostymer 35 udda kavajer 38 udda byxor 40 andra	
05	andra överkläder	11 overaller 12 arbetsblusar 13 forkläden 19 andra skydds- och överdragskläder 20 gymnastik-, lek- och stranddräkter 30 baddräkter och badbyxor 35 badrockar 37 fritidskläder 40 andra	10 skydds- och överdragskläder såsom overaller, blåblusar, blåbyxor, överdragsrockar o. d. 15 shorts 20 gymnastik-, lek- och stranddräkter 30 baddräkter och badbyxor 40 andra	10 skydds- och överdragskläder såsom overaller, blåblusar, blåbyxor, överdragsrockar o. d. 15 shorts 20 gymnastik-, lek- och stranddräkter 30 baddräkter och badbyxor 35 badrockar 40 andra	

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
61.02	Överkläder för kvinnor, flickor eller småbarn				
01	av gummi- eller plastbelagd väv eller av oljeduk (841—07)	50 <i>kappor</i> 90 <i>andra</i>			
02	andra (841—05): verkliga överkläder	<i>för kvinnor:</i> 01 <i>impregnerade kappor</i> 04 <i>andra kappor och ulstrar</i> 05 <i>sportjackor, skidblusar och liknande ytterplagg</i> 10 <i>dräkter</i> 20 <i>udda kjolar</i> 25 <i>klänningar</i> 30 <i>blusar</i> 35 <i>byxor</i> 40 <i>andra</i> <i>för flickor:</i> 51 <i>impregnerade kappor</i> 54 <i>andra kappor och ulstrar</i> 55 <i>sportjackor, skidblusar och liknande ytterplagg</i> 60 <i>dräkter</i> 70 <i>udda kjolar</i> 75 <i>klänningar</i> 80 <i>blusar</i> 85 <i>byxor</i> 90 <i>andra</i>	40 <i>ulstrar och kappor</i> 90 <i>andra</i>	40 <i>ulstrar och kappor</i> 55 <i>sportjackor, skidblusar och liknande ytterplagg</i> 60 <i>dräkter</i> 65 <i>udda dräktjackor</i> 70 <i>udda kjolar</i> 75 <i>klänningar</i> 80 <i>blusar</i> 85 <i>byxor</i> 90 <i>andra</i>	<i>för kvinnor:</i> 03 <i>ulstrar och kappor</i> 05 <i>sportjackor, skidblusar och liknande ytterplagg</i> 10 <i>dräkter</i> 16 <i>udda dräktjackor</i> 20 <i>udda kjolar</i> 25 <i>klänningar</i> 30 <i>blusar</i> 35 <i>byxor</i> 40 <i>andra</i> <i>för flickor:</i> 50 <i>ulstrar och kappor</i> 55 <i>sportjackor, skidblusar och liknande ytterplagg</i> 60 <i>dräkter</i> 66 <i>udda dräktjackor</i> 70 <i>udda kjolar</i> 75 <i>klänningar</i> 80 <i>blusar</i> 81 <i>långbyxor</i> 90 <i>andra</i>
05	andra överkläder	05 <i>småbarnskläder</i> 11 <i>overaller</i> 12 <i>kittler</i> 13 <i>förkläden</i> 14 <i>andra skydds- och överdragskläder</i> 20 <i>gymnastik-, lek-, sol- och stranddräkter</i> 25 <i>baddräkter</i> 30 <i>badkappor</i> 50 <i>morgonrockar</i> 90 <i>andra</i>	05 <i>småbarnskläder</i> 90 <i>andra</i>	05 <i>småbarnskläder</i> 10 <i>shorts</i> 15 <i>skydds- och överdragskläder, såsom städrockar, förkläden etc.</i> 20 <i>gymnastik-, lek-, sol- och stranddräkter</i> 25 <i>baddräkter</i> 90 <i>andra</i>	05 <i>småbarnskläder</i> 10 <i>shorts</i> 15 <i>skydds- och överdragskläder, såsom städrockar, förkläden etc.</i> 20 <i>gymnastik-, lek-, sol- och stranddräkter</i> 25 <i>baddräkter</i> 30 <i>badkappor</i> 90 <i>andra</i>
61.03	Underkläder för män eller gossar, härunder inbegripet kragar, skjortbröst och manschetter				
01	underkläder (841—04)	10 <i>verkliga underkläder</i> 20 <i>pyjamas</i> 30 <i>skjortor</i> 40 <i>andra</i>	10 <i>verkliga underkläder</i> 20 <i>pyjamas</i> 35 <i>dagskjortor</i> 90 <i>andra</i>	10 <i>verkliga underkläder</i> 21 <i>nattkläder</i> 30 <i>skjortor</i> 40 <i>andra</i>	10 <i>verkliga underkläder</i> 20 <i>pyjamas</i> 25 <i>nattskjortor</i> 31 <i>arbets- sport- och fritidsskjortor</i> 35 <i>dagskjortor</i> 40 <i>andra</i>
09	kragar, skjortbröst och manschetter (841—19)	50 <i>kragar</i> 90 <i>skjortbröst och manschetter</i>			

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
61.04	Underkläder för kvinnor, flickor eller småbarn (841—04)				
01	för kvinnor eller flickor	10 <i>verkliga underkläder</i> 20 <i>pyjamas</i> 22 <i>nattlinnen</i> 40 <i>andra</i>		10 <i>verkliga underkläder</i> 21 <i>nattkläder</i> 40 <i>andra</i>	10 <i>verkliga underkläder</i> 20 <i>pyjamas</i> 40 <i>andra</i>
04	för småbarn				
61.05.00	Näsdukar (841—19)				
61.06.00	Sjalar, scarfar, halsdukar, slöjor och liknande artiklar (841—19)				
61.07.00	Slipsar och liknande artiklar (841—19)				
61.08.00	Kragar, isättningar, kräs, manschetter, volanger och liknande besättningsartiklar till kläder för kvinnor eller flickor (841—19)				
61.09	Korsetter, gördlar, höfthållare, bysthållare, hängslen, strumphållare, strumpeband och liknande artiklar (även av trika), även innehållande gummitråd (841—19)				
01	bysthållare				
02	korsetter, resärgördlar, höfthållare, strumphållare och liknande artiklar	50 <i>roll-ons</i> 90 <i>andra</i>		50 <i>strumphållare</i> 90 <i>andra</i>	
09	strumpeband, hängslen och liknande artiklar				
61.10	Vantar, strumpor och sockor, ej hänförliga till trikåvaror				
01	vantar (841—12)				
09	strumpor och sockor (841—01)				
61.11.00	Konfektionerade tillbehör till kläder, såsom ärmlappar, axelvaddar, skärp, muffar, ärmskyddare och fickor (841—19)				
		10 <i>skärp</i> 40 <i>andra</i>	10 <i>skärp</i> 40 <i>andra</i>	50 <i>löstagbara foder</i> 90 <i>andra</i>	

Kap. 62. Andra konfektionerande textilvaror

Samtliga positioner i detta kapitel uppdelas i femte siffran efter textilmaterialet enligt följande mall:

- 1 av natursilke
- 2 av ändlösa syntetiska textilfibrer
- 3 av ändlösa konstgjorda textilfibrer
- 4 av ull eller fina djurhar
- 5 av bomull
- 6 av korta syntetiska textilfibrer
- 7 av korta konstgjorda textilfibrer
- 9 av andra textilfibrer

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
62.01.00	Res- och sängfiltar (656—03)			50 <i>resplädar</i> 90 <i>andra</i>	
62.02	Sänglinne, borddukar, handdukar och liknande artiklar; gardiner och andra artiklar för rumsinredning sänglinne, borddukar, handdukar och liknande artiklar (656—04):				
01	sänglinne				
02	bordslinne				
03	andra				
05	gardiner och andra artiklar för rumsinredning (656—05)				
62.03	Säckar och påsar för förpackning av varor (656—01) synbarligen begagnade:				
01	av jute				
02	andra				
	andra:				
03	av jute				
04	andra			50 <i>av hamp- eller pappersgarn</i> 90 <i>andra</i>	50 <i>av pappersgarn</i> 90 <i>andra</i>
62.04	Presenningar, segel, markiser, tält och kampingartiklar (656—02)				
01	presenningar				
02	segel				
03	tält				
04	pneumatiska madrasser och kuddar				
09	andra				
62.05	Andra konfektionerade textilvaror, tillskärningsmönster härunder inbegripna (656—09)				
01	damm- och skurtrasor, poler- och putsdukar				
09	andra	10 <i>tillskärningsmönster</i> 50 <i>wrappers</i> 60 <i>raror av vaxduk</i> 90 <i>andra</i>	10 <i>tillskärningsmönster</i> 50 <i>skosnören</i> 90 <i>andra</i>	10 <i>tillskärningsmönster</i> 50 <i>skyddsöverdrag för bilar, maskiner, reseffekter o. d.</i> 90 <i>andra</i>	

Kap. 63. Begagnade kläder och andra begagnade textilvaror; lump

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
63.01.00	Kläder och tillbehör därtill, res- och sängfilter samt hushålls- och rumsinredningsartiklar av textilmaterial, ej hänförliga till nr 58.01—58.03, ävensom, oavsett materialet, skodon och huvudbonader, alltför savitt varorna äro synbarligen begagnade och inkomma oförpackade eller i balar, säckar eller liknande förpackningar (656—09)				
63.02.00	Lump samt avklipp och liknande avfall av textilvaror (även av bindgarn, tågvirke eller linor) (267—01)				
		10 gammalt tåg- virke	50 av ylle 90 andra slag	10 gammalt tåg- virke	50 avklipp och avfall från textil- och konfektionsindu- strierna
		40 annan lump		40 andra slag	90 andra slag

Kap. 64. Skodon, damasker och liknande artiklar samt delar därtill

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
64.01	Skodon med sulor och överdelar av gummi eller plast (851—04) med överdelar av gummi (851—04):				
11	galoscher och andra ytter- skor	10 <i>galoscher</i> 40 <i>andra</i>	10 <i>galoscher</i> 40 <i>andra</i>		
12	stövlar				
19	andra				
50	med överdelar av plast (851—09)	50 <i>ytterskor</i> 90 <i>andra</i>			
64.02	Skodon med sulor av läder eller konstläder samt skodon med sulor av gummi eller plast, ej hänförliga till nr 64.01 tofflor och andra liknande inneskor (851—01):				
11	med överdelar av läder				
19	andra				
20	idrottsskor med överdelar av läder (851—02) andra:				
	med överdelar av läder (851—02):				
	herr:				
31	lågskor och sandaler			10 <i>lågskor</i> 30 <i>sandaler</i>	10 <i>lågskor</i> 30 <i>sandaler</i>
39	andra		30 <i>stövlar</i> 90 <i>andra</i>		11 <i>lättare kängor och</i> <i>pjäxor</i> 21 <i>grövre kängor och</i> <i>pjäxor</i> 30 <i>stövlar</i>
	dam:				
41	lågskor och sandaler		50 <i>vikt per par högst</i> <i>600 g</i> 70 <i>vikt per par över</i> <i>600 g</i>		50 <i>lågskor</i> 70 <i>sandaler</i>
49	andra		11 <i>kängor och pjäxor</i> 30 <i>stövlar och halv-</i> <i>stövlar</i>		11 <i>lättare kängor och</i> <i>pjäxor</i> 21 <i>grövre kängor och</i> <i>pjäxor</i> 30 <i>stövlar och halv-</i> <i>stövlar</i>
	barn:				
51	lågskor och sandaler				50 <i>lågskor</i> 70 <i>sandaler</i>
59	andra				50 <i>lättare kängor och</i> <i>pjäxor</i> 60 <i>grövre kängor och</i> <i>pjäxor</i> 70 <i>stövlar och halv-</i> <i>stövlar</i>
	med överdelar av textil- material (851—03):				
61	med sulor av gummi eller plast				
69	andra				
	med överdelar av annat material (851—09):				
91	med sulor av gummi eller plast				
99	andra				
64.03	Skodon av trä eller med sulor av trä eller kork				
10	med överdelar av läder (851 —02)				

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
20	med överdelar av textilmaterial (851—03)				
90	andra (851—09)				
64.04	Skodon med sulor av annat material				
10	tofflor och andra liknande inneskor (851—01)				
	andra:				
91	med överdelar av läder (851—02)				
92	med överdelar av textilmaterial (851—03)				
99	med överdelar av annat material (851—09)				
64.05	Delar till skodon (inläggssulor, hälskydd o. d. härunder inbegripna) av annat material än metall (612—03)				
	av läder eller konstläder:				
11	nätlade överdelar				
19	andra			50 <i>inläggssulor</i> 90 <i>andra</i>	50 <i>stansade eller formade ytter-sulor</i> 60 <i>klackar</i> 70 <i>bindsulor</i> 80 <i>bakkappor</i> 90 <i>andra</i>
	av gummi eller plast:				
21	nätlade överdelar				
22	sulor, klackar, hälskydd och inläggssulor	10 <i>stansade eller formade ytter-sulor</i> 20 <i>klackar</i> 90 <i>andra</i>	10 <i>stansade eller formade ytter-sulor</i> 20 <i>klackar</i> 50 <i>inläggssulor</i> 90 <i>andra</i>	10 <i>stansade eller formade ytter-sulor</i> 20 <i>klackar</i> 90 <i>andra</i>	
29	andra				
30	av trä				50 <i>klackar</i> 90 <i>andra</i>
	av annat material:				
91	nätlade överdelar				
99	andra			50 <i>inläggssulor</i> 90 <i>andra</i>	
64.06	Damasker, benläder, benlindor, benskydd och liknande artiklar samt delar därtill (851—09)				
10	av textilmaterial				
90	av annat material				

Kap. 65. Huvudbonader och delar därtill

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
55.01.00	Hattstumpar av stampad filt, icke formpressade och icke försedda med brätte; plana eller cylindriska hatt- ämnena av stampad filt (655—02)				50 av hårfilt 70 av ullfilt
55.02.00	Hattstumpar, flätade eller tillverkade av flätor, band, remsor e. d., oavsett materialet, icke formpressade och icke försedda med brätte (655—03)				
55.03	Hattar och andra huvudbonader av stampad filt, tillverkade av stumpar eller plana ämnen, hänförliga till nr 65.01, ogarnerade eller garnerade (841—08)				
10	capeliner				50 av hårfilt 70 av ullfilt
	hattar:				
21	herrhattar				
25	dam- och barnhattar				
90	andra				
55.04	Hattar och andra huvudbonader, flätade eller tillverkade av flätor, band, remsor e. d., oavsett materialet, ogarnerade eller garnerade (841—11)				
	hattar:				
11	herrhattar				
15	dam- och barnhattar				
90	andra				
5.05	Hattar och andra huvudbonader (hårnät härunder inbegripna) av trika eller av annan textilvara (längdvara) dock ej av flätor, band, remsor e. d., ogarnerade eller garnerade				
10	hårnät (841—11)				
	andra:				
91	av stampad filt (841—08)				
99	andra (841—11)				
5.06	Andra hattar och huvudbonader, ogarnerade eller garnerade (841—11)				
10	av pälskinn				
20	av läder				
30	av plast eller gummi	50 badmössor 60 störhjälmar 90 andra			
90	av annat material	50 störhjälmar 90 andra			
5.07.00	Svettremmar, foder, skyddsöverdrag, stommar (även hopfällbara), mösskärmar och hakremmar till hattar eller andra huvudbonader (841—11)				

Kap. 66. Paraplyer, parasoller, promenadkäppar, piskor och ridspön samt delar därtill

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
66.01	Paraplyer och parasoller, käppparaplyer, trädgårdsparasoller och liknande varor härunder inbegripna (899—03)				
10	paraplyer, käppparaplyer och parasoller				
50	trädgårdsparasoller och liknande varor				
66.02.00	Promenadkäppar (alpstavar och sittkäppar härunder inbegripna) samt piskor, ridspön och liknande varor (899—03)				
66.03.00	Delar, beslag och tillbehör till varor, hänförliga till nr 66.01 eller 66.02 (899—03)				
	50 <i>paraply- och parasollställningar</i>				
	90 <i>andra</i>				

**Kap. 67. Bearbetade fjädrar och dun samt varor därav; konstgjorda blommor;
varor av människohår; solfjädrar**

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
67.01.00	Fjädrar, delar av fjädrar, dun samt varor därav ävensom skinn och andra delar av fåglar med kvar sittande fjädrar eller dun (med undantag av produkter, hänförliga till nr 05.07, samt bearbetade spolar och skaft) (899—04)				
		50			
		60			
		90			
67.02.00	Konstgjorda blommor, blad och frukter samt delar därtill; varor av konstgjorda blommor, blad eller frukter (899—04)				
67.03.00	Människohår, lagt med rotändarna åt samma håll eller bearbetat på annat sätt; ull och andra djurhår, bearbetade för perukmakeriarbeten (899—04)				
67.04.00	Peruker, löshår, lockar och liknande arbeten av människohår, djurhår eller textilmaterial; hårnät och andra varor av människohår (899—04)				
		50			
		90			
67.05.00	Solfjädrar och delar därtill, andra än blad, oavsett materialet (899—04)				

Kap. 68. Varor av sten, gips, betong, asbest, glimmer eller liknande material

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
68.01	Gatsten, kantsten och trottoarsten av naturlig sten (annan än skiffer) (661—03)				
10	gatsten				
50	kantsten och trottoarsten				
68.02	Varor av naturlig monument- eller byggnadssten (mosaikbitar härunder inbegripna), ej hänförliga till nr 68.01 eller till kap. 69 (661—03)				
	oslipade och opolerade:				
11	av granit eller gnejs				
15	av marmor		<i>plattor och skivor:</i>		
			51 <i>för tekniskt bruk</i>		
			59 <i>andra</i>		
19	av andra stenarter		90 <i>andra</i>		
	slipade eller polerade:				
51	av granit eller gnejs				
55	av marmor		<i>plattor och skivor:</i>		
			51 <i>för tekniskt bruk</i>		
			59 <i>andra</i>		
59	av andra stenarter		90 <i>andra</i>		
68.03	Bearbetad skiffer och varor av skiffer, naturlig eller konstgjord (661—03)				
10	oslipade och opolerade		50 <i>takskiffer</i>		
			90 <i>andra</i>		
50	slipade eller polerade				
68.04	Kvarnstenar, defibrörstenar, slipstenar, slipskivor, polerskivor, skärprissor, skärtrissor och liknande artiklar (segment och andra delar därtill härunder inbegripna) av naturlig eller konstgjord sten, av naturliga eller konstgjorda slipmedel eller av keramiskt material, även med delar (axlar, kärnor, skaft, beslag o. d.) av annat material men utan ställning (663—01)				
	kvarn-, defibrör- och koller				
	gångsstenar:				
11	av naturlig sten		50 <i>raffinörstenar</i>	50 <i>träsliperistenar</i>	
			90 <i>andra</i>	90 <i>andra</i>	
19	andra			50 <i>träsliperistenar</i>	
				90 <i>andra</i>	
20	diamantslipskivor				
	andra:				
91	av naturlig sten				
99	andra				
68.05	Brynstenar, polerstenar och andra dylika handverktyg av naturlig eller konstgjord sten, slipmedel eller keramiskt material (663—01)				
10	av naturlig sten; ävensom trippelsten och wienerpimsten				
90	andra				
68.06	Slipmedel, naturliga eller konstgjorda, i form av pulver eller korn, anbragta på vävnad, papper, papp eller annat underlag, även tillskuret eller hopfogat genom sömnad eller på annan sätt (663—02)				
10	på papper eller papp				
20	på vävnad				
90	på annat underlag				
68.07	Slaggull, stenull och liknande mineralull; expanderad vermikulit, expanderade leror och liknande expanderad material; blandningar och varor av värme- eller ljudisolerande mineraliska ämnen, ej hänförliga till nr 68.1 eller 68.13 eller till kap. 69 (663—06)				
10	slaggull, stenull och liknande mineralull samt varor därav				
		10 <i>slaggull, stenull och liknande mineralull</i>		10 <i>slaggull, stenull och liknande mineralull</i>	
		40 <i>varor av slaggull, stenull och liknande mineralull</i>		40 <i>varor av slaggull, stenull och liknande mineralull</i>	

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
90	andra	50 <i>obearbetade</i> 90 <i>bearbetade</i>			
68.08.00	Varor av naturasfalt eller liknande material (t. ex. av petroleumbitumen eller stenkoltjärbeck) (661—09)	50 <i>skivor</i> 60 <i>annat byggnads-</i> <i>materiel</i> 90 <i>andra</i>			
68.09.00	Plattor, block och liknande varor, bestående av träfibrer, andra vegetabiliska fibrer, halm, träspan eller träavfall och innehållande cement, gips eller annat mineraliskt ämne som bindemedel (661—09)				
68.10	Varor av gips eller av blandningar på basis av gips				
	byggnadsmateriel (661—09):				
11	skivor				
19	annan				
90	andra varor (663—06)				
68.11	Varor av betong eller konstgjord sten, även armerade, varor av slaggbetong eller av betongmosaik härunder inbegripna (661—09)				
	av armerad betong:				
11	skivor				
12	rör				
19	andra				
	andra:				
91	skivor				
92	rör				
99	andra		50 <i>kalksandstegel</i> 90 <i>andra</i>		
68.12	Varor av asbestbetong, cellulosabetong eller liknande material (fiberbetong) (661—09)				
10	skivor		50 <i>korrugerade</i> 90 <i>andra</i>		<i>av asbestbetong:</i> 50 <i>korrugerade</i> 59 <i>andra</i> <i>av cellulosabetong</i> <i>eller annan fiber-</i> <i>betong:</i> 70 <i>korrugerade</i> 79 <i>andra</i>
20	rör				50 <i>av asbestbetong</i> 70 <i>av cellulosabetong</i> <i>eller annan fiber-</i> <i>betong</i>
90	andra				50 <i>av asbestbetong</i> 70 <i>av cellulosabetong</i> <i>eller annan fiber-</i> <i>betong</i>
68.13	Bearbetad asbest och varor av asbest (plattor, garn, vävnader, kläder, huvudbonader, skodon o. d.), även armerade, ej hänförliga till nr 68.14; blandningar på basis av asbest eller asbest och magnesiumkarbonat samt varor av dylika blandningar				
10	bearbetad asbest (663—03)				
20	asbestpapp (663—03)				
30	garn (663—03)				
40	vävnader (663—03)				
50	kläder, huvudbonader och skodon (663—03)				
60	byggnadsmateriel (661—09)				
70	tätningplattor av asbest i förening med gummi eller liknande bindemedel, även armerade (663—03)				
80	packningar och tätningar (663—03)				
90	andra varor (663—03)				

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
68.14.00	Bromsband, kopplingsbelägg och dylika friktionselement (segment, skivor, ringar, plattor o. d.) av asbest eller andra mineraliska ämnen eller av pappersmassa, även i förening med textilmaterial eller annat material (663—03)		10 <i>avpassade, för motorfordon</i> 40 <i>andra</i>		10 <i>avpassade</i> 40 <i>andra</i>
68.15.00	Bearbetad glimmer och varor av glimmer, härunder inbegripet glimmerblad, anbragta på papper eller vävnad (t. ex. mikanitplattor och mikafolier) (663—04)		50 <i>glimmerplattor</i> 90 <i>andra</i>		
68.16	Varor av sten eller andra mineraliska ämnen (varor av torv härunder inbegripna), ej hänförliga till annat nummer				
10	av kol eller grafit (663—05)				
20	av eldfast lera (663—06)				
90	av andra mineraliska material (663—06)				

Kap. 69. Keramiska produkter

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
I. Värmeisolerande och eldfasta produkter					
90.01.00	Värmeisolerande produkter (sten, plattor m. m.) av diatomacéhaltiga fossilmjöl eller liknande kiseldioxidhaltiga jordarter (infusoriejord, kiselgur o. d.) (662—03)				
90.02	Eldfasta produkter, såsom sten, plattor och annan dylik eldfast konstruktionsmateriel, ej hänförliga till nr 69.01 (662—03)				
10	magnesit-, magnesitkrom- och krommagnesitprodukter				
20	chamotteprodukter				
30	dinas-, kvarts-, kvartsit- och silikatprodukter				
90	andra		50 hög-aluminium-haltigt tegel med smältpunkt över 1790° C		
			90 andra		
90.03	Andra eldfasta varor, såsom retorter, deglar, mufflar, munstycken, stoppare, stöd, skålar, rör och stänger (663—07)				
10	retorter och deglar samt delar därtill				
	andra:				
91	av magnesit				
95	andra				50 tappningstegel 60 mufflar och kapslar 90 andra
II. Andra keramiska produkter					
90.04	Murtegel, härunder inbegripet bjälklagstegel, håltegel o. d. (662—01)				
10	av syrafast material		10 oglaserade 30 glaserade	10 oglaserade 30 glaserade	
	av annat material:				
91	vanligt murtegel				
92	fasadtegel		10 oglaserade 30 glaserade		
99	annat			10 oglaserade 30 glaserade	
90.05	Takpannor, byggnadsornament (lister, friser o. d.) och andra varor för byggnadsändamål (skorstenspipor, rökhuvar o. d.)				
	av lergods (662—01):				
11	taktegel		10 oglaserade 30 glaserade	10 oglaserade 30 glaserade	
19	andra				
90	av annat material (662—02)				
90.06	Rör och rännor samt delar därtill				
10	av syrafast material (662—02)				
	av lergods (662—01):				
21	oglaserade				
25	glaserade				
90	av annat material (662—02)				
90.07	Golvplattor, trottoarplattor, väggplattor och andra beklädnadsplattor, oglaserade				
	av lergods (662—01):				
11	tjocklek 3 cm eller däröver				
15	tjocklek mindre än 3 cm		50 tjocklek högst 10 mm	50 tjocklek 15 mm och däröver 70 tjocklek under 15 mm	

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
			60 tjocklek över 10 mm, men högst 15 mm		
			70 tjocklek över 15 mm		
91	av annat material (662—02): tjocklek 3 cm eller där- över				
95	tjocklek mindre än 3 cm			50 tjocklek 15 mm och däröver	50 <i>sintrade</i> 90 <i>andra</i>
				90 tjocklek under 15 mm	
69.08	Golvplattor, trottoarplattor, väggplattor och andra beklädnadsplattor, glaserade				
10	av lergods (662—01)	50 <i>väggplattor</i> 90 <i>andra</i>	50 <i>tjocklek högst</i> 5 mm	50 <i>tjocklek 15 mm</i> och däröver	50 <i>tjocklek 9 mm elle</i> <i>däröver</i>
			60 <i>tjocklek över 5</i> <i>mm, men högst</i> 10 mm	70 <i>tjocklek mindre</i> <i>än 15 mm</i>	70 <i>tjocklek mindre</i> <i>än 9 mm</i>
			70 <i>tjocklek över 10</i> <i>mm, men högst</i> 15 mm		
			80 <i>tjocklek över 15</i> <i>mm, men högst</i> 30 mm		
			90 <i>tjocklek över 30</i> <i>mm</i>		
90	av annat material (662—02)	50 <i>väggplattor</i> 90 <i>andra</i>		50 <i>tjocklek 15 mm</i> och däröver	<i>tjocklek 9 mm elle</i> <i>däröver:</i>
				70 <i>tjocklek mindre</i> <i>än 15 mm</i>	51 <i>sintrade</i> 59 <i>andra</i> 70 <i>tjocklek mindre än</i> <i>9 mm</i>
69.09	Apparater och andra artiklar för kemiskt eller annat tekniskt bruk; hoar, kar och liknande behållare för lantbruket; krukor och andra behållare för förpackning eller transport av varor (663—09)				
10	apparater och andra artiklar för kemiskt eller annat tekniskt bruk				
30	hoar, kar och liknande behållare för lantbruket				
70	krukor och andra behållare för förpackning eller transport av varor				
69.10.00	Diskhoar, tvättställ, bidéer, klosettskålar, badkar och dylika sanitetsartiklar för installation (812—02)				
		50 <i>tvättställ</i>	50 <i>av sintrat porslin</i>	av lergods:	
		60 <i>klosettskålar</i>	90 <i>av annat material</i>	51 <i>klosetter, urinaler och spolcisterner</i>	
		70 <i>badkar</i>		55 <i>tvättställ</i>	
		90 <i>andra</i>		59 <i>andra</i>	
				av annat material:	
				91 <i>klosettskålar utan cisterner</i>	
				92 <i>klosettskålar med cisterner</i>	
				93 <i>urinaler med eller utan cisterner</i>	
				94 <i>spolcisterner</i>	
				95 <i>tvättställ</i>	
				99 <i>andra</i>	
69.11.00	Bords-, hushålls- och toalettartiklar av porslin (666—03)				
		10 <i>odekorerade</i>	20 <i>enfärgade</i>	20 <i>enfärgade</i>	10 <i>odekorerade</i>
		30 <i>dekorerade</i>	40 <i>flerfärgade</i>	40 <i>flerfärgade</i>	30 <i>dekorerade</i>

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
69.12	Bords-, hushålls- och toalettartiklar av andra keramiska material				
10	av lergods eller av stengods (666—01)	10 <i>odekorerade</i> 30 <i>dekorerade</i>	10 <i>enfärgade</i> 30 <i>flerfärgade</i>	10 <i>enfärgade</i> 30 <i>flerfärgade</i>	10 <i>odekorerade</i> 30 <i>dekorerade</i>
90	av annat material (666—02)	10 <i>odekorerade</i> 30 <i>dekorerade</i>	20 <i>enfärgade</i> 40 <i>flerfärgade</i>	20 <i>enfärgade</i> 40 <i>flerfärgade</i>	10 <i>odekorerade</i> 30 <i>dekorerade</i>
69.13	Statyetter och andra prydnadsföremål (även för personligt bruk), inredningsartiklar och liknande artiklar				
10	av lergods eller av stengods (666—01)				50 <i>odekorerade</i> 90 <i>dekorerade</i>
20	av porslin (666—03)				50 <i>odekorerade</i> 90 <i>dekorerade</i>
90	av annat material (666—02)				50 <i>odekorerade</i> 90 <i>dekorerade</i>
69.14.00	Andra varor av keramiskt material (663—09)				

Kap. 70. Glas och varor därav

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
70.01.00	Glasskärv och annat glasavfall; glasmassa (med undantag av optiskt glas) (664—01)				
70.02.00	Glasyr- och emaljmassa, även i form av stavar eller rör men icke i form av pulver, korn eller flingor (664—01)				
70.03	Stänger, stavar, rör och massiva kulor av glas (med undantag av optiskt glas), icke bearbetade (664—01)				
10	rör				
90	andra slag				
70.04	Planglas, gjutet eller valsat, av kvadratisk eller rektangulär form, även armerat eller överfångat i samband med tillverkningen men icke vidare bearbetat (664—05)				
10	trädraglas				
90	andra slag		50 överfångsglas	50 mönstrat	
			90 andra slag	90 annat	
70.05	Planglas, draget eller blåst, av kvadratisk eller rektangulär form, även överfångat i samband med tillverkningen men icke vidare bearbetat (664—03)				
10	draget glas, ofärgat	<i>tjocklek:</i> 10 <i>högst 4 mm</i> 30 <i>över 4 mm</i>	<i>längd och bredd sammanlagt:</i> 50 <i>högst 135 cm</i> 60 <i>mer än 135 cm, men ej mer än 245 cm</i> 70 <i>mer än 245 cm</i>	<i>tjocklek:</i> 10 <i>högst 3 mm</i> 30 <i>över 3 mm</i>	<i>tjocklek:</i> 50 <i>högst 4,2 mm</i> 70 <i>över 4,2 mm</i>
90	andra slag		50 <i>överfångsglas</i> 90 <i>andra</i>		
70.06.00	Planglas, gjutet, valsat, draget eller blåst, av kvadratisk eller rektangulär form (även armerat eller överfångat i samband med tillverkningen), planslipat eller polerat men icke vidare bearbetat (664—04)				
			10 <i>trädspegelglas</i> 40 <i>andra slag</i>	10 <i>trädspegelglas</i> 40 <i>andra slag</i>	10 <i>trädspegelglas</i> 40 <i>andra slag</i>
70.07	Planglas, gjutet, valsat, draget eller blåst (även planslipat eller polerat), skuret till annan form än kvadratisk eller rektangulär eller böjt eller på annat sätt bearbetat (t. ex. fasett- eller kantslipat eller etsat); isoleringsrutor; s. k. blyinfattningar (glasmalningar o. d.)				
10	planglas, böjt eller skuret till annan form än kvadratisk eller rektangulär eller på annat sätt bearbetat (664—09)	40 <i>fasett- eller kantslipat</i> 90 <i>annat</i>	50 <i>böjt eller skuret, men icke vidare bearbetat</i> 90 <i>annat</i>	40 <i>fasett- eller kantslipat</i> 60 <i>mönstrat</i> 90 <i>annat</i>	40 <i>fasett- eller kantslipat</i> 90 <i>annat</i>
30	isoleringsrutor (664—06)				
70	s. k. blyinfattningar (glasmalningar o. d.) (665—09)				
70.08	Säkerhetsrutor, härdade eller laminerade, även färdigskurna eller formade (664—07)				
10	härdade				
50	laminerade				
70.09	Metallbelagt glas (speglande); speglar av glas, backspeglar härunder inbegripna				
10	obearbetade eller endast tillskurna i viss form (664—08)				
90	andra slag (665—09)				
70.10	Damejeanner, flaskor, burkar, krukor, tabletrör och andra liknande kärl av glas för förpackning eller transport av varor; proppar, lock och andra tillslutningsanordningar av glas				
10	blåsta, pressade eller gjutna, men icke vidare bearbetade (665—01)	11 <i>krukor och liknande kärl</i>	50 <i>av högst 200 cm³ rymd</i>	50 <i>ballongflaskor</i> 60 <i>öflaskor</i>	50 <i>av högst 100 cm³ rymd</i>

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
		21 <i>medicin- och parfymflaskor</i>	70 <i>av mer än 200 cm³ rymd</i>	70 <i>andra flaskor</i> 90 <i>andra</i>	70 <i>av mer än 100 cm³ rymd</i>
		30 <i>öflaskor</i>			
		31 <i>mineralvatten- flaskor</i>			
		40 <i>ballongflaskor</i>			
		90 <i>andra</i>			
90	andra (665—02)	10 <i>konserverings- kärl</i>	50 <i>med slipad propp eller botten</i>		10 <i>konserverings- kärl</i>
		40 <i>andra</i>	90 <i>andra</i>		40 <i>andra</i>
70.11	Öppna glaskolvar och glasar, utan montering, till elektriska glödlampor, elektronrör eller liknande artiklar (664—09)				
10	glaskolvar till elektriska glödlampor				
90	andra				
70.12	Glas, även icke färdiga, till termosflaskor eller liknande värmeisolerande behållare (665—01)				
10	försilvrade				
50	icke försilvrade				
70.13	Bords-, köks-, toalett- och kontorsartiklar samt prydnadsartiklar för bostäder e. d. av glas, ej hänförliga till nr 70.19 (665—02)				
10	slipade, målade, graverade, etsade eller blåstrade	50 <i>bordsartiklar</i> 60 <i>köksartiklar</i> 70 <i>prydnadsartiklar</i> 90 <i>andra</i>	50 <i>färgade</i> 70 <i>ofärgade</i>		
90	andra slag	50 <i>bordsartiklar</i> 60 <i>köksartiklar</i> 70 <i>prydnadsartiklar</i> 90 <i>andra</i>	<i>av pressat eller maskinbläst glas:</i> 50 <i>ofärgade</i> 55 <i>färgade</i> <i>andra:</i> 60 <i>ofärgade</i> 65 <i>färgade</i> <i>andra:</i> 90 <i>ofärgade</i> 95 <i>färgade</i>	10 <i>av eldfast glas</i> 20 <i>av pressat glas</i> 40 <i>andra</i>	
70.14	Glasvaror för belysnings- eller signaleringsändamål samt andra optiska artiklar av glas, icke bearbetade för optiskt bruk och icke tillverkade av optiskt glas (812—04)				
10	glas till belysningsarmatur		50 <i>slipade, målade, graverade, etsade eller blåstrade</i> <i>andra:</i>		
			91 <i>glas till oljelam- por</i>		
			99 <i>andra</i>		
20	glas till billykter, cykellyk- tor och liknande artiklar, även infattade				
90	andra slag				
70.15	Glas till ur, solglasögon, skyddsglasögon eller liknande varor, kupiga, böjda eller formade på liknande sätt; glober och segment för tillverkning av sådana glas				
10	obearbetade eller endast tillskurna i viss form (664—09)				
90	andra (665—09)				
70.16.00	Plattor, block, murstenar och andra artiklar av glas för byggnadsändamål, gjutna eller pressade, även armerade; poröst glas (skumglas) i form av block, plattor e. d. (664—06)				

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
70.17	Laboratorieartiklar samt hygieniska och farmaceutiska artiklar av glas, även graderade eller kalibrerade; serumampuller och liknande artiklar av glas (665--09)				
10	laboratorieartiklar samt hygieniska och farmaceutiska artiklar	50 <i>butyrometrar och vattenståndsglas</i>			
		90 <i>andra</i>			
50	serumampuller och liknande artiklar				
70.18.00	Optiskt glas samt artiklar av optiskt glas, icke bearbetade för optiskt bruk; ämnen till glasögonlinser (664--02)				
70.19.00	Glaspärlor, imitationer av äkta pärlor eller ädelstenar och liknande smärre artiklar av glas samt varor därav; glasbitar till mosaikarbeten e. d., även på underlag; konstgjorda ögon av glas; prydnadsartiklar av glas, framställda genom s. k. lamparbete; reflexpärlor och liknande artiklar av glas (665--09)				
		50 <i>glaspärlor</i>	50 <i>glasbitar till mosaikarbeten</i>		
		90 <i>andra slag</i>	60 <i>prydnadsartiklar av glas, framställda genom s. k. lamparbete</i>		
			90 <i>andra slag</i>		
70.20	Glasull och andra glasfibrer samt varor därav				
10	glasull (665--09)				
20	garn (651--06)				
30	vävnader (653--05)				
40	artiklar av garn och vävnader (665--09)				
50	varor av glasull för isolering mot kyla, värme eller ljud (665--09)				
90	andra slag (665--09)				
70.21.00	Andra varor av glas (665--09)				

Kap. 71. Naturpärlor, ädelstenar, ädla metaller och metaller med plätering av ädel metall samt varor därav; bijouterivaror

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
I. Naturpärlor och ädelstenar					
71.01	Naturpärlor, obearbetade eller bearbetade (härunder inbegripna osorterade pärlor, uppträdde för underlättande av transporten) men icke infattade eller monterade				
10	obearbetade (672—03)				
50	bearbetade (672—04)				
71.02	Ädelstenar, naturliga, obearbetade eller slipade eller på annat sätt bearbetade (härunder inbegripet osorterade ädelstenar, uppträdde för underlättande av transporten) men icke infattade eller monterade				
10	industriamanter (272—07)				
	andra:				
91	obearbetade (672—01)				
95	slipade eller på annat sätt bearbetade (672—02)				
71.03	Ädelstenar, syntetiska eller rekonstruerade, obearbetade eller slipade eller på annat sätt bearbetade (härunder inbegripet osorterade ädelstenar, uppträdde för underlättande av transporten) men icke infattade eller monterade				
10	industriamanter (272—07)				
	andra:				
91	obearbetade (672—01)				
95	slipade eller på annat sätt bearbetade (672—02)				
71.04.00	Stoft och pulver av naturliga eller syntetiska ädelstenar (272—07)				
II. Ädla metaller och metaller med plätering av ädel metall, obearbetade, samt formvaror därav					
71.05	Silver och silverlegeringar, förgyllt eller platerat silver härunder inbegripet, obearbetade, ävensom formvaror därav (671—01)				
10	obearbetade	10 olegerade		10 olegerade	
		30 legerade		30 legerade	
50	formvaror	stång, tråd, plåt, band och rör:	10 bladsilver	stång, tråd, plåt band och rör:	
		10 bladsilver	50 annan plåt och band	10 bladsilver	
		20 andra	60 tråd	20 andra	
		40 andra	90 andra	40 andra	
71.06.00	Oädel metall med plätering av silver, obearbetad, ävensom formvaror därav (671—01)				
		50 koppar			
		90 annan oädel metall			
71.07	Guld och guldlegeringar, platerat guld härunder inbegripet, obearbetade, ävensom formvaror därav				
10	obearbetade (991—21)*	10 olegerade		10 olegerade	
		30 legerade		30 legerade	
50	formvaror (991—29)*	stång, tråd, plåt, band och rör:	10 bladguld	stång, tråd, plåt, band och rör:	
		10 bladguld	50 annan plåt och band	10 bladguld	
		20 andra	60 tråd	20 andra	
		40 andra	90 andra	40 andra	
71.08.00	Oädel metall och silver med plätering av guld, obearbetade, ävensom formvaror därav (991—30)*				

* Nordiskt SITC-nummer. Se sid. 17

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
71.09	Platina och andra platinametaller samt legeringar därav, obearbetade, ävensom formvaror därav (671—02)				
10	obearbetade				
50	formvaror		11 <i>tråd, plåt och band</i>	11 <i>plåt och band</i>	50 <i>stång, tråd, plåt band och rör</i>
		40 <i>andra</i>	40 <i>andra</i>	40 <i>andra</i>	90 <i>andra</i>
71.10.00	Oädel eller ädel metall med plätning av platina eller annan platinametall, obearbetad, ävensom formvaror därav (671—02)				
71.11	Guldsmedsopor; annat avfall samt skrot av ädel metall				
10	guldsmedsopor (671—01) annat avfall samt skrot av ädel metall:				
20	silver och silverlegeringar, förgyllt eller platinerat silver härunder inbegripet (671—01)				
30	guld och guldlegeringar, platinerat guld härunder inbegripet (991—40)*				
40	platina och andra platinametaller samt legeringar därav (671—02)				
III. Bijouterivaror och andra varor					
71.12	Bijouterivaror och delar därtill av ädel metall eller av metall med plätning av ädel metall (673—01)				
10	av silver och silverlegeringar, förgyllt eller platinerat silver härunder inbegripet				
20	av guld och guldlegeringar, platinerat guld härunder inbegripet				
30	av platina och platinametaller samt legeringar därav				
40	av metall med plätning av ädel metall				
71.13	Guldsmedsvaror och delar därtill av ädel metall eller av metall med plätning av ädel metall (673—01)				
	av silver och silverlegeringar, förgyllt och platinerat silver härunder inbegripet:				
11	knivar, gafflar och skedar av silver				
19	andra				
20	av guld och guldlegeringar, platinerat guld härunder inbegripet				
30	av platina och platinametaller samt legeringar därav				
40	av metall med plätning av ädel metall				
71.14	Andra varor av ädel metall eller av metall med plätning av ädel metall (673—01)				
10	artiklar för tekniskt bruk				
90	andra varor				
71.15	Varor av naturpärlor eller av naturliga, syntetiska eller rekonstruerade ädelstenar (673—01)				
10	artiklar för tekniskt bruk				
90	andra varor				
71.16.00	Bijouterivaror och delar därtill, ej hänförliga till nr 71.12 eller 71.15 (673—02)				

* Nordiskt SITC-nummer. Se sid. 17.

Kap. 72. Mynt

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
72.01	Mynt				
10	silver (991—50)*				
20	guld (991—60)*				
90	andra slag (699—29)				

* Nordiskt SITC—nummer. Se sid. 17.

Kap. 73. Järn och stål

Delar till varor hänförliga till kap. 73, vilka icke upptagits i särskilt statistiskt nummer under respektive baspositioner, hänföres till statistiska numret för motsvarande vara.

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
73.01	Tackjärn, spegeljärn härunder inbegripet				
10	tackjärn, annat än spegeljärn (681—01)		10 <i>träkolstackjärn</i> <i>annat:</i>		10 <i>träkolstackjärn</i> <i>annat:</i>
			15 <i>gjuteri-</i>		15 <i>gjuteri-</i>
			20 <i>hematit-</i>		20 <i>hematit-</i>
			25 <i>martin-</i>		25 <i>martin-</i>
			30 <i>legerat</i>		30 <i>thomas-</i>
50	spegeljärn (681—02)				
73.02	Ferrolegeringar (681—02)				
10	ferromangan		10 <i>innehållande mer än 2% kol</i>	10 <i>innehållande mer än 2% kol</i>	10 <i>innehållande mer än 2% kol</i>
20	kiseljärn (ferrokisel)		40 <i>andra slag</i>	40 <i>andra slag</i>	40 <i>andra slag</i>
30	kiselmanganjärn (ferrokiselmangan)				50 <i>innehållande mer än 15% kisel</i> 90 <i>andra slag</i>
40	ferrokrom och ferrokiselmangan				50 <i>innehållande mer än 15% kisel</i> 90 <i>andra slag</i>
50	ferrotitan		50 <i>innehållande mer än 1% kol</i>	<i>ferrokrom:</i> 10 <i>innehållande mer än 2% kol</i>	<i>ferrokrom:</i> 10 <i>innehållande mer än 2% kol</i>
60	ferrowolfram		90 <i>andra slag</i>	15 <i>andra slag</i>	15 <i>andra slag</i>
70	ferromolybden			30 <i>ferrokiselmangan</i>	30 <i>ferrokiselmangan</i>
80	ferrovanadin				
90	andra				
73.03	Skrot och avfall av järn eller stål (282—01)				
10	gjutjärnsskrot				
50	annat skrot och avfall	10 <i>rostfritt</i> 40 <i>annat</i>	10 <i>rostfritt</i> 40 <i>annat</i>	50 <i>skrot under 5 mm</i> 60 <i>plåtavfall</i> 90 <i>annat</i>	
73.04.00	Granulerat järn och stål, även krossat eller sorterat (681—03)				
73.05	Pulveriserat järn och stål; järnsvamp (681—01)				
10	pulveriserat järn och stål				
50	järnsvamp				
73.06	Smältstycken och råskenor; göt och formlösa stycken av järn eller stål (681—03)				
10	smältstycken och råskenor				
50	göt och formlösa stycken				
73.07	Blooms, billets, slabs och platinor av järn eller stål; ämnen av järn eller stål, grovt tillformade genom smidning (681—03)				
10	blooms, billets, slabs och platinor				
			20 <i>blooms och billets</i> 30 <i>slabs och platinor</i>	20 <i>blooms och billets</i> 30 <i>slabs och platinor</i>	
50	ämnen, grovt tillformade genom smidning				

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
73.08.00	Plåtämnen av järn eller stål, i ringar eller rullar (681--03)				
73.09	Universaljärn och universalstål				
10	bredd: mer än 500 mm (681--05)				
90	andra slag (681--04)				
73.10	Stång, annan än profilstång, av järn eller stål, varmvalsad, strängpressad, smidd, kallbearbetad eller kalibrerad, valstråd härunder inbegripin; ihåligt bergborrstål				
	varmvalsade, strängpressa- de eller smidda, icke över- dragna med metall:				
31	valstråd (681--12)				
32	armeringsjärn (681--04)	10 <i>kamjärn</i> 40 <i>annat</i>		11 <i>kamjärn:</i> <i>minsta diame-</i> <i>ter: över 10 mm</i> 12 <i>minsta diame-</i> <i>ter: 10 mm och</i> <i>därunder</i> <i>annat:</i> 41 <i>diameter över</i> <i>10 mm</i> 42 <i>diameter 10 mm</i> <i>och därunder</i>	10 <i>kamjärn</i> 40 <i>annat</i>
39	andra slag (681--04)	50 <i>ihåligt bergborr-</i> <i>stål</i> 90 <i>annat</i>		runt: 51 <i>tvärsnitt över</i> <i>10 mm</i> 55 <i>tvärsnitt 10 mm</i> <i>och därunder</i> <i>kvadratisk:</i> 61 <i>tvärsnitt över</i> <i>10 mm</i> 65 <i>tvärsnitt 10 mm</i> <i>och därunder</i> <i>med platt tvär-</i> <i>snitt och minsta</i> <i>dimension i</i> <i>tvärsektion:</i> 71 <i>4,75 mm och</i> <i>därover</i> 75 <i>under 4,75 mm</i> 90 <i>annat</i>	50 <i>ihåligt bergborr-</i> <i>stål</i> <i>andra:</i> 91 <i>i ringar</i> 95 <i>i stänger</i>
50	kallbearbetade eller kalibre- rade, icke överdragna med metall (681--04)				
80	överdragna med zink (681 --04)				
90	överdragna med annan me- tall (681--04)				
73.11	Profilstång av järn eller stål, varmvalsad, strängpressad, smidd eller kallbearbetad; spontpålar av järn eller stål, även borrade och sammanfogade (681--04)				
	varmvalsade, strängpressa- de eller smidda, icke över- dragna med metall:				
	balk (höjd 80 mm eller därover):				
31	vikt per löpmeter: 60 kg eller därover vikt per löpmeter: min- dre än 60 kg:				
32	breddflänsig I-balk			50 <i>DIP-balk</i> 90 <i>annan</i>	
33	annan			50 <i>I-balk</i> 70 <i>I-balk</i>	

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
34	spontpålar				
38	andra slag:				
	vikt per m: 60 kg eller				
	däröver				
39	vikt per m: mindre än				
	60 kg		50 <i>vinkeljärn</i> 90 <i>annat</i>	<i>vinkeljärn, med</i> <i>största schängel-</i> <i>höjd:</i> 51 <i>80 mm och där-</i> <i>över</i> 55 <i>under 80 mm</i> 90 <i>annat</i>	
50	kallbearbetade, icke över-				
	dragna med metall		51 <i>vinkeljärn</i> 59 <i>annat</i>		
80	överdragna med zink				
90	överdragna med annan me-				
	tall				

73.12 Band av järn eller stål, varm- eller kallvalsat (681—06)

	varmvälsat, icke överdraget				
	med metall:				
31	tjocklek: 3 mm eller där-			50 <i>tjocklek: 4,75</i> <i>mm eller där-</i> <i>över</i> 70 <i>tjocklek: mindre</i> <i>än 4,75 mm</i>	50 <i>bredd: mer än</i> <i>250 mm</i> 70 <i>bredd: 250 mm</i> <i>eller därunder</i>
32	tjocklek: mindre än 3 mm		50 <i>tjocklek: mindre</i> <i>än 3 mm men ej</i> <i>mindre än 1,5</i> <i>mm</i> 70 <i>tjocklek: mindre</i> <i>än 1,5 mm</i>		50 <i>bredd: mer än 250</i> <i>mm</i> 70 <i>bredd: 250 mm</i> <i>eller därunder</i>
50	kallvalsat, icke överdraget				50 <i>tjocklek: 0,9 mm</i> <i>eller däröver</i> 70 <i>tjocklek: mindre</i> <i>än 0,9 mm</i>
	med metall				
71	överdraget med aluminium				
	eller bly				
72	överdraget med tenn	10 <i>tjocklek: mer än</i> <i>0,32 mm</i> 30 <i>tjocklek: 0,32</i> <i>mm eller där-</i> <i>under</i>	10 <i>tjocklek: mer än</i> <i>0,32 mm</i> 30 <i>tjocklek: 0,32</i> <i>mm eller där-</i> <i>under</i>		10 <i>tjocklek: mer än</i> <i>0,32 mm</i> 30 <i>tjocklek: 0,32</i> <i>mm eller där-</i> <i>under</i>
80	överdraget med zink				
90	överdraget med annan metall				

73.13 Plåt av järn eller stål, varm- eller kallvalsad

	varmvälsad, icke överdra-				
	gen med metall (681—05):				
31	tjocklek: 4,75 mm eller	10 <i>fartygsplåt</i> 40 <i>annan</i>	50 <i>tjocklek: minst</i> <i>20 mm</i> 60 <i>tjocklek: under</i> <i>20 mm men</i> <i>minst 9 mm</i> 70 <i>tjocklek: under</i> <i>9 mm</i>	10 <i>fartygsplåt</i> 40 <i>annan</i>	50 <i>tjocklek: 9 mm</i> <i>eller däröver</i> 70 <i>tjocklek: mindre</i> <i>än 9 mm men ej</i> <i>mindre än 4,75</i> <i>mm</i>
32	tjocklek: mindre än 4,75				
	mm men ej mindre än				
	3 mm				

Brusselsnummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
33	tjocklek: mindre än 3 mm	50 <i>tjocklek: mindre än 3 mm men ej mindre än 1 mm</i> 90 <i>tjocklek: mindre än 1 mm</i>	10 <i>tjocklek: mindre än 3 mm men ej mindre än 0,6 mm</i> 50 <i>tjocklek: mindre än 0,6 mm</i>	50 <i>dynamo- och transformator-plåt</i> 90 <i>annan</i>	10 <i>tjocklek: mindre än 3 mm men ej mindre än 0,6 mm</i> tjocklek: mindre än 0,6 mm: 51 <i>dynamo- och transformator-plåt</i> 59 <i>annan</i>
	kallvalsad, icke överdragen med metall (681—05):				
51	tjocklek: 3 mm eller däröver				
52	tjocklek: mindre än 3 mm	50 <i>tjocklek: mindre än 3 mm men ej mindre än 1 mm</i> 90 <i>tjocklek: mindre än 1 mm</i>	10 <i>dynamo- och transformator-plåt</i> 30 <i>annan</i>	10 <i>dynamo- och transformator-plåt</i> 30 <i>annan</i>	50 <i>tjocklek: mindre än 3 mm men ej mindre än 0,9 mm</i> tjocklek: mindre än 0,9 mm: 91 <i>dynamo- och transformator-plåt</i> 99 <i>annan</i>
71	överdragen med aluminium eller bly (681—07)				
72	överdragen med tenn (681—07)	10 <i>tjocklek: mer än 0,32 mm</i> 30 <i>tjocklek: 0,32 mm eller därunder</i>	10 <i>tjocklek: mer än 0,32 mm</i> 30 <i>tjocklek: 0,32 mm eller därunder</i>		10 <i>tjocklek: mer än 0,32 mm</i> 30 <i>tjocklek: 0,32 mm eller därunder</i>
	överdragen med zink (681—07):				
81	tjocklek: 3 mm eller däröver				
82	tjocklek: mindre än 3 mm: korrugerad				
83	annan				
	överdragen med annan metall (681—07):				
91	tjocklek: 3 mm eller däröver				
92	tjocklek: mindre än 3 mm				

3.14.00 Tråd av järn eller stål, även med överdrag, men utan elektrisk isolering (681—12)

50 <i>överdragen med metall</i>	50 <i>med överdrag</i>	<i>överdragen:</i>	<i>överdragen med tenn eller zink, med största dimension i tvärsektion av:</i>
90 <i>icke överdragen med metall</i>	90 <i>annan</i>	51 <i>förkopprad</i>	55 <i>1,5 mm eller däröver</i>
		59 <i>annan</i>	60 <i>mindre än 1,5 mm, men ej mindre än 0,5 mm</i>
		71 <i>svart</i>	65 <i>mindre än 0,5 mm</i>
		75 <i>blank</i>	<i>annan, med största dimension i tvärsektion av:</i>
			70 <i>1,5 mm eller däröver</i>
			75 <i>mindre än 1,5 mm men ej mindre än 0,5 mm</i>
			80 <i>mindre än 0,5 mm</i>

Brusselsnummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
73.15	Legerat stål och kolrikt stål i sådana former, som avses i nr 73.06—73.14				
10	göt (681—03)				
20	blooms, billets, slabs och platiner; ämnen, grovt tillformade genom smidning; plåtämnen i ringar eller rullar (681—03)			51 blooms och billets 52 slabs och platiner 90 andra	50 blooms, billets slabs och platine 60 ämnen, grovt tillformade genom smidning 70 plåtämnen i ringar eller rullar
	varmvalsade, strangpressade eller smidda varor, icke överdragna med metall, icke tidigare nämnda: universalstål:				
31	bredd: mer än 500 mm (681—05)				
32	andra slag (681—04)				
33	valstråd (681—12)				
34	profilstäng, vägande per löpmeter minst 60 kg; spontpalar; bredflänsig I-balk, oavsett vikten per löpmeter (681—04)				
35	annan stäng, även profilerad; ihåligt bergborrstål (681—04)	10 ihåligt bergborrstål 40 andra slag	10 ihåligt bergborrstål 40 andra slag	10 ihåligt bergborrstål 40 andra slag	
36	band (681—06)			50 rostfritt 90 annat	bredd: 50 mer än 250 mm 70 250 mm eller därunder
37	plåt (681—05): av rostfritt stål andra slag:				
38	tjocklek: 3 mm eller däröver				
39	tjocklek: mindre än 3 mm				
51	kallbearbetade varor, icke överdragna med metall: stäng, även profilerad; ihåligt bergborrstål; spontpalar (681—04)			kalldraget rundstål, med diameter: 51 över 10 mm 55 10 mm eller därunder 90 annat	
52	band (681—06)			50 rostfritt 90 annat	50 tjocklek: 0,9 mm eller däröver 70 tjocklek: mindre än 0,9 mm
53	plåt (681—05) av rostfritt stål annan:				
54	tjocklek: 3 mm eller däröver				
55	tjocklek: mindre än 3 mm				
		tjocklek: 10 mindre än 3 mm			tjocklek: 10 mindre än 3 mm

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
			<i>men ej mindre än 0,9 mm mindre än 0,9 mm:</i>		<i>men ej mindre än 0,9 mm mindre än 0,9 mm:</i>
			20 <i>dynamo- och transformator-plåt</i>		20 <i>dynamo- och transformator-plåt</i>
			40 <i>annan</i>		40 <i>annan</i>
56	tråd (681—12)			50 <i>rostfri</i> 90 <i>annan</i>	
	varor överdragna med aluminium, bly eller tenn:				
71	stång, även profilerad; ihåligt bergborrstål; spontpålar (681—04)				
72	band (681—06)				
	plåt (681—07):				
73	av rostfritt stål				
74	andra slag				
75	tråd (681—12)				
	varor överdragna med zink:				
81	stång, även profilerad; ihåligt bergborrstål; spontpålar (681—04)				
82	band (681—06)				
	plåt (681—07):				
83	av rostfritt stål				
	andra slag:				
84	tjocklek: 3 mm eller däröver				
85	tjocklek: mindre än 3 mm				
86	tråd (681—12)				
	varor överdragna med annan metall:				
91	stång; även profilerad; ihåligt bergborrstål; spontpålar (681—04)				
92	band (681—06)				
	plåt (681—07):				
93	av rostfritt stål				
	andra slag:				
94	tjocklek: 3 mm eller däröver				
95	tjocklek: mindre än 3 mm				
96	tråd (681—12)				
	<i>Anm.</i> Finland och Sverige uppdelar dessutom till nr 73.15 hänförliga produkter efter stälkvaliteten enligt följande:				
	1. rostfritt stål				
	2. snabbstål				
	3. annat legerat eller kolrikt stål				
73.16	Banbyggnadsmateriel av järn eller stål för järnvägar eller spårvägar, nämligen räler, moträler, växeltungor, korsningsspetsar, spårkorsningar, spårväxlar, växelstag, kuggskenor, sliprar, rälskarvjärn, underläggsplattor, klämplattor samt spårhållare och spårplattor				
10	räler (681—08)	50 <i>spårvägsräler järnvägsräler:</i>	<i>vikt per löp-meter:</i>		<i>vikt per löp-meter:</i>
		<i>vikt per löp-meter:</i>	10 <i>15 kg eller däröver</i>	10	<i>15 kg eller däröver</i>
		60 <i>15 kg eller däröver</i>	30 <i>mindre än 15 kg</i>	30	<i>mindre än 15 kg</i>
		70 <i>mindre än 15 kg</i>			

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
90	andra slag (681—11)		10 <i>skarvjärn och underläggsplattor</i> 40 <i>andra</i>		10 <i>skarvjärn och underläggsplattor</i> 40 <i>andra</i>
73.17	Rör av gjutjärn (681—14)				
10	invändig diameter: 510 mm eller däröver				50 <i>heltjocka muffrör</i> 90 <i>andra</i>
50	invändig diameter: mindre än 510 mm			50 <i>soilrör</i> 60 <i>aducerade rör</i> 90 <i>andra</i>	50 <i>heltjocka muffrör</i> 60 <i>normalrör (av loppsrör)</i> 90 <i>andra</i>
73.18	Rör av järn eller stål, ej hänförliga till nr 73.17 eller 73.19, hålade rörämnen härunder inbegripna (681—13)				
30	icke kallbearbetade, icke överdragna med metall			<i>stålrör:</i> 50 <i>med godstjocklek under 1,8 mm</i> <i>andra:</i> 60 <i>med yttre diameter 115 mm och däröver</i> 70 <i>med yttre diameter under 115 mm</i> 90 <i>andra</i>	<i>handelsrör:</i> 51 <i>gångade (gassvatten-, ång- och värmeledningsrör)</i> 59 <i>andra</i> 60 <i>kullagerrör och ämnesrör</i> <i>andra:</i> 91 <i>yttre diameter 220 mm eller däröver</i> 95 <i>yttre diameter mindre än 220 mm</i>
50	kallbearbetade, icke överdragna med metall	50 <i>rostfria</i> 90 <i>andra</i>	10 <i>kullagerrör och ämnesrör</i> 40 <i>andra</i>	50 <i>med godstjocklek under 1,8 mm</i> 90 <i>andra</i>	10 <i>kullagerrör och ämnesrör</i> 40 <i>andra</i>
80	överdragna med zink				
90	överdragna med annan metall				
73.19.00	Högtrycksrör av stål för elektriska vattenkraftstationer, även med förstärkning (681—13)				
73.20	Rördelar av järn eller stål, såsom skarvrör, knärör, muffar och flänsar				
	av gjutjärn, aducerat gjutgods härunder inbegripet (681—14):				
11	aducerade rördelar				
19	andra				50 <i>delar till heltjocka muffrör</i> 60 <i>delar till normalrör</i> 90 <i>andra</i>
90	andra slag (681—13)	50 <i>rostfria</i> 90 <i>andra</i>	10 <i>flänsar</i> 40 <i>andra</i>		10 <i>flänsar</i> 40 <i>andra</i>
73.21	Järn- och stålkonstruktioner, även i delar eller icke kompletta, samt delar därtill av järn eller stål (såsom skjul, broar och brosektioner, slussportar, torn, master, pelare, stolpar, fackverk, tak-, dörr- och fönsterramar, rulljalusier, räcken och staket); plåt, band, stång, profilstång, rör o. d. av järn eller stål, bearbetade för användning i konstruktioner				
10	broar och brosektioner (699—01) konstruktioner för byggnader:				

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
21	monteringsfärdiga hus (811—01)				
23	dörr- och fönsterramar (699—01)				
29	andra (699—01)				
90	andra slag (699—01)	50 <i>fartygskonstruktioner</i> 90 <i>andra</i>			
73.22.00	Cisterner, kar och liknande behållare av järn eller stål, för alla slags ämnen, med en rymd av mer än 300 liter, även med inre beklädnad eller med värmeisolerande beklädnad men utan maskinell utrustning och utan anordning för uppvärmning (699—21)				
73.23	Fat, burkar, flaskor, askar och andra liknande behållare av järn- eller stålplåt, för transport eller förpackning av varor (699—21)				
10	mjölkttransportkärl fat (minimivikt 20 kg):				
21	vikt: 30 kg eller däröver (s. k. bensinfat)				
25	vikt: mindre än 30 kg (s. k. oljefat)				
30	förpackningar, som icke kunna återförslutas	<i>rymd:</i> 10 <i>1 l eller mer</i> 30 <i>mindre än 1 l</i>	50 <i>förtenta</i> 60 <i>färgtryckta, lackerade, målade etc.</i> 90 <i>andra</i>	<i>rymd:</i> 10 <i>1 l eller mer</i> 30 <i>mindre än 1 l</i>	
90	andra behållare	50 <i>jeepdunkar</i> 90 <i>andra</i>	<i>rymd:</i> 10 <i>liter eller däröver:</i> 51 <i>förtenta</i> 52 <i>färgtryckta, lackerade, målade etc.</i> 59 <i>andra mindre än 10 l, försedda med trycklock:</i> 71 <i>förtenta</i> 72 <i>färgtryckta, lackerade, målade etc.</i> 79 <i>andra</i> 90 <i>andra</i>	<i>rymd:</i> 50 <i>mer än 50 l</i> 60 <i>mer än 5 l men ej mer än 50 l</i> 70 <i>mer än 1 l men ej mer än 5 l</i> 80 <i>1 l eller mindre</i>	
73.24.00	Cylindrar för förtätade gaser samt liknande tryckbehållare, av järn eller stål (699—21)				
		50 <i>för hushållsbruk</i> 90 <i>andra</i>	10 <i>fyllda med porös massa</i> <i>andra:</i> 41 <i>för hushållsbruk</i> 49 <i>andra</i>	10 <i>fyllda med porös massa</i> 90 <i>andra</i>	
73.25	Linor, kablar, slingor, flätade band och liknande varor av järn- eller ståltråd, utan elektrisk isolering (699—03)				
10	icke överdragna med metall			<i>tråddiameter:</i> 50 <i>1,5 mm och däröver</i> 70 <i>mindre än 1,5 mm men ej mindre än 0,5 mm</i> 90 <i>mindre än 0,5 mm</i>	
50	överdragna med metall			<i>med zink eller tenn:</i> <i>tråddiameter:</i> 51 <i>1,5 mm och däröver</i>	

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
					55 mindre än 1. mm men ej mindre än 0,5 mm
					59 mindre än 0, mm
					90 med annan metal
73.26	Taggtråd av järn eller stål; stängseltråd av vriden tråd eller vridet band av järn eller stål, även försedd med taggar, samt stängseltråd av två löst sammantvinnade trådar av järn eller stål (699—05)				
10	taggtråd				
50	stängseltråd				
73.27	Duk, nät och galler av järn- eller ståltråd (699—05)				
10	duk				
20	stängselnät				
30	armeringsmattor				
90	andra				
73.28	Klippnät av järn eller stål (699—05)				
73.29	Kättingar och kedjor samt delar därtill, av järn eller stål (699—29)				
10	Ewartskedjor samt liknande kedjor med löstagbara länkar				
20	ledbultkedjor	50 <i>cykel- och motorcykelkedjor</i> 90 <i>andra</i>	<i>invändig länkbredd:</i> 10 10 mm eller däröver mindre än 10 mm: 51 <i>cykel- och motorcykelkedjor i urpassade längder</i> 59 <i>andra</i>	<i>invändig länkbredd:</i> 10 10 mm eller däröver 50 mindre än 10 mm 60 71 75	<i>rullkedjor: invändig länkbredd:</i> 50 10 mm eller däröver 60 mindre än 10 mm men ej mindre än 6 mm mindre än 6 mm: 71 kedjor 75 delar till kedjor 90 <i>andra</i>
	kätting, smidd, svetsad eller gjuten:				
31	med stöd		<i>länkjärnets diameter:</i> 50 <i>över 1 tum (25,4 mm)</i> 70 <i>1 tum (25,4 mm) eller därunder</i>		
39	annan		<i>länkjärnets diameter:</i> 50 <i>6 mm eller däröver</i> 70 <i>mindre än 6 mm</i>	<i>länkjärnets diameter:</i> 8 mm eller därunder: 51 <i>till snokedjor</i> 59 <i>andra</i> 70 <i>över 8 mm</i>	<i>länkjärnets diameter:</i> 50 <i>10 mm eller däröver</i> 70 <i>mindre än 10 mm</i>
90	andra kättingar och kedjor				
73.30.00	Ankare och draggar samt delar därtill, av järn eller stål (699—29)				
73.31	Spik och stift, häftstift härunder inbegripna, spikbleck, märflor och krampor samt spetsade krokar och öglor av järn eller stål, även med huvud av annat ämne, dock icke koppar (699—07)				
10	trådspik		50 <i>vriden</i> <i>annan:</i> <i>längd:</i> 91 <i>mer än 45 mm</i> 93 <i>mer än 25 mm men ej mer än 45 mm</i> 95 <i>25 mm eller därunder</i>		

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
20	smidd spik och pressad spik		<i>längd:</i> 50 <i>mer än 45 mm</i> 60 <i>mer än 25 mm</i> <i>men ej mer än 45 mm</i> 70 <i>25 mm eller där- under</i>		
30	rålspik		<i>största mått av tvärsnitt:</i> 50 <i>över 13 mm</i> 70 <i>högst 13 mm</i>		
40	häftstift				
50	hästskobroddar, hästsko- hakar och hästskosöm				
60	märlor och krampor samt spetsade krokar och öglor				
90	andra slag				
73.32	Bultar och muttrar, ogängade eller gängade, skruvar, skruvkrokar, skruvöglor, nitar (andra än rör- och tvåspetsnitar), sprintar, kilar och liknande artiklar av järn eller stål; underläggsbrickor (läsbrickor och fjäderbrickor härunder inbegripna) av järn eller stål (699—07)				
10	nitar och ogängade bultar		31 <i>seghärdade</i> 40 <i>av rostfritt eller syrafast stål</i> 90 <i>andra:</i> <i>icke överdragna:</i> 91 <i>diameter över 11 mm</i> 92 <i>diameter högst 11 mm</i> 95 <i>överdragna</i>	40 <i>av rostfritt eller syrafast stål</i> 90 <i>andra</i>	
	skruvar och gängade bultar, aven med tillhörande mutt- rar:				
21	trägängade		50 <i>seghärdade</i> 70 <i>av rostfritt eller syrafast stål</i> <i>andra:</i> 92 <i>skaftets diame- ter över 15 mm</i> 93 <i>skaftets diame- ter högst 15 mm</i>	10 <i>med annan hu- vudform än fyr- kant eller sexkant</i> 90 <i>andra</i>	
29	andra		21 <i>seghärdade</i> 40 <i>av rostfritt eller syrafast stål</i> <i>andra:</i> 92 <i>skaftets diameter över 15 mm</i> 93 <i>skaftets diameter högst 15 mm</i>	40 <i>av rostfritt eller syrafast stål</i> 90 <i>andra</i>	
90	andra slag		50 <i>underläggsbrickor</i> 90 <i>andra</i>		
73.33	Synålar, virknålar, strumpstickor, snörnålar och liknande artiklar samt ämnen därtill, av järn eller stål, för sömnad, brodyr, virkning o. d., andra än maskinnålar (699—08)				
10	synålar och stoppnålar samt ämnen därtill				
90	andra slag				
73.34	Knappnålar, säkerhetsnålar, hårnålar, hårklämmor, papiljotter och liknande artiklar av järn eller stål, andra än prydnadsföremål (699—08)				
10	knappnålar och säkerhets- nålar				
90	andra slag				

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
73.35	Fjädrar och blad därtill av järn eller stål (699—29)				
10	bladfjädrar och fjäderblad				
	skruvfjädrar (spiralfjädrar):				
21	möbelresärer				
29	andra				
90	andra		10 <i>snäckfjädrar</i> 90 <i>andra</i>	10 <i>snäckfjädrar</i> 15 <i>tallriksfjädrar</i> 20 <i>vridstavar (torsionsfjädrar)</i> 31 <i>plattspiralfjädrar</i> 40 <i>andra</i>	10 <i>snäckfjädrar</i> 15 <i>tallriksfjädrar</i> 20 <i>vridstavar (torsionsfjädrar)</i> plattspiralfjädrar: 31 <i>vikt: högst 30 g</i> 36 <i>» mer än 30 g</i> 40 <i>andra</i>
73.36	Kaminer och spisar (även värmeledningsspisar), kokapparater, tvättgrytor med eldstad, tallriksvärmare och liknande varor av järn eller stål, icke elektriska, av sådana slag, som huvudsakligen användas i hushåll, även- som delar därtill av järn eller stål (699—22)				
10	kaminer för fast bränsle				
20	kaminer för flytande bränsle				
30	spisar för fast bränsle				
40	gasspisar och gasugnar				
50	gaskök				
90	andra slag	<i>tvättgrytor med eldstad:</i> 10 <i>av gjutjärn</i> 15 <i>andra</i> 40 <i>andra</i>	50 <i>för flytgas</i> 90 <i>andra</i>	<i>tvättgrytor med eldstad:</i> 10 <i>av gjutjärn</i> 15 <i>andra</i> 40 <i>andra</i>	
73.37	Apparater för centraluppvärmning, såsom värmeledningspannor och värmeledningselement, av järn eller stål, icke elektriska, samt delar därtill av järn eller stål (812—01)				
	värmeledningspannor:				
11	av gjutjärn				
19	andra				
	värmeledningselement (radiatorer):				
21	av gjutjärn				
29	andra				
	andra slag:				
91	av gjutjärn				
99	andra				
73.38	Hushålls- och sanitetsartiklar samt delar därtill av järn eller stål				
	hushållsartiklar (699—13):				
	av gjutjärn:				
11	utan överdrag av annat ämne				
13	emaljerade				
19	med överdrag av annat ämne				
	av rostfritt stål:				
21	kokkärl				
29	andra				
30	av emaljerad plåt		50 <i>kokkärl</i> 90 <i>andra</i>		
	andra slag:				
41	utan överdrag av annat ämne				
49	med överdrag av annat ämne	10 <i>lackerade</i> 20 <i>med överdrag av tenn</i> 30 <i>med överdrag av zink</i> 40 <i>med överdrag av annat ämne</i>	11 <i>lackerade, färgtryckta, målade etc.</i> 20 <i>med överdrag av tenn</i> 30 <i>med överdrag av zink</i>	10 <i>lackerade</i> 21 <i>med överdrag av tenn eller zink</i> 40 <i>med överdrag av annat ämne</i>	

Kap. 74. Koppar

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
74.01	Kopparskärsten; koppar, obearbetad, även raffinerad, samt avfall och skrot av koppar				
10	kopparskärsten och blisterkoppar (682—01)			10 kopparskärsten 30 blisterkoppar	10 kopparskärsten 30 blisterkoppar
20	annan obearbetad koppar (682—01); olegerad	10 oraffinerad 30 raffinerad	10 oraffinerad 30 raffinerad	10 oraffinerad 30 raffinerad	10 oraffinerad 30 raffinerad
30	legerad	10 mässing 20 brons 30 rödmetall 40 andra kopparlegeringar	10 mässing 20 brons 30 rödmetall 40 andra kopparlegeringar	10 mässing 20 brons 30 rödmetall 40 andra kopparlegeringar	10 mässing 20 brons 30 rödmetall 40 andra kopparlegeringar
50	avfall och skrot (284—01)	10 av olegerad koppar 20 av mässing 40 av andra kopparlegeringar	10 av olegerad koppar 20 av mässing 40 av andra kopparlegeringar	10 av olegerad koppar 20 av mässing 40 av andra kopparlegeringar	10 av olegerad koppar 20 av mässing 40 av andra kopparlegeringar
74.02.00	Koppattillsatslegeringar (682—01)				
74.03	Stång och tråd av koppar (682—02)				
	av olegerad koppar:				
11	valstråd				
12	annan tråd				
13	stång	10 profilstång 40 annan	10 profilstång 40 annan		tvärsnitt: 50 cirkelrunt eller likvidigt och likvinkligt (symmetriskt tvärsnitt) 90 av annan form
	av legerad koppar:				
51	valstråd	10 av mässing 20 av fosforbrons 40 av andra kopparlegeringar	10 av mässing 90 av andra kopparlegeringar	10 av mässing 20 av fosforbrons 40 av andra kopparlegeringar	10 av mässing 20 av fosforbrons 40 av andra kopparlegeringar
52	annan tråd	10 av mässing 20 av fosforbrons 40 av andra kopparlegeringar	10 av mässing 90 av andra kopparlegeringar	10 av mässing 20 av fosforbrons 40 av andra kopparlegeringar	10 av mässing 20 av fosforbrons 40 av andra kopparlegeringar
53	stång	av mässing: 10 cirkelrunt eller likvidigt och likvinkligt (symmetriskt tvärsnitt) 15 av annan form 20 av fosforbrons 40 av andra kopparlegeringar	50 av mässing 90 av andra kopparlegeringar	av mässing: 10 cirkelrunt eller likvidigt och likvinkligt (symmetriskt tvärsnitt) 15 av annan form 20 av fosforbrons 40 av andra kopparlegeringar	av mässing: 10 cirkelrunt eller likvidigt och likvinkligt (symmetriskt tvärsnitt) 15 av annan form 20 av fosforbrons 40 av andra kopparlegeringar
74.04	Plåt och band av koppar (682—02)				
10	av olegerad koppar	50 plåt 70 band	10 släta, rätvinkliga, ej bearbetade 40 andra slag	10 släta, rätvinkliga, ej bearbetade 40 andra slag	10 släta, rätvinkliga, ej bearbetade 40 andra slag
50	av legerad koppar	50 plåt 70 band	10 av mässing: släta, rätvinkliga, ej bearbetade	10 av mässing: släta, rätvinkliga, ej bearbetade	10 av mässing: släta, rätvinkliga, ej bearbetade

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
			15 <i>andra slag</i> 20 <i>av fosforbrons</i> 40 <i>av andra kopparlegeringar</i>	15 <i>andra slag</i> 50 <i>av brons</i> 90 <i>av andra kopparlegeringar</i>	15 <i>andra slag</i> 20 <i>av fosforbrons</i> 40 <i>av andra kopparlegeringar</i>
74.05.00	Folier av koppar, även mönsterpressade, tillskurna, perforerade, försedda med överdrag, tryckta eller fästade på underlag av papper, papp, plast e. d., med en tjocklek av högst 0,15 mm (underlag icke inräknat) (682—02)		50 <i>kascherade</i> 70 <i>icke kascherade</i>		
74.06	Pulver och fjäll av koppar				
10	användbara till bronsering (533—01)				
90	andra slag (682—01)				
74.07	Rör (hålade rörämnen och ihålig stång härunder inbegripna) av koppar (682—02)				
10	av olegerad koppar				
50	av legerad koppar		<i>av mässing:</i> 10 <i>cirkebrunt eller</i> 15 <i>av annan form</i> 20 <i>av fosforbrons</i> 40 <i>av andra kopparlegeringar</i>	50 <i>av mässing</i> 60 <i>av brons</i> 90 <i>av andra kopparlegeringar</i>	<i>av mässing:</i> 10 <i>cirkebrunt eller</i> 15 <i>av annan form</i> 20 <i>av fosforbrons</i> 40 <i>av andra kopparlegeringar</i>
74.08.00	Rördelar av koppar, såsom skarvrör, knärör, muffar och flänsar (682—02)				
			10 <i>av olegerad koppar</i> 20 <i>av mässing</i> 30 <i>av brons</i> 40 <i>av andra kopparlegeringar</i>	10 <i>av olegerad koppar</i> 20 <i>av mässing</i> 30 <i>av brons</i> 40 <i>av andra kopparlegeringar</i>	
74.09.00	Cisterner, kar och liknande behållare av koppar, för alla slags ämnen, med en rymd av mer än 300 liter, även med inre beklädnad eller med värmeisolerande beklädnad men utan maskinell utrustning och utan anordning för uppvärmning (699—24)				
74.10	Linor, kablar, flätade band och liknande varor av koppartråd, utan elektrisk isolering (699—04)				
10	av olegerad koppar				
50	av kopparlegeringar				
74.11	Duk, nät och galler, även ändlösa, av koppartråd (699—96)				
10	ändlös duk för pappersmaskiner (viror)				
90	andra slag		10 <i>av olegerad koppar</i> 20 <i>av mässing</i> 40 <i>av andra kopparlegeringar</i>	10 <i>av olegerad koppar</i> 20 <i>av mässing</i> 40 <i>av andra kopparlegeringar</i>	
74.12.00	Klippnät av koppar (699—96)				
74.13.00	Kedjor och delar därtill av koppar (699—29)				
74.14.00	Spik och stift, häftstift härunder inbegripna, märlor och krampor samt spetsade krokar och öglor, av koppar eller av järn eller stål och med huvud av koppar (699—97)				50 <i>häftstift</i> 90 <i>andra slag</i>

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
74.15	Bultar och muttrar, ogångade eller gångade, skruvar, skruvkrokar, skruvöglor, nitar (andra än rör- och tvåspetsnitar), sprintar, kilar och liknande artiklar av koppar; underläggsbrickor (läsbrickor och fjäderbrickor härunder inbegripna) av koppar (699—07)				
	skruvar och gångade bultar, även med tillhörande muttrar:				
11	trängångade		50 <i>spårskruvar</i> 90 <i>andra</i>		
19	andra		50 <i>spårskruvar</i> 90 <i>andra</i>		
90	andra				
74.16.00	Fjädrar av koppar (699—29)				
74.17	Kokapparater och andra uppvärmningsapparater av koppar, icke elektriska, av sådana slag, som huvudsakligen användas i hushåll, ävensom delar därtill av koppar (699—22)				
10	kokapparater för flytande bränsle samt delar därtill				
90	andra				
74.18	Hushålls- och sanitetsartiklar samt delar därtill, av koppar				
	hushållsartiklar samt delar därtill (699—15):				
11	förgyllda eller försilvrade				
19	andra				
	sanitetsartiklar samt delar därtill (812—03):				
51	förgyllda eller försilvrade				
59	andra				
74.19	Andra varor av koppar				
10	gjutna eller smidda, oarbetade (682—02)				
20	dörrar, fönsterramar och andra dylika metallkonstruktioner (699—02)				
30	fat, burkar, flaskor, askar och andra behållare för transport eller förpackning av varor (699—21) nålar och liknande artiklar (699—08):				
41	knappnålar och säkerhetsnålar				
49	andra				
90	andra varor (699—29)				

Kap. 75. Nickel

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
75.01	Skärsten, speis och dylika mellanprodukter vid framställning av nickel; nickel, obearbetad (med undantag av anoder, hänförliga till nr 75.05), samt avfall och skrot av nickel				
10	skärsten, speis och dylika mellanprodukter (683—01)				
	obearbetad nickel (683—01):				
20	olegerad				
30	legerad				
50	avfall och skrot (284—01)		10 av olegerad nickel 30 av legerad nickel		10 av olegerad nickel 30 av legerad nickel
75.02	Stång och tråd av nickel (683—02)				
10	av olegerad nickel				
50	av legerad nickel				
75.03	Plåt, band och folier av nickel: pulver och fjäll av nickel (683—02)				
	plåt, band och folier:				
11	av olegerad nickel				
15	av legerad nickel				
50	pulver och fjäll				
75.04	Rör (hålade rörämnena och ihålig stång härunder inbegripna) samt rördelar, såsom skarvrör, knärör, muffar och flänsar, av nickel (683—02)				
10	av olegerad nickel				
50	av legerad nickel				
75.05.00	Anoder för förnickling, gjutna, valsade eller framställda på elektrolytisk väg, obearbetade eller bearbetade (683—02)				
75.06	Andra varor av nickel				
10	gjutna eller smidda, obearbetade (683—02)				
	hushållsartiklar och delar därtill (699—15):				
21	förgyllda eller försilvrade				
29	andra				
	sanitetsartiklar och delar därtill (812—03):				
31	förgyllda eller försilvrade				
39	andra				
90	andra varor (699—29)				

Kap. 76. Aluminium

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
76.01	Aluminium, obearbetat, samt avfall och skrot av aluminium				
	obearbetat (684—01):				
10	olegerat		10 <i>originalaluminium</i> 30 <i>omsmålt aluminium</i>		10 <i>originalaluminium</i> 30 <i>omsmålt aluminium</i>
20	legerat				
50	avfall och skrot (284—01)		10 <i>av olegerat aluminium</i> 30 <i>av legerat aluminium</i>		10 <i>av olegerat aluminium</i> 30 <i>av legerat aluminium</i>
76.02	Stång och tråd av aluminium (684—02)				
	av olegerat aluminium:				
11	valstråd				
12	annan tråd				
13	stång				<i>tvärsnitt:</i> 50 <i>cirkelrunt eller liksidigt och likvinkligt (symmetriskt tvärsnitt)</i> 90 <i>av annan form</i>
	av legerat aluminium:				
51	valstråd				
52	annan tråd				
53	stång		<i>tvärsnitt:</i> 10 <i>cirkelrunt eller liksidigt och likvinkligt (symmetriskt tvärsnitt)</i> 40 <i>av annan form</i>		<i>tvärsnitt:</i> 10 <i>cirkelrunt eller liksidigt och likvinkligt (symmetriskt tvärsnitt)</i> 40 <i>av annan form</i>
76.03	Plåt och band av aluminium (684—02)				
10	av olegerat aluminium	50 <i>plåt</i> 70 <i>band</i>	10 <i>slåta, rätrinkliga, ej bearbetade</i> 20 <i>rondeller</i> 30 <i>korrugerad plåt</i> 40 <i>andra slag</i>	10 <i>slåta, rätrinkliga, ej bearbetade</i> 20 <i>rondeller</i> 30 <i>korrugerad plåt</i> 40 <i>andra slag</i>	10 <i>slåta, rätrinkliga, ej bearbetade</i> 20 <i>rondeller</i> 30 <i>korrugerad plåt</i> 40 <i>andra slag</i>
50	av legerat aluminium	50 <i>plåt</i> 70 <i>band</i>	10 <i>slåta, rätrinkliga, ej bearbetade</i> 20 <i>rondeller</i> 40 <i>andra slag</i>	10 <i>slåta, rätrinkliga, ej bearbetade</i> 20 <i>rondeller</i> 40 <i>andra slag</i>	10 <i>slåta, rätrinkliga, ej bearbetade</i> 20 <i>rondeller</i> 40 <i>andra slag</i>
76.04	Folier av aluminium, även mönsterpressade, tillskurna, perforerade, försedda med överdrag, tryckta eller fästade på underlag av papper, papp, plast e. d., med en tjocklek av högst 0,15 mm (underlag icke inräknat) (684—02)				
	kascherade:				
11	tjocklek: mer än 0,02 mm				
15	tjocklek: högst 0,02 mm				
	icke kascherade:				
51	mönsterpressade, försedda med överdrag eller tryckta				
59	andra				
76.05	Pulver och fjäll av aluminium				
10	användbara till bronsering, dock med undantag av varor, avsedda att användas uteslutande vid tillverkning av gasbetong (533—01)				
90	andra slag (684—02)				

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
76.06	Rör (hålade rörännen och ihålig stång härunder inbegripna) av aluminium (684—02)				
10	av olegerat aluminium		<i>tvärsnitt:</i> 10 <i>cirkelrunt eller likvidigt och lik- vinkligt (symme- triskt tvärsnitt)</i> 40 <i>av annan form</i>		<i>tvärsnitt:</i> 10 <i>cirkelrunt eller likvidigt och lik- vinkligt (symme- triskt tvärsnitt)</i> 40 <i>av annan form</i>
50	av legerat aluminium		<i>tvärsnitt:</i> 10 <i>cirkelrunt eller likvidigt och lik- vinkligt (symme- triskt tvärsnitt)</i> 40 <i>av annan form</i>		<i>tvärsnitt:</i> 10 <i>cirkelrunt eller likvidigt och lik- vinkligt (symme- triskt tvärsnitt)</i> 40 <i>av annan form</i>
76.07.00	Rördelar av aluminium, såsom skarvrör, knärör, muffar och flänsar (684—02)				
76.08	Aluminiumkonstruktioner, även i delar eller icke kompletta, samt delar därtill av aluminium (såsom skjul, broar och brosektioner, torn, master, pelare, stolpar, fackverk, tak, dörr- och fönsterramar samt räcken); plåt, stång, rör o. d. av aluminium, bearbetade för användning i konstruktioner				
10	monteringsfärdiga hus och delar därtill (811—01)				
90	andra slag (699—02)				
76.09.00	Cisterner, kar och liknande behållare av aluminium, för alla slags ämnen, med en rymd av mer än 300 liter, även med inre beklädnad eller med värmeisolerande beklädnad men utan maskinell utrustning och utan anordning för uppvärmning (699—21)				
76.10	Fat, burkar, flaskor, askar och andra behållare av aluminium, för transport eller förpackning av varor, förpackningsrör och förpackningstuber härunder inbegripna (699—21)				
10	förpackningstuber		10 <i>dekorerade</i> 30 <i>odekorerade</i>		10 <i>dekorerade</i> 30 <i>odekorerade</i>
20	mjölktransportkärl		50 <i>hårdade</i> 90 <i>andra</i>		
90	andra slag	10 <i>tunnor och fat</i> 50 <i>konservburkar</i> 90 <i>andra</i>	10 <i>tunnor och fat</i> <i>konservburkar:</i> 51 <i>färgtryckta, lac- kerade, målade</i> <i>etc.</i> 55 <i>utan ytbehandling</i> <i>andra:</i> 91 <i>färgtryckta, lac- kerade, målade</i> <i>etc.</i> 95 <i>utan ytbehandling</i>		
76.11.00	Cylindrar för förtätade gaser samt liknande tryckbehållare av aluminium (699—21)				
76.12.00	Linor, kablar, flätade band och liknande varor av aluminiumtråd, utan elektrisk isolering (699—04)				
			10 <i>kablar med kärna</i> <i>av stål</i> 40 <i>andra</i>		10 <i>kablar med kärna</i> <i>av stål</i> 40 <i>andra</i>
76.13.00	Duk, nät och galler av aluminiumtråd (699—06)				
76.14.00	Klippnät av aluminium (699—06)				
76.15	Hushålls- och sanitetsartiklar samt delar därtill, av aluminium				
	hushållsartiklar och delar därtill (699—14):				
11	kokkärl				
19	andra				
50	sanitetsartiklar och delar därtill (812—03)				

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
76.16	Andra varor av aluminium				
10	gjutna eller smidda varor, obearbetade (684—02)				
20	spik, stift, märlor, bultar, muttrar, skruvar, nitar, un- derlagsbrickor o. d. (699 —07)				
30	nålar och liknande artiklar (699—08)	50 <i>hårklämmor</i> 90 <i>andra</i>			
40	koffertar och andra res- effekter (831—01)				
90	andra varor (699—29)				

Kap. 77. Magnesium och beryllium

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
77.01	Magnesium, obearbetat, samt avfall och skrot av magnesium, härunder inbegripet spån, icke sorterade efter storleken				
10	obearbetat (689—01)				50 <i>olegerat</i>
50	avfall och skrot (284—01)				70 <i>legerat</i>
77.02	Stång, tråd, plåt, band, folier, rör (hålade rörämnena och ihålig stång härunder inbegripna), pulver och fjäll samt jämstora spån av magnesium (689—02)				
10	stång, tråd, plåt, band, folier och rör				
50	pulver och fjäll samt jämstora spån				
77.03.00	Andra varor av magnesium (699—29)				
77.04	Beryllium, obearbetat eller bearbetat, samt varor därav				
10	obearbetat (689—01)				
20	avfall och skrot (284—01)				
30	stång, tråd, plåt, band, folier och rör samt pulver och fjäll (689—02)				
90	andra varor (699—29)				

Kap. 78. Bly

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
78.01	Bly, även silverhaltigt, obearbetat, samt avfall och skrot av bly				
	obearbetat (685—01):				
10	olegerat				
	legerat:				
21	lagermetaller				
22	stilmetaller				
29	andra slag				
50	avfall och skrot (284—01)				
78.02.00	Stång och tråd av bly (685—02)				
78.03.00	Plåt och band av bly (685—02)				
78.04	Folier av bly, även mönsterpressade, tillskurna, perforerade, försedda med överdrag, tryckta eller fästade på underlag av papper, papp, plast e. d., vägande per m³ högst 1 700 g (underlag icke inräknat); pulver och fjäll av bly (685—02)				
10	folier				
50	pulver och fjäll				
78.05.00	Rör (hålade rörämnena och ihålig stång härunder inbegripna) och rördelar, såsom skarvrör, knärör, muffar och flänsar samt rör i S-form för vattenlås, av bly (685—02)				
78.06	Andra varor av bly				
10	gjutna eller smidda, obearbetade (685—02)				
20	förpackningstuber (699—21)				50 <i>dekorerade</i> 70 <i>odekorerade</i>
30	andra behållare för transport eller förpackning av varor (699—21)				
40	sanitetsartiklar och delar därtill (812—03)	50 <i>vattenlås</i> 90 <i>andra</i>			
90	andra varor (699—29)			50 <i>bottelvar</i> 90 <i>andra</i>	

Kap. 79. Zink

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
9.01	Zink, obearbetad, samt avfall och skrot av zink				
	obearbetad (686—01):				
10	olegerad				
20	legerad				
50	avfall och skrot (284—01)				
9.02.00	Stång och tråd av zink (686—02)				
		50 <i>stång</i>			
		70 <i>tråd</i>			
9.03	Plåt, band och folier av zink; pulver och fjäll av zink (686—02)				
10	plåt, band och folier	10 <i>plåt och band</i>			10 <i>plåt och band</i>
		30 <i>folier</i>			30 <i>folier</i>
50	pulver och fjäll				
9.04	Rör (hålade rörämnena och ihålig stång härunder inbegripna) och rördelar, såsom skarvrör, knärör, muffar och flänsar, av zink (686—02)				
9.05.00	Takrännor, nockplåtar, ramar till takfönster samt andra färdiga byggnadsartiklar av zink (699—02)				
9.06	Andra varor av zink				
10	gjutna eller smidda, obear- tade (686—02)				
20	spik, stift, märlor, bultar, muttrar, skruvar, nitlar, un- derläggsbrickor o. d. (699— 07)				
30	förpackningstuber (699—21)				
40	andra behållare för trans- port eller förpackning av varor (699—21)				
50	hushållsartiklar och delar därtill (699—15)				
60	sanitetsartiklar och delar därtill (812—03)				
90	andra varor (699—29)				

Kap. 80. Tenn

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
80.01	Tenn, obearbetat, samt avfall och skrot av tenn				
	obearbetat (687—01):				
10	olegerat				
	legerat:				
21	lagermetaller				
22	lödtenn				
29	andra slag				
50	avfall och skrot (284—01)				
80.02.00	Stång och tråd av tenn (687—02)				
80.03.00	Plåt och band av tenn (687—02)				
80.04	Folier av tenn, även mönsterpressade, tillskurna, perforerade, försedda med överdrag, tryckta eller fästade på underlag av papper, papp, plast e. d., vägande per m³ högst 1 000 g (underlag icke inräknat); pulver och fjäll av tenn (687—02)				
10	folier				
50	pulver och fjäll				
80.05.00	Rör (hålade rörämnen och ihålig stång härunder inbegripna) och rördelar, såsom skarvrör, knärör, muffa och flänsar, av tenn (687—02)				
80.06	Andra varor av tenn				
10	gjutna eller smidda, obearbetade (687—02)				
20	förpackningstuber (699—21)				
90	andra varor (699—29)				
					50 <i>dekorerade</i>
					70 <i>odekorerade</i>

Kap. 81. Andra oädla metaller

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
81.01	Volfram, obearbetat eller bearbetat, samt varor därav				
10	obearbetat (689—01)				
20	avfall och skrot (284—01)				
30	tråd (689—02)				
40	stång, plåt, band, folier och rör samt pulver och fjäll (689—02)				
90	andra varor (699—29)				
81.02	Molybden, obearbetat eller bearbetat, samt varor därav				
10	obearbetat (689—01)				
20	avfall och skrot (284—01)				
30	tråd (689—02)				
40	stång, plåt, band, folier och rör samt pulver och fjäll (689—02)				
90	andra varor (699—29)				
81.03	Tantal, obearbetat eller bearbetat, samt varor därav				
10	obearbetat (689—01)				
20	avfall och skrot (284—01)				
30	tråd (689—02)				
40	stång, plåt, band, folier och rör samt pulver och fjäll (689—02)				
90	andra varor (699—29)				
81.04	Andra oädla metaller, obearbetade eller bearbetade, samt varor därav				
	obearbetade (689—01):				
11	kadmium				
12	antimon				
13	kobolt				
14	niob				
15	uran				
16	krom				
17	torium				
19	andra				
50	avfall och skrot (284—01)				
60	tråd, stång, plåt, band, folier och rör samt pulver och fjäll (689—02)				
90	andra varor (699—29)				

Kap. 82. Verktyg och redskap samt knivar, gafflar och skedar av oädel metall

Delar till varor, hänförliga till kap. 82, vilka icke upptagits i särskilt statistiskt nummer under respektive baspositioner, hänföres till statistiska numret för motsvarande vara.

Brysselnummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
82.01	Spadar, skyfflar, hackor, korpar, högafflar, grepar, krattor, räfsor och rakor; yxor, röjknivar, kilar och liknande verktyg för huggning eller klyvning; liar och skärar, hö- och halmknivar, trädgårdssaxar för två händer samt andra handverktyg och handredskap för lantbruk, trädgårdsskötsel eller skogsbruk (699—12)				
10	spadar och skyfflar	10 <i>spadar</i> 20 <i>skyfflar</i>		10 <i>spadar</i> 20 <i>skyfflar</i>	
20	hackor och korpar	11 <i>hackor</i> 20 <i>korpar</i>		20 <i>korpar</i> 30 <i>bladhackor</i> 40 <i>andra</i>	20 <i>korpar</i> 30 <i>bladhackor</i> 40 <i>andra</i>
30	högafflar och grepar	10 <i>högafflar</i> 30 <i>grepar</i>			10 <i>högafflar</i> 30 <i>grepar</i>
40	krattor, räfsor och rakor	10 <i>krattor och räfsor</i> 30 <i>rakor</i>		10 <i>krattor och räfsor</i> 30 <i>rakor</i>	
50	yxor				
60	röjknivar, kilar och liknande verktyg för huggning eller klyvning		50 <i>röjknivar</i> 90 <i>andra</i>		
70	liar				
80	skärar samt hö- och halmknivar				
90	andra verktyg och redskap				
82.02	Monterade handsågar samt sågblad, alla slag, icke tandade sågblad härunder inbegripna (699—12)				
	monterade handsågar:				
11	för bearbetning av trä		50 <i>stock- och plank-sågar</i> 90 <i>andra</i>		
19	andra		50 <i>för bearbetning av sten</i> 60 <i>issågar</i> 90 <i>andra</i>		
	sågblad, tandade eller icke tandade:				
	bandsågblad:				
21	för bearbetning av trä				
29	andra		för bearbetning av metall: 50 <i>med utbytbara tänder</i> 60 <i>andra</i> 90 <i>andra</i>		
	cirkelsågblad:				
31	för bearbetning av trä		<i>diameter:</i> 10 <i>mer än 1200 mm</i> 20 <i>mer än 150 mm men ej mer än 1200 mm</i> 30 <i>150 mm och därunder</i>	<i>diameter:</i> 10 <i>mer än 1200 mm</i> 20 <i>mer än 150 mm men ej mer än 1200 mm</i> 30 <i>150 mm och därunder</i>	
39	andra		för bearbetning av metall: 50 <i>med utbytbara tänder</i> 60 <i>andra</i> 90 <i>andra</i>		
40	rälsågblad och bågfilmsblad				
50	ram- eller blocksågblad				
70	andra		50 <i>vedsågblad</i>		

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
			60 <i>andra bågsågblad</i>		
			70 <i>sågbladsämnen (icke tandade)</i>		
			90 <i>andra</i>		
80	delar till handsågar och sågblad				
90	verktygslådor, verktygsskåp och verktygsetuier med sorterade verktyg samt på kartor uppfästade sorterade verktyg, ej hänförliga till annat nr				
82.03	Tänger, pincetter och dylika handverktyg, även klippande; skruvnycklar, huggpipor, röravskärare, plåt- och bultsaxar, metalltrådsaxar, filar, raspar och dylika handverktyg (699—12)				
10	tänger	10 <i>klippande tänger</i> 20 <i>rörtänger</i> 40 <i>andra</i>		11 <i>skrå- och sid-arbitartänger</i> 19 <i>andra klippande tänger</i> 20 <i>rörtänger</i> 50 <i>kombinations-tänger</i> 90 <i>andra</i>	10 <i>klippande tänger</i> 20 <i>rörtänger</i> 40 <i>andra</i>
	skruvnycklar:				
21	skiftnycklar				
29	andra				50 <i>hylsnycklar</i> 90 <i>andra</i>
30	röravskärare				
40	plåt-, bult- och metalltrådsaxar				50 <i>plåtsaxar</i> 70 <i>bult- och metalltrådsaxar</i>
50	filor och raspar		50 <i>upphuggningens längd mer än 16 cm</i> 70 <i>upphuggningens längd 16 cm eller mindre</i>		
80	andra verktyg				
90	verktygslådor, verktygsskåp och verktygsetuier med sorterade verktyg samt på kartor uppfästade sorterade verktyg, ej hänförliga till annat nr				
82.04	Handverktyg och handredskap, ej hänförliga till annat nummer i detta kapitel; smidesstäd, skruvstycken, andra än maskinskruvstycken; skruvtvingar o. d., blaslampor, transportabla smidesåssjor, hand- eller fotdrivna slipstenar och slipskivor på ställning e. d. samt monterade glasmästardiamanter (699—12)				
	handverktyg och handredskap:				
11	handborrar				50 <i>spiralborrar</i> 90 <i>andra</i>
12	borrsvängar och drillborrskaft				50 <i>borrsvängar</i> 70 <i>drillborrskaft</i>
13	gängkloppor och andra gängverktyg				
14	hammare och släggor				50 <i>vikt högst 3 kg</i> 70 <i>vikt mer än 3 kg</i>
	hyvlar:				
15	av järn				
19	andra				
21	skruvmejslar				
22	stämjärn				
23	hushållsartiklar (osthyvlar, nötknäppare, vispar, korkskruvar etc.)				

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
29	andra				50 <i>borr- och sparr-sockar, tubpressar och skärcirklar</i> 90 <i>andra</i>
30	smidesstäd				
40	skruvstycken; skruvtvingar o. d.				50 <i>skruvstycken</i> 70 <i>skruvtvingar o. d.</i>
50	blåslampor				
60	transportabla smidesässjor, hand- eller fotdrivna slipstenar och slipskivor på ställning e. d.				
90	verktygslådor, verktygsskåp och verktygsetuier med sorterade verktyg samt på kartor uppfästade sorterade verktyg, ej hänförliga till annat nummer				
82.05	Verktyg (utbytbara) för maskiner eller för mekaniska eller icke mekaniska handverktyg (för pressning, stansning, gängning, fräsning, brotschning, horning, svarvning, skruvidragning o. d.), dragskivor och bergborrar härunder inbegripna (699—12)				
10	borrar		<i>bergborrar:</i>	<i>bergborrar:</i>	<i>bergborrar:</i>
		11 <i>med skär av hårdmetall</i>	11 <i>diamantborr-kronor och sidstensringar</i>	10 <i>med skär av hårdmetall</i>	
		15 <i>andra spiralborrar:</i>	<i>andra:</i>	15 <i>andra spiralborrar:</i>	
		20 <i>för bearbetning av metall</i>	16 <i>med skär av hårdmetall</i>	20 <i>för bearbetning av metall</i>	
		25 <i>andra</i>	19 <i>andra</i>	25 <i>andra</i>	
		40 <i>andra</i>	<i>spiralborrar:</i>	40 <i>andra</i>	
			20 <i>för bearbetning av metall</i>		
			25 <i>andra</i>		
			40 <i>andra</i>		
20	filar och raspar				<i>roterande:</i> 51 <i>av hårdmetall</i> 59 <i>andra</i> 90 <i>andra</i>
30	fräsar och brotschar			50 <i>fräsar för metallbearbetning</i>	
				60 <i>brotschar för metallbearbetning</i>	
				90 <i>andra</i>	
40	gängbackar, gängtappar, gängsnitt och andra utbytbara gängverktyg				
50	hyveljärn, ej hänförliga till nr 82.06				
60	skruvmejslar				
70	svarvstål	10 <i>med skär av hårdmetall</i>	10 <i>med skär av hårdmetall</i>	10 <i>med skär av hårdmetall</i>	
		40 <i>andra</i>	40 <i>andra</i>	40 <i>andra</i>	
80	andra utbytbara verktyg	10 <i>dragskivor</i>	10 <i>dragskivor</i>	<i>dragskivor:</i>	
		40 <i>andra</i>	40 <i>andra</i>	11 <i>med skär av hårdmetall</i>	
				19 <i>andra</i>	
				40 <i>andra</i>	
90	verktygslådor, verktygsskåp och verktygsetuier med sorterade verktyg samt på kartor uppfästade sorterade verktyg, ej hänförliga till annat nr				

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
82.06	Knivar och hyvelstål för maskiner eller mekaniska apparater (699—12)				
10	knivar	10 till lantbruksmaskiner 40 andra	50 bettskivor 60 holländer- och jordarbett annat maskinstål och -knivar: 71 med skär eller tänder av hårdmetall andra: 75 till lantbruksmaskiner 79 andra 80 maskinbettännen	10 till lantbruksmaskiner 40 andra	10 till lantbruksmaskiner 40 andra
50	hyvelstål		91 med skär av hårdmetall 99 annat		
82.07.00	Plattor, stavar, spetsar och liknande omonterade delar till verktyg, av hårdmetall (sintrad karbid av volfram, molybden, vanadin e. d.) (699—12)				
82.08	Kaffekvarnar, köttkvarnar, saftpressar och andra mekaniska apparater och redskap med huvudsaklig användning i hushåll för beredning, servering o. d. av matvaror eller drycker, vägande per styck högst 10 kg (716—13)				
10	köttkvarnar			10 kaffekvarnar	10 kaffekvarnar
90	andra			40 andra	40 andra
82.09	Knivar, ej hänförliga till annat nummer (även tandade), hopfällbara trädgårdsknivar härunder inbegripna				
10	bordsknivar (699—16)				50 försilvrade 90 andra
20	köksknivar (699—16)				
30	fickknivar (699—17)				
90	andra (699—17)		50 slidknivar 90 andra	10 slakt- och charkuteriknivar 90 andra	10 slakt- och charkuteriknivar 50 andra yrkesknivar 90 andra
82.10.00	Blad till knivar, hänförliga till nr 82.09 (699—17)				
82.11	Rakknivar, rakhyvlar och rakapparater (icke elektriska) samt blad därtill, bladännen i bandform härunder inbegripna (699—17)				
10	rakknivar samt blad och andra delar därtill				
20	rakhyvlar och rakapparater (icke elektriska) samt delar därtill, andra än blad till rakhyvlar				
30	blad till rakhyvlar, slipade				
40	rakbladsännen, även i bandform				
82.12.00	Saxar och skär därtill, ej hänförliga till annat nummer (699—17)				
82.13	Andra skär- och klippverktyg, såsom sekatorer, hårklippningsmaskiner (icke elektriska), huggknivar för slakterier och charkuterier samt pappersknivar; verktyg och satser av verktyg för maniky, pediky o. d., nagelfilar härunder inbegripna (699—17)				
10	hårklippningsmaskiner				
50	andra skär- och klippverktyg				50 sekatorer 90 andra
70	verktyg och satser av verktyg för maniky, pediky o. d.				

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
82.14	Skedar, sopslevar, gafflar, tårtspadar, fisk- och smörknivar samt sockertänger och liknande artiklar (699—16)				
	skedar och gafflar:				
11	försilvrade				
19	andra				
90	andra	10 <i>försilvrade</i>			10 <i>försilvrade</i>
		40 <i>andra</i>			40 <i>andra</i>
82.15.00	Handtag och skaft av oädel metall till artiklar, hänförliga till nr 82.09, 82.13 eller 82.14 (699—29)				

Kap. 83. Diverse varor av oädel metall

Delar till varor, hänförliga till kap. 83, vilka icke upptagits i särskilt statistiskt nummer under respektive baspositioner, hänföres till statistiska numret för motsvarande vara.

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
83.01	Lås (nyckellås, kombinationslås och elektriska lås) och väskbyglar med lås samt delar därtill, av oädel metall; nycklar och nyckelämnen av oädel metall till artiklar, hänförliga till detta nummer (699—18)				
	lås och väskbyglar med lås:				
11	hänglås			50 av järn och stål 90 av annan oädel metall	
12	cylinderlås	50 byggnadslås 90 andra		50 av järn och stål 90 av annan oädel metall	50 kombinationslås andra: 91 med cylinderdiameter 30 mm och däröver 99 andra
13	kappsäcks-, koffert- och portföljlås			50 av järn och stål 90 av annan oädel metall	
19	andra	10 cykellås 50 byggnadslås 90 andra	10 cykellås 90 andra	50 av järn och stål 90 av annan oädel metall	50 kassaskåps- och kassavalvslås 60 möbellås med en stolpbredd understigande 15 mm 90 andra
50	nycklar och nyckelämnen				
83.02	Beslag och liknande tillbehör av oädel metall till möbler, dörrar, trappor, fönster, rullgardiner, persienner, karosserier, sadelmakeriarbeten, koffertar, skrin o. d., automatiska dörrstängare härunder inbegripna; hatthyllor, hatthängare, konsoler o. d. av oädel metall (699—18)				
10	automatiska dörrstängare				
90	andra slag	50 byggnadsbeslag 60 möbelbeslag 90 andra	gångjärn: av järn och stål: 11 överdragna 16 icke överdragna av annat material: 21 överdragna 26 icke överdragna 40 espagnoletter 50 andra byggnadsbeslag 90 andra	gångjärn: av järn och stål: 11 pianogångjärn 19 andra av annat material: 21 pianogångjärn 29 andra 91 av järn och stål 99 av annat material	gångjärn: av järn och stål: 11 av annat material 19 dörrtrycken 31 espagnoletter 40 andra byggnadsbeslag 90 andra
83.03.00	Kassaskåp, kassakistor, armerade eller på annat sätt förstärkta fack och dörrar till kassavalv samt dokument-skrin o. d., av oädel metall (699—11)			50 dokumentskåp 90 andra	
83.04.00	Kortregisterlådor, förvaringsfack, sorteringslådor, brevkorgar, manuskriphållare och liknande kontorsartiklar av oädel metall, andra än kontorsmöbler, hänförliga till nr 94.03 (899—17)				
83.05.00	Mekanismer och beslag till samlingspärmar, brevordnare, kontorsböcker o. d., pappersklämmor, gem, klammer till häftapparater, s. k. ryttare till kortregister samt liknande kontorsartiklar, av oädel metall (899—17)				
83.06.00	Statyetter och andra prydnadsföremål av oädel metall, för användning inomhus (699—29)				
83.07	Belysningsarmatur och andra belysningsartiklar samt icke elektriska delar därtill, av oädel metall (812—04)				
10	elektrisk belysningsarmatur	50 julgransbelysningar och liknande sammansatt belysningsarmatur 90 annan			

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
20	glödljusapparater för flytande bränsle				
90	andra slag			50 <i>stormlyktor</i> 90 <i>andra</i>	
83.08.00	Slangar och rör, böjliga, av oädel metall (699—29)				50 <i>lindade, falsade slangar, med eller utan tätning även med omspinning</i> 60 <i>heltäta, djuprec-kade slangar, även med tätning</i> 90 <i>andra</i>
83.09	Spännen, med eller utan knäppe, väskbyglar med knäppe, hyskor, hakar, snörhalsringar och liknande artiklar av oädel metall, för kläder, skodon, presenningar, reseffekter, handväskor eller andra varor; rör- och tvåspetsnitlar av oädel metall (699—29)				
10	rör- och tvåspetsnitlar				
90	andra slag				
83.10.00	Pärlor och paljetter av oädel metall (699—29)				
83.11	Ringklockor, icke elektriska, bjällror och gonggonger samt delar därtill, av oädel metall (699—29)				
10	cykelringklockor				
90	andra slag				
83.12.00	Ramar av oädel metall för fotografier, tavlor o. d.; speglar av oädel metall (699—29)				
83.13	Proppar, sprundtappar med gängning, sprundplåtar, kapsyler, plomber och andra tillbehör av oädel metall till förpackningar (699—29)				
10	kapsyler och liknande flask- och burkförslutningar	50 <i>crown corks</i> 90 <i>andra</i>		av järn och stål: 51 <i>färgtryckta, lackerade, målade etc.</i> 55 <i>utan ytbehandling</i> av annan metall: 91 <i>färgtryckta, lackerade, målade etc.</i> 95 <i>utan ytbehandling</i>	
90	andra slag			50 <i>plomber av bly</i> 90 <i>andra</i>	
83.14.00	Reklamskyltar, namnplåtar, vägmärken, nummerbrickor och liknande artiklar samt siffror, bokstäver o. d., av oädel metall (699—29)				
				<i>skyltar:</i> 51 <i>målade, lackerade, färgtryckta, etsade etc.</i> 55 <i>utan ytbehandling</i> 90 <i>andra slag</i>	
83.15	Tråd, stavar, rör, plattor, elektroder och liknande varor av oädel metall eller hårdmetall, belagda med eller innehållande flussmedel, för svetsning eller lödning eller för påsvetsning eller pålödning av metall eller hårdmetall; tråd och stavar av metallpulver, för metallsprutning (699—29)				
10	svetselektroder			50 <i>av järn och stål</i> 90 <i>andra</i>	
90	andra slag	10 <i>rör av tenn, innehållande lodpasta</i> 40 <i>andra</i>			10 <i>rör av tenn, innehållande lodpasta</i> 40 <i>andra</i>

Kap. 84. Ångpannor, maskiner och apparater samt mekaniska redskap

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
84.01	Ångpannor och andra ånggeneratorer, andra än värmeledningspannor (711—01)				
10	komplett		50 vikt över 5 000 kg andra: 71 lågtrycks ångpannor av järnplåt 79 andra		
90	delar				
84.02	Hjälpapparater för ånggeneratorer, såsom förvärmare, överhettare, ångackumulatörer och sotningsapparater samt anordningar för stoftåterföring; kondensorer för ångmaskiner (711—02)				
10	komplett		10 ångackumulatörer 20 kondensorer för ångmaskiner 30 förvärmare 50 överhettare 60 ekonomis ers 90 andra	10 ångackumulatörer 20 kondensorer för ångmaskiner 30 förvärmare 90 andra	10 ångackumulatörer 20 kondensorer för ångmaskiner 90 andra
90	delar				
84.03	Generatorer för gengas eller vattengas, även med gasrenare; generatorer för framställning av acetylgas (enligt vattenmetoden) och dylika gasgeneratorer, med eller utan gasrenare (716—13)				
10	komplett		vikt: 50 över 500 kg 70 500 kg eller där- under		50 acetylgasgeneratorer för vätmetod 60 gengasaggregat för bilar och andra transportmedel 90 andra
90	delar				
84.04	Lokomobiler och andra ångmaskiner med ångpanna (711—03)				
10	komplett				
90	delar				
84.05	Ångmaskiner utan ångpanna (711—03)				
	komplett:				
10	kolvångmaskiner		11 fartygsångmaskiner 19 andra		
20	ångturbiner				
90	delar				
84.06	Förbränningskolvmotorer				
	motorer med gnisttändning:				
10	flygmaskinsmotorer (711—04)				
20	delar till flygmaskinsmotorer (711—04)				
30	bilmotorer, motorcykelmotorer samt för andra transportmedel än fartyg och flygmaskiner avsedda motorer (711—05)	50 bilmotorer och liknande andra: cylindervolym: 61 högst 0,05 l 65 mer än 0,05 l	cylindervolym: 10 högst 0,05 l 21 mer än 0,05 l men ej mer än 3 l 40 mer än 3 l	cylindervolym: 10 högst 0,05 l 20 mer än 0,05 l men ej mer än 0,5 l 31 mer än 0,5 l men ej mer än 3 l	cylindervolym: 10 högst 0,05 l 20 mer än 0,05 l men ej mer än 0,5 l 50 mer än 0,5 l men ej mer än 1,6 l

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
80	vattenhjul och andra hydrauliska motorer samt regulatorer därtill				
90	delar till vattenhjul och andra hydrauliska motorer, andra än regulatorer				
14.08	Andra motorer				
11	flygmaskinsmotorer (711--04)				50 <i>gasturbiner strålmotorer:</i> 61 <i>reaktionsmotorer</i> 69 <i>andra</i> 90 <i>andra</i>
19	delar till flygmaskinsmotorer andra motorer och delar därtill (711—04):				
21	gasturbiner (711—09)				
29	delar till gasturbiner (711—09)				
31	strålmotorer (711—05)				50 <i>reaktionsmotorer</i> 90 <i>andra</i>
39	delar till strålmotorer (711—05)				
91	andra motorer (711—09)				
99	delar till andra motorer (711—09)				
14.09	Vägvältar, maskindrivna (716—03)				
10	kompletta				
90	delar				
14.10	Vätskepumpar, även med motor eller turbin, härunder inbegripet icke mekaniska pumpar samt pumpar med mätanordningar; vätskeelevatorer (med skopor, band e. d.)				
	pumpar (716—01):				
11	kolypumpar, diafragma-pumpar och liknande pumpar, i vilka det arbetande organet utför en fram- och återgående rörelse		50 <i>Worthington-pumpar</i> 90 <i>andra</i>	50 <i>handdrivna</i> 90 <i>andra</i>	
12	roterande pumpar	50 <i>bensinpumpar</i> 90 <i>andra</i>	50 <i>kuggghjuls- och skrupumpar</i> 60 <i>vattenringspumpar</i> 90 <i>andra</i>		
19	andra				
20	delar till pumpar (716—01)				
30	vätskeelevatorer (716—13)				
40	delar till vätskeelevatorer (716—13)				
14.11	Luftpumpar och vakuumpumpar, även med motor eller turbin; kompressorer (även med motor eller turbin) för luft eller andra gaser; frikolvs-kompressorer för gasturbiner; fläktar och liknande maskiner				
10	pumpar (716—13) kompressorer (716—13):				
21	för pneumatiska maskiner eller verktyg			50 <i>transportabla</i> 70 <i>stationära</i>	
22	för kylskåp eller kylapparat			10 <i>för hushålls-ändamål</i> 40 <i>andra</i>	10 <i>för hushålls-ändamål</i> 40 <i>andra</i>
29	andra				
30	delar till pumpar och kompressorer (716—13)				

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
40	fläktar och dylika maskiner (716—12)		<i>fläktar:</i> 10 <i>propellerfläktar</i> 15 <i>andra</i> 40 <i>andra</i>		<i>fläktar:</i> 10 <i>propellerfläktar</i> 15 <i>andra</i> 40 <i>andra</i>
50	delar till fläktar och dylika maskiner (716—12)				
84.12	Luftkonditioneringsapparater, bestående av motordriven fläkt och anordningar för reglering av luftens temperatur och fuktighet, allt i gemensamt omhölje (716—12)				
10	kompletta				
90	delar				
84.13	Brännare för flytande bränsle, pulveriserat fast bränsle eller gas, till eldstäder; mekaniska eldningsapparater och eldstadsroster, härunder inbegripet mekaniska anordningar för avlägsnande av aska samt liknande anordningar (716—13)				
	brännare:				
11	för flytande bränsle				
19	andra				50 <i>för pulveriserat fast bränsle</i> 70 <i>för gas</i>
20	delar till brännare				
50	mekaniska eldningsapparater och eldstadsroster				
60	delar till mekaniska eldstadsapparater och eldstadsroster				
84.14	Industri- och laboratorieugnar, andra än elektriska ugnar, hänförliga till nr 85.10				
10	kupolugnar (715—02)				
20	delar till kupolugnar (715—02) andra ugnar för metallindustri, keramisk industri och glasindustri (716—13):				
31	smältugnar				
39	andra				
40	delar till ugnar hänförliga till nr 84.14.31—84.14.39 (716—13)				
50	bageriugnar (716—13)				
60	delar till bageriugnar (716—13)				
80	andra ugnar (716—13)	50 <i>cementugnar</i> 90 <i>andra</i>			
90	delar till ugnar hänförliga till nr 84.14.80 (716—13)				
84.15	Kylskåp, kylapparater, kylmaskiner och kylanläggningar, även elektriska				
	kylskåp och liknande kylmöbler med inbyggt kylaggregat:				
11	för hushållsändamål (899—08)			10 <i>med kompressor-aggregat</i> 40 <i>andra</i>	10 <i>med kompressor-aggregat</i> 40 <i>andra</i>
19	för andra ändamål (716—12)			10 <i>med kompressor-aggregat</i> 40 <i>andra</i>	10 <i>med kompressor-aggregat</i> 40 <i>andra</i>
	frysskåp och liknande frysmöbler med inbyggt kylaggregat:				
21	för hushållsändamål (899—08)				50 <i>med kompressor-aggregat</i> 90 <i>andra</i>

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
29	för andra ändamål (716—12)				50 <i>med kompressor- aggregat</i> 90 <i>andra</i>
70	andra kylapparater, kylmaskiner och kylanläggningar (716—12)				
80	kompressoraggregat, bestående av kompressor och kondensor med eller utan evaporator; absorptionsaggregat (716—12)	10 <i>kompressor- aggregat</i> 30 <i>absorptions- aggregat</i>		10 <i>kompressor- aggregat</i> 30 <i>absorptions- aggregat</i>	<i>kompressor- aggregat:</i> 11 <i>för hushålls- ändamål</i> 12 <i>för kommersiella kyl- och frys- möbler</i> 19 <i>andra absorptions- aggregat:</i> 31 <i>för hushålls- ändamål</i> 39 <i>andra</i>
90	andra delar till kylskåp, kylmaskiner och kylapparater (716—12)				
34.16	Kalandrar och liknande maskiner samt valsverk (andra än metallvalsverk och maskiner för valsning av glas) ävensom valsar därtill (716—13)				
	kalandrar och liknande maskiner samt valsverk, ävensom valsar därtill:				
10	avsedda för textilindustrin				
20	avsedda för papp- och pappersindustrierna				
80	andra				
90	delar till kalandrar och liknande maskiner samt till valsverk, andra än valsar				
34.17	Maskiner och apparater (även med elektrisk uppvärmning) för uppvärmning, kokning, rostning, destillering, rektifiering, sterilisering, pastörisering, ångbehandling, torkning, indunstning, kondensering, avkylning eller annan behandling, som erfordrar temperaturändring, dock ej apparater av sådana slag, som huvudsakligen användas i hushåll; varmvattenberedare, icke elektriska				
	för framställning av kemisk pappersmassa avsedda maskiner och apparater, såsom sulfat- eller sulfittkokare, lufttorkar, cylindertorkar, vakuumtorkar o. d. samt delar därtill (716—13):				
11	kompleta				
19	delar				
	mejerimaskiner och delar därtill (716—13):				
21	kompleta		21 <i>mjölk tankar med rörverk</i> 22 <i>syrningsmaskiner och -tankar</i> 23 <i>kärnor</i> 24 <i>ostkittlar</i> 25 <i>ostpressar</i> 26 <i>smörstucknings- maskiner</i> 29 <i>andra</i>		
29	delar				

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
	kondensorer och evaporatorer för kylskåp, kylmaskiner och kylapparater (andra än för kylskåp för hushållsbruk) samt delar därtill (716—12):				
31	kompletta delar				
39	icke industriella apparater för matberedning eller vattenuppvärmning, såsom kaffebryggare, tekök eller värmeskap för restauranger samt varmvattenberedare, även för hushållsbruk samt delar därtill (716—13):				
41	kompletta delar		50 ångkokare (fältkök)		
			90 andra		
49	andra maskiner och apparater samt delar därtill (716—13):				
91	kompletta delar		10 för destillering eller rektifiering för torkning:	10 för destillering eller rektifiering för torkning	10 för destillering eller rektifiering för torkning
			21 spannmålstor- kar	50 för indunstning (evaporatorer)	90 andra
			29 andra	90 andra	
			andra:		
			91 foderkokare		
99	delar		99 andra		
84.18	Centrifuger; apparater för filtrering eller rening av vätskor eller gaser				
	centrifuger för torkning av textilvaror, avsedda för hushållsbruk, samt delar därtill (721—12):				
11	kompletta delar				
19	andra centrifuger för torkning av textilvaror samt delar därtill (716—13):				
21	kompletta delar				
29	centrifuger för rening av olja samt delar därtill (716—13):				
31	kompletta delar				
39	mjölkseparatorer samt delar därtill (712—03):				
41	kompletta delar		50 med en avverkning t. o. m. 200 l/tim.		50 med en avverkning t. o. m. 900 l/tim.
			60 med en avverkning t. o. m. 900 l/tim.		70 med en avverkning över 900 l/tim.
			70 med en avverkning över 900 l/tim.		
49	delar centrifuger för rening av öl och vört samt delar därtill (716—13):				
51	kompletta delar				
59	andra centrifuger samt delar därtill (716—13):				

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
61	komplett				10 <i>centrifuger för sockerindustri</i> 40 <i>andra</i>
69	delar apparater för filtrering eller rengöring av vätskor samt delar därtill (716—13):				
71	komplett				
79	delar apparater för filtrering eller rengöring av luft eller gaser samt delar därtill (716—13):				
81	komplett				<i>apparater verkande enbart genom mekaniska eller fysiska medel:</i> 51 <i>dynamiska avskiljare</i> 59 <i>andra</i> 60 <i>elektrofilter</i> 70 <i>gastvättare med flytande filtermedium</i> 90 <i>andra</i>
89	delar				
84.19	Maskiner och apparater för rengöring eller torkning av flaskor eller andra kärl; maskiner och apparater för påfyllning, tillslutning, kapsylering eller etikettering av flaskor, burkar, säckar eller andra förpackningar; andra maskiner och apparater för förpackning av varor; apparater för inpressning av kolsyra i drycker; diskmaskiner				
	elektriska diskmaskiner för hushållsbruk samt delar därtill (721—12):				
11	komplett				
19	delar andra diskmaskiner samt delar därtill (716—13):				
21	komplett				
29	delar				
30	maskiner och apparater för rengöring, torkning, påfyllning, tillslutning eller kapsylering av flaskor och liknande kärl (716—13)				
40	paketeringsmaskiner (716—13)				
80	andra maskiner och apparater (716—13)				50 <i>etiketteringsmaskiner</i> 90 <i>andra</i>
90	delar till maskiner och apparater, hänförliga till nr 84.19.30—84.19.80 (716—13)				
84.20	Vågar, andra än vågar, känsliga för 0,05 g eller mindre, samt andra apparater för vägning, räkne- och kontrollvågar härunder inbegripna: vikter, alla slag, för vågar (716—13)				
10	brevvågar				
20	hushållsvågar				
30	personvågar butiksvågar:				
41	automatiska och halv-automatiska				
49	andra				
80	andra vågar och apparater för vägning		10 <i>bil- och järnvägs- vagnsvågar</i>		10 <i>bil- och järnvägs- vagnsvågar</i>

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
			90 <i>andra</i>		50 <i>kran- och häng banvagnar, trans portbandvagnar, be hållarevagnar, och mejerievagnar</i> 90 <i>andra</i>
90	delar till vagnar och andra apparater för vägning; vik- ter alla slag				
84.21	Apparater, mekaniska (även för handkraft) för utsprutning, spridning eller finfördelning av flytande eller pulverformiga ämnen; brandsläckningsapparater, laddade eller oladdade; sprutpistoler och liknande appa- rater (716—13)				
	kompletta apparater:				
10	pneumatiska färg- och metallsprutor				
20	brandsläckningsapparater, laddade eller oladdade				
80	andra	50 <i>trädgårds- och jordbrukssprutor</i> 90 <i>andra</i>		50 <i>motordrivna frukt- trädsprutor</i> 90 <i>andra</i>	
90	delar				
84.22	Maskiner och apparater för lyftning, lastning, lossning eller transport (hissar, spel, lyftblock, domkrafter lyftkranar, telfrar, transportörer, linhanor o. d.), ej hänförliga till nr 84.23 (716—03)				
	kompletta maskiner och apparater:				
10	lyftblock				
20	domkrafter				
30	vinschar, spel och dä- vertar				
40	person- och varuhissar				
80	andra	50 <i>transportörer</i> 60 <i>hö- och halm- elevatorer</i> 70 <i>hamnkranar</i> 90 <i>andra</i>	50 <i>eltelfrar med kedja</i> 60 <i>eltelfrar med wiretrumma</i> 90 <i>andra</i>	50 <i>telfrar och block vagnar</i> 60 <i>traverskranar</i> 70 <i>andra lyftkranar</i> 80 <i>pneumatiska last maskiner</i> 90 <i>andra</i>	
90	delar				
84.23	Maskiner och apparater, även transportabla, för grävning, schaktning, borrhning och annat jord- eller berg- arbete (grävmaskiner, s. k. bulldozers, skrapor o. d.); palkranar; snöplogar, ej hänförliga till nr 87.03 (716—03)				
	kompletta maskiner och apparater:				
10	grävmaskiner		<i>maskiner med svängbar överdel, monterade på krypkedjeband, för jordarbeten:</i> 11 <i>frontlastare</i> 19 <i>andra</i> 40 <i>andra</i>	10 <i>maskiner med svängbar överde monterade på krypkedjeband</i> 40 <i>andra</i>	
20	motorväghyvlar		50 <i>bulldozers</i> 90 <i>andra</i>		
80	andra		10 <i>djupborrnings- maskiner</i> 40 <i>andra</i>	10 <i>djupborrnings- maskiner</i> 40 <i>andra</i>	
90	delar				
84.24	Maskiner och redskap för jordens beredning eller odling, såsom plogar, harvar, kultivatorer, såmaskiner och gödselspridare; vältar för gräsmattor och idrottsplatser (712—01)				
	plogar och ärder samt delar därtill:				
11	kompletta				
19	delar				

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
21	harvar			50 fjäderharvar 60 skälharvar 90 andra	
22	kultivatorer				
23	vältar				
29	andra för jordens beredning avsedda maskiner och red- skap			50 jordfräsar 90 andra	
30	gödselspridare			50 naturgödselspridare 70 konstgödselspridare	
40	såmaskiner			50 för hand 60 för häst 70 för traktor	
50	potatissättningsmaskiner samt andra maskiner och redskap för sädd eller plan- tering				
60	ogrärensare och hästhackor				
80	andra maskiner och red- skap				
90	delar till maskiner och red- skap, hänförliga till nr 84.24.21—84.24.80				
84.25	Maskiner och redskap för skörd eller slåtter, tröskverk, halm- och foderpressar samt gräsklippningsmaskiner: rensnings- och sorteringsmaskiner för spannmål eller frön samt sorteringsmaskiner för ägg, frukt eller andra lantbruksprodukter, med undantag av maskiner, hänförliga till nr 84.29 (712-02)				
	gräsklippningsmaskiner:				
11	motordrivna				
15	andra				
19	delar till gräsklippnings- maskiner				
21	slättermaskiner samt till- satsapparater därtill			50 för häst 70 för traktor	
22	skördetröskor			50 för traktor, med eller utan motor 70 självgående	
25	andra skördemaskiner för spannmål			50 för häst 70 för traktor	
29	delar till maskiner och ap- parater, hänförliga till nr 84.25.21—84.25.25			50 till slättermaskiner och självbindare 90 andra	
31	tröskverk			50 stationära 70 transportabla	
39	delar till tröskverk				
40	räfsor				
50	hövändare				
60	skördemaskiner för rotfruk- ter, potatisupptagare här- under inbegripna				
70	halm- och foderpressar			50 motordrivna 90 andra	
81	rensnings- och sorteringsma- skiner för spannmål och frön				
82	sorteringsmaskiner för frukt och andra lantbruksproduk- ter				
89	andra maskiner och redskap				
90	delar till maskiner och red- skap hänförliga till nr 84.25.40—84.25.89				

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
84.26	Mjölkningsmaskiner samt maskiner och apparater för mejerihanteringen (712—03)				
	mjölkningsmaskiner:				
11	kompletta				
19	delar				
	andra maskiner och apparater:				
91	kompletta		50 smörkärnor		
			90 andra		
99	delar				
84.27	Pressar, krossar och andra apparater för framställning av vin, cider, fruktsaft e. d. (716—13)				
10	kompletta				
90	delar				
84.28	Andra maskiner och apparater för lantbruk, trädgårdsskötsel, fjäderfäavel eller biskötsel; groningsapparater med uppvärmningsanordning eller maskinell utrustning; äggkläckningsapparater samt värmekammare för nykläckta kycklingar (s. k. kycklingmödrar) (712—09)				
10	kompletta	50 kvarnar och krossar	kvarnar och krossar:		
		60 äggkläckningsapparater	51 husbehovskvarnar		
		90 andra	59 andra		
90	delar		90 andra		
84.29	Maskiner och apparater för kvarnindustrin samt andra maskiner och apparater för bearbetning av spannmål eller baljväxtfrön, med undantag av maskiner och apparater för lantbruk (716—13)				
10	kompletta				
90	delar				
84.30	Maskiner och apparater, ej hänförliga till annat nummer i detta kapitel, för följande livsmedelsindustrier, nämligen bageri-, makaroni-, konfektyr-, choklad-, socker- och bryggeriindustrierna samt industrier för beredning av kött, fläsk, fisk, frukt eller grönsaker (716—13)				
	för bageri- och makaroniindustrierna:				
11	kompletta				
19	delar				
	för konfektyr-, choklad- och sockerindustrierna:				
21	kompletta	10 för konfektyr- och chokladindustrierna		10 för konfektyr- och chokladindustrierna	
		30 för sockerindustrin		30 för sockerindustrin	
29	delar	50 för choklad- och konfektyrindustrin			
		70 för sockerindustrin			
	för bryggeriindustrin:				
31	kompletta				
39	delar				
	för industrier för beredning av kött, fläsk, fisk, frukt eller grönsaker:				
41	kompletta	slakteri- och charkuterimaskiner:	31 fiskfilémaskiner	50 slakteri- och charkuterimaskiner	
		51 skärmaskiner	32 maskiner för konservindustrin	90 andra	
		59 andra			
		60 fiskfilémaskiner	90 andra		
		90 andra			
49	delar	50 till slakteri- och charkuterimaskiner			
		60 till fiskfilémaskiner			
		90 andra			

Brysselnummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
84.31	Maskiner och apparater för tillverkning av pappersmassa eller för tillverkning eller efterbehandling av papper eller papp (716--06)				
10	kompletta maskiner och apparater		<i>Ärser Finland, Norge och Sverige:</i>		
			10 <i>slipverk, huggmaskiner för flisframställning, desintegratorer, raffinörer, kvarnar, kollandare, kollergångar och andra för mekanisk sönderdelning av pappersved, pappersmassa o. d. avsedda maskiner och apparater</i>		
			15 <i>sorterwerk, flisångare, fiberångare, knutsilar, sandfjällor och andra för rening av pappersmassa avsedda maskiner och apparater</i>		
			20 <i>papp- och pappersmaskiner samt avtattare, upptagningsmaskiner, våtpressar och andra för framställning av transportfärdig pappersmassa avsedda maskiner och apparater</i>		
			30 <i>omrullningsmaskiner, ytlimningsmaskiner, impregneringsmaskiner, rågpappmaskiner och andra för efterbehandling av papp och papper avsedda maskiner och apparater</i>		
			40 <i>andra</i>		
90	delar		<i>Ärser Finland, Norge och Sverige:</i>		
			10 <i>till maskiner och apparater, hänförliga till nr 84.31.10.10</i>		
			15 <i>till maskiner och apparater, hänförliga till nr 84.31.10.15</i>		
			20 <i>till maskiner och apparater, hänförliga till nr 84.31.10.20</i>		
			30 <i>till maskiner och apparater, hänförliga till nr 84.31.10.30</i>		
			40 <i>till maskiner och apparater, hänförliga till nr 84.31.10.40</i>		
84.32	Bokbinderimaskiner och bokbinderiapparater, trådhäftmaskiner härunder inbegripna (716--07)				
10	kompletta				
90	delar				
84.33	Andra maskiner och apparater för bearbetning av pappersmassa, papper eller papp, härunder inbegripet skärmaskiner, alla slag, för papper eller papp (716--06)				
10	kompletta		10 <i>pås- och kuvertmaskiner samt andra maskiner och apparater för tillverkning av säckar, kartonger eller annan förpackningsmateriel av papp eller papper</i>		10 <i>pås- och kuvertmaskiner samt andra maskiner och apparater för tillverkning av säckar, kartonger eller annan förpackningsmaterial av papp eller papper</i>
90	delar		40 <i>andra</i>		40 <i>andra</i>
84.34	Maskiner, apparater och redskap för typgjutning och sättning; maskiner och apparater för tillverkning av klichéer eller andra tryckformar (andra än maskiner, hänförliga till nr 84.45--84.47); trycktyper, utfyllnadsmateriel, matriser, klichéer och andra tryckformar (även i cylinderform); litografiska stenar samt plåtar och cylindrar, preparerade för grafiskt ändamål (t. ex. slipade, kornade eller polerade) (716--07)				
	maskiner, apparater och redskap för typgjutning eller sättning samt delar därtill:				
11	kompletta				
19	delar				
	maskiner och apparater för tillverkning av klichéer och andra tryckplåtar samt delar därtill:				
21	kompletta				
29	delar				
40	matriser klichéer och andra tryckformar:				
51	klichéer, tryckplåtar och tryckvalsar av metall				
59	andra				

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
60	trycktyper och utfyllnads- materiel				
70	litografiska stenar				
80	plåtar och cylindrar, prepa- rerade för grafiskt ändamål				
84.35	Tryckmaskiner (tryckpressar) ej hänförliga till nr 84.40; iläggingsapparater, falsapparater och andra hjälp- apparater till dylika maskiner (716—07)				
11	rotationspressar				
15	hjälpapparater till rota- tionspressar				
19	delar till rotationspressar samt till hjälpapparater till rotationspressar				
91	andra maskiner och appara- ter			10 <i>handpressar, avdrags- och korrekturpressar samt hjälpa- parater därtill</i>	10 <i>handpressar, avdrags- och korrekturpressar samt hjälpa- parater därtill</i>
			90 <i>andra</i>	50 <i>cylinderpressar samt hjälpappa- rater därtill</i>	60 <i>digelpressar samt hjälpapparater därtill</i>
99	delar till andra maskiner och apparater				90 <i>andra</i>
84.36	Maskiner och apparater för framställning av syntetiska eller konstgjorda textilfibrer; maskiner och apparater för förarbetning av textilfibrer; maskiner och apparater för spinning, tvinning, dubbling, spolning, rullning och haspling av garn e. d. (716—08)				
10	för framställning av synte- tiska eller konstgjorda tex- tilfibrer				
30	för förarbetning av textil- fibrer				
60	för spinning, tvinning, dubb- lering, spolning, rullning och haspling av garn e. d.				
84.37	Vävstolar, trikåmaskiner, maskiner för tillverkning av tyll, spetsar, broderier, snörmakeriarbeten och nät- knytningar, varpmaskiner och varpklistringsmaskiner samt andra maskiner och apparater för förberedning av garn till vävning e. d. (716—08)				
10	vävstolar				
	trikåmaskiner:				
21	för handkraft				
29	andra				
90	andra				
84.38	Hjälpmaskiner och hjälpapparater för maskiner, hänförliga till nr 84.37, såsom skaft- och jacquardmaskiner, varp- och skottväktare samt anordningar för skyttelväxling; delar och tillbehör, igenkännliga såsom uteslu- tande eller huvudsakligen avsedda för maskiner eller apparater, hänförliga till detta nummer eller till nr 84.36 eller 84.37, såsom spindlar, spinningar, kardbeslag, nålkammar, spinnmunstycken, skyttlar, skaftramar och nålar för trikåmaskiner (716—08)				
	hjälpmaskiner och hjälpap- parater för maskiner, hän- förliga till pos. 84.37 samt delar därtill:				
11	kompletta				
19	delar				
20	delar och tillbehör till ma- skiner och apparater, hän- förliga till nr 84 36 10				

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
	delar och tillbehör till maskiner och apparater, hänförliga till nr 84.36.30—84.36.60:				
31	kardbeslag				
32	spindlar				
39	andra				
	delar och tillbehör till maskiner och apparater, hänförliga till pos. 84.37:				
41	skyttilar				
42	solv				
49	andra delar till vävstolar				
51	trikåmaskinnålar				
59	andra delar till trikåmaskiner				
60	andra delar				
84.39	Maskiner och apparater för tillverkning eller efterbehandling av stampad filt (som längdvara eller i avpassade stycken), härunder inbegripet maskiner för tillverkning av filthattar samt hattformar (716—08)				
10	kompletta				
90	delar				
84.40	Maskiner och apparater för tvättning eller annan rengöring, torkning, blekning, färgning, appretering eller annan efterbehandling av garn, vävnader eller andra textilvaror; tvätt-, stryk- och pressmaskiner; rull-, lägg- och skärmaskiner för vävnader eller andra textilvaror; maskiner för tillverkning av linoleum och liknande golvbeläggningsmaterial genom beläggning av vävnad eller annat underlag med massa; maskiner för tryckning av garn, vävnader, stampad filt, läder, tapeter, omslagspapper, linoleum e. d. samt graverade tryckplåtar och tryckvalsar till sådana maskiner				
	maskiner och apparater för tvättning eller annan rengöring, torkning, blekning, färgning, appretering eller annan efterbehandling av garn, vävnader eller andra textilvaror samt delar därtill; tvätt-, press- och strykmaskiner samt delar därtill, rull-, lägg- och skärmaskiner för vävnader eller andra textilvaror samt delar därtill:				
	elektriska hushållsmaskiner (721—12):				
11	tvättmaskiner			50 kapacitet 5—140 kg 90 kapacitet över 140 kg	
12	press- och strykmaskiner				
19	andra				
20	delar till elektriska hushållsmaskiner (721—12)				
31	maskiner för kemisk tvätt (716—08)				
32	andra tvättmaskiner (716—08)				
33	torkmaskiner (716—08)		50 torktumlare 90 andra		
34	press- och strykmaskiner (716—08)		50 varmmanglar 90 andra		
35	färgerimaskiner (716—08)				
39	andra maskiner och apparater (716—08)				
40	delar till maskiner och apparater hänförliga till nr 84.40.31—84.40.39 (716—08)				

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
50	maskiner och apparater för tryckning av garn, vävnader, stampad filt, läder, tapeter, omslagspapper, linoleum e. d. (716—08)				
60	delar till maskiner och apparater. hänförliga till nr 84.40.50 (716—08)		50 <i>tyg- och tapettryckvalsar</i> 90 <i>andra</i>		
80	andra maskiner och apparater (716—08)				
90	delar till maskiner och apparater. hänförliga till nr 84.40.80 (716—08)				
84.41	Symaskiner, möbler speciellt konstruerade för symaskiner; symaskinsnålar (716—11)				
	symaskiner:				
11	för skoindustrin				
19	andra				50 <i>huvudsakligen av sedda för hemsömnad</i> 90 <i>andra</i>
	delar till symaskiner:				
91	möbler				
92	symaskinsnålar				
99	andra				
84.42	Maskiner och apparater för beredning eller bearbetning av hudar, läder och skinn (även pälskinn) eller för tillverkning av skodon eller andra varor av läder eller skinn (även pälskinn), dock ej symaskiner, hänförliga till nr 84.41 (716—13)				
	maskiner och apparater för beredning eller bearbetning av hudar, läder och skinn samt delar därtill:				
11	kompletta				
19	delar				
	skomaskiner och delar därtill:				
21	kompletta				
29	delar				
	maskiner och apparater för tillverkning av andra varor av läder eller skinn samt delar därtill:				
31	kompletta				
39	delar				
84.43	Konvertrar, gjutskänkar, götkokiller och gjutmaskiner för metallindustrin				
10	konvertrar (716—13)				
20	delar till konvertrar (716—13)				
30	gjutskänkar (715—02)				
40	götkokiller (715—02)				
50	gjutmaskiner (715—02)			20 <i>pressgjutmaskiner</i> 90 <i>andra</i>	11 <i>kontinuerliga roterande gjutmaskiner</i> 20 <i>pressgjutmaskiner</i> 90 <i>andra</i>
60	delar till gjutmaskiner (715—02)				
84.44	Valsverk för metallindustrin och valsar därtill (715—02)				
10	valsverk				
20	valsar				

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
	delar till valsverk, andra an valsar:				
91	obearbetade gjutgodsdelar				
99	andra				
84.45	Maskiner för bearbetning av metall eller hårdmetall, ej hänförliga till nr 84.49 eller 84.50				
	spånaskiljande maskiner (715—01):				
11	bormaskiner				
12	fräsmaskiner				
13	hyvelmaskiner				
14	shapingmaskiner				
15	svarvar			50 revolver-svarvar 60 karusell-svarvar 90 andra	50 automatsvarvar 90 andra
16	slip-, lapping-, honing- och polermaskiner				50 slipmaskiner 70 lapping-, honing- och polermaskiner
19	andra		40 gängmaskiner 50 sågar 90 andra		40 gängmaskiner 50 kuggbearbetningsmaskiner 60 brotschmaskiner 90 andra
	andra (715—02):				
91	klipp- och stansmaskiner				50 svarvar 90 andra
92	pressar			50 excenterpressar 90 andra	
99	andra	10 hammare, hejare och andra smidesmaskiner 20 nitmaskiner 90 andra	10 hammare, hejare och andra smidesmaskiner 20 nitmaskiner 30 dragbänkar 90 andra	10 hammare, hejare och andra smidesmaskiner 20 nitmaskiner 30 dragbänkar 50 kallstuckmaskiner 90 andra	
84.46	Maskiner för bearbetning av sten, keramiska produkter, betong, asbestbetong eller liknande mineraliska ämnen eller av glas i kallt tillstånd, ej hänförliga till nr 84.49 (716—13)				
10	för bearbetning av sten, keramiska produkter, betong, asbestbetong eller liknande mineraliska ämnen				
20	för bearbetning av glas				
84.47	Maskiner, ej hänförliga till nr 84.49, för bearbetning av trä, kork, ben, hårdgummi, styvplast eller liknande hårda ämnen (716—04)				
10	bark-, klyv- och huggmaskiner	10 barkmaskiner 30 klyv- och huggmaskiner	10 barkmaskiner 30 klyv- och huggmaskiner	10 barkmaskiner 30 klyv- och huggmaskiner	
20	sågmaskiner	10 cirkelsågar 20 ramsågar 50 bandsågar 90 andra	10 cirkelsågar 20 ramsågar 40 andra	10 cirkelsågar 20 ramsågar 40 andra	
30	hyvelmaskiner				
90	andra	10 svarvar, inkl. klipp- och skärmaskiner 20 andra spånaskiljande maskiner	10 svarvar, inkl. klipp- och skärmaskiner 20 andra spånaskiljande maskiner	10 svarvar, inkl. klipp- och skärmaskiner 20 andra spånaskiljande maskiner	

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
			30 <i>lim- och press- maskiner</i>	30 <i>lim- och press- maskiner</i>	30 <i>lim- och press- maskiner</i>
			40 <i>andra</i>	40 <i>andra</i>	40 <i>andra</i>
84.48	Delar och tillbehör, igenkännliga såsom uteslutande eller huvudsakligen avsedda för maskiner, hänförliga till nr 84.45—84.47, härunder inbegripet hållare för arbetsstycken eller verktyg, öppnande gänghuvuden samt delningsanordningar och liknande anordningar för verktygsmaskiner; verktygshållare till handverktyg, hänförliga till nr 82.04, 84.49 eller 85.05				
	delar och tillbehör till metallbearbetningsmaskiner hänförliga till nr 84.45:				
11	till spånavskiljande maskiner (715—01)		50 <i>delar</i> 90 <i>tillbehör</i>		
19	andra (715—02)		50 <i>delar</i> 90 <i>tillbehör</i>		
20	delar och tillbehör till maskiner, hänförliga till nr 84.46 (716—13)		50 <i>delar</i> 90 <i>tillbehör</i>		
30	delar och tillbehör till maskiner, hänförliga till nr 84.47 (716—04)		50 <i>delar</i> 90 <i>tillbehör</i>		
40	verktygshållare till handverktyg, hänförliga till nr 82.04, 84.49 eller 85.05 (716—13)				
84.49	Handverktyg, pneumatiska eller kombinerade med icke elektrisk motor (716—05)				
	kompletta handverktyg:				
10	pneumatiska handverktyg	10 <i>bergbormaskiner</i> 90 <i>andra</i>	10 <i>bergbormaskiner</i> 20 <i>andra slående handmaskiner för roterande verktyg</i> 30 <i>vibratorer</i> 40 <i>andra</i>	10 <i>bergbormaskiner</i> 20 <i>andra slående handmaskiner för roterande verktyg</i> 30 <i>vibratorer</i> 40 <i>andra</i>	
30	handverktyg, kombinerade med icke elektrisk motor	10 <i>sågar</i> 40 <i>andra</i>	10 <i>sågar</i> 40 <i>andra</i>	09 <i>bergbormaskiner</i> 10 <i>sågar</i> 50 <i>vibratorer</i> 90 <i>andra</i>	
90	delar till handverktyg				
84.50	Maskiner och apparater för svetsning, lödning (annan än mjuklödning), skärning eller ythårdning med gas (715—02)				
10	kompletta				
90	delar				
84.51	Skrivmaskiner utan räkneverk; checkstämpningsapparater o. d. (714—01)				
	skrivmaskiner:				
11	elektriska				
19	andra				50 <i>kontorsskrivmaskiner</i> 90 <i>andra</i>
50	checkstämpningsapparater o. d.				
84.52	Räknemaskiner, bokföringsmaskiner, kassakontrollapparater, frankostämpningsmaskiner, biljettmaskiner och liknande maskiner och apparater med räkneverk (714—02)				
10	automatiska datamaskiner				
	additionsmaskiner:				
21	elektriska				
29	andra				

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
31	kalkyleringsmaskiner: elektriska				50 <i>icke skrivande</i> 70 <i>skrivande</i>
39	andra				50 <i>icke skrivande</i> 70 <i>andra</i>
40	bokföringsmaskiner				
50	kassakontrollapparater				
60	frankostämpningsmaskiner				
90	andra slag				
84.53.00	Statistikmaskiner och liknande maskiner för halkort (stans-, stanskontroll-, sorterings- och tabuleringsmaskiner o. d. (714—02)				
84.54	Andra maskiner och apparater för kontorsbruk, såsom dupliceringsmaskiner (hektografer och stencilapparater), adresseringsmaskiner, maskiner för sortering eller för räkning och förpackning av mynt, pennformeringsapparater, hålslag och häftapparater (714—02)				
10	dupliceringsmaskiner				
20	adresseringsmaskiner				
90	andra				
84.55	Delar och tillbehör (andra än överdrag, väskor o. d.), igenkännliga såsom uteslutande eller huvudsakligen avsedda för maskiner eller apparater, hänförliga till nr 84.51—84.54				
	till maskiner och apparater, hänförliga till pos. 84.51 (714—01):				
11	till skrivmaskiner				
19	andra				
	till maskiner och apparater, hänförliga till pos. 84.52 (714—02):				
21	till räkne- och bokföringsmaskiner samt till kassakontrollapparater				50 <i>till räkne- och bokföringsmaskiner</i> 70 <i>till kassakontrollapparater</i>
29	andra				
30	till maskiner och apparater, hänförliga till pos. 84.53 (714—02)				
40	till maskiner och apparater, hänförliga till pos. 84.54 (714—02)	50 <i>till dupliceringsmaskiner</i> 90 <i>andra</i>			
84.56	Maskiner och apparater för sortering, siktning, tvättning, krossning, malning eller blandning av jord, sten, malm eller andra fasta mineraliska ämnen, maskiner och apparater för hopprensning eller formning av fasta mineraliska bränslen, keramiska massor, betong, gips eller andra mineraliska ämnen i pulver eller pastaform; maskiner för tillverkning av gjutformar av sand e. d.				
	maskiner och apparater, avsedda för gruvindustrin samt delar därtill (716—03):				
11	kompleta delar				
19	delar				
	betongblandare och murbruksmaskiner samt delar därtill (716—13):				
21	kompleta delar				
29	delar				
	andra maskiner och apparater för sortering, siktning, tvättning, krossning, malning eller blandning av jord, sten eller andra fasta mine-				

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
	raliska ämnen samt delar därtill (716—13):				
51	kompletta				
59	delar				
	maskiner och apparater för hoppresning eller formning av fasta mineraliska bräns- len, keramiska massor, be- tong, gips eller andra mine- raliska ämnen samt delar därtill (716—13):				
61	kompletta				
69	delar				
	maskiner för tillverkning av gjutformar av sand e. d. samt delar därtill (716—13):				
71	kompletta				
79	delar				
84.57	Maskiner och apparater för tillverkning eller bearbetning av glas eller glasvaror i varmt tillstånd; maskiner för sammansättning av elektriska glödlampor, elektriska lysrör, elektronrör e. d. (716—13)				
10	kompletta		10 för tillverkning eller bearbetning i varmt tillstånd av glas eller glasvaror	10 för tillverkning eller bearbetning i varmt tillstånd av glas eller glasvaror	
			30 för tillverkning av elektriska lampor, elek- tronrör e. d.	30 för tillverkning av elektriska lampor, elek- tronrör e. d.	
90	delar				
84.58	Försäljningsautomater, såsom frimärks-, cigarett-, choklad- och livsmedelsautomater (716—13)				
10	kompletta				
90	delar				
84.59	Maskiner, mekaniska apparater och mekaniska redskap, ej hänförliga till annat nummer i detta kapitel (716—13)				
	för livsmedelsindustrin:				
	för margarinindustrin:				
11	kompletta				
12	delar				
	för tobaksindustrin:				
13	kompletta				
14	delar				
	andra:				
18	kompletta				
19	delar				
	för kemiska industrier:				
	för fettämnesindustrin:				
21	kompletta				
22	delar				
	för tvättmedels- och par- fyindustrin:				
23	kompletta				
24	delar				
	för plast-, gummi-, färg- och lackindustrierna:				
25	kompletta				
26	delar				
	för tändsticksindustrin:				
27	kompletta				
28	delar				
	andra:				
38	kompletta				
39	delar				

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
	för metall- och verkstads-industrin:				
41	kompletta delar				
49	för byggnads- och anläggningsverksamhet:				
51	kompletta delar				
59	andra maskiner och apparater samt delar därtill:				
91	kompletta delar				
99	delar				
84.60	Formflaskor för gjuterier; gjutformar och liknande formar för metall (andra än götkokiller), hårdmetall, glas eller mineraliska ämnen (keramiska massor, betong o. d.), gummi eller plast (716 --13)				
10	formflaskor för gjuterier gjutformar och liknande formar:				
20	för metall eller hårdmetall				
30	för glas eller andra mineraliska ämnen				
40	för gummi				
50	för plast				
84.61	Kranar, ventiler och liknande artiklar för rörledningar, ångpannor, cisterner, kar e. d., reducerventiler och termostatreglerade ventiler härunder inbegripna (716 --15)				
10	av gjutjärn				
20	av rost-, syra- och värmebeständigt järn eller stål				
30	av annat järn eller stål				
40	av koppar				
50	av annan metall				
90	av annat material				50 av plast 90 av annat material
84.62.00	Kul- och rullager (716 --14)				50 kul- och rullager samt delar därtill, andra än lösa kulor och rullar 70 kulor och rullar till kul- och rullager
84.63.00	Vevaxlar, kamaxlar och andra transmissionsaxlar, vevstakar, glidlager, lagerhus, kugghjul (friktionshjul härunder inbegripna), kuggväxlar och andra växlar för överföring av kraft eller rörelse, svänghjul, rem- och linskiivor (blockskivor härunder inbegripna) samt axelkopplingar (716 --15)				
10	vevstakar, vevaxlar, kamaxlar och andra transmissionsaxlar samt delar därtill				
20	glidlager och lagerhus samt delar därtill				
30	kugghjul och kuggväxlar samt delar därtill				
		50 lagerbockar och konsoler samt delar därtill			
		90 andra			
			50 kugghjul		50 vägande högst 100 kg
			60 kedjehjul		60 vägande mer än 100 kg men ej mer än 500 kg
			70 kuggväxlar		70 vägande mer än 500 kg men ej mer än 3 000 kg
			80 snäckväxlar		80 vägande mer än 3 000 kg

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
40	andra växlar för överföring av kraft eller rörelse samt delar därtill				50 <i>hydrauliska</i> 90 <i>andra</i>
50	svänghjul, axelkopplingar, rem- och linskivor samt delar därtill		10 <i>svänghjul</i> 20 <i>rem- och linski-</i> <i>vor</i> 30 <i>axelkopplingar</i> <i>och delar därtill</i>	10 <i>svänghjul</i> 20 <i>rem- och linski-</i> <i>vor</i> 30 <i>axelkopplingar</i> <i>och delar därtill</i>	
84.64.00	Packningar av metallplåt i förening med annat material (t. ex. asbest, stampad filt eller papp) eller av flera skikt metallfolier; satser av packningar av skilda material för maskiner, transportmedel eller rörledningar i pasar, kuvert eller liknande förpackningar (716—15)				
84.65	Delar till maskiner, apparater eller mekaniska redskap, icke försedda med elektriska kontaktelement, isolatorer, spolar eller andra elektriska anordningar och ej hänförliga till annat nummer i detta kapitel (716—15)				
10	fartygspropellrar				
90	andra	50 <i>axeljoder</i> 90 <i>andra</i>	10 <i>oljetättnings-</i> <i>ringar</i> 40 <i>andra</i>	10 <i>oljetättnings-</i> <i>ringar</i> 40 <i>andra</i>	

Kap. 85. Elektriska maskiner och apparater samt elektrisk materiel

Delar till elektriska maskiner och apparater, hänförliga till kap. 85, vilka icke upptagits i särskilt statistiskt nummer under resp. basposition, hänförs till statistiska numret för motsvarande maskin eller apparat.

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
85.01	Elektriska generatorer, motorer, omformare (motorgeneratorer härunder inbegripna), transformatorer, likriktare och induktansspolar (721--91)				
10	generatorer, motorer och omformare	11 generatorer 12 generatorset 13 motorer 40 omformare	11 omformare och motorgeneratorer 12 kugg- och skruvväxelmotorer 20 motorvibratorer andra: 91 växelströmsmaskiner 92 likströmsmaskiner	20 motorvibratorer kugg- och skruvväxelmotorer: värde per styck: 11 högst 10 kr 21 under 500 kr. 22 500—3 000 kr. 23 örer 3 000 kr. andra motorer: värde per styck: 24 under 500 kr. 25 500—3 000 kr. 26 örer 3 000 kr. 31 generatorer 40 omformare	kugg- och skruvväxelmotorer: vikt: 11 högst 10 kg 12 mer än 10 kg men ej mer än 25 kg 13 mer än 25 kg men ej mer än 50 kg 14 mer än 50 kg men ej mer än 100 kg 16 mer än 100 kg men ej mer än 500 kg 17 mer än 500 kg 20 motorvibratorer 50 sretsomformare andra: vikt: högst 10 kg: 91 trefasmotorer 92 andra 93 mer än 10 kg men ej mer än 25 kg 94 mer än 25 kg men ej mer än 50 kg 95 mer än 50 kg men ej mer än 100 kg 96 mer än 100 kg men ej mer än 500 kg 97 500 kg men ej mer än 3 000 kg 98 mer än 3 000 kg men ej mer än 25 000 kg 99 mer än 25 000 kg
20	delar till generatorer, motorer och omformare transformatorer; induktansspolar (reaktorer) med järnkärna:				
31	mättransformatorer (ström- och spänningstransformatorer)		driktspänning: 11 1 kV eller mindre 21 mer än 1 kV men ej mer än 30 kV 40 mer än 30 kV	driktspänning: 11 30 kV eller mindre 40 mer än 30 kV	
32	svetstransformatorer				
33	pupinspolar				
39	andra slag				
				värde pr styck: 50 under 2 000 kr.	vikt: 50 högst 10 kg

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
				70 2 000 kr eller däröver	55 mer än 10 kg men ej mer än 25 kg 60 mer än 25 kg men ej mer än 50 kg 65 mer än 50 kg men ej mer än 100 kg 70 mer än 100 kg men ej mer än 500 kg 75 mer än 500 kg men ej mer än 3 000 kg 80 mer än 3 000 kg men ej mer än 25 000 kg 85 mer än 25 000 kg
40	induktansspolar (reaktorer) utan järnkärna				
50	delar till transformatorer och induktansspolar				
	likriktare:				
61	kvikksilverlikriktare				
62	torrlikriktare				
69	andra				50 svetslikriktare 90 andra
70	delar till likriktare				
85.02	Elektromagneter; permanenta magneter, även icke magnetiserade; magnetchuckor och andra permanentmagnetiska eller elektromagnetiska uppspanningsanordningar; elektromagnetiska kopplingar och bromsar; elektromagnetiska lyftdon (721—19)				
10	permanenta magneter, även icke magnetiserade				
90	andra slag				
85.03	Galvaniska element och batterier (721—02)				
10	för hörapparater				
20	för belysningsändamål				
30	radiobatterier				
80	andra element och batterier				
90	delar till element och batterier				
85.04	Elektriska ackumulatörer (721—19)				
	blyackumulatörer:				
11	startbatterier				
19	andra				50 stationära batterier 90 andra
80	andra ackumulatörer		11 alkaliska 40 andra		alkaliska: 11 vägande högst 750 g per cell 16 vägande mer än 750 g per cell 40 andra
90	delar till ackumulatörer	10 ackumulatorplattor 20 ackumulatorkärn 40 andra	10 ackumulatorplattor 20 ackumulatorkärn 40 andra	10 ackumulatorplattor 20 ackumulatorkärn 40 andra	till blyackumulatörer: 11 ackumulatorplattor 12 ackumulatorkärn 19 andra 90 till andra ackumulatörer

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
85.05	Handverktyg med inbyggd elektrisk motor (721—12)				
10	börmaskiner			50	för lågperiodig ström
				70	för högperiodig ström
20	slip- och polermaskiner			50	för lågperiodig ström
				70	för högperiodig ström
30	skruv- och mutteridragare			50	för lågperiodig ström
				70	för högperiodig ström
40	plåtsaxar			50	för lågperiodig ström
				70	för högperiodig ström
50	vibratorer			50	för lågperiodig ström
				70	för högperiodig ström
80	andra			50	för lågperiodig ström
				70	för högperiodig ström
90	delar till handverktyg				
85.06	Elektromekaniska hushållsapparater med inbyggd elektrisk motor (721—12)				
10	dammsugare				
20	delar till dammsugare				
30	golvbonare				
40	fläktar				
50	apparater för bearbetning av fodoämnen				
80	andra hushållsapparater				
90	delar till elektromekaniska hushållsapparater, andra än till dammsugare				
85.07	Rakapparater och hårklippningsmaskiner med inbyggd elektrisk motor (721—12)				
10	rakapparater				
20	delar till rakapparater				
50	hårklippningsmaskiner				
60	delar till hårklippningsmaskiner				
85.08	Elektriska apparater och anordningar för tändning och start av förbränningsmotorer, såsom tändmagneter, tändgeneratorer, tändspolar, startmotorer, tändstift och glödtändstift; generatorer och bakströmsreläer för användning tillsammans med dylika motorer (721—07)				
10	tändmagneter och tändgeneratorer				
20	tändspolar och strömfördelare				
30	tändstift och glödtändstift				
40	startmotorer och generatorer				
90	andra slag				
85.09	Elektrisk belysnings- eller signalutrustning för cyklar eller motorfordon samt för dylika transportmedel avsedda vindrutetorkare och vindrutevärmare (721—07)				
10	cykelbelysningar; cykelgeneratorer	50	generatorer, ock-så med lampor	50	generatorer
		60	lampor	60	lampor
				70	generatorset

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
20	annan belysningsutrustning; körriktningssvisare och annan ljussignalutrustning	<i>körriktningssvisare:</i> 10 <i>blinkers</i> 15 <i>andra</i> 20 <i>andra slag</i>	<i>körriktningssvisare:</i> 10 <i>blinkers</i> 15 <i>andra</i> 20 <i>andra slag</i>		
90	andra slag	10 <i>sirener och annan ljudsignalutrustning</i> 50 <i>vindrutetorkare</i> 60 <i>vindrutevärmare</i> 90 <i>andra</i>			10 <i>sirener och annan ljudsignalutrustning</i> 50 <i>vindrutetorkare och vindrutevärmare</i> 90 <i>andra</i>
85.10.00	Elektriska ficklampor och andra bärbara elektriska lampor och lyktor (för torrbatteri, ackumulator eller generator), ej hänförliga till nr 85.09 (812—04)				
85.11	Elektriska industri- och laboratorieugnar; apparater för behandling av material genom induktiv eller dielektrisk uppvärmning; maskiner och apparater för elektrisk svetsning, lödning eller skärning (721—06)				
10	maskiner och apparater för svetsning, lödning eller skärning				50 <i>för svetsning</i> 60 <i>för skärning</i> 70 <i>för lödning</i>
20	delar till maskiner och apparater för svetsning, lödning eller skärning ugnar samt apparater för behandling av material genom induktiv eller dielektrisk uppvärmning: med energitillförsel genom ström av lagre frekvens än radiofrekvens:				
31	för metallindustri, keramisk industri och glasindustri		11 <i>smältugnar</i> 49 <i>andra</i>	<i>smältugnar:</i> 10 <i>ljusbågsugnar</i> 15 <i>induktionsugnar</i> 20 <i>andra</i> 40 <i>induktionsugnar</i> 45 <i>andra</i>	<i>smältugnar:</i> 10 <i>ljusbågsugnar</i> 15 <i>induktionsugnar</i> 20 <i>andra</i> 40 <i>induktionsugnar</i> 45 <i>andra</i>
35	för bagerier				
39	andra				
41	med energitillförsel genom radiofrekvent ström:				
49	plastsvetsmaskiner				50 <i>ugnar och andra apparater för radiofrekvent induktiv värming av material</i> 90 <i>andra</i>
50	delar till ugnar samt till apparater för behandling av material genom induktiv eller dielektrisk uppvärmning				50 <i>till ugnar för metallindustri, keramisk industri och glasindustri</i> 90 <i>andra</i>

Brysselnummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
85.12	Elektriska varmvattenberedare och doppvärmare; elektriska kaminer och andra apparater för lokaluppvärmning eller liknande uppvärmningsändamål; elektriska värmeapparater för härbehandling, såsom hårtorkningsapparater, onduleringsapparater och hårtångsvärmare; elektriska stryk- och pressjärn; elektriska värmeapparater för hushållsbruk; värmemotstånd, ej hänförliga till nr 85.24 (721—06)				
10	varmvattenberedare och doppvärmare	50 <i>för industriellt bruk</i> 60 <i>varmvattenberedare för hushållsbruk</i> 70 <i>doppvärmare för hushållsbruk</i>			
20	kaminer och andra apparater för lokaluppvärmning		50 <i>kaminer och radiatorer</i> 90 <i>andra</i>		
30	värmeapparater för härbehandling				
40	stryk- och pressjärn				
50	spisar och ugnar		50 <i>spisar och stekugnar</i> 90 <i>andra</i>		
60	kokplattor				
70	andra hushållsapparater				
80	värmemotstånd				
85.13	Elektriska apparater för trådtelefoni eller trådtelegrafi, bärfrekvensutrustning för dylik telefoni eller telegrafi härunder inbegripna (721—05)				
10	telefonapparater, alla slag			50 <i>automatiska</i> 90 <i>andra</i>	
20	telefonstationer och telefonväxlar			50 <i>automatiska</i> 90 <i>andra</i>	
30	teleprinters				
40	andra apparater för trådtelegrafi				
90	andra slag		10 <i>bärfrekvensutrustning</i> 40 <i>andra</i>		10 <i>bärfrekvensutrustning</i> 40 <i>andra</i>
85.14	Mikrofoner och stativ därtill; högtalare och tonfrekvensförstärkare (721—04)				
10	mikrofoner, mikrotelefoner härunder inbegripna, och stativ därtill				
30	högtalare				
70	tonfrekvensförstärkare				
85.15	Sändare och mottagare för radiotelefoni, radiotelegrafi, rundradio eller television, radiogrammofoner härunder inbegripna; televissionskameror; apparater för radionavigering, radiostyrning o. d., radarapparater härunder inbegripna (721—04)				
10	rundradio- och televissions-sändare samt televissionskameror		10 <i>för industri-television</i> 40 <i>andra</i>		10 <i>för industri-television</i> 40 <i>andra</i>
20	sändare och mottagare för radiokommunikation				
30	radiolänkar				
41	rundradiomottagare: med inbyggd grammofon eller bandspelare				
49	andra				
51	televissionsmottagare: med inbyggd grammofon eller bandspelare				

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
59	andra		10 <i>för industri-television</i> 40 <i>andra</i>		10 <i>för industri-television</i> 40 <i>andra</i>
60	kombinerade rundradio-mottagare, och televisions-mottagare, även med inbyggd grammofon eller bandspelare				
70	delar till radio- och televisionsmottagare				
80	apparater för radionavigering samt radarapparater				
90	andra slag				
85.16	Elektriska signal-, säkerhets-, kontroll- och manöverapparater för järnvägar eller andra trafikleder eller för hamnar eller flygplatser (721—08)				
10	ställverk och utrustning för manövrering och kontroll av växlar och signaler vid järnvägar				
20	trafikfyror				
90	andra slag				
85.17.00	Elektriska signalapparater, akustiska eller optiska (t. ex. ringklockor, nummertavlor, sirener samt brand- och tjuvarlarmsapparater), ej hänförliga till nr 85.09 eller 85.16 (721—08)				
			10 <i>akustiska</i> 90 <i>andra</i>		10 <i>akustiska</i> 50 <i>optiska</i> 90 <i>kombinerade</i>
85.18	Elektriska kondensatorer, fasta eller variabla (721—19)				
	vägande högst 500 g pr st:				
	fasta:				
11	elektrolytkondensatorer				
13	andra		10 <i>keramiska kondensatorer</i> 40 <i>andra</i>		10 <i>keramiska kondensatorer</i> 40 <i>andra</i>
15	variabla		10 <i>trimningskondensatorer</i> 40 <i>andra</i>	10 <i>trimningskondensatorer</i> 40 <i>andra</i>	
50	vägande över 500 g pr st		10 <i>färförskjutningskondensatorer</i> 40 <i>andra</i>		10 <i>färförskjutningskondensatorer</i> 40 <i>andra</i>
85.19	Apparater och andra artiklar för brytning, slutning, avgrening, förbindning eller skyddande av elektriska strömkretsar, såsom strömställare, reläer, säkerhets- och överspänningsapparater, vägguttag, kopplingsdosor och glödlampshållare; motstånd (andra än värmemotstånd), fasta eller variabla, potentiometrar härunder inbegripna; automatiska spänningsregulatorer av motstånd-, transduktor- eller kontakttyp eller motormanövrerade; manövercentraler, såsom manöverpulpet, manövertavlor o. d.				
	apparater och anordningar för att sluta, bryta eller skydda elektriska strömkretsar, härunder inbegripna filter och störningsskydd, bestående av kondensatorer och dämpspolar i förening (721—19):				
11	motorskyddsbrytare, startkopplare, kontaktorer, padrag, kontroller och liknande manöverapparater samt reglermotstånd för elektriska maskiner		10 <i>hand- eller motormanövrerade motorskyddsbrytare och startkopplare</i>		10 <i>hand- eller motormanövrerade motorskyddsbrytare och startkopplare</i>

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
			20 kontaktmanövrerade motorskydds-brytare och startkopplare		20 kontaktmanövrerade motorskydds-brytare och startkopplare
			30 kontaktorer		30 kontaktorer
			40 andra		40 andra
12	effektbrytare				driftspänning: 50 högst 30 kV 70 mer än 30 kV
13	fränksiljare				driftspänning: 50 högst 30 kV 70 mer än 30 kV
	andra strömställare: handmanövrerade: driftspänning: högst 600 V				50 högst 60 V 70 mer än 60 V
14					
15	mer än 600 V automatiska eller fjärrmanövrerade: driftspänning: högst 600 V				
16	mer än 600 V				
17	mer än 600 V				
20	reläer		driftspänning: 10 högst 60 V 30 mer än 60 V		driftspänning: 10 högst 60 V 30 mer än 60 V
31	smältsäkringar		driftspänning: 10 högst 60 V mer än 60 V men ej mer än 600 V: 20 greppsäkringspatroner 25 andra 30 mer än 600 V		driftspänning: 10 högst 60 V mer än 60 V men ej mer än 600 V: 20 greppsäkringspatroner 25 andra 30 mer än 600 V
35	säkringsapparater, säkringssocklar, säkringselement, propphuvor och passdelar		driftspänning: högst 60 V: 10 för trådtelefoni och trådtelegrafi 15 andra 20 mer än 60 V men ej mer än 600 V 30 mer än 600 V		driftspänning: högst 60 V: 10 för trådtelefoni och trådtelegrafi 15 andra 20 mer än 60 V men ej mer än 600 V 30 mer än 600 V
40	andra slag		överspännings-skydd: driftspänning: 10 högst 60 V 15 mer än 60 V men ej mer än 600 V 20 mer än 600 V 40 andra		överspännings-skydd: driftspänning: 10 högst 60 V 15 mer än 60 V men ej mer än 600 V 20 mer än 600 V 40 andra
	apparater och anordningar för att koppla, förbinda eller avgrena elektriska strömkretsar (721—19):				
51	glödlampshallare				driftspänning: 50 högst 60 V 60 mer än 60 V men ej mer än 600 V 70 mer än 600 V
52	vägguttag och andra dylika uttag samt för sådana uttag avsedda stickproppar				

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
59	andra		<i>kabelskåp, kopplings- och fördelnings-skåp, kapslade centraler samt annan dylik kapslad materiel:</i> <i>driftspänning:</i> 10 <i>högst 60 V</i> 15 <i>mer än 60 V men ej mer än 600 V</i> 20 <i>mer än 600 V</i> 40 <i>andra</i>		<i>kabelskåp, kopplings- och fördelnings-skåp, kapslade centraler samt annan dylik kapslad materiel:</i> <i>driftspänning:</i> 10 <i>högst 60 V</i> 15 <i>mer än 60 men ej mer än 600 V</i> 20 <i>mer än 600 V</i> 40 <i>andra</i>
	motstånd (721—19): variabla:				
61	vridmotstånd med en maximibelastning av högst 5 W				
62	andra				
69	fasta		10 <i>tråd-, massa- och skikt-motstånd</i> 40 <i>andra</i>		10 <i>tråd-, massa- och skikt-motstånd</i> 40 <i>andra</i>
70	automatiska spänningsregulatorer (721—19)				
80	manövercentraler (721—01)				
90	delar till apparater, hänförliga till pos. 85.19 (721—19)				
85.20	Elektriska glödlampor och gasurladdningslampor för belysning samt lampor för bestrålning med ultravioletta eller infraröda strålar; elektriska båg-lampor och blixtlampor (721—03)				
	metalltrådslampor:				
11	allmänbrukslampor (t. o. m. 200 watt)				
12	lampor för motorfordon				
13	dvärglampor (för cykelbelysning, ficklampor etc.)				
19	andra				
20	gasurladdningslampor	10 <i>lysrör (lysämnes-lampor)</i> 20 <i>neorör (inkl. skyttar)</i> 30 <i>kvikksilver- och natriumlampor</i> 40 <i>andra</i>			10 <i>lysrör (lysämnes-lampor)</i> 20 <i>neorör (inkl. skyttar)</i> 30 <i>kvikksilver- och natriumlampor</i> 40 <i>andra</i>
30	fotoblixtlampor				
80	andra lampor				
	delar till lampor:				
91	socklar till glödlampor				
99	andra	50 <i>tråd till glödlampor</i> 90 <i>andra</i>			
85.21	Elektronrör (glödkatod-, kallkatod- och fotokatodrör), härunder inbegripet gasfyllda rör, katodstrålerör samt rör för televisionskameror och kvicksilverlikriktare; fotoelektriska celler; kristalldioder, kristalltrioder o. d., transistorer härunder inbegripna; monterade piezoelektriska kristaller (721—04)				
10	ventilrör till röntgenapparater				
20	andra högspänningslikriktarrör				
30	katodstrålerör samt rör för televisionskameror och kvicksilverlikriktare	50 <i>för television (bildrör)</i> 90 <i>andra</i>			

Brysselnummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
40	kristalldioder, kristalltriöder o. d., transistorer harunder inbegripna				
50	mottagarrör				
90	andra slag				
45.22.00	Elektriska maskiner och apparater, ej hänförliga till annat nummer i detta kapitel (721—19)				
45.23	För elektriskt ändamål isolerad tråd, ledning och kabel (lacktråd, anodoxiderad tråd samt koaxialkabel härunder inbegripna), även med kopplingsanordningar (721—13)				
10	kuhloledning				
20	koaxialkabel				
30	kabel med mantel av plast				
	kabel med mantel av bly eller annan metall:				
41	armerad		<i>driftspänning:</i> 10 <i>högst 60 V</i> 20 <i>mer än 60 V men ej mer än 10 kV</i> 30 <i>mer än 10 kV</i>		<i>driftspänning:</i> 10 <i>högst 60 V</i> 20 <i>mer än 60 V men ej mer än 10 kV</i> 30 <i>mer än 10 kV</i>
42	annan		<i>driftspänning:</i> 10 <i>högst 60 V</i> 20 <i>mer än 60 V men ej mer än 10 kV</i> 30 <i>mer än 10 kV</i>		<i>driftspänning:</i> 10 <i>högst 60 V</i> 20 <i>mer än 60 V men ej mer än 10 kV</i> 30 <i>mer än 10 kV</i>
50	annan tråd, ledning och kabel, utan kopplingsdon		<i>driftspänning:</i> 10 <i>högst 60 V</i> 20 <i>mer än 60 V</i>		<i>driftspänning:</i> 10 <i>högst 60 V</i> 20 <i>mer än 60 V</i>
90	till nr 85.23.50 hänförlig tråd, ledning eller kabel, försedd med kopplingsdon				
45.24	Artiklar av kol, även i förening med metall, för elektriskt ändamål (såsom kolborstar, kol för bågglampor, galvaniska element eller mikrofoner samt kolelektroder för elektriska ugnar eller svetsapparater eller för elektrolysörer) (663—05)				
10	kolborstar (elborstar)				
20	grafitelektroder och kolelektroder	10 <i>grafitelektroder</i> 30 <i>kolelektroder</i>	10 <i>grafitelektroder</i> 30 <i>kolelektroder</i>	10 <i>grafitelektroder</i> 30 <i>kolelektroder</i>	10 <i>grafitelektroder</i> 30 <i>kolelektroder</i>
90	andra	10 <i>råelektroder för tillverkning av grafitelektroder</i> 40 <i>andra</i>	10 <i>råelektroder för tillverkning av grafitelektroder</i> 40 <i>andra</i>	10 <i>råelektroder för tillverkning av grafitelektroder</i> 40 <i>andra</i>	10 <i>råelektroder för tillverkning av grafitelektroder</i> 40 <i>andra</i>
45.25	Elektriska isolatorer, oavsett materialets beskaffenhet (721—19)				
10	av keramiskt material	10 <i>för högspänning</i> 40 <i>andra</i>	10 <i>för högspänning</i> 40 <i>andra</i>	<i>driftspänning:</i> <i>högst 600 V:</i> 51 <i>rita</i> 59 <i>andra</i> 71 <i>rita</i> 79 <i>andra</i>	
20	av glas	50 <i>för högspänning</i> 90 <i>andra</i>		<i>driftspänning:</i> <i>högst 600 V</i> 70 <i>mer än 600 V</i>	
90	av annat material	50 <i>för högspänning</i> 90 <i>andra</i>			
45.26	Isolerdetaljer, ej hänförliga till nr 85.25, för elektriska maskiner eller apparater eller för annat elektriskt ändamål, av isolermaterial, även försedda med i massan ingjutna eller inpressade mindre metalldelar, avsedda uteslutande för sammanfogning (721—19)				
10	av plast				
90	av annat material	10 <i>av keramiskt material</i> 40 <i>av annat material</i>		10 <i>av keramiskt material</i> 40 <i>av annat material</i>	

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
85.27.00	Isolerrör samt dosor och andra delar därtill, av oädel metall, invändigt isolerade (721—19)				
		10			10
			<i>förblyade isolerrör (Bergmannrör) och dosor därtill</i>		<i>förblyade isolerrör (Bergmannrör) och dosor därtill</i>
		50	<i>böjliga pansarrör</i>		90
		60	<i>invändigt lacke- rade pansarrör</i>		<i>andra</i>
		90	<i>andra</i>		
85.28.00	Elektriska delar till maskiner och apparater, ej hänförliga till annat nummer i detta kapitel (721—19)				

Kap. 86. Järnvägs- och spårvägsmateriel; trafiksignalutrustning, icke elektriskt manövrerad

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
86.01.00	Ånglok och tenderar (731--01)	50 för järnvägsdrift 90 andra			
86.02.00	Elektriska lok (för ackumulatordrift eller ledningsdrift) (731 02)	50 för järnvägsdrift 90 andra		40 för ledningsdrift 90 andra	40 för ledningsdrift 60 för ackumulatordrift 80 för kombinerad lednings- och ackumulatordrift
86.03.00	Andra lok (731--03)	50 för järnvägsdrift 90 andra	10 diesellok 40 andra	10 diesellok 40 andra	10 diesellok 40 andra
86.04	Motorvagnar och motordressiner (731--04)				
	motorvagnar:				
	11 för elektrisk drift				
	19 andra				
	50 motordressiner				
86.05.00	Personvagnar, resgodsvagnar, postvagnar, sjukvagnar, fångvagnar, undersökningsvagnar och andra dylika specialvagnar för järnvägar och spårvägar (731--05)				
					50 person-, bagage-, post-, sjuk- och fångvagnar
					90 undersökningsvagnar och andra specialvagnar
86.06	Verkstadsvagnar, kranvagnar och andra arbetsvagnar för järnvägar och spårvägar; dressiner, andra än motor-dressiner (731--06)				
	10 verkstadsvagnar, kranvagnar och andra arbetsvagnar för järnvägar och spårvägar				
	50 dressiner, andra än motordressiner				
86.07	Godsvagnar för järnvägar och spårvägar (731 --06)				
	10 för allmän järnvägs- och spårvägstrafik				
					cisternvagnar, kylvagnar, varmvagnar, malmvagnar och liknande specialvagnar:
					11 tippvagnar
					19 andra
					40 andra
	90 andra				11 cisternvagnar, kylvagnar, varmvagnar, malmvagnar och liknande specialvagnar
86.08.00	Behållare (containers) för godstransport, även för vätskor eller gaser, oavsett transportsättel (731--06)				
86.09	Delar till rullande järnvägs- eller spårvägsmateriel (731--07)				
	10 bromsapparater och delar därtill				
	20 drag- och stotinrättningar samt delar därtill; kopplingsanordningar och delar därtill				

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
30	hjul, hjulringar och axlar, sammanbyggda hjulsatser härunder inbegripna samt delar därtill		50 <i>hjul obearbetade; hjulringar</i> 60 <i>hjul, bearbetade, sammanbyggda hjulsatser härunder inbegripna</i> 90 <i>andra slag</i>		
40	boggier och underreden samt delar därtill andra än ovan nämnda				
90	andra				
86.10	Stationär järnvägs- och spårvägsmateriel samt delar därtill, härunder inbegripet mekaniska signal-, säkerhets-, kontroll- och manöverapparater för järnvägar eller andra trafikleder, icke elektriskt manövrerade, samt delar därtill (716—13)				
10	mekaniska signal-, säkerhets-, kontroll- och manöverapparater för järnvägar och andra trafikleder, icke elektriskt manövrerade, samt delar därtill				
50	annan stationär järnvägs- och spårvägsmateriel samt delar därtill				

Kap. 87. Motorfordon, traktorer, cyklar och andra fordon

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
87.01.00	Traktorer, även försedda med kraftuttag, vinsch e. d. (713—01)				
	<i>lantbrukstraktorer, nya:</i>			50	<i>dragtraktorer med hjul</i>
	51 <i>för bensindrift</i>				<i>(trekkvogner) 70 med band</i>
	55 <i>för fotogendrift</i>				<i>andra traktorer:</i>
	59 <i>för dieseldrift</i>				<i>för jordbruk</i>
	60 <i>trädgårdstraktorer, nya</i>			55	<i>med två hjul</i>
	80 <i>andra, nya</i>				<i>med tre eller fyra</i>
	90 <i>begagnade traktorer</i>				<i>hjul:</i>
				61	<i>högst 20 hkr</i>
				65	<i>21—35 hkr</i>
				69	<i>mer än 35 hkr</i>
				70	<i>med band</i>
					<i>andra:</i>
				80	<i>med hjul</i>
				90	<i>med band</i>
87.02	Bilar för person- eller godsbefordran, bilar för sport samt bussar härunder inbegripna				
	<i>kompletta:</i>				
10	personbilar (732—01)	50 <i>nya</i>	50 <i>stationsvagnar</i>	<i>stationsvagnar:</i>	<i>stationsvagnar:</i>
		70 <i>begagnade</i>	90 <i>andra</i>	50 <i>nya</i>	50 <i>för dieseldrift</i>
				60 <i>begagnade</i>	60 <i>andra</i>
					<i>andra:</i>
				70 <i>nya</i>	70 <i>för dieseldrift</i>
				80 <i>begagnade</i>	80 <i>andra</i>
20	bussar (732—03)		10 <i>för dieseldrift</i>	10 <i>för dieseldrift</i>	10 <i>för dieseldrift</i>
			40 <i>andra</i>	40 <i>andra</i>	40 <i>andra</i>
30	lastbilar (732—03)	50 <i>nya</i>	10 <i>för dieseldrift</i>	<i>varuvagnar:</i>	10 <i>för dieseldrift</i>
		90 <i>begagnade</i>	40 <i>andra</i>	51 <i>nya</i>	40 <i>andra</i>
				55 <i>begagnade</i>	
					<i>andra:</i>
					<i>för dieseldrift:</i>
				81 <i>nya</i>	
				85 <i>begagnade</i>	
					<i>andra:</i>
				91 <i>nya</i>	
				95 <i>begagnade</i>	
40	andra bilar (732—03)				
	<i>i delar, avsedda för bilsam-</i>				
	<i>mansättningsindustrin:</i>				
50	personbilar (732—01)				
60	andra bilar (732—03)	50 <i>bussar</i>			
		90 <i>andra</i>			
70	underreden med motor och förarhytt (732—03)			50 <i>för dieseldrift</i>	
				90 <i>andra</i>	
87.03	Bärgningsbilar, brandbilar, stegbilar, kranbilar, stralkastarbilar, verkstadsbilar, röntgenbilar, bilar med anordning för sopning, snöplogning eller spolning och andra dylika bilar för speciella ändamål, ej hänförliga till nr 87.02 (732—03)				
87.04	Underreden med motor till fordon, hänförliga till nr 87.01—87.03				
10	till personbilar (732—04)	50 <i>för sammansättningsindustrin</i>	10 <i>för dieseldrift</i>		10 <i>för dieseldrift</i>
		90 <i>andra</i>	40 <i>andra</i>		40 <i>andra</i>
20	till bussar (732—05)	50 <i>för sammansättningsindustrin</i>	10 <i>för dieseldrift</i>	10 <i>för dieseldrift</i>	10 <i>för dieseldrift</i>
		90 <i>andra</i>	40 <i>andra</i>	40 <i>andra</i>	40 <i>andra</i>
30	till lastbilar (732—05)	50 <i>för sammansättningsindustrin</i>	10 <i>för dieseldrift</i>	10 <i>för dieseldrift</i>	10 <i>för dieseldrift</i>
		90 <i>andra</i>	40 <i>andra</i>	40 <i>andra</i>	40 <i>andra</i>
40	till traktorer (713—01)				
90	till andra fordon (732—05)				

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
87.05	Karosserier till fordon, hänförliga till nr 87.01	87.03, förarhytter härunder inbegripna (732 -06)			
	10 till personbilar				
	20 till bussar				
	90 till andra fordon				
87.06	Delar och tillbehör till fordon, hänförliga till nr 87.01—87.03				
	10 delar och tillbehör till fordon, hänförliga till nr 87.01 (713—01)				
	delar och tillbehör till fordon, hänförliga till nr 87.02—87.03 (732—06):				
	20 delar och tillbehör för tillverkning av bilar		50 <i>underreden</i>		
			60 <i>hjul med gummiringar</i>		
	30 andra		90 <i>andra</i>		
87.07	Truckar (drag-, staplings- och krantruckar härunder inbegripna) för verkstäder, lager, järnvägsstationer e. d samt delar till dylika truckar (716—02)				
	10 staplingstruckar				50 <i>elektriska</i>
					90 <i>andra</i>
	80 andra truckar				50 <i>elektriska</i>
					90 <i>andra</i>
	90 delar till truckar	50 <i>till sammansättningsindustrin</i>			
		90 <i>andra</i>			
87.08.00	Stridsvagnar och andra pausrade stridsfordon, även med bestyckning; delar till dylika fordon (691—01)				
87.09	Motoreyklar (cyklar med hjälpmotor härunder inbegripna), även med sidvagnar; särskilt inkommande sidvagnar till motoreyklar eller cyklar (732—02)				
	motoreyklar, med en cylindervolymer av:				
	11 högst 50 cm ³		10 <i>understigande 245 cm³</i>	10 <i>understigande 245 cm³</i>	10 <i>understigande 245 cm³</i>
	19 mer än 50 cm ³	30 <i>245 cm³ eller däröver</i>	30 <i>245 cm³ eller däröver</i>	50 <i>245 cm³ eller däröver men understigande 360 cm³</i>	70 <i>360 cm³ eller däröver</i>
	50 särskilt inkommande sidvagnar				
87.10.00	Cyklar (trehjuliga transportcyklar härunder inbegripna), utan motor (733—01)				
			10 <i>varustransportcyklar</i>		10 <i>varustransportcyklar</i>
			40 <i>andra</i>		40 <i>andra</i>
87.11.00	Invalidvagnar med mekanisk framdrivningsanordning, även med motor (733—09)				
			50 <i>med motor</i>		
			70 <i>utan motor</i>		
87.12	Delar och tillbehör till fordon, hänförliga till 87.09—87.11				
	10 till motoreyklar och sidvagnar (732—07) till cyklar utan motor (733—02):				
	31 sadlar				
	32 ramar				
	33 nav och delar därtill				
	39 andra				

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
70	till invalidvagnar med mekanisk framdrivningsanordning (733—09)				
87.13	Barnvagnar samt invalid- och sjukvagnar utan mekanisk framdrivningsanordning; delar till dylika fordon				
10	barnvagnar och delar därtill (899—15)				
50	invalid- och sjukvagnar samt delar därtill (733—09)				
87.14	Andra fordon (släpfordon härunder inbegripna) utan mekanisk framdrivningsanordning samt delar därtill (733—09)				
10	släpfordon, avsedda för bilar, traktorer och truckar				
		<i>för personbefordran:</i>		<i>10 för personbefordran</i>	<i>10 för personbefordran</i>
		11 <i>kampingvagnar</i>		40 <i>andra</i>	40 <i>andra</i>
		19 <i>andra</i>			
		<i>andra:</i>			
		41 <i>lantbruksvagnar</i>			
		49 <i>andra</i>			
20	fordon för dragdjur				
80	andra fordon				
90	delar				

Kap. 88. Luftfartyg m. m.

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
88.01.00	Ballonger och luftskepp (734—02)				
88.02	Flygmaskiner; segelflygplan och drakar; s. k. »parachutes» (734—01)				
10	flygmaskiner				50 <i>helikoptrar och autogiros</i>
90	andra slag				90 <i>andra</i>
88.03	Delar till luftfartyg, hänförliga till nr 88.01—88.02				
10	delar till ballonger och luftskepp (734—02)				
90	andra (734—03)				
88.04.00	Fallskärmar samt delar och tillbehör därtill (899—99)				
88.05.00	Katapulter och liknande startanordningar för luftfartyg samt markträningsapparater för flyguthbildning; dela till dylika anordningar eller apparater (899—99)				

Kap. 89. Fartyg och båtar

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
89.01	Fartyg och båtar, ej hänförliga till annat nummer i detta kapitel				
10	krigsfartyg (735—01) andra fartyg, med en brutodräktighet av mer än 250 ton (735—02): handelsfartyg, maskindrivna:				
	tankfartyg:				
21	nybyggda	10 <i>motordrivna</i> 40 <i>andra</i>		10 <i>motordrivna</i> 40 <i>andra</i>	
22	begagnade	10 <i>motordrivna</i> 40 <i>andra</i>		10 <i>motordrivna</i> 40 <i>andra</i>	
	andra:				
28	nybyggda	50 <i>motordrivna</i> 90 <i>andra</i>	10 <i>malmtankfartyg</i> 20 <i>kyl- och frysjar-tyg</i> 30 <i>torrlastfartyg</i>	malmtankfartyg: 10 <i>malmtankfartyg</i> 11 <i>motordrivna</i> 19 <i>andra</i> kyl- och frysjar-tyg: 21 <i>motordrivna</i> 29 <i>andra</i> torrlastfartyg: 31 <i>motordrivna</i> 39 <i>andra</i> andra: 41 <i>motordrivna</i> 49 <i>andra</i>	10 <i>malmtankfartyg</i> 20 <i>kyl- och frysjar-tyg</i> 30 <i>torrlastfartyg</i>
29	begagnade	50 <i>motordrivna</i> 90 <i>andra</i>	10 <i>malmtankfartyg</i> 20 <i>kyl- och frysjar-tyg</i> 30 <i>torrlastfartyg</i>	malmtankfartyg: 11 <i>motordrivna</i> 19 <i>andra</i> kyl- och frysjar-tyg: 21 <i>motordrivna</i> 29 <i>andra</i> torrlastfartyg: 31 <i>motordrivna</i> 39 <i>andra</i> andra: 41 <i>motordrivna</i> 49 <i>andra</i>	10 <i>malmtankfartyg</i> 20 <i>kyl- och frysjar-tyg</i> 30 <i>torrlastfartyg</i>
	handelsfartyg, icke maskindrivna:				
31	nybyggda				
32	begagnade				
	fiske- och fångstfartyg:				
38	nybyggda			<i>motordrivna:</i> 11 <i>av trä</i> 19 <i>andra</i> andra: 41 <i>av trä</i> 49 <i>andra</i>	
39	begagnade			<i>motordrivna:</i> 11 <i>av trä</i> 19 <i>andra</i> andra: 41 <i>av trä</i> 49 <i>andra</i>	
	lustfartyg:				
41	nybyggda				50 <i>av trä</i> 90 <i>andra</i>
42	begagnade				
	andra fartyg:				
47	nybyggda				
48	begagnade				

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
49	skrov andra fartyg, med en brutodräktighet av 100—250 ton (735—09): handelsfartyg, maskindrivna:				
51	nybyggda	10 tankfartyg 40 andra		tankfartyg: 11 motordrivna 19 andra passagerarfartyg: 21 motordrivna 29 andra andra: 41 motordrivna 49 andra	10 tankfartyg 40 andra
52	begagnade	10 tankfartyg 40 andra		tankfartyg: 11 motordrivna 19 andra passagerarfartyg: 21 motordrivna 29 andra andra: 41 motordrivna 49 andra	10 tankfartyg 40 andra
58	handelsfartyg, icke maskindrivna:				
59	nybyggda				
61	begagnade			motordrivna:	
61	fiske- och fångstfartyg			11 av trä 19 andra andra: 41 av trä 49 andra	
62	lustfartyg				50 av trä 90 andra
68	andra fartyg				
69	skrov andra fartyg, med en brutodräktighet under 100 ton (735—09):				
71	handelsfartyg	50 nettodräktighet: minst 10 ton 90 andra		nybyggda: 11 av trä 19 andra begagnade: 21 av trä 29 andra	
72	fiske- och fångstfartyg	50 nettodräktighet minst 10 ton 90 andra		motordrivna: 11 av trä 19 andra andra: 41 av trä 49 andra	
74	lustfartyg	50 nettodräktighet minst 10 ton 90 andra			50 av trä 90 andra
75	roddbåtar				50 av trä 90 andra
78	andra fartyg och båtar	50 nettodräktighet minst 10 ton 90 andra			
79	skrov				
89.02	Bogserbåtar				
10	bruttodräktighet: mer än 250 ton (735—02)				

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
50	bruttodräktighet: högst 250 ton (735—09)		50 <i>nettodräktighet</i> <i>minst 10 ton</i>		
			90 <i>andra</i>		
89.03	Fyrskipp, flodsprutor, mudderverk, alla slag, pontonkranar och andra fartyg, i fråga om vilka förflyttningen är av underordnad betydelse i förhållande till deras huvuduppgift, ävensom flytdockor				
10	mudderverk och sandsugare (716—03)				
90	andra (735—09)				
89.04.00	Fartyg och båtar, avsedda att upphuggas (735—09)				
89.05	Annan flytande materiel, såsom kassoner, förtöjningsbojar och andra bojar samt sjömärken				
10	av metall (699—29)		50 <i>flottningsmateriel</i> <i>(grovsorterare o. d.)</i>		
90	av annat material (632—09)		90 <i>annan</i>		

Kap. 90. Optiska instrument och apparater, foto- och kinoapparater, instrument och apparater för mätning eller kontroll, medicinska och kirurgiska instrument och apparater

Delar till instrument och apparater, hänförliga till kap. 90, vilka icke upptagits i särskilt statistiskt nummer under respektive positioner, hänföres till statistiska numret för motsvarande instrument eller apparat.

Brysselnummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
90.01	Linser, prismor, speglar och andra optiska artiklar, oavsett materialet, oinfattade, med undantag av artiklar av glas, icke bearbetade för optiskt bruk; polariserande skivor och plattor (861—01)				
10	glasögonlinser och kontaktlinser				50 <i>glasögonlinser</i> 70 <i>kontaktlinser</i>
90	andra slag				
90.02	Linser, prismor, speglar och andra optiska artiklar, oavsett materialet, infattade för användning i instrument eller apparater, med undantag av artiklar av glas, icke bearbetade för optiskt bruk				
10	för fotografiska och kinematografiska apparater (861—02)				
90	andra (861—01)				
90.03.00	Infattningar till glasögon, pincenäär, lornjetter e. d. samt delar till sådana infattningar (861—01)				
90.04	Glasögon, pincenäär, lornjetter o. d., härunder inbegripet skyddsglasögon, solglasögon och liknande varo (861—01)				
10	glasögon, pincenäär, lornjetter o. d., avsedda för synkorrektion				
20	solglasögon		10 <i>helt av plast (även armerad)</i> 40 <i>andra</i>		10 <i>helt av plast (även armerad)</i> 40 <i>andra</i>
90	andra				
90.05.00	Kikare, även med prismor (861—01)				
90.06.00	Astronomiska instrument, såsom teleskop, astronomiska tuber, meridiencirklar och ekvatorialer samt stativ därtill, med undantag av radioastronomiska instrument (861—01)				
90.07	Stillbildskameror; blixtljusapparater (861—02)				
10	stillbildskameror				
30	blixtljusapparater				
50	delar till apparater hänförliga till nr 90.07				
90.08	Kinoapparater, såsom kinokameror och ljudupptagningsapparater, även kombinerade, samt kinoprojektorer även med anordningar för återgivande av ljud (861—02)				
	kinokameror, även kombinerade med ljudupptagningsapparater:				
11	smalfilmskameror (för intill 16 mm film)				
19	normalfilmskameror (för 35 mm film)				
20	kinoprojektorer, även för ljudåtergivning				
50	andra till nr 90.08 hänförliga apparater				
70	delar till apparater, hänförliga till nr 90.08				

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
00.09	Stillbildsprojektorer; fotografiska förstörings- och förminskningsapparater				
10	stillbildsprojektorer (861—01)				
50	förstorings- och förminskningsapparater (861—02)				
00.10.00	Apparater och annan utrustning för foto- eller kinolaboratorier, ej hänförliga till annat nummer i detta kapitel; kopieringsapparater och kopieringsramar för kontaktkopiering; filmspolar och filmrullar; projektdukar och projektionsskärmar (861—02)				
			10 av plast		10 av plast
			40 av annat material		40 av annat material
00.11.00	Elektron- och protonmikroskop; elektron- och protodiffraktionskameror (861—04)				
00.12.00	Andra mikroskop, även försedda med anordningar för fotografering, filmning eller projektion (861—01)				
					50 mätmikroskop
					90 andra
00.13.00	Optiska instrument och apparater, ej hänförliga till annat nummer i detta kapitel, strålkastare härunder inbegripna (861—01)				
		10 strålkastare	10 strålkastare		strålkastare:
		40 andra slag	40 andra slag		11 elektriska
					19 andra
					40 andra slag
00.14	Instrument och apparater för geodesi, topografi, lantmäteri, avvägning, fotogrammetri, hydrografi, navigation, meteorologi, hydrologi och geofysik; kompasser och avståndsmätare (861—09)				
10	instrument och apparater för navigation, såsom kompasser för nautiska och aeronautiska ändamål, loggar, sextanter och autopiloter				
90	andra slag				
00.15.00	Vägar, känsliga för 0,05 g eller mindre, även med vikter (861—09)				
00.16.00	Ritinstrument, räkneinstrument och ritsinstrument (pantografer, ritbestick, räknestickor, räkneskivor o. d.); instrument och apparater för mätning eller kontroll, ej hänförliga till annat nummer i detta kapitel (balanseringsapparater, planimetrar, mikrometrar, skjutmått, tolkar, mätband, mätstockar o. d.); profilprojektorer (861—09)				
	10 ritbestick	10 ritbestick			rit-, rits- och räkneinstrument:
	15 ritapparater	15 ritapparater			01 av plast
	20 räknestickor	20 räknestickor			09 av annat material
	60 vattenpass	25 precisionsmät-			11 balanseringsappa-
	70 mätband	don, såsom mått-			parater och prov-
	80 mätstockar	satser, tolkar,			bänkar
	90 andra slag	mikrometrar,			25 precisionsmät-
		längdindikatorer			don, såsom mått-
		90 andra slag			satser, mikro-
					metrar, längdindi-
					katorer
					90 andra slag
00.17	Medicinska instrument och apparater (även tandläkar- och veterinärintstrument), elektromedicinska apparater samt instrument för ögonundersökning härunder inbegripna				
10	elektromedicinska instrument och apparater (721—11)				
			10 registrerande diagnostik-		10 registrerande diagnostik-
			apparater		apparater

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
90	andra (861—03)			20 apparater för infraröd eller ultraviolet strålning	20 apparater för infraröd eller ultraviolet strålning
				60 elektriska diatermiapparater	90 andra
				70 ultraljudapparater	
				90 andra	
				50 kompletta tandläkarutrustningar samt bormaskiner för dentalbruk	
				90 andra	
90.18	Apparater för mekanoterapi; massageapparater; apparater för psykoteknik; apparater för konstgjord andning ozon-, syre- eller inhalationsterapi samt liknande apparater; respiratorer, gasmasker härunder inbegripna:				
10	respiratorer (899—99)				
90	andra slag (861—03)		50 apparater för konstgjord andning eller inhalationsterapi		
			90 andra		
90.19	Ortopediska artiklar, härunder inbegripet medicinsk-kirurgiska gördlar, brockband o. d.; konstgjorda lemmar händer och ögon samt andra proteser; hörapparater för lomhörda; spjälor och liknande artiklar för behandling av frakturer (899—99)				
10	konstgjorda tänder				50 av plast
					90 av annat material
20	hörapparater för lomhörda				
90	andra slag			50 konstgjorda ögon	50 av plast
				60 ortopediska sutur	90 av annat material
				90 andra	
90.20	Röntgenapparater (även för röntgenfotografering) samt apparater för utnyttjande av strålning från radioaktiva ämnen, härunder inbegripet röntgenrör, högspänningsgeneratorer, manöverbord, röntgenskärmar samt bord, stolar o. d. för röntgenundersökning eller röntgenbehandling				
10	röntgenrör (721—04)				
20	röntgenapparater samt apparater för utnyttjande av strålning från radioaktiva ämnen (721—11)				
90	andra slag (721—11)				
90.21.00	Instrument, apparater och modeller för demonstrationsändamål (t. ex. vid undervisning eller på utställningar), icke användbara för andra ändamål (861—09)				
90.22.00	Maskiner och apparater för mekanisk materialprovning (undersökning av hållfasthet, hårdhet, elasticitet eller liknande egenskaper hos metaller, trä, textilvaror, papper, plaster e. d.) (861—09)				
90.23	Areometrar och liknande instrument; termometrar, pyrometrar, barometrar, hygrometrar och psykrometrar även registrerande, samt kombinationer av dessa instrument (861—09)				
10	febertermometrar				
20	andra termometrar				
30	barometrar				
90	andra slag				
90.24	Instrument och apparater för mätning, kontroll eller reglering av gasers eller vätskors strömning, nivå, tryck e. d. eller för automatisk reglering av temperatur (t. ex. manometrar, termostater, nivåmätare, dragregulatorer, genomströmningsmätare och värmemängdsmätare), ej hänförliga till nr 90.14 (861—09)				
10	instrument och apparater för automatisk temperaturreglering				
20	manometrar och vakuummetrar				

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
90	andra			10 instrument och apparater för mätning, kontroll eller reglering av tryck eller nivå	10 instrument och apparater för mätning, kontroll eller reglering av tryck eller nivå
				20 instrument och apparater för mätning, kontroll eller reglering av genomströmning	20 instrument och apparater för mätning, kontroll eller reglering av genomströmning
				40 andra slag	40 andra slag
90.25.00	Instrument och apparater för fysikalisk eller kemisk analys (t. ex. polarimetrar, refraktometrar, spektrometrar och gasanalysapparater), för mätning eller kontroll av viskositet, porositet, dilatation, ytspänning e. d. eller för kalorimetriska, fotometriska eller akustiska mätningar, exponeringsmätare härunder inbegripna; mikrotomer (861—09)				
90.26	Gas-, vätske- och elektricitetsmätare				
10	gasmätare (861—09)				
30	vätskemätare (861—09)				
70	elektricitetsmätare (721—08)		10 enkeltariffmätare (hushållsmätare)		10 enkeltariffmätare (hushållsmätare)
			40 andra		40 andra
90.27	Varvräknare, produktionsräknare, taxametrar, vägmätare, stegräknare o. d.; hastighetsmätare och takometrar (även magnetiska), ej hänförliga till nr 90.14; stroboskop (861—09)				
10	hastighetsmätare och takometrar				
20	taxametrar				
90	andra slag				
90.28	Elektriska instrument och apparater för mätning, kontroll, analys eller automatisk reglering				
10	instrument och apparater för mätning eller kontroll av elektriska storheter (721—08)				
90	andra slag (721—19)	<i>navigation-instrument:</i>	<i>instrument och apparater, vars icke-elektriska motsvarigheter hänföras till: nr 90.14:</i>	<i>instrument och apparater, vars icke-elektriska motsvarigheter hänföras till: nr 90.14:</i>	<i>instrument och apparater, vars icke-elektriska motsvarigheter hänföras till: nr 90.14:</i>
		05 ekolod	05 ekolod	05 ekolod	05 ekolod
		10 andra	10 andra	10 andra	06 loggar
		15 andra	15 andra	15 andra	09 andra
		25 nr 90.23	20 nr 90.22	20 nr 90.22	15 andra
		90 andra	25 nr 90.23	25 nr 90.23	16 nr 90.15
			30 nr 90.24	30 nr 90.24	nr 90.16:
			35 nr 90.25	35 nr 90.25	17 balanseringsapparater och provbänkar
			40 nr 90.27	40 nr 90.27	19 andra
			90 andra	90 andra	20 nr 90.22
					25 nr 90.23
					30 nr 90.24
					35 nr 90.25
					40 nr 90.27
					90 andra

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
90.29	Delar och tillbehör, igenkännliga såsom uteslutande eller huvudsakligen avsedda för en eller flera till nr 90.23, 90.24 eller 90.26—90.28 hänförliga artiklar				
10	till instrument och apparater för mätning eller kontroll av elektriska storheter (721—08)				50 <i>till elektricitets- mätare</i>
20	till andra elektriska instrument och apparater för mätning, kontroll, analys eller automatisk reglering (721—19)				90 <i>andra</i>
90	andra slag (861—09)				

Kap. 91. Ur

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
91.01	Fickur, armbandsur och liknande ur, stoppur härunder inbegripna (864—01)				
10	med boett av guld eller platinametall				
50	med boett av annat ämne			50	<i>med boett av silver med boett av annat ämne:</i>
				91	<i>stoppur</i>
				99	<i>andra</i>
91.02	Vägg- och bordsur med fickursverk, ej hänförliga till nr 91.03 (864—01)				
10	väckarur				
90	andra				
91.03.C0	Ur till instrumentbräden samt liknande ur, för fartyg, luftfartyg, bilar eller andra fordon (864—01)				
91.04	Andra ur				
10	väckarur (864—02)				
20	skeppskronometrar (864—01)				
90	andra (864—02)				50 <i>huvudur, med el- ler utan signal- programverk</i>
					60 <i>impulsur och syn- kronmotordrivna ur</i>
					90 <i>andra</i>
91.05.00	Tidkontrollur, tidstämplar och liknande med urverk eller synkronmotor försedda apparater för tidkontroll eller tidmätning (864—02)				
					50 <i>tidkontrollur</i>
					60 <i>tidstämpelur</i>
					90 <i>andra</i>
91.06.00	Tidströmställare och andra tidutlösare med urverk eller synkronmotor (861—09)				
91.07.00	Verk till fick- eller armbandsur, sammansatta (864—01)				
91.08	Andra urverk, sammansatta (864—02)				
10	till ur, hänförliga till nr 91.04.90				
20	till ur, hänförliga till nr 91.05.00 och 91.06.00				50 <i>till huvudur</i>
					60 <i>till impulsur och synkronmotor- drivna ur</i>
90	till andra ur				90 <i>andra</i>
91.09	Boetter till ur, hänförliga till nr 91.01, delar till sådana boetter samt ämnen därtill (864—01)				
10	boetter av guld eller platinametall				
90	andra slag			50	<i>av silver</i>
				90	<i>av annat material</i>
91.10.00	Urfoder och delar därtill (864—02)				
91.11	Andra urdelar				
10	till ur, hänförliga till nr 91.01—91.03 (864—01)				
90	andra (864—02)				

Kap. 92. Musikinstrument, apparater för upptagning eller återgivning av ljud; delar och tillbehör till dylika instrument och apparater

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
92.01	Pianon, även mekaniska, med eller utan klaviatur; cembalor och andra stränginstrument med klaviatur; harpor, andra än eolsharpor				
10	flyglar (891—03)				
20	andra pianon (891—03)				
90	andra slag (891—09)				
92.02	Andra stränginstrument (891—09)				
10	stråkinstrument, även med tillhörande stråkar			50 <i>kontrabasar och cellos</i>	
90	andra			90 <i>andra</i>	
92.03.00	Orglar och orgelharmonier (891—09)				
		10 <i>orglar</i>		10 <i>orglar</i>	
		30 <i>orgelharmonier</i>		30 <i>orgelharmonier</i>	
92.04.00	Dragspel och munspel (891—09)				
				10 <i>dragspel</i>	10 <i>dragspel</i>
				30 <i>munspel</i>	30 <i>munspel</i>
92.05	Andra blåsinstrument (891—09)				
10	träblåsinstrument				
90	andra				
92.06.00	Slaginstrument (trummor, xylofoner, cymbaler, kastanjetter o. d.) (891—09)				
92.07	Elektromagnetiska, elektrostatiska, elektroniska och liknande musikinstrument (pianon, orglar, dragspel m. fl.)				
10	pianon (891—03)				
90	andra (891—09)				
92.08.00	Musikinstrument, ej hänförliga till annat nummer i detta kapitel (t. ex. orkestrion, positiv, speldosor och musiksågar); jakthorn, visselpipor, lockpipor och liknande ljudsignalredskap (891—09)				
92.09	Strängar till musikinstrument				
10	pianosträngar (891—03)				
90	andra (891—09)				
92.10	Delar och tillbehör till musikinstrument (andra än strängar), härunder inbegripet papper och papp, perforerade, för mekaniska spelapparater ävensom mekanismer till speldosor; metronomer, stämgaflar och stämpipor				
	delar till pianon och andra instrument hänförliga till nr 92.01 (891—03):				
11	höljen och stomryggar till pianon				
19	andra				
	delar till andra stränginstrument (891—09):				
21	till stråkinstrument				
29	andra				
	delar till orglar och orgelharmonier (891—09):				
31	klaviaturer och fonbord samt delar därtill				
39	andra				
40	delar till dragspel och munspel (891—09)				
50	delar till slaginstrument				
	delar till instrument hänförliga till nr 92.07 (891—09):				

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
61	klaviaturer och delar där- till				
69	andra				
70	delar till andra instrument (891—09)				
90	andra slag (891—09)				
92.11	Grammofoner, dikteringsapparater och andra apparater för upptagning eller återgivning av ljud, härunder inbegripet skivspelare, bandspelare o. d., med eller utan ljud dosa				
10	grammofoner, skivspelare och skivväxlare (891—01)				
20	dikteringsapparater (714— 02)				
90	andra (891—01)				
92.12	Grammofonskivor och liknande artiklar (såsom rullar, band och tråd) för apparater, hänförliga till 92.11, preparerade för ljudupptagning eller inspelade, ävensom preparerade dylika artiklar för upptagning av annat än ljud; matriser för tillverkning av grammofonskivor (891—02)				
	grammofonskivor:				
10	för språkundervisning				
	andra:				
21	av schellack				
29	andra				
50	rullar, band, tråd och lik- nande artiklar; matriser				
92.13	Andra delar och tillbehör till apparater, hänförliga till nr 92.11 (891—01)				
10	till grammofoner, skivspe- lare och skivväxlare	10 <i>höljen</i>			10 <i>höljen</i>
		40 <i>andra</i>			40 <i>andra</i>
90	andra				

Kap. 93. Vapen och ammunition

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
93.01.00	Sablar, värjor, bajonetter och liknande vapen samt delar därtill; slidor och baljor till hithörande vapen (691—02)				
93.02.00	Revolvrar och pistoler, utgörande eldvapen (691—02)				
93.03	Vapen för militärt bruk, ej hänförliga till nr 93.01 eller 93.02 (691—01)				
10	handvapen		10 <i>gevär och karbiner</i> 20 <i>maskingevär och maskinpistoler</i> 40 <i>andra</i>		10 <i>gevär och karbiner</i> 20 <i>kulsprutegevär och kulsprutepistoler</i> 40 <i>andra</i>
90	andra				50 <i>kulsprutor</i> <i>kanoner och haubitsar med en kaliber av:</i> 60 <i>mindre än 15 cm</i> 65 <i>15 cm eller däröver</i> 70 <i>granatkastare samt bomb- och torpeduskjutningsanordningar</i> 90 <i>andra</i>
93.04	Eldvapen, ej hänförliga till nr 93.02 eller 93.03, härunder inbegripet liknande apparater, vilkas funktion bygger på förbränning av en explosiv laddning, såsom signalpistoler samt revolverar och pistoler för lösa skott, linkastningsapparater för livräddning o. d. (691—02)				
10	harpunkanonor och -gevä				
50	andra gevär	11 <i>räfflade</i> 40 <i>slätborrade</i>	<i>räfflade:</i> <i>salongsgevär:</i> 11 <i>med magasin</i> 15 <i>utan »</i> 29 <i>andra</i> <i>slätborrade:</i> 41 <i>hagelgevär:</i> <i>med en pipa</i> <i>» dubbelpipa</i> 49 <i>andra</i>	<i>räfflade, med en kaliber av:</i> 11 <i>mindre än 6 mm</i> 21 <i>6 mm eller däröver</i> 40 <i>slätborrade</i>	
90	andra slag				
93.05.00	Andra vapen, härunder inbegripet gevär och pistoler för komprimerad luft eller gas samt fjäderbössor och fjäderpistoler (691—02)				
93.06	Delar till vapen, ej hänförliga till nr 93.01, härunder inbegripet ämnen till gevärstockar och till eldrör för eldvapen				
10	delar till revolverar och pistoler, hänförliga till nr 93.02 (691—02)				
20	delar till vapen för militärt bruk (691—01)				50 <i>ämnen till eldrör</i> 90 <i>andra</i>
90	andra slag (691—02)				50 <i>delar av trä</i> <i>andra:</i> 91 <i>till eldhandvapen</i> 92 <i>till andra eldvapen</i> 99 <i>till andra vapen</i>
93.07	Ammunition, härunder inbegripet bomber, torpeder, minor och robotprojektiler; delar till ammunition, härunder inbegripet hagel och förladdningar				
10	ammunition och delar därtill för militärt bruk eller för revolverar och pistoler,				

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
	hänförliga till nr 93.02 (691—03)				<i>patroner:</i> 11 <i>till eldhandvapen och kulsprutor</i> 19 <i>till artilleripjäser</i> <i>patronhylsor samt delar därtill:</i> 21 <i>till eldhandvapen och kulsprutor</i> 29 <i>till artilleripjäser</i> 31 <i>tändmedel för projektiler, ej hänförliga till nr 36.04, samt delar därtill projektiler samt delar därtill:</i> 41 <i>för eldhandvapen och kulsprutor för kanoner och haubitser:</i> 44 <i>oladdade; ävensom delar till projektiler för kanoner och haubitser</i> 46 <i>laddade</i> 49 <i>andra</i> 50 <i>handgranater samt delar därtill</i> 60 <i>landminor, sjöminor och undervattensbomber samt delar därtill</i> 70 <i>bomber, andra än undervattensbomber, samt delar därtill</i> 80 <i>torpeder samt delar därtill</i> 90 <i>raketer samt delar därtill</i> 99 <i>andra slag</i>
	ammunition och delar därtill för jaktvapen (591—01):				
71	patroner				50 <i>hagelpatroner</i> 90 <i>andra</i>
72	patronhylsor				
73	hagel och kulor av bly				
79	andra				
90	annan ammunition samt delar därtill (691—03)				

Kap. 94. Möbler, madrasser, sängtäcken, kuddar o. d.

Bryssel-nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
94.01	Sittmöbler, ej hänförliga till nummer 94.02, bäddsoffor o. d. härunder inbegripna, samt delar därtill				
	av trä (821—01):				
11	försedda med överklädnad eller stoppning				
19	andra		11 <i>stoldelar av kryssfaner</i>	50 <i>delar till möbler</i>	50 <i>stolar</i>
			19 <i>andra delar till möbler</i>	60 <i>av furu eller gran</i>	90 <i>andra</i>
			90 <i>andra</i>	70 <i>av andra inhemska träslag</i>	
				90 <i>av andra träslag</i>	
20	av metall (821—02)	10 <i>försedda med överklädnad eller stoppning</i>	10 <i>försedda med överklädnad eller stoppning</i>		
		40 <i>andra</i>	40 <i>andra</i>		
90	av annat material (821—09)	10 <i>försedda med överklädnad eller stoppning</i>	10 <i>försedda med överklädnad eller stoppning</i>		
		40 <i>andra</i>	40 <i>andra</i>		
94.02	Möbler för medicinskt eller kirurgiskt bruk (även för tandläkare och veterinärbruk), såsom operationsbord, undersökningsbord och liknande bord samt sjukhussängar med mekaniska anordningar; tandläkarstolar och liknande stolar med mekanisk anordning för vridning och höjning; delar till dylika möbler				
10	av trä (821—01)				
20	av metall (821—02)				
90	av annat material (821—09)				
94.03	Andra möbler samt delar därtill				
10	av trä (821—01)			50 <i>av furu eller gran</i>	
				70 <i>av andra inhemska träslag</i>	
				90 <i>av andra träslag</i>	
20	av metall (821—02)				
90	av annat material (821—09)				
94.04	Resårbottnar till sängar; sängkläder och liknande artiklar, försedda med resärer eller stoppning eller tillverkade av poröst gummi, med eller utan överdrag, såsom madrasser, sängtäcken och kuddar				
	med överdrag av textilmaterial, utan fjädrar, ramar eller andra väsentliga delar av metall eller trä:				
10	madrasser (821—09)				
20	andra slag (656—05)				50 <i>sängtäcken</i>
					60 <i>kuddar</i>
					90 <i>andra</i>
	andra slag:				
30	av metall eller trä, utan överdrag (821—09)				
	av skumgummi utan överdrag (821—09):				
41	madrasser				
49	andra				
	andra:				
91	resårbottnar (821—09)				
99	andra (656—05)				

Kap. 95. Varor av snidningsmaterial eller av vissa formbara ämnen

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
95.01	Sköldpadd, bearbetad, samt varor av sköldpadd (899—06)				
10	plattor, skivor och liknande halvfabrikat för vidare bearbetning				
90	andra slag				
95.02	Pärlemor, bearbetad, samt varor av pärlemor (899—06)				
10	plattor, skivor och liknande halvfabrikat för vidare bearbetning				
90	andra slag				
95.03	Elfenben, bearbetad, samt varor av elfenben (899—06)				
10	plattor, skivor och liknande halvfabrikat för vidare bearbetning				
90	andra slag				
95.04	Ben, bearbetad, samt varor av ben (899—06)				
10	plattor, skivor och liknande halvfabrikat för vidare bearbetning				
90	andra slag	50			
					handtag och skaft
		90			andra
95.05	Horn, korall, även rekonstruerad, och andra animaliska snidningsmaterial, bearbetade, samt varor av dessa material (899—06)				
10	plattor, skivor och liknande halvfabrikat för vidare bearbetning				
90	andra slag	50			
					handtag och skaft
		90			andra
95.06	Stennöt och andra vegetabiliska snidningsmaterial, bearbetade, samt varor av dessa material (899—06)				
10	plattor, skivor och liknande halvfabrikat för vidare bearbetning				
90	andra slag				
95.07	Bärnsten och sjöskum, även rekonstruerade, samt gagat (jet) och liknande mineraliska material, bearbetade, ävensom varor av dessa material (899—06)				
10	plattor, skivor och liknande halvfabrikat för vidare bearbetning				
90	andra slag				
95.08.00	Varor, gjutna eller genom snidning eller på annat sätt formade, av vax (animaliskt, vegetabiliskt, mineraliskt eller konstgjort), paraffin eller stearin, av gummi arabicum eller dylika naturliga gummiarter, av naturliga hartser (kolofonium, kopal o. d.) eller av modelleringsmassa; andra gjutna eller genom snidning eller på annat sätt formade varor, ej hänförliga till annat nummer; icke härdat gelatin, bearbetat (ej hänförligt till nr 35.03) samt varor därav (899—06)				
					50 mellanväggar för bikupor
					90 andra

Kap. 96. Borstbinderiarbeten; dammvippor och pudervippor; handsiktar och handsåll

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
96.01.00	Kvastar, borstar och viskor av endast hopbundna kvistar eller fibrer, med eller utan skaft (899—13)				
96.02	Andra borstbinderiarbeten (borstar, penslar o. d.), maskinborstar härunder inbegripna; målningsrullar moppar, taveltorkare o. d. av gummi, filt eller dylikt mjukt material (899—13)				
	borstar, huvudsakligen avsedda för användning inom hantverk eller industri, med undantag av penslar och andra målarborstar:				
	att användas i kombination med maskiner (cirkularborstar, borstvalsar och liknande):				
11	med infattning av plast				
19	med infattning av annat material				
	handborstar:				
21	med infattning av plast				
29	med infattning av annat material				
	penslar och andra målarborstar:				
31	med infattning av plast				
39	med infattning av annat material				
	tandborstar:				
41	med infattning av plast				
49	med infattning av annat material				
	andra toalettborstar (t. ex. bad-, nagel-, rak-, hår- och klädesborstar):				
51	med infattning av plast				
59	med infattning av annat material				
	andra:				
91	med infattning av plast				
99	med infattning av annat material				
96.03.00	Bindlar för borstfabrikation (899—13)				
96.04.60	Dammvippor av fjädrar (899—13)				
96.05.00	Pudervippor och liknande varor, oavsett materialet (899—99)				
96.06.00	Handsiktar och handsåll, oavsett materialet (899—99)				

Kap. 97. Leksaker, spel, sportartiklar o. d.

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar				
		Danmark	Finland	Norge	Sverige	
7.01.00	Barneyklar, sparkcyklar, cykelhästar, trambilar och dylika leksaksfordon, ävensom dockvagnar (899—15)					
			<i>av trä:</i>		50 <i>av trä</i>	
		51	<i>vikt över 2 kg</i>		60 <i>av metall</i>	
		59	<i>» 2 kg eller mindre</i>		90 <i>av annat material</i>	
			<i>av metall:</i>			
		61	<i>vikt över 2 kg</i>			
		69	<i>» 2 kg eller mindre</i>			
			<i>andra slag:</i>			
		91	<i>vikt över 2 kg</i>			
		99	<i>» 2 kg eller mindre</i>			
7.02	Dockor (899—15)					
10	av plast		50 <i>vikt över 2 kg</i>			
			60 <i>» 2 kg eller mindre</i>			
90	av annat material		70 <i>vikt över 2 kg</i>			
			80 <i>» 2 kg eller mindre</i>			
7.03.00	Andra leksaker; modellbåtar, modellflygplan o. d. för förströelse (899—15)					
			<i>av trä:</i>		50 <i>av trä</i>	
		51	<i>vikt över 2 kg</i>		60 <i>av metall</i>	
		59	<i>» 2 kg eller mindre</i>		<i>av plast:</i>	
			<i>av metall:</i>		71 <i>upplåsbara</i>	
		61	<i>vikt över 2 kg</i>		79 <i>andra</i>	
		69	<i>» 2 kg eller mindre</i>		<i>av gummi:</i>	
			<i>av plast:</i>		81 <i>bollor</i>	
		71	<i>vikt över 2 kg</i>		89 <i>andra</i>	
		79	<i>» 2 kg eller mindre</i>		90 <i>av annat material</i>	
		80	<i>av gummi</i>			
		90	<i>av annat material</i>			
7.04.00	Inomhusspel, härunder inbegripet spelautomater och andra spelapparater för nöjesfält e. d., bordtennispel samt biljardbord och andra för spel speciellt konstruerade möbler (899—15)					
		11	<i>spelautomater</i>	10 <i>av trä</i>	40 <i>spelkort</i>	10 <i>av trä</i>
			<i>och andra spel-</i>	20 <i>av metall</i>	90 <i>andra</i>	20 <i>av metall</i>
			<i>apparater för</i>			<i>av annat material:</i>
			<i>nöjesfält e. d.</i>	40 <i>spelkort</i>		40 <i>spelkort</i>
		21	<i>biljardbord, bord-</i>	45 <i>andra</i>		45 <i>andra</i>
			<i>tennisbord,</i>			
			<i>schackbord och</i>			
			<i>liknande spel-</i>			
			<i>möbler</i>			
			<i>andra sällskaps-</i>			
			<i>spel:</i>			
		40	<i>spelkort</i>			
		49	<i>andra</i>			
7.05	Karnevals-, trolleri- och skämtartiklar; julgransprydnader samt andra julprydnader, t. ex. konstgjorda julgranar samt julkrubbor och figurer därtill (899—15)					
10	karnevals-, trolleri- och skämtartiklar					
50	julgrans- och andra julprydnader					

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
97.06.00	Redskap och annan utrustning för utomhusspel, gymnastik, sport eller idrott, ej hänförliga till nr 97.04 (89—14)				
		05 skidor	10 tenn racketts, även halvjär- diga	05 skidor	av trä:
		10 tenn racketts och ramar där- till	25 skridskor	06 skidstavar	05 skidor
		20 skridskor och rullskridskor	29 rullskridskor	09 skidbindningar, stälkanter och skidbestag	10 tenn racketts oc ramar därtill
		30 läderbollar	40 tennishollar	25 skridskor	19 andra
		35 badminton- bollar	50 fotbollshotjen, handsydda	35 badminton- bollar	av metall:
		40 tennishollar	90 andra slag	40 tennishollar	20 skridskor oc rullskridskor
		45 andra gummi- bollar		50 racketts	29 andra
		49 andra		60 fotbollar	av läder:
				90 andra slag	30 bollar
					39 andra
					av annat materia
					40 tennishollar
					45 andra gummi- bollar
					49 andra
97.07	Fiskkrokar samt hävar, alla slag; redskap för fiske med krok; lockfåglar och liknande artiklar för jakt (89—14)				
11	fiskkrokar		50 av stål		
19	andra fiskredskap		90 andra	50 spön	50 spinn- och flu- spön
				90 andra	60 spinn- och flu- rullar
					70 drag, spinnare oc liknande artific ella beten
					90 andra
90	jaktartiklar				
97.08.00	Karuseller, gungor, skjutbanor och annan utrustning för nöjesfält e. d., ej hänförliga till nr 97.04; am- blerande cirkusar, menagerier och teatrar (899—15)				

Kap. 98. Diverse

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
8.01.00	Knappar, tryckknappar, manschettknappar och liknande artiklar; knappännen och knappformar; delar till knappar (899—05)	50 knappännen 60 knappformar 70 tryckknappar andra knappar: 91 av pärlemor eller plast 92 överklädda med textilmaterial 99 andra	50 överdragna med textilmaterial andra: 91 av pärlemor 92 av metall 93 av plast 99 av annat ma- terial	50 knappännen och knappformar 60 tryckknappar andra knappar: 92 med överdrag av textilmaterial 99 andra	40 av pärlemor 50 av metall 60 av plast 90 av annat material
8.02.00	Blixtlås och delar därtill (899—99)				50 av metall 90 av annat material
8.03	Reservoarpennor, stiftpenor, pennskaft, pennförlängare o. d.; delar och tillbehör därtill, såsom pennskydd och pennhållare, ej hänförliga till nr 98.04 eller 98.05 (899—16)				
10	reservoarpennor (andra än kulspetspenor)				
20	kulspetspenor				
30	stiftpenor och stifthållare				
90	andra slag				50 pennskaft och pennförlängare 60 patroner till kul- spetspenor 90 andra
8.04.00	Skrivstift (stålpenor o. d.) och spetsar därtill (899—17)				
8.05.00	Blyerts-, anilin- och färgpenor, blyerts-, anilin- och färgstift, grifflar, ritkol samt pastell-, skol-, rit-, skräddar- och biljardkrita (899—17)	30 skolkrita 40 blyertspennor 50 färgpenor 90 andra slag	30 skolkrita 90 andra slag	40 blyertspennor 50 blyertsstift 90 andra slag	50 blyerts-, anilin- och färgpenor 60 blyerts-, anilin- och färgstift 90 andra slag
8.06.00	Skrivtavlor, även försedda med ram (899—99)				
8.07.00	Sigillstämplar, pagineringsstämplar, datumstämplar och dylika handstämplar ävensom s. k. typtryckerier (899—17)				
8.08	Färgband för skrivmaskiner, räknemaskiner e. d., även å spolar; färgdynor, med eller utan ask (899—17)				
10	färgband				
50	färgdynor				
8.09	Sigill- och buteljlack i form av stänger, plattor e. d.; hektograf- och valsmassa samt liknande produkter på basis av gelatin, även på underlag av papper eller textilvara (899—17)				
10	sigill- och buteljlack				
90	andra slag				
8.10.00	Cigarrettändare, gaständare och liknande tändare, mekaniska, elektriska, kemiska etc, samt delar därtill, andra än tändstenar och veckar (899—99)	10 cigarrettändare 40 andra		10 cigarrettändare 40 andra	
8.11	Rökpipor samt huvuden, skaft och andra delar därtill, ämnen härunder inbegripna, cigarr- och cigarrettmunstycken samt delar därtill (899—18)				
10	grovt tillformade ämnen till piphuvuden				
90	andra slag	40 rökpipor 90 andra	50 av plast 90 av annat mate- riäl	40 rökpipor 50 pipskaft 90 andra	50 av gummi eller plast 90 av annat material

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
98.12.00	Kammar, hårspännen o. d. (899—99)				
		50 <i>kammar</i>	40 <i>av plast</i>		40 <i>av plast</i>
		70 <i>hårspännen</i> <i>o. dyl.</i>	50 <i>av hårdgummi</i> 90 <i>av annat material</i>		90 <i>av annat material</i>
98.13.00	Planschetter och andra korsettfjädrar samt andra dylika artiklar för klädespersedlar eller tillbehör till klädespersedlar (899—99)				
98.14.00	Monterade rafraischissörer samt beslag därtill (899—99)				
98.15.00	Termosfiaskor och liknande värmeisolerande behållare samt delar därtill (andra än lösa glas) (899—99)				
			50 <i>kompletta flaskor och behållare</i> 90 <i>delar</i>		
98.16.00	Skyldockor, provdockor o. d.; rörliga skyltfigurer och skyltställ (899—99)				
					50 <i>av plast</i> 90 <i>av annat material</i>

Kap. 99. Konstverk, föremål för samlingar samt antikviteter

Bryssel- nummer	Gemensam nomenklatur	Nationella uppdelningar			
		Danmark	Finland	Norge	Sverige
99.01.00	Målningar och teckningar, utförda helt för hand (andra än teckningar, hänförliga till nr 49.06, samt hand-dekorerade föremål) (899—21)	10 <i>med ramar</i> 30 <i>utan ramar</i>	50 <i>originalkonst- verk</i> 90 <i>andra</i>	10 <i>med ramar</i> 30 <i>utan ramar</i>	
99.02.00	Konstgrafiska originalblad, såsom etsningar, gravyrer, träsnitt och litografier (899—21)				
99.03.00	Originalskulpturer, oavsett materialet (899—21)				
99.04.00	Frimärken (helsaker härunder inbegripna), beläggningsstämplar o. d., makulerade, ävensom icke makulerade men icke gangbara här i landet och icke avsedda att här utgivas (899—21)				
99.05.00	Föremål för zoologiska, botaniska, mineralogiska och anatomiska samlingar; föremål av historiskt, arkeologiskt, paleontologiskt, etnografiskt och numismatiskt värde (899—21)				
99.06.00	Antikviteter, med en ålder av över 100 år (899—21)				

**Gemensam nordisk utrikeshandelsstatistisk varuförteckning
med gruppering av varorna enligt Standard International
Trade Classification (SITC)**

Innehållsförteckning

Huvud- avdelning	Avdel- ning		
		<i>Allmänna anvisningar</i>	283
0		<i>Livsmedel</i>	285
	00	Levande djur, huvudsakligen avsedda till människoföda . . .	285
	01	Kött och köttvaror	286
	02	Mjök och mejeriprodukter, ägg och honung	288
	03	Fisk, kräftdjur och blötdjur samt varor därav	289
	04	Spannmål och varor därav	291
	05	Frukter och köksväxter	293
	06	Socket och sockervaror	298
	07	Kaffe, te, kakao, kryddor och varor därav	299
	08	Fodermedel för djur (utom omalen spannmål)	300
	09	Diverse livsmedel	301
1		<i>Drycker och tobak</i>	302
	11	Drycker	302
	12	Tobak och tobaksvaror	303
2		<i>Råvaror, icke ätbara, utom bränslen</i>	304
	21	Hudar, skinn och pälskinn, oberedda	304
	22	Oljefrön, oljehaltiga nötter och kärnor	305
	23	Naturgummi, syntetiskt gummi och gummiregenerat	306
	24	Trävaror och kork	307
	25	Pappersmassa och pappersavfall	309
	26	Textilfibrer	310
	27	Naturliga gödselmedel och obearbetade mineraliska ämnen utom stenköl, mineraloljor och ädelstenar	312
	28	Malmer och skrot av metaller	314
	29	Andra animaliska och vegetabiliska råmaterial, icke ätbara ..	316
3		<i>Mineraliska bränslen, mineraloljor och destillationsprodukter därav samt elektrisk ström</i>	319
	31	Mineraliska bränslen, mineraloljor och destillationsprodukter därav samt elektrisk ström	319
4		<i>Animaliska och vegetabiliska oljor och fetter</i>	321
	41	Animaliska och vegetabiliska oljor (utom flyktiga oljor) och fetter samt varor därav	321
5		<i>Produkter av kemiska och närstående industrier</i>	323
	51	Kemiska grundämnen och kemiska föreningar	323
	52	Mineraltjära och kemiska råvaror ur stenköl, mineralolja och naturgas	331
	53	Färgämnen och garvämnen	332
	54	Medicinska och farmaceutiska produkter	334

	55	Flyktiga oljor och luktämnen; toalett-, poler- och rengöringsmedel	335
	56	Gödselmedel, tillverkade	337
	59	Sprängämnen och diverse kemiska produkter	338
6		<i>Bearbetade varor, grupperade i huvudsak efter material</i>	342
	61	Läder, lädervaror och beredda pälsskinn	342
	62	Gummivaror	344
	63	Varor av trä och kork (utom möbler)	346
	64	Papper, papp och varor därav	348
	65	Garn, vävnader och konfektionerade artiklar utom kläder ...	351
	66	Varor av mineraliska ämnen utom metaller	358
	67	Silver, platina, ädelstenar och juveler	363
	68	Oädla metaller	365
	69	Vapen samt arbeten av metall	372
7		<i>Maskiner och apparater samt transportmedel</i>	379
	71	Maskiner och apparater, andra än elektriska	379
	72	Elektriska maskiner och apparater samt elektrisk materiel ...	390
	73	Transportmedel	395
8		<i>Diverse färdiga varor</i>	399
	81	Monteringsfärdiga hus, sanitets-, rörlednings-, värme- och belysningsinstallationsmateriel	399
	82	Möbler	401
	83	Reseffekter, resväskor och liknande artiklar	402
	84	Kläder	403
	85	Skor	406
	86	Instrument för yrkesmässig verksamhet, för vetenskapligt ändamål och för kontroll; varor för fotografiskt och optiskt bruk; ur	407
	89	Andra färdiga varor	410
9		<i>Diverse varor och transaktioner</i>	416
	91	Postpaket	416
	92	Levande djur icke avsedda till människoföda	416
	93	Återsända varor och speciella transaktioner	416
	99	Varor ingående i Brysselnomenklaturen men ej i SITC.....	417

Allmänna anvisningar

I det följande redovisas den av samarbetsutskottet utarbetade gemensamma handelsstatistiska varuförteckningen med varorna grupperade efter SITC. Beträffande de s. k. nationella uppdelningarna, som ansetts ej behöva medtagas i denna bilaga, hänvisas till bilaga 1.

De olika rubrikerna hänför sig till de skilda enheterna i SITC. Huvudavdelningsrubrikerna, som är placerade ovanför tabellhuvudet, motsvarar sections. Avdelningsrubrikerna svarar mot divisions och de med mindre fetstil satta rubrikerna härunder utgör groups. De med kursiv stil satta rubrikerna utgör items.

De gemensamma nordiska varuposterna är i allmänhet de som står upptagna under de med kursiv stil satta rubrikerna. I de fall en nordisk varupost överensstämmer med en »item» är denna den gemensamma nomenklaturtexten.

För de olika varurubrikerna har på vänstra delen av sidan angivits statistiska nummer. De nordiska varurubrikerna har åsatts sju-siffriga eller i en del fall åttasiffriga nummer, där de fem första siffrorna utgör itemnumret enligt SITC och de två respektive tre följande siffrorna markerar den nordiska varuuppdelningen under respektive item. Restposter har i allmänhet erhållit nummer 90 eller 99 för att största möjliga utrymme skall finnas för eventuella ytterligare specifikationer i framtiden. I de fall då de gemensamma nordiska varuposterna överensstämmer med items har detta markerats genom att insätta nollor som sjätte och sjunde siffror.

Numren till vänster överensstämmer i övrigt med den internationella SITC-numreringen, där den första siffran betecknar huvudavdelningen (section), första och andra siffran tillsammans anger avdelningen (division) samt första, andra och tredje siffran varugruppen (tresiffriga numret längst till vänster). Fjärde och femte siffrorna är reserverade för de minsta enheterna i SITC, varuposterna (items).

Till höger om de gemensamma nordiska varurubrikerna har angivits vilket nummer rubriken har vid grupperingen enligt Brysselnomenklaturens systematik i bilaga 1. Med tillhjälp av dessa nummer är det lätt att återfinna de nationella underuppdelningarna, som redovisas i nämnda bilaga.

Som nämnts i det föregående textavsnittet måste den gemensamma nomenklaturen bli föremål för en teknisk överarbetning. Denna kommer att innefatta även uppställningen av nomenklaturen enligt SITC och utformningen av rubriker och varuposttexter samt den numrering som företagits. I detta sammanhang kan nämnas att i några fall tveksamhet förelegat till vilken item vissa nordiska varuposter skall föras. Dessa fall kommer efter särskild utredning att underställas FN:s statistiska byrå.

Slutligen skall nämnas att under huvudavdelning 9, »Diverse varor och transaktioner», införts en ny avdelning (99) omfattande varor, som finnes medtagna i Brysselnomenklaturen, men ej i SITC.

**Gemensam nordisk utrikeshandelsstatistisk varuförteckning med
gruppering av varorna enligt Standard International
Trade Classification (SITC)**

Huvudavdelning O. Livsmedel

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
	Avdelning 00. Levande djur, huvudsakligen avsedda till människoföda	
001	Levande djur, huvudsakligen avsedda till människoföda	
	001-01 <i>Levande nötkreatur och andra oxdjur</i>	
	001-01-10 Levande nötkreatur	01.02.10
	001-01-20 Andra levande oxdjur	01.02.90
	001-02-00 <i>Levande får</i>	01.04.10
	001-03-00 <i>Levande tamsvin</i>	01.03.10
	001-04 <i>Levande fjäderfä</i>	
	001-04-10 Levande höns	01.05.10
	001-04-90 Annat levande fjäderfä	01.05.90
	001-09 <i>Andra levande djur (huvudsakligen avsedda till människoföda)</i>	
	001-09-10 Levande vildsvin	01.03.90
	001-09-20 Levande getter	01.04.90
	001-09-90 Andra levande djur, huvudsakligen avsedda till människoföda	01.06.10

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
----------------	----------	-----------------------

Avdelning 01. Kött och köttvaror

011	Kött: färskt, kylt eller fryst	
	<i>Kött av nötkreatur (oxkött, kalvkött)</i>	
	011-01	Kött av nötkreatur utom kalv, färskt eller kylt 02.01.21
	011-01-10	Kött av kalv, färskt eller kylt 02.01.23
	011-01-20	Kött av nötkreatur utom kalv, fryst 02.01.25
	011-01-40	Kött av kalv, fryst 02.01.27
	<i>Kött av får</i>	
	011-02	Kött av får, färskt eller kylt 02.01.41
	011-02-20	Kött av får, fryst 02.01.45
	<i>Fläsk</i>	
	011-03	Fläsk, färskt eller kylt 02.01.31
	011-03-10	Fläsk, fryst 02.01.35
	011-04-00	<i>Kött av fjäderfä, färskt, kylt eller fryst</i> 02.02.10
	<i>Annat färskt, kylt eller fryst kött (inkl. ätbart avfall, hästkött och vilt)</i>	
	011-09	Kött av häst, färskt eller kylt 02.01.11
	011-09-11	Kött av häst, fryst 02.01.15
	011-09-19	Kött av get m. m., färskt eller kylt 02.01.61
	011-09-21	Kött av get m. m., fryst 02.01.65
	011-09-29	Ätbara delar (utom kött) av oxdjur, svin m. m., färska, kylda eller frysta 02.01.90
	011-09-31	Ätbara delar (utom kött) av oxdjur, svin m. m., färska, kylda eller frysta 02.01.90
	011-09-39	Ätbara delar (utom kött och lever) av fjäderfä, färska, kylda eller frysta 02.02.90
	011-09-40	Lever av fjäderfä, färsk, kyld eller fryst 02.03.10
	011-09-51	Kött av ren, färskt, kylt eller fryst 02.04.10
	011-09-52	Kött av vilt, färskt, kylt eller fryst 02.04.20
	011-09-59	Kött av andra djur, färskt, kylt eller fryst 02.04.50
	011-09-60	Ätbara delar (utom kött) av ren, vilt m. m., färska, kylda eller frysta 02.04.90
	011-09-70	Ister och annat fett av svin eller fjäderfä, färskt, kylt eller fryst 02.05.10
012	Kött: torkat, saltat eller rökt, icke konserverat	
	012-01-00	<i>Bacon, rökt skinka och saltat fläsk</i> 02.06.30
	012-02-00	<i>Saltat, torkat eller rökt kött av nötkreatur</i> 02.06.20
	<i>Annat kött och andra ätbara djurdelar, saltade, torkade eller rökt</i>	
	012-03	Lever av fjäderfä, saltad 02.03.50
	012-03-10	Ister och annat fett av svin eller fjäderfä, saltat, torkat eller rökt 02.05.50
	012-03-20	Kött av häst, saltat, torkat eller rökt 02.06.10
	012-03-30	Kött av får, saltat, torkat eller rökt 02.06.40
	012-03-40	Kött av ren, saltat, torkat eller rökt 02.06.50
	012-03-50	Kött av ren, saltat, torkat eller rökt 02.06.50
	012-03-60	Annat kött, saltat, torkat eller rökt 02.06.60
	012-03-70	Andra ätbara djurdelar, saltade, torkade eller rökt 02.06.90

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
013	Köttkonserver och andra köttvaror	
013-01-00	<i>Korv och liknande varor i andra än hermetiskt slutna förpackningar</i>	16.01.50
013-02	<i>Kött och köttvaror i hermetiskt slutna förpackningar</i>	
013-02-10	Korv och liknande varor i hermetiskt slutna förpackningar	16.01.10
013-02-20	Kött av nötkreatur i hermetiskt slutna förpackningar	16.02.11
013-02-30	Flask i hermetiskt slutna förpackningar	16.02.12
013-02-40	Kött av fjäderfä i hermetiskt slutna förpackningar	16.02.13
013-02-50	Annat kött i hermetiskt slutna förpackningar	16.02.19
013-02-60	Leverpastej i hermetiskt slutna förpackningar	16.02.21
013-02-70	Andra köttvaror i hermetiskt slutna förpackningar	16.02.29
013-09	<i>Andra köttvaror och köttextrakt (inkl. naturtarmar)</i>	
013-09-10	Naturtarmar för korvtillverkning	05.04.10
013-09-20	Kött, fläsk och andra djurdelar, beredda eller konserverade, i andra än hermetiskt slutna förpackningar	16.02.50
013-09-30	Köttextrakt och köttsaft	16.03.00
013-09-40	Sopp- och buljongpreparat samt färdiga soppor och buljonger, innehållande kött eller köttextrakt, i hermetiskt slutna förpackningar	21.05.11
013-09-50	Sopp- och buljongpreparat samt färdiga soppor och buljonger, innehållande kött eller köttextrakt, i andra än hermetiskt slutna förpackningar	21.05.51

Varu- grupp	Varupost		Nordiskt Brysselnr
		Avdelning 02. Mjök och mejeriprodukter, ägg och honung	
021		Mjök och grädde, icke konserverad	
	021-01-00	<i>Mjök och grädde, icke konserverad (inkl. kärnmjök, skummjök, surmjök, sur grädde och vassla)</i>	04.01.00
022		Mjök och grädde, konserverad, koncentrerad eller sötad	
	022-01	<i>Mjök och grädde (inkl. kärnmjök, skummjök och vassla), konserverad, koncentrerad eller sötad, utom i fast form</i>	
	022-01-10	Mjök, koncentrerad (kondenserad)	04.02.20
	022-01-20	Annan mjök och grädde	04.02.90
	022-02-00	<i>Mjök och grädde (inkl. kärnmjök, skummjök och vassla), torr (i fast form, såsom block eller pulver)</i>	04.02.10
023		Smör	
	023-01-00	<i>Smör, färskt, även saltat, inkl. smält smör</i>	04.03.00
024		Ost och ostmassa	
	024-01	<i>Ost och ostmassa</i>	
	024-01-10	Hård löpeost	04.04.10
	024-01-20	Smältost	04.04.20
	024-01-30	Mjukost, inkl. ostmassa	04.04.90
025		Ägg	
	025-01	<i>Ägg med skal</i>	
	025-01-10	Hönsägg med skal	04.05.11
	025-01-20	Andra fjäderfäegg med skal	04.05.12
	025-01-90	Andra ägg med skal	04.05.19
	025-02	<i>Ägg utan skal, flytande, frysta eller torkade</i>	
	025-02-10	Ägg utan skal	04.05.30
	025-02-20	Äggula	04.05.50
026		Naturlig honung	
	026-01-00	<i>Naturlig honung</i>	04.06.00
029		Andra mejeriprodukter	
	029-09	<i>Andra mejeriprodukter (glass, glasspulver och andra näringsmedel, beredda av mjök eller ägg)</i>	
	029-09-10	Födoämnen, beredda av mjök eller ägg och innehållande kakao	18.06.81
	029-09-20	Näringsmedel, beredda av mjök, stärkelse eller maltextrakt, innehållande mjök eller ägg	19.02.10
	029-09-30	Andra födoämnen, beredda av mjök eller ägg	21.07.91

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
----------------	----------	-----------------------

Avdelning 03. Fisk, kräftdjur och blötdjur samt varor därav

031	Fisk, kräftdjur och blötdjur: färska, kylda, frysta, saltade, torkade eller rökta	
	<i>Fisk: färsk, kyld eller fryst</i>	
031-01	Sill, färsk, kyld eller fryst	03.01.11
031-01-11	Torskfisk, färsk, kyld eller fryst	03.01.12
031-01-12	Plattfisk, färsk, kyld eller fryst	03.01.13
031-01-13	Laxfisk, färsk, kyld eller fryst	03.01.14
031-01-14	Annan saltvattensfisk, färsk, kyld eller fryst	03.01.15
031-01-15	Annan sötvattensfisk, färsk, kyld eller fryst	03.01.19
031-01-16	Filéer, färska eller kylda, av sill	03.01.21
031-01-21	Filéer, färska eller kylda, av torskfisk	03.01.22
031-01-22	Filéer, färska eller kylda, av plattfisk	03.01.23
031-01-23	Filéer, färska eller kylda, av annan fisk	03.01.29
031-01-29	Filéer, frysta, av sill	03.01.31
031-01-31	Filéer, frysta, av torskfisk	03.01.32
031-01-32	Filéer, frysta, av plattfisk	03.01.33
031-01-33	Filéer, frysta, av annan fisk	03.01.39
031-01-39	Fisk för odlingsändamål	03.01.40
031-01-40	Fiskrom, färsk, kyld eller fryst	03.01.50
031-01-50	Fisklever m. m., färsk, kyld eller fryst	03.01.90
031-01-90		
	<i>Fisk: saltad, torkad eller rökt, men icke vidare bearbetad</i>	
031-02	Saltad sill	03.02.11
031-02-11	Vätsaltad torskfisk	03.02.12
031-02-12	Klippfisk	03.02.13
031-02-13	Annan saltad fisk	03.02.14
031-02-14	Torkad fisk	03.02.15
031-02-15	Rökt fisk	03.02.16
031-02-16	Fiskrom, saltad, torkad eller rökt	03.02.50
031-02-50	Fisklever m. m., saltad, torkad eller rökt	03.02.90
031-02-90		
	<i>Kräftdjur och blötdjur: färska, kylda, frysta, saltade eller torkade</i>	
031-03	Räkor, färska, kylda, frysta, saltade eller torkade	03.03.10
031-03-10	Hummer, färsk, kyld, fryst, saltad eller torkad	03.03.20
031-03-20	Kräftor, färska, kylda, frysta, saltade eller torkade	03.03.30
031-03-30	Andra kräftdjur, färska, kylda, frysta, saltade eller torkade	03.03.40
031-03-40	Ostron, färska, kylda, frysta, saltade eller torkade	03.03.50
031-03-50	Andra blötdjur, färska, kylda, frysta, saltade eller torkade	03.03.60
031-03-60		
032	Fiskkonserver och andra varor av fisk (inkl. kräftdjur och blötdjur)	
	<i>Fiskkonserver och andra varor av fisk (inkl. kräftdjur och blötdjur) i hermetiskt slutna förpackningar</i>	
032-01	Sardiner av <i>Clupea pilchardus</i> , beredda eller konserverade, i konsumentförpackning	16.04.11
032-01-11	Sardiner av brissling o. d., beredda eller konserverade, i konsumentförpackning	16.04.12
032-01-12	Ansjovis, beredd eller konserverad, i konsumentförpackning	16.04.13
032-01-13	Sill, beredd eller konserverad, i konsumentförpackning	16.04.14
032-01-14		

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
032-01-15	Tonfisk, beredd eller konserverad, i konsumentförpackning	16.04.15
032-01-16	Lax, beredd eller konserverad, i konsumentförpackning	16.04.16
032-01-17	Makrill, beredd eller konserverad, i konsumentförpackning	16.04.17
032-01-19	Annan fisk, beredd eller konserverad, i konsumentförpackning	16.04.19
032-01-21	Störrom, beredd eller konserverad	16.04.41
032-01-22	Annan fiskrom samt mjölke, beredd eller konserverad, i konsument- förpackning	16.04.42
032-01-31	Andra fiskprodukter, frysta, i konsumentförpackning	16.04.51
032-01-32	Andra fiskprodukter, icke frysta, i konsumentförpackning	16.04.59
032-01-41	Räkor, beredda eller konserverade, i hermetiskt slutna förpackningar	16.05.11
032-01-42	Hummer, beredd eller konserverad, i hermetiskt slutna förpackningar	16.05.12
032-01-43	Krabbor, beredda eller konserverade, i hermetiskt slutna förpackningar	16.05.13
032-01-49	Andra kräftdjur och blötdjur, beredda eller konserverade, i hermetiskt slutna förpackningar	16.05.19
032-01-50	Sopp- och buljongpreparat samt färdiga soppor och buljonger, inne- hållande fisk, kräftdjur eller blötdjur, i hermetiskt slutna förpack- ningar	21.05.12
032-02	<i>Fiskkonserver och andra varor av fisk (inkl. kräftdjur och blötdjur) i andra än hermetiskt slutna förpackningar</i>	
032-02-11	Ansjovis, beredd eller konserverad, ej i konsumentförpackning	16.04.31
032-02-12	Sill, beredd eller konserverad, ej i konsumentförpackning	16.04.32
032-02-19	Annan fisk, beredd eller konserverad, ej i konsumentförpackning	16.04.39
032-02-20	Fiskrom (utom störrom) samt mjölke, beredd eller konserverad, ej i konsumentförpackning	16.04.43
032-02-31	Andra fiskprodukter, frysta, ej i konsumentförpackning	16.04.61
032-02-39	Andra fiskprodukter, icke frysta, ej i konsumentförpackning	16.04.69
032-02-40	Kräftdjur och blötdjur, beredda eller konserverade, i andra än her- metiskt slutna förpackningar	16.05.50
032-02-50	Sopp- och buljongpreparat samt färdiga soppor och buljonger, inne- hållande fisk, kräftdjur eller blötdjur, i andra än hermetiskt slutna förpackningar	21.05.52

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
Avdelning 04. Spannmål och varor därav		
041	Vete och spelt (inkl. blandsäd av vete och råg), omalet	
	041 -01-00	<i>Vete och spelt (inkl. blandsäd av vete och råg), omalet</i> 10.01.00
042	Ris	
	042 -01-00	<i>Ris, oskakat</i> 10.06.10
	042 -02-00	<i>Ris, skalat, även polerat eller glaserat, samt brutet ris</i> 10.06.50
043	Korn, omalet	
	043 01 00	<i>Korn, omalet</i> 10.03.00
044	Majs, omalen	
	044 -01-00	<i>Majs, omalen</i> 10.05.00
045	Spannmål, omalen, annan än vete, ris, korn och majs	
	045 01-00	<i>Råg, omalen</i> 10.02.00
	045 02-00	<i>Havre, omalen</i> 10.04.00
	045 09	<i>Annan omalen spannmål</i>
	045 -09-10	<i>Sorghum (milocorn, durra, dari negerhirs m. m.)</i> 10.07.10
	045 -09-90	<i>Annan spannmål (hirs, bovete m. m.)</i> 10.07.90
046	Vetemjöl och vetegryn	
	046 -01	<i>Vetemjöl och vetegryn</i>
	046 -01-10	<i>Vetemjöl</i> 11.01.10
	046 -01-20	<i>Blandning av vetemjöl och rågmjöl</i> 11.01.20
	046 -01-30	<i>Vetegryn</i> 11.02.11
047	Annat mjöl och gryn	
	047 -01	<i>Rågmjöl och råggryn</i>
	047 -01-10	<i>Rågmjöl</i> 11.01.30
	047 -01-20	<i>Råggryn</i> 11.02.12
	047 -02	<i>Majsmjöl och majsgryn</i>
	047 -02-10	<i>Majsmjöl</i> 11.01.60
	047 -02-20	<i>Majsgryn</i> 11.02.15
	047 -09	<i>Annat mjöl och gryn</i>
	047 -09-10	<i>Kornmjöl</i> 11.01.40
	047 -09-20	<i>Korngryn</i> 11.02.13
	047 -09-30	<i>Havremjöl</i> 11.01.50
	047 -09-40	<i>Havregryn</i> 11.02.14
	047 -09-50	<i>Rismjöl</i> 11.01.70
	047 -09-60	<i>Mjöl av annan spannmål</i> 11.01.90
	047 -09-70	<i>Gryn av annan spannmål</i> 11.02.19

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
048	Varor av spannmål, även produkter av mjöl och stärkelse av frukter och köksväxter	
048-01	<i>Produkter, framställda genom svällning, rostning eller annan bearbetning</i>	
048-01-10	Groddar av spannmål ävensom mjöl därav	11.02.70
048-01-20	Majsflingor, rostat ris och liknande varor	19.05.00
048-02-00	<i>Malt, även rostat, med undantag av mjöl av malt</i>	11.07.90
048-03-00	<i>Makaroner, spaghetti, nudlar, vermiceller och liknande varor</i>	19.03.00
048-04	<i>Bakverk (bröd, skorpor, kakor m. m.)</i>	
048-04-10	Knäckebröd	19.07.10
048-04-20	Annat matbröd, skeppsskorpor och andra enklare bakverk	19.07.90
048-04-30	Kex och wafers	19.08.10
048-04-90	Andra bakverk, innehållande socker, honung, ägg, fett, ost eller frukt	19.08.90
048-09	<i>Andra varor av spannmål, mjöl eller stärkelse, avsedda till människoföda (inkl. mjöl av malt)</i>	
048-09-10	Mjöl av malt	11.07.10
048-09-20	Maltextrakt	19.01.00
048-09-30	Nattvardsbröd, oblatkapslar och liknande varor av mjöl eller stärkelse	19.06.00
048-09-90	Andra näringsmedel av mjöl, stärkelse eller maltextrakt	19.02.90

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
Avdelning 05. Frukter och köksväxter		
051	Frukter, inkl. nötter, färska (andra än oljehaltiga)	
051-01-00	<i>Apelsiner, tangeriner och mandariner, färska</i>	08.02.11
051-02	<i>Andra citrusfrukter än apelsiner, tangeriner och mandariner, färska</i>	
051-02-10	Grapefrukter, färska	08.02.13
051-02-20	Citroner, färska	08.02.15
051-02-90	Andra färska citrusfrukter	08.02.19
051-03-00	<i>Bananer, färska</i>	08.01.11
051-04-00	<i>Äpplen, färska</i>	08.06.10
051-05-00	<i>Vindruvor, färska</i>	08.04.10
051-06	<i>Andra färska frukter, andra än nötter (såsom meloner, ananas, fikon, bär, oliver)</i>	
051-06-10	Oliver och kapris, färska eller kylda	07.01.72
051-06-21	Ananas, färsk	08.01.12
051-06-29	Dadlar, mango, mangostan, avokatofrukt och guava, färska	08.01.19
051-06-30	Fikon, färska	08.03.10
051-06-40	Paron och kvittenfrukter, färska	08.06.50
051-06-51	Körsbär, färska	08.07.10
051-06-52	Persikor och aprikoser, färska	08.07.20
051-06-53	Plommon, färska	08.07.30
051-06-59	Andra färska stenfrukter	08.07.90
051-06-61	Hallon, krusbär och vinbär, färska	08.08.10
051-06-62	Jordgubbar, färska	08.08.20
051-06-63	Hjortron, färska	08.08.30
051-06-64	Lingon, färska	08.08.40
051-06-69	Andra färska bär	08.08.90
051-06-70	Meloner, färska	08.09.10
051-06-90	Andra färska frukter	08.09.90
051-07	<i>Ätbara nötter med undantag av nötter, huvudsaktigen avsedda för utvinning av olja</i>	
051-07-10	Kokosnötter, paranötter och kasjunötter, färska	08.01.13
051-07-21	Kokosnötter, torkade	08.01.52
051-07-22	Kokosrasp (kokosspån)	08.01.53
051-07-31	Paranötter, torkade, oskalade	08.01.54
051-07-32	Paranötter, torkade, skalade	08.01.55
051-07-40	Kasjunötter, torkade	08.01.56
051-07-51	Hasselnötter, oskalade	08.05.11
051-07-52	Hasselnötter, skalade	08.05.12
051-07-61	Valnötter, oskalade	08.05.21
051-07-62	Valnötter, skalade	08.05.22
051-07-71	Krakmandel	08.05.31
051-07-72	Annan mandel	08.05.39
051-07-80	Kastanjer	08.05.40
051-07-90	Andra nötter och liknande frukter	08.05.90

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
052	Torkade frukter	
	<i>Torkade frukter</i>	
052-01	Dadlar, torkade	08.01.51
052-01-10	Bananer, mango, avokatofrukt, guava m. m., torkade	08.01.59
052-01-20	Citrusfrukter, torkade	08.02.50
052-01-30	Fikon, torkade	08.03.50
052-01-40	Russin	08.04.51
052-01-51	Korinter	08.04.55
052-01-52	Aprikoser, torkade	08.12.10
052-01-61	Persikor, torkade	08.12.20
052-01-62	Plommon, torkade	08.12.30
052-01-71	Päron, torkade	08.12.40
052-01-72	Äpplen, torkade	08.12.50
052-01-73	Torkad, blandad frukt	08.12.60
052-01-80	Blåbär, torkade	08.12.70
052-01-91	Andra torkade frukter	08.12.90
052-01-99		
053	Frukt, beredda eller konserverade, samt varor därav	
053-01	<i>Frukt, konserverade, hela eller i bitar, med eller utan tillsats av socker, även i hermetiskt slutna kärl (inkl. frukter, frysta eller tillfälligt konserverade i saltvatten eller liknande lösningar)</i>	
053-01-10	Frukt, utan tillsats av socker, frysta	08.10.00
053-01-21	Oliver och kapris, tillfälligt konserverade i saltvatten o. d.	07.03.10
053-01-29	Frukt, tillfälligt konserverade i saltvatten o. d.	08.11.00
053-01-31	Oliver, inlagda i ättika o. d., i hermetiskt slutna förpackningar	20.01.11
053-01-32	Kapris, inlagda i ättika o. d., i hermetiskt slutna förpackningar	20.01.12
053-01-39	Frukt, inlagda i ättika o. d., i hermetiskt slutna förpackningar	20.01.20
053-01-41	Oliver, inlagda i ättika o. d., i andra än hermetiskt slutna förpackningar	20.01.51
053-01-42	Kapris, inlagda i ättika o. d., i andra än hermetiskt slutna förpackningar	20.01.52
053-01-49	Frukt, inlagda i ättika o. d., i andra än hermetiskt slutna förpackningar	20.01.59
053-01-51	Oliver, beredda eller konserverade, utom i ättika o. d., i hermetiskt slutna förpackningar	20.02.11
053-01-52	Kapris, beredda eller konserverade, utom i ättika o. d., i hermetiskt slutna förpackningar	20.02.12
053-01-61	Oliver, beredda eller konserverade, utom i ättika o. d., i andra än hermetiskt slutna förpackningar	20.02.51
053-01-62	Kapris, beredda eller konserverade, utom i ättika o. d., i andra än hermetiskt slutna förpackningar	20.02.52
053-01-70	Frukt, frysta, med tillsats av socker	20.03.00
053-01-81	Citrusfrukter, beredda eller konserverade på annat sätt	20.06.10
053-01-82	Ananas, beredd eller konserverad på annat sätt	20.06.20
053-01-83	Aprikoser, beredda eller konserverade på annat sätt	20.06.30
053-01-84	Persikor, beredda eller konserverade på annat sätt	20.06.40
053-01-85	Päron, beredda eller konserverade på annat sätt	20.06.50
053-01-88	Blandad frukt, beredd eller konserverad på annat sätt	20.06.60
053-01-89	Andra frukter, beredda eller konserverade på annat sätt	20.06.90

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr	
	053-02-00	<i>Fruktar, fruktskal och andra växtdelar, kanderade, glaserade eller på liknande sätt beredda, även smaksatta</i>	20.04.00
	053-03	<i>Sylter, marmelader, fruktmos och fruktgeléer, även i hermetiskt slutna kärl</i>	
	053-03-10	Tomatpuré, beredd eller konserverad, i hermetiskt slutna förpackningar	20.02.15
	053-03-20	Tomatpuré, beredd eller konserverad, i andra än hermetiskt slutna förpackningar	20.02.55
	053-03-30	Sylter, marmelader o. d. av citrusfrukter	20.05.10
	053-03-40	Sylter, marmelader o. d. av bär	20.05.20
	053-03-50	Sylter, marmelader, mos o. d. av äpplen	20.05.30
	053-03-90	Andra sylter, marmelader o. d.	20.05.90
	053-04	<i>Saft av frukter, icke innehållande alkohol, även fryst</i>	
	053-04-10	Saft av citrusfrukter, även fryst	20.07.10
	053-04-90	Annan fruktsaft, även fryst	20.07.40
054		Köksväxter, färska eller torkade, inkl. rötter, stam- och rotknölar	
	054-01-00	<i>Potatis, annan än sötpotatis</i>	07.01.10
	054-02	<i>Bönor, ärter, linser och andra torkade ärtväxter, även klivna</i>	
	054-02-10	Ärter, tjänliga till människoföda, torkade	07.05.11
	054-02-20	Bönor, tjänliga till människoföda, torkade	07.05.12
	054-02-80	Andra till människoföda tjänliga baljväxtfrön, torkade	07.05.19
	054-02-90	Foderärter, foderbönor o. d., torkade	07.05.90
	054-03	<i>Oberedda vegetabiliska produkter, huvudsakligen använda till beredning av människoföda (t. ex. maniok- och arrowrot, sockerbetor, sockerrör)</i>	
	054-03-10	Skal av citrusfrukter eller melon, torkade	08.13.10
	054-03-20	Skal av citrusfrukter eller melon, färska, frysta eller tillfälligt konserverade i saltvatten o. d.	08.13.90
	054-03-31	Maniok- och arrowrot	07.06.10
	054-03-39	Andra rötter, stam- eller rotknölar med hög halt av stärkelse eller inulin	07.06.90
	054-03-40	Sockerbetor och sockersnitsel, färska eller torkade	12.04.10
	054-03-50	Sockerrör	12.04.50
	054-03-61	Cikorierötter, färska	12.05.10
	054-03-62	Cikorierötter, torkade	12.05.50
	054-03-70	Humle och humlemjöl (lupulin)	12.06.00
	054-03-80	Aprikos-, persiko- och plommonkärnor	12.08.20
	054-03-90	Andra fruktkärnor och andra vegetabiliska produkter med huvudsaklig användning som livsmedel	12.08.90
	054-09	<i>Andra köksväxter, huvudsakligen avsedda till människoföda (inkl. batater samt köksväxter, frysta eller tillfälligt konserverade)</i>	
	054-09-11	Vitkål och rödkål, färska eller kylda	07.01.21
	054-09-15	Blomkål, färsk eller kyld	07.01.22
	054-09-19	Annan kål, färsk eller kyld	07.01.29
	054-09-20	Sparris, färsk eller kyld	07.01.30
	054-09-41	Ärter, färska eller kylda	07.01.41
	054-09-42	Bönor, färska eller kylda	07.01.42

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr	
	054-09-52	Batater (sötpotatis).....	07.06.20
	054-09-59	Andra rotfrukter, färska eller kylda	07.01.50
	054-09-60	Lök, färsk eller kyld	07.01.60
	054-09-70	Tomater, färska eller kylda	07.01.71
	054-09-81	Gurkor, färska eller kylda	07.01.73
	054-09-82	Ätliga svampar, färska eller kylda	07.01.80
	054-09-89	Andra köksväxter, färska eller kylda	07.01.90
	054-09-91	Köksväxter (även kokta), frysta	07.02.00
	054-09-95	Köksväxter, tillfälligt konserverade i saltvatten o. d.	07.03.90
055		Köksväxter, beredda eller konserverade, samt mjöl, gryn och flingor av vegetabiliska produkter	
	055-01-00	<i>Torkade köksväxter</i>	07.04.00
	055-02	<i>Köksväxter, beredda eller konserverade (andra än torkade), i hermetiskt slutna förpackningar (inkl. soppor och växtsafter)</i>	
	055-02-10	Köksväxter (utom oliver och kaporis), inlagda i ättika o. d., i hermetiskt slutna förpackningar	20.01.19
	055-02-20	Sparris, beredd eller konserverad, utom i ättika o. d., i hermetiskt slutna förpackningar	20.02.13
	055-02-30	Ätliga svampar, beredda eller konserverade, utom i ättika o. d., i hermetiskt slutna förpackningar	20.02.14
	055-02-40	Ärter, beredda eller konserverade, utom i ättika o. d., i hermetiskt slutna förpackningar	20.02.16
	055-02-50	Andra köksväxter, beredda eller konserverade, utom i ättika o. d., i hermetiskt slutna förpackningar	20.02.19
	055-02-60	Saft av köksväxter, i hermetiskt slutna förpackningar	20.07.91
	055-02-70	Sopp- och buljongpreparat samt färdiga soppor och buljonger, i hermetiskt slutna förpackningar.....	21.05.19
	055-03	<i>Köksväxter, beredda eller konserverade (utom frysta, torkade eller i sallotsning), i andra än hermetiskt slutna förpackningar</i>	
	055-03-10	Köksväxter (utom oliver och kaporis), inlagda i ättika o. d., i andra än hermetiskt slutna förpackningar	20.01.55
	055-03-20	Sparris, beredd eller konserverad, utom i ättika o. d., i andra än hermetiskt slutna förpackningar	20.02.53
	055-03-30	Svampar, beredda eller konserverade, utom i ättika o. d., i andra än hermetiskt slutna förpackningar	20.02.54
	055-03-40	Ärter, beredda eller konserverade, utom i ättika o. d., i andra än hermetiskt slutna förpackningar	20.02.56
	055-03-50	Andra köksväxter, beredda eller konserverade, utom i ättika o. d., i andra än hermetiskt slutna förpackningar	20.02.59
	055-03-60	Saft av köksväxter, i andra än hermetiskt slutna förpackningar	20.07.99
	055-03-70	Sopp- och buljongextrakt samt färdiga soppor och buljonger, i andra än hermetiskt slutna förpackningar	21.05.59
	055-04	<i>Mjöl, gryn och flingor av potatis, frukter, köksväxter och andra vegetabiliska produkter (inkl. sago, tapioka och övrig stärkelse beredd för användning som föda)</i>	
	055-04-10	Mjöl av torkade ärter, bönor o. d.	11.03.00

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
055-04-20	Mjöl av ätbara frukter	11.04.00
055-04-30	Mjöl, gryn eller flingor, framställda av potatis	11.05.00
055-04-40	Mjöl och gryn, framställda av sago, maniok- och arrowrot o. d.	11.06.00
055-04-50	Gryn och flingor, framställda av tapioka-, sago-, potatis- eller annan stärkelse	19.04.00

Varu- grupp	Varupost		Nordiskt Brusselnr
Avdelning 06. Socker och sockervaror			
061		Socket	
	061-01-00	<i>Betsocker och rörsocket, oraffinerat</i>	17.01.10
	061-02-00	<i>Betsocker och rörsocket, raffinerat</i>	17.01.50
	061-03-00	<i>Melass, icke ätbar</i>	17.03.90
	061-04	<i>Sirap och melass, ätbar</i>	
	061-04-10	Melass samt sirap därav, tjänliga till människofoda	17.03.10
	061-04-20	Sirap	17.02.20
	061-09	<i>Annat socker i fast form eller i lösning (t. ex. mjolksocket, maltsocket, glykos, lönssocket och lönsirap, invertsocket, fruktsocket, konstgjord honung, sockerkulör)</i>	
	061-09-10	Druv- och stärkelsesocket samt stärkelsesirap, i fast form	17.02.11
	061-09-20	Annat druv- och stärkelsesocket samt stärkelsesirap	17.02.19
	061-09-30	Konstgjord honung samt blandningar av naturlig och konstgjord honung	17.02.30
	061-09-40	Socketkulör	17.02.40
	061-09-90	Annat socker (maltsocket, fruktsocket m. m.)	17.02.90
062		Socketkonfektyrer och andra sockervaror	
	062-01	<i>Socketkonfektyrer och andra sockervaror (andra än chokladkonfektyrer)</i>	
	062-01-10	Socketkonfektyrer, icke innehållande kakao	17.04.00
	062-01-20	Socket, sirap och andra sockerlösningar samt melass, försatta med smakämne eller färg	17.05.00

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt BrysseInr
Avdelning 07. Kaffe, te, kakao, kryddor och varor därav		
071	Kaffe	
	071-01-00	<i>Orostat kaffe</i> 09.01.10
	071-02-00	<i>Rostat kaffe; kaffesurrogat med tillsats av kaffe</i> 09.01.30
	071-03-00	<i>Kaffeextrakt, kaffeessenser och liknande produkter innehållande kaffe</i> ... 21.02.10
072	Kakao	
	072-01-00	<i>Kakaobonor</i> 18.01.00
	072-02	<i>Kakaopulver</i>
	072-02-10	<i>Kakaopulver, icke sötat</i> 18.05.00
	072-02-20	<i>Kakaopulver, sötat</i> 18.06.10
	072-03	<i>Kakaomassa och kakaosmör</i>
	072-03-10	<i>Kakaomassa</i> 18.03.00
	072-03-20	<i>Kakaosmör</i> 18.04.00
073	Choklad, chokladkonfektyrer och andra chokladvaror	
	073-01	<i>Choklad, chokladkonfektyrer och andra chokladvaror</i>
	073-01-10	<i>Blockchoklad</i> 18.06.20
	073-01-20	<i>Chokladkonfektyrer</i> 18.06.30
	073-01-90	<i>Andra chokladvaror, innehållande 50% kakao eller däröver</i> 18.06.89
074	Te och matte	
	074-01-00	<i>Te</i> 09.02.00
	074-02-00	<i>Matte</i> 09.03.00
075	Kryddor	
	075-01	<i>Peppar och kryddpeppar, omalen, malen eller behandlad på annat sätt</i>
	075-01-10	<i>Kryddpeppar</i> 09.04.10
	075-01-20	<i>Spansk peppar</i> 09.04.20
	075-01-90	<i>Annan peppar</i> 09.04.90
	075-02	<i>Kryddor (utom peppar och kryddpeppar), omalna, malna eller behandlade på annat sätt</i>
	075-02-10	<i>Vanilj</i> 09.05.00
	075-02-20	<i>Kanel och kanelknopp</i> 09.06.00
	075-02-30	<i>Kryddnejlikor, nejlikstjälkar och modernejlikor</i> 09.07.00
	075-02-40	<i>Muskot och muskotblomma</i> 09.08.10
	075-02-50	<i>Kardemumma</i> 09.08.50
	075-02-61	<i>Kummin</i> 09.09.10
	075-02-69	<i>Anis, stjärnanis, fänkål, koriander, spiskummin och enbär</i> 09.09.90
	075-02-70	<i>Kurry</i> 09.10.10
	075-02-81	<i>Lagerblad och lagerbär</i> 09.10.20
	075-02-82	<i>Saffran</i> 09.10.30
	075-02-83	<i>Ingefära</i> 09.10.40
	075-02-90	<i>Andra kryddor, även blandade</i> 09.10.90

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
Avdelning 08. Fodermedel för djur (utom omalen spannmål)		
081	Fodermedel för djur (utom omalen spannmål)	
	<i>Hö och foder, även torkat (inkl. johannesbröd)</i>	
081-01	Johannesbröd	12.08.10
081-01-10	Halm och agnar av spannmål, obearbetade eller enbart hackade ...	12.09.00
081-01-20	Kålrötter, foderrotfrukter, foderkål	12.10.10
081-01-30	Hö	12.10.20
081-01-40	Lusernmjöl	12.10.30
081-01-50	Andra foderväxter	12.10.90
081-02	<i>Kli och andra restprodukter, erhållna vid bearbetning av spannmål och beredning av spannmålsprodukter</i>	
081-02-10	Vetekli	23.02.10
081-02-20	Rågkli	23.02.20
081-02-30	Riskli	23.02.30
081-02-90	Annat kli samt andra återstoder, erhållna vid bearbetning av spannmål eller baljväxtfrön	23.02.90
081-03	<i>Oljekakor, oljekaksmjöl och andra restprodukter, erhållna vid framställning av vegetabiliska oljor</i>	
081-03-10	Jordnötkakor och -mjöl	23.04.11
081-03-20	Kokoskakor och -mjöl	23.04.12
081-03-30	Palmkärnkakor och -mjöl	23.04.13
081-03-40	Sojabönkakor och -mjöl	23.04.14
081-03-50	Linfrökakor och -mjöl	23.04.15
081-03-60	Bomullsfrökakor och -mjöl	23.04.16
081-03-71	Raps-, rovs- och rybsfrökakor och -mjöl	23.04.17
081-03-72	Solrosfrökakor och -mjöl	23.04.18
081-03-79	Andra oljekakor och annat oljekaksmjöl	23.04.29
081-03-80	Oljekraftfoderblandningar	23.04.60
081-03-90	Andra fodermedel av återstoder från utvinning av vegetabiliska oljor	23.04.90
081-04	<i>Köttmjöl och fiskmjöl</i>	
081-04-10	Sillmjöl	23.01.10
081-04-20	Annat fiskmjöl	23.01.20
081-04-30	Köttfodermjöl	23.01.30
081-04-90	Andra animaliska fodermedel	23.01.90
081-09	<i>Annat avfall av livsmedel och andra för djur beredda fodoämnen</i>	
081-09-10	Skal och hinnor av kaffe	09.01.70
081-09-20	Kakaoskal och kakaoavfall	18.02.00
081-09-30	Torrjäst (inaktiv eller död jäst)	21.06.10
081-09-40	Betmassa, glutenfoder o. d.	23.03.00
081-09-50	Vindruv och rå vinsten	23.05.00
081-09-60	Andra vegetabiliska fodermedel	23.06.00
081-09-70	Hundbröd	23.07.10
081-09-80	Melassfodermedel	23.07.20
081-09-90	Andra beredda fodermedel	23.07.90

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
Avdelning 09. Diverse livsmedel		
091	Margarin och annat matfett	
091-01-00	<i>Margarin, animaliskt, vegetabiliskt eller blandat</i>	15.13.10
091-02	<i>Ister, konstister och liknande ätbart fett</i>	
091-02-10	Ister och annat fett av svin eller fjäderfä, utsmält eller utpressat ...	15.01.00
091-02-90	Konstister och annat berett ätbart fett	15.13.50
099	Andra livsmedel	
099-09	<i>Andra livsmedel</i>	
099-09-10	Kaffesurrogat, rostat	21.01.00
099-09-20	Teextrakt o. d.	21.02.90
099-09-31	Senapspulver, avfettat	21.03.19
099-09-32	Beredd senap	21.03.50
099-09-40	Såser och andra för smaksättning avsedda preparat	21.04.00
099-09-50	Ättika	22.10.00
099-09-61	Jäsningsframkallande mikrobkulturer med undantag av jäst	30.02.10
099-09-65	Jäst, med undantag av torrjäst	21.06.50
099-09-70	Bakpulver	21.06.70
099-09-80	Fettemulsioner	21.07.10
099-09-90	Andra beredda näringsämnen	21.07.99

Huvudavdelning 1. Drycker och tobak

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
Avdelning 11. Drycker		
111	Alkoholfria drycker	
	<i>Alkoholfria drycker utom frukt- och köksväxtsaft</i>	
111-01	Mineralvatten och kolsyrat vatten	22.01.10
111-01-10	Mineralvatten och kolsyrat vatten	22.01.10
111-01-20	Lemonader och andra alkoholfria drycker utom frukt- och köksväxtsaft	22.02.00
112	Alkoholhaltiga drycker	
	<i>Vin och vinmust</i>	
112-01	Druvmust i jäsning	22.04.00
112-01-10	Druvmust i jäsning	22.04.00
112-01-20	Druvvin, musserande	22.05.10
112-01-30	Druvvin, icke musserande	22.05.50
112-01-40	Vermut och annat druvvin, berett med växtdelar eller aromatiska ämnen	22.06.00
112-02	<i>Cider och annat fruktvin</i>	
112-02-10	Cider och annat fruktvin, musserande	22.07.10
112-02-20	Cider och annat fruktvin, icke musserande	22.07.50
112-03	<i>Maltdrycker</i>	
112-03-10	Maltdrycker på flaskor	22.03.10
112-03-20	Maltdrycker på burkar	22.03.30
112-03-30	Maltdrycker på andra kärl	22.03.70
112-04	<i>Destillerade alkoholhaltiga drycker</i>	
112-04-10	Alkohol, odenaturerad, med en alkoholhalt av mindre än 80 volymprocent	22.09.10
112-04-20	Likör, bitter och liknande drycker	22.09.20
112-04-30	Brännvin	22.09.30
112-04-40	Konjak	22.09.40
112-04-50	Visky	22.09.50
112-04-60	Andra alkoholhaltiga drycker	22.09.80
112-04-70	Alkoholhaltiga beredningar för framställning av drycker	22.09.90

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
----------------	----------	-----------------------

Avdelning 12. Tobak och tobaksvaror

121	Tobak, obearbetad	
121-01	<i>Tobak, obearbetad (även avfall och tobakstjälk)</i>	
121-01-10	Råttobak	24.01.10
121-01-20	Avfall av tobak	24.01.50
122	Tobaksvaror	
122-01-00	<i>Cigarrer och cigarrcigarretter</i>	24.02.10
122-02-00	<i>Cigarretter</i>	24.02.20
122-03	<i>Andra tobaksvaror, såsom rökttobak, tuggttobak och snus</i>	
122-03-10	Rökttobak	24.02.30
122-03-20	Andra tobaksvaror	24.02.40
122-03-30	Tobaksextrakt	24.02.50

Huvudavdelning 2. Råvaror, icke ätbara, utom bränslen

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
Avdelning 21. Hudar, skinn och pälskinn, oberedda		
211	Hudar och skinn (utom pälskinn), oberedda	
211-01	<i>Hudar, oberedda, av oxdjur andra än kalv samt av hästdjur</i>	
211-01-10	Hudar, oberedda, av oxdjur, andra än kalv	41.01.20
211-01-20	Hudar av hästdjur, oberedda, avsedda för pälsändamål	41.01.12
211-01-30	Andra hudar av hästdjur, oberedda	41.01.40
211-02	<i>Kalvskinn, oberedda</i>	
211-02-10	Kalvskinn, oberedda, avsedda för pälsändamål	41.01.11
211-02-20	Andra kalvskinn, oberedda	41.01.30
211-03	<i>Färskinn och lammskinn, oberedda (utom astrakan, karakul, persian, breitschwanz och liknande skinn)</i>	
211-03-10	Färskinn och lammskinn, oberedda, avsedda för pälsändamål	41.01.13
211-03-20	Andra färskinn och lammskinn, oberedda	41.01.50
211-04	<i>Getskinn och killingskinn, oberedda</i>	
211-04-10	Getskinn och killingskinn, oberedda, avsedda för pälsändamål	41.01.14
211-04-20	Andra getskinn och killingskinn, oberedda	41.01.60
211-05-00	<i>Läderavfall</i>	41.09.00
211-09	<i>Andra hudar och skinn, oberedda</i>	
211-09-10	Andra hudar och skinn, oberedda, avsedda för pälsändamål, med undantag av pälsdjursskinn	41.01.19
211-09-20	Andra hudar och skinn, oberedda, med undantag av pälsdjursskinn	41.01.90
212	Pälskinn, oberedda	
212-01	<i>Pälskinn, oberedda (inkl. astrakan, karakul, persian, breitschwanz och liknande skinn)</i>	
212-01-10	Pälskinn, oberedda, av chinchilla, hermelin, mård m. m.	43.01.10
212-01-20	Minkskinn, oberedda	43.01.20
212-01-30	Rävs- och skinn, oberedda	43.01.30
212-01-40	Pälskinn, oberedda, av indiskt och kinesiskt får o. d.; persian och persianliknande skinn	43.01.40
212-01-50	Bisamskinn, oberedda	43.01.50
212-01-60	Sålskinn, oberedda	43.01.61
212-01-90	Andra pälskinn, oberedda	43.01.69

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
Avdelning 22. Oljefrön, oljehaltiga nötter och kärnor		
221	Oljefrön, oljehaltiga nötter och kärnor	
	<i>Jordnötter, gröna, även skalade, och jordnötsmjöl</i>	
	221-01	
	221-01-10	Jordnötter, icke rostade 12.01.10
	221-01-20	Jordnötsmjöl 12.02.10
	<i>Kopra och kopramjöl</i>	
	221-02	
	221-02-10	Kopra 12.01.15
	221-02-20	Kopramjöl 12.02.15
	<i>Palmkärnor och palmkärnmjöl</i>	
	221-03	
	221-03-10	Palmkärnor 12.01.20
	221-03-20	Palmkärnmjöl 12.02.20
	<i>Sojabönor och sojabönmjöl</i>	
	221-04	
	221-04-10	Sojabönor 12.01.25
	221-04-20	Sojabönmjöl 12.02.25
	<i>Linfrö och linfrömjöl</i>	
	221-05	
	221-05-10	Linfrö 12.01.30
	221-05-20	Linfrömjöl 12.02.30
	<i>Bomullsfrö och bomullsfrömjöl</i>	
	221-06	
	221-06-10	Bomullsfrö 12.01.35
	221-06-20	Bomullsfrömjöl 12.02.35
	<i>Ricinusfrö och ricinusfrömjöl</i>	
	221-07	
	221-07-10	Ricinusfrö 12.01.40
	221-07-20	Ricinusfrömjöl 12.02.40
	<i>Andra oljefrön, oljehaltiga nötter och kärnor samt mjöl därav</i>	
	221-09	
	221-09-10	Raps- och rybsfrö 12.01.45
	221-09-20	Raps- och rybsfrömjöl 12.02.45
	221-09-30	Oiticicafrö och bokollon 12.01.50
	221-09-40	Oiticicafrömjöl 12.02.50
	221-09-50	Senapsfrö 21.03.11
	221-09-60	Andra oljehaltiga frön och frukter 12.01.90
	221-09-70	Mjöl av andra oljehaltiga frön och frukter 12.02.90

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brvssehr
Avdelning 23. Naturgummi, syntetiskt gummi och gummi- regenerat		
231	Naturgummi, syntetiskt gummi och gummiregenerat	
	<i>Naturgummi och liknande naturliga gummiarter</i>	
	231-01	
	231-01-10	Naturlig latex 40.01.11
	231-01-21	Naturgummi i plattor till skosulor 40.01.12
	231-01-29	Annat naturgummi 40.01.19
	231-01-30	Balata 40.01.20
	231-01-90	Andra naturliga gummiarter 40.01.90
	<i>Syntetiskt gummi och faktis</i>	
	231-02	
	231-02-10	Syntetisk latex 40.02.11
	231-02-20	Syntetiskt gummi i block, plattor o. d. 40.02.19
	231-02-30	Faktis 40.02.50
	231-02-40	Gummsilikoner 39.01.41
	231-03-00	<i>Gummiregenerat</i> 40.03.00
	231-04-00	<i>Avfall av gummi (inkl. förslitna varor av mjukgummi)</i> 40.04.00

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
Avdelning 24. Trävaror och kork		
241	Brännved och träkol	
	241-01	<i>Brännved och träavfall (inkl. sågspån)</i>
	241-01-10	Brännved 44.01.10
	241-01-20	Träavfall (även sågspån) 44.01.90
	241-02-00	<i>Träkol</i> 44.02.00
242	Rundvirke och grovt kanthugget virke	
	242-01-00	<i>Massaved (wallboardved, pappersved, cellulosa-kubb)</i> 44.03.10
	242-02	<i>Sågtimmer och fanertimmer av barrträd</i>
	242-02-11	Sågtimmer och fanertimmer av inhemsk furu eller gran 44.03.41
	242-02-19	Sågtimmer och fanertimmer av andra barrträd 44.03.49
	242-02-21	Bjälkar, sparrar o. d., av inhemsk furu eller gran 44.04.20
	242-02-29	Bjälkar, sparrar o. d., av andra barrträd 44.04.30
	242-03	<i>Sågtimmer och fanertimmer av andra träd än barrträd</i>
	242-03-11	Sågtimmer och fanertimmer av bok 44.03.51
	242-03-12	Sågtimmer och fanertimmer av ek 44.03.52
	242-03-13	Sågtimmer och fanertimmer av asp 44.03.53
	242-03-14	Sågtimmer och fanertimmer av ask 44.03.54
	242-03-15	Sågtimmer och fanertimmer av björk 44.03.55
	242-03-19	Övrigt sågtimmer och fanertimmer av andra inhemska trädslag än barrträd 44.03.59
	242-03-21	Sågtimmer och fanertimmer av mahogny 44.03.61
	242-03-22	Sågtimmer och fanertimmer av teak 44.03.62
	242-03-23	Sågtimmer och fanertimmer av hickory 44.03.63
	242-03-29	Sågtimmer och fanertimmer av andra utländska trädslag 44.03.69
	242-03-30	Bjälkar, sparrar o. d., av andra trädslag än barrträd 44.04.90
	242-04	<i>Gruvstolpar</i>
	242-04-10	Gruvstolpar, obearbetade 44.03.20
	242-04-20	Gruvstolpar, bilade eller sågade 44.04.10
	242-09	<i>Pålar, stolpar och annat rundvirke</i>
	242-09-10	Telestolpar 44.03.30
	242-09-90	Annat rundvirke 44.03.90
243	Sågade eller hyvlade trävaror	
	243-01-00	<i>Slippar, även bilade</i> 44.07.00
	243-02	<i>Virke, sågat, hyrlat, spontat, falsat, fasat eller på liknande sätt bearbetat, av barrträd</i>
	243-02-11	Plankor, battens o. d., endast sågade, av inhemsk furu eller gran, tjocklek: 5 cm eller däröver 44.05.11
	243-02-12	Bräder och planschetter, endast sågade, av inhemsk furu eller gran, tjocklek: mindre än 5 cm 44.05.12
	243-02-19	Annat virke, endast sågat, av inhemsk furu eller gran 44.05.19

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
243-02-20	Virke, endast sågat, av andra barrträd	44.05.20
243-02-31	Bräder, hyvlade, spontade o. d., av inhemsk furu eller gran	44.13.21
243-02-39	Annat virke, hyvlat, spontat o. d., av inhemsk furu eller gran	44.13.29
243-02-40	Annat virke, hyvlat, spontat o. d., av andra barrträd	44.13.30
243-03	<i>Virke, sågat, hyvlat, spontat, falsat, fasat eller på liknande sätt bearbetat, av andra träd än barrträd</i>	
243-03-11	Virke, sågat eller skuret, av bok	44.05.31
243-03-12	Virke, sågat eller skuret, av ek	44.05.32
243-03-13	Virke, sågat eller skuret, av alm	44.05.33
243-03-14	Virke, sågat eller skuret, av ask	44.05.34
243-03-15	Virke, sågat eller skuret, av björk	44.05.35
243-03-19	Övrigt virke, sågat eller skuret, av andra inhemska trädslag än barrträd	44.05.39
243-03-21	Virke, sågat eller skuret, av mahogny	44.05.41
243-03-22	Virke, sågat eller skuret, av teak	44.05.42
243-03-23	Virke, sågat eller skuret, av hickory	44.05.43
243-03-29	Virke, sågat eller skuret, av andra utländska trädslag	44.05.49
243-03-30	Virke, hyvlat, spontat o. d., av andra trädslag än barrträd	44.13.90
244	Kork, obearbetad; korkavfall	
244-01	<i>Kork, obearbetad (inkl. naturkork i block och skivor); korkavfall</i>	
244-01-10	Naturkork, obearbetad	45.01.10
244-01-20	Krossad, granulerad eller malen naturkork	45.01.30
244-01-30	Korkavfall	45.01.70
244-01-40	Naturkork i block, plattor m. m.	45.02.00

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
Avdelning 25. Pappersmassa och pappersavfall		
251	Pappersmassa och pappersavfall	
251-01-00	<i>Pappersavfall och pappersmakulatur</i>	47.02.00
251-02-00	<i>Slipmassa av trä</i>	47.01.10
251-03	<i>Kemisk pappersmassa av trä, sulfit</i>	
251-03-10	Dissolvingmassa, sulfit	47.01.31
251-03-20	Annan blekt sulfitcellulosa	47.01.34
251-03-30	Oblekt sulfitcellulosa	47.01.35
251-04	<i>Kemisk pappersmassa av trä, annan än sulfit</i>	
251-04-10	Dissolvingmassa, sulfat	47.01.41
251-04-20	Annan blekt sulfatcellulosa	47.01.44
251-04-30	Oblekt sulfatcellulosa	47.01.45
251-04-40	Halvkemisk pappersmassa	47.01.20
251-05-00	<i>Kemisk pappersmassa av annat material än trä, såsom halm, lump och pappersavfall</i>	47.01.70

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
Avdelning 26. Textilfibrer		
261	Natursilke	
	261-01-00	<i>Silkeskokonger, lämpade för avhaspling</i> 50.01.00
	261-02-00	<i>Avfall av natursilke</i> 50.03.00
	261-03-00	<i>Råsilke, icke snott eller tvinnat</i> 50.02.00
262	Ull och andra djurhår	
	262-01-00	<i>Ull av får, oträttad eller endast ryggtvättad</i> 53.01.10
	262-02-00	<i>Ull av får, tvättad, även blekt eller färgad</i> 53.01.90
	262-03-00	<i>Fina djurhår, andra än ull av får, lämpade för spinning (hår av angora- kanin härunder inbegripna)</i> 53.02.10
	262-04-00	<i>Fina djurhår, icke lämpade för spinning (t. ex. av hare, vanlig kanin, bäver, nutria)</i> 53.02.20
	262-05	<i>Tagel och andra grova djurhår</i>
	262-05-10	<i>Råtagel</i> 05.03.10
	262-05-20	<i>Annat tagel</i> 05.03.30
	262-05-90	<i>Grova djurhår utom tagel</i> 53.02.30
	262-06-00	<i>Rivna varor av fårull eller andra djurhår</i> 53.04.00
	262-07-00	<i>Fårull och andra djurhår, kardade eller kammade</i> 53.05.00
	262-08	<i>Avfall av fårull eller andra djurhår</i>
	262-08-10	<i>Avfall av tagel</i> 05.03.60
	262-08-90	<i>Avfall av fårull eller andra djurhår utom tagel</i> 53.03.00
263	Bomull	
	263-01-00	<i>Bomull, okardad och okammad, annan än linters</i> 55.01.00
	263-02-00	<i>Bomullslinters</i> 55.02.00
	263-03	<i>Avfall av bomull, rivna varor härunder inbegripna, okardat och okammad</i>
	263-03-10	<i>Maskintrassel</i> 55.03.10
	263-03-90	<i>Annat avfall av bomull</i> 55.03.90
	263-04-00	<i>Bomull, kardad eller kammad</i> 55.04.00
264	Jute samt blånor och avfall av jute	
	264-01-00	<i>Jute samt blånor och avfall av jute</i> 57.03.00
265	Vegetabiliska textilfibrer andra än bomull och jute	
	265-01-00	<i>Lin samt blånor och avfall av lin</i> 54.01.00

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
265-02	<i>Hampa samt blånor och avfall av hampa (Cannabis sativa och Crotalaria juncea)</i>	
265-02-10	Mjuk hampa, oberedd eller beredd	57.01.10
265-02-20	Blånor och avfall av mjuk hampa	57.01.50
265-02-30	Indisk hampa och avfall därav	57.04.10
265-03-00	<i>Rami samt blånor och avfall av rami</i>	54.02.00
265-04-00	<i>Sisal och andra agavefibrer samt avfall därav</i>	57.04.20
265-05-00	<i>Manillafibrer (Musa textilis) samt blånor och avfall av manilla</i>	57.02.00
265-09	<i>Andra vegetabiliska textilfibrer och avfall därav</i>	
265-09-10	Kokosfibrer och avfall därav	57.04.30
265-09-90	Andra vegetabiliska textilfibrer och avfall därav	57.04.90
266	Syntetiska och konstgjorda textilfibrer	
266-01	<i>Syntetiska och konstgjorda textilfibrer, lämpade för spinning, och avfall därav</i>	
266-01-11	Korta syntetiska textilfibrer, icke kardade eller kammade	56.01.60
266-01-19	Korta konstgjorda textilfibrer, icke kardade eller kammade	56.01.70
266-01-21	Korta syntetiska textilfibrer, kardade eller kammade	56.04.60
266-01-29	Korta konstgjorda textilfibrer, kardade eller kammade	56.04.70
266-01-31	Avfall av syntetiska textilfibrer	56.03.60
266-01-39	Avfall av konstgjorda textilfibrer	56.03.70
267	Lump samt avklipp och liknande avfall av textilvaror	
267-01-00	<i>Lump samt avklipp och liknande avfall av textilvaror</i>	63.02.00

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
Avdelning 27. Naturliga gödselmedel och obearbetade mineraliska ämnen utom stenkol, mineraloljor och ädelstenar		
271	Naturliga gödselmedel	
	271-01-00	<i>Naturliga gödselmedel av animaliskt eller vegetabiliskt ursprung, icke kemiskt behandlade</i> 31.01.00
	271-02-00	<i>Naturligt natriumnitrat</i> 31.02.11
	271-03-00	<i>Råfosfat, malet eller omalet</i> 25.10.00
	271-04-00	<i>Råa kaliumsalter</i> 31.04.10
272	Obearbetade mineraliska ämnen utom stenkol, mineraloljor, gödselmedel och ädelstenar	
	272-01-00	<i>Naturasfalt, asfaltsten</i> 27.15.00
	272-02	<i>Sand (inkl. malen kvarts)</i>
	272-02-10	Naturlig sand 25.05.00
	272-02-20	Kvarts och kvartsit, malen 25.06.10
	272-03	<i>Grus och krossad sten (inkl. tjärnakadam)</i>
	272-03-10	Flinta 25.17.10
	272-03-20	Krossad sten, grus, singel o. d. utom flinta 25.17.90
	272-04	<i>Lera (inkl. chamotte- och dinaslera)</i>
	272-04-10	Kaolin 25.07.10
	272-04-20	Blekjord 25.07.20
	272-04-30	Annan lera 25.07.90
	272-05	<i>Salt (natriumklorid), även i detaljhandelsförpackningar</i>
	272-05-10	Raffinerat salt 25.01.10
	272-05-20	Oraffinerat salt m. m. 25.01.90
	272-06-00	<i>Svavel</i> 25.03.00
	272-07	<i>Naturliga slipmedel, inkl. industridiamanter</i>
	272-07-10	Pimsten, smärgel, naturlig korund och andra naturliga slipmedel . . . 25.13.00
	272-07-21	Industridiamanter, naturliga 71.02.10
	272-07-22	Industridiamanter, syntetiska eller rekonstruerade 71.03.10
	272-07-23	Stoft och pulver av naturliga eller syntetiska ädelstenar 71.04.00
	272-08	<i>Byggnads- och monumentsten, icke bearbetad</i>
	272-08-10	Skiffer, även grovt tillformad 25.14.00
	272-08-21	Marmor, även grovt tillformad 25.15.10
	272-08-29	Annan monument- eller byggnadskalksten samt alabaster, även grovt tillformade 25.15.90
	272-08-30	Granit och gnejs för byggnadsändamål o. d., även grovt tillformade 25.16.10
	272-08-91	Annan sten för byggnadsändamål o. d., även grovt tillformad 25.16.90
	272-08-92	Krosskorn, skärv och pulver av marmor o. d. samt av alabaster 25.17.20

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
272-11	<i>Sten för industriellt bruk (gips, kalksten)</i>	
272-11-10	Dolomit, även grovt tillformad	25.18.00
272-11-21	Gipssten och anhydrit	25.20.10
272-11-22	Bränd gips	25.20.50
272-11-31	Omalen kalksten för tekniskt bruk	25.21.10
272-11-32	Malen kalksten för tekniskt bruk	25.21.90
272-11-90	Puzzolanjord m. m.; litografisk sten (obearbetad)	25.32.10
272-12-00	<i>Naturlig asbest, tvättad eller malen</i>	25.24.00
272-13-00	<i>Glimmer, även kluven; glimmeravfall</i>	25.26.00
272-14	<i>Kryolit, flusspat och fältspat</i>	
272-14-10	Naturlig kryolit och naturlig chiolit	25.28.00
272-14-20	Flusspat (kalciumfluorid).....	25.31.10
272-14-30	Fältspat, leucit, nefelin och nefelinsyenit	25.31.90
272-15-00	<i>Obränd magnesit</i>	25.19.10
272-16-00	<i>Naturlig grafit</i>	25.04.00
272-19	<i>Andra obearbetade mineraliska ämnen, inkl. is</i>	
272-19-10	Svavelkis och andra naturliga järnsulfider, orostade	25.02.00
272-19-20	Omalen kvarts och kvartsit	25.06.90
272-19-31	Obearbetad krita	25.08.10
272-19-32	Malen krita	25.08.50
272-19-33	Slammad krita	25.08.70
272-19-41	Jordpigment, även brända, samt blandningar därav; naturlig järn- glimmer	25.09.00
272-19-42	Naturligt bariumsulfat (tungspat) och naturligt bariumkarbonat (witherit), obrända	25.11.10
272-19-51	Infusoriejord, kiselgur och andra liknande kisel syrahaltiga jordarter	25.12.00
272-19-52	Bränd magnesit	25.19.50
272-19-61	Sjökum och bärnsten; gagat	25.25.00
272-19-62	Talk (inkl. naturlig steatit)	25.27.00
272-19-63	Naturliga arseniksulfider	25.29.00
272-19-64	Naturliga, råa borater; naturlig borsyra	25.30.00
272-19-69	Andra mineraliska ämnen; skärvor m. m. av keramiskt gods	25.32.90
272-19-71	Slagg från järn- och stältillverkning	26.02.10
272-19-72	Glödspån och annat avfall från järn- och stältillverkning	26.02.50
272-19-79	Annan slagg och aska, aska av havstång härunder inbegripen	26.04.00
272-19-90	Vatten, is och snö	22.01.50

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
Avdelning 28. Malmer och skrot av metaller		
281	Järnmalm och slig	
	281-01	<i>Järnmalm och slig (utom orostad svavelkis)</i>
	281-01-10	Järnmalm: styckemalm 26.01.11
	281-01-20	Järnmalm: slig, mull eller koncentrat 26.01.12
	281-01-30	Järnmalm: briketter och sinter 26.01.13
	281-01-40	Svavelkis och magnetkis, rostade 26.01.21
282	Järn- och stålskrot	
	282-01	<i>Järn- och stålskrot</i>
	282-01-10	Gjutjärnsskrot 73.03.10
	282-01-90	Annat skrot och avfall av järn eller stal 73.03.50
283	Malmer och slig av oädla metaller utom järn	
	283-01-00	<i>Kopparmalm och slig</i> 26.01.22
	283-02-00	<i>Nickelmalm och slig</i> 26.01.23
	283-03-00	<i>Bauxit (aluminiummalm) och slig</i> 26.01.24
	283-04-00	<i>Blymalm och slig</i> 26.01.25
	283-05-00	<i>Zinkmalm och slig</i> 26.01.26
	283-06-00	<i>Tennmalm och slig</i> 26.01.27
	283-07-00	<i>Manganmalm och slig</i> 26.01.28
	283-08-00	<i>Krommalm och slig</i> 26.01.29
	283-11-00	<i>Volframmalm och slig</i> 26.01.30
	283-19	<i>Malmer och slig av andra oädla metaller m. m.</i>
	283-19-10	Malmer och slig av andra oädla metaller 26.01.49
	283-19-20	Jord- och stenarter innehållande radioaktiva grundamnen m. m. 25.32.20
284	Skrot av oädla metaller utom järn	
	284-01	<i>Skrot av oädla metaller utom järn</i>
	284-01-10	Avfall och skrot av koppar 74.01.50
	284-01-20	Avfall och skrot av nickel 75.01.50
	284-01-30	Avfall och skrot av aluminium 76.01.50
	284-01-41	Avfall och skrot av magnesium 77.01.50
	284-01-42	Avfall och skrot av beryllium 77.04.20
	284-01-50	Avfall och skrot av bly 78.01.50
	284-01-60	Avfall och skrot av zink 79.01.50
	284-01-70	Avfall och skrot av tenn 80.01.50
	284-01-81	Avfall och skrot av volfram 81.01.20
	284-01-82	Avfall och skrot av molybden 81.02.20
	284-01-83	Avfall och skrot av tantal 81.03.20

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
	284-01-89	Avfall och skrot av andra oädla metaller 81.04.50
	284-01-91	Aska och återstoder för utvinning av koppar 26.03.10
	284-01-92	Aska och återstoder för utvinning av bly eller tenn 26.03.20
	284-01-93	Aska och återstoder för utvinning av zink 26.03.30
	284-01-94	Aska och återstoder för utvinning av ädla metaller 26.03.40
	284-01-99	Aska och återstoder för utvinning av andra metaller eller metallege- ringar 26.03.90
285	Silver- och platinamalmer	
	285-01-00	<i>Silvermalm och slig</i> 26.01.31
	285-02-00	<i>Malm och slig för utvinning av platina och andra platinametaller</i> 26.01.33

Avdelning 29. Andra animaliska och vegetabiliska råmaterial, icke ätbara

291

Andra animaliska råmaterial, icke ätbara

291-01	<i>Ben, elfenben, horn, hovar, klor och liknande produkter</i>	
291-01-11	Benmjöl	05.08.10
291-01-19	Ben och kvicke, obearbetade eller enkelt bearbetade	05.08.90
291-01-20	Horn, hovar, klövar, valbarder och liknande varor, obearbetade eller enkelt bearbetade	05.09.00
291-01-30	Elfenben, obearbetat eller enkelt bearbetat, samt avfall därav	05.10.00
291-01-40	Sköldpadd, obearbetad eller enkelt bearbetad, samt avfall därav	05.11.00
291-01-50	Skal av snäckor och musslor, obearbetade eller enkelt bearbetade, samt avfall därav	05.12.10
291-01-60	Korall och liknande varor, obearbetade eller enkelt bearbetade	05.12.90
291-09	<i>Andra varor av animaliskt ursprung (t. ex. tarmar, magar, borst, hår, fågelskinn, fjädrar, svampar, fiskägg, icke avsedda till människoföda, döda djur, skal samt avfall av oberedda hudar och skinn)</i>	
291-09-10	Människohår, obearbetat, samt avfall därav	05.01.00
291-09-21	Svinborst samt avfall därav	05.02.10
291-09-29	Hår av grävling samt andra djurhår till borstbinderier; avfall av dylika hår	05.02.50
291-09-30	Blåsor och magar av andra djur än fiskar	05.04.90
291-09-40	Fiskavfall	05.05.00
291-09-51	Senor	05.06.10
291-09-52	Limläder och annat liknande avfall	05.06.50
291-09-61	Fjäder och dun för stoppning, orensade	05.07.11
291-09-62	Fjäder och dun för stoppning, rensade	05.07.15
291-09-69	Annan fjäder, fågelskinn o. d.	05.07.90
291-09-70	Naturlig tvättsvamp	05.13.00
291-09-80	Ambra, bävergäll, sibet och mysk; spanska flugor; animaliska ämnen för beredning av läkemedel	05.14.00
291-09-90	Andra animaliska produkter; döda djur, otjänliga till människoföda	05.15.00

292

Andra vegetabiliska råmaterial, icke ätbara

292-01	<i>Växter och värtedelar för färgning och garvning</i>	
292-01-10	Vegetabiliska råämnena med huvudsaklig användning för färgning ...	13.01.10
292-01-20	Vegetabiliska råämnena med huvudsaklig användning för garvning ..	13.01.50
292-02	<i>Naturliga gummiarter, hartser, balsamer och lacker</i>	
292-02-10	Schellack, kornlack, stocklack o. d.	13.02.10
292-02-20	Gummi arabicum	13.02.20
292-02-30	Dragantgummi	13.02.30
292-02-40	Kopal	13.02.40
292-02-90	Andra naturliga gummiarter och hartser	13.02.90
292-03	<i>Vegetabiliska material för flätning (t. ex. för korgar och flätade mattor)</i>	
292-03-10	Rotting	14.01.10
292-03-20	Andra vegetabiliska rör	14.01.20
292-03-90	Andra vegetabiliska flätningmaterial	14.01.90

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
292-04-00	<i>Växter, frön, blommor och andra växtdelar med huvudsaklig användning för framställning av mediciner och parfymor</i>	12.07.00
292-05	<i>Frön för utsäde</i>	
292-05-01	Blålusernfrö	12.03.11
292-05-02	Alsikeklöverfrö	12.03.12
292-05-03	Rödklöverfrö	12.03.13
292-05-04	Vitklöverfrö	12.03.14
292-05-09	Frön av andra vallbljväxter	12.03.19
292-05-11	Gröefrö	12.03.21
292-05-12	Hundäxingfrö	12.03.22
292-05-13	Svingelfrö	12.03.23
292-05-14	Timotejfrö	12.03.24
292-05-15	Venfrö	12.03.25
292-05-19	Frön av andra vallgräs	12.03.29
292-05-21	Vickerfrö	12.03.31
292-05-29	Frön av andra grönfoderväxter	12.03.39
292-05-31	Foderbetfrö	12.03.41
292-05-32	Sockerbetfrö	12.03.42
292-05-33	Frön av kålrot, rova och morot	12.03.43
292-05-41	Frön av rödbeta, kål, lök, gurka och sallad	12.03.44
292-05-49	Andra frön av rotfrukter och köksväxter	12.03.49
292-05-50	Frön av prydnadsväxter	12.03.50
292-05-60	Frön av skogbildande träd	12.03.60
292-05-90	Andra frön till utsäde	12.03.90
292-06	<i>Lökar, stam- och rotknölar samt rhizomer; sticklingar, ympkvistar, levande träd och andra plantor</i>	
292-06-01	Liljekonvaljerötter	06.01.10
292-06-09	Blomsterlökar samt stam- och rotknölar	06.01.90
292-06-10	Diverse levande löv- och barrträd	06.02.10
292-06-20	Levande plantor av azalea, erica, kamelia och rhododendron	06.02.20
292-06-30	Andra rötter, sticklingar och ympkvistar	06.02.30
292-06-90	Andra levande plantor	06.02.90
292-07	<i>Avskurna blommor och blad</i>	
292-07-10	Blommor och blomknoppar, avskurna, till prydnad	06.03.00
292-07-20	Renlav	06.04.10
292-07-90	Blad, kvistar och andra växtdelar samt gräs, mossa och lav, till prydnad	06.04.90
292-09	<i>Växtsafter och växtextrakter (utom extrakter för färgning och garvning) och andra vegetabiliska ämnen, ej hänförliga till annat nummer</i>	
292-09-10	Pektin	13.03.10
292-09-20	Agar-agar	13.03.20
292-09-31	Lakritsextrakt	13.03.30
292-09-39	Andra växtsafter och växtextrakter	13.03.90
292-09-41	Kapok och annat växtdu	14.02.10
292-09-42	Krollsplint	14.02.20
292-09-49	Andra vegetabiliska stoppningsmaterial	14.02.90

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
292-09-51	Risrot	14.03.10
292-09-52	Piassava	14.03.20
292-09-59	Andra vegetabiliska material för borstbinderiarbeten	14.03.90
292-09-60	Frön, fruktkärnor, skal och nötter med huvudsaklig användning som snidningsmaterial	14.04.00
292-09-90	Andra produkter av vegetabiliskt ursprung	14.05.00

Huvudavdelning 3. Mineraliska bränslen, mineraloljor och destillationsprodukter därav samt elektrisk ström

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
	Avdelning 31. Mineraliska bränslen, mineraloljor och destillationsprodukter därav samt elektrisk ström	
311	Stenkol, brunkol och torv samt koks och briketter därav	
	<i>Stenkol, brunkol, torv, torvmull och torvströ</i>	
	311-01 Antracit	27.01.11
	311-01-11 Gaskol och kokskol	27.01.12
	311-01-12 Andra stenkol	27.01.19
	311-01-19 Stybb av stenkol	27.01.20
	311-01-20 Brunkol och stybb av brunkol	27.02.10
	311-01-30 Torv	27.03.10
	311-01-40 Torvmull och torvströ	27.03.30
	311-01-50	
	<i>Koks av stenkol, brunkol och brännertorv</i>	
	311-02 Gjuterikoks	27.04.11
	311-02-10 Annan koks	27.04.19
	311-02-20 Stybb av koks	27.04.20
	311-02-30	
	<i>Briketter av stenkol, brunkol, koks och brännertorv</i>	
	311-03 Stenkolsbriketter	27.01.30
	311-03-10 Brunkolsbriketter	27.02.20
	311-03-20 Torvbriketter	27.03.20
	311-03-30 Koks briketter	27.04.30
	311-03-40	
312	Mineralolja, rå och delvis renad	
	<i>Mineralolja, rå och delvis renad för ytterligare rening</i>	
	312-01 Råpetroleum (råolja) och rå skifferolja	27.09.00
	312-01-10 Toppad råolja	27.10.10
	312-01-20	
313	Mineraloljeprodukter	
	313-01-00 <i>Bensin</i>	27.10.20
	313-02 <i>Mineralterpentin (nafta) och fotogen</i>	
	313-02-10 Mineralterpentin (nafta)	27.10.30
	313-02-20 Fotogen	27.10.40
	313-02-30	
	313-03-00 <i>Motorbrännoljor, eldningsoljor och bunkeroljor</i>	27.10.50
	313-04 <i>Smörjolja, smörjsetter o. d., inkl. blandningar med animaliska och vegetabiliska smörjmedel</i>	
	313-04-10 Smörjfett, innehållande minst 70 viktprocent mineraliska oljor	27.10.60
	313-04-20 Ljusa smörjolja, innehållande minst 70 viktprocent mineraliska oljor	27.10.70
	313-04-30 Mörka smörjolja, innehållande minst 70 viktprocent mineraliska oljor	27.10.90
	313-04-40 Smörjfett och ljusa smörjolja med undantag av smörjmedel, innehållande minst 70 viktprocent mineraliska oljor	34.03.10
	313-04-50 Andra smörjmedel med undantag av smörjmedel, innehållande minst 70 viktprocent mineraliska oljor	34.03.90

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
313-05	<i>Mineralvaxer (inkl. petrolatum)</i>	
313-05-10	Vaselin	27.12.00
313-05-20	Paraffin	27.13.10
313-05-90	Andra mineralvaxer	27.13.90
313-09	<i>Tjära, harts, petroleumasfalt, petroleumkoks och andra biprodukter från stenkol, brunkol, mineralolja och oljeskiffer (inkl. blandningar med asfalt) utom rena kemikalier</i>	
313-09-10	Mineraltjäror (utom råttjära)	27.06.90
313-09-20	Stenkolstjärbeck o. d. samt koks av sådant beck	27.08.00
313-09-30	Petroleumbitumen (asfalt)	27.14.10
313-09-40	Petroleumkoks	27.14.20
313-09-50	Asfaltemulsioner o. d.: flytande produkter; fasta produkter, direkt emulgerbara med vatten	27.16.10
313-09-60	Andra asfaltemulsioner o. d.	27.16.90
313-09-90	Andra ur petroleum eller skifferolja erhållna återstoder	27.14.90
314	Gas, naturlig och tillverkad	
314-01	<i>Gas, naturlig</i>	
314-01-10	Butan och propan	27.11.10
314-01-90	Andra gasformiga kolväten	27.11.90
314-02-00	<i>Kolgas, vattengas, generatorgas o. d.</i>	27.05.50
315	Elektrisk ström	
315-01-00	<i>Elektrisk ström</i>	27.17.00

Huvudavdelning 4. Animaliska och vegetabiliska oljor och fetter

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
Avdelning 41. Animaliska och vegetabiliska oljor (utom flyktiga oljor) och fetter samt varor därav		
411	Animaliska oljor och fetter	
411-01-00	<i>Oljor och fetter från fisk eller havsdäggdjur</i>	15.04.00
411-02	<i>Animaliska oljor och fetter utom ister</i>	
411-02-10	Rå talg, premier jus o. d.	15.02.00
411-02-20	Solarstearin och oleostearin; isterolja, talgolja och oleomargarin, icke beredda	15.03.00
411-02-30	Ullfett, lanolin o. d.	15.05.00
411-02-41	Benfett	15.06.10
411-02-49	Andra animaliska fetter och oljor	15.06.90
411-02-50	Garvfett (degras)	15.09.00
412	Vegetabiliska oljor och fetter	
412-01-00	<i>Linolja, oblekt eller blekt</i>	15.07.10
412-02-00	<i>Sojaolja, rå, renad eller raffinerad</i>	15.07.15
412-03-00	<i>Bomullsfröolja, rå, renad eller raffinerad</i>	15.07.20
412-04-00	<i>Jordnötolja, rå, renad eller raffinerad</i>	15.07.25
412-05-00	<i>Olivolja, rå, renad eller raffinerad</i>	15.07.30
412-06-00	<i>Palmolja, rå, renad eller raffinerad</i>	15.07.35
412-07-00	<i>Kokosolja, rå, renad eller raffinerad</i>	15.07.40
412-08-00	<i>Palmkärnolja, rå, renad eller raffinerad</i>	15.07.45
412-11-00	<i>Ricinolja, rå, renad eller raffinerad</i>	15.07.50
412-12-00	<i>Tungolja (kinesisk träolja), rå, renad eller raffinerad</i>	15.07.55
412-19	<i>Andra oljor från frön, nötter och kärnor, råa, renade eller raffinerade</i>	
412-19-10	Sesamolja, rå, renad eller raffinerad	15.07.60
412-19-20	Raps- och rybsolja, rå, renad eller raffinerad	15.07.65
412-19-30	Senapsolja, rå, renad eller raffinerad	15.07.70
412-19-40	Oiticicaolja, rå, renad eller raffinerad	15.07.75
412-19-90	Andra vegetabiliska fetter och feta oljor, råa, renade eller raffinerade .	15.07.90
413	Beredda oljor och fetter samt vaxer av animaliskt eller vegetabiliskt ursprung	
413-01	<i>Oljor, oxiderade, blästa eller kokta</i>	
413-01-11	Linolja, oxiderad, bläst eller kokt	15.08.11
413-01-19	Andra modifierade vegetabiliska feta oljor	15.08.19
413-01-50	Modifierade animaliska feta oljor	15.08.50

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
413-02	<i>Härdade oljor och fetter</i>	
413-02-10	Härdade animaliska fetter och feta oljor	15.12.10
413-02-20	Härdade vegetabiliska fetter och feta oljor	15.12.50
413-03	<i>Sura oljor, fettsyror och fasta återstoder från bearbetning av oljor och fetter</i>	
413-03-11	Olein	15.10.10
413-03-12	Stearin	15.10.20
413-03-19	Andra fettsyror och feta oljor	15.10.50
413-03-90	Återstoder från bearbetning av fetter eller feta oljor eller av animaliska och vegetabiliska vaxer	15.17.00
413-04	<i>Vaxer av animaliskt eller vegetabiliskt ursprung</i>	
413-04-10	Spermaceti (valrav)	15.14.00
413-04-20	Bivax och andra insektsvaxer	15.15.00
413-04-31	Carnaubavax	15.16.10
413-04-39	Andra vegetabiliska vaxer	15.16.90

Huvudavdelning 5. Produkter av kemiska och närstående industrier

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
Avdelning 51. Kemiska grundämnen och kemiska föreningar		
Kemiska grundämnen och oorganiska kemiska föreningar		
511	511-01	<i>Oorganiska syror och oxider av ickemetaller (t. ex. salpetersyra, svavelsyra, saltsyra)</i>
	511-01-11	Hydrogenklorid (klorväte) 28.06.10
	511-01-12	Saltsyra 28.06.30
	511-01-13	Klorsulfonsyra 28.06.70
	511-01-21	Svaveldioxid 28.07.00
	511-01-22	Svavelsyra 28.08.10
	511-01-23	Oleum (rykande svavelsyra) 28.08.50
	511-01-30	Salpetersyra 28.09.10
	511-01-40	Blandningar av svavelsyra och salpetersyra 28.09.50
	511-01-51	Ortofosforsyra 28.10.10
	511-01-52	Fosforpentoxid; meta- och pyrofosforsyra 28.10.50
	511-01-61	Arseniktrioxid 28.11.10
	511-01-62	Arsenikpentoxid och arseniksyror 28.11.50
	511-01-65	Borttrioxid och borsyra 28.12.00
	511-01-71	Fluorväte 28.13.10
	511-01-75	Perklorsyra 28.13.20
	511-01-81	Svaveltrioxid 28.13.30
	511-01-85	Koldioxid, fast (torris) 28.13.41
	511-01-86	Annan koldioxid 28.13.49
	511-01-91	Kvävedioxid 28.13.50
	511-01-99	Andra oorganiska syror och andra oxider av ickemetaller 28.13.90
	511-02-00	<i>Koppar sulfat</i> 28.38.75
	511-03	<i>Natriumhydroxid (kaustik soda)</i>
	511-03-10	Natriumhydroxid i fast form 28.17.11
	511-03-20	Natriumhydroxid i vattenlösning 28.17.15
	511-04	<i>Natriumkarbonat (soda)</i>
	511-04-10	Natriumkarbonat, kalcinerat 28.42.21
	511-04-20	Annat natriumkarbonat 28.42.29
	511-09	<i>Andra oorganiska kemiska föreningar och kemiska grundämnen</i>
	511-09-110	Naturligt bariumsulfat (tungspat) och naturligt bariumkarbonat (witherit), brända 25.11.50
	511-09-120	Retortkol 27.05.00
	511-09-131	Fluor 28.01.10
	511-09-132	Klor 28.01.40
	511-09-133	Brom 28.01.60
	511-09-134	Jod 28.01.80
	511-09-140	Svavel, sublimerat eller fallt; kolloidalt svavel 28.02.00
	511-09-150	Kol, annat än retortkol (kimrök, carbon black o. d.) 28.03.00
	511-09-161	Argongas 28.04.11
	511-09-162	Neongas 28.04.12
	511-09-165	Ädelgaser utom argon och neon 28.04.19

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
511-09-166	Oxygen (syre)	28.04.21
511-09-167	Nitrogen (kväve)	28.04.22
511-09-168	Hydrogen (väte)	28.04.23
511-09-171	Kisel (silicum)	28.04.30
511-09-172	Fosfor, vit (gul)	28.04.40
511-09-173	Fosfor, röd	28.04.50
511-09-174	Arsenik	28.04.60
511-09-175	Selen	28.04.70
511-09-179	Andra ickemetaller	28.04.90
511-09-180	Alkalimetaller	28.05.10
511-09-191	Kvikksilver	28.05.20
511-09-199	Alkalimetaller, alkaliska jordartsmetaller och sallsynta jordartsmetaller	28.05.90
511-09-201	Fosforklorider och fosforyklorid	28.14.10
511-09-209	Andra halogenider och oxihalogenider av ickemetaller	28.14.90
511-09-211	Fosforsulfider	28.15.10
511-09-212	Koldisulfid (kolsvavla)	28.15.20
511-09-219	Andra sulfider av ickemetaller	28.15.90
511-09-221	Ammoniak, förtätad	28.16.10
511-09-222	Ammoniak i vattenlösning	28.16.50
511-09-231	Kaliumhydroxid i fast form	28.17.21
511-09-232	Kaliumhydroxid i vattenlösning	28.17.25
511-09-241	Natrium- och kaliumperoxid	28.17.30
511-09-242	Oxider, hydroxider och peroxider av magnesium, strontium och barium	28.18.00
511-09-243	Zinkoxid	28.19.10
511-09-244	Zinkperoxid	28.19.50
511-09-245	Aluminiumoxid	28.20.10
511-09-246	Aluminiumhydroxid	28.20.30
511-09-247	Konstgjord korund	28.20.70
511-09-248	Kromtrioxid (kromsyra)	28.21.10
511-09-249	Kromoxider och kromhydroxider utom kromtrioxid	28.21.90
511-09-251	Manganoxider	28.22.00
511-09-252	Järnoxider och järnhydroxider	28.23.00
511-09-253	Koboltoxider och kobolthydroxider	28.24.00
511-09-254	Titanoxider	28.25.00
511-09-255	Tennoxider	28.26.00
511-09-256	Mönja	28.27.10
511-09-257	Blyoxider, utom mönja	28.27.90
511-09-258	Hydrazin och oorganiska salter därav	28.28.10
511-09-259	Kopparoxidul	28.28.21
511-09-261	Oxider, hydroxider och peroxider av koppar, utom kopparoxidul	28.28.29
511-09-262	Oxider, hydroxider och peroxider av kvikksilver	28.28.30
511-09-269	Oxider, hydroxider och peroxider av metaller, ej hänförliga till annat nummer	28.28.90
511-09-271	Natriumaluminiumfluorid (konstgjord kryolit)	28.29.10
511-09-279	Andra metallfluorider m. m.	28.29.90
511-09-281	Ammoniumklorid (salmiak)	28.30.10
511-09-282	Kalciumklorid	28.30.20
511-09-283	Bariumklorid	28.30.30
511-09-284	Magnesiumklorid	28.30.40

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
511-09-285	Zinkklorid och ammoniumzinkklorid	28.30.50
511-09-286	Aluminiumklorid	28.30.60
511-09-287	Järnklorider	28.30.70
511-09-288	Tennklorider	28.30.80
511-09-289	Andra klorider och hypoklorider	28.30.90
511-09-291	Natriumhypoklorit	28.31.10
511-09-292	Natriumklorit	28.31.20
511-09-293	Kalciumhypoklorit och klorkalk	28.31.30
511-09-299	Andra kloriter och hypokloriter	28.31.90
511-09-301	Natriumklorat	28.32.11
511-09-302	Kaliumklorat	28.32.12
511-09-305	Klorater utom natrium- och kaliumklorat	28.32.19
511-09-309	Perklorater	28.32.50
511-09-311	Bromider och oxidbromider; bromater och perbromater; hypobromiter	28.33.00
511-09-319	Jodider och oxidjodider; jodater och perjodater	28.34.00
511-09-321	Natriumsulfider	28.35.10
511-09-322	Zinksulfid	28.35.20
511-09-329	Andra sulfider	28.35.90
511-09-331	Natriumformaldehydsulfoxylat	28.36.10
511-09-335	Andra ditioniter	28.36.90
511-09-336	Natriumsulfiter	28.37.10
511-09-337	Natriumtiosulfat	28.37.20
511-09-339	Andra sulfiter och tiosulfater	28.37.90
511-09-341	Natriumsulfat (glaubersalt), kalcinerat	28.38.10
511-09-342	Natriumsulfat (glaubersalt), icke kalcinerat	28.38.15
511-09-343	Natriumvätesulfat	28.38.20
511-09-344	Kaliumsulfater	28.38.25
511-09-345	Bariumsulfat	28.38.30
511-09-346	Zinksulfat	28.38.35
511-09-347	Järn(II)sulfat (ferrosulfat)	28.38.40
511-09-348	Nickelsulfat och ammoniumnickelsulfat	28.38.45
511-09-351	Aluminiumsulfat	28.38.50
511-09-352	Kaliumaluminiumsulfat (kalialun)	28.38.55
511-09-353	Kromsulfat	28.38.60
511-09-354	Kromalun	28.38.65
511-09-355	Mangansulfat	28.38.70
511-09-359	Sulfater, ej hänförliga till annat nummer; peroxisulfater (persulfater)	28.38.90
511-09-361	Ammoniumnitrat	31.02.29
511-09-362	Natriumnitrit	28.39.10
511-09-363	Natriumnitrat	28.39.20
511-09-364	Kaliumnitrat	28.39.30
511-09-369	Andra nitriter och nitrater	28.39.90
511-09-371	Trinatriumfosfat	28.40.11
511-09-372	Andra natriumortofosfater	28.40.12
511-09-373	Natriumpyrofosfat och natriummetafosfat	28.40.13
511-09-374	Natriumpolytrifosfat	28.40.14
511-09-375	Andra natriumfosfater	28.40.19
511-09-376	Kaliumfosfater	28.40.20
511-09-377	Ammoniumfosfater	28.40.30
511-09-378	Kalciumfosfater	28.40.40

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
511-09-379	Andra fosfiter, hypofosfiter och fosfater	28.40.90
511-09-381	Arseniter och arsenater	28.41.00
511-09-382	Ammoniumkarbonat	28.42.10
511-09-383	Natriumhydrogenkarbonat	28.42.30
511-09-384	Kaliumkarbonat (pottaska)	28.42.40
511-09-385	Kalciumkarbonat	28.42.50
511-09-386	Magnesiumkarbonat	28.42.60
511-09-387	Blykarbonat	28.42.70
511-09-389	Karbonater, ej hänförliga till annat nummer; peroxikarbonater	28.42.90
511-09-391	Natrium- och kaliumcyanid	28.43.10
511-09-392	Ferri- och ferrocyanider av natrium och kalium (blodlutsalter)	28.43.20
511-09-399	Andra cyanider	28.43.90
511-09-401	Fulminater och cyanater	28.44.00
511-09-411	Natriummetasilikat	28.45.10
511-09-412	Vattenglas (natrium- och kaliumsilikat) i fast form	28.45.21
511-09-413	Vattenglas (natrium- och kaliumsilikat) i vattenlösning	28.45.25
511-09-419	Andra silikater	28.45.90
511-09-421	Natriumtetraborat (borax)	28.46.10
511-09-422	Natriumperborat	28.46.20
511-09-429	Andra borater och perborater	28.46.90
511-09-431	Kromater och dikromater av natrium och kalium	28.47.10
511-09-432	Zinkkromat	28.47.20
511-09-433	Blykromat	28.47.30
511-09-434	Kaliumpermanganat	28.47.40
511-09-439	Andra salter av metalloxidsyror	28.47.90
511-09-440	Andra salter (även peroxisalter) av oorganiska syror, utom azider	28.48.00
511-09-451	Silverniträt	28.49.10
511-09-459	Andra föreningar av ädla metaller m. m.	28.49.90
511-09-461	Radioaktiva grundämnen och isotoper samt oorganiska och organiska föreningar därav	28.50.00
511-09-462	Icke radioaktiva isotoper samt oorganiska och organiska föreningar därav	28.51.00
511-09-469	Salter m. m. av thorium, uran eller sällsynta jordartsmetaller	28.52.00
511-09-471	Flytande luft	28.53.00
511-09-472	Hydrogenperoxid	28.54.00
511-09-479	Fosfider	28.55.00
511-09-481	Kiselkarbid	28.56.10
511-09-482	Kalciumkarbid	28.56.20
511-09-489	Andra karbider	28.56.90
511-09-491	Hydrider, nitrider, azider, silicider och borider	28.57.00
511-09-499	Andra oorganiska föreningar	28.58.00
512	Organiska kemiska föreningar	
512-01	<i>Alifatiska och andra organiska syror och anhydrider (t. ex. ättiksyra, vinstenssyra, citronsyra)</i>	
512-01-11	Myrsyra	29.14.11
512-01-12	Ättiksyra	29.14.12
512-01-13	Ättiksyraanhydrid	29.14.13
512-01-14	Acykliska syror med minst 10 kolatomer	29.14.14
512-01-19	Andra acykliska syror och deras anhydrider	29.14.19

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
512-01-21	Etylacetat	29.14.21
512-01-22	Butylacetat	29.14.22
512-01-23	Amylacetat	29.14.23
512-01-24	Vinylacetat, amyl- och metakrylsyraestrar samt andra omättade poly- meriserbara estrar	29.14.24
512-01-29	Andra estrar av acykliska syror	29.14.29
512-01-31	Blyacetater	29.14.31
512-01-39	Andra salter av acykliska syror	29.14.39
512-01-41	Bensoesyra	29.14.41
512-01-42	Bensoater	29.14.42
512-01-43	Abietinsyror (tallhartssyra)	38.08.20
512-01-44	Estrar av cykliska syror	29.14.43
512-01-49	Andra cykliska syror samt anhydrider och salter av cykliska syror ...	29.14.49
512-01-50	Derivat av enbasiska syror	29.14.90
512-01-61	Oxalsyra och salter därav	29.15.11
512-01-62	Bärnstenssyra och salter därav	29.15.12
512-01-63	Maleinsyra och maleinsyraanhydrid samt fumarsyra	29.15.13
512-01-64	Ftalsyra och ftalsyraanhydrid	29.15.14
512-01-69	Andra flerbasiska syror och deras anhydrider och salter	29.15.19
512-01-71	Dibutylftalat	29.15.21
512-01-72	Dioktylftalat	29.15.22
512-01-75	Andra ftalsyraestrar	29.15.25
512-01-79	Andra estrar av flerbasiska syror	29.15.29
512-01-80	Derivat av flerbasiska syror	29.15.90
512-02	<i>Alkohol (etylalkohol), även denaturerad</i>	
512-02-10	Alkohol, odenaturerad, alkoholhalt minst 80 volymprocent	22.08.10
512-02-20	Alkohol, denaturerad	22.08.50
512-03	<i>Glycerin</i>	
512-03-10	Glycerol (glycerin)	15.11.10
512-03-20	Glycerolvatten och glycerollut	15.11.50
512-04	<i>Andra alkoholer</i>	
512-04-01	Fettalkoholer	15.10.60
512-04-11	Metanol	29.04.11
512-04-12	n-propanol (n-propylalkohol)	29.04.12
512-04-13	Isopropanol (isopropylalkohol)	29.04.13
512-04-14	Butanol (butylalkohol)	29.04.14
512-04-15	Pentanol (amylalkohol), avsedd uteslutande för tillverkning av kalium- eller natriumxantogenat	29.04.15
512-04-16	Annan pentanol (amylalkohol)	29.04.16
512-04-17	Oktanol (oktylalkohol)	29.04.17
512-04-18	Envärda alkoholer med minst 10 kolatomer	29.04.18
512-04-19	Andra envärda alkoholer	29.04.19
512-04-21	Etylenglykol	29.04.21
512-04-22	Pentaerytrit	29.04.22
512-04-29	Andra flervärda alkoholer	29.04.29
512-04-30	Halogen-, sulfo-, nitro- och nitrosderivat av acykliska alkoholer ...	29.04.50
512-04-41	Cyklohexanol, metyl- och dimetylcyklohexanol	29.05.11

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
512-04-42	Mentol	29.05.12
512-04-49	Andra cykliska alkoholer	29.05.19
512-04-50	Halogen-, sulfo-, nitro- och nitrosoderivat av cykliska alkoholer	29.05.50
512-05	<i>Terpentinolja</i>	
512-05-10	Balsamterpentin	38.07.10
512-05-21	Annan terpentin, rå	38.07.21
512-05-22	Annan terpentin, renad	38.07.25
512-05-30	Rå dipenten; pine oil	38.07.30
512-05-90	Andra lösningsmedel av terpener	38.07.90
512-09	<i>Andra organiska föreningar (inkl. sammansatta alkoholer och syror)</i>	
512-09-111	Acetylen	29.01.11
512-09-112	Propan	29.01.12
512-09-113	Nonen och dodecen	29.01.13
512-09-115	Andra acykliska kolväten	29.01.49
512-09-116	Bensen (bensol)	29.01.51
512-09-117	Toluen (toluol)	29.01.52
512-09-118	Xylen (xylol)	29.01.53
512-09-119	Dodecylbensen (dodecylbensol)	29.01.54
512-09-121	Cymen (cymol)	29.01.55
512-09-122	Styrenen (styroler)	29.01.56
512-09-123	Cyklohexan	29.01.57
512-09-124	Naftalen (naftalin)	29.01.58
512-09-125	Tetrahydronaftalen (tetralin) och dekahydronaftalen (dekalin)	29.01.59
512-09-126	Antracen och fenantren	29.01.60
512-09-129	Andra cykliska kolväten	29.01.99
512-09-131	Mättade klorfluorkolväten	29.02.11
512-09-132	Monoklorolväten	29.02.12
512-09-133	Diklorolväten	29.02.13
512-09-134	Trikloretylen	29.02.14
512-09-135	Koltetraklorid	29.02.15
512-09-136	Tetrakloretylen	29.02.16
512-09-137	Andra acykliska halogenderivat av kolväten	29.02.19
512-09-138	Diverse som insektsbekämpningsmedel lämpliga klorolväten	29.02.91
512-09-139	Andra cykliska halogenderivat av kolväten	29.02.99
512-09-141	Sulfoderivat av kolväten	29.03.10
512-09-149	Nitro- och nitrosoderivat av kolväten	29.03.90
512-09-151	Fenol	29.06.10
512-09-152	Kresol	29.06.26
512-09-153	Xylenol	29.06.30
512-09-154	Butylfenol och amylfenol	29.06.40
512-09-155	Resorcinol, hydrokinon, pyrogallol och naftol	29.06.50
512-09-156	Salter av fenol, kresol m. m.	29.06.60
512-09-159	Andra fenoler och fenolalkoholer	29.06.90
512-09-161	Halogenderivat av fenoler eller fenolalkoholer	29.07.10
512-09-162	Sulfo-, nitro- och nitrosoderivat av fenoler eller fenolalkoholer	29.07.50
512-09-163	Dietyleter	29.08.11
512-09-164	Glykoletrar inkl. eterglykoler	29.08.12
512-09-165	Andra etrar och eteralkoholer	29.08.19

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
512-09-169	Eterfenoler, eteralkoholfenoler m. m. och vissa derivat därav	29.08.90
512-09-170	Epoxider m. m. samt vissa derivat därav	29.09.00
512-09-180	Acetaler m. m. samt vissa derivat därav	29.10.00
512-09-191	Formaldehyd (formalin)	29.11.10
512-09-192	Trioximetylen och paraformaldehyd	29.11.20
512-09-193	Acetaldehyd och paraldehyd	29.11.30
512-09-194	Akrylaldehyd m. m.	29.11.40
512-09-195	Vanillin och etylvanillin	29.11.50
512-09-199	Andra aldehyder m. m.	29.11.90
512-09-201	Halogen-, sulfo-, nitro- och nitrosoderivat av aldehyder m. m.	29.12.00
512-09-211	Aceton	29.13.10
512-09-212	Metyletylketon och metylisobutylketon	29.13.20
512-09-213	Cyklohexanon och metylcyklohexanon	29.13.30
512-09-214	Kamfer	29.13.40
512-09-219	Andra ketoner m. m. och derivat därav	29.13.90
512-09-221	Mjölksyra	29.16.11
512-09-222	Salter av mjölksyra	29.16.12
512-09-223	Vinsyra	29.16.13
512-09-224	Citronsyra	29.16.14
512-09-225	Salter av vinsyra och citronsyra	29.16.15
512-09-226	Salicylsyra och gallussyra samt salter därav	29.16.16
512-09-227	Acetylsalicylsyra samt salter därav	29.16.17
512-09-228	Andra alkoholsyror m. m.	29.16.19
512-09-231	Estrar av alkoholsyror m. m.	29.16.20
512-09-239	Andra derivat av alkoholsyror m. m.	29.16.90
512-09-241	Estrar av svavelsyra och deras salter samt halogen-, sulfo-, nitro- och nitrosoderivat därav	29.17.00
512-09-245	Estrar av salpetersyrighet eller salpetersyra samt halogen-, sulfo-, nitro- och nitrosoderivat därav	29.18.00
512-09-250	Estrar av fosforsyra och deras salter samt halogen-, sulfo-, nitro- och nitrosoderivat därav	29.19.00
512-09-260	Estrar av kolsyra och deras salter samt halogen-, sulfo-, nitro- och nitrosoderivat därav	29.20.00
512-09-270	Estrar av andra oorganiska syror (utom estrar av hydrogenhalogenider) och deras salter samt halogen-, sulfo-, nitro- och nitrosoderivat därav	29.21.00
512-09-281	Etylenaminer	29.22.11
512-09-282	Fettaminer med minst 10 kolatomer	29.22.12
512-09-283	Andra acykliska aminoföreningar samt salter därav	29.22.19
512-09-284	Anilin, toluidin m. m. samt salter därav	29.22.20
512-09-289	Andra föreningar med aminofunktion	29.22.90
512-09-291	p-(N-metylamino)fenolsulfat (metol)	29.23.10
512-09-292	Dimetylaminoättiksyra och alkalialter därav	29.23.20
512-09-293	Etanolaminer	29.23.30
512-09-299	Andra aminoföreningar med enkel eller sammansatt oxygenfunktion	29.23.90
512-09-301	Lecitiner och andra fosfoaminolipider	29.24.10
512-09-309	Andra kvaternära ammoniumsalter och kvaternära ammoniumhydroxider	29.24.90
512-09-311	Urinämne	29.25.10
512-09-319	Andra föreningar med amidofunktion	29.25.90
512-09-321	Sackarin och alkalialter därav	29.26.10

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
512-09-322	Hexametylentetramin	29.26.20
512-09-323	Trimetyltrinitramin	29.26.30
512-09-329	Andra föreningar med imido- eller iminofunktion	29.26.90
512-09-330	Föreningar med nitrilfunktion	29.27.00
512-09-340	Diazo-, azo- och azoxiföreningar	29.28.00
512-09-350	Organiska derivat av hydrazin eller hydroxylamin	29.29.00
512-09-355	Cyklohexylsulfaminsyra och salter därav	29.30.10
512-09-359	Andra föreningar med nitrogenfunktion	29.30.90
512-09-361	Natrium- och kaliumxantogenater	29.31.10
512-09-362	Tiokarbanilid (difenyltiokarbamid)	29.31.20
512-09-369	Andra svavelorganiska föreningar	29.31.90
512-09-370	Arsenikorganiska föreningar	29.32.00
512-09-380	Kvikksilverorganiska föreningar	29.33.00
512-09-390	Andra metallorganiska och ickemetallorganiska föreningar	29.34.00
512-09-401	Furfuraldehyd	29.35.11
512-09-402	Andra heterocykliska föreningar, innehållande syre eller svavel som heteroatom	29.35.19
512-09-403	Melamin	29.35.91
512-09-404	Pyridin	29.35.92
512-09-409	Andra heterocykliska föreningar	29.35.99
512-09-411	Sulfonkloramider (»kloraminer»)	29.36.10
512-09-419	Andra sulfonamider	29.36.90
512-09-420	Laktoner och laktamer; sultoner och sultamer	29.37.00
512-09-431	Ostlöpe	29.40.10
512-09-439	Andra enzymer	29.40.90
512-09-441	Glykos (dextros)	29.43.10
512-09-449	Andra sockerarter, kemiskt rena (utom sackaros)	29.43.90
512-09-490	Andra organiska föreningar	29.45.00

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
----------------	----------	-----------------------

**Avdelning 52. Mineraltjära och kemiska råvaror ur stenkol,
mineralolja och naturgas**

521	Mineraltjära och kemiska råvaror ur stenkol, mineralolja och naturgas	
	521-01-00	<i>Mineraltjära</i> 27.06.10
	521-02	<i>Tjäljoljor och andra kemiska råämnen ur stenkol, mineralolja och naturgas</i>
	521-02-10	Bensololjor 27.07.10
	521-02-20	Rå fenol och rå kresol 27.07.20
	521-02-30	Kreosotolja 27.07.30
	521-02-40	Antracenolja 27.07.40
	521-02-50	Rå naftalin 27.07.50
	521-02-60	Andra råa destillat ur stenkolstjära och råolja..... 27.07.90
	521-02-70	Gasvatten och använd gasreningsmassa 38.04.00

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
Avdelning 53. Färgämnen och garvännen		
531	Stenkolstjärfärgämnen och naturlig indigo	
	531-01	<i>Stenkolstjärfärgämnen och naturlig indigo (inkl. syntetiska substratpigment)</i>
	531-01-10	Svarta syntetiska organiska pigmentfärgämnen 32.05.10
	531-01-20	Syntetiska organiska pigmentfärgämnen med undantag av svarta färgämnen 32.05.20
	531-01-30	Andra syntetiska organiska färgämnen; naturlig indigo 32.05.30
	531-01-40	Syntetiska organiska luminoforer; syntetiska s. k. optiska blekmedel 32.05.90
	531-01-50	Substratpigment 32.06.00
532	Färgämnes- och garvänesextrakter och syntetiska garvännen	
	532-01	<i>Färgämnesextrakter (vegetabiliska och animaliska)</i>
	532-01-10	Smör- och ostfärger 32.04.10
	532-01-90	Andra vegetabiliska och animaliska färgämnen (även färgträextrakter m. m.) 32.04.90
	532-02	<i>Garvänesextrakter, utom syntetiska garvännen</i>
	532-02-10	Ekträextrakt 32.01.10
	532-02-20	Granbarkextrakt 32.01.20
	532-02-30	Kvebrachoextrakt 32.01.30
	532-02-40	Mimosabarkextrakt 32.01.40
	532-02-50	Kastanjeextrakt 32.01.50
	532-02-80	Andra vegetabiliska garvänesextrakter 32.01.90
	532-02-90	Garvsyror (tannin) och derivat därav 32.02.00
	532-03	<i>Syntetiska garvännen</i>
	532-03-10	Syntetiska garvännen med en askhalt av högst 20 viktprocent 32.03.10
	532-03-90	Andra syntetiska garvännen 32.03.90
533	Pigment, färger, lacker och liknande material	
	533-01	<i>Färgämnen utom stenkolstjärfärgämnen</i>
	533-01-10	Litopon och andra färgämnen på basis av zinksulfid 32.07.11
	533-01-20	Titanvitt 32.07.12
	533-01-30	Andra vita, grå eller svarta pigment utom pigment på basis av zinkoxid 32.07.19
	533-01-40	Pigment av kromoxid, berlinerblått, kobolt- eller kadmiumfärgämnen 32.07.20
	533-01-50	Jordfärger, ultramarin; oorganiska luminoforer 32.07.30
	533-01-60	Andra färgämnen 32.07.90
	533-01-70	Pigment, rivna i linolja, terpentin o. d. 32.09.50
	533-01-80	Bronspulver för bronsering 74.06.10
	533-01-90	Aluminiumpulver för bronsering 76.05.10
	533-02	<i>Tryckfärger</i>
	533-02-10	Trycksvärta 32.13.11
	533-02-20	Tryckfärger, utom trycksvärta 32.13.19
	533-03	<i>Färdigberedda färger, lacker, konstnärsfärger, sickativ och kitt</i>
	533-03-10	Porlinsfärger, glasrymassa o. d. 32.08.90
	533-03-21	Cellulosanitratlacker, klara 32.09.11

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
533-03-29	Andra klara lacker	32.09.19
533-03-31	Cellulosanitratlack, pigmenterade	32.09.21
533-03-32	Skeppsbottenfärg med lack som bindemedel	32.09.22
533-03-39	Andra pigmenterade lacker	32.09.29
533-03-40	Kallvattenfärger och emulsionsfärger	32.09.30
533-03-51	Oljefärg	32.09.41
533-03-59	Andra färdigberedda målarfärger	32.09.49
533-03-60	Lösliga färgämnen i detaljhandelsförpackning	32.09.70
533-03-70	Konstnärsfärger, brytningsfärger o. d. i tuber m. m.	32.10.00
533-03-80	Beredda sickativ	32.11.00
533-03-90	Kitt, spackelfärger o. d.; ympvax	32.12.00

Varu- grupp	Varu- post		Nordiskt Brysselnr
Avdelning 54. Medicinska och farmaceutiska produkter			
541		Medicinska och farmaceutiska produkter	
	541-01-00	<i>Vitaminer och vitaminpreparat</i>	29.38.00
	541-02-00	<i>Bakteriologiska produkter, sera, vacciner</i>	30.02.90
	541-03	<i>Penicillin, streptomycin och andra antibiotika</i>	
	541-03-10	Penicillin och derivat därav	29.44.10
	541-03-90	Andra antibiotika och derivat därav	29.44.90
	541-04-00	<i>Opiumalkaloider, kokain, koffein, kinin och andra växtalkaloider samt derivat därav</i>	29.42.00
	541-09	<i>Andra medicinska och farmaceutiska produkter</i>	
	541-09-10	Hormoner	29.39.00
	541-09-20	Glykosider och derivat därav	29.41.00
	541-09-30	Farmaceutiska produkter av körtlar och andra organ m. m.	30.01.00
	541-09-41	Läkemedel, innehållande acetylsalicylsyra	30.03.10
	541-09-42	Läkemedel, innehållande penicillin eller derivat därav	30.03.20
	541-09-43	Andra läkemedel	30.03.90
	541-09-51	Häftplåster för medicinskt eller kirurgiskt bruk	30.04.10
	541-09-52	Vadd, bindor m. m. för medicinskt eller kirurgiskt bruk	30.04.90
	541-09-56	Steril suturtråd	30.05.10
	541-09-60	Tandcement och andra tandfyllningsmedel	30.05.20
	541-09-70	Etuier och lädor med utrustning för första förband	30.05.30
	541-09-90	Andra farmaceutiska produkter och artiklar	30.05.90

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
Avdelning 55. Flyktiga oljor och luktämnen; toalett-, poler- och rengöringsmedel		
551	Flyktiga oljor och luktämnen	
	<i>Flyktiga vegetabiliska oljor samt resinoider</i>	
	551-01	Resinoider 33.01.10
	551-01-10	Flyktiga vegetabiliska oljor 33.01.90
	551-01-20	
	551-02	<i>Syntetiska luktämnen och koncentrat därav, koncentrat av flyktiga vegetabi- liska oljor (erhållna genom enfleurage) samt blandningar av alkoholer och flyktiga oljor</i>
	551-02-10	Terpenhaltiga biprodukter av flyktiga vegetabiliska oljor 33.02.00
	551-02-20	Koncentrat av flyktiga vegetabiliska oljor i fett, icke flyktig olja o. d. 33.03.00
	551-02-30	Blandningar av luktämnen för parfymindustrin m. m. 33.04.00
	551-02-40	Vatten från destillation av flyktiga vegetabiliska oljor samt vatten- lösningar av dylika oljor 33.05.00
552	Parfyer, kosmetiska preparat, tvålar, rengörings- och tvättmedel	
	<i>Parfyer, kosmetiska preparat, tandkräm och andra toalettmedel utom tvål</i>	
	552-01	Parfyer 33.06.11
	552-01-10	Toalettvatten och luktvatten 33.06.12
	552-01-20	Badsalt o. d. 33.06.19
	552-01-30	Hudkräm och hudolja 33.06.21
	552-01-41	Puder 33.06.22
	552-01-42	Andra hud- och nagelvårdspreparat 33.06.29
	552-01-49	Härvårdspreparat 33.06.30
	552-01-50	Tandpulver, tandkräm, munvatten och andra preparat för munhygien 33.06.40
	552-01-60	Rakkräm, även icke löddrande 33.06.50
	552-01-70	Andra kosmetiska preparat 33.06.90
	552-01-90	
	552-02	<i>Tvål och tvättmedel</i>
	552-02-11	Toalettvål i formade handstycken 34.01.10
	552-02-12	Raktvål 34.01.20
	552-02-21	Tvättvål 34.01.30
	552-02-22	Tvålflingor och tvålspan 34.01.40
	552-02-23	Såpa 34.01.50
	552-02-30	Annan tvål 34.01.99
	552-02-40	Sulfonerade, anjonaktiva ämnen 34.02.11
	552-02-50	Svavel- och fosforsyrestrar av envärda alkoholer med minst 10 kol- atomer 34.02.12
	552-02-60	Etylenoxidkondensationsprodukter o. d. 34.02.13
	552-02-70	Andra syntetiska ytaktiva ämnen 34.02.19
	552-02-81	Tvätt- och diskpulver, syntetiska 34.02.21
	552-02-82	Andra tvätt- och diskmedel, syntetiska 34.02.29
	552-02-89	Andra tvätt- och rengöringsmedel 34.02.90
	552-03	<i>Vaxer, polermedel, pastor, pulver och liknande preparat för polering och skydd av läder, trä, metall, glas eller andra material</i>
	552-03-10	Tvål innehållande mineraliska slipmedel 34.01.91
	552-03-20	Skurpulver 34.05.10

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
552-03-30	Bonvax och golvolja	34.05.20
552-03-40	Möbel- och bilpolermedel	34.05.30
552-03-50	Läderputsmedel	34.05.40
552-03-90	Andra puts- och polermedel	34.05.90

Varu- grupp	Varu- post	Nordiskt Brysselnr
----------------	---------------	-----------------------

Avdelning 56. Gödselmedel, tillverkade

561	Gödselmedel, tillverkade	
	<i>Kvävegödselmedel (andra än naturliga)</i>	
561-01	Natriumnitrat, icke naturligt (natronsalpeter o. d.)	31.02.19
561-01-10	Ammoniumnitrat	31.02.21
561-01-20	Ammoniumsulfat	31.02.30
561-01-30	Ammoniumsulfatnitrat	31.02.40
561-01-40	Andra ammoniakhaltiga kvävegödselmedel	31.02.50
561-01-50	Kalciumnitrat (kalksalpeter, norgesalpeter)	31.02.60
561-01-60	Karbamid (urinämne)	31.02.70
561-01-70	Kalciumcyanamid (kalkkväve)	31.02.80
561-01-80	Andra kvävegödselmedel	31.02.90
561-02	<i>Fosforgödselmedel (andra än naturliga), inkl. superfosfater och tomasfosfat</i>	
561-02-10	Superfosfater	31.03.10
561-02-20	Tomasfosfat	31.03.20
561-02-30	Andra fosforgödselmedel	31.03.90
561-02-40	Arsenikhaltiga ammoniumfosfater; kaliumfosfatnitrat	31.05.20
561-03	<i>Kaligödselmedel, utom obearbetade kalisalter</i>	
561-03-10	Kaliumklorid för gödningsändamål	31.04.20
561-03-20	Kaliumsulfat för gödningsändamål	31.04.30
561-03-90	Andra kaligödselmedel	31.04.90
561-09	<i>Andra gödselmedel, inkl. blandningar av gödselmedel</i>	
561-09-10	Gödselmedel i form av tabletter o. d. eller i förpackningar vägande per styck högst 10 kg brutto	31.05.10
561-09-20	Andra nitrogenhaltiga gödselmedel	31.05.30
561-09-30	Använt djurkol	38.02.10
561-09-90	Andra gödselmedel	31.05.90

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
----------------	----------	-----------------------

Avdelning 59. Sprängämnen och diverse kemiska produkter

591

Sprängämnen

591-01	<i>Krut, beredda sprängämnen och ammunition för jaktvapen</i>	
591-01-10	Svartkrut	36.01.10
591-01-20	Röksvagt krut	36.01.90
591-01-30	Beredda sprängämnen	36.02.00
591-01-40	Patroner för jaktvapen	93.07.71
591-01-50	Patronhylsor för jaktvapen	93.07.72
591-01-60	Hagel och kulor av bly för jaktvapen	93.07.73
591-01-90	Annan ammunition för jaktvapen	93.07.79
591-02	<i>Stubin, tändhattar och andra tändmedel</i>	
591-02-10	Svartkrutsstubin	36.03.10
591-02-20	Annan stubin	36.03.90
591-02-30	Tändhattar	36.04.10
591-02-40	Sprängkapslar	36.04.20
591-02-50	Andra tändmedel	36.04.90
591-03	<i>Pyrotekniska artiklar</i>	
591-03-10	Livräddningsraketer o. d.	36.05.10
591-03-20	Fyrverkeripjäser o. d.	36.05.90

599

Diverse kemiska produkter

599-01	<i>Plaster, obearbetade eller i form av enfibertråd, slangar, rör, stavar, stänger, plattor, duk, folier eller band</i>	
599-01-01	Fenoplaster	39.01.10
599-01-02	Aminoplaster	39.01.15
599-01-03	Alkydplaster	39.01.20
599-01-04	Omättade esterplaster	39.01.25
599-01-05	Amid- och uretanplaster samt mättade linjära polyestrar	39.01.30
599-01-06	Epoxiplaster	39.01.35
599-01-07	Silikoner (utom gummisilikoner)	39.01.42
599-01-09	Andra kondensationsplaster	39.01.49
599-01-11	Etenplaster	39.02.11
599-01-12	Andra olefinplaster	39.02.19
599-01-13	Styrenplaster	39.02.20
599-01-14	Vinylplaster	39.02.30
599-01-15	Akrylplaster	39.02.40
599-01-16	Kumaronindenhartser	39.02.45
599-01-19	Andra polymerisationsplaster	39.02.49
599-01-21	Kollodiumbomull	39.03.11
599-01-22	Bomullskrut	39.03.12
599-01-23	Andra cellulosanitrat	39.03.19
599-01-24	Cellulosaacetat	39.03.20
599-01-25	Cellulosapropionat, cellulosaabutyrat, etyl- och bensylcellulosa	39.03.30
599-01-26	Vattenlösliga cellulosaetrar	39.03.40
599-01-29	Andra cellulosa-plaster	39.03.49
599-01-31	Härdade proteiner	39.04.10
599-01-35	Andra högmolekylära polymerer, konsthartser och plaster	39.06.19

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
599-01-41	Avfall och skrot av kondensationsplaster	39.01.50
599-01-42	Avfall och skrot av polymerisationsplaster	39.02.50
599-01-43	Filmavfall	39.03.51
599-01-44	Annat avfall och skrot av cellulosaplaster	39.03.59
599-01-51	Skumplastplattor och -band av kondensationsplaster	39.01.61
599-01-52	Laminerade plattor och band av kondensationsplaster	39.01.62
599-01-53	Andra plattor och band av kondensationsplaster	39.01.69
599-01-54	Duk och folier av kondensationsplaster	39.01.70
599-01-55	Armerade slangar, rör, stavar och stänger av kondensationsplaster	39.01.81
599-01-59	Andra enfibertrådar, slangar, rör, stavar och stänger av kondensationsplaster	39.01.89
599-01-61	Golvplattor av polymerisationsplaster	39.02.61
599-01-62	Skumplastplattor och -band av polymerisationsplaster	39.02.62
599-01-63	Andra plattor och band av polymerisationsplaster	39.02.69
599-01-64	Duk och folier av polymerisationsplaster	39.02.70
599-01-65	Slangar och rör av polymerisationsplaster	39.02.81
599-01-69	Enfibertrådar, stavar och stänger av polymerisationsplaster	39.02.85
599-01-71	Skumplastplattor och -band av cellulosaplaster	39.03.61
599-01-72	Plattor och band av mjukgjort cellulosanitrat	39.03.62
599-01-73	Plattor och band av celluloaacetat	39.03.63
599-01-74	Plattor och band av andra cellulosaplaster	39.03.69
599-01-75	Cellulosaplastfolier för tillverkning av ljuskänslig film	39.03.71
599-01-76	Konsttarmar av cellulosaarenerat	39.03.72
599-01-77	Duk och folier av cellulosaarenerat	39.03.73
599-01-78	Duk och folier av cellulosanitrat	39.03.74
599-01-79	Duk och folier av celluloaacetat	39.03.75
599-01-81	Duk och folier av andra cellulosaplaster	39.03.79
599-01-82	Enfibertrådar, slangar, rör, stavar och stänger av cellulosaarenerat	39.03.81
599-01-83	Enfibertrådar, slangar, rör, stavar och stänger av cellulosanitrat	39.03.82
599-01-84	Enfibertrådar, slangar, rör, stavar och stänger av andra cellulosa-plaster	39.03.89
599-01-91	Konsttarmar av härdat kasein	39.04.21
599-01-92	Plattor, stänger, rör o. d. av härdat kasein	39.04.29
599-01-93	Plattor, stänger, rör o. d. av andra härdade proteiner	39.04.90
599-01-95	Plattor, stänger, rör o. d. av andra högmolekylära polymerer, konst-hartser eller plaster	39.06.90
599-02	<i>Insekts- och svampbekämpningsmedel, desinfektionsmedel o. d.</i>	
599-02-10	Betningsmedel för utsäde	38.11.10
599-02-20	Desinfektionsmedel, insekts-, svamp- och ogräsbekämpningsmedel, rättgift o. d.	38.11.90
599-03	<i>Stärkelse, stärkelsehaltiga ämnen, dextrin, gluten och glutenmjöl</i>	
599-03-10	Potatisstärkelse	11.08.10
599-03-20	Vetestärkelse	11.08.20
599-03-30	Majsstärkelse	11.08.30
599-03-40	Risstärkelse	11.08.40
599-03-50	Annan stärkelse; inulin	11.08.90
599-03-60	Gluten och glutenmjöl, även rostade	11.09.00
599-03-70	Dextrin; löslig stärkelse och rostad stärkelse; stärkelseklister	35.05.00

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
599-04	<i>Kasein, albumin, gelatin, lim och beredningar därav</i>	
599-04-11	Kasein	35.01.10
599-04-12	Kaseinlim	35.01.20
599-04-19	Kaseinderivat	35.01.90
599-04-21	Äggalbumin	35.02.10
599-04-22	Blodalbumin	35.02.20
599-04-25	Andra albuminer	35.02.40
599-04-29	Albuminderivat	35.02.50
599-04-30	Gelatin och gelatinderivat	35.03.10
599-04-41	Benlim, hudlim o. d.	35.03.20
599-04-42	Fisklim	35.03.90
599-04-43	Stärkelsehaltigt lim och klister, i detaljhandelsförpackningar	35.06.10
599-04-48	Annat lim och klister, i detaljhandelsförpackningar	35.06.91
599-04-49	Annat lim och klister	35.06.95
599-04-51	Stärkelsehaltiga glätt- och appreturmedel	38.12.10
599-04-59	Andra glätt- och appreturmedel	38.12.99
599-09	<i>Andra kemiska produkter</i>	
599-09-11	Tallolja, rå (tallsyra)	38.05.10
599-09-12	Tallolja, renad	38.05.50
599-09-13	Sulfitlut, indunstad	38.06.00
599-09-14	Kolofonium	38.08.10
599-09-15	Resinater (hartstvälar)	38.08.30
599-09-19	Andra derivat av kolofonium och hartssyror (utom hartsestrar)	38.08.90
599-09-21	Trätjära	38.09.10
599-09-22	Trätjäroljor; trätjärkreosot	38.09.40
599-09-23	Rå metanol	38.09.60
599-09-24	Acetonolja	38.09.80
599-09-25	Vegetabiliskt beek	38.10.10
599-09-26	Bryggeriharts o. d.; kärnbindemedel på basis av naturliga harts- artade produkter	38.10.90
599-09-31	Kollodium	39.03.13
599-09-32	Hartsestrar	39.05.11
599-09-33	Andra naturharts- och naturgummiderivat	39.05.19
599-09-34	Folier av naturharts- och naturgummiderivat	39.05.91
599-09-35	Plattor, rör, stänger o. d. av naturharts- och naturgummiderivat	39.05.99
599-09-36	Alginsyra samt salter och estrar därav	39.06.11
599-09-41	Konstgjorda vaxer	34.04.00
599-09-42	Modelleringsmassor, s. k. dentalvax samt avtrycksmassa för dental- bruk	34.07.00
599-09-43	Peptoner, proteiner och derivat därav, ej hänförliga till annat nummer	35.04.00
599-09-44	Järnцерium och andra pyrofora legeringar	36.07.00
599-09-45	Elektrodmassa	38.01.10
599-09-46	Konstgjord grafit; kolloidal grafit (utom suspensioner i olja)	38.01.90
599-09-47	Djurkol, icke använt	38.02.90
599-09-48	Aktiverat kol	38.03.10
599-09-49	Aktiverad blekjord	38.03.20
599-09-51	Andra aktiverade naturliga mineraliska ämnen	38.03.90
599-09-52	Betmedel för textil-, pappers- och läderindustrien	38.12.91
599-09-53	Betmedel för metaller	38.13.10

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
599-09-54	Flussmedel, löd- och svetsmedel	38.13.90
599-09-55	Additiver för bensin och mineraloljor	38.14.00
599-09-56	Vulkaniseringsacceleratorer	38.15.00
599-09-57	Närsubstrat för odling av mikrober	38.16.00
599-09-58	Preparat och laddningar för brandsläckningsapparater; brandsläck- ningsbomber	38.17.00
599-09-59	Lösnings- och spädningsmedel för lacker e. d., utgörande blandningar	38.18.00
599-09-61	Råa naften- och naftensulfosyror samt alkalialter därav	38.19.10
599-09-62	Antioxidanter för gummiindustrin	38.19.20
599-09-63	Metallkarbider, icke sintrade, för framställning av hårdmetall	38.19.30
599-09-64	Eldfasta murbruk och massor	38.19.41
599-09-65	Oorganiska syrafasta murbrukspulver	38.19.42
599-09-66	Annat murbruk	38.19.49
599-09-67	Gasreningsmassa, icke använd	38.19.50
599-09-69	Kemisk-tekniska biprodukter	38.19.60
599-09-71	Kärnbindemedel, innehållande stärkelse	38.19.70
599-09-72	AIV-syra	38.19.81
599-09-79	Blandningar av oorganiska ämnen, ej hänförliga till annat nummer	38.19.89
599-09-81	Grammofonskivemassa	38.19.91
599-09-82	Blandade alkylbensoler och blandade alkylnaftalener	38.19.92
599-09-89	Kemiska produkter, preparat och återstoder, ej hänförliga till annat nummer	38.19.99

Huvudavdelning 6. Bearbetade varor, grupperade i huvudsak efter material

Varu- Varupost
grupp

Nordiskt
Brysselnr

Avdelning 61. Läder, lädervaror och beredda pälsskinn

611

Läder och konstläder

611-01	<i>Läder</i>	
611-01-11	Maskinremläder och annat tekniskt läder av ox- och hästdjur	41.02.10
611-01-12	Plattläder av ox- och hästdjur	41.02.20
611-01-21	Kruponger av ox- och hästdjur	41.02.31
611-01-29	Annat sul- och bindsulläder av ox- och hästdjur	41.02.39
611-01-31	Skoovanläder (utom lackläder) av kalv	41.02.41
611-01-32	Skoovanläder (utom lackläder) av ox- och hästdjur utom kalv	41.02.49
611-01-35	Skoovanläder (utom lackläder) av får	41.03.10
611-01-37	Skoovanläder (utom lackläder) av get	41.04.10
611-01-42	Foderläder av ox- och hästdjur	41.02.50
611-01-45	Foderläder av får	41.03.20
611-01-47	Foderläder av get	41.04.20
611-01-51	Handskläder av kalv	41.02.61
611-01-52	Handskläder av ox- och hästdjur utom kalv	41.02.69
611-01-55	Handskläder av får	41.03.30
611-01-57	Handskläder av get	41.04.30
611-01-61	Beklädnadsläder av kalv	41.02.71
611-01-62	Beklädnadsläder av ox- och hästdjur utom kalv	41.02.79
611-01-65	Beklädnadsläder av får	41.03.40
611-01-67	Beklädnadsläder av get	41.04.40
611-01-72	Annat läder av ox- och hästdjur (utom lackläder)	41.02.90
611-01-75	Annat läder av får (utom sämskläder, pergament och lackläder)	41.03.90
611-01-77	Annat läder av get (utom pergament och lackläder)	41.04.90
611-01-79	Läder av andra djur (utom pergament)	41.05.00
611-01-81	Sämskläder	41.06.00
611-01-85	Pergament, äkta	41.07.00
611-01-90	Lackläder samt metalliserat läder	41.08.00

611-02-00	<i>Konstläder, innehållande läder eller läderfibrer</i>	41.10.00
-----------	---	----------

612

Varor av läder eller konstläder

612-01	<i>Maskinremmar och andra lädervaror för tekniskt bruk</i>	
612-01-10	Driv- och transportremmar, snören och syremmar av läder eller konstläder	42.04.10
612-01-20	Pickers, slag- och ryckremmar, kappor, buffertar, flördelremmar och liknande för textilindustrin avsedda artiklar	42.04.91
612-01-90	Andra varor för tekniskt bruk av läder eller konstläder	42.04.99
612-02-00	<i>Seldon och andra sadelmakeriarbeten</i>	42.01.00
612-03	<i>Överdelar, skaft och andra delar till skodon, av alla slags material</i>	
612-03-11	Nätlade överdelar till skodon, av läder eller konstläder	64.05.11
612-03-19	Andra delar till skodon, av läder eller konstläder	64.05.19

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr	
	612-03-21	Nätlade överdelar till skodon, av gummi eller plast	64.05.21
	612-03-22	Sulor, klackar, hälskydd och inläggssulor av gummi eller plast	64.05.22
	612-03-29	Andra delar till skodon, av gummi eller plast	64.05.29
	612-03-30	Delar till skodon, av trä	64.05.30
	612-03-91	Nätlade överdelar till skodon, av annat material	64.05.91
	612-03-99	Andra delar till skodon, av annat material	64.05.99
	612-09	<i>Andra varor av läder eller konstläder</i>	
	612-09-10	Ränder av läder eller konstläder	42.05.10
	612-09-90	Andra varor av läder eller konstläder	42.05.90
613		Pälsskinn, beredda eller beredda och färgade	
	613-01	<i>Pälsskinn, beredda eller beredda och färgade (inkl. konstgjord päls), icke konfektionerade till plagg</i>	
	613-01-10	Pälsskinn, beredda, av chinchilla, hermelin m. m.	43.02.10
	613-01-20	Minkskinn, beredda	43.02.20
	613-01-30	Rävskinn, beredda	43.02.30
	613-01-40	Pälsskinn, beredda av indiskt och kinesiskt får o. d.; persian och persianliknande skinn	43.02.40
	613-01-50	Bisamskinn, beredda	43.02.50
	613-01-61	Sälskinn, beredda	43.02.61
	613-01-69	Andra skinn av pälsdjur, beredda	43.02.69
	613-01-71	Skinn av kalv och hästdjur, beredda	43.02.71
	613-01-72	Skinn av får, lamm, get och killing, beredda	43.02.72
	613-01-79	Andra pälsskinn, beredda	43.02.79
	613-01-81	Tavlor, ämnen och foder av beredda pälsskinn	43.02.80
	613-01-82	Bitar och avskurna delar av beredda pälsskinn	43.02.90
	613-01-89	Varor av pälsskinn (utom kläder samt res- och sängfallar).	43.03.90
	613-01-91	Konstgjord päls	43.04.10
	613-01-99	Varor av konstgjord päls (utom kläder samt res- och sängfallar).	43.04.90

Avdelning 62. Gummivaror

621

Halvfabrikat av gummi

621 01	<i>Halvfabrikat av gummi (t. ex. plattor, duk, stänger, tråd, rör, lösningar och dispersioner)</i>	
621-01-11	Icke vulkaniserade gummiplattor till skosulor	40.05.10
621-01-12	Icke vulkaniserat reparationsgummi	40.05.20
621-01-19	Andra plattor samt duk och band av icke vulkaniserat gummi	40.05.90
621-01-21	Garn av textilmaterial, impregnerat med icke vulkaniserat gummi	40.06.10
621-01-22	Gummiklister på underlag av plast	40.06.21
621-01-23	Gummiklister på underlag av textilmaterial	40.06.22
621-01-24	Gummiklister på underlag av annat material	40.06.29
621-01-29	Andra varor av icke vulkaniserat gummi i förening med annat material	40.06.30
621 01-30	Lösningar och dispersioner av icke vulkaniserat gummi	40.06.91
621-01-41	Slitskenor för regummering av däck	40.06.92
621-01-49	Andra halvfabrikat och artiklar av icke vulkaniserat gummi	40.06.99
621-01-51	Tråd av mjukgummi utan överklädnad	40.07.10
621-01-52	Tråd av mjukgummi med överklädnad	40.07.20
621-01-53	Rep av mjukgummi samt garn av textilmaterial, impregnerat eller överdraget med mjukgummi	40.07.90
621-01-61	Plattor, duk och band av skumgummi o. d.	40.08.11
621-01-69	Plattor, duk och band av annat mjukgummi	40.08.19
621-01-70	Strängar och stänger, även profilerade, av mjukgummi	40.08.50
621-01-81	Spiral- och pansarslangar av mjukgummi	40.09.10
621-01-82	Rör och slangar av mjukgummi i förening med textilmaterial	40.09.91
621-01-89	Andra rör och slangar av mjukgummi	40.09.99
621-01-91	Pulver, avfall och skrot av hårdgummi	40.15.10
621-01-99	Hårdgummi i block, plattor, band, stänger och rör	40.15.90

629

Andra gummivaror

629-01	<i>Däck och slangar för fordon och flygmaskiner</i>	
629-01-10	Cykel- och mopeddäck	40.11.11
629-01-21	Motorecykel- och motorskoterdäck	40.11.12
629-01-22	Personbilsdäck	40.11.13
629-01-23	Lastbils- och bussdäck	40.11.14
629-01-30	Flygmaskinsdäck	40.11.15
629-01-40	Traktordäck	40.11.16
629-01-50	Andra däck	40.11.19
629-01-60	Begagnade däck	40.11.30
629-01-70	Slangar (till hjul)	40.11.50
629-01-80	Fälgband av mjukgummi	40.11.80
629-01-90	Massiva gummiringar	40.11.90
629-02	<i>Hygieniska, medicinska och kirurgiska gummivaror (utom slangar)</i>	
629-02-10	Preventivmedel	40.12.10
629-02-20	Andra hygieniska och farmaceutiska artiklar av mjukgummi	40.12.90
629-02-30	Hygieniska och farmaceutiska artiklar av hårdgummi	40.16.10
629-09	<i>Andra varor av mjuk- och hårdgummi</i>	
629-09-10	Balataremmar	40.10.10

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
629-09-21	Kilremmar av mjukgummi	40.10.91
629-09-29	Andra driv- och transportremmar av mjukgummi	40.10.99
629-09-30	Gummihandskar	40.13.10
629-09-41	Packningar och tätningar av mjukgummi	40.14.10
629-09-49	Andra artiklar av mjukgummi för maskiner och apparater	40.14.20
629-09-50	Mattor av mjukgummi	40.14.30
629-09-60	Varor av skumgummi o. d.	40.14.91
629-09-70	Andra varor av mjukgummi	40.14.99
629-09-80	Varor av hårdgummi	40.16.90

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
Avdelning 63. Varor av trä och kork (utom möbler)		
631	Faner, kryssfaner (plywood), plattor, konstgjort trä och annat trä, bearbetat	
	631-01 <i>Faner med en tjocklek av högst 5 mm</i>	
	631-01-10 Faner med en tjocklek av högst 5 mm, av inhemska träslag	44.14.10
	631-01-90 Faner med en tjocklek av högst 5 mm, av utländska träslag	44.14.90
	631-02 <i>Kryssfaner (plywood) och fanerat trä</i>	
	631-02-10 Fanerat trä	44.15.10
	631-02-20 Kryssfaner (plywood)	44.15.30
	631-02-30 Annat skiktträ (blockboard o. d.)	44.15.50
	631-02-40 Träskivor med inläggningar	44.15.70
	631-02-50 Lamellplattor av trä, icke massiva (cellplattor)	44.16.00
	631-03 <i>Träfiberplattor (wallboard)</i>	
	631-03-11 Träfiberplattor (wallboard), hårda, med ytbehandling	48.09.11
	631-03-19 Träfiberplattor (wallboard), hårda, utan ytbehandling	48.09.19
	631-03-50 Träfiberplattor (wallboard), porösa	48.09.50
	631-09 <i>Konstgjort trä i skivor, block o. d. (träspån och sågspån blandade med naturliga eller konstgjorda hartser eller med andra organiska bindemedel) samt annat trä, enkelt tillformat eller bearbetat</i>	
	631-09-10 Kubbar av trä för gatubeläggning	44.06.00
	631-09-21 Ämnen av trä till tunnstav	44.08.00
	631-09-23 Tunnbandsvidjor; störar, pinnar o. d.; träspån m. m.	44.09.00
	631-09-29 Ämnen av trä till promenadkäppar, verktygshandtag o. d.	44.10.00
	631-09-30 Trätråd samt tändsticksämnen och skoppligg av trä	44.11.00
	631-09-41 Träull	44.12.10
	631-09-43 Trämjöl	44.12.50
	631-09-50 Specialbehandlat trä i skivor, bräder, block o. d.	44.17.00
	631-09-60 Konstgjort trä	44.18.00
	631-09-70 Ram- och möbellister samt profilerade lister av trä	44.19.00
632	Andra varor av trä	
	632-01 <i>Lådor, askar, häckar o. d.</i>	
	632-01-11 Lådbräder, buntade	44.21.10
	632-01-19 Lådor, häckar o. d. av trä	44.21.90
	632-02 <i>Tunnbinderiarbeten</i>	
	632-02-10 Tunnstav	44.22.10
	632-02-20 Begagnade tunnbinderiarbeten	44.22.20
	632-02-30 Nya tunnbinderiarbeten	44.22.90
	632-03 <i>Byggnadssnickerier (inkl. dörrar, fönsterbågar, sammansatt och icke sammansatt stav för parkett eller andra golvbeläggningar samt färdiga trädelar till hus, med eller utan beslag)</i>	
	632-03-11 Icke sammansatt parkettstav	44.13.10
	632-03-12 Sammansatt parkettstav	44.23.20
	632-03-21 Dörrar och dörrkarmar	44.23.30

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
	632-03-22 Fönsterbågar och fönsterkarmar	44.23.40
	632-03-29 Andra byggnadssnickierier	44.23.90
	632-09 <i>Andra varor av trä</i>	
	632-09-10 Ramar av trä för tavlor o. d.	44.20.00
	632-09-21 Klädnypor av trä	44.24.10
	632-09-29 Andra hushållsartiklar av trä	44.24.90
	632-09-31 Verktyg, verktygsskaft, borststrän o. d. av trä	44.25.10
	632-09-35 Skoläster och skoblock av trä	44.25.50
	632-09-40 Trådrullar o. d. av trä	44.26.90
	632-09-50 Askar, brickor, prydnadsartiklar o. d. av trä	44.27.90
	632-09-60 Rullgardinskäppar av trä	44.28.20
	632-09-91 Pontoner, bojar o. d.	89.05.90
	632-09-99 Andra varor av trä	44.28.90
633	Varor av kork	
	633-01-00 <i>Presskork i plattor, block o. d.; korkrör</i>	45.04.10
	633-09 <i>Andra varor av naturkork eller presskork</i>	
	633-09-11 Butelj- och flaskkork	45.03.10
	633-09-19 Andra varor av naturkork	45.03.90
	633-09-20 Presskorkskivor	45.04.20
	633-09-30 Korkparkett	45.04.30
	633-09-90 Andra varor av presskork	45.04.90

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
Avdelning 64. Papper, papp och varor därav		
641	Papper och papp	
641-01-00	<i>Tidningspapper</i>	48.01.11
641-02	<i>Tryckpapper och skrivpapper i rullar eller ark, annat än tidningspapper</i>	
641-02-10	Tryckpapper, annat än tidningspapper	48.01.19
641-02-20	Skrivpapper, dupliceringspapper och ritpapper	48.01.21
641-02-30	Tryck- och skrivpapper, handgjorda	48.02.00
641-03	<i>Omslagspapper</i>	
641-03-10	Sulfatpapper (kraftpapper)	48.01.30
641-03-20	Sulfitpapper	48.01.40
641-03-30	Brunt slipträpapper, papper av kvistmassa, pappersavfall eller halv- kemisk massa, halmpapper	48.01.50
641-04	<i>Papp, även vågpapp</i>	
641-04-10	Grålumpapp	48.01.60
641-04-20	Maskinpapp	48.01.70
641-04-31	Presspan	48.01.81
641-04-32	Matrispapp	48.01.82
641-04-33	Konstläderspapp	48.01.83
641-04-39	Annan hårdpapp	48.01.84
641-04-40	Annan upptagningspapp	48.01.89
641-04-50	Vågapp	48.05.10
641-05-00	<i>Byggnadsplattor av papp</i>	48.09.90
641-06	<i>Papper och papp med överdrag av bitumen eller asfalt</i>	
641-06-10	Takpapp med överdrag av bitumen eller asfalt	48.07.11
641-06-20	Annan papper och papp med överdrag av bitumen eller asfalt	48.07.19
641-07	<i>Papper och papp, belagda, impregnerade, vulkaniserade o. d., andra än med överdrag av bitumen och asfalt</i>	
641-07-01	Vulkanfiber med ofärgad eller olackerad yta	39.03.91
641-07-09	Annan vulkanfiber	39.03.99
641-07-10	Papper och papp, behandlade med vax eller paraffin, även oljade ..	48.07.20
641-07-20	Papper och papp, kriterade	48.07.30
641-07-30	Papper och papp, gummerade	48.07.40
641-07-40	Karbonpapper	48.07.50
641-07-51	Presspan, fernissad, lackerad, färgad, bronserad eller impregnerad ...	48.07.61
641-07-52	Matrispapp, fernissad, lackerad, färgad, bronserad eller impregnerad	48.07.62
641-07-53	Konstläderspapp, fernissad, lackerad, färgad, bronserad eller impregne- rad	48.07.63
641-07-59	Annan hårdpapp, fernissad, lackerad, färgad, bronserad eller impreg- nerad	48.07.65
641-07-60	Papper och annan papp, fernissade, lackerade, färgade, bronserade eller impregnerade	48.07.69
641-07-70	Papper och papp, överdragna med plast	48.07.70
641-07-80	Papper och papp, försedda med tryck	48.07.80
641-07-90	Papper och papp med annat överdrag o. d.	48.07.90

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
641-08	<i>Tapeter (inkl. inkrustatapeteter)</i>	
641-08-10	Tapeter	48.11.10
641-08-20	Fönsterpapper	48.11.50
641-11-00	<i>Cigarrettpapper</i>	48.01.22
641-12	<i>Läskapper, filterpapper och filterplattor</i>	
641-12-10	Läsk- och filterpapper	48.01.23
641-12-20	Filterplattor av pappersmassa	48.08.00
641-19	<i>Annan papp och annat papper</i>	
641-19-10	Kondensatorpapper	48.01.24
641-19-20	Karbonrapapper	48.01.25
641-19-30	Tapet- och annat papper, avsett för klistering, bestrykning eller målning	48.01.26
641-19-40	Cellulosavadd	48.01.90
641-19-50	Pergamentpapper, pergamentpapp och smorpapper, även imiterade, samt pergamyn	48.03.00
641-19-61	Finkartong (t. ex. elfenbens- och bristolkartong)	48.04.10
641-19-62	Solidpapp (containerboard) med bindemedel av tjära, asfalt och liknande	48.04.21
641-19-63	Solidpapp (containerboard) med bindemedel av paraffin, vax och liknande	48.04.22
641-19-69	Annat papper och papp, bestående av två eller flera genom bindemedel förenade skikt	48.04.90
641-19-71	Sulfatpapper, kräppt	48.05.21
641-19-72	Sulfitpapper, kräppt	48.05.22
641-19-79	Papper och papp, plisserade, mönsterpräglade eller perforerade	48.05.90
641-19-80	Papper och papp, linjerade eller rutade, i rullar eller ark	48.06.00
642	Varor av pappersmassa, papper eller papp	
642-01	<i>Påsar, lådor och andra behållare av papper eller papp</i>	
642-01-11	Kartonger och lådor av vågpapp	48.16.11
642-01-12	Kartonger och lådor av solidpapp	48.16.12
642-01-19	Kartonger och lådor av annat papper eller papp	48.16.19
642-01-20	Säckar av papper eller papp	48.16.20
642-01-30	Påsar och bärkassar av papper eller papp	48.16.30
642-01-40	Burkar av papper eller papp	48.16.40
642-01-50	Andra förpackningar av papper eller papp	48.16.90
642-01-90	Kortregisterlådor, brevkorgar, förvaringskartonger och liknande artiklar av papper eller papp, för kontor, butiker o. d.	48.17.00
642-02	<i>Kuvert, papper i askar och i block</i>	
642-02-10	Papeterier	48.14.10
642-02-20	Kuvert	48.14.20
642-02-30	Brevpapper i block o. d.	48.14.90
642-02-40	Skriv- och dupliceringspapper, tillskurna för bestämt ändamål, samt blanketter, ej hänförliga till 892-09	48.15.10
642-03	<i>Kontorsböcker, anteckningsböcker, orderböcker, samlingspärmar, album och liknande varor av papper eller papp</i>	
642-03-10	Kontorsböcker, skriv- och anteckningsböcker, anteckningsblock, orderböcker, kvittensblock, ritblock o. d.	48.18.10

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
642 03-20	Samlingspärmar	48.18.20
642-03-30	Album	48.18.30
642 03-90	Andra artiklar av papper eller papp för skolor, kontor o. d.	48.18.90
642-09	<i>Andra varor av pappersmassa, papper eller papp (inkl. tillskuret cigarett- papper)</i>	
642-09-01	Brons- och färgfolier	32.09.60
642-09-10	Cigarettpapper, tillskuret	48.10.00
642-09-21	Karbonpapper, tillskuret	48.13.10
642-09-22	Stenciler, tillskurna	48.13.20
642-09-23	Övertryckspapper, tillskuret	48.13.30
642-09-30	Klisterremisor av papper eller papp	48.15.20
642-09-41	Toalettpapper	48.15.30
642-09-42	Telegrafrullar, teleprinterrullar, monotypepapper, räknemaskinsrullar o. d.	48.15.40
642-09-49	Annat papper eller annan papp, tillskurna för bestämt ändamål ...	48.15.90
642-09-51	Bobiner, spolpipor o. d. andra än för textilmaskiner, av papper eller papp	48.20.90
642-09-59	Varor för tekniskt bruk av pappersmassa, papper eller papp (t. ex. packningar)	48.21.19
642 09-61	Servetter och handdukar av papper eller papp	48.21.92
642-09-62	Dukar, lakan, näsdukar o. d. av papper eller papp	48.21.93
642-09-90	Övriga varor av pappersmassa, papper, papp eller cellulosaavadd ...	48.21.99

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
----------------	----------	-----------------------

Avdelning 65. Garn, vävnader och konfektionerade artiklar utom kläder

651

Garn och tråd

651-01	<i>Tvinnat natursilke samt annat garn och tråd av natursilke (inkl. schappe- och bourettesilke)</i>	
651-01-11	Garn av natursilke, annat än schappe- och bourettesilke, ej i detaljhandelsuppläggningar, oblandat	50.04.01
651-01-12	Garn av natursilke, annat än schappe- och bourettesilke, ej i detaljhandelsuppläggningar, blandat	50.04.02
651-01-21	Garn av schappesilke, ej i detaljhandelsuppläggningar, oblandat	50.05.01
651-01-29	Garn av schappesilke, ej i detaljhandelsuppläggningar, blandat	50.05.02
651-01-31	Garn av bourettesilke, ej i detaljhandelsuppläggningar, oblandat	50.06.01
651-01-39	Garn av bourettesilke, ej i detaljhandelsuppläggningar, blandat	50.06.02
651-01-40	Garn av natursilke i detaljhandelsuppläggningar	50.07.00
651-01-50	Gut; ävensom imiterad katgut av natursilke	50.08.00
651-02	<i>Garn av fårull och andra djurhår</i>	
651-02-10	Kardgarn av fårull, ej i detaljhandelsuppläggningar, oblandat	53.06.01
651-02-20	Kardgarn av fårull, ej i detaljhandelsuppläggningar, blandat	53.06.02
651-02-30	Kamgarn av fårull, ej i detaljhandelsuppläggningar, oblandat	53.07.01
651-02-40	Kamgarn av fårull, ej i detaljhandelsuppläggningar, blandat	53.07.02
651-02-50	Garn av fina djurhår, ej i detaljhandelsuppläggningar	53.08.00
651-02-60	Garn av tagel eller andra grova djurhår, ej i detaljhandelsuppläggningar	53.09.00
651-02-70	Garn av fårull, tagel eller andra djurhår, i detaljhandelsuppläggningar	53.10.00
651-03	<i>Garn och tråd av bomull, oblekt, icke merceriserad</i>	
651-03-10	Sytråd av bomull, ej i detaljhandelsuppläggningar	55.05.10
651-03-20	Garn av bomull, ej i detaljhandelsuppläggningar, oblandat	55.05.21
651-03-30	Garn av bomull, ej i detaljhandelsuppläggningar, blandat	55.05.22
651-04	<i>Garn och tråd av bomull, blekt, färgad eller merceriserad</i>	
651-04-10	Sytråd av bomull, ej i detaljhandelsuppläggningar	55.05.50
651-04-20	Garn av bomull, ej i detaljhandelsuppläggningar, oblandat	55.05.61
651-04-30	Garn av bomull, ej i detaljhandelsuppläggningar, blandat	55.05.62
651-04-40	Sytråd av bomull, i detaljhandelsuppläggningar	55.06.10
651-04-50	Garn av bomull, i detaljhandelsuppläggningar	55.06.90
651-05	<i>Garn och tråd av lin, hampa och rami</i>	
651-05-10	Garn av lin eller rami, ej i detaljhandelsuppläggningar	54.03.00
651-05-20	Garn av lin eller rami, i detaljhandelsuppläggningar	54.04.00
651-05-30	Garn av mjuk hampa	57.05.00
651-05-40	Garn av indisk hampa	57.07.10
651-06	<i>Garn och tråd av syntetiska eller konstgjorda textilfibrer och glasfibrer</i>	
651-06-11	Garn av ändlösa syntetiska textilfibrer, ej i detaljhandelsuppläggningar, oblandat	51.01.21
651-06-19	Garn av ändlösa syntetiska textilfibrer, ej i detaljhandelsuppläggningar, blandat	51.01.22

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
	651-06-21	Garn av ändlösa konstgjorda textilfibrer, ej i detaljhandelsuppläg- ningar, oblandat 51.01.31
	651-06-29	Garn av ändlösa konstgjorda textilfibrer, ej i detaljhandelsuppläg- ningar, blandat 51.01.32
	651-06-31	Enfibertråd, remsor och imiterat katgut av syntetiskt textilmaterial 51.02.20
	651-06-39	Enfibertråd, remsor och imiterat katgut av konstgjort textilmaterial 51.02.30
	651-06-41	Garn av ändlösa syntetiska textilfibrer, i detaljhandelsupplägningar 51.03.20
	651-06-49	Garn av ändlösa konstgjorda textilfibrer, i detaljhandelsuppläg- ningar 51.03.30
	651-06-51	Fiberknippen för framställning av korta syntetiska textilfibrer 56.02.60
	651-06-59	Fiberknippen för framställning av korta konstgjorda textilfibrer 56.02.70
	651-06-61	Garn av korta syntetiska textilfibrer, ej i detaljhandelsupplägningar, oblandat 56.05.61
	651-06-69	Garn av korta syntetiska textilfibrer, ej i detaljhandelsupplägningar, blandat 56.05.62
	651-06-71	Garn av korta konstgjorda textilfibrer, ej i detaljhandelsupplägningar, oblandat 56.05.71
	651-06-79	Garn av korta konstgjorda textilfibrer, ej i detaljhandelsuppläg- ningar, blandat 56.05.72
	651-06-81	Garn av korta syntetiska textilfibrer, i detaljhandelsupplägningar.. 56.06.60
	651-06-89	Garn av korta konstgjorda textilfibrer, i detaljhandelsupplägningar 56.06.70
	651-06-90	Garn av glasfibrer 70.20.20
	651-07-00	<i>Garn av textilfibrer i förening med metalltråd</i> 52.01.00
	651-09	<i>Annat garn av textilfibrer (inkl. pappersgarn)</i>
	651-09-10	Garn av jute 57.06.00
	651-09-20	Garn av kokosfibrer 57.07.20
	651-09-30	Garn av andra vegetabiliska textilfibrer 57.07.90
	651-09-40	Garn av papper 57.08.00
652	Vävnader av bomull av standardtyp (utom band och specialvävnader)	
	652-01-00	<i>Vävnader av bomull, oblekta, ofärgade</i> 55.09.01
	652-02	<i>Vävnader av bomull, andra än oblekta (blekta, färgade, merceriserade, tryckta eller på annat sätt färdigbehandlade)</i>
	652-02-10	Gasvävnader av bomull 55.07.00
	652-02-20	Frottévävnader av bomull 55.08.00
	652-02-30	Andra vävnader av bomull 55.09.02
	652-02-40	Sammets-, plysch-, ögle- och sniljvävnader av bomull..... 58.04.50
653	Vävnader av standardtyp (utom band och specialvävnader), andra än bomullsvävnader	
	653-01	<i>Vävnader av natursilke</i>
	653-01-10	Vävnader av natursilke, annat än bourettesilke 50.09.00
	653-01-20	Vävnader av bourettesilke 50.10.00
	653-01-30	Sammets-, plysch-, ögle- och sniljvävnader av natursilke 58.04.10
	653-01-40	Siktduk av natursilke 59.17.11
	653-02	<i>Vävnader av fårull eller fina djurhår</i>
	653-02-10	Beklädnadsvävnader av fårull eller fina djurhår 53.11.03

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
	653-02-20	Heminredningsvävnader av fårull eller fina djurhår 53.11.07
	653-02-30	Andra vävnader av fårull eller fina djurhår 53.11.09
	653-02-40	Sammets-, plysch-, ögle- och sniljvävnader av fårull eller fina djurhår 58.04.30
	653-03	<i>Vävnader av lin, rami eller hampa</i>
	653-03-10	Vävnader av lin eller rami 54.05.00
	653-03-21	Markisväv, presenningsväv och dylika vävnader av mjuk hampa . . . 57.09.10
	653-03-29	Andra vävnader av mjuk hampa 57.09.90
	653-03-30	Sammets-, plysch-, ögle- och sniljvävnader av lin, rami eller mjuk hampa 58.04.40
	653-04	<i>Vävnader av jute</i>
	653-04-10	Säck-, pack- och sadelmakarvävnader av jute 57.10.10
	653-04-20	Andra vävnader av jute 57.10.90
	653-05	<i>Vävnader av syntetiska eller konstgjorda textilfibrer och glasfibrer</i>
	653-05-11	Vävnader av ändlösa syntetiska textilfibrer 51.04.20
	653-05-19	Vävnader av ändlösa konstgjorda textilfibrer 51.04.30
	653-05-21	Vävnader av korta syntetiska textilfibrer 56.07.60
	653-05-29	Vävnader av korta konstgjorda textilfibrer 56.07.70
	653-05-30	Sammets-, plysch-, ögle- och sniljvävnader av syntetiska eller konst- gjorda textilfibrer 58.04.20
	653-05-40	Silktduk av syntetiska eller konstgjorda textilfibrer 59.17.12
	653-05-50	Vävnader av glasfibrer 70.20.30
	653-06-00	<i>Vävnader av textilfibrer i förening med metalltråd 52.02.00</i>
	653-07-00 ¹	<i>Trikävär, icke innehållande gummi 60.01.00</i>
	653-09	<i>Vävnader av grova djurhår, andra vegetabiliska textilfibrer och pappersgarn</i>
	653-09-10	Vävnader av grova djurhår utom tagel 53.12.00
	653-09-20	Vävnader av tagel 53.13.00
	653-09-30	Vävnader av andra vegetabiliska textilfibrer, såsom kokosfibrer . . . 57.11.00
	653-09-40	Vävnader av pappersgarn 57.12.00
	653-09-50	Sammets-, plysch-, ögle-, sniljvävnader av grova djurhår m. m. . . . 58.04.90
654		Tyll, spetsar, broderier, band, garneringar och andra liknande varor
	654-01	<i>Tyll, spetsar och spetsvävnader (inkl. nät och nätknytningar)</i>
	654-01-10	Tyll, trädgardinsvävnad och nätknytningar, omönstrade, av ändlösa syntetiska textilfibrer 58.08.20
	654-01-20	Tyll, trädgardinsvävnad och nätknytningar, omönstrade, av ändlösa konstgjorda textilfibrer 58.08.30
	654-01-30	Tyll, trädgardinsvävnad och nätknytningar, omönstrade, av bomull . . 58.08.50
	654-01-40	Tyll, trädgardinsvävnad och nätknytningar, omönstrade, av annat textilmaterial 58.08.90
	654-01-50	Tyll, trädgardinsvävnad och nätknytningar, mönstrade, samt spetsar och spetsvävnader, av ändlösa syntetiska textilfibrer 58.09.20
	654-01-60	Tyll, trädgardinsvävnad och nätknytningar, mönstrade, samt spetsar och spetsvävnader, av ändlösa konstgjorda textilfibrer 58.09.30

¹ Varor hänförliga till detta nummer uppdelas i åttonde siffran efter textilmaterialet enligt den vid avdelning 84 angivna mallen.

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
654-01-70	Tyll, trädgardinsvävnad och nätknytningar, mönstrade, samt spetsar och spetsvävnader, av bomull	58.09.50
654-01-80	Tyll, trädgardinsvävnad och nätknytningar, mönstrade, samt spetsar och spetsvävnader, av annat textilmaterial	58.09.90
654-02	<i>Band av natursilke eller av syntetiska eller konstgjorda textilfibrer</i>	
654-02-10	Sammets-, plysch-, ögle- och sniljband av natursilke eller av syntetiska eller konstgjorda textilfibrer	58.05.11
654-02-20	Andra band av natursilke	58.05.51
654-02-30	Andra band av ändlösa syntetiska textilfibrer	58.05.52
654-02-40	Andra band av ändlösa konstgjorda textilfibrer	58.05.53
654-02-50	Andra band av korta syntetiska eller konstgjorda textilfibrer	58.05.56
654-03	<i>Band (andra än band av natursilke och syntetiska eller konstgjorda textilfibrer), garneringar, snören och snörmakeriarbeten av alla fibrer, utom elastiska</i>	
654-03-10	Sammets-, plysch-, ögle- och sniljband, andra än av natursilke eller av syntetiska eller konstgjorda textilfibrer	58.05.19
654-03-20	Andra band, andra än av natursilke eller av syntetiska eller konstgjorda textilfibrer	58.05.59
654-03-30	Etiketter, märkband o. d., vävda	58.06.00
654-03-40	Sniljgarn och sniljer	58.07.10
654-03-50	Flåtor, snörmakeriarbeten o. d.	58.07.90
654-04	<i>Broderier som längdvara eller i form av s. k. motiv</i>	
654-04-10	Broderier av ändlösa syntetiska textilfibrer	58.10.20
654-04-20	Broderier av ändlösa konstgjorda textilfibrer	58.10.30
654-04-30	Broderier av bomull	58.10.50
654-04-40	Broderier av annat textilmaterial	58.10.90
655	Specialvävnader och specialprodukter av textilfibrer	
655-01	<i>Stampad filt och varor av stampad filt utan impregnering eller överdrag</i>	
655-01-10	Stampad filt utan impregnering eller överdrag	59.02.11
655-01-20	Varor av stampad filt utan impregnering eller överdrag	59.02.21
655-02-00	<i>Hattstumpar av stampad filt</i>	65.01.00
655-03-00	<i>Andra hattstumpar</i>	65.02.00
655-04	<i>Vävnader och filtvävnader, överdragna eller laminerade med gummi och andra material utom linoleum</i>	
655-04-11	Stampad filt med impregnering eller överdrag	59.02.19
655-04-19	Varor av stampad filt med impregnering eller överdrag	59.02.29
655-04-20	Fiberduk, bestående av textilfibrer, sammanhållna på annat sätt än genom filtning, samt varor därav	59.03.00
655-04-31	Vävnader, överdragna med stärkelseklister o. d., för bokbinderiändamål	59.07.10
655-04-39	Kalkerväv, kanfas o. d.	59.07.90
655-04-41	Vävnader, impregnerade eller överdragna med plaster, för bokbinderiändamål	59.08.10

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
655-04-42	Bordduk av vävplast	59.08.20
655-04-49	Andra vävnader, impregnerade eller överdragna med plaster	59.08.90
655-04-51	Impregnerad presenningsväv	59.09.10
655-04-59	Vaxduk och andra vävnader, impregnerade med olja o. d.	59.09.90
655-04-61	Cordväv, impregnerad, överdragen eller laminerad med gummi ...	59.11.10
655-04-69	Andra vävnader (utom trikäväv) impregnerade, överdragna eller laminerade med gummi	59.11.90
655-04-90	Vävnader med annan impregnering eller annat överdrag	59.12.00
655-05	<i>Elastiska band och vävnader</i>	
655-05-11	Elastiska band, andra än trikåband, av ändlösa syntetiska textil-fibrer	59.13.11
655-05-12	Elastiska band, andra än trikåband, av ändlösa konstgjorda textil-fibrer	59.13.12
655-05-19	Elastiska band, andra än trikåband, av annat textilmaterial	59.13.19
655-05-21	Elastiska vävnader, andra än trikäväv, av ändlösa syntetiska textil-fibrer	59.13.91
655-05-22	Elastiska vävnader, andra än trikäväv, av ändlösa konstgjorda textil-fibrer	59.13.92
655-05-29	Elastiska vävnader, andra än trikäväv, av annat textilmaterial ...	59.13.99
655-05-30 ¹	Trikäväv och trikåband, innehållande gummi	60.06.01
655-06	<i>Tågvirke, linor, bind- och segelgarn samt varor därav (fisknät, repslagerivaror)</i>	
655-06-10	Bind- och segelgarn samt tågvirke och linor av ändlösa syntetiska eller konstgjorda textilfibrer	59.04.10
655-06-20	Bind- och segelgarn samt tågvirke och linor av bomull	59.04.20
655-06-30	Bind- och segelgarn samt tågvirke och linor av lin eller hampa ...	59.04.30
655-06-40	Bind- och segelgarn samt tågvirke och linor av annat textilmaterial	59.04.40
655-06-50	Bind- och segelgarn samt tågvirke och linor av papper, flätade ...	59.04.50
655-06-61	Fisknät, som längdvara, av ändlösa syntetiska textilfibrer	59.05.11
655-06-62	Fisknät, som längdvara, av bomull	59.05.12
655-06-69	Fisknät, som längdvara, av annat textilmaterial	59.05.19
655-06-71	Färdiga fisknät av ändlösa syntetiska textilfibrer	59.05.21
655-06-72	Färdiga fisknät av bomull	59.05.22
655-06-79	Färdiga fisknät av annat textilmaterial	59.05.29
655-06-80	Andra nät än fisknät	59.05.90
655-06-90	Andra varor av garn, bind- eller segelgarn, tågvirke eller linor	59.06.00
655-09	<i>Specialprodukter av textilmaterial</i>	
655-09-10	Vadd	59.01.10
655-09-21	Sanitetsbindor och sanitetstamponger	59.01.21
655-09-29	Andra varor av vadd	59.01.29
655-09-30	Stoft, noppor o. d. av textilmaterial	59.01.30
655-09-41	Vekar av textilmaterial	59.14.10
655-09-42	Glödstrumpor samt slangformiga ämnen därtill	59.14.20
655-09-51	Brandslangar av textilmaterial, gummi- och plastfodrade	59.15.11
655-09-52	Brandslangar av textilmaterial, ej gummi- och plastfodrade	59.15.19
655-09-53	Andra slangar av textilmaterial, gummi- och plastfodrade	59.15.91

¹ Varor hänförliga till detta nummer uppdelas i åttonde siffran efter textilaterialet enligt den vid avdelning 84 angivna mallen.

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr	
	655-09-54	Andra slangar av textilmaterial, ej gunmi- och plastfodrade	59.15.99
	655-09-61	Drivremmar av textilmaterial	59.16.10
	655-09-62	Transportremmar av textilmaterial	59.16.50
	655-09-71	Siktduk av andra textilmaterial än natursilke och syntetiska eller konstgjorda textilfibrer	59.17.19
	655-09-72	Självbindarduk	59.17.20
	655-09-73	Puts- och polerskivor av textilmaterial	59.17.30
	655-09-81	Filtrerduk	59.17.40
	655-09-82	Tryck- och pressduk	59.17.50
	655-09-83	Vävd maskinfilt, ändlös	59.17.60
	655-09-89	Annan för tekniskt bruk avsedd filt	59.17.70
	655-09-90	Andra för tekniskt bruk avsedda varor av textilmaterial	59.17.90
656	Andra färdiga varor helt eller huvudsakligen av textilmaterial (utom kläder och skor)		
	656-01	<i>Säckar och påsar för förpackning av varor, nya eller begagnade</i>	
	656-01-10 ¹	Säckar och påsar för förpackning av varor, begagnade, av jute	62.03.01
	656-01-20 ¹	Säckar och påsar för förpackning av varor, av annat textilmaterial	62.03.02
	656-01-30 ¹	Säckar och påsar för förpackning av varor, icke begagnade, av jute	62.03.03
	656-01-40 ¹	Säckar och påsar för packning av varor, icke begagnade, av annat textilmaterial	62.03.04
	656-02	<i>Presenningar, segel markiser, tält, och kampingartiklar av segelduk</i>	
	656-02-10 ¹	Presenningar	62.04.01
	656-02-20 ¹	Segel	62.04.02
	656-02-30 ¹	Tält	62.04.03
	656-02-40 ¹	Pneumatiska madrasser och kuddar av textilmaterial	62.04.04
	656-02-50 ¹	Andra kampingartiklar samt markiser av textilmaterial	62.04.09
	656-03	<i>Res- och sängfällor samt res- och sängfiltar</i>	
	656-03-10	Res- och sängfällor av pälskinn	43.03.20
	656-03-20	Res- och sängfällor av konstgjord päls	43.04.30
	656-03-30 ¹	Res- och sängfiltar	62.01.00
	656-04	<i>Sänglinne, bordslinne, handdukar och liknande artiklar</i>	
	656-04-10 ¹	Sänglinne	62.02.01
	656-04-20 ¹	Bordslinne	62.02.02
	656-04-30 ¹	Handdukar o. d.	62.02.03
	656-05	<i>Gardiner, draperier och andra färdiga textilvaror för rumsinredning</i>	
	656-05-10 ¹	Gardiner och andra artiklar för rumsinredning, av textilmaterial	62.02.05
	656-05-20	Sängtäcken, kuddar och liknande artiklar med överdrag av textil- material	94.04.20
	656-05-30	Sängtäcken, kuddar och liknande artiklar utan överdrag av textil- material	94.04.99
	656-09	<i>Andra konfektionerade textilvaror samt begagnade kläder och skor</i>	
	656-09-10 ¹	Damm- och skurtrasor, poler- och putsdukar av textilmaterial	62.05.01
	656-09-20 ¹	Övriga konfektionerade textilvaror	62.05.09
	656-09-30	Begagnade kläder och skor	63.01.00

¹ Varor hänförliga till detta nummer uppdelas i åttonde siffran efter textilmaterialet enligt den vid avdelning 84 angivna mallen.

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
657	Mattor och gobelänger	
657-01	<i>Mattor, ryor, dörrmattor och gobelänger av ull eller fina djurhår</i>	
657-01-10	Mattor, knutna, även konfektionerade, av ull eller fina djurhår	58.01.10
657-01-20	Plyschmattor, även konfektionerade, av ull eller fina djurhår	58.02.11
657-01-30	Andra mattor, även konfektionerade, av ull eller fina djurhår	58.02.19
657-01-40	Gobelänger och liknande artiklar av ull eller fina djurhår	58.03.10
657-02	<i>Mattor, ryor, dörrmattor och gobelänger av annat textilmaterial än ull eller fina djurhår</i>	
657-02-10	Mattor, knutna, även konfektionerade, av annat textilmaterial än ull eller fina djurhår	58.01.90
657-02-20	Andra mattor, även konfektionerade, av bomull	58.02.20
657-02-30	Andra mattor, även konfektionerade, av jute	58.02.30
657-02-40	Andra mattor, även konfektionerade, av annat textilmaterial än ull eller fina djurhår, bomull eller jute	58.02.90
657-02-50	Gobelänger och liknande artiklar av annat textilmaterial än ull eller fina djurhår	58.03.90
657-03	<i>Andra mattor, ryor och mattor av vegetabiliska flättningsmaterial (inkl. kokosmattor)</i>	
657-03-10	Mattor av flättningsmaterial	46.02.91
657-03-20	Mattor av kokosfibrer	58.02.40
657-04	<i>Linoleum och liknande varor</i>	
657-04-10	Linoleummattor och med linoleummassa belagda vävnader ävensom mattor med botten av textilmaterial och överdrag av annan massa, även tillskurna	59.10.00
657-04-20	Golvbeläggningmaterial av papper eller papp, även med överdrag av linoleummassa, tillskuret eller icke tillskuret	48.12.00

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
Avdelning 66. Varor av mineraliska ämnen utom metaller		
661	Kalk, cement och byggnadsmateriel, utom glas- och lervaror	
	661-01	<i>Kalk</i>
	661-01-10	Osläckt kalk
	661-01-20	Släckt kalk
	661-02-00	<i>Cement</i>
	661-03	<i>Byggnads- och monumentsten, bearbetad</i>
	661-03-11	Gatsten
	661-03-12	Kantsten och trottoarsten
	661-03-21	Varor av granit eller gnejs, oslipade och opolerade
	661-03-22	Varor av marmor, oslipade och opolerade.....
	661-03-29	Varor av annan naturlig monument- eller byggnadssten, oslipade och opolerade.....
	661-03-31	Varor av granit eller gnejs, slipade eller polerade.....
	661-03-32	Varor av marmor, slipade eller polerade
	661-03-39	Varor av annan naturlig monument- eller byggnadssten, slipade eller polerade
	661-03-40	Bearbetad skiffer och varor av skiffer, oslipade och opolerade
	661-03-50	Bearbetad skiffer och varor av skiffer, slipade eller polerade
	661-09	<i>Annan byggnadsmateriel av asbest, cement och icke brända mineraliska ämnen utom metaller</i>
	661-09-10	Varor av naturasfalt eller liknande material
	661-09-20	Plattor, block och liknande varor, bestående av träfibrer, andra vegetabiliska fibrer, halm, träspån eller träavfall och innehållande cement, gips eller annat mineraliskt ämne som bindemedel
	661-09-31	Skivor av gips eller av blandningar på basis av gips
	661-09-39	Annan byggnadsmateriel av gips eller av blandningar på basis av gips
	661-09-41	Skivor av armerad betong
	661-09-42	Rör av armerad betong
	661-09-49	Andra varor av armerad betong
	661-09-51	Skivor av betong (icke armerad) eller konstgjord sten.....
	661-09-52	Rör av betong (icke armerad) eller konstgjord sten.....
	661-09-59	Andra varor av betong (icke armerad) eller konstgjord sten
	661-09-61	Skivor av asbestbetong, cellulosabetong eller fiberbetong
	661-09-62	Rör av asbestbetong, cellulosabetong eller fiberbetong
	661-09-69	Andra varor av asbestbetong, cellulosabetong eller fiberbetong
	661-09-70	Byggnadsmateriel av asbest
662	Lergods och eldfast material för byggnads- och anläggningsändamål	
	662-01	<i>Murtegel, tegelpannor, rör och andra varor för byggnads- och anläggningsändamål av lera eller lergods</i>
	662-01-11	Murtegel av syrafast material
	662-01-12	Vanligt murtegel
	662-01-13	Fasadtegel
	662-01-19	Annat murtegel
	662-01-20	Taktegel av lergods

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr	
	662-01-30	Lister, friser, skorstenspipor o. d. av lergods	69.05.19
	662-01-41	Rör och rännor av lergods, oglaserade	69.06.21
	662-01-42	Rör och rännor av lergods, glaserade	69.06.25
	662-01-51	Golvplattor, trottoarplattor, väggplattor och andra beklädnadsplattor av lergods, oglaserade, tjocklek: 3 cm eller däröver	69.07.11
	662-01-52	Golvplattor, trottoarplattor, väggplattor och andra beklädnadsplattor av lergods, oglaserade, tjocklek: mindre än 3 cm	69.07.15
	662-01-55	Golvplattor, trottoarplattor, väggplattor och andra beklädnadsplattor av lergods, glaserade	69.08.10
	662-02	<i>Väggplattor, golvplattor, rör och andra varor för byggnads- och anlägg- ningsändamål, utom varor av lera och lergods</i>	
	662-02-10	Takpannor, lister, friser, skorstenspipor o. d. av annat material än lergods	69.05.90
	662-02-21	Rör och rännor av syrafast material	69.06.10
	662-02-29	Rör och rännor av annat material än lergods och syrafast material	69.06.90
	662-02-31	Golvplattor, trottoarplattor, väggplattor och andra beklädnadsplattor av annat material än lergods, oglaserade, tjocklek: 3 cm eller där- över	69.07.91
	662-02-32	Golvplattor, trottoarplattor, väggplattor och andra beklädnadsplattor av annat material än lergods, oglaserade, tjocklek: mindre än 3 cm	69.07.95
	662-02-40	Golvplattor, trottoarplattor, väggplattor och andra beklädnadsplattor av annat material än lergods, glaserade	69.08.90
	662-03	<i>Eldfasta produkter för byggnadsändamål</i>	
	662-03-10	Värmeisolerande produkter av diatomacéhaltigt fossilmjöl o. d.	69.01.00
	662-03-20	Magnesit-, magnesitkrom- och krommagnesitprodukter	69.02.10
	662-03-30	Chamotteprodukter	69.02.20
	662-03-40	Dinas-, kvarts-, kvartsit- och silikatprodukter	69.02.30
	662-03-90	Andra eldfasta produkter, såsom sten, plattor o. d.	69.02.90
663		Andra varor av mineraliska ämnen utom metaller, lera och glas	
	663-01	<i>Kvarn-, slip- och polerstenar och polerskivor</i>	
	663-01-10	Kvarn-, defibrör- och kollergångsstenar av naturlig sten	68.04.11
	663-01-20	Kvarn-, defibrör- och kollergångsstenar av annat material än naturlig sten	68.04.19
	663-01-30	Diamantslipskivor	68.04.20
	663-01-40	Slipstenar, polerskivor o. d. av naturlig sten	68.04.91
	663-01-50	Slipstenar, polerskivor o. d. av annat material än naturlig sten	68.04.99
	663-01-60	Brynstenar, polerstenar o. d. av naturlig sten, även som trippelsten och wienerpimsten	68.05.10
	663-01-70	Brynstenar, polerstenar o. d. av annat material	68.05.90
	663-02	<i>Slipmedel, anbragta på vävnader eller papper och liknande varor</i>	
	663-02-10	Slipmedel, naturliga eller konstgjorda, anbragta på papper eller papp	68.06.10
	663-02-20	Slipmedel, naturliga eller konstgjorda, anbragta på vävnad	68.06.20
	663-02-90	Slipmedel, naturliga eller konstgjorda, anbragta på annat material	68.06.90
	663-03	<i>Varor av asbest utom byggnadsmateriel</i>	
	663-03-10	Bearbetad asbest	68.13.10
	663-03-20	Asbestpapp	68.13.20

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
663-03-30	Garn av asbest	68.13.30
663-03-40	Vävnader av asbest	68.13.40
663-03-50	Klader, huvudbonader och skodon av asbest	68.13.50
663-03-60	Tätningsplattor av asbest i förening med gummi eller liknande bindemedel	68.13.70
663-03-70	Packningar och tätningar av asbest	68.13.80
663-03-80	Andra varor av asbest	68.13.90
663-03-90	Bromsband, kopplingsbelägg och dylika friktionselement av asbest eller andra mineraliska ämnen eller av pappersmassa även i förening med textilmaterial eller annat material	68.14.00
663-04-00	<i>Bearbetad glimmer och varor av glimmer</i>	68.15.00
663-05	<i>Varor av kol och grafit, utom deglar (inkl. kol för bågglampor, elektroder, kolborstar och batterier)</i>	
663-05-10	Kolborstar	85.24.10
663-05-20	Kol- och grafit elektroder	85.24.20
663-05-30	Annat kol för elektrotekniskt ändamål	85.24.90
663-05-90	Andra varor av kol eller grafit	68.16.10
663-06	<i>Andra mineraliska ämnen utom metaller, bearbetade</i>	
663-06-10	Slaggull, stenull och liknande mineralull samt varor därav	68.07.10
663-06-20	Expanderad vermikulit, expanderande leror o. d.	68.07.90
663-06-30	Varor av gips eller av blandningar på basis av gips, utom byggnadsmaterial	68.10.90
663-06-40	Varor av eldfast lera, ej hänförliga till annat nummer	68.16.20
663-06-90	Varor av mineraliska material utom kol, grafit eller eldfast lera, ej hänförliga till annat nummer	68.16.90
663-07	<i>Eldfasta produkter andra än eldfasta byggnadsmaterial (t. ex. retorter, deglar, mufflar, munstycken, stoppare, stöd, rör, plattor, stänger)</i>	
663-07-10	Retorter och deglar samt delar därtill	69.03.10
663-07-20	Andra eldfasta varor av magnesit	69.03.91
663-07-30	Andra eldfasta varor av annat material än magnesit	69.03.95
663-09	<i>Andra varor av keramiskt material</i>	
663-09-10	Apparater och andra artiklar för kemiskt eller annat tekniskt bruk, av keramiskt material	69.09.10
663-09-20	Hoar, kar och liknande behållare för lantbruket, av keramiskt material	69.09.30
663-09-30	Krukor och andra behållare för förpackning eller transport av varor, av keramiskt material	69.09.70
663-09-90	Ovriga varor av keramiskt material	69.14.00
664	Glas	
664-01	<i>Glasmassa (inkl. krossat och pulveriserat glas) samt glasstänger och glusror</i>	
664-01-10	Glaspulver, fritta o. d.	32.08.10
664-01-20	Glasskärv och annat glasavfall; glasmassa (med undantag av optiskt glas)	70.01.00
664-01-30	Glasyr- och emaljmassa, även i form av stavar eller rör men icke i form av pulver, korn eller flingor	70.02.00

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
664-01-40	Rör av glas, icke bearbetade	70.03.10
664-01-50	Stänger, stavar och massiva kulor av glas, icke bearbetade	70.03.90
664-02-00	<i>Optiskt glas och glasögonglas, obearbetat</i>	70.18.00
664-03	<i>Planglas (fönsterglas), obearbetat</i>	
664-03-10	Planglas, draget, ofärgat, av kvadratisk eller rektangulär form	70.05.10
664-03-20	Annat planglas, draget eller blåst, av kvadratisk eller rektangulär form	70.05.90
664-04-00	<i>Planglas, slipat och polerat på båda sidor, icke bearbetat på annat sätt</i>	70.06.00
664-05	<i>Valsat eller armerat glas, icke bearbetat på annat sätt</i>	
664-05-10	Trådråglas	70.04.10
664-05-20	Annat planglas, gjutet eller valsat, av kvadratisk eller rektangulär form	70.04.90
664-06	<i>Murstenar och annat byggnadsmaterial av gjutet eller pressat glas</i>	
664-06-10	Isoleringsrutor av glas	70.07.30
664-06-20	Plattor, block, murstenar och andra artiklar av glas för byggnadsändamål, gjutna eller pressade, även armerade; poröst glas i form av block, plattor o. d.	70.16.00
664-07	<i>Härdat glas och annat säkerhetsglas</i>	
664-07-10	Säkerhetsrutor, härdade, även färdigskurna eller formade, av glas	70.08.10
664-07-20	Säkerhetsrutor, laminerade, även färdigskurna eller formade, av glas	70.08.50
664-08-00	<i>Metallbelagt glas; speglar av glas, obearbetade eller endast tillskurna i viss form</i>	70.09.10
664-09	<i>Annat glas</i>	
664-09-10	Planglas, böjt eller skuret till annan form än kvadratisk eller rektangulär eller på annat sätt bearbetat	70.07.10
664-09-21	Glaskolvar till elektriska glödlampor	70.11.10
664-09-22	Andra öppna glaskolvar och glaströr utan montering	70.11.90
664-09-30	Glas till ur, solglasögon, skyddsglasögon o. d., obearbetade eller endast tillskurna i viss form	70.15.10
665	Glasvaror	
665-01	<i>Buteljer, flaskor och andra behållare samt proppar och lock av vanligt glas, blåsta, pressade eller gjutna men icke bearbetade på annat sätt</i>	
665-01-10	Damejanner, flaskor, burkar och liknande kärl av glas för förpackning och transport av varor, blåsta, pressade eller gjutna, men icke vidare bearbetade	70.10.10
665-01-21	Glas, även icke färdiga, till termosflaskor eller liknande värmeisolerande behållare, försilvrade	70.12.10
665-01-29	Glas, även icke färdiga, till termosflaskor eller liknande värmeisolerande behållare, icke försilvrade	70.12.50
665-02	<i>Bordsartiklar och andra artiklar av glas för hushåll, hotell och restauranger</i>	
665-02-10	Damejanner, flaskor, burkar och liknande kärl av glas för förpackning och transport av varor, slipade eller bearbetade på annat sätt	70.10.90

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr	
	665-02-20	Bords-, köks-, toalett- och kontorsartiklar samt prydnadsartiklar av glas, slipade, målade, graverade, etsade eller blåstrade	70.13.10
	665-02-90	Bords-, köks-, toalett- och kontorsartiklar samt prydnadsartiklar av glas, bearbetade på annat sätt	70.13.90
	665-09	<i>Andra varor av glas</i>	
	665-09-10	S. k. blyinfattningar (glasmålningar o. d.)	70.07.70
	665-09-20	Metallbelagt glas; speglar av glas, bearbetade	70.09.90
	665-09-30	Glas till ur, solglasögon o. d., bearbetade	70.15.90
	665-09-41	Laboratorieartiklar samt hygieniska och farmaceutiska artiklar av glas	70.17.10
	665-09-49	Serumampuller och liknande artiklar av glas	70.17.50
	665-09-50	Glaspärlor, imitationer av äkta pärlor eller ädelstenar, konstgjorda ögon av glas, prydnadsartiklar o. d.	70.19.00
	665-09-61	Glasull	70.20.10
	665-09-62	Artiklar av garn och vävnader av glasfibrer	70.20.40
	665-09-63	Varor av glasull för isolering mot kyla, värme eller ljud	70.20.50
	665-09-69	Andra varor av glasull eller glasfibrer	70.20.90
	665-09-90	Andra varor av glas	70.21.00
666		Porslin	
	666-01	<i>Bords-, hushålls- och prydnadsartiklar helt av lergods eller stengods</i>	
	666-01-10	Bords-, hushålls- och toalettartiklar av lergods eller av stengods . . .	69.12.10
	666-01-20	Statyetter och andra prydnadsföremål o. d. av lergods eller av stengods	69.13.10
	666-02	<i>Bords-, hushålls- och prydnadsartiklar av fajans o. d.</i>	
	666-02-10	Bords-, hushålls- och toalettartiklar av andra keramiska material än porslin, lergods eller stengods	69.12.90
	666-02-20	Statyetter och andra prydnadsföremål av andra keramiska material än porslin, lergods eller stengods	69.13.90
	666-03	<i>Bords-, hushålls- och prydnadsartiklar av porslin</i>	
	666-03-10	Bords-, hushålls- och toalettartiklar av porslin	69.11.00
	666-03-20	Statyetter och andra prydnadsföremål o. d. av porslin	69.13.20

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
Avdelning 67. Silver, platina, ädelstenar och juveler		
671	Silver och metaller tillhörande platinagruppen	
	<i>Silver, obearbetat eller delvis bearbetat</i>	
671-01	Silver och silverlegeringar, obearbetade	71.05.10
671-01-10	Formvaror av silver och silverlegeringar	71.05.50
671-01-20	Oädel metall med plätning av silver, obearbetad, ävensom formvaror därav	71.06.00
671-01-30	Guldsmedsopor	71.11.10
671-01-41	Annat avfall och skrot av silver och silverlegeringar	71.11.20
671-02	<i>Platina och andra metaller tillhörande platinagruppen, obearbetade eller delvis bearbetade</i>	
671-02-10	Platina och andra platinametaller samt legeringar därav, obearbetade	71.09.10
671-02-20	Formvaror av platina och andra platinametaller samt legeringar därav	71.09.50
671-02-30	Oädel eller ädel metall med plätning av platina eller annan platina- metall, obearbetad; ävensom formvaror därav	71.10.00
671-02-40	Avfall och skrot av platina och andra platinametaller samt legeringar därav	71.11.40
672	Ädelstenar och pärlor, obearbetade eller bearbetade	
	<i>Ädelstenar (inkl. syntetiska), obearbetade</i>	
672-01	Ädelstenar (inkl. syntetiska), obearbetade	71.02.91
672-01-10	Ädelstenar, naturliga, obearbetade	71.03.91
672-01-20	Ädelstenar, syntetiska eller rekonstruerade, obearbetade	71.03.91
	<i>Ädelstenar (inkl. syntetiska), bearbetade men ej monterade</i>	
672-02	Ädelstenar, naturliga, slipade eller på annat sätt bearbetade	71.02.95
672-02-10	Ädelstenar, naturliga, slipade eller på annat sätt bearbetade	71.02.95
672-02-20	Ädelstenar, syntetiska eller rekonstruerade, slipade eller på annat sätt bearbetade	71.03.95
672-03-00	Naturpärlor (naturliga eller odlade), obearbetade	71.01.10
672-04-00	Naturpärlor (naturliga eller odlade), bearbetade men ej monterade	71.01.50
673	Bijouterivaror och guldsmedsvaror m. m.	
673-01	<i>Bijouterivaror av guld, silver och metaller tillhörande platinagruppen; guld- smedsvaror inkl. monterade ädelstenar (utom urboetter) m. m.</i>	
673-01-11	Bijouterivaror av silver och silverlegeringar	71.12.10
673-01-12	Bijouterivaror av guld och guldlegeringar	71.12.20
673-01-13	Bijouterivaror av platina och platinametaller samt legeringar därav...	71.12.30
673-01-14	Bijouterivaror av metall med plätning av ädel metall	71.12.40
673-01-21	Knivar, gafflar och skedar av silver	71.13.11
673-01-29	Andra guldsmedsvaror av silver och silverlegeringar	71.13.19
673-01-30	Guldsmedsvaror av guld och guldlegeringar	71.13.20
673-01-40	Guldsmedsvaror av platina och platinametaller samt legeringar därav	71.13.30
673-01-50	Guldsmedsvaror av metall med plätning av ädel metall	71.13.40
673-01-61	Artiklar för tekniskt bruk av ädel metall	71.14.10
673-01-69	Andra varor av ädel metall	71.14.90

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
673-01-71	Artiklar för tekniskt bruk av naturpärlor eller av naturliga, syntetiska eller rekonstruerade ädelstenar	71.15.10
673-01-79	Andra varor av naturpärlor eller av naturliga, syntetiska eller rekonstruerade ädelstenar	71.15.90
673-02-00	<i>Andra bijouterivaror</i>	71.16.00

Avdelning 68. Oädla metaller

681	Järn och stål	
	<i>Tackjärn och järnsvamp (inkl. järn- och stålpulver)</i>	
681-01		
681-01-10	Tackjärn, annat än spegeljärn	73.01.10
681-01-20	Pulveriserat järn och stål.....	73.05.10
681-01-30	Järnsvamp	73.05.50
	<i>Ferrolegeringar</i>	
681-02		
681-02-10	Spegeljärn	73.01.50
681-02-20	Ferromangan	73.02.10
681-02-31	Kiseljärn (ferrokisel)	73.02.20
681-02-32	Kiselmanganjärn (ferrokiselmangan)	73.02.30
681-02-40	Ferrokrom och ferrokiselkrom	73.02.40
681-02-50	Ferrotitan	73.02.50
681-02-60	Ferrovolffram	73.02.60
681-02-70	Ferromolybden	73.02.70
681-02-80	Ferrovanadin	73.02.80
681-02-90	Andra ferrolegeringar	73.02.90
	<i>Göt, blooms, slabs, billets, platiner och likvärdiga produkter av järn eller stål</i>	
681-03		
681-03-10	Granulerat järn och stål.....	73.04.00
681-03-20	Smältstycken och räskenor	73.06.10
681-03-30	Göt och formlösa stycken av olegerat järn eller stål	73.06.50
681-03-40	Blooms, billets, slabs och platiner av olegerat järn eller stål	73.07.10
681-03-50	Ämnen, grovt tillformade genom smidning, av olegerat järn eller stål	73.07.50
681-03-60	Plåtämnen av olegerat järn eller stål i rullar eller ringar	73.08.00
681-03-70	Göt av legerat och kolrikt stål	73.15.10
681-03-80	Blooms, billets, slabs och platiner av legerat och kolrikt stål; ämnen, grovt tillformade genom smidning, av legerat och kolrikt stål; plåtämnen i ringar eller rullar av legerat och kolrikt stål	73.15.20
	<i>Balk, vinkel- och fasonjärn, profiler, stänger och armeringsjärn av järn eller stål</i>	
681-04		
681-04-10	Universaljärn och universalstål, olegerat, bredd: högst 500 mm	73.09.90
681-04-21	Armeringsjärn av olegerat järn eller stål, varmvalsat	73.10.32
681-04-22	Annan stång, annan än profilstång, av olegerat järn eller stål, varmvalsad	73.10.39
681-04-25	Stång, annan än profilstång, av olegerat järn eller stål, kallvalsad ..	73.10.50
681-04-26	Stång, annan än profilstång, av olegerat järn eller stål, överdragen med zink	73.10.80
681-04-29	Stång, annan än profilstång, av olegerat järn eller stål, överdragen med annan metall än zink	73.10.90
681-04-31	Balk av olegerat järn eller stål, varmvalsad, vikt per löpmeter: 60 kg eller däröver	73.11.31
681-04-32	Bredflänsig I-balk av olegerat järn eller stål, varmvalsad, vikt per löpmeter: mindre än 60 kg	73.11.32
681-04-33	Annan balk av olegerat järn eller stål, varmvalsad, vikt per löpmeter: mindre än 60 kg	73.11.33
681-04-34	Spontpålar av olegerat järn eller stål	73.11.34

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
681-04-35	Annan profilstång av olegerat järn eller stål, varmvalsad, vikt per m: 60 kg eller däröver	73.11.38
681-04-36	Annan profilstång av olegerat järn eller stål, varmvalsad, vikt per m: mindre än 60 kg	73.11.39
681-04-40	Profilstång av olegerat järn eller stål, kallvalsad	73.11.50
681-04-51	Profilstång av olegerat järn eller stål, överdragen med zink	73.11.80
681-04-59	Profilstång av olegerat järn eller stål, överdragen med annan metall än zink	73.11.90
681-04-61	Universaljärn och universalstål av legerat järn eller stål, bredd: högst 500 mm	73.15.32
681-04-62	Profilstång av legerat järn eller stål, varmvalsad, vägande per löp- meter minst 60 kg, m. m.	73.15.34
681-04-69	Annan stång av legerat järn eller stål, varmvalsad	73.15.35
681-04-70	Stång av legerat järn eller stål, kallvalsad	73.15.51
681-04-81	Stång av legerat järn eller stål, överdragen med aluminium, bly eller tenn	73.15.71
681-04-82	Stång av legerat järn eller stål, överdragen med zink	73.15.81
681-04-89	Stång av legerat järn eller stål, överdragen med annan metall än alu- minium, bly, tenn eller zink	73.15.91
681-05	<i>Universaljärn och universalstål (bredd: mer än 500 mm); plåt, icke över- dragen med metall</i>	
681-05-10	Universaljärn och universalstål, olegerat, bredd: mer än 500 mm ..	73.09.10
681-05-20	Plåt av olegerat järn eller stål, varmvalsad, tjocklek: 4.75 mm eller däröver	73.13.31
681-05-30	Plåt av olegerat järn eller stål, varmvalsad, tjocklek: mindre än 4.75 mm men ej mindre än 3 mm	73.13.32
681-05-40	Plåt av olegerat järn eller stål, varmvalsad, tjocklek: mindre än 3 mm	73.13.33
681-05-51	Plåt av olegerat järn eller stål, kallvalsad, tjocklek: 3 mm eller däröver	73.13.51
681-05-52	Plåt av olegerat järn eller stål, kallvalsad, tjocklek: mindre än 3 mm	73.13.52
681-05-60	Universaljärn och universalstål, legerat, bredd: mer än 500 mm....	73.15.31
681-05-71	Plåt, rostfri, varmvalsad	73.15.37
681-05-72	Plåt av legerat järn eller stål, annan än rostfri, varmvalsad: tjocklek 3 mm eller däröver	73.15.38
681-05-73	Plåt av legerat järn eller stål, annan än rostfri, varmvalsad: tjocklek mindre än 3 mm	73.15.39
681-05-81	Plåt, rostfri, kallvalsad	73.15.53
681-05-82	Plåt av legerat järn eller stål, annan än rostfri, kallvalsad, tjocklek: 3 mm eller däröver	73.15.54
681-05-83	Plåt av legerat järn eller stål, annan än rostfri, kallvalsad, tjocklek: mindre än 3 mm	73.15.55
681-06	<i>Band av järn eller stål (inkl. band för rör och stålband för fjädrar), över- dragna och icke överdragna</i>	
681-06-11	Band av olegerat järn eller stål, varmvalsat, tjocklek: 3 mm eller däröver	73.12.31
681-06-12	Band av olegerat järn eller stål, varmvalsat, tjocklek: mindre än 3 mm	73.12.32
681-06-20	Band av olegerat järn eller stål, kallvalsat	73.12.50
681-06-31	Band av olegerat järn eller stål, överdraget med aluminium eller bly	73.12.71
681-06-32	Band av olegerat järn eller stål, överdraget med tenn	73.12.72

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
681-06-33	Band av olegerat järn eller stål, överdraget med zink	73.12.80
681-06-39	Band av olegerat järn eller stål, överdraget med annan metall än aluminium, bly, tenn eller zink	73.12.90
681-06-41	Band av legerat järn eller stål, varmvalsat	73.15.36
681-06-51	Band av legerat järn eller stål, kallvalsat	73.15.52
681-06-61	Band av legerat järn eller stål, överdraget med aluminium, bly eller tenn	73.15.72
681-06-62	Band av legerat järn eller stål, överdraget med zink	73.15.82
681-06-69	Band av legerat järn eller stål, överdraget med annan metall än aluminium, bly, tenn eller zink	73.15.92
681-07	<i>Plåt av järn eller stål, överdragen med metall</i>	
681-07-10	Plåt av olegerat järn eller stål, överdragen med aluminium eller bly	73.13.71
681-07-20	Plåt av olegerat järn eller stål, överdragen med tenn	73.13.72
681-07-31	Plåt av olegerat järn eller stål, överdragen med zink, tjocklek: 3 mm eller däröver	73.13.81
681-07-32	Plåt av olegerat järn eller stål, överdragen med zink, tjocklek: mindre än 3 mm, korrugerad	73.13.82
681-07-33	Plåt av olegerat järn eller stål, överdragen med zink, tjocklek: mindre än 3 mm, annan än korrugerad	73.13.83
681-07-41	Plåt av olegerat järn eller stål, överdragen med annan metall än aluminium, bly, tenn eller zink, tjocklek: 3 mm eller däröver	73.13.91
681-07-42	Plåt av olegerat järn eller stål, överdragen med annan metall än aluminium, bly, tenn eller zink, tjocklek: mindre än 3 mm	73.13.92
681-07-51	Plåt, rostfri, överdragen med aluminium, bly eller tenn	73.15.73
681-07-52	Plåt av legerat järn eller stål, annan än rostfri, överdragen med aluminium, bly eller tenn	73.15.74
681-07-53	Plåt, rostfri, överdragen med zink	73.15.83
681-07-54	Plåt av legerat järn och stål, annan än rostfri, överdragen med zink, tjocklek: 3 mm eller däröver	73.15.84
681-07-55	Plåt av legerat järn eller stål, annan än rostfri, överdragen med zink, tjocklek: mindre än 3 mm	73.15.85
681-07-56	Plåt, rostfri, överdragen med annan metall än aluminium, bly, tenn eller zink	73.15.93
681-07-57	Plåt av legerat järn eller stål, annan än rostfri, överdragen med annan metall än aluminium, bly, tenn eller zink, tjocklek: 3 mm eller däröver	73.15.94
681-07-58	Plåt av legerat järn eller stål, annan än rostfri, överdragen med annan metall än aluminium, bly, tenn eller zink, tjocklek: mindre än 3 mm	73.15.95
681-08-00	<i>Råler av järn eller stål för järnvägar och spårvägar</i>	73.16.10
681-11-00	<i>Banbyggnadsmateriel av järn eller stål, utom råler</i>	73.16.90
681-12	<i>Valstråd och dragen tråd av järn eller stål, överdragen och icke överdragen</i>	
681-12-10	Valstråd av olegerat järn eller stål	73.10.31
681-12-20	Annan tråd av olegerat järn eller stål	73.14.00
681-12-30	Valstråd av legerat järn eller stål	73.15.33
681-12-40	Annan, icke överdragen tråd av legerat järn eller stål	73.15.56
681-12-51	Tråd av legerat järn eller stål, överdragen med aluminium, bly eller tenn	73.15.75

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr	
	681-12-52	Tråd av legerat järn eller stål, överdragen med zink	73.15.86
	681-12-59	Tråd av legerat järn eller stål, överdragen med annan metall än alu- minium, bly, tenn eller zink	73.15.96
	681-13	<i>Rör och rördelar av järn eller stål, svetsade eller dragna</i>	
	681-13-10	Rör av järn eller stål, icke kallbearbetade	73.18.30
	681-13-20	Rör av järn eller stål, kallbearbetade	73.18.50
	681-13-31	Rör av järn eller stål, överdragna med zink	73.18.80
	681-13-39	Rör av järn eller stål, överdragna med annan metall än zink	73.18.90
	681-13-40	Högtrycksrör av stål	73.19.00
	681-13-50	Rördelar av järn eller stål	73.20.90
	681-14	<i>Rör och rördelar av gjutjärn inkl. smidbart gjutjärn</i>	
	681-14-10	Rör av gjutjärn, invändig diameter: 510 mm eller däröver	73.17.10
	681-14-20	Rör av gjutjärn, invändig diameter: mindre än 510 mm	73.17.50
	681-14-30	Aducerade rördelar	73.20.11
	681-14-40	Rördelar av gjutjärn, andra än aducerade	73.20.19
	681-15-00	<i>Andra gjutna eller smidda obearbetade varor av järn eller stål</i>	73.40.10
682		Koppar	
	682-01	<i>Koppar och kopparlegeringar, oraffinerade och raffinerade, obearbetade</i>	
	682-01-10	Kopparskärsten och blisterkoppar	74.01.10
	682-01-20	Koppar, olegerad, obearbetad	74.01.20
	682-01-30	Koppar, legerad, obearbetad	74.01.30
	682-01-40	Koppartillsatslegeringar	74.02.00
	682-01-50	Pulver och fjäll av koppar, utom för bronsering	74.06.90
	682-02	<i>Koppar och kopparlegeringar, bearbetade (stänger, tråd, plåt, rör samt gjutna eller smidda varor)</i>	
	682-02-10	Valstråd av olegerad koppar	74.03.11
	682-02-21	Annan tråd av olegerad koppar	74.03.12
	682-02-22	Stång av olegerad koppar	74.03.13
	682-02-30	Valstråd av legerad koppar	74.03.51
	682-02-41	Annan tråd av legerad koppar	74.03.52
	682-02-42	Stång av legerad koppar	74.03.53
	682-02-50	Plåt och band av olegerad koppar	74.04.10
	682-02-60	Plåt och band av legerad koppar	74.04.50
	682-02-70	Folier av koppar	74.05.00
	682-02-81	Rör av olegerad koppar	74.07.10
	682-02-82	Rör av legerad koppar	74.07.50
	682-02-83	Rördelar av koppar	74.08.00
	682-02-90	Gjutna eller smidda obearbetade varor av koppar	74.19.10
683		Nickel	
	683-01	<i>Nickel och nickellegeringar, obearbetade</i>	
	683-01-10	Nickelskärsten	75.01.10
	683-01-20	Nickel, olegerad, obearbetad	75.01.20
	683-01-30	Nickel, legerad, obearbetad	75.01.30

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
683-02	<i>Nickel och nickellegeringar, bearbetade (stänger, tråd, plåt, rör samt gjutna eller smidda varor)</i>	
683-02-10	Stång och tråd av olegerad nickel	75.02.10
683-02-20	Stång och tråd av legerad nickel	75.02.50
683-02-30	Plåt, band och folier av olegerad nickel	75.03.11
683-02-40	Plåt, band och folier av legerad nickel	75.03.15
683-02-50	Pulver och fjäll av nickel	75.03.50
683-02-61	Rör och rördelar av olegerad nickel	75.04.10
683-02-62	Rör och rördelar av legerad nickel	75.04.50
683-02-70	Anoder för förnickling	75.05.00
683-02-90	Gjutna eller smidda obearbetade varor av nickel	75.06.10
684	Aluminium	
684-01	<i>Aluminium och aluminiumlegeringar, obearbetade</i>	
684-01-10	Aluminium, olegerat, obearbetat	76.01.10
684-01-20	Aluminium, legerat, obearbetat	76.01.20
684-02	<i>Aluminium och aluminiumlegeringar, bearbetade (stänger, tråd, plåt, rör samt gjutna eller smidda varor)</i>	
684-02-10	Valstråd av olegerat aluminium	76.02.11
684-02-21	Annan tråd av olegerat aluminium	76.02.12
684-02-22	Stång av olegerat aluminium	76.02.13
684-02-30	Valstråd av legerat aluminium	76.02.51
684-02-41	Annan tråd av legerat aluminium	76.02.52
684-02-42	Stång av legerad aluminium	76.02.53
684-02-51	Plåt och band av olegerat aluminium	76.03.10
684-02-52	Plåt och band av legerat aluminium	76.03.50
684-02-62	Kascherade folier av aluminium, tjocklek: högst 0,02 mm	76.04.11
684-02-61	Kascherade folier av aluminium, tjocklek: mer än 0,02 mm	76.04.15
684-02-63	Icke kascherade folier av aluminium, mönsterpressade	76.04.51
684-02-69	Icke kascherade folier av aluminium, andra än mönsterpressade	76.04.59
684-02-70	Pulver och fjäll av aluminium, utom för bronsering	76.05.90
684-02-81	Rör av olegerat aluminium	76.06.10
684-02-82	Rör av legerat aluminium	76.06.50
684-02-89	Rördelar av aluminium	76.07.00
684-02-90	Gjutna eller smidda obearbetade varor av aluminium	76.16.10
685	Bly	
685-01	<i>Bly och blylegeringar, obearbetade</i>	
685-01-10	Bly, olegerat, obearbetat	78.01.10
685-01-20	Lagermetaller av legerat bly	78.01.21
685-01-30	Stilmetaller av legerat bly	78.01.22
685-01-40	Annat bly, legerat, obearbetat	78.01.29
685-02	<i>Bly- och blylegeringar, bearbetade (stänger, tråd, plåt, rör samt gjutna eller smidda varor)</i>	
685-02-10	Stång och tråd av bly	78.02.00
685-02-20	Plåt och band av bly	78.03.00
685-02-30	Folier av bly	78.04.10
685-02-40	Pulver och fjäll av bly	78.04.50

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
	685-02-50 Rör och rördelar av bly	78.05.00
	685-02-90 Gjutna eller smidda obearbetade varor av bly	78.06.10
686	Zink	
	686-01 <i>Zink och zinklegeringar, obearbetade</i>	
	686-01-10 Zink, olegerad, obearbetad	79.01.10
	686-01-20 Zink, legerad, obearbetad	79.01.20
	686-02 <i>Zink och zinklegeringar, bearbetade (stänger, tråd, plåt, rör samt gjutna eller smidda varor)</i>	
	686-02-10 Stång och tråd av zink	79.02.00
	686-02-20 Plåt, band och folier av zink	79.03.10
	686-02-30 Pulver och fjäll av zink	79.03.50
	686-02-40 Rör och rördelar av zink	79.04.00
	686-02-90 Gjutna eller smidda obearbetade varor av zink	79.06.10
687	Tenn	
	687-01 <i>Tenn och tennlegeringar, obearbetade</i>	
	687-01-10 Tenn, olegerat, obearbetat	80.01.10
	687-01-20 Lagermetaller av legerat tenn	80.01.21
	687-01-30 Lödtenn	80.01.22
	687-01-40 Annat tenn, legerat, obearbetat	80.01.29
	687-02 <i>Tenn och tennlegeringar, bearbetade (stänger, tråd, plåt, rör samt gjutna eller smidda varor)</i>	
	687-02-10 Stång och tråd av tenn	80.02.00
	687-02-20 Plåt och band av tenn	80.03.00
	687-02-30 Folier av tenn	80.04.10
	687-02-40 Pulver och fjäll av tenn	80.04.50
	687-02-50 Rör och rördelar av tenn	80.05.00
	687-02-90 Gjutna eller smidda, obearbetade varor av tenn	80.06.10
689	Övriga oädla metaller	
	689-01 <i>Övriga oädla metaller och deras legeringar, obearbetade</i>	
	689-01-10 Magnesium, obearbetat	77.01.10
	689-01-20 Beryllium, obearbetat	77.04.10
	689-01-30 Wolfram, obearbetat	81.01.10
	689-01-40 Molybden, obearbetat	81.02.10
	689-01-51 Tantal, obearbetat	81.03.10
	689-01-52 Kadmium, obearbetad	81.04.11
	689-01-53 Antimon, obearbetat	81.04.12
	689-01-54 Kobolt, obearbetad	81.04.13
	689-01-55 Niob, obearbetat	81.04.14
	689-01-56 Uran, obearbetat	81.04.15
	689-01-57 Krom, obearbetad	81.04.16
	689-01-58 Torium, obearbetat	81.04.17
	689-01-90 Andra metaller, obearbetade	81.04.19
	689-02 <i>Övriga oädla metaller och deras legeringar, bearbetade (stänger, tråd, plåt, rör samt gjutna eller smidda varor)</i>	
	689-02-10 Stång, tråd, plåt, band, folier och rör av magnesium	77.02.10

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
689-02-20	Pulver och fjäll av magnesium	77.02.50
689-02-30	Stång, tråd, plåt, band, folier och rör samt pulver och fjäll av beryllium	77.04.30
689-02-41	Tråd av volfram	81.01.30
689-02-49	Stång, plåt, band, folier och rör samt pulver och fjäll av volfram .	81.01.40
689-02-51	Tråd av molybden	81.02.30
689-02-59	Stång, plåt, band, folier och rör samt pulver och fjäll av molybden . .	81.02.40
689-02-61	Tråd av tantal	81.03.30
689-02-69	Stång, plåt, band, folier och rör samt pulver och fjäll av tantal . . .	81.03.40
689-02-90	Tråd, stång, plåt, band, folier och rör samt pulver och fjäll av andra metaller	81.04.60

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
Avdelning 69. Vapen samt arbeten av metall		
691	Vapen	
691 01	<i>Vapen för militärt bruk, inkl. stridsvagnar o. d., utom revolverar och pistoler (men inkl. kulsprutepistoler)</i>	
691 01-10	Stridsvagnar och andra pansrade fordon, även bestyckade	87.08.00
691-01-20	Handvapen för militärt bruk	93.03.10
691-01-30	Andra vapen för militärt bruk	93.03.90
691-01-90	Delar till vapen för militärt bruk	93.06.20
691 02	<i>Jakt- och sportvapen (inkl. revolverar och pistoler, även för militärt bruk); sablar, värjor, bajonetter o. d.</i>	
691 02-10	Sablar, värjor, bajonetter och liknande vapen	93.01.00
691-02-20	Revolverar och pistoler, utgörande eldvapen	93.02.00
691-02-30	Harpunkanoner och -gevär	93.04.10
691 02-40	Andra gevär (t. ex. salongsgevär, hagelgevär)	93.04.50
691 02 50	Andra eldvapen (t. ex. signalpistoler, linkastningsapparater)	93.04.90
691-02-60	Andra vapen (t. ex. luftgevär, luftpistoler, fjäderpistoler o. d.)	93.05.00
691 02-70	Delar till revolverar och pistoler, utgörande eldvapen	93.06.10
691 02 80	Delar till andra icke-militära vapen	93.06.90
691-03	<i>Projektiler och ammunition, laddade eller oladdade, utom ammunition för jakt- och sportvapen</i>	
691-03-10	Ammunition för militärt bruk eller för revolverar och pistoler, utgörande eldvapen	93.07.10
691 03 20	Annan ammunition (utom ammunition för jaktvapen)	93.07.90
699	Arbeten av metall	
699-01	<i>Färdiga järn- och stålkonstruktioner (sammanfogade eller i delar)</i>	
699 01-10	Broar och brosektioner av järn eller stål	73.21.10
699-01-20	Dörrar och fönsterramar av järn eller stål	73.21.23
699-01-30	Andra konstruktioner för byggnader av järn eller stål	73.21.29
699-01-90	Andra konstruktioner av järn eller stål	73.21.90
699 02	<i>Färdiga konstruktioner av aluminium och andra oädla metaller, utom järn och stål (sammanfogade eller i delar)</i>	
699-02-10	Dörrar, fönsterramar och andra dylika konstruktioner av koppar ..	74.19.20
699-02-20	Konstruktioner av aluminium	76.08.90
699-02-30	Takrännor, nockplåtar, fönsterramar o. d. av zink	79.05.00
699 03	<i>Linor, kablar, slingor, flatade band och liknande varor av järn och stål, utan elektrisk isolering</i>	
699 03-10	Linor, kablar, slingor o. d. av järn- eller ståltråd, icke överdragen med metall	73.25.10
699-03 20	Linor, kablar, slingor o. d. av järn- eller ståltråd, överdragen med metall	73.25.50
699-04	<i>Linor, kablar, slingor, flatade band och liknande varor av andra oädla metaller än järn och stål, utan elektrisk isolering</i>	
699-04-10	Linor, kablar o. d. av olegerad koppartråd	74.10.10

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
699-04-20	L ² nor, kablar o. d. av legerad koppartråd	74.10.50
699-04-30	Linor, kablar o. d. av aluminiumtråd	76.12.00
699-05	<i>Stängseltråd, trådgaller, trådduk och klippnät av järn och stål, inkl. taggtråd och trådnät</i>	
699-05-10	Taggtråd av järn eller stål	73.26.10
699-05-20	Stängseltråd av järn eller stål	73.26.50
699-05-30	Duk av järn- eller ståltråd	73.27.10
699-05-40	Stängselnät av järn- eller ståltråd	73.27.20
699-05-50	Armeringsmattor av järn- eller ståltråd	73.27.30
699-05-60	Galler o. d. av järn- eller ståltråd	73.27.90
699-05-70	Klippnät av järn eller stål	73.28.00
699-06	<i>Stängseltråd, trådgaller, trådduk och klippnät av aluminium, koppar och andra oädla metaller utom järn och stål</i>	
699-06-10	Ändlös duk för pappersmaskiner (viror) av koppartråd	74.11.10
699-06-20	Annan duk samt nät och galler av koppartråd	74.11.90
699-06-30	Klippnät av koppar	74.12.00
699-06-40	Duk, nät och galler av aluminiumtråd	76.13.00
699-06-50	Klippnät av aluminium	76.14.00
699-07	<i>Spik, bultar, muttrar, underläggsbrickor, nitar, skruvar och liknande artiklar av oädel metall</i>	
699-07-10	Trådspik av järn eller stål	73.31.10
699-07-20	Smidd spik och pressad spik av järn eller stål	73.31.20
699-07-30	Rålspek av järn eller stål	73.31.30
699-07-40	Häftstift av järn eller stål	73.31.40
699-07-50	Hästskobroddar, hästskohakar och hästskosöm av järn eller stål	73.31.50
699-07-61	Märlor och krampor samt spetsade krokar och öglor av järn eller stål	73.31.60
699-07-69	Annan spik och stift av järn eller stål	73.31.90
699-07-70	Nitar och ogängade bultar av järn eller stål	73.32.10
699-07-81	Skruvar och gängade bultar, trågängade, av järn eller stål	73.32.21
699-07-82	Skruvar och gängade bultar, andra än trågängade, av järn eller stål	73.32.29
699-07-89	Skruvkrokar, skruvögglor, sprintar, kilar, underläggsbrickor o. d. av järn eller stål	73.32.90
699-07-91	Spik och stift o. d. av koppar eller av järn eller stål och med huvud av koppar	74.14.00
699-07-92	Skruvar och gängade bultar, trågängade, av koppar	74.15.11
699-07-93	Skruvar och gängade bultar, andra än trågängade, av koppar	74.15.19
699-07-94	Skruvkrokar, skruvögglor, sprintar, kilar, underläggsbrickor o. d. av koppar	74.15.90
699-07-95	Spik, stift, bultar, muttrar, skruvar, nitar, underläggsbrickor o. d. av aluminium	76.16.20
699-07-96	Spik, stift, bultar, muttrar, skruvar, nitar, underläggsbrickor o. d. av zink	79.06.20
699-08	<i>Nålar av oädel metall (t. ex. synålar, knappålar, hårnålar, virknålar, sticknålar)</i>	
699-08-10	Synålar och stoppnålar av järn eller stål	73.33.10
699-08-20	Virknålar, strumpsticker o. d. av järn eller stål	73.33.90
699-08-30	Knappålar och säkerhetsnålar av järn eller stål	73.34.10
699-08-40	Hårnålar, hårklämmor o. d. av järn eller stål	73.34.90

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
699-08-50	Knappnålar och säkerhetsnålar av koppar	74.19.41
699-08-60	Andra nålar o. d. av koppar	74.19.49
699-08-70	Nålar o. d. av aluminium	76.16.30
699-11-00	<i>Kassaskåp, kassakistor, dörrar till kassavalv samt dokumentskrin av oädel metall</i>	83.03.00
699-12	<i>Handverktyg (inkl. satser av handverktyg), verktyg för maskiner och handredskap inkl. redskap för jordbruk</i>	
699-12-11	Spadar och skyfflar	82.01.10
699-12-12	Hackor och korpar	82.01.20
699-12-13	Högafflar och grepar	82.01.30
699-12-14	Krattor, räfsor och rakor	82.01.40
699-12-15	Yxor	82.01.50
699-12-16	Röjknivar, kilar o. d.	82.01.60
699-12-17	Liar	82.01.70
699-12-18	Skäror samt hö- och halmknivar	82.01.80
699-12-19	Andra handverktyg och handredskap för lantbruk och skogsbruk ..	82.01.90
699-12-21	Monterade handsågar för bearbetning av trä	82.02.11
699-12-22	Monterade handsågar för bearbetning av annat material än trä	82.02.19
699-12-23	Bandsågblad för bearbetning av trä	82.02.21
699-12-24	Bandsågblad för bearbetning av annat material än trä	82.02.29
699-12-25	Cirkelsågblad för bearbetning av trä	82.02.31
699-12-26	Cirkelsågblad för bearbetning av annat material än trä	82.02.39
699-12-27	Rålsågblad och bågfilmsblad	82.02.40
699-12-28	Ram- och blocksågblad	82.02.50
699-12-29	Andra sågblad (t. ex. vedsågblad)	82.02.70
699-12-31	Delar till handsågar och sågblad	82.02.80
699-12-39	Verktyslådor o. d., ej hänförliga till annat nummer	82.02.90
699-12-41	Tänger	82.03.10
699-12-42	Skiftnycklar	82.03.21
699-12-43	Skruvnycklar andra än skiftnycklar	82.03.29
699-12-44	Röravskärare	82.03.30
699-12-45	Plåt-, bult- och metallträdssaxar	82.03.40
699-12-46	Filar och raspar	82.03.50
699-12-47	Pincetter, huggpipor o. d.	82.03.80
699-12-49	Verktyslådor o. d., ej hänförliga till annat nummer	82.03.90
699-12-51	Handborrar	82.04.11
699-12-52	Borrsvängar och drillborrskäft	82.04.12
699-12-53	Gängkloppor och andra handgångverktyg	82.04.13
699-12-54	Hammare och släggor	82.04.14
699-12-55	Hyvlar av järn	82.04.15
699-12-56	Hyvlar, andra än av järn	82.04.19
699-12-57	Skruvmejslar	82.04.21
699-12-58	Stämjärn	82.04.22
699-12-59	Osthyvlar, nötknäppare, vispar, korkskruvar o. d.	82.04.23
699-12-61	Andra handverktyg och handredskap (t. ex. borr- och sparrsockar, tubpressar, skärceklar)	82.04.29
699-12-62	Smidesstäd	82.04.30
699-12-63	Skruvstycken, skruvtvingar o. d.	82.04.40

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
699-12-64	Blåslampor	82.04.50
699-12-65	Transportabla smidesässjor, hand- eller fotdrivna slipstenar o. d. . .	82.04.60
699-12-69	Verktygslådor o. d., ej hänförliga till annat nummer	82.04.90
699-12-71	Borrar (utbytbara)	82.05.10
699-12-72	Filar och raspar (utbytbara)	82.05.20
699-12-73	Fräsar och brotschar (utbytbara)	82.05.30
699-12-74	Gångbackar, gängtappar, gängsnitt och andra utbytbara gängverktyg	82.04.40
699-12-75	Hyveljärn (utbytbara)	82.05.50
699-12-76	Skruvmejslar (utbytbara)	82.05.60
699-12-77	Svarvstäl	82.05.70
699-12-78	Andra utbytbara verktyg	82.05.80
699-12-79	Verktygslådor, o. d., ej hänförliga till annat nummer	82.05.90
699-12-81	Maskinknivar	82.06.10
699-12-82	Maskinhyvelstäl	82.06.50
699-12-83	Plattor, stavar, spetsar och liknande omonterade delar till verktyg, av hårdmetall	82.07.00
699-13	<i>Hushållsartiklar av järn och stål, även emaljerade</i>	
699-13-11	Hushållsartiklar av gjutjärn, utan överdrag av annat ämne	73.38.11
699-13-12	Hushållsartiklar av gjutjärn, emaljerade	73.38.13
699-13-13	Hushållsartiklar av gjutjärn med överdrag av annat ämne	73.38.19
699-13-21	Kokkärl av rostfritt stål	73.38.21
699-13-29	Andra hushållsartiklar av rostfritt stål	73.38.29
699-13-30	Hushållsartiklar av emaljerad plåt av järn eller stål	73.38.30
699-13-41	Hushållsartiklar av annat järn eller stål utan överdrag av annat ämne	73.38.41
699-13-49	Hushållsartiklar av annat järn eller stål med överdrag av annat ämne	73.38.49
699-14	<i>Hushållsartiklar av aluminium</i>	
699-14-10	Kokkärl av aluminium	76.15.11
699-14-90	Andra hushållsartiklar av aluminium	76.15.19
699-15	<i>Hushållsartiklar av oädel metall utom järn och stål och aluminium</i>	
699-15-11	Hushållsartiklar av koppar, förgyllda eller försilvrade	74.18.11
699-15-19	Andra hushållsartiklar av koppar	74.18.19
699-15-21	Hushållsartiklar av nickel, förgyllda eller försilvrade	75.06.21
699-15-29	Andra hushållsartiklar av nickel	75.06.29
699-15-30	Hushållsartiklar av zink	79.06.50
699-16	<i>Bords- och koksknivar, gafflar och skedar av oädel metall, även pläterade</i>	
699-16-10	Bordsknivar	82.09.10
699-16-20	Köksknivar	82.09.20
699-16-31	Skedar och gafflar, försilvrade	82.14.11
699-16-39	Andra skedar och gafflar	82.14.19
699-16-40	Soppslevar, tårtspadar, sockertänger o. d.	82.14.90
699-17	<i>Saxar, knivar samt andra skär- och klippverktyg</i>	
699-17-10	Fiekknivar	82.09.30
699-17-20	Andra knivar (t. ex. slidknivar, slakt- och charkuteriknivar)	82.09.90
699-17-30	Blad till knivar	82.10.00
699-17-40	Rakknivar samt blad därtill	82.11.10

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
699-17-50	Rakhyvlar och rakapparater (icke elektriska)	82.11.20
699-17-61	Blad till rakhyvlar, slipade	82.11.30
699-17-69	Rakbladsämnen, även i bandform	82.11.40
699-17-70	Saxar och skär därtill	82.12.00
699-17-81	Härklipningsmaskiner	82.13.10
699-17-89	Andra skär- och klippverktyg	82.13.50
699-17-90	Verktyg och satser av verktyg för manikyr, pedikyr o. d.	82.13.70
699-18	<i>Smidesvaror av oädel metall (lås, hänglås, regler, nycklar, beslag för dörrar, fönster, möbler, fordon, koffertar, sadelmakeriarbeten o. d.)</i>	
699-18-10	Hänglås	83.01.11
699-18-20	Cylinderlås	83.01.12
699-18-30	Kappsäcks-, koffert- och portföljläs	83.01.13
699-18-40	Andra lås	83.01.19
699-18-50	Nycklar och nyckelämnen	83.01.50
699-18-60	Automatiska dörrstängare	83.02.10
699-18-70	Beslag till möbler, dörrar, fönster, karosserier o. d.; hatthyllor, hatthängare o. d.	83.02.90
699-21	<i>Behållare av oädel metall för transport eller lagring</i>	
699-21-10	Cisterner, kar o. d. av järn eller stål, med en rymd av mer än 300 liter	73.22.00
699-21-21	Mjolktransportkärl av järn- eller stålplåt	73.23.10
699-21-22	Fat av järn- eller stålplåt, vikt: 30 kg eller däröver (s. k. bensinfat)	73.23.21
699-21-23	Fat av järn- eller stålplåt, vikt: minst 20 kg men mindre än 30 kg (s. k. oljefat)	73.23.25
699-21-30	Förpackningar, som icke kunna återförslutas, av järn- eller stålplåt	73.23.30
699-21-41	Andra behållare för transport eller förpackning av varor, av järn- eller stålplåt	73.23.90
699-21-49	Cylindrar för förtätade gaser o. d., av järn eller stål	73.24.00
699-21-51	Cisterner, kar o. d. av koppar, med en rymd av mer än 300 liter	74.09.00
699-21-59	Fat, burkar, flaskor, askar och andra behållare för transport eller förpackning av varor, av koppar	74.19.30
699-21-61	Cisterner, kar o. d. av aluminium, med en rymd av mer än 300 liter	76.09.00
699-21-62	Förpackningstuber av aluminium	76.10.10
699-21-63	Mjolktransportkärl av aluminium	76.10.20
699-21-68	Andra behållare för transport eller förpackning av varor, av aluminium	76.10.90
699-21-69	Cylindrar för förtätade gaser o. d., av aluminium	76.11.00
699-21-71	Förpackningstuber av bly	78.06.20
699-21-79	Andra behållare för transport eller förpackning, av bly	78.06.30
699-21-81	Förpackningstuber av zink	79.06.30
699-21-89	Andra behållare för transport eller förpackning av varor, av zink	79.06.40
699-21-91	Förpackningstuber av tenn	80.06.20
699-22	<i>Kaminer, pannor (utom värmeledningspannor) och spisar av oädel metall (icke elektriska)</i>	
699-22-10	Kaminer för fast bränsle av järn eller stål	73.36.10
699-22-20	Kaminer för flytande bränsle av järn eller stål	73.36.20
699-22-30	Spisar för fast bränsle av järn eller stål	73.36.30
699-22-40	Gasspisar och gasugnar av järn eller stål	73.36.40
699-22-50	Gaskök av järn eller stål	73.36.50

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
699-22-60	Tvättgrytor m. m. av järn eller stål	73.36.90
699-22-70	Kokapparater för flytande bränsle av koppar	74.17.10
699-22-80	Andra kokapparater och uppvärmningsapparater av koppar	74.17.90
699-29	<i>Andra arbeten av oädel metall</i>	
699-29-10	Mynt av oädel metall	72.01.90
699-29-21	Ewarskedjor och liknande kedjor med löstagbara länkar av järn eller stål	73.29.10
699-29-22	Ledbultskedjor av järn eller stål	73.29.20
699-29-23	Kätting av järn eller stål, smidd, svetsad eller gjuten: med stöd	73.29.31
699-29-24	Kätting av järn eller stål, smidd, svetsad eller gjuten: utan stöd	73.29.39
699-29-28	Andra kättingar och kedjor av järn eller stål	73.29.90
699-29-29	Ankare och draggar av järn eller stål	73.30.00
699-29-31	Bladfjädrar och fjäderblad av järn eller stål	73.35.10
699-29-32	Möbelresärer av järn eller stål	73.35.21
699-29-33	Andra skruvfjädrar av järn eller stål	73.35.29
699-29-39	Andra fjädrar av järn eller stål (t. ex. snäckfjädrar, tallriksfjädrar, vridstavar, plattspiralfjädrar)	73.35.90
699-29-41	Stålull	73.39.10
699-29-42	Gryttvagnar, putsvantar o. d. av järn eller stål	73.39.50
699-29-49	Andra varor av järn eller stål	73.40.90
699-29-51	Kedjor av koppar	74.13.00
699-29-52	Fjädrar av koppar	74.16.00
699-29-55	Andra varor av koppar	74.19.90
699-29-56	Andra varor av nickel	75.06.90
699-29-57	Andra varor av aluminium	76.16.90
699-29-58	Varor av magnesium	77.03.00
699-29-59	Varor av beryllium	77.04.90
699-29-61	Andra varor av bly	78.06.90
699-29-62	Andra varor av zink	79.06.90
699-29-63	Andra varor av tenn	80.06.90
699-29-64	Varor av volfram	81.01.90
699-29-65	Varor av molybden	81.02.90
699-29-66	Varor av tantal	81.03.90
699-29-69	Varor av andra oädla metaller (t. ex. kadmium, antimon, kobolt) ..	81.04.90
699-29-71	Handtag och skaft av oädel metall till knivar, gafflar o. d.	82.15.00
699-29-72	Statyetter och andra prydnadsföremål av oädel metall	83.06.00
699-29-73	Slangar och rör, böjliga, av oädel metall	83.08.00
699-29-74	Rör- och tvåspetsnitlar av oädel metall	83.09.10
699-29-75	Spännen, väskbyglar med knäppe, hyskor, hakar, snörhålsringar o. d. av oädel metall	83.09.90
699-29-76	Pärlor och paljetter av oädel metall	83.10.00
699-29-77	Cykelringklockor	83.11.10
699-29-78	Andra ringklockor o. d. icke elektriska, av oädel metall	83.11.90
699-29-79	Ramar av oädel metall för tavlor o. d.; speglar av oädel metall	83.12.00
699-29-81	Kapsyler och liknande flask- och burkförlutningar av oädel metall	83.13.10
699-29-82	Proppar, sprundtappar med gängning, sprundplåtar, plomber o. d. av oädel metall	83.13.90
699-29-83	Reklamskyltar, namnplåtar, vägmärken o. d. av oädel metall	83.14.00
699-29-84	Svetselektroder	83.15.10

Varu- grupp	Varupost		Nordiskt Brysselnr
699 29 85	Tråd, stavar, rör, plattor o. d. av oädel metall eller hårdmetall, belagda med eller innehållande flussmedel, för svetsning eller lödning . . .	83.15.90	
699 29 86	Pontoner, kasuner, förtöjningsbojar och andra bojar samt sjömärken av oädel metall	89.05.10	

Huvudavdelning 7. Maskiner och apparater samt transportmedel

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
Avdelning 71. Maskiner och apparater, andra än elektriska		
Kraftalstrände maskiner (utom elektriska)		
711	<i>Ångpannor</i>	
	711-01	
	711-01-10	Ångpannor 84.01.10
	711-01-20	Delar till ångpannor 84.01.90
	711-02	<i>Hjälpapparater för ångpannor, såsom förvärmare (economisers), överhettare, kondensorer, sötningapparater o. d.</i>
	711-02-10	Hjälpapparater för ångpannor 84.02.10
	711-02-20	Delar till hjälpapparater för ångpannor 84.02.90
	711-03	<i>Ångmaskiner, lokomobiler och ångturbiner</i>
	711-03-11	Ångmaskiner med ångpanna 84.04.10
	711-03-19	Delar till ångmaskiner med ångpanna 84.04.90
	711-03-20	Kolvångmaskiner utan ångpanna 84.05.10
	711-03-30	Ångturbiner 84.05.20
	711-03-40	Delar till ångturbiner och kolvångmaskiner utan ångpanna..... 84.05.90
	711-04	<i>Flygmaskinsmotorer, inkl. reaktionsmotorer</i>
	711-04-11	Förbränningskolvmotorer med gnisttändning för flygmaskiner 84.06.10
	711-04-19	Delar till förbränningskolvmotorer med gnisttändning för flygmaskiner 84.06.20
	711-04-21	Andra flygmaskinsmotorer 84.08.11
	711-04-29	Delar till andra flygmaskinsmotorer 84.08.19
	711-05	<i>Förbränningsmotorer, diesel- och semidieselmotorer, andra än flygmaskinsmotorer</i>
	711-05-10	Förbränningskolvmotorer med gnisttändning för motorfordon 84.06.30
	711-05-21	Förbränningskolvmotorer med gnisttändning: utombordsmotorer 84.06.41
	711-05-29	Andra förbränningskolvmotorer med gnisttändning för fartyg 84.06.49
	711-05-30	Stationära förbränningskolvmotorer med gnisttändning 84.06.50
	711-05-40	Diesel- och semidieselmotorer 84.06.60
	711-05-50	Andra förbränningskolvmotorer 84.06.80
	711-05-60	Delar till förbränningskolvmotorer 84.06.90
	711-05-71	Strålmotorer (exkl. flygmaskinsmotorer) 84.08.31
	711-05-79	Delar till strålmotorer (exkl. flygmaskinsmotorer) 84.08.39
	711-09	<i>Andra motorer (t. ex. vindmotorer, varmluftsmotorer, vattenhjul och vattenturbiner, gasturbiner)</i>
	711-09-11	Vattenturbiner 84.07.10
	711-09-19	Regulatorer till vattenturbiner 84.07.20
	711-09-21	Andra hydrauliska motorer och regulatorer därtill 84.07.80
	711-09-29	Delar till hydrauliska motorer (exkl. regulatorer) 84.07.90
	711-09-31	Gasturbiner 84.08.21
	711-09-39	Delar till gasturbiner 84.08.29
	711-09-91	Andra motorer 84.08.91
	711-09-99	Delar till andra motorer 84.08.99

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
712	Lantbruksmaskiner och lantbruksredskap	
	<i>Lantbruksmaskiner och lantbruksredskap för jordens beredning och odling</i>	
712-01		
712-01-11	Plogar och ärder	84.24.11
712-01-19	Delar till plogar och ärder	84.24.19
712-01-21	Harvar	84.24.21
712-01-22	Kultivatorer	84.24.22
712-01-31	Vältar	84.24.23
712-01-39	Andra för jordens beredning avsedda maskiner och redskap	84.24.29
712-01-40	Gödselspridare	84.24.30
712-01-51	Såmaskiner	84.24.40
712-01-52	Potatissättningsmaskiner samt andra maskiner och redskap för sådd eller plantering	84.24.50
712-01-61	Ogrärensare och hästhackor	84.24.60
712-01-69	Andra för jordens odling avsedda maskiner och redskap	84.24.80
712-01-90	Delar till maskiner och redskap för jordens beredning eller odling (utom plogdelar)	84.24.90
712-02	<i>Lantbruksmaskiner och lantbruksredskap för skörd, slätter, tröskning och sortering</i>	
712-02-11	Motordrivna gräsklippningsmaskiner	84.25.11
712-02-12	Andra gräsklippningsmaskiner	84.25.15
712-02-19	Delar till gräsklippningsmaskiner	84.25.19
712-02-21	Slättermaskiner samt tillsatsapparater därtill	84.25.21
712-02-22	Skördetröskor	84.25.22
712-02-23	Andra skördemaskiner för spannmål	84.25.25
712-02-29	Delar till slätter- och skördemaskiner för spannmål	84.25.29
712-02-31	Tröskverk	84.25.31
712-02-39	Delar till tröskverk	84.25.39
712-02-41	Räfsor	84.25.40
712-02-42	Hövändare	84.25.50
712-02-50	Skördemaskiner för rotfrukter (inkl. potatisupptagare)	84.25.60
712-02-60	Halm- och foderpressar	84.25.70
712-02-71	Rensnings- och sorteringsmaskiner för spannmål och frön	84.25.81
712-02-75	Sorteringsmaskiner för frukt och andra lantbruksprodukter	84.25.82
712-02-91	Andra lantbruksmaskiner och -redskap för skörd, slätter och sortering	84.25.89
712-02-99	Delar till maskiner och redskap för skörd (utom skördemaskiner för spannmål), rensning och sortering av lantbruksprodukter	84.25.90
712-03	<i>Mjölkningsmaskiner, mjölkseparatorer och annan mejeritrustning</i>	
712-03-11	Mjölkseparatorer	84.18.41
712-03-19	Delar till mjölkseparatorer	84.18.49
712-03-21	Mjölkningsmaskiner	84.26.11
712-03-29	Delar till mjölkningsmaskiner	84.26.19
712-03-91	Andra mejerimaskiner än mjölkseparatorer	84.26.91
712-03-99	Delar till andra mejerimaskiner än mjölkseparatorer	84.26.99
712-09	<i>Andra lantbruksmaskiner och lantbruksredskap</i>	
712-09-91	Andra maskiner och apparater för lantbruk, trädgårdsskötsel, fjäderfä- avel eller biskötsel	84.28.10
712-09-99	Delar till andra maskiner och apparater för lantbruk, trädgårds- skötsel, fjäderfäavel eller biskötsel	84.28.90

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
----------------	----------	-----------------------

Avdelning 73. Transportmedel

731	Rullande järnvägs- och spårvägsmateriel	
731-01-00	<i>Ånglok och tenderar</i>	86.01.00
731-02-00	<i>Elektriska lok</i>	86.02.00
731-03-00	<i>Lok andra än ånglok och elektriska lok</i>	86.03.00
731-04	<i>Motorvagnar och motordressiner</i>	
731-04-10	Motorvagnar för elektrisk drift	86.04.11
731-04-20	Motorvagnar, andra än för elektrisk drift	86.04.19
731-04-30	Motordressiner	86.04.50
731-05-00	<i>Personvagnar för järnvägar och spårvägar, utan drivanordning (inkl. alla vagnar för passagerares tjänst, såsom bagagevagnar och postvagnar)</i>	86.05.00
731-06	<i>Godsvagnar och specialvagnar för järnvägar och spårvägar, utan drivanordning</i>	
731-06-10	Verkstadsvagnar, kranvagnar och andra arbetsvagnar för järnvägar och spårvägar	86.06.10
731-06-20	Dressiner, andra än motordressiner	86.06.50
731-06-30	Godsvagnar för allmän järnvägs- och spårvägstrafik	86.07.10
731-06-40	Andra godsvagnar	86.07.90
731-06-50	Behållare (containers) för godstransport, även för vätskor eller gaser, oavsett transportsättet	86.08.00
731-07	<i>Delar till rullande järnvägs- och spårvägsmateriel (utom elektriska delar, förbränningsmotorer och delar därav)</i>	
731-07-10	Bromsapparater	86.09.10
731-07-20	Drag- och stötinrättningar samt kopplingsanordningar	86.09.20
731-07-30	Hjul, hjulringar och axlar, sammanbyggda hjulsatser härunder inbegripna	86.09.30
731-07-40	Boggier och underreden	86.09.40
731-07-90	Andra delar till rullande järnvägs- och spårvägsmateriel	86.09.90
732	Motorfordon (för landsvägar)	
732-01	<i>Personbilar, även icke sammansatta</i>	
732-01-10	Personbilar, kompletta	87.02.10
732-01-20	Personbilar i delar, avsedda för bilsammansättningsindustrin	87.02.50
732-02	<i>Motorcyklar (inkl. cyklar med hjälpmotor), även icke sammansatta samt sidvagnar</i>	
732-02-10	Motorcyklar med en cylindervolym av högst 50 cm ³	87.09.11
732-02-20	Motorcyklar med en cylindervolym av mer än 50 cm ³	87.09.19
732-02-30	Särskilt inkommande sidvagnar till motorcyklar	87.09.50
732-03	<i>Andra motorfordon, såsom bussar och lastbilar, även icke sammansatta</i>	
732-03-10	Bussar, kompletta	87.02.20
732-03-20	Lastbilar, kompletta	87.02.30

Varu-grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr	
	732-03-30	Andra bilar för person- eller godsbefordran, kompletta	87.02.40
	732-03-40	Bilar för person- eller godsbefordran, i delar, avsedda för bilsammansättningsindustrin	87.02.60
	732-03-50	Underreden med motor och förarhytt	87.02.70
	732-03-60	Bärgningsbilar, brandbilar, stegbilar, kranbilar, strålkastarbilar, verkstadsbilar, röntgenbilar, bilar med anordning för sopning, snöplogning eller spolning och andra dylika bilar för speciella ändamål	87.03.00
	732-04-00	<i>Underreden med motor till personbilar</i>	87.04.10
	732-05	<i>Underreden med motor till andra fordon än personbilar, såsom bussar och lastbilar</i>	
	732-05-10	Underreden med motor till bussar	87.04.20
	732-05-20	Underreden med motor till lastbilar	87.04.30
	732-05-90	Underreden med motor till andra fordon	87.04.90
	732-06	<i>Karosserier, underreden, ramar och andra delar och tillbehör till motorfordon utom delar till motorcyklar och sidvagnar (med undantag för gummiringar, motorer, underreden med motor och elektriska delar)</i>	
	732-06-10	Karosserier till personbilar	87.05.10
	732-06-20	Karosserier till bussar	87.05.20
	732-06-30	Karosserier till andra fordon	87.05.90
	732-06-40	Delar och tillbehör, andra än karosserier, för tillverkning av bilar (utom kompletta bilsatser)	87.06.20
	732-06-50	Andra delar och tillbehör till motorfordon	87.06.30
	732-07-00	<i>Delar och tillbehör till motorcyklar och sidvagnar (med undantag för gummiringar, motorer och elektriska delar)</i>	87.12.10
733		Fordon (för landsvägar), andra än motorfordon	
	733-01-00	<i>Cyklar utan motor</i>	87.10.00
	733-02	<i>Delar och tillbehör till cyklar utan motor (med undantag för gummiringar och elektriska delar)</i>	
	733-02-10	Sadlar till cyklar	87.12.31
	733-02-20	Ramar till cyklar	87.12.32
	733-02-30	Nav till cyklar	87.12.33
	733-02-90	Andra delar och tillbehör till cyklar utan motor	87.12.39
	733-09	<i>Andra fordon (inkl. släpfordon) och delar därtill (med undantag för gummiringar)</i>	
	733-09-10	Invalidvagnar med mekanisk framdrivningsanordning, även med motor	87.11.00
	733-09-20	Delar till invalidvagnar med mekanisk framdrivningsanordning	87.12.70
	733-09-30	Invalid- och sjukvagnar utan mekanisk framdrivningsanordning	87.13.50
	733-09-40	Släpfordon, avsedda för bilar, traktorer och truckar	87.14.10
	733-09-50	Fordon för dragdjur	87.14.20
	733-09-60	Andra fordon utan mekanisk framdrivningsanordning	87.14.80
	733-09-70	Delar till släpfordon och andra fordon utan mekanisk framdrivningsanordning (hänf. t. 733-09-40—733-09-60)	87.14.90

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
734	Luftfartyg	
734-01	<i>Flygmaskiner, segelflygplan och drakar; s. k. rotochutes</i>	
734-01-10	Flygmaskiner	88.02.10
734-01-20	Andra luftfartyg	88.02.90
734-02	<i>Luftskepp och ballonger och delar därtill</i>	
734-02-10	Luftskepp och ballonger,	88.01.00
734-02-20	Delar till luftskepp och ballonger	88.03.10
734-03-00	<i>Delar till flygmaskiner och segelflygplan (med undantag för gummiringar, motorer och elektriska delar)</i>	88.03.90
735	Fartyg och båtar	
735-01-00	<i>Krigsfartyg av alla storleksklasser inkl. undervattensbåtar och landstigningsbåtar</i>	89.01.10
735-02	<i>Fartyg och båtar med en bruttodräktighet av mer än 250 ton (exkl. krigsfartyg)</i>	
735-02-11	Maskindrivna tankfartyg, med en bruttodräktighet av mer än 250 ton, nybyggda	89.01.21
735-02-15	Maskindrivna tankfartyg, med en bruttodräktighet av mer än 250 ton, begagnade	89.01.22
735-02-21	Andra maskindrivna handelsfartyg, med en bruttodräktighet av mer än 250 ton, nybyggda	89.01.28
735-02-25	Andra maskindrivna handelsfartyg med en bruttodräktighet av mer än 250 ton, begagnade	89.01.29
735-02-31	Icke maskindrivna handelsfartyg, med en bruttodräktighet av mer än 250 ton, nybyggda	89.01.31
735-02-35	Icke maskindrivna handelsfartyg, med en bruttodräktighet av mer än 250 ton, begagnade	89.01.32
735-02-41	Fiske- och fångstfartyg, med en bruttodräktighet av mer än 250 ton, nybyggda	89.01.38
735-02-45	Fiske- och fångstfartyg, med en bruttodräktighet av mer än 250 ton, begagnade	89.01.39
735-02-51	Lustfartyg, med en bruttodräktighet av mer än 250 ton, nybyggda	89.01.41
735-02-55	Lustfartyg, med en bruttodräktighet av mer än 250 ton, begagnade	89.01.42
735-02-60	Bogserbåtar, med en bruttodräktighet av mer än 250 ton	89.02.10
735-02-71	Andra fartyg, med en bruttodräktighet av mer än 250 ton, nybyggda	89.01.47
735-02-75	Andra fartyg, med en bruttodräktighet av mer än 250 ton, begagnade	89.01.48
735-02-80	Skrov, med en bruttodräktighet av mer än 250 ton	89.01.49
735-09	<i>Andra fartyg och båtar (inkl. fartyg och båtar avsedda att upphuggas)</i>	
735-09-11	Maskindrivna handelsfartyg, med en bruttodräktighet av 100—250 ton, nybyggda	89.01.51
735-09-15	Maskindrivna handelsfartyg, med en bruttodräktighet av 100—250 ton, begagnade	89.01.52
735-09-21	Icke maskindrivna handelsfartyg, med en bruttodräktighet av 100—250 ton, nybyggda	89.01.58
735-09-25	Icke maskindrivna handelsfartyg, med en bruttodräktighet av 100—250 ton, begagnade	89.01.59
735-09-30	Fiske- och fångstfartyg, med en bruttodräktighet av 100—250 ton	89.01.61

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
735-09-40	Lustfartyg, med en bruttodräktighet av 100—250 ton	89.01.62
735-09-50	Andra fartyg, med en bruttodräktighet av 100—250 ton	89.01.68
735-09-60	Skrov, med en bruttodräktighet av 100—250 ton	89.01.69
735-09-71	Handelsfartyg, med en bruttodräktighet under 100 ton	89.01.71
735-09-72	Fiske- och fångstfartyg, med en bruttodräktighet under 100 ton ...	89.01.72
735-09-73	Lustfartyg, med en bruttodräktighet under 100 ton	89.01.74
735-09-74	Bogserbåtar, med en bruttodräktighet av högst 250 ton	89.02.50
735-09-75	Roddbåtar	89.01.75
735-09-78	Andra fartyg och båtar med en bruttodräktighet under 100 ton ...	89.01.78
735-09-79	Skrov, med en bruttodräktighet under 100 ton	89.01.79
735-09-80	Fyrskepp, flodsprutor, pontonkranar o. d.	89.03.90
735-09-90	Fartyg och båtar, avsedda att upphuggas	89.04.00

Huvudavdelning 8. Diverse färdiga varor

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
Avdelning 81. Monteringsfärdiga hus, sanitets-, rörlednings-, värme- och belysningsinstallationsmateriel		
811	Monteringsfärdiga hus och delar därtill av alla slags material	
	<i>Monteringsfärdiga hus och delar därtill av alla slags material</i>	
	811-01	
	811-01-10	Monteringsfärdiga hus av trä 44.23.10
	811-01-20	Monteringsfärdiga hus av järn eller stål 73.21.21
	811-01-30	Monteringsfärdiga hus av aluminium 76.08.10
812	Sanitets-, rörlednings-, värme- och belysningsinstallationsmateriel	
	812-01	<i>Apparater för centraluppvärmning (värmeledningspannor, reservoarer, radiatorer och delar)</i>
	812-01-11	Värmeledningspannor av gjutjärn 73.37.11
	812-01-19	Andra värmeledningspannor 73.37.19
	812-01-21	Värmeledningselement (radiatorer) av gjutjärn 73.37.21
	812-01-29	Andra värmeledningselement (radiatorer) 73.37.29
	812-01-91	Andra apparater för centraluppvärmning, av gjutjärn 73.37.91
	812-01-99	Andra apparater för centraluppvärmning 73.37.99
	812-02-00	<i>Diskhoar, tvättställ, bidéer, badkar och dylika sanitetsartiklar för installation, av keramiskt material 69.10.00</i>
	812-03	<i>Diskhoar, tvättställ, bidéer, badkar och dylika sanitetsartiklar för installation, av oädla metaller, även emaljerade</i>
	812-03-11	Sanitetsartiklar av gjutjärn, utan överdrag av annat ämne 73.38.51
	812-03-12	Badkar av emaljerat gjutjärn 73.38.53
	812-03-13	Andra sanitetsartiklar av emaljerat gjutjärn 73.38.55
	812-03-19	Sanitetsartiklar av gjutjärn, med överdrag av annat ämne än emalj 73.38.59
	812-03-21	Diskbänkar av rostfritt stål 73.38.61
	812-03-29	Andra sanitetsartiklar av rostfritt stål 73.38.69
	812-03-31	Badkar av emaljerad järnplåt 73.38.71
	812-03-39	Andra sanitetsartiklar av emaljerad järnplåt 73.38.79
	812-03-40	Sanitetsartiklar av annat järn eller stål 73.38.90
	812-03-51	Sanitetsartiklar av koppar, förgyllda eller försilvrade 74.18.51
	812-03-59	Andra sanitetsartiklar av koppar 74.18.59
	812-03-61	Sanitetsartiklar av nickel, förgyllda eller försilvrade 75.06.31
	812-03-69	Andra sanitetsartiklar av nickel 75.06.39
	812-03-70	Sanitetsartiklar av aluminium 76.15.50
	812-03-80	Sanitetsartiklar av bly 78.06.40
	812-03-90	Sanitetsartiklar av zink 79.06.60
	812-04	<i>Belysningsarmatur och belysningsartiklar av alla slags material för gas och för elektricitet samt delar därtill; lampor och lyktor</i>
	812-04-10	Belysningsarmatur och belysningsartiklar av plast 39.07.80
	812-04-20	Belysningsarmatur och belysningsartiklar av trä 44.27.10
	812-04-30	Lampskärmar av papper eller papp 48.21.91
	812-04-41	Glas till belysningsarmatur 70.14.10

Varu- grupp	Varupost		Nordiskt Brysselnr
812-04-42	Glas till billykter, cykellykter och liknande artiklar, även infattade		70.14.20
812-04-49	Andra belysningsartiklar av glas		70.14.90
812-04-51	Elektrisk belysningsarmatur av oädel metall		83.07.10
812-04-52	Glödljusapparater för flytande bränsle av oädel metall		83.07.20
812-04-59	Andra belysningsartiklar av oädel metall		83.07.90
812-04-60	Elektriska ficklampor och andra bärbara elektriska lampor och lykter		85.10.00

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
----------------	----------	-----------------------

Avdelning 82. Möbler

821	Möbler	
821-01	<i>Möbler av trä</i>	
821-01-10	Sittmöbler av trä, försedda med överklädnad eller stoppning.....	94.01.11
821-01-20	Sittmöbler av trä, utan överklädnad eller stoppning.....	94.01.19
821-01-30	Möbler av trä för medicinskt eller kirurgiskt bruk (inkl. tandläkarstolar)	94.02.10
821-01-90	Andra möbler av trä	94.03.10
821-02	<i>Möbler av metall (inkl. kontorsskåp av metall)</i>	
821-02-10	Sittmöbler av metall	94.01.20
821-02-20	Möbler av metall för medicinskt eller kirurgiskt bruk (inkl. tandläkarstolar).....	94.02.20
821-02-90	Andra möbler av metall	94.03.20
821-09	<i>Andra möbler (inkl. madrasser och resärbottnar av alla slags material)</i>	
821-09-10	Andra sittmöbler.....	94.01.90
821-09-20	Andra möbler för medicinskt eller kirurgiskt bruk (inkl. tandläkarstolar).....	94.02.90
821-09-30	Andra möbler	94.03.90
821-09-40	Skumgummimadrasser, utan överdrag	94.04.41
821-09-50	Andra madrasser	94.04.10
821-09-60	Annan sängutrustning av skumgummi, utan överdrag	94.04.49
821-09-70	Resärbottnar av metall eller trä, utan överdrag	94.04.30
821-09-80	Andra resärbottnar	94.04.91

Avdelning 83. Reseffekter, resväskor och liknande artiklar

831

Reseffekter, resväskor och liknande artiklar

831-01	<i>Reseffekter (koffertar, resväskor, ryggsäckar och liknande artiklar av alla slags material)</i>	
831-01-11	Ryggsäckar och mattornistrar av läder eller konstläder	42.02.13
831-01-12	Ryggsäckar och mattornistrar av plast, plastbelagd väv eller vulkanfiber	42.02.23
831-01-19	Ryggsäckar och mattornistrar av annat material	42.02.93
831-01-21	Andra reseffekter av läder eller konstläder	42.02.19
831-01-22	Andra reseffekter av plast, plastbelagd väv eller vulkanfiber	42.02.29
831-01-23	Reseffekter av trä	44.28.10
831-01-24	Reseffekter av järn eller stål	73.40.20
831-01-25	Reseffekter av aluminium	76.16.40
831-01-29	Reseffekter av annat material	42.02.99
831-02	<i>Handväskor, portmonnäer, plånböcker och liknande artiklar av alla slags material</i>	
831-02-31	Handväskor av läder	42.02.11
831-02-32	Handväskor av plast, plastbelagd väv eller vulkanfiber	42.02.21
831-02-39	Handväskor av annat material	42.02.91
831-02-41	Portmonnäer, plånböcker och liknande artiklar av läder	42.02.12
831-02-42	Portmonnäer, plånböcker och liknande artiklar av plast, plastbelagd väv eller vulkanfiber	42.02.22
831-02-49	Portmonnäer, plånböcker och liknande artiklar av annat material ..	42.02.92

Avdelning 84. Kläder

Varor av textilmaterial, hänförliga till nr 841-01—841-05, 841-12 och 841-19 uppdelas i åttonde siffran efter textilmaterialiet enligt följande mall:

1. av natursilke
2. av ändlösa syntetiska textilfibrer
3. av ändlösa konstgjorda textilfibrer
4. av ull eller fina djurhår
5. av bomull
6. av korta syntetiska textilfibrer
7. av korta konstgjorda textilfibrer
9. av andra textilfibrer

841

Kläder utom pälskläder

841-01	<i>Strumpor</i>	
841-01-01	Herrstrumpor, halv- eller trekvartslånga	60.03.01
841-01-02	Damstrumpor	60.03.02
841-01-05	Barnstrumpor	60.03.05
841-01-06	Sportstrumpor och raggssockor	60.03.06
841-01-07	Andra sockor	60.03.07
841-01-08	Strumpskyddare o. d.	60.03.09
841-01-09	Strumpor och sockor av vävnad	61.10.09
841-02	<i>Underkläder och nattkläder av trikå</i>	
841-02-01	Verkliga underkläder av trikå för män eller gossar	60.04.01
841-02-02	Nattkläder av trikå för män eller gossar	60.04.02
841-02-03	Skjortor av trikå för män eller gossar	60.04.03
841-02-04	Verkliga underkläder av trikå för kvinnor eller flickor	60.04.04
841-02-05	Nattkläder av trikå för kvinnor eller flickor	60.04.05
841-02-07	Underkläder och nattkläder av trikå för småbarn	60.04.07
841-03	<i>Överkläder av trikå</i>	
841-03-01	Verkliga överkläder av trikå för män eller gossar	60.05.01
841-03-02	Verkliga överkläder av trikå för kvinnor eller flickor	60.05.04
841-03-03	Baddräkter och badbyxor av trikå, icke innehållande gummi	60.05.07
841-03-04	Andra överkläder av trikå (t. ex. shorts, träningsoveraller)	60.05.08
841-04	<i>Underkläder och nattkläder, andra än av trikå</i>	
841-04-01	Underkläder, andra än av trikå, för män eller gossar	61.03.01
841-04-02	Underkläder, andra än av trikå, för kvinnor eller flickor	61.04.01
841-04-03	Underkläder, andra än av trikå, för småbarn	61.04.04
841-05	<i>Överkläder, andra än av trikå</i>	
841-05-01	Verkliga överkläder, andra än av trikå, för män eller gossar	61.01.02
841-05-02	Andra överkläder, andra än av trikå, för män eller gossar	61.01.05
841-05-03	Verkliga överkläder, andra än av trikå, för kvinnor och flickor	61.02.02
841-05-04	Andra överkläder, andra än av trikå, för kvinnor, flickor eller småbarn	61.02.05
841-06-00	<i>Kappor, jackor, västar och andra kläder av läder (utom damasker och benläder)</i>	42.03.20

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
841-07	<i>Kläder av plast, av gummi- eller plastbelagd väv eller av oljeduk</i>	
841-07-10	Kläder av plast	39.07.21
841-07-20	Kläder av mjukgummi	40.13.90
841-07-30	Överkläder av gummi- eller plastbelagd väv eller av oljeduk, för män eller gossar	61.01.01
841-07-60	Överkläder av gummi- eller plastbelagd väv eller av oljeduk, för kvinnor, flickor eller småbarn	61.02.01
841-08	<i>Hattar, mössor och andra huvudbonader av ull- och hårfilt</i>	
841-08-10	Capeliner av stampad filt	65.03.10
841-08-20	Herrhattar av stampad filt	65.03.21
841-08-30	Dam- och barnhattar av stampad filt	65.03.25
841-08-40	Andra huvudbonader av stampad filt	65.03.90
841-08-50	Hattar och andra huvudbonader, sydda av stampad filt	65.05.91
841-11	<i>Hattar, mössor och andra huvudbonader av annat material än ull- och hårfilt</i>	
841-11-11	Herrhattar av flättningsmaterial	65.04.11
841-11-12	Dam- och barnhattar av flättningsmaterial	65.04.15
841-11-19	Andra huvudbonader av flättningsmaterial	65.04.90
841-11-20	Härnät av textilmaterial	65.05.10
841-11-30	Hattar och andra huvudbonader av trikå eller annan textilvara (längdvara)	65.05.99
841-11-40	Hattar och andra huvudbonader av pälskinn	65.06.10
841-11-50	Hattar och andra huvudbonader av läder	65.06.20
841-11-60	Hattar och andra huvudbonader av plast eller gummi	65.06.30
841-11-70	Hattar och andra huvudbonader av annat material	65.06.90
841-11-90	Svettremmar, foder, skyddsöverdrag, stommar, mösskärmar och hakremmar	65.07.00
841-12	<i>Handskar och vantar av alla slags material (utom gummihandskar)</i>	
841-12-10	Arbetshandskar, skid- och andra sporthandskar av läder eller konstläder	42.03.11
841-12-20	Andra handskar av läder eller konstläder	42.03.19
841-12-30	Handskar av pälskinn	43.03.11
841-12-40	Handskar av konstgjord päls	43.04.21
841-12-50	Vantar av trikå, icke innehållande gummi	60.02.00
841-12-60	Vantar andra än av trikå	61.10.01
841-19	<i>Andra kläder och klädspersedlar (näsdukar, slipsar, scarfar, sjalar, kragar, korsetter, hängslen o. d.)</i>	
841-19-10	Klädspersedlar av läder eller konstläder	42.03.90
841-19-20	Varor av trikå, icke innehållande gummi (t. ex. sjalar, halsdukar) ..	60.05.09
841-19-31	Baddräkter och badbyxor av trikå, innehållande gummi	60.06.02
841-19-39	Andra varor av trikå, innehållande gummi	60.06.09
841-19-40	Kragar, skjortbröst och manschetter för män eller gossar, av textilmaterial	61.03.09
841-19-50	Näsdukar av textilmaterial	61.05.00
841-19-60	Sjalar, scarfar, halsdukar, slöjor o. d.	61.06.00
841-19-70	Slipsar o. d.	61.07.00

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr	
	841-19-80	Kragar, isättningar, kräs o. d. till kläder för kvinnor eller flickor	61.08.00
	841-19-91	Bysthållare	61.09.01
	841-19-92	Korsetter, resärgördlar, höfthållare, strumphållare o. d.	61.09.02
	841-19-93	Hängslen, strumpeband o. d.	61.09.09
	841-19-94	Konfektionerade tillbehör till kläder, såsom ärmlappar, axelvaddar, skärp, muffar, ärmskyddare och fickor	61.11.00
842	Kläder av pälsskinn och konstgjord päls, utom hattar, mössor eller handskar		
	842-01	<i>Kläder av pälsskinn och konstgjord päls, utom hattar, mössor eller handskar</i>	
	842-01-10	Kläder av pälsskinn	43.03.19
	842-01-20	Kläder av konstgjord päls	43.04.29

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
Avdelning 85. Skor		
851	Skor	
851-01	<i>Tofflor och andra liknande inneskor av alla slags material utom gummi</i>	
851-01-11	Tofflor och andra liknande inneskor med sulor av läder, konstläder, gummi eller plast och med överdelar av läder	64.02.11
851-01-12	Andra tofflor och liknande inneskor med sulor av läder, konstläder, gummi eller plast	64.02.19
851-01-19	Andra tofflor och liknande inneskor	64.04.10
851-02	<i>Skor, helt eller i huvudsak av läder (utom tofflor och andra liknande inneskor)</i>	
851-02-10	Idrottsskor med sulor av läder, konstläder, gummi eller plast och med överdelar av läder	64.02.20
851-02-21	Lågskor och sandaler för herrar med sulor av läder, konstläder, gummi eller plast och med överdelar av läder	64.02.31
851-02-29	Andra herrskor med sulor av läder, konstläder, gummi eller plast och med överdelar av läder	64.02.39
851-02-31	Lågskor och sandaler för damer med sulor av läder, konstläder, gummi eller plast och med överdelar av läder	64.02.41
851-02-39	Andra damskor med sulor av läder, konstläder, gummi eller plast och med överdelar av läder	64.02.49
851-02-41	Lågskor och sandaler för barn med sulor av läder, konstläder, gummi eller plast och med överdelar av läder	64.02.51
851-02-49	Andra barnskor med sulor av läder, konstläder, gummi eller plast och med överdelar av läder	64.02.59
851-02-50	Skor med sulor av trä eller kork och med överdelar av läder	64.03.10
851-02-90	Andra skor med överdelar av läder	64.04.91
851-03	<i>Skor, helt eller i huvudsak av textilmaterial</i>	
851-03-10	Skor med sulor av gummi eller plast och med överdelar av textilmaterial	64.02.61
851-03-20	Skor med sulor av läder eller konstläder och med överdelar av textilmaterial	64.02.69
851-03-30	Skor med sulor av trä eller kork och med överdelar av textilmaterial	64.03.20
851-03-90	Andra skor med överdelar av textilmaterial	64.04.92
851-04	<i>Gummiskor</i>	
851-04-10	Galoscher och andra ytterskor av gummi	64.01.11
851-04-20	Gummistövlar	64.01.12
851-04-30	Andra skor med sulor och överdelar av gummi	64.01.19
851-09	<i>Andra skor (inkl. damasker, benläder och benlindor)</i>	
851-09-10	Skor med sulor och överdelar av plast	64.01.50
851-09-15	Andra skor med sulor av gummi eller plast	64.02.91
851-09-20	Andra skor med sulor av läder eller konstläder	64.02.99
851-09-30	Andra skor av trä eller med sulor av trä eller kork	64.03.90
851-09-40	Andra skor	64.04.99
851-09-50	Damasker, benläder, benlindor, benskydd och liknande artiklar av textilmaterial	64.06.10
851-09-60	Damasker, benläder, benlindor, benskydd och liknande artiklar av annat material	64.06.90

Avdelning 86. Instrument för yrkesmässig verksamhet, för vetenskapligt ändamål och för kontroll; varor för fotografiskt och optiskt bruk; ur

861	Instrument och apparater för vetenskapliga, medicinska och optiska ändamål samt för mätning och kontroll	
861-01	<i>Optiska instrument och delar därtill utom fotografiska och kinematografiska instrument (inkl. elektronmikroskop)</i>	
861-01-11	Glasögonlinser och kontaktlinser	90.01.10
861-01-15	Andra linser, prismor, speglar och liknande optiska artiklar, icke infattade; polariserande skivor och plattor	90.01.90
861-01-19	Linser, prismor, speglar och andra optiska artiklar, infattade	90.02.90
861-01-20	Infattningar till glasögon, pincenées, lornjetter e. d.	90.03.00
861-01-31	Glasögon, pincenées, lornjetter o. d., avsedda för synkorrektio	90.04.10
861-01-32	Solglasögon	90.04.20
861-01-33	Skyddsglasögon o. d.	90.04.90
861-01-40	Kikare	90.05.00
861-01-50	Astronomiska instrument	90.06.00
861-01-60	Stillbildsprojektorer	90.09.10
861-01-70	Elektron- och protonmikroskop; elektron- och protondiffractions-kameror	90.11.00
861-01-80	Andra mikroskop, inkl. apparater för mikrofotografering, mikrofilmning och mikroprojektion	90.12.00
861-01-90	Andra optiska instrument (inkl. strålkastare)	90.13.00
861-02	<i>Fotografiska och kinematografiska apparater</i>	
861-02-10	Linser, prismor, speglar och andra optiska artiklar, infattade, för fotografiska och kinematografiska apparater	90.02.10
861-02-21	Stillbildskameror	90.07.10
861-02-25	Blixtljusapparater	90.07.30
861-02-29	Delar till stillbildskameror och blixtljusapparater	90.07.50
861-02-31	Smalfilmskameror	90.08.11
861-02-39	Normalfilmskameror	90.08.19
861-02-40	Kinoprojektorer	90.08.20
861-02-50	Andra kinoapparater	90.08.50
861-02-60	Delar till kinokameror, kinoprojektorer och andra kinoapparater	90.08.70
861-02-91	Fotografiska förstörings- och förminskningsapparater	90.09.50
861-02-92	Andra fotografiska apparater, inkl. apparater och utensilier för foto- och kinolaboratorier, kopieringsapparater, kopieringsramar, film-spolar och projektionskärlmar	90.10.00
861-03	<i>Medicinska instrument (även veterinärmedicinska och odontologiska), utom elektriska (men inkl. instrument enbart drivna av elektrisk motor)</i>	
861-03-10	Massageapparater, apparater för mekanoterapi, psykoteknik, konstgjord andning, ozon-, syre- och inhalationsterapi samt liknande apparater	90.18.90
861-03-90	Andra medicinska instrument och apparater	90.17.90
861-09	<i>Andra instrument för mätning och kontroll samt andra för vetenskapliga ändamål avsedda instrument</i>	
861-09-10	Tryckta jord- och himmelsglobor	49.05.50

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
	861-09-20 Navigationsinstrument	90.14.10
	861-09-31 Instrument för geodesi, topografi, lantmäteri, avvägning, fotogram- metri, hydrografi, meteorologi, hydrologi och geofysik	90.14.90
	861-09-32 Vågar, känsliga för 0,05 g eller mindre	90.15.00
	861-09-33 Rit-, räkne- och ritsinstrument samt andra instrument för mätning eller kontroll; profilprojektorer	90.16.00
	861-09-34 Hastighetsmätare och takometrar	90.27.10
	861-09-35 Taxametrar	90.27.20
	861-09-36 Varvräknare, produktionsräknare, vägmätare, stegräknare och lik- nande apparater; stroboskop	90.27.90
	861-09-37 Instrument, apparater och modeller, användbara endast för demon- strationsändamål	90.21.00
	861-09-38 Maskiner och apparater för mekanisk materialprovning	90.22.00
	861-09-41 Febertermometrar	90.23.10
	861-09-42 Andra termometrar	90.23.20
	861-09-43 Barometrar	90.23.30
	861-09-44 Areometrar och liknande instrument; pyrometrar, hygrometrar och psykrometrar	90.23.90
	861-09-46 Instrument och apparater för automatisk temperaturreglering	90.24.10
	861-09-47 Manometrar och vakuummeterar	90.24.20
	851-09-49 Andra instrument och apparater för mätning, kontroll eller reglering av gasers eller vätskors strömning, nivå, tryck o. d.	90.24.90
	861-09-50 Instrument och apparater för fysikalisk eller kemisk analys samt instrument och apparater för mätning eller kontroll av viskositet, porositet, dilation, ytspänning e. d. eller för kalorimetriska, foto- metriska eller akustiska mätningar (inkl. exponeringsmätare); mikro- tomter	90.25.00
	861-09-61 Gasmätare	90.26.10
	861-09-62 Vätskemätare	90.26.30
	861-09-70 Delar till instrument och apparater, hänförliga till nr 861-09-34— 861-09-36, 861-09-41—861-09-45 och 861-09-61—861-09-62	90.29.90
	861-09-80 Tidströmsställare och andra tidutlösare	91.06.00
862	Artiklar för fotografiskt och kinematografiskt bruk	
	862-01 <i>Film (annan än kinofilm), plåtar och papper för fotografiskt bruk</i>	
	862-01-10 Röntgenfilm och röntgenplåtar, icke exponerade	37.01.10
	862-01-21 Annan bladfilm, icke exponerad	37.01.20
	862-01-22 Ljuskänsliga plåtar, icke exponerade	37.01.90
	862-01-29 Rullfilm, icke exponerad	37.02.90
	862-01-30 Ljuskänsligt papper	37.03.10
	862-01-40 Ljuskänslig väv	37.03.50
	862-01-50 Plåtar och film (utom kinofilm), exponerade men icke framkallade	37.04.90
	862-01-60 Plåtar och film (utom kinofilm), framkallade	37.05.00
	862-02 <i>Kinofilm, icke exponerad</i>	
	862-02-10 Normalfilm (35 mm), icke exponerad	37.02.11
	862-02-20 Smalfilm (8 och 16 mm), icke exponerad	37.02.19
	862-03 <i>Kemiska produkter för fotografiskt bruk, i detaljhandelsförpackningar</i>	
	862-03-10 Ljuskänslig kolloidmemulsion	37.08.10
	862-03-90 Andra kemiska produkter för fotografiskt bruk	37.08.90

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
863	Exponerad kinofilm, framkallad eller icke framkallad	
	863-01 <i>Exponerad kinofilm, framkallad eller icke framkallad</i>	
	863-01-10 Kinofilm, exponerad men icke framkallad	37.04.10
	863-01-20 Kinofilm, endast med ljudspår, framkallad	37.06.00
	863-01-30 Annan framkallad kinofilm, med eller utan ljudspår, negativ; även- som positiv film avsedd att användas uteslutande för kopiering. . .	37.07.10
	863-01-40 Annan positiv kinofilm, framkallad	37.07.90
864	Ur	
	864-01 <i>Fickur; urverk, boetter och andra delar till fickur (inkl. skeppskrono- metrar och ur till instrumentbräden)</i>	
	864-01-11 Fickur, armbandsur och liknande ur med boett av guld eller platina- metall	91.01.10
	864-01-19 Fickur, armbandsur och liknande ur med boett av annat ämne	91.01.50
	864-01-20 Väckarur med fickursverk	91.02.10
	864-01-30 Andra ur med fickursverk	91.02.90
	864-01-40 Ur till instrumentbräden samt liknande ur, för fartyg, luftfartyg, bilar och andra fordon	91.03.00
	864-01-50 Skeppskronometrar	91.04.20
	864-01-60 Verk till fick- eller armbandsur, sammansatta	91.07.00
	864-01-71 Boetter till fick- eller armbandsur av guld eller platinametall	91.09.10
	864-01-72 Andra boetter till fick- eller armbandsur	91.09.90
	864-01-79 Andra delar till ur med fickursverk	91.11.10
	864-02 <i>Andra ur och urverk</i>	
	864-02-10 Väckarur (andra än med fickursverk)	91.04.10
	864-02-20 Andra ur	91.04.90
	864-02-30 Tidkontrollur, tidstämplar o. d.	91.05.00
	864-02-41 Urverk, sammansatta, till ur, hänförliga till nr 864-02-20.	91.08.10
	864-02-42 Urverk, sammansatta, till tidkontrollur o. d.	91.08.20
	864-02-49 Andra sammansatta urverk	91.08.90
	864-02-51 Urfoder	91.10.00
	864-02-59 Andra urdelar	91.11.90

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
Avdelning 89. Andra färdiga varor		
891	Musikinstrument, grammfoner och grammfonskivor	
	<i>Grammfoner, inkl. skivspelare</i>	
891-01	Grammfoner, skivspelare och skivväxlare	92.11.10
891-01-10	Bandspelare och andra apparater för upptagning eller återgivning av ljud	92.11.90
891-01-20	Delar till grammfoner, skivspelare och skivväxlare	92.13.10
891-01-30	Delar till bandspelare och andra apparater för upptagning eller återgivning av ljud	92.13.90
891-01-40		
	<i>Grammfonskivor</i>	
891-02	Grammfonskivor för språkundervisning	92.12.10
891-02-10	Andra grammfonskivor, av schellack	92.12.21
891-02-20	Andra grammfonskivor	92.12.29
891-02-30	Rullar, band, tråd och liknande artiklar för upptagning eller återgivning av ljud; matriser för tillverkning av grammfonskivor ...	92.12.50
891-02-40		
	<i>Pianon, även mekaniska</i>	
891-03	Flyglar	92.01.10
891-03-10	Andra pianon (utom elektromagnetiska och liknande)	92.01.20
891-03-20	Elektromagnetiska, elektrostatiska, elektroniska och liknande pianon	92.07.10
891-03-30	Pianosträngar	92.09.10
891-03-41	Höljen och stomryggar till pianon	92.10.11
891-03-42	Andra delar till pianon	92.10.19
891-03-49		
	<i>Andra musikinstrument</i>	
891-09	Cembalor och andra stränginstrument med klaviatur; harpor	92.01.90
891-09-10	Stråkinstrument	92.02.10
891-09-20	Andra stränginstrument	92.02.90
891-09-30	Orglar och orgelharmonier, andra än elektromagnetiska och liknande	92.03.00
891-09-40	Dragspel och munspel	92.04.00
891-09-50	Träblåsinstrument	92.05.10
891-09-61	Andra blåsinstrument	92.05.90
891-09-69	Slaginstrument	92.06.00
891-09-71	Elektromagnetiska, elektrostatiska, elektroniska och liknande musikinstrument (andra än pianon)	92.07.90
891-09-79	Andra musikinstrument	92.08.00
891-09-81	Strängar till musikinstrument	92.09.90
891-09-82	Delar till stråkinstrument	92.10.21
891-09-83	Delar till andra stränginstrument	92.10.29
891-09-91	Klaviaturer och tonbord till orglar	92.10.31
891-09-92	Andra delar till orglar och orgelharmonier	92.10.39
891-09-93	Delar till dragspel och munspel	92.10.40
891-09-94	Delar till slaginstrument	92.10.50
891-09-95	Klaviaturer till elektromagnetiska och liknande musikinstrument.	92.10.61
891-09-96	Andra delar till elektromagnetiska och liknande musikinstrument ..	92.10.69
891-09-98	Delar till andra musikinstrument	92.10.70
891-09-99	Metronomer, stämgaflar och stämpipor	92.10.90

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
892	Trycksaker	
	892-01 <i>Böcker och broschyrer, tryckta</i>	
	892-01-10 Böcker, bundna eller häftade	49.01.10
	892-01-20 Tryckta ark, avsedda att bindas eller häftas	49.01.20
	892-01-30 Broschyrer och liknande tryckalster	49.01.90
	892-01-40 Bilder-, rit- och målarböcker för barn	49.03.00
	892-01-50 Kartor i bokform	49.05.11
	892-02-00 <i>Tidningar och tidskrifter</i>	49.02.00
	892-03-00 <i>Musiknoter, tryckta, graverade eller i manuskript, obundna eller bundna</i>	49.04.00
	892-04 <i>Bilder och teckningar, tryckta eller på annat sätt reproducerade på papper eller papp</i>	
	892-04-10 Dekalkomanier	49.08.00
	892-04-20 Brevkort, födelsedagskort, julkort och liknande kort, försedda med bild	49.09.00
	892-04-30 Bilder, planscher och fotografier	49.11.10
	892-09 <i>Andra tryckalster på papper eller papp (inkl. etiketter av alla slag), även tryckta eller gummerade; reklamaterial, vykort, hålkort för statistikmaskiner, frimärken, sedlar, kartor och kalendrar av alla slag</i>	
	892-09-11 Etiketter utan tryck	48.19.10
	892-09-19 Etiketter med tryck	48.19.50
	892-09-20 Hålkort för statistikmaskiner	48.21.11
	892-09-30 Kartor, andra än i bokform	49.05.19
	892-09-40 Byggnads- och maskinritningar o. d. samt kopior därav; handskrifter och maskinskrivna texter	49.06.00
	892-09-50 Frimärken, belägningsstämplar o. d.; stämpelpapper, sedlar, aktier, obligationer o. d.; checkhäften	49.07.00
	892-09-60 Almanackor	49.10.00
	892-09-90 Andra tryckalster	49.11.90
899	Andra färdiga varor	
	899-01 <i>Ljus och andra varor av brännbart material (t. ex. torrsprit)</i>	
	899-01-10 Stearin-, paraffin-, vaxljus o. d.	34.06.00
	899-01-20 Torrsprit o. d.	36.08.10
	899-01-90 Andra brännbara produkter	36.08.90
	899-02-00 <i>Tändstickor</i>	36.06.00
	899-03 <i>Paraplyer, parasoller, promenadkäppar och liknande varor</i>	
	899-03-10 Paraplyer, käppparaplyer och parasoller	66.01.10
	899-03-20 Trädgårdsparasoller och liknande varor	66.01.50
	899-03-30 Promenadkäppar, piskor, ridspön och liknande varor	66.02.00
	899-03-40 Delar, beslag och tillbehör till paraplyer, parasoller, promenadkäppar och liknande varor	66.03.00

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
899-04	<i>Bearbetade prydnadsfjädrar och varor gjorda av fjädrar; konstgjorda blommor, blad eller frukter; varor av människohår; solfjädrar</i>	
899-04-10	Bearbetade prydnadsfjädrar samt varor därav; skinn och andra delar av fåglar, beredda	67.01.00
899-04-20	Konstgjorda blommor, blad och frukter samt varor därav	67.02.00
899-04-30	Människohår, bearbetat; ull och andra djurhår, bearbetade för perukmakeriarbeten	67.03.00
899-04-40	Peruker, löshår, lockar och liknande arbeten av människohår, djurhår eller textilmaterial; hårnät och andra varor av människohår	67.04.00
899-04-50	Solfjädrar	67.05.00
899-05-00	<i>Knappar av alla slags material utom knappar av ädla metaller och ädelstenar</i>	98.01.00
899-06	<i>Snidade prydnadsartiklar av naturliga animaliska, vegetabiliska eller mineraliska material (utom bijouterivaror)</i>	
899-06-11	Plattor, skivor och liknande halvfabrikat av sköldpadd	95.01.10
899-06-19	Andra varor av sköldpadd	95.01.90
899-06-21	Plattor, skivor och liknande halvfabrikat av pärlemor	95.02.10
899-06-29	Andra varor av pärlemor	95.02.90
899-06-31	Plattor, skivor och liknande halvfabrikat av elfenben	95.03.10
899-06-39	Andra varor av elfenben	95.03.90
899-06-41	Plattor, skivor och liknande halvfabrikat av ben	95.04.10
899-06-49	Andra varor av ben	95.04.90
899-06-51	Plattor, skivor och liknande halvfabrikat av horn, korall och andra animaliska snidningsmaterial	95.05.10
899-06-59	Andra varor av horn, korall och andra animaliska snidningsmaterial	95.05.90
899-06-61	Plattor, skivor och liknande halvfabrikat av stennötter och andra vegetabiliska snidningsmaterial	95.06.10
899-06-69	Andra varor av stennötter och andra vegetabiliska snidningsmaterial	95.06.90
899-06-71	Plattor, skivor och liknande halvfabrikat av bärnsten, sjöskum, gagat (jet) och liknande mineraliska material	95.07.10
899-06-79	Andra varor av bärnsten, sjöskum, gagat (jet) och liknande mineraliska material	95.07.90
899-06-80	Varor av vax, paraffin, stearin, gummi arabicum, kolofonium, modelleringsmassa eller liknande; icke härdat gelatin, bearbetat samt varor därav	95.08.00
899-07	<i>Bords- och andra hushållsvaror (även för hotell och restauranger) och prydnadsvaror av plast</i>	
899-07-10	Servisgods av plast	39.07.31
899-07-20	Baljor och hinkar av plast	39.07.32
899-07-30	Andra hushålls- och kampingartiklar av plast	39.07.39
899-07-40	Prydnadsartiklar av plast	39.07.60
899-08	<i>Kylskåp (elektriska, gas eller andra slag), med inbyggt kylaggregat</i>	
899-08-10	Kylskåp och liknande kylmöbler med inbyggt kylaggregat, för hushållsändamål	84.15.11
899-08-20	Frysskåp och liknande frysmöbler med inbyggt kylaggregat, för hushållsändamål	84.15.21

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
899-11	<i>Varor av plast, ej hänförliga till annat nummer</i>	
899-11-11	Golvplattor av plast, bearbetade	39.07.11
899-11-12	Skumplastartiklar	39.07.12
899-11-19	Andra varor av plast, tillverkade av plattor eller band	39.07.19
899-11-21	Plastfoliepåsar	39.07.23
899-11-22	Dukar, gardiner, förhängen och liknande artiklar av plast	39.07.24
899-11-29	Andra varor av plast, tillverkade av duk eller folier	39.07.29
899-11-30	Badrums- och toalettartiklar av plast	39.07.40
899-11-41	Flaskor av plast	39.07.71
899-11-48	Andra behållare av plast, med en rymd av 15 l eller mer	39.07.78
899-11-49	Andra behållare av plast, med en rymd av mindre än 15 l	39.07.79
899-11-50	Förslutningar och förskruvningar av plast	39.07.85
899-11-90	Andra varor av plast	39.07.90
899-12	<i>Arbeten av flättningsmaterial och korgmakeriarbeten, ej hänförliga till annat nummer</i>	
899-12-11	Flätor och liknande varor av plast	46.01.10
899-12-19	Flätor och liknande varor av annat flättningsmaterial	46.01.90
899-12-21	Vävnader och liknande varor av plast	46.02.10
899-12-22	Vävnader och liknande varor av halm	46.02.20
899-12-29	Vävnader och liknande varor (exkl. mattor) av annat flättningsmaterial	46.02.99
899-12-31	Korgmakeriarbeten av plast	46.03.10
899-12-32	Korgar, skäppor och liknande varor av annat flättningsmaterial	46.03.91
899-12-39	Andra korgmakeriarbeten	46.03.99
899-13	<i>Kvastar och borstar av alla slags material</i>	
899-13-10	Kvastar, borstar och viskor av endast hopbundna kvistar eller fibrer	96.01.00
899-13-21	Borstar till maskiner med infattning av plast	96.02.11
899-13-22	Borstar till maskiner med infattning av annat material	96.02.19
899-13-23	Handborstar för hantverk eller industri (utom målarborstar) med infattning av plast	96.02.21
899-13-24	Handborstar för hantverk eller industri (utom målarborstar) med infattning av annat material	96.02.29
899-13-31	Penslar och andra målarborstar med infattning av plast	96.02.31
899-13-39	Penslar och andra målarborstar med infattning av annat material ..	96.02.39
899-13-41	Tandborstar med infattning av plast	96.02.41
899-13-49	Andra tandborstar	96.02.49
899-13-51	Andra toalettborstar med infattning av plast	96.02.51
899-13-59	Andra toalettborstar	96.02.59
899-13-61	Andra borstar med infattning av plast	96.02.91
899-13-69	Andra borstar	96.02.99
899-13-70	Bindlar för borstfabrikation	96.03.00
899-13-80	Dammvippor av fjädrar	96.04.00
899-14	<i>Sportartiklar (utom vapen och ammunition)</i>	
899-14-10	Redskap och annan utrustning för utomhusspel, gymnastik, sport eller idrott	97.06.00
899-14-21	Fiskkrokar	97.07.11
899-14-29	Andra fiskredskap	97.07.19
899-14-30	Jaktartiklar	97.07.90

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
899-15	<i>Leksaker och spel (inkl. barnvagnar och spelkort)</i>	
899-15-10	Barnvagnar	87.13.10
899-15-20	Leksaksfordon (barncyklar, dockvagnar o. d.)	97.01.00
899-15-31	Dockor av plast	97.02.10
899-15-39	Dockor av annat material	97.02.90
899-15-40	Andra leksaker	97.03.00
899-15-50	Inomhusspel (inkl. spelautomater, bordtennisspel, biljardbord o. d.)	97.04.00
899-15-60	Karnevals- och skämtartiklar	97.05.10
899-15-70	Julgrans- och andra julprydnader	97.05.50
899-15-80	Karuseller, gungor, skjutbanor o. d.; ambulera- ande cirkusar, menagerier och teatrar	97.08.00
899-16	<i>Reservoarpennor, stiftpennor, pennförlängare och pennskaft av alla slags material</i>	
899-16-10	Reservoarpennor	98.03.10
899-16-20	Kulspetspennor	98.03.20
899-16-30	Stiftpennor och stifthållare	98.03.30
899-16-40	Delar till reservoarpennor, kulspetspennor, stiftpennor o. d.; pennför- längare och pennskaft	98.03.90
899-17	<i>Kontorsutensilier, ej hänförliga till annat nummer (ej av papper)</i>	
899-17-11	Bläck, bläckpulver och tusch	32.13.20
899-17-12	Stämpelfärger och liknande färger	32.13.90
899-17-21	Kontorsartiklar av plastfolier	39.07.22
899-17-29	Andra kontorsartiklar av plast	39.07.50
899-17-30	Kortregisterlådor, förvaringsfack, sorteringslådor, brevkorgar, manu- skriphållare o. d., av oädel metall	83.04.00
899-17-40	Mekanismer och beslag till samlingspärmar, brevordnare, kontors- böcker o. d., pappersklämmor, gem, klammer till häftapparater, s. k. ryttare till kortregister o. d., av oädel metall	83.05.00
899-17-50	Skrivstift (stålpenor o. d.)	98.04.00
899-17-60	Blyerts-, anilin- och färgpennor, blyerts-, anilin- och färgstift, grifflar, ritkol, skrivkrita, pastellkrita o. d.	98.05.00
899-17-70	Sigillstämplar, pagineringsstämplar, sifferstämplar, datumstämplar o. d.	98.07.00
899-17-81	Färgband	98.08.10
899-17-82	Färgdynor	98.08.50
899-17-91	Sigill- och buteljlack	98.09.10
899-17-92	Hektograf- och vals massa o. d.	98.09.90
899-18	<i>Rökpipor, cigarr- och cigarrettmunstycken</i>	
899-18-10	Grovt tillformade ämnen till piphuvuden	98.11.10
899-18-20	Rökpipor, cigarr- och cigarrettmunstycken	98.11.90
899-21	<i>Konstverk och antikviteter</i>	
899-21-10	Målningar och teckningar	99.01.00
899-21-20	Konstgrafiska originalblad, såsom etsningar, gravyrer, träsnitt och lito- grafier	99.02.00
899-21-30	Originalskulpturer	99.03.00
899-21-40	Frimärken, beläggningsstämplar o. d., makulerade	99.04.00

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
899-21-50	Föremål för zoologiska, botaniska, mineralogiska och anatomiska samlingar; föremål av historiskt, arkeologiskt, paleontologiskt, etnografiskt och numismatiskt värde	99.05.00
899-21-60	Antikviteter	99.06.00
899-99	<i>Andra färdiga varor</i>	
899-99-11	Tarmsträngar	42.06.10
899-99-19	Andra varor av tarmar, guldslagarhinna, blåsor och senor	42.06.90
899-99-21	Fallskärmar	88.04.00
899-99-22	Katapulter och liknande startanordningar för luftfartyg samt stationära apparater för flygutbildning	88.05.00
899-99-30	Respiratorer	90.18.10
899-99-41	Konstgjorda tänder	90.19.10
899-99-42	Hörapparater för lomhörda	90.19.20
899-99-43	Ortopediska artiklar, proteser o. d.	90.19.90
899-99-51	Pudervippor o. d.	96.05.00
899-99-52	Handsiktar och handsåll	96.06.00
899-99-60	Blixtlås	98.02.00
899-99-70	Skrivtavlor	98.06.00
899-99-80	Cigarrettändare, gaständare o. d.	98.10.00
899-99-91	Kammar, hårspännen o. d.	98.12.00
899-99-92	Planschetter och andra korsettfjädrar samt liknande artiklar för klädespersedlar	98.13.00
899-99-93	Monterade rafraischissörer	98.14.00
899-99-94	Termosflaskor o. d.	98.15.00
899-99-95	Skylt- och provdockor o. d.; rörliga skyltfigurer och skyltställ	98.16.00

Huvudavdelning 9. Diverse varor och transaktioner

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
Avdelning 91. Postpaket		
911	Postpaket	
	911-01 <i>Postpaket</i>	— ¹
Avdelning 92. Levande djur icke avsedda till människoföda		
921	Levande djur icke avsedda till människoföda	
	921-01 <i>Levande hästar, åsnor, mulor och mulåsnor</i>	
	921-01-10 <i>Levande hästar</i>	01.01.10
	921-01-20 <i>Levande åsnor, mulor och mulåsnor</i>	01.01.90
	921-09 <i>Andra levande djur icke avsedda till människoföda</i>	
	921-09-10 <i>Levande bäver, chinchilla, mård, mink, vit- och blåräv, silverräv, platinaräv och andra mutationer, sobel samt utter</i>	01.06.51
	921-09-90 <i>Övriga levande djur icke avsedda till människoföda</i>	01.06.59
Avdelning 93. Återsända varor och speciella transaktioner		
931	Återsända varor och speciella transaktioner	
	931-01 <i>Varor återsända till det land varifrån de utförts</i>	— ²
	931-02 <i>Speciella transaktioner (resgods, varuprover och varor som tillfälligtvis införas och utföras o. d.)</i>	— ²

¹ Hithörande varor räknas till sina resp. nummer. Varupost 911-01 har sålunda icke någon motsvarighet i den nordiska varuförteckningen.

² Varuposterna 931-01 och 931-02 kommer ej att användas i de nordiska ländernas utrikeshandelsstatistik. Jämför bilaga 3.

Varu- grupp	Varupost	Nordiskt Brysselnr
Avdelning 99. Varor ingående i Brysselnomenklaturen men ej i SITC¹		
991	Varor ingående i Brysselnomenklaturen men ej i SITC¹	
	991-10-00	<i>Guld</i> 26.01.32
	991-21-00	<i>Guld och guldlegeringar, platinerat guld härunder inbegripet, obearbetade</i> 71.07.10
	991-29-00	<i>Formvaror av guld och guldlegeringar, platinerat guld härunder inbegripet</i> 71.07.50
	991-30-00	<i>Oädelt metall och silver med plätning av guld, obearbetade, ävensom form- varor därunder</i> 71.08.00
	991-40-00	<i>Avfall samt skrot av guld och guldlegeringar, platinerat guld härunder inbe- gripet</i> 71.11.30
	991-50-00	<i>Mynt av silver</i> 72.01.10
	991-60-00	<i>Mynt av guld</i> 72.01.20

¹ Denna avdelning ingår ej i den av FN fastställda SITC utan utgör en nordisk utbyggnad. Se vidare sid. 17.

Förteckning över speciella varukategorier och transaktioner, som icke skall ingå i utrikeshandelsstatistiken i de nordiska länderna

Utöver dem som nämnes på sid. 17, skall följande varukategorier och transaktioner ej ingå i statistiken:

- a) varor som annorledes än i handelssyfte medföres av resande eller av personer anställda på transportmedel,
- b) mindre maskiner och apparater samt instrument, redskap, verktyg och andra dylika föremål, som yrkesutövare medför i och för sin yrkesutövning och som är avsedda att återutföras respektive återinföras,
- c) förnödenheter medförda på och avsedda för transportmedel i trafik,
- d) proviant medförd på och avsedd för besättning eller passagerare på transportmedel i trafik,
- e) livsförnödenheter avsedda för och medförda samtidigt med djur,
- f) likkistor med lik; urnor med aska av lik; ävensom kransar och blommor avsedda till minnesgård åt avliden person,
- g) begagnade flyttsaker,
- h) begagnat arvgods,
- i) mindre gåvo- och låneförsändelser,
- j) varuprov, mönster, modeller och utställningsföremål, som antingen betingar blott obetydligt handelsvärde eller som är avsedda att återutföras respektive återinföras,
- k) material för turistpropaganda,
- l) varor i egentlig gränstrafik,
- m) utländskt transportmedel, som endast tillfälligt skall användas inom landet, och inhemskt transportmedel, som endast tillfälligt skall användas utom landet,
- n) varor som användes vid tävlingar, idrottsfester, föreläsningar, teater- och cirkusföreställningar o. dyl. och som är avsedda att därefter återutföras respektive återinföras,
- o) tomt, begagnat emballage, som icke är föremål för kommersiell transaktion,
- p) varor till tjänstemän vid landets beskickningar i utlandet i de fall varorna är rekvirerade genom beskickningen för egen konsumtion samt varor till främmande länders beskickningar och konsulat i landet då varorna försändes under statsauktoritetens sigill och utlämnas utan förtullning,
- q) gångbart mynt, sedlar, statspapper, aktier och andra värdepapper samt växlar o. dyl.

I den nordiska tulltaxeförordningen kommer möjligen för vissa av ovan angivna varukategorier värdegränser o. dyl. att fastställas. Sedan detta skett, får ställning tagas till hur sådana åtgärder skall inverka på gränsdragningarna i statistiken.

Gemensam nordisk handelsstatistisk länderförteckning

Europa

Danmark (med Färöarna och Grönland)
Finland
Norge (med Svalbard)
Sverige
Albanien
Belgien; Luxemburg
Bulgarien
Frankrike; Monaco; Andorra
Förbundsrepubliken Tyskland (Västtyskland)
Gibraltar, Malta med Gozo och Comino
Grekland
Irland (Eire)
Island
Italien; Vatikanstaten; San Marino
Jugoslavien
Nederländerna
Polen
Portugal (med Azorerna och Madeira)
Rumänien
Schweiz; Liechtenstein
Sovjetunionen (europeiska och asiatiska)
Spanien (med Kanarieöarna)
Storbritannien och Nordirland
Tjeckoslovakien
Turkiet (europeiska och asiatiska)
Ungern
Österrike
Östtyskland

Afrika

Algeriet
Basutoland, Bechuanaland, Swaziland
Belgiska Kongo (med Ruanda-Urundi)
Brittiska Östafrika (Tanganyika, Kenya, Uganda samt Brittiska Somali och öarna Mauritius, Zanzibar, Pemba, Seychellerna m. m.)
Egypten
Federationen Etiopien och Eritrea

Federationen Rhodesia och Nyasaland
 Franska Ekvatorialafrika
 Franska Kamerun
 Franska Somali
 Franska Västafrika med Franska Togo
 Gambia; Sierra Leone
 Ghana
 Liberia
 Libyen
 Madagaskar; Réunion (med Komorererna, Kerguelenöarna m. m.)
 Marocko
 Nigeria (med Brittiska Kamerun)
 Portugisiska Västafrika (Portugisiska Guinea, Angola, Kap Verde-öarna
 m. m.)
 Portugisiska Östafrika (Mosambique)
 Somali (FN:s förvaltning)
 Spanska besittningar i Afrika (utom Kanarieöarna)
 Sudan
 Sydafrikanska Unionen
 Sydvästafrika
 Tanger
 Tunisien

Asien

Aden och Adenprotektoratet (Hadramaut m. m. samt öarna Kamaran, Pe-
 rin, Sokotra, Kuria-Muria)
 Afganistan
 Bahreinöarna; Katar
 Bhutan
 Brittiska Borneo (Sarawak, Brunei, Nordborneo, Labuan)
 Burma
 Cambodja
 Ceylon (med Maldiverna)
 Cypern
 Filippinerna
 Formosa
 Hongkong
 Indien (med Andamanerna och Nicobarerna)
 Indonesien
 Irak
 Iran (Persien)
 Israel
 Japan
 Jemen
 Jordanien

Kina (med Mandsjuriet, Mongoliet, Sing-Kiang, Tibet)
 Kuwait
 Laos
 Libanon
 Malajiska federationen (med Christmas Island)
 Muscat och Oman
 Nederländska Nya Guinea
 Nepal
 Nordkorea
 Nord Viet-Nam
 Pakistan
 Portugisiska besittningar i Asien (Nordöstra Timor, Damao, Diu, Goa, Macao
 m. m.)
 Saudi-Arabien
 Singapore
 Sydkorea
 Syrien
 Syd Viet-Nam
 Thailand (Siam)

Amerika

Amerikas Förenta Stater (med Alaska)
 Argentina
 Brasilien
 Brittiska Guayana
 Brittiska Honduras
 Bolivia
 Canada med New Foundland
 Chile
 Columbia
 Costa Rica
 Cuba
 Dominikanska republiken
 Ecuador
 Falklandsöarna, Sydgeorgien m. m.
 Franska Antillerna; Miquelon och S:t Pierre m. m.
 Franska Guayana (Cayenne)
 Guatemala
 Haiti
 Honduras
 Jamaica (med Caicos Islands och Turks Islands m. m.)
 Mexico
 Nederländska Antillerna (Aruba, Curacao m. m.)
 Nederländska Guayana (Surinam)
 Nicaragua

Panamakanalzonen och övriga besittningar i Mellanamerika, tillhörande
Amerikas Förenta Stater, med undantag av Puerto Rico

Panama (utom kanalzonen)

Paraguay

Peru

Puerto Rico

Salvador

Trinidad; Tobago

Uruguay

Venezuela

Övriga Brittiska Antillerna; Bermudasöarna

Oceanien

Amerikas Förenta Staters besittningar i Oceanien

Australiska Statsförbundet (med besittningar)

Brittiska besittningar i Oceanien

Franska besittningar i Oceanien

Hawaji

Nauru

Nya Hebriderna

Nya Zeeland (med besittningar)

Internationella organisationer

Anm. Avgränsningen av de olika länderområdena förutsättes ske i överensstämmelse med ländernas
angivande av sina tullområden. I vissa fall har tullområdena delats upp.

Förslag till vissa gemensamma månads-, års- och kvartalstabeller

Såsom tidigare nämnts (sid. 25) har förslag utarbetats till vissa tabeller som alla fyra nordiska länderna skall publicera månadsvis resp. årsvis. Förutom till månads- och årstabellerna, som varje land skall publicera i sina nationella månads- och årspubliceringar, har förslag uppgjorts till vissa kvartalstabeller, som skall publiceras i ett gemensamt nordiskt kvartalshäfte. I det följande lämnas en redogörelse för de föreslagna månads-, års- och kvartalstabellerna. Tabellförslaget omfattar endast tabeller av allmänt nordiskt intresse. Specialtabeller som endast ett av länderna önskar publicera ingår sålunda icke i förslaget. De föreslagna tabellerna har utformats med tanke på att de skall kunna sinsemellan komplettera varandra.

I det följande redovisas tabellhuvuden och förspalter till de föreslagna tabellerna. Tabellstommarna är endast avsedda som en illustration till vilka uppgifter man kommit överens om att publicera. Den närmare utformningen och kombineringsordningen av tabellerna liksom ordningsföljden mellan dessa får varje land avgöra själv. De föreslagna tabellerna är att betrakta som ett minimiprogram. Det står givetvis varje land fritt att dessutom publicera andra uppgifter.

Månadstabellerna skall visa utvecklingen i grova drag månad för månad. I tabell a och b skall redovisas införselns och utförselns fördelning på olika avdelningar enligt SITC.¹

Tabell a. Införsel med fördelning på avdelningar. Värden i tkr eller motsvarande.

Avdelningar	Månad m		Januari-månad m	
	År n-1	År n	År n-1	År n
Avdelning 00				
Avdelning 01				
osv.				
Summa				

Tabell b. Utförsel med fördelning på avdelningar. Värden i tkr eller motsvarande.

Samma tabellhuvud och förspalt som i tabell a.

¹ I det följande användes svenska beteckningar för de olika enheterna i SITC-systemet. Sålunda kallas sections huvudavdelningar, divisions avdelningar, groups varugrupper och items varuposter.

För att tillfredsställa det behov som särskilt importörer och exportörer har av detaljerade uppgifter grupperade enligt Brysselnomenklaturens systematik skall i tabellerna c och d lämnas uppgifter om införsel och utförsel av viktigare varuslag grupperade enligt denna nomenklatur.

Tabell c. Införsel med fördelning på kapitel och viktigare nationella varuposter. Värden i tkr eller motsvarande och kvantiteter för de olika varuposterna enligt angiven kvantitetsgrund.

Kapitel och nationella varuposter	Kvantitetsgrund	Månad m		Januari-månad m	
		Kvantitet	Värde i tkr	Kvantitet	Värde i tkr
Kapitel 1					
Nationell post 1					
Nationell post 2					
osv.					
Kapitel 2					
osv.					
Summa					

Tabell d. Utförsel med fördelning på kapitel och viktigare nationella varuposter. Värden i tkr eller motsvarande och kvantiteter för de olika varuposterna enligt angiven kvantitetsgrund.

Samma tabellhuvud och förspalt som i tabell c.

Varuurlvalet bestämmas av varje land individuellt varför dessa tabeller vad gäller de nationella posterna blir nordiskt jämförbara endast vid de tillfällen då ländernas uppfattning om vilka poster, som skall medtagas, sammanfaller. I tabellerna skall emellertid även ingå uppgifter om införseln och utförseln summerade på kapitel enligt Brysselnomenklaturen, varför jämförbarhet erhålles på denna nivå mellan de olika ländernas tabeller.

I tabell e skall redovisas en samtidig fördelning på länder och avdelningar enligt SITC.

Tabell e. Införsel och utförsel med fördelning på avdelningar samt på ursprungs- och förbrukningsländer. Värden i tkr eller motsvarande.

Avdelningar	Land 1		Land 2 osv.	Summa
	Införsel	Utförsel		
Avdelning 00				
Avdelning 01				
osv.				
Summa				

Anm.: Denna fördelningstabell kan ersättas av en tabell med fördelning på länder och inom länderna på avdelningar.

Tabellen kommer att kräva stort utrymme om en fördelning sker på samtliga länder enligt länderförteckningen. Det kan därför bli nödvändigt att begränsa antalet länder som medtages eller sammanföra vissa länder i relevanta grupper. Sammanföringen till ländergrupper bör dock ske så att överensstämmelse kan erhållas med de föreslagna ländergrupperade uppgifterna i års- och kvartalsstatistiken. Det torde vidare vara tillräckligt att med hänsyn till omfånget av tabellen endast publicera kumulerade månads-siffror, men det står givetvis varje land fritt att publicera även uppgifter för den aktuella månaden.

I tabellerna f och g skall lämnas uppgifter om total införsel från och utförsel till olika länder med användande av dels ursprungs- och förbrukningslandsbegreppet, dels inköps- och försäljningslandsbegreppet. I dessa tabeller skall en fullständig redovisning på länder lämnas.

Tabell f. Införsel och utförsel med fördelning på ursprungs- och förbrukningsländer. Värden i tkr eller motsvarande.

Länder	Införsel		Utförsel	
	Månad m	Januari— månad m	Månad m	Januari— månad m
Land 1				
Land 2				
osv.				
Summa				

Tabell g. Införsel och utförsel med fördelning på inköps- och försäljningsländer. Värden i tkr eller motsvarande.

Samma tabellhuvud och förspalt som i tabell f.

Som en komplettering av uppgifterna grupperade enligt Brysselnomenklaturens systematik (tabell d) föreslås att i tabell h lämnas uppgifter om utförseln fördelad på viktigare nationella varuposter eller grupper av varuposter och förbrukningsländer.

Tabell h. Utförsel med fördelning på viktigare nationella varuposter och förbrukningsländer. Värden i tkr eller motsvarande och kvantiteter för de olika varuposterna enligt angiven kvantitetsgrund.

Nationella varuposter och länder	Kvantitetsgrund	Månad m		Januari—månad m	
		Kvantitet	Värde i tkr	Kvantitet	Värde i tkr
Nationell post 1					
Land 1					
Land 2					
osv.					
Nationell post 2					
osv.					

Jämförelser mellan de olika nordiska ländernas uppgifter enligt denna tabell kan endast företagas vid de tillfällen då samma varor eller varugrupper specificeras.

Årstabellerna skall lämna uppgifter om införselns och utförselns fördelning på varuslag såväl enligt SITC som enligt Brysselnomenklaturens systematik. Det är dock bl. a. av kostnads- och utrymmesskäl uteslutet att upprätta fullständiga tabellserier för vara/land och land/vara enligt båda systemen. Med hänsyn till att det största intresset för detaljerade uppgifter kommer att föreligga hos importörer och exportörer har man valt att lämna de mest specificerade uppgifterna enligt den systematik som dessa statistikav-nämare kan väntas bli mest förtrogna med, d. v. s. Brysselnomenklaturens systematik. De föreslagna tabellerna har emellertid upprättats så att de i viss mån kompletterar varandra. Med hjälp av en nyckel skall sålunda lika detaljerade uppgifter enligt SITC som enligt Brysselnomenklaturen kunna erhållas.

De mest detaljerade uppgifterna lämnas i tabellerna 1 och 2, där kvantitet och värde av införsel och utförsel fördelas på nordiska och nationella varuposter. För de nationella posterna lämnas även en fördelning på ursprungs- och förbrukningsland. För att få en nordisk post med länderfördelning fordras en summering av de nationella posterna. Det står givetvis varje land fritt att publicera sådana summor. Uppgifterna är grupperade enligt Brysselnomenklaturens systematik.

Tabell 1. Införsel med fördelning på nordiska och nationella varuposter samt med fördelning på ursprungsländer för de nationella posterna. Värden i tkr eller motsvarande och kvantiteter för de olika varuposterna enligt angiven kvantitetsgrund.

Nordiska och nationella varuposter och länder	Kvantitetsgrund	Kvantitet	Värde i tkr	Motsvarande SITC-nr
<i>Nordisk post 1</i>				
Nationell post 1				
Land 1				
Land 2				
osv.				
Nationell post 2				
osv.				
<i>Nordisk post 2</i>				
osv.				

Anm.: Länder med värden om minst 10 000 kronor eller motsvarande specificeras.

Tabell 2. Utförsel med fördelning på nordiska och nationella varuposter samt med fördelning på förbrukningsländer för de nationella pos-

terna. Värden i tkr eller motsvarande och kvantiteter för de olika varuposterna enligt angiven kvantitetsgrund.

Samma tabellhuvud och förspalt som i tabell 1.

De mest specificerade uppgifterna enligt SITC lämnas i tabell 3 där införsel och utförsel fördelad på olika varuposter (items) redovisas.

Tabell 3. Införsel och utförsel med fördelning på varuposter. Värden i tkr eller motsvarande och kvantiteter för de olika varuposterna enligt angiven kvantitetsgrund.

Varuposter	Kvantitetsgrund	Införsel		Utförsel	
		Kvantitet	Värde i tkr	Kvantitet	Värde i tkr
Varupost 001-01					
Varupost 001-02					
osv.					
Summa					

Varupost är den minsta varuenhet som redovisas i SITC. Som tidigare nämnts uppgår antalet varuposter till 570. Redovisningen på varuposter som sker i tabell 3 kan synas vara knapphändig i jämförelse med redovisningen i tabellerna 1 och 2 enligt Brysselnomenklaturens systematik, där icke mindre än ca 3 400 nordiska varuposter specificeras. Med hjälp av en nyckel (se bilaga 2) kan tabell 3 kompletteras med uppgifter ur tabellerna 1 och 2 så att en fullständig redovisning enligt SITC av samtliga varuposter som anges i tabell 1 och 2 erhålles.

I tabell 3 lämnas endast en redovisning av olika varuposter enligt SITC utan fördelning på länder. Uppgifter med fördelning på varugrupper enligt SITC och på länder lämnas i tabell 4 och 5.

Tabell 4. Införsel med fördelning på varugrupper och ursprungsländer. Värden i tkr eller motsvarande och kvantiteter för de olika varuposterna enligt angiven kvantitetsgrund.

Varugrupper och länder	Kvantitetsgrund	Kvantitet	Värde i tkr
Varugrupp 001			
Land 1			
Land 2			
osv.			
Varugrupp 011			
osv.			

Anm.: Länder med värden om minst 25 000 kronor eller motsvarande specificeras.

Tabell 5. Utförsel med fördelning på varugrupper och förbrukningsländer. Värden i tkr eller motsvarande och kvantiteter för de olika varuposterna enligt angiven kvantitetsgrund.

Samma tabellhuvud och förspalt som i tabell 4.

I tabell 4 och 5 lämnas uppgifter endast med fördelning på varugrupper. Den som har behov av en ytterligare uppdelning på varupost/land kan med hjälp av nyckeln SITC/Bryssel liksom ifråga om tabell 3 erhålla kompletterande uppgifter ur tabellerna 1 och 2.

Tabellerna 4 och 5 torde ej komma att tryckas i Danmark. De kommer emellertid att finnas tillgängliga i stencilerat skick. Detta förhållande kommer att särskilt nämnas i den danska handelsstatistiska publikationen.

I det föreslagna minimiprogrammet ingår inga fullständiga tabeller med uppgifter om land/vara. I tabell 6 lämnas dock redovisning på land/avdelning enligt SITC. Tabellen är uppställd som en fördelningstabell och innehåller uppgifter på såväl ursprungs-/förbrukningsland som inköps-/försäljningsland.

Tabell 6. Införsel och utförsel med fördelning på avdelningar samt ursprungs- och inköpsländer resp. förbruknings- och försäljningsländer. Värden i tkr eller motsvarande.

Avdelningar	Land 1				Land 2 osv.
	Införsel		Utförsel		(Som för land 1)
	Ursprungsland	Inköpsland	Förbrukningsland	Försäljningsland	
Avdelning 00					
Avdelning 01					
osv.					
Summa					

Genom den utformning tabell 6 fått lämnar den även uppgifter fördelade på vara/land. De tidigare nämnda tabellerna 4 och 5 kan således betraktas som en ytterligare specificering av tabell 6. Med hjälp av tabellerna 4 och 5 kan även de i tabell 6 lämnade uppgifterna på land/vara specificeras på varugrupper.

I tabell 7 lämnas samma uppgifter som i tabell 6 men fördelning sker här icke på alla länder utan en sammanslagning har skett i olika ländergrupper som är av intresse ur främst ekonomiska synpunkter.

Tabell 7. Införsel och utförsel med fördelning på avdelningar och länderområden. (Ursprungs- och inköpsländer resp. förbruknings- och försäljningsländer.) Värden i tkr eller motsvarande.

Avdelningar	Nordiska länder				Storbri- tannien med be- sittningar	Sexmak- terna	Sexmak- ternas be- sittningar	
	Införsel		Utförsel					(Som för Nordiska länder)
	Ursprungs- land	Inköps- land	Förbruk- ningsland	Försälj- ningsland				
Avdelning 00 . . .								
Avdelning 01 . . . osv.								
Summa								

Avdelningar	OEEC-länder i Europa	OEEC-ländernas besittningar	Sterling- länder	EPU- länder	Dollar- länder	Öst- europa
	(Som för Nordiska länder)					
Avdelning 00 . . .						
Avdelning 01 . . . osv.						
Summa						

När det gäller bedömningen av vilka länder, som skall ingå i de olika grupperna, skall de normer användas som brukas i de internationella handelsstatistiska publikationerna.

För vissa ändamål kan det vara av värde att erhålla upplysningar om handeln med olika länder fördelad på olika varor grupperade enligt Brysselnotenklaturens systematik. Sådana uppgifter lämnas i översiktlig form i tabell 8.

Tabell 8. Införsel och utförsel med fördelning på ursprungs- och förbrukningsländer samt kapitel. Värden i tkr eller motsvarande.

Länder och kapitel	Värde i tkr
Land 1	
Införsel:	
Kapitel 1	
Kapitel 2	
osv.	
Utförsel:	
Kapitel 1	
osv.	
Land 2	
osv.	

Utöver denna fördelning på kapitel kan ytterligare upplysning om handeln med olika länder erhållas i de tabeller som ger detaljerade uppgifter om varornas fördelning på länder (tabell 1 och 2).

Slutligen har i förslaget upptagits några tabeller som är av mera översiktlig karaktär. I tabell 9 lämnas uppgifter om införsel och utförsel fördelad på huvudavdelningar och avdelningar enligt SITC.

Tabell 9. Införsel och utförsel med fördelning på huvudavdelningar och avdelningar. Kvantiteter i 1 000 ton och värden i mkr eller motsvarande.

Huvudavdelningar och avdelningar	1 000 ton		Mkr	
	Införsel	Utförsel	Införsel	Utförsel
Huvudavdelning 0				
Avdelning 00				
Avdelning 01				
osv.				
Huvudavdelning 1				
osv.				
Summa				

Anm.: Värdena anges med en decimal.

I tabell 10 redovisas uppgifter om införsel och utförsel fördelad på Brysselkapitel.

Tabell 10. Införsel och utförsel med fördelning på kapitel. Värden i tkr eller motsvarande.

Kapitel	Införsel	Utförsel
Kapitel 1		
Kapitel 2		
osv.		
Summa		

I tabell 11 lämnas uppgifter om total införsel från och utförsel till olika länder utan fördelning på varor.

Tabell 11. Införsel och utförsel med fördelning på ursprungs- och inköpsländer samt förbruknings- och försäljningsländer. Värden i tkr eller motsvarande.

Länder	Införsel		Utförsel	
	Ursprungsland	Inköpsland	Förbrukningsland	Försäljningsland
Land 1				
Land 2				
osv.				
Summa				

Redovisningen skall i denna tabell ske på såväl ursprungsland/förbrukningsland som inköpsland/försäljningsland. Avsikten är att i textkommentarerna till denna tabell ta med fördelningstabeller för att belysa sambandet mellan ursprungsland—inköpsland och förbrukningsland—försäljningsland.

Förutom de nu föreslagna månads- och årstabellerna som varje land skall publicera i sina nationella handelsstatistiska månads- och årspublikationer har föreslagits att vissa *kvartalstabeller* skall publiceras i ett gemensamt nordiskt kvartalshäfte. Det viktigaste syftet med denna publikation är att visa betydelsen av den nordiska samhandeln och de fyra nordiska ländernas handel med andra länder. Publikationen skall utgivas på engelska och den gemensamma basen för värdeangivelserna skall vara dollar. Vid redovisning på varuslag skall gruppering av varorna ske efter SITC med varugrupper som minsta redovisningsenhet. Publikationen skall innehålla fyra tabeller.

I tabell A skall de nordiska ländernas handel redovisas med fördelning på ursprungs- och förbrukningsländer.

Tabell A. De nordiska ländernas handel med fördelning på ursprungs- och förbrukningsländer. 1:a—x:e kvartalet 19... Värden i tusen dollar.

Ursprungs- resp. förbrukningsländer	Danmark		Finland	Norge	Sverige	Summa
	Införsel	Utförsel	(Som för Danmark)			
Danmark				
Finland		
Norge	
Sverige
Summa nordiska länder						
Samtliga övriga länder specificeras						
Summa länder utanför Norden						
Samtliga länder						
Ländergrupper: ¹						
Sexmakterna						
OEEC-länder						
Sterlingländer						
EPU-länder						
Dollarländer						
Östeuropa						

¹ De fyra nordiska länderna ej medräknade.

Tabell A är en ren ländertabell utan varufördelning. Tabellen skall omfatta alla länder och skall visa hur stor handel dels vart och ett av de nordiska länderna, dels dessa länder tillsammans har med olika länder. Tabellen skall också visa storleken av den nordiska samhandeln.

I tabell B redovisas den nordiska samhandelns fördelning på olika varugrupper.

Tabell B. De nordiska ländernas handel med länder inom och utom Norden fördelad på avdelningar och varugrupper samt ursprungs- och förbrukningsländer. 1:a—x:e kvartalet 19... Värden i tusen dollar.

Avdelningar och varugrupper	Danmark				Finland	Norge	Sverige	Summa nordiska länder
	Införsel		Utförsel					
	Från nordiska länder	Från andra länder	Till nordiska länder	Till andra länder	(Som för Danmark)			
Avdelning 00								
Varugrupp 001 ..								
Avdelning 01								
Varugrupp 011 ..								
osv.								
Summa								

I de två återstående tabellerna (C och D) visas sammansättningen av Nordens handel med viktigare länder respektive ländergrupper.

Tabell C. De nordiska ländernas sammanlagda handel med andra länder fördelad på avdelningar och varugrupper samt ursprungs- och förbrukningsländer. 1:a—x:c kvartalet 19... Värden i tusen dollar.

Avdelningar och varugrupper	Island		Storbritannien	Västtyskland	Nederländerna	Belgien-Luxemburg	Frankrike	Italien	Schweiz	Sovjet	USA	Brasilien	Övriga länder
	In-försel	Ut-försel											
			(Som för Island)										
(Som tab. B)													
Summa													

Tabell D. De nordiska ländernas sammanlagda handel med olika ländergrupper fördelad på avdelningar och varugrupper samt ursprungs- och förbrukningsländer. 1:a—x:e kvartalet 19... Värden i tusen dollar.

Avdelningar och varugrupper	Sexmakterna		OEEC-länder	Stering-länder	EPU-länder	Dollar-länder	Östeuropa
	Införsel	Utförsel					
			(Som för Sexmakterna)				
(Som tab. B.)							
Summa							

Kvartalstabellerna skall endast innehålla kumulerade uppgifter. Publikationen för fjärde kvartalet kommer alltså att innehålla årsuppgifter.

Förutom de fyra ovannämnda kvartalstabellerna har diskuterats möjligheterna att publicera en tabell som visar viktigare icke nordiska länders handel dels med Norden, dels med andra länder. Vissa svårigheter föreligger emellertid att erhålla jämförbara uppgifter i en sådan tabell. Något förslag till en tabell av denna typ har därför icke utarbetats.

Några gemensamma riktlinjer för utarbetande av maskinlistor, som icke skall publiceras, har icke uppdragits. Förhållandena är olika i de fyra nordiska länderna när det gäller maskinell utrustning, arbetskraft m. m. I princip skall emellertid alla länderna vid behov kunna utarbeta både ländertabeller med detaljerad varufördelning och varutabeller med detaljerad länderfördelning såväl enligt Brysselnomenklaturen som enligt SITC.

**NORDISK
ØKONOMISK SAMARBEID**

**TILLEGGSRAPPORT FRA
DET NORDISKE ØKONOMISKE
SAMARBEIDSUTVALG**

**GENERELL DEL
VAREOMRÅDENE**

BIND 1

OSLO 1958

GRONDAHL & SONS BOKTRYKKERI
OSLO 1958

**NORDISK
ØKONOMISK SAMARBEID**

FORORD

I den tilleggsrapport som Nordisk økonomisk samarbeidsutvalg legger fram i det følgende vises resultatene av de undersøkelser som er utført siden Samarbeidsutvalgets hovedrapport ble lagt fram i juli 1957. Tilleggsrapporten inneholder forslag til et nordisk marked på de vareområder som ikke gikk inn i den plan for ca. 80 % av den nordiske samhandelen som ble publisert i Samarbeidsutvalgets hovedrapport. I tilleggsrapporten er det dessuten redegjort for den aktuelle stilling i forhandlingene om et vesteuropeisk frihandelsområde ved månedskiftet juli-august 1958. På denne bakgrunn er det fremført en rekke synspunkter på forholdet mellom det nordiske marked og et eventuelt vesteuropeisk frihandelsområde.

Samarbeidsutvalget har regelmessig orientert statsradene for nordisk økonomisk samarbeid om utredningenes forløp og tatt opp til diskusjon forskjellige problemer som har meldt seg under arbeidets gang. Tilleggsrapporten skal sammen med Samarbeidsutvalgets hovedrapport danne grunnlag for regjeringene når de skal ta stilling til formene for et utvidet nordisk økonomisk samarbeid.

Samarbeidsutvalgets hovedrapport sammen med den foreliggende tilleggsrapport vil bli forelagt Nordisk Rad ved dets sesjon i Oslo i november 1958.

September 1958.

Bertel Dahlgaard

Gunnar Lange

Arne Skaug

T. A. Wiherheimo

*Til statsrådene for nordisk økonomisk samarbeid
i Danmark, Finland, Norge og Sverige.*

Det nordiske økonomiske samarbeidsutvalg legger med dette fram sin rapport om hovedresultatene av det utredningsarbeid som Utvalget har utført etter at dets hovedrapport ble lagt fram i juli 1957. Utvalgets medlem, direktør Erik Brofoss, har på grunn av andre oppgaver ikke kunnet delta i Utvalgets diskusjoner av denne tilleggsrapport. Han har derfor ikke undertegnet rapporten.

Oslo, den 5. september 1958.

Ahti Karjalainen Otto Müller C. G. Widell Knut Getz Wold
Hubert de Besche Gustav Cederwall Dagfin Juel
Olli Kaila Gunnar Korhonen Erling Kristiansen
Erik Ib Schmidt S. Chr. Sommerfelt P. G. Wennersten

Ake Englund
Gunnar Gundersen
H. E. Kastoft
Alfred Westphalen

NORDISK ØKONOMISK SAMARBEID

Tilleggsrapport fra Det nordiske økonomiske samarbeidsutvalg

1. bind: Generell del. Vareomradene.
2. bind: Bilag I. Forslag til felles tolltariff.
Bilag II. Forslag til overgangsordninger.
3. bind: Bilag III. Statistisk samarbeid.

INNHold

I. GENERELL DEL

Innledning.

A. <i>Utveldelse av planen om et nordisk fellesmarked</i>	15
1. Bakgrunnen for undersøkelsene av de resterende vareområder	15
2. Hovedresultatet på de ulike vareområder.	
Industrivarer	16
Fisk og fiskeprodukter	21
Jordbruksvarer, olje- og fettprodukter m. m.	23
B. <i>Endringer og kompletteringer i de tidligere framlagte forslag</i>	26
1. Endringer i felles tollsatser	26
2. Endringer i overgangsordningene	27
3. Tolltekniske spørsmål	27
4. Statistisk samarbeid	28
C. <i>Oversikt over den samlede plan for et felles nordisk område</i>	30
1. Den nordiske tolltariff	31
2. Overgangsordninger	34
3. Unntaksbestemmelser	36
4. Valutamessig samarbeid	37
D. <i>Et nordisk fellesmarked og de vest-europeiske integrasjonstiltakene</i>	38
E. <i>Et nordisk markeds tekniske innpassing i et vest-europeisk frihandelsområde</i>	44
1. Tollspørsmålene	44
2. Kvantitative importrestriksjoner	46
3. Kontroll med varens opprinnelse	46
Bilag A. Utkast til avtale mellom de nordiske land om næringsstatistisk samarbeid ...	47

II. VAREOMRÅDENE

Innledning.

A. <i>Jern- og metallvarer og transportmidler</i>	52
1. Diverse jern- og metallvarer	53
Produksjon	53
Utenrikshandel	53
Forsyning	55
Tollsatser og kvantitative restriksjoner	55
Utvalgets forslag	56

2. Biler	57
Produksjon	57
Utenrikshandel	59
Forsyning	60
Tollsatser, avgifter og restriksjoner	61
Utvalgets forslag	64
B. <i>Tekstil- og konfeksjonsvarer</i>	67
1. Industriens omfang og struktur	67
2. Den innenlandske produksjons betydning for forbruket av tekstilvarer	69
3. Import og eksport av tekstilvarer	72
4. Forbruket av tekstilvarer	74
5. Konkurransesproblemer innen Norden	77
6. Konkurransesforholdet overfor tredjeland	84
7. Forslaget om et felles marked	88
Toll	88
Kvantitative importrestriksjoner	92
Overgangsordninger	93
Tiltak mot dumping	94
Minimumstoll	96
8. Produksjonssamarbeid og forskning	98
C. <i>Lær, lærvarer og sko</i>	101
1. Industriens omfang og struktur samt sysselsetting og produksjon	101
2. Forsyning	105
3. Internasjonal konkurranse på skoområdet	108
4. Forbruk av sko	109
5. Toll og restriksjoner	110
6. Utvalgets forslag	110
Tollnivå	110
Minimumstoll for sko	110
Overgangsordninger	111
7. Kvalitetsbestemmelser for lær og sko	112
8. Nordisk samarbeid innen lær- og skobransjen	112
D. <i>Keramiske varer og glass og glassvarer</i>	115
1. Industriens struktur, produksjon, utenrikshandel m. v.	115
2. Tollnivå	122
3. Importrestriksjoner	122
4. Konkurransesforholdene	122
5. Utvalgets forslag	123
Tollnivå	123
Overgangsordninger	124
E. <i>Trevarer og korkvarer</i>	125
1. Industriens struktur, produksjon m. v.	125
2. Tollnivå, tollforslag, overgangsordninger	131

F. <i>Tobakksvarer</i>	132
1. Produksjon og forbruk av tobakksvarer	132
2. Toll og beskatning	133
3. Kvantitative restriksjoner	134
4. De svenske monopolordninger	134
5. Overgangsordninger	136
6. Innregistrering av varemerker	136
7. Skattefritt salg av tobakksvarer	137
G. <i>Sjokolade- og sukkervarer</i>	138
Råvareproblemet	138
Avgifter	139
Toll og restriksjoner	140
Overgangsordninger	140
H. <i>Diverse industrivarer</i>	141
1. Steinindustrien	141
2. Tretjære	141
3. Mynter, kunst, antikviteter, samlinger m. v.	143
I. <i>Fisk og fiskeprodukter</i>	144
1. Fiskerienes betydning i Nordens økonomi	144
2. Utviklingen i fiskeriene etter krigen	147
3. Fiskerieringens struktur	147
4. Samhandelen	151
5. Konkurransetilstandene	152
6. Utvalgets forslag	152
Toll og importavgifter	152
Kvantitative restriksjoner	153
Eksportreguleringen	154
Direkte landing av fangster	155
Transitt av direkte landet fisk og omlasting	156
Bunkring, proviantering m. v.	156
Subsidier	157
Eksportsamarbeid	157
Klagerett og mottiltak	157

Innledning.

Den 8. juli 1957 la Det nordiske økonomiske samarbeidsutvalg fram en rapport med hovedresultatene av det utredningsarbeid utvalget hadde utført siden det ble opprettet i november 1954. Denne rapporten inneholdt blant annet en plan for et felles nordisk marked som skulle omfatte ca. 80 % av de nordiske lands samhandel, og en foreløpig analyse av forholdet mellom et nordisk marked og overveielsene om dannelsen av et vest-europeisk frihandelsområde.

Når det gjelder de vareområder som ikke omfattes av 80 %-planen for et nordisk marked, ble det i utvalgets rapport fremlagt visse synspunkter. Det var i Samarbeidsutvalget enighet om at industriområder som ikke omfattes av planen burde tas opp til undersøkelse snarest mulig, slik at en plan eventuelt kunne fremlegges for et felles nordisk marked som omfattet hele industriområdet. Likeledes var det i Samarbeidsutvalget enighet om at fisk og fiskeprodukter skulle tas opp til undersøkelse og at disse undersøkelsene burde settes i gang samtidig og drives parallelt med undersøkelsene av de resterende industriområder. Når det gjelder jordbruksområdet var Samarbeidsutvalget av den oppfatning at spørsmålet om jordbruksvarenes stilling innenfor det nordiske økonomiske samarbeid først kunne utredes når de tilsvarende problemer innenfor det vest-europeiske samarbeid var ytterligere klarlagt.

Da rapporten ble avgitt den 8. juli 1957 var Samarbeidsutvalget ikke i stand til å gi en uttømmende redegjørelse for forholdet mellom et nordisk marked og et vest-europeisk frihandelsområde. I rapporten ble det fremlagt visse foreløpige synspunkter til belysning av spørsmålet i den utstrekning dette var mulig på det daværende stadium av drøftingene om det vest-europeiske frihandelsområdet. Samarbeidsutvalget gjorde oppmerksom på at en hadde til hensikt å ta opp de problemer som henger sammen med gjennomføringen av et nordisk marked parallelt med frihandelsområdet til ytterligere behandling i en tilleggsrapport.

For å forberede Det Nordiske Rads behandling av spørsmålet om det økonomiske samarbeid i Norden på Radets 6. sesjon 1958 trådte rådets økonomiske komite sammen den 8.—10. november 1957 i Hindås.

Den økonomiske komiteen anbefalte at Samarbeidsutvalgets da foreliggende rapport skulle kompletteres med en utredning om forholdet mellom et vest-europeisk frihandelsområde og det nordiske økonomiske samarbeid. På denne bakgrunn

skulle også de problemer kunne klarlegges som oppstår i forbindelse med de 20 % av den internordiske handel som rapporten ikke omfatter.

I samsvar med denne anbefaling fra Det Nordiske Rads økonomiske komite besluttet de nordiske økonomiske samarbeidsministre å gi Samarbeidsutvalget i oppdrag å ta opp de resterende vareområder til forutsetningsløse undersøkelser på bakgrunn av forhandlingene om et vest-europeisk frihandelsområde.

Samarbeidsutvalget har i den foreliggende tilleggsrapport lagt fram resultatet av sine undersøkelser.

I. Generell del.

A. Utvidelse av planen om et nordisk fellesmarked

1. Bakgrunnen for undersøkelsene av de resterende vareområder.

Da det nordiske økonomiske samarbeidsutvalg begynte sine utredninger i november 1954, var de forhandlinger som nå pågår om et vest-europeisk frihandelsområde enda ikke påbegynt. Dette skjedde først sommeren 1956. I og med Danmarks, Norges og Sveriges deltakelse i forhandlingene om et vest-europeisk frihandelsområde var det naturlig at de fortsatte undersøkelser om et utvidet økonomisk samarbeid i Norden og et nordisk fellesmarked fra disse tre lands side foregikk på bakgrunn av de vest-europeiske forhandlinger.

Samarbeidsutvalget har forutsatt at alle vareområder blir tatt med i et vest-europeisk frihandelsområde. Dette skulle blant annet innebære at frihandelsområdets deltakerland ifølge planene må avvikle toll og andre handelshindringer overfor de øvrige vest-europeiske land i løpet av en overgangstid på 12—15 år for alle industriområder, d. v. s. også for de vareområder som ikke omfattes av den plan for et nordisk marked som ble lagt fram i 1957 og som omfattet ca. 80 % av den nordiske samhandel. Som en konsekvens av dette har det vært naturlig å ta opp spørsmålet om et nordisk fellesmarked for de resterende vareområder til forutsetningsløse undersøkelser. Ved undersøkelsene har man fra dansk, norsk og svensk side gått ut fra at det kommer i stand et vest-europeisk frihandelsområde hvor respektive land er deltakere.

Finnland deltar ikke i forhandlingene om et vest-europeisk frihandelsområde. Deltakelsen i utredningene om et nordisk marked for 20 %-området har derfor fra finsk side bare kunnet skje med understreking av det forutsetningsløse i undersøkelsene. De finske standpunkter til de fellesnordiske tollsatser, avviklingen av de kvantitative restriksjoner og behovet for overgangsordninger har saledes på dette vareområde bare funnet sted under hensyn til et nordisk fellesmarked. Når Finnlands forhold til det planlagte frihandelsområde er blitt klarlagt, har man, dersom det skulle vise seg å være behov for det, fra finsk side forbeholdt seg å kunne komme tilbake til de forslag som Samarbeidsutvalget har lagt fram i det følgende om et nordisk marked for 20 %-området.

2. Hovedresultatet på de ulike vareområder.

De vareområder som ikke går inn i den plan som tidligere er lagt fram for 80 % av den nordiske samhandel, omfatter en rekke industrivarer, jordbruksvarer og fiskeriprodukter. Industrivarene omfatter blant annet visse jern- og metallvarer, tekstilvarer og konfeksjon, lær og sko, keramiske varer, glass og glassvarer og tre- og korkvarer.

Disse vareområder utgjør tilsammen 20 % av den nordiske samhandel, og tallene for de nordiske lands samhandel på de enkelte områder i 1955 går fram av tabell 1.

I det følgende er det gitt en kortfattet fremstilling av hovedresultatene av utvalgets drøftinger om de enkelte vareområder. I avsnitt II Vareområdene, er det redegjort nærmere for problemene innenfor de respektive områder og for de konklusjoner utvalget er kommet til.

Industri varer .

Samarbeidsutvalgets plan for et nordisk marked for industrivarene i 20 %-området består dels av forslag til felles tollsatser mot utenforstående land, dels av forslag til opphevelse av toll og andre restriksjoner mellom de nordiske land for disse vareområder. Planen er utformet på samme måte som for de vareområder som tidligere er behandlet.

De berørte vareområder omfatter hovedsakelig høyt foredlede varer, og forbruksvarene inntar en fremtredende plass. Betydningen av disse områder målt i produksjonsverdi og antall sysselsatte er vesentlig større enn deres andel av den nordiske samhandel.

Ved utarbeidingen av de tollforslag som er lagt fram i bilag I har man på dansk, norsk og svensk side tatt hensyn til at disse tollsatser kommer til å få en gradvis avtagende betydning for importen fra de øvrige vest-europeiske land etter at et vest-europeisk frihandelsområde er opprettet med disse tre land som deltakere.

a) Jern- og metallvarer og transportmidler .

Vareområdet jern- og metallvarer samt transportmidler omfatter en rekke ferdigvarer av jern og stal, verktøy og redskap, forskjellige mer eller mindre bearbejdede metallvarer, motorsykler, sykler og barnevogner, samt deler til disse. Det er tale om produkter fra så godt som alle deler av den jern- og metallbearbejdede industri i Norden.

En del av de varer som er behandlet her er gjenstand for eksport fra et eller flere av de nordiske land, men størsteparten må anses som typiske hjemmemarkedsvare. Det begrensede omfang av hjemmemarkedet gjør det nødvendig for vedkommende industri å opprettholde en produksjon over et forholdsvis stort varefelt og spesialiseringen er saledes i mange tilfelle ikke drevet særlig langt.

Ved utarbejdel sen av sine forslag til felles tollsatser for dette vareområde har Samarbeidsutvalget tatt hensyn til at mange varer har nær tilknytning til

Tabell 1. Nordisk samhandel 1955 for vareområdene innenfor 20 %-sektoren i mill.d. kr.

Vareområde	Import fra de tre andre land i 1955				Total samhandel	I % av total samhandel
	Danmark	Finnland	Norge	Sverige		
<i>A. Industriområdene.</i>						
Jern- og n øfallvarer; motorsykler, sykler m.m.	30,8	32,9	57,0	16,1	136,8	3,2
(Garn, vevnader og ferdige tekstilvarer; kunstige og syntetiske tekstilfibrer; klær, hatter og luer m. m. Lær og sko (inkl. gummifottøy)	35,5	13,6	63,5	57,7	170,3	3,9
Keramiske varer, glass og glassvarer	10,0	0,5	6,4	9,1	26,0	0,6
Trevarer	2,3	1,7	1,7	3,7	9,4	0,2
Andre varer	1,0	0,5	0	2,6	4,1	0,1
	81,9	49,8	134,0	93,3	359,0	8,3
<i>B. Fisk og fiskeprodukter . . .</i>	22,1	5,7	4,5	74,2	106,5	2,5
<i>C. Jordbruksvarer m.m.</i>						
Jordbruksvarer og forstoffer (inkl. ernæringsindustriens produkter)	17,6	79,1	45,5	147,8	290,0	6,7
Animalske og vegetabiliske oljer og fettstoffer	28,9	25,2	7,4	22,5	84,0	1,9
	46,5	104,3	52,9	170,3	374,0	8,6
Sum	150,5	159,8	191,4	337,8	839,5	19,4

produkter fra jern- og metallindustrien som det allerede er lagt fram tollforslag for i hovedrapporten. De foreslåtte tollsatser for jern- og metallvarer ligger gjennomgående på 8—10 %, enkelte satser er dog på 12—15 %. For sykler er det foreslått en toll på 15 %, for motorsykler 12 og 15 %.

Det moderate felles tollniva som man her er nådd fram til, er betydelig lavere enn det bestående tollniva i Finnland og Norge for jern- og metallvarer. For å kunne gi berørte bedrifter tid til å foreta nødvendig tilpassing og unnga akutte produksjons- og sysselsettingsvansker innenfor dette viktige industriområde, har utvalget funnet det nødvendig for disse lands vedkommende å sette fram forslag om overgangsordninger for avtrappingen av de nagjeldende tollsatser for de viktigste varer.

Utvalget har likeledes for enkelte jern- og metallvarer foreslått overgangsordninger for avviklingen av de bestående kvantitative restriksjoner i Danmark.

b) Tekstilvarer og konfeksjon.

I alle de nordiske land har tekstilindustrien betydelige problemer å kjempe med. I en viss utstrekning står disse problemer i samband med de vansker som generelt har møtt tekstilindustrien i Vest-Europa i de siste år, blant annet på grunn av utviklingen i land utenom Europa og den derav følgende overskuddskapasitet i verden på tekstilområdet. En fortsatt produksjonsøkning i disse land kan komme til å medføre et ytterligere økt press på det vest-europeiske marked og dermed skjerpet konkurranse for den nordiske tekstilindustri fra så vel de øvrige vest-europeiske land som fra land utenom Europa. En skulle imidlertid kunne regne med at den fortsatte økingen av realinntekten i Vest-Europa vil føre til øking i forbruket av tekstilvarer og dermed en viss balanse mellom produksjon og forbruk.

Den nordiske tekstilindustri har visse handicap i konkurransen med de øvrige europeiske land. Blant annet henger dette sammen med at kostnadsnivået i Norden ligger relativt høyt. Til tross for disse vansker har det vært mulig å bygge opp en betydelig tekstilindustri i de nordiske land. Etter utvalgets oppfatning finnes det også gode forutsetninger for å opprettholde og utvikle en nordisk tekstilindustri i et større marked med de økte muligheter dette fører med seg for en rasjonell produksjon. Av betydning blir imidlertid også mulighetene for effektivt å kunne gripe inn ved behov mot skadelige virkninger av dumping.

På tekstilområdet foreligger forholdsvis betydelige forskjeller mellom tollsatsene på de enkelte produkter i de fire land. Fastleggingen av en felles tolltariff forutsetter en ikke ubetydelig justering av tollsatsene oppover eller nedover i de land hvor satsene for tiden er lavest/respektive høyest. Samarbeidsutvalget har utarbeidet et kompromissforslag til basistoll for garn, vevnader og konfeksjon, som er lagt til grunn for utformingen av tollsatsene på de enkelte posisjoner. Basistollen er 7 % for garn, 17 % for vevnader og 23 % for konfeksjon. På dansk side har man ment at forslaget i sin helhet representerer en akseptabel balanse mellom de ulike synspunkter om tollnivåets høyde, mens man fra de øvrige lands side har hevdet at kompromissforslaget på visse områder burde ligge på et høyere eller lavere nivå. Samarbeidsutvalget har på grunnlag av forslaget til basistoll fastlagt tollsatser for de enkelte posisjoner. Avvikelser fra basistollsatsene har en foretatt når dette er blitt ansett motivert på grunn av bearbeidingsgrad, konkurranseforholdene m. m. Blant annet på grunn av de nevnte ustabile forhold på tekstilmarkedet foreslår utvalget at fellestollsatsene skal gjelde bare i 5 år. Før utgangen av denne periode skal det finne sted en omprøving av tollsatsene.

For tilpassingen til de felles nordiske tollsatser foreslås overgangsordninger, for Finnlands vedkommende for de fleste produkter og for Norges vedkommende vesentlig for konfeksjon. Når det gjelder spørsmålet om avviklingen av tollsatsene mellom de nordiske land foreslår utvalget overgangsordninger for Finnlands og Norges vedkommende for vevnader og konfeksjon samt visse andre artikler.

For Finnlands vedkommende er det tatt forbehold om en suksessiv avvikling av gjeldende kvantitative importrestriksjoner.

Utvalget har videre søkt å bedømme hvordan spørsmål om dumping på tekstilområdet best kan behandles i et felles nordisk marked. Etter utvalgets oppfatning synes det naturlig at dumpingproblemene i størst mulig utstrekning behandles på felles nordisk basis, og at de forskjellige lands tiltak i dumpingspørsmål i størst mulig utstrekning koordineres. Det foreligger i denne forbindelse behov for variasjonsmuligheter, slik at en kan gjøre bruk av det virkemiddel som er mest effektivt etter omstendighetene i det enkelte tilfelle.

Utvalgets forslag omfatter ikke minimumstoll men utvalget mener at minimumstoll kan være av stor verdi som beskyttelse mot skadelig lavprisimport. Utvalget har funnet det ønskelig at spørsmålet om minimumstollens betydning i forskjellige situasjoner blir gjenstand for en inngående utredning, og at det senere blir tatt stilling til spørsmålet om bruk av minimumstoll i fellesmarkedets organer. I påvente av dette bør de forskjellige land ha rett til å beholde sine nåværende minimumstollsatsar i en overgangstid på 5 år.

Opprettelsen av et frihandelsområde i Vest-Europa aktualiserer behovet for et utvidet samarbeid direkte mellom tekstilindustrien i de nordiske land. Et slikt samarbeid bør blant annet ta sikte på forskning og forsøksvirksomhet, men en bør også undersøke mulighetene for et samarbeid som tar sikte på å få i stand økt spesialisering og dermed økt arbeidsdeling. Et samarbeid for å øke eksporten dels innen det større europeiske marked, dels til tredjeland, kan videre bli av stor verdi.

c) Lær, lærvarer og sko.

Den nordiske lær- og skoindustrien er i det vesentlige innstilt på avsetning innenlands. Det forekommer dog en viss eksport av lær, særlig fra Danmark og Sverige. Alle land har også en viss eksport av gummifottøy.

På grunn av de begrensede markedene har skoindustrien i Norden manglet forutsetninger for tilstrekkelig spesialisering som, særlig på bakgrunn av at bransjen stadig er blitt mer motebetont, skulle være nødvendig for en effektiv konkurranse med ikke-nordisk import. Gjennomføringen av et nordisk marked skulle skape muligheter for større spesialisering og lengere produksjonsserier.

Utvalget foreslar tollsatsar på 10 % for lær, 18 % for sko og 10—18 % for lærvarer. En ordning med minimumsvektollsatsar for sko etter tilsvarende retningslinjer som for tekstilvarene er forutsatt. Det er foreslått et stort antall overgangsordninger innenfor dette område. Disse går ut på en gradvis senking og avskaffelse av eksisterende finske, norske og svenske tollsatsar og en gradvis avvikling av kvantitative restriksjoner i Danmark.

d) Keramiske varer og glass og glassvarer.

Produksjonen av keramiske varer og glass og glassvarer er i samtlige nordiske land vesentlig innrettet på hjemmemarkedet selv om det både i Danmark, Finland og Sverige finnes enkelte større bedrifter som har utviklet en betydelig eksport på spesielle felter.

Den danske, finske og norske industrien på området har en forholdsvis sterk beskyttelse mot utenlandsk konkurranse, dels gjennom høye tollsatser og dels i kraft av importregulering. I Sverige er tollbeskyttelsen mer moderat og importen er liberalisert.

I flere av de vest-europeiske land er glass-, porselen- og fajanseindustrien sterkt bygd ut på basis av relativt store hjemmemarkeder og en må regne med at et vest-europeisk frihandelsområde vil føre med seg betydelige tilpassingsproblemer for store deler av den nordiske industrien på dette felt.

På bakgrunn av den foreliggende konkurransesettingen har utvalget funnet at burde foresla relativt høyt felles tollnivå. For sanitærporselen foreslås saledes 15 %, for husholdningsporselen og fajanse 18 %, for vindusglass og speilglass 15 %, for emballasje- og belysningsglass 18 % og for husholdningsglass 20 %. For gjennomføringen av disse satser er det i en del tilfelle tatt forbehold om eksterne overgangsordninger.

Utvalgets undersøkelser tyder på at en umiddelbar gjennomføring av et nordisk fellesmarked på dette område ville føre med seg atskillige omstillingsproblemer. Samtlige land har derfor for viktige varer på dette område funnet å måtte ta forbehold om overgangsordninger for gjennomføringen av den indre tollfrihet, eller for avviklingen av importrestriksjoner. For Danmarks vedkommende gjelder overgangsordningene importrestriksjonene, for Finland og Sverige tollsatsene, mens overgangsordningene for Norges vedkommende gjelder både kvantitative importrestriksjoner og tollsatser. De norske overgangsordninger vedrørende tollsatsene er på 10 år, for øvrig er overgangsordningene av 5 års varighet.

e) T r e v a r e r .

Den nordiske trevareindustrien skulle etter utvalgets oppfatning være konkurransedyktig i forhold til industrien i ikke-nordiske land og utvalget har derfor foreslått relativt lave tollsatser, i regel 8—10 %. Konkurransforholdene mellom de nordiske land skulle også etter utvalgets oppfatning gjøre det mulig å etablere det nordiske fellesmarked på dette område med ganske få overgangsordninger.

f) Den plan for 80 % av den nordiske samhandel som Samarbeidsutvalget tidligere har lagt fram omfatter visse vareområder hvor det gjensto å løse spesielle problemer før disse kunne tas med i et nordisk marked. Dette gjaldt biler, sjokolade- og sukkervarer samt tobakksvarer.

B i l e r .

Samarbeidsutvalgets fortsatte overveielser på bilområdet har resultert i at utvalget foreslar en felles toll for biler på 12 % og for bildeler 10 %. For Sverige, som er det eneste land i Norden som har produksjon av biler i større omfang, er det avtalt en overgangsordning for nedtrapping av den gjeldende toll på 15 % ned til fellessatsen. Videre er det foreslått overgangsordning for importerte samle-

deler til Danmark. For Finland er det foreslatt overgangsordninger for avtrapningen av tollene overfor de andre nordiske land for lastebiler, busser og chassis, og for Norge for karosserier og førerhus.

En umiddelbar inndragning av bilområdet i det nordiske marked er fra dansk, finsk og norsk side gjort betinget av at det produksjonssamarbeid som allerede er påbegynt mellom de svenske bilfabrikkene og industribedrifter i de tre land, ved fellesmarkedets ikrafttreden har fått et slikt omfang eller saken er under en slik utvikling at det kan antas å ville bidra vesentlig til å redusere disse lands valuta-utgifter ved import av biler.

Sjokolade- og sukkervarer.

For sjokolade- og sukkervareindustrien foreligger betydelige ulikheter når det gjelder varekostnadene mellom de enkelte land. Disse ulikheter virker på en avgjørende måte inn på industriens relative konkurransevilkår. For å utjevne prisforholdene når det gjelder de viktigste varene har utvalget foreslatt en varekostnadsutjevning for sjokolade- og sukkervareindustrien som i prinsipp er basert på verdensmarkedets priser. Dette kan etter utvalgets mening skje ved at industrien, når det gjelder vesentlige varer får importere disse uten toll eller andre avgifter eller på annen måte gis tilgang på disse varer til internasjonale eller verdensmarkedets priser, eller får tilskudd i en eller annen form svarende til kostnadsfordyringen for det faktiske forbruk av vedkommende vare. Hvert land bør her fritt kunne velge den metode som det finner mest formålstjenlig.

Utvalgets tollforslag er 12 %. Finland har tatt forbehold om en overgangsordning på 5 år.

Tobakksvarer.

Når det gjelder tobakksvarer gjør særskilte forhold seg gjeldende på grunn av at varene i samtlige land er underkastet en høy beskatning. Denne beskatning er høyere for importerte varer enn for innenlandske i Finland og Sverige. Utvalgets forslag til tollsatser overfor utenforstående land er utformet under hensyn til den beskyttelse som gjeldende tollsatser eller skattediskriminering eller særskilte importbestemmelser innebærer. Utvalget foreslar at toll og andre restriksjoner mellom de nordiske land avskaffes umiddelbart den 1. januar 1962. Samtidig oppheves gjeldende importmonopol i Sverige.

Fra dansk side er det tatt forbehold om overgangsordning for tilpassing til den foresatte felles toll for sigarillos og sigarer.

Fisk og fiskeprodukter.

I sine overveielser om å ta fisk og fiskeprodukter med i et felles nordisk marked har Samarbeidsutvalget ikke begrenset seg til å beskjefte seg med handelshindringer i form av toll og importrestriksjoner, men har også overveid og stilt forslag om en rekke andre forhold som vil være av betydning for opprettelsen av et felles

markert på dette område. Samtidig har man vært merksam på nødvendigheten av å sikre fiskerbefolkningen inntektsmuligheter ved at det opprettholdes visse nasjonale markedsregulerende ordninger.

Utvalgets forslag er fremsatt under forutsetning av at internasjonale avtaleforpliktelser ikke er til hinder for at de nordiske land gir hverandre de rettigheter som forslagene innebærer.

Etter utvalgets forslag vil toll og kvantitative restriksjoner i den internordiske handel med fisk og fiskevarer bli avskaffet. For en del varers vedkommende vil dette skje etter overgangsperioder på 5 år. Overgangsordningene for avviklingen av toll vedrører for størstedelen fiskehermetikk. Avviklingen av de kvantitative restriksjoner i Danmark og Sverige vil skje ved at det hvert år overføres fiskesorter fra regulert import til den liberaliserte sektor slik at importen fra de øvrige nordiske land vil være helt fri etter 5 års forløp. For Finnlands vedkommende vil kvotene bli forhøyet med faste proSENTSATSER hver år.

Den importavgift som oppkreves i Sverige for fersk og frossen filet av visse fiskeslag vil bli opphevet ved opprettelsen av fellesmarkedet.

Nar det gjelder de felles ytre tollSATSER foreslar utvalget en toll på 10 % for hermetikk av fisk, bløtdyr og skalldyr og for visse tilberedte varer av fisk i mindre pakninger. Derimot foreslas tollfrihet for ferske, frosne, saltede og røkte varer.

Visse av de nordiske land opprettholder begrensninger i eller forbud mot utenlandske fiskefartøyers adgang til å ilandføre, omsette eller transittere samt omlaste fangster i sine havner og til å bunkre, proviantere og foreta reparasjoner i disse. I betraktning av at slike begrensninger og forbud kan ha betydning for de vilkar de enkelte lands fiskere må konkurrere under i et felles marked, foreslar utvalget at det gis fiskefartøyer fra de deltagende land adgang til å bunkre og proviantere og foreta reparasjoner m. m. på samme betingelser som dem som gjelder for landets egne fiskere.

Transitt til hjemlandet av fangster landet i et annet nordisk land skal ikke møte hindringer såfremt ikke vedkommende fiskeslag er underkastet importreguleringer i medhold av overgangsordninger i fiskefartøyets hjemland.

Det skal videre være fri adgang til omlastning av fangster med sikte på transport til hjemlandet.

Det er enn videre foreslatt at det i de nordiske land skapes fri adgang for nordiske fiskefartøyer til å lande sine fangster i alle nordiske havner så vel med sikte på salg som med sikte på omlastning eller transittering til tredjeland. Fra dansk side har man forbeholdt seg sin stilling til dette forslag som har kunnet aksepteres av de tre andre land. Med hensyn til omlastning og transittering til tredjeland er det dog fra norsk side en forutsetning at forslaget gjennomføres som en generell ordning gjeldende for alle fire land.

Fra dansk side er man dog fortsatt villig til å tillate direktelanding av fisk på basis av bilateralt avtalte kvoter. Fra svensk side har man gjort avskaffelsen av importrestriksjonene overfor Danmark betinget av at det finnes en løsning på

spørsmålet om adgang til direktelanding, omlasting og transitt av direktelandet fisk til tredjeland.

Samarbeidsutvalget har drøftet ulike muligheter til løsning av disse problemer og fortsetter sine overveielser om dette.

Under hensyntagen til de næringspolitiske betraktninger som er nevnt foran har utvalget funnet at gjeldende minsteprissystemer skal kunne opprettholdes og at det ikke kan anses for å være noen hindring for gjennomføringen av et felles marked for fisk. Det er dog en forutsetning for fortsatt å kunne opprettholde slike eller lignende systemer at de administreres på en ikke-diskriminerende måte og at minsteprisene på bearbeidd fisk fastsettes i et rimelig forhold til prisene på råvarene.

Jordbruksvarer, olje og fettprodukter m. v.

De nordiske lands innbyrdes samhandel med jordbruksvarer (herunder vegetabiliske og animalske oljer og fettstoffer) har i de senere år dreiet seg om ca. 8 % av landenes totale samhandel.

I overensstemmelse med de retningslinjer som ble avtalt på Hindas-møtet har Samarbeidsutvalget — på bakgrunn av de vesteuropeiske samarbeidsbestrebelser — undersøkt mulighetene for å ta samhandelen med jordbruksvarer med i planen for et felles nordisk marked. Med sikte på dette er det under Samarbeidsutvalget nedsatt et spesialutvalg av sakkyndige, herunder representanter for landbrukets hovedorganisasjoner i de fire land.

Utvalgets mandat har følgende ordlyd:

«1) Utskottet skall mot bakgrunden af förhandlingarna i OEEC om ett väst-europeiskt frihandelsområde och om en särskild överenskommelse i anslutning därtill rörande jordbruksprodukterna göra en genomgång av det varuområde som omfattas av Bryssel-nomenklaturen kapitel 1—24 bortsett från fisk och fiskprodukter samt andra varor som behandles i andra tillsatta specialutskott, i syfte att klarlägga de problem som ett eventuellt indragande av dessa varor i en gemensam nordisk marknad kommer att medföra, härunder de relativa konkurrensförhållandena.

2. Utskottet skall för de varor och varugrupper som utskottet anser det möjligt att indraga i en gemensam nordisk marknad utarbeta konkreta förslag härtill omfattande bl. a. gemensamma nordiska tullsatser samt eventuellt erforderliga övergångsanordningar o. dyl. Utskottet skall även överväga andra möjligheter att öka samhandlen med jordbruksprodukter.

3) Utskottet skall vidare undersöka möjligheterna att främja de nordiska ländernas jordbruksintressen genom ett handelspolitiskt samarbete mellan myndigheterna och genom ett kommersiellt samarbete mellan jordbrukets organisationer ävensom genom ett vidgat samarbete på andra områden av betydelse för jordbrukets utveckling.»

Jordbruksvarer.

Utvalget har på en rekke møter hatt inngående drøftinger om de problemer som er nevnt i mandatet. Som følge av de nordiske jordbruksproblemers nære sammenheng med jordbruksvarenes stilling i et vest-europeisk frihandelsområde, som en ikke har faste holdepunkter for på det tidspunkt denne tilleggsrapport avsluttes, har dette arbeid ikke kunnet avsluttes samtidig med utredningene vedrørende de øvrige vareområder.

Det vest-europeiske jordbruk arbeider i alminnelighet under andre konkurransemessige forhold enn industrien. For jordbruket i de fleste land gjelder omfattende indre reguleringsordninger og beskyttelsestiltak som begrenser konkurransen utenfra.

På denne bakgrunn har det vist seg særlig vanskelig å nå fram til klarleggelse av hvilke regler som vil bli lagt til grunn for samhandelen med jordbruksvarer i forbindelse med utbyggingen av det vest-europeiske økonomiske samarbeid.

Inndragelsen av jordbruksvarene i et nordisk fellesmarked byr på vansker av lignende art — om enn kanskje av en mindre størrelsesorden.

Som følge av de naturgitte betingelser er produksjonskostnadene for en rekke jordbruksvarer i Finland, Norge og Sverige høyere enn i Danmark, hvor jordbruket ikke mottar subsidier eller lignende støttetiltak. Hovedparten av den danske jordbruksproduksjon eksporteres til ikke-nordiske land og til priser som er bestemmende for prisene ved salg på hjemmemarkedet, og som ligger vesentlig under hjemmemarkedsprisene i de øvrige tre land.

For Danmark, som har en stor eksport av jordbruksvarer og som i forbindelse med avtalene om friere samhandel i Vest-Europa må åpne sitt marked for utenlandske industrivarer, er det helt avgjørende samtidig å oppnå passende kompensasjon i form av økte avsetningsmuligheter for sin eksport av jordbruksvarer.

For inndragelsen av jordbruksvarene i et nordisk fellesmarked må det være av stor betydning hvilken stilling disse får i de vest-europeiske avtaler. Disse vil prinsipielt komme til å gjelde for samhandelen med jordbruksvarer mellom Danmark, Norge og Sverige, slik at særlige nordiske avtaler om jordbruksvarene må utformes med sikte på dette. En nærmere utforming av en nordisk jordbruksordning må bli påvirket av de faktiske pris- og avsetningsforhold som kommer til å gjelde for jordbruksvarene i Vest-Europa.

På denne bakgrunn har Samarbeidsutvalget anmodet det nedsatte spesialutvalg om å fortsette undersøkelsene i lys av utviklingen i forhandlingene om frihandelsområdet og så snart som mulig avlegge en endelig rapport om sin virksomhet.

Olje- og fettprodukter.

Spesialutvalgets undersøkelser omfatter også olje- og fettprodukter av animalske og vegetabiliske råstoffer. Når disse er lagt under Jordbruksutvalget skyldes det i første rekke at de oljevekster, som vegetabiliske oljer og fettstoffer utvindes

av, spiller en ikke ubetydelig rolle i jordbrukets produksjon i enkelte av de nordiske land. Samtidig spiller de marine oljer en viktig rolle som rastoff for fettforedlingsindustrien.

Samarbeidsutvalget er av den mening at det innenfor et nordisk marked ikke bør ytes noen beskyttelse til de industrier som foretar den industrielle foredlingsprosess på basis av vegetabiliske og animalske fettrastoffer. Dersom et nordisk land etter ikrafttreden av et nordisk marked beskytter den innenlandske produksjon av oljevekster, bør derfor denne beskyttelse utformes slik, at den overfor de andre nordiske land hverken direkte eller indirekte yter noen beskyttelse til landets olje- og fettforedlingsindustri.

Fra finsk side ønsker en å understreke at man ved en slik prinsipputtalelse ikke har foregrepet sin stilling med hensyn til de forhandlinger som finner sted i Jordbruksutvalget om i hvilken utstrekning disse varer skal innlemmes i et nordisk fellesmarked.

A n d r e v a r e r .

Av lignende grunner som gjelder for olje- og fettprodukter har andre mer eller mindre industrielt bearbeidde produkter som f. eks. konserver, blitt lagt under Spesialutvalget for jordbruksvarer. Samarbeidsutvalget er, uten å ville foregripe avgjørelsen om i hvilken utstrekning vedkommende varer vil kunne inndras i et nordisk marked, prinsipielt av den oppfatning at det i et nordisk marked ikke bør ytes den videre industrielle bearbeiding av jordbruksvarene noen form for beskyttelse unntatt i nærmere avtalte overgangsperioder.

B. Endringer og kompletteringer i de tidligere framlagte forslag

1. Endringer i felles tollsatser.

I Samarbeidsutvalgets hovedrapport ble det pekt på at fellestariffen for de 80 % av samhandelen i stor utstrekning ble utformet før spørsmålet om et vest-europeisk frihandelsområde for alvor ble aktuelt. Denne del av fellestariffen er derfor ikke utarbeidet spesielt med sikte på at den i sin tid bare skal gjøres gjeldende for import av varer fra land utenfor Vest-Europa. Samarbeidsutvalget kom, etter en foreløpig vurdering, til at en gjennomgripende revisjon av tollforslagene ikke skulle være påkrevet selv om det skulle bli gjennomført tollfrihet mellom de vest-europeiske land.

Samarbeidsutvalget er fortsatt av den oppfatning at gjennomføringen av et vest-europeisk frihandelsområde ikke gjør det nødvendig å foreta en alminnelig revisjon av tollforslagene for 80 %-området. Mer spesielle forhold har imidlertid ført til at enkelte av tollforslagene innenfor 80 %-området er blitt revidert.

Samarbeidsutvalget har under drøftingene av forslagene til tollsatser for ferdigvarer av kork under 20 %-området også tatt opp igjen til ny vurdering den avtalte tollfrihet for posisjon 45.02 «Naturlig kork i blokker, plater eller strimler». Utvalget har her funnet å burde endre sitt forslag til 10 % som for de øvrige korkvarer.

Da det for tiden foreligger planer om fremstilling av titandioksyd i Norden vil Samarbeidsutvalget endre sitt forslag om tollfrihet på titandioksyd til en toll på 10 %, men slik at denne tollsats først gjøres gjeldende fra det tidspunkt det i Norden blir satt i gang produksjon som i det vesentlige dekker det nordiske behov for titandioksyd.

For en rekke vareområder gjelder det at enkelte varer er tatt med under 80 %-planen, mens andre beslektede produkter først er tatt med i forbindelse med undersøkelsen av de resterende 20 %. Samarbeidsutvalget er oppmerksom på at denne fremgangsmåte kan ha ført med seg at koordineringen mellom de ulike tollforslag ikke i alle tilfelle er blitt helt tilfredsstillende. Samarbeidsutvalget mener at det kan være ønskelig å foreta en gjennomgåelse av den samlede plan med sikte på å justere tollsatsene for enkelte posisjoner ut fra et slikt koordineringssynspunkt. Utvalget har imidlertid funnet at en slik gjennomgåelse bør kunne utstå, idet den vesentlig vil være av teknisk karakter.

2. Endringer i overgangsordningene.

I kapitel E har Samarbeidsutvalget redegjort for de endringer som er foreslått i systemet for eksterne overgangsordninger med sikte på å samordne nedbyggingen innenfor frihandelsområdet og overfor tredjeland.

De enkelte land har også foretatt en gjennomgåelse av de tidligere foreslåtte overgangsordninger med sikte på å begrense disse.

Resultatet av denne gjennomgåelse går fram av bilag II.

3. Tolltekniske spørsmål.

I Samarbeidsutvalgets rapport av 8. juli 1957 er det uttalt at gjennomføringen av et felles nordisk marked i form av en tollunion ikke bare forutsetter en felles tolltariff, men også i stor utstrekning ensartethet i den øvrige tollogvgivning og de administrative bestemmelser som er knyttet til denne.

I rapporten er det nevnt at en slik ensartethet først og fremst er nødvendig når det gjelder de bestemmelser som har direkte betydning for beregning av tollene av de innførte varer, d. v. s. bestemmelser om den verdi eller vekt som skal legges til grunn for tollene og bestemmelser som gir adgang til fritak for eller nedsettelse av den fastsatte toll i tolltariffen. Også på andre områder må det imidlertid anses for nødvendig at bestemmelsene i lovgivningen er ens. Dette er tilfelle med bestemmelsene om tollrefusjon i spesielle tilfelle, f. eks. ved produksjon for eksport og skipsbygging.

For å behandle problemene om koordinering av de tolladministrative bestemmelser og å behandle problemer i forbindelse med utformingen av regler for fastsettelse av varers opprinnelse, fordeling av tollintektene og fremtidig samarbeid i spørsmål om tariffing og tollbehandling av varer ble det i henhold til Samarbeidsutvalgets beslutning satt ned et spesielt nordisk tollekspertutvalg med representanter for tollmyndighetene i Danmark, Finland, Norge og Sverige.

I tollekspertutvalget er det oppnådd enighet om felles nordiske bestemmelser om fastsettelse av varers tollberegningsverdi og felles bestemmelser om tollfrihet og tollnedsettelse. Videre er det oppnådd enighet om de alminnelige regler for ytelse av tollrefusjon ved utførsel av varer fra tollområdet og om transitteringsbestemmelser. Bestemmelsene er utformet som utkast til artikler i en avtale om fellesnordiske tolladministrative bestemmelser m. m.

Den sakalte Brusseldefinisjon er lagt til grunn for utformingen av bestemmelsene om hvilken verdi som skal anvendes ved beregning av toll for innførte verdi-tollbelagte varer. Som grunnlag for varenes verdiansettelse anvendes således varenes normalpris. Med normalpris forstås den pris som varene på klareringstidspunktet ville innbringe ved omsetning i det åpne marked mellom en kjøper og selger som er innbyrdes uavhengig. Ved ansettelse av normalprisen forutsettes det at varene leveres til kjøper på innførselsstedet. Tollberegningensverdien for innførte varer vil således som hovedregel bli varenes cif-verdi.

Nar det gjelder tollfrihet og tollreduksjonsbestemmelsene er det bare søkt utformet felles bestemmelser på områder som er av egentlig ervervsmessig karakter. Det er således utformet bestemmelser om tollfri innførsel blant annet av emballasjegenstander, containere, pallets, vareprøver, proviant og fornødenheter som bringes med av skip og luftfartøyer ved ankomst fra steder utenfor det nordiske tollområde, effekter som innføres til midlertidig bruk ved teaterforestillinger, varer som innføres til utstillingsbruk, til prøving og demonstrasjon eller til reparasjon m. m., og om tollreduksjon for varer som gjeninnføres fra reparasjon eller bearbeiding i utlandet. Det er derimot ikke utformet bestemmelser om tollfrihet for f. eks. flyttegods, reisegods, arvegods og brudeutstyr.

Det er utformet et utkast til en artikkel om tollfrihet for varer som hører under tolltariffens kap. 28 og 29 (grunnkjemikalier) og 84 (ikke-elektriske maskiner), når vedkommende varer og varer som konkurrerer med disse, ikke produseres eller bare produseres i liten utstrekning i det nordiske tollområde.

Nar det gjelder bestemmelsene om tollgodtgjørelse er det oppnådd enighet om og utformet bestemmelser for de tilfelle det skal kunne ytes tollrefusjon for materialer m. m. som er anvendt ved produksjon, bearbeiding eller emballering av eksportvarer, for varer som gjenutføres i forbindelse med et alminnelig handelsalg og for varer som gjenutføres fordi de ikke er levert i kontraktmessig stand, er levert ved en feiltagelse eller lignende.

Utvalget har ennå ikke ferdigbehandlet spørsmålet om tollgodtgjørelse ved bygging av skip og luftfartøyer.

Det er endelig oppnådd enighet om at varer skal kunne sendes i uberiktiget stand i transitt gjennom ett eller flere nordiske land eller fra steder i et nordisk land til steder i et annet nordisk land.

Overveielsene om de tolltekniske spørsmål som er behandlet ovenfor, føres videre med sikte på at det nødvendige tolladministrative grunnlag for gjennomføringen av et nordisk fellesmarked kan skaffes med relativt kort varsel.

4. Statistisk samarbeid.

Samarbeidsutvalget la i sin tidligere rapport fram forslag om en felles nordisk varefortegnelse for handelsstatistikken og om felles regler i spørsmål om handelsstatistikkenes omfang, avgrensing, verdi- og mengdeangivelse og publisering. Varefortegnelsen og de felles regler er et nødvendig grunnlag for å kunne jevnføre oppgaver i de fire lands statistikk over utenrikshandelen. Adgangen til en likeartet oppbygget statistikk over utenrikshandelen, kommer til å få en særlig betydning etter opprettelsen av et nordisk fellesmarked.

Det økonomiske samarbeid i et nordisk fellesmarked kommer likeledes til å stille økte krav til mulighetene for jevnføring og til koordinering i spørsmål om annen næringsstatistikk, slik som produksjons-, lager- og forbruksstatistikk. En forutsetning for å kunne bedømme virkningene av fellesmarkedets opprettelse og

behovet for felles tiltak på en tilfredsstillende måte, er at det gjennomføres et felles system for all næringsstatistikk.

I de nordiske land kreves det derfor en likeartet oppbygget varenomenklatur og felles bestemmelser for løsningen av andre grunnleggende statistiske problemer for å sikre mulighetene for jevnføring og for koordineringen av næringsstatistikken. Herunder hører også felles regler for mengde- og verdiangivelse, telleenheter, industrielle næringsgrupperinger m. m.

Samarbeidsutvalget har under det fortsatte utredningsarbeidet hittil hovedsakelig konsentrert seg om nomenklaturspørsmålene og har i bilag III lagt fram forslag til en felles varefortegnelse for all næringsstatistikk.

Den utarbeidede varefortegnelse utgjør en felles nordisk varenomenklatur til bruk for handels-, produksjons-, lager-, forbruks- og annen næringsstatistikk, f. eks. transportstatistikk. I varefortegnelsen som er satt opp etter Brussel-nomenklaturens systematikk, er det under hver enkelt Brusselposisjon tatt hensyn til dels de varegrupperinger som forlanges ved anvendingen av SITC som klassifiseringssystem, dels de vareinndelinger som finnes i den nordiske tolltariff, dels også andre vareinndelinger som er av felles nordisk interesse.

Med hensyn til Samarbeidsutvalgets øvrige forslag på det statistiske område henvises til bilag III.

De forslag som Samarbeidsutvalget har lagt fram her om å utvide det statistiske samarbeid, vil måtte føre til en viss omarbeiding av artikkel XX i det forslag til konvensjon om nordisk økonomisk samarbeid som er blitt lagt fram tidligere. Denne artikkel foreslås å få følgende endrede utforming:

«De kontraherende parter skal

- a) ved utarbeidelse av næringsstatistikk i samsvar med en særskilt avtale, som inngås samtidig med denne konvensjon, dels anvende en felles statistisk varefortegnelse, dels felles regler om statistikkens omfang, avgrensning, landspesifikasjon, verdi- og mengdeangivelser og publisering, og i den grad det ellers viser seg nødvendig
- b) også på andre måter arbeide for økte muligheter for jevnføring og for koordinering av næringsstatistikken».

Forslag til utforming av den avtale som er omtalt i konvensjonsutkastets artikkel XX er lagt fram i bilag A. Enkelte av de bilag som er nevnt i avtaleutkastet, er enda ikke utarbeidet. Det er blitt satt fram forslag om at arbeidet med disse bør fortsette innen Samarbeidsutvalget eller innen et annet felles nordisk organ.

C. Oversikt over den samlede plan for et nordisk fellesmarked

Samarbeidsutvalgets utredningsarbeid har foregått med utgangspunkt i de retningslinjer som ble trukket opp under det nordiske statsrådsmøte i Harpsund høsten 1954. I overensstemmelse med disse tok Samarbeidsutvalget i første rekke sikte på å utarbeide en plan for et nordisk fellesmarked for vareområder som måtte anses å ha en særlig betydning for en fortsatt økonomisk ekspansjon. Utover dette rettet man stort sett oppmerksomheten mot vareområder hvor omstillingsvanskene innen næringslivet kunne antas å bli av minst omfang. På grunn av bl. a. tollmessige og økonomiske sammenhenger mellom en rekke vareområder har vareundersøkelsene stadig blitt utvidet under utredningsarbeidet. Når det gjelder det nordiske fellesmarkeds forhold til internasjonale forpliktelser har også Samarbeidsutvalget søkt å legge fram en plan for et nordisk fellesmarked som omfatter et så stort vareområde som mulig. Ved fremleggelsen av planen for 80 % av den nordiske samhandel mente Samarbeidsutvalget å kunne slå fast at denne planen hadde fått et slikt varemessig omfang at den stort sett stemte overens med GATT's vilkår for en tollunion og at den kunne ventes å bli godkjent.

I og med at samtlige vareområder er blitt tatt med i den planen som Samarbeidsutvalget nå legger fram for et nordisk fellesmarked, er den tidligere fremlagte plan blitt utvidet med en rekke vareområder hvor de nordiske lands beskyttelse mot konkurransen fra andre land har vært størst. I stor utstrekning har denne utvidelse av markedsplanen trukket inn mer eller mindre typiske hjemmemarkedsnæringer. Ulikhetene i den beskyttelse som disse vareområder har fått i de forskjellige land er betydelig større enn hva som var tilfelle blant de vareområder som går inn i 80 %-planen. Som en følge av dette er det blitt ansett som nødvendig å benytte seg av overgangsordninger for å kunne møte de endrede konkurransevilkår i større grad enn hva som var tilfelle på de vareområder som er behandlet tidligere. Vareområdenes ulike karakter og de i en viss grad forskjellige resultater som dette har ført til med hensyn til forslagene om tollnivå, overgangsordninger etc. på de forskjellige vareområder, er grunnen til at en i det følgende har foretatt en samlet oversikt over planen for et nordisk fellesmarked.

Det forslag som er lagt fram for et nordisk marked må betraktes som en enhet. De forskjellige deler av forslaget har en innbyrdes sammenheng og kan saledes ikke bedømmes isolert fra hverandre.

1. Den nordiske tolltariff.

På samme måte som ved utarbeidelsen av planen for 80 %-området har Samarbeidsutvalget ved fastleggingen av forslagene til tollsatser for ulike varer innen 20 %-området tatt hensyn til en rekke faktorer, blant annet varenes bearbeidingsgrad, tollens høyde for de råvarer som inngår, den nordiske produksjons omfang og struktur, den utenlandske konkurranses omfang og styrke etc. Forslaget til tolltariff for 20 %-området inneholder i likhet med forslaget for 80 %-området heller ikke fiskale tollsatser. I slike tilfelle hvor de gjeldende nordiske tolltariffer inneholder finanstoller, er tollfrihet i regelen foreslått. I slike tilfelle finnes det mulighet for det enkelte land til å pålegge vedkommende varer interne avgifter i den grad dette må anses ønskelig ut fra et skattemessig synspunkt.

Ifølge de beregninger som ble gjort over tollforslagenes gjennomsnittlige nivå for 80 %-vareområdet, skulle de foreslåtte tollsatser ved en sammenlikning med de tollsatser som gjaldt pr. 1. mai 1957 gi uforandret importinsidens på 3,7 %. Beregningen bygde på de nordiske lands import av fellesmarkedsvarene fra ikke-nordiske land i 1955 og de tollbeløp som skulle belastes denne import ved anvendelse av henholdsvis gjeldende og foreslåtte tollsatser.

Samme metode for beregning av tollnivået er blitt nyttet for den samlede plan for et nordisk marked som nå er lagt fram. Matvareområdet er ikke tatt med i disse beregninger. Grunnen til dette er at tollene ikke gir noe riktig uttrykk for beskyttelsen av den innenlandske produksjon på størstedelen av matvareområdet. Denne beskyttelse skjer i første rekke gjennom andre virkemidler innenfor rammen av gjeldende reguleringer på jordbrukets og fiskets område.

Beregningene som er utført, omfatter således den totale industriproduksjon med unntak av matvareindustrien og resultatene legges fram i tabell II.

Tabell II. *Beregnet tollbeløp på importen 1955 fra ikke-nordiske land av fellesmarkedets industriprodukter (eksklusive matvareindustriens produkter).*

	På grunnlag av de tollsatser som gjaldt pr. 1/5-57		På grunnlag av de foreslåtte tollsatser	
	Mill. sv. kr.	% av verdien	Mill. sv. kr.	% av verdien
Danmark	120	3,0	220	5,6
Finnland	272	12,1	150	6,7
Norge	230	6,2	178	4,8
Sverige	451	5,8	503	6,4
Totalt	1 073	6,1	1 051	5,9

Av tabellen går det fram at tollinntektene for det berørte vareområde på grunnlag av importen i 1955 skulle gå ned fra 1 073 mill. sv. kroner ved anvendelse

av gjeldende tollsatser til 1 051 mill. sv. kroner om man legger til grunn de tollsatser som er foreslått i den nordiske fellestariff. Den gjennomsnittlige tollinsidens skulle gå ned fra 6,1 til 5,9 %.

Som det er blitt fremholdt i Samarbeidsutvalgets tidligere rapport, vil en beregning av tollnivået hvor de ulike tollsatser blir veid med importen, bli uriktig da importens sammensetning vil bli påvirket av strukturen i den tollbeskyttelse som man søker å beregne. Høye tollsatser kan fullstendig utelukke import, og slike tollsatser kommer derfor ikke til å påvirke det beregnede tollnivå. Av denne grunn blir det beregnede tollnivå for lavt.

Dette gjelder i høy grad beregningene over det nåværende tollnivå. Enkelte av de någjeldende tollsatser i de nordiske land kan betegnes som prohibitive. Som eksempler på meget høye tollsatser skal en nevne at vektollen i Finland for visse typer av husholdnings- og belysningsglass utgjør ca. 100 % og for konfeksjon over 50 %. I Norge utgjør tollene på glass- og skotøyområdet inntil ca. 45 %. Disse meget høye og for en stor del prohibitive tollsatser vil bli fjernet når planen for et nordisk fellesmarked trer i kraft.

I tillegg til dette kommer at den totale importregulering som ble praktisert i Finland før 1. oktober 1957 førte til at det var ingen eller en helt ubetydelig import for visse varers vedkommende. Importtallene for 1955 gir derfor ikke noe godt uttrykk for den finske import i dag. For tiden er bare om lag 18 % av den finske import fra OEEC-landene underlagt kvantitativ regulering.

Egentlig ville det være ønskelig om man kunne beregne tollnivået på et annet grunnlag enn importen, for eksempel på grunnlag av produksjonen eller forbruket. På grunn av de vanskeligheter som er forbundet med slike beregninger, har imidlertid Samarbeidsutvalget vært nødt til å godta den metode som er blitt anvendt ovenfor og som på tross av sine mangler ofte blir brukt ved beregning av tollnivåer, nemlig ved å benytte importoppgavene som vektall.

For ytterligere å belyse forslagene til felles nordiske tollsatser er det i det følgende foretatt en sammenfattende framstilling av tollnivået på ravarer, halvfabrikata og ferdigvarer.

R å v a r e r .

Det foreslås tollfrihet på så og si hele vareområdet. For enkelte ravarer blir det imidlertid foreslått toll, slik som for enkelte uorganiske kjemiske produkter (5—12%), de fleste organiske produkter (12%), for visse fargestoffer og plastråstoffer (10%) og dessuten for rayon- og syntetull 7%.

H a l v f a b r i k a t a .

De tollsatser som er foreslått for halvfabrikata er svært varierende. For halvfabrikata av plast foreslås en toll på 15% og for lær og tilberedt pelsskinn en toll på 10%. På halvfabrikata av tre er det foreslått felles nordiske tollsatser på 3—9%. På tekstilområdet er det i hovedregelen foreslått 7% for garn og 17% for vevnader.

For rayonsilkegarn foreslås en toll på 20% og for vevnader derav 22,5%. For glasshalvfabrikata er det foreslått tollsatser på 15%. Valsede og trukne produkter av jern og stål er foreslått belagt med tollsatser på 6—8% og tilsvarende halvfabrikata av andre uedle metaller toller på 2—5%.

F e r d i g v a r e r .

De tollsatser som er foreslått for ferdigvarer er sterkt varierende. Tollsatse på ferdige produkter ligger i alminnelighet omkring 8—12%. For enkelte områder, for eksempel tekstil-, skotøy og glass, ligger imidlertid tollforslagene på et høyere nivå.

Innen det kjemisk-tekniske vareområdet ligger de foreslåtte tollsatser som hovedregel omkring 10—12%. For medisinalvarer er foreslått tollfrihet mens det for ferdigvarer av plast er foreslått en felles nordisk tollsats på 15%, dog med unntak for visse varer hvor det er foreslått en lavere toll.

For trevareområdet (innredningsprodukter, emballasje, verktøy etc.) er foreslått tollsatser som varierer fra 0 til 10%.

På papirområdet er det stort sett foreslått en 5% toll på papir og papp og 8—10% på arbeider av papir og papp, dog med tollfrihet for avisepapir og trykksaker.

For lærvarene er det foreslått en toll på 18% for reiseeffekter og hansker mens det for de øvrige lærvarer er foreslått tollsatser som varierer fra 10 til 15%. På sko er det foreslått en toll på 18%.

På tekstilområdet er det stort sett foreslått 18—23% for trikotasje og 23—25% for konfeksjon.

Tollforslaget for sanitærporselen er 15% og for husholdingsartikler av porselen 18%.

På glassområdet har Samarbeidsutvalget foreslått en toll på 18% for emballasjegglass og belysningsglass, mens det for husholdningsglass er foreslått en toll på 20%.

For jern og metallvarer, verktøy etc. er det foreslått en toll på 8 eller 10%.

For maskiner og maskindeler er tollforslaget i alminnelighet 10%. Sykler er foreslått belagt med en toll på 15% mens det for større og mindre motorsykler er foreslått 10 og 15%.

På bilområdet foreslås en toll på 12% for ferdige biler og 10% for bildeler.

For skip er det foreslått tollfrihet, dog med unntak for lystfartøyer hvor det er foreslått en toll på 10%.

Som det går fram av ovenstående oversikt over tollforslagene på de forskjellige ferdigvareområder, når disse opp i 20% eller høyere bare for husholdningsglass og for deler av tekstilområdet. Bortsett fra tekstil-, lær og skotøy- samt glass- og porselensområdene, ligger tollforslagene stort sett omkring 10% eller under og tollsatser som overstiger 12% er i disse tilfelle meget få. For hele industriområdet under ett kan man derfor karakterisere forslaget til en felles nordisk tolltariff som en tolltariff med stort sett lave eller moderate tollsatser.

Matvareområdet går, slik som det er gjort rede for ovenfor, ikke inn i de beregninger av det gjennomsnittlige tollniva, som det er blitt redegjort for i det foregående. På dette område har Samarbeidsutvalget bare i noen utstrekning lagt fram konkrete forslag om felles tollsatser mot utenforstående land.

Hva fiskeområdet angår, er det foreslått tollfrihet for hele området med unntakelse av konserves. For fiskekonserves er det foreslått en toll på 10 %, som skulle svare til den gjeldende gjennomsnittlige insidens for de fire land.

For sjokolade- og sukkervarer har Samarbeidsutvalget foreslått en toll på 12 %. Den nåværende importinsidens utgjør 13 % i gjennomsnitt for hele vareområdet.

For tobakksvarene er det foreslått vektoller som omtrent svarer til den gjeldende gjennomsnittlige beskyttelse dersom en tar hensyn til de gjeldende tollsatser i de nordiske land, tilsvarende beskatningsdiskriminering og spesielle importbestemmelser.

Når det gjelder detaljerte oppgaver over de foreslåtte felles tollsatser, viser utvalget til de spesielle redegjørelser for undersøkelsene som er foretatt på de forskjellige vareområder og dessuten til bilag I.

2. Overgangsordninger.

Samarbeidsutvalget har forutsatt at gjennomføringen av den felles nordiske tolltariff overfor utenforstående land og nedbyggingen av toll og kvantitative restriksjoner mellom de nordiske land som regel skal skje umiddelbart og fullt ut fra det tidspunkt konvensjonen om det nordiske fellesmarked trer i kraft. Ønskeligheten av at næringslivet skal kunne gjennomføre en smidig tilpassing til de utvidete konkurranseforhold på et nordisk fellesmarked, gjør det imidlertid nødvendig i en viss utstrekning at de enkelte land blir innrømmet begrensede overgangsperioder for å bygge ned de interne hindringer for handelen og til å innføre den nordiske fellestariff når det gjelder særlig vanskeligstilte vareområder. Det er på den andre siden svært ønskelig at disse overgangsordningene begrenses til et minimum. De overgangsordninger som er nødvendige, bør dessuten fastlegges på forhånd slik at en kan gi planen for et nordisk fellesmarked den nødvendige fasthet. Ved å fastlegge overgangsordningenes lengde på forhånd letter en bedriftenes egen planlegging og tiltak som følger av denne. Særlig på bakgrunn av de fire lands internasjonale forpliktelser, bl. a. overfor GATT, er det av betydning at overgangsordningene blir så få og så korte som mulig.

Det er helt naturlig at behovet for overgangsordninger er størst for de vareområder hvor ulikhetene i tollniva mellom de forskjellige land er særlig store og hvor landene selv venter at deres næringsliv vil ha vansker med å hevde seg i et fellesmarked. Med de retningslinjer Samarbeidsutvalget har hatt som utgangspunkt for sine undersøkelser, er det naturlig at det er foreslått relativt flere overgangsordninger for de varer som faller inn under 20 %-området enn hva som var tilfelle innenfor 80 %-området.

Spørsmålet om mulighetene av å forkorte overgangsperiodene bør tas opp til prøving på bakgrunn av utviklingen etter at det nordiske marked er trådt i kraft. Når det gjelder lær-, sko-, glass- og porselensområdene bør en omprøving av de foreslåtte overgangsordninger skje før markedet trer i kraft.

Eksterne overgangsordninger.

Eksterne overgangsordninger innebærer at ett eller flere av landene på enkelte avgrensede vareområder, hvor de gjør regning med å få store tilpassingsvansker, gis muligheter for en gradvis tilpassing av sine naværende tollsatser til den nordiske fellestariff. I alminnelighet dreier det seg om å senke de tollsatser som gjelder nå til et lavere felles tollnivå. I enkelte isolerte tilfelle går imidlertid overgangsordningene ut på en gradvis forhøyelse av någjeldende tollsatser til de foreslåtte fellessatser. Dette er tilfelle med visse danske og finske overgangsordninger for kjemiske produkter og på jern- og stålområdet, videre for Danmarks vedkommende når det gjelder rayon silkogarn og for Sveriges vedkommende for tekstil-konfeksjon.

De eksterne overgangsordninger er særlig konsentrert om områdene lær og skotøy, tekstil, glass og porselen, metallvarer og maskiner, hvor Finland og Norge har forbeholdt seg retten til å foreta en gradvis tilpassing av sine tollsatser til den foreslåtte fellestariff.

Et forsøk er blitt gjort for å beregne den del av industriproduksjonen i de nordiske land som blir berørt av de foreslåtte eksterne overgangsordninger. Ifølge disse beregninger utgjør den del av vareområdet som gradvis skal tilpasse sine tollsatser til det nordiske fellesmarkeds ytre tolltariff ca. 10 % av den totale industriproduksjon i de nordiske land. Beregningene bygger i en viss grad på anslag og den oppgitte prosent bør derfor bedømmes med forsiktighet.

Interne overgangsordninger.

De interne overgangsordninger går ut på en gradvis nedbygging av til dels tollsatser, til dels kvantitative restriksjoner mellom de nordiske landene. Overgangsordningenes lengde er i alminnelighet 5 år, men i visse tilfelle opp til 10 år.

For tollene er overgangsordningene som hovedregel utformet slik at importen fra de andre nordiske land ved overgangsperiodens begynnelse pålegges en lavere toll enn importen fra ikke-nordiske land.

Overgangsordningene for nedbygging av de interne tollsatser er i stor utstrekning konsentrert om samme varer som de eksterne overgangsordninger og tar i første rekke sikte på en nedbygging av visse finske og norske tollsatser.

Det vareområde som blir berørt av interne overgangsordninger for tollene tilsvarende ca. 11 % av den totale industriproduksjon i de nordiske land. En minner om den reservasjon som ble gjort ovenfor med hensyn til paliteligheten av grunnlaget for beregningene.

Også de kvantitative restriksjoner forutsettes i prinsippet å bli fjernet mellom de nordiske land umiddelbart ved opprettelsen av det nordiske fellesmarked.

I løpet av det siste år har det foregått en betydelig liberalisering av importen i Finland. Etter devalueringen av den finske mark den 15. september 1957 ble det således gjennomført en vidtgående liberalisering i form av automatisk lisensiering, og i desember 1957 ble det gitt bestemmelser om opphør av lisensplikt for importen av de liberaliserte varene. Samtidig ble lisensieringen av en del av dollarimporten og av importen fra land med bilaterale avtaler med Finland automatisert. Den lisensfrie importen, som nyttes overfor land som har fritatt den finske eksporten for kvantitative restriksjoner og tatt Finland med i den innbyrdes konvertibilitet av sine valutaer, er senere ytterligere utvidet og utgjør nå 82 % på 1954-års basis.

Den del av den totale importen i 1955 som var gjenstand for kvantitativ regulering i de fire land den 1. juli 1958, går fram av tabell III.

Tabell III. *De importregulerte varers prosentvise andel av importen i 1955 fra de tre andre land av fellesmarkedets industriprodukter (eksklusive matvareindustriens produkter og skip).*

Danmark	14,6 %
Finland	23,8 %
Norge	9,2 %
Sverige	0,3 %

Overgangsordninger som tar sikte på å fjerne de kvantitative importrestriksjoner mellom de nordiske land dreier seg i første rekke om visse danske og finske restriksjoner. De danske overgangsordninger omfatter i første rekke papirområdet, lær og skotøy samt glass og porselen. De finske overgangsordninger omfatter enkelte varer på tekstilområdet. Opphevelsen av restriksjonene foreslas å foregå gradvis i løpet av overgangsperioden, hvis lengde i så å si samtlige tilfelle er 5 år.

Det vareområde som blir berørt av overgangsordninger for kvantitative importrestriksjoner omfatter ca. 3 % av den totale industriproduksjon i de nordiske land.

3. Unntaksbestemmelser.

De overgangsordninger som Samarbeidsutvalget har foreslått på bestemte vareområder, har til formål å garantere at opprettelsen av et nordisk fellesmarked ikke skal føre med seg alvorlige tilpassingsvansker. Av denne grunn er det ikke blitt ansett som nødvendig med noen spesiell unntaksbestemmelse som skulle gi et nordisk land mulighet til temporært å gjeninnføre toll eller kvantitative restriksjoner for å beskytte en bransje som frykter eller lider av alvorlige vansker på grunn av konkurranse fra de øvrige nordiske land. Utvalget er imidlertid oppmerk-

som på at opprettelsen av et nordisk fellesmarked på atskillige industriområder som nå i siste omgang har vært gjenstand for utredning under 20 %-området, innen alle nordiske land kommer til å føre med seg betydelige problemer. Ved fastleggningen av tollnivå, overgangsordninger m. m. har utvalget søkt å ta hensyn til dette i størst mulig utstrekning. Utvalget finner imidlertid at det er naturlig at dersom det skulle oppstå alvorlige sysselsettingsproblemer eller sosiale problemer som ikke kan forutses på det nævrende tidspunkt, må slike spørsmål bli gjort til gjenstand for overveielser innen Ministerradet.

4. Valutamessig samarbeid.

I sin tidligere rapport uttalte Samarbeidsutvalget at de belastninger som kan oppstå på et nordisk lands betalingsbalanse etter fellesmarkedets opprettelse, i første rekke bør møtes med økonomisk-politiske tiltak av vedkommende land. Utvalget pekte imidlertid videre på muligheten av kortsiktige sentralbankkreditter mellom de nordiske land som også skulle kunne bidra til å gjøre det unødvendig å gripe til bruk av importrestriksjoner.

Den utvidelse av det varemessige omfang av fellesmarkedet som nå er foreslått, har økt sannsynligheten for visse forskyvninger i de deltakende lands utenrikshandel etter at fellesmarkedet er innført. En viss import fra land utenfor Norden kan for eksempel komme til å bli erstattet med import fra et nordisk land. Som det allerede er blitt fremholdt i den tidligere rapport, må en slik øking av importen fra Norden finansieres av importlandet.

Utvidelsen av vareområdet vil også kunne føre til økt belastning på et nordisk lands totale betalingsbalanse. På denne bakgrunn har det vært lagt fram forslag om visse automatiskvirkende regler for en slik nordisk kredittgivning som er nevnt foran. Det er likevel blitt slått fast at et slikt system kan være forbundet med visse komplikasjoner bl. a. på grunn av vanskene med å utforme detaljerte regler på forhand som automatisk skal kunne dekke de situasjoner som oppstår.

Samarbeidsutvalget vil slå fast at en viss kortsiktig kredittgivning innen Norden vil kunne lette opprettelsen av det nordiske markedet. Jo større sikkerhet som kan oppnås for at en slik kredittgivning vil stå til disposisjon i visse situasjoner, desto lettere kan det synes for visse land å avvikle sine handelshindringer i fellesmarkedet og å unngå å gjeninnføre disse i tilfelle av betalingsbalansevansker.

Samarbeidsutvalget har ikke hatt anledning til å behandle disse spørsmål nærmere, og kan derfor ikke legge fram noe forslag. På grunn av spørsmålets natur og betydning foreslår utvalget i tilslutning til hva som er sagt om kortsiktige sentralbankkreditter i den tidligere rapport, at det blir gjort vedtak om å ta opp forhandlinger med sikte på å fastsette forutsetningene og formene for en slik kredittgivning slik at dette er klarlagt når fellesmarkedet trer i kraft.

D. Et nordisk fellesmarked og de vest-europeiske integrasjonstiltakene

I Samarbeidsutvalgets hovedrapport ga Utvalget en foreløpig analyse av forholdet mellom et nordisk fellesmarked og et vesteuropeisk frihandelsområde. Samarbeidsutvalget hadde håpet at det i denne tilleggsrapporten ville kunne gitt en inngående analyse og vurdering av forholdet mellom disse markedsplanene i samsvar med vedtaket på møtet i Det nordiske rads økonomiske komité i Hindas i november 1957. Forhandlingene om frihandelsområdet har imidlertid enna ikke gjort det mulig å gi en slik supplerende analyse og vurdering.

Under forhandlingene er det konstatert overveiende enighet om at det bør søkes opprettet et frihandelsområde — eller med en annen foreslått betegnelse: en europeisk økonomisk assosiasjon. Det er videre stort sett enighet om atskillige viktige spørsmål i denne forbindelse, således vedrørende den tekniske fremgangsmåte ved avviklingen av toll og kvantitative handelsrestriksjoner.

Beslutningen om opprettelse av et frihandelsområde vil imidlertid i første rekke avhenge av om det blir mulig å nå fram til enighet om en rekke uløste problemer. Blant de viktigste av de spørsmål som en enna ikke er nådd til prinsipiell enighet om, kan nevnes opprinnelsesproblemet og spørsmålet om jordbruksvarenes og fisk og fiskeproduktene stilling.

Opprinnelsesproblemet vedrører de krav med hensyn til varenes nasjonale opprinnelse som skal være oppfylt for å gi disse fri sirkulasjon i frihandelsområdet. Spørsmålet gjelder i første rekke hvilke midler det skal være tillatt å anvende for å hindre eller avhjelpe den forvriddning av handelen og produksjonen, som enkelte av de forhandlende land frykter vil oppstå som følge av ulikheter i medlemslandenes ytre tollsatser og i handelspolitikken for øvrig.

Hverken for jordbruksvarer eller for fisk og fiskeprodukter foreligger det enna et alment akseptert grunnlag for en ordning.

Hertil kommer at for blant annet treforedlingsprodukter og visse metaller har enkelte av de forhandlende land stillet forslag om særlige bestemmelser om intern konkurranseregulering som, om de gjennomføres kan utelukke en effektiv inndragelse av disse varer i frihandelsområdet.

Man er heller ikke nådd fram til enighet om så viktige problemer som en viss harmonisering eller samordning innenfor området av den økonomiske og sosiale politikk, reglene for konkurranseregulering, betalingsproblemene, institusjonenes kompetanse og de økonomisk tilbakeliggende lands stilling.

Det siste møte i den særlige ministerkomité som står for forhandlingene om et vesteuropeisk frihandelsområde fant sted 24.—25. juli 1958. Uten at man da nådde fram til noen endelige beslutninger, fant man under behandlingen av enkelte vesentlige spørsmål innenfor avtalekomplekset, at det syntes å foreligge forutsetninger for fortsatte forhandlinger.

Under Ministerkomitéens neste møterekke i slutten av oktober måned vil en utvilsomt søke å klargjøre om det foreligger en tilstrekkelig grad av prinsipiell enighet på de avgjørende punkter til å muliggjøre forhandling om den konkrete utforming av en samlet konvensjonstekst.

Som kjent vil de første konkrete handelspolitiske virkninger av traktaten om det europeiske økonomiske fellesskap inntre 1. januar 1959. På dette tidspunkt vil fellesskapets medlemmer redusere de innbyrdes tollsatser med 10 % og dessuten innføre en favørbehandling med hensyn til de kvantitative importrestriksjoner. Dersom det under Ministerkomitéens forestående møte oppnås tilstrekkelige fremskritt med hensyn til hovedlinjene for løsningen av de viktigste spørsmål, er det tenkelig at man vil overveie å treffe en prinsippbeslutning om opprettelse av frihandelsområdet, og ikke avvente den endelige utforming og ratifikasjon av en fullstendig konvensjon innen de første toll- og handelspolitiske skritt tas.

Når det gjelder forholdet mellom et nordisk fellesmarked og et vest-europeisk frihandelsområde må Samarbeidsutvalget vesentlig holde seg til de synspunkter som hovedrapporten inneholder. Utvalget har funnet at de undersøkelser som senere er foretatt har styrket den oppfatning at et nordisk fellesmarked, vil ha sin selvstendige betydning også om det blir opprettet et frihandelsområde.

Utvalget vil særlig understreke følgende hovedsynspunkter som etter Utvalgets oppfatning er av sentral betydning i denne forbindelse.

De nordiske land har hatt en sterk økonomisk ekspansjon i dette hundreåret. Regnet fra tiden før siste krig til nå ligger vekstraten for de nordiske lands produksjon under ett vesentlig høyere enn for hele Vest-Europa. I 1950-årene synes det likevel som om de nordiske landene etter hvert har fått vanskeligere for fullt ut å følge takten i den alminnelige vest-europeiske økonomiske ekspansjonen. Tallene for vekstraten har gjerne ligget noe i underkant av gjennomsnittet. Dette forholdet kan i noen grad tilskrives at Vest-Tyskland og Frankrike av spesielle arsaker har hatt en særlig sterk økonomisk ekspansjon nettopp i disse arene.

Det synes å være grunn til å feste oppmerksomheten ved dette forholdet. Sterke grunner taler for at mindre land som de nordiske etter hvert vil få større vansker med å følge med i det raske industrielle og økonomiske utviklingstempoet. Den tekniske utviklingen stiller stadig økte krav til kapital og forskningsressurser. De nordiske lands økonomiske vekst har hittil i stor utstrekning vært basert på produksjon og utførsel av råvarer og halvfabrikata med basis i skogbruket, gruvedriften og den elektriske kraften. For Danmark har utførselen av landbruksvarer spilt en dominerende rolle, likesom for Norge fisk og fiskeprodukter.

En fortsatt økonomisk vekst kan nok delvis baseres på tilgjengelige naturressurser. Men det vil etter hvert i økende omfang bli nødvendig for de nordiske lands næringsliv å utnytte ekspansjonsmuligheter også for mere høyt foredlete industrivarer, fortrinnsvis på områder der den økonomiske veksten er rask. Det gjelder her f. eks. industrisektorer som jern og stål, metaller, organisk kjemisk industri, maskin- og transportmiddelindustri. Den svenske verkstedindustri har allerede hatt en meget sterk ekspansjon på sitt område. Av åpenbare grunner kan det ikke bli tale om en generell ekspansjon over hele det feltet det her er tale om. Det trenges spesialisering på de områdene der de nordiske landene har særlig gode forutsetninger for å gjøre seg gjeldende. Men i mange tilfelle vil det kreve tilgang til markeder av en vesentlig større størrelsesorden enn de enkelte nordiske land kan by på. Tilgang til større markeder, til kapital, forskningsressurser og fagkunnskap vil bli av avgjørende betydning.

Samarbeidsutvalget er av den oppfatning at et nordisk fellesmarked vil være et viktig middel til å fremme en slik økonomisk vekst. Et slikt fellesmarked vil muliggjøre den spesialisering og konsentrasjon som er en viktig forutsetning for å skape konkurransedyktig produksjon.

Samarbeidsutvalget vil understreke at det ser på et nordisk fellesmarked ikke som en isolert foreteelse men som et ledd i de nordiske lands deltaking i det mellomfolkelige økonomiske samarbeidet, og legger stor vekt på at Finland vil delta i det nordiske marked.

Av stor betydning for de nordiske landene er de pagaende forhandlinger om et vest-europeisk frihandelsområde, hvor Danmark, Norge og Sverige deltar. Den nordiske planen må gjennomføres på en måte som tar hensyn til dette forhold.

De nordiske lands muligheter for å hevde seg i konkurransen dersom frihandelsområdet opprettes vil i høy grad avhenge av at de får anledning til å tilpasse sin produksjon til et større marked enn de nasjonale før den fulle konkurransen fra de store industriland setter inn.

Derfor er det av stor betydning at det nordiske fellesmarked for storparten av posisjonene forutsettes å tre i kraft straks. Selv om det for mange viktige varers vedkommende for et eller flere land er foreslått overgangsordninger vil det nordiske fellesmarkedet dog bli gjennomført vesentlig hurtigere enn det vest-europeiske frihandelsområdet.

Hensikten med de overgangsbestemmelsene som er foreslått, er blant annet å skape særlige muligheter for en omlegging og rasjonalisering av produksjonen med sikte på et større marked. Viktige industrigrener vil få den støtte som ligger i tollfri adgang til de andre nordiske lands markeder, mens det nasjonale tollvernet nedbygges gradvis gjennom overgangsperioden. Tilsvarende ordninger forutsettes ikke i det vest-europeiske frihandelsområde.

De foreslåtte overgangsordninger vil etter Samarbeidsutvalgets oppfatning bidra til, at den foran nevnte spesialisering og konsentrasjon innenfor Norden, som etter hvert vil føre til høyere produktivitet og dermed økt konkurranseevne

for næringslivet som helhet, kan gjennomføres uten dyptgående forstyrrelse av produksjons- og sysselsettingsutviklingen innenfor de enkelte land og industrier. Samarbeidsutvalget finner i denne forbindelse grunn til å fremme, at vurderingen av et nordisk markeds konsekvenser for de industrielle utviklingsmuligheter i de enkelte land ikke bør skje ut fra statiske forhold og således ikke ensidig hefte seg ved de omstillinger som kan bli nødvendige innenfor allerede bestående produksjon. Den omstendighet at et større nordisk marked vil skape gunstigere produksjons- og avsetningsøkonomiske forutsetninger for opprettelse av nye industrier og produksjon av nye varer, vil utvilsomt bli av mer vidtrekkende betydning for den industrielle ekspansjon i Norden. Et nordisk marked vil skape de nødvendige tekniske og avsetningsøkonomiske forutsetninger for at vedkommende industrier i Norden kan gjøre seg gjeldende i denne utvikling.

Det kan videre være grunn til å peke på at den foreliggende plan om et nordisk fellesmarked er utformet konkret og i detaljer. Den gir derfor i denne henseende næringslivet den størst mulige sikkerhet til planlegging av produksjon og investeringer på lengre sikt.

Den økonomiske tilpassingen som et nordisk fellesmarked nødvendiggjør, vil i de aller fleste tilfelle gå i samme retning som den som kreves under et vest-europeisk frihandelsområde. Med det brede spektrum av industrivarer som produseres i Norden, vil investeringer med sikte på å øke konkurranseevnen overfor de andre nordiske landene i regelen også være riktige med sikte på å møte en gradvis fjernelse av beskyttelsen overfor konkurransen fra f. eks. de kontinentaleuropeiske landene. Investeringer i de nordiske lands eksportindustri med sikte på det nordiske marked skulle ha gode sjanser til å føre til en produksjon som kan hevde seg innen et vest-europeisk frihandelsområde. Det er her grunn til å minne om at det nordiske fellesmarkedet vil bli en lavtariffunion.

En risiko for feilinvesteringer er alltid til stede i næringslivet. Det synes imidlertid ikke sannsynlig at opprettelse av et nordisk marked samtidig med et mer omfattende europeisk fellesmarked vil øke risikoen for feilinvesteringer. De investeringsmessige disposisjoner som næringslivet i Norden vil treffe under slike forhold i overgangsperioden før det vest-europeiske frihandelsområde er helt gjennomført, vil etter Samarbeidsutvalgets mening snarere være egnet til å fremme de nordiske lands fortsatte økonomiske utvikling enn i det tilfelle hvor investeringsdisposisjonene må baseres på landenes små nasjonale markeder. Samarbeidsutvalget er derfor kommet til den konklusjon at en rask gjennomføring av et nordisk marked vil fremme en rasjonell utnyttelse av Nordens ressurser og derved kunne styrke Nordens forutsetninger for å dra fordel av de muligheter for økonomisk ekspansjon, som den gradvise etablering av et fritt europeisk marked vil innebære.

Det nordiske fellesmarked er av stor betydning for gjennomføringen av et utvidet produksjonssamarbeid mellom de nordiske land. I langt de fleste tilfelle vil det være en viktig forutsetning for å få i stand et produksjonssamarbeid at tollbeskyttelse og andre handelshindringer mellom deltakerlandene er fjernet.

Den arbeidsdeling som er idéen i et produksjonssamarbeid vil ikke kunne komme til full utfoldelse sa fremt f. eks. de deler til maskiner og transportmidler som produseres i de andre land ikke uten hindringer og fordyrelse i form av toll kan importeres til det land hvor produksjonsprosessen avsluttes. Indirekte er et nordisk fellesmarked av betydning fordi det skaper nye og utvidete økonomiske forbindelser mellom bedriftene i de nordiske landene. Det alminnelige industrielle og økonomiske miljø vil bli mere likt det som nå finnes i de store industriland. I sin tur vil dette igjen lette gjennomføringen av mere omfattende konkrete samarbeidsoppgaver f. eks. nar det gjelder felles industrireising, kraftverktbygging og teknisk forskning. Et finansielt samarbeid vil kunne fremmes bade gjennom den nordiske investeringsbanken og på annen mate.

Samarbeidsutvalget ønsker a henlede oppmerksomheten på den betydning, som et nordisk fellesmarked vil få utad. Benelux-landenes tollunion, som er utbygget til en økonomisk union, har gjennom sine resultater vist verdien av et slikt samarbeid ogsa som ledd i et videre regionalt og internasjonalt økonomisk samarbeid. Det er verd å notere at Benelux-landenes union stadig befestes ytterligere.

Disse betraktninger er særlig aktuelle i forbindelse med forhandlingene om de nye markedsdannelser i Europa. Det må være av felles interesse for de nordiske land, som deltar i disse forhandlinger, a na fram til en løsning som på tilfredsstillende mate tilgodeser de enkelte lands behov i forhold til sine handelspartnere. og hvor et nordisk fellesmarked kan innga som en naturlig bestanddel.

Det er i denne forbindelse viktig a ha for øye at atskillige av de spørsmål som enna er uløste under de forhandlinger om et frihandelsområde som hittil har funnet sted er av helt avgjørende betydning for Danmarks, Norges og Sveriges eksportinteresser og øvrige næringsliv. For Danmarks vedkommende gjelder dette spesielt oppnaelse av en tilfredsstillende sikring og utvidelse av jordbrukets eksportmuligheter. For Norges vedkommende foreligger en tilsvarende problemstilling for sa vidt angar fisk og fiskeprodukter. Videre spiller det for Norge og Sverige en avgjørende rolle å sikre en slik løsning av problemene vedrørende trefordelingsprodukter og metaller, at inndragingen av disse varer i frihandelsområdet ikke blir illusorisk.

Opprettelsen av et nordisk marked vil i vesentlig grad kunne styrke landenes stilling sa vel under forhandlingene om disse spørsmål som generelt i det mellomfolkelige og handelspolitiske samarbeid.

Ogsa etter at en eventuell avtale om et europeisk frihandelsområde er kommet i stand, vil viktige økonomiske og handelspolitiske spørsmål matte løses gjennom fortsatte forhandlinger. Det er a vente, at det i en slik situasjon ved siden av meget betydelige felles interesser mellom deltakerlandene i et frihandelsområde ogsa vil eksistere interessemotsetninger, som i visse tilfelle kan tenkes a bli mer akutte etter hvert som beskyttelsen avvikles. Et etablert nordisk felleskap vil i denne situasjon kunne styrke de nordiske lands stilling overfor de sterke interessegrupper som vil besta innenfor et vest-europeisk frihandelsområde.

For atskillige europeiske land utgjør de nordiske landene et av de viktigste markeder. Storbritannia utfører vesentlig mer varer til de nordiske land under ett enn til Australia, til U. S. A. eller til Benelux-landene. Forbundsrepublikken Tyskland og Benelux-landene er gjensidig de største kunder hos hverandre mens Norden er den nest største kunde hos begge. Fra De seks under ett kjøpte de fire nordiske landene i 1955 varer for 1 561 mill. dollar, hvorav over to tredjedeler var tollbelagt. Norden er en større kunde hos De seks enn Storbritannia, som importerte for 1 242 mill. dollar, hvorav bare vel halvparten var tollbelagt. Det er også en større kunde hos De seks enn U. S. A. og Canada tilsammen eller alle de sydamerikanske landene tilsammen.

Et organisert nordisk samarbeid vil bidra til at de nordiske land kan utforme en felles linje og hevde sine mange felles interesser på en mer effektiv måte både i de videre forhandlingene om den europeiske frihandelsavtale og innen frihandelsomradets institusjoner når det blir opprettet. Et intimt samarbeid forutsetter imidlertid en viss organisasjonsmessig fasthet og et sterkt økonomisk interessefellesskap.

Nordens sterke avhengighet av utenriksøkonomien, det felles syn på tollpolitikken og handelspolitikken i videre forstand — og i det hele de mange fellestrekk i synet på den økonomiske politikk, sysselsettingspolitikken og konjunkturpolitikken i sin alminnelighet — skulle gjøre det lettere for de nordiske land enn andre å etablere et organisert samarbeid.

De nordiske land har også på mange andre felter naturlige forutsetninger for et nærmere samarbeid. I deres kulturelle, sosiale og politiske utvikling finnes mange felles trekk, som gir utslag i en nordisk samhörighetsfølelse og et sterkt ønske om å kunne bidra til større mellomfolkelig forståelse og fremme bestrebelsene på et vidstrakt internasjonalt samarbeid. Et nordisk fellesmarked vil også her styrke Nordens stilling og øke Nordens evne til å gjøre en innsats i mellomfolkelig samarbeid.

E. Et nordisk markeds tekniske innpassing i et Vest-Europeisk frihandelsområde.

1. Tollspørsmålene.

Opprettelsen av et vest-europeisk frihandelsområde med de nordiske land som deltakere vil føre til at den felles nordiske tolltariff bare kommer til full anvendelse overfor varer fra land som ikke er med i frihandelsområdet. I prinsippet forutsettes fellestariffen innført i forhold til tredjeland fra det tidspunkt det nordiske fellesmarked trer i kraft, men i de tilfelle det er avtalt eksterne overgangsordninger vil et nordisk land med høyere tollsats enn fellestariffen kunne nedbygge disse til fellestariffen i løpet av en overgangsperiode. I noen ganske få tilfelle er det også avtalt at et nordisk land skal kunne opprettholde sin nåværende lavere tollsats overfor tredjeland i en overgangsperiode.

Overfor deltakerlandene i frihandelsområdet forutsetter Samarbeidsutvalgets plan at de nordiske land i prinsippet foretar nedbyggingen av tollsatsene fra fellestariffen. De land som har betinget seg slike overgangsordninger forutsettes for nærmere angitte vareposisjoner å kunne foreta nedbyggingen av tollsatsene overfor de ikke-nordiske frihandelsområdeland fra gjeldende nasjonale tollsats, mens de øvrige nordiske land straks gjennomfører tollreduksjonene fra fellestariffen. Tollreduksjonene overfor frihandelsområdet må skje i det tempo som blir avtalt mellom OEEC-landene. Reglene for tollavviklingen i frihandelsområdet er ikke endelig fastlagt og spørsmål som kan reise seg i denne forbindelse forutsettes derfor tatt opp til nærmere drøftelse mellom de nordiske land på et senere tidspunkt.

Med sikte på å forenkle reglene for tollreduksjonene er Samarbeidsutvalget kommet til at nedbyggingen av tollsatsene for de posisjoner som omfattes av eksterne overgangsordninger bør skje i samme takt overfor tredjeland som overfor frihandelsområdet. For de land som har betinget seg eksterne overgangsordninger innebærer dette at tollsatsene for vedkommende posisjoner blir de samme overfor tredjeland og overfor frihandelsområdet i den første del av overgangsperioden, d. v. s. inntil man er kommet så langt i nedbyggingen at den avtalte felles tollsats er nådd. Fra det tidspunkt stopper tollreduksjonene overfor tredjeland opp mens avviklingen fortsetter overfor frihandelsområdet i samsvar med de regler som gjelder her. Ved en slik fremgangsmåte kan ikke nedbyggingen overfor tredjeland

fra nasjonale satser til fellestariffen angis nøyaktig på forhånd idet lengden av denne overgangsperioden vil avhenge av tempoet for tollreduksjonene i frihandelsområdet. Forutsatt at tollreduksjonene i frihandelsområdet blir gjennomført noenlunde jevnt i løpet av en 12-årsperiode kan man regne med at fellestariffen stort sett vil bli gjennomført overfor tredjeland i løpet av 4—6 år for de posisjoner som omfattes av eksterne overgangsordninger.

Dette system for de eksterne overgangsordninger betyr en endring i forhold til det som var forutsatt i Samarbeidsutvalgets hovedrapport. Her var det for de berørte posisjoner angitt eksterne overgangsordninger, i de fleste tilfelle av 5 års varighet. Skulle man beholde dette system samtidig som de nordiske land ble med i frihandelsområdet, ville tollnedbyggingen teknisk sett bli mer komplisert, idet man overfor ikke-nordiske land i den første del av overgangstiden i så fall måtte bygge ned to sett av tollsatser. Disse to settene av tollsatser — henholdsvis overfor frihandelsområdet og overfor tredjeland — ville heller ikke skille seg vesentlig fra hverandre. Samarbeidsutvalget har derfor funnet at sterke grunner taler for en slik koordinering av overgangsordningene overfor frihandelsområdet og overfor tredjeland som nevnt ovenfor.

Et antall eksterne overgangsordninger forutsetter en gradvis forhøyelse av tollene fra någjeldende tollsatser til de foresatte felles nordiske tollsatser. Innenfor et vest-europeisk frihandelsområde vil tollene for vedkommende varer imidlertid gradvis bli avviklet i overgangstiden. Samarbeidsutvalget finner det naturlig at problemene i denne forbindelse blir tatt opp til drøftelse i utvalget før fellesmarkedets ikrafttreden.

Tollsatsene mellom de nordiske land skal etter Samarbeidsutvalgets plan som hovedregel avskaffes fra det tidspunkt det nordiske fellesmarked trer i kraft. Men for en del posisjoner er det avtalt sakalte interne overgangsordninger, oftest av 5 års varighet, men dels også av lengre varighet, i noen tilfelle opp til 10 år. Land som har fått rett til å benytte seg av slike overgangsordninger skal for vedkommende posisjoner kunne avvikle gjeldende tollsatser overfor de øvrige nordiske land i løpet av overgangstiden, mens de øvrige nordiske land straks gjennomfører tollfrihet innad i Norden. Dette system for overgangsordninger tar sikte på å virke til å utjevne ulikheter i konkurransevilkårene i utgangsstillingen, og skulle lette løsningen av overgangsproblemene i de land som på vedkommende vareområde må regne med særlig vanskelige omstillingsproblemer.

De interne overgangsordninger er utformet slik at det nordiske marked også for disse posisjoner blir gjennomført raskere enn frihandelsområdet. Dersom reglene for tollnedbyggingen i frihandelsområdet for enkelte varer i perioden skulle føre til at tollsatsene overfor de nordiske land blir høyere enn overfor de øvrige land i frihandelsområdet, er det selvsagt at det foretas de nødvendige tilpassinger i den nordiske plan. Dette må uten videre følge av at de nordiske land ikke kan gi hverandre dårligere vilkår for samhandelen enn de blir forpliktet til etter den europeiske avtale.

2. Kvantitative importrestriksjoner.

Planen for det nordiske fellesmarked forutsetter at de kvantitative importrestriksjoner i prinsippet skal falle bort for handelen mellom de nordiske land fra det tidspunkt fellesmarkedet etableres. I Samarbeidsutvalgets hovedrapport er det nærmere redegjort for reglene på dette felt og Samarbeidsutvalget har ikke på bakgrunn av det som hittil er skjedd i forhandlingene om frihandelsområdet funnet grunn til å foreslå endringer i disse regler.

Også innenfor det vareområde som er behandlet i denne tilleggsrapport er det for en del posisjoners vedkommende forutsatt overgangsordninger for avviklingen av de kvantitative importrestriksjoner overfor de øvrige nordiske land, Lengden av disse overgangsordninger er i alminnelighet 5 ar, og senest på dette tidspunkt skal da handelen med vedkommende varer være fullt ut liberalisert innenfor det nordiske fellesmarked. Avviklingen av importrestriksjonene skal når ingen annen avviklingsform er fastlagt, skje gradvis i løpet av overgangstiden gjennom arlige økninger av kvotene. Denne økning av kvotene skal skje etter arlige konsultasjoner mellom de interesserte land.

3. Kontroll med varers opprinnelse.

Samarbeidsutvalgets plan forutsetter i prinsippet at fellestariffen innføres fra det tidspunkt fellesmarkedet trer i kraft. I planen finnes imidlertid en del overgangsordninger som gjør at det i et visst omfang må føres en midlertidig kontroll med varers opprinnelse. Dette gjelder særlig for varer hvor det er fastsatt eksterne overgangsordninger som ikke er kombinert med interne overgangsordninger. Det samme gjelder for varer hvor det overfor tredjeland er ulik liberalisering i de nordiske land.

Eventuelle bestemmelser i frihandelsområdet om kontroll med varers opprinnelse skulle ikke medføre komplikasjoner for den opprinnelseskontroll som følger av gjennomføringen av det nordiske fellesmarked.

Utkast til avtale mellom de nordiske land om næringsstatistisk samarbeid.

§ 1.

Med de kontraherende parter forstas i denne avtale regjeringene i Danmark, Finland, Norge og Sverige. Med næringsstatistikk forstas statistikk over utenrikshandelen, produksjons-, lager-, forbruks-, transport- og engrosprisstatistikk.

§ 2.

Ved innsamlingen, bearbeidingen og sammenstillingen av det næringsstatistiske primærmateriale skal de kontraherende parter anvende den felles næringsstatistiske varefortegnelse som er angitt i bilagene 1¹ og 2². For klassifiseringen av varene etter varefortegnelsen skal de kontraherende parter nytte de felles anvisninger som er angitt i bilag 3.³

§ 3.

Ved innsamlingen, bearbeidingen og sammenstillingen av primærmaterialet til statistikk over utenrikshandelen skal de kontraherende parter

- a) nar det gjelder utenrikshandelsstatistikkens omfang og avgrensning sa nær som mulig nytte ens retningslinjer som innebærer

at statistikken over utenrikshandelen i de nordiske land avgrenses i samsvarende med de generalhandelsprinsipper som er angitt i 1928 ars internasjonale konvensjon om den økonomiske statistikken,

at følgende særskilt nevnte varekategorier medregnes i statistikken over utenrikshandelen, nemlig

varer som innføres fra utlandet for bearbeiding eller reparasjon for utenlandsk regning og deretter gjenutføres (visse unntak se nedenfor),

innenlandske varer som utføres til utlandet for etter bearbeiding eller reparasjon der a gjeninnføres (visse unntak se nedenfor),

fisk og andre produkter fra havet som av landets fartøyer ilandføres

¹ Gruppering av varepostene etter Brussel-nomenklaturens systematikk. Inngår i bilag III til Samarbeidsutvalgets tilleggsrapport.

² Omfatter gruppering av varepostene ifølge SITC. Under utarbeidelse.

³ Under utarbeidelse.

i utlandet direkte fra fangstfeltene eller som av utenlandske fartøy innføres til landet,

nybygde og brukte fartøy og fly som selges til eller kjøpes fra utlandet, fløtningsvirke,

at følgende særskilt nevnte varekategorier ikke medregnes i statistikken over utenrikshandelen, nemlig

fartøy og fly som innføres eller utføres for reparasjon,

bunkers, proviant og skipsfornødenheter som leveres til utenlandske fartøyer og fly,

nar det gjelder mengde- og verdisummene, vareposisjoner eller deler av vareposisjoner i Brusselnomenklaturen, som ikke har motsvarende posisjoner i SITC samt dessuten

varer av mindre økonomisk betydning, nevnt i fortegnelsen i bilag 4.¹

b) angi utenrikshandelens fordeling på land etter så vel opprinnelses-/forbrukslands- som innkjøps-/salgslandsbegrepet, hvorved

med opprinnelsesland forstas, nar det gjelder naturprodukt det land hvor varen er fremstilt, og nar det gjelder produsert vare det land der den har fått den beskaffenhet den har ved innførselen til importlandet, herved dog underforstått at ompakking, sortering og blanding ikke innebærer endring av beskaffenheten,

med forbruksland forstas det land hvor varen forbrukes, investeres eller gjennomgår en videre bearbeiding eller reparasjon, herved dog underforstått at ompakking, sortering eller blanding ikke regnes som videre bearbeiding,

med innkjøpsland forstas det land hvor selgeren av varen driver sin forretning,

med salgsland forstas det land hvor kjøperen driver sin forretning,

c) angi utenrikshandelens fordeling på land etter de felles landlister som er angitt i bilag 5²,

d) angi den statistiske verdien i samsvar med den s.k. transaction value hvorved nar det gjelder importen forstas den verdi varen er kjøpt til av importøren iberegnet kostnader for forsikring og transport av varen til importlandets grense, d.v.s. cif grensen eller cif importhavn, og

nar det gjelder eksporten forstas den verdi varen er solgt til av eksportøren iberegnet kostnader for forsikring og transport av varen til eksportlandets grense, d.v.s. fob grensen eller fob eksporthavn

e) kunne angi mengden på samtlige vareposter etter nettovekt.

¹ Inngår som bilag 3 i bind 5 av Samarbeidsutvalgets hovedrapport.

² Inngår som bilag 4 i bind 5 av Samarbeidsutvalgets hovedrapport.

§ 4.

De kontraherende parter skal organisere bearbejdingen av statistikken over utenrikshandelen slik at det finnes mulighet for å utarbeide sa vel varelistar med detaljert landfordeling, som landlistar med detaljert varefordeling, i begge tilfelle med varene gruppert etter Brusselnamenklaturens systematikk og etter SITC.

§ 5.

De kontraherende parter skal publisere de i bilag 6¹ angitte års- og manedsoppgaver i sine nasjonale utenrikshandelsstatistiske publikasjoner.

§ 6.

De kontraherende parter skal hvert kvartal offentliggjøre de i bilag 6¹ angitte utenrikshandelsstatistiske oppgaver i en felles publikasjon. De opplysninger som er nødvendige for utarbejdingen av denne kvartalsstatistikk skal stilles til disposisjon av de kontraherende parter. Kvartalsstatistikken skal utgis felles av partene.

§ 7.

Ved innsamlingen, bearbejdingen og sammenstillingen av primærmaterialet til annen næringsstatistikk enn statistikken over utenrikshandelen, skal de kontraherende parter nytte felles regler i samsvar med bilag 7².

§ 8.

De kontraherende parter skal offentliggjøre de i bilag 8³ anviste opplysninger om annen næringsstatistikk enn statistikk over utenrikshandelen.

§ 9.

De kontraherende parter skal også ellers arbeide for økt jevnførbarhet og koordinering av næringsstatistikken.

§ 10.

For denne avtales ikrafttreden og endringer i eller oppsigelse av den skal reglene i artiklene 25—27 i konvensjonen om nordisk økonomisk samarbeid av komme til anvendelse.

¹ Inngår som bilag 5 i bind 5 av Samarbejdsutvalgets hovedrapport.

² Regler utformet i detalj er for tiden under utarbejding og inntil dette arbeid er sluttført skal den felles næringsstatistiske varefortegnelsen anvendes i størst mulig utstrekning.

³ Under utarbejdelse.

II. Vareområdene.

Innledning.

For å få gjennomført de vareundersøkelser har Samarbeidsutvalget nedsatt en rekke spesialutvalg. Disse utvalgene har forberedt sin del av planen og avgitt innstilling til Samarbeidsutvalget. På dette grunnlag har så Samarbeidsutvalget utarbeidd den foreliggende tilleggsrapport.

De forskjellige spesialutvalg har vært sammensatt av medlemmer av Samarbeidsutvalget og utvalgets sekretariat. Likeledes har det deltatt en rekke andre sakkyndige fra de fire lands myndigheter. Sakkyndige fra næringslivet og dets organisasjoner har deltatt i vekslende grad i de spesialutvalg som har behandlet vareproblemer. Disse representantene har deltatt i egenskap av spesielt sakkyndige og de har gjort en betydelig innsats for å få løst viktige spørsmål.

II. Vareområdene.

A. Jern- og metallvarer og transportmidler.

Under dette avsnitt blir de jern- og metallvarer og transportmidler behandlet som det ikke allerede er fremmet forslag om å ta med i et nordisk fellesmarked i Samarbeidsutvalgets rapport av 8. juli 1957. De varer som er behandlet, hører inn under Brusselnomenklaturens posisjoner:

73.21–73.24	}	Diverse ferdigvarer av jern og stål
73.29–73.32		
73.35		
73.37–73.38		
73.40		
82.01–82.15		Verktøy, redskaper, kniver, skjeer og gafler av uedle metaller
83.01–83.02	}	Diverse varer av uedle metaller
83.04–83.15		
87.02–87.14		Kjøretøyer (unntatt traktorer og kjøretøyer til jernbaner og sporveier) samt deler til disse.

Utførlige opplysninger om den jern- og metallbearbeidende industri i de nordiske land er gitt i hovedrapportens bind 2, kapitel C. Metaller og metallprodukter og i kapitel D. Maskiner, elektroteknisk utstyr og transportmidler. Her skal en derfor bare trekke fram enkelte hovedtall for produksjon, utenrikshandel og forsyning i 1955 for det vareområde som nå er blitt behandlet:

Tabell 1. *Produksjon, utenrikshandel og forsyning av de behandlede jern- og metallvarer (inkl. biler og bildeler) i 1955 i mill. d. kr.*

	Danmark	Finnland	Norge	Sverige	I alt
Produksjon	729	629	510	3 569	5 437
Eksport	79	62	28	568	737
Import	497	652	415	1 157	2 721
Forsyning	1 147	1 219	897	4 158	7 421

1. Diverse jern- og metallvarer.

Produksjon.

De nordiske lands produksjon av de behandlede jern- og metallvarer går fram av tabell 2:

Tabell 2. De nordiske lands produksjon av de behandlede jern- og metallvarer, herunder andre kjøretøyer enn biler og deler til disse i 1955 i mill. d. kr.

	Danmark	Finnland	Norge	Sverige	I alt
<i>Varer under Brusselnomenklaturens kap. 73.</i>					
Emballasje	83	28	69	85	265
Som, stifter, bolter, muttere m. v. . . .	36	73	45	172	326
Kjeler, luftvarmere, radiatorer	58	76	15	154	303
Husholdnings- og sanitærartikler . . .	22	50	29	85	186
Andre varer av jern og stål	56	56	152	884	1 148
<i>Varer under Brusselnomenklaturens kap. 82.</i>					
Redskaper og verktøy	22	56	19	291	388
Andre varer	14	18	8	97	137
<i>Varer under Brusselnomenklaturens kap. 83.</i>					
Låser og beslag	33	36	26	80	175
Belysningsartikler	34	22	27	93	176
Emballasjetilbehør	26	5	7	3	41
Andre varer	27	17	23	15	82
<i>Varer under Brusselnomenklaturens kap. 87.</i>					
Motorsykler og mopeder	65	-	11	111	187
Sykler	29	44	18	55	146
Deler til motorsykler, mopeder og sykler	17	3	16	53	89
Andre kjøretøyer og deler til disse . .	25	19	11	60	115
	547	503	476	2 238	3 764

Produksjonens andel av den jern- og metallarbeidende industris samlede produksjon er ca. 14 % i Danmark, ca. 17 % i Finland, ca. 19 % i Norge og ca. 18 % i Sverige.

Utenrikshandel.

Utenrikshandelen i de nordiske land av de behandlede jern- og metallvarer går fram av tabell 3:

Tabell 3. *De nordiske lands import og eksport av de behandlede jern- og metallvarer i 1955 i mill. d. kr.*

	Import		Eksport	
	Total	Fra de nordiske land	Total	Til de nordiske land
<i>Danmark.</i>				
Ex kapitel 73	50,8	8,6	16,3	6,3
Kapitel 82	38,5	9,8	12,9	5,1
Ex kapitel 83	14,8	2,5	11,0	4,0
Ex kapitel 87	59,9	3,2	11,2	5,1
	164,0	24,1	51,4	20,5
<i>Finland.</i>				
Ex kapitel 73	61,6	14,1	41,2	2,0
Kapitel 82	79,2	19,9	8,9	0,9
Ex kapitel 83	46,9	10,7	4,2	0,7
Ex kapitel 87	165,0	10,7	0,0	0,1
	352,7	55,4	54,3	3,7
<i>Norge.</i>				
Ex kapitel 73	74,3	19,1	16,2	7,5
Kapitel 82	66,1	24,8	5,0	1,3
Ex kapitel 83	16,8	4,8	3,6	1,7
Ex kapitel 87	22,1	3,5	2,7	1,8
	179,3	52,2	27,5	12,3
<i>Sverige.</i>				
Ex kapitel 73	153,3	13,2	122,4	34,8
Kapitel 82	40,3	1,9	170,1	31,6
Ex kapitel 83	9,2	1,2	29,7	3,7
Ex kapitel 87	42,8	0,8	9,1	6,0
	245,6	17,1	331,3	76,1
Alle fire land	941,6	148,8	464,5	112,6

Differansen mellom tallene for import fra og eksport til de nordiske land skyldes blant annet at importtallene er cif-beløp, mens eksporttallene refererer seg til fob-verdien. Videre kan tidsmessige forskyvninger mellom eksport og import og ulike oppgjørsmetoder i de fire land være av betydning.

Forsyning.

I den følgende tabell er det foretatt en beregning over de nordiske lands produksjon, eksport, import og forsyning av de varer som blir behandlet i dette avsnitt:

Tabell 4. *De nordiske lands produksjon og forsyning med jern- og metallvarer i 1955 i mill. d. kr.*

	Danmark	Finnland	Norge	Sverige	I alt
Produksjon	547	503	476	2 238	3 764
Eksport	51	54	28	331	464
Forsyning av innenlandske varer	496	449	448	1 907	3 300
Import fra de nordiske land	24	56	52	17	149
Forsyning med nordiske varer	520	505	500	1 924	3 449
Import fra tredjeland	140	297	127	229	793
Samlet forsyning	660	802	627	2 153	4 242

Av disse oppgavene går det fram at Sveriges andel av den samlede nordiske produksjon utgjorde om lag 60 %, mens de resterende ca. 40 % fordelte seg noenlunde likt på de tre øvrige land.

12 % av de nordiske lands produksjon av vedkommende varer ble eksportert, av Danmarks produksjon 9 %, Finnlands 11 %, Norges 6 % og Sveriges 15 %.

De hjemmeproduserte varers andel av de enkelte lands forsyning varierte fra 56 % i Finland til 89 % i Sverige. Den nordiske samhandel utgjorde 3,5 % av den samlede forsyning, mens importen fra tredjeland dekket 19 %.

Toll og kvantitative restriksjoner.

I Danmark er den overveiende del av de jern- og metallvarer som hører inn under det behandlede vareområde, belagt med vektollsatsar med insidenser som svarer til 0—5 % av verdien, for enkelte emballasjevarer opp til 14 % av verdien. For husholdningsvarer som er forsølvete og bestikk av andre metaller enn jern og stal er tollene imidlertid 25 %.

For sykler og motorsykler svarer de danske tollsatsar til henholdsvis ca. 8 og ca. 6 % a. v., og for andre transportmidler (unntatt biler) er tollene bare i noen få tilfelle høyere enn 3 % a. v.

I Finland er de fleste av de behandlede jern- og metallvarer belagt med enten 12—15 % verditoll eller vektoll som svarer til en insidens på 15—18 %. Enkelte varer er imidlertid belagt med en høyere toll, slik som søm (25 %), motorsykler (20 %) og sykler (stykketoll med en insidens på 20—30 %). Vektollsatsene for enkelte forsølvete varer svarer til insidenser på mer enn 50 %.

I Norge er en vesentlig del av jern- og metallvarene under vareområdet belagt med vektollsats. Tollsatsene som varierer sterkt, svarer stort sett til insidenser fra 0 til 20. For verktøy er tollene gjennomgående 20 % av verdien. Tollen på motorsykler er 30 % a. v. og for sykler gjelder en stykketoll som svarer til omtrent samme tollsats.

Den overveiende del av de jern- og metallvarer som blir behandlet her, er i Sverige for tiden belagt med vektollsats av varierende størrelse. Insidensene utgjør som regel 1—5 %. En del verktøy er belagt med høyere tollsats (10 % verditoll) og også barberblad har høyere toll (vektoll som svarer til 23 % av verdien).

Tollen på motorsykler er 10 eller 15 % (avhengig av motorsyklusens størrelse). For sykler gjelder en stykketoll med en insidens på 23 %. Tollen på andre transportmidler utgjør 15 % av verdien.

I landene under Romatraktaten er de gjeldende nasjonale tollsats for jern- og metallvarer sterkt varierende. De seks lands ytre tollsats for disse varer ventes å komme til å ligge mellom 11 og 19 %. For sykler og motorsykler dog noe høyere, antagelig 21—26 %.

I Danmark er vareområdet i betydelig grad gjenstand for kvantitativ importregulering. De viktigste liberaliserte varer er: motorsykler (men ikke mopeder), gaffeltrucks o. l., visse sykkeldeler, verktøy, sveiseelektroder, kjeder (unntatt landbrukskjeder o. l.), spenner, hekter, maljer o. l.

I Finland er importen av de behandlede varer for en vesentlig del liberalisert, idet det bare er 11 av i alt 49 posisjoner som utelukkende omfatter bundne varer, mens 27 posisjoner omfatter dels bundne og dels liberaliserte varer, og for de resterende 11 posisjoner er alle varer liberaliserte.

Den overveiende del av posisjonene er liberalisert i Norge eller de er gjenstand for ubegrenset eller meget liberal lisensiering. Unntatt fra dette er: motorsykler, tradstifter, kjøkkenkniver, spisebestikk, arkiv- og kartotekskap o. l. Enkelte jern- og stålkonstruksjoner er på bunden liste men kan ventes å bli liberalisert.

I Sverige er samtlige varer liberalisert.

Utvalgets forslag.

Utvalget har under utarbeidelsen av sine forslag til felles nordiske tollsats for det behandlede vareområde tatt hensyn til at området på mange punkter har nær tilknytning til jern- og metallindustriprodukter hvor det i hovedrapporten allerede er satt fram forslag til felles tollsats. For de jern- og metallvarer som er behandlet nå, ligger utvalgets tollforslag stort sett på 8—10 %. For barberblads-emner (ex 82.11) er foreslått en toll på 7 % som svarer til det forslag til toll på bandstål som er lagt fram tidligere. For enkelte jern- og metallvarer foreslås 12 % (barberblad ex posisjon 82.11, skjører, gafler m. v. posisjon 82.14, lysekroner, lamper, bordlamper o. l. ex posisjon 83.07 og crowncorks ex posisjon 83.13). 15 % er foreslått for små motorsykler og mopeder (ex posisjon 87.09), sykler (posisjon 87.10) samt deler og tilbehør til motorsykler og sykler m. v. (ex posisjon 83.11

og posisjon 87.12). Tollfrihet foreslas for invalidekjøretøyer med eller uten framdrivingsmekanisme (posisjon 87.11 og ex posisjon 87.13) og videre for tanks og andre pansrede kampvogner (posisjon 87.08).

På tross av ønskeligheten av at overgangsordningenes antall og utstrekning sa vidt mulig blir begrenset, har utvalget funnet det nødvendig å sette fram forslag om overgangsordninger for en betydelig del av det vareområde som her er behandlet. En må ta i betraktning at produksjonen av en rekke av de berørte varer utvilsomt vil bli sterkt påvirket av en reduksjon eller opphevelse av den beskyttelse som i dag opprettholdes gjennom tollsatser og/eller kvantitative importrestriksjoner. De overgangsordninger som er foreslått må anses å være påkrevd for å muliggjøre en gradvis tilpassing av produksjonen til vilkårene under et felles marked og derved søke å unnga at det på dette viktige område, som følge av opprettelsen av et nordisk fellesmarked, oppstar vansker for produksjonen og sysselsettingen.

Danmark har tatt forbehold om en ekstern overgangsordning for forgylte og forsølvete skjeer og gafler. Finnland og Norge har eksterne overgangsordninger for storparten av de varer som er behandlet her. Sverige har ingen eksterne overgangsordninger.

Danmark ønsker likeledes en intern 10-årig overgangsordning for avviklingen av tollsatsene på forgylte og forsølvete skjeer og gafler. Finnland og Norge har interne overgangsordninger for stort sett alle de varer hvor de to land har tatt forbehold om eksterne overgangsordninger. Overgangsperiodene har en lengde på opptil 10 år. Sverige har ingen interne overgangsordninger.

Danmark ønsker videre 5-årige overgangsordninger for avvikling av de kvantitative restriksjoner på emaljerte husholdningsartikler, rustfrie skjeer og gafler samt sykler og sykkeldele. Utover overgangsordningen for nedbygging av tollsatsene har Norge forbeholdt seg 5-årige overgangsordninger for avviklingen av gjeldende kvantitative restriksjoner på spiker, bolter og muttere m. m., bord- og kjøkkenkniver, skjeer og gafler og for visse kontorartikler.

Med hensyn til overgangsordningenes nærmere utforming vises til bilag II.

2. Biler.

Produksjon.

Finnland har to bilfabrikker som fremstiller lastebiler og busser samt chassiser til disse av merkene «SISU» og «VANAJA». Produksjonen utgjorde i 1955 1 583 enheter til en verdi av 62,9 mill. d. kr. og den sysselsatte 823 personer. Siden 1955 er produksjonskapasiteten i den finske bilindustri omtrent fordoblet. I noen år (men ikke i 1955) er det i mindre utstrekning blitt bygd trolleybusser ved den finske statsbedrift Valmet Oy.

Sverige er det eneste av de nordiske land med en egentlig bilproduksjon av betydelig omfang. Produksjonen foregår i tre foretak:

AB Volvo, Göteborg (personbiler, busser og lastebiler)
 Svenska Aeroplan AB, Trollhättan (personbiler)
 AB Scania Vabis, Södertälje (busser og lastebiler).

Produksjonen utgjorde i 1955 733,5 mill. d. kr., i 1956 859 mill. d. kr. og i 1957 1 027 mill. d. kr. De nevnte foretak sysselsatte i 1955 ca. 11 000 arbeidere og funksjonærer i egentlig bilproduksjon. Oppgaver over antall sysselsatte ved det betydelige antall andre bedrifter hvor det foregår produksjon av bildeler, har det ikke vært mulig å skaffe, og slike oppgaver går derfor ikke inn i det tall som er oppgitt.

Tabell 5. *Den svenske bilproduksjon 1946—57.*

Ar	Person- biler stk.	Busser og rutebiler stk.	Laste- og varebiler stk.
1946	703	773	5 872
1947	2 545	1 299	5 422
1948	2 988	1 474	5 003
1949	5 341	1 353	4 371
1950	9 911	1 334	6 315
1951	13 078	1 599	8 240
1952	10 529	1 450	9 256
1953	18 593	1 301	9 662
1954	28 564	1 592	14 569
1955	33 192	1 728	15 719
1956	37 915	1 911	17 368
1957	52 039	1 970	17 323

Både i Danmark, Finnland, Norge og Sverige blir det fremstilt biler på basis av importerte samlesett.

Den danske samleproduksjon utgjorde i 1955:

9 251 personbiler og chassiser til disse,
 144 busser og chassiser til disse,
 3 543 laste- og varebiler og chassiser til disse

til en ab-fabrikk-verdi på i alt 158 mill. d. kr. Samleproduksjonen viser en stigende tendens for personbiler og en sterkt fallende tendens for andre biler. Den danske samleproduksjon sysselsetter i alt ca. 1 000 personer.

Den finske samleproduksjon utgjorde i 1955 473 lastebiler og den norske utgjorde 130 lastebiler.

I Sverige utgjorde samleproduksjonen i 1955:

14 090 personbiler
1 636 lastebiler

til en samlet verdi på 187,9 mill. d. kr. Etter 1955 er samleproduksjonen redusert meget sterkt og foregår nå bare i en enkelt bedrift mot i 1955 i tre bedrifter.

I tillegg til den egentlige bilproduksjon og samlevirksomheten foregår det i alle fire land produksjon av karosserier og førerhus m. v. og bildeler. Denne produksjonen utgjorde i 1957:

Danmark	23,8	mill. d. kr.
Finland	54,5	» » »
Norge	34,2	» » »
Sverige	409,5	» » »

522,0 mill. d. kr.

Utenrikshandel.

De nordiske lands utenrikshandel med biler og bildeler hadde følgende omfang i 1955:

Tabell 6. *De nordiske lands import og eksport av biler og bildeler i 1955 i mill. d. kr.*

	Import		Eksport	
	Total	Fra de nordiske land	Total	Til de nordiske land
Danmark	333,3	25,3	27,8	20,1
Finland	298,9	30,4	7,9	0,0
Norge	235,8	35,5	0,2	0,1
Sverige	910,9	0,8	236,9	98,3
I alt	1 778,9	90,0	272,8	118,5

Differansen mellom beløpene for import fra og eksport til de nordiske land skyldes blant annet at verdien av biler som er samlet i Danmark og Sverige på grunnlag av utenlandske deler og er eksportert til Norge, inngår i beløpene for eksport til de nordiske land, mens disse bilene ikke blir betraktet som varer av nordisk opprinnelse ved import til Norge. Videre kan tidsmessige forskyvninger mellom eksport og import være av betydning.

Forsyning.

Sammensetningen av de nordiske lands forsyning med biler og bildeler i 1955 gar fram av følgende tabell:

Tabell 7. *De nordiske lands forsyning med biler i 1955 i mill. d. kr.*

	Danmark	Finnland	Norge	Sverige	I alt
Egentlig bilproduksjon	—	63	—	734	797
Produksjon av karosserier, førerhus, bil- deler m. v.	24	55	34	409	522
Import fra de nordiske land	25	30	34	1	90
Import fra andre land	308	269	202	910	1 689
	357	417	270	2 054	3 098
Eksport	28	8	0	237	273
Forsyning	329	409	270	1 817	2 825

På grunn av de gjeldende bestemmelser som tar sikte på å begrense forbruket av biler, gir opplysningene i tabellen et ufullstendig bilde av bilbehovet. Særlig har dette betydning for Danmarks, Finnlands og Norges vedkommende. Importen av biler som samlesett omfattes av importtallene. Derimot er den verditilvekst som oppstår gjennom samlefabrikkenes virksomhet ikke regnet med i ovenstående tabell, idet det ikke foreligger tilstrekkelig materiale til å beregne et eksakt tall. For Danmarks og Sveriges vedkommende er denne verditilvekst anslagsvis 15—20 mill. kr. for hvert land. En del dobbelregning forekommer likevel i tabellen. Dette skyldes at verdien av utenlandske deler i ikke ubetydelig grad går inn i produksjonsverdien for den egentlige bilproduksjon, samtidig som disse deler også omfattes av importtallene. Videre inngår det i tallene for den egentlige bilproduksjon innenlandske deler som fremstilles utenfor bilfabrikkene og som derfor også går inn i produksjonstallene for bildeler m. v. Ved vurdering av de opplysninger som tabellen inneholder, må en derfor ta i betraktning at de beløp som er gått med til forsyningen av biler, i realiteten er en del lavere enn de tall som er anført. Særlig gjelder dette for Sveriges vedkommende.

Dersom en går ut fra at den dobbelregning som forekommer i tabellen, beløper seg til 300 mill. d. kr., hvilket er sannsynlig, blir ca. 30 % av forsyningen dekket av den nordiske produksjon. Samtidig ble vel 15 % av produksjonen eksportert til tredjeland.

Under den samme forutsetning kan de direkte nettovalutautgifters (importverdi ÷ eksportverdi) andel av forsyningsverdien beregnes til:

i Danmark	ca. 90 %
i Finland	» 70 %
i Norge	» 85 %
i Sverige	» 40 %

Den svenske bilproduksjon fører saledes til at de direkte valutautgifter som følger med en øking og fornying av bilparken, relativt sett er betydelig lavere i Sverige enn i de andre nordiske land.

Tollsats er, restriksjoner og avgifter.

I alle fire land har myndighetene gjennomført bestemmelser som tar sikte på å begrense bilforbruket. Karakteren og styrken av disse forholdsreglene varierer sterkt fra land til land og blir dels praktisert gjennom avgifter, dels som kvantitative begrensninger og dels gjennom en kombinasjon av disse metoder.

Det er ikke mulig å foreta en mer inngående sammenligning av hvilken forbruksbegrensende virkning de fire lands bestemmelser på dette område fører med seg. Likevel kan en slå fast at begrensningen av bilforbruket er vesentlig sterkere i Danmark, Finland og Norge enn i Sverige.

a) Tollsats er.

Tollnivået i de nordiske land for biler kan i korthet sammenfattes slik:

Danmark: Personbiler 13—15 %, lastebiler 7—9 %.

Finland: Alle alminnelige biler 14 %, trolleybusser 72 mark pr. kg.

Norge: Personbiler 30 %, lastebiler 20 %.

Sverige: 15 % for alle biler.

Den utligningsavgift for personbiler som blir innkrevd i Danmark, er innregnet i toll på 13—15 %, idet avgiften i denne sammenheng virker som en toll.

Tollen på bildeler utgjør i Danmark stort sett ca. 5 %, mens nivået i Finland ligger på 11 % for samle- og produksjonsdeler og 14 % for reservedeler. I Norge er toll på bildeler 25 % og i Sverige fortolles reservedelene med 15 % og deler til produksjonen (både egentlig produksjon og samleproduksjon) med 12 %.

Til sammenligning kan anføres at toll på ferdige biler i Storbritannia er 30 %, i Vest-Tyskland 17—21 %, i Benelux 24 %, i Frankrike 30 % og i Italia 35—45 %; de seks lands fellestollsats ventes å bli 27—30 %.

b) Innenlandske avgifter.

Avgiftssystemene i de nordiske land kan deles i tre hovedgrupper: Omsetningsskatter, arlige bilskatter og avgifter på driftsmidler. Avgiftenes høyde varierer sterkt og beskatningsformene er meget ulike. Dette fører til at det er svært vanskelig å foreta en sammenligning av motorvognbeskatningen i de nordiske land.

Så vidt man kan bedømme er ikke de forskjeller som er til stede i motorvognbeskatningen av en slik karakter at de er til hinder for opprettelsen av et nordisk fellesmarked for biler.

O m s e t n i n g s s k a t t e r .

Danmark beskatter personbiler og motorsykler ved førstegangs innregistrering med en progressiv omsetningsavgift fra 65 til ca. 110 % av forbrukerprisen. Lastebilene er skattefrie.

Finland beskatter alle importerte motorkjøretøyer med en omsetningsskatt på 25 % av cif-pris + toll. Importerte motorsykler og personbiler, herunder stasjonsvogner, blir ytterligere belagt med en bilskatt (engangsskatt) på henholdsvis 25 % og 30 % av cif-prisen. Biler og bildeler som er fremstilt i Finland, blir beskattet gjennom en omsetningsskatt på 20 % av detaljprisen.

De norske omsetningsskatter består av den midlertidige avgift, den alminnelige omsetningsavgift og registreringsavgiften. Den midlertidige avgift betales ved importen og utgjør 10 % av tollberegningsverdien, inklusive toll og trafikkavgift, men eksklusive verdien av dekk og slanger. For innenlandsk fremstilte kjøretøyer utgjør den tilsvarende avgift 10 % av prisen ved salg fra produsent til forhandler. Den alminnelige omsetningsavgift betales for kjøretøyer som ikke er innregistrert tidligere og den utgjør 10 % av detaljprisen. Registreringsavgiften betales ved salg av tidligere innregistrerte kjøretøyer og avhenger av kjøretøyets art, alder og størrelse.

I Sverige er motorsykler belagt med en omsetningsskatt på 180—360 sv. kr. etter kjøretøyets vekt. Omsetningsskatten på personbiler og mindre lastebiler utgjør så mange kroner som svarer til 90 % av kjøretøyets vekt uttrykt i kg. Skatten svarer til ca. 12 % av kjøretøyets detaljpris.

Å r l i g e s k a t t e r .

Årlige skatter på motorvogner fastlegges som hovedregel etter kjøretøyets art og vekt. I Norge nytter en imidlertid denne fremgangsmate bare ved en særskatt for dieseldrevne kjøretøyer, mens den alminnelige skatt på motorkjøretøyer beregnes etter spesielle skatteklasser og aldersgrupper.

Den danske vektavgift for bensindrevne kjøretøyer varierer som hovedregel fra 12—37,50 d. kr. pr. 100 kg og for dieseldrevne lastekjøretøyer varierer vektavgiften fra 45,50—105 d. kr. pr. 100 kg.

Den finske motorvognsatt varierer i hovedregelen fra 240—300 mark pr. 100 kg. Minstegrensen pr. bil er imidlertid 2 400 mark for lastebiler og 3 000 mark for personbiler. Dessuten beregnes det en egen tilleggsatt for dieseldrevne kjøretøyer.

Den norske motorvognsatt varierer etter størrelse, (skatteklasse) og modellår, med satser fra 250—2 800 n. kr. for nyere kjøretøyer. For eldre kjøretøyer er satsene lavere. De ikke-bensindrevne kjøretøyer er dessuten belagt med en særlig vektavgift.

Den svenske bilskatt består av en grunnskatt på 110 sv. kr. og dessuten en tillegsskatt. Tillegsskatten utgjør for personbiler 20 sv. kr. pr. 100 kg over 900 kg og for lastebiler 37 sv. kr. pr. 100 kg over 900 kg og inntil 3 000 kg. Mellom 3 000 kg og 7 000 kg er skatten 64 sv. kr. pr. 100 kg og for den del av vekten som overstiger 7 000 kg må det betales 120 sv. kr. pr. 100 kg.

Avgifter på driftsmidler.

Samtlige land har bensinavgifter. I tillegg har Sverige en spesiell dieseloljeavgift som tilsvarer en høyere fast årlig skatt på selve kjøretøyet i de tre andre land (se ovenfor under årlige skatter). Dessuten har Finland og Norge skatter på bilgummi.

Bensinavgiften utgjør i Danmark 56 d. øre pr. liter. I Finland må en betale en bensintoll på 20 mark pr. liter, og i tillegg til dette kommer en prisutjevningsavgift på 4,75 mark pr. liter. Bensin som er raffinert i Finland blir etter gjeldende lov belagt med en avgift som utgjør 95 % av importtollen, mens prisutjevningsavgiften er den samme som for importert bensin. I Norge er bensinavgiften 55¹ n. øre pr. liter og i Sverige 41 sv. øre (inklusive energiskatt). Den svenske avgift på dieselolje utgjør 28 sv. øre pr. liter (inklusive energiskatt).

Den finske avgift på bilgummi er bare pålagt bildekk og utgjør 40 mark pr. kg. Den norske avgift på bilgummi betales både av dekk og slanger og utgjør 3 n. kr pr. kg.

c) Kvantitative importrestriksjoner.

I Danmark er importen av personbiler og vare- og lastebiler med en totalbelastning under 3 000 kg liberalisert. Det samme gjelder for chassiser og karosserier til slike biler. Liberaliseringen omfatter dessuten chassiser uten førerhus til større lastebiler og busser, bilmotorer og bilreservedeler. På bunden liste er komplette lastebiler og busser, karosserier og chassiser med førerhus og dessuten spesialbiler (pos. 87.03). Imidlertid er importen fri når det gjelder større lastebiler og busser i samlesett og også for førerhus når disse innføres som deler til samling. Liberaliseringen gjelder for import fra EPU-landene og Finland, men reservedeler er også liberalisert overfor dollarområdet. Lisensieringen overfor dollarområdet for slike biler m. v. som kan importeres fritt fra EPU-landene og Finland, er for tiden meget liberal. De kvantitative importrestriksjoner vil kunne oppheves overfor de nordiske land ved opprettelsen av et nordisk fellesmarked.

Finland har liberalisert importen av chassiser til lastebiler og busser overfor størstedelen av Vest-Europa og overfor dollarområdet, dessuten importen av deler og tilbehør fra Vest-Europa (pos. 87.04 og 87.06). Derimot er komplette biler (pos. 87.02), herunder personbiler, og karosserier (pos. 87.05) på bunden liste.

¹ Forhøyd fra 50 til 55 øre den 1. juli 1958.

I Norge er ikke import av personbiler og varebiler gjenstand for kvantitativ importregulering. Imidlertid kan bilforhandlerne bare selge mot kjøpetillatelse, og importen reguleres derfor gjennom denne omsetningsordningen.

Fra norsk side har man ikke kunnet uttale seg definitivt om mulighetene for å oppheve den innenlandske omsetningsordning for biler, på grunn av de store betalingsmessige konsekvenser dette ville føre med seg. Reguleringsordningen vil imidlertid bli opphevet så snart valutasituasjonen tillater det.

I Sverige er biler, chassiser, karosserier og deler til samling av biler på bunden liste, men lisensieringen er meget liberal for tiden (også med hensyn til dollarimport) og antas å dekke importørens ønsker. Man går ut fra at det ikke vil være forbundet med noen vanskeligheter å oppheve importrestriksjonene overfor de nordiske land ved opprettelsen av et nordisk fellesmarked.

Utvalgets forslag.

a) Toll.

Utvalgets forslag til felles nordiske tollsatser er følgende:

<i>Brusselnr.:</i>	<i>Varebetegnelse:</i>	
87.02	Alminnelige biler:	
	A. I deler til samling	10 %
	B. Komplette biler	12 %
87.03	Spesialbiler	12 %
ex 87.04	Bilchassiser	12 %
ex 87.05	Karosserier og førerhus til biler	12 %
ex 87.06	Bildeler	10 %

Fra dansk side har man av valutamessige grunner og under hensyn til de ikke ubetydelige interesser som knytter seg til sysselsettingen og som er avhengig av opprettholdelsen av de danske samlefabrikker, forbeholdt seg adgang til foreløpig for en periode på 5 år fra det tidspunkt et nordisk fellesmarked blir opprettet, å gi de danske samlefabrikker en tollrefusjon som svarer til 8 % av importverdien av de importerte samledele. Det er da forutsatt at spørsmålet blir gjort til gjenstand for nye forhandlinger, senest ved utløpet av 5-årsperioden.

Fra norsk side er det bedt om en 10 års intern overgangsordning for karosserier og førerhus og likeledes om en eksternt overgangsordning for disse varer. Finland har tatt forbehold om en 10-årig intern overgangsordning for tollene på lastebiler og busser og chassiser til disse. Fra svensk side ønsker man eksternt overgangsordning for biler for å bygge ned fra de någjeldende tollsatser på 15 % til 12 %, og likeledes for bildeler for å bygge ned fra 12 og 15 % til 10 %.

I motsetning til traktorer (posisjon 87.01) er traktordeler (ex posisjon 87.06) ikke er blitt behandlet tidligere av Samarbeidsutvalget. Utvalget foreslar i overens-

stemmelse med hva som er anbefalt tidligere for traktorer, at Finland, Norge og Sverige innfører en 10 % toll for traktordeler overfor ikke-nordiske land, mens Danmark får adgang til å opprettholde sine någjeldende lavere satser i de første 5 år etter at fellesmarkedet er blitt opprettet. Deretter skal spørsmålet om gjennomføringen av en felles toll for alle fire land tas opp til ny diskusjon i det nordiske ministerrådet. Det samme gjelder for chassiser (ex posisjon 87.04), karosserier og førerhus (ex posisjon 87.05) til traktorer.

b) Restriksjoner.

I et nordisk marked er Danmark og Sverige forberedt på å oppheve de resterende kvantitative restriksjoner. For Finnlands og Norges vedkommende vil bestående reguleringsordninger bli opphevet så snart valutasituasjonen tillater det.

c) Produksjonssamarbeid.

Samarbeidsutvalget har i sin hovedrapport pekt på ønskeligheten av at det gjennomføres et omfattende produksjonssamarbeid på bilområdet og på en slik måte at de svenske bilfabrikker i stor utstrekning får dekket sitt forbruk av deler, halvfabrikata og materialer gjennom kjøp fra industribedrifter i de andre nordiske land.

Et slikt produksjonssamarbeid vil kunne bidra til å redusere de valutamessige problemer, som særlig i Danmark, Finland og Norge følger med en utvidelse og fornyelse av bilparken. En viser til den beregning over de direkte valutautgifters andel av verdien av bilforsyningen i de nordiske land som er foretatt under punkt 3. Da valutautgiftenes størrelse er av vesentlig betydning for med hvilken styrke landene søker å begrense bilforbruket gjennom ulike tiltak, må det være i bilfabrikkenes interesse å medvirke til at disse valutautgiftene blir redusert.

Utvalget har brakt på det rene at det er interesse for et samarbeid etter slike linjer både hos de svenske bilfabrikker og hos en rekke industribedrifter i Danmark, Finland og Norge.

Det er inngått to norsk/svenske avtaler om et langsiktig produksjonssamarbeid innen bilindustrien. Under disse avtaler har man fra norsk side hittil utstedt eller forpliktet seg til å utstede ekstraordinære kjøpetillatelser for i alt 5 200 personbiler. Avtalene har forutsatt at det fra de berørte svenske bilfabrikkers side plasseres bestillinger i Norge til et beløp som tilsvarer motverdien av den ekstraordinære bilimport, og som foreløpig vil utgjøre over 40 mill. n. kr. Hittil er det plasert bestillinger i Norge under avtalene til et beløp på mellom 25 og 30 mill. n. kr. Det er grunn til å tro at det her er skapt grunnlag for et varig produksjonssamarbeid mellom industrien i de to land.

Mellom de svenske bilfabrikker og en rekke danske industribedrifter har det i den senere tid vært forhandlet inngående om leveranser av danske varer til den

svenske bilindustri. Det synes å være god grunn til å vente at i alle fall en del av de kontakter som er blitt opprettet vil føre til et samarbeid av varig karakter.

Noen mer systematisk undersøkelse av den finske industris muligheter for å bli trukket med i et produksjonssamarbeid på bilområdet har ennå ikke vært mulig å foreta, men det er gjennomført enkelte prøveleveringer i løpet av første halvdel av 1958.

På det nåværende tidspunkt kan ikke utvalget en gang tilnærmelsesvis uttale seg om størrelsen av de beløp som dansk, finsk og norsk industri vil kunne bidra med i bilproduksjonen. I betraktning av den sterke utvikling som svensk bilindustri synes å være inne i, er det likevel ikke utelukket at det vil kunne bli tale om beløp som vil være av vesentlig betydning i forhold til Danmarks, Finnlands og Norges valutautgifter til bilforsyningen. En må i denne sammenheng huske på at opprettelsen av et nordisk fellesmarked antakelig vil føre med seg en sterk forbedring av konkurranseevnen i de tre lands industribedrifter i forhold til bedrifter i tredje land og også i forhold til den svenske industri.

Fra dansk, finsk og norsk side er det likevel knyttet en betingelse til anbefalingen om at bilene blir tatt med i et nordisk fellesmarked umiddelbart ved opprettelsen. Det produksjonssamarbeid som allerede er innledet mellom de svenske bilfabrikker og industribedrifter i Danmark, Finland og Norge, må bli bygd ut i en slik grad at det ved fellesmarkedets opprettelse har fått et slikt omfang og en slik karakter at det kan gi grunn til å anta at dette produksjonssamarbeid vil få vesentlig betydning i forhold til det enkelte lands valutautgifter til forsyningen av biler. Da vurdert på bakgrunn av de forbedrede forutsetninger for dette produksjonssamarbeid som følger av et nordisk fellesmarked. Dersom disse mulighetene ikke synes å være til stede, må det ved opprettelsen av fellesmarkedet innledes forhandlinger om hvilken ordning som kan legges til grunn for at bilene kan bli tatt med i fellesmarkedet.

B. Tekstil og konfeksjonsvarer.

De varer som blir behandlet i dette avsnitt er garn, vevnader, trikotasjevarer, klær m. m. Varene går hovedsakelig inn under Brusselnomenklaturens kapitel 50—63, 65 og 67. Av tekstilråvarene er her bare med kunstige og syntetiske fibrer. Når det gjelder de naturlige tekstilfibrer har Samarbeidsutvalget allerede i sin tidligere rapport foreslått tollfrihet.

1. Industrien omfang og struktur.

Tekstilindustriene — den egentlige tekstilindustri, trikotasjeindustrien og konfeksjonsindustrien — omfatter en mengde ulike typer av industrier. I den egentlige tekstilindustri blir tekstilfibre bearbeidet til garn og videre til vevnader og andre tekstilvarer. Til tekstilindustrien regnes også kunstfiberindustrien som fremstiller kunstige og syntetiske tekstilfibrer. I trikotasjeindustrien blir garnet bearbeidet gjennom strikning til strømper og andre trikotasjevarer. Konfeksjonsindustrien tilvirker klær av forskjellige slag og til dette anvender industrien vevnader (inkl. trikotasjevevnader) som råvarer. Til konfeksjonsindustrien regnes også tilvirking av hatter og luer.

De tekstile industrier inntar en fremtredende plass innen de nordiske lands hjemmemarkedsindustrier. Absolutt sett er den svenske tekstilindustri den største, regnet etter antall sysselsatte, men dersom en tar hensyn til befolkningens størrelse er Finnlands tekstilindustri relativt mer omfattende enn de øvrige lands. Det samme gjelder tekstilindustriens andel av den totale industriproduksjon. De tekstile industrier er etter metall- og verkstedindustrien den største industrigruppen i de nordiske land regnet etter antall sysselsatte. Tekstilsektorens andel av den totale sysselsetting innen industrien var i 1955 19 % i Finland, 14 % i Danmark, 13 % i Norge og 12 % i Sverige.

For å belyse disse forhold er det i tabell 8 gitt oppgaver over antall sysselsatte og produksjonsverdi for de tekstile industrier i de nordiske land.

Sammenlignet med forholdene før siste krig har antall arbeidere innen tekstilindustrien, sett under ett, gått tilbake i Danmark, men økt i de øvrige land og særlig sterkt har antallet økt i Finland og Norge. Dersom 1938 settes lik 100 blir det tilsvarende relative tall i 1955 90 for Danmarks vedkommende, 164 for Finn-

Anm.: I dette avsnitt bruker en «tekstilindustri» og «tekstilvarer» som betegnelser på alle tekstile industrier og deres produkter.

land, 156 for Norge og 111 for Sverige. Økingen av antall arbeidere har vært sterkere i Finland enn hva som er tilfelle for industrien ellers, mens økingen i Norge og Sverige har vært noe mindre.

Tabell 8. *Antall bedrifter, sysselsatte og produksjonsverdien i de nordiske land i 1955.*

	Antall bedrifter	Antall arbeidere	Antall funksjonærer	Produksjonsverdi mill. sv. kr.	Bearbeidingsverdi mill. sv. kr.
<i>Egentlig tekstilindustri (inkl. trikotasjeindustrien).</i>					
Danmark	403	20 471	4 198	654,2	261,8
Finland	325	35 581	3 504	1 098,0	570,3
Norge	310	16 239	2 619	490,3	192,8
Sverige	576	43 206	7 629	1 479,8	618,4
<i>Konfeksjonsindustrien.</i>					
Danmark	570	16 109	4 152	427,3	189,4
Finland ¹	526	26 396	2 956	825,8	499,9
Norge	566	16 618	2 314	333,1	171,8
Sverige	1 006	45 642	8 545	1 303,5	584,3
<i>Totalt for de tekstile industrier.</i>					
Danmark	973	36 580	8 350	1 081,5	451,2
Finland	851	61 977	6 460	1 923,8	1 070,2
Norge	876	32 857	4 933	823,4	364,6
Sverige	1 582	88 848	16 174	2 783,3	1 202,7

¹ I tallene inngår dels håndverksbedrifter.

Tabell 9. *Endringene i antall sysselsatte arbeidere i de forskjellige tekstile industrier fra førkrigstiden til 1955. (1938 = 100).*

	Danmark	Finland ¹	Norge	Sverige
Ullvarcindustri	106	144	126	87
Bomullsvareindustri	112	107	155	74
Lin-, hamp- og juteindustri	69	183	88
Trikotasjeindustri	112	140	154	85
Konfeksjonsindustri	72	193	196 ¹	142
Andre industrier	98	294	88	161
Totalt	90	164	156 ¹	111

¹ På grunn av endringer i de statistiske oppgaver er tallene for 1955 ikke helt sammenlignbare med tallene for 1938.

Utviklingen har imidlertid vært ulik innenfor de forskjellige tekstile bransjer i de fire land. I tabell 9 blir endringene fra før krigen og fram til 1955 nærmere belyst for de forskjellige bransjer.

Av tabellen går det fram at i Danmark har antall arbeidere i den egentlige tekstilindustri økt mens antallet er gått sterkt ned i konfeksjonsindustrien. I Finland og Norge har antall arbeidere økt for de fleste bransjer, men økingen er særlig sterk for konfeksjonsindustrien. For Sveriges vedkommende har arbeiderantallet i den egentlige tekstilindustri gått ned mens det samtidig er gått opp i konfeksjonsindustrien og visse spesielle deler av den egentlige tekstilindustri (i første rekke rayonindustrien).

Tekstilindustriens struktur er stort sett den samme i de fire land. Den egentlige tekstilindustri domineres av ullvareindustrien, bomullsvareindustrien og trikotasjeindustrien. En sammenligning mellom de forskjellige bransjer viser at i Danmark finnes det største antall arbeidere innen trikotasjeindustrien, mens ullvareindustrien er minst. I Finland er trikotasjeindustriens omfang noe mindre enn de øvrige bransjers. I Norge er ullvareindustrien den største bransje, mens bomullsvareindustrien er størst i Sverige. I Danmark, Norge og Sverige finner en ca. halvparten av alle sysselsatte i de tekstile industrier i konfeksjonsindustrien, mens andelen er noe mindre i Finland.

2. Den innenlandske produksjons betydning for forbruket av tekstilvarer.

I alle nordiske land blir forbruket i vesentlig grad dekket gjennom innenlandsk produksjon. Imidlertid er det betydelige ulikheter på dette punkt mellom de forskjellige industribransjer i de nordiske land.

Bomullsvarer inntar fortsatt en dominerende plass i tekstilforbruket, og i alle fire land finnes en vel utviklet industri som dekker en stor del av forbruket.

Ullvareindustrien sørger for at en vesentlig del av landenes forbruksbehov blir dekket gjennom den innenlandske produksjon.

Kunstige fibrer tilvirkes ikke i Danmark. De tre øvrige land er mer enn selvforsynte når det gjelder rayonull. Den innenlandske produksjon av rayonsilke dekker derimot ikke etterspørselen, og når det gjelder syntetiske fibrer (nylon), forekommer det praktisk talt ingen produksjon i Norden.

Forbruket av trikotasjevarer og konfeksjon blir nesten dekket helt ved innenlandsk produksjon.

I det følgende blir det redegjort for den innenlandske produksjons betydning på de forskjellige vareområder. Under beregningene i dette avsnitt er forbruket definert som produksjon + import ÷ eksport. Det har imidlertid ikke vært mulig å skaffe fullstendige statistiske oppgaver for noe senere år enn 1955. En redegjørelse for den aktuelle importsituasjon legges imidlertid fram i avsnitt 6, som omtaler konkurranseforholdet til tredjeland.

Råvarer.

De nordiske land må for en stor del dekke sitt behov for tekstilfibrer gjennom import. Innenlandsk produksjon forekommer bare av enkelte tekstilmaterialer, slik som ull, lin og hamp og dessuten kunstige fibrer. Produksjonen er imidlertid av svært forskjellig omfang i de nordiske land. Når det gjelder ull er det bare i Norge at den innenlandske produksjon har noen større betydning for forbruket. Produksjonen av lin er av betydning i samtlige land unntatt Norge, mens produksjonen av hamp bare er av større omfang i Sverige.

Kunstige og syntetiske fibrer.

Gjennom sin tilgang på cellulose har Finland, Norge og Sverige gode forutsetninger for tilvirking av rayonfibrer, og tilvirkningen har økt sterkt etter 1930. Danmark har ingen produksjon av rayonfibrer.

Rayonullproduksjonen har gjennomgått en meget sterk ekspansjon, og denne industrien har en betydelig eksportkapasitet. Dette gjelder særlig i Finland og Norge hvor det innenlandske forbruk er lite sammenlignet med produksjonen.

Forbruket av rayonsilkegarn har økt betydelig i forhold til førkrigstiden, og det er på denne bakgrunn den innenlandske industri i Finland, Norge og Sverige er blitt utbygd. Forbruket i disse land dekkes likevel fortsatt for en stor del gjennom import. I Sverige er produksjonen av cordgarn betydelig.

For tiden finnes det ingen produksjon av syntetiske fibrer (nylon og lignende fibrer) i de nordiske land, bortsett fra en nystartet produksjon av korte akrylfibrer i Sverige. Forbruket av syntetiske fibrer er sterkt stigende.

Produksjonens størrelse i forhold til forbruket av rayon- og syntetull samt garn av rayon- og syntetsilke går fram av tabell 10.

Tabell 10. *Produksjonens størrelse i forhold til forbruket i 1955 av kunstige fibrer (%)*.

	Danmark	Finland	Norge	Sverige
Rayon- og syntetull	-	320	280	210
Garn av rayon- og syntetsilke	-	33	50	60
Garn av rayon- og syntetull	30		190	39

Garn av naturlige tekstilfibrer.

Selv om den nordiske tekstilindustriens råvarebehov vesentlig blir dekket gjennom import, blir behovet for garn for størstedelen dekket gjennom innenlandsk produksjon. Disse forhold varierer imidlertid sterkt mellom landene og for de ulike garn typer. Dette går fram av tabell 11 som gir oppgaver over produksjonens størrelse i forhold til forbruket i 1955 for garn av naturlige tekstilfibrer.

Tabell 11. *Produksjonens størrelse i forhold til forbruket i 1955 for garn av naturlige tekstilfibrer (%)*.

	Danmark	Finnland	Norge	Sverige
Kamgarn av ull	70	79	60	66
Kardegarn av ull	86	100	100	96
Bomullsgarn	76	85	59	88
Lin- og hampgarn	154	100	44	78
Jutegarn	102	58	49	95

Produksjonens andel er betydelig større for kardegarn enn for kamgarn. Dette henger sammen med blant annet at det fører med seg særlig store produksjonstekniske fordeler for et kardegarnsveveri å spinne sitt eget garn.

Den innenlandske produksjon av bomullsgarn dekker i Norge en relativt mindre del av forsyningen enn i de øvrige land.

Importen av bomullsgarn består delvis av slike garnnummer som ikke blir tilvirket i de nordiske land, blant annet fordi det innenlandske marked er altfor lite.

Vevnader og konfeksjon.

Når det gjelder vevnader synes den innenlandske produksjon gjennomsnittlig å være av noe mindre betydning for forbruket enn hva som er tilfelle med garn, mens forbruket av trikotasjevarer og konfeksjon vesentlig blir dekket gjennom egen produksjon. Dette går fram av oppgavene i tabell 12.

Tabell 12. *Produksjonens størrelse i forhold til forbruket i 1955 for visse tekstilvarer (%)*.

	Danmark	Finnland	Norge	Sverige
Ullvevnader	57	83	76	78
Bomullsvevnader	44	84	37	75
Vevnader av rayonsilke	48	88	30	87
Strømper	90	.	91	83
Andre trikotasjevarer	98	98	89	79
Konfeksjon ¹	95	99	95	95

¹ Selvforsyningsgrad 1956, regnet på verdibasis.

For vevnader er produksjonens relative andel størst i Finland og minst i Danmark og Norge. For Sveriges del er selvdekningsprosenten for ullvevnadenes vedkommende lavere enn hva som er oppgitt i tabellen. På grunn av ulikheter

i de statistiske oppgaver over produksjon og utenrikshandel er tallet misvisende.

For strømper og andre trikotasjevarer er produksjonens andel høy i alle land, høyest i Finland og lavest i Sverige.

På konfeksjonsområdet dekket den innenlandske produksjon i 1955 ca. 95 % av forbruket i Danmark, Norge og Sverige. I Finland var produksjonens andel 99 %.

3. Import og eksport av tekstilvarer.

Import.

Av hva som er sagt foran går det fram at importen av tekstilråvarer til Norden dekker størstedelen av behovet, mens godt og vel en fjerdedel av behovet for garn og vevnader gjennomsnittlig blir dekket gjennom import. For tekstilferdigvarenes vedkommende dekker importen bare en mindre del av forbruket. Verdimessig utgjorde som fremgår av tallene i tabell 13 den samlede import av tekstile produkter i 1955 ca. 2,8 milliarder sv. kr., mens den samlede produksjonsverdi innen de fire lands tekstilindustrier er beregnet til ca. 6,5 milliarder sv. kr.

Tabell 13. *Import av tekstilvarer i 1955 (mill sv. kr.).*

	Danmark	Finland	Norge	Sverige	I alt
Tekstilfibrer (inklusive avfall)	124,7	175,9	72,1	256,6	629,3
Garn	112,2	144,3	100,4	199,1	556,0
Vevnader	167,1	96,5	209,0	378,9	851,5
Trikotasjevarer	27,5	6,9	49,3	79,9	163,6
Konfeksjon	49,8	11,0	26,4	94,9	182,1
Diverse tekstilvarer	163,4	52,1	73,7	157,8	447,0
	644,7	486,7	530,9	1 167,2	2 829,5

Importen består vesentlig av tekstilfibrer, garn og vevnader. Vevnader utgjør den største importposten i Danmark, Norge og Sverige, mens råvarer og garn svarer for et større beløp enn vevnader i Finland. Importen av trikotasjevarer og konfeksjon er liten i forhold til halvfabrikata. Sverige er den største importør, Finland den minste.

Importen er økt sterkt i løpet av de siste år i Danmark, Norge og Sverige. I Finland er importen gjort til gjenstand for streng regulering inntil helt nylig. Av denne grunn har det ikke foregått større endringer i importtallene.

Importens utvikling i de forskjellige land gjennom de siste år går fram av tabell 14.

Tabell 14. *Importen av tekstil- og konfeksjonsvarer i de nordiske land (tonn).*

	Årlig gj.snitt 1936/38	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1957 i % av 1952
<i>Danmark:</i>								
Vevnader og filt	15 750	17 835	24 860	24 100	20 650	23 510	25 260	140
Trikotasjevarer	410	200	325	380	390	540	640	320
Konfeksjonsvarer	¹ 540	609	906	1 057	961	1 024	1 226	201
<i>Finnland:</i>								
Vevnader og filt	5 537	10 029	4 266	4 732	5 373	4 276	5 508	55
Trikotasjevarer	193	281	183	157	140	183	136	48
Konfeksjonsvarer	90	269	188	133	135	102	87	32
<i>Norge:</i>								
Vevnader og filt	14 226	14 175	13 364	14 863	14 911	15 527	14 202	100
Trikotasjevarer	696	480	819	931	911	1 196	1 223	255
Konfeksjonsvarer	-	451	344	483	380	483	1 134	251
<i>Sverige:</i>								
Vevnader og filt	20 216	20 256	27 857	30 240	33 576	33 239	36 471	180
Trikotasjevarer	1 032	619	1 317	1 691	1 794	1 817	2 170	351
Konfeksjonsvarer	768	555	1 021	1 325	1 612	1 951	2 440	440

¹ År 1938.

Eksport.

I forhold til importen har eksporten fra de nordiske land vært av liten betydning. Eksporten er blitt hemmet gjennom visse uheldige produksjonskostnader og av høye tollmurer. Forholdsvis har Danmark vesentlig større eksport enn de øvrige nordiske land. Dette går også fram av tabell 15.

Tabell 15. *Eksport av tekstilvarer i 1955 (mill. sv. kr.).*

	Danmark	Finnland	Norge	Sverige	I alt
Tekstilfibrer (inkl. avfall)	19,7	36,1	40,6	50,3	146,7
Garn	17,7	5,5	7,0	12,2	42,7
Vevnader	15,2	2,0	3,6	32,6	53,4
Trikotasjevarer	17,3	0,1	4,1	3,6	25,1
Konfeksjon	20,6	0,0	1,5	9,8	31,9
Diverse tekstilvarer	26,0	1,0	3,5	22,0	52,5
	116,5	44,7	60,3	130,5	352,0

For Finnlands, Norges og Sveriges vedkommende er den største eksportposten tekstilfibrer, hovedsakelig rayonull. Imidlertid har Sverige også opparbeidet en

viss eksport av vevnader. Danmarks eksport er jevnt fordelt på garn, vevnader og ferdige tekstilvarer og består delvis av spesialartikler, slik som møbeltrekk og andre vevnader for hjemmets innredning.

Nordisk samhandel.

Den nordiske samhandel med tekstilvarer har hittil hatt liten betydning absolutt sett. Dette går også fram av tabell 16. Verdimessig utgjorde samhandelen ca. 145 mill. sv. kr. eller 4,5 % av den totale samhandel i 1955 eller mellom 5 og 6 % av de nordiske lands samlede import av tekstilvarer. Den største import fra nordiske land hadde Norge og Sverige, mens Finland hadde den minste.

Tabell 16. *Nordisk samhandel med tekstilvarer i 1955 (mill. sv. kr.).*

	Import fra de tre andre land				I alt	I % av total samhandel
	Danmark	Finland	Norge	Sverige		
Tekstilfibrer (inkl. avfall) ..	7,1	3,2	3,1	8,4	21,8 ¹	0,7 ¹
Garn	3,7	1,4	5,1	5,6	15,8	0,5
Vevnader	9,8	4,0	20,6	11,0	45,4	1,4
Trikotasjevarer	2,2	0,6	11,1	13,5	27,4	0,8
Konfeksjon	4,4	2,6	2,6	5,9	15,5	0,5
Diverse tekstilvarer	4,7	1,6	7,4	5,5	19,2	0,6
	31,9	13,4	49,9	49,9	145,1	4,5

¹ Oppgavene omfatter naturlige tekstilfibrer, som allerede er blitt behandlet under 80 % -området, til et beløp på 17,7 mill. sv. kr. eller 0,6 % av den totale samhandel.

De øvrige nordiske land er imidlertid av avgjørende betydning som avtakere for de nordiske lands eksport av tekstilvarer. Den overveiende største del av eksporten foregår til de øvrige nordiske land. Som det går fram av tabell 17 eksporteres i en viss utstrekning garn, men framfor alt dreier det seg om vevnader og konfeksjon. Tallene viser at Danmark har en ikke uvesentlig eksport til Norge og Sverige. Den svenske eksport til Norge er også fremtredende. Norge har en viss garneksport til Danmark og Sverige, mens eksporten av ferdige tekstil- og konfeksjonsvarer er av liten betydning. Finland har også en viss garneksport, men ikke nevneverdig eksport av ferdigvarer. Den strenge importregulering i Finland har ført med seg at eksporten til Finland fra de øvrige nordiske land er blitt ubetydelig.

4. Forbruket av tekstilvarer.

Det neværende forbruks størrelse.

Forbruket av tekstilvarer utgjorde av det totale private forbruk i 1955 12 % i Danmark, 19 % i Finland, 17 % i Norge og 14 % i Sverige.

Som det går fram av tabell 18 er forbruket, regnet etter antall kilo pr. innbygger, høyest i Sverige, noe lavere i Norge og lavest i Danmark og Finland.

Tabell 17. *Oversikt over de nordiske lands eksport av garn, ferdige tekstilvarer og konfeksjonsvarer til de øvrige nordiske land i 1955, 1956 og 1957 (mill. sv. kr.).*

Forbruksland	Dansk eksport			Finsk eksport			Norsk eksport			Svensk eksport		
	1955	1956	1957	1955	1956	1957	1955	1956	1957	1955	1956	1957
<i>Eksport av garn til</i>												
Danmark	1	2	3	3	3	4
Finnland	1	1	-	-	1	2	1	1
Norge	2	3	1	.	.	.	3	2	2
Sverige	3	2	..	2	2	6	2	4	4	.	.	.
<i>Eksport av vevnader, trikotasjevarer og andre ferdige tekstilvarer til</i>												
Danmark	1	1	..	2	3	3	12	15	14
Finnland	2	13 ¹	3	.	.	.	1	-	-	3	3	4
Norge	16	21 ¹	14	21	25	24
Sverige	26	14 ¹	17	2	3	2 ³	5 ³	7 ³	10	.	.	.
<i>Eksport av konfeksjonsvarer til</i>												
Danmark	-	-	-	6	4	5
Finnland	3	2 ²	2	.	.	.	-	-	-	0	0	0
Norge	2	3 ²	17	2	3	8
Sverige	5	6 ²	23	1	1	1	.	.	.
Sum eksport til øvrige nordiske land	60	64	76	5	6	9 ³	12 ³	17 ³	21	52	56	62

¹ Inkl. garn men ekskl. trikotasjevarer.

² Inkl. trikotasjevarer.

³ Inkl. vevnader som er eksportert for leiarbeid. Denne eksport anslås til minst 5 mill. sv. kr. i 1957.

Tabell 18. *Forbruket av tekstilvarer, regnet i kg pr. innbygger i 1955.*

	Danmark	Finnland	Norge	Sverige
Ullvarer	1,9	1,7	2,2	2,2
Bomullsvarer	4,4	4,1	4,3	5,8
Rayonvarer	1,3	0,5	2,7	2,2
	7,5	6,3	9,2	10,2

Internasjonalt sett er tekstilforbruket i de nordiske land relativt høyt. Dette går fram av følgende oppstilling over det totale tekstilforbruk i visse land og landområder (oppsett i kg pr. innbygger i 1955):

USA	15,9
Storbritannia	12,2
Frankrike	8,4
Belgia	7,0
Italia	4,5
Asia	2,0

Den fremtidige utvikling.

På tross av stigende inntekter og større befolkning har tekstilforbruket i Europa, dersom en regner med faste priser, vokst så langsomt i løpet av 5-årsperioden i 1950—54 at de totale utgifter til klær, med unntak for noen få land, praktisk talt har vært konstante.

I alminnelighet regner man imidlertid med at den fortsatte realinntektsøkningen i Vest-Europa skal føre med seg en øking i tekstilforbruket både direkte og indirekte via en øking i forbruket av klær. Denne øking vil sannsynligvis ikke føre med seg en like stor prosentvis øking i forbruket av vevnader og andre metervarer, men vil stort sett falle på konfeksjonsindustriens produkter, ettersom mange land i Vest-Europa, og også de nordiske land, fortsatt gjennomgår en overgang fra hjemmesøm til konfeksjon. På den andre siden blir imidlertid tekstilforbruket også påvirket av de endringer som vil kunne skje i etterspørselen etter andre tekstilvarer enn klær eller metervarer for bekledningsformål. Dette gjelder for eksempel etterspørselen etter tekstiler til hjemmet og tekstiler for industrielle formål (industrifilt, møbel- og biltrekk, cordvev for bildekk etc.).

I tilknytning til bransjeutredninger som pågår innen tekstil- og konfeksjonsindustrien i Sverige er det nylig foretatt en utredning om forbruket av tekstil- og konfeksjonsvarer i Sverige. I utredningen trekkes den slutning at det totale tekstilforbruk kommer til å øke så langt en kan forutse utviklingen fremover. Denne konklusjon hviler på to forutsetninger: at realinntektens vekst fortsetter og at forholdet med hensyn til konkurranse og markedsføring blir slik at tilbudet vil kunne avpasses smidig etter en mer vekslende og variert etterspørsel når det gjelder smaksretning, form og «kvalitet».

I tilknytning til denne utredning er det blitt laget en prognose over tekstilforbruket i 1965. Under forutsetning av en inntektsøking på 2 % pr. år regner prognosen med at den totale avsetning av vevnader kvantitativt vil øke med ca. 15 % sammenlignet med 1955. Den alt overveiende del av denne øking faller på vevnader til konfeksjonsindustrien. De metervarer som blir avsatt direkte til forbrukerne gjennom tekstildetaljistene vil øke svært ubetydelig i kvantum. Det kommer til å skje en sterk forskyvning fra varer til bekledningsformål og over til varer for innredningsformål.

Det er beregnet at konfeksjonsforbruket i kvantum vil øke med ca. 30 % i løpet av 10-årsperioden 1955—65. Samtidig med denne kvantitative øking ventes også en så betydelig kvalitativ forbedring, i form av høyere foredling og økt varia-

sjon i konfeksjonsvarene, at den totale verdimessige forbruksøkningen beregnes å stige med ca. 50 %.

Verdimessig innebærer disse prognoser at det samlede tekstilforbruk i Sverige som i 1955 beløp seg til 3,3 milliarder sv. kr. skulle øke til 4,2 milliarder sv. kr. i 1956 eller med ca. 25 %. Tekstilforbrukets andel av det totale forbruk skulle derved stort sett fortsatt ligge på 12—14 %. Betydelige endringer i forbrukssammensetningen kan imidlertid ventes å finne sted på tekstilområdet.

Det er naturlig nok forbundet med stor usikkerhet å stille opp en prognose over forbruket, slik som det er gjort i den ovenfor omtalte undersøkelse. Den foretatte prognose bygger blant annet på langtidsutviklingen og sier ingenting om mer eller mindre tilfeldige svingninger i forbruksutviklingen.

Tilsvarende beregninger er ikke tilgjengelige for de andre nordiske land, men de slutninger som er trukket skulle også kunne gjelde generelt for disse land. I Danmark har riktignok tekstil- og konfeksjonsforbruket, målt i mengde, falt fra 1950 til 1957. Denne nedgang har imidlertid foregått i strid med all alminnelig erfaring om utviklingen av forbruket. Etter denne skulle forbruket av tekstil- og bekledningsvarer stige proporsjonalt med inntektene. Utvalget går derfor ut fra at tekstil- og konfeksjonsforbruket i Norden sannsynligvis vil komme til å utvikle seg stort sett etter de linjer som den svenske undersøkelse trekker opp.

5. Konkurransesproblemer innen Norden.

På bakgrunn av de betraktninger som er gjort foran over produksjons- og forbruksutviklingen i Norden, og betydningen av den nordiske samhandel har utvalget foretatt en undersøkelse om dels de interne konkurranseproblemer innen Norden, dels konkurranseforholdet til tredjeland. Denne undersøkelse har tatt sikte på å gi et grunnlag for å bedømme virkningene av et nordisk fellesmarked, behovet for overgangsordninger og utformingen av den ytre tollbeskyttelse.

Industribedriftenes relative konkurransevilkår blir blant annet påvirket av industristrukturen, for eksempel bedriftsstørrelsen, integrasjon og lokalisering, videre av industriens tekniske standard, kostnads- og kapitalforholdene.

I det følgende blir de faktorer berørt som påvirker de interne konkurranseforhold, mens forholdet til tredjeland drøftes i et senere avsnitt.

Industristrukturen.

a) Bedriftsstørrelsen.

For to bedrifter som i det vesentlige bare atskiller seg ved størrelsen, kan en regne med at den større bedrift har visse fordeler på den tekniske side. Produksjonen i den større bedrift kan være så stor at bedriften kan ha spesialmaskiner og spesialutdannet arbeidskraft som den mindre bedrift ikke kan utnytte på lønnsom basis. Den større bedrift kan også ha egne spesialavdelinger mens den mindre bedrift må få utført tilsvarende arbeid som leiearbeid. På den annen side vil den

mindre bedrift være mer oversiktlig. Derved krever den ikke et så komplisert administrasjons- og kontrollapparat som den større bedrift.

På det merkantile felt vil den større bedrift oftest ha større slagkraft. Den kan i en viss utstrekning oppnå lavere innkjøpspriser, og den kan gjøre et større salgssapparat lønnsomt, slik at det kan for eksempel opprettes et salgskontor på steder der den mindre bedrift må klare seg med en agent. I det hele tatt må en vel regne med at bedriftsstørrelsens optimum er høyere på det merkantile felt enn på det tekniske. Ved en overgang til de endrede markedsforhold som etableringen av et fellesmarked innebærer, kan likevel en større bedrift fa en vanskeligere og mer kostnadskrevenende omstillingsprosess enn en liten bedrift som vil kunne ha mulighet for smidigere tilpassing.

En sammenligning mellom bedriftenes fordeling på størrelsesgrupper etter antall sysselsatte innen den egentlige tekstilindustri etter antal sysselsatte innen den egentlige tekstilindustri i de nordiske land viser at den finske industri relativt sett har flest større bedrifter. Også i Sverige finnes relativt mange store bedrifter, mens antall mindre bedrifter relativt sett er større i Danmark og Norge enn i de andre land. Når det gjelder konfeksjonsindustrien, synes de større bedrifter å gjøre seg mer gjeldende i Sverige enn i de øvrige land.

Som det er pekt på foran, er det ellers en rekke andre forhold som har betydning for bedriftsstørrelsens innvirkning på konkurransevnen, og det vil derfor være vanskelig å trekke noen sikker konklusjon om hva industristrukturen i denne henseende betyr for de nordiske lands tekstil- og konfeksjonsindustriers interne konkurranseforhold.

Det bør også understrekes at automateringsgrad, spesialisering og lignende kan være av mer avgjørende betydning enn bedriftsstørrelsen når det gjelder å bedømme industristrukturens innvirkning på konkurranseforholdene. Spørsmål som henger sammen med dette blir behandlet i avsnittet om teknisk standard.

b) I n t e g r a s j o n .

Innen tekstilindustrien kan det i de forskjellige land forekomme større eller mindre integrasjon, for eksempel mellom spinneri og veveri, mellom spinneri og strikkeri eller mellom egentlig tekstilindustri og konfeksjonsindustri. Det forekommer også integrasjon mellom tekstilindustri og annen industriell produksjon, likesom også mellom industri og handel.

Det ser ikke ut til å være så store ulikheter mellom de nordiske land. Imidlertid bør det pekes på at den danske produksjon av bomullsgarn og kamgarn hovedsakelig foregår i frittstående spinnerier, mens det tilsvarende ikke er tilfelle i de andre nordiske land. I Norge foregår produksjonen av rayonullgarn ved et spinneri knyttet til et stort treforedlingsforetak. Dette forhold har neppe særlig stor betydning for de interne konkurranseforhold i Norden.

Integrasjon mellom tekstilindustri og konfeksjonsindustri er ikke vanlig i noe nordisk land. Den norske konfeksjonsindustri struktur avviker noe fra de

øvrige nordiske lands, idet grossistene foretar konfeksjonering i atskillig utstrekning. I en viss utstrekning forekommer også integrasjon mellom en groshandel og detaljhandel i de nordiske land. I Sverige har kjedeforretninger en ganske stor innflytelse. I Norge har de kombinerte en gros- og detaljforretninger meget stor betydning, hvilket også gjelder i en viss utstrekning i Finland. I alle fire land er de kooperative bedrifter en viktig faktor.

c) Industriens lokalisering.

I Norge ligger tekstilindustrien i betydelig utstrekning på avstengte steder med liten eller ingen annen industriell produksjon og med forholdsvis vanskelige transportforhold til de større forbrukssentra. Også i Finland finner en dette forhold, om enn i mindre grad.

Bedrifter som ligger på isolerte steder, vil ved sin lokalisering oppnå både fordeler og mangler. Bedriften vil som regel måtte påta seg større sosiale kostnader, men kan til gjengjeld regne med en stabil arbeidsstokk. Tilpassingen mellom avsetning og sysselsetting vil være vanskeligere for slike bedrifter. Også transportkostnadene kan spille en viss rolle.

Teknisk standard.

For muligens å kunne få et holdepunkt for vurderingen av den tekniske standard i de nordiske tekstilindustrier, har utvalget søkt å foreta en sammenligning mellom tekstilmaskinimporten til de fire land.

Av tabell 19 går det fram at importen til Danmark, Norge og Sverige var størst i årene 1950—1951 og at den senere er gått ganske sterkt tilbake. Sverige hadde for øvrig en ikke ubetydelig import i krigsårene. Finnlands import har vært noe ujevn i etterkrigsårene, med det høyeste importbeløp i 1956. En sammenligning mellom de forskjellige land vanskeligjøres ved at det statistiske materiale ikke er helt overensstemmende. Fremfor alt gjelder dette for Finnlands vedkommende, fordi tallene i motsetning til hva som er tilfelle med de øvrige land, omfatter ikke bare vevstoler og strikkemaskiner, men også alle andre slag tekstilindustri-maskiner og i tillegg importen av maskindeler. (Reservedelenes andel anslås på finsk side til ca. 25 % av importen.)

Noen stor forskyvning i tidsrommet i det innbyrdes forhold mellom landenes tekniske standard i tekstilindustrien kan neppe ha funnet sted. Sverige hadde vel før krigen et forsprang i teknisk standard, og dette forsprang synes å være opprettholdt. Denne antagelse bestyrkes for eksempel av oppgaver over brannforsikringsverdien for maskiner. Regnet pr. sysselsatt var denne pr. 31. desember 1956 ca. 25 000 sv. kr. i Sverige, mens den på det samme tidspunkt var ca. 20 000 sv. kr. i Norge og ca. 15 000 sv. kr. i Finland. For Danmarks vedkommende har det ikke vært mulig å få tilsvarende tall.

Det er ellers få opplysninger som kan være til nytte ved sammenligningen av den tekniske standard i de forskjellige lands tekstilindustrier. For én sektor

Tabell 19.

Import av vevstoler og strikkemaskiner.

År	Danmark mill. n. kr.	Finnland mill. n. kr.	Norge mill. n. kr.	Sverige mill. n. kr.
1938	1,0	5,9	1,2	4,0
1939	2,4	3,7	2,3	4,8
1940	1,7	1,0	2,1	3,3
1941	0,9	2,1	3,7	2,0
1942	0,9	4,5	1,1	2,7
1943	0,6	6,1	0,3	3,9
1944	1,2	3,2	1,0	6,3
1945	0,7	0,1	0,0	3,7
1946	1,6	0,7	1,4	9,4
1947	2,8	5,1	7,1	9,2
1948	5,8	4,8	14,6	8,9
1949	15,1	8,0	15,9	12,7
1950	19,0	18,6	18,2	16,5
1951	8,0	38,8	17,7	24,1
1952	8,1	35,5	11,2	15,6
1953	11,8	41,9	7,3	12,9
1954	10,2	20,5	6,8	14,9
1955	6,1	40,0	6,3	12,3
1956	6,0	59,7	5,8	10,3
1957	11,2	27,8	6,7	7,1

Ann.: Tallene i tabellen er ikke helt sammenlignbare fordi den statistiske avgrensning ikke er overensstemmende i de fire land.

For Danmarks og Sveriges vedkommende omfatter tallene bare import av vevstoler og strikkemaskiner.

For Finnlands vedkommende omfatter tallene alle typer tekstilmaskiner og deler til disse.

For Norges vedkommende omfatter tallene alle tekstilmaskiner (inkl. deler) i årene 1938—1951 og i årene 1952—1953 foruten vevstoler (inkl. deler) og strikkemaskiner også spole- og varpemaskiner. I årene 1954—1957 omfatter tallene bare vevstoler (inkl. deler) og strikke-maskiner.

av industrien, bomullsveveriene, har det vært vanlig å ta automatiseringen av vevstoler som et tegn på moderniseringsgraden. Etter de oppgaver som foreligger fra The International Federation of Cotton and Allied Textile Industries var denne automatiseringsgrad pr. 31. januar 1957 92 % i Sverige, 82 % i Norge, 73 % i Danmark og 56 % i Finland. En må imidlertid ved vurderingen av disse tall være oppmerksom på betydningen av produksjonens sammensetning, idet det er varetyper som mest hensiktsmessig fremstilles på vanlige vevstoler, mens andre mest hensiktsmessig fremstilles på automatiske vevstoler.

I konfeksjonsindustrien er den tekniske standard, forsåvidt angår maskiner, ikke særlig ulik i de nordiske land. Konfeksjonsindustrien må imidlertid som indu-

stri bedømmes mer etter sin organisasjon enn etter den maskinelle standard. Ved vurderingen av industristrukturen er det derfor nyttig å være klar over industriens spesialiseringsgrad, det vil si bedriftenes (resp. bedriftsavdelingenes) spesialisering på enkelte varer. Noen sammenlignbar statistikk finnes ikke på dette område i de nordiske land, men spesialiseringsgraden er sannsynligvis noe høyere i danske og svenske konfeksjonsfabrikker enn i finske og norske. Når det gjelder konfeksjonsindustrien også arbeidskraftens kvalitet av særlig betydning.

K o s t n a d s f o r h o l d e n e .

a) R å v a r e k o s t n a d e r .

Som det er gått fram av redegjørelsene foran, må samtlige nordiske land for en stor del dekke sitt behov for tekstilfibrer gjennom import. Innenlandsk produksjon foregår bare av visse tekstilmaterialer, slik som ull, lin, hamp og rayonull.

Fra et kostnadssynspunkt vil det, bortsett fra krigs- og krisesituasjoner, som regel ikke spille noen større rolle om råvarene finnes innen landet eller om de må kjøpes på verdensmarkedet.

Den finske industri har noe høyere transportkostnader for råvarene enn de øvrige nordiske land, men disse kostnader er likevel av relativt liten betydning. For Finnlands vedkommende gjelder det videre at en del av behovet for bomull blir dekket gjennom import fra Sovjetsamveldet og dette fører til høyere råvarekostnader enn hva som ville vært tilfelle dersom importen hadde vært fullt ut liberalisert.

For den innenlandske råvareproduksjon gjelder det i de nordiske land visse bestemmelser som kan innebære høyere råvarekostnader for tekstilindustrien.

Således har Finland en prisgarantilov for å trygge avsetningen og fremme for- edlingsbestrebelsene for finsk ull. Denne lov innebærer en forpliktelse for tekstil- industrien og kan derved komme til å bety at industriens internasjonale konkur- ranseevne blir svakere. Også den finske produksjon av kunstfibrer har av for- syningsmessige og forsvarsøkonomiske årsaker kunnet nyte godt av visse støtte- tiltak, slik at de finske tekstilfabrikker har måttet betale høyere priser enn ver- densmarkedets.

I Sverige ble det under den siste verdenskrig satt i gang en ganske betydelig produksjon og beredning av lin og hamp. Linproduksjonen er nå konsentrert til Skåne og Halland, og det finnes for tiden bare ett beredningsverk. Hampproduksjonen drives hovedsakelig på Gotland og også for hamp finnes det for tiden bare et beredningsverk. Den svenske tekstilindustrien har gjennom flereårige kontrakter forpliktet seg til å kjøpe størstedelen av de mengder lin og hamp som blir produsert ved disse verk. Ifølge kontraktbestemmelsene skal verdensmarkedets priser være gjeldende, men av forskjellige grunner har prisene som regel ligget noe over. I det svenske lingarnet inngår det for tiden omkring 30 % svensk råvare og i det svenske hampgarnet ca. 60 % svensk råvare.

I Danmark finnes en viss produksjon av lin, men denne produksjonen oppnår ingen støtte.

Den norske produksjon av ull er blitt beskyttet gjennom en lav toll. Ulltollen forutsettes å bli tatt bort i et nordisk fellesmarked.

b) Maskinkostnader.

Innen Norden finnes det ikke lenger noen produksjon av betydning av egentlige tekstilmaskiner. Derimot finnes det en viss produksjon av diverse utstyr som anvendes i tekstilindustrien, likesom det finner sted en viss produksjon av symaskiner, spesialmaskiner og ikke minst pressemaskiner og annet utstyr til konfeksjonsindustrien.

Egentlige tekstil- og konfeksjonsmaskiner kan for tiden innføres tollfritt i Danmark, Finland og Norge, mens Sverige har 10 % maskintoll. Andre maskiner enn egentlige tekstil- og konfeksjonsmaskiner er belagt med toll i alle land.

I Samarbeidsutvalgets forslag til felles nordiske tollsatser er det i alminnelighet foreslått en toll på 10 % for maskiner. Det forutsettes likevel at maskiner som ikke blir tilvirket i vesentlig utstrekning i Norden, skal kunne innføres tollfritt.

I Norge må man også for alle maskiner, apparater, instrumenter, verktøy o. l. betale 11,11 % alminnelig omsetningsavgift. Finland har en tilsvarende avgift som tidligere har vært 25 % men som for tiden er 15 %.

c) Lønnskostnader og sosiale kostnader.

Så vidt utvalget har kunnet konstatere er det en forskjell på vel 25 % i lønnskostnadene i de nordiske tekstilindustrier. Sverige har de høyeste lønninger, mens Danmark og Norge har de laveste. Ved vurderingen av lønnskostnadene er det her regnet med timefortjeneste. I denne sammenheng er det imidlertid av stor betydning i hvilken grad maskinene blir utnyttet. Hvorvidt det forekommer skiftarbeid er av særlig stor betydning. Danmark er antakelig kommet lengst med skiftkjøring. I visse kapitalkrevende sektorer er det i den danske tekstilindustri vanlig med tre skift. Både i Finland og Norge finnes det muligheter for med spesielle tillatelser å kjøre tre skift, mens det ikke finnes tilsvarende muligheter i Sverige.

Kapitalforholdene.

Tekstilindustrien blir internasjonalt sett stadig mer kapitalkrevende og det foreligger derfor et stadig behov for kapital. Ikke i noe av landene blir tekstilindustrien tilført ny kapital på annen måte enn gjennom rent forretningsmessige kanaler. Det blir derfor først og fremst et lønnsomhetsspørsmål hvor meget kapital som stilles til rådighet for tekstilindustrien. Prisreguleringen i Norge og Finland har ført med seg en sterk begrensning av tekstilindustriens egne muligheter for kapitaldannelse. Egenkapitalens andel er også relativt liten i de norske tekstilfabrikker.

En kan regne med at kapitalbehovet vil komme til å øke ved opprettelsen av et nordisk fellesmarked. På de områder hvor omstillingen vil gjøre seg sterkest gjeldende, kommer også behovet for ny kapitaltilførsel til å være størst, samtidig som kapitalen vil være minst interessert i å engasjere seg på disse områder ut fra rent forretningsmessige vurderinger.

Avskrivningsreglene er forskjellige i de fire land. Om disse forhold og om beskatningsforholdene ellers vises til Samarbeidsutvalgets rapport av 1957.

A n d r e f o r h o l d .

En rekke andre faktorer enn de som er behandlet ovenfor, har innvirkning på konkurranseforholdene mellom de nordiske tekstilindustrier. Mange av disse kan imidlertid vanskelig belyses ved hjelp av konkret materiale. Enkelte faktorer innebærer for øvrig også en ubetydelig forskjell i konkurransevilkårene.

Blant de faktorer som kan virke inn på de relative konkurransevilkår mellom de nordiske land, er den ulike lovgivning på en rekke områder. Dette gjelder for eksempel prislovgivningen og lovgivningen om kartellvirksomhet. Patentlovgivningen er også ulik, men denne er under revisjon i overensstemmelse med Det Nordiske Råds tilrådning nr. 29/1954.

Markedets nåværende størrelse i de fire nordiske land kan få en viss betydning ved overgangen til et fellesmarked. En kan sannsynligvis regne med at tilpassingsvanskene til et nordisk marked vil bli mindre jo mindre utvidelse av hjemmemarkedet det nordiske marked innebærer for vedkommende industri.

Utvalget har i dette avsnitt søkt å gi en oversikt over tekstil- og konfeksjonsindustriens relative konkurransevilkår. Av fremstillingen går det fram at det på en del områder foreligger visse ulikheter i konkurransevilkårene, mens det på andre områder gjør seg gjeldende store likheter. Utvalget har ikke funnet det mulig å foreta en samlende vurdering av de forskjellige forhold. Stort sett kan en imidlertid konstatere at industriens struktur er svært lik i de fire land.

Når det gjelder de aktuelle konkurranseforhold, kan en stort sett si at i de tilfelle de nordiske tekstil- og konfeksjonsindustrier i dag konkurrerer, foregår denne konkurranse etter alminnelig godtatte regler. I den senere tid har en imidlertid lagt merke til en viss økende tendens til å selge til unormalt lave priser på de vareområder hvor konkurransen er særlig stor. Handelen med tekstilvarer mellom de nordiske land betyr imidlertid relativt lite for det enkelte lands forsyning. I et nordisk fellesmarked vil en kunne regne med en sterk øking i den internasjonale handel med tekstilvarer, og utvalget vil peke på at salg av en topproduksjon til andre nordiske land derved vil kunne skape problemer.

6. *De nordiske tekstilindustriers konkurranseforhold overfor tredjeland.*

Når en bedømmer de nordiske tekstilindustriers konkurranseforhold overfor tredjeland, bør en merke seg at det er spørsmål om to vidt forskjellige industrier, den egentlige tekstilindustri og konfeksjonsindustrien, hvorav den første kan sies å tilvirke den sistes ramaterialer. Men også innen hver av disse industrier finnes det betydelige forskjeller i konkurranseforholdene mellom ulike typer av produksjon. Konkurransen føles heller ikke like sterkt i alle nordiske land, selv om konkurransens art stort sett stemmer overens.

I n d u s t r i s t r u k t u r e n .

Når det gjelder bedriftsstørrelse, integrasjon m. m., er det ikke mulig å foreta noen tallmessig sammenligning mellom industrien i Norden og andre land. I alminnelighet kan en imidlertid konstatere at tekstilindustrien i den øvrige del av verden som regel består av større enheter, samtidig som integrasjonen ikke er drevet så langt som i Norden. Industriens vekslende karakter fører imidlertid med seg at det i samtlige land forekommer en blanding av store og små bedrifter som kompletterer hverandre produksjonsmessig. Dette fører med seg, hvilket også går fram av foregående avsnitt om konkurranseproblemer i Norden, at bedriftsstørrelsen i og for seg ikke har en slik innvirkning på konkurransevnen at det er mulig å trekke noen sikre slutninger om dens innvirkning på de nordiske industriers konkurranseforhold overfor tredjeland.

T e k n i s k s t a n d a r d .

Det foreligger ingen mulighet for å foreta en tallmessig belysning av Nordens tekniske standard sammenlignet med andre land. Dette henger i første rekke sammen med at en savner brukbare mal, men for en stor del også at tekstilindustrien, som det er fremholdt tidligere, så vel i Norden som i den øvrige del av verden er altfor differensiert. Til dette kommer at ulikheten i teknisk standard mellom de forskjellige bedrifter innen det enkelte land, ofte er like stor som ulikheten i standard mellom forskjellige lands industrier. I alminnelighet gjelder det likevel at industrien i land med høye lønnskostnader av bedriftsøkonomiske grunner ofte viser en tendens til høyere mekaniseringsgrad enn andre land. De nordiske land tilhører gruppen av land i Europa med det høyeste lønnsnivå, og deres tekniske standard vil vel kunne måle seg med de fleste andre lands. Som det gikk fram av avsnitt 5 ovenfor, er likevel ikke denne tendens helt den samme innen alle de nordiske land, da mulighetene for investeringer blir påvirket både av landenes tilgang på valuta og bedriftenes egne kapitaltilganger.

Innen industrien arbeides det stadig for å øke mekaniseringen og automatiseringen i produksjonen ved hjelp av et helt moderne og rasjonelt utstyr, for derved så langt som mulig å redusere arbeidsinnsatsen. Lønnsfaktoren i produksjonen kan derved i noen grad reduseres, samtidig som de faste kostnaders andel øker.

Mulighetene for å fjerne lønnsulikhetene gjennom denne utvikling og å øke konkurranseevnen i den nordiske industri er likevel begrenset fordi flertallet av de konkurrerende land kan utnytte sitt produksjonsapparat mer intensivt. I Norden har en, med unntak av Danmark, som regel ikke lovmessig adgang til å arbeide i tre skift, hvilket øker de faste kostnader pr. produktenhet. Særlig blir den egentlige tekstilindustri påvirket av dette forhold fordi denne industri er om lag 3 ganger mer kapitalintensiv enn konfeksjonsindustrien, hvor det handverksmessige arbeidet stadig er av stor betydning.

K o s t n a d s f o r h o l d e n e .

a) R a v a r e r .

Tekstilindustriens ravarer er for en stor del gjenstand for internasjonal handel, og de nordiske industrier har derfor i alminnelighet tilgang til ravarer til de samme vilkår som industriene i de øvrige landene.

Som det går fram av avsnitt 5 foreligger det likevel spesielle forhold med hensyn til enkelte vareslag der innenlandsk produksjon, valutaforhold eller lignende begrenser det enkelte nordiske lands bevegelsesfrihet. Dette påvirker naturligvis ikke bare de nordiske lands interne konkurranseforhold, men også konkurranseforholdet overfor tredjeland.

For ravarene jute og myk hamp forekommer dobbel prissetting, som henger sammen med produsentlandenes dominerende stilling på markedet. Saledes pålegges eksport av råjute fra Pakistan en betydelig høyere eksporttoll enn eksporten av ferdige produkter. Disse eksporttoller blir endret fra tid til annen, men utgjør i alminnelighet en fordyring av ravaren på mellom 10 og 30 % av ravareprisen. Også den indiske råjuten kan av de innenlandske fabrikanter kjøpes til priser som ligger betydelig under verdensmarkedets priser. Tilsvarende forhold gjelder også for myk hamp, hvor Italia er hovedprodusent av noen av de beste kvalitetene. Denne dobbelprising av jute og myk hamp innebærer en svekkelse av konkurranseevnen overfor de råvareproduserende land.

b) L ø n n s k o s t n a d e r m. m.

Lønningene er en betydelig kostnadsfaktor innen de tekstile industrier. I Sverige, som når det gjelder lønningene ligger høyest i Norden, er lønnskostnadene dobbelt så høye som i enkelte land på det europeiske kontinent.

Særlig sterk blir konkurransen i den sektor av produksjonen som arbeider med høyt foredlede stapelvarer, slik som laken, strømper og skjorter, hvor vareprisene som regel er av utslagsgivende betydning. Når det gjelder motevarer er ofte den individuelle utformingen, mønsterets eller modellens slagkraft avgjørende, og prisen blir i dette tilfelle av mer sekundær betydning.

De høyere krav som stilles til en fabrikkbygning i Norden, sammenlignet med forholdene i for eksempel Nederland og Italia, fører med seg betydelige kostnader for de nordiske lands industrier. De nordiske sikkerhetsforskrifter krever

en helt annen konstruksjon av bygningen, og fremfor alt fører det kaldere klima i Norden med seg betydelige kostnader for bygningenes utrustning og oppvarming. Det høyere lønnsniva virker selvfølgelig også tilbake på bygningskostnadene, da disse for en vesentlig del består av lønnskostnader.

Av det som er sagt skulle det gå fram at de nordiske industrier har visse handicap i konkurransen med de øvrige europeiske land, hvilket blant annet henger sammen med at kostnadsnivået i Norden er høyere enn i andre europeiske land. På den andre siden har det på tross av de handicap som foreligger i enkelte henseender, vært mulig å bygge opp en betydelig tekstilindustri i de nordiske land. Etter utvalgets mening finnes det også forutsetninger for å opprettholde og utvikle en nordisk tekstilindustri i et større marked med de økte muligheter for en rasjonell produksjon som vil bli en følge av et slikt marked. En forutsetning for dette er imidlertid at konkurransen kommer til å foregå på et sunt økonomisk grunnlag. I den senere tid har konkurransen utenfra i høy grad blitt forskjøvet gjennom den såkalte lavprisimport.

Dagens konkurranseforhold innen tekstilindustrien.

De avsetningsvanskeligheter som er til stede, og den manglende lønnsomhet som begynte å gjøre seg gjeldende i forbindelse med Korea-boomens slutt, skyldes overskuddskapasitet i verden på tekstilområdet.

Flere av Europas tekstilproduserende land, i første rekke England, har tradisjonelt hatt stor eksport til oversjøiske områder. Etter hvert har imidlertid disse land under og umiddelbart etter krigen bygd opp egne tekstilindustrier under en sterk handelspolitisk beskyttelse. Disse land er imidlertid ikke bare tapt som markeder for europeisk industri. De er dessuten blitt eksportører til de europeiske industrienes hjemmemarkeder. I Europa er det derfor for tiden en overskuddskapasitet som man søker å finne nye avsetningsmuligheter for. Det er da naturlig at man i første rekke vender seg mot andre tradisjonelle markeder, og da i første rekke slike som fører en liberal handelspolitikk som tilfelle er i Norden. Importen har også i de senere år økt sterkt i de nordiske land, hvilket går fram av tabell 14 i et tidligere avsnitt.

Innen OEEC har man i flere år nøye fulgt utviklingen innen tekstilindustrien i Vest-Europa. Der har man konstatert at den vest-europeiske tekstilindustri i lengre tid vil stå overfor meget betydelige tilpassingsvanskeligheter på grunn av den industrielle utbygging i de såkalte økonomisk tilbakeleggende land. På lengre sikt vil imidlertid situasjonen bli forbedret fordi man ventet at tekstilforbruket i Vest-Europa kommer til å stige i betydelig grad.

De nordiske tekstilindustrier må også fortsatt regne med en sterk importkonkurranse, som for de forskjellige land varierer med importbeskyttelsens høyde, markedsforholdene og industriens egen konkurransevne.

Et utslag av konkurransen er den reduksjon av arbeidsstokken med 20 — 30% som har foregått innen den egentlige tekstilindustri i Norden siden begynnelsen av 1950-årene. Denne reduksjon har gitt seg uttrykk i dels at bedrifter er blitt lagt ned, dels at bedrifter som fortsatt er virksomme, har foretatt innskrenkninger.

For Finnlands vedkommende er forholdene ikke helt sammenlignbare med tilsvarende forhold i de øvrige nordiske land. Man har saledes ikke gjennomført liberaliseringstiltak før den 1. oktober 1957, og av denne grunn har virkningene av en fri handel med omverdenen ennå ikke kunnet registreres. En kan imidlertid konstatere at den finske tekstilindustri i meget stor grad bare arbeider med 4 dagers arbeidsuke.

Utover disse generelle konkurranseforhold har tekstil- og konfeksjonsindustriene helt spesielle problemer med den såkalte underpriskonkurransen. Denne konkurranse kommer i første rekke fra land med statshandel, d. v. s. Øst-Europa og øst-asiatiske land. I det følgende gis en redegjørelse for de forskjellige typer av slik konkurranse som forekommer. Redegjørelsen bygger på opplysninger som er gitt av de industrirepresentanter som har deltatt i utredningsarbeidet.

Eksport av tekstilvarer fra forskjellige øst-europeiske land foregår gjennom statlige foretak for utenrikshandel. Erfaringene viser at importen fra disse land som regel foregår til meget lave priser, hvilket henger sammen med at prissettingen i mange tilfelle foretas på grunnlag av helt andre enn rent kommersielle hensyn og mer eller mindre er uavhengig av de virkelige kostnader. Det er blitt gitt eksempler på priser som ikke engang gir dekning for normale kostnader for de råvarer som er anvendt. Lavprisimporten fra de øst-europeiske land synes ofte å konsentrere seg om visse bestemte vareområder.

Når det gjelder eksporten fra visse asiatiske land (for eksempel Japan, Hongkong, India) henger de lave priser i første rekke sammen med den lave arbeidslønn og det lave sosiale nivå i disse land sammenlignet med vest-europeiske land. Men også andre forhold kan bidra til lave priser. I denne forbindelse bør en være oppmerksom på at mange tekstilimporterende land praktiserer en restriktiv importpolitikk overfor slike lavlønnsland og av denne grunn blir eksportpresset konsentrert om land med en mer liberal importpolitikk.

Lavprisimport forekommer også fra Italia. Importen fra visse industriområder (Prato-distriktet) foregår ofte til priser som ligger ubetydelig høyere enn prisene fra de øst-europeiske land og Japan.

De lave priser har ført med seg at importen fra de landområdene som er berørt her, har økt sterkt, om enn i noen ulik grad i de forskjellige nordiske land. I Danmark henger problemene i første rekke sammen med tekstilvareimporten fra Øst-Europa og Japan. I Finland utgjør importen fra de øst-europeiske land ca. 34 % av den totale import av forbruksferdige tekstilvarer, regnet etter mengde. I Norge er importen fra de øst-europeiske land blitt fordoblet etter 1954 og utgjør nå ca. 12 % av den totale import av tekstilvarer. I Sverige har for eksempel importen av ullvevnader fra Italia økt med 50 % og er beregnet på å svare til ca. 1/3 av den

innenlandske produksjon for bekledningsformal i Sverige. Selv om importen fra de østeuropeiske land for tiden er underkastet kvantitativ begrensning etter en periode med sterk importstigning, anses den overalt å øve et betydelig press på den alminnelige prisdannelsen på tekstilområdet. Forholdet er det samme med hensyn til importen fra Japan.

Størrelsen av tekstilimporten gir ikke noe fullstendig bilde av hvilken innflytelse importen fra disse land har på markedet. Uansett størrelsen kan således importen påvirke prisene fra andre tekstileksporterende land og fra egen tekstilproduksjon og derigjennom presse prisene og føre til uro på markedet. Skadevirkningene på landets egen produksjon kan på denne måten bli betydelig større enn hva den faktisk realiserte lavprisimporten skulle kunne tyde på.

7. Forslaget om et felles marked.

Tollsats er .

a) Nåværende tollsats er .

Når det gjelder tekstilravarene er det allerede i Samarbeidsutvalgets tidligere rapport foreslått tollfrihet for naturlige tekstilfibrer. I alminnelighet er det også nå tollfrihet for disse varer i de nordiske landene. Norge har likevel for tiden en lav toll på ull, men denne skal ifølge forslaget fjernes i et nordisk marked. Kunstige og syntetiske tekstilfibrer blir behandlet i den foreliggende rapport.

Tollnivået for tekstil- og konfeksjonsvarer er for tiden høyest i Finland, lavere i Norge og lavest i Danmark og Sverige.

Tollsatsene i de nordiske land var tidligere som regel angitt som vekttollsats er, men i løpet av de siste år er man i stor utstrekning gått over til verditollsats er. Denne overgang fant sted i 1956 i Danmark, 1951—1953 i Finland, 1952 i Norge og 1955 i Sverige.

I enkelte tilfelle er verditollen kombinert med minimumsvektollsats er. Problemer som henger sammen med de forskjellige minimumstollsats er, blir behandlet i et eget avsnitt senere.

For rayonull og syntetisk ull er det for tiden tollfrihet i Danmark og Finland. I Norge er disse varer underkastet vekttollsats er, som for rayonull svarer til ca. 5 %, og for syntetull er satsen helt ubetydelig. I Sverige er tollene på rayonull 8 %, mens den gjeldende vekttoll for syntetull tilsvarer ca. 1 %.

For garn av rayonsilke og syntetisk silke er det en toll på 3 % i Danmark. I Finland er tollene 20—30 %. I Norge er disse varer belagt med vekttoll, som for rayonsilke tilsvarer 25—40 % og for nylonsilke 2—7 %. Også Sverige har vekttoll, som svarer til ca. 26 % for rayonsilke og ca. 5 % for syntetsilke.

For annet garn er den gjeldende toll i Danmark 3 %. I Finland er tollene for ullgarn (inklusive rayonullgarn o. l.) 6—12 %, for bomullsgarn 8—13 % og for lingarn 5—7 %. I Norge er tollene på ullgarn 8 % og på rayonullgarn, bomulls-

garn og lingarn 5 %. I Sverige er tollen på ullgarn 5 % og på bomullsgarn 8 % (for sytrad 12 %). På lingarn er det en toll på 9 % og på rayonullgarn en toll på 12 %.

For vevnader av rayon- og syntetsilke er tollen i Danmark 20 % og for andre vevnader 10—12,5 %. I Finland er tollen på vevnader av rayonsilke 25—50 %, av ull 24—40 %, av bomull 25—30 % og av lin 30—40 %. I Norge er det en toll på 25 % for vevnader av rayonsilke, 18% for vevnader av ull, stort sett 18—20% for vevnader av bomull og 10—15 % for vevnader av lin. I Sverige er det på vevnader av rayonsilke vekt-tollsatsen som svarer til ca. 20 %. For øvrige vevnader er det en toll på 12 %. For trikotasjevarer av rayonsilke og nylonsilke er tollen i Danmark 17,5—22,5 %, i Finland 35 %, og i Norge 20—25 %. I Sverige er tollen på strømper av nylonsilke 15 %, mens det på andre trikotasjevarer er en vekt-toll (insidens 5—8 %).

For trikotasjevarer av annet materiale er tollen i Danmark 12,5—22,5 % (strømper 7,5 %), i Finland 27—35 %, i Norge 16—17 % og i Sverige 14 %.

For konfeksjon av rayon- og syntetsilke er tollen i Danmark 22,5 % og i Norge 30 %. I Finland er det vekt-toll med insidenser omkring 45—50 %, og i Sverige omkring 18 %.

For konfeksjon av annet materiale er tollen i Danmark 20—22,5 %, i Finland 45—50 %, i Norge 25 % og i Sverige 12—14 %.

Oppgaver over de enkelte tollsatsen finnes i bind 4 av Samarbeidsutvalgets hovedrapport. Det bør imidlertid pekes på at de spesifikke tollsatsen i Finland er forhøyet fra begynnelsen av 1958 med 39 % i samsvar med devalueringen av marken.

Tabell 20. *Tollsatsene på tekstil- og konfeksjonsområdet i visse vest-europeiske land.*

	Storbri- tannia	Vest- Tyskland	Benelux	Frank- rike	Italia	Roma- statenes ytre tollmur
	%	%	%	%	%	%
<i>Ull:</i>						
Garn	7½-10	4- 6	4	3- 6	12-14	6- 7
Vevnader	17½-20	12-13	18	15	20	16
Trikotasjevarer	20	13-15	18-24	20-22	18-20	17-20
<i>Bomull:</i>						
Garn	7½	5- 8	0- 4	15-20	15-22	10
Vevnader	17½-20	10-14	12-18	20-25	15-20	14-19
Trikotasjevarer	20	13-15	24	22-25	18-20	20
<i>Konfeksjon:</i>	17½-33⅓	11-15	24	20-30	20-22	20-23

b) Tollsatsene i enkelte vest-europeiske land.

Til sammenligning gir en i nedenstående tabell 20 oppgaver over gjeldende tollsatser i enkelte vest-europeiske land for tekstil- og konfeksjonsvarer av ull og bomull. I tabellen gis videre oppgaver over de tollsatser som ifølge foreliggende opplysninger kan ventes gjennomført i 6-maktens fellesmarked. Det bør imidlertid understrekes at de tall som er angitt er gjennomsnittstall, og at 6-maktens tollsatser ennå ikke er fastlagt.

c) Forslag til felles nordiske tollsatser.

Som det går fram av den redegjørelsen som er gitt, er det til stede forholdsvis betydelige forskjeller i tollsatsene på tekstilprodukter mellom de fire nordiske land. Forskjellene gjelder i første rekke vevnader og konfeksjon. Tollsatsene på produkter av ull og bomull gir stort sett et godt bilde av disse forskjeller.

	Garn		Vevnader		Konfeksjon	
	Ull	Bomull	Ull	Bomull	Ull	Bomull
Danmark	3	3	12,5	10-12,5	20	22,5
Finland	6-12	8-13	24-40	25-30	45-50	45-50
Norge	8	5	18	18-20	25	25
Sverige	5	8	12	12	12-14	12-14

Under avveiingen av tollforslagene for tekstilprodukter i et nordisk fellesmarked har utvalget i første rekke søkt å fastlegge sakalte basistollsatser på garn, vevnader og konfeksjon. Utvalget har da tatt utgangspunkt i tollsatsene på produkter av ull og bomull. Disse tollsatser skulle være et godt utgangspunkt for fastleggingen av tollsatsene innen tekstilområdet i sin helhet. Etter utvalgets mening har det vært ønskelig på denne måten å søke å gjennomføre størst mulig enhet. Fastleggingen av en felles tolltariff forutsetter en ikke ubetydelig endring oppover eller nedover av tollsatsene i de land hvor satsene for tiden ligger lavest eller høyst.

Under avveiingen av tollsatsene i et nordisk fellesmarked har utvalget tatt hensyn til de spesielle vansker som tekstilindustrien som nevnt må regne med i Norden likesom i Vest-Europa for øvrig, i hvert fall under en overgangstid. De danske, norske og svenske delegasjoner har videre som motivering for sine forslag gått ut fra at det kommer i stand et vest-europeisk frihandelsområde med den derav følgende nedbygging av tollsatsene. Høyningen av tollsatsene i et nordisk marked for visse land vil således bli motvirket dels gjennom den økte konkurranse som etableringen av et større marked i og for seg vil føre med seg, dels gjennom nedbyggingen innen frihandelsområdet. Til slutt har utvalget, på bakgrunn av de ustabile forhold som råder på tekstilmarkedet og usikkerheten med hensyn til den

framtidige utvikling, funnet å burde anbefale at de tollsatser som nå er foreslått i et nordisk fellesmarked, bare skal gjelde i 5 år og at det skal finne sted en omprøving av tollsatsene innen utgangen av denne periode.

Med utgangspunkt i disse synspunkter har Samarbeidsutvalget nådd fram til et kompromissforslag om basistollsats for garn, vevnader og konfeksjon, og disse forslag er lagt til grunn for det forslaget om en felles nordisk tolltariff for tekstilområdet som legges fram i bilag I. Basistollen er blitt fastlagt til 7 % for garn, 17 % for vevnader og 23 % for konfeksjon. Når spesielle forhold har foreligget, er det gjort unntak fra dette tollnivå.

I tilslutning til kompromissforslaget er det fra dansk side anført at det foreliggende forslag kan aksepteres som det kompromiss som kunne oppnås på bakgrunn av de motsetninger som er berørt ovenfor, og dermed håper man at forslaget skal kunne gjennomføres i sin helhet. Fra norsk side er det blitt hevet at tollene burde vært satt noe høyere på produkter av bomull og konfeksjon av rayonsilke. Fra svensk side er det blitt sagt at kompromisset for konfeksjonsvarenes vedkommende burde ha ligget noe lavere. Den finske delegasjon har hevet at det tollnivå som tilrettelegges gjennom de anførte basistollsats, etter finsk oppfatning er flere prosent for lavt. Tollsatsene i bilaget kan derfor ut fra finsk synspunkt bare tas som uttrykk for det innbyrdes forhold som bør gjelde mellom basistollsatsene og tollsatsene for de posisjoner som blir fastlagt i forhold til basistollsatsene. Selv med denne innbyrdes gradering av tollsatsene er det fra finsk side blitt framført et avvikende syn for tollsatser under de posisjoner som i bilag I er merket med en stjerne*. Det tilsvarende gjelder for Norges vedkommende for enkelte posisjoner som i bilaget er blitt merket med 2 stjerner**. Disse tollsatser skal tas opp til prøving før det nordiske fellesmarked trer i kraft.

Utvalget har foretatt en gjennomgåelse av hele vareområdet og angitt de tollsatser, som på grunnlag av ovennevnte kompromissforslag, skulle gjelde for de forskjellige posisjoner. På enkelte områder er det gjort avvikelser fra de alminnelige tollsatser når dette er blitt ansett motivert på grunn av bearbeidingsgrad, konkurranseforhold m. m. I det følgende blir det redegjort for tollsatsene for de viktigste vareslag.

For rayonull og syntetull blir det lagt fram et kompromissforslag på en tollsats på 7 % og for garn derav 9 %. For garn av rayonsilke foreslås en toll på 20 %¹, mens det skal være tollfrihet for syntetsilke. For annet garn foreslås som nevnt en toll på 7 %.

For vevnader av rayonsilke er det foreslått en toll på 22,5 %, mens det for de øvrige vevnader i alminnelighet er foreslått en toll 17 %. For vevnader av jute og papirgarn foreslås dog 12 %.

¹ De norske medlemmer av utvalget har sluttet seg til forslaget om taosatsen på rayonsilke under forutsetning av at det kan komme i stand et produksjonssamarbeid mellom de nordiske produsenter på dette område.

For trikotasjevarer av rayonsilke foreslås en tollsats på 22,5 %, mens det som regel foreslås en toll på 18—21 % for trikotasjevarer av annet materiale. For strømper av nylon og andre syntetiske fibrer foreslås en tollsats på 23 %.

For konfeksjon av rayonsilke foreslås 25 %, mens det er foreslått en tollsats på 23 % for konfeksjonsvarer av annet materiale.

Når det gjelder tollsatsene på spesialartikler, kan nevnes 12 % for sytråd, 12—20 % for tepper, 20—24 % for bånd, 10 % for vatt og presset filt, 5 % for fiskegarn, 18 % for impregnerte eller overtrukne vevnader, 15 % for brannslanger, 12 % for driv- og transportremmer og 20 % for hatter.

For enkelte vareslag er det under overveielene særskilt blitt understreket at det må finne sted en forutsetningsløs omprøving av beskyttelsesbehovet etter en femårsperiode. Dette gjelder rayonull og syntetull og garn derav samt cordgarn og cordvev.

Utvalget har videre ment i enkelte avgrensede tilfelle å burde foreslå lavere tollsatser enn hva som ellers er blitt angitt når varene anvendes til visse spesielle formål.

Garn som utelukkende anvendes til tilvirkning av fiskegarn og liner, skal således belegges med bare 2 % toll og for garn av syntetiske tekstilfibrer som anvendes slik, skal det være tollfriet.

For cordgarn og cordvev av rayonsilke foreslås en toll på 20 %, for cordgarn og cordvev av rayonsilke foreslås en toll på 20 %, for cordgarn og cordvev av syntetisk silke 17 % og for cordvev av bomull 17—18 %. Utvalget foreslår at disse tollsatser bare skal gjelde midlertidig i 5 år. I betraktning av at det for tiden er lavere tollsatser i Danmark og Finland og tollfriet i Norge, blir det foreslått at det skal kunne innrømmes tollreduksjon i overgangstiden for garn og vevnader som utelukkende blir anvendt til tilvirkning av driv- og transportremmer eller til bildekk og lignende. På dansk og finsk side har man ønsket at tollene skal settes ned til 10 %, mens man på norsk side ønsker tollfriet i overgangstiden. På svensk side har man tatt forbehold om å kunne komme tilbake til eventuelle overgangsordninger for drivremmer og dekk da tollene på råvarene vil bli ulik i en overgangstid.

K v a n t i t a t i v e i m p o r t r e s t r i k s j o n e r .

I Danmark er importen fra OEEC-land liberalisert for de fleste varers vedkommende. Unntatt fra liberaliseringen er bl. a. vevede etiketter, vatt og varer derav, bindegarn, overtrukne eller impregnerte vevnader og varer derav, linoleum og brannslanger samt sekker. I Finland er importen fra de fleste OEEC-land frilistet, dog med visse unntak, hovedsakelig for ullvevnader og konfeksjon. I Norge er importen liberalisert for alle varer med unntak av tepper. I Sverige er importen helt liberalisert.

Utvalget har forutsatt at det i et nordisk fellesmarked ikke skal nyttes importrestriksjoner mellom de nordiske land.

I Norge kan importen av fiskeredskap m. m. for tiden bare foregå gjennom et eget organ, Statens Fiskeredskapsimport. Fra norsk side er det blitt framholdt at organets innkjøpspolitikk i et nordisk fellesmarked ikke vil komme til å diskriminere mot de øvrige nordiske land, hvilket er overensstemmende med de bestemmelser som er foreslått å gjelde for statlige monopoler i utvalgets forslag til konvensjon for nordisk økonomisk samarbeid. På samme måte skal det tas hensyn til konvensjonens bestemmelser om subsidier.

Overgangsordninger.

Med hensyn til de felles nordiske tollsatser overfor ikke-nordiske land er det på visse punkter tatt forbehold om en gradvis tilpassing i løpet av en overgangstid.

En reduksjon av någjeldende tollsatser ned til det felles nivå vil saledes for Finnlands vedkommende skje gradvis i løpet av 10 år for rayon- og syntetsilkegarn samt for flertallet posisjoner for vevnader, trikotasjevarer, konfeksjon og visse andre artikler. For Norges vedkommende skjer en gradvis reduksjon av tollene for vevnader og band av rayonsilke, visse flerfargede bomullvevnader, slanger og konfeksjon. Reduksjonen forutsettes for Norges vedkommende å foregå i takt med avviklingen av tollsatsene i et vest-europeisk frihandelsområde.

For Danmarks vedkommende forutsettes en gradvis forhøyelse i løpet av 6 år av någjeldende tollsatser til de foreslåtte tollsatser. For Sveriges vedkommende forutsettes en tilsvarende tilpassning å skje i løpet av 8 år for konfeksjon av annet materiale enn rayonsilke.

I spørsmålet om interne nordiske overgangsordninger for tollene har utvalget funnet det hensiktsmessig at disse i størst mulig grad blir begrenset, slik at fellesmarkedet blir fullt effektivt så snart som mulig, og videre at overgangsordningene utformes på en slik måte at de nordiske land allerede fra opprettelsen av markedet oppnår en viss preferanse. Utvalget har på bakgrunn av disse forhold ikke motsatt seg at Finland gjør bruk av en generell overgangstid på 8 år og Norge på 6 år for vevnader og konfeksjon samt enkelte andre artikler. Imidlertid unntas slike posisjoner fra disse regler om overgangstid når det, produksjonsforholdene og konkurranseforutsetningene tatt i betraktning, bør kunne opprettes et fellesmarked uten overgangstid. Danmark og Sverige skal ikke ha noen interne overgangsordninger. I tilslutning til kompromissforslaget er det fra dansk og svensk side blitt hevdet at man ikke har følt seg overbevist om nødvendigheten av overgangsperioder på den lengde som er blitt foreslått for Finnlands og Norges vedkommende. Fra finsk og norsk side er det blitt hevdet at de foreslåtte overgangsperioder burde være noe lengre.

Nedbyggingen av de finske og norske tollsatser overfor de øvrige nordiske land skal etter de oppgitte overgangsperioder skje gradvis med utgangspunkt i et basisnivå som for Finnlands vedkommende er 22—27 % for vevnader og 29—34% for konfeksjon, for Norge 14% for vevnader og 20% for konfeksjon. Tilbake-

betaling av toll skal i løpet av en overgangstid kunne innrømmes for varer som importeres fra ikke-nordiske land og etter bearbeiding blir eksportert til et annet nordisk land i overensstemmelse med regler som vil bli utformet av Samarbeidsutvalgets tolltekniske komité. Etter hvert som tollene nedbygges, skal tilbakebetalingene reduseres i tilsvarende grad. Alternativt skal utgangspunktet for nedbyggingen av de internordiske tollene senkes i tilsvarende grad. Etter at spørsmålet om hvilket av disse to alternativer som er å foretrekke er blitt nærmere utredet, må en ta stilling til saken i god tid før det nordiske fellesmarked trer i kraft.

Fra finsk side er det tatt forbehold om en gradvis avvikling av de någjeldende kvantitative importrestriksjoner i løpet av en overgangstid på 5 år.

Utvalget vil til slutt anbefale at det i løpet av de overgangsperioder som er anført ovenfor, med visse mellomrom foretas undersøkelser om hvilke muligheter som foreligger for å begrense vedkommende eksterne og interne overgangsordninger.

Hva de interne overgangsordninger angår skal en gjennomgåelse finne sted første gang ett år etter fellesmarkedets ikrafttreden. En revisjon av vedkommende overgangsordninger skal skje, dersom de synes å føre til åpenbare skjevheter i konkurranseforholdene.

En oversikt over de foreslåtte overgangsordninger finnes i bilag II.

Tiltak mot dumping.

En må regne med mulighetene for skadelig dumping som en realitet på lengre sikt. Allerede nå forekommer det slik dumping på visse tekstilers områder, men prinsipielt er spørsmålet av generell karakter og kan komme til å bli aktuelt også på andre sårbare vareområder. På denne bakgrunn har utvalget forsøkt å bedømme hvordan slike spørsmål mest hensiktsmessig kan behandles i et nordisk fellesmarked.

Et av utgangspunktene ved drøftinger av disse problemer må være at virkningene av dumping kan være ulik i de forskjellige nordiske land. En må således forutse at i enkelte tilfelle kan bare ett land mene seg påført skade og føle behov for mottiltak, og likeledes kan mottiltak ut fra handelspolitiske og andre synspunkter synes å være mer eller mindre ønskelige i de forskjellige nordiske land. Det bør på den andre siden understrekes at dumping mot et medlemsland i et nordisk fellesmarked er et forhold som angår samtlige medlemsland. En sunn og hensiktsmessig utvikling av det internordiske varebytte krever at det også blir tatt hensyn til medlemslandenes rettmessige eksportinteresser innen fellesmarkedet. Dersom dumping fra ikke-nordisk land blir tillatt å fortsette uhemmet i et medlemsland, kan de øvrige lands interesser bli skadet og formålet med den internordiske integrasjon bli borte. Felles opptreden mot skadelig dumping står derfor fram som et naturlig element i et nordisk økonomisk samarbeid.

I denne sammenheng bør det videre pekes på at et medlemsland som ikke blir berørt direkte av dumping, indirekte kan bli skadelidende gjennom transittering av dumpingvarer. Dette kan nødvendiggjøre kontroll av transittimport via de øvrige nordiske land. Derved vil det oppstå betydelige og vanskelig løsbare pro-

blemer med opprinnelseskontroll, kontroll med viderebearbeiding av importerte ravarer etc., problemer som er velkjente fra de drøftinger som pagar om et vest-europeisk frihandelsområde. Problemer av denne karakter er sannsynligvis særlig merkbare på det tekstile vareområde, som så langt en kan se framover vil være preget av produksjonsoverskudd og tilspisset konkurranse. Et nærmere studium av dette problemkompleks gir i første rekke grunn til å slå fast at det er ønskelig så langt som mulig å unngå situasjoner som motvirker eller vanskeliggjør integrasjonen og den internordiske handel. Dette forhold understreker behovet for at dumpingsproblemet i størst mulig grad blir behandlet på felles nordisk basis.

Dumping kan ikke bli effektivt møtt ved bruk av bare en av de forskjellige mulige metoder som foreligger. Det er et visst behov for variasjonsmuligheter, slik at tiltakene kan bli utformet under hensyntagen til særlige omstendigheter som kan foreligge. Under en omfattende og variert import av dumpingvarer kan anvendelsen av kvantitative importrestriksjoner være det eneste effektive mottiltak mot skadevirkninger, i andre tilfelle kan iverksetting av antidumpingtoll eller minimumsvektollsatsen være å foretrekke. Også forhandlinger med eksportlandet kan i visse tilfelle være et middel for å søke å råde bot på skadelig dumpingimport. For å muliggjøre en effektiv nordisk koordinering, synes det ønskelig at de forskjellige medlemsland har formell mulighet (konstitusjonell adgang) til å gjøre bruk av den fremgangsmåte som ut fra et nordisk synspunkt vil være det mest formalstjenlige i hvert enkelt tilfelle. I denne sammenheng må en ha for øye kravet om hurtig behandling og risikoen for at det under en offentlig undersøkelses- og vedtaksprosedyre som drar i langdrag, skal foregå uønskede spekulasjoner. Det vil derfor være nødvendig at respektive lands regjeringer blir utrustet med nødvendige fullmakter på vedkommende område. Også utformingen av de felles forpliktelser overfor GATT må skje med tanke på dette.

De drøftinger som tidligere er blitt ført i Samarbeidsutvalget om felles tiltak mot dumping har i og for seg fremhevet behovet for et nært samarbeid, men har likevel ført til den slutning at hvert land i siste omgang bør beholde sin selvstendige rett til å iverksette antidumpingtiltak. Selv om dumpingproblemene for tiden har særlig sterk relevans for tekstilområdet og visse andre vareområder som ikke er tatt med i utvalgets rapport fra 1957, har utvalget ikke funnet å burde anbefale noen omprøving av de slutninger som er trukket om den nasjonale selvbestemmelsesrett, som for øvrig også er en grunnsten i forslaget til konvensjon. Med utgangspunkt i de slutninger som er trukket foran, vil utvalget imidlertid streke under behovet for en effektiv koordinering for derved å unngå de vansker som et ensidig tiltak i ett land kan føre med seg. Dersom spørsmålet om antidumpingtiltak blir aktuelt i et land, bør de øvrige land orienteres på et tidlig tidspunkt og gis muligheter for å medvirke. Ønskelig koordinering kan enten skje gjennom felles tiltak eller gjennom ulike tiltak som har den samme virkning (for eksempel antidumpingtoll i ett land, restriksjoner i et annet). Når det gjelder den betydning disse spørsmål ofte har for det enkelte lands handelspolitiske forbindelser med

omverden, mener utvalget det vil være nyttig å etablere et internordisk samarbeid t. eks. ved forberedelser til handelsforhandlinger hvor spørsmål av denne art er aktuelle. Et av medlemslandene i det nordiske fellesmarked kan saledes ha sterk interesse av de handelspolitiske forpliktelser som et annet medlemsland inngar, og det kan ofte være ønskelig å innta en felles holdning overfor import av visse slag.

Selv om utvalget anser det for å være mulig og ønskelig å løse de fleste problemer på dette område gjennom en effektiv koodinering, kan en ikke utelukke at det vil oppstå situasjoner hvor et nordisk land vedtar motforholdsregler mot en bestemt import mens de øvrige land lar tilsvarende import være fri, eller at ulike mottiltak i de forskjellige land ikke kan sies å ha tilstrekkelig ensartet virkning til å kunne tillate en fri internordisk handel. Det vil da i de fleste tilfelle ikke være til å unngå at det opprettes en viss transitteringskontroll med regler for opprinnelseskontroll etc. Spørsmål av dette slag bør mest naturlig kunne tas opp til behandling i de nordiske fellesorganer.

Det er også grunn til å gjennomføre et nært samarbeid når vedtak som er gjort, skal settes ut i livet. Dette gjelder særlig spørsmål om antidumpingtoll og kvantitative restriksjoner og også hvordan transittkontrollen skal praktiseres i den internordiske handel.

Etter utvalgets mening bør det vedtas bestemmelser som kan muliggjøre en så hurtig behandling av dumpingspørsmål som mulig innen de organer som vil bli opprettet i tilknytning til fellesmarkedet. Under behandlingen av de forskjellige spørsmål bør det etableres en nær kontakt med næringslivets organisasjoner. Utvalget har ikke sett seg i stand til ennå å kunne ta stilling til om dumpingspørsmålene mest hensiktsmessig kan behandles i et særlig antidumpingutvalg eller et alminnelig tollutvalg, eller om disse saker bør behandles på annen måte. Det synes mest hensiktsmessig å avgjøre dette spørsmål i det foresatte ministerråd.

På bakgrunn av de prinsipielle linjer som er blitt antydnet ovenfor, om iverksetting av tiltak mot dumping i et nordisk fellesmarked, har utvalget tatt opp til diskusjon spørsmålet om minimumstollsatsen som et mulig virkemiddel i denne forbindelse. Dette spesielle problem blir behandlet i følgende avsnitt.

M i n i m u m s t o l l .

Såkalt minimumstoll, d. v. s. verditoll kombinert med vekttoll, blir i ulik grad anvendt i de nordiske lands nåværende tolltariffer. Danmark har i gjeldende tolltariff bare minimumstoll i et enkelt tilfelle. I Finland ble det allerede i 1955 innført minimumstoll for de fleste bomullsposisjoner, og etter forhandlinger i GATT høsten 1957 har man nå innført minimumstoll også for de fleste posisjoner som omfatter rayonsilke, ull, lin og trikotasje. I Norge praktiseres minimumstoll for tyngre ullvevnader, visse flerfargede bomullsvevnader samt rayonvevnader og rayontrikotasje m. m. I Sverige inneholder tolltariffen minimumsvektstollsatsen på tekstilområdet bare for enkelte trikotasjevarer. De gjeldende nordiske tolltariffer

nytter videre for enkelte vareslag innen tekstilområdet rene vektoller, som for billige varer i en viss grad vil ha den samme virkning som de kombinerte vekt- og verditollsatsar. Dette gjelder i Norge for band og lignende varer og i Sverige for rayon- og syntetiskgarn samt vevnader, trikotasjevarer og konfeksjonsvarer av disse.

Utvalget er enig i at minimumstollsatsene har stor verdi som beskyttelse mot skadelig dumpingimport, i hvert fall i ekstraordinære tilfelle. Vurderingen kan imidlertid variere sterkt fra ett land til et annet i de konkrete tilfelle. Det som man i ett land anser å være en tilfeldig foreteelse, kan i et annet land fortone seg som er normalt forhold.

Utvalget har i denne forbindelse funnet det ønskelig at spørsmålet om minimumstollens betydning i forskjellige henseender blir gjort til gjenstand for en inn- gaende utredning, og at spørsmålet om anvendelse av minimumstollsatsar senere blir gjort til gjenstand for stillingtagen i fellesmarkedets organer. I mellomtiden bør de enkelte land i en 5-års overgangstid ha adgang til å beholde sine nåværende minimumstollsatsar eller sine nåværende vektollsatsar ved siden av respektive verdisatsar. For Danmarks vedkommende skal man i overgangstiden ha adgang til å nytte en minimumstoll på 9 danske kroner pr. kg. for rayonsilkevevnader. I den grad det skal gjennomføres nedbygging av verdisatsar til felles nordiske tollsatsar, skal også de vektollsatsar som er kombinert med disse bygges ned i samme takt.

Utvalget vil imidlertid understreke at minimumstollsatsar må kunne nyttes øyeblikkelig dersom de skal få noen virkning i ekstraordinære situasjoner.

I forholdet til GATT er det ikke noe til hinder for å innføre minimumstoll dersom denne da ikke strider mot inngatte tollbindinger. De nordiske lands tekstil, tollsatsar er imidlertid for tiden i stor utstrekning bundet i GATT, og tekstiltoll- satsene vil derfor komme til å bli berørt under de forhandlinger som må innlede- når en skal erstatte tidligere GATT-bindinger med bindinger som er felles for des nordiske land.

Dersom de nordiske land ønsker handlingsfrihet for å kunne komplettere verditollsatsene med minimumstoll når det er behov for dette, bør utformingen av GATT-bindingene bli slik at det blir mulig å praktisere minimumstollsatsar uten at det derved blir nødvendig å ta opp spørsmålet i GATT i hvert enkelt til- felle. En mulighet er å ta et generelt forbehold som innebærer at man får rett til å nytte en minimumstoll samtidig med verditollen når det er behov for dette, og at minimumstollens størrelse fastlegges etter en viss standardmetode (for eksempel i forhold til verditollen, beregnet på grunnlag av en normal import under en viss basisperiode og eventuelt korrigert etter bestemte regler). Forbeholdet om mini- mumstoll kan enten tas for samtlige posisjoner eller begrenses til slike posisjoner hvor det er grunn til å vente importpress.

Spørsmålet om når minimumstollsatsene skal nyttes må behandles i de felles- organer som opprettes i et nordisk marked.

8. *Produksjonssamarbeid og forskning.*

Av redegjørelsen foran har det gått fram at tekstilindustrien i alle nordiske land har betydelige problemer å stride med. I en viss utstrekning henger disse problemer sammen med de vanskeligheter som generelt har gjort seg gjeldende for tekstilindustrien i Vest-Europa i de senere år, blant annet på grunn av utviklingen på tekstilområdet i ikke-europeiske land. En fortsatt øking av produksjonen og styrking av konkurransevnen i disse land kan komme til å føre med seg et ytterligere økt press på det vest-europeiske marked og dermed skjerpe konkurransen overfor den nordiske tekstilindustri både fra de øvrige vest-europeiske land og fra de ikke-europeiske land. Nedbyggingen av tollmurer og kvantitative restriksjoner innen OEEC-området ved opprettelsen av et frihandelsområde kan videre av naturlige grunner ventes å føre med seg meget store vansker for den nordiske tekstilindustri. De nordiske land utgjør allerede nå et betydningsfullt marked for tekstilindustrien i Vest-Europa. Når handelshindringene i et frihandelsområde blir fjernet, vil dette av naturlige grunner komme til primært å forsterke konkurransen i de nordiske land fra den vest-europeiske industri, fordi denne industri har tilpasset sitt industrielle apparat og utviklet sin salgsorganisasjon etter et større markeds krav og muligheter. En kan vente at den vest-europeiske industri med all kraft vil søke å utnytte de økede konkurransemuligheter som vil foreligge.

Selv om den nordiske tekstilindustri ved opprettelsen av et større marked i Europa således har en mindre heldig utgangssposisjon, skaper på den andre siden dette utvidede marked prinsipielt bedre forutsetninger for en rasjonalisering av den nordiske tekstilindustri, økt konkurransevne og fortsatt utbygging. Derfor er det nødvendig å gjennomføre en tilpassing til det større markeds krav. Dersom den nordiske tekstilindustri fortsatt skal spille den samme betydelige rolle i de nordiske lands næringsliv som hittil, må produksjonen fortsatt rasjonaliseres slik at man skal kunne eliminere virkningen av dårligere konkurransevilkår i visse henseender, for eksempel høyere lønner. En utvidet standardisering er nødvendig. Samtidig må den nordiske industri hurtig følge med i og nyttiggjøre seg den tekniske utvikling innen området både gjennom egen forskning og egen eksperimentering og ved å følge og utnytte erfaringer som blir gjort på annet hold. Den hurtige utvikling som har foregått når det gjelder råvarer og råvareforsyningen krever oppmerksomhet. Utbyggingen av en effektiv salgsorganisasjon på et større marked er videre en forutsetning for at det større markeds fordeler også skal komme industrien i de nordiske land til gode.

Det er utvalgets oppfatning at denne utvikling i høy grad burde fremmes gjennom et utvidet samarbeid mellom tekstilindustriene i de nordiske land. I en viss utstrekning har det allerede i lang tid foregått et slikt samarbeid. Innenfor fellesmarkedets ramme bør det finnes forutsetninger for i vesentlig grad å styrke dette samarbeid for å fremme den nordiske industris konkurransevne. Av betydning vil det her være at et nordisk fellesmarked gjennomføres hurtigere enn et vest-europeisk frihandelsområde.

En primær oppgave for dette samarbeid er forskning og eksperimentering. Av en redegjørelse i Samarbeidsutvalgets hovedrapport går det fram at de beløp som nyttes til forskningsarbeid i Norden både absolutt og relativt er vesentlig mindre enn tilsvarende beløp i de store land og dessuten at det kan gjøres meget for bedre å utnytte de beløp som stilles til rådighet for forskningsarbeid gjennom et samarbeid i Norden. Allerede nå foregår det et betydelig samarbeid mellom de nordiske tekstilforskningsinstitusjoner, i første rekke gjennom utveksling av informasjoner og dokumentasjon. Det må være en viktig oppgave å utvide dette samarbeid så langt som mulig, i første rekke ved å gjennomføre teamwork, senere eventuelt også i form av felles institusjoner og dessuten å arbeide for utbytte av erfaringer mellom alle berørte industrier i Norden gjennom informasjoner og diskusjoner m. m. om produksjonsteknikk, industriell organisasjon etc. Et større utbytte av industrielle erfaringer kan i en viss utstrekning minske ulempene ved de mange mindre produksjonsenheter.

Også når det gjelder selve produksjonen bør en undersøke mulighetene for et samarbeid mellom industriene. Allerede etableringen av det større marked er i seg selv en spore til økt spesialisering og dermed økt arbeidsdeling. En bør rette oppmerksomheten mot mulighetene for å fremme et slikt samarbeid gjennom positive tiltak. En økt arbeidsdeling og i enkelte tilfelle en økt produksjonskonsentrasjon kan tjene til å styrke den nordiske tekstilindustriens konkurransevne. Videre bør det undersøkes om og i hvilken utstrekning det bør finne sted et samarbeid i Norden for å utvikle og møte behovet for de nye primærproduktene i tekstilindustrien, i første rekke ved å utnytte egne råvareforutsetninger. Utvalget går ut fra at både på lengre og kortere sikt er det av stor betydning for tekstilindustriens utvikling og også for nordisk næringsliv ellers at muligheter som er til stede for en konkurransedyktig primærproduksjon, kan bli utnyttet. I denne sammenheng kan også spørsmålet om felles primærindustrier bli aktuelt.

Utvalget vil videre feste oppmerksomheten ved verdien av et samarbeid om å øke eksporten både innen det større europeiske marked og til tredjeland. Utbyggingen av en nødvendig salgsorganisasjon og en effektiv bearbeiding av markedet vil komme til å stille den nordiske tekstilindustri overfor store problemer av økonomisk art når det gjelder personell. Under arbeidet med å mestre disse problemer vil et samarbeid mellom tekstilindustriene i Norden kunne bli av stor betydning.

En tilpassing av den nordiske industri til de økte krav som følger av et større marked, vil som nevnt i en overgangsperiode føre med seg et sterkt behov for rasjonalisering av den nordiske industri. Hva den mindre industri angår, synes det her å være ønskelig med en utvidet rådgivningstjeneste. I den grad myndighetene vil gi kreditter o. l., for å kunne gjennomføre en tilpassing og rasjonalisering, ser det ut til at en bør ha oppmerksomheten henvendt mot tekstilindustrien i særlig grad fordi den tollbeskyttelse som gradvis skal avskaffes er større på dette område enn for de fleste andre industrivarer og fordi en dessuten må regne med at de vansker som hele Vest-Europas tekstilindustri for tiden strider med, i alle fall

delvis kan ventes å være av temporær art. Utvalget vil i denne sammenheng også understreke hva som tidligere er blitt sagt om utbygging av primærindustrier. Det er her ingen grunn til særskilt å fremholde at støtte i form av kreditter og lignende bare må gis til prosjekter som fullt ut kan aksepteres fra et økonomisk synspunkt.

Det samarbeid mellom tekstilindustriene i Norden som er drøftet her, bør selvsagt være av frivillig karakter. I den grad samarbeidet ikke direkte berører myndighetene, bør det også tas hånd om av næringslivet selv. Som nevnt foregår det allerede i en viss utstrekning et slikt samarbeid. Spørsmål av felles interesse for de egentlige tekstilindustrier i Norden blir således behandlet innen Samarbeidsutvalget for de nordiske tekstilindustrier. Konfeksjonsindustrien har et tilsvarende organ i Det nordiske konfeksjonsråd. For å behandle alle de problemer som følger med etableringen av et felles marked, synes det på bakgrunn av de erfaringer som er gjort i samarbeidet hittil, ønskelig å opprette et samarbeidsorgan i form av et mindre eksekutivorgan som blir utbygd av næringslivet selv. Dette kan mest hensiktsmessig ta utgangspunkt i allerede eksisterende organer og ha som oppgave å søke å fremme et samarbeid mellom de nordiske tekstilindustriene på forskjellig vis.

Dette organ bør også kunne stå til rådighet for myndighetene i spørsmål om nordisk samarbeid hvor myndighetene blir berørt og hvor det synes å være av verdi å kunne rådføre seg med representanter for næringslivet. I særlig grad gjelder dette tollspørsmål, ikke minst dumpingspørsmål som krever en hurtig behandling. Et samarbeid mellom offisielle nordiske organer og et fellesorgan for tekstilindustrien i de nordiske land skulle med all sannsynlighet gjøre det mulig å behandle de mange problemer på en hurtig og mer effektiv måte enn hva som ellers ville være mulig, for eksempel i tollspørsmål som det nordiske fellesmarked kan reise på tekstilområdet.

C. Lær, lærvarer og sko

De varer som behandles i dette avsnitt omfattes av Brusselnomenklaturens posisjoner 41.02–41.08 og 41.10 — lær-, kapitel 42 — lærvarer, salmakerarbeider, reiseeffekter, håndvesker og lignende artikler samt varer av tarmer, og kapitel 64 — sko, damasker og lignende artikler og deler.

1. Industriens omfang og struktur samt sysselsetting og produksjon.

De industrier som behandles i dette avsnitt kan deles i tre kategorier, nemlig garverier, skofabrikker og lærvarefabrikker. Garveriene bearbeider rå huder og skinn til lær som utgjør den viktigste råvaren for skofabrikker og lærvarefabrikker. Skofabrikkenes produksjon består hovedsakelig av lærsko. Gummisko inklusive tekstilsko med gummisåler som også behandles i dette kapitel, produseres ikke av den egentlige skoindustrien men i bedrifter innen gummiindustrien. Lærwarefabrikkene har en meget allsidig produksjon, så som salmakerarbeider, håndvesker, reiseeffekter, hansker, skinnklær etc. Lærwarefabrikkene anvender i stor utstrekning også andre materialer enn lær i sin produksjon, så som vevnader, plast og papp.

Lær-, sko- og lærwareindustriens størrelse, sysselsetting og produksjon i Norden i 1955 går fram av tabell 21.

Bedriftsstørrelsen belyses videre av tabell 22.

En sammenligning av opplysningene om industrien i de ulike nordiske land viser at strukturen stort sett er lik. Antallet store bedrifter sammenlignet med antallet mindre bedrifter viser samme forhold i alle land. For Finland synes dog de større bedrifters andel i skoindustrien å være relativt sett større enn i de øvrige land.

En sammenligning av produksjonsverdien pr. sysselsatt viser at verdien er høyest i Sverige, noe lavere i Danmark og Norge og lavest i Finland.

Selv om ikke noen markert forskjell i strukturen går fram av de gitte opplysninger, kan effektiviteten variere betydelig mellom de enkelte bedrifter. Effektiviteten er avhengig av mange faktorer, men en betydelig rolle spiller maskinutrustningen og graden av spesialisering.

Når det gjelder maskinparken, synes de svenske garverienes utrustning å være noe bedre enn de øvrige lands. For skofabrikkenes vedkommende synes det ikke å foreligge noen større forskjell.

Tabell 21.

Den nordiske lær- og skoindustris omfang og produksjon i 1955.

	Antall bedrifter	Sysselsatte:				Bruttoproduksjonsverdi:			Bearbeidingsverdi:	
		I alt	arbeidere	funksjonærer	pr. bedrift	1 000 sv. kr.			1 000 sv. kr.	
						I alt	% av hele ind.	pr. bedrift	I alt	pr. bedrift
<i>Garverier:</i>										
Danmark	31	1 380	1 096	284	45	62 127	0,64	3 004	20 250	653
Finnland	27	2 628	2 343	285	97	69 383	0,57	2 569	24 193	896
Norge	34	946	810	136	28	37 508	0,33	1 088	12 479	363
Sverige	32	2 532	2 094	438	79	131 692	0,34	4 115	41 282	1 290
<i>Skofabrikker:</i>										
Danmark	171	6 332	5 392	940	37	131 913	1,35	771	59 775	350
Finnland	82	7 438	6 758	680	91	120 610	0,99	1 471	51 407	627
Norge	113	5 828	5 102	726	52	123 045	1,08	1 088	56 299	508
Sverige	243	10 154	8 692	1 462	42	264 957	0,69	1 090	116 780	481
<i>Produksjon av gummisko:</i>										
Danmark .						32 894	0,34			
Finnland						33 959	0,28			
Norge						30 600	0,27			
Sverige						55 700	0,15			
<i>Lærwarefabrikker:</i>										
Danmark	72	1 216	981	235	17	24 649	0,25	342	11 400	158
Finnland	43	985	900	85	23	16 817	0,14	391	7 214	168
Norge	41	950	774	176	23	20 314	0,23	508	10 520	290
Sverige	149	4 200	3 465	735	28	114 114	0,30	766	54 759	368
<i>Hanskefabrikker:</i>										
Danmark	15	232	177	55	15	4 819	0,05	321	2 700	180
Finnland ¹										
Norge	13	272	218	54	21	4 716	0,04	363	2 975	218
Sverige ²	33	931	796	135	28	21 565	0,06	653	9 603	291

¹ Inngår i tallene for lærwarefabrikker ² Produksjon av hansker går dels også inn under lærwarefabrikker.

Tabell 22.

*Bedriftsstørrelsen innen lær- og skoindustrien
i Norden i 1955.*

	Danmark	Finnland	Norge	Sverige
<i>Garverier:</i>				
Inntil 50 arbeidere	16	14	30	20
51—200 »	14	9	5	9
201—500 »	1	4	—	3
Over 500 »	—	—	—	—
<i>Skofabrikker:</i>				
Inntil 50 arbeidere	139	46	99	195
51—200 »	26	32	21	43
201—500 »	6	3	7	4
Over 500 »	—	1	—	1
<i>Lærvarfabrikker:</i>				
Inntil 50 arbeidere	86	75	54	99
51—200 »	1	7	3	12
201—500 »	—	1	—	—
Over 500 »	—	—	—	1

Spesialisering.

I samtlige land forekommer en viss spesialisering av produksjonen innen garveriene slik at visse bedrifter har konsentrert seg om produksjon av visse lærtyper så som bunnlær, overlær eller bekledningsskinn. Denne spesialiseringen har dog ikke nådd like langt i de ulike land.

I Danmark finnes tre garverier som fremstiller utelukkende bunnlær og ytterligere to som også har en mindre produksjon av overlær. Ett garveri har spesialisert seg på hanske- og bekledningsskinn og et annet på førskinn. Fire garverier produserer bare overlær mens de øvrige har en blandet produksjon av overlær, veskeskinn, bokbinderskinn etc.

I Finland produseres som regel i samme fabrikk flere lærsorter og også lærvarer av forskjellig slag. Bunnlær produseres imidlertid bare av et fatall garverier, og et garveri har spesialisert seg utelukkende på bunnlær.

I Norge finnes det to garverier med blandet produksjon av bunnlær og overlær og 10 garverier som produserer utelukkende bunnlær. De øvrige 35 produserer hovedsakelig overlær til sko. Et par garverier har spesialisert seg på hanske- og bekledningsskinn.

I Sverige kan man som regel dra en ganske klar grense mellom de ulike typer av garverier. Det er likevel ikke uvanlig at typiske bunnlærsgarverier også produserer overlær i en viss utstrekning. En forskyvning i denne retning har en kunnet

merke i de siste årene i forbindelse med den sterke tilbakegang i etterspørselen etter bunnlær.

Spesialisering i skoindustrien kan enten skje ved at en bedrift konsentrerer seg på produksjon for en viss konsumentkategori (herre-, dame- eller barnesko) eller på en viss produksjonsmetode (ulike bundingsmetoder, f. eks. randsydd, ago etc.). I de nordiske land arbeider imidlertid bedriftene ofte med blandet produksjon, selv om utviklingen går mot en øket spesialisering.

I Danmark har man på grunn av markedsforholdene ikke kunnet oppnå noen større grad av spesialisering. En mindre spesialisering på gruppen dame- og barnesko forekommer, men som regel har fabrikkene en blandet produksjon. Heller ikke med hensyn til bundingssystem finnes spesialisering imellom fabrikkene.

I Finland har ca. 25 % av fabrikkene spesialisert seg på damesko, likesom det forekommer en mindre spesialisering på barnesko.

I Norge finnes det en del spesialfabrikker for barnesko og noen for herresko og for damesko. De fleste mindre og noen større foretak anvender bare en eller to bundingsmetoder. En viss gruppering etter prisklasser kan også konstateres.

I Sverige har en i dette spørsmål foretatt en undersøkelse av forholdene i 1947. Den viser at 1/5 av de berørte bedrifter hadde spesialisert seg etter konsumentkategori (herre-, dame-, barnesko) mens 4/5 hadde en blandet produksjon. Antallet bedrifter som hadde spesialisert seg etter bundingsmetode var også ca. 1/5 av alle undersøkte bedrifter. I alminnelighet hadde fabrikker som hadde spesialisert seg på en viss konsumentkategori også begrenset seg til et visst bundingssystem.

Spesialiseringen i skotøyindustrien er imidlertid et komplisert spørsmål som ikke kan betraktes utelukkende som et produksjonsproblem. Man må ta hensyn også til salgssiden, da reduksjoner i produksjonskostnadene ofte betyr økte kostnader i distribusjonen. Dette gjør seg gjeldende særlig i små land med et lite marked, slik som de nordiske.

Muligheten for spesialisering på artikler og modeller er direkte avhengig av markedsforholdene. Er det lett å selge kan det tas større hensyn til de produksjonsøkonomiske faktorer og kolleksjonen minskes. Er markedet tregt tvinges bedriftene til å tilby et større utvalg av modeller for å få avsetning for produksjonen og kunne hevde seg i konkurransen. Jo hardere denne er, desto større blir kravet fra salgssiden på variasjoner i kolleksjonen, og dette betyr ofte det motsatte av spesialisering på produksjonssiden. En annen avgjørende faktor i denne sammenheng er skoenes, særlig dameskoenes raske utvikling til å bli en utpreget motevare.

Skoindustrien innenfor de små markeder må tilfredsstille samme krav på individualitet og forandring hos forbrukerne som industrien i et større marked. I et lite marked medfører dette små serier, mens det innenfor de større markeder gis muligheter for større spesialisering. Et lite marked aksentuerer også de avsetningsvansker som skoindustrien i et land med utpregede klimavekslinger stilles overfor. Det blir teknisk vanskeligere å opprettholde en jevn sysselsetting året rundt med en ensartet produksjon, om etterspørselen etter sko, foruten at den fluktuerer med

sesongene, ogå er begrenset i omfang. Konkurransen om denne begrensede etterspørsel har også under perioder med «kjøpers marked» lokket fram en variasjon i antall skotyper og artikler hos fabrikkene som kanskje har vært unødige stor eller i hvert fall ikke rasjonell.

I et større marked skulle forutsetningene på disse felter bli betydelig endret. De store bedrifter har her muligheter til på en annen måte enn nå å utnytte de fordeler som spesialisering og andre forhold gir stordriften. Det er også sannsynlig at et større marked skulle påvirke strukturen i bransjen i retning mot større konsentrasjon. Det ligger nær å tenke seg et samarbeid i den ene eller andre formen mellom bedrifter med ulik produksjonsretning, slik at en betydelig spesialisering skulle kunne oppnås. På salgssiden skulle det derved kunne skapes de forutsetninger som er nødvendige for å møte importen fra land utenom Norden på den mest effektive måten, nemlig ved eksport til disse land.

Integrasjon i lær- og skoindustrien.

Innen disse industrier forekommer en viss integrasjon dels mellom ulike produsentledd (garverier, skofabrikker), dels mellom produsent- og detaljistleddet.

I Danmark eies således to større skofabrikker av et garveri. Tre andre mindre skofabrikker har egne utsalg (henholdsvis 8, 5 og 1 utsalg). Videre eier kooperasjonen ett garveri, en skofabrikk samt 15 spesialutsalg for sko og 4 utsalg med blandet salg.

I Finland eies 5 garverier av forskjellige skofabrikker. Ellers forekommer ingen integrasjon, såsom eget detaljsalg.

I Norge eies 2 skofabrikker og 1 bunnlærsgarveri av samme foretak. En kooperativ skofabrikk har 7 egne detaljutsalg.

I Sverige er det et titall garverier hvor eieren også er eier av skofabrikker. Når det gjelder integrasjonen mellom produsent- og detaljistleddet, har denne fått et større omfang i Sverige enn i de øvrige land. Denne integrasjon forekommer både i private bedrifter og i den kooperative skoindustrien. Det største private foretaket har en detaljhandelskjede med 238 egne butikker, mens et tjuetall andre fabrikker har 5 å 30 utsalg. Den kooperative industrien har ca. 20 skobutikker, og med disse kan også sidestilles forbrukerforeningenes butikker og de kooperative varehusene. Salget i de utsalg som er integrert med industrien ble i 1951 anslått til omkring 1/3 av det totale skosalg i Sverige, og har senere trolig økt noe.

En omfattende integrasjon kan under visse omstendigheter hemme en fri nordisk samhandel, men virkningene av integrasjonen må dog ikke overdrives. Erfaringene i Sverige har vist at de utsalg som eies av industrien, ved siden av sine egne produkter har mattet føre et rikt utvalg av andre så vel innenlandske som utenlandske sko for å tilfredsstille etterspørselen.

2. Forsyning.

Utenrikshandelen innen lær- og skobransjen i Norden sammenlignet, så vidt mulig, med tilsvarende tall for produksjonen i Norden går fram av tabell 23.

Tabell 23. *Forsyningen innen lær- og skobransjen i Norden 1955.*

	Produksjon		Import		Eksport	
	Tonn	1 000 sv. kr.	Tonn	1 000 sv. kr.	Tonn	1 000 sv. kr.
<i>Huder:</i>						
Danmark	17 580	48 700	5 361	12 777	10 558	32 000
Finnland	9 155	23 403	8 147	17 043	2 263	6 253
Norge	3 877	9 300	3 811	18 000	6 393	25 900
Sverige	13 363	37 108	17 205	42 620	9 917	26 221
<i>Lær:</i>						
<i>Danmark:</i>						
Bunnlær (tonn)	2 413	59 917	777	15 577	202	5 603
Overlær (1 000 kv.f.)	19 500					
<i>Finnland:</i>						
Bunnlær (tonn)	2 701	69 341	103	3 087	19	587
Overlær (1 000 kv.f.)	29 200					
<i>Norge:</i>						
Bunnlær (tonn)	2 333	43 837	616	15 888	7	375
Overlær (1 000 kv.f.)	10 500					
<i>Sverige:</i>						
Bunnlær (tonn)	5 422	137 537	1 390	36 400	651	19 000
Overlær (1 000 kv.f.)	49 752					
<i>Skø, andre enn av gummi:</i>						
	1 000 par		1 000 par			
Danmark	6 031	128 412	132	2 330	4	77
Finnland	5 147	120 524	11	205	17	419
Norge	4 926	127 052	116	1 800	4	150
Sverige	11 599	282 116	1 529	21 700	38	900
<i>Gummisko:</i>						
	1 000 par		Tonn			
Danmark	4 589	36 394	89	565	53	520
Finnland	3 974	41 161	92	645	21	597
Norge	3 031	32 000	145	2 700	275	1 500
Sverige	5 348	66 395	362	2 900	307	3 400
<i>Lærvarer:</i>						
Danmark	—	29 468	—	3 204	—	1 066
Finnland	—	25 741	—	1 346	—	4
Norge	—	20 857	—	3 150	—	220
Sverige	—	139 668	—	32 700	—	2 200

Den relativt lave nordiske samhandel innen bransjen belyses av tabell 24. Skoindustrien i Norden er en utpreget hjemmemarkedsindustri. Det samme gjelder, om enn i mindre grad, om garveriindustrien, der visse foretak er basert på eksport. En viss eksport av lær forekommer fra Danmark og Sverige og i noen

Tabell 24. *Nordisk samhandel med lær, lærvarer og sko i 1955.*
Importen fra de tre øvrige land (1 000 sv. kr.).

	Danmark	Finnland	Norge	Sverige	I pst. av de fire lands import fra alle land
Lær	1 523	157	2 774	1 256	8,0
Sko	14	8	568	105	2,8
Gummifottøy	60	119	613	534	2,7
Lærvarer	35	53	163	878	19,1
I pst av importen fra alle land					
sko og lærvarer	7,5	6,4	17,5	3,0	6,1

grad fra Finland. Når det gjelder gummisko finnes en viss eksport fra samtlige land.

Industriens kapasitet er tilstrekkelig til å dekke landenes hele behov av lær, lærvarer og sko. På visse områder foreligger til og med en betydelig overkapasitet.

Råvareforsyning.

På grunn av at det nyttes ulike oppgaver for produksjons- og utenrikshandelstatistikken, er det store vanskeligheter med å sammenstille en forsyningsbalanse for de forskjellige råvarene. Statistikken gir heller ikke tilstrekkelige opplysninger for en nøyaktig differensiering av de ulike varene. Dette gjelder spesielt uberedte huder og skinn, ulike slag av lær samt garvestoffer og andre kjemikalier. Opplysninger om selvforsyningsgraden må derfor baseres på anslag.

Råvarene i lær- og skoindustrien er i høy grad gjenstand for internasjonal handel. I normale tider skulle derfor råvarebehovet kunne tilgodesees på stort sett samme vilkår i de ulike land. Spørsmålet om selvforsyningsgraden synes derfor ikke på dette område å være av vesentlig betydning.

Av lærindustriens viktigste råvarer — uberedte huder og skinn — importerer Danmark normalt 2/3 til bunnlærsfabrikasjonen, men bare ca. 15 % til overlærersproduksjonen. Danmark er dog nettoeksportør av rå huder og skinn og garverindustrien kan ved avsperring helt dekke sitt råvarebehov i hjemlandet. I Finland dekker garveriindustrien ca. halvparten av sitt råvarebehov med innenlandske huder, samtidig som en ikke ubetydelig eksport av huder forekommer. Også i Norge er de innenlandske hudenes andel i råvareforsyningen ca. 50 %. Eksporten av lettere huder og skinn er betydelig større enn hudimporten. I Sverige dekkes normalt industriens råvarebehov for bunnlærsproduksjonen med ca. 75 % import og for overlærersproduksjonen med ca. 25 % import. En betydelig eksport av rå huder finner også sted fra Sverige.

Når det gjelder garveemner, er Finland helt henvist til import. Av vegetabiliske garveemner dekker den innenlandske produksjonen normalt ca. 1/3 av for-

bruket i Danmark, og ca. 1/5 av forbruket i Norge og Sverige. Når det gjelder kromgarveemner dekker Sverige sitt behov hovedsakelig med innenlandske varer, mens Danmark og Norge dekker så godt som hele sitt behov ved import.

Den innenlandske produksjonen dekker skofabrikkenes behov for bunnlær i alle de fire land. Også når det gjelder overlær skulle den overveiende del av behovet dekkes ved innenlandsk produksjon. I Danmark oppgis andelen til å være 70—75 %. I 1957 var andelen falt til 65 %.

Internasjonal konkurranse på skoområdet.

Når en skal bedømme tallene for utenrikshandelen med sko, må en ta i betraktning at importen i alle land utenom Sverige i 1955 var strengt regulert. Senere har Norge liberalisert sin import den 1. april 1957.

Det er saledes bare den svenske industrien som gjennom lengre tid i full utstrekning har hatt konkurranse fra importerte varer. Skoimportens utvikling i Sverige og Norge går fram av tabell 25.

Importens andel av det svenske forbruket har i de siste årene steget fra en ubetydelighet — ca. 2 % — til 12 å 13 % i 1957. En av forklaringene til importens sterke stigning er at de tidligere meget høye tollsatsene automatisk er blitt redusert gjennom fall i pengeverdien.

Tabell 25. *Skoimportens utvikling i Sverige og Norge.*

Sverige.

År	Lærsko				Sko helt av gummi 1 000 sv. kr.	Andre sko			
	over 750 g		under 750 g			med såle av gummi		med såle av annet materiale	
	1 000 par	1 000 sv. kr.	1 000 par	1 000 sv. kr.		1 000 par	1 000 sv. kr.	1 000 par	1 000 sv. kr.
	1938	10	178	163		1 590	300	145	206
1949	26	789	71	998	566	152	565	3	10
1953	54	1 900	634	11 854	353	163	940	329	1 709
1954	59	2 026	625	10 819	384	248	1 392	717	3 227
1955	103	3 712	851	14 991	734	413	2 223	556	2 727
1956	150	5 149	769	15 383	1 101	344	2 302	357	1 846
1957	225	6 210	1 086	23 417	1 141	500	3 467	438	2 605

Også den norske importen av andre sko enn gummisko har økt kraftig etter at liberaliseringen ble gjennomført.

Skoindustrien i Norden møter konkurranse først og fremst fra vest-europeiske land.

Importen til Sverige kommer fra en rekke land med Italia, Storbritannia og Vest-Tyskland som de viktigste. Importen fra Italia har i de siste årene økt kraftig,

Tabell 25 (forts.)

Norge.

År	Lærsko				Sko helt av gummi		Andre sko			
	over 600 g pr. par		under 600 g pr. par		tonn	1 000 n. kr.	med såle av gummi		med såle av annet materiale	
	1 000 par	1 000 n. kr.	1 000 par	1 000 n. kr.			tonn	1000 n. kr.	1 000 par	1 000 n. kr.
1938....	31	346	304	2 564	101	493	105	618	240	810
1953....	5	216	23	803	62	1 352	161	2 860	71	1 357
1954....	8	250	52	1 437	62	1 275	86	2 289	44	450
1955....	5	220	72	1 830	63	1 132	82	2 262	42	438
1956....	4	213	66	2 082	74	1 334	122	3 240	20	226
1957....	31	1 150	187	6 210	-	1 520	-	3 420	180	1 620

slik at Italia nå svarer for halvparten av den svenske importen. Denne økingen av importen fra Italia henger hovedsakelig sammen med de italienske produktene frammarsj på moteområdet.

I Norge spiller importen av gummisko og sko med gummisåler fra øst-europeiske land og fra land i Fjerne Østen en betydelig rolle. Denne importen skjer vanligvis til meget lave priser. Samme prisforholdet foreligger også ved import av lærsko fra noen av de øst-europeiske land.

3. Forbruk av sko.

Utviklingen av årsforbruket av sko pr. innbygger i Norden går fram av tabell 26. I tallene er forbruket av fabrikkproduserte sko delt opp i lærsko og sko av annet materiale.

Etter svenske beregninger har skoens andel av det totale konsum sunket fra 2,7 % i 1913 til 1,9 % i 1956. Samtidig har dog forbruket målt i antall sko økt kraftig. Ifølge en prognose for det svenske forbruk fram til 1965 kan en vente at den andel av forbruksutgiftene som nyttes til skokjøp vil bli relativt konstant.

Tabell 26. Forbruk av sko. (Par pr. innbygger pr. år.)

År	Danmark		Finland		Norge		Sverige	
	av lær	av annet materiale	av lær	av annet materiale	av lær	av annet materiale	av lær	av annet materiale
1913	0,9	0,1		0,6	1,1	0,6
1938	1,4	0,9	0,8	0,8	1,1	1,1	1,5	1,1
1948	1,4	0,7	0,8	1,3	1,3	0,8	1,4	1,4
1955	1,2	1,2	1,1	1,2	1,2	0,9	1,5	1,0
1957	1,3	1,0	1,1	1,1	1,4	..	1,6	1,0

4. Toll og restriksjoner.

Det nåværende tollnivå er høyest i Finland, der de fleste tollsatsene er spesi-
fikke. Insidensene varierer mellom 20 og 30 % for lær, mellom 5 og 25 % for lær-
varer og mellom 20 og 30 % for sko. Danmarks nivå er lavest med tollsatser på
1—2 % for lær, 6—22 % for lærvarer og 8—15 % for sko. For Norge er tilsvarende
insidenser 7—30, 7—25 og 20—42, samt for Sverige 7, 8—10 og 15—24.

Når det gjelder de enkelte tollsatser og graden av liberalisering av utenriks-
handelen, vises til bind 4 av Samarbeidsutvalgets rapport av 8. juli 1957. Det
bør dog merkes at de spesifikke tollsatsene i Finland fra begynnelsen av 1958 er
forhøyet med 39 %, svarende til markens devaluering, samt at alt annet lær enn
bunnlær og maskinremlær i posisjon 41.02 samt lærvarerne i pos. 42.04, 42.06 og
42.05 (delvis) senere er liberalisert. I Norge er nå bare pos. 42.02 og en del av pos.
42.03 (hansker og belter) importregulert.

I Sverige er hele vareområdet liberalisert, mens det fortsatt praktisk talt fullt
ut er gjenstand for importregulering i Danmark.

5. Utvalgets forslag.

Tollnivå.

For lær er utvalgets alminnelige tollforslag 10 %. Når det gjelder lær av storfe
og hest, av sau og av geit, samt lakklær og kunstdlær har man fra finsk side bare
godtatt tollforslaget under forutsetning av at et vest-europeisk frihandelsområde
kommer i stand og at Finland blir medlem i dette. Om det bare blir et felles nord-
disk marked er det finske tollforslag 12 %.

For halvgarvede skinn av sau og geit under pos. 41.03—04 har utvalget fore-
slått tollfrihet.

For lærvarer i Brusselkapital 42 foreslår utvalget tollsatser som varierer mel-
lom 10 og 18 %. For varer av tarmen m. v. foreslås tollfrihet. Forslaget er 18 %
for reisevesker, koffertter, hatteesker, ryggsekker etc. samt for hansker, 15 % for
andre klær av lær eller kunstdlær, 12 % for salmakerarbeider samt 10 % for varer
for teknisk bruk og andre varer av lær eller kunstdlær.

Det alminnelige tollforslag for sko i kapitel 64 er 18 %. For deler til sko (andre
enn nåtlede overdeler) foreslås en toll på 10 % og for damasker, leggbeskyttere o. l.
tollsatses på 18 eller 15 % etter materialet.

Detaljert fortegnelse over tollforslaget finnes i bilag I.

Minimumstoll for sko.

Utvalget har i forbindelse med behandlingen av de felles nordiske tollsatser
drøftet spørsmålet om minimumstoll for sko. Dette spørsmål er ut fra prinsipielle
synspunkter behandlet i avsnittet om tekstilvarer, hvor det også er lagt fram kon-
krete forslag til løsning av dette problem for tekstilvarenes vedkommende. Samar-
beidsutvalget foreslår at tilsvarende løsning anvendes på skotøyområdet, hvorved

følgende minimumsvekttollesatser skal komme til anvendelse under overgangstiden for Finnlands og Norges vedkommende:

Brusselnr.	Vareslag	Minimumstoll n. kr. pr. kg
64.01	Sko med såler og overdeler av gummi eller plast	2,00
64.02	Sko med såler av lær eller kunstlær og sko med såler av gummi eller plast, som ikke hører inn under nr. 64.01:	
	A. Med overhel helt eller overveiende av lær:	
	1. Tøfler og hussko av alle slag, sportssko av alle slag, herre- og barnesko av andre slag enn ovenfor nevnt, inklusive skistøvler	6,00
	2. Andre sko (damesko)	10,00
	B. Med annen overdel	3,00

Overgangsordninger.

Når det gjelder tollsatsene, har man fra finsk og norsk side tatt forbehold om eksterne og interne og fra svensk side interne overgangsordninger for de viktigste posisjonene. Fra dansk side har man tatt forbehold om interne overgangsordninger for avvikling av kvantitative restriksjoner for de viktigste posisjonene.

Finnland ønsker en intern overgangsordning på 10 år for lær i sin alminnelighet (nr. 41.02–04) og på 5 år for reisevesker etc. (42.02), hansker og klær (42.03), tekniske lærvarer (42.04), gummi- og lærsko (64.01–02) og nåtlede overdeler til sko (64.05 A). Ekstern overgangsordning ønskes for lær (41.02–04) og for reisevesker etc. (42.02) på 5 år.

Norge har tatt forbehold om interne overgangsordninger på 10 år for lær av storfe og hest og av sau og lam (41.02–03), reisevesker etc. (42.02) samt for lærsko og nåtlede overdeler til sko (64.02 og 64.05 A). Intern overgangsordning på 5 år ønskes for hansker og klær (42.03). Det er videre tatt forbehold om eksterne overgangsordninger på 10 år for reisevesker etc. (42.02) samt på 5 år for lær av hest og storfe (41.02), hansker (42.03 A) og for lærsko (64.02).

Fra svensk side er det tatt forbehold om 5 års intern overgangsordning for lær, vesker, etuier, hansker og andre skinnklær (42.02 og 42.03) og for lærsko og nåtlede overdeler (64.02 og 64.05 A).

Danmark har, når det gjelder tollsatsen, bare tatt forbehold om en ekstern og intern overgangsordning på 5 år for hansker (42.03 A). Derimot vil Danmark beholde de kvantitative restriksjoner mot de øvrige nordiske land i 5 år for lærposisjonene 41.02–04; for andre lærvarer enn hansker og varer til teknisk bruk (42.01–02, 42.03 B og 42.05) samt for hele skokapitlet, unntatt gamasjer m. v.

En fortegnelse over de enkelte overgangsordninger finnes i bilag II.

6. Kvalitetsbestemmelser for lær og sko.

Helt siden tiden etter første verdenskrig har man både i Danmark, Norge og Sverige hatt visse bestemmelser om kvalitetskontroll for lær og sko. Med hjemmel i særskilte lover reguleres således bruken av visse kjemikalier ved beredning av lær og begrenses bruken av papp og kunslær m. v. ved produksjon av sko. Bestemmelsene i de tre land var fra begynnelsen stort sett utformet på samme måte, men viser nå visse forskjeller. I Finland finnes imidlertid ikke tilsvarende kvalitetsbestemmelser.

I Norge har nye bestemmelser trådt i kraft om kvalitetskontroll av sko våren 1957. De nye forskriftene innebærer betydelige forenklinger, men går ikke så langt som det forslag som er lagt fram på svensk side.

I Sverige har spørsmålet om behovet for fortsatt kvalitetskontroll av sko og lær vært gjenstand for diskusjon i de siste år. På grunnlag av ulike utredninger og uttalelser har man kommet til at det neppe foreligger vektige grunner for å beholde kvalitetskontrollen. Man har ment at samme resultat kunne oppnås ved at kvalitetsberegningen erstattes av varedeklarasjoner, særskilt når det gjelder sko. Det er meningen at bestemmelsene om kvalitetskontroll skal oppheves fra og med 1. juli 1960. Sko- og lærindustrien skulle i tiden fram til avskaffelsen få anledning til å avvente resultatet av pågående forskningsarbeid vedrørende varedeklarasjoner og tilpasse seg etter de nye forhold.

Under de diskusjoner som har vært ført i utvalget har man fra dansk og norsk side ikke kunnet foreslå å oppheve de gjeldende bestemmelser som fortsatt anses å fylle en oppgave ved at de gir kvalitetsbeskyttelse for konsumentene. Hvis de svenske bestemmelser oppheves slik som det er foreslått, skulle dette således få til resultat at særskilte bestemmelser om kvalitetskontroll kommer til å gjelde i Danmark og Norge men derimot ikke i Finland og Sverige.

Ulike bestemmelser om kvalitetskontroll kan medføre vansker i et felles nordisk marked. En produsent i et land der det ikke finnes kvalitetsbestemmelser kan således ved eksport til et annet land bli tvunget til å legge opp særskilte serier for denne eksport for å oppfylle bestemmelsene i importlandet. Dette forhold kan medføre at man ikke kan utnytte de fordeler som det større marked skulle innebære når det gjelder lengre serier ved produksjonen.

Etter utvalgets mening er det ønskelig at det arbeides for felles bestemmelser på området, og utvalget foreslår derfor at spørsmålet tas opp til utredning i de organer som kommer til å etableres innen rammen for et felles nordisk marked.

7. Nordisk samarbeid innen lær- og skobransjen.

Nordisk moteråd for sko, lær og lærvarer.

I en så sterk motebestemt bransje som skobransjen foreligger det behov for forhåndsopplysninger om moteutviklingen. Jo tidligere man kan danne seg en opp-

fatning om dette, desto større er mulighetene for rasjonelt å planlegge innkjøp og produksjon og opprettholde en jevn sysselsetting.

I forbindelse med visse andre felles tiltak for å fremme en kontinuerlig produksjon ble det i 1945 etablert et organ i Sverige — Skobransjerådet — med oppgave blant annet i god tid å gi bedriftene innen lær- og skobransjen opplysninger om ventede forandringer i moten.

I 1949 ble det etablert samarbeid på moteområdet mellom de interesserte bransjer i de nordiske land. Da ble det nordiske moterådet for sko, lær og lærvarer startet. Rådet består av de moteråd som er startet etter svensk mønster i Danmark, Finland og Norge samt det svenske skobransjerådet. Hvert land er representert i rådet av representanter for lær-, sko- og lærvareindustriene samt detaljhandelen for sko og lestindustrien. Rådet trer sammen regelmessig 2 ganger i året og dessuten når det ansees nødvendig.

I hvert land opprettholder de nasjonale moteråd kontakten med det nordiske moterådet, setter i verk dets beslutninger og sørger for publisitet innen landet og driver ellers slik virksomhet som er forenlig med formålet med rådet. De nasjonale moterådenes virksomhet ledes av særskilt ansatte motekonsulenter.

Den viktigste oppgaven for det nordiske moterådet er å tilrettelegge de ofte hurtig vekslende internasjonale moter for nordiske forhold. Rådet utarbeider prognoser for kommende moteutvikling og gir opplysninger til vedkommende bransjer i de ulike land. Rådet har videre til oppgave å arbeide for en hensiktsmessig og vakker mote og ta initiativet til en begrensning av antall modeller og farger. En samordning av moten mellom sko, vesker, hansker og andre lærvarer samt mellom disse varer og andre bekledningsvarer er sluttelig en arbeidsoppgave for moterådet.

Gjennom sin virksomhet har det nordiske moteråd gjort det lettere for detaljomsetningen i god tid innen sesongens begynnelse å gjøre sine bestillinger hos skofabrikkene uten å løpe for stor risiko for feilkjøp. Skofabrikkene har derved også kunnet planlegge sine innkjøp fra garveriene på lengre sikt, og på den måte har de ulike produksjonsledd skapt forutsetninger for en langsiktig produksjonsplanlegging og en jevnere sysselsetting. En har på denne måte kunnet motvirke det korttidsarbeid som ellers er vanlig innen skoindustrien i mellomsesongene.

Forskning og utdanning.

Fellesforskningen i garveriindustrien drives delvis etter ulike linjer i de nordiske land. I Danmark har garverforeningens forsøksstasjon, som er opprettet i 1885, som sin hovedoppgave å være bedriftene behjelpelig med analyser og prøver av ulike slag. I Finland drives det fra år 1950 ved Statens tekniske forskningsanstalts læravdeling grunnforskning (fortrinnsvis på hudområdet) og anvendt forskning. Det utføres også visse prøver. I Norge finnes ikke noe spesielt laboratorium for lærforskning, men i det siste er det innledet samarbeid med sentralinstituttet for industriell forskning. Det kollektive forskningsarbeid i Sverige utføres i Garveri-

nåringens forskningsinstitut som ble opprettet 1943. Virksomheten ved dette instituttet omfatter både teoretisk grunnforskning på det kjemiske området og en relativt omfattende materialforskning og materialprøving.

Når det gjelder det nordiske samarbeid på området kan det nevnes at den danske forsøksstasjon i årenes løp har utført et betydelig antall analyser også for garveriene i Finland, Norge og Sverige. Videre har den nordiske garverskolen som driver sin virksomhet i tilslutning til forsøksstasjonen i København, også tatt imot elever fra øvrige nordiske land ved sine kurser.

Samarbeidsutvalget har i sin tidligere rapport fremholdt fordelene ved samarbeid mellom de nordiske land på forskningens og utdanningens område og foreslått at konkrete samarbeidsprosjekter støttes gjennom bevilgning av nordiske midler. I garveriindustrien har man allerede tidligere vært inne på tanken å utvide det nordiske samarbeidet på dette området med sikte på å klarlegge mulighetene for et samarbeid i organisert form. I denne forbindelse kommer også forutsetningene for et felles nordisk forskningsinstitut til å bli undersøkt.

Også i skoiindustrien forekommer det i et visst omfang samarbeid på forskningsområdet. Først og fremst gjelder dette for passformforskning som i atskillige år har vært drevet ved Skoiindustriens forskningsinstitut i Stockholm. I Norge har man interessert seg for det svenske passformsystemet, og i samarbeid med det svenske skoforskningsinstituttet har man begynt å omsette de nye erfaringer i praksis. Skoyrkesskolen i Ørebro har i flere år hatt elever fra øvrige nordiske land ved sine teknikerkurser.

D. Keramiske varer glass og glassvarer

1. Industriens struktur, produksjon, utenrikshandel m. v.

Porselen, fajanse og andre keramiske produkter.

Av Brusselkapitel 69 er tidligere behandlet pos. 69.01–08 som omfatter varmeisolerende og ildfaste produkter, murstein, takstein, rør, renner, gulv- og veggfliser. (Samarbeidsutvalgets rapport av 8. juli 1957, bind 2.) De resterende posisjoner 69.09–14 er behandlet nedenfor og omfatter laboratorieutstyr og varer til kjemisk eller teknisk bruk, sanitærutstyr, husholdningsporselen og -fajanse, husholdningsutstyr av annet keramisk materiale, statuetter og dekorasjonsartikler m. v.

De varer som faller innenfor dette område produseres av porselens-, fajansefabrikker og pottemakerier og andre keramiske bedrifter.

I tabell 27 er det gitt en oversikt over antall bedrifter, sysselsetting, brutto-produksjonsverdi og bearbeidingsverdi i 1955 i porselens- og fajanseindustrien, pottemakerier og annen keramisk industri i Danmark, Finland, Norge og Sverige.

I tabell 28 er det gitt en oversikt over produksjonen og utenrikshandelen fordelt på de viktigste varer i 1955.

Det går fram av tabell 27 og 28 at det i alt var 28 porselens- og fajansefabrikker og 113 andre keramiske bedrifter i Norden i 1955. Sysselsettingen i begge industri-grupper var 15 152 og totalproduksjonen 353 mill. n. kr.

Produksjonen har i alle fire land vist betydelig øking i de første år etter krigen. I Danmark, Norge og Sverige har produksjonsøkningen også fortsatt de senere år med ca. 50 % øking fra 1950 til 1955 i Danmark og Norge og ca. 30 % øking i Sverige. I Finland har produksjonen vist en mindre tilbakegang fra 1950 til 1955 som følge av at en del av eksportmarkedene er gått tapt.

Den nordiske samhandel med disse varer i 1955 var 19,2 mill. n. kr. De nordiske land importerte porselen, fajanse m. v. fra øvrige OEEC-land for 43,9 mill. n. kr. og fra andre land for 20,9 mill. n. kr. De tilsvarende tall for eksporten var 8,3 mill. n. kr. til OEEC-land utenom Norden og 26,5 mill. n. kr. til andre land.

I Danmark var det i 1955 10 porselens- og fajansefabrikker med i alt 3 153 sysselsatte. Videre var det 56 terrakotta-, keramikk- og leirvarefabrikker med en sysselsetting på ca. 650 personer. Innen porselens- og fajanseindustrien falt 80–85 % av produksjonsverdien på 5 virksomheter. Av disse fremstilte 1 utelukkende teknisk porselen og 1 husholdnings- og kunstgjenstander av fajanse.

Tabell 27.

Oversikt over bedrifter, sysselsetting, produksjon og bearbeidingsverdi i 1955.

Porselens- og fajansefabrikker.

	Antall bedrifter	i alt	Sysselsatte			Bruttoproduksjonsverdi			Bearbeidingsverdi		
			arbeidere	funksjonærer	pr. bedrift	i alt mill. n. kr.	pr. bedrift mill. n. kr.	pr. sysselsatt 1000 n. kr.	i alt mill. n. kr.	pr. bedrift mill. n. kr.	pr. sysselsatt 1000 n. kr.
Danmark	10	3 153	2 755	398	315	61,6	6,2	20	49,4	4,9	16
Finnland	2	2 086	1 688	398	1 043	61,2	30,6	29	40,3	20,2	19
Norge	7	1 848	1 593	255	264	35,3	5,0	19	28,0	4,0	15
Sverige	9	5 401	4 591	810	600	138,2	15,4	26	93,3	10,4	17

Pottemakerier o. a. keramiske bedrifter.

Danmark	56	655	603	52	12	11,8	0,2	18	8,9	0,2	14
Finnland	8	270	240	30	34	4,9	0,6	18	4,0	0,5	15
Norge	17	338	304	34	20	5,7	0,3	17	4,2	0,2	12
Sverige	32	1 401	1 188	213	44	34,1	1,1	24	25,8	0,8	18

Ved omregning til norske kroner er det nyttet gammel kurs for finske mark (3,10).

Tabell 28.

Fajanse-, porselens- og pottemakervarer. — Produksjon, import og eksport i de nordiske land.

Brusselnr. 69.09–69.14. År 1955. Mill. n. kr.

Vareslag	Land	Pro- duk- sjon	Import herav:					Eksport herav til:						
			Total	OEEC + Finnl.	D	F	N	S	Total	OEEC + Finnl.	D	F	N	S
Varegruppen i alt	Danmark	59,4	25,6	17,3		0,2	0,1	6,2	14,2	6,4		0,0	0,7	2,4
	Finnland	49,9	0,5	0,3	0,0		0,0	0,0	9,5	7,2	0,2		1,0	5,3
	Norge	41,0	10,3	7,3	0,2	1,0		2,3	0,9	0,3	0,1	—		0,1
	Sverige	115,6	47,6	38,2	2,3	6,8	0,1		18,7	12,9	6,1	—	2,6	
Herav:														
Husholdningsfajanse	Danmark	9,3	6,6	4,1		0,2	0,1	0,9	4,0	2,2		0,0	0,2	0,9
	Finnland	¹ 27,4	0,1	0,1	0,0		0,0	0,0	3,4	1,5	0,2		0,4	0,5
	Norge	15,4	3,0	2,2	0,2	0,3		0,3	0,3	0,2	0,1			0,1
Husholdningsporselen	Sverige	24,9	12,7	10,2	0,8	0,3	0,1		4,0	1,8	1,0		0,3	
	Danmark	39,3	8,4	3,7		0,0	0,0	0,2	9,4	3,5		0,0	0,4	1,3
	Finnland	*	0,3	0,1	0,0		—	0,0	—	—	—		—	—
Sanitærporselen	Norge	² 19,9	3,2	1,2	0,3	—		0,1	0,1	—	—	—	—	—
	Sverige	26,4	27,0	20,5	1,4	1,4	—		0,7	0,3	0,1	—	0,1	—
	Danmark	—	9,1	8,4		0,0	—	5,0	0,0	0,0	—	—	—	—
Pottemakervarer og andre keramikvarer	Finnland	17,6	0,1	0,1	—		—	0,0	6,1	5,7	0,0		0,6	4,8
	Norge		3,6	3,5	—	0,6		2,0	0,0	0,0	—	—	—	—
	Sverige	42,2	6,0	5,8	0,0	5,1	—		13,7	10,7	5,0	—	2,2	
Pottemakervarer og andre keramikvarer	Danmark	7,6	1,5	1,1		—	0,0	0,1	0,8	0,7		0,0	0,1	0,2
	Finnland	4,9	0,0	0,0	—		—	0,0	0,0	0,0	—	—	—	—
	Norge	5,7	0,3	0,3	—	—		0,1	0,5	0,1	0,0	—	—	0,0
	Sverige	22,1	1,9	1,7	0,1	—	—		0,3	0,1	—	—	—	—

¹ Omfatter både porselen og fajanse. ² Omfatter også sanitærporselen.

3 fremstilte husholdningsporselen og 2 av disse fremstilte også kunstgjenstander av porselen.

Produksjonen har vist en vesentlig stigning i tiden fra 1938 — især i etterkrigstiden etter en modernisering av virksomhetene.

Av produksjonen av husholdnings- og kunstporselen og -fajanse eksporteres 25—30 %, av dette er omkring 60 % kunstgjenstander. Over halvdel av eksporten går til land utenfor Europa, særlig U.S.A.

Sanitærporselen fremstilles ikke i Danmark. Importen av sanitærporselen kommer i første rekke fra Sverige.

I F i n n l a n d er det for tiden 2 porselen- og fajansefabrikker. Den ene har på sitt produksjonsprogram praktisk talt alle bransjens artikler, mens den andre bare produserer tekniske porselensprodukter. Det var i alt 2 086 sysselsatte i disse fabrikker i 1955. Produksjonen utgjorde samme år 12 603 tonn, hvorav 4 404 tonn fajanse- og porselensartikler, 5 867 tonn sanitærartikler og 2 332 tonn elektroteknisk porselen.

Bransjens produkter har under hele etterkrigstiden vært importregulerte, og importen har vært liten. I 1955 utgjorde eksporten i alt 3 313 tonn, herav var 2 610 tonn sanitærartikler og 703 tonn husholdningsgjenstander.

På området «andre keramiske produkter» har Finland utover en rekke småforetak dessuten en fabrikk av større betydning som tilvirker hovedsakelig leirvarer til husholdningsbruk.

I N o r g e er det for tiden 7 porselens- og fajansefabrikker. Av disse er det 4 bedrifter som produserer husholdningsfajanse, 1 produserer husholdningsporselen, 1 fabrikk produserer sanitærporselen og 1 fabrikk produserer teknisk porselen. I 1955 var det i alt 1 848 sysselsatte ved disse bedrifter. I tallet inngår også teknisk porselen som er behandlet tidligere under elektroteknisk materiell, men varene kan ikke skilles ut i produksjonsstatistikken.

Produksjonen ved porselens- og fajansefabrikkene har vist sterk stigning etter krigen og var i 1955 7,910 tonn.

Av det norske forbruk dekker den innenlandske produksjon ca. 80 %. Varene er imidlertid i stor utstrekning gjenstand for importregulering. Eksporten er ubetydelig.

I S v e r i g e var det i 1955 9 porselens- og fajansefabrikker med ca. 5 400 sysselsatte samt 35 leirgods- og steingodsfabrikker med ca. 1 400 sysselsatte.

Tilvirkningen av porselen og fajanse skjer i Sverige hovedsakelig ved større bedrifter. Sanitærporselen produseres ved to fabrikker, som samtidig produserer elektroteknisk porselen. Husholdningsporselen og husholdningsfajanse produseres ved fire fabrikker. Kunst- og prydgjenstander produseres foruten av de større porselens- og fajansefabrikkene også av atskillige mindre bedrifter.

I Sverige dekkes noe over 50 % av forbruket av husholdningsporselen og -fajanse gjennom innenlandsk produksjon mens produksjonen av sanitærporselen dekker største delen av forbruket. Eksport forekommer hovedsakelig av sanitærporselen (ca. 3 000 tonn i 1955, hvorav halvparten til Danmark og Norge).

Glass og glassvarer.

I tabell 29 er glassindustrien delt i 2 grupper, 1) glassverkene, som fremstiller glass av kvartssand, soda og andre råstoffer og 2) annen glassindustri, som nytter innkjøpt glass eller glassprodukter som råstoff i sin produksjon, f. eks. glass-sliperier, speilfabrikker, glassvattfabrikker m. v.

Av tabell 29 går det fram at det i 1955 var i alt 78 glassverk i de fire land med en samlet sysselsetting på 11 892 og en total produksjon på 346 mill. n. kr. Av øvrig glassindustri var det i alt 129 bedrifter (med 5 sysselsatte eller mer). Disse bedrifter sysselsatte 2 152 arbeidere og funksjonærer og hadde en samlet produksjon på 76 mill. n. kr.

Produksjonen av glass og glassvarer har i alle fire land vist betydelig øking i de første etterkrigsårene. I Finland og Sverige har produksjonsøkningen også fortsatt i årene fram til 1955 med ca. 50 % øking fra 1950 til 1955 i Finland og ca. 20 % i Sverige. I Danmark og Norge har det ikke vært nevneverdig stigning etter 1950.

I Danmark var det i 1955 8 glassverk med i alt 1 864 sysselsatte. En bedrift produserte utelukkende vindusglass, 3 bedrifter fremstilte emballasjegglass og flasker, 2 produserte foruten emballasjegglass og flasker også husholdningsglass, service- og kunstglass, 1 bedrift fremstilte belysningsglass og 1 bedrift fremstilte glassull. Videre var det en rekke mindre bedrifter (glassliperier, speilfabrikasjon m. v.), som tilsammen sysselsatte i alt ca. 300 personer.

Eksporten av glassvarer er ubetydelig, dog eksporteres bortimot 20 % av produksjonen av husholdnings- og kunstglass. Av denne eksport går halvparten til land utenfor Europa (U.S.A.).

I 1955 var det i Finland 12 glassverk med i alt 2 500 sysselsatte.

Produksjonen av glass og glassvarer i Finland er etter produksjonsverdien omtrent likt fordelt med en femtedel på hver av følgende varer: husholdningsglass, medisn- og teknisk glass, emballasjegglass, vindusglass og andre glassvarer.

Eksporten av glass er ubetydelig, dog eksporteres en del kunstglass.

Den øvrige delen av glassindustrien i Finland arbeider med glass som råvare og er av beskjedent omfang. Antall bedrifter i denne bransjen var i 1955 i alt 26 med 267 arbeidere og funksjonærer.

I Norge var det i 1955 i alt 6 glassverk med ca. 1 500 sysselsatte. Den samlede bruttoproduksjonsverdi var 45,9 mill. n. kr.

Etter siste krig er det foretatt omfattende moderniserings- og rasjonaliseringsarbeider ved glassverkene. Det er også en betydelig arbeidsdeling mellom verkene. Flasker produseres ved en bedrift, vindus- og konserverglass ved en bedrift, og husholdnings- og serviseglass ved tre bedrifter. Innenfor gruppen annen glassindustri var det 23 bedrifter med i alt 451 sysselsatte og en bruttoproduksjonsverdi på 21,5 mill. n. kr.

Tabell 29.

Oversikt over bedrifter, sysselsetting, produksjon og bearbeidingsverdi i 1955.

	Antall bedrifter	Sysselsatte				Bruttoproduksjonsverdi			Bearbeidingsverdi		
		i alt	arbeidere	funksjonærer	pr. bedrift	i alt mill. n. kr.	pr. bedrift mill. n. kr.	pr. sysselsatt 1000 n. kr.	i alt mill. n. kr.	pr. bedrift mill. n. kr.	pr. sysselsatt 1000 n. kr.
<i>Glassverk.</i>											
Danmark	9	1 868	1 713	155	208	49,4	5,5	26	32,7	3,6	18
Finnland	12	2 499	2 179	320	208	85,9	7,2	34	52,6	4,4	21
Norge	6	1 534	1 339	195	256	45,9	7,7	30	29,4	4,9	19
Sverige	51	5 991	5 384	607	117	164,5	3,2	27	111,2	2,2	19
<i>Glassliperier, speilfabrikker m. v.</i>											
Danmark	23	464	302	162	20	9,5	0,4	20	6,0	0,3	13
Finnland	26	267	221	46	10	10,5	0,4	40	4,7	0,2	18
Norge	23	451	353	98	20	21,5	0,9	48	10,6	0,5	24
Sverige	57	970	805	165	17	34,1	0,6	35	18,7	0,3	19

Ved omregning til norske kroner er det nyttet gammel kurs for finske mark (3,10).

Tabell 30.

Glass- og glassvarer. — Produksjon, import og eksport i de nordiske land.

År 1955. Mill. n. kr.

Vareslag	Land	Pro- duk- sjon	Import herav:					Eksport herav til:					
			Total	OEEC ¹ + Finnl.	D	F	N	S	Total	OEEC ¹ + Finnl.	D	F	N
Vindusglass	Danmark	9,7	4,4	4,2	—	—	0,0	0,2	0,0	—	—	—	0,0
	Finnland	18,3	1,1	0,8	0,0	—	0,0	0,3	0,1	—	—	—	0,1
	Norge	12,5	5,8	5,7	—	—	0,4	—	—	—	—	—	—
	Sverige	20,3	12,9	12,9	0,1	—	—	2,1	0,6	0,0	—	0,4	—
Annet plateglass	Danmark	—	7,2	6,6	—	—	0,0	0,2	0,2	—	—	0,0	0,1
	Finnland	—	2,6	1,9	0,0	—	—	0,1	—	—	—	—	—
	Norge	—	5,8	5,8	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Flasker og annet emballasjegglass	Sverige	1,2	11,3	11,2	0,0	—	—	0,0	0,0	—	—	—	—
	Danmark	25,5	10,9	7,5	—	—	2,4	0,2	0,2	—	0,0	0,0	0,1
	Finnland	19,1	0,4	0,1	0,0	—	—	0,0	—	—	—	—	—
	Norge	21,3	3,8	2,5	—	—	0,8	0,6	0,4	—	—	—	—
Husholdningsglass og belyningsglass	Sverige	62,2	2,5	2,4	0,0	—	0,0	3,5	3,5	2,5	—	1,0	—
	Danmark	11,8	9,8	5,4	—	—	0,1	2,1	0,9	—	—	0,0	0,2
	Finnland	17,8	2,0	0,9	0,0	—	—	0,9	0,3	0,1	—	0,1	0,1
	Norge	11,7	2,9	1,7	—	—	0,1	0,1	—	—	—	—	—
Glassvatt	Sverige	³ 59,9	9,7	7,6	0,3	—	0,1	17,6	5,4	1,2	—	0,6	—
	Danmark	—	1,9	0,6	—	—	—	0,0	0,0	—	—	—	—
	Finnland	—	4,6	0,3	0,0	—	—	—	—	—	—	—	—
	Norge	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Andre glassvarer	Sverige	8,3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Danmark	0,4	8,3	6,4	—	—	0,0	0,8	0,6	—	0,0	0,0	0,2
	Finnland	² 29,4	0,5	0,2	0,0	—	0,0	0,1	0,0	—	—	—	—
	Norge	⁴ 21,5	6,2	4,1	0,1	—	—	0,2	0,2	—	—	—	—
	Sverige	32,7	17,4	14,7	0,3	—	0,1	0,8	0,8	0,0	0,1	0,1	—

¹ Inngår i gruppen: andre glassvarer.² Omfatter også « annet plateglass » og glassliperiprod.³ Derav sliping, maling m. v. av innkjøpte varer 9,8 mill. n. kr.⁴ Omfatter også glassvatt.

2. Tollnivå.

Det nåværende tollnivå innenfor dette vareområde varierer til dels sterkt fra land til land og mellom de forskjellige varer. For hovedgruppene fajanse og porselen, glass og glassvarer under ett må tollbeskyttelsen i betraktning av at det dreier seg om mer bearbeidde varer, karakteriseres som forholdsvis lav i Sverige og Danmark. Tollbeskyttelsen i Finland og Norge ligger på et betydelig høyere nivå. I Sverige varierer importinsidensene for keramiske produkter fra 2—12 % (med hovedvarene på ca. 10 %), i Danmark fra 2—25 % (med hovedvarene på 2—13 %), i Norge fra 2—29 % og i Finland er insidensene opp til 60—70 %. For glassvarer er råvarene tollfrie i alle fire land. For de bearbeidde varer ligger tollbeskyttelsen i Danmark på 0—25 % med hovedvarene på ca. 5—15 %, i Finland varierer insidensene fra 0—130 % med hovedvarene på 30—90 %, i Norge varierer satsene fra 0—46 % med hovedvarene på 20—23 %, og i Sverige fra 0—21 % med hovedvarene på 10—15 %.

Detaljerte oppgaver over tollsatser og insidenser går fram av bind 4 i Samarbeidsutvalgets rapport av 8. juli 1957.

Til sammenligning gjengis nedenfor tollsatsene i en del vest-europeiske land.

Vareslag	Storbri- tannia %	Vest- Tyskland %	Benelux %	Frankrike %	Italia %
Sanitærporselen	25	9	24	18—25	38—45
Husholdningsartikler av porselen og annet keramisk materiale ..	25	15	22—24	25—30	38—45
Glassmasse	10	0	0	20	18
Vindusglass	15	11	6	20—25	20—33
Emballasjeglasse	25	19	18	20—25	27—31
Husholdningsartikler og belys- ningsartikler av glass	10—33 $\frac{1}{3}$	15—19	10—24	17—25	24—35

3. Importrestriksjoner.

I Sverige er samtlige varer innenfor utvalgets område ført på importfriliste. I de øvrige land er ferdigvarene i stor utstrekning underlagt effektiv importregulering.

4. Konkurransforholdene.

Det går fram av ovenstående at industrien på dette område i Danmark, Finland og Norge i stor utstrekning har en effektiv beskyttelse i form av forholdsvis høye tollsatser og/eller effektiv importregulering. I Sverige gjør disse forhold seg mindre gjeldende idet varene er frilistet og tollsatsene stort sett moderate.

Industrien er i alle fire land vesentlig basert på hjemmemarkedet. På visse områder forekommer dog eksport, så som sanitærporselen i Finland og Sverige,

husholdningsporselen og -fajanse i Danmark samt i noen utstrekning i Finland og Sverige, og husholdningsglass og prydglass i Sverige. Industrien er i sin struktur og arbeidsmåte tillempet forholdene på et forholdsvis begrenset hjemmemarked, og på grunn av den sterke beskyttelse i form av toll og/eller restriksjoner spesielt i Danmark, Finland og Norge er industrien bygget ut med sikte på å dekke hele eller en vesentlig del av det nasjonale marked. Produksjonen spenner ofte over et betydelig utvalg av varer for å dekke alle forbruksområder. På grunn av forholdsvis små markeder og ved den sterke spredning på varetyper er serienes størrelse relativt små. Særlig merkbart er dette for varer som egner seg godt for maskinmessig fremstilling i store serier, som vindusglass, emballasjegglass, pressglass og sanitærporselen. Serienes størrelse er for disse varer av avgjørende betydning for produktionsprisen.

For varer hvor design og høy kvalitet er avgjørende, trer ikke disse forhold så sterkt fram. Ved et høyt kunstnerisk og håndverksmessig nivå er det både innen glass-, porselens- og fajanseindustrien betydelig nordisk produksjon av varer som hevder seg godt på verdensmarkedet og er gjenstand for stor eksport.

Innen glass-, porselens- og fajanseindustrien er det i flere av de vest-europeiske land en sterkt utbygget industri med basis i store hjemmemarkeder og med godt utbygget salgsapparat. Utvalget antar at store deler av den nordiske industri på disse områder i et vest-europeisk frihandelsområde vil møte betydelig sterkere konkurranse som vil føre til store problemer. På dette område møter industrien også en meget sterk konkurranse fra land i Øst-Europa og land i Asia. Produksjonen av porselen-, fajanse- og glassvarer er meget arbeidskrevende og lønnskostnadene utgjør derfor en betydelig del av de samlede produktionskostnader. Andelen ligger betydelig høyere enn for industrien i sin alminnelighet. Gjennom det høye lønnsnivå i de nordiske land medfører dette et stort handicap i konkurransen med andre land.

Omstillingen fra produksjon i et beskyttet hjemmemarked til et vest-europeisk fellesmarked vil kreve betydelig tid og utvalgets forslag til overgangsordninger for tilpassingen til det fellesnordiske tollnivå må ses i lys av disse problemer. Utvalget har funnet å måtte foreslå enkelte eksterne overgangsordninger for å unngå en for sterk øyeblikkelig reduksjon i tollbeskyttelsen eller for å unngå alt for høye nordiske fellessatser. Det er særlig fra finsk og norsk side det er tatt forbehold om slike overgangsordninger.

5. Utvalgets forslag.

Tollnivå.

På bakgrunn av forholdene i porselens-, fajanse- og glassindustrien har utvalget funnet å måtte foreslå et forholdsvis høyt tollnivå for de mer bearbejdede varer.

I kapitel 69, Keramiske produkter, ligger forslaget på 5 % for laboratorieutstyr og varer til kjemisk eller teknisk bruk m. v., 15 % for sanitærutstyr, 18 %

for bordserverer, kjøkkenutstyr og andre varer av porselen og annet keramisk materiale til husholdnings- eller toalettbruk og statuetter, nips m. v. og utstyrsvarer. For andre varer av keramisk materiale, har utvalget foreslått 15 %.

I kapitel 70, Glass og glassvarer, er det foreslått tollfrihet for råvarer for den nordiske glassindustri samt for urglass o. l. og ubearbeidd optisk glass, ampuller av glass, kunstige øyne, glassperler m. v. Det er foreslått 15 % toll for plateglass, sikkerhetsglass, speil. For emballasjegglass og belysningsglass er det foreslått 18 % og for husholdnings- og toalettartikler, kontorutstyrsvarer, dekorasjonsartikler o. l. 20 %. For glassbyggestein, laboratorieartikler, glassbiter, dekorasjonsgjenstander m. v. og andre varer av glass er det foreslått 15 %. For varene i posisjon 70.20, Glassfibrer og varer derav er det foreslått 8 % for råvarer og halvfabrikata, 12 % for garn m. v. og 16 % for vevnader og andre varer av garn. Spesifisert oppgave over tollforslagene finnes i bilag I.

O v e r g a n g s o r d n i n g e r .

Som nevnt ovenfor har en særlig fra finsk og norsk side funnet å måtte ta forbehold om både eksterne og interne overgangsordninger på toll for flere viktige posisjoner innen porselen-, fajanse- og glassvarene. Dessuten har Sverige tatt forbehold om enkelte interne overgangsordninger. Danmark har tatt forbehold om enkelte overgangsordninger på kvantitative restriksjoner.

Fra finsk side er det tatt forbehold om 5 års intern overgangsordning på toll for vindusglass, 5 års ekstern overgangsordning for sanitærporselen, 5 års intern og ekstern overgangsordning på toll for bordserverer, kjøkkenutstyr m. v. av porselen og annet keramisk materiale, og 10 års intern og ekstern for emballasjegglass, husholdningsglass og belysningsglass.

Fra norsk side er det tatt forbehold om 10 års intern overgangsordning på toll og 5 år på kvantitative restriksjoner for husholdningsfajanse og 10 års intern og ekstern overgangsordning på toll for sanitærporselen, bordservere, kjøkkenutstyr m. v. av porselen, emballasjegglass og husholdningsglass.

Fra svensk side er det tatt forbehold om 5 års intern overgangsordning for bordserverer, kjøkkenutstyr m. v. av porselen og annet keramisk materiale, emballasjegglass og husholdningsglass.

Fra dansk side er det tatt forbehold om overgangsordning i 5 år på kvantitative restriksjoner for varer av syrefast materiale under posisjon 69.09, husholdningsartikler av porselen og fajanse (pos. 69.11 og 69.12), emballasjegglass, husholdningsglass og belysningsglass (pos. 70.10, 70.13 og 70.14).

Oversikt over de enkelte overgangsordninger finnes i bilag II.

E. Trevarer og korkvarer

1. Industriens struktur, produksjon m. v.

I tabell 31 er det gitt en oversikt over antall bedrifter, sysselsetting m. v. for de viktigste grener av trevare- og korkindustrien. I tabell 32 gis opplysninger om produksjon og utenrikshandel fordelt på de viktigste varer. I Samarbeidsutvalgets rapport av 1957 er hovedvarene innen tre og trevarer (tømmer og trelast) behandlet. Videre er finer, kryssfiner, finert tre, lamellplater og halvfabrikata av tre behandlet tidligere. De gjenstående sektorer innen denne gruppe er innredningsartikler, ferdighus og trekonstruksjoner samt emballasje- og husholdningsartikler. En har her en omfattende industri basert på nordiske råvarer. Innenfor disse grupper var det i 1955 i de fire land sysselsatt i alt ca. 30 000 arbeidere og funksjonærer og produksjonen utgjorde i alt 1 200 mill. n. kr. I tillegg til dette kommer også en betydelig sysselsetting og produksjon ved bedrifter som faller utenfor industristatistikken (bedrifter med 1—5 sysselsatte). I tillegg til den industri som er nevnt i tabell 31 er det i de nordiske land også betydelig annen trevareindustri som dels produserer varer som går inn i den sektor som behandles her og dels går inn i vareområder som er behandlet tidligere (møbelindustri, sportsartikler m. v.).

Treindustrien i de nordiske land har vokset fram med basis i egne råvaretilganger. Særlig gjelder dette Finnland, Norge og Sverige. Men også den vesentligste del av den danske industri har basis i innenlandske råvarer. En stor del av forbruket av disse varer er både når det gjelder typer og kvalitet forholdsvis sterkt lokalt betont.

Den senere tids utvikling med overgang til større anvendelse av standardformater for dører og vinduer, og ferdigproduserte seksjoner for innredning av kjøkken, kontorer, butikker m. v. har skapt grunnlag for serieproduksjon og muligheter for større handel med disse varer. Med utgangspunkt i gode råvaretilganger og høy kvalitet skulle den nordiske industri på dette område ha muligheter for en økende eksport.

Den nordiske korkindustri er forholdsvis beskjedne med totalt vel 1 100 sysselsatte. Industrien har størst betydning i Danmark hvor en har en bruttoproduksjonsverdi på ca. 29 mill. n. kr. og minst i Finnland der bruttoproduksjonsverdien er ca. 2,5 mill. n. kr. Industrien er i alle land basert på råvarer fra Portugal og til dels Spania.

Tabell 31.

Trevarer, korkprodukter m. v. Antall bedrifter, sysselsetting, produksjon m.v. i 1955.

	Antall bedrifter	Sysselsatte				Bruttoproduksjonsverdi			Bearbeidingsverdi		
		i alt	arbeidere	funksjonærer	pr. bedrift	i alt mill. n. kr.	pr. bedrift mill. n. kr.	pr. sysselsatt 1000 n. kr.	i alt mill. n. kr.	pr. bedrift mill. n. kr.	pr. sysselsatt 1000 n. kr.
<i>Framstilling av trehus og trekonstruksjoner.</i>											
Danmark ¹											
Finnland	30	1 608	1 442	166	54	88,3	29,4	55	25,6	0,9	16
Norge	10	195	158	37	20	8,9	0,9	46	4,2	0,4	22
Sverige	47	4 982	4 059	923	106	296,0	6,3	59	110,1	2,3	22
<i>Framstilling av bygningsartikler av tre og bygningsinnredninger.</i>											
Danmark ²	189	4 238	3 729	509	23	129,4	0,7	31	69,8	0,4	16
Finnland	243	4 769	4 164	605	20	137,0	0,6	29	70,4	0,3	15
Norge	379	4 780	4 311	469	13	140,8	0,4	29	68,3	0,2	14
Sverige	615	10 063	8 859	1 204	16	378,0	0,6	38	166,3	0,3	17
<i>Kassefabrikker.</i>											
Danmark	62	1 024	930	94	17	37,1	0,6	36	14,3	0,2	14
Finnland	15	781	718	63	52	37,5	2,5	52	12,3	0,8	17
Norge	44	506	474	32	12	18,2	0,4	36	7,0	0,2	14
Sverige	80	1 446	1 310	136	18	64,2	0,8	44	23,4	0,3	16
<i>Tonnefabrikker.</i>											
Danmark ³											
Finnland	8	84	76	8	10	2,4	0,3	29	0,8	0,1	10
Norge	51	684	622	62	13	25,1	0,5	37	9,5	0,2	14
Sverige	17	293	254	39	17	11,2	0,7	38	5,0	0,3	17
<i>Korkfabrikker.</i>											
Danmark	15	533	442	91	36	29,3	2,0	55	10,0	0,7	19
Finnland	3	54	49	5	18	2,4	0,8	44	0,8	0,3	15
Norge	10	194	154	40	19	9,5	1,0	49	3,4	0,3	22
Sverige	6	330	268	62	55	20,5	3,4	62	8,7	1,5	26

¹ Se under «Framstilling av bygningsartikler av tre. ² Omfatter også trehus og trekonstruksjoner. ³ Tallene kan ikke spesifiseres.

Tabell 32.

Trevarer, korkprodukter. — Produksjon, import og eksport i de nordiske land.

Ar 1955. Mill. n. kr.

Vareslag	Land	Pro- duk- sjon	Import herav:					Eksport herav til:							
			Total	OEEC + Finnl.	D	F	N	S	Total	OEEC + Finnl.	D	F	N	S	
Ferdige hus og deler	Danmark	0,6	—	—	—	—	—	—	0,1	0,0	—	—	—	—	
	Finnland	66,7	—	—	—	—	—	—	66,2	2,6	—	—	—	—	
	Norge	7,6	—	—	—	—	—	—	0,4	—	—	—	—	—	
	Sverige	199,3	0,0	—	—	—	—	—	2,1	0,6	0,0	—	0,0	—	
Kassebord og ferdige pakkasser og andre kasser	Danmark	42,6	0,1	0,1	—	—	—	0,1	0,0	0,0	—	—	0,0	0,0	
	Finnland	39,2	—	—	—	—	—	—	26,8	11,8	—	—	—	0,0	
	Norge	16,3	—	—	—	—	—	—	10,4	8,2	0,2	—	—	—	
	Sverige	87,1	—	—	—	—	—	—	32,5	29,6	0,1	—	—	—	
Tønne- stav, tonner, fustasjer, butter, trekar o. l. bøkker- arbeid	Danmark	15,0	0,7	0,7	—	—	—	0,0	0,5	0,6	0,5	—	—	0,0	0,0
	Finnland	2,2	0,0	0,0	—	—	—	—	—	0,0	0,0	0,0	—	—	—
	Norge	23,8	0,1	—	—	—	—	—	6,1	4,9 ²	1,2	—	—	—	0,5
	Sverige	10,2	0,1	0,1	0,0	—	—	—	3,2	3,2	0,4	—	—	0,1	—
Korkprodukter	Danmark	28,7	0,6	0,5	—	—	—	0,0	1,4	1,3	—	—	0,0	—	0,2
	Finnland	4,8	8,2	1,8	0,7	—	—	0,2	—	—	—	—	—	—	—
	Norge	9,0	2,0	1,6	0,1	—	—	—	0,2	0,2	—	—	—	—	—
	Sverige	20,5	3,5	2,2	0,1	—	—	0,0	0,6	0,4	0,0	—	—	0,0	—

¹ Omfatter ikke kassebord produsert ved sagbruk.² Farøyene.

Tabell 32. forts.

Vareslag	Land	Pro- duk- sjon	Import herav:						Eksport herav til:					
			Total	OEEC ¹	D	F	N	S	Total	OEEC ¹	D	F	N	S
				+ Finnl.						+ Finnl.				
Tømmermanns- og bygningssnekker- arbeid (unnt. ferdig- hus og deler)	Danmark	112,8	0,0	0,0	-	-	-	0,0	1,4	1,3	-	0,0	-	0,2
	Finland	¹ 72,0	-	-	-	-	-	-	1,5	0,9	-	-	-	0,2
	Norge	136,8	0,1	0,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Sverige	² 431,0	0,3	0,3	-	0,3	-	-	5,3	4,2	-	-	-	-
Andre trevarer (pro- filerte lister, annet listverk, rammer av tre, skafter, dreier- arbeid, koste- og børstehoder m. v.) (SITC 632.09)	Danmark	34,6	4,2	4,1	-	0,0	0,1	0,8	12,4	9,0	-	0,3	0,5	1,6
	Finland	35,2	0,9	0,7	0,0	-	0,0	0,1	1,9	1,5	0,0	-	0,0	0,0
	Norge	³ 26,1	3,4	3,2	0,6	-	-	1,2	2,2	0,4	0,1	-	-	0,1
	Sverige	131,4	9,0	6,5	1,8	0,1	0,3	-	31,7	18,0	0,6	0,3	1,0	-
	Danmark	0,1	0,1	-	-	-	0,1	2,2	2,1	-	-	0,0	1,5
Sponplater	Finland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Norge	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Sverige	3,7	3,7	1,1	-	-	-	0,0	-	-	-	-	-

¹ P. g. a. skattemessige forhold er produksjonen på byggeplassene forholdsvis stor. Denne produksjon er ikke tatt med her.

² Herav 63,2 mill. n. kr. finere innredning for forretninger, forsamlingslokaler, skip m. v.

³ P. g. a. at produksjonsstatistikkens tall for diverse trevarer ikke kan spesifiseres er tallet noe for høyt.

I Danmark er det på nesten alle de områder innenfor trevareindustrien som faller innenfor denne rapport, en betydelig produksjon fordelt på små bedrifter, som ikke omfattes av statistikken. Dette gjelder især for de varer som anvendes i byggevirksomhet.

Råvarene — rundlast og skurlast — er liberalisert og tollfri.

I 1955 var det i Danmark 62 pakkassefabrikker med en samlet sysselsetting på 1 024 personer. Mellom 20 og 25 % av den samlede produksjon faller på småbedrifter. Bortsett fra de københavnske bedrifter anvender de danske pakkassefabrikker stort sett bare innenlandsk nåletré. Den direkte import og eksport av disse varer er minimal.

I 189 maskinsnekkerier var det i 1955 i alt 4 238 sysselsatte. Disse bedrifter produserte rundt regnet 2/3 av det samlede bygningssnekkerarbeid. Bare i forholdsvis få større bedrifter har man en mer spesialisert produksjon av dører, vinduer og ferdighus. Både importen og eksporten av bygningssnekkerarbeid er uten større betydning.

1 bedrift i Jylland begynte i 1951 fremstillingen av sponplater på basis av dansk avfallstre. Denne virksomhet har siden økt kapasiteten betydelig og har i dag en ikke uvesentlig eksport.

Den danske smørproduksjon og eksport er bakgrunnen for en ikke ubetydelig produksjon av tønnematerialer på basis av dansk bøketre. Denne produksjon utgjør ca. 60 % av den samlede produksjon av bøkerverar. Også den øvrige produksjon er fortrinnsvis basert på danske råvarer.

Skolester fremstilles av to bedrifter som eksporterer ca. 1/4 av produksjonen.

Danmark hadde i 1955 15 korkvarefabrikker med en samlet sysselsetting av 533 personer. Heri er medregnet fremstillingen av crown-cork, som etter produksjonsverdien utgjør ca. 40 %. De viktigste produkter for øvrig er materiale til gulvbelegg, isolasjonsmateriale og flaskekork. Importen av korkvarer er meget beskjeden, mens det foregår en ikke ubetydelig eksport av gulvbeleggsmateriale av presskork.

I Finland inntar bygningssnekkeriene en sentral stilling innen tremanufaktur-sektoren. Produksjonen av dører og vindusrammer har steget sterkt siden 1955 på grunn av at relativt store kvoter av disse varer har vært inkludert i bilaterale handelsavtaler. Således kunne en registrere en eksportøkning fra ca. 3 mill. n. kr. i 1955 til ca. 26,5 mill. n. kr. i 1956. Eksporten ligger fremdeles på dette høye nivå.

Omsetningsskatteregler beskytter den håndverksmessige produksjon av bygningssnekkerarbeid. Ifølge gjeldende lov er fabrikkmessig tilvirket bygningssnekkerarbeid underkastet omsetningsskatt med 20 % av detaljprisen mens tilsvarende varer som produseres håndverksmessig på byggeplassen er skattefrie. Tall som belyser denne håndverksmessige produksjon av dører og vindus- og dørrammer er ikke tilgjengelige. Denne produksjon er imidlertid relativt stor.

Produksjonen og eksporten av monteringsferdige trehus og brakker har i løpet av de siste år vist en markant nedgang. Ennå i årene 1951—54 eksporterte Finn-

land arlig over 12 000 stk. trehus og brakker, i årene 1955—56 ca. 3 500 stk., men i 1957 bare 1 220 enheter. På den annen side har den innenlandske avsetning steget — dog ikke på langt nær så sterkt at den kan kompensere for eksportnedgangen. Innenlandsk omsetning utgjør ca. 800 husenheter (ca. 8—10 mill. n. kr.) om året. Nærmere halvparten av de hus som er solgt til innenlandske kjøpere består av forskjellige typer egnejemshus, ca. en tredjepart er transportable husenheter (brakker til skogbruket etc.) og en femtepart er til dels sommerhytter, dels spesialbygg.

En betydelig stilling innen tremanufaktursektoren inntar dessuten produksjonen av trådroller og bobiner som i 1955 foregikk ved 5 bedrifter. Produksjonsverdien var ca. 12 mill. n. kr. og fordelte seg med ca. 8,5 mill. n. kr. til eksport og 3,5 mill. n. kr. til innenlandsk forbruk.

Produksjonen av sponplater ble i 1957 påbegynt ved 2 bedrifter og i 1958 ved ytterligere en bedrift. Produksjonen dekker hele det innenlandske behov og en regner med at det dessuten skal kunne komme i stand en viss eksport.

Norsk innredningsindustri er i overveiende grad en småindustri. Av de ca. 1 200 bedrifter som i 1953 gikk inn under ulykkestrygd for industriarbeidere, var det knappe 400 som sysselsatte mer enn 5 arbeidere. Tallet på sysselsatte pr. bedrift varierer fra 1 til 40, med et gjennomsnitt på 6—7.

Hovedtyngden av bedriftene ligger på Østlandet som sammen med Sørlandet har ca. 55 % av de sysselsatte i bransjen. Vestlandet til og med Trøndelag har ca. 35 % og de nordlige fylker ca. 10 % av de sysselsatte.

Produksjonen av ferdighus har vist betydelig nedgang etter de første etterkrigsår. For skoghushus, laftede tømmer- og plankehus har imidlertid produksjonen holdt seg oppe og drives ofte i forbindelse med sagbruk.

Norge har en betydelig tønneproduksjon med et stort innenlandsk marked i fiskeriene.

Kasseproduksjon foregår i stor utstrekning i tilknytning til sagbruksdrift, men det finnes også et forholdsvis stort antall rene kassefabrikker.

Sponplateindustrien er for tiden under oppbygging i Norge. I 1957 ble det startet 2 sponplatefabrikker og det ventes ytterligere utbygging på dette område.

I Sverige er det en meget betydelig industri på dette område. Innen området ferdighus av tre, trekonstruksjoner, bygningsartikler av tre og bygningsinnredninger var det i 1955 662 bedrifter med en samlet sysselsetting på 15 000 arbeidere og funksjonærer, og med en total produksjon på 674 mill. n. kr. Innenfor produksjonen av ferdighus finnes en del større bedrifter, ellers er bedriftene forholdsvis små. Den betydelige eksporten av trehus som fant sted i de første etterkrigsår har til stor del falt bort, men produksjonen har holdt seg oppe på grunn av øket innenlandsk forbruk.

Antallet kassebord- og kassefabrikker utgjorde i 1955 80 stykker med ca. 1 500 sysselsatte. Produksjonen av kassebord foregår dessuten i viss utstrekning i tilknytning til sagbrukene. En betydelig del (1/3) av produksjonen eksporteres.

Tønneproduksjonen foregår ved 17 bedrifter med ca. 300 ansatte. Ca. 30 % av produksjonen eksporteres.

Lester produseres ved 4 fabrikker med ca. 400 sysselsatte. Omkring 1/4 av produksjonen eksporteres, hovedsakelig til de øvrige nordiske land.

Det er 6 korkvarefabrikker i Sverige med ca. 300 ansatte.

Sponplateindustrien er under utbygging i Sverige og for tiden er fire fabrikker i drift.

2. Tollnivå, tollforslag, overgangsordninger.

Det gjeldende tollnivå innenfor trevaresektoren og for korkvarer er med enkelte unntak forholdsvis lavt i alle fire land.

For trevarer er insidensene i Danmark 0—16, Finnland 0—96 (med hovedvarene på 10—15), Norge 0—21 og i Sverige 0—6.

For korkvarer varierer insidensene i Danmark fra 0 til 3, i Finnland fra 0 til 14, i Norge fra 0—18 og i Sverige fra 0—5.

Til sammenligning kan nevnes at tollnivået i de vest-europeiske land gjennomgående ligger noe høyere enn i de nordiske land. I Storbritannia er tollsatsene for bygningsartikler av tre og bygningsinnredninger 15—17,5 % og for diverse trevarer 15—20 %. De tilsvarende tall for Vest-Tyskland er henholdsvis 5—12,5 % og 10—14 %, for Benelux 10 % og 18 %, for Frankrike 15—18 % og 5—22 % og for Italia 18—20 % og 15—20 %.

Når det gjelder den ytre tollbeskyttelse har utvalget funnet å burde foreslå forholdsvis moderate tollsatter. Tollforslagene varierer fra tollfrihet for trehus og bygningskonstruksjoner opp til 10 % toll for en del ferdigvarer i tre. For enkelte varer er tollforslagene fastlagt ut fra sammenhengen med varer som er behandlet tidligere i Samarbeidsutvalgets rapport av 8. juli 1957. Dette gjelder f. eks. sponplater hvor en har foreslått 9 %, som er samme sats som tidligere er avtalt for møbelplater.

Utvalget har foreslått tollfrihet for råvarene og 10 % toll for halvfabrikata og ferdigvarer av kork og presskork.

I sin rapport av 8. juli 1957 har utvalget foreslått tollfrihet for posisjon 45.02 som omfatter naturlig kork i blokker, plater eller strimler. I forbindelse med drøftingene av ferdigvarer av kork har utvalget også tatt denne posisjon opp til ny vurdering og en har foreslått at posisjonen får samme tollsats som ferdigvarene.

Utvalget har for enkelte posisjoner innenfor dette område funnet å måtte foreslå overgangsordninger. Disse overgangsordninger er imidlertid samtlige på 5 år og omfatter følgende varer:

Danmark har tatt forbehold om 5 års overgangsordning på importrestriksjoner for posisjonene 44.19, 44.21 og 44.23 B og C, som omfatter profilert og ornamentert listverk, komplette pakkasser m. v. og tømmermanns- og bygnings snekkerarbeid unntatt sammensatt parkettstav.

Fra norsk side har en tatt forbehold om 5 års overgangsordning på toll og restriksjoner for posisjon 44.23 B som omfatter dører, vinduer og kjøkkeninnredninger m. v.

F. Tobakksvarer

Samarbeidsutvalget forutsatte i sin hovedrapport at det nordiske fellesmarked også skulle omfatte tobakksvarer. Visse problemer, blant annet spørsmålet om ytre tollsatser og gjeldende monopolordninger, var imidlertid ikke behandlet ferdig i nevnte rapport.

1. Produksjon og forbruk av tobakksvarer.

Tabell 33 gir oppgaver over produksjon og forbruk av tobakksvarer i de nordiske land i 1955.

Tabell 33. *Produksjon og forbruk av tobakksvarer.*

	Danmark	Finland	Norge	Sverige
Antall bedrifter (arbeidssteder)	221	7	18	8
Antall sysslesatte	9 550	2 000	1 920	1 824
Produksjon:				
Sigarer, sigarillos mill. stk.	846	13	13	150
Sigaretter mill. stk.	3 860	5 685	1 446	4 964
Røyketobakk tonn	2 719	428	2 712	1 428
Andre tobakksvarer tonn	802	65	778	2 887
Forbruk pr. innbygger, kg	2,4	1,2	1,4	1,5

Som det fremgår av tabellen er forbruket av tobakk betydelig større i Danmark enn i de øvrige nordiske land. Danmark skiller seg ellers ut fra de andre nordiske land ved at det danske tobakksforbruk i betydelig utstrekning består av sigarer og sigarillos. Produksjonen av disse varer sysselsetter i Danmark ca. 6 200 personer. Sigarer blir i stor utstrekning fremstilt manuelt.

I samtlige nordiske land tar tobakksindustrien sikte på å dekke hjemmemarkedets behov, og utenrikshandelen med tobakksvarer er derfor forholdsvis ubetydelig. Danmark hadde i 1955 en import på 451 tonn tobakksvarer, hovedsakelig sigaretter, som vesentlig gikk til skipsforsyninger. Eksporten utgjorde

33 tonn. Finland hadde en import på 0,2 tonn og ingen eksport. I Norge utgjorde importen 106 tonn og eksporten 43 tonn. Til Sverige ble det importert 834 tonn (hovedsakelig sigaretter). Det var ingen svensk eksport av disse varer.

2. Toll og beskatning.

Tobakk og tobakksvarer er tatt inn i Brusselnomenklaturens kapitel 24. En sammenstilling av gjeldende tollsatser og restriksjoner er gitt i bind 4 i Samarbeidsutvalgets rapport av 8. juli 1957.

I Danmark og Norge er rå tobakk og tobakksvarer dels belagt med toll, dels med interne skatter, som er like høye for innenlandske som for importerte produkter. Også Finland har toll og interne skatter, men de sistnevnte er høyere for utenlandske enn for innenlandsproduserte varer. I Sverige er det tollfrihet for rå tobakk og tobakksvarer, men tobakksskatten er på den annen side høyere for utenlandske enn for innenlandsproduserte varer. Skattediskrimineringen har samme virkning som toll.

Et felles marked forutsetter i første omgang at toll avskaffes når det gjelder den innbyrdes handel mellom de deltakende land. En slik beskatningsdiskriminering som det nåværende finske og svenske skattesystem innebærer må likestilles med toll. I et fellesmarked må derfor beregningsgrunnlaget for finsk og svensk varebeskatning være ens for innenlandsproduserte og importerte varer.

Et felles marked forutsetter videre at de nordiske land har ens tollsatser overfor ikke-nordiske land. Like høye tollsatser i de nordiske land medfører imidlertid ikke like høy beskyttelse, da utformingen av den interne beskatning kan påvirke tollens beskyttelseseffekt. De fleste norske tobakksskatter og de danske skatter på sigaretter og røyketobakk er utformet som særavgifter, men skattesatsene er ulike i de forskjellige prisklasser. For en importert vare kan dette medføre at varens pris som følge av den ilagte toll overskrider en prisgrense som betinger høyere avgift. I Finland og Sverige blir skatten beregnet som en viss prosent av detaljprisen og i Danmark er skattene på sigarer og sigarillos samt på skrå og snus utformet som prosentavgifter, men med minimums stykkavgifter for sigarer og sigarillos. Etter som avgiften i disse tilfelle beregnes på grunnlag av en pris, som for innførte varers vedkommende inkluderer toll, innebærer beregningsmåten en automatisk forhøyelse av beskyttelsen.

For å oppnå en fullstendig ens beskyttelse overfor ikke-nordiske land ville det derfor være nødvendig å harmonisere beskatningen i de forskjellige nordiske land, eller i det minste å utforme skattesystemet slik at beskyttelseeffekten ikke påvirkes. Den plan for et nordisk fellesmarked som er utarbeidet av Samarbeidsutvalget omfatter imidlertid intet forslag til slik samordning av den interne beskatning. Spesialutvalget har derfor ikke funnet å burde ta spørsmålet om samordning av tobakksbeskatningen opp til behandling. Utvalget ser det imidlertid som et

ønskemål at en søker å oppnå at forskjellen i skattesatser og dermed i utsalgspriser ikke blir større enn at ønskelige lettelser i kontrollen med reisetrafikken kan gjennomføres.

Utvalget har overveid spørsmålet om de felles nordiske tollsatser skal baseres på verdi- eller vektoller. Utvalget har funnet det hensiktsmessig å foreslå at tollene beregnes på grunnlag av varenes nettovekt.

Ved fastleggingen av tollsatsenes høyde har utvalget tatt hensyn til de aktuelle nordiske tollsatser eller tilsvarende beskatningsdiskriminering og spesielle importbestemmelser, f. eks. den danske dollarpremieordning. Sammenlignet med de aktuelle nordiske tollsatser på andre vareområder ligger tollsatsene på tobakksvarer på et høyt nivå. Dette forhold må sees på bakgrunn av den sterke beskatning av tobakksvarer. For å gi utslag i utsalgsprisen må tollsatsene settes relativt høyt.

Utvalgets forslag til felles nordiske tollsatser for tobakk og tobakksvarer fremgår av vedlegg I. For rå tobakk og for tobakksekstrakt (inklusive tobakkessens) foreslås tollfrihet. For sigarer og sigarillos foreslås en tollsats på 28 n. kr. pr. kg for varer med en vekt på over 3 gr pr. stk. og 20 n. kr. pr. kg for varer med lavere vekt pr. stk. For sigaretter foreslås en tollsats på 17 n. kr. pr. kg og for andre tobakksvarer en tollsats på 9 n. kr. pr. kg.

3. Kvantitative restriksjoner.

Importen av rå tobakk så vel fra OEEC-landene som fra dollarområdet er frilistet i samtlige nordiske land. Import av rå tobakk fra andre land, f. eks. Brasil, er i Danmark betinget av importtillatelse. Importen av ferdige tobakksvarer er ikke frilistet i Danmark. Importtillatelse blir bare innrømmet for en ubetydelig «token import». For øvrig kan ferdige tobakksvarer bare importeres til Danmark innenfor dollarpremieordningen. Dette innebærer at importtillatelse for tobakksvarer av importøren må betales med 80 % av det beløp tillatelsen gjelder. I Norge er importen fra OEEC-landene liberalisert, men ikke fra dollarområdet. I Finland er importen liberalisert fra storparten av Vest-Europa, men ikke fra dollarområdet. I Sverige er all import av tobakksvarer liberalisert.

Opprettelsen av et felles nordisk marked forutsetter at importrestriksjonene mellom de nordiske land avskaffes.

4. De svenske monopolordningene.

I Sverige er produksjon og import av tobakksvarer monopolisert. Ingen av de øvrige nordiske land har noen tilsvarende ordning.

Det svenske monopolet utøves av et statlig aksjeselskap, AB Svenska Tobaksmonopolet. I samsvar med gjeldende lovbestemmelser skal Tobaksmonopolet «på

lämpligt sätt tillhandahålla åt enskilda återförsäljare såvel inom riket tillverkade som ock importerade tobaksvaror».

Med hjemmel i gjeldende bestemmelser kan innkjøp av tobaksvarer med rabatt fra monopolet bare foretas av videreleverandør som er godkjent av Tobaksmonopolet. Dette utøver en viss kontroll med nyetableringer. I samsvar med en beslutning som nylig er fattet av Den svenske riksdag skal imidlertid de nævrende begrensningene innenfor detaljhandelen avskaffes fra og med 1. januar 1960. Denne beslutning innebærer at systemet med faste priser skal opphøre. Så vel for importerte varer som for varer som er fremstilt av Monopolet skal dette i stedet fastsette veiledende priser («riktpriser»). Disse skal uten bindende virkning tjene som veiledning ved salg til publikum. De veiledende priser skal påføres emballasjen og skal legges til grunn for beregningen av tobakksskatt (som i en viss utstrekning beregnes som en viss prosent av salgsprisen inklusive skatt).

Som nevnt er Tobaksmonopolets oppgave å sørge for at markedets behov for importerte tobaksvarer tilfredsstilles. Monopolselskapet påvirker hverken ved sin prispolitikk, salgpolitikk eller på lignende måte etterspørselen etter utenlandske tobaksvarer, bortsett fra virkningen av forskjellen i skattesatser for svenske og utenlandske varer. Detaljistene har rett til selv å importere tobaksvarer og kan dessuten gjennom Tobaksmonopolet bestille de merker som Monopolet ikke fører i sitt eget vareutvalg. De utenlandske produsentene har videre full frihet til å reklamere for sine varer.

Fra dansk side har en gjort gjeldende at et felles nordisk marked for tobaksvarer forutsetter at importmonopolet bortfaller, slik at tobaksvarer kan innføres fritt av svenske detaljister og grossister, og slik at tobakksfabrikker i andre nordiske land kan opprette egne en gros-lagre og salgsorganisasjoner i Sverige. Videre skal importørene selv kunne fastsette detaljpriser for de innførte varene, eventuelt som veiledende priser. Fra svensk side er det hevdet at monopolselskapet må ha mulighet for å arbeide på samme vilkår som et privat foretak dersom det skal kunne konkurrere i et slikt marked. Dette gjelder grunnlaget for så vel selskapets pris- og distribusjonspolitik (heri innbefattet ansvaret for et tilfredsstillende vareutvalg) som for dets personalpolitikk og sosiale forpliktelser. Fra svensk side har en funnet å kunne forutsette at monopolselskapet blir ubundet innenfor de nevnte områder, og med dette utgangspunkt har en erklært seg beredt til helt å avskaffe gjeldende importmonopol i et felles nordisk marked, der alle diskriminerende hindringer for den nordiske samhandel er avskaffet.

Et felles marked forutsetter ikke i og for seg at det svenske produksjonsmonopolet må oppheves. Representanter fra de øvrige nordiske land har erklært seg villige til ikke å sette fram krav om dette så lenge monopolselskapet ikke driver produksjonsvirksomhet i disse land.

Tobaksmonopolet forestar for tiden all innkreving og kontroll i forbindelse med importbeskatningen. Dersom importmonopolet oppheves, må bestemmelsene om innkreving, prisfastsetting og kontroll utformes slik at en unngår diskrimi-

nering mot de øvrige importører til fordel for Tobaksmonopolet. Utformingen av disse bestemmelser vil være de svenske myndigheters ansvar, men utvalget vil i denne forbindelse anbefale at innkrevings- og kontrollvirksomhet ved import overføres fra Tobaksmonopolet til en annen instans.

En vil i denne forbindelse understreke at gjennomføringen av et felles marked forutsetter at reglene om skatteinnkreving etc. i samtlige land utformes slik at all diskriminering unngås.

5. Overgangsordninger.

Når det gjelder innføring av tollfrihet mellom de nordiske land, avskaffelse av kvantitative restriksjoner på handelen mellom landene og avskaffelsen av det svenske importmonopol, har utvalget funnet at en suksessiv gjennomføring vil medføre visse komplikasjoner som følge av de ulike forhold i de forskjellige land. Utvalget har derfor funnet det hensiktsmessig at disse tiltak gjennomføres samtidig på et gitt tidspunkt.

Fra finsk side har en påberopt seg spesielle interne problemer, blant annet i forbindelse med at tobakksindustriens produksjonsmaskiner ble liberalisert så sent som i slutten av februar 1958, og har forbeholdt seg en generell overgangstid inntil 1. januar 1962. Dermed har en samtidig gitt uttrykk for et sterkt ønskemål om at det felles marked for tobakksvarer også for de øvrige lands vedkommende trer i kraft først fra og med nevnte dato.

Under hensyn til ovenstående foreslår utvalget at fellesmarkedet for tobakksvarer gjennomføres den 1. januar 1962.

Som følge av de importrestriksjoner som i en årrekke har vært anvendt i Danmark har en revisjon av tollsatsene for tobakksvarer ikke vært aktuell. Når det gjelder innføring av felles ytre tollsatser har Danmark derfor tatt forbehold om en overgangsordning på 10 år for sigarer og 8 år for sigarillos, regnet fra det tidspunkt da det felles marked for tobakksvarer trer i kraft. Den nærmere utforming av overgangsordningen fremgår av vedlegg II.

6. Innregistrering av varemerker.

Utvalget er blitt oppmerksom på at et varemerke for en tobakksvare som er tilvirket i ett nordisk land i visse tilfelle også blir tatt i bruk for en tobakksvare som tilvirkes i et annet nordisk land. For at formålet med det felles nordiske marked skal kunne realiseres bør en søke å komme fram til en ordning som utelukker slike tilfelle. Spørsmålet kan tenkes løst på forskjellige måter. Utvalget er av den oppfatning at en i første rekke bør forsøke å løse det gjennom drøftinger mellom industrien i de forskjellige land. Etter utvalgets oppfatning er det videre ønskelig at en på lengre sikt får ensartede bestemmelser for registrering av varemerker.

7. Skattefritt salg av tobakksvarer.

I de senere år har spørsmålet om lettelser i tollbehandlingen av reisetraffikken mellom de nordiske landene vært tatt opp til drøfting. Det skattefrie salg av tobakksvarer som finner sted på visse fartøyer på kortere ruter (først og fremst Øresundstrafikken) har vært ansett som en vesentlig hindring for å oppnå ensartede og mer liberale regler når det gjelder spørsmålet om tollfri innførsel av slike varer. En gjennomføring av et felles nordisk marked synes naturlig å måtte medføre at slik trafikk betraktes som innenrikstrafikk og at forutsetningen for skattefritt salg av tobakksvarer som følge herav bortfaller.

G. Sjokolade og sukkervarer.

I den spesielle delen av Samarbeidsutvalgets rapport av 8. juli 1957 som behandler de forskjellige vareområdene, er det også gitt en redegjørelse for sjokolade- og sukkervarer. Disse varer går inn i Brussel-nomenklaturens posisjoner 17.04 og 18.06.

I rapporten er det blant annet gjort rede for at sjokolade- og sukkervareindustrien i alle de fire land arbeider med et forholdsvis lite marked og at produksjonen i de enkelte bedrifter delvis er spredd over et meget stort antall vareslag. Etableringen av et større marked skulle derfor gi muligheter for en rasjonalisering av produksjonen. Samarbeidsutvalget har derfor enstemmig uttalt seg for at sjokolade- og sukkervarer skulle tas med i det felles nordiske marked.

I hovedrapporten fra Samarbeidsutvalget er det imidlertid konstatert at det foreligger betydelige ulikheter mellom de forskjellige land når det gjelder råvarekostnadene for vedkommende industri. I tilslutning til en nærmere redegjørelse for disse forhold fastslår utvalget videre at disse ulikheter på en avgjørende måte synes å virke inn på industriens relative konkurransevilkår i de fire land. Gjennomføringen av et felles marked for disse varer forutsetter derfor en utjevning av prisforholdene for råvarene. Da råvarene for en stor del er jordbruksvarer som ikke inngår i planen for 80 %-området og som er underkastet særskilte reguleringer i de forskjellige land, kunne et konkret forslag til løsning av spørsmålet om utjevning av råvareprisene ikke utformes i detalj og tas med i Samarbeidsutvalgets hovedrapport.

Råvareproblemet.

I Samarbeidsutvalgets rapport er det nevnt at så lenge det ikke var aktuelt å ta jordbruksvarene med i fellesmarkedet, skulle en utjevning av råvarekostnadene for denne industri kunne skje ved at industrien fikk anledning til å kjøpe sine råvarer til verdensmarkedets priser. En annen løsning som utvalget antydte var å beholde de nåværende ulikheter i råvareprisene og utjevne industriens vilkår gjennom en spesiell avgift som dekker prisdifferansen ved import av ferdigvarer til et land med høyere råvarepriser, eller ved et motsvarende bidrag til industrien ved eksport av ferdigvarer til et land med lavere råvarepriser.

Blant varer som kommer på tale kan nevnes sukker, glykose, maisstivelse, hvetemel, kokosfett, tørrmelk, kondensert melk, mandler, nøtter, eplemos, glyserin, voks, eggehvite, sukkerkulør og alkoholholdige drikkevarer. De øvrige råvarer av

nevneverdig betydning er allerede med i planen for 80 % av den nordiske sauhandelen.

Utvalget har overveiet begge disse løsninger og har også drøftet andre muligheter for løsning av problemene. Utvalget er herunder blitt stående ved det første alternativet. En slik løsning av problemet innebærer riktignok et næringspolitisk inngrep på områder som ikke omfattes av det forslag som hittil er lagt fram for et felles marked. På den annen side torde imidlertid andre tenkelige løsninger kunne medføre betydelige praktiske vansker for samhandelen. På denne bakgrunn har det vært enighet i utvalget om å foreslå en råvarekostnadsutjevning for sjokolade- og sukkervareindustrien basert i prinsippet på verdensmarkedets priser. Dette kan etter utvalgets mening skje ved at industrien når det gjelder vesentlige råvarer får importere disse uten toll eller andre avgifter eller på annen måte gis tilgang av disse varer til internasjonale eller verdensmarkedets priser eller får tilskudd i en eller annen form svarende til kostnadsfordyringen for det faktiske forbruk av vedkommende råvarer. Hvert land bør her fritt kunne velge den metode som det finner mest formålstjenlig.

Uansett hvilken metode som tillempes for å få i stand utjevningen av råvarekostnadene, må ordningen ikke i noe tilfelle føre til lavere råvarekostnader for industrien enn det her er tatt sikte på. Det er forutsatt at de ulike land gir hverandre de opplysninger som er nødvendige for å muliggjøre kontroll med virkningene av det system som tillempes. Det er videre forutsetningen at eventuelle meningsulikheter kan tas opp til behandling innenfor rammen av de institusjoner som vil bli opprettet ved gjennomføringen av fellesmarkedet.

Utvalget har ikke funnet at ovenstående forslag til tilpassing av råvarekostnadene til verdensmarkedets priser bør nyttes når det gjelder glykose. Alle de fire land har nemlig en egen glykoseproduksjon som kan dekke behovet for denne råvare som vesentlig nyttes av sjokolade- og sukkervareindustrien. En tollfri import av utenlandsk glykose skulle fjerne grunnlaget for den innenlandske produksjon og dermed føre til alvorlige forstyrrelser for potetdyrkingen i de ulike land.

For å unngå slike konsekvenser foreslår utvalget at utjevningen av råvarekostnadene når det gjelder glykose løses på den måten at de fire land, til tross for at glykose etter de forslag som hittil er lagt fram ikke skulle tas med i fellesmarkedet, innfører en felles tollsats på glykose som svarer til for eksempel den svenske importavgiften på svenske kr. 56,25 (flytende 52,10) pr. 100 kg. Denne tollsats er således også ment å skulle nyttes mellom de nordiske land. Eventuelle begrensninger av glykoseimporten skal samtidig avskaffes.

Avgifter.

I henhold til Samarbeidsutvalgets forslag til konvensjon for et nordisk marked påvirker ikke inndragingen av sjokolade- og sukkervarer i fellesmarkedet de enkelte lands rett til fritt å oppkreve en ikke-diskriminerende avgift på innenlandske og importerte sjokolade- og sukkervarer.

Toll og restriksjoner.

Når det gjelder det nåværende tollnivå for sjokolade- og sukkervarer henvises det til bind 4 av Samarbeidsutvalgets hovedrapport. I Finland har de spesi-
fikke tollsatsene fra begynnelsen av 1958 blitt forhøyet med 39 % som følge av
devalueringen av den finske mark. Sjokolade- og sukkervarer er importregulert
i Danmark, Finland og Norge men liberalisert i Sverige.

Utvalget er enig om et tollforslag på 12 % for sjokolade- og sukkervarer under
forutsetning av at råvareproblemet løses på den måte som er angitt ovenfor.

Ovenstående forslag til utjevning av råvarekostnadene og til felles tollsatser
for sjokolade- og sukkervarer gjelder de produkter som går inn under posisjonene
17.04 og 18.06, med unntak for iskrem, iskrepulver og puddingpulver under
posisjon 18.06.

Overgangsordninger.

Finland har tatt forbehold om en intern overgangsordning på 5 år for posisjon
17.04 med avtrapping fra 15 % minst 15 sv. øre pr. kg, og for posisjon 18.06 med
avtrapping fra 15 %, minst 90 sv. øre pr. kg; samt en ekstern overgangsordning
på 5 år for posisjon 17.04 med avtrapping fra 20 % minst 60 sv. øre pr. kg og for
posisjon 18.06 med avtrapping fra 20 % minst 120 sv. øre pr. kg.

H. Diverse industrivarer

1. Steinindustrien.

I tabell 34 er det gitt en oversikt over produksjon og utenrikshandel for de viktigste varer innen steinindustrien. Visse steinarbeider er behandlet tidligere. De oppgitte tall i tabellen omfatter dels også disse varer. Produksjonsoppgavene i tabellen er ufullstendige da en må regne med at det på dette vareområde er en betydelig produksjon ved småbedrifter som faller utenfor produksjonsstatistikken. Likeledes foregår en stor produksjon ved bygg og anlegg som heller ikke er tatt med i industristatistikken.

I alle fire land er det vokset fram en betydelig håndverksmessig og industriell produksjon av bygnings- og monumentstein basert på forekomster av anvendbar granitt, labrador, marmor m. v. Produksjonen gir verdifulle lokale sysselsettingsmuligheter. De nordiske land hadde en total eksport av råstein og bearbeidet bygnings- og monumentstein på i alt ca. 23 mill. n. kr. i 1955. En vesentlig del av eksporten gikk til OEEC-land.

Alle fire land har videre en betydelig produksjon av knust stein, singel, pukkstein m. v. Produksjonen tjener først og fremst til dekning av det innenlandske behov til vegbygging, anleggsarbeider, som betongtilslag m. v.

Et særlig forhold knytter seg til den danske industri på dette område. En vesentlig del av industrien finnes på Bornholm og gir viktige sysselsettingsmuligheter for befolkningen der. For å avhjelpe de overgangsvansker denne industri står overfor har en fra dansk side foreløpig tatt forbehold om 5 års overgangsordning på kvantitative restriksjoner, men det er forutsetningen at dette problem tas opp til senere overveielse.

Når det gjelder tollforslaget har utvalget foreslått tollfrihet for råvarer og halvfabrikata i posisjonene 25.16, 25.17, 68.01 og 68.02 og 10 % for ferdigvarene i posisjon 68.02 (polert og slipt bygnings- og monumentstein).

2. Tretjære.

Tretjære produseres i Finland, Norge og Sverige, dels på basis av tyrirøtter, dels på basis av avfallsved.

Den finske produksjon foregår ved 8 små bedrifter og utgjør ca. 2 mill. kr. Produksjonen, som for en vesentlig del forbrukes på hjemmemarkedet, har vist noe tilbakegang.

Tabell 34.

Stein, steinvarer. — Produksjon, import og eksport i de nordiske land.

År 1955. Mill. n. kr.

Vareslag	Land	Pro- duk- sjon	Import herav:					Eksport herav til:						
			Total	OEEC ¹ + Finnl.	D	F	N	S	Total	OEEC ¹ + Finnl.	D	F	N	S
Rå granitt og labrador, annen rå stein, heller og plater ikke slipt eller polert	Danmark	0,3	1,0	0,9	—	—	0,0	0,8	0,6	0,6	—	—	—	—
	Finnland ¹	—	0,4	0,3	0,0	—	—	0,0	1,0	0,7	—	—	—	—
	Norge	4,1	—	—	—	—	—	—	6,0	5,1	0,2	—	—	0,5
	Sverige ²	7,8	0,6	0,6	0,0	—	0,3	—	11,6	10,5	0,7	—	—	—
Knust stein, singel m. v. ³	Danmark	25,3	1,0	1,0	—	—	0,0	0,2	6,2	5,5	—	0,1	0,4	0,5
	Finnland ³	4,1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Norge	15,4	2,8	2,7	0,4	—	—	0,3	0,2	0,1	—	—	—	0,1
	Sverige	34,8	—	—	—	—	—	—	0,3	0,3	0,0	—	—	—
Gatestein, kantstein	Danmark	2,4	0,1	0,1	—	—	0,1	—	0,7	0,7	—	—	—	—
	Finnland ¹	—	—	—	—	—	—	—	0,0	0,0	—	—	—	—
	Norge	1,4	—	—	—	—	—	—	0,2	0,2	0,1	—	—	—
	Sverige	15,8	—	—	—	—	—	—	2,9	2,9	—	—	—	—
Bearbeidet bygnings- og monumentstein (unnt. takskifer)	Danmark	1,2	0,0	0,0	—	—	0,0	0,0	0,0	0,0	—	—	—	—
	Finnland	16,2	—	—	—	—	—	—	2,2	1,0	—	—	—	0,1
	Norge	16,4	0,2	0,2	—	—	—	—	0,1	0,1	—	—	—	—
	Sverige ²	72,0	0,4	0,4	0,0	—	0,1	—	1,8	1,0	0,3	—	—	—

¹ Oppgaver over produksjon mangler i produksjonsstatistikken.² Produksjonen av plater går inn i tallene for bearbeidet bygnings- og monumentstein.³ Omfatter ikke produksjon ved veg- og jernbaneanlegg.

Den norske produksjon er lokalisert til de østlige fjellbygder og foregår på basis av tyrirøtter. Selv om produksjonen er forholdsvis liten, 1,2 mill. kr., gir den verdifulle sysselsettingsmuligheter for disse bygder. Produksjonen tar sikte på å dekke behovet for tjære til fiskeriene. På grunn av at det er få alternative sysselsettingsmuligheter har det stor betydning at produksjonen kan holdes ved like.

Den svenske produksjon på ca. 3,9 mill. kr. er i større grad basert på avfalls- og tynningsvirke. Varen nyttes hovedsakelig som impregneringsmiddel. En vesentlig del av produksjonen eksporteres.

Fra norsk side har en på grunn av den sosiale betydning produksjonen har for fjellbygdene tatt forbehold om 5 års overgangsordning på kvantitative restriksjoner.

Utvalget har ikke funnet det nødvendig med noen tollbeskyttelse overfor tredjeland.

3. Mynter, kunst, antikviteter, samlinger m. v.

Disse kapitler omfatter mynter, malerier, tegninger, pasteller, originalstikk, av trykk, litografier, originale skulpturer og statuer, frimerker og avgiftsmerker o. l. samlinger og samlergjenstander, og antikviteter som er mer enn 100 år gamle.

I alle fire land er det for disse varer stort sett tollfrihet, og utvalget har ikke funnet grunn til å foreslå tollbeskyttelse for noen av posisjonene.

For flere varer innenfor dette område er det i alle fire land særlovgivning som setter forbud mot utførsel av fortidsminner og ting av kulturhistorisk verdi. Utvalget har antatt at denne regulering kan opprettholdes i medhold av konvensjonsutkastets artikkel VIII C. For enkelte varer kan det også knytte seg visse problemer i forbindelse med gjennomføringen av valutakontrollen f. eks. i forbindelse med eksport og import av mynter og frimerker. En eventuell regulering på dette område skulle også kunne opprettholdes i medhold av konvensjonsutkastets artikkel VIII.

Posisjon 99.06 omfatter antikviteter som er mer enn 100 år. Utvalget har diskutert de tekniske vanskeligheter som kan være forbundet med tollfrihet for denne posisjon, bl. a. ved at det kan dukke opp tilfelle hvor det kan være vanskelig å avgjøre alderen på en gjenstand. I Sverige, hvor man for tiden har tilsvarende bestemmelser, har en ofte måttet søke sakkyndig hjelp for å avgjøre dette. Fra de sakkyndiges side er det, for å minske disse vanskeligheter, blitt reist spørsmål om ikke tollfrihetsbestemmelsene burde endres slik at tollfrihet bare skulle gjelde gjenstander som er tilvirket før et bestemt tidspunkt, f. eks. før 1840.

Posisjonens ordlyd er imidlertid fastlagt i Brusselnomenklaturen. Videre foreligger en UNESCO-konvensjon som fastsetter tollfrihet for antikviteter som er mer enn 100 år. Denne konvensjon er ratifisert i Sverige og ventes også å bli ratifisert i Finland og Norge.

Av denne grunn har en oppført tollfrihet for denne posisjon. Skulle det i fremtiden vise seg nødvendig med en annen ordning, vil dette avhenge av en eventuell endring i ordlyden av Brusselnomenklaturen resp. UNESCO-konvensjonens bestemmelser.

I. Fisk og fiskeprodukter

I dette avsnitt behandles varer som faller inn under Brusselnomenklaturens kapitel 3 — fisk, krepsdyr og bløtdyr — og posisjonene 16.04 og 16.05 — varer av fisk, krepsdyr og bløtdyr.

1. Fiskerienes betydning i Nordens økonomi.

For de fire nordiske land betraktet som en enhet spiller fiskeriene en betydelig større rolle enn for de fleste europeiske land. Til illustrasjon av dette kan nevnes at nordiske fiskefartøyer i 1954 brakte i land ca. 36 % av de totale fangstmengder i Europa utenom Sovjetsamveldet. Regner man Island med tegnet Norden seg for 42 % av de totale fangster i Europa.

Fiskerienes betydning for de enkelte nordiske land er likevel høyst forskjellig. Av de foran nevnte 42 % utgjorde den norske fangsten alene ca. 27 % mens Danmark (med Færøyene) og Island tegnet seg for 6 % hver, Sverige for 2½ % og Finland for mindre enn 1 %.

Den varierende betydning som fiskeriene har for sysselsettingen, illustreres av tabell 35. Av tabellen går det fram at antallet fiskere med fiske som hovedyrke i 1956 utgjorde over 60 000 i Norge, vel 12 000 i Danmark, vel 10 000 i Sverige og ca. 4 800 i Finland.

Tabell 35.

	Danmark	Finland	Norge	Sverige
Antall fiskere i 1956	17 061	ca. 20 000	87 267	18 091
Herav med fiske som hovedyrke ..	12 402	ca. 4 800	61 334	10 348

Forskjellen i forholdet mellom fangstmengde og sysselsetting i de ulike land står i forbindelse blant annet med fiskets struktur, betydningen av det mere arbeidskrevende fiske i de ulike land etc.

Betraktet som en enhet er Norden verdens største nettoeksportør av fisk og fiskeprodukter. Det samme kan sies om Norge alene, men også Danmark, Island og Sverige er i betydelig grad nettoeksportører av fisk. For Sveriges vedkommende

er dog importen av fisk og fiskeprodukter verdimeslig sett større enn eksporten av disse varer. Finnland har praktisk talt ingen eksport av fisk og er således nettoimportør. Verdien av Nordens samlede eksport av fisk og fiskeprodukter beløp seg i 1956 til knapt 200 mill. \$.

Fiskeriene har også en temmelig forskjellig karakter i de nordiske land. I Norge utgjør sild og torsk opp til 85 % av den totale fangst. Av sildefangstene går 70—80 %

Tabell 36. *Hovedtall for fisket i Norden.*

	Danmark			Finnland		
	1955	1956	1957 ¹	1955	1956	1957 ¹
Antall fiskere i alt	17 075	17 061	17 270	ca. 20 000	ca. 20 000	ca. 20 000
herav hovedyrke	12 429	12 402	12 619	ca. 4 800	ca. 4 800	ca. 4 800
Produksjon i 1 000 tonn . . .	418,0	455,8	525,8	63,3	60,2	64,5
herav: sild, brisling og						
strømming	196,3	187,7	225,8	34,0	32,0	35,0
torsk	48,9	46,6	53,9	0,1	0,1	0,0
annen saltvannsfisk	172,5	221,2	245,8	0,0	0,0	0,0
ferskvannsfisk	0,3	0,3	0,3	29,2	28,1	29,5
Produksjonens verdi i						
mill. d. kr. ²	252,0	264,8	290,0	11,0	11,3	8,5
Produksjonens anvendelse						
(1 000 tonn)						
fersk forbruk	136,3	181,6	193,7	50,6	49,1	46,3
frysning				2,5	2,8	6,5
salting, tørking, røyking . .				8,0	7,0	8,6
hermetikk	12,5	10,5	12,2	0,6	0,5	0,6
mel og olje	260,0	255,0	310,0	1,6	0,8	2,5
agn	—	—	—	—	—	—
Total eksport i mill. d. kr. ²	273	300	301	0,2	0,3	0,3
herav: fersk og frossen . .	180	191	199	0,2	0,3	0,3
saltet, tørret, røyket	19	27	17	—	—	—
hermetikk	16	21	19	—	—	—
mel og olje	³ 58	³ 61	³ 66	—	—	—
Total import i mill. d. kr. ² . .	73	75	67	27,9	28,7	28,8
herav: fersk og frossen . .	18	19	22	1,2	1,5	1,9
saltet, tørret, røyket	8	6	8	14,7	17,7	14,0
hermetikk	3	4	4	6,1	6,9	6,4
mel og olje	³ 44	³ 46	³ 33	5,9	2,6	6,5
Direkte landinger i andre land						
i 1 000 tonn	7,8	7,7	8,5	—	—	—
herav i andre nordiske land	0,1	0,1	0,1	—	—	—

¹ Foreløpige tall.

² Som omregningskurser er benyttet 1955 og 1956: 33,3 fmk. = 1 d. kr., 1957: 46,3 fmk. = 1 d. kr., 1,03 n. kr. = 1 d. kr., 0,75 sv. kr. = 1 d. kr.

³ I tallene inngår eksport respektiv import av tran.

	Norge			Sverige		
	1955	1956	1957 ¹	1955	1956	1957 ¹
Antall fiskere i alt	90 499	87 267	...	18 701	18 091	...
herav hovedyrke	63 268	61 334	...	10 978	10 348	...
Produksjon i 1 000 tonn ...	1 646,9	1 986,3	1 556,4	232,5	210,4	225,0
herav: sild, brisling og strømming	1 139,7	1 380,1	1 017,4	131,0	105,0	111,2
torsk	258,7	307,2	...	30,6	30,0	36,7
annen saltvannsfisk	248,5	299,0	...	52,7	58,0	59,7
ferskvannsfisk	-	-	...	18,2	17,4	17,5
Produksjonens verdi i mill. d. kr. ²	592,0	690,5	575,8	234,0	230,4	246,9
Produksjonens anvendelse (1 000 tonn)						
fersk forbruk	201,6	193,1	175,9	180,4	156,5	165,3
frysning	106,2	83,7	81,3			
salting, tørking, røyking ..	372,3	457,0	394,0			
hermetikk	54,0	41,3	45,1	13,2	11,0	10,0
mel og olje	895,6	1 189,8	845,3	(13,3)	(26,5)	(24,5)
agn	17,2	21,4	14,9	-	-	-
Total eksport i mill. d. kr. ² ..	882	989	912	75,9	74,5	80,0
herav: fersk og frossen ..	196	193	200	57,5	53,6	64,3
saltet, tørket, røyket	344	412	370	11,1	12,5	10,8
hermetikk	138	134	168	7,3	8,4	4,9
mel og olje	204	250	174	-	-	-
Total import i mill. d. kr. ² ..	48	32	31	115,3	117,3	114,0
herav: fersk og frossen ..	5	4	6	46,1	43,2	44,3
saltet, tørket, røyket	6	3	4	50,7	53,2	49,1
hermetikk	0	1	1	18,5	20,9	20,6
mel og olje	37	24	20	-	-	-
Direkte landinger i andre land i 1 000 tonn	45,0	35,8	38,0
herav i andre nordiske land	28,5	22,2	21,5

¹ Foreløpige tall.

² Som omregningskurser er benyttet 1955 og 1956: 33,3 fmk. = 1 d. kr., 1957: 46,3 fmk. = 1 d. kr., 1,03 n. kr. = 1 d. kr., 0,75 sv. kr. = 1 d. kr.

til fremstilling av mel og olje. Av annen fisk anvendes over halvdel til fremstilling av salt- og tørrfisk. Det innenlandske forbruk legger bare beslag på en liten del av fangstene.

I Danmark er fangsten temmelig jevnt fordelt over en lang rekke fiskearter og vektmessig går ca. en tredjedel, men verdimessig om lag halvparten til konsum. Den resterende del anvendes til fremstilling av fiskemel og -olje.

I Sverige består 2/3 av fangsten av sild, strømming og torsk. Ca. 90 % av totalfangsten går til konsum og bare 10 % til fiskemel og olje.

Det finske sjøfiske er meget beskjedent sammenlignet med fisket i de øvrige nordiske land og domineres helt av en enkelt fiskeart, nemlig strømming. I fiskeforbruket i Finland spiller ferskvannsfisk en relativt meget større rolle enn i de øvrige nordiske land.

Det henvises for øvrig til tabell 36 som inneholder en rekke statistiske opplysninger om fiskerienes betydning i de enkelte nordiske land.

2. Utviklingen i fiskeriene etter krigen.

I Europa (eksklusive Sovjetsamveldet) som helhet økte fangstene av fisk fra 1947 til 1955 med om lag en tredjepart. Av denne stigning faller en meget vesentlig del på Norge og Danmark som i det nevnte tidsrom økte fangstene med henholdsvis vel 50 og vel 100 %. Av den samlede stigning på vel 1,9 millioner tonn falt knapt 0,7 millioner på Norge og vel 0,2 millioner på Danmark. I Finland økte fangsten i samme tidsrom med vel 35 % og i Sverige med ca. 27 %. I begge disse land gikk praktisk talt hele fangstøkningen til konsum.

Økningen av fangstene i dette tidsrom skyldes at så vel båter som redskaper i stor utstrekning er blitt fornyet og forbedret. Antallet fiskere har i perioden gått ned med 10—25 % i de forskjellige nordiske land, sterkest i Sverige hvor det er tale om en nedgang fra ca. 15 000 til 11 000 yrkesfiskere fra 1947 til 1955. Om fangstmengdene fortsatt vil kunne stige, vil antagelig først og fremst bero på fiskeforekomstene. En betydelig del av de nordiske lands fiskerier foregår utenfor territorialfarvannene i konkurranse med andre nasjoner, som i de senere år har utvidet og fornyet sin fiskeflate meget betydelig.

3. Fiskerieringens struktur.

Som nevnt foran er det store ulikheter mellom de nordiske land både når det gjelder fangstens sammensetning og de formål som den anvendes til.

For alle de fire land gjelder det at fisket i det store og hele drives for fiskernes egen regning. Aksjeselskaper og andelsforetak i egentlig forstand har bare i liten utstrekning funnet innpass i selve fisket.

Med hensyn til omsetningen av de ilandbrakte fangster er forholdene i de fire land imidlertid nokså forskjellige. Dette skyldes til dels ulikheter i de vilkår fisket drives under.

Det danske fisket foregår fortrinnsvis i Nordsjøen, Skagerak og Kattegat. Som nevnt foran er fangsten sammensatt av forholdsvis mange fiskeslag som til dels fanges på forskjellige tider av året og således supplerer hverandre sesongmessig. Fisket foregår for en vesentlig del så relativt nær de danske fiskehavner og dermed nær de store forbruksområder, at en meget betydelig del av fisken kan

bringes fram til forbrukerne i fersk tilstand. Dette er bakgrunnen for at en så forholdsvis stor del av den samlede fangst går til fersk konsum.

Ca. 60 % av all fisk som ilandbringes i Danmark selges ved de offentlige auksjoner som avholdes flere ganger om dagen i de større fiskehavner. Det er således en fullstendig fri prisdannelse som ikke influeres av inngrep fra myndighetenes side, og heller ikke fiskernes organisasjoner har noen innflytelse på prisdannelsen. Når et slikt system kan opprettholdes uten at det fører til voldsomme svingninger i de priser som fiskerne oppnår, må det hovedsakelig tilskrives det forhold at fangstene kommer inn forholdsvis jevnt fordelt over årets måneder og til de enkelte fiskehavner uten voldsomme sesongmessige eller lokale opphopninger.

Helt annerledes er forholdene i de norske fiskerier. Her utgjør to fiskeslag, nemlig sild og torsk — normalt tilsammen over 85 % av fangstene; sild alene utgjør ca. 70 %. Sildefisket er meget sterkt sesongpreget og det innenlandske forbruk av fersk sild spiller i forhold til fangstens størrelse ingen rolle. Videre kan dette fiske også være sterkt lokalt konsentrert. En fordeling av fangstene til de enkelte sild-oljefabrikker og andre kjøpere kan derfor være nødvendig for å sikre en noenlunde jevn kapasitetsutnyttning. For å hindre at de sterkt svingende tilførsler gir seg utslag i svingende priser fastsetter fiskernes organisasjoner hver sesong prisene på sild til de forskjellige anvendelser.

I Norge er også torskefisket sterkt sesongpreget. Således er for eksempel Lofotfisket konsentrert til noen få uker hvert år. Også for torsken gjelder det at bare en liten del av fangsten går til fersk innenlandsk konsum, idet hovedparten anvendes til saltning, tørking og frysing med eksport for øye. Også for torsk og beslektede fiskeslag har det blant annet som følge av de svingende tilførsler vært nødvendig å innføre en minsteprisordning for å sikre mot voldsomme prissvingninger.

I betraktning av at en så stor del av de norske fangster går til eksport må minsteprisene nødvendigvis fastsettes under hensyn til prisene på eksportmarkedene.

De inngrep i prisdannelsen for fisk som således er gjennomført i Norge er hjemlet i lov om omsetning av råfisk av 14. desember 1951. Råfiskloven er en fullmaktslov, men det er i loven inntatt rammebestemmelser om hvordan loven kan praktiseres. Den inneholder regler om oppbygging av de salgsorganisasjoner som kan gis lovbeskyttet enerett til førstehåndsomsetningen, bestemmelser om forretningsregler og godkjenning av kjøpere, om midlertidig fangstforbud og fangstinnskrenkninger, om dirigering av fangster til bestemte kjøpere og til bestemt anvendelse, om organisasjonenes rett til selv eller gjennom datterselskaper å drive tilvirking, innenlandsk omsetning og eksport. Loven har også bestemmelser om myndighetenes kontroll med de lovbeskyttede salgslag. Hvert år skal det gis melding til Stortinget om lovens praktisering.

Med hjemmel i råfiskloven er det gitt lovbeskyttelse til i alt 14 fiskeorganisasjoner som derved har fått eneretten til førstehåndsomsetningen. Praktisk talt all fisk som ilandbringes er underlagt slik omsetning. De salgsorganisasjoner som har

fått enerett til førstehåndsomsetningen har til formål å sikre fiskerne rimelige og stabile priser. Organisasjonene kan også gjennomføre en fordeling av fangstene til de forskjellige produksjonsledd når dette anses ønskelig ut fra markedsbehov og avsetningsmuligheter.

De lovbeskyttede salgsorganisasjoner har ordnet omsetningen på noe forskjellig vis. Man kan sondre mellom visse hovedformer:

1. Organisasjonen fastsetter pris- og leveringsvilkår, men fiskerne kan levere til hvilken som helst av de godkjente kjøpere.
2. Organisasjonen fastsetter pris- og leveringsvilkår og dirigerer fisken til de forskjellige kjøpere.
3. Organisasjonen overtar fisken fra fisker og selger den videre til tilvirker, grossist eller detaljist, alt etter som omsetningsforholdene ligger an.

Den omsetningsform som er nevnt under 1. praktiseres særlig i Nord-Norge. Den kan være forbundet med prisutjevning når det er stor forskjell i prisen på en og samme råfiskesort, alt etter hva råfisken blir anvendt til.

Den omsetningsform som er nevnt under 2. anvendes særlig under sildefiskeriene i Sør-Norge. Den er alltid forbundet med prisutjevning.

Den omsetningsform som er nevnt under 3. nyttes særlig i de såkalte under-skuddsdistrikter, d. v. s. de distrikter i Sør-Norge som utenom sild ikke fisker tilstrekkelig til å dekke distriktets behov. Denne omsetningsform er også forbundet med prisutjevning samtidig som fiskerne er med på å dekke utgiftene til å bevare og transportere fisken fram til tilvirker, grossist eller detaljist. Salgsorganisasjonenes driftsomkostninger dekkes ved inntekter fra en avgift (for tiden ca. 3 %) som oppkreves av all fisk første gang den omsettes i Norge.

De viktigste fangstfelter for svenske fiskere ligger i Nordsjøen, Skagerak og Kattegat. Omkring halvdel av fangstene fra disse feltene er sild, mens resten faller på mange forskjellige fiskearter. Også Østersjøen, hvor storparten av torskefisket foregår, er av stor betydning for det svenske fisket.

Det svenske fisket er innstilt på levering av fangstene til fersk konsum. Fangstsesongene er jevnt fordelt over året.

I Sverige blir 85—90 % av fangstene brakt i land på vest- og sydkysten, mens fisket på østkysten kvantitativt spiller en forholdsvis beskjeden rolle.

Omsetningen av fisk i Sverige er preget av den målsetting for statens fiskeripolitikk som ble fastlagt gjennom Riksdagsvedtak i 1948, nemlig at fiskerne skulle gis mulighet for under rasjonelle produksjonsforhold å oppnå likestilling med øvrige befolkningsgrupper med hensyn til levestandard. Denne målsetting ble ansett for å være et program på lengre sikt, som man ikke kunne regne med å realisere uten statlig støtte. Etter retningslinjene skulle slik støtte på kortere sikt gis gjennom prisregulerende og omsetningsregulerende tiltak innenfor fisket. Videre skulle import- og eksportreguleringer anvendes i nødvendig utstrekning for å opprettholde prisreguleringsystemet. På lengre sikt regnet man med å få gjennomført en omfattende rasjonalisering både av selve fisket og av omsetningen av fisk.

I samsvar med dette er det på vest- og sydkysten i Sverige gjennomført et minsteprissystem for de viktigere fiskeslag. En egentlig regulering av omsetningen er derimot bare gjennomført for den strømming som bringes i land på østkysten.

På vestkysten selges størstedelen av den fisken som ilandføres på offentlige auksjoner. For enkelte fiskeslag, for eksempel sild, mottar fiskerne likevel ikke avregning spesielt for deres egen fisk, men får denne betalt etter den gjennomsnittspris som er oppnådd for det fiskeslag og den kvalitet de har levert. På sydkysten praktiseres systemet med fiskeauksjoner bare på enkelte plasser og utelukkende for laks. I Blekinge foregår salget av fisken kollektivt fra fiskernes sentralforsyning til fiskehandlerne. I den øvrige del av området overtas fisken direkte av fiskehandlerne, herunder et antall fiskesalgforeninger.

Den fisk som ikke kan avsettes til de gjeldende minimumspriser overtas av særlige prisreguleringsforeninger, som er forpliktet til ikke å selge fisken til fersk innenlandsk konsum, men kun til eksport eller til bruk ved fremstilling av hermetikk, fiskemel o. l. Prisreguleringsforeningene mottar økonomisk støtte fra en særlig prisreguleringskasse for fisk som administreres av Statens Jordbruksnemnd. Støtten skal i prinsippet utbetales med et visst beløp pr. kg fisk som foreningen har overtatt, men i de seneste år er støtten i alminnelighet blitt utbetalt med et beløp, som er fastsatt på forhånd for prisreguleringen for hele året.

For den fisk som overtas utbetaler prisreguleringsforeningen et beløp til fiskerne som kalles garantibeløpet. Dette fastsettes av foreningen under hensyn til de beregnede avsetningsmuligheter og de mottatte pristilskudd for fisken. Garantibeløpet fastsettes på forhånd og er det minimum som fiskeren kan regne med å få for den leverte fisk.

Østkysten inntar en særstilling, idet det her er gitt en rekke organisasjoner enerett til oppkjøp og videresalg av strømming, som er den eneste fiskeart som spiller noen rolle i dette område. Prisreguleringen for strømming har av denne grunn også fått en karakter som er forskjellig fra prisreguleringen på vest- og sydkysten, idet det fra prisreguleringskassen for fisk årlig utbetales et prisutjevningsbidrag til et sentralorgan for fiskesalgsorganisasjonene. Dette skal anvendes som tilskudd til de priser som oppnås for den strømming som ikke kan avsettes til fersk konsum eller til røking. Derimot er det ikke fastsatt hverken minimumspris eller garanti-pris for strømming.

Omkostningene ved prisreguleringen dekkes ved midler som tilføres prisreguleringskassen for fisk gjennom oppkreving av prisregulerings- og importavgifter. Disse avgifter blir oppkrevd ved den første omsetning av sjøfisk som ilandbringes eller importeres. Importavgift blir bare oppkrevd for visse arter av fersk og frossen filet med 45 sv. øre pr. kg. Dette beløp inkluderer prisreguleringsavgiften som for annen fisk, med visse unntak, utgjør 5 % av innkjøpsprisen.

Som tidligere nevnt spiller sjøfisket en beskjeden rolle for Finland og omsetningen av fangstene foregår uten auksjoner eller noen form for regulering direkte fra fiskerne til fiskehandlerne eller forbrukerne.

Den sesongmessige konsentrasjon av vårfisken på 6—8 uker har ført til relativt kraftige svingninger i prisene på fersk fisk. Av den grunn er det innført et garanti-prissystem for vårstrømming.

Når det gjelder fiskeeksporten kreves det i Danmark ikke utførselstillatelse ved eksport til dollarområdet og OEEC med unntak for det franske valutaområde. Til de øvrige områder gis utførselstillatelse etter søknad, og regulering foretas bare i de tilfelle, hvor bilaterale avtaler gjør det nødvendig.

I Finland er eksporten av fisk underlagt de generelle regler vedrørende eksportreguleringen. Det er ingen særlig regulering av fiskeeksporten.

I Norge har myndighetene etter fiskeeksportloven av 30. juni 1955 adgang til å treffe regulerende bestemmelser om eksporten. I medhold av loven er det besluttet at eksporten til markeder hvor man møter én kjøper skal foregå som fellessalg gjennom særskilt oppnevnte eksportutvalg eller annet salgsorgan for bransjen. For enkelte produkter har spesielle forhold ført til at fellessalg er gjennomført også til andre markeder. For sildemel og fiskemel gjelder dette for praktisk talt all eksport og for forskjellige frosne fiskeprodukter for eksport til en rekke markeder. For de fleste fiskeprodukter som selges individuelt av eksportørene har departementet fastsatt minste eksportpriser og bestemmelser om leveringsvilkår for øvrig.

Kvantitative restriksjoner nyttes ikke til å regulere eksporten idet eksportlisens gis automatisk for så vidt de vilkår som er fastsatt av myndighetene med hjemmel i fiskeeksportloven oppfylles.

I Sverige er eksporten til land med sentralisert import regulert på tilsvarende måte som i Norge. Eksporten til slike markeder er konsentrert i særlige organer, som har enerett til eksportlisenser. Lisensutstedelsen foretas av Statens Jordbruksnemnd i henhold til regler som den har fastsatt. Eksporten til andre land er fri under forutsetning av at eksportørene oppfyller visse vilkår som Statens Jordbruksnemnd har oppstilt (såkalt betinget eksportliberalisering).

4. Samhandelen.

De nordiske lands innbyrdes samhandel med fisk og fiskeprodukter beløp seg i 1955 til vel 100 mill. d. kr. svarende til ca. 2,5 % av den totale samhandel. Til dette kan legges samhandelen med fiskemel og sjødyrolje.

Den innbyrdes samhandel faller vesentlig på fersk og frossen fisk, dels i form av fileter fra Danmark og Norge og krydret eller sukkersaltet sild samt saltsild fra Norge, og videre ferskvannsfisk fra Danmark. Innenfor Norden er Sverige det viktigste avtakerland. Danmark mottar imidlertid betydelige mengder fisk som ilandføres direkte i Danmark av svenske fartøyer.

Den innbyrdes samhandel med fiskehermetikk er i forhold til de nordiske lands totale eksport temmelig liten (vel 500 tonn i 1956). Det foregår en viss samhandel med tørrfisk, mens klippfisk ikke spiller noen rolle i handelen mellom de nordiske land.

5. Konkurransvilkårene.

Det går fram av de foregående avsnitt at fisket spiller en meget ulik rolle i de enkelte nordiske land og foregår under meget forskjellige vilkår. Selv innenfor enkelte av landene er de vilkår som fisket drives under sterkt varierende i de forskjellige geografiske strøk.

De naturgitte vilkår for fiskerinæringen og den omstendighet at fiskerne ofte er bosatt i områder hvor alternative sysselsettingsmuligheter er ytterst begrenset, har ført til at det i de fleste land er blitt ansett for påkrevet av sosiale grunner å gjennomføre særlige tiltak for å støtte fiskeriene.

Utvalget har gjennomgått de støttetiltak som er satt i verk i de nordiske land. Hovedsakelig tar disse tiltak form av kredittlettelser og andre former for støtte til anskaffelse av fartøyer og redskaper, garantert minsteinntekt og lignende. De utgifter som bevilges over de enkelte lands statsbudsjetter til disse formål er så begrenset i forhold til verdien av fangstene, at utvalget er kommet til den oppfatning at disse ordninger ikke vil forrykke konkurransvilkårene i et fellesmarked.

Av langt større økonomisk betydning er de ordninger vedrørende førstehandsomsetningen av fisk og de minsteprisordninger for fisk som er gjennomført i Norge og Sverige slik som omtalt ovenfor.

Utvalget har inngående drøftet og overveiet konsekvensene for konkurransvilkårene av at disse ordninger blir opprettholdt i et felles nordisk marked. Det er blitt presisert at myndighetene i vedkommende land i et felles marked vil sikre fiskere fra de andre nordiske land den samme behandling under disse ordninger som gjøres gjeldende for landets egne fiskere.

Utvalget erkjenner at oppkreving av en prisreguleringsavgift i forbindelse med en minsteprisordning kan innebære et element av beskyttelse, men har funnet at dette vil være av underordnet betydning i forhold til mulige sosiale konsekvenser av å oppheve ordningene. Det henvises for øvrig til avsnittet om utvalgets forslag.

6. Utvalgets forslag.

Utvalgets forslag i det følgende er fremsatt under forutsetning av at forhandlingene om et vest-europeisk frihandelsområde eller internasjonale avtaleforpliktelser som foreligger når det nordiske fellesmarkedet trer i kraft, ikke er til hinder for at de nordiske land gir hverandre de rettigheter som forslagene innebærer.

Toll og importavgifter.

De gjeldende tollsatser for fisk og fiskeprodukter i de nordiske land går fram av Hovedrapporten, bind 4.

I Danmark, Norge og Sverige er det som hovedregel tollfrihet for fersk, frossen, saltet, tørret eller røkt fisk (pos. 03.01–02 i Brusselomenklaturen), mens importert fisk av disse slag i Finland i alminnelighet belegges med en toll på 15,50 til 31,00 mark. I Sverige oppkreves det imidlertid en importavgift på 45 svenske øre pr. kg av importert filet av visse fiskeslag. Denne avgift svarer til en verditoll på 16–18 %.

Kreps og bløtdyr (pos. 03.03 i Brusselnomenklaturen) er belagt med temmelig høy toll i Finland, mens de — med unntak for østers — er tollfri i Norge og Sverige. I Danmark oppkreves for de viktigste slag en ubetydelig vekt toll.

For samtlige varer under pos. 03.01–03 foreslår utvalget tollfrihet så vel innad som utad, samt at de bestående importavgifter skal avskaffes. For importen av frossen filet i Finland og for importen av spillange i Sverige vil de nåværende tollsatser på henholdsvis 15,50 mark og 75 sv. øre bli avviklet i løpet av en overgangsperiode på 5 år.

For tilberedt eller hermetisert fisk, krepsdyr og bløtdyr (pos. 16.04–05 i Brusselnomenklaturen) er de gjeldende tollsatser i de fire land sterkt varierende. For fiskehermetikk er tollinsidensen 3–5 % i Danmark og Norge, 7–18 % i Sverige og 20–30 % i Finland.

Utvalget foreslår en felles nordisk tollsats på 10 % for så vel hel- som halvkonserver av alle arter fisk, kreps og bløtdyr samt for andre tilberedte varer av fisk i pakninger med nettovekt under 45 kg. For de resterende varer under pos. 16.04 foreslås tollfrihet. For samtlige varer under pos. 16.05 foreslås en felles nordisk tollsats på 10 %.

Av hensyn til de endringer i konkurransevilkårene som en øyeblikkelig opphevelse av tollbeskyttelsen i den internordiske handel vil føre med seg, foreslår utvalget at det blir gitt Danmark, Norge og Sverige adgang til å avtrappe de gjeldende tollsatser innenfor pos. 16.04 og 16.05 over en periode på 5 år. De nærmere regler for avviklingen av tollsatsene fremgår av bilag II.

K v a n t i t a t i v e i m p o r t r e s t r i k s j o n e r .

I Danmark, Finland og Sverige er importen av fisk og fiskeprodukter i vidt omfang underlagt kvantitative begrensninger. I Norge er importen av alle fiskeslag unntatt makrell, liberalisert.

For enkelte arter ferskfisk og for hermetikk vil en øyeblikkelig avskaffelse av de kvantitative restriksjoner i Danmark kunne medføre betydelige markedsvanskeligheter.

For Danmark foreslås derfor overgangsordninger for avviklingen av de bestående restriksjoner for laks, størje, makrell, hummer, sandhummer, reker og all slags hermetikk av fisk og skalldyr over en periode på 5 år.

Med 1957 som basisår utgjorde importen av de nevnte fiskevarer ca. 20 % av totalimporten. I løpet av overgangsperioden på 5 år skal importen av disse 20 % av importverdien i 1957 liberaliseres overfor de øvrige nordiske land. Liberaliseringen skal skje på den måte at det hvert år fra den ikke-liberaliserte sektor til den liberaliserte sektor overføres varer som utgjorde minst 4 % av den totale import fra OEEC-landene i 1957, slik at hele importen fra de øvrige nordiske land etter 5-årsperiodens utløp vil være fullstendig fri.

I Finland er for tiden bare importen av fersk, frossen, saltet og sukkersaltet sild liberalisert. Utvalget foreslår at Finland får adgang til å avvikle import-

reguleringen for hermetikk av sild, brisling og sardiner over en periode på 10 år således at utgangskvoten fastsettes som 2 % av den innenlandske produksjon. Deretter økes kvoten årlig til 4, 6, 8 etc. prosent, slik at den etter 10de årets slutt er 20 % av produksjonen. Fra begynnelsen av det 11te året oppheves importrestriksjonene. De kvantitative importrestriksjoner for de øvrige fiskearter og fiskeprodukter foreslas avviklet over en periode på 5 år fra fellesmarkedets start.

Den svenske delegasjon har fremholdt at en umiddelbar gjennomføring av fullstendig fri konkurranse for fersk og frossen fisk på det svenske marked vil kunne føre til alvorlige konsekvenser for minsteprissystemet og dermed for de svenske fiskeres levestandard. Det foreslas derfor også for Sveriges del en overgangsordning for de eksisterende kvantitative restriksjoner.

I 1957 var 26 % av verdien av importen til Sverige av fisk og fiskeprodukter anmeldt til OEEC som frilistet import. Den reelle liberalisering er imidlertid større, nemlig ca. 65 %. Under hensyn til dette foreslas at liberaliseringen ved fellesmarkedets start fastsettes til 65 % av importverdien av fisk og fiskeprodukter fra OEEC-landene i 1957. I løpet av en overgangsperiode på 5 år skal importen av de resterende 35 % av importverdien i 1957 liberaliseres overfor de øvrige nordiske land. Liberaliseringen skal skje på den måte at det hvert år fra den ikke-liberaliserte sektor overføres varer som utgjorde 7 % av den totale import fra OEEC-landene i 1957, slik at hele importen fra de øvrige nordiske land etter 5-årsperioden vil være fullstendig fri.

Dersom de kvantitative restriksjoner for importen av makrell i Danmark og Sverige ikke er eller blir avviklet ved fellesmarkedets gjennomføring forbeholder man seg også fra norsk side å opprettholde de kvantitative restriksjoner for makrell, inntil en liberalisering finner sted i de øvrige to land. Utvalget erkjenner at samhandelen med makrell byr på et vanskelig problem og kan derfor tilrå at det opptas forhandlinger mellom de interesserte yrkesorganisasjoner i Danmark, Norge og Sverige med sikte på å få gjennomført ordninger for handelen med fersk makrell, som kan hindre at tilførslene til de enkelte markeder fører til voldsomme pris-svingninger.

Eksportreguleringer.

Utvalget foreslar at handelen med fisk og fiskeprodukter mellom de nordiske land skal være fri for kvantitative eksportrestriksjoner.

Fellesmarkedet skal imidlertid ikke være til hinder for at landene opprettholder bestemmelser av prisregulerende og annen art vedrørende eksporten til tredjeland.

Den ordning vedrørende eksporten av sildemel og fiskemel som gjelder i Norge og som er nevnt under avsnitt 3, skal av praktiske grunner også kunne opprettholdes for den begrensede eksport av disse produkter som går til de øvrige nordiske land. Eksportregulerende foranstaltninger (herunder fastsettelse av minstepriser ved eksport) i handelen mellom de nordiske land skal ellers normalt ikke kunne

anvendes. Et eksporterende land kan imidlertid betinge seg at produkter som er underlagt eksportregulering ved salg til tredjeland, ikke blir reeksportert av annet nordisk land til skade for denne regulering. Dersom reeksport finner sted i et slikt omfang at det oppstar skadevirkninger, skal eksportlandet etter forutgaende konsultasjoner i Ministerrådet ha adgang til å begrense eksporten til vedkommende nordiske land til tradisjonelt nivå eller fastsette minimumspriser og lignende regulerende tiltak. Slike reguleringer skal forelegges fellesmarkedets institusjoner til godkjenning. Disse institusjoner forutsettes også å kunne treffe bestemmelser om å tillate andre eksportregulerende tiltak i den nordiske samhandel når slike ansees for å være i felles interesse.

Direkte landing av fangster.

I Danmark og Norge er adgangen til direkte landing av fangster fra utenlandske fiskefartøyer begrenset; i Finland og Sverige begrenses adgangen til direktelandinger bare av de bestående kvantitative importreguleringer, som også omfatter direktelandet fisk. I Danmark er det dog på gjensidighetsbasis åpnet adgang for svenske fiskere til direktelanding av fangster innenfor rammen av en kvoteordning. I Norge gjelder forbudet mot direktelanding av fisk bare for fisk fanget med trål (bunnslepenot).

Da det er et ledd i den alminnelige målsetting for en tollunion at det blir skapt like konkurransevilkår for alle yrkesutøvere, har utvalget overveiet mulighetene for å avvikle de bestående restriksjoner overfor direkte landinger innenfor tollunionen.

Fra finsk, norsk og svensk side kan man akseptere et forslag om at nordiske fiskefartøyer i alle de nordiske land likestilles med hensyn til direktelanding og omsetning av fangstene innenfor Norden. Denne ordning skal dog ikke gjelde for fisk fanget med bunnslepenot av fartøyer på 150 BRT og derover.

Det skal for øvrig ikke anvendes strengere regler overfor salg av direktelandet fisk enn dem som gjelder for landets egne fiskere. Dersom fisken leveres til godkjente kjøpere skal priser og andre leveringsbetingelser ikke være ugunstigere enn for innenlandske fiskere. Statsborgere og foretak fra de nordiske land skal ha rett til å etablere seg som oppkjøpere og selgere av direktelandet fisk i andre nordiske land i overensstemmelse med de regler som gjelder for landets egne borgere.

Den danske delegasjon har erklært seg villig til fortsatt å tillate direktelanding på basis av bilateralt avtalte kvoter, men har forøvrig forbeholdt seg sin stilling så vel til spørsmålet om fri rett til direktelanding av fangster i et nordisk marked som til spørsmålet om utenlandske kjøperes etableringsrett.

Fra svensk side har man fremholdt at det burde være en forutsetning for å opprette et nordisk marked for fisk, at det i dette marked blir fri adgang for nordiske fiskere til uten begrensning å foreta direktelandinger av fangstene i alle medlemslandene.

Dersom det danske forbehold opprettholdes og Finland, Norge og Sverige skulle bli enige om å gi hverandre fri adgang til direktelanding på tross av dette,

har den svenske delegasjon presisert at konsekvensene da må bli at Danmark bare i det omfang som avtales i bilaterale avtaler, får rett til ved direktelanding eller på annen måte å selge slik fisk til Sverige som i Sverige ikke er liberalisert overfor OEEC.

Under slike forhold vil man ikke fra dansk side se seg i stand til å oppheve de bestående kvantitative restriksjoner overfor Sverige.

Transitt av direkte landet fisk og omlastning.

I alle de fire nordiske land kreves det tillatelse til transittering av direkte landet fisk.

I utvalget er det enighet om å foreslå at det i et nordisk marked gis fri adgang til å transittere direkte landede fangster til fiskefartøyets hjemland. Dette gjelder all fisk som ikke i medhold av overgangsordninger er underlagt kvantitativ importregulering. Selv om kvantitative restriksjoner opprettholdes i overgangsperioden skal fiskefartøyer som anløper eller befinner seg i havn på grunn av havari, ishindring, storm eller lignende, kunne transittere fangstene til hjemlandet.

I utvalget er det enighet om at man ved transittering av direkte landede fangster skal forstå en ren spedisjon av disse fangstene fra landingsstedet til hjemlandet, slik at omsetning av fangstene først finner sted ved ankomsten til bestemmelsesstedet.

Omlastning mellom fiskefartøyer hjemmehørende i et av de nordiske land med sikte på videre transport av fangstene med enkelte av fartøyene til hjemlandet skal fritt kunne foretas innenfor de nordiske lands territorialgrenser og i nordiske havner.

I utvalget er det foreslått fri adgang til omlasting og transitt av direkte landede fangster til tredjeland.

Fra finsk, norsk og svensk side har man kunnet akseptere dette forslag, fra norsk side dog med det alminnelige forbehold som nevnt ovenfor (side 152) at dette skal gjennomføres som ledd i en gjensidig ordning mellom de nordiske land i et felles marked.

Fra dansk side har man forbeholdt sin stilling til dette forslag.

Bunkring, proviantering m. v.

Fiskefartøyer fra et nordisk land skal i de andre nordiske land kunne bunkre, proviantere og foreta innkjøp av nødvendig utrustning for fisket uten annen begrensning enn den som gjelder for fiskefartøyer som er hjemmehørende i vedkommende land. Arbeid på fartøyet, herunder reparasjoner av fartøyet og redskaper samt tørring av redskapene, skal fritt kunne finne sted innenfor medlemslandenes territorialgrenser og i havner i det omfang det er tillatt for innenlandske fartøyer.

Prisregulering.

Dannelsen av et nordisk marked som omfatter fisk skal ikke hindre at det blir opprettholdt minsteprisordninger for førstehandsomsetningen av den art som

forekommer i Norge eller slike minsteprissystemer som består i Finland (for vårstrømming) og i Sverige. Det skal stå hvert av de nordiske land fritt å innføre lignende systemer til sikring av fiskernes inntekter, om så ønskes. Minstepriser skal kunne innføres for så vel innenlandsk som for importert fisk, herunder også fileter av fisk. Det er imidlertid en forutsetning at så vel bestående som eventuelle ordninger og den lovgivning som er knyttet til disse ordningene anvendes slik at all fisk fanget av nordiske fartøyer eller importert fra andre nordiske land får samme behandling og at minsteprisene på tilvirket fisk fastsettes slik at de står i et rimelig forhold til prisene på råfisken.

I det omfang det er nødvendig for å opprettholde minsteprissystemet skal det til dekning av administrasjonsutgifter og til prisutjevningsformål kunne oppkreves avgifter av all ilandbrakt og importert fisk med unntak for fiskehermetikk. Avgiftene, som således skal være de samme for landets egne fiskere som for andre nordiske fiskere, skal ikke være større enn hva som kreves til dekning av behovet for midler til administrasjon og prisutjevning, og skal normalt ikke kunne overstige 5 %. Etter forutgående konsultasjon med de øvrige medlemsland skal likevel avgiften kunne forhøyes ytterligere, men ikke ut over 7 %.

Fisk som landes med henblikk på transittering skal være fritatt for avgifter av denne art.

Land som oppkrever reguleringsavgifter eller lignende avgifter skal årlig avgi en redegjørelse for hvordan disse avgiftsmidler er anvendt.

S u b s i d i e r .

I utvalget er det enighet om at tiltak for å støtte fiskeriene, for eksempel i form av kredittlettelse, tilbakebetaling av avgifter på fiskeredskaper samt sosialt betingede støttetiltak, skal kunne opprettholdes i et nordisk marked.

Utvidelse av bestående og innføring av nye støtteordninger skal likevel ikke finne sted i et slikt omfang at konkurransevilkårene i påviselig grad blir påvirket (jfr. Artikkel XI i konvensjonsutkastet). Støtteordninger skal innrapporteres til fellesmarkedets institusjoner.

E k s p o r t s a m a r b e i d .

Utvalget kan tilra at det mellom fiskeri- og fiskeeksportørorganisasjonene i de nordiske land opptas forhandlinger og eventuelt treffes avtaler om samarbeid med hensyn til eksporten av fisk og fiskeprodukter til tredjeland.

K l a g e r e g l e r o g m o t t i l t a k .

Såfremt et medlemsland finner at et annet medlemsland gjennomfører tiltak med hensyn til fastsettelse av minstepriser ved eksport, støtte til fiskeriene, lovbeskyttelse av nasjonale organisasjoners eksklusive rettigheter eller andre forhold

av slik karakter at de kan antas å påvirke konkurranseforholdene mellom medlemslandene, skal saken kunne innbringes for fellesmarkedets institusjoner. Såfremt disse finner klagen berettiget, skal de bemyndige det klagende land til å treffe mottiltak i form av utjevningsavgifter, importregulering eller andre passende tiltak i det omfang det anses nødvendig for å gjenopprette konkurranseforholdene.

Utvalget kan for øvrig tilrå at det som et ledd i den institusjonelle oppbygging av det nordiske fellesmarked nedsettes et særlig fiskerikyndig utvalg for å forberede behandlingen av spørsmål vedrørende den internordiske samhandel med fisk og fiskeprodukter for embetsmanns- og ministerrådet.

NORDISK ØKONOMISK SAMARBEID

TILLEGGSRAPPORT FRA
DET NORDISKE ØKONOMISKE
SAMARBEIDSUTVALG

Bilag I
FORSLAG TIL FELLES TOLLTARIFF

Bilag II
FORSLAG TIL OVERGANGSORDNINGER

OSLO 1958

**Forslag til felles nordiske tollsatser
og markering av overgangsordninger.**

Forklarende merknader til tabellen:

Tabellen bygger på den av Tollsamarbeidsrådet i Brussel i 1955 vedtatte nomenklatur for klassifisering av varer (heretter betegnet som «Brusselnomenklaturen» eller «nomenklaturen»). Tabellen består av følgende kolonner:

Kolonne 1: Brusselnr.

Disse kolonner inneholder Brusselnomenklaturens posisjonsnummer.

Kolonne 2: Vareslag.

Denne kolonne inneholder Brusselnomenklaturens tekst i foreløpig norsk oversettelse med de underposisjoner som følger av forslaget til felles nordiske tollsatser.

Kolonne 3: Forslag til felles tollsats.

Denne kolonne inneholder Samarbeidsutvalgets forslag til felles ytre tollsatser for de posisjoner og underposisjoner som er behandlet i tillegg rapporten. For vekt-tollsats er forslaget oppgitt i norsk mynt. I de øvrige lands valuta utgjør forslaget tilsvarende beløp etter gjeldende kurs.

Kolonne 4: Markering av overgangsordninger.

For alle posisjoner og underposisjoner hvor det for ett eller flere land er avtalt overgangsordninger for avvikling av tollsatsene innen Norden, for gjennomføring av den felles ytre tollsats eller for avvikling av importrestriksjonene, er dette anmerket ved en x. Nærmere opplysninger om overgangsordningene er gitt i bilag II. For posisjoner og underposisjoner hvor slike overgangsordninger ikke er avtalt, innebærer Samarbeidsutvalgets forslag at den indre tollfrihet, respektive den felles ytre tollsats innføres og at gjeldende importrestriksjoner mellom de nordiske land oppheves fra det tidspunkt fellesmarkedet trer i kraft, jfr. dog de unntaksbestemmelser som er kommet til uttrykk i forslaget til Konvensjon om nordisk økonomisk samarbeid.

Opplysninger om gjeldende tollsatser i Danmark, Finland, Norge og Sverige, insidenser og importrestriksjoner, se Samarbeidsutvalgets rapport av 8. juli 1957, bind 4.

Når det gjelder de forslag til tollsatser innen tekstilsektoren som er merket med *, se tillegg rapportens bind I, avsnitt II, B, 7.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
	Kapitel 3. Fisk, krepsdyr og bløtdyr.		
03.01	Fisk, fersk (levende eller død), kjølt eller fryst	fri	x
03.02	Fisk, saltet eller i saltlake, tørket eller røykt	fri	x
03.03	Krepsdyr og bløtdyr, med eller uten skall, ferske (levende eller døde), kjølte, fryste, tørkede, saltede eller i saltlake; krepsdyr med skall, kokt i vann	fri	x

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
	Kapitel 16. Varer av kjøtt, fisk, fisk, krepsdyr og bløtdyr.		
16.04	Fisk, tilberedt eller konservert, herunder kaviar og kaviar-erstatninger: A. Hel- og halvkonservener av alle arter fisk, samt andre tilberedte varer av fisk i pakninger med en nettovekt under 45 kg	10%	x
	B. Andre	fri	x
16.05	Krepsdyr og bløtdyr, tilberedt eller konservert	10%	x

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
	Kapitel 17. Sukker og sukkervarer.		
17.04	Sukkervarer uten innhold av kakao	12%	x

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
	Kapitel 18. Kakao og varer derav.		
18.06	Sjokolade og andre næringsmidler som inneholder kakao: A. Iskrem, iskrepulver og puddingpulver B. Andre varer	12 %	x

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
	Kapitel 24. Tobakk.		
24.01	Tobakk, ubearbeidd; avfall av tobakk	fri	
24.02	Bearbeidd tobakk; tobakkestrakter og tobakkessenser: A. Sigarer og sigarillos: 1. Med en vekt på over 3 g pr. stk. 2. Med en vekt inntil 3 g pr. stk. B. Sigaretter C. Andre tobakksvarer D. Ekstrakter og essenser	n. kr. 28,00 pr. kg n. kr. 20,00 pr. kg n. kr. 17,00 pr. kg n. kr. 9,00 pr. kg fri	x x

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
	Kapitel 25. Salt; svovel; jord og stein; gips, kalk og sement.		
25.16	Granitt, porfyr, basalt, sandstein og annen stein til monu- menter og bygninger, også grovt formet ved kløyving, hogging eller saging, men ikke videre bearbeidd	fri	x
25.17	Flint, knust stein, makadam og tjæremakadam, småstein og grus som vanligvis brukes til vegdekker, til ballast for jernbaner og til betong; singel, korn, splinter og pulver av steinarter som hører under nr. 25.15 og 25.16	fri	x

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
	Kapitel 30.		
	Farmasøytiske produkter.		
30.04	Vatt, gas, bind og liknende artikler (f. eks. forbindinger, heftplastre og omslag) impregnert eller belagt med farmasøytiske stoffer eller i detaljpakninger til medisinsk eller kirurgisk bruk, andre enn de som er nevnt i note 3 til dette kapitel:		
	A. Vatt.....	10 %	
	B. Andre slag	17 %	

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
	Kapitel 38.		
	Diverse produkter fra den kjemiske industri.		
38.09	Tretjære; tretjæreoljer (unntatt blandede oppløsnings- og fortynningsmidler under nr. 38.18); trekreosot; rå metylalkohol; acetonolje:		
	A. Tretjære; tretjæreoljer (unntatt blandede oppløsnings- og fortynningsmidler under nr. 38.18); trekreosot	fri	x

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
	<p>Kapitel 40.</p> <p>Gummi, naturlig og syntetisk, faktisk samt varer derav.</p>		
40.06	Uvulkanisert, naturlig eller syntetisk gummi i andre former (f. eks. stenger, rør og profiler, solusjoner og dispersjoner); varer av uvulkanisert, naturlig eller syntetisk gummi (f. eks. impregnert tekstiltråd; klebestoff på underlag av ethvert materiale, herunder på vulkanisert gummi; ringer og skiver):		
	A. Impregnert garn av tekstilmateriale	Belegges med samme toll som tilsv. ikke impregnert garn	
40.07	Tråd og snor av vulkanisert gummi, også overspunnet med tekstil; tekstiltråd impregnert eller overtrukket med vulkanisert gummi:		
	B. Andre varer enn ikke overspunnet tråd av vulkanisert gummi:		
	1. Av endeløse kunstige tekstilfibrer	20 %	
	2. Av annet materiale	7 %	

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
	Kapitel 41.		
	Huder, skinn (unntatt pelsskinn) og lær.		
41.02	Lær av storfe (herunder bøffel) og dyr av hesteslekten, unntatt lær som hører under nr. 41.06, 41.07 eller 41.08 ..	10 %	x
41.03	Lær av sau og lam, unntatt lær som hører under nr. 41.06, 41.07 eller 41.08	10 % ¹⁾	x
41.04	Lær av geit og kje, unntatt lær som hører under nr. 41.06, 41.07 eller 41.08	10 % ¹⁾	x
41.05	Annet lær, unntatt lær som hører under nr. 41.06, 41.07 eller 41.08	10 %	
41.06	Semsket lær	10 %	
41.07	Pergament	10 %	
41.08	Lakkert eller metallisert lær	10 %	
41.10	Kunsthær som inneholder lær eller lærfibrer, i plater eller ruller	10 %	

¹⁾ Halvgarvøde skinn: fri.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
	Kapitel 42.		
	Varer av lær; salmakerarbeider; reiseeffekter, håndvesker og liknende; varer av tærner.		
42.01	Salmakerarbeider for dyr (f. eks. saler, seletøy, halsbånd, trekkreimer, kneputer), uansett materiale	12 %	x
42.02	Reiseeffekter (f. eks. garderobekofferter, håndkofferter, hatteesker, reisevesker, ryggsekker, skipssekker), håndvesker, lommebøker, pengepunger, ransler, dokumentmapper, toalettvesker, verktøyetuier og liknende varer av lær eller kunsthær, vulkanisert fiber, kartong, plast eller tekstilmateriale	18 %	x
42.03	Klær og tilbehør til klær, av lær eller kunsthær:		
	A. Hansker	18 %	x
	B. Andre	15 %	x
42.04	Varer av lær eller kunsthær til teknisk bruk	10 %	x
42.05	Andre varer av lær eller kunsthær	10 %	x
42.06	Varer av tærner, gullslagerhinner, blærer eller sener	fri	

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
	Kapitel 44.		
	Tre og trevarer; trekull.		
44.18	Kunstig tre fremstilt av spon, sagflis, tremel og annet tre- avfall, ved sammenpressing med naturlige eller kunstige harpikser eller andre organiske bindemidler, i plater, blok- ker og liknende	9 %	
44.19	Profilert og ornamentert listverk av tre, for møbler, rammer, innvendige dekorasjoner, elektriske ledninger og liknende	8 %	x
44.20	Rammer av tre, til bilder, speil og liknende	8 %	
44.21	Komplette pakkasser, sprinkelkasser, dunker, esker og liknende emballasje av tre, helt eller delvis sammensatte eller i deler	4 %	x
44.22	Fat, tønner, kar, baljer, bøtter og annet bøkkearbeide og deler dertil, av tre, unntatt staver som hører under nr. 44.08:		
	A. Brukte tønner	fri	
	B. Andre varer	6 %	
44.23	Tømmermanns- og bygnings snekkerarbeider (herunder ferdighus, lemmehus og sammensatt parkett):		
	A. Sammensatt parkettstav	6 %	
	B. Dører og dørkarmer, vinduer, vindusrammer og vin- duskarmer, kjøkkenskap og andre faste skap samt deler til disse (herunder slike skap i deler til samling).	9 %	x
	C. Andre varer	fri	x
44.24	Husholdningsartikler av tre	10 %	
44.25	Verktøy og redskaper samt håndtak, skaft og andre deler dertil, av tre; børstetre og håndtak eller skaft av tre, til børster eller koster; lester og blokker av tre for skotøy:		
	A. Verktøy og redskaper samt håndtak, skaft og andre deler dertil, av tre; børstetre og håndtak eller skaft av tre til børster eller koster	5 %	
	B. Lester og blokker av tre for skotøy:		
	1. Grovt tilformede emner	fri	
	2. Andre	10 %	
44.26	Dreide spoler, bobiner, trådsneller og liknende, av tre...	5 %	
44.27	Golvlamper, bordlamper og annet belysningsutstyr av tre; møbelgjenstander av tre, som ikke hører under kapitel 94; skrin, esker, bakker, fruktskåler og liknende tregjenstan- der; kasser, etuier og liknende, av tre, for spisebestikk, instrumenter etc.; gjenstander av tre til personlig bruk eller pynt beregnet til å bæres i lomme, håndveske eller på person; deler av tre til forannevnte gjenstander	10 %	
44.28	Andre varer av tre	10 %	

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
	Kapitel 45. Kork og korkvarer.		
45.02	Naturlig kork i blokker, plater eller strimler (herunder terninger og rektangulære stykker til fremstilling av flaskekorker og liknende)	10 %	
45.03	Varer av naturlig kork	10 %	
45.04	Presset kork (med eller uten bindemiddel) og varer av presset kork	10 %	

AVSNITT XI

TEKSTILMATERIALER OG VARER DERAU

Noter.

1. Etter note 2 C til Avsnitt XI innsettes følgende note:

- C: 1. a) I de tilfelle det i kapitlene 58—60 under ett og samme tariffnummer er foreslått varierende tollsatser for varer av forskjellig tekstilmateriale, skal reglene under A og B ovenfor, anvendes på samme måte (og når det er aktuelt med tillempling av reglene under c) nedenfor).
- b) I de tilfelle det i kapitlene 61 og 62 er foreslått en særskilt tollsats for endeløse kunstige tekstilfibrer, skal denne tollsats bare anvendes på artikler av slik vevnad eller annen tekstilvare, hvor det også er foreslått særskilt tollsats med hensyn til innholdet av endeløse kunstige tekstilfibrer.
- c) Varer som er tilvirket gjennom som o. l. av forskjellig materiale, skal tariffes etter det materiale som danner overtøy eller som gir varen dens karakter.

2. Til tolltariffen føyes følgende generelle anmerkninger:

- a) For garn som utelukkende skal anvendes til tilvirking av fiskenet og -liner skal det være tollfrihet for garn av syntetiske tekstilfibrer og en toll på 2 % på garn av annet materiale.
- b) Danmark, Finland og Norge skal under en overgangstid på fem år kunne innrømme reduksjon i toll på cordgarn, cordvev og andre vevnader av endeløse kunstige eller syntetiske tekstilfibrer og for cordvev eller andre vevnader av bomull når varene utelukkende skal anvendes til tilvirking av driv- og transportremmer eller bildekk og lignende dekk. Dersom det blir igangsatt en nedbygging av tollsatsene i et vest-europeisk frihandelsområde, skal adgangen til tollreduksjon gradvis falle bort i takt med denne nedbygging. På dansk og finsk side ønsket man å sette ned tollen til 10 % mens man på norsk side ønsker tollfrihet i overgangsperioden.

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
	Kapitel 50. Silke, schappesilke og bourettesilke.		
50.04	Garn av silke, ikke i detaljopplegging	7 %	
50.05	Garn av schappesilke, ikke i detaljopplegging	7 %	
50.06	Garn av bourettesilke, ikke i detaljopplegging	7 %	
50.07	Garn av silke, schappesilke eller bourettesilke, i detalj- opplegging.....	7 %	
50.08	Wormgut; katgutimitasjoner av silke	fri	
50.09	Vevnader av silke eller schappesilke	17 %	
50.10	Vevnader av bourettesilke	17 %	

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
	Kapitel 51. Endeløse, syntetiske og kunstige tekstilfibrer.		
51.01	Garn av endeløse, syntetiske og kunstige tekstilfibrer, ikke i detaljopplegging: A. Av syntetiske tekstilfibrer: 1. Cordgarn	17 % fri*	
	2. Andre slag	20 %	x
	B. Av kunstige tekstilfibrer		
51.02	Monofilamenter, strimler (kunstige strå og liknende) og katgutimitasjoner av syntetiske og kunstige tekstilmateri- aler: A. Imitert katgut	fri	
	B. Andre slag 1. Av syntetiske tekstilmaterialer.....	fri*	
	2. Av kunstige tekstilmaterialer	20 %	
51.03	Garn av endeløse, syntetiske og kunstige tekstilfibrer, i detaljopplegging: A. Av syntetiske tekstilfibrer	fri*	
	B. Av kunstige tekstilfibrer	20 %	
51.04	Vevnader av endeløse, syntetiske og kunstige tekstilfibrer, herunder vevnader av monofilamenter eller strimler under nr. 51.01 eller 51.02 A. Av syntetiske tekstilmaterialer	17 %	
	B. Av kunstige tekstilmaterialer 1. Cordvev	20 %	
	2. Andre slag	22,5 %*	x

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
	Kapitel 52. Tekstilvarer i forbindelse med metall.		
52.01	Garn av tekstilfibrer i forbindelse med metalltråd eller med overdrag av metall	7 % *	
52.02	Vevnader av metalltråd og vevnader av garn som hører under nr. 52.01, til klær, møbeltrekk og liknende	17 % *	

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
	Kapitel 53. Ull og andre dyrehår.		
53.06	Garn av kardedet ull (kardegarn), ikke i detaljopplegging ..	7 %	
53.07	Garn av kjemmet ull (kamgarn), ikke i detaljopplegging	7 %	
53.08	Garn av fine dyrehår (kardedet eller kjemmet), ikke i detaljopplegging	7 %	
53.09	Garn av tagl eller andre grove dyrehår, ikke i detaljopplegging:		
	A. Til og med nr. 6 metrisk nummerering	7 %	
	B. Over nr. 6	fri	
53.10	Garn av ull, tagl eller andre dyrehår (fine eller grove), i detaljopplegging	7 % *	
53.11	Vevnader av ull eller av fine dyrehår:		
	A. Inneholdende minst 40 vektprosent endeløse kunstige tekstilfibrer	22,5 %	x
	B. Andre slag	17 %	x
53.12	Vevnader av grove dyrehår, unntatt av tagl	17 %	x
53.13	Vevnader av tagl	17 %	x

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
	Kapitel 54.		
	Lin og rami.		
54.03	Garn av lin eller rami, ikke i detaljopplegging	7 %	
54.04	Garn av lin eller rami, i detaljopplegging	7 %	
54.05	Vevnader av lin eller rami	17 %	x

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
	Kapitel 55.		
	Bomull.		
55.05	Garn av bomull, ikke i detaljopplegging:		
	A. Sytråd	12 %	
	B. Annet:		
	1. Til og med nr. 89 engelsk nummerering	7 %	
	2. Over nr. 89	fri*	
55.06	Garn av bomull i detaljopplegging:		
	A. Sytråd	12 %	
	B. Annet	7 %*	
55.07	Gasvevnader av bomull	17 %	
55.08	Håndklefrotté og liknende frottévevnader av bomull . . .	17 %	x
55.09	Andre vevnader av bomull :		
	A. Inneholdende minst 40 vektprosent endeløse kunstige tekstilfibrer	22,5 %	x
	B. Andre slag	17 %	x

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
	Kapitel 56.		
	Korte, syntetiske og kunstige tekstilfibrer.		
56.01	Korte, syntetiske og kunstige tekstilfibrer, ikke kardet, kjemmet eller bearbeidd på annen måte for spinning	7 %	
56.02	«Filament tow» til fremstilling av korte, syntetiske og kunstige tekstilfibrer	7 %	
56.03	Avfall (herunder garnavfall og opprevne filler) av syntetiske og kunstige tekstilfibrer (endeløse eller korte), ikke kardet kjemmet eller bearbeidd på annen måte for spinning	7 %	
56.04	Korte, syntetiske og kunstige tekstilfibrer og avfall av syntetiske og kunstige tekstilfibrer (endeløse eller korte), kardet, kjemmet eller bearbeidd på annen måte for spinning	7 %	
56.05	Garn av korte, syntetiske og kunstige tekstilfibrer (eller av avfall av syntetiske og kunstige tekstilfibrer), ikke i detaljopplegging:		
	A. Til og med nr. 89 engelsk bomullsnummerering	9 %	
	B. Over nr. 89	fri*	
56.06	Garn av korte, syntetiske og kunstige tekstilfibrer (eller av avfall av syntetiske og kunstige tekstilfibrer), i detaljopplegging	9 %*	
56.07	Vevnader av korte, syntetiske og kunstige tekstilfibrer (eller av avfall av syntetiske og kunstige tekstilfibrer):		
	A. Inneholdende minst 40 vektprosent endeløse kunstige tekstilfibrer	22,5 %	x
	B. Andre slag	17 %*	x

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
	Kapitel 57. Andre vegetabiliske tekstilfibrer; garn av papir og vevnader derav.		
57.05	Garn av hamp	7%	
57.06	Garn av jute	7%	
57.07	Garn av andre vegetabiliske tekstilfibrer:		
	A. Av kokosfibrer	fri	
	B. Av andre fibrer	7%	
57.08	Garn av papir	7%	
57.09	Vevnader av hamp	17%	x
57.10	Vevnader av jute	12%	x
57.11	Vevnader av andre vegetabiliske tekstilfibrer	17%	
57.12	Vevnader av papirgarn	12%	

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
	Kapitel 58.		
	Tepper, matter og liknende varer; fløyel, plysj og chenille- vevnader; bånd; possement; tyll og knyttede nettstoffer; blonder, kniplinger og broderier.		
58.01	Knyttede golvtepper og golvmatter, ferdige eller i lengder	20 % *	
58.02	Andre golvtepper og golvmatter samt «Kelim», «Schumacks», «Karamanie» og liknende varer, ferdige eller i lengder:		
	A. Av kokosfibrer uten iblanding av andre tekstilfibrer	12 %	x
	B. Av annet tekstilmateriale	20 % *	x
58.03	Håndvevde veggtepper av typene Gobeliner, Flandern, Aubusson, Beauvais og liknende samt håndbroderte veggtepper (f. eks. «petit point» og korsstingbroderier), ferdige eller i lengder	17 %	
58.04	Fløyel-, plysj- og chenillevevnader, unntatt varer som hører under nr. 55.08 eller 58.05	17 % *	
58.05	Vevde bånd og bånd bestående av sammenklebte varptråder («bolduc»), unntatt varer som hører under nr. 58.06:		
	A. Silke-, fløysj-, øgle- og chenillebånd	20 %	
	B. Andre slag:		
	1. av endeløse kunstige tekstilfibrer	24 %	x
	2. av jute	12 %	
	3. av annet tekstilmateriale	20 %	x
58.06	Vevde etiketter, merker og liknende, ikke broderte, i lengder eller oppdelte:		
	A. Av endeløse kunstige tekstilfibrer	24 %	x
	B. Av annet tekstilmateriale	20 %	x
58.07	Chenillegarn; overspunnet garn (unntatt garn som hører under nr. 52.01 og overspunnet garn av tagl); fletninger og annet possementmakerarbeide i lengder; duskør, pomponger og liknende:		
	A. Av endeløse kunstige tekstilfibrer	24 %	x
	B. Av annet tekstilmateriale	20 %	x
58.08	Tyll og andre nettstoffer, umønstrede:		
	A. Fiskenet	5 % *	
	B. Andre slag: 1. av endeløse kunstige tekstilfibrer	22,5 %	x
	2. av annet tekstilmateriale	17 %	x
58.09	Tyll og andre nettstoffer, mønstrede; blonder og kniplinger, hånd- eller maskinfremstilte, i lengder eller som motiver:		
	A. Av endeløse kunstige tekstilfibrer	22,5 %	x
	B. Av annet tekstilmateriale	17 %	x
58.10	Broderier i lengder eller som motiver:		
	A. Av endeløse kunstige tekstilfibrer	22,5 %	
	B. Av annet tekstilmateriale	17 %	

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
	Kapitel 59.		
	Vatt og filt; hyssing, snører, liner og tau; spesielle tekstilstoffer; tekstilstoffer med belegg eller impregnering; tekstilvarer til teknisk bruk.		
59.01	Vatt og varer av vatt; fnugg, støv og lo av tekstilmateriale: A. Vatt samt varer av vatt: 1. Sanitetsbind 2. Andre slag B. Fnugg, støv o. l.	15 % 10 % fri	
59.02	Filt og varer av filt, også med impregnering eller belegg..	10 %	
59.03	Tekstilstoff av sammenpressede tekstilfibrer («bonded fibre fabric») og varer derav, også med impregnering eller belegg	10 %	
59.04	Hyssing, snører, liner og tau, også flettet: A. Av endeløse syntetiske eller kunstige tekstilfibrer ... B. Av annet tekstilmateriale	14 %* 8 %*	x x
59.05	Nettstoff fremstilt av materialer som hører under nr. 59.04, i metervare, avpasset eller som ferdige nett; ferdige fiske-nett av garn, snører, liner eller tau: A. Fiske-nett B. Andre slag: 1. av endeløse syntetiske eller kunstige tekstilfibrer .. 2. av annet tekstilmateriale	5 %* 17 % 15 %	 x x
59.06	Andre varer fremstilt av garn, hyssing, snører, liner eller tau, unntatt vevnader og varer derav: A. Synke- og flyteliner B. Andre slag: 1. av endeløse syntetiske eller kunstige tekstilfibrer .. 2. av annet tekstilmateriale	5 % 17 % 15 %	
59.07	Tekstilstoff overstrøket med gummilim eller stivelsesholdige stoffer, til bruk som bokbinderlærret og liknende; kalkerlærret, preparert malerlærret; rullebukk og liknende vevnader til fremstilling av hatter	18 %	
59.08	Tekstilstoff impregnert eller belagt med cellulosederivater eller andre plastmaterialer	18 %	x
59.09	Tekstilstoff impregnert eller overstrøket med olje eller preparater på basis av tørrende olje.....	18 %	
59.10	Linoleum til all slags bruk, også tilskåret; golvbelegg som består av tekstilstoff med annet belegg enn linoleums-masse, også tilskåret	10 %	
59.11	Gummiert tekstilstoff, unntatt av trikotasje: A. Cordvev av endeløse syntetiske tekstilfibrer B. Cordvev av endeløse kunstige tekstilfibrer C. Andre slag	17 % 20 % 18 %	

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
59.12	Tekstilstoff impregnert eller belagt på annen måte; teater- kulisser, atelierbaktepper og liknende, av malt lerret. . . .	18 %	
59.13	Elastikkstoff og elastikkpossement (unntatt trikotasje) av tekstilmateriale saummen med gummitråder:		
	A. Av endeløse kunstige tekstilfibrer	22,5 %	x
	B. Av annet tekstilmateriale	17 %	x
59.14	Veker av vevd, flettet eller strikket tekstilmateriale, til lamper, ovner, fyrstøy, lys og liknende; gassglødenett, også impregnert, og rundstrikkede varer til fremstilling av sådanne	17 %	
59.15	Slanger av tekstilmateriale, også med foring, armering eller tilbehør av annet materiale	15 %	x
59.16	Drivreimer og transportbånd av tekstilmateriale, også forsterket med metall eller annet materiale	12 %	
59.17	Tekstilstoff og tekstilvarer til teknisk bruk:		
	A. Sikteduk	fri	
	B. Andre slag	10 %	

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
	Kapitel 60.		
	Trikotasje.		
60.01	Trikotasje i metervare, uten elastikk eller gummiering:		
	A. Av endeløse kunstige tekstilfibrer	22,5 %	x
	B. Av annet tekstilmateriale	17 %	x
60.02	Hansker, vanter og votter av trikotasje, uten elastikk eller gummiering	21 % *	
60.03	Strømper, sokker, ankelsokker, strømpebeskyttere og lik- nende, av trikotasje, uten elastikk eller gummiering:		
	A. Av endeløse syntetiske eller kunstige tekstilfibrer	23 % *	x
	B. Av annet tekstilmateriale	18 %	x
60.04	Undertøy av trikotasje, uten elastikk eller gummiering:		
	A. Av endeløse kunstige tekstilfibrer	22,5 % *	x
	B. Av annet tekstilmateriale	18 %	x
60.05	Yttertøy og andre varer av trikotasje, uten elastikk eller gummiering:		
	A. Av endeløse kunstige tekstilfibrer	22,5 % *	x
	B. Av annet tekstilmateriale	21 % *	x
60.06	Elastikktrikotasje og gummiert trikotasje i metervarer og varer derav (herunder knebeskyttere og strømper):		
	A. Av endeløse kunstige tekstilfibrer	22,5 %	x
	B. Av annet tekstilmateriale	17 %	x

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
Kapitel 61.			
Klær og tilbehør dertil, av tekstilstoff, unntatt trikotasje.			
61.01	Yttertøy for herrer og gutter:		
	A. Av endeløse kunstige tekstilfibrer	25 %*	
	B. Av annet tekstilmateriale	23 %	x
61.02	Yttertøy for damer, piker og småbarn:		
	A. Av endeløse kunstige tekstilfibrer	25 %*	x
	B. Av annet tekstilmateriale	23 %	x
61.03	Undertøy for herrer og gutter, herunder snipper, skjorte- bryst og mansjetter:		
	A. Av endeløse kunstige tekstilfibrer	25 %*	x
	B. Av annet tekstilmateriale	23 %	x
61.04	Undertøy for damer, piker og småbarn:		
	A. Av endeløse kunstige tekstilfibrer	25 %*	x
	B. Av annet tekstilmateriale	23 %	x
61.05	Lommetørklær:		
	A. Av endeløse kunstige tekstilfibrer	22,5 %*	
	B. Av annet tekstilmateriale	17 %*	
61.06	Sjal, skjerv, kravebeskyttere, halstørklær, mantiljer, slør og liknende varer:		
	A. Av endeløse kunstige tekstilfibrer	22,5 %*	
	B. Av annet tekstilmateriale	17 %*	
61.07	Slips:		
	A. Av endeløse kunstige tekstilfibrer	25 %*	x
	B. Av annet tekstilmateriale	23 %	x
61.08	Krager, forstykker, jaboter, mansjetter, kapper, bæ- restykker og annet liknende tilbehør til dame- og pikeklær:		
	A. Av endeløse kunstige tekstilfibrer	25 %*	
	B. Av annet tekstilmateriale	23 %	x
61.09	Korsetter, hofteholdere, bysteholdere, seler, sokkeholdere og liknende, av vevd eller trikotert stoff, også med elastikk:		
	A. Av endeløse kunstige tekstilfibrer	25 %*	x
	B. Av annet tekstilmateriale	23 %	x
61.10	Hansker, vanter, votter, strømper og sokker, unntatt trikotasje	21 %*	
61.11	Annet ferdig tilbehør til klær f. eks. preserver, skulder- puter og andre stopninger, belter, muffer, ermebeskyttere og lommer	23 %	x

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
	Kapitel 62. Andre ferdige tekstilvarer.		
62.01	Pledd og tepper	17 %	x
62.02	Sengelinet, dekketøy; toalett- og kjøkkenhåndklær og liknende; gardiner og andre utstyrvarer:		
	A. Av endeløse kunstige tekstilfibrer	22,5 %*	x
	B. Av annet tekstilmateriale	20 %**	x
62.03	Sekker og poser til emballasje:		
	A. Brukte	fri	
	B. Andre slag	12 %	x
62.04	Presenninger, seil, markiser, telt og campingartikler	17 %	
62.05	Andre ferdige tekstilvarer (herunder snittmønstre):		
	A. S.k. wrappers	12 %	
	B. Andre slag	23 %*	x

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
	Kapitel 63. Brukte klær og andre brukte tekstilvarer; filler.		
63.01	Klær og tilbehør, pledd og tepper, sengetøy, dekketøy og liknende utstyrvarer av tekstil (unntatt varer som hører under nr. 58.01, 58.02 og 58.03), fottøy og hodeplagg uan- sett materiale, når disse varer bærer tydelig spor av bruk og innføres løse eller i baller, sekker og liknende	23 %	

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
	Kapitel 64.		
	Fottøy, gamasjer og liknende samt deler dertil.		
64.01	Fottøy med yttersåle og overdel av gummi eller plast ...	18 %	x
64.02	Fottøy med yttersåle av lær, kunstlær, gummi eller plast, unntatt fottøy som hører under nr. 64.01	18 %	x
64.03	Fottøy av tre eller med yttersåle av tre eller kork	18 %	x
64.04	Fottøy med yttersåle av andre materialer	18 %	x
64.05	Deler til fottøy (herunder overdeler, bindsåler, innleggs- såler og hæler) av ethvert materiale unntatt metall:		
	A. Nåtledel overdeler	18 %	x
	B. Andre slag	10 %	x
64.06	Gamasjer, leggings, puttis, leggbeskyttere og liknende varer samt deler dertil:		
	A. Av tekstil	18 %	
	B. Av annet materiale	15 %	

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
	Kapitel 65.		
	Hodeplagg og deler dertil.		
65.01	Hatteemner av filt (filtstumper), ikke formpresset eller med tildannet brem; plane og sylindriske hatteemner av filt:		
	A. Ufargede	fri	
	B. Andre slag	14 %	
65.02	Hatteemner, flettede eller fremstilt av fletninger, bånd og liknende, av ethvert materiale, ikke formpresset eller med tildannet brem	14 %	
65.03	Hatter og andre hodeplagg av filt, fremstilt av de under- nr. 65.01 hørende hatteemner, også garnerte:		
	A. Capeliner	14 %	
	B. Andre slag	20 %	
65.04	Hatter og andre hodeplagg, flettede eller fremstilt av fletninger, bånd og liknende, av ethvert materiale, også garnerte	20 %	
65.05	Hatter og andre hodeplagg (herunder hårnett) av trikotasje eller av blonder, kniplinger, filt eller andre tekstilmeter- varer (men ikke av bånd), også garnerte	20 % *	
65.06	Andre hodeplagg, også garnerte	15 %	
65.07	Svetteireimer, for, trekk, hatteformer (herunder fjærer til klapphatter), lueskygger og hakereimer, til hodeplagg:		
	A. Svetteireimer	fri	
	B. Andre slag	15 %	

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
	Kapitel 67.		
	Bearbeidde fjær og dun samt varer derav; kunstige blomster; varer av menneskehår; vifter.		
67.01	Skinn og andre deler av fugler, med påsittende fjær og dun, fjær og deler derav samt dun; varer derav (unntatt varer som hører under nr. 05.07 og bearbeidde fjærposer og -skaft)	10 %	
67.02	Kunstige blomster, blad eller frukter og deler derav; varer av kunstige blomster, blad eller frukter	15 %	
67.03	Menneskehår, parallellagt med rotendene i samme retning, tynnet, bleikt eller annerledes bearbeidd; ull og andre dyrehår bearbeidd for parykkmakerarbeid	fri	
67.04	Parykker, kunstige barter, lokker, fletter og liknende, av menneske- eller dyrehår eller av tekstilfibrer; andre varer av menneskehår (herunder hårnett)	fri	
67.05	Håndvifter, spiler og håndtak til disse; deler til spiler og håndtak, av ethvert materiale	10 %	

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
	Kapitel 68. Varer av stein, gips, sement, asbest, glimmer og liknende materialer.		
68.01	Bruleggingsstein, kantstein og heller, av naturlig stein, unntatt skifer	fri	x
68.02	Bearbeidd monument- og bygningsstein og varer derav, herunder stein til mosaikkarbeider, men ikke varer som hører under nr. 68.01 og kapitel 69:		
	A. Upolerte og uslipte	fri	x
	B. Polerte eller slipte	10 %	x

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
	Kapitel 69. Keramiske produkter.		
69.09	Laboratorieutstyr og varer til kjemisk eller teknisk bruk; krybber, kar og liknende beholdere for landbruket; krukker og liknende beholdere anvendelige til transport eller emballering av varer	5 %	x
69.10	Oppvaskkummer, vasker, bidet- og klosettskåler, urinaler, badekar og liknende sanitærutstyr	15 %	x
69.11	Bordservise, kjøkkenutstyr og andre varer av porselen, til husholdnings- eller toalettbruk	18 %	x
69.12	Bordservise, kjøkkenutstyr og andre varer av annet keramisk materiale, til husholdnings- eller toalettbruk	18 %	x
69.13	Statuetter, nips og andre dekorasjonsartikler samt gjenstander til pynt på person; utstysvarer	18 %	
69.14	Andre varer av keramisk materiale	15 %	

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
Kapitel 70.			
Glass og glassvarer.			
70.01	Glasskår og annet glassavfall; glassmasse (unntatt optisk glass)	fri	
70.02	Overfangsemalje i masse, stenger og rør	fri	
70.03	Glass i kuler, stenger og rør, ubearbeidd (unntatt optisk glass)	fri	
70.04	Støpt eller valset glass, ubearbeidd (herunder overfanget eller armert glass), i kvadratiske eller rektangulære plater, også mønstret	15 %	
70.05	Trukket eller blåst glass, ubearbeidd (herunder overfanget glass), i kvadratiske eller rektangulære plater	15 %	x
70.06	Støpt, valset, trukket eller blåst glass (herunder overfanget eller armert glass), i kvadratiske eller rektangulære plater, slipt eller polert på en eller begge flater, men ikke videre bearbeidd	15 %	
70.07	Støpt, valset, trukket eller blåst glass (herunder overfanget eller armert glass), også slipt eller polert på en eller begge flater, tilskåret i annen form enn kvadratisk eller rektangulær, bøyd eller bearbeidet på annen måte (f. eks. kantslipt eller gravert); isolasjonsglass bestående av flere lag; glass i blyinnfatning og liknende	15 %	
70.08	Sikkerhetsglass, herdet eller bestående av flere lag, også formet	15 %	
70.09	Glasspeil (herunder kjørespeil og liknende), med eller uten ramme	15 %	
70.10	Ballonger, flasker, krukker, tabletrør og liknende beholdere av glass, til transport eller emballering av varer; propper, lokk og andre lukkemidler av glass	18 %	x
70.13	Husholdnings- og toalettartikler, kontorutstysvarer, dekorasjonsgjenstander og liknende, av glass, som ikke hører under nr. 70.19	20 %	x
70.14	Glassvarer til belysningsartikler og signalutstyr samt reflektorglass, ikke av optisk glass eller optisk bearbeidd	18 %	x
70.15	Urglass og liknende (herunder glass til solbriller, ikke anvendelig som korrigerende glass), buede, bøyde og liknende, herunder hule kuler og segmenter til fremstilling av urglass og liknende	fri	
70.16	Stein, fliser, heller og andre varer av presset eller støpt glass, til bygningsbruk; skumglass eller celleglass i blokker, plater og liknende:		
	A. Stein, fliser, heller og andre varer av presset eller støpt glass, til bygningsbruk	15 %	
	B. Skumglass eller celleglass i blokker, plater eller likn.	fri	

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
70.17	Glassvarer til laboratoriebruk eller til hygienisk eller farmasøytisk bruk, også graderte eller kalibrerte ampuller av glass: A. Laboratorieutstyr samt hygieniske og farmasøytiske artikler	15 %	
	B. Andre varer (serumampuller og liknende)	fri	
70.18	Optisk glass og varer derav, ikke optisk bearbeidd; emner til korrigerende brilleglass	fri	
70.19	Glassperler, imiterte perler, imiterte edle og halvedle steiner og liknende artikler av glass til dekorasjon samt varer derav; terninger, små glassplater og glassbiter til mosaikkarbeider og liknende, også på underlag av papir eller tekstil; kunstige øyne ikke til bruk for mennesker; dekorasjons-gjenstander fremstilt ved såkalt «lampearbeid»; glasskorn (ballotini): A. Glassperler, imiterte perler, imiterte edle og halvedle steiner og liknende artikler av glass til dekorasjon samt varer derav; kunstige øyne ikke til bruk for mennesker ..	fri	
	B. Terninger, små glassplater og glassbiter til mosaikkarbeider og liknende, også på underlag av papir eller tekstil; dekorasjons-gjenstander fremstilt ved såkalt «lampearbeid»; glasskorn (ballotini)	15 %	
70.20	Glassfibrer (herunder glassull) og varer derav: A. Garn	12 %	
	B. Metervarer samt varer av garn og metervarer	16 %	
	C. Andre varer herunder ikke vevde matter og ikke vevet filt	8 %	
70.21	Andre varer av glass	15 %	

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
	Kapitel 72. Mynter.		
72.01	Mynter	fri	

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
	Kapitel 73.		
	Jern og stål og varer derav.		
73.21	Jern- og stålkonstruksjoner, også uferdige eller ikke sammensatte samt deler dertil (f. eks. hangarer og andre bygningskonstruksjoner, bruere og bruseksjoner, sluseporter, tårn, master, tak og taksperrer, dør- og vindusrammer, skodder, rekkverk, søyler og pilarer); plater, bånd, stenger, profiler, rør og liknende, av jern eller stål, tilpasset til bruk i konstruksjoner	8 %	x
73.22	Tanker, kar og liknende beholdere av jern eller stål, med rominnhold over 300 liter, også foret eller forsynt med varmeisolasjon, men uten mekanisk eller termisk utstyr	8 %	x
73.23	Fat, tromler, spann, bokser, esker og andre liknende beholdere av jern- eller stålplater for transport eller pakking av varer	10 %	x
73.24	Sylindre og liknende trykkbeholdere for komprimerte gasser, av jern eller stål	8 %	x
73.29	Kjeder og kjettinger samt deler dertil, av jern eller stål	10 %	x
73.30	Ankere og dregger og deler dertil, av jern eller stål	8 %	
73.31	Spiker, stifter, tegnestifter, søm, kramper, hakestifter og bølgestifter av jern eller stål, også med hode av annet materiale (unntatt varer med hode av kopper)	10 %	x
73.32	Bolter og muttere (med eller uten gjenger), skruer, skruekroker, øyeskruer og liknende, av jern eller stål; nagler (unntatt rør- og splittnagler), kiler, splittpinner, underlagskiver og sprengskiver av jern eller stål	10 %	x
73.35	Fjærer og fjærblad av jern eller stål	10 %	x
73.37	Sentralvarmekjeler (unntatt dampkjeler og kombinerte ovner og kjeler), radiatorer og andre apparater til sentraloppvarming, ikke elektriske, samt deler dertil, av jern eller stål	10 %	x
73.38	Husholdnings- og sanitærartikler samt deler dertil, av jern eller stål	10 %	x
73.40	Andre varer av jern eller stål	10 %	x

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
	Kapitel 82.		
	Verktøy, redskaper, kniver, skjær og gafler, av uedelt metall samt deler dertil.		
82.01	Håndverktøy av følgende slag: spader, skuffer, hakker, grep, høygafler, river og raker; økser og liknende hoggeredskap; ljåer, sigder, høykniver, hekksakser, tømmerkiler og annen håndredskap til hagebruk, jord- og skogbruk...	10 %	x
82.02	Håndsager og blad (også uten tenner) for hånd- og maskinsager	10 %	x
82.03	Håndverktøy av følgende slag: tenger (herunder avbiter-tenger), pinsetter, blikksakser, boltsakser og liknende; hulltenger; rørkuttere; skiftøkler og skrunøkler (men ikke gjengetappnøkler); filer og rasper	10 %	x
82.04	Håndverktøy som ikke hører under andre posisjoner i dette kapitel (herunder monterte glasskjærediamanter); blåselamper og ambolter; skrustikker og skrutvingere, unntatt tilbehør og deler til maskinverktøy; feltesser; slipeskiver og slipesteiner montert for hånd- eller fotkraft	10 %	x
82.05	Utskiftbart verktøy for håndverktøy, håndmaskiner og maskinverktøy (f. eks. for pressing, preging, stansing, boring, gjenging, brosjing, valsing, fresing, dreining, pushing, tapping og skrutrekking), trekkskiver for trådtrekking, pressdyser for metall samt bergbor	10 %	x
82.06	Kniver og knivblad for maskiner og mekaniske redskaper	10 %	x
82.07	Skjær, plater, spisser og liknende umonterte formstykker for verktøy, av sintrede metallkarbider (f. eks. av wolfram, molybden eller vanadin)	10 %	x
82.08	Kaffekverner, kjøttkverner, saftpresser og andre mekaniske husholdningsredskaper, av vekt ikke over 10 kg, for tilberedning av mat- og drikkevarer	10 %	x
82.09	Kniver (unntatt kniver under nr. 82.06 eller 82.11) med skjærende egg (også sagtakket), herunder sammenfoldbare gartnerkniver	10 %	x
82.10	Blad til kniver som hører under nr. 82.09	10 %	x
82.11	Barberkniver, barberhøvler og blad dertil (herunder emner til barberblad, også i lengder):		
	A. Barberblad	12 %	
	B. Emner til barberblad	7 %	
	C. Andre varer	10 %	
82.12	Sakser og sakseblad	8 %	x
82.13	Andre skjære- og klipperedskaper (f. eks. beskjæresakser, hårklippere, hoggekniver for slaktere, papirkniver); gjenstander og sett for manikyr og pedikyr, herunder neglefiler	8 %	x

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
82.14	Skjeer, øser, gaffer, kakespader, fisk- og smørkniver, sukkerklyper og liknende husholdningsartikler	12 %	x
82.15	Skraft av uedelt metall til varer som hører under nr. 82.09, 82.13 og 82.14	10 %	

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
	Kapitel 83.		
	Forskjellige varer av uedelt metall.		
83.01	Låser og hengellåser (herunder nøkkellåser, kombinasjonslåser og elektriske låser) og deler dertil, av uedelt metall; bøyler og rammer med lås for håndvesker, kufferter og liknende og deler dertil, av uedelt metall; nøkler av uedelt metall for nevnte varer, også uferdige	10 %	x
83.02	Beslag og utstyr av uedelt metall, til møbler, dører, trapper, vinduer, rullegardiner, karosserier, salmakerarbeider, kufferter, skrin og liknende (herunder automatiske dørlukkere); hattehyller, knagger, knekter og liknende, av uedelt metall	10 %	x
83.04	Arkiv- og kartotekskap, brevkurver og liknende kontorutstyr, av uedelt metall, unntatt kontormøbler som hører under nr. 94.03	10 %	x
83.05	Mekanismer av uedelt metall til løsbladpermer, brevmapper og protokoller; brevklemmer, binders, stifter til heftemaskiner, signalmerker til registre og liknende kontorrekvisitter, av uedelt metall	8 %	
83.06	Statuetter og andre pyntegenstander av uedelt metall, til innendørs bruk	8 %	
83.07	Lamper og annet belysningsutstyr samt deler dertil, av uedelt metall (unntatt brytere, elektriske lampeholdere, elektriske lykter for kjøretøyer, elektriske batteri- og dynamolykter og andre varer som hører under kapitel 85): A. Lysekroner, lampetter, bordlamper, stålampes o. l. . . B. Andre varer	12 % 10 %	x x
83.08	Bøylige rør av uedelt metall	8 %	x

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
83.09	Knepplås, bøyer med knepplås for håndvesker og liknende, spenner, hekter, kroker, maljer og liknende, av uedelt metall, til klær, reiseeffekter, håndvesker eller andre tekstil- og lærvarer; rør- og splittnagler av uedelt metall ..	8 %	x
83.10	Perler og paljetter av uedelt metall	8 %	
83.11	Klokker, bjeller og gongonger (ikke elektriske) og deler dertil, av uedelt metall:		
	A. Sykkelklokker samt deler dertil	15 %	x
	B. Andre varer	8 %	
83.12	Rammer til fotografier, malerier og liknende, av uedelt metall; speil av uedelt metall	10 %	
83.13	Propper, «crownorks», flaskekapsler, skrukorker, spunser og spunsdeksler, segl, plomber, hjørnebeskyttere og annet emballasjetilbehør, av uedelt metall:		
	A. «Crownorks»	12 %	x
	B. Andre varer	10 %	x
83.14	Skilter, navneplater, tall, bokstaver og liknende, av uedelt metall	10 %	x
83.15	Tråd, stenger, rør, plater, elektroder og liknende, av uedelt metall eller av metallkarbider, med belegg av eller ifyllt flussmiddel, for sveising, lodding, slaglodding etc.; tråd og stenger av agglomerert uedelt metallpulver, til metallsprøyting	8 %	x

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
	Kapitel 87.		
	Biler, traktorer, sykler og andre kjøretøyer samt deler dertil.		
87.02	Biler for transport av personer eller gods (herunder sportsbiler):		
	A. I deler til sammensetting	10 %	x
	B. Komplette biler	12 %	x
87.03	Servisbiler, brannbiler, stigebiler, sprøytebiler, kranbiler, verkstedbiler, lyskasterbiler, røntgenbiler og andre motorkjøretøyer utstyrt for spesielle formål (unntatt biler under nr. 87.02)	12 %	x
87.04	Understell med motor, for kjøretøyer under nr. 87.01, 87.02 og 87.03:		
	A. Til kjøretøyer under 87.01	10 %	x
	B. Til kjøretøyer under 87.02 og 87.03	12 %	x
87.05	Karosserier (herunder førerhus) for motorkjøretøyer under nr. 87.01, 87.02 og 87.03:		
	A. Til kjøretøyer under 87.01	10 %	x
	B. til kjøretøyer under 87.02 og 87.03	12 %	x
87.06	Deler og tilbehør til motorkjøretøyer under nr. 87.01, 87.02 og 87.03	10 %	x
87.07	Varetraller, herunder løfte- og stabletraller samt plattformtraller, mekanisk drevne, til bruk i fabrikker, lager og liknende; «traktorer» til bruk på jernbaneperronger; deler til slike traller og «traktorer»	10 %	x
87.08	Tanks og panserbiler, også utstyrt med våpen; deler til slike kjøretøyer	fri	
87.09	Motorsykler (herunder sykler med hjelpemotor), også med sidevogner; sidevogner til motorsykler og sykler:		
	A. Motorsykler:		
	1. Med cylindervolum på høyst 245 cm ³	15 %	x
	2. Andre	10 %	
	B. Særskilt innkommende sidevogner til motorsykler og sykler	10 %	
87.10	Sykler (herunder trehjulte varesykler) uten motor	15 %	x
87.11	Invalidevogner med mekanisk drivanordning, også med motor	fri	
87.12	Deler og tilbehør til kjøretøyer under nr. 87.09, 87.10 og 87.11	15 %	x
87.13	Barnevogner og invalidevogner uten mekanisk drivanordning; deler til slike vogner:		
	A. Barnevogner og deler dertil	10 %	x
	B. Invalidevogner og deler dertil	fri	
87.14	Andre kjøretøyer (herunder tilhengervogner) uten mekanisk drivanordning; deler til slike kjøretøyer	10 %	x

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
	Kapitel 94.		
	Møbler og deler dertil; sengebunner og sengeutstyr, såsom madrasser, puter og liknende varer.		
94.04	Sengebunner; sengeutstyr og liknende, forsynt med fjærer eller stopping av ethvert materiale eller fremstilt av skumgummi, med eller uten betrekk (f. eks. madrasser, tepper, dyner og puter):		
	A. Sengebunner	8 %	
	B. Madrasser av skumgummi uten overtrekk av tekstilmaterialer	10 %	
	C. Andre varer	15 %	

Brus- sel nr. 1	Vareslag 2	Forslag til felles tollsats 3	Markering av over- gangsordning 4
	Kapitel 99.		
	Kunstverker, samlergjenstander og antikviteter.		
99.01	Malerier, tegninger, pasteller, utført helt for hånd (unntatt tekniske tegninger som hører under nr. 49.06 og varer som er dekorert for hånd)	fri	
99.02	Originale stikk, avtrykk og litografier	fri	
99.03	Originale skulpturer og statuer, uansett materiale	fri	
99.04	Frimerker, avgiftsmerker og liknende (herunder poststempelmerker og frankerte konvolutter, brevkort og liknende), brukte eller ubrukte, som er ugyldige i bestemmelseslandet	fri	
99.05	Samlinger og samlergjenstander av zoologisk, botanisk, mineralogisk, anatomisk, historisk, arkeologisk, paleontologisk, etnografisk og numismatisk interesse	fri	
99.06	Antikviteter som er mer enn 100 år gamle	fri	

Forslag til overgangsordninger.

Generelle bestemmelser.

1.

Når en kontraherende part i medhold av en overgangsordning opprettholder en tollsats overfor de andre kontraherende parter skal alle varer, som omfattes av vedkommende overgangsordning, og som innføres til vedkommende kontraherende parts område fra andre kontraherende parters områder, fortolles med denne tollsats.

Denne bestemmelse gjelder ikke for varer av ikke-nordisk opprinnelse, som pålegges tilleggstoll i medhold av punkt 2.

2.

Dersom en kontraherende part i medhold av en overgangsordning opprettholder en høyere tollsats overfor ikke-nordiske land enn en annen kontraherende part, kan førstnevnte kontraherende part pålegge varer av ikke-nordisk opprinnelse, som omfattes av overgangsordningen, og som innføres fra sistnevnte kontraherende parts område, en tilleggstoll som svarer til forskjellen mellom vedkommende kontraherende parters tollsatser overfor ikke-nordiske land.

3.

Bestemmelsene i punkt 1 og 2 finner ikke anvendelse på varer av ikke-nordisk opprinnelse, som innføres til en kontraherende parts område fra andre kontraherende parters områder og ikke er fortollet der; slike varer fortolles med førstnevnte kontraherende parts tollsats overfor ikke-nordiske land.

4.

Dersom en kontraherende part i medhold av en overgangsordning opprettholder kvantitative importrestriksjoner overfor de andre kontraherende parter, skal disse importrestriksjoner ha form av globale kontingenter for importen fra de andre kontraherende parter. Størrelsen av globalkontingentene fastsettes for hvert år etter samråd mellom de kontraherende parter. I løpet av overgangsperioden skal globalkontingentene gradvis økes til full liberalisering.

Forklarende merknader til tabellen:

Et «ex» i tilknytning til posisjonens nummer betyr at overgangsordningen bare omfatter en del av varene under vedkommende Brusselnr.

År 1 omfatter perioden fra fellesmarkedet trer i kraft og inntil ett år etter dette tidspunkt, år 2 perioden fra ett til to år etter at fellesmarkedet er trådt i kraft osv.

Tollsatsene oppgitt i prosenter uttrykker tollene i prosent av varenes verdi. Når tollsatsene er uttrykt i penger er det nyttet det lands valuta som omfattes av overgangsordningen dersom ikke annet går fram av teksten. I disse tilfellene dreier det seg om vekttollsats uttrykt som toll pr. kilo av varene.

Når det gjelder systemet for avtrappingen for de eksterne overgangsordninger, se tilleggsrapportens bind I, avsnitt E, I.

A. Overgangsordninger vedrørende toll.

Brussel nr.	Vareslag	Land	Ar	Interne. Tollsatsen i overgangstiden	Eksterne. Avtrapping fra:
ex 03.01	Frosne fiskefileter	Finland	1.	12 mark	15 mark
			2.	10 »	
			3.	8 »	
			4.	5 »	
			5.	2 »	
			6.	0	
ex 03.02	Røkt fisk unnt. sild	Norge	1.	200 øre	200 øre
			2.	160 »	
			3.	120 »	
			4.	80 »	
			5.	40 »	
			6.	0	
ex 03.02	Røkt sild	Norge	1.	50 øre	50 øre
			2.	40 »	
			3.	30 »	
			4.	20 »	
			5.	10 »	
			6.	0	
ex 03.02	Spill-lange	Sverige	1.	75 øre	75 øre
			2.	60 »	
			3.	45 »	
			4.	30 »	
			5.	15 »	
			6.	0	
ex 03.03	Østers, levende	Norge	1.	200 øre	200 øre
			2.	160 »	
			3.	120 »	
			4.	80 »	
			5.	40 »	
			6.	0	
ex 16.04	Hel- og halvkonserv av fisk . . .	Danmark	1.	24 øre	
			2.	20 »	
			3.	15 »	
			4.	10 »	
			5.	5 »	
			6.	0	

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Interne. Tollsats i overgangs-tiden	Eksterne. Avtrapping fra:
ex 16.04	Fisk, unnt. sild, tilberedt, men ikke konservert	Norge	1.	200 øre	200 øre
			2.	160 »	
			3.	120 »	
			4.	80 »	
			5.	40 »	
			6.	0	
ex 16.04	Sild, tilberedt, men ikke konservert	Norge	1.	50 øre	50 øre
			2.	40 »	
			3.	30 »	
			4.	20 »	
			5.	10 »	
			6.	0	
ex 16.04	Fiskekonserver unnt. kaviar	Norge	1.	24 øre	
			2.	20 »	
			3.	15 »	
			4.	10 »	
			5.	5 »	
			6.	0	
ex 16.04	Kaviar, konservert	Norge	1.	300 øre	
			2.	240 »	
			3.	180 »	
			4.	120 »	
			5.	60 »	
			6.	0	
ex 16.04	Hel- og halvkonserver av fisk: Konserver av sardintype samt tunfisk.....	Sverige	1.	8 %	
			2.	6 %	
			3.	5 %	
			4.	3 %	
			5.	2 %	
			6.	0	

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Interne. Tollsats i overgangs-tiden	Eksterne. Avtrapping fra :
ex 16.04	Konserver av ansjostype samt innkokt laks	Sverige	1.	15 %	15 %
			2.	12 %	
			3.	9 %	
			4.	6 %	
			5.	3 %	
			6.	0	
	Fiskerogn	Sverige	1.	14 %	14 %
			2.	12 %	
			3.	9 %	
			4.	6 %	
			5.	3 %	
			6.	0	
	Andre	Sverige	1.	15 %	15 %
			2.	12 %	
			3.	9 %	
			4.	6 %	
			5.	3 %	
			6.	0	
	Andre varer enn hel og halvkonserver. I pakninger inntil 45 kg:	Sverige	1.	14 %	14 %
			2.	12 %	
			3.	9 %	
			4.	6 %	
			5.	3 %	
			6.	0	
Skarpsild og sardeller, bare krydret eller sukkersaltet.....	Sverige	1.	18 %	18 %	
		2.	15 %		
		3.	11 %		
		4.	7 %		
		5.	3 %		
		6.	0		
Andre slag med unntak av bare krydret eller sukkersaltet vare ..	Sverige	1.	12 %	12 %	
		2.	9 %		
		3.	6 %		
		4.	4 %		
		5.	2 %		
		6.	0		

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Interne. Tollsats i overgangs-tiden	Eksterne. Avtrapping fra:
ex 16.05	Konserver av hummer og sand-hummer	Danmark	1.	80 øre	
			2.	70 »	
			3.	60 »	
			4.	40 »	
			5.	20 »	
			6.	0	
ex 16.05	Konserver av andre krepsdyr ...	Danmark	1.	100 øre	
			2.	80 »	
			3.	60 »	
			4.	40 »	
			5.	20 »	
			6.	0	
ex 16.05	Konserver av muslinger	Danmark	1.	40 øre	
			2.	35 »	
			3.	30 »	
			4.	20 »	
			5.	10 »	
			6.	0	
ex 16.05	Konserver av kreps- og bløtdyr unnt. hummer	Norge	1.	300 øre	
			2.	240 »	
			3.	180 »	
			4.	120 »	
			5.	60 »	
			6.	0	
ex 16.05	Konserver av hummer	Norge	1.	75 øre	
			2.	60 »	
			3.	45 »	
			4.	30 »	
			5.	15 »	
			6.	0	

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Interne. Tollsatsar i overgangstiden	Eksterne. Avtrapping fra:
ex 16.05	Alle varer unnt. østers	Sverige	1. 2. 3. 4. 5. 6.	10 % 8 % 6 % 4 % 2 % 0	
17.04	Sukkervarer uten innh. av kakao	Finnland	1. 2. 3. 4. 5. 6.	15 %, minst 15 sv. øre 12 %, minst 12 sv. øre 9 %, minst 9 sv. øre 6 %, minst 6 sv. øre 3 %, minst 3 sv. øre 0	20 %, minst 60 sv. øre
ex 18.06	Sjokolade og andre næringsmidler som inneh. kakao, unntatt iskrem, iskrepulver og puddingpulver. .	Finnland	1. 2. 3. 4. 5. 6.	15 %, minst 90 sv. øre 12 %, minst 72 sv. øre 9 %, minst 54 sv. øre 6 %, minst 36 sv. øre 3 %, minst 18 sv. øre 0	20 %, minst 120 sv. øre
ex 24.02	Sigarer og sigarillos med vekt over 3 g pr. stk.	Danmark			36 kroner
ex 24.02	Sigarer og sigarillos med vekt 3 g eller derunder pr. stk.	Danmark			28 kroner

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Interne. Tollsatser i overgangstiden	Eksterne. Avtrapping fra:
41.02	Lær av storfe (herunder bøffel) og dyr av hesteslekten, unnt. lær som høre under nr. 41.06 og 41.08 ...	Finland	1.	18 %	20 %
			2.	17 %	
			3.	16 %	
			4.	14 %	
			5.	12 %	
			6.	10 %	
			7.	8 %	
			8.	6 %	
			9.	4 %	
			10.	2 %	
			11.	0	
		Norge	1.	15 %	15 %
			2.	12 %	
			3.	12 %	
			4.	9 %	
			5.	9 %	
			6.	6 %	
			7.	6 %	
			8.	3 %	
			9.	3 %	
			10.	3 %	
			11.	0	
		Sverige	1.	7 %	
			2.	6 %	
			3.	5 %	
			4.	4 %	
			5.	2 %	
			6.	0	

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Interne. Tollsats i overgangstiden	Eksterne. Avtrapping fra:
41.03	Lær av sau og lam, unnt. lær som hører under 41.06—41.08	Finland	1.	18 %	20 %
			2.	17 %	
			3.	16 %	
			4.	14 %	
			5.	12 %	
			6.	10 %	
			7.	8 %	
			8.	6 %	
			9.	4 %	
			10.	2 %	
			11.	0	
		Norge	1.	10 %	
			2.	8 %	
			3.	8 %	
			4.	6 %	
			5.	6 %	
			6.	4 %	
			7.	4 %	
			8.	2 %	
			9.	2 %	
			10.	2 %	
11.	0				
Sverige	1.	7 %			
	2.	6 %			
	3.	5 %			
	4.	4 %			
	5.	2 %			
	6.	0			
41.04	Lær av geit og kje, unnt. lær som hører under 41.06—41.08	Finland	1.	18 %	20 %
			2.	17 %	
			3.	16 %	
			4.	14 %	
			5.	12 %	
			6.	10 %	
			7.	8 %	
			8.	6 %	
			9.	4 %	
			10.	2 %	
			11.	0	

Brussel nr.	Vareslag	Land	Ar	Interne. Tollsatser i overgangs-tiden	Eksterne. Avtrapping fra :
42.02	Reiseeffekter (f. eks. garderobe-kufferter, håndkufferter, hatte-esker, reisevesker, ryggsekker, skipssekker) håndvesker, lomme-bøker, pengepunger, ranster, dokumentmapper ,toalettvesker, verk-tøyetuier o. l. varer av lær eller kunstlær, vulkanisert fiber, kar-tong, plast eller tekstilmateriale..	Finland	1.	20 %	25 %
			2.	16 %	
			3.	12 %	
			4.	8 %	
			5.	4 %	
			6.	0	
		Norge	10.	Avtrapn. til 0 og 18 % fra nye autonome tollsatser	
		Sverige	1.	13 %	
			2.	11 %	
			3.	9 %	
			4.	6 %	
			5.	3 %	
			6.	0	

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Interne. Tollsats i overgangs-tiden	Eksterne. Avtrapping fra:
42.03	Klær og tilbehør til klær, av lær eller kunstlær A. Hånsker	Danmark	1.	25 %	25 %
			2.	20 %	
			3.	15 %	
			4.	10 %	
			5.	5 %	
			6.	0	
		Finnland	1.	18 %	
			2.	15 %	
			3.	12 %	
			4.	8 %	
			5.	4 %	
			6.	0	
		Norge	1.	25 %	25 %
			2.	20 %	
			3.	15 %	
			4.	10 %	
			5.	5 %	
			6.	0	
		Sverige	1.	12 %	
			2.	10 %	
			3.	8 %	
			4.	6 %	
			5.	3 %	
			6.	0	

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Interne. Tollsatsler i overgangstiden	Eksterne. Avtrapping fra:
42.03	B. Andre	Finland	1.	15 %	
			2.	12 %	
			3.	9 %	
			4.	6 %	
			5.	3 %	
			6.	0	
		Norge	1.	12 %	
			2.	10 %	
			3.	8 %	
			4.	6 %	
			5.	3 %	
			6.	0	
		Sverige	1.	10 %	
			2.	8 %	
			3.	6 %	
			4.	4 %	
			5.	2 %	
			6.	0	
42.04	Varer av lær eller kunstlær til teknisk bruk	Finland	1.	10 %	
			2.	8 %	
			3.	6 %	
			4.	4 %	
			5.	2 %	
			6.	0	
44.23	B. Dører og dørkarmar, vinduer, vindusrammer og -karmar, kjøkkenskap og andre faste skap	Norge	1.	8 %	
			2.	6 %	
			3.	6 %	
			4.	3 %	
			5.	3 %	
			6.	0	

Tekstil- og konfeksjonsvarer.

Danmark.

Brussel nr.	Vareslag	År	Ekstern overgangsordn.
51.01	B. Garn av kunstige tekstilfibrer	1.	3 %
		2.	6 %
		3.	9 %
		4.	12 %
		5.	15 %
		6.	18 %
		7.	20 %

Finnland.

Når det gjelder den nærmere utforming av de finske overgangsordningene er det ennå ikke oppnådd enighet innen utvalget. Utvalgets drøftinger fortsetter med sikte på å nå fram til en løsning innen fellesmarkedet trer i kraft.

Norge.

Brussel nr.	Vareslag	År	Tollsats	Eksterne Avtrapping fra
51.04	Vevnader av endeløse syntetiske eller kunstige tekstilfibrer: B. 2. Andre, av kunstige tekstilfibrer	1.	20 %, minst kr. 8,—	25 %, minst kr. 10,—
		2.	17 %, minst kr. 6,80	
		3.	14 %, minst kr. 5,60	
		4.	10 %, minst kr. 4,—	
		5.	7 %, minst kr. 2,80	
		6.	4 %, minst kr. 1,60	
		7.	0	

Brussel nr.	Vareslag	År	Tollsats	Eksterne. Avtrapping fra	
53.11	Vevnader av ull eller av fine dyrehår: A. inneholdende minst 40 vektprosent endeløse kunstige tekstilfibrer	1.	20 %, minst kr. 8,—	25 %, minst kr. 10,—	
		2.	17 %, minst kr. 6,80		
		3.	14 %, minst kr. 5,60		
		4.	10 %, minst kr. 4,—		
		5.	7 %, minst kr. 2,80		
		6.	4 %, minst kr. 1,60		
		7.	0		
		B. Andre Under g pr. m ² (Vektgrensen fastsettes senere)	1.	14 %	min. kr. 3,10
			2.	12 %	
			3.	10 %	
			4.	7 %	
			5.	5 %	
			6.	3 %	
			7.	0	
Ellers			min. kr. 3,10		
53.12	Vevnader av grove dyrehår, unntatt av tagl ...	1.	14 %	min. kr. 3,10	
		2.	12 %		
		3.	10 %		
		4.	7 %		
		5.	5 %		
		6.	3 %		
		7.	0		
53.13	Vevnader av tagl	1.	14 %	min. kr. 3,10	
		2.	12 %		
		3.	10 %		
		4.	7 %		
		5.	5 %		
		6.	3 %		
		7.	0		

Brussel nr.	Vareslag	År	Tollsats	Eksterne. Avtrapping fra		
54.05	Vevnader av lin eller rami	1.	14 %			
		2.	12 %			
		3.	10 %			
		4.	7 %			
		5.	5 %			
		6.	3 %			
		7.	0			
55.08	Håndklefrottér o. l. frottérvevnader av bomull: flerfargede, ikke trykte	1.	14 %, minst kr. 2,45	20 %, minst kr. 3,50		
		2.	12 %, minst kr. 2,10			
		3.	10 %, minst kr. 1,75			
		4.	7 %, minst kr. 1,22			
		5.	5 %, minst kr. 0,87			
		6.	3 %, minst kr. 0,52			
		7.	0			
		Andre	1.		14 %	
			2.		12 %	
			3.		10 %	
			4.		7 %	
			5.		5 %	
			6.		3 %	
			7.		0	

Brussel nr.	Vareslag	År	Tollsats	Eksterne. Avtrapping fra
55.09	Andre vevnader av bomull: A. inneholdende minst 40 vektprosent endeløse kunstige tekstilfibrer	1.	20%, minst kr. 8,—	25%, minst kr. 10,—
		2.	17%, minst kr. 6,80	
		3.	14%, minst kr. 5,60	
		4.	10%, minst kr. 4,—	
		5.	7%, minst kr. 2,80	
		6.	4%, minst kr. 1,60	
		7.	0	
	Ex B. 2. Andre slag: flerfargede, ikke trykte....	1.	14%, minst kr. 2,45	20%, minst kr. 3,50
		2.	12%, minst kr. 2,10	
		3.	10%, minst kr. 1,75	
		4.	7%, minst kr. 1,22	
		5.	5%, minst kr. 0,87	
		6.	3%, minst kr. 0,52	
		7.	0	
	Ex B. 2. Andre slag: Gas til bruk i sykepleien med ikke over 32 tråder pr. cm ² i varp og veft	1.	kr. 0,90	
		2.	kr. 0,75	
		3.	kr. 0,60	
		4.	kr. 0,45	
		5.	kr. 0,30	
		6.	kr. 0,15	
		7.	0	
	Ex B. 2. Andre slag, ellers, unntatt trykte	1.	14%	
		2.	12%	
		3.	10%	
		4.	7%	
		5.	5%	
		6.	3%	
		7.	0	

Brussel nr.	Vareslag	År	Tollsats	Eksterne. Avtrapping fra	
56.07	Vevnader av korte syntetiske og kunstige tekstil- stilfibrer (eller av avfall av syntetiske og kunstige tekstilfibrer): A. inneholdende minst 40 vektprosent endeløse kunstige tekstilfibrer:	1.	20 %, minst kr. 8,—	25 %, minst kr. 10,—	
		2.	17 %, minst kr. 6,80		
		3.	14 %, minst kr. 5,60		
		4.	10 %, minst kr. 4,—		
		5.	7 %, minst kr. 2,80		
		6.	4 %, minst kr. 1,60		
		7.	0		
		B. Andre slag	1.		14 %
			2.		12 %
			3.		10 %
			4.		7 %
			5.		5 %
			6.		3 %
			7.		0
57.09	Vevnader av hamp	1.	14 %		
		2.	12 %		
		3.	10 %		
		4.	7 %		
		5.	5 %		
		6.	3 %		
		7.	0		
57.10	Vevnader av jute	1.	10 %		
		2.	9 %		
		3.	7 %		
		4.	5 %		
		5.	4 %		
		6.	2 %		
		7.	0		

Brussel nr.	Vareslag	År	Tollsats	Eksterne. Avtrapping fra
58.02	Andre gulvtepper og gulvmatter samt «Kelim», «Schumacks», «Karamanie» og likn. varer, ferdige eller i lengder: A. av kokosfibrer uten innblanding av andre tekstilfibrer B. av andre tekstilfibrer	1. 2. 3. 4. 5. 6. 7.	16 % 14 % 11 % 8 % 6 % 3 % 0	min. kr. 1,20
58.05	Vevede bånd og bånd bestående av sammenklebde varptråder («Bolduc») unntatt varer som hører inn under 58.06: B. 1. andre slag: av endeløse kunstige tekstilfibrer B. 3. andre slag: av andre tekstilfibrer	1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7.	kr. 16,— kr. 13,35 kr. 10,70 kr. 8,— kr. 5,35 kr. 2,70 0 14 % 12 % 10 % 7 % 5 % 3 % 0	min. kr. 20,—

Brussel nr.	Vareslag	År	Tollsats	Eksterne. Avtrapping fra	
58.06	Vevede etiketter, merker o. l., ikke broderte, i lengder eller oppdelte: A. av endeløse kunstige tekstilfibrer	1.	kr. 16,—	min. kr. 20,—	
		2.	kr. 13,35		
		3.	kr. 10,70		
		4.	kr. 8,—		
		5.	kr. 5,35		
		6.	kr. 2,70		
		7.	0		
		B. av andre tekstilfibrer	1.		14 %
			2.		12 %
			3.		10 %
			4.		7 %
			5.		5 %
			6.		3 %
			7.		0
58.07	Chenillegarn; overspunnet garn (unntatt garn som hører under nr. 52.01 og overspunnet garn av tagl); fletninger og annet possementmakerarbeid i lengder, dusker, pomponger o. l. A. av endeløse kunstige tekstilfibrer:	Snorer	1.	kr. 19,20	min. kr. 24,—
			2.	kr. 16,—	
			3.	kr. 12,80	
			4.	kr. 9,60	
			5.	kr. 6,40	
			6.	kr. 3,20	
			7.	0	
		Annet	1.	kr. 28,80	min. kr. 36,—
			2.	kr. 24,—	
			3.	kr. 19,20	
			4.	kr. 14,40	
			5.	kr. 9,60	
			6.	kr. 4,80	
			7.	0	

Brussel nr.	Vareslag	År	Tollsats	Elksterne. Avtrapping fra
58.07	B. av andre tekstilfibrer:			
	av endeløse syntetiske tekstilfibrer:			
	Snorer	1.	kr. 19,20	min. kr. 24,—
		2.	kr. 16,—	
		3.	kr. 12,80	
		4.	kr. 9,60	
		5.	kr. 6,40	
		6.	kr. 3,20	
		7.	0	
	Annet	1.	kr. 28,80	min. kr. 36,—
		2.	kr. 24,—	
		3.	kr. 19,20	
		4.	kr. 14,40	
		5.	kr. 9,60	
		6.	kr. 4,80	
		7.	0	
	B. av andre tekstilfibrer:			
	ellers: snorer	1.	kr. 6,40	min. kr. 8,—
		2.	kr. 5,35	
		3.	kr. 4,30	
		4.	kr. 3,20	
	5.	kr. 2,15		
	6.	kr. 1,10		
	7.	0		
annet	1.	kr. 12,80	min. kr. 16,—	
	2.	kr. 10,65		
	3.	kr. 8,50		
	4.	kr. 6,40		
	5.	kr. 4,25		
	6.	kr. 2,10		
	7.	0		
ex 58.08	Tyll og andre nettstoffer, umønstrede:			
	ex B. Andre slag:			
	1. Av endeløse kunstige tekstilfibrer:			
	Tyll			min. kr. 40,— 25 %, minst kr. 10,—
	Annet			
ex 2. Av andre tekstilfibrer:				
Tyll av endeløse syntetiske tekstilfibrer				min. kr. 40,

Brusel nr.	Vareslag	År	Tollsats	Eksterne. Avtrapping fra
ex 58.09	Tyll og andre nettstoffer, mønstrede; etc.: A. Av endeløse kunstige tekstilfibrer: Nettstoffer			25 %, min kr. 10,— min. kr. 40,—
	Annet			
	ex B. Av andre tekstilfibrer: Av endeløse syntetiske tekstilfibrer:: Tyll, blonder og motiver			min. kr. 40,—
59.04	Hyssing, snører, liner og tau, også flettet: ex A. Av endeløse, syntetiske eller kunstige tekstilfibrer: flettede	1. 2. 3. 4. 5. 6. 7.	kr. 19,20 kr. 16,— kr. 12,80 kr. 9,60 kr. 6,40 kr. 3,20 0	min. kr. 24,—
	ex B. av andre tekstilfibrer: flettede	1. 2. 3. 3. 5. 6. 7.	kr. 6,40 kr. 5,35 kr. 4,30 kr. 3,20 kr. 2,15 kr. 1,10 0	min. kr. 8,—
ex 59.05	Nettstoff etc.: ex B. Andre slag: ex 1. Av endeløse syntetiske eller kunstige tekstilfibrer: Sykkelnett			min. kr. 36,—
	ex 2. Av andre tekstilfibrer: Sykkelnett			min. kr. 16,—
59.08	Tekstilstoff impregnert eller belagt med cellulose-derivater eller andre plastmaterialer	1. 2. 3. 4. 5. 6. 7.	14 % 12 % 10 % 7 % 5 % 3 % 0	

Brussel nr.	Vareslag	År	Tollsats	Eksterne. Avtrapping fra
59.13	Elastikkstoff og elastikkpossement (unnt. trikotasje) av tekstilmaterialer sammen med gummitråder: A. av endeløse kunstige tekstilfibrer: Bånd Annet B. av andre tekstilfibrer:	1.	kr. 16,—	min. kr. 20,—
		2.	kr. 13,35	
		3.	kr. 10,70	
		4.	kr. 8,—	
		5.	kr. 5,35	
		6.	kr. 2,70	
		7.	0	
		1.	20 %, minst kr. 8,—	25 %, minst kr. 10,—
		2.	17 %, minst kr. 6,80	
		3.	14 %, minst kr. 5,60	
		4.	10 %, minst kr. 4,—	
		5.	7 %, minst kr. 2,80	
		6.	4 %, minst kr. 1,60	
		7.	0	
		1.	14 %	
		2.	12 %	
		3.	10 %	
		4.	7 %	
		5.	5 %	
		6.	3 %	
		7.	0	
59.15	Slanger av tekstilmateriale etc.			20 %

Brussel nr.	Vareslag	År	Tollsats	Eksterne. Avtrapping fra	
60.01	Trikotasje i metervare, uten elastikk eller gummiering: A. av endeløse kunstige tekstilfibrer:	1.	20 %, minst kr. 8,—	25 %, minst kr. 10,—	
		2.	17 %, minst kr. 6,80		
		3.	14 %, minst kr. 5,60		
		4.	10 %, minst kr. 4,—		
		5.	7 %, minst kr. 2,80		
		6.	4 %, minst kr. 1,60		
		7.	0		
		B. av andre tekstilfibrer:	1.		14 %
			2.		12 %
			3.		10 %
			4.		7 %
			5.		5 %
			6.		3 %
			7.		0
60.03	Strømper og sokker, ankelsokker, strømpebeskyttere o. l., av trikotasje, uten elastikk og gummiering: A. av endeløse syntetiske og kunstige tekstilfibrer:	1.	20 %, minst kr. 8,—	min. kr. 10,—	
		2.	17 %, minst kr. 6,80		
		3.	14 %, minst kr. 5,60		
		4.	10 %, minst kr. 4,—		
		5.	7 %, minst kr. 2,80		
		6.	4 %, minst kr. 1,60		
		7.	0		
		B. av andre tekstilfibrer:	1.		14 %
			2.		12 %
			3.		10 %
			4.		7 %
			5.		5 %
			6.		3 %
			7.		0

Brussel nr.	Vareslag	År	Tollsats	Eksterne. Avtrapping fra	
60.04	Undertøy av trikotasje, uten elastikk og gum- mierung: A. av endeløse kunstige tekstilfibrer: med utstyr av broderi, blonder, kniplinger o. l.	1.	16 %, minst kr. 17,60	min. kr. 22,—	
		2.	14 %, minst kr. 15,40		
		3.	11 %, minst kr. 12,10		
		4.	8 %, minst kr. 8,80		
		5.	6 %, minst kr. 6,60		
		6.	3 %, minst kr. 3,30		
		7.	0		
		uten utstyr	1.	16 %, minst kr. 12,—	min. kr. 15,—
			2.	14 %, minst kr. 10,50	
			3.	11 %, minst kr. 8,25	
			4.	8 %, minst kr. 6,—	
			5.	6 %, minst kr. 4,50	
			6.	3 %, minst kr. 2,25	
			7.	0	
			B. av andre tekstilfibrer	1.	14 %
				2.	12 %
				3.	10 %
				4.	7 %
				5.	5 %
				6.	3 %
				7.	0

Brussel nr.	Vareslag	År	Tollsats	Eksterne. Avtrapping fra		
60.05	Yttertøy og andre varer av trikotasje, uten elastikk eller gummiering A. av endeløse kunstige tekstilfibrer: med utstyr av broderi, blonder, kniplinger o. l.	1.	16 % ₀ , minst kr. 17,60	min. kr. 22,—		
		2.	14 % ₀ , minst kr. 15,40			
		3.	11 % ₀ , minst kr. 12,10			
		4.	8 % ₀ , minst kr. 8,80			
		5.	6 % ₀ , minst kr. 6,60			
		6.	3 % ₀ , minst kr. 3,30			
		7.	0			
		uten utstyr	1.		16 % ₀ , minst kr. 12,—	min. kr. 15,—
			2.		14 % ₀ , minst kr. 10,50	
			3.		11 % ₀ , minst kr. 8,25	
			4.		8 % ₀ , minst kr. 6,—	
			5.		6 % ₀ , minst kr. 4,50	
			6.		3 % ₀ , minst kr. 2,25	
			7.		0	
	B. av andre tekstilfibrer	1.	14 % ₀			
		2.	12 % ₀			
		3.	10 % ₀			
		4.	7 % ₀			
		5.	5 % ₀			
		6.	3 % ₀			
		7.	0			

Brussel nr.	Vareslag	År	Tollsats	Eksterne. Avtrapping fra		
60.06	Elastikk-trikotasje og gummiert trikotasje i metervarer og varer derav (herunder knebeskyttere og strømper): A. av endeløse kunstige tekstilfibrer	1.	20 %, minst kr. 8,—	25 %, minst kr. 10,—		
		2.	17 %, minst kr. 6,80			
		3.	14 %, minst kr. 5,60			
		4.	10 %, minst kr. 4,—			
		5.	7 %, minst kr. 2,80			
		6.	4 %, minst kr. 1,60			
		7.	0			
		B. av andre tekstilfibrer:	1.		14 %	
			2.		12 %	
			3.		10 %	
			4.		7 %	
			5.		5 %	
			6.		3 %	
			7.		0	
61.01	Yttertøy for herrer og gutter: B. av andre tekstilfibrer ex B. av andre tekstilfibrer, unntatt yttertøy av vevnader som hører inn under pos.nr. 59.09 og vevnader av vekt minst 500 g/m ² under pos. 59.08			25 %		
					1.	20 %
					2.	17 %
					3.	14 %
					4.	10 %
					5.	7 %
					6.	4 %
					7.	0

Brussel nr.	Vareslag	År	Tollsats	Eksterne. Avtrapping fra
61.02	Yttertoy for damer, piker og småbarn: A. av endeløse kunstige tekstilfibrer	1.	22 %, minst kr. 22,—	30 %, minst kr. 31,—
		2.	19 %, minst kr. 19,—	
		3.	15 %, minst kr. 15,—	
		4.	11 %, minst kr. 11,—	
		5.	8 %, minst kr. 8,—	
		6.	4 %, minst kr. 4,—	
		7.	0	
	B. av andre tekstilfibrer	1.	20 %	25 %
		2.	17 %	
		3.	14 %	
		4.	10 %	
		5.	7 %	
		6.	4 %	
		7.	0	
61.03	Undertøy for herrer og gutter, herunder snipper, skjortebryst og mansjetter: A. av endeløse kunstige tekstilfibrer	1.	22 %, minst kr. 22,—	30 %, minst kr. 31,—
		2.	19 %, minst kr. 19,—	
		3.	15 %, minst kr. 15,—	
		4.	11 %, minst kr. 11,—	
		5.	8 %, minst kr. 8,—	
		6.	4 %, minst kr. 4,—	
		7.	0	
	B. av andre tekstilfibrer	1.	20 %	25 %
		2.	17 %	
		3.	14 %	
		4.	10 %	
		5.	7 %	
		6.	4 %	
		7.	0	

Brussel nr.	Vareslag	År	Tollsats	Eksterne. Avtrapping fra	
61.04	Undertøy for damer, piker og småbarn: A. av endeløse kunstige tekstilfibrer	1.	22 %, minst kr. 22,—	30 %, minst kr. 31,—	
		2.	19 %, minst kr. 19,—		
		3.	15 %, minst kr. 15,—		
		4.	11 %, minst kr. 11,—		
		5.	8 %, minst kr. 8,—		
		6.	4 %, minst kr. 4,—		
		7.	0		
		B. av andre tekstilfibrer	1.	20 %	25%
			2.	17 %	
			3.	14 %	
			4.	10 %	
			5.	7 %	
			6.	4 %	
			7.	0	
61.07	Slips A. av endeløse kunstige tekstilfibrer	1.	20 %, minst kr. 12,—	min. kr. 15,—	
		2.	17 %, minst kr. 10,50		
		3.	14 %, minst kr. 8,25		
		4.	10 %, minst kr. 6,—		
		5.	7 %, minst kr. 4,50		
		6.	4 %, minst kr. 2,25		
		7.	0		
		B. av andre tekstilfibrer	1.	20 %	25 %
			2.	17 %	
			3.	14 %	
			4.	10 %	
			5.	7 %	
			6.	4 %	
			7.	0	

Brussel nr.	Vareslag	År	Tollsats	Eksterne. Avtrapping fra
61.09	Korsetter, hofteholdere, bysteholdere, seler, sokkeholdere o. l. av vevet eller strikket stoff, også med elastikk: A. av endeløse kunstige tekstilfibrer B. av andre tekstilfibrer	1.	22 % ₀ , minst kr. 22,—	30 % ₀ , minst kr. 31,—
		2.	19 % ₀ , minst kr. 19,—	
		3.	15 % ₀ , minst kr. 15,—	
		4.	11 % ₀ , minst kr. 11,—	
		5.	8 % ₀ , minst kr. 8,—	
		6.	4 % ₀ , minst kr. 4,—	
		7.	0	
		1.	20 % ₀	25 % ₀
		2.	17 % ₀	
		3.	14 % ₀	
		4.	10 % ₀	
		5.	7 % ₀	
		6.	4 % ₀	
		7.	0	

Brussel nr.	Vareslag	År	Tollsats	Eksterne. Avtrapping fra
62.01	Pledd og tepper: av flerfargede, ikke trykte bomullsvevnader ...	1.	16 %, minst kr. 2,80	20 %, minst kr. 3,50
		2.	14 %, minst kr. 2,45	
		3.	11 %, minst kr. 1,95	
		4.	8 %, minst kr. 1,40	
		5.	6 %, minst kr. 1,05	
		6.	3 %, minst kr. 0,55	
		7.	0	
	av ull	1.	14 %	min. kr. 3.10
		2.	12 %	
		3.	10 %	
		4.	7 %	
		5.	5 %	
		6.	3 %	
		7.	0	
	ellers	1.	14 %	
		2.	12 %	
		3.	10 %	
		4.	7 %	
		5.	5 %	
		6.	3 %	
		7.	0	

Brussel nr.	Vareslag	År	Tollsats	Eksterne. Avtrapping fra
62.02	Sengelinnet, dekketøy, toalett- og kjøkkenhåndklær o. l., gardiner og andre utstyrsvarer: A. av endeløse kunstige tekstilfibrer: uten søm eller bare forsynt med fall eller kanting	1.	20 %, minst kr. 8,—	25 %, minst kr. 10,—
		2.	17 %, minst kr. 6,80	
		3.	14 %, minst kr. 5,60	
		4.	10 %, minst kr. 4,—	
		5.	7 %, minst kr. 2,80	
		6.	4 %, minst kr. 1,60	
		7.	0	
		1.	22 %, minst kr. 22,—	30 %, minst kr. 31,—
		2.	19 %, minst kr. 19,—	
		3.	15 %, minst kr. 15,—	
		4.	11 %, minst kr. 11,—	
		5.	8 %, minst kr. 8,—	
		6.	4 %, minst kr. 4,—	
		7.	0	
	med søm			

Brussel nr.	Vareslag	År	Tollsats	Eksterne. Avtrapping fra
	B. av andre tekstilfibrer: uten søm eller bare forsynt med fall eller kanning: av flerfargede, ikke trykte bomullsvevnader .	1.	16 %, minst kr. 2,80	min. kr. 3,50
		2.	14 %, minst kr. 2,45	
		3.	11 %, minst kr. 1,95	
		4.	8 %, minst kr. 1,40	
		5.	6 %, minst kr. 1,05	
		6.	3 %, minst kr. 0,55	
		7.	0	
	ellers	1.	14 %	
		2.	12 %	
		3.	10 %	
		4.	7 %	
		5.	5 %	
		6.	3 %	
		7.	0	
	med søm	1.	20 %	25 %
		2.	17 %	
		3.	14 %	
		4.	10 %	
		5.	7 %	
		6.	4 %	
		7.	0	
62.03	Sekker og poser til emballasje: B. andre slag: av jute eller hamp			min. kr. 0,40
	av bomull eller lin			min. kr. 1,20
62.05	Andre ferdige tekstilvarer (herunder snittmønstre): ex B. andre slag: skolisser	1.	kr. 6,40	min. kr. 8,—
		2.	kr. 5,35	
		3.	kr. 4,30	
		4.	kr. 3,20	
		5.	kr. 2,15	
		6.	kr. 1,10	
		7.	0	

Sverige.

Brussel nr.	Vareslag	År	Ekstern overgangsordn.
58.02	Andre gulvtepper og gulvmatter samt «Kelim», «Schumacks», «Karamanie» o. l. varer, ferdige eller i lengder: B. av andre tekstilfibrer	1.	13 %
		2.	14 %
		2.	15 %
		4.	16 %
		5.	17 %
		6.	18 %
		7.	19 %
		8.	20 %
60.05	Yttertøy og andre varer av trikotasje, uten elastikk eller gummering: B. av andre tekstilfibrer	1.	15 %
		2.	16 %
		3.	17 %
		4.	18 %
		5.	19 %
		6.	20 %
		7.	21 %
61.01	Yttertøy for herrer og gutter: B. av andre tekstilfibrer	1.	15 %
		2.	16 %
		3.	17 %
		4.	18 %
		5.	19 %
		6.	20 %
		7.	21 %
		8.	22 %
		9.	23 %
61.02	Yttertøy for damer, piker og småbarn: B. av andre tekstilfibrer	1.	16 %
		2.	17 %
		3.	18 %
		4.	19 %
		5.	20 %
		6.	21 %
		7.	22 %
		8.	23 %

Brussel nr.	Vareslag	År	Ekstern overgangsortn.
61.03	Undertøy for herrer og gutter, herunder snipper, skjortebryst og mansjetter: B. av andre tekstilfibrer	1.	16%
		2.	17%
		3.	18%
		4.	19%
		5.	20%
		6.	21%
		7.	22%
		8.	23%
61.04	Undertøy for damer, piker og småbarn: B. av andre tekstilfibrer	1.	16%
		2.	17%
		3.	18%
		4.	19%
		5.	20%
		6.	21%
		7.	22%
		8.	23%
61.07	Slips og liknende artikler B. av andre tekstilfibrer	1.	17%
		2.	18%
		3.	19%
		4.	20%
		5.	21%
		6.	22%
		7.	23%
61.08	Krager, forstykker, jakoter, mansjetter, kapper, bærestykker og annet liknende tilbehør til dame- og pikeklær	1.	16%
		2.	17%
		3.	18%
		4.	19%
		5.	20%
		6.	21%
		7.	22%
		8.	23%

Brussel nr.	Vareslag	År	Ekstern overgangsortn.
61.09	Korsetter, hofteholdere, bysteholdere, seler, sokkeholdere o. l. av vevet eller strikket stoff, også med elastikk: B. av andre tekstilfibrer	1.	16 %
		2.	17 %
		3.	18 %
		4.	19 %
		5.	20 %
		6.	21 %
		7.	22 %
		8.	23 %
61.11	Annet ferdig tilbehør til klær f. eks. preserver, skulderputer og andre stopninger, belter, muffe, ermebeskyttere og lommer...	1.	16 %
		2.	17 %
		3.	18 %
		4.	19 %
		5.	20 %
		6.	21 %
		7.	22 %
		8.	23 %
62.02	Sengelinn, dekketøy, toalett- og kjøkkenhåndklær o. l., gardiner og andre utstyrsvarer: B. av andre tekstilfibrer	1.	17 %
		2.	18 %
		3.	19 %
		4.	20 %

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Interne. Tollsats i overgangstiden	Eksterne. Avtrapping fra:
64.01	Fottøy med yttersåle og overdel av gummi eller plast.....	Finland	1.	18 %	
			2.	15 %	
			3.	12 %	
			4.	8 %	
			5.	4 %	
			6.	0	
64.02	Fottøy med yttersåle av lær, kunstlær, gummi eller plast, unntatt fottøy som hører under nr. 64.01	Finland	1.	18 %	24 %
			2.	15 %	
			3.	12 %	
			4.	8 %	
			5.	4 %	
			6.	0	
		Norge	1.	22 %	
			2.	20 %	
			3.	18 %	
			4.	16 %	
			5.	14 %	
		Sverige	6.	12 %	
			7.	10 %	
			8.	8 %	
			9.	6 %	
			10.	4 %	
			11.	0	
			1.	14 %	
			2.	12 %	
			3.	9 %	
			4.	6 %	
			5.	3 %	
			6.	0	

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Interne. Tollsatsar i overgangs-tiden	Eksterne. Avtrapping fra:		
64.05	Deler til fottøy (herunder overdeler, bindsåler, innleggssåler og hæler) av ethvert materiale unnt. metall A. Nåtledel overdeler	Finland	1.	18 %			
			2.	15 %			
			3.	12 %			
			4.	8 %			
			5.	4 %			
			6.	0			
		Norge	1.	18 %			
			2.	16 %			
			3.	14 %			
			4.	12 %			
			5.	10 %			
			6.	8 %			
			7.	6 %			
			8.	4 %			
			9.	2 %			
			10.	2 %			
		Sverige	11.	0			
			1.	14 %			
			2.	12 %			
			3.	9 %			
			4.	6 %			
5.	3 %						
6.	0						
69.10	Oppvaskkummer, vasker, bidet- og klosettskåler, urinaler, badekar o. l. sanitærutstyr	Finland			50 sv. øre		
						Norge	1.
		2.					21 %
		3.					18 %
		4.					16 %
		5.					14 %
		6.					11 %
		7.					9 %
		8.					7 %
		9.					4 %
		10.					2 %
		11.					0
					25 %		

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Interne. Tollsatsar i overgangstiden	Eksterne. Avtrapping fra:
69.11	Bordservise, kjøkkenutstyr og andre varer av porselen, til husholdnings- eller toalettbruk	Finland	1.	120 sv. øre	140 sv. øre
			2.	100 sv. øre	
			3.	80 sv. øre	
			4.	60 sv. øre	
			5.	30 sv. øre	
			6.	0	
		Norge	1.	20 %	23 %
			2.	18 %	
			3.	16 %	
			4.	14 %	
			5.	12 %	
			6.	10 %	
			7.	8 %	
			8.	6 %	
			9.	4 %	
			10.	2 %	
		Sverige	11.	0	
			1.	13 %	
			2.	11 %	
			3.	9 %	
			4.	6 %	
5.	3 %				
	6.	0			

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Interne. Tollsats i overgangstiden	Eksterne. Avtrapping fra:
69.12	Bordservise, kjøkkenutstyr og andre varer av annet keramisk materiale til husholdnings- og toalettbruk	Finland	1.	60 sv. øre	70 sv. øre
			2.	50 »	
			3.	40 »	
			4.	30 »	
			5.	15 »	
			6.	0	
		Norge	1.	8%	
			2.	8%	
			3.	8%	
			4.	8%	
			5.	8%	
			6.	6%	
			7.	6%	
			8.	4%	
			9.	4%	
			10.	2%	
			11.	0	
		Sverige	1.	13%	
			2.	11%	
			3.	9%	
			4.	6%	
5.	3%				
6.	0				
ex 70.05	Vindusglass	Finland			25 sv. øre minst 15% 22%
			Norge	1.	
		2.		18%	
		3.		16%	
		4.		14%	
		5.		12%	
		6.		10%	
		7.		8%	
		8.		6%	
		9.		4%	
		10.		2%	
		11.		0	

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Interne. Tollsats i overgangstiden	Eksterne. Avtrapping fra:	
70.10	Ballonger, flasker, krukker, tabletrør o. l. beholdere av glass, til transp. eller emballering av varer; propper, lokk og andre lukkemidler av glass:	Norge	1.	22 %	23 %	
			2.	20 %		
			3.	18 %		
			4.	16 %		
			5.	14 %		
			6.	12 %		
			7.	10 %		
			8.	8 %		
			9.	6 %		
			10.	4 %		
			11.	0		
		Sverige	1.	12 %		
			2.	10 %		
			3.	8 %		
			4.	6 %		
			5.	3 %		
			6.	0		
		Helt uslipte flasker, krukker m. v. med rominnhold over 200 g.	Finland	1.	45 sv. øre	50 sv. øre minst 18 %
				2.	45 »	
				3.	40 »	
				4.	35 »	
				5.	30 »	
	6.			25 »		
	7.			20 »		
	8.			15 »		
	9.			10 »		
	10.			5 »		
	11.			0		
	Andre varer	Finland	1.	70 sv. øre	110 sv. øre minst 18 %	
			2.	60 »		
			3.	55 »		
			4.	50 »		
			5.	45 »		
6.			40 »			
7.			35 »			
8.			30 »			
9.			25 »			
10.			20 »			
11.	0					

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Interne. Tollsatsler i overgangstiden	Eksterne. Avtrapping fra:	
70.13	Husholdn.- og toalettartikler, kontorutstyrsvarer, dekorasjonsgjenstander o. l. av glass, som ikke hører under nr. 70.19	Norge	1.	22 %	23 %	
			2.	20 %		
			3.	18 %		
			4.	16 %		
			5.	14 %		
			6.	12 %		
			7.	10 %		
			8.	8 %		
			9.	6 %		
			10.	4 %		
			11.	0		
		Sverige	1.	15 %		
			2.	12 %		
			3.	9 %		
			4.	6 %		
			5.	3 %		
			6.	0		
		Husholdningsglass, presset eller støpt, også ildfast	Finland	1.	90 sv. øre	100 sv. øre minst 20 %
				2.	85 »	
				3.	80 »	
				4.	70 »	
	5.			60 »		
	6.			50 »		
	7.			40 »		
	8.			30 »		
	9.			20 »		
	10.			10 »		
	11.			0		
	Andre varer	Finland	1.	250 sv. øre	300 sv. øre minst 20 %	
			2.	220 »		
			3.	200 »		
			4.	180 »		
			5.	160 »		
6.			140 »			
7.			120 »			
8.			100 »			
9.			80 »			
10.			40 »			
11.			0			

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Interne. Tollsatser i overgangstiden	Eksterne. Avtrapping fra:
70.14	Glassvarer til belysningsartikler og signalutstyr samt reflektorglass, ikke av optisk glass eller optisk bearbeidd	Finland	1.	200 sv. øre	250 sv. øre minst 18%
			2.	180 »	
			3.	160 »	
			4.	140 »	
			5.	120 »	
			6.	100 »	
			7.	80 »	
			8.	60 »	
			9.	40 »	
			10.	20 »	
			11.	0	
73.21	Jern- og stålkonstruksjoner, også uferdige eller ikke sammensatte samt deler dertil (f. eks. hangarer og andre bygningskonstruksjoner, bruer og bruseksjoner, sluseporter, tårn, master, tak og taksperrer, dør- og vindusrammer, skodder, rekkverk, søyler og pilarer); plater, bånd, stenger, profiler, rør o. l., av jern eller stål, tilpasset til bruk i konstruksjoner	Finland	1.	13%	15%
			2.	12%	
			3.	12%	
			4.	10%	
			5.	10%	
			6.	8%	
			7.	8%	
			8.	5%	
		Norge	9.	0	
			1.	8%	
			2.	6%	
			3.	4%	
			4.	2%	
5.	2%				
6.	0				

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Interne. Tollsatsar i overgangstiden	Eksterne. Avtrapping fra:
73.22	Tanker, kar o. l. beholdere av jern eller stål, med rominnhold over 300 liter, også foret eller forsynt med varmeisolasjon, men uten mekanisk eller termisk utstyr	Finland	1.	18%	20%
			2.	17%	
			3.	16%	
			4.	15%	
			5.	15%	
			6.	10%	
			7.	10%	
			8.	5%	
			9.	0	
		Norge	1.	18%	20%
			2.	16%	
			3.	14%	
			4.	12%	
			5.	10%	
			6.	8%	
			7.	6%	
			8.	4%	
			9.	2%	
			10.	0	

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Interne. Tollsats i overgangstiden	Eksterne. Avtrapping fra:
73.23	Fat, tromler, spann, bokser, esker og andre likn. beholdere av jern eller stålplater for transport eller pakking av varer	Finnland	1.	15 %	17 %
			2.	14 %	
			3.	12 %	
			4.	12 %	
			5.	12 %	
			6.	10 %	
			7.	10 %	
			8.	10 %	
			9.	10 %	
			10.	5 %	
			11.	0	
	Varer med overdrag unntatt fat, tromler og melketransportspann	Norge	1.	140 øre	140 øre
			2.	125 »	
			3.	110 »	
			4.	95 »	
			5.	80 »	
			6.	65 »	
			7.	50 »	
			8.	35 »	
			9.	20 »	
			10.	10 »	
			11.	0 »	
	Andre	Norge	1.	8 %	
			2.	8 %	
			3.	6 %	
			4.	6 %	
			5.	6 %	
			6.	4 %	
			7.	4 %	
			8.	4 %	
			9.	2 %	
			10.	2 %	
			11.	0	

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Interne. Tollsats i overgangstiden	Eksterne. Avtrapping fra:
73.24	Sylindre og likn. trykbeholdere for komprimerte gasser, av jern og stål	Finland	1.	16 %	18 %
			2.	16 %	
			3.	15 %	
			4.	15 %	
			5.	13 %	
			6.	11 %	
			7.	10 %	
			8.	8 %	
			9.	8 %	
			10.	5 %	
			11.	0	
73.29	Kjeder og kjettinger samt deler dertil, av jern eller stål	Finland	1.	18 %	20 %
			2.	18 %	
			3.	16 %	
			4.	16 %	
			5.	15 %	
			6.	15 %	
			7.	15 %	
			8.	10 %	
			9.	10 %	
			10.	5 %	
			11.	0	
	Transportkjeder	Norge	1.	18 %	20 %
			2.	16 %	
			3.	14 %	
			4.	12 %	
			5.	10 %	
			6.	8 %	
			7.	6 %	
			8.	4 %	
			9.	2 %	
			10.	0	

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Interne. Tollsatsler i overgangs-tiden	Eksterne. Avtrapping fra:
73.31	Spiker, stifter, tegnestifter, søm, kramper, hakestifter og bølgestifter av jern eller stål, også med hode av annet materiale (unnt. varer med hode av kopper)	Finland	1.	22 %	25 %
			2.	22 %	
			3.	20 %	
			4.	20 %	
			5.	20 %	
			6.	18 %	
			7.	18 %	
			8.	15 %	
			9.	10 %	
			10.	10 %	
			11.	0	
		Norge	1.	8 %	
			2.	8 %	
			3.	6 %	
			4.	6 %	
			5.	6 %	
			6.	4 %	
			7.	4 %	
			8.	4 %	
			9.	2 %	
			10.	2 %	
			11.	0	

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Interne. Tollsatsler i overgangstiden	Eksterne. Avtrapping fra:
73.32	Bolter og muttere (med eller uten gjenger), skruer, skruerkroker, øyeskruer o. l., av jern eller stål; nagler (unntatt rør- og splittnagler), kiler, splittpinner, underlagsskiver og sprengskiver av jern eller stål.	Finland	1.	18 %	20 %
			2.	18 %	
			3.	16 %	
			4.	16 %	
			5.	15 %	
			6.	15 %	
			7.	15 %	
			8.	10 %	
			9.	10 %	
			10.	5 %	
			11.	0	
		Norge	1.	8 %	
			2.	8 %	
			3.	6 %	
			4.	6 %	
			5.	6 %	
			6.	4 %	
			7.	4 %	
			8.	2 %	
			9.	2 %	
			10.	0	

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Interne. Tollsatsar i overgangstiden	Eksterne. Avtrapping fra:
73.35	Fjærer og fjærblad av jern eller stål	Finnland	1.	15 %	17 %
			2.	15 %	
			3.	12 %	
			4.	12 %	
			5.	12 %	
			6.	10 %	
			7.	10 %	
			8.	10 %	
			9.	10 %	
			10.	5 %	
			11.	0	
	Bladfjærer, sammensatte og enkle fjærblad, samt andre fjærer av vekt under 1 kg pr. stk.; unntatt instrumentfjærer	Norge	1.	8 %	
			2.	8 %	
			3.	6 %	
			4.	6 %	
			5.	6 %	
			6.	4 %	
			7.	4 %	
			8.	4 %	
			9.	2 %	
			10.	2 %	
			11.	0	

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Interne. Tollsats i overgangstiden	Eksterne. Avtrapping fra:
73.37	Sentralvarmekjeler (unnt. dampkjeler og kombinerte ovner og kjeler), radiatorer og andre apparater til sentraloppvarming, ikke elektriske, samt deler dertil, av jern eller stål	Finland	1.	15 %	17 %
			2.	15 %	
			3.	12 %	
			4.	12 %	
			5.	12 %	
			6.	10 %	
			7.	10 %	
			8.	10 %	
			9.	10 %	
			10.	5 %	
			11.	0	
	Kjeler av plater	Norge	1.	18 %	20 %
			2.	16 %	
			3.	14 %	
			4.	12 %	
			5.	12 %	
			6.	10 %	
			7.	8 %	
			8.	6 %	
			9.	4 %	
			10.	2 %	
			11.	0	
	Andre varer	Norge	1.	8 %	
			2.	8 %	
			3.	6 %	
			4.	6 %	
			5.	6 %	
			6.	4 %	
			7.	4 %	
			8.	4 %	
			9.	2 %	
			10.	2 %	
			11.	0	

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Interne. Tollsats i overgangstiden	Eksterne. Avtrapping fra:
73.38	Husholdnings- og sanitærartikler samt deler dertil, av jern eller stål	Finnland	1.	13 %	15 %
			2.	13 %	
			3.	13 %	
			4.	13 %	
			5.	13 %	
			6.	12 %	
			7.	12 %	
			8.	12 %	
			9.	10 %	
			10.	5 %	
			11.	0	
	Badekar, andre enn støpte	Norge	1.	16 %	18 %
			2.	16 %	
			3.	14 %	
			4.	12 %	
			5.	12 %	
			6.	10 %	
			7.	8 %	
			8.	6 %	
			9.	4 %	
			10.	2 %	
			11.	0	
	Andre varer	Norge	1.	8 %	
			2.	8 %	
			3.	6 %	
			4.	6 %	
			5.	6 %	
			6.	4 %	
			7.	4 %	
			8.	4 %	
			9.	2 %	
			10.	2 %	
			11.	0	

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Interne. Tollsatsen i overgangstiden	Eksterne. Avtrapping fra:
73.40	Andre varer av jern eller stål...	Finland	1.	13 %	15 %
			2.	13 %	
			3.	13 %	
			4.	13 %	
			5.	13 %	
			6.	12 %	
			7.	10 %	
			8.	5 %	
			9.	0	
	Malelegemer til male- og knusemøller	Norge	1.	18 %	20 %
			2.	16 %	
			3.	14 %	
			4.	12 %	
			5.	12 %	
			6.	10 %	
			7.	8 %	
			8.	6 %	
			9.	4 %	
			10.	2 %	
		11.	0		

Brussel nr.	Vareslag	Land	Ar	Interne. Tollsats i overgangstiden	Eksterne. Avtrapping fra:
82.01	Håndverktøy av følg. slag: spader, skuffer, hakker, grep, høygaffer, river og raker, økser o. l. hoggeredskap; ljåer, sigder, høykniver, hekksakser, tømmerkiler og annen håndredskap til hagebruk. jord- og skogbruk	Finland	1.	8 %	20 %
			2.	8 %	
			3.	8 %	
			4.	8 %	
			5.	8 %	
			6.	7 %	
			7.	7 %	
			8.	7 %	
			9.	5 %	
			10.	5 %	
			11.	0	
		Norge	1.	18 %	
			2.	16 %	
			3.	14 %	
			4.	12 %	
			5.	12 %	
			6.	10 %	
			7.	8 %	
			8.	6 %	
			9.	4 %	
			10.	2 %	
			11.	0	

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Interne. Tollsats i overgangs-tiden	Eksterne. Avtrapping fra:	
82.02	Håndsager og blad (også uten tenner) for hånd- og maskinsager ..	Finland	1.	8 %		
			2.	8 %		
			3.	8 %		
			4.	8 %		
			5.	8 %		
			6.	7 %		
			7.	7 %		
			8.	7 %		
			9.	5 %		
			10.	5 %		
			11.	0		
	Håndsager	Norge	1.	13 %		15 %
			2.	12 %		
			3.	10 %		
			4.	10 %		
			5.	8 %		
			6.	6 %		
			7.	6 %		
			8.	4 %		
			9.	4 %		
			10.	2 %		
			11.	0		
	Sirkelsagblad u/ 1200 mm for trebearbeiding	Norge	1.	18 %		20 %
			2.	16 %		
			3.	14 %		
			4.	12 %		
			5.	12 %		
			6.	10 %		
			7.	8 %		
			8.	6 %		
			9.	4 %		
			10.	2 %		
			11.	0		

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Interne. Tollsatser i overgangs-tiden	Eksterne. Avtrapping fra:
82.03	Håndverktøy av følg. slag: tenger (herunder avbitertenger), pinsetter, blikksakser, boltsakser o. l.; hulltenger; rørkuttere, skiftenøkler og skrunøkler. (men ikke gjengetappnøkler); filer og rasper	Norge	1.	18 %	20 %
			2.	16 %	
			3.	14 %	
			4.	12 %	
			5.	12 %	
			6.	10 %	
			7.	8 %	
			8.	6 %	
			9.	4 %	
			10.	2 %	
			11.	0	
	Filer	Finland	1.	13 %	15 %
			2.	13 %	
			3.	13 %	
			4.	13 %	
			5.	13 %	
			6.	12 %	
			7.	12 %	
			8.	12 %	
			9.	10 %	
			10.	5 %	
	Andre varer	Finland	11.	0	
			1.	8 %	
			2.	8 %	
			3.	8 %	
			4.	6 %	
			5.	6 %	
	6.	0			

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Interne. Tollsatser i overgangstiden	Eksterne. Avtrapping fra:
82.04	Håndverktøy som ikke hører under andre posisjoner i dette kapitel (herunder monterte glasskjærediamanter); blåselamper og ambolter; skrustikker og skrutvingere, unnt. tilbehør og deler	Finnland	1.	8 %	20 %
			2.	8 %	
			3.	8 %	
			4.	6 %	
			5.	6 %	
			6.	0	
		Norge	1.	18 %	
			2.	16 %	
			3.	14 %	
			4.	12 %	
			5.	12 %	
			6.	10 %	
			7.	8 %	
			8.	6 %	
			9.	4 %	
			10.	2 %	
			11.	0	

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Interne. Tollsatsler i overgangstiden	Eksterne. Avtrapping fra:
82.05	Utskiftbart verktøy for håndverktøy, håndmaskiner og maskinverktøy (f. eks. for pressing, preging, stansing, boring, gjenging, brosjing, valsing, fresing, dreining, pusning, tapping og skrutrekking). trekkskiver for trådtrekking, pressdyser for metall samt bergbor	Finland	1.	13 %	15 %
			2.	13 %	
			3.	13 %	
			4.	13 %	
			5.	13 %	
			6.	12 %	
			7.	12 %	
			8.	12 %	
			9.	10 %	
			10.	5 %	
			11.	0	
	Bergbor med skjær av hårdmetall	Norge	1.	8 %	
			2.	8 %	
			3.	6 %	
			4.	6 %	
			5.	6 %	
			6.	4 %	
			7.	4 %	
			8.	4 %	
			9.	2 %	
			10.	2 %	
			11.	0	
	Andre varer unnt. diamantkroner, diamanttrekkstein og sidesteinsringer og spiralbor for metallbe- arbeiding	Norge	1.	18 %	20 %
			2.	16 %	
			3.	14 %	
			4.	12 %	
			5.	12 %	
			6.	10 %	
			7.	8 %	
			8.	6 %	
			9.	4 %	
			10.	2 %	
			11.	0	

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Interne. Tollsatsar i overgangstiden	Eksterne. Avtrapping fra:
82.00	Kniver og knivblad for maskiner og mekaniske redskaper	Norge	1.	18 %	20 %
			2.	16 %	
			3.	14 %	
			4.	12 %	
			5.	12 %	
			6.	10 %	
			7.	8 %	
			8.	6 %	
			9.	4 %	
			10.	2 %	
			11.	0	
	Varer av hårdmetall	Finland	1.	13 %	15 %
			2.	13 %	
			3.	13 %	
			4.	13 %	
			5.	13 %	
			6.	12 %	
			7.	12 %	
			8.	12 %	
			9.	10 %	
			10.	5 %	
			11.	0	
	Andre	Finland	1.	8 %	
			2.	8 %	
			3.	8 %	
			4.	8 %	
			5.	8 %	
			6.	7 %	
			7.	7 %	
			8.	7 %	
			9.	5 %	
			10.	5 %	
			11.	0	
Kniver til landbruksmaskiner	Danmark			Danmark opprettholder sine ytre tollsatsar i 5 år. Deretter vil spørsmålet om gjennomføring av felles toll for alle land tas opp til drøfting i det nordiske ministerråd.	

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Interne. Tollsats i overgangstiden	Eksterne. Avtrapping fra:
82.07	Skjær, plater, spisser o. l. umonterte formstykker for verktøy av sintrede metallkarbider (f. eks. av wolfram, molybden eller vanadin)	Finland	1.	13 %	15 %
			2.	13 %	
			3.	13 %	
			4.	13 %	
			5.	13 %	
			6.	12 %	
			7.	12 %	
			8.	12 %	
			9.	10 %	
			10.	5 %	
			11.	0	
		Norge	1.	18 %	20 %
			2.	16 %	
			3.	14 %	
			4.	12 %	
			5.	12 %	
			6.	10 %	
			7.	8 %	
			8.	6 %	
			9.	4 %	
			10.	2 %	
			11.	0	

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Interne. Tollsats i overgangstiden	Eksterne. Avtrapping fra:
82.08	Kaffekverner, kjøttkverner, saftpresser og andre mekaniske husholdningsredskaper, av vekt ikke over 10 kg, for tilberedning av mat- og drikkevarer	Finland	1.	8%	
			2.	8%	
			3.	8%	
			4.	6%	
			5.	6%	
			6.	0	
		Norge	1.	8%	
			2.	8%	
			3.	6%	
			4.	6%	
			5.	6%	
			6.	4%	
			7.	4%	
			8.	4%	
			9.	2%	
			10.	2%	
			11.	0	

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Interne. Tollsats i overgangstiden	Eksterne. Avtrapping fra:
82.09	Kniver (unntatt kniver under nr. 82.06 eller 82.11) med skjærende egg (også sagtakket), herunder sammenfoldbare gartnerkniver ..	Finland	1.	13 %	15 %
			2.	13 %	
			3.	13 %	
			4.	13 %	
			5.	10 %	
			6.	8 %	
			7.	8 %	
			8.	8 %	
			9.	8 %	
			10.	5 %	
			11.	0	
	Spesialkniver til håndverksmessig bruk	Norge	1.	18 %	20 %
			2.	16 %	
			3.	14 %	
			4.	12 %	
			5.	12 %	
			6.	10 %	
			7.	8 %	
			8.	6 %	
			9.	4 %	
			11.	2 %	
			11.	0	
	Andre	Norge	1.	13 %	15 %
			2.	12 %	
			3.	10 %	
			4.	10 %	
			5.	8 %	
			6.	6 %	
			7.	6 %	
			8.	4 %	
			9.	4 %	
			10.	2 %	
			11.	0	

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Interne. Tollsats i overgangstiden	Eksterne. Avtrapping fra:
82.10	Blad til kniver som hører under nr. 82.09	Finland	1.	13 %	15 %
			2.	13 %	
			3.	13 %	
			4.	13 %	
			5.	10 %	
			6.	8 %	
			7.	8 %	
			8.	8 %	
			9.	8 %	
			10.	5 %	
			11.	0	
	Blad til spesialkniver for håndverksmessig bruk	Norge	1.	18 %	20 %
			2.	16 %	
			3.	14 %	
			4.	12 %	
			5.	12 %	
			6.	10 %	
			7.	8 %	
			8.	6 %	
			9.	4 %	
			10.	2 %	
			11.	0	
	Andre	Norge	1.	13 %	15 %
			2.	12 %	
			3.	10 %	
			4.	10 %	
			5.	8 %	
			6.	6 %	
			7.	6 %	
			8.	4 %	
			9.	4 %	
			10.	2 %	
			11.	0	

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Interne. Tollsatsar i overgangstiden	Eksterne. Avtrapping fra:
82.12	Sakser og sakseblad	Finland	1.	10 %	12 %
			2.	10 %	
			3.	10 %	
			4.	10 %	
			5.	8 %	
			6.	6 %	
			7.	6 %	
			8.	6 %	
			9.	5 %	
			10.	5 %	
			11.	0	
82.13	Andre skjære- og klipperedskaper (f. eks. beskjæresakser, hårklippere, hoggekniver for slaktere, papirkniver); gjenstander og sett for manikyr og pedikyr, herunder neglefiler	Norge	1.	18 %	20 %
			2.	16 %	
			3.	14 %	
			4.	12 %	
			5.	12 %	
			6.	10 %	
			7.	8 %	
			8.	6 %	
			9.	4 %	
			10.	2 %	
			11.	0	
ex 82.14	Skjeer, gaffer, fiskekniver, smørkniver, potetskjeer og likn. artikler til kjøkken- og bordbruk, forgylte eller forsølvede	Danmark	1.	23 %	25 %
			2.	21 %	
			3.	18 %	
			4.	16 %	
			5.	13 %	
			6.	11 %	
			7.	8 %	
			8.	6 %	
			9.	3 %	
			10.	1 %	
			11.	0	

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Interne. Tollsatsar i overgangs-tiden	Eksterne. Avtrapping fra :
82.14	Skjeer, øser, gafler, kakespader, fisk- og smørkniver, sukkerklyper og likn. husholdningsartikler	Finland	1.	10 %	
			2.	10 %	
			3.	10 %	
			4.	10 %	
			5.	9 %	
			6.	8 %	
			7.	8 %	
			8.	8 %	
			9.	5 %	
			10.	5 %	
			11.	0	
	Skjeer og gafler av stål	Norge	1.	22 %	25 %
			2.	20 %	
			3.	18 %	
			4.	15 %	
			5.	13 %	
			6.	10 %	
			7.	8 %	
			8.	6 %	
			9.	4 %	
			10.	2 %	
			11.	0	
	Skjeer og gafler av aluminium . . .	Norge	1.	14 %	16 %
			2.	12 %	
			3.	10 %	
			4.	10 %	
			5.	8 %	
			6.	6 %	
			7.	6 %	
			8.	4 %	
			9.	4 %	
			10.	2 %	
			11.	0	
Andre	Norge	1.	10 %		
		2.	8 %		
		3.	8 %		
		4.	6 %		
		5.	6 %		
		6.	4 %		
		7.	4 %		
		8.	4 %		
		9.	2 %		
		10.	2 %		
		11.	0		

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Interne. Tollsats i overgangs-tiden	Eksterne. Avtrapping fra:
82.15	Skaft av uedelt metall til varer som hører under nr. 82.09, 82.13 og 82.14	Finland	1.	8 %	
			2.	8 %	
			3.	8 %	
			4.	8 %	
			5.	8 %	
			6.	7 %	
			7.	7 %	
			8.	7 %	
			9.	5 %	
			10.	5 %	
			11.	0	
83.01	Låser og hengelåser (herunder nøkkellåser, kombinasjonslåser og elektriske låser) og deler dertil, av uedelt metall; bøyler og rammer med lås for håndvesker, kufferter o. l. og deler dertil, av uedelt metall; nøkler av uedelt metall for nevnte varer, også uferdige.....	Finland	1.	13 %	15 %
			2.	13 %	
			3.	13 %	
			4.	13 %	
			5.	13 %	
			6.	12 %	
			7.	12 %	
			8.	12 %	
			9.	10 %	
			10.	5 %	
			11.	0	
		Norge	1.	13 %	15 %
			2.	12 %	
			3.	10 %	
			4.	10 %	
			5.	8 %	
			6.	6 %	
			7.	6 %	
			8.	4 %	
			9.	4 %	
			10.	2 %	
			11.	0	

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Interne. Tollsatser i overgangstiden	Eksterne. Avtrapping fra:
83.02	Beslag og utstyr av uedelt metall, til møbler, dører, trapper, vinduer, rullegardiner, karosserier, salmakkerarbeider, kufferter, skrin o. l. (herunder automatiske dørlukkere); hattehyller, knagger, knekter o. l. av uedelt metall	Finland	1.	13 %	15 %
			2.	13 %	
			3.	13 %	
			4.	13 %	
			5.	13 %	
			6.	12 %	
			7.	12 %	
			8.	12 %	
			9.	10 %	
			10.	5 %	
			11.	0	
		Norge	1.	8 %	
			2.	8 %	
			3.	6 %	
			4.	6 %	
			5.	6 %	
			6.	4 %	
			7.	4 %	
			8.	4 %	
			9.	2 %	
			10.	2 %	
			11.	0	

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Interne. Tollsats i overgangstiden	Eksterne. Avtrapping fra :
83.04	Arkiv- og kartotekskap, brevkurver o. l. kontorutstyr, av uedelt metall, unnt. kontormøbler som hører under nr. 94.03	Finland	1.	13 %	15 %
			2.	13 %	
			3.	12 %	
			4.	10 %	
			5.	10 %	
			6.	8 %	
			7.	8 %	
			8.	8 %	
			9.	8 %	
			10.	5 %	
			11.	0	
		Norge	1.	13 %	15 %
			2.	12 %	
			3.	10 %	
			4.	10 %	
			5.	8 %	
			6.	6 %	
			7.	6 %	
			8.	4 %	
			9.	4 %	
			10.	2 %	
			11.	0	
83.07	Lamper og annet belysningsutstyr samt deler dertil, av uedelt metall (unnt. brytere, elektriske lampeholdere, elektriske lykter for kjøretøyer, elektriske batteri- og dynamolykter og andre varer som hører under kapitel 85)	Finland	1.	12 %	15 %
2.	12 %				
3.	10 %				
4.	10 %				
5.	5 %				
6.	0				

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Interne. Tollsats i overgangstiden	Eksterne. Avtrapping fra:
83.08	Bøvelige rør av uedelt metall	Finland	1.	13 %	15 %
			2.	13 %	
			3.	13 %	
			4.	12 %	
			5.	12 %	
			6.	12 %	
			7.	10 %	
			8.	10 %	
			9.	8 %	
			10.	5 %	
			11.	0	
83.09	Kneplås, bøyer med kneplås for håndvesker o. l., spenner, hekker, kroker, maljer o. l., av uedelt metall, til klær, reiseeffekter, håndvesker eller andre tekstil- og lærvarer; rør- og splittnagler av uedelt metall	Finland	1.	10 %	12 %
			2.	10 %	
			3.	8 %	
			4.	8 %	
			5.	8 %	
			6.	6 %	
			7.	5 %	
			8.	0	
83.11	Klokker, bjeller og gongonger (ikke elektriske) og deler dertil, av uedelt metall A. Sykkelklokker	Finland	1.	13 %	
			2.	13 %	
			3.	13 %	
			4.	12 %	
			5.	12 %	
			6.	12 %	
			7.	10 %	
			8.	10 %	
			9.	10 %	
			10.	5 %	
			11.	0	

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Interne. Tollsats i overgangstiden	Eksterne. Avtrapping fra:
83.13	Propper, «crownorks», flaskekapsler, skrukorker, spunser og spunsdeksler, segl, plomber, hjørnebeskyttere og annet emballasjetilbehør, av uedelt metall A. Crownork	Finland	1.	10 %	
			2.	10 %	
			3.	10 %	
			4.	10 %	
			5.	9 %	
			6.	8 %	
			7.	8 %	
			8.	8 %	
			9.	5 %	
			10.	5 %	
			11.	0	
		Norge	1.	10 %	
			2.	8 %	
			3.	8 %	
			4.	6 %	
			5.	6 %	
			6.	4 %	
			7.	4 %	
			8.	4 %	
			9.	2 %	
			10.	2 %	
			11.	0	
B. Andre varer	Finland	1.	8 %		
		2.	8 %		
		3.	8 %		
		4.	8 %		
		5.	8 %		
		6.	7 %		
		7.	7 %		
		8.	7 %		
		9.	5 %		
		10.	5 %		
		11.	0		

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Interne. Tollsats i overgangstiden	Eksterne. Avtrapping fra:
83.14	Skilte, navneplater, tall, bokstaver og likn., av uedelt metall.	Finnland	1. 2. 3. 4. 5. 6.	8 % 8 % 8 % 6 % 6 % 0	
83.15	Tråd, stenger, rør, plater, elektroder o. l., av uedelt metall eller av metallkarbider, med belegg av eller ifylt flussmiddel, for sveising, lodding, slaglodding etc.; tråd og stenger av agglomerert uedelt metallpulver, til metallsprøyting ...	Finnland	1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11.	5 % 5 % 5 % 5 % 4 % 4 % 4 % 4 % 3 % 3 % 0	
87.02 ex 87.02	Biler for transport av personer eller gods (herunder sportsbiler) ... Lastebiler og busser	Sverige Finnland	1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11.	10 % 10 % 9 % 9 % 8 % 8 % 7 % 7 % 6 % 5 % 0	15 %

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Interne. Tollsatsler i overgangstiden	Eksterne. Avtrapping fra:	
ex 87.02 ex 87.03 ex 87.04	Deler til sammensetning	Danmark			Danmark skal i 5 år ha adgang til å gi samlefabrikker tollrefusjon på 8% for importerte samledeleer. Etter 5 år skal spørsmålet drøftes på nytt.	
87.04			Understell med motor, for kjøretøyer under nr. 87.02 og 87.03 . . .	Finland		1. 10 % 2. 10 % 3. 9 % 4. 9 % 5. 8 % 6. 8 % 7. 7 % 8. 7 % 9. 6 % 10. 5 % 11. 0
ex 87.04			Chassiser til traktorer	Danmark		Danmark opprettholder sine ytre tollsatsler i 5 år. Deretter vil spørsmålet om gjennomføring av felles toll for alle land bli tatt opp til drøfting i det nordiske ministerråd.

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Interne. Tollsatser i overgangs-tiden	Eksterne. Avtrapping fra:
87.05	Karosserier (herunder førerhus) for motorkjøretøyer under nr. 87.02 og 87.03 for personbiler	Norge	1.	27 %	30 %
			2.	25 %	
			3.	23 %	
			4.	21 %	
			5.	18 %	
			6.	15 %	
			7.	12 %	
			8.	9 %	
			9.	6 %	
			10.	3 %	
			11.	0	
	andre	Norge	1.	18 %	20 %
			2.	17 %	
			3.	15 %	
			4.	14 %	
			5.	12 %	
			6.	10 %	
			7.	8 %	
			8.	6 %	
			9.	4 %	
			10.	2 %	
			11.	0	
	Karosserier og førerhus til traktorer	Danmark		Danmark opprettholder sine ytre tollsatser i 5 år. Deretter vil spørsmålet om gjennomføring av felles toll for alle land tas opp til drøfting i det nordiske ministerråd.	
87.06	Deler og tilbehør til motorkjøretøyer under nr. 87.02 og 87.03... Deler til traktorer	Danmark			Danmark opprettholder sine ytre tollsatser i 5 år. Deretter vil spørsmålet om gjennomføring av felles toll for alle land tas opp til drøfting i det nordiske ministerråd.

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Interne. Tollsatser i overgangstiden	Eksterne. Avtrapping fra:
87.07	Varetraller, herunder løfte- og stabletraller samt plattformtraller, mekanisk drevne, til bruk i fabriker, lager o. l.; «traktorer» til bruk på jernbaneperronger; deler til slike traller og «traktorer»	Finland	1.	8 %	
			2.	8 %	
			3.	8 %	
			4.	8 %	
			5.	8 %	
			6.	7 %	
			7.	7 %	
			8.	7 %	
			9.	5 %	
			10.	5 %	
			11.	0	
		Norge	1.	8 %	
			2.	8 %	
			3.	6 %	
			4.	6 %	
			5.	6 %	
			6.	4 %	
			7.	4 %	
			8.	4 %	
			9.	2 %	
			10.	2 %	
			11.	0	

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Interne. Tollsats i overgangstiden	Eksterne. Avtrapping fra:
87.09	Motorsykler (herunder sykler med hjælpemotor). også med sidevogner; sidevogner til motorsykler og sykler A. Med cylinder-volum høyst 245 cm ³	Finland	1.	18 %	20 %
			2.	18 %	
			3.	18 %	
			4.	18 %	
			5.	18 %	
			6.	16 %	
			7.	16 %	
			8.	14 %	
			9.	10 %	
			10.	5 %	
			11.	0	
		Norge	1.	27 %	30 %
			2.	24 %	
			3.	21 %	
			4.	18 %	
			5.	15 %	
			6.	15 %	
			7.	12 %	
			8.	9 %	
			9.	6 %	
			10.	3 %	
			11.	0	

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Interne. Tollsatser i overgangs-tiden	Eksterne. Avtrapping fra:
87.10	Sykler (herunder trehjulte varesykler) uten motor	Finland	1.	18 %	20 %
			2.	18 %	
			3.	18 %	
			4.	18 %	
			5.	18 %	
			6.	16 %	
			7.	16 %	
			8.	14 %	
			9.	10 %	
			10.	5 %	
			11.	0	
		Norge	1.	65 kr. pr. stk.	72 kr. pr. stk.
			2.	58 »	
			3.	51 »	
			4.	44 »	
			5.	37 »	
			6.	30 »	
			7.	23 »	
			8.	16 »	
			9.	10 »	
			10.	5 »	
			11.	0	

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Interne. Tollsats i overgangstiden	Eksterne. Avtrapping fra :
87.12	Deler og tilbehør til kjøretøyer under nr. 87.09, 87.10 og 87.11..	Finland	1.	13 %	
			2.	13 %	
			3.	13 %	
			4.	12 %	
			5.	12 %	
			6.	12 %	
			7.	10 %	
			8.	10 %	
			9.	10 %	
			10.	5 %	
			11.	0	
	Sykkelnett med innhold av silke eller endeløse syntetiske eller kunstige tekstilfibrer	Norge			Min. kr. 36,—
	Sykkelnett med innhold av andre tekstilfibrer	Norge			Min. kr. 24,—
	Andre varer				
	Til kjøretøyer med motor, unnt. invalidevogner	Norge	1.	22 %	25 %
			2.	20 %	
			3.	18 %	
			4.	15 %	
			5.	13 %	
			6.	10 %	
			7.	8 %	
			8.	6 %	
			9.	4 %	
			10.	2 %	
			11.	0	
	Andre	Norge	1.	18 %	21 %
			2.	16 %	
			3.	14 %	
			4.	12 %	
			5.	12 %	
			6.	10 %	
			7.	8 %	
			8.	6 %	
			9.	4 %	
			10.	2 %	
			11.	0	

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Interne. Tollsatser i overgangstiden	Eksterne. Avtrapping fra :
87.13	Barnevogner og invalidevogner u/ mekanisk drivanordning; deler til slike vogner B. Barnevogner og deler	Finland	1.	18 %	20 %
			2.	18 %	
			3.	18 %	
			4.	18 %	
			5.	18 %	
			6.	16 %	
			7.	16 %	
			8.	14 %	
			9.	10 %	
			10.	5 %	
			11.	0	
		Norge	1.	18 %	20 %, minst 10 kr. pr. stk.
			2.	16 %	
			3.	14 %	
			4.	12 %	
			5.	10 %	
			6.	10 %	
			7.	8 %	
			8.	6 %	
			9.	4 %	
			10.	2 %	
			11.	0	

Brussel nr.	Vareslag	Land	År	Interne. Tollsats i overgangs-tiden	Eksterne. Avtrapping fra :
87.14	Andre kjøretøyer (herunder tilhengervogner) uten mekanisk driv-anordn.; deler til slike kjøretøyer	Finnland	1.	8 %	16 %
			2.	8 %	
			3.	8 %	
			4.	8 %	
			5.	8 %	
			6.	7 %	
			7.	7 %	
			8.	7 %	
			9.	5 %	
			10.	5 %	
			11.	0	
	Tilhengervogner til biler	Norge	1.	14 %	
			2.	12 %	
			3.	12 %	
			4.	10 %	
			5.	8 %	
			6.	8 %	
			7.	6 %	
			8.	4 %	
			9.	4 %	
			10.	2 %	
			11.	0	

B. Overgangsordninger vedrørende kvantitative importrestriksjoner.

Brussel nr.	Vareslag	Land	Tidsrom
ex 16.04	Sild- og sardin- (brisling-) konserver	Finnland	10 år
25.16	Granitt, porfyr, basalt, sandstein m. v.	Danmark	5 år
25.17	Flint, knust stein, makadam m. v.	Danmark	5 år
38.09	A. Tretjære, tretjæreoljer, trekreosot	Norge	5 år
41.02	Lær av storfe (herunder bøffel) og dyr av hesteslekten, unnt. lær som hører under nr. 41.06 og 41.08	Danmark	5 år
41.03	Lær av sau og lam, unnt. lær som hører under nr. 41.06 —41.08	Danmark	5 år
41.04	Lær av geit og kje, unnt. lær som hører under nr. 41.06 —41.08	Danmark	5 år
42.01	Salmakerarbeider for dyr (f. eks. saler, seletøy, halsbånd, trekkreimer, kneputer) uansett materiale.....	Danmark	5 år
42.02	Reiseeffekter (f. eks. garderobekufferter, håndkofferter, hatteesker, reisevesker, ryggsekker, skipssekker) håndvesker, lommebøker, pengepunger, ransler, dokumentmapper, toalettvesker, verktøyetuier o. l. varer av lær eller kunstlær, vulkanisert fiber, kartong, plast eller tekstilmateriale	Danmark	5 år
42.03	Klær og tilbehør til klær, av lær eller kunstlær B. Andre	Danmark	5 år
42.05	Andre varer av lær eller kunstlær	Danmark	5 år
44.19	Profilert og ornamentert listverk av tre for møbler, rammer m. v.	Danmark	5 år
44.21	Komplette pakkasser, sprinkelkasser, dunker, esker o. l. emballasje av tre, helt eller delvis sammensatte eller i deler	Danmark	5 år
44.23	B. og C. Tømmermanns- og bygningssnekkerarbeid unntatt sammensatt parkettstav	Danmark	5 år
44.23	B. Dører og dørkarmer, vinduer, vindusrammer og -karmer, kjøkkenskap og andre faste skap	Norge	5 år
64.01	Fottøy med yttersåle og overdel av gummi eller plast	Danmark	5 år
64.02	Fottøy med yttersåle av lær, kunstlær, gummi eller plast, unnt. fottøy som hører under nr. 64.01	Danmark	5 år
64.03	Fottøy av tre eller med yttersåle av tre eller kork.....	Danmark	5 år
64.04	Fottøy med yttersåle av andre materialer	Danmark	5 år
64.05	Deler til fottøy (herunder overdeler, bindsåler, innleggsåler og hæler) av ethvert materiale unnt. metall A. Nåtledede overdeler	Danmark	5 år
	B. Andre	Danmark	5 år
68.01	Bruleggingsstein, kantstein og heller, av naturlig stein, unntatt skifer	Danmark	5 år
68.02	Bearbeidd bygnings- og monumentstein og varer deriv	Danmark	5 år

Brussel nr.	Vareslag	Land	Tidsrom
ex 69.09	Laboratorieutstyr og varer til kjemisk bruk; krybber, kar o. l. beholdere for landbruket; krukker o. l. beholdere for transport eller emballasje av varer: av syrefast materiale	Danmark	5 år
69.11	Bordservise, kjøkkenutstyr og andre varer av porselen, til husholdnings- eller toalettbruk	Danmark	5 år
69.12	Bordservise, kjøkkenutstyr og andre varer av annet keramisk materiale til husholdnings- og toalettbruk...	Danmark Norge	5 år 5 år
70.10	Ballonger, flasker, krukker, tabletrør o. l. beholdere av glass, til transport eller emballering av varer; propper, lokk og andre lukkemidler av glass	Danmark	5 år
70.13	Husholdnings- og toalettartikler, kontorutstyrvarer, dekorasjonsgjenstander o. l. av glass, som ikke hører under nr. 70.19	Danmark	5 år
70.14	Glassvarer til belysningsartikler og signalutstyr samt reflektorglass, ikke av optisk glass eller optisk bearbeidd	Danmark	5 år
73.31	Spiker, stifter, tegnestifter, søm, kremper, hakestifter av jern eller stål, også med hode av annet materiale (unntatt varer med hode av kopper)	Norge	5 år
ex 73.38	Emaljeverer til husholdningsbruk	Danmark	5 år
ex 82.09	Kniver (unnt. kniver under nr. 82.06 eller 82.11) med skjærende egg (også sagtakket), herunder sammenfoldbare gartnerkniver Bord- og kjøkkenkniver	Norge	5 år
ex 82.10	Blad til bord- og kjøkkenkniver	Norge	5 år
ex 82.14	Varer av rustfritt materiale	Danmark	5 år
ex 82.14	Skjeer, øser, gafler, kakespader, fisk- og smørkniver, sukkerklyper og likn. husholdningsartikler Skjeer og gafler	Norge	5 år
83.04	Arkiv- og kartotekskap, brevkurver o. l. kontorutstyr, av uedelt metall, unnt. kontormøbler som hører under nr. 94.03	Norge	5 år
87.10	Sykler (herunder trehjulte varesykler) uten motor....	Danmark	5 år
87.12	Deler og tilbehør til kjøretøyer under nr. 87.09, 87.10 og 87.11 Sykkeldeler	Danmark	5 år

C. Endringer i overgangsordninger foreslått i Samarbeidsutvalgets hovedrapport.

Danmark.

Overgangstiden reduseres fra 10 år til 5 år for følgende posisjoner:

27.03	Torv (herunder torvstrø), også i form av briketter og liknende.
36.01	A. Svartkrutt.
36.01	B. Annet.
36.02	Sprengstoffer, beredte.
36.03	A. Svartkrutt-lunter.
36.03	B. Lunter, også detonerende, unntatt svartkrutt-lunter.
36.04	Knallperler, fenghetter, rivtendere og liknende.
36.05	A. og B. Pyrotekniske produkter.
ex 48.09	Bygningsplater, bløte.

Overgangsordning frafalles for posisjon 89.01 A. Lystfartøyer.

Finnland.

Overgangsordninger frafalles for følgende posisjoner:

28.08	Svovelsyre; oleum (rykende svovelsyre).
28.13	A. Svoveltrioksyd.
ex 28.19	Sinkoksyd og sinkperoksyd.
ex 28.40	Binatrium- og trinatriumfosfat.
ex 29.40	Ostløpe.
31.02	Nitrogengjødning.
31.03	Fosfatgjødning.
32.12	Kitt, sparkel og andre fyllings- eller tettingsmidler; podevoks.
48.13	Karbonpapir og annet kopipapir (herunder stensiler) og overføringspapir, tilskåret, også i esker.
ex 69.03	Ildfast magnesittegel.
ex 69.03	Andre ildfaste tegel.
ex 69.04	Syrefast tegel.
ex 69.04	Andre tegel.
69.05	Takstein m. v.
ex 69.06	Rør m. v. av syrefast materiale.
86.08	Transportbeholdere (containers) spesielt beregnet og utstyrt for vei-, jernbane- og sjøtransport.
86.10	Stasjonært materiell for jernbaner og sporveier; mekanisk utstyr ikke elektrisk drevet, for signalering, sikring, kontroll og manøvrering, for alle sags kommunikasjonsmidler; deler derav.

Følgende overgangsordninger endres:

ex 29.14	B. Teksten rettes til: Eddiksyre, eddiksyreanhydrid, etyl- og butylacetater, kloreddiksyrer, m. v.
38.13	Beisemidler for metaller; flussmidler og andre hjelpemidler ved lodding eller sveising av metaller; pastaer og pulvere for lodding eller sveising, bestående av metall og andre materialer; preparater til bruk som kjerne eller overdrag for sveisetråd og sveiseelektroder. Overgangstiden reduseres fra 10 år til 5 år med avtrapping fra 10 % internt og 12 % eksternt.
68.07	Slaggull, steinull og liknende mineralsk ull; ekspandert vermikulitt, leire og liknende ekspanderte mineralske materialer; varme- eller lydisolerende blandinger av mineralske materialer og varer derav, unntatt slike som hører under nr. 68.12, 68.13 eller kapitel 69. Ekstern overgangsordning frafalles. Intern avtrapping fra 7 %.
69.01	Varmeisolerende murstein, blokker, fliser og andre varmeisolerende varer av infusoriejord, kiselgur, kiselholdig fossilmel eller liknende kiselholdige jordarter. Intern overgangsordning frafalles. Ekstern avtrapping fra 6 %.
85.25	Isolatorer, uansett materialets art. Avtrapping fra 10 % internt og 15 % eksternt.
98.01	Knapper og knappformer, krageknapper, mansjettknapper, trykknapper og liknende; emner og deler til slike varer. Den interne overgangsordning frafalles.

Norge.

Følgende overgangsordninger frafalles:

ex 48.01	E. Annet.
48.04	Papir og papp bestående av sammenklebte lag, uten overdrag eller impregnering, også med innvendig forsterkning, i ruller, plater eller ark.
ex 48.05	Kreppet, plissert, monstertresset eller perforert papir, i ruller, plater eller ark.
ex 48.07	B. Kunsttrykk, koffertpapp.
ex 48.15	Skrive-, tegne- og trykkipapir og -kartorg, mangfoldiggjørelsespapir og kunsttrykk, tilskåret til bestemt bruk.

NORDISKT
EKONOMISKT SAMARBETE

TILLÄGGSRAPPORT
FRÅN NORDISKA EKONOMISKA
SAMARBETSUTSKOTTET

BILAGA III

STATISTISKT SAMARBETE

STOCKHOLM 1958

Statistiskt samarbete

Innehåll

Inledning	5
1. Den gemensamma nordiska näringsstatistiska varunomenklaturen	6
En gemensam nordisk varunomenklatur för utrikeshandels-, produktions-, lager-, förbruknings- och annan näringsstatistik	6
Teknisk överarbetning av den utrikeshandelsstatistiska varuförteckningen	7
Den gemensamma nordiska näringsstatistiska varunomenklaturen ...	10
2. Sifferkodssystemet	11
Varuförteckningen med varorna grupperade enligt Brysselomenklaturen	11
Varuförteckningen med varorna grupperade enligt SITC	12
3. Kvantitetsangivelser	13
4. Gemensamma anvisningar till den statistiska nomenklaturen	14
5. Sammanfattning	16
Bilaga 1. Gemensam nordisk näringsstatistisk varuförteckning på grundval av Brysselomenklaturen	18

Statistiskt samarbete

Nordiska ekonomiska samarbetsutskottet framlade i del 5, Statistiskt samarbete, till sin huvudrapport förslag till:

- a) gemensam nordisk utrikeshandelsstatistisk varuförteckning för samtliga varuområden;
- b) ett gemensamt sifferkods-system;
- c) gemensamma nordiska regler i fråga om utrikeshandelsstatistikens omfattning, avgränsning, länderredovisning, värde- och kvantitetsangivelse samt publicering.

I anslutning till de framlagda förslagen angående gemensamt nordiskt samarbete på utrikeshandelsstatistikens område underströk samarbetsutskottet betydelsen av att jämförbarhet och nödvändig samordning säkrades med annan näringsstatistik, d. v. s. i första hand produktions-, lager- och förbrukningsstatistik.

Såsom närmare utvecklades i huvudrapporten kräver en samordning av näringsstatistikens olika grenar åtgärder av skilda slag. För att säkra jämförbarheten och koordineringen erfordras sålunda såväl enhetligt uppbyggda varuförteckningar som likformiga åtgärder vid lösandet av andra grundläggande problem inom statistiken.

Samarbetsutskottet föreslog mot denna bakgrund att utredningarna inom utskottet skulle fortsätta med att utarbeta förslag till

- a) en gemensam nordisk varunomenklatur för produktions-, lager- och förbrukningsstatistiken i anslutning till den gemensamma varuförteckningen för utrikeshandelsstatistiken,
- b) gemensamma åtgärder för lösandet av vissa grundläggande problem inom produktions-, lager- och förbrukningsstatistiken. Dessa gällde bl. a. frågor angående statistikens representativitet ur varusynpunkt, rapporteringsenheter, industriella näringsgrupperingar, bearbetningsnivåer och varuuppdelningar i vertikal led, värde- och kvantitetsangivelser m. m.

Utformningen av en gemensam näringsstatistisk systematik i nu angivet hänseende kan i flera fall innebära en omgestaltning av den nuvarande statistiken i de nordiska länderna och måste ur denna synpunkt betraktas som ett arbete på längre sikt. Det har varit naturligt och ändamålsenligt att inrikta det nu fortsatta arbetet inom utskottet i första hand på utformningen av ett fullständigt förslag till gemensam nordisk näringsstatistisk varuförteckning. Frågor angående bearbetningsnivåer, varuuppdelningar i vertikal led, näringsgrupperingar m. m. har i den mån de aktualiserats i förligaste mån bevakats i det härvid utförda arbetet. Erforderliga utredningar angående andra hithörande problem av liknande betydelse för statistikens jämförbarhet och effektivitet har icke varit möjliga att genomföra inom den

tid, som hittills stått till buds för arbetets utförande. För att i tillräcklig utsträckning säkra jämförbarheten och koordineringen av näringsstatistiken och därigenom ge full effekt åt de föreslagna åtgärderna är det emellertid nödvändigt att fullfölja arbetet och att hithörande frågor så snart som möjligt bringas till en lösning.

De gemensamma grunderna för det näringsstatistiska varunomenklaturarbetet i de nordiska länderna utgöres av Brysselomenklaturen, de nordiska tulltaxeuppdelningarna och SITC (Standard International Trade Classification). Eftersom det nordiska nomenklaturarbetet inleddes med att på de angivna grunderna utforma varuförteckningen för utrikeshandelsstatistiken och det vidare redan på detta stadium av utredningen togs hänsyn till den övriga näringsstatistiken i görlig mån, har denna varuförteckning utgjort den naturliga utgångspunkten för det nu fortsatta arbetet med en för utrikeshandels-, produktions-, lager-, förbruknings- och annan näringsstatistik gemensam nordisk varunomenklatur. Det har i samband härmed varit nödvändigt att företa en ingående teknisk överarbetning av det tidigare framlagda förslaget till utrikeshandelsstatistisk varuförteckning. Denna överarbetning har omfattat såväl de statistiska varuuppdelningarna som sifferkodsystemet.

1. Den gemensamma nordiska näringsstatistiska varunomenklaturen

En gemensam nordisk varunomenklatur för utrikeshandels-, produktions-, lager-, förbruknings- och annan näringsstatistik

Samarbetsutskottet ägnade i samband med huvudrapporten det huvudsakliga arbetet åt de utrikeshandelsstatistiska frågorna. Problem sammanhängande med den övriga näringsstatistiken behandlades endast ur principiell synpunkt. Angelägenheten av att säkra jämförbarhet och nödvändig samordning med annan näringsstatistik, d. v. s. i första hand produktions-, lager- och förbrukningsstatistik, betonades härvid starkt.

En samordning av näringsstatistikens olika grenar fordrar såväl enhetligt uppbyggda varuförteckningar i de nordiska länderna som likformiga åtgärder vid lösandet av andra grundläggande problem bl. a. i fråga om statistikens representativitet ur varusynpunkt, rapporteringsenheter, industriella näringsgrupperingar, bearbetningsnivåer och varuuppdelningar i vertikal led, värde- och kvantitetsangivelser m. m. Det fortsatta utredningsarbetet har, såsom nämnts i det inledande avsnittet, i första hand omfattat nomenklaturfrågorna.

Vid utarbetandet av den utrikeshandelsstatistiska varuförteckningen hade hänsyn tagits till den övriga näringsstatistiken i väsentlig mån. Denna varuförteckning har härigenom varit den naturliga utgångspunkten för det fortsatta arbetet med att utforma en nordisk varunomenklatur gemensam för utrikeshandels-, produktions-, lager-, förbruknings- och annan näringsstatistik.

Det fortsatta arbetet har sålunda primärt omfattat en granskning av de

utrikeshandelsstatistiska varuuppdelningarna ur produktions-, lager- och förbrukningsstatistiska synpunkter. Denna granskning har i många fall syftat till att genom smärre jämkningar i systematiken för varuindelningen i den utrikeshandelsstatistiska varunomenklaturen på bästa sätt kunna anpassa denna nomenklatur till de varierande behov som finnes inom näringsstatistikens olika grenar. Eftersom redan vid det tidigare utredningsarbetet möjligheterna till samordning med annan näringsstatistik bevakats i betydande omfattning, har det fortsatta arbetet med utformningen av en för all näringsstatistik gemensam varunomenklatur avsevärt underlättats. De ändringar av olika detaljer i systematiken i den utrikeshandelsstatistiska varuförteckningen, som behövt vidtagas med hänsyn till produktions-, lager- och förbrukningsstatistiska synpunkter, har därför varit av relativt begränsad omfattning.

Förutom en granskning ur systematiska synpunkter har företagits en ingående undersökning av behovet av längre gående varuuppdelningar med hänsyn till produktions-, lager- och förbrukningsstatistiken än vad som tidigare föreslagits i den utrikeshandelsstatistiska varuförteckningen. Vid de bedömningar som härvid gjorts har strävan varit att söka tillgodose de skärpta krav på ökad användbarhet och jämförbarhet hos näringsstatistiken som kan väntas uppkomma i samband med en gemensam nordisk marknad bl. a. för att upprätta s. k. varubalanser. I detta syfte har införts ett flertal uppdelningar efter varornas bearbetningsgrad. Vid det sålunda fortsatta arbetet med att införa ytterligare uppdelningar har dessutom i ökad utsträckning sökt iakttagas att råvaror, varor för investeringsändamål och varor för konsumtion icke sammanförts under samma varurubrik. Vidare har eftersträfvats att i nomenklaturen i möjlig mån åstadkomma en sårredovisning dels i fråga om varor, som enligt ISIC (International Standard Industrial Classification) utgör produkter från olika sektorer, dels för varor som är avsedda att användas inom skilda sektorer. I de fall behov av ytterligare uppdelningar konstaterats, har samtidigt företagits en prövning av, huruvida det med hänsyn till det nämnda kravet på ökad jämförbarhet mellan näringsstatistikens olika grenar varit önskvärt och lämpligt att införa dessa uppdelningar även i utrikeshandelsstatistiken. I den mån så varit fallet har uppdelningarna intagits i den gemensamma näringsstatistiska varuförteckningen.

Teknisk överarbetning av den utrikeshandelsstatistiska varuförteckningen

Det har såsom tidigare nämnts varit nödvändigt att i anslutning till arbetet med den gemensamma näringsstatistiska varunomenklaturen företa en teknisk överarbetning av det tidigare framlagda förslaget till gemensam utrikeshandelsstatistisk varuförteckning. Överarbetningen har bl. a. omfattat en granskning av föreslagna varuuppdelningar ur såväl sakliga som formella grunder.

I det nordiska tulltaxeförslaget har i viss utsträckning införts underpositioner i Brysselnomenklaturen i syfte att differentiera tullen. Dessa

underpositioner har inpassats i den statistiska varuförteckningen. För att kunna erhålla en systematiskt uppbyggd nomenklatur har det härvid i vissa fall varit nödvändigt att i fråga om dessa uppdelningar göra smärre avvikelser av formell natur med avseende på ordningsföljd, gruppering o. d. från det nordiska tulltaxeförslaget. En särskild granskning har företagits av att det sakliga innehållet i de av beskattningsskäl påkallade underrubrikerna därigenom icke rubbats.

Vidare har företagits en ytterligare undersökning av att under varje Brysselposition beaktats de uppdelningar, som erfordras för anslutning till SITC. Utgångspunkten för denna granskning har varit dels ett av Brysselrådet våren 1956 uppgjort utkast till nyckel mellan Brysselnomenklaturen och SITC, dels en av FN utarbetad varulista, avsedd att tjäna som vägledning vid klassificering av varor enligt SITC (Commodity Indexes to the Standard International Trade Classification). Med ledning av de regler och exempel, som finnes i denna varulista, har i vissa fall uppdelningar utöver nyckeln företagits i syfte att uppnå så nära anslutning till SITC som är möjligt och önskvärt. Enstaka utbrytningar enligt denna nyckel, vilka ansetts vara av underordnad betydelse för de nordiska ländernas vidkommande, har emellertid i begränsande syfte icke beaktats. I några fall har förelegat tveksamhet om till vilken varupost (item) i SITC de nordiska varuposterna rätteligen skall föras. Dessa fall kommer efter särskild utredning att underställas FN:s statistiska byrå för prövning.

Olikheterna i systematiken för varuindelning i Brysselnomenklaturen och i SITC har i några fall medfört att ur statistisk synpunkt mindre betydelsefulla uppdelningar införts i den nordiska varuförteckningen för att få en konsekvent anslutning till SITC. Dessa fall är avsedda att föreläggas Brysselrådet och FN:s statistiska byrå med begäran om undersökning angående möjligheterna att åstadkomma större överensstämmelse mellan de två nomenklaturerna i systematiskt avseende. En sådan undersökning kunde få till resultat att förenklingar i den nordiska varunomenklaturen möjliggjordes.

För klassificering av varor enligt Brysselnomenklaturen finnes förutom nomenklaturtexten med anmärkningar utförliga kommentarer utarbetade. De klassificeringsregler, som anges i de allmänna anmärkningarna, har i princip varit grundläggande vid utbyggnaden av den statistiska varunomenklaturen. Vid den tekniska överarbetningen har en granskning skett av att de statistiska uppdelningarna företagits i enlighet med dessa regler. I enstaka fall har det i samband härmed varit nödvändigt att utforma kompletterande regler för den statistiska varuklassificeringen.

De statistiska varuuppdelningarna har vidare jämförts med Brysselkommentarerna i syfte att nå en så god anslutning som möjligt mellan varurubrikerna i den statistiska nomenklaturen och de varubeskrivningar som lämnas i kommentarerna. Härvid har överensstämmelse eftersträfvats icke blott i sakligt utan även i formellt avseende såsom i fråga om ordningsföljd, varutermnologí o. d. För att underlätta den praktiska tillämpningen av varu-

förteckningen har de statistiska varurubrikerna, där så befunnits lämpligt, förtydligats med uppgifter om handelsbenämningar o. d.

För att bringa den statistiska varunomenklaturen i full överensstämmelse med de regler, som gäller för klassificering av varor enligt Brysselnomenklaturen, har det varit nödvändigt att företa ingående undersökningar angående det sakliga innehållet i de statistiska varuposterna. Sådana undersökningar har för övrigt varit erforderliga för att kunna närmare precisera och utforma det betydande antal gemensamma nordiska varuposter, för vilka Brysselkommentarerna icke innehåller några vägledande klassificeringsföreskrifter. Vid de undersökningar som härvid utförts har samtidigt erhållits ett värdefullt grundmaterial för fortsatt arbete på nordiskt plan med utformningen av nödvändiga anvisningar till de gemensamma statistiska varuuppdelningarna. I samband med nomenklaturgranskningen har med tanke på detta arbete företagits en noggrann kartläggning av behovet av anvisningar utöver Brysselkommentarerna till de olika kapitlen. Härvid har för varje enskild position registrerats i vilka avseenden en utvidgning av kommentarerna befunnits nödvändig ur statistiska synpunkter. Förberedande utredningar angående den vidare utformningen av varudefinitioner och andra anvisningar för klassificeringen har på vissa områden redan utförts.

Vid den tekniska överarbetning som nu ägt rum har särskild uppmärksamhet ägnats åt möjligheterna att genom smärre jämkningar beträffande de i den utrikeshandelsstatistiska varuförteckningen ingående nationella uppdelningarna kunna bygga ut den gemensamma nordiska nivån i varunomenklaturen. Syftet har härvid främst varit att utvidga systematiken i den gemensamma varuförteckningen. Under positioner där alla fyra länderna haft nationella uppdelningar har i många fall sådana uppdelningar efter endast mindre och ur praktisk synpunkt betydelselösa jämkningar kunnat överföras till gemensamt nordiskt plan. Vidare har i ett flertal fall då under en position funnits nationella uppdelningar, gemensamma för två eller tre länder, sådana uppdelningar efter förnyad prövning kunnat accepteras som nordiska. Det bör i detta sammanhang nämnas, att i viss utsträckning redovisas i den nordiska varuförteckningen varor eller varugrupper, som icke eller endast i ringa mån är föremål för import eller produktion i något av länderna. Uppdelningar kan i sådana fall ha företagits dels för att möjliggöra jämförelse på nordiskt plan i fråga om varor som i något eller några av länderna är av särskilt stort statistiskt intresse, dels för att erhålla en bättre varusystematik i fråga om de nationella underuppdelningarna.

Den tekniska överarbetning som sålunda företagits har allmänt sett ineburit en systematisk utbyggnad av varunomenklaturen på nordiskt plan. Antalet gemensamma nordiska varurubriker har härvid utökats avsevärt. De nationella uppdelningarna kommer härigenom att kunna reduceras i betydande grad. Endast i ett begränsat antal fall har som följd av den tekniska granskningen inskränkningar i den tidigare föreslagna statistiska varuspecifi-

ceringen företagits. I den mån gemensamma nordiska varuposter föreslagits utgå beror detta i regel på att ifrågavarande uppdelningar vid den ytterligare prövning som ägt rum befunnits förutsätta gränsdragningar som icke ansetts möjliga att genomföra i praktiken.

Den gemensamma nordiska näringsstatistiska varunomenklaturen

Resultatet av det fortsatta nomenklaturarbetet utgöres av ett förslag till gemensam nordisk näringsstatistisk varunomenklatur (varuförteckning). Varunomenklaturen, som utarbetats för hela varuområdet, är avsedd att användas inom all näringsstatistik, sålunda även utrikeshandelsstatistiken.

I varuförteckningen, som baserats på Brysselnomenklaturens systematik, har under varje Brysselposition, liksom i det tidigare utarbetade förslaget till utrikeshandelsstatistisk varuförteckning, följande uppdelningar iakttagits:

- a) uppdelningar erforderliga av nordiska tulltaxeskäl,
- b) uppdelningar erforderliga för anslutning till SITC,
- c) övriga statistiska uppdelningar av gemensamt nordiskt intresse.

Varuförteckningen kan härigenom i klassificeringshänseende betraktas dels som en utbyggnad av Brysselnomenklaturen, dels som en utbyggnad av SITC. Varje enhet (varupost) i den nordiska varuförteckningen kan nämligen inordnas såväl under de minsta enheterna (baspositionerna) i Brysselnomenklaturen som under motsvarande enheter (items) i SITC. Brysselnomenklaturen jämte kommentarer utgör ett i detalj utformat system för klassificering av varor. Genom den nordiska varuförteckningens anknytning till Brysselnomenklaturen och dess anvisningar erhåller de statistiska varuposterna en preciserad utformning och innebörd. Härigenom ges även en preciserad innebörd åt varuposterna i varuförteckningen enligt SITC. Arbetet med att systematiskt inplacera de enskilda varuposterna under respektive item i SITC har ännu ej slutförts. Utskottet föreslår, att arbetet härmed må fortsätta inom samarbetsutskottet eller inom annat gemensamt nordiskt organ.

I anslutning till den gemensamma varuförteckningen kommer i de fyra länderna att finnas nationella uppdelningar under de nordiska varurubrikerna. Behovet av sådana uppdelningar har endast preliminärt undersökts i de olika länderna. I detta sammanhang kan nämnas, att det under arbetets gång har konstaterats att behov av ytterligare statistiska uppdelningar i produktions- och utrikeshandelsstatistiken på flera områden sammanfaller i två eller tre av länderna. Detta gäller i särskild grad produktionsstatistiken. Sedan behovet av nationella varuuppdelningar slutgiltigt fastställts i de enskilda länderna kommer härigenom att finnas gemensamma förutsättningar för ytterligare utbyggnad av den näringsstatistiska varuförteckningen.

Det har i ett antal fall icke varit möjligt att på nuvarande stadium slutgiltigt bedöma varuuppdelningarna i statistiken. Brysselkommentarerna ger i viss grad icke tillräckliga informationer angående varuinnehållet

i baspositionerna. Detta gäller särskilt i fråga om de s. k. slumprubriker-na, d. v. s. positioner, där ett antal varor av olika karaktär och med skilda användningsområden sammanförts. Erfarenheter fordras av nomenklaturens praktiska tillämpning innan varuuppdelningarna slutgiltigt kan fastställas för dessa positioner. Det måste därför anses nödvändigt att efter viss tid företa en revision av den gemensamma varuförteckningen.

Den sålunda utarbetade varuförteckningen utgör en för utrikeshandels-, produktions-, lager-, förbruknings- och annan näringsstatistik gemensam varunomenklatur på nordiskt plan. Behovet av en enligt varuförteckningen i detalj specificerad varuredovisning gör sig primärt gällande i utrikeshandels-, produktions-, leverans-, lager- och förbrukningsstatistik bl. a. för att upprätta s. k. varubalanser. I övrig näringsstatistik såsom i transportstatistiken finnes i regel ej samma behov av vittgående varuuppdelningar. Här aktualiseras i stället frågan att för statistiskt ändamål sammanföra varuposter till större grupper. För närvarande pågår ett internationellt arbete med utformningen av ett på SITC baserat enhetligt system för sådana grupperingar. En omedelbar anknytning till det nämnda internationella samarbetet erhålles för de nordiska ländernas vidkommande eftersom den nordiska varuförteckningen utgör en utbyggnad av SITC.

Utskottet föreslår, att de nordiska länderna i näringsstatistiken klassificerar varorna enligt den i bilaga 1 angivna gemensamma varuförteckningen. Varorna enligt förteckningen har i denna bilaga uppställts enligt Brysselnomenklaturens systematik.

2. Sifferkodssystemet

Varuförteckningen med varorna grupperade enligt Brysselnomenklaturen

Samarbetsutskottet framlade i anslutning till det tidigare utarbetade förslaget till gemensam nordisk utrikeshandelsstatistisk varuförteckning förslag till ett enhetligt sifferkods-system för numrering av de statistiska varurubrikerna. Utskottet föreslog därvid, att Brysselnomenklaturens sifferkodsystem skulle utbyggas så att det omfattade dels de gemensamma nordiska varuuppdelningarna, dels de nationella uppdelningarna under olika positioner. Systemet innebar, att varuposterna i de fyra ländernas varuförteckningar åsattes åttasiffriga kodnummer. De två första siffrorna angav härvid kapitelnumret i Brysselnomenklaturen och de två följande siffrorna positionsnumret inom respektive kapitel. Femte och sjätte siffrorna reserverades för gemensamma nordiska statistiska varuuppdelningar utöver Brysselnomenklaturens baspositioner och sjunde och åttonde siffrorna för förekommande nationella varurubriker.

I fråga om de nationella specifikaionerna föreslogs numreringen ske med syfte att åskådliggöra om specifikaionen återfanns i endast ett av länderna eller om den var gemensam för två eller tre av länderna. De preliminärt angivna reglerna för numrering av nationella varuposter hade såsom framhölls i förslaget ej visat sig fullt tillfredsställande ur praktiska

synpunkter. Sålunda hade det vid numreringen i vissa fall inte varit möjligt att inom ramen för de sjunde och åttonde siffrorna åstadkomma en särskild markering av uppdelningar som var gemensamma för två eller tre länder. Med hänsyn härtill har företagits en översyn av de föreslagna numreringsreglerna. En översyn av numreringsreglerna har i övrigt varit nödvändig i samband med att sifferkodssystemet numera utvidgats att omfatta varuuppdelningarna i den för all näringsstatistik avsedda gemensamma varunomenklaturen.

Den gemensamma nordiska näringsstatistiska varunomenklaturen utgör, såsom framgår av det föregående, en avsevärd utbyggnad på nordiskt plan av det tidigare framlagda förslaget till gemensam nordisk utrikeshandelsstatistisk varuförteckning. I förslaget redovisade grunder för nomenklaturen är emellertid oförändrade. Varuposter, som i det tidigare förslaget utgjort nationella specifikationer gemensamma för två eller tre länder, ingår i stor utsträckning som nordiska uppdelningar i det nu framlagda förslaget till gemensam nordisk näringsstatistisk varunomenklatur. Antalet nationella varuuppdelningar kommer av denna anledning att kunna reduceras i betydande grad.

Mot denna bakgrund är motiven ej längre lika starka att upprätthålla särskilda regler för numrering av nationella varuposter. Utformningen av sifferkodens nationella del synes därför lämpligen kunna ske enskilt i varje land. Det ges härigenom möjlighet att sedan behovet av nationella uppdelningar slutgiltigt klarlagts i de enskilda länderna utforma den nationella sifferkoden på det sätt som ur maskintekniska och andra synpunkter ter sig mest fördelaktigt i det enskilda fallet.

Utskottet föreslår, att varuposterna i den gemensamma nordiska näringsstatistiska varunomenklaturen åsättes sexsiffriga nummer i enlighet med de principer som tidigare föreslagits gälla för den gemensamma nordiska utrikeshandelsstatistiska varuförteckningen. En numrering enligt dessa riktlinjer återfinnes i varuförteckningen i bilaga 1.

Varuförteckningen med varorna grupperade enligt SITC

Varuposterna i den gemensamma nordiska utrikeshandelsstatistiska varuförteckningen med varorna grupperade enligt SITC åsattes i det tidigare förslaget i regel sju-siffriga nummer. De fem första siffrorna i dessa nummer utgjorde itemnumret och de två sista siffrorna markerade den nordiska utbyggnaden av SITC. Antalet gemensamma nordiska uppdelningar uppgick för vissa items till fler än hundra. Varuposterna åsattes i sådana fall åttasiffriga nummer.

Den gemensamma nordiska näringsstatistiska varunomenklaturen utgör som i det föregående nämnts en avsevärd utbyggnad på nordiskt plan av det tidigare framlagda förslaget till gemensam nordisk utrikeshandelsstatistisk varuförteckning. Detta medför att det vid numreringen i större utsträckning än tidigare föreligger behov av tre siffror för att beteckna gemensamma nordiska varuposter under de olika items.

Även i de fall där för närvarande endast sju siffror erfordras för numrering av de nordiska varuposterna, synes av systematiska skäl en åttasiffrig kod genomgående böra införas. Härigenom ges möjligheter att inom ramen för ett oförändrat numreringsystem tillgodose de framtida behov av varuspecifikationer som kan uppkomma.

Utskottet föreslår sålunda, att varuposterna i den gemensamma nordiska näringsstatistiska varunomenklaturen med varorna grupperade enligt SITC åsättes åttasiffriga nummer. Utskottet föreslår vidare, att arbetet med den detaljerade utformningen av den åttasiffriga koden må fortsätta inom samarbetsutskottet eller inom annat gemensamt nordiskt organ.

3. Kvantitetsangivelser

I samarbetsutskottets huvudrapport föreslogs att nettovikt skulle kunna angivas för samtliga varor i de nordiska ländernas utrikeshandelsstatistik. Nettovikten skulle, i de fall endast annan kvantitetsgrund än vikt anges i det statistiska primärmaterialet, beräknas på basis av särskilda omräkningstal.

Samarbetsutskottet föreslog vidare, att i anslutning till arbetet med den gemensamma varuförteckningen för all näringsstatistik skulle

- a) dels fastställas vad som bör förstås med nettovikt för olika varor,
- b) dels utarbetas förslag till ett enhetligt system i de fall annan kvantitetsangivelse än vikt erfordras i den utrikeshandelsstatistiska och den för all näringsstatistik gemensamma varuförteckningen.

Kvantitetsangivelse sker, i den mån angivelse efter vikt förekommer i utrikeshandels-, produktions-, lager- och förbrukningsstatistiken i de nordiska länderna, för närvarande i regel efter nettovikten. Med nettovikt avses härvid i princip den rena nettovikten, d. v. s. varans vikt utan tillägg av emballage, inlägg o. d. Avvikelser härifrån förekommer dock i viss utsträckning bl. a. i utrikeshandelsstatistiken. I fråga om viktullbelagda varor utgör nämligen tullvikten samtidigt statistisk vikt. I de fall tullen beräknas på grundval av varans vikt inkl. emballage kommer därför denna vikt att redovisas i importstatistiken.

Utskottet föreslår, att med nettovikt skall i princip i utrikeshandels-, produktions-, lager- och förbrukningsstatistiken även i fortsättningen avses varans vikt utan tillägg av emballage, inlägg o. d. Beträffande råvaror torde en sådan definition av nettovikten vara den mest ändamålsenliga och icke vålla svårigheter vid tillämpningen. I fråga om vissa färdigvaror kan det emellertid vara nödvändigt att definiera nettovikten på annat sätt. I vad mån så behöver ske kan först fastställas efter en detaljerad genomgång av varuförteckningen vara för vara. Utskottet föreslår, att en sådan genomgång verkställs inom samarbetsutskottet eller inom annat gemensamt nordiskt organ.

För vissa varuslag föreligger i statistiken behov av uppgift enligt annan kvantitetsgrund än vikt, såsom meter, kvadratmeter, kubikmeter eller styck.

Det är bl. a. ur varubalanssynpunkt nödvändigt att kvantitetsangivelserna korresponderar i de olika slagen av näringsstatistik.

Valet av kvantitetsgrunder i varustatistiken måste göras beroende av nomenklaturens utformning i detalj. Härvid spelar även utformningen av de nationella varuuppdelningarna en betydelsefull roll.

Eftersom de nationella uppdelningarna i varuförteckningen ännu ej slutgiltigt fastställts i de enskilda länderna, har arbetet med ett enhetligt system för kvantitetsangivelse i näringsstatistiken hittills icke kunnat genomföras. Utskottet föreslår, att arbetet härmed, sedan utredningarna angående utformningen av de nationella varuförteckningarna slutförts i de olika länderna, må fortsätta inom samarbetsutskottet eller inom annat gemensamt nordiskt organ. Det är lämpligt och ändamålsenligt att detta arbete kombineras med den nämnda genomgången för fastställande av definition av nettovikten för vissa färdigvaror.

4. Gemensamma anvisningar till den statistiska nomenklaturen

Det är nödvändigt att den praktiska tillämpningen av den gemensamma näringsstatistiska varunomenklaturen blir enhetlig i de fyra nordiska länderna. Detta förutsätter att erforderliga anvisningar utarbetas för varuklassificeringen. Förutom anvisningar till ledning för den statistiska klassificeringen behövs anvisningar för tillämpning av den nordiska tulltariffen.

I det föregående har nämnts att det för klassificering av varor enligt Brysselnomenklaturens baspositioner förutom nomenklaturtexten med anmärkningar finnes utförliga kommentarer utarbetade. För den praktiska tillämpningen av den nordiska tulltaxan behövs anvisningar utöver Brysselkommentarerna i allmänhet endast i de fall underpositioner införts under baspositionerna i det nordiska tulltaxeförslaget i syfte att differentiera tullen. Dessa underpositioner har upptagits som statistiska varuposter i den gemensamma nordiska varuförteckningen. Anvisningar till de nordiska tulluppdelningarna är därför nödvändiga även för statistiskt ändamål.

För tillämpningen av SITC på itemnivå har utgivits dels ett mindre antal allmänna anmärkningar, dels en vägledande varulista upptagande cirka 20 000 varuslag med fördelning på items (Commodity Indexes to the Standard International Trade Classification). Med ledning härav kan det sakliga innehållet närmare preciseras i de statistiska varurubriker, som införts i den gemensamma nomenklaturen för att nå anslutning till SITC. För att underlätta den praktiska tillämpningen av den gemensamma nomenklaturen är det nödvändigt att de skilda regler, som skall vara bestämmande för varuklassificeringen, är utformade efter likformiga principer. För de uppdelningar som företagits för att få anslutning till SITC bör därför utarbetas särskilda anvisningar på grundval av de vägledande exempel som är upptagna i varulistan till SITC. Dessa anvisningar bör härvid ges samma principiella karaktär och systematiska utformning som Brysselkommentarerna.

Utöver de underpositioner, som erfordras för att få anslutning till SITC och till den nordiska tulltaxan, har under de olika baspositionerna iakttagits övriga statistiska uppdelningar av gemensamt nordiskt intresse. Brysselkommentarerna ger i många fall tillräcklig vägledning för klassificeringen enligt dessa varurubriker. I stor utsträckning erfordras emellertid ytterligare anvisningar för det betydande antal sådana varuuppdelningar, som ingår i den gemensamma nomenklaturen.

Den tekniska överarbetning av varunomenklaturen, som utförts inom utskottet, har som tidigare nämnts bl. a. omfattat en prövning av de statistiska varuuppdelningarna med utgångspunkt från de principer för klassificering av varor enligt Brysselnomenklaturen, som anges i de allmänna anmärkningarna och kommentarerna till denna nomenklatur.

Granskningen har enligt det föregående visat, att Brysselkommentarerna i många avseenden är alltför kortfattade eller ofullständiga för att garantera en riktig varuklassificering enligt den på Brysselnomenklaturen baserade varuförteckningen och att det därför erfordras tilläggsanvisningar i betydande omfattning för statistiska ändamål. I samband med genomförandet av en gemensam nordisk marknad erfordras för varuklassificeringen i första hand ett antal definitioner, som närmare klarlägger gränsdragningen mellan de varor och varugrupper, som specificerats i nomenklaturen. Därutöver föreligger i betydande omfattning behov av anvisningar av beskrivande karaktär, som innehåller upplysningar till ledning för den statistiska klassificeringen.

Vidare kan konstateras, att Brysselkommentarerna på vissa områden, t. ex. kemikalieområdet, har en tämligen teoretisk utformning. Sålunda saknas i stor utsträckning för den praktiska tillämpningen värdefulla uppgifter såsom handelsbenämningar o. d. I den statistiska nomenklaturtexten har i viss omfattning sådana benämningar införts. Särskilt med tanke på möjligheterna för enskilda förelag att lämna statistiska uppgifter om produktion, import, export m. m. med den varuspecificering som nomenklaturen kräver och önskvärdheten att så vitt möjligt underlätta deras arbete, måste det anses angeläget att särskilda anvisningar innehållande ytterligare förtydliganden av sådan art utarbetas.

De principer för klassificering av varor enligt Brysselnomenklaturen, som anges i de allmänna anmärkningarna till nomenklaturen, har i regel befunnits lämpliga att läggas till grund även för den statistiska rubriceringen. I enstaka fall har kompletterande statistiska anmärkningar utformats till ledning för nomenklaturens tillämpning. Dessa anmärkningar har införts efter Brysselnomenklaturens anmärkningar i varuförteckningen i bilaga 1.

För de delar av den statistiska nomenklaturen där Brysselnomenklaturens anmärkningar och kommentarer ej ger tillräcklig vägledning för den statistiska rubriceringen har såsom tidigare framhållits i samband med den tekniska överarbetningen av nomenklaturen erhållits ett betydande grundmaterial för de anvisningar, som erfordras för den praktiska tillämpningen

av nomenklaturen. Överarbetningen har emellertid primärt inriktats på erforderliga justeringar av den statistiska nomenklaturtexten och de utredningar som i anslutning härtill varit nödvändiga. Arbetet med utformningen av anvisningarna har sålunda icke slutförts.

Det bör i detta sammanhang nämnas, att arbetet med utformningen av de nationella varuuppdelningarna för närvarande pågår i de olika länderna. I samband härmed utföres en detaljerad kartläggning av innehållet i de nationella underrubrikerna på samma sätt som tidigare skett beträffande de nordiska varuposterna. Härigenom kommer ett ytterligare material för det fortsatta anvisningsarbetet att erhållas.

I ländernas nationella varuförteckningar kommer i viss omfattning att ingå uppdelningar som är gemensamma för två eller tre länder. Det är med hänsyn till önskvärdheten av att kunna göra jämförelser mellan de nationella varuförteckningarna av vikt att de gemensamma anvisningarna kommer att omfatta även sådana varuuppdelningar. Gemensamma anvisningar till de nationella varuuppdelningarna är för övrigt av stor betydelse med tanke på framtida utbyggnad av den gemensamma nordiska varunomenklaturen.

Utskottet föreslår, att arbetet med den slutliga utformningen av anvisningar till de gemensamma nordiska varurubrikerna må fortsätta inom samarbetsutskottet eller inom annat gemensamt nordiskt organ. Utskottet föreslår vidare, att det fortsatta anvisningsarbetet må omfatta även de nationella varuuppdelningarna.

Det kommande arbetet med anvisningarna innefattar i viss utsträckning en ytterligare granskning och översyn av varuförteckningens olika detaljer och kan därför medföra att mindre justeringar av teknisk art kommer att vidtagas i det nu framlagda nomenklaturförslaget innan varuförteckningen börjar tillämpas.

Införandet av en gemensam nordisk näringsstatistisk varuförteckning kommer för statliga myndigheter, näringsorganisationer och enskilda företag att medföra ett ökat behov av kunskap om för varuklassificeringen gällande regler. Detta behov kommer att göra sig särskilt starkt gällande såväl hos uppgiftslämnare som hos producenter och konsumenter av statistik. Anvisningarna för statistiskt ändamål, vari dessa regler återfinnes, kommer att utgöras dels av de för tillämpningen av den nordiska tullnomenklaturen primärt avsedda Brysselkommentarerna, dels av de ytterligare gemensamma anvisningar som är avsedda att utarbetas i anslutning därtill. Dessa samlade anvisningar behöver sedermera sammanställas i sådan form, att de kommer att fylla kraven på användbarhet för olika statistiska ändamål.

5. Sammanfattning av utskottets olika förslag i fråga om nordiskt näringsstatistiskt samarbete

Utskottet har framlagt förslag till

a) gemensam nordisk näringsstatistisk varuförteckning för samtliga varu-

områden; varuförteckningen med varuposterna grupperade enligt Brysselnomenklaturens systematik redovisas i bilaga 1;

- b) ett gemensamt sifferkods-system (bilaga 1);
- c) gemensamma regler beträffande kvantitetsangivelse enligt nettovikt i näringsstatistiken.

Vidare har föreslagits att arbetet inom utskottet eller inom annat gemensamt nordiskt organ må fortsätta med att utarbeta förslag till

- a) åtgärder för lösandet av vissa återstående grundläggande problem inom produktions-, lager- och förbrukningsstatistiken;
- b) ett enhetligt system i de fall då annan kvantitetsangivelse än vikt erfordras i näringsstatistiken;
- c) anvisningar till de olika varurubrikerna i den gemensamma näringsstatistiska varunomenklaturen.

Gemensam nordisk näringsstatistisk varuförteckning på grundval av Brysselnomenklaturen

Innehållsförteckning

<i>Allmänna anvisningar</i>	22
<i>Allmänna regler för Brysselnomenklaturens tillämpning</i>	23
<i>Avd. I. Levande djur och animaliska produkter</i>	
Kap. 1. Levande djur	24
Kap. 2. Kött, fläsk och andra ätbara djurdelar	24
Kap. 3. Fisk, kräftdjur och blötdjur	26
Kap. 4. Mjolk och mejeriprodukter; ägg; naturlig honung	27
Kap. 5. Produkter av animaliskt ursprung, ej annorstädes upptagna eller inbegripna	28
<i>Avd. II. Vegetabiliska produkter</i>	
Kap. 6. Levande växter och alster av blomsterodling	30
Kap. 7. Köksväxter m. m.	30
Kap. 8. Ätbara frukter; skal av citrusfrukter eller melon	32
Kap. 9. Kaffe, te, matte och kryddor	34
Kap. 10. Spannmål	35
Kap. 11. Produkter av kvarnindustri; malt, stärkelse, inulin och gluten	35
Kap. 12. Oljehaltiga frön och frukter; diverse andra frön och frukter; växter för industriellt eller medicinskt bruk; halm och foderväxter	37
Kap. 13. Vegetabiliska råämnena för färgning eller garvning; naturliga gummiarter och hartser samt andra växtsafter och växtextrakter	39
Kap. 14. Vegetabiliska flättnings- och snidningsmaterial; produkter av vegetabiliskt ursprung, ej annorstädes upptagna eller inbegripna	40
<i>Avd. III. Animaliska och vegetabiliska fetter och oljor samt spaltning produkter därav; beredda ätbara fetter; vaxer av animaliskt eller vegetabiliskt ursprung</i>	
Kap. 15. Animaliska och vegetabiliska fetter och oljor samt spaltning produkter därav; beredda ätbara fetter; vaxer av animaliskt eller vegetabiliskt ursprung	41
<i>Avd. IV. Produkter av livsmedelsindustri; drycker, alkohol och ättika; tobak</i>	
Kap. 16. Varor av kött, fläsk, fisk, kräftdjur eller blötdjur	44
Kap. 17. Socker och sockerkonfektyrer	45
Kap. 18. Kakao och varor därav	46
Kap. 19. Varor av spannmål, mjöl eller stärkelse; bakverk	46
Kap. 20. Varor av köksväxter och frukter samt av andra växter och växt delar	47
Kap. 21. Diverse näringsmedel	49

		19
Kap. 22.	Drycker, alkohol och ättika	50
Kap. 23.	Återstoder och avfall från livsmedelsindustrin; beredda fodermedel	51
Kap. 24.	Tobak	52
<i>Avd. V. Mineraliska produkter</i>		
Kap. 25.	Salt; svavel; jord- och stenarter (andra än malmer); gips, kalk och cement	54
Kap. 26.	Malm, slagg och aska	57
Kap. 27.	Mineraliska bränslen, mineraloljor och destillationsprodukter därav; bituminösa ämnen; mineralvaxer	58
<i>Avd. VI. Produkter av kemiska och närstående industrier</i>		
Kap. 28.	Kemiska grundämnen; oorganiska kemiska föreningar; oorganiska och organiska föreningar av ädla metaller, av radioaktiva grundämnen, av sällsynta jordartsmetaller och av isotoper ...	62
Kap. 29.	Organiska kemiska föreningar	70
Kap. 30.	Farmaceutiska produkter	78
Kap. 31.	Gödselmedel	80
Kap. 32.	Garvämnes- och färgämnesextrakter; garvsyror och derivat därav; färgämnen, lacker och andra beredda färger; kitt och spackelfärger; tryckfärger, bläck och tusch	82
Kap. 33.	Flyktiga vegetabiliska oljor och resinoider; parfymers, toalettmiddel och kosmetiska preparat	84
Kap. 34.	Tvål; organiska ytaktiva ämnen samt tvätt- och rengöringsmedel; smörjmedel; konstgjorda vaxer och beredda vaxer; puts- och skurmedel; ljus och liknande produkter; modelleringsmassa och dentalvax	85
Kap. 35.	Proteiner, lim och klister	87
Kap. 36.	Krut och sprängämnen; pyrotekniska artiklar; tändstickor; pyrofora legeringar; vissa brännbara produkter	88
Kap. 37.	Produkter för foto- eller kinobruk	89
Kap. 38.	Diverse kemiska produkter	90
<i>Avd. VII. Plaster (cellulosaetrar och cellulosaestrar, konsthartser och andra plaster) samt varor därav; naturgummi (kautschuk), syntetiskt gummi och faktis samt varor därav</i>		
Kap. 39.	Plaster (cellulosaetrar och cellulosaestrar, konsthartser och andra plaster) samt varor därav	94
Kap. 40.	Naturgummi (kautschuk), syntetiskt gummi och faktis samt varor därav	98
<i>Avd. VIII. Hudar, skinn, läder, pälskinn och varor därav; sadelmakeriarbeten; reseffekter, handväskor och liknande artiklar; varor av tarmar</i>		
Kap. 41.	Hudar, skinn och läder	103
Kap. 42.	Lädervaror; sadelmakeriarbeten; reseffekter, handväskor och liknande artiklar; varor av tarmar	105
Kap. 43.	Pälskinn och konstgjord päls samt varor därav	106
<i>Avd. IX. Trä och varor därav; träkol; kork och varor därav; korgmakeriarbeten och andra varor av flättningsmaterial</i>		
Kap. 44.	Trä och varor därav; träkol	108
Kap. 45.	Kork och varor därav	112
Kap. 46.	Korgmakeriarbeten och andra varor av flättningsmaterial	113

<i>Avd. X. Material för papperstillverkning; papper och papp samt varor därav</i>	
Kap. 47.	Material för papperstillverkning 114
Kap. 48.	Papper och papp samt varor av pappersmassa, papper eller papp 114
Kap. 49.	Tryckalster, handskrifter och ritningar 119
<i>Avd. XI. Textilvaror</i>	
Kap. 50.	Natursilke 124
Kap. 51.	Ändlösa syntetiska eller konstgjorda textilfibrer 124
Kap. 52.	Textilvaror i förening med metall 126
Kap. 53.	Ull och andra djurhår 126
Kap. 54.	Lin och rami 127
Kap. 55.	Bomull 128
Kap. 56.	Korta syntetiska eller konstgjorda textilfibrer 129
Kap. 57.	Andra vegetabiliska textilfibrer; garn av papper och vävnader därav 131
Kap. 58.	Mattor, gobelänger o. d.; sammets-, plysch-, ögle- och sniljvävnader; band; snörmakeriarbeten; tyll och nätknytningar; spetsar; broderier 132
Kap. 59.	Vadd och stampad filt; bind- och segelgarn, tågvirke och linor samt varor därav; vävnader för speciella ändamål; vävnader med impregnering eller överdrag; textilvaror för tekniskt bruk 134
Kap. 60.	Trikåvaror 138
Kap. 61.	Kläder och tillbehör därtill 139
Kap. 62.	Andra konfektionerade textilvaror 141
Kap. 63.	Begagnade kläder och andra begagnade textilvaror; lump 142
<i>Avd. XII. Skodon; huvudbonader; paraplyer och parasoller; bearbetade fjädrar samt varor av fjädrar; konstgjorda blommor; varor av människohår; solfjädrar</i>	
Kap. 64.	Skodon, damasker och liknande artiklar samt delar därtill 143
Kap. 65.	Huvudbonader och delar därtill 144
Kap. 66.	Paraplyer, parasoller, promenadkäppar, piskor och ridspön samt delar därtill 146
Kap. 67.	Bearbetade fjädrar och dun samt varor av fjädrar eller dun; konstgjorda blommor; varor av människohår; solfjädrar 146
<i>Avd. XIII. Varor av sten, gips, betong, asbest, glimmer eller liknande material; keramiska produkter; glas och varor därav</i>	
Kap. 68.	Varor av sten, gips, betong, asbest, glimmer eller liknande material 148
Kap. 69.	Keramiska produkter 151
Kap. 70.	Glas och varor därav 153
<i>Avd. XIV. Naturpärlor, ädelstenar, ädla metaller och metaller med plätering av ädel metall samt varor därav; bijouterivaror; mynt</i>	
Kap. 71.	Naturpärlor, ädelstenar, ädla metaller och metaller med plätering av ädel metall samt varor därav; bijouterivaror 156
Kap. 72.	Mynt 160
<i>Avd. XV. Oädla metaller och varor därav</i>	
Kap. 73.	Järn och stål 162
Kap. 74.	Koppar 171
Kap. 75.	Nickel 174
Kap. 76.	Aluminium 175

Kap. 77.	Magnesium och beryllium	177
Kap. 78.	Bly	178
Kap. 79.	Zink	179
Kap. 80.	Tenn	180
Kap. 81.	Andra oädla metaller	181
Kap. 82.	Verktyg och redskap samt knivar, gafflar och skedar av oädel metall	182
Kap. 83.	Diverse varor av oädel metall	186
<i>Avd. XVI. Maskiner och apparater samt mekaniska redskap; elektrisk materiel</i>		
Kap. 84.	Ångpannor, maskiner och apparater samt mekaniska redskap	189
Kap. 85.	Elektriska maskiner och apparater samt elektrisk materiel	204
<i>Avd. XVII. Transportmedel</i>		
Kap. 86.	Järnvägs- och spårvägsmateriel; trafiksignalapparater, icke elektriskt manövrerade	212
Kap. 87.	Motorfordon, traktorer, cyklar och andra fordon	214
Kap. 88.	Luftfartyg m. m.	216
Kap. 89.	Fartyg och båtar	216
<i>Avd. XVIII. Optiska instrument och apparater, foto- och kinoapparater, instrument och apparater för mätning eller kontroll, medicinska och kirurgiska instrument och apparater; ur; musikinstrument samt apparater för upptagning eller återgivning av ljud</i>		
Kap. 90.	Optiska instrument och apparater, foto- och kinoapparater, instrument och apparater för mätning eller kontroll, medicinska och kirurgiska instrument och apparater	218
Kap. 91.	Ur	223
Kap. 92.	Musikinstrument; apparater för upptagning eller återgivning av ljud; delar och tillbehör till dylika instrument och apparater ..	224
<i>Avd. XIX. Vapen och ammunition</i>		
Kap. 93.	Vapen och ammunition	227
<i>Avd. XX. Diverse varor</i>		
Kap. 94.	Möbler, madrasser, sängtäcken, kuddar o. d.	229
Kap. 95.	Varor av snidningsmaterial m. m.	230
Kap. 96.	Borstbinderiarbeten; dammvippor och pudervippor; handsiktar och handsäll	232
Kap. 97.	Leksaker, spel, sportartiklar o. d.	232
Kap. 98.	Diverse	234
<i>Avd. XXI. Konstverk, föremål för samlingar samt antikviteter</i>		
Kap. 99.	Konstverk, föremål för samlingar samt antikviteter	237

Allmänna anvisningar

I det följande redovisas den av samarbetsutskottet utarbetade gemensamma nordiska näringsstatistiska varuförteckningen med varorna grupperade enligt Brysselnomenklaturens systematik.

I Brysselnomenklaturen ingår förutom de olika baspositionerna även anmärkningar till avdelningar och kapitel samt allmänna regler för nomenklaturens tillämpning. De allmänna reglerna återfinnes framför avdelning I. Anmärkningarna äro upptagna i anslutning till respektive avdelningar och kapitel.

Den gemensamma näringsstatistiska nomenklaturen består, som framgått av det föregående textavsnittet, av uppdelningar under Brysselnomenklaturens baspositioner. Stundom har emellertid inga uppdelningar av baspositionerna ansetts vara behövlige. I dessa fall utgöres sålunda den gemensamma nomenklaturen av baspositionstexten.

Baspositionstexterna enligt Brysselnomenklaturen är i det följande de med halvfet stil satta texterna. Under dessa återfinnes de gemensamma nordiska uppdelningarna.

De olika varuposterna i nomenklaturen har åsatts statistiska nummer, som är placerade till vänster. Numreringen har skett med utgångspunkt från baspositionsnumren enligt Brysselnomenklaturen. Varje varupost i den gemensamma varuförteckningen har åsatts ett sexsiffrigt nummer. De fyra första siffrorna anger positionsnumret enligt Brysselnomenklaturen och de två följande siffrorna markerar nordiska uppdelningar under baspositionerna. I de fall då inga gemensamma uppdelningar förekommer och Brysselbaspositionstexten således utgör den gemensamma nomenklaturen, anges detta genom att femte och sjätte siffrorna är nollor.

När det gäller numreringen av de gemensamma uppdelningarna under Brysselbaspositionerna har dessa som femte och sjätte siffra åsatts nummer från 1—99. Numreringen har skett så att största möjliga utrymme skall finnas för eventuella ytterligare specifikationer i framtiden. Vidare kan nämnas, att sammanfattningsrubriker under vilka följer ytterligare uppdelningar ej har erhållit något nummer.

Förutom nämnda nummer, som anges till vänster om de olika varuposterna, finnes siffror inom parentes till höger om baspositionstexterna eller de gemensamma uppdelningarna härunder. Dessa anger till vilka nummer enligt Standard International Trade Classification (SITC) varuposterna hör. Numren hänför sig till beteckningarna för de minsta enheterna i SITC, de s. k. items. Om samtliga varuposter under en basposition enligt Brysselnomenklaturen hänför sig till samma item är SITC-numret endast angivet efter baspositionstexten, medan om varorna under en position är att hänföra till olika items SITC-nummer angivits för varje varupost eller då detta ej varit nödvändigt för varje sammanfattningsrubrik.

Allmänna regler för Brysselnomenklaturens tillämpning

För Brysselnomenklaturens tillämpning äro följande regler fastställda.

1. Rubriker till avdelningar, kapitel och underavdelningar av kapitel äro endast vägledande; tulltaxering bestämmes dels av lydelsen av baspositioner och anmärkningar till avdelningar eller kapitel, dels, för så vitt icke annat stadgas i nämnda positioner eller anmärkningar, av följande föreskrifter.
2. Är i en basposition visst ämne angivet, avses därmed ämnet såväl i rent tillstånd som i blandning eller förening med andra ämnen. Där varor av visst ämne äro angivna, avses varor, helt eller delvis tillverkade av detta ämne. Tulltaxering av blandningar och sammansatta varor regleras närmare av i moment 3 upptagna bestämmelser.
3. Därest vid tillämpning av moment 2 eller eljest två eller flera baspositioner skulle kunna ifrågakomma vid tulltaxering av en vara, gäller följande:
 - a) en basposition med mera bestämd varubeskrivning skall tillämpas före en basposition med mera allmän varubeskrivning;
 - b) blandningar samt varor, som bestå av olika ämnen eller äro sammansatta av olika beståndsdelar, skola, i de fall då tulltaxering icke kan ske i enlighet med punkt a, tulltaxeras såsom det ämne eller den beståndsdel, som giver blandningen eller varan dess huvudsakliga karaktär;
 - c) i de fall, då tulltaxering enligt bestämmelserna i punkterna a och b icke är möjlig, skall den basposition tillämpas, som medför högsta tullen.
4. Då i anmärkning till avdelning eller kapitel föreskrives, att avdelningen eller kapitlet icke omfattar vissa varor, och därvid hänvisning göres till andra avdelningar eller kapitel eller till bestämda baspositioner, skall anmärkningen, såvitt ej annat stadgas, avse samtliga varor, hänförliga till sistnämnda avdelningar, kapitel eller baspositioner, även om den i anmärkningen förekommande uppräknings av varorna icke är fullständig.
5. Varor, som icke motsvara lydelsen av någon basposition i nomenklaturen, tulltaxeras enligt den basposition som avser närmast liknande artiklar.

AVDELNING I

Levande djur och animaliska produkter

Kap. 1. Levande djur

Anmärkning

Detta kapitel omfattar alla levande djur utom fisk, kräftdjur, blötdjur och mikrobkulturer.

- 01.01 **Levande hästar, åsnor, mulor och mulåsnor (921—01)**
 - hästar:
 - 11 ålder: högst 1 år
 - 19 andra
 - 20 åsnor, mulor och mulåsnor

- 01.02 **Levande nötkreatur och bufflar (001—01)**
 - nötkreatur:
 - 11 ålder: högst 1 år
 - 19 andra
 - 20 bufflar

- 01.03 **Levande svin**
 - 10 tamsvin (001—03)
 - 20 vildsvin (001—09)

- 01.04 **Levande får och getter**
 - 10 får (001—02)
 - 20 getter (001—09)

- 01.05 **Levande fjäderfä (001—04)**
 - 10 höns
 - 90 annat

- 01.06 **Andra levande djur**
 - 10 huvudsakligen avsedda till människoföda (001—09)
 - pälsdjur (921—09):
 - 21 mink
 - 29 andra
 - 90 andra (921—09)

Kap. 2. Kött, fläsk och andra ätbara djurdelar

Anmärkning

Detta kapitel omfattar icke:

- a) till människoföda otjänliga produkter av de slag, som avses i nr 02.01—02.04 och 02.06;

- b) tarmar, blåsor och magar av djur (nr 05.04) samt djurblod, hänförligt till nr 05.15;
 c) animaliska fetter (kap. 15), andra än produkter, hänförliga till nr 02.05.

- 02.01 **Kött, fläsk och andra ätbara delar av djur, upptagna i nr 01.01—01.04, färska, kylda eller frysta**
 kött av häst (011—09):
 11 färskt eller kylt
 15 fryst
 kött av kalv (011—01):
 21 färskt eller kylt
 25 fryst
 kött av andra nötkreatur (011—01):
 31 färskt eller kylt
 35 fryst
 fläsk (011—03):
 41 färskt eller kylt
 45 fryst
 kött av får (011—02):
 51 färskt eller kylt
 55 fryst
 annat kött (011—09):
 81 färskt eller kylt
 85 fryst
 90 andra ätbara djurdelar (011—09)
- 02.02 **Slaktat fjäderfä och ätbara delar därav (med undantag av lever), färska, kylda eller frysta**
 10 kött av höns (011—04)
 80 kött av annat fjäderfä (011—04)
 90 andra ätbara delar av fjäderfä (011—09)
- 02.03 **Lever av fjäderfä, färsk, kyld, fryst eller saltad**
 10 färsk, kyld eller fryst (011—09)
 20 saltad (012—03)
- 02.04 **Annat kött och andra ätbara djurdelar, färska, kylda eller frysta (011—09)**
 10 kött av ren
 20 kött av vilt
 80 annat kött
 90 andra ätbara djurdelar
- 02.05 **Ister och annat fett av svin eller fjäderfä, icke utsmält eller utpressat och icke innehållande kötttränder, färskt, kylt, fryst, saltat, torkat eller rökt**
 av svin:
 10 färskt, kylt eller fryst (011—09)
 20 saltat, torkat eller rökt (012—03)
 av fjäderfä:
 50 färskt, kylt eller fryst (011—09)
 60 saltat, torkat eller rökt (012—03)

02.06	Kött, fläsk och andra ätbara djurdelar (med undantag av lever av fjäderfä), saltade, torkade eller rökta
10	kött av häst (012—03)
20	kött av nötkreatur (012—02)
31	saltat fläsk (012—01)
35	torkat eller rökt fläsk (012—01)
40	kött av får (012—03)
50	kött av ren (012—03)
80	annat kött (012—03)
90	andra ätbara djurdelar (012—03)

Kap. 3. Fisk, kräftdjur och blötdjur

Anmärkningar

1. Detta kapitel omfattar icke:
 - a) havsdäggdjur (nr 01.06) och kött av havsdäggdjur (nr 02.04 och 02.06);
 - b) fisk, kräftdjur och blötdjur, döda, otjänliga till människoföda (kap. 5);
 - c) kaviar och kaviarersättning (nr 16.04).
2. Såsom fisk tulltaxeras även fisklever samt ätbar fiskrom och fiskmjölke.

03.01	Fisk, färsk (levande eller död), kyld eller fryst (031—01)
	hel, rensad eller styckad fisk, färsk eller kyld:
	laxfisk:
01	lax
04	annan
05	plattfisk
10	torskfisk
15	sill
18	annan saltvattensfisk
19	sötvattensfisk, med undantag av laxfisk
	hel, rensad eller styckad fisk, fryst:
	laxfisk:
21	lax
24	annan
25	plattfisk
30	torskfisk
35	sill
38	annan saltvattensfisk
39	sötvattensfisk, med undantag av laxfisk
	filead fisk, färsk eller kyld:
45	plattfisk
50	torskfisk
55	sill
59	annan fisk
	filead fisk, fryst:
65	plattfisk
70	torskfisk
75	sill
79	annan fisk
80	fiskrom

- 85 fisklever o. d.
- 90 fisk för odlingsändamål
- 95 akvariefisk

03.02 **Fisk, saltad, torkad eller rökt (031—02)**

- 10 våtsaltad torskfisk
- 20 saltad sill
- 30 annan våtsaltad fisk
- 40 färsktorkad fisk
- 50 klippfisk
- 60 rökt fisk
- 70 fiskrom
- 80 fisklever o. d.

03.03 **Kräftdjur och blötdjur, med eller utan skal, färska (levande eller döda), kylda, frysta, saltade eller torkade; kräftdjur med skal, kokta i vatten (031—03)**

- 10 hummer
- 20 kräftor
- 30 räkor
- 50 andra kräftdjur
- 60 ostron
- 90 andra blötdjur

Kap. 4. Mjölk och mejeriprodukter; ägg; naturlig honung

Anmärkingar

1. Med *mjölk* förstås oskummad och skummad mjölk, kärnmjölk och vassle samt filmjölk, kefir, yoghurt och annan liknande fermenterad mjölk.
2. Mjölk och grädde, som endast pastöriserats, steriliserats eller peptoniserats, anses icke utgöra till nr 04.02 hänförlig konserverad mjölk och grädde.

04.01.00 **Mjölk och grädde, icke konserverad, koncentrerad eller sötad (021—01)**

04.02 **Mjölk och grädde, konserverad, koncentrerad eller sötad**

- 10 mjölk, konserverad eller sötad, icke koncentrerad (022—01)
- 20 mjölk, koncentrerad (kondenserad) (022—01)
- 30 grädde, konserverad, koncentrerad eller sötad (022—01)
- 40 mjölk eller grädde i fast form (block eller pulver) (022—02)

04.03.00 **Smör (023—01)**

04.04 **Ost och ostmassa (024—01)**

- 10 hård ost
- 20 smältost
- 90 andra slag

- 04.05 **Ägg av fåglar samt äggula, färska, konserverade, torkade eller sö-
tade**
- ägg med skal (025—01):
- 11 hönsägg
- 15 andra fjäderfäegg
- 19 andra fågelägg
- 20 ägg utan skal (025—02)
- 30 äggula (025—02)
- 04.06.00 **Naturlig honung (026—01)**

Kap. 5. Produkter av animaliskt ursprung, ej annorstädes upptagna eller inbegripna

Anmärkingar

1. Detta kapitel omfattar icke:
 - a) ätbara produkter (med undantag av tarmar, blåsor och magar, hela eller sönderdelade, av djur samt djurblod, flytande eller torkat);
 - b) hudar och skinn, pälsskinn härunder inbegripna, andra än produkter, hänförliga till nr 05.05—05.07 (kap. 41 och 43);
 - c) animaliska textilfibrer, andra än tagel och avfall därav (avd. XI);
 - d) borst och andra djurhår i bindlar för borstfabrikation (nr 96.03).
2. Människohår, sorterat efter längd men icke rotvänt, anses utgöra obearbetat människohår (nr 05.01).
3. Med elfenben förstås i tulltaxan betar och andra tänder av elefant, mammut, valross, narval, vildsvin och andra djur samt horn av noshörning.
4. Med tagel förstås hår från man och svans av hästdjur, nötkreatur och bufflar.

- 05.01.00 **Människohår, obearbetat, även tvättat och avfettat; avfall av människohår (291—09)**
- 05.02 **Borst av svin; hår av grävling samt andra djurhår till borstbinderiarbeten; avfall av dylika borst och hår (291—09)**
- 10 borst av svin samt avfall därav
- 20 hår av grävling samt andra djurhår till borstbinderiarbeten; avfall av dylika hår
- 05.03 **Tagel, även i skikt, med eller utan förstärkning av annat material, samt avfall av tagel**
- 10 tagel (262—05)
- 20 avfall av tagel (262—08)
- 05.04 **Tarmar, blåsor och magar (hela eller sönderdelade) av andra djur än fiskar**
- 10 tarmar (013—09)
- 90 andra slag (291—09)
- 05.05.00 **Fiskavfall (291—09)**

- 05.06 **Senor samt limläder och annat liknande avfall av oberedda hudar och skinn (291—09)**
- 10 senor
- 20 limläder och annat liknande avfall
- 05.07 **Fjäder och dun, härunder inbegripet fjädrar med spolen eller nedre delen av skaftet avlägsnad, kluvna fjädrar, spritad fjäder (även med klippta kanter), fan, spolar och skaft, ävensom skinn och andra delar av fåglar med kvarsittande fjädrar eller dun, obearbetade eller endast rengjorda, desinficerade eller behandlade i konserverande syfte (291—09)**
- fjäder och dun för stoppning:**
- 11 orensade
- 15 rensade
- 90 andra slag
- 05.08 **Ben och kvicke, obearbetade eller avfettade, behandlade med syra eller befriade från gelatin eller eljest enkelt bearbetade (men icke tillformade), samt mjöl och avfall därav (291—01)**
- 10 benmjöl
- 90 andra slag
- 05.09.00 **Horn, hovar, klövar, naglar, klor och näbbar, obearbetade eller enkelt bearbetade (men icke tillformade), samt avfall och mjöl därav; valbarder och liknande varor, obearbetade eller enkelt bearbetade (men icke tillformade), samt borst och avfall därav (291—01)**
- 05.10.00 **Elfenben, obearbetat eller enkelt bearbetat (men icke tillformat) samt mjöl och avfall därav (291—01)**
- 05.11.00 **Sköldpadd (sköldar och plåtar), obearbetad eller enkelt bearbetad (men icke tillformad); avfall av sköldpadd (291—01)**
- 05.12 **Korall och liknande varor, obearbetade eller enkelt bearbetade; skal av blötdjur, obearbetade eller enkelt bearbetade (men icke tillformade), samt mjöl och avfall av dylika skal (291—01)**
- 10 skal av blötdjur samt mjöl och avfall av dylika skal
- 90 andra slag
- 05.13.00 **Naturlig tvättsvamp (291—09)**
- 05.14.00 **Ambra, bävergäll, siset och mysk; spanska flugor; galla, även torkad; animaliska ämnen, färska, kylda, frysta eller tillfälligt konserverade på annat sätt, med huvudsaklig användning för beredning av läkemedel (291—09)**
- 05.15.00 **Animaliska produkter, ej hänförliga till annat nummer; döda djur av de slag, som avses i kap. 1 och 3, otjänliga till människoföda (291—09)**

AVDELNING II

Vegetabiliska produkter

Kap. 6. Levande växter och alster av blomsterodling

Anmärkningar

1. Detta kapitel omfattar endast sådana produkter, som vanligen levereras av trädgårdsmästare, plantskolor eller blomsterhandlare för planterings- eller prydnadsändamål. Potatis och ätbar lök hänförs dock till kap. 7.
2. Buketter, blomsterkorgar, kransar och liknande artiklar tulltaxeras alltefter beskaffenheten såsom avskurna blommor eller blad enligt nr 06.03 eller 06.04, oaktat de förekomma i förening med annat material.

- 06.01 **Lökar, stamknölar, rotknölar och rhizomer, levande, även med utvecklade blad och blommor (292—06)**
- 10 liljekonvalje
90 andra
- 06.02 **Levande växter och rötter, ej hänförliga till nr 06.01, sticklingar och ympkvistar härunder inbegripna (292—06)**
- 10 fruktträd
20 skogsträd
30 prydnadsväxter
80 andra växter
90 rötter, sticklingar och ympkvistar
- 06.03.00 **Blommor och blomknoppar, avskurna till buketter eller eljest till prydnad, friska, torkade, blekta, färgade, impregnerade eller på annat sätt preparerade (292—07)**
- 06.04 **Blad, kvistar och andra växtdelar (med undantag av blommor och blomknoppar) samt gräs, mossa och lav, till buketter eller eljest till prydnad, friska, torkade, blekta, färgade, impregnerade eller på annat sätt preparerade (292—07)**
- 10 renlav
90 andra slag

Kap. 7. Köksväxter m. m.

Anmärkning

Såsom köksväxter enligt 07.01 anses även ätbara svampar, oliver, kapris, tomater, potatis, rödbeter, gurkor, pumpor, auberginer, sötpaprika (*Capsicum grossum*), fänköl, persilja, körvel, dragon, krasse, mejram, pepparrot och vitlök. Såsom köks-

växter enligt nr 07.02—07.04 tulltaxeras alla de produkter, som i färskt tillstånd hänföras till nr 07.01.

Nr 07.04 omfattar dock icke:

- a) torkade baljväxtfrön (nr 07.05);
- b) sötpaprika (*Capsicum grossum*), malen (nr 09.04);
- c) mjöl av torkade baljväxtfrön, hänförliga till nr 07.05 (nr 11.03);
- d) mjöl, gryn och flingor av potatis (nr 11.05).

07.01 Köksväxter, färska eller kylda

- 10 potatis (054—01)
- rotfrukter (054—09):
- 21 morötter
- 29 andra
- 30 lök (054—09)
- kål (054—09):
- 41 vitkål och rödkål
- 42 blomkål
- 49 annan
- baljfrukter (054—09):
- 51 ärter
- 52 bönor
- 59 andra
- svampar (054—09):
- 61 champinjoner
- 69 andra
- 70 tomater (054—09)
- andra köksväxter (054—09):
- 75 sparris
- 80 gurkor
- 85 sallad
- 90 andra

07.02.00 Köksväxter (även kokta), frysta (054—09)

07.03.00 Köksväxter, tillfälligt konserverade i saltvatten, svavelsyrlighetsvatten eller andra lösningar men icke särskilt beredda för direkt konsumtion (054—09)

07.04.00 Köksväxter, torkade, även sönderdelade i stycken eller krossade eller pulveriserade men icke på annat sätt beredda (055—01)

07.05 Ärter, bönor och andra till människo- eller djurföda tjänliga baljväxtfrön, torkade, även skalade och kluvna (054—02)

- tjänliga till människoföda:
- 11 ärter
- 12 bönor
- 19 andra
- 90 andra slag

07.06 Maniok-, arrow- och salepsrot, jordärtskockor, batater (sötpotatis) och andra liknande rötter, stam- eller rotknölar med hög halt

av stärkelse eller inulin, färska eller torkade även sönderdelade i
i stycken; märm av sagopalm

- 10 maniok- och arrowrot (054—03)
- 20 batater (054—09)
- 90 andra slag (054—03)

Kap. 8. Ätbara frukter; skal av citrusfrukter eller melon

Anmärkingar

1. Icke ätbara frukter hänföres icke till detta kapitel.
2. Kylida frukter tulltaxeras såsom färska frukter.

08.01 Dadlar, bananer, ananas, mango, mangostan, avokatofrukt och guava samt kokosnötter, paranötter och kasjunötter, färska eller torkade, även skalade

- 10 dadlar (052—01)
- 20 bananer (051—03)
- 30 ananas (051—06)
- 40 mango, mangostan, avokatofrukt och guava (051—06)
- 50 kokosnötter (051—07)
- 60 kokosrasp (051—07)
- 70 paranötter (051—07)
- 80 kasjunötter (051—07)

08.02 Citrusfrukter, färska eller torkade

- 10 apelsiner och mandariner (051—01)
- 20 grapefrukt (051—02)
- 30 citroner (051—02)
- 90 andra (051—02)

08.03.00 Fikon, färska eller torkade (052—01)

08.04 Vindruvor, färska eller torkade

- 10 färska (051—05)
- torkade (052--01):
- 21 russin
- 25 korinter

08.05 Nötter och liknande frukter, ej hänförliga till nr 08.01, färska eller torkade, även skalade (051—07)

- 11 krakmandel
- 19 annan mandel
- 21 hasselnötter
- 22 hasselnötskärnor
- 31 valnötter
- 32 valnötskärnor
- 41 pekannötter
- 42 pekannötskärnor
- 50 kastanjer

- 80 andra nötter
90 andra nötkärnor
- 08.06 **Äpplen, päron och kvittenfrukter, färska**
10 äpplen (051—04)
20 päron och kvittenfrukter (051—06)
- 08.07 **Körsbär, persikor, plommon och liknande stenfrukter, färska (051—06)**
10 körsbär
20 aprikoser
30 persikor
40 plommon
90 andra
- 08.08 **Bär, ej hänförliga till nr 08.07, färska (051—06)**
10 hallon, krusbär och vinbär
20 jordgubbar
30 hjortron
40 lingon
50 blåbär
90 andra
- 08.09 **Andra färska frukter (051—06)**
10 meloner
90 andra
- 08.10 **Frukter (även kokta), utan tillsats av socker, frysta (053—01)**
10 jordgubbar
90 andra
- 08.11.00 **Frukter, tillfälligt konserverade i saltvatten, svavelsyrlighetsvat-
ten eller andra lösningar men icke särskilt beredda för direkt
konsumtion (053—01)**
- 08.12 **Frukter, torkade, ej hänförliga till nr 08.01—08.05**
10 äpplen
20 päron
30 aprikoser
40 persikor
50 plommon
60 blandad frukt
70 blåbär
90 andra
- 08.13 **Skal av citrusfrukter eller melon, färska, frysta eller torkade eller
tillfälligt konserverade i saltvatten, svavelsyrlighetsvatten eller
andra lösningar (054—03)**
10 torkade
90 andra

Kap. 9. Kaffe, te, matte och kryddor

Anmärkningar

1. Blandningar av produkter, hänförliga till nr 09.04—09.10, tulltaxeras enligt följande:
 - a) blandningar av två eller flera produkter, hänförliga till ett och samma tulltaxenummer, tulltaxeras enligt detta nummer;
 - b) blandningar av två eller flera produkter, hänförliga till olika tulltaxenummer, tulltaxeras enligt nr 09.10.

Tillsatser av andra ämnen till de produkter, som äro upptagna i nr 09.04—09.10, härunder inbegripet de blandningar som avses i a och b ovan, skola icke påverka tulltaxeringen, under förutsättning att de sålunda erhållna blandningarna fortfarande ha karaktär av varor, upptagna i något av de nämnda tulltaxenumren. I motsatt fall hänföras dylika blandningar icke till detta kapitel; om de utgöra preparat för smaksättning, tulltaxeras de enligt nr 21.04.
2. Detta kapitel omfattar icke:
 - a) sötpaprika (*Capsicum grossum*), omalen (kap. 7);
 - b) kubebapeppar av arten *Cubeba officinalis* Miq. eller *Piper cubeba* (nr 12.07).

09.01	Kaffe, även rostet eller befriat från koffein; skal och hinnor av kaffe; kaffesurrogat med tillsats av kaffe
10	orostat kaffe (071—01)
20	rostet kaffe (071—02)
30	kaffesurrogat med tillsats av kaffe (071—02)
40	skal och hinnor av kaffe (081—09)
09.02.00	Te (074—01)
09.03.00	Matte (074—02)
09.04	Peppar (av släktena <i>Piper</i>, <i>Capsicum</i> eller <i>Pimenta</i>) (075—01)
10	vitpeppar och svartpeppar
20	kryddpeppar
90	annan
09.05.00	Vanilj (075—02)
09.06.00	Kanel och kanelknopp (075—02)
09.07.00	Kryddnejlikor, nejlikstjälkar och modernejlikor (075—02)
09.08	Muskot, muskotblomma och kardemumma (075—02)
10	muskot och muskotblomma
20	kardemumma
09.09	Anis, stjärnanis, fänkål, koriander, kummin, spiskummin och enbär (075—02)
10	kummin
90	andra

09.10	Timjan, lagerblad, saffran och andra kryddor (075—02)
10	lagerblad
20	saffran
30	ingefära
40	kurry
90	andra

Kap. 10. Spannmål

Anmärkning

Detta kapitel omfattar icke spannmål, som skalats eller bearbetats på annat sätt. Till nr 10.06 hänföres dock förutom obearbetat ris även skalat, polerat, glaserat och brutet ris.

10.01.00	Vete samt blandsäd av vete och råg (041—01)
10.02.00	Råg (045—01)
10.03	Korn (043—01)
10	blandsäd
90	andra slag
10.04	Havre (045—02)
10	blandsäd
90	andra slag
10.05.00	Majs (044—01)
10.06	Ris
10	oskalat (042—01)
20	endast skalat (042—02)
90	annat (042—02)
10.07	Bovete, hirs, sorghum, kanariefrö och annan spannmål (045—09)
10	sorghum
90	andra slag

Kap. 11. Produkter av kvarnindustri; malt, stärkelse, inulin och gluten

Anmärkning

Detta kapitel omfattar icke:

- rostat malt, utgörande kaffesurrogat (nr 09.01 och 21.01);
- mjöl, värmebehandlat eller på annat sätt berett till näringsmedel för barn eller för dietiskt bruk (nr 19.02); mjöl, som värmebehandlats uteslutande för att förbättra bakförmågan, hänföres dock till detta kapitel;
- majsflingor och andra produkter, hänförliga till nr 19.05;

- d) farmaceutiska produkter (kap. 30);
 e) stärkelse, utgörande kosmetiska preparat enligt nr 33.06.

- 11.01 Mjöl av spannmål**
 av:
 10 vete (046—01)
 20 blandning av vete och råg (046—01)
 30 råg (047—01)
 40 korn (047—09)
 50 havre (047—09)
 60 majs (047—02)
 70 ris (047—09)
 90 annan spannmål (047—09)
- 11.02 Gryn av spannmål, framställda genom skalning, avrundning, krossning, valsning eller pressning av sädeskorn, med undantag av skalat, polerat, glaserat och brutet ris; groddar av spannmål ävensom mjöl därav**
 gryn och liknande produkter av:
 10 vete (046—01)
 20 råg (047—01)
 30 korn (048—01)
 40 havre (048—01)
 50 majs (048—01)
 80 annan spannmål (047—09)
 90 groddar av spannmål ävensom mjöl därav (048—01)
- 11.03.00 Mjöl av torkade ärter, bönor eller andra baljväxtfrön, hänförliga till nr 07.05 (055—04)**
- 11.04.00 Mjöl av frukter, hänförliga till kap. 8 (055—04)**
- 11.05.00 Mjöl, gryn och flingor, framställda direkt av potatis (055—04)**
- 11.06.00 Mjöl och gryn, framställda direkt av sago, av maniok-, arrow- eller salepsrot eller av andra till nr 07.06 hänförliga rötter, stam- eller rotknölar (055—04)**
- 11.07 Malt, även rostat**
 10 helt eller krossat (048—02)
 20 mjöl (048—09)
- 11.08 Stärkelse; inulin (599—03)**
 10 majsstärkelse
 20 vetestärkelse
 30 risstärkelse
 40 potatisstärkelse
 90 annan stärkelse samt inulin
- 11.09.00 Gluten och glutenmjöl, även rostade (599—03)**

Kap. 12. Oljehaltiga frön och frukter; diverse andra frön och frukter; växter för industriellt eller medicinskt bruk; halm och foderväxter

Anmärkingar

1. Enligt nr 12.01 tulltaxeras bl. a. jordnötter, sojaböner, senapsfrön, vallmofrön och kopra. Kokosnötter hänföras till nr 08.01 och oliver till kap. 7 eller 20.
2. Betfrön, klöver- och gräsfrön, blomsterfrön, köksväxtfrön, frön av fruktträd och skogsträd samt frön av vicker och lupiner tulltaxeras enligt nr 12.03. Till nr 12.03 hänföras icke ärter, böner och andra till människo- eller djurföda tjänliga baljväxtfrön (nr 07.05), kryddor och andra produkter, upptagna i kap. 9, spannmål (kap. 10), oljehaltiga frön och frukter (nr 12.01) samt frön och frukter, upptagna i nr 12.07.
3. Till nr 12.07 hänföras bl. a. följande växter eller delar därav, nämligen basilikört, stofferblomma, isop, mynta, alla slag, rosmarin, vinruta, kryddsalvia och malört.
Nr 12.07 omfattar icke:
 - a) oljehaltiga frön och frukter (nr 12.01);
 - b) farmaceutiska produkter, hänförliga till kap. 30;
 - c) parfymer och kosmetiska preparat, hänförliga till kap. 33;
 - d) desinfektionsmedel, insekts-, svamp- och ogräsbekämpningsmedel samt liknande produkter, hänförliga till nr 38.11.

12.01 Oljehaltiga frön och frukter, även sönderdelade

10	jordnötter (221—01)
15	jordnötkärnor (221—01)
20	kopra (221—02)
25	palmnötter och palmkärnor (221—03)
30	sojaböner (221—04)
35	linfrön (221—05)
40	bomullsfrön (221—06)
45	ricinusfrön (221—07)
50	raps- och rybsfrön (221—09)
55	oiticafrön (221—09)
60	senapsfrön (221—09)
65	boknötter (bokollon) (221—09)
90	andra (221—09)

12.02 Mjöl, icke avfettat, av oljehaltiga frön eller frukter, med undantag av senapsmjöl

av:

10	jordnötter (221—01)
15	kopra (221—02)
20	palmnötter och palmkärnor (221—03)
25	sojaböner (221—04)
30	linfrön (221—05)
35	bomullsfrön (221—06)
40	ricinusfrön (221—07)
45	raps- och rybsfrön (221—09)
50	oiticafrön (221—09)
90	andra (221—09)

- 12.03 **Frön, sporer och frukter med huvudsaklig användning som utsäde (292—05)**
 av:
 vallbaljväxter:
 11 blålusern
 12 alsikeklöver
 13 rödklöver
 14 vitklöver
 19 andra
 vallgräs:
 21 gröe
 22 hundäxing
 23 svingel
 24 timotej
 25 ven
 29 andra
 andra grönfoderväxter:
 31 vicker
 39 andra
 rotfrukter och köksväxter:
 41 foderbeta
 42 sockerbeta
 43 kålrot, rova och morot
 44 rödbeta, kål, lök, gurka och sallad
 49 andra
 50 prydnadsväxter
 60 skogsträd
 90 andra slag
- 12.04 **Sockerbeter, färska eller torkade, även skurna eller pulveriserade; sockerrör (054—03)**
 10 sockerbeter och sockersnitsel
 20 sockerrör
- 12.05 **Cikoriarötter, färska eller torkade, även sönderdelade men icke rostade (054—03)**
 10 färska
 20 torkade
- 12.06.00 **Humle och humlemjöl (lupulin) (054—03)**
- 12.07.00 **Växter samt frön, frukter och andra växtdelar, färska eller torkade, även sönderdelade eller pulveriserade, med huvudsaklig användning för framställning av parfymer, läkemedel, insekts- eller svampbekämpningsmedel eller för liknande ändamål (292—04)**
- 12.08 **Johannesbröd, färskt eller torkat, även sönderdelat eller pulveriserat; fruktkärnor och andra vegetabiliska produkter med huvudsaklig användning som livsmedel, ej hänförliga till annat nummer**
 10 johannesbröd (081—01)

- 20 aprikos-, persiko- och plommonkärnor (054—03)
 90 andra slag (054—03)

12.09.00 **Halm och agnar av spannmål, obearbetade eller enbart hackade (081—01)**

12.10 **Kålrötter samt foderbetor och andra foderrotfrukter; foderkål; hö; klöver, lusern, lupin, vicker, esparsett och liknande foderväxter (081—01)**

- 10 kålrötter samt foderbetor och andra foderrotfrukter
 20 hö
 30 lusernmjöl
 90 andra slag

Kap. 13. Vegetabiliska råämnen för färgning eller garvning; naturliga gummiarter och hartser samt andra växtsafter och växtextrakter

Anmärkning

Till nr 13.03 hänföres bl. a. lakritsextrakt, pyrethrumextrakt, humleextrakt, aloextrakt och opium. Nr 13.03 omfattar icke:

- a) lakritsextrakt, innehållande mer än 10 viktprocent socker eller utgörande sockerkonfektyrer (nr 17.04);
 b) maltextrakt (nr 19.01);
 c) extrakter av kaffe, te eller matte (nr 21.02);
 d) alkoholhaltiga växtsafter och växtextrakter, utgörande drycker, samt alkoholhaltiga beredningar (s. k. koncentrerade extrakt) för framställning av drycker (kap. 22);
 e) kamfer (nr 29.13) och glycyrrhizin (nr 29.41);
 f) läkemedel (nr 30.03);
 g) garvävnes- och färgämnesextrakter (nr 32.01 och 32.04);
 h) flyktiga vegetabiliska oljor samt resinoider (nr 33.01); vatten från destillation av flyktiga vegetabiliska oljor samt vattenlösningar av dylika oljor (nr 33.05);
 ij) naturgummi (kautschuk), balata, guttaperka och liknande naturliga produkter (nr 40.01).

13.01 **Vegetabiliska råämnen med huvudsaklig användning för färgning eller garvning (292—01)**

- 10 för färgning
 20 för garvning

13.02 **Schellack, kornlack, stocklack o. d.; gummi arabicum och dylika naturliga gummiarter; naturliga gummihartser, hartser och balsamer (292—02)**

- 10 schellack, kornlack, stocklack o. d.
 20 gummi arabicum
 30 dragantgummi
 40 kopal
 90 andra slag

- 13.03 Växtsafter och växtextrakter; pektin, agar-agar samt annat växtslem och andra naturliga förtjockningsmedel, extraherade ur vegetabiliska ämnen (292—09)
- 10 lakritsextrakt
 - 20 pektin
 - 30 agar-agar
 - 90 andra slag

Kap. 14. Vegetabiliska flättnings- och snidningsmaterial; produkter av vegetabiliskt ursprung, ej annorstädes upptagna eller inbegripna

Anmärkingar

1. Detta kapitel omfattar icke material eller fibrer med huvudsaklig användning som textilmaterial, oavsett bearbetning, ej heller andra vegetabiliska material, som bearbetats för användning uteslutande som textilmaterial (avd. XI).
2. Korgvide, vass, bambu och liknande material, kluvna, samt rottingbast och dragen, skalad eller kliven rotting hänförs till nr 14.01. Till detta nummer hänförs icke träspån (nr 44.09).
3. Till nr 14.02 hänföres icke träull (nr 44.12).
4. Till nr 14.03 hänförs icke bindlar för borstfabrikation (nr 96.03).

- 14.01 Vegetabiliska material med huvudsaklig användning för korgmakeriarbeten eller andra flätade arbeten (korgvide, vass, säv, bambu, rotting, rafia ävensom tvättad, blekt eller färgad halm samt lindbast och liknande material) (292—03)

- 10 bambu
- 20 rotting
- 30 vide
- 40 bast
- 90 andra

- 14.02 Vegetabiliska material med huvudsaklig användning för stoppning (kapock, krollsplint, sjögräs o. d.) även i skikt, med eller utan förstärkning av annat material (292—09)

- 10 kapock och annat växtdun
- 20 krollsplint
- 90 andra

- 14.03 Vegetabiliska material med huvudsaklig användning för borstbinderiarbeten (sorghum, piassava, risrot och liknande material), även buntade eller snodda (292—09)

- 10 piassava
- 20 mexikansk fiber
- 90 andra

- 14.04.00 Hårda frön, fruktkärnor, skal och nötter med huvudsaklig användning som snidningsmaterial (stennöt, fruktkärnor av dumpalmen och liknande material) (292—09)

- 14.05.00 Produkter av vegetabiliskt ursprung, ej hänförliga till annat nummer (292—09)

AVDELNING III

Animaliska och vegetabiliska fetter och oljor samt spaltning produkter därav; beredda ätbara fetter; vaxer av animaliskt eller vegetabiliskt ursprung

Kap. 15. Animaliska och vegetabiliska fetter och oljor samt spaltning produkter därav; beredda ätbara fetter; vaxer av animaliskt eller vegetabiliskt ursprung

Anmärkningar

1. Detta kapitel omfattar icke:
 - a) ister och annat fett av svin eller fjäderfä, icke utsmält eller utpressat (nr 02.05);
 - b) kakaosmör (nr 18.04);
 - c) grevar (nr 23.01), oljekakor och dylika återstoder från utvinning av vegetabiliska oljor (nr 23.04);
 - d) kemiskt definierade fettsyror, beredda vaxer samt fetter och oljor, beredda till läkemedel, färger, lacker, tvål, parfymer, toalettmiddel eller kosmetiska preparat, ävensom sulfonerade oljor och andra produkter, hänförliga till avd. VI;
 - e) faktis, framställd av oljor (nr 40.02).
2. Återstoder från rening eller raffinering av oljor (t. ex. soapstocks och botten-satser) eller från destillation av ullfett eller glycerol ävensom stearinbeck hän-föras till nr 15.17.

15.01.00	Ister och annat fett av svin eller fjäderfä, utsmält eller utpressat (091—02)
15.02	Talg (av nötkreatur, får eller getter), rå eller utsmält, premier jus härunder inbegripen (411—02)
10	råtalg
20	premier jus och annat fett avsett till människoföda
90	andra slag
15.03.00	Solarstearin och oleostearin (presstalg); isterolja, talgolja och oleomargarin, icke emulgerade, blandade eller på annat sätt beredda (411—02)
15.04	Fetter och oljor, även raffinerade, av fisk eller havsdäggdjur (411—01)
10	valolja, rå
20	spermolja, rå
30	sälolja, rå
40	sillolja, rå

- 50 högvitaminhaltig tran och olja
- 60 medicintran och veterinärtran
- 90 andra

- 15.05.00 Ullfett och fettämnen ur ullfett, lanolin härunder inbegripet (411—02)

- 15.06 Andra animaliska fetter och oljor (t. ex. klövolja, benfett och destruktionsfett) (411—02)
 - 10 benfett
 - 90 andra

- 15.07 Vegetabiliska fetter och feta oljor, råa, renade eller raffinerade
 - råa:
 - 01 linolja (412—01)
 - 04 sojabönlolja (412—02)
 - 07 bomullsfröolja (412—03)
 - 11 jordnötolja (412—04)
 - 14 olivolja eller bomolja (412—05)
 - 17 palmolja (412—06)
 - 21 kokosolja (412—07)
 - 24 palmkärnlolja (412—08)
 - 27 ricinolja (412—11)
 - 31 träolja (tungolja) (412—12)
 - 34 sesamolja (412—19)
 - 37 raps-, rybs- och rovolja (412—19)
 - 41 senapsolja (412—19)
 - 44 oiticicaolja (412—19)
 - 49 andra (412—19)
 - renade eller raffinerade:
 - 51 linolja (412—01)
 - 54 sojabönlolja (412—02)
 - 57 bomullsfröolja (412—03)
 - 61 jordnötolja (412—04)
 - 64 olivolja eller bomolja (412—05)
 - 67 palmolja (412—06)
 - 71 kokosolja (412—07)
 - 74 palmkärnlolja (412—08)
 - 77 ricinolja (412—11)
 - 81 träolja (tungolja) (412—12)
 - 84 sesamolja (412—19)
 - 87 raps-, rybs- och rovolja (412—19)
 - 91 senapsolja (412—19)
 - 94 oiticicaolja (412—19)
 - 99 andra (412—19)

- 15.08 Animaliska och vegetabiliska feta oljor, kokta, oxiderade, dehydratiserade, faktiserade, blästa, polymeriserade eller på annat sätt modifierade (413—01)
 - 10 animaliska
 - vegetabiliska:
 - 21 linolja
 - 29 andra

- 15.09.00 **Garvfett (degras) (411—02)**
- 15.10 **Fettsyror, sura oljor från raffinering samt fettalkoholer**
 - fettsyror samt sura oljor från raffinering (413—03):
 - 10 olein
 - 20 stearin
 - 50 andra
 - 60 fettalkoholer (512—04)
- 15.11 **Glycerol (glycerin), glycerolvatten och glycerollut (512—03)**
 - glycerol
 - 10 rå
 - 20 renad
 - 30 glycerolvatten och glycerollut
- 15.12 **Härdade animaliska eller vegetabiliska fetter och feta oljor, även raffinerade men icke vidare bearbetade (413—02)**
 - 10 animaliska
 - 20 vegetabiliska
- 15.13 **Margarin, konstister och annat berett ätbart fett**
 - 10 margarin (091—01)
 - 20 konstister och annat berett ätbart fett (991—02)
- 15.14.00 **Spermaceti (valrav), rå, pressad eller raffinerad, även färgad (413—04)**
- 15.15.00 **Bivax och andra insektsvaxer, även färgade (413—04)**
- 15.16 **Vegetabiliska vaxer, även färgade (413—04)**
 - 10 karnaubavax
 - 90 andra
- 15.17.00 **Återstoder från bearbetning av fetter eller feta oljor eller av animaliska eller vegetabiliska vaxer (413—03)**

AVDELNING IV

Produkter av livsmedelsindustri; drycker, alkohol och ättika; tobak

Kap. 16. Varor av kött, fläsk, fisk, kräftdjur eller blötdjur

Anmärkning

Detta kapitel omfattar icke kött, fläsk, fisk, kräftdjur och blötdjur, beredda eller konserverade på sätt i kap. 2 och 3 angives.

- 16.01 **Korv och liknande varor av kött, fläsk eller andra djurdelar eller av blod**
- 10 i hermetiskt slutna kärl (013—02)
 - 20 andra slag (013—01)
- 16.02 **Kött, fläsk och andra djurdelar, beredda eller konserverade, ej hänförliga till nr 16.01**
- i hermetiskt slutna kärl (013—02):
 - 11 kött av nötkreatur
 - 12 fläsk
 - 13 kött av fjäderfä
 - 14 annat kött
 - 19 andra slag
 - 20 andra slag (013—09)
- 16.03.00 **Köttextrakt och köttsaft (013—09)**
- 16.04 **Fisk, beredd eller konserverad, kaviar och kaviarersättning härunder inbegripna**
- helkonserver (032—01):
 - 11 inläggningar av sardintyp
 - 12 sill
 - 13 lax
 - 14 makrill
 - 15 tonfisk
 - 19 annan fisk
 - 29 andra slag
 - halvkonserver (032—01):
 - 31 inläggningar av ansjovistyp
 - 32 sill
 - 39 annan fisk
 - 41 störrom
 - 49 andra slag
 - andra slag (032—02):
 - i förpackningar med en nettovikt understigande 45 kg:

- 51 inläggningar av ansjovistyp
- 52 sill
- 59 annan fisk
- 69 andra slag
- 71 i förpackningar med en nettovikt av minst 45 kg:
- 72 inläggningar av ansjovistyp
- 72 sill
- 79 andra slag

16.05 Kräftdjur och blötdjur, beredda eller konserverade

- i hermetiskt slutna kärl (032—01):
- 11 räkor
- 12 krabbor
- 19 andra
- 20 andra slag (032—02).

Kap. 17. Socker och sockerkonfektyrer

Anmärkingar

1. Detta kapitel omfattar icke:
 - a) sockerkonfektyrer, innehållande kakao (nr 18.06);
 - b) kemiskt rena sockerarter (nr 29.43), andra än sackaros;
 - c) sockrade läkemedel (kap. 30).
2. Kemiskt ren sackaros tulltaxeras, oavsett ursprung, enligt nr 17.01.

17.01 Bet- och rörsocker i fast form

- 10 till raffineringsindustrin (061—01)
- 90 annat (061—02)

17.02 Annat socker; sirap och andra sockerlösningar; konstgjord honung samt blandningar av konstgjord och naturlig honung; sockerkulör (061—09)

- 10 druv- och stärkelsesocker
- 20 stärkelsesirap
- 70 annat socker, annan sirap och andra sockerlösningar
- 80 konstgjord honung samt blandningar av konstgjord och naturlig honung
- 90 sockerkulör

17.03 Melass, även avfärgad

- 10 tjänlig till människoföda (061—04)
- 90 annan (061—03)

17.04 Sockerkonfektyrer, icke innehållande kakao (062—01)

- 10 mandel- och marsipanmassa
- 90 andra slag

17.05.00 Socker, sirap och andra sockerlösningar samt melass, försatta med smakämne eller färg (vanilj- och vanillinsocker härunder inbegripna), ej hänförliga till fruktsafter (062—01)

Kap. 18. Kakao och varor därav

Anmärkningar

1. Detta kapitel omfattar icke sådana varor, innehållande kakao, som avses i nr 19.02, 19.08, 22.02, 22.09 och 30.03.
2. Nr 18.06 omfattar sockerkonfektyrer, innehållande kakao, ävensom, med de undantag som stadgas i anm. 1 till detta kapitel, andra födoämnen, innehållande kakao.

- 18.01.00 **Kakaoböner, hela eller krossade, även rostade (072—01)**
- 18.02.00 **Kakaoskal och kakaoavfall (081—09)**
- 18.03.00 **Kakaomassa (härunder inbegripet kakaomassa i block), även avfettad (072—03)**
- 18.04.00 **Kakaosmör (kakaofett) (072—03)**
- 18.05.00 **Kakaopulver, icke sötat (072—02)**
- 18.06 **Choklad och chokladvaror samt andra födoämnen, innehållande kakao**
 - 10 kakaopulver, sötat (072—02)
 - 20 blockchoklad (073—01)
 - konfektyrer (073—01):
 - 31 fylld choklad
 - 39 andra
 - glass, glasspulver och puddingpulver:
 - 41 innehållande mjölk eller ägg (029—09)
 - 49 andra (073—01)
 - andra födoämnen:
 - 91 innehållande mjölk eller ägg (029—09)
 - 99 andra (073—01)

Kap. 19. Varor av spannmål, mjöl eller stärkelse; bakverk

Anmärkningar

1. Detta kapitel omfattar icke:
 - a) näringsmedel av de slag, som avses i nr 19.02, men innehållande minst 50 viktprocent kakao (nr 18.06);
 - b) varor av mjöl eller stärkelse (käx o. d.), särskilt beredda till fodermedel (nr 23.07);
 - c) läkemedel (kap. 30).
2. Med *mjöl* avses i detta kapitel förutom mjöl av spannmål även mjöl av frukter eller köksväxter.

- 19.01.00 **Maltextrakt (048—09)**
- 19.02 **Näringsmedel (för barn, för dietiskt bruk eller för matlagnings-**

ändamål), beredda av mjöl, stärkelse eller maltextrakt, även med tillsats av kakao till mindre än 50 viktprocent

- 10 innehållande mjölk eller ägg (029—09)
90 andra (048—09)

19.03.00 Makaroner, spagetti och liknande produkter (048—03)

19.04.00 Gryn och flingor, framställda av tapioka-, sago-, potatis- eller annan stärkelse (055—04)

19.05.00 Majsflingor, s. k. rostat ris och liknande varor, framställda genom svällning eller rostning av spannmål eller produkter av spannmål (048—01)

19.06.00 Nattvardsbröd, oblatkapslar för läkemedel, sigilloblater och liknande varor av mjöl eller stärkelse (048—09)

19.07 Matbröd, skeppsskorpor och andra enklare bakverk utan tillsats av socker, honung, ägg, fett, ost eller frukt (048—04)

- 10 knäckebröd
90 andra

19.08 Bakverk, ej hänförliga till nr 19.07, även innehållande kakao (oavsett mängden) (048—04)

- 10 kax och wafers
90 andra

Kap. 20. Varor av köksväxter och frukter samt av andra växter och växtdelar

Anmärkningar

1. Detta kapitel omfattar icke:
 - a) köksväxter och frukter, beredda eller konserverade på sätt i kap. 7 och 8 angives;
 - b) fruktgeléer, marmelader och liknande varor, därest de ha karaktär av sockerkonfektyrer (nr 17.04) eller chokladvaror (nr 18.06).
2. Vid tillämpningen av nr 20.01 och 20.02 anses såsom köksväxter endast sådana produkter, som i färskt tillstånd hänföres till nr 07.01.
3. Ätbara växter och växtdelar, såsom ingefära och angelika, inlagda i sockerlag, tulltaxeras enligt nr 20.06; till detta nummer hänföres även rostade jordnötter.
4. Tomatsaft, i vilken torrsubstansen uppgår till minst 7 viktprocent, hänföres till nr 20.02.

20.01 Köksväxter och frukter, inlagda i ättika eller ättiksyra, även med tillsats av socker, salt, kryddor eller senap

- i hermetiskt slutna kärl:
10 köksväxter (055—02)
20 frukter (053—01)

- andra slag:
 30 köksväxter (055—03)
 40 frukter (053—01)
- 20.02 **Köksväxter, beredda eller konserverade på annat sätt än genom inläggning i ättika eller ättiksyra**
 i hermetiskt slutna kärl:
 11 ärter (055—02)
 12 svampar (055—02)
 13 tomatpuré (053—03)
 14 sparris (055—02)
 19 andra köksväxter (055—02)
 andra slag:
 21 ärter (055—02)
 22 svampar (055—03)
 23 tomatpuré (053—03)
 24 sparris (055—03)
 29 andra köksväxter (055—03)
- 20.03 **Fruktar, frysta, med tillsats av socker (053—01)**
 10 jordgubbar
 90 andra
- 20.04.00 **Fruktar, fruktskal och andra växtdekar, kanderade, glaserade eller på liknande sätt beredda med socker (053—02)**
- 20.05 **Sylter, marmelader, fruktmos, fruktgeléer och fruktpastor, beredda genom kokning, med eller utan tillsats av socker (053—03)**
 10 av citrusfrukter
 20 av äpplen
 30 av bär
 90 andra slag
- 20.06 **Fruktar, beredda eller konserverade på annat sätt, med eller utan tillsats av socker eller alkohol (053—01)**
 10 pulp
 andra slag:
 20 ananas
 30 citrusfrukter
 40 päron
 50 aprikoser
 60 persikor
 70 blandad frukt
 90 andra slag
- 20.07 **Saft av frukter eller köksväxter, även med tillsats av socker men icke innehållande alkohol**
 10 av citrusfrukter (053—04)
 20 av andra frukter (053—04)
 av köksväxter:
 30 i hermetiskt slutna kärl (055—02)
 40 andra slag (055—03)

Kap. 21. Diverse näringsmedel

Anmärkningar

1. Detta kapitel omfattar icke:
 - a) blandningar av köksväxter, hänförliga till nr 07.04;
 - b) rostat kaffesurrogat med tillsats av kaffe (nr 09.01);
 - c) kryddor och andra produkter, hänförliga till nr 09.04—09.10;
 - d) jäst, utgörande läkemedel (nr 30.03).
2. Extrakter av sådana surrogat, som avses i anm. 1 b ovan, hänförs till nr 21.02.

- 21.01.00 **Rostad cikoriarot och andra rostade kaffesurrogat, ävensom extrakter därav (099—09)**
- 21.02 **Extrakter och essenser av kaffe, te eller matte; preparat på basis av dylika extrakter eller essenser**
- 10 extrakter och essenser av kaffe; preparat på basis av dylika extrakter eller essenser (071—03)
- 90 andra slag (099—09)
- 21.03 **Senapspulver och beredd senap (099—09)**
- 10 senapspulver
- 20 beredd senap
- 21.04.00 **Såser och andra för smaksättning avsedda preparat (099—09)**
- 21.05 **Sopp- och buljongpreparat samt färdiga soppor och buljonger**
- i hermetiskt slutna kärl:
- 11 innehållande kött eller köttextrakt (013—09)
- 12 innehållande fisk, kräftdjur eller blötdjur (032—01)
- 19 andra (055—02)
- i andra än hermetiskt slutna kärl:
- 21 innehållande kött eller köttextrakt (013—09)
- 22 innehållande fisk, kräftdjur eller blötdjur (032—02)
- 29 andra (055—03)
- 21.06 **Jäst, s. k. torrjäst härunder inbegripen, och bakpulver**
- 10 aktiv jäst (099—09)
- 20 s. k. torrjäst (död jäst, inaktiv jäst) (081—09)
- 30 bakpulver (099—09)
- 21.07 **Beredda näringsmedel, ej hänförliga till annat nummer**
- beredda av fett (099—09):
- 11 grädd- eller mjölkliknande emulsioner (gräddersättning)
- 19 andra
- 20 beredda av mjölk eller ägg (029—09)
- beredda på annat sätt (099—09):
- 91 icke alkoholhaltiga beredningar för framställning av drycker
- 99 andra

Kap. 22. Drycker, alkohol och ättika

Anmärkningar

1. Detta kapitel omfattar icke:
 - a) havsvatten (nr 25.01);
 - b) destillerat vatten och annat vatten av motsvarande eller högre renhetsgrad (nr 28.58);
 - c) vattenlösningar av ättiksyra, innehållande mer än 10 viktprocent ättiksyra (nr 29.14);
 - d) läkemedel, hänförliga till nr 30.03;
 - e) parfymer och toalettmiddel (kap. 33).
2. Vid tillämpning av tulltaxenummer eller underavdelningar av tulltaxenummer, där alkoholhalt uttryckes i volymprocent, skall halten beräknas vid + 15°C.

22.01	Vatten, mineralvatten, kolsyrat vatten, is och snö
10	mineralvatten och kolsyrat vatten (111—01)
20	vatten, is och snö (272—19)
22.02.00	Lemonader, aromatiserat mineralvatten, aromatiserat kolsyrat vatten och andra alkoholfria drycker, med undantag av frukt- och köksväxtsaft, hänförlig till nr 20.07 (111—01)
22.03	Maltdrycker (112—02)
10	på flaskor
20	på burkar
90	på andra kärl
22.04	Druvmust i jäsnings, ävensom druvmust, vars jäsnings avbrutits på annat sätt än genom tillsats av alkohol (112—01)
10	på kärl rymmande högst 10 l
90	på andra kärl
22.05	Vin av färskas druvor; druvmust, vars jäsnings avbrutits genom tillsats av alkohol (112—01)
10	musserande
	icke musserande:
	alkoholhalt: icke överstigande 14 volymprocent:
21	på kärl rymmande högst 10 l
29	på andra kärl
	alkoholhalt: överstigande 14 volymprocent:
31	på kärl rymmande högst 10 l
39	på andra kärl
22.06	Vermut och annat vin av färskas druvor, berett med växtdeklar eller aromatiska ämnen (112—01)
10	på kärl rymmande högst 10 l
90	på andra kärl
22.07	Andra jästa drycker, såsom cider (äppel- och päronvin) och mjöd (112—02)

- 10 musserande
icke musserande:
alkoholhalt: icke överstigande 14 volymprocent:
21 på kärl rymmande högst 10 l
29 på andra kärl
alkoholhalt: överstigande 14 volymprocent:
31 på kärl rymmande högst 10 l
39 på andra kärl
- 22.08 Alkohol (etanol, etylalkohol), odenaturerad, med en alkoholhalt av minst 80 volymprocent; alkohol (etanol, etylalkohol), denaturerad, oavsett alkoholhalten (512—02)
- 10 odenaturerad
20 denaturerad
- 22.09 Alkohol (etanol, etylalkohol), odenaturerad, med en alkoholhalt av mindre än 80 volymprocent; brännvin, likör och andra alkoholhaltiga drycker; alkoholhaltiga beredningar (s. k. koncentrerade extrakt) för framställning av drycker (112—04)
- 10 alkohol, odenaturerad, med en alkoholhalt av mindre än 80 volymprocent
likör, bitters, punsch och liknande drycker:
21 på kärl rymmande högst 10 l
29 på andra kärl
armagnac, brandy, cognac, eau-de-vie:
31 på kärl rymmande högst 10 l
39 på andra kärl
whisky:
41 på kärl rymmande högst 10 l
49 på andra kärl
genever och gin:
51 på kärl rymmande högst 10 l
59 på andra kärl
brännvin, okryddat eller kryddat:
61 på kärl rymmande högst 10 l
69 på andra kärl
andra alkoholhaltiga drycker:
81 på kärl rymmande högst 10 l
89 på andra kärl
90 alkoholhaltiga beredningar (s. k. koncentrerade extrakt) för framställning av drycker
- 22.10.00 Ättika (099—09)

Kap. 23. Återstoder och avfall från livsmedelsindustrin; beredda fodermedel

- 23.01 Mjöl och pulver, otjänliga till människoföda, av kött eller andra djurdelar eller av fisk, kräftdjur eller blötdjur; grevar (081—04)
- 10 köttfodermjöl
20 sillmjöl

- 30 annat fiskmjöl samt mjöl av kräftdjur eller blötdjur
90 andra slag
- 23.02 **Kli och andra återstoder, erhållna vid siktning, malning eller annan bearbetning av spannmål eller baljväxtfrön (081—02)**
- 10 vetekli
20 rågkli
30 riskli
90 andra slag
- 23.03.00 **Betmassa och annat avfall från sockerframställning, drav, drank och annat avfall från bryggerier eller brännerier; återstoder från stärkelseframställning samt liknande återstoder (081—09)**
- 23.04 **Oljekakor och andra återstoder från utvinning av vegetabiliska oljor, med undantag av bottensatser och avslenningsåterstoder (081—03)**
- oblandat oljekraftfoder av:
- 11 jordnötter
12 kokosnötter
13 palmkärnor
14 sojaböner
15 linfrö
16 bomullsfrö
17 raps-, rov- och rybsfrö
18 solrosfrö
29 andra oljehaltiga frön och frukter
90 andra slag
- 23.05.00 **Vindruv och rå vinsten (081—09)**
- 23.06.00 **Vegetabiliska produkter för foderändamål, ej hänförliga till annat nummer (081—09)**
- 23.07 **Fodermedel med tillsats av melass eller socker; andra beredda fodermedel (081—09)**
- 10 hundbröd
20 melassfodermedel
90 andra slag

Kap. 24. Tobak

- 24.01 **Råtobak samt avfall av tobak (121—01)**
- 10 råtobak
20 avfall av tobak
- 24.02 **Tobaksvaror och tobaksextrakt**
- cigarrer och cigariller (122—01):
- 11 vikt per st: över 3 g
12 vikt per st: 3 g eller därunder

20	cigarretter (122—02)
30	pip- och cigarrettobak (122—03)
40	snus (122—03)
50	andra tobaksvaror (122—03)
60	tobaksextrakt (122—03)

AVDELNING V

Mineraliska produkter

Kap. 25. Salt; svavel; jord- och stenarter (andra än malmer); gips, kalk och cement

Anmärkningar

1. För så vitt icke annat framgår av ordalydelsen, omfattar detta kapitel endast obearbetade produkter eller produkter, som tvättats (även med användning av kemikalier för avlägsnande av föroreningar utan att förändra produktens struktur), krossats, malts, pulveriserats eller siktats eller som anrikats genom flotation, på magnetisk väg eller med andra mekaniska eller fysikaliska processer (andra än kristallisation), men däremot icke rostade eller brända produkter och ej heller sådana, som underkastats annan bearbetning utöver vad som anges i tulltaxenumren ifråga.
2. Detta kapitel omfattar icke:
 - a) sublimerat, fällt eller kolloidalt svavel (nr 28.02);
 - b) järnoxidhaltiga jordpigment med en halt av minst 70 viktprocent bundet järn, räknat som Fe_2O_3 (nr 28.23);
 - c) farmaceutiska produkter (kap. 30);
 - d) parfymer, toalettmedel och kosmetiska preparat (nr 33.06);
 - e) gatsten, kantsten, trottoarsten (nr 68.01), mosaikbitar (nr 68.02) samt tak- och väggplattor av skiffer (nr 68.03);
 - f) ädelstenar (nr 71.02);
 - g) odlade kristaller (ej utgörande optiska artiklar) av natriumklorid, vägande per styck minst 2,5 g, hänförliga till nr 38.19; optiska artiklar av natriumklorid (nr 90.01);
 - h) skol-, rit-, skräddar- och biljardkrita (nr 98.05).

25.01	Salt (bergsalt och havssalt samt bordssalt); ren natriumklorid; moderlut från saltframställning; havsvatten (272—05)
10	raffinerat salt
90	andra slag
25.02.00	Svavelkis och andra naturliga järnsulfider, orostade (272—19)
25.03.00	Svavel, alla slag, annat än sublimerat, fällt eller kolloidalt svavel (272—06)
25.04.00	Naturlig grafit (272—16)
25.05	Naturlig sand, även färgad, annan än metallhaltig sand, hänförlig till nr 26.01 (272—02)
10	kvartssand
90	annan

- 25.06 **Kvarts, annan än naturlig sand; kvartsit, även grovt tillformad genom klyvning, huggning eller sågning, dock icke vidare än till rätblock**
- 10 omalen (272--19)
- 90 andra slag (272--02)
- 25.07 **Lera (kaolin, bentonit o. d.), andalusit, cyanit och sillimanit, även brända, med undantag av expanderade leror, hänförliga till nr 68.07; mullit; chamotte och dinas (272—04)**
- 11 kaolin
- 19 annan eldfast lera
- 20 blekjord
- 90 andra slag
- 25.08 **Krita (272—19)**
- 10 obearbetad
- 20 malen eller slammad
- 25.09.00 **Jordpigment, även brända, samt blandningar därav; naturlig järnglimmer (272—19)**
- 25.10.00 **Naturliga kalciumfosfater och naturliga kalciumaluminiumfosfater; apatit och fosfatkrita (271—03)**
- 25.11.00 **Naturligt bariumsulfat (tungspat); naturligt bariumkarbonat (witherit), även bränt (272—19)**
- 25.12 **Diatomacéhaltiga fossilmjöl och andra liknande kiseloxidhaltiga jordarter (infusoriejord, kiselgur, trippel, diatomit o. d.), med en vikt per dm³ av högst 1 kg, även brända (272—19)**
- 10 kiselgur
- 90 andra
- 25.13 **Pimsten, smärgel, naturlig korund och andra naturliga slipmedel (272—07)**
- 10 smärgel
- 90 andra
- 25.14.00 **Skiffer, även grovt tillformad genom klyvning, huggning eller sågning, dock icke vidare än till rätblock (272—08)**
- 25.15 **Marmor, kalktuff (travertin) och annan monument- eller byggnadskalksten med en vikt per dm³ av 2,5 kg eller däröver samt alabaster, även grovt tillformade genom klyvning, huggning eller sågning, dock icke vidare än till rätblock (272—08)**
- 10 marmor
- 90 andra slag

- 25.16 **Granit, porfyr, basalt, sandsten och annan monument- eller byggnadssten, även grovt tillformad genom klyvning, huggning eller sågning, dock icke vidare än till rätblock (272—08)**
- 10 granit och gnejs
90 andra slag
- 25.17 **Flinta; makadam, tjärnakadam och annan krossad sten, grus och småsten av sådant slag, som vanligen användes för vägbyggen, banbyggen e. d. eller vid framställning av betong; singel; krosskorn, skärv och pulver av stenarter, hänförliga till nr 25.15 eller 25.16**
- 10 flinta (272—03)
20 krosskorn, skärv och pulver av stenarter, hänförliga till nr 25.15 (272—08)
90 andra slag (272—03)
- 25.18.00 **Dolomit, även grovt tillformad genom klyvning, huggning eller sågning, dock icke vidare än till rätblock; bränd dolomit; stampmassa av dolomit (t. ex. tjärdolomit) (272—11)**
- 25.19.00 **Naturligt magnesiumkarbonat (magnesit), även bränt (272—15)**
- 25.20 **Gipssten; anhydrit; bränd gips, även färgad eller försatt med mindre mängd acceleratorer eller fördröjningsmedel, med undantag av gips, speciellt beredd för dentalbruk (272—11)**
- 10 gipssten och anhydrit
20 bränd gips
- 25.21 **Kalksten med huvudsaklig användning för framställning av kalk eller cement eller för metallurgiskt ändamål (272—11)**
- 10 omalen
90 andra slag
- 25.22 **Kalk, osläckt eller släckt, samt hydraulisk kalk (661—01)**
- 10 osläckt kalk
90 andra slag
- 25.23.00 **Portlandcement, aluminatcement, slaggcement och liknande hydraulisk cement, även färgad eller i form av klinker (661—02)**
- 25.24.00 **Asbest (272—12)**
- 25.25.00 **Sjöskum (även polerade stycken därav) och bärnsten; rekonstruerat sjöskum och rekonstruerad bärnsten i plattor, stänger e. d., ej bearbetade efter formningen; gagat (jet) (272—19)**
- 25.26.00 **Glimmer, även kluven; glimmeravfall (272—13)**

- 25.27 **Talk (naturlig steatit härunder inbegripen), även grovt tillformad genom klyvning, huggning eller sågning, dock icke vidare än till rätblock (272—19)**
- 10 omalen
- 90 andra slag
- 25.28.00 **Naturlig kryolit och naturlig chiolit (272—14)**
- 25.29.00 **Naturliga arseniksulfider (272—19)**
- 25.30.00 **Naturliga, råa borater och koncentrat därav, även brända, med undantag av borater, utvunna ur naturliga moderlutar; naturlig borsyra, innehållande högst 85 viktprocent H_3BO_3 , beräknat på torrsubstansen (272—19)**
- 25.31 **Fältspat, leucit, nefelin och nefelinsyenit; flusspat (272—14)**
- 10 flusspat
- 90 andra slag
- 25.32 **Mineraliska ämnen, ej hänförliga till annat nummer; skärvor och brottstycken av keramiskt gods**
- 10 puzzolanjord, santorinjord, trass och liknande jordarter även som litografisk sten (obearbetad) (272—11)
- 20 jord- och stenarter innehållande radioaktiva grundämnen eller sällsynta jordartsmetaller, ej hänförliga till nr 26.01 (283—19)
- 90 andra slag (272—19)

Kap. 26. Malm, slagg och aska

Anmärkingar

1. Detta kapitel omfattar icke:
 - a) naturligt magnesiumkarbonat (magnesit), även bränt (nr 25.19);
 - b) thomasslagg (nr 31.03);
 - c) slaggull, stenull och liknande mineralull (nr 68.07);
 - d) produkter, hänförliga till nr 71.11 (guldsmedssopor m. m.);
 - e) koppar-, nickel- och koboltskärsten, erhållna genom smältning av malm (avd. XV).
2. Med *malm* enligt nr 26.01 avses sådana mineral, som användas i metallurgin för utvinning av metaller, hänförliga till avd. XIV eller XV, eller av kvicksilver, även om de i det aktuella fallet icke äro avsedda för metallurgiskt ändamål. Till nr 26.01 hänförs dock icke mineral, som underkastats annan bearbetning än som är normalt för malm.
3. Nr 26.03 omfattar endast aska och återstoder av sådana slag, som inom industrin användas antingen för utvinning av metaller eller såsom utgångsmaterial för framställning av kemiska metallföreningar.

- 26.01 **Malm, även anrikad; svavelkis och andra naturliga järnsulfider, rostade**
- järnmalmer (281—01);
- 11 styckemalm

- 12 mull, slig och koncentral
 - 13 briketter och sinter
 - 20 svavelkis och magnetkis, rostade (281—01)
 - 25 kopparmalmer (283—01)
 - 30 nickelmalmer (283—02)
 - 35 aluminiummalmer (283—03)
 - 40 blymalmer (283—04)
 - 45 zinkmalmer (283—05)
 - 50 tennmalmer (283—06)
 - 55 wolframmalmer (283—11)
 - 60 krommalmer (283—08)
 - 60 manganmalmer (283—07):
 - 71 pyrolusit
 - 79 andra
 - 80 silvermalmer (285—01)
 - 85 malmer för utvinning av platina eller platinametaller (285—02)
 - 90 andra slag (283—19)
- 26.02 **Slagg, glödspan och annat avfall från järn- och ståltillverkning (272—19)**
- 10 slagg
 - 90 glödspan och annat avfall
- 26.03 **Aska och återstoder, innehållande metaller eller metallföreningar och ej hänförliga till nr 26.02 (284—01)**
- för utvinning eller framställning av:
- 10 ädla metaller
 - 20 koppar
 - 30 bly och tenn
 - 40 zink
 - 90 andra metaller
- 26.04.00 **Annan slagg och aska, aska av havstäng härunder inbegripen (272—19)**

Kap. 27. Mineraliska bränslen, mineraloljor och destillationsprodukter därav; bituminösa ämnen; mineralvaxer

Anmärkningar

1. Detta kapitel omfattar icke:
 - a) kemiskt definierade organiska föreningar (kap. 29);
 - b) läkemedel (nr 30.03).
2. Nr 27.07 omfattar — förutom oljor och andra produkter, erhållna genom destillation av högttemperaturtjära från stenkol — liknande produkter, som erhållits genom destillation av lågttemperaturtjära från stenkol eller av andra mineraltjäror eller som framställts ur petroleum eller på annat sätt, för så vitt ifrågavarande produkter efter vikten räknat innehålla större kvantitet aromatiska ämnen än icke-aromatiska ämnen.
3. Sasom *olja*, *erhållna ur råpetroleum eller ra skifferolja* (nr 27.10), tulltaxeras

även liknande oljor, oavsett framställningssättet, för så vitt de efter vikten räknat innehålla större kvantitet icke-aromatiska ämnen än aromatiska ämnen.

- 3: 1. Till nr 27.10.60 och 27.10.80 hänförliga varor definieras sålunda:
- som »ljusa oljor» anses till nr 27.10 hänförliga oljor med en viskositet av 18,0 cS eller däröver vid 20°C och färgtal mindre än 7 Dil. Astm. Color.
 - som »smörjfetter» anses alla fasta smörjmedel, d. v. s. till nr 27.10 hänförliga smörjoljor, tillsatta med förtjockningsmedel.
- 3: 2. Mineraloljor, avsedda att användas som brännoljor eller som råmaterial vid framställning av smörjoljor genom destillation och efterföljande rening, hänförs till nr 27.10.10—27.10.50 eller nr 27.10.70, även om de uppfylla de i anm. 3: 1 angivna villkoren för att hänföras till nr 27.10.60 resp. 27.10.80, under förutsättning att importören på tro och heder förklarar att varorna äro avsedda att användas till nämnda ändamål.
4. Till nr 27.13 hänföras icke blott petroleumvax och andra i nämnda nummer upptagna produkter, utan även liknande produkter, erhållna genom syntes eller på annat sätt.

27.01 Stenkol samt stenkolsbriketter och liknande fasta bränslen, framställda av stenkol

- stenkol (311—01):
- antracit
 - gaskol och kokskol
 - andra slag
 - stenkolsstybb (311—01)
 - briketter och liknande fasta bränslen (311—03)

27.02 Brunkol och brunkolsbriketter

- brunkol och brunkolsstybb (311—01)
- brunkolsbriketter (311—03)

27.03 Torv, torvbriketter, torvmull och torvströ

- torv (311—01)
- torvbriketter (311—03)
- torvmull och torvströ (311—01)

27.04 Koks av stenkol, brunkol eller torv, lågtemperaturkoks härunder inbegripen

- koks (311—02):
- gjuterikoks
 - andra slag
 - koksstybb och koks briketter (311—02)

27.05.00 Retortkol (511—09)

27.05.50 Kolgas, vattengas, generatorgas och liknande gaser ej hänförliga till nr 27.11 (314—02)

27.06.00 Stenkols-, brunkols- och torvtjära samt andra mineraltjäror, härunder inbegripet delvis destillerade (toppade) tjäror samt tjäror, erhållna genom blandning av stenkolstjärbeck med kreosotolja eller andra destillationsprodukter ur stenkolstjära (s. k. preparerad tjära) (521—01)

- 27.07 **Oljor och andra produkter, erhållna genom destillation av högtemperaturtjära från stenkol, samt andra oljor och produkter enligt anm. 2 till detta kapitel (521—02)**
- 10 bensololjor
 - 20 rå fenol och rå kresol
 - 30 kreosotolja
 - 40 antracenolja
 - 50 rå naftalen (naftalin)
 - 90 andra slag
- 27.08.00 **Stenkolstjärbeck och annat mineraltjärbeck samt koks av sådant beck (313—09)**
- 27.09.00 **Råpetroleum (råolja) och rå skifferolja (312—01)**
- 27.10 **Oljor, erhållna ur råpetroleum eller rå skifferolja, härunder inbegripet till annat nummer ej hänförliga produkter, innehållande minst 70 viktprocent sådana oljor som karakteriserande beståndsdel**
- 10 loppad råolja (312—01)
 - bensin (313—01):
 - 21 flygbensin
 - 22 motorbensin
 - 29 annan
 - 30 mineralterpentin (nafta) (313—02)
 - fotogen (313—02):
 - 41 motorfotogen
 - 49 annan
 - 50 motorbrännolja, eldningsolja och bunkerolja (313—03)
 - andra (313—04):
 - 60 ljusa oljor
 - 70 andra oljor
 - 80 smörjetter
- 27.11 **Petroleumgaser och andra gasformiga kolväten (314—01)**
- 10 propan och butan
 - 90 andra slag
- 27.12.00 **Vaselin (313—05)**
- 27.13 **Petroleumvax (paraffin, »slack wax», mikrovax), ozokerit, cerezin, montanvax och andra mineralvaxer, även färgade (313—05)**
- 10 paraffin
 - 90 andra mineralvaxer
- 27.14 **Petroleumbitumen (asfalt), petroleumkoks och andra ur petroleum eller skifferolja erhållna återstoder (313—09)**
- 10 petroleumbitumen (asfalt)
 - 20 petroleumkoks
 - 90 andra slag

- 27.15.00 Naturlig bitumen och naturasfalt; bituminösa skiffrar, asfaltsten och naturlig bitumenhaltig sand (272—01)
- 27.16 Bituminösa blandningar på basis av naturasfalt, naturlig bitumen, petroleumbitumen, mineraltjära eller mineraltjärbeck (t. ex. asfaltmastix, »cut-backs») (313—09)
 - 10 flytande produkter; fasta produkter, direkt emulgerbara med vatten
 - 90 andra slag
- 27.17.00 Elektrisk ström (315—01)

AVDELNING VI

Produkter av kemiska och närstående industrier

Anmärkingar

1. a) Produkter (andra än radioaktiva malmer) av de slag, som angivas i tulltaxenumren 28.50 och 28.51, tulltaxeras enligt ifrågavarande nummer, även om de kunna hänföras jämväl till annat nummer i tulltaxan.
b) Med de inskränkningar, som följa av bestämmelserna i anm. 1 a ovan, tulltaxeras produkter av de slag, som angivas i tulltaxenumren 28.49 och 28.52, enligt ifrågavarande nummer, även om de kunna hänföras jämväl till annat nummer i denna avdelning.
2. Med de inskränkningar, som följa av bestämmelserna i anm. 1 ovan, skola sådana produkter, som med hänsyn till att de föreligga i avdelade doser eller i sådan form eller förpackning, som tillhandahålles i detaljhandeln, kunna hänföras till något av tulltaxenumren 30.03, 30.04, 30.05, 32.09, 33.06, 35.06, 37.08 eller 38.11, tulltaxeras enligt ifrågavarande nummer, även om de i och för sig kunna hänföras jämväl till annat nummer i tulltaxan.

Kap. 28. Kemiska grundämnen; oorganiska kemiska föreningar; oorganiska och organiska föreningar av ädla metaller, av radioaktiva grundämnen, av sällsynta jordartsmetaller och av isotoper

Anmärkingar

1. För såvitt icke annat är stadgat, omfattar detta kapitel endast:
 - a) kemiska grundämnen och kemiskt definierade föreningar, även innehållande föroreningar;
 - b) produkter, nämnda i a ovan, lösta i vatten;
 - c) produkter, nämnda i a ovan, lösta i andra lösningsmedel än vatten, under förutsättning att det av säkerhetsskäl eller transporttekniska skäl är brukligt och nödvändigt att förvara produkterna i lösning och att lösningsmedlet icke gör varan mer lämpad för speciell användning än för allmänt bruk;
 - d) produkter, nämnda i a, b eller c ovan, försatta med stabiliseringsmedel, nödvändigt för konservering eller transport av dessa produkter.
2. Förutom ditioniter (hydrosulfiter), stabiliserade med organiska ämnen, och sulfoxylater (nr 28.36), karbonater och peroxikarbonater (nr 28.42), cyanider, enkla eller komplexa (nr 28.43), fulminater och cyanater (nr 28.44) av metaller och andra oorganiska baser, ävensom organiska produkter, hänförliga till nr 28.49—28.52, samt karbider av metaller och ickemetaller (nr 28.56), omfattar detta kapitel även följande kolföreningar:
 - a) koloxider, hydrogencyanid (cyanväte) och cyankomplexa syror (nr 28.13);
 - b) karbonylhalogenider (nr 28.14);
 - c) kolsulfider (nr 28.15);
 - d) karbonylsulfid, tiokarbonylhalogenider, cyan och cyanhalogenider ävensom cyanamid och metallderivat därav (nr 28.58), med undantag av kalciumcyanamid, innehållande högst 25 viktprocent nitrogen, beräknat på torrsubstansen (kap. 31).

3. Detta kapitel omfattar icke:
- a) natriumklorid och andra till avd. V hänförliga mineraliska produkter;
 - b) metallorganiska och ickemetallorganiska föreningar, med undantag av de i anm. 2 ovan nämnda;
 - c) produkter, nämnda i anm. 1—4 till kap. 31;
 - d) oorganiska produkter, utgörande s. k. luminoforer (nr 32.07);
 - e) konstgjord grafit (nr 38.01); laddningar till brandsläckningsapparater ävensom brandsläckningsbomber, hänförliga till nr 38.17; bläckborstagningsmedel i förpackningar för detaljhandeln, hänförliga till nr 38.19; odlade kristaller (ej utgörande optiska artiklar) av magnesiumoxid eller av halogenider av alkalimetaller eller alkaliska jordartsmetaller, vägande per styck minst 2,5 g, hänförliga till nr 38.19;
 - f) ädelstenar, naturliga, syntetiska eller rekonstruerade, samt stoft och pulver därav (nr 71.02—71.04) ävensom ädla metaller, hänförliga till kap. 71;
 - g) metaller, även kemiskt rena, hänförliga till avd. XV;
 - h) optiska artiklar, t. ex. av magnesiumoxid eller av halogenider av alkalimetaller eller alkaliska jordartsmetaller (nr 90.01).
4. Kemiskt definierade komplexa syror, bildade av en syra, upptagen i underavdelning II till detta kapitel, och en sur metalloxid, upptagen i underavdelning IV till detta kapitel, hänförs till nr 28.13.
5. Nr 28.29—28.48 omfatta endast salter, peroxisalter härunder inbegripna, av metaller eller ammonium.
6. Nr 28.50 omfattar endast följande produkter:
- a) teknitium, prometheum, polonium, astat, radon, francium, radium, aktinium, protaktinium, neptunium, plutonium och andra transurana grundämnen, isotoper av dessa grundämnen samt oorganiska och organiska föreningar av ifrågavarande grundämnen eller isotoper, även om de icke äro kemiskt definierade;
 - b) alla andra radioaktiva isotoper, naturliga eller konstgjorda, radioaktiva isotoper av i avd. XIV och XV upptagna ädla och oädla metaller härunder inbegripna, samt oorganiska och organiska föreningar av ifrågavarande isotoper, även om föreningarna icke äro kemiskt definierade.
- Med *isotoper* (nämnda ovan och i nr 28.50 och 28.51) avses även anrikade isotoper men icke kemiska grundämnen, vilka förekomma i naturen som rena isotoper.
7. Fosforjárn (järnfosfid), innehållande minst 15 viktprocent fosfor, och fosfokoppar (kopparfosfid), innehållande mer än 8 viktprocent fosfor, hänförs till nr 28.55.

I. Kemiska grundämnen

28.01	Halogener (fluor, klor, brom och jod) (511—09)
10	fluor
20	klor
30	brom
40	jod
28.02.00	Svavel, sublimerat eller fällt; kolloidalt svavel (511—09)
28.03.00	Kol (kimrök, »carbon black», antracensvart, acetylensvart, lampsvart o. d.) (511—09)

- 28.04 **Hydrogen (väte), ädelgaser och andra icke-metaller (511—09)**
- 10 hydrogen (väte)
 ädelgaser:
 21 neon
 22 argon
 29 andra
 30 oxygen (syre)
 40 selen
 50 nitrogen (kväve)
 60 fosfor, vit (gul)
 65 fosfor, röd
 70 arsenik
 80 kisel (silicium)
 90 andra
- 28.05 **Alkalimetaller och alkaliska jordartsmetaller; sällsynta jordarts-
 metaller, härunder inbegripet skandium och yttrium; kvicksilver
 (511—09)**
- 10 alkalimetaller
 20 kvicksilver
 90 andra slag

II. Organiska syror och oxider av icke-metaller

- 28.06 **Hydrogenklorid (klorväte) och saltsyra; klorsulfonsyra (511—01)**
- 10 hydrogenklorid (klorväte)
 20 saltsyra
 30 klorsulfonsyra
- 28.07.00 **Svaveldioxid (511—01)**
- 28.08 **Svavelsyra; oleum (rykande svavelsyra) (511—01)**
- 10 svavelsyra
 20 oleum (rykande svavelsyra)
- 28.09 **Salpetersyra; blandningar av svavelsyra och salpetersyra (511—01)**
- 10 salpetersyra
 20 blandningar av svavelsyra och salpetersyra
- 28.10 **Fosforpentoxid; meta-, orto- och pyrofosforsyra (511—01)**
- 10 fosforpentoxid; meta- och pyrofosforsyra
 20 ortofosforsyra
- 28.11 **Arseniktrioxid, arsenikpentoxid och arseniksyror (511—01)**
- 10 arseniktrioxid
 20 arsenikpentoxid och arseniksyror
- 28.12 **Borttrioxid och borsyra (511—01)**
- 10 borttrioxid
 20 borsyra

28.13 Andra oorganiska syror och andra oxider av ickemetaller (511—01)

- 10 hydrogenfluorid och fluorvätesyra
- 20 perklorsyra
- 30 svaveltrioxid
- 40 nitrogenoxider
koldioxid (kolsyra):
- 51 fast (torris)
- 59 annan
- 90 andra

III. Halogen- och svavelföreningar av ickemetaller

28.14 Halogenider och oxidhalogenider av ickemetaller (511—09)

- 10 svavelklorider och svaveloxidklorider
- 20 fosforklorider och fosforylklorid
- 30 karbonylklorid (fosgen)
- 90 andra

28.15 Sulfider av ickemetaller, s. k. fosfortrisulfid härunder inbegripen (511—09)

- 10 fosforsulfider
- 20 koldisulfid (kolsvavla)
- 90 andra

IV. Oorganiska baser; oxider, hydroxider och peroxider av metaller

28.16 Ammoniak (511—09)

- 10 förtätad
- 90 annan

28.17 Natriumhydroxid (kaustikt natron, kaustik soda); kaliumhydroxid (kaustikt kali); natrium- och kaliumperoxid

- natriumhydroxid (511—03):
- 11 i fast form
- 12 i vattenlösning
- kaliumhydroxid (511—09):
- 21 i fast form
- 22 i vattenlösning
- 30 natrium- och kaliumperoxid (511—09)

28.18.00 Oxider, hydroxider och peroxider av magnesium, strontium och barium (511—09)

28.19 Zinkoxid och zinkperoxid (511—09)

- 10 zinkoxid
- 20 zinkperoxid

- 28.20 **Aluminiumoxid och aluminiumhydroxid; konstgjord korund (511—09)**
 10 aluminiumoxid
 20 aluminiumhydroxid
 30 konstgjord korund
- 28.21 **Kromoxider och kromhydroxider (511—09)**
 10 krom(VI)oxid (kromsyra)
 90 andra
- 28.22 **Manganoxider (511—09)**
 10 mangan(IV)oxid (mangandioxid)
 90 andra
- 28.23.00 **Järnoxider och järnhydroxider, härunder inbegripet järnoxidhaltiga jordpigment med en halt av minst 70 viktprocent bundet järn, räknat som Fe_2O_3 (511—09)**
- 28.24.00 **Kobaltoxider och kobolthydroxider (511—09)**
- 28.25.00 **Titanoxider (511—09)**
- 28.26.00 **Tennoxider (stannoxid och stannoxid) (511—09)**
- 28.27 **Blyoxider (511—09)**
 10 bly(II, IV)oxid (mönja)
 90 andra
- 28.28 **Andra oxider, hydroxider och peroxider av metaller samt andra oorganiska baser, härunder inbegripet hydrazin och hydroxylamin samt deras oorganiska salter (511—09)**
 kopparföreningar:
 11 koppar(I)oxid (kopparoxidul)
 19 andra
 20 kviksilverföreningar
 30 hydrazin och oorganiska salter därav
 90 andra

V. Metallsalter av oorganiska syror

- 28.29 **Fluorider; fluorosilikater, fluorborater och andra fluorkomplexa salter (511—09)**
 10 natriumaluminiumfluorid (syntetisk kryolit)
 20 andra fluorider
 30 fluorkomplexa salter
- 28.30 **Klorider och oxidklorider (511—09)**
 10 ammoniumklorid (salmiak)
 20 kalciumklorid
 30 bariumklorid

- 40 magnesiumklorid
- 50 zinkklorid och ammoniumzinkklorid
- 60 aluminiumklorid
- 70 järnklorider
- 80 tennklorider
- 90 andra

- 28.31 **Kloriter och hypokloriter (511—09)**
 - 10 natriumklorit
 - 20 natriumhypoklorit
 - 30 kalciumhypoklorit och klorkalk
 - 90 andra

- 28.32 **Klorater och perklorater (511—09)**
 - klorater:
 - 11 natriumklorat
 - 12 kaliumklorat
 - 19 andra
 - 20 perklorater

- 28.33 **Bromider och oxidbromider; bromater och perbromater; hypobromiter (511—09)**
 - 10 natriumbromid
 - 20 kaliumbromid
 - 90 andra

- 28.34.00 **Jodider och oxidjodider; jodater och perjodater (511—09)**

- 28.35 **Sulfider, polysulfider härunder inbegripna (511—09)**
 - 10 natriumsulfider
 - 20 zinksulfid
 - 90 andra

- 28.36 **Ditioniter (hydrosulfiter), även stabiliserade med organiska ämnen, sulfoxylater härunder inbegripna (511—09)**
 - 10 natriumformaldehydsulfoxylat
 - 90 andra

- 28.37 **Sulfiter och tiosulfater (511—09)**
 - 10 natriumsulfiter
 - 20 natriumtiosulfat
 - 90 andra

- 28.38 **Sulfater, alunarter härunder inbegripna; peroxisulfater (persulfater)**
 - natriumsulfat (glaubersalt) (511—09):
 - 11 kalcinerat
 - 12 annat
 - 15 natriumhydrogensulfat (511—09)
 - 20 kaliumsulfater (511—09)
 - 25 bariumsulfat (511—09)
 - 30 magnesiumsulfat (511—09)

- 35 zinksulfat (511—09)
- 40 aluminiumsulfat (511—09)
- 45 kromsulfat (511—09)
- 50 mangansulfat (511—09)
- 55 järn(II)sulfat (ferrosulfat) (511—09)
- 60 nickelsulfat och ammoniumnickelsulfat (511—09)
- 65 kopparsulfat (511—02)
- 70 kaliumaluminiumsulfat (kalialun) (511—09)
- 75 kaliumkromsulfat (kromalun) (511—09)
- 90 andra (511—09)

- 28.39 **Nitriter och nitrater (511—09)**
 - 10 natriumnitrit
 - 20 natriumnitrat
 - 30 kaliumnitrat
 - 90 andra

- 28.40 **Fosfiter, hypofosfiter och fosfater (511—09)**
 - 10 ammoniumfosfater
 - natriumfosfater:
 - 21 trinatriumfosfat
 - 22 andra ortofosfater
 - 23 pyro- och metafosfater
 - 24 tripolyfosfat
 - 29 andra
 - 30 kaliumfosfater
 - 40 kalciumfosfater
 - 90 andra

- 28.41.00 **Arseniter och arsenater (511—09)**

- 28.42 **Karbonater, härunder inbegripet icke kemiskt definierat ammoniumkarbonat, innehållande ammoniumkarbamat; peroxikarbonater (perkarbonater):**
 - 10 ammoniumkarbonat, även innehållande ammoniumkarbamat (511—09)
 - natriumkarbonat (soda) (511—04):
 - 21 kalcinerat
 - 29 annat
 - 30 natriumhydrogenkarbonat (natriumbikarbonat) och natrium-seskvikarbonat (511—09)
 - 40 kaliumkarbonat (pottaska) (511—09)
 - 50 kalciumkarbonat (511—09)
 - 60 bariumkarbonat (511—09)
 - 70 magnesiumkarbonat (511—09)
 - 80 blykarbonater (511—09)
 - 90 andra (511—09)

- 28.43 **Cyanider, enkla eller komplexa (511—09)**
 - 10 natrium- och kaliumcyanid
 - 20 cyanoferrater (II och III) (ferro- och ferricyanider av natrium och kalium)
 - 90 andra

- 28.44.00 Fulminater och cyanater (511—09)
- 28.45 Silikater, härunder inbegripet icke kemiskt definierade natrium- och kaliumsilikater (t. ex. vattenglas) (511—09)
- natrium- och kaliumsilikater:
- 10 natriummetasilikat
- andra:
- 21 i fast form
- 22 i vattenlösning
- 90 andra
- 28.46 Borater och perborater (511—09)
- 10 natriumtetraborat (borax)
- 20 natriumperborat
- 90 andra
- 28.47 Salter av metalloxydsyror (t. ex. kromater, permanganater och stannater) (511—09)
- 10 kromater och dikromater av natrium och kalium
- 20 zinkkromater
- 30 blykromater
- 40 kaliumpermanganat
- 90 andra
- 28.48.00 Andra salter, peroxisalter härunder inbegripna, av oorganiska syror, med undantag av azider (511—09)

VI. Diverse

- 28.49 Ädla metaller i kolloidal form; amalgamer av ädla metaller; salter och andra oorganiska eller organiska föreningar av ädla metaller, proteinater, tannater och liknande föreningar härunder inbegripna, även om de icke äro kemiskt definierade (511—09)
- 10 silverniträt
- 90 andra
- 28.50.00 Radioaktiva kemiska grundämnen och radioaktiva isotoper; oorganiska och organiska föreningar av ifrågavarande grundämnen eller isotoper, även om de icke äro kemiskt definierade (511—09)
- 28.51.00 Isotoper, ej hänförliga till nr 28.50, samt oorganiska och organiska föreningar därav, även om de icke äro kemiskt definierade (511—09)
- 28.52.00 Salter och andra oorganiska eller organiska föreningar av thorium, uran eller sällsynta jordartsmetaller (skandium och yttrium härunder inbegripna); blandningar av till detta nummer hänförliga salter och föreningar (511—09)
- 28.53.00 Flytande luft (511—09)
- 28.54.00 Hydrogenperoxid (väteperoxid) (511—09)
- 28.55.00 Fosfider (511—09)

- 28.56 **Karbider (t. ex. kiselkarbid, borkarbid och metallkarbider) (511—09)**
10	kiselkarbid (karborundum)
20	kalciumkarbid
90	andra
- 28.57.00 **Hydrider, nitrider, azider, silicider och borider (511—09)**
- 28.58.00 **Andra oorganiska föreningar, härunder inbegripet destillerat vatten och annat vatten av motsvarande eller högre renhetsgrad samt amalgamer, andra än av ädla metaller (511—09)**

Kap. 29. Organiska kemiska föreningar

Anmärkningar

1. För så vitt icke annat är stadgat, omfattar detta kapitel endast:
 - a) kemiskt definierade organiska föreningar, även innehållande föroreningar;
 - b) blandningar av två eller flera isomerer av en och samma organiska förening, även innehållande föroreningar;
 - c) produkter, hänförliga till nr 29.38—29.42 eller 29.44, även om de icke äro kemiskt definierade;
 - d) produkter, nämnda i a, b eller c ovan, lösta i vatten;
 - e) produkter, nämnda i a, b eller c ovan, lösta i andra lösningsmedel än vatten, under förutsättning att det av säkerhetsskäl eller transporttekniska skäl är brukligt och nödvändigt att förvara produkterna i lösning och att lösningsmedlet icke gör varan mer lämpad för speciell användning än för allmänt bruk;
 - f) produkter, nämnda i a, b, c, d eller e ovan, försatta med stabiliseringsmedel, nödvändigt för konservering eller transport av dessa produkter;
 - g) standardiserade diazoniumsalter, standardiserade arylider för koppling till nämnda salter samt standardiserade, beständiga färgbaser för utvecklingsfärgämnen (s. k. naftolfärgämnen).
2. Detta kapitel omfattar icke:
 - a) produkter, hänförliga till nr 15.04, samt glycerol (glycerin) (nr 15.11);
 - b) etanol (etylalkohol) (nr 22.08 och 22.09);
 - c) destillationsprodukter ur stenkol, mineraltjäror, petroleum eller skiffer samt andra till kap. 27 hänförliga produkter;
 - d) kolföreningar, upptagna i anm. 2 till kap. 28;
 - e) karbamid (urinämne), innehållande högst 45 viktprocent nitrogen, beräknat på torrsubstansen (kap. 31);
 - f) färgämnen av vegetabiliskt eller animaliskt ursprung (nr 32.04); syntetiska organiska färgämnen, även utgörande pigment, syntetiska organiska produkter, utgörande s. k. luminoforer, på textiltfibrer fixerbara s. k. optiska blekmedel samt naturlig indigo (nr 32.05); lösliga färgämnen i sådan form eller förpackning, som tillhandabälles i detaljhandeln (nr 32.09);
 - g) metaldehyd, hexametylentetramin och dylika ämnen i form av tabletter, stavar o. d., varav framgår varornas användning som bränsle, ävensom flytande bränslen för cigarrettändare o. d. i behållare rymmande högst 300 ml (nr 36.08);
 - h) laddningar till brandsläckningsapparater ävensom brandsläckningsbomber, hänförliga till nr 38.17; bläckborttagningsmedel i förpackningar för detaljhandeln, hänförliga till nr 38.19;
 - ij) optiska artiklar, t. ex. av etyldiamintartrat (nr 90.01).

3. Produkter, som kunna hänföras till två eller flera tulltaxenummer i detta kapitel, tulltaxeras enligt det sista av de nummer, som kunna ifrågakomma.
4. Vid tillämpning av nr 29.03—29.05, 29.07—29.10 och 29.12—29.21 skall varje bestämmelse beträffande halogen-, sulfo-, nitro- och nitrosoderivat gälla även beträffande kombinationer mellan dessa derivat (t. ex. sulfohalogen-, nitrohalogen-, nitrosulfo- och nitrosulfohalogenderivat).
Nitro- och nitrosogrupper skola icke betraktas som nitrogenfunktioner enligt nr 29.30.
5. a) Estrar, bildade av organiska föreningar med syrafunktion, upptagna i underavdelningarna I—VII till detta kapitel, och organiska föreningar, upptagna i samma underavdelningar, hänföras till tulltaxenumret för den i nämnda underavdelningar sist upptagna föreningen;
- b) estrar, bildade av etanol (etylalkohol), glycerol (glycerin) eller sackaros och organiska föreningar med syrafunktion, upptagna i underavdelningarna I—VII till detta kapitel, hänföras till tulltaxenumret för den organiska föreningen med syrafunktion;
- c) salter av estrar, som avses i a eller b ovan, med oorganiska baser hänföras till tulltaxenumret för estern;
- d) salter, bildade av andra organiska föreningar med syra- eller fenolfunktion, upptagna i underavdelningarna I—VII till detta kapitel, och oorganiska baser hänföras till tulltaxenumret för den organiska föreningen med syra- eller fenolfunktion;
- e) halogener av karboxylsyror hänföras till tulltaxenumret för karboxylsyran.
- 5: 1. Vad i anm. 5 stadgas skall icke äga tillämpning på förefintliga underavdelningar av ifrågakommande tulltaxenummer (dylika underavdelningar tillämpas enligt sin ordalydelse).
6. Till nr 29.31—29.34 hänförliga föreningar utgöra organiska föreningar, vilkas molekyler utom hydrogen, oxygen eller nitrogen även innehålla atomer av andra ickemetaller eller av metaller (t. ex. svavel, arsenik, kvicksilver eller bly), direkt bundna vid kol.
Nr 29.31 (svavelorganiska föreningar) och nr 29.34 (andra metallorganiska och ickemetallorganiska föreningar) omfatta icke sulfo- och halogenderivat (kombinerade derivat härunder inbegripna), vilka utom hydrogen, oxygen och nitrogen innehålla endast sådana vid kol direkt bundna svavel- eller halogenatomer, vilka giva dem karaktären av sulfo- eller halogenderivat (eller kombinerade derivat).
7. Nr 29.35 (heterocykliska föreningar) omfattar icke inre etrar, metylenetrar av tvåvärda ortofenoler, epoxider med tre eller fyra atomer i ringen, cykliska acetaler, cykliska polymerer av aldehyder, av tialdehyder eller av aldimer, anhydrider och imider av flerbasiska syror, cykliska ureider, hexametylentetramin och trimetylentrintramin.

I. Kolväten samt halogen-, sulfo-, nitro- och nitrosoderivat därav

29.01 Kolväten (512—09)

- acykliska:
- 11 acetylen
- 12 propan och butan
- 13 nonen och dodecen
- 19 andra
- andra:
- 51 bensen (bensol)

52	toluen (toluol)
53	xylen (xylol)
54	dodecylbensen (dodecylbensol)
55	cymen (cymol)
56	styrener (styroler)
57	cyklohexan
58	naftalen (naftalin)
59	tetrahydronaftalen (tetralin) och dekahydronaftalen (dekalin)
61	antracen och fenantren
69	andra

29.02 Halogenderivat av kolväten (512—09)

	acykliska:
11	monoklorkolväten
12	mättade klorfluorkolväten
13	diklorkolväten
14	trikloretylen
15	koltetraklorid
16	tetrakloretylen
19	andra
	andra:
51	diklorbensen, hexaklorcyklohexan, diklordifenyltriklorethan (DDT, klorfenetan) och andra dylika som insektsbekämpningsmedel lämpliga klorolväten
59	andra

29.03 Sulfo-, nitro- och nitrosoderivat av kolväten (512—09)

10	sulfoderivat
20	nitrobensen
30	nitrotoluen
40	trinitrotoluen
90	andra

II. *Alkoholer samt halogen-, sulfo-, nitro- och nitrosoderivat därav*

29.04 Acykliska alkoholer samt halogen-, sulfo-, nitro- och nitrosoderivat därav (512—04)

	envärda alkoholer:
10	metanol
	propanol (propylalkohol):
21	n-propanol
22	isopropanol
30	butanol (butylalkohol)
	pentanol (amylalkohol):
41	avsedd att användas uteslutande för tillverkning av natrium- eller kaliumxantogenat
49	annan
50	oktanol (oktylalkohol)
60	envärda alkoholer, med minst 10 kolatomer
70	andra

- flervärda alkoholer:
- 81 etylenglykol
- 82 pentaerytritol
- 89 andra
- 90 halogen-, sulfo-, nitro- och nitrosoderivat

29.05 **Cykliska alkoholer samt halogen-, sulfo-, nitro- och nitrosoderivat därav (512—04)**

- cykliska alkoholer:
- 11 cyklohexanol, metyl- och dimetylcyklohexanol
- 12 mentol
- 19 andra
- 50 halogen-, sulfo-, nitro- och nitrosoderivat

III. Fenoler och fenolalkoholer samt halogen-, sulfo-, nitro- och nitrosoderivat därav

29.06 **Fenoler och fenolalkoholer (512—09)**

- 10 fenol
- 20 kresol
- 30 xylenol
- 40 butylfenol och amylnfenol
- 50 oktylfenol och nonylfenol
- 60 naftol
- 70 resorcinol (resorcin), hydrokinon och pyrogallol (pyrogallus-syra)
- 80 salter av fenol, kresol, xylenol, butylfenol, amylnfenol, naftol, resorcinol (resorcin), hydrokinon och pyrogallol (pyrogallus-syra)
- 90 andra

29.07 **Halogen-, sulfo-, nitro- och nitrosoderivat av fenoler eller fenolalkoholer (512—09)**

- 10 halogenderivat
- 50 sulfo-, nitro- och nitrosoderivat

IV. Etrar, alkoholperoxider, eterperoxider, epoxider med tre eller fyra atomer i ringen, acetaler och hemiacetaler samt halogen-, sulfo-, nitro- och nitrosoderivat därav

29.08 **Etrar, eteralkoholer, eterfenoler, eteralkoholfenoler, alkoholperoxider och eterperoxider samt halogen-, sulfo-, nitro- och nitrosoderivat därav (512—09)**

- etrar och eteralkoholer:
- 11 dietyleter
- 12 glykoletrar inkl. eterglykoler
- 19 andra
- 90 andra

- 29.09.00 Epoxider, epoxialkoholer, epoxifenoler och epoxietrar med tre eller fyra atomer i ringen samt halogen-, sulfo-, nitro- och nitrosoderivat därav (512—09)
- 29.10.00 Acetaler, hemiacetaler och andra föreningar med acetalfunktion jämte annan enkel eller sammansatt oxygenfunktion samt halogen-, sulfo-, nitro- och nitrosoderivat därav (512—09)

V. Föreningar med aldehydfunktion

- 29.11 Aldehyder, aldehydalkoholer, aldehydetrar, aldehydfenoler och andra föreningar med aldehydfunktion jämte annan enkel eller sammansatt oxygenfunktion (512—09)
- 10 formaldehyd
 - 20 trioximetylen och paraformaldehyd
 - 30 acetaldehyd och paraaldehyd
 - 40 butyraldehyd, akrylaldehyd, krotonaldehyd och aldol
 - 50 vanillin och etylvanillin
 - 90 andra
- 29.12.00 Halogen-, sulfo-, nitro- och nitrosoderivat av föreningar, hänförliga till nr 29.11 (512—09)

VI. Föreningar med keton- eller kinonfunktion

- 29.13 Ketoner, ketonalkoholer, ketonfenoler, ketonaldehyder, kinoner, kinonalkoholer, kinonfenoler, kinonaldehyder samt andra föreningar med keton- eller kinonfunktion jämte annan enkel eller sammansatt oxygenfunktion ävensom halogen-, sulfo-, nitro- och nitrosoderivat därav (512—09)
- 10 acetone
 - 20 metyletylketon
 - 30 cyklohexanon och metylecyklohexanon
 - 40 kamfer
 - 90 andra

VII. Syror och deras anhydrider, halogenider, peroxider och peroxisyror ävensom halogen-, sulfo-, nitro- och nitrosoderivat därav

- 29.14 Enbasiska syror och deras anhydrider, halogenider, peroxider och peroxisyror ävensom halogen-, sulfo-, nitro- och nitrosoderivat därav (512—01)
- acykliska syror och deras anhydrider:
- 11 myrsyra
 - 12 ättiksyra
 - 13 ättiksyraanhydrid

- 14 syror med minst 10 kolatomer
- 19 andra
- salter av acykliska syror:
- 21 blyacetater
- 29 andra
- estrar av acykliska syror:
- 31 etylacetat
- 32 butylacetat
- 33 amylacetat
- 34 vinylacetat, akryl- och metakrylsyraestrar samt andra omät-
tade polymeriserbara estrar
- 39 andra
- cykliska syror samt deras anhydrider, salter och estrar:
- 41 bensoesyra
- 42 bensoater
- 43 estrar
- 49 andra
- 90 andra

29.15 Flerbasiska syror och deras anhydrider, halogenider, peroxider och peroxisyror ävensom halogen-, sulfo-, nitro- och nitroso-derivat därav (512—01)

- syror samt deras anhydrider och salter:
- 11 oxalsyra och salter därav
- 12 bärnstenssyra och salter därav
- 13 maleinsyra och maleinsyraanhydrid samt fumarsyra
- 14 ftalsyra och ftalsyraanhydrid
- 19 andra
- estrar:
- 31 dibutylftalat
- 32 dioktylftalat
- 35 andra ftalsyraestrar
- 39 andra estrar
- 90 andra

29.16 Alkoholysyror, aldehydsyror, ketonsyror, fenolsyror och andra föreningar med syrafunktion jämte annan enkel eller sammansatt oxygenfunktion samt dessa föreningars anhydrider, halogenider, peroxider och peroxisyror ävensom halogen-, sulfo-, nitro- och nitrosoderivat därav (512—09)

- syror och deras salter:
- 11 mjölksyra
- 12 salter av mjölksyra
- 13 vinsyra
- 14 citronsyra
- 15 salter av vinsyra och citronsyra
- 16 salicylsyra och gallussyra samt salter därav
- 17 acetylsalicylsyra samt salter därav
- 29 andra
- 30 estrar
- 90 andra

VIII. Estrar av oorganiska syror och deras salter samt halogen-, sulfo-, nitro- och nitrosoderivat därav

- 29.17.00 Estrar av svavelsyra och deras salter samt halogen-, sulfo-, nitro- och nitrosoderivat därav (512—09)
- 29.18.00 Estrar av salpetersyrlighet eller salpetersyra samt halogen-, sulfo-, nitro- och nitrosoderivat därav (512—09)
- 29.19.00 Estrar av fosforsyra och deras salter, s. k. laktofosfater härunder inbegripna, samt halogen-, sulfo-, nitro- och nitrosoderivat därav (512—09)
- 29.20.00 Estrar av kolsyra och deras salter samt halogen-, sulfo-, nitro- och nitrosoderivat därav (512—09)
- 29.21.00 Estrar av andra oorganiska syror (med undantag av estrar av hydrogenhalogenider) och deras salter samt halogen-, sulfo-, nitro- och nitrosoderivat därav (512—09)

IX. Föreningar med nitrogenfunktion

- 29.22 Föreningar med aminofunktion (512—09)
- acykliska aminoföreningar samt salter därav:
- 11 etylenaminer
- 12 monoaminer, med minst 10 kolatomer
- 19 andra
- 20 anilin, nitroanilin, toluidin, xyloidin, naftylamin, fenylendiamin och tolylendiamin samt salter därav
- 90 andra
- 29.23 Aminoföreningar med enkel eller sammansatt oxygenfunktion (512—09)
- 10 etanolaminer
- 20 p-(N-metylamino)fenolsulfat (metol)
- 30 dimetylaminoättiksyra och alkalialter därav
- 90 andra
- 29.24 Kvaternära ammoniumsalter och ammoniumhydroxider, härunder inbegripet lecitiner och andra fosfoaminolipider (512—09)
- 10 lecitiner och andra fosfoaminolipider
- 90 andra
- 29.25 Föreningar med amidofunktion (512—09)
- 10 karbamid (urinämne)
- 90 andra
- 29.26 Föreningar med imido- eller iminofunktion (512—09)
- 10 sackarin och alkalialter därav
- 20 hexametylentetramin

- 30 trimetyltrinitramin (hexogen)
- 90 andra
- 29.27.00 Föreningar med nitrilfunktion (512—09)
- 29.28.00 Diazo-, azo- och azoxiföreningar (512—09)
- 29.29.00 Organiska derivat av hydrazin eller hydroxylamin (512—09)
- 29.30 Föreningar med annan nitrogenfunktion (512—09)
 - 10 cyklohexylsulfaminsyra och salter därav
 - 90 andra

X. Metallorganiska och ickemetallorganiska föreningar samt heterocykliska föreningar

- 29.31 Svavelorganiska föreningar (512—09)
 - 10 natrium- och kaliumxantogenater
 - 20 tiokarbanilid (difenyltiokarbamid)
 - 90 andra
- 29.32.00 Arsenikorganiska föreningar (512—09)
- 29.33.00 Kviksilverorganiska föreningar (512—09)
- 29.34.00 Andra metallorganiska och ickemetallorganiska föreningar (512—09)
- 29.35 Heterocykliska föreningar, nukleinsyror härunder inbegripna (512—09)
 - innehållande syre eller svavel som heteroatom:
 - 11 furfuraldehyd (furfural, furfurol) och furfurylalkohol
 - 19 andra
 - andra:
 - 91 pyridin
 - 92 melamin
 - 99 andra
- 29.36 Sulfonamider (512—09)
 - 10 sulfonkloramider («kloraminer»)
 - 90 andra
- 29.37.00 Laktoner och laktamer; sultoner och sultamer (512—09)

XI. Provitaminer, vitaminer och hormoner, även syntetiskt reproducerade, samt enzymer

- 29.38.00 Provitaminer och vitaminer, även syntetiskt reproducerade (koncentrat härunder inbegripna), samt blandningar av dessa ämnen; lösningar av dessa produkter, oavsett lösningsmedlets art (541—01)

29.39.00 **Hormoner, även syntetiskt reproducerade (541—09)**

29.40 **Enzymer (512—09)**

10 ostlöpe
90 andra

XII. Glykosider och växtalkaloider, även syntetiskt reproducerade, samt salter, etrar, estrar och andra derivat därav

29.41.00 **Glykosider, även syntetiskt reproducerade, samt salter, etrar, estrar och andra derivat därav (541—09)**

29.42.00 **Växtalkaloider, även syntetiskt reproducerade, samt salter, etrar, estrar och andra derivat därav (541—04)**

XIII. Andra organiska föreningar

29.43.00 **Socketarter, kemiskt rena, andra än sackaros (512—09)**

29.44 **Antibiotika (541—03)**

10 penicillin samt salter och andra derivat därav
90 andra

29.45.00 **Andra organiska föreningar (512—09)**

Kap. 30. Farmaceutiska produkter

Anmärkningar

1. Med *läkemedel* enligt nr 30.03 avses produkter (andra än födoämnen och drycker, såsom dietiska, berikade eller för diabetiker avsedda födoämnen, stärkande drycker och mineralvatten, samt produkter, hänförliga till nr 30.02 eller 30.04), som utgöra:

- a) blandade produkter för terapeutiskt eller profylaktiskt bruk;
- b) oblandade produkter, lämpade för terapeutiskt eller profylaktiskt bruk, i avdelade doser eller i förpackningar, som tillhandahållas i detaljhandeln för sådant bruk.

Vid tillämpning av dessa bestämmelser och av anm. 3 d till detta kapitel anses följande produkter såsom:

A. oblandade:

1. oblandade produkter, lösta i vatten;
2. alla till kap. 28 eller 29 hänförliga produkter (andra än ädla metaller i kolloidal form);
3. enkla växtextrakter, hänförliga till nr 13.03, endast standardiserade eller i lösning, oavsett lösningsmedlets art;

B. blandade:

1. kolloidala lösningar och suspensioner (andra än kolloidalt svavel);

2. växtextrakter, utvunna ur blandningar av vegetabiliska ämnen eller material;
3. salter och koncentrat, erhållna genom indunstning av naturligt mineralvatten.
2. Detta kapitel omfattar icke:
- a) vatten från destillation av flyktiga vegetabiliska oljor samt vattenlösningar av dylika oljor, för medicinskt bruk (nr 33.05);
 - b) tandkräm och liknande tandvårdsmedel, härunder inbegripet sådana med terapeutiska eller profylaktiska egenskaper (nr 33.06);
 - c) medicinsk tvål och såpa (nr 34.01).
3. Nr 30.05 omfattar endast:
- a) steril katgut och annan steril suturtråd;
 - b) sterila laminariastift;
 - c) sterila resorberbara blodstillande medel;
 - d) röntgenkontrastmedel samt diagnostiska reagens till in- eller utvärtens bruk (ej hänförliga till nr 30.02), doserade eller utgörande blandningar;
 - e) tandcement och andra tandfyllningsmedel;
 - f) etuier och lådor med utrustning för första förband.
- 30.01.00 **Körtlar och andra organ för organoterapeutiskt bruk, torkade, även pulveriserade; extrakt av körtlar eller andra organ eller av deras sekret, för organoterapeutiskt bruk; andra animaliska ämnen och material, beredda för terapeutiskt eller profylaktiskt bruk, ej hänförliga till annat nummer (541—09)**
- 30.02 **Immunsera; mikrovacciner, toxiner och mikrobkulturer (härunder inbegripet jäsningsframkallande mikrobkulturer med undantag av jäst) samt liknande produkter**
- 10 jäsningsframkallande mikrobkulturer (099—09)
 - 90 andra slag (541—02)
- 30.03 **Läkemedel, även för veterinärmedicinskt bruk**
- 10 vitaminer och vitaminpreparat (541—01)
 - 20 hormoner och hormonpreparat (541—09)
 - 30 antibiotika (541—03)
 - 40 alkaloider (541—04)
 - 50 sulfonamider (541—09)
 - 90 andra (541—09)
- 30.04 **Vadd, bindor och liknande artiklar (färdiga förband, häftplåster, kataplasmer o. d.), impregnerade eller överdragna med farmaceutiska preparat eller föreliggande i förpackningar för detaljhandeln, för medicinskt eller kirurgiskt bruk, med undantag av varor, upptagna i anm. 3 till detta kapitel (541—09)**
- 10 häftplåster
 - 90 andra
- 30.05 **Andra farmaceutiska produkter och artiklar (541—09)**
- 10 steril suturtråd
 - 20 tandcement och andra tandfyllningsmedel
 - 30 etuier och lådor med utrustning för första förband
 - 90 andra

Kap. 31. Gödselmedel

Anmärkningar

1. Nr 31.02 omfattar endast här nedan angivna produkter, under förutsättning att de icke föreligga i sådan form eller förpackning, som angives i nr 31.05:
 - A. endera av följande produkter:
 - natriumnitrat, innehållande högst 16 viktprocent nitrogen;
 - ammoniumnitrat, även kemiskt rent;
 - ammoniumsulfatnitrat, även kemiskt rent;
 - ammoniumsulfat, även kemiskt rent;
 - kalciumnitrat, innehållande högst 16 viktprocent nitrogen;
 - kalciummagnesiumnitrat, även kemiskt rent;
 - kalciumcyanamid, innehållande högst 25 viktprocent nitrogen, även behandlad med olja;
 - karbamid (urinämne), innehållande högst 45 viktprocent nitrogen;
 - B. gödselmedel, utgörande blandningar av produkter, upptagna under A ovan (utan avseende på komponenternas renhetsgrad);
 - C. gödselmedel, utgörande blandningar av ammoniumklorid eller produkter, upptagna under A eller B ovan (utan avseende på komponenternas renhetsgrad), med krita, gipssten eller andra oorganiska ämnen utan gödselverkan;
 - D. flytande gödselmedel, utgörande lösningar i vatten eller ammoniak av ammoniumnitrat eller karbamid enligt A ovan eller av blandningar av dessa ämnen.
2. Nr 31.03 omfattar endast här nedan angivna produkter, under förutsättning att de icke föreligga i sådan form eller förpackning, som angives i nr 31.05:
 - A. endera av följande produkter:
 - thomasslagg;
 - termiskt uppslutna kalciumfosfater (termofosfater, smältfosfater) och termiskt behandlade naturliga kalciumaluminiumfosfater;
 - superfosfater (även dubbel- och trippelsuperfosfater);
 - kalciumhydrogenfosfat (dikalciumfosfat), innehållande 0,2 viktprocent fluor eller däröver;
 - B. gödselmedel, utgörande blandningar av produkter, upptagna under A ovan (utan avseende på komponenternas renhetsgrad);
 - C. gödselmedel, utgörande blandningar av produkter, upptagna under A eller B ovan (utan avseende på komponenternas renhetsgrad), med krita, gipssten eller andra oorganiska ämnen utan gödselverkan.
3. Nr 31.04 omfattar endast här nedan angivna produkter, under förutsättning att de icke föreligga i sådan form eller förpackning, som angives i nr 31.05:
 - A. endera av följande produkter:
 - naturliga, raa kaliumsalter (karnallit, kainit, sylvinit m. fl.);
 - raa kaliumsalter, utvunna ur melassaska;
 - kaliumklorid, även kemiskt ren, annan än som avses under anm. 6 c nedan;
 - kaliumsulfat, innehållande högst 52 viktprocent K_2O ;
 - kaliummagnesiumsulfat, innehållande högst 30 viktprocent K_2O ;
 - B. gödselmedel, utgörande blandningar av produkter, upptagna under A ovan (utan avseende på komponenternas renhetsgrad).
4. Ammoniumfosfater, innehållande per kg 6 mg arsenik (As) eller däröver, hänförs till nr 31.05.
5. De i anm. 1 A, 2 A, 3 A och 4 angivna gränsvärdena hänföra sig till produkternas torrsubstans.
6. Detta kapitel omfattar icke:
 - a) djurblood, hänförligt till nr 05.15;

- b) kemiskt definierade föreningar, andra än de ovan i anm. 1 A, 2 A, 3 A och 4 upptagna;
- c) odlade kristaller (ej utgörande optiska artiklar) av kaliumklorid, vägande per styck minst 2,5 g, hänförliga till nr 38.19; optiska artiklar av kaliumklorid (nr 90.01).

31.01.00 Guano och andra naturliga animaliska eller vegetabiliska gödselmedel, även blandade med varandra men icke kemiskt behandlade (271—01)

31.02 Kvävegödselmedel, mineraliska eller kemiska

- natriumnitrat (natronsalpeter, chilesalpeter o. d.):
- 11 naturligt (271—02)
- 19 annat (561—01)
- ammoniumnitrat (även i vatten- eller ammoniaklösning):
- 21 gödselmedel (561—01)
- 29 annat (511—09)
- 30 ammoniumsulfatnitrat (561—01)
- 40 ammoniumsulfat (561—01)
- 50 kalciumnitrat (kalksalpeter, norgesalpeter) (561—01)
- 60 kalciumcyanid (kalkkväve) (561—01)
- 70 karbamid (urinämne), ävensom blandningar och lösningar innehållande karbamid (561—01)
- 80 produkter, innehållande över 1,8 viktprocent ammoniaknitrogen, beräknat på torrsubstansen (561—01)
- 90 andra (561—01)

31.03 Fosforgödselmedel, mineraliska eller kemiska (561—02)

- 10 thomasfosfat
superfosfater:
- 21 halt av P_2O_5 : mindre än 20 %
- 22 : 20—40 %
- 23 : mer än 40 %
- 90 andra

31.04 Kaligödselmedel, mineraliska eller kemiska

- 10 råa kaliumsalter (271—04)
kaliumklorid (kalisalt) (561—03):
- 21 halt av K_2O : mindre än 40 %
- 22 : 40 %
- 23 : 50 %
- 24 : 60 % eller däröver
- 30 kaliumsulfat (561—03)
- 90 andra (561—03)

31.05 Andra gödselmedel; produkter, hänförliga till detta kapitel, i form av tabletter, pastiller e. d. eller i förpackningar, vägande per styck högst 10 kg brutto

- 10 produkter hänförliga till detta kapitel, i form av tabletter, pastiller e. d. eller i förpackningar, vägande per styck högst 10 kg brutto (561—09)
- andra slag:

20	ammoniumfosfater, innehållande 6 milligram arsenik (As) och däröver per kg; NPK-gödselmedel (561—02)
30	andra nitrogenhaltiga gödselmedel (561—09)
90	andra (561—09)

Kap. 32. Garvämnes- och färgämnesextrakter; garvsyror och derivat därav; färgämnen, lacker och andra beredda färger; kitt och spackelfärger; tryckfärger, bläck och tusch

Anmärkingar

1. Detta kapitel omfattar icke:
 - a) kemiska grundämnen och kemiskt definierade föreningar, dock med undantag av färgämnen m. m., hänförliga till nr 32.04 eller 32.05, oorganiska produkter, utgörande s. k. luminoforer (nr 32.07), samt lösliga färgämnen i sådan form eller förpackning, som tillhandahålles i detaljhandeln, hänförliga till nr 32.09;
 - b) föreningar mellan proteiner och garvsyror (nr 35.01—35.04).
2. Till nr 32.05 hänförs bl. a. blandningar av stabiliserade diazoniumsalter med kopplingskomponenter till dessa för framställning på textilfibrer av olösliga s. k. naftolfärgämnen (utvecklingsfärgämnen).
3. Nr 32.05—32.07 omfatta även sådana preparat på basis av syntetiska organiska färgämnen (organiska pigment härunder inbegripna), substratpigment eller andra färgämnen, som användas för färgning i massan av plaster, gummi och liknande material eller för framställning av preparat för tryckning av textilvaror. Till dessa nummer hänförs dock icke sådana beredningar av pigment, som avses i nr 32.09.
4. Lösningar (andra än kollodium) av produkter, hänförliga till nr 39.01—39.06, i flyktiga organiska lösningsmedel, hänförs till nr 32.09, för så vitt lösningen innehåller mer än 50 viktprocent lösningsmedel.
5. Med *färgämnen* enligt detta kapitel avses icke produkter med användning som fyllmedel i oljefärger, även om de skulle vara lämpade som pigment i kallvattenfärger.
6. Med *brons- och färgfolier* enligt nr 32.09 avses endast produkter, som användas för tryckning av t. ex. bokomslag och mössband och som bestå av:
 - a) tunna blad, framställda av metallpulver (även av ädel metall) eller pigment jämte lim, gelatin eller annat bindemedel;
 - b) metallpulver (t. ex. av guld eller aluminium) eller pigment, anbragt på underlag av papper, plast eller annat material.

32.01 Vegetabiliska garvämnesextrakter (532—02)

10	ekträextrakt
20	kastanjeträextrakt
30	kvebrachoextrakt
40	granbarkextrakt
50	mimosabarkextrakt
90	andra

32.02 Garvsyror (tannin), vattenextraherat galläppletannin härunder inbegripet, samt salter, etrar, estrar och andra derivat därav (532—02)

10	garvsyror
90	andra

- 32.03 Syntetiska garvämnena, även blandade med naturliga garvämnena; konstgjorda pyrmedel (t. ex. enzymatiska och mikrobiella preparat) (532—03)
- 10 syntetiska garvämnena (även blandade med naturliga garvämnena) med en askhalt av högst 20 viktprocent, beräknat på torrsubstansen
- 90 andra slag
- 32.04 Vegetabiliska färgämnen (härunder inbegripet färgträextrakter och andra vegetabiliska färgämnesextrakter med undantag av indigo) och animaliska färgämnen (532—01)
- 10 smör- och ostfärger
- 90 andra
- 32.05 Syntetiska organiska färgämnen, organiska pigment härunder inbegripna; syntetiska organiska produkter, utgörande s. k. luminoforer; på textiltfibrer fixerbara s. k. optiska blekmedel; naturligt indigo (531—01)
- 10 svarta pigmentfärgämnen
- 20 pigmentfärgämnen, andra än svarta; blandningar innehållande pigmentfärgämnen, härunder inbegripna sådana preparat av pigmentfärgämnen som avses i anm. 3
- 80 andra färgämnen
- 90 andra slag
- 32.06.00 Substratpigment (531—01)
- 32.07 Andra färgämnen; oorganiska produkter, utgörande s. k. luminoforer (533—01)
- vita, grå eller svarta pigment, med undantag av (vita eller grå) pigment på basis av zinkoxid:
- 11 litopon och andra pigment på basis av zinksulfid
- 12 titanvitt
- 19 andra
- 20 pigment, bestående av kromoxid, berlinerblått, kobolt- eller kadmiumfärgämnen, även innehållande inerta fyllmedel, blandade med varandra
- 30 modifierade naturliga jordfärger, s. k. syntetiska jordfärger samt ultramarin; oorganiska produkter, utgörande s. k. luminoforer
- 90 andra slag, härunder inbegripna sådana preparat av pigmentfärgämnen som avses i anm. 3
- 32.08 Beredda porslins-, glas- och emaljfärger, beredda opakmedel, icke frittad glasyr- och emaljmassa, flytande glansmetallpreparat och lysterfärger samt liknande beredningar för keramik-, glas- och emaljeringsindustrier; engober; frita och annat glas i form av pulver, korn eller flingor
- 10 frita och annat glas i form av pulver, korn eller flingor (664—01)
- 90 andra slag (533—03)
- 32.09 Lackar, klara eller pigmenterade, kallvattenfärger (även för färg-

ning av läder); andra målningsfärger; pigment, rivna i linolja, mineralterpentin, terpentinolja eller liknande vid tillverkning av färger använda produkter; brons- och färgfolier; lösliga färgämnen i sådan form eller förpackning som tillhandahålles i detaljhandeln

- klara lacker (533—03):
 - 11 cellulosalacker
 - 19 andra
 - pigmenterade lacker (lackfärger) (533—03):
 - 21 cellulosalacker
 - 29 andra
 - 30 asfaltlacker och andra bituminösa lacker (533—03)
 - 40 skeppsbottenfärger (533—03)
 - 50 oljefärger (färdigberedda) (533—03)
 - 60 kallvattenfärger och emulsionsfärger (533—03)
 - 70 andra målningsfärger (färdigberedda) (533—03)
 - 80 pigment, rivna i linolja, mineralterpentin, terpentinolja eller liknande vid tillverkning av färger använda produkter (halvfabrikat) (533—01)
 - 90 brons- och färgfolier (642—09)
 - 95 lösliga färgämnen i sådan form eller förpackning, som tillhandahålles i detaljhandeln (533—03)
- 32.10.00 **Konstnärsfärger, färger för skolbruk, plakatfärger, brytningsfärger och liknande färger i form av tabletter eller i tuber, burkar, flaskor, skålar eller i liknande form eller förpackning, härunder inbegripet dylika färger i lådor eller skrin, med eller utan penslar, paletter, skålar och andra tillbehör (533—03)**
- 32.11.00 **Beredda sickativ (533—03)**
- 32.12.00 **Kitt, spackelfärger och andra utfyllnings- eller tättningsmedel; ympvax (533—03)**
- 32.13 **Tryckfärger, bläck, tusch och liknande färger**
- tryckfärger (533—02):
 - 11 trycksvärta
 - 19 andra
 - 20 skrivbläck och tusch (899—17)
 - 90 andra (899—17)

Kap. 33. Flyktiga vegetabiliska oljor och resinoider; parfymer, toalettmedel och kosmetiska preparat

Anmärkningar

1. Detta kapitel omfattar icke:
 - a) alkoholhaltiga beredningar (s. k. koncentrerade extrakt) för framställning av drycker (nr 22.09);
 - b) tvål, hänförlig till nr 34.01;
 - c) terpentinolja och andra produkter, hänförliga till nr 38.07.
2. Nr 33.06 omfattar bl. a. produkter, även oblandade (med undantag av produkter, hänförliga till nr 33.05), lämpade för användning såsom parfymer, toalett-

medel eller kosmetiska preparat och inkommande i förpackningar, som tillhandahållas i detaljhandeln för sådan användning.

- 33.01 Flyktiga vegetabiliska oljor i flytande eller fast form, även terpenfria; resinoider (551—01)
- 10 flyktiga vegetabiliska oljor
50 resinoider
- 33.02.00 Terpenhaltiga biprodukter ur flyktiga vegetabiliska oljor (551—02)
- 33.03.00 Koncentrat av flyktiga vegetabiliska oljor (erhållna genom s. k. enflourage eller maceration) i fett, icke flyktig olja, vax eller liknande ämne (551—02)
- 33.04.00 Blandningar av två eller flera luktämnen (naturliga eller syntetiska) samt blandningar (alkohollösningar härunder inbegripna) på basis av ett eller flera av dessa ämnen, utgörande råvaror för parfymindustrin, livsmedelsindustrin eller andra industrier (551—02)
- 33.05.00 Vatten från destillation av flyktiga vegetabiliska oljor samt vattenlösningar av dylika oljor, även för medicinskt bruk (551—02)
- 33.06 Parfyper, toalettmedel och kosmetiska preparat (552—01)
- parfyper och andra luktgivande preparat:
- 11 parfyper
12 toalett- och luktvatten
19 andra
- hudvårdspreparat:
- 21 hudkräm och hudolja
22 puder
23 läppstift
29 andra
- 30 nagelvårdspreparat
40 tandpulver och tandkräm
50 munvatten och andra preparat för munhygien
- hårvårdspreparat:
- 61 schamponeringsmedel
62 hårvatten, hårolja och hårpomada
69 andra
70 rakkräm, även icke lödbrande
90 andra

Kap. 34. Tvål; organiska ytaktiva ämnen samt tvätt- och rengöringsmedel; smörjmedel; konstgjorda vaxer och beredda vaxer; puts- och skurmedel; ljus och liknande produkter; modelleringsmassa och dentalvax

Anmärknings

1. Detta kapitel omfattar icke:
 - a) kemiskt definierade föreningar;

- b) tandkräm och liknande tandvårdsmedel, rakkräm och schamponeringsmedel, även innehållande tvål eller organiska ytaktiva ämnen (nr 33.06).
2. Nr 34.01 omfattar endast vattenlöslig tvål, även med tillsats av andra ämnen (desinfektionsmedel, slippulver, fyllmedel, läkemedel o. d.).
3. Med *oljor, erhållna ur rapetroleum eller rå skifferolja*, i nr 34.03 avses produkter enligt anm. 3 till kap. 27.
4. Med *beredda vaxer, icke emulgerade och icke innehållande lösningsmedel*, i nr 34.04 avses endast följande produkter:
- A. blandningar av animaliska eller av vegetabiliska eller av konstgjorda vaxer;
- B. blandningar av olika slag av vaxer (animaliska, vegetabiliska, mineraliska eller konstgjorda);
- C. blandningar med vaxkonsistens, icke emulgerade och icke innehållande lösningsmedel, på basis av ett eller flera slag av vaxer och innehållande fett, harts, mineralämnen eller andra ämnen.
- Nr 34.04 omfattar icke:
- a) vaxer, hänförliga till nr 27.13;
- b) oblandade animaliska och oblandade vegetabiliska vaxer, endast färgade.

34.01 Tvål och såpa, även medicinska

- 10 såpa (552—02)
- 20 tvålflingor, tvålspån och tvålpulver (552—02)
- 60 annan tvättvål (552—02)
- 70 toalettvål i formade handstycken (552—02)
- 80 raktvål (552—02)
- andra:
- 91 innehållande mineraliska slipmedel (552—03)
- 99 andra (552—02)

34.02 Organiska ytaktiva ämnen; ytaktiva preparat samt tvätt- och rengöringsmedel, även innehållande tvål eller såpa (552—02)

- organiska ytaktiva ämnen:
- 11 anjonaktiva ämnen
- 12 nonjonaktiva ämnen
- 19 andra
- tvätt- och diskmedel:
- 21 syntetiska
- 22 innehållande tvål eller såpa
- 29 andra
- 90 andra slag

34.03 Smörjmedel, beredda av oljor eller fetter (blandade med varandra eller försatta med andra ämnen), dock med undantag av smörjmedel, innehållande minst 70 viktprocent oljor, erhållna ur råpetroleum eller rå skifferolja (313—04)

- 10 smörjfetter och ljusa smörjoljor
- 90 andra slag

34.04.00 Konstgjorda vaxer, även vattenlösliga eller direkt emulgerbara med vatten; beredda vaxer, icke emulgerade och icke innehållande lösningsmedel (599—09)

34.05 Puts- och polermedel för skodon, möbler, golv och metallföre-

mål, skurpulver samt liknande preparat, med undantag av beredda vaxer, hänförliga till nr 34.04 (552—03)

- 10 skoputsmedel
- 20 möbel- och bilpolermedel
- 30 bonvax och andra golvpolermedel
- 40 skurpulver
- 90 andra slag

34.06.00 Stearin-, paraffin- och vaxljus samt liknande varor (899—01)

34.07.00 Modelleringsmassor, även inkommande i satser eller utgörande leksaker; s. k. dentalvax samt avtrycksmassor för dentalbruk, i form av plattor (även hästskeformade), stavar e. d. (599—09)

Kap. 35. Proteiner, lim och klister

Anmärkning

Detta kapitel omfattar icke:

- a) proteiner, utgörande läkemedel, hänförliga till nr 30.03;
- b) brevkort och andra tryckalster av gelatin (kap. 49).

35.01 Kasein, kaseinater och andra kaseinderivat; kaseinlim (599—04)

- 10 kasein
- 50 kaseinater och andra kaseinderivat
- 70 kaseinlim

35.02 Albuminer, albuminater och andra albuminderivat (599—04)

- 10 äggalbumin
- 20 blodalbumin
- 40 andra albuminer
- 50 albuminater och andra albuminderivat

35.03 Gelatin (härunder inbegripet gelatinfolier med kvadratisk eller rektangulär form, även färgade eller ytbehandlade) och gelatinderivat; lim från ben, hudar, senor e. d. samt fisklim; husbloss (599—04)

- 10 gelatin och gelatinderivat; husbloss
- 50 benlim, hudlim och liknande lim (glutinlim)
- 70 fisklim

35.04.00 Andra proteiner, peptoner härunder inbegripna, samt derivat därav; hudpulver, även behandlat med kromsalt (599—09)

35.05.00 Dextrin; löslig stärkelse och rostad stärkelse; stärkelseklister (599—03)

35.06 Lim och klister, beredda, ej hänförliga till annat nummer; produkter, alla slag, lämpade för användning såsom lim eller klister och inkommande för sådan användning i detaljhandelsförpackningar, vägende per styck högst 1 kg netto (599—04)

	lim och klister, beredda, ej hänförliga till annat nummer, i förpackningar, vägande över 1 kg netto:
10	innehållande stärkelse eller stärkelseprodukter
40	andra
	produkter, alla slag, lämpade för användning såsom lim eller klister och inkommande för sådan användning i detaljhandelsförpackningar vägande per styck högst 1 kg netto:
50	innehållande stärkelse eller stärkelseprodukter
90	andra

Kap. 36. Krut och sprängämnen; pyrotekniska artiklar; tändstickor pyrofora legeringar; vissa brännbara produkter

Anmärkingar

1. Detta kapitel omfattar icke kemiskt definierade föreningar, andra än sådana som avses i anm. 2 a och b nedan.
2. Nr 36.08 omfattar endast:
 - a) metaldehyd, hexametylentetramin och dylika ämnen i form av tableter, stavar o. d., varav framgår varornas användning som bränsle, ävensom bränslen på basis av alkohol (torrsprit) samt liknande bränslen, fasta eller i pastaform;
 - b) flytande bränslen (t. ex. bensin) för cigarettändare o. d., i behållare rymmande högst 300 ml;
 - c) tjärfacklor, braständare och liknande varor.

36.01	Krut (591—01)
10	svartkrut
90	andra
36.02.00	Beredda sprängämnen (591—01)
36.03	Stubin, detonerande stubin härunder inbegripen (591—02)
10	svartkrutstubin
90	andra
36.04	Tändhattar, rivtändare, sprängkapslar och liknande tändmedel (591—02)
10	tändhattar
20	sprängkapslar
90	andra
36.05	Pyrotekniska artiklar (fyrverkeripjäser, knalldosor, livräddningsraketer och liknande artiklar) (591—03)
10	pyrotekniska artiklar, avsedda att användas uteslutande för livräddningsändamål eller för avgivande av nödsignal
90	andra
36.06.00	Tändstickor, med undantag av bengaliska tändstickor (899—02)
36.07.00	Järncerium (ferrocerium) och andra pyrofora legeringar, även tillformade (599—09)

- 36.08 **Andra brännbara produkter (899—01)**
 10 bränslen på basis av alkohol (torrsprit) samt liknande bränslen, fasta eller i pastaform
 90 andra

Kap. 37. Produkter för foto- eller kinobruk

Anmärkningar

1. Detta kapitel omfattar icke avfall och skrot.
2. Nr 37.08 omfattar endast:
 - a) kemiska preparat, utgörande blandningar för fotobruk (t. ex. framkallare, fixerings- och toningsmedel, ljuskänsliga emulsioner);
 - b) oblandade kemiska produkter, lämpade för fotobruk, i avdelade doser eller i förpackningar, som tillhandahållas i detaljhandeln för sådant bruk.
 Nr 37.08 omfattar icke lacker, klister och liknande preparat, vilka tulltaxeras efter sin beskaffenhet.

- 37.01 **Plåtar, ljuskänsliga, icke exponerade, av glas eller annat material (bladfilm härunder inbegripen) (862—01)**
 10 röntgenfilm och röntgenplåtar
 20 bladfilm och filmpack
 90 andra
- 37.02 **Film i rullar, ljuskänslig, icke exponerad, även perforerad**
 10 röntgenfilm (862—01)
 kinofilm (862—02):
 normalfilm:
 21 färgfilm
 29 annan
 smalfilm:
 31 färgfilm
 39 annan
 annan (862—01):
 91 färgfilm
 99 annan
- 37.03 **Papper, papp och väv, ljuskänsliga, även exponerade men icke framkallade (862—01)**
 papper och papp:
 11 för ljuskopiering
 19 andra
 20 väv
- 37.04 **Plåtar och film, exponerade men icke framkallade, negativa eller positiva**
 10 kinofilm (863—01)
 90 andra (862—01)
- 37.05.00 **Plåtar samt film, även perforerad (annan än kinofilm), exponerade och framkallade, negativa eller positiva (862—01)**

- 37.06.00 **Kinofilm med enbart ljudspår, exponerad och framkallad, negativ eller positiv (863—01)**
- 37.07 **Annan kinofilm, med eller utan ljudspår, exponerad och framkallad, negativ eller positiv (863—01)**
- 10 negativ film; positiv film avsedd att användas uteslutande för kopiering
- 90 annan positiv film
- 37.08 **Kemiska produkter för fotobruk, blixtljuspreparat härunder inbegripna (862—03)**
- 10 ljuskänslig kollodiumemulsion
- 90 andra

Kap. 38. Diverse kemiska produkter

Anmärkningar

1. Detta kapitel omfattar icke:
 - a) kemiska grundämnen och kemiskt definierade föreningar, dock med undantag av:
 1. konstgjord grafit (nr 38.01);
 2. desinfektionsmedel, insekts-, svamp- och ogräsbekämpningsmedel, grovningsförhindrande medel, råttgift och liknande produkter, i sådan form eller förpackning, som avses i nr 38.11;
 3. laddningar till brandsläckningsapparater ävensom brandsläckningsbomber (nr 38.17);
 4. produkter, upptagna i anm. 2 a, c, d och f nedan;
 - b) läkemedel (nr 30.03).
 2. Enligt nr 38.19 tulltaxeras bl. a. följande varor, som skola anses icke hänförliga till annat nummer i tulltaxan:
 - a) odlade kristaller (ej utgörande optiska artiklar) av magnesiumoxid eller av halogenider av alkalimetaller eller alkaliska jordartsmetaller, vägande per styck minst 2,5 g;
 - b) finkelolja;
 - c) bläckborttagningsmedel i detaljhandelsförpackningar;
 - d) stencillack i detaljhandelsförpackningar;
 - e) smältbara keramiska artiklar för temperaturmätning (t. ex. Segerkäglor);
 - f) gips, speciellt beredd för dentalbruk.
- 38.01.00 **Konstgjord grafit; kolloidal grafit med undantag av grafitsuspensioner i olja (599—09)**
- 38.02 **Djurkol (t. ex. benkol, elfenbenssvart, blodkol), även använt**
- 10 använt kol (561—09)
- 90 annat (599—09)
- 38.03 **Aktiverat kol (avfärgande, depolariserande eller adsorberande); aktiverad infusoriejord, aktiverad lera, aktiverad bauxit och andra aktiverade naturliga mineraliska ämnen (599—09)**
- 10 aktiverat kol
- 90 andra

- 38.04.00 Gasvatten och använd gasreningsmassa (521—02)
- 38.05 Tallolja (tallsyra) och lågraaffinerad tallfettsyra (599—09)
- 10 tallolja (tallsyra)
- 20 lågraaffinerad tallfettsyra
- 38.06.00 Sulfitlut, indunstad (599—09)
- 38.07 Terpentinolja och andra lösningsmedel av terpenener, erhållna genom destillation eller på annat sätt ur barrträ (t. ex. balsam-, kolugns-, sulfatterpentin); rå dipenten; rå cymen (rå cymol); »pine oil» (512—05)
- 10 balsamterpentin
- annan terpentin:
- 20 rå
- 30 renad
- 40 rå dipenten; »pine oil»
- 90 andra slag
- 38.08 Kolofonium och hartssyror samt derivat därav, andra än harts-
estrar, hänförliga till nr 39.05; s. k. hartssprit och hartsoljor
- 10 kolofonium (599—09)
- 20 abietinsyror (tallhartssyra) (512—01)
- 30 resinater (hartstvälar) (599—09)
- 90 andra (599—09)
- 38.09 Trätjära; trätjäroljor, med undantag av till nr 38.18, hänförliga
lösnings- och spädningsmedel; trätjärkreosot; rå metanol (rå metylalkohol); acetonolja (599—09)
- 10 trätjära
- 20 trätjäroljor; trätjärkreosot
- 30 rå metanol (rå metylalkohol)
- 40 acetonolja
- 38.10 Vegetabiliskt beck, alla slag; bryggeriharts och liknande produk-
ter på basis av kolofonium eller vegetabiliskt beck; kärnbindeme-
del på basis av naturliga, hartsartade produkter (599—09)
- 10 vegetabiliskt beck
- 90 andra
- 38.11 Desinfektionsmedel, insekts-, svamp- och ogräsbekämpningsme-
del, gröningsförhindrande medel, rättgift och liknande produkter,
föreliggande i sådan form eller förpackning, som tillhandahålles
i detaljhandeln, eller såsom preparat eller såsom utformade artik-
lar (t. ex. band, veckor och ljus, preparerade med svavel, samt
flugfångare) (599—02)
- 10 betningsmedel för utsäde
- 20 desinfektionsmedel
- 30 insekts- och svampbekämpningsmedel

- 40 ogräsbekämpningsmedel
- 50 rättgift och liknande produkter
- 90 andra slag

- 38.12 **Beredda glätt-, appretur- och betmedel av sådana slag, som användas inom textil-, pappers- eller läderindustrin eller inom närstående industrier**
 - 10 innehållande stärkelse eller stärkelseprodukter (599—04)
 - andra:
 - 80 betmedel (599—09)
 - 90 andra (599—04)

- 38.13 **Betmedel för metaller; flussmedel och andra preparat, utgörande hjälpmedel vid lödning eller svetsning; löd- och svetsmedel, bestående av metall och andra ämnen, i form av pulver eller pastor; preparat för beläggning eller fyllning av svetstråd eller svetselektroder (599—09)**
 - 10 betmedel för metaller
 - 90 andra

- 38.14.00 **Preparat för motverkande av knackning, oxidation, korrosion eller hartsbildning, viskositetshöjande preparat och andra liknande beredda tillsatsmedel för mineraloljor (599—09)**

- 38.15.00 **Beredda vulkningsacceleratorer (599—09)**

- 38.16.00 **Beredda närsubstrat för odling av mikrober (599—09)**

- 38.17.00 **Preparat och laddningar till brandsläckningsapparater; brandsläckningsbomber (599—09)**

- 38.18.00 **Lösnings- och spädningsmedel för lacker e. d., utgörande blandningar (599—09)**

- 38.19 **Produkter, preparat och återstoder från kemiska eller närstående industrier, blandningar av naturprodukter härunder inbegripna, ej hänförliga till annat nummer (599—09)**
 - 10 kärnbindemedel, innehållande stärkelse eller stärkelseprodukter
 - 20 råa naften- och naftensulfosyror samt alkalialter därav
 - 30 beredda antioxidanter för gummiindustrin
 - 40 icke sintrade blandningar, innehållande metallkarbider, för framställning av hårdmetall
 - murbruk, även hydrauliskt eller eldfast:
 - 51 eldfast murbruk
 - 52 oorganiskt syrafast murbruk
 - 59 annat murbruk
 - 60 gasreningsmassa, ej hänförlig till nr 38.04
 - 70 återstoder från kemiska eller närstående industrier
 - blandningar, ej hänförliga till annat nummer, bestående av

oorganiska ämnen (t. ex. mineraliska produkter, oorganiska kemikalier, glas- eller metallpulver), med undantag av blandningar i förpackningar, vägande per styck högst 10 kg brutto:

- 81 AIV-syra
- 89 andra
- andra slag:
- 91 massor på basis av schellack för framställning av grammo-
fonskivor
- 92 blandade alkylbensoler och blandade alkylnaftalener
- 93 elektrodmassa
- 94 frysskyddsmedel (kylarvätskor)
- 99 andra slag

AVDELNING VII

Plaster (cellulosaetrar och cellulosaestrar, konsthartser och andra plaster) samt varor därav; naturgummi (kautschuk), syntetiskt gummi och faktis samt varor därav

Kap. 39. Plaster (cellulosaetrar och cellulosaestrar, konsthartser och andra plaster) samt varor därav

Anmärkningar

1. Detta kapitel omfattar icke:
 - a) brons- och färgfolier, hänförliga till nr 32.09;
 - b) konstgjorda vaxer (nr 34.04);
 - c) syntetiskt gummi (enligt definition i kap. 40) och varor därav;
 - d) sadelmakeriarbeten (nr 42.01), resväskor, handväskor och andra artiklar, hänförliga till nr 42.02;
 - e) korgmakeriarbeten och andra varor av flättningsmaterial, hänförliga till kap. 46;
 - f) syntetiska och konstgjorda textilfibrer (avd. XI) samt varor därav;
 - g) skodon, huvudbonader, paraplyer, parasoller, promenadkäppar, piskor och ridspön samt delar därtill, solfjädrar och andra artiklar, hänförliga till avd. XII;
 - h) bijouterivaror, hänförliga till nr 71.16;
 - ij) varor, hänförliga till avd. XVI (maskiner och apparater samt mekaniska redskap; elektrisk materiel);
 - k) delar till transportmedel (avd. XVII);
 - l) optiska artiklar av plast, infattningar till glasögon, ritinstrument och andra artiklar, hänförliga till kap. 90;
 - m) boetter, urfoder och andra artiklar, hänförliga till kap. 91;
 - n) musikinstrument och delar därtill samt andra artiklar hänförliga till kap. 92;
 - o) möbler och delar därtill (kap. 94);
 - p) borstbinderiarbeten och andra varor, hänförliga till kap. 96;
 - q) leksaker, spel och sportartiklar (kap. 97);
 - r) knappar, blixtlås, reservoarpennor, stiftpennor och delar därtill, skaft till rökippor, cigarr- och cigarrettmunstycken, kammar, delar till termosflaskor samt andra artiklar, hänförliga till kap. 98.
2. Till nr 39.01 och 39.02 hänförs endast genom kemisk syntes framställda produkter av följande slag:
 - a) plaster, konsthartser härunder inbegripna;
 - b) silikon;
 - c) resoler, flytande polyisobuten och liknande syntetiska polymerer med mycket hög molekylvikt.
3. Nr 39.01—39.06 omfatta endast:
 - a) produkter, flytande eller i pastaform, härunder inbegripet emulsioner, dispersioner och lösningar;
 - b) stycken, korn, flingor eller pulver, press- och sprutmassor härunder inbegripna;

- c) enfibertråd med ett största tvärmått av mer än 1 mm; sömlösa slangar och rör, stavar, stänger (profilstänger härunder inbegripna), även ytbehandlade men icke på annat sätt bearbetade;
- d) plattor, duk, folier och band (remsor ej hänförliga till nr 51.02 härunder inbegripna), även ytbehandlade (t. ex. tryckta), samt varor av nämnda slag, med eller utan ytbehandling, nedskurna till kvadratisk eller rektangulär form (även om de utgöra färdiga artiklar) men icke vidare bearbetade;
- e) avfall och skrot.

Med obearbetade produkter i nämnda nummer avses produkter i de under a, b och e upptagna formerna.

39.01 Kondensations-, polykondensations- och polyadditionsprodukter, även modifierade eller polymeriserade, linjära produkter härunder inbegripna (t. ex. fenoplaster, aminoplaster, alkyder, polyallylestrar och andra omättade polyestrar, silikoner)

obearbetade:

- 10 fenoplaster (599—01)
 - 15 aminoplaster (599—01)
 - 20 alkyder, även modifierade (599—01)
 - 25 omättade esterplaster (599—01)
 - 30 amid- och uretanplaster samt mättade linjära polyestrar (599—01)
 - 35 epoxi- eller etoxilinplaster (599—01)
 - silikoner:
 - 41 silikongummi (231—02)
 - 49 andra (599—01)
 - 50 andra till nr 39.01 hänförliga plaster (599—01)
 - 60 avfall och skrot av till nr 39.01 hänförliga plaster (599—01)
- bearbetade (599—01):
- plattor och band:
 - 71 av skumplast
 - 72 av laminat
 - 79 andra
 - 80 duk och folier (inkl. slangfolier)
 - enfibertråd, slangar (exkl. slangfolier), rör, stavar och stänger (profilstänger härunder inbegripna):
 - 91 armerade
 - 99 andra

39.02 Polymerisationsprodukter, sampolymeriserat härunder inbegripna (t. ex. polyeten, polytetrahalogeneten, polyisobuten, polystyren, polyvinylklorid, polyvinylacetat, polyvinylkloracetat och andra polyvinylderivat, polyakrylsyra- och polymetakrylsyraderivat, kumaronindenhardtser) (599—01)

obearbetade:

- 10 olefinplaster
- 20 styrenplaster
- 30 vinylplaster
- 40 akrylplaster
- 50 andra till nr 39.02 hänförliga plaster
- 60 avfall och skrot av till nr 39.02 hänförliga plaster

bearbetade:

plattor och band:

71	golvplattor
72	plattor och band av skumplast
79	andra
80	duk och folier (inkl. slangfolier)
85	slangar (exkl. slangfolier) och rör
90	enfibertråd, stavar och stänger (profilstänger härunder inbegripna)

Anmärkning

Sampolymerisat och mekaniska blandningar hänförs till statistiska numret för den produkt vars motsvarande monomer ingår med största viktsandelen i sampolymerisatet respektive mekaniska blandningen.

39.03	Cellulosaregenerat; cellulosanitrat, celluloaacetat och andra cellulosaetrar, cellulosaetrar och andra kemiska cellulosaederivat, även mjukgjorda (t. ex. kolloidum, celluloid); vulkanfiber
	obearbetade:
	cellulosanitrat:
11	kollodiumbomull (599—01)
12	bomullskrut (599—01)
13	kolloidum (599—09)
19	annat (599—01)
20	celluloaacetat (599—01)
30	cellulosapropionat, cellulosaabutyrat, blandestrar därav eller av celluloaacetat härunder inbegripna, högetylerad etylcellulosa samt bensylcellulosa (599—01)
40	vattenlösliga cellulosaetrar (599—01)
49	andra till nr 39.03 hänförliga plaster (599—01)
	avfall och skrot av till nr 39.03 hänförliga plaster (599—01):
51	av fotografisk film
59	annat
	bearbetade:
	cellulosaplaster (599—01):
	plattor och band:
61	av skumplast (inkl. viskossvamp)
62	av cellulosanitrat, mjukgjort
63	av celluloaacetat
69	av andra cellulosaplaster
	duk och folier (inkl. slangfolier):
71	avsedda att användas uteslutande för tillverkning av ljuskänslig film
	andra:
	av cellulosaregenerat (viskosfilm):
72	konsttarmar
73	andra
74	av cellulosanitrat
75	av celluloaacetat
79	andra
80	enfibertråd, slangar (exkl. slangfolier), rör, stavar och stänger (profilstänger härunder inbegripna)
	vulkanfiber (641—07):
91	med ofärgad och olackerad yta
99	andra slag

- 39.04 **Härdade proteiner (t. ex. härdat kasein, härdat gelatin) (599—01)**
 10 obearbetade
 50 bearbetade
- 39.05 **Naturhartser, modifierade genom s. k. utsmältning; konsthartser, erhållna genom förestring av naturhartser eller hartssyror (harts-estrar); kemiska derivat av naturgummi (t. ex. klorkautschuk, hydroklorkautschuk, oxikautschuk, cyklokautschuk) (599—09)**
 obearbetade:
 10 hartsestrar
 20 klorkautschuk
 40 andra
 bearbetade:
 50 folier
 90 andra
- 39.06 **Andra högmolekylära polymerer, konsthartser och plaster; alginsyra samt salter och estrar därav; linoxyn**
 obearbetade:
 10 alginsyra samt salter och estrar därav (599—09)
 40 andra (599—01)
 50 bearbetade (599—01)
- 39.07 **Varor av material, hänförliga till nr 39.01—39.06**
 tillverkade av plattor eller band (899—11):
 11 artiklar av skumplast
 19 andra
 tillverkade av duk eller folier:
 21 kläder (841—07)
 22 kontorsartiklar (899—17)
 23 plastfoliepåsar (899—11)
 24 dukar, gardiner, förhängen och liknande artiklar (899—11)
 29 andra (899—11)
 andra varor:
 31 baljor och hinkar (899—07)
 cisterner, kar, fat, burkar, flaskor, askar och andra dylika behållare för lagring, transport eller förpackning av varor (899—11):
 32 flaskor
 andra behållare:
 35 rymd: 15 l eller däröver
 36 rymd: mindre än 15 l
 39 kapslar, korkar, lock, kapsyler och liknande varor (899—11)
 bords- och köksartiklar (899—07):
 41 servisgoods
 49 andra
 50 sanitets- och toalettartiklar (899—11)
 60 kontorsartiklar (899—17)
 70 prydnadsföremål (899—07)
 80 lampor och dylika belysningsartiklar samt delar och tillbehör därtill (812—04)
 90 andra slag (899—11)

Kap. 40. Naturgummi (kautschuk), syntetiskt gummi och faktis samt varor därav

Anmärkingar

1. Med *gummi* avses i tulltaxan, därest icke annat är stadgat, dels naturgummi (kautschuk), balata, guttaperka och liknande naturliga produkter, syntetiskt gummi, av oljor framställd faktis samt regenerat av dessa, dels vulkade dylika produkter (*mjukgummi* eller *hårdgummi*).
2. Detta kapitel omfattar icke följande varor av gummi och textilmaterial, vilka i allmänhet hänförs till avd. XI:
 - a) trikåvaror, innehållande gummi; elastiska vävnader, innehållande gummitrådar, samt varor därav;
 - b) slangar av textilmaterial, vattentäta genom invändig beläggning med gummi;
 - c) vävnader, impregnerade, överdragna eller laminerade med gummi (med undantag av till nr 40.06 eller 40.10 hänförliga varor):
 vägande per m² högst 1 500 g; eller
 vägande per m² mer än 1 500 g och innehållande mer än 50 viktprocent textilmaterial;
 samt artiklar, tillverkade av sådana vävnader;
 - d) stampad filt, impregnerad eller överdragen med gummi och innehållande mer än 50 viktprocent textilmaterial, samt artiklar, tillverkade av sådan filt;
 - e) fiberduk med impregnering eller överdrag av gummi eller med gummi som bindemedel, innehållande mer än 50 viktprocent textilmaterial, samt artiklar, tillverkade av sådan duk;
 - f) vävnadsliknande varor, bestående av parallellt ordnade trådar av textilmaterial, sammanklistrade med gummi, oavsett vikten per m², samt artiklar av sådana varor.
 Plattor, duk och band, bestående av ett eller flera skikt av textilmaterial i förening med ett eller flera skikt av poröst gummi, hänförs dock alltid till detta kapitel, och varor därav behandlas som gummivaror och icke som textilvaror.
3. Detta kapitel omfattar ej heller:
 - a) skodon och delar därtill, hänförliga till kap. 64;
 - b) huvudbonader och delar därtill, badmössor härunder inbegripna, hänförliga till kap. 65;
 - c) delar av hårdgummi till maskiner och apparater, mekaniska eller elektriska, ävensom andra artiklar av hårdgummi, för elektrotekniskt ändamål, hänförliga till avd. XVI;
 - d) varor, hänförliga till kap. 90, 92, 94 eller 96;
 - e) leksaker, spel och sportartiklar (andra än idrottshandskar samt varor hänförliga till nr 40.11) (kap. 97);
 - f) knappar, reservoarpennor, skaft till rökpipor, kammar och andra till kap. 98 hänförliga artiklar.
4. Med *syntetiskt gummi* i anm. 1 till detta kapitel och i nr 40.02, 40.05 och 40.06 avses omåttade syntetiska produkter, vilka genom vulkning med svavel, selen eller tellur irreversibelt kunna överföras till icke termoplastiska produkter och vilka, sedan de sålunda vulkats under gynnsammaste möjliga betingelser (dock utan tillsats av andra ämnen, såsom mjukningsmedel och fyllmedel, aktiva eller inaktiva, vilka icke äro nödvändiga för bildning av bryggbindningar), utgöra produkter, som vid en temperatur mellan + 15° och + 20° C kunna sträckas till tre gånger sin ursprungliga längd utan att brista och som efter att ha sträckts två gånger sin ursprungliga längd inom två timmar återgå till en längd av högst en och en halv gång den ursprungliga längden. Bland dessa produkter märkas

polybutadien, polyklorbutadien (GRM), polybutadienstyren (GRS), polyklorbutadien-akrylnitril (GRN), polybutadien-akrylnitril (GRA) och butylgummi (GRI). Även tioplaster (GRP) anses utgöra syntetiskt gummi.

5. Till nr 40.01 och 40.02 hänföres icke gummi, innehållande fyllmedel (aktiva eller inaktiva), mjukningsmedel, vulkmedel, acceleratorer eller färgämnen, ej heller blandningar av naturgummi med syntetiskt gummi eller andra blandningar av olika slag av gummi. Till nr 40.02 hänföres dock syntetiskt gummi, som före koaguleringen försatts med mineraloljor, ävensom syntetiskt gummi, innehållande konserveringsmedel eller till vilket satts färgämnen endast i avsikt att underlätta identifieringen.
6. Tråd, helt av mjukgummi, med största tvärmått av mer än 5 mm hänföres (oberoende av tvärsnittets form) till nr 40.08.
7. Till nr 40.10 hänföres bl. a. driv- och transportremmar av vävnader, impregnerade, överdragna eller laminerade med gummi eller tillverkade av garn av textilmaterial, impregnerat eller överdraget med gummi.
8. Vid tillämpning av nr 40.07—40.14 anses balata, guttaperka och liknande naturliga produkter, av oljor framställd faktis samt regenerat av dessa utgöra mjukgummi, även om de äro ovulkade.
9. Med *plattor, duk och band* i nr 40.05, 40.08 och 40.15 avses även ytbehandlade (t. ex. tryckta) sådana varor, samt varor av nämnda slag, med eller utan ytbehandling, nedskurna till kvadratisk eller rektangulär form (även om de utgöra färdiga artiklar) men icke vidare bearbetade.
Med *strängar och stänger* i nr 40.08 samt *stänger och rör* i nr 40.15 avses även ytbehandlade sådana varor, samt varor av nämnda slag, med eller utan ytbehandling, nedskurna till viss längd men icke vidare bearbetade.

I. Rågummi

- 40.01 Naturgummi, balata, guttaperka och liknande naturliga produkter, råa, härunder inbegripet latex (gummimjolk), även stabiliserad (231—01)
- naturgummi:
- 11 latex, flytande eller i pulverform, även stabiliserad
- 12 sulkräpp
- 19 annat
- 90 balata, guttaperka och liknande naturliga produkter
- 40.02 Syntetiskt gummi, härunder inbegripet latex (gummimjolk), syntetisk, även stabiliserad; faktis, framställd av oljor (231—02)
- syntetiskt gummi:
- 11 latex, flytande eller i pulverform, även stabiliserad
- 19 annat
- 50 faktis
- 40.03.00 Gummiregenerat (231—03)
- 40.04.00 Avklipp och annat avfall samt mjöl, av annat gummi än hårdgummi; skrot av annat gummi än hårdgummi, användbart utslutande för återvinning av gummi (231—04)

II. Ovulkat gummi

- 40.05.00 Plattor, duk och band av ovulkat naturgummi eller ovulkat syntetiskt gummi (621—01)
- 40.06 Ovulkat naturgummi och ovulkat syntetiskt gummi i andra former eller tillstånd (t. ex. rör och strängar, även profilerade, lösningar och dispersioner), artiklar av ovulkat naturgummi eller ovulkat syntetiskt gummi (t. ex. impregnerat garn av textilmaterial; gummiklister på alla slags underlag, även på mjukgummi; ringar och rondeller) (621—01)
- 10 lösningar och dispersioner
gummiklister på underlag av:
- 21 plast
- 22 textilmaterial
- 29 annat material
- andra slag:
- 30 impregnerat garn av textilmaterial
- 40 andra artiklar av ovulkat naturgummi eller ovulkat syntetiskt gummi i förening med annat material
- andra:
- 91 slitskenor för regumnering av däck
- 99 andra

III. Varor av mjukgummi (vulkat)

- 40.07 Tråd och rep av mjukgummi, även med överklädnad av textilmaterial, samt garn av textilmaterial, impregnerat eller överdraget med mjukgummi (621—01)
- tråd av mjukgummi:
- 10 utan överklädnad
- 20 med överklädnad
- 90 andra slag
- 40.08 Plattor, duk och band samt strängar och stänger, även profilerade, av mjukgummi (621—01)
- plattor, duk och band:
- 10 av skumgummi, svampgummi eller liknande poröst gummi
- andra slag:
- 21 plattor till skosulor
- 29 andra
- 50 strängar och stänger, även profilerade
- 40.09 Rör och slangar av mjukgummi (621—01)
- 10 ej i förening med annat material
- i förening med annat material:
- 50 spiral- och pansarslangar
- andra:
- 91 i förening med textilmaterial
- 99 andra

- 40.10 **Driv- och transportremmar av mjukgummi (629—09)**
 10 ej i förening med textilmaterial
 i förening med textilmaterial:
 50 kilremmar
 60 transportremmar
 90 andra
- 40.11 **Ringar, däck, slangar och fälgband av mjukgummi för alla slags hjul (629—01)**
 10 massiva ringar
 slangar:
 21 för cyklar och mopeder
 22 för bilar, motorcyklar och motorskoters
 29 andra
 nya däck, icke massiva:
 31 för cyklar och mopeder
 32 för motorcyklar och motorskoters
 33 för personbilar
 34 för lastbilar och bussar
 35 för luftfartyg
 för traktorer:
 36 för framhjul
 37 för bakhjul
 49 andra
 50 begagnade däck, icke massiva
 70 fälgband
- 40.12 **Hygieniska och farmaceutiska artiklar (dinappar härunder inbegripna) av mjukgummi, även med delar av hårdgummi (629—02)**
 10 preventivmedel
 90 andra
- 40.13 **Kläder och tillbehör därtill (handskar härunder inbegripna) av mjukgummi**
 10 handskar (629—09)
 90 andra (841—07)
- 40.14 **Andra varor av mjukgummi (629—09)**
 10 packningar och tätningar
 20 andra tekniska artiklar
 30 mattor
 andra:
 91 av skumgummi, svampgummi eller liknande poröst gummi
 99 andra

IV. Hårdgummi (ebonit) och varor därav

- 40.15 **Hårdgummi, obearbetat; plattor, band, stänger (även profilerade) och rör ävensom avfall, skrot och pulver av hårdgummi (621—01)**

10 obearbetat; plattor, band, stänger och rör
50 avfall, skrot och pulver

40.16 **Andra varor av hårdgummi**

10 hygieniska och farmaceutiska artiklar (629—02)
90 andra (629—09)

AVDELNING VIII

Hudar, skinn, läder, pälskinn och varor därav; sadelmakeriarbeten; reseffekter, handväskor och liknande artiklar; varor av tarmar

Kap. 41. Hudar, skinn och läder

Anmärkningar

1. Detta kapitel omfattar icke:

- a) limläder och annat liknande avfall av oberedda hudar och skinn (nr 05.05 och 05.06);
- b) skinn och andra delar av fåglar med kvarsittande fjädrar eller dun (nr 05.07 och 67.01);
- c) hudar och skinn med hårbeklädnad, oberedda eller beredda (kap. 43); till nr 41.01 hänförs dock med hårbeklädnad försedda oberedda hudar och skinn av nötkreatur, buffel och hästdjur, av får (med undantag av persian, astrakan, karakul, breitschwanz och liknande lammskinn ävensom skinn av indiskt, kinesiskt och mongoliskt lamm samt av tibetlamm), av get (med undantag av kinesisk get samt mongol-, tibet- och yemenget), av svin (även navelsvin), ren, gäms, gasell, hjort, älg, rådjur och hund.

2. Med *konstläder* förstås i tulltaxan sådant material, som är upptaget i nr 41.10.

41.01 Hudar och skinn, oberedda (färska, saltade, torkade, kalkade eller picklade)

avsedda för pälsändamål:

- 11 av hästdjur (211—01)
- 12 av kalv (211—02)
- 13 av får och lamm (211—03)
- 14 av get och killning (211—04)
- 19 av andra djur (211—09)

andra:

- 20 av hästdjur (211—01)
- av oxdjur, andra än kalv (211—01):
- 31 våtsaltade
- 39 andra
- av kalv (211—02):
- 41 våtsaltade
- 49 andra
- 50 av får och lamm (211—03)
- 60 av get och killning (211—04)
- 90 av andra djur (211—09)

41.02 Läder av nötkreatur, buffel och hästdjur, ej hänförligt till nr 41.06—41.08 (611—01)

- 10 endast garvat, ej vidare bearbetat annat:

15	maskinremläder och annat tekniskt läder
20	plattläder
25	randläder
	sul- och bindsulläder:
31	kruponger
39	annat
	skoovanläder:
41	av kalvskinn
49	av andra hudar och skinn
	beklädnadsläder:
51	av kalvskinn
59	av andra hudar och skinn
	handskläder:
61	av kalvskinn
69	av andra hudar och skinn
70	foderläder
90	annat läder
41.03	Läder av får, ej hänförligt till nr 41.06—41.08 (611—01)
	endast garvat, ej vidare bearbetat:
11	halvgarvat
19	annat
	annat:
20	beklädnadsläder
30	handskläder
40	foderläder
90	annat
41.04	Läder av get, ej hänförligt till nr 41.06—41.08 (611—01)
	endast garvat, ej vidare bearbetat:
11	halvgarvat
19	annat
	annat:
20	skoovanläder
30	beklädnadsläder
40	handskläder
50	foderläder
90	annat
41.05.00	Läder av andra djur, ej hänförligt till nr 41.06—41.08 (611—01)
41.06.00	Sämskläder (611—01)
41.07.00	Pergament (611—01)
41.08.00	Lackläder samt metalliserat läder (611—01)
41.09.00	Avklipp och annat avfall av läder, konstläder eller pergament, icke användbart för tillverkning av lädervaror; läderpulver (211—05)
41.10.00	Konstläder, innehållande läder eller läderfibrer, i plattor eller rullar (611—02)

Kap. 42. Lädervaror; sadelmakeriarbeten; reseffekter, handväskor och liknande artiklar; varor av tarmar

Anmärkningar

1. Detta kapitel omfattar icke:
 - a) steril katgut och annan steril suturtråd för kirurgiskt bruk (nr 30.05);
 - b) kläder och tillbehör därtill (utom handskar) med foder eller utvändig beklädnad av pälskinn eller konstgjord päls, icke utgörande endast besättning (nr 43.03 och 43.04);
 - c) nätkassar, hänförliga till avd. XI;
 - d) varor, hänförliga till kap. 64;
 - e) huvudbonader och delar därtill, hänförliga till kap. 65;
 - f) piskor, ridspön och andra varor, hänförliga till nr 66.02;
 - g) strängar, trumskinn och andra delar till musikinstrument (nr 92.09 och 92.10);
 - h) möbler och delar därtill (kap. 94);
 - ij) leksaker, spel och sportartiklar, hänförliga till kap. 97;
 - k) knappar och andra varor, hänförliga till nr 98.01 eller till kap. 71.
2. Icke färdiga varor tulltaxeras såsom motsvarande färdiga varor, därest de förete de väsentliga kännetecknen på de färdiga varorna.
3. Till nr 42.03 hänförs bl. a. handskar (idrotts- och skyddshandskar härunder inbegripna), förkläden och andra speciella skyddspersedlar, hängslen, bälten, sabelkoppel och armband (urarmband härunder inbegripna) av läder eller konstläder.

42.01.00 **Sadelmakeriarbeten för djur (sadlar, seldon, draglinor, knäskydd och liknande artiklar), oavsett materialets beskaffenhet (612—02)**

42.02 **Resväskor, koffertar, hattaskar, ryggsäckar och andra reseffekter, handväskor, plånböcker, portmonnärer, portföljer, necessärer, etuier, fodral och liknande artiklar av läder, konstläder, vulkanfiber, plast (i form av plattor eller folier), papp eller textilvara**

av läder eller konstläder:

11	ryggsäckar och tornistrar (831—01)
12	resväskor, koffertar, hattaskar och andra reseffekter (831—01)
21	handväskor (831—02)
22	plånböcker, portmonnärer och andra ficketuier (831—02)
23	portföljer (831—01)
29	andra (831—01)
30	av vulkanfiber (831—01)
	av plast eller plastbelagd väv:
41	ryggsäckar och tornistrar (831—01)
42	resväskor, koffertar, hattaskar och andra reseffekter (831—01)
51	handväskor (831—02)
52	plånböcker, portmonnärer och andra ficketuier (831—02)
53	portföljer (831—01)
59	andra (831—01)

av annat material:

81	ryggsäckar och tornistrar (831—01)
82	resväskor, koffertar, hattaskar och andra reseffekter (831—01)

- 91 handväskor (831—02)
- 92 plånböcker, portmonnäer och andra ficketuier (831—02)
- 93 portföljer (831—01)
- 99 andra (831—01)

- 42.03 **Kläder och andra beklädnadspersedlar samt tillbehör därtill, av läder eller konstläder**
 - 10 arbetshandskar (841—12)
 - 20 andra handskar (841—12)
 - 30 kläder (841—06)
 - 90 andra (841—19)

- 42.04 **Varor för tekniskt bruk, av läder eller konstläder (612—01)**
 - 10 driv- och transportremmar
 - 20 för textilindustrin avsedda artiklar
 - 90 andra

- 42.05 **Andra varor av läder eller konstläder (612—09)**
 - 10 ränder
 - 90 andra

- 42.06 **Varor av tarmar, guldslagarhinna, blåsor eller senor (899—99)**
 - 10 katgut
 - 90 andra

Kap. 43. Pälsskinn och konstgjord päls samt varor därav

Anmärkningar

1. Med *pälsskinn* förstås i tulltaxan, annorstädes än i nr 43.01, beredda hudar och skinn med hårbeklädnad, av alla slags djur.
2. Detta kapitel omfattar icke:
 - a) skinn och andra delar av fåglar med kvarsittande fjädrar eller dun (nr 05.07 och 67.01);
 - b) oberedda hudar och skinn med hårbeklädnad, hänförliga till kap. 41 (se anm. 1 c till kap. 41);
 - c) handskar, tillverkade av dels läder, dels pälsskinn eller konstgjord päls (nr 42.03);
 - d) varor, hänförliga till kap. 64;
 - e) huvudbonader och delar därtill, hänförliga till kap. 65;
 - f) leksaker, spel och sportartiklar, hänförliga till kap. 97.
3. Med *taylor, ämnen och liknande stycken*, hänförliga till nr 43.02, förstås hopsydd pälsskinn eller hopsydd delar av pälsskinn (med undantag av s. k. utryckta skinn) i form av kvadrater, rektanglar, kors eller trapetser, utan förening med annat material. Andra hopfogade skinn, som i förefintligt skick eller efter endast klippning utgöra färdiga artiklar, ävensom hopsydd skinn eller hopsydd delar av skinn i form av kläder eller delar eller tillbehör till kläder eller i form av andra artiklar, hänförs till nr 43.03.
4. Kläder och tillbehör därtill (med undantag av sådana, som uteslutits genom anm. 2) med foder eller utvändigt beklädnad av pälsskinn eller konstgjord päls, icke utgörande endast besättning, tulltaxeras efter beskaffenheten enligt nr 43.03 eller 43.04.
5. Med *konstgjord päls* avses i nr 43.04 sådana imitationer av pälsskinn, som fram-

ställt genom fastklistring eller fastsyning av ull, hår eller annat fibermaterial på ett underlag av läder, vävnad eller annat material. Imitationer, som framställt genom vävning, tulltaxeras som motsvarande textilvara (t. ex. nr 58.04).

- 43.01 Pälsskinn, oberedda (212—01)**
- 10 av chinchilla, hermelin, mård, sobel, bäver, utter och sjöbjörn (äkta säl)
 - 20 av mink
 - 31 av vit- och blåräv
 - 32 av silverräv, platinaräv och andra mutationer av rävar
 - 39 av andra rävar
 - 40 persian; astrakan, karakul, breitschwanz och liknande lammskinn ävensom skinn av indiskt, kinesiskt och mongoliskt lamm samt av tibetlamm; skinn av kinesisk get samt av mongol-, tibet- och yemenget
 - 50 av bisam
 - 60 av säl, ej hänförliga till nr 43.01.10
 - 90 av andra djur
- 43.02 Pälsskinn, beredda, även hopfogade till tavlor, ämnen eller liknande stycken, ävensom avfallsbitar därav (613—01)**
- pälsskinn, vilka i oberett skick äro hänförliga till nr 43.01, icke hopfogade till tavlor, ämnen o. d.:
- 10 av chinchilla, hermelin, mård, sobel, bäver, utter och sjöbjörn (äkta säl)
 - 20 av mink
 - 31 av vit- och blåräv
 - 32 av silverräv, platinaräv och andra mutationer av rävar
 - 39 av andra rävar
 - 40 persian; astrakan, karakul, breitschwanz och liknande lammskinn ävensom skinn av indiskt, kinesiskt och mongoliskt lamm samt av tibetlamm; skinn av kinesisk get samt av mongol-, tibet- och yemenget
 - 50 av bisam
 - 60 av säl, ej hänförliga till nr 43.02.10
 - 70 av andra djur
- andra pälsskinn, icke hopfogade till tavlor, ämnen o. d.:
- 81 av kalv och hästdjur
 - 82 av får, lamm, get och killing
 - 89 av andra djur
 - 90 pälsskinn, hopfogade till tavlor, ämnen o. d.
 - 95 avfallsbitar
- 43.03 Varor av pälsskinn**
- 10 handskar och tillbehör därtill (841—12)
 - 20 kläder och tillbehör därtill (842—01)
 - 90 andra (613—01)
- 43.04 Konstgjord päls och varor därav**
- 10 konstgjord päls (613—01)
 - 20 handskar och tillbehör därtill (841—12)
 - 30 kläder och tillbehör därtill (842—01)
 - 90 andra (613—01)

AVDELNING IX

Trä och varor därav; träkol; kork och varor därav; korgmakeriarbeten och andra varor av flätningmaterial

Kap. 44. Trä och varor därav; träkol

Anmärkningar

1. Detta kapitel omfattar icke:
 - a) trä med huvudsaklig användning för framställning av parfymer, läkemedel, insekts- eller svampbekämpningsmedel eller för liknande ändamål (nr 12.07);
 - b) trä med huvudsaklig användning för färgning eller garvning (nr 13.01);
 - c) aktiverat kol (nr 38.03);
 - d) varor, hänförliga till kap. 46;
 - e) skodon och delar därtill, hänförliga till kap. 64;
 - f) promenadkäppar och delar därtill samt delar till paraplyer, parasoller och ridspön (kap. 66);
 - g) varor, hänförliga till nr 68.09;
 - h) bijouterivaror, hänförliga till nr 71.16;
 - ij) varor, hänförliga till avd. XVII (t. ex. vagnmakeriarbeten);
 - k) urfoder och andra varor, hänförliga till kap. 91;
 - l) musikinstrument och delar därtill (kap. 92);
 - m) delar till skjutvapen (nr 93.06);
 - n) möbler och delar därtill (kap. 94);
 - o) leksaker, spel och sportartiklar (kap. 97);
 - p) rökipor och delar därtill samt knappar och andra varor, hänförliga till kap. 98.
2. Varor av trä, även med delar eller tillbehör av glas, marmor eller annat material, inkommande isärtagna eller icke sammansatta, tulltaxeras såsom färdiga varor av trä, för så vitt delarna inkomma samtidigt.
3. Med *specialbehandlat trä* förstås trä, även bestående av hopfogade skivor, som genom kemisk eller mekanisk behandling (utöver eventuell limning eller annan behandling för sammanfogning) erhållit väsentligt ökad densitet eller hårdhet samt större motståndsförmåga mot mekanisk, kemisk eller elektrisk påverkan.
4. Till nr 44.19—44.28 hänföras även artiklar av fanerat trä, kryssfananer, cellplattor, specialbehandlat trä eller konstgjort trä.
5. Till nr 44.25 hänföras även verktyg och redskap med delar av metall, för så vitt dessa delar icke utgöra verktygets eller redskapets verksamma del.

44.01 **Brännved; träavfall, sågspån härunder inbegripen (241—01)**

10 brännved
90 träavfall

44.02.00 **Träkol (härunder inbegripet kol av nötskal), även i form av briketter (241—02)**

44.03 **Virke, obearbetat eller barkat eller grovt avjämnat på ytan**

- 10 sågtimmer och fanerstock av nordisk furu eller gran (242—02)
- 20 sågtimmer och fanerstock av andra barrträd (242—02)
- sågtimmer och fanerstock av nordiska lövträd (242—03):
- 31 bok
- 32 ek
- 33 asp
- 34 ask
- 35 björk
- 39 andra
- sågtimmer och fanerstock av andra trädslag (242—03):
- 41 mahogny
- 42 teak
- 43 hickory
- 49 andra
- 50 gruvvirke (gruvtimmer, props) (242—04)
- 60 pappersved (massaved) (242—01)
- 70 ledningsstolpar (242—09)
- 90 andra slag (242—09)

44.04 Virke, bilat eller grovt sågat på två eller fyra sidor

- 10 gruvvirke (gruvstolpar) (242—04)
- annat bilat eller sågat virke:
- 20 av nordisk furu eller gran (242—02)
- 30 av andra barrträd (242—02)
- 90 av andra trädslag (242—03)

44.05 Virke, sågat eller skuret i längdriktningen men icke vidare bearbetat, med en tjocklek överstigande 5 mm

- av nordisk furu (243—02):
- 11 plankor, battens och scantlings, tjocklek: 5 cm (2 eng. tum) eller däröver
- 12 bräder och planschetter, tjocklek: mindre än 5 cm (2 eng. tum)
- 19 annat virke
- av nordisk gran (243—02):
- 21 plankor, battens och scantlings, tjocklek: 5 cm (2 eng. tum) eller däröver
- 22 bräder och planschetter, tjocklek: mindre än 5 cm (2 eng. tum)
- 29 annat virke
- 30 av andra barrträd (243—02)
- av nordiska lövträd (243—03):
- 41 bok
- 42 ek
- 43 alm
- 44 ask
- 45 björk
- 49 andra
- av andra trädslag (243—03):
- 91 mahogny
- 92 teak
- 93 hickory
- 99 andra

- 44.06.00 Kubbar av trä för gatubeläggning (631—09)
- 44.07.00 Järnvägs- och spårvägssliprar av trä (243—01)
- 44.08.00 Ämnen av trä till tunnstav, även sågade men icke vidare bearbetade (631—09)
- 44.09.00 Tunnbandsvidjor av trä; pålar av trä, kluvna; störrar, pinnar o. d. av trä, tillspetsade men icke sågade i längdriktningen; träspån för tillverkning av korgar, askar, siktar e. d.; klarspån och liknande spån av trä (631—09)
- 44.10.00 Ämnen av trä till promenadkäppar, paraplyskaft, piskor, verktygshandtag eller liknande artiklar, grovt tillformade eller avrundade men icke svarvade, böjda eller på annat sätt bearbetade (631—09)
- 44.11.00 Trätråd samt tändsticksämnen och skopligg av trä (631—09)
- 44.12 Träull och trämjöl (631—09)
- 10 träull
- 20 trämjöl
- 44.13 Virke (parkettstav härunder inbegripen), hyvlat, spontat, falsat, fasat eller på liknande sätt bearbetat
- 10 parkettstav (632—03)
annat virke:
av nordisk furu eller gran (243—02):
- 21 bräder
- 29 annat virke
- 30 av andra barrträd (243—02)
- 90 av andra trädslag (243—03)
- 44.14 Faner (sågat, knivskuret eller svarvat) med en tjocklek av högst 5 mm, även på ena sidan förstärkt med papper eller textilvara (631—01)
- av nordiska trädslag:
- 11 bok
- 12 ek
- 13 alm
- 14 ask
- 15 björk
- 19 andra
- av andra trädslag:
- 91 mahogny
- 92 teak
- 99 andra
- 44.15 Fanerat trä, kryssfaner och annat skiktträ, även i förening med annat material än trä; träskivor med inläggningar (631—02)
- 10 fanerat trä
kryssfaner:

- 21 av nordisk furu eller gran
 22 av björk
 23 av andra nordiska lövträd
 29 av andra trädslag
 30 annat skiktträ
 40 träskivor med inläggningar
- 44.16.00 Lamellplattor av trä, icke massiva (cellplattor), även belagda med plåt av oädel metall (631—02)
- 44.17.00 Specialbehandlat trä i skivor, block e. d. (631—09)
- 44.18.00 Konstgjort trä, framställt genom agglomerering av träspån, sågspån, trämjöl eller annat träavfall med naturhartser, konsthartser eller andra organiska bindemedel, i skivor, block e. d. (631—09)
- 44.19.00 Ram- och möbellister av trä samt profilerade lister av trä för inredning i byggnader, för elektriska ledningar eller för liknande ändamål (631—09)
- 44.20.00 Ramar av trä för tavlor, fotografier, speglar e. d. (632—09)
- 44.21 Lådor, häckar, cylindriska tunnor och liknande förpackningar av trä, ej hänförliga till nr 44.22, sammansatta eller i delar (632—01)
- 10 lådbräder, buntade
 90 andra
- 44.22 Tunnbinderiarbeten, såsom fat, kar, baljor och ämbar, samt delar därtill, av trä, ej hänförliga till nr 44.08 (632—02)
- 10 stav, ej hänförlig till nr 44.05 eller 44.08
 20 obegagnade tunnbinderiarbeten
 30 begagnade tunnbinderiarbeten
- 44.23 Byggnadsnickerier, även grövre (timmermansarbeten), monteringsfärdiga hus och sammansatt parkettstav härunder inbegripna
- 10 monteringsfärdiga hus (811—01)
 20 sammansatt parkettstav (632—03)
 30 dörrar och dörrkarmar (632—03)
 40 fönster, fönsterbågar och fönsterkarmar (632—03)
 50 köksskåp och andra fasta skåp samt delar därtill (härunder inbegripet dylika skåp inkommande i delar och avsedda att hopmonteras) (632—03)
 90 andra (632—03)
- 44.24 Hushållsartiklar av trä (632—09)
- 10 klädnypor
 90 andra
- 44.25 Verktyg och redskap av trä; hyvelstockar, sågställningar och dylika delar av trä till verktyg eller redskap; handtag och skaft av

- trä till verktyg eller redskap; borsträn samt borst- och kvastskäft av trä; skoläster och skoblock av trä (632—09)
- 10 verktyg och redskap; hyvelstockar, sågställningar och dylika delar till verktyg eller redskap; handtag och skaft till verktyg eller redskap; borsträn samt borst- och kvastskäft skoläster och skoblock:
- 20 grovt tillformade ämnen
- 30 andra slag
- 44.26. **Bobiner, spolpipor, trådrullar och liknande artiklar, svarvade, av trä**
- 10 bobiner och spolpipor för textilmaskiner (716—08)
- 90 andra (632—09)
- 44.27 **Golv- och bordlampor samt liknande belysningsartiklar av trä; rumsinventarier av trä, ej hänförliga till kap. 94; skrin, serveringsbrickor, fruktskålar och liknande artiklar av trä; askar, etuier och liknande förvaringspersedlar av trä för bordssilver, ritbestick, musikinstrument o. d.; prydnadsartiklar av trä samt artiklar av trä för personligt bruk, avsedda att bäras exempelvis i fickor eller handväskor; delar av trä till artiklar hänförliga till detta nummer**
- 10 lampor och andra belysningsartiklar (812—04)
- 90 andra slag (632—09)
- 44.28 **Andra varor av trä**
- 10 koffertar och andra reseffekter (831—01)
- 20 rullgardinskläppar (632—09)
- 90 andra (632—09)

Kap. 45. Kork och varor därav

Anmärkningar

1. Detta kapitel omfattar icke:
 - a) skodon och delar därtill, hänförliga till kap. 64;
 - b) huvudbonader och delar därtill, hänförliga till kap. 65;
 - c) leksaker, spel och sportartiklar (kap. 97).
2. Tillskuren naturkork i kvadratiska eller rektangulära stycken samt naturkork med grovsidan avjämnad hänförs till nr 45.02.

- 45.01 **Naturkork, obearbetad, krossad, granulerad eller malen; ävensom korkavfall (244—01)**
- 10 naturkork, obearbetad
- 20 naturkork, krossad, granulerad eller malen
- 30 korkavfall
- 45.02.00 **Naturkork i block, plattor, skivor eller remsor, härunder inbegripet kuber för tillverkning av korkar (244—01)**

- 45.03 Varor av naturkork (633—09)
- 10 butelj- och flaskkork
90 andra
- 45.04 Presskork och varor därav
- 10 plattor, skivor, block och liknande varor samt rör (633—01)
20 presskorksronddeller (633—09)
30 korkparkett (633—09)
90 andra (633—09)

Kap. 46. Korgmakeriarbeten och andra varor av flätningmaterial

Anmärkningar

1. Med *flätningmaterial* avses bl. a. halm, korgvide, pil, bambu, säv, vass, träspån, bast, näver, ospunna textilfibrer, enfibertråd och remsor av plast samt remsor av papper (men däremot icke remsor av läder, konstläder eller filt, icke heller människohår, naturligt tagel, förgarn och garn av textilmaterial samt enfibertråd och remsor, hänförliga till kap. 51).
2. Detta kapitel omfattar icke:
 - a) bind- och segelgarn samt tågvirke och linor, även flätade (nr 59.04);
 - b) skodon och huvudbonader samt delar därtill, hänförliga till kap. 64 eller 65;
 - c) fordon och vagnskorgar av flätningmaterial (kap. 87);
 - d) möbler och delar därtill (kap. 94).
3. Med *liknande varor* i nr 46.02 förstås platta varor, bestående av intill varandra parallellt liggande stjäklar, fibrer e. d., sammanhållna medelst garn, tråd e. d. av textilmaterial eller av annat material.

- 46.01 Flätor och liknande varor av flätningmaterial, för tillverkning av hattar eller för annat ändamål, även sammanfogade till band (899—12)
- 10 av plast
90 av annat ämne
- 46.02 Vävnader och liknande varor av flätningmaterial, mattor och gallerverk härunder inbegripna; halmhylsor för flaskor
- 10 av plast (899—12)
20 av halm (899—12)
av annat ämne:
91 mattor (657—03)
99 andra (899—12)
- 46.03 Korgmakeriarbeten och andra artiklar, framställda direkt av flätningmaterial eller tillverkade av till nr 46.01 eller 46.02 hänförliga varor; artiklar av s. k. luffasvamp (899—12)
- 10 av plast
av annat ämne:
91 korgar, skäppor och andra liknande artiklar för transport eller förvaring
99 andra

AVDELNING X

Material för papperstillverkning; papper och papp samt varor därav

Kap. 47. Material för papperstillverkning

47.01 Pappersmassa

av trä:

- 10 slipmassa (251—02)
- 20 halvkemisk massa (251—04)
- 30 oblekt sulfat- (soda-) cellulosa (251—04)
blekt eller halvblekt sulfat (soda-) cellulosa (251—04):
- 41 dissolvingmassa (viskos-, högalfa-, ädelcellulosa o. d.)
- 49 annan
- 50 oblekt sulfitcellulosa (251—03)
blekt eller halvblekt sulfitcellulosa (251—03):
- 61 dissolvingmassa (viskos-, högalfa-, ädelcellulosa o. d.)
- 69 annan
- 90 av annat material än trä, såsom halm, lump och pappersavfall (251—05)

47.02.00 Avfall av papper eller papp, makulatur härunder inbegripen; förbrukade varor av papper eller papp, användbara uteslutande för papperstillverkning (251—01)

Kap. 48. Papper och papp samt varor av pappersmassa, papper eller papp

Anmärkingar

1. Detta kapitel omfattar icke:

- a) brons- och färgfolier, hänförliga till nr 32.09;
- b) parfypapper och puderpapper (nr 33.06);
- c) tvålpapper (nr 34.01), papper, belagt eller impregnerat med ytaktiva rengöringsmedel (nr 34.02), och cellulosavadd, impregnerad med polermedel, putskräm eller liknande preparat (nr 34.05);
- d) papper och papp, ljuskänsliga (nr 37.03);
- e) plastlaminat i förening med papper eller papp (nr 39.01—39.06) och vulkanfiber (nr 39.03) samt varor av dessa material (nr 39.07);
- f) artiklar, hänförliga till nr 42.02 (reseffekter m. m.);
- g) varor, hänförliga till kap. 46 (korgmakeriarbeten m. m.);
- h) pappersgarn och textilvaror därav (avd. XI);
- ij) slipmedel, anbragta på papper eller papp (nr 68.06), samt glimmerblad, anbragta på papper (nr 68.15); papper och papp, överdragna med glimmerpulver, hänförs däremot till nr 48.07;

- k) metallfolier, fästade på underlag av papper eller papp (avd. XV);
 l) papper och papp, perforerade, för musikinstrument (nr 92.10);
 m) varor, hänförliga till kap. 97 (leksaker, spel, sportartiklar o. d.) eller kap. 98 (knappar m. m.).
2. Till nr 48.01 och 48.02 hänföras, för så vitt icke bestämmelserna i anm. 3 annat föranleda, även papper och papp, som glättats (genom kalandrering eller på annat sätt) eller försetts med vattenmärken (även torrstämplade), samt papper och papp, som, oberoende av förfaringssätt, färgats eller marmoreras i massan. Papper och papp, som ytterligare bearbetats (t. ex. genom bestrykning eller impregnering), hänföras däremot icke till dessa nummer.
3. Papper och papp, som med hänsyn till sin beskaffenhet skulle kunna hänföras till två eller flera av nr 48.01—48.07, tulltaxeras enligt det sista av de nummer, som kunna ifrågakomma.
4. Till nr 48.01—48.07 hänföras icke papper, papp och cellulosavadd:
 a) i remsor eller rullar med en bredd, icke överstigande 15 cm;
 b) i kvadratiska eller rektangulära ark, vilka i ovikt skick icke ha någon sida större än 36 cm;
 c) av annan form än kvadratisk eller rektangulär.
 Papper och papp, handgjorda, hänföras dock, oberoende av storlek och form, till nr 48.02, för så vitt icke den vid framställningen uppkomna råkanten helt eller delvis bortskurits eller bestämmelserna i anm. 3 annat föranleda.
5. Med *tapeter* i nr 48.11 förstås:
 a) för beklädnad av väggar eller tak lämpat papper i rullar, under förutsättning att det antingen är försett med en eller två s. k. stadkanter, med eller utan passmärken, eller — därest det saknar stadkanter — har rätsidan färgad, mönstertryckt, bestruken, stoftad eller försedd med präglade mönster och har en bredd av högst 60 cm;
 b) tapetbårder, tapetfriser och tapethörn av papper.
6. Till nr 48.15 hänföras bl. a. pappersull, pappersremsor, även vikta och bestrukna, för flättningsändamål eller annan användning, toalettpapper i rullar, även perforerat, eller i buntar eller liknande förpackningar, men icke de i anm. 7 uppräknade varuslagen.
7. Till nr 48.21 hänföras bl. a. kort för statistikmaskiner, perforerade jacquardkort, hyllremsor, pappersspetsar, borddukar, servetter och näsdukar, packningar, tillskärningsmönster samt tallriker och liknande genom pressning eller gjutning framställda varor av pappersmassa, papper eller papp.
8. Papper, papp och cellulosavadd samt varor därav, försedda med tryck eller bilder, hänföras till detta kapitel och ej till kap. 49, för så vitt trycket eller bilderna äro av underordnad betydelse med hänsyn till varans användning.

I. Papper och papp i rullar eller ark

48.01 **Papper och papp, maskingjorda, cellulosavadd härunder inbegripnen, i rullar eller ark**

- tryckpapper:
11	tidningspapper (641—01)
19	annat (641—02)
21	skrivpapper, dupliceringspapper och ritpapper (ej genomskinnligt) (641—02)
22	cigarrettpapper (641—11)
23	läsk- och filtrerpapper (641—12)
24	kondensatorpapper (641—19)

- 25 karbonr papper (641—19)
 26 tapet- och annat papper, avsett för klistring, bestrykning eller målning (641—19)
 30 annat sulfatpapper (kraftpapper), rent eller slipblandat (641—03)
 40 annat sulfitpapper, rent eller slipblandat (641—03)
 50 brunt slipträpapper; papper av kvistmassa, pappersavfall eller halvkemisk massa; halmpapper (641—03)
 60 gr lumpapp, gr lumpapper (641—04)
 70 maskinpapp (641—04)
 upptagningspapp (641—04):
 81 presspan
 82 matrispapp
 83 konstläderpapp (t. ex. skopapp och koffertpapp)
 84 annan hårdpapp
 89 annan upptagningspapp
 90 cellulosavadd (641—19)
- 48.02.00 **Papper och papp, handgjorda (641—02)**
- 48.03.00 **Pergamentpapper, pergamentpapp och sm rpaper, även imiterade samt pergamyn, i rullar eller ark (641—19)**
- 48.04 **Papper och papp, bestående av två eller flera genom bindemedel förenade skikt, utan överdrag eller impregnering, även med invändig förstärkning av annat material, i rullar eller ark (641—19)**
- 10 finkartong (t. ex. elfenbens- och bristolkartong)
 20 solidpapp (containerboard)
 andra slag:
 91 med bindemedel av tjära, bitumen, asfalt e. d.
 92 med bindemedel av paraffin, vax e. d.
 99 andra
- 48.05 **Papper och papp, vågade ( ven klistrade), kr pperade, plisserade, mönsterpressade, mönsterpräglade eller perforerade, i rullar eller ark**
- 10 vågade (wellpapp) (641—04)
 20 kr pperat sulfatpapper (641—19)
 30 kr pperat sulfitpapper (641—19)
 90 andra slag (641—19)
- 48.06.00 **Papper och papp, linjerade eller rutade, i rullar eller ark (641—19)**
- 48.07 **Papper och papp med överdrag eller impregnering, härunder inbegripet papper och papp, färgade eller marmorerade annorlunda än i massan eller försedda med tryck (ej hänförliga till nr 48.06 eller till kap. 49), i rullar eller ark**
- med överdrag eller impregnering av bitumen eller asfalt (641—06):
 11 takpapp
 19 andra slag

- andra slag (641—07):
- 20 med överdrag eller impregnering av vax eller paraffin eller oljade
 - 30 kriterade
 - 40 gummerade
 - 50 med överdrag av karbon eller annan liknande färgande massa fernissade, lackerade, färgade, bronserade eller impregnerade:
 - pressad upptagningspapp (hårdpapp):
 - 61 presspan
 - 62 matrispapp
 - 63 konstläderpapp (t. ex. koffertpapp)
 - 64 annan
 - 69 andra slag
 - 70 med överdrag av plast
 - 80 försedda med tryck, ej hänförliga till nr 48.07.20—48.07.70
 - 90 andra slag

48.08.00 Filterplattor av pappersmassa (641—12)

48.09 Byggnadsplattor av pappersmassa, träfibrer eller andra vegetabiliska fibrer, även innehållande naturharts, konstharts eller liknande ämne som bindemedel

- träfiberplattor (631—03):
- hårda:
 - 11 med ytbehandling
 - 19 andra
 - 20 porösa
 - 90 andra (641—05)

II. Papper och papp, tillskurna för bestämt ändamål; varor av papper eller papp

48.10.00 Cigarrettpapper, tillskuret, även i häften; cigarretthylsor (642—09)

48.11 Papperstapeter (linkrustatapeter härunder inbegripna) och s. k. fönsterpapper (641—08)

- 10 tapeter
- 20 fönsterpapper

48.12.00 Mattor av papper eller papp, även med överdrag av linoleummassa, tillskurna eller icke tillskurna (657—04)

48.13 Karbonpapper och liknande kopieringspapper, stenciler och övertryckspapper, tillskurna, även förpackade i askar (642—09)

- 10 karbonpapper och liknande kopieringspapper
- 20 stenciler
- 30 övertryckspapper

- 48.14 **Brevpapper i block; kuvert, kortbrev, brevkort (utan bild), korrespondenskort och papeterier av papper eller papp (642—02)**
- 10 kuvert
 - 20 papeterier
 - 90 andra slag
- 48.15 **Annat papper och annan papp, tillskurna för bestämt ändamål**
- 10 gummerade remsor (642—09)
 - 20 papper för räknemaskiner; monotypepapper, telegrafremsor, teleprinterremsor o. d. (642—09)
 - 30 toalettpapper (642—09)
 - 40 skriv- och dupliceringspapper samt blanketter, ej hänförliga till nr 49.11 (642—02)
 - 90 andra slag (642—09)
- 48.16 **Kartonger, säckar, påsar och andra förpackningar av papper eller papp (642—01)**
- kartonger och lådor:
- 11 av papper eller papp, vågade (wellpapp)
 - 12 av solidpapp
 - 19 andra
 - 20 säckar
 - 30 påsar
 - 40 burkar
 - 90 andra slag
- 48.17.00 **Kortregisterlådor, brevkorgar, förvaringskartonger och liknande artiklar av papper eller papp, för kontor, butiker o. d. (642—01)**
- 48.18 **Kontorsböcker, skriv- och anteckningsböcker, anteckningsblock, orderböcker, kvittensblock o. d., skrivunderlägg och samlingspärmar samt andra artiklar av papper eller papp för skolor, kontor e. d.; album för prover eller samlingar samt bokomslag, av papper eller papp (642—03)**
- 10 kontorsböcker, skriv- och anteckningsböcker, anteckningsblock, orderböcker, kvittensblock, ritblock o. d.
 - 20 samlingspärmar
 - 30 album
 - 90 andra slag
- 48.19 **Etiketter av papper eller papp, med eller utan tryck eller bilder, även överdragna med gummi arabicum, lim e. d. (892—09)**
- 10 utan tryck eller bilder
 - 20 med tryck eller bilder
- 48.20 **Bobiner, spolpipor och liknande artiklar av pappersmassa, papper eller papp, även perforerade eller härdade**
- 10 bobiner och spolpipor för textilmaskiner (716—08)
 - 90 andra slag (642—09)

48.21 **Andra varor av pappersmassa, papper, papp eller cellulosaavadd**

- varor för tekniskt bruk:
- 11 kort för statistikmaskiner (892—09)
- 19 andra (642—09)
- andra varor:
- 91 lampskärmar (812—04)
- 92 servetter, handdukar och näsdukar (642—09)
- 93 dukar, lakan o. d. (642—09)
- 94 konsttarmar (642—09)
- 99 andra (642—09)

Kap. 49. Tryckalster, handskrifter och ritningar

Anmärkningar

1. Detta kapitel omfattar icke:
 - a) papper, papp och cellulosaavadd samt varor därav, försedda med tryck eller bilder av underordnad betydelse med hänsyn till varans användning (kap. 48);
 - b) spelkort och andra varor, hänförliga till kap. 97;
 - c) konstgrafiska originalblad (nr 99.02), frimärken, beläggningsstämplar o. d., hänförliga till nr 99.04, antikviteter och andra artiklar, hänförliga till kap. 99.
2. Bundna tidningar och tidskrifter samt två eller flera nummer av tidningar eller tidskrifter i gemensamt omslag hänförs till nr 49.01.
3. Till nr 49.01 hänförs även:
 - a) samlingar av reproduktioner av konstverk, teckningar m. m. jämte därtill hörande text, behandlande dessa arbeten eller deras upphovsmän, för så vitt varorna utgöra paginerade, kompletta verk, lämpliga för inbindning till böcker;
 - b) bilder, hörande till samtidigt inkommande böcker (häftade eller bundna);
 - c) kompletta verk eller delar därav, i häften, ark eller lösa blad, avsedda att bindas eller häftas till böcker.
Bilder i ark eller lösa blad, som sakna text, hänförs dock till nr 49.11.
4. Tryckalster, i reklausyfte utgivna av däri nämnd firma eller för dennas räkning eller eljest avsedda huvudsakligen för reklamändamål (tryckalster för turistreklam härunder inbegripna), hänförs icke till nr 49.01 eller 49.02 utan tulltaxeras enligt nr 49.11.
5. Med *bilderböcker* enligt nr 49.03 förstås sådana böcker, i vilka bilderna utgöra huvudsaken och texten är av underordnad betydelse.
6. Genom duplicering eller på annat sätt framställda kopior av till detta kapitel hänförliga tryckalster tulltaxeras såsom motsvarande tryckalster. Med karbonpapper eller på ljuskänsligt papper framställda kopior av handskrifter eller maskinskrivna texter hänförs till nr 49.06.
7. Med *vykort* förstås i nr 49.09 kort med bild och postalt tryck.

49.01 **Böcker, broschyrer och liknande tryckalster (även bestående av endast ett blad) (892—01)**

- 10 böcker, bundna eller häftade
- 20 tryckta ark, avsedda att bindas eller häftas till böcker och liknande tryckalster
- 90 andra

- 49.02.00 Tidningar och tidskrifter, även illustrerade (892—02)
- 49.03.00 Bilder-, rit- och målarböcker, för barn, häftade eller bundna (892—01)
- 49.04.00 Musiknoter, tryckta eller handskrivna, även i form av böcker, med eller utan bilder (892—03)
- 49.05 Kartor (atlaser och topografiska kartor härunder inbegripna) samt jord- och himmelsgloben, tryckta
 kartor (atlaser och topografiska kartor härunder inbegripna):
 11 i form av böcker (892—01)
 19 andra (892—09)
 50 globen (861—09)
- 49.06.00 Byggnads- och maskinritningar samt andra ritningar och teckningar för tekniska, kommersiella eller liknande ändamål ävensom kopior därav; handskrifter och maskinskrivna texter (892—09)
- 49.07.00 Frimärken, beläggningsstämplar o. d., omakulerade, gångbara här i landet eller avsedda att här utgivas; stämpelpapper, sedlar, aktier, obligationer och andra liknande värdehandlingar; checkhäften (892—09)
- 49.08.00 Dekalkomanier (892—04)
- 49.09.00 Vykort samt födelsedagskort, julkort och andra liknande kort, försedda med bild, oavsett framställningsmetoden, med eller utan utstyrelse (892—04)
- 49.10.00 Almanackor, alla slag, av papper eller papp, almanacksblock härunder inbegripna (892—09)
- 49.11 Andra tryckalster, härunder inbegripet bilder, planscher och fotografier
 10 bilder, planscher och fotografier (892—04)
 90 andra tryckalster (892—09)

A V D E L N I N G X I

Textilvaror

Anmärkningar

1. Denna avdelning omfattar icke:
 - a) borst och andra djurhår till borstbinderiarbeten (nr 05.02) samt tagel och avfall därav (nr 05.03);
 - b) människohår och varor därav (nr 05.01, 67.03 och 67.04); filterdukar och grova vävnader av människohår för oljepressning eller liknande ändamål hänföras dock till nr 59.17;
 - c) vegetabiliska material, hänförliga till kap. 14;
 - d) asbestfibrer (nr 25.24) och varor av asbest (nr 68.13 och 68.14);
 - e) varor, hänförliga till nr 30.04 eller 30.05, såsom vadd, bindor och liknande artiklar för medicinskt eller kirurgiskt bruk, samt steril suturtråd för kirurgiskt bruk;
 - f) ljuskänslig väv (nr 37.03);
 - g) enfibertråd med ett största tvärmått av mer än 1 mm och remsor, såsom konstbast o. d., med större bredd än 5 mm, av plast (kap. 39) samt flåtor och vävnader av dylik tråd eller av dylika remsor (kap. 46);
 - h) vävnader, stampad filt och fiberduk, impregnerade, överdragna eller laminerade med gummi, och varor därav, hänförliga till kap. 40;
 - ij) hudar och skinn med hårbeklädnad (kap. 41 och 43), varor av pälskinn, hänförliga till nr 43.03, samt konstgjord päls och varor därav, hänförliga till nr 43.04;
 - k) artiklar, hänförliga till nr 42.01 eller 42.02;
 - l) cellulosavadd (kap. 48);
 - m) skodon och delar därtill samt damasker och liknande artiklar, hänförliga till kap. 64;
 - n) huvudbonader och delar därtill, hänförliga till kap. 65;
 - o) hårnät (nr 65.05 eller 67.04, alltefter beskaffenheten);
 - p) varor, hänförliga till kap. 67;
 - q) tråd, snören och vävnader, överdragna med slipmedel (nr 68.06);
 - r) glasfibrer och varor därav samt etsbroderier och andra broderier utan synlig botten, där brodertråden består av glasfibrer (kap. 70);
 - s) artiklar, hänförliga till kap. 94 (möbler, sängkläder o. d.);
 - t) artiklar, hänförliga till kap. 97 (leksaker, spel och sportartiklar).
2. A. Textilvaror, hänförliga till kap. 50—57 och innehållande två eller flera olika slag av textilmaterial, tulltaxeras sålunda:
 - a) varor, innehållande sammanlagt mer än 10 viktprocent textilfibrer, hänförliga till kap. 50 (natursilke), tulltaxeras enligt detta kapitel och hänföras till det tulltaxenummer, som avser det slag av natursilke, som ingår till största kvantiteten efter vikten räknat;
 - b) andra varor tulltaxeras såsom varor av det textilmaterial, som ingår till största kvantiteten efter vikten räknat.
- B. Vid tillämpningen av dessa regler gäller:
 - a) garn av textilfibrer i förening med metalltråd etc. (nr 52.01) anses med sin hela vikt utgöra ett särskilt textilmaterial;

- i vävnader ingående metalltråd anses utgöra textilmaterial;
- b) där ett tulltaxenummer avser flera textilmaterial (t. ex. olika slag av natursilke eller kardad fårull och kammad fårull), anses dessa tillsammans utgöra ett enda textilmaterial;
- c) hänsyn skall icke tagas till vikten av andra i varorna ingående beståndsdelar än textilmaterial, dock med undantag av sådana fall som avses i B a här ovan.
- C. Reglerna under A och B här ovan skola även gälla vid tillämpningen av anm. 3 och 4 här nedan.
- C: 1. a) Där i kap. 58—60 under ett och samma tulltaxenummer olika tullsatser äro stadgade för varor av olika textilmaterial, skola reglerna under A och B här ovan äga motsvarande tillämpning (med iakttagande i förekommande fall av reglerna i c här nedan).
- b) Där i kap. 61 eller 62 särskild tullsats är stadgad för artiklar av ändlösa syntetiska eller konstgjorda textilfibrer, skall denna tullsats tillämpas endast på artiklar av sådan vävnad eller annan textilvara, för vilken särskild tullsats är stadgad med hänsyn till innehållet av fibrer av nyssnämnda slag.
- c) Beträffande artiklar, som äro tillverkade genom sömnad e. d. av olika material, skall tulltaxeringen grundas på det material, som bildar övertyg eller eljest ger varan dess karaktär.
3. A. Såsom *bind- och segelgarn, tågvirke och linor* tulltaxeras, med i B här nedan nämnda undantag, följande slag av garn, enkelt eller flertrådigt (en eller flera gånger tvinnat):
- a) garn av natursilke eller konstgjorda textilfibrer (härunder inbegripet garn av två eller flera till kap. 51 hänförliga enfibertrådar), vägande per m mer än 2 g (18 000 denier);
- b) garn av syntetiska textilfibrer (härunder inbegripet garn av två eller flera till kap. 51 hänförliga enfibertrådar), vägande per m mer än 1 g (9 000 denier);
- c) garn av mjuk hampa eller av lin:
polerat eller glättat;
opolerat och oglättat, vägande per m mer än 2 g;
- d) garn av kokosfibrer, med minst tre parter;
- e) garn av andra vegetabiliska fibrer, vägande per m mer än 2 g;
- f) garn med förstärkning av metall.
- B. Såsom *bind- och segelgarn, tågvirke och linor* tulltaxeras icke:
- a) garn av ull, tagel eller andra djurhår eller av papper, utan förstärkning av metall;
- b) syntetiska eller konstgjorda textilfibrer i fiberknippen, kam-, kard- och sträckband samt förgarn av dylika fibrer;
- c) gut; imiterad katgut av natursilke eller av syntetiska eller konstgjorda textilfibrer; enfibertråd, hänförlig till kap. 51;
- d) garn i förening med metalltråd etc. (nr 52.01), ej utgörande garn med förstärkning av metall;
- e) sniljgarn och överspunnet garn, hänförliga till nr 58.07.
4. A. Såsom *garn i detaljhandelsuppläggningar* anses, med i B här nedan nämnda undantag:
- a) garn i nystan, på kartor, bobiner eller hylsor eller i liknande uppläggningar, allt för så vitt vikten per styck av uppläggningarna (inklusive eventuellt förekommande inlägg) utgör, i fråga om:
garn av lin eller rami, högst 200 g;

- garn av natursilke eller ändlösa syntetiska eller konstgjorda textilfibrer, högst 85 g;
annat garn, högst 125 g;
- b) garn i härvor eller dockor, vägande per styck, i fråga om:
garn av natursilke eller ändlösa syntetiska eller konstgjorda textilfibrer, högst 85 g;
annat garn, högst 125 g;
- c) garn i härvor, som genom pasmagarn uppdelats i flera av varandra oberoende lika pasmor, vägande per styck, i fråga om:
garn av natursilke eller ändlösa syntetiska eller konstgjorda textilfibrer, högst 85 g;
annat garn, högst 125 g.
- B. Reglerna i A här ovan skola icke äga tillämpning på:
- a) enkelt garn, annat än:
oblekt, enkelt garn av ull eller fina djurhår; blekt, färgat eller tryckt enkelt garn av ull eller fina djurhår, vägande per 2 000 m mer än 1 kg;
- b) flertrådigt garn (en eller flera gånger tvinnat), oblekt:
av natursilke, oavsett uppläggningsart;
av annat textilmaterial (dock icke ull och fina djurhår), i härvor;
- c) flertrådigt garn (en eller flera gånger tvinnat) av natursilke, blekt, färgat eller tryckt, vägande per 75 000 m högst 1 kg;
- d) enkelt eller flertrådigt garn (en eller flera gånger tvinnat), oavsett textilmaterialet:
i härvor, korshasplat;
i andra uppläggningar för textilindustrin (t. ex. garn på tvinnsplar, cops eller koniska rullar).
5. a) Med *gasvävnader* enligt nr 55.07 förstås sådana vävnader, i vilka över hela ytan eller del därav närliggande varptrådar parvis eller gruppvis slingra sig om varandra ett halvt, ett helt eller mer än ett helt varv, så att slingor bildas, vilka omsluta inlagstrådarna.
- b) Med *tyll, trädgardinsvävnader och nätknytningar, omönstrade*, förstås sådana varor, som över hela ytan bestå av ett enda system av regelbundna maskor av samma form och storlek, utan mönster och utan fyllning i maskorna. Vid tillämpning av denna regel skall hänsyn icke tagas till sådana vid bindpunkterna förekommande mindre öppningar, som sammanhånga med bildandet av maskorna.
6. Med *konfektionerade artiklar* förstås:
- a) varor, tillskurna, av annan än kvadratisk eller rektangulär form;
- b) varor, som i och med vävningen erhållit sin slutliga form och som omedelbart eller efter isärklippning men utan sömnad eller annan kompletterande bearbetning äro färdiga för direkt användning (t. ex. vissa putsdukar, handdukar, borddukar, halsdukar och filter);
- c) varor (andra än längdvaror), som äro fällade eller kantade eller försedda med knutna fransar (knutna av vävtrådar eller särskilda trådar);
- d) varor, som äro tillskurna och som undergått bearbetning, bestående i utdragning av trådar;
- e) varor, som äro hopfogade genom sömnad, klistring eller på annat sätt (dock ej längdvaror, bestående antingen av flera hopskarvade längder av ett och samma material eller av två eller flera på varandra lagda och sammanfogade skikt, även med mellanlägg av vadd).
7. Kap. 50—57 omfatta icke artiklar, som enligt anm. 6 anses som konfektionerade; detta gäller även kap. 58—60, för så vitt icke annat framgår av ordalydelsen i dessa kapitel. Kap. 50—57 omfatta icke varor, hänförliga till kap. 58 eller 59.

Kap. 50. Natursilke

- 50.01.00 Silkeskokonger, lämpade för avhaspling (261—01)
- 50.02.00 Råsilke, icke snott eller tvinnat (261—03)
- 50.03.00 Avfall av natursilke (härunder inbegripet schappesilke och bourettesilke ävensom silkeskokonger, icke lämpade för avhaspling, samt rivna varor) (261—02)
- 50.04 Garn av natursilke, annat än schappesilke och bourettesilke, ej i detaljhandelsuppläggningar (651—01)
- 10 oblandat
- 20 blandat
- 50.05 Garn av schappesilke, ej i detaljhandelsuppläggningar (651—01)
- 10 oblandat
- 20 blandat
- 50.06 Garn av bourettesilke, ej i detaljhandelsuppläggningar (651—01)
- 10 oblandat
- 20 blandat
- 50.07.00 Garn av natursilke i detaljhandelsuppläggningar (651—01)
- 50.08.00 Gut; ävensom imiterad katgut av natursilke (651—01)
- 50.09 Vävnader av natursilke, annat än bourettesilke (653—01)
- 10 oblekta, ofärgade
- andra slag:
- 20 beklädnadsvävnader
- 30 heminredningsvävnader
- 90 andra vävnader
- 50.10.00 Vävnader av bourettesilke (653—01)

Kap. 51. Ändlösa syntetiska eller konstgjorda textilfibrer

Anmärkingar

1. Med *syntetiska* och *konstgjorda textilfibrer* förstås i tulltaxan fibrer eller enfibertrådar, framställda av organiska polymerer:
- a) genom polymerisation eller kondensation av organiska monomerer, såsom polyamider, polyestrar, polyuretaner och polyvinylderivat (*syntetiska textilfibrer*); eller
- b) genom kemisk omvandling av naturliga organiska polymerer (cellulosa, kasein, protein, alginat etc.), såsom viskos-, acetat-, koppar- och alginatfibrer (*konstgjorda textilfibrer*).

2. Fiberknippen för framställning av korta syntetiska eller konstgjorda textilfibrer tulltaxeras icke enligt nr 51.01 utan hänföras till kap. 56.
3. Till garn av ändlösa fibrer hänföras icke garn, i vilket flertalet fibrer avskurits eller avslitits genom att garnet passerat särskilda maskiner (kap. 56).
4. Enfibertråd av syntetiskt eller konstgjort textilmaterial med ett största tvär-
mått av högst 1 mm tulltaxeras enligt nr 51.01, därest vikten per m understiger
6,6 mg (60 denier), eljest enligt nr 51.02. Enfibertråd med ett största tvär-
mått av mer än 1 mm hänföres till kap. 39.
Remsor (konstbast o. d.) av syntetiskt eller konstgjort textilmaterial hänföras
till nr 51.02, därest bredden uppgår till högst 5 mm, eljest till kap. 39.

- 51.01 **Garn av ändlösa syntetiska eller konstgjorda textilfibrer, ej i detaljhandelsuppläggningar (651—06)**
- av syntetiska textilfibrer:
- 10 cordgarn
- annat:
- 20 oblandat
- 40 blandat
- av konstgjorda textilfibrer:
- 50 cordgarn
- annat:
- 60 oblandat
- 90 blandat
- 51.02 **Enfibertråd, remsor (konstbast o. d.) och imiterad katgut av syntetiskt eller konstgjort textilmaterial (651—06)**
- 10 imiterad katgut
- andra slag:
- 20 av syntetiskt textilmaterial
- 30 av konstgjort textilmaterial
- 51.03 **Garn av ändlösa syntetiska eller konstgjorda textilfibrer i detaljhandelsuppläggningar (651—06)**
- 10 av syntetiska textilfibrer
- 20 av konstgjorda textilfibrer
- 51.04 **Vävnader av ändlösa syntetiska eller konstgjorda textilfibrer, härunder inbegripet vävnader av enfibertråd eller remsor, hänförliga till nr 51.01 eller 51.02 (653—05)**
- av syntetiska textilfibrer:
- 10 beklädnadsvävnader
- 20 heminredningsvävnader
- andra vävnader:
- 41 cordväv
- 49 andra
- av konstgjorda textilfibrer:
- 50 beklädnadsvävnader
- 60 heminredningsvävnader
- andra vävnader:
- 91 cordväv
- 99 andra

Kap. 52. Textilvaror i förening med metall

- 52.01.00 Garn av textilfibrer i förening med metalltråd (garn överspunnet med metalltråd härunder inbegripet) eller överdraget med metall (651—07)
- 52.02.00 Vävnader av metalltråd eller av till nr 52.01 hänförligt garn, för tillverkning av kläder, för heminredning eller liknande ändamål (653—06)

Kap. 53. Ull och andra djurhår

Anmärkning

Med *fina djurhår* förstås hår av alpaca, lama, vikunja, jak, kamel, annan get än vanlig get, såsom angora-, tibet- och kaschmirget, kanin (även angorakanin), hare, bäver, nutria och bisamråtta.

- 53.01 Ull av får, okardad och okammad
- 10 otvättad eller endast ryggtvättad (262—01)
- 90 andra slag (262—02)
- 53.02 Andra djurhår (fina eller grova), okardade och okammade
- 10 fina djurhår, lämpade för spinning (hår av angorakanin härunder inbegripna) (262—03)
- 20 fina djurhår, icke lämpade för spinning (t. ex. av hare, vanlig kanin, bäver, nutria) (262—04)
- 30 grova djurhår (262—05)
- 53.03.00 Avfall av fårull eller andra djurhår (fina eller grova), icke rivet (262—08)
- 53.04.00 Rivna varor av fårull eller andra djurhår (fina eller grova) (262—06)
- 53.05 Fårull och andra djurhår (fina eller grova), kardade eller kammade (262—07)
- 10 s. k. tops
- 90 andra slag
- 53.06 Kardgarn av fårull, ej i detaljhandelsuppläggningar (651—02)
- oblandat:
- 10 ofärgat
- 20 färgat
- blandat:
- 30 ofärgat
- 40 färgat
- 53.07 Kamgarn av fårull, ej i detaljhandelsuppläggningar (651—02)
- oblandat:
- 10 ofärgat

20	färgat
	blandat:
30	ofärgat
40	färgat
- 53.08.00 Garn av fina djurhår (kardade eller kammade), ej i detaljhandelsuppläggningar (651—02)
- 53.09 Garn av tagel eller andra grova djurhår, ej i detaljhandelsuppläggningar (651—02)
10	t. o. m. nr 6 metrisk numrering
20	över nr 6
- 53.10 Garn av fårull, tagel eller andra djurhår (fina eller grova) i detaljhandelsuppläggningar (651—02)
10	av fårull
90	av andra djurhår
- 53.11 Vävnader av fårull eller fina djurhår (653—02)
innehållande minst 40 viktprocent ändlösa konstgjorda textilfibrer:
10	beklädnadsvävnader
20	heminredningsvävnader
40	andra vävnader
	andra slag:
50	beklädnadsvävnader
60	heminredningsvävnader
90	andra vävnader
- 53.12.00 Vävnader av grova djurhår, andra än tagel (653—09)
- 53.13.00 Vävnader av tagel (653—09)

Kap. 54. Lin och rami

- 54.01 Lin, oberett eller berett men icke spunnet; blånor och avfall av lin, rivna varor härunder inbegripna (265—01)
10	oberett
	berett:
21	ohäcklat
22	häcklat
30	blånor
40	avfall
- 54.02.00 Rami, oberedd eller beredd men icke spunnen; blånor och avfall av rami, rivna varor härunder inbegripna (265—03)
- 54.03.00 Garn av lin eller rami, ej i detaljhandelsuppläggningar (651—05)
- 54.04.00 Garn av lin eller rami i detaljhandelsuppläggningar (651—05)

54.05 Vävnader av lin eller rami (653—03)

- 10 beklädnadsvävnader
- 20 heminredningsvävnader
- 90 andra vävnader

Kap. 55. Bomull**55.01.00 Bomull, okardad och okammad (263—01)****55.02.00 Bomullslinters (263—02)****55.03 Avfall av bomull (rivna varor härunder inbegripna), okardat och okammad (263—03)**

- 10 maskintrassel
- 20 rivna varor
- 90 andra slag

55.04.00 Bomull, kardad eller kammad (263—04)**55.05 Garn av bomull, ej i detaljhandelsuppläggningar**

- sytråd:
 - 11 oblekt, ej merceriserad (651—03)
 - 19 annan (651—04)
- annat garn:
 - oblandat:
 - oblekt, ej merceriserat (651—03):
 - 20 t. o. m. nr 89 engelsk numrering
 - 30 över nr 89
 - annat (651—04):
 - 40 t. o. m. nr 89 engelsk numrering
 - 50 över nr 89
 - blandat:
 - oblekt, ej merceriserat (651—03):
 - 60 t. o. m. nr 89 engelsk numrering
 - 70 över nr 89
 - annat (651—04):
 - 80 t. o. m. nr 89 engelsk numrering
 - 90 över nr 89

55.06 Garn av bomull i detaljhandelsuppläggningar (651—04)

- 10 sytråd
- 90 annat

55.07.00 Gasvävnader av bomull (652—02)**55.08.00 Frottévävnader av bomull (652—02)****55.09 Andra vävnader av bomull**

innehållande minst 40 viktprocent ändlösa konstgjorda textil-fibrer:

	oblekta, ofärgade (652—01):
11	cordväv
19	andra vävnader
	andra slag (652—02):
20	beklädnadsvävnader
30	heminredningsvävnader
40	andra vävnader
	andra slag:
	oblekta, ofärgade (652—01):
51	cordväv
59	andra vävnader
	andra slag (652—02):
60	beklädnadsvävnader
70	heminredningsvävnader
90	andra vävnader

Kap. 56. Korta syntetiska eller konstgjorda textilfibrer

Anmärkning

Med *fiberknippe* enligt nr 56.02 förstås ett sådant knippe, som består av en samling parallella fibrer, vilka alla äro av samma längd som knippet, och som:

- har en längd av mer än 2 m;
 - är snott mindre än 5 varv per m;
 - består av fibrer med en vikt per m understigande 6,6 mg (60 denier);
 - är sträckt så att det icke kan ytterligare sträckas till mer än dubbla längden (gäller endast i fråga om syntetiskt textilmaterial);
 - har en vikt per m:
 - i fråga om konstgjort textilmaterial, av mer än 0,5 g (4 500 denier);
 - i fråga om syntetiskt textilmaterial, av mer än 1,66 g (15 000 denier).
- Fiberknippen med en längd av högst 2 m hänföras till nr 56.01.

56.01	Korta syntetiska eller konstgjorda textilfibrer, icke kardade, kammade eller på annat sätt beredda för spinning (266—01)
10	syntetiska
20	konstgjorda
56.02	Fiberknippen för framställning av korta syntetiska eller konstgjorda textilfibrer (651—06)
10	av syntetiska fibrer
20	av konstgjorda fibrer
56.03	Avfall av syntetiska eller konstgjorda textilfibrer (ändlösa eller korta), garnavfall och rivna varor härunder inbegripna, icke kardat, kammade eller på annat sätt berett för spinning (266—01)
10	av syntetiska fibrer
20	av konstgjorda fibrer
56.04	Korta syntetiska eller konstgjorda textilfibrer och avfall av syntetiska eller konstgjorda textilfibrer (ändlösa eller korta), kardade, kammade eller på annat sätt beredda för spinning (266—01)

- 10 av syntetiska fibrer
20 av konstgjorda fibrer
- 56.05 **Garn av korta syntetiska eller konstgjorda textilfibrer (eller av avfall av syntetiska eller konstgjorda textilfibrer), ej i detaljhandelsupplägningar (651—06)**
- av syntetiska fibrer:
oblandat:
10 t. o. m. nr 89 engelsk bomullsnumrering
20 över nr 89
blandat:
30 t. o. m. nr 89 engelsk bomullsnumrering
40 över nr 89
av konstgjorda fibrer:
oblandat:
50 t. o. m. nr 89 engelsk bomullsnumrering
60 över nr 89
blandat:
70 t. o. m. nr 89 engelsk bomullsnumrering
90 över nr 89
- 56.06 **Garn av korta syntetiska eller konstgjorda textilfibrer (eller av avfall av syntetiska eller konstgjorda textilfibrer) i detaljhandelsupplägningar (651—06)**
- 10 av syntetiska fibrer
20 av konstgjorda fibrer
- 56.07 **Vävnader av korta syntetiska eller konstgjorda textilfibrer (eller av avfall av syntetiska eller konstgjorda textilfibrer) (653—05)**
- av syntetiska fibrer:
innehållande minst 40 viktprocent ändlösa konstgjorda textilfibrer:
10 beklädnadsvävnader
15 heminredningsvävnader
andra vävnader:
20 cordväv
25 andra
andra slag:
30 beklädnadsvävnader
35 heminredningsvävnader
andra vävnader:
40 cordväv
45 andra
av konstgjorda fibrer:
innehållande minst 40 viktprocent ändlösa konstgjorda textilfibrer:
50 beklädnadsvävnader
55 heminredningsvävnader
andra vävnader:
60 cordväv
65 andra
andra slag:
70 beklädnadsvävnader

75	heminredningsvävnader
	andra vävnader:
80	cordväv
90	andra

Kap. 57. Andra vegetabiliska textilfibrer; garn av papper och vävnader därav

57.01	Mjuk hampa (<i>Canabis sativa</i>), oberedd eller beredd men icke spunnen; blånor och avfall av mjuk hampa, rivna varor härunder inbegripna (265—02)
10	oberedd eller beredd
20	blånor och avfall
57.02.00	Manillafibrer (<i>Abaca</i> eller <i>Musa textilis</i>), oberedda eller beredda men icke spunna; blånor och avfall av manilla, rivna varor härunder inbegripna (265—05)
57.03.00	Jute , oberedd eller beredd men icke spunnen; blånor och avfall av jute, rivna varor härunder inbegripna (264—01)
57.04	Andra vegetabiliska textilfibrer , oberedda eller beredda men icke spunna; avfall av dylika textilfibrer, rivna varor härunder inbegripna
10	kokosfibrer samt avfall därav (265—09)
20	indisk hampa (<i>Crotalaria juncea</i>) samt avfall därav (265—02)
30	sisal och andra agavefibrer samt avfall därav (265—04)
90	andra vegetabiliska textilfibrer samt avfall därav (265—09)
57.05.00	Garn av mjuk hampa (651—05)
57.06.00	Garn av jute (651—09)
57.07	Garn av andra vegetabiliska textilfibrer (651—09)
10	av manillafibrer
20	av kokosfibrer
30	av sisalfibrer
90	av andra textilfibrer
57.08.00	Garn av papper (651—09)
57.09	Vävnader av mjuk hampa (653—03)
10	markisväv, presenningsväv och dylika vävnader
90	andra
57.10	Vävnader av jute (653—04)
10	säck-, pack- och sadelmakarvävnader
90	andra
57.11.00	Vävnader av andra vegetabiliska textilfibrer (653—09)
57.12.00	Vävnader av pappersgarn (653—09)

Kap. 58. Mattor, gobelänger o. d.; sammets-, plysch-, ögle- och sniljvävnader; band; snörmakeriarbeten; tyll och nätknytningar; spetsar; broderier

Anmärkningar

1. Till detta kapitel hänföras icke vävnader med impregnering eller överdrag, elastiska vävnader, innehållande gummitråd, driv- och transportremmar samt andra varor, hänförliga till kap. 59. Broderier med botten av textilmaterial hänföras emellertid till nr 58.10.
2. Såsom mattor enligt nr 58.01 och 58.02 tulltaxeras även vävnader, som förete de för golvmattor utmärkande kännetecknen men som icke äro avsedda att placeras på golv. Dessa nummer omfatta icke mattor av stampad filt, vilka hänföras till kap. 59.
3. Med *band* enligt nr 58.05 förstås:
 - a) vävnader, bestående av varp och inslag (sammetsvävnader härunder inbegripna), med en bredd av högst 30 cm och med vävd stad vid båda kanterna; remsor med en bredd av högst 30 cm, klippta ur vävnad med varp och inslag, under förutsättning att de äro försedda med stadkanter, vävda, klustrade eller åstadkomna på annat sätt;
 - b) vävnader med varp och inslag, vävda i slangform, med en bredd i platt skick av högst 30 cm;
 - c) s. k. snedremsor med invikta kanter och en bredd i ovikt skick av högst 30 cm.
- Band med vävd frans tulltaxeras såsom snörmakeriarbeten (nr 58.07).
4. Nr 58.08 omfattar icke av bind- eller segelgarn, tågvirke eller linor tillverkade nät eller nätknytningar, vilka äro upptagna i nr 59.05.
5. Såsom broderier enligt nr 58.10 tulltaxeras även arbeten med påsydda paljetter eller pärlor eller med på dylikt sätt anbragta applikationer av textilmaterial eller annat material samt arbeten, broderade med metalltråd eller glasfibrer. Enligt nr 58.10 tulltaxeras icke sådana broderade artiklar, som avses i nr 58.03.
6. Till detta kapitel hänföras även artiklar av metalltråd, för beklädnad, heminredning eller liknande ändamål.

58.01 Mattor, knutna, även konfektionerade

10	av ull eller fina djurhår (657—01)
90	av annat textilmaterial (657—02)

58.02 Andra mattor, även konfektionerade; kelims och liknande vävnader, även konfektionerade

10	av syntetiska eller konstgjorda textilfibrer (657-02)
	av ull eller fina djurhår (657—01):
21	plysch
29	andra
30	av bomull (657—02)
40	av jute (657—02)
50	av kokosfibrer utan inblandning av andra textilfibrer (657—03)
90	av annat textilmaterial (657—02)

58.03 Gobelänger och liknande artiklar, handvävda eller handbroderade (med petits points, korsstyggn e. d.), även konfektionerade

10	av ull eller fina djurhår (657—01)
90	av annat textilmaterial (657—02)

- 58.04 **Sammets-, plysch-, ögle- och sniljvävnader, ej hänförliga till nr 55.08 eller 58.05**
- 10 av natursilke (653—01)
 - 20 av syntetiska eller konstgjorda textilfibrer (653—05)
 - 30 av ull eller fina djurhår (653—02)
 - 40 av lin, rami eller mjuk hampa (653—03)
 - 50 av bomull (652—02)
 - 90 av annat textilmaterial (653—09)
- 58.05 **Band, ej hänförliga till nr 58.06, härunder inbegripet band, bestående av sammanklistrade parallella trådar eller fibrer**
- sammets-, plysch-, ögle- och sniljband:
- 11 av natursilke eller av syntetiska eller konstgjorda textilfibrer (654—02)
 - 19 av annat textilmaterial (654—03)
- andra slag:
- 91 av natursilke (654—02)
 - 92 av ändlösa syntetiska textilfibrer (654—02)
 - 93 av ändlösa konstgjorda textilfibrer (654—02)
 - 94 av korta syntetiska eller konstgjorda textilfibrer (654—02)
 - 95 av jute (654—03)
 - 99 av annat textilmaterial (654—03)
- 58.06 **Etiketter, märken och liknande artiklar, vävda, icke broderade, som längdvara eller tillskurna (654—03)**
- 10 av ändlösa konstgjorda textilfibrer
 - 90 av annat textilmaterial
- 58.07 **Sniljgarn och sniljer; överspunnet garn (annat än garn, hänförligt till nr 52.01, och överspunnet tagelgarn); flåtor, snörmakeriarbeten och dylika arbeten, som längdvara; tofsar, pomponger o. d. (654—03)**
- sniljgarn och sniljer:
- 11 av ändlösa konstgjorda textilfibrer
 - 19 av annat textilmaterial
- andra slag:
- 91 av ändlösa syntetiska textilfibrer
 - 92 av ändlösa konstgjorda textilfibrer
 - 99 av annat textilmaterial
- 58.08 **Tyll, trädgardinsvävnad och nätknytningar, omönstrade**
- fisknät (655—06):
- 11 av ändlösa syntetiska textilfibrer
 - 12 av bomull
 - 19 av annat textilmaterial
- andra slag (654—01):
- 91 av ändlösa syntetiska textilfibrer
 - 92 av ändlösa konstgjorda textilfibrer
 - 93 av bomull
 - 99 av annat textilmaterial

- 58.09 Tyll, trådgårdinsvävnad och nätknytningar, mönstrade; spetsar och spetsvävnader (hand- eller maskinjorda), som längdvara eller i form av s. k. motiv
- 10 av ändlösa syntetiska textilfibrer
 - 20 av ändlösa konstgjorda textilfibrer
 - 30 av bomull
 - 90 av annat textilmaterial
- 58.10 Broderier, som längdvara eller i form av s. k. motiv (654—04)
- 10 av ändlösa syntetiska textilfibrer
 - 20 av ändlösa konstgjorda textilfibrer
 - 30 av bomull
 - 90 av annat textilmaterial

Kap. 59. Vadd och stampad filt; bind- och segelgarn; tågvirke och linor samt varor därav; vävnader för speciella ändamål; vävnader med impregnering eller överdrag; textilvaror för tekniskt bruk

Anmärkningar

1. Med *wävnader* avses i detta kapitel, förutom egentliga vävnader, hänförliga till kap. 50—57 eller nr 58.04, även band, hänförliga till nr 58.05, flätor, snörmakeriarbeten och dylika arbeten, hänförliga till nr 58.07, tyll, trådgårdinsvävnad och nätknytningar, hänförliga till nr 58.08 eller 58.09, spetsar och spetsvävnader, hänförliga till nr 58.09, samt trikäväv, hänförlig till nr 60.01.
2. Nr 59.08 och 59.12 skola icke äga tillämpning på vävnader, vilkas impregnering eller överdrag icke framträder synbart eller endast medfört en förändring av varans färg. Nr 59.12 skall icke äga tillämpning på vävnader med mönster, som astadkommits genom målning (andra än målade teaterkulisser, ateljéfonder o. d.) eller genom beläggning med stoft, korkpulver e. d., ej heller på vävnader med normal appretering av stärkelse eller liknande ämne.
3. Som *wävnader enligt nr 59.11* tulltaxeras:
 - a) vävnader, impregnerade, överdragna eller laminerade med gummi (dock med undantag av poröst gummi):
 - vägande per m² högst 1 500 g; eller
 - vägande per m² mer än 1 500 g och innehållande mer än 50 viktprocent textilmaterial;
 - b) vävnadsliknande varor, bestående av parallellt ordnade trådar av textilmaterial, sammanklistrade med gummi, oavsett vikten per m².
4. Till nr 59.16 hänförs icke:
 - a) driv- och transportremmar, som längdvara eller i avpassade längder, med en tjocklek av mindre än 3 mm;
 - b) driv- och transportremmar, impregnerade, överdragna eller laminerade med gummi eller tillverkade av garn av textilmaterial, impregnerat eller överdraget med gummi (nr 40.10).
5. Nr 59.17 skall äga tillämpning på följande varor, som skola anses icke hänförliga till annat nummer i avd. XI:
 - a) följande textilvaror (ej hänförliga till nr 59.14—59.16), nämligen vävnader, stampad filt och vävnader i förening med stampad filt, överdragna eller laminerade med gummi, läder eller annat material, för tillverkning av kardbeslag, samt andra dylika varor för tekniskt ändamål; siktduk;

filterdukar och grova vävnader för oljepressning eller liknande tekniskt ändamål, även av människohår;

dubbelvävd filt och slangformig eller ändlös vävd filt (vare sig enkel- eller dubbelvävd), med eller utan impregnering eller överdrag, för användning vid papperstillverkning eller för annat tekniskt ändamål;

wävnader med förstärkning av metall, för tekniskt ändamål;

wävnader, tillverkade av garn, hänförligt till nr 52.01, för användning vid papperstillverkning eller för annat tekniskt ändamål;

snören, flåtor och liknande textilvaror, även med impregnering eller överdrag eller med förstärkning av metall, för packnings- eller smörjningsändamål;

b) artiklar för tekniskt bruk (ej hänförliga till nr 59.14—59.16), såsom polerskivor, packningar och andra maskindelar.

59.01 Vadd samt varor av vadd; stoft, noppor o. d. av textilmaterial (655—09)

- 10 vadd
- varor av vadd:
- 21 sanitetsbindor
- 22 sanitetstamponger
- 29 andra
- 30 stoft, noppor o. d.

59.02 Stampad filt samt varor av stampad filt, även med impregnering eller överdrag

- stampad ullfilt:
- 11 utan impregnering eller överdrag (655—01)
- 19 annan (655—04)
- annan stampad filt:
- 21 utan impregnering eller överdrag (655—01)
- 29 annan (655—04)
- varor av stampad filt:
- 31 utan impregnering eller överdrag (655—01)
- 39 andra (655—04)

59.03.00 Fiberduk, bestående av textilfibrer, sammanhållna på annat sätt än genom filtning, samt varor därav, även med impregnering eller överdrag (655—04)

59.04 Bind- och segelgarn samt tågvirke och linor, även flätade (655—06)

- tågvirke och linor:
- 11 av ändlösa syntetiska textilfibrer
- 12 av ändlösa konstgjorda textilfibrer
- 13 av bomull
- 14 av lin eller mjuk hampa
- 15 av manillafibrer
- 19 av annat material
- bind- och segelgarn:
- polerat och appreterat:
- 21 av ändlösa syntetiska eller konstgjorda textilfibrer
- 29 av annat material

- annat:
- 91 av ändlösa syntetiska eller konstgjorda textilfibrer
 - 92 av bomull
 - 93 av lin eller mjuk hampa
 - 94 av jute
 - 95 av sisal eller andra agavefibrer
 - 99 av annat material
- 59.05 **Nät, tillverkade av material, upptaget i nr 59.04, som längdvara eller i avpassade stycken, färdiga fisknät (även av annat garn) härunder inbegripna (655—06)**
- fisknät som längdvara:
 - 11 av syntetiska textilfibrer
 - 12 av bomull
 - 19 av annat textilmaterial
 - fisknät i avpassade stycken, färdiga fisknät härunder inbegripna:
 - 21 av syntetiska textilfibrer
 - 22 av bomull
 - 29 av annat textilmaterial
 - andra nät:
 - 91 av ändlösa syntetiska eller konstgjorda textilfibrer
 - 99 av annat textilmaterial
- 59.06 **Andra varor av garn, bind- eller segelgarn, tågvirke eller linor, med undantag av vävnader och varor därav (655—06)**
- 10 sänk- och flytlinor
 - andra slag:
 - 91 av ändlösa syntetiska eller konstgjorda textilfibrer
 - 99 av annat textilmaterial
- 59.07 **Vävnader, överdragna med gummi arabicum eller med stärkelseklister eller liknande ämne, för inbindning av böcker eller för tillverkning av etuier eller för liknande ändamål; kalkerväv; vävnader, beredda för målning; kanfas och liknande vävnader för tillverkning av hattar (655—04)**
- 10 för bokbinderiändamål
 - 90 andra slag
- 59.08 **Vävnader, impregnerade eller överdragna med cellulosaderivat eller andra plaster (655—04)**
- 10 för bokbinderiändamål
 - 20 bordduk
 - 30 presenningsväv
 - 90 andra slag
- 59.09.00 **Vaxduk och andra vävnader, impregnerade eller överdragna med olja eller preparat på basis av torkande olja (655—04)**
- 59.10.00 **Linoleummattor och med linoleummassa belagda vävnader även som mattor med botten av textilmaterial och överdrag av annan massa, även i tillskurna stycken (657—04)**

- 59.11 Vävnader, impregnerade, överdragna eller laminerade med gummi, andra än trikäväv (655—04)
- cordväv:
- 11 av ändlösa syntetiska textilfibrer
- 12 av ändlösa konstgjorda textilfibrer
- 19 av annat textilmaterial
- 90 andra slag
- 59.12 Vävnader med annan impregnering eller annat överdrag; målade teaterkulisser, ateljéfonder o. d. (655—04)
- 10 presenningsväv
- 90 andra slag
- 59.13 Elastiska vävnader, andra än trikäväv, av textilmaterial i förening med gummitråd (655—05)
- band:
- 11 av ändlösa syntetiska textilfibrer
- 12 av ändlösa konstgjorda textilfibrer
- 19 av annat textilmaterial
- andra:
- 91 av ändlösa syntetiska textilfibrer
- 92 av ändlösa konstgjorda textilfibrer
- 99 av annat textilmaterial
- 59.14 Vekar av textilmaterial, vävda, flätade eller stickade, för lampor, kaminer, ljus o. d.; glödstrumpor, även impregnerade, samt slangformiga ämnen därtill (655—09)
- 10 vekar
- 20 glödstrumpor samt slangformiga ämnen därtill
- 59.15 Brandslangar och liknande slangar av textilmaterial, även armerade eller försedda med beslag eller kopplingar av annat material (655—09)
- brandslangar:
- 11 gummi- eller plastfodrade
- 19 andra
- andra:
- 91 gummi- eller plastfodrade
- 99 andra
- 59.16 Driv- och transportremmar av textilmaterial, även förstärkta med metall eller annat ämne (655—09)
- 10 drivremmar
- 20 transportremmar
- 59.17 Andra textilvaror för tekniskt bruk
- siktduk:
- 11 av natursilke (653—01)
- 12 av syntetiska eller konstgjorda textilfibrer (653—05)
- 19 av annat textilmaterial (655—09)
- 20 vävd maskinfilt, ändlös (655—09)
- 30 filter-, tryck- och pressduk (655—09)
- 90 andra slag (655—09)

Kap. 60. Trikåvaror

Anmärkingar

1. Detta kapitel omfattar icke:
 - a) virkade spetsar, hänförliga till nr 58.09;
 - b) trikåvaror, hänförliga till kap. 59;
 - c) korsetter, gördlar, höfthållare, bysthållare, hängslen, strumphållare, strumpband och liknande artiklar (nr 61.09);
 - d) begagnade kläder och andra artiklar, hänförliga till nr 63.01;
 - e) ortopediska artiklar, brockband o. d. (nr 90.19).
2. Till nr 60.02—60.06 (och ej till kap. 61 och 62) hänförs icke blott direkt framställda artiklar (även icke färdiga eller icke kompletta) av trikå utan även artiklar, tillverkade av trikåväv genom sömnad e. d. (konfektionerade), delar av trikå till sådana varor härunder inbegripna.
3. Såsom trikåvaror, innehållande gummi, enligt nr 60.06 anses icke trikåvaror, endast försedda med resårband e. d., innehållande gummi.
4. Till detta kapitel hänförs även artiklar av metalltråd, för beklädnad, heminredning eller liknande ändamål.
5. Med *trikåvaror, innehållande gummi*, avses i detta kapitel:
 - a) trikåvaror av textilmaterial i förening med gummitråd;
 - b) trikåvaror, impregnerade, överdragna eller laminerade med gummi eller tillverkade av garn, impregnerat eller överdraget med gummi.

Vid uppdelning av positioner i detta kapitel efter textilmaterialet skall nedanstående mall användas. Uppdelningarna skall ske i femte sifferledet och minst motsvara den specificering efter textilmaterial, som erfordras med hänsyn till den nordiska tulltaxan.

- 1 av natursilke
- 2 av ändlösa syntetiska textilfibrer
- 3 av ändlösa konstgjorda textilfibrer
- 4 av ull eller fina djurhår
- 5 av bomull
- 6 av korta syntetiska textilfibrer
- 7 av korta konstgjorda textilfibrer
- 9 av andra (ej specificerade) textilfibrer

60.01.00 **Trikväv, icke innehållande gummi (653—07)**

60.02.00 **Vantar av trikå, icke innehållande gummi (841—12)**

60.03 **Strumpor, understrumpor, sockor, strumpskyddare och liknande artiklar av trikå, icke innehållande gummi (841—01)**

- 01 herrstrumpor, halv- eller trekvartslånga
- 02 damstrumpor
- 03 barnstrumpor
- 04 sportstrumpor och raggssockor
- 05 andra sockor
- 09 andra slag

60.04 **Underkläder av trikå, icke innehållande gummi (841—02)**

- 01 skjortor, alla slag
- 02 nattkläder

- andra underkläder:
- 03 för män eller gossar
 04 för kvinnor eller flickor
 05 för småbarn
- 60.05 **Överkläder av trikå samt andra trikåvaror, icke innehållande gummi**
- 01 gymnastik- och träningsdräkter (841—03)
 02 baddräkter och badbyxor (841—02)
 andra överkläder (841—03):
 03 för män eller gossar
 04 för kvinnor eller flickor
 05 för småbarn
 09 andra trikåvaror (841—19)
- 60.06 **Trikåväv och andra trikåvaror, knäskydd och äderbrocksstrumpor härunder inbegripna, innehållande gummi**
- 01 vävnader och band (655—05)
 02 baddräkter och badbyxor (841—19)
 03 äderbrocksstrumpor (841—19)
 09 andra slag (841—19)

Kap. 61. Kläder och tillbehör därtill

Anmärkningar

1. Detta kapitel omfattar endast varor av textilmaterial (metalltråd härunder inbegripen), med undantag av trikåvaror; till nr 61.09 hänföras dock jämväl varor av trika.
2. Till detta kapitel hänföras icke:
 - a) begagnade kläder och andra artiklar, hänförliga till nr 63.01;
 - b) ortopediska artiklar, brockband o. d. (nr 90.19).
3. Vid tillämpning av nr 61.01—61.04 gäller följande:
 - a) artiklar, som icke äro igenkännliga såsom kläder för män eller gossar eller såsom kläder för kvinnor eller flickor, tulltaxeras såsom kläder för kvinnor eller flickor (nr 61.02 och 61.04);
 - b) såsom kläder för småbarn anses endast sådana artiklar, som icke äro igenkännliga såsom avsedda uteslutande för gossar eller uteslutande för flickor. Såsom kläder för småbarn tulltaxeras även blöjor och liknande spädbarnsartiklar.
4. Scarfar, halsdukar o. d. av kvadratisk eller nästan kvadratisk form, vilka icke ha någon sida större än 60 cm, tulltaxeras såsom näsdukar (nr 61.05). Näsdukar, som ha någon sida större än 60 cm, hänföras till nr 61.06.
5. Icke kompletta eller icke färdiga varor, härunder inbegripet tillformade stycken av trika för tillverkning av artiklar, hänförliga till nr 61.09, samt tillklippa stycken av annan textilvara för tillverkning av hit hänförliga artiklar, tulltaxeras såsom motsvarande kompletta eller färdiga varor.

Vid uppdelning av positioner i detta kapitel efter textilmaterialet skall nedanstående mall användas. Uppdelningarna skall ske i femte sifferledet och minst motsvara den specificering efter textilmaterial, som erfordras med hänsyn till den nordiska tulltaxan.

- 1 av natursilke
 - 2 av ändlösa syntetiska textilfibrer
 - 3 av ändlösa konstgjorda textilfibrer
 - 4 av ull eller fina djurhår
 - 5 av bomull
 - 6 av korta syntetiska textilfibrer
 - 7 av korta konstgjorda textilfibrer
 - 9 av andra (ej specificerade) textilfibrer
- 61.01 **Överkläder för män eller gossar**
- 01 av gummi- eller plastbelagd väv eller av oljeduk (841--07)
andra (841—05):
verkliga överkläder:
 - 02 för män
 - 03 för gossar
 - 04 andra överkläder
- 61.02 **Överkläder för kvinnor, flickor eller småbarn**
- 01 av gummi- eller plastbelagd väv eller av oljeduk (841--07)
andra (841—05):
 - 02 verkliga överkläder för kvinnor
 - 03 verkliga överkläder för flickor
 - 05 andra överkläder för kvinnor eller flickor
 - 06 överkläder för småbarn
- 61.03 **Underkläder för män eller gossar, härunder inbegripet kragar, skjortbröst och manschetter**
- 01 skjortor, alla slag (841—04)
 - 02 nattkläder (841—04)
 - 03 andra underkläder (841—04)
 - 09 kragar, skjortbröst och manschetter (841—19)
- 61.04 **Underkläder för kvinnor, flickor eller småbarn (841—04)**
- för kvinnor eller flickor:
 - 01 nattkläder
 - 02 andra underkläder
 - 09 för småbarn
- 61.05.00 **Näsdukar (841—19)**
- 61.06.00 **Sjalar, scarfar, halsdukar, slöjor och liknande artiklar (841—19)**
- 61.07.00 **Slipsar och liknande artiklar (841—19)**
- 61.08.00 **Kragar, isättningar, krås, manschetter, volanger och liknande besättningsartiklar till kläder för kvinnor eller flickor (841—19)**
- 61.09 **Korsetter, gördlar, höfthållare, bysthållare, hängslen, strumphållare, strumpeband och liknande artiklar (även av trikå), även innehållande gummitråd (841—19)**
- 01 korsetter, resårgördlar, höfthållare, strumphållare och liknande artiklar
 - 02 bysthållare
 - 09 strumpeband, hängslen och liknande artiklar

- 61.10 **Vantar, strumpor och sockor, ej hänförliga till trikåvaror**
 01 vantar (841—12)
 02 strumpor och sockor (841—01)
- 61.11.00 **Konfektionerade tillbehör till kläder, såsom ärmlappar, axelvaddar, skärp, muffar, ärmskyddare och fickor (841—19)**

Kap. 62. Andra konfektionerade textilvaror

Anmärkningar

1. Detta kapitel omfattar konfektionerade artiklar av textilmaterial, med undantag av trikåvaror och varor av stampad filt eller av fiberduk.
2. Detta kapitel omfattar icke:
 - a) varor, hänförliga till kap. 58, 59 eller 61;
 - b) begagnade kläder och andra artiklar, hänförliga till nr 63.01.

Vid uppdelning av positioner i detta kapitel efter textilmaterialet skall nedanstående mall användas. Uppdelningarna skall ske i femte sifferledet och minst motsvara den specificering efter textilmaterial, som erfordras med hänsyn till den nordiska tulltaxan.

- 1 av natursilke
- 2 av ändlösa syntetiska textilfibrer
- 3 av ändlösa konstgjorda textilfibrer
- 4 av ull eller fina djurhår
- 5 av bomull
- 6 av korta syntetiska textilfibrer
- 7 av korta konstgjorda textilfibrer
- 9 av andra (ej specificerade) textilfibrer

- 62.01.00 **Res- och sängfiltar (656—03)**
- 62.02 **Sänglinne, borddukar, handdukar och liknande artiklar; gardiner och andra artiklar för rumsinredning**
 sänglinne, borddukar, handdukar och liknande artiklar (656—04):
- 01 sänglinne
 - 02 borddukar
 - 03 andra
 - 07 gardiner och andra artiklar för rumsinredning (656—05)
- 62.03 **Säckar och påsar för förpackning av varor (656—01)**
 synbarligen begagnade:
- 01 av jute
 - 02 andra
 - andra:
 - 08 av jute
 - 09 andra
- 62.04 **Presenningar, segel, markiser, tält och kampingartiklar (656—02)**
 01 presenningar

- 02 segel
- 03 tält
- 04 pneumatiska madrasser och kuddar
- 09 andra

62.05 **Andra konfektionerade textilvaror, tillskärningsmönster härunder inbegripna (656—09)**

- 01 damm- och skurtrasor, poler- och putsdukar
- 02 tillskärningsmönster
- 03 s. k. wrappers
- 09 andra

Kap. 63. Begagnade kläder och andra begagnade textilvaror: lump

- 63.01.00 **Kläder och tillbehör därtill, res- och sängfiltar samt hushålls- och rumsinredningsartiklar, av textilmaterial, ej hänförliga till nr 58.01—58.03, ävensom, oavsett materialet, skodon och huvudbonader, allt för så vitt varorna äro synbarligen begagnade och inkomma oförpackade eller i balar, säckar eller liknande förpackningar (656—09)**
- 63.02.00 **Lump samt avklipp och liknande avfall av textilvaror (även av bind- eller segelgarn, tågvirke eller linor) (267—01)**

AVDELNING XII

Skodon; huvudbonader; paraplyer och parasoller; bearbetade fjädrar samt varor av fjädrar; konstgjorda blommor; varor av människohår; solfjädrar

Kap. 64. Skodon, damasker och liknande artiklar samt delar därtill

Anmärkningar

1. Detta kapitel omfattar icke:
 - a) skodon utan särskild sula, av trikå (nr 60.03) eller annan textilvara, med undantag av stampad filt (nr 62.05);
 - b) begagnade skodon, hänförliga till nr 63.01;
 - c) artiklar av asbest (nr 68.13);
 - d) ortopediska skodon och andra ortopediska artiklar samt delar därtill (nr 90.19);
 - e) leksaker samt skodon med fastsatta skridskor (kap. 97).
2. Nr 64.05 och 64.06 omfatta icke pligg, skoskyddare, snörhålsringar, hakar och spännen samt snören, tofsar och andra snörmakeriarbeten och besättningsartiklar, vilka tulltaxeras efter sin beskaffenhet, ej heller knappar och andra artiklar, hänförliga till nr 98.01.
3. Vid tillämpningen av nr 64.01 anses som gummi eller plast även vävnad och annan textilvara med överdrag av gummi eller plast.

64.01 Skodon med sulor och överdelar av gummi eller plast

- med överdelar av gummi (851—04):
- 11 galoscher och andra ytterskor
- 12 stövlar
- 19 andra
- 20 med överdelar av plast (851—09)

64.02 Skodon med sulor av läder eller konstläder samt skodon med sulor av gummi eller plast, ej hänförliga till nr 64.01

- tofflor och andra liknande inneskor (851—01):
- 11 med överdelar av läder eller konstläder
- 19 andra
- 20 idrottsskor, med överdelar av läder eller konstläder, andra än skidpjäxor (851—02)
- andra:
 - med överdelar av läder eller konstläder (851—02):
 - herrskor:
 - 31 lågskor och sandaler
 - 39 andra
 - damskor:
 - 41 lågskor och sandaler
 - 49 andra

- barnskor:
 - 51 lågskor och sandaler
 - 59 andra
 - 61 med överdelar av textilmaterial (851—03):
 - 69 andra
 - 91 med överdelar av annat material (851—09):
 - 99 med sulor av gummi eller plast
 - andra
- 64.03 **Skodon av trä eller med sulor av trä eller kork**
 - 10 med överdelar av läder eller konstläder (851—02)
 - 20 med överdelar av textilmaterial (851—03)
 - 90 andra (851—09)
- 64.04 **Skodon med sulor av annat material**
 - 10 tofflor och liknande inneskor (851—01)
 - andra:
 - 20 med överdelar av läder eller konstläder (851—02)
 - 30 med överdelar av textilmaterial (851—03)
 - 90 med överdelar av annat material (851—09)
- 64.05 **Delar till skodon (inläggssulor, hälskydd o. d. härunder inbegripna) av annat material än metall (612—03)**
 - av läder eller konstläder:
 - 11 nåtlade överdelar
 - 19 andra
 - av gummi eller plast:
 - 21 nåtlade överdelar
 - sulor, klackar, hälskydd och inläggssulor:
 - 22 stansade eller formade yttersulor
 - 23 klackar
 - 24 andra
 - 29 andra
 - 30 av trä
 - av annat material:
 - 91 nåtlade överdelar
 - 99 andra
- 64.06 **Damasker, benläder, benlindor, benskydd och liknande artiklar samt delar därtill (851—09)**
 - 10 av textilmaterial
 - 90 av annat material

Kap. 65. Huvudbonader och delar därtill

Anmärkningar

1. Detta kapitel omfattar icke:

- a) begagnade huvudbonader, hänförliga till nr 63.01;
- b) hårnät av människohår (nr 67.04);

- c) huvudbonader av asbest (nr 68.13);
 d) leksaker, såsom dockhattar, och karnevalsartiklar (kap. 97).
2. Till nr 65.02 hänföras icke hattstumpar, tillverkade genom sömnad, dock med undantag av sådana, som tillverkats enbart genom hopsyning i spiral av flätor, band, remsor e. d.
- 65.01 **Hattstumpar av stampad filt, icke formpressade och icke försedda med brätte; plana eller cylindriska hattämnen av stampad filt (655—02)**
- 10 ofärgade
 90 andra slag
- 65.02.00 **Hattstumpar, flätade eller tillverkade av flätor, band, remsor e. d., oavsett materialet, icke formpressade och icke försedda med brätte (655—03)**
- 65.03 **Hattar och andra huvudbonader av stampad filt, tillverkade av stumpar eller plana ämnen, hänförliga till nr 65.01, ogarnerade eller garnerade (841—08)**
- 10 capeliner
 andra:
 20 för män
 30 för kvinnor eller barn
- 65.04 **Hattar och andra huvudbonader, flätade eller tillverkade av flätor, band, remsor e. d., oavsett materialet, ogarnerade eller garnerade (841—11)**
- 10 capeliner
 andra:
 20 för män
 30 för kvinnor eller barn
- 65.05 **Hattar och andra huvudbonader (hårnät härunder inbegripna) av trikå eller av annan textilvara (längdvara) dock ej av flätor, band, remsor e. d., ogarnerade eller garnerade**
- 10 hårnät (841—11)
 andra:
 20 av stampad filt (841—08)
 90 andra (841—11)
- 65.06 **Andra huvudbonader, ogarnerade eller garnerade (841—11)**
- 10 av pälskinn eller konstgjord päls
 20 av läder eller konstläder
 30 av plast eller gummi
 90 av annat material
- 65.07 **Svettremmar, foder, skyddsöverdrag, stommar (även hopfällbara), mösskärmar och hakremmar till hattar eller andra huvudbonader (841—11)**
- 10 svettremmar
 90 andra slag

Kap. 66. Paraplyer, parasoller, promenadkäppar, piskor och ridspön samt delar därtill

Anmärkingar

1. Detta kapitel omfattar icke:
 - a) mätkäppar och liknande artiklar (nr 90.16);
 - b) promenadkäppar med skjutvapen eller stilet, förtyngda käppar för användning som slagvapen samt liknande käppar (kap. 93);
 - c) artiklar, hänförliga till kap. 97, såsom leksaksparaplyer och leksaksparasoller.
2. Till nr 66.03 hänförs icke tillbehör av textilmaterial, ej heller, oavsett materialet, fodral, övertyg, tofsar o. d. till artiklar, upptagna i nr 66.01 och 66.02. Dyliga varor tulltaxeras efter sin beskaffenhet, även om de inkomma samtidigt med de artiklar, för vilka de äro avsedda, men icke äro anbragta på desamma.

66.01 Paraplyer och parasoller, käpparaplyer, trädgårdsparasoller och liknande varor härunder inbegripna (899—03)

10	paraplyer, parasoller och käpparaplyer
20	trädgårdsparasoller och liknande varor

66.02.00 Promenadkäppar (alpstavvar och sittkäppar härunder inbegripna) samt piskor, ridspön och liknande varor (899—03)

66.03.00 Delar, beslag och tillbehör till varor, hänförliga till nr 66.01 eller 66.02 (899—03)

Kap. 67. Bearbetade fjädrar och dun samt varor av fjädrar eller dun; konstgjorda blommor; varor av människohår; solfjädrar

Anmärkingar

1. Detta kapitel omfattar icke:
 - a) filterduk av människohår (nr 59.17);
 - b) blommotiv av spetsar, broderier e. d. (avd. XI);
 - c) skodon (kap. 64);
 - d) huvudbonader (kap. 65);
 - e) dammvippor av fjädrar (nr 96.04), pudervippor av dun (nr 96.05) samt siktar av människohår (nr 96.06);
 - f) leksaker, sport- och karnevalsartiklar samt julgransprydnader (kap. 97).
2. Nr 67.01 omfattar icke:
 - a) varor, i vilka fjäder eller dun ingår endast såsom stoppning, t. ex. sängkläder, hänförliga till nr 94.04;
 - b) kläder och tillbehör därtill, i vilka fjäder eller dun utgör endast besättning eller stoppning;
 - c) konstgjorda blommor och blad samt delar därtill ävensom andra varor, hänförliga till nr 67.02;
 - d) solfjädrar (nr 67.05).
3. Nr 67.02 omfattar icke:
 - a) artiklar av glas (kap. 70);
 - b) imitationer av blommor, blad och frukter av keramiskt material, sten, me-

tall, trä e. d., framställda i ett stycke genom gjutning, smidning, snidning eller på annat sätt eller tillverkade genom hopfogning av olika delar på annat sätt än genom bindning, klistring e. d.

- 67.01.00 Fjädrar, delar av fjädrar, dun samt varor därav ävensom skinn och andra delar av fåglar med kvarsittande fjädrar eller dun (med undantag av produkter, hänförliga till nr 05.07, samt bearbetade spolar och skaft) (899—04)
- 67.02.00 Konstgjorda blommor, blad och frukter samt delar därtill; varor av konstgjorda blommor, blad eller frukter (899—04)
- 67.03.00 Människohår, rotvänt eller bearbetat på annat sätt; ull och andra djurhår, bearbetade för perukmakeriarbeten (899—04)
- 67.04.00 Peruker, löshår, lockar och liknande arbeten av människohår, djurhår eller textilmaterial; hårnät och andra varor av människohår (899—04)
- 67.05.00 Solfjädrar, ställningar och handtag till solfjädrar samt delar till dylika ställningar och handtag, oavsett materialet (899—04)

AVDELNING XIII

Varor av sten, gips, betong, asbest, glimmer eller liknande material; keramiska produkter; glas och varor därav

Kap. 68. Varor av sten, gips, betong, asbest, glimmer eller liknande material

Anmärkningar

1. Detta kapitel omfattar icke:
 - a) varor, hänförliga till kap. 25;
 - b) papper och papp med överdrag eller impregnering, hänförliga till nr 48.07 (t. ex. papper och papp, överdragna med glimmerpulver eller grafit eller behandlade med asfalt eller bitumen);
 - c) vävnader med överdrag eller impregnering, hänförliga till kap. 59 (t. ex. vävnader, överdragna med glimmerpulver eller behandlade med asfalt eller bitumen);
 - d) artiklar, hänförliga till kap. 71;
 - e) verktyg och delar därtill, hänförliga till kap. 82;
 - f) litografiska stenar, hänförliga till nr 84.34;
 - g) isolatorer och andra artiklar för elektriskt ändamål, hänförliga till nr 85.25 eller 85.26;
 - h) borrar för tandläkarbruk (nr 90.17);
 - ij) urfoder och andra artiklar, hänförliga till kap. 91;
 - k) artiklar, hänförliga till nr 95.07;
 - l) leksaker, spel och sportartiklar (kap. 97);
 - m) knappar (nr 98.01), grifflar (nr 98.05) och skrivtavlor (nr 98.06);
 - n) konstverk, föremål för samlingar samt antikviteter (kap. 99).
2. Med *monument- eller byggnadssten* i nr 68.02 förstås icke blott sådan sten, som avses i nr 25.15 och 25.16, utan även annan naturlig sten (dock ej skiffer), bearbetad såsom monument- eller byggnadssten.

68.01	Gatsten, kantsten och trottoarsten av naturlig sten (annan än skiffer) (661—03)
10	gatsten
20	kantsten och trottoarsten
68.02	Varor av naturlig monument- eller byggnadssten (mosaikbitar härunder inbegripna), ej hänförliga till nr 68.01 eller till kap. 69 (661—03)
	oslipade och opolerade:
11	av granit eller gnejs
12	av marmor
19	av andra stenarter
	slipade eller polerade:
21	av granit eller gnejs

- 22 av marmor
29 av andra stenarter
- 68.03 Bearbetad skiffer och varor av skiffer, naturlig eller konstgjord (661—03)
10 oslipade och opolerade
20 slipade eller polerade
- 68.04 Kvarnstenar, defibrörstenar, slipstenar, slipskivor, polerskivor, skärprissor, skärtrissor och liknande artiklar (segment och andra delar därtill härunder inbegripna) av naturlig sten, även agglomererad, av naturliga eller konstgjorda slipmedel eller av keramiskt material, även med delar (axlar, kärnor, skaft, beslag o. d.) av annat material men utan ställning (663—01)
10 av naturlig sten, annan än agglomererad
andra:
20 kvarn-, defibrör- och kollergångsstenar
30 diamantslipskivor
90 andra
- 68.05 Brynstenar, polerstenar och andra dylika handverktyg av naturlig eller konstgjord sten, slipmedel eller keramiskt material (663—01)
10 av naturlig sten
90 andra
- 68.06 Slipmedel, naturliga eller konstgjorda, i form av pulver eller korn, anbragta på vävnad, papper, papp eller annat underlag, även tillskuret eller hopfogat genom sömnad eller på annat sätt (663—02)
10 på underlag av textilmaterial
20 på underlag av papper eller papp
90 på annat underlag
- 68.07 Slaggull, stenull och liknande mineralull; expanderad vermikulit, expanderade leror och liknande expanderade material; blandningar och varor av värme- eller ljudisolerande mineraliska ämnen, ej hänförliga till nr 68.12 eller 68.13 eller till kap. 69 (663—06)
10 slaggull, stenull och liknande mineralull
20 varor av slaggull, stenull och liknande mineralull
90 andra slag
- 68.08.00 Varor av naturasfalt eller liknande material (t. ex. av petroleum-bitumen eller stenkoltjärbeck) (661—09)
- 68.09.00 Plattor, block och liknande varor, bestående av träfibrer, andra vegetabiliska fibrer, halm, träspån eller träavfall, agglomererade med cement, gips eller annat mineraliskt bindemedel (661—09)
- 68.10 Varor av gips eller av blandningar på basis av gips byggnadsmateriel (661—09):
11 plattor
19 andra
90 andra slag (663—06)

- 68.11 Varor av betong eller konstgjord sten, även armerade, varor av slaggbetong eller av betongmosaik härunder inbegripna (661—09)
- armerade:
- 11 plattor
- 12 rör
- 19 andra
- andra:
- 91 plattor
- 92 rör
- 99 andra
- 68.12 Varor av asbestbetong, cellulosebetong eller liknande material (fiberbetong) (661—09)
- 10 plattor
- 20 rör
- 90 andra
- 68.13 Bearbetad asbest och varor av asbest (plattor, garn, vävnader, kläder, huvudbonader, skodon o. d.), även armerade, ej hänförliga till nr 68.14; blandningar på basis av asbest eller asbest och magnesiumkarbonat samt varor av dylika blandningar (663—03)
- 10 bearbetad asbest
- varor av asbest:
- papp och plattor:
- 21 tättningsplattor av asbest i förening med gummi eller liknande material
- 29 andra
- 30 garn
- 40 vävnader
- 50 kläder, huvudbonader och skodon
- 60 packningar och tätningar
- 80 andra
- 90 blandningar på basis av asbest eller asbest och magnesiumkarbonat samt varor av dylika blandningar
- 68.14 Bromsband, kopplingsbelägg och dylika friktionselement (segment, skivor, ringar, plattor o. d.) av asbest eller andra mineraliska ämnen eller av pappersmassa, även i förening med textilmaterial eller annat material (663—03)
- 10 avpassade
- 90 andra
- 68.15.00 Bearbetad glimmer och varor av glimmer, härunder inbegripet glimmerblad, anbragta på papper eller vävnad (t. ex. mikanitplattor och mikafolier) (663—04)
- 68.16 Varor av sten eller andra mineraliska ämnen (varor av torv härunder inbegripna), ej hänförliga till annat nummer
- 10 av kol eller grafit (663—05)
- 20 av eldfast lera (663—06)
- 90 av andra mineraliska material (663—06)

Kap. 69. Keramiska produkter

Anmärkningar

1. Kap. 69 omfattar endast varor, som framställts av leror eller andra mineraliska ämnen (t. ex. oxider och karbider) och som efter formgivning undergått bränning. Värmeisolerande och eldfasta varor hänföras icke till nr 69.04—69.14.
2. Detta kapitel omfattar icke:
 - a) varor, hänförliga till kap. 71 (t. ex. bijouterivaror);
 - b) isolatorer och andra artiklar för elektriskt ändamål, hänförliga till nr 85.25 eller 85.26;
 - c) konstgjorda tänder (nr 90.19);
 - d) urfoder och andra artiklar, hänförliga till kap. 91;
 - e) leksaker, spel och sportartiklar (kap. 97);
 - f) knappar, rökpipor och andra varor, hänförliga till kap. 98;
 - g) konstnärarbeten, föremål för samlingar samt antikviteter (kap. 99).

I. Värmeisolerande och eldfasta produkter

- 69.01.00 Värmeisolerande produkter (sten, plattor m. m.) av diatomacéhaltiga fossilmjöl eller liknande kiseldioxidhaltiga jordarter (infusoriejord, kiselgur o. d.) (662—03)
- 69.02 Eldfasta produkter, såsom sten, plattor och annan dylik eldfast konstruktionsmateriel, ej hänförliga till nr 69.01 (662—03)
- 10 magnesitprodukter
- 20 chamotteprodukter
- 30 dinas-, kvarts-, kvartsit- och silikaprodukter
- 90 andra
- 69.03 Andra eldfasta varor, såsom retorter, deglar, mufflar, munstycken, stoppare, stöd, skålar, rör och stänger (663—07)
- 10 retorter och deglar samt delar därtill
- andra:
- 91 av magnesit
- 99 andra

II. Andra keramiska produkter

- 69.04 Murtegel, härunder inbegripet bjälklagstegel, håltegel o. d. (662—01)
- 10 av syrafast material
- av annat material:
- 20 vanligt murtegel
- 30 fasadtegel
- 90 annat
- 69.05 Takpannor, byggnadsornament (lister, friser o. d.) och andra varor för byggnadsändamål (skorstensfoder, rökhuvar o. d.)
- av vanlig röttegellera (662—01):
- 10 takpannor

- 20 andra
- 90 av annat material (662—02)

- 69.06 **Rör och rännor samt delar därtill**
- 20 av syrafast material (662—02)
- av vanlig rödteglera (662—01):
- 20 oglaserade
- 30 glaserade
- 90 av annat material (662—02)

- 69.07 **Golvplattor, trottoarplattor, väggplattor och andra beklädnadsplattor, oglaserade**
- av vanlig rödteglera (662—01):
- 20 tjocklek: mer än 30 mm
- 20 tjocklek: 30 mm eller därunder
- av annat material (662—02):
- 80 tjocklek: mer än 30 mm
- 90 tjocklek: 30 mm eller därunder

- 69.08 **Golvplattor, trottoarplattor, väggplattor och andra beklädnadsplattor, glaserade**
- 20 av vanlig rödteglera (662—01)
- 90 av annat material (662—02)

- 69.09 **Apparater och andra artiklar för kemiskt eller annat tekniskt bruk; hoar, kar och liknande behållare för lantbruket; krukor och andra behållare för förpackning eller transport av varor (663—09)**
- 20 apparater och andra artiklar för kemiskt eller annat tekniskt bruk
- 20 hoar, kar och liknande behållare för lantbruket
- 30 krukor och andra behållare för förpackning eller transport av varor

- 69.10.00 **Diskhoar, tvättställ, bidéer, klosettskålar, badkar och dylika sanitetsartiklar för installation (812—02)**

- 69.11.00 **Bords-, hushålls- och toalettartiklar av porslin (666—03)**

- 69.12 **Bords-, hushålls- och toalettartiklar av andra keramiska material**
- 20 av vanlig rödteglera (666—01)
- 90 av annat material (666—02)

- 69.13 **Statyetter och andra prydnadsföremål (även för personligt bruk), inredningsartiklar och liknande artiklar**
- 20 av porslin (666—03)
- 20 av vanlig rödteglera (666—01)
- 90 av annat material (666—02)

- 69.14.00 **Andra varor av keramiskt material (663—09)**

Kap. 70. Glas och varor därav

Anmärkningar

1. Detta kapitel omfattar icke:
 - a) icke frittad glasyr- och emaljmassa samt frita och annat glas i form av pulver, korn eller flingor (nr 32.08);
 - b) varor, hänförliga till kap. 71, såsom bijouterivaror;
 - c) isolatorer och andra artiklar för elektriskt ändamål, hänförliga till nr 85.25 eller 85.26;
 - d) optiska artiklar, optiskt bearbetade, samt injektionssprutor, konstgjorda ögon, termometrar, barometrar, areometrar och andra artiklar, hänförliga till kap. 90;
 - e) leksaker, spel, julgransprydnader och andra artiklar, hänförliga till kap. 97, med undantag av konstgjorda ögon (icke mekaniska) för dockor eller för andra artiklar, hänförliga till kap. 97;
 - f) knappar, monterade rafräschissörer och termosflaskor samt andra artiklar, hänförliga till kap. 98.
2. Till nr 70.07 hänföres även planglas enligt nämnda nummer, utgörande färdiga artiklar, dock endast under förutsättning att artiklarna icke äro försedda med ram och icke äro i förening med annat material än glas.
3. Med *glas* förstås i tulltaxan även kvarts och kiseldioxid, som undergått smältning.

70.01.00	Glasskärv och annat glasavfall; glasmassa (med undantag av optiskt glas) (664—01)
70.02.00	Glasyr- och emaljmassa, även i form av stavar eller rör men icke i form av pulver, korn eller flingor (664—01)
70.03	Stänger, stavar, rör och massiva kulor av glas (med undantag av optiskt glas), icke bearbetade (664—01)
10	rör
90	andra slag
70.04	Planglas, gjutet eller valsat, av kvadratisk eller rektangulär form, även armerat eller överfångat i samband med tillverkningen men icke vidare bearbetat (664—05)
10	trådråglas
90	andra slag
70.05	Planglas, draget eller blåst, av kvadratisk eller rektangulär form, även överfångat i samband med tillverkningen men icke vidare bearbetat (664—03)
	draget glas, ofärgat:
10	tjocklek: högst 4,2 mm
20	tjocklek: över 4,2 mm
90	andra slag
70.06	Planglas, gjutet, valsat, draget eller blåst, av kvadratisk eller rektangulär form (även armerat eller överfångat i samband med till-

- verkningen), planslipat eller polerat men icke vidare bearbetat (664—04)
- 10 trådspegelglas
90 andra slag
- 70.07 Planglas, gjutet, valsat, draget eller blåst (även slipat eller polerat), skuret till annan form än kvadratisk eller rektangulär eller böjt eller på annat sätt bearbetat (t. ex. fasett- eller kantslipat eller etsat); isoleringsrutor; s. k. blyinfattningar (glasmålningar o. d.)**
- planglas (664—09):
- 10 fasett- eller kantslipat
20 annat
30 isoleringsrutor (664—06)
40 s. k. blyinfattningar (glasmålningar o. d.) (665—09)
- 70.08 Säkerhetsrutor av glas, härdade eller laminerade, även färdigskurna eller formade (664—07)**
- 10 härdade
20 laminerade
- 70.09 Metallbelagt glas (speglande); speglar av glas, backspeglar här- under inbegripna**
- 10 metallbelagt glas, obearbetat eller endast skuret till viss form (664—08)
90 andra slag (665—09)
- 70.10 Damejeanner, flaskor, burkar, krukor, tabletrör och andra liknande kärl av glas för förpackning eller transport av varor; proppar, lock och andra tillslutningsanordningar av glas**
- odekorerade (665—01):
- 10 damejeanner
20 öl- och mineralvattenflaskor
30 andra flaskor
40 andra
50 dekorerade (665—02)
- 70.11 Öppna glaskolvar och glaströr, utan montering, till elektriska glödlampor, elektronrör eller liknande artiklar (664—09)**
- 10 glaskolvar till elektriska glödlampor
90 andra
- 70.12 Glas, även icke färdiga, till termosflaskor eller liknande värmeisolerande behållare (665—01)**
- 10 icke försilvrade
90 andra
- 70.13 Bords-, köks-, toalett- och kontorsartiklar samt prydnadsartiklar för bostäder e. d., av glas, ej hänförliga till nr 70.19 (665—02)**
- 10 odekorerade
50 dekorerade

- 70.14 **Glasvaror för belysnings- eller signaleringsändamål samt andra optiska artiklar av glas, icke bearbetade för optiskt bruk och icke tillverkade av optiskt glas (812—04)**
- 10 belysningsartiklar samt glasvaror till dylika artiklar såsom kupor, skärmar och glober
- 90 andra slag
- 70.15 **Glas till ur, solglasögon, skyddsglasögon eller liknande varor, kupiga, böjda eller formade på liknande sätt; glober och delar därav för tillverkning av sådana glas**
- 10 obearbetade eller endast skurna till viss form (664—09)
- 90 andra (665—09)
- 70.16.00 **Plattor, block, murstenar och andra artiklar av glas för byggnadsändamål, pressade eller formgjutna, även armerade; poröst glas (skumglas) i form av block, plattor e. d. (664—06)**
- 70.17 **Laboratorieartiklar samt hygieniska och farmaceutiska artiklar av glas, även graderade eller kalibrerade; serumampuller och liknande artiklar av glas (665—09)**
- 10 laboratorieartiklar samt hygieniska och farmaceutiska artiklar
- 50 serumampuller och liknande artiklar
- 70.18.00 **Optiskt glas samt artiklar av optiskt glas, icke optiskt bearbetade; ämnen till glasögonlinser (664—02)**
- 70.19 **Glaspärlor, imitationer av naturpärlor eller ädelstenar och liknande smärre artiklar av glas samt varor därav; glasbitar till mosaikarbeten e. d., även på underlag; konstgjorda ögon av glas, andra än proteser; prydnadsartiklar av glas, framställda genom s. k. lamparbete; reflexpärlor och liknande artiklar av glas (665—09)**
- 10 glaspärlor, imitationer av naturpärlor eller ädelstenar och liknande smärre artiklar av glas samt varor därav; konstgjorda ögon av glas, andra än proteser
- 50 glasbitar till mosaikarbeten e. d., även på underlag; prydnadsartiklar av glas, framställda genom s. k. lamparbete; reflexpärlor och liknande artiklar av glas
- 70.20 **Glasull och andra glasfibrer samt varor därav**
- 10 glasull och andra glasfibrer (665—09)
- 20 garn (651—06)
- 30 vävnader (653—05)
- 40 artiklar av garn och vävnader (665—09)
- 50 varor för isolering mot kyla, värme eller ljud (665—09)
- 90 andra slag (665—09)
- 70.21.00 **Andra varor av glas (665—09)**

AVDELNING XIV

Naturpärlor, ädelstenar, ädla metaller och metaller med plätering av ädel metall samt varor därav; bijouterivaror; mynt

Kap. 71. Naturpärlor, ädelstenar, ädla metaller och metaller med plätering av ädel metall samt varor därav; bijouterivaror

Anmärkningar

1. Med de undantag, som stadgas i anm. 1 a till avd. VI och i nedanstående anmärkningar, hänförs till detta kapitel alla varor, som helt eller delvis bestå:
 - a) av naturpärlor eller av naturliga, syntetiska eller rekonstruerade ädelstenar; eller
 - b) av ädel metall eller av metall med plätering av ädel metall.
2. a) Till nr 71.12—71.14 hänförs icke varor, i vilka ädel metall eller metall med plätering av ädel metall ingår endast såsom mindre väsentlig beståndsdel (t. ex. initialer, monogram och kantbeslag).
- b) Till nr 71.15 hänförs endast sådana varor, i vilka ädel metall eller metall med plätering av ädel metall icke ingår eller ingår endast såsom mindre väsentlig beståndsdel.
3. Detta kapitel omfattar icke:
 - a) amalgamer av ädla metaller samt ädla metaller i kolloidal form (nr 28.49);
 - b) steril suturtråd för kirurgiskt bruk samt tandfyllningsmedel och andra varor, hänförliga till kap. 30;
 - c) varor, hänförliga till kap. 32 (t. ex. flytande glansmetallpreparat);
 - d) handväskor och andra artiklar, hänförliga till nr 42.02 eller 42.03;
 - e) varor, hänförliga till nr 43.03 eller 43.04;
 - f) varor, hänförliga till avd. XI (textilvaror);
 - g) varor, hänförliga till kap. 64 (skodon) eller 65 (huvudbonader);
 - h) paraplyer, promenadkäppar och andra artiklar, hänförliga till kap. 66;
 - ij) solfjädrar (nr 67.05);
 - k) mynt (kap. 72 och 99);
 - l) slipskivor och liknande artiklar, hänförliga till nr 68.04—68.06 eller till kap. 82, tillverkade av slipmedel, innehållande stoft eller pulver av naturliga eller syntetiska ädelstenar; verktyg och andra varor, hänförliga till kap. 82, i vilka den verksamma delen består av naturliga, syntetiska eller rekonstruerade ädelstenar på underlag av oädel metall; maskiner, apparater och elektrisk materiel samt delar därtill, hänförliga till avd. XVI (artiklar, helt bestående av naturliga, syntetiska eller rekonstruerade ädelstenar, hänförs dock till detta kapitel);
 - m) artiklar, hänförliga till kap. 90, 91 eller 92 (vetenskapliga instrument, ur och musikinstrument);
 - n) vapen och delar därtill (kap. 93);
 - o) artiklar enligt anm. 2 till kap. 97;
 - p) artiklar, hänförliga till kap. 98; artiklar av de slag, som avses i nr 98.01 och 98.12, hänförs dock till kap. 71;

- q) originalskulpturer (nr 99.03), föremål för samlingar (nr 99.05) och antikviteter, mer än 100 år gamla (nr 99.06); naturpärlor och ädelstenar hänföras dock till detta kapitel, oavsett åldern.
4. a) Kulturpärlor anses såsom naturpärlor.
 b) Med *ädla metaller* avses silver, guld, platina och andra platinametaller.
 c) Med *andra platinametaller* avses iridium, osmium, palladium, rhodium och rutenium.
5. Såsom *legeringar av ädel metall* anses i detta kapitel endast sådana legeringar (sintrade blandningar härunder inbegripna), som innehålla en eller flera ädla metaller, under förutsättning att halten av någon ädel metall uppgår till minst 2 viktprocent. Legeringar av ädel metall tulltaxeras enligt följande regler:
- a) legeringar, innehållande minst 2 % platina, tulltaxeras såsom platinalegeringar;
 b) legeringar, innehållande minst 2 % guld och mindre än 2 % platina, tulltaxeras såsom guldlegeringar;
 c) andra legeringar, hänförliga till detta kapitel, tulltaxeras såsom silverlegeringar.
- Vid tillämpning av denna anmärkning anses alla platinametaller utgöra platina.
6. I de fall, då ädel metall eller viss ädel metall omnämnes i tulltaxan, avses, såvida icke annat är stadgat, jämväl sådana legeringar, som enligt anm. 5 skola tulltaxeras såsom legeringar av ädel metall eller av viss ädel metall. Uttrycket *ädel metall* avser icke sådana artiklar, som äsyftas i anm. 7, ej heller oädla metaller eller icke metalliska ämnen, som äro platinerade, förgyllda eller försilvrade.
7. Med uttrycket *metall med plätning av ädel metall* avses en produkt av metall, som på en eller flera sidor belagts med ädel metall genom svetsning, lödning, varmvalsning eller liknande mekaniskt förfarande. Varor av oädel metall med inläggningar av ädel metall anses utgöra pläterade varor.
8. Med *bijouterivaror enligt nr 71.12* förstås:
- a) smärre artiklar, avsedda som smycken, t. ex. ringar, armband, halsband, broscher, örhängen, urkedjor, berlocker och andra hängsmycken, kravattnålar, manschettknappar samt medaljer och märken, även av religiös karaktär;
 b) artiklar för personligt bruk, avsedda att bäras exempelvis i fickor eller handväskor, såsom cigarr- och cigaretteetuier, snusdosor, tablettosor, puderdosor, börsar av metallflätning samt radband.
9. Med *guldsmedsvaror* enligt nr 71.13 avses bl. a. bords-, toalett-, kontors-, rök-bords- och inredningsartiklar samt artiklar av religiös karaktär, icke utgörande bijouterivaror.
10. Med *bijouterivaror enligt nr 71.16* förstås artiklar av de slag, som avses i anm. 8 a (dock med undantag av manschettknappar och andra artiklar, hänförliga till nr 98.01, samt kammar, hårspännen o. d., hänförliga till nr 98.12), utan förening med naturpärlor, naturliga, syntetiska eller rekonstruerade ädelstenar eller — bortsett från mindre väsentliga beståndsdelar — ädel metall eller metall, pläterad med ädel metall, och bestående:
- a) helt eller delvis av oädel metall, även förgylld, försilvrad eller platinerad; eller
 b) av andra ämnen, under förutsättning att varorna bestå av minst två olika material (t. ex. trä och glas, ben och bärnsten, pärlemor och plast); avseende skall därvid icke fästas vid enkla anordningar för sammanhållande av i varorna ingående delar, såsom tråd i halsband.
11. Askar, etuier, fodral och dylika förvaringspersedlar, avsedda för och inkommande samtidigt med artiklar, hänförliga till detta kapitel, tulltaxeras tillsam-

mans med artiklarna i fråga, under förutsättning att de utgöra förvaringspersedlar av de slag, som pläga åtfölja sådana artiklar vid försäljning. Särskilt inkommande dylika förvaringspersedlar tulltaxeras däremot efter sin beskaffenhet.

I. Naturpärlor och ädelstenar

- 71.01 Naturpärlor, obearbetade eller bearbetade (härunder inbegripet osorterade pärlor, uppträdda för underlättande av transporten) men icke infattade eller monterade
- 10 obearbetade (672—03)
20 bearbetade (672—04)
- 71.02 Ädelstenar, naturliga, obearbetade eller slipade eller på annat sätt bearbetade (härunder inbegripet osorterade ädelstenar, uppträdda för underlättande av transporten) men icke infattade eller monterade
- 10 industridiamanter (272—07)
andra:
20 obearbetade (672—01)
30 slipade eller på annat sätt bearbetade (672—02)
- 71.03 Ädelstenar, syntetiska eller rekonstruerade, obearbetade eller slipade eller på annat sätt bearbetade (härunder inbegripet osorterade ädelstenar, uppträdda för underlättande av transporten) men icke infattade eller monterade
- 10 industridiamanter (272—07)
andra:
20 obearbetade (672—01)
30 slipade eller på annat sätt bearbetade (672—02)
- 71.04.00 Stoff och pulver av naturliga eller syntetiska ädelstenar (272—07)

II. Ädla metaller och metaller med plättering av ädel metall, obearbetade, samt halvfabrikat därav

- 71.05 Silver och silverlegeringar, förgyllt eller platinerat silver härunder inbegripet, obearbetade, ävensom halvfabrikat därav (671—01)
- 10 obearbetade
halvfabrikat:
20 bladsilver (även på underlag av papper, plast o. d.)
90 andra
- 71.06.00 Oädel metall med plättering av silver, obearbetad, ävensom halvfabrikat därav (671—01)
- 71.07 Guld och guldlegeringar, platinerat guld härunder inbegripet, obearbetade, ävensom halvfabrikat därav

- 10 obearbetade (991—21)¹
halvfabrikat (991—29)¹;
 - 20 bladguld (även på underlag av papper, plast e. d.)
 - 90 andra
- 71.08.00 **Oädel metall och silver med plätering av guld, obearbetade, även-
som halvfabrikat därav (991—30)¹**
- 71.09 **Platina och andra platinametaller samt legeringar därav, obearbe-
tade, även som halvfabrikat därav (671—02)**
- 10 obearbetade
 - 20 halvfabrikat
- 71.10.00 **Oädel eller ädel metall med plätering av platina eller annan pla-
tinametall, obearbetad, även som halvfabrikat därav (671—02)**
- 71.11 **Guldsmedssopor; annat avfall samt skrot av ädel metall**
- 10 guldsmedssopor (671—01)
annat avfall samt skrot av ädel metall:
 - 20 silver och silverlegeringar, förgyllt eller platinerat silver
härunder inbegripet (671—01)
 - 30 guld och guldlegeringar, platinerat guld härunder inbegri-
pet (991—40)¹
 - 40 platina och andra platinametaller samt legeringar därav
(671—02)

III. Bijouterivaror och andra varor

- 71.12 **Bijouterivaror och delar därtill av ädel metall eller av metall med
plätering av ädel metall (673—01)**
- 10 av silver och silverlegeringar, förgyllt eller platinerat silver
härunder inbegripet
 - 20 av guld och guldlegeringar, platinerat guld härunder inbegripet
 - 30 av platina och platinametaller samt legeringar därav
 - 40 av metall med plätering av ädel metall
- 71.13 **Guldsmedsvaror och delar därtill av ädel metall eller av metall
med plätering av ädel metall (673—01)**
- av silver och silverlegeringar, förgyllt och platinerat silver
härunder inbegripet:
 - 11 knivar, gafflar och skedar av silver
 - 19 andra
 - 20 av guld och guldlegeringar, platinerat guld härunder inbegripet
 - 30 av platina och platinametaller samt legeringar därav
 - 40 av metall med plätering av ädel metall
- 71.14 **Andra varor av ädel metall eller av metall med plätering av ädel
metall (673—01)**

¹ Nordiskt SITC-nummer.

10	artiklar för tekniskt bruk
90	andra varor
- 71.15 **Varor av naturpärlor eller av naturliga, syntetiska eller rekonstruerade ädelstenar (673—01)**
10	artiklar för tekniskt bruk
90	andra varor
- 71.16.00 **Bijouterivaror, ej hänförliga till nr 71.12 eller 71.15 (673—02)**

Kap. 72. Mynt

Anmärkning

Detta kapitel omfattar icke mynt för samlingar (nr 99.05).

72.01	Mynt
10	silver (991—50) ¹
20	guld (991—60) ¹
90	andra slag (699—29)

¹ Nordiskt SITC-nummer.

AVDELNING XV

Oädla metaller och varor därav

Anmärkningar

1. Denna avdelning omfattar icke:

- a) bronsfolier, färger och andra till nr 32.08—32.10 eller 32.13 hänförliga produkter, beredda av metallpulver eller metallfjäll;
- b) järnцерium (ferrocерium) och andra pyrofora legeringar (nr 36.07);
- c) huvudbonader och delar därtill av metall, hänförliga till nr 65.06 eller 65.07;
- d) ställningar och andra delar av metall till paraplyer, parasoller o. d. (nr 66.03);
- e) varor, hänförliga till kap. 71, såsom legeringar av ädel metall, oädel metall med plättering av ädel metall samt bijouterivaror av oädel metall;
- f) varor, hänförliga till avd. XVI (maskiner, apparater och elektrisk materiel);
- g) sammansatta järnvägs- och spårvägsspår (nr 86.10) samt andra varor, hänförliga till avd. XVII;
- h) instrument och apparater, upptagna i avd. XVIII, urfjädrar härunder inbegripna;
- ij) hagel (nr 93.07) och andra varor, upptagna i avd. XIX (vapen och ammunition);
- k) varor, hänförliga till kap. 94 (möbler, resårbottnar till sängar, o. d.);
- l) handsiktar (nr 96.06);
- m) varor, hänförliga till kap. 97 (leksaker, spel och sportartiklar);
- n) knappar, reservoarpennor, stiftpennor, skrivpennor och andra artiklar, hänförliga till kap. 98.

2. Med *delar med allmän användning* förstås i tulltaxan:

- a) varor av järn eller stål, hänförliga till nr 73.20, 73.25, 73.29, 73.31 eller 73.32, samt motsvarande varor av annan oädel metall;
- b) fjädrar, andra än urfjädrar (nr 91.11), samt blad till fjädrar, av oädel metall;
- c) varor, hänförliga till nr 83.01, 83.02, 83.07, 83.09, 83.12 eller 83.14.

Såsom *delar* i kap. 73—82 skola icke anses sådana varor, som enligt vad ovan sagts utgöra delar med allmän användning.

Kap. 73—81 omfatta icke varor av de slag, som äro hänförliga till kap. 82 eller 83, för så vitt icke bestämmelserna i närmast föregående stycke eller i anm. till kap. 83 annat föranleda.

3. I fråga om tulltaxeringen av legeringar gälla följande bestämmelser:

- a) legeringar av oädla metaller, som innehålla mer än 10 viktprocent nickel, tulltaxeras såsom nickel, för så vitt icke vikten av ingående järn överstiger vikten av var och en av övriga ingående legeringsmetaller;
- b) ferrolegeringar hänförs till nr 73.02 och koppartillsatslegeringar till nr 74.02;
- c) andra legeringar av oädla metaller tulltaxeras såsom den metall vars vikt överstiger vikten av var och en av övriga ingående legeringsmetaller;
- d) legeringar (andra än ferrolegeringar och koppartillsatslegeringar) av oädla metaller, hänförliga till denna avdelning, och andra ämnen tulltaxeras såsom legeringar av oädla metaller enligt denna avdelning, för så vitt vikten av ingående oädla metaller är lika med eller större än vikten av övriga ingående ämnen;

- e) såsom legeringar anses även sintrade blandningar av metallpulver samt heterogena, hopsmälta blandningar av oädel metall.
4. I alla de fall, då en viss metall omnämnes i tulltaxan, avses, såvida annat icke är stadgat, jämväl sådana legeringar, som enligt anm. 3 skola tulltaxeras såsom metallen i fråga.
5. Varor av oädel metall — härunder inbegripet sådana av olika material bestående varor, som enligt de allmänna reglerna skola tulltaxeras såsom varor av oädel metall — i vilka ingå två eller flera dylika metaller, tulltaxeras, för så vitt icke annat är särskilt stadgat, såsom varor av den metall, som efter vikten räknat utgör huvudbeståndsdelen.
- Vid tillämpning av denna bestämmelse skall:
- a) järn och stål av olika slag anses utgöra en enda metall;
- b) en legering anses bestå helt av den metall, som är bestämmande för legeringens tulltaxering.
6. Med skrot och avfall av metaller förstås sådana varor, som äro användbara endast för återvinning av metall eller för framställning av kemiska produkter.

Kap. 73. Järn och stål

Anmärkningar

1. Följande uttryck ha i detta kapitel nedan angiven betydelse:
- a) *Tackjärn* (nr 73.01):
järn, innehållande minst 1,9 viktprocent kol; varan må därjämte innehålla:
mindre än 15 % fosfor,
högst 8 % kisel,
högst 6 % mangan,
högst 30 % krom,
högst 40 % wolfram och
sammanlagt högst 10 % andra legeringsämnen (nickel, koppar, aluminium, titan, vanadin, molybden m. m.).
Sådana järnhaltiga legeringar, innehållande minst 1,9 viktprocent kol, som förete de för stål karakteristiska kännetecknen (s. k. krympfritt stål), tulltaxeras dock som stål.
- b) *Spegeljärn* (nr 73.01):
produkter, innehållande efter vikten räknat mer än 6 % men icke mer än 30 % mangan och i övrigt motsvarande definitionen i anm. 1 a.
- c) *Ferrolegeringar* (nr 73.02):
sådana för valsning eller smidning icke lämpade järnhaltiga legeringar, som användas vid järn- och stålframställning och som innehålla ett eller flera legeringsämnen i följande kvantiteter, efter vikten räknat, nämligen
mer än 8 % kisel,
mer än 30 % mangan,
mer än 30 % krom,
mer än 40 % wolfram eller
sammanlagt mer än 10 % andra legeringsämnen (aluminium, titan, vanadin, molybden, niob m. m.), dock icke koppar.
Halten av andra legeringsämnen än järn må dock icke överstiga 96 % i fråga om kiseljärnlegeringar (ferrokisellegeringar), 92 % i fråga om järnmanganlegeringar (ferromanganlegeringar), icke innehållande kisel, och 90 % i fråga om övriga legeringar.
- d) *Legerat stål* (nr 73.15):
stål, innehållande ett eller flera legeringsämnen i följande kvantiteter, efter vikten räknat, nämligen

sammanlagt mer än 2 % mangan och kisel,
 minst 2 % mangan,
 minst 2 % kisel,
 minst 0,50 % nickel,
 minst 0,50 % krom,
 minst 0,10 % molybden,
 minst 0,10 % vanadin,
 minst 0,30 % wolfram,
 minst 0,30 % kobolt,
 minst 0,30 % aluminium,
 minst 0,40 % koppar,
 minst 0,10 % bly,
 minst 0,12 % fosfor,
 minst 0,10 % svavel,
 sammanlagt minst 0,20 % fosfor och svavel eller
 minst 0,10 % av något annat legeringsämne.

- e) *Kolrikt stål* (nr 73.15):
 stål, innehållande efter vikten räknat minst 0,6 % kol, mindre än 0,04 % fosfor, mindre än 0,04 % svavel, tagna var för sig, och sammanlagt mindre än 0,07 % fosfor och svavel.
- f) *Smältstycken och räskenor* (nr 73.06):
 produkter för valsning, smidning eller omsmältning, som erhållits genom hopsmidning av välljärnssmältor, varigenom slaggen pressats ut, eller genom hopvällning medelst valsning vid hög temperatur av paket av järn- eller stålskrot eller av välljärn.
- g) *Göt* (nr 73.06):
 produkter för valsning eller smidning, som erhållits genom gjutning i k-killar.
- h) *Blooms och billets* (nr 73.07):
 halvfärdiga produkter med kvadratisk eller rektangulärt tvärsnitt, med en tväryta av mer än 1 225 mm² och med en tjocklek överstigande en fjärdedel av bredden.
- ij) *Slabs och platinor* (nr 73.07):
 halvfärdiga produkter med rektangulärt tvärsnitt, med en bredd av minst 150 mm och en tjocklek av minst 6 mm, icke överstigande en fjärdedel av bredden.
- k) *Plåtämnen i ringar eller rullar* (nr 73.08):
 halvfärdiga varmvalsade produkter med rektangulärt tvärsnitt, med en tjocklek av minst 1,5 mm och en bredd av mer än 500 mm, i ringar eller rullar med en styckevikt av minst 500 kg.
- l) *Universaljärn och universalstål* (nr 73.09):
 produkter med rektangulärt tvärsnitt, varmvalsade i längdriktningen i slutna spår eller i universalvalsverk, med en tjocklek av mer än 5 mm men icke mer än 100 mm och med en bredd av mer än 150 mm men icke mer än 1 200 mm.
- m) *Band* (nr 73.12):
 valsade produkter med klippta eller oklippta kanter, med rektangulärt tvärsnitt, med en bredd av högst 500 mm och med en tjocklek av högst 6 mm, icke överstigande en tiondel av bredden, i raka längder eller i ringar, även tillplattade.
- n) *Plåt* (nr 73.13):
 valsade produkter (ej utgörande sådana plåtämnen i ringar eller rullar, som avses i anm. 1 k här ovan) med en tjocklek av högst 125 mm och, i fråga om

produkter av kvadratisk eller rektangulär form, med en bredd av mer än 500 mm.

Till nr 73.13 hänföres bl. a. tillskuren plåt av annan form än kvadratisk eller rektangulär samt plåt, perforerad, korrugerad, räfflad, polerad eller försedd med överdrag, under förutsättning att plåten icke genom bearbetningen erhållit karaktär av färdig artikel eller av till annat nummer hänförlig vara.

o) *Tråd* (nr 73.14):

kalldragna massiva produkter, oavsett tvärsnittets form, med ett största tvärmått av högst 13 mm; vid tillämpning av nr 73.26 och 73.27 anses såsom tråd även valsade produkter av samma dimension.

p) *Stång, annan än profilstång* (nr 73.10):

massiva produkter, som icke helt motsvara någon av definitionerna i h, ij, k, l, m, n och o här ovan och som ha tvärsnitt i form av cirkel, cirkelsegment, oval, likbent triangel, kvadrat, rektangel, regelbunden sex- eller åttahörning eller parallelltrapets med de icke parallella sidorna lika långa.

q) *Ihåligt bergborrstal* (nr 73.10):

ihålig stång, oavsett tvärsnittets form, lämpad för tillverkning av bergborrar, med ett största yttre tvärmått av mer än 15 mm men icke mer än 50 mm och med det största inre tvärmåttet icke överstigande en tredjedel av det största yttre.

Ihålig stång av annan beskaffenhet hänföres till nr 73.18.

r) *Profilstång* (nr 73.11):

massiva produkter, som icke äro hänförliga till nr 73.16 och som icke helt motsvara någon av definitionerna i h, ij, k, l, m, n och o här ovan, med tvärsnitt av annan form än sådan som avses under p.

2. Till nr 73.06—73.14 hänföres icke produkter av legerat stål eller kolrikt stål (nr 73.15).
3. Produkter av järn eller stål, hänförliga till nr 73.06—73.15, med plättering av järn eller stål av annat slag än den underliggande metallen tulltaxeras såsom produkter av det slag av järn eller stål, som efter vikten räknat utgör huvudbeståndsdelen.
4. Produkter av järn, vilka framställts på elektrolitisk väg, tulltaxeras allt efter sin form och sina dimensioner såsom motsvarande produkter, framställda på annat sätt.
5. Med *högtrycksrör* enligt nr 73.19 förstås nitade, svetsade eller sömlösa rör (rörböjar härunder inbegripna) med runt tvärsnitt och med en inre diameter av mer än 400 mm och en godstjocklek av mer än 10,5 mm.

73.01 Tackjärn, spegeljärn härunder inbegripet

10	tackjärn, annat än spegeljärn (681—01)
50	spegeljärn (681—02)

73.02 Ferrolegeringar (681—02)

10	ferromangan
20	kiseljärn (ferrokisel)
30	kiselmanganjärn (ferrokiselmangan)
40	ferrokrom och ferrokiselkrom
50	ferrotitan
60	ferrowolfram
70	ferromolybden
80	ferrovanadin
90	andra

- 73.03 Skrot och avfall av järn eller stål (282—01)
- 10 gjutjärnsskrot
90 annat skrot och avfall
- 73.04.00 Granulerat järn och stål, även krossat eller sorterat (681—03)
- 73.05 Pulveriserat järn och stål; järnsvamp (681—01)
- 10 pulveriserat järn och stål
50 järnsvamp
- 73.06 Smältstycken och råskenor, göt och formlösa stycken av järn eller stål (681—03)
- 10 smältstycken och råskenor
50 göt och formlösa stycken
- 73.07 Blooms, billets, slabs och platiner av järn eller stål; ämnen av järn eller stål, grovt tillformade genom smidning (681—03)
- 10 blooms, billets, slabs och platiner
50 ämnen, grovt tillformade genom smidning
- 73.08.00 Plåtämnen av järn eller stål, i ringar eller rullar (681—03)
- 73.09.00 Universaljärn och universalstål (681—05)
- 73.10 Stång, annan än profilstång, av järn eller stål, varmvalsad, strängpressad, smidd, kallbearbetad eller kalibrerad, valstråd härunder inbegripen; ihåligt bergborrstål
- varmvalsade, strängpressade eller smidda, icke överdragna med metall:
- 11 valstråd (681—12)
armeringsjärn (681—04):
12 kamjärn
13 annat
29 andra slag (681—04)
30 kallbearbetade eller kalibrerade, icke överdragna med metall (681—04)
50 överdragna med zink (681—04)
90 överdragna med annan metall (681—04)
- 73.11 Profilstång av järn eller stål, varmvalsad, strängpressad, smidd eller kallbearbetad; spontpålar av järn eller stål, även borrade och sammanfogade (681—04)
- varmvalsade, strängpressade eller smidda, icke överdragna med metall:
- 11 spontpålar
12 bredflänsig I-balk
annan balk:
16 vikt per m: 60 kg eller däröver
17 vikt per m: mindre än 60 kg
andra slag:
27 vikt per m: 60 kg eller däröver
29 vikt per m: mindre än 60 kg

- 30 kallbearbetade, icke överdragna med metall
 50 överdragna med zink
 90 överdragna med annan metall
- 73.12 Band av järn eller stål, varm- eller kallvalsat (681—06)**
 varmvalsat, icke överdraget med metall:
 11 tjocklek: 3 mm eller däröver
 12 tjocklek: mindre än 3 mm
 30 kallvalsat, icke överdraget med metall
 50 överdraget med aluminium eller bly
 överdraget med tenn:
 61 tjocklek: 0,33 mm eller däröver
 62 tjocklek: mindre än 0,33 mm
 70 överdraget med zink
 90 överdraget med annan metall
- 73.13 Plåt av järn eller stål, varm- eller kallvalsad**
 varmvalsad, icke överdragen med metall (681—05):
 11 tjocklek: 4,76 mm eller däröver
 13 tjocklek: mindre än 4,76 mm men ej mindre än 3 mm
 15 tjocklek: mindre än 3 mm men ej mindre än 0,6 mm
 mindre än 0,6 mm:
 17 dynamo- och transformatorplåt
 19 annan
 kallvalsad, icke överdragen med metall (681—05):
 31 tjocklek: 3 mm eller däröver
 33 tjocklek: mindre än 3 mm men ej mindre än 0,9 mm
 tjocklek: mindre än 0,9 mm:
 37 dynamo- och transformatorplåt
 39 annan
 50 överdragen med aluminium eller bly (681—07)
 överdragen med tenn (681—07):
 61 tjocklek: 0,33 mm eller däröver
 65 tjocklek: mindre än 0,33 mm
 överdragen med zink (681—07):
 71 tjocklek: 3 mm eller däröver
 tjocklek: mindre än 3 mm:
 75 korrugerad
 79 annan
 överdragen med annan metall (681—07):
 91 tjocklek: 3 mm eller däröver
 95 tjocklek: mindre än 3 mm
- 73.14 Tråd av järn eller stål, även med överdrag men utan elektrisk isolering (681—12)**
 10 utan överdrag av metall
 50 med överdrag av metall
- 73.15 Legerat stål och kolrikt stål, i sådana former som avses i nr 73.06—73.14**
 03 göt (681—03)
 05 blooms, billets, slabs och platiner; ämnen, grovt tillformade genom smidning; plåtämnen i ringar eller rullar (681—03)

varmvalsade, strängpressade eller smidda varor, icke överdragna med metall:

- 11 universalstål (681—05)
- 13 valstråd (681—12)
- 15 stång, annan än profilstång (681—04)
- 17 ihåligt bergborrstål (681—04)
- 19 profilstång, med en vikt av mindre än 60 kg per m, annan än bredflänsig I-stång (681—04)
- band (681—06):
 - 21 av rostfritt stål
 - 29 annat
- plåt (681—05):
 - 31 av rostfritt stål
 - andra slag:
 - 35 tjocklek: 3 mm eller däröver
 - 37 tjocklek: mindre än 3 mm:
 - 39 dynamo- och transformatorplåt
 - 40 annan
 - andra slag
- kallbearbetade varor, icke överdragna med metall:
 - 50 stång, även profilerad (681—04)
 - band (681—04):
 - 55 av rostfritt stål
 - 60 annat
 - plåt (681—05):
 - 65 av rostfritt stål
 - andra slag:
 - 70 tjocklek: 3 mm eller däröver
 - 75 tjocklek: mindre än 3 mm:
 - 80 dynamo- och transformatorplåt
 - 85 annan
 - tråd (681—12)
- varor, överdragna med metall:
 - 91 stång, även profilerad (681—04)
 - 92 band (681—06)
 - plåt (681—07):
 - 95 av rostfritt stål
 - 97 annan
 - 99 tråd (681—12)

73.16 Banbyggnadsmateriel av järn eller stål för järnvägar eller spårvägar, nämligen räler, moträler, växeltungor, korsningsspetsar, spärkorsningar, spärväxlar, växelstag, kuggskenor, sliprar, rälskarvjärn, underläggsplattor, klämplattor samt spärhållare och spärplattor

- räler (681—08):
 - 11 vikt per m: 15 kg eller däröver
 - 15 vikt per m: mindre än 15 kg
 - 90 andra slag (681—11)

73.17 Rör av gjutjärn (681—14)

- 10 invändig diameter: 510 mm eller däröver
- 20 invändig diameter: mindre än 510 mm

- 73.18 Rör av järn eller stål, ej hänförliga till nr 73.17 eller 73.19, hå-
lade rörämnen härunder inbegripna (681—13)
- 10 icke kallbearbetade, icke överdragna med metall
 - 20 kallbearbetade, icke överdragna med metall
 - 50 överdragna med zink
 - 90 överdragna med annan metall
- 73.19.00 Högtrycksrör av stål för elektriska vattenkraftstationer, även med
förstärkning (681—13)
- 73.20 Rördelar av järn eller stål, såsom skarvrör, knärör, muffar och
flänsar
- av gjutjärn, aducerat gjutgods härunder inbegripet (681—14):
 - 10 aducerade rördelar
 - 20 andra
 - 90 andra slag (681—13)
- 73.21 Järn- och stålkonstruktioner, även i delar eller icke kompletta,
samt delar därtill av järn eller stål (såsom skjul, broar och bro-
sektioner, slussportar, torn, master, pelare, stolpar, fackverk, tak,
dörr- och fönsterramar, rulljalousier, räcken och staket); plåt,
band, stång, profilstång, rör o. d. av järn eller stål, bearbetade
för användning i konstruktioner
- 10 broar och brosektioner (699—01)
 - konstruktioner för byggnader:
 - 21 monteringsfärdiga hus (811—01)
 - 22 dörr- och fönsterramar (699—01)
 - 29 andra (699—01)
 - 90 andra slag (699—01)
- 73.22.00 Cisterner, kar och liknande behållare av järn eller stål, för alla
slags ämnen, med en rymd av mer än 300 liter, även med inre be-
klädnad eller med värmeisolerande beklädnad men utan maskinell
utrustning och utan anordning för uppvärmning (699—21)
- 73.23 Fat, burkar, flaskor, askar och andra liknande behållare av järn-
eller stålplåt, för transport eller förpackning av varor (699—21)
- fat (minimivikt 20 kg):
 - 11 vikt: 30 kg eller däröver (s. k. bensinfat)
 - 12 vikt: mindre än 30 kg (s. k. oljefat)
 - 20 mjölktransportkärl
 - 30 förpackningar, som icke kunna återförslutas
 - 90 andra behållare
- 73.24 Cylindrar för förtätade gaser samt liknande tryckbehållare, av järn
eller stål (699—21)
- 10 innehållande inaktivt poröst ämne
 - 90 andra
- 73.25 Linor, kablar, slingor, flätade band och liknande varor av järn-
eller ståltråd, utan elektrisk isolering (699—03)
- 10 icke överdragna med metall
 - 20 överdragna med metall

- 73.26 Taggtråd av järn eller stål; stängseltråd av vriden tråd eller vridet band av järn eller stål, även försedd med taggar, samt stängseltråd av två löst sammantvinnade trådar av järn eller stål (699—05)
- 10 taggtråd
 - 20 stängseltråd
- 73.27 Duk, nät och galler av järn- eller ståltråd (699—05)
- 10 duk
 - 20 stängselnät
 - 30 armeringsmattor
 - 90 andra
- 73.28.00 Klippnät av järn eller stål (699—05)
- 73.29 Kättingar och kedjor samt delar därtill, av järn eller stål (699—29)
- 10 Ewartskedjor samt liknande kedjor med löstagbara länkar
 - 20 ledbultkedjor
 - kätting, smidd, svetsad eller gjuten:
 - 31 med stöd
 - 39 annan
 - 90 andra kättingar och kedjor
- 73.30.00 Ankaren och draggar samt delar därtill, av järn eller stål (699—29)
- 73.31 Spik och stift, häftstift härunder inbegripna, spikbleck, märlor och krampor samt spetsade krokare och öglor, av järn eller stål, även med huvud av annat ämne, dock icke koppar (699—07)
- 10 trädspik
 - 20 smidd spik och pressad spik
 - 30 märlor och krampor samt spetsade krokare och öglor
 - 40 hästskobroddar, hästskohakar och hästskosöm
 - 50 rälsplak
 - 60 häftstift
 - 90 andra slag
- 73.32 Bultar och muttrar, ogängade eller gängade, skruvar, skruvkrokar, skruvöglor, nitar (andra än rör- och tvåspetsnitar), sprintar, kilar och liknande artiklar av järn eller stål; underläggsbrickor (läsbrickor och fjäderbrickor härunder inbegripna) av järn eller stål (699—07)
- skruvar och gängade bultar, även med tillhörande muttrar:
- 11 träskruv
 - 19 andra
 - 20 nitar och ogängade bultar
 - 90 andra slag
- 73.33 Synålar, virknålar, strumpstickor, snörnålar och liknande artiklar samt ämnen därtill, av järn eller stål, för sömnad, brodyr, virkning o. d., andra än maskinnålar (699—08)
- 10 synålar och stoppnålar samt ämnen därtill
 - 90 andra slag

- 73.34 **Knappnålar, säkerhetsnålar, hårnålar, hårklämmor, papiljotter och liknande artiklar av järn eller stål, andra än prydnadsföremål (699—08)**
- 10 knappnålar och säkerhetsnålar
 - 90 andra slag
- 73.35 **Fjädrar och blad därtill av järn eller stål (699—29)**
- 10 bladfjädrar och fjäderblad
skruvfjädrar (spiralfjädrar):
 - 21 möbelresårer
 - 29 andra
 - 30 snäckfjädrar
 - 90 andra
- 73.36 **Kaminer och spisar (även värmeledningsspisar), kokapparater, tvättgrytor med eldstad, tallriksvärmare och liknande varor av järn eller stål, icke elektriska, av sådana slag, som huvudsakligen användas i hushåll, ävensom delar därtill av järn eller stål (699—22)**
- 10 kaminer för fast bränsle
 - 20 kaminer för flytande bränsle
 - 30 spisar för fast bränsle
 - 40 gasspisar och gasugnar
 - 50 gaskök
 - 90 andra slag
- 73.37 **Apparater för centraluppvärmning, såsom värmeledningspannor och värmeledningselement, av järn eller stål, icke elektriska, samt delar därtill av järn eller stål (812—01)**
- värmeledningspannor:
 - 11 av gjutjärn
 - 19 andra
 - värmeledningselement (radiatorer):
 - 21 av gjutjärn
 - 29 andra
 - andra slag:
 - 91 av gjutjärn
 - 99 andra
- 73.38 **Hushålls- och sanitetsartiklar samt delar därtill, av järn eller stål**
- hushållsartiklar (699—13):
 - av gjutjärn:
 - 11 utan överdrag av annat ämne
 - 12 emaljerade
 - 19 med överdrag av annat ämne
 - av rostfritt stål:
 - 21 kokkärl
 - 29 andra
 - andra slag:
 - 41 utan överdrag av annat ämne
 - 42 lackerade
 - 43 emaljerade

44	med överdrag av tenn
45	med överdrag av zink
49	med överdrag av annat ämne
	sanitetsartiklar (812—03):
	av gjutjärn:
51	utan överdrag av annat ämne
	emaljerade:
52	badkar
53	andra
59	med överdrag av annat ämne
	av rostfritt stål:
61	diskbänkar
69	andra
	andra slag:
	emaljerade:
91	badkar
92	andra
99	andra
- 73.39 Stålull; putsbollar, putsvantar och liknande artiklar av järn eller stål, för skurning, polering e. d. (699—29)
10	stålull
20	putsbollar, putsvantar och liknande artiklar
- 73.40 Andra varor av järn eller stål
10	gjutna eller smidda, obearbetade (681—15)
90	andra slag (699—29)

Kap. 74. Koppar

Anmärkningar

- Med *koppertillsatslegeringar* enligt nr 74.02 förstås sådana för valsning eller smidning icke lämpade kopparhaltiga legeringar, utan avseende på kopparhalten, som användas som tillsats vid framställning av andra legeringar eller som desoxidationsmedel eller desulfureringsmedel eller för liknande ändamål vid framställning av andra metaller än järn.
Föreningar av fosfor och koppar (fosforkoppar), innehållande mer än 8 viktprocent fosfor, hänförs till nr 28.55.
- Följande uttryck ha i detta kapitel nedan angiven betydelse:
 - Tråd* (nr 74.03):
valsade, strängpressade eller dragna massiva produkter, oavsett tvärsnittets form, med ett största tvärmått av högst 6 mm.
 - Stång* (nr 74.03):
valsade, strängpressade, dragna eller smidda massiva produkter med ett största tvärmått av mer än 6 mm och, i fråga om platta produkter, med tjockleken överstigande en tiondel av bredden.
Såsom stång anses även gjutna eller sintrade produkter av samma form och dimension, under förutsättning att de efter formningen underkastats bearbetning utöver enkel avputsning.
 - Plåt och band* (nr 74.04):
platta produkter (andra än obearbetade produkter, hänförliga till nr 74.01), även i rullar eller ringar, med ett största tvärmått av mer än 6 mm och med

en tjocklek av mer än 0,15 mm, dock icke överstigande en tiondel av bredden.

Till nr 74.04 hänföras även plåt och band, tillskurna, av annan form än kvadratisk eller rektangulär, samt plåt och band, perforerade, korrugerade, böjda, räfflade, polerade eller försedda med överdrag, under förutsättning att varorna icke genom bearbetningen erhållit karaktär av färdiga artiklar eller av till annat nummer hänförliga varor.

3. Till nr 74.07 och 74.08 hänföras även rör (ihålig stång härunder inbegripen) och rördelar, polerade, försedda med överdrag eller särskilt tillformade (böjda, formade till spiraler, gängade, borrade, förträngda, koniska eller försedda med kamflänsar).

74.01 Kopparskärsten; koppar, obearbetad, även raffinerad, samt avfall och skrot av koppar

- 10 kopparskärsten (682—01)
 obearbetad koppar (682—01):
 20 olegerad
 30 legerad
 avfall och skrot (284—01):
 40 av olegerad koppar
 50 av legerad koppar

74.02.00 Koppertillsatslegeringar (682—01)

74.03 Stång och tråd av koppar (682—02)

- av olegerad koppar:
 10 s. k. valstråd
 20 annan tråd
 30 annan stång
 av legerad koppar:
 50 s. k. valstråd
 60 annan tråd
 70 annan stång

74.04 Plåt och band av koppar (682—02)

- 10 av olegerad koppar
 20 av legerad koppar

74.05.00 Folier av koppar, även mönsterpressade, tillskurna, perforerade, försedda med överdrag, tryckta eller fästade på underlag av papper, papp, plast e. d., med en tjocklek av högst 0,15 mm (underlag icke inräknat) (682—02)

74.06 Pulver och fjäll av koppar

- 10 användbara till bronsering (533—01)
 90 andra slag (682—01)

74.07 Rör (hålade rörämnen och ihålig stång härunder inbegripna) av koppar (682—02)

- 10 av olegerad koppar
 20 av legerad koppar

- 74.08 Rördelar av koppar, såsom skarvrör, knärör, muffar och flänsar (682—02)
- 10 av olegerad koppar
20 av legerad koppar
- 74.09.00 Cisterner, kar och liknande behållare av koppar, för alla slags ämnen, med en rymd av mer än 300 liter, även med inre beklädnad eller med värmeisolerande beklädnad men utan maskinell utrustning och utan anordning för uppvärmning (699—21)
- 74.10 Linor, kablar, flätade band och liknande varor av koppartråd, utan elektrisk isolering (699—04)
- 10 av olegerad koppar
20 av legerad koppar
- 74.11 Duk, nät och galler, även ändlösa, av koppartråd (699—06)
- 10 ändlös duk för pappersmaskiner (viror)
90 andra slag
- 74.12.00 Klippnät av koppar (699—06)
- 74.13.00 Kedjor och delar därtill av koppar (699—29)
- 74.14.00 Spik och stift, häftstift härunder inbegripna, märlor och krampor samt spetsade krokar och öglor, av koppar eller av järn eller stål och med huvud av koppar (699—07)
- 74.15 Bultar och muttrar, ogängade eller gängade, skruvar, skruvkrokar, skruvöglor, nitar (andra än rör- och tvåspetsnitar), sprintar, kilar och liknande artiklar av koppar; underläggsbrickor (läsbrickor och fjäderbrickor härunder inbegripna) av koppar (699—07)
- skruvar och gängade bultar, även med tillhörande muttrar:
- 11 träskruvar
19 andra
90 andra
- 74.16.00 Fjädrar av koppar (699—29)
- 74.17 Kokapparater och andra uppvärmningsapparater av koppar, icke elektriska, av sådana slag, som huvudsakligen användas i hushåll, ävensom delar därtill av koppar (699—22)
- 10 kokapparater och delar därtill
90 andra
- 74.18 Hushålls- och sanitetsartiklar samt delar därtill, av koppar
- hushållsartiklar samt delar därtill (699—15):
- 11 förgyllda eller försilvrade
19 andra
- sanitetsartiklar samt delar därtill (812—03):
- 21 förgyllda eller försilvrade
29 andra

74.19 Andra varor av koppar

- 10 gjutna eller smidda ämnen, obearbetade (682—02)
- 20 dörrar, fönsterramar och andra dylika metallkonstruktioner (699—02)
- 30 fat, burkar, flaskor, askar och andra behållare för transport eller förpackning av varor (699—21)
nålar och liknande artiklar (699—08):
- 41 knappnålar och säkerhetsnålar
- 49 andra
- 90 andra varor (699—29)

Kap. 75. Nickel

Anmärkningar

1. Följande uttryck ha i detta kapitel nedan angiven betydelse:

- a) *Tråd* (nr 75.02):
valsade, strängpressade eller dragna massiva produkter, oavsett tvärsnittets form, med ett största tvärmått av högst 6 mm.
 - b) *Stång* (nr 75.02):
valsade, strängpressade, dragna eller smidda massiva produkter med ett största tvärmått av mer än 6 mm och, i fråga om platta produkter, med tjockleken överstigande en tiondel av bredden.
Såsom stång anses även gjutna eller sintrade produkter av samma form och dimension, under förutsättning att de efter formningen underkastats bearbetning utöver enkel avputsning.
 - c) *Plåt, band och folier* (nr 75.03):
platta produkter (andra än obearbetade produkter, hänförliga till nr 75.01), även i rullar eller ringar, med ett största tvärmått av mer än 6 mm och med tjockleken icke överstigande en tiondel av bredden.
Till nr 75.03 hänföras även plåt, band och folier, tillskurna, av annan form än kvadratisk eller rektangulär, samt plåt, band och folier, perforerade, korugerade, böjda, räfflade, polerade eller försedda med överdrag, under förutsättning att varorna icke genom bearbetningen erhållit karaktär av färdiga artiklar eller av till annat nummer hänförliga varor.
2. Till nr 75.04 hänföras även rör (ihålig stång härunder inbegripen) och rördelar, polerade, försedda med överdrag eller särskilt tillformade (böjda, formade till spiraler, gängade, borrade, förträngda, koniska eller försedda med kamflansar).

75.01 Skärsten, speis och andra mellanprodukter vid framställning av nickel; nickel, obearbetad (med undantag av anoder, hänförliga till nr 75.05), samt avfall och skrot av nickel

- 10 skärsten, speis och dylika mellanprodukter (683—01)
obearbetad nickel (683—01):
- 20 olegerad
- 30 legerad
- avfall och skrot (284—01):
- 40 av olegerad nickel
- 50 av legerad nickel

75.02 Stång och tråd av nickel (683—02)

- 10 av olegerad nickel
20 av legerad nickel
- 75.03 **Plåt, band och folier av nickel; pulver och fjäll av nickel (683—02)**
plåt, band och folier:
10 av olegerad nickel
20 av legerad nickel
30 pulver och fjäll
- 75.04 **Rör (hålade rörämnen och ihålig stång härunder inbegripna) samt rördelar, såsom skarvrör, knärör, muffar och flänsar, av nickel (683—02)**
10 av olegerad nickel
20 av legerad nickel
- 75.05.00 **Anoder för förnickling, gjutna, valsade eller framställda på elektrolytisk väg, obearbetade eller bearbetade (683—02)**
- 75.06 **Andra varor av nickel**
10 gjutna eller smidda ämnen, obearbetade (683—02)
hushållsartiklar och delar därtill (699—15):
21 förgyllda eller försilvrade
29 andra
sanitetsartiklar och delar därtill (812—03):
31 förgyllda eller försilvrade
39 andra
90 andra varor (699—29)

Kap. 76. Aluminium

Anmärkingar

1. Följande uttryck ha i detta kapitel nedan angiven betydelse:

a) *Tråd* (nr 76.02):

valsade, strängpressade eller dragna massiva produkter, oavsett tvärsnittets form, med ett största tvärmått av högst 6 mm.

b) *Stång* (nr 76.02):

valsade, strängpressade, dragna eller smidda massiva produkter med ett största tvärmått av mer än 6 mm och, i fråga om platta produkter, med tjockleken överstigande en tiondel av bredden.

Såsom stång anses även gjutna eller sintrade produkter av samma form och dimension, under förutsättning att de efter formningen underkastats bearbetning utöver enkel avputsning.

c) *Plåt och band* (nr 76.03):

platta produkter (andra än obearbetade produkter, hänförliga till nr 76.01), även i rullar eller ringar, med ett största tvärmått av mer än 6 mm och med en tjocklek av mer än 0,15 mm, dock icke överstigande en tiondel av bredden.

Till nr 76.03 hänförs även plåt och band, tillskurna, av annan form än kvadratisk eller rektangulär, samt plåt och band, perforerade, korrugerade, böjda, räfflade eller försedda med överdrag, under förutsättning att varorna

icke genom bearbetningen erhållit karaktär av färdiga artiklar eller av till annat nummer hänförliga varor.

2. Till nr 76.06 och 76.07 hänföras även rör (ihålig stång härunder inbegripen) och rördelar, polerade, försedda med överdrag eller särskilt tillformade (böjda, formade till spiraler, gängade, borrade, förträngda, koniska eller försedda med kamflänsar).

- 76.01 Aluminium, obearbetat, samt avfall och skrot av aluminium**
 obearbetat (684—01):
 10 olegerat
 20 legerat
 30 avfall och skrot (284—01)
- 76.02 Stång och tråd av aluminium (684—02)**
 10 s. k. valstråd
 20 annan tråd
 30 annan stång
- 76.03.00 Plåt och band av aluminium (684—02)**
- 76.04 Folier av aluminium, även mönsterpressade, tillskurna, perforerade, försedda med överdrag, tryckta eller fästade på underlag av papper, papp, plast e. d., med en tjocklek av högst 0,15 mm (underlag icke inräknat) (684—02)**
 10 på underlag av papper eller annat material
 andra:
 80 mönsterpressade, försedda med överdrag eller tryckta
 90 andra
- 76.05 Pulver och fjäll av aluminium**
 10 avsedda att användas uteslutande vid tillverkning av gasbetong (684—02)
 andra slag:
 80 användbara till bronsering (533—01)
 90 andra (684—02)
- 76.06.00 Rör (hålade rörämnen och ihålig stång härunder inbegripna) av aluminium (684—02)**
- 76.07.00 Rördelar av aluminium, såsom skarvrör, knärör, muffar och flänsar (684—02)**
- 76.08 Aluminiumkonstruktioner, även i delar eller icke kompletta, samt delar därtill av aluminium (såsom skjul, broar och brosektioner, torn, master, pelare, stolpar, fackverk, tak, dörr- och fönsterramar samt räcken); plåt, stång, rör o. d. av aluminium, bearbetade för användning i konstruktioner**
 10 monteringsfärdiga hus och delar därtill (811—01)
 20 dörr- och fönsterramar (699—02)
 90 andra slag (699—02)

- 76.09.00 Cisterner, kar och liknande behållare av aluminium, för alla slags ämnen, med en rymd av mer än 300 liter, även med inre beklädnad eller med värmeisolerande beklädnad men utan maskinell utrustning och utan anordning för uppvärmning (699—21)
- 76.10 Fat, burkar, flaskor, askar och andra behållare av aluminium, för transport eller förpackning av varor, förpackningsrör och förpackningstuber härunder inbegripna (699—21)
- 10 förpackningstuber
20 mjölktransportkärl
90 andra slag
- 76.11.00 Cylindrar för förtätade gaser samt liknande tryckbehållare av aluminium (699—21)
- 76.12.00 Linor, kablar, flätade band och liknande varor av aluminiumtråd, utan elektrisk isolering (699—04)
- 76.13.00 Duk, nät och galler av aluminiumtråd (699—06)
- 76.14.00 Klippnät av aluminium (699—06)
- 76.15 Hushålls- och sanitetsartiklar samt delar därtill, av aluminium hushållsartiklar och delar därtill (699—14):
- 11 kokkärl
19 andra
20 sanitetsartiklar och delar därtill (812—03)
- 76.16 Andra varor av aluminium
- 10 gjutna eller smidda ämnen, obearbetade (684—02)
20 spik, stift, märlor, bultar, muttrar, skruvar, nitar, underläggsbrickor o. d. (699—07)
30 nålar och liknande artiklar (699—08)
40 koffertar och andra reseffekter (831—01)
90 andra varor (699—29)

Kap. 77. Magnesium och beryllium

- 77.01 Magnesium, obearbetat, samt avfall och skrot av magnesium, härunder inbegripet spån, icke sorterade efter storleken
- 10 obearbetat (689—01)
20 avfall och skrot (284—01)
- 77.02 Stång, tråd, plåt, band, folier, rör (hålade rörämnena och ihållig stång härunder inbegripna), pulver och fjäll samt jämstora spån, av magnesium (689—02)
- 10 stång, tråd, plåt, band, folier och rör
20 pulver och fjäll samt jämstora spån
- 77.03.00 Andra varor av magnesium (699—29)

77.04	Beryllium, obearbetat eller bearbetat, samt varor därav
10	obearbetat (689—01)
20	avfall och skrot (284—01)
30	stång, tråd, plåt, band, folier och rör samt pulver och fjäll (689—02)
90	andra varor (699—29)

Kap. 78. Bly

Anmärkingar

1. Följande uttryck ha i detta kapitel nedan angiven betydelse:

a) *Tråd* (nr 78.02):

valsade, strängpressade eller dragna massiva produkter, oavsett tvärsnittets form, med ett största tvärmått av högst 6 mm.

b) *Stång* (nr 78.02):

valsade, strängpressade, dragna eller smidda massiva produkter med ett största tvärmått av mer än 6 mm och, i fråga om platta produkter, med tjockleken överstigande en tiondel av bredden. Såsom stång anses även gjutna eller sintrade produkter av samma form och dimension, under förutsättning att de efter formningen underkastats bearbetning utöver enkel avputsning.

c) *Plåt och band* (nr 78.03):

platta produkter (andra än obearbetade produkter, hänförliga till nr 78.01), vägande per m² mer än 1 700 g, även i rullar eller ringar, med ett största tvärmått av mer än 6 mm och med tjockleken icke överstigande en tiondel av bredden.

Till nr 78.03 hänförs även plåt och band, tillskurna, av annan form än kvadratisk eller rektangulär, samt plåt och band, perforerade, korrugerade, böjda, räfflade, polerade eller försedda med överdrag, under förutsättning att varorna icke genom bearbetningen erhållit karaktär av färdiga artiklar eller av till annat nummer hänförliga varor.

2. Till nr 78.05 hänförs även rör (ihålig stång härunder inbegripen) och rördelar, polerade, försedda med överdrag eller särskilt tillformade (böjda, formade till spiraler, gängade, borrade, förträngda, koniska eller försedda med kamflänsar).

78.01	Bly, även silverhaltigt, obearbetat, samt avfall och skrot av bly
	obearbetat (685—01):
10	olegerat
	legerat:
21	lagermetaller
22	stilmetaller
29	andra slag
30	avfall och skrot (284—01)
78.02.00	Stång och tråd av bly (685—02)
78.03.00	Plåt och band av bly (685—02)
78.04	Folier av bly, även mönsterpressade, tillskurna, perforerade, försedda med överdrag, tryckta eller fästade på underlag av papper,

papp, plast e. d., vägande per m² högst 1 700 g (underlag icke inräknat); pulver och fjäll av bly (685—02)

- 10 folier
- 20 pulver och fjäll

78.05.00 Rör (hålade rörämnen och ihålig stång härunder inbegripna) och rördelar, såsom skarvrör, knärör, muffar och flänsar samt rör i S-form för vattenlås, av bly (685—02)

78.06 Andra varor av bly

- 10 gjutna eller smidda ämnen, obearbetade (685—02)
- 20 förpackningstuber (699—21)
- 30 andra behållare för transport eller förpackning av varor (699—21)
- 40 sanitetsartiklar och delar därtill (812—03)
- 90 andra varor (699—29)

Kap. 79. Zink

Anmärkningar

1. Följande uttryck ha i detta kapitel nedan angiven betydelse:

- a) *Tråd* (nr 79.02):
valsade, strängpressade eller dragna massiva produkter, oavsett tvärsnittets form, med ett största tvärmått av högst 6 mm.
- b) *Stång* (nr 79.02):
valsade, strängpressade, dragna eller smidda massiva produkter med ett största tvärmått av mer än 6 mm och, i fråga om platta produkter, med tjockleken överstigande en tiondel av bredden. Såsom stång anses även gjutna eller sintrade produkter av samma form och dimension, under förutsättning att de efter formningen underkastats bearbetning utöver enkel avputsning.
- c) *Plåt, band och folier* (nr 79.03):
platta produkter (andra än obearbetade produkter, hänförliga till nr 79.01), även i rullar eller ringar, med ett största tvärmått av mer än 6 mm och med tjockleken icke överstigande en tiondel av bredden. Till nr 79.03 hänförs även plåt, band och folier, tillskurna, av annan form än kvadratisk eller rektangulär, samt plåt, band och folier, perforerade, korrugerade, böjda, räfflade, polerade eller försedda med överdrag, under förutsättning att varorna icke genom bearbetningen erhållit karaktär av färdiga artiklar eller av till annat nummer hänförliga varor.

2. Till nr 79.04 hänförs även rör (ihålig stång härunder inbegripna) och rördelar, polerade, försedda med överdrag eller särskilt tillformade (böjda, formade till spiraler, gängade, borrade, förträngda, koniska eller försedda med kamflänsar).

79.01 Zink, obearbetad, samt avfall och skrot av zink

- obearbetad (686—01):
- 10 olegerad
- 20 legerad
- 30 avfall och skrot (284—01)

79.02.00 Stång och tråd av zink (686—02)

- 79.03 **Plåt, band och folier av zink; pulver och fjäll av zink (686—02)**
 10 plåt, band och folier
 20 pulver och fjäll
- 79.04.00 **Rör (hålade rörämnena och ihålig stång härunder inbegripna) och rördelar, såsom skarvrör, knäror, muffar och flänsar, av zink (686—02)**
- 79.05.00 **Takrännor, nockplåtar, ramar till takfönster samt andra färdiga byggnadsartiklar av zink (699—02)**
- 79.06 **Andra varor av zink**
 10 gjutna eller smidda ämnen, obearbetade (686—02)
 20 spik, stift, märlor, bultar, muttrar, skruvar, nitar, underläggsbrickor o. d. (699—07)
 30 förpackningstuber (699—21)
 40 andra behållare för transport eller förpackning av varor (699—21)
 50 hushållsartiklar och delar därtill (699—15)
 60 sanitetsartiklar och delar därtill (812—03)
 90 andra varor (699—29)

Kap. 80. Tenn

Anmärkningar

1. Följande uttryck ha i detta kapitel nedan angiven betydelse:
 - a) *Tråd* (nr 80.02):
valsade, strängpressade eller dragna massiva produkter, oavsett tvärsnittets form, med ett största tvärmått av högst 6 mm.
 - b) *Stång* (nr 80.02):
valsade, strängpressade, dragna eller smidda massiva produkter med ett största tvärmått av mer än 6 mm och, i fråga om platta produkter, med tjockleken överstigande en tiondel av bredden. Såsom stång anses även gjutna eller sintrade produkter av samma form och dimension, under förutsättning att de efter formningen underkastats bearbetning utöver enkel avputsning.
 - c) *Plåt och band* (nr 80.03):
platta produkter (andra än obearbetade produkter, hänförliga till nr 80.01), vägande per m² mer än 1 000 g, även i rullar eller ringar, med ett största tvärmått av mer än 6 mm och med tjockleken icke överstigande en tiondel av bredden.
Till nr 80.03 hänföras även plåt och band, tillskurna, av annan form än kvadratisk eller rektangulär, samt plåt och band, perforerade, korrugerade, böjda, räfflade, polerade eller försedda med överdrag, under förutsättning att varorna icke genom bearbetningen erhållit karaktär av färdiga artiklar eller av till annat nummer hänförliga varor.
2. Till nr 80.05 hänföras även rör (ihålig stång härunder inbegripna) och rördelar, polerade, försedda med överdrag eller särskilt tillformade (böjda, formade till spiraler, gängade, borrar, förträngda, koniska eller försedda med kamflänsar).

- 80.01 **Tenn, obearbetat, samt avfall och skrot av tenn**
 obearbetat (687—01):
 10 olegerat
 legerat:
 21 lagermetaller
 22 lödtenn
 29 andra slag
 30 avfall och skrot (284—01)
- 80.02.00 **Stång och tråd av tenn (687—02)**
- 80.03.00 **Plåt och band av tenn (687—02)**
- 80.04 **Folier av tenn, även mönsterpressade, tillskurna, perforerade, försedda med överdrag, tryckta eller fästade på underlag av papper, papp, plast e. d., vägande per m² högst 1 000 g (underlag icke inräknat); pulver och fjäll av tenn (687—02)**
 10 folier
 20 pulver och fjäll
- 80.05.00 **Rör (hålade rörämnen och ihålig stång härunder inbegripna) och rördelar, såsom skarvrör, knärör, muffar och flänsar, av tenn (687—02)**
- 80.06 **Andra varor av tenn**
 10 gjutna eller smidda ämnen, obearbetade (687—02)
 20 förpackningstuber (699—21)
 90 andra varor (699—29)

Kap. 81. Andra oädla metaller

Anmärkning

Enligt nr 81.04 tulltaxeras endast följande oädla metaller: vismut, kadmium, kobolt, krom, gallium, germanium, hafnium, indium, mangan, niob, rhenium, antimon, titan, thorium, tallium, uran, vanadin och zirkonium.

Till detta nummer hänförs även skärsten, speis och dylika mellanprodukter vid framställning av kobolt.

- 81.01 **Wolftram, obearbetat eller bearbetat, samt varor därav**
 10 obearbetat (689—01)
 20 avfall och skrot (284—01)
 30 tråd (689—02)
 40 stång, plåt, band, folier och rör samt pulver och fjäll (689—02)
 90 andra varor (699—29)
- 81.02 **Molybden, obearbetat eller bearbetat, samt varor därav**
 10 obearbetat (689—01)
 20 avfall och skrot (284—01)
 30 tråd (689—02)

40	stång, plåt, band, folier och rör samt pulver och fjäll (689—02)
90	andra varor (699—29)
81.03	Tantal, obearbetat eller bearbetat, samt varor därav
10	obearbetat (689—01)
20	avfall och skrot (284—01)
30	tråd (689—02)
40	stång, plåt, band, folier och rör samt pulver och fjäll (689—02)
90	andra varor (699—29)
81.04	Andra oädla metaller, obearbetade eller bearbetade, samt varor därav
	obearbetade (689—01):
05	kadmium
10	kobolt
15	krom
20	niob
25	antimon
30	thorium
35	uran
60	andra
70	avfall och skrot (284—01)
80	tråd, stång, plåt, band, folier och rör samt pulver och fjäll (689—02)
90	andra varor (699—29)

Kap. 82. Verktyg och redskap samt knivar, gafflar och skedar av oädel metall

Anmärkingar

1. Till detta kapitel hänföras — bortsett från blåslampor, transportabla smidesässjor, slipstenar och slipskivor på ställning e. d., verktygssatser för manikyr eller pedikyr samt artiklar, hänförliga till nr 82.07 eller 82.15 — endast sådana varor, i vilka den verksamma delen (blad, skär o. d.) består av:
 - a) oädel metall;
 - b) hårdmetall på underlag av oädel metall;
 - c) naturliga, syntetiska eller rekonstruerade ädelstenar på underlag av oädel metall;
 - d) slipmedel på underlag av oädel metall, under förutsättning att detta icke genom beläggning med slipmedel förlorat sin ursprungliga karaktär.
2. Delar av oädel metall till artiklar, hänförliga till detta kapitel, tulltaxeras enligt samma nummer som motsvarande färdiga artiklar, med undantag av delar, som äro särskilt upptagna, och till nr 84.48 hänförliga verktygshållare till mekaniska handverktyg. Delar med allmän användning äro dock enligt anm. 2 till avd. XV undantagna från detta kapitel. Ämnen till artiklar, hänförliga till detta kapitel, samt ämnen till sådana delar, som enligt nästföregående stycke äro hänförliga till detta kapitel, tulltaxeras såsom motsvarande färdiga artiklar. Saxar och skärhuvuden till elektriska rakap-

parater hänföras till nr 82.11, saxar till elektriska hårklippningsmaskiner till nr 82.13.

3. Till olika nummer i detta kapitel hänförliga varor, som inkomma i satser, förpackade i etuier, askar, fodral e. d., tulltaxeras enligt bestämmelserna för den i satsen ingående vara, som är underkastad högsta tullen.
Satser av verktyg för manikyr, pedikyr e. d., även innehållande saxar, hänföras dock till nr 82.13.
4. Askar, etuier, fodral och dylika förvaringspersedlar, avsedda för och inkommande samtidigt med artiklar, hänförliga till detta kapitel, tulltaxeras tillsammans med artiklarna i fråga, under förutsättning att de utgöra förvaringspersedlar av de slag, som pläga åtfölja sådana artiklar vid försäljning. Särskilt inkommande dylika förvaringspersedlar tulltaxeras däremot efter sin beskaffenhet.
- 4: 1. Delar till artiklar, vilka enligt anm. 2 äro hänförliga till detta kapitel, skola redovisas enligt följande:
 - a) delar till handsågar och sågblad hänföras till nr 82.02.80 och lösa blad till rakhylvar till nr 82.11.30;
 - b) övriga delar hänföras till det statistiska numret för den artikel till vilken de höra.

82.01 Spadar, skyfflar, hackor, korpar, högafflar, grepar, krattor, räfsor och rakor; yxor, röjknivar och liknande verktyg för huggning eller klyvning; liar och skäror, hö- och halmknivar, trädgårds-saxar för två händer, kilar samt andra handverktyg och handredskap för lantbruk, trädgårdsskötsel eller skogsbruk (699—12)

10	spadar och skyfflar
20	hackor och korpar
30	högafflar och grepar
40	krattor, räfsor och rakor
50	yxor
60	liar
90	andra verktyg och redskap

82.02 Monterade handsågar samt sågblad, alla slag, icke tandade sågblad härunder inbegripna (699—12)

	monterade handsågar:
11	för bearbetning av trä
19	andra
	sågsågblad:
21	för bearbetning av trä
29	andra
	cirkelsågklingor:
31	för bearbetning av trä
39	andra
40	rälsågsblad och bågfilmsblad
50	ram- och blocksågsblad
60	andra sågblad
70	ämnen till sågblad
80	delar till handsågar och sågblad
90	sorterade verktyg i etuier etc. enligt anm. 3 till detta kapitel

82.03 Tänger, pincetter och dylika handverktyg, även klippande; skruv-

nycklar, huggpipor, röravskärare, plåt- och bultsaxar, metalltråds-saxar, filar, raspar och dylika handverktyg (699—12)

tänger:

- 11 klippande tänger
- 12 rörtänger
- 19 andra
- 20 röravskärare
- 30 plåt-, bult- och metalltrådssaxar
- skruvnycklar:
- 41 skiftnycklar
- 49 andra
- 50 filar och raspar
- 80 andra verktyg
- 90 sorterade verktyg i etuier etc. enligt anm. 3 till detta kapitel

82.04 Handverktyg och handredskap, ej hänförliga till annat nummer i detta kapitel; smidesstäd, skruvstycken, andra än maskinskruvstycken; skruvtvingar o. d., blåslampor, transportabla smidesässjor, hand- eller fotdrivna slipstenar och slipskivor på ställning e. d. samt monterade glasmästardiamanter (699—12)

handverktyg och handredskap:

- 10 hammare och släggor
- hyvlar:
- 21 av järn
- 29 andra
- 31 borrsvingar och borrskaft
- 32 handborrar
- 33 gängkloppor och andra gängverktyg
- 34 skruvmejslar
- 35 stämjärn
- 36 hushållsartiklar (osthyvlar, nötknäppare, vispar, korkskruvar etc.)
- 39 andra
- 40 smidesstäd
- 50 skruvstycken, skruvtvingar o. d.
- 60 blåslampor
- 70 transportabla smidesässjor, hand- eller fotdrivna slipstenar och slipskivor på ställning e. d.
- 90 sorterade verktyg i etuier etc. enligt anm. 3 till detta kapitel

82.05 Verktyg (utbytbara) för maskiner eller för mekaniska eller icke mekaniska handverktyg (för pressning, stansning, gängning, fräsning, brotschning, borrar, svarvning, skruvidragning o. d.), dragskivor och bergborrar härunder inbegripna (699—12)

- 10 borrar
- 20 gängbackar, gängtappar, gängsnitt och andra utbytbara gängverktyg
- 30 fräsar och brotschar
- 40 filar och raspar
- 50 svarvverktyg (svarvstål)
- 60 skruvmejslar
- 80 andra utbytbara verktyg
- 90 sorterade verktyg i etuier etc. enligt anm. 3 till detta kapitel

- 82.06 Knivar och skärstål för maskiner eller mekaniska apparater (699—12)
- 10 till lantbruksmaskiner
 - 90 andra
- 82.07.00 Plattor, stavar, spetsar och liknande omonterade delar till verktyg, av hårdmetall (sintrad karbid av wolfram, molybden, vanadin e. d.) (699—12)
- 82.08 Kaffekvarnar, köttkvarnar, saftpressar och andra mekaniska apparater och redskap med huvudsaklig användning i hushåll för beredning, servering o. d. av matvaror eller drycker, vägende per styck högst 10 kg (716—13)
- 10 köttkvarnar
 - 90 andra
- 82.09 Knivar, ej hänförliga till annat nummer (även tandade)
- 10 bordsknivar (699—16)
 - 20 köksknivar (699—16)
 - 30 fickknivar (699—17)
 - 90 andra (699—17)
- 82.10.00 Blad till knivar, hänförliga till nr 82.09 (699—17)
- 82.11 Rakknivar, rakhyvlar och rakapparater (icke elektriska) samt blad därtill, bladämnen i bandform härunder inbegripna (699—17)
- 10 rakknivar
 - 20 rakhyvlar och rakapparater (icke elektriska) samt delar därtill, andra än rakblad
 - 30 rakblad, slipade
 - 40 rakbladsämnen, även i bandform
- 82.12.00 Saxar och skär därtill, ej hänförliga till annat nummer (699—17)
- 82.13 Andra skär- och klippverktyg, såsom sekatorer, hårklippningsmaskiner (icke elektriska), huggknivar för slakterier och charkuterier samt pappersknivar; verktyg och satser av verktyg för maniky, pediky o. d., nagelfilar härunder inbegripna (699—17)
- 10 hårklippningsmaskiner
 - 50 andra skär- och klippverktyg
 - 70 verktyg och satser av verktyg för maniky, pediky o. d.
- 82.14 Skedar, sopslevar, gafflar, tårtspadar, fisk- och smörknivar samt sockertänger och liknande artiklar (699—16)
- skedar och gafflar:
- 11 försilvrade
 - 19 andra
- andra:
- 91 försilvrade
 - 99 andra
- 82.15.00 Handtag och skaft av oädel metall till artiklar, hänförliga till nr 82.09, 82.13 eller 82.14 (699—29)

Kap. 83. Diverse varor av oädel metall*Anmärkning*

Såsom delar till artiklar, hänförliga till detta kapitel, anses icke i något fall artiklar av järn eller stål, upptagna i nr 73.25, 73.29, 73.31, 73.32 eller 73.35, ej heller motsvarande artiklar av andra oädla metaller (kap. 74—81).

- 83.01 Lås (nyckellås, kombinationslås och elektriska lås) och väskbyglar med lås samt delar därtill, av oädel metall; nycklar och nyckelämnen av oädel metall till artiklar, hänförliga till detta nummer (699—18)
- 10 cylinderlås
 - 20 hänglås
 - 30 kappsäcks-, koffert- och portföljlås samt väskbyglar med lås
 - 80 andra lås
 - 90 nycklar och nyckelämnen
- 83.02 Beslag och liknande tillbehör av oädel metall till möbler, dörrar, trappor, fönster, rullgardiner, persienner, karosserier, sadelmakeriarbeten, koffertar, skrin o. d., automatiska dörrstängare härunder inbegripna; hatthyllor, hatthängare, konsoler o. d. av oädel metall (699—18)
- 10 automatiska dörrstängare
 - 20 gångjärn
 - 90 andra slag
- 83.03.00 Kassaskåp, kassakistor, armerade eller på annat sätt förstärkta fack och dörrar till kassavalv samt dokumentskrin o. d., av oädel metall (699—11)
- 83.04.00 Kortregisterlådor, förvaringsfack, sorteringslådor, brevkorgar, manuskripthållare och liknande kontorsartiklar av oädel metall, andra än kontorsmöbler, hänförliga till nr 94.03 (899—17)
- 83.05.00 Mekanismer och beslag till samlingspärmar, brevordnare, kontorsböcker o. d., pappersklämmor, gem, klammer till häftapparater, s. k. ryttare till kortregister samt liknande kontorsartiklar, av oädel metall (899—17)
- 83.06.00 Statyetter och andra prydnadsföremål av oädel metall, för användning inomhus (699—29)
- 83.07 Belysningsarmatur och andra belysningsartiklar samt icke elektriska delar därtill, av oädel metall (812—04)
- elektrisk belysningsarmatur:
 - 11 ljuskronor, lampetter, bordslampor, standardlampor o. d.
 - 19 andra
 - 90 andra slag
- 83.08.00 Slangar och rör, böjliga, av oädel metall (699—29)

- 83.09 Spännen, med eller utan knäppe, väskbyglar med knäppe, hyskor, hakar, snörhålsringar och liknande artiklar av oädel metall, för kläder, skodon, presenningar, reseffekter, handväskor eller andra varor; rör- och tvåspetsnitar av oädel metall (699—29)
- 10 rör- och tvåspetsnitar
90 andra slag
- 83.10.00 Pärlor och paljetter av oädel metall (699—29)
- 83.11 Ringklockor, icke elektriska, bjällror och gonggonger samt delar därtill, av oädel metall (699—29)
- 10 cykelringklockor
90 andra slag
- 83.12.00 Ramar av oädel metall för fotografier, tavlor o. d.; speglar av oädel metall (699—29)
- 83.13 Proppar, sprundtappar med gängning, sprundplåtar, kapsyler, plomber och andra tillbehör av oädel metall till förpackningar (699—29)
- kapsyler:
11 crown corks
19 andra
90 andra slag
- 83.14.00 Reklamskyltar, namnplåtar, vägmärken, nummerbrickor och liknande artiklar samt siffror, bokstäver o. d., av oädel metall (699—29)
- 83.15 Tråd, stavar, rör, plattor, elektroder och liknande varor av oädel metall eller hårdmetall, belagda med eller innehållande flussmedel, för svetsning eller lödning eller för påsvetsning eller pålödning av metall eller hårdmetall; tråd och stavar av metallpulver, för metallsprutning (699—29)
- 10 för svetsning
20 för lödning
30 för metallsprutning

A V D E L N I N G X V I

Maskiner och apparater samt mekaniska redskap; elektrisk materiel

Anmärkningar

1. Denna avdelning omfattar icke:
 - a) driv- och transportremmar av mjukgummi (nr 40.10) samt andra varor av mjukgummi för tekniskt bruk, såsom packningar och ventiler (nr 40.14);
 - b) varor för tekniskt bruk, av läder eller konstläder (nr 42.04) eller av pälskinn (nr 43.03);
 - c) bobiner, spolpipor och liknande artiklar (kap. 39, 40, 44 eller 48 eller avd. XV, alltefter materialets beskaffenhet);
 - d) perforerade jacquardkort och liknande artiklar av papper eller papp, hänförliga till nr 48.21;
 - e) driv- och transportremmar av textilmaterial (nr 59.16) samt andra textilvaror för tekniskt bruk (nr 59.17);
 - f) artiklar, helt av naturliga, syntetiska eller rekonstruerade ädelstenar, hänförliga till nr 71.02, 71.03 eller 71.15;
 - g) delar med allmän användning enligt anm. 2 till avd. XV;
 - h) ändlös duk och ändlösa driv- och transportremmar av metalltråd eller metallband (avd. XV);
 - ij) varor, hänförliga till kap. 82 eller 83;
 - k) transportmedel, hänförliga till avd. XVII;
 - l) varor, hänförliga till kap. 90 (mät- och kontrollinstrument m. m.);
 - m) ur och andra varor, hänförliga till kap. 91;
 - n) maskinborstar (nr 96.02);
 - o) varor, hänförliga till kap. 97 (leksaker, spel och sportartiklar).
2. Med de inskränkningar, som följa av bestämmelserna i anm. 1 och 3 till denna avdelning, anm. 1 till kap. 84 och anm. 1 till kap. 85, tulltaxeras delar till maskiner med undantag av delar till artiklar, hänförliga till nr 84.64, 85.23, 85.24, 85.25 eller 85.27, enligt följande regler:
 - a) om delarna utgöra varuslag, som är särskilt upptaget i visst tulltaxenummer i kap. 84 eller 85 (med undantag av 84.65 och 85.28), hänförs de till detta nummer, oavsett för vilket slag av maskiner de äro avsedda;
 - b) om delarna icke utgöra varuslag, som nyss nämnts, men äro igenkännliga såsom uteslutande eller huvudsakligen avsedda för visst slag av maskiner eller för flera slag av maskiner, hänförliga till ett och samma tulltaxenummer (även nr 84.59 eller 85.22), tulltaxeras de enligt tulltaxenumret för maskinerna i fråga; delar, igenkännliga såsom huvudsakligen avsedda för varor, hänförliga till nr 85.13 eller 85.15 och lika användbara för båda dessa slag av varor, tulltaxeras enligt nr 85.13;
 - c) om delarna icke kunna tulltaxeras enligt ovan angivna bestämmelser, hänförs de till nr 84.65 eller 85.28.
3. I de fall, då skillnad göres mellan maskiner av visst slag och delar till sådana maskiner, anses även icke kompletta maskiner såsom maskiner, för så vitt de förete de väsentliga kännetecknen på de kompletta maskinerna.
4. Maskiner (härunder inbegripet sådana icke kompletta maskiner, som enligt anm.

- 3 skola tulltaxeras såsom kompletta), inkommande i delar, tulltaxeras såsom motsvarande sammansatta maskiner.
5. Kombinationer av olika maskiner, som skola arbeta tillsammans och som bilda en enhet, ävensom maskiner, som kunna utföra mer än ett slags arbete, tulltaxeras, för så vitt icke annat är stadgat, efter den funktion, som ger kombinationerna eller maskinerna deras karaktär.
 6. Motorer, anbragta på maskiner eller inkommande lösa tillsammans med maskiner, på vilka finnes särskilt utrymme eller aptering (konsol e. d.) för anbringande av motorerna, tulltaxeras tillsammans med maskinerna. Vad nu är sagt gäller i tillämpliga delar även för driv- och transportremmar.
 7. Med *maskiner* avses i ovanstående anmärkningar alla maskiner, apparater och redskap, hänförliga till avd. XVI.

Kap. 84. Ångpannor, maskiner och apparater samt mekaniska redskap

Anmärkningar

1. Detta kapitel omfattar icke:
 - a) kvarnstenar, slipstenar, slipskivor och andra artiklar, hänförliga till kap. 68;
 - b) maskiner och apparater (t. ex. pumpar) samt delar därtill, av keramiskt material (kap. 69);
 - c) laboratorieartiklar av glas (nr 70.17); artiklar av glas för tekniskt bruk (nr 70.20 och 70.21);
 - d) artiklar av järn eller stål, hänförliga till nr 73.36 eller 73.37, samt motsvarande artiklar av andra oädla metaller (kap. 74—81);
 - e) elektromekaniska handverktyg (nr 85.05) och elektromekaniska hushållsapparater (nr 85.06).
2. För så vitt icke annat följer av bestämmelserna i anm. 5 och 6 till avd. XVI, skola maskiner och apparater, vilka enligt ordalydelsen kunna hänföras till såväl nr 84.01—84.21 som nr 84.22—84.60, tulltaxeras enligt nr 84.01—84.21. Till nr 84.17 hänföras dock icke:
 - a) äggkläckningsapparater, värmekammare för nykläckta kycklingar (s. k. kycklingmödrar) och groningsapparater (nr 84.28);
 - b) spannmålsfuktningsapparater för kvarnindustrin (nr 84.29);
 - c) diffusörer för sockerindustrin (nr 84.30);
 - d) maskiner och apparater för värmebehandling av garn, vävnader eller andra textilvaror (nr 84.40).
 Nr 84.17 omfattar ej heller maskiner eller apparater för mekanisk bearbetning, i vilka en erforderlig temperaturändring endast är av underordnad betydelse i förhållande till maskinernas eller apparaternas huvuduppgift. Till nr 84.19 hänföras icke:
 - a) symaskiner (nr 84.41);
 - b) maskiner och apparater för kontorsbruk, hänförliga till nr 84.54.
3. Till nr 84.62 hänföras polerade stålkulor med en diametertolerans av högst 1 %, dock icke större än 0,05 mm (kalibrerade kulor). Andra stålkulor tulltaxeras enligt nr 73.40.
4. För så vitt icke annat följer av ordalydelsen eller av bestämmelserna i anm. 2 till detta kapitel eller i anm. 5 till avd. XVI, skola maskiner, som kunna användas för flera ändamål, tulltaxeras efter den huvudsakliga användningen av maskiner av ifrågavarande slag. Därest den huvudsakliga användningen icke kan fastställas eller icke finnes omnämnd i något tulltaxenummer, hänföras maskinerna till nr 84.59. Maskiner för tillverkning av linor, kablar o. d. (t. ex. linslagnings-, tvinn- och kablingsmaskiner) av metalltråd, garn eller annat material hänföras likaledes till nr 84.59.

- 84.01 **Ångpannor och andra ånggeneratorer, andra än värmeledningspannor (711—01)**
- 10 apparater
90 delar
- 84.02 **Hjälpapparater för ånggeneratorer, såsom förvärmare, överhettare, ångackumulatörer och sotningsapparater samt anordningar för stoftåterföring; kondensorer för ångmaskiner (711—02)**
- 10 förvärmare
20 ångackumulatörer
70 andra hjälpapparater
80 kondensorer för ångmaskiner
90 delar
- 84.03 **Generatorer för gengas eller vattengas, även med gasrenare; generatorer för framställning av acetylgas (enligt vattenmetoden) samt dylika gasgeneratorer, med eller utan gasrenare (716—13)**
- 10 apparater
90 delar
- 84.04.00 **Lokomobiler och andra ångmaskiner med ångpanna (711—03)**
- 84.05 **Ångmaskiner utan ångpanna (711—03)**
- 10 kolvångmaskiner
20 ångturbiner
delar:
91 till kolvångmaskiner
92 till ångturbiner
- 84.06 **Förbränningskolvmotorer**
- motorer med gnisttändning:
10 stationära motorer (711—05)
15 flygmaskinsmotorer (711—04)
fartygsmotorer (711—05):
21 utombordsmotorer
29 andra
30 moped- och motorecykelmotorer (711—05)
40 bilmotorer (711—05)
50 andra (711—05)
motorer med kompressionständning (711—05):
60 stationära motorer
fartygsmotorer:
71 dieselmotorer
77 semidieselmotorer
80 andra
delar:
91 till flygmaskinsmotorer (711—04)
till andra motorer (711—05):
95 kolvar och kolvringar
99 andra

- 84.07 **Vattenhjul, vattenturbiner och andra hydrauliska motorer samt regulatorer därtill (711—09)**
- 10 vattenturbiner
 - 20 regulatorer till vattenturbiner
 - 30 vattenhjul och andra hydrauliska motorer samt regulatorer därtill
 - 90 delar
- 84.08 **Andra motorer**
- flygmaskinsmotorer (711—04):
 - 11 gasturbiner
 - 19 andra
 - andra motorer:
 - 81 gasturbiner (711—09)
 - 89 andra (711—05)
 - delar:
 - 91 till flygmaskinsmotorer (711—04)
 - 99 till andra motorer (711—05)
- 84.09 **Vägvältar, maskindrivna (716—03)**
- 10 maskiner
 - 90 delar
- 84.10 **Vätskepumpar, även med motor eller turbin, härunder inbegripet icke mekaniska pumpar samt pumpar med mätanordningar; vätskeelevatorer (med skopor, band e. d.)**
- 10 periodiskt arbetande pumpar (t. ex. kolv- och diafragmapumpar) (716—01)
 - 20 rotations- och centrifugalpumpar (716—01)
 - 70 andra pumpar (716—01)
 - 80 vätskeelevatorer (716—13)
 - delar:
 - 91 till pumpar (716—01)
 - 95 till vätskeelevatorer (716—13)
- 84.11 **Luftpumpar och vakuumpumpar, även med motor eller turbin; kompressorer (även med motor eller turbin) för luft eller andra gaser; frikolvskompressorer för gasturbiner; fläktar och liknande maskiner**
- 10 pumpar (716—13)
 - kompressorer, frikolvskompressorer härunder inbegripna (716—13):
 - 20 för pneumatiska maskiner eller verktyg
 - 30 för kylskåp eller kylmaskiner
 - 40 andra
 - 50 fläktar och liknande maskiner (716—12)
 - delar:
 - 91 till pumpar och kompressorer (716—13)
 - 95 till fläktar och liknande maskiner (716—12)
- 84.12.00 **Luftkonditioneringsapparater, bestående av motordriven fläkt och anordningar för reglering av luftens temperatur och fuktighet, allt i gemensamt omhölje (716—12)**

- 84.13 **Brännare för flytande bränsle, pulveriserat fast bränsle eller gas, till eldstäder; mekaniska eldningsapparater, härunder inbegripet mekaniska anordningar för avlägsnande av aska samt liknande anordningar (716—13)**
- brännare:
- 11 för flytande bränsle
- 19 andra
- 20 mekaniska eldningsapparater och eldstadsroster
- delar:
- 91 till brännare
- 99 andra
- 84.14 **Industri- och laboratorieugnar, andra än elektriska ugnar, hänförliga till nr 85.11**
- 10 kupolugnar (715—02)
andra ugnar för metallindustri, keramisk industri och glasindustri (716—13):
- 21 smältugnar
- 29 andra
- 30 bageriugnar (716—13)
- 80 andra ugnar (716—13)
- delar:
- 91 till kupolugnar (715—02)
- 99 till andra ugnar (716—13)
- 84.15 **Kylskåp, kylapparater, kylmaskiner och kylanläggningar, även elektriska**
- kylskåp och liknande kylmöbler med inbyggt kylaggregat:
- för hushållsändamål (899—08):
- 11 med kompressoraggregat
- 19 andra
- för andra ändamål (716—12):
- 21 med kompressoraggregat
- 29 andra
- frysskåp och liknande frysmöbler med inbyggt kylaggregat:
- 30 för hushållsändamål (899—08)
- 40 för andra ändamål (716—12)
- 80 andra kylapparater, kylmaskiner och kylanläggningar (716—12)
- delar (716—12):
- 91 kompressoraggregat, bestående av kompressor och kondensator med eller utan evaporator
- 92 absorptionsaggregat
- 99 andra
- 84.16 **Kalandrar och liknande maskiner samt valsverk (andra än metallvalsverk och maskiner för valsning av glas) ävensom valsar därtill (716—13)**
- maskiner:
- 10 avsedda för papp- och pappersindustrin
- 20 avsedda för textilindustrin

- 80 andra
- delar:
- 91 valsar
- 99 andra

84.17 Maskiner och apparater (även med elektrisk uppvärmning) för uppvärmning, kokning, rostning, destillering, rektifiering, sterilisering, pastörisering, ångbehandling, torkning, indunstning, kondensering, avkylning eller annan behandling, som erfordrar temperaturändring, dock ej apparater av sådana slag, som huvudsakligen användas i hushåll; varmvattenberedare, icke elektriska

- 10 evaporatorer och kondensorer för kylskåp, kylmaskiner och kylapparater (andra än för kylskåp för hushållsändamål) (716—12)
- 20 mejerimaskiner (716—13)
- 30 för framställning av kemisk pappersmassa avsedda maskiner och apparater, såsom sulfat- eller sulfitkokare, lufttorkar, cylindertorkar, vakuumtorkar o. d. (716—06)
- 40 icke industriella apparater för matberedning eller vattenuppvärmning, såsom kaffebryggare, tekök eller värmeskåp för restauranger samt varmvattenberedare, även för hushållsändamål (716—13)
- 50 maskiner och apparater för destillering eller rektifiering (716—13)
- 60 maskiner och apparater för torkning, ej hänförliga till nr 84.17 (716—13)
- 80 andra maskiner och apparater (716—13)
- delar:
- 91 till evaporatorer och kondensorer för kylskåp, kylmaskiner och kylapparater (andra än för kylskåp för hushållsändamål) (716—12)
- 92 till mejerimaskiner (716—13)
- 93 till maskiner och apparater för framställning av kemisk pappersmassa (nr 84.17.30) (716—06)
- 99 till andra maskiner och apparater (nr 84.17.40—84.17.80) (716—13)

84.18 Centrifuger; apparater för filtrering eller rening av vätskor eller gaser

- torkcentrifuger för tvätt:
- 11 för hushållsändamål (721—12)
- 19 andra (716—13)
- 20 mjölkseparatorer (712—03)
- 30 centrifuger för rening av vätskor (716—13)
- 40 andra centrifuger (716—13)
- 50 apparater för filtrering eller rening av vätskor (716—13)
- 60 apparater för filtrering eller rening av luft eller gaser (716—13)
- delar:
- till torkcentrifuger för tvätt:
- 91 till maskiner för hushållsändamål (721—12)
- 92 andra (716—13)

- 93 till mjölkseparatorer (712—03)
- 94 till andra centrifuger (nr 84.18.30—84.18.40) (716—13)
- 99 till andra apparater (nr 84.18.50—84.18.60) (716—13)

84.19 Maskiner och apparater för rengöring eller torkning av flaskor eller andra kärl; maskiner och apparater för påfyllning, tillslutning, kapsylering eller etikettering av flaskor, burkar, säckar eller andra förpackningar; andra maskiner och apparater för förpackning av varor; apparater för inpressning av kolsyra i drycker; diskmaskiner

- 10 elektriska diskmaskiner för hushållsändamål (721—12)
- 20 andra diskmaskiner (716—13)
- 30 maskiner och apparater för rengöring, torkning, påfyllning, tillslutning eller kapsylering av flaskor och liknande kärl (716—13)
- 40 paketeringsmaskiner (716—13)
- 80 andra maskiner och apparater (716—13)
- delar:
 - 91 till elektriska diskmaskiner för hushållsändamål (721—12)
 - 92 till andra diskmaskiner (716—13)
 - 99 till andra maskiner och apparater (716—13)

84.20 Vågar, räkne- och kontrollvågar härunder inbegripna, andra än vågar, känsliga för 0,05 g eller mindre; vikter, alla slag, för vågar (716—13)

- 10 hushållsvågar
- butiksvågar:
 - 21 automatiska och halvautomatiska
 - 29 andra
- 30 brevvågar
- 40 personvågar
- 80 andra vågar och apparater för vägning
- 90 delar; vikter, alla slag

84.21 Apparater, mekaniska (även för handkraft), för utsprutning, spridning eller finfördelning av flytande eller pulverformiga ämnen; brandsläckningsapparater, laddade eller oladdade; sprutpistoler och liknande apparater; sandbläster- och ångblästerapparater samt liknande apparater (716—13)

- 10 brandsläckningsapparater, laddade eller oladdade
- 20 pneumatiska färg- och metallsprutor
- 80 andra apparater
- 90 delar

84.22 Maskiner och apparater för lyftning, lastning, lossning eller transport (hissar, spel, lyftblock, domkrafter, lyftkranar, telfrar, transportörer, linbanor o. d.), ej hänförliga till nr 84.23 (716—03)

- 10 lyftblock
- 20 domkrafter
- 30 vinschar och spel
- 40 telfrar och blockvagnar

- 50 lyftkranar
- 60 person- och varuhissar
- 80 andra maskiner och apparater
- 90 delar

84.23 Maskiner och apparater, även transportabla, för grävning, schaktning, borrhning och annat jord- eller bergarbete (grävmaskiner, s. k. bull-dozers, skrapor o. d.); pålkranar; snöplogar, ej hänförliga till nr 87.03 (716—03)

- 10 grävmaskiner
- 20 motorväghyvlar
- 80 andra maskiner och apparater
- 90 delar

84.24 Maskiner och redskap för jordens beredning eller odling, såsom plogar, harvar, kultivatorer, såmaskiner och gödselspridare; vältar för gräsmattor och idrottsplatser (712—01)

- maskiner och redskap för bearbetning av jorden:
 - 10 plogar
 - 15 kultivatorer
 - 20 ogräsrensare och hackor
 - 25 harvar
 - 30 vältar
 - 40 andra
- andra maskiner och redskap:
 - 50 gödselspridare
 - 55 såmaskiner
 - 60 planterings- och omplanteringsmaskiner
 - 80 andra
- delar:
 - till maskiner och redskap för bearbetning av jorden:
 - 91 till plogar
 - 95 andra
 - 99 till andra maskiner och redskap

84.25 Maskiner och redskap för skörd eller slätter, tröskverk, halm- och foderpressar samt gräsklippningsmaskiner; rensnings- och sorteringsmaskiner för spannmål eller frön samt sorteringsmaskiner för ägg, frukt eller andra lantbruksprodukter, med undantag av maskiner, hänförliga till nr 84.29 (712—02)

- 10 slättermaskiner
- 15 skördemaskiner för säd
- 20 skördetröskor
- 25 potatisupptagare och skördemaskiner för rotfrukter
- 30 hövändare
- 35 räfsor
- 40 tröskverk
- 45 halm-, hö- och foderpressar
- gräsklippningsmaskiner:
 - 50 motordrivna
 - 55 andra
- 60 rensnings- och sorteringsmaskiner för spannmål eller frön

- 65 sorteringsmaskiner för ägg, frukt eller andra lantbruksprodukter
- 80 andra maskiner och redskap
delar:
till slättermaskiner, skördemaskiner för säd samt skörde-tröskor
- 95 till gräsklippningsmaskiner
- 99 till andra maskiner och redskap
- 84.26 **Mjölkningsmaskiner samt maskiner och apparater för mejerihanteringen (712—03)**
- 10 mjölkningsmaskiner
- 20 maskiner och apparater för mejerihanteringen
delar:
91 till mjölkningsmaskiner
- 95 till maskiner och apparater för mejerihanteringen
- 84.27 **Pressar, krossar och andra apparater för framställning av vin, cider, fruktsaft e. d. (716—13)**
- 10 maskiner och apparater
- 90 delar
- 84.28 **Andra maskiner och apparater för lantbruk, trädgårdsskötsel, fjäderfäavel eller biskötsel; groningsapparater med uppvärmningsanordning eller maskinell utrustning; äggkläckningsapparater samt värmekammare för nykläckta kycklingar (s. k. kycklingmödrar) (712—09)**
- 10 maskiner och apparater
- 90 delar
- 84.29 **Maskiner och apparater för kvarnindustrin samt andra maskiner och apparater för bearbetning av spannmål eller baljväxtfrön, med undantag av maskiner och apparater för lantbruk (716—13)**
- 10 maskiner och apparater
- 90 delar
- 84.30 **Maskiner och apparater, ej hänförliga till annat nummer i detta kapitel, för följande livsmedelsindustrier, nämligen bageri-, makaroni-, konfektyr-, choklad-, socker- och bryggeriindustrierna samt industrier för beredning av kött, fläsk, fisk, frukt eller grönsaker (716—13)**
- maskiner och apparater:
10 för bageri- och makaroniindustrierna
- 30 för konfektyr-, choklad- och sockerindustrierna
- 50 för industrier för beredning av kött, fläsk, fisk, frukt eller grönsaker
- 80 för bryggeriindustrin
- 90 delar
- 84.31 **Maskiner och apparater för tillverkning eller efterbehandling av pappersmassa, papper eller papp (716—06)**
- 10 maskiner och apparater
- 90 delar

- 84.32 **Bokbinderimaskiner och bokbinderiapparater, trådhäftmaskiner härunder inbegripna (716—07)**
 10 maskiner och apparater
 90 delar
- 84.33 **Andra maskiner och apparater för bearbetning av pappersmassa, papper eller papp, härunder inbegripet skärmaskiner, alla slag, för papper eller papp (716—06)**
 10 maskiner och apparater
 90 delar
- 84.34 **Maskiner, apparater och redskap för typgjutning och sättning; maskiner och apparater för tillverkning av klichéer eller andra tryckformar (andra än maskiner, hänförliga till nr 84.45—84.47); trycktyper, utfyllnadsmateriel, matriser, klichéer och andra tryckformar (även i cylinderform); plåtar, cylindrar och litografiska stenar, preparerade för grafiskt ändamål (t. ex. slipade, kornade eller polerade) (716—07)**
 10 maskiner, apparater och redskap för typgjutning eller sättning
 20 maskiner och apparater för tillverkning av klichéer och andra tryckformar
 30 trycktyper och utfyllnadsmateriel
 klichéer och andra tryckformar:
 41 klichéer, tryckplåtar och tryckvalsar av metall
 49 andra
 50 matriser
 60 litografiska stenar
 70 plåtar och cylindrar, preparerade för litografiskt ändamål
 delar:
 91 till maskiner, apparater och redskap för typgjutning eller sättning
 95 till maskiner och apparater för tillverkning av klichéer och andra tryckplåtar
- 84.35 **Tryckmaskiner (tryckpressar), ej hänförliga till nr 84.40; iläggingsapparater, falsapparater och andra hjälpapparater till dylika maskiner (716—07)**
 10 rotationspressar
 50 andra tryckmaskiner
 60 hjälpapparater
 delar:
 91 till rotationspressar
 95 till andra tryckmaskiner
 99 till hjälpapparater
- 84.36 **Maskiner och apparater för framställning av syntetiska eller konstgjorda textilfibrer; maskiner och apparater för förarbetning av textilfibrer; maskiner och apparater för spinning, tvinning, dubblering, spolning, rullning eller haspling av garn e. d. (716—08)**
 10 maskiner och apparater för framställning av syntetiska eller konstgjorda textilfibrer

- 20 maskiner och apparater för förarbetning av textiltfibrer
 30 maskiner och apparater för spinning, tvinning, dubbling, spolning, rullning eller haspling av garn e. d.
- 84.37 Vävstolar, trikåmaskiner, maskiner för tillverkning av tyll, spetsar, broderier, snörmakeriarbeten eller nätknytningar; varpmaskiner och varpklistringsmaskiner samt andra maskiner och apparater för förberedning av garn till vävning e. d. (716—08)
- 10 vävstolar
 trikåmaskiner:
 21 för handkraft
 29 andra
 80 andra maskiner och apparater
- 84.38 Hjälpmaskiner och hjälpapparater för maskiner, hänförliga till nr 84.37, såsom skaft- och jacquardmaskiner, varp- och skottväktare, samt anordningar för skyttelväxling; delar och tillbehör, igenkännliga såsom uteslutande eller huvudsakligen avsedda för maskiner eller apparater, hänförliga till detta nummer eller till nr 84.36 eller 84.37, såsom spindlar, spinnvingar, kardbeslag, nålkammar, spinnmunstycken, skyttlar, skaftramar och solv samt nålar för trikåmaskiner (716—08)
- 10 hjälpmaskiner och hjälpapparater för maskiner, hänförliga till nr 84.37
 delar och tillbehör till maskiner och apparater, hänförliga till nr 84.36, 84.37 eller 84.38:
 20 kardbeslag
 30 spindlar
 40 skyttlar
 50 solv
 60 trikåmaskinnålar
 90 andra
- 84.39 Maskiner och apparater för tillverkning eller efterbehandling av stampad filt (som längdvara eller i avpassade stycken), härunder inbegripet maskiner för tillverkning av filthattar samt hattformar (716—08)
- 10 maskiner och apparater
 90 delar
- 84.40 Maskiner och apparater för tvättning eller annan rengöring, torkning, blekning, färgning, appretering eller annan efterbehandling av garn, vävnader eller andra textilvaror; tvätt-, stryk- och pressmaskiner; rull-, lägg- och skärmaskiner för vävnader eller andra textilvaror; maskiner för tillverkning av linoleum och liknande golvbelägningsmaterial genom beläggning av vävnad eller annat underlag med massa; maskiner för tryckning av garn, vävnader, stampad filt, läder, tapeter, omslagspapper, linoleum e. d. samt graverade tryckplåtar och tryckvalsar till sådana maskiner
- tvättmaskiner:
 10 elektriska hushållsmaskiner (721—12)
 andra (716—08):

- 21 för kemisk tvätt
- 29 andra
- press- och strykmaskiner:
 - 31 elektriska hushållsmaskiner (721—12)
 - 39 andra (716—08)
 - 40 torkmaskiner för textilindustrin (716—08)
 - 50 färgerimaskiner (716—08)
 - 60 maskiner och apparater för tryckning av garn, vävnader, stampad filt, läder, tapeter, omslagspapper, linoleum e. d. (716—08)
 - 80 andra maskiner och apparater (716—08)
 - delar:
 - 91 till elektriska hushållsmaskiner, hänförliga till nr 84.40.11 eller 84.40.21 (721—12)
 - 92 till maskiner och apparater för tryckning av garn, vävnader, stampad filt, läder, tapeter, omslagspapper, linoleum e. d. (716—08)
 - 99 till andra maskiner och apparater (716—08)
- 84.41 **Symaskiner, möbler, speciellt konstruerade för symaskiner härunder inbegripna; symaskinsnålar (716—11)**
 - symaskiner:
 - 10 för skoindustrin
 - 80 andra
 - delar:
 - 91 möbler
 - 92 symaskinsnålar
 - 99 andra
- 84.42 **Maskiner och apparater för beredning eller bearbetning av hudar, läder eller skinn (även pälsskinn) eller för tillverkning av skodon eller andra varor av läder eller skinn (även pälsskinn), dock ej symaskiner, hänförliga till nr 84.41 (716—13)**
 - 10 maskiner och apparater för beredning eller bearbetning av hudar, läder eller skinn
 - 20 skomaskiner
 - 80 andra maskiner och apparater
 - delar:
 - 91 till maskiner och apparater för beredning eller bearbetning av hudar, läder eller skinn
 - 92 till skomaskiner
 - 99 till andra maskiner och apparater
- 84.43 **Konvertrar, gjutskänkar, götkokiller och gjutmaskiner för metallindustrin**
 - 10 konvertrar (716—13)
 - 20 gjutskänkar (715—02)
 - 30 götkokiller (715—02)
 - 40 gjutmaskiner (715—02)
 - delar:
 - 91 till konvertrar (716—13)
 - 92 till gjutmaskiner (715—02)

- 84.44 Valsverk för metallindustrin och valsar därtill (715—02)
- 10 valsverk
 - delar:
 - 91 obearbetade gjutgodsdelar
 - 95 valsar
 - 99 andra
- 84.45 Verktygsmaskiner för bearbetning av metall eller hårdmetall, ej hänförliga till nr 84.49 eller 84.50
- spånavskiljande maskiner (715—01):
 - 10 svarvar
 - 15 hyvelmaskiner
 - 20 borrar
 - 25 fräsmaskiner
 - 30 slip- och polermaskiner
 - 40 andra
 - andra (715—02):
 - 50 hammare, hejare och andra smidesmaskiner
 - 60 klipp- och stansmaskiner
 - 65 pressar
 - 70 nitmaskiner
 - 80 andra maskiner
- 84.46 Verktygsmaskiner för bearbetning av sten, keramiska produkter, betong, asbestbetong eller liknande mineraliska ämnen eller av glas i kallt tillstånd, ej hänförliga till nr 84.49 (716—13)
- 10 maskiner för bearbetning av sten, keramiska produkter, betong, asbestbetong eller liknande mineraliska ämnen
 - 20 maskiner för bearbetning av glas
- 84.47 Verktygsmaskiner, ej hänförliga till nr 84.49, för bearbetning av trä, kork, ben, hårdgummi, styvplast eller liknande hårda ämnen (716—04)
- 10 bark-, klyv- och huggmaskiner
 - 20 sågmaskiner
 - 30 hyvelmaskiner
 - 80 andra maskiner
- 84.48 Delar och tillbehör, igenkännliga såsom uteslutande eller huvudsakligen avsedda för maskiner, hänförliga till nr 84.45—84.47, härunder inbegripet hållare för arbetsstycken eller verktyg, självöppnande gånghuvuden samt delningsanordningar och liknande anordningar för verktygsmaskiner; verktygshållare till handverktyg, hänförliga till nr 82.04, 84.49 eller 85.05
- 10 hållare för verktyg och arbetsstycken (715—01)
 - 20 andra delar och tillbehör till maskiner, hänförliga till nr 84.45 (715—01)
 - 30 andra delar och tillbehör till maskiner, hänförliga till nr 84.46 (716—13)
 - 40 andra delar och tillbehör till maskiner, hänförliga till nr 84.47 (716—04)

- 84.49 **Handverktyg, pneumatiska eller kombinerade med icke-elektrisk motor (716—05)**
- 10 pneumatiska handverktyg
 - 20 handverktyg, kombinerade med icke-elektrisk motor
 - 90 delar
- 84.50 **Maskiner och apparater för svetsning, lödning (annan än mjuklödning), skärning eller ythårdning med gas (715—02)**
- 10 maskiner och apparater
 - 90 delar
- 84.51 **Skrivmaskiner utan räkneverk; checkstämplingsapparater o. d. (714—01)**
- 10 reseskrivmaskiner
 - andra skrivmaskiner:
 - 21 elektriska
 - 29 andra
 - 30 checkstämplingsapparater o. d.
- 84.52 **Räknemaskiner; bokföringsmaskiner, kassakontrollapparater, frankostämplingsmaskiner, biljettmaskiner samt liknande maskiner och apparater med räkneverk (714—02)**
- additionsmaskiner:
 - 11 elektriska
 - 19 andra
 - kalkyleringsmaskiner:
 - 21 elektriska
 - 29 andra
 - 30 automatiska datamaskiner
 - 40 bokföringsmaskiner
 - 50 kassakontrollapparater
 - 60 frankostämplingsmaskiner
 - 80 andra maskiner och apparater
- 84.53.00 **Statistikmaskiner och liknande maskiner för hålkort (stans-, stanskontroll-, sorterings- och tabuleringsmaskiner o. d.) (714—02)**
- 84.54 **Andra maskiner och apparater för kontorsbruk, såsom dupliceringsmaskiner (hektografer och stencilapparater), adresseringsmaskiner, maskiner för sortering, räkning och förpackning av mynt samt pennformeringsapparater, hålslag och häftapparater (714—02)**
- 10 dupliceringsmaskiner
 - 20 adresseringsmaskiner
 - 80 andra maskiner och apparater
- 84.55 **Delar och tillbehör (andra än överdrag, väskor o. d.), igenkännliga såsom uteslutande eller huvudsakligen avsedda för maskiner eller apparater, hänförliga till nr 84.51—84.54**
- till maskiner och apparater, hänförliga till nr 84.51 (714—01):
 - 11 till skrivmaskiner

- 19 andra
till maskiner och apparater, hänförliga till nr 84.52 (714—02):
- 21 till räkne- och bokföringsmaskiner samt till kassakontroll-
apparater
- 29 andra
- 30 till maskiner och apparater, hänförliga till nr 84.53 (714—02)
- 40 till maskiner och apparater, hänförliga till nr 84.54 (714—02)
- 84.56 **Maskiner och apparater för sortering, siktning, tvättning, kross-
ning, malning eller blandning av jord, sten, malm eller andra fasta
mineraliska ämnen; maskiner och apparater för hoppresning
eller formning av fasta mineraliska bränslen, keramiska massor,
betong, gips eller andra mineraliska ämnen i pulver- eller pasta-
form; maskiner för tillverkning av gjutformar av sand**
- 10 maskiner och apparater för krossning och malning av jord, sten,
malm eller andra fasta mineraliska ämnen (716—03)
- 20 maskiner och apparater för blandning av betong och murbruk
(716—13)
- 30 andra maskiner och apparater för sortering, siktning, tvättning
eller blandning av jord, sten, malm eller andra fasta minera-
liska ämnen (716—13)
- 40 maskiner och apparater för hoppresning eller formning av
fasta mineraliska bränslen, keramiska massor, betong, gips el-
ler andra mineraliska ämnen i pulver- eller pastaform (716—
13)
- 50 maskiner för tillverkning av gjutformar av sand (716—13)
delar:
- 91 till maskiner och apparater för krossning och malning (716
—03)
- 99 andra (716—13)
- 84.57 **Maskiner och apparater för tillverkning eller bearbetning av glas
eller glasvaror i varmt tillstånd; maskiner för sammansättning
av elektriska glödlampor, elektriska lysrör, elektronrör e. d. (716
—13)**
- 10 maskiner och apparater
- 90 delar
- 84.58 **Försäljningsautomater, såsom frimärks-, cigarett-, choklad- och
livsmedelsautomater (716—13)**
- 10 försäljningsautomater
- 90 delar
- 84.59 **Maskiner, mekaniska apparater och mekaniska redskap, ej hän-
förliga till annat nummer i detta kapitel (716—13)**
- för livsmedelsindustrin:
- 11 för margarinindustrin
- 19 andra
- 20 för tobaksindustrin
- för kemiska industrier:
- 31 för fettämnesindustrin
- 32 för tvättmedels- och parfymindustrin

- 33 för gummiindustrin
 - 34 för plast-, färg- och lackindustrierna
 - 35 för tändsticksindustrin
 - 39 andra
 - 40 för metall- och verkstadsindustrin
 - 50 för byggnads- och anläggningsverksamhet
 - 80 andra maskiner, apparater och redskap
delar till maskiner, apparater och redskap:
 - 91 för livsmedelsindustrin
 - 92 för tobaksindustrin
 - 93 för kemiska industrier
 - 94 för metall- och verkstadsindustrin
 - 95 för byggnads- och anläggningsverksamhet
 - 99 för andra ändamål
- 84.60 **Formflaskor för gjuterier; gjutformar och liknande formar för metall (andra än götkokiller), hårdmetall, glas eller andra mineraliska ämnen (keramiska massor, betong o. d.), gummi eller plast (716—13)**
- 10 formflaskor för gjuterier
gjutformar och liknande formar:
 - 20 för metall eller hårdmetall
 - 30 för glas eller andra mineraliska ämnen
 - 40 för gummi
 - 50 för plast
- 84.61 **Kranar, ventiler och liknande artiklar för rörledningar, ångpannor, cisterner, kar e. d., reducerventiler och termostatreglerade ventiler härunder inbegripna (716—15)**
- 10 av gjutjärn
 - 20 av rost-, syra- och värmebeständigt järn eller stål
 - 30 av annat järn eller stål
 - 40 av koppar
 - 70 av annan metall
 - 80 av annat material
- 84.62 **Kul- och rullager (716—14)**
- 10 kul- och rullager
 - 90 delar
- 84.63 **Vevaxlar, kamaxlar och andra transmissionsaxlar, glidlager, lagerhus, kuggjul (friktionshjul härunder inbegripna), kuggväxlar och andra växlar för överföring av kraft eller rörelse, svänghjul, rem- och linskivor (blockskivor och block härunder inbegripna) samt axelkopplingar (716—15)**
- 10 vevaxlar, kamaxlar och andra transmissionsaxlar
 - 20 glidlager och lagerhus
 - 30 kuggjul och kuggväxlar
 - 40 andra växlar för överföring av kraft eller rörelse
 - 50 svänghjul, rem- och linskivor samt axelkopplingar
- 84.64.00 **Packningar av metallplåt i förening med annat material (t. ex.**

asbest, stampad filt och papp) eller av flera skikt metallfolier; satsar av packningar av skilda material, för maskiner, transportmedel eller rörledningar, i påsar, kuvert eller liknande förpackningar (716—15)

- 84.65 Delar till maskiner, apparater eller mekaniska redskap, icke försedda med elektriska kontaktelement, isolatorer, spolar eller andra elektriska anordningar och ej hänförliga till annat nummer i detta kapitel (716—15)
- 10 fartygspropellrar
90 andra

Kap. 85. Elektriska maskiner och apparater samt elektrisk materiel

Anmärkningar

1. Detta kapitel omfattar icke:
 - a) filter, dynor, fotpåsar och liknande artiklar med anordning för elektrisk uppvärmning ävensom kläder, skodon, öronskydd och andra dylika för personligt bruk avsedda artiklar med sådan anordning;
 - b) artiklar av glas, hänförliga till nr 70.11, såsom glaskolvar till glödlampor;
 - c) möbler med elektrisk uppvärmning (kap. 94).
2. Artiklar, vilka enligt ordalydelsen kunna hänföras såväl till nr 85.01 som till nr 85.08, 85.09 eller 85.21, tulltaxeras enligt sistnämnda tre nummer. Kvicksilverlikriktare med metallbehållare hänföras dock till nr 85.01.
3. Nr 85.06 skall äga tillämpning endast för följande elektromekaniska apparater av hushållstyp, nämligen:
 - a) dammsugare, golvbonare, maskiner för malning eller blandning av livsmedel, fruktpressar samt bordfläktar, köksfläktar och liknande fläktar, samtliga artiklar oavsett vikten per styck;
 - b) andra apparater, vägande per styck högst 20 kg.
Till nr 85.06 hänföras dock icke diskmaskiner (nr 84.19), tvättmaskiner (nr 84.18 och 84.40), manglar och strykmaskiner (nr 84.16 och 84.40), symaskiner (nr 84.41) samt elektriska värmeapparater (nr 85.12).

- 85.01 Elektriska generatorer, motorer, omformare (motorgeneratorer härunder inbegripna), transformatorer, likriktare och induktansspolar (721—01)
- generatorer och motorer:
- 11 kugg- och skruvväxelmotorer
19 andra
20 generatoraggregat
30 omformare
- transformatorer:
- 41 transformatorer för tele- och radioteknik samt liknande mindre transformatorer med en effekt av högst 5 kVA
42 mättransformatorer
43 svetstransformatorer
49 andra
- likriktare:
- 51 kvicksilverlikriktare

- 52 torrlikriktare
- 59 andra
- induktansspolar:
- 61 med järnkärna
- 69 andra
- delar:
- 91 till generatorer, motorer och omformare
- 95 till transformatorer och induktansspolar
- 99 till likriktare

- 85.02 **Elektromagneter; permanenta magneter, även icke magnetiserade; magnetchuckor och andra permanentmagnetiska eller elektromagnetiska uppspänningsanordningar; elektromagnetiska kopplingar och bromsar; elektromagnetiska lyftdon (721—19)**
- 10 permanenta magneter, även icke magnetiserade
- 80 elektromagneter och andra apparater
- 90 delar

- 85.03 **Galvaniska element och batterier (721—02)**
- 10 för hörapparater
- 20 för belysningsändamål
- 30 radiobatterier
- 80 andra element och batterier
- 90 delar

- 85.04 **Elektriska ackumulatorer (721—19)**
- blyackumulatorer:
- 11 startbatterier
- 19 andra
- 80 andra ackumulatorer
- delar:
- 91 ackumulatorplattor
- 92 ackumulatorkärl
- 99 andra

- 85.05 **Elektromekaniska handverktyg (med inbyggd elektrisk motor) (721—12)**
- 10 bormaskiner
- 20 skruv- och mutterdragare
- 30 slip- och polermaskiner
- 40 platsaxar
- 50 vibratorer
- 80 andra handverktyg
- 90 delar

- 85.06 **Elektromekaniska hushållsapparater (med inbyggd elektrisk motor) (721—12)**
- 10 dammsugare
- 20 golvbonare
- 30 apparater för bearbetning av födoämnen
- 40 fläktar
- 80 andra hushållsapparater

- delar:
- 91 till dammsugare
99 till andra apparater
- 85.07 **Elektriska rakapparater och hårklipningsmaskiner (med inbyggd elektrisk motor) (721—12)**
- 10 rakapparater
20 hårklipningsmaskiner
delar:
91 till rakapparater
95 till hårklipningsmaskiner
- 85.08 **Elektriska apparater och anordningar för tändning och start av förbränningsmotorer, såsom tändmagneter, tändgeneratorer, tändspolar, startmotorer, tändstift och glödtändstift; generatorer och bakströmsreläer för användning tillsammans med förbränningsmotorer (721—07)**
- 10 tändmagneter och tändgeneratorer
20 tändspolar och strömfördelare
30 tändstift och glödtändstift
40 startmotorer och generatorer
80 andra apparater och anordningar
90 delar
- 85.09 **Elektrisk belysnings- och signalutrustning, elektriska vindrutetorkare och vindrutevärmare, för cyklar eller motorfordon (721—07)**
- 10 cykelbelysningar; cykelgeneratorer
20 körriktningssvisare
60 annan belysnings- och ljussignalutrustning
70 annan signalutrustning
80 vindrutetorkare och vindrutevärmare
90 delar
- 85.10 **Elektriska ficklampor och andra bärbara elektriska lampor och lyktor med egen strömkälla (t. ex. torrbatteri eller generator), ej hänförliga till nr 85.09 (812—04)**
- 10 lampor och lyktor
90 delar
- 85.11 **Elektriska industri- och laboratorieugnar; apparater för behandling av material genom induktiv eller dielektrisk uppvärmning; maskiner och apparater för elektrisk svetsning, lödning eller skärning (721—06)**
- ugnar; apparater för behandling av material genom induktiv eller dielektrisk uppvärmning:
med energitillförsel genom ström av lägre frekvens än radiofrekvens:
- 11 för metallindustri, keramisk industri och glasindustri
12 för bagerier
19 andra

- med energitillförsel genom radiofrekvent ström:
 - 21 plastsvetsmaskiner
 - 29 andra
 - 30 maskiner och apparater för svetsning, lödning eller skärning delar:
 - 91 till ugnar samt till apparater för behandling av material genom induktiv eller dielektrisk uppvärmning
 - 95 till maskiner och apparater för svetsning, lödning eller skärning

- 85.12 **Elektriska varmvattenberedare och doppvärmare; elektriska kaminer och andra apparater för lokaluppvärmning eller liknande uppvärmningsändamål; elektriska värmeapparater för hårbehandling, såsom hårtorkningsapparater, onduleringsapparater och hårtångsvärmare; elektriska stryk- och pressjärn; elektriska värmeapparater för hushållsbruk; värmemotstånd, ej hänförliga till nr 85.24 (721—06)**
 - 10 varmvattenberedare och doppvärmare
 - 20 kaminer och andra apparater för lokaluppvärmning eller liknande uppvärmningsändamål
 - 30 värmeapparater för hårbehandling
 - 40 stryk- och pressjärn
 - 50 spisar och ugnar
 - 60 kokplattor
 - 70 andra värmeapparater för hushållsbruk
 - 80 värmemotstånd
 - delar:
 - 91 kokhållar till spisar och kokplattor
 - 99 andra

- 85.13 **Elektriska apparater för trådtelefoni eller trådtelegrafi, bärfrekvensutrustning för dylik telefoni eller telegrafi härunder inbegripen (721—05)**
 - 10 telefonapparater, alla slag
 - 20 telefonstationer och telefonväxlar
 - 30 teleprinters
 - 40 bärfrekvensutrustning för trådtelefoni eller trådtelegrafi
 - 80 andra apparater för trådtelefoni eller trådtelegrafi
 - 90 delar

- 85.14 **Mikrofoner och stativ därtill; högtalare och tonfrekvensförstärkare (721—04)**
 - 10 mikrofoner, mikrotelefoner härunder inbegripna, och stativ därtill
 - 20 högtalare
 - 30 tonfrekvensförstärkare
 - delar:
 - 91 till mikrofoner och mikrotelefoner
 - 99 andra

- 85.15 **Sändare och mottagare för radiotelefoni, radiotelegrafi, rundradio eller television, radiogrammofoner härunder inbegripna; tele-**

- visionskameror; apparater för radionavigering, radiostyrning e. d., radarapparater härunder inbegripna (721—04))**
- 10 sändare och mottagare för radiotelefoni eller radiotelegrafi
 - 20 rundradiosändare, televisionssändare och televisionskameror
 - 30 reläapparater
 - rundradiomottagare:
 - 41 med inbyggd grammofon eller bandspelare
 - 49 andra
 - 50 televisionsmottagare
 - 60 kombinerade rundradiomottagare och televisionsmottagare, även med inbyggd grammofon eller bandspelare
 - 70 apparater för radionavigering, radiostyrning o. d., radarapparater härunder inbegripna
 - delar:
 - till mottagare för radiotelefoni, radiotelegrafi, rundradio eller television:
 - 91 höljen och skåp
 - 95 andra
 - 99 andra
- 85.16 Elektriska signal-, säkerhets-, kontroll- och manöverapparater för järnvägar eller andra trafikleder eller för hamnar eller flygplatser (721—08)**
- 10 apparater för järnvägar eller spårvägar
 - 20 apparater för gator eller landsvägar
 - 80 apparater för andra trafikleder eller för hamnar eller flygplatser
 - 90 delar
- 85.17 Elektriska signalapparater, akustiska eller optiska (t. ex. ringklockor, nummertavlor, sirener samt brand- och tjuvarmsapparater), ej hänförliga till nr 85.09 eller 85.16 (721—08)**
- 10 signalapparater
 - 90 delar
- 85.18 Elektriska kondensatorer, fasta eller variabla (721—19)**
- kondensatorer, vägande högst 500 g per st:
 - fasta:
 - 11 elektrolytkondensatorer
 - 19 andra
 - 20 variabla
 - 30 kondensatorer, vägande över 500 g per st
 - 90 delar
- 85.19 Apparater och andra artiklar för brytning, slutning, avgrensning, förbindning eller skyddande av elektriska strömkretsar, såsom strömställare, reläer, säkerhets- och överspänningsapparater, vägguttag, kopplingsdosor och glödlampshållare; motstånd (andra än värmemotstånd) fasta eller variabla, potentiometrar härunder inbegripna; automatiska spänningsregulatorer av motstånd-, transduktor- eller kontakttyp eller motormanövrerade; manövercentraler, såsom manöverpulpeter, manövertavlor o. d.**

apparater och anordningar för brytning, slutning eller skyddande av elektriska strömkretsar (721—19):

- 11 strömställare och omkopplare för driftspänningar över 600 V:
 - 15 effektbrytare
 - 19 andra
 - frånskiljare
 - andra strömställare:
 - 21 handmanövrerade
 - 22 automatiska eller fjärrmanövrerade
 - 31 reläer
 - 34 överspänningsavledare
 - 37 smältsäkringar
 - 41 för smältsäkringar avsedda säkerhetsapparater, säkringssocklar, propphuvar och passdelar
 - 44 motorskyddsbrytare, startkopplare, pådrag, kontroller och liknande manöverapparater, ej hänförliga till nr 85.19.61—85.19.69
 - 49 andra slag
 - apparater och anordningar för koppling, avgrening eller förbindning av elektriska strömkretsar (721—19):
 - 51 glödlampshållare
 - 52 vägguttag och andra dylika uttag samt för sådana uttag avsedda stickproppar
 - 59 andra slag
 - motstånd (721—19):
 - variabla:
 - 61 vridmotstånd med en maximalbelastning av högst 5 W
 - 62 andra
 - 69 andra slag
 - 70 automatiska spänningsregulatorer (721—19)
 - 80 manövercentraler (721—01)
 - 90 delar (721—19)

85.20 Elektriska glödlampor och gasurladdningslampor för belysning samt lampor för ultravioletta eller infraröda strålar; elektriska båg lampor och blixtlampor (721—03)

- metalltrådslampor:
 - 11 allmänbrukslampor (t. o. m. 200 W)
 - 12 lampor för motorfordon
 - 13 dvärglampor (för cykelbelysning, ficklampor etc.)
 - 19 andra
 - 20 gasurladdningslampor
 - 30 fotoblixtlampor, ej hänförliga till nr 85.20.20
 - 80 andra lampor
 - delar:
 - 91 socklar till glödlampor
 - 99 andra

85.21 Elektronrör (glödkatod-, kallkatod- och fotokatodrör), härunder inbegripet gasfyllda rör, katodstrålerör samt rör för televisionskameror eller kvicksilverlikriktare; fotoelektriska celler; kristalldioder, kristalltriöder o. d., transistorer härunder inbegripna; monterade piezoelektriska kristaller (721—04)

- 10 ventilrör till röntgenapparater
- 20 andra högspänningslikriktarrör
- 30 katodstrålerör samt rör för televisonskameror och kvicksilverlikriktare
- 40 mottagarrör
- 50 andra elektronrör
- 60 kristalldioder, kristalltrioder o. d., transistorer härunder inbegripna
- 70 fotoelektriska celler; monterade piezoelektriska kristaller delar:
- 91 till ventilrör till röntgenapparater
- 99 andra

- 85.22 Elektriska maskiner och apparater, ej hänförliga till annat nummer i detta kapitel (721—19)
 - 10 maskiner och apparater
 - 90 delar

- 85.23 För elektriskt ändamål isolerad tråd, ledning och kabel (lacktråd, anodoxiderad tråd samt koaxialkabel härunder inbegripna), även med kopplingsanordningar (721—13)
 - med mantel av metall:
 - 10 kuhloledning
 - 20 koaxialkabel
 - andra slag:
 - 31 armerad
 - 39 annan
 - 40 utan mantel av metall, utan kopplingsdon
 - 90 till nr 85.23.40 hänförliga artiklar med kopplingsdon

- 85.24 Artiklar av kol, även i förening med metall, för elektriskt ändamål (såsom kolborstar, kol för bågglampor, galvaniska element eller mikrofoner samt kolelektroder för elektriska ugnar eller svetsapparater eller för elektrolysörer) (663—05)
 - 10 kolborstar (elborstar)
 - 20 grafitelektroder och kolelektroder
 - 90 andra

- 85.25 Elektriska isolatorer, oavsett materialet (721—19)
 - av keramiskt material:
 - 11 för högspänning
 - 19 andra
 - 20 av glas
 - 90 av annat material

- 85.26 Isolerdetaljer, ej hänförliga till nr 85.25, för elektriska maskiner eller apparater eller för annat elektriskt ändamål, av isolermaterial, även försedda med i massan ingjutna eller inpressade mindre metalldelar, avsedda uteslutande för sammanfogning (721—19)
 - 10 av keramiskt material
 - 20 av plast
 - 90 av annat material

- 85.27.00 Isolerrör samt dosor och andra delar därtill, av oädel metall, invändigt isolerade (721—19)
- 85.28.00 Elektriska delar, ej hänförliga till annat nummer i detta kapitel, till maskiner eller apparater (721—19)

AVDELNING XVII

Transportmedel

Anmärkningar

1. Denna avdelning omfattar icke artiklar, hänförliga till nr 97.01, 97.03 eller 97.08, ej heller sportkälkar, bobbar o. d. (nr 97.06).
2. Enligt de nummer i denna avdelning, som avse delar och tillbehör till transportmedel, tulltaxeras icke följande varor, även om de äro igenkännliga som avsedda för transportmedel:
 - a) packningar, tätningar o. d. (tulltaxeras efter materialets beskaffenhet eller enligt nr 84.64);
 - b) delar med allmän användning enligt anm. 2 till avd. XV;
 - c) varor, hänförliga till kap. 82 (verktyg);
 - d) varor, hänförliga till nr 83.11;
 - e) maskiner, apparater och andra artiklar, hänförliga till nr 84.01—84.59, 84.61 eller 84.62, samt till nr 84.63 hänförliga delar till motorer;
 - f) elektriska maskiner och apparater samt elektrisk materiel (kap. 85);
 - g) instrument och apparater, hänförliga till kap. 90;
 - h) ur (kap. 91);
 - ij) vapen (kap. 93);
 - k) borstar, utgörande delar till transportmedel (nr 96.02).
3. Med *delar* och *tillbehör* avses i kap. 86—88 icke sådana artiklar, som ej uteslutande eller huvudsakligen användas för varor, hänförliga till nämnda kapitel. Delar och tillbehör, som kunna hänföras till två eller flera tulltaxenummer i dessa kapitel, tulltaxeras efter den huvudsakliga användningen av artiklar av ifrågakvarande slag.
4. Flygmaskiner, konstruerade för användning även såsom vägfordon, tulltaxeras som flygmaskiner. Motordrivna amfibiefordon tulltaxeras som motorfordon.
5. Icke kompletta eller icke färdiga varor, hänförliga till denna avdelning, tulltaxeras såsom motsvarande kompletta eller färdiga varor, för så vitt de förete de väsentliga kännetecknen på de kompletta eller färdiga varorna.
6. För så vitt icke annat är stadgat, tulltaxeras till denna avdelning hänförliga varor (kompletta eller färdiga varor och sådana icke kompletta eller icke färdiga varor, som enligt anm. 5 skola tulltaxeras såsom kompletta eller färdiga), inkommande i delar, såsom motsvarande sammansatta varor.

Kap. 86. Järnvägs- och spårvägsmateriel; trafiksignalapparater, icke elektriskt manövrerade

Anmärkningar

1. Detta kapitel omfattar icke:
 - a) järnvägs- och spårvägssliprar av trä (nr 44.07) eller av betong (nr 68.11);
 - b) banbyggnadsmateriel, hänförlig till nr 73.16;
 - c) elektriskt manövrerade signalapparater, hänförliga till nr 85.16.
2. Till nr 86.09 hänföras bl. a. axlar, hjul och hjulsatser, hjulringar, fälgar, nav och andra delar till hjul, underreden, boggier, axelboxar, bromsapparater, buffertar, dragkrokar och koppelanordningar, vagnsbälgar och vagnskorgar.

3. Till nr 86.10 hänföras bl. a. sammansatta spår, även transportabla, vändskivor, stoppbockar och lastmallar. Enligt samma nummer tulltaxeras därjämte semaforer och rörliga signalskivor, mekaniska centralställverk och andra mekaniska manövreringsanordningar för signaler, spårväxlar eller vägbommar, även försedda med elektriska belysningsanordningar.

- 86.01.00 Ånglok och tendrar därtill (731—01)
- 86.02.00 Elektriska lok (för ackumulatordrift eller ledningsdrift) (731—02)
- 86.03 Andra lok (731—03)
- 10 diesellok
- 90 andra
- 86.04 Motorvagnar och motordressiner (731—04)
- motorvagnar:
- 11 för elektrisk drift
- 19 andra
- 20 motordressiner
- 86.05.00 Personvagnar, resgodsvagnar, postvagnar, sjukvagnar, fångvagnar, undersökningsvagnar och andra dylika specialvagnar för järnvägar eller spårvägar (731—05)
- 86.06 Verkstadsvagnar, kranvagnar och andra arbetsvagnar för järnvägar eller spårvägar; dressiner, andra än motordressiner (731—06)
- 10 arbetsvagnar
- 20 dressiner, andra än motordressiner
- 86.07 Godsvagnar för järnvägar eller spårvägar (731—06)
- 10 för allmän järnvägs- och spårvägstrafik
- 90 andra
- 86.08.00 Behållare (containers) för godstransport, även för vätskor eller gaser, oavsett transportsättet (731—06)
- 86.09 Delar till rullande järnvägs- eller spårvägsmateriel (731—07)
- 10 boggier och underreden
- 20 axlar och hjul, även monterade samt delar därtill
- 30 bromsapparater och delar därtill
- 40 buffertar och koppelanordningar samt delar därtill
- 90 andra
- 86.10 Stationär järnvägs- och spårvägsmateriel samt delar därtill, härunder inbegripet mekaniska signal-, säkerhets-, kontroll- och manöverapparater, icke elektriskt manövrerade, och delar därtill, även för andra trafikleder än järnvägar eller spårvägar (716—13)
- 10 stationär järnvägs- och spårvägsmateriel samt delar därtill, ej hänförliga till nr 86.10.50
- 50 mekaniska signal-, säkerhets-, kontroll- och manöverapparater för järnvägar och andra trafikleder, icke elektriskt manövrerade, samt delar därtill

Kap. 87. Motorfordon, traktorer, cyklar och andra fordon

Anmärkingar

1. Med *traktorer* förstås i detta kapitel motordrivna, icke rälgående fordon, som äro konstruerade väsentligen för dragande eller skjutande av andra fordon eller av maskiner, redskap eller last, även om de ha särskilda smärre utrymmen, som möjliggöra medförande, i samband med deras huvudsakliga användning, av verktyg, utsäde, gödningsämnen e. d.
2. Bilunderreden med motor, som äro försedda med förarhytt, hänföras till nr 87.02 och icke till nr 87.04.
3. Till nr 87.10 hänföras icke barncyklar, som icke äro konstruerade som vanliga cyklar eller som icke äro utrustade med kullager; dylika barncyklar hänföras till nr 97.01.

87.01.00 Traktorer, även försedda med kraftuttag, vinsch e. d. (713—01)

87.02 Bilar för person- eller godsbefordran

personbilar (732—01):

11 nya

12 begagnade

bussar (732—03):

21 för dieseldrift

29 andra

lastbilar (732—03):

för dieseldrift:

31 nya

32 begagnade

andra:

38 nya

39 begagnade

40 andra bilar (732—03)

bilar, omonterade, för bilsammansättningsindustrin:

51 personbilar (732—01)

59 andra (732—03)

60 underreden med motor och förarhytt (732—03)

87.03.00 Bärgningsbilar, brandbilar, stegbilar, kranbilar, strålkastarbilar, verkstadsbilar, röntgenbilar, bilar med anordning för sopning, snöplogning eller spolning och andra dylika bilar för speciella ändamål, ej hänförliga till nr 87.02 (732—03)

87.04 Underreden med motor, till fordon, hänförliga till nr 87.01—87.03

10 till traktorer (713—01)

20 till personbilar (732—04)

30 till bussar (732—05)

90 till andra bilar (732—05)

87.05 Karosserier till fordon, hänförliga till nr 87.01—87.03, förarhytter härunder inbegripna (732—06)

10 till personbilar

20 till bussar

90 till andra fordon

- 87.06 **Delar och tillbehör till fordon, hänförliga till nr 87.01—87.03**
- 10 till traktorer (713—01)
 - 21 till bilar (732—06):
 - 29 avsedda för tillverkning av bilar
 - andra
- 87.07 **Truckar (drag-, staplings- och krantruckar härunder inbegripna) för verkstäder, lager, järnvägsstationer e. d. samt delar till dylika truckar (716—02)**
- 10 lyft- och staplingstruckar
 - 80 andra truckar
 - 90 delar
- 87.08.00 **Stridsvagnar och andra pansrade stridsfordon, även med bestyckning; delar till dylika fordon (691—01)**
- 87.09 **Motorcyklar (cyklar med hjälpmotor härunder inbegripna), även med sidvagnar; särskilt inkommande sidvagnar till motorcyklar eller cyklar (732—02)**
- motorcyklar med en cylindervolym av:
 - 11 högst 50 cm³
 - 12 mer än 50 cm³ men ej mer än 245 cm³
 - 13 mer än 245 cm³
 - 20 särskilt inkommande sidvagnar
- 87.10.00 **Cyklar (trehjuliga transportcyklar härunder inbegripna), utan motor (733—01)**
- 87.11.00 **Invalidvagnar med mekanisk drivanordning, även med motor (733—09)**
- 87.12 **Delar och tillbehör till fordon, hänförliga till nr 87.09—87.11**
- 10 till motorcyklar och sidvagnar (732—07)
 - till cyklar utan motor (733—02):
 - 21 ramar
 - 22 nav och delar därtill
 - 23 sadlar
 - 29 andra
 - 30 till invalidvagnar med mekanisk framdrivningsanordning (733—09)
- 87.13 **Barnvagnar samt invalid- och sjukvagnar utan mekanisk framdrivningsanordning; delar till dylika fordon**
- 10 barnvagnar och delar därtill (899—15)
 - 20 invalid- och sjukvagnar samt delar därtill (733—09)
- 87.14 **Andra fordon (släpfordon härunder inbegripna) utan mekanisk framdrivningsanordning samt delar därtill (733—09)**
- 10 fordon, som dragas eller skjutas för hand
 - 20 fordon, som dragas av djur
 - släpfordon:
 - 31 kampingvagnar
 - 39 andra
 - 90 delar

Kap. 88. Luftfartyg m. m.

- 88.01.00 **Ballonger och luftskepp (734—02)**
- 88.02 **Flygmaskiner, segelflygplan och drakar; s. k. rotochutes (734—01)**
 flygmaskiner:
 10 nya
 20 begagnade
 90 andra slag
- 88.03 **Delar till luftfartyg, hänförliga till nr 88.01—88.02**
 10 delar till ballonger och luftskepp (734—02)
 90 andra (734—03)
- 88.04.00 **Fallskärmar samt delar och tillbehör därtill (899—99)**
- 88.05.00 **Katapulter och liknande startanordningar för luftfartyg samt markträningsapparater för flygutbildning; delar till dylika anordningar eller apparater (899—99)**

Kap. 89. Fartyg och båtar*Anmärkning*

Icke färdigbyggda fartyg och båtar, skrov härunder inbegripna, ävensom fartyg och båtar, inkommande i delar, hänförs till samma tulltaxenummer som motsvarande färdigbyggda fartyg eller båtar. Kan fartygets eller båtens art ej fastställas, skall nr 89.01 äga tillämpning.

- 89.01 **Fartyg och båtar, ej hänförliga till annat nummer i detta kapitel**
- 05 krigsfartyg (735—01)
 andra fartyg med en bruttodräktighet av 250 ton eller däröver (735—02):
 handelsfartyg, maskindrivna:
 tankfartyg:
 11 nybyggda
 12 begagnade
 andra:
 18 nybyggda
 19 begagnade
 fiske- och fångstfartyg:
 21 nybyggda
 22 begagnade
 andra fartyg:
 31 nybyggda
 32 begagnade
 40 skrov
 andra fartyg, med en bruttodräktighet av mindre än 250 ton men icke mindre än 100 ton (735—09):
 handelsfartyg, maskindrivna:
 tankfartyg:
 51 nybyggda
 52 begagnade

- andra:
 - 58 nybyggda
 - 59 begagnade
- fiske- och fångstfartyg:
 - 61 nybyggda
 - 62 begagnade
- andra fartyg:
 - 71 nybyggda
 - 72 begagnade
 - 80 skrov
- andra fartyg med en bruttodräktighet av mindre än 100 ton (735—09):
 - 91 handelsfartyg, maskindrivna
 - 92 fiske- och fångstfartyg
 - 93 lustfartyg
 - 94 roddbåtar och kanoter
 - 98 andra fartyg och båtar
 - 99 skrov
- 89.02 **Bogserbåtar**
 - 10 bruttodräktighet: 250 ton eller däröver (735—02)
 - 20 bruttodräktighet: mindre än 250 ton (735—09)
- 89.03 **Fyrskropp, flodsprutor, mudderverk, alla slag, pontonkranar och andra fartyg, i fråga om vilka förflyttningen är av underordnad betydelse i förhållande till deras huvuduppgift, ävensom flytdockor**
 - 10 mudderverk och sandsugare (716—03)
 - 90 andra (735—09)
- 89.04.00 **Fartyg och båtar, avsedda att upphuggas (735—09)**
- 89.05 **Annan flytande materiel, såsom kassuner, förtöjningsbojar och andra bojar samt sjömärken**
 - 10 av metall (699—29)
 - 90 av annat material (632—09)

AVDELNING XVIII

Optiska instrument och apparater, foto- och kinoapparater, instrument och apparater för mätning eller kontroll, medicinska och kirurgiska instrument och apparater; ur; musikinstrument samt apparater för upptagning eller återgivning av ljud

Kap. 90. Optiska instrument och apparater, foto- och kinoapparater, instrument och apparater för mätning eller kontroll, medicinska och kirurgiska instrument och apparater

Anmärkningar

1. Detta kapitel omfattar icke:

- a) artiklar för tekniskt bruk, av mjukgummi (nr 40.14), läder eller konstläder (nr 42.04) eller textilmaterial (nr 59.17);
- b) eldfasta varor av keramiskt material (nr 69.03); artiklar av keramiskt material för kemiskt eller annat tekniskt bruk, hänförliga till nr 69.09;
- c) speglar av glas, icke optiskt bearbetade, hänförliga till nr 70.09, och speglar av oädel eller ädel metall, icke utgörande optiska artiklar (nr 83.12 och kap. 71);
- d) artiklar av glas, hänförliga till nr 70.07, 70.14, 70.15, 70.17 eller 70.18;
- e) delar med allmän användning enligt anm. 2 till avd. XV;
- f) med mätanordningar försedda pumpar, hänförliga till nr 84.10; räkne- och kontrollvågar samt särskilt inkommande vikter (nr 84.20); hissanordningar o. d. (nr 84.22); delningsdockor och andra till nr 84.48 hänförliga anordningar för inställning av arbetsstycke eller verktyg i verktygsmaskiner, även försedda med optiska avläsningsanordningar (t. ex. optiska delningsdockor), dock med undantag av optiska instrument, såsom inställningsmikroskop; ventiler och andra artiklar, hänförliga till nr 84.61;
- g) elektrisk belysningsutrustning för motorfordon (nr 85.09) och apparater för radionavigering e. d., radarapparater härunder inbegripna (nr 85.15);
- h) kinoapparater för upptagning eller återgivning av ljud helt på magnetisk väg (nr 92.11); magnetiska tontillsatser (nr 92.13);
- ij) artiklar, hänförliga till kap. 97;
- k) mätkärl (tulltaxeras efter sin beskaffenhet).

2. Icke kompletta eller icke färdiga instrument och apparater tulltaxeras såsom motsvarande kompletta eller färdiga instrument och apparater, för så vitt de förete de väsentliga kännetecknen på de kompletta eller färdiga instrumenten eller apparaterna.

3. Med de inskränkningar, som följa av bestämmelserna i anm. 1 och 2, gäller i fråga om tulltaxeringen av delar och tillbehör till maskiner, apparater, instrument eller andra till detta kapitel hänförliga artiklar följande:

- a) sådana delar och tillbehör, som utgöra artiklar, upptagna i visst tulltaxenum-

- mer i detta kapitel eller i kap. 84, 85 eller 91 (med undantag av nr 84.65 och 85.28) hänföras till numret i fråga;
- b) andra delar och tillbehör, vilka äro igenkännliga såsom uteslutande eller huvudsakligen avsedda för visst slag av artiklar, hänförliga till detta kapitel, tulltaxeras enligt tulltaxenumret för ifrågavarande slag av artiklar eller enligt nr 90.29.
4. Till nr 90.05 hänföras icke astronomiska tuber (nr 90.06), ej heller kikarsikten för vapen, periskop för ubåtar eller stridsvagnar samt kikare för instrument eller apparater, hänförliga till detta kapitel (nr 90.13).
5. Optiska instrument och apparater för mätning eller kontroll, vilka enligt ordalydelsen kunna hänföras till såväl nr 90.13 som nr 90.16, tulltaxeras enligt nr 90.16.
6. Nr 90.28 omfattar endast:
- a) instrument och apparater för mätning av elektriska storheter;
- b) instrument och apparater, vilka äro av sådant slag som avses i nr 90.14, 90.15, 90.16, 90.22, 90.23, 90.24, 90.25 eller 90.27 (andra än stroboskop) men vilkas funktion grundar sig på ett elektriskt fenomen, som varierar med den sökta faktorn;
- c) instrument och apparater för påvisande eller mätning av radioaktiv strålning (alfa-, beta- och gammastrålning), röntgenstrålning, kosmisk strålning e. d.
7. Askar, etuier, fodral och dylika förvaringspersedlar, avsedda för och inkommande samtidigt med artiklar, hänförliga till detta kapitel, tulltaxeras tillsammans med artiklarna i fråga, under förutsättning att de utgöra förvaringspersedlar av de slag, som pläga åtfölja sådana artiklar vid försäljning. Särskilt inkommande dylika förvaringspersedlar tulltaxeras däremot efter sin beskaffenhet.
- 90.01 Linser, prismor, speglar och andra optiska artiklar, oavsett materialet, oinfattade, med undantag av artiklar av glas, icke optiskt bearbetade; polariserande skivor och plattor (861—01)**
- 10 glasögonlinser och kontaktlinser
90 andra slag
- 90.02 Linser, prismor, speglar och andra optiska artiklar, oavsett materialet, infattade för användning i instrument eller apparater, med undantag av artiklar av glas, icke bearbetade för optiskt bruk**
- 10 för foto- och kinoapparater (861—02)
90 andra (861—01)
- 90.03.00 Infattningar till glasögon, pincenöer, lornjetter e. d. samt delar till sådana infattningar (861—01)**
- 90.04 Glasögon, pincenöer, lornjetter o. d., härunder inbegripet skyddsglasögon, solglasögon och liknande varor (861—01)**
- 10 glasögon, pincenöer, lornjetter o. d., avsedda för synkorrektion
20 solglasögon
90 andra
- 90.05.00 Kikare (861—01)**
- 90.06.00 Astronomiska instrument, såsom teleskop, astronomiska tuber, meridiancirkel och ekvatorialer samt stativ därtill, med undantag av radioastronomiska instrument (861—01)**

- 90.07 **Stillbildskameror; blixtljusapparater (861—02)**
 10 stillbildskameror
 20 blixtljusapparater
 90 delar till apparater, hänförliga till nr 90.07
- 90.08 **Kinoapparater, såsom kinokameror och ljudupptagningsapparater, även kombinerade, samt kinoprojektorer, även med anordningar för återgivande av ljud (861—02)**
 kinokameror, även kombinerade med ljudupptagningsapparater:
 11 smalfilmskameror
 19 normalfilmskameror
 20 kinoprojektorer, även för ljudåtergivning
 80 andra till nr 90.08 hänförliga apparater
 90 delar till apparater, hänförliga till nr 90.08
- 90.09 **Stillbildsprojektorer; fotografiska förstörings- och förminskningsapparater**
 10 stillbildsprojektorer (861—01)
 20 förstörings- och förminskningsapparater (861—02)
- 90.10.00 **Apparater och annan utrustning för foto- eller kinolaboratorier, ej hänförliga till annat nummer i detta kapitel; kopieringsapparater och kopieringsramar för kontaktkopiering; filmspolar; projektdukar och projektionsskärmar (861—02)**
- 90.11.00 **Elektron- och protonmikroskop; elektron- och protondiffraktionskameror (861—01)**
- 90.12.00 **Andra mikroskop, även med anordningar för fotografering, filmning eller projicering (861—01)**
- 90.13 **Optiska instrument och apparater, ej hänförliga till annat nummer i detta kapitel, strålkastare härunder inbegripna (861—01)**
 10 strålkastare
 90 andra
- 90.14 **Instrument och apparater för geodesi, topografi, lantmäteri, avvägning, fotogrammetri, hydrografi, navigation, meteorologi, hydrologi eller geofysik; kompasser och avståndsmätare (861—09)**
 10 navigationsinstrument
 90 andra
- 90.15.00 **Vågar, känsliga för 0,05 g eller mindre, även med vikter (861—09)**
- 90.16 **Ritinstrument, räkneinstrument och ritsinstrument (pantografer, ritbestick, räknestickor, räkneskivor o. d.); instrument och apparater för mätning eller kontroll, ej hänförliga till annat nummer i detta kapitel (balanseringsapparater, planimetrar, mikrometrar, skjutmått, tolkar, mätband, mätstockar o. d.); profilprojektorer (861—09)**

- 10 ritapparater
- 20 ritbestick
- 30 andra ritinstrument samt ritsinstrument
- 40 räkneinstrument
- 50 precisionsmätdon
- 60 andra instrument och apparater för mätning eller kontroll
- 70 profilprojektorer

- 90.17 Medicinska och kirurgiska instrument och apparater (även för tandläkar- eller veterinärbruk), elektromedicinska apparater samt instrument för ögonundersökning härunder inbegripna
 - elektromedicinska instrument och apparater (721—11):
 - 11 registrerande diagnostikapparater
 - 12 apparater för infraröd eller ultraviolet strålning
 - 19 andra
 - 90 andra (861—03)

- 90.18 Apparater för mekanoterapi; massageapparater; apparater för psykoteknik; apparater för konstgjord andning, ozon-, syre- eller inhalationsterapi samt liknande apparater; respiratorer, gasmasker härunder inbegripna
 - 10 för medicinskt bruk (861—03)
 - 90 andra (899—99)

- 90.19 Ortopediska artiklar, härunder inbegripet medicinsk-kirurgiska gördlar, brockband o. d.; konstgjorda lemmar, tänder och ögon samt andra proteser; hörapparater för lomhörda; spjälor och liknande artiklar för behandling av frakturer (899—99)
 - 10 konstgjorda tänder
 - 20 hörapparater för lomhörda
 - 90 andra slag

- 90.20 Röntgenapparater (även för fotografering) samt apparater för utnyttjande av strålning från radioaktiva ämnen, härunder inbegripet röntgenrör, högspänningsgeneratorer, manöverbord, röntgenskärmar samt bord, stolar o. d. för röntgenundersökning eller röntgenbehandling
 - 10 röntgenapparater (721—11)
 - 20 apparater för utnyttjande av strålning från radioaktiva ämnen (721—11)
 - 30 röntgenrör (721—04)
 - 40 högspänningsgeneratorer, manöverbord, röntgenskärmar samt bord, stolar o. d. för röntgenundersökning eller röntgenbehandling (721—11)

- 90.21.00 Instrument, apparater och modeller för demonstrationsändamål (t. ex. vid undervisning eller på utställningar), icke användbara för andra ändamål (861—09)

- 90.22.00 Maskiner och apparater för mekanisk materialprovning (undersökning av hållfasthet, hårdhet, elasticitet eller liknande egen-

- skaper hos metaller, trä, textilvaror, papper, plaster e. d.) (861—09)
- 90.23 **Areometrar och liknande instrument; termometrar, pyrometrar, barometrar, hygrometrar och psykrometrar, även registrerande, samt kombinationer av dessa instrument**
- 10 febertermometrar (861—03)
- 20 andra termometrar (861—09)
- 30 barometrar (861—09)
- 90 andra (861—09)
- 90.24 **Instrument och apparater för mätning, kontroll eller automatisk reglering av gasers eller vätskors strömning, nivå, tryck e. d. eller för automatisk reglering av temperatur (t. ex. manometrar, termostater, nivåmätare, dragregulatorer, genomströmningsmätare och värmemängdsmätare), ej hänförliga till nr 90.14 (861—09)**
- 10 manometrar och vakuummeter
- 20 temperaturregulatorer
- 90 andra
- 90.25.00 **Instrument och apparater för fysikalisk eller kemisk analys (t. ex. polarimetrar, refraktometrar, spektrometrar och gasanalysapparater), för mätning eller kontroll av viskositet, porositet, dilatation, ytspänning e. d. eller för kalorimetriska, fotometriska eller akustiska mätningar, exponeringsmätare härunder inbegripna; mikrotomer (861—09)**
- 90.26 **Gas-, vätske- och elektricitetsmätare**
- 10 gasmätare (861—09)
- 20 vätskemätare (861—09)
- 30 elektricitetsmätare (721—08)
- 90.27 **Varvräknare, produktionsräknare, taxametrar, vägmätare, stegräknare o. d.; hastighetsmätare och takometrar (även magnetiska), ej hänförliga till nr 90.14; stroboskop (861—09)**
- 10 taxametrar
- 20 hastighetsmätare och takometrar
- 90 andra slag
- 90.28 **Elektriska instrument och apparater för mätning, kontroll, analys eller automatisk reglering**
- 10 instrument och apparater för mätning eller kontroll av elektriska storheter (såsom ampere-, volt-, ohm- och wattmetrar) (721—08)
- 20 ekolod (721—19)
- 30 andra navigationsinstrument (721—19)
- 90 andra (721—19)
- 90.29 **Delar och tillbehör, igenkännliga såsom uteslutande eller huvudsakligen avsedda för en eller flera till nr 90.23, 90.24 eller 90.26—90.28 hänförliga artiklar**

- 10 till elektricitetsmätare samt till instrument och apparater för mätning eller kontroll av elektriska storheter (721—08)
- 20 till andra elektriska instrument och apparater för mätning, kontroll, analys eller automatisk reglering (721—19)
- 30 till icke-elektriska instrument (861—09)

Kap. 91. Ur

Anmärkningar

1. Vid tillämpningen av nr 91.02 och 91.07 anses såsom verk till fick- eller armbandsur (fickursverk) urverk med balans, försedd med spiralfjäder, samt med en tjocklek, inklusive verkboten och bryggor, icke överstigande 12 mm.
2. Nr 91.07 och 91.08 skola icke äga tillämpning på mekaniska verk (drivna av fjäder eller lod), som arbeta utan gångsegment (nr 84.08).
3. Detta kapitel omfattar icke lod, urglas, urkedjor och urarmband, delar till elektrisk utrustning, kullager och kullagerkulor, ej heller delar med allmän användning enligt anm. 2 till avd. XV. Urfjädrar hänföres emellertid till nr 91.11.
4. Med de inskränkningar, som följa av bestämmelserna i anm. 2 och 3, hänföres till detta kapitel verk och andra delar, som kunna användas såväl i ur som i andra artiklar (t. ex. i mätinstrument).
5. Askar, etuier, fodral och dylika förvaringspersedlar, avsedda för och inkommande samtidigt med artiklar, hänförliga till detta kapitel, tulltaxeras tillsammans med artiklarna i fråga, under förutsättning att de utgöra förvaringspersedlar av de slag, som pläga åtfölja sådana artiklar vid försäljning. Särskilt inkommande dylika förvaringspersedlar tulltaxeras däremot efter sin beskaffenhet.

- 91.01 **Fickur, armbandsur och liknande ur, stoppur härunder inbegripna (864—01)**
 - 10 med boett helt av guld eller platinametall
 - 90 andra slag
- 91.02 **Vägg- och bordsur med fickursverk, ej hänförliga till nr 91.03 (864—01)**
 - 10 väckarur
 - 90 andra
- 91.03.00 **Ur till instrumentbräden och liknande ur, för fartyg, luftfartyg, bilar eller andra fordon (864—01)**
- 91.04 **Andra ur**
 - 10 väckarur (864—02)
 - 20 skeppskronometrar (864—01)
 - 90 andra (864—02)
- 91.05.00 **Tidkontrollur, tidstämpelur och liknande med urverk eller synkronmotor försedda apparater för tidkontroll eller tidmätning (864—02)**
- 91.06.00 **Tidströmställare och andra tidutlösare med urverk eller synkronmotor (861—09)**

- 91.07.00 **Verk till fick- eller armbandsur, sammansatta (864—01)**
- 91.08 **Andra urverk, sammansatta (864—02)**
- 10 till ur, hänförliga till nr 91.03.00, 91.04.10 eller 91.04.20
- 20 till ur, hänförliga till nr 91.05.00 eller 91.06.00
- 30 till ur, hänförliga till nr 91.04.90
- 91.09 **Boetter till ur, hänförliga till nr 91.01, delar till sådana boetter samt ämnen därtill (864—01)**
- 10 helt av guld eller platinametall
- 90 andra slag
- 91.10.00 **Urfoder och delar därtill (864—02)**
- 91.11 **Andra urdelar**
- 10 till ur, hänförliga till nr 91.01—91.03 (864—01)
- 90 andra (864—02)

Kap. 92. Musikinstrument; apparater för upptagning eller återgivning av ljud; delar och tillbehör till dylika instrument och apparater

Anmärkingar

1. Detta kapitel omfattar icke:
 - a) film, helt eller delvis preparerad för ljudupptagning på fotografisk eller fotoelektrisk väg, samt exponerad dylik film, även framkallad (kap. 37);
 - b) delar med allmän användning enligt anm. 2 till avd. XV;
 - c) mikrofoner, förstärkare, högtalare, hörlurar, strömställare, stroboskop och annan elektrisk utrustning, avsedda för artiklar, hänförliga till detta kapitel, men icke hopbyggda med dessa artiklar och icke inbyggda i samma hölje som desamma (kap. 85 och 90); apparater för upptagning eller återgivning av ljud, kombinerade med radiomottagningsapparater (nr 85.15);
 - d) borstar för rengöring av musikinstrument (nr 96.02);
 - e) leksaksinstrument (nr 97.03);
 - f) föremål för samlingar samt antikviteter (nr 99.05 och 99.06).
2. Icke kompletta eller icke färdiga instrument och apparater, hänförliga till detta kapitel, tulltaxeras såsom motsvarande kompletta eller färdiga instrument eller apparater, för så vitt de förete de väsentliga kännetecknen på de kompletta eller färdiga instrumenten eller apparaterna.
3. Stråkar, trumpinnar och dylika artiklar för musikinstrument, hänförliga till nr 92.02 eller 92.06, inkommande tillsammans med de instrument, för vilka de äro avsedda, och till ett antal, som är normalt för dessa, tulltaxeras enligt samma tulltaxenummer som instrumenten i fråga. Papper och papp, perforerade (nr 92.10), ävensom grammofonskivor och liknande artiklar (nr 92.12) tulltaxeras för sig, även om de införas tillsammans med de apparater, för vilka de äro avsedda.
4. Askar, etuier, fodral och dylika förvaringspersedlar, avsedda för och inkommande samtidigt med artiklar, hänförliga till detta kapitel, tulltaxeras tillsammans med artiklarna i fråga, under förutsättning att de utgöra förvaringspersedlar av de slag, som pläga åtfölja sådana artiklar vid försäljning. Särskilt inkommande dylika förvaringspersedlar tulltaxeras däremot efter sin beskaffenhet.

- 92.01 **Pianon (även mekaniska, med eller utan klaviatur); cembalor och andra stränginstrument med klaviatur; harpor, andra än eols-harpor**
 10 flyglar (891—03)
 20 andra pianon (891—03)
 90 andra slag (891—09)
- 92.02 **Andra stränginstrument (891—09)**
 10 stråkinstrument
 90 andra
- 92.03 **Orglar, orgelharmonier o. d. (891—09)**
 10 piporglar
 90 andra slag
- 92.04 **Dragspel och munspel (891—09)**
 10 dragspel
 20 munspel
- 92.05 **Andra blåsinstrument (891—09)**
 10 s. k. träblåsinstrument
 90 andra
- 92.06.00 **Slaginstrument (trummor, xylofoner, cymbaler, kastanjetter o. d.) (891—09)**
- 92.07 **Elektromagnetiska, elektrostatiska, elektroniska och liknande musikinstrument (pianon, orglar, dragspel m. fl.)**
 10 pianon (891—03)
 90 andra (891—09)
- 92.08.00 **Musikinstrument, ej hänförliga till annat nummer i detta kapitel (t. ex. orkestrion, positiv, speldosor, mekaniska sångfåglar och musiksågar); visselpipor, lockpipor och liknande ljudsignalredskap (891—09)**
- 92.09. **Strängar till musikinstrument**
 10 pianosträngar (891—03)
 90 andra (891—09)
- 92.10 **Delar och tillbehör till musikinstrument (andra än strängar), härunder inbegripet papper och papp, perforerade, för mekaniska spelapparater ävensom mekanismer till speldosor; metronomer, stämgaflar och stämpipor**
 delar och tillbehör till pianon och flyglar (891—03):
 11 höljen och stomryggar
 12 mekaniker och delar därtill
 19 andra
 20 delar och tillbehör till cembalor och andra stränginstrument med klaviatur samt till harpor (891—09)
 30 delar och tillbehör till stråkinstrument (891—09)

- 40 delar och tillbehör till andra stränginstrument (891—09)
 delar och tillbehör till orglar, orgelharmonier o. d. (891—09):
- 51 klaviaturer och delar därtill
 52 tonbord och delar därtill
 59 andra
- 60 delar och tillbehör till dragspel och munspel (891—09)
 70 delar och tillbehör till slaginstrument (891—09)
 delar och tillbehör till instrument hänförliga till nr 92.07 (891—09):
- 81 klaviaturer och delar därtill
 89 andra
- 91 delar och tillbehör till instrument hänförliga till nr 92.05 och 92.08 (891—09)
 99 andra varor (metronomer, stämgaflar och stämpipor) (891—09)
- 92.11 Grammfoner, dikteringsapparater och andra apparater för upptagning eller återgivning av ljud, härunder inbegripet skivspelare, bandspelare o. d., med eller utan ljudlösa**
- 10 grammfoner, skivspelare och skivväxlare (891—01)
 20 bandspelare (891—01)
 90 andra (714—02)
- 92.12 Grammfonskivor och liknande artiklar (såsom rullar, band och tråd) för apparater, hänförliga till nr 92.11, preparerade eller inspelade; matriser för tillverkning av grammfonskivor**
- ljudinspelade artiklar (891—02):
- 10 grammfonskivor för språkundervisning
 andra grammfonskivor:
- 21 av schellack
 29 andra
 30 matriser
 40 andra ljudinspelade artiklar
 90 andra slag (699—29)
- 92.13 Andra delar och tillbehör till apparater, hänförliga till nr 92.11 (891—01)**
- till grammfoner, skivspelare och skivväxlare:
- 11 höljen
 19 andra
 90 andra

AVDELNING XIX

Vapen och ammunition

Kap. 93. Vapen och ammunition

Anmärkningar

1. Detta kapitel omfattar icke:
 - a) tändhattar, lys- och signalraketer samt andra artiklar, hänförliga till kap. 36;
 - b) delar med allmän användning enligt anm. 2 till avd. XV;
 - c) stridsvagnar och andra pansrade stridsfordon (nr 87.08);
 - d) kikarsikten och annan optisk utrustning för vapen, med undantag av sådana, som äro monterade på vapen eller som inkomma tillsammans med de vapen, på vilka de äro avsedda att monteras (kap. 90);
 - e) pilbågar och pilar därtill, fäktvapen med skyddsknopp samt leksaksvapen (kap. 97);
 - f) föremål för samlingar samt antikviteter (nr 99.05 och 99.06).
2. Icke kompletta eller icke färdiga vapen tulltaxeras såsom motsvarande kompletta eller färdiga vapen, för så vitt de förete de väsentliga kännetecknen på de kompletta eller färdiga vapnen.
3. Såsom delar enligt nr 93.07 tulltaxeras icke radio- och radarapparater, hänförliga till nr 85.15.
4. Askar, etuier, fodral och dylika förvaringspersedlar, avsedda för och inkommande samtidigt med artiklar, hänförliga till detta kapitel, tulltaxeras tillsammans med artiklarna i fråga, under förutsättning att de utgöra förvaringspersedlar av de slag, som pläga åtfölja sådana artiklar vid försäljning. Särskilt inkommande dylika förvaringspersedlar tulltaxeras däremot efter sin beskaffenhet.

- 93.01.00 Sablar, värjor, bajonetter och liknande vapen samt delar därtill; slidor och baljor till hithörande vapen (691—02)
- 93.02.00 Revolverar och pistoler, utgörande eldvapen (691—02)
- 93.03 Vapen för militärt bruk, ej hänförliga till nr 93.01 eller 93.02 (691—01)
- 10 handvapen
90 andra
- 93.04 Eldvapen, ej hänförliga till nr 93.02 eller 93.03, härunder inbegripet liknande apparater, vilkas funktion bygger på förbränning av en explosiv laddning, såsom signalpistoler samt revolverar och pistoler för lösa skott, linkastningsapparater o. d. (691—02)
- 10 harpuncanoner och harpungevär samt linkastningsapparater
andra gevär:
20 räfflade
30 oräfflade
90 andra slag

- 93.05.00 **Andra vapen, härunder inbegripet gevär och pistoler för komprimerad luft eller gas samt fjäderbössor och fjäderpistoler (691—02)**
- 93.06 **Delar till vapen, ej hänförliga till nr 93.01, härunder inbegripet ämnen till gevärstockar och till eldrör för eldvapen**
- 10 delar till revolverar och pistoler, hänförliga till nr 93.02 (691—02)
- 20 delar till vapen för militärt bruk (691—01)
- andra slag (691—02):
- 91 av trä
- 99 andra
- 93.07 **Ammunition, härunder inbegripet bomber, torpeder, minor och robotprojektiler; delar till ammunition, härunder inbegripet hagel och förladdningar**
- 10 ammunition och delar därtill för revolverar och pistoler, hänförliga till nr 93.02 (591—01)
- 20 ammunition och delar därtill för militärt bruk, ej hänförliga till nr 93.07.10 (691—03)
- ammunition och delar därtill för jakt- och sportvapen, ej hänförliga till nr 93.07.10 (591—01):
- 31 patroner
- 32 patronhylsor
- 33 hagel och kulor
- 39 andra
- 90 annan ammunition samt delar därtill (691—03)

AVDELNING XX

Diverse varor

Kap. 94. Möbler, madrasser, sängtäcken, kuddar o. d.

Anmärkningar

1. Detta kapitel omfattar icke:
 - a) madrasser, dynor och kuddar, avsedda att fyllas med luft eller vatten, hänförliga till kap. 39, 40 eller 62;
 - b) golv- och bordlampor samt andra liknande belysningsartiklar, vilka tulltaxeras efter sin beskaffenhet (nr 44.27, 70.14, 83.07 m. fl.);
 - c) stolar, soffor, bord och pelare av sten eller keramiskt material, av de slag, som användas i parker, trädgårdar, vestibuler e. d. (kap. 68 och 69);
 - d) speglar (nr 70.09);
 - e) delar med allmän användning enligt anm. 2 till avd. XV ävensom kassaskåp (nr 83.03);
 - f) möbler, speciellt konstruerade för kylskåp eller andra kylapparater, hänförliga till nr 84.15; möbler, speciellt konstruerade för symaskiner (nr 84.41);
 - g) möbler, speciellt konstruerade för radioapparater, radiogrammofoner eller televisionsapparater (nr 85.15);
 - h) spottkoppar till tandläkarstolar (nr 90.17);
 - ij) urfoder och andra artiklar, hänförliga till kap. 91;
 - k) möbler, speciellt konstruerade för grammofoner, dikteringsapparater eller andra till nr 92.11 hänförliga apparater (nr 92.13);
 - l) leksaksmöbler (nr 97.03) samt biljardbord och andra för spel speciellt konstruerade möbler (nr 97.04); möbler för trollerikonster (nr 97.05).
2. Såsom möbler enligt nr 94.01—94.03 anses icke sådana föremål, som ej äro avsedda att placeras på golvet eller marken. Denna bestämmelse gäller dock icke beträffande:
 - a) köksskåp och dylika skåp;
 - b) stolar, soffor och sängar, fällbara eller avsedda för upphängning;
 - c) bokhyllor och dylika möbler, bestående av flera sammanhörande delar, avsedda att hängas upp eller att placeras på varandra.
3. Möbler, inkommande i delar, även med skivor eller andra delar och tillbehör av glas, marmor eller annat material, tulltaxeras som motsvarande möbler i sammansatt skick, för så vitt delarna inkomma samtidigt.
4. a) Såsom *delar* till varor, hänförliga till detta kapitel, anses icke särskilt inkommande skivor av glas (speglade metallbelagt glas samt speglar härunder inbegripna) eller av marmor eller annan sten, utan förening med annat ämne, även om de äro tillskurna.
 - b) I nr 94.04 avsedda artiklar, särskilt inkommande, tulltaxeras icke såsom delar till möbler enligt nr 94.01—94.03.

94.01 **Sittmöbler, ej hänförliga till nr 94.02, bäddsoffor o. d. härunder inbegripna, samt delar därtill**

av trä (821—01):

11 försedda med överklädnad eller stoppning

19 andra

- av metall (821—02):
- 21 försedda med överklädnad eller stoppning
- 29 andra
- av annat material (821—09):
- 91 försedda med överklädnad eller stoppning
- 99 andra
- 94.02 Möbler för medicinskt eller kirurgiskt bruk (även för tandläkar- eller veterinärbruk), såsom operationsbord, undersökningsbord och liknande bord samt sjukhussängar med mekaniska anordningar; tandläkarstolar och liknande stolar med mekanisk anordning för vridning och höjning; delar till dylika artiklar
- 10 av trä (821—01)
- 20 av metall (821—02)
- 90 av annat material (821—09)
- 94.03 Andra möbler samt delar därtill
- 10 av trä (821—01)
- 20 av metall (821—02)
- 90 av annat material (821—09)
- 94.04 Resårbottnar till sängar; sängkläder och liknande artiklar, försedda med resärer eller stoppning eller tillverkade av poröst gummi, med eller utan överdrag, såsom madrasser, sängtäcken och kuddar
- 10 resårbottnar (821—09)
madrasser (821—09):
- 21 av skumgummi, utan överdrag av textilmaterial
- 29 andra
- 90 andra slag (656—05)

Kap. 95. Varor av snidningsmaterial m. m.

Anmärkning

Detta kapitel omfattar icke:

- a) varor, hänförliga till kap. 66 (paraplyer, parasoller, promenadkäppar, piskor och ridspön samt delar därtill);
- b) solfjädrar (nr 67.05);
- c) varor, hänförliga till kap. 71, såsom bijouterivaror;
- d) varor, hänförliga till kap. 82 (verktyg; knivar och andra bordsartiklar), försedda med skaft eller andra delar av sådant material, som avses i detta kapitel; särskilt inkommande skaft och andra delar av dylikt material tulltaxeras dock enligt detta kapitel;
- e) varor, hänförliga till kap. 90, såsom infattningar till glasögon;
- f) varor, hänförliga till kap. 91, såsom urboetter och urfoder;
- g) varor, hänförliga till kap. 92, såsom musikinstrument;
- h) varor, hänförliga till kap. 93, såsom delar till vapen;
- ij) varor, hänförliga till kap. 94 (möbler och delar därtill);
- k) varor, hänförliga till kap. 96 (borstbinderiarbeten m. m.);
- l) varor, hänförliga till kap. 97 (leksaker, spel och sportartiklar);

- m) varor, hänförliga till kap. 98, såsom knappar, rökipor och kammar;
 n) varor, hänförliga till kap. 99 (konstverk, föremål för samlingar samt antikviteter).

- 95.01 **Sköldpadd, bearbetad, samt varor av sköldpadd (899—06)**
 10 plattor, skivor och liknande halvfabrikat för vidare bearbetning
 90 andra slag
- 95.02 **Pärlemor, bearbetad, samt varor av pärlor (899—06)**
 10 plattor, skivor och liknande halvfabrikat för vidare bearbetning
 90 andra slag
- 95.03 **Elfenben, bearbetat, samt varor av elfenben (899—06)**
 10 plattor, skivor och liknande halvfabrikat för vidare bearbetning
 90 andra slag
- 95.04 **Ben, bearbetat, samt varor av ben (899—06)**
 10 plattor, skivor och liknande halvfabrikat för vidare bearbetning
 90 andra slag
- 95.05 **Horn, korall, även rekonstruerad, och andra animaliska snidningsmaterial, bearbetade, samt varor av dessa material (899—06)**
 10 plattor, skivor och liknande halvfabrikat för vidare bearbetning
 90 andra slag
- 95.06 **Stennöt och andra vegetabiliska snidningsmaterial, bearbetade, samt varor av dessa material (899—06)**
 10 plattor, skivor och liknande halvfabrikat för vidare bearbetning
 90 andra slag
- 95.07 **Bärnsten och sjöskum, även rekonstruerade, samt gagat (jet) och liknande mineraliska material, bearbetade, ävensom varor av dessa material (899—06)**
 10 plattor, skivor och liknande halvfabrikat för vidare bearbetning
 90 andra slag
- 95.08.00 **Varor, gjutna eller genom snidning eller på annat sätt formade av vax (animaliskt, vegetabiliskt, mineraliskt eller konstgjort), paraffin eller stearin, av gummi arabicum eller dylika naturliga gummier, av naturliga hartser (kolofonium, kopal o. d.) eller av modelleringsmassa; andra gjutna eller genom snidning eller på annat sätt formade varor, ej hänförliga till annat nummer; icke härdat gelatin, bearbetat (ej hänförligt till nr 35.03), samt varor därav (899—06)**

Kap. 96. Borstbinderiarbeten; dammvippor och pudervippor; handsiktar och handsåll

Anmärkingar

1. Detta kapitel omfattar icke:
 - a) varor, hänförliga till kap. 71;
 - b) borstar för medicinskt eller kirurgiskt bruk, även för tandläkar- eller veterinärbruk (nr 90.17);
 - c) leksaker (kap. 97).
2. Med *bindlar* enligt nr 96.03 avses djurhår samt fibrer av vegetabiliska eller andra ämnen, i knippen utan infattning, vilka äro färdiga att utan isärtagning användas vid borstfabrikation eller vilka för dylikt ändamål erfordra endast en kompletterande mindre bearbetning (limning, avjämning av topparna e. d.).

96.01.00 **Kvastar, borstar och viskor av endast hopbundna kvistar eller fibrer, med eller utan skaft (899—13)**

96.02 **Andra borstbinderiarbeten (borstar, penslar o. d.), maskinborstar härunder inbegripna; målningsrullar; moppar, avtorkare o. d. av gummi, filt eller dylikt mjukt material (899—13)**

borstar för maskiner:

11	med infattning av plast
19	med infattning av annat material
	penslar och andra målarborstar:
21	med infattning av plast
29	med infattning av annat material
	andra borstar för tekniskt bruk:
31	med infattning av plast
39	med infattning av annat material
	tandborstar:
41	med infattning av plast
49	med infattning av annat material
	andra toalettborstar:
51	med infattning av plast
59	med infattning av annat material
	andra:
91	med infattning av plast
99	med infattning av annat material

96.03.00 **Bindlar för borstfabrikation (899—13)**

96.04.00 **Dammvippor av fjädrar (899—13)**

96.05.00 **Pudervippor och liknande varor, oavsett materialet (899—99)**

96.06.00 **Handsiktar och handsåll, oavsett materialet (899—99)**

Kap. 97. Leksaker, spel, sportartiklar o. d.

Anmärkingar

1. Detta kapitel omfattar icke:
 - a) julgransljus (nr 34.06);
 - b) fyrverkeripjäser och andra pyrotekniska artiklar, hänförliga till nr 36.05;

- c) linor, gut och liknande artiklar för fiske, även i avpassade längder men icke monterade, hänförliga till kap. 39, nr 42.06 eller avd. XI;
 - d) fodral för sportartiklar samt andra förvaringspersedlar, hänförliga till nr 42.02 eller 43.03;
 - e) idrottsdräkter samt maskeraddräkter o. d. av trikå eller annan textilvara, hänförliga till kap. 60 eller 61;
 - f) flaggor och flaggställ av vävnad samt för fartyg, isjakter e. d. avsedda segel, hänförliga till kap. 62;
 - g) idrottsskodon (andra än skodon med fastsatta skridskor) samt benläder, benskydd o. d. för idrott, hänförliga till kap. 64, ävensom idrottsmössor, hänförliga till kap. 65;
 - h) alpstavar, piskor och ridspön (nr 66.02) samt delar därtill (nr 66.03);
 - ij) för dockor eller andra leksaker avsedda omonterade konstgjorda ögon av glas, hänförliga till nr 70.19;
 - k) delar med allmän användning enligt anm. 2 till avd. XV;
 - l) varor, hänförliga till nr 83.11;
 - m) sportfordon (andra än kälkar, bobbar o. d.), hänförliga till avd. XVII;
 - n) barncyklar, konstruerade som vanliga cyklar och försedda med kullager (nr 87.10);
 - o) sportbåtar, såsom kanoter och kapproddbåtar (kap. 89), samt redskap för framdrivning därav (kap. 44, om de äro av trä);
 - p) skyddsglasögon för sport eller utomhusspel (nr 90.04);
 - q) lockpipor och visselpipor (nr 92.08);
 - r) vapen och andra artiklar, hänförliga till kap. 93;
 - s) racketsenor samt tält och andra kampingartiklar ävensom handskar (tulltaxeras efter sin beskaffenhet).
2. Till detta kapitel hänföras även artiklar, i vilka naturpärlor, naturliga, syntetiska eller rekonstruerade ädelstenar, ädel metall eller metall med plätering av ädel metall ingå endast såsom mindre väsentlig beståndsdel.
 3. Med *dockor* enligt nr 97.02 avses endast artiklar, som föreställa människor.
 4. Icke kompletta eller icke färdiga varor, hänförliga till detta kapitel, tulltaxeras såsom motsvarande kompletta eller färdiga varor, för så vitt de förete de väsentliga kännetecknen på de kompletta eller färdiga varorna.
 5. Med de inskränkningar, som följa av bestämmelserna i anm. 1, tulltaxeras delar och tillbehör, igenkännliga såsom uteslutande eller huvudsakligen avsedda för till detta kapitel hänförliga varor, enligt samma tulltaxenummer som dessa varor.

97.01.00 **Barncyklar, sparkeyklar, cykelhästar, trampbilar och dylika leksaksfordon ävensom dockvagnar (899—15)**

97.02 **Dockor (899—15)**

- 10 av plast
- 90 av annat material

97.03 **Andra leksaker; modellbåtar, modellflygplan o. d. för förströelse (899—15)**

- 10 av plast
- 90 av annat material

97.04 **Inomhusspel, härunder inbegripet spelautomater och andra spelapparater för nöjesfält e. d., bordtennisspel samt biljardbord och andra för spel speciellt konstruerade möbler (899—15)**

- 10 spelautomater och andra spelapparater för nöjesfält o. d.
 20 biljardbord, bordtennisbord, schackbord och liknande spel-
 möbler
 andra sällskapsspel:
 91 spelkort
 99 andra
- 97.05 **Karnevals-, trolleri- och skämtartiklar; julgransprydnader samt
 andra julprydnader (t. ex. konstgjorda julgranar samt julkrub-
 bor och figurer därtill) (899—15)**
 10 karnevals-, trolleri- och skämtartiklar
 20 julgransprydnader samt andra julprydnader
- 97.06 **Redskap och annan utrustning för utomhusspel, gymnastik, sport
 eller idrott, ej hänförliga till nr 97.04 (899—14)**
 10 skidor, skidstavar, skidbindningar, stälkanter och andra skid-
 beslag
 20 skridskor och rullskridskor
 racketar och ramar därtill:
 31 för tennis
 39 andra
 bollar:
 41 fotbollar och handbollar av läder
 42 tennisbollar
 43 badmintonbollar
 49 andra
 90 andra slag
- 97.07 **Fiskkrokar samt hävar, alla slag; redskap för fiske med krok;
 lockfåglar och dylika artiklar för jakt (899—14)**
 10 fiskkrokar
 20 andra fiskredskap
 30 jaktartiklar
- 97.08.00 **Karuseller, gungor, skjutbanor och annan utrustning för nöjes-
 fält e. d.; ambulerande cirkusar, menagerier och teatrar (899—15)**

Kap. 98. Diverse

Anmärkningar

1. Detta kapitel omfattar icke:

- a) ögonbrynsstift och andra stift för kosmetiskt bruk (nr 33.06);
- b) knappar och knappånnen, kammar, hårspånnen och liknande artiklar, bestående helt eller delvis av ädel metall eller av metall med plätering av ädel metall (dock med de undantag, som stadgas i anm. 2 a till kap. 71) eller av naturpärlor eller naturliga, syntetiska eller rekonstruerade ädelstenar (kap. 71);
- c) delar med allmän användning enligt anm. 2 till avd. XV;
- d) dragstift (nr 90.16);
- e) leksaker, hänförliga till kap. 97.

2. Med de undantag, som stadgas i anm. 1 här ovan, hänföras till detta kapitel även varor, bestående helt eller delvis av ädel metall eller av metall med plätering av ädel metall eller av naturpärlor eller naturliga, syntetiska eller rekonstruerade ädelstenar.
3. Askar, etuier, fodral och dylika förvaringspersedlar, avsedda för och inkommande samtidigt med artiklar, hänförliga till detta kapitel, tulltaxeras tillsammans med artiklarna i fråga, under förutsättning att de utgöra förvaringspersedlar av de slag, som pläga åtfölja sådana artiklar vid försäljning. Särskilt inkommande dylika förvaringspersedlar tulltaxeras däremot efter sin beskaffenhet.

- 98.01 **Knappar (tryckknappar, kragknappar, manschettknappar och liknande artiklar härunder inbegripna); knappämnen och knappformor; delar till knappar (899—05)**
knappar, tryckknappar, manschettknappar och liknande artiklar:
10 av pärlemor
20 av plast
30 av metall
70 av annat material
80 knappämnen och knappformor; delar till knappar
- 98.02 **Blixtlås och delar därtill (899—99)**
10 av metall
90 av annat material
- 98.03 **Reservoarpennor, stiftpennor, pennskaft, pennförlängare o. d.; delar och tillbehör därtill (såsom pennskydd och pennhållare), ej hänförliga till nr 98.04 eller 98.05 (899—16)**
10 reservoarpennor (andra än kulspetspennor)
20 kulspetspennor
30 patroner till kulspetspennor
40 stiftpennor och stifthållare
90 andra slag
- 98.04.00 **Skrivpennor (stålpennor o. d.) och spetsar därtill (899—17)**
- 98.05 **Blyerts-, anilin- och färgpennor, blyerts-, anilin- och färgstift, grifflar, ritkol samt pastell-, skol-, rit-, skräddar- och biljardkrita (899—17)**
10 blyerts-, anilin- och färgpennor
20 blyerts-, anilin- och färgstift
90 andra slag
- 98.06.00 **Skrivtavlor, även försedda med ram (899—99)**
- 98.07.00 **Sigillstämplar, pagineringsstämplar, datumstämplar och dylika handstämplar, ävensom s. k. typptryckerier (899—17)**
- 98.08 **Färgband för skrivmaskiner, räknemaskiner e. d., även på spolar; färgdynor, med eller utan ask (899—17)**
10 färgband
20 färgdynor

- 98.09 **Sigill- och buteljlack i form av stänger, plattor e. d.; hektograf- och vals massa samt liknande produkter på basis av gelatin, även på underlag av papper eller textilvara (899—17)**
10 sigill- och buteljlack
90 andra slag
- 98.10 **Cigarrettändare, gaständare och liknande tändare, även elektriska eller kemiska, samt delar därtill, andra än tändstenar och veckar (899—99)**
10 cigarrettändare
90 andra
- 98.11 **Rökpipor samt huvuden, skaft och andra delar därtill, ämnen här- under inbegripna; cigarr- och cigarrettmunstycken samt delar därtill (899—18)**
10 grovt tillformade ämnen till piphuvuden
20 rökpipor
90 andra slag
- 98.12 **Kammar, hårspännen o. d. (899—99)**
10 av plast
90 av annat material
- 98.13.00 **Planschetter och andra korsett fjädrar samt andra dylika artiklar för klädespersedlar eller tillbehör till klädespersedlar (899—99)**
- 98.14.00 **Monterade rafräschissörer samt beslag till rafräschissörer (899—99)**
- 98.15.00 **Termosflaskor och liknande värmeisolerande behållare samt de- lar därtill (andra än lösa glas) (899—99)**
- 98.16.00 **Skyldockor, provdockor o. d.; rörliga skyltfigurer och skylt- ställ (899—99)**

AVDELNING XXI

Konstverk, föremål för samlingar samt antikviteter

Kap. 99. Konstverk, föremål för samlingar samt antikviteter

Anmärkningar

1. Detta kapitel omfattar icke:
 - a) frimärken, beläggningsstämplor o. d., omakulerade, gångbara här i landet eller avsedda att här utgivnas (nr 49.07);
 - b) målade teaterkulisser, ateljéfonder o. d. (nr 59.12);
 - c) naturpärlor och ädelstenar (nr 71.01 och 71.02).
2. Med *konstgrafiska originalblad* enligt nr 99.02 förstås avtryck, som gjorts i svart eller i färg direkt från en eller flera av konstnär helt för hand framställda tryckformar, oavsett vilken teknik eller vilket material, som använts, dock med undantag för mekaniskt eller fotomekaniskt förfarande.
3. Till nr 99.03 hänföras icke skulpturer med karaktär av handelsvaror (mass-tillverkade reproduktioner samt produkter av vanligt hantverk); dylika artiklar tulltaxeras efter sin beskaffenhet.
4. a) För så vitt icke annat stadgas i anm. 1—3, skola varor, som kunna hänföras till såväl detta kapitel som andra kapitel i tulltaxan, tulltaxeras enligt detta kapitel.
b) Till nr 99.06 hänföras icke varor av de slag, som avses i nr 99.01—99.05.
5. Ramar kring målningar, teckningar eller konstgrafiska originalblad tulltaxeras tillsammans med dessa konstverk, under förutsättning att utförandet och värdet av ramarna är normalt i förhållande till konstverken.

- 99.01.00 Målningar och teckningar, utförda helt för hand (andra än teckningar, hänförliga till nr 49.06, samt handdekorerade föremål) (899—21)
- 99.02.00 Konstgrafiska originalblad, såsom etsningar, gravyrer, träsnitt och litografier (899—21)
- 99.03.00 Originalskulpturer, oavsett materialet (899—21)
- 99.04.00 Frimärken (helsaker härunder inbegripna), beläggningsstämplor o. d., makulerade, ävensom omakulerade men icke gångbara här i landet och icke avsedda att här utgivnas (899—21)
- 99.05.00 Föremål för zoologiska, botaniska, mineralogiska eller anatomiska samlingar; föremål av historiskt, arkeologiskt, paleontologiskt, etnografiskt eller numismatiskt värde (899—21)
- 99.06.00 Antikviteter med en ålder av över 100 år (899—21)

